Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko

2022

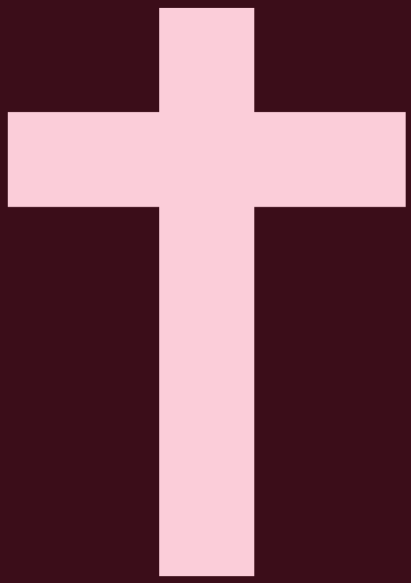

omani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022

Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International
Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.
Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.
The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, https://romani.global.bible; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023
fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

1. Mojžišoskro 1
2. Mojžišoskro 74
3. Mojžišoskro 132
4. Mojžišoskro 175
5. Mojžišoskro 234
Jozua 285
Sudcengro 319
Rut 353
1. Samueloskro 358
2. Samueloskro 403
1. Kraľengro 442
2. Kraľengro 486
1. Kronicko 530
2. Kronicko 573
Ezdraš 621
Nehemiaš 636
Ester 659
Job 670
Žalmi 721
Prislovja 856
Kazaťeľis 897
Nekšukareder giľi 910
Izajaš 920
Jeremijaš 1023
Roviben le Jeremijašiskro 1122
Ezechiel 1135
Daniel 1208
Hozeaš 1230
Joel 1246
Amos 1253
Obadijaš 1266
Jonaš 1269
Micheaš 1272
Nahum 1282
Habakuk 1287
Sofonijaš 1292
Haggeus 1297
Zacharijaš 1300
Malachijaš 1313
Matuš 1317
Marek 1367
Lukaš 1398
Jan 1451
Skutki 1489
Rimanenge 1539
1. Korinťanenge 1561
2. Korinťanenge 1581

Galaťanenge 1595
Efežanenge 1603
Filipanenge 1610
Kološanenge 1616
1. Tesaloničanenge 1621
2. Tesaloničanenge 1626
1. Timoteoske 1629
2. Timoteoske 1635
Titoske 1639
Filemonoske 1642
Židenge 1644
Jakob 1660
1. Peter 1666
2. Peter 1672
1. Jan 1676
2. Jan 1682
3. Jan 1683
Juda 1684
Zjaveňje 1686

Genezis
Ešebno zvitkos le Mojžišoskro

Sar o Del stvorinďa o svetos

1 Ešebnovarestar o Del stvorinďa o ňebos the e phuv.
2 Pre phuv na sas ňič a na dičholas ňisar avri. O kaľipen zaučharelas e
hlbina a o Duchos le Devleskro pes vznašinelas upral o paňa.

Ešebno džives

3 O Del phenďa: „Mi el o švetlos!“ A sas o švetlos.
4 O Del dikhľa, hoj o švetlos hino lačho, a oddelinďa o švetlos le
kaľipnastar.
5 O Del diňa le švetloske nav „džives“ a le kaľipnaske diňa nav „rat“.
Sas rat a sas tosara, ešebno džives.

Dujto džives

6 O Del phenďa: „Mi el pre obloha e klenba, savi rozďelinela o paňa
upral the telal.“
7 Avke o Del kerďa e obloha a oddelinďa o paňa telal e klenba le paňendar
upral e klenba. A sas avke.
8 Ola klenbake diňa o Del nav „ňebos“. Sas rat a sas tosara, dujto džives.

Trito džives

9 O Del phenďa: „Mi skiden pes upre o paňa, so hine tel o ňebos, pre
jekh than a mi sikavel pes e šuki phuv.“ A sas avke.
10 O Del diňa ola šuka phuvake nav „phuv“ a ole paňenge, so pes skidle
pre jekh than, diňa nav „moros“. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
11 Akor o Del phenďa: „Mi barol pre phuv savore rastlini: o rastlini, so
anena o semena, the o ovocna stromi, so anena sako peskro uľipen.“ A sas
avke.
12 Pre phuv barile avri o rastlini, so anenas o semena, the ovocna stromi,
so chudle te anel peskro uľipen. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
13 Sas rat a sas tosara, trito džives.

Štarto džives

14 O Del phenďa: „Mi en o švetla pro ňebos, hoj te oddelinen o džives
la račatar, hoj te sikaven pro časi, kana ela o inepi, o dživesa the o berša.
15 Mi en sar o švetla pro ňebos, hoj te švicinen pre phuv.“ A sas avke.
16 O Del kerďa duj bare švetla: O kham, hoj te vladňinel upral o džives,
a o čhon, hoj te vladňinel upral e rat. Kerďa the o čercheňa.
17 O Del len thoďa pro ňebos, hoj te švicinen pre phuv
18 a te vladňinen upral o džives the upral e rat a te oddelinen o švetlos
le kaľipnastar. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
19 Sas rat a sas tosara, štarto džives.

Pandžto džives

20 O Del phenďa: „Mi pherdžaren pes o paňa le džide tvorenca a mi
ľecinen o čirikle upral e phuv pal calo ňebos.“
21 Avke o Del stvorinďa savore bare moroskre džviren the savore tvoren,
so dživen andro moros, a stvorinďa the savore čiriklen. A o Del dikhľa,
hoj oda hin mištes.

22 O Del len požehňinďa a phenďa: „Aven plodna a rozmnožinen tumen
a pherdžaren o paňa andro moros. The o čirikle pes mi rozmnožinen pre
phuv!“
23 Sas rat a sas tosara, pandžto džives.

Šovto džives

24 O Del phenďa: „Mi pherarel pes e phuv savore džide tvorenca:
le dobitkoha, le džvirenca, so pes cirden pal e phuv, the savore dzive
džvirenca.“ A sas avke.
25 O Del stvorinďa savore džide tvoren: le dobitkos, le bakren, olen, so
pes cirden pal e phuv, the savore dzive džviren. A o Del dikhľa, hoj oda
hin mištes.
26 Paľis o Del phenďa: „Aven keras manušes pre amaro obrazis the pre
amari podoba, hoj te vladňinen upral o moroskre ribi, upral o ňeboskre
čirikle the upral savore džviri, so pes cirden pal e phuv.“
27 Avke o Del stvorinďa manušes pre peskro obrazis, pro obrazis le
Devleskro les stvorinďa. Stvorinďa len sar muršes the džuvľa.
28 O Del len požehňinďa a phenďa lenge: „Aven plodna a rozmnožinen
tumen, pherdžaren e phuv a zalen tumenge la! Vladňinen upral o
moroskre ribi, upral o ňeboskre čirikle the upral savore dziva džviri.“
29 Paľis o Del phenďa: „Dav tumenge savore rastlini pre caľi phuv, andre
save hin o semena, the savore stromi, pre save barol ovocje, andre save
hin o semena; oda ela tumenge pro chaben.
30 A savore džvirenge pre phuv, savore čiriklenge pro ňebos, the
savore tvorenge, so pes cirden pal e phuv, andre kaste hin o dichos le
dživipnaskro, dav savore zelena rastlini pro chaben.“ A sas avke.
31 O Del dikhľa savoro, so kerďa, a sas oda igen mištes. Sas rat a sas
tosara, šovto džives.

2

1 Avke sas dokerdo o ňebos, e phuv the savoro, so andre lende hin.

Eftato džives

2 Pro eftato džives dokerďa o Del peskri buči, so kerelas, a pro eftato
džives peske odpočovinďa savore peskre bučendar.
3 O Del požehňinďa o eftato džives a kerďa lestar sveto, bo andre oda
džives peske odpočovinďa savore bučendar, so kerďa.
4 Kavke sas stvorimen o ňebos the e phuv.

E zahrada andro Eden

Sar o RAJ o Del stvorinďa o ňebos the e phuv,
5 mek na sas pre phuv ňisavi rastlina a na barolas ňič, bo o RAJ, o Del,
mek na diňa brišind pre phuv, a na sas ode aňi manuš, savo kerďahas buči
pre maľa,
6 ale andral e phuv avelas upre o teluno paňi a cinďarelas caľi phuv.
7 Akor o RAJ, o Del, kerďa le manušes le prachostar pal e phuv a phurdľa
leske andro nakh o dichos le dživipnaskro a o manuš chudňa te dživel.
8 O RAJ, o Del, sadzinďa e zahrada andro Eden pro vichodos a thoďa
andre le manušes, saves kerďa.
9 A o RAJ, o Del, diňa te barol andral e phuv všelijaka stromi, so sas
šukar pro jakha a igen lačhe te chal. Maškar e zahrada diňa te barol avri
o stromos le dživipnaskro a the o stromos le prindžaripnaskro, savo del
te džanel, so hin lačho a so nalačho.

10 Andral o Eden avelas avri o paňi, hoj te cinďarel e zahrada, a odarik
pes oda paňi rozďelinelas pro štar hlavna paňa.
11 O ešebno paňi pes vičinelas Pišon a džalas pašal caľi phuv Chavila,
kaj hin o somnakaj.
12 O somnakaj ola phuvakro sas igen žužo. Sas ode o voňava veci the o
vzacna bara.
13 O dujto paňi pes vičinelas Gichon a džalas pašal caľi phuv Kuš.
14 O trito paňi pes vičinelas Tigris a džalas vichodňe le forostar Ašur. O
štarto paňi pes vičinelas Eufrat.
15 O RAJ, o Del, iľa le manušes a thoďa les andre zahrada Eden, hoj ode
te kerel buči a te stražinel la.
16 A o RAJ, o Del, prikazinďa le manušeske: „Šaj chas pal savore stromi,
so hine andre zahrada,
17 ale našťi chas ole prindžaripnaskre stromostar, savo del te džanel,
so hin lačho a so nalačho, bo andre oda džives, sar lestar chaha, čačes
mereha.“

O Del stvorinel la džuvľa

18 Paľis o RAJ, o Del, phenďa: „Nane mištes te dživel le manušeske
korkoreske. Kerava leske pomoca, savi leske ela rovnocenno.“
19 O RAJ o Del kerďa la phuvatar savore maľakre džviren the savore
ňeboskre čiriklen. Paľis len anďa paš o manuš, hoj te dikhel, save len
dela nava. A ajso nav savo o manuš diňa dojekhe džide džviroske, ajso
nav les sas.
20 O manuš diňa o nava savore džvirenge the savore čiriklenge, ale na
arakhľa ňisavi pomoca, savi leske uľahas rovnocenno.
21 Avke o RAJ, o Del, mukľa zoralo soviben pro Adam, a sar zasuča, iľa
avri jekh leskre pašvarendar a oda than zakerďa andre le maseha.
22 A o RAJ, o Del, kerďa džuvľa ole pašvarestar, so iľa le Adamostar, a
anďa la paš o Adam.
23 Akor o Adam phenďa: „Kada imar hin akana o kokalos mire
kokalendar a o ťelos mire ťelostar! Avľa avri le romestar, a vašoda pes
vičinela romňi.“
24 Vašoda omukela o rom peskra da the peskre dades a ela jekhetane la
romňaha a on duj džene ena jekh ťelos.
25 O Adam the leskri romňi sas lange a na ladžanas pes.

3

O ešebno binos

1 O sap sas nekprefikaneder savore dzive džvirendar, saven stvorinďa o
RAJ, o Del. O sap phenďa la džuvľake: „Čačes tumenge o Del zakazinďa te
chal pal savore stromi andre zahrada?“
2 E džuvľi leske odphenďa: „Pal o stromi andre zahrada, šaj chas,
3 ale pal oda stromos, so hin maškar e zahrada, phenďa o Del: ‚Ma chan
lestar, aňi tumen lestar ma chuden, hoj te na meren.‘ “
4 O sap odphenďa la džuvľake: „Na, oda nane čačo, tumen na merena.
5 Se o Del džanel, hoj oda džives, sar lestar chana, pes tumenge
phundravena o jakha a avena ajse sar o Del; džanena, so hin lačho a so
nalačho.“
6 Sar dikhľa e džuvľi, savo šukar hin oda stromos a savo lačho ovocje pre
leste hin, zakamelas pes lake lestar te chal, hoj te dochudel o goďaveripen.
Avke iľa oda ovocje a chudňa te chal. Paľis diňa the peskre romes, savo
sas paš late, a chaľa the ov.

7 Sar chale, phundrade pes sodujenge o jakha a sprindžarde, hoj hine
lange. Akor ile o prajti pal o figovňikos a zagarude pes lenca.
8 Paľis, sar šunde, hoj pes o RAJ, o Del, prechadzinelas pal e zahrada
ke račate, garude pes o manuš the leskri romňi le RAJESKE, le Devleske,
maškar o stromi andre zahrada.
9 Ale o RAJ, o Del, vičinďa pro Adam a phučľa lestar: „Kaj sal?“
10 „Šunďom tut, sar phires pal e zahrada, a daravas man, bo som lango,
vašoda man garuďom,“ odphenďa.
11 A o Del lestar phučľa: „Ko tuke phenďa, hoj sal lango? Na chaľal tu
pal oda stromos, pal savo tuke phenďom, hoj te na chas?“
12 O Adam leske odphenďa: „Odi romňi, sava mange tu diňal, man diňa
pal oda stromos a me chaľom.“
13 Avke o RAJ, o Del, phenďa la džuvľake: „Soske oda kerďal?“
„O sap man pre oda cirdňa a me chaľom,“ odphenďa leske.
14 Avke o RAJ, o Del, phenďa le sapeske: „Vašoda, hoj kada kerďal:
Aveha prekošlo tu korkoro savore dobitkostar
the savore dzive džvirendar.
Calo tiro dživipen tut cirdeha pal o per
a chaha o prachos la phuvakro.
15 A kerava o ňeprijaťeľstvo
maškar tu the maškar e džuvľi,
maškar tiro potomkos the maškar lakro potomkos.
Ov tuke rozmarela o šero
a tu leske dukhaveha e peta.“
16 A la džuvľake phenďa:
„Sar ačheha khabňi,
ela tut igen bare dukha
a andro dukha ločhoha le čhavoren.
Igen tuke džala pal tiro rom,
ale ov upral tu vladňinela.“
17 A le Adamoske phenďa: „Vašoda, hoj šunďal tira romňa a chaľal pal
o stromos, pal savo tuke phenďom, hoj te na chas:
Prekošľi ela e phuv angle tu;
pre oda, hoj latar te chas,
mušineha tut but te trapinel calo tiro dživipen.
18 O koľaka the o kraki tuke barona andral e phuv
a chaha oda, so tuke barola pre maľa.
19 Phares kereha buči a spocisaľoha,
te kameha te chal,
medik na džaha pale andre phuv,
bo la phuvatar salas kerdo
a andre phuv pale džaha.“

O Adam la Evaha avričhido andral e zahrada

20 O Adam diňa peskra romňake nav Eva, bo oj sas daj savore
manušenge.
21 O RAJ, o Del, kerďa le Adamoske the la Evake cipune gada a urďa len.
22 Paľis o RAJ, o Del, phenďa: „Dikh, o manuš akana ačhiľa sar jekh
amendar, bo imar džanel, so hin lačho a so nalačho. Te na lel mek akana
the o ovocje pal o stromos le dživipnaskro, a te na les chal a dživela pro
furt.“
23 Avke o RAJ, o Del, les čhiďa avri andral e zahrada Eden, hoj te kerel
buči pre odi phuv, savatar sas kerdo.

24 Paloda, sar tradňa avri le manušes andral o Eden, ačhaďa pre
vichodno sera le rajoskri le cheruben* the e jagaľi šabľa, savi phirelas upre
tele, hoj te stražinen o drom ko stromos le dživipnaskro.

4

O Kain the o Abel

1 O Adam prindžarďa peskra romňa la Eva a oj ačhiľa khabňi. Uľiľa
lake muršoro, saveske diňa nav Kain, bo phenďa: „Chudňom muršes le
RAJESTAR.“
2 Paľis lake uľiľa dujto muršoro, saveske diňa nav Abel. O Abel sas
pasťjeris le bakrorengro, ale o Kain kerelas buči pre maľa.
3 Pal varesavo časos anďa o Kain obeta le RAJESKE olestar, so leske bariľa
pre maľa.
4 A the o Abel anďa e obeta. Obetinďa oda ešebno le stadostar a anďa o
žiros sar obeta le RAJESKE. A o Abel the leskri obeta sas le RAJESKE pre
dzeka,
5 ale o Kain the leskri obeta leske na sas pre dzeka. Akor o Kain igen
choľisaľiľa a o muj leske ačhiľa chmuravo.
6 O RAJ phenďa le Kainoske: „Soske sal ajso choľamen? Soske hino tiro
muj chmuravo?
7 Či tut na prilava, te kereha oda, so hin lačho? Ale te na kereha oda, so
hin lačho, akor o binos tut užarel paš o vudar. Kamel te vladňinel upral
tu, ale tu vladňin upral leste!“
8 Avke o Kain phenďa peskre phraleske le Abeloske: „Av džas avri pre
maľa!“ Sar imar ode sas, chučiľa o Kain pro Abel a murdarďa les.
9 Paľis o RAJ phučľa le Kainostar: „Kaj hino tiro phral o Abel?“
„Me na džanav. So me som mire phraleskro stražcas?“ odphenďa o Kain.
10 Pale lestar o RAJ phučľa: „Oda so kerďal? O rat tire phraleskro ke ma
vičinel andral e phuv!
11 Akana aveha prekošlo a avričhido andral e phuv, savi phundraďa
peskro muj, hoj te pijel o rat tire phraleskro andral tire vasta.
12 Kajte kereha phares buči pre maľa, na barola tuke ňič. Phireha upre
tele pal e phuv a ňikhaj na arakheha o smirom.“
13 O Kain phenďa le RAJESKE: „Miro trestos hino bareder, sar birinav te
zľidžal.
14 Tu man akana trades avri andral e phuv a mušinava man te garuvel
anglal tiro muj; avava tulakos a bludzinava pal e phuv, a te man vareko
arakhela, murdarela man.“
15 Ale o RAJ leske odphenďa: „Na, oda pes tuke na ačhela, bo oleske, ko
murdarďahas le Kain, visarava pale eftavar.“ Akor o RAJ thoďa pro Kain
znakos, hoj les te na murdarel ňiko, ko les arakhela.
16 Avke o Kain geľa het pašal o RAJ a bešelas andre phuv Nod, pro
vichodos le Edenostar.

Le Kainoskre čhave

17 O Kain prindžarďa peskra romňa, savi ačhiľa khabňi a uľiľa lake
muršoro, savo pes vičinelas Henoch. O Kain ačhaďa foros a diňa leske
nav pal peskro čhavo Henoch.
18 O Henoch sas dad le Iradoske, o Irad sas dad le Mechujaeloske, o
Mechujael sas dad le Metušaeloske a o Metušael sas dad le Lamechoske.

---

* **3:24** aňjelen

19 O Lamech peske iľa duje romňijen. Jekhake sas Ada a dujtonake sas
Cila.
20 La Adake uľiľa o Jabal. Ov sas o dad olenge, save dživen andro stani a
ľikeren gurumňen the bakren.
21 Leskro phral pes vičinelas Jubal: Ov ačhiľa o dad savorenge, save
bašaven pro harfi the pro pišťaľki.
22 La Cilake uľiľa o Tubal-Kain. Ov sas kovačis a kerelas o sersami
le brondzostar the le trastestar. Le Tubal-Kainoskri pheň pes vičinelas
Naama.
23 O Lamech phenďa peskre romňijenge:
„Ado the Cilo, šunen man!
Murdarďom jekhe muršes, savo man dukhaďa;
terne muršes, savo man demaďa.
24 Te vaš o dživipen le Kainoskro
pes lela pale efta dživipena,
ta akor vaš o Lamech pes lela pale
eftavardeš the efta (77) dživipena.“

O Šet the o Enoš

25 O Adam pale prindžarďa peskra romňa. Uľiľa lake muršoro a diňa
leske nav Šet, bo phenďa: „O RAJ, o Del, man diňa avre čhavores vaš o
Abel, saves murdarďa o Kain.“
26 The le Šetoske uľila muršoro a diňa leske nav Enoš.
Andre oda časos o manuša chudle te lašarel le RAJES.

5

Le Adamoskre potomki dži ko Noach

1 Kada hin le Adamoskro rodokmeňos.
Sar o Del stvorinďa le manušen, kerďa len pre peskri podoba.
2 Sar muršes the džuvľa len stvorinďa, požehňinďa len a diňa lenge nav
„o manuša“.
3 Sar le Adamoske sas šel the tranda (130) berš, uľiľa leske čhavoro, savo
sas ajso sar ov a marelas pre leste, a diňa leske nav Šet.
4 O Adam dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar leske uľiľa o Šet,
a sas les mek aver muršora the čhajora.
5 O Adam dživelas eňa šel the tranda (930) berš a paľis muľa.
6 Sar le Šetoske sas šel the pandž (105) berš, uľiľa leske o Enoš.
7 O Šet dživelas mek ochto šel the efta (807) berš paloda, sar leske uľiľa
o Enoš, a sas les muršora the čhajora.
8 Le Šetoske sas eňa šel the dešuduj (912) berš, sar muľa.
9 Sar le Enoširske sas eňavardeš (90) berš, uľiľa leske o Kenan.
10 O Enoš dživelas mek ochto šel the dešupandž (815) berš paloda, sar
leske uľiľa o Kenan, a sas les muršora the čhajora.
11 Le Enoširske sas eňa šel the pandž (905) berš, sar muľa.
12 Sar le Kenanoske sas eftavardeš (70) berš, uľiľa leske o Mahalalel.
13 O Kenan dživelas mek ochto šel the saranda (840) berš paloda, sar
leske uľiľa o Mahalalel, a sas les muršora the čhajora.
14 Le Kenanoske sas eňa šel the deš (910) berš, sar muľa.
15 Sar le Mahalaleloske sas šovardeš the pandž (65) berš, uľiľa leske o
Jared.
16 O Mahalalel dživelas mek ochto šel the tranda (830) berš paloda, sar
leske uľiľa o Jared, a sas les muršora the čhajora.

17 Le Mahalaleloske sas ochto šel the eňavardeš the pandž (895) berš,
sar muľa.
18 Sar le Jaredoske sas šel the šovardeš the duj (162) berš, uľiľa leske o
Enoch.
19 O Jared dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar leske uľiľa o
Enoch, a sas les muršora the čhajora.
20 Le Jaredoske sas eňa šel the šovardeš the duj (962) berš, sar muľa.
21 Sar le Enochoske sas šovardeš the pandž (65) berš, uľiľa leske o
Matuzalem.
22 Paloda sar leske uľiľa o Matuzalem, o Enoch phirelas le Devleha trin
šel (300) berš a sas les mek aver muršora the čhajora.
23 O Enoch dživelas trin šel the šovardeš the pandž (365) berš
24 a calo peskro dživipen phirelas le Devleha a jekhvareste našľiľa, bo o
Del les iľa.
25 Sar sas le Matuzalemoske šel the ochtovardeš the efta (187) berš, uľiľa
leske o Lamech.
26 O Matuzalem dživelas mek efta šel the ochtovardeš the duj (782) berš
paloda, sar leske uľiľa o Lamech, a sas les muršora the čhajora.
27 Le Matuzalemoske sas eňa šel the šovardeš the eňa (969) berš, sar
muľa.
28 Sar sas le Lamechoske šel the ochtovardeš the duj (182) berš, uľiľa
leske muršoro.
29 O Lamech phenďa: „Leskro nav ela Noach, bo ov amen poťešinela
andre amari phari buči, so keras amare vastenca pre kadi phuv, savi o RAJ
prekošľa.“
30 O Lamech dživelas mek pandž šel the eňavardeš the pandž (595) berš
paloda, sar leske uľiľa o Noach, a sas les muršora the čhajora.
31 Le Lamechoske sas efta šel the eftavardeš the efta (777) berš, sar muľa.
32 Sar sas le Noachoske pandž šel (500) berš, uľile leske trin čhave: o
Šem, o Cham the o Jafet.

6

O RAJ bajinel, hoj kerďa le manušen

1 Sar pes o manuša pre phuv rozmnožinenas a uľonas lenge čhaja,
2 o nalače aňjela* dikhle, hoj le manušengre čhaja hine igen šukar.
Lenas peske lendar avri romňijen, saven ča kamenas.
3 O RAJ phenďa: „Miro Duchos pes furt na trapinela le manušeha†, bo
hino ča ťelos, a leskro dživipen ľikerela ča šel the biš (120) berš.“
4 Andre ola dživesa a the paloda, sar pašľonas ola nalače aňjela le
manušengre čhajenca, uľonas lenge čhave, saven vičinenas Nefilimi. Oda
sas ola zorale murša, ola slavna murša, so dživenas varekana.
5 O RAJ dikhľa, hoj o nalačhipen le manušengro pre phuv hino igen baro
a hoj savoro, so gondoľinel o manuš andre peskro jilo, hin furt ča nalačho.
6 Vašoda o RAJ igen bajinelas, hoj kerďa le manušes, a andre leskro jilo
sas bari dukh.
7 Avke o RAJ phenďa: „Odstraňinava pal e phuv le manušen, saven
stvorinďom, a the savore dživiren, savore čiriklen a mek the olen, so pes
cirden pal e phuv, bo bajinav, hoj len stvorinďom.“
8 Ale o Noach arakhľa e milosť andro jakha le RAJESKRE.

Pal o Noach

---

* **6:2** E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **6:3** Abo: Miro dichos na ačhela furt andro manuš.

9 Kada hin pal o Noach: O Noach sas spravodľivo manuš, savo dživelas
žužo dživipen maškar o manuša andre leskro časos, a phirelas le Devleha.
10 Uľile leske trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.
11 Ale o manuša pre phuv sas anglo jakha le Devleskre igen musarde le
binoha a všadzik sas ča o maribena.
12 O Del dikhľa, hoj e phuv hiňi musarďi le binostar, bo savore manuša
pre phuv dživenas igen binošno dživipen.
13 Avke o Del phenďa le Noachoske: „Rozhodňinďom man, hoj zňičinava
savoro, so dživel, bo e phuv hiňi pherďi lengre maribenenca. He, zňičinava
the le manušen the e phuv.“

Pal o korabos

14 „Ačhav tuke o korabos le goferoskre kaštestar. Ker andre ohradzimen
thana a makh les andral the avral la smolaha.
15 Kavke les ačhaveha: Ela džinďardo šel the tranda the trin (133) metri,
buchlo bišuduj (22) metri a učo dešutrin (13) metri.
16 Ačhaveha o pados a tel calo pados muk avri otkerdo than saranda the
štar (44) centimetri. Pal e sera le koraboske thoveha o vudar. Kereha les
le poschodenca, so ena telal, maškaral the upral.
17 Me anava baro paňi pre phuv, hoj te zňičinav savoro, andre kaste hin
o dichos le dživipnaskro – savoro, so hin tel o ňebos, the savoro, so hin
pre phuv.
18 Ale tuha kerava e zmluva a andro korabos džaha tu, tiri romňi the tire
čhave le romňijenca.
19 Savore džide džvirendar leha tuha po duj, samcos the samica, hoj te
ačhen te dživel.
20 Džana tuha andro korabos jekh para savore čiriklendar, savore
džvirendar the savorendar, so pes cirden pal e phuv, hoj te ačhen te dživel.
21 Skide tuke upre savoro chaben, so pes del te chal, a odthov oda prekal
tu the prekal lende.“
22 A o Noach kerďa savoro avke, sar leske oda o Del prikazinďa.

7

O Noach džal andro korabos

1 O RAJ phenďa le Noachoske: „Dža caľa tira famelijaha andro korabos,
bo dikhľom, hoj ča tu jekh sal spravodľivo angle ma maškar savore
manuša, so akana dživen.
2 Le tuha po efta pari savore žuže džvirendar, ale le nažuže džvirendar
le ča po jekh para.
3 Le tuha the po efta pari savore čiriklendar, samcos the samica, hoj pes
te doľikerel lengro potomstvos pre caľi phuv.
4 Mek efta dživesa a bičhavava pre phuv baro brišind, so ľikerela
saranda (40) dživesa the saranda rača, a zňičinava pre phuv savoro džido,
so stvorinďom.“
5 O Noach kerďa savoro avke, sar leske o RAJ prikazinďa.
6 Le Noachoske sas šov šel (600) berš, sar avľa e potopa pre phuv.
7 A geľa andro korabos peskra romňaha, peskre čhavenca the lengre
romňijenca, hoj te denašen la potopatar.
8-9 Le Noachoha gele andro korabos savore žuže the nažuže džvirendar
po duj, samcos the samica, savore čiriklendar the savorestar, so pes cirdel
pal e phuv, avke sar leske prikazinďa o Del.

E potopa

10 Pal o efta dživesa avle o paňa la potopakre pre phuv.
11 Ačhiľa pes pro dešueftato (17.) džives andro dujto čhon, sar sas le
Noachoske šov šel (600) berš, hoj savore paňa telal e phuv demade avri a
phundrade pes o ňeboskre oblaki.
12 Avke chudňa te del o brišind pre phuv a delas saranda (40) dživesa
the saranda rača.
13 A mek andre oda džives gele andro korabos o Noach la romňaha the
leskre čhave o Šem, o Cham the o Jafet peskre romňijenca.
14 Gele lenca andre the savore dziva džviri, savore maľakre džviri, ola,
so pes cirden pal e phuv, a mek the savore čirikle.
15 Le Noachoha gele andro korabos po duj savore džvirendar, andre kaste
sas o dichos le dživipnaskro.
16 Gele andre o samcos the e samica savorestar, so dživel, avke sar leske
prikazinďa o Del. A paľis pal lende o RAJ phandľa andre o vudar.
17 Sar o paňi la potopakro avelas pre phuv saranda (40) dživesa, akor o
paňi hazdľa o korabos upre la phuvatar.
18 O paňi igen barolas a učharelas andre savoro, so sas pre phuv, a o
korabos plavinelas upral o paňi.
19 O paňi avke zorales barolas pre phuv, hoj zaučharďa andre savore
nekbareder verchi tel o ňebos.
20 O paňi mek bariľa a sas efta metri upral o nekbareder verchi.
21 Avke muľa avri savoro džido, so pes čhalavelas pre phuv: dojekh
džviros, dojekh čiriklo the dojekh manuš.
22 Savoro pre šuki phuv, andre soste sas o dichos le dživipnaskro, muľa
avri.
23 Avke o Del iľa o dživipen savorenge, so dživenas pre phuv: le
manušenge, le džvirenge, le čiriklenge the olenge, so pes cirden pal e
phuv. Ačhiľa ča o Noach the ola, ko sas leha andro korabos.
24 O paňi pre phuv ľikerelas šel the penda (150) dživesa.

8

O Del zaačhavel o paňi

1 O Del peske leperďa pro Noach the pre savore dziva džviri the dobitkos,
so leha sas andro korabos. O Del bičhaďa pre phuv e balvaj a o paňi pre
phuv chudňa te džal tele.
2 O ňeboskre oblaki the o paňi telal e phuv pes phandle andre a preačhiľa
te del o brišind andral o ňebos.
3 O paňi džalas tele šel the penda (150) dživesa
4 a andro eftato čhon pro dešueftato (17.) džives zaačhiľa o korabos pro
verchos Ararat.
5 O paňi džalas tele a sikade pes o špici le verchengre pro ešebno džives
andro dešto čhon.
6 Sar pregeľa saranda (40) dživesa, o Noach phundraďa pro korabos e
upruňi oblaka, so kerďa,
7 a mukľa avri le krkavcos, ale ov odľecinelas a priľecinelas, medik o
paňi pre phuv na šučiľa avri.
8 Paľis mukľa avri the la holubica, hoj te džanel, či o paňi pal e phuv
imar geľa tele.
9 Ale e holubica na arakhľa pre phuv ňisavo than, kaj peske thoďahas o
pindro pro odpočinkos, bo o paňi sas mek pal caľi phuv, vašoda avľa pale
ke leste andro korabos. Avke o Noach nacirdňa peskro vast ke holubica a
iľa la andro korabos.

10 Užarďa mek efta džives a mukľa la holubica pale avri.
11 Sar zaračiľa, avľa e holubica ke leste pale a andro zobakos anelas švižo olivakri prajta. Avke sprindžarďa o Noach, hoj o paňi pal e phuv imar geľa tele.
12 Užarďa mek aver efta dživesa a mukľa avri la holubica, ale imar ke leste na avľa pale.
13 Sar sas le Noachoske šov šel the jekh (601) berš, pro ešebno džives andro ešebno čhon o paňi pre phuv šučiľa avri. Akor o Noach otkerďa e chev pro pados a dikhľa, hoj e phuv imar šučiľa avri.
14 Andro dujto čhon pro bišueftato (27.) džives šučiľa e phuv calkom avri.
15 Avke o Del phenďa le Noachoske:
16 „Av avri andral o korabos tira romňaha, tire čhavenca the tire borijenca.
17 An avri savore džviren the olen, so pes cirden pal e phuv, le čiriklen, so hine tuha, hoj pes te zdžan a te uľon lendar buter pre phuv.“
18 Avke o Noach avľa avri andral o korabos la romňaha, le čhavenca the le borijenca.
19 Savore džviri, savore čirikle the savore, so pes cirden pal e phuv, avle avri andral o korabos – jekh druhos pal aver.
20 Paľis o Noach ačhaďa le RAJESKE oltaris a iľa savore žuže džvirendar the savore žuže čiriklendar a anďa len sar labarďi obeta pro oltaris.
21 E voňa la obetakri sas le RAJESKE pre dzeka a phenďa peske: „Imar šoha na prekošava e phuv vaš oda, so o manuša kerena. Kajte džanav, hoj le manušengro jilo imar čhavorestar džal pal o nalačho. Imar šoha na murdarava avri savoro, so dživel, avke sar oda akana kerďom.
22 Medik ľikerela e phuv,
na preačhela o časos te sadzinel
aňi o časos te skidel upre,
o šil aňi o tačipen,
o ňilaj aňi o jevend,
o džives aňi e rat.“

9

Le Devleskri zmluva le Noachoha

1 Akor o RAJ požehňinďa le Noach the leskre čhaven a phenďa: „Aven plodna, rozmnožinen tumen a pherdžaren caľi phuv!
2 Darana pes tumendar savore džviri, savore čirikle, savoro, so pes cirdel pal e phuv, the savoro, so hin andro moros. Kada savoro dav tumenge tel tumari zor.
3 Angloda tumenge diňom te chal o zelena rastlini. Akana tumenge dav te chal the savoro, so pes čhalavel a hin džido.
4 Ale o mas, andre savo hin o rat, našťi chan, bo andro rat hin o dživipen.
5 Marava dojekhe džviros, savo murdarela le manušes. Marava the ole manušes, savo murdarela avre manušes.
6 Oda, ko murdarela le manušes,
ela murdardo avre manušestar,
bo o Del les kerďa
pre peskro obrazis.
7 Ale tumen aven plodna a rozmnožinen tumen,
pherdžaren caľi phuv a rozmnožinen tumen pre late!“
8 O Del mek phenďa le Noachoske the leskre čhavenge:
9 „Phandav zmluva tumenca the tumare čhavenca.

10 Phandav la the savore dzive džvirenca, the le maľakre džvirenca,
the le ňeboskre čiriklenca, so hine tumenca, the savorenca, so avle avri
andral o korabos.
11 Kada hin miri zmluva, so tumenca phandav: Imar šoha na domukava
e potopa, hoj te murdarel avri savoro, so dživel pre phuv; imar šoha e
potopa na zňičinela cal'i phuv."
12 O Del phenďa: „Kada hin o znameňje ola zmluvakro, so phandav
tumenca the savorenca, so dživen, the tumare čhavengre čhavenca pro
furt:
13 Miri duha thoďom pro chmari sar o znameňje, hoj maškar mande the
maškar e phuv hin e zmluva.
14 Furt sar bičhavava o chmari upral e phuv a pro ňebos maškar o
chmari pes sikavela e duha,
15 leperava mange pre miri zmluva, so phandľom tumenca the savore
džvirenca. Šoha imar na zňičinava la potopaha savoro, so dživel pre phuv.
16 Sar pes sikavela pro ňebos e duha, dikhava pre late a leperava mange
pre miri zmluva, so hin maškar mande the maškar savoro, so dživel pre
phuv."
17 Avke o Del phenďa le Noachoske: „Kada hin oda znameňje, hoj maškar
mande the maškar savoro, so dživel pre phuv, phandľom e zmluva."

O Noach the leskri famelija

18 Le Noachoskre čhave, save avle avri andral o korabos, sas o Šem, o
Cham the o Jafet. (O Cham sas le Kanaanoskro dad.)
19 Kala trin sas le Noachoskre čhave a lendar uľile savore manuša, save
pes rozgele pal cal'i phuv.
20 O Noach chudňa te kerel buči pre maľa a sadzinďa avri e viňica.
21 Sar jekhvar piľa mol a mačiľa, geľa peske te pašľol lango andre peskro
stanos.
22 Sar o Cham, o dad le Kanaanoskro, dikhľa peskre dades langes, geľa
oda te phenel avri peskre duje phralenge.
23 Avke o Šem the o Jafet ile o plašťos a thode peske les pro vali, džanas
ke leste le dumeha a zagarude les andre. Visarde peske o muja, hoj te na
dikhen le dades langes.
24 Sar pes o Noach prekerďa la moľatar a dodžanľa pes pal oda, so leske
kerďa o nekterneder čhavo,
25 phenďa:
„Av prekošlo, Kanaan!
Aveha tire phralenge o nekcikneder otrokos le otrokendar!"
26 A mek phenďa:
„Mi el barardo o RAJ, o Del le Šemoskro!
Mi el o Kanaan le Šemoskro otrokos!
27 Mi del o Del buter phuv le Jafet;
mi bešel andro stani le Šemoskre;
o Kanaan leske mi el otrokos!"
28 O Noach dživelas pal e potopa mek trin šel the penda (350) berš.
29 Le Noachoske sas eňa šel the penda (950) berš, sar muľa.

10

Le Noachoskre čhave

1 Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre: le Šemoskre, le
Chamoskre the le Jafetoskre. Pal e potopa lenge uľile čhave.

Le Jafetoskre potomki

2 O čhave le Jafetoskre sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal,
o Mešech the o Tiras.
3 O čhave le Gomeroskre sas o Aškenaz, o Rifat the o Togarmah.
4 O čhave le Javanoskre sas o Elišah, o Taršiš, o Kitana the o Dodana.
5 Kala manuša dživenas paš o brehos le moroskro the pro ostrovi andre
peskre phuva a sas rozďelimen pal peskre kmeňi the narodi a dojekhes
sas peskri čhib.

Le Chamoskre potomki

6 O čhave le Chamoskre sas o Kuš, o Micrajim*, o Put the o Kanaan.
7 O čhave le Kušoskre sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o
Sabtechas. Le Raemoskre čhave sas o Šeba the o Dedan.
8 Le Kušoske uľiľa čhavo o Nimrod, savestar ačhiľa zoralo maribnaskro
murš pre phuv.
9 Ov sas anglo Del zoralo lovcos, vašoda pes vakerelas: „Mi kerel tutar o
RAJ ajso baro lovcos sar o Nimrod!“
10 Ešebna fori leskre kraľišagostar sas o Babilon, o Erech, o Akad the o
Kalne andre phuv Šinar.
11 Odarik geľa andre phuv Ašur a ode ačhaďa o foros Ninive, o Rechobot-
Ir the o Kelach.
12 Avke ačhaďa the o Resen maškar o foros Ninive the o baro foros Kelach.
13 O Micrajim sas dad le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le
Naftuchenge,
14 le Patrusenge the le Kasluchenge, savendar hine o Filišťinci the o
Kaftora.
15 O ešebno čhavo le Kanaanoskro sas o Sidon a paľis o Chet.
16 O Kanaan sas o dad le Jebusejenge, le Amorejčanenge, le Gir-
gašejenge,
17 le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge,
18 le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.
Paľis pes rozďelinde o kanaaňika kmeňi.
19 E kanaaňiko phuv chudelas le Sidonostar ko Gerar dži ke Gaza, ke
Sodoma, ke Gomora, ke Adma the ko Cebojim, dži ke Laša.
20 Kala hine le Chamoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba, phuva the
narodi.

Le Šemoskre potomki

21 O Šem sas o phureder phral le Jafetoskro. The le Šemoske uľile čhave
a ov sas dad le Eberiskre† kmeňenge.
22 O čhave le Šemoskre sas o Elam, o Ašur, o Arpachšad, o Lud the o
Aram.
23 Le Aramoskre čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Maš‡.
24 Le Arpachšadoske uľiľa o Šelach a le Šelachoske uľiľa o Eber.
25 Le Eberiske uľile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov
dživelas, o manuša pre phuv pes rozďelinde, a leskre phraleske diňa nav
Joktan.
26 Le Joktanoske uľile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach
27 o Hadoram, o Uzal, o Diklah,
28 o Obal, o Abimael, o Šebah,
29 o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore hine le Joktanoskre čhave.

---

* **10:6** Oda hin o Egipt. † **10:21** Abo: le Hebrejiskre ‡ **10:23** Abo: Mešech

30 Lengre thana, kaj bešenas, chudenas la Mešatar dži ko Sefar paš e
verchengri phuv pro vichodos.
31 Kala hine le Šemoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba the narodi, save
bešenas andre peskre phuva.

32 Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre pal peskre kmeňi the
narodi. Pal e potopa pes kale dženendar rozširinde savore narodi pal cal'i
phuv.

11

E babiloňiko veža

1 Akor savore manuša pre calo svetos vakerenas jekha čhibaha the jekhe
lavenca.
2 Sar pes mukle o manuša te džal pro vichodos, arakhle e rovina andre
phuv Šinar a ačhile ode te bešel.
3 Phende peske: „Aven, keras peske valki* a labaras len avri. O valki
použinenas sar bar a e smola sar malta.“
4 Pal'is phende: „Aven, ačhavas peske foros the veža, savi peskre špicoha
dochudela dži andro ňebos. A oleha peske keraha baro nav a na avaha
rozčhide pal cal'i phuv.“
5 Avke o RAJ avľa tele, hoj te dikhel o foros the e veža, so ačhavenas o
manuša,
6 a phenďa: „Hine jekh narodos a savoredžene vakeren jekha čhibaha.
Kada hin oda, so mek ča chudle te kerel; akana len imar ňiko na
zaačhavela te kerel savoro, so lenge ča avela pre godi.
7 Aven džas tele a mišinas lenge o čhiba, hoj jekh avres te na achaľol.“
8 Avke len o RAJ odarik roztradňa pal cal'i phuv a preačhile te ačhavel o
foros.
9 Vašoda chudňa oda foros nav Babel, bo ode o RAJ mišinďa savore
manušenge o čhiba. Odarik len roztradňa pal cal'i phuv.

Le Šemoskre čhave

10 Kada hin o rodokmeňos le Šemoskro:
Pro dujto berš pal e potopa, sar sas le Šemoske šel (100) berš, uľiľa leske
o Arpachšad.
11 Sar o Arpachšad uľiľa, o Šem dživelas mek pandž šel (500) berš a uľile
leske muršora the čhajora.
12 Le Arpachšadoske sas tranda the pandž (35) berš, sar leske uľiľa o
Šelach.
13 Paloda o Arpachšad dživelas mek štar šel the trin (403) berš a uľile
leske muršora the čhajora.
14 Le Šelachoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Eber.
15 Pal'is o Šelach dživelas mek štar šel the trin (403) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
16 Le Eberiske sas tranda the štar (34) berš, sar leske uľiľa o Paleg.
17 Paloda o Eber mek dživelas štar šel the tranda (430) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
18 Le Palegoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Reu.
19 Paloda o Paleg mek dživelas duj šel the eňa (209) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
20 Le Reusiske sas tranda the duj (32) berš, sar leske uľiľa o Serug.

---

* **11:3** cehli

21 Paloda o Reu dživelas mek duj šel the efta (207) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
22 Le Serugoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Nachor.
23 Paloda o Serug dživelas mek duj šel (200) berš a uľile leske muršora
the čhajora.
24 Le Nachoriske sas bišueňa (29) berš, sar leske uľiľa o Terach.
25 Paloda o Nachor dživelas mek šel the dešueňa (119) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
26 Sar le Terachoske imar sas eftavardeš (70) berš, uľiľa leske o Abram, o
Nachor the o Haran.

Le Abramoskri famelija

27 Kada hin o rodokmeňos le Terachoskro:
Le Terachoske uľiľa o Abram, o Nachor the o Haran. Le Haranoske uľiľa
o Lot.
28 O Haran muľa sigeder sar leskro dad o Terach andre odi phuv, kaj
uľiľa, andre chaldejiko foros Ur.
29 O Abram the o Nachor peske ile romňijen. Le Abramoskri romňi sas
e Saraj a le Nachoriskri romňi sas e Milka. E Milka the e Jiska sas o čhaja
le Haranoskre.
30 E Saraj sas ňeplodno, na sas la čhave.
31 O Terach iľa peskre čhas le Abram, le Haranoskre čhas le Lot the
peskra bora la Saraj, savi sas le Abramoskri romňi, a iľa len avri andral o
chaldejiko foros Ur, hoj te džan te bešel andro Kanaan. Avle andro Charan
a ode ačhile te bešel.
32 Le Terachoske sas duj šel the pandž (205) berš, sar muľa andro Charan.

12

O RAJ vičinel le Abram

1 O RAJ phenďa le Abramoske: „Dža avri andral tiri phuv the andral
tire dadeskro kher the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke
sikavava.
2 Kerava tutar igen baro narodos
a požehňinava tut!
Kerava tiro nav baro
a tu aveha avre manušenge pro požehnaňje.
3 Požehňinava olen, ko tuke žehňinen,
a prekošava olen, ko tut košen.
Prekal tute ena požehňimen savore manuša pre phuv.“
4 O Abram kerďa avke, sar leske o RAJ phenďa. The o Lot geľa leha. Le
Abramoske sas eftavardeš the pandž (75) berš, sar geľa avri andral e phuv
Charan.
5 Avke o Abram iľa peskra romňa la Saraj, le phraleskre čhas le Lot,
savoro barvaľipen the le služobňiken, saven peske skidňa upre andro
Charan, a džanas andre phuv Kanaan.
Sar avle andro Kanaan,
6 o Abram pregeľa prekal odi phuv dži ko sveto than andro Šichem, paš
o Morehoskro baro stromos. Andre oda časos bešenas andre odi phuv o
Kanaančana.
7 Le Abramoske pes sikaďa o RAJ a phenďa leske: „Kadi phuv dava tire
čhavenge.“ Avke o Abram ačhaďa oltaris ode, kaj pes leske o RAJ sikaďa.
8 Odarik džalas ko verchos pro vichodos le Betelostar a ode peske
rozthoďa o stanos. Odarik leske sas o Betel pro zapados a o foros Aj pro
vichodos. Ode ačhaďa le RAJESKE oltaris a lašarelas le RAJESKRO nav.

9 Paľis o Abram džalas dureder le dromeha andre pušťa Negev.

O Abram andro Egipt

10 Sar andre odi phuv avľa e bokh, o Abram geľa tele andro Egipt, hoj
ode sikra te bešel, bo e bokh sas igen bari.
11 Sar imar sas pašes paš o Egipt, phenďa peskra romňake la Sarajake:
„Me džanav, hoj sal igen šukar džuvľi.
12 Sar tut dikhena o Egipťana, phenena peske: ‚Kadi hiňi leskri romňi.‘
Man murdarena a tut mukena te dživel.
13 Ale tu lenge phen, hoj sal miri pheň, a vaš tute man mukena te dživel
a ela mange mištes.“
14 Sar o Abram the e Saraj avle andro Egipt, o Egipťana dikhle, savi hiňi
šukar.
15 Dikhle la the le faraonoskre uradňika a lašarenas la anglo faraonos.
Avke la ľigende andre leskro palacis.
16 O faraonos sas lačho ko Abram vaš e Saraj, a vašoda les diňa bakre,
gurumňa, somara, ťavi, sluhi the služki.
17 Ale o RAJ marelas le faraonos the leskro kher phare nasvaľibenenca
vaš le Abramoskri romňi Saraj.
18 Avke peske vičinďa o faraonos le Abram a phenďa leske: „So mange
kerďal? Soske mange na phenďal, hoj hiňi tiri romňi?
19 Soske phenďal, hoj tuke hiňi pheň? Vašoda mange la iľom romňake!
Kade hiňi tiri romňi, le tuke la! Dža het!“
20 Paľis o faraonos prikazinďa peskre muršenge pal o Abram a on les
bičhade het leskra romňaha the savoreha, so les sas.

13

O Abram the o Lot pes rozdžan

1 Avke o Abram geľa avri andral o Egipt peskra romňaha the savoreha,
so les sas, a geľa andre pušťa Negev. The o Lot geľa leha.
2 O Abram sas igen barvalo, sas les but gurumňa the bakre, rup the
somnakaj.
3 Paľis o Abram džalas dureder le dromeha la pušťatar Negev. Phirelas
than thanestar, medik na doavľa paš o Betel, paš oda than, kaj angloda sas
leskro stanos, maškar o Betel the Aj,
4 ode, kaj ešebnovar ačhaďa o oltaris. Ode lašarelas le RAJESKRO nav.
5 The le Lot, savo džalas le Abramoha, sas bakre, gurumňa the stani.
6 Vašoda odi phuv na birinelas te ľikerel sodujdženen a našťi ačhile paš
peste jekhetane, bo sas len igen but džviri a na sas prekal lende dos chaben.
7 A avľa o vesekedišagos maškar o pasťjera le Abramoskre the Lotoskre.
Akor bešenas andre odi phuv o Kanaančana the o Perizeja.
8 Vašoda phenďa o Abram le Lotoske: „Nane mištes, hoj pes amen abo
amare pasťjera te vesekedinas maškar peste. Se sam famelija!
9 Či nane anglal tu caľi phuv? Vašoda tut mangav, rozdžas pes jekh
avrestar! Te tu džaha pre baľogňi sera, me džava pre čači sera; te tuke
kideha avri e čači sera, me džava pre baľogňi sera.“
10 O Lot pes rozdikhľa a dikhľa, hoj pre caľi phuv le Jordanostar dži ko
Coar hin pherdo paňi sar andre zahrada le RAJESKRI abo sar andro Egipt.
Oda sas mek angloda, sar o RAJ zňičinďa e Sodoma the e Gomora.
11 Vašoda peske o Lot iľa avri caľi phuv paš o Jordan a geľa pro vichodos.
Kavke pes rozgele jekh avrestar.

12 O Abram bešelas andre phuv Kanaan a o Lot pes ľikerelas maškar o
fori ola phuvakre a preľidžalas peskre stani dži paš e Sodoma.
13 O manuša andral e Sodoma sas igen nalače a anglo RAJ kerenas bare
bini.
14 Sar imar geľa o Lot het le Abramostar, o RAJ phenďa le Abramoske:
„Rozdikh tut odarik, kaj sal! Dikh pro severos, pro juhos, pro vichodos the
pro zapados.
15 Cal'i phuv, so dikhes, dava tuke the tire potomstvoske pro furt.
16 Dava tut ajci but potomstvos sar o prachos la phuvakro. Te vareko šaj
zgenela o prachos la phuvakro, zgenela the tiro potomstvos.
17 Akana dža a predikh tuke cal'i phuv, bo tuke la dav!“
18 Avke o Abram iľa peskre stani a geľa te bešel andro foros Hebron pašes
paš o Mamroskre bare stromi a ode ačhaďa oltaris le RAJESKE.

14

O Abram zachraňinel le Lot

1 Andre oda časos o štar kraľa – o šinariko kral'is Amrafel, o elasariko
kral'is Arjoch, o elamiko kral'is Kedorlaomer the o gojimiko kral'is Tidal –
2 gele pro mariben pro pandž kraľa: pro kral'is Beras andral e Sodoma,
pro Biršah andral e Gomora, pro Šinab andral e Adma, pro Šemeber andral
o Cebojim the pro kral'is andral e Bela, so hin o foros Coar.
3 Kala pandž kraľa pes zgele peskre armadenca jekhetane andre dolina
Sidim, kaj hin akana o Londo moros*.
4 Dešuduj (12) berš sas o kral'is Kedorlaomer upral lende, ale andro
dešutrito (13.) berš pes vzburinde.
5 Andro dešuštarto (14.) berš geľa o Kedorlaomer the o kraľa, save
sas leha, a domarde le Refajen andro foros Aštarot-Karnajim, the le
Zuzimčanen andro Ham the le Emimčanen andro Šave-Kirjatajim.
6 Domarde the le Choričanen paš o seirika brehi a tradle len dži ko El-
Paran paš e pušťa.
7 Pal'is pes visarde a doavle ko En-Mišpat – oda hin ko Kadeš – a
zviťazinde upral cal'i phuv le Amalekengri the upral o Amorejčana, save
dživenas andro Chacecon-Tamar.
8 Akor avle o kraľa andral e Sodoma, andral e Gomora, andral e Adma,
andral o Cebojim the andral e Bela – so hin o Coar – a zgele pes jekhetane
pro mariben andre dolina Sidim.
9 Zgele pes pro mariben pro elamiko kral'is Kedorlaomer, pro gojimiko
kral'is Tidal, pro šinariko kral'is Amrafel the pro elasariko kral'is Arjoch –
pandž kraľa džanas pro štar.
10 Andre odi dolina Sidim sas pherdo bare cheva la smolaha. Sar
denašenas o kral'is la Sodomakro the o kral'is la Gomorakro, pele andre
ola cheva a the varesave džene lendar, ale okla džene denašle pro brehi.
11 A ola štar kraľa, save zviťazinde, ile savoro barval'ipen la Sodomakro
the la Gomorakro a mek the savoro lengro chaben a džanas het.
12 Ile the le Abramoskre phraleskre čhas le Lot the leskro barval'ipen, bo
bešelas andre Sodoma.
13 Jekh olendar, savo denašľa, avľa oda te phenel le Hebrejiske le
Abramoske, savo bešelas paš o bare stromi le Mamroskre. O Mamre sas
Amorejcos a sas phral le Eškoliske the le Aneriske. Kalen sas zmluva le
Abramoha, hoj te chuden jekhetane paš peste.

---

* **14:3** Oda hin o Mulo moros.

14 Sar o Abram šunďa, hoj leskre phraleskre čhas odľigende peha, akor
vičinďa peskre trin šel the dešuochto (318) muršen, save uľile andre leskro
kher a save sas avrisikade pro mariben, a džalas pal lende dži ko Dan.
15 Rači rozačhaďa pre lende peskre muršen a zviťazinďa upral lende.
Denašelas pal lende dži ke Choba, so hin pro severos le forostar Damašek.
16 Akor o Abram anďa pale savoro barvaľipen a the peskre phraleskre
čhas, le Lot, leskre barvaľipnaha, le džuvľen the okle manušen.

O Abram the o Melchisedek

17 Sar avelas pale o Abram, paloda, sar zviťazinďa upral o kraľis
Kedorlaomer the upral okla kraľa, so sas leha, avľa ke leste o sodomiko
kraľis andre dolina Šave – oda hin le Kraľiskri dolina.
18 Akor leske o Melchisedek o kraľis le Salemoskro anďa maro the mol.
Ov sas rašaj le Nekbareder Devleskro
19 a požehňinďa le Abram. Phenďa:
„Av požehňimen le Nekbaredere Devlestar,
Olestar, ko kerďa o ňebos the e phuv.
20 Mi el barardo o Nekbareder Del,
savo tuke diňa te zviťazinel upral tire ňeprijaťeľa.“
Akor o Abram diňa le Melchisedekoske e ďesjatka savorestar.
21 O sodomiko kraľis phenďa le Abramoske: „Muk tuke savoro, so iľal,
ale de mange pale mire manušen!“
22 Ale o Abram leske odphenďa: „Lav bari vera angle miro RAJ, anglo
Nekbareder Del, savo kerďa o ňebos the e phuv,
23 hoj na lava mek aňi thav aňi sirimocis pal e sandalka a ňič olestar, so
hin tiro, hoj te na phenes: ‚Me som jekh olendar, ko barvaľarďa le Abram.‘
24 Na mukav mange ňič olestar, ča oda, so imar chale mire manuša. Ale
ola, ko avle manca – o Aner, o Eškol the o Mamre – peske mi len peskro
kotor.“

15

Le RAJESKRI zmluva le Abramoha

1 Pal oda savoro, so pes ačhiľa, sas le Abram viďeňje a šunelas, sar leske
o RAJ phenel:
„Ma dara tut, Abram,
me som tiro šťitos,
tiri bari odmena.“
2 Ale o Abram phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, so man kames te del?
Se čhave man nane a o ďeďičis mire khereskro ela o Eliezer andral o
Damašek.“
3 O Abram mek phenďa: „Na diňal man ňisave čhave a o sluhas andral
miro kher ela miro ďeďičis.“
4 Ale o RAJ leske phenďa: „Ov na ela tiro ďeďičis, ale o čhavo, savo avela
tutar.“
5 Iľa les avri a phenďa leske: „Dikh pro ňebos a zgen o čercheňa, te len
šaj zgenes. Ajci but ena tire potomki.“
6 O Abram pačanďiľa le RAJESKE a o RAJ leske oda rachinelas sar
spravodľišagos.
7 Paľis leske o RAJ phenďa: „Me som o RAJ, savo tut iľom avri andral o
chaldejiko foros Ur, hoj tuke te dav kadi phuv, hoj tuke la te zales.“
8 Ov phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, pal soste prindžarava, hoj ela
miri?“

9 O RAJ leske phenďa: „An mange trineberšengra gurumňora,
trineberšengra koza, trineberšengre bakres, jekha hrdlička the jekhe
cikne holubos.“
10 Sar o Abram oda savoro anďa, rozčhinďa le džviren pro jepaš a o
jepašune kotora thoďa jekh paš aver, ale le čiriklen na rozčhinďa.
11 Akor o dziva čirikle ľecinenas tele pro mule džviri, ale o Abram len
tradelas het.
12 Sar zageľa o kham, o Abram zorales zasuča a avľa pre leste e strašno
dar le bare kaľipnaha.
13 O RAJ phenďa le Abramoske: „Mušines čačes te džanel, hoj tire
potomki bešena sar cudzinci andre phuv, so nane lengri. Ode lendar
kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.
14 Ale me marava ole narodos, saveske on služinena sar otroka, a avena
odarik avri bare barvaľipnaha.
15 Ale tu džaha andro smirom paš tire dada a parunena tut andro šukar
berša.
16 Andro štarto pokoleňje avena tire potomki pale kade, bo mek na avľa
oda časos, hoj te marav le Amorejčanen vaš lengre bini.“
17 Sar zageľa o kham a avľa baro kaľipen, sikaďa pes baro thuv sar andral
e bov the e jagaľi fakľa, savi predžalas maškar ola rozčhinde kotora le
džvirengre.
18 Andre oda džives phandľa o RAJ e zmluva le Abramoha a phenďa
leske: „Tire čhavenge dava kadi phuv le paňestar Egipt dži paš o baro
paňi Eufrat,
19 the o phuva, kaj bešen o Keniti, o Kenizeja, o Kadmonci,
20 o Chetitana, o Perizeja the o Refaja,
21 o Amorejčana, o Kanaančana, o Girgašeja the o Jebuseja.“

16

E Hagar the o Izmael

1 E Saraj našťi delas čhaven peskre romes le Abram, ale sas la služka
Egipťanka, savi pes vičinelas Hagar.
2 Avke phenďa e Saraj le Abramoske: „Dikh, o RAJ na domukľa, hoj man
te el čhave. Dža, pašľuv mira služkaha. Či man na ela latar čhavoro?“
A o Abram priiľa o lava la Sarajakre.
3 Avke leskri romňi e Saraj iľa peskra služka, la Egipťanka Hagar, a diňa
la peskre romeske le Abramoske. Oda pes ačhiľa, sar o Abram imar bešelas
andro Kanaan deš berš.
4 O Abram pašľiľa la Hagaraha a oj ačhiľa khabňi.
Sar sprindžarďa, hoj hiňi khabňi, chudňa te dikhel tele peskra raňa.
5 E Saraj phenďa le Abramoske: „Angle tute me akana cerpinav. Me
tuke diňom mira služka, hoj laha te pašľos, ale sar sprindžarďa, hoj hiňi
khabňi, chudňa man te dikhel tele. O RAJ mi rozsudzinel maškar mande
the maškar tute.“
6 Avke o Abram phenďa la Sarajake: „Dikh, tiri služka hiňi andre tire
vasta. Ker laha, so ča kames!“ Sar chudňa laha e Saraj te kerel igen
namištes, akor e Hagar latar denašľa het.
7 Sar la o aňjelos le RAJESKRO arakhľa pre pušťa paš e chaňig paš o drom
ko Šur,
8 phenďa lake: „Hagar, služko la Sarajakri, khatar aves a kaj džas?“
Oj odphenďa: „Denašav het mira raňatar la Sarajatar.“

9 O aňjelos le RAJESKRO lake phenďa: „Visar tut pale ke tiri raňi a podde
tut lake!“
10 Paľis lake mek phenďa: „Rozmnožinava tiro potomstvos avke, hoj pes
našťi zgenela.
11 Dikh, ačhiľal khabňi
a uľola tuke čhavoro.
Deha leske nav Izmael,
bo o RAJ šunďa tiro pharipnaskro roviben.
12 Tiro čhavo ela sar dzivo somaris;
džala pre savorende
a savore džana pre leste;
ela ňeprijaťeľis savore peskre phralenge.“
13 E Hagar diňa nav le RAJESKE, savo ke late prevakerďa, El-Roi, bo
phenďa: „Me dikhľom Oles, ko pre ma dikhel.“
14 Vašoda pes odi chaňig vičinel Beer-Lachaj-Roi*. Kadi chaňig hiňi
maškar o fori Kadeš the Bered.
15 Avke la Hagarake the le Abramoske uľiľa čhavoro a o Abram leske diňa
nav Izmael.
16 Le Abramoske sas ochtovardeš the šov (86) berš, sar leske uľiľa o
Izmael.

17

E obriezka sar o znakos la zmluvakro

1 Sar sas le Abramoske eňavardeš the eňa (99) berš, sikaďa pes leske o
RAJ a phenďa leske: „Me som o Nekzoraleder* Del, šun man a dživ angle
ma žužo dživipen!
2 Phandava e zmluva maškar mande the maškar tute a igen tut
rozmnožinava.“
3 Akor o Abram peľa le mujeha dži pre phuv a o RAJ leske phenďa:
4 „Kada hin miri zmluva tuha: Ačheha dad igen but narodenge.
5 Imar tut na vičineha Abram, ale tiro nav ela Abraham, bo me tut
kerďom dadeske prekal o but narodi.
6 Igen tut rozmnožinava, tutar avena o narodi a the o kraľa.
7 Tut, tire čhaven the savore lengre potomken dav kada lav sar zmluva,
so ačhel pro furt: Avava tiro Del the Del savore tire potomkenge.
8 Tuke the tire čhavenge dava kadi phuv, andre savi sal akana sar
cudzincos. Cаľi phuv Kanaan lenge dava, hoj te el lengri pro furt, a me
avava lengro Del.“
9 O Del paľis phenďa le Abrahamoske: „Ča doľiker miri zmluva tu, tire
čhave the le čhavengre čhave the savore tire potomki.
10 Kada hin miri zmluva tuha the tire čhavenca, so avena pal tute, savi
mušinena te doľikerel: Dojekh tumaro murš ela obrezimen.
11 Dena tumenge te obrezinel e angluňi cipa le muršeskre kotorestar a
oda sikavela pre zmluva maškar mande the maškar tumende.
12 Kale dživesestar ela dojekh muršoro, savo uľola, pro ochtoto džives
obrezimen. Keren oda, či uľola andre tiri famelija vaj ela cindo avre
manušendar sar otrokos a na ela tire čhavendar.
13 Mušinel te el obrezimen dojekh le čhavorendar andral tiri famelija
the oda, savo ela cindo vaš o love. Kada znakos pre tumaro ťelos sikavela,
hoj miri zmluva tumenca hiňi pro furt.

---

* **16:14** E Chaňig le džideskri, so pre ma dikhel * **17:1** E hebrejiko čhib: El Šadaj

14 Dojekh murš, savo na ela obrezimen pro ťelos, mi el avričhido peskre
manušendar, bo na doľikerďa miri zmluva.“
15 Akor o Del phenďa le Abrahamoske: „Tira romňa, la Saraj, imar na
vičineha Saraj, bo lakro nav ela Sara.
16 Me la požehňinava a dava tut latar čhas. Požehňinava la a ačhela
latar daj le narodengri. Latar avena avri the o kraľa le narodengre.“
17 O Abraham bandďiľa le mujeha dži pre phuv, asandďiľa andre peste a
phenďa: „Šaj le muršeske, saveske hin šel (100) berš, uľol čhavoro? A la
Sarake, savake hin eňavardeš (90) berš, šaj uľol mek čhavoro?“
18 O Abraham phenďa le Devleske: „Našťi avel kada požehnaňje pro
Izmael?“
19 O Del leske pale phenďa: „Na! Tiri romňi e Sara tut dela čhavores
a deha leske nav Izak. Leha the leskre čhavengre čhavenca phandava e
zmluva, so ela pro furt.
20 Me tut šunďom, sar tut mangehas vaš o Izmael. Požehňinava les igen
but čhavenca. Ela dad dešuduje (12) rajenge a kerava lestar baro narodos.
21 Ale me phandava e zmluva tire čhaha le Izakoha, savo uľola la Sarake
andre kajso časos pre aver berš.“
22 Sar o Del preačhiľa te vakerel le Abrahamoha, geľa pašal leste het.
23 Mek oda džives o Abraham iľa peskre čhas le Izmael the savore
muršen, save uľile andre leskro kher, the mek savoren, saven peske cinďa
vaš o love, a obrezinďa lenge e angluňi cipa le kotorestar avke, sar leske
phenďa o Del.
24 Le Abrahamoske sas eňavardeš the eňa (99) berš, sar sas obrezimen,
25 a le Izmaeloske sas dešutrin (13) berš.
26 Andre oda džives, sar sas o Abraham the o Izmael obrezimen,
27 sas lenca obrezimen the savore leskre murša, so uľile andre leskro
kher, the ola, ko sas cinde avre manušendar sar otroka.

18

O Abraham presikavel pačiv trine dženenge

1 O RAJ pes jekhvar sikaďa le Abrahamoske paš le Mamroskre bare stromi
andro nekbareder tačipen dživese. O Abraham bešelas paš o vudar le
stanoskro.
2 Sar pes obdikhľa, nadur lestar ačhenas trin murša. Soča len dikhľa,
denašelas sigo ke lende pašal peskro stanos, bandďiľa anglal lende dži pre
phuv
3 a phenďa: „Rajeja, te arakhľom milosť andre tire jakha, ma obdža tire
služobňikos.
4 Dava te anel sikra paňi, thovena (omorena) tumenge o pindre a
odpočovinena tumenge paš kada stromos.
5 Anava varesavo chaben, zoraľarena tumen a paľis šaj džana dureder.
Se avľan ke tumaro služobňikos.“
On odphende: „Mištes, ker avke, sar phenes.“
6 O Abraham siďarelas andro stanos ke Sara a phenďa: „Sigo dža, le jekh
gonoro* ole nekfeder arestar a pek mare.“
7 Paľis o Abraham denašľa ko stados a iľa avri terňa thuľa gurumňora.
Diňa le sluhaske a ov la siďarelas te pripravinel.
8 Paľis anďa šutlo thud, gulo thud the la gurumňora, sava imar
pripravinďa a thoďa oda anglal lende. Sar on chanas, o Abraham ačhelas
paš lende tel o stromos.

* **18:6** E hebrejiko čhib: trin sea arestar

9 Phučle lestar: „Kaj hiňi tiri romňi e Sara?“
„Andro stanos,“ odphenďa.
10 Jekh lendar, o RAJ, phenďa: „Pal o berš, andre kajso časos, avava pale
ke tu a tira romňa la Sara ela muršoro.“
E Sara oda savoro šunelas paš o vudar le stanoskro.
11 O Abraham the e Sara sas phure, sas lenge but berš a e Sara sas andre
ola berša, sar le džuvľen imar našťi el čhave.
12 Vašoda e Sara asanďiľa andre peste a gondoľinďa peske: „Akana, sar
som imar phuri, man ela vareso mire romeha? Se the miro raj hino imar
phuro!“
13 O RAJ phenďa le Abrahamoske: „Soske e Sara asal a phenel peske: ‚Či
čačes mange akana šaj uľol čhavoro, sar imar som phuri?‘
14 Či hin vareso ajso, so o RAJ našťi kerel? Pal o berš, andre kajso časos,
avava pale ke tu a la Sara ela muršoro.“
15 Ale e Sara daratar klaminelas a phenďa: „Me na asavas.“
„He, asahas,“ phenďa lake o RAJ.

O Abraham pes mangel vaš e Sodoma

16 O murša odarik paľis gele het a džanas ke Sodoma. O Abraham len
odľigenďa.
17 O RAJ phenďa: „Šaj garuvav anglo Abraham oda, so kamav te kerel?
18 Le Abrahamostar ela čačes baro a zoralo narodos a andre leste ena
požehňimen savore narodi pre phuv.
19 Bo mange les kidňom avri, hoj te phenel peskre čhavenge a savore
peskre potomkenge, hoj pes te ľikeren pal miro drom a te keren oda, so
hin čačo a spravno. Te oda kerena, kerava le Abrahamoske savoro avke,
sar leske oda phenďom.“
20 O RAJ phenďa: „Oda, so šunďom pre Sodoma the Gomora, hin imar
igen but a lengro binos hino igen džungalo.
21 Džav tele a dikhava, či čačes keren abo na keren oda, so šunďom pal
lende. Kamav oda te džanel.“
22 Ola duj murša odarik odgele a gele andre Sodoma, ale o Abraham mek
furt ačhelas anglo RAJ.
23 O Abraham avľa pašeder a phučľa: „Čačes kames te murdarel avri le
čačipnaskres jekhetane le binošne manušeha?
24 Te uľahas andro foros penda (50) čačipnaskre manuša, murdareha
len a na odmukeha ole foroske vaš ola penda (50) čačipnaskre manuša,
save hine ode?
25 Vareso ajso kames te kerel? Le binošnes kames te murdarel le
čačipnaskre manušeha? Či hino o čačipnaskro manuš ajso sar o binošno?
Mi el oda dur tutar! Či o sudcas caľa phuvakro na kerela oda, so hin
čačipnaskro?“
26 O RAJ leske phenďa: „Te arakhava andro foros Sodoma penda (50)
čačipnaskre manušen, angle lende odmukava cale foroske.“
27 O Abraham odphenďa: „Domukľom mange te vakerel mire Rajeha,
kajte džanav, hoj som ča prachos the popolos.
28 So te ode ena o pandž čačipnaskre manuša frimeder sar penda?
Murdareha avri calo foros, te arakheha ča saranda the pandž (45)
manušen?“
O RAJ odphenďa: „Na murdarava len avri, te ode arakhava saranda the
pandž.“

29 Ale o Abraham vakerelas mek dureder a phučľa: „So te ode ena ča
saranda (40) džene?“
Odphenďa leske: „Na kerava oda angle ola saranda džene.“
30 O Abraham phenďa: „Ma ruš pre ma, Rajeja, hoj mange pale domukav
tutar te phučel. So te ode ena ča tranda (30) džene?“
Odphenďa leske: „Te ode arakhava tranda dženen, na murdarava avri
oda foros.“
31 O Abraham leske pale phenďa: „Imar te mange domukľom tuha te
vakerel, Rajeja miro. So te ode ena ča biš (20) džene?“
Odphenďa: „Angle ola biš džene oda foros na zňičinava.“
32 „Rajeja, mangav tut,“ phenďa o Abraham, „ma av pre ma choľamen,
hoj mek jekhvar tutar phučav! So te ode ena ča deš?“
Odphenďa: „Angle ola deš džene oda foros na zňičinava.“
33 Sar o RAJ preačhiľa te vakerel le Abrahamoha, geľa het a o Abraham
geľa pale khere.

19

O džungipen andre Sodoma

1 Sar ke račate avenas duj aňjela andre Sodoma, o Lot bešelas andre
brana le foroskri. Soča len zadikhľa, ušťiľa, geľa paš lende a banďiľa le
mujeha dži pre phuv.
2 Phenďa lenge: „Mangav tumen, rajale mire, aven andro kher tumare
služobňikoskro. Ode peske šaj thovena (omorena) o pindre a presovena.
Tosara šaj džana tumare dromeha.“
„Na!“ odphende leske, „amen presovaha avri maškar o foros.“
3 Ale ov pes lenge ajci mangelas, hoj gele ke leste. Sar gele andre leskro
kher, kerďa lenge hoscina, diňa te pekel mare bi o kvasos a chanas.
4 Angloda, sar peske gele te pašľol, avle savore murša andral e Sodoma,
o terne the o phure, a obkľučinde oda kher.
5 Vičinenas pro Lot a phučenas lestar: „Kaj hine ola murša, save avle
kadi rat ke tu? De amenge len, hoj lenca te pašľuvas.“
6 Akor o Lot geľa avri paš lende, ale o vudar pal peste phandľa andre.
7 A phenďa lenge: „Mangav tumen, phralale mire, ma keren kajsi
džungaľi veca!
8 Dikhen, hin man duj čhaja, saven mek na sas ňič le muršenca. Anava
tumenge len avri a keren tumenge lenca, so ča kamena. Ale kale muršenge
ma keren ňič, bo on hine mire hosci, save avle andre miro kher!“
9 Ale on les na šunde a phende: „Dža adarik het!“ A dureder vičinenas:
„Tu korkoro kade avľal sar cudzincos a kames amen te sudzinel? Akana
mek goreder dopereha sar on!“ A džanas igen zoraha pro Lot a kamenas
te rozmarel o vudar.
10 Androda ola duj murša peskre vastenca cirdle le Lot andro kher a
phandle andre o vudar.
11 Avke korarde olen, ko sas avri, le ternen the le phuren, hoj našťi
arakhenas o vudar.

O Lot denašel andral e Sodoma

12 Paľis ola duj murša phende le Lotoske: „Mek hin tut kade vareko?
Džamutre, čhave, čhaja abo mek vareko aver andre kada foros? Ľidža
len adarik het.
13 Zňičinaha kada foros, bo e žaloba pre leste hiňi igen bari anglo RAJ.
O RAJ amen bičhaďa, hoj les te zňičinas.“

14 Avke o Lot geľa avri a phenďa le muršenge, save peske kamenas te lel
leskre čhajen romňijenge: „Ušťen, aven avri andral kada foros, bo o RAJ
les kamel te zňičinel!“ Ale on peske gondoľinenas, hoj kerel pheras.
15 Sar vidňisaľolas, o aňjela ispidenas pro Lot a phende: „Sigo ušťi! Le
tira romňa the tire duje čhajen, save hine tuha kade, hoj te na meres, sar
o RAJ zňičinela kada foros.“
16 Ale sar o Lot mek gondoľinelas či te džal, chudle les ola duj murša
vastestar the leskra romňa a the soduje leskre čhajen, bo o RAJ na kamelas,
hoj on te meren. Ľigende les avri andral o foros a ode les mukle.
17 Sar len ľigenenas avri, jekh lendar phenďa: „Denaš, hoj te na meren!
Ma obdikh tut palal a ma zaačhav tut ňikhaj andre dolina. Denaš pro
verchi, hoj te na meres!“
18 O Lot lenge phenďa: „Na, Rajeja, mangav tut!
19 Tiro sluhas chudňa tiri pačiv a tiro baro lačhipen mange presikaďal
oleha, hoj mange zachraňinďal o dživipen. Ale me na birinava te denašel
pro verchi! Zachudela man kada baro nalačhipen a merava.
20 Dikh, kade nadur hin gav, kaj šaj denašav. Hino cikno, ale domuk
mange ode te denašel, hoj man te zachraňinav.“
21 Ov leske phenďa: „Mištes, the andre kada tuke kerava pal e dzeka a
na zňičinava oda gav, vaš savo tut privakeres.
22 Siďar tut ode te garuvel, bo našťi kerav ňič, medik ode na dodžaha.“
Vašoda pes oda foros vičinel Coar.

O Del bičhavel e jag pre Sodoma the pre Gomora

23 Sar o Lot dogeľa andro Coar, o kham avelas avri upral odi phuv.
24 O RAJ bičhaďa pre Sodoma the Gomora andral o ňebos sira la jagaha,
so perelas sar brišind.
25 Zňičinďa ola fori, calo oda than, savore manušen ode the savoro, so
upre barolas.
26 Le Lotoskri romňi pes obdikhľa palal a čerinďa pes pro londo slupos.
27 O Abraham ušťiľa sig tosara upre a geľa pre oda than, kaj angle oda
ačhelas anglo RAJ.
28 Dikhľa tele pre Sodoma the Gomora, pre caľi odi dolina a dikhľa, hoj
odarik avel baro thuv sar andral o bov.
29 A sar o Del zňičinelas o fori pre oda than, kaj bešelas o Lot, leperďa
peske pro Abraham a mukľa le Lot te denašel odarik avri.

Le Lotoskre čhaja

30 O Lot daralas te ačhel andro foros Coar, avke iľa peskre duje čhajen a
geľa lenca te bešel pro brehos andre jaskiňa.
31 Akor leskri phureder čhaj phenďa la ternederake: „Amaro dad hino
imar phuro a na ačhiľa pre kadi phuv ňisavo murš, kas peske iľamas
romeste a uľahas amen čhave avke, sar pes oda kerel pal calo svetos.
32 Av mačaras le dades la moľaha a pašľuvas leha, hoj amen lestar te el
čhave.“
33 Odi rat dine te pijel le dades mol. Paľis geľa ke leste e phureder a
pašľiľa leha. Ale ov aňi na džanelas, kana peske pašľiľa a kana odgeľa het.
34 Pre aver džives e phureder phenďa la ternederake: „Dikh, me imar
pašľiľom le dadeha idž. Av das les the kadi rat te pijel mol a pašľuveha
leha tu akana, hoj te el amen lestar čhave.“
35 Avke dine te pijel odi rat peskre dades mol, pašľila peske paš leste e
terneder čhaj a suča leha. Ale ov aňi akana na džanelas, kana paš leste
geľa a kana odgeľa het.

36 Avke soduj pheňa ačhile khabne peskre dadestar le Lotostar.
37 La phurederake uľiľa muršoro, saveske diňa nav Moab. Ov hino o dad
le adadživeseskre Moabčanenge.
38 The la ternederake uľiľa muršoro a diňa leske o nav Ben-Ami. Ov hino
o dad le adadživeseskre Amončanenge.

20

E Sara ko Abimelech

1 Odarik o Abraham džalas andre pušťa Negev. Zaačhaďa pes maškar o
Kadeš the Šur a varesavo časos ačhiľa andro Gerar.
2 Ode o Abraham phenelas pre Sara: „Oj hiňi miri pheň.“ Akor o gerariko
kraľis o Abimelech bičhaďa pal e Sara a iľa peske la.
3 Ale sar o Abimelech rači sovelas, avľa ke leste o Del andro suno a
phenďa leske: „Tu čačes mereha, bo iľal tuke ajsa romňa, sava hin rom.“
4 No le Abimelech mek laha na sas ňič a phenďa: „Rajeja, či murdareha
the o čačipnaskro narodos?
5 Či mange ov korkoro na phenďa: ‚Oj hiňi miri pheň?‘ Se the oj mange
phenďa: ‚Ov hino miro phral.‘ Me na džanavas ňisostar, mire vasta hine
žuže.“
6 O Del leske phenďa andro suno: „Me olestar džanav, hoj tu na kamľal
ňič nalačho te kerel, a vašoda tuke na domukľom, hoj tut latar te chudes
a te keres binos anglal ma.
7 De pale la romňa lakre romeske, bo ov hino prorokos. Ov pes vaš tu
privakerela, hoj te džives. Sar la na deha pale, phenav tuke, čačes mereha
savore tire manušenca.“
8 O Abimelech sig tosara ušťiľa a vičinďa savore peskre uradňiken. Sar
lenge vakerelas savoro, so pes ačhiľa, igen predaranďile.
9 O Abimelech vičinďa le Abraham a phenďa leske: „S'oda tu amenge
kerďal? So tut kerďom ajso nalačho, hoj anďal pre mande the pre miro
kraľišagos kajso baro binos? Kerďal mange vareso, so na kampľa te kerel!“
10 O Abimelech mek phučľa le Abrahamostar: „Soske tuke avľa pre godi
kada te kerel?“
11 O Abraham odphenďa: „Phenďom mange: ‚Pre kada than pes čačes
na daran le Devlestar a murdarena man vaš miri romňi.‘
12 Ale oj mange hiňi čačes pheň, bo hiňi mire dadeskri čhaj, ale nane
mira dakri, a iľom mange la romňake.
13 Sar man o Del bičhaďa avri andral o kher le dadeskro andre aver phuv,
me lake akor phenďom: ‚Te man kames, akor phen všadzik, kaj džaha, hoj
som tiro phral.‘ “
14 Paľis iľa o Abimelech peskre bakrendar, gurumňendar, otrokendar the
le služkendar a diňa len le Abrahamoske. Diňa leske pale the leskra romňa
la Sara.
15 O Abimelech leske phenďa: „Dikh, miri phuv hiňi anglal tu, beš tuke,
kaj ča kames.“
16 A la Sarake phenďa: „Tire phrales diňom ezeros (1 000) rupune, hoj
te džanen savore, hoj na kerďal ňič nalačho.“
17 Avke pes o Abraham mangelas ko Del a o Del sasťarďa le Abimelech,
leskra romňa the le služken, hoj len te šaj pale avel čhave.
18 Bo angle Sara, le Abrahamoskri romňi, o RAJ zaphandľa andro kher
le Abimelechoskro dojekha džuvľakro dživipen, hoj te na ačhel khabňi.

21

Sar uľiľa o Izak

1 O RAJ sas ke Sara lačhejileskro a doľikerďa peskro lav, so la diňa.
2 E Sara ačhiľa khabňi a diňa le Abraham čhavores andre leskro
phuripen andre oda časos, pal savo leske o Del phenďa.
3 O Abraham diňa peskre čhaske, savo les sas la Saraha, nav Izak
4 a pro ochtoto džives o Abraham obrezinďa peskre čhas le Izak avke,
sar leske phenďa o Del.
5 Le Abrahamoske sas šel (100) berš, sar leske uľiľa o Izak.
6 Akor e Sara phenďa: „O Del kerďa, hoj te asav, a sako, ko pal oda
šunela, asala.“
7 A mek phenďa: „Ko phenďahas le Abrahamoske, hoj e Sara mek dela
te pijel andral o koľin le čhaven? A the avke les diňom čhavores andre
leskro phuripen.“

E Hagar bičhaďi het

8 Andre oda džives, sar o čhavoro bariľa avri avke, hoj na mušinelas
imar e daj les te del te pijel, o Abraham kerďa bari hoscina.
9 Sar e Sara dikhľa, hoj o čhavoro, savo uľiľa le Abrahamoske la
Hagaratar, savi sas Egipťanka, asalas lakre čhavorestar,
10 phenďa le Abrahamoske: „Trade avri ola služka the lakre čhas, bo o
čhavoro kala služkakro našťi chudel ňič ole barvaľipnastar, so hin mire
čhaskro le Izakoskro.“
11 Le Abraham kada igen zadukhanďiľa andro jilo, bo o Izmael sas leskro
čhavo.
12 O Del phenďa le Abrahamoske: „Ma trapin tut vaš o čhavoro a aňi vaš
e služka. Šun la Sara andre savoreste, so tuke phenďa, bo le Izakostar tuke
avena ola čhave, pal save tuke phenďom.
13 The la služkakre čhastar kerava baro narodos, bo the ov hino tiro
čhavo.“
14 Sig tosara o Abraham iľa o chaben the o cipuno gonoro le paňeha
a diňa oda la Hagarake. Thoďa lake oda pro dumo a bičhaďa la het le
čhavoreha. Oj odgeľa a bludzinelas pal e pušťa Beer-Šeba.
15 Sar imar lake dogeľa o paňi andral o cipuno gonoro, thoďa le čhas tel
jekh krakos.
16 A geľa pašal leste het, hoj peske te bešel lestar vaj šel (100) metri
dureder, bo phenďa peske: „Našťi dikhav pre oda, sar mange merel o
čhavoro.“ Sar ode bešelas, chudňa zorales te rovel.
17 Ale o Del šunďa le čhavoreskro roviben a le Devleskro aňjelos vičinďa
andral o ňebos pre Hagar a phenďa lake: „So tute, Hagar? Ma dara tut, bo
o Del šunďa tire čhas, sar rovel ode, kaj hino.
18 Ušťi, le le čhavores a ľiker les zorales andro vasta, bo kerava lestar
baro narodos.“
19 Androda o Del lake phundraďa o jakha a oj dikhľa e chaňig. Avke geľa
te pherdžarel o cipuno gonoro le paňeha a diňa te pijel peskre čhas.
20 O Del sas le čhavoreha. Sar bariľa avri, dživelas pre pušťa a sas lestar
lukostrelcos.
21 Sar dživelas pre pušťa Paran, iľa leske e daj romňa andral o Egipt.

Le Abrahamoskri zmluva le Abimelechoha

22 Andre oda časos o Abimelech the o veľiťeľis Pichol, savo ľidžalas leskre
slugaďen, phende le Abrahamoske: „O Del hino tuha andre savoreste, so
keres.

23 Vašoda le kade vera pro Del, hoj na thoveha avri manca aňi ole dženeha, ko avela pal ma, aňi mire potomkenca. A sar me man
pačivalones ľikerďom ke tu, avke the tu pes ľikereha ke mande andre
phuv, kaj sal cudzincos.“
24 Avke o Abraham phenďa: „Lav vera.“
25 Paľis o Abraham phenďa le Abimelechoske: „Tire sluhi peske zaile
jekh miri chaňig.“
26 „Na džanav, ko oda kerďa,“ odphenďa leske o Abimelech. „Se aňi tu
mange pal oda na phenďal a mekča adadžives pal oda šunďom.“
27 Akor o Abraham iľa le bakren the le gurumňen, diňa len le
Abimelechoske a sodujdžene phandle peha e zmluva.
28 Paľis o Abraham iľa efta bakren peskre stadostar.
29 O Abimelech lestar phučľa: „So kames te sikavel ole efta bakrenca,
saven thoďal pre sera?“
30 O Abraham odphenďa: „Le tuke mandar kale efta bakren sar
sveďectvos, hoj me kopaľinďom avri e chaňig.“
31 A vašoda pes oda than vičinel Beer-Šeba, bo sodujdžene ode ile vera.
32 Paľis, sar peha phandle e zmluva andre Beer-Šeba, o Abimelech the
leskro veľiťeľis o Pichol gele pale andre filišťiňiko phuv.
33 O Abraham sadzinďa andre Beer-Šeba stromos tamariška a lašarelas
ode le RAJES, le Večne Devles.
34 O Abraham but dživelas andre filišťiňiko phuv.

22

O Abraham džal te obetinel le Izak

1 Pal varesavo časos o Del skušinelas le Abraham a phenďa leske:
„Abraham!“
„Kade som,“ odphenďa.
2 „Le tire jekhore čhas le Izak, saves igen kames, a dža andre phuv
Morija,“ phenďa leske o Del. „Ode les obetin sar labarďi obeta pro verchos,
pal savo tuke phenava.“
3 O Abraham sig tosara thoďa o sedlos pro somaris a iľa peha duje sluhen
the peskre čhas le Izak. Sar čhingerďa o kašta pro šťipki pre labarďi obeta,
mukľa pes te džal pre oda than, savo leske phenďa o Del.
4 Pro trito džives o Abraham dural dikhľa oda than.
5 Phenďa peskre sluhenge: „Ačhen kade le somariha. Me džava ode le
čhavoreha, lašaraha le Devles a avaha pale ke tumende.“
6 O Abraham iľa o kašta pre labarďi obeta a thoďa len pre peskro čhavo
pro Izak a ov ľidžalas e jag the e čhuri. Sar avke džanas on duj džene
jekhetane,
7 o Izak phenďa peskre dadeske le Abrahamoske: „Dado!“
„So kames, čhavo miro?“ odphenďa o Abraham.
O Izak lestar phučľa: „Dikh, e jag the o kašta hine kade, ale kaj hin o
bakroro pre labarďi obeta?“
8 O Abraham leske phenďa: „Čhavo miro, o Del peske arakhela bakrores
pre labarďi obeta.“ Avke džanas sodujdžene dureder.
9 Sar imar avle pre oda than, pal savo leske o Del phenďa, o Abraham
ačhaďa oltaris a rakinďa upre o kašta. Paľis phandľa peskre čhas le Izak
a thoďa les pro oltaris, pro kašta.
10 Paľis o Abraham nacirďňa o vast a iľa e čhuri, hoj te murdarel le čhas.

11 Akor andral o ňebos pre leste vičinďa o aňjelos le RAJESKRO:
„Abraham, Abraham!“
„Kade som,“ odphenďa o Abraham.
12 O aňjelos leske phenďa: „Zaač! Ma thov pre leste o vast! Ma ker
leske ňič! Akana džanav, hoj tut daras le Devlestar, bo mange na sajinďal
te del aňi tire jekhore čhas.“
13 Sar o Abraham pes obdikhľa, dikhľa andro kraki bakres zachudles le
rohenca. O Abraham geľa, iľa le bakres a obetinďa les vaš peskro čhavo
sar labardi obeta.
14 O Abraham ole thaneske diňa nav „O RAJ pes starinela.“ Avke dži
akana pes vakerel: „Pro verchos le RAJESKRO ela postarimen.“
15 Le RAJESKRO aňjelos pale vičinďa andral o ňebos pro Abraham
16 a phenďa: „Vašoda, hoj oda kerďal a na sajinďal mange tire jekhore
čhas, lav vera korkoro pre mande, phenel o RAJ,
17 čačes tut požehňinava a rozmnožinava tiro potomstvos sar o
čercheňa pro ňebos the sar e poši pro moroskro brehos; on zviťazinena
upral peskre ňeprijaťeľa
18 a prekal tiro čhavo ena požehňimen savore narodi pre phuv, bo šunďal
miro lav.“
19 Paľis o Abraham geľa pale ke peskre sluhi a savore jekhetane gele
andre Beer-Šeba, kaj ov bešelas.

Le Nachoriskre čhave

20 Pal varesavo časos le Abrahamoske phende, hoj e Milka, le Nachoriskri
romňi, imar hiňi daj. Uľile lake ochto čhave:
21 O ešebno sas o Uc, leskro phral o Buz the o Kemuel, savo sas dad le
Aramoske,
22 paľis o Kesed, o Chazo, o Pildaš, o Jidlaf the o Betuel.
23 O Betuel sas dad la Rebekake. Kale ochto čhaven anďa pro svetos e
Milka le Abrahamoskre phraleske, le Nachoriske.
24 Sas les the romňi-služobňička e Reuma. Lake uľiľa o Tebach, o
Gacham, o Tachaš the o Maachah.

23

La Sarakro meriben

1 E Sara dživelas šel the bišuefta (127) berš.
2 Muľa andre Kirjat-Arba, so hin o foros Hebron andro Kanaan. O
Abraham avľa andre bari žaľa te rovel pal late.
3 Paľis geľa het pašal peskri muľi romňi a phenďa le Chetitanenge:
4 „Me som maškar tumende ča cudzincos, savo avľom kade te bešel.
Mangav tumen, den man prekal e famelija hroboskro than, kaj šaj
parunava mira romňa.“
5 O Chetitana phende le Abrahamoske:
6 „Šun amen, rajeja. Tu sal prekal amende sar le Devleskro princos!
Parun tira romňa la Sara andre nekfeder amaro hrobos. Ňiko amendar
tuke na braňinela la te parunel andre amaro hroboskro than.“
7 Avke o Abraham ušťiľa upre a banďiľa anglo manuša andral odi phuv,
anglo Chetitana, a phenďa:
8 „Te tumen domuken, hoj mira romňa te parunav kade, ta akor šunen
man avri a privakeren pes vaš ma ko Efron, savo hino le Cochariskro
čhavo.

9 Mi bikenel mange anglal tumende prekal famelijakro hrobos e jaskiňa
Machpela, so hiňi pro agor leskra maľatar, vaš ajci rup, keci mola.“
10 O Efron akor bešelas maškar o Chetitana a ov phenďa le Abrahamoske
anglal savore Chetitana, save avle paš e foroskri brana:
11 „Na avke, rajeja miro! Šun man! Dav tuke e maľa the e jaskiňa, savi
hiňi andre late. Dav tuke la anglal mire manuša. Parun ode tira romňa.“
12 O Abraham pale banďiľa anglo Chetitana
13 a phenďa le Efronoske anglal lende: „Šun man ešeb avri. Vaš e maľa
tuke počinava ajci rup, keci mol. Le mandar oda, hoj te šaj ode parunav
mira romňa.“
14 O Efron odphenďa le Abrahamoske:
15 „Šun tu man, rajeja miro! E phuv mol štar šel (400) rupune. So hin
oda prekal amende? Ča dža, parun tuke tira romňa.“
16 O Abraham priiľa oda, so phenďa o Efron, a počinďa leske štar šel
rupune. Thoďa o rup pre vaha anglo Chetitana, avke sar o manuša furt
maškar peste bikenenas. Diňa ajci, keci angle lende phenďa, hoj dela.
17 Avke o Abraham cinďa le Efronoskri maľa andre Machpela paš o
Mamre. Cinďa e maľa le stromenca the e jaskiňa andre late.
18 O Abraham preiľa odi phuv anglo Chetitana, save pes zgele paš e brana
le foroskri.
19 Paľis o Abraham parunďa peskra romňa la Sara andre jaskiňa pre
maľa Machpela paš o Hebron, paš o Mamre andre phuv Kanaan.
20 Avke cinďa o Abraham le Chetitanendar e maľa la jaskiňaha, hoj les
te el o than, kaj te parunel la famelija.

24

O Izak the e Rebeka

1 O Abraham sas imar phuro, sas leske igen but berš a o RAJ les andre
savoreste požehňinelas.
2 O Abraham phenďa peskre nekphuredere sluhaske, saveske diňa te
ľidžal calo peskro barvaľipen: „Thov tiro vast pre mire čanga!
3 Le vera andro nav le RAJESKRO, savo hino Del pro ňebos the pre phuv,
hoj na leha mire čhaske romňa le čhajendar andral o kmeňos Kanaan,
maškar save bešav.
4 Ale džaha andre miri phuv ke miri famelija a odarik leha romňa mire
čhaske le Izakoske.“
5 O sluhas lestar phučľa: „A te odi džuvľi na kamela te avel manca andre
kadi phuv? Akor mušinava te ľidžal tire čhas andre odi phuv, khatar tu
avľal avri?“
6 „Na! Ma ľidža mire čhas ode!“ phenďa leske o Abraham,
7 „o RAJ, o Del le ňeboskro, man iľa avri andral o kher mire dadeskro,
mira phuvatar, kaj uľiľom, a diňa man vera: ‚Kadi phuv dava tire
potomkenge.‘ Ov bičhavela anglal tu peskre aňjelos, hoj odarik tu te les
avri romňa mire čhaske.
8 Te odi džuvľi tuha na kamela te avel, kala veraha imar na aveha
phandlo, ča mire čhas ode pale ma ľidža!“
9 Akor o sluhas thoďa o vast pro čanga peskre rajeske le Abrahamoske a
iľa leske vera.
10 Avke o sluhas iľa andral peskre rajeskro stados deše ťaven a iľa mek
but lače dari peskre rajestar a geľa het. Avke geľa andro Aram-Naharajim
andro foros le Nachoriskro.

11 A mukľa le ťaven te pašľol anglo foros paš e chaňig. Oda sas ke račate,
andre ajso časos, kana o džuvľa peske furt džanas te cirdel paňi.
12 O sluhas phenďa: „Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskro, le Abrahamoskro!
De, hoj adadžives te doperel savoro mištes, a presikav o lačhipen mire
rajeske, le Abrahamoske.
13 Dikh, me ačhav kade paš e chaňig a o čhaja le foroskre aven peske te
cirdel o paňi.
14 Te phenava jekhake lendar: ‚De man te pijel andral o džbanos paňi,‘ a
oj odphenela: ‚Le a pi! Me dava the tire ťaven te pijel,‘ ta mi el oj odi, sava
kidňal avri tire služobňikoske le Izakoske. Pal oda džanava, hoj presikaďal
o lačhejileskeriben mire rajeske.“
15 Mek aňi oda na dophenďa a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro
phiko. Oj sas e čhaj le Betueliskri, savo sas čhavo le Nachoriskro the la
Milkakro, a o Nachor sas le Abrahamoskro phral.
16 E Rebeka sas igen šukar, pačivaľi čhaj, sava mek na sas ňič le muršeha.
Geľa tele paš o paňi te pherdžarel peske o džbanos. Sar pes odarik
visarelas pale,
17 o sluhas denašelas ke late a phenďa: „De man te pijel sikra paňi andral
tiro džbanos!“
18 Oj phenďa: „Pi, rajeja miro!“ A sig iľa tele o džbanos pre peskro vast
a diňa les te pijel.
19 Sar les imar diňa te pijel, phenďa: „Dava the tire ťaven ajci paňi, keci
pijena.“
20 Avke geľa sigo te čhivel avri o paňi andral o džbanos andro žľabos a
denašelas pale ke chaňig te cirdel paňi, hoj te pijen savore leskre ťavi.
21 Ov pre late cichones dikhelas, hoj te rozprindžarel, či o RAJ diňa leskre
dromeske e bach, abo na.
22 Sar o ťavi imar pile, o sluhas iľa avri igen vzacna veci: E vzacno
somnakuňi angrusi lake thoďa andro nakh a pre lakre vasta thoďa duj
bare somnakune naramki.
23 Phučľa latar: „Phen mange, kaskri sal tu čhaj? Hin varesavo than
andre tire dadeskro kher, kaj ačhiľamas te presovel?“
24 Odphenďa leske: „Som e čhaj le Betueliskri, so hino čhavo le
Nachoriskro the la Milkakro.“
25 Mek phenďa: „Hin amen but phusa the chaben a the than pro
soviben.“
26 O murš banďiľa tele dži pre phuv anglo RAJ
27 a phenďa: „Mi el lašardo o RAJ, o Del mire rajeskro le Abrahamoskro,
savo doľikerel o lav a na preačhiľa te presikavel peskro lačhejileskeriben
mire rajeske. O RAJ man anďa andro kher ke famelija mire rajeskri.“
28 Paľis odi čhaj denašľa andro kher peskra dakro a rozvakerďa
savorenge savoro, so pes ačhiľa.
29 La Rebeka sas phral o Laban. Ov denašelas ko murš paš e chaňig,
30 bo dikhľa e angrusi andro nakh the o lancici pro vasta peskra pheňake
a šunďa la te vakerel, so lake o murš phenďa. Avľa ko murš, savo mek
ačhelas paš o ťavi paš e chaňig,
31 a phenďa: „Soske ačhes avri, tu, savo sal požehňimen le RAJESTAR?
Av manca! Me imar pripravinďom o than prekal tu the prekal o ťavi.“
32 Avke o murš geľa andro kher a o Laban iľa tele pal o ťavi savore veci,
so sas pre lende a diňa len phusa the chaben. A le sluhas the leskre muršen
diňa paňi te thovel (te morel) o pindre.

33 Ale sar anglal leste thoďa o chaben, phenďa: „Me na chava, medik na
phenava, soske avľom.“
O Laban phenďa: „Vaker!“
34 Avke chudňa te vakerel: „Me som le Abrahamoskro sluhas.
35 O RAJ igen bares požehňinďa mire rajes, vašoda hino barvalo. Diňa
les bakre the gurumňa, rup the somnakaj, sluhen the služken, ťaven the
somaren.
36 Sar sas miri rajeskri romňi e Sara imar phuri, uľiľa lake muršoro a
miro raj leske diňa savoro, so les hin.
37 Miro raj man phandľa kala veraha: ‚Na leha mire čhaske romňa le
čhajendar andral kadi phuv Kanaan.
38 Ale dža andro kher mire dadeskro a an prekal miro čhavo romňa
andral miri famelija.‘
39 Paľis phučľom mire rajestar: ‚So te odi džuvľi na kamela te avel
manca?‘
40 Phenďa mange: ‚O RAJ, anglal kaste dživav pačivalones, bičhavela
peskre aňjelos tuha, hoj tiro drom te el bachtalo a te anes mire čhaske
romňa andral miri dadeskri famelija.
41 Kada hin ča jekh drom, prekal savo šaj aves premuklo mira veratar a
oda avke: Sar džaha ke miri famelija a te on tuke la na dena.‘
42 Sar avľom adadžives paš e chaňig, phenďom: ‚Ó, RAJEJA, o Del mire
rajeskro le Abrahamoskro, mangav tut, de man bach andre oda, so džav te
kerel!
43 Dikh, som paš e chaňig. Sar avela e čhaj te cirdel o paňi, phenava
lake: „De man te pijel sikra paňi andral o džbanos,“
44 a te oj phenela: „Le, pi! Me dava the tire ťaven te pijel,“ mi el oj odi
romňi, sava peske o RAJ kidňa avri prekal miro rajeskro čhavo.‘
45 Mek aňi oda na dophenďom a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro
phiko ke chaňig. Sar peske cirdňa o paňi, phenďom lake: ‚Mangav tut, de
man te pijel paňi!‘
46 Oj sigo iľa tele o džbanos pal o phiko a phenďa: ‚Le, pi! Dava the tire
ťaven te pijel!‘
47 Paľis latar phučľom: ‚Kaskri sal tu čhaj?‘
Oj odphenďa: ‚Miro dad hin o Betuel, o čhavo le Nachoriskro the la
Milkakro.‘
Paľis lake prithoďom andro nakh e angrusi the pro vasta o naramki.
48 Banďiľom pro khoča anglo RAJ a lašaravas le RAJES, savo hin o Del
mire rajeskro le Abrahamoskro, bo ľidžalas man pal o lačho drom ke
famelija mire rajeskri, hoj te anav lengra čha prekal leskro čhavo.
49 Akana phenen, či kamen mire rajeske te presikavel o jileskeriben the
e pačiv. Te na, ta phenen mange a visarava man pale.“
50 O Laban the o Betuel odphende: „Te hin kada le RAJESTAR, so amen
šaj phenas?
51 Dikh, kade hiňi e Rebeka. Le la a dža! Mi lel peske tire rajeskre čhas
romeske, avke sar oda phenďa o RAJ.“
52 Sar oda šunďa o sluhas le Abrahamoskro, banďiľa anglo RAJ dži pre
phuv.
53 Paľis iľa avri rupune a somnakune šperki the gada a diňa len la
Rebekake. Diňa tiš o vzacna dari lakre phrales the lakra da.
54 Paľis o sluhas le muršenca, save sas leha, chanas the pijenas a ačhile
ode te presovel.

Sar tosara ušťile, o sluhas phenďa: „Muken man, mi džav pale ke miro raj.“
55 Ale la Rebekakro phral the e daj leske phende: „Mi ačhel e Rebeka mek amenca ajse deš dživesa a paľis šaj džal.“
56 O sluhas lenge odphenďa: „Ma zľikeren man, te imar o RAJ požehňinďa miro drom. Muken man, mi džav pale ke miro raj.“
57 On leske odphende: „Vičinas la a šunaha, so oj phenela.“
58 Vičinde la Rebeka a phučle latar: „Kames akana te džal het kale muršeha?“
„He, džava,“ odphenďa.
59 Akor mukle te džal peskra pheňa la Rebeka the la služka, savi la bararelas avri, the le Abrahamoskre sluhas peskre muršenca.
60 Požehňinde la Rebeka a phende lake: „Pheňe amari, av daj le čhavenge ezera-ezerenge a tire potomki mi prelen o fori peskre ňeprijaťeľenge!“
61 E Rebeka the o služki pes pripravinde a bešle pro ťavi, hoj te džan ole muršeha. Avke o sluhas iľa la Rebeka a geľa het.

O Izak peske lel la Rebeka

62 O Izak avelas pale khatar e chaňig Beer-Lachaj-Roi a bešelas pre pušťa Negev.
63 Ke račate, sar pes o Izak geľa te predžal pre maľa, obdikhľa pes a dikhľa, sar aven o ťavi.
64 The e Rebeka dikhľa le Izak. Geľa tele pal e ťava
65 a phučľa le sluhastar: „Ko hin oda murš, savo predžal prekal e maľa a savo avel ke amende?“
O sluhas odphenďa: „Oda hin miro raj.“ Akor oj iľa o khosno a garuďa o muj.
66 Paľis o sluhas chudňa le Izakoske te vakerel pal savoro, so kerďa.
67 Avke o Izak ľigenďa la Rebeka andro stanos la Sarakro, peskra dakro, a iľa peske la romňake. O Izak kamelas la Rebeka a arakhľa andre late o smirom pal o meriben peskra dakro.

25

Le Abrahamoskre aver čhave

1 O Abraham peske iľa dujtona romňa, savi pes vičinelas Ketura.
2 Oj les diňa čhaven le Zimran, le Jokšan, le Medan, le Midijan, le Jišbak the le Šuach.
3 Le Jokšan sas duj čhave, o Šebah the o Dedan. Le Dedaniskre čhave sas o Ašurim, o Letušim the o Leumim.
4 Le Midijanoskre čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o Eldaah. Savore kala sas la Keturakre čhave.
5 O Abraham diňa savoro peskro barvaľipen le Izakoske.
6 Ale le čhavenge, save les sas le romňenca-služobňičkenca, diňa dari, a mek sar dživelas, bičhaďa len het peskre čhastar le Izakostar andre phuv pro vichodos.

Le Abrahamoskro meriben

7-8 O Abraham muľa andre šukar lače phuripnaskre berša, sar leske sas šel the eftavardeš the pandž (175) berš. Sas parundo a geľa paš peskre phure dada, save mule.

9 Leskre čhave o Izak the o Izmael les parunde pašes paš o Mamre
andre jaskiňa Machpela pre maľa le Efronoskri. O Efron sas o čhavo le
Chetitoskro le Cochariskro.
10 Odi maľa cinďa o Abraham le Chetitanendar a ode sas parundo o
Abraham paš peskri romňi Sara.
11 Pal o meriben le Abrahamoskro o Del požehňinďa leskre čhas le Izak.
O Izak bešelas paš e chaňig Beer-Lachaj-Roi.

Le Izmaeloskre čhave

12 Kada hin o rodokmeňos le Izmaeloskro le Abrahamoskre čhaskro.
O Izmael sas čhavo le Abrahamoskro la Hagaratar, savi sas la Sarakri
služka andral o Egipt.
13 Kala hine o nava le Izmaeloskre čhavengre pal o nava the kmeňi: Le
Izmaeloskro ešebno čhavo sas o Nebajot, paľis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam
14 o Mišma, o Dumah, o Masa
15 o Chadad, o Tema, o Jetur, o Nafiš the o Kedemah.
16 Kala hine le Izmaeloskre čhave. On sas upral o dešuduj (12) kmeňi a
pal lende dine o nava le gavenge the thanenge, kaj bešenas.
17 Le Izmaeloske sas šel the tranda the efta (137) berš, sar muľa a geľa
paš peskre phure dada, save mule.
18 Leskre čhavengre čhave bešenas le Chavilostar dži ko Šur, pašes paš
o Egipt, sar pes džal ke Asirija. Bešenas avri savore peskre phralendar pro
vichodos.

O Ezav the o Jakob

19 Kada hin o rodokmeňos le Abrahamoskre čhaskro le Izakoskro:
Le Abrahamoske uľiľa o Izak.
20 Sar sas le Izakoske saranda (40) berš, iľa peske la Rebeka romňake. E
Rebeka sas e čhaj le Aramejčanoskri le Betueliskri andral e phuv Paddan-
Aram a sas pheň le Labanoske, savo sas Aramejčanos.
21 O Izak mangelas le RAJES vaš peskri romňi, bo našťi la sas čhave. A o
RAJ šunďa avri a leskri romňi e Rebeka ačhiľa khabňi.
22 Sar o čhave andro per jekh avres ispidenas, phenďa: „Oda, so hin
kada?“ Vašoda pes geľa te phučel le RAJESTAR.
23 O RAJ lake phenďa:
„Andre tute hin duj narodi,
ale kala duj narodi pes rozdžana.
Jekh lendar ela zoraleder sar oda dujto
a o terneder ela upral o phureder.“
24 Sar avľa pre late o časos, uľile lake duj čhave.
25 O ešebno, savo uľiľa, sas lole balengro a calo zabarardo sar kožuchos,
avke dine leske nav Ezav.
26 Paľis, sar uľolas leskro phral, chudelas le Ezavoskri peta, vašoda leske
dine nav Jakob. Le Izakoske sas šovardeš (60) berš, sar uľile.

O Ezav bikenel peskro pravos

27 O muršora barile avri a o Ezav sas baro lovcos, savo rado džalas avri
pre maľa, ale o Jakob sas cicho murš, savo radeder ačhelas khere.
28 O Izak kamelas radeder le Ezav, bo rado chalas o mas le dzive
džvirengro pal leskro lovos, ale e Rebeka kamelas buter le Jakob.
29 Jekh džives, sar o Jakob tavelas chaben, o Ezav avľa ke leste bokhalo
pal e maľa

30 a phenďa le Jakoboske: „Som bokhalo dži pro meriben! De man ole
lole chabenestar!“ Kavke chudňa o Ezav aver nav: Edom*.
31 O Jakob phenďa: „Ale ešeb mange biken peskro pravos, so tut hin sar
ešebne čhas!“
32 „Mištes!“ odphenďa o Ezav. „Se the avke maj merava! Pre soste mange
hin kada pravos?“
33 O Jakob leske phenďa: „Le akana angle ma vera.“ Avke o Ezav iľa pre
peste vera a bikenďa peskro pravos, so les sas sar ešebne čhas.
34 O Jakob paľis diňa le Ezav maro the tadži šošovica. Ov chaľa a piľa.
Paľis ušťiľa a geľa het. Kavke o Ezav na ľikerelas vaš ňisoske peskro
pravos, so les sas sar ešebne čhas.

26

O Izak the o Abimelech

1 Andre odi phuv avľa bokh, ale na ajsi, savi sas andro časos le
Abrahamoskro. O Izak geľa te bešel andre phuv Gerar ko filišťiňiko kraľis
Abimelech.
2 O RAJ pes leske sikaďa a phenďa: „Ma dža andro Egipt. Ač h andre odi
phuv, pal savi tuke phenava.
3 Beš ode sar cudzincos a me avava tuha a požehňinava tut. Tuke the tire
čhavengre čhavenge dava savore kala phuva. Kavke doľikerava e vera,
savi diňom tire dades le Abraham:
4 ‚Rozmnožinava tire potomken sar ňeboskre čercheňa a dava lenge
savore kala phuva. Prekal tire čhave ena savore narodi pre phuv
požehňimen.‘
5 Bo o Abraham man šunelas a doľikerelas savore mire prikazaňja the
zakoni, mire prikazi the lava.“
6 Avke o Izak ačhiľa te dživel andro foros Gerar.
7 Sar o murša odarik phučenas pal leskri romňi, phenďa: „Oj hiňi miri
pheň.“ Ov daralas te phenel, hoj leske hiňi romňi, bo peske gondoľinelas:
„Kala murša adarik man šaj murdaren, bo e Rebeka hiňi igen šukar.“
8 Sar imar ode dživelas buter časos, jekhvar o filišťiňiko kraľis o
Abimelech dikhľa avri prekal e oblaka, sar pes chudenas o Izak la
Rebekaha.
9 Avke peske o Abimelech vičinďa le Izak a phenďa leske: „Oj hiňi tiri
romňi! Soske mange phenďal, hoj hiňi tiri pheň?“
O Izak odphenďa: „Phenďom oda vašoda, hoj man vaš lake te na
murdaren.“
10 „S'oda amenge kerďal?“ phenďa o Abimelech. „Na kampľa but, hoj
varesavo murš te pašľol tira romňaha a anďalas amen andro baro binos!“
11 Avke o Abimelech phenďa savore manušenge: „Ko kerela vareso kale
muršeske abo leskra romňake, ela murdardo!“

O vesekedišagi vaš o chaňiga

12 O Izak chudňa andre odi phuv te sadzinel a kidňa upre šelvar buter
uľipen sar oda, so sadzinďa, bo o RAJ les požehňinďa.
13 Leskro barvaľipen furt buter barolas a ačhiľa lestar igen barvalo murš.
14 Sas les but stadi bakre the gurumňa the igen but sluhi. Vašoda les o
Filišťinci našťi avri ačhenas.
15 Avke o Filišťinci začhide la pošaha savore chaňiga, so kopaľinde avri
o sluhi, sar mek dživelas le Izakoskro dad o Abraham.

---

* **25:30** Oda hin Lolo.

16 Akor o Abimelech phenďa le Izakoske: „Dža amendar het, bo sal
zoraleder sar amen!“
17 Avke o Izak odarik geľa het andre Gerariko dolina, ode pes rozthoďa
a ačhiľa ode te bešel.
18 O Izak pale kopaľinďa avri o chaňiga peskre dadeskre, so o Filišťinci
začhide pal oda, sar muľa o Abraham, a diňa lenge pale ola nava, so lenge
diňa leskro dad.
19 Sar le Izakoskre sluhi kopaľinenas andre gerariko phuv, arakhle
chaňig le lače paňeha.
20 Ale o gerarika pasťjera pes vesekedinenas le Izakoskre pasťjerenca a
vakerenas: „Oda hin amaro paňi!“ Vašoda pes odi chaňig vičinel Esek*,
bo pes lenca vesekedinenas.
21 Avke kopaľinde avri dujto chaňig, ale the vaš odi pes vesekedinenas,
vašoda lake dine nav Sitna†.
22 Sar o Izak odarik geľa het, kopaľinďa aver chaňig, vaš savi pes imar na
vesekedinenas, a diňa lake nav Rechobot‡. Phenďa: „Akana amen o RAJ
diňa baro than, andre savo šaj baruvas.“
23 A odarik o Izak geľa te bešel andre Beer-Šeba.
24 Ode pes leske rači sikaďa o RAJ a phenďa: „Me som o Del tire dadeskro
le Abrahamoskro. Ma dara tut, bo me som tuha! Požehňinava tut a dava
tut but potomki angle miro služobňikos Abraham.“
25 O Izak ode ačhaďa oltaris a lašarelas le RAJES. Paľis peske rozthoďa o
stanos a leskre sluhi ode kopaľinde avri aver chaňig.

E zmluva maškar o Izak the Abimelech

26 O Abimelech avľa andral o Gerar peskre goďavere muršeha le
Achuzatoha the le Picholoha, savo sas o veľiťeľis le slugaďengro, hoj te
dikhen le Izak.
27 Akor lenge o Izak phenďa: „Soske avľan ke ma, te man našťi avri
ačhenas a tradňan man tumendar het?“
28 Odphende leske: „Amen dikhas, hoj o RAJ hino čačes tuha, a vašoda
peske phenďam, hoj amenge kampel te phandel zmluva la veraha, maškar
amende the maškar tu,
29 hoj amen na kereha ňič nalačho, avke sar aňi amen tut na kerďam
ňič nalačho. Se presikavahas tuke ča o lačho a bičhaďam tut het andro
smirom. A akana dičhol, hoj sal požehňimen le RAJESTAR.“
30 Paľis lenge o Izak kerďa hoscina a on chale the pile.
31 Tosara ušťile a phandle maškar peste e zmluva. Avke len o Izak mukľa,
hoj te džan andro smirom.
32 Mek oda džives avle le Izakoskre sluhi a phende leske pal e chaňig,
so kopaľinde avri: „Arakhľam paňi!“
33 O Izak diňa ole paňeske nav Šibea§. Vašoda pes dži akana vičinel oda
foros Beer-Šeba.

Le Ezavoskre romňija

34 Sar sas le Ezavoske saranda (40) berš, iľa peske romňijenge duje
Chetitanken, la Judita, le Beerihoskra ča, the la Basemata, le Elonoskra
ča.
35 Kala duj romňija le Ezavoskre kerenas ča o pharipen le Izakoske the
la Rebekake.

---

* **26:20** Oda hin o Vesekedišagos. † **26:21** Oda hin te džal jekh pre aver. ‡ **26:22** Oda hin Bareder than. § **26:33** Oda hin Vera.

27

O Jakob čorel le Ezavoske o požehnaňje

1 Sar o Izak phuriľa a imar na birinelas te dikhel pro jakha, vičinďa ke
peste peskre phuredere čhas le Ezav a phenďa: „Čhavo miro!“
„Kade som,“ odphenďa leske.
2 O Izak leske phenďa: „Dikh, me som imar phuro a na džanav, kana šaj
merav.
3 Le tuke tire veci pro lovos, o tulcos* le lukoha a dža pre maľa te chudel
mange varesave dzive džviros.
4 Olestar mange ker te chal. Se džanes, so rado chav. An mange oda, hoj
te chav, a požehňinava tut angloda, sar merava.“
5 Ale e Rebeka šunelas, sar o Izak vakerelas peskre čhaha le Ezavoha.
Soča o Ezav odgeľa pre maľa, hoj vareso te chudel a te anel,
6 phenďa e Rebeka le Jakoboske: „Šunďom sar tiro dad phenďa tire
phraleske le Ezavoske:
7 ‚Dža mange te chudel varesave dzive džviros a pripravin mange olestar
lačho chaben. Sar dochava, požehňinava tut anglo RAJ mek angloda, sar
merava.‘
8 Vašoda čhavo miro, šun man andre savoreste, so tuke phenava!
9 Dža ko stados a an mange odarik duje šukare kozicen. Tire dadeske
kerava lendar lačho chaben, so rado chal.
10 Paľis oda ľidžaha le dadeske, hoj te chal a te požehňinel tut angloda,
sar merela.“
11 Ale o Jakob phenďa peskra dake la Rebekake: „Miro phral o Ezav hino
zabarardo, ale me na som.
12 So te o dad pes mandar kamela te chudel? Paľis peske pal ma
gondoľinela, hoj leha kamav te thovel avri. Kaleha pre ma anava o
prekošiben a na o požehnaňje.“
13 Ale e daj leske odphenďa: „Čhavo miro, oda prekošiben mi perel pre
ma! Ča šun man, dža a an mange len.“
14 Avke ov geľa, anďa len peskra dake a oj kerďa o lačho chaben, so rado
chalas leskro dad.
15 Paľis e Rebeka iľa o gada le phuredere čhaskre le Ezavoskre, ola
nekfeder, so sas khere ke late, a urďa len le ternedere čhaske le Jakoboske.
16 Le cipenca pal o kozici leske učharďa o vasta the e meň.
17 Avke thoďa peskre čhaske le Jakoboske andro vasta oda lačho chaben
the oda maro, so pekľa.
18 Sar geľa ko dad, phenďa: „Dado miro!“
Ov odphenďa: „Kade som. Savo mire čhavendar sal tu?“
19 O Jakob phenďa peskre dadeske: „Me som o Ezav, tiro ešebno čhavo.
Kerďom avke, sar mange phenďal. Mangav tut, ušťi upre, beš a cha olestar,
so tuke chudňom. Avke šaj man požehňines.“
20 Ale o Izak phučľa le čhastar: „Sar avke sig vareso arakhľal, čhavo
miro?“
Ov odphenďa: „O RAJ, tiro Del, mange diňa, hoj te arakhav.“
21 O Izak phenďa le Jakoboske: „Av pašeder, čhavo miro, hoj man tutar
te chudav. Sal tu čačes miro čhavo o Ezav, abo na?“
22 O Jakob geľa pašeder paš peskro dad paš o Izak, savo pes lestar chudňa
a phenďa: „O hangos hin le Jakoboskro, ale o vasta hine le Ezavoskre.“

---

* **27:3** Oda hin odi veca, andre savi pes thovel o šipi.

23 Na sprindžarďa les, bo leskre vasta sas zabararde sar o vasta leskre
phraleskre le Ezavoskre. O Izak les požehňinďa
24 a phučľa lestar: „Sal tu čačes miro čhavo o Ezav?“
„Som,“ ov odphenďa.
25 Avke leske o Izak phenďa: „Čhavo miro, pode mange olestar, so
chudňal, hoj te chav, a paľis tut požehňinava.“ Diňa leske o chaben a
chalas. Anďa leske the mol a piľa.
26 O dad, o Izak leske paľis phenďa: „Av kade paš ma, čhavo miro,
čumide man!“
27 Ov geľa a čumidľa les. Sar šunďa e voňa leskre gadendar, požehňinďa
les a phenďa:
„Dikh, e voňa mire čhaskri
hiňi sar e voňa la maľakri,
savi požehňinďa o RAJ.
28 Mi del tut o Del la ňeboskra rosatar
the la phuvakre barvaľipnastar
the pherdo zrnos the mol!
29 Mi služinen tuke o narodi
a mi banďon anglal tu o kmeňi!
Vladňin upral tire phrala
a mi banďon anglal tu o čhave tira dakre!
Mi el prekošlo oda, ko tut prekošela,
a mi el požehňimen oda, ko tut žehňinela!“
30 Soča o Izak požehňinďa le Jakob a ov odgeľa peskre dadestar, avelas
pal o lovos leskro phral o Ezav.
31 Ov tiš pripravinďa chaben, so rado chalas leskro dad, anďa leske a
phenďa: „Dado miro, ušťi a cha olestar, so tuke chudňom, avke man šaj
požehňines.“
32 Leskro dad o Izak lestar phučľa: „Ko sal?“
Ov odphenďa: „Me som tiro ešebno čhavo o Ezav.“
33 O Izak igen predaranďiľa a phučľa: „Akor ko sas oda, ko mange anďa o
chaben ole džvirostar, so chudňa? Chaľom oda imar sigeder, sar tu avľal.
Požehňinďom les a ela požehňimen pro furt.“
34 Sar šunďa kada o Ezav, chudňa zorales te viskinel a rovibnaha le dades
mangelas: „Dado miro, požehňin the man!“
35 Ale o Izak phenďa: „Tiro phral manca thoďa avri a čorďa tuke o
požehnaňje.“
36 O Ezav odphenďa: „Se na chudňa ča avke kada nav Jakob. Imar
dujtovar manca thoďa avri. Angloda mange iľa o pravos le ešebne čhaskro
a akana mange čorďa the o požehnaňje.“ A mek phučľa: „Prekal ma tut
nane imar ňisavo požehnaňje?“
37 O Izak leske phenďa: „Dikh, čhavo miro, me les ačhaďom rajeske upral
tu a kerďom savore leskre phralendar leskre sluhen. Diňom les zrnos the
mol. Prekal tu imar našťi ňič kerav, čhavo miro!“
38 O Ezav phenďa le dadeske: „Dado, hin tut ča jekh požehnaňje? Joj,
dado, mangav tut, požehňin the man!“ A chudňa igen te rovel.
39 Leskro dad o Izak leske odphenďa:
„Dživeha dur la plodna phuvatar
the le ňeboskre brišindestar, so perel pre phuv.
40 Dživeha olestar, so murdareha la šabľaha,
a aveha sluhas tire phraleske.
Ale sar tut leske ačhaveha,

čhiveha tele leskro jarmos pal tiri meň.“

O Jakob denašel andre aver phuv

41 Akor o Ezav našťi avri ačhelas le Jakob vaš o požehnaňje, so les diňa
o dad. O Ezav peske phenďa: „Sar merela miro dad, akor murdarava mire
phrales le Jakob.“
42 Sar pes e Rebeka došunďa, so phenďa o Ezav, diňa peske te vičinel le
čhas le Jakob a phenďa leske: „Tiro phral tut kamel te murdarel.
43 Akana, čhavo miro, šun man! Denaš ke miro phral ko Laban andro
Charan.
44 Ačh ke leste, medik na preačhela e choľi tire phraleskri.
45 Sar e choľi tire phraleskri preačhela a ov bisterela pre oda, so leske
kerďal, bičhavava vaš tu, hoj te aves odarik pale khere. Soske tumen te
našavav sodujen andre jekh džives?“
46 E Rebeka paľis phenďa le Izakoske: „Džungľiľa mange o dživipen
maškar o Chetitanki. Te peske the o Jakob lela romňa le Chetitankendar
andral kadi phuv, elas mange feder te merel!“

28

O romňija prekal o čhave le Izakoskre

1 O Izak peske vičinďa le Jakob a požehňinda les. Prikazinďa leske: „Ma
le tuke romňa andral o Kanaan.
2 Dža andre phuv Paddan-Aram, andro kher ko Betuel, ke tira dakro dad.
Ode tuke le avri romňa le Labanoskre čhajendar, la dakre phralestar.
3 O Nekzoraleder Del tut mi požehňinel. Mi del tut but čhaven a tire
čhavendar mi en but narodi.
4 Mi del le Abrahamoskro požehnaňje tuke the tire čhavengre čhavenge,
hoj e phuv, kaj sal cudzincos a so diňa o Del le Abrahamoske, te el tiri.“
5 Paľis o Izak bičhaďa le Jakob, hoj te džal andre phuv Paddan-Aram.
Avke džalas ko Laban, ko čhavo le Betueliskro, savo sas Aramejčanos. Ov
sas phral la Rebekakro, savi sas e daj le Jakoboskri the le Ezavoskri.
6 O Ezav dikhľa, sar o Izak le Jakob požehňinďa a bičhaďa andro Paddan-
Aram, hoj odarik peske te lel romňa. Ov šunďa, hoj o Izak leske akor, sar
les požehňinďa, prikazinďa: „Ma le tuke romňa andral o Kanaan,“
7 a dikhľa, hoj o Jakob šunďa le dades the la da a geľa andro Paddan-
Aram.
8 Sar o Ezav avľa pre oda, hoj leskre dadeske le Izakoske nane pre dzeka
o Kanaančanki,
9 geľa ko Izmael a iľa peske mek avra romňa la Machalata. Oj sas e čhaj
le Abrahamoskre čhaskri le Izmaeloskri a e pheň le Nebajotoskri.

Le Jakoboskro suno

10 O Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba a geľa andro Charan.
11 Dogeľa pre varesavo than, kaj presuča, bo o kham imar zageľa andre.
Iľa jekh le barendar, thoďa peske les tel o šero a pašľiľa peske pre oda than.
12 Andro suno dikhľa drabina, savi džalas la phuvatar dži andro ňebos,
a le Devleskre aňjela pal late phirenas upre tele.
13 Upral late ačhelas o RAJ a phenďa: „Me som o RAJ, o Del tire dadeskro
le Abrahamoskro the o Del le Izakoskro. Kadi phuv, pre savi pašľos, dava
tuke the tire potomkenge.
14 Tire potomki ena ajci sar o prachos pre phuv a tu rozbaroha pro
zapados, pro vichodos, pro severos the pro juhos. Andre tu the andre
tire potomki ena požehňimen savore narodi pre phuv.

15 Me som tuha a chraňinava tut všadzik, kaj ča džaha, a anava tut pale andre kadi phuv. Na omukava tut, medik na kerava oda avke, sar tuke diňom lav, hoj kerava.“
16 Sar pes o Jakob prekerďa andral o soviben, phenďa: „Čačes hino o RAJ pre kada than, ale me olestar na džanavas!“
17 Daralas pes a phenďa: „Savi bari dar avel kale thanestar! Nane oda ňič aver sar o kher le Devleskro. Kada hin e ňeboskri brana.“
18 O Jakob sig tosara ušťiľa, iľa oda bar, so leste sas tel o šero, ačhaďa les sar sveto slupos a čhorďa avri upral pre oda bar o olejos.
19 Ole thaneske diňa nav Betel. Angloda pes oda than vičinelas Luz.
20 Akor o Jakob iľa vera le RAJESKE: „Te aveha manca, Devla, a te man chraňineha pro drom, pre savo man mukava, te man deha maro the gada,
21 a te avava bachtales pale andro kher mire dadeskro, akor RAJEJA, aveha čačes miro Del.
22 Kada bar, savo ačhaďom sar sveto slupos, ela le Devleskro kher a savorestar, so man deha, tut dava e ďesjatka.“

29

O Jakob avel ko Laban

1 Paľis o Jakob džalas dureder le dromeha a avľa andre phuv pro vichodos.
2 Jekhvareste dikhľa pre maľa chaňig, paš savi pašľonas trin bakrengre stadi, bo andral late denas te pijel le bakren. O bar pre chaňig sas igen baro.
3 Sar tradle ode savore stadi, ile tele o bar pal e chaňig a dine te pijel le bakren. Paľis o bar thode pale pre chaňig.
4 O Jakob ke lende prevakerďa: „Khatar san phralale?“
„Amen sam andral e phuv Charan,“ odphende.
5 „Prindžaren le Nachoriskre čhas le Laban?“ phučľa lendar o Jakob.
„Prindžaras les,“ odphende leske.
6 Paľis lendar phučľa: „Sar dživel?“
Odphende: „Mištes. Dikh, leskri čhaj e Rachel akana avel le bakrenca.“
7 O Jakob phenďa: „E rat mek hiňi dur a mek nane časos te skidel upre le bakren. Den te pijel le bakren a džan len te pašinel.“
8 „Našťi,“ odphende leske, „medik pes kade na skidena upre savore stadi. Paľis laha tele o bar pal e chaňig a daha te pijel le bakren.“
9 Sar mek lenca vakerelas, avľa e Rachel le dadeskre bakrenca, bo oj pašinelas le bakren.
10 Sar o Jakob dikhľa la Rachel le Labanoskre bakrenca, geľa te lel o bar tele pal e chaňig a diňa te pijel peskre bačiskre bakren.
11 Paľis o Jakob čumidľa la Rachel a chudňa zorales te rovel.
12 O Jakob phenďa la Rachelake: „Me som tiri famelija. Miri daj e Rebeka hiňi pheň tire dadeskri.“ Avke oj oda denašľa te phenel peskre dadeske.
13 Sar o Laban šunďa, hoj avľa o Jakob, o čhavo leskra pheňakro, denašelas ke leste, hoj pes leha te arakhel. Obchudňa les, čumidľa les a iľa les andre peskro kher. Sar o Jakob leske vakerďa avri savoro, so pes ačhiľa,
14 o Laban leske phenďa: „Tu sal čačes mire ratestar the mire ťelostar.“ Avke o Jakob ačhiľa ke leste calo čhon.

Le Jakoboskre romňija

15 Paľis o Laban phenďa le Jakoboske: „Na kamav, hoj te keres prekal ma
hijaba buči, ča vašoda, hoj sal mange famelija. Phen mange, sar kames,
hoj tuke te počinav?“
16 Le Laban sas duj čhaja. E phureder pes vičinelas Leja a e terneder
Rachel.
17 La Leja sas šukar* jakha, ale la Rachel sas šukar postava a sas igen
šukar.
18 Le Jakoboske sas e Rachel buter pre dzeka, vašoda phenďa le
Labanoske: „Vaš tiri terneder čhaj kerava prekal tu efta berš buči.“
19 O Laban odphenďa: „Mištes ela feder, te la dava tuke sar avre
muršeske; ač ade ke ma!“
20 Avke o Jakob kerelas buči vaš e Rachel efta berš, ale leske oda dičholas
sar ča vajkeci dživesa, bo igen la kamelas.
21 Paľis o Jakob phenďa le Labanoske: „De mange mira romňa, imar avľa
o časos, hoj laha te ačhav te dživel.“
22 Avke o Laban vičinďa savore manušen odarik a kerďa hoscina.
23 Ale rači iľa peskra avra čha la Leja, anďa la ko Jakob a ov laha pašľiľa.
24 O Laban diňa la Lejake peskra služka la Zilpa.
25 Sar tosara o Jakob dikhľa, hoj oda sas e Leja, phenďa le Labanoske: „So
manca kerďal? Či na keravas prekal tu buči vaš e Rachel? Soske manca
thoďal avri?“
26 O Laban phenďa: „Andre amari phuv nane avke, hoj e terneder čhaj
džal sigeder romeste sar e phureder.
27 Užar, medik na predžala kada bijaveskro kurko la Lejaha. Avke tuke
šaj les the la Rachel, te vaš late kereha buči prekal ma mek aver efta berš.“
28 O Jakob kerďa avke a užarďa, medik na pregeľa o bijaveskro kurko.
Paľis leske o Laban diňa peskra čha la Rachel romňake.
29 O Laban diňa la Rachelake peskra služka la Bilha.
30 Avke o Jakob pašľiľa the la Rachelaha. Kamelas la buter sar la Leja a
kerelas prekal o Laban mek aver efta berš.

Ešebna čhave le Jakoboskre

31 Sar o RAJ dikhľa, hoj o Jakob na kamelas la Leja, phundraďa andre
late o dživipen, ale la Rachel našťi uľa čhave.
32 E Leja ačhiľa khabňi, uľiľa lake čhavoro a diňa leske nav Ruben†, bo
oj phenďa: „O RAJ dikhľa pre miro pharipen. Akana man imar miro rom
kamela.“
33 Pale ačhiľa khabňi, a sar lake uľiľa čhavoro, phenďa: „O RAJ šunďa,
hoj o rom man na kamel, vašoda mange diňa the kale čhavores.“ A diňa
leske nav Šimeon‡.
34 Ačhiľa pale khabňi, uľiľa lake aver čhavoro a phenďa: „Akana imar
miro rom pes ľikerela paš mande, bo diňom les trine čhaven.“ Vašoda
leske diňa nav Levi§.
35 Paľis pale ačhiľa khabňi, uľiľa lake čhavoro a phenďa: „Akana imar
lašarava le RAJES.“ A diňa leske nav Juda*. Paľis la preačhiľa te el čhave.

30

E Rachel the e Leja džan pre peste

---

* **29:17** Abo: slaba † **29:32** Ruben hin: „Dikhen, muršoro.“ ‡ **29:33** Šimeon hin: „Ov šunel.“
§ **29:34** Levi hin: „Te phandel jekhetane.“ * **29:35** Juda hin: „Te lašarel.“

1 Sar e Rachel dikhľa, hoj la našťi aven čhave, chudňa te žjarlinel pre
peskri pheň a phenďa le Jakoboske: „De man čhave! Bo sar na, ta merava!“
2 O Jakob sas pre Rachel choľamen a phenďa: „Či me som o Del, savo
ľikerel tiro dživipen, hoj te na ačhes khabňi?“
3 Oj odphenďa: „Kade hiňi miri služka e Bilha, dža ke late a mi uľol
mange prekal late čhave. Avke the man ena čhave.“
4 Avke diňa leske peskra služka la Bilha romňake a o Jakob geľa ke late.
5 E Bilha ačhiľa khabňi a diňa le Jakob čhavores.
6 Akor e Rachel phenďa: „O Del rozsudzinďa vaš ma a diňa man čačipen,
šunďa miro hangos a diňa man čhas.“ Vašoda leske diňa nav Dan*.
7 La Rachelakri služka e Bilha ačhiľa pale khabňi a le Jakob diňa dujtone
čhavores.
8 Akor e Rachel phenďa: „Maravas man zoraha mira pheňaha a
zviťazinďom upral late.“ Vašoda leske diňa nav Naftali†.
9 Sar e Leja sprindžarďa, hoj la imar našťi aven čhave, diňa le Jakoboske
peskra služka la Zilpa romňake.
10 The e Zilpa diňa le Jakob čhavores.
11 Akor e Leja phenďa: „Savi bach man hin!“ Vašoda leske diňa nav Gad‡.
12 Paľis e Zilpa diňa le Jakob dujtone čhavores.
13 E Leja androda phenďa: „Savi požehňimen som! Akana man o džuvľa
vičinena požehňimen!“ Vašoda leske diňa nav Ašer§.
14 Jekhvar, sar pes skidelas upre e pšeňica, o Ruben džalas pre maľa.
Arakhľa ode mandragoroskre rastlini* a anďa len peskra dake la Lejake. E
Rachel phenďa la Lejake: „De man ole mandragorendar, so tuke anďa tiro
čhavo.“
15 Oj lake odphenďa: „Nane tuke dos, hoj mange iľal mire romes? Kames
te lel mek the o mandragori mire čhastar?“
E Rachel lake phenďa: „Akor mi pašľol tuha kadi rat o Jakob vaš o
mandragori, so anďa tiro čhavo.“
16 Sar pes o Jakob ke račate visarelas khere pal e maľa, e Leja geľa angle
leste a phenďa: „Av ke mande, bo me vaš tu počinďom kadi rat mire
čhaskre mandragorenca.“ Avke pašľolas odi rat laha.
17 O Del šunďa avri la Leja. Oj ačhiľa khabňi a diňa le Jakob pandžtone
muršores.
18 Akor e Leja phenďa: „O Del man požehňinďa vaš oda, hoj diňom mire
romeske mira služka.“ Avke leske diňa nav Jisachar†.
19 E Leja pale ačhiľa khabňi a diňa le Jakob šovtone čhavores.
20 Akor e Leja phenďa: „O Del man diňa vzacno daros. Akana man miro
rom imar dela pačiv. Diňom les šove muršoren.“ Vašoda leske diňa nav
Zebulun‡.
21 Paľis lake uľiľa čhajori a diňa lake nav Dina.
22 Akor peske o Del leperďa pre Rachel, šunďa la avri a phundraďa andre
late o dživipen.
23 Ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhavoro. Paľis phenďa: „O Del mandar iľa
e ladž.“
24 Diňa leske nav Jozef§ a phenďa: „Te mange o RAJ pridiňahas mek
dujtone čhavores!“

---

* **30:6** Dan hin: „Rozsudzinďa.“ † **30:8** Naftali hin: „Te marel pes.“ ‡ **30:11** Gad hin: „O bachtaľipen.“ § **30:13** Ašer hin: „O požehnaňje.“ * **30:14** Pačanas, hoj o mandragori le džuvľenge pomožinen te ačhen khabne. † **30:18** Jisachar hin: „O počiňiben.“ ‡ **30:20** Zebulun hin: „E pačiv.“ § **30:24** Jozef hin: „Mi del mek.“

O Jakob the o Laban

25 Sar la Rachelake uľiľa o Jozef, phenďa o Jakob le Labanoske: „Muk
man, kamav te džal pale khere andre miri phuv.
26 De mange mire romňijen the mire čhaven, vaš save tuke keravas buči,
hoj imar te džav het. Se tu korkoro džanes, keci buči keravas prekal tu.“
27 Ale o Laban leske phenďa: „Av ke ma lačhejileskro, mangav tut, ma
dža mek ňikhaj! Mire devlora mange sikade, sar man o RAJ prekal tu
požehňinel.
28 Phen mange, savo počiňiben kames.“
29 O Jakob leske phenďa: „Se tu džanes mištes, so keravas prekal tu a
sar sas mištes tire stadenge, kanastar somas paš lende.
30 Angloda, sar avľom, sas tut frima a akana tut hin igen but. O RAJ tut
požehňinelas všadzik, kaj me džavas. Me mušinav imar te dikhel the pre
miri famelija.“
31 O Laban lestar phučľa: „Sar kames, hoj tuke te počinav?“
„Ňič man ma de,“ odphenďa o Jakob. „Ale te kereha kadi jekh veca
prekal mande, ta dureder tuke pašinava tire bakren.
32 Adadžives man predžava maškar savore tire stadi. Domuk mange, hoj
te odlav lendar savoren, pre save hin fleki the bodki. Savore kale bakre
the kozi, pre save hin fleki the bodki, ena miro počiňiben.
33 Pal kada džaneha, či som čačipnaskro, abo na: Sar aveha te dikhel pre
miro počiňiben a dikheha, hoj maškar o stadi hin kozi, pre save nane fleki
abo bodki, abo bakrore, save nane kale, akor šaj phenes, hoj len čorďom
tutar.“
34 „Mištes,“ phenďa o Laban. „Mi el avke, sar phenes.“
35 Oda džives o Laban oddelinďa le capen the le kozen, pre save sas fleki
the bodki, the savoren, pre save sas vareso parno. Oddelinďa the savore
kale bakren a diňa len peskre čhavenge andro vasta,
36 hoj te džan le Jakobostar het pre ajci drom, keci šaj te predžal tel o
trin džives. O Jakob ode ačhiľa te pašinel leskre aver stadi.
37 Avke peske o Jakob skidňa zelena konara le topoľistar, le
mandľovňikostar the le plataňostar. Cirdňa pal lende tele e cipa, hoj te
ačhel pre lende parne pasiki.
38 A kala konara thoďa andro žľabi, hoj o stadi len te dikhen, sar džana
te pijel. Bo ode pes parinenas.
39 A ačhelas pes oda, hoj sar pes o bakre the o kozi parinenas angle ola
konara, uľonas lenge bakrore, pre save sas pasiki, fleki the bodki.
40 O Jakob oddelinďa ole bakroren le Labanoskre stadostar. Sar o bakre
pes parinenas, ačhavelas len avke, hoj te dikhen pre le Labanoskre kale
bakre the pre ola, pre save sas fleki, hoj lenge te uľon flekimen the
bodkimen bakrore. Avke peske kerďa bareder stados a oddelinďa len le
Labanoskre stadostar.
41 Sar pes o zoraleder bakre parinenas, o Jakob thovelas o konara andro
žľabos, hoj pes anglal lende te parinen.
42 Ale sar sas o bakre slaba, na thovelas o konara anglal lende. Aleha o
Laban chudňa le slabe bakren a o Jakob le zoralen.
43 Avke o Jakob ačhiľa igen barvalo. Sas les but bakre, kozi, služki the
sluhi, ťavi the somara.

31

O Jakob denašel le Labanostar

1 O Jakob šunďa, sar o čhave le Labanoskre peske vakerenas: „O Jakob iľa savoro, so sas amare dadeskro. Savoro peskro barvaľipen dochudňa
amare dadestar.“
2 A o Jakob dikhľa, hoj o Laban imar na sas ke leste ajso lačho, sar sas.
3 Akor o RAJ phenďa le Jakoboske: „Dža pale ke tiri famelija andre phuv
tire dadengri. Me avava tuha.“
4 Sar o Jakob pašinelas o stados pre maľa, diňa peske te vičinel la Rachel
the la Leja
5 a phenďa lenge: „Tumaro dad imar nane ke ma ajso lačho, sar sas, ale
o Del mire dadeskro sas manca.
6 Se korkore džanen, sar caľa mira zoraha keravas buči prekal tumaro
dad.
7 Ale ov manca thoďa avri! Dešvar mange čerinďa o počiňiben, ale o Del
na domukľa, hoj mange vareso nalačho te kerel.
8 Sar tumaro dad phenďa: ‚O flekimen ena tiro počiňiben,‘ avke savore
bakrenge uľonas flekimen bakrore. A sar phenďa: ‚O pasikimen ela tiro
počiňiben,‘ avke le bakrenge uľonas pasikimen bakrore.
9 A kavke o Del iľa o stados tumare dadestar a diňa les mange.
10 Sar avľa o časos le stadoskro te parinel pes, sas man suno a dikhľom,
hoj o samci, save chučenas pro samici, sas flekimen, pasikimen the
bodkimen.
11 O aňjelos le Devleskro ke ma andro suno prevakerďa: ‚Jakob!‘ Me
leske odphenďom: ‚Kade som!‘
12 O aňjelos phenďa: ‚Dikh, hoj savore samci, save pes parinen le
samicenca, hine pasikimen, flekimen the bodkimen. Ačhiľa pes oda, bo
dikhľom savoro, so tuha kerďa o Laban.
13 Me som o Del, savo pes tuke sikaďa paš o Betel, kaj makhľal le olejoha
o baruno slupos a kaj man diňal vera. Akana dža avri andral kadi phuv
pale andre tiri phuv, kaj uľiľal.‘ “
14 E Rachel the e Leja phende le Jakoboske: „Amen džanas, hoj imar
nane ňič, so šaj chudas le dadeskre ďeďictvostar.
15 Kerďa amenca avke, sar te aňi leskre na uľamas! Se bikenďa amen a
rozkerďa savore love, so sas vaš amenge počimen!
16 Savoro barvaľipen, so o Del iľa amare dadestar, hin amaro the amare
čhavengro. Vašoda ker savoro avke, sar tuke phenďa o Del!“
17 Akor o Jakob ušťiľa, thoďa te bešel pro ťavi peskre čhaven the le
romňen
18 a iľa peha savore peskre stadi the savoro barvaľipen, so peske
dochudňa andro Paddan-Aram, hoj te džal ke peskro dad ko Izak andre
phuv Kanaan.
19 Sar o Laban džalas te strihinel le bakren, e Rachel čorďa peskre
dadeske le kherutne devloren.
20 O Jakob thoďa avri le Aramejčanoha le Labanoha, bo leske aňi na
phenďa, hoj džal lestar het.
21 Avke o Jakob iľa peha savoro, so sas leskro, a denašľa het. Paloda, sar
pregeľa o paňi Eufrat, džalas ko brehi andro Gilead.

O Laban džal pal o Jakob

22 Pal o trin dživesa phende avri le Labanoske, hoj o Jakob denašľa het.
23 Avke iľa peha peskre muršen a džalas pal leste efta džives, medik les
na dochudňa dži paš o brehi andro Gilead.
24 Ale rači avľa o Del andro suno ko Laban a phenďa leske: „De tuke
pozoris, hoj le Jakoboske te na phenes aňi lačho aňi nalačho!“

25 O Laban dochudňa le Jakob akor, sar rozthovelas o stanos. Avke the o
Laban rozthoďa o stani peskre muršenca pro brehi andro Gilead.
26 O Laban phenďa le Jakoboske: „So kerďal? Thoďal manca avri! Mire
čhajen čorďal sar varesave zajatcen andral o mariben!
27 Soske mandar počoral denašľal a thoďal manca avri? Šaj tut ľigenďom
avri radišagoha the le giľavipnaha, le bubnenca the le citarenca.
28 Na domukľal mange aňi, hoj te čumidav mire čhajen the lengre
čhaven. Ľikerďal tut sar nagoďaver manuš!
29 Hin man zor te kerel tumenge namištes, ale o Del tumare dadeskro
mange idž phenďa: ‚De tuke pozoris, hoj le Jakoboske te na phenes aňi
lačho aňi nalačho!‘
30 Te imar avke kamehas te džal pale ke tiro dad, soske mange čorďal
mire kherutne devloren?“
31 O Jakob le Labanoske odphenďa: „Bo daravas man a gondoľinďom
mange, hoj mange leha tire čhajen la zoraha.
32 Ale ke kaste arakheha tire devloren, oda mi merel! Angle amare phrala
predikh savoro, so man hin, a le tuke pale oda, so hin tiro.“ O Jakob na
džanelas olestar, hoj len čorďa e Rachel.

33 O Laban geľa andro stanos le Jakoboskro, paľis andro stanos la Lejakro
a the andro stanos le soduje služkengro, ale ňič na arakhľa. Sar avľa avri
andral o stanos la Lejakro, geľa andro stanos la Rachelakro.
34 Ale oj garuďa le kherutne devloren andro sedlos la ťavakro a bešľa
peske pre oda. O Laban predikhľa calo stanos, ale na arakhľa ňič.

35 E Rachel phenďa le dadeske: „Ma av choľamen pre ma, rajeja miro, ale
našťi anglal tu uščav, bo hin man ola dživesa, so aven pre dojekh džuvľi.“
O Laban rodelas, ale le devloren na arakhľa.

36 Akor o Jakob choľisaľiľa a phenďa le Labanoske: „So tut kerďom ajso
nalačho? Soha tut dukhaďom, hoj pre mande avke džas?
37 Te chudňal imar te prerodel mire veci, arakhľal vareso, so hin tiro?
Thov oda kade anglal mire the tire phrala a on mi phenen, kaskro hin o
čačipen!
38 Keravas prekal tu biš (20) berš buči. Šoha tire bakrendar the kozendar
na uľonas mule. Me šoha na chavas tire bakrendar andral o stados,
39 a sar len murdarelas o dzivo džviros, me korkoro oda lavas pre mande.
Te merelas vareso rači abo dživese, furt oda mandar mangehas pale.
40 O kham man labarelas prekal o džives a prekal e rat fadžinavas – na
sas man aňi soviben.
41 Kavke keravas prekal tu biš (20) berš buči. Dešuštar (14) berš vaš soduj
čhaja a šov berš vaš o stadi, ale dešvar mange čerinehas miro počiňiben.
42 Te na uľahas manca o Del mire dadengro, o Del le Abrahamoskro,
saves o Izak lašarelas, akor čačes tu man na diňalas ňič. Ale o Del dikhľa
miro pharipen, sar phares keravas prekal tu buči, a vašoda tut o Del rači
pokarhinďa.“

43 O Laban leske odphenďa: „Kala čhaja hine mire čhaja, kala čhave
hine mire čhave a kada stados hino miro stados. Savoro, so kade dikhes,
hin miro. Ale adadžives našťi kerav ňič, hoj te ačhen paš ma mire čhaja
peskre čhavenca.
44 Vašoda av, phandaha maškar peste e zmluva a o Del ela švedkos
maškar amende.“
45 Akor o Jakob iľa o bar a ačhaďa les sar slupos.

46 Peskre phralenge phenďa: „Anen o bara!“ Skidle o bara a thode len
pre kopa. Paľis chanas paš e kopa*.
47 Avke o Laban ole thaneske diňa nav Jegar-Sahaduta a o Jakob les diňa
nav Gal-Ed†.
48 O Laban phenďa le Jakoboske: „Kadi kopa bara ela adadžives sar
švedkos maškar amende“, vašoda pes vičinel Gal-Ed.
49 Vičinel pes the Micpa‡, bo o Jakob phenďa: „O RAJ mi stražinel the
man the tut, sar pestar avaha dur a na avaha jekhetane.“
50 O Laban leske mek phenďa: „Te tut namištes ľikerďalas ke mire čhaja,
abo tuke iľalas mek aver romňijen, kajte na džanľomas pal oda, ma bister,
o Del hino švedkos maškar amende!“
51 O Laban leske mek phenďa: „Dikh, kade hin e baruňi kopa a kade hin
o baruno slupos, so ačhaďom maškar amende.
52 Kadi kopa the kada slupos hine sar švedki. Me na predžava kadi
baruňi kopa a tu našťi predžaha kada slupos, hoj te džas pre peste nalače
gondoľišagoha.
53 O Del le Abrahamoskro the o Del le Nachoriskro, o Del amare dadengro,
mi el amaro sudcas!“
O Jakob avke diňa vera pro Del, saves o Izak lašarelas.
54 Paľis o Jakob anďa e obeta pro verchos a vičinďa peskre phralen, hoj
lenca te chal. Chanas o chaben a ačhile ode te sovel.

32

O Jakob pes kamel te zdžal le Ezavoha

1 O Laban sig tosara ušťiľa, čumidľa peskre čhajen the lengre čhaven,
požehňinďa len a visarďa pes pale khere.
2 Sar džalas o Jakob dureder peskre dromeha, pre savo pes mukľa,
arakhle pes leha le Devleskre aňjela.
3 Soča len dikhľa, phenďa: „Kada hin le Devleskro taboris.“ Ole thaneske
diňa nav Machanajim*.
4 O Jakob bičhaďa anglal peste peskre muršen ke peskro phral ko Ezav,
andre seiriko phuv Edom.
5 Phenďa lenge: „Kavke phenena mire rajeske le Ezavoske: ‚Kada tuke
del te džanel tiro sluhas o Jakob: Dži akana dživavas ko Laban.
6 Hin man mire gurumňa, somara, bakrore, sluhi the služki. Bičhavav
ke tu mire muršen pačabnaha, hoj aveha ke ma jileskro.‘ “
7 Sar avenas pale o murša, save sas bičhade, phende le Jakoboske:
„Dogeľam ke tiro phral ko Ezav. Ov imar avel ke tu štar šel (400)
muršenca.“
8 Androda avľa pro Jakob bari dar the pharipen a rozďelinďa peskre
manušen, bakren, gurumňen the ťaven pro duj tabora.
9 Phenďa peske: „Te avela o Ezav ke jekh taboris a domarela les, dujto
taboris ačhela a šaj denašel het.“
10 Paľis pes o Jakob mangelas ko Del: „Devla mire phure dadeskro le
Abrahamoskro a mire dadeskro le Izakoskro, šun man! Ó, RAJEJA, tu
mange phenďal, hoj te džav pale andre miri phuv the ke miri famelija,
a diňal man lav, hoj man deha andre savoreste bach.

---

* **31:46** E hebrejiko čhib: pre kopa † **31:47** The Jegar-Sahaduta the Gal-Ed hin: e kopa bara sar švedkos. ‡ **31:49** Oda hin: E veža, khatar pes stražinel. * **32:3** Oda hin: o duj tabora.

11 Na som ajso lačho, hoj mange te presikaves o jileskeriben a te keres
oda, so tutar mangav me, tiro služobňikos. Sas man ča e paca sar kadarik
pregeľom prekal o Jordan a akana man hin duj tabora.
12 Mangav tut, le man avri andral o vasta le Ezavoskre, bo darav, hoj
avela a murdarela man the le romňijen le čhavenca.
13 Bo tu man diňal lav, hoj man deha bach a but čhaven sar moroskri
poši, so pes na del te zgenel."
14 Odi rat ode o Jakob ačhiľa te sovel. Paľis odďelinďa le stadostar o dari
prekal o Ezav, prekal peskro phral:
15 Iľa duj šel (200) kozen, biš (20) capen, biš (20) baranen the duj šel (200)
bakren,
16 tranda (30) ťaven peskre terne ťavenca, saranda (40) gurumňen, deš
biken, biš (20) somaricen the deš somaren.
17 O stadi, so rozďelinďa, diňa peskre sluhenge a phenďa: „Džan anglal
a o stadi mi en jekh avrestar dureder."
18 Le ešebnoneske phenďa: „Te tut zdžaha mire phraleha le Ezavoha a
phučela tutar: ‚Kaskro sal a kaj džas a kaskro hin kada stados, so trades
angle tu?'
19 Pheneha: ‚Kada hin daros tire služobňikostar le Jakobostar, so
bičhavel peskre rajeske le Ezavoske. A ov avel pal amende.' "
20 Phenďa the le dujtoneske, le tritoneske the savorenge, ko džanas pal
o stadi, hoj kada te phenen le Ezavoske, sar pes leha zdžana:
21 „The korkoro tiro služobňikos o Jakob avel pal amende." Bo o Jakob
peske phenďa: „Dava le Ezav daros, savo bičhavav anglal ma, hoj pre
ma imar te na rušel, a paľis man leske sikavava. Talam man prilela
kamibnaha."
22 O dari sas bičhade anglal leste, ale ov ačhiľa prekal e rat andro taboris.

O Jakob pes marel le Devleha

23 O Jakob mek odi rat ušťiľa, iľa peha peskre duje romňijen, soduje
služken the peskre dešujekh (11) čhaven a pregeľa prekal o paňi Jabok.
24 Ešeb bičhaďa len prekal o paňi a paľis savoro, so les sas.
25 Sar ačhiľa korkoro, avľa ke leste varesavo murš a marelas pes leha,
medik na vidňisaľolas.
26 Sar dikhľa, hoj les na domarela, demaďa les andro klubos a o klubos
leske chučiľa avri.
27 O murš phenďa: „Muk man, bo imar avel avri o kham."
O Jakob phenďa: „Na mukava tut, medik man na požehňineha."
28 O murš phučľa: „Sar tut vičines?"
„Jakob," odphenďa.
29 „Imar tut na vičineha Jakob, ale Izrael," phenďa o murš, „bo marehas
tut le Devleha the le manušenca a zviťazinďal upral lende."
30 O Jakob lestar paľis phučľa: „Mangav tut, phen mange tiro nav."
Ale ov odphenďa: „Soske kames te džanel miro nav?" A požehňinďa le
Jakob.
31 O Jakob phenďa: „Dikhľom le Devles muj-mujeha a ačhiľom te dživel."
Avke diňa ole thaneske nav Peniel†.
32 Sar o Jakob džalas pal oda than Penuel het, o kham imar avelas avri
a ov phirelas banges, bo leskro klubos sas dukhado.
33 Vašoda dži akana o Izraeliti na chan o šľachi pal o klubos, bo e šľacha
pro klubos le Jakoboskro sas dukhaďi.

† **32:31** Oda hin: o muj le Devleskro.

33

O Jakob pes arakhel le Ezavoha

1 Sar o Jakob dikhľa, hoj avel o Ezav le štar šel (400) muršenca,
rozďelinďa le čhaven maškar e Leja, Rachel the duj služki.
2 Ešeb ačhaďa le duje služken lengre čhavenca, pro dujto than la Leja
lakre čhavenca a paľis la Rachel le Jozefoha.
3 Avke o Jakob geľa anglal lende a eftavar banďolas dži pre phuv, medik
pes na dochudňa ko phral.
4 Ale o Ezav denašľa takoj ko phral, obchudňa les a čumidľa. A
sodujdžene chudle te rovel.
5 Sar pes o Ezav rozdikhľa, dikhľa romňijen le čhavenca a phenďa: „Ko
hine kala, so hine paš tu?“
O Jakob odphenďa: „Oda hine mire čhave, savenca o Del požehňinďa
tire služobňikoske.“
6 Avke avle o služki le čhavenca a banďile anglal leste.
7 Geľa ke leste e Leja le čhavenca a the on banďile anglal leste. Pal
savorende geľa ke leste the e Rachel le čhaha le Jozefoha a banďile anglal
leste.
8 O Ezav phučľa: „So mange kames te sikavel kale savore stadenca, saven
bičhaďal?“
O Jakob odphenďa: „Diňom tuke len sar daros, hoj prekal lende tuke te
avav pre dzeka, rajeja miro.“
9 Ale ov phenďa: „Man hin but, phrala miro, ča muk tuke oda, so hin
tiro.“
10 „Na!“ phenďa o Jakob. „Te arakhľom milosť andre tire jakha, le kada
daros mandar. Priiľal man ajse bare lačhipnaha, hoj sar dikhav pre tiro
muj, dičhol mange avri sar le Devleskro muj!
11 Mangav tut, le mandar kada daros. Se o Del man andre savoreste
požehňinďa a hin man savorestar but.“ Sar les o Jakob but prevakerelas,
iľa lestar oda daros.
12 O Ezav phenďa: „Mukas pes le dromeha sodujdžene a džas jekhetane.“
13 O Jakob odphenďa: „Miro raj džanel, hoj man hin cikne čhave a
mušinav man te starinel the pal o bakre the gurumňa, so den te pijel peskre
ciknen. Te pre lende siďarava ča jekh džives, merena mange savore stadi.
14 Mi džal miro raj anglal peskro služobňikos. Me džava polokes pal tute,
ale avke sig, sar pes dela le stadenca the le čhavenca, medik na dodžava
ke tu andro Seir, rajeja miro.“
15 Paľis o Ezav phenďa: „Mangav tut, domuk, hoj bajča varesave džene
mire manušendar te džan tuha.“
„Na kampel,“ odphenďa o Jakob. „Ča jekh kamav, hoj te arakhav milosť
andre tire jakha, rajeja miro.“
16 Mek oda džives o Ezav odgeľa pale andro Seir.
17 Ale o Jakob džalas andro Sukot, kaj peske ačhaďa kher a prekal peskre
stadi kerďa streškici. Vašoda pes oda foros vičinel Sukot.
18 Sar o Jakob avľa avri andral o Paddan-Aram, dogeľa mištes andro foros
Šichem andre phuv Kanaan a bešelas paš o foros.
19 Le Chamoroskre čhavendar o Jakob cinďa kotor maľa vaš o šel (100)
rupune. (O Chamor sas dad le Šichemoskro.) Ode o Jakob rozthoďa peskre
stani.
20 Ačhaďa ode oltaris a diňa leske nav El-Elohe Izrael*.

---

* **33:20** Oda hin: O El hin o Del le Izraeloskro.

34

E Dina the o Šichem

1 Jekhvar e Dina, le Jakoboskri čhaj, savi leske uľiľa la Lejatar, džalas pes
te sprindžarel le džuvľenca, save ode bešenas.
2 Sar la dikhľa o Šichem, iľa la našilu, pašľila laha a iľa latar e pačiv.
Leskro dad o Chamor sas Chivijcos a sas rašaj andre odi phuv.
3 Akor pes o Šichem igen zakamľa andre le Jakoboskri čhaj Dina a
kamelas te dochudel lakro jilo.
4 O Šichem phenďa peskre dadeske le Chamoroske: „Le mange kala
džuvľa romňake!“
5 O Jakob pes došunďa, hoj o Šichem iľa leskra čha la Dina a našilu laha
pašľiľa. Ale na vakerelas pal oda, medik leskre čhave na avle pale pal e
maľa le stadostar.
6 No o Chamor, o dad le Šichemoskro, geľa avri ko Jakob, hoj leha te
vakerel.
7 Sar o čhave le Jakoboskre avenas pal e maľa a došunde pes, so pes
ačhiľa, igen len ada zadukhanďiľa a igen choľisaľile. Se o Šichem kerďa
baro džungipen le Izraeloske, bo našilu pašľiľa lengra pheňaha. Kerďa
oda, so na sas domuklo.
8 Ale o Chamor lenge phenďa: „Miro čhavo o Šichem pes igen zakamľa
andre tumari čhaj. Den leske la romňake.
9 Sthovas amare fameliji. Tumen amenge dena tumare čhajen a tumen
lena peske amare čhajen.
10 Bešen amenca a e phuv ela prekal tumende phundraďi. Dživen
tumenge slobodnones a ačhen kade te bešel.“
11 Paľis o Šichem phenďa lakre dadeske the lakre phralenge: „Te arakhav
e milosť andre tumare jakha! Dava tumen savoro, so kamena.
12 Phenen, save dari kamen vaš e čhaj a keci kampel te počinel. Dava
tumen ajci, keci kamena. Ča den mange la romňake!“
13 Vašoda, hoj o Šichem lengra pheňaha la Dinaha našilu pašľiľa, kamle
lenca le Jakoboskre čhave te thovel avri a odphende le Šichemoske the
leskre dadeske le Chamoroske:
14 „Ada našťi keras, hoj peskra pheňa te das le muršeske, savo nane
obrezimen, bo uľahas oda prekal amende ladž.
15 Ale ča avke pes šaj dovakeras, te pes dojekh murš tumendar dela te
obrezinel, avke sar sam amen obrezimen.
16 Paľis tumenge daha amare čhajen a amen peske laha tumare čhajen.
Avke dživaha jekhetane sar jekh narodos,
17 ale te amen na šunena a na dena pes te obrezinel, la čha peske laha a
džaha het.“
18 Ada sas le Chamoroske the leskre čhaske le Šichemoske pre dzeka.
19 O terno, savo sas andro jakha peskra famelijake igen baro, na užarďa
a sigo geľa oda te kerel, bo le Jakoboskra čha igen kamelas.
20 Avke o Chamor the leskro čhavo gele ke brana peskre foroskri a
vakerenas ko murša, so ode bešenas:
21 „Kala murša kamen amenca te dživel čačes andro smirom. Mi ačhen
akor te bešel andre kadi phuv a mi phiren, kaj ča kamen, bo o than hino
dos baro the prekal lende. Amen peske laha lengre čhajen romňijenge a
peskre čhajen daha lenge.
22 Ale kala murša ča akor ačhena amenca te dživel sar jekh narodos, te
pes dojekh amaro murš dela te obrezinel, avke sar hine on obrezimen.

23 A paš oda: Či na ena amare lengre stadi, barvaľipen the savore džviri?
No ča priačhas lenge pre oda a bešena amenca!“
24 Savore murša, so sas paš odi brana le foroskri, šunde le Chamor the
leskre čhas le Šichem a dine pes te obrezinel.
25 Pal o trito džives, sar len sas o dukha, o Šimeon the o Levi, o duj čhave
le Jakoboskre, la Dinakre phrala, ile o šabľi, počoral gele andro foros a
murdarde avri savore muršen.
26 Le šabľenca murdarde the le Chamor the leskre čhas le Šichem. Paľis
ile la Dina andral o kher le Šichemoskro a gele het.
27 Le Jakoboskre čhave avle pale ke ola mule a vaš e ladž peskra pheňakri
skidle savoro andral o foros.
28 Ile le bakren, le gurumňen, le somaren a savoro, so sas ode the pre
maľa.
29 Odľigende savoro lengro barvaľipen the le romňen le čhavenca a
skidle savoro, so len sas andro khera.
30 Paľis o Jakob phenďa le Šimeonoske the le Leviske: „Tumen man aleha
anďan andre bibach, bo akana man o Kanaančana the o Perizeja andre
kadi phuv našťi avri ačhena. Hin man ča frima manuša. Te pes sthovena
jekhetane pre mande, zviťazinena upral ma a zňičinena man the olen, ko
hine manca.“
31 Ale on odphende: „Či šaj leske domukľam, hoj te kerel amara pheňaha
sar lubňaha?“

35

O Del požehňinel le Jakob andro Betel

1 O Del phenďa le Jakoboske: „Visar tut pale andro Betel a ač ode te
bešel. Ačhav o oltaris le Devleske, savo pes tuke sikaďa, sar denašehas
tire phralestar le Ezavostar.“
2 Akor o Jakob phenďa leskra famelijake the savorenge, ko sas leha:
„Čhiven het savore avre devlen, so hine tumende, žužaren tumen a
preuren tumen.
3 Aven džas andro Betel. Ode ačhavava o oltaris le Devleske, savo man
šunďa avri oda džives, sar somas andro pharipen, a ľidžalas man pal o
drom.“
4 Avke leske dine savore avre devlen, so lende sas, a the o kružki, so lende
sas figimen andro kana. O Jakob oda garuďa andre phuv tel o dubos* paš
o foros Šichem.
5 Sar džanas avri andral oda foros, avľa pre ola manuša ole forendar ajsi
bari dar le Devlestar, hoj na kerde ňič le Jakoboskra famelijake.
6 O Jakob avľa savore peskre manušenca andro Luz, so adadžives hin o
Betel andre phuv Kanaan.
7 Ode ačhaďa oltaris a diňa ole thaneske nav El-Betel, bo ode pes leske o
Del sikaďa, sar denašelas peskre phralestar.
8 Andre oda časos muľa e Debora, la Rebekakri služka, savi la bararďa
avri. Parunde la tel o dubos teleder le Betelostar. Ole duboske diňa nav „o
Rovibnaskro Dubos“.
9 Kana o Jakob pes visarelas andral o Paddan-Aram, sikaďa pes leske pale
o Del a požehňinďa les.
10 Phenďa leske: „Tiro nav hin Jakob, ale akanastar tut vičineha Izrael.“
Avke leske o Del diňa nav Izrael.

* **35:4** Abo: o terebint

11 O Del leske mek phenďa: „Me som o Nekzoraleder Del. Av plodno a
rozmnožin tut! Tutar avena but narodi a aveha dad le kraľenge.
12 E phuv, so diňom le Abrahamoske the le Izakoske, dav tuke a the tire
čhavengre čhavenge.“
13 Avke lestar o Del paľis odgeľa pal oda than, kaj leha vakerelas.
14 Ode, kaj leha o Del vakerelas, ačhaďa o Jakob baruno slupos a čhiďa
pre leste avri e mol the o olejos, so le Devleske anďa sar obeta.
15 Ole thaneske, kaj leha o Del vakerelas, diňa o Jakob nav Betel†.

E Rachel merel, sar uľol o Benjamin

16 Andral o Betel paľis džanas dureder, a sar sas imar pašes paš e phuv
Efrata, chudňa e Rachel te ločhol a ločholas igen phares.
17 Androda lake phenďa e džuvľi, savi lake pomožinelas paš o
ločhuviben: „Ma dara tut Rachel, ela tut pale muršoro.“
18 Ale sar oj merelas a sas imar pašes paš o meriben, diňa peskre čhaske
nav Ben-Oni‡, ale o Jakob leske diňa nav Benjamin§.
19 Avke e Rachel muľa a parunde la le dromeha andre Efrata, so hin
adadžives o Betlehem.
20 Upral lakro hrobos ačhaďa o Jakob bar a dži adadžives ačhel kada bar
sar o leperiben prekal e Rachel.
21 O Izrael paľis odarik odgeľa a rozthoďa o stanos pal e veža Migdal-
Eder*.
22 Sar imar bešelas andre kadi phuv, o Ruben pašľiľa la Bilhaha, savi sas
romňi-služobňička leskre dadeskri, a o Izrael pes pal oda došunďa.

Le Jakoboskre čhave

Le Jakob sas dešuduj (12) čhave.
23 La Lejakre čhave sas o Ruben, ešebno čhavo le Jakoboskro, paľis o
Šimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar the o Zebulun.
24 La Rachelakre čhave sas o Jozef the o Benjamin.
25 La Rachelakra služka la Bilha sas čhave o Dan the o Naftali.
26 La Lejakra služka la Zilpa sas čhave o Gad the o Ašer.
Kala sas o čhave le Jakoboskre, save leske uľile andro Paddan-Aram.

Le Izakoskro meriben

27 Paľis o Jakob avľa ke peskro dad Izak andro Mamre andro Kirjat-Arba,
so hin adadžives o Hebron, kaj bešenas o Abraham the o Izak.
28 O Izak dživelas šel the ochtovardeš (180) berš.
29 Muľa andre šukar lače phuripnaskre berša a geľa paš peskre phure
dada, save mule. Leskre čhave o Ezav the o Jakob les parunde.

36

Le Ezavoskre čhave

1 Kala hine o čhave le Ezavoskre, saves sas the aver nav Edom.
2 O Ezav peske iľa romňen, save sas Kanaančanki: la Ada, la čha le
Elonoskra le Chetitoskra, the la Oholibama, la Anakra čha, savake sas
papus o Chivijcos o Cibeon.
3 Iľa peske the le Izmaeloskra čha la Basemat, savi sas le Nebajotoske
pheň.
4 La Adake uľila o Elifaz a la Basematake o Reuel.

---

† **35:15** Oda hin: o kher le Devleskro. ‡ **35:18** Oda hin: o čhavo mire pharipnaskro. § **35:18** Oda hin: o čhavo mire čače vasteskro. * **35:21** Oda hin: e veža, kaj stražinenas o stadi.

5 La Oholibamake uľila o Jeuš, o Jalam the o Korach. Kala hine le
Ezavoskre čhave, save leske uľile andre phuv Kanaan.
6 Paľis iľa o Ezav peskre romňen the čhaven, savore manušen, save sas
leskre, the savore stadi, mek aver dobitkos the savoro barvaľipen, so les
sas andre phuv Kanaan, a geľa het peskre phralestar le Jakobostar andre
phuv Seir.
7 Odgeľa vašoda, bo ov the o Jakob sas igen barvale a našťi imar bešenas
jekhetane. Bo pre odi phuv, andre savi bešenas, sas imar frima chaben
prekal lengre stadi.
8 O Ezav, savo pes vičinelas the Edom, ačhiľa te bešel pre brehengri phuv
Seir.
9 O Ezav sas papus le Edomčanenge pre seiriko phuv a kala hine leskre
čhave.
10 Lengre nava sas o Elifaz, o čhavo la Ezavoskra romňakro la Adakro,
the o Reuel, o čhavo la Ezavoskra romňakro la Basematakro.
11 Le Elifazoskre čhave sas o Teman, o Omar, o Cefo, o Gatam the o Kenaz.
12 Le Elifaz sas the romňi-služobňička e Timna, savake uľila o Amalek.
E Ada sas lenge baba.
13 Le Reueloskre čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah. E
Basemat sas lenge baba.
14 O Jeuš, o Jalam the o Korach sas čhave la Oholibamakre, savi sas čhaj
le Anaskri, savo sas čhavo le Cibeonoskro.
15 Kala kmeňi avle le Ezavostar the leskre ešebne čhastar le Elifazostar:
o Teman, o Omar, o Cefo, o Kenaz,
16 o Korach, o Gatam the o Amalek. Kala savore hine la Adakre čhaskre
čhave.
17 Kala kmeňi avle le Reuelostar, le Ezavoskre čhastar: o Nachat, o
Zerach, o Šamah the o Mizah. Kala savore hine la Basematakre potomki.
18 Kala Ezavoskre kmeňi avle la Oholibamatar, la Anakra čhatar: o Jeuš,
o Jalam the o Korach.
19 Kala kmeňi avle le Ezavostar – le Edomostar.
20 O Seir sas andral o Choričanengro kmeňos, so dživelas andre odi phuv
mek sigeder, sar avľa o Ezav. Andral o Seir avle o kmeňi o Lotan, o Šobal,
o Cibeon, o Anah,
21 o Dišon, o Ecer the o Dišan. Kala hine o Choričanengre kmeňi le
Seirostar andral e phuv Edom.
22 Le Lotanoskre čhave sas o Chori the o Hemam a leskri pheň sas e
Timna.
23 Le Šobaloskre čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefo the o
Onam.
24 Le Cibeonoskre čhave sas o Ajah the o Anah. O Anah sas oda, savo
arakhľa pre pušťa o prameňa le tate paňeha, sar pašinelas le dadeskre
somaren.
25 Le Anoskre čhave sas o Dišon the e Oholibama.
26 Le Dišonoskre čhave sas o Chemdan, o Ešban, o Jitran the o Keran.
27 Le Eceroskre čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan.
28 Le Dišanoskre čhave sas o Uc the o Aran.
29-30 Kala hine o chorijcika kmeňi andral o Seir: o Lotan, o Šobal, o
Cibeon, o Anah, o Dišon, o Ecer the o Dišan.

O edomika kraľa

31 Kala hine o kraľa, save sas andro Edom mek sigeder, sar sas le
Izraeliten kraľis:

32 Andro Edom kraľinelas o Belas, savo sas o čhavo le Beoriskro. Leskro
foros sas e Dinhaba.
33 Sar muľa o Belas, kraľinelas o Jobab, le Zerachoskro čhavo andral e
Bocra.
34 Sar muľa o Jobab, kraľinelas o Chušam andral e phuv Teman.
35 Sar muľa o Chušam, kraľinelas le Bedadoskro čhavo o Hadad, savo
zviťazinďa upral o Midijana pre moabiko phuv. Leskro foros sas Avit.
36 Sar muľa o Hadad, kraľinelas o Samlah andral e Masreka.
37 Sar muľa o Samlah, kraľinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro
paňi.
38 Sar muľa o Šaul, kraľinelas le Achboriskro čhavo o Baal-Chanan.
39 Sar muľa o Baal-Chanan, kraľinelas o Hadar. Leskro foros pes vičinelas
Pau a leskri romňi sas e Mehetabel, e čhaj la Matredakri, e čhaj la Me-
Zahabakri.
40 Kala kmeňi sas le Ezavostar: o Timnas, o Alvah, o Jetet,
41 o Oholibamah, o Elah, o Pinon,
42 o Kenaz, o Teman, o Mibcar,
43 o Magdiel the o Iram. Kala nava chudle pal peskre ešebna dada.
Dojekh lendar bešelas pre aver than andre phuv Edom. Kala savore
Edomčana sas le Ezavostar.

37

O Jozef the leskre phrala

1 O Jakob geľa te dživel andro Kanaan, kaj dživelas leskro dad sar
cudzincos.
2 Kada hin pal e famelija le Jakoboskri.
Sar sas le Jozefoske dešuefta (17) berš, pašinelas le bakren peskre
phralenca. Bešelas peskre dadeskre čhavenca, save sas la Bilhatar the la
Zilpatar. O Jozef anelas pal peskre phrala o nalače hiri peskre dadeske.
3 O Izrael kamelas buter le Jozef sar okle čhaven, bo uľiľa leske, sar sas
imar phuro. O Jakob leske diňa te sivel igen šukar farebno plašťos.
4 Sar dikhle leskre phrala, hoj lengro dad le Jozef kamelas buter sar len,
našťi les avri ačhenas, a vašoda leha imar aňi šukares na vakerenas.
5 Jekhvar džalas o Jozef suno. Sar phenďa avri o suno peskre phralenge,
sas mek buter choľamen pre leste,
6 bo kavke lenge phenďa: „Šunen, phralale, pal soste džavas suno!
7 Samas pre maľa a phandahas o snopi la pšeňicakre. Miro snopos
pes hazdňa a ačhelas upre. Tumare snopi ačhenas pašal miro snopos
a banďonas anglal leste.“
8 Pre kada leske o phrala phende: „So kames upral amende te kraľinel
abo te vladňinel?“ Vaš leskre sune the lava les o phrala mek goreder našťi
avri ačhenas.
9 Le Jozef sas mek the aver suno a phenďa les le phralenge: „Sas man
mek aver suno! Banďolas angle ma o kham, o čhonoro the o dešujekh (11)
čercheňa.“
10 Kada phenďa le dadeske the le phralenge. Ale o dad leske phenďa:
„Savo suno tut sas? Pal soste oda hin? Či avava me, tiri daj the tire phrala
a banďuvaha angle tu dži pre phuv?“
11 Vašoda pre leste leskre phrala žjarlinenas, ale o dad gondoľinelas furt
pal oda suno.
12 Jekhvar, sar o phrala gele te pašinel le dadeskre bakren andro Šichem,

13 o Izrael phenďa le Jozefoske: „Tire phrala pašinen paš o Šichem. Av,
bičhavav tut pal lende.“
Ov odphenďa: „Kade som.“
14 O Izrael leske phenďa: „Dža, dikh, sar hin le phralenge the le stadenge.
Paľis av a phen mange oda.“ Paľis les bičhaďa andral e dolina Hebron.
Avke o Jozef avľa andro Šichem,
15 kaj les arakhľa varesavo murš, sar phirelas upre tele pal e maľa, bo
na džanelas, kaj te džal, a phučľa lestar: „So rodes?“
16 „Rodav mire phralen,“ odphenďa o Jozef. „Phen mange, kaj pašinen
peskre stadi?“
17 Oda murš leske phenďa: „Gele adarik het. Me len šunďom, sar
vakerenas, hoj džana andro Dotan.“
O Jozef paľis geľa pal peskre phrala a arakhľa len andro Dotan.
18 Sar les dikhle dural, mek sigeder, sar paš lende doavľa, phende peske,
hoj les murdarena.
19 Vakerenas maškar peste: „Dikhen, avel o raj le sunengro!
20 Aven džas! Murdaras les! Paľis les čhivaha andre chaňig a phenaha,
hoj les chaľa o dzivo džviros. Avke dikhaha, so ela leskre sunenca!“
21 Sar oda šunďa o Ruben, kamelas les te cirdel avri andral lengre vasta,
vašoda phenďa: „Na murdaras les!
22 Ma čhoren avri o rat! Čhiven les andre kadi chaňig, so hiňi pre pušťa.
Ma thoven pre leste o vasta!“ Bo ov les kamľa te zachraňinel lendar a te
anel les pale ko dad.
23 Sar o Jozef avľa ko phrala, čhide pal leste tele oda šukar farebno
plašťos, so sas pre leste,
24 a paľis les čhide andre chaňig. Andre chaňig na sas paňi.
25 Akor, sar bešenas paš o chaben, dikhle te avel le Izmaeliten le ťavenca
andral o Gilead. O ťavi anenas pre peste e voňavo riciňa, o balzamos the
e mirha, so ľidžanas andro Egipt.
26 O Juda phenďa peskre phralenge: „So amen ela olestar, te le phrales
murdaraha a garuvaha andre oda, hoj les murdarďam?
27 Džas, bikenas les le Izmaelitenge, ale na thovas pre leste o vasta. Se
hino amaro phral, amare ratestar.“ O phrala les šunde.
28 Sar odarik predžanas o midijaňika kupci, o phrala ile avri le Jozef
andral e chaňig a bikende les vaš o biš (20) rupune le Izmaelitenge, save
les ľigende andro Egipt.
29 Sar o Ruben avľa pale paš e chaňig a dikhľa, hoj o Jozef ode nane,
čhingerďa pre peste o plašťos.
30 Avľa pale paš o phrala a phenďa: „O muršoro ode nane! So kerava?“
31 Avke ile le Jozefoskre gada, murdarde le capos a močinde o gada andro
rat.
32 Oda šukar plašťos ile, ľigende le dadeske a phende: „Kada arakhľam.
Dikh, či kada plašťos hin tire čhaskro, abo na.“
33 Sar o Jakob sprindžarďa oda plašťos, phenďa: „Kada plašťos hino
čačes mire čhaskro! Chaľa les varesavo dzivo džviros! Čačes le Jozef
rozčhingerďa!“
34 O Jakob pre peste čhingerďa o plašťos, urďa pre peste o gada le
gonestar a but dživesa sas andre žaľa pal o Jozef.
35 Savore leskre čhave the čhaja les avle te poťešinel, ale ov oda na
kamelas a phenďa: „Andre žaľa pal miro čhavo džava tele andro than le
mulengro.“

36 A o Midijana bikende le Jozef andro Egipt le Putifariske, le faraonoskre
uradňikoske, savo sas o veľiťeľis le stražňikenge.

38

O Juda the e Tamar

1 Andre oda časos o Juda geľa het peskre phralendar a ačhiľa ke jekh
manuš, savo pes vičinelas Chirah a sas andral o foros Adulam.
2 Sas ode jekh Kanaančanos o Šuas. Sar o Juda dikhľa le Šuasoskra ča,
iľa peske la romňake a pašľiľa laha.
3 Oj ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhavoro. O Juda leske diňa nav Er.
4 Pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake aver čhavoro. Diňa leske nav Onan.
5 Mek jekhvar lake uľiľa čhavoro a diňa leske nav Šelah. Sas oda andro
Kezib, sar ov uľiľa.
6 O Juda iľa avri prekal peskro ešebno čhavo romňa, savi pes vičinelas
Tamar.
7 Ale le Judaskro ešebno čhavo o Er sas nalačho anglo jakha le RAJESKRE,
vašoda leske o RAJ iľa o dživipen.
8 Avke phenďa o Juda le Onanoske: „Sar šogoris mušines tuke te lel tira
šogorkiňa romňake. Zdža tut laha a an prekal late le phraleske čhaven.“
9 O Onan džanelas, hoj o čhave na ena leskre, vašoda, sar pes le
phraleskra romňaha zdžalas, ov na dokerelas oda, hoj le phrales te el
čhave.
10 Le RAJESKE ada na sas pre dzeka, avke the leske iľa o dživipen.
11 Avke phenďa o Juda peskra borake la Tamarake: „Dživ andro kher
tire dadeskro sar vdova, medik na dobarola avri miro čhavo o Šelah.“ Bo
na kamľa, hoj te merel avke sar leskre phrala. Avke e Tamar geľa het a
dživelas andro kher peskre dadeskro.
12 Pal o buter časos muľa e romňi le Judaskri, e čhaj le Šuasoskri. Sar
pregeľa e žaľa le Judaske, geľa le prijaťeľiha le Chiroha andre Timna, kaj
strihinenas leskre bakren.
13 Avke phende la Tamarake: „Tiro sastro džal akana andre Timna te
strihinel peskre bakren.“
14 E Tamar džanelas, hoj o nekterneder čhavo o Šelah imar bariľa avri,
ale o Juda les lake na diňa. Vašoda čhiďa tele pal peste o vdovika gada, iľa
peske o khosno, garuďa peske o muj a bešľa peske paš e brana andro foros
Enajim. O Enajim sas pašes pro drom andre Timna.
15 Sar la o Juda dikhľa, gondoľinďa peske, hoj hiňi lubňi, bo o muj late
sas zagarudo.
16 Geľa paš late pro drom a phenďa: „Šun man, domuk mange, hoj tuha
te pašľuvav.“ Ov na džanelas, hoj oda hiňi leskri bori.
Oj lestar phučľa: „So man deha vaš oda?“
17 Ov odphenďa: „Bičhavava tuke terňa kozica andral o stados.“
Avke oj leske phenďa: „De man vareso aver vaš oda, medik la na
bičhaveha.“
18 „So tut šaj dav akana?“ phučľa latar o Juda.
Oj odphenďa: „Tiri pečať la špargaha the e paca, so hin tute andro vast.“
Avke lake oda diňa, pašľiľa laha a oj ačhiľa lestar khabňi.
19 Oj paľis ušťiľa a geľa het. Čhiďa tele o khosno a urďa peske pale o
vdovika gada.
20 Paľis o Juda bičhaďa la terňa kozica peskre prijaťeľiha le Chiroha, hoj
te lel latar pale oda, so lake diňa, ale na arakhľa la.

21 Dophučelas pes le manušendar, save bešenas ode: „Kaj hiňi odi lubňi,
so bešelas paš o drom paš o Enajim?“
Odphende leske: „Kade na sas ňisavi lubňi.“
22 Avke avľa pale ko Juda a phenďa leske: „Na arakhľom la. The o manuša
andral oda foros vakerenas, hoj ňisavi lubňi ode na sas.“
23 O Juda phenďa: „Mi mukel peske oda, so la diňom. Ča te na avas pro
asaben. Se me lake la kozica bičhaďom tuha, ale tu la na arakhľal.“
24 Sar pregeľa trin čhon phende le Judaske: „Tiri bori e Tamar kerďa
lubipen a avke ačhiľa khabňi.“
O Juda phenďa: „Anen la avri a labaren la!“
25 Sar la anenas, diňa te phenel peskre sastreske: „Ačhiľom khabňi ole
muršestar, kaskre hine kala veci. Dikh mištes, kaskri hiňi kadi pečať la
špargaha the kadi paca.“
26 Sar oda dikhľa o Juda, phenďa: „Oj hiňi spravodľiveder sar me, bo
na diňom la mire čhaske le Šeloske.“ Paloda laha o Juda imar buter na
pašľolas.
27 Sar imar lake avľa o časos te ločhol, sikaďa pes, hoj andre late hin duj
čhave.
28 Sar lake uľonas o čhave, jekh le čhavorendar thoďa avri o vast. Odi
romňi, savi lake pomožinelas le ločhol, phandľa ľoľi šparga le čhavoreske
pro vast a phenďa: „Kada avľa ešebno avri.“
29 Ale o čhavoro cirdňa andre pale o vast a leskro phral avľa ešebno avri.
Oj phučľa: „Sar tut ispidňal ešebno avri?“ Vašoda leske diňa nav Perec*.
30 Paľis avľa avri the leskro phral, saveste sas e ľoľi šparga pro vast.
Leske dine nav Zerach†.

39

O Jozef the e romňi le Putifariskri

1 Sar ľigende le Jozef andro Egipt, o Egipťanos o Putifar les cinďa le
Izmaelitendar. Ov sas uradňikos le faraonoskro, o veľiťeľis le palaciskre
stražňikengro.
2 Ale o RAJ sas le Jozefoha, a vašoda savoro, so kerelas, avelas leske avri.
Dživelas andro kher ke peskro egiptsko raj.
3 Leskro raj dikhľa, hoj o RAJ hino leha a hoj les andre dojekh buči
požehňinel.
4 O Jozef arakhľa milosť andre leskre jakha a ačhiľa leskro sluhas. O
Putifar les ačhaďa upral savoreste andre peskro kher a diňa leske andro
vasta savoro, so sas leskro.
5 Akorestar, sar les o Egipťanos ačhaďa upral peskro kher, o RAJ
požehňinelas leskro kher a savoro, so les sas. Le RAJESKRO požehnaňje
sas upral savoreste, so les sas andro kher the pre maľa.
6 Avke savoro, so les sas, diňa le Jozefoske andro vasta. O Putifar pes
imar pal ňisoste na starinelas, ča pal o chaben, so chalas.
O Jozef mištes dičholas avri a sas igen šukar.
7 Pal varesavo časos le rajeskri romňi chudňa te dikhel pal o Jozef a
phenďa leske: „Pašľuv tuke manca!“
8 Ale ov oda na kamelas te kerel a phenďa peskre rajeskra romňake:
„Dikh, miro raj pes na mušinel te starinel pal ňisoste andro kher, bo me
som kade a ačhaďa man upral savoreste, so hin leskro.

---

* **38:29** Oda hin: te premarel. † **38:30** Oda hin: o Vidňišagos abo Lolo.

9 Andre kada kher nane ňiko mandar bareder. Nane ňič, so mange na
diňa andro vasta, ča tut na, bo sal leskri romňi. Sar šaj kerav kajso baro
džungipen a kajso binos anglo Del?“
10 A kajte džives so džives cirdelas le Jozef pre oda, hoj laha te pašľol,
ov la na šunďa.
11 Sar andre jekh džives geľa o Jozef te kerel peskri buči andro kher, ňiko
le služobňikendar na sas khere.
12 E romňi le Putifariskri les chudňa le plašťostar a phenďa: „Av, pašľuv
manca!“ Ale ov denašľa avri a mukľa lake o plašťos andro vast.
13 Sar oj dikhľa, hoj lake mukľa o plašťos andro vast a denašľa avri,
14 vičinďa peskre služobňiken a phenďa lenge: „Dikhen, ande amenge
kale Hebrejis, hoj amen te anel andre ladž! Kamľa manca te pašľol, ale me
chudňom te kerel vika!
15 Sar šunďa, hoj kerav vika, mukľa paš ma peskro plašťos a denašľa
avri.“
16 Oj mukľa o plašťos paš peste, medik na avľa o raj khere.
17 A the leske oda phenďa: „O hebrejiko sluhas, saves anďal ke amende,
man kamľa te anel andre ladž!
18 Sar keravas vika, mukľa peskro plašťos paš ma a denašľa avri.“
19 Sar o raj le Jozefoskro šunďa o lava peskra romňakre: „Kada mange
čačes kamľa te kerel tiro otrokos,“ igen pre leste choľisaľiľa.
20 Avke les diňa te chudel a thoďa les andre bertena maškar o bertenoša
le kraľiskre. Ale sar sas o Jozef andre bertena,
21 o RAJ sas leha. Sas ke leste jileskro a diňa, hoj te el le stražňikoske
upral e bertena pre dzeka.
22 Avke o stražňikos ačhaďa le Jozef upral savore bertenoša the upral
savoreste, so pes ode kerelas.
23 Oda stražňikos na dodikhelas pre ňisoste, so leske diňa te kerel, bo o
RAJ sas le Jozefoha a delas, hoj leske te avel avri savoro, so kerelas.

40

O Jozef prethovel o sune andre bertena

1 Pal varesavo časos o sluhas, savo čhivkerelas e mol le faraonoske, the
leskro pekaris, choľarde varesoha peskre rajes, le egiptske kraľis.
2 O faraonos igen choľisaľiľa pre kala duj uradňika, pro hlavno sluhas
the pro hlavno pekaris.
3 Diňa len te phandel andro kher le stražňikengre veľiťeľiskro, andre
bertena, kaj sas phandlo the o Jozef.
4 Ačhile andre bertena pro buter časos a o veľiťeľis le stražňikengro diňa
le Jozefoske, hoj te kerel pašal lende.
5 Andre jekh rat o sluhas the o pekaris džanas sune. Sodujdženenge
sikavenas o sune, so len sas, vareso aver.
6 Sar ke lende tosara avľa o Jozef, dikhľa pre lende, hoj len hin varesavo
pharipen.
7 Phučľa lendar: „Soske san adadžives ajse smutna?“
8 Odphende leske: „Sas amen sune, ale ňiko amenge na džanel te phenel,
pre soste sikaven.“

O Jozef lenge phenďa: „Či na del o Del te džanel, pre soste sikaven o
sune? Phenen mange len.“
9 Avke o sluhas, savo čhivkerelas e mol, phenďa avri le Jozefoske o suno:
„Andro suno dikhľom anglal mande viňičis,

10 pre savo sas trin konarica. Sar avenas avri o prajti, takoj avenas avri
the o kvitki a leskro hroznos dobariľa.
11 Andro vast ľikeravas le faraonoskri kuči. O hroznos, savo odčhinďom,
pučinavas andre le faraonoskri kuči a podiňom leske e kuči andro vast.“
12 O Jozef leske odphenďa: „Kada suno sikavel pre kada: Trin konarica
hin trin dživesa.
13 Pal o trin dživesa tut o faraonos pale hazdela upre a dela tuke pale
tiro than. A pale podavkereha e kuči andro vast le faraonoske avke sar
angloda, sar salas leskro sluhas.
14 Sar pes tuke kada ačhela, mangav tut, leper tuke pre ma a presikav
mange o lačhipen. Privaker tut vaš ma ko faraonos, hoj man te lel avri
andral kadi bertena.
15 Se man ile našilu andral e phuv le Hebrejengri, ale aňi kade na kerďom
ňič ajso, vaš soske mušinďomas te bešel andre bertena.“
16 Sar dikhľa o hlavno pekaris, hoj o Jozef mištes prethoďa o suno,
phenďa leske: „The man sas suno. Pro šero man sas trin košara mare.
17 Andro upruno košaris sas maro the bokeľa prekal o Faraonos a o
čirikle chanas andral o košaris, so sas pre miro šero.“
18 O Jozef leske odphenďa: „Kada suno sikavel pre kada: Trin košara hin
trin dživesa.
19 Pal o trin dživesa tuke dela o Faraonos te odčhinel o šero a figinela
tut pro stromos a o čirikle chana tiro ťelos.“
20 Pal o trin dživesa kerďa o Faraonos pre peskre berša hoscina prekal
savore peskre uradňika a diňa te anel anglal lende le hlavne sluhas, savo
leske čhivkerelas e mol, the le hlavne pekaris.
21 Le sluhaske diňa pale leskro than, hoj leske te podavkerel e kuči andro
vast,
22 ale le pekaris diňa te figinel, avke sar lenge oda phenďa o Jozef.
23 No oda hlavno sluhas peske pro Jozef na leperďa. Bisterďa pre leste.

41

Le faraonoskre sune

1 Pal o duj berš sas the le Faraonos suno: Ačhelas paš o paňi Nil
2 a dikhľa, sar avenas avri andral o paňi efta šukar the thule gurumňa
a chudle te chal e čar paš o paňi.
3 Pal lende avle efta aver džungale the šuke gurumňa, so ačhenas paš
ola ešebna gurumňa pro brehos.
4 Paľis ola džungale the šuke gurumňa chale ole efta šukare the thule
gurumňen. Androda pes o Faraonos prekerďa andral o soviben.
5 Paľis pale zasuča a džalas dujto suno: Pre jekh stonka barile avri efta
klasi, so sas šukar the pherde.
6 Pal lende barile aver efta klasi, ale kala sas avrišučarde the zlabarde
la vichodoskra balvajatar.
7 Ola avrišučarde klasi chale upre ole efta pherde klasen. Akor pes o
Faraonos prekerďa andral o soviben. Sas oda ča suno.
8 Tosara na sas le Faraonos smirom vaš o sune. Vašoda diňa peske te
vičinel savore egiptske vrašcen the le goďavere muršen a phenďa lenge
avri peskre sune. No na sas ňiko, ko leske šaj phenďahas, pre soste o sune
sikaven.
9 Paľis o hlavno sluhas, savo čhivkerelas e mol, phenďa le faraonoske:
„Adadžives mange avľa pre godi, hoj kerďom namištes.

10 Sar salas pre ma the pro hlavno pekaris choľamen, diňal amen
te phandel andre bertena, andro kher le veľiťeľiskro, savo sas upral o
stražňika.
11 Andre jekh rat džahas sodujdžene suno a dojekh suno sikavelas aver.
12 Sas amenca ode jekh terno Hebrejis, o sluhas ole veľiťeľiskro.
Phenďam leske avri o sune a ov amenge phenďa, so dojekh suno sikavel.
13 Avke sar amenge phenďa, pes the ačhiľa. Me man dochudňom pale
pre miro than, ale oda dujto sas figimen.“
14 Avke peske o faraonos diňa te vičinel le Jozef, saves takoj ande andral
e bertena. O Jozef pes hoľinďa, urďa aver gada a avľa anglo faraonos.
15 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Džavas suno a ňiko mange na džanel
te phenel, pre soste sikavel. Šunďom pal tu, hoj džanes te phenel, pal soste
hine o sune.“
16 „Na me,“ odphenďa o Jozef le faraonoske, „ale o Del tuke odphenela,
hoj tuke te el mištes.“
17 Avke o faraonos phenďa avri le Jozefoske o suno: „Džavas suno, hoj
somas paš o paňi Nil.
18 Jekhvareste avle avri andral o paňi efta šukar the thule gurumňa, so
chudle te chal e čar paš o paňi.
19 Pal lende avle the aver efta džungale the šuke gurumňa. Kajse
džungale gurumňen mek na dikhľom ňikhaj andro Egipt.
20 Ola džungale the šuke gurumňa chale ole efta šukare the thule
gurumňen.
21 Sar len chale, na dičholas pre lende, hoj vareso chale, bo mek furt
dičhonas avke džungales sar angloda. Akor man prekerďom andral o
soviben.
22 Paľis andro suno dikhľom, sar pre jekh stonka barile avri efta pherde
the šukar klasi.
23 Pal lende barile avri efta šuke the sane klasi, so sas labarde la
vichodoskra balvajatar.
24 Ola šuke klasi chale ole efta šukare klasen. Kada paľis phenďom mire
vrašcenge, ale ňiko mange na džanelas te phenel, pre soste sikaven.“
25 O Jozef phenďa le faraonoske: „Soduj sune le faraonoskre sikaven pre
oda jekh. Kaleha tuke o Del sikaďa, so kamel te kerel.
26 O efta šukar gurumňa hin efta berš. O efta šukar klasi hin tiš efta
berš. Oda hin jekh suno.
27 O efta šuke the džungale gurumňa, so pal lende avle avri, hin tiš
efta berš, avke sar the ola efta šuke klasi, so sas zlabarde la vichodoskra
balvajatar. Oda sikavel, hoj ela efta berš bokh.
28 Avke ela, sar oda phenďom le faraonoske. O Del sikaďa, so kamel te
kerel.
29 Avel efta berš, andre save ela savorestar pherdo andre calo Egipt.
30 Pal lende avela efta berš bokh a calo Egipt bisterela pre ola lače berša,
sar len sas savorestar pherdo. E bokh zňičinela caľi phuv.
31 Pre ola berša, kana len sas savorestar pherdo, pes aňi na leperela
angle odi bari bokh, so avela.
32 Oda, hoj o faraonos džalas oda suno duvar, sikavel pre oda, hoj o Del
pes pal oda imar rozhodňinďa a kerela oda sig.
33 Akana, Faraonona, rode goďavere muršes, savo džanela so te kerel, a
ačhav les upral caľi phuv Egipt.
34 Mi ačhavel o Faraonos upral kadi phuv uradňiken, save lena jekh
peťina savore uľipnastar andre kala efta berša, sar ela savorestar pherdo.

35 Andre kala lače berša, so aven, mi skiden savoro chaben a mi
odthoven o zrnos andro fori le faraonoskre a mi den pozoris pre oda.
36 Kala chabena ena odthode prekal ola efta berš, andre save ela e bokh
andro Egipt, hoj o manuša te na meren bokhatar.“
37 Kada lav sas le faraonoske the savore leskre služobňikenge pre dzeka.
38 Akor o faraonos phenďa peskre služobňikenge: „Arakhela pes ajso
manuš, andre savo hin o duchos le Devleskro?“
39 Paľis o Faraonos phenďa le Jozefoske: „Te tuke diňa o Del kada savoro
te džanel, nane ňiko ajso goďaver, sar sal tu, savo džanel, so kampel te
kerel.
40 Tu aveha spravcas upral miro palacis a savore mire manuša mušinena
te šunel savoro, so pheneha. Ča me, o kraľis, avava bareder sar tu.“
41 O Faraonos mek phenďa: „Dikh, ačhavav tut spravcaske upral calo
Egipt.“
42 Paľis o Faraonos iľa tele e kraľiko angrusi pal o vast a thoďa la le
Jozefoske pro vast. Urďa pre leste o gada le jemne ľanostar a thoďa leske
pre meň somnakuno lancos.
43 Diňa les te ľidžal andro dujto kraľiko verdan a vičinenas anglal leste:
„Peren pro khoča!“ Avke sas ačhado upral calo Egipt.
44 Paľis phenďa o Faraonos le Jozefoske: „Me som o Faraonos, ale bijal
tiro lav ňiko andre calo Egipt našťi ňič kerel – našťi čhalavel aňi le vasteha,
aňi le pindreha.“
45 O Faraonos čerinďa le Jozefoske o nav pro Cafenat-Paneach a diňa
leske la Asenata romňake, savi sas e čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj
andro foros Heliopolis. Avke o Jozef sas ačhado upral calo Egipt.
46 Le Jozefoske sas tranda (30) berš, sar chudňa te kerel prekal o
Faraonos, egiptsko kraľis. O Jozef paľis odgeľa le Faraonostar a prephirďa
calo Egipt.
47 Ola efta berša delas e phuv but uľipen.
48 Ola efta berša o Jozef skidelas savoro chaben, so sas andro Egipt a
odthovelas oda andro fori. Andre dojekh foros odthovelas o chaben ole
maľendar, so sas ode.
49 O Jozef skidňa ajci pherdo zrnos sar moroskri poši. Sas olestar ajci
but, hoj oda preačhile imar te rachinel, bo pes oda aňi na delas.

Le Jozefoskre čhave

50 Sar mek na sas e bokh, le Jozefoske uľile duj muršora, save les diňa e
Asenata, e čhaj le rašaskri le Poti-Feraskri.
51 O Jozef diňa le ešebne čhaske nav Menaše, bo phenďa: „O Del mange
diňa te bisterel pre savore mire pharipena the pre caľi miri dadeskri
famelija.“
52 Le dujtoneske diňa nav Efrajim, bo phenďa: „O Del diňa, hoj mange
te uľon čhave andre phuv, andre savi man sas o pharipen.“
53 Paľis preačhile ola efta berša, andre save sas andro Egipt savorestar
pherdo,
54 a avľa efta berš bokh, avke sar oda phenďa o Jozef. E bokh avľa andre
savore phuva, ale andre calo Egipt sas dos chaben.
55 Sar imar the o Egipťana bokhaľonas a o manuša vičinenas ko Faraonos
vaš o chaben, phenďa lenge o Faraonos: „Džan ko Jozef a keren oda, so
tumenge phenela!“
56 Sar imar sas e bokh pal caľi phuv, o Jozef phundraďa savore skladi a
bikenelas le Egipťanenge o zrnos, bo andro Egipt sas igen bari bokh.

57 Savore manuša pal caľi phuv džanas andro Egipt ko Jozef te cinel o
zrnos, bo sas igen bari bokh pre caľi phuv.

42

Le Jakoboskre čhave džan andro Egipt

1 Sar pes o Jakob došunďa, hoj andro Egipt hin o zrnos, phenďa peskre
čhavenge: „Soske ča bešen a dikhen jekh pre aver?
2 Šunďom, hoj andro Egipt bikenen o zrnos. Džan ode a cinen amenge,
hoj te predživas a te na meras.“
3 Avke ola deš phrala le Jozefoskre gele te cinel o zrnos andro Egipt.
4 Ale o Jakob na bičhaďa le Jozefoskre phrales le Benjamin leskre
phralenca, bo phenďa peske: „Šaj pes leske vareso ačhel.“
5 Avke gele le Izraeloskre čhave olenca, save džanas andro Egipt te cinel
o zrnos, bo the andro Kanaan sas bokh.
6 O Jozef sas spravcas upral o Egipt a ov bikenelas o zrnos savore
manušenge pal caľi phuv. Sar avle ke leste leskre phrala, banďile anglal
leste dži pre phuv.
7 Sar o Jozef dikhľa peskre phralen, prindžarďa len, ale na diňa lenge oda
te džanel a vakerelas lenca zorales sar cudze manušenca. Phučľa lendar:
„Khatar avľan?“
On odphende: „Avľam andral e phuv Kanaan, hoj te cinas chaben.“
8 O Jozef sprindžarďa peskre phralen, ale on les na sprindžarde.
9 Akor peske o Jozef leperďa pre ola sune, save les sas pal lende varekana.
Phenďa lenge: „Tumen san špijona! Avľan te rodel o thana, so pes den
lokes te zalel.“
10 Phende leske: „Na, rajeja amaro! Amen, tire sluhi, peske avľam ča
cinel chaben.
11 Savore sam čhave jekhe dadestar a sam pačivale manuša. Tire
služobňika nane špijona!“
12 Ale ov lenge pale phenďa: „Na! Tumen avľan kade te rodel thana, so
pes den lokes te zalel.“
13 On odphende: „Tire služobňika samas dešuduj (12). Sam phrala,
čhave jekhe dadestar andral o Kanaan. O nekterneder hino akana paš
o dad a jekh phral imar na dživel.“
14 Ale o Jozef lenge ada pale phenďa: „Hin oda avke, sar phenďom: San
špijona!
15 A kavke tumen skušinava avri: Avke sar dživel o Faraonos, na džana
adarik het, medik na anena tumare nekternedere phrales!
16 Bičhaven jekhes tumendar, hoj les te anel. A okla džene tumendar
ačhena ade andre bertena. Akor pes dikhela, či vakeren čačipen, abo na.
Avke sar dživel o Faraonos: San špijona!“
17 Paľis len thoďa pro trin džives andre bertena.
18 Pro trito džives lenge o Jozef phenďa: „Me man darav le Devlestar. Te
kamen te ačhel džide, keren oda, so phenav.
19 Te vakeren o čačipen, mušinel jekh tumendar te ačhel andre bertena
a tumen savore džan khere a ľigenen o zrnos peskre bokhale famelijenge.
20 Ale tumare nekternedere phrales mange mušinen te anel! Kaleha
presikavena, hoj vakeren o čačipen, a na merena.“
On pre oda priačhile.
21 A vakerenas maškar peste: „Čačes kerďam namištes amare phraleske.
Dikhľam les, andre savo pharipen hino, a sar pre amende zorales vičinelas,

hoj leske te pomožinas, amen les na šunahas, a vašoda pre amende avľa
kadi bari bida.“
22 O Ruben lenge phenďa: „Na phenďom tumenge, hoj te na keren ňič ole
čhaske? No tumen man na šunďan. Akana počinaha vaš leskro dživipen.“
23 Ale on na džanenas, hoj o Jozef lenge achaľol, bo vakerelas lenca
prekal o manuš, savo lenge prethovelas andre lengri čhib.
24 O Jozef pes lendar visarďa a chudňa te rovel. Paľis avľa ke lende pale
a vakerelas lenca. Avke lendar iľa avri le Šimeon a diňa les te phandel
anglal lengre jakha.

O phrala džan pale andro Kanaan

25 Paľis o Jozef prikazinďa le sluhenge, hoj te pherdžaren savore lengre
gone le zrnoha a te thoven lenge pale o rupune love andre dojekh gono a
te den len chaben pro drom. Avke the kerde.
26 O phrala peske thode o zrnos pro somara a gele het.
27 Sar zaačhile te presovel pre jekh than, jekh lendar phundraďa o gono,
hoj te del te chal le somaris, a dikhľa andre o love.
28 Vičinďa pro phrala: „Diňa mange pale o love! Kade hine andro gono!“
Akor lenge avľa bari dar andro jile, chudle te izdral a vakerenas maškar
peste: „S'oda amenge o Del kerďa?“
29 Sar doavle ke peskro dad ko Jakob andro Kanaan, phende leske savoro,
so pes lenge ačhiľa:
30 „Oda murš, o raj andral odi phuv, amenca igen namištes vakerelas,
avke sar te uľamas špijona.
31 Ale amen leske phenďam: ‚Amen sam pačivale manuša, na sam
ňisave špijona.
32 Samas dešuduj phrala, čhave jekhe dadestar. Jekh amendar imar nane
a oda nekterneder hino akana amare dadeha andro Kanaan.‘
33 Avke amenge o raj andral odi phuv phenďa: ‚Pal ada džanava, hoj
vakeren čačipen, te jekhe tumare phrales mukena ade. Len tumenge o
zrnos prekal tumari famelija a šaj džan!
34 Sar mange anena tumare nekternedere phrales, pal ada prindžarava,
hoj na san špijona, ale hoj vakeren o čačipen. Paľis tumenge pale
premukava tumare phrales a pal kadi phuv šaj phirena, kaj kamena.‘ “
35 Paľis, sar čhivenas avri o zrnos andral o gone, savore ode arakhle
peskre gonore le rupenca. Sar dikhle jekhetane le dadeha o love,
predaranďile.
36 Akor lenge o dad o Jakob phenďa: „Tumen kamen, hoj te našavav
savore mire čhaven? O Jozef imar nane, aňi o Šimeon! A akana mange
kamen te lel the le Benjamin? Me som oda, ko cerpinav vaš oda savoro!“
37 Avke o Ruben phenďa le dadeske: „Šaj murdares mire duje čhaven, te
tuke na anava le Benjamin pale. Ma dara tut, ča de les mange andro vasta
a me tuke les anava pale.“
38 Ale o Jakob phenďa: „Me na mukav mire čhas ode te džal tumenca!
Leskro phral o Jozef hino imar mulo a ov ačhiľa korkoro. Som imar phuro
a te pes leske vareso ačhiľahas pro drom, pre savo geľanas, ta andre bari
žaľa muľomas.“

43

O phrala kamen te džal pale andro Egipt

1 Andre phuv Kanaan sas e bokh furt goreder.

2 Sar imar dochale savoro zrnos, so ande andral o Egipt, phenďa o Jakob
peskre čhavenge: „Džan pale a cinen amenge mek sikra chaben!“
3 O Juda odphenďa: „Oda murš amenge zorales phenďa: ‚Te na ela
tumenca tumaro phral, ta na dikhena miro muj.‘
4 Te tu domukeha, hoj te avel amenca ode amaro phral, džaha a cinaha
tuke chaben.
5 Ale te les na mukeha, amen bijal leste ode na džaha. Bo o spravcas
upral o Egipt amenge zorales phenďa, hoj te na ela amenca amaro phral,
na dikhaha leskro muj.“
6 Akor o Izrael phenďa: „Soske mange kerďan mek buter pharipen?
Soske phenďan avri ole muršeske, hoj tumen hin mek jekh phral?“
7 On odphende: „Bo ov amendar buterval phučelas, či mek dživel amaro
dad a či amen hin phral. Odphenďam leske ča pre oda, so amendar
phučelas. Sar šaj džanľam, hoj amenge phenela: ‚Anen, mange tumare
phrales!‘?“
8 Paľis o Juda phenďa peskre dadeske le Izraeloske: „Muk tire čhas le
Benjamin, mi avel manca pro drom! Avke predživaha a na meraha aňi
amen, aňi tu a aňi amare čhave.
9 Me les lav pre mande: Mire vastendar peske les šaj manges. Te les na
anava tuke pale džides, avava anglal tu vinnovato calo miro dživipen.
10 Te pes na zľikerďamas kade ajci but, imar dujtovar uľamas andro Egipt
the pale.“
11 O dad o Izrael lenge phenďa: „Te o Benjamin mušinel te džal tumenca,
akor len ola nekfeder veci andral amari phuv a ľidžan ole rajeske upral o
Egipt sar daros: Sikra balzamos the medos, e voňavo živica the mirha, o
pendecha the mandle.
12 Len tumenca duvar ajci love, bo mušinen te del pale savore love, so
arakhľan andro gone. Šaj el, hoj vareko kerďa chiba.
13 Len tumenca the le phrales a džan imar pale ke oda manuš.
14 O Nekzoraleder Del mi presikavel tumenge o jileskeriben, hoj oda
manuš te premukel le Benjamin the ole avre phrales. Te mušinav te
našavel mire čhaven, mi ačhel pes.“

O phrala pale anglo Jozef

15 Avke o phrala ile peha o dari a duvar ajci rupune love the le Benjamin.
Gele andro Egipt a ačhenas anglo Jozef.
16 Sar o Jozef dikhľa paš lende le Benjamin, phenďa le sluhaske, savo sas
upral leskro kher: „Le kale muršen andre miro kher. Murdar varesave
džviros andral o stados a pripravin o chaben, bo chana manca o dilos.“
17 Oda sluhas kerďa avke, sar leske o Jozef phenďa, a iľa len andre leskro
kher.
18 Ale ola murša predaranďile, sar len ile andro kher le Jozefoskro, a
phende peske: „Ile amen kade andre vaš ola love, so amenge thode pale
andre amare gone. Akana amen chudena a marena! Lena amenge le
somaren a kerena amendar peskre otroken!“
19 Sar avle ko vudar paš le Jozefoskro kher, phende leskre sluhaske:
20 „Mangas tut, rajeja, amen imar jekhvar kade samas te cinel chaben.
21 Sar avľam pro than, kaj ačhiľam te presovel, phundraďam o gone
a dojekh amendar arakhľam peskre love – ajci, keci počinďam. Akana
tumenge anas ola love pale.
22 A anďam peha mek the buter love, hoj peske te cinas pale chaben.
Čačes na džanas, ko amenge thoďa ola love andro gone.“

23 „Aven andro smirom,“ phenďa lenge o sluhas. „Ma daran ňisostar!
Tumaro Del, o Del tumare dadeskro, tumenge ola love thoďa andro gone.
Se me tumaro počiňiben imar chudňom.“ Paľis ke lende anďa le Šimeon.
24 Paľis o sluhas anďa ole muršen andro kher le Jozefoskro a diňa len
paňi, hoj peske te thoven (omoren) o pindre. Diňa te chal the lengre
somaren.
25 Medik avľa o Jozef, pripravinde prekal leste o dari, bo sas lenge
phendo, hoj chana ode o dilos.
26 Sar o Jozef avľa andro kher, dine leske o dari a banďile anglal leste dži
pre phuv.
27 Ov lendar phučelas, hoj sar lenge hin, a phenďa: „Mištes hin tumare
phure dadeske, pal savo mange vakerenas? Mek dživel?“
28 On odphende: „Tire sluhaske, amare dadeske, hin mištes, mek
dživel.“ Paľis pele pro khoča a banďonas anglal leste.
29 Sar dikhľa peskre phrales le Benjamin, le čhas peskra dakro, phučľa:
„Oda ov hino tumaro nekterneder phral, pal savo mange vakerenas?“ Paľis
phenďa: „Mi el o Del jileskro ke tute, čhavo miro!“
30 Androda o Jozef sig geľa pašal lende het, bo avľa leske pharo, sar dikhľa
peskre phrales. Geľa andre aver kher a ode chudňa te rovel.
31 Paľis thoďa o muj a avľa avri. Zľikerďa pes a phenďa: „Anen o
chaben!“
32 A podine o chaben le Jozefoske pre leskro skamind a leskre phralenge
pre aver. O Egipťana bešenas avrether, bo našťi chanas jekhetane le
Hebrejenca.
33 O phrala bešenas anglal o Jozef pal peskre berša, le nekphurederestar
dži ko nekterneder. Dojekh lendar pes čudaľinelas, hoj bešen sako pal
peskre berša.
34 Paľis len pal peskro skamind diňa chaben. Ale le Benjamin diňa
pandžvar buter sar avre phralen. Pijenas a radisaľonas jekhetane leha.

44

Le Jozefoskri rupuňi kuči

1 O Jozef paľis phenďa le sluhaske upral leskro kher: „Pherar le
muršenge o gone le chabeneha, keci ča birinena te ľidžal, a dojekheske
thov pale leskre love upral andro gone.
2 Ole nekternedereske thov andro gono miri rupuňi kuči the leskre love,
savenca počinďa vaš o zrnos.“ O sluhas kerďa avke, sar leske phenďa o
Jozef.
3 Tosara, sar vidňisaľolas, premukle le phralen lengre somarenca.
4 Sar džanas avri andral o foros a na sas mek dur, phenďa o Jozef le
sluhaske: „Dža sigo pal ola murša. Te len dochudeha, phen lenge: ‚Soske
vaš o lačhipen visarďan pale o nalačhipen?
5 Soske čorďan e rupuňi kuči, andral savi pijel a savaha vražinel miro
raj? Aleha kerďan igen namištes!‘ “
6 Sar len dochudňa, phenďa lenge ola lava.
7 On leske odphende: „Soske ada phenes, rajeja miro? Kajso vareso amen
šoha na kerďamas!
8 Dikh, o love, so arakhľam upral andro gone, anďam pale andral o
Kanaan. Sar šaj amen čorďamas o rup vaj o somnakaj andral o kher tire
rajeskro?

9 Te pes oda arakhela ke varesavo tiro služobňikos, mi merel a amen
savore avaha tuke otroka, rajeja miro.“
10 O sluhas phenďa: „Mištes, mi el avke, sar phenďan. Oda, ko iľa e
rupuňi kuči, ela miro otrokos a tumen avena premukle.“
11 Avke savore sigo thode peskre gone tele pre phuv a phundrade len.
12 Paľis o sluhas chudňa te rodel le phurederestar dži ko nekterneder. E
kuči pes arakhľa andro gono le Benjaminoskro.
13 Androda pre peste savoredžene čhingerde peskre plašťi. Thode o veci
pro somaris a visarde pes pale andro foros.
14 Avke o Juda dogeľa peskre phralenca andro kher le Jozefoskro a pele
anglal leste pre phuv, bo ov sas mek ode.
15 O Jozef lenge phenďa: „S'oda kerďan? Tumen na džanenas, hoj kajso
manuš sar me džanel te vražinel?“
16 O Juda phenďa: „So tuke šaj phenas pre ada, rajeja miro? So te keras,
hoj amenge te odmukes? O Del oda domukľa pre peskre služobňika vaš
o binos, so kerďam. Akana, rajeja miro, sam tire otroka, amen the oda,
kaske arakhle e kuči.“
17 Ale ov lenge odphenďa: „Na! Me kajso vareso na kerava! Mange
ela otrokos ča oda, kaske arakhle e kuči. Tumen savore šaj džan andro
smirom ke peskro dad.“

O Juda pes privakerel vaš o Benjamin

18 Paľis o Juda geľa anglo Jozef a phenďa: „Mangav tut, rajeja miro,
domuk tire sluhaske, hoj te phenel vareso peskre rajeske. Ma av choľamen
pre peskro sluhas, se tu sal sar o Faraonos!
19 Tu pes akor, rajeja amaro, phučehas tire sluhendar: ‚Hin mek tumen
dad abo phral?‘
20 Amen tuke, rajeja, phenďam: ‚Hin amen mek phuro dad the terno
phral, savo leske uľiľa pro phuripen. Leskro phral imar hino mulo a ov
ačhiľa jekhoro čhavo peskra datar. Amaro dad les igen kamel.‘
21 Paľis tu phenďal peskre sluhenge: ‚Anen mange les, hoj les te dikhav
peskre jakhenca!‘
22 Akor, rajeja, phenďam tuke: ‚Oda čhavo našťi omukel le dades, bo te
les omukľahas, o dad muľahas.‘
23 Ale tu phenďal tire sluhenge: ‚Te tumenca na avela tumaro nek-
terneder phral, ma sikaven pes mange pro jakha!‘
24 Sar paľis avľam ke tiro sluhas, ke amaro dad, rozvakerďam leske
savoro, so phenďal tu, rajeja.
25 Amaro dad phenďa: ‚Džan pale a cinen sikra chaben.‘
26 Amen leske odphenďam: ‚Našťi džas, te amenca na avela the amaro
nekterneder phral. Bijal leste pes našťi sikavas ole manušeske pro jakha.‘
27 Pre ada amenge phenďa tiro sluhas, amaro dad: ‚Tumen mištes
džanen, hoj miri romňi man diňa ča duje čhaven.
28 Jekh lendar man imar omukľa a me mange phenďom, hoj les mušinďa
te rozchal o dzivo džviros. Akorestar les na dikhľom.‘
29 O dad mek phenďa: ‚Te lena mandar the kales a pro drom pes leske
vareso ačhela, thovena man pro phuripen andro hrobos.‘
30 Akana, rajeja miro, sar me šaj džava pale ke tiro sluhas ke miro dad,
te o čhavo, saves cale peskre dživipnaha kamel, na uľahas amenca?
31 Te pes dodžanela, hoj o čhavo nane amenca, merela. Tire sluhi oleha
anena tire sluhas, amare dades, pro phuripen andro hrobos.

32 Me, tiro sluhas, iľom ole čhas le dadestar pre peste. Phenďom le
dadeske, hoj te les na anava leske pale, avava vinnovato anglal leste calo
miro dživipen.
33 Akana domuk mange, hoj me te ačhav tire otrokoske vaš kada čhavo,
rajeja miro, a ov mi džal het peskre phralenca.
34 Sar šaj avľomas pale ke miro dad, te o čhavo na uľahas manca?
Birinďomas te dikhel pre žaľa, savi avľahas pre miro dad?“

45

O Jozef pes del te sprindžarel le phralenge

1 O Jozef pes imar našťi zľikerďa. Vičinďa pre savorende, save ačhenas
pašal leste: „Savore džan het!“ Avke ňiko ode na sas, sar o Jozef pes diňa
te sprindžarel peskre phralenge.
2 Paľis zorales zarunďa. Šunde oda o Egipťana the calo palacis le
faraonoskro.
3 Avke phenďa peskre phralenge: „Me som o Jozef! Dživel mek miro
dad?“ Ale len oda avke zaiľa, hoj na džanenas te phenel aňi jekh lav peskre
phraleske.
4 O Jozef lenge phenďa: „Aven pašeder ke ma!“ Sar avle ke leste, phenďa:
„Me som o Jozef, tumaro phral, saves bikenďan andro Egipt.
5 Akana tumenge imar te na el pharo a te na dukhal tumen ada, hoj
man kade bikenďan. O Del man bičhaďa kade angle tumende, hoj te
zachraňinav tumare dživipena.
6 Hin oda imar duj berš, so hin e bokh pre phuv. Ela mek pandž berš, so
pes na kerela buči pre maľa aňi pes na skidela upre.
7 O Del man bičhaďa anglal tumende andre kadi phuv, hoj tumen the
tumare čhave te aven zachraňimen prekal kadi bari zachrana.
8 Tumen man kade na bičhaďan, ale o Del. Ov man ačhaďa sar
nekbaredere faraonoskre uradňikos sar ešebne rajes upral calo leskro
kher the upral calo Egipt.
9 Sigo džan pale ke miro dad a phenen leske, hoj me phenav: ‚O Del
ačhaďa man, le Jozef, rajeske upral calo Egipt. Av ke ma so neksigeder!
10 Bešeha pašes paš ma andre phuv Gošen savoreha, so tut hin: tire
čhavenca the le čhavengre čhavenca, tire bakrorenca, kozenca the
gurumňenca.
11 Ode tumen me dava o chaben. Bo mek pandž berš ľikerela e bokh a
na kamav, hoj vareko olendar, save hine tuha, te bokhaľon – aňi tu aňi tiri
famelija.‘ “
12 O Jozef mek phenďa: „Tumen the tumaro phral o Benjamin šaj dikhen,
hoj som oda me, o Jozef, savo tumenca vakerel.
13 Phenen le dadeske, savi bari zor man hin ade andro Egipt, the pal
savoreste, so dikhľan. Paľis siďaren a anen les ade.“
14 Avke pes o Jozef the o Benjamin obchudle a sodujdžene chudle te rovel.
15 Rovibnaha čumidľa savore peskre phralen. Paľis leskre phrala leha
chudle te vakerel.
16 Sar avľa o hiros andro kher le faraonoskro, hoj avle le Jozefoskre
phrala, sas oda pre dzeka le faraonoske the leskre sluhenge.
17 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Phen tire phralenge, mi thoven
peskre veci pre peskre somara a mi džan andro Kanaan.

18 Mi len le dades the peskre fameliji a mi aven ke mande. Dava len
oda nekfeder than, so hin andro Egipt, the le nekfedere chabenestar kala
phuvatar.
19 Prikazin lenge: ‚Keren kada: Len tumenge o verdana andral o Egipt
prekal tumare čhave the romňija a anen tumenca pale the le dades.
20 Te na bajinen pal ňisoste, so omukena, bo chudena oda nekfeder, so
del o Egipt.‘ “
21 O čhave le Izraeloskre oda the kerde. O Jozef len diňa verdana the
chaben pro drom, avke sar leske phenďa o Faraonos.
22 Savoren lendar diňa neve gada, ale le Benjamin diňa trin šel (300) rup
the mek pandž neve gada.
23 Peskre dadeske bičhaďa deše somaren, pre save sas thode ola nekfeder
dari andral o Egipt, the deše oslicen, pre save sas thodo o zrnos, o mare
the o chaben pro drom.
24 Paľis le phralen premukľa. Sar džanas het phenďa lenge: „Ča pes ma
vesekedinen le dromeha!“
25 Avke gele het andral o Egipt andro Kanaan ko dad ko Jakob.
26 Phende leske: „O Jozef mek dživel! Ov vladňinel upral calo Egipt!“
Ale sar ada šunďa o dad, ačhiľa sar bar a našťi lenge dopačalas.
27 Ale sar leske phende savoro, so lenge phenďa o Jozef, a sar o Jakob
dikhľa o verdana, so bičhaďa o Jozef, hoj les te anen andro Egipt, o Jakob
avľa pale ke peste.
28 Phenďa: „Akana tumenge imar pačav! Miro čhavo o Jozef čačes
dživel! Džav, hoj les te dikhav sigeder, sar merava.“

46

O Jakob džal andro Egipt

1 O Izrael iľa peha savoro, so les sas, a džalas andro Egipt. Sar dogeľa
andre Beer-Šeba, anďa ode obeti le Devleske, saves lašarelas leskro dad o
Izak.
2 O Del prevakerďa ko Izrael rači andro viďeňje: „Jakob! Jakob!“
„Kade som!“ ov odphenďa.
3 Phenďa leske: „Me som o Del, o Del tire dadeskro. Ma dara tut te džal
andro Egipt, bo ode tutar kerava igen baro narodos.
4 A me tuha džava andro Egipt a anava tut odarik pale. O Jozef ela paš
tu, sar mereha.“
5 Avke o Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba. Le Izraeloskre čhave thode le
dades le Jakob, le čhaven the le romňijen andro verdana, save bičhaďa o
Faraonos.
6 Avke o Jakob the cal̓i leskri famelija avle andro Egipt a ile peha o stadi
the o barval̓ipen, so peske skidle andro Kanaan.
7 Andro Egipt anďa caľa peskra famelija, peskre čhaven the čhajen lengre
čhavenca.
8 Kala hine o nava le Izraeloskre čhavengre, save avle andro Egipt – oda
hin o Jakob the leskre čhave:
Leskro ešebno čhavo sas o Ruben.
9 Le Rubenoskre čhave sas o Chanoch, o Palu, o Checron the o Karmi.
10 Le Šimeonoskre čhave sas o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o
Cochar the o Šaul, savo sas čhavo la Kanaančankatar.
11 Le Leviskre čhave sas o Geršon, o Kohat the o Merari.

12 Le Judaskre čhave sas o Er, o Onan, o Šelah, o Perec the o Zerach. Ale
o Er the o Onan mule andro Kanaan. Le Perec sas čhave o Checron the o
Chamul.
13 Le Jisacharoskre čhave sas o Tolas, o Puvah, o Job the o Šimron.
14 Le Zebulunoskre čhave sas o Sered, o Elon the o Jachleel.
15 Kala sas la Lejakre the le Jakoboskre čhave, save lenge uľile andro
Paddan-Aram. Ode lenge uľiľa the e čhaj e Dina. Savore leskre čhave the
čhaja la Lejaha sas tranda the trin (33).

16 Le Gadoskre čhave sas o Cifjon, o Chagi, o Šuni, o Ecbon, o Eri, o Arodi
the o Areli.
17 Le Ašeroskre čhave sas o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah a lengri
pheň sas e Serach. Le Berijah sas čhave o Cheber the o Malkiel.
18 Kala sas o dešušov (16) čhave le Jakoboskre, save les sas la Zilpaha. Oj
sas e služka, sava diňa o Laban peskra čhake la Lejake.

19 Le Jakoboskra romňake la Rachelake uľile o Jozef the o Benjamin.
20 Le Jozefoske uľile andro Egipt o Menaše the o Efrajim la Asenataha,
savi sas e čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj andro Heliopolis.
21 Le Benjaminoskre čhave sas o Belas, o Becher, o Ašbel, o Geras, o
Naaman, o Echi, o Roš, o Mupim, o Chupim the o Ard.
22 Kala sas la Rachelakre dešuštar (14) čhave, save la sas le Jakoboha.

23 Le Danoskro čhavo sas o Chušim.
24 Le Naftaliskre čhave sas o Jachceel, o Guni, o Jecer the o Šilem.
25 Kala sas le Jakoboskre efta čhave, save les sas la Bilhaha. Oj sas e
služka, sava diňa o Laban peskra čhake la Rachelake.

26 Le Jakoboskre čhave peskre čhavenca, save gele leha andro Egipt, sas
šovardeš the šov (66), te na genas le Jakoboskre čhavengre borijen.
27 Te zgenaha the le Jozefoskre duje čhaven, save leske uľile andro Egipt,
avle ode le Jakoboskra famelijaha jekhetane eftavardeš (70) džene.

28 O Jakob bičhaďa peskre čhas le Juda anglal te phenel le Jozefoske, hoj
pes te arakhel lenca andro Gošen. Avke avle andre phuv Gošen.
29 O Jozef diňa te pripravinel peskro verdan a geľa anglal andro Gošen,
hoj pes te arakhel peskre dadeha le Izraeloha. Sar avľa paš leste, obchudňa
les a chudňa te rovel.
30 O Izrael phenďa le Jozefoske: „Akana imar šaj merav, bo tut dikhľom
a džanav, hoj džives.“
31 Paľis o Jozef phenďa peskre phralenge the savorenge, so sas leha:
„Mušinav te džal te phenel le Faraonoske, hoj avle ke ma mire phrala the
caľi famelija mire dadeskri andral o Kanaan.
32 Phenava leske, hoj san pasťjera, save ľikeren le bakren, a hoj avľan
savore tumare stadenca the barvaľipnaha.
33 Te tumen o Faraonos vičinela a phučela tumendar, savi buči keren,
34 phenen leske: ‚Tire sluhi hine pasťjera le stadengre calo amaro
dživipen avke sar amare phure dada.‘ Ada phenena vašoda, hoj tumenge
te domukel te ačhel andre phuv Gošen, bo le Egipťanenge o pasťjera
džungľon.“

47

O Jakob anglo Faraonos

1 O Jozef odgeľa a phenďa le faraonoske: „Miro dad the mire phrala
avle andral o Kanaan peskre stadenca, dobitkoha the savore barvaľipnaha.
Akana hine andre phuv Gošen.“
2 Paľis iľa avri peskre phralendar pandže dženen a anďa len anglo
faraonos.
3 O faraonos phučľa leskre phralendar: „Savi buči keren?“
„Amen sam pasťjera, save pašinen le staden avke sar the amare dada,“
odphende leske.
4 „Amen avľam te bešel andre kadi phuv, bo andro Kanaan avľa igen
bari bokh a prekal o stadi ode nane chaben. Domuk tire sluhenge, hoj te
bešen andre phuv Gošen.“
5 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Tiro dad the tire phrala avle ke tute
6 a caľi phuv andro Egipt hiňi anglal tu. Thov tire dades the tire phralen
te bešel andro nekfeder than la phuvakro, andro Gošen. Te hin maškar
lende goďaver murša, ačhav len upral mire stadi.“
7 O Jozef anďa peskre dades le Jakob a sikaďa les le faraonoske. A o Jakob
požehňinďa le faraonos.
8 O faraonos phučľa le Jakobostar: „Keci tuke berš?“
9 O Jakob odphenďa le faraonoske: „Miro dživipnaskro drom ľikerel šel
the tranda (130) berš. O dživipena mire dadengre ľikerenas buter a na sas
ajse phare sar miro.“
10 Paľis o Jakob požehňinďa le faraonos a geľa lestar het.
11 O Jozef thoďa te bešel peskre dades the le phralen andro Egipt a diňa
len phuva the maľi andro nekfeder than andre phuv Raamses, avke sar
oda phenďa o Faraonos.
12 Avke o Jozef diňa chaben le dades, le phralen the caľa famelija le
dadeskra pal oda, keci len sas čhave.

E bokh andro Egipt

13 Na sas maro pre caľi phuv, bo e bokh sas igen bari. O manuša andro
Egipt the andro Kanaan igen bokhaľonas.
14 O Jozef vaš o zrnos, so bikenďa, skidňa upre savoro rup, so sas andro
Egipt the andro Kanaan, a ľigenďa oda andro palacis le faraonoskro.
15 Sar imar na sas love andro Egipt the andro Kanaan, savore Egipťana
avenas ko Jozef a mangenas: „De amen maro! Soske te meras anglal tire
jakha ča vašoda, hoj amen imar nane love?“
16 „Te tumen nane love, anen tumare stadi a me tumen vaš oda dava
chaben,“ phenďa lenge o Jozef.
17 Avke anenas ko Jozef peskre stadi a ov len delas maro vaš o graja,
bakre, gurumňa the somara. Andre oda berš lendar o Jozef cinďa savore
stadi vaš o chaben.
18 Avke pregeľa jekh berš. Pre aver berš avle pale a phende: „Na
garuvaha anglal tu, rajeja amaro, hoj o love amenge dogele a the amare
stadi hine imar tire. Nane amen imar, so tut te del, ča amare ťela the
amare maľi.
19 Soske te meras anglal tire jakha a te zamukas peskre maľi? Cin tuke
amen the amare maľi vaš o maro a avaha otroka le Faraonoske. Ča de
amen zrnos, hoj te predživas a te na meras a te na ačhen ča avke o maľi.“

20 Kavke cinďa o Jozef savore egiptska maľi prekal o Faraonos. Savore
Egipťana bikenenas peskre maľi, bo avľa pre lende mek goreder bokh.
Kavke o Faraonos dochudňa savore maľi andre egiptsko phuv.
21 Kaleha o Jozef kerďa le manušendar otroken pal caľi phuv.
22 Ča le rašajengre phuva na odcinelas, bo o Faraonos len delas love pro
chaben a sas len dos, hoj te predživen. Vašoda peskre phuva na bikenenas.
23 O Jozef phenďa le manušenge: „Adadžives tumen the tumare phuva
cinďom prekal o Faraonos. Len tumenge kada zrnos a sadzinen len pro
maľi.
24 Jekh peťina le uľipnastar mušinena te del le Faraonoske a okla štar
peťini ačhena tumenge, hoj te el tumen so te sadzinel pro maľi a te el
tumare famelijen the le čhaven, sostar te dživel.“
25 On odphende: „Tu amenge zachraňinďal o dživipen. Te arakhľam
milosť andre tire jakha, rajeja amaro, ker amendar otroken le Faraonoske!“
26 O Jozef akor diňa avri zakonos pal e egiptsko phuv, so pes doľikerel dži
adadžives, hoj jekh peťina le uľipnastar hiňi le faraonoskri. Ča o phuva le
rašajengre na sas leskre.
27 Avke o Izraeliti ačhile te bešel andro Egipt andre phuv Gošen.
Barvaľonas a sas len igen but čhave.
28 O Jakob dživelas andro Egipt mek dešuefta (17) berš a sas leske imar
šel the saranda the efta (147) berš.
29 Sar sas o Izrael anglo meriben, vičinďa peskre čhas le Jozef a phenďa
leske: „Te arakhľom milosť andre tire jakha, thov tiro vast pre mire čanga
a de man lav, hoj mange presikaveha kada jileskeriben the pačivaľiben.
Ma parun man andro Egipt.
30 Sar merava avke sar mire phure dada, ľidža man andral o Egipt a
parun man ode, kaj sas parunde the on.“
O Jozef odphenďa: „Kerava avke, sar phenes.“
31 „Le vera, hoj oda kereha!“ phenďa leske o Jakob. Sar les diňa vera, o
Izrael banďiľa tele pro hadžos a lašarelas le Devles.

48

O Jakob požehňinel le Jozefoskre čhaven

1 Pal varesavo časos phende le Jozefoske: „Tiro dad hino nasvalo.“ Avke
o Jozef iľa peha peskre duje čhaven le Menaše the le Efrajim a gele les te
dikhel.
2 Sar le Jakoboske phende: „Avel ke tu tiro čhavo o Jozef,“ o Izrael chudňa
zor a bešľa peske pro hadžos.
3 O Jakob phenďa le Jozefoske: „O Nekzoraleder Del pes mange sikaďa
andro Luz andre phuv Kanaan a požehňinďa man.
4 Phenďa mange: ‚Dava tut pherdo čhave. Tutar avena but narodi. Kadi
phuv dava tire potomkenge, hoj te el lengri pro furt.‘ “
5 O Jakob mek phenďa: „Tire duj čhave, save tuke uľile andro Egipt mek
sigeder, sar ke tu kade avľom, ena akanastar mire. O Efrajim the o Menaše
ena mire sar o Ruben the o Šimeon.
6 O čhave, save avena pal lende, ena tire. Mire phuva pal ma prelena ča
prekal o Efrajim the Menaše, ena zgende jekhetane lenca.
7 Kerav oda prekal e Rachel, bo sar džavas andral o Paddan andro
Kanaan, muľa mange pro drom. Parunďom la ode paš o drom, nadur la
Efratatar.“ E Efrata hin adadžives Betlehem.
8 Sar dikhľa o Izrael le Jozefoskre čhaven, phučľa: „Ko hine kala?“

9 „Oda hine mire čhave, saven mange kade diňa o Del,“ odphenďa o Jozef
peskre dadeske.
Avke o dad phenďa: „An len ke mande, hoj len te požehňinav!“
10 O Izrael sas imar phuro a imar na dikhelas igen mištes. Sar len o Jozef
anďa ke leste, o Jakob len čumidľa a obchudňa.
11 Paľis o Izrael phenďa le Jozefoske: „Šoha na phenďomas, hoj tut mek
pale dikhava. Ale o Del mange diňa, na ča tut te dikhav, ale the tire
čhaven.“
12 O Jozef iľa peskre čhaven tele pal o pindre le Jakoboskre a banďiľa le
mujeha dži pre phuv.
13 Paľis o Jozef iľa sodujen ko Jakob; le čače vasteha ačhaďa le Efrajim pal
e baľogňi sera le Izraeloskri a le baľogne vasteha iľa le Menaše a ačhaďa
les pal e čači sera.
14 Ale o Izrael prethoďa peskre vasta a thoďa peskro čačo vast pro
Efrajimoskro šero, kajte sas terneder. O baľogno vast thoďa pro šero le
Menašeskro, savo sas ešebno čhavo.
15 Paľis požehňinďa le Jozef a phenďa:
„Mi požehňinel kale čhaven o Del,
angle savo phirenas mire dada o Abraham the o Izak,
o Del, savo man ľidžalas le terňipnastar dži adadžives sar pasťjeris!
16 Mi požehňinel len o aňjelos,
savo man cirdňa avri
andral dojekh nalačhipen!
Mi leperel pes
prekal kala čhave
miro nav the o nava mire dadengre,
le Abrahamoskro the le Izakoskro!
Mi rozmnožinen pes
pal caľi phuv.“
17 Sar o Jozef dikhľa, hoj o dad thoďa o čačo vast pro šero le Efrajimoske,
na sas leske oda pre dzeka. Avke chudňa le dadeskro vast a kamľa les te
prethovel pro šero le Menašeskro.
18 O Jozef phenďa le dadeske: „Na avke, dado miro! Se kada hin ešebno.
Leske thov tiro čačo vast pro šero.“
19 Ale o dad leske phenďa: „Džanav, čhavo miro, džanav! The lestar
ela narodos a the ov rozbarola. Ale leskro terneder phral, o Efrajim, ela
bareder sar ov, leskre čhavendar ena but narodi.“
20 Avke len požehňinďa oda džives a phenďa:
„Sar o Izraeliti žehňinena varekas,
leperena tumare nava
a phenena kada:
‚Mi kerel tuke o Del
avke sar le Efrajimoske
the le Menašeske.‘ “
Kaleha thoďa o Jakob le Efrajim anglo Menaše.
21 Paľis o Izrael phenďa le Jozefoske: „Dikh, me merava, ale o Del ela
tumenca a anela tumen pale andro Kanaan, andre phuv tumare phure
dadengri.
22 Ale tut dav jekh kotor la phuvatar buter sar tire phralen. Dav tuke e
lačhi phuv Šichem, so dochudňom le Amorejčanendar mira šabľaha the
lukoha.“

49

Le Jakoboskro požehnaňje

1 O Jakob vičinďa savore peskre čhaven a phenďa lenge:
„Aven savore ke mande a phenava tumenge,
so tumen užarel andro dživesa, so avena!
2 Zdžan tumen jekhetane, savore čhave le Jakoboskre.
Šunen tumare dades le Izrael!

3 Ruben, tu sal miro ešebno,
e zor mire terňipnaskri,
nekrajikaneder the nekzoraleder mire čhavendar!
4 Sal sar o paňi, so pes na del te zaačhavel,
imar na aveha ešebno, bo pašľiľal mira romňaha.
Aleha kerďal džungipen, sar tuke pašľiľal andre miro hadžos.

5 Šimeon the Levi, tumen san phrala,
tumare šabľi hin o meribnaskre zbraňe.
6 Miri duša te na džal maškar tumende,
na kamav tumenca ňič jekhetane,
bo andre choľi murdarďan le muršen
a andre tumaro kiňešagos kerďan le bikendar kaľiki.
7 Mi el prekošľi tumari choľi,
bo sas igen bari,
the tumaro rušiben, bo sas igen dzivo.
Tumare čhave na dživena jekhetane peha andre phuv le Izraeloskri,
ena rozčhide maškar o kmeňi le Jakoboskre.

8 Juda, tut tire phrala lašarena.
Chudeha tire ňeprijaťeľen tel e meň,
o čhave tire dadeskre anglal tu banďona.
9 Sal sar ľevos, savo peske chudňa o chaben
a džal pale pre peskro than te pašľol.
Ko pes na daral les te uštavel?
10 Tu, Juda, ľikereha o kraľiskro žezlos,
tire čhave kraľinena pro furt.
O narodi tuke anena o dari a šunena tut.
11 Peskre terne somaris phandeha paš o viňičis,
peskre somaricis ko viňično stromos,
andre mol peske žužareha o plašťos,
andro hroznoskro rat peskre gada.
12 Tire jakha ena kaleder sar e mol,
tire danda parneder sar o thud.

13 Tu, Zebulun, bešeha pašes paš o moros,
ode, kaj zaačhaven o loďi.
Tiri phuv ela dži ko Sidon.

14 Jisachar, tu sal sar o zoralo somaris,
so pašľol maškar peskre košara.
15 Sar dikhľal, hoj o than, kaj pašľos, hino lačho
a hoj e phuv hiňi šukar,
banďarďal o dumo a ľidžahas o košara

a mušinehas te kerel phares buči sar otrokos.

16 Tu, Dan, pes zaačhaveha vaš o pravos peskre narodoske
sar jekh le Izraeloskre kmeňendar.
17 Aveha sar o sap paš o drom,
sar jedovato sap pre sera le dromestar.
Dandereha le grajeske andro pindro
a o manuš perela tele pal leste palal.

18 Ó, RAJEJA miro, užarav pre tiri zachrana!

19 Pre tu, Gadona, chučena o živaňa,
ale tu pes visareha a džaha pre lende palunestar.

20 Tiri phuv, Ašer, ela barvaľi andro chaben,
chaha latar ajse chabena sar o kraľis.

21 Tu, Naftali, sal sar avrimuklo jeleňis,
saveske uľon šukar terne jeleňa.

22 Jozef, tu sal sar o plodno konaris,
o plodno konaris paš o paňi;
tire prajti prebararen o muros.
23 La choľaha pre tu džanas,
o lukostrelci pre tute ľivinenas,
24 ale tiro lukos ela furt nacirdlo
a tire vasta ena furt zorale,
bo hin tuha o Nekzoraleder Del, savo hin o Pasťjeris, e Skala le Izraeloskri.
25 Mi pomožinel tuke o Del tire dadeskro!
Mi požehňinel tut o Nekzoraleder Del le brišindeha andral o ňebos
the le paňeha andral e phuv
– a mi del tut but stadi the čhaven!
26 O požehnaňja tire dadeskre
hine bareder sar o požehnaňja le čirlatune verchengre
the sar o barvaľipen le phure brehengre!
Mi perel oda savoro pro šero le Jozefoskro,
pro čekat oleske, savo hino o princos maškar peskre phrala!

27 Tu, Benjamin, sal sar dzivo vlkos.
Tosara chas o chaben, so tuke chudňal,
rači rozdes olestar, so ačhiľa.“

28 Savore kala hine o dešuduj (12) Izraeloskre kmeňi a kada lenge phenďa o dad o Jakob, sar len požehňinelas. Dojekhes lendar požehňinelas avke, sar peske oda zaslužinďa.

Le Jakoboskro meriben

29 Paľis o Jakob lenge phenďa: „Sar merava a džava paš mire manuša, save imar mule, parunen man paš mire dada andre jaskiňa, so hiňi pre maľa le Efronoskri Chetitoskri,
30 andre jaskiňa Machpela paš o Mamre andro Kanaan. O Abraham la cinďa le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro hrobos.

31 Ode parunde le Abraham leskra romňaha la Saraha the le Izak leskra
romňaha la Rebekaha. Ode parunďom the la Leja.
32 Odi maľa la jaskiňaha sas cinďi le Chetitanendar.“
33 Sar imar o Jakob dovakerďa peskre čhavenca, hazdňa peske o pindre
pro hadžos. Muľa a geľa paš peskre manuša.

50

O Jozef parunel le Jakob

1 Akor o Jozef obchudňa le dades, čumidelas les a rovelas upral leste.
2 Paľis o Jozef phenďa peskre sluhenge, le doktorenge, hoj le dades te
zabalzaminen.
3 O doktora le Izrael balzaminenas saranda (40) dživesa, bo ajci kampelas
oda te kerel. O Egipťana rovenas upral leste eftavardeš (70) dživesa.
4 Sar imar pregele o rovibnaskre dživesa, o Jozef prevakerďa ko dvorana
le faraonoskre: „Te arakhľom milosť andre tumare jakha, akor tumen
mangav, privakeren pes vaš ma ko faraonos.
5 Miro dad man phandľa kala veraha: ‚Dikh, me merav, parun man andro
hrobos, so mange kerďom andro Kanaan.‘ Domuk mange, hoj ode te džav
te parunel mire dades. Paľis avava pale.“
6 O faraonos phenďa: „Ča dža a parun tuke le dades, avke sar les diňal
vera.“
7 O Jozef akor geľa te parunel le dades. Džanas leha savore uradňika le
faraonoskre, o nekbareder raja andro palacis the o anglune manuša andral
o Egipt.
8 Gele leha the caľi leskri famelija, o phrala the savoredžene andral
leskre dadeskro kher. Andre phuv Gošen mukle ča peskre cikne čhaven,
le bakren, le kozen the le gurumňen.
9 Džanas lenca the o manuša pro verdana the pro graja. Sas leha igen
but manuša.
10 Sar doavle andro Goren-Atad, so hin pal o Jordan, zorales rovenas bara
vikaha. O Jozef vartinelas efta džives pal peskro dad.
11 Sar o Kanaančana dikhle andro Goren-Atad o baro vartišagos,
phenenas: „Le Egipťanen hin bari žaľa.“ Vašoda pes oda than pal o Jordan
vičinel Abel-Micrajim*.
12 O čhave paľis kerde avke, sar lenge phenďa o dad o Jakob.
13 Ľigende les andro Kanaan a parunde les andre jaskiňa, so sas pre maľa
Machpela paš o Mamre, so cinďa o Abraham le Chetitostar le Efronostar,
hoj les te el than pro hrobos.
14 Paloda, sar o Jozef parunďa le dades, geľa pale andro Egipt, le
phralenca the savorenca, save leha ode avle.

O phrala pes daran le Jozefostar

15 Sar le Jozefoskre phrala dikhle, hoj lenge muľa o dad, phende: „So
te akana o Jozef džala pre amende? So te kamela amenge te visarel pale
savoro oda nalačho, so leske kerďam?“
16 Avke dine te phenel le Jozefoske: „Sigeder, sar o dad muľa,
17 amenge phenďa, hoj tuke te phenas: ‚Odmuk tire phralenge oda
nalačhipen, so tuke kerde, sar pre tu džanas.‘ Avke akana tut mangas,
odmuk amenge, so tuke kerďam, bo the amen služinas tire dadeskre
Devleske.“ O Jozef chudňa te rovel, sar šunďa ola lava.

---

* **50:11** Oda hin: le Egipťanengri žaľa.

18 Paľis leskre phrala avle ke leste, banďonas anglal leste a phende:
„Kade sam anglal tute sar tire otroka!“
19 Ale o Jozef lenge phenďa: „Ma daran tumen! Či me som o Del, hoj
tumen te sudzinav?
20 Kamenas mange te kerel nalačho, ale o Del ada visarďa pro lačho, hoj
te zachraňinel but manušen, avke sar oda kerel the adadžives.
21 Akana tumen imar ma daran! Me dava the tumen the tumare čhaven
savoro, so kampela.“ Ola lava pes dotkňinde lengre jilendar a imar pes na
daranas.

Le Jozefoskro meriben

22 O Jozef bešelas andro Egipt le dadeskra famelijaha a dživelas šel the
deš (110) berš.
23 Dikhľa le Efrajimoskre čhaven the lengre čhaven. Dikhľa the le čhaven
le Machiroskren, savo sas o čhavo le Menašeskro, a priiľa len sar peskren†.
24 Paľis o Jozef phenďa le phralenge: „Me merav, ale o Del ela tumenca
a ľidžala tumen avri andral kadi phuv andre odi phuv, pal savi diňa lav le
Abraham, le Izak the le Jakob.“
25 O Jozef mek le Izraeloskre čhaven phandľa la veraha: „O Del tumen
čačes ľidžala avri andral kadi phuv. Paľis lena adarik het mire kokala!“
26 O Jozef muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš. Zabalzaminde les a
thode les andro mochto andro Egipt.

† **50:23** E hebrejiko čhib: Sas thode pro pindre le Jozefoskre.

Exodus
Dujto zvitkos le Mojžišoskro

O Egipťana trapinen le Izraeliten

1 Kala hine o nava le Izraeloskre čhavengre, save avle le Jakoboha andro
Egipt, sako avľa peskra famelijaha:
2 o Ruben, o Šimeon, o Levi, o Juda,
3 o Jisachar, o Zebulun, o Benjamin,
4 o Dan, o Naftali, o Gad the o Ašer.
5 Savore potomki le Jakoboskre sas eftavardeš (70). O Jozef sas imar
andro Egipt.
6 Paľis muľa o Jozef the leskre phrala a the calo oda pokoleňje,
7 ale le Izraeliten sas but čhave, a sas furt buter the zoraleder, avke hoj
caľi phuv sas pherdžarďi lenca.
8 Andro Egipt paľis ačhiľa nevo kraľis, savo na džanelas ňič pal o Jozef.
9 Ov phenďa peskre manušenge: „Dikhen, o Izraeliti hine buter the
zoraleder sar amen.
10 Aven gondoľinas so lenca te kerel, hoj pes te na rozmnožinen meksa
buter. Bo te uľahas mariben, on šaj predžan pre le ňeprijaťeľiskri sera,
hoj pes amenca te maren, a denašlehas het andral amari phuv.“
11 Vašoda upral o Izraeliti ačhade dozorcen, hoj len te trapinen phare
bučenca sar otroken. On ačhavenas prekal o Faraonos o fori Pitom the
Raamses, kaj sas leskre skladi.
12 So buter len o Egipťana trapinenas, buter o Izraeliti baronas, sas len
buter čhave a zalenas buter lengri phuv. Vašoda o Egipťana lendar igen
daranas
13 a trapinenas len igen phara bučaha.
14 O dživipen lenge kerenas igen pharo, bo ispidenas len te kerel phari
buči le cehlenca čikatar, mušinenas te kerel e buči pre maľa a kerenas
lenca igen namištes.
15 Paľis o egiptsko kraľis phenďa le hebrejike džuvľenge, la Šifrake the
la Puake, save pomožinenas le džuvľenge te ločhol:
16 „Sar pomožinena le hebrejike džuvľenge te ločhol, dikhen, či oda hin
muršoro, abo čhajori. Le muršoren murdarena, ale le čhajoren mukena
te dživel.“
17 Ale ola džuvľa pes daranas le Devlestar a na kerenas avke, sar lenge
phenďa.
18 Avke len o Faraonos diňa te vičinel ke peste a phenďa lenge: „Soske
muken te dživel le muršoren?“
19 O džuvľa leske odphende: „O hebrejika džuvľa nane ajse sar o egiptska.
On hine zoraleder a lengre čhave aven pro svetos sigeder, sar ke lende
dodžas.“
20 O Del sas jileskro ke ola džuvľa, save pomožinenas le džuvľenge te
ločhol, vašoda o Izraeliti dureder baronas a sas buter a buter.
21 A vaš oda, hoj ola džuvľa daranas le Devlestar, o Del diňa, hoj the len
te avel peskre čhave.
22 Paľis o Faraonos prikazinďa savore peskre manušenge: „Len dojekhe
hebrejike muršores, savo uľol, a čhiven les andro paňi Nil, ale le čhajoren
muken te dživel!“

2

Sar uľiľa o Mojžiš

1 Andre oda časos varesavo murš andral o kmeňos Levi, peske iľa romňa
andral peskro kmeňos.
2 Odi džuvľi ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro. Sar oj dikhľa, hoj hino
šukar, garuvelas les trin čhon.
3 Ale sar les buter našťi garuvelas, iľa o trsťinakro košaris, makhľa les
avri la smolaha, hoj te na džal andre o paňi. Thoďa le muršores andre a
paľis thoďa o košaris andre trsťina paš o paňi Nil.
4 Leskri pheň ačhelas dureder, hoj te dikhel, so pes leha ačhela.
5 Ipen akor le Faraonoskri čhaj ode avľa te landol a lakre služki peske
phirenas pašal o brehos. Sar oj dikhľa o košaris, bičhaďa jekha peskra
služka, hoj les te anel.
6 Sar otkerďa o košaris, dikhľa ode le muršores, savo rovelas. Sas lake
pharo vaš leske a phenďa: „Kada muršoro hino le hebrejike čhavendar.“
7 Akor le čhavoreskri pheň phučľa le Faraonoskra čhatar: „Kames, hoj
te džav a te anav varesava hebrejika džuvľa, savi dela te pijel le čhavores
o koľin vaš tu?“
8 „He, dža!“ odphenďa lake le faraonoskri čhaj. Avke oj geľa a vičinďa
le čhavoreskra da.
9 Sar avľa, le Faraonoskri čhaj lake phenďa: „Le kale čhavores a de les
te pijel, me tuke vaš oda počinava.“ Oj les iľa a delas les te pijel.
10 Sar o čhavoro sas bareder, anďa les ke čhaj le Faraonoskri. Oj peske
les iľa čhaske a diňa leske nav Mojžiš, bo phenďa peske: „Iľom les avri
andral o paňi.“

O Mojžiš denašel andro Midijan

11 Sar o Mojžiš imar bariľa avri, geľa andre jekh džives paš peskre nipi,
a dikhelas len, sar keren phares buči. Androda dikhľa, sar o Egipťanos
marel jekhe muršes andral leskro narodos.
12 O Mojžiš pes rozdikhľa pašal peste, či les vareko na dikhel a sar na
dikhľa ňikas, murdarďa le Egipťanos a začhiďa les la pošaha.
13 Pre aver džives o Mojžiš pale geľa paš lende a dikhľa, sar pes duj
Hebreja maren maškar peste, a phučľa olestar, savo kerelas namištes:
„Soske mares tire phrales?“
14 Oda murš leske odphenďa: „Ko tut ačhaďa upral amende vodcaske
the sudcaske? So, kames the man te murdarel, avke sar murdarďal kole
Egipťanos?“ Akor o Mojžiš igen predaranďiľa a phenďa peske: „Imar
džanen paloda, so kerďom.“
15 Sar pes pal oda o Faraonos došunďa, kamľa te del le Mojžiš te
murdarel. Ale o Mojžiš denašľa a ačhiľa te bešel andre phuv le
Midijanengri. Ode jekhvar bešelas paš e chaňig.
16 Le Jetro, le rašas andro Midijan, sas efta čhaja. On avle paš e chaňig
te cirdel o paňi andro žľabi prekal le dadeskro stados.
17 Androda avle ode o pasťjera a tradle len avri odarik. Ale o Mojžiš
ušťiľa, pomožinďa lenge a diňa lengre stados te pijel paňi.
18 Sar avle le Jetroskre* čhaja pale khere, phučľa lendar: „Soske
adadžives avľan avke sig?“
19 On leske odphende: „Varesavo Egipťanos amen zachraňinďa le
pasťjerendar a the cirdňa o paňi prekal amende the prekal o stados.“

---

* **2:18** E hebrejiko čhib: le Reueloskre

20 „Kaj hino?“ phučľa lendar. „Soske les ode mukľan? Vičinen les, mi
avel te chal!“
21 Avke o Mojžiš priačhiľa pre oda, hoj ačhela ko Jetro. Ov leske diňa
romňake peskra čha la Cipora.
22 Paľis lake uľiľa muršoro, a o Mojžiš phenďa: „Dava leske nav Geršom,
bo som cudzincos andre kadi phuv.“
23 Pal o but berša o egiptsko kraľis muľa, ale o Izraeliti dureder
cerpinenas andro otroctvos a vičinenas: „Mangas tut, pomožin amenge,
Devla.“ Lengro mangipen geľa dži paš o Del.
24 O Del šunďa lengro roviben a leperďa peske pre zmluva, so phandľa
le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha,
25 bo dikhelas, so pes kerel le Izraelitenca a sas leske vaš lenge pharo.

3

O RAJ vakerel le Mojžišoha

1 No o Mojžiš pašinelas o stados ke peskro sastro Jetro, savo sas rašaj
andro Midijan. Jekh džives, sar ľidžalas le bakren pal e pušťa, dogeľa
lenca dži paš o Choreb*, paš o verchos le Devleskro.
2 Ode pes leske sikaďa andre jag andro krakos le RAJESKRO aňjelos. O
Mojžiš dikhľa, hoj o krakos labol, ale na zlabol.
3 A phenďa peske: „Oda hin vareso čudno! Džav te dikhel pre oda krakos,
soske na zlabol.“
4 Sar o RAJ dikhľa, hoj o Mojžiš džal te dikhel pre oda, prevakerďa ke
leste andral o krakos: „Mojžiš, Mojžiš!“
Ov odphenďa: „Kade som.“
5 O Del phenďa: „Ma av pašeder! Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo e
phuv, pre savi ačhes, hiňi sveto.
6 Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le
Jakoboskro.“ Akor peske o Mojžiš garuďa o muj, bo daralas te dikhel pro
Del.
7 O RAJ leske phenďa: „Mištes dikhľom o trapišagos mire manušengro
andro Egipt. Šunďom len, sar vičinen, hoj lenge te pomožinav, bo o dozorci
len trapinen sar otroken a džanav pal lengre dukha.
8 Vašoda me avľom tele, hoj len te zachraňinav andral o vasta le
Egipťanengre. Avľom len te lel avri andral odi phuv a te ľidžal len andre
odi phuv, so hiňi igen bari the lačhi, a kaj čuľal o thud the o medos – e
phuv, kaj bešen o Kanaančana, o Chetitana, o Amorejčana, o Perizeja, o
Chivija the o Jebuseja.
9 O roviben le Izraelitengro doavľa dži paš ma a dikhľom lengro
trapišagos, sar lenca o Egipťana namištes keren.
10 Akana dža, bičhavav tut ko Faraonos, hoj te les mire manušen, le
Izraeliten, avri andral o Egipt.“
11 Ale o Mojžiš le Devleske odphenďa: „Ko som me, hoj te džav ko
Faraonos a te lav avri le Izraeliten andral o Egipt?“
12 O Del leske phenďa: „Me avava tuha. Kada tuke ela pro znameňje,
hoj tut me bičhaďom: Sar leha avri le manušen andral o Egipt, tumen man
lašarena pre kada verchos.“
13 Ale o Mojžiš leske phenďa: „Te džava paš o Izraeliti, phenava lenge:
‚O Del tumare dadengro man bičhaďa ke tumende,‘ a phučena mandar:
‚Sar pes vičinel?‘ So lenge odphenava?“

* **3:1** Oda hin o verchos Sinaj.

14 O Del le Mojžišoske odphenďa: „ME SOM, KO ME SOM. Phen le
Izraelitenge, hoj oda, ko pes vičinel ME SOM, man bičhaďa ke tumende.“
15 A mek o Del phenďa le Mojžišoske: „Le Izraelitenge phen kada: ‚O
RAJ man bičhaďa man ke tumende, o Del tumare dadengro – o Del le
Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro.
Kada hin miro nav pro furt, savo tumenge leperena
a saveha man vičinena pokoleňje pro pokoleňje.‘
16 Dža, zvičin le izraelike vodcen a phen lenge: ‚Sikaďa pes mange o
RAJ, o Del tumare dadengro – o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the
le Jakoboskro.‘ Ov mange phenďa: ‚Me dikhavas mištes pre savoreste, so
tumenca keren andro Egipt,
17 vašoda diňom lav, hoj tumen lava avri andral o pharipen andral
o Egipt a ľidžava andre phuv le Kanaančanengri, le Čhetitanengri, le
Amorejčanengri, le Perizejengri, le Chivijengri the le Jebusejengri, andre
phuv, kaj čuľal o thud the o medos.‘
18 On tut šunena a džaha le izraelike vodcenca ko egiptsko kraľis a
phenena leske: ‚Arakhľa pes amenca o RAJ, o Del le Hebrejengro. Domuk
amenge akana te džal trin dživeseskro drom pre pušťa, hoj ode te obetinas
le RAJESKE, amare Devleske.‘
19 Ale me džanav, hoj o egiptsko kraľis tumenge na domukela te džal het,
ča akor, te pre leste ispidava mire zorale vasteha.
20 Vašoda sikavava pro Egipt miri zor a marava les le všelijake
zazrakenca, save maškar lende kerava. A paľis tumen premukela.
21 Kerava avke, hoj o Egipťana tumen dena pačiv, a na džana odarik het
čuče vastenca.
22 Dojekh izraeliko džuvľi džala ko egiptska susedki abo ke ola, ko bešen
lenca andro kher, a mangela lendar varesave somnakune the rupune veci
a the o šukar gada, so urena pre tumare čhajora the muršora.“ Avke
tumenca lena o barvaľipen andral o Egipt.

4

O RAJ del le Mojžiš znameňja

1 O Mojžiš odphenďa le RAJESKE: „So te mange na pačana a na šunena
man, a phenena: ‚O RAJ pes tuke na sikaďa‘?“
2 Avke o RAJ le Mojžišostar phučľa: „So tut hin andro vast?“
Odphenďa: „Paca.“
3 Paľis leske o RAJ phenďa: „Čhiv la pre phuv!“
Sar o Mojžiš čhiďa e paca pre phuv, čerinďa pes pro sap a o Mojžiš
chudňa lestar te denašel.
4 Avke leske o RAJ phenďa: „Nacirde o vast a chude les le chvostostar!“
O Mojžiš nacirdňa o vast, chudňa les a andro vast pes leske čerinďa pale
pre paca.
5 Paľis o RAJ phenďa: „Ker kada, hoj o Izraeliti tuke te pačan, hoj pes
tuke sikaďa o Del lengre dadengro – o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro
the le Jakoboskro.“
6 Paľis leske o RAJ phenďa: „Thov o vast tel o plašťos!“ Ov thoďa, a sar
les iľa avri, leskro vast sas malomocno, parno sar jiv.
7 A o RAJ leske phenďa: „Thov o vast pale tel o plašťos!“ Ov thoďa, a sar
les iľa avri, sas pale sasto, avke sar calo leskro ťelos.
8 A mek o RAJ phenďa: „Te tut na šunena a na pačana pro ešebno
znameňje, pačana pro dujto.

9 Ale te na pačana aňi kale duje znameňjenge a na šunena tut, akor le
sikra paňi andral o Nil a čhiv les avri pre šuki phuv. Oda paňi pes čerinela
pro rat.“
10 Akor o Mojžiš phenďa: „Na, RAJEJA, ma bičhav man. Me na džanav
igen mištes te vakerel. Na vakeravas šoha mištes angloda, aňi akana, sar
vakeres tire služobňikoha, bo polokes vakerav a koktinav.“
11 O RAJ leske odphenďa: „Ko kerel le manušestar ňemo abo kašuko?
Ko kerel, hoj o manuš te dikhel abo te avel koro? Či oda na som me, o RAJ?
12 Akana dža, me tuke pomožinava andro vakeriben a phenava tuke, so
te vakeres.“
13 Ale o Mojžiš leske pale phenďa: „Mangav tut, RAJEJA, bičhav varekas
avres.“
14 Akor o RAJ pre leste choľisaľiľa a phenďa: „A so o Aron, tiro phral, o
Levitas? Džanav, hoj ov džanel mištes te vakerel; se ov imar avel, hoj pes
tuha te arakhel, a igen radisaľola, sar tut dikhela.
15 Vakereha leha a pheneha leske so te vakerel. Me tumenge sodu-
jdženenge pomožinava andro vakeriben a sikavava tumenge, so te keren.
16 Ov ela tiro muj, a vakerela vaš tuke ko manuša. Tu leske aveha sar
Del a pheneha leske so te vakerel.
17 Le andro vast kadi paca, bo laha kereha o znameňja.“

O Mojžiš džal pale andro Egipt

18 Akor o Mojžiš geľa pale ke peskro sastro ko Jetro a phenďa leske:
„Mangav tut, muk man te džal pale ke mire manuša andro Egipt, hoj te
dikhav, či mek dživen.“
O Jetro leske odphenďa: „Dža andro smirom!“
19 O RAJ mek andro Midijan phenďa le Mojžišoske: „Dža pale andro
Egipt, bo imar mule savore, save tut kamle te murdarel.“
20 O Mojžiš iľa peskra romňa the le čhaven, thoďa len pro somaris a
džalas lenca pale andro Egipt. Iľa peha andro vast e paca, so leske o Del
phenďa.
21 O RAJ mek le Mojžišoske phenďa: „Sar džaha pale andro Egipt a sar
aveha anglo Faraonos, de pozoris pre oda, hoj te keres savore kala zazraki,
pre save tut diňom zor. Me kerava, hoj leskro jilo te zoraľol sar bar avke,
hoj na premukela mire manušen.“
22 Paľis le Faraonoske pheneha: „Kada phenel o RAJ: ‚O Izrael hino miro
ešebno čhavo,
23 a phenďom tuke, hoj te premukes mire čhas, hoj man te lašarel. Ale
tu les na kamľal te premukel, vašoda murdarava tire ešebne čhas.‘ “
24 Jekhvar pro drom andro Egipt, sar rači zaačhile te presovel, o RAJ pes
arakhľa le Mojžišoha a kamľa leske te lel o dživipen.
25 Akor e Cipora iľa e baruňi čhuri a odčhinďa peskre čhaske e cipa le
garude muršeskre kotorestar. Paľis pes ola cipaha chudňa le Mojžišoskre
čangendar a phenďa: „Tu sal miro rom le rateskro!“
26 Avke les o RAJ mukľa te dživel. Vašoda pes paš e obriezka phenelas:
„O rom le rateskro.“
27 O RAJ phenďa le Aronoske: „Dža pre pušťa, hoj tut te arakhes le
Mojžišoha.“ O Aron geľa a arakhľa pes leha paš o verchos le Devleskro
a čumidľa les.
28 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske savore lava le RAJESKRE, savenca
les bičhaďa, the pal savore znameňja, save leske o RAJ prikazinďa te kerel.

29 Avke o Mojžiš the o Aron gele andro Egipt a zvičinde savore izraelike
vodcen.
30 O Aron lenge phenďa savoro, so o RAJ phenďa le Mojžišoske. A o
Mojžiš anglo jakha le manušengre kerelas o znameňja.
31 Sar oda o manuša dikhle, pačanďile. A sar šunde, hoj o RAJ avľa ke
lende, a hoj dikhľa lengro pharipen, pele pro khoča a chudle les te lašarel.

5

O Mojžiš the o Aron anglo Faraonos

1 Paľis o Mojžiš the o Aron gele anglo Faraonos a phende: „Kada phenel
o RAJ, o Del le Izraelitengro: ‚Premuk mire manušen, hoj pre pušťa te
oslavinen o inepos pre miri pačiv!‘ “
2 O Faraonos odphenďa: „Ko hin o RAJ, hoj les te šunav a te premukav
le Izraeliten? Me le RAJES na prindžarav a le Izraeliten na premukava.“
3 On leske phende: „Arakhľa pes amenca o Del le Hebrejengro. Domuk
amenge te džal trine dživesengro drom pre pušťa, hoj ode te obetinas
le RAJESKE, amare Devleske. Bo te oda na keraha, marela amen le
meribnaskre nasvaľibnaha abo la šabľaha.“
4 Ale o Faraonos lenge phenďa: „Mojžišona the Aronona, soske odlen le
manušen pašal lengri buči? Džan pale te kerel tumari buči!
5 Dikh, andre kadi phuv hin but tumare manuša a tumen kamen, hoj te
preačhen te kerel e buči?“

O Faraonos del prikazis pre phareder buči

6 Oda džives o Faraonos diňa prikazis le dozorcenge upral o otroka the
le Izraelitengre muršenge, save dodikhenas pre buči:
7 „Imar na dena sar angloda le manušen o phusa, hoj te keren o cehli
čikatar. Mi kiden peske korkore o phusa.
8 Ale ispiden pre lende, hoj te keren ajci cehli, sar kerenas dži akana.
Ňič frimeder! Hine leňiva, vašoda man avke mangen, hoj len te mukav te
džal, hoj te obetinen peskre Devleske.
9 Ole muršen kampel te del phareder buči, hoj te keren a te na el len
časos te šunel ola klamišagi.“
10 Avke o egiptska the o izraelika dozorci, phende le Izraelitenge: „O
Faraonos phenďa, hoj na dela tumen buter o phusa.
11 Džan a roden tumenge o phusa, kaj ča kamen, ale mušinen te kerel
ajci cehli, keci the angloda.“
12 Avke o manuša gele te rodel o phusa pal calo Egipt.
13 O dozorci pre lende ispidenas a phenenas: „Keren sako džives ajci sar
angloda, sar tumen denas o phusa.“
14 Le Faraonoskre dozorci chudle te marel le izraelike dozorcen, save sas
ačhade te dodikhel pre buči, a phenenas lenge: „Soske na kerďan aňi idž
aňi adadžives ajci cehli sar angloda?“
15 Paľis gele o izraelika dozorci ko Faraonos a igen les mangenas: „Soske
amenca kada keres, rajeja amaro?
16 O phusa amenge na doden, ale prikazinen amenge: ‚Keren o cehli!‘ A
akana amen mek the maren, ale oda hin tire manušengri vina.“
17 O Faraonos phenďa: „San leňiva a na kamen te kerel buči, vašoda
phenen: ‚Muk amen, hoj te džas te obetinel le RAJESKE.‘
18 Džan a keren buči! O phusa tumenge na dodena, ale mušinen te kerel
ajci cehli sar angloda.“

19 O Izraeloskre dozorci dikhle, hoj lenca nane mištes, sar lenge phenďa:
„Mušinen te kerel ajci cehli sar angloda.“
20 Sar džanas avri pašal o Faraonos, zgele pes le Mojžišoha the le
Aronoha, save pre lende užarenas.
21 Ola murša lenge phende: „O RAJ mi dikhel pre oda, so kerďan, a mi
marel tumen vaš oda, bo akana amen džungľarďan anglo Faraonos the
angle leskre služobňika. Kada, so kerďan, hin avke, sar te lenge diňanas
andro vast e šabľa, hoj amen te murdaren.“

O Mojžiš dovakerel le RAJESKE

22 Akor pes o Mojžiš visarďa ko RAJ a mangelas les: „RAJEJA, soske
domukľal kajci nalačhipen pre tire nipi? Soske man kade bičhaďal?
23 Akorestar, sar geľom anglo Faraonos, hoj leha te vakerav andre tiro
nav, kerel lenca mek goreder a tu ňič na keres, hoj len te zachraňines.“

6

O RAJ pale del lav pal e zachrana

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Akana dikheha, so kerava le Faraonoske.
Me pre leste ispidava, hoj te premukel mire manušen a avke zorales
ispidava, hoj tradela len avri.“
2 O Del prevakerďa ko Mojžiš a phenďa: „Me som o RAJ.
3 Sikaďom man le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske sar
Nekzoraleder Del, ale miro nav o RAJ lenge na diňom te sprindžarel.
4 Phandľom lenca e zmluva, hoj lenge dava o Kanaan, e phuv, kaj angloda
bešenas sar cudzinci.
5 A the šunďom, sar o Izraeliti rovenas pharipnastar, bo o Egipťana
lendar kerde otroka, a leperďom mange pre miri zmluva.
6 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Me som o RAJ a lava tumen avri andral o
zaphandľipen le Egipťanengro a zachraňinava tumen andral o otroctvos.
Cinava tumen avri, bo marava len bare ranenca, mire zorale vasteha.
7 Prilava tumen sar mire manušen a avava tumaro Del. Sprindžarena,
hoj me som o RAJ, tumaro Del. Me tumen ľidžava avri andral o
zaphandľipen le Egipťanendar.
8 Anava tumen andre odi phuv, pal savi la veraha phenďom, hoj dava le
Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske. Dava la tumenge a ela tumari.
Me som o RAJ.‘ “
9 Avke o Mojžiš geľa oda te phenel le Izraelitenge, ale on les na šunenas,
bo sas znechuťimen la phara bučatar a na birinenas.
10 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
11 „Dža anglo Faraonos, anglo egiptsko kraľis, a phen leske, hoj te
premukel le Izraeliten andral peskri phuv!“
12 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Te man na šunen o Izraeliti, sar man
šaj šunel o Faraonos? A mek ke oda na džanav mištes te vakerel.“
13 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš the ko Aron pal o Izraeliti the pal
o Faraonos, pal o egiptsko kraľis, a prikazinďa lenge, hoj te ľidžan le
Izraeliten avri andral o Egipt.

Le Mojžišoskro the le Aronoskro rodokmeňos

14 Kala hine o vodci le famelijengre:

Le Izraeloskre* ešebne čhas Ruben sas štar čhave: o Chanoch, o Palu, o Checron the o Karmi. On sas le Rubenoskre fajti.
15 Le Šimeon sas čhave o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o Cochar the o čhavo la Kanaančankakro o Šaul. Kala sas le Šimeonoskre fajti.
16 Kala hine le Leviskre čhave pal lengro rodokmeňos: O Geršon, o Kohat the o Merari. O Levi dživelas 137 berša.
17 Le Geršon sas čhave o Libni the o Šimej. Lendar sas but potomki.
18 Le Kohat sas čhave o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel. O Kohat dživelas 133 berš.
19 Le Merari sas čhave o Machli the o Muši.
Kala savore hine le Leviskre fajti pal lengro rodokmeňos.
20 O Amram peske iľa romňa peskra nena la Jochebed a laha les sas o Aron the o Mojžiš. O Amram dživelas 137 berš.
21 Le Jishar sas čhave o Korach, o Nefeg the o Zichri.
22 Le Uziel sas čhave o Mišael, o Elcafan the o Sitri.
23 O Aron peske iľa romňa la Elišeba, savi sas čhaj le Aminadaboskri a pheň le Nachšonoske. Le Aron sas laha o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
24 Le Korach sas trin čhave: o Asir, o Elkanah the o Abiasaf. Kala sas le Korachoskre fajti.
25 O Eleazar, le Aronoskro čhavo, peske iľa romňa jekha le Putieloskre čhajendar, a laha les sas o Pinchas.

Kala savore hine o fajtengre vodci andral o kmeňos Levi.

26 O Mojžiš the o Aron sas ola, kaske o RAJ phenďa: „Ľidžan avri andral o Egipt le Izraeliten dojekhes pal peskro kmeňos.“
27 On sas ola, ko vakerenas le Faraonoha, le egiptske kraľiha, hoj te premukel le Izraeliten andral o Egipt.

O RAJ bičhavel le Mojžiš the le Aron ko Faraonos

28 Akor, sar o RAJ prevakerďa ko Mojžiš andro Egipt,
29 o RAJ leske phenďa: „Me som o RAJ. Phen le Faraonoske savoro, so tuke phenava.“
30 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Me na džanav mištes te vakerel. Sar man šaj šunel avri o Faraonos?“

7

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dikh, ačhaďom tut sar Devles, hoj te vakeres le Faraonoske a tiro phral o Aron ela sar tiro prorokos.
2 Tu leske pheneha savoro, so tuke prikazinava a tiro phral o Aron vakerela le Faraonoha, hoj le Izraeliten te premukel andral peskri phuv.
3 Ale me zoraľarava o jilo le Faraonoskro a andro Egipt kerava igen but mire znameňja the zazraki.
4 O Faraonos tumen na šunela, vašoda sikavava pro Egipt miri zor. Avke les marava le bare ranenca a le Izraeliten lava avri andral o Egipt pal peskre kmeňi.
5 Sar nacirdava miro vast pro Egipt a lava odarik avri le Izraeliten, akor o Egipťana sprindžarena, hoj me som o RAJ.“
6 Avke o Mojžiš the o Aron kerde savoro avke, sar lenge prikazinďa o RAJ.

---

* **6:14** le Jakoboskre

7 Le Mojžišoske sas ochtovardeš (80) berš a le Aronoske ochtovardeš the
trin (83) berš, sar vakerenas le Faraonoha.

Le Aronoskri paca pes čerinel pro sap

8 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
9 „Sar o Faraonos tumenge phenela, hoj te keren varesavo zazrakos, phen
le Aronoske: ‚Le e paca a čhiv la pre phuv anglo Faraonos a čerinela pes
pro sap.‘ “
10 Avke o Mojžiš the o Aron gele anglo Faraonos a kerde avke, sar lenge
prikazinďa o RAJ. O Aron čhiďa e paca anglo Faraonos the angle leskre
uradňika a e paca pes čerinďa pro sap.
11 Akor o Faraonos vičinďa ke peste peskre goďavere muršen the le
čaroďejňiken a on tiš kerde odi veca peskre čarenca.
12 Dojekh lendar čhiďa peskri paca pre phuv a čerinde pes pro sapa, ale
le Aronoskri paca chaľa lengre paci.
13 Ale le Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar a na šunďa len, avke sar phenďa
o RAJ.

Ešebno rana: O paňi čerimen pro rat

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le Faraonoskro jilo hino zoralo sar bar
a na kamel te premukel le manušen.
15 Tajsa tosara dža ko Faraonos, sar džala tele paš o paňi Nil. Le tuha e
paca, so pes čerinďa pro sap, a ode les užar paš o brehos.
16 Pheneha leske: ‚O RAJ, o Del le Hebrejengro, man bičhaďa ke tute, hoj
tuke te phenav: „Premuk mire manušen, hoj man te lašaren pre pušťa.“
Ale tu les dži akana na šunďal.
17 Vašoda o RAJ tuke phenel: „Pal ada džaneha, hoj me som o RAJ.“ Dikh,
akana la pacaha, so hiňi mande andro vast, demavava pal o Nil a o paňi
pes čerinela pro rat.
18 O ribi, save hine andro paňi murdaľona a o Nil khandisaľola avke, hoj
o Egipťana našťi pijena le paňestar.‘ “
19 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel o vast
upral o paňa, upral o kanali the upral o nadrži andre calo Egipt a dojekh
paňi pes ode čerinela pro rat. O rat ela všadzik pal calo Egipt, mek až
andro kaštune the barune nadobi.“
20 O Mojžiš le Aronoha kerde savoro avke, sar lenge o RAJ prikazinďa. O
Aron hazdňa e paca, savi leste sas andro vast, a anglo Faraonos the leskre
uradňika demaďa pal o Nil a savoro paňi andre pes čerinďa pro rat.
21 O ribi andro Nil murdaľile a o paňi chudňa te khandel avke, hoj o
manuša andro Egipt našťi pile o paňi. Avke sas o rat pal calo Egipt.
22 Ale o egiptska čaroďejňika oda tiš kerde peskre čarenca a le
Faraonoskro jilo sas sar bar a na šunďa le Mojžiš the le Aron, avke sar
phenďa o RAJ.
23 O Faraonos pes visarďa a geľa andre peskro palacis. Aňi kalestar peske
na kerďa ňič.
24 Savore Egipťana kopaľinenas o chaňiga pašal o Nil, hoj len te el paňi
te pijel, bo andral o Nil našťi pijenas.
25 Efta džives pregeľa paloda, sar o RAJ čerinďa o paňi andro Nil pro rat.

Dujto rana: o žabi

26 A paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža ko Faraonos a phen leske
so phenel o RAJ: ‚Premuk mire manušen, hoj man te lašaren.

27 Ale te len na kameha te premukel, bičhavava všadzik pre caľi tiri phuv
le žaben.
28 Andro paňi Nil ela pherdo žabi a avena odarik avri a džana andre
tiro palacis, andre tiri spalňa, andre tiro hadžos, andro khera tire
uradňikengre the tire manušengre, andre tire bova a the andre tire čare,
kaj ušanes o chumer pro maro.
29 O žabi chučkerena pre tu, pre tire manuša the pre tire uradňika.‘ “

8

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel o vast
la pacaha upral o paňa, upral o kanali the upral o nadrži a avke an le
žaben pro Egipt.“
2 Avke o Aron nacirdňa o vast upral o paňa andro Egipt, o žabi avle avri
a zaučharde calo Egipt.
3 Ale avke kerde the o čaroďejňika peskre čarenca a ande le žaben pro
Egipt.
4 O Faraonos diňa te vičinel le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge:
„Modľinen tumen ko RAJ, hoj te lel mandar the mire manušendar le žaben
a me premukava tumare manušen, hoj te obetinen le RAJESKE.“
5 O Mojžiš phenďa le Faraonoske: „Tu tuke kide avri, kana man te
modľinav vaš tu, vaš tire služobňika the manuša, hoj o RAJ te odlel tutar
the tire kherestar le žaben a te aven ča andro Nil.“
6 „Tajsa,“ phenďa o Faraonos.
Akor o Mojžiš phenďa: „Mi ačhel pes avke, sar phenďal, hoj te džanes,
hoj ňiko nane ajso sar o RAJ, amaro Del.
7 O žabi oddžana tutar, tire kherendar, tire uradňikendar the
manušendar. Ačhena ča andro Nil.“
8 Avke o Mojžiš the o Aron odgele pašal o Faraonos. Paľis o Mojžiš igen
mangelas le RAJES, hoj le Faraonostar te odlel le žaben, saven pre leste
bičhaďa.
9 O RAJ kerďa avke, sar les mangelas o Mojžiš. A o žabi andro khera, pro
dvori the pro maľi murdaľile.
10 O Egipťana len skidle upre a thode pro bare kopi a o khandipen lendar
sas pal calo Egipt.
11 Sar o Faraonos dikhľa, hoj o žabi murdaľile, zoraľarďa peskro jilo sar
bar a na šunďa len, avke sar phenďa o RAJ.

Trito rana: o komara

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel e
paca a te demel laha pal o prachos pre phuv, a o prachos pes čerinela pro
komara pal calo Egipt.“
13 On oda kerde. O Aron nacirdňa o vast la pacaha a demaďa pre phuv
pal o prachos. Oda prachos andre calo Egipt pes čerinďa pro komara, a
gele pro manuša the pro dobitkos.
14 The o čaroďejňika kamle te prianel le komaren, ale našťi oda kerde.
A o komara trapinenas dureder le manušen the le dobitkos.
15 Akor o čaroďejňika phende le Faraonoske: „Kada kerďa o Del!“ Ale le
Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar a na šunďa len, avke sar oda phenďa o
RAJ.

Štarto rana: o muchi

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sar o Faraonos džala sig tosara paš
o paňi, dža anglal leste a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ: Premuk mire
manušen, hoj man te lašaren!

17 Bo te na premukeha mire manušen, bičhavava pre tute, pre tire
uradňika, pre tire manuša the pre tire khera le muchen. Andro khera
le Egipťanengre ena pherdo muchi; mek až e phuv ela zaučhardi le
muchenca.
18 Ča andre phuv Gošen, kaj bešen mire manuša, na bičhavava le
muchen, hoj te džanes, hoj me, o RAJ, som andre kadi phuv.
19 Kerava rozďjel maškar mire manuša the maškar tire manuša. A kada
znameňje pes sikavela tajsa.‘ “
20 O RAJ ada the kerďa. Andre le Faraonoskro palacis the andre leskre
uradňikengre khera, avle pherdo muchi, sar e kaľi chmara a zňičinde e
phuv andro calo Egipt.
21 Akor o Faraonos vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge: „Džan
a obetinen tumare Devleske andre kadi phuv.“
22 O Mojžiš leske phenďa: „Ada na ela mištes kade te kerel, te obetinas le
RAJESKE, amare Devleske, oda, so prekal o Egipťana hin džungipen. Bo te
angle lende obetinaha oda, so lenge hin džungalo, či amen na murdarena
vaš oda le barenca?
23 Mušinas te džal trin dživeseskro drom pre pušťa a ode te obetinel le
RAJESKE amare Devleske, avke sar amenge prikazinel.“
24 O Faraonos phenďa: „Mukava tumen, hoj te obetinen le RAJESKE,
tumare Devleske, pre pušťa, ale ča ma džan igen dur. Mangen tumen
the vaš mande.“
25 O Mojžiš odphenďa: „Sar pašal tu džava het, modľinava man vaš
tuke ko RAJ, a tajsa oddžana o muchi tutar, tire uradňikendar the tire
manušendar. Ale ča pale te na thoves amenca avri, hoj na premukeha le
manušen te džal te obetinel le RAJESKE.“
26 Paľis o Mojžiš odgeľa le Faraonostar a mangelas le RAJES.
27 O RAJ kerďa avke sar mangelas o Mojžiš. O muchi odgele le
Faraonostar, leskre uradňikendar the leskre manušendar, a na ačhiľa ode
aňi jekh mucha.
28 Ale the akana o jilo le Faraonoskro zoraľiľa sar bar a na premukľa le
manušen.

9

Pandžto rana: o dobitkos murdaľol

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža pale ko Faraonos a phen leske, hoj
kada phenel o RAJ, o Del le Hebrejengro: ‚Premuk mire manušen, hoj
mange te služinen.
2 Ale te len na premukeha a zľikereha len,
3 potrestinava tut avke, hoj bičhavava baro nasvaľiben pre savoro tiro
dobitkos – pro graja, somara, ťavi, gurumňa, bakre the pro kozi.
4 A kerava rozďjel maškar o dobitkos le Izraeloskro the maškar o
dobitkos le Egiptoskro avke, hoj le Izraelitenge na merela aňi jekh džviros.
5 Me, o RAJ, oda kerava tajsa.‘ “
6 Avke o RAJ oda pre aver džives the kerďa. Savoro dobitkos le
Egipťanengro murdaľiľa, ale le Izraelitengro na.
7 O Faraonos pes dophučľa, či le Izraelitengre dobitkostar ňič na
murdaľiľa, a čačes sas avke. Ale the avke le Faraonoskro jilo sas zoralo
a na premukľa le Izraeliten.

Šovto rana: o vredi

8 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Len le vastenca o prachos
andral o bov a o Mojžiš mi čhivel oda andro luftos anglo Faraonos.
9 A pal calo Egipt e balvaj rozphurdela o prachos a olestar pes čhivela
avri pro manuša the pro dobitkos o hňisava vredi.“
10 Avke ile o prachos andral o bov, gele anglo Faraonos a o Mojžiš
rozčhiďa oda andro luftos. A pro manuša the pro dobitkos avle avri o
hňisava vredi.
11 O čaroďejňika le Egipťanengre našťi gele anglo Mojžiš, bo o vredi sas
pre lende the pre savore Egipťana.
12 Ale o RAJ avke kerďa, hoj le Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar, a vašoda
len na šunďa, avke sar phenďa o RAJ prekal o Mojžiš.

Eftato rana: o brišind le krupenca

13 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš: „Sig tosara dža anglo Faraonos a phen
leske, hoj kavke phenel o RAJ, o Del le Hebrejengro: ‚Premuk mire
manušen, hoj mange te služinen,
14 bo akana bičhavav pre tu, pre tire uradňika the pre tire manuša savore
rani, hoj te sprindžares, hoj pre caľi phuv nane ajso sar me.
15 Imar akor tut šaj khosľom tele pale phuv, sar hazdňom miro vast a
maravas tut the tire manušen le meribnaskre nasvaľibnaha.
16 Ale mukľom tut te dživel ča vaš oda, hoj pre tute te sikavav miri zor a
hoj pal miro nav pes te vakerel pal caľi phuv.
17 No tu tut mek furt hazdes upre a na kames te premukel mire manušen.
18 Vašoda tajsa kajso časos bičhavava pre phuv ajso baro brišind le
krupenca, savo mek na sas andro Egipt, kanastar hino dži adadžives.
19 Akana sig de te garuvel tire stadi the savoro, so tut hin pre maľa, bo
sar chudela te del oda brišind, merena savore manuša the stadi, so ena
avri.‘ “
20 Akor varesave le Faraonoskre uradňika, save daranďile le RAJESKRE
lavendar, ľigende peskre otroken andro kher a le staden andro maštalňi.
21 Aver džene, save ola lava na priile, mukle peskre otroken the staden
pre maľa.
22 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Hazde upre o vast ko ňebos, hoj
pre calo Egipt te del baro brišind le krupenca: pro manuša, pro dobitkos
the pre savore rastlini andre odi phuv.“
23 Sar o Mojžiš hazdňa peskri paca ko ňebos, o RAJ kerďa, hoj te
herminel, te del o brišind le krupenca a te maren o bleski pre phuv. Avke
o RAJ kerďa andro Egipt,
24 hoj delas baro brišind le krupenca a marenas o bleski. Kada mek na
sas andro Egipt, kanastar ačhiľa narodoske.
25 Oda brišind le krupenca delas pre savoreste, so sas pre maľa andro
Egipt, či pro manuša vaj pro dobitkos, a zňičinďa savore rastlini the
phagerďa o stromi pre maľa.
26 Ča andre phuv Gošen kaj bešenas o Izraeliti na delas oda baro brišind.
27 Paľis peske o Faraonos diňa te vičinel le Mojžiš the le Aron a phenďa
lenge: „Akana kerďom binos. O RAJ hino čačipnaskro a man the mire
manušen nane čačipen.
28 Mangen le RAJES, bo imar amen hin dos le Devleskre perumendar the
krupendar. Premukava tumen, na mušinen kade te ačhel.“
29 O Mojžiš leske odphenďa: „So ča džava avri andral o foros, hazdava
mire vasta ko RAJ a mangava les. O perumi the o brišind le krupenca
preačhela, hoj te prindžares, hoj e phuv hiňi le RAJESKRI.

30 Ale me džanav, hoj tu the tire uradňika tumen the avke mek na darana
le RAJESTAR, le Devlestar.“
31 O ľanos the o jačmeňis sas zňičimen, bo imar akor sas o jačmeňis
andro klasi a pro ľanos sas o kvitki.
32 Ale ňisavi pšeňica na sas zňičimen, bo barol nasigeder.
33 Paľis o Mojžiš odgeľa le Faraonostar avri andral o foros a hazdňa o
vasta ko RAJ. O perumi preačhile a o brišind le krupenca imar na delas
buter pre phuv.
34 Sar o Faraonos dikhľa, hoj o brišind le krupenca the o perumi
preačhile, kerelas dureder o bini. Leskro jilo the leskre uradňikengre jile
ačhile barune.
35 Le Faraonoskro jilo ačhiľa mek furt zoralo a na premukľa le Izraeliten,
avke sar oda o RAJ anglal phenďa prekal o Mojžiš.

10

Ochtoto rana: o kobilki

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža ko Faraonos. Me zoraľarďom
o jilo le Faraonoske a the leskre uradňikenge, hoj maškar lende te kerav
kala znameňja,
2 a hoj te vakeres tire čhavenge the vnukenge pal oda, so kerďom andro
Egipt, hoj tumen te džanen, hoj me som o RAJ.“
3 Avke o Mojžiš the o Aron gele ko Faraonos a phende leske: „Kada phenel
o RAJ, o Del le Izraelitengro: ‚Mek keci tuke ľikerela, hoj tut angle ma te
pokorines? Premuk mire manušen, hoj man te džan te lašarel!‘
4 Te na premukeha mire manušen, mek tajsa anava pre tiri phuv le
kobilken.
5 Ena ajci but, hoj zaučharena caľi phuv a na dičhola la. Chana savoro,
so tumenge ačhiľa paloda, sar delas o brišind le krupenca, a pal e maľa
obchana savore stromi.
6 Pherarena tiro palacis, o khera tire uradňikengre the savore khera
andro Egipt. Ajso vareso mek na dikhle tire dada, aňi o phure dada
akorestar, sar avle andre kadi phuv dži adadžives.“ Paľis o Mojžiš odgeľa
le Faraonostar.
7 Le Faraonoskre uradňika phende: „Dži kana mek amenge kada murš
kerela pharipen? Premuk ole manušen, hoj te lašaren le RAJES, peskre
Devles. Tu na dikhes pre oda, hoj o Egipt ela zňičimen?“
8 Paľis le Mojžiš the le Aron ande pale anglo Faraonos a ov lenge phenďa:
„Džan a lašaren le RAJES, tumare Devles! Ale oda ko tumenca kamel te
džal?“
9 O Mojžiš odphenďa: „Amen džaha savore, či terne abo phure, laha
peha amare čhaven, amare čhajen, le bakren the o dobitkos, bo kamas te
džal te oslavinel o inepos pre le RAJESKRI pačiv.“
10 O Faraonos lenge odphenďa: „Lav vera pro RAJ, hoj tumen na mukava
te džal het tumare čhavenca. Bo tumen gondoľinen te kerel vareso
nalačho.
11 Avke na! Šaj džan ča tumen o murša te lašarel le RAJES, avke sar oda
kamenas.“ A tradle len avri pašal o Faraonos.
12 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Nacirde o vast pro Egipt, hoj te
aven andre odi phuv o kobilki a te chan tele savore rastlini, so ačhile pal
o brišind le krupenca.“

13 Avke o Mojžiš hazdňa peskri paca upral o Egipt a o RAJ bičhaďa andre
odi phuv e balvaj le vichodostar. E balvaj phurdelas calo džives the calo
rat a tosara ode anďa le kobilken.
14 O kobilki avle pre calo Egipt a bešle peske všadzik andre odi phuv.
Sas ajci but, sar šoha angloda na sas a aňi paloda na ela.
15 Caľi phuv andro Egipt sas ole kobilkendar kaľi. Chale savoro, so ačhiľa
pal o brišind le krupenca, savoro pal o stromi the pal o maľi. Ňič zeleno
na ačhiľa andro Egipt, aňi pro stromi, aňi pro maľi.
16 Avke o Faraonos sig vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa: „Kerďom
binos anglo RAJ, angle tumaro Del the angle tumende.
17 Mangav tut odmuk mange mek jekhvar a modľin tut ko RAJ ke tiro
Del, hoj mandar te odlel kadi meribnaskri rana.“
18 Avke o Mojžiš odgeľa lestar a mangelas le RAJES,
19 a o RAJ visarďa e balvaj, hoj te phurdel zorales le zapadostar. Odi
balvaj odľigenďa savore kobilken andro Lolo moros*. Avke andre calo
Egipt na ačhiľa aňi jekh kobilka.
20 Ale o RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske, a vašoda na premukľa le
Izraeliten.

Eňato rana: o kaľipen

21 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Hazde tiro vast ko ňebos a pro
Egipt avela ajso kaľipen, hoj pes dela te chudel.“
22 Akor o Mojžiš hazdňa o vast ko ňebos a andre calo Egipt sas trin džives
baro kaľipen,
23 avke hoj o Egipťana jekh avres na dikhenas. A ňiko na odgeľa trin
džives pal oda than, kaj sas. Ale ode, kaj bešenas o Izraeliti, sas o švetlos.
24 Akor o Faraonos vičinďa ke peste le Mojžiš a phenďa: „Džan, služinen
le RAJESKE a the tumare čhave šaj džan tumenca! Muken kade ča o stadi
the o dobitkos.“
25 O Mojžiš leske odphenďa: „Akor amen mušines tu te del oda, so
amenge kampela pro obeti the pro labarde obeti, hoj te anas le RAJESKE,
amare Devleske.
26 Na, amen las peha the amaro dobitkos. Na ačhela kade ňisavo džviros,
bo lendar peske kidaha avri oda, so kampela pre služba le RAJESKE, amare
Devleske. Amen mek na džanas, so kampel pre obeta le RAJESKE, medik
ode na dodžaha.“
27 Ale o RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske, a vašoda len na kamľa te
premukel.
28 A o Faraonos phenďa le Mojžišoske: „Dža mandar het a ma opovažin
tut mange pale te sikavel pro jakha, bo oda džives, sar tut dikhava,
mereha!“
29 „Mi ačhel pes avke, sar phenďal,“ odphenďa leske o Mojžiš. „Imar
man šoha na dikheha!“

11

E dešto rana

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Mek jekh rana mukava pro Faraonos
the pro Egipt. Paľis tumen premukela a na ča premukela, ale tradela avri
savoren.
2 Phen le manušenge, hoj dojekh murš the dojekh džuvľi peske te
mangen peskre susedendar rupune the somnakune veci.“

---

* **10:19** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

3 O RAJ kerďa, hoj o Izraeliti te arakhen milosť andro jakha le
manušengre andro Egipt. Le Mojžiš denas andro Egipt bari pačiv the o
uradňika le Faraonoskre the o manuša.
4 Paľis o Mojžiš phenďa le Faraonoske: „Kada phenel o RAJ: ‚Pal jepaš
rat, predžava prekal o Egipt.
5 A merela dojekh čhavoro andro Egipt, savo ešebno uľiľa. Oda le
Faraonoskre čhastar, savo majinel te bešel pro tronos, dži ko čhavo la
otrokiňakro, savi erňinel e pšeňica, a the savoro ešebno le dobitkostar.
6 Pal calo Egipt šunďola baro roviben, savo mek na sas aňi imar na ela.
7 A pre ňisavo Izraelitas mek aňi o rikono na bašola, aňi pre lengre
džviri.‘ Paľis sprindžarena, hoj me o RAJ kerav rozďjel maškar o Egipt the
maškar o Izrael.“
8 Paloda leske o Mojžiš phenďa: „Avena ke ma savore tire uradňika,
banďona angle ma a mangena man: ‚Dža het savore tire manušenca, save
pal tu džan.‘ A me akor džava het.“ Avke o Mojžiš odgeľa pašal o Faraonos
igen choľamen.
9 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „O Faraonos tumen na šunela. Vašoda
pes andro Egipt ačhena mek but mire zazraki.“
10 O Mojžiš the o Aron kerde savore ola zazraki anglo Faraonos, ale o RAJ
le Faraonoske zoraľarďa o jilo, a vašoda le Izraeliten andral peskri phuv
na premukľa.

12

E Patraďi

1 Andro Egipt o RAJ le Mojžišoske the le Aronoske phenďa:
2 „Kada čhon prekal tumende ela ešebno le čhonendar a ela ešebno čhon
andro berš.
3 A den te džanel savore manušenge andral o Izrael: Andro dešto džives
andre kada čhon dojekh murš mušinel te kidel avri jekhe bakrores: jekhes
vaš dojekh kher.
4 Te varesavi famelija hiňi cikňi a na dochaľahas ole bakrores, mi chan
jekhetane le nekpašeder susedaha jekhe bakrores: pal oda, keci hine
džene a ko keci chal.
5 O džviros mušinel te el beršeskro samcos bi e chiba, šaj les kiden avri
le bakrendar abo le kozendar.
6 Pal oda bakroro pes mušinena te starinel dži andro dešuštarto (14.)
džives andre oda čhon, paľis savore Izraeliti ke račate murdarena ole
bakroren.
7 O manuša mušinen te makhel leskre rateha e zarubňa pal o seri the
upral o vudar andre oda kher, kaj chana le bakrores.
8 Odi rat o mas pekena pre jag a chana les le mareha bi o kvasos the le
kirke bilinenca.
9 Našťi chan oda mas jalo aňi tado, ale ča peko pre jag – le šereha, le
pindrenca the le vnutornosťenca.
10 A dži tosara lestar ma muken ňič, ale te ačhela vareso, mušinen oda
te zlabarel pre jag.
11 Kavke les chana: Avena urde a phandena pašal tumende o sirimos,
pro pindre tumende ela o sandali a andro vasta e palica. Chana les sig, bo
oda hin e Patraďi pre pačiv le RAJESKE.
12 Odi rat predžava prekal o Egipt a murdarava ode savore ešebnen a
oda le manušendar dži o dobitkos. A anava o sudos pre savore devla andro
Egipt. Me som o RAJ.

13 O rat, so ela pro zarubňi, sikavela, save hin tumare khera. Sar marava
le Egipt, obdžava tumen le meribnaskra ranaha, bo dikhava o rat.
14 Kada džives tumenge leperena. Leperena tumenge les sar inepos
pre pačiv le RAJESKE. Oslavinena les pokoleňje pro pokoleňje sar večno
prikazis.“

O inepos le Marengro bi o Kvasos

15 O RAJ phenďa: „Efta dživesa chana o mare bi o kvasos. Pro ešebno
džives mušinen andral tumare khera te čhivel het savoro kvasos. A te
vareko andre kala efta dživesa chala vareso le kvasoha, akor oda dženo
ela tradlo het mire manušendar.
16 Ešebno džives the eftato džives, tumen zdžana, hoj man te lašaren. A
ňisavi buči našťi keren andre kala dživesa, ale ča šaj pripravinen o chaben.
17 Doľikeren kada inepos le Marengro bi o Kvasos, bo andre oda džives
iľom avri tumare kmeňi andral o Egipt. Pro furt mušinen oda džives te
oslavinel sar prikazis, pokoleňje pro pokoleňje.
18 O mare bi o kvasos chudena te chal rači dešuštarto (14.) džives andro
ešebno čhon dži rači andro bišujekhto (21.) džives oda čhon.
19 Efta džives tumen našťi avel andre tumaro kher ňisavo kvasos. Sako,
ko chala vareso le kvasostar, ela avritradlo le narodostar, či hino Izraelitas
abo cudzincos.
20 Na chana ňič, andre soste hin o kvasos. Všadzik, kaj bešena, chana
ča o mare bi o kvasos.“

Ešebno Patraďi

21 O Mojžiš vičinďa savore izraelike vodcen a phenďa lenge: „Džan a
kiden tumenge avri bakrores andral o stados prekal tumare fameliji a
murdaren les sar Patraďakre bakrores.
22 Paľis len konaricis le izopostar, močinen les andro rat, so hin andro
čaroro, a makhen leha o zarubňi upral the pal soduj seri pre tumaro kher.
A dži tosara ňiko tumendar te na avel avri andral o kher.
23 Sar o RAJ predžala prekal o Egipt, hoj ode te murdarel le Egipťanen,
dikhela o rat pro zarubňi upral the pal soduj seri a na domukela le
meribnaskre aňjeloske, hoj te džal andre tumare khera te murdarel.
24 Tumen the tumare čhave mušinen te doľikerel kada prikazis pro furt.
25 Sar avena andre phuv, pal savi o RAJ tumen diňa vera, hoj dela la
tumenge, doľikeren kada inepos pro furt.
26 A te tumendar jekhvar phučena tumare čhave: ‚Soske oslavinas kada
inepos?‘
27 phenena lenge: ‚Kadi Patraďakri obeta keras pre pačiv le RAJESKE, bo
ov obgeľa o khera le Izraelitengre andro Egipt, sar murdarďa le Egipťanen
a amare khera zachraňinďa.‘ “ Akor o Izraeliti pele pro khoča anglo RAJ a
lašarenas les.
28 Paľis gele a kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske the le
Aronoske.
29 Sar sas pal jepaš rat, o RAJ murdarďa savore ešebne čhaven andro
Egipt, a oda le Faraonoskre čhastar, savo majinďa te bešel pre leskro
tronos, dži ko ešebno čhavo oleskro, ko sas phandlo andre bertena, a the
savoro ešebno le dobitkostar.
30 Odi rat o Faraonos, leskre uradňika the savore Egipťana ušťiľe, bo sas
baro roviben pal calo Egipt. Na sas kher, andre savo na sas murdardo
ešebno čhavoro.
31 O Faraonos mek odi rat vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge:
„Ušťen! Džan het mire manušendar, tumen the o Izraeliti! Džan a lašaren
le RAJES, avke sar kamenas!

32 Len tumenge tumare stadi the dobitkos, avke sar mangenas a džan! A
mangen o požehnaňje the prekal mande!“
33 The o Egipťana igen mangenas le Izraeliten, hoj sig te džan het andral
lengri phuv, bo phenenas: „Te ačhena kade, savore meraha.“

O Izraeliti džan avri andral o Egipt

34 Avke o Izraeliti peske ile le čarenca o chumer bi o kvasos, thode andro
zajdi a ľigenenas pre peskre phike.
35 O Izraeliti kerde avke, sar lenge phenďa o Mojžiš, a mangenas peske
le Egipťanendar rupune the somnakune veci the gada.
36 O RAJ kerďa avke, hoj o Egipťana te presikaven pačiv le Izraelitenge a
te den lenge savoro, so lendar mangenas. Kavke on ile het o barvaľipen le
Egipťanendar.
37 Paľis o Izraeliti pes mukle andral o Raamses a gele andro Sukot. Sas
vaj 600 000 murša, bi o džuvľa the bi o čhave.
38 A džanas lenca but aver manuša, but stadi the dobitkos.
39 Ole chumerestar, so ile andral o Egipt, pekle o mare bi o kvasos, bo on
len odarik sig tradle avri a na sas len časos te pripravinel o chumer aňi o
chaben pro drom.
40 O Izraeliti bešenas andro Egipt štar šel the tranda (430) berš.
41 Le RAJESKRE manuša avle avri andral o Egipt ipen pro posledno džives
ole 430 beršenge.
42 Oda sas e rat, kana o RAJ caľi rat stražinelas le Izraeliten, hoj len
te ľidžal avri andral o Egipt. Vašoda odi rat ela le RAJESKRI pro furt a
o Izraeliti ena upre andre odi rat a stražinena sako berš, pokoleňje pro
pokoleňje.

O prikazi pal e Patraďi

43 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Kada tumenge
prikazinav pal e Patraďi: Ňisavo cudzincos kale Patraďakre chabenestar
našťi chal.
44 Olestar šaj chal dojekh otrokos, savo sas cindo vaš o love, te ela
obrezimen.
45 Aňi ňisavo cudzincos olestar našťi chal, aňi oda, ko kerel buči prekal
tumende.
46 Mušinen calo chaben te chal andre tumare khera. Našťi lestar ňič
ľidžan avri a aňi jekh kokalos na phagena.
47 Kavke savore Izraeliti mušinen te oslavinel kada inepos.
48 Te vareko, ko nane Izraelitas, kamela te oslavinel e Patraďi jekhetane
tumenca, mušinel dojekh murš andral leskro kher pes te del te obrezinel.
Paľis šaj oslavinel e Patraďi, avke sar the o Izraelitas. Ale ňisavo dženo,
ko na ela obrezimen, našťi lestar chal.
49 Kada zakonos mušinena te doľikerel o Izraeliti the o cudzinci, save
bešena maškar tumende.“
50 Savore Izraeliti kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske the le
Aronoske.
51 Andre oda džives o RAJ iľa avri andral o Egipt savore izraelika kmeňi.

13

O prikazis pal o ešebna muršora

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

2 „Pošvecin mange dojekhe ešebne muršes, savo uľola le Izraelitengre
džuvľenge. Bo dojekh ešebno hin miro a oda le manušendar the le
dobitkostar.“
3 O Mojžiš phenďa le manušenge: „Leperen tumenge pre kada džives,
andre savo avľan avri andral o Egipt, kaj sanas otroka. Bo o RAJ tumen
odarik iľa avri peskre zorale vasteha. Vašoda našťi chan ňič, andre soste
hin o kvasos.
4 Tumen adadžives adarik džan avri andro ešebno čhon Abib*.
5 Sar tumen o RAJ ľidžala andre phuv le Kanaančanengri, le Chetita-
nengri, le Amorejčanengri, le Chivijengri the le Jebusejengri, so tumare
dadenge la veraha phenďa, hoj la dela tumenge – e phuv, kaj čuľal o thud
the o medos – akor sako berš andre oda čhon oslavinena kada inepos.
6 Efta dživesa chana o mare bi o kvasos a pro posledno džives oslavinena
o inepos pre le RAJESKRI pačiv.
7 O mare bi o kvasos chana efta džives. A ňič, andre soste hin o kvasos,
pes našťi arakhel maškar tumende, aňi andre cal'i tumari phuv.
8 Andre oda džives tumare čhavenge phenena avke: ‚Me kerav ada vaš
oda, so o RAJ kerďa prekal ma, sar avľom avri andral o Egipt.‘
9 Kada inepos ela pre tumende sar varesavo znakos, so hin priphandlo
pro vast the pro čekat. Oda tumenge leperela, hoj furt te vakeren a te
sikľon o zakonos le RAJESKRO, bo ov tumen iľa avri andral o Egipt peskre
zorale vasteha.
10 Oslavinen kada inepos sako berš andre ajso džives.
11 O RAJ tumen anela andre le Kanaančanengri phuv, avke sar la veraha
phenďa, hoj la dela tumenge the tumare dadenge. Sar tumenge la dela,
12 tumen dena prekal o RAJ dojekhe ešebne muršes, savo uľola la
džuvľake the le dobitkoske, bo oda hin le RAJESKRO.
13 Dojekhe somaris, so uľol ešebno šaj cinen avri avke, hoj dena vaš
leste bakrores. A te ada na kerena, phagena leske e meň. Dojekhe ešebne
muršores tumare čhavendar mušinen te cinel avri.
14 Te tumendar varekana phučena tumare čhave: ‚Oda so kada hin?‘
Odphenena lenge: ‚O RAJ amen iľa avri andral o Egipt peskre zorale
vasteha, andral odi phuv, kaj samas otroka.
15 Sar o Faraonos sas zoralejileskro a na kamelas amen te premukel, o RAJ
murdarďa savoro muršikano ešebno andro Egipt, oda le manušendar the
le dobitkostar. Vašoda akana obetinas le RAJESKE savore ešebne samcen
le dobitkostar, ale peskre ešebne čhaven cinas avri.‘
16 Kada tumenge ela pro leperiben, sar o znakos pro vast the pro čekat,
hoj o RAJ amen iľa avri andral o Egipt peskre zorale vasteha.“

O chmarakro the o jagalo slupos

17 Sar o Faraonos premukľa le Izraeliten, o Del len na ľidžalas le dromeha
prekal le Filišťincengri phuv, kajte sas charneder. Bo o Del peske phenďa:
„Te pes mire manuša mušinena te marel andro mariben, šaj čerinena
peskro gondoľišagos a šaj pes visarena pale andro Egipt.“
18 Vašoda len o Del ľidžalas pal e pušťa paš o Lolo moros. O Izraeliti
džanas avri andral o Egipt avke sar slugaďa pripravimen andro mariben.
19 O Mojžiš iľa peha the le Jozefoskre kokala. Bo o Jozef phandľa la
veraha le Izraeliten: „Sar tumen o Del zachraňinela, mušinen tumenca
te lel adarik mire kokala.“
20 Sar odgele andral o Sukot, kerde peske taboris andro Etam pro agor la
pušťake.

---

* **13:4** Oda hin adadžives o čhon Nisan.

21 O RAJ džalas angle lende dživese andro chmarakro slupos, hoj lenge te sikavel o drom, a rači andro jagalo slupos, hoj lenge te švicinel. Avke on šaj džanas the dživese the rači.
22 O chmarakro slupos dživese na odgeľa anglal o manuša, aňi rači o jagalo slupos.

14

O Izraeliti paš o moros

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge, hoj pes te visaren pale a te keren peske taboris anglo Pi-Hachirot maškar o Migdol the moros. Ode tumenge keren taboris anglo Baal-Cefon paš o moros.
3 O Faraonos peske gondoľinela pal o Izraeliti, hoj na džanen, kaj džan, a hoj andre pušťa našľona.
4 Me zoraľarava le Faraonoske o jilo a ov lela peskri armada a džala pal tumende. Pro Faraonos the pre leskre savore slugaďa man oslavinava a o Egipťana sprindžarena, hoj me som o RAJ.“ A o Izraeliti oda avke kerde.
5 Sar o Faraonos šunďa, hoj o Izraeliti imar gele het, ov the leskre uradňika čerinde peskro gondoľišagos a phende peske: „So amen kerďam, hoj mukľam le Izraeliten te džal het? Našaďam peskre otroken!“
6 Avke o Faraonos diňa te pripravinel peskro maribnaskro verdan a iľa peha peskra armada:
7 Šov šel (600) avrikidle maribnaskre verdana the savore verdana andral o Egipt. Pre dojekh verdan sas trin slugaďa.
8 O RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske a džalas pal o Izraeliti. On odarik džanas avri sar viťaza le hazdle vasteha.
9 O Egipťana džanas pal o Izraeliti la armadaha, pro graja, le maribnaskre verdanenca the savore slugaďenca, a dochudle len, sar taborinenas paš o moros paš o Pi-Hachirot anglo Baal-Cefon.
10 Sar o Faraonos sas pašeder paš lende, o Izraeliti dikhle, hoj avel pal lende e egiptsko armada. Igen daranďile a vičinenas pro RAJ, hoj lenge te pomožinel.
11 A phende le Mojžišoske: „Či sas frima hrobi andro Egipt? Anďal amen kade, hoj te meras pre pušťa! So amenge kerďal? Soske amen iľal avri andral o Egipt?
12 Se na phenahas tuke mek andro Egipt: ‚De amen smirom. Amen služinaha le Egipťanenge‘? Se sas feder te služinel le Egipťanenge, sar te merel pre pušťa.“
13 O Mojžiš lenge odphenďa: „Ma daran tumen! Aven zorale a dikhena, hoj adadžives tumen o RAJ zachraňinela. Le Egipťanen, saven adadžives dikhen, imar šoha na dikhena.
14 O RAJ pes marela vaš tumenge a tumen avena čhit.“

O Izraeliti predžan prekal o Lolo moros

15 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Soske vičines ke ma, hoj tuke te pomožinav? Phen le Izraelitenge, hoj te džan anglal!
16 Tu hazde tiri paca, nacirde o vast pro moros a rozďelinela pes, hoj o Izraeliti te predžan prekal leste pal e šuki phuv.
17 Ale me zoraľarava o jile le Egipťanenge. Džana pal tumende a me man akor oslavinava pro Faraonos, pre leskri armada the pro maribnaskre verdana, pre leskre murša the graja.

18 Avke o Egipťana sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar zňičinava caľa
leskra armada.“
19 Akor le Devleskro aňjelos, savo džalas anglo Izraeliti, pes hazdňa a
ačhaďa pes pal lende a the o chmarakro slupos, so sas angle lende, pes
hazdňa a ačhaďa pes pal lende
20 a sas maškar o Egipťana the Izraeliti. Odi chmara kerďa oda, hoj caľi
rat sas le Egipťanen o kaľipen a le Izraeliten o švetlos. Avke pes caľi rat
našťi približinde jekh paš aver.
21 O Mojžiš hazdňa o vast upral o moros a o RAJ diňa te phurdel pro
moros zoraľi balvaj pal o vichodos a čerinďa o moros pre šuki phuv.
Rozphurdľa o paňi pro duj seri
22 a o paňi ačhelas sar muros pal e čači the baľogňi sera. Avke o Izraeliti
džanas maškaral pal e šuki phuv.
23 O Egipťana džanas pal lende andro moros: savore le Faraonoskre
murša pro graja the maribnaskre verdana.
24 Ale sar vidňisaľolas, o RAJ dikhľa andral o jagalo the chmarakro slupos
pro taboris le Egipťanengro a kerďa maškar lende baro zmetkos.
25 Pre lengre verdana kerďa, hoj o kereki phares te bondžaľon, a vašoda
on šaj džanas ča lokes. O Egipťana vakerenas: „Denašas le Izraelitendar,
bo o RAJ pes vaš lende marel.“

O Egipťana tašľon andro moros

26 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Nacirde o vast upral o moros, hoj o paňa
pes pale te visaren pro Egipťana, pre lengre murša the pro verdana.“
27 Avke o Mojžiš nacirdňa o vast upral o moros a pro tosara pes o
paňi pale visarďa pre peskro than. O Egipťana denašenas, ale o RAJ len
začhorďa le bare paňeha maškar o moros.
28 O paňi pes visarďa pale a zaučharďa la armada, le muršen pro graja
the o verdana, save džanas pal o Izraeliti. Ňiko lendar na ačhiľa džido.
29 Ale o Izraeliti pregele maškaral pal e šuki phuv, sar o paňi ačhelas
andro moros sar muros pal e čači the baľogňi sera.
30 Oda džives o RAJ zachraňinďa le Izraeliten andral le Egipťanengre
vasta. O Izraeliti dikhle le Egipťanen, hoj hine mule pro moroskro brehos.
31 Sar dikhle le RAJESKRI zor, so sikaďa pro Egipťana, akor pes daranas
le RAJESTAR. Pačanďile leske the leskre služobňikoske, le Mojžišoske.

15

Le Mojžišoskri giľi

1 Akor o Mojžiš the o Izraeliti giľade kadi giľi le RAJESKE:
„Giľavava le RAJESKE,
bo igen pes oslavinďa;
čhiďa le muršes leskre grajeha andro moros.

2 Miri zor the miri giľi hin o RAJ,
bo ov man zachraňinďa.
Ov hino miro Del, lašarav les;
o Del mire dadeskro, kamav les te bararel.
3 O RAJ hino zoralo andro mariben;
leskro nav hin RAJ.
4 Ov le Faraonoskre maribnaskre verdana the le slugaďen čhiďa andro
moros;
leskre nekfeder veľiťeľa mule andro Lolo moros.

5 O baro paňi len učharďa andre;
pele dži tele andro moros sar bar.
6 Tiro čačo vast, ó, RAJEJA,
hino la bara zoraha slavno;
tiro čačo vast, ó, RAJEJA, zňičinela le ňeprijaťeľis.

7 Tu tira slavaha čhives tele olen, ko pre tute džan.
Bičhaves pre lende tiri choľi, so len zlabarel sar phus.
8 Tu phurdehas pro moros
a o paňi ačhelas sar hradza;
ačhelas sar muros,
sar te fadžinďahas e hlbina le moroskri.
9 O ňeprijaťeľis phenďa:
‚Denašav pal lende a chudava len.
Rozďelinava lengro barvaľipen
a lava mange, so kamava.
Cirdava avri e šabľa
a zňičinava len.‘
10 Tu pre lende phurdľal a začhiďa len o moros.
Tašľile sar olovos andro bare paňa.
11 Ko maškar o devla hino ajso sar tu, RAJEJA?
Ko hino ajso slavno the sveto?
Ko šaj kerel ajse zazraki the znameňja sar tu?

12 Tu pre lende nacirdňal tiro vast
a chaľa len e phuv.
13 Tire verne kamibnaha ľidžahas kada narodos,
savo tuke cinďal avri.
Tira zoraha len ľidžahas
andre tiri sveto phuv.
14 O narodi oda šunde a daranas;
o Filišťinci izdranas andre bari dar.
15 Akor o vodci andro Edom predarandile,
e dar zaiľa le vodcen andral o Moab;
o Kanaančana daratar našade peskri zor.
16 Avľa pre lende igen bari dar;
sar dikhle tiri zor,
ačhile čhit sar bar,
medik na pregele o moros tire manuša,
ó, RAJEJA, tire manuša, saven cinďal avri.
17 Tu len doaneha
a thoveha te bešel pre tiro verchos;
ode, RAJEJA, kaj tuke pripravinďal o than te bešel;
o Svetostankos, ó, Adonaj, so zathoďal tire vastenca.

18 O RAJ kraľinel večňe a pro furt.“

19 Sar le Faraonoskre graja, o maribnaskre verdana the o murša pro graja gele andro moros, o RAJ len začhiďa le paňeha, ale o Izraeliti pregele maškar o moros pal e šuki phuv.
20 E prorokiňa Mirijam, le Aronoskri pheň, iľa andro vast e čerkutka a pal late džanas savore džuvľija. Bašavenas pro čerkutki the khelenas.
21 E Mirijam chudňa te giľavel:

„Giľaven le RAJESKE, bo igen pes oslavinďa!
Le grajes the le jazdcos čhiďa andro moros.“

O paňi paš e Mara the paš o Elim

22 Paľis o Mojžiš le Izraelitenca odgele pašal o Lolo moros a doavle pre
pušťa Šur. Trin džives phirenas pal e pušťa, ale na arakhle ode paňi.
23 Doavle pre oda than, so pes vičinel Mara, ale o paňi odarik našťi pile,
bo sas kirko. Vašoda oda than vičinenas Mara*.
24 Avke o manuša reptinenas pro Mojžiš: „So pijaha?“
25 Akor o Mojžiš igen mangelas le RAJES a ov leske sikaďa o kašt. Sar les
o Mojžiš čhiďa andro paňi, oda paňi ačhiľa lačho a delas pes te pijel.
Ode lenge o RAJ diňa o zakoni the o prikazaňja a skušinelas len.
26 A phenďa: „Me som o RAJ tiro Del, te man šunena a kerena oda, so
hin angle mire jakha lačho, a te doľikerena mire zakoni the prikazaňja, na
domukava pre tumende ňisavo nasvaľiben, sar domukľom pro Egipťana,
bo me, o RAJ, som oda, ko tut sasťarel.“
27 Paľis o Izraeliti avle andro Elim, kaj sas dešuduj (12) prameňa the
eftavardeš (70) palmi. Ode paš o paňi peske kerde taboris.

16

E manna the o prepelici

1 Savore Izraeliti odgele andral o Elim a dešupandžto (15.) džives andro
dujto čhon pal oda, sar gele avri andral o Egipt, doavle pre pušťa Sin, so
hiňi maškar o Elim the Sinaj.
2 Ode savore Izraeliti reptinenas pro Mojžiš the pro Aron.
3 Phenenas: „Voľinďam te merel le RAJESKRE vastestar andro Egipt! Ode
bešahas paš o pira, čaľuvahas le masestar a chahas o maro, keci kamahas.
Ale tumen amen iľan avri pre pušťa, hoj kade savore te meras bokhatar.“
4 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me tumenge bičhavava o maro, so perela
andral o ňebos, a o manuša džana avri a kidena peske ajci, keci lenge
kampela pre sako džives. Aleha len skušinava, či pes ľikerena pal miro
zakonos, abo na.
5 A pro šovto džives peske kidena a pripravinena duvar ajci sar okla
dživesa.“
6 Avke o Mojžiš the o Aron phende savore Izraelitenge: „Rači
sprindžarena, hoj oda sas o RAJ, ko tumen iľa avri andral o Egipt,
7 a tosara dikhena le RAJESKRI slava, bo šunďa sar pre leste reptinen. Ko
sam amen, hoj pre amende avke reptinen?“
8 A mek o Mojžiš phenďa: „Pal oda sprindžarena, hoj oda sas o RAJ, sar
tumen dela rači te chal o mas a tosara o maro, hoj te čaľon, kajte šunďa
keci pre leste reptinen. Ko sam amen? Tumen na pre amende reptinen,
ale pro RAJ.“
9 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Phen savore Izraelitenge, hoj te
aven anglo RAJ, bo šunďa tumaro reptišagos.“
10 Sar o Aron oda phenďa savore Izraelitenge, dikhle pre pušťa a akor
pes sikaďa andre chmara le RAJESKRI slava.
11 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
12 „Šunďom, sar pre ma o Izraeliti reptinenas. Phen lenge, hoj ke račate
chana o mas a tosara čaľona le marestar. Avke džanena, hoj me som o
RAJ, tumaro Del.“

---

* **15:23** kirko

13 A ke račate avľa andro izraeliko taboris but prepelici a tosara sas rosa všadzik pašal o taboris.
14 Sar e rosa rozgeľa, pre pušťa dičholas vareso cikno sar te sanore vločkici.
15 Sar oda o Izraeliti dikhle, jekh avrestar phučenas: „Oda so hin?“ Bo na džanenas, so oda hin.
O Mojžiš lenge odphenďa: „Kada hin o maro, so tumen del o RAJ sar chaben.
16 Kada hin, so o RAJ prikazinďa: ‚Dojekh peske mi kidel ajci, keci leske kampela te chal. Dojekh peske mi kidel, keci hine džene andro stanos, jekh omeris* pre jekh dženo.‘ “
17 Avke o Izraeliti oda the kerde. Varesave kidenas buter, aver frimeder.
18 Paľis oda merinenas le omeriha. Oleske, ko kidňa but, na ačhiľa a oleske, ko kidňa frima, na chibaľinelas. Sako kidelas ajci, keci leske kampelas.
19 Paľis lenge o Mojžiš phenďa: „Ňiko tumendar peske olestar te na odthovel pre tosaraste.“
20 Ale varesave džene le Mojžiš na šunde a mukle peske the pre aver džives. Avke pes kerďa andre manna o kirme a chudňa te khandel. Akor o Mojžiš pre lende choľisaľiľa.
21 Avke o manuša sako tosara kidenas ajci, keci lenge kampelas. Sar imar labarelas o kham, rozdžalas oda.
22 Šovto džives kidenas duvar ajci, duj omeri prekal jekh dženo. Akor avenas savore vodci a phenenas oda le Mojžišoske.
23 Ov lenge odphenelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Tajsa hin o sveto džives o šabat le RAJESKRO. Vašoda, so kampel te pekel, peken, so te tavel, taven, a so olestar ačhela, odthoven pre tosaraste.‘ “
24 Avke peske o manuša odthovenas pre tosaraste, sar lenge prikazinďa o Mojžiš, a na khandisaľiľa lenge, aňi pes andre na kerde o kirme.
25 Paľis lenge o Mojžiš phenďa: „Chan oda adadžives, bo kada džives, o šabat, hino sveto le RAJESKRO. Adadžives na arakhena ňič pre phuv.
26 Šov džives e manna kidena, ale eftato džives hin o šabat, akor ňič na arakhena pre phuv.“
27 Ale varesave manuša the pro šabat džanas avri te kidel e manna, ale ňič na arakhenas.
28 Akor o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dži kana man o manuša na šunena a na doľikerena mire prikazaňja the zakoni?
29 Ma bisteren, hoj me, o RAJ, tumenge diňom o šabat. Vašoda pro šovto džives tumen dava dos chaben, hoj tumenge te ľikerel pro duj dživesa. Pro eftato džives sako tumendar mi ačhel pre peskro than; ňiko tumendar te na džal avri.“
30 Avke peske o manuša pro eftato džives odpočovinde la bučatar.
31 Ole chabeneske o Izraeliti dine nav manna. Sas parno sar o korijandroskro semjačkos a chuťinelas sar e medoskri bokeľi.
32 O Mojžiš phenďa: „Kada hin, so o RAJ prikazinďa: ‚Odthoven jekh omeris manna, hoj pes te doľikerel prekal aver pokoleňje, hoj te dikhen o maro, savo tumen davas te chal pre pušťa akor, sar tumen iľom avri andral o Egipt.‘ “

---

* **16:16** Jekh omeris sas vaj duj ľitri, akor pes važinelas o chaben pro ľitri.

33 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Le o džbanos a thov andre jekh
omeris manna a thov oda anglo RAJ, hoj pes te doľikerel prekal tumare
potomki.“
34 O Aron oda thoďa angle archa la zmluvakri, hoj pes te doľikerel, sar
o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
35 Avke o Izraeliti chanas e manna saranda (40) berš, medik na dogele
andre phuv, kaj imar dživenas aver manuša. Chanas e manna, medik na
doavle pre hraňica andre phuv Kanaan.
36 (O omeris hin jekh ďesaťina la efatar†.)

17

O paňi andral e skala

1 Odarik savore Izraeliti pes mukle la pušťatar Sin, avke sar lenge
prikazinďa o RAJ a džanas than thanestar. Paľis peske kerde taboris andro
Refidim, ale ode len na sas paňi te pijel.
2 Akor pes o manuša chudle te vesekedinel le Mojžišoha a phende leske:
„De amen paňi! Sam smedna.“
O Mojžiš lenge phenďa: „Soske tumen manca vesekedinen? Soske
pokušinen le RAJES?“
3 Ale o manuša sas igen smedna a reptinenas pro Mojžiš: „Soske amen
iľal avri andral o Egipt? Vašoda, hoj amen, amare čhave the o dobitkos te
meras le smedostar?“
4 O Mojžiš igen phučelas le RAJESTAR: „So te kerel kale manušenca? Se
murdarena man le barenca!“
5 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža anglo manuša a le tuha varesave
izraelike vodcen. Le e paca andro vast, savaha demaďal pal o paňi Nil, a
dža!
6 Ode ačhava angle tu pre skala, pro verchos Choreb. Sar demeha pal e
skala, avela andral avri o paňi, hoj o manuša te pijen.“ Avke o Mojžiš kada
kerďa anglo izraelika vodci.
7 Ole thaneske diňa nav Massa the Meriba, bo o Izraeliti pes ode
vesekedinenas a pokušinenas le RAJES, sar phenenas: „Hin maškar
amende o RAJ abo na?“

O mariben le Amalekenca

8 Paľis avle o Amaleka a gele pro mariben pro Izraeliti paš o Refidim.
9 O Mojžiš prikazinďa le Jozuaske: „Kide avri muršen a dža pro mariben
pro Amaleka. Me tajsa džava pro verchos a ačhava ode le Devleskra
pacaha andro vast.“
10 O Jozua kerďa, avke sar leske prikazinďa o Mojžiš a marelas pes le
Amalekenca. O Mojžiš, o Aron the o Hur, gele upre pro verchos.
11 Medik sas le Mojžišoskre vasta hazdle upre, zviťazinenas o Izraeliti,
ale sar zmukelas tele o vasta, zviťazinenas o Amaleka.
12 Sar o Mojžiš imar na birinelas te ľikerel upre o vasta, ande leske bar,
hoj peske upre te bešel. O Aron the o Hur leske podhazdenas upre o vasta,
jekh pal jekh sera a dujto pal aver sera. Avke sas leskre vasta hazdle upre
calo džives, medik na zageľa o kham.
13 Vašoda o Jozua zviťazinďa upral o Amaleka la šabľaha.
14 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zapisin kada mariben andro
zvitkos pro leperiben a phen le Jozuaske, hoj khosava avri o leperiben
pal o Amaleka pal kadi phuv.“

† **16:36** E efa hiňi vaj biš ľitri.

15 O Mojžiš ode ačhaďa oltaris a diňa leske nav: O RAJ hino miri zastava.
16 A phenďa: „Vašoda hoj hazdle peskro vast pre le RAJESKRO tronos, o
RAJ pes le Amalekenca marela pokoleňje pro pokoleňje.“

18

O Jetro džal ko Mojžiš

1 O Jetro sas rašaj andro Midijan a sastro le Mojžišoske. Ov pes došunďa,
so kerďa o Del prekal o Mojžiš the prekal o Izraeliti, the sar len iľa avri
andral o Egipt.
2 Avke anďa peha le Mojžišoskra romňa la Cipora, sava o Mojžiš bičhaďa
pale khere,
3 the soduje čhaven. O nav jekheske sas Geršom, bo o Mojžiš phenďa:
„Som cudzincos andre cudzo phuv.“
4 Le dujtoneske diňa nav Eliezer, bo phenďa: „O Del mire dadeskro
mange pomožinďa a zachraňinďa man le Faraonostar, hoj man na
murdarďa.“
5 Akor o Jetro avľa ko Mojžiš le duje čhavenca the leskra romňaha pre
pušťa, kaj taborinelas paš o verchos le Devleskro.
6 A diňa te phenel le Mojžišoske: „Me, o Jetro tiro sastro, avav ke tu tira
romňaha the lakre duje čhavenca.“
7 Akor o Mojžiš geľa angle lende, banďiľa tele angle peskro sastro a
čumidľa les. A sodujdžene jekh avres pozdravinenas andro smirom a gele
andro stanos.
8 Paľis o Mojžiš leske chudňa savoro te vakerel, so o RAJ kerďa le
Faraonoske the le manušenge andro Egipt vaš o Izraeliti, the pal o
pharipena, so len sas pro drom a sar len o RAJ iľa avri.
9 Sar o Jetro šunďa pal savoro lačhipen, so o RAJ kerďa prekal o Izrael, a
sar len cirdňa avri andral o vasta le Egipťanendar, igen radisaľiľa olestar
10 a phenďa: „Mi el barardo o RAJ, savo tumen zachraňinďa andral o
Egipt, andral o vasta le Faraonoskre the Egipťanengre.
11 Akana džanav, hoj o RAJ hino bareder, sar savore aver devla, bo ov
oda kerďa, sar pes hazdenas upral tumende.“
12 Paľis o Jetro anďa le Devleske e labarďi obeta a the mek aver obeti. O
Aron the savore izraelika vodci avle, hoj te chan o chaben le Mojžišoskre
sastreha anglo Del.

O Mojžiš ačhavel vodcen

13 Pre aver džives peske o Mojžiš bešľa, hoj te rozsudzinel maškar o
manuša. O manuša ačhenas anglo Mojžiš tosarastar dži rači.
14 Sar o Jetro dikhľa savoro, so o Mojžiš kerel prekal o manuša, phenďa:
„Soske kada keres prekal o manuša? Soske bešes korkoro kade sar sudcas
a savore manuša ačhen pašal tute tosarastar dži rači?“
15 O Mojžiš leske odphenďa: „Mušinav ada te kerel, bo o manuša aven
ke mande te rodel le Devleskri voľa.
16 Te len hin maškar peste vesekedišagos, aven ke mande, a rozsudzinav
maškar lende, kaskro hin čačipen, a dav lenge te džanel le Devleskre
zakoni the prikazaňja.“
17 O Jetro leske phenďa: „Na keres mištes!
18 Igen tut trapines avri a the le manušen, so hine tuha. Tu na birineha
te kerel kadi phari buči, našťi oda keres korkoro.
19 Šun miri rada a o Del ela tuha. Tu mušines te ačhel anglo Del vaš o
manuša a te anel angle leste lengre veci.

20 Tu len sikaveha te doľikerel o zakoni the o prikazaňja a pheneha lenge
sar te dživel a so te kerel.
21 Kide tuke avri savore manušendar ajse muršen, save hine goďaver the
pačivale, save pes daran le Devlestar a na dena pes te prepočinel. Ačhav
len vodcenge upral o manuša; ačhav vodcen upral o ezeros, šel, penda the
deš.
22 On mi rozsudzinen furt o lokeder veci maškar o manuša a o phareder
veci mi anen ke tute. Aleha tuke pomožinena a ela tuke lokeder.
23 Te kada kereha, a o Del tuke kada prikazinel, akor oda birineha te
ľikerel avri a savore kala manuša peske džana pale khere andro smirom."
24 Sar o Mojžiš šunďa avri peskre sastres, kerďa savoro avke, sar leske
phenďa.
25 Avke peske o Mojžiš andral calo Izrael kidňa avri muršen, save sas
goďaver a ačhaďa len vodcenge upral o manuša; vodcenge upral o ezeros,
šel, penda the deš.
26 A on rozsudzinenas maškar o manuša furt, sar kampelas. O phare
veci anenas ko Mojžiš a o lokeder veci rosudzinenas korkore.
27 Paľis pes o Mojžiš rozlučinďa peskre sastreha a o Jetro geľa pale andre
peskri phuv.

19

O Izraeliti paš o verchos Sinaj

1 Ešebno džives andro trito čhon paloda, sar o Izraeliti odgele andral o
Egipt, doavle pre pušťa Sinaj.
2 Odgele andral o Refidim, avle pre pušťa Sinaj a kerde peske anglo
verchos taboris.
3 O Mojžiš geľa upre pro verchos ko Del. A o RAJ ke leste prevakerďa
pal oda verchos: „Kada phen Jakoboskre potomkenge, le Izraeloskre
manušenge:
4 ‚Tumen korkore dikhľan, so kerďom le Egipťanenge a sar tumen
hordinavas pro orloskre kridli a anďom tumen ke mande.
5 Te man šunena a doľikerena miri zmluva, tumen avena maškar savore
narodi mire vzacna manuša. Cali phuv hiňi miri, ale tumen avena mire
avrikidle manuša,
6 o kraľišagos le rašajengro a o sveto narodos.' Kada pheneha le
Izraelitenge."
7 Paľis o Mojžiš geľa, vičinďa ke peste le manušengre vodcen a phenďa
lenge savoro, so leske prikazinďa o RAJ.
8 Avke savore manuša jekhetane odphende: „Doľikeraha savoro, so
phenďa o RAJ," a o Mojžiš oda geľa te phenel le RAJESKE.
9 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me avava paš tu andre kaľi chmara, hoj
o manuša te šunen, sar tuha vakerava, hoj tuke furt te pačan."
Sar o Mojžiš phenďa le RAJESKE le manušengre lava,
10 o RAJ leske odphenďa: „Dža ko manuša, pošvecin len adadžives the
tajsa a mi rajbinen peske o gada.
11 Mi pripravinen pes pro trito džives, bo oda džives Me avava tele angle
lengre jakha pro verchos Sinaj.
12 Ker pašal o verchos e hraňica, dži kaj šaj aven o manuša, a phen lenge:
‚Den tumenge pozoris pre oda, hoj te na džan pro verchos a aňi tumen te
na chuden leskra hraňicatar. Bo sako, ko pes chudela le verchostar, čačes
merela.

13 Mušinela te el murdardo le barenca abo ľivimen le šipoha a ňisavo
vast pes lestar našťi chudela. Či oda ela manuš vaj džviros, mušinela te
merel! Ale sar šunďola te trubinel but pro rohos, šaj džan pro verchos.‘ “
14 Paľis o Mojžiš avľa tele pal o verchos ko manuša, pošvecinďa len a on
peske rajbinde o gada.
15 A mek lenge phenďa: „Pro trito džives aven pripravimen! Ma
pašľuven tumare romňijenca.“

O Del pro verchos Sinaj

16 Pro trito džives sig tosara pro verchos chudňa te herminel a te marel
o bleski. E kaľi chmara les zaučharďa andre a šunďolas odarik igen zoralo
hangos la trubakro a savore manuša andro taboris izdranas daratar.
17 O Mojžiš ľidžalas le manušen andral o taboris, hoj pes te zdžan le
Devleha, a on ačhile tele anglo verchos.
18 Calo verchos Sinaj sas andro thuv, bo o RAJ avľa pre leste tele andre
jag. O thuv andral leste džalas sar te andral o bov, a calo verchos igen
izdralas.
19 O hangos la trubakro sas zoraleder a zoraleder. Akor o Mojžiš
vakerelas le Devleha a ov leske odphenelas le zorale hangoha, so šunďolas
sar hermišagos.
20 O RAJ avľa tele pro verchos Sinaj, pre leskro špicos, paľis vičinďa ke
peste le Mojžiš a o Mojžiš geľa upre.
21 O RAJ leske phenďa: „Dža tele a phen le manušenge, hoj ňiko te
na predžal e hraňica, hoj man te avel te dikhel, bo but džene lendar
mušindehas te merel.
22 The o rašaja, save avena ke ma, mušinen pes ešeb te pošvecinel, hoj
len te na zňičinav.“
23 O Mojžiš odphenďa le RAJESKE: „O manuša našťi aven upre pro
verchos Sinaj, bo tu korkoro prikazinďal, hoj pašal leste te kerav hraňica,
dži kaj šaj aven o manuša, a hoj les te odďelinav sar sveto!“
24 O RAJ leske odphenďa: „Akana dža tele a an tuha upre pale le Aron.
Ale o rašaja the o manuša te na predžan e hraňica, hoj pes te dochuden
upre, bo len zňičinava.“
25 Avke o Mojžiš geľa tele a phenďa oda le manušenge.

20

O Deš prikazaňja le Devleskre

1 O Del vakerelas savore kala lava:

2 „Me som o RAJ, tiro Del, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o
otroctvos.
3 Na ela tut aver devla, ča jekh me!
4 Na kereha tuke ňisavi modla aňi podoba olestar, so hin upre pro ňebos,
tele pre phuv abo andro paňi telal!
5 Na banďoha anglal lende aňi len na lašareha, bo me som o RAJ, tiro
Del, o žjarlivo Del, savo vaš o bini le dadengre marel le čhaven dži andro
trito the štarto pokoleňje ole dženengre, save man našťi avri ačhen.
6 Ale o verno kamiben presikavav ezera pokoleňjenge, save man kamen
a doľikeren mire prikazaňja.
7 Na pheneha andral o muj ča avke o nav le RAJESKRO, tire Devleskro,
bo o RAJ marela sakones, ko lela o nav le Devleskro zbitočňe andro
muj!

8 Leper tuke pro šabat, hoj les te pošvecines!
9 Šov dživesa kereha savori tiri buči,
10 ale eftato džives hin o šabat prekal o RAJ, prekal tiro Del. Na kereha
ňisavi buči aňi tu aňi tire čhave aňi tire čhaja aňi tire sluhi aňi tiro dobitkos
aňi o cudzincos, savo dživel maškar tumende.
11 Se o RAJ kerďa tel o šov džives o ňebos the e phuv, o moros a
savoro, so hin andre, a pro eftato džives peske odpočovinďa. Vašoda o
RAJ požehňinďa o šabat a pošvecinďa les.
12 De pačiv tira da the tire dades, hoj but te džives andre odi phuv, so
tuke dela o RAJ, tiro Del!
13 Na murdareha!
14 Na kereha lubipen!
15 Na čoreha!
16 Na svedčineha klamišagoha pre aver manuš!
17 Tire jakha te na žadinen ňič, so hin avreskro; te na žadinen aňi leskro
kher aňi leskra romňa aňi leskre sluhen aňi leskra gurumňa aňi leskre
somaris aňi ňič aver, so patrinel avreske!“

18 Sar o manuša šunde o hromi the o zoralo hangos la trubakro a dikhle o
bleski the o thuv andral o verchos, igen izdranas daratar a ačhenas dural.
19 Akor phende le Mojžišoske: „Tu amenca vaker a amen šunaha. Te na
vakerel amenca o Del, hoj te na meras.“
20 O Mojžiš lenge odphenďa: „Ma daran tumen, se o Del tumen avľa te
skušinel, hoj lestar te daran a imar te na keren o bini.“
21 Avke o manuša ačhenas dur a ča o Mojžiš džalas paš e kaľi chmara,
andre savi sas o Del.

Pal o oltaris

22 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Kada phen le Izraelitenge:
‚Dikhľan, hoj tumenca vakeravas andral o ňebos.
23 Ma keren tumenge ňisave avre devlen paš mande: aňi rupune aňi
somnakune.
24 Kereha mange la čikatar oltaris a obetineha upre o labarde the
smiromoskre obeti, tire bakren the dobitkos. Kereha oda všadzik, kaj tuke
phenava, hoj man te lašares, a me avava a požehňinava tut.
25 Te mange ačhaveha oltaris le barendar, ma priker len. Bo te ola bara
prikereha tire sersamoha, imar na ena sveta.
26 Paš miro oltaris na džaha upre le garadičenca, hoj tuke te na dičhol
tel o gada.‘ “

21

Pal o hebrejika otroka

1 O RAJ mek diňa kala zakoni peskre manušenge:
2 Te cineha le hebrejike otrokos, služinela tuke šov berš, ale pro eftato
berš les premukeha a na mangeha vaš leske ňisave love.
3 Te ke tu avľa korkoro, džala tutar het korkoro, a te avľa ke tu la
romňaha, džala het the laha.
4 Ale te leskro raj les diňa romňa a laha les sas muršora the čhajora,
akor odi džuvľi the o čhave ačhena ole rajeske a o murš džala odarik het
korkoro.
5 Ale te oda otrokos phenela, hoj na kamel odarik te džal het, bo kamel
peskre rajes, peskra romňa the peskre čhaven,

6 akor les leskro raj mušinel te anel pro than, kaj lašaren le Devles, a ode
leske pro vudar abo pre zarubňa la suvaha mi premarel o kan. Avke ela
leskro otrokos imar calo peskro dživipen.
7 Te vareko bikenela peskra čha sar otrokiňa, na džala het avke sar o
muršikane otroka.
8 Te le rajeske, savo peske la cinďa, na ela pre dzeka, mi domukel lake
te cinel pes avri. Ale našťi la bikenel le cudzincenge, bo prephagľahas oda
lav, so la diňa.
9 Te la lela peskre čhaske, mušinel pašal late te kerel sar pašal peskri
čhaj.
10 Te peske oda murš lela avra romňa, našťi del la ešebnona frimeder
pravos pro chaben, pro gada aňi pro manželsko dživipen sar la dujtona.
11 Te oda murš kala trin veci na doľikerela, odi džuvľi šaj lestar džal het
a na mušinel leske te počinel ňisave love.

Pal le manušeskro the le džviroskro dživipen

12 Te vareko demela varekas avke, hoj merela, mušinel tiš te merel.
13 Te pes oda ačhiľa, kajte ov na kamľa les te murdarel, ale o Del oda
domukľa, sikavava tuke than, kaj oda manuš šaj denašel.
14 Ale te vareko chal choľi pre varesavo manuš a murdarel les, mušinel
te merel, a kajte denašľa paš o oltaris*, odle les odarik a mušinel the avke
te merel.
15 Dojekh dženo, ko demela peskre dades abo peskra da, mušinel te
merel.
16 Oda, ko čorela varekas a paľis les bikenela, abo ole manušes arakhena
ke leste, mušinel te merel.
17 Dojekh, ko košela peskre dades vaj peskra da, mušinel te merel.
18 Te pes o murša maškar peste vesekedinena a jekh demela avres le
bareha abo le vasteha avke, hoj na merela, no ačhela te pašľol pro hadžos,
19 ale paľis ušťela pal o hadžos a šaj phirela avral la pacaha, oda dženo,
ko leske oda kerďa, na ela vinnovato. Ale mušinel leske te prepočinel vaš
o časos, so našťi kerel buči, the vaš oda, so leske kampela, hoj te sasťol
avri.
20 Oda dženo, ko demela peskre otrokos abo peskra otrokiňa la pacaha
avke, hoj leske takoj merela tel o vasta, mušinel te el potrestimen.
21 Ale te oda otrokos dživela jekh abo duj džives, leskro raj na ela
potrestimen, bo sas leskro otrokos.
22 Te pes o murša maškar peste marena a demena varesava khabňa
džuvľa a oj našavela peskre čhavores, ale oj korkori oda predživela, oda
dženo mušinel te počinel oda, so lestar mangela lakro rom – ajci, keci
domukena o sudci.
23 Ale te odi džuvľi merela, o trestos ela o dživipen vaš o dživipen,
24 e jakh vaš e jakh, o dand vaš o dand, o vast vaš o vast, o pindro vaš o
pindro,
25 o labarďipen vaš o labarďipen, e rana vaš e rana a e dukh vaš e dukh.
26 Te vareko demela peskre otrokos abo otrokiňa pal e jakh avke, hoj les
korarela, mušinel les vaš e jakh te premukel.
27 A te peskre otrokoske abo otrokiňake demela avri o dand, mušinel len
vaš o dand te premukel.

---

* **21:14** Paš o oltaris les ňiko našťi kerelas ňič.

28 Te varekas o bikos murdarela le rohenca, mušinel te el murdardo le
barenca a leskro mas pes našťi chal, ale oda dženo, kaskro sas o bikos, na
ela vinnovato.
29 Ale te oda bikos angloda džalas pro manuša a o nipi dovakerenas le
chulajiske, a ov les na phandľa andre ohrada, a o bikos murdarela muršes
vaj džuvľa, mušinel te el murdardo le barenca a the o chulaj mušinel te
merel.
30 Ale oda dženo šaj cinel avri peskro dživipen avke, hoj počinela ajci,
keci pes lestar mangela.
31 Te o bikos murdarela varesave čhas abo čha, mušinela pes tiš te kerel
pal kada zakonos.
32 Te o bikos murdarela otrokos abo otrokiňa, mušinel te počinel ole
dženeske, kaskro sas o otrokos, tranda (30) rupune a le bikos mušinen te
murdarel le barenca.
33 Te vareko otkerela abo kopaľinela avri chaňig a na učharela la andre
a perela andre o bikos abo o somaris,
34 oda dženo, kaskri hiňi e chaňig, mušinel te počinel rupune ole
dženeske, kaskro sas o džviros, a oda murdalo džviros ačhela leske.
35 Te varesavo bikos murdarela aver dženeskre bikos, le džide bikos
bikenena a o love the le murdale bikos maškar peste rozďelinena.
36 Ale te pes džanelas, hoj oda bikos angloda avke kerelas a leskro chulaj
pre leste na delas pozoris, mušinel vaše te počinel – o bikos vaš o bikos –
a o murdalo bikos ačhela leske.
37 Te vareko čorela le bikos abo bakrores a murdarela vaj bikenela les,
mušinela te del pale vaš jekh bikos pandž biki a vaš jekh bakroro te del
pale štar bakrore.

22

O zakoni pal o majetkos

1 Te ole dženes prichudena, sar čorel, a zraňinena avke, hoj merela, oda
dženo na ela vinnovato vaš leskro meriben,
2 ale te pes kada ačhela sar imar vidňisaľola, ela vaš oda vinnovato.
Oda, ko čorďa, mušinel vaš oda te počinel. Te les na ela sar te počinel,
mušinela te el bikemen vaš ajci love, keci monas o čorde veci.
3 Te pes ke leste arakhela o čordo džviros, či bikos, somaris vaj bakro,
mušinela vaše te visarel pale duvar ajci.
4 Te vareko pašinela peskre dobitki a mukela len te džal te chal avri e
cudzo maľa abo e viňica, akor oda dženo mušinela te visarel pale peskre
nekfeder uľipnastar pal e maľa the viňica.
5 Te vareko labarela peskri maľa a odi jag predžala prekal o kraki a
chudela te labol avreskri maľa, a zlabola leske o zrnos či pro kopi vaj pre
maľa, oda dženo, ko kerďa odi jag, mušinela te visarel pale vaš savoro, so
zlabiľa.
6 Te vareko dela aver dženeske te garuvel o rup abo aver veci a te vareko
aver leske andral o kher len čorela, a te chudena ole dženes, savo čorelas
ola veci, mušinela leske te visarel pale duvar ajci.
7 Ale te les na prichudena, ela privičimen oda dženo, kaske sas dine ola
veci, anglo Del a mušinela te phenel čačipen, hoj ov na iľa aver dženeskre
veci.
8 Te hin varesavo vesekedišagos pal o barvaľipen, či džal pal o bikos,
somaris, bakro, gada, abo vareso aver, pal soste sodujdžene phenena:
„Oda hin miro,“ akor sodujdžene mi džan anglo Del. Oda dženo, pre kaste

sikavela o Del, hoj hino vinnovato, mušinela te del aver dženeske duvar ajci.
9 Te vareko dela avre manušeske te stražinel le somaris, le bikos, le bakres, abo avre džviros, a te oda džviros murdaľola, abo ela zraňimen, abo les čorena, a na ela švedkos,
10 oda manuš mušinel te lel vera anglo Del, hoj le džviros na čorďa. Akor oda, kaskro sas o džviros, mušinel oda te prilel a oka manuš leske na mušinela te del pale.
11 Ale te leske čačes čorďa, mušinela leske vaš oda te visarel pale.
12 Te les čačes o dzivo džviros rozčhingerďa, ov len mušinel te sikavel ole dženeske, kaskre sas, hoj leske te pačal. Akor na mušinela leske te visarel pale.
13 Te vareko peske lela kečeň le džviros avre manušestar a o džviros ela zraňimen abo murdaľola a leskro chulaj na ela paš oda, mušinela leske te počinel ajci, keci molas.
14 Ale te pes oda ačhela akor, sar o chulaj ela paš oda, na mušinela vaš oda te počinel. Te o džviros sas dino kečeň vaš o love, na mušinela buter te počinel le chulajiske.

Aver zakoni

15 Te varesavo murš pašľola la pačivaľa čhaha, savi mek na sas mangaďi, mušinela la te lel romňake, a te počinel lakre dadeske vaš late.
16 Ale te la ňisar na kamela lakro dad leske te del romňake, oda murš the avke počinela ajci, keci pes počinel vaš e pačivaľi čhaj.
17 La čaroďejňička na mukeha te dživel.
18 Te vareko pašľola le džviroha, mušinel te merel.
19 Te vareko obetinela avre devlenge a na ča le RAJESKE, mušinel te merel.
20 Pro cudzincos na džaha zorales aňi na trapinena les, bo the tumen sanas cudzinci andro Egipt.
21 La vdova aňi le široten ma trapinen,
22 ale te oda kereha, me čačes šunava avri lengro roviben, te on vičinena pre ma.
23 Akor miri choľi labola pre tumende a murdarava tumen la šabľaha, hoj tumare romňa ačhena vdovi a tumare čhave ena široti.
24 Te deha kečeň varekas čores mire manušendar maškar tumende, ma ľiker tut ke leste sar užerňikos: Ma le lestar buter, ale ča ajci, keci les diňal kečeň.
25 A te leha varekastar o plašťos sar e zaloha, de leske les pale, medik na zadžala o kham.
26 Se les nane ňič aver, ča oda jekh plašťos, saveha pes učharel. Sar šaj džal te sovel? Te ov vičinela ke mande, šunava les avri, bo som lačhejileskro.
27 Ma vaker namištes pro Del a ma koš tire vodcas.
28 De mange o dari tire zrnostar, moľatar the olivove olejostar. De mange tire ešebne čhas.
29 De mange tire ešebne bikos the bakres. Efta džives ela paš peskri daj a pro ochtoto džives mange les deha.
30 Aven mire sveta manuša. Ma chan mas olestar, so o dziva džviri rozčhingerde pre maľa, ale čhiven les le rikonenge.

23

Te na previsaren o čačipen ňikaske

1 Ma rozľidža nalačho hiros. Na pomožineha le manušeske, savo hino
vinnovato, oleha, hoj svedčineha falošňe.
2 Ma ľiker tut paš aver džene, kajte hine but, hoj te keres o nalačho. Sar
svedčines pro sudos, ma previsar prekal lende o čačipen,
3 aňi ma zaač tut vaš ňikaske pro sudos vaš oda, hoj hino čoro manuš.
4 Te arakheha tire ňeprijaťeľiskre bikos abo somaris, mušines leske len
te anel pale.
5 A te dikheha, hoj o somaris tire ňeprijaťeľiskro perel tel o veci, save
ľidžal, ma visar tut lestar, ale pomožin leske les te hazdel upre.
6 Ma previsar o čačipen le čore manušeskro vaš leskri veca pro sudos.
7 Mi el tutar dur o falošna lava. Ma murdar oles, ko nane vinnovato a
hino čačipnaskro, bo odsudzinava oles, ko oda kerela.
8 Ma de tut te prepočinel, bo oda korarel the olen, kas hin phundrade o
jakha, a previsarel o lava le čačipnaskre manušengre.
9 Ma trapinen le cudzincos. Džanen mištes, sar pes šunel oda cudzincos,
bo korkore sanas cudzinci andro Egipt.

Pal o eftato berš the pal o šabat

10 Šov berš sadzineha pre tiri maľa a skideha pal late savoro uľipen,
11 ale andro eftato berš pre maľa na kereha ňič. Mi chan pal late tire
čore manuša a mi chan o maľakre džviri oda, so ačhela pal lende. Avke
ker la viňicaha the le olivove stromenca.
12 Šov džives ker tiri buči, ale pro eftato džives ma ker ňisavi buči, hoj
tuke te odpočovines tu, tiro bikos the somaris, o čhavo tira služkakro the
o cudzincos.
13 Keren savoro, so tumenge prikazinďom! O nava avre devlengre ma
leperen a aňi len te na šunďol andral tumaro muj!

Pal o trin bare inepi

14 Trival andro berš oslavineha o inepi pre miri pačiv.
15 Doľikereha o inepos le Marengro bi o Kvasos andro časos, so sas dino,
andro čhon Abib, bo andre oda čhon avľal avri andral o Egipt. Efta dživesa
chaha ola mare, avke sar tuke prikazinďom.
Našťi man aves te lašarel bijal e obeta.
16 Paľis oslavineha o inepos la Žatvakro*, sar chudeha te skidel o ešebno
uľipen tira bučatar, so sadzinďal pre maľa.
A jesone, akor sar skideha upre dujtovar o uľipen, oslavineha o inepos
la Žatvakro†.
17 Sako berš, andre kala inepi, mušinen savore tumare murša te avel
anglo Adonaj, tumaro RAJ, hoj man te lašaren.
18 Ma av te obetinel mange rateskri obeta jekhetane le mareha, andre
savo hin o kvasos. O žiros le ineposkra obetatar na mukeha dži tosara.
19 Sako berš aneha andro Chramos le RAJESKRO, tire Devleskro, o
nekfeder veci tire ešebne uľipnastar.
La terňa kozica ma tav andre lakra dakro thud.

O RAJ del lav pal e pomoca the pal o požehnaňje

20 Bičhavav angle tu le aňjelos, hoj tut te chraňinel pro drom, a te anel
tut pre oda than, savo tuke pripravinďom.

---

* **23:16** Oda hin o inepos Šavuot (Letňice). † **23:16** Oda hin o inepos Sukot (inepos le Stankengro).

21 Ale den pozoris a šunen mištes, so tumenge phenela. Ma vzburinen
tumen pre leste, bo na odmukela tumenge, se bičhaďom les andre miro
nav.
22 Ale te les šunena a kerena savoro, so tumenge phenela, akor me man
marava savore tumare ňeprijaťeľenca a ačhavava man pre ola, ko pes
ačhaven pre tumende.
23 Se miro aňjelos džala angle tumende a ľidžala tumen andre phuv le
Amorejčanengri, le Chetitanengri, le Perizejengri, le Kanaančanengri, le
Chivijengri the le Jebusejengri, saven zňičinava.
24 Ma banďuven angle lengre devla a aňi ma služinen lenge. Ma keren
avke sar on! Ale mušinen te zňičinel ole modlen a te phagerel lengre sveta
slupi.
25 Te služinena ča le RAJESKE, tumare Devleske, me tumenge
požehňinava o chaben the o paňi a o nasvaľiben tumendar odlava.
26 Akor andre tumari phuv aňi jekh džuvľi, savi ela khabňi, na našavela
peskre čhavores a ňisavi džuvľi na ela bi o čhave. A dava tumenge but te
dživel.
27 Me kerava, hoj tumare ňeprijaťeľa tumendar darana a ela maškar
lende zmetkos, sar tumen lenca marena. Kerava, hoj pes tumendar
visarena a denašena het.
28 Bičhavava pre lende le sršňen, hoj te traden avri le Chivijen,
Kanaančanen the le Chetitanen.
29 Na tradava len avri tumendar tel jekh berš; te oda kerďomas, e phuv
uľahas sar e pušťa a o dzivo dživiros ode uľahas but pre tumende.
30 Ale tradava len avri po sikra tumendar dži akor, medik tumen na
rozmnožinena, hoj tumenge te zalen odi phuv.
31 Tumari phuv ela le Lole morostar dži paš o moros, kaj bešen o
Filišťinci‡ a la pušťatar dži paš o paňi Eufrat, bo me dav andre tumare
vasta ole manušen, save ode bešen, hoj len te traden avri.
32 Ma phanden e zmluva lenca, aňi lengre devlenca.
33 Ma domuken ole manušen te bešel andre tumari phuv, bo te oda
kerena, on tumen scirdena, hoj te keren binos angle ma. Te služinena
lengre devlenge, zachudela tumen oda andre pasca.

24

O RAJ phandel e zmluva

1 Paľis o RAJ le Mojžišoske phenďa: „Aven ke ma upre pro verchos tu, o
Aron, o Nadab, o Abihu the o eftavardeš (70) izraelika vodci a dural tumen
mange klaňinena a lašarena man.
2 Ča tu korkoro ke ma aveha pašeder a ňiko aver. O manuša te na aven
upre pro verchos.“
3 O Mojžiš avľa ko manuša a vakerelas lenge savore lava the zakoni le
RAJESKRE. Savore manuša odphende jekhe hangoha: „Keraha savoro, so
phenďa o RAJ.“
4 Akor o Mojžiš pisinďa savore lava, so o RAJ vakerelas.
Sig tosara ušťiľa a paš o verchos ačhaďa oltaris the dešuduj (12) sveta
slupi prekal o dešuduj izraelika kmeňi.
5 Paľis bičhaďa terne Izraeliten, hoj le RAJESKE te anen o labarde obeti
a te murdaren terne biken pre smiromoskri obeta.
6 Avke o Mojžiš iľa jepaš ole ratestar a čhiďa andro čare, a aver jepašeha
pokropinďa o oltaris.

‡ **23:31** o Stredozemno moros

7 Paľis iľa o zvitkos le Devleskre zakonenca a zoraha genelas anglo
manuša. On phende: „Šunaha the keraha savoro, so o RAJ phenďa.“
8 Akor o Mojžiš iľa o rat andral o čare, pokropinďa le manušen a phenďa:
„Kada hin o rat la zmluvakro, savi o RAJ phandľa tumenca, savi hiňi
zathoďi pre savore kala prikazaňja.“
9 Paľis gele pro verchos o Mojžiš, o Aron, o Nadab, o Abihu the o
eftavardeš (70) izraelika vodci
10 a dikhle le Izraeloskre Devles. Tel leskre pindre sas sar te zafiriskri
dlažba, belavo sar žužo ňebos.
11 O RAJ na hazdňa pro izraelika vodci o vast, kajte les dikhle. Paľis
chanas the pijenas.
12 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Av ke ma pro verchos a ač ode.
Dava tuke o zakonos the o prikazaňja, so pisinďom pro barune tabli, hoj
te sikľon.“
13 Avke o Mojžiš the leskro služobňikos o Jozua ušťile a o Mojžiš geľa pre
le Devleskro verchos.
14 A le vodcenge phenďa: „Ačhen kade, medik na avaha pale. Ela
tumenca o Aron the o Hur a te ela tumen vareso, džan pal lende.“
15 Sar o Mojžiš geľa upre pro verchos, e chmara zaučharďa o verchos.
16 Le RAJESKRI slava avľa tele pro verchos Sinaj a šov džives les
zaučharelas la chmaraha a pro eftato džives o RAJ zvičinďa pro Mojžiš
andral e chmara.
17 Le Izraelitenge dičholas e slava le RAJESKRI sar e jag, so labolas pro
špicos le verchoskro.
18 O Mojžiš geľa andre chmara, sar geľa upre pro verchos, a sas ode
saranda (40) dživesa the saranda rača.

25

O dari prekal o Svetostankos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge, hoj prekal ma te kiden avri o dari. Prilen oda
dojekhestar, ko man kamel te del korkoro pestar.
3 Kajse dari prilen: Somnakaj, rup, brondzos,
4 fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane pochtana, kozakri srsť,
5 baranoskri cipa farbimen pro loles, tuleňiskri cipa, akacijoskre kašta,
6 olejos prekal o lampi, koreňje prekal o olejos te pomazinel the pro
voňavo kaďidlos,
7 onixoskre the aver vzacna bara pro efodos the pro naprsňikos.
8 A mi keren mange o Svetostankos, hoj te dživav maškar tumende.
9 O Svetostankos the savore veci andre kerena pal oda planos, so tuke
sikavava.“

E archa la zmluvakri

10 „Le akacijoskre kaštestar keren e archa 110 centimetri džinďarďi, 66
centimetri buchľi the 66 centimetri uči.
11 Obthov la andral the avral le žuže somnakaha a pašal late ker
somnakuno pasos.
12 Kereha prekal late the štar somnakune kružki, so zachudeha pre lakre
pindre: duj pre jekh sera a duj pre aver sera.
13 Paľis kereha o dručki le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le
somnakaha.
14 O dručki zaispideha andro kružki pal soduj seri, hoj pes te del te
hordinel.

15 O drački ačhena andre ola kružki, našťi len te lel avri.
16 Andre archa thoveha o duj barune tabli le prikazaňjenca*, save tuke
dava.
17 O kritos, saveha pes učharela e archa, kereha le žuže somnakastar 110
centimetri džinďardo the 66 centimetri buchlo.
18 Le žuže somnakastar kereha duje cheruben pro soduj agora pro kritos
la archake.
19 Jekh cherubos kereha pre jekh agor a dujto pre aver, a kereha len
jekhetane la archakre kritoha.
20 Ole cherubenge ena rozcirdle o kridli upre a zaučharena lenca e archa.
Ena visarde le mujeha ke peste a dikhena pro kritos.
21 Le kritoha učhareha e archa a thoveha andre o barune tabli†, save
tuke dava.
22 Ode, upral o kritos maškar o duj cherubi, so hine upral e archa la
zmluvakri, man tuha arakhava a dava tuke savore mire prikazaňja prekal
o Izraeliti.“

O skamind prekal o sveta mare

23 „Kereha o skamind le akacijoskre kaštestar 88 centimetri džinďardo,
44 centimetri buchlo the 66 centimetri učo.
24 Obthoveha les le žuže somnakaha a pašal leste kereha somnakuno
pasos
25 a pašal o skamind kereha ľišta buchľi sar e burňik a pre late o
somnakuno pasos.
26 Pre late kereha štar somnakune kružki, save prithoveha pro rohi paš
leskre štar pindre.
27 Pašes paš e ľišta ena o kružki, andre save pes thovena o drački, hoj
pes te del te hordinel o skamind.
28 O drački kereha le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le som-
nakaha.
29 A mek kereha le žuže somnakastar o taňira, o kuča, o čarore the o
džbani pre moľakri obeta.
30 Thoveha o sveto maro furt angle mande pre oda skamind.“

O somnakuno svietňikos

31 „Kereha somnakuno svietňikos le žuže somnakastar. Calo svietňikos
pes mi kerel jekhe kotorestar: o maškaruno kotor, o podstavcos, o rameni
the o kvitki le pučikenca.
32 Pro svietňikos ker šov rameni. O rameni avena avri le maškarune
kotorestar, trin pal jekh sera a trin pal aver sera.
33 Pro ešebno ramenos ela kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar;
pro dujto ramenos tiš ela kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar.
Kavke ela kerdo pre savore šov rameni, so aven avri le maškarune
kotorestar.
34 Pro maškaruno kotor ela kerde štar kučora, so dičhon sar kvitki le
pučikenca le mandlendar.
35 Jekh pučikos ela tel o ešebna duj rameni maškaral, kaj pes zachudel
o rameni, a avke ela the tel e dujto para the trito para.
36 O svietňikos le ramenca the le kvitkenca mušinel te el kerdo jekhe
kotorestar le žuže somnakastar.
37 Pro svietňikos ker efta lampi. O lampi thoveha avke, hoj te švicinen
anglo svietňikos.

---

* **25:16** E hebrejiko čhib: o Sveďectvos † **25:21** E hebrejiko čhib: o Sveďectvos

38 Ker paš leste the o kliešťi prekal o svietňikoskre knoti the o cikne
lopatki le žuže somnakastar.
39 O svietňikos the savoro, so kampel paš leste, ker tranda the pandž (35)
kilendar‡ le žuže somnakastar.
40 De pozoris pre oda, hoj pes savoro te kerel pal oda planos, so tuke
sikaďom pro verchos.“

26

O lepedi prekal o Svetostankos

1 „O Svetostankos kereha le deše lepedendar, so ena kerde le sane
pochtanendar la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar, pre save o majstros
šukares sivela le cheruben.
2 Dojekh lepeda ela dešuduj (12) metri džinďarďi a duj metri buchľi. Avke
ena kerde savore lepedi.
3 Pandž lepedi ena zaside jekhetane a aver pandž tiš. Avke lendar ena
duj bare lepedi.
4 Pro agor jekha bara lepedake prisiveha fijalova kružki. Kada kereha
the pre jekh agor pre dujto bari lepeda.
5 Siveha penda (50) kružki pro agor jekha lepedake the pro agor dujta
lepedake avke, hoj o kružki te aven jekh angle aver.
6 Ker penda somnakune čati, savenca sphandeha o bare lepedi avke, hoj
o Svetostankos ela jekh.
7 O Svetostankos upral zaučhareha la lepedaha, so ela kerďi la kozakra
srsťatar. Kajse lepedi kereha dešujekh (11)
8 a dojekh ela dešutrin (13) metri džinďarďi a duj (2) metri buchľi.
9 Paľis ole lepedendar zasiveha pandž jekhetane a aver šov tiš zasiveha
jekhetane, avke lendar ena duj bare lepedi. Sar zaučhareha o Stanos, šovto
lepeda anglo Stanos prethoveha pro jepaš.
10 Siveha penda (50) kružki pro agor jekha bara lepedake, a aver penda
siveha pro agor dujta bara lepedake.
11 Ker penda brondzune čati; o čati thov andro kružki a lenca prichudeha
paš peste o lepedi.
12 Oda, so ačhela buter la dujta bara lepedatar, mi el figimen pre paluňi
sera le Svetostankoskri.
13 E Stanoskri lepeda ela 55 centimetri buchleder sar o Stanos a ačhela
te figinel pal soduj seri a avke zaučharela calo Svetostankos.
14 Ker aver duj lepedi, hoj pes lenca o Stanos te učharel andre. Ešebno
kereha le baranoskra cipatar, so ela farbimen pro loles, a upral late ela e
lepeda le tuleňiskra cipatar.“

O rami prekal o Svetostankos

15 „Kereha o rami le akacijoskre kaštestar prekal o Svetostankos.
16 Dojekh ramos ela 4 metri džinďardo a 66 centimetri buchlo.
17 Kereha duj jednaka kaštune rameni, so hine zachudle jekhetane le
maškarune kaštorenca. Pre savore rami ena kala rameni.
18 Ker biš (20) rami prekal e južno sera.
19 Prekal ola biš rami ker saranda (40) rupune podstavci – duj tel dojekh
ramos prekal leskre duj pindre.
20 The prekal e severno sera ker biš rami
21 the saranda rupune podstavci – duj tel dojekh ramos.
22 Kereha šov rami prekal e paluňi sera pro zapados

‡ **25:39** Oda hin jekh talentos.

23 a paš oda kereha mek duj rami pro rohi pre paluňi sera.
24 Mušinen te el prephandle andre peste le kružkenca telunestar dži upre. Kavke len kereha a thoveha pro soduj rohi.
25 Savore rami pre paluňi sera ena ochto a ena thode pro dešušov (16) rupune podstavci – duj tel dojekh ramos.
26 Le akacijoskre kaštestar kereha o druki prekal o Svetostankos: pandž pre severno sera,
27 pandž pre južno sera a pandž pre zapadno paluňi sera.
28 Maškaruno drukos predžala prekal o maškar le ramenge a oda jekhe Svetostankoskre agorestar dži ke aver.
29 O rami obcirdeha le somnakaha a kereha upre somnakune kružki, andre save pes thovena o druki, so ena tiš obcirdle le somnakaha.
30 O Svetostankos kereha pal oda planos, so tuke sikaďom pro verchos.“

O veci andro Svetostankos

31 „Kereha the o pochtan la fijalova the ľoľa the purpurova vlnatar, pre save o majstros šukares sivela le cheruben.
32 Figineha les pro štar somnakune slupi le akacijoskre kaštestar. The o hački upre ela somnakune. O slupi ačhena pro štar rupune podstavci
33 a o pochtan figin pro hački, hoj te oddelinel o Sveto than le Neksveteder thanestar a pal leste thoveha e archa la zmluvakri le duje barune tablenca.
34 Andro Neksveteder than zaučhareha e archa lakre kritoha.
35 Anglo Neksveteder than thoveha o skamind pre severno sera a o svietňikos pre južno sera.
36 Anglo than, sar pes džala andro Stanos, kereha o pochtan la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar a upre siveha šukar veci.
37 Hoj te figines oda pochtan, kereha pandž slupi le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha a kereha upre the o hački le somnakastar. Kereha prekal o slupi pandž podstavci le brondzostar.“

27

O oltaris pro labarde obeti

1 „Paľis kereha le akacijoskre kaštestar oltaris. Mušinel te el kerdo andre kocka 220 centimetri džinďardo the 220 centimetri buchlo a 130 centimetri učo.
2 Upral pal leskre štar agora kereha po jekh rohos, ajse sar hin le biken. Kala rohi the o oltaris ela kerdo jekhe kotorestar a obthoven calo oltaris le brondzoha.
3 Ker the bare čare pro prachos, lopati, cikne čare, vidli the cikne lopatki pro angara. Savoro sersamos ker le brondzostar.
4 Kereha brondzuňi rošta a pre lakre rohi prithoven štar brondzune kružki.
5 E rošta thoveha andral tel e obruba maškar o oltaris.
6 Prekal o oltaris ker o drački le akacijoskre kaštestar a obcirde len le brondzoha.
7 O drački pes zaispidela andro kružki, so ena pal soduj seri pro oltaris, hoj pes te prehordinel.
8 Ker les le deskendar sar phundraďi truhla, avke sar tuke sikaďom pro verchos.“

Le Svetostankoskri dvora

9 „Ker e dvora pašal o Svetostankos. Pre južno dvorakri sera ker o lepedi le sane pochtanestar; jekh sera mi el džinďarďi saranda the štar (44) metri

10 le biš (20) slupenca pro biš brondzune podstavci. O hački the o
maškarune tički ko slupi mi en le rupestar.
11 Avke the pre severno sera ena biš slupi pro biš brondzune podstavci.
O hački the o tički ko slupi mi en le rupestar.
12 Pre zapadno dvorakri sera ena o lepedi bišuduj (22) metri džinďarde
a deš slupi pro deš podstavci.
13 E angluňi dvora pro vichodos ela tiš bišuduj metri buchľi.
14-15 Pro soduj vudareskre seri thoven o lepedi 660 centimetri džinďarde
pro trin slupi a pro trin podstavci.
16 E lepeda pro vudar ela buchľi eňa metri a ela kerďi le sane
pochtanestar, savo ela šukares avrisido la belava, fijalova the ľoľa vlnaha,
a ela figimen pro štar slupi a pro štar podstavci.
17 Savore slupi pašal e dvora mušinen te el zaphandle ke peste le
rupune tičkenca. Lengre hački mušinen te el le rupestar a o podstavci
le brondzostar.
18 E dvora mi el 44 metri džinďarďi, 22 metri buchľi the 220 centimetri
uči. Ola lepedi ena kerde le sane pochtanestar a o podstavci le brondzostar.
19 Savoro aver sersamos pre služba andro Svetostankos the o koľiki
prekal o Svetostankos the prekal e dvora, ena le brondzostar.“

O olejos andro svietňikos

20 „Prikazin le Izraelitenge, hoj tuke te anen o nekfeder olivovo olejos
pro svietňikos, hoj furt te labol o švetlos.
21 O Aron the leskre čhave mušinen te del pozoris, hoj odi lampa furt te
labol andro Svetostankos anglo pochtan, so hino angle archa. Ode anglo
RAJ mušinel te el labardo o svietňikos calo rat dži tosara. Kada prikazis
mušinen te doľikerel o Izraeliti the lengre potomki pro furt.“

28

O rašajika gada

1 „Prikazin, hoj le Izraelitendar te aven angle ma tiro phral o Aron the
leskre čhave o Nadab, Abihu, Eleazar the o Itamar, bo kamav, hoj mange
te služinen sar rašaja.
2 Le Aronoske kereha pošvecimen ruchos, hoj te el urdo andro šukariben
the andre pačiv.
3 Vičin savore krajčiren, saven diňom goďaveripen a phen lenge, hoj te
siven le Aronoske rašajiko ruchos, hoj mange te služinel sar rašaj.
4 Mi siven ajse ruchi: o naprsňikos, o efodos, o ruchos, o parno
džinďardo gad, o turbanos the o sirimos. Kala gada kerena le Aronoske
the leskre čhavenge, hoj mange te služinen sar rašaja.
5 Savoro ela kerdo la belava, fijalova the ľoľa vlnatar, le somnakune
thavestar the le sane pochtanestar.“

O rašajiko efodos

6 „O efodos mi siven la belava, fijalova the ľoľa vlnatar, le somnakune
thavestar the le sane pochtanestar.
7 Kerela pes upre duj kotora, so pes zachudena pro vali a spojinena pes
le efodoskre uprune kotorenca.
8 O sirimos, saveha pes phandela o efodos pašal o per, mušinel te el sido
la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar, le somnakune thavestar the le sane
pochtanestar.

9 Leha duj onixoskre bara a randeha upre o nava le Jakoboskre
čhavengre:
10 šov nava pre jekh bar a aver šov nava pro dujto bar šoroha, avke sar
uľile.
11 Kereha oda sar o majstros, savo randel avri o pečaťidlos pro bara.
Avke randeha avri pro soduj bara o nava le Jakoboskre čhavengre a paľis
len thoveha andro somnakune ramici.
12 Paľis prichudeha pro efodos pre oda than, so pes thovel pro vali o
bara, so leperena le Izraeloskre čhaven. O Aron len hordinela pro soduj
vali anglo RAJ, hoj len te leperel.
13 Kereha mek duj somnakune ramici
14 the duj lancici le žuže somnakastar. Kereha len sar prephandle špargi
a prichudeha len pro ramici.“

O naprsňikos

15 „Kereha o naprsňikos, prekal savo pes rodela avri le Devleskri voľa –
kereha les avke sar majstros. Kereha les la belava, fijalova the ľoľa vlnatar,
le somnakune thavestar the le sane pochtanestar.
16 Ela prethodo duvar andre kocka, džinďardo the buchlo 22 centimetri.
17 Thoveha pre leste andro štar šori kala vzacna bara: andro ešebno
šoros o rubinos, o topasos the o smaragdos;
18 andro dujto o malachitos, o zafiris the o diamantos;
19 andro trito o opalos, o achatos the o ametistos;
20 andro štarto o chrizolitos, o onixos the o jaspisos. Thov len andro
somnakune ramici.
21 Pre ola dešuduj (12) bara ena avrirandle o nava le Jakoboskre dešuduje
čhavengre. Pre dojekh bar mušinel te el avrirandlo jekh kmeňoskro nav
avke, sar pes kerel o pečaťidlos.
22 Pro naprsňikos kereha lancici le žuže somnakastar prephandle sar
špargi.
23 Mek kereha duj somnakune kružki a prisiveha len pre leskre duj
uprune rohi
24 a soduj somnakune špargi prichudeha ke ola kružki.
25 Pro vali prichudeha o somnakune špargi pro somnakune ramici a avke
len prichudeha anglunestar pro efodos.
26 Ker duj somnakune kružki a prichude len andral pro soduj telune rohi
le naprsňikoskre paš o efodos.
27 Ker mek duj somnakune kružki a prichude len pro anglune agora le
efodoskre ode, kaj hino zasido o efodos upral o sirimos.
28 O kružki pro naprsňikos prichude ko efodoskre kružki la belava
špargaha avke, hoj te el upreder le sirimostar a te na pes o naprsňikos
čhalavel.
29 Sar o Aron džala andro Sveto than, urela pre peste kada naprsňikos,
pre savo ena avrirandle o nava le Jakoboskre čhavengre. Akor mange me,
o RAJ, furt leperava pre mire manuša.
30 Andro naprsňikos thovena o sveta losi Urim the Tumim, hoj te el le
Aronoske paš o jilo, sar avela anglo RAJ andro Neksveteder than. Avke o
Aron furt hordinela o naprsňikos, hoj pes te dodžanel miri voľa prekal o
Izraeliti.“

O rašajiko plašťos

31 „Paš o efodos ker plašťos a mi el calo la fijalova vlnatar.

32 Pro plašťos ela maškaral avrimuklo than pro šero, so ela sido zorale
thaveha, hoj pes te na rozparinel.
33 Pre teluno agor siveha granatoskre phaba la fijalova, ľoľa the
purpurova vlnatar a maškar lende cikne somnakune zvončeki.
34 Avke pes čerinena o phaba le zvončekenca pašal teluno agor le
plašťoskro.
35 O Aron les urela, sar kerela e rašajiko služba. Sar avela anglo RAJ pro
Sveto than, abo sar džala avri, šunďola lengro hangos pro znameňje, hoj
te na merel."

E rašajiko čelenka

36 „Le žuže somnakastar ker somnakuňi čelenka a rande andre o lava,
avke sar pes kerel o pečaťidlos: ‚Sveto le RAJESKE.'
37 Prichudeha la la belava špargaha pre angluňi sera pro turbanos.
38 E čelenka, so ela le Aronoste pro šero, sikavela, hoj ov lel pre peste e
vina vaš o obeti, so namištes obetinena o Izraeliti. Avke me, o RAJ, prilava
le Izraelitengre obeti.
39 Siv leske parno džinďardo gad the turbanos le loke pochtanestar a ker
the farebno sirimos."

O rašajika parne džinďarde gada

40 „Siv le rašajenge parne džinďarde gada, o čapki the o sirimi, hoj le
Aronoskre čhave te aven urde andro šukariben the andre pačiv.
41 Uri andre kala gada le Aron the leskre čhaven. Pomazin len, pošvecin
len a ačhav len sar rašajen, hoj mange te služinen.
42 Siv lenge o telune gada, hoj len te učharen le perestar dži ko čanga,
hoj te na dičhol lengro langipen.
43 O Aron the leskre čhave hordinena o parne džinďarde gada, sar džana
andro Svetostankos abo sar džana paš o oltaris the andro Sveto than, hoj
te na keren binos a te na meren."
Kada ela prikazis prekal o Aron the prekal leskre potomki pro furt.

29

Sar te pošvecinen le rašajen

1 „Sar pomazinena rašajenge le Aron the leskre čhaven, hoj mange te
služinen, leha sastes terne bikos the duje bakren bi e chiba.
2 Le nekfeder arestar kereha vajkeci mare bi o kvasos le olivove olejoha
the vajkeci bi o olejos; ker the sane marikľa, so makheha le olejoha.
3 Ola mare thoveha andro košaris a an len angle mande, sar obetineha
le bikos the duje bakren.
4 Paľis an le Aron the leskre čhaven anglo vudar le Svetostankoskro a
obžužar len le paňeha.
5 Uri pro Aron o parno džinďardo gad the o plašťos a upral uri o efodos
the o naprsňikos. Paľis phand pašal leste o efodoskro sirimos.
6 Pro šero leske thov o turbanos a upral prichude e sveto somnakuňi
čelenka.
7 Paľis le o olejos, čhor leske les pro šero a pomazin les.
8 An the leskre čhaven a uri lenge o parne džinďarde gada.
9 Paľis phand o sirimos pašal o Aron the pašal leskre čhave a pro šero
lenge thov o čapki. Lengro rašajipen ačhela pro furt.
Aleha pošvecineha le Aron the leskre čhaven andre služba.
10 An terne bikos anglo Svetostankos a o Aron the leskre čhave mi thoven
o vasta pre leskro šero.

11 Murdareha les anglo RAJ paš o vudar, sar pes džal andro Svetostankos.
12 Ole bikostar le sikra rat a makh le angušteha o rohi pro oltaris. Čhiv
avri o rat, so ačhela, telal paš o oltaris.
13 Paľis le savoro žiros, so učharel leskre andrune kotora, o nekfeder
kotor la pečinkatar the soduj ľadvini lengre žiroha, a kada savoro labar
pro oltaris.
14 O mas, e cipa the o goja labar avri le taboristar. Kadi hiňi e obeta vaš
o binos.
15 Paľis le jekhe bakres a o Aron the leskre čhave mi thoven pre leskro
šero o vasta.
16 Murdar les a pokropin le rateha o seri pro oltaris.
17 Le bakres rozčhinger pro kotora, žužar andro paňi leskre andrune
kotora the o pindre a thov oda paš ola aver kotora the paš o šero.
18 Akor cale bakres labar pro oltaris. Oda hin e labarďi obeta prekal o
RAJ, e lačhi voňa, e obeta kerďi la jagaha prekal o RAJ.

19 Paľis leha le dujte bakres a o Aron the leskre čhave mi thoven peskre
vasta pre leskro šero.
20 Murdar les, le sikra rat a makh leha telal le Aronoskro čačo kan. Avke
ker the leskre čhavenge. Makh lenge the o angušt pre čačo vast the pro
pindro. Okle rateha pokropin o oltaris dookola.
21 Paľis le oda rat, so hino pro oltaris, the o olejos a pokropin le Aron
the leskre čhaven the lengre ruchi. Kavke ela o Aron pošvecimen peskre
ruchenca a the leskre čhave peskre ruchenca.

22 Avke le o žiros le bakrestar, o žirošno chvostos, o žiros so zaučharel
leskre andrune kotora, o nekfeder kotor la pečinkatar, soduj ľadvini le
žiroha the e čači čang. Kada ela o bakroro pro posveťeňje.
23 Paľis andral o košaris le marenca bi o kvasos, so hino thodo anglo RAJ,
le maro bi o olejos, the maro le olejoha the sane marikľa.
24 De oda maro le Aronoske the leskre čhavenge andro vasta. On oda mi
hazden upre, hoj te sikaven, hoj oda hin pošvecimen prekal o RAJ.
25 Paľis le lendar oda daros a labar pro oltaris la labarďa obetaha sar
voňavo obeta le RAJESKE. Kadi ela obeta kerďi la jagaha prekal o RAJ.
26 Paľis hazde upre o bakreskro koľin, so sas obetimen pre le Aronoskro
posveťeňje, hoj te sikaves, hoj oda mas hino pošvecimen prekal o RAJ.
Kada kotor ela dino tuke.
27 O koľin, so hino hazdlo upre, the e čang, so hiňi diňi pre obeta,
pošvecin. Ola kotora le bakrestar ena pošvecimen prekal o Aron the prekal
leskre čhave.
28 Oda hino miro prikazis: O koľin the e čang furt ela o kotor le Aronoske
the leskre čhavenge, sar mire izraelika manuša anena o smiromoskre
obeti. Oda hino daros le manušendar mange, le RAJESKE.

29 Le Aronoskre rucha mi prelen leskre čhave pal leste, hoj andre lende
te aven pomazimen the pošvecimen andre rašajiko služba.
30 Oda čhavo, savo pal leste prelela e rašajiko služba a avela andro
Svetostankos te služinel andro Sveto than, mušinela efta dživesa oda
ruchos pre peste te urel.

31 Paľis le ole bakres pro posveťeňje andre rašajiko služba a tav leskro
mas pro sveto than.
32 Oda mas the o mare andral o košaris chana o Aron the leskre čhave
anglo vudar le Svetostankoskro.

33 On mi chan oda, so sas obetimen vaš lengro odmukľiben, sar sas
pošvecimen the ačhade andre rašajiko služba. Ňiko aver našťi chal ole
chabenastar, ča o rašaja, bo hino sveto.
34 A te ole masestar abo le marestar ačhela dži tosara, labar oda pre jag.
Našťi pes oda chal, bo hino sveto.
35 Le Aronoha the leskre čhavenca ker savoro avke, sar tuke prikaz-
inďom. Efta dživesa pes pošvecinena o rašaja.
36 Sako džives, o manuša mušinen te anel terne bikos sar obeta vaš o
binos pro zmjereňje. O oltaris obžužareha avke, hoj upre aneha e obeta
vaš o binos a pomazineha les, hoj te el sveto.
37 Efta dživesa obžužareha o oltaris, hoj les te pošvecines. Avke ela o
oltaris neksveteder. Savoro, so pes lestar chudela, ela sveto.

E sakodživeseskri obeta

38 Sako džives obetineha pro oltaris duje jekheberšeskre bakroren:
39 jekhes tosara a dujtones rači.
40 Paš o ešebno bakro prithov kilos nekfeder aro, zmišimen ľitra olivove
olejoha a rozčhiv ľitra mol sar moľakri obeta.
41 Dujte bakrores obetineha rači – avke sar the e tosaraskri obeta – la
moľaha the le areha mišimen le olejoha, so ela šukar voňa: e obeta kerďi
la jagaha prekal o RAJ.
42 Kadi labarďi obeta anena sako džives paš o vudar le Svetostankoskro
anglo RAJ. Kerena oda pokoleňje pro pokoleňje. Ode man zdžava mire
manušenca a ode tuha vakerava.
43 Ode man arakhava le Izraelitenca a oda than ela sveto mira slavatar.
44 Pošvecinava o Svetostankos the o oltaris, a pošvecinava le Aron the
leskre čhaven, hoj mange te služinen sar rašaja.
45 Me bešava maškar o Izraeliti a avava lengro Del.
46 A sprindžarena, hoj me som o RAJ lengro Del, savo len iľom avri andral
o Egipt, hoj te bešav maškar lende. Me som o RAJ, lengro Del.

30

Le kaďidloskro oltaris

1 Paľis kerena oltaris le akacijoskre kaštestar prekal e kaďidloskri obeta.
2 Mušinel te el kerdo andre kocka, 45 centimetri džinďardo the buchlo,
a učo 90 centimetri. Ela les pro štar agora po jekh rohos, ajse sar hin le
biken, so ena jekhe kotorestar le oltariha.
3 Calo oltaris obthov le žuže somnakaha a pašal leste ker somnakuno
pasos.
4 Pal soduj seri prichude o somnakune kružki tel o pasos avke, hoj prekal
o kružki te predžan o drački, hoj pes te del te hordinel.
5 O drački ker le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha.
6 O oltaris thov angle lepeda, so hiňi angle archa la zmluvakri. Ode man
tuha arakhava.
7 Sako tosara, sar o Aron džala te pripravinel o lampi, labarela pre leste
o voňavo kaďidlos.
8 O Aron les labarela pale the ke račate, sar džala te labarel e jag
andro lampi. Kadi voňavo obeta anena furt anglo RAJ pal savore tumare
pokoleňja.
9 Na obetinena upre aver kaďidlos, aňi ňisavi labarďi abo chabeneskri
obeta, a aňi na čhoreha avri e moľakri obeta pre leste.
10 Jekhvar andro berš o Aron obžužarela o oltaris avke, hoj pokropinela
o štar rohi le džviroskre rateha, so sas obetimen vaš o bini pro zmjereňje.

Kada kerela sako berš, pal savore tumare pokoleňja. Kada oltaris ela neksveteder prekal o RAJ.“

O love prekal o Sveto than

11 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
12 „Sar zgeneha savore Izraeliten, hoj te džanes, keci hine, akor dojekh manuš pes mušinel te cinel avri anglo RAJ, hoj te na en marde le Devlestar, sar len zgeneha.
13 Dojekh, ko ela zgendo, mušinel te del jepaš šeklos* sar obeta, so hiňi hazdľi upre prekal o RAJ. O love kampel te važinel pal oda, sar pes važinel andro Svetostankos.
14 O murša, kaske hin biš (20) berš a buter, ena zgende, a mušinen te del le RAJESKE kadi obeta.
15 O barvalo manuš na počinela buter, aňi o čoro frimeder, sar anena odi obeta prekal o RAJ.
16 Kala love kide avri le Izraelitendar a de pre služba andro Svetostankos. Me mange pre lende leperava, sar anena e obeta, so anel o zmjereňje le RAJEHA.“

O baro brondzuno umivadlos

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Ker o baro brondzuno umivadlos, so ačhela pro brondzuno podstavcos. Thov les maškar o Svetostankos the oltaris a čhiv andre paňi.
19 O Aron the leskre čhave ode thovena o vasta the o pindre.
20 Sar džana andro Svetostankos, mušinen pes te thovel le paňeha, hoj te na meren. Avke kerena, the sar džana paš o oltaris te kerel e služba, hoj te keren e labarďi obeta prekal o RAJ.
21 Mušinen peske te thovel o vasta the o pindre, hoj te na meren. Kada ela prekal o Aron the prekal leskre potomki prikazis pro furt, pokoleňje pro pokoleňje.“

O sveto olejos pro pomazaňje

22 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
23 „Le nekfeder voňavo koreňje, le šov kili saňi mirha, trin kili voňavo škorica, trin kili voňavo trsťina
24 the šov kili kasija – savoro važin avke, sar pes važinel andro Svetostankos. Zmišin oda le štar ľitri olivove olejoha
25 a avke kereha sveto olejos pro pomazaňje – oda ela zmišimen voňavo parfumos, avke sar kerel o olejkaris. Oda ela sveto olejos pro pomazaňje.
26 Pomazineha leha o Svetostankos the e archa la zmluvakri,
27 o skamind leskre sersamoha, o svietňikos leskre sersamoha, o kaďidloskro oltaris,
28 o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, the e nadoba lakre podstavcoha.
29 Pošvecineha len a ena sveta. Savoro, so pes lendar chudela, ela sveto.
30 Paľis le Aron the leskre čhaven pomazineha a pošvecineha, hoj mange te služinen sar rašaja.
31 Le Izraelitenge vaker: ‚Kada olejos ela pro sveto pomazaňje prekal miri služba pro furt.
32 Našťi les čhoren avri pre chocsavo dženo a ole koreňjendar na kerena ňisavo aver olejos. Hino sveto a ačhela furt prekal tumende sveto.

---

* **30:13** Oda hin jekh rupuňi minca.

33 Te vareko kerela ole koreňjendar ajso olejos, abo pomazinďahas leha
varekas, ko nane rašaj, oda manuš ela avritradlo mire manušendar.‘ “

O kaďidlos

34 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le ole voňave koreňjendar jednakones
ajci živica, onixos, galbanos the žužo kaďidlos.
35 Olestar ker voňavo kaďidlos, ajso sar kerel o olejkaris a zmišin le
loneha, hoj te el žužo the sveto.
36 Oda koreňje pučineha pro churdo praškos a sikra olestar thov angle
archa andro Svetostankos, kaj man tuha arakhava. Oda ela tumenge
neksveteder.
37 O kaďidlos, so kavke pripravineha ole koreňjendar, našťi pripravines
prekal tute, bo oda ela sveto prekal o RAJ.
38 Te vareko peske kerďahas ajso kaďidlos, sar voňa prekal peste, ela
avritradlo mire manušendar.“

31

O Becaleel the o Oholiab

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Dikh, andral o kmeňos Juda kidňom mange avri le Becaleel, saveske
hino dad o Uri a papus o Chur.
3 Pherarďom les mire Duchoha a diňom les prindžaripen, achaľuvipen
the goďaveripen pre dojekh buči,
4 hoj te gondoľinel avri o plani sar te kerel o veci le somnakastar, le
rupestar the le brondzostar
5 a hoj te prikerel o vzacna bara a te zathovel len andro somnakaj the
rup, te čhingerel avri o kašta a te kerel dojekh majstroskri buči.
6 Paš leste diňom le Oholiab, le Achisamachoskre čhas andral o kmeňos
Dan. A savore majstren diňom e goďi, hoj te keren savoro avke, sar tuke
prikazinďom:
7 o Svetostankos, e archa la zmluvakri, lakro kritos, the o aver veci le
Svetostankoskre,
8 o skamind leskre sersamoha, o svietňikos le žuže somnakastar leskre
sersamoha, o kaďidloskro oltaris,
9 o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, o baro brondzuno
umivadlos le podstavcoha,
10 o sane ruchi pre le rašajengri služba prekal o Aron the leskre čhave,
11 o olejos pro pomazaňje the o voňavo kaďidlos prekal o Sveto than.
Savoro mi keren avke, sar tuke prikazinďom.“

Pal o šabat

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske,
13 hoj te phenel le Izraelitenge: „Doľikeren o šabat, bo oda hin sar
znameňje maškar mande the tumende pro furt, hoj te džanen, hoj me,
o RAJ, tumen pošvecinav.
14 Doľikeren o šabat, bo hino sveto! Ko les na pošvecinela, mušinel te
merel a dojekh, ko andre oda džives kerela buči, mi el avritradlo peskre
manušendar.
15 Šov džives hin pre oda, hoj te keren buči, ale eftato hin le RAJESKRO
sveto džives, hoj te odpočovinen. Dojekh, ko andre oda džives kerela buči,
mušinel te merel!
16 O Izraeliti andre dojekh pokoleňje mi doľikeren o šabat sar zmluva
pro furt.

17 Kada ela pro znameňje maškar mande the mire manuša pro furt, bo o
RAJ tel o šov dživesa kerďa o ňebos the e phuv, ale eftato džives preačhiľa
te kerel a odpočovinelas.“
18 Sar o RAJ dovakerďa le Mojžišoha pro verchos Sinaj, diňa leske o tabli
le Sveďectvoskre – o duj barune tabli, pre save o Del pisinďa o prikazaňja
peskre angušteha.

32

E somnakuňi gurumňori

1 Sar o nipi dikhle, hoj o Mojžiš hino but časos pro verchos a na avel
tele, avle ko Aron a phende leske: „Av, ker amenge devlen, save džana
angle amende. Bo na džanas, so pes ačhiľa le Mojžišoha, ole muršeha,
savo amen iľa avri andral o Egipt.“
2 O Aron lenge odphenďa: „Len tele tumare romňijendar, čhavendar the
čhajendar o somnakune čeňa pal o kana a anen mange.“
3 Avke dojekh manuš iľa andral o kana o somnakune čeňa a ande le
Aronoske.
4 Ov lendar oda iľa, roztaďa a čhorďa avri somnakuňa gurumňora. O
manuša phende: „Ó, Izrael, kada hino tiro del, savo tut iľa avri andral o
Egipt!“
5 Sar oda o Aron dikhľa, ačhaďa angle somnakuňi gurumňi oltaris a
phenďa: „Tajsa ela inepos pre pačiv le RAJESKE!“
6 Pre aver džives sig tosara ušťile a ande o labarde the o smiromoskre
obeti. O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; paľis ušťile a khelenas
džungales the bi e ladž jekh avreha.
7 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sigo dža pale tele! Bo tire manuša, saven
iľal avri andral o Egipt, kerde baro nalačhipen angle ma.
8 Igen sig odgele pal o drom, savo lenge sikaďom. Kerde peske modla
gurumňora! Banďon angle late, anen lake obeti a vičinen: ‚Ó, Izrael, kada
hin tumaro del, savo tumen iľa avri andral o Egipt!‘ “
9 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske: „Dikhľom, hoj kala manuša hine
igen zacata a na kamen te šunel.
10 Akana man muk, hoj te čhivav pre lende avri miri choľi a te zňičinav
len. Paľis tutar kerava baro narodos!“
11 Ale o Mojžiš mangelas le RAJES, peskre Devles, a phenďa: „RAJEJA,
soske sal ajso choľamen pre tire manuša, saven iľal avri andral o Egipt
tira bara zoraha the bare vasteha?
12 Te ada kereha, paľis o Egipťana vakerena, hoj len ča iľal avri, hoj len
te murdares pro verchi a te khoses tele pal e phuv. Mangav tut, ma av
choľamen pre tire manuša. Čerin tiro gondoľišagos a ma de pre lende e
pohroma.
13 Leper tuke pre tire služobňika pro Abraham, pro Izak the pro Jakob*,
saven diňal lav a iľal vera: ‚Rozmnožinava tumaro potomstvos avke sar le
čercheňen pro ňebos a caľi kadi phuv, pal savi tumenge phenavas, dava
tumare čhavenge sar lengro večno ďeďictvos.‘ “
14 Avke o RAJ pes rozgondoľinďa a na mukľa pre lende e pohroma avke,
sar kamelas.
15 O Mojžiš geľa tele pal o verchos a andro vasta ľidžalas duj barune
tabli, pre save sas pisimen o prikazaňja pal jekh sera the pal aver.

* **32:13** E hebrejiko čhib: Izrael

16 O Del korkoro kerďa o tabli a randľa avri pre lende o prikazaňja peskre
vasteha.
17 Sar o Jozua šunďa le manušengri bari vika, phenďa le Mojžišoske:
„Andro taboris hin e maribnaskri vika.“
18 O Mojžiš odphenďa:
„Oda nane e vika olengri, ko zviťazinde,
aňi e vika olengri, ko prehrajinde;
me šunav o giľavipen.“
19 Sar o Mojžiš avľa pašeder paš o taboris a dikhľa la somnakuňa
gurumňora the le manušen sar khelen, choľisaľiľa, čhiďa le tablenca andre
phuv a phagerďa len paš o verchos.
20 Paľis iľa la gurumňora, sava peske kerde, zlabarďa la andre jag a
rozmarďa pro prachos. Paľis oda prachos čhiďa andro paňi a diňa te pijel
le Izraelitenge.
21 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „So tut kerde kala manuša, hoj len
ľigenďal andre kajso baro binos?“
22 „Ma cha choľi, raja miro!“ odphenďa o Aron. „Se tu prindžares kale
manušen, hoj sig džan andro nalačhipen.
23 On mange phende: ‚Ker amenge devles, savo džala angle amende. Se
na džanas, so pes ačhiľa le Mojžišoha, le muršeha, savo amen iľa avri
andral o Egipt.‘
24 Me lenge odphenďom: ‚Kas hin somnakaj, mi lel tele pal peste a mi
anel mange. Sar ande, me les roztaďom andre jag a avľa avri olestar kadi
gurumňori.‘ “
25 O Mojžiš dikhľa, hoj o Aron domukľa le manušenge te kerel, so on
kamenas a kerenas, hoj lengre ňeprijaťeľa lendar te asan.
26 Avke pes o Mojžiš ačhaďa andre brana le taboriskri a zvičinďa: „Sako,
ko hino pre le Devleskri sera, aven ke ma!“ A savore Leviti gele a ačhade
pes pašal leste.
27 Ov lenge phenďa: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Sako pašal
peste mi phandel e šabľa. Predžan prekal o taboris jekha branatar dži ke
aver a Sako mi murdarel peskre phrales, prijaťeľis the susedas.‘ “
28 O Leviti avke kerde, sar lenge prikazinďa o Mojžiš a oda džives mule
vaj 3 000 murša.
29 Paľis o Mojžiš phenďa: „Adadžives tumen pošvecinďan andre služba
le RAJESKRI, bo dojekh murdarďa peskre čhas the phrales. Vašoda o RAJ
adadžives tumen požehninďa.“

O Mojžiš pes privakerel vaš o Izraeliti

30 Pre aver džives o Mojžiš phenďa le manušenge: „Kerďan baro binos
anglo RAJ, ale akana džav pale pro verchos te mangel le RAJES, hoj tumenge
te odmukel o binos.“
31 Avke o Mojžiš geľa pale ko RAJ a phenďa leske: „Ó, Devla, kala manuša
kerde baro binos, bo kerde peske somnakune devles.
32 Ale akana, mangav tut, odmuk lenge o binos. A te na, akor man mažin
avri andral tiro zvitkos, so pisinďal.“
33 Ale o RAJ leske phenďa: „Andral miro zvitkos mažinava avri oles, ko
kerel binos angle ma.
34 Tu akana dža a ľidža le manušen pre oda than, pal savo tuke phenďom.
Miro aňjelos džala angle tu. Ale avela oda časos, sar len marava vaš lengre
bini.“

35 Avke o RAJ mukľa pro manuša o nasvaľiben, bo ispidle pro Aron, hoj
lenge te kerel somnakuňa gurumňora.

33

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža het pal kada than le manušenca,
saven iľal avri andral o Egipt, a dža andre odi phuv, pal savi la veraha
phenďom, hoj dava le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske, akor sar
phenďom: ‚Dava la tire potomkenge.‘
2 Bičhavava angle tu le aňjelos a tradava odarik le Kanaančanen, le
Amorejčanen, le Chetitanen, le Perizejen, le Chivijen the le Jebusejen.
3 Aveha andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos. Ale me na džava
tumenca, bo san zacata a na kamen te šunel. Te tumenca geľomas, šaj
tumen zňičinďomas le dromeha.“
4-5 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Izraelitenge: ‚Tumen
san zacata manuša, te tumenca geľomas ča sikra, mušinďomas tumen
te zňičinel. Akana thoven tele pal tumende o šukariben a dikhava, so
tumenca kerava.‘ “ Sar o manuša šunde oda zoralo vakeriben, ačhile
smutna a ňiko pre peste na iľa ňisavo šukariben.
6 Vašoda pre peste o Izraeliti akorestar, sar gele het pašal o verchos
Choreb, imar na thovenas ňisavo šukariben.

O Stanos, kaj hin e pritomnosť le RAJESKRI

7 O Mojžiš iľa o stanos a ačhaďa les dureder le taboristar. Diňa leske nav
„o Stanos, kaj hin e pritomnosť le RAJESKRI“. Te vareko rodelas le RAJES,
džalas avri andral o taboris andre oda stanos.
8 A sar o Mojžiš džalas andre oda stanos, savore manuša ušťenas. Sako
ačhelas anglo vchodos paš peskro stanos a dikhelas pro Mojžiš, medik na
džalas andro stanos.
9 Soča o Mojžiš džalas andro stanos, o chmarakro slupos avelas tele,
zaačhelas paš o vchodos andro stanos a o RAJ vakerelas le Mojžišoha.
10 Sar o manuša dikhenas, hoj o chmarakro slupos hino paš o vchodos
andro stanos, banďonas dži pre phuv, sako anglo peskro stanos.
11 O RAJ vakerelas le Mojžišoha, muj-mujeha, avke sar vareko vakerel
le prijaťeľiha. Paľis džalas pale andro taboris. Ale leskro terno sluhas o
Jozua, le Nunoskro čhavo, ačhelas andro stanos.

O Mojžiš the le RAJESKRI slava

12 O Mojžiš phenďa le RAJESKE: „Tu mange phenďal: ‚Ľidža kale
manušen,‘ ale na phenďal mange, kas manca bičhaveha. Phenďal mange:
‚Prindžarav tut mištes a arakhľal milosť andre mire jakha.‘
13 Te arakhľom milosť andre tire jakha, ta de mange te džanel tire droma,
hoj tut buter te prindžarav a te arakhav furt milosť andre tire jakha. Leper
tuke, hoj kala nipi hine tire manuša.“
14 O RAJ phenďa: „Me korkoro džava tumenca a dava tut odpočinkos.“
15 O Mojžiš leske odphenďa: „Te tu na aveha amenca, akor amen aňi ma
bičhav het pal kada than.
16 Bo sar šaj sprindžarav, hoj me the kala manuša arakhľam milosť andre
tire jakha, te na pal oda, hoj aveha amenca? Aleha, hoj sal amenca, me the
tire manuša avaha aver savore narodendar pre phuv.“
17 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me kerava the oda, so mandar
mangehas, vašoda bo arakhľal milosť andre mire jakha a prindžarav tut
pal o nav.“
18 Ale o Mojžiš odphenďa: „Sikav mange tiri slava.“

19 O RAJ leske odphenďa: „Sikavava tuke savoro miro lačhipen a
phenava angle tu miro nav, o RAJ. Sikavava miro jileskeriben, kaske
kamav, a presikavava miro lačhejileskeriben, kaske kamav.
20 Našťi dikhes miro muj, bo ňiko, ko man dikhela, našťi ačhel te dživel.“
21 Paľis leske o RAJ phenďa: „Kade hin than paš mande, kaj šaj ačhes
pre skala.
22 Sar odarik predžava mira slavaha, thovava tut ode, kaj hin chev andre
skala, a sar odarik predžava, zagaruvava tut mira burňikaha.
23 A sar odlava e burňik, dikheha ča miro dumo, ale miro muj ňiko našťi
dikhel.“

34

O Mojžiš pale pro verchos Sinaj

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ker duj barune tabli, ajse sar ešebnovar.
Me pre lende pisinava pale ola lava, so sas pre ešebna tabli, so len phagľal.
2 Av pripravimen! Tosara aveha upre pro verchos Sinaj a ode dži upre
pro verchos tut manca arakheha.
3 Ňiko tuha te na džal aňi pes te na sikavel pre oda calo verchos. Aňi o
bakre aňi o dobitkos pes anglo verchos našťi pašinen.“
4 Paľis o Mojžiš kerďa duj barune tabli, ajse sar sas ešebnovar. Sig tosara
ušťiľa, andro vasta iľa soduj tabli a geľa pro verchos Sinaj, avke sar leske
prikazinďa o RAJ.
5 O RAJ avľa tele andre chmara, ačhiľa paš o Mojžiš pro verchos a phenďa
peskro sveto nav – o RAJ.
6 O RAJ predžalas anglal o Mojžiš a phenelas: „Me som o RAJ, o RAJ o
Del! Me som lačhejileskro, kamibnaskro, kovlejileskro, igen milosťivo a
verno.
7 Me presikavav e milosť le ezerenge a odmukav o nalačhipena, o vzburi
the o bini, no the avke potrestinav dojekh binos: Vaš le dadengre bini
marav lengre čhaven dži andro trito the štarto pokoleňje.“
8 Akor o Mojžiš sig banďiľa dži pre phuv a lašarelas le RAJES.
9 Vakerelas: „RAJEJA, te arakhľom pačiv andre tire jakha, mangav tut, av
amenca! Kala manuša hine zacata a na šunen, ale odmuk amenge amare
bini the nalačhipena a prile amen sar tire manušen.“

O RAJ phandel pale e zmluva

10 O RAJ leske odphenďa: „Akana phandava tumenca zmluva. Angle
tire manuša kerava bare veci, so mek šoha na dikhle aver narodi pal caľi
phuv. Savore manuša dikhena save bare veci me, o RAJ, šaj kerav, bo
kerava prekal tu vareso igen baro.
11 Te doľikereha kala zakoni, so tuke dav adadžives, tradava angle tu le
Amorejčanen, le Kanaančanen, le Chetitanen, le Perizejen, le Chivijen the
le Jebusejen.
12 De pozoris pre oda, hoj te na phandes zmluva ole narodenca andre
phuv, kaj džaha, hoj te na ačhen prekal tu sar pasca.
13 Vašoda čhiveha tele lengre oltara, phagereha lengre sveta slupi the
čhineha avri o slupi la Ašerakre.
14 Ma lašar ňisave avre devles, bo me o RAJ som žjarlivo Del, savo na
zľidžava, hoj lašarena avre devles.
15 Aňi na phandeha zmluva ole manušenca andre odi phuv, bo te on
lašarena peskre devlen a obetinena lenge, vičinena ke odi obeta the tut, a
šaj tut scirden, hoj te chas olestar.

16 Paľis tire čhave peske ilehas romňijen ole narodendar, save len
scirdlehas pal peste a na ulehas mange buter verna, bo lašardehas lengre
devlen.
17 Ma ker tuke devlen le trastestar a ma lašar len.
18 Doľiker o inepos le Marengro bi o Kvasos. Avke sar tuke prikazinďom,
cha efta dživesa ola mare andro čhon Abib, bo andre oda čhon avľal avri
andral o Egipt.
19 Dojekh ešebno muršoro the samcos, savo uľola tumare stadostar the
dobitkostar, hino miro.
20 Ešebne somaris cineha avri avke, hoj deha bakrores. Te les na cineha
avri, phageha leske e meň. Dojekhe tire ešebne muršores mušines te cinel
avri.
Ňiko pes te na sikavel angle ma bi o daros.
21 Šov dživesa kereha buči, ale eftato džives tuke odpočovineha la
bučatar – the akor sar orineha a sar kideha e žatva.
22 Doľiker o inepos le Kurkengro a pro agor le beršeske oslavineha o
inepos la Žatvakro*, sar skideha upre pal e maľa o uľipen peskra bučatar.
23 Savore tumare murša trival andro berš mušinen te avel angle ma,
anglo Nekbareder RAJ, o Del le Izraeloskro, hoj man te lašaren.
24 Me tradava avri anglal tu le naroden a kerava, hoj tut ela bareder
phuv, vašoda ňiko imar na kamela tiri phuv, sar trival andro berš aveha
upre te lašarel le RAJES, tire Devles.
25 Ma obetin mange rateskri obeta jekhetane le mareha, andre savo hin
o kvasos. Ňič le Patraďakre obetatar na mukeha dži tosara.
26 Savore nekfeder veci tire ešebne uľipnastar aneha andro Chramos le
RAJESKRO, tire Devleskro.
La terňa kozica ma tav andre lakra dakro thud.“
27 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Pisin tuke kala lava, bo pal kala
lava phandľom e zmluva tuha the le Izraelitenca.“
28 O Mojžiš sas ode le RAJEHA saranda (40) dživesa the saranda rača,
so na chaľa maro aňi na piľa paňi. Pro barune tabli pisinďa la zmluvakre
lava – o Deš prikazaňja.

O Mojžiš džal tele pal o verchos

29 Sar o Mojžiš džalas tele pal o verchos Sinaj, sas leste andro vasta o duj
barune tabli. Pal oda, sar vakerelas le RAJEHA, leskro muj švicinelas, ale
ov oda na džanelas.
30 Sar o Aron a savore Izraeliti dikhle, hoj le Mojžišoskro muj švicinel,
daranas te džal paš leste.
31 Ale sar o Mojžiš len vičinďa, avle ke leste o Aron the savore vodci le
manušengre. Sar lenca vakerelas,
32 gele paš leste the okla aver Izraeliti a o Mojžiš lenge diňa savore
prikazaňja, so leske o RAJ prikazinďa pro verchos Sinaj.
33 Sar o Mojžiš preačhiľa te vakerel, thoďa peske o khosno pro muj.
34 Kecivar o Mojžiš džalas anglo RAJ, hoj leha te vakerel, lelas pal o muj
o khosno a sar džalas odarik avri, pale les thovelas. Paľis phenelas le
Izraelitenge savoro, so leske sas prikazimen.
35 Sar on dikhle pro Mojžišoskro muj, hoj leske e cipa pro muj švicinel,
thoďa o Mojžiš pro muj o khosno, medik na geľa pale te vakerel le RAJEHA.

---

* **34:22** Oda hin o inepos le Stankengro.

35

Pal o šabat

1 Akor o Mojžiš vičinďa savore Izraeliten a phenďa lenge: „O RAJ
prikazinďa, hoj te doľikeren kada:
2 Šov dživesa kerena tumari buči, ale eftato džives – o šabat – ela tumen
sveto džives le odpočinkoskro, so hino oddino le RAJESKE. Dojekh, ko oda
džives kerela varesavi buči, mušinel te merel.
3 Pro šabat andre ňisavo kher ma podlabaren aňi e jag.“

O dari prekal o Svetostankos

4 O Mojžiš lenge mek phenďa: „O RAJ prikazinďa the kada:
5 Sako, kas hin ochotno jilo, šaj anel vareso kale vecendar pre obeta le
RAJESKE: somnakaj, rup, brondzos,
6 fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane pochtana, kozakri srsť,
7 baranoskri cipa farbimen pro loles, tuleňiskri cipa, akacijoskre kašta,
8 olejos prekal o lampi, koreňje pro olejos te pomazinel the pro voňavo
kaďidlos,
9 onixoskre the aver vzacna bara pro efodos the pro naprsňikos.
10 Dojekh tumendar, ko džanel kala veci te kerel, mi avel a mi kerel
savoro, so o RAJ prikazinďa:
11 O Svetostankos, leskre lepedi, o čati, o rami, o tički, o slupi, o podstavci,
12 e archa la zmluvakri, lakre drački the kritos, o andruno pochtan,
13 o skamind leskre sersamoha the dručkenca the o sveta mare,
14 o svietňikos, so del o švetlos andro Stanos, peskre sersamoha, o lampi
the lengre oleji,
15 o kaďidloskro oltaris leskre dručkenca, o olejos pro pomazaňje, o
voňavo kaďidlos, e lepeda paš o vudar le Svetostankoskro,
16 o oltaris pro labarde obeti leskra brondzuňa roštaha, dručkenca the
savore sersamoha, o baro brondzuno umivadlos le podstavcoha,
17 o lepedi la dvorakre le slupenca the le podstavcenca; e lepeda prekal
e dvorakri brana,
18 o koľiki prekal o Svetostankos the dvora, the lengre lani;
19 o side ruchi prekal e služba andro Sveto than a the o pošvecimen ruchi
prekal o rašaj Aron the leskre čhave andre rašajiko služba.“
20 Paľis savore manuša odgele le Mojžišostar.
21 A dojekh, ko jilestar kada kamľa te kerel, anelas obetno daros le
RAJESKE pro Svetostankos the savoro, so kampelas pre služba andre the
pro rašajengre ruchi.
22 Avenas ode o murša the o džuvľa a denas jilestar o naramki, kružki,
angrusa, lancici the aver somnakune veci. Dojekh, ko kamelas te obetinel
le RAJESKE somnakaj, anenas les.
23 Dojekh, kas sas, anelas e fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane
pochtana, kozakri srsť, baranoskri cipa farbimen pro loles the tuleňiskri
cipa.
24 Ko kamelas te anel rup abo brondzos, anelas oda sar obeta le RAJESKE.
Dojekh, kas sas akacijoskre kašta a delas pes lenca te kerel, anelas len.
25 The savore džuvľa, save džanenas te kerel le ľanostar, anenas e
fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, the sano pochtan.
26 A o džuvľa, save džanenas te kerel o gada la kozakra srsťatar balendar,
jilestar oda kerenas.
27 O vodci anenas onixoskre bara the aver vzacna bara pro efodos the
prekal o naprsňikos,

28 olejos prekal o lampi, the o koreňje pro voňavo kaďidlos the pro olejos
pro pomazaňje.
29 Savore Izraeliti ko kamenas, či murš vaj džuvľi, anenas le jilestar o
daros le RAJESKE, hoj pes te kerel savoro, so o RAJ lenge prikazinďa prekal
o Mojžiš.

O Becaleel the o Oholiab

30 Paľis o Mojžiš phenďa le Izraelitenge: „Dikh, andral o kmeňos Juda
kidňom mange avri le Becaleel, saveske sas dad o Uri a papus o Chur.
31 O Del les pherdžarďa peskra zoraha a diňa les prindžaripen,
achaľuvipen the goďaveripen pre dojekh buči,
32 hoj te kerel šukar neve veci le somnakastar, le rupestar the le
brondzostar;
33 hoj te prikerel o vzacna bara a te zathovel len andro somnakaj the
rup; a hoj te čhingerel avri o kašta a te kerel dojekh majstroskri buči.
34 O Del diňa goďi les the le Oholiab, le Achisamachoskre čhas andral o
kmeňos Dan, hoj te sikaven avren te kerel e buči.
35 Pherarďa len la goďaha, hoj te keren dojekh buči le trasteha the le
ľanoha, a hoj te siven la fijalova, ľoľa the purpurova vlnaha the le sane
pochtaneha. Džanenas te kerel the e buči pro strojos, pre savo pes kerel o
pochtana. On džanen te kerel savori buči the o plani.“

36

1 „O Becaleel, Oholiab the savore murša, saven o RAJ diňa goďi the
achaľuvipen, hoj te džanen te kerel o veci pre služba andro Sveto than,
mi keren savoro avke, sar lenge prikazinďa o RAJ.“

O manuša anen o dari prekal o Sveto than

2 Paľis o Mojžiš vičinďa le Becaleel, Oholiab the kale muršen, saven o
RAJ diňa goďi a save kamenas te kerel odi buči.
3 On le Mojžišostar preile savore dari, so o Izraeliti anenas, hoj te keren
o Sveto than. Ale o Izraeliti mek furt anenas o dari sako tosara buter.
4 Avke savore majstri, save kerenas paš o Sveto than, preačhile te kerel
e buči, avenas jekh pal aver pal o Mojžiš
5 a phenenas leske: „O manuša anen buter dari, sar kampel pre kadi
buči, so o RAJ prikazinďa te kerel.“
6 Akor o Mojžiš prikazinďa, hoj te phenen andro taboris: „Imar ňiko te
na anel o dari prekal o Sveto than, aňi murš aňi džuvľi.“ Avke o manuša
preačhile te anel o dari,
7 bo oda, so ande, sas buter, sar kampelas pre caľi buči.

Pal e buči andro Svetostankos

8 Savore murša, save džanenas te kerel e buči pro Svetostankos, les
kerde le deše lepedendar. Ola lepedi sas side la fijalova, ľoľa the purpurova
vlnatar a sas upre side o cherubi.
9 Dojekh lepeda sas dešuduj (12) metri džinďarďi the duj (2) metri buchľi.
Avke sas kerde savore lepedi.
10 Pandž lepedi zaside jekhetane paš peste a avke kerde the avre
pandženca. Avke lendar sas duj bare lepedi.
11 Pro agor le pandžte pochtaneskro kerde kružki la fijalova vlnatar.
Kada kerde the pre oka agor pre dujto bari lepeda.
12 Kerde penda (50) kružki pre dojekh agor la lepedakro a aver penda
pre aver lepeda avke, hoj o kružki sas oproťi peske.

13 Kerde the penda somnakune čati, savenca prichudle o lepedi avke, hoj
sthode ola duj Stanoskre kotora andre jekh.
14 O Svetostankos upral zaučharde la lepedaha, so sas kerďi la kozakra
srsťatar. Kajse lepedi kerde dešujekh (11).
15 Dojekh lepeda sas dešutrin (13) metri džinďarďi a duj (2) metri buchľi.
16 Pandž lepedi zaside jekhetane a the aver šov zaside jekhetane, avke
sas lendar duj bare lepedi.
17 Penda (50) kružki kerde pro agor la posledna lepedakro, so sas zaside
le pandže lepedendar, a aver penda kerde pre aver lepeda, so sas zaside le
šove lepedendar.
18 Kerde the penda brondzune čati, hoj te spojinen o Stanos andre calo
kotor.
19 Paľis kerde aver duj lepedi: jekh la baranoskra cipatar sfarbimen pro
loles a aver le tuleňiskra cipatar.
20 Prekal o Svetostankos kerde the o rami le akacijoskre kaštestar.
21 Dojekh ramos sas štar (4) metri džinďardo a šovardeš the šov (66)
centimetri buchlo.
22 Kerde duj jednaka kaštune rameni, so sas zachudle jekhetane le
maškarune kaštorenca. Pre savore rami sas kala rameni.
23 Kerde biš (20) rami a thode len pre južno sera.
24 Prekal ola rami kerde saranda (40) rupune podstavci. Duj tel sako
ramos prekal leskre duj pindre.
25 Prekal e severno sera kerde tiš biš rami
26 the saranda (40) rupune podstavci – duj tel sako ramos.
27 Prekal e paluňi sera pro zapados kerde šov rami
28 a duj rami, so pes thode andro soduj rohi pre paluňi sera.
29 Soduj rami sas spojimen andre peste le kružkenca telunestar dži upre.
Kavke kerde le ramenca pro soduj rohi.
30 Pre paluňi sera sas ochto rami a sas thode pro dešušov (16) rupune
podstavci – duj tel dojekh ramos.
31 Le akacijoskre kaštestar kerde o druki prekal o Svetostankos: pandž
prekal o rami pre severno sera,
32 pandž pre južno sera a pandž pre zapadno paluňi sera.
33 Maškaruno drukos kerde avke, hoj predžalas prekal o maškar le
ramenge a oda jekhe Svetostankoskre agorestar dži ke aver.
34 Le somnakaha obcirdle o rami a kerenas upre somnakune kružki,
andre save thovenas o druki, so sas tiš obcirdle le somnakaha.
35 Mek kerde the o pochtan la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar the le
sane side pochtanestar a o majstros siďa avri cheruben pro pochtan.
36 Kerde štar slupi le akacijoskre kaštestar a obcirdle len le somnakaha.
O hački upre sas tiš somnakune. Roztaďa prekal lende štar rupune
podstavci.
37 Prekal o vudar le Stanoskro, kerde farebno lepeda la fijalova, ľoľa the
purpurova vlnatar the le sane side pochtanestar,
38 a paše pandž slupi le hačkenca. Lengre uprune kriti the o maškarune
drački sas le somnakastar a o pandž rupune podstavci le brondzostar.

37

E archa la zmluvakri

1 O Becaleel kerďa e archa la zmluvakri le akacijoskre kaštestar, 110
centimetri džinďarďi a 66 centimetri buchľi the uči.

2 Andral the avral la obthoďa le žuže somnakaha a pašal late kerďa
somnakuno pasos.
3 Kerďa prekal late the štar somnakune kružki pre lakre pindre: duj pre
jekh sera a aver pre aver sera.
4 Paľis kerďa o drački le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le
somnakaha.
5 Ola drački zaispidľa andro kružki pal soduj seri, hoj pes te del te
hordinel.
6 Upruno kritos, soha pes učharelas e archa, kerďa le žuže somnakastar
a sas 110 centimetri džinďardo the 66 centimetri buchlo.
7 Kerďa the duje cheruben le žuže somnakastar a thoďa len pro soduj
agora pro kritos la archakro.
8 Jekhe cherubos thoďa pre jekh agor a avres pre aver agora a kerďa len
jekhetane le uprune archakre kritoha.
9 Le cheruben sas rozcirdle o kridli upre avke, hoj zaučharenas lenca e
archa. Le mujenca sas visarde ke peste a dikhenas pro kritos.

O skamind prekal o sveta mare

10 O skamind kerďa le akacijoskre kaštestar a sas 88 centimetri
džinďardo, 44 centimetri buchlo the 66 centimetri učo.
11 Obcirdňa les le žuže somnakaha a pašal leste kerďa somnakuno pasos,
12 pašal leste mek kerďa ľišta buchľi sar e burňik a pre late somnakuno
pasos.
13 Pre oda pasos kerďa štar somnakune kružki, save prichudňa len pro
agora paš leskre štar pindre.
14 Pašes paš e ľišta sas o kružki, andre save thovenas o drački, hoj pes
te del te hordinel o skamind.
15 Ola drački kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le somnakaha.
16 A mek kerďa le žuže somnakastar veci pro skamind: o taňira, o kuča,
o čarore the o džbani pre moľakri obeta.

O somnakuno svietňikos

17 Kerďa somnakuno svietňikos le žuže somnakastar. Calo svietňikos sas
kerdo jekhe kotorestar: o maškaruno kotor, o podstavcos, o rameni the o
kvitki le pučikenca.
18 Pro svietňikos kerďa šov rameni. O rameni avenas avri le maškarune
kotorestar, trin pal jekh sera a trin pal aver sera.
19 Pro ešebno ramenos sas kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar;
the pro dujto ramenos sas kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar.
Kavke sas kerdo pre savore šov rameni, so avenas avri le maškarune
kotorestar.
20 Pro maškaruno kotor sas kerde štar kalichi, so dičhonas sar kvitki le
pučikenca le mandlendar.
21 Jekh kvitka sas tel o ešebna duj rameni, kaj avenas avri le maškarune
kotorestar, dujto kvitka sas tel o dujta rameni a trito kvitka tel o trita
rameni.
22 O svietňikos le ramenca, le kvitkenca the le pučikenca sas avrikerdo
jekhe kotorestar le žuže somnakastar.
23 Pro svietňikos kerďa efta lampi a paš leste o kliešťi prekal o
svietňikoskre knoti the o cikne lopatki le žuže somnakastar.
24 O svietňikos the savoro, so kampel paš leste, kerďa tranda the pandž
(35) kilendar le žuže somnakastar.

Le kaďidloskro oltaris

25 Le akacijoskre kaštestar kerďa kaďidloskro oltaris le štare rohenca,
so sas jekhe kotorestar le oltariha. Sas kerdo andre kocka, 45 centimetri
džinďardo, 45 centimetri buchlo a 90 centimetri učo.
26 Obcirdňa o oltaris le somnakaha, the leskre seri the o rohi a pašal leste
kerďa somnakuno pasos.
27 Prichudňa upre duj somnakune kružki tel o pasos pal soduj seri.
Avke, hoj prekal ola kružki te predžan o dručki, hoj les te hordinen than
thanestar.
28 O dručki kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le somnakaha.
29 Paľis kerďa o sveto olejos pro pomazaňje the o žužo voňavo kaďidlos
le voňave koreňjendar, avke sar kerel o olejkaris o parfumos.

38

O oltaris pro labarde obeti

1 Paľis le akacijoskre kaštestar kerďa oltaris pro labarde obeti. Sas kerdo
andre kocka 220 centimetri džinďardo the buchlo a sas 130 centimetri učo.
2 Upral pre leskre rohi kerďa aver štar rohi, ajse sar hin le biken. O rohi
the o oltaris sas jekhe kotorestar a sas obthodo le brondzoha.
3 Kerďa the savoro sersamos paš o oltaris le brondzostar: o bare čare
prekal o prachos, o lopati, o cikne čare, o vidli the o cikne lopatki pro
angara.
4 Kerďa brondzuňi rošta a thoďa la andral tel e obruba maškar o oltaris.
5 Pašal lakre rohi kerďa štar brondzune kružki, hoj o dručki pes te del
te thovel andre.
6 O dručki kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le brondzoha.
7 O dručki zaispidľa andro kružki pal soduj seri le oltariskre, hoj pes te
prehordinel. Kerďa o oltaris le deskendar sar phundraďi truhla.
8 Iľa o gendali le džuvľendar, save služinenas paš o vudar andro
Svetostankos, a lengre brondzostar kerďa e bari nadoba le podstavcenca.

E dvora pašal o Svetostankos

9 Kerďa e dvora pašal o Svetostankos. Pre južno dvorakri sera kerďa
lepedi le sane pochtanestar; jekh sera sas džinďarďi saranda the štar (44)
metri
10 le biš (20) slupenca pro biš brondzune podstavci. O hački the o
maškarune tički ko slupi sas rupune.
11 Avke the pre severno sera sas biš slupi pro biš brondzune podstavci.
O hački the o maškarune tički ko slupi sas rupune.
12 Pre zapadno dvorakri sera sas o lepedi bišuduj (22) metri džinďarde
the deš slupi pro deš podstavci. O hački the o maškarune tički ko slupi sas
rupune.
13 E angluňi dvora pro vichodos sas tiš bišuduj metri buchľi.
14 Pre jekh sera paš o vudar sas o lepedi 660 centimetri džinďarde a sas
pro trin slupi a pro trin podstavci.
15 Avke the pre aver sera paš o vudar sas o lepedi 660 centimetri
džinďarde, a sas pro trin slupi pro trin podstavci.
16 Savore lepedi pašal e dvora sas kerde le sane pochtanestar.
17 O podstavci tel o slupi sas brondzune a o hački, uprune kriti the o
tički ko slupi sas rupune. Savore avrune the andrune slupi sas spojimen
le rupune tičkenca.
18 E lepeda pro vudar sas kerďi le sane side pochtanestar la belava,
fijalova the ľoľa vlnatar. Sas džinďarďi eňa metri a uči duj metri, ajse
sar o lepedi pre dvora.

19 E lepeda sas thoďi pro štar brondzune slupi, so sas pro štar brondzune
podstavci. O hački, o uprune kriti the o maškarune drački sas obthode le
rupoha.
20 Savore koľiki, so sas zamarde andre phuv pašal o Svetostankos the
pašal e dvora, sas le brondzostar.

O veci pro Svetostankos

21 Kade hin pisimen o zoznamos le materjaloskro, savo kampelas pro
Svetostankos, savo o Mojžiš prikazinďa te kerel le Levitenge, saven ľidžalas
o Itamar, o čhavo le rašaskro le Aronoskro.
22 O Becaleel, saveske sas dad o Uri a papus o Chur andral o kmeňos
Juda, kerďa savoro, so o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
23 Sas leha o Oholiab, le Achisamachoskro čhavo andral o kmeňos Dan.
Ov sas majstros andre peskri buči a džanelas šukares te sivel avri o sane
pochtana la fijalova, ľoľa the purpurova vlnaha.
24 Savoro somnakaj, so sas dino le RAJESKE prekal o Svetostankos, sas 1
tona pal oda, sar pes važinel andro Svetostankos.
25 Sar sas zgende o manuša, oda rup, so dine, sas 3,43 toni pal oda, sar
pes važinel andro Svetostankos.
26 Dojekh, ko sas zgendo, počinelas jekh minca: jepaš šeklos. Sas zgende
603 550 murša, kaske sas buter sar biš (20) berš.
27 Le 3,4 toni rupoha kerde o šel (100) podstavci prekal o Sveto than the
prekal o pochtan. Jekh podstavcos važinelas 34 kili.
28 Okle 30 kilendar o Becaleel kerďa o hački, o kriti the o maškarune
tički prekal o slupi.
29 O brondzos, so ande le RAJESKE, sas 2,425 toni*.
30 Lestar kerďa o podstavci prekal o Svetostankoskro vudar, o oltaris, e
rošta the o sersamos prekal o oltaris,
31 o podstavci prekal o slupi pašal e dvora the paš e brana, the savore
koľiki.

39

O rašajika ruchi

1 La fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar kerde o ruchi pre rašajiko služba
andro Sveto than; kerde the pošvecimen ruchi prekal o Aron, avke sar
prikazinďa o RAJ le Mojžišoske.

O rašajiko efodos

2 O efodos kerde le somnakastar, la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar
the le sane pochtanestar.
3 Le somnakastar kerde sane bľachi a strihinde len pro sanore thavora,
hoj lenca te prephanden o fijalova, lole the purpurova vlni the o sano
pochtan.
4 Kerde upre duj kotora, so pes zachudenas pro vali a spojinenas pes le
efodoskre uprune kotorenca.
5 O sido sirimos le efodoskro, sas tiš kerdo le somnakastar, la fijalova, ľoľa
the purpurova vlnatar the le sane pochtanestar, avke sar o RAJ prikazinďa
le Mojžišoske.
6 Paľis prikerde o bara le onixostar, thode andro somnakune obrubi a
randle avri pro bara o nava le Jakoboskre čhavengre, avke sar pes kerel
o pečaťidlos.

* **38:29** E hebrejiko čhib: 70 talenti the 2 400 šekli

7 Paľis len prichudle pro efodos sar pametna bara pro dešuduj kmeňi le
Izraeloskre, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O naprsňikos

8 Avke sar o efodos kerde the o naprsňikos la fijalova, ľoľa the purpurova
vlnatar the le sane pochtanestar.
9 Sas kocka a sas prethodo pro duvar, bišuduj (22) centimetri džinďardo
the buchlo.
10 Andre štar šori sas kala vzacna bara: andro ešebno šoros o rubinos,
o topasos the o smaragdos;
11 andro dujto o malachitos, o zafiris the o diamantos;
12 andro trito o opalos, o achatos the o ametistos;
13 a andro štarto o chrizolitos, o onixos the o jaspisos. Kala bara sas
thode andro somnakune ramici.
14 Pre ola dešuduj (12) vzacna bara sas o nava le Jakoboskre dešuduje
čhavengre. Pre dojekh bar sas avrirandlo jekh kmeňoskro nav avke, sar
pes kerel o pečaťidlos.
15 Pro naprsňikos sas kerde lancici le žuže somnakastar prephandle sar
špargi.
16 On kerde the duj somnakune kocki a duj somnakune kružki. Soduj
kružki priside pro uprune rohi le naprsňikoskre.
17 O somnakune špargi prichudenas ke ola kružki pro agor le
naprsňikoskro
18 a pro vali prichudenas o špargi pro somnakune ramici a avke len
prichudenas anglunestar pro efodos.
19 Kerde duj somnakune kružki a priside len andral ko soduj telune rohi
le efodoskre.
20 Mek kerde the duj somnakune kružki a prichudle len telunestar pro
anglune agora le efodoske, kaj hino zasido upral o sirimos.
21 O kružki pro naprsňikos prichudle ko efodoskre kružki la belava
špargaha avke, hoj te el upreder le sirimostar a te na pes o naprsňikos
čhalavel. Kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O rašajiko plašťos

22 O plašťos, so pes urelas tel o efodos, kerde calo la fijalova vlnatar.
23 Pro plašťos sas maškaral avrimuklo than pro šero. Oda than sas
obsido le zorale thaveha, hoj pes te na rozparinel.
24 Pro teluno agor le plašťoskre side o granatoskre phaba la fijalova, ľoľa
the purpurova vlnatar the le sane pochtanestar.
25 Le žuže somnakastar kerde cikne zvončeki a prichudle len maškar o
phaba pašal calo teluno agor le plašťoskro.
26 Avke pes stredinenas o phaba le zvončekenca pašal o teluno agor le
plašťoskro, andre savo pes kerelas e služba, avke sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
27 Prekal o Aron the prekal leskre čhave side o parne džinďarde gada le
loke pochtanestar,
28 o turbanos, o čapki the o telune gada le ľanostar.
29 Sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske, kerde the o šukar farebno sirimos
le sane pochtanestar, la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar.

E rašajiko čelenka

30 Le žuže somnakastar kerde somnakuňi čelenka a randle andre o lava,
avke sar pes kerel o pečaťidlos: „Sveto le RAJESKE“.

31 Pre late prichudle e belavo šparga, hoj pes te del te priphandel pro
turbanos, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

E buči pro Svetostankos hiňi dokerďi

32 Avke sas dokerďi savori buči pro Svetostankos. O Izraeliti kerde savoro
avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
33 Le Mojžišoske ande o Svetostankos: o Stanos a savoro, so paš oda
kampelas: o čati, o rami, o hački, o maškarune drački, o slupi the o
podstavci,
34 e lepeda kerďi le lole sfarbimen baranoskre cipendar, e lepeda le
tuleňiskre cipendar the e andruňi lepeda,
35 e archa la zmluvakri the lakro kritos the o drački,
36 o skamind leskre sersamoha the o sveta mare,
37 o svietňikos le žuže somnakastar leskre lampenca the sersamoha, the
o olejos,
38 o somnakuno oltaris, o olejos pro pomazaňje, o voňavo kaďidlos, e
lepeda prekal o vudar le Stanoskro,
39 o brondzuno oltaris pro labarde obeti leskra brondzuňa roštaha,
dručkenca the sersamoha, o baro brondzuno umivadlos le podstavcoha,
40 o lepedi prekal e dvora, o slupi lengre podstavcenca, o lepedi prekal
e dvorakri brana, o koľiki the o lani prekal e dvora the prekal o Stanos a
savore sersami prekal e služba andro Svetostankos,
41 sane side ruchi prekal e služba andro Sveto than a the o pošvecimen
ruchi prekal o rašaj Aron the prekal leskre čhave andre rašajiko služba.
42 O Izraeliti dokerde savori buči ča avke, sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
43 O Mojžiš predikhelas e buči a dikhľa, hoj kerde savoro avke, sar o RAJ
prikazinďa. Paľis len požehňinďa.

40

O Svetostankos ačhado

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Ešebno džives andro ešebno čhon ačhav o Svetostankos, o Stanos, kaj
tumen zdžana le RAJEHA.
3 Ode thov e archa la zmluvakri a figin angle late o pochtan.
4 An andre the o skamind a thov upre o sersamos, so paš oda kampel.
Avke an the o svietňikos a upre thov o lampi.
5 O somnakuno kaďidloskro oltaris thov anglo pochtan angle archa a the
paš o vudar anglo Svetostankos figin o pochtan.
6 O oltaris pro labarde obeti thov anglo vudar le Svetostankoskro.
7 Maškar o Stanos the oltaris thov o baro brondzuno umivadlos a čhiv
andre o paňi.
8 Pašal o Stanos ker e dvora a figin e lepeda paš o vchodos.
9 Paľis le olejos pro pomazaňje, pomazin o Svetostankos savoreha, so hin
andre, a ela sveto.
10 Pomazin the o oltaris pro labarde obeti savore leskre sersamenca.
Pošvecin les a ela neksveteder.
11 Pomazin the e nadoba le podstavcoha a pošvecin la.
12 Paľis an le Aron the leskre čhaven anglo vudar le Stanoskro a thov
(omor) len le paňeha.
13 Uri le Aron andro pošvecimen ruchos, pomazin les a avke les pošvecin,
hoj mange te služinel sar rašaj.

14 An the leskre čhaven a uri pre lende o parne džinďarde gada.
15 Pomazin len avke, sar pomazinďal le Aron, hoj the on mange te
služinen sar rašaja. Ada pomazaňje kerela rašajen lendar the lengre
potomkendar pro furt.“
16 Paľis o Mojžiš kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa o RAJ.
17 O Svetostankos ačhade ešebno džives andro ešebno čhon andro dujto
berš paloda, sar omukle o Egipt.
18 Sar o Mojžiš ačhaďa o Svetostankos, thoďa o podstavci, upral lende
rakinďa o rami, zaispidľa o drački a o slupi rozthoďa andro šoros.
19 O Svetostankos zaučharďa le side lepedenca a thoďa upre e lepeda,
avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
20 Paľis iľa o barune tabli le deše prikazaňjenca a thoďa andre archa,
zaispidľa pašal o seri o drački a zaučharďa la le kritoha.
21 Avke ľigenďa e archa andro Svetostankos a figinďa o andruno pochtan,
hoj te na dičhol e archa, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
22 O skamind thoďa anglo pochtan pre severno sera andro Stanos
23 a thoďa pre leste o sveta mare anglo RAJ, avke sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
24 O somnakuno svietňikos thoďa andro Stanos anglo skamind pre južno
sera le Stanoskri.
25 Pre leste thoďa o lampi anglo RAJ, avke sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
26 O somnakuno kaďidloskro oltaris thoďa andro Stanos anglo pochtan
27 a labarďa upre o voňavo kaďidlos, avke sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
28 Paľis figinďa lepeda paš o vudar andro Svetostankos.
29 O oltaris pro labarde obeti thoďa anglo Stanos. Pre leste obetinelas o
labarde the o chabeneskre obeti, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
30 Maškar o Stanos the oltaris thoďa o baro brondzuno umivadlos a čhiďa
andre paňi.
31 O Mojžiš, o Aron the leskre čhave peske andre oda paňi thovenas
(omorenas) o vasta the o pindre.
32 Sar džanas andro Stanos abo paš o oltaris, thovenas pes avke, sar o
RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
33 Pašal o Stanos the oltaris kerďa dvora a figinďa e lepeda paš e dvorakri
brana. Avke o Mojžiš dokerďa savori buči.

Le RAJESKRI slava

34 Akor e chmara zaučharďa o Svetostankos a le RAJESKRI slava
pherdžarďa o Stanos.
35 Vašoda o Mojžiš našťi geľa andro Svetostankos, bo e chmara sas upral
leste a le RAJESKRI slava pherdžarďa o Stanos.
36 Kana e chmara odarik pes hazdelas, savore Izraeliti pes furt mukenas
pro drom.
37 Ale te e chmara pes na hazdelas, na mukenas pes pro drom.
38 Dživese le RAJESKRI chmara sas upral o Svetostankos a rači sas
andre chmara jag, vašoda les dikhenas savore Izraeliti pal calo časos, sar
phirenas than thanestar pal e pušťa.

Levitikus
Trito zvitkos le Mojžišoskro

Pal e labarďi obeta

1 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš andral o Svetostankos*:
2 „Prevaker ko Izraeliti a phen lenge: ‚Te vareko tumendar kamel te
anel o daros pre obeta le RAJESKE, mi anel e obeta le gurumňendar, le
bakrendar abo le kozendar.
3 Te vareko kamela te obetinel e labarďi obeta le gurumňendar, mi anel
le bikos bi e chiba. Anela les paš o vudar paš o Svetostankos, hoj te arakhel
milosť andro jakha le RAJESKRE.
4 Thovela o vast pro šero le džviroske, savo ela obetimen sar e labarďi
obeta, a odi obeta ela priiľi sar o počiňiben vaš leskro binos.
5 Paľis anglo RAJ murdarela le bikos a o rašaja, le Aronoskre čhave,
anena o rat a pokropinena leha o seri pro oltaris, savo hino paš o vudar
paš o Svetostankos.
6 Paľis cirdela tele e cipa pal e labarďi obeta a čhingerela e obeta pro
kotora.
7 O čhave le Aronoskre thovena o kašta pro oltaris a kerena jag.
8 Paloda thovena pro kašta, so labon pro oltaris, o čhingerde kotora le
džvirostar, o šero the o žiros.
9 O pindre the o kotora andral leste ena žužarde andro paňi a o rašaj
savoro labarela pro oltaris sar e labarďi obeta; e jagaľi obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE.
10 Te vareko kamela te obetinel e labarďi obeta le stadostar, le bakrendar
abo le kozendar, mi anel le samcos bi e chiba.
11 Murdarela les pre severno sera le oltariskri anglo RAJ a o rašaja, le
Aronoskre čhave, leskre rateha pokropinena o seri pro oltaris.
12 E obeta ela čhingerďi pro kotora a o rašaj len thovela jekhetane le
šereha the le žiroha pro kašta, so labon pro oltaris.
13 O pindre the o kotora andral leste ena žužarde andro paňi a o rašaj
savoro labarela pro oltaris sar e labarďi obeta. Oda ela e jagaľi obeta, so
šukares voňinel le RAJESKE.
14 Te vareko kamela te obetinel le RAJESKE e labarďi obeta le čiriklendar,
mi anel pre obeta la holubica abo la hrdlička.
15 O rašaj la anela paš o oltaris, le vastenca odcirdela o šero a labarela
pro oltaris. Lakro rat mukela te čuľal avri pre sera le oltariske.
16 Lela avri lakri džombra savoreha, so hin andre, a čhivela pre vichodno
sera le oltariskri, kaj pes čhivel avri o prachos pal o oltaris.
17 O rašaj la paloda nacirdela le kridlendar, hoj te phundrol, ale na
rozcirdela la calkom; paľis la labarela pro kašta, so labon pro oltaris. Oda
ela e labarďi obeta; e jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.‘ “

2

Pal e chabeneskri obeta

1 „ ‚Te vareko kamela te obetinel le RAJESKE e chabeneskri obeta sar
daros, mi anel nekfeder aro, pre savo čhorela o olejos a čhivela upre o
kaďidlos.

---

* **1:1** Abo: andral o stanos, kaj pes o Mojžiš zdžalas le RAJEHA avri pal o taboris

2 Anela oda ko rašaja, ko čhave le Aronoskre. O rašaj lela jekh burňik
nekfeder aro le olejoha the savoro kaďidlos a labarela oda pro leperiben
pro oltaris sar e jagaľi obeta, so voňinel šukares le RAJESKE.
3 Oda, so ačhela le chabeneskra obetatar, ela prekal o Aron the prekal
leskre čhave. Oda hin igen sveto kotor olestar, so sas obetimen le RAJESKE
sar e jagaľi obeta.
4 Te kames te anel sar daros e chabeneskri obeta olestar, so sas peko
andro bov, ela oda le nekfeder arestar: o mare bi o kvasos mišimen le
olivove olejoha abo o marikľa makhle le olejoha.
5 Te ela tiro daros e chabeneskri obeta olestar, so sas peko pre tepša, ela
oda le nekfeder arestar mišimen le olejoha bi o kvasos.
6 Phagereha oda pro kotorora a čhiveha upre o olejos. Kada hin e
chabeneskri obeta.
7 Te tiri chabeneskri obeta ela marikľi peki pre panvica, mi el pripravi-
men le nekfeder arestar the le olejostar.
8 Kavke pripravimen chabeneskri obeta aneha le RAJESKE; deha la le
rašaske, hoj la te anel pro oltaris.
9 O rašaj odlela sikra la chabeneskra obetatar pro leperiben a labarela
oda pro oltaris sar e jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
10 Oda, so ačhela la chabeneskra obetatar, ela prekal o Aron the prekal
leskre čhave. Oda hin igen sveto kotor olestar, so sas obetimen le RAJESKE
sar e jagaľi obeta.
11 Ňisavi chabeneskri obeta, so anena le RAJESKE, našťi el le kvasostar,
bo našťi obetinen ňisavo kvasos aňi medos le RAJESKE sar e jagaľi obeta.
12 Šaj len anen le RAJESKE sar daros le ešebne uľipnastar, ale našťi len
te obetinel pro oltaris sar obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
13 Pre dojekh chabeneskri obeta čhiv lon. Na obetineha la bi o lon, savo
sikavel pre zmluva maškar tu the maškar o Del. Pre dojekh tiri obeta
čhiveha o lon!
14 Te kames te anel e chabeneskri obeta le RAJESKE le ešebne uľipnastar,
aneha o ešebno zrnos rozdrvimen a pražimen pre jag.
15 Pre obeta čhiveha o olejos the o kaďidlos. Kada hin e chabeneskri
obeta.
16 O rašaj labarela pro leperiben sikra rozdrvimen zrnos, olejos the
savoro kaďidlos sar e jagaľi obeta le RAJESKE.‘ “

3

Pal e smiromoskri obeta

1 „ ‚Te vareko kamel te anel o daros le RAJESKE pre smiromoskri obeta
le gurumňendar, mi anel le bikos abo la gurumňa, pre save nane chiba.
2 Thovela o vast pro šero le džviroske, saves anďa te obetinel, a
murdarela les paš o vudar paš o Svetostankos. O rašaja, o čhave le
Aronoskre, pokropinena leskre rateha o seri pro oltaris.
3 Le smiromoskra obetatar anela le RAJESKE sar jagaľi obeta o žiros
andral o per, savoro žiros, so hin pro andrune kotora,
4 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro,
so lela avri jekhetane le ľadvinenca.
5 O čhave le Aronoskre kada savoro labarena pro oltaris la labarďa
obetaha, so imar labol pro kašta. Kada hin e jagaľi obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE.

6 Te vareko kamel te anel le RAJESKE sar e smiromoskri obeta le
stadostar, mi obetinel le samcos abo la samica bi e chiba.
7 Te anela te obetinel le bakrores, anela les anglo RAJ,
8 thovela o vast pro šero ole džviroske a murdarela les anglo Sve-
tostankos. O čhave le Aronoskre pokropinena leskre rateha o seri pro
oltaris.
9 Le smiromoskra obetatar anela le RAJESKE sar jagaľi obeta o žiros, calo
žirošno chvostos, so odčhinela dži paš o paluno kokalos, the savoro žiros,
so hin pro andrune kotora the pašal lende,
10 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro,
so lela avri jekhetane le ľadvinenca.
11 O rašaj kada savoro labarela pro oltaris. Kada hin o chaben pre jagaľi
obeta le RAJESKE.
12 Te kamela te obetinel koza, anela la anglo RAJ.
13 Thovela o vast pre lakro šero a murdarela la anglo Svetostankos. O
čhave le Aronoskre pokropinena lakre rateha o seri pro oltaris.
14 Paľis olestar anela o daros pre jagaľi obeta: o žiros, so hin pro andrune
kotora le džviroskre the pašal lende,
15 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro,
so lela avri jekhetane le ľadvinenca.
16 O rašaj oda labarela pro oltaris. Kada hin o chaben pre jagaľi obeta,
so šukares voňinel. Savoro žiros hin le RAJESKRO.
17 Kada prikazis hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja všadzik,
kaj bešena: Našťi chan ňisavo žiros aňi rat.‘ “

4

Pal e obeta vaš o binos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge, so mušinena te kerel, sar vareko kerela binos,
savo na gondoľinelas te kerel, a kerela oda, so zakazinel varesavo prikazis
le RAJESKRO.“

Pal e obeta vaš o binos le nekbareder rašaskro

3 „ ‚Te o nekbareder rašaj* kerela binos, saveha anela e vina pro manuša,
ta mušinela te anel le RAJESKE pre obeta le terne bikos bi e chiba vaš peskri
vina.
4 Anela le bikos paš o vudar paš o Svetostankos, thovela o vast pro šero
le bikoske a murdarela les anglo RAJ.
5 Paľis o nekbareder rašaj lela sikra le bikoskre ratestar a anela andro
Svetostankos.
6 O rašaj močinela peskro angušt andro rat a eftavar anglo RAJ
pokropinela o than anglo pochtan, so hin anglo Neksveteder than.
7 O rašaj makhela le rateha o rohi le oltariskre, pre savo pes labarel
o voňavo kaďidlos, anglo RAJ andro Svetostankos. Oka rat, so ačhela le
bikostar, čhivela avri telal paš o oltaris, kaj pes labarel o labarde obeti,
savo hino paš o vudar paš o Svetostankos.
8 Paľis ole bikostar, so hin obetimen vaš o binos, lela avri savoro žiros:
o žiros, so hin pro andrune kotora the pašal lende,
9 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro,
so lela avri jekhetane le ľadvinenca –

* **4:3** E hebrejiko čhib: pomazimen rašaj

10 avke sar pes lel avri o žiros le bikostar pre smiromoskri obeta. O rašaj
oda labarela pro oltaris, kaj pes labarel o labarde obeti.
11 No e cipa pal o bikos, savoro leskro mas le šereha, le pindrenca, le
andrune kotorenca the le gojenca –
12 savoro, so ačhela le bikostar – ľidžala avri pal o taboris pro obžužardo
than, kaj pes čhivel avri o žirošno prachos pal o oltaris, a labarela les pre
jag pro kašta. Mušinel pes te labarel pre oda than.‘ “

Pal e obeta vaš o binos savore manušengro

13 „ ‚Te savore Izraeliti kerena varesavo nalačhipen, so na gondoľinenas
te kerel, a na doľikerena jekh le RAJESKRE prikazaňjendar, kajte pal oda
na džanenas, hin len vina.
14 Sar o manuša avena pre oda, hoj kerde binos, anena jekhe terne bikos
anglo Svetostankos sar obeta vaš o binos.
15 O vodci le manušengre thovena o vasta pro šero le bikoske anglo RAJ
a paľis ela oda bikos murdardo anglo RAJ.
16 Paľis o nekbareder rašaj anela sikra le bikoskre ratestar andro
Svetostankos,
17 močinela andre peskro angušt a anglo RAJ eftavar pokropinela o than
anglo pochtan.
18 Makhela sikra le rateha the o rohi le kaďidloskre oltariskre, savo hino
anglo RAJ andro Svetostankos. Oka rat, so ačhela le bikostar, čhivela avri
telal paš o oltaris, kaj pes labarel o labarde obeti, savo hino paš o vudar
paš o Svetostankos.
19 Pal o bikos čhinela tele savoro žiros a labarela oda pro oltaris.
20 Kale bikoha kerela avke, sar kerďa ole bikoha pre obeta vaš o binos.
Kavke kerela o rašaj e obeta, savaha pes počinela vaš ole manušengro
binos, a ela lenge odmuklo.
21 Paľis lela avri pal o taboris oda, so ačhela le bikostar, a labarela les
avke, sar labarďa okle bikos. Kada hin e obeta vaš o binos le manušengro.‘
“

Pal e obeta vaš o binos le vodcaskro

22 „ ‚Te o vodcas kerela binos, so na gondoľinelas te kerel, a na doľikerela
varesavo prikazaňje le RAJESKRO, peskre Devleskro, hin les vina.
23 Sar pes dodžanela pal peskro binos, anela jekhe capos bi e chiba pre
obeta.
24 Paľis thovela peskro vast pro šero le caposke a murdarela les ode, kaj
pes murdarel o labarde obeti anglo RAJ. Kada hin e obeta vaš o binos.
25 O rašaj lela la obetatar sikra rat pro angušt a makhela o rohi le
oltariskre, pre savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri telal
paš o oltaris.
26 Savoro žiros labarela pro oltaris avke sar o žiros pal e smiromoskri
obeta. Kavke kerela o rašaj e obeta pro zmjereňje vaš o binos ole vodcaskro
a ela leske odmuklo.‘ “

Pal e obeta vaš o binos jekhe manušeskro

27 „ ‚Te vareko le manušendar kerela binos, so na gondoľinelas te kerel,
a na doľikerela jekh le RAJESKRE prikazaňjendar, hin les vina.
28 Sar pes dodžanela pal peskro binos, anela jekha koza bi e chiba pre
obeta vaš o binos, so kerďa.
29 Paľis thovela peskro vast pro šero la kozake a murdarela la sar obeta
vaš o binos pro than, kaj pes murdarel o labarde obeti.

30 O rašaj lela pro angušt sikra rat la obetatar a makhela o rohi le
oltariskre, pre savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri telal
paš o oltaris.
31 Paľis pal e koza čhinela tele savoro žiros avke sar o žiros pal e
smiromoskri obeta a o rašaj oda labarela pro oltaris sar obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE. Kavke kerela o rašaj e obeta pro zmjereňje vaš o binos
ole manušeskro a ela leske odmuklo.
32 Te kamela te anel pre obeta vaš o binos le bakrorendar, anela jekha
samica bi e chiba.
33 Thovela o vast pre lakro šero a murdarela la sar obeta vaš o binos pro
than, kaj pes murdarel o labarde obeti.
34 O rašaj lela pro angušt sikra rat la obetatar vaš o binos a makhela o
rohi le oltariskre, pre savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri
telal paš o oltaris.
35 Paľis čhinela avri savoro lakro žiros avke, sar pes oda kerel le bakrane
žiroha paš e smiromoskri obeta, a labarela oda pro oltaris sar e jagaľi obeta
le RAJESKE. Kavke kerela o rašaj vaš o binos ole manušeskro e obeta pro
zmjereňje vaš leskro binos a ela leske odmuklo.‘ “

5

O bini, savenge kampel e obeta vaš o binos

1 „ ‚Te vareko kerela binos oleha, hoj pro sudos tel e prisaha na svedčinel,
kajte sas paš varesoste abo džanel vareso, ale na phenel avri, ela pre leste
vaš oda e vina.
2 Abo te pes vareko chudela varesostar, so hin nažužo, či le murdale
dzive džvirostar, abo le murdale džvirostar, so pes ľikerel khere, abo le
murdale plazostar, kajte olestar na džanelas, the avke ačhela nažužo a hin
les vina.
3 Abo te pes chudela le manušeskre nažužipnastar – savorestar, so
lestar šaj kerel nažužo – kajte olestar na džanelas, ale paľis pes pal oda
dodžanela, hin les vina.
4 Abo te vareko lela vera nagoďaha, hoj kerela vareso lačho abo nalačho,
pre savoreste, soha pes o manuš phandela andre la veraha, kajte na
džanelas, hoj pes oda na kerel, ale paľis pes pal oda dodžanela, hin les
vina.
5 Te pes vareko dodžanela, hoj les hin vina andre varesoste kale
vecendar, mušinel te phenel avri peskro binos.
6 Mi anel le RAJESKE e obeta vaš o binos, so kerďa, la samica le stadostar
– či le bakrorendar abo le kozendar. Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš
ole manušeskro binos.
7 Te oda, ko kerďa binos, hino čoro a našťi anel la samica le stadostar, mi
anel le RAJESKE duje hrdličken abo duje holuben – jekh le čiriklendar ela
pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta.
8 Anela len ko rašaj, savo obetinela ešeb e obeta vaš o binos; le vastenca
leske phagela andre e meň, ale o šero leske na lela tele.
9 Paľis lela sikra rat la obetatar vaš o binos a pokropinela e sera le
oltariskri; oka rat mukela te čuľal avri telal paš o oltaris. Kada hin e obeta
vaš o binos.
10 Dujtone čirikles obetinela sar labarďi obeta, avke sar sas prikazimen.
Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš ole manušeskro binos a ela leske
odmuklo.
11 Ale te oda manuš hino ajso čoro, hoj našťi anel aňi duje hrdličken
abo duje holuben, ta mi anel jekh kilos nekfeder aro pre obeta vaš peskro

binos. Na čhivela upre olejos aňi na pridela o kaďidlos, bo oda hin e obeta
vaš o binos.
12 Anela oda ko rašaj, savo olestar lela jekh burňik pro leperiben a
labarela oda pro oltaris sar e jagaľi obeta le RAJESKE. Kada hin e obeta
vaš o binos.
13 Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš oda manuš, so kerďa binos andre
varesoste kale vecendar, a ela leske odmuklo. Oda, so la obetatar ačhela,
ela prekal o rašaj avke sar paš e chabeneskri obeta.‘ “

Pal e obeta vaš e vina

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
15 „Te vareko ela ňeverno le RAJESKE oleha, hoj kerela binos, savo na
gondoľinelas, oleha, hoj na anela le RAJESKE ola dari, save leske kampľa
te anel, mi anel vaš peskri vina le RAJESKE peskre stadostar le bakrores bi
e chiba, vaš odi cena, so sas diňi avri vaš e vina. Kada hin e obeta vaš e
vina.
16 Mušinela te del le rašaske e nahrada, paš savi mek dothovela biš (20)
percent, vaš o dari, save leske kampľa te anel le RAJESKE, ale na anďa.
Kavke o rašaj ole obetakre bakroreha počinela vaš ole manušeskro binos
a ela leske odmuklo.
17 Te vareko kerela binos, hoj kerela vareso, so zakazinel varesavo
prikazaňje le RAJESKRO, kajte olestar na džanela, hin les vina a ľidžala
vaš oda o trestos.
18 Mi anel le rašaske andral peskro stados jekhe bakrores bi e chiba vaš
odi cena, so sas diňi avri vaš e vina. Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš
oda manuš, savo kerďa binos, ale na gondoľinelas oda te kerel, a ela leske
odmuklo.
19 Kada hin e obeta vaš e vina; bo sas les vina anglo RAJ.“

20 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
21 „Te vareko ela ňeverno le RAJESKE oleha, hoj kerela jekh kale
vecendar: Te na dela pale avreske oda, so leske diňa te garuvel vaj pes
pal oda te starinel, abo te leske vareso čorela, vaj thovela leha avri,
22 abo te arakhela vareso našado a klaminela a lela vera, hoj oda na
arakhľa, kerel binos.
23 Te oda kerďa a hin les vina, mi del pale oda, so čorďa vaj peske iľa
zoraha, abo oda, so leske dine te garuvel, vaj oda, so vareko našaďa a ov
arakhľa,
24 abo oda, pre soste iľa falošňe vera. Mi del savoro pale oleske, kaskro
oda hin, a paš oda mek mi dothovel biš (20) percent andre oda džives, sar
anela e obeta vaš peskri vina.
25 Vaš peskri vina mi anel le rašaske prekal o RAJ jekhe bakrores bi e
chiba andral o stados vaš odi cena, savi sas diňi avri pre obeta vaš e vina.
26 Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš oda manuš a ela leske odmuklo
savoro, so kerďa, the leskri vina.“

6

Pal e labarďi obeta

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kada hin o zakonos pal e
labarďi obeta: E labarďi obeta ela caľi rat dži tosara pre jag pro oltaris a e
jag pro oltaris mušinel furt te labol.

3 Paľis o rašaj pre peste urela o ruchos the o telune gada side le ľanostar
a skidela upre o prachos pal e labarďi obeta, savo ačhiľa pro oltaris pal e
jag, a thovela les pre sera paš o oltaris.
4 Paľis čhivela pal peste tele o ruchos a urela aver. Avke ľidžala o prachos
avri pal o taboris pro obžužardo than.
5 E jag pro oltaris mušinel furt te labol, našťi murdaľol andre. Sako
tosara o rašaj dothovela o kašta pro oltaris, thovela upre e labarďi obeta a
labarela o žiros pal e smiromoskri obeta.
6 E jag mušinel furt te labol pro oltaris, našťi murdaľol andre.‘ “

Pal e chabeneskri obeta

7 „ ‚Kada hin o zakonos pal e chabeneskri obeta. O čhave le Aronoskre
la anena anglo RAJ anglo oltaris.
8 O rašaj lela andral e chabeneskri obeta jekh burňik nekfeder aro le
olejoha the savoro kaďidlos, savo hino pre chabeneskri obeta, a labarela
oda pro oltaris. Kada ela e obeta pro leperiben, savi šukares voňinel le
RAJESKE.
9 Oda, so ačhela la chabeneskra obetatar, chana o Aron the leskre čhave.
Chana oda bi o kvasos pro sveto than, pre dvora andro Svetostankos.
10 Našťi pes oda pekel le kvasoha. Kada hin, so lenge me o RAJ diňom
mire chabeneskre obetendar*. Oda maro hin igen sveto avke sar e obeta
vaš o binos the sar e obeta vaš e vina.
11 Šaj olestar chal dojekh murš le Aronoskre potomkendar. Kada prikazis
pal o chabeneskre obeti le RAJESKRE hino prekal tire čhave pro furt. Te pes
vareko aver chudela ola chabeneskra obetatar, ela mardo le Devlestar.‘ “

Pal e obeta, sar ela pomazimen o rašaj

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
13 „Kada hin o daros, so anena o Aron the leskre čhave le RAJESKE andre
oda džives, sar ena pomazimen: jekh kilos nekfeder aro avke, sar pes furt
anel paš e chabeneskri obeta, jepaš tosara a jepaš rači.
14 O nekfeder aro ela premišimen le olejoha a peko pre tepša. Odi
chabeneskri obeta anena rozphagerďi pro kotorora. Kadi obeta šukares
voňinela le RAJESKE.
15 Pripravinela la o čhavo le Aronoskro, savo ela pomazimen pal leste
nekbareder rašaske. Kada kotor hin le RAJESKRO pro furt a mušinel pes
calkom te zlabarel.
16 Dojekh chabeneskri obeta le rašastar mušinel te zlabol caľi; našťi latar
ňič te chal.“

Pal e obeta vaš o binos

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kada hin o zakonos pal e
obeta vaš o binos. O džviros pes murdarela anglo RAJ pre oda than, kaj
pes murdarel o labarde obeti. Kadi obeta hiňi igen sveto.
19 Šaj latar chal ča o rašaj, savo anel e obeta vaš o binos. Chala la pro
sveto than, pre dvora andro Svetostankos.
20 Te pes vareko aver chudela ole obetakre masestar, ela mardo le
Devlestar. Te vareso la obetakre ratestar čuľala pro ruchos, mušinel pes
te rajbinel pro sveto than.
21 Te pes o mas tavela andre čikakri piri, musaj la te phagerel. Te pes
tavela andre brondzuňi piri, žužarela pes la avri a chelavela andro paňi.

---

* **6:10** E hebrejiko čhib: mire jagale obetendar

22 Kala obetatar šaj chal dojekh murš le rašajendar; hiňi igen sveto.
23 Ale našťi pes chal odi obeta vaš o binos, savakro rat pes ľidžal andro
Svetostankos andro Neksveteder than, bo ola obetaha pes počinel vaš o
bini cale narodoskre; odi obeta mušinel te zlabol caľi.‘ “

7

Pal e obeta vaš e vina

1 „ ‚Kada hin o zakonos pal e obeta vaš e vina, savi hiňi igen sveto:
2 E obeta vaš e vina pes murdarela pre oda than, kaj pes murdarel o
labarde obeti. La obetakre rateha pes pokropinela o seri pro oltaris.
3 Obetinela pes savoro žiros la obetatar: o žirošno chvostos, o žiros, so
hin pro andrune kotora the pašal lende,
4 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro,
so lela avri jekhetane le ľadvinenca.
5 O rašaj oda labarela pro oltaris sar e jagaľi obeta le RAJESKE. Kada hin
e obeta vaš e vina.
6 Kala obetatar šaj chal dojekh murš le rašajendar. Chana la pro sveto
than; hiňi igen sveto.
7 Oda jekh zakonos hin prekal e obeta vaš o binos the prekal e obeta vaš
e vina: E obeta ela ole rašaskri, savo la obetinďa.
8 O rašaj, savo obetinel e labarďi obeta vaš aver dženo, peske šaj mukel
e cipa pal o obetimen džviros.
9 The dojekh chabeneskri obeta, so sas peki andro bov, the savoro, so sas
pripravimen pre tepša abo pre panvica, ela le rašaskri, savo la obetinďa.
10 Ale dojekh aver chabeneskri obeta, či ela mišimen le olejoha vaj na,
chudena jednakones savore čhave le Aronoskre.‘ “

Pal e smiromoskri obeta

11 „ ‚Kada hin o zakonos pal e smiromoskri obeta, savi pes obetinel le
RAJESKE.
12 Te la vareko obetinel sar e paľikeribnaskri obeta, mi anel paše o mare
bi o kvasos mišimen le olejoha, o marikľa makhle le olejoha the o mare le
nekfeder arestar mištes premišimen le olejoha.
13 Paš peskri smiromoskri obeta pro paľikeriben anela te obetinel the o
maro le kvasoha.
14 Savore marendar, so anela, dela jekh kotor sar daros prekal o RAJ.
Ela oda prekal o rašaj, savo kropinel o oltaris le rateha pal e smiromoskri
obeta.
15 O mas pal e smiromoskri obeta pes mušinel te chal andre oda džives,
sar hino obetimen. Našťi lestar ačhel ňič dži tosara.
16 Te vareko anela te obetinel o daros, so del korkoro pestar abo vašoda,
hoj diňa lav, pes chala andre oda džives, sar hino obetimen. No oda, so
ačhela, pes šaj chal pre aver džives.
17 Ale o mas, so ačhela la obetatar dži pro trito džives, pes mušinel te
labarel.
18 Te pes o mas kala smiromoskra obetatar chala the pro trito džives, o
manuš, ko la anďa, na ela priilo; e obeta pes leske na rachinela, bo hiňi
nažuži. Oles, ko latar chala, ela vina.
19 Našťi pes chal aňi oda mas, savo pes chudňa varesostar, so hin nažužo,
mušinel pes te zlabarel. Ale oka mas šaj chal sako, ko hino žužo.
20 Ale te vareko, ko hin nažužo, chaľahas le masestar pal le RAJESKRI
smiromoskri obeta, ela tradlo het pašal peskre manuša.

21 Te pes vareko chudňahas varesostar, so hin nažužo – či le manušeskre
nažužipnastar vaj varesave nažuže džvirendar – a chaľahas le masestar
pal le RAJESKRI smiromoskri obeta, ela tradlo het pašal peskre manuša.‘ “

O prikazis te na chal o žiros the o rat

22 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
23 „Phen le Izraelitenge: ‚Ma chan ňisavo guruvano, bakrano aňi kozakro
žiros.
24 O žiros le džvirostar, saves arakhle mules abo rozčhingerdes avre
dzive džvirostar, pes šaj chasňarel pre aver veci, ale našťi pes chal.
25 Sako, ko chaľahas o žiros le džvirostar, savo hino obetimen sar e jagaľi
obeta le RAJESKE, ela tradlo het pašal peskre manuša.
26 Pre ňisavo than, kaj bešena, ma chan ňisavo rat le čiriklendar aňi le
džvirendar.
27 Sako, ko chaľahas o rat, ela tradlo het pašal peskre manuša.‘ “

So ačhel le rašaske pal o obeti

28 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
29 „Phen le Izraelitenge: ‚Sako, ko anela e smiromoskri obeta le RAJESKE,
anela le RAJESKE o daros andral e smiromoskri obeta.
30 Peskre vastenca anela le RAJESKE e jagaľi obeta: o žiros jekhetane le
hrudňikoha, so hazdela anglo RAJ, hoj te sikavel, hoj oda hin daros prekal
leste.
31 O rašaj labarela o žiros pro oltaris, ale o hrudňikos ela prekal o Aron
the prekal leskre čhave.
32 E čači čang pal e smiromoskri obeta pes dela le rašaske sar daros.
33 Ela prekal oda čhavo le Aronoskro, savo anel o rat the o žiros pal e
smiromoskri obeta.
34 Andral o smiromoskre obeti, so anen o Izraeliti, iľom o hrudňikos,
so hin e hazdľi obeta, the e čang, so pes anela, a diňom oda le rašaske
le Aronoske the leskre čhavenge. Kada ela lengro kotor pro furt le
Izraelitendar.‘ “
35 Le jagale obetendar obetimen le RAJESKE hin kada kotor prekal o Aron
the leskre čhave. Diňa lenge oda ole dživesestar, kanastar len ačhaďa sar
rašajen andre služba le RAJESKE.
36 Andre oda džives, sar sas pomazimen, prikazinďa o RAJ le Izraelitenge,
hoj lenge oda te den sar lengro kotor. Kada prikazaňje hin pro furt prekal
savore pokoleňja, so avena.

37 Kada hin o zakonos pal e labarďi obeta, pal e chabeneskri obeta, pal e
obeta vaš o binos, pal e obeta vaš e vina, pal e smiromoskri obeta the pal
e obeta, sar hino o rašaj pomazimen andre služba.
38 Kada zakonos o RAJ prikazinďa le Mojžišoske pro verchos Sinaj pre
pušťa andre oda džives, sar le Izraelitenge prikazinďa, hoj te anen peskre
dari le RAJESKE.

8

O rašaja hine pošvecimen

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Le le Aron, leskre čhaven, lengre gada, o olejos pro pomazaňje, le
bikos pre obeta vaš o binos, duje bakren the jekh košaris mare bi o kvasos.
3 Paľis zvičin savore manušen paš o Svetostankoskro vudar.“

4 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Savore manuša pes
zgele paš o Svetostankoskro vudar.
5 Akor lenge o Mojžiš phenďa: „Kada amenge o RAJ prikazinďa te kerel.“
6 Avke o Mojžiš vičinďa le Aron the leskre čhaven anglal a obžužarďa
len le paňeha.
7 Paľis leske diňa o parno džinďardo gad, phandľa les le farebne
sirimoha, urďa leske o ruchos, diňa leske o efodos, phandľa les le efodoskre
sirimoha a zakerďa pašal leste.
8 Urďa pre leste o naprsňikos a thoďa andre o losi Urim the Tumim.
9 Pro šero leske thoďa o turbanos a anglunestar upre zathoďa e
somnakuňi ozdoba, e čelenka, savi sikavelas, hoj ov hino pošvecimen le
Devleske, avke sar oda o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
10 Paľis o Mojžiš iľa o olejos pro pomazaňje a pomazinďa o Stanos the
savoro, so andre hin, a avke len pošvecinďa.
11 Eftavar pokropinďa a pomazinďa o oltaris the savore grati, o baro
brondzuno umivadlos le podstavcoha, hoj len te pošvecinel.
12 A ole olejostar pro pomazaňje čhiďa avri pro šero le Aronoske, hoj les
te pošvecinel.
13 Paľis o Mojžiš vičinďa le Aronoskre čhaven, a urďa lenge o ruchi,
phandľa pašal lende o sirimi a thoďa lenge o čapki pro šere avke, sar
oda o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

E obeta paš oda, sar pes pošvecinel le rašas

14 Paľis diňa te anel le bikos pre obeta vaš o binos a o Aron peskre
čhavenca thode o vasta pro šero le bikoske.
15 O Mojžiš murdarďa le bikos, iľa o rat a le angušteha makhľa sikra pre
savore agora le oltariskre a avke les obžužarďa. O rat, so ačhiľa, čhiďa
telal paš o oltaris. Kavke les pošvecinďa, hoj pes te šaj upre obetinel vaš o
binos.
16 O Mojžiš iľa savoro žiros pal o andrune kotora, o lalokos la pečinkakro,
soduj ľadvini lengre žiroha a labarďa oda pro oltaris.
17 Ale le bikos, leskri cipa, o mas the o goja labarďa avri pal o taboris,
avke sar prikazinďa o RAJ le Mojžišoske.
18 Paľis phenďa, hoj te anen le bakres pre labarďi obeta. O Aron the
leskre čhave thode o vasta pro šero le bakreske
19 a o Mojžiš les murdarďa a pokropinďa le rateha o seri pro oltaris.
20 Avke čhingerďa le bakres pro kotora a labarďa leskro šero, o kotora
the o žiros.
21 O andrune kotora the o pindre o Mojžiš žužarďa andro paňi a labarďa.
Labarďa cale bakres pro oltaris. Kada sas e labarďi obeta, so šukares
voňinel, e jagaľi obeta le RAJESKE, avke sar prikazinďa o RAJ le Mojžišoske.
22 Avke anďa le dujte bakres, savo pes obetinela pre oda, hoj pes te
pošvecinel le rašajen andre služba, a o Aron the leskre čhave thode o
vasta pro šero le bakreske.
23 O Mojžiš les murdarďa a iľa leskre ratestar a sikra makhľa le Aronoske
telal o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo
pindro.
24 Paľis phenďa o Mojžiš, hoj te aven le Aronoskre čhave, a le rateha
lenge makhľa telal o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro
angušt pro čačo pindro. Le rateha pokropinďa the o seri pro oltaris.
25 Avke iľa o žiros, o žirošno chvostos the savoro žiros pal o andrune
kotora, o lalokos la pečinkakro, soduj ľadvini lengre žiroha the e čači čang.

26 Andral o košaris le marenca bi o kvasos, so sas thodo anglo RAJ, iľa o
maro bi o olejos, o maro le olejoha the o marikľa a thoďa oda pro žiros the
pre čači čang.
27 Kada savoro diňa andro vasta le Aronoske the leskre čhavenge. On
oda hazdle upre, hoj te sikaven, hoj oda hin o daros prekal o RAJ.
28 Paľis o Mojžiš lendar iľa oda daros a labarďa pro oltaris la labarďa
obetaha sar voňavo obeta le RAJESKE. Kadi jagaľi obeta pes obetinďa pre
oda, hoj pes te pošvecinel le rašajen andre služba.
29 Avke o Mojžiš iľa le bakreskro hrudňikos, hazdľa oda, hoj te sikavel,
hoj oda mas hino daros prekal o RAJ. Kada bakrano kotor ola obetatar sas
prekal o Mojžiš, avke sar oda prikazinďa o RAJ.
30 O Mojžiš iľa le olejostar pro pomazaňje the le ratestar, so ačhiľa pro
oltaris, a pokropinďa le Aron, leskro ruchos a the leskre čhaven lengre
ruchenca. Avke pošvecinďa le Aron the leskre rucha a the leskre čhaven
lengre ruchenca.
31 Avke phenďa o Mojžiš le Aronoske the leskre čhavenge: „Taven o
mas paš o vudar le stanoskro a chan les ode le mareha pro posveťeňje le
rašajengro, so hin andro košaris, sar oda prikazinďom: ‚Mi chal oda o
Aron the leskre čhave.‘
32 No oda, so ačhela le masestar the le marestar, pes mušinel te zlabarel.
33 Efta džives na džana het pašal o vudar le Svetostankoskro, medik na
predžana o dživesa pre tumaro posveťeňje. Tumaro posveťeňje ľikerela
efta dživesa.
34 O RAJ prikazinďa, hoj oda, so pes adadžives kerďa, pes te kerel, hoj
pes tumenge te odmukel o bini.
35 Ačhen paš o vudar le Svetostankoskro efta džives, prekal o džives the
prekal e rat, a doľikeren kada prikazis le RAJESKRO, hoj te na meren; bo
kada mange prikazinďa o RAJ.“
36 Avke o Aron the leskre čhave kerde savoro, so lenge prikazinďa o RAJ
prekal o Mojžiš.

9

O rašaja chuden te služinel

1 Pro ochtoto džives vičinďa o Mojžiš le Aron, leskre čhaven the le
phurederen andral o Izrael.
2 Le Aronoske phenďa: „Le jekhe terne bikos pre obeta vaš o binos the
jekhe bakres pre labarďi obeta, sodujen bi e chiba, a an len te obetinel
anglo RAJ.
3 Le Izraelitenge phen: ‚Len jekhe capos pre obeta vaš o binos a pre
labarďi obeta la gurumňora the le bakrores, sodujen jekhe beršeskren a
bi e chiba.
4 Len pre smiromoskri obeta bikos the bakres, hoj oda te obetinen anglo
RAJ, a the e chabeneskri obeta mišimen le olejoha, bo adadžives pes
tumenge sikavela o RAJ.‘ “
5 Avke ande paš o vudar le Svetostankoskro savoro, so o Mojžiš
prikazinďa, a zgele pes ode savore manuša a ačhenas anglo RAJ.
6 O Mojžiš phenďa: „Keren ada, so tumenge prikazinďa o RAJ, hoj pes
tumenge te sikavel le RAJESKRI slava.“
7 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Dža paš o oltaris, obetin tiri obeta
vaš o binos the tiri labarďi obeta, hoj pes te odmukel tire the le manušengre

bini. Obetin the o daros le manušengro, hoj pes te odmukel lengre bini,
avke sar oda prikazinďa o RAJ.“
8 Avke o Aron geľa paš o oltaris a murdarďa le terne bikos sar e obeta
vaš peskro binos.
9 O čhave le Aronoskre leske ande o rat. Ov peske andre močinďa o
angušt a sikra makhľa o agora pro oltaris, paľis čhiďa avri o rat telal paš o
oltaris.
10 O žiros, o ľadvini, the o lalokos la pečinkakro la obetatar vaš o binos
labarďa pro oltaris, avke sar oda le Mojžišoske prikazinďa o RAJ.
11 O mas the e cipa labarďa avri pal o taboris.
12 Paľis murdarďa le bakres pre labarďi obeta. O čhave le Aronoskre
leske podine o rat a ov pokropinďa o seri pro oltaris.
13 E labarďi obeta the le šereha leske podenas po jekh kotor a ov oda
zlabarďa pro oltaris.
14 O andrune kotora the o pindre žužarďa andro paňi a labarďa len la
labarďa obetaha pro oltaris.
15 Paľis diňa te anel the le manušengro daros pre obeta. Iľa le capos pre
obeta vaš o bini le manušengre, murdarďa les a obetinďa avke sar the oki
obeta vaš o binos.
16 Anďa the la gurumňora the le bakrores pre labarďi obeta a obetinďa
la avke, sar sas prikazimen.
17 Diňa te anel the e chabeneskri obeta, iľa andral jekh burňik a labarďa
oda pro oltaris jekhetane la tosarutňa labarďa obetaha.
18 Paľis murdarďa le bikos the le bakres pre smiromoskri obeta vaš o
manuša. O čhave le Aronoskre leske podine o rat a ov leha pokropinďa o
seri pro oltaris.
19 O žiros le bikostar the le bakrestar – o žirošno chvostos, o ľadvini le
žiroha the o lalokos la pečinkakro –
20 kala žirošna kotora thode pro hrudňikos le džviroske a labarde len
pro oltaris.
21 O hrudňikos le džviroskro the leskri čači čang hazdelas o Aron upre,
hoj te sikavel, hoj oda hin daros prekal o RAJ, avke sar prikazinďa o Mojžiš.
22 Avke o Aron hazdňa peskre vasta upral o manuša a požehňinďa len.
A avľa tele pal oda than, kaj obetinďa e obeta vaš o binos, e labarďi obeta
the e smiromoskri obeta.
23 O Mojžiš the o Aron gele andro Svetostankos, a sar avle avri,
požehňinde le manušen. Akor pes savore manušenge sikaďa le RAJESKRI
slava.
24 A jekhvareste avľa e jag le RAJESTAR a zlabarďa pro oltaris e labarďi
obeta the o žiros. Savore manuša oda dikhle, vičinde radišagostar a pele
le mujenca pre phuv.

10

O Nadab the o Abihu meren vaš o binos

1 Le Aronoskre čhave o Nadab the o Abihu ile peskre lopatki pro
kaďidlos, ile andre e jag, thode upre o kaďidlos a obetinde le RAJESKE
cudzo jag, savi lenge na prikazinďa.
2 A jekhvareste avľa e jag le RAJESTAR, zlabarďa len a on mule anglo RAJ.
3 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „Kada hin oda, so phenďa o RAJ:
‚Pre ola, ko ke ma avena, sikavava, hoj som sveto;
angle savore manuša avava oslavimen.‘ “
Ale o Aron sas čhit.

4 Paľis vičinďa o Mojžiš le Mišael the le Elcafan, le Uzieloskre čhaven,
savo sas bačis le Aronoske, a phenďa lenge: „Aven kade a ľidžan tumare
phralen andral o Svetostankos avri pal o taboris!“
5 Avle a ľigende len urdonen avri pal o taboris avke, sar prikazinďa o
Mojžiš.
6 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske the leskre čhavenge le Eleazaroske
the le Itamaroske: „Ma rozburinen tumenge o bala pro šere aňi ma
čhingeren pre tumende o gada, hoj te na meren a te na choľisaľol o RAJ
pre savoredženende. Ale tumare phrala the calo kher le Izraeloskro šaj
roven vaš odi jag, so avľa le RAJESTAR.
7 No tumen našťi džan het pašal o vudar andro Svetostankos, hoj te na
meren, bo pre tumende hin le RAJESKRO olejos pro pomazaňje.“ On kerde
avke, sar phenďa o Mojžiš.
8 O RAJ phenďa le Aronoske:
9 „Sar džana andro Svetostankos, tu aňi tire čhave našťi pijen mol aňi
ňisavo aver pijiben, hoj te na meren. Kada hin o prikazis, savo mušinen
te doľikerel tumen the savore tumare potomki pro furt.
10 Bo mušinen te kerel rozďjel maškar oda, so hin sveto a so nane,
maškar o žužo the nažužo,
11 a te sikavel le Izraeliten savore prikazi, save tumenge prekal o Mojžiš
prikazinďa o RAJ.“
12 Avke o Mojžiš phenďa le Aronoske, le Eleazaroske the le Itamaroske,
leskre čhavenge, so ačhile te dživel: „Len e chabeneskri obeta, so ačhiľa
pal o jagale obeti le RAJESKRE, peken latar o maro bi o kvasos a chan les
paš o oltaris, bo hino igen sveto.
13 Chan les pro sveto than, bo oda hin tiro the tire čhavengro kotor le
RAJESKRE jagale obetendar, bo avke mange sas prikazimen.
14 Tu, tire čhave the tire čhaja chana pro žužo than o hrudňikos la hazdľa
obetatar the e čang, so sas anďi sar daros. Tu the tire čhave oda chudňan
le Izraelitendar sar o kotor la smiromoskra obetatar.
15 E čang, so sas anďi sar daros, the o koľin la hazdľa obetatar anena
jekhetane le žiroha, so hino dino pro jagale obeti, hoj pes oda te hazdel
upre anglo RAJ sar e hazdľi obeta. Kada ela tiro the tire čhavengro kotor
pro furt, avke sar prikazinďa o RAJ.“
16 Paľis o Mojžiš rodelas le capos, savo sas pre obeta vaš o binos, a dikhľa,
hoj hino zlabardo. Akor choľisaľiľa pro Eleazar the pro Itamar, pro čhave
le Aronoskre, save ačhile te dživel, a phenďa:
17 „Soske na chaľan e obeta vaš o binos pro sveto than? Bo hiňi igen
sveto a o RAJ la tumenge diňa, hoj te len tele e vina pal savore manuša a
hoj te počinen vaš lengre bini anglo RAJ.
18 Vašoda, hoj leskro rat na sas ľigendo andro Svetostankos, kampľa
tumenge te chal odi obeta pro sveto than, avke sar tumenge prikazinďom.“
19 Ale o Aron phenďa le Mojžišoske: „On adadžives ande anglo RAJ
peskri obeta vaš o binos the peskri labarďi obeta, ale mange pes ačhiľa
odi strašno veca! Te me adadžives chaľomas la obetatar vaš o binos, či
oda uľahas mištes anglo jakha le RAJESKRE?“
20 Sar oda šunďa o Mojžiš, diňa les čačo.

11

O žuže the nažuže džviri

1 Paľis phenďa o RAJ le Mojžišoske the le Aronoske:

2 „Phenen le Izraelitenge: ‚Savore džvirendar, so hin pre phuv, šaj chan
3 savoren, so prežuvinen a kas hin o kopita, so hine rozčhinde pro duj.
4 Hin varesave džviri, saven našťi chan, bo hin len ča rozďelimen
kopita, abo ča prežuvinen. Kala džviri tumenge ena nažuže: E ťava, savi
prežuvinel, ale nane la rozďelimen kopita;
5 o damanos, savo prežuvinel, ale nane les rozďelimen kopita;
6 o zajacos, savo tiš prežuvinel, ale nane les rozďelimen kopita;
7 the o balo, saves hin o kopita rozďelimen, ale na prežuvinel.
8 Lengro mas našťi chan a lengre zdochlinendar tumen ma chuden, bo
ena tumenge nažuže!‘ “

O žuže the nažuže džviri andro paňi

9 „ ‚Savorestar, so dživel andro paňi, andro moros the andro jarki, šaj
chan savoren, kas hin the plutvi the šupini.
10 Ale tumenge ela džungalo chocsavo džviros, so dživel a čhalavel pes
tel o paňi – andro mori the andro jarki – kas nane plutvi abo šupini.
11 Ela tumenge oda džungipen. Lengre masestar ma chan a mi džungľon
tumenge lengre zdochlini.
12 Avke savoro, so hin andro paňi a nane les šupini abo plutvi, ela
tumenge džungipen.‘ “

O nažuže čirikle

13-19 „ ‚Kala čirikle tumenge ena džungale a na chana len, bo hine
nažuže: o orlos, e sova, o jastrabos, o sokolis, o supos, e vrana, o pštrosos,
e čajka, o bocianos, e volavka, o pelikanos, o kormoranos, o ďatlos the o
ňetopieris.‘ “

O žužo the nažužo hmizos

20 „ ‚Savoro štarepindrengro hmizos le kridlenca tumenge ela džungalo.
21 Šaj lendar chan ča olen, saven hin pindre te chučkerel pal e phuv.
22 Šaj chan všelijaka kobilki, maľakre grajora, maľakre kobilki the
čarakre kobilki.
23 Savoro aver štarepindrengro hmizos le kridlenca tumenge ela
džungalo.‘ “

Te pes vareko chudel la zdochlinatar

24 „ ‚Hin varesave nažuže džviri, savengre zdochlinendar te tumen
chudena, ačhena nažuže dži rači.
25 Te vareko preľigenela lengre zdochlini, mušinel peske te rajbinel o
gada a ela nažužo dži rači.
26 Dojekh džviros, saveskre kopita nane rozďelimen abo savo na
prežuvinel, ela tumenge nažužo. Sako, ko pes chudela lengre zdochlinen-
dar, ela nažužo.
27 The savore štarepindrengre džviri, saven hin labi, ena tumenge
nažuže. Sako, ko pes chudela lengre zdochlinendar, ela nažužo dži rači.
28 Te vareko preľigenela lengre zdochlini, mušinel peske te rajbinel o
gada a ela nažužo dži rači. Kala džviri hine tumenge nažuže.‘ “

O cikne džviri

29 „ ‚Le cikne džvirendar, so phiren pal e phuv, tumenge ena nažuže kala:
o patkaňis, o mišos, o všelijaka bare jašťerici,
30 o varanos, o mlokos, e salamandra, o krokodilos the o chameleonos.
31 Kala tumenge hine nažuže le cikne džvirendar. Sako, ko pes chudela
lendar, abo lengre zdochlinendar, ela nažužo dži rači.

32 Te jekh kale džvirendar muľahas a peľahas pre varesoste, oda vecos
ela nažužo, či oda ela kaštuno vecos, uraviben, cipa, gono, abo varesavo
aver bučakro nastrojis. Kampel oda te thovel andro paňi a ela nažužo dži
rači, ale paľis ela žužo.
33 Te vareso olestar peľahas andre nadoba čikatar, savoro, so andre hin,
ačhela melalo a e nadoba kampel te phagerel.
34 Te andral kajsi nadoba pes dochudňahas o paňi pre varesavo chaben,
so šaj chan, oda chaben ačhela melalo. The savoro, so pes pijel andral
kajsi nadoba, ela nažužo.
35 Savoro, pre soste peľahas vareso ole zdochlinendar, ela tumenge
nažužo; o bov abo e piri pro taviben kampel te phagerel, bo hine nažuže;
ena tumenge nažuže.
36 O prameňis le paňeskro the e chaňig ena žuže, ale oda, ko pes chudela
le zdochlinendar andral lengro paňi, ela nažužo.
37 Te vareso ole zdochlinendar peľahas pro semena, so pes sadzinen, ola
semena ačhena žuže.
38 Ale te pes pro semena čhiďahas paňi a peľahas upre vareso le
zdochlinendar, ela tumenge nažužo.
39 No te muľahas varesavo džviros, saves šaj chan, oda, ko pes chudela
leskra zdochlinatar, ela nažužo dži rači.
40 Oda, ko ole mule džvirostar vareso chala, peske mušinel te rajbinel
o veci a ela nažužo dži rači. The oda, ko hazdňahas kajse mule džviros,
peske mušinel te rajbinel o veci a ela nažužo dži rači.
41 Savoro, so pes cirdel pal e phuv, hino džungalo, našťi oda te chal.
42 Našťi chan ňič olestar, so pes cirdel pal o per, abo, so phirel pro štar,
abo, so les hin buter pindre. Ňič olestar, so pes cirdel pal e phuv, našťi
chan, hin oda džungipen.
43 Ma meľaren tumen andre ňisoha, so pes cirdel pal e phuv. Ma meľaren
tumen lenca, hoj te na ačhen nažuže,
44 bo me som o RAJ, tumaro Del! Pošvecinen tumen a aven sveta, bo me
som sveto! Ma meľaren tumen ňisoha, so pes cirdel pal e phuv,
45 bo me som o RAJ, savo tumen iľa avri andral o Egipt, hoj te avav tumaro
Del. Vašoda aven sveta, bo me som sveto!
46 Kada hin zakonos pal o džviri, pal o čirikle the pal savoro džido, so
pes čhalavel andro paňi, a so pes cirdel pal e phuv,
47 hoj te keren rozďjel maškar o žužo the nažužo, maškar o džviri, save
šaj te chal a save našťi te chal.‘ “

12

Sar pes obžužarel pal o ločhuviben

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Te e džuvľi ela khabňi a ločhola muršores, ela
nažuži efta džives, avke sar sako čhon hiňi nažuži andre peskre dživesa.
3 Pro ochtoto džives kampel te čhinel le muršoreske e cipa leskre
muršikane kotorestar.
4 E daj paľis mek ačhela khere tranda the trin džives, hoj pes te
obžužarel le ratestar, so latar džal. Na chudela pes ňisostar, so hin sveto,
a na džala andre dvora andro Svetostankos, medik lake na predžana o
dživesa, so la hin pro obžužaripen.

5 Te ločhola čhajora, ela nažuži duj kurke avke sar andre lakre dživesa.
Ačhela khere mek šovardeš the šov džives, hoj pes te obžužarel le ratestar,
so latar džal.
6 Sar lake predžana ola dživesa, so pes obžužarelas pal e čhajori
abo pal o muršoro, anela le rašaske paš o vudar le Svetostankoskro
jekheberšeskre bakrores pre labarďi obeta the holubica abo hrdlička pre
obeta vaš o binos.
7 O rašaj oda anela sar obeta anglo RAJ a oleha la obžužarela anglo Del.
Avke ela obžužarďi le ratestar, so latar džalas.
Kada zakonos hin pal e džuvľi, so ločhol, sar lake uľol muršoro abo
čhajori.
8 Ale te la nane pre oda, hoj te obetinel bakrores, akor mi lel duje
hrdličken abo duje holuben, jekhes pre labarďi obeta a jekhes pre obeta
vaš o binos. O rašaj anela e obeta a oleha la obžužarela anglo Del a ela
žuži.‘ “

13

O prikazi pal o nasvaľiben pre cipa

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Te varekaske šuvľola upre e cipa abo avela avri varesavo baro prišťos
abo parno flekos, savestar pes šaj kerela o nasvaľiben pre cipa, akor les mi
anen ko Aron ko rašaj abo ke jekh leskre čhavendar, le rašajendar.
3 O rašaj obdikhela odi šuvľi cipa. Te o balora pre cipa parňona avri a
oda šuvľipen džala dži tel e cipa, akor oda hin o nasvaľiben pre cipa. Sar
oda o rašaj dikhela, mušinela pre oda manuš te phenel, hoj hino nažužo.
4 Ale te les ela ča parno flekos pre cipa a na dičhol, hoj džal dži tel e
cipa, a o balora pre cipa na parňona avri, akor o rašaj le nasvales lela avri
pašal o manuša pro efta dživesa.
5 Sar les o rašaj pro eftato džives obdikhela a dodžanela pes, hoj odi
šuvľi cipa ačhel furt avke, sar sas, a hoj na džal dureder, akor o rašaj lela
le nasvales pale avri pašal o manuša pro efta dživesa.
6 Pro eftato džives les o rašaj pale obdikhela a sar pes dodžanela, hoj
oda nasvalo than šučiľa avri a pre cipa imar na bariľa, akor o rašaj pre
oda manuš phenela, hoj hino žužo. Hin oda ča prišťos. Rajbinela peske o
gada a ela žužo.
7 Ale te paloda, sar pes sikaďa le rašaske a sas leske phendo, hoj hino
žužo, o prišťos pre cipa leske pale barola, pale pes mušinela te sikavel le
rašaske.
8 O rašaj les obdikhela, a te o prišťos pre cipa bariľa, o rašaj pre leste
phenela, hoj hino nažužo. Hin oda o nasvaľiben pre cipa.
9 Te pes pre varekaste čhivela avri o nasvaľiben pre cipa, kampel les te
anel ko rašaj.
10 O rašaj oda obdikhela, a te ela pre cipa parno phum a o balora pre
cipa parňona avri, a te pre late ela e rana otkerďi,
11 akor imar oda hin o nasvaľiben pre cipa, so ačhel furt. O rašaj pre
oda manuš phenela, hoj hino nažužo. Na lela les avri pašal o manuša pro
efta džives, bo imar hino nažužo.
12 Te o nasvaľiben pre cipa bariľa avke, hoj imar hino pal caľi cipa, le
pindrendar dži o šero, všadzik, kaj ča o rašaj dikhľahas,
13 akor les o rašaj pale predikhela. Te o nasvaľiben imar hino pal calo
ťelos, akor phenela pro nasvalo, hoj hino žužo. Parňiľa avri calo. Hino
žužo.

14 Ale te ole manušes ela otkerde rani, phenela pre leste, hoj hino nažužo.
15 Te o rašaj dikhela, hoj leske dičhol o mas andral o rani, phenela pre
leste, hoj hino nažužo. Ola otkerde rani hine nažuže, hin oda o nasvaľiben
pre cipa.
16 Te leske o otkerde rani šučona avri a o nasvale thana parňona avri,
avela ko rašaj,
17 savo les predikhela. Te o nasvale thana parňona avri, o rašaj pre oda
nasvalo manuš phenela, hoj hino žužo; hino žužo.
18 Te varekas sas pre cipa vredos, savo sasťiľa avri,
19 a pre oda than, kaj sas o vredos, avela avri o parno phum abo o flekos
lolo parneha, akor pes mušinel te džal te sikavel le rašaske.
20 O rašaj oda obdikhela, a te dikhela, hoj oda than pre cipa džal dži tel
e cipa a o balora pre cipa parňile avri, o rašaj pre oda manuš phenela, hoj
hino nažužo. Hin oda o nasvaľiben pre cipa, savo pes kerďa le vredostar.
21 Ale te o rašaj dikhela, hoj nane ode ňisave parne balora a oda than
pre cipa na džal dži tel e cipa a šučiľa avri, akor les o rašaj lela avri pašal
o manuša pro efta dživesa.
22 A te o flekos pre cipa barola, o rašaj pre leste phenela, hoj hino nažužo.
Hin oda o nasvaľiben pre cipa.
23 No te o flekos ačhel furt jekh a na barol, akor oda hin ča jazva pal o
vredos. O rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino žužo.
24 Te hin varekas labarďi cipa a te oda than ela lolo parneha abo parno,
25 akor les o rašaj obdikhela. Te dikhela, hoj o balora pre oda than
parňile avri a džal oda dži tel e cipa, hin oda o nasvaľiben, so pes kerďa
la labarďa cipatar. O rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino nažužo, hin
les nasvaľiben pre cipa.
26 Te o rašaj dikhela, hoj o balora pro flekos na parňile avri a oda than
na džal dži tel e cipa a šučiľa avri, akor les lela avri pašal o manuša pro
efta dživesa.
27 Pro eftato džives les o rašaj obdikhela. Te o flekos pre cipa barola,
phenela pre leste, hoj hino nažužo; hin oda o nasvaľiben pre cipa.
28 Te o flekos ačhel furt jekh a pre cipa na barol a šučiľa avri, hin oda ča
labarďi cipa. O rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino žužo. Hin oda ča
jazva pal e labarďi cipa.
29 Te pes le muršeske abo la džuvľake čhivela avri vareso andro šero
abo andre brada,
30 akor o rašaj obdikhela oda nasvaľiben. Te oda than džala dži tel e
cipa a o bala pre odi cipa šargona a saňona, akor o rašaj pre oda manuš
phenela, hoj hino nažužo. Hin oda phukňa, o nasvaľiben pro šero the pre
brada.
31 Sar o rašaj obdikhela o phukňa a dikhela, hoj oda na džal dži tel e
cipa a nane upre kalore balora, akor lela avri pašal o manuša oles, kas hin
phukňa, pro efta džives.
32 Pro eftato džives o rašaj obdikhela oda nasvalo than. Te dikhela, hoj
o phukňa na baron a nane upre šargore balora a oda than na džal dži tel
e cipa,
33 akor pes oda nasvalo manuš hoľinela, no oda than peske na hoľinela.
A o rašaj lela ole manušes avri pašal o manuša pro efta džives.
34 Pro eftato džives o rašaj obdikhela o phukňa. Te dikhela, hoj na baron
a na džan dži tel e cipa, phenela pre oda manuš, hoj hino žužo. Rajbinela
peske o gada a ela žužo.

35 Te o phukňa pre cipa barona pal oda, sar sas phendo pre leste, hoj
hino žužo,
36 o rašaj les pale obdikhela. Te o phukňa pre cipa barile, o rašaj imar
na rodela, či o balora šargile; oda nasvalo hino nažužo.
37 Ale te dikhela, hoj o phukňa ačhen furt jekh a barile upre kale bala,
akor o phukňa sasťile avri. Hino žužo a o rašaj pre oda manuš phenela,
hoj hino žužo.
38 Te le muršeske abo la džuvľake avena avri pre cipa parne fleki,
39 o rašaj len obdikhela. Te pre cipa hin fleki, so nane igen parne, hin
oda ča prišťos, so pes kerďa pre cipa. Oda manuš hino žužo.
40 Te varekaske pele avri o bala pro šero a ov ačhiľa langešereskro, hino
žužo.
41 Te leske o bala anglunestar peren avri a hin les plešinka, hino žužo.
42 Ale te pro lango šero abo pro čekat avela avri o flekos, lolo parneha,
akor oda hin o nasvaľiben pre cipa, so leske barol pro šero abo pro čekat.
43 O rašaj les obdikhela a te pre leskro lango šero abo čekat ela šuvľipen,
lolo parneha, so dičhol avri sar nasvaľiben pre cipa,
44 oda manuš hino nasvalo. Hino nažužo a o rašaj pre leste phenela, hoj
hino nažužo vaš oda nasvaľiben, so pes leske čhiďa avri pro šero.
45 Sako, kas hin kajso nasvaľiben, urela pre peste o čhingerde gada, na
uchanela peske o bala pro šero, o vušta the e brada peske zaučharela
andre a vičinela: ‚Nažužo, som nažužo!‘
46 Calo časos, medik hino nasvalo, ela nažužo. Mušinel te bešel avrether
avri le taboristar.“

E plešňa pro gada

47 „Te pes kerela e plešňa pro gada la vlnatar abo le ľanostar,
48 pro side abo pro prephandle gada la vlnatar abo le ľanostar, vaj pre
varesavi cipa abo cipuňi veca,
49 te hino zeleno abo lolo oda than pro gada, pre cipa, pro sido vaj pro
prephandlo pochtan abo pre varesavi cipuňi veca, hin oda e nažuži plešňa.
Kampel oda te sikavel le rašaske.
50 O rašaj obdikhela odi veca a dela la te garuvel pro efta džives.
51 Pro eftato džives oda than pale obdikhela. Te e plešňa bariľa pro gada,
pro sido vaj pro prephandlo pochtan, pre cipa, abo pre varesavi cipuňi
veca, hin oda e nažuži plešňa. Hin oda nažužo.
52 O rašaj mušinel te labarel ola veci, pre save pes kerďa e plešňa. Hin
oda e nažuži plešňa. Kampel oda te labarel.
53 Ale te o rašaj dikhela, hoj oda plešňakro than pro gada, pro sido vaj
pro prephandlo pochtan abo pre varesavi cipuňi veca na barol,
54 prikazinela te rajbinel oda, pre soste sas e plešňa, a dela oda pale te
garuvel pro efta džives.
55 Sar imar ela o pochtan, pre savo sas oda plešňakro than, rajbimen
avri, akor oda o rašaj obdikhela. Te dikhela, hoj oda than pes na čerinďa,
kajte na bariľa, the avke hino nažužo. Kampel oda te labarel, či odi plešňa
hiňi andral abo avral.
56 Ale te o rašaj dikhela, hoj oda than parňiľa avri pal oda, sar sas
rajbimen, the avke les mušinel te čhinel avri le gadendar, la cipatar abo le
pochtanestar, so sas sido vaj prephandlo.
57 Te pes pale sikavela a barola oda plešňakro than pro gada, pro sido
vaj pro prephandlo pochtan abo pre varesavi cipuňi veca, mušinel pes te
labarel.

58 O veci, pal save našľola odi plešňa pal oda, sar sas rajbimen, pes
mušinen te rajbinel mek jekhvar a paľis ena žuže.“
59 Kada hin o zakonos pal e plešňa pro gada la vlnatar vaj le ľanostar,
abo pro sido vaj pro prephandlo pochtan, abo pre varesavi cipuňi veca,
hoj pes te phenel, či oda hin žužo abo nažužo.

14

O obžužaripen le nasvaľibnastar pre cipa

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Kada hin o zakonos pal o manuš, saves hin o nasvaľiben pre cipa,
andre oda džives, kana pes obžužarela, sar les anena ko rašaj:
3 O rašaj avela andral o taboris avri a obdikhela les. Te dikhela, hoj o
nasvaľiben ole manušeske sasťiľa avri,
4 prikazinela, hoj te anen pre leskro obžužaripen duje džide žuže
čiriklen, o cedroskro kaštoro, o purpurovo thav the o izopos.
5 Akor o rašaj prikazinela, hoj te murdarel jekh le čiriklendar upral e
čikakri piri, andre savi hin o švižo paňi.
6 Paľis lela le džide čirikles, o cedroskro kaštoro, o purpurovo thav the
o izopos a kada savoro močinela andro rat le čirikleskro, so sas murdardo
upral o švižo paňi.
7 O rašaj eftavar pokropinela ole manušes, savo pes obžužarel andral
o nasvaľiben. Paľis pre leste phenela, hoj hino žužo. Le džide čirikles
mukela te ľecinel pre maľa.
8 Akor oda, ko pes obžužarel, peske rajbinela o gada, hoľinela peske calo
ťelos, landďola andro paňi a paľis ela žužo. Paľis šaj avel andro taboris, ale
ačhela avri a na džala andre peskro stanos efta dživesa.
9 Pro eftato džives peske hoľinela o šero, e brada, o bervi the calo ťelos;
rajbinela peske o gada, landďola andro paňi a ela žužo.
10 Pro ochtoto džives lela duje bakroren bi e chiba, jekha beršeskra
ovečka bi e chiba a trin kili* nekfeder aro mišimen le olejoha pre
chabeneskri obeta a trin deci olejos.
11 O rašaj savore kale vecenca ole manušes, savo pes obžužarel,
ačhavela anglo RAJ paš o vudar andro Svetostankos.
12 Paľis o rašaj lela jekhe bakrores a anela les pre obeta vaš e vina, pridela
paše trin deci olejos a hazdela oda upre anglo RAJ sar e hazdľi obeta.
13 Le bakrores murdarela pro sveto than, ode, kaj pes murdarel e obeta
vaš o binos the e labardi obeta. Bo e obeta vaš e vina, avke sar the e obeta
vaš o binos, hiňi prekal o rašaj a hiňi igen sveto.
14 O rašaj lela sikra le ratestar andral e obeta vaš e vina a makhela le
manušeske, savo pes obžužarel, telal o čačo kan, o baro angušt pro čačo
vast the o baro angušt pro čačo pindro.
15 Paľis lela o rašaj ole olejostar a čhivela peske pre burňik pro baľogno
vast.
16 Andre oda olejos močinela o angušt le čače vasteskro a eftavar leha
pokropinela anglo RAJ.
17 Ole olejoha, so leske ačhiľa pre burňik, o rašaj makhela ole
manušeske, savo pes obžužarel, telal o čačo kan, o angušt pro čačo vast
the o angušt pro čačo pindro. Makhela oda pre ola thana, kaj imar hin o
rat pal e obeta vaš e vina.

---

* **14:10** E hebrejiko čhib: 0,3 efa

18 Oka olejos, so leske ačhiľa, makhela tele pal e burňik pro šero ole
manušeske, savo pes obžužarel. Kavke les o rašaj obžužarela anglo RAJ.
19 Akor o rašaj anela e obeta vaš o binos, savaha počinela vaš oda manuš,
savo pes obžužarel andral peskro nažužipen. Paľis murdarela le džviros
pre labarďi obeta
20 a anela la jekhetane la chabeneskra obetaha pro oltaris. Kavke ola
obetaha počinela vaš o binos ole manušeskro a ela žužo.“

Pal e obeta vaš o obžužaripen le čore manušeskro

21 „Te oda manuš hino čoro a nane les ajci te anel, akor mi anel ča jekhe
bakrores pre hazdľi obeta vaš e vina, hoj vaš peske te počinel. Paš oda mi
anel the jekh kilos nekfeder aro mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta
the trin deci olejos.
22 Mi anel mek duje hrdličken abo duje holuben pal oda, pre soste les
hin. Jekh ela pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta.
23 Pro ochtoto džives oda anela vaš peskro obžužaripen le rašaske paš
o vudar andro Svetostankos anglo RAJ.
24 O rašaj lela le bakrores pre obeta vaš o binos the trin deci olejos a
hazdela oda upre anglo RAJ sar e hazdľi obeta.
25 Avke murdarela le bakrores pre obeta vaš e vina, paľis lela sikra leskre
ratestar a makhela le manušeske, savo pes obžužarel, o čačo kan, o baro
angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo pindro.
26 O rašaj peske čhivela ole olejostar pre burňik pro baľogno vast
27 a le angušteha pro čačo vast pokropinela anglo RAJ eftavar le olejoha,
so les hin pre baľogňi burňik.
28 Paľis o rašaj makhela ole olejostar pal e burňik ole manušeske o
čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo pindro.
Makhela oda pre ola thana, kaj imar hin o rat pal e obeta vaš e vina.
29 Oka olejos, so leske ačhiľa, makhela tele pal e burňik pro šero ole
manušeske. Kavke les obžužarela anglo RAJ.
30 Paľis obetinela duje hrdličken abo duje holuben, pal oda, pre soste les
hin.
31 Jekh le čiriklendar ela pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta
jekhetane la chabeneskra obetaha. Kavke o rašaj ola obetaha počinela vaš
o bini ole manušeskre, savo pes obžužarel.“
32 Kada hin o zakonos prekal oda, kas hin o nasvaľiben pre cipa a nane
les pre oda, hoj te anel savoro, so kampel pre leskro obžužaripen.

E plešňa pro kher

33 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
34 „Sar džana andre phuv Kanaan, savi tumenge dav andro vasta, a te
andre tumari phuv andre varesavo kher domukava, hoj pes te kerel e
nažuži plešňa,
35 akor mi džal oda manuš, kas oda hin andro kher, te phenel le rašaske:
‚Dičhol pes, hoj pes mange kerel andro kher e plešňa.‘
36 Sigeder, sar avela o rašaj te dikhel pre plešňa, prikazinela, hoj te
pratinen savore veci avri andral o kher, hoj pes ňič, so hin andro kher,
te na meľarel andre. Paľis o rašaj avela te obdikhel o kher.
37 Te obdikhela e plešňa a ela pro fali zelena abo lole fleki a dičhola, hoj
džal dži andro muros,
38 akor o rašaj avela avri andral o kher a dela les te phandel andre pro
efta dživesa.

39 Sar o rašaj pro eftato džives avela pale a dikhela, hoj e plešňa pro
muri andro kher bariľa buter,
40 akor prikazinela, hoj te len avri o bara la plešňaha andral o muri a te
čhiven len pro nažužo than avri andral o foros.
41 A dela te randel tele e malta andral o kher pal savore fali a čhivena la
pro nažužo than avri andral o foros.
42 Paľis lena aver bara a thovena len pre oda than, kaj sas okla bara.
Avke lena nevi malta a vakinena laha o fali andro kher.
43 No te pes e plešňa pale sikavela andro kher pal oda, sar sas o bara ile
avri, e malta randľi tele a vakimen nevi malta,
44 akor o rašaj pale avela te obdikhel o kher. Te e plešňa pale bariľa,
akor oda hin e nažuži plešňa andro kher; hino nažužo.
45 Oda kher kampel calo te čhivel tele a o bara, o kašta the savori vakuvka
andral o kher pes ľidžala pro nažužo than avri andral o foros.
46 Te vareko geľahas andre ajso kher akor, sar hino phandlo, ela nažužo
dži rači.
47 Te vareko andre ajso kher sučahas abo chaľahas, mušinel peske te
rajbinel o gada.
48 Ale te o rašaj džala andre a dikhela, hoj e plešňa andro kher na bariľa
pal oda, sar pale vakinde o fali, akor phenela pre oda kher, hoj hino žužo,
bo sasťiľa avri andral e nažuži plešňa.
49 Pre oda, hoj te obžužarel oda kher, lela duje čiriklen, o cedroskro
kaštoro, o purpurovo thav the o izopos.
50 Jekhe čirikles murdarela upral e nadoba čikatar, andre savi hin o
švižo paňi.
51 Paľis lela o cedroskro kaštoro, o izopos, o purpurovo thav the okle
džide čirikles, močinela oda savoro andro rat ole murdarde čirikleskro
the andro švižo paňi a o kher eftavar pokropinela.
52 Avke o rašaj obžužarela oda kher ole rateha, le paňeha, le čirikleha,
le cedroskre kaštoreha the le purpurove thaveha.
53 Le džide čirikles mukela avri andral o foros pre maľa. Kavke o rašaj
obžužarela oda kher a ela žužo.“

54 Kada hin o zakonos pal savore nasvaľibena pre cipa,
55 pal e nažuži plešňa pro gada abo pro kher,
56 pal o šuvľipen, pal o prišťi the pal o fleki,
57 hoj te sikľon, kana hin vareso žužo abo nažužo.
Kada hin o zakonos pal o nasvaľiben pre cipa the pal e nažuži plešňa.

15

O nažužipen le muršeskro

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Phenen kada le Izraelitenge: ‚Te varesave muršestar geľahas o vitok
andral o ťelos, oda vitok hino nažužo.
3 Či lestar oda čuľal abo leske zaačhel andro ťelos, hino olestar nažužo.
Kavke leskro vitok meľarel andre kada:
4 Dojekh hadžos, pre savo pašľiľahas, ela nažužo a dojekh veca, pre savi
bešľahas, ela nažuži.
5 Sako, ko pes chudela leskre hadžostar, peske mušinela te rajbinel o
gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.

6 Sako, ko peske bešela pre oda than, kaj bešelas oda manuš, kastar
džal o vitok, mušinela peske te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela
nažužo dži rači.
7 Sako, ko pes chudela ole manušestar, kastar džal o vitok, mušinela
peske te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
8 Te oda, kastar džal o vitok, čhungarďahas pre varekaste, ko hino žužo,
oda manuš peske mušinela te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela
nažužo dži rači.
9 Dojekh sedlos, pre savo bešelas oda manuš, kastar džal o vitok, ela
nažužo.
10 Sako, ko pes chudela varesave vecendar, so sas tel oda manuš, kastar
džal o vitok, ela nažužo dži rači. Oda, ko kidela upre ola veci, peske
mušinela te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
11 Sako, ko pes chudela ole manušestar, kastar džal o vitok, bi oda, hoj
peske žužarďahas o vasta andro paňi, peske mušinela te rajbinel o gada a
te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
12 E nadoba čikatar, savatar pes chudňa oda, kastar džal o vitok, kampel
te phagerel a savore kaštune nastroji te žužarel andro paňi.
13 Sar oda manuš, savestar džal o vitok, sasťola avri, rachinela efta
dživesa akorestar, kanastar sasťiľa. Paľis peske rajbinela o gada, landola
andro švižo paňi a ela žužo.
14 Pro ochtoto džives lela duje hrdličken abo duje holuben, avela anglo
RAJ paš o vudar andro Svetostankos a dela len le rašaske.
15 O rašaj anela jekh pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta.
Kavke o rašaj anglo RAJ obžužarela ole manušes, savestar džalas o vitok.
16 Te varesave muršeske geľahas avri o semenos, ta mušinel te landol
calo andro paňi a dži rači ela nažužo.
17 Savore gada abo veci cipatar, pre save o semenos čuľiľahas, kampel te
rajbinel andro paňi a ena nažuže dži rači.
18 Te varesavo murš pašľolas peskra romňaha a geľa lestar avri o
semenos, mušinen sodujdžene te landol andro paňi a ena nažuže dži
rači.‘ “

O nažužipen la džuvľakro

19 „ ‚Sar la džuvľa hin peskre dživesa, hiňi nažuži efta dživesa. Sako, ko
pes latar chudela, ela nažužo dži rači.
20 Savoro, pre soste pašľola akor, sar pre late hin, ela nažužo a savoro,
pre soste bešela, ela nažužo.
21 Sako, ko pes chudela lakre hadžostar, peske rajbinela o gada, landola
andro paňi a ela nažužo dži rači.
22 Sako, ko pes chudela varesostar, pre soste oj bešelas, peske rajbinela
o gada, landola andro paňi a ela nažužo dži rači.
23 Či oda ela hadžos abo vareso aver, pre soste bešelas, te pes olestar
vareko chudela, ela nažužo dži rači.
24 Te o murš laha pašľiľahas akor, sar pre late hin, džala pre leste lakro
nažužipen a ela nažužo efta dživesa. Dojekh hadžos, pre savo ov pašľola,
ela nažužo.
25 Te la džuvľatar džal o vitok aver dživesa sar oda, so pre late hin sako
čhon, abo te latar džal o vitok pal oda, sar pregele lakre dživesa; ela nažuži
avke sar paš peskro čhoneskro nažužipen, medik latar džal o vitok.
26 Dojekh hadžos, pre savo peske oj akor pašľola, ela nažužo avke sar
oda hadžos, pre savo pašľol, sar la hin lakre dživesa. Dojekh veca, pre
savi bešela, ela nažuži avke sar andre ola dživesa, sar pre late hin.

27 Sako, ko pes chudela ole vecendar, ela nažužo. Mušinela peske te
rajbinel o gada, te landol andro paňi a ela nažužo dži rači.
28 Sar imar pre džuvľi na ela, rachinela efta dživesa a paľis ela žuži.
29 Pro ochtoto džives lela duje hrdličken abo duje holuben a anela len le
rašaske paš o vudar andro Svetostankos.
30 O rašaj anela jekhes pre obeta vaš o binos a dujtones pre labarďi
obeta. Kaleha o rašaj počinela anglo RAJ vaš lake, bo angle peskro vitok
sas nažuži.
31 Kavke mušinen te ľikerel le Izraeliten odďelimen olestar, so lendar
kerel nažuže, hoj te na meren andre peskro nažužipen vaš oda, hoj
meľardehas andre miro Svetostankos, savo hino maškar lende.‘ “

32 Kada zakonos hin prekal oda, kastar čuľal o vitok: Prekal oda kaske
džal avri o semenos, savo les meľarel;
33 prekal e džuvľi, sava hin peskre dživesa; prekal o murš vaj džuvľi,
kastar čuľal o vitok; a the prekal oda, ko pašľol la džuvľaha andre lakre
nažuže dživesa.

16

*O džives, kana pes obetinel vaš o bini cale narodoskre**

1 O RAJ vakerďa le Mojžišoha pal o meriben le duje Aronoskre
čhavengro, save avle anglo RAJ la cudza jagaha a mule.
2 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen tire phraleske le Aronoske, hoj te
na avel ča kana kamel andro Neksveteder than pal o pochtan anglo kritos,
so hin pre archa la zmluvakri, hoj te na merel, bo me man sikavava upral
oda kritos andre chmara.
3 O Aron šaj avel andro Neksveteder than kavke: Anela le terne bikos
pre obeta vaš o binos the le bakres pre labarďi obeta.
4 Urela pre peste o pošvecimen ruchos the o telune gada le ľanostar.
Phandela pašal peste o ľanovo sirimos a pro šero thovela o turbanos. Kala
gada hine pošvecimen, vašoda landola andro paňi angloda, sar len pre
peste urela.
5 Lela le Izraelitendar duje capen pre obeta vaš o binos a jekhe bakres
pre labarďi obeta.
6 O Aron obetinela le bikos sar e obeta pro zmjereňje vaš peskro binos
the vaš o bini peskra famelijakre.
7 Paľis lela soduje capen a ačhavela len anglo RAJ paš o vudar andro
Svetostankos.
8 O Aron čhivela o losi vaš soduj capi – jekh losos prekal o RAJ a dujto
prekal o Azazel†.
9 O Aron anela le capos, pre savo perela le RAJESKRO losos, a obetinela
les sar e obeta vaš o binos.
10 Ale ole capos, pre savo perela le Azazeloskro losos, anela te sikavel
džidones anglo RAJ, hoj pre leste te kerel o obrados pro zmjereňje a te
bičhavel les het pre pušťa le Azazeloske.
11 O Aron anela le bikos sar obeta vaš peskro binos, hoj te kerel e obeta
pro zmjereňje vaš peste the vaš peskri famelija. Le bikos murdarela sar
obeta vaš peskro binos,

* **16:** E hebrejiko čhib: Jom kipur † **16:8** Šaj el oda o demonos, so dživel pre pušťa.

12 paľis lela andre kaďidloskri lopatka pherdo angara, so labon pro
oltaris, the duj pherde burňika le voňave kaďidloha a anela oda andre
pal o pochtan andro Neksveteder than.
13 Thovela o kaďidlos pre jag anglo RAJ a o thuv le kaďidlostar zagaruvela
o kritos, so hin pre archa la zmluvakri, hoj te na merel.
14 Paľis lela le angušteha sikra le bikoskre ratestar a pokropinela o kritos
anglal pre vichodno sera a le angušteha eftavar pokropinela the o than
anglo kritos le rateha.
15 Paloda džala te murdarel le capos pre obeta vaš le manušengro binos
a o rat ľidžala andre pal o pochtan. Le caposkre rateha kerela tiš avke, sar
kerďa le bikoskre rateha – pokropinela le rateha o kritos the o than anglo
kritos.
16 Kavke obžužarela o Neksveteder than le Izraelitengre nažužipnastar
a kerela o obrados pro zmjereňje vaš le manušengre bini the nalačhipena.
Kavke oda kerela le Svetostankoha, so hino andre lengro taboris pašal
lengre nažužipena.
17 Sar o Aron džala andro Neksveteder than te kerel oda obrados pro
zmjereňje, ňiko našťi avel andro Svetostankos, medik na avela avri a na
dokerela oda obrados pro zmjereňje vaš peste, vaš peskri famelija the vaš
savore Izraeliti.
18 Paľis džala paš o oltaris, so hin anglo RAJ, a kerela upre o obrados pro
zmjereňje. Lela sikra le bikoskre ratestar the sikra le caposkre ratestar a
makhela savore rohi le oltariskre.
19 Le angušteha les eftavar pokropinela le rateha. Kavke les obžužarela
le Izraelitengre nažužipnastar a pošvecinela les.
20 Sar dokerela e služba, savaha obžužarela o Neksveteder than, o
Svetostankos the o oltaris, anela le džide capos prekal o Azazel.
21 O Aron thovela soduj vasta pre le caposkro šero, viznavinela upral
leste savore bini le Izraelitengre, savore lengre nalačhipena the savore
lengre vini. Avke thovela savoro pre le caposkro šero a dela les ole
muršeske, so hino pre oda avrikidlo, hoj les te ľidžal het pre pušťa.
22 Oda murš mukela le capos pre pušťa a o capos pre peste lela savore
lengre bini pre ajso than, kaj nane ňič.
23 Paľis o Aron džala andro Svetostankos, čhivela pal peste tele o ľanova
gada, so pre peste urďa paš o vudar andro Neksveteder than a mukela len
ode.
24 Landďola pro sveto than andro paňi a urela pre peste peskre gada. Paľis
avela avri a obetinela e labarďi obeta vaš peske the e labarďi obeta vaš o
manuša. Avke kerela o obrados pro zmjereňje vaš peskre bini the vaš o
bini le manušengre.
25 O žiros pal e obeta vaš o binos labarela pro oltaris.
26 Oda murš, savo ľigenďa le capos pre pušťa ko Azazel, peske mušinel
te rajbinel o gada a te landďol andro paňi a paľis šaj avel andro taboris.
27 O bikos pre obeta vaš o binos the o capos pre obeta vaš o binos,
savengro rat pes anďa andro Neksveteder than pre obeta pro zmjereňje,
pes mušinen te ľidžal avri andral o taboris. Lengri cipa, o mas the o goja
ena labarde.
28 Oda murš, so len labarela, peske mušinela te rajbinel o gada a te landďol
andro paňi. Paľis šaj avel andro taboris.

29 Kada hin o zakonos prekal tumende pro furt: Pro dešto džives andro
eftato čhon tumen poscinena a pokorinena a na kerena ňisavi buči – aňi

o Izraeliti aňi o cudzinci, so bešen tumenca –
30 bo andre oda džives pes vaš tumenge kerela o obrados pro zmjereňje,
hoj te aven obžužarde savore tumare binendar. Avke avena žuže anglo
RAJ.
31 Oda hin o šabatoskro odpočinkos prekal tumende. Poscinena tumen
a pokorinena. Kada zakonos hino pro furt.
32 O obrados pro zmjereňje kerela o nekbareder rašaj, savo sas
pomazimen the ačhado andre rašajiko služba pal peskro dad. Urela pre
peste o pošvecimen ľanovo ruchos
33 a kerela o obrados pro zmjereňje vaš o Neksveteder than, vaš o
Svetostankos, vaš o oltaris, vaš o rašaja the vaš savore manuša.
34 Kada zakonos ela prekal tumende pro furt: Jekhvar beršeste pes vaš o
Izraeliti kerela o obrados pro zmjereňje, hoj lenge te aven odmukle savore
bini.“
Savoro sas kerdo avke, sar oda o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

17

Kaj te obetinel

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Vaker ko Aron, ke leskre čhave the ke savore Izraeliti a phen lenge:
‚Kada prikazinďa o RAJ:
3 Te varesavo Izraelitas murdarela pre obeta le bikos, le bakrores vaj la
koza andro taboris abo avri pal o taboris
4 a na anela ole džviros paš o vudar andro Stanos sar daros pre obeta le
RAJESKE, ela pre leste e vina vaš oda avričhordo rat a mušinel te el tradlo
het le Devleskre manušendar.
5 Kada hin vašoda, hoj o Izraeliti te anen le RAJESKE ola obeti, save
obetinen pro maľi. Akanastar len mušinen te anel le rašaske paš o vudar
andro Svetostankos, hoj len te obetinen le RAJESKE sar e smiromoskri
obeta.
6 O rašaj pokropinela le rateha le RAJESKRO oltaris paš o vudar andro
Svetostankos, a labarela o žiros sar e obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
7 Avke imar ma obetinen o obeti le caposkre modlenge, savenca kerenas
duchovno lubipen. Kada zakonos hino prekal tumende the prekal savore
tumare pokoleňja pro furt.‘
8 A phen lenge mek: ‚Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel
tumenca, obetinela e labarďi obeta abo aver obeta
9 a na anela la paš o vudar andro Svetostankos, hoj la ode te obetinel le
RAJESKE, ajse dženes pes mušinel te tradel het le Devleskre manušendar.‘
“

Te na pes chal o rat

10 „ ‚Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel tumenca, chala o rat,
me lestar visarava miro muj. Sakones, ko chaľahas o rat, tradava avri mire
manušendar.
11 Se andro rat hin o dživipen le ťeloskro. Me tumenge diňom o rat, hoj
leha te keren pro oltaris o obrados pro zmjereňje vaš tumaro dživipen. Le
rateha, andre savo hin o dživipen, pes dochudel o zmjereňje.
12 Vašoda phenďom le Izraelitenge: „Ňiko tumendar našťi chal o rat, aňi
o cudzincos, so bešel tumenca, našťi les chal.“
13 Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel tumenca, chudela
džviros abo čirikles, saves pes šaj chal, mušinela lestar te mukel avri o
rat a te učharel oda andre la phuvaha.

14 Se andro rat hin o dživipen dojekhe ťeloskro. Vašoda phenďom le
Izraelitenge: „Našťi chan ňisavo rat, bo andre leste hin o dživipen dojekhe
ťeloskro. Sako, ko chaľahas o rat, ela tradlo het.“

15 Sako, či o Izraelitas abo o cudzincos, ko chaľahas ajse džviros, so
murdaľiľa, abo ajses, so sas rozchalo avre džvirostar, peske mušinel te
rajbinel o gada, te landol andro paňi a ela nažužo dži rači. Paľis ela žužo.
16 Te peske na rajbinela o gada a na landola andro paňi, hin les vina a
ľidžala vaš oda o trestos.‘ “

18

O zakoni pal o žužo dživipen

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Vaker ko Izraeliti a phen lenge: ‚Me som o RAJ, tumaro Del.
3 Tumen našťi keren oda, so pes kerel andro Egipt, kaj bešenas; aňi našťi
keren oda, so pes kerel andro Kanaan, kaj tumen ľidžav. Ma dživen avke
sar on.
4 Tumen pes ľikeren pal mire zakoni a keren oda, so me tumenge
prikazinav. Me som o RAJ, tumaro Del.
5 Doľikeren mire prikazi the zakoni. Bo oda manuš, ko len doľikerela,
dživela lendar. Me som o RAJ.

6 Ňisavo murš našťi džal paš e džuvľi andral peskri famelija, hoj laha te
pašľol. Me som o RAJ.
7 Ma ker ladž tire dadeske oleha, hoj pašľoha tira daha. Hiňi tiri daj;
našťi laha pašľos.
8 Ma ker ladž tire dadeske oleha, hoj pašľoha leskra avra romňaha, bo
oleha kerďalas ladž tire dadeske.
9 Ma pašľuv tira pheňaha, či hiňi tire dadeskri čhaj abo tira dakri čhaj,
či imar uľiľa andre tiro kher abo avrether, našťi laha pašľos.
10 Ma pašľuv le čhaskra abo la čhakra čhaha, bo oleha kereha ladž tuke
korkoreske.
11 Ma pašľuv le dadeskra avra romňakra čhaha, bo hiňi tire dadeskri
čhaj a hiňi tiri pheň.
12 Ma pašľuv le dadeskra pheňaha; oj hiňi tire dadeskri famelija.
13 Ma pašľuv tira dakra pheňaha, bo oj hiňi tira dakri famelija.
14 Ma ker ladž le dadeskre phraleske oleha, hoj pašľoha leskra romňaha;
oj hiňi tiri nena.
15 Ma pašľuv tira boraha. Oj hiňi tire čhaskri romňi; našťi laha pašľos.
16 Ma pašľuv le phraleskra romňaha, bo oleha kerďalas ladž tire
phraleske.
17 Ma pašľuv la džuvľaha a paľis the lakra čhaha abo lakra vnučkaha pal
la čhakri aňi pal le čhaskri sera. On hine lakri famelija. Kada uľahas igen
nalačhi veca.
18 Ma le tuke tira romňakra pheňa sar avra romňa, hoj laha te pašľos,
medik tiri romňi dživel.
19 Ma dža paš e romňi, hoj laha te pašľos akor, sar la hin peskre
čhoneskre dživesa.
20 Ma pašľuv avre dženeskra romňaha, bo oleha tut meľarďalas andre.
21 Ňikaske tire čhavendar ma domuk te obetinel le Molochoske*; ma
meľar andre o nav tire Devleskro. Me som o RAJ.

* **18:21** e modla, savake obetinenas le čhavoren

22 Ma pašľuv le muršeha, avke sar pes pašľol la džuvľaha. Oda hin baro
džungipen.
23 Ma pašľuv ňisave džviroha, bo oleha tut meľarďalas andre. Aňi e
džuvľi te na avel paš o džviros, hoj leha te pašľol. Oda hin igen previsarďi
veca.

24 Ňisave kale vecenca tumen ma meľaren andre! Bo kale savoreha pes
meľarenas o narodi, saven tradav avri anglal tumende.
25 Kavke pes meľarďa andre e phuv, ale me la marďom vaš lakre bini a
e phuv čhiďa avri le manušen, so ode bešenas.
26 Ale tumen doľikeren mire prikazi the zakoni a ma keren ňič kale
džungipnastar, aňi o Izraelitas aňi o cudzincos, savo dživel maškar
tumende.
27 Bo savore kala džungipena kerenas o manuša andral kadi phuv, so
kade dživenas angle tumende, avke sas e phuv meľarďi andre.
28 Te la meľarena andre, the tumen čhivela avri e phuv, avke sar čhiďa
avri le naroden, so kade dživenas angle tumende.
29 Sako, ko kerďahas ča jekh kale džungipnastar, ela tradlo het le
Devleskre manušendar.
30 Doľikeren mire prikazi a ma keren ňič ole džungale vecendar, save
kerenas ola narodi angle tumende. Ma meľaren tumen andre ole vecenca.
Me som o RAJ tumaro Del.‘ “

19

Pal o posveťeňje the pal o pravos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prevaker ke savore Izraeliti a phen lenge: ‚Aven sveta, bo me, o RAJ,
tumaro Del, som sveto.
3 Sako mi del pačiv peskra da the dades. Doľikeren mire šabatoskre
dživesa. Me som o RAJ, tumaro Del.
4 Ma visaren tumen ko modli; ma keren tumenge le trastune devloren.
Me som o RAJ, tumaro Del.
5 Sar obetinena le RAJESKE e smiromoskri obeta, anen la avke, hoj te
arakhen milosť andre leskre jakha.
6 La obetakro mas pes mušinel te chal andre oda džives, sar pes obetinel,
abo pre dujto džives. So ačhela dži o trito džives, pes mušinel te labarel.
7 Te vareko oda chala pro trito džives, ela oda nažužo a na ela priilo.
8 Ela vina oles, ko oda chala, bo meľarďa andre oda, so hin sveto le
RAJESKE. Ela tradlo het le Devleskre manušendar.
9 Sar skideha upre o uľipen pal tiri phuv, ma skide les dži pal o agora la
maľakre aňi ma skide oda, so tumenge pele pre phuv.
10 Ma visar tut dujtovar andre tiri viňica, hoj te skides upre o hroznos,
aňi ma skide oda, so peľa pre phuv. Muk oda le čoreske the le cudzincoske.
Me som o RAJ, tumaro Del.
11 Ma čoren!
Ma klaminen!
Ma thoven avri jekh avreha!
12 Ma le falošňe vera pre miro nav, hoj te na meľares andre o nav tire
Devleskro. Me som o RAJ.
13 Ma trapin avre dženes aňi les ma občorar. Počin oles, kas iľal andre
buči, a ma zľiker paš tute leskre love dži tosara.

14 Ma koš le kašukes, aňi ma thov ňič pro drom tel o pindre le koreske,
ale dara tut tire Devlestar. Me som o RAJ.
15 Ma previsar o čačipen pro sudos. Ma zaač tut vaš ňikaske pro sudos
vaš oda, hoj hino čoro abo barvalo, ale sudzin čačipnaha aver dženes.
16 Ma rozľidža o pľetki maškar tire manuša.
Te džal varekaske pal o dživipen, ma užar a dža te svedčinel. Me som
o RAJ.
17 Te tut hin vareso pre aver dženo, ma garuv e ňenavisť andre tiro jilo,
ale dovaker leske, hoj te na ľidžas vaš leske o binos.
18 Ma de pale aňi ma ľiker choľi pre ňikaste andral tumare manuša, ale
kam avres avke sar tut korkores. Me som o RAJ.
19 Doľikeren mire zakoni.
Ma domuk, hoj pes te križinen duj druhi džviri.
Ma sadzin pre tiri maľa duj druhi semena.
Ma uri pre tute o gada, so hine side duje druhendar pochtanendar.
20 Te vareko pašľola la otrokiňaha, savi hiňi mangaďi avre muršeske, no
na sas avricinďi abo premukľi pre sloboda, sodujdžene ena potrestimen.
Ale na ena murdarde, bo oj na sas slobodno.
21 Vaš peskri vina oda murš anela le RAJESKE bakres pre obeta vaš e vina
paš o vudar andro Svetostankos.
22 Paľis o rašaj le bakreha pre obeta vaš e vina anglo RAJ počinela vaš o
binos, so kerďa. A o binos pes leske odmukela.
23 Sar avena andre phuv Kanaan a sadzinena všelijaka ovocna stromi,
našťi lendar takoj chan. Lengro ovocje tumenge ela zakazimen, našťi len
chan trin berš.
24 Pro štarto berš ela savoro lengro ovocje sveto, anena len sar e
paľikeribnaskri obeta le RAJESKE.
25 Pro pandžto berš šaj chan lengro ovocje. Te kada kerena, barola
tumenge buter uľipen. Me som o RAJ, tumaro Del.
26 Ma chan ňisavo mas le rateha.
Ma vražinen aňi ma čarinen.
27 Ma strihinen tumenge o bala pro šero pal o seri aňi ma hoľinen o
agora tumare bradengre.
28 Ma čhingeren tumen pro ťelos, sar roven vaš o mulo manuš, aňi ma
tetinen tumenge pro ťelos o znaki. Me som o RAJ.
29 Ma meľar tira čha oleha, hoj latar kereha lubňi. Te oda kereha,
o manuša chudena te kerel o lubipen a e phuv pes pherdžarela le
džungipnaha.
30 Doľikeren mire šabatoskre dživesa a mi el tumen pačiv angle miro
Svetostankos. Me som o RAJ.
31 Ma džan te phučel le vražňikendar aňi olendar, ko privičinen avri le
mulen, hoj tumen lenca te na meľaren andre. Me som o RAJ, tumaro Del.
32 Den pačiv olen, kaske hin buter berša. Ušťen upre anglo manuša,
saven hin šiva bala, a daran tumen tumare Devlestar. Me som o RAJ.
33 Te bešela cudzo manuš andre tumari phuv, ma trapinen les.
34 Oda cudzo manuš, so bešel tumenca, ela sar jekh tumendar. Kamen
les avke sar pes, bo the tumen sanas o cudzinci andro Egipt. Me som o
RAJ, tumaro Del.
35 Ma thoven ňikaha avri aňi ma klaminen, sar merinen e mira abo sar
važinen pre vaha.

36 Sar važinen, mi el tumen pačivaľi vaha, pačivaľi mira the čače nadobi,
savenca merinena e mol vaj e pšeňica. Me som o RAJ, tumaro Del, savo
tumen iľa avri andral o Egipt.

37 Doľikeren savore mire zakoni the prikazi a dživen pal lende. Me som
o RAJ.‘ “

20

O trestos vaš e modloslužba

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Te vareko le Izraelitendar abo le cudzincendar,
save bešen andro Izrael, dela peskre čhavendar la modlake Moloch,
mušinel te merel. Savore manuša odarik les murdarena le barenca.
3 Me korkoro džava pre leste a tradava les avri leskre manušendar, bo
diňa le Molochoske peskre čhavendar a oleha meľarďa miro Svetostankos
a kerďa ladž mire svete naveske.
4 Te o manuša andral leskri phuv peske na kerdehas ňič olestar, hoj oda
manuš diňa peskre čhavendar le Molochoske, a te les na murdardehas,
5 akor me korkoro džava pre leste the pre leskri famelija a tradava les
avri le manušendar jekhetane olenca, ko nane verna a lašaren le Moloch
avke sar ov.‘ “

Te na džal pal o vražňika

6 „ ‚Te vareko kerela o duchovno lubipen oleha, hoj džala te phučel le
vražňikendar abo olendar, ko privičinen avri le mulen, pre ajso manuš
džava a tradava les avri leskre manušendar.‘ “

Pal o posveťeňje

7 „ ‚Pošvecinen tumen a aven sveta, bo me som o RAJ, tumaro Del.
8 Doľikeren o prikazi a dživen pal lende. Me som o RAJ, ko tumendar
kerel sveta manuša.
9 Sako, ko košel peskre dades abo peskra da, mušinel te merel. Vaš
oda, hoj košľa peskre dades abo peskra da, ov hino vinnovato vaš peskro
meriben.
10 Te vareko kerela lubipen la džuvľaha, so hiňi veraduňi avre Izraeli-
taha, mušinen te merel the o lubaris the e lubňi.
11 Te vareko pašľola le dadeskra romňaha, oleha kerela ladž peskre
dadeske. Sodujdžene mušinen te merel; on hine vinnovata vaš peskro
meriben.
12 Te vareko pašľola peskra boraha, sodujdžene mušinen te merel. Kerde
o džungipen. On hine vinnovata vaš peskro meriben.
13 Te vareko pašľola le muršeha, avke sar pes pašľol la džuvľaha,
sodujdžene mušinen te merel, bo kerde o džungipen. On hine vinnovata
vaš peskro meriben.
14 Te peske vareko lela romňake varesava da jekhetane la čhaha, oda
hin baro džungipen. Akor mi labaren the les the soduje džuvľen, hoj kada
baro džungipen te na ačhel maškar tumende.
15 Te varesavo murš pašľola le džviroha, mušinel te merel a le džviros
kampel te murdarel.
16 Te varesavi džuvľi avela paš o džviros a pašľola leha avke sar le
muršeha, murdareha the la džuvľa the le džviros. Mušinen te merel. On
hine vinnovata vaš peskro meriben.
17 Te peske vareko lela romňake peskra pheňa, či pal le dadeskri sera abo
pal la dakri sera, a pašľona jekh avreha, hin oda o džungipen. Sodujdžene

ena tradle het peskre manušendar avke, hoj oda sako dikhela. Kerďa ladž peskra pheňake a ľidžala vaš oda e vina.
18 Te vareko pašľola la džuvľaha akor, sar la hin lakre dživesa, ta odučharela oda than, khatar lake džal o rat, a the oj oda odučharela. Sodujdžene ena tradle het peskre manušendar.
19 Na pašľoha le dadeskra abo la dakra pheňaha, bo lake kerďalas ladž. Sodujdžene san vinnovata.
20 Te vareko pašľola peskra nenaha, kerela ladž peskre bačiske. Sodujdžene ena vinnovata vaš peskro binos a merena bi o čhave.
21 Te peske lela vareko le phraleskra romňa, hin oda o džungipen, bo kerela ladž peskre phraleske. Ačhena bi o čhave.
22 Doľikeren savore mire prikazaňja the savore mire zakoni. Dživen pal lende, hoj tumen te na čhivel avri odi phuv, andre savi tumen ľidžav, hoj ode te bešen.
23 Ma keren o zviki ole narodengre, saven tradav het angle tumende. On mange džungľile, bo kada savoro kerenas.
24 Ale tumenge phenďom: „Lena tumenge lengri phuv a me tumenge la dava sar ďeďictvos – e phuv, andre savi čuľal o thud the o medos.“ Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen odďelinďom kale narodendar.
25 Vašoda džanen, savo rozďjel hin maškar o žužo the nažužo džviros a maškar o žužo the nažužo čiriklo, a keren pal oda. Ma meľaren tumen andre ole džviroha, ole čirikleha aňi oleha, so pes cirdel pal e phuv – olenca, saven odďelinďom, hoj te aven tumenge nažuže.
26 Avena mange sveta, bo me, o RAJ, som sveto a me tumen odďelinďom le narodendar, hoj te aven mire.
27 Te vareko tumendar, či murš abo džuvľi, vražinela abo privičinela avri le mulen, mušinel te merel. Murdaren len le barenca. On hine vinnovata vaš peskro meriben.‘ “

21

O prikazi le rašajenge

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le rašajenge, le Aronoskre čhavenge, kada: ‚Ma meľaren tumen andre oleha, hoj avľanas pašes ko mulo manuš tumare manušendar.
2 Ča te merela vareko le rašaskra famelijatar, či e daj, o dad, o čhavo, e čhaj abo o phral, o rašaj šaj avel pašes.
3 Šaj avel pašes the paš e pheň, savi hiňi slobodno, na geľa romeste a mek dživel paš leste; the laha pes šaj meľarel.
4 O rašaj te na meľarel pes andre aňi akor, te merel vareko, ko leske ačhiľa famelija pal o bijav; te na džal pašes paš o mulo, bo avke ačhela nažužo.
5 O rašaj te na strihinel peske o bala, te na hoľinel e brada aňi te na čhingerel pes pro ťelos, hoj te sikavel e žaľa.
6 O rašaja mušinen te ačhel sveta peskre Devleske a našťi meľaren andre leskro nav. Anen le RAJESKE o jagale obeti, o chaben peskre Devleskro, vašoda mušinen te ačhel sveta.
7 Ma len tumenge romňake la džuvľa, so hiňi meľarďi le lubipnaha, aňi la džuvľa, sava mukľa lakro rom, bo tumen, o rašaja, san sveta tumare Devleske.
8 A tumen, manušale, len le rašajen sar svetonen, bo on anen o chabeneskre obeti tumare Devleskre. Vašoda ena tumenge sveta, bo me, o RAJ, som sveto – me, savo tumen pošvecinav.

9 Te pes le rašaskri čhaj meľarela andre le lubipnaha, kerela ladž peskre
dadeske; mušinen la te labarel andre jag.‘ “

O prikazi le nekbareder rašaske

10 „ ‚O nekbareder rašaj hin oda maškar peskre phrala, saveske sas pro
šero avričhido olejos pro pomazaňje a saveske sas dino te urel pre peste
rašajika gada, vašoda našťi peske mukel o bala pro šero rozburimen a
našťi pre peste čhingerel o gada.
11 Našťi avel pre oda than, kaj hin o mulo manuš, hoj pes te meľarel. Aňi
te oda ela leskro dad abo leskri daj,
12 našťi džal avri andral o Svetostankos peskre Devleskro, hoj les te na
meľarel andre, bo sas le olejoha pro pomazaňje oddino le Devleske. Me
som o RAJ.
13 Mušinel peske te lel romňake pačivaľa čha.
14 Našťi peske lel romňake vdova abo džuvľa, sava mukľa o rom, abo
džuvľa, so sas meľardi le lubipnaha. Mušinel peske te lel romňake pačivaľa
čha peskre manušendar,
15 hoj te na meľarel andre o potomstvos maškar peskre manuša. Me som
o RAJ, savo lestar kerel sveto.‘ “

Mek aver prikazi le rašajenge

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Phen le Aronoske: ‚Te varekas tire potomkendar uľahas varesavi
ťelesno chiba, oda dženo našťi anel o chaben peskre Devleskro.
18 Bo ňiko, kas hin varesavi ťelesno chiba, našťi kerel kadi služba: Ňiko,
ko hino koro abo bango; ňiko, kaste hin vareso o muj abo kas hin jekh vast
abo jekh pindro bareder;
19 ňiko, kaste hin phago o vast abo phago o pindro;
20 ňiko, ko hino pukľato abo na dobariľa avri; abo kas hin vareso pre
jakh; abo kas hin nasvaľiben pre cipa; aňi ňiko, kaske hino muršikano
udos poškodzimen.
21 Ňiko le rašaskre Aronoskre čhavendar, saves hin varesavi ťelesno
chiba, našťi anel pro oltaris e obeta le RAJESKE. Hin les chiba, vašoda našťi
anel o chaben peskre Devleskro.
22 No šaj chal o neksveteder chaben the o sveto chaben peskre Devleskro.
23 Ale našťi džal andro Svetostankos paš o pochtan aňi paš o oltaris, bo
hin les e ťelesno chiba. Našťi meľarel miro Svetostankos, bo me som o RAJ,
savo lendar kerel sveta.‘ “
24 Avke oda o Mojžiš phenďa le Aronoske, leskre čhavenge the savore
Izraelitenge.

22

Ko šaj chal le obetendar

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge, hoj te keren pačivales le svete
darenca, save o Izraeliti odďelinde prekal mande, a te na keren ladž mire
svete naveske. Me som o RAJ.
3 Phen lenge: ‚Prekal savore pokoleňja, so avena, te vareko tumare
potomkendar geľahas paš ola sveta veci, save o Izraeliti odďelinde prekal
o RAJ, a uľahas nažužo, kajso manuš pes mušinel te tradel het pašal miro
muj. Me som o RAJ.

4 Te varekas andral o potomstvos le Aronoskro uľahas o nasvaľiben pre
cipa abo lestar geľahas o vitok, našťi chal le svete obetendar, medik pes
na obžužarela. Ela nažužo the akor, te pes chudňahas varesave vecendar,
save sas meľarde andre le mule manušestar, abo te lestar geľahas avri o
semenos.
5 Meľarďahas pes andre the akor, te pes chudňahas varesave džvirostar,
so pes cirdel pal e phuv, abo varekastar, kastar pes šaj meľarďahas andre
varesave nažužipnaha.
6 Oda rašaj, ko pes chudňahas varesostar kajsestar, ela dži rači nažužo
a ča te pes calo landarela andro paňi, šaj chal le svete obetendar.
7 Sar zadžala o kham, ela žužo a paľis šaj chala le svete obetendar, bo
oda hin leskro chaben.
8 Našťi chal le džviros, savo murdaľiľa abo sas čhingerdo avre
džvirostar; oleha pes meľarďahas andre. Me som o RAJ.

9 Savore rašaja mi doľikeren miro prikazis, hoj pre peste te na anen
varesavo binos a te na meren vašoda, hoj na kerenas pal oda. Me som o
RAJ, savo lendar kerel sveta.

10 Oda manuš, savo nane rašaj, našťi chal le svete obetendar; našťi lendar
chal aňi oda, ko avľa te presovel ko rašaj, aňi oda, kas iľa o rašaj andre
buči.
11 Ale te o rašaj varekas cinela otrokoske, oda manuš šaj olestar chal.
Leskre chabenestar šaj chan savore, ko uľile andre leskro kher.
12 Te le rašaskri čhaj geľa romeste vaš o murš, savo nane rašaj, našťi
chal le svete obetendar.
13 Ale te le rašaskri čhaj ačhela vdova abo te la mukela o rom a na ela la
čhave, a avela pale te bešel andro kher peskre dadeskro, avke sar bešelas,
sar sas terňi, šaj chal le dadeskre chabenestar. Ale ňiko cudzo našťi leskre
chabenestar chal.
14 Te vareko chaľahas le svete obetendar, ale na džanelas olestar, dela
pale le rašaske ola obetakre dari a paš oda mek dothovela biš (20) percent.
15 O rašaja našťi domuken, hoj vareko te meľarel o sveta obeti, save o
Izraeliti anen le RAJESKE,
16 bo te oda kerdehas, andehas e vina pre ola, ko chalehas le svete
obetendar. Me som o RAJ, savo len pošvecinel.‘ “

Te anel o obeti bi e chiba

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Phen le Aronoske, leskre čhavenge the savore Izraelitenge kada: ‚Te
vareko tumendar – či oda ela o Izraelitas abo o cudzincos, savo bešel andro
Izrael – anela peskri obeta sar e labarďi obeta le RAJESKE, či oda ela o daros,
pal savo diňa lav, abo o daros, so del korkoro pestar,
19 mušinel te anel le samcos bi e chiba le dobitkostar vaj le bakrendar
abo le kozendar, hoj o RAJ oda te prilel.
20 Ma obetinen ňisave džviros, saves hin varesavi chiba, bo oleha na
arakhena milosť andre jakha le RAJESKRE.
21 Te vareko anel e smiromoskri obeta le dobitkostar abo le bakrendar
le RAJESKE, hoj te doľikerel peskro lav, savo diňa, abo te odi obeta del
korkoro pestar, o džviros mušinel te el bi e chiba, hoj o RAJ les te prilel.
22 Le RAJESKE našťi anen ňisave džviros, so hino koro, bango, geralo,
phage labenca, chrastenca abo hňisave phumenca. Kajse džviros na anena
pro oltaris le RAJESKE pre jagaľi obeta.

23 Pre obeta, so o manuš del korkoro pestar, šaj anen le bikos abo le
bakres, saves hin jekh pindro cikneder abo bareder. Ale pre odi obeta, so
diňan lav le RAJES, našťi, bo kajso džviros o RAJ na prilela.
24 Ma obetinen le RAJESKE ňisave džviros, saves hin odčhimen,
pripučimen, prečhimen abo prikikidlo semeňikos. Kada našťi keren andre
tumari phuv.
25 Ma prilen le cudzincostar ňisave kajse džviros, hoj les te obetinen sar
o chaben tumare Devleskro. Le džviros hin chiba a na ela le RAJESKE pre
dzeka.‘ “
26 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
27 „Te varekaske uľola gurumňori, bakroro abo cikňi kozica, mi ačhel
efta džives paš peskri daj a paloda pes šaj prilel oda džvirocis pre jagaľi
obeta le RAJESKE.
28 Ma murdaren andre oda jekh džives la gurumňa abo la ovečka lakre
ciknoreha.
29 Te anena le RAJESKE e paľikeribnaskri obeta, anen la avke, hoj o RAJ
tumen te prilel.
30 Mušinen la te chal andre oda džives, sar sas obetimen. Ma muken
latar ňič dži tosara. Me som o RAJ.

31 Doľikeren mire prikazi a dživen pal lende. Me som o RAJ.
32 Ma keren ladž mire svete naveske, hoj te avav lašardo sar sveto
maškar o Izraeliti. Me som o RAJ, savo tumendar kerel sveta.
33 Iľom tumen avri andral o Egipt, hoj te avav tumaro Del. Me som o
RAJ.“

23

Le RAJESKRE inepi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Kala hine o inepi le RAJESKRE, pre save vičinena
le manušen a zdžana tumen jekhetane, hoj man te lašaren. Kala hine mire
inepi.‘ “

O šabat

3 „ ‚Šov dživesa pes kerela buči, ale pro eftato džives ela o šabat, oda
džives ela pro odpočinkos a zdžana tumen, hoj te lašaren le RAJES. Na
kerena ňisavi buči, oda hin o šabat le RAJESKRO všadzik, kaj bešena.‘ “

*E Patraďi**

4 „ ‚Kala hin le RAJESKRE inepi, kana jekhetane lašarena le RAJES.
Ľikerena len andre ola dživesa, so hine pre oda dine:
5 Andro ešebno čhon pro dešuštarto (14.) džives, sar zadžala o kham,
chudela le RAJESKRI Patraďi.
6 Pro dešupandžto (15.) džives andre oda čhon hin le RAJESKRO inepos
le Marengro bi o Kvasos a efta dživesa chana o mare bi o kvasos.
7 Andre ešebno džives na kerena ňisavi buči a zdžana tumen jekhetane,
hoj man te lašaren.
8 Efta džives anena le RAJESKE e jagaľi obeta. Pro eftato džives na kerena
ňisavi buči a pale tumen zdžana jekhetane, hoj te lašaren le RAJES.‘ “

E obeta le ešebne uľipnastar

9 O RAJ pale prevakerďa ko Mojžiš:

* **23:3** E hebrejiko čhib: Pesach

10 „Phen le Izraelitenge: ‚Sar avena andre odi phuv, savi tumenge dav,
a skidena lakro uľipen upre, anen o ešebno snopos tumare uľipnastar le
rašaske.
11 Ov hazdela upre oda snopos anglo RAJ, hoj pes oda te prilel vaš
tumenge. Pre aver džives pal o šabat o rašaj oda hazdela upre.
12 Andre oda džives, sar anena o snopos, le RAJESKE anen the
jekheberšeskre bakrores bi e chiba pre labarďi obeta.
13 Paš oda anena the e chabeneskri obeta: duj kili aro mišimen le olejoha
pre obeta, so šukares voňinel le RAJESKE; paš oda mek ľitra mol pre
moľakri obeta.
14 Dži akor, medik na anena le RAJESKE odi obeta, na chana o maro, o
peko zrnos aňi o švižo zrnos. Kada zakonos hin pro furt prekal savore
tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena.‘ “

O inepos le Kurkengro†

15 „ ‚Rachinen avri efta cala kurke ole dživesestar pal o šabat, sar anďan
o snopos pre hazdľi obeta.
16 Mušinen te rachinel penda dživesa – dži o ešebno džives pal ola efta
kurke – a akor anena le RAJESKE e nevi chabeneskri obeta.
17 Dojekh famelija anela kheral duj mare pre hazdľi obeta. Pekena duj
mare andral o duj kili aro le kvasoha a anena oda le RAJESKE pre hazdľi
obeta tumare ešebne uľipnastar.
18 Jekhetane ole marenca anena the efta jekheberšeskre bakroren bi e
chiba, jekhe bikos the duje bakren pre labarďi obeta le RAJESKE. Anena
len la chabeneskra obetaha the la moľakra obetaha pre jagaľi obeta, so
šukares voňinel le RAJESKE.
19 Anena the jekhe capos pre obeta vaš o binos the duje jekheberšeskre
bakroren pre smiromoskri obeta.
20 O rašaj ole duje bakroren le mareha andral o ešebno uľipen hazdela
upre anglo RAJ pre hazdľi obeta. Kala obeti hine sveta le RAJESKE a
patrinen le rašaske.
21 Andre oda džives tumen zdžana, hoj te lašaren le RAJES. Na kerena
ňisavi buči. Kada zakonos hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja
všadzik, kaj bešena.
22 Sar skidena upre o uľipen andre tumari phuv, ma skiden pal tumare
maľi savoro dži pal o agora aňi oda, so tumenge peľa pre phuv. Muken oda
le čorenge the le cudzincenge. Me som o RAJ, tumaro Del.‘ “

O inepos le Trubengro‡

23 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
24 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Andro eftato čhon pro ešebno džives
tumen ela o šabatoskro odpočinkos; zdžana tumen jekhetane, hoj te
lašaren le RAJES, a trubinena pro trubi.
25 Ma keren ňisavi buči, ale anen le RAJESKE e jagaľi obeta.‘ “

O Džives pro zmjereňje§

26 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
27 „Andre oda eftato čhon pro dešto džives ela o Džives pro zmjereňje.
Zdžan tumen jekhetane te lašarel le RAJES. Poscinen a pokorinen tumen a
anen le RAJESKE e jagaľi obeta.

---

† **23:14** E hebrejiko čhib: Šavuot ‡ **23:22** E hebrejiko čhib: Jom terua § **23:25** E hebrejiko čhib: Jom kipur

28 Andre kada džives ma keren ňisavi buči, bo oda hin o Džives pro
zmjereňje, kana pes kerel o zmjereňje vaš tumenge anglo RAJ, tumaro
Del.
29 Sako, ko pes na poscinďahas andre kada džives, ela tradlo het peskre
manušendar.
30 Zňičinava mire manušendar sakones, ko kerďahas andre kada džives
varesavi buči.
31 Ma keren ňisavi buči. Kada zakonos hin pro furt prekal savore tumare
pokoleňja všadzik, kaj bešena.
32 Ela oda prekal tumende o šabatoskro odpočinkos a poscinena tumen.
Račatar pro eňato džives andre oda eftato čhon dži rači pro dešto džives
doľikeren tumaro šabat.“

*O inepos le Stankengro**

33 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
34 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Andre oda eftato čhon pro dešupandžto
džives chudel o inepos le Stankengro prekal o RAJ, savo ľikerela efta
dživesa.
35 Pro ešebno džives na kerena ňisavi buči a zdžana tumen, hoj te
lašaren le RAJES.
36 Efta dživesa anena le RAJESKE e jagaľi obeta. Pro ochtoto džives
tumen pale zdžana jekhetane, hoj te lašaren le RAJES, a anena e jagaľi
obeta le RAJESKE. Oda hin o inepos, kana tumen zdžana te lašarel le RAJES
a na kerena ňisavi buči.

37 Kala hine le RAJESKRE inepi, pre save vičinena le manušen jekhetane,
hoj te lašaren le RAJES. Anena le RAJESKE e labarďi obeta, e chabeneskri
obeta, e smiromoskri obeta the e moľakri obeta pal oda, savi obeta kampel
te anel pre oda ineposkro džives.
38 Kala obeti anena le RAJESKE mek paš ola obeti, so pes imar kerel prekal
o RAJ: o obeti pro šabatoskre dživesa, o obeti, save pes anel vaš oda, hoj
pes del lav, the o obeti, save den korkore pestar.
39 Pro dešupandžto (15.) džives andro eftato čhon, paloda, sar skidňan
upre o uľipen, oslavinena le RAJESKRO inepos efta dživesa. Pro ešebno
the pro ochtoto džives ela o šabatoskro odpočinkos.
40 Andro ešebno džives lena o ovocje pal o nekfeder stromi, o palmova
konara, o konara pal o prajtengre stromi the o konara pal o paňengre virbi
a efta džives radisaľona anglo RAJ, tumaro Del.
41 Oslavinen kada inepos efta džives andro berš. Kada zakonos hin pro
furt prekal savore tumare pokoleňja. Oslavinen les andro eftato čhon.
42 Efta dživesa dživen avri tel o streškici. Savore Izraeliti dživena tel o
streškici,
43 hoj savore tumare pokoleňja te džanen, hoj diňom le Izraelitenge te
dživel tel o streškici, sar len iľom avri andral o Egipt. Me som o RAJ,
tumaro Del.‘ “
44 Kavke o Mojžiš vakerelas le Izraelitenge pal o inepi, so diňa o RAJ.

24

O olejos andro svietňikos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj tuke te anen o žužo olivovo olejos, hoj o
švetlos furt te labol andro svietňikos.

* **23:32** E hebrejiko čhib: Sukot

3 O Aron pes starinela pal oda, hoj o švetlos te labol račatar dži tosara
anglo RAJ andro Svetostankos anglo pochtan, pal savo hin e archa la
zmluvakri. Kada prikazis mušinen te doľikerel tumare pokoleňja pro furt.
4 O Aron furt dela varekaske pes te starinel pal o lampi pro žužo
somnakuno svietňikos anglo RAJ.“

O sveta mare

5 „Le o nekfeder aro a pek olestar dešuduj mare, jekh maro duje kilendar.
6 Thov len anglo RAJ pro žužo somnakuno skamind a sthov len andro
duj šori, šov mare andre jekh šoros.
7 Paš dojekh šoros thov o žužo kaďidlos, savo pes labarela vaš o mare
sar jagaľi obeta le RAJESKE.
8 Kala mare ena furt thode anglo RAJ pre dojekh šabat. Kada pes kerela
vaš o Izraeliti sar večno zmluva.
9 O mare ena prekal o Aron the prekal leskre čhave. Chana len pro sveto
than, bo oda hin igen sveto kotor le RAJESKRE jagale obetendar prekal o
rašaja. Kada hin prekal lende pro furt.“

O meriben vaš o košiben

10 Jekhvar geľa maškar o Izraeliti jekh murš, saves sas daj Izraeličanka
a dad Egipťanos, a vesekedinďa pes avre Izraelitaha andro taboris.
11 E daj ole muršeskri pes vičinelas Šelomit a sas le Dibriskri čhaj andral
o kmeňos Dan. Oda murš namištes vakerelas pro Del a košelas. Avke les
ande ko Mojžiš.
12 Phandle les andre, medik lenge o RAJ na phenela so leha te kerel.
13 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
14 „Ľidža oles, ko košelas le Devles, avri andral o taboris. Ode leske
savore, ko les šunde te košel, thovena o vasta pro šero a savore manuša
les murdarena le barenca.
15 Phen le Izraelitenge: ‚Sako, ko košľahas le Devles, ľidžala vaš peskro
binos o trestos.
16 Sako, ko namištes vakerďahas pre le RAJESKRO nav, mušinel te merel.
Či ela cudzincos abo Izraelitas, savore manuša les murdarena le barenca,
te namištes vakerela pre le RAJESKRO nav.
17 Sako, ko murdarela manušes, ela murdardo.
18 Sako, ko murdarela varekaske le džviros, mušinela leske te del pale
avre džviros; o dživipen vaš o dživipen.
19 Oleske, ko dukhavela varekas, ela kerdo avke, sar kerďa ov:
20 o phago kokalos vaš o phago kokalos, e jakh vaš e jakh, o dand vaš o
dand. Savi dukh kerďa avreske, ajsi dukh ela kerďi the leske.
21 Oda, ko murdarela varekaske le džviros, mušinela leske te del pale
vaš oda džviros, ale oda, ko murdarela manušes, ela murdardo.
22 Jekh zakonos ela prekal o cudzincos the prekal o Izraelitas. Me som o
RAJ, tumaro Del.‘ “
23 Sar kada o Mojžiš phenďa le Izraelitenge, ľigende avri andral o taboris
oles, ko košelas, a murdarde les le barenca. O Izraeliti kerde avke, sar oda
o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

25

E phuv peske odpočovinela eftato berš

1 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš pro verchos Sinaj:

2 „Phen le Izraelitenge: ‚Sar avena andre phuv, savi tumenge dav,
odpočovinela peske e phuv a ľikerela o šabat prekal o RAJ sako eftato
berš.
3 Šov berš sadzineha pre tiri maľa, šov berš strihineha tiri viňica a
skideha lengro uľipen.
4 Ale pro eftato berš peske e phuv mušinel te odpočovinel, ela la o
šabatoskro odpočinkos – o šabat prekal o RAJ. Ma sadzin pre tiri maľa
aňi ma strihin tiri viňica.
5 Ma skide oda, so bariľa korkoro pestar, ma skide o hroznos pal tiri
viňica. Oda berš peske e phuv odpočovinela.
6 Savoro, so pre phuv barola andre oda berš, šaj chaha tu, tiro sluhas,
tiri služka, tiro robotňikos the cudzincos, savo bešel ke tute.
7 The tiro dobitkos the o džviri, so hine andre tiri phuv, šaj chana
savorestar, so upre barola.‘ “

O Radišagoskro berš

8 „ ‚Rachin avri efta šabatoskre berša – eftavar po efta – oda hin saranda
the eňa (49) berša.
9 Paľis pes trubinela zorales pro bakrano rohos pro dešto džives andro
eftato čhon, andro Džives pro zmjereňje. Trubinela pes pal caľi phuv.
10 Avke pošvecinena o pendato berš a dena te džanel savore manušenge
andre tumari phuv, hoj hin e sloboda. Oda ela o Radišagoskro Berš prekal
tumende, kana sako chudela pale peskro majetkos a sako, ko sas bikendo
sar otrokos, ela premuklo a džala pale paš peskri famelija.
11 O pendato berš ela prekal tumende o Radišagoskro Berš. Ma sadzinen
aňi ma skiden oda, so bariľa korkoro pestar, aňi ma skiden o hroznos, savo
bariľa, kajte e viňica na sas strihimen.
12 O Radišagoskro Berš ela prekal tumende sveto. Chana ča oda, so
barola pre maľa korkoro pestar.‘ “

Sar te bikenel abo te cinel e maľa

13 „ ‚Andre kada Radišagoskro Berš sako chudela pale peskro majetkos.
14 Vašoda te bikeneha tumare manušenge varesavi phuv abo te la lendar
cineha, ker oda mištes.
15 Te cineha tumare manušestar e maľa, počineha leske pal oda, keci
berša pregele pal o Radišagoskro Berš. Ov tuke bikenela pal oda, keci
berša tuke ačhel te skidel upre o uľipen dži o Radišagoskro Berš.
16 Te ačhela buter berša, mangela pes buter vaš e maľa; te ačhel frimeder
berša, mangela pes frimeder. Bo pes bikenel pal oda, keci berša pes skidela
upre o uľipen.
17 Ma thoven avri jekh avreha. Daran tumen le Devlestar, bo me som o
RAJ, tumaro Del.
18 Doľikeren mire prikazaňja, šunen mire zakoni a dživen pal lende, hoj
te bešen andro smirom andre tumari phuv.
19 E phuv tumenge anela peskro uľipen, chana čales a bešena ode andro
smirom.
20 Tumen šaj phučen: „So chaha pro eftato berš, te na sadzinaha aňi na
skidaha upre o uľipen?“
21 Pro šovto berš tumen požehňinava avke, hoj tumenge barola dos
uľipen pro trin berš.
22 Sar sadzinena pro ochtoto berš, chana le phurane uľipnastar, medik
na dobarola o uľipen pro eňato berš.‘ “

23 „ ‚E phuv pes našťi bikenel pro furt, bo hiňi miri. Tumen san ke ma ča
sar o cudzinci the sar ola, ko kade ča bešen.
24 Andre caľi tumari phuv mušinen te kerel avke, hoj pes e phuv, so sas
bikenďi, te del te odcinel pale.
25 Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a mušinela te bikenel peskri
phuv, akor mušinel te avel leskri nekpašeder famelija a te cinel la pale.
26 Te ole manušes na ela ňiko, ko šaj odi maľa cinďahas avri, a paľis oda
manuš barvaľola a ela les pre oda, hoj la te cinel pale,
27 rachinela avri o berša, kanastar e maľa bikenďa a počinela oleske,
kaske la bikenďa pal oda, keci berša ačhen dži o Radišagoskro Berš. Kavke
dochudela pale peskri maľa.
28 Ale te les na ela pre oda, hoj la te cinel pale, akor odi maľa, so
bikenďa, ačhela oleske, ko la cinďa, dži o Radišagoskro Berš. Andro
Radišagoskro Berš pes odi maľa dela pale ole manušeske, ko la bikenďa,
a kavke dochudela pale peskri maľa.‘ “

Sar te bikenel abo te cinel o kher

29 „ ‚Te vareko bikenela peskro kher andro foros ohradzimen le murenca,
ela les berš pre oda, hoj les te cinel pale akorestar, kanastar les bikenďa.
Jekh calo berš les šaj cinel pale.
30 Ale te les na cinela pale tel jekh berš, oda kher andre oda foros ačhela
oleske, ko les cinďa, the leskre potomkenge pro furt. Oda, ko les cinďa, na
mušinela te del pale oda kher aňi pro Radišagoskro Berš.
31 Ale o khera andro gava, save nane ohradzimen le murenca, pes
rachinena avke sar o maľi. Oda, ko bikenďa o kher, šaj les cinela pale,
abo šaj užarel pro Radišagoskro Berš, kana les chudela pale.
32 No andro fori le Levitengre peske o Leviti furt šaj cinen pale peskre
khera.
33 Te vareko le Levitendar peske na cinela pale oda kher andre peskro
foros, ta chudela les pale pro Radišagoskro Berš, bo o khera andro fori le
Levitengre hine lengro ďeďictvos maškar o Izraeliti.
34 Ale o maľi pašal lengre fori pes našťi bikenen, bo hine lengro ďeďictvos
pro furt.‘ “

Te na pes lel interesis le Izraelitendar

35 „ ‚Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a na ela les pro chaben, ta
pomožinen leske avke, sar oda kerďanas olenge, ko avle te bešel andre
tumari phuv, sar cudzinci, hoj te dživen maškar tumende.
36 Ma len lestar ňisavo interesis, ale daran tumen le Devlestar a domuken
leske te dživel paš tumende.
37 Ma den les kečeň love interesiha; ma den les chaben avke, hoj upre
vareso te zaroden.
38 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt, hoj
tumenge te dav o Kanaan a te avav tumaro Del.‘ “

O prikazi pal o otroka

39 „ ‚Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a bikenela pes tuke otrokoske,
ma de leske te kerel le otrokoskri buči.
40 Ľiker les avke sar oles, kas iľal andre buči, abo sar oles, ko avľa te
bešel andre tiri phuv. Mi kerel prekal tu buči dži o Radišagoskro Berš.
41 Paľis tutar džala het the le čhavenca a avela pale ke peskri famelija,
paš o majetkos peskre dadengro.
42 Vašoda, hoj o Izraeliti hine mire služobňika, saven iľom avri andral o
Egipt, našťi len te bikenel sar otroken.

43 Ma av pre lende nalačho the zoralo, ale dara tut tire Devlestar.
44 Ole narodendar, so hine pašal tumende, šaj tumenge cinen otrokos abo otrokiňa.
45 Šaj cinen otrokenge the le čhaven le cudzincendar, save dživen maškar tumende. Kajse čhave, so uľile andre tumari phuv, šaj tumenge patrinen.
46 Šaj len muken tumare čhavenge sar ďeďictvos, šaj ačhen tumare otrokenge pro furt. Ale ma aven zorale pre tumare phrala, pro Izraeliti.
47 Te o cudzincos, savo avľa paš tute te bešel, barvaľola a tiro phral le Izraelitendar ačhela čoro a bikenela pes le cudzincoske, abo varesave čhaske andral leskri famelija,
48 the avke pes šaj cinel avri, kajte pes bikenďa. Šaj les cinel avri vareko andral leskri famelija:
49 či o bačis abo le bačiskro čhavo, vaj vareko aver leskra famelijatar. Abo te paľis les pre oda ela, šaj pes cinela avri korkoro.
50 Paľis le kupcoha rachinela avri o berša, kanastar pes leske bikenďa, dži o Radišagoskro Berš. Vaš peskro premukľiben počinela ajci, keci pes počinďahas le robotňikoske vaš ajci berša.
51 Te mek ela but berša dži o Radišagoskro Berš, počinela buter vaš peskro premukľiben;
52 te ela frimeder, počinela vaš peskro premukľiben frimeder pal oda, keci berša ačhen dži o Radišagoskro Berš.
53 O cudzincos pes ke leste mušinel te ľikerel sar ko robotňikos, savo sas ilo andre buči berš pre beršeste. Mušines te dodikhel, hoj pes leha te na kerel zorales.
54 Ale te na ela kavke avricindo, ela premuklo peskre čhavenca pro Radišagoskro Berš,
55 bo o Izraeliti hine mire služobňika. Hine mire sluhi, saven iľom avri andral o Egipt. Me som o RAJ, tumaro Del.‘ “

26

Te na pes kerel o modli

1 „ ‚Ma keren tumenge le devloren aňi ma ačhaven o avrirezimen modli aňi sochi aňi o barune slupi andre tumari phuv, hoj angle lende te banďon. Bo me som o RAJ, tumaro Del.
2 Doľikeren mire šabatoskre dživesa a mi el tumen pačiv angle miro Svetostankos. Me som o RAJ.‘ “

Te o Izrael dživela pal mire zakoni, ela požehňimen

3 „ ‚Te dživena pal mire zakoni a doľikerena mire prikazaňja,
4 akor tumenge bičhavava o brišind andro spravno časos, e phuv dela peskro uľipen a o stromi peskro ovocje.
5 Barola tumenge ajci zrnos, hoj les skidena upre mek akor, sar pes skidel upre o hroznos, a o hrozni skidena upre mek akor, sar pes sadzinel. Ela tumen pherdo chaben, chana tumenge a dživena bi e dar andre tumari phuv.
6 Dava o smirom andre phuv, a sar sovena, ňiko tumen na daravela avri. Tradava het le dzive džviren andral e phuv a imar šoha na ela o mariben andre tumari phuv.
7 Džana pre tumare ňeprijaťeľa a on merena tumara šabľatar.

8 Tumare pandž džene denašena pal o šel (100) a tumare šel džene
denašena pal o deš ezera (10 000). Avke tumare ňeprijaťeľa ena murdarde
tumara šabľaha.
9 Visarava man ke tumende, dava tumen but čhave, kerava tumendar
igen but a doľikerava tumenca miri zmluva.
10 Barola tumenge ajci uľipen, hoj lestar chana calo berš a mek les
mušinena te pratinel avri, hoj te keren than prekal o nevo.
11 Kerava mange maškar tumende miro kher a na džungľona mange.
12 Phirava maškar tumende; me avava tumaro Del a tumen avena mire
manuša.
13 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľom avri andral o Egipt, hoj
te na aven imar lengre otroka. Phagerďom tumenge o pharo jarmos, hoj
tumen te rovňinen avri a te hazden o šero upre.‘ “

Te o Izrael na šunela le Devles, ela mardo

14 „ ‚Ale te man na šunena a na doľikerena mire prikazaňja,
15 te na kamena te dživel pal mire zakoni, te tumenge džungľona mire
prikazi, te na kerena pal savore mire prikazaňja a avke na doľikerena miri
zmluva,
16 akor tumenge kerava kada: Mukava pre tumende e bari dar, o
džungale nasvaľibena the o horučki, so demen andro jakha a slabisaren
o ťelos. Sadzinena tumaro zrnos, ale pre ňisoste, bo chana les tumare
ňeprijaťeľa.
17 Džava pre tumende a tumare ňeprijaťeľa tumen zňičinena;
vladňinena tumenge ola, ko tumen našťi avri ačhen; denašena, kajte pre
tumende ňiko na džala.
18 Te man aňi akor na šunena, marava tumen vaš tumare bini eftavar
buter.
19 Prephagava tumaro zacato baripen a na dava tumen o brišind: O
ňebos ela sar trast a tumari phuv zoraľi sar brondzos.
20 Tumari buči ela pre ňisoste, bo andre tumari phuv na barola o uľipen
a o stromi na anena peskro ovocje.
21 Te mek furt tumen mange ačhavena a na kamena man te šunel,
dothovava pre tumende eftavar buter pharipen vaš tumare bini.
22 Bičhavava pre tumende le dzive džviren, save tumenge murdarena
le čhaven, zňičinena tumaro dobitkos a mukena tumendar ajci frima, hoj
tumare droma ačhena omukle.
23 No te na sikľona aňi pal kala veci a mek furt tumen mange ačhavena,
24 akor man the me ačhavava tumenge a marava tumen vaš tumare bini
eftavar buter.
25 Bičhavava pre tumende e šabľa, savi pes pomsťinela vaš oda, hoj
na doľikerďan e zmluva. Sar tumen džana te garuvel andre tumare fori,
mukava pre tumende o meribnaskro nasvaľiben a dava tumen andro vasta
le ňeprijaťeľenge.
26 Sar tumenge zňičinava o skladi le chabeneskre, akor deš džuvľija
pekena andre jekh bov o maro a rozďelinena tumenge les pre vaha; chana
les, ale na čaľona lestar.
27 Te man aňi akor na šunena a mek furt tumen mange ačhavena,
28 akor man the me pre tumende ačhavava mira choľaha a marava
tumen vaš tumare bini eftavar buter.
29 Bokhatar chana tumare čhaven the tumare čhajen.

30 Zňičinava tumare uče thana pro lašariben; phagerava tumare kaďidloskre oltara a tumare mule ťela čhivava pre tumare nadžide modli
a tumen mange džungľona.
31 Tumare fori rozburinava a zňičinava tumare sveta thana; e voňa
tumare obetendar na prilava.
32 Me avke zňičinava e phuv, hoj predarana mek the o ňeprijaťeľa, save
la zalena.
33 Roztradava tumen maškar o narodi a lava avri e šabľa, hoj pal
tumende te džav. Tumari phuv ačhela omukľi a tumare fori ačhena
rozburimen.
34 Avke tumari phuv peske odpočovinela pal calo časos, so ela omukľi,
medik tumen avena andre phuv tumare ňeprijaťeľengri, a ela la peskre
šabatoskre berša.
35 Calo časos, so ela omukľi, peske e phuv odpočovinela, bo našťi
odpočovinelas pro šabatoskre berša, sar andre bešenas.

36 Olenge, ko tumendar ačhena te dživel andre phuv le ňeprijaťeľengri,
anava e dar andro jile. Mekča šunena, hoj e balvajori phurdel pre prajta,
imar denašena. Denašena, sar te denašľanas andral o mariben, a perena,
kajte pre tumende ňiko na džala.
37 Perena jekh pre aver, sar te denašľanas andral o mariben, kajte
pre tumende ňiko na džala; na ela tumen zor te obačhel angle tumare
ňeprijaťeľa.
38 Merena maškar o aver narodi; e phuv le ňeprijaťeľengri tumen chala
tele.
39 Ola, ko tumendar ačhena te dživel, merena andre phuv peskre
ňeprijaťeľengri vaš peskro nalačhipen a kirňona vaš o nalačhipen peskre
dadengro.‘ “

Te vareko viznavinela peskre bini, ela leske odmuklo

40 „ ‚Ale šaj pes ačhel, hoj tumare čhave viznavinena peskri vina a the
e vina peskre dadengri, save sas mange napačivale a pes ačhavenas pre
mande,
41 a vašoda man the me ačhaďom pre lende a anďom len andre phuv
le ňeprijaťeľengri. Akor, te pes lengre naobrezimen jile pokorinena, a sar
imar ľigenena o trestos vaš peskro binos,
42 leperava mange pre miri zmluva le Jakoboha, pre miri zmluva le
Izakoha the pre miri zmluva le Abrahamoha; leperava mange pre odi phuv.
43 E phuv ela omukľi le manušendar, hoj peske te odpočovinel vaš ola
šabatoskre berša, so la na sas. Ela zamukľi, medik o manuša na počinena
vaš peskro binos, bo na kamenas te dživel pal mire prikazi a džungľile
lenge mire zakoni.
44 Ale aňi akor, sar ena andre phuv le ňeprijaťeľengri, len na odčhivava
a na džungľona mange avke, hoj len calkom te zňičinav a te prephagav
lenca miri zmluva. Me som o RAJ, lengro Del.
45 Vaš lenge mange leperava pre zmluva lengre dadenca, saven iľom avri
andral o Egipt anglo jakha savore narodengre, hoj te avav lengro Del. Me
som o RAJ.‘ “

46 Kala prikazi, zakoni the prikazaňja diňa o RAJ maškar peste the
maškar o Izraeliti prekal o Mojžiš pro verchos Sinaj.

27

O prikazaňja pal o veci, so pes oddel le RAJESKE la veraha

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Te vareko iľahas vera, hoj oddela varekas
te služinel ča le RAJESKE, oda oddino manuš šaj el oslobodzimen andral e
vera avke, hoj pes vaš leske počinela kajci love:
3 Vaš o murš, biše beršendar dži šovardeš berš, pes počinela penda
rupune šekli – ajse, save hin andro Svetostankos –
4 a vaš e džuvľi pes počinela tranda rupune šekli.
5 Vaš o murš, pandže beršendar dži biš berš, pes počinela biš šekli a vaš
e džuvľi deš.
6 Vaš o muršoro, jekhe čhonestar dži pandž berš, pes počinela pandž
šekli a vaš e čhajori trin.
7 Vaš o murš, saveske hin šovardeš berš a buter, pes počinela dešupandž
šekli a vaš e džuvľi deš.
8 Te oda, ko lel vera, uľahas igen čoro a našťi ajci počinďahas, akor
ačhaveha anglo rašaj oles, ko sas oddino le RAJESKE. A o rašaj phenela,
keci kampel vaš leste te počinel pal oda, pre soste hin oles, ko iľa vera.
9 Te vareko iľahas vera, hoj oddela le RAJESKE varesave džviros sar
daros, akor oda džviros dino le RAJESKE ačhela sveto.
10 Našťi les te čerinel aňi našťi te del le nalače džviros vaš o lačho abo
le lače džviros vaš o nalačo. Ale te the avke ela čerimen jekh džviros
vaš aver, soduj džviri ena sveta prekal o RAJ.
11 Te oda ela varesavo nažužo džviros, so pes na anel le RAJESKE pre
obeta, akor pes mi ačhavel ole džviros anglo rašaj.
12 O rašaj phenela, keci hin leskri cena pal oda, savo oda džviros hino,
či hino lačho abo na. Ajsi cena, savi o rašaj phenela, ajsi ela.
13 A te les oda manuš kamela te cinel avri, dothovela paš odi cena biš
percent.
14 Te vareko oddela le RAJESKE peskro kher sar sveto daros, o rašaj
phenela, keci hin leskri cena pal oda, savo oda kher hino, či hino lačho
abo na. Ajsi cena, savi o rašaj phenela, ajsi ela.
15 A te oda manuš, savo oddiňa peskro kher le RAJESKE, les kamela te
cinel avri, dothovela paš odi cena biš percent a ela pale leskro.
16 Te vareko oddela le RAJESKE vareso peskra maľatar, savi hiňi andral
leskro ďeďictvos, lakri cena pes rachinela pal oda, keci pre late kampel
semena te sadzinel: deš šekli pes rachinela vaš o biš kili jačmeňis.
17 Te peskri maľa le RAJESKE oddela andro Radišagoskro berš, rachinela
pes caľi cena.
18 Te peskri maľa oddela imar pal o Radišagoskro berš, o rašaj leske
rachinela e cena pal o berša, so ačhen dži o aver Radišagoskro berš, a
odrachinela pes la caľa cenatar.
19 A te oda manuš kamela te cinel avri peskri ďeďično maľa, so diňa le
RAJESKE, akor dothovela paš lakri cena mek biš percent a ela pale leskri.
20 No te e maľa na cinela pale avri a bikenela la avre manušeske, akor
la imar šoha našťi cinela pale.
21 Pro Radišagoskro berš ačhela odi maľa sveto le RAJESKE; ela oddiňi
imar pro furt. Ačhela le rašajenge sar lengro majetkos.
22 Te vareko oddela le RAJESKE e maľa, savi varekastar cinďa, savi na
chudňa peskra famelijatar sar ďeďictvos,

23 akor o rašaj rachinela e cena vaš e maľa dži o Radišagoskro berš a mek
oda džives počinela oda manuš le RAJESKE odi cena sar o sveto daros.
24 Andro Radišagoskro berš pes e maľa dela pale oleske, kastar sas cinďi
a kaske patrinel sar ďeďictvos.
25 Dojekh cena pes rachinela avri pal ola šekli, save hin andro
Svetostankos.
26 Ale ňiko te na oddel le RAJESKE le džviros, savo uľol ešebno, bo oda
the avke patrinel le RAJESKE sar ešebno; či bikos abo bakro, hin oda le
RAJESKRO.
27 Te oda džviros ela nažužo, akor les šaj cinela avri pal oda, savi ela
leskri cena, a dothovela paše mek biš percent. Te les na cinela avri,
bikenela pes pal oda, savi ela leskri cena.
28 Ale ňič olestar, so les hin a oddiňa imar pro furt le RAJESKE – či oda
hin manuš, džviros vaj ďeďično maľa – našťi pes bikenel aňi cinel avri.
Savoro, so hin oddino imar pro furt, hin igen sveto le RAJESKE.
29 Ňisavo manuš, savo hin oddino imar pro furt, pes našťi cinel avri;
mušinel te merel.
30 O ďesjatki savorestar pal e maľa – o zrnos pal e maľa the o ovocje pal
o stromi – patrinen le RAJESKE. Hine sveta le RAJESKE.
31 Te vareko kamel te cinel avri vareso peskre ďesjatkendar, dothovela
paše biš percent.
32 Savore ďesjatki le dobitkostar the le bakrendar – dojekh dešto džviros,
savo predžal prekal e paca le pasťjeriskri – ela sveto le RAJESKE.
33 Na dikhela pes pre oda, či hin oda džviros lačho abo na, aňi pes našťi
čerinel vaš aver. Ale te pes the avke čerinďahas, soduj džviri ena sveta a
našťi len te cinel avri.‘ “

34 Kala hin o prikazaňja, save diňa o RAJ le Mojžišoske pro verchos Sinaj
prekal o Izraeliti.

Numeri
Štarto zvitkos le Mojžišoskro

O Izraeliti hine zgende pre pušťa

1 Ešebno džives andro dujto čhon andro dujto berš pal oda, sar o Izraeliti
avle avri andral o Egipt pre pušťa Sinaj, o RAJ prevakerďa ko Mojžiš andro
Svetostankos a phenďa leske:
2 „Tu the o Aron zgenen savore Izraeliten pal lengre fajti the fameliji
avke, hoj te el pisimen andre o nav dojekhe muršeskro
3 andral o Izrael, kaske hin biš (20) berš the buteder a savo šaj džal andro
mariben. A thovena len andro maribnaskre čati.
4 Andral dojekh kmeňos tumenge mi pomožinel jekh famelijakro vodcas.
5 Kala hine o nava ole muršengre, so tumenge pomožinena:

Andral le Rubenoskro kmeňos o Elicur, le Šedeuroskro čhavo;
6 andral le Šimeonoskro o Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo;
7 andral le Judaskro o Nachšon, le Aminadaboskro čhavo;
8 andral le Jisacharoskro o Netaneel, le Cuaroskro čhavo;
9 andral le Zebulunoskro o Eliab, le Chelonoskro čhavo;
10 le Jozefoskre čhavendar:
andral le Efrajimoskro kmeňos o Elišamas, le Amichudoskro čhavo,
andral le Menašeskro o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo;
11 andral le Benjaminoskro o Abidan, le Gideoniskro čhavo;
12 andral le Danoskro o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo;
13 andral le Ašeroskro o Pagiel, le Ochranoskro čhavo;
14 andral le Gadoskro o Eljasaf, le Deueloskro čhavo;
15 andral le Naftaliskro o Achiras, le Enanoskro čhavo.“
16 Kala savore sas avrikidle sar vodci upral peskre kmeňi.

17 Kala dešuduj (12) murša pomožinenas le Mojžišoske the le Aronoske
18 a ešebno džives andro dujto čhon zvičinde jekhetane savore manušen.
Paľis pisinde andre lengre nava pal lengre fajti the fameliji. Savore
muršen, savenge sas biš (20) berš a buteder, rachinenas a pisinenas andre,
19 avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske. On len pisinde andre pre
pušťa Sinaj.

20 Savore murša, savenge sas biš berš a buteder, save šaj gele andro
mariben, sas pisimen andre pal lengre kmeňi the fameliji. Ešebno
sas pisimen andre le Rubenoskro kmeňos, bo ov sas le Jakoboskro
nekphureder čhavo. Kajci murša sas pisimen andre:

21 Andral o kmeňos le Rubenoskro: 46 500
22-23 Andral o kmeňos le Šimeonoskro: 59 300
24-25 Andral o kmeňos le Gadoskro: 45 650
26-27 Andral o kmeňos le Judaskro: 74 600
28-29 Andral o kmeňos le Jisacharoskro: 54 400
30-31 Andral o kmeňos le Zebulunoskro: 57 400
32-33 Andral o kmeňos le Efrajimoskro: 40 500
34-35 Andral o kmeňos le Menašeskro: 32 200

36-37 Andral o kmeňos le Benjaminoskro: 35 400
38-39 Andral o kmeňos le Danoskro: 62 700
40-41 Andral o kmeňos le Ašeroskro: 41 500
42-43 Andral o kmeňos le Naftaliskro: 53 400.

44 Kalen zgende o Mojžiš the o Aron jekhetane le dešuduje vodcenca, dojekhes pal peskro kmeňos.
45 Zgende savore Izraeliten pal lengre kmeňi, kaske sas biš berš the buter a save šaj gele andro mariben.
46 Savore jekhetane sas 603 550 murša.

Le Levitengri služba

47 Ale o murša andral o kmeňos Levi na sas lenca pisimen andre.
48 Bo o RAJ phenďa le Mojžišoske:
49 „Sar pisineha le Izraeliten andre, ma rachin paš lende o kmeňos Levi.
50 Ale ačhav len andre oda, hoj pes te starinen pal o Svetostankos the pal leskro sersamos. Hordinena les savoreha, so andre hin; starinena pes pal leste a rozthovena peske o taboris pašal o Stanos.
51 Sar o Svetostankos prehordinena dureder, on les mušinena te rozkidel, a sar taborinena avrether, mušinena les te ačhavel pale. Aver džene našťi džan paš o Svetostankos, bo oda dženo mušinďahas te merel.
52 Okla Izraeliti bešena andre peskre stani, dojekh kmeňos andre peskro taboris a paš peskri zastava.
53 Ale o Leviti peske ačhavena o stani pašal o Svetostankos, hoj te na avel miri choľi pro Izraeliti. O Leviti stražinena o Svetostankos.“
54 O Izraeliti kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

2

O poradkos andro taboris le Izraelitengro

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „O Izraeliti taborinena sako paš peskri zastava a paš peskra fajtakro znakos. Taborinena dureder le Svetostankostar pal savore seri.

O kmeňi pre vichodno sera

3 Pre vichodno sera le Svetostankostar o kmeňos Juda the o fajti, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Nachšon, le Aminadaboskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Juda.
4 Paš leste ena 74 600 murša, save šaj džan andro mariben.
5 Paš lende taborinela le Jisacharoskro kmeňos a leskro vodcas ela o Netaneel, le Cuaroskro čhavo.
6 Paš leste ena 54 400 murša.
7 O vodcas andre Zebulunoskro kmeňos ela o Eliab, le Chelonoskro čhavo.
8 Paš leste ena 57 400 murša.
9 Savore murša andral o taboris Juda, save šaj džan andro mariben, hine 186 400. On džana ešebna pro drom.

O kmeňi pre južno sera

10 Pre južno sera le Svetostankostar o kmeňos Ruben the o fameliji, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Elicur, le Šedeuroskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Ruben.
11 Paš leste ena 46 500 murša.

12 Paš lende taborinela le Šimeonoskro kmeňos. Lengro vodcas ela o
Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo.
13 Paš leste ena 59 300 murša.
14 Paš lende ela o kmeňos Gad. Lengro vodcas ela o Eljasaf, le
Reueloskro čhavo.
15 Paš leste ena 46 650 murša.
16 Savore murša andral o taboris Ruben, save šaj džan andro mariben,
hin 151 450 murša. On džana dujte pro drom.

O Svetostankos

17 Pal o ešebno the dujto taboris džalas o taboris Levi le Svetostankoha
a pal lende džanas okla duj tabora. Avke sar ačhavena o stani andro
taboris, avke the džana, dojekh pre peskro than a pal peskri zastava.

O kmeňi pre zapadno sera

18 Pre zapadno sera le Svetostankostar o kmeňos Efrajim the o fajti,
so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Elišamas, le
Amichudoskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Efrajim.
19 Paš leste ena 40 500 murša.
20 Paš leste taborinela o kmeňos Menaše. Lengro vodcas ela o
Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo.
21 Paš leste ena 32 200 murša.
22 Paš lende ela o kmeňos Benjamin. Lengro vodcas ela o Abidan, le
Gideoniskro čhavo.
23 Paš leste ena 35 400 murša.
24 Savore murša andral o taboris Efrajim, save šaj džan andro mariben,
hin 108 100 murša. On džana trite pro drom.

O kmeňi pre severno sera

25 Pre severno sera le Svetostankostar o kmeňos Dan the o fajti, so lenca
phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Achiezer, le Amišadajoskro
čhavo, ela vodcas andro kmeňos Dan.
26 Paš leste ena 62 700 murša.
27 Paš leste taborinela o kmeňos Ašer. Lengro vodcas ela o Pagiel, le
Ochranoskro čhavo.
28 Paš leste ena 41 500 murša.
29 Paš lende taborinela o kmeňos Naftali. Lengro vodcas ela o Achiras,
le Enanoskro čhavo.
30 Paš leste ena 53 400 murša.
31 Savore murša andral o taboris Dan, save šaj džan andro mariben,
hin 157 600 murša. On džana posledna pro drom pal peskre zastavi.“

32 Kala hine o Izraeliti zgende pal peskre fameliji. Savore murša andro
tabora pal peskre čati hine jekhetane 603 550 murša.
33 Ale o kmeňos Levi na sas pisimen andre okle kmeňenca, avke sar
o RAJ phenďa le Mojžišoske.

34 O Izraeliti kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
Kavke ačhavenas o stani paš peskre zastavi a avke džanas pro drom pal
peskre kmeňi the fameliji.

3

Le Aronoskre čhave

1 Kada hin o rodokmeňos le Aronoskro the le Mojžišoskro andro časos,
sar o RAJ prevakerďa ko Mojžiš pro verchos Sinaj.

2 Kala hine le Aronoskre čhave: Ešebno o Nadab, paľis o Abihu, o Eleazar
the o Itamar.
3 On sas ačhade a pomazimen andre rašajiko služba.
4 O Nadab the o Abihu mule anglo RAJ, sar obetinde le RAJESKE la jagaha,
so na sas sveto. Len na sas čhave, a vašoda kerenas e rašajiko služba o
Eleazar the o Itamar, medik dživelas lengro dad o Aron.

O Leviti odďelimen pre služba

5 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
6 „An calo kmeňos Levi anglo rašaj Aron, hoj leske te pomožinen andre
služba.
7 On kerena savore službi vaš leske the vaš savore Izraeliti anglo
Svetostankos.
8 Starinena pes pal savoro, so hin andro Svetostankos, a kerena savoro,
so kampel andre služba vaš o Izraeliti.
9 O kmeňos Levi deha le Aronoske the leskre čhavenge, hoj lenge te
pomožinen; on ena odďelimen prekal lende savore Izraelitendar.
10 Ačhaveha le Aron the leskre čhaven andre rašajiko služba. Te oda
kamela te kerel vareko aver, ela murdardo.“
11 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
12 „Me mange le Leviten kidňom avri le Izraelitendar. Iľom mange len
vaš savore ešebna čhave, save uľon le dajenge. O Leviti hine mire.
13 Mire hine savore ešebna čhave. Sar andro Egipt murdarďom savoro,
so ešebno uľiľa, odďelinďom mange savoro ešebno andral o Izrael le
manušendar the le dobitkostar. Hine mire, me som o RAJ.“

O Leviti zgende

14 Pre pušťa Sinaj o RAJ phenďa le Mojžišoske:
15 „Kamav, hoj te zgenes savore Leviten pal lengre fameliji the fajti. Zgen
dojekhe muršes, ko hino phureder sar jekh čhon.“
16 A o Mojžiš len zgenďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ.
17 Le Levi sas trin čhave: o Geršon, o Kohat the o Merari.
18 Le Geršonoskre čhave sas o Libni the o Šimej a lengre fajti pes
vičinenas pal lende.
19 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel a
lengre fajti pes vičinenas pal lende.
20 Le Merariskre čhave sas o Machli the o Muši a lengre fajti pes
vičinenas pal lende.
Kala sas o Leviskre fajti peskre famelijenca.

Le Geršonoskri fajta

21 Andre le Geršonoskri fajta sas le Libniskri the le Šimejoskri famelija.
22 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 7 500.
23 Le Geršonoskre fajti peske mušinenas te rozthovel o taboris pre
zapadno sera le Svetostankostar.
24 Lengro vodcas sas o Eljasaf, le Laeloskro čhavo.
25 On pes starinenas pal o Svetostankos, pal o stanoskre prikrivki, pal o
vudareskro pochtan,
26 pal o avrune dvorakre pochtana, so sas pašal o Svetostankos the oltaris,
pal o stanoskre lani the pal savoro, so sas pašal oda.

Le Kohatoskri fajta

27 Andre Kohatoskri fajta sas le Amramoskri, le Jisharoskri, le Che-
bronoskri the le Uzieloskri famelija.

28 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 8 600. Le
Kohatoskri fajta pes starinenas pal o veci andro Svetostankos.
29 Le Kohatoskre fajti peske mušinenas te rozthovel o taboris pre južno
sera le Svetostankostar.
30 Lengro vodcas sas o Elicafan, le Uzieloskro čhavo.
31 On pes starinenas pal e archa la zmluvakri, pal o skamind, svietňikos,
oltara, pal o sersamos pre služba andro Sveto than the pal o pochtan anglo
Neksveteder than.
32 O Eleazar, o čhavo le rašaskro le Aronoskro, sas nekbareder vodcas
le Levitenge. Ov dodikhelas pre ola džene, save pes starinenas pal o
Svetostankos.

Le Merariskri fajta

33 Andre le Merariskri fajta sas le Machliskri the le Mušiskri famelija.
34 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 6 200.
35 Lengro vodcas sas o Curiel, le Abichajiloskro čhavo. On peske
mušinenas te rozthovel o taboris pre severno sera le Svetostankostar.
36 Starinenas pes pal o stanoskre veci: pal o rami, drački, slupi, podstavci
the pal savore veci, so hin paš o Svetostankos.
37 Mek pes starinenas pal o dvorakre slupi, slupengre podstavci, koľiki
the pal o lani, so hin pre dvora.

O Aron the leskre čhave

38 Pre vichodno sera le Svetostankostar taborinena o Mojžiš, o Aron the
leskre čhave. On pes starinena pal o Svetostankos vaš o Izraeliti. Te vareko
aver kamľahas te kerel odi služba, mušinela te merel.

39 O Mojžiš le Aronoha zgende savore Leviten pal lengre fajti avke, sar
lenge prikazinďa o RAJ. Zgende dojekhe muršes, ko sas phureder sar jekh
čhon, a sas lendar 22 000.

O Leviti hine dine le RAJESKE vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre

40 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zgen savore Izraelitengre muršen, save
uľile ešebna a hine phureder sar jekh čhon a pisin len andre.
41 Le Leviten mange de vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre. Me
som o RAJ! De mange the lengro dobitkos vaš dojekh ešebno le dobitkostar
le Izraelostar.“
42 Avke o Mojžiš zgenďa savore ešebne muršen, save uľile le Izraelitenge,
sar leske prikazinďa o RAJ.
43 Savore ešebna murša phureder sar jekh čhon, save sas pisimen andre,
sas 22 273.
44 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
45 „Vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre de mange le Leviten a vaš
lengro ešebno dobitkos de mange le Levitengro dobitkos. O Leviti hine
mire. Me som o RAJ!
46 O ešebna Izraeliti hine 273 buter sar o Leviti. Kampel len te cinel avri,
47 vašoda lendar kide avri po pandž rupune love vaš jekh dženo, avke
sar važinenas andro Svetostankos.
48 Ola rupune love deha le Aronoske the leskre čhavenge.“
49 Avke o Mojžiš iľa vaš ola 273 murša, save sas buter sar o Leviti, o love,
hoj len te cinel avri.
50 Kidňa avri 1 365 rupune love, avke sar važinenas andro Svetostankos.
51 Paľis o Mojžiš oda diňa le Aronoske the leskre čhavenge, avke sar
prikazinďa o RAJ.

4

Le Kohatengri služba

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Zgen le muršen andral le Kohatoskri fajta the famelija andral o
kmeňos Levi.
3 Pisin andre savore muršen tranda (30) beršendar dži penda (50), save
šaj keren e služba paš o Svetostankos.
4 Lengri služba ela, hoj pes te starinen pal o sveta veci andro
Svetostankos.
5 Sar ela o časos te sthovel o taboris, o Aron the leskre čhave avena andro
Svetostankos, lena tele o andruno pochtan a zaučharena leha e archa la
zmluvakri.
6 Paľis upre thovena e lepeda le tuleňiskra cipatar a upral e fijalovo
lepeda a ispidena andre o drački.
7 Pro skamind prekal o sveta mare thovena e fijalovo deka a upre thovena
o taňira, o kuča, o čarore pre obeta a o džbani pre moľakri obeta. O maro
ela furt pro skamind.
8 Pre oda thovena e ľoľi deka, učharena les andre le tuleňiskre cipenca
a ispidena andre o drački.
9 Paľis lena e fijalovo lepeda a učharena andre o svietňikos, o lampi, o
kliešťi, o cikne lopatki the savore nadobi pro olejos.
10 Pačarena les savore sersamoha andre lepeda le tuleňiskra cipatar a
thovena pro drački.
11 Pro somnakuno oltaris thovena e fijalovo lepeda a učharena les andre
lepeda le tuleňiskra cipatar a ispidena andre o drački.
12 Paľis lena savoro sersamos, soha pes služinel andro Svetostankos,
thovena les pre fijalovo deka, učharena andre le tuleňiskra lepedaha a
thovena pro drački.
13 Paloda žužarena o oltaris le žirošne prachostar a čhivena upre e
fijalovo deka.
14 Pre oda thovena savoro sersamos, saveha pes služinel paš o oltaris:
o lopatki pre jag, o vidli, o lopati the o čarore. Učharena savoro andre
lepeda le tuleňiskra cipatar a ispidena andre o drački.
15 Sar o Aron the leskre čhave savoro učharena andre a sar kampela o
taboris te prethovel avrether, avela le Kohatoskri fajta, hoj oda te ľidžal,
ale našťi pes chuden le svete vecendar, hoj te na meren. Kada kerena on
paš o Svetostankos, sar pes prethovela o taboris.
16 O rašaj Eleazar, le Aronoskro čhavo, pes starinela pal o olejos, pal o
voňavo kaďidlos, pal e chabeneskri obeta the pal o olejos pro pomazaňje.
Dodikhela pre calo Svetostankos the pre savoreste, so andre hin: pro sveta
veci the pro sersamos.“
17 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
18-19 „Dodikhen pre oda, hoj maškar o kmeňos Levi o manuša andral
o fameliji le Kohatoskre te na meren, ale te dživen. Keren prekal lende
kada: Sigeder sar avena paš o sveta veci, avena o Aron the leskre čhave a
phenena sakoneske, so te kerel a so te hordinel,
20 hoj aňi pro sikra te na dikhen andro Svetostankos pro sveta veci, hoj
te na meren.“

Le Geršonitengri služba

21 Dureder o RAJ phenďa le Mojžišoske:

22 „Zgen le muršen andral le Geršonoskri fajta the famelija andral o
kmeňos Levi.
23 Pisin andre savore muršen tranda beršendar dži penda, save šaj keren
e služba paš o Svetostankos.
24 Kadi ela e služba le Geršonoskra fajtakri:
25 On hordinena o stanoskre lepedi, o Stanos, e lepeda le tuleňiskra
cipatar, savaha pes učharelas andre, le Stanoskre vudareskri lepeda,
26 e vudareskri lepeda andre dvora, e lepeda prekal e dvora the pašal o
Stanos the oltaris, o lani the savoro sersamos pre oda. Sthovena savoro a
hordinena peha.
27 O Mojžiš the o Aron dodikhena pre oda, hoj o Geršoniti te hordinen a
te keren savoro, so lenge prikazinena.
28 Kadi hiňi lengri služba paš o Svetostankos. Ľidžala len o Itamar, o
čhavo le rašaskro le Aronoskro.

Le Meraritengri služba

29 Zgen the le muršen andral e Merariskre fajti the fameliji andral o
kmeňos Levi.
30 Pisin andre savore muršen tranda beršendar dži penda, save šaj keren
e služba paš o Svetostankos.
31 Kada savoro hordinena a pal kada pes starinena: Pal o stanoskre rami,
drački, slupi the podstavci,
32 pal o dvorakre podstavci, slupi, koľiki the lani a pal o sersamos, soha
pes rozthovela o Stanos the e dvora. Phen sakoneske, so mušinela te
hordinel.
33 Kadi hiňi le Meraritengri služba paš o Svetostankos. Ľidžala len o
Itamar, o čhavo le rašaskro le Aronoskro.“

Savore Leviti zgende

34 Avke sar o RAJ prikazinďa, o Mojžiš, o Aron the o vodci zgende le
muršen andral le Kohatoskre fameliji the fajti
35 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel a te kerel e
buči paš o Svetostankos.
36 Zgende len a sas 2 750 murša,
37 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron
len zgende, avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
38 Sar zgende le muršen andral le Geršonoskri fajta the famelija
39 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel paš o
Svetostankos,
40 sas 2 630 džene,
41 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron
len zgende, avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
42 Sar zgende le muršen andral le Merariskri famelija the fajta
43 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel paš o
Svetostankos,
44 sas 3 200 džene,
45 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron
len zgende, avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
46 Sar o Mojžiš, o Aron the o vodci zgende savore muršen andral o
kmeňos Levi pal lengre fajti the fameliji
47 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel a te kerel e
buči paš o Svetostankos,
48 sas 8 580 džene.

49 Avke sar o RAJ prikazinďa, avke o Mojžiš rozďelinďa dojekhe muršeske
e služba paš o Svetostankos the o veci, save kampľa te hordinel.
Avke sas zgende, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

5

Pal o žužipen andro taboris

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj te traden avri andral o taboris savoren,
save hine malomocna, abo nasvale avke, hoj čuľal lendar vareso, the olen,
save pes meľarde oleha, hoj pes chudle le mulestar.
3 Traden len avri andral o taboris, či muršes vaj džuvľa, hoj te na
meľaren o taboris, kaj me bešav maškar mire manuša.“
4 O Izraeliti kada kerde a tradle len avri andral o taboris, avke sar o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.

Te vareko varekas dukhavel

5 O RAJ pale phenďa le Mojžišoske:
6 „Phen le Izraelitenge: ‚Te varesavo murš vaj džuvľi hin napačivalo
le Rajeske oleha, hoj kerel vareso nalačho varekaske, oda manuš hino
vinnovato.
7 Mušinel peskro binos te pridžanel a te počinel pale vaš oda oleske,
kaske kerďa nalačhipen, a mek te dothovel paš oda biš (20) percent.
8 Ale te merela oda manuš, kaske kampel te počinel pale, a nane les
famelija, akor oda dženo, ko kerďa o nalačhipen, mušinel oda te del le
RAJESKE prekal o rašaj. A mek paš oda mušinel pro zmjereňje le Devleha
te del le bakres le rašaske pre obeta vaš o binos.
9 Savore obeti the sveta dari, so anena o Izraeliti, ačhena le rašaske.
10 O sveta dari, so anena o manuša le RAJESKE, ačhena ole rašaske, savo
oda lendar prilel.‘ “

Te o murš hino žjarlivo

11 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
12 „Kada phen le Izraelitenge: ‚Te varesave muršeske uľahas e romňi
napačivaľi a geľahas lestar
13 te pašľol varekaha avreha, meľarďa pes andre, the te lakro murš pal
oda na džanľahas a oj pre peste na phenďahas avri, the te na uľahas pre
late o švedkos a na uľahas paš oda arakhľi.
14 Te paľis lakro murš chudela te žjarlinel pre peskri romňi, savi pes
meľarďa andre, abo te pes oj na meľarďa a o rom chudela te žjarlinel,
15 ov la mušinel te lel ko rašaj a vaš lake anela kilos nekfeder aro sar
daros pre obeta. Pre kadi obeta našťi čhivel avri ňisavo olejos aňi našťi
pridel kaďidlos, bo oda hin e obeta vaš e žjarlivosť – e obeta, so sikavel, či
hiňi vinnovato abo na.
16 O rašaj la džuvľa lela a ačhavela la anglo oltaris anglo RAJ.
17 Paľis o rašaj pherdžarela o čikakro čaro le svete paňeha, lela sikra
prachos pal e phuv andro Svetostankos, a čhivela les andre oda paňi.
18 Avke o rašaj ačhavela ola džuvľa anglo RAJ, rozmukela lake o bala a
dela lake andro vasta e obeta, so sikavel, či hiňi vinnovato abo na. O rašaj
ľikerela andro vasta o kirko paňi, so anel o prekošiben,
19 a phenela lake: „Te salas pačivaľi tire romeske a na pašľilal ňikaha
avreha, kanastar džives le romeha, kada paňi tut na kerela ňič.
20 Ale te na salas leske pačivaľi, te pašľiľal avre muršeha a te tut aleha
meľarďal andre,

21-22 akor o RAJ thovel pre tu o prekošiben. Ačheha prekošľi le RAJESTAR maškar tire manuša, ov domukela, hoj tuke o per te šuvľol, andral te šučos avri a te na ačhes khabňi, a kada prekošibnaskro paňi tuke predžala pre dojekh andruno kotor.“

Paľis odi džuvľi phenela: „Mištes, mi ačhel pes avke.“

23 Avke o rašaj pisinela kala prekošibena pro zvitkos a thovela (morela) le kirke paňeha o pismena tele.

24 Paľis oda kirko paňi, so anel o prekošiben, dela te pijel ola džuvľake, hoj te predžal prekal late, a te hiňi vinnovato, ela la bare dukha.

25 Avke o rašaj lela andral lakre vasta e obeta vaš e žjarlivosť, hazdela la upre anglo RAJ a anela la paš o oltaris.

26 Avke ola obetatar lela sikra andre burňik sar e leperibnaskri obeta, labarela oda pro oltaris a paľis lake dela te pijel oda paňi.

27 Te sas napačivaľi peskre romeske a aleha pes meľarďa, oda prekošibnaskro paňi kerela, hoj la ela bare dukha, o per lake šuvľola, andral sučola avri a imar našťi ela khabňi. Kajsi džuvľi ela prekošľi maškar peskre manuša.

28 Ale te sas pačivaľi le romeske a hiňi žuži, na ela late ňič a dureder lake uľona o čhave.

29 Kada hino zakonos pal e žjarlivosť: Te e džuvľi, savi dživel romeha, ela leske napačivaľi a kerela lubipen,

30 abo te varesavo murš gondoľinela, hoj leskri romňi hiňi napačivaľi, mi anel la anglo RAJ a o rašaj laha mi kerel pal kada zakonos.

31 Te e džuvľi oda kerďa, ela potrestimen, ale o murš, savo la anďa ko rašaj, ela bi e vina.‘ “

6

O zakonos pal o Nazarejci

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

2 „Phen kada le Izraelitenge: ‚Te varesavo murš abo džuvľi del lav le RAJES, hoj pes oddela le RAJESKE sar Nazarejcos,

3 našťi pijel mol, aňi aver zoralo pijiben, aňi moľakro šut, aňi e šťava le hroznostar a našťi chal o hroznos, či hino šučardo abo švižo.

4 Calo časos, sar ela Nazarejcos, našťi chal ňič olestar, so hin le viňičostar – aňi o zrnka aňi o cipi pal o hroznos.

5 Medik hino tel e nazarejsko vera, našťi peske strihinel la britvaha o bala pal o šero, ale mušinel len te mukel te barol. Mušinel te ačhel sveto, medik na predžala o dživesa, andre save pes oddel le RAJESKE.

6 Calo časos, medik hino Nazarejcos, našťi pes chudel le mule ťelostar.

7 Našťi pes oleha meľarel, aňi akor, sar leske merela o dad, e daj, o phral vaj o pheňa, bo leskre bala sikaven, hoj hino sveto le Devleske.

8 Pal calo časos, so hino tel e nazarejsko vera, ela sveto le RAJESKE.

9 Ale te vareko paš leste jekhvareste merela, aleha pes meľarela leskre bala. Mušinela te užarel efta džives a paľis peske mušinel te hoľinel o šero, a avke ela žužo.

10 Pro ochtoto džives anela duj hrdlički abo duj cikne holubi le rašaske paš o vudar andro Svetostankos.

11 O rašaj anela ole čiriklendar jekhes sar obeta vaš o binos a dujtones sar labarďi obeta, hoj leske te el odmuklo, hoj pes meľarďa le mule ťelostar. Andre oda džives pale pošvecinela o šero.

12 Mušinela pes pale te oddel le RAJESKE sar Nazarejcos pro calo časos,
bo o časos angloda pes leske imar na rachinela, bo na doľikerďa e
nazarejsko vera. Paš oda anela jekheberšeskre bakres sar obeta vaš o
binos.
13 Kada hin o zakonos pal o Nazarejcos: Oda džives, sar leske predžala o
časos, so sas tel e nazarejsko vera, avela paš o vudar andro Svetostankos.
14 Sar daros le RAJESKE anela jekhe saste jekheberšeskre bakrores sar
labarďi obeta, beršeskra ovečka sar obeta vaš o binos a saste baranos sar
smiromoskri obeta.
15 Anela andro košaris o mare bi o kvasos, o mare le nekfeder arestar
mišimen le olivove olejoha the o šuke mare makhle le olejoha a ke oda e
chabeneskri the e moľakri obeta.
16 O rašaj ole dari anela anglo RAJ a kerela e obeta vaš o binos the e
labarďi obeta.
17 Le bakres obetinela le RAJESKE sar smiromoskri obeta jekhetane le
marenca bi o kvasos a anela e chabeneskri the moľakri obeta.
18 Paľis paš o vudar andro Svetostankos peske o Nazarejcos strihinela o
bala. Avke lela o bala, so sas pošvecimen le RAJESKE, a čhivela len andre
jag tel e smiromoskri obeta.
19 Sar peske strihinďa o bala, so sikavenas, hoj hino Nazarejcos, lela o
rašaj e tadži bakraňi angluňi čang, o mare bi o kvasos the o sucharis andral
o košaris a dela leske andro vasta.
20 O rašaj oda hazdela upre anglo RAJ sar hazdľi obeta; o mare the o
sucharis le hazdle koľineha the la čangaha hine o sveta dari prekal o rašaj.
Paloda šaj o Nazarejcos pijel mol.
21 Kala hine o zakoni prekal o Nazarejci. Ale te o Nazarejcos del lav, hoj
dela buter sar kada, so kampel pal o zakonos, mušinel oda te doľikerel
ipen avke, sar diňa lav.‘ “

Le Aronoskro požehnaňje

22 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
23 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kale lavenca žehňinena le
Izraelitenge:
24 Mi požehňinel tut o RAJ,
mi chraňinel tut!
25 Mi švicinel pre tu leskro muj
a mi avel ke tu lačhejileskro!
26 Mi visarel o RAJ pre tu peskro muj
a mi del tut o smirom!‘
27 Kavke žehňinena le Izraelitenge andre miro nav a me len
požehňinava.“

7

O dari prekal o Svetostankos

1 Oda džives, sar o Mojžiš dokerďa o Svetostankos, pomazinďa les le
olejoha a pošvecinďa les savore sersamoha, le oltariha the leskre vecenca.
2 Paľis o izraelika vodci ande o dari; on sas o famelijengre vodci upral o
kmeňi, savenge sas dino, hoj te zgenen le manušen.
3 On ande anglo Svetostankos anglo RAJ šov zaučharde verdana the
dešuduje (12) volen – duj vodci dine po jekh verdan a dojekh vodcas anďa
jekh volos.
4 O RAJ phenďa le Mojžišoske kada:

5 „Prile oda lendar. Oda ela pre služba andro Svetostankos. De oda le
Levitenge, dojekheske pre leskri služba.“
6 Akor o Mojžiš priiľa lendar o verdana le guruvenca a diňa le Levitenge.
7 Duj verdana the štar guruven diňa le Geršonitenge pre lengri služba.
8 Štar verdana the ochto guruven diňa le Meraritenge pre lengri služba.
O Itamar, o čhavo le rašaskro le Aronoskro, dodikhelas pre lengri buči.
9 Le Kohaten na dine olestar ňič, bo on pes starinenas pal o sveta veci,
save kampelas te hordinel pro phike.
10 The andre oda džives, sar sas o oltaris pošvecimen the pomazimen, o
vodci ande o dari a thode len anglo oltaris.
11 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sako džives jekh vodcas mi anel peskro
daros, hoj te pošvecinel o oltaris.“

12 Ešebno džives anďa peskro daros o Nachšon, le Aminadaboskro
čhavo, o vodcas andral o kmeňos Juda.
13 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
14 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
15 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
16 jekh capos pre obeta vaš o binos;
17 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Nachšonoskro,
saveske sas dad o Aminadab.

18 Dujto džives anďa peskro daros o Netaneel, le Cuaroskro čhavo, o
vodcas andral o kmeňos Jisachar.
19 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
20 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
21 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
22 jekh capos pre obeta vaš o binos;
23 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Netaneeloskro,
saveske sas dad o Cuar.

24 Trito džives anďa peskro daros o Eliab, le Chelonoskro čhavo, o vodcas
andral o kmeňos Zebulun.
25 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
26 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;

27 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
28 jekh capos pre obeta vaš o binos;
29 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi
the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Eliaboskro,
saveske sas dad o Chelon.

30 Štarto džives anďa peskro daros o Elicur, le Šedeuroskro čhavo, o
vodcas andral o kmeňos Ruben.
31 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
32 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
33 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
34 jekh capos pre obeta vaš o binos;
35 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Elicuroskro, saveske sas
dad o Šedeur.

36 Pandžto džives anďa peskro daros o Šelumiel, le Curišadajoskro
čhavo, o vodcas andral o kmeňos Šimeon.
37 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
38 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
39 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
40 jekh capos pre obeta vaš o binos;
41 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Šelumieloskro, saveske
sas dad o Curišadaj.

42 Šovto džives anďa peskro daros o Eljasaf, le Deueloskro čhavo, o
vodcas andral o kmeňos Gad.
43 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
44 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
45 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
46 jekh capos pre obeta vaš o binos;
47 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Eljasafoskro, saveske sas
dad o Deuel.

48 Eftato džives anďa peskro daros o Elišamas, le Amichudoskro čhavo,
o vodcas andral o kmeňos Efrajim.
49 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
50 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
51 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
52 jekh capos pre obeta vaš o binos;
53 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Elišamoskro, saveske
sas dad o Amichud.

54 Ochtoto džives anďa peskro daros o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo,
o vodcas andral o kmeňos Menaše.
55 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
56 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
57 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
58 jekh capos pre obeta vaš o binos;
59 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Gamalieloskro, saveske
sas dad o Pedacur.

60 Eňato džives anďa peskro daros o Abidan, le Gideoniskro čhavo, o
vodcas andral o kmeňos Benjamin.
61 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
62 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
63 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
64 jekh capos pre obeta vaš o binos;
65 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Abidanoskro, saveske
sas dad o Gideonis.

66 Dešto džives anďa peskro daros o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo,
o vodcas andral o kmeňos Dan.
67 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
68 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;

69 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
70 jekh capos pre obeta vaš o binos,
71 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Achiezeroskro, saveske
sas dad o Amišadaj.

72 Dešujekhto (11.) džives anďa peskro daros o Pagiel, le Ochranoskro
čhavo, o vodcas andral o kmeňos Ašer.
73 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder
areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
74 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
75 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
76 jekh capos pre obeta vaš o binos;
77 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Pagieloskro, saveske sas
dad o Ochran.

78 Dešudujto (12.) džives anďa peskro daros o Achiras, le Enanoskro
čhavo, o vodcas andral o kmeňos Naftali.
79 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh
rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami,
avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj čarore sas pherdžarde
nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
80 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le
kaďidloha;
81 jekh terno bikos, jekh baranos, jekh jekheberšeskro bakro pre labarďi
obeta;
82 jekh capos pre obeta vaš o binos;
83 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the
pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Achiroskro, saveske sas
dad o Enan.

84 Kala dari ande o vodci andral o Izrael, sar sas o oltaris pošvecimen
the pomazimen: Dešuduj rupune čare, dešuduj rupune čarore, andral
save pes kropinel o rat, the dešuduj cikne somnakune lopatki.
85 Jekh rupuno čaro važinelas 1,5 kilos a jekh rupuno čaroro važinelas
800 grami. Savore kale rupune nadobi važinenas jekhetane 27,6 kili, avke
sar pes važinel andro Svetostankos.
86 O dešuduj cikne somnakune lopatki sas pherde le kaďidloha. Dojekh
lopatka važinelas 110 grami, avke sar važinenas andro Svetostankos.
Savore somnakune lopatki važinenas jekhetane 1,32 kilos.
87 Savore dźviri pre labarďi obeta sas dešuduj terne biki, dešuduj barani,
dešuduj jekheberšeskre bakrore jekhetane lengra chabeneskra obetaha a
sas dešuduj capi pre obeta vaš o binos.
88 Savore dźviri pre smiromoskri obeta sas bišuštar (24) terne biki,
šovardeš (60) barani, šovardeš capi the šovardeš jekheberšeskre bakrore.

Kala sas o obetna dari te pošvecinel o oltaris pal oda, sar sas pomazimen le olejoha.
89 Kecivar džalas o Mojžiš andro Svetostankos, hoj te vakerel le RAJEHA, šunelas leskro hangos, so šunďolas maškar o duj cherubi, save sas pro kritos la Zmluvakra archakro. Kavke vakerelas o Mojžiš le RAJEHA.

8

Sar te ačhavel o lampi pro svietňikos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Aronoske, hoj te dodikhel pre oda, sar thovela o efta lampi pro svietňikos, hoj te švicinen anglo svietňikos.“
3 O Aron avke the kerďa a ačhaďa o lampi avke, hoj te švicinen anglo svietňikos, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
4 O svietňikos sas calo somnakuno telunestar dži paš o kvitki. O Mojžiš les diňa te kerel ipen avke, sar leske sikaďa o RAJ.

O Leviti hine obžužarde the oddelimen

5 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
6 „Oddelin le Leviten le Izraelitendar a obžužar len.
7 Kavke len obžužareha: Pokropineha len le paňeha pro obžužaripen, la britvaha peske mi hoľinen calo ťelos, mi rajbinen o gada. Avke pes mi obžužaren.
8 Paľis mi len terne bikos the chabeneskri obeta le nekfeder areha, so ela mišimen le olejoha. A dujte terne bikos le pre obeta vaš lengre bini.
9 Paľis an le Leviten anglo Svetostankos, kaj pes manca zdžan, a zvičin savore Izraeliten.
10 A sar len aneha angle ma, o Izraeliti pre lende mi thoven o vasta.
11 Paľis o Aron mi anel le Leviten anglo RAJ sar e hazdľi obeta le Izraelitendar, hoj mange te služinen.
12 Avke o Leviti mi thoven o vasta pro šere le bikenge. Jekhe bikos obetin sar obeta vaš o bini a dujtes sar labarďi obeta le RAJESKE, hoj te obžužares le Leviten le binendar.
13 Paloda le Leviten ačhav anglo Aron the angle leskre čhave a pošvecin len le RAJESKE sar e hazdľi obeta.
14 Oddelin len le Izraelitendar. O Leviti ena mire.
15 Ešeb len obžužar a de sar hazdľi obeta, paľis šaj keren e služba paš o Svetostankos.
16 On hine dine ča prekal ma, me mange len iľom vaš savore ešebna murša le Izraelitendar.
17 Miro hino savoro ešebno, so uľiľa le Izraelitenge, či manuš abo džviros. Pošvecinďom len mange andre oda džives, sar murdarďom savoro ešebno andro Egipt.
18 Vašoda mange iľom le Leviten vaš savore ešebna čhave maškar o Izraeliti.
19 Le Leviten dav sar daros le Aronoske the leskre čhavenge, hoj te služinen paš o Svetostankos a te keren o obeti vaš o binos le Izraelitengro, hoj te na en marde le meribnaskre nasvaľibnaha, te avena paš o Svetostankos.“
20 Avke o Mojžiš, o Aron the savore Izraeliti pošvecinde le Leviten avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
21 O Leviti pes obžužarde le binendar, rajbinde peske o gada a o Aron len diňa le RAJESKE sar hazdľi obeta. Paľis o Aron vaš lenge anďa le RAJESKE obeta, hoj te aven žuže le binendar.

22 Avke o Leviti gele te kerel e služba paš o Svetostankos a dodikhenas
pre lende o Aron the leskre čhave. Kerde lenca avke, sar o RAJ prikazinďa
le Mojžišoske.
23 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
24 „Kada hin o zakonos prekal o Leviti: Dojekh le bišupandž (25)
beršendar upreder mušinel te služinel paš o Svetostankos,
25 ale sar leske ela penda (50) berš, mukela e služba a imar na služinela.
26 Šaj pomožinel avre Levitenge paš o Svetostankos te kerel lengri služba,
ale korkoro imar na služinela. Kavke rozďelineha e služba le Levitenge.“

9

Sar te ľikerel e Patraďi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske pre pušťa Sinaj andro ešebno čhon andro
dujto berš, paloda, sar o Izraeliti gele avri andral o Egipt:
2 „O Izraeliti mi oslavinen e Patraďi andro časos, so diňom pre oda.
3 Oslavinen la dešuštarto (14.) džives andre oda čhon rači, sar zadžal o
kham, pal savore zakoni a prikazaňja.“
4 Avke o Mojžiš phenďa le Izraelitenge, hoj te oslavinen e Patraďi.
5 On pre pušťa Sinaj dešuštarto džives andro ešebno čhon rači chudle te
oslavinel e Patraďi. Kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
6 Ale sas ode varesave murša, save pes meľarde, bo pes chudle le mule
manušendar, a našťi oslavinenas e Patraďi. Vašoda oda džives avle ko
Mojžiš the ko Aron
7 a phende lenge: „Meľarďam pes bo chudňam pes le mulendar, ale soske
akana našťi oslavinas e Patraďi a našťi anas o obetno daros le RAJESKE
jekhetane le avre Izraelitenca?“
8 O Mojžiš lenge odphenďa: „Užaren kade, me džav andro Svetostankos
te phučel le RAJESTAR, so ov phenela.“
9 O RAJ leske odphenďa:
10 „Phen le Izraelitenge: ‚Te pes vareko tumendar abo tumare potomk-
endar meľarena oleha, hoj pes chudena le mule manušestar, abo ena dur
pro drom, the avke mi oslavinen e Patraďi pre pačiv le RAJESKE.
11 Oslavinena la andro dujto čhon rači pro dešuštarto (14.) džives. Le
bakrores chana le marenca bi o kvasos the le kirke bilinenca.
12 Ňič olestar ma muken dži tosara a ma phagen leske aňi jekh kokalos.
Doľikeren savore kala prikazaňja, sar oslavinena e Patraďi.
13 Ale te vareko hino žužo a nane dur pro drom, no the avke na oslavinel
e Patraďi, ela avritradlo mire manušendar, bo na anďa o daros le RAJESKE
andro časos, sar sas phendo. Kajso manuš ela potrestimen vaš peskro
binos.
14 O cudzincos, savo dživel maškar tumende, šaj oslavinel e Patraďi pre
pačiv le RAJESKE, ale mušinel la te oslavinel pal o zakoni the prikazaňja, so
sas avridine pal e Patraďi. Kala jednaka zakoni the prikazaňja hin prekal
o Izraeliti the prekal o cudzinci.‘ “

Pal e chmara upral o Svetostankos

15 Andre oda džives, sar sas o Svetostankos ačhado, zaučharďa les e
chmara a račatar dži tosara švicinelas sar jag upral o Svetostankos.
16 Sas oda furt avke: E chmara sas upral o Svetostankos dživese a rači
švicinelas sar jag.

17 Akor, sar pes e chmara upral o Svetostankos hazdelas upre, o Izraeliti
pes mukenas pro drom a pale rozthovenas o taboris ode, kaj e chmara
zaačhelas.
18 Sar o RAJ prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj
phenelas, hoj te zaačhen, ode taborinenas a ačhenas ode, medik e chmara
sas upral o Svetostankos.
19 Te e chmara ačhelas buter časos upral o Svetostankos, o Izraeliti
šunenas le RAJESKRO prikazaňje a na mukenas pes pro drom.
20 Varekana sas e chmara upral o Svetostankos ča vajkeci dživesa. Sar o
RAJ prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj phenelas, hoj te
zaačhen, ačhenas a rozthovenas ode o taboris.
21 A varekana e chmara upral sas ča račatar dži tosara, a te tosara pes
hazdelas upre, mukenas pes pro drom. Či oda sas dživese abo rači, te e
chmara pes hazdelas upre, mukenas pes pro drom.
22 Te e chmara ačhelas upral o Svetostankos duj džives abo čhon, vaj
buter časos, o Izraeliti ačhenas ode andro taboris, medik e chmara sas
upral o Svetostankos. Ale sar pes hazdelas upre, mukenas pes pro drom.
23 Sar o RAJ prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj
phenelas, hoj te zaačhen, ačhenas a rozthovenas ode o taboris. Kerenas
pal le RAJESKRE prikazaňja, so lenge phenelas prekal o Mojžiš.

10

O rupune trubi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Ker tuke duj rupune trubi. Zvičin lenca le Izraeliten jekhetane a de
lenge lenca te džanel, hoj te sthoven o tabora a te pripravinen pes pro
drom.
3 Sar trubinena pro soduj trubi, savore Izraeliti pes mušinen te zdžal paš
o vudar anglo Svetostankos.
4 Te trubinena ča pre jekh, mušinen pes te zdžal ke tu ča o vodci le
Izraeloskre fajtengre.
5 Sar šunďola o zoralo hangos la trubakro, o kmeňi, save taborinenas
pro vichodno sera, pes mukena pro drom.
6 Sar trubinena zorales dujtovar, mukena pes o kmeňi, save taborinenas
pre južno sera. Avke zorales pes trubinela, sar pes mukena pro drom,
7 ale te kameha, hoj pes te zdžan savoredžene, mi trubinen avres.
8 Pro trubi trubinena le Aronoskre čhave, o rašaja. Kada tumenge ela
zakonos pro furt pre savore pokoleňja.
9 Sar imar avena andre peskri phuv, a te džana andro mariben le
ňeprijaťeľiha, savo pre tumende ispidela, zatrubinen pre kala trubi.
Akor me, o RAJ, mange pre tumende leperava, pomožinava tumenge a
zachraňinava tumen le ňeprijaťeľendar.
10 Andre ola dživesa, sar oslavinena – ešebno džives le Neve čhoneskro
the tumare aver inepi – trubinena pro trubi paš o labarde the smiromoskre
obeti. Akor mange leperava pre tumende. Me som o RAJ, tumaro Del.“

O Izraeliti omuken o Sinaj

11 Dujto berš andro dujto čhon pro bišto (20.) džives pes hazdľa e chmara
upral o Svetostankos.
12 Akor o Izraeliti odgele pal e pušťa Sinaj. Džanas dureder le dromeha
a vajkecivar zaačhile, medik e chmara na ačhiľa pre pušťa Paran.

13 Oda sas ešebnovar, sar pes mukle pro drom pal le RAJESKRO prikazis,
so lenge diňa prekal o Mojžiš.
14 O partiji andral o taboris le Judaskre kmeňostar džanas ešebna pal
peskri zastava. Lengro vodcas sas o Nachšon, le Aminadaboskro čhavo.
15 Le Jisacharoskre kmeňoske sas vodcas o Netaneel, le Cuaroskro čhavo,
16 a le Zebulunoskre kmeňoske sas vodcas o Eliab, le Chelonoskro čhavo.
17 Sar rozkidenas o Svetostankos, akor pes mukenas pro drom o Geršoniti
the o Merariti, save hordinenas o Svetostankos.
18 Paľis džanas o partiji andral o taboris le Rubenoskre kmeňostar pal
peskri zastava. Lengro vodcas sas o Elicur, le Šedeuroskro čhavo;
19 le Šimeonoskre kmeňoske sas vodcas o Šelumiel, le Curišadajoskro
čhavo
20 a le Gadoskre kmeňoske sas vodcas o Eljasaf, le Deueloskro čhavo.
21 Pal lende džanas o Kohatiti, save hordinenas o sveta veci andral o
Svetostankos. A medik okla manuša avle, o Kohatiti o Stanos le RAJESKRO
rozthode.
22 Paľis džanas o partiji andral o taboris le Efrajimoskre kmeňostar pal
peskri zastava. Lengro vodcas sas o Elišamas, le Amichudoskro čhavo;
23 le Menašeskre kmeňoske sas vodcas o Gamaliel, le Pedacuroskro
čhavo,
24 a le Benjaminoskre kmeňoske sas vodcas o Abidan, le Gideoniskro
čhavo.
25 Paloda džanas o partiji andral o taboris le Danoskre kmeňostar pal
peskri zastava. Lengro vodcas sas o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo;
26 le Ašeroskre kmeňoske sas vodcas o Pagiel, le Ochranoskro čhavo,
27 a le Naftaliskre kmeňoske sas vodcas o Achiras, le Enanoskro čhavo.
28 Furt sar pes mukenas pro drom, džanas o Izraeliti ajse šoroha pal
peskre partiji.
29 Paľis o Mojžiš phenďa peskre šogoriske le Chobaboske, saveske sas
dad o Reuel* andral o Midijan: „Džas andre phuv, pal savi o RAJ phenďa:
‚Dava la tumenge.‘ Av amenca a presikavaha tuke o jileskeriben. Se o RAJ
diňa le Izraeliten lav pal o lače veci.“
30 Ale ov leske odphenďa: „Na džav. Me kamav te džal andre miri phuv
ke mire manuša.“
31 „Mangav tut, ma omuk amen,“ phenďa o Mojžiš. „Se tu džanes, kaj
pre pušťa peske šaj keras o tabora. Tu amenge sikaveha o drom.
32 Te aveha amenca, paľis pes tuha rozďelinaha savore lače vecenca, so
amen dela o RAJ.“
33 Avke pes le verchostar Sinaj mukle pro trine dživeseskro drom a trin
džives džalas angle lende the e archa le RAJESKRA zmluvakri, hoj lenge te
arakhel than pro odpočinkos.
34 Akorestar, sar pes mukle pro drom andral o taboris, le RAJESKRI
chmara sas calo džives upral lende.
35 Sar pes kamenas te mukel pro drom la archaha, o Mojžiš phenelas:
„Av, RAJEJA!
Mi rozdžan pes ola, ko pre tu džan;
mi denašen angle tu ola, ko tut našťi avri ačhen.“
36 Sar e archa zaačhelas pro odpočinkos, o Mojžiš phenelas:
„Av pale, RAJEJA,
ke tire ezera ezerengre Izraeliti.“

---

* **10:29** Oda hin o Jetro.

11

E jag le RAJESTAR pro taboris

1 O manuša anglo RAJ chudle te reptinel vaš peskro pharipen. O RAJ ada
šunďa a choľisaľiľa avke, hoj labarďa la jagaha o avrune agora le taboriskre.
2 Akor o manuša chudle te vičinel pro Mojžiš, hoj lenge te pomožinel.
Sar pes o Mojžiš modľinďa ko RAJ, e jag preačhiľa te labol.
3 Vašoda dine ole thaneske nav Tabera*, bo le RAJESKRI jag labolas
maškar lende.

O manuša peske mangen mas

4 Varesave bitanga manuša, save sas le Izraelitenca, kamenas igen te chal
mas. A the o Izraeliti chudle pale te vičinel rovibnaha: „Te amen uľahas
varesavo mas!
5 Leperas peske, sar chahas andro Egipt o ribi, o ogurki, e diňanka, o
poros, e purum the o cesnakos.
6 Se imar savoro šučiľam avri. Ňič na dikhas, ča kadi manna!“
7 E manna dičholas sar slabo šargo korijandroskro semjačkos.
8 O manuša džanas a kidenas la, erňinenas la andro mľinkocis abo
rozmarenas la andro čaro pro aro. Tavenas la andre piri a pekenas latar
o marikľa, so chuťinenas sar o maro peko le olivove olejoha.
9 Sar rači perelas e rosa pro taboris, akor perelas the e manna.
10 O Mojžiš šunďa, hoj o manuša roven, dojekh famelija paš peskro
stanoskro vudar. O RAJ igen choľisaľiľa pro Izraeliti a aňi le Mojžišoske
oda na sas pre dzeka.
11 A phenďa le RAJESKE: „Soske avke keres tire služobňikoha? So
kerďom, hoj mange kada zaslužinďom? Soske mange diňal pre meň savore
kale manušen?
12 So me som lengro dad a on mire čhave, hoj mange vakeres, hoj len te
ľidžav pro vasta sar e džuvľi, savi del te pijel le cikne čhavores, a hoj len
te anav andre phuv, pal savi diňal veraha lav lengre daden?
13 Khatar lava kajci mas kale savore manušenge? Roven a mangen
mandar: ‚De amen mas! Kamas te chal!‘
14 Kadi buči hiňi phari prekal ma. Sar šaj man korkoro starinav pal kala
manuša?
15 Te kames manca kavke te kerel, feder mange ela, te man murdareha,
hoj te na dikhav pre miro trapišagos – te arakhľom milosť andre tire
jakha.“

O RAJ odphenel

16 Akor o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zvičin eftavardeš (70) vodcen le
Izraelitendar, pal save džanes, hoj hine le manušengre vodci. An len ko
Svetostankos a mi ačhen ode tuha.
17 Avava tele a vakerava tuha. Lava le Duchostar, so hino pre tute, a dava
pre lende. On ľidžana le manušengro pharipen jekhetane tuha. Imar na
ľidžaha oda pharipen korkoro.
18 Le Izraelitenge pheneha: ‚Pošvecinen tumen pro tajsa. Chana mas, bo
rovibnaha vičinenas ko RAJ: „Te amen uľahas varesavo mas! Sar amenge
sas mištes andro Egipt!“ Akana o RAJ tumen dela mas a čačes les chana.
19 Na chana les ča jekh džives abo duj dživesa, aňi pandž dživesa vaj
deš dživesa, aňi biš (20) dživesa,
20 ale chana les calo čhon, medik tumenge na avela avri prekal o nakh a
medik tumenge na džungľola. Vašoda, bo odčhiďan pašal peste le RAJES,

* **11:3** Oda hin: te labarel.

savo hino maškar tumende, bo rovibnaha pre leste vičinenas: „Soske avľam avri andral o Egipt?“ ‘ “
21 O Mojžiš pre oda phenďa: „Kade manca hin 600 000 murša a tu phenes: ‚Dava len mas a on les chana calo čhon!‘
22 Kajte murdaraha savore amare bakren the dobitkos, abo kajte chudaha savore moroskre riben, the avke na ela oda prekal lende dos.“
23 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „So, miro vast hino cikno? Akana dikheha, či pes ačhela avke, sar phenďom, abo na.“
24 O Mojžiš avľa ko manuša a phenďa lenge le RAJESKRE lava. Zvičinďa eftavardeš dženen lengre vodcendar a rozačhaďa len pašal o Svetostankos.
25 Akor o RAJ avľa andre chmara a prevakerďa ko Mojžiš. Iľa le Duchostar, so sas pro Mojžiš, a diňa le eftavardeš vodcenge. Sar avľa pre lende oda Duchos, prorokinenas – no ča akor, paľis imar na prorokinenas.

O Eldad the o Medad

26 Ale duj murša ačhile andro taboris, o Eldad the o Medad. The pre lende avľa o Duchos, bo sas rachimen maškar lende. On na gele paš o Svetostankos, a vašoda prorokinenas andro taboris.
27 Varesavo terno murš denašľa ko Mojžiš a phenďa leske: „O Eldad the o Medad prorokinen andro taboris.“
28 Akor o Jozua, le Nunoskro čhavo, savo čhavorestar služinelas le Mojžišoske, pes diňa anglal: „Mojžiš, rajeja miro, zaačhav len!“
29 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Tu daras pal ma? Kamľomas, hoj o RAJ te del peskro Duchos savore peskre manušen, hoj te aven proroka!“
30 Paľis o Mojžiš geľa pale andro taboris le vodcenca andral o Izrael.

O RAJ bičhavel o prepelici

31 O RAJ bičhaďa zoraľi balvaj, so le morostar anelas le prepelicen, medik na sas všadzik andro izraeliko taboris. Sas ajci but, hoj sas pašal o taboris pal dojekh sera pro but kilometri a sas la phuvatar nacalo metros.
32 O manuša len kidenas calo džives, caľi rat a mek the aver calo džives. Ňiko na kidňa frimeder sar deš bare košara. Rozthode len a šučarde pašal calo taboris.
33 Mek o mas sas lende maškar o danda a mek les aňi na rozžuvinde a imar o RAJ choľisaľiľa a mukľa pre lende igen baro nasvaľiben.
34 Vašoda dine ole thaneske nav Kibrot-Hataava, bo ode parunde le manušen, save igen žadinenas te chal aver chaben.
35 Andral e Kibrot-Hataava odgele o manuša andro Chacerot a ode ačhile.

12

O Aron the e Mirijam reptinen pro Mojžiš

1 E Mirijam le Aronoha reptinenas pro Mojžiš, bo iľa peske romňa Kušijka.
2 Phende: „O RAJ vakerel ča prekal o Mojžiš? Či na vakerel the prekal amende?“ A o RAJ šunďa, so phende.
3 No o Mojžiš sas igen pokorno murš, nekpokorneder savore manušendar, save dživenas pre phuv.
4 O RAJ takoj pre oda phenďa le Mojžišoske, le Aronoske the la Mirijamake: „Tumen trin džene, aven ko Svetostankos!“ Avke on trin džene gele.
5 O RAJ avľa tele andro chmarakro slupos, zaačhiľa paš o Svetostankoskro vudar a vičinďa le Aron the la Mirijam. Sar sodujdžene gele pašeder,

6 phenďa lenge: „Šunen mire lava:
Te hin maškar tumende prorokos,
me o RAJ man leske dav te sprindžarel andro viďeňje
a vakerav leha andro suno.
7 Mire služobňikoha le Mojžišoha avke nane.
Ov hino vodcas upral savore mire manuša Izraeliti.
8 Leha vakerav muj-mujeha,
phundradones a na garudones,
ov šaj dikhel the le RAJESKRI podoba.
Sar oda, hoj tumen na daran kavke te vakerel
pre miro služobňikos Mojžiš?“
9 O RAJ pre lende choľisaľiľa a geľa lendar het.
10 Sar o chmarakro slupos le Svetostankostar geľa het, e Mirijam ačhiľa malomocno, parňi sar jiv. O Aron pes visarďa ke Mirijam a dikhľa, hoj hiňi malomocno.
11 Ov phenďa le Mojžišoske: „Rajeja miro, mangav tut, ma potrestin amen vaš o binos, savo kerďam bi e godi.
12 Te na el e Mirijam sar čhavoro, savo uľol mulo a saveskro jepaš ťelos imar rozperel andro per la dakro.“
13 Avke o Mojžiš chudňa te vičinel pro RAJ: „Devla, mangav tut, sasťar la!“
14 O RAJ odphenďa le Mojžišoske: „Te lake lakro dad čhungarďahas pro muj, či na ladžanďiľahas pes efta dživesa? Mi el avritradľi andral o taboris pro efta dživesa a paľis šaj avel pale andro taboris.“
15 Avke sas e Mirijam efta dživesa avri andral o taboris. O Izraeliti pes na mukle pre aver drom, medik e Mirijam na avľa pale andro taboris.
16 Paloda pes o Izraeliti mukle pro drom andral o Chacerot a kerde peske taboris pre pušťa Paran.

13

O dešuduj murša predikhen o Kanaan

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Kide avri jekhe vodcas andral dojekh kmeňos a bičhav len te predikhel e phuv Kanaan, so dav tumenge.“
3 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ, a bičhaďa pal e pušťa Paran dešuduje (12) vodcen andral o Izrael.
4 Sas oda kala džene:

Andral o kmeňos Ruben o Šamua, le Zachuroskro čhavo;
5 andral o kmeňos Šimeon o Šafat, le Chorioskro čhavo;
6 andral o kmeňos Juda o Kaleb, le Jefunoskro čhavo;
7 andral o kmeňos Jisachar o Jigal, le Jozefoskro čhavo;
8 andral o kmeňos Efrajim o Hošeah, le Nunoskro čhavo;
9 andral o kmeňos Benjamin o Palti, le Rafuoskro čhavo;
10 andral o kmeňos Zebulun o Gadiel, le Sodioskro čhavo;
11 andral o kmeňos Jozef (so hin o kmeňos Menaše) o Gadi, le Susioskro čhavo;
12 andral o kmeňos Dan o Amiel, le Gemaliskro čhavo;
13 andral o kmeňos Ašer o Setur, le Michaeloskro čhavo;
14 andral o kmeňos Naftali o Nachbi, le Vofsiskro čhavo;
15 the andral o kmeňos Gad o Geuel, le Machioskro čhavo.

16 Kala hine o nava le muršengre, saven o Mojžiš bičhaďa te predikhel
e phuv. O Mojžiš diňa le Hošeoske, saveske sas dad o Nun, nav Jozua.

17 Sar len o Mojžiš bičhavelas te predikhel e phuv Kanaan, phenďa:
„Kadarik džan prekal e pušťa Negev andre brehengri phuv.
18 Dodžanen tumen, savi hiňi e phuv a save manuša andre bešen. Či
hine zorale vaj slabe? Hine but vaj frima?
19 Hiňi odi phuv lačhi vaj na? Hin lengre fori phundrade, abo hin pašal
o muri?
20 Či anen o maľi uľipen? Hin ode stromi, abo na? Keren savoro pre oda,
hoj te anen varesavo ovocje andral odi phuv.“
Sas oda andro časos, sar pes ešebnovar andro berš obkidel o hroznos.
21 Avke on gele a predikhle e phuv la pušťatar Sin dži ko foros Rechob,
paš o verchengro drom Chamat.
22 Avle andro Negev, odarik gele andro foros Hebron, kaj bešenas le
Anakoskre potomki: o Achiman, Šešaj the o Talmaj. (O Hebron sas ačhado
efta berš sigeder sar o foros Coan andro Egipt.)
23 Sar doavle andre dolina Eškol, ode odčhinde jekh strapcos hroznos,
so sas ajso pharo, hoj les mušinenas te anel duj džene pro drukos. Ande
the vajkeci granatoskre phaba the figi.
24 Oda than pes vičinelas dolina Eškol pal o strapcos le hroznostar, so
ode o Izraeliti odčhinde.

O murša phenen, so dikhle

25 Saranda (40) dživesa predikhenas odi phuv a paľis avle pale.
26 Avle ko Mojžiš, Aron the Izraeliti andro Kadeš pre pušťa Paran. Phende
lenge, so ode dikhle, a sikade o ovocje, so odarik ande.
27 Phende le Mojžišoske: „Predikhľam e phuv a dodžanľam pes, hoj hiňi
lačhi a čačes ode čuľal o thud the o medos. Kada ovocje hin odarik.
28 Ale o manuša ode hine zorale, o fori hin bare a pašal lende zorale
muri. Dikhľam ode the le Anakoskre potomken.
29 O Amaleka bešen pre južno sera; o Chetitana, Jebuseja the Amorejčana
bešen pre brehengri phuv a o Kanaančana bešen paš o moros the pašal o
paňi Jordan.“
30 Ale o Kaleb kamelas, hoj te preačhen te vakerel ola manuša, save
reptinenas pro Mojžiš, a phenďa: „Aven džas pre lende a zalas odi phuv!
Amen len domaraha!“
31 Ale okla džene, save sas leha te predikhel e phuv, phenenas: „Našťi
pes lenca džas te marel, bo hine zoraleder sar amen.“
32 On kavke maškar o Izraeliti ľidžanas o nalačho hiros pal odi phuv.
Phenenas: „Odi phuv, so predikhľam, chal le manušen, save andre bešen.
Savore manuša, saven ode dikhľam, hine igen bare.
33 Dikhľam ode the obren a maškar lende the le Anakoskre potomken.
Amen pes šunahas maškar lende ciknore sar o maľakre grajora a avke the
lenge amen dičhuvahas avri.“

14

O Izraeliti pes vzburinen

1 Caľi rat o Izraeliti rovenas a viskinenas.
2 Savore manuša reptinenas pro Mojžiš the pro Aron: „Uľahas amenge
feder, te muľamas andro Egipt abo kade pre pušťa.

3 Soske amen o RAJ ľidžal andre kodi phuv? Hoj te meras la šabľaha
andro mariben? Hoj te zalen amare romňijen the čhavoren? Na uľahas
amenge feder te džal pale andro Egipt?“
4 Jekh avreske phenenas: „Kidas peske avri vodcas a džas pale andro
Egipt!“
5 Sar oda o Mojžiš the o Aron šunde, pele le mujeha dži pre phuv angle
savore Izraeliti.
6 O Jozua, le Nunoskro čhavo, the o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, save sas
olendar, ko predikhle e phuv, pre peste čhingerde o ruchi
7 a phende savore Izraelitenge: „E phuv, so samas te predikhel, hiňi igen
lačhi.
8 Te arakhaha milosť andro jakha le RAJESKRE, doanela amen andre odi
phuv, kaj čuľal o thud the o medos, a dela amenge la.
9 Ča tumen ma vzburinen pro RAJ! Ma daran tumen le manušendar, so
ode bešen, bo lokes len domaraha. O RAJ hin amenca! Lengre devla len
na chraňinen. Vašoda ma daran tumen lendar!“
10 Ale savore Izraeliti viskinenas, hoj len te murdaren le barenca. An-
droda pes savore Izraelitenge sikaďa le RAJESKRI slava paš o Svetostankos.

O Mojžiš pes modľinel vaš o manuša

11 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš: „Dži kana man kala manuša tele
dikhena? Dži kana mange na pačana, se maškar lende kerďom bare
znameňja?
12 Bičhavava pre lende o meribnaskro nasvaľiben a zňičinava len, ale
tutar kerava bareder the zoraleder narodos, sar hine on.“
13 Ale o Mojžiš odphenďa: „Dodžanena pes pal oda o Egipťana! Lendar
iľal avri kale manušen tira zoraha
14 a on oda dena te džanel le manušenge, save bešen andre odi phuv.
On imar šunde, hoj tu, RAJEJA, sal maškar kala manuša a hoj lenge diňal
te dikhel tut le jakhenca. Šunde, hoj tiri chmara ačhel upral kala manuša,
hoj dživese džas angle lende andre chmara a rači andro jagalo slupos.
15 Te akana zňičineha savore tire manušen, o narodi, save šunde o hiros
pal tu, phenena:
16 ‚O RAJ našťi doanďa peskre manušen andre odi phuv, pal savi len diňa
la veraha lav, vašoda len murdarďa pre pušťa.‘
17 Akana, RAJEJA, mangav tut, sikav amenge tiri zor a ker, sar phenďal:
18 ‚Me, o RAJ, na choľisaľuvav sigo, presikavav o verno kamiben a
odmukav o binos the e vzbura. Ale ňikas na mukav bi o trestos; vaš le
dadengre bini marav le čhaven dži andro trito the štarto pokoleňje.‘
19 Mangav tut, odmuk kale manušenge prekal tiro baro verno kamiben,
avke sar lenge odmukehas akorestar, sar avle avri andral o Egipt, dži
akana.“
20 O RAJ leske odphenďa: „Odmukav lenge, avke sar mangehas.
21 No avke sar dživav a sar miri slava pherdžarel caľi phuv,
22 aňi jekh kale manušendar na džala andre odi phuv. Bo dikhle miri
slava the o zazraki, so keravas andro Egipt the pre pušťa, a the avke man
dešvar pokušinenas a na šunenas.
23 Vašoda ňiko lendar na džala andre odi phuv, pal savi phenďom, hoj
la dava lengre dadenge. Na dikhela la ňiko, ko man tele dikhľa.
24 Ale mire služobňikos le Kaleb ľidžava andre phuv, andre savi imar sas.
Bo sas andre leste aver duchos a džalas pal mande cale jileha. A leskro
potomstvos chudela e phuv sar ďeďictvos.

25 Tajsa tumen visaren a džan prekal e pušťa ko Lolo moros, bo andre
dolina bešen o Amaleka the o Kanaančana.“

O Del potrestinel le Izraeliten

26 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
27 „Dži kana cerpinava kale nalače manušen, save pre ma furt
reptinen? Dos šunďom le Izraelitengro reptišagos pre ma.
28 Phen lenge: ‚Avke sar dživav, phenel o RAJ, kerav tumenca avke, sar
tumen šunďom te vakerel.
29 Pre kadi pušťa ačhena mule ťela savoredženengre, kaske sas akor, sar
sas pisimen andre, biš (20) berš the buter – savore tumendar, save pre ma
reptinenas.
30 Ňiko lendar na džala andre phuv, pal savi diňom la veraha lav, hoj
andre bešena. Džana andre ča o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua,
le Nunoskro čhavo.
31 No tumare čhaven, pal save phenenas, hoj ena zaile, me ode ľidžava
a on sprindžarena odi phuv, so na kamľan te prilel.
32 Ale tumare mule ťela ačhena pre kadi pušťa.
33 Tumare čhave ena saranda (40) berš pasťjera pre kadi pušťa. On
cerpinena vaš oda, hoj mange na pačanas, medik na merela posledno
dženo tumendar pre pušťa.
34 Avke sar saranda dživesa predikhenas e phuv – jekh berš pes rachinela
vaš jekh džives – saranda berš cerpinena vaš peskro nalačhipen, hoj te
sprindžaren, so oda hin, te me džav pre tumende.
35 Me, o RAJ, oda phenďom a avke kerava savore kale nalače
manušenca, save pes vzburinde pre mande. Pre kadi pušťa merena.‘ “
36 O murša, saven o Mojžiš bičhaďa te predikhel e phuv, save avle pale
a vakerenas o načačipen pal e phuv a oleha kerde upre le Izraeliten, hoj
te reptinen pro RAJ,
37 jekhvareste mule pro nasvaľiben anglo RAJ.
38 Olendar, ko sas te predikhel e phuv, ča o Jozua the o Kaleb ačhile te
dživel.

O Izraeliti našťi zalen o Kanaan

39 Sar o Mojžiš phenďa kala lava le Izraelitenge, ačhile igen smutna.
40 Sig tosara ušťile, gele pro verchos a phende: „Čačo, kerďam binos.
Aven džas andre phuv, pal savi o RAJ diňa lav!“
41 Ale o Mojžiš lenge phenďa: „Soske na šunen le RAJES? Tumaro planos
tumenge na avela avri.
42 Ma džan, bo o RAJ nane tumenca a tumare ňeprijaťeľa tumen thovena
tele.
43 Sar tumen marena le Amalekenca the le Kanaančanenca, murdarena
tumen la šabľaha. Visarďan tumen het le RAJESTAR, vašoda na ela
tumenca!“
44 No on the avke gele pre brehengri phuv, ale aňi e archa le RAJESKRA
zmluvakri, aňi o Mojžiš na omukle o taboris.
45 Avke o Amaleka the o Kanaančana, save bešenas pre brehengri phuv,
gele pre lende, marde len a roztradle dži paš o foros Chorma.

15

O zakoni pal o obeti

1 O Raj prevakerďa ko Mojžiš:

2 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar avena andre phuv, so tumenge dav a
andre savi bešena,
3 anena le dobitkostar abo le bakrendar le RAJESKE o obeti. Anena e
jagaľi obeta, e labarďi obeta, e obeta pro inepi, e obeta, sar den lav le
Devleske, the e obeta, so dena korkore pestar sar daros. Kala savore obeti
voňinen šukares le RAJESKE.
4 Sar kerena kala obeti, avke oda, ko anela peskri obeta le RAJESKE,
pridela paš dojekh džviros e chabeneskri obeta – kilos aro mišimen le ľitra
olivove olejoha.
5 Ke dojekh bakroro, so dena sar e labarďi obeta abo aver obeta, pridena
ľitra mol, so čhivena avri pro oltaris.
6 Paš dojekh bakro, so obetinena, pridena duj kili aro mišimen 1,5 ľitraha
olivove olejoha sar chabeneskri obeta.
7 Priden the 1,5 ľitra mol, so čhivena avri pro oltaris. Oda voňinela
šukares le RAJESKE.
8 Sar pripravinena le RAJESKE terne bikos pre labarďi obeta abo pre
smiromoskri obeta abo pre obeta, sar den lav le Devleske,
9 pridena paše sar e chabeneskri obeta trin kili aro mišimen duje ľitrenca
olejoha.
10 Anena the duj ľitri mol, so čhivena avri pro oltaris. Oda voňinela
šukares le RAJESKE.
11 Kavke kerena paš dojekh bikos, bakro, baranos the koza.
12 Keren avke paš dojekh džviros, saves anena pre obeta.
13 Kavke mušinela te kerel dojekh Izraelitas, sar anela e obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE.
14 Te maškar tumende ena varesave cudzinci, abo o cudzinci, save dživen
maškar tumende but berš, a the on kamena te anel e obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE, mi keren avke sar the tumen.
15 Kala zakoni ela prekal tumende the prekal o cudzinci, save bešen
maškar tumende. O RAJ tumen lel jednakones. Kada zakonos doľikerena
na veki tumen the tumare potomki.
16 Kala zakoni the pravidla ena prekal tumende the prekal o cudzincos,
savo bešel maškar tumende.‘ “
17 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
18 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar avena andre phuv, andre savi tumen
ľidžav,
19 a sar chana o chaben andral odi phuv, odthoven olestar vareso sar
daros le RAJESKE.
20 Sako berš kerena e bokeľi le ešebne arestar andral o humnos a anen
oda sar o sveto daros le RAJESKE.
21 Avke tu the tire potomki mušinena furt te anel maro peko le ešebne
arestar, sar kidena upre e pšeňica.
22 Te kamľan te doľikerel, ale the avke na doľikerďan o zakoni, so o RAJ
diňa le Mojžišoske
23 – savore le Devleskre prikazaňjendar, so sas dine ole dživesestar,
kanastar o Del chudňa te del o zakoni tumen the savore tumare potomken
pro furt –
24 a o Izraeliti kerde o binos avke, hoj na kamle, a na džanenas olestar,
akor savore mušinen te anel terne bikos pre labarďi obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE. Obetinen the e chabeneskri the e moľakri obeta, avke
sar hin pisimen andro zakonos, a paš oda mek jekhe capos pre obeta vaš
o binos.

25 Te o rašaj anela kala obeti vaš savore Izraeliti, ela lenge odmuklo o
binos, bo oda na kamle te kerel, a vaš peskro nalačhipen ande le RAJESKE
e labarďi obeta the e obeta vaš o binos.
26 Odmukela pes savore Izraelitenge the le cudzincenge, save bešen paš
lende, bo savore manuša oda kerde, kajte na kamle.
27 Ale te ča jekh dženo kerela o binos, so na kamľa, mušinel te anel pre
obeta vaš o binos jekheberšeskra koza.
28 O rašaj obetinela la koza pro oltaris, hoj te obžužarel le manušes le
binostar, so na kamľa te kerel, a paľis ole dženeske ela odmuklo.
29 Ajso zakonos mušinel te doľikerel o Izraelitas the o cudzincos, savo
bešel paš tumende, sar kerela o binos, so na kamľa.
30 Te vareko kerela binos, so kamľa te kerel, či oda ela Izraelitas abo
cudzincos, ruhinel pes pro RAJ. Ajse dženes kampel te tradel avri peskre
manušendar,
31 bo na ačhelas le RAJESKRE lavestar a na doľikerďa leskro prikazaňje.
Kajse manušes mušinen te tradel avri. Leskri vina ačhela pre leste.‘ “

O murš, savo na doľikerďa o šabat

32 Sar sas o Izraeliti pre pušťa, prichudle varesave muršes, savo pro
šabat kidelas o kašta.
33 Ola džene, save les prichudle paš oda, sar kidel o kašta, ande les ko
Mojžiš the ko Aron the angle savore Izraeliti.
34 Dine les te stražinel, bo na džanenas, so leha te kerel.
35 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Oda murš mušinel te merel. Savore
manuša andre leste čhivkerena le barenca avri andral o taboris.“
36 Avke les o manuša ľigende avri andral o taboris, chudle andre leste te
čhivkerel le barenca a muľa avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O špargici pro ruchi

37 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
38 „Phen le Izraelitenge: ‚Siven pre tumare ruchi pro agora o špargici a
upral lende thoven o belava šňurici.
39 O špargici tumenge ena pre kada: Kecivar pre lende dikhena, leperena
tumenge savore le RAJESKRE zakoni, na visarena pes mandar a na džana
pal tumare jileskre the jakhengre žadosci.
40 Avke peske leperena a doľikerena savore mire prikazaňje a avena
sveta angle mande, angle tumaro Del.‘
41 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen ľigenďa avri andral o Egipt.
Me som o RAJ, tumaro Del.“

16

Le Korachoskri vzbura

1 O Korach, o čhavo le Jisharoskro andral o kmeňos Levi, pes vzburinďa
pro Mojžiš. Ke leste pes pridine trin džene andral o kmeňos Ruben: o
Datan the o Abiram, le Eliaboskre čhave, the o On, le Paletoskro čhavo.
2 On pes vzburinde pro Mojžiš a lenca 250 Izraeliti, save sas o anglune
vodci le manušengre.
3 Gele anglo Mojžiš the anglo Aron a phende lenge: „Zageľan imar igen
dur! Se savore amare manuša hine sveta a the amenca hino o RAJ. Soske
tumen hazden upral o manuša le RAJESKRE?“
4 Sar ada šunďa o Mojžiš, peľa le mujeha pre phuv.

5 Paľis phenďa le Korachoske the leskra partijake: „Tosara tumenge o
RAJ phenela, ko hin leskro, ko hino sveto a ko šaj ke leste avel pašes. Kas
peske kidela avri, oda šaj ke leste džal pašes.
6 Tu, Korach, the tiri partija keren kada: Len tumenge o lopatki pro
kaďidlos,
7 thoven andre o jagale angara the o kaďidlos a tajsa oda anen anglo RAJ.
Kas peske o RAJ kidela avri, oda ela sveto. Levitale, tumen zageľan imar
igen dur!“

8 A le Korachoske o Mojžiš mek phenďa: „Šunen, Levitale!
9 Hin tumenge frima, hoj o Del le Izraeloskro tumen oddelinďa le
manušendar a vičinďa ke peste, hoj te služinen andre le RAJESKRO
Svetostankos a te ačhen anglo manuša, hoj lenge te služinen?
10 Se domukľa tuke the savore avre Levitenge, hoj te aven pašeder ke
leste, ale tumen akana kamen te prelel the e rašajiko služba?
11 Aleha sikaďal tu the cali tiri partija, hoj pes vzburinďan pro RAJ. Ko
hin o Aron, hoj reptinen pre leste?“

12 Akor o Mojžiš diňa te vičinel le Datan the le Abiram, le Eliaboskre
čhaven. Ale on odphende: „Na džas!
13 Hin ada frima, hoj amen iľal avri andral e phuv, kaj čuľal o thud the o
medos, hoj te meras pre kadi pušťa? So, mek kames te ačhel upral amende
sar raj?
14 Se na anďal amen andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos, a aňi
amenge na diňal andro ďeďictvos o mali the o viňici. Kames amenca te
thovel avri? Na! Na džas!“
15 Akor o Mojžiš igen choľisaľiľa a phenďa le RAJESKE: „Ma prile lendar o
obeti. Aňi jekhe somaris lendar na iľom. Ňikaske ňič nalačho na kerďom!“

16 Paľis o Mojžiš phenďa le Korachoske: „Tu tira partijaha the o Aron
mušinen te avel tajsa andre le RAJESKRO Svetostankos.
17 Dojekh tumendar mi lel peskri kaďidloskri lopatka, mi thovel andre o
kaďidlos a mi anel anglo RAJ. Savore kaďidli ena jekhetane 250. The tu le
Aronoha lena peskre kaďidloskre lopatki.“

18 Avke pre aver džives peske sako iľa peskri kaďidloskri lopatka, thoďa
andre o jagale angara a thoďa upre o kaďidlos. Paľis pes savore ačhade
paš o vudar ko Svetostankos jekhetane le Mojžišoha the le Aronoha.
19 O Korach zvičinďa caľa peskra partija pro Mojžiš the Aron a gele paš
o vudar ko Svetostankos. Androda pes sikaďa le RAJESKRI slava savore
manušenge.
20 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
21 „Džan pre sera kale manušendar, hoj len takoj te zňičinav!“

22 Akor sodujdžene pele le mujeha pre phuv a vičinenas: „Ó, Devla!
Tu sal o Del, savo des o dživipnaskro dichos dojekhe manušes! Vaš jekh
manuš, savo kerďa binos, kames te el choľamen pre savore manuša?“

23 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
24 „Phen le manušenge, hoj te džan pre sera le Korachoskre, le
Datanoskre the le Abiramoskre stanendar!“
25 Avke o Mojžiš geľa ko Datan the Abiram a o Izraeloskre vodci džanas
pal leste.
26 Le manušenge phenďa: „Džan pre sera kale bijedevleskre muršengre
stanendar! Ma chuden tumen ňisostar, so hin lengro, hoj te na meren
angle savore lengre bini.“

27 Avke o Izraeliti odgele pašal o Korachoskre, Datanoskre the le
Abiramoskre stani. Paľis o Datan the o Abiram gele avri andral peskre
stani a ačhenas paš o vudar peskre romňijenca the peskre čhavenca.
28 O Mojžiš phenďa: „Ňič na kerav mira voľatar; savore kale skutki man
bičhaďa te kerel o RAJ. Prindžarena oda pal kada:
29 Te kala manuša merena avke, sar merel dojekh manuš, abo te pes
lenge ačhela oda, so pes šaj ačhel avre manušenge, akor man o RAJ na
bičhaďa.
30 Ale te o RAJ kerela vareso ajso, so mek pes šoha na ačhiľa angloda,
hoj e phuv phundravela peskro muj a chala len savoreha, so len hin, a
te perena tele andro than le mulengro džide, akor prindžarena, hoj kala
murša dikhle tele le RAJES.“
31 Soča o Mojžiš kada dophenďa, phundraďa pes e phuv tel o Datan the
Abiram
32 a otkerďa peskro muj a nakhaďa len savoreha, so len sas, jekhetane
ole manušenca, save pes vzburinde le Korachoha.
33 Džide pele tele andro than le mulengro savoreha, so len sas. E phuv
pes upral lende zaphandľa, on našľile a imar na sas maškar o manuša.
34 Sar savore Izraeliti, save sas pašal lende, šunde lengri vika, denašenas
a phenenas: „Denašas, hoj the amen e phuv te na nakhavel!“
35 Akor le RAJESTAR avľa jag a zlabarďa ole 250 muršen, save ande o
kaďidlos.

17

Le Aronoskri paca rozkvitňinel

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Eleazaroske, le Aronoskre čhaske, hoj te lel o kaďidloskre
lopatki ole muršendar, save sas zlabarde. O prachos lendar mi rozčhivel
avrether, bo o lopatki hine sveta.
3 Mi len o lopatki ole manušengre, save počinde peskre dživipnaha vaš
o binos, a mi rovňinen avri o bľachi ole lopatkengre. Paľis ole bľachenca
mi obthoven o oltaris. Ande o lopatki anglo RAJ, vašoda hine sveta. Kada
ela le Izraelitenge o znameňje, hoj te na bisteren.“
4 Avke o rašaj Eleazar iľa o brondzune lopatki, save ande ola džene, save
zlabile, a marďa lendar avri bľachi, hoj te obthovel lenca o oltaris.
5 Kada ela le Izraelitenge pro leperiben, hoj ňiko, ko nane le Aronoskre
potomkendar, našťi džal ko oltaris te labarel o kaďidlos anglo RAJ, hoj pes
leske te na ačhel avke, sar le Korachoske the leskre manušenge. Savoro
kerďa avke, sar leske phenďa o RAJ prekal o Mojžiš.

O Izraeliti džan pro Mojžiš the pro Aron

6 Pre aver džives reptinenas savore Izraeliti pro Mojžiš the pro Aron:
„Tumen murdarďan le RAJESKRE manušen.“
7 Sar o manuša džanas pro Mojžiš the pro Aron a visarde pes
ko Svetostankos le RAJESKRO, jekhvareste o Svetostankos zaučharďa e
chmara a sikaďa pes le RAJESKRI slava.
8 Akor o Mojžiš the o Aron avle anglo Svetostankos.
9 Ode o RAJ phenďa le Mojžišoske:
10 „Džan het kale manušendar! Takoj len zňičinav.“ Akor sodujdžene
pele le mujeha pre phuv.
11 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „Le e kaďidloskri lopatka, thov andre o
jagale angara pal o oltaris a thov upre o kaďidlos. Denaš sigo ko manuša

a obetin oda le RAJESKE, hoj lenge te aven odmukle o bini. Bo o RAJ igen choľisaľiľa pre lende a imar avel e pohroma.“
12 Avke o Aron iľa e kaďidloskri lopatka, sar leske phenďa o Mojžiš, a denašelas maškar o manuša, ale e pohroma ode imar sas. Labarďa o kaďidlos, hoj le manušenge te aven odmukle o bini
13 a ačhaďa pes maškar o mule the džide manuša a e pohroma preačhiľa.
14 Andre odi pohroma mule 14 700 manuša bijal ola 250 džene, save mule paš e vzbura le Korachoskri.
15 Sar e pohroma preačhiľa o Aron geľa pale ko Mojžiš paš o vudar andro Svetostankos.
16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Phen le Izraelitenge, hoj tuke te den o dešuduj (12) paci, po jekh sakone kmeňoskre vodcastar. Pisin dojekheskro vodcaskro nav pre leskri paca.
18 Le Aronoskro nav pisin pre paca andral o kmeňos Levi, bo ela jekh paca prekal dojekh kmeňoskro vodcas.
19 Paľis len thov andro Svetostankos angle archa la zmluvakri, kaj man tumenca zdžav.
20 E paca le muršeskri, saves mange kidava avri, pučinela avri. Avke me zaačhavava o reptišagos le Izraelitengro, save pre tumende furt reptinen.“
21 Avke o Mojžiš oda phenďa le Izraelitenge a lengre vodci leske dine jekhetane dešuduj paci, jekh paca andral dojekh kmeňos, a le Aronoskri paca sas maškar lengre.
22 Paľis o Mojžiš iľa o paci a thoďa andro Svetostankos anglo RAJ.
23 Sar o Mojžiš geľa pre aver džives andro Svetostankos, dikhľa, hoj le Aronoskri paca, so sas thoďi vaš o kmeňos Levi, pučinďa avri. Pučinďa avri, rozkvitňisaľiľa a anďa o mandle.
24 Avke o Mojžiš ľigenďa odarik o paci ke savore Izraeliti. Dikhle oda a dojekh vodcas iľa pale peskri paca.
25 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le Aronoskri paca ľidža pale angle archa la zmluvakri, hoj pes te zaľikerel sar znameňje angle ola džene, save pes vzburinen. Aleha zaačhaveha lengro reptišagos pre ma a on na merena.“
26 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ.
27 Ale o Izraeliti phende le Mojžišoske: „Vigos amenge! Meras! Savore meraha!
28 Dojekh, ko džal pašes paš le RAJESKRO Svetostankos, merela. So, mušinas savore te merel?“

18

Le Levitengri the le rašajengri služba

1 O RAJ phenďa le Aronoske: „Te pes vareso ačhela andro Svetostankos, tu, tire čhave the o Leviti ľidžana e vina vaš oda, ale te pes vareso ačhela paš e rašajiko služba, ela oda ča pre tu the pre tire čhave.
2 An peha tira famelija andral o kmeňos Levi, hoj pes te priden ke tu a te pomožinen tuke, medik tu the tire čhave služinena anglo Svetostankos.
3 On avena paš tute andre savori služba paš o Svetostankos. Ale našťi aven paš o sveta veci, so hin andro Svetostankos, aňi paš o oltaris, hoj te na meren on, aňi tumen.
4 Pridena pes ke tu a starinena pes pal savori buči, so hin paš o Svetostankos. Ale ňiko aver našťi kerel tumenca e služba.

5 A tumen kerena e služba paš o Sveto than the paš o oltaris, hoj te na
avel pale pro Izraeliti miri choľi.
6 Me mange kidňom avri le Izraelitendar le Leviten, tumare phralen, sar
daros prekal tumende. On hine oddine mange, hoj te keren e služba paš o
Svetostankos.
7 Ale tu tire čhavenca služinena sar rašaja andre savoreste: paš o oltaris
the andro Neksveteder than. Ode mušinen te kerel tumari služba. E
rašajiko služba tumenge dav sar daros. Te ode avela vareko aver, mušinel
te merel."

Le rašajengro kotor le obetendar

8 Paľis o RAJ phenďa le Aronoske: „Ačhavav tut upral mire sveta dari.
Savore sveta dari, so mange o Izraeliti anen, dav pro furt tuke the tire
čhavenge sar tumaro kotor.
9 Le neksveteder darendar – le chabeneskra obetatar, la obetatar vaš o
binos the la obetatar vaš e vina – o kotor, so pes na zlabarela pro oltaris,
ela tumaro. Savore neksveteder dari, so mange anena, ena tire the tire
čhavengre.
10 Mušines len te chal pro sveto than; šaj chan oda ča o murša. Mi el
tuke oda sveto!
11 Savore sveta dari, so den o Izraeliti a so o rašaja hazden upre anglo
RAJ, dava tuke, tire čhavenge the čhajenge pro furt. Olestar šaj chal sako,
ko hino žužo andre tiri famelija.
12 Dav tuke the o kotor le ešebne uľipnastar, so mange dena o Izraeliti
sako berš: savoro nekfeder le olejostar, moľatar the le zrnostar.
13 Tire ena ešebna ovocje savorestar andral lengri phuv, so anena mange.
Dojekh, ko hino žužo andre tiri famelija, šaj chal olestar.
14 Ela tiro savoro, so hin andro Izrael pošvecimen le RAJESKE.
15 Dojekh muršoro abo džviros, so uľol ešebno, so anen angle ma o
Izraeliti, ela tiro. Vašoda mušines te cinel avri dojekhe muršores the
dojekhe džviros le nažuže dobitkostar, so uľol ešebno.
16 Sar le čhavoreske ela jekh čhon, mušinel te el avricindo vaš o pandž
rupune love, avke sar pes važinel andro Svetostankos.
17 Ale ma cin avri le ešebne džviros le dobitkostar, le bakrendar the le
kozendar, oda hin sveto. Lengre rateha pokropin o oltaris a o žiros labar
sar jagaľi obeta, so šukares voňinel mange.
18 O mas le džvirendar ela tiro avke sar the o pašvaro the e čači čang la
hazdľa obetatar.
19 Dav tuke, tire čhavenge the čhajenge pro furt savore sveta dari, so
o Izraeliti anena mange. Kada hin zmluva, so pes na del te prephagel* a
hiňi pro furt maškar mande the tute the maškar tire potomki."
20 Mek o RAJ phenďa le Aronoske: „Na chudeha ňisavi phuv sar
ďeďictvos andro Izrael. Me som tiro ďeďictvos the tiro kotor maškar o
Izraeliti.

Pal o ďesjatki

21 Le Levitenge dav andro ďeďictvos savore ďesjatki le Izraelitengre vaš
lengri služba, so keren andro Svetostankos.
22 Akanastar o Izraeliti te na aven ko Svetostankos, bo aleha kerena binos
a mušinena te merel.

---

* **18:19** E hebrejiko čhib: e zmluva phandľi le loneha

23 E služba paš o Svetostankos kerena ča o Leviti a on ľidžana e vina, te
kerena varesavo nalačhipen. Kada hin pro furt o prikazis pal o Leviti the
lengre potomki. Len na ela ňisavi phuv sar ďeďictvos andro Izrael.
24 Bo dav lenge sar ďeďictvos o ďesjatki le Izraelitendar, so anena mange
sar sveta dari. Vašoda lenge phenďom, hoj maškar o Izraeliti len na ela
ňisavi phuv sar ďeďictvos.“
25 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
26 „Phen le Levitenge kada: ‚Sar le Izraelitendar prilena o ďesjatki, so
tumenge dav sar ďeďictvos, the tumen mange dena olestar o ďesjatki sar
daros.
27 Kala tumare ďesjatki pes tumenge rachinela, sar te diňanas o zrnos
andral o humnos a e šťava andral o lisos.
28 Avke savore ďesjatkendar, so prilena le Izraelitendar, the tumen anena
mange o ďesjatki. Kala ďesjatki mušinen te del le rašaske Aronoske.
29 Le darendar, so tumenge dena, mušinen te kidel avri oda nekfeder
prekal ma sar o sveta dari.‘
30 Mek phen le Levitenge: ‚Sar olestar dena o nekfeder kotor, rachinela
pes tumenge, sar te oda uľahas o uľipen andral tumaro humnos the e šťava
andral tumaro lisos.
31 Šaj chan oda la famelijaha, kaj kamen, bo oda hin tumaro počiňiben
vaš tumari služba paš o Svetostankos.
32 Te anena mange o nekfeder kotor, na meľarena tumen le binoha aňi
na meľarena o sveta dari le Izraelitengre a na merena.‘ “

19

O paňi pro obžužaripen

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Kada hin o zakonos, so prikazinďa o RAJ: Phen le Izraelitenge, hoj tuke
te anen ľoľa gurumňa, savi hiňi bijal e chiba a sava mek šoha na sas pre
meň o jarmos.
3 Paľis ola gurumňa dena le rašaske Eleazaroske, ľigenela pes la avri pal
o taboris a angle leste la murdarena.
4 Paľis o Eleazar peske močinela o angušt andre lakro rat a kropinela
eftavar visardo ko Svetostankos.
5 La gurumňa paľis angle leste zlabarena. Zlabarena lakri cipa, o mas, o
rat the savoro andral lakro per.
6 Paľis lela o cedroskro kašt, o izopos the e ľoľi vlna a čhivela oda pre
gurumňi, sar labol.
7 O rašaj šaj džal andro taboris ča akor, sar peske rajbinela o gada a calo
pes thovela (omorela). No the avke dži rači ela nažužo.
8 The oda dženo, ko la gurumňa zlabarďa, peske mušinel te rajbinel o
gada a te thovel pes andro paňi, ale the avke dži rači ela nažužo.
9 Paľis varesavo murš, so hino žužo, skidela o prachos la gurumňakro, so
zlabiľa pre jag, a thovela les pal o taboris pro žužo than. Ode ela odthodo
prekal o Izraeliti, hoj lestar te keren o paňi pro obžužaripen, bo e gurumňi
hiňi obeta vaš o binos.
10 The oda, ko skidňa o prachos, mušinel peske te rajbinel o gada a calo
pes te thovel andro paňi, ale dži rači ela nažužo. Kada ela zakonos pro
furt prekal o Izraeliti the cudzinci, save dživen maškar tumende.
11 Ko pes chudela le mule manušestar, ela nažužo efta dživesa.

12 Oda dženo pes mušinel ole paňeha te obžužarel le binostar pro trito
the eftato džives a paľis ela žužo. Ale te pes pro trito the eftato džives na
obžužarela, na ela žužo.
13 Sako, ko pes chudňahas le mule manušestar a na obžužarďahas
pes le binostar, meľarela o Svetostankos le RAJESKRO. Ela avritradlo le
Izraelitendar, bo na sas pokropimen le paňeha pro obžužaripen. Ela
nažužo a o nažužipen ačhela pre leste.
14 Kada hin o zakonos, te vareko merela andre varesavo stanos: Dojekh
dženo, ko hino andro stanos a ko džala andre, ela nažužo efta dživesa.
15 The dojekh nadoba andro stanos, so na sas zaučhardi, ela nažuži.
16 Te pes vareko pre maľa chudela le manušestar, so sas murdardo la
šabľaha, vaj varekastar, ko muľa varesar avres, abo te pes chudela le mule
manušeskre kokalendar, vaj le hrobostar, ela efta dživesa nažužo.
17 Prekal oda nažužo dženo lena andre nadoba sikra le prachostar la
zlabarďa gurumňatar, so hino pro obžužaripen le binostar, a čhivena upre
o švižo paňi.
18 Paľis vareko, ko hino žužo, lela o izopos, močinela les andre oda paňi
a pokropinela o stanos, savore nadobi the savore manušen, save sas ode,
sar muľa. Mušinel te pokropinel the dojekhes, ko pes chudňa varekastar,
ko sas murdardo la šabľaha, vaj varekastar, ko muľa varesar avres, abo
pes chudňa le hrobostar abo le muleskre kokalendar.
19 Pro trito the eftato džives oda žužo dženo pokropinela le nažuže
dženes a pro eftato džives les obžužarela le binostar. Paľis peske oda
dženo rajbinela o gada, thovela pes andro paňi a rači imar ela žužo.
20 Te pes vareko meľarela, ale pes na obžužarela, mi el avritradlo le
Izraelitendar, bo meľarďa le RAJESKRO Svetostankos. Ela nažužo, bo na
sas pokropimen le paňeha pro obžužaripen.
21 Kada ela zakonos pro furt.

The oda, ko kropinela ole paňeha, rajbinela peske o gada, bo ko pes
chudela ole paňestar pro obžužaripen, ela nažužo dži rači.
22 Savoro, sostar pes chudela o nažužo dženo, ela nažužo. Te pes lestar
chudela aver dženo, ela the ov nažužo dži rači.“

20

O paňi andral e skala paš e Meriba

1 Ešebno čhon avle savore Izraeliti pre pušťa Sin a kerde peske taboris
andro Kadeš. E Mirijam ode muľa a sas parundi.
2 Le manušen ode na sas paňi te pijel, vašoda pes zgele pro Mojžiš the
pro Aron.
3 Chudle pes te vesekedinel le Mojžišoha a dovakerenas leske: „Feder
uľahas, te muľamas the amen avke, sar mule amare phrala anglo RAJ.
4 Soske iľan le RAJESKRE manušen pre kadi pušťa? Mušinas jekhetane
le dobitkoha te merel?
5 Soske amen iľan avri andral o Egipt a anďan pre kada than? Kade pes
na del te sadzinel aňi o zrnos aňi o figi aňi e viňica aňi o granatoskre
phaba! Mek aňi paňi kade nane te pijel!“
6 O Mojžiš the o Aron gele het le manušendar paš o vudar andro
Svetostankos a banďile le mujenca dži tele. Ode pes lenge sikaďa e slava
le RAJESKRI.
7 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

8 „Le e paca a tire phraleha le Aronoha zvičin savore manušen.
Prevakeren ke skala angle lende a avela andral late avri o paňi. Avke lenge
aneha avri paňi andral e skala, hoj te pijen o manuša the o dobitkos.“
9 O Mojžiš iľa e paca, so sas andro Svetostankos, avke sar leske prikazinďa
o RAJ.
10 Akor o Mojžiš le Aronoha zvičinde le manušen angle skala a phende
lenge: „Šunen, tumen vzburencale! Mušinas tumen te del andral kadi
skala paňi?“
11 O Mojžiš hazdňa e paca andro vast a duvar demaďa pre skala. Avľa
avri andral late igen but paňi a savore manuša the dobitkos pile olestar.
12 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Vašoda, hoj na
pačanďiľan andre miri zor a na diňan man pačiv angle savore Izraeliti,
tumen na doľidžana le Izraeliten andre phuv, so lenge dav.“
13 Kada pes ačhiľa paš o paňi Meriba, kaj o Izraeliti reptinenas pro RAJ
a kaj lenge sikaďa, hoj hino sveto.

O Izraeliti našťi predžan prekal e phuv Edom

14 O Mojžiš bičhaďa andral o Kadeš le poslen ko edomiko kraľis. Phende
leske:
„Kada tuke phenel tiro phral o Izrael: Tumen džanen pal savore
pharipena, so pes amenge ačhile.
15 Amare dada gele andro Egipt a bešenas ode but berša. O Egipťana
amen the amare daden igen trapinenas,
16 vašoda amen vičinahas ko RAJ, hoj amenge te pomožinel. Šunďa
avri amaro roviben a bičhaďa amenge aňjelos, savo amen iľa avri andral
o Egipt.
Akana sam paš o Kadeš, so hin o foros pre hraňica paš tiri phuv.
17 Mangas tut, domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Na džaha
pre tumare maľi aňi pro viňici a na pijaha o paňi andral tumare chaňiga.
Džaha le kraľiskre dromeha a na visaraha pes ole dromestar aňi pre jekh
sera, aňi pre aver, medik na predžaha tiri phuv.“
18 Ale o edomiko kraľis odphenďa:
„Našťi predžas prekal miri phuv! Te predžaha, džava pre tu pro
mariben.“
19 O Izraeliti leske odphende:
„Ačhaha pre amaro drom a te amen abo amaro dobitkos pijaha tire
paňestar, počinaha tuke vaš oda. Na kamas ňič aver, ča te predžal prekal
tiri phuv.“
20 Ale o edomiko kraľis pale odphenďa:
„Našťi predžas!“
Paľis geľa pro Izraeliti pro mariben bara armadaha.
21 Sar o edomiko kraľis na domukľa le Izraelitenge, hoj te predžan prekal
leskri phuv, mukle pes avre dromeha.

Le Aronoskro meriben

22 O izraeliko narodos odgeľa andral o Kadeš a avle ko verchos Hor.
23 Pre oda verchos paš e hraňica Edom, o RAJ phenďa le Mojžišoske the
le Aronoske:
24 „O Aron kade merela; na džala andre odi phuv, so diňom le
Izraelitenge, bo sodujdžene tumen vzburinďan pre mande paš o paňi
Meriba.
25 Akana ľidža le Aron the leskre čhas Eleazar pro verchos Hor.

26 Ode čhiv tele pal o Aron o ruchos a uri les pre leskro čhavo Eleazar,
bo ode o Aron merela.“
27 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ a džanas upre pro
verchos Hor angle savore Izraeliti.
28 Akor iľa o Mojžiš pal o Aron o ruchos a urďa les pre leskro čhavo
Eleazar. Ode, pro agor le verchoske Hor, o Aron muľa. Paľis o Mojžiš the o
Eleazar avenas tele pal o verchos.
29 Sar pes o izraeliko narodos došunďa, hoj o Aron muľa, chudle savore
pal leste te rovel a rovenas tranda (30) dživesa.

21

O Arad hino zňičimen

1 Sar pes o kanaaňiko kraľis andral o Arad, savo bešelas andro Negev,
došunďa, hoj o Izraeliti aven le dromeha andro Atarim, geľa anglal lende,
marelas pes lenca a varesaven the zaiľa.
2 Akor o Izraeliti dine lav le RAJES: „Te amenge deha andro vasta kale
nipen, paľis calkom zňičinaha lengre fori.“
3 O RAJ len šunďa a diňa lenge andro vasta le Kanaančanen. Avke
o Izraeliti calkom zňičinde len the lengre fori a dine ole thaneske nav
Chorma.

O brondzuno sap

4 Le verchostar Hor džanas le dromeha ko Lolo moros pro juhos, hoj
te obdžan e phuv le Edomčanengri. Ale o manuša pal o drom našade e
trpezľivosť
5 a reptinenas pro Del the pro Mojžiš: „Soske amen iľan avri andral o
Egipt? Hoj te meras pre pušťa? Se nane kade aňi maro, aňi paňi! A imar
amenge nane mištes kale džungale chabenestar!“
6 Akor o RAJ bičhaďa pro manuša jedovate sapen. On len danderenas a
but le Izraelitendar mule.
7 O manuša avenas ko Mojžiš a phenenas leske: „Kerďam binos, sar
reptinahas pro RAJ the pre tu. Mang tut vaš amenge ko RAJ, hoj amendar
te odlel kale sapen!“ Avke pes o Mojžiš chudňa te mangel vaš o manuša.
8 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ker brondzune sapes a prichude les
upre pro kaštuno drukos. Te vareko le manušendar, ko sas danderdo le
sapendar, dikhela pre leste, ačhela te dživel.“
9 Avke o Mojžiš kerďa brondzune sapes a prichudňa les upre pro drukos.
Te oda, ko sas danderdo le sapendar, dikhelas pre oda sap, ačhelas te
dživel.

Le Izraelitengro drom andro Moab

10 O Izraeliti džanas dureder a kerde peske taboris andro Obot.
11 Paľis odgele andral o Obot a kerde peske taboris paš o Ije-Abarim pre
pušťa, so hiňi pro vichodos le Moabostar.
12 Odarik odgele a kerde peske taboris andre dolina Zered.
13 Paľis džanas dureder a kerde peske taboris pro severos le paňestar
Arnon pre pušťa, so hin pre hraňica le Amorejčanenca. O Arnon hin e
hraňica maškar o Moabčana the o Amorejčana.
14 Vašoda pes andre le RAJESKRE Maribnaskre zvitki pisinel:
„O Vaheb pre phuv Sufa, o dolini paš o Arnon,
15 o dolinakro brehos, so ľidžal ko gavoro Ar
a oprinel pes paš e hraňica le Moaboha.“

16 Odarik džanas paš e chaňig Beer, kaj o RAJ phenďa le Mojžišoske:
„Zvičin jekhetane le manušen a me len dava paňi.“
17 Akor o Izraeliti giľavenas kadi giľi:
„Tu chaňigije, de paňi!
Giľaven pal late giľi,
18 pal e chaňig, so kopaľinde avri o vodci!
Kopaľinde la avri o kraľa
le žezloha the peskre pacenca.“
Pal e pušťa gele andre Matana.
19 Andral e Matana gele andro Nahaliel, andral o Nahaliel andro Bamot.
20 Andral o Bamot gele andre moabiko dolina, paš o verchos Pisga, khatar dičhol e pušťa Ješimon.

O Izraeliti domaren o Sichon

21 Paľis o Izraeliti bičhade muršen ko amorejiko kraľis Sichon, hoj leske te phenen:
22 „Domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Na džaha pre tire maľi, aňi andro viňici, aňi na pijaha o paňi andral tire chaňiga. Džaha le kraľiskre dromeha, medik na predžaha tiri phuv.“
23 Ale o Sichon na domukľa le Izraelitenge te predžal prekal leskri phuv, ale zvičinďa peskra armada a geľa pre lende pro mariben. Doavľa paš o foros Jahac a marelas pes lenca.
24 Ale o Izraeliti gele pre lende le šabľenca a zaile lengri phuv le paňestar Arnon dži paš o paňi Jabok, ale ča dži paš o Amončana, bo on zorales stražinenas peskri hraňica.
25 Avke o Izraeliti zaile savore ola fori a bešenas andre savore Amorejčanengre fori, andro Chešbon the gavora.
26 Andro Chešbon bešelas o amorejiko kraľis Sichon. Ov pes angloda marelas le moabike kraľiha a zaiľa caľi leskri phuv dži paš o paňi Arnon.
27 Vašoda o basňika phenen:
„Aven andro Chešbon!
Mi el ačhado zorales o foros le Sichonoskro.

28 Leskri armada geľa odarik avri sar e jag;
čhiďa tele o Ar andro Moab
a zlabarďa o brehi pašal o Arnon.
29 Vigos tuke, Moab!
Tumen, so bararen le Kemoš, san zňičimen.
Tire čhave denašen het a tire čhaja hine zaile,
o Sichon le Amorejčanengro kraľis len zaiľa.

30 Ale amen len zňičinďam
le Chešbonostar dži paš o Dibon.
Murďarďam len avri dži paš o Nofach;
savoro zňičinďam dži paš e Medeba.“

O Izraeliti domaren le Og

31 Sar imar o Izraeliti bešenas andre phuv le Amorejčanengri,
32 o Mojžiš bičhaďa le muršen, hoj te predikhen o foros Jazer. Paľis o Izraeliti zaile leskre gava a tradle avri odarik le Amorejčanen, save ode bešenas.
33 On odarik pes visarde a džanas upre le dromeha ko Bašan. Ale o kraľis Og caľa peskra armadaha geľa pro Izraeliti pro mariben paš o Edrej.

34 Ale o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ma dara tut lestar, bo dav tuke
andro vasta les, leskre manušen the leskri phuv. Ker leha avke, sar kerďal
le amorejike kraľiha, le Sichonoha, savo kraľinelas andro Chešbon.“
35 Avke o Izraeliti murdarde le Og, leskre čhaven the caľa armada. Ňiko
pes na zachraňinďa. Paľis zaile leskri phuv.

22

O Balak vičinel le Balaam

1 O Izraeliti džanas dureder a kerde peske taboris pro moabika rovini
pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.
2 Sar o Balak, le Ciporoskro čhavo, dikhľa, so o Izraeliti kerde le
Amorejčanenca,
3 ov the savore leskre manuša pes lendar daranas, bo sas igen but.
4 O Moabčana phende le midijaňike vodcenge: „Kala Izraeliti akana
zňičinena savoro pašal amende avke sar o bikos e čar pre maľa.“
Andre oda časos sas o moabiko kraľis o Balak, le Ciporoskro čhavo.
5 Ov bičhaďa le muršen ko Balaam, ke le Beoriskro čhavo, andro Petor
paš o paňi Eufrat, khatar sas the o Balak. Diňa leske te džanel:
„Andral o Egipt avle avri o manuša, zaučharde e phuv a bešen nadur
pašal miri phuv.
6 Vašoda av a prekoš len, bo on hine zoraleder sar me. Šaj el, hoj len
paľis domarava a tradava len avri andral miri phuv. Džanav, hoj oda, kas
požehňineha, ela požehňimen, a kas prekošeha, ela prekošlo.“
7 Avke o moabika the midijaňika vodci pes mukle pro drom a ile peha
o love vaš o prekošiben. Sar doavle ko Balaam, phende leske, so kamel o
Balak.
8 Ov lenge phenďa: „Adadžives presoven kade a tajsa tumenge
odphenava, so mange phenela o RAJ.“ Avke o moabika vodci ačhile ko
Balaam.
9 O Del avľa rači ko Balaam a phučľa lestar: „Ko hin kala murša andre
tiro kher?“
10 O Balaam odphenďa: „O moabiko kraľis Balak bičhaďa ke ma kale
muršen, hoj mange te phenen:
11 ‚Andral o Egipt avle avri o manuša a zaučharde miri phuv. Akana av,
prekoš len! Talam len domarava a tradava len het.‘ “
12 Ale o Del phenďa le Balaamoske: „Ma dža lenca a ma prekoš kale
manušen, bo hine požehňimen.“
13 Sar tosara o Balaam ušťiľa, phenďa ole vodcenge: „Džan korkore pale
andre peskri phuv, bo mange o RAJ na domukľa te džal tumenca.“
14 Avke o moabika vodci avle pale ko Balak a phende leske: „O Balaam
na kamel te avel amenca.“
15 O Balak pale bičhaďa buter vodcen, so sas bareder sar ešebnovar.
16 On avle ko Balaam a phende:
„Kada phenel o Balak: ‚Mangav tut, ma zľiker tut, ale av ke ma!
17 Počinava tuke igen mištes a kerava savoro, so mange pheneha. Av
a prekoš kale manušen!‘ “
18 Ale o Balaam odphenďa le Balakoskre sluhenge: „Te man o Balak
diňahas ajci rup vaj somnakaj, keci ča rešľiľahas andre leskro palacis, the
avke našťi ňič kerav, aňi baro aňi cikno. Mušinav te šunel le RAJES, mire
Devles, andre savoreste!
19 Ačhen kade prekal e rat, hoj man te dodžanav, so mange mek o RAJ
phenela.“

20 Rači o Del avľa ko Balaam a phenďa leske: „Te tut kala murša avle te
vičinel, ušťi a dža lenca. Ale ker ča oda, so tuke phenava.“

O somaris prevakerel

21 Avke o Balaam tosara ušťiľa, pripravinďa le somaris a geľa ole moabike
vodcenca.
22 Ale vašoda, hoj o Balaam geľa lenca, o Del pre leste sas igen choľamen
a le RAJESKRO aňjelos pes leske ačhaďa andro drom, hoj les te na mukel
dureder te džal. O Balaam džalas le somariha a džanas leha the duj sluhi.
23 Sar o somaris dikhľa le RAJESKRE aňjelos te ačhel pro drom la šabľaha
andro vast, geľa pal o drom tele pre maľa. Ale o Balaam le somaris marelas,
hoj te avel pale pro drom.
24 Le RAJESKRO aňjelos ačhelas pro chodňikos maškar o viňici, kaj sas
o muros pal jekh sera the pal aver.
25 Sar o somaris pale dikhľa le aňjelos, geľa dži paš o muros a le
Balaamoske prikikidňa o pindro. Vašoda o Balaam pale marďa le somaris.
26 Paľis le RAJESKRO aňjelos pale geľa angle lende a zaačhiľa pro uzko
than, hoj pes te na del te predžal aňi pal jekh sera.
27 Sar o somaris dikhľa le aňjelos, pašľiľa tele. O Balaam igen choľisaľiľa
a chudňa te marel le somaris la pacaha.
28 Androda o RAJ phundraďa le somariske o muj a o somaris prevakerďa
ko Balaam: „So tut kerďom, hoj man imar tritovar mares?“
29 O Balaam leske odphenďa: „Kerďal mandar dilines! Te uľahas paš
mande e šabľa, takoj tut murdarďomas!“
30 O somaris leske odphenďa: „Či na som me tiro somaris, pre savo furt
phires, mek dži akana? Kerďom tuke varekana kada?“
„Na,“ odphenďa leske.
31 Akor o RAJ phundraďa le Balaamoske o jakha a dikhľa le RAJESKRE
aňjelos te ačhel pro drom la šabľaha andro vast a o Balaam angle leste
banďiľa le mujeha dži pre phuv.
32 Le RAJESKRO aňjelos leske phenďa: „Soske trival marďal tire somaris?
Me avľom vašoda, hoj tut te zaačhavav pre kada drom, bo džas andro
nalačhipen.
33 Ale o somaris man dikhľa a trival pes mandar visarďa. Te pes mandar
na visarďahas, murdarďomas tut a les mukľomas te dživel.“
34 O Balaam odphenďa le aňjeloske: „Kerďom binos, bo na džanavas, hoj
pes mange ačhavehas andro drom. No, te na kames, hoj te džav dureder,
visarava man pale.“
35 Ale o aňjelos leske odphenďa: „Dža kale muršenca, ale vakereha ča
oda, so tuke phenava.“ Avke o Balaam geľa le Balakoskre vodcenca.
36 Sar o Balak šunďa, hoj o Balaam avel, geľa angle leste andro moabiko
foros Ar, paš o paňi Arnon, pre hraňica le Moaboskri.
37 O Balak vakerelas le Balaamoske: „Soske na avľal takoj, sar pal tu
bičhaďom ešebnovar? Či tuke na počinďomas?“
38 „Dikh, akana avľom ke tu,“ odphenďa o Balaam. „Našťi phenav oda,
so kamav. Me ča šaj phenav oda, so mange dela andro muj o Del.“
39 Paľis o Balaam džalas le Balakoha a doavle andro foros Kirjat-Chucot.
40 Ode o Balak obetinďa gurumňen the bakren a olestar bičhaďa le
Balaamoske the leskre sluhenge.
41 Tosara o Balak iľa peha le Balaam upre pro Bamot-Baal. Odarik
dičholas dži pro koňec le Izraeloskre taboriskro.

23

O Balaam prorokinel ešebnovar

1 O Balaam phenďa le Balakoske: „Ačhav mange kade efta oltara a
pripravin mange efta terne biken the efta bakren.“
2 O Balak kerďa avke, sar kamelas o Balaam. Paľis o Balak the o Balaam
obetinenas jekh bikos the bakres pre dojekh oltaris.
3 Akor o Balaam phenďa le Balakoske: „Ač paš tiri labarďi obeta a me
džava het. Šaj el, hoj pes manca o RAJ arakhela a oda, so mange sikavela,
phenava tuke.“ Paľis o Balaam odarik geľa upre pro brehos.
4 O Del pes arakhľa le Balaamoha a o Balaam phenďa: „Pripravinďom
efta oltara a pre dojekh lendar obetinďom bikos the bakres.“
5 Paľis o RAJ diňa le Balaamoske o lava andro muj a phenďa: „Dža pale
ko Balak kale lavenca.“
6 Sar ke leste avľa o Balaam, ov ačhelas paš peskri labarďi obeta
jekhetane savore moabike vodcenca.
7 Akor o Balaam prorokinďa:
„Andral o Aram man anďa o Balak,
le verchendar pal o vichodos o moabiko kraľis:
‚Av a prekoš le Jakob,
av a odsudzin le Izraeliten!‘
8 Sar šaj prekošav oles, kas o Del na prekošel?
Sar šaj odsudzinav olen, kas o RAJ na odsudzinel?
9 Pal o uče skali dikhav les,
pal o brehi pre leste dikhav.
Dikhav le manušen, save dživen oddelimen,
on pes na rachinen maškar aver narodi.
10 Le Jakoboskre potomki hine ajci but sar e poši –
o Izrael pes na del te zgenel.
Te muľomas avke, sar meren o čačipnaskre!
Te dopeľomas avke sar on!“
11 Paloda o Balak phenďa le Balaamoske: „So mange kerďal? Anďom tut,
hoj mire ňeprijaťeľen te prekošes, a tu lenge ča žehňines!“
12 Ov leske odphenďa: „Či našťi vakerav oda, so mange phenel o RAJ?“

O Balaam dujtovar prorokinel

13 O Balak leske phenďa: „Av manca pre aver than, khatar dičhola o agor
le Izraeloskre taboriskro. Kadarik dikhes ča vajkeci lendar, na savoren.
Odarik mange len prekošeha.“
14 Akor les odarik odľigenďa pro than Cofim* pro verchos Pisga. Ode
pale ačhaďa efta oltara a pre dojekh obetinelas bikos the bakres.
15 O Balaam phenďa le Balakoske: „Ač kade paš tiri labarďi obeta a me
džava, hoj man te arakhav le RAJEHA.“
16 O RAJ leske diňa o lava andro muj a phenďa: „Dža pale ko Balak kale
lavenca.“
17 Sar o Balaam džalas ko Balak, arakhľa les te ačhel paš peskri labarďi
obeta jekhetane le moabike vodcenca. O Balak lestar phučľa: „So vakerelas
o RAJ?“
18 Akor o Balaam phenďa:
„Ušťi, Balak, a šun!
De tuke pozoris, čhavo le Ciporoskro.
19 O Del nane manuš, hoj te klaminel.

* **23:14** Abo: o than le stražňikengro

Ov nane čhavo le manušeskro, hoj te čerinel peskre lava.
Či na kerel oda, so phenel?
Či del lav a na doľikerel?
20 Sas mange prikazimen, hoj te žehňinav.
Ov požehňinďa a me oda našťi čerinav!

21 Na dičhol andro Jakob ňisavo trapišagos,
aňi na dikhav o pharipen andro Izrael.
O RAJ, leskro Del, hino leha.
Ov vičinel radišagoha peskre kraľiske.
22 O Del les iľa avri andral o Egipt;
marel pes vaš leste zorales sar dzivo bikos.
23 Nane pro Jakob prekošiben,
ňisavo vražišagos pro Izrael.
Akana pes phenel le Jakoboske the le Izraeloske:
‚Dikh, so o Del kerďa!‘
24 Kada narodos ušťel upre sar o zoralo ľevos!
Na pašľola peske, medik na chala oda, so chudela,
medik na pijela o rat olendar, saven murdarďa.“
25 Pre oda o Balak phenďa le Balaamoske: „Te les našťi prekošes, ta akor les ma žehňin!“
26 O Balaam odphenďa le Balakoske: „Na phenďom tuke, hoj mušinav te kerel savoro, so mange phenel o RAJ?“

O Balaam tritovar prorokinel

27 Paľis o Balak le Balaamoske phenďa: „Av, lav tut pre aver than. Ko džanel, či les odarik o Del na kamela te prekošel.“
28 Avke o Balak ľigenďa le Balaam pro verchos Peor, khatar dičhol pre pušťa.
29 Paľis o Balaam phenďa le Balakoske: „Ačhav kade efta oltara a pripravin mange efta biken the efta bakren.“
30 O Balak kerďa avke, sar kamelas o Balaam a pre dojekh oltaris obetinelas jekhe bikos the jekhe bakres.

24

1 O Balaam dikhľa, hoj o RAJ kamel te žehňinel le Izraeloske, a vašoda imar na kamľa te vražinel, avke sar oda kerďa duvar angloda, ale visarďa pes le mujeha ke pušťa.
2 Sar dikhľa le Izraeliten andro taboris rozačhaden pal peskre kmeňi, avľa pre leste le Devleskro duchos
3 a phenďa kada proroctvos:
„O proroctvos le Balaamoskro, le čhaskro le Beoriskro:
Kada phenel oda, kaskre jakha hine phundrade;
4 o proroctvos oleskro, ko šunel le Devleskre lava.
Banďiľom anglal leste
a dikhľom o viďeňje le Nekzoraleder Devlestar.

5 Save šukar hine tire stani, ó Jakob,
save lače hine o thana, kaj bešes, ó Izrael.

6 Hine sar o palmi andro dolini,
sar o zahradi paš o paňa,

sar o aloe, so sadzinďa o RAJ,
sar o cedri paš o paňa.
7 O paňa čuľana avri andral tire vedri,
pre oda, so sadzines, ela pherdo paňi.

Tire kraľis ela bareder pačiv sar le Agag
a tiro kraľišagos ela baro.

8 O Del, savo tut iľa avri andral o Egipt,
marel pes vaš tuke zorales sar o bikos.
Tu zňičineha peskre ňeprijaťeľen,
phagereha lengre kokala
a ľivineha len le šipenca.
9 O Izrael odpočovinel sar o ľevos;
sar sovel, ňiko les na uštavela.

Oda, ko žehňinela kale narodoske, ela požehňimen!
Ko les prekošela, ela prekošlo!“

10 Sar šunďa kala lava o Balak, choľisaľiľa pro Balaam a demaďa pes choľatar andro vast. Paľis phenďa le Balaamoske: „Vičinďom tut te prekošel mire ňeprijaťeľen a tu len imar trival žehňines!
11 Dža adarik het! Phenďom, hoj tut mištes počinava, ale tiro RAJ oda na domukľa.“
12 O Balaam leske odphenďa: „Se na phenďom tire muršenge, saven ke ma bičhaďal:
13 ‚Kajte man o Balak diňahas ajci rup vaj somnakaj, keci ča rešľiľahas andre leskro palacis, mušinav te šunel le RAJESKRO lav, korkoro pestar našťi ňič kerav! Ča oda, so phenela o RAJ, vakerava.‘
14 Akana džav pale ke mire manuša. Ale av a phenava tuke, so o Izraeliti kerena tire manušenca andre ola dživesa, so avena.“

O Balaam štartovar prorokinel

15 Paľis o Balaam phenďa:
„O proroctvos le Balaamoskro, le čhaskro le Beoriskro:
Kada phenel oda, kaskre jakha hine phundrade,
16 o proroctvos oleskro, ko šunel le Devleskre lava
a prilel o prindžaripen le Nekbareder Devlestar.
Banďiľom anglal leste
a dikhľom o viďeňje le Nekzoraleder Devlestar.

17 Oda, so dikhav andro viďeňje,
mek pes na ačhiľa.
Jekh džives o kraľis andral o Jakob pes sikavela sar e čercheň,
ušťela upre o žezlos andral o Izrael.
Ov zňičinela le moabike vodcen
a domarela savore Šetoskre potomken.
18 Ov domarela o Edom,
o Seir ela lengro barvaľipen
a o Izrael barola a zoraľola.
19 Andral o Jakob avela o kraľis
a zňičinela olen, ko ačhile andro foros.“

20 Sar o Balaam andro viďeňje dikhľa le Amaleken, phenďa kala lava:
„O Amalek sas o nekzoraleder narodos,
ale ela zňičimen pro furt.“

21 Sar dikhľa le Keniten, phenďa kala lava:
„O than, kaj dživen, hino zoralo,
ačhaďan tumenge o hňizdos pre skala.
22 No the avke, Kenitale, avena zňičimen,
sar tumen o Ašur zalela a odľidžala.“

23 O Balaam pale phenďa:
„Ko ačhela te dživel, sar kada o Del kerela?
24 O loďi avena pašal o Kitimoskre brehi;
on zalena o Ašur the o Eber,
ale the on ena zňičimen.“
25 Paľis o Balaam ušťiľa a visarďa pes pale khere. The o Balak geľa peskre dromeha.

25

O Moabčanki cirden le Izraeliten pro binos

1 Sar imar o Izraeliti bešenas andro Šitim, varesave murša kerenas lubipen le moabike džuvľenca.
2 On vičinenas le Izraeliten pre peskre obetne hoscini, savenca denas pačiv peskre devlen. O Izraeliti chanas ole chabenestar a lašarenas lengre devlen
3 the le devles Baal-Peor. Vašoda o RAJ igen choľisaľiľa pro Izraeliti.
4 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le kale manušengre vodcen, angle ma len murdar a thov len te ačhel pro kham, hoj miri choľi te oddžal le Izraelostar.“
5 Avke o Mojžiš prikazinďa le izraelike sudcenge: „Sako tumendar mi murdarel dojekhe muršes andral peskro kmeňos, savo lašarelas le Baal-Peor.“
6 Ipen akor, sar paš o vudar le Svetostankoskro rovenas savore Izraeliti the o Mojžiš, avľa varesavo Izraelitas la midijaňika džuvľaha andre peskro stanos angle lengre jakha.
7 Sar oda dikhľa o Pinchas, le Eleazaroskro čhavo, saveske sas papus o Aron, ušťiľa lendar a iľa andro vast e kopija.
8 Geľa andro stanos ole Izraelitaskro, savo anďa ola džuvľa, a sodujen jekhetane predemaďa la kopijaha, sar pašľonas. Avke sas zaačhado o nasvaľiben maškar o Izraeliti.
9 Ola, ko mule pre kada nasvaľiben, sas 24 000 manuša.
10 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
11 „Vašoda, so kerďa o Pinchas, me imar na som buter choľamen pro Izraeliti. Ov na kamelas, hoj o manuša te lašaren avre devles, ča man, a vašoda len na zňičinďom andre miri choľi.
12 Phen le Pinchasoske, hoj leha phandava smiromoskri zmluva, so ľikerela pro furt.
13 Ov the leskre potomki ena pro furt andre rašajiko služba, bo igen labolas pal o Del a oleha, so kerďa, obžužarďa le Izraeliten, hoj lenge te odmukav.“
14 O Izraelitas, saves murdarďa jekhetane la midijaňika džuvľaha, sas o Zimri, le Saluoskro čhavo, savo sas fajtakro vodcas andro kmeňos Šimeon.

15 E džuvľi, savi sas murdarďi, sas e Kozbi. Oj sas čhaj le Curoskri, savo
sas vodcas andre jekh midijaňiko fajta.
16 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Džan pro Midijana a murdaren len,
18 vaš oda nalačhipen, so tumenge kerde, sar tumen scirdle pro binos,
hoj te lašaren le Baal-Peor a the vaš e Kozbi, savi sas murdarďi akor, sar
avľa o nasvaľiben paš o Peor.“

19 No, paloda pes ačhiľa kada:

26

O Izraeliti dujtovar zgende

1 Paloda o RAJ phenďa le Mojžišoske the le rašaske le Eleazaroske,
saveske sas dad o Aron:
2 „Zgen savore izraelike muršen pal lengre fajti. Pisin andre savoren
phurederen sar biš (20) berš, save pes džanen te marel.“
3 Avke pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho o
Mojžiš the o Eleazar phende le izraelike vodcenge:
4 „Zgenen savore izraelike muršen phurederen sar biš berš, avke sar o
RAJ prikazinďa le Mojžišoske.“

Kala hine ola Izraeliti, save avle avri andral o Egipt:

5 Le Rubenoskre, savo sas ešebno čhavo le Izraeloskro, sas kala potomki:
le Chanochostar, e famelija le Chanochoskri;
le Paluostar, e famelija le Paluoskri;
6 le Checronostar, e famelija le Checronoskri;
le Karmistar, e famelija le Karmiskri.
7 Savore zgende murša andral le Rubenoskro kmeňos sas 43 730.
8 Le Paluoskro čhavo sas o Eliab
9 a le Eliaboskre čhave sas o Nemuel, o Datan the o Abiram. Kada Datan
the kada Abiram sas ola vodci, so pes le Korachoskra partijaha vzburinde
pro Mojžiš the pro Aron a pes ačhade pro RAJ.
10 Akor e phuv phundraďa peskro muj a nakhaďa len jekhetane le
Korachoskre muršenca, sar e jag zlabarďa 250 muršen. Ada pes lenge
ačhiľa, hoj te daran the okla džene a te na keren avke sar on.
11 Ale le Korachoskre čhave na mule.

12 O potomki le Šimeonoskre pal peskre fajti sas kala:
le Nemuelostar, e famelija le Nemueloskri;
le Jaminostar, e famelija le Jaminoskri;
le Jachinostar, e famelija le Jachinoskri;
13 le Zerachostar, e famelija le Zerachoskri;
le Šaulostar, e famelija le Šauloskri.
14 Savore zgende murša andral le Šimeonoskro kmeňos sas 22 200.

15 O potomki le Gadoskre pal peskre fajti sas kala:
le Cefonostar, e famelija le Cefonoskri;
le Chagistar, e famelija le Chagiskri;
le Šunistar, e famelija le Šuniskri;
16 le Oznistar, e famelija le Ozniskri;

le Eristar, e famelija le Eriskri;
17 le Arodistar, e famelija le Arodiskri;
le Arelistar, e famelija le Areliskri.
18 Savore zgende murša andral le Gadoskro kmeňos sas 40 500.

19 Le Juda sas čhave o Er the o Onan, save mule andro Kanaan.
20 O potomki le Judaskre pal peskre fajti sas kala:
le Šelostar, e famelija le Šeloskri;
le Perecostar, e famelija le Perecoskri;
le Zerachostar, e famelija le Zerachoskri.
21 O potomki le Perecoskre sas:
le Checronostar, e famelija le Checronoskri;
le Chamulostar, e famelija le Chamuloskri.
22 Savore zgende murša andral le Judaskro kmeňos sas 76 500.

23 O potomki le Jisacharoskre pal peskre fajti sas kala:
le Tolastar, e famelija le Tolaskri;
le Puvahostar, e famelija le Puvahoskri;
24 le Jašubostar, e famelija le Jašuboskri;
le Šimronostar, e famelija le Šimronoskri.
25 Savore zgende murša andral le Jisacharoskro kmeňos sas 64 300.

26 O potomki le Zebulunoskre pal peskre fajti sas kala:
le Seredostar, e famelija le Seredoskri;
le Elonostar, e famelija le Elonoskri;
le Jachleelostar, e famelija le Jachleeloskri.
27 Savore zgende murša andral le Zebulunoskro kmeňos sas 60 500.

28 O čhave le Jozefoskre pal peskre fajti: o Menaše the o Efrajim.

29 O potomki le Menašeskre sas kala:
le Machirostar, e famelija le Machiroskri. O Machir sas dad le Gileadoske;
le Gileadostar, e famelija le Gileadoskri.
30 Kala sas o potomki le Gileadoskre:
le Jezerostar, e famelija le Jezeroskri;
le Chelekostar, e famelija le Chelekoskri;
31 le Asrielostar, e famelija le Asrieloskri;
le Šechemostar, e famelija le Šechemoskri;
32 le Šemidastar, e famelija le Šemidaskri;
le Cheferostar, e famelija le Cheferoskri.
33 Le Celofchad, saveske sas dad o Chefer, na sas murša, ča čhaja. Lengre nava sas: Machla, Noa, Chogla, Milka the Tirca.
34 Savore zgende murša andral le Menašeskro kmeňos sas 52 700.

35 Kala sas o potomki le Efrajimoskre pal peskre fajti:
le Šutelachostar, e famelija Šutelachoskri;
le Becherostar, e famelija le Becheroskri;
le Tachanostar, e famelija le Tachanoskri.
36 Kala sas o potomki le Šutelachoskre:

le Eranostar, e famelija le Eranoskri.
37 Savore zgende murša andral le Efrajimoskro kmeňos sas 32 500.

Kala hine o potomki le Jozefoskre pal peskre fajti.

38 O potomki le Benjaminoskre pal peskre fajti sas kala:
le Belastar, e famelija le Belaskri;
le Ašbelostar, e famelija le Ašbeloskri;
le Achiramostar, e famelija le Achiramoskri;
39 le Šefufamostar, e famelija le Šefufamoskri;
le Chufamostar, e famelija le Chufamoskri.
40 O potomki le Belaskre sas:
le Ardostar, e famelija le Ardoskri;
le Naamanostar, e famelija le Naamanoskri.
41 Savore zgende murša andral le Benjaminoskro kmeňos sas 45 600.

42 O potomki le Danoskre pal peskre fajti sas kala:
le Šuchamostar, e famelija le Šuchamoskri. Kala sas o fajti le Danoskre.
43 Savore zgende murša andral le Šuchamoskri famelija sas 64 000.

44 O potomki le Ašeroskre pal peskre fajti sas kala:
le Jimnostar, e famelija le Jimnoskri;
le Jišvistar, e famelija le Jišviskri;
le Berijostar, e famelija le Berijoskri.
45 Le Berijoskre potomki sas:
le Cheberistar, e famelija le Cheberiskri;
le Malkielostar, e famelija le Malkieloskri.
46 Le Ašeroskri čhaj pes vičinelas Serach.
47 Savore zgende murša andral le Ašeroskro kmeňos sas 53 400.

48 O potomki le Naftaliskre pal peskre fajti sas kala:
le Jachceelostar, e famelija le Jachceeloskri;
le Gunistar, e famelija le Guniskri;
49 le Jecerostar, e famelija le Jeceroskri;
le Šilemostar, e famelija le Šilemoskri.
50 Savore zgende murša andral le Naftaliskro kmeňos sas 45 400.

51 Savore murša andral o Izrael, save sas zgende, sas 601 730.

52 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
53 „Mi rozďelinel pes e phuv Kanaan andro ďeďictvos le kmeňenge pal oda, keci hine džene.
54 Le bareder kmeňoske deha andro ďeďictvos bareder kotor a le ciknedere kmeňoske cikneder kotor; dojekh mi chudel pal oda, keci sas zrachimen.
55 E phuv pes rozďelinela le losoha a pal o kmeňi la chudena.
56 Le losoha pes rozďelinela andro ďeďictvos maškar o bareder the cikneder kmeňi.“

57 Kala sas le Leviskre potomki pal peskre fajti:
le Geršonostar, e famelija le Geršonoskri;

le Kohatostar, e famelija le Kohatoskri;
le Merariskri, e famelija le Merariskri.
58 The kala sas le Leviskre fajti:
le Libniskri,
le Chebronoskri,
le Machliskri,
le Mušiskri,
le Korachoskri.
O Kohat sas le Amramoskro dad.
59 Le Amramoskri romňi pes vičinelas Jochebed, le Leviskri čhaj. Oj leske uľiľa andro Egipt. Le Amram laha sas o Aron, o Mojžiš the e Mirijam.
60 Le Aron sas štar čhave: o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
61 Ale o Nadab the o Abihu mule, sar ande e cudzo jag anglo RAJ.

62 Andro kmeňos Levi sas 23 000 murša the čhavore phureder sar jekh čhon. On na sas rachimen maškar o Izraeliti, bo na chudle ňisavi phuv sar ďeďictvos.

63 Kala hine ola džene, saven o Mojžiš the o Eleazar zgende, sar taborinenas pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.
64 Maškar lende na sas ňisavo dženo olendar, saven zgenďa o Mojžiš the o rašaj Aron ešebnovar pre pušťa Sinaj.
65 Bo o RAJ pal lende phenďa: „On merena pre pušťa.“ Lendar ačhiľa te dživel ča o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua, le Nunoskro čhavo.

27

Le Celofchadoskre čhaja

1 Akor e Machla, e Noa, e Chogla, e Milka the e Tirca, o čhaja le Celofchadoskre, saveske sas dad o Chefer, leskro sas o Gilead, leskro o Machir, leskro o Menaše a leskro o Jozef,
2 avle anglo Mojžiš, anglo rašaj Eleazar, anglo vodci the angle savore manuša paš o vudar andre le RAJESKRO Svetostankos a phende:
3 „Amaro dad muľa pre pušťa a na sas les murša. Na sas maškar le Korachoskre manuša, save pes vzburinde pro RAJ, ale muľa ča vaš peskro binos.
4 Mušinel te našľol le dadeskro nav andral leskro kmeňos ča vašoda, bo les na sas murša? De amen phuv maškar amare dadeskre phrala.“
5 Avke o Mojžiš phučľa le RAJESTAR, so te kerel.
6 A o RAJ phenďa le Mojžišoske:
7 „Oda, so mangen le Celofchadoskre čhaja, hin lačho. Mušines lenge te del o ďeďictvos maškar lengre dadeskre phrala. Lengre dadeskri phuv ela lengri.
8 Le Izraelitenge phen: ‚Te vareko merela a na ela les čhave, leskri phuv chudela leskri čhaj.
9 No te les na ela čhaj, leskri phuv chudena leskre phrala.
10 Te les nane aňi phrala, e phuv chudena leskre dadeskre phrala.
11 Te leskre dades na ela phrala, e phuv chudela leskri nekpašeder famelija. Oda ela zakonos prekal o Izraeliti, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.‘ “

O Jozua ačhado vodcaske

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža pro verchos maškar o verchi Abarim a dikh pre odi phuv, so diňom le Izraelitenge.

13 Sar la dikheha, paľis mereha, avke sar tiro phral o Aron.
14 Bo akor, sar savore Izraeliti reptinenas pre ma paš o paňi Meriba, pre
pušťa Sin paš o foros Kadeš, tumen man na diňan pačiv sar Svetes angle
savore Izraeliti.“
15 Akor o Mojžiš phenďa le RAJESKE:
16 „RAJEJA Devla, tu des o dživipen savoreske, so hin stvorimen. Mangav
tut, ačhav muršes upral kala manuša,
17 hoj len te ľidžal andro mariben, hoj tiro narodos te na ačhel sar o
bakrore bi o pasťjeris.“
18 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le tuha le Nunoskre čhas le Jozua. Ov
hino murš, saves hin o Duchos, a thov pre leste o vast.
19 Ačhav les anglo rašaj Eleazar the angle savore manuša a phen lenge,
hoj ov ela vodcas pal tute.
20 De les varesavi zor tira autoritatar, hoj les te šunen savore Izraeliti.
21 Ov pes ačhavela anglo rašaj Eleazar, savo pes dophučela vaš leste pre
le Devleskri voľa – prekal o losi Urim the Tumim. Kavke o Eleazar phenela
le Jozuaske the le manušenge, kana te džal andro mariben a kana te avel
pale.“
22 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Iľa le Jozua, ačhaďa
les anglo rašaj Eleazar the angle savore Izraeliti,
23 thoďa pre leste o vasta a ačhaďa les sar vodcas, avke sar o RAJ
prikazinďa prekal o Mojžiš.

28

O sakodživeseskre obeti

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge kada: ‚Dodikhen pre oda, hoj pro časos, so
diňom, mange te anen o chabeneskre obeti, so mange šukares voňinen.‘
3 Phen lenge: ‚Kadi hin e jagaľi obeta, so mange anena sako džives: duj
jekheberšeskre bakroren bi e chiba sar labarďi obeta.
4 Jekhe bakrores obetinena tosara a dujtones rači.
5 Paše anena e chabeneskri obeta: jekh kilos nekfeder aro mišimen le
ľitra olivove olejoha.
6 Oda hin e sakodživeseskri labarďi obeta, so sas ešebnovar diňi pro
verchos Sinaj sar jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
7 Paš dojekh bakroro pes pridela sar moľakri obeta jekh ľitra mol, savi
le RAJESKE čhiv avri pro oltaris.
8 Ke račate obetineha dujte bakrores sar jagaľi obeta avke sar tosara
jekhetane la moľakra obetaha. Oda hin e chabeneskri obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE.

E šabatoskri obeta

9 Pro šabat pre chabeneskri obeta anena duje jekheberšeskre bakroren
bi e chiba jekhetane la moľakra obetaha a duj kili nekfeder aro mišimen
le olivove olejoha.
10 Kadi labarďi obeta anena dojekh šabat paš ola labarde the paš ola
moľakre obeti, so anena sako džives.

O obeti pro ešebno džives andro čhon

11 Sako čhon pro ešebno džives anena sar e labarďi obeta le RAJESKE
duj terne biken, jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren, savoren
bi e chiba.

12 Paš dojekh bikos priden sar chabeneskri obeta o nekfeder aro mišimen
le olivove olejoha: paš dojekh bikos pridena trin kili nekfeder aro, paš
dojekh bakro duj kili nekfeder aro
13 the paš dojekh bakroro jekh kilos nekfeder aro. Kala labarde the
chabeneskre obeti šukares voňinena le RAJESKE.
14 Paš oda pridena e moľakri obeta: duj ľitri mol pre dojekh bikos, ľitra
the jepaš pro bakro the jekh ľitra pre dojekh bakroro. Kadi labarďi obeta
pes obetinela ešebno džives andro čhon pal calo berš.
15 Paš ola labarde the moľakre obeti, so anena sako džives, obetinena
the jekhe capos sar obeta vaš o binos.

E obeta pro inepos le Marengro bi o Kvasos

16 Dešuštarto (14.) džives andre ešebno čhon hiňi e Patraďi pre pačiv le
RAJESKE.
17 Pro dešupandžto (15.) džives chudela o inepos a efta dživesa pes chala
o mare bi o kvasos.
18 Ešebno džives pro inepos tumen zdžana, hoj te lašaren le RAJES a na
kerena ňisavi buči.
19 Pre labarďi obeta anena le RAJESKE e chabeneskri obeta: duj terne
biken, jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren a savore džviri mi
en bi e chiba.
20 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha;
trin kili pre dojekh bikos, duj kili pro bakro
21 the kilos aro pre dojekh bakroro.
22 Anen the jekhe capos sar obeta vaš tumare bini.
23 Kadi obeta anena paš e tosaraskri labarďi obeta, savi pes imar kerel
sako džives.
24 Avke obetinena savore efta dživesa le RAJESKE e chabeneskri obeta,
so šukares voňinel le RAJESKE. Kadi obeta anena paš e tosaraskri labarďi
obeta, savi pes imar kerel sako džives.
25 Zdžana tumen pro eftato džives, hoj te lašaren le RAJES. Na kerena
ňisavi buči.

E obeta pro inepos le Kurkengro

26 Ešebno džives pro inepos le Kurkengro, sar anena le RAJESKE e
chabeneskri obeta le ešebne uľipnastar, zdžana tumen, hoj te lašaren le
RAJES a na kerena ňisavi buči.
27 Anena pre labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, duj terne
biken, jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren.
28 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha:
trin kili pre dojekh bikos, duj kili pro bakro
29 the kilos pre dojekh bakroro.
30 Anen the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini.
31 Kada anen paš o labarde, paš o chabeneskre the paš o moľakre obeti,
save pes imar keren sako džives. Savore džviri pro obeti mi en bi e chiba.'
"

29

O obeti pro inepos le Trubengro

1 Ešebno džives andro eftato čhon na kerena ňisavi buči, ale savore pes
zdžana oda džives te lašarel le Devles. Oda džives trubinena pro trubi.
2 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anen jekhe bikos,
jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.

3 Sar chabeneskri obeta anen nekfeder aro mišimen le olivove olejoha:
trin kili aro pro bikos, duj kili pro bakro
4 the kilos pre dojekh le efta bakrorendar.
5 Anena the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini.
6 Avke len obetinena jekhetane la čhoneskra labarďa the chabeneskra
obetaha, a jekhetane le labarde the moľakre obetenca, so pes keren sako
džives, avke sar hin dino. Kala obeti šukares voňinena le RAJESKE.

O obeti andro Džives pro zmjereňje

7 Zdžana tumen the dešto džives andre kada eftato čhon, hoj te lašaren
le RAJES. Oda džives tumen poscinena a pokorinena. Na kerena ňisavi
buči.
8 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anena jekhe bikos,
jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
9 Sar chabeneskri obeta obetinen nekfeder aro mišimen le olivove
olejoha: trin kili aro pro bikos, duj kili pro bakro
10 the kilos pre dojekh bakroro.
11 Anena the jekhe capos pre obeta vaš o binos paš e koza, so pes
obetinel pro smirom. Kerena oda jekhetane le labarde, le chabeneskre
the le moľakre obetenca, so pes keren sako džives.

O obeti pro inepos le Stankengro

12 Zdžana tumen the dešupandžto (15.) džives andro eftato čhon, hoj
te lašaren le RAJES. Na kerena ňisavi buči, ale efta dživesa oslavinena o
inepos le Stankengro pre pačiv le RAJESKE.
13 Pre ešebno džives anena sar e labarďi obeta, so šukares voňinel
le RAJESKE, dešutrin (13) terne biken, duje bakren the dešuštar (14)
jekheberšeskre bakroren, savoren bi e chiba.
14 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha:
trin kili aro pre dojekh bikos, duj kili pre dojekh bakro
15 the kilos pre dojekh bakroro.
16 Anena the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini. Kerena oda
jekhetane le labarde, le chabeneskre the le moľakre obetenca, so pes keren
sako džives.
17 Pro dujto džives anena dešuduj (12) terne biken, duj bakren the
dešuštar (14) jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
18-19 Pal oda, keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
20 Pro trito džives anena dešujekh (11) terne biken, duj bakren the
dešuštar (14) jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
21-22 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
23 Pro štarto džives anena deš terne biken, duj bakren the dešuštar
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
24-25 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives,
the e obeta vaš o binos.
26 Pro pandžto džives anena eňa terne biken, duj bakren the dešuštar
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.

27-28 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the
e chabeneskri the moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
29 Pro šovto džives anena ochto terne biken, duj bakren the dešuštar
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
30-31 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
32 Pro eftato džives anena efta terne biken, duj bakren the dešuštar
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
33-34 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the obeti, so pes obetinen sako džives.
35 Pro ochtoto džives tumen pale zdžana, hoj te lašaren le RAJES. Oda
džives na kerena ňisavi buči.
36 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anen jekhe bikos,
jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
37-38 Jekhetane le bikoha, le bakreha the le bakrorenca obetinena o
chabeneskre the o moľakre obeti avke sar ešebno džives the o capos sar e
obeta vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
39 Kala labarde, chabeneskre, moľakre the smiromoskre obeti mušinen
te anel le RAJESKE pro inepi sako berš. Paš ola obeti anena the ola, pal
save diňan lav a the ola, so anena korkore pestar.

30

1 O Mojžiš phenďa le Izraelitenge savoro, avke sar leske prikazinďa o
RAJ.

Pal o veri

2 A phenďa le kmeňoskre vodcenge: „Kada prikazinďa o RAJ:
3 Te o murš dela lav le RAJES abo lela vera, hoj pes zľikerela varesostar,
mi doľikerel oda lav a mi kerel avke, sar phenďa.
4 Te e terňi džuvľi, savi mek dživel andro kher ke peskro dad, dela lav le
RAJES, hoj kerela vareso, abo lela vera, hoj pes zľikerela varesostar,
5 a te lakro dad šunela lakro lav the vera, no ňič pre oda na phenela,
akor savore lakre lava the vera, so diňa, pes mušinela te doľikerel.
6 Ale te lakro dad lake andre oda braňinela andre oda džives, sar pes
dodžanela pal lakri vera the lava, so diňa, na mušinela oda te doľikerel.
O RAJ lake odmukela, bo lakro dad pre oda na priačhiľa.
7 Te angloda, sar džala romeste, diňa lava abo iľa vera pre peste, a paľis
geľa romeste,
8 a te lakro rom andre oda džives, sar pes pal oda dodžanela, pre oda
ňič na phenela, mušinel pes lakre lava the vera te doľikerel.
9 Ale te lakro rom pre oda na priačhela andre oda džives, sar pes pal
oda dodžanela, na mušinela te doľikerel e vera aňi o lava, so diňa. O RAJ
lake odmukela.
10 Te e vdova abo e džuvľi, sava mukľa o rom, dela lav abo lela pre peste
vera, mušinela pes oda te doľikerel.
11 Te e veraduňi džuvľi diňa lav abo iľa vera,
12 a te lakro rom pal oda šunela a ňič pre oda na phenela a ňisar la
andre oda na zaačhavela, savore lava, so diňa the e vera, so iľa, mušinela
te doľikerel.

13 Ale te lakro rom pre oda na priačhela andre oda džives, sar oda
šunela, paľis ola lava, so diňa, abo e vera, so iľa, na mušinela te doľikerel.
Lakro rom oda zaačhaďa a o RAJ lake odmukela.
14 Lakre romes hin posledno lav pal savore lakre lava the veri, so diňa
le RAJES.
15 Ale te lakro rom lake dži andre aver džives ňič na phenela, savore
lakre lava the e vera, so diňa, pes mušinela te doľikerel, bo oda džives,
sar ada šunďa, sas čhit.
16 A te paľis oda kamľahas te čerinel, ela oda pre leste, te e romňi peskro
lav na doľikerela."
17 Kala hine o prikazaňja, so diňa o RAJ le Mojžišoske pal o murš the pal
leskri romňi, pal o dad the pal leskri čhaj andre leskro kher.

31

O mariben le Midijanenca

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Mar le Midijanen vaš oda, so kerde le Izraelitenge. A paľis mereha."
3 Akor o Mojžiš phenďa le manušenge: „Pripravinen pes pro mariben le
Midijanenca a potrestinen len vaš oda, so kerde le RAJESKE.
4 Andral dojekh izraeliko kmeňos bičhaven andro mariben 1 000
muršen."
5 Avke kidle avri 1 000 muršen andral dojekh kmeňos. Savore murša sas
12 000.
6 O Mojžiš len bičhaďa andro mariben jekhetane le rašaha le Pinchasoha,
saveske sas dad o Eleazar. O Pinchas pes starinelas pal o sveta veci the pal
o maribnaskre trubi.
7 Mukle pes andro mariben pro Midijana, avke sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske, a murdarde savore muršen.
8 Maškar o murdarde sas the o pandž midijaňika kraľa: o Evi, o Rekem,
o Cur, o Chur the o Reba. Murdarde the le Balaam, le Beoriskre čhas.
9 Paľis o Izraeliti zaile a odľigende le midijaňike džuvľen le čhavenca,
savoro lengro dobitkos, o stadi the lengro barvaľipen.
10 Labarde savore fori, andre save bešenas, the lengre stani.
11 Zaile a odľigende savoro, so pes delas te odľidžal le manušendar the
le dobitkostar.
12 Ande len anglo Mojžiš, rašaj Eleazar the anglo Izraeliti andro taboris,
so sas pro moabika rovini paš o Jordan pre aver sera le Jerichostar.
13 O Mojžiš, o Eleazar the savore izraelika vodci gele pes lenca te zdžal
avri pal o taboris.
14 O Mojžiš choľisaľiľa pro veľiťeľa upral o ezeros the upral o šel, save
pes visarenas le maribnastar.
15 Phenďa lenge: „Soske mukľan te dživel savore džuvľen?
16 Leperen tumenge pre oda, hoj o džuvľa gele pal o Balaam. On scirdle
le Izraeliten, hoj te aven napačivale le RAJESKE oleha, so pes ačhiľa paš o
Peor. Vašoda avľa pro manuša le RAJESKRE e bibach.
17 Akana murdaren dojekhe muršores the dojekha džuvľa, savi pašľiľa
le muršeha.
18 Ale le čhajen, save mek na pašľile le muršeha, muken prekal peste.
19 Savore tumendar, ko murdarďa varekas abo pes chudňa le mule
ťelostar, ačhena efta dživesa avri pal o taboris. Pro trito the pro eftato
džives obžužarena tumen the ole džuvľen, saven zaiľan.

20 Obžužaren savore gada, dojekh cipuňi veca, dojekh kaštuno sersamos
the savoro, so hin la kozakra srsťatar.“
21 O rašaj Eleazar phenďa le muršenge, save pes visarde le maribnastar:
„Kada hin o prikazis andro zakonos, so o RAJ diňa le Mojžišoske:
22 O somnakaj, o rup, o brondzos, o cinos vaj o olovos,
23 oda savoro, so na labiľa, pes mušinel te obžužarel andre jag the
le žužipnaskre paňeha. A savore aver veci kampel te obžužarel le
žužipnaskre paňeha.
24 Pro eftato džives peske rajbinena o gada a avena žuže. Ča akor šaj
aven pale andro taboris.“

O Izraeliti peske rozďelinen e korisť

25 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
26 „Tu, o rašaj Eleazar, the o izraelika vodci zgenen savoro, so zaiľan – le
manušen the o dobitkos.
27 Rozďelin oda pro duj: jepaš de le muršenge, save sas andro mariben,
a aver jepaš okle manušenge.
28 Paľis kide avri olestar, so chudle o slugaďa, o daňe le RAJESKE: po
jekhes le pandž šel (500) manušendar, po jekhes le pandž šel bikendar, po
jekhes le pandž šel somarendar the po jekhes le pandž šel bakrendar.
29 Le oda avri ole kotorestar, so hino lengro, a de le rašaske Eleazaroske
sar le RAJESKRO kotor.
30 Le kotorestar, so sas zailo a dino le okle Izraelitenge, le po jekhes le
penda (50) manušendar, po jekhes le penda bikendar, po jekhes le penda
somarendar the po jekhes le penda bakrendar. Deha oda le Levitenge, save
pes starinen pal o Svetostankos le RAJESKRO.“
31 A o Mojžiš the o Eleazar kerde savoro avke, sar prikazinďa o RAJ.
32 Savoro, so zaile o slugaďa, sas 675 000 bakre,
33 72 000 dobitkos,
34 61 000 somara
35 a 32 000 pačivale čhaja.
36 O slugaďa chudle 337 500 bakre
37 a lendar dine sar daň le RAJESKE 675 bakre.
38 Chudle 36 000 gurumňa a olestar e daň prekal o RAJ sas 72 gurumňa.
39 Chudle 30 500 somara a olestar e daň prekal o RAJ sas 61 somara.
40 Chudle 16 000 manušen, save sas zaile, a lendar dine le RAJESKE 32
dženen.
41 O Mojžiš oda diňa le Eleazaroske pre hazdľi obeta le RAJESKE, avke
sar prikazinďa o RAJ.
42 Oka dujto kotor, so o Mojžiš oddelinďa olestar, so chudle o slugaďa, a
dine okle Izraelitenge,
43 sas 337 500 bakre,
44 36 000 gurumňa,
45 30 500 somara,
46 the 16 000 manuša, saven zaile.
47 Ole kotorestar, so sas le Izraelitengro, o Mojžiš iľa dojekhe pendatone
manušes the dobitkos a diňa le Levitenge, save pes starinenas pal le
RAJESKRO Svetostankos, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
48 Paľis avle anglo Mojžiš savore armadakre veľiťeľa
49 a phende leske: „Tire služobňika zgende le muršen, saven ľidžahas.
Aňi jekh lendar na chibaľinel.

50 Avke amen anas o somnakune veci – o naramki, o čati, o angrusa, o
čeňa the o lancici – le RAJESKE sar obeta, hoj te el odmukle amare bini.“
51 O Mojžiš the o Eleazar iľa lendar o somnakaj the savore somnakune
veci.
52 Savoro somnakaj, so dine o armadakre veľiťeľa le RAJESKE sar hazdľi
obeta, sas vaj 190 kili.
53 O slugaďa peske mukle oda, so zaile.
54 O Mojžiš the o Eleazar preile o somnakaj le armadakre veľiťeľendar
a ľigende andre le RAJESKRO Svetostankos, hoj peske o RAJ te leperel pro
Izraeliti.

32

E phuv prekal o kmeňi Ruben the Gad

1 Le kmeňen Ruben the Gad sas igen but dobitkos. Sar dikhle, savi lačhi
maľa sas andro Jazer the Gilead prekal o dobitkos,
2 avle ko Mojžiš, ko rašaj Eleazar the ko izraelika vodci a phende:
3-4 „O RAJ pomožinďa le Izraelitenge, hoj te zalen kale fori: o Atarot, o
Dibon, o Jazer, e Nimra, o Chešbon, o Elale, o Sebam, o Nebo the o Beon.
Odi phuv hiňi lačhi prekal o dobitkos a amen hin baro dobitkos.
5 Mangas tut, te arakhľam milosť andre tire jakha, de amenge kadi phuv,
hoj te el amari, a ma preľidža amen prekal o Jordan.“
6 O Mojžiš lenge phenďa: „Tumare phrala mušinen te džal andro
mariben a tumen kamen te ačhel kade?
7 Soske keren tele e dzeka le Izraelitenge, hoj te na džan andre phuv, savi
lenge diňa o RAJ?
8 Kavke kerenas the tumare dada, sar len bičhaďom andral e Kadeš-
Barnea, hoj te predikhen e phuv.
9 On avle dži andre dolina Eškol, predikhle odi phuv, ale paľis le
Izraelitenge kerde avke tele e dzeka, hoj na kamle te džal andre odi phuv,
savi lenge diňa o RAJ.
10 Andre oda džives o RAJ pre lende choľisaľiľa a diňa vera:
11 ‚O murša, kaske sas biš (20) berš the buter, sar avle avri andral o
Egipt, na džana andre phuv, pal savi diňom la veraha lav le Abrahamoske,
le Izakoske, the le Jakoboske, bo pes mange na oddine cale jileha.
12 Ča o Kenizitas o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua, le Nunoskro
čhavo, pes mange oddine cale jileha.‘
13 Akor o RAJ pro Izraeliti igen choľisaľiľa a mukľa len te phirel pal e
pušťa saranda (40) berš dži akor, medik na muľa avri oda pokoleňje, so
kerenas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka.
14 Akana tumen keren avke sar tumare dada! Tumen, o Ruben the o Gad,
san binošno pokoleňje, savo mek buter choľarel le RAJES pro Izrael!
15 Te tumen pes le RAJESTAR visarena a na džana pal leste, mukela
le manušen mek buter pre pušťa a tumen avena vinnovata vaš oda, hoj
savore okla manuša ena zňičimen.“
16 Ale on phende le Mojžišoske: „Ešeb amenge domuken te ačhavel
ohradi prekal amare stadi the fori prekal amare fameliji.
17 Amare fameliji ačhena andre kala ohradzimen fori a dživena bi e dar
andre kadi phuv a amen pes pripravinaha amare phralenca le Izraelitenca
te džal andro mariben, medik na zalaha e phuv, savi ela lengri.
18 Na avaha pale khere, medik savore Izraeliti na chudena peskri phuv
sar ďeďictvos.

19 Na ela amen phuv maškar lende pre aver sera pal o paňi Jordan, bo
chudňam amari phuv kade pro vichodos le Jordanostar.“
20 O Mojžiš lenge phenďa: „Te čačes doľikerena oda, so phenen, akor
pes pripravinen te džal andro mariben vaš o RAJ.
21 Paľis savore murša predžana prekal o Jordan anglo RAJ a marena
tumen le ňeprijaťeľenca dži akor, medik len o RAJ na tradela avri angle
leste.
22 A sar o RAJ zalela odi phuv, akor tumen šaj visaren pale a avena anglo
RAJ the anglo Izrael bi e vina. Avke ela kadi phuv tumaro ďeďictvos anglo
RAJ.
23 Ale te na doľikerena tumaro lav, phenav tumenge, hoj aleha kerena
binos anglo RAJ. Akor šaj džanen, hoj avena marde vaš tumare bini.
24 Avke šaj ačhaven peske o fori prekal tumare čhave the ohradi prekal
tumare stadi, ale doľikeren the oda lav, so diňan.“
25 Akor o murša andral o kmeňi Gad the Ruben phende le Mojžišoske:
„Amen sam tire služobňika a keraha oda, so amenge prikazinďal.
26 Amare čhave, o romňa, o stadi the savore džviri ačhena andro fori
andro Gilead.
27 Ale savore tire služobňika predžana prekal o Jordan pripravimen pro
mariben anglo RAJ, avke sar phenďal.“
28 Avke o Mojžiš prikazinďa le rašaske Eleazaroske, le Jozuaske the le
Izraeloskre kmeňengre vodcenge:
29 „Te o murša andral o Gad the Ruben predžana o Jordan pripravimen
pro mariben anglo RAJ, a te tumenge pomožinena te zalel odi phuv, dena
lenge e Gileadoskri phuv sar lengro ďeďictvos.
30 Ale te na predžana tumenca prekal o Jordan a na džana tumenca
andro mariben, akor mušinena te chudel peskri phuv maškar tumende
andro Kanaan.“
31 O murša andral o Gad the Ruben phende: „Keraha avke, sar o RAJ
prikazinďa peskre služobňikenge.
32 Predžaha o Jordan andre phuv Kanaan pripravimen pro mariben. Ale
e phuv, savi chudaha sar ďeďictvos, ela kade pro vichodos le Jordanostar.“
33 Avke o Mojžiš diňa le kmeňenge Gad the Ruben the le jepaš kmeňoske
Menaše e phuv le Sichonoskri, savo sas kraľis upral o Amorejčana, the e
phuv le kraľiskri Ogoskri andral o Bašan. Diňa lenge cali odi phuv a paš
oda o fori the o phuva pašal lende.
34 Paľis o kmeňos Gad pale ačhaďa o fori Dibon, Atarot, Aroer,
35 Atarot-Šofan, Jazer, Jogbeha,
36 Bet-Nimra the o Bet-Haran. Ačhaďa kala ohradzimen fori the ohradi
prekal o bakre.
37 O kmeňos Ruben pale ačhaďa o fori Chešbon, Elale the Kirjatajim.
38 Kale trin forenge, so pale ačhade – o Nebo, o Baal-Meon the e Sibma
– dine aver nava.
39 O potomki le Machiroskre, savo sas čhavo le Menašeskro, gele pro
mariben andre phuv Gilead. Zaiľa la a tradľa avri odarik le Amorejčanen,
save ode bešenas.
40 Avke o Mojžiš diňa e phuv Gilead le Machiroskre potomkenge a on ode
ačhile te bešel.
41 O Jair andral o kmeňos Menaše geľa pro mariben, zaiľa varesave gava
andro Gilead a diňa lenge nav: Gava le Jairoskre.
42 The o Nobach geľa pro mariben a zaiľa o foros Kenat le gavenca. Le
foroske Kenat diňa nav pal peste Nobach.

33

O thana, kaj o Izraeliti taborinenas pre pušťa

1 Kala sas o thana, kaj o Izraeliti peske kerenas tabora, akor sar o Mojžiš
the o Aron len ľidžanas pal lengre kmeňi andral o Egipt.
2 O RAJ prikazinďa le Mojžišoske, hoj te zapisinel o thana, kaj pes
ačhavelas o taboris. Kada sas lengro drom:

3 O Izraeliti omukle o Egipt dešupandžto (15.) džives andro ešebno
čhon, jekh džives pal e Patraďi. On džanas avri bi e dar andral o foros
Raamses angle savore Egipťana,
4 save parunenas peskre ešebne muršoren, saven o RAJ murdarďa.
Aleha o RAJ sikaďa, hoj ov hino zoraleder sar lengre devla.
5 O Izraeliti gele het andral o Raamses a kerde peske taboris paš o
Sukot.
6 Andral o Sukot gele het a kerde peske taboris paš o Etam, so hino pro
agor pre pušťa.
7 Andral o Etam pes visarde pale ko Pi-Hachirot, pro vichodos le Baal-
Cefonostar, a ode peske kerde taboris anglo Migdol.
8 Le Pi-Hachirotostar pes mukle dureder a prekal o Lolo moros pregele
pre pušťa. Trin džives džanas pal e pušťa Etam a kerde peske taboris
paš e Mara.
9 La Maratar odgele paš o Elim, kaj sas o dešuduj (12) prameňa the
eftavardeš (70) palmi a kerde peske ode taboris.
10 Le Elimostar džanas dureder a kerde peske taboris paš o Lolo moros.
11 Le Lole morostar odgele a kerde peske taboris pre pušťa Sin.
12 Sar odgele pal e pušťa Sin, kerde peske taboris paš e Dofka.
13 Andral e Dofka džanas dureder a kerde peske taboris paš o Aluš.
14 Andral o Aluš odgele a kerde peske taboris paš o Refidim. Ode na
sas paňi prekal o manuša.
15 Andral o Refidim džanas dureder a kerde peske taboris pre pušťa
Sinaj.
16 Paľis odgele la pušťatar Sinaj a kerde peske taboris paš e Kibrot-
Hataava.
17 Andral e Kibrot-Hataava džanas dureder a kerde peske taboris paš
o Chacerot.
18 Andral o Chacerot džanas dureder a kerde peske taboris paš e Ritma.
19 Andral e Ritma džanas dureder a kerde peske taboris paš o Rimon-
Perec.
20 Andral o Rimon-Perec odgele a kerde peske taboris paš e Libna.
21 Andral e Libna odgele a kerde peske taboris paš e Risa.
22 Andral e Risa džanas dureder a kerde peske taboris paš e Kehelata.
23 Andral e Kehelata odgele a kerde peske taboris paš o verchos Šefer.
24 Andral o verchos Šefer odgele a kerde peske taboris paš o Charad.
25 Andral o Charad džanas dureder a kerde peske taboris paš o
Makhelot.
26 Andral o Makhelot odgele a kerde peske taboris paš o Tachat.
27 Andral o Tachat odgele a kerde peske taboris paš o Terach.
28 Andral o Terach džanas dureder a kerde peske taboris paš e Mitka.
29 Andral e Mitka odgele a kerde peske taboris paš e Chašmona.
30 Andral e Chašmona odgele a kerde peske taboris paš o Moserot.
31 Andral o Moserot odgele a kerde peske taboris paš o Bene-Jaakan.

32 Andral o Bene-Jaakan džanas dureder a kerde peske taboris paš o Chor-Hagidgad.
33 Andral o Chor-Hagidgad odgele a kerde peske taboris paš e Jotbata.
34 Andral e Jotbata odgele a kerde peske taboris paš e Abrona.
35 Andral e Abrona gele dureder a kerde peske taboris paš o Ecjon-Geber.
36 Andral o Ecjon-Geber odgele a kerde peske taboris paš o Kadeš pre pušťa Sin.
37 Andral o Kadeš džanas dureder a kerde peske taboris paš o verchos Hor paš e hraňica Edom.
38 O Aron geľa pro verchos Hor, avke sar leske o RAJ prikazinďa, a ode muľa andro ešebno džives andro pandžto čhon, saranda (40) berš paloda, sar o Izraeliti avle avri andral o Egipt.
39 Le Aronoske sas šel the bišutrin (123) berš, sar muľa pro verchos Hor.
40 (Akor pes došunďa o kraľis andral o Arad, savo sas Kanaančanos a savo bešelas andro Negev andro Kanaan, hoj aven o Izraeliti.)
41 Le verchostar Hor džanas dureder a kerde peske taboris paš e Calmona.
42 Andral e Calmona odgele a kerde peske taboris paš o Punon.
43 Andral o Punon odgele a kerde peske taboris paš o Obot.
44 Andral o Obot odgele a kerde peske taboris paš o Ije-Abarim pre moabiko phuv.
45 Andral o Ije-Abarim džanas dureder a kerde peske taboris paš o Dibon-Gad.
46 Andral o Dibon-Gad odgele a kerde peske taboris paš o Almon-Diblatajim.
47 Andral o Almon-Diblatajim odgele a kerde peske taboris paš o verchi Abarim anglo verchos Nebo.
48 Sar odgele le verchendar Abarim, kerde peske taboris pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.
49 Lengro taboris sas pro moabika rovini paš o Jordan le Bet-Ješimotostar dži ko Abel-Šitim.

O RAJ prikazinel te domarel o Kanaan

50 Ode pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho phenďa o RAJ le Mojžišoske:
51 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar predžana prekal o Jordan andro Kanaan,
52 mušinen te tradel avri savore manušen andral odi phuv. Zňičinen savore lengre barune, kaštune the trastune modlen a the savore thana, kaj lašaren peskre devlen.
53 Zalen odi phuv a bešen ode. Diňom la tumenge, hoj te el tumari.
54 Rozďelinen odi phuv sar ďeďictvos maškar tumare kmeňi the maškar tumare fameliji le losoha. La bareder famelijake dena bareder phuv a la cikneder famelijake dena cikneder phuv sar ďeďictvos. Pre kaste savi phuv avela avri le losoha, odi ela leskri.
55 Ale te na tradena avri le manušen andral odi phuv, ola, kas ode mukena, ena tumenge sar o trňi andro jakha the o koľaka andro dume a trapinena tumen andre odi phuv, kaj bešena.
56 Paľis oda, so kamľom te kerel lenge, kerava tumenge.‘ “

34

Le Izraeloskre hraňici

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Le Izraelitenge prikazin kada: ‚Sar avena andro Kanaan, andre phuv, so chudena sar ďeďictvos, ena ode kala hraňici:
3 Pro juhos chudena kotor la pušťatar Sin paš e hraňica le Edomoskri. Pre vichodno sera chudela e hraňica paš o južno agor le Londe moroskro*
4 a džala dureder pro juhos le verchengre dromestar Akrabim, odarik ko Sin a odarik pro juhos le Kadeš-Barneatar, paľis ko Chacar-Adar a dži ko Acmon.
5 Le Acmonostar pes visarela ko paňi Egipt a odarik džala dži paš o Stredozemno moros.
6 Tumari zapadno hraňica ela o brehos le Stredozemne moroskro.
7 Tumari severno hraňica džala le Stredozemne morostar dži ko verchos Hor
8 a odarik dureder dži ko Lebo-Chamat a the ko Cedad,
9 paľis prekal o Zifron dži ko Chacar-Enan. Oda ela tumari severno hraňica.
10 Tumari vichodno hraňica džala le severostar tele andral o Chacar-Enan ko Šefam,
11 odarik džala tele ke Ribla a pro vichodos le Ajinostar dži paš o verchi pro vichodos paš o Galilejsko moros†,
12 paľis tele pašal o Jordan dži paš o Londo moros.
Oda ela calo hraňica pašal tumari phuv.‘ “

13 Paloda o Mojžiš diňa le Izraelitenge kada prikazis: „Prekal o losos tumenge rozďelinen sar ďeďictvos kadi phuv, so o RAJ prikazinďa te del le eňa the jepaš kmeňenge.
14 Bo o kmeňi Ruben the Gad the o jepaš kmeňos Menaše imar peskri phuv chudle
15 pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.“

O vodci, save rozďelinena e phuv

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Kala džene tumenge rozďelinena e phuv: O rašaj Eleazar the o Jozua, le Nunoskro čhavo.
18 Andral dojekh kmeňos kide avri po jekh vodcas, hoj lenge te pomožinen te rozďelinel e phuv.“
19 Kala manuša sas:
andral o kmeňos Juda o Kaleb, le Jefunoskro čhavo;
20 andral kmeňos Šimeon o Šemuel, le Amichudoskro čhavo;
21 andral o kmeňos Benjamin o Elidad, le Kislonoskro čhavo;
22 andral o kmeňos Dan o Buki, le Jogliskro čhavo;
23 andral o kmeňos Menaše o Chaniel, le Efodoskro čhavo;
24 andral o kmeňos Efrajim o Kemuel, le Šiftanoskro čhavo;
25 andral o kmeňos Zebulun o Elicafan, le Parnachoskro čhavo,
26 andral o kmeňos Jisachar o Paltiel, le Azanoskro čhavo;
27 andral o kmeňos Ašer o Achihud, le Šelomiskro čhavo;
28 andral o kmeňos Naftali o Pedahel, le Amichudoskro čhavo.
29 Kala hine o murša, savenge o RAJ prikazinďa, hoj te rozďelinen le Izraelitenge e phuv Kanaan sar ďeďictvos.

---

* **34:3** Oda hin o Mulo moros. † **34:11** E hebrejiko čhib: Kineret

35

O fori prekal o Leviti

1 Sar sas o Izraeliti pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo
Jericho, o RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj le Levitenge te den andre peskre phuva o
fori, kaj te bešen, the o maľi pašal lende.
3 Andro fori bešena a o maľi ena prekal lengre gurumňa, stadi the aver
dobitkos.
4 O maľi pašal o fori, so dena le Levitenge, ena džinďarde 450 metri le
foroskre murendar.
5 Kala ena o maľi prekal lengro dobitkos. O maľi le foroskre murendar
merinen avri 900 metri pro vichodos, juhos, zapados the severos.*
6 Le Levitenge dena šov fori, andre save pes šaj džala te garuvel oda, ko
varekas murdarďa, ale na kamľa. A paš oda len dena the aver saranda the
duj (42) fori.
7 Savore fori the o maľi pašal lende, so dena le Leviten, ena saranda the
ochto (48).
8 Dojekh izraeliko kmeňos dela prekal o Leviti o fori peskra phuvatar pal
oda, keci les hin phuva. Le prekal o Leviti buter fori le kmeňostar, saves
hin bareder phuv, a le frimeder fori le kmeňostar, saves hin frimeder
phuv.“

O fori pro garuďipen

9 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
10 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar predžana prekal o Jordan andro
Kanaan,
11 kiden avri o fori†, andre save pes o manuš šaj garuvel, te varekas
murdarel, ale na kamľa.
12 Ola fori ena pro garuďipen oleske, ko murdarďa, hoj e famelija le
muleskri les te na murdarel sigeder, sar uľahas avrišundo anglo sudos.
13 Ela tumen šov fori pro garuďipen.
14 Kiden peske avri trin fori pro vichodos le Jordanostar the trin fori
andro Kanaan.
15 Kala šov fori ena pro garuďipen na ča prekal o Izraeliti, ale the prekal
o cudzinci the ola, ko hine avre narodendar a bešen maškar tumende. Ode
pes šaj garuvel oda, ko varekas murdarel, ale na kamľa.
16-18 Te vareko demel varekas le trasteha, le bareha abo le kašteha avke,
hoj oda dženo merela, hino vrahos a mušinel te merel.
19 E nekpašeder famelija le muleskri šaj murdarel le vrahos, sar les
arakhela.
20 Te vareko nalače gondoľišagoha varekas murdarela avke, hoj les
ispidela abo čhivela andre leste vareso,
21 abo les demela le vasteha avke, hoj merela, oda dženo hino vrahos a
mušinel te merel. E nekpašeder famelija le muleskri šaj les murdarel, te
les arakhela.
22 Ale šaj pes ačhel, hoj vareko na gondoľinen pro nalačho a ispidel
varekas abo čhivel andre leste vareso,
23 abo mukel tele o bar, so les šaj murdarel, bo na dikhľa les, a oda dženo
merela, ale ov na sas leha ňeprijaťeľis aňi leske na gondoľinelas te kerel
ňič nalačho,

---

* **35:5** E hebrejiko čhib na del pes te achaľol. † **35:11** o fori, kaj šaj zachraňinen peskro dživipen

24 akor o Izraeliti rozsudzinena pal kala zakoni maškar oda, ko murdarďa, the maškar e nekpašeder famelija ole murdarde manušeskri.
25 O Izraeliti oles, ko murdarďa, lena avri la famelijakre vastendar a ľidžana les pale andro foros, kaj pes angloda garuďa. Ode mušinel te ačhel, medik na merela o nekbareder rašaj, savo sas pomazimen le svete olejoha.
26 No te oda dženo, ko murdarďa, džala avri andral o foros andre savo denašľa,
27 a te les jekh andral e famelija le muleskri arakhela avri ole forostar a murdarela les, na ela vinnovato sar vrahos.
28 Vašoda oda dženo, ko murdarďa, mušinel te ačhel andro foros pro garuďipen, medik na merela o nekbareder rašaj. Ča akor šaj pale džal andre peskro gav.
29 Kada ela zakonos prekal savore tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena.
30 Oles, ko murdarďa, pes šaj murdarel ča akor, te ela pre oda duj švedki, abo buter. Te svedčinela ča jekh švedkos, na ela oda dos, hoj te el odsudzimen pro meriben.
31 O vrahos, savo hino vinnovato, mušinel te el murdardo, našťi pes cinel avri le lovenca.
32 Te oda dženo, ko denašľa andro foros pro garuďipen, kamel te džal het pale te bešel andre peskri phuv, našťi pes cinel avri le lovenca, hoj te džal khere sigeder, sar merel o nekbareder rašaj.

33 Ma meľaren e phuv andre savi bešen, bo o rat le murdarde manušeskro meľarel e phuv. Odi phuv pes obžužarela, ča te ela avričhordo o rat le vrahoskro, ko ešeb čhorďa avri o rat.
34 Ma meľaren le rateha e phuv, andre savi bešen a andre savi bešav the me, bo me, o RAJ, bešav maškar tumende.‘ “

36

O ďeďično pravos le čhajengro

1 Akor o vodci andral e famelija le Gileadoskri, savo sas čhavo le Machiroskro, čhavo le Menašeskro andral le Jozefoskro kmeňos, gele ko Mojžiš the ke aver anglune fajtakre vodci.
2 Phende leske: „Rajeja, o RAJ tuke prikazinďa, hoj le losoha te rozďelines le Izraelitenge e phuv sar ďeďictvos. O RAJ tuke prikazinďa, hoj e phuv amare phraleskri le Celofchadoskri te des leskre čhajenge.
3 No te amen džaha romeste andre aver kmeňos, amaro ďeďictvos ela dino ole kmeňoske. Avke našavaha o kotor la phuvatar, so sas amenge diňi.
4 Sar avela o Radišagoskro Berš, so hin sako pendato (50.) berš, prekal o Izraeliti, lengro phuvakro kotor ela dino lengre neve kmeňoske. A avke amaro kmeňos našavela odi phuv pro furt.“
5 Avke o Mojžiš phenďa le Izraelitenge kada prikazis le RAJESTAR: „Le muršen andral le Menašeskro kmeňos* hin čačipen.
6 Pal o čhaja le Celofchadoskre o RAJ prikazinďa kada: ‚Te džana romeste, oda dženo mušinel te el andral lengre dadeskro kmeňos.
7 E ďeďično phuv le Izraelitengri našťi predžal andral jekh kmeňos andre aver, ale savore Izraeliti mušinen te ľikerel peskre dadeskri ďeďično phuv.

* **36:5** E hebrejiko čhib: le Jozefoskro kmeňos

8 Vašoda dojekh čhaj, savi chudela e ďeďično phuv andre varesavo
izraeliko kmeňos, mušinel te džal romeste andre peskre dadeskro kmeňos,
hoj savore Izraeliti te chuden o ďeďictvos pal peskre dada.
9 Avke na džala o ďeďictvos andral jekh kmeňos andre aver, ale savore
izraelika kmeňi ľikerena peskri phuv.‘ “
10 Le Celofchadoskre čhaja kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.
11 E Machla, e Tirca, e Chogla, e Milka the e Noa gele romeste pal peskre
strična phrala pal le dadeskri sera.
12 Ačhile romňija le muršenge andral o kmeňos Menaše, savo sas čhavo
le Jozefoskro, a lengri ďeďično phuv ačhiľa lengra dadeskra fajtake.

13 Kala prikazi the zakoni diňa o RAJ le Izraelitenge prekal o Mojžiš pro
moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.

Deuteronomium
Pandžto zvitkos le Mojžišoskro

O Mojžiš leperel oda drom, sar o Izraeliti džanas prekal e pušťa

1 Kala hine o lava, so phenďa o Mojžiš savore Izraelitenge pro vichodos le
Jordanostar pre pušťa, andre Araba pre aver sera paš o Suf, maškar o fori
Paran the Tofel pal jekh sera a maškar o fori Laban, Chacerot the Di-Zahab
pre aver sera.
2 O drom le Chorebostar dži paš e Kadeš-Barnea, so džal prekal o brehi
le Seiroskre andre phuv Edom, ľikerel dešujekh (11) džives.
3 Pro ešebno džives andro dešujekhto (11.) čhon saranda (40.) berš
paloda, sar avle avri andral o Egipt, phenďa o Mojžiš le Izraelitenge savoro,
so leske prikazinďa o RAJ lenge te phenel.
4 Sas oda paloda, sar o RAJ zviťazinďa upral o amorejiko kraľis Sichon,
savo bešelas andro Chešbon, a sar zviťazinďa andro Edrej upral o bašaňiko
kraľis Og, savo bešelas andro Aštarot.
5 Andro Moab, pal o Jordan, chudňa o Mojžiš te vakerel kada zakonos:

6 „O RAJ, amaro Del, amenge pro Choreb phenďa: ‚Imar but bešen paš
kada verchos.
7 Muken tumen pro drom a džan pro brehi le Amorejčanengre the andre
savore fori andre dolina Araba – pro verchi the pre Šefela; the andro Negev
the paš o moroskro brehos a džan andro Kanaan the andro Libanon dži
paš o baro paňi Eufrat.
8 Dikhen, dav tumenge kadi phuv. Džan andre a zalen la! Oda hin odi
phuv, pal savi o RAJ diňa lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge, le
Abrahamoske, le Izakoske, le Jakoboske a the lengre potomkenge.‘ “

Pal o sudci, sar sas ačhade

9 O Mojžiš phenďa le manušenge: „Andre oda časos, sar mek samas paš
o verchos Sinaj, tumenge phenďom: ‚Na birinav man korkoro pal tumende
te starinel.
10 O RAJ, tumaro Del, tumendar kerďa ajci but, hoj adadžives san imar
ajci sar o čercheňa pro ňebos.
11 Mi del o RAJ, o Del tumare dadengro, hoj te aven ezerval buter, sar san
akana, a mi požehňinel tumen avke, sar tumen diňa lav.
12 Ale sar šaj me birinav te zľidžal tumare pharipena a sar šaj
rozsudzinav savoro korkoro?
13 Kiden tumenge avri andral dojekh kmeňos ajsen, so achaľon, hine
goďaver a skušimen, a ačhavava len vodcenge upral tumende.‘
14 Akor mange phenďan: ‚Oda, so phenes, hin mištes.‘
15 Avke tumen ke ma anďan ole skušimen the goďavere muršen a me
len ačhaďom vodcenge upral o ezeros, upral o šel, upral o penda the upral
o deš murša. Ačhaďom the le kmeňengre vodcen.
16 Akor prikazinďom tumare sudcenge: ‚Šunen avri tumare phralen a
sudzinen len čačipnaha, kajte pes vareko sudzinela peskre phraleha abo
le cudzincoha, savo dživel maškar tumende.
17 Pro sudos ma ľikeren sudos paš ňikaste buter, ale šunen avri sakones
jednakones, či oda ela cikno abo baro manuš. Ňikastar tumen ma daran,

bo o sudos hin le Devleskro! Te na džanena te rozsudzinel korkore, aven oleha ke ma a me oda rozsudzinava.‘
18 Akor tumenge phenďom savoro, so kampel te kerel.“

Pal o murša, so predikhle e phuv

19 „Paľis pes mukľam te džal dureder le verchostar Choreb a phirahas pal odi bari the strašno pušťa, sava dikhľan pro drom, sar džahas ko Amorejika brehi, avke sar amenge oda prikazinďa o RAJ, amaro Del, a dogeľam dži paš e Kadeš-Barnea.
20 Ode tumenge phenďom: ‚Doavľan ko Amorejika brehi, save amenge del o RAJ, amaro Del.
21 Dikhen, o RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, so hiňi anglal tumende. Džan, zalen la, avke sar tumenge prikazinďa o RAJ, o Del tumare dadengro! Ma daran a ma izdran!‘
22 Akor tumen savore avľan ke ma kaleha: ‚Bičhavas anglal muršen, save džana te predikhel e phuv, hoj amenge te phenen, save dromeha kampel te džal a andre save fori džaha te bešel.‘
23 Oda, so kamľan, mange sas pre dzeka, vašoda maškar tumende kidňom avri dešuduje (12) muršen, po jekhes andral dojekh kmeňos.
24 On pes mukle te predikhel odi phuv, gele upre pro brehi a doavle dži andre dolina Eškol a predikhle la.
25 Paľis amenge ola murša ande ovocje, so odarik ile, a phende amenge: ‚Odi phuv, so amenge del o RAJ, amaro Del, hiňi lačhi.‘ “

Pal o napačaben le manušengro

26 „Ale vzburinďan tumen a na geľan odi phuv te zalel, sar tumenge prikazinďa o RAJ, tumaro Del.
27 Reptinenas andre tumare stani a vakerenas: ‚O RAJ amen iľa avri andral o Egipt ča vašoda, hoj amen te del le Amorejčanenge andro vasta a te murdarel amen.
28 Kaj oda amen džas? Daras pes, bo amare phrala amenge kerde tele e dzeka, sar phende: „O manuša ode hine zoraleder the učeder amendar a lengre fori hine zorale the ohradzimen dži o ňebos. Dikhľam ode the le obren, le Anakoskre potomken.“ ‘
29 Akor tumenge phenďom: ‚Ma daran lendar a ma izdran!
30 O RAJ, tumaro Del, savo džal angle tumende, pes marela vaš tumenge, avke sar oda furt kerelas andro Egipt angle tumare jakha
31 a the pre pušťa. Ode dikhľan, hoj o RAJ, tumaro Del, tumen ľidžalas avke sar o dad peskre čhas, pal calo drom, medik na avľan pre kada than.‘
32 No the avke na pačanas le RAJESKE, tumare Devleske,
33 savo angle tumende džalas rači sar o jagalo slupos a dživese sar e chmara, hoj prekal tumare tabora te arakhel thana a hoj tumenge te sikavel o drom, pal savo te džal.
34 Sar o RAJ šunďa, so tumen vakerenas, choľisaľiľa a la veraha diňa lav:
35 ‚Andral kada nalačho pokoleňje ňiko na džala andre kadi lačhi phuv, pal savi la veraha diňom lav, hoj la dava tumare dadenge.
36 Ča o Kaleb, o čhavo le Jefunoskro, džala andre. Ov mange sas cale jileha verno. Leske the leskre potomkenge dava kadi phuv, savi sas te predikhel.‘
37 Vaš tumenge o RAJ choľisaľiľa the pre ma a phenďa: ‚Na džaha andre aňi tu.
38 Džala andre o Jozua, o čhavo le Nunoskro, tiro služobňikos. Zoraľar les, bo ov ľidžala le Izraeliten, hoj te zalen odi phuv, hoj te el lengri.‘

39 Paľis o RAJ phenďa amenge savorenge: ‚Andre odi phuv džana tumare
cikne čhavore, pal save phenenas, hoj ena zaile – tumare čhavore, save
mek adadžives na džanen, so hin lačho a so na. Lenge la dava a on la
zalena.
40 Ale tumen pes visaren a džan pale pre pušťa le dromeha ko Lolo
moros.‘
41 Tumen mange odphenďan: ‚Kerďam binos anglo RAJ. Džas a maras pes
avke, sar amenge prikazinďa o RAJ, amaro Del.‘ Paľis pes sako tumendar
pripravinďa pro mariben a gondoľinďa peske, hoj ela lokes te džal pro
brehengre phuva.
42 Ale o RAJ mange phenďa: ‚Phen lenge, hoj pes te na džan te marel, bo
me na avava lenca a lengre ňeprijaťeľa upral lende zviťazinena.‘
43 Me tumenge oda phenďom, no tumen the avke na šunďan. Vzbur-
inďan tumen le RAJESKRE prikaziske a geľan tumare baripnaha pro
brehengre phuva.
44 Paľis džanas pre tumende o Amorejčana, save bešenas pre ola thana.
Denašenas pal tumende sar o včeli a roztradle tumen le Seirostar dži paš
e Chorma.
45 Sar avľan pale, rovenas anglo RAJ. Ov tumen na šunďa avri a na diňa
pes ke tumende anglal.
46 Vašoda mušinďan te ačhel andro Kadeš ajci but časos, keci ode
dživenas.“

2

Pal o drom pre pušťa

1 „Paľis pes visarďam a geľam pre pušťa le dromeha ko Lolo moros, avke
sar mange phenďa o RAJ. But časos phirahas pašal o Seirika brehi.
2 Akor mange o RAJ phenďa:
3 ‚Imar dos phirenas pašal kala brehi, akana džan pro severos.
4 Le manušenge de kada prikazis: „Džan prekal e phuv Seir*, so hiňi
tumare phraleskri le Ezavoskri the leskre potomkengri. On tumendar
darana,
5 ale den tumenge pozoris, hoj tumen te na chuden lenca te marel, bo
lengra phuvatar tumenge na dava aňi sikrica. O Seirika brehi diňom le
Ezavoske the leskre potomkenge.
6 Lendar cinena o chaben the o paňi, hoj tumen te el so te chal a so te
pijel.
7 Se o RAJ, tumaro Del, tumen požehňinelas andre savoreste, so kerenas.
Ov pes pal tumende starinelas, sar phirenas pal kadi bari pušťa. O
RAJ, tumaro Del, hino tumenca imar saranda (40) berš a ňič tumenge na
chibaľinelas.“ ‘
8 Pregeľam pašal amare phrala, pašal o potomki le Ezavoskre, save bešen
andro Seir. Džahas pal o drom Araba, so chudel pro juhos paš o Elat the
paš o Ecjon-Geber, a paľis pes visarďam pre pušťakro drom, so džal andro
Moab.
9 Akor mange o RAJ phenďa: ‚Ma dža pro Moabčana a ma muk tut lenca
andro mariben, bo lengra phuvatar tumenge na dava ňič. O foros Ar
diňom lenge, le Lotoskre potomkenge.‘
10 (Angloda ode bešenas o baro narodos o Emimčana – o manuša, so sas
igen uče, ajse uče sar o Anaka.

---

* **2:4** Oda hin o Edom.

11 Le Emimčanen the le Anaken o narodi džanen avke sar le Refajen, ale
o Moabčana len vičinen Emimčana.
12 Angloda the o Choričana bešenas andro Seir, ale o potomki le
Ezavoskre len odarik tradle het, murdarde len avri a ačhile te bešel pre
lengre thana, avke sar oda kerde o Izraeliti andre phuv, so lenge diňa o
RAJ.)
13 O RAJ amenge mek phenďa: ‚Akana ušťen a predžan prekal e dolina
Zered.‘ Avke la pregeľam.
14 Tranda the ochto (38) berš amenge ľikerďa o drom andral e Kadeš-
Barnea dži akor, sar pregeľam e dolina Zered. Akor imar mule avri savore
maribnaskre murša andral oda calo pokoleňje avke, sar lenge iľa vera o
RAJ.
15 O vast le RAJESKRO džalas pre lende, medik savoredžene na mule
avri.
16 Sar le manušendar mule avri savore maribnaskre murša,
17 o RAJ mange phenďa:
18 ‚Adadžives predžaha prekal e moabiko phuv paš o foros Ar.
19 Sar aveha pašes paš e phuv le Amončanengri, ma dža pre lende a ma
muk tut lenca andro mariben, bo lengra phuvatar tut na dava ňič. Odi
phuv diňom lenge, le Lotoskre potomkenge.‘
20 (Kadi phuv o manuša lenas sar le Refajengri, bo on ode angloda
bešenas. O Amončana len vičinenas Zamzumčana.
21 On sas baro narodos – manuša, so sas igen uče, ajse uče sar o Anaka
– ale o RAJ len zňičinďa, hoj o Amončana odi phuv te zalen a te bešen ode.
22 O RAJ avke kerďa the le Edomitenge, le Ezavoskre potomkenge, save
bešen andro Seir. O Raj zňičinďa le Choričanen, hoj o Edomiti te zalen odi
phuv, a avke ode bešen dži adadžives.
23 Le Avičanen, save bešenas andro gava dži paš e Gaza, murdarde avri
o Kaftorčana, save avle pal o ostrovos Kaftor†, a chudle te bešel andre
lengri phuv.)“

O kraľis Sichon domardo

24 „Sar imar predžahas prekal e phuv Moab, o RAJ amenge phenďa:
‚Akana ušťen, džan a predžan e dolina Arnon! Diňom tumenge andro
vasta le amorejike kraľis Sichon andral o foros Chešbon the leskri phuv.
Chuden te zalel leskri phuv a džan pre leste!
25 Kale dživesestar kerava, hoj savore narodi tel o ňebos tumendar te
daran a sako tumendar te izdral daratar, sar pal tumende šunela.‘
26 Akor bičhaďom le muršen pal e pušťa Kedemot ko chešboňiko kraľis
Sichon kale lavenca:
27 ‚Domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Džaha ča pal o drom a
na džaha pal oda drom tele, aňi pre jekh sera aňi pre aver.
28 O chaben, so chaha, the o paňi, so pijaha, tumendar cinaha vaš o love.
Ča amen muk te predžal,
29 avke sar amenge prekal peskre phuva domukle te predžal o potomki
le Ezavoskre andral o Seir, the o Moabčana andral o Ar, medik na predžaha
o Jordan andre phuv, so amenge dela o RAJ, amaro Del.‘
30 Ale o chešboňiko kraľis Sichon amenge na kamľa te domukel te predžal
prekal peskri phuv. Bo o RAJ, amaro Del, leske zoraľarďa o jilo, hoj tumenge
les te del andro vasta, avke sar oda hin the adadžives.
31 O RAJ mange phenďa: ‚Dikh, chudňom tuke te del andro vasta le
Sichon the leskri phuv. Dža a chude la te zalel.‘

† **2:23** Oda hin e Kreta.

32 Akor o Sichon savore peskre muršenca avľa pre amende pro mariben
paš o Jahac.
33 O RAJ, amaro Del, les diňa amenge andro vasta a amen murdarďam
les, leskre čhaven the savore leskre muršen.
34 Akor zaiľam a zňičinďam savore leskre fori. Murdarďam savore
muršen, romňijen the čhaven. Ňiko amenge našťi denašľa.
35 Andral ola fori, so zaiľam, peske mukľam ča o dobitkos the o vzacna
veci.
36 O RAJ, amaro Del, amenge pomožinďa te zalel savore fori le Aroerostar,
so hino paš e dolina Arnon, dži paš o Gilead. Ňisavo foros prekal amende
na sas dos zoralo.
37 Ale na geľam paš e amoňiko phuv, aňi paš o brehos paš o paňi Jabok,
aňi paš o fori pro brehi abo avrether, kaj amenge o RAJ zakazinďa te džal.“

3

O kraľis Og domardo

1 „Paľis pes odarik visarďam a džahas le dromeha ko Bašan pro severos,
kaj kraľinelas o Og. Ov caľa peskra armadaha avelas pre amende pro
mariben paš o foros Edrej.
2 Ale o RAJ mange phenďa: ‚Ma dara tut lestar, bo me tuke diňom andro
vasta les, caľi leskri armada the leskri phuv. Ker leha avke, sar kerďal le
amorejike kraľiha, le Sichonoha, andral o Chešbon.‘
3 O RAJ, amaro Del, amenge diňa andro vasta le kraľis Og the caľa leskra
armada. Murdarďam len a ňiko amenge našťi denašľa.
4 Akor zaiľam savore leskre šovardeš (60) fori the caľi phuv Argob, kaj
kraľinelas o bašaňiko kraľis Og. Na sas foros, savo na zaiľamas.
5 Savore ole ohradzimen foren sas uče muri, brani the zavori, ale sas the
but ajse fori, kaj na sas muri the brani.
6 Zňičinďam savore fori a murdarďam savore muršen, džuvľen the
čhavoren, avke sar kerďam andro fori le Sichonoskre, le chešboňike
kraľiskre.
7 Andral ola fori peske zaiľam savoro dobitkos the o vzacna veci.
8 Avke andre oda časos iľam e phuv la dolinatar Arnon dži paš o verchos
Chermon le duje Amorejčanengre kraľenge, save bešenas vichodňe le
Jordanostar.
9 (O Sidončana vičinen o verchos Chermon Sirjon a o Amorejčana Senir.)
10 Zaiľam caľi phuv le Ogoskri: o fori pre rovina, calo Gilead the calo
Bašan dži paš o fori Salcha the Edrej pro vichodos.
11 (O kraľis Og sas posledno le Refajendar. Leskro mochto* hino thodo
andro amoňiko foros Raba. Hino kerdo le barestar†, štar metri džinďardo
the duj metri buchlo.)“

O rozďeleňje la phuvakro pro vichodos

12 „Sar zaiľam kadi phuv, diňom le kmeňoske Ruben the Gad e phuv
pro severos le Aroerostar, so hiňi paš e dolina Arnon, a jepaš le brehengra
phuvatar le Gileadostar peskre forenca.
13 Le jepaš kmeňoske Menaše diňom o jepaš kotor le Gileadostar, the
calo Bašan, so hin o kraľišagos le Ogoskro. Oda hin caľi phuv Argob.
Calo Bašan angloda vičinenas e phuv le Refajengri.

---

* **3:11** Abo: leskro hadžos † **3:11** Abo: le trastestar

14 O Jair andral o kmeňos Menaše zaiľa caľi phuv Argob dži paš e
gešuriko the e maachaťiko phuv andro Bašan a diňa lenge nav pal peste –
Chavot-Jair‡. Avke oda hin dži adadžives.
15 Le Machiroske diňom o Gilead.
16 Le kmeňenge Ruben the Gad diňom kotor le Gileadostar dži paš e
dolina Arnon. O maškar la dolinakro sas e južno hraňica lengra phuvakri
a e severno hraňica sas o paňi Jabok, so hin e hraňica le Amončanenca.
17 E zapadno hraňica kale trine kmeňengre sas o Jordan andre dolina
Araba, le Kineretostar§ dži paš o Londo moros* tel o verchos Pisga pro
vichodos.
18 Paľis lenge prikazinďom:
,O RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, hoj la te zalen. Savore
murša, save šaj džan andro mariben, mi predžan prekal o Jordan
vizbrojimen angle peskre Izraeloskre phrala.
19 Ča tumare romňija, tumare čhave the tumaro dobitkos – džanav, hoj
tumen hin but dobitkos – šaj ačhen andre tumare fori, so tumen diňom.
20 Pomožinen tumare phralenge, medik lenge o RAJ na dela te dživel
andro smirom avke sar tumenge, medik na zalena e phuv, so lenge del
o RAJ pro zapados le Jordanostar. Sar la zalena, šaj tumen pale visaren
andre phuv, savi tumenge diňom.‘
21 Le Jozuaske prikazinďom: ,Pre tire jakha dikhľal, so kerďa o RAJ,
tumaro Del, kale duje kraľenge. Avke kerela o RAJ savore kraľišagenca,
khatar tu predžaha.
22 Ma daran tumen lendar, bo o RAJ, tumaro Del, pes korkoro marela vaš
tumende.‘
23 Andre oda časos igen man modľinavas:
24 ,Ó, Adonaj, RAJEJA, tu chudňal te sikavel tire služobňikoske, savo sal
baro the zoralo. Či hin mek varekhaj pro ňebos vaj pre phuv ajso del, savo
kerďahas ajse bare the zorale skutki sar tu?
25 Mangav tut, muk man te predžal te dikhel odi lačhi phuv, so hiňi pal
o paňi Jordan, odi šukar brehengri phuv the o Libanon.‘
26 Ale o RAJ pre ma vaš tumende choľisaľiľa a na šunďa man avri. Phenďa
mange: ,Imar dos! Ma vaker mange buter pal oda.
27 Dža upre pro verchos Pisga a rozdikh tut mištes pro severos, pro juhos,
pro vichodos the pro zapados. Dikheha oda tire jakhenca, ale o Jordan na
predžaha.
28 Phen le Jozuaske, so te kerel, povzbudzin les a de les zor. Ov anglal
kala manuša predžala o Jordan a andro ďeďictvos lenge rozďelinela odi
phuv, so tu dikheha.‘
29 Paloda ačhiľam andre dolina paš o foros Bet-Peor.“

4

O prikazis te šunel o zakonos

1 „Akana, Izraelona, šun o prikazi the o zakoni, so tumen sikavav te
doľikerel, hoj te dživen a te džan te zalel e phuv, so tumen del o RAJ, o Del
tumare dadengro.
2 Ma dothoven ňič ke oda, so tumenge prikazinav, aňi ma odlen, ale
doľikerena o prikazi le RAJESKRE, tumare Devleskre, so angle tumende
thovav.

‡ **3:14** Oda hin le Jairoskre gavora. § **3:17** Oda hin o Galilejsko moros. * **3:17** Oda hin o Mulo moros.

3 Pre tumare jakha dikhľan, so o RAJ kerďa paš o verchos Peor, sar
murdarďa dojekhes, ko lašarelas la modla Baal-Peor.
4 Ale tumen, ko sanas pačivale le RAJESKE, adadžives mek dživen.
5 Dikhen, sikavavas tumen o prikazi the o zakoni avke, sar mange
prikazinďa o RAJ, miro Del, hoj len tumen te doľikeren the andre odi phuv,
so džan te zalel.
6 Mištes len doľikeren, bo oda avre narodenge sikavela tumaro
goďaveripen the achaľuvipen. Bo sar on šunena pal savore prikazi the
zakoni, phenena: ‚Kada baro narodos hino čačes igen goďaver.‘
7 Hin varekhaj ajso baro narodos, kaske lengre devla ulehas avke pašes,
sar amenge hin o RAJ, amaro Del, kana ča ke leste vičinas?
8 Hin varesave bare narodos ajse spravodľiva prikazi the predpisi, sar
hin andre kada calo zakonos, so tumenge adadžives me dav?
9 Dodikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren, so pre peskre jakha
dikhľan, a hoj oda te na našľol andral tumare jile, medik dživena. Sikaven
pal oda tumare čhaven the le čhavengre čhaven.
10 Leperen tumenge pro džives, sar ačhenas paš o verchos Choreb* anglo
RAJ, angle tumaro Del, sar mange phenďa: ‚An jekhetane savore mire
manušen, hoj te šunen mire lava a te sikľon man te del pačiv pal calo
lengro dživipen a te sikaven the lengre čhaven oda te kerel.‘
11 Sar akor geľan a ačhenas anglo verchos, so sas zaučhardo la bara kaľa
chmaraha a e jag labolas dži o ňebos,
12 o RAJ tumenca vakerelas andral e jag. Šunďan les te vakerel, ale na
dikhľan les; šunďolas ča leskro hangos.
13 Akor tumenge phenďa peskri zmluva, so prikazinďa, hoj la te
doľikeren: o Deš prikazaňja, so pisinďa pro duj barune tabli.
14 Akor mange o RAJ prikazinďa, hoj tumen te sikavav o prikazaňja the
o zakoni, hoj len te doľikeren andre phuv, savi džan te zalel.
15 Oda džives, sar o RAJ vakerelas tumenca andral e jag pro verchos
Choreb, na dikhľan ňisavi podoba, vašoda dikhen pre oda,
16 hoj te na keren binos: Ma keren ňisavi modlengri podoba, aňi podoba
le muršeskri, aňi la džuvľakri,
17 aňi podoba ňisave džviroskri, so hin pre phuv, aňi podoba le
čiriklengri, so ľecinen pro ňebos,
18 aňi podoba le džvirendar, so pes cirden pal e phuv, aňi podoba le
ňisave ribengri, so hin andro paňi.
19 A sar dikhena upre pro ňebos a dikhena o kham, o čhonoro the o
čercheňa – savoro, so hin andro ňebos – ma den tumen te scirdel, hoj
tumen lenge te klaňinen a te lašaren len. Se o RAJ, tumaro Del, len diňa
savore narodenge tel calo ňebos.
20 Ale tumen o RAJ zachraňinďa andral o Egipt, andral o jagalo bov. Iľa
tumen avri, hoj te aven leskre manuša, avke sar oda hin the adadžives.
21 Vaš tumenge pre ma o RAJ choľisaľiľa a iľa vera, hoj na predžava o
Jordan a na džava andre odi lačhi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del,
andro ďeďictvos.
22 Me merava andre kadi phuv. Na predžava o Jordan, ale tumen
predžana a zalena odi lačhi phuv.
23 Dikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren pre zmluva le RAJESKRI,
tumare Devleskri, savi tumenca phandľa. Ma keren ňisavi podoba la
modlakri, bo o RAJ, tumaro Del, oda tumenge zakazinďa.

---

* **4:10** Oda hin o verchos Sinaj.

24 Se o RAJ, tumaro Del, hino sar e jag, so zlabarel savoro, hino žjarlivo
Del.
25 Sar avena imar but časos andre odi phuv a ela tumen čhave the vnuki,
ma keren binos oleha, hoj tumenge kerena modla varesava podobaha. Bo
oda ela nalačho andro jakha le RAJESKRE a oleha les choľarena.
26 Vičinav adadžives sar švedkos o ňebos the e phuv pre tumende, hoj
sig našľona pal e phuv, te man na šunena. Na dživena igen but andre
phuv pal o Jordan, savi džan te zalel. Avena calkom zňičimen.
27 O RAJ tumen roztradela maškar o narodi a avena ča frima maškar o
narodi, maškar save tumen o RAJ ľidžala.
28 Ode služinena le kaštune the barune devlenge, saven kerďa o manuš
peskre vastenca a save na šunen, na dikhen, na chan aňi na voňinen.
29 Ode rodena le RAJES, tumare Devles, a te les rodena cale tumare jileha
the tumara dušaha, arakhena les.
30 Sar avena andro baro pharipen a kada savoro pes tumenge ačhela,
akor andro posledna dživesa avena pale ko RAJ, ke tumaro Del, a šunena
les.
31 O RAJ, tumaro Del, hino lačhejileskro Del; na omukela tumen aňi
tumen na zňičinela, na bisterela pre zmluva, so phandľa la veraha tumare
dadenca.

O RAJ hino Del

32 Dophučen tumen pal ola čirlatune dživesa, so sas čirla angle tumende,
kanastar o Del stvorinďa le manušes pre phuv; dophučen tumen pal jekh
agor le ňeboskro dži pre aver, či pes vareso kajso baro varekana ačhiľa?
Abo či pal kajso vareso vareko šunďa?
33 Šunďa varesavo narodos le Devles te vakerel andral e jag, avke sar
šunďan tumen, a paľis ačhiľa te dživel?
34 Či iľa avri varesavo del peskre manušen andral aver narodos le
skuškenca, le znameňjenca, le zazrakenca, le maribnaha, le skutkenca
the la bara zoraha, avke sar oda kerďa angle tumare jakha o RAJ, tumaro
Del, andro Egipt?
35 Tumen oda dikhľan, hoj te prindžaren, hoj o RAJ hino Del a aver del
nane, ča ov.
36 Ov tumenge domukľa te šunel peskro hangos andral o ňebos, hoj
tumen te sikavel. Pre phuv tumenge sikaďa e jag a andral e jag šunďan
leskre lava.
37 Ča vašoda, hoj kamelas tumare daden, peske kidňa avri the lengre
potomken. Ov džalas tumenca a peskra bara zoraha tumen iľa avri andral
o Egipt,
38 hoj angle tumende te tradel avri le naroden, so tumendar hine bareder
the zoraleder. Anďa tumen andre lengri phuv a diňa la tumenge andro
ďeďictvos, avke sar oda hin adadžives.
39 Leperen tumenge adadžives a šoha ma bisteren, hoj o RAJ hino Del
pro ňebos the pre phuv. Aver del nane.
40 Doľikeren leskre prikazaňja the zakoni, so tumenge adadžives dav, hoj
tumenge the tumare potomkenge savoro te avel avri a hoj but te dživen
andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del.“

O fori pro garuďipen

41 Akor o Mojžiš diňa trin fori pal o Jordan pro vichodos,
42 hoj ode šaj denašel sako, ko varekas murdarďa, te oda na kamľa te
kerel a na sas leskro ňeprijaťeľis. Te denašľahas ode, ačhiľahas te dživel.

43 Prekal o kmeňos Ruben ela o foros Becer pre pušťa pre uči phuv, prekal
o kmeňos Gad o Ramot andro Gilead a prekal o kmeňos Menaše o Golan
andro Bašan.

O angluno lav pal o zakonos

44 Kada sas o zakonos, so o Mojžiš diňa le Izraelitenge.
45 Kala hine o sveďectva, prikazaňja the zakoni, so o Mojžiš diňa le
Izraelitenge, sar gele avri andral o Egipt
46 a sas pal o Jordan andre dolina paš o Bet-Peor, andre phuv, kaj sas o
amorejiko kraľis Sichon, savo kraľinelas andro Chešbon. O Mojžiš the o
Izraeliti zviťazinde upral leste, sar avle avri le Egiptostar.
47 Zaile leskri phuv the e phuv le kraľiskri Ogoskri andral o Bašan – e
phuv le duje amorejike kraľengri pro vichodos le Jordanostar.
48 Lengre phuva sas le Aroerostar, so hino paš e dolina Arnon, dži paš o
verchos Sirjon (oda hin o Chermon)
49 a cal'i dolina Araba pro vichodos pal o Jordan dži paš o Londo moros
tel o verchos Pisga.

5

O Deš prikazaňja

1 O Mojžiš zvičinďa savore Izraeliten a phenďa:

„Šun, Izraelona, o prikazaňja the o zakoni, save adadžives tumenge
savorenge phenav. Sikľon len a mištes len doľikeren!
2 O RAJ, amaro Del, phandľa amenca pro verchos Choreb* e zmluva.
3 Kadi zmluva na phandľa o RAJ amare dadenca, ale amenca savorenca,
ko sam adadžives kade.
4 O RAJ tumenca vakerelas pro verchos muj-mujeha andral e jag.
5 Me akor ačhavas maškar o RAJ the maškar tumende, hoj tumenge
te phenav leskro lav, bo tumen daranas la jagatar a na geľan upre pro
verchos.
O RAJ phenďa:
6 ‚Me som o RAJ, tiro Del, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o
otroctvos.
7 Na ela tut aver devla, ča jekh me!
8 Na kereha tuke ňisavi modla aňi podoba olestar, so hin upre pro ňebos,
tele pre phuv abo andro paňi telal!
9 Na banďoha anglal lende aňi len na lašareha, bo me som o RAJ, tiro
Del! Som o Del, o žjarlivo Del, savo vaš o bini le dadengre marel le čhaven
dži andro trito the štarto pokoleňje ole dženengre, save man našťi avri
ačhen.
10 Ale o verno kamiben presikavav ezera pokoleňjenge, save man kamen
a doľikeren mire prikazaňja.
11 Na pheneha andral o muj ča avke o nav le RAJESKRO, tire Devleskro,
bo o RAJ marela sakones, ko lela o nav le Devleskro zbitočňe andro
muj!
12 Doľiker o šabat, hoj les te pošvecines, sar tuke prikazinďa o RAJ, tiro
Del!
13 Šov dživesa kereha savori tiri buči,
14 ale eftato džives hin o šabat prekal o RAJ, prekal tiro Del. Na kereha
ňisavi buči aňi tu aňi tire čhave aňi tire čhaja aňi tire sluhi aňi tiro dobitkos

* **5:2** Oda hin o verchos Sinaj.

aňi o cudzincos, savo dživel maškar tumende. Tire sluhi peske mušinen te odpočovinel avke sar tu.
15 Ma bister, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj o RAJ, tiro Del, tut odarik iľa avri peskre zorale vasteha. Vašoda tuke o RAJ, tiro Del, prikazinďa oda džives te doľikerel.
16 De pačiv tira da the tire dades, hoj but te džives andre odi phuv, so tuke dela o RAJ, tiro Del!
17 Na murdareha!
18 Na kereha lubipen!
19 Na čoreha!
20 Na svedčineha klamišagoha pre aver manuš!
21 Tire jakha te na žadinen ňič, so hin avreskro, te na žadinen aňi leskra romňa aňi leskro kher aňi leskri maľa aňi leskre sluhen aňi leskra gurumňa aňi leskre somaris aňi ňič aver, so patrinel avreske!‘

22 Kala lava phenďa o RAJ zorale hangoha savoredženenge pro verchos andral e jag, andral e kaľi chmara a ňič paše na dothoďa. Pisinďa len pro duj barune tabli a diňa len mange.
23 Sar o verchos labolas la jagaha a tumen andral o kaľipen šunďan o hangos, avle ke ma savore tumare fajtakre vodci the phuredera.
24 Phenďan: ‚O RAJ, amaro Del, amenge sikaďa peskri slava the zor a amen šunďam leskro hangos, so avelas avri andral e jag. Adadžives dikhľam, hoj o manuš šaj dživel, kajte leha vakerďa o Del.
25 Soske amen akana te meras? Se adi bari jag amen chala. A te dureder šunaha o hangos le RAJESKRO, amare Devleskro, meraha.
26 Šunďa vareko aver o hangos le džide Devleskro andral e jag avke sar amen a ačhiľa te dživel?
27 Vašoda dža pašeder, Mojžiš, a šun savoro, so vakerela o RAJ, amaro Del. Paľis amenge pheneha savoro, so tuke o RAJ, amaro Del, phenela, a amen oda šunaha a keraha.‘
28 O RAJ šunďa tumare lava a phenďa mange: ‚Šunďom o lava kale manušengre, sar tuha vakerenas. Savoro phende mištes.
29 Ko lenge oda thoďa pro jilo? Te len uľahas furt ajso jilo, hoj mandar te daran a te doľikeren savore mire prikazaňja the zakoni calo dživipen, hoj lenge the lengre čhavenge furt te avel savoro avri.
30 Akana dža a phen lenge, hoj te džan andre peskre stani.
31 Ale tu ač kade paš mande a me tuke phenava savore prikazaňja the zakoni. Sikav le manušen, hoj len te doľikeren andre phuv, so lenge dav, hoj te el lengri.‘
32 Izraelitale, den tumenge pozoris pre oda, hoj te doľikeren savoro, so tumenge prikazinďa o RAJ, tumaro Del. Ma visaren tumen lestar aňi pre jekh sera aňi pre aver.
33 Doľikeren savoro, so tumenge o RAJ, tumaro Del, phenďa, hoj tumenge te avel savoro avri a hoj but berš te dživen andre phuv, savi zalena.“

6

Te kamel le RAJES

1 „O RAJ, tumaro Del, mange prikazinďa, hoj tumen te sikavav kala prikazaňja the zakoni, hoj len te doľikeren andre odi phuv, savi džan te zalel pal o Jordan.

2 Te kamen but te dživel andre odi phuv, tumen, tumare čhave the
tumare vnuki mušinen calo dživipen te del pačiv le RAJES a te doľikerel
leskre prikazaňja the zakoni.
3 Akor šun, Izraelona, a ker savoro pre oda, hoj len te doľikeres. Paľis
tuke avela savoro avri andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos, a ačhela
tutar baro narodos, sar tut diňa lav o RAJ, o Del tumare dadengro.
4 Šun, Izraelona! O RAJ hin amaro Del, o RAJ hino jekh.
5 Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral caľi tiri duša
the andral caľi tiri zor.
6 Kala lava, so tuke adadžives dav, ľikereha andre tiro jilo
7 a sikaveha len tire čhaven; vakereha pal lende, sar bešeha andre tiro
kher, sar džaha pro drom, sar džaha te pašľol the sar ušťeha.
8 Priphand tuke len pro vast sar znameňje a pro čekat sar leperiben.
9 Pisin len pro zarubňi tire khereskre the pre tire brani.
10 Sar tut o RAJ, tiro Del, ľidžala andre phuv, pal savi la veraha diňa lav
tire dadenge – le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske –, hoj tuke
dela kadi phuv le lače the bare forenca, save tu na ačhaďal;
11 o khera pherdžarde savore lačhipenenca, save andre na thoďal; o
chaňiga, save na kopaľinďal avri; o viňici the o olivova sadi, save na
sadzinďal. Sar olestar chaha a čaľoha,
12 dikh mištes pre oda, hoj te na bisteres pro RAJ, savo tut iľa avri andral
o Egipt, andral o otroctvos.
13 Dara tut le RAJESTAR, tire Devlestar, leske služin a le vera ča andre
leskro nav.
14 Ma lašar avre devlen, le devlen andral aver narodi, save hine pašal
tu.
15 Bo o RAJ, tiro Del, savo hino maškar tumende, hino žjarlivo Del, a te
kada kereha, choľisaľola a khosela tut tele pal e phuv.
16 Ma pokušinen le RAJES, tumare Devles, avke sar oda kerďan andre
Massa!
17 Dikhen mištes pre oda, hoj te doľikeren o prikazaňja the o zakoni, so
tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
18 Ker oda, so hin lačho the čačo anglo RAJ, hoj tuke te avel savoro avri,
sar džaha te zalel odi lačhi phuv, pal savi o RAJ diňa lav la veraha tumare
daden,
19 a hoj te trades avri tumare ňeprijaťeľen, avke sar o RAJ phenďa.
20 Te varekana tutar phučela tiro čhavo: ‚Soske tumenge o RAJ, amaro
Del, diňa te doľikerel ola prikazaňja the zakoni?‘
21 phen leske: ‚Samas otroka le Faraonoskre andro Egipt, ale o RAJ amen
odarik ľigenďa avri peskre zorale vasteha.
22 O RAJ angle amare jakha kerďa bare the strašna znameňja the zazraki
pre calo Egipt, pro Faraonos the pre calo leskro kher.
23 Iľa amen odarik avri, hoj amen te anel a te del amenge e phuv, pal
savi diňa lav la veraha.
24 O RAJ, amaro Del, amenge prikazinďa, hoj te doľikeras savore zakoni
a te das les pačiv, hoj amenge te el furt mištes a hoj amen te ľikerel paš o
dživipen avke sar adadžives.
25 Te doľikeraha kala savore zakoni anglo RAJ, amaro Del, avke sar
amenge prikazinďa, ela oda amaro spravodľišagos.‘ “

7

O Izraeliti mušinen te tradel avri le naroden andral o Kanaan

1 „Sar tut o RAJ anela andre phuv, so džas te zalel, a tradela avri anglal
tute but naroden: le Amorejčanen, le Chetitanen, le Girgašejen, le Chivijen,
le Perizejen, le Kanaančanen the le Jebusejen, efta naroden tutar bareder
the zoraleder,
2 a sar tuke len o RAJ dela andro vasta a domareha len, mušines te
murdarel savore manušen. Ma ker lenca ňisavi zmluva a ma presikav
lenge o jileskeriben.
3 Ma av lenca veraduno, ma len lengre čhaven tire čhajenge abo lengre
čhajen tire čhavenge.
4 Bo te oda kereha, ta odcirdena tire čhaven le RAJESTAR, hoj te lašaren
avre devlen. A o RAJ pre tumende igen choľisaľiľahas a sig tumen
zničinďahas.
5 Vašoda lenge keren kada: Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta bara
phageren, o kaštune slupi la Ašerakre čhinen tele a lengre avričhinde
modli zlabaren.
6 Se tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. O RAJ
peske tumen kidňa avri, hoj te aven leskre vzacna manuša maškar savore
narodi pre phuv.
7 O RAJ peske tumen na zakamľa a na kidňa avri vašoda, hoj sanas buter
sar aver narodi, se sanas nekcikneder maškar o narodi pre phuv.
8 O RAJ tumen iľa avri a cinďa avri peskre zorale vasteha andral o
otroctvos, andral o vast le Faraonoskro, le egiptske kraľiskro, vašoda, bo
tumen o RAJ kamelas a doľikerďa o lav, so la veraha diňa tumare daden.
9 Vašoda džan, hoj ča o RAJ, tiro Del hino Del, verno Del, savo doľikerel
peskri zmluva the peskro kamiben dži o ezeros pokoleňja olenge, ko les
kamen a doľikeren leskre prikazaňja.
10 Oles, ko les našťi avri ačhel, potrestinel a zňičinel. O RAJ na ela jileskro
ke oda dženo, ko les našťi avri ačhel, ale takoj les vaš oda potrestinela.
11 Vašoda doľiker o prikazaňja the o zakoni, so tuke adadžives dav.“

O požehnaňja prekal ola, ko šunen

12 „Te šunena, doľikerena a dživena pal kala zakoni, o RAJ, tumaro Del,
tumenca doľikerela e zmluva a presikavela tumenge o verno kamiben,
avke sar la veraha diňa lav tumare daden.
13 Kamela tumen, žehňinela tumenge a rozmnožinela tumen.
Požehňinela tumen avke, hoj tumen ela but čhave, but uľipen pre
maľa, zrnos, mol, olivovo olejos, but dobitkos the bakre andre odi phuv,
pal savi la veraha diňa lav, hoj la dela tumare dadenge.
14 Avena požehňimen buter sar aver narodi. Na ela maškar tumende
ajso murš aňi džuvľi, saven našťi avel čhave, aňi ajso dobitkos, saveske
našťi uľon cikne.
15 O RAJ tumen chraňinela savore nasvaľibenendar a na domukela pre
tumende ňisavo nasvaľiben ole džungale nasvaľibenendar, so dikhľan
andro Egipt, ale domukela len pre sakoneste, ko tumen našťi avri ačhen.
16 Zňičinen dojekhe narodos, saves o RAJ dela andre tumare vasta. Ma
presikaven lenge ňisavo jileskeriben aňi ma lašaren lengre devlen, bo oda
uľahas prekal tumende pasca!
17 Ma gondoľinen tumenge: ‚Sar šaj tradas avri kale naroden? Se hine
zoraleder amendar!‘
18 Ma daran lendar! Leperen tumenge pre oda, so kerďa o RAJ, tumaro
Del, le Faraonoske the cale Egiptoske.
19 Tumen korkore dikhľan, sar o RAJ peskre zorale vasteha kerďa ola
bare zazraki the znameňja, savenca tumen o RAJ, tumaro Del, ľigenďa

avri andral o Egipt. O RAJ kerela avke the le narodenca, savendar akana daran.
20 A o RAJ pre lende bičhavela the le sršňen, medik na merena avri ola,
ko ačhile a garude pes tumenge.
21 Vašoda tumen lendar ma daran, bo tumenca hino o RAJ, tumaro Del.
Ov hino baro a lestar pes kampel te daral.
22 O RAJ, tumaro Del, anglal tumende tradela avri ole naroden jekh pal
aver. Našťi len zňičinena savoren jekhvareste, hoj pes te na rozmnožinen
pre tute o dziva džviri.
23 O Raj tumenge dela tumare ňeprijaťeľen a kerela maškar lende baro
zmetkos, medik na ena zňičimen.
24 Dela tumenge andro vasta lengre kraľen, murdarena len a khosena
lengre nava tele pal e phuv. Ňiko tumen na zaačhavela; zňičinena savoren.
25 Lengre kaštune devloren zlabaren andre jag. Ma kamen lengro rup
aňi somnakaj, so hin pre lende. Ma len tumenge ola veci, hoj tumen te na
zachuden andre pasca, bo ola veci džungľon le RAJESKE, tumare Devleske.
26 Ma len tumenge ola veci andro khera, hoj te na peren andro
prekošiben avke sar the on. Igen tumenge mi džungľon, bo hine prekošle.“

8

O Mojžiš leperel, sar pes o RAJ starinelas pal o Izrael pre pušťa

1 „Doľikeren pačivalones dojekh prikazis, so tumenge adadžives phenav,
hoj te dživen, hoj tumen te avel but čhave a te džan te zalel e phuv, pal
savi diňa lav la veraha o RAJ tumare daden.
2 Leper tuke, Izraelona, pre savore droma, sar tut o RAJ, tiro Del, ľidžalas
saranda (40) berš pal e pušťa, hoj tut te pokorinel a te skušinel, hoj te
sprindžarel, so tut hin andro jilo, či doľikereha leskre prikazaňja, abo na.
3 Pokorinelas tut a domukelas, hoj te bokhaľos, ale paľis tut čaľarelas
la mannaha, savi na prindžarehas aňi tu aňi tire dada. Aleha tut o RAJ
sikavelas, hoj o manuš na dživel ča le marestar, ale dojekhe lavestar, so
avel avri andral o muj le RAJESKRO.
4 Tel kala saranda berš tuke o gada na čhingerisaľile a aňi o pindre na
šuvľile.
5 Le tuke andro jilo, hoj tut o RAJ, tiro Del, bararel avri avke, sar o dad
bararel avri peskre čhas.
6 Doľiker o prikazi le RAJESKRE, tire Devleskre; phir pal leskre droma a
dara lestar!
7 Se o RAJ, tiro Del, tut ľidžal andre lačhi phuv, kaj hin but paňa, chaňiga
the prameňa, so aven avri andral o dolini the andral o verchi;
8 andre phuv, kaj hin e pšeňica, o jačmeňis, o viňici, o figovňika, o
granatoskre phaba, o olivovo olejos the o medos;
9 andre phuv, kaj hin furt maro a ňič tuke na chibaľinela; kaj andro bara
hin o trast a o verchi hine pherde le meďoha.
10 Sar chaha a čaľoha, paľiker le RAJESKE, tire Devleske, vaš odi lačhi
phuv, so tut diňa.“

Te leperel peske pro RAJ

11 „Den tumenge pozoris, hoj te na bisteren pro RAJ, pre tumaro Del, hoj
te doľikeren leskre prikazi the o zakoni, so tumenge adadžives dav.
12 Sar imar čaľona a ačhavena tumenge o šukar khera, andre save
bešena;

13 sar tumen ela but dobitkos the bakre, rup the somnakaj, a sar pes
tumenge rozmnožinela savoro, so tumen hin,
14 akor ma ačhen barikane andro jile a ma bisteren pro RAJ, pre tumaro
Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
15 Ov tumen ľidžalas pal e bari the strašno pušťa, kaj hine o jedovata
sapa the o škorpijona, the pal o šuko than bi o paňi a diňa tumen o paňi
andral e zoraľi skala.
16 Pre pušťa tumen čaľarelas la mannaha, savi na prindžarenas tumare
dada. Ov tumen pokorinelas a skušinelas, hoj tumenge paľis te presikavel
o lačhipen.
17 Vašoda tumenge šoha ma gondoľinen: ‚Kada barvaľipen dochudňam
peskre vastenca the peskra zoraha.‘
18 Leperen tumenge pro RAJ, pre tumaro Del, bo ov tumen del zor te
dochudel o barvaľipen, hoj te doľikerel e zmluva, so la veraha phandľa
tumare dadenca, avke sar oda hin the adadžives.
19 Ale te bisterena pro RAJ, pre tumaro Del, a visaľona ke aver devla,
lašarena len a služinena lenge – adadžives tumenge phenav, hoj čačes
merena.
20 Avke sar o narodi, saven tumaro Del murdarela angle tumende,
avke the tumen merena, bo na šunenas o hangos le RAJESKRO, tumare
Devleskro.“

9

Soske o RAJ del e phuv le Izraeloske

1 „Šun, Izraelona, adadžives predžaha prekal o Jordan, hoj te zňičines
le naroden, so hine tutar bareder the zoraleder, a te zales lengre fori, so
hine zorale the ohradzimen dži o ňebos.
2 O manuša, le Anakoskre potomki, hine zorale the bare! Džanes pal
lende a šunďal, so pes pal lende vakerel: ‚Ko pes šaj ačhavel le Anakenge?‘
3 Vašoda dikheha, hoj o RAJ, tiro Del, džala anglal tute sar e jag, so
zlabarel savoro. Ov len zňičinela a pokorinela anglal tute; sar pre lende
džaha, tradeha len avri a sig len zňičineha, avke sar tuke phenďa o RAJ.
4 Sar len o RAJ, tiro Del, anglal tute tradela avri, paľis tuke ma gondoľin:
‚O RAJ man anďa te zalel kadi phuv, bo som čačipnaskro.‘ Bo o RAJ len
anglal tute tradela avri vašoda, bo on hine binošna the nalače.
5 Oda nane vaš tiro spravodľišagos aňi vaš oda, hoj keres mištes, ale
vaš lengro nalačhipen tuke o RAJ del lengri phuv, bo kamel te doľikerel
o lav, so la veraha diňa tire dadenge, le Abrahamoske, le Izakoske the le
Jakoboske.
6 Akor džan, hoj na vaš tiro spravodľišagos tuke o RAJ del kadi lačhi
phuv, hoj la te zales. Se tu sal zoralejileskro narodos, so na kamel te šunel.“

O Mojžiš leperel le manušenge lengre vzburi

7 „Leperen tumenge a šoha ma bisteren, sar pre pušťa choľarenas le
RAJES, tire Devles. Vzburinenas tumen pro RAJ akorestar, sar avľan avri
andral o Egipt, dži akor, medik na doavľan pre kada than.
8 Choľarďan le RAJES pro verchos Choreb – avke choľisaľiľa, hoj tumen
kamľa te murdarel avri.
9 Sar geľom pro verchos, hoj te prelav o barune tabli la zmluvakre, so
o RAJ tumenca phandľa, ačhiľom pro verchos saranda (40) dživesa the
saranda rača. O maro na chavas a o paňi na pijavas.

10 O RAJ mange diňa duj barune tabli, pre save sas le Devleskre angušteha pisimen savore lava, so tumenge o RAJ phenďa pro verchos
andral e jag andre oda džives, sar tumen zgeľan.
11 Pal o saranda dživesa the saranda rača mange o RAJ diňa duj barune
tabli, o tabli la zmluvakre.
12 O RAJ mange phenďa: ‚Ušťi, sig dža tele, bo tire manuša, saven anďal
avri andral o Egipt, keren namištes. Igen sig pes visarde le dromestar, so
lenge prikazinďom; kerde peske e modla.‘
13 A o RAJ mange mek phenďa: ‚Dikhav, hoj kala manuša hine čačes
zoralejileskre a na kamen te šunel.
14 Muk man, hoj len te zňičinav a te khosav lengro nav pal e phuv. Ale
tutar kerava narodos zoraleder the bareder lendar.‘
15 Avke man visarďom a džavas tele pal o verchos, medik o verchos
labolas la jagaha. Andro vasta mande sas o duj barune tabli la zmluvakre.
16 A sar dikhavas, dikhľom, hoj kerďan binos anglal o RAJ, anglal tumaro
Del. Kerďan tumenge la somnakuňa modla, la gurumňora. Sig tumen
visarďan le dromestar, so tumenge prikazinďa o RAJ, tumaro Del.
17 Avke čhiďom soduj tabli andral mire vasta pre phuv a anglal tumende
len phagerďom.
18 Paľis anglo RAJ peľom pre phuv avke sar angloda a saranda dživesa
the saranda rača na chavas maro a na pijavas paňi vaš savore tumare bini,
so kerďan, sar kerenas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka a choľarďan
les.
19 Daravas man le RAJESKRA bara choľatar, bo choľisaľiľa avke, hoj
tumen kamľa te murdarel avri. No o RAJ man šunďa pale avri.
20 O RAJ sas igen choľamen the pro Aron a kamľa les te murdarel, vašoda
man mangavas the vaš leste.
21 Iľom ola binošna somnakuňa gurumňora, so kerďan, a zlabarďom la
andre jag. Paľis la phagerďom pro kotora a rozpučinďom la, medik latar
na ačhiľa ča prachos. Paľis oda prachos čhiďom andro paňi, so avel tele le
verchostar.
22 Le RAJES choľarďan the andre Tabera, andre Massa the andre Kibrot-
Hataava.
23 Sar tumen o RAJ bičhaďa andral e Kadeš-Barnea, phenďa: ‚Džan a len
tumenge odi phuv, so tumenge dav.‘ Ale vzburinďan tumen pro prikazis le
RAJESKRO, tumare Devleskro; na pačanas leske aňi les na šunenas.
24 Kanastar tumen prindžarďom, furt tumen vzburinenas pro RAJ.
25 Me pašľuvas le mujeha pre phuv anglo RAJ saranda dživesa the rača,
bo phenďa, hoj tumen zňičinela.
26 Ko RAJ man mangavas kavke: ‚Ó, Nekbareder RAJEJA, ma zňičin tiro
ďeďictvos, tire manušen, saven cinďal avri tira bara zoraha a iľal avri
andral o Egipt tire zorale vasteha.
27 Leper tuke pre tire služobňika: pro Abraham, pro Izak the pro Jakob,
a ma dikh pre lengre bini, pre lengro nalačhipen the pre lengre zorale jile,
28 hoj o Egipťana te na phenen: „O RAJ len iľa, hoj len te murdarel pre
pušťa, bo len našťi avri ačhelas a našťi len doanďa andre odi phuv, pal
savi len diňa lav.“
29 Se on hine tiro ďeďictvos, tire manuša, saven iľal avri andral o Egipt
tire vasteha the tira bara zoraha.‘ “

10

O Deš prikazaňja pale pisimen

1 „Akor mange o RAJ phenďa: ‚Rande tuke avri le barestar duj barune
tabli, ajse, sar sas angloda, a av ke ma upre pro verchos. Ker the kaštuňi
archa.
2 Me upre pisinava ola lava, so sas pro ešebna tabli, save phagerďal.
Paľis len thoveha andre archa.‘
3 Avke le akacijoskre kaštestar kerďom e archa a okresinďom duj barune
tabli, ajse, sar sas angloda, a geľom upre pro verchos le tablenca andro
vasta.
4 O RAJ upre pisinďa o lava, so sas pro ešebna tabli, o Deš prikazaňja, so
tumenge diňa pro verchos, sar tumenca vakerelas andral e jag andre oda
džives, sar tumen zgeľan, a paľis len mange diňa.
5 Avke avľom tele pal o verchos a thoďom o tabli andre archa, so kerďom.
Akorestar hine ode, sar mange prikazinďa o RAJ.“

6 (Paloda o Izraeliti odgele le chaňigendar Bene-Jaakan andre Mosera.
Ode muľa o Aron a parunde les. E rašajiko služba preiľa leskro čhavo o
Eleazar.
7 Odarik džanas andre Gudgoda a odarik andre Jotbata, andre phuv, kaj
sas but prameňa the paňa.
8 Akor peske o RAJ kidňa avri o kmeňos Levi, hoj te hordinel e archa
le RAJESKRA zmluvakri, te služinel leske a te žehňinel andre leskro nav,
avke sar oda hin dži adadžives.
9 Vašoda o kmeňos Levi na chudňa ňisavi ďeďično phuv avke sar okla
kmeňi. Korkoro o RAJ hino leskro ďeďictvos, avke sar leske phenďa o RAJ,
tiro Del.)

10 „Me ačhiľom upre pro verchos saranda (40) dživesa the saranda rača
avke sar the angloda. A o RAJ man the akana šunďa avri, bo imar tumen
na kamľa te murdarel avri.
11 Phenďa mange: ‚Ušťi a ľidža le manušen pre lengro drom, hoj te zalen
odi phuv, pal savi phenďom la veraha, hoj la dava tumare dadenge.‘

12 Izraelona, so tutar akana kamel o RAJ, tiro Del? Ča ada, hoj te daras
le RAJESTAR, te phires pal savore leskre droma, te kames les, te služines
leske cale jileha the dušaha
13 a te doľikeres leskre zakoni the prikazaňja, so tuke adadžives dav, hoj
mištes te džives.
14 Le RAJESKRO, tire Devleskro, hin o ňebos the o nekučeder ňebos, e
phuv the savoro, so upre hin.
15 Ale le RAJESKRO kamiben ke tire dada sas ajso zoralo, hoj peske
maškar savore aver narodi kidňa avri lengre potomken, tumen, avke sar
oda hin adadžives.
16 Vašoda akanastar obrezinen tumare jile a preačhen te avel zorale-
jileskre.
17 Se o RAJ, tumaro Del, hino RAJ pre rajende the Del pre devlende.
Hino baro, zoralo the užasno, na chudel paš ňikaste buter a na del pes
te prepočinel.
18 Zaačhel vaš e širota the vaš e vdova, kamel le cudzincos a del les maro
the gada.
19 Vašoda kamen the le cudzincen, bo the tumen sanas cudzinci andro
Egipt.
20 Daran tumen le RAJESTAR, tumare Devlestar, leske služinen, ľikeren
tumen lestar a len vera ča andre leskro nav.

21 Lašaren les, bo ov hino tumaro Del a pre tumare jakha dikhľan ola
bare the užasna zazraki, so prekal tumende kerďa.
22 Sar tumare dada gele andro Egipt, sas eftavardeš (70) džene, ale akana
tumendar o RAJ, tumaro Del, kerďa ajci but sar o čercheňa pro ňebos.“

11

Te kamel a te šunel le RAJES

1 „Kamena le RAJES, tumare Devles, a calo dživipen doľikerena leskre
zakoni, prikazaňja the sikavibena.
2 Ma bisteren adadžives, hoj tumare čhave na dikhle a na predžiďile oda,
sar tumen o RAJ, tumaro Del, bararelas avri. Dikhľan le RAJESKRI slava,
leskri zor the leskro zoralo vast,
3 the leskre znameňja the leskre skutki, so kerďa le Faraonoske, le
egiptske kraľiske the caľa leskra phuvake.
4 Tumen dikhľan, sar o RAJ zňičinďa la egiptska armada lakre grajenca
the verdanenca, sar la začhiďa le paňeha andro Lolo moros, sar pal
tumende denašenas, a sar la o RAJ zňičinďa, avke sar oda hin dži
adadžives.
5 Tumen džanen, so prekal tumende kerďa o RAJ pre pušťa angloda, sar
avľan kade.
6 Dikhľan the oda, so kerďa le Datanoha the le Abiramoha, le Eliaboskre
čhavenca, sar e phuv phundraďa o muj a chaľa len lengre famelijenca,
stanenca the savorenca, save pes lenca vzburinde.
7 Tumen korkore dikhľan pre tumare jakha savore bare skutki, save
kerelas o RAJ.
8 Doľikeren dojekh prikazis, so tumenge adadžives dav, hoj te aven
zorale te predžal o Jordan, a te zalen e phuv, andre savi džan,
9 a hoj te dživen but andre odi phuv, pal savi o RAJ diňa lav, hoj la dela
tumare dadenge the lengre potomkenge – odi phuv, kaj čuľal o thud the o
medos.
10 Odi phuv, so džan te zalel, nane sar o Egipt, andral savo avľan avri.
Ode sadzinenas o semena a kerenas phari buči, hoj te dochuden o paňi
pro maľi.
11 Ale andre kadi phuv, so džan te zalel, hine brehi the dolini. Pijel o
paňi le ňeboskre brišindeskro.
12 O RAJ, tumaro Del, pes pal late starinel a leskre jakha pre late dikhen
calo berš.
13 Te čačes šunena mire prikazi, so tumenge adadžives dav, hoj te kamen
le RAJES, tumare Devles, a te služinen leske cale jileha the dušaha,
14 dava pre phuv o brišind jesone the jarone, andre lačho časos, hoj
tumen te avel o zrnos, e mol the o olejos.
15 Dava the e čar pro maľi prekal tumaro dobitkos a tumen chana a
čaľona.
16 Den tumenge pozoris, hoj pes tumare jile te na den te odcirdel, hoj te
na oddžan te služinel avre devlenge a te lašarel len.
17 Te pes oda ačhiľahas, o RAJ pre tumende igen choľisaľiľahas.
Phandľahas andre o ňebos, hoj te na del o brišind a e phuv te na anel
o uľipen a hoj tumen sig te meren avri andre odi lačhi phuv, so tumenge
del o RAJ.
18 Ľikeren kala lava andre tumare jile the tumare goďa; priphanden len
tumenge pro vasta the pro čekat sar leperiben.

19 Sikaven pal oda tumare čhaven a vakeren lenge, či bešena andro kher
abo džana pro drom, či pašľona pro hadžos abo ušťena.
20 Pisinen len pro zarubňi tumare kherengre the pre tumare brani,
21 hoj tumen the tumare potomki te dživen but andre odi phuv, pal savi
o RAJ diňa lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge. Dživena ode ajci but,
medik ča o ňebos ela upral e phuv.
22 Te doľikerena savore kala prikazaňja the zakoni, so tumenge dav, te
kamena le RAJES, tumare Devles, a kerena savoro pal leskri voľa a ľikerena
tumen lestar,
23 paľis o RAJ anglal tumende tradela avri savore kala narodi a zalena o
phuva, so hine le narodengre, so hine bareder the zoraleder tumendar.
24 Dojekh than, pre savo uštarela tumaro pindro, ela tumaro. Tumari
phuv ela la pušťatar pro juhos dži paš o Libanon pro severos, le bare
paňestar Eufrat pro vichodos dži paš o Stredozemno moros pro zapados.
25 Ňiko anglal tumende na obačhela. O RAJ, tumaro Del, kerela, hoj pes
tumendar te daran o manuša pal caľi phuv, kaj džana, avke sar tumenge
phenďa.
26 Adadžives anglal tumende thovav o požehnaňje abo o prekošiben:
27 Te doľikerena o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so
tumenge adadžives dav, avena požehňimen.
28 Ale te o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, na doľikerena
a visarena tumen le dromestar, so tumenge prikazinďom, a chudena te
lašarel avre devlen, saven na prindžaren, avena prekošle.
29 Sar tumen o RAJ, tumaro Del, ľidžala andre odi phuv, so džan te zalel,
tumen vakerena o požehnaňje pal o verchos Gerizim a o prekošiben pal o
verchos Ebal.
30 Avke sar džanen, kala duj verchi hine zapadňe le Jordanostar, paš le
Morehoskre bare stromi, pre phuv le Kanaančanengri, so dživen andre
dolina Araba paš o foros Gilgal.
31 Akana predžan o Jordan, hoj te džan a te zalen odi phuv, so tumenge
del o RAJ, tumaro Del. Sar la zalena a bešena andre,
32 mištes dodikhen pre oda, hoj te doľikeren savore prikazaňja the
zakoni, so tumenge adadžives dav.“

12

Jekh than pro lašariben

1 „Kala zakoni the prikazaňja mušinen te doľikerel a te kerel, medik
dživena andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, o Del tumare dadengro.
2 Calkom zňičinen savore thana pro verchi, pro brehi the tel dojekh
zeleno stromos, kaj lašarenas peskre devlen ola narodi, saven tumenge
zalena.
3 Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta slupi phageren, la Ašerakre
kaštune slupi labaren a le devloren čhinen tele, hoj len imar šoha pre
ola thana te na lašaren.
4 Ale tumen ma lašaren avke le RAJES, tumare Devles, sar on lašaren
peskre devlen!
5 Bo o RAJ, tumaro Del, peske savore tumare kmeňengre thanendar
kidela avri ča jekh than, kaj o manuša avena, hoj te lašaren leskro Nav.
6 Ode leske anena o labarde obeti the o aver obeti, o ďesjatki, o dari, so
anen korkore pestar abo pal save diňan lav le RAJES, a the le ešebnen le
dobitkostar the le bakrendar.

7 Ode anglo RAJ, tumaro Del, chana tumare famelijenca a radisaľona
savorestar, so tumare vastenca kerďan, bo o RAJ, tumaro Del, tumen andre
oda požehňinďa.
8 Ma keren avke, sar amen keras adadžives. Dži akana sako kerelas avke,
sar peske gonďoľinelas, hoj oda hin lačho.
9 Bo mek na san andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, kaj
dživena andro smirom.
10 Ale predžana o paňi Jordan a bešena andre odi phuv, savi tumenge
del o RAJ, tumaro Del, hoj te avel tumari. Ov tumen chraňinela savore
tumare ňeprijaťeľendar, hoj te dživen andro smirom.
11 O RAJ peske kidela avri jekh than, kaj ela lašardo. Ode leske mušinen
te anel savoro, so tumenge prikazinav: o labarde obeti the aver obeti,
o ďesjatki, o dari the savoro nekfeder, pal soste diňan lav, hoj dena le
RAJESKE.
12 Radisaľon anglo RAJ, tumaro Del, tumare čhavenca, tumare čhajenca,
tumare sluhenca the tumare služkenca the le Levitenca, save bešen andre
tumare fori, saven nane jekhetane tumenca o ďeďično kotor andre phuv.
13 Ma obetinen o labarde obeti ode, kaj ča tumen kamena.
14 Obetinen len ča pre oda jekh than, savo peske o RAJ kidela avri andre
jekh tumaro kmeňos, a ode keren savoro, so tumenge prikazinav.
15 A kana ča kamena, šaj murdarena tumare džviren andre tumare fori
a šaj chana ajci mas, keci tumenge požehňinela o RAJ. Savore tumendar
šaj olestar chan, o nažužo the o žužo manuš, avke sar te chaľanas jeleňis
abo antilopa.
16 Ča lengro rat ma chan; čhoren les avri pre phuv sar paňi.
17 Andre tumare fori našťi chan e ďesaťina tumare zrnostar, muštostar,
olejostar, aňi ešebne tumare dobitkostar abo tumare bakrendar, aňi ňisavo
daros, so den lav korkore tumendar abo pal savo diňan lav le RAJES, aňi
ňisave avre obetendar.
18 Tumen, tumare čhavore, tumare sluhi, tumare služki the o Leviti, save
dživen andre tire fori, šaj chan kala obeti ča anglo RAJ, tumaro Del, pre oda
than pro lašariben, so peske kidňa avri o RAJ, tumaro Del. Ode radisaľona
anglo RAJ, tumaro Del, savorestar, so tumare vastenca kerďan.
19 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te na bisteren pro Leviti, medik
bešena andre kadi phuv.
20 Sar o RAJ, tumaro Del, tumen dela bareder phuv, avke sar tumen diňa
lav, a phenena tumenge: ‚Kamas te chal mas,‘ ta šaj chan mas ajci, keci
kamena.
21 Te ela tumendar dur oda than pro lašariben, so peske kidela avri o
RAJ, tumaro Del, šaj murdaren a chan ode, kaj bešen, ajci keci kamen; šaj
chan andral o dobitkos the andral o bakre, so tumenge diňa o RAJ – avke
sar tumenge phenďom.
22 Šaj olestar chan o nažuže the o žuže manuša, avke sar te chaľanas
jeleňis the antilopa.
23 Ale šoha ma chan lengro rat, bo o rat hin o dživipen. Vašoda ma chan
o mas le dživipnaha.
24 Ma chan o rat, ale čhoren les avri pre phuv sar paňi.
25 Ma chan les, hoj tumenge the tumare čhavenge te avel andro dživipen
savoro avri, bo kerena oda, so hin lačho anglo jakha le RAJESKRE.
26 Ale o sveta dari the o dari, pal save diňan lav le RAJES, lena a ľidžana
pre oda than, so peske kidela avri o RAJ.

27 O labarde obeti, o mas the o rat anena pro oltaris le RAJESKRO. O rat
le obetendar čhoren avri pro oltaris, ale o mas šaj chan.
28 Doľikeren a šunen savore kala lava, so tumenge prikazinav. Te kerena
oda, so hin lačho the pre dzeka le RAJESKE, tumare Devleske, ela tumenge
the tumare čhavenge furt mištes andro dživipen.“

Te na služinen le modlenge

29 „Sar anglal tumende o RAJ, tumaro Del, zňičinela savore naroden,
saven džan te zalel, akor tumen zabešena andre lengri phuv.
30 Sar ena anglal tumende zňičimen, mištes tumenge den pozoris, hoj
tumen te na zachuden andre pasca, sar hine zachudle on. Ma phučen pal
lengre devla a ma phenen: ‚Sar kala narodi lašarenas peskre devlen? Aven
keras avke the amen!‘
31 Ma lašaren le RAJES, tumare Devles, avke sar on peskre devlen, bo
on keren všelijaka džungale veci, so o RAJ našťi avri ačhel. Se mek the
peskre čhaven the čhajen obetinen andre jag.“

13

Te na lašaren avre devlen

1 „Keren savoro, so tumenge prikazinďom. Ma priden ke oda ňič aňi
olestar ňič ma odlen.
2 Te maškar tumende ela prorokos abo vareko, ko džal o sune a džanel
len te phenel avri, a ov tumenge sikavela znameňje abo kerela zazrakos,
3 a te oda znameňje abo zazrakos, pal savo phenďa, pes ačhiľahas, a
te oda prorokos tumenge phenďahas: ‚Džas pal aver devla, saven na
prindžaras, a služinas lenge,‘
4 ma šunen les. Bo oda o RAJ, tumaro Del, tumen skušinel, hoj te džanel,
či kamen le RAJES, tumare Devles, cale jileha the caľa dušaha.
5 Phiren pal o RAJ, tumaro Del, a daran lestar. Doľikeren leskre prikazi,
šunen leskro hangos a ľikeren tumen lestar!
6 Oda prorokos abo oda, ko džal o sune, mušinel te merel, bo tumen
kamľa te marel upre pro RAJ, pre tumaro Del, savo tumen iľa avri andral
o Egipt a cinďa avri andral o otroctvos. Kamľa tumen te scirdel tele pal
o drom, pal savo tumenge o RAJ, tumaro Del, phenďa te džal. Kavke pes
tumendar odlela o nalačhipen.“

Te hin o falošno prorokos andre famelija

7 „Te tut tiro phral, tiro čhavo, tiri čhaj, tiri romňi abo tiro nekfeder
prijaťeľis kamela te scirdel, hoj te lašares avre devlen, a phenela,
hoj te džas te lašarel avre devlen (saven tumen aňi tumare dada na
prindžarenas,
8 le narodengre devlen, save bešen pre phuv pašal tumende jekhe
agorestar dži ke aver agor),
9 ma domuk leske aňi les ma šun. Ma presikav leske ňisavo jileskeriben,
aňi te na avel tuke vaš leske pharo a ma garuv les andre.
10 Mušines les te murdarel! Av ešebno, ko lela o bar a čhivela les andre
leste. Paľis savore manuša mi len o bara a mi čhiven andre leste.
11 Murdarena les le barenca, bo tut kamľa te odcirdel le RAJESTAR, tire
Devlestar, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
12 Sar pes pal oda dodžanena savore Izraeliti, darana pes a ňiko imar na
kamela te kerel ajso nalačhipen.“

O trestos vaš e modloslužba

13 „Te tumen došunena pal varesavo foros ole forendar, kaj tumenge o
RAJ, tumaro Del, diňa te bešel,
14 hoj varesave nalače manuša maškar tumende vakeren a kamen le
manušen andre tumaro foros te scirdel le lavenca: ‚Aven džas te lašarel
avre devlen,‘ (le devlen, saven na prindžaren).
15 Te oda šunena, mištes tumen dophučen a roden avri, či oda hin o
čačipen. A te pes sikaďahas, hoj hin o čačipen, hoj ola manuša maškar
tumende kerde oda džungipen,
16 mušinen la šabľaha te murdarel sakones andre oda foros; mušinen
oda foros calkom te zňičinel – le manušen the le dobitkos.
17 Paľis savore lengre veci anen pro foroskro pľacos a zlabaren oda
foros the savoro, so hin andre, avke sar labarďi obeta le RAJESKE, tumare
Devleske. Oda foros mušinel te ačhel pro furt zburaňiskos a ňiko les našťi
pale ačhavel.
18 Ňisave veci, so sas dine le Devleske, hoj te aven zňičimen, te na lel
ňiko aňi andro vast, hoj te preačhel e choľi le RAJESKRI a hoj tumenge te
presikavel o jileskeriben the o lačhipen. Bo tumendar kerela baro narodos
avke, sar diňa lav la veraha tumare daden,
19 te šunena o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro, a te doľikerena
savore leskre prikazi, so tumenge adadžives dav, a te kerena oda, so hin
lačho anglo RAJ, angle tumaro Del.“

14

1 „Tumen san čhave le RAJESKRE, tumare Devleskre. Sar ľikeren o
smutkos pal o manuš, savo muľa, ma čhingeren tumen aňi tumen ma
hoľinen upral o čekat, avke sar keren aver manuša,
2 bo tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. Ov tumen
peske kidňa avri savore avre narodendar pre phuv, hoj te aven leskre
manuša.“

O žuže the o nažuže džviri

3 „Ma chan ňič, so hin nažužo le Devleske.
4 Kala hine o džviri, saven šaj chan: la gurumňa, le bakres, la koza,
5 le jeleňis, la gazela, la sarna, le kozorožcos, la antilopa, le dzive bakres
the la dziva koza.
6 Šaj chan savore džviren, save prežuvinen e čar a saven hin o kopita
rozďelimen pro duj.
7 Ale našťi chan la ťava, le zajacos the le damanos. Kala džviri
prežuvinen e čar, ale nane len kopita rozďelimen pro duj, vašoda hine
nažuže.
8 Aňi bales našťi chan, bo kajte les hin o kopita rozďelimen pro duj, ale na
prežuvinel e čar, hino tumenge nažužo. Našťi chan leskro mas aňi tumen
našťi chuden le murdale balestar.
9 Savore džide džvirendar, so dživen andro paňi, šaj chan ola, saven hin
plutvi the šupini.
10 Ale našťi chan ola, saven nane šupini the plutvi. Hine tumenge nažuže.
11 Šaj chan savore žuže čiriklen.
12-18 Ale le čiriklendar našťi chan le orlos, la sova, le jastrabos, le
sokolis, le supos, la vrana, le pštrosos, la čajka, le bocianos, la volavka,
le pelikanos, le kormoranos, le ďatlos the le ňetopieris.
19 Savoro hmizos, so ľecinel, hino tumenge nažužo; našťi les chan.
20 Savore žuže čiriklen šaj chan.

21 Ma chan ňisavi zdochľina. Šaj la den le cudzincoske, savo dživel maškar tumende; ov la šaj chal abo šaj bikenel avre cudzincoske. Ale tumen san sveto narodos le RAJESKE, tumare Devleske.
Na tavena la terňa kozica andre lakra dakro thud.“

Pal e ďesaťina

22 „Sako berš thov pre sera e ďesaťina le uľipnastar, so tuke barola pro maľi.
23 Pre oda than, so peske kidňa avri o RAJ, tiro Del, chaha anglal leste e ďesaťina tire zrnostar, tira neva moľatar, tire olivove olejostar the le ešebnes tire dobitkostar the tire bakrendar, hoj te sikľos te daral le RAJESTAR pro furt.
24 Te oda than, kaj hino lašardo o nav le RAJESKRO, hino tumendar dur, hoj ode te ľidžas e ďesaťina olestar, so tuke požehňinďa o RAJ, paľis ker kada:
25 Biken oda vaš o love. Paľis le ola love a ľidža pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del.
26 Ode tuke vaš ola love cin savoro, so kames: o dobitkos, o bakre, e mol, o aver pijiben the savoro, so ča kames. Paľis ode cha anglal o RAJ, tiro Del, a radisaľuv tira famelijaha.
27 Ma zamuk a ma bister pro Levitas, savo bešel andre tiro foros, bo nane les ďeďično kotor andre phuv.
28 Pro koňec dojekhe trite beršeske ľidža a thov caľi ďesaťina ole beršeskre uľipnastar andre tire fori.
29 Avke šaj aven ode o Leviti, saven nane o kotor la phuvatar aňi ďeďictvos, abo o cudzinci, o široti abo o vdovi, save bešen andre tire fori. Mi chan čales olestar, hoj tut te požehňinel o RAJ, tiro Del, andre dojekh buči, so kereha tire vastenca.“

15

O eftato berš, kana pes savoro odmukel

1 „Pro koňec dojekhe eftate beršeske hin o časos, kana musaj te odmukel savorenge, so ile kečeň.
2 Kavke oda kampel te kerel: Sako, ko diňa kečeň avre Izraelitas, odmukela leske oda, so leske kamelas. Našťi mangel pale o love, bo o RAJ korkoro diňa avri, hoj pes te odmukel oda, so pes diňa kečeň.
3 Le cudzincostar šaj les pale oda, so les diňal kečeň, ale tire phraleske oda odmuk.
4 Na ela maškar tumende čoro manuš, bo andre odi phuv, so tuke sar ďeďictvos del o RAJ, tiro Del, hoj la te zalen, tut igen požehňinela,
5 te mištes šuneha le RAJES, tire Devles, a te doľikereha savore prikazaňja, so tuke adadžives dav.
6 Bo o RAJ, tiro Del, tut požehňinela, avke sar diňa lav, a tu deha kečeň but naroden, ale ňiko tumendar na lela kečeň avre narodendar. Tumen vladňinena upral aver narodi, ale on upral tumende na vladňinena.
7 Te varesavo Izraelitas ela čoro andre varesavo foros andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ma phand angle leste tiro jilo aňi tiro vast, ale pomožin leske.
8 Ale av ke leste ščiro, phundrav tiro vast a de les kečeň oda, so leske kampel.
9 Ale de tuke pozoris pre oda, hoj tut te na el andro jilo kajso nalačho gondoľišagos, hoj tuke pheneha: ‚Pašes hin o eftato berš, o berš, so pes

savoro odmukel,‘ hoj te na phandes andre tiro jilo avke, hoj les na deha ňič. Bo akor ov vičinďahas ko RAJ a uľahas pre tute binos.
10 De les ščirones, a te na avel tuke pharo andro jilo vaš oda, hoj les
vareso des, bo o RAJ, tiro Del, tut požehňinela andre savoreste, so kereha
tire vastenca.
11 O čore manuša ena furt maškar tumende, vašoda tuke prikazinav:
‚Andre tumari phuv de ščirones le čore manušes the oles, kas nane.‘ “

Sako eftato berš pes mušinel te premukel le otroken

12 „Te vareko le Izraelitendar pes tuke bikenela sar otrokos, či murš
abo džuvľi, služinela tuke šov berš, ale pro eftato berš les mušineha te
premukel.
13 Sar les premukeha, ma muk les te džal het avke, hoj les na deha ňič.
14 De les ščirones olestar, soha tut požehňinďa o RAJ, tiro Del: tire
stadostar, tire zrnostar the tira moľatar.
15 Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut o RAJ, tiro
Del, cinďa avri. Vašoda tuke adadžives oda prikazinav.
16 Ale te o otrokos phenela: ‚Na kamav adarik te džal het,‘ bo pes zakamľa
andre tu the andre tiri famelija a hin leske mištes paš tu,
17 akor les mušines te anel paš o vudar a ode leske pre zarubňa premar
o kan la suvaha. Avke ela calo leskro dživipen tiro otrokos. Kavke ker the
la otrokiňaha.
18 Te na el tuke pharo te premukel le otrokos, bo oda, hoj tuke šov berš
služinelas, sas prekal tu igen mištes a molas tut duvar frimeder, sar te
iľalas pre buči robotňikos. Ker oda a o RAJ, tiro Del, tut požehňinela
andre savoreste, so kereha.“

Pal o ešebno, so uľol le dobitkostar

19 „Dojekhe ešebne samcos, so uľola le dobitkostar abo le bakrendar,
mušines te del le RAJESKE, tire Devleske. Ňisave ešebne bikoha na kereha
buči a ňisave ešebne bakres na strihineha.
20 Sako berš len chaha tira famelijaha anglal o RAJ, anglal tumaro Del,
pre oda than, so peske korkoro kidela avri.
21 Ale te oda ešebno džviros ela varesar chibno: Te ela koro, bango, abo
te leste ela vareso aver, našťi les obetines le RAJESKE, tire Devleske.
22 Chana les andre tumare khera. O nažuže the o žuže manuša, sar pes
chal e gazela abo o jeleňis.
23 Ale našťi chas o rat ole džviroskro; čhoreha les avri pre phuv sar o
paňi.“

16

E Patraďi the o inepos le Marengro bi o Kvasos

1 „Andro čhon Abib ma bister te oslavinel e Patraďi pre pačiv le RAJESKE,
tire Devleske. Bo andre oda čhon tumen o RAJ, tumaro Del, prekal e rat
iľa avri andral o Egipt.
2 E Patraďakri obeta tire stadostar abo tire dobitkostar an le RAJESKE, tire
Devleske, pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te lašaren.
3 Ma cha ola obetaha maro le kvasoha. Efta džives chaha mare bi o
kvasos, o maro le trapišagoskro, bo andre dar denašehas avri andral o
Egipt, hoj tuke te leperes calo tiro dživipen pre oda džives, sar avľal avri
andral o Egipt.
4 Efta džives te na el ňikas tumendar andre tumari phuv kvasos. Ma
muk dži tosara ňič ole masestar, so ela obetimen rači pro ešebno džives.

5 E Patraďakri obeta našťi anes andre ňisavo aver foros, so tumenge del
o RAJ, tumaro Del,
6 ale ča pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del, hoj les ode
te lašaren. E Patraďakri obeta aneha rači, sar zaperel o kham, andre oda
časos, sar avenas avri andral o Egipt.
7 Odi obeta pek a o mas cha pre oda than, so peske kidela avri o RAJ,
tumaro Del, hoj les ode te lašaren. Tosara aveha pale andre tiro stanos.
8 Šov džives chaha o mare bi o kvasos a eftato džives tumen savore
zdžana pre pačiv le RAJESKE, tumare Devleske, hoj les te lašaren. Oda
džives ma keren ňisavi buči.“

O inepos le Kurkengro

9 „Rachin efta kurke le časostar, sar chudeha te košinel le kosakoha e
pšeňica.
10 Paľis oslavineha o inepos le Kurkengro* pre pačiv le RAJESKE, tire
Devleske, a olestar, soha tut požehňinela o RAJ, tiro Del, jilestar aneha o
daros pal oda, keci tuke o RAJ požehňinďa.
11 Radisaľuv anglo RAJ, angle tiro Del, pre oda than, so peske kidela avri
o RAJ, hoj les ode te lašaren. Radisaľuv tu, tire čhave the tire čhaja, tire
sluhi the tire služki, o Leviti, save bešen andre tiro foros, the o cudzinci, o
široti the o vdovi, save hine paš tute.
12 Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt, vašoda mištes doľiker
kala zakoni a dživ pal lende.“

O inepos le Stankengro

13 „Sar skideha o uľipen le zrnostar the le hroznostar, paľis oslavin o
inepos le Stankengro efta džives.
14 Radisaľuv pre odi oslava tu, tire čhave the tire čhaja, tire sluhi the tire
služki, o Leviti the o cudzinci, o široti the o vdovi, save bešen paš tute.
15 Efta džives oslavin kada inepos pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske,
pre oda than, so peske kidela avri o RAJ. Igen radisaľuv, bo o RAJ tut
požehňinela, ela tut baro uľipen a avela tuke avri savoro, so kereha.
16 Trival andro berš pes dojekh murš mušinel te sikavel anglo RAJ, angle
leskro Del, pre oda than, so peske kidela avri o Del: pro inepos le Marengro
bi o Kvasos, pro inepos le Kurkengro the pro inepos le Stankengro. A ňiko
našťi avel anglo RAJ prazdne vastenca.
17 Sako tumendar mi obetinel ajci, keci leske o RAJ, leskro Del,
požehňinďa.“

Pal o sudci

18 „Andre savore fori, so o RAJ, tumaro Del, del tumare kmeňenge,
tumenge ačhaven sudcen the uradňiken. Ola murša mušinena te sudzinel
le manušen čačipnaha.
19 Ma previsar o čačipen pro sudos. Ma dikh pro manuš, ale sudzin pal
oda, so ko kerel. Ma de tut te prepočinel le manušeske, bo oda korarel o
jakha le goďaverengre a previsarel o lava le čačipnaskre manušengre.
20 Ker savoro, hoj te rodes o spravodľišagos a ča o spravodľišagos, hoj
te džives a te zales e phuv, so tuke del o RAJ, tiro Del.“

Te na lašaren avre devlen

21 „Sar ačhavena oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, našťi paše thoven
o kaštuno slupos la Ašerakro.

---

* **16:10** Oda hin o inepos la Žatvakro; o Letňice; o Turice.

22 Ma ačhaven aňi ňisavo baruno slupos, bo o RAJ, tumaro Del, oda našťi
avri ačhel.“

17

1 „Ma obetin le RAJESKE, tumare Devleske, bikos abo bakres, saven hin
varesavi chiba, bo kada o RAJ, tiro Del našťi avri ačhel.
2 Šaj pes ačhel, hoj andre varesavo foros, so tumenge diňa o RAJ, tumaro
Del, pes arakhela murš abo džuvľi, save anglo RAJ, angle tumaro Del,
kerena varesavo nalačhipen a aleha na doľikerena leskri zmluva,
3 visarena pes le RAJESTAR a služinena avre devlenge abo le khameske,
le čhonoreske, abo le čercheňenge, kajte lenge oda zakazinďom.
4 Sar pal oda šuneha abo te tuke vareko pal oda phenela, dodžan tut, či
oda hin čačipen, hoj ajso džungipen vareko kerďa andro Izrael. Te oda
ela čačes avke,
5 oles, ko kada nalačhipen kerďa, či oda ela murš abo džuvľi, le avri
andral o brani le foroskre a murdar ole manušes le barenca.
6 Te pre leste svedčinena duj abo trin švedki, mušinel te el murdardo.
Te ela ča jekh švedkos, našťi les murdares.
7 Ola švedki mi čhiven o bara andre leste ešebna a paľis okla manuša.
Kavke tumendar odleha o nalačhipen.“

O nekbareder rašajiko sudos

8 „Te ela vareso igen pharo prekal tumende te rozsudzinel: o mur-
daripen, o vesekedišagi, abo te vareko zraňinela avre dženes – varesavo
dokeriben andre tumaro foros – akor oleha dža pre oda than, so peske
kidela avri o RAJ, tumaro Del.
9 Ode dža ko levitska rašaja the ko sudcas, savo hin andre oda časos pro
urados, a phuč lendar, sar oda kampel te sudzinel, a on tuke phenena, so
te kerel.
10 Paľis ker savoro a ľiker tut pal oda, so tuke phenena a sikavena pre
oda than, so peske kidela avri o RAJ.
11 Doľiker lengre lava, ker savoro avke, sar rozsudzinena, a ma visar tut
olestar.
12 Ale te vareko na kamela oda te doľikerel a na šunela le rašas, abo le
sudcas, savo ode služinel le RAJESKE, tire Devleske, ajso manuš mi merel.
Kavke odleha o nalačhipen le Izraelostar.
13 Mi šunen pal oda savore manuša, hoj pes te daran a te na keren imar
ajso nalačhipen.“

O prikazi pal o kraľis

14 „Sar džana andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, zalena la,
bešena ode a akor phenena: ‚Ačhavas peske kraľis avke, sar oda keren
aver narodi pašal amende.‘
15 Dodikhen pre oda, hoj te ačhaven oles, kas peske kidela avri o RAJ,
tumaro Del. Mušinel oda te el vareko tumendar. Našťi oda el cudzincos,
savo nane tumaro phral.
16 O kraľis peske našťi skidel but grajen a našťi bičhavel le manušen
pale andro Egipt, hoj odarik peske te anel buter grajen. Bo o RAJ tumenge
phenďa: ‚Šoha tumen ole dromeha ma visaren pale!‘
17 Našťi peske skidel but romňijen, bo aleha pes visarela le RAJESTAR;
aňi peske našťi skidel but rup abo somnakaj.
18 Sar ačhela kraľiske, mušinel peske te prepisinel o zakonos andral o
zvitkos, pre savo dodikhen o levitska rašaja.

19 Mi el oda zvitkos le zakonoskro paš leste, hoj peske andral te genel,
medik dživela, a hoj te sikľol te daral le RAJESTAR, peskre Devlestar, a te
doľikerel savore lava the prikazi ole zakonoskre.
20 Te kada kerela, na gondoľinela pal peste, hoj hino feder sar savore
manuša andral o Izrael, a na visarela pes le zakonostar aňi pre jekh sera
aňi pre aver. Avke the ov the leskre potomki kraľinena andro Izrael pro
furt.“

18

O chaben prekal o rašaja the prekal o Leviti

1 „Le levitske rašajen, oda hin calo kmeňos Levi, na ela andro Izrael
ňisavo kotor aňi ďeďictvos. Dživena le RAJESKRE jagale obetendar, bo
ada hin lengro ďeďictvos.
2 Na ela len ďeďictvos avke sar avre kmeňen. Lengro ďeďictvos ela
korkoro o RAJ, avke sar lenge phenďa.
3 Kecivar o manuša obetinena bikos abo bakres, le rašajen hin pravos le
obetendar te chudel kada: e angluňi čang, e sanka the e džombra.
4 Dena lenge o ešebno tumare zrnostar, tumare muštostar, tumare
olejostar the tumara bakraňa vlnatar.
5 Bo o RAJ, tumaro Del, peske len the lengre čhaven kidňa avri savore
kmeňendar, hoj furt te keren e služba andro nav le RAJESKRO.
6 Te peske o Levitas, savo bešel andre varesavo izraeliko foros, zalela
andro jilo te džal pre oda than, so peske kidela avri o RAJ,
7 šaj kerel e služba andro nav le RAJESKRO, peskre Devleskro, avke sar
the okla Leviti, save ode služinen.
8 Chudela ajci chaben sar the okla rašaja, kajte šaj chudel the o love
peskra famelijakre ďeďictvostar.“

Pal o vražňika

9 „Sar avena andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ma keren
oda džungipen, savo keren o narodi, save ode bešen.
10 Te na el maškar tumende ňiko, ko obetinďahas peskre čhas abo peskra
čha sar jagaľi obeta. Ma muken le manušen, hoj te vešťinen, te vražinen,
te čarinen, abo te phenen avri o znameňja.
11 Ma muken, hoj te pokeren le manušen, aňi hoj te vičinen avri le
duchen aňi hoj te vakeren le mulenca.
12 Bo o RAJ našťi avri ačhel sakones, ko kala veci kerel. O RAJ, tumaro
Del, ipen vaš kala veci le naroden angle tumende tradela het.
13 Aven žuže anglal o RAJ, anglal tumaro Del.“

Pal o prorokos

14 „O narodi, savengre phuva zalena, šunen le čaroďejňiken the le
vrašcen. Ale tumenge oda o RAJ na domukel te kerel.
15 O RAJ, tumaro Del, tumenge bičhavela ajse prorokos tumare phralen-
dar, le Izraelitendar, sar som me. Les šunen.
16 Ela oda avke, sar kamenas le RAJESTAR, tumare Devlestar, andre oda
džives, sar tumen zgele paš o verchos Choreb a sar phenďan: ‚Imar te na
šunas o hangos le RAJESKRO, amare Devleskro, aňi te na dikhas odi bari
jag, hoj te na meras.‘
17 Akor mange o RAJ phenďa: ‚Mištes phende.

18 Uštavava lenge prorokos lengre manušendar, ajses sar tu. Thovava
mire lava andre leskro muj, hoj le manušenge te phenel savoro, so leske
prikazinav.
19 Te vareko na šunela mire lava, so vakerela oda prorokos andre miro
nav, marava les.
20 Ale oda prorokos, savo andre miro nav vakerela, so leske na
prikazinďom, abo oda prorokos, savo vakerela andro nav avre devlengro,
mušinela te merel.‘
21 Šaj tumenge phenen: ‚Sar prindžaraha, save lava nane le RAJESKRE?‘
22 Prindžarena oda avke: Te o prorokos vakerela andro nav le RAJESKRO
a na ačhela pes avke, sar phenďa, paľis ola lava na sas le RAJESKRE. Oda
prorokos vakerelas korkoro pestar, vašoda lestar ma daran.“

19

O fori pro garuďipen

1 „Sar o RAJ, tumaro Del, zňičinela le naroden andral odi phuv, so
tumenge del, a sar la zalena a bešena imar andre lengre fori the khera,
2 kiden tumenge avri trin fori, so hine maškaral andre odi phuv, so
tumenge del o RAJ, tumaro Del.
3 Dodžanen tumen, sar dur hine o droma ke ola fori, a pal oda rozďelin
e phuv pro trin kotora, hoj andre dojekh te el foros. Te vareko murdarela
varekas, šaj denašela andre jekh kale forendar, hoj pes ode te garuvel.
4 Kavke oda ela oleha, ko varekas murdarela: Sar ode denašela, šaj ačhel
te dživel, te pes leske ačhiľa, hoj murdarďa avre dženes, ale na kamľa a
ov na sas leskro ňeprijaťeľis.
5 Šaj pes ačhel, hoj vareko džala avre dženeha andro veš te čhingerel
o kašta. Le tovereha pes nacirdela, hoj te čhinel tele o stromos, ale
jekhvareste chučela o tover tele pal o poriskos a demela avre dženes avke,
hoj merela, ajso dženo mi denašel andre jekh ole forendar, hoj pes ode te
garuvel.
6 No te o foros ela dur, e nekpašeder famelija ole mule dženeskri andre
choľi šaj džal pal leste, dochudela les pro drom a murdarela les. Se oda
dženo peske na zaslužinďa te merel, bo angloda sas le murdarde dženeha
lačho a na sas pre leste choľamen.
7 Vašoda tumenge prikazinav: ‚Kiden tumenge avri trin fori!‘
8 Sar o RAJ, tumaro Del, rozbararela tumari phuv avke, sar diňa lav la
veraha tumare daden, a dela tumenge caľi phuv, pal savi phenďa, hoj lenge
dela,
9 bo mištes doľikeres savore kala prikazi, so tumenge adadžives dav:
te kamel le RAJES, tumare Devles, a te phirel pal leskre droma pal savore
dživesa. Akor ke ola trin fori priden mek aver trin fori.
10 Keren oda vašoda, hoj pes te na čhorel avri o rat oleskro, ko nane
vrahos, andre tumari phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro
ďeďictvos, hoj te na aves vaše mardo tu.
11 Šaj pes ačhel, hoj vareko našťi avri ačhelas avre dženes, geľahas pre
leste a demaďahas les avke, hoj muľahas, a oda dženo denašľahas andre
jekh kale forendar.
12 Akor o vodci le foroskre mi bičhaven pal leste andre oda foros, mi len
les odarik avri a mi den les te murdarel oleske, ko sas nekpašeder famelija
ole murdarde dženeske.

13 Ma presikaven leske ňisavo jileskeriben. Kavke obžužarena le Izrael
la vinatar vaš o murdaripen, hoj tumenge te dživen mištes.
14 Ma zalen e phuv ňisave susedaskri avke, hoj prethovena dureder e
hraňica, so tumare phure dada imar čirla chudle andro ďeďictvos, sar o
RAJ, tumaro Del lenge la diňa.“

O zakonos pal o švedki

15 „Jekh švedkos nane dos pre oda, hoj te usvedčinel varekas varesave
binostar. Kampel duje abo trine švedken, hoj te el o manuš odsudzimen.
16 Te kamela vareko te svedčinel falošňe pre varekaste, hoj les te
obviňinel varesave nalačhipnastar,
17 akor ola duj džene, kas hin maškar peste sporos, mušinen te avel
anglo RAJ, anglo rašaja the anglo sudci, save akor ena andre služba.
18 A o sudci mušinena mištes te rodel avri, či oda hin čačipen. Te oda
manuš falošňe vakerelas pre aver dženo,
19 akor leske keren oda, so ov kamľa te kerel okle manušeske. Kavke
tumendar odlena o nalačhipen.
20 Paľis pes pal ada savore došunena, darana pes a imar na domukena,
hoj maškar tumende pale te avel ajso nalačhipen.
21 Ma presikaven leske ňisavo jileskeriben. O dživipen vaš o dživipen,
e jakh vaš e jakh, o dand vaš o dand, o vast vaš o vast, o pindro vaš o
pindro.“

20

O prikazi pal o mariben

1 „Sar džana pro mariben pre tumare ňeprijaťeľa a dikhena, hoj len
hin buter graja the verdana a hine buter sar tumen, ma daran tumen, bo
tumenca hino o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt.
2 Angloda, sar džana andro mariben, o rašaj džala anglo manuša a
prevakerela kavke:
3 ‚Šun, Izrael! Adadžives džana andro mariben pre tumare ňeprijaťeľa.
Aven zorale, ma izdran a ma daran tumen lendar!
4 Se o RAJ, tumaro Del, džal tumenca, ov pes tumare ňeprijaťeľenca
marela vaš tumende, hoj tumen te zviťazinen.‘
5 Paľis prevakerena ko manuša o vodci le kmeňengre: ‚Hin kade ajso
dženo, savo peske ačhaďa kher a mek les na pošvecinďa le Devleske? Mi
džal khere a mi kerel oda, hoj te na merel andre kada mariben a hoj te na
kerel oda aver dženo vaš leste, a te na dživel andre leskro kher.
6 Hin kade ajso dženo, savo sadzinďa viňica a mek na kidňa o uľipen?
Mi džal pale khere, hoj te na merel andre kada mariben a hoj olestar te na
radisaľol aver dženo.
7 Hin kade ajso dženo, ko hino mangado varesava džuvľaha, ale mek
peske la na iľa romňake? Mi džal pale khere, hoj te na merel andre kada
mariben a te na lel peske la aver dženo.‘
8 O vodci le kmeňengre mek mi phučen le manušendar: ‚Hin kade ajso
dženo, ko izdral a daral pes? Mi džal pale khere, hoj te na anel maškar
aver slugaďa dar.‘
9 Sar dovakerena o vodci le kmeňengre, akor mušinena te ačhavel le
veľiťeľen upral o manuša.
10 Sar avena paš varesavo foros pro mariben, ešeb phučen le
manušendar, či pes na kamen te poddel korkore.

11 Te priačhena pre oda a phundravena tumenge o brani le foroskre,
akor tumenge savore manuša odarik služinena sar otroka.
12 Ale te pre oda na priačhena a mukena pes tumenca andro mariben,
akor tumen rozthoven pašal oda foros a džan pre lende.
13 A te tumenge len o RAJ, tumaro Del, dela andro vasta, murdaren savore
muršen la šabľaha.
14 Len tumenge le džuvľen, le čhavoren, le dobitkos the savoro, so ode
ela. Keren tumenge chasna savorestar, so sas tumare ňeprijaťeľengro. O
RAJ tumenge oda del.
15 Kavke kerena savore forenca, so hine tumendar dur, a nane le
narodendar pašal tumende.
16 Ma muken ňič te dživel andro fori ole narodengre, so tumenge andro
ďeďictvos del o RAJ, tumaro Del.
17 Zňičinen a murdaren avri le Chetitanen, le Amorejčanen, le
Kanaančanen, le Perizejen, le Chivijen the le Jebusejen, avke sar tumenge
prikazinďa o RAJ, tumaro Del,
18 hoj on tumen te na sikaven te kerel savore nalače veci, so keren
prekal peskre devla, a kavke kerďanas binos anglo RAJ, angle tumaro Del.
19 Sar avena rozthode pašal varesavo foros but časos, hoj les te zalen,
ma činen tele o stromi le tovereha. Se paľis pal lende chana o ovocje,
vašoda len ma činen tele. O stromos nane manuš, hoj pre leste te džas.
20 Šaj činen tele ča o stromi, so džanen, hoj na anen ovocje, hoj te
ačhaven oda, so tumenge kampel, hoj te zalen o foros.“

21

Te pes arakhel murdardo manuš pre maľa

1 „Te pes pre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, arakhela murdardo
manuš a na džanela pes, ko les murdarďa,
2 akor džana o vodci the o sudci andral o fori, so hine pašal, a merinena,
sar dur hin leskro ťelos ole forendar.
3 Sar pes dodžanena, savo foros hino nekpašeder, lena o vodci ole
foroskre gurumňa, savi mek na kerďa ňisavi buči,
4 ľidžana la paš o jarkos, so furt čuľal, andre dolina, kaj mek šoha na sas
orimen e phuv, a ode lake phagena e meň.
5 Paľis ode avena o levitska rašaja, bo len peske kidňa avri o RAJ, tumaro
Del, hoj leske te služinen, hoj te požehňinen andro nav le RAJESKRO
a te rozsudzinen dojekh vesekedišagos abo oda, te vareko avre dženes
dukhavela.
6 Paľis savore vodci ole foroskre, so hino nekpašeder ke oda murdardo
dženo, thovena (omorena) o vasta le paňeha upral e gurumňi, savake
phagle e meň paš o paňi.
7 A phenena: ‚Amen na murdarďam kale manušes a na dikhľam, ko kada
kerďa.
8 Ó, RAJEJA, odmuk tire izraelike manušenge, saven cinďal avri. Ma
domuk, hoj te čhoren avri o rat le manušeskro, so ňič na kerďa.‘ Avke len
na ela binos vaš oda manuš.
9 Te kerena oda, so o RAJ prikazinel, na avena vinnovata vaš oda
murdaripen.“

Pal e zaiľi romňi

10 „Sar džaha andro mariben pro ňeprijaťeľa, o RAJ, tumaro Del, tumen
dela o viťazstvo a tu tuke zaleha le zajatcen.

11 Te dikheha maškar lende džuvľa, savi hiňi igen šukar a kameha la, šaj
la tuke les romňake.
12 An tuke la khere. Oj peske mi hoľinel o šero, mi strihinel o naja,
13 mi čhivel tele o gada, andre save sas zaiľi, a mi dživel andre tiro kher.
Mi rovel pal peskro dad the pal peskri daj calo čhon a paľis la šaj les
romňake. Oj ela tiri romňi a tu aveha lakro rom.
14 Ale te tuke paľis džungľola, premuk la a oj ela slobodno te džal, kaj
kamel. Dživehas laha, vašoda laha našťi keres sar otrokiňaha, hoj la
bikeneha."

O pravos le ešebne čhaskro

15 „Te varesave muršes hin duj romňija; jekha kamel, ale dujtona na; a
te lenge uľona muršora, ale o ešebno muršoro ela olatar, sava na kamel,
16 paľis andre oda džives, sar rozďelinela o ďeďictvos maškar o čhave,
našťi del o pravos, so hin le ešebne čhaskro, ole čhaske, savo les sas olatar,
sava kamel.
17 Mušinel te del pravos sar ešebnes ole čhas, savo les sas olatar, sava
na kamel, a dela les duvar ajci savorestar, so les hin, bo ov hino ešebno,
ko sikavel pre zor le dadeskri. O pravos le ešebne čhaskro hin leskro."

Pal o zacato čhavo

18 „Te hin varekas zacato čhavo, so pes na poddel a na šunel peskre
dades the peskra da, kajte leske dovakeren,
19 leskro dad the e daj les mi len a mi ľidžan paš e brana ko vodci le
foroskre.
20 Mi phenen lenge: ‚Kada amaro čhavo hino zacato, na poddel pes a na
kamel amen te šunel; a mek paš oda but chal a pijel.'
21 Paľis savore murša ole foroskre les mi murdaren le barenca. Kavke
tumendar odlena o nalačhipen. Mi šunel oda calo Izrael a mi daral pes."

Pal o manuš figimen pro kašt

22 „Te vareko kerďahas ajsi veca, vaš soske peske zaslužinďahas te merel,
a figinďahas pes pro kašt,
23 na mukena leskro ťelos ode te figinel prekal e rat. Mušinen les te
parunel mek oda džives, bo ko hino figimen pro kašt, hino prekošlo le
Devlestar. Ma meľaren e phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro
ďeďictvos."

22

Aver zakoni

1 „Te dikheha gurumňora abo bakrores, hoj našľiľa avre dženeske, ma
predža pašal lende, sar te len na dikhľalas, ale an len leske pale.
2 Ale te oda dženo bešela tutar dur a tu na džaneha, kaskro oda džviros
hin, an les ke tute khere a mi ačhel ode, medik les oda dženo na rodela.
Paľis les deha leske pale.
3 Kavke ker the le somariha, le gadenca the savore vecenca, so našaďa
aver dženo, te oda arakhľal. Ma visar tut lestar het, ale pomožin leske.
4 Te dikheha pro drom, hoj avre dženeskro somaris abo bikos peľa, ma
visar tut lestar, ale pomožin leske les te hazdel upre.
5 E džuvľi te na urel pre peste o muršikane gada a o murša te na uren o
džuvľikane gada. Bo o Del našťi avri ačhel oles, ko kada kerel.
6 Te geľalas le dromeha a jekhvareste dikhľalas pro stromos abo pre phuv
le čiriklengro hňizdos a andre le cikne čiriklen abo o jandrore, a lengri daj
bešľahas pre ola jandrore abo pro čiriklore, ma le la da le čiriklorenca.

7 Le čirikloren peske šaj les, ale lengra da muk, hoj tuke te džal mištes
a but te džives.
8 Sar tuke ačhaveha nevo kher, ker tuke pašal e strecha zabradli, hoj
te na avel pre tu e vina vaš o rat, te vareko perela tele pal e strecha a
murdarela pes.
9 Ma sadzin andre tiri viňica aver semena. Te kada kereha, mušineha te
del le RAJESKE savoro uľipen la viňicakro the savoro, so sadzinďal.
10 Ma orin e maľa avke, hoj pal o pluhos jekhetane phandeha le guruves
the le somaris.
11 Ma uri pre tute o gada, so hine kerde jekhetane la vlnatar the le
ľanostar.
12 Pre tiro plašťos telal prisiv špargici pašal o štar agora."

Te o rom phenel pre romňi, hoj na sas pačivaľi

13 „Te o murš peske lela romňa, pašľola laha a paloda leske džungľola,
14 te paľis chudela pal late te vakerel falošňe a nalačho hiros pal late
ľidžala a phenela: ‚Sar la iľom romňake a kamľom laha te pašľol, avľom
pre oda, hoj na sas pačivaľi,'
15 akor o dad the e daj ola džuvľakre lena e lepeda, pre savi o terne
sovenas odi rat, a anena e lepeda a sikavena le vodcenge andro brani le
foroskre, hoj te dikhen, hoj sas pačivaľi čhaj.
16 Akor lakro dad phenela le vodcenge: ‚Diňom mira čha romňake kale
muršeske, ale oj leske džungľiľa.
17 Falošňe pre late vakerel a phenel, hoj na sas pačivaľi, sar la iľa
romňake. Ale kada sikavel, hoj miri čhaj sas pačivaľi.' Avke rozkerena
e lepeda anglo vodci le foroskre.
18 Paľis mušinena o vodci andral oda foros te lel ole muršes a te marel
les.
19 A mek paš oda mušinela te počinel šel rupune love lakre dadeske vaš
oda, hoj la pačivaľa džuvľa andral o Izrael kerďa napačivaľake. Odi džuvľi
ela dureder leskri romňi a šoha la našťi premukel.
20 Ale te uľahas čačipen, so oda murš pal late vakerelas, a la na uľahas,
soha pes te presikavel, hoj sas pačivaľi,
21 akor la o vodci lena paš lakre dadeskro vudar a o murša ole foroskre
la murdarena le barenca, bo andro Izrael kerďa baro nalačhipen oleha,
hoj andre le dadeskro kher kerďa lubipen. Kavke odleha tumendar o
nalačhipen."

Pal o napačivaľiben

22 „Te prichudlehas le muršes paš oda, sar pašľol la džuvľaha, sava hin
rom, akor mi merel o murš the e džuvľi. Avke khoseha avri o nalačhipen
andral o Izrael.
23 Te e pačivaľi džuvľi uľahas mangaďi imar varesave muršeha a te aver
murš andro foros laha pašľiľahas,
24 akor anen sodujdženen paš e brana le foroskri a murdaren len le
barenca: la džuvľa vašoda, bo na vičinelas, hoj lake te pomožinen, kajte
sas andro foros, a le muršes vašoda, bo pašľiľa avre dženeskra mangaďa
džuvľaha. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.
25 Ale te arakhľahas o murš mangaďa džuvľa pre maľa, chudňahas la a
našilu pašľiľahas laha, akor ča oda murš mušinel te merel.
26 La džuvľa ma ker ňič. Oj na kerďa ňisavo binos, vaš soste mušinďahas
te merel. Oda hin avke, sar te vareko varekas murdarďahas: O murdardo
manuš vaš oda našťi.

27 Aňi odi džuvľi vaš oda našťi, bo arakhľa la pre maľa, a kajte oj
viskinelas, na sas ode ňiko, ko lake pomožinďahas.
28 Te varesavo murš arakhľahas la džuvľa, savi mek hiňi pačivaľi a nane
mangaďi, a te la chudňahas, pašľiľahas laha a prichudlehas len paš oda,
29 o murš, savo laha pašľiľa, dela penda (50) rupune love lakre dades a
oj ačhela leskri romňi, bo laha našilu pašľiľa. Šoha la našťi omukel.“

23

1 „Ňiko peske našťi lel romňake le dadeskra romňa, bo oleha kerďahas
ladž peskre dadeske.“

Ko našťi avel maškar o manuša le RAJESKRE

2 „Ňisavo murš, savo hino kastrimen avri avke, hoj leskro muršiben
hin rozpučimen abo odčhimen, našťi avel pro zhromažďeňje maškar o
manuša le RAJESKRE.
3 Ňiko, ko uľiľa sar kopirdanos, aňi leskre potomki dži andro dešto
pokoleňje našťi aven pro zhromažďeňje maškar o manuša le RAJESKRE.
4 O Amončana the o Moabčana aňi lengre potomki dži andro dešto
pokoleňje našťi aven pro zhromažďeňje maškar o manuša le RAJESKRE,
5 bo na avle paš tumende le mareha the le paňeha pro drom, sar avľan
avri andral o Egipt, a vičinde pre tumende le Balaam, le Beoriskre čhas,
andral o Petor andro Aram-Naharajim*, hoj tumen te prekošel.
6 Ale o RAJ, tumaro Del, na kamľa te šunel avri le Balaam, ale visarďa
oda prekošiben pro požehnaňje, bo o RAJ, tumaro Del, tumen kamel.
7 Medik dživena, šoha ma keren ňič prekal lengro smirom aňi prekal
oda, hoj lenge te džal mištes.
8 Ma dikhen tele le Edomčanen, bo hine tumari famelija, aňi le
Egipťanen, bo bešenas andre lengri phuv sar cudzinci.
9 O čhave andral lengro trito pokoleňje šaj aven pro zhromažďeňje
maškar o manuša le RAJESKRE.“

Pal o žužipen andro taboris

10 „Te san andro taboris akor, sar hin o mariben, chraňinen tumen
savorestar, so hino nažužo.
11 Te ela maškar tumende murš, savo pes meľarela peskre semenostar,
sar sovela, mušinel te džal avri andral o taboris pre calo džives.
12 Angloda, sar zaračola, thovela (omorela) pes le paňeha a paľis, sar
zadžala o kham, šaj avel pale andro taboris.
13 Avri le taboristar ela than, kaj džana pro budaris.
14 Mi el tumen lopatki paš o sersami, a medik džana pro budaris, kerena
chev a paľis oda začhivena.
15 O RAJ, tumaro Del, hino maškar tumende andro taboris, hoj tumen te
chraňinel a te del tumenge le ňeprijaťeľen andro vasta. O taboris mušinel
te el sveto, hoj o RAJ te na dikhel maškar tumende oda, so hin pre ladž, a
te na visaľol tumendar.“

Aver prikazi

16 „Te denašela otrokos peskre rajestar ke tute, ma bičhav les pale leskre
rajeske.
17 Mi bešel maškar tumende andre varesavo tumaro foros, pre oda than,
so peske kidela avri; ma trapin les!

---

* **23:5** Oda hin e Mezopotamija.

18 Ňisavi izraeliko džuvľa aňi ňisavo izraeliko murš pes našťi ačhel
chramoskri lubňi abo chramoskro lubaris.
19 Andro Chramos le RAJESKRO, tire Devleskro, ma an sar daros o
počiňiben le lubariskro abo la lubňakro, bo o RAJ, tiro Del, ajsen našťi
avri ačhel.
20 Te des kečeň le Izraelitas love abo chaben abo vareso aver, ma le lestar
interesis.
21 Ale te des kečeň le cudzincos, šaj lestar les interesis, ale le Izraelitastar
ma le, hoj tut o RAJ, tiro Del, te požehňinel andre savoreste, so kereha
andre phuv, savi džas te zalel.
22 Te des lav le RAJES, tire Devles, ma prethov oda te kerel, bo ov čačes
tutar užarela, hoj te keres oda, so phenďal. Te na doľikereha oda lav, ela
tut binos anglo RAJ, tiro Del.
23 Te na deha lav le RAJES, na ela tut binos,
24 ale savoro, so phenela tiro muj la veraha le RAJESKE, tire Devleske,
mušineha te doľikerel, bo diňal les lav korkoro pestar.
25 Te džaha andre viňica avre dženeskri, šaj chas ode ajci hroznos, keci
kames, ale našťi tuke les o hroznos andro košaris.
26 Te džaha prekal e maľa avre dženeskri, kaj barol e pšeňica, šaj tuke
kides o klasi le vasteha, ale našťi len čhingeres le kosakoha.“

24

O zakonos pal o rozvod

1 „Te peske o murš lela romňa a paľis leske džungľola, bo pre late
arakhela vareso nalačho, mi pisinel lake rozvodno ľil, mi del les lake a
mi bičhavel la het andral o kher.
2 Sar lestar oddžala, šaj peske la lel aver murš.
3 Ale te pes ačhela, hoj džungľola the dujtone romeske a ov lake pisinela
o rozvodno ľil, dela les lake a bičhavela la het andral o kher, abo te pes
ačhela, hoj lakro dujto rom merela,
4 lakro ešebno rom peske la našťi lel pale romňake, bo hiňi meľarďi
andre. Oda uľahas džungipen anglo RAJ. Ma an o binos pre phuv, so tuke
del o RAJ, tiro Del, andro ďeďictvos.“

Aver prikazi

5 „O murš, savo peske mekča iľa romňa, našťi džal andro mariben a
našťi les ispiden aňi andre aver služba. Ačhela khere berš, hoj te kerel
radišagos peskra romňake.
6 Te varekas des kečeň, ma le lestar andre zaloha o mlinoskro bar, bo
olestar dživel leskri caľi famelija.
7 Te pes avľahas pre oda, hoj vareko zaiľa avre Izraelitas, kerelas leha
sar otrokoha a bikenďa les, akor oda, ko les zaiľa, mi merel. Kavke odleha
tumendar o nalačhipen.
8 Le rašajenge phenďom, so te keren, te varekas ela malomocenstvo.
Keren savoro avke, sar tumenge o levitska rašaja prikazinena.
9 Leperen tumenge pre oda, so o Del kerďa la Mirijamake, sar avenas
avri andral o Egipt.
10 Sar deha kečeň avre dženes, ma dža andre leskro kher te lel e zaloha.
11 Užar avri a oda dženo, kas diňal kečeň, mi anel avri e zaloha.
12 Te hino oda dženo čoro, na mukeha tuke prekal e rat oda, so tut diňa
sar zaloha.

13 Sar zadžala o kham, de leske pale o plašťos, hoj les te el, soha pes te učharel. Ov tuke paľikerela a kavke aveha čačipnaskro anglo RAJ, tiro Del.
14 Ma trapin le čore the le slabe robotňikos, avke hoj leske zaačhaveha o počiňiben, či hino Izraelitas abo cudzincos, savo bešel andre tumare fori.
15 O počiňiben leske de mek andre oda džives angloda, sar zaperela o kham, bo hino čoro a dživel olestar, so zarodel. Te oda na kereha, vičinela ko RAJ angle tu a ela tut binos.
16 O dada našťi aven murdarde vaš o binos lengre čhavengro aňi o čhave vaš o binos lengre dadengro. Sako merela vaš peskro binos.
17 Pro sudos ma previsar o pravos le cudzincoskro aňi la širotakro a la vdovatar ma le o gada andre zaloha.
18 Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut odarik cinďa avri o RAJ, tiro Del. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te doľikeres.
19 Sar skideha upre o uľipen pal tiri maľa a bistereha ode snopos, ma visar tut pale. Mi ačhel le cudzincoske, la širotake abo la vdovake, hoj tut te požehňinel o RAJ, tiro Del, andre savoreste, so kereha.
20 Sar obkideha o olivi pal o stromi, ma dža dujtovar te dokidel, so upre ačhiľa, ale muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge.
21 Sar obkideha o hroznos pal tiri viňica, ma dža dujtovar te dokidel upre, ale oda, so ačhela, muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge.
22 Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te doľikeres.“

25

1 „Te pes duj murša maškar peste vesekedinena a džana oleha pro sudos, hoj len o sudci te rozsudzinen, le čačipnaskres kampel te ospravedlňinel a le vinnovates te odsudzinel.
2 Te peske o vinnovato zaslužinel te el mardo le bičoha abo la pacaha, o sudcas les thovela te pašľol pre phuv a angle leste les marena ajci rani, keci peske zaslužinel.
3 Našťi chudel buter sar saranda (40) rani. Bo te les marďalas buter sar saranda rani, kerďalas leske ladž anglo aver Izraeliti.
4 Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.“

Te merela o rom bi o čhavo

5 „Te duj phrala bešena jekhetane a jekh lendar merela bi o čhavo, leskri romňi našťi džal romeste andre aver famelija. Lakro šogoris peske la mušinela te lel
6 a lengro ešebno čhavo pes rachinela sar čhavo ole phraleskro, savo muľa. Ov ľidžala leskro nav, hoj pre leste te na bisteren andro Izrael.
7 Ale te peske la lakro šogoris na kamela te lel romňake, oj mušinela te džal paš e brana le foroskri a te phenel ode le vodcenge: ‚Mire romeskro phral man na kamel romňake, hoj te doľikerel o nav le phraleskro andro Izrael. Na kamel mange te kerel oda, so mušinel sar šogoris.‘
8 Akor les o vodci le foroskre privičinena, hoj leha te vakeren. Te pale phenela, hoj la na kamel te lel romňake,
9 e šogorkiňa avela paš leste, anglo jakha le vodcengre leske čhivela tele jekh sandalka pal o pindro, čhungarela leske andro muj a phenela: ‚Avke pes mi ačhel ole muršeske, savo na kamel te del potomkos peskre phrales.‘
10 Leskra famelija sako džanela andro Izrael sar ‚e famelija oleskri, kaske sas čhiďi tele e sandalka‘.“

Aver prikazi

11 „Te pes maškar peste marena duj murša a e romňi jekhe muršeskri
kamela te pomožinel peskre muršeske, ale chudela avre muršes maškar
o čanga,
12 takoj lake odčhin o vast. Ma av ke late jileskro!
13 Te na avel tut dvojita vahi, phareder the lokeder,
14 a ma klamin ňikas oleha, hoj tut ela andro kher dvojito mira, bareder
the cikneder.
15 Te važineha a merineha o veci pačivales, o RAJ, tiro Del, tut dela
bareder dživipen pre kadi phuv, so tuke del.
16 O RAJ, tiro Del, našťi avri ačhel ňikas, ko važinel napačivalones.
17 Leperen tumenge, so tumenca kerde o Amaleka pal o drom, sar avenas
avri andral o Egipt.
18 Sar sanas slaba a strapimen, avle pre tumende palunestar a murdarde
savoren, so na birinenas; on pes na daranas le Devlestar.
19 Sar tumen o RAJ, tumaro Del, dela o smirom tumare ňeprijaťeľendar
andre phuv, savi tumenge del o RAJ andro ďeďictvos, hoj la te zalen,
khosena avri o leperiben pro Amaleka tel o ňebos. Ma bisteren pre oda!“

26

O dari le ešebne uľipnastar

1 „Sar aveha andre phuv, savi tuke del o RAJ, tiro Del, andro ďeďictvos,
a sar la zaleha a zabešeha tut andre late,
2 leha o ešebno uľipen savorestar, so barola andre phuv, so tuke del o
RAJ. Thoveha oda andro košaris a aneha pre oda than, savo peske kidela
avri o RAJ, hoj les ode te lašaren.
3 Džaha pal o rašaj, savo ode akor služinela, a pheneha leske: ‚Adadžives
phenav avri anglo RAJ, angle miro Del, hoj avľom andre phuv, savi la
veraha diňa lav amare daden, hoj la amenge dela.‘
4 Paľis o rašaj lela o košaris andral tire vasta a thovela les anglo oltaris
le RAJESKRO, tire Devleskro.
5 Paľis pheneha anglo RAJ: ‚Miro dad sas Aramejčanos, savo phirelas
than thanestar a geľa andro Egipt frima manušenca. Ode dživelas sar
cudzincos a pal o but berša lestar ačhiľa baro the zoralo narodos.
6 Ale o Egipťana amenca namištes kerenas, trapinenas amen a ispidenas
amen andre buči sar otroken.
7 Akor amen vičinahas ko RAJ, ko Del amare dadengro. Ov amen šunďa
avri a dikhľa amaro pharipen, amaro trapišagos the amari dukh.
8 Avke amen o RAJ odarik iľa avri la bara zoraha the le nacirdle vasteha,
le bare strašne znameňjenca the le zazrakenca.
9 Anďa amen pre kada than a diňa amenge kadi phuv – e phuv, kaj čuľal
o thud the o medos.
10 Vašoda akana anďom o ešebno uľipen la phuvakro, so man diňal,
RAJEJA.‘ Paľis thov o košaris anglo RAJ, angle tiro Del, a banďuv anglo RAJ.
11 Radisaľuv tu the caľi tiri famelija savore lačhipnastar, so tut diňa o
RAJ, tiro Del. Radisaľuv jekhetane le Levitenca the le cudzincenca, save
bešen maškar tumende.
12 Sako berš deha e ďesaťina savorestar, so tuke bariľa pre maľa, le
RAJESKE, ale sako trito berš deha e ďesaťina savorestar le Levitenge, le
cudzincenge, le širotenge the le vdovenge, hoj te chan a te čaľon andre
tire fori.

13 Paľis pheneha anglo RAJ, angle tiro Del: ‚Anďom avri andral miro kher
oda odďelimen chaben a diňom le Levitenge, le cudzincenge, le širotenge
the le vdovenge, avke sar mange prikazinďal. Doľikerďom savoro, so
prikazinďal a pre ňisoste na bisterďom.
14 Na chaľom olestar, sar somas andro smutkos, aňi na iľom ňič olestar
avri andral miro kher, sar somas nažužo, a na diňom oda sar obeta le
mulenge. Šunďom tut, RAJEJA, a kerďom savoro avke, sar prikazinďal pal
e ďesaťina.
15 Mangav tut, dikh tele andral o ňebos andral tiro sveto than a požehňin
tire manušen, le Izrael, the e phuv, kaj čuľal o thud the o medos, odi phuv,
so amen diňal, avke sar la veraha diňal lav amare daden.‘ “

O Izrael hino narodos le RAJESKRO

16 „Adadžives tuke, Izraelona, o RAJ, tiro Del, prikazinel te doľikerel kala
zakoni the prikazaňja. Doľiker len a ker len cale tire jileha the caľa tira
dušaha.
17 Adadžives phenďal, hoj o RAJ ela tiro Del a hoj phireha pal leskre
droma, hoj doľikereha leskre zakoni the prikazaňja a hoj les šuneha.
18 A the o RAJ adadžives phenďa, hoj tumen avena leskre manuša, avke
sar angloda diňa lav. Avke tuke prikazinel, hoj te doľikeres savore leskre
prikazaňja.
19 O RAJ tutar kerela bareder upral savore narodi, so stvorinďa. Chudeha
e pačiv, e slava the o baro nav a aveha o sveto narodos le RAJESKE, tire
Devleske, avke sar phenďa.“

27

O bara pro leperiben

1 O Mojžiš le izraelike vodcenca prikazinďa le manušenge: „Doľikeren
dojekh prikazis, so tumenge adadžives dav.
2 Andre oda džives, sar predžana o paňi Jordan andre phuv, so tumenge
del o RAJ, tumaro Del, ačhaven tumenge bare bara a makhen len le
vapnoha.
3 Pisinen pre lende savore lava kale zakonoskre, sar predžana prekal o
Jordan andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andre phuv, kaj
čuľal o thud the o medos, avke sar tumen diňa lav o RAJ, o Del tumare
dadengro.
4 Sar predžana prekal o Jordan, ačhaven ola bara pro verchos Ebal, avke
sar adadžives tumenge prikazinav, a makhen len le vapnoha.
5 Ode le RAJESKE, tumare Devleske, ačhaven oltaris le barendar, save na
sas prikerde le trastune sersamoha.
6 Ole barendar ačhaven oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, a anen leske
upre o labarde obeti.
7 Obetinen mek the e smiromoskri obeta, hoj ode te chan a te radisaľon
anglo RAJ, tumaro Del.
8 Pro bara pisinen šukares a mištes savore lava le zakonoskre.“

9 Paľis o Mojžiš the o levitska rašaja phende savore Izraelitenge: „Čhit
a šun, Izraelona! Adadžives ačhiľan o manuša le RAJESKRE, tumare
Devleskre.
10 Vašoda šunen o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro a doľikeren
leskre prikazaňja the o lava, so adadžives tumenge dav.“

O požehnaňje the o prekošiben

11 Mek oda džives o Mojžiš prikazinďa le manušenge:

12 „Sar predžana o Jordan, akor pes mi ačhaven pro verchos Gerizim o
izraelika kmeňi o Šimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar, o Jozef the o Benjamin
pro požehnaňje.
13 A o kmeňi o Ruben, o Gad, o Ašer, o Zebulun, o Dan the o Naftali mi
ačhen pro verchos Ebal pro prekošiben.“

O prekošibena

14 „O Leviti mi phenen zorale hangoha savore izraelike muršenge:
15 ‚Prekošlo hino oda, ko peske kerela varesavi modla le kaštestar,
le barestar abo le trastestar a počoral la lašarela; bo le RAJESKE oda
džungľol.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
16 ‚Prekošlo hino oda, ko tele dikhel peskre dades the peskra da.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
17 ‚Prekošlo hino oda, ko peske zalela e phuv avre dženeskri avke, hoj
prethovela dureder peskri hraňica.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
18 ‚Prekošlo hino oda, ko le kore manušes ľidžala pal o nalačho drom.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
19 ‚Prekošlo hino oda, ko previsarela o pravos le cudzincengro, le
širotengro the le vdovengro.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
20 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola le dadeskra romňaha, bo oleha kerel
ladž peskre dadeske.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
21 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola le džvirenca.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
22 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola peskra pheňaha abo peskra ňevlastna
pheňaha.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
23 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola peskra sasaha.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
24 ‚Prekošlo hino oda, ko počoral murdarela avre dženes.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
25 ‚Prekošlo hino oda, ko vaš o love murdarela le ňevinne manušes.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
26 ‚Prekošlo hino oda, ko na doľikerela o lava kale zakonoskre a na
dživela pal lende.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘ “

28

O požehnaňja

1 „Izraelona, te čačes šuneha le RAJES, tire Devles, te doľikereha leskre
prikazaňja, so tuke adadžives dav, a te dživeha pal lende, ov tut hazdela
upral savore narodi pre phuv.
2 Te šuneha o lava le RAJESKRE, tire Devleskre, avena pre tute savore
kala požehnaňja a ačhena pre tute:
3 Požehňimen aveha andro foros a požehňimen aveha pre maľa.
4 Požehňimen ena o čhave, so tutar uľona, požehňimen ela o uľipen
tira phuvatar, o gurumňora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.
5 Požehňimen ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.

6 Požehňimen aveha, sar džaha andre, a požehňimen aveha, sar džaha
avri.
7 O RAJ zňičinela tumare ňeprijaťeľen, sar pre tumende avena. Jekhe
dromeha pre tumende avena, ale efta dromenca anglal tumende rozde-
našena.
8 O RAJ prikazinela, hoj te aven požehňimen tumare chabeneskre skladi
the savoro, sostar pes chudena tumare vasta. Požehňinela tumen andre
phuv, so tumen del.
9 Te doľikereha o prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre, a te phireha
pal leskre droma, kerela tutar peskro sveto narodos, avke sar la veraha
diňa lav.
10 Paľis savore narodi pre phuv dikhena, hoj tu sal vičimen pal o nav le
RAJESKRO, a darana pes tutar.
11 O RAJ tumen dela but lačhipen – požehňimen ena o čhave, so tumenge
uľona, o uľipen tumara phuvatar the o gurumňora tumare dobitkostar
andre odi phuv, so phenďa la veraha tumare dadenge.
12 Otkerela tumenge peskre ňeboskre skladi, hoj te bičhavel o brišind,
kana kampel, a požehňinela savore tumare buča. Tu deha kečeň avre
naroden, ale tu na mušineha te lel kečeň ňikastar.
13 O RAJ tutar kerela šero a na chvostos, aveha furt upre a šoha na aveha
tele, te čačes šuneha savore prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre, so
tuke adadžives dav, a dživeha pal lende.
14 Ma visar tut aňi pre jekh sera aňi pre aver ole lavendar, so tuke
adadžives prikazinav, hoj te na džas pal aver devla a te na služines lenge.“

O prekošibena

15 „Ale te na šuneha le RAJES, tire Devles, te na doľikereha leskre
prikazaňja, so tuke adadžives dav, a na dživeha pal lende, avena pre tute
savore kala prekošibena:
16 Prekošlo aveha andro foros a prekošlo aveha pre maľa.
17 Prekošlo ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.
18 Prekošle ena o čhave, so tuke uľona, prekošlo ela o uľipen tira
phuvatar, o gurumňora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.
19 Prekošlo aveha, sar džaha andre, a prekošlo aveha, sar džaha avri.
20 O RAJ pre tumende bičhavela o prekošiben, e dar the e bibach andre
savoreste, so kerena a sostar pes chudena tumare vasta, dži akor, medik
tumen na khosela tele pal e phuv a medik tumen na zňičinela vaš tumare
nalače skutki, bo les omukľan.
21 O RAJ pre tumende domukela o meribnaskro nasvaľiben, medik na
merena avri andre odi phuv, so džan te zalel.
22 O RAJ tumen marela le nasvaľibenenca, hoj šuvľona a ela tumen bare
horučki; mukela pre tumende baro tačipen the šukiben; dela pľešňa pro
uľipen, hoj les te zňičinel. Kada pes tumenge ačhela, medik na merena
avri.
23 Andral o ňebos na dela ňisavo brišind a tumari phuv ela ajsi zoraľi
sar trast.
24 O RAJ na dela pre phuv brišind, ale poši the prachos, so pre tumende
andral o ňebos avela dži akor, medik na avena zňičimen.
25 O RAJ domukela, hoj upral tumende te zviťazinen tumare ňeprijaťeľa.
Jekhe dromeha avena pre lende, ale efta dromenca anglal lende rozde-
našena. Sar dikhena aver narodi pre phuv, so pes tumenca ačhiľa, igen
pes darana.

26 Tumare mule ťeli chana o ňeboskre čirikle the o dživiri la phuvakre a
ňiko len pašal na tradela avri.
27 O RAJ pre tumende bičhavela o vredi, ajse sar andro Egipt. Ela tumen
ger pal cala tumare ťeli a chandžola tumen, ale na sasťona olestar avri.
28 O RAJ kerela, hoj te na aven paš e godi; kerela, hoj te aven kore the
diline.
29 Dživese hmatinena avke sar o kore manuša andro kaľipen, so našťi
arakhen o drom. Na džala tumenge avri mištes ňič, so kerena; aver tumen
furt trapinena a občorarena tumen; ňiko tumenge na pomožinela.
30 Aveha mangado la džuvľaha, ale aver dženo pašľola laha; ačhaveha o
kher, ale na bešeha andre; sadzineha e viňica, ale na chaha latar o uľipen.
31 Angle tire jakha tuke murdarena la gurumňa, ale o mas latar na chaha;
angle tire jakha tuke čorena le somaris, ale na dena tuke les pale. O
ňeprijaťeľa tuke čorena o stados, ale na ela ňiko, ko tuke pomožinďahas.
32 Dikheha pre oda, sar aver narodos lel tire čhaven the čhajen
otrokenge. Užareha pre lende sako džives, ale ňič oleha našťi kereha.
33 O manuša, saven na prindžarehas, chana o uľipen tira bučakro a tut
na ela ňič, ča igen baro pharipen calo dživipen.
34 Ačheha dilino olestar, so dikheha pašal tute.
35 O RAJ tut marela le vredenca pro khoča the pro pindre, le petendar
dži o šero, ale našťi olestar sasťoha avri.
36 O RAJ ľidžala tut the tumare kraľis andre cudzo phuv, kaj angloda na
dživenas tumen aňi tumare phure dada. Ode služinena le kaštune the
barune devlenge.
37 O manuša andre ola phuva, kaj tumen tradela avri o RAJ, predarana
olestar, so pes tumenge ačhiľa; avena lenge pre vistraha a on tumendar
asana.
38 Sadzineha but semenos pre maľa, ale frima uľipen skideha, bo oda
chana o maľakre grajora.
39 Sadzineha o viňici a starinena tut pal lende, ale e mol lendar na pijeha
aňi na skideha upre o hroznos, bo e viňica chana o kirme.
40 O olivova stromi barola všadzik pre phuv, ale lengre olejoha tut na
pomazineha, bo o olivi sig perena tele.
41 Ela tut čhave the čhaja, ale našavena len, bo ena zaile.
42 Pre savore tumare stromi the pro maľi ena o maľakre grajora.
43 O cudzincos, savo bešel maškar tute, ela furt barvaleder the zoraleder,
ale tu aveha čoreder a našaveha e zor.
44 Ov tut dela kečeň, ale tu les na. Ov ela o šero a tu aveha o chvostos.
45 Avena pre tumende savore kala prekošibena a ena tumenca, medik
tumen na zňičinela, bo na šunďan le RAJES, tumare Devles, a na
doľikerďan o zakoni the prikazaňja, so tumenge diňa.
46 Ena pre tumende the pre tumare potomki pro furt sar znameňje the
vistraha.
47 Vašoda, hoj na služinenas cale jileha the radišagoha le RAJESKE,
tumare Devleske, sar tumen sas savoro,
48 služinena bokhale the smedna tumare ňeprijaťeľenge, saven pre
tumende bičhavela o RAJ. Avena čore a na ela tumen, so te urel. O RAJ
kerela, hoj te cerpinen tel e phari buči*, medik tumen na zňičinela.
49 O RAJ pre tumende anela le narodos pal o agor la phuvakro; sar orlos
priľecinela oda narodos a na achaľuveha leskri čhib.

---

* **28:48** E hebrejiko čhib: thovela tumenge o trastuno jarmos pre meň

50 Oda narodos ela bijileskro a na sajinela aňi le phure manušen aňi le
cikne čhavoren.
51 Chala tumaro dobitkos the tumaro uľipen, medik tumen na zňičinela.
Na mukela tumenge aňi zrnos, aňi mol, aňi olejos, aňi gurumňen, aňi
bakren, medik na merena bokhatar.
52 Džala pre dojekh foros andre tumari phuv, so tumenge diňa o RAJ,
tumaro Del. Rozačhavela pes pašal savore fori, medik lenge na perena
tele o bare the zorale muri, pre save tumen mukenas.
53 Sar tumare ňeprijaťeľa ena rozačhade pašal tumare fori, tumen avena
ajse bokhale, hoj chana oda so tumendar uľila – o mas tumare čhavengro
the tumare čhajengro, saven tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
54-55 Mek the o nekkovleder a nekrajikaneder murš maškar tumende
chala peskre čhavengro mas a ela ajso skupo, hoj na dela te chal aňi peskre
phrales aňi peskra romňa, sava kamel, aňi peskre čhaven, so leske mek
ačhena te dživel. Na ela ňič aver te chal andre oda pharipen, sar tumen o
ňeprijaťeľis phandela andre, akor sar pes rozthovela pašal tumare fori.
56 Mek the odi nekcitľiveder the nekkiňešneder džuvľi maškar tumende,
so sas ajsi citľivo the kiňešno, hoj aňi o pindro na mušinelas te thovel pre
phuv, ela ajsi skupo ke peskro rom, saves kamel, ko čhavo, abo ke čhaj,
57 hoj chala počoral peskre čhavores, savo lake mekča uľola, a the e
poscilka – a na dela len ňič olestar te chal. Bo na ela ňič aver te chal
andre oda pharipen, sar tumen o ňeprijaťeľis phandela andre, akor sar
pes rozthovela pašal tumare fori.
58 Te na doľikerena a na dživena pal kala lava, so hine pisimen andre
kada zvitkos, a te na darana kale slavne the užasne navestar, le RAJESKRE,
tumare Devleskre, navestar,
59 o RAJ pre tumende the pre tumare potomki domukela bare rani, bare
pohromi, so ľikerena but, the meribnaskre nasvaľibena, so pes na dena te
sasťarel avri.
60 Anela pre tumende pale o nasvaľibena, so predžiďiľan andro Egipt a
ačhena pre tumende furt.
61 O RAJ pre tumende bičhavela všelijaka nasvaľibena the pohromi, pal
save pes aňi na pisinel andre kada zvitkos le zakonoskro, medik tumen na
zňičinela.
62 Ačhena igen frima, kajte sanas ajci sar o čercheňa pro ňebos, bo na
šunenas le RAJES, tumare Devles.
63 Avke sar radisaľolas o RAJ, sar tumenge kerelas o lačhipen a
rozmnožinelas tumen, avke akana radisaľola, sar tumen zňičinela a
murdarela avri. Avena avricirdle andral e phuv, so džan te zalel.
64 Akor tumen o RAJ roztradela maškar savore narodi pre phuv, jekhe
agorestar dži pre aver. Ode služinena le kaštune the le barune devlenge,
saven na prindžarenas tumen aňi tumare dada.
65 Ale aňi maškar ola narodi tumen na ela smirom, aňi tumare pindre
peske na arakhena than te odpočovinel. O RAJ tumen dela o pharipen
andro jilo, o strapimen jakha the e duša bi e naďej.
66 Tumaro dživipen figinela ča pro bal; rat-džives dživena andre bari
dar, hoj našavena o dživipen.
67 Vaš odi dar andre tumare jile the vaš oda, so dikhena pro jakha, tosara
phenena: ‚Te imar uľahas rat!‘ a rači phenena: ‚Te imar uľahas tosara!‘
68 O RAJ tumen bičhavela pale andro Egipt pro loďi, kajte phenďom, hoj
imar ode na džana. Ode tumen korkore bikenena tumare ňeprijaťeľenge
sar o otroka, ale ňiko tumen na cinela.“

69 Kala hine o lava la zmluvakre, so o RAJ prikazinďa le Mojžišoske,
hoj te phandel le Izraelitenca andro Moab, mek paš odi zmluva, so lenca
phandľa pro verchos Choreb.

29

O RAJ pale phandel e zmluva le Izraelitenca

1 O Mojžiš zvičinďa savore Izraeliten a phenďa:

„Tumen pre tumare jakha dikhľan savoro, so kerďa o RAJ, tumaro Del,
andro Egipt le Faraonoske, savore Egipťanenge the caľa lengra phuvake.
2 Dikhľan ola bare rani, ola zazraki the ola phare skuški, so kerďa o RAJ
andro Egipt.
3 Ale dži adadžives tumen o RAJ na diňa jilo, so achaľol, aňi jakha, so
dikhen, aňi kana, so šunen.
4 Sar tumen ľidžavas saranda (40) berš pal e pušťa, na čhingerisaľile pre
tumende o gada aňi o sandalki pre tumare pindre.
5 Na chanas maro a na pijenas mol aňi aver pijiben, ale o RAJ tumen
delas o chaben, hoj te prindžaren, hoj ov hino RAJ, tumaro Del*.
6 Sar avľam pre kada than, mukľa pes pre amende pro mariben o
chešboňiko kraľis Sichon the o bašaňiko kraľis Og, ale amen upral lende
zviťazinďam.
7 Zaiľam lengri phuv a diňam la andro ďeďictvos le kmeňoske Ruben, le
kmeňoske Gad the le jepaš kmeňoske Menaše.
8 Doľikeren o lava kala zmluvakre a dživen pal oda, hoj tumenge te avel
avri savoro, so kerena.
9 Tumen savoredžene ačhen adadžives anglo RAJ, angle tumaro Del:
tumare vodci the o uradňika, savore murša le Izraeloskre,
10 tumare čhave, tumare romňija a the o cudzinci, save bešen maškar
tumende, save tumenge čhingeren o kašta a hordinen o paňi.
11 Tumen kade akana ačhen vašoda, hoj le RAJEHA, tumare Devleha, te
aven andre zmluva, so adadžives tumenca phandel la veraha.
12 O RAJ tumen pale ačhavela sar peskre manušen a ov ela tumaro Del,
sar diňa lav a iľa vera tumare dadenge: le Abrahamoske, le Izakoske the
le Jakoboske.
13 Ale kadi zmluva na phandel la veraha ča tumenca,
14 so adadžives ačhen anglo RAJ, angle amaro Del, ale the olenca, ko kade
adadžives amenca nane.
15 Tumen džanen, sar bešahas andro Egipt a sar predžahas o phuva avre
narodengre.
16 Dikhľan ode lengre džungale veci the lengre kaštune, barune,
somnakune the rupune modlen.
17 Dodikhen pre oda, hoj maškar tumende te na el ňisavo murš aňi džuvľi
aňi famelija aňi kmeňos, so pes visarel le RAJESTAR, tumare Devlestar,
avke, hoj džal te služinel le devlenge andral ola narodi. Te na el maškar
tumende ajso koreňis, so anel o jedos the o kirkiben.
18 Šaj pes ačhel, hoj vareko šunela kala lava pal o prekošiben, ale
phenela peske: ‚Ňič pes mange na ačhela. Dživava avke, sar kamav. Se
jednakones doperela o švižo the o šuko stromos.‘

---

* **29:5** E hebrejiko čhib: me som o RAJ, tumaro Del

19 Ajse muršeske o RAJ na kamela te odmukel, bo leskri choľi pre leste
igen labola. O RAJ pre leste domukela savoro prekošiben, so hin pisimen
andre kada zvitkos, a khosela tele leskro nav pal e phuv.
20 O RAJ les kidela avri savore izraelike kmeňendar pre leskri skaza
pal ola prekošibena la zmluvakre, so hine pisimen andro zvitkos kale
zakonoskro.
21 Tumare potomki, save avena pal tumende, the o cudzinci, save avena
dural andral aver phuv, dikhena kala pohromi the nasvaľibena, save o RAJ
bičhaďa pre tumari phuv.
22 Caľi phuv ela zlabarďi la siraha a zaučharďi le loneha. Na sadzinela
pes ode ňič, na uľola ode ňič aňi ode na barola čar. Tumari phuv ela sar
o fori Sodoma the Gomora, Adma the Cebojim, save o RAJ zňičinďa andre
peskri bari choľi.
23 Akor savore narodi phučena: ‚Soske oda kerďa o RAJ kala phuvake?
Soske kadi bari choľi?‘
24 Aver odphenena: ‚Vašoda, bo na doľikerde e zmluva le RAJESKRI, le
Devleskri lengre dadengri – e zmluva, so lenca phandľa akor, sar len iľa
avri andral o Egipt.
25 Visarde pes het le RAJESTAR a gele te služinel a te banďol avre
devlenge, saven na prindžarenas a saven lenge zakazinďa te lašarel.
26 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pre kadi phuv a domukľa pre late savore
prekošibena, so hine pisimen andre kada zvitkos.
27 O RAJ igen choľisaľiľa a andre peskri bari choľi len cirdňa avri andral
lengri phuv a tradľa len avri andre aver phuv, kaj hine dži adadžives.‘
28 O garude veci hine le RAJESKRE, amare Devleskre, ale o zjavimen veci
hine amare the amare čhavengre pro furt, hoj te doľikeras savore lava
kale zakonoskre.“

30

Te pes o Izraeliti visarena pale ko RAJ

1 „Sar pre tumende avena savore kala požehnaňja the prekošibena, pal
save tumenge phenďom, a te tumenge len lena andro jilo, sar dživena
maškar o narodi, kaj tumen tradela avri o RAJ, tumaro Del,
2 a te tumen the tumare potomki avena pale ko RAJ, ke tumaro Del,
a te cale jileha the caľa dušaha doľikerena leskre prikazi, so adadžives
tumenge dav,
3 akor o RAJ, tumaro Del, anela pale tumare zaile manušen a ela ke
tumende jileskro. Skidela tumen upre andral savore narodi, kaj tumen
tradľa avri.
4 Kajte uľanas avritradle dži pre aver agor la phuvake, o RAJ, tumaro
Del, tumen odarik skidela upre a anela pale.
5 Anela tumen andre odi phuv, so zaile tumare dada. Tumen la zalena a
ov tumenge presikavela o lačhipen a kerela tumendar buter, sar sas tumare
dada.
6 O RAJ, tumaro Del, obrezinela tumare jile the o jile tumare potomken-
gre, hoj les te kamen cale jileha the caľa dušaha a avke te dživen.
7 Akor o RAJ domukela ola prekošibena pre tumare ňeprijaťeľa, save
tumen našťi avri ačhen a džan pre tumende.
8 Paľis tumen pale šunena le RAJES a doľikerena savore leskre
prikazaňja, so tumenge adadžives dav.
9 O RAJ, tumaro Del, igen požehňinela savoro, so kerena tumare
vastenca. Požehňimen ena o čhave, so tumenge uľona, požehňimen ela o

uľipen tumara phuvakro, o gurumňora tumare dobitkostar the o bakrore
tumare stadostar. Le RAJES tumendar ela pale o radišagos a kerela, hoj
tumenge te avel savoro avri, avke sar les sas radišagos tumare dadendar,
10 te les šunena a te doľikerena leskre prikazaňja the o lava, so hin
pisimen andre kada zvitkos le zakonoskro, a te tumen visarena ko RAJ,
tumaro Del, cale jileha the caľa dušaha."

Te kidel peske avri o dživipen abo o meriben

11 „Kada prikazis, so tumenge adadžives dav, nane phares te achaľol aňi
te šunel.
12 Nane dži andro ňebos, hoj te phučen: ‚Ko džala upre andro ňebos te
anel les tele a te phenel amenge, hoj les te doľikeras?'
13 Nane aňi dži pre oki sera le moroskri, hoj te phučen: ‚Ko predžala o
moros, hoj les te anel a te phenel amenge, hoj les te doľikeras?'
14 Se oda lav hino igen pašes, hino andre tumare muja the andre tumare
jile, hoj les te doľikeren.
15 Šunen! Adadžives tumenge šaj kiden avri, so kamen: o dživipen abo
o meriben; o lačhipen abo o nalačhipen.
16 Te doľikerena o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so
tumenge adadžives dav, te les kamena a te šunena a doľikerena savore
leskre zakoni, akor dživena a ačhela tumendar baro narodos. A o RAJ,
tumaro Del, tumen požehňinela andre phuv, savi džan te zalel.
17 Ale te tumen andro jile visarena a te na šunena, te tumen dena
varekaske te odcirdel, te lašarena avre devlen a te lenge služinena,
18 akor tumenge adadžives phenav, hoj avena zňičimen. Na dživena but
andre odi phuv, savi džan te zalel, sar predžana prekal o Jordan.
19 Adadžives mange vičinav o ňebos the e phuv sar švedken, hoj
tumenge diňom te kidel peske avri, so kamen: o dživipen abo o meriben;
o požehnaňje abo o prekošiben. Vašoda tumenge kiden avri o dživipen,
hoj tumen the tumare potomki te dživen.
20 Kamen le RAJES, tumare Devles, šunen leskro hangos a ľikeren tumen
lestar, bo o RAJ hino tumaro dživipen a dela tumen but berša andre phuv,
pal savi diňa lav la veraha tumare daden le Abraham, le Izak the le Jakob."

31

O Jozua ačhado vodcaske pal o Mojžiš

1 Paľis o Mojžiš geľa a phenďa kala lava savore Izraelitenge.
2 Phenďa lenge: „Adadžives mange hin šel the biš (120) berš. Imar našťi
avav tumaro vodcas a o RAJ mange phenďa, hoj na predžava prekal o
Jordan.
3 O RAJ, tumaro Del, džala anglal tumende. Zňičinela kale naroden angle
tumende a tumen zalena lengri phuv. O Jozua predžala prekal o Jordan
anglal tumende, avke sar phenďa o RAJ.
4 O RAJ lenca kerela avke, sar kerďa le amorejike kraľenca le Sichonoha
the le Ogoha, saven zňičinďa lengre phuvenca.
5 Dela tumenge upral lende te zviťazinel a tumen lenca mušinen te kerel
pal oda prikazis, so tumen diňom.
6 Aven zorale, ma daran tumen lendar a ma izdran, bo o RAJ, tumaro
Del, korkoro džal tumenca. Na omukela tumen a na džala tumendar het."
7 O Mojžiš vičinďa le Jozuas a anglal savore Izraeliti leske phenďa: „Av
zoralo a ma dara tut, bo tu ľidžaha kale manušen andre phuv, pal savi

o RAJ diňa lav la veraha lengre phure daden. Tu lenge la deha andro ďeďictvos.
8 O RAJ korkoro džala anglal tu a ela tuha. Na omukela tut a na džala
tutar het. Ma dara tut aňi ma izdra.“

Te genel pes o zakonos sako eftato berš

9 Avke o Mojžiš pisinďa kada zakonos le Devleskro a diňa les le levitske
rašajenge, save ľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri, the savore
izraelike vodcenge.
10 O Mojžiš lenge prikazinďa: „Pregenen kada zakonos sako eftato berš,
pro koňec ole beršeskro, sar ela o inepos le Stankengro, andre oda berš,
so hin dino pre oda, hoj pes te odmukel o kečeňiben.
11 Pregenena les, hoj les te šunen savore manuša andral o Izrael, sar pes
avena te sikavel anglo RAJ, angle peskro Del, pre oda than, so peske kidela
avri.
12 Zvičinen savore manušen – le muršen, le romňijen, le čhaven the
le cudzincen, save bešen andre tumare fori –, hoj te šunen a te sikľon te
del pačiv le RAJES, tumare Devles, a hoj te doľikeren pačivalones leskre
prikazaňja the zakoni.
13 The lengre čhave, save oda zakonos na prindžarenas, mi šunen a mi
sikľon te del pačiv le RAJES, tumare Devles, medik dživena andre phuv, so
zalena, sar predžana prekal o Jordan.“

Le Devleskre posledna prikazi le Mojžišoske

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dikh, imar avel tiro časos te džal het pal
kadi phuv. Vičin le Jozuas a aven andro Svetostankos, hoj les te ačhavav
vodcaske.“ Avke o Mojžiš the o Jozua gele andro Svetostankos.
15 A ode pes lenge sikaďa o RAJ andre chmarakro slupos, so ačhelas paš
o vudar le Svetostankoskro.
16 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Tu mereha a džaha paš tire phure
dada, ale kala manuša na ena pačivale a na doľikerena e zmluva, so lenca
phandľom. Visarena pes mandar a lašarena le devlen andral odi phuv, kaj
džan.
17 Andre oda džives pre lende choľisaľuvava, omukava len a garuvava
angle lende miro muj. Ena zňičimen, bo pre lende avena but pohromi
the pharipena. Paľis peske phenena: ‚Kala pohromi pre amende avle, bo
maškar amende nane amaro Del.‘
18 Andre oda džives lenge garuvava miro muj vaš oda savoro nalačhipen,
so kerde, sar chudle te lašarel avre devlen.
19 Akana tumenge pisinen andre kadi giľi. Sikav la le Izraeliten te giľavel
a thov la andre lengre muja, hoj mange te avel kadi giľi sar sveďectvos pre
lende.
20 Ľidžava len andre odi phuv, kaj čuľal o thud the o medos, pal savi
la veraha diňom lav lengre daden. Ode chana, a sar imar čaľona a
thuľona, visarena pes mandar het a lašarena avre devlen; odčhivena man
a prephagena miri zmluva.
21 Sar avena pro Izraeliti savore kala pohromi the pharipena, kadi giľi ela
sar švedkos pre lende, bo na našľola andral o muja lengre potomkengre.
Džanav, so gondoľinen a so kamen adadžives te kerel, mek angloda, sar
len ľidžava andre odi phuv, pal savi len diňom lav la veraha.“
22 Mek andre oda džives pisinďa o Mojžiš kadi giľi a sikaďa la te giľavel
le Izraeliten.

23 O RAJ prikazinďa le Jozuaske, le Nunoskre čhaske: „Av zoralo a ma
dara tut ňisostar, bo le Izraeliten aneha andre phuv, pal savi len diňom
lav, a me avava tuha!“
24 Sar o Mojžiš pisinďa savore lava kale zakonoskre andro zvitkos,
25 prikazinďa le Levitenge, save ľidžan e archa le RAJESKRA zmluvakri:
26 „Len kada zvitkos le zakonoskro a thoven les paš e archa le RAJESKRA,
tumare Devleskra, zmluvakri, hoj ode te el sar švedkos pre tumende.
27 Bo džanav mištes, hoj tumen na kamen te šunel a vzburinen tumen.
Te tumen imar akana vzburinen le RAJESKE, sar mek dživav a som maškar
tumende; so ela akor, sar merava!
28 Anen angle mande savore kmeňengre vodcen the tumare spravcen.
Kamav angle lende te vakerel kala lava, hoj pre lende sar švedken te
vičinav o ňebos the e phuv.
29 Bo džanav, hoj tumen pal miro meriben kerena o nalače veci a džana
le dromestar, pal savo tumenge prikazinďom te džal. A pal varesavo časos
pre tumende avela e pohroma, bo kerena oda, so hin nalačho andro jakha
le RAJESKRE, a avke les choľarena.“
30 A o Mojžiš savore lava kala giľakre phenďa savore Izraelitenge.

32

Le Mojžišoskri giľi

1 „Šun, ňebona, so vakerava;
šun, phuvije, o lava andral miro muj.
2 Mi perel miro sikaviben sar o brišind,
miro vakeriben mi čuľal sar e rosa,
sar o cicho brišind pre nevi čar,
sar o kapki pro terne rastlini.

3 Me vakerav pal o nav le RAJESKRO;
bararen amare Devles!
4 Ov hino e Skala, leskri buči hiňi dokonalo.
Savore leskre droma hine čače.
O Del hino pačivalo, na kerel ňič namištes,
hino čačipnaskro the lačho.

5 Ale leskre čhave nane verna, visarde pes lestar,
o pokoleňje binošno the previsardo.
6 Kada den pale le RAJESKE,
manušale diline the nagoďaver?
Nane ov tumaro Dad, tumaro Stvoriťeľis,
savo tumendar kerďa zoralo narodos?

7 Leperen tumenge pre ola čirlatune dživesa,
gondoľinen pre ola berša, so sas varekana.
Phučen tumare dadendar a on tumenge phenena,
phučen tumare phurendar a on tumenge dena te džanel,
8 kana o Nekbareder RAJ rozďelinelas le narodenge
e phuv andro ďeďictvos
a diňa savore manušen than, kaj te bešen,
pal oda, keci hin manuša*.
9 Ale le Jakoboskre potomken peske kidňa avri

* **32:8** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

sar peskre manušen.

10 Arakhľa len pre omukľi phuv,
pre pušťa, kaj nane ňič.
Starinelas pes pal lende,
chraňinelas len sar e zreňica andre peskri jakh.
11 Sar o orlos chraňinel peskro hňizdos
a sikavel peskre ciknen te ľecinel,
a sar rozcirdel o kridli, hoj len te zachudel pro dumo,
hoj te na peren,
12 avke the o RAJ korkoro ľidžalas peskre manušen,
na pomožinďa leske ňisavo aver del.

13 Anďa len pre brehengri phuv,
delas len te chal oda, so barol pre maľa,
o medos andral o skali,
the olejos andral o olivova stromi, so baronas pre baruňi phuv.
14 Lengre gurumňa the kozi denas but thud;
sas len nekfeder bakre the kozi, gurumňa andral o Bašan;
chanas o nekfeder zrnos a pijenas e mol le hroznoskri.

15 O Ješurun† barvaľiľa,
ale ačhiľa zoralejileskro,
thuľiľa a čaľarďa pes avri.
Omukľa le Devles, peskre Stvoriťeľis,
tele dikhľa e Skala, peskre zorale Spasiťeľis.
16 Le avre devlenca kerenas, hoj te žjarlinel;
peskre nalačhipnaha les choľarenas.
17 Na obetinenas le Devleske, ale le demonenge
– le devlenge, saven angloda na prindžarenas,
le neve devlenge, savendar lengre dada na daranas.
18 Bisterde pre peskri Skala, savi len anďa pro svetos;
omukle peskre Devles, savo len diňa o dživipen.

19 Sar oda o RAJ dikhľa, choľisaľiľa
a odčhiďa pestar peskre čhaven the čhajen.
20 Phenďa: ‚Imar lenge na pomožinava;
dikhava, so pes lenca ačhela,
bo hine o previsardo pokoleňje,
o čhave, save nane verna.
21 Peskre modlenca man choľarde,
provokinenas man peskre devlenca, so na mon ňič,
vašoda the me len choľarava avre narodoha,
provokinava len le manušenca, so na mon ňič.
22 Miri choľi rozlabola sar jag
a džala tele dži pro than le mulengro;
chala e phuv the lakro uľipen,
zlabarela the o zakladi le verchengre.

23 Mukava pre lende e pohroma pal e pohroma
a ľivinava pre lende savore mire šipi.

† **32:15** Oda hin o Izrael.

24 Merena bokhatar
a murdaľona la horučkatar the le meribnaskre nasvaľibnastar.
Mukava pre lende le dzive džviren
the le jedovate sapen, so len danderena.
25 Avri lenge e šabľa lela le čhaven;
andro khera len ela bari dar;
o terne murša the o terne džuvľa merena,
aňi o cikne čhavore aňi o phure na predživena.
26 Phenďom, hoj len rozčhivava
a ňiko peske pre lende na leperela,
27 ale daravas man olestar,
so phendehas tire ňeprijaťeľa:
„Oda amen zviťazinďam upral o Izrael,
o RAJ oda na kerďa.“ ‘

28 O Izrael hino narodos bi e goďi,
nane les ňisavo goďaveripen.
29 Te uľahas goďaver, achaľiľahas
a sprindžarďahas, kaj džal lengro drom.
30 Sar šaj džal jekh ňeprijaťelsko slugaďis pro ezeros le Izraeloskre?
Abo sar šaj zatraden duj džene lendar amare deš ezeren?
Ča te len omukľahas lengri Skala
a o RAJ len diňahas andre lengre vasta.
31 Lengri skala hiňi slabo, nane sar amari Skala,
the o ňeprijaťeľa oda šaj dikhen.
32 Lengre ňeprijaťeľa hine sar e Sodoma the sar e Gomora,
sar e viňica, so anel o kirko the jedovato hroznos.
33 Lengri mol hiňi jedos le sapestar.

34 O RAJ na bisterela, so o ňeprijaťeľa kerde;
ov užarel pre peskro časos, hoj len te marel.
35 Miri pomsta the miro trestos pes sikavela;
poddžala lenge o pindro.
Lengro džives la pohromakro hino pašes;
sig pre lende avel oda, so kamel te avel.

36 O RAJ zachraňinela peskre manušen,
peskre služobňikenge presikavela o jileskeriben,
sar dikhela, hoj na birinen,
a na ačhiľa ňiko, aňi otrokos aňi slobodno.
37 Phenela: ‚Kaj hine lengre devla?
Kaj hiňi e skala, pre savi pes mukenas?
38 Kaj hine o devla, so chanas le obetengro žiros
a pijenas o moľakre obeti?
Akana mi aven a mi pomožinen tumenge,
mi en tumaro šťitos!
39 Dikhen akana, hoj ča me korkoro som Del a aver nane.
Me dav o dživipen the o meriben, me dukhavav the sasťarav.
Ňiko našťi lel ňikas avri andral mire vasta.
40 Avke sar me som o džido Del,
hazdav ko ňebos miro vast a lav vera:
41 Ostrarava miri blišťaco šabľa
a sudzinava laha;

pomsťinava man mire ňeprijaťeľenge
a potrestinava olen, ko man našťi avri ačhen.
42 Mire šipi mačona le ratestar,
ole dženengre ratestar, ko sas murdarde the zaile;
miri šabľa chala o mas
a odčhinela o šere lengre vodcenge.‘

43 Tumen narodale, radisaľon leskre manušenca,
se o RAJ pomsťinela o rat peskre služobňikengro,
počinela pale le ňeprijaťeľenge
a peskri phuv the manušen obžužarela le binostar.“

44 Paľis o Mojžiš le Jozuaha, le Nunoskre čhaha, avľa anglo manuša a phenďa lenge o lava kala giľakre.

O Del vakerel pal o meriben le Mojžišoskro

45 Sar o Mojžiš dovakerďa savore kala lava le Izraelitenge,
46 phenďa: „Len tumenge andro jilo savore kala lava, savenca tumenge adadžives dovakerav, a prikazinen len tumare čhavenge, hoj len te doľikeren a te dživen pal lende.
47 Kala lava nane ča ajse chocsave lava – hine tumaro dživipen! Te len šunena, dživena but andre odi phuv, so džan te zalel, sar predžana prekal o paňi Jordan.“
48 Mek andre oda džives phenďa o RAJ le Mojžišoske:
49 „Dža andro verchi Abarim a dža upre pro verchos Nebo andre phuv Moab, khatar dichol o Jericho, a dikh e phuv Kanaan, so dav le Izraelitenge, hoj te el lengri.
50 Pre oda verchos mereha a džaha paš tire phure dada, avke sar muľa tiro phral o Aron pro verchos Hor a geľa paš peskre phure dada,
51 bo mange na sanas pačivale anglal o Izraeliti paš o paňi Meriba paš o Kadeš pre pušťa Sin. Vašoda, hoj man na diňan pačiv anglal o Izraeliti sar Svetes,
52 na džaha andre odi phuv, so dav le Izraeliten, ale dikheha la ča dural.“

33

O Mojžiš žehňinel le Izraelitenge

1 Kada hin o požehnaňje, saveha o Mojžiš, le Devleskro murš, požehňinďa le Izraeliten anglal peskro meriben:
2 „O RAJ avľa pal o verchos Sinaj,
zažjarinďa lenge andral o Seir,
švicinďa le verchostar Paran.
Avľa peskre svete ezera ezerenca
a pal leskri čači sera labolas e jag.
3 O RAJ kamel peskre manušen
a savore sveta hine andre leskre vasta.
Banďon tele angle leskre pindre
a prilen leskre lava.
4 O Mojžiš amenge diňa o zakonos,
o ďeďictvos prekal o zhromažďeňje le Jakoboskro.
5 O RAJ ačhiľa kraľiske upral o Ješurun*,
sar pes zgele leskre vodci the o kmeňi.“

* **33:5** Oda hin o Izrael.

6 Pal o kmeňos Ruben o Mojžiš phenďa:
„Mi dživel o Ruben, te na merel avri,
ale mi aven leskre manuša frima.“

7 Pal o kmeňos Juda phenďa:
„RAJEJA! Šun avri o mangipen le Judaskro,
an les pale paš okla kmeňi.
Zoraľar les andro mariben, RAJEJA,
pomožin leske leskre ňeprijaťeľenca!“

8 Pal o kmeňos Levi phenďa:
„RAJEJA, sikav tiri voľa prekal o losi Urim the Tumim
tire pačivale služobňikoske;
tu les skušinehas paš e Massa
a kerehas tut leha paš o paňi Meriba.
9 Sikaďa tuke bareder pačiv
sar peskre dadeske the peskra dake,
bareder pačiv
sar peskre phralenge abo peskre čhavenge.
Šunelas tire prikazi,
doľikerelas tiri zmluva.
10 Tire manušen sikavela,
hoj te doľikeren tiro zakonos;
pre tiro oltaris anela o obeti.
11 RAJEJA, de les zor
a mi avel tuke pre dzeka leskri buči!
Zňičin leskre ňeprijaťeľen,
hoj imar pale te na ušťen!“

12 Pal o kmeňos Benjamin phenďa:
„Kada hin o kmeňos, saves o RAJ kamel a chraňinel;
stražinel les calo džives,
bešel maškar leskre brehi.“

13 Pal o kmeňos Jozef phenďa:
„Mi požehňinel o RAJ leskri phuv
la rosaha andral o ňebos upral
the le paňeha andral e phuv telal,
14 le nekfeder uľipnaha le khamestar,
le barvale plodenca čhon pre čhoneste;
15 mi el lengre phurikane verchi zaučharde
le neklačheder ovocenca.
16 Mi pherdžarel pes leskri phuv savoreha, so hin lačho;
mi el požehňimen le lačhipnaha le RAJESTAR,
savo vakerďa andral o jagalo krakos.
Mi bešel kada požehnaňje pro šero le Jozefoskro,
pro vodcas maškar peskre phrala.
17 O Jozef andre peskro šukariben hino ajso sar o ešebno bikos,
hin les rohi sar le dzive bivolos.
Ola rohi hine o ezera manuša andro Menaše
a o deš ezera andro Efrajim;
lenca predžubinela le naroden
a ispidela len dži pro agor la phuvakro.“

18 Pal o kmeňos Zebulun phenďa:
„Radisaľuv, Zebulunona, pre tire droma;
radisaľuv, Jisacharona, andre tire stani!
19 Le manušen zvičinena pro verchos,
ode anena o čačipnaskre obeti.
O barvaľipen len ela andral o moros
a o pokladi kidena avri telal e poši.“

20 Pal o kmeňos Gad phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, savo kerďa bareder leskri phuv.
O Gad užarel sar o ľevos,
hoj te odčhinel o vast abo o šero.
21 Ile peske nekfeder than la phuvatar;
chudle o kotor le vodcengro.
Doľikerenas o prikazi the o zakoni le RAJESKRE,
sar sas zgele o vodci le Izraeloskre.“

22 Pal o kmeňos Dan phenďa:
„O Dan hino sar o terno ľevos,
savo chučel andral o Bašan.“

23 Pal o kmeňos Naftali phenďa:
„O Naftali pes čaľarel le RAJESKRE lačhipnaha,
le RAJESKRO požehnaňje hino barvales pre leste.
Ov zalel e phuv pro juhos le morostar†.“

24 Pal o kmeňos Ašer phenďa:
„Mi el požehňimen o Ašer buter okle kmeňendar,
mi el les nekbuter pačiv le phralendar!
Mi el les ajci olivovo olejos, hoj peske andre šaj močinel o pindre!
25 Leskre fori mi en chraňimen le trastune branenca;
mi dživel furt andro smirom.“

26 „Nane ňiko ajso sar o Del le Ješurunoskro:
Pal o ňebos siďarel, hoj tuke te pomožinel,
pro chmari pes ľidžal andre peskri slava.
27 O Del, so dživel pro furt, hin tiro than pro garuďipen
a ľikerel tut pre peskre večna vasta.
Tradela tutar tire ňeprijaťeľen
a phenela tuke, hoj len te zňičines.
28 Le Jakoboskre potomki dživen andro smirom
andre phuv, kaj hin pherdo zrnos the mol,
kaj e rosa andral o ňebos zaučharel e phuv.
29 Bachtalo sal, Izraelona!
Ko hin ajso, sar sal tu –
o narodos zachraňimen le RAJESTAR?
Ov hino tiro šťitos, so tut chraňinela;
tiri slavno šabľa, so tuke dela te zviťazinel.
Tire ňeprijaťeľa pes angle tute pokorinena,
ale tu lenge uštareha pre meň.“

† **33:23** Oda hin o Galilejsko moros.

34

Le Mojžišoskro meriben

1 Paľis o Mojžiš džalas andral e moabiko rovina upre pro verchos Nebo,
dži pro verchos Pisga, khatar dičhol o Jericho. Odarik leske o RAJ sikaďa
caľi phuv le Gileadostar dži o Dan,
2 caľi phuv le Naftaliskri, e phuv le Efrajimoskri, e phuv le Menašeskri
the caľi phuv le Judaskri dži paš o Stredozemno moros,
3 e pušťa Negev, the e dolina le Coarostar dži paš o Jericho, le palmengro
foros.
4 O RAJ leske phenďa: „Kadi phuv hiňi odi, pal savi diňom lav la veraha le
Abraham, le Izak the le Jakob, hoj la dava lengre potomkenge. Domukľom
tuke, hoj la te dikhes, ale na džaha andre.“
5 Paľis ode andro Moab o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, muľa, avke
sar phenďa o RAJ.
6 Sas parundo andre dolina paš o foros Bet-Peor andro Moab. Ale dži
adadžives ňiko na džanel, kaj hino leskro hrobos.
7 Le Mojžišoske sas 120 berš, sar muľa. Leskri zor les na omukľa a o
jakha leske na slabisaľile.
8 O Izraeliti pal o Mojžiš pre moabiko rovina rovenas tranda (30) džives,
medik na pregeľa o roviben the o smutkos pal leste.
9 O Jozua, o čhavo le Nunoskro, sas igen goďaver, bo o Mojžiš pre leste
thoďa o vasta. O Izraeliti les šunenas a kerenas avke, sar o RAJ prikazinďa
le Mojžišoske.
10 Akorestar imar na sas andro Izrael ajso prorokos sar o Mojžiš, saveha
o RAJ vakerďahas muj-mujeha.
11 Ňiko aver na kerďa ajse zazraki the znameňja, save kerďa andro Egipt
ov, sar les o RAJ bičhaďa ko Faraonos, ke leskre služobňika the ke savore
manuša.
12 Ňisavo prorokos na kerďa kajse bare the strašna zazraki, save kerďa
o Mojžiš anglo jakha cale Izraeloskre.

O Jozua

O prikazis te predžal prekal o Jordan

1 Pal o meriben le Mojžišoskro, le RAJESKRE služobňikoskro, prevakerďa o RAJ ko Jozua, ko čhavo le Nunoskro, savo sas služobňikos le
Mojžišoskro:
2 „Miro služobňikos o Mojžiš muľa. Vašoda akana, ušťi tu a predža
prekal o Jordan, tu the savore kala manuša, andre odi phuv, savi dav le
Izraelitenge.
3 Diňom tumenge dojekh than, pre savo uštarela tumaro pindro, avke
sar oda phenďom le Mojžišoske.
4 Caľi phuv le Chetitanengri la južna pušťatar dži ko verchi Libanon the
le bare paňestar, so hino o Eufrat, dži ko Stredozemno moros pro zapados
ela tumari phuv.
5 Ňiko anglal tu na obačhela, medik dživeha. Avava tuha, avke sar the
le Mojžišoha. Na mukava tut aňi tut na omukava.
6 Av zoralo a ma dara tut ňisostar! Tu ľidžaha kale manušen, hoj te
zalen peske andro ďeďictvos kadi phuv, pal savi diňom lav a iľom vera,
hoj la dava tumare phure dadenge.
7 Ča av zoralo a ma dara tut ňisostar! Ľiker tut pal o zakonos, so tuke
diňa miro služobňikos o Mojžiš. Ma visar tut lestar aňi pre čači aňi pre
baľogňi sera, hoj tuke te avel avri savoro, so kereha.
8 Ma preač te genel kada zvitkos le zakonoskro pre tumare zhromažďeňja! Gondoľin pal leste rat-džives, hoj te doľikeres savoro, so hin
andre pisimen, bo ča akor tuke savoro avela avri a savoro kereha goďaha.
9 Či tuke na phenďom, hoj te aves zoralo the odvažno? Ma dara a ma
podde tut! Bo o RAJ, tiro Del, ela tuha všadzik, kaj ča džaha.“
10 Avke o Jozua phenďa le vodcenge upral o manuša:
11 „Predžan prekal o taboris a phenen le manušenge: ‚Pripravinen
tumenge o chabena, bo trine dživesenca predžana prekal o Jordan andre
odi phuv, hoj tumenge la te zalen. Bo odi phuv tumenge del o RAJ, tumaro
Del, hoj te el tumari.‘ “
12 O Jozua phenďa le kmeňenge Ruben the Gad a the le jepaš kmeňoske
Menaše:
13 „Ma bisteren pre oda, so tumenge prikazinďa o Mojžiš, o služobňikos
le RAJESKRO: ‚O RAJ tumaro Del, tumen dela smirom oleha, hoj tumenge
dela kadi phuv pro vichodos le Jordanostar.‘
14 Tumare romňija, tumare čhavore the savore stadi ačhena kade andre
phuv, so tumenge diňa o Mojžiš pro vichodos le Jordanostar. Ale savore
tumare zorale murša, save hine pripravimen pro mariben, predžana
prekal o Jordan anglal savore okla kmeňi a pomožinena lenge,
15 medik na zalena e phuv, so lenge dela o RAJ, o Del, a medik the len na
anela andro smirom. Paľis šaj džana pale andre tumari phuv pro vichodos
le Jordanostar, so tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO; ela
tumari.“
16 On phende le Jozuaske: „Keraha savoro, so amenge prikazinďal, a
džaha všadzik ode, kaj amen bičhaveha.
17 Avke, sar šunahas le Mojžiš, šunaha the tut! Ča mi el tuha o Raj, tiro
Del, avke sar sas le Mojžišoha.

18 Sako, ko na šunela oda, so tu prikazines – kajte so leske phenďalas –
a na kamela oda te kerel, merela. Ča av zoralo a ma dara tut ňisostar!“

2

E Rachab the o špijona

1 O Jozua, o čhavo le Nunoskro, bičhaďa počoral andral o Šitim duje
špijonen andro Jericho a phenďa lenge: „Džan a obdikhen e phuv the o
Jericho.“ Avke odgele a gele andro kher ke Rachab, savi sas lubňi, a ačhile
ode.
2 Le kraľiske andro Jericho phende: „De tuke pozoris, bo rači ade avle o
Izraeliti, hoj te predikhen e phuv.“
3 Akor diňa o kraľis te phenel la Rachabake: „An avri ole muršen, save
avle ke tute a hine ke tu andro kher! Bo on avle te predikhel caľi phuv!“
4 Ale e Rachab ole duje muršen garuďa. Phenďa: „He, avle ke ma
varesave murša, ale me na džanavas, khatar hine.
5 Sar zaračolas a e foroskri brana pes phandelas andre, gele het. Na
džanav, kaj gele. Siďaren pal lende, mek len šaj dochuden.“
6 No oj len iľa pro pados a ode len garuďa tel o ľanos, so sas ode rozthodo.
7 Avke le kraľiskre murša džanas pal lende le dromeha dži paš oda than,
khatar pes predžal prekal o Jordan. Sar gele avri, takoj pal lende phandle
andre o brani.
8 Sigeder, sar o špijona džanas te sovel, geľa pal lende e Rachab pro pados
9 a phenďa: „Me džanav, hoj o RAJ tumenge diňa kadi phuv. Sa-
voredžene kade tumendar predaranďiľam a našaďam e odvaha.
10 Šunďam, sar o RAJ anglal tumende šučarďa avri o Lolo moros*, sar
džanas avri andral o Egipt. Šunďam the oda, so kerďan le duje amorejike
kraľenge pro vichodos le Jordanostar, le Sichonoske the le Ogoske, hoj len
murdarďan savoreha, so len sas.
11 Sar oda šunďam, predaranďiľam tumendar a našaďam e odvaha, bo o
RAJ, tumaro Del, hino Del upre pro ňebos the tele pre phuv.
12 Akana len vera anglo RAJ, hoj avke, sar me tumenge presikaďom
o jileskeriben, presikavena the tumen mira famelijake a dena man
znameňje,
13 hoj mire dades la daha, le phralen, le pheňen the lengre famelijen
mukena te dživel a hoj amen zachraňinena le meribnastar!“
14 O murša lake phende: „Das tut lav: Amare dživipena vaš tumare
dživipena! Te na phenena ňikaske, soske kade avľam, doľikeraha oda lav
a presikavaha tumenge o jileskeriben, sar amenge o RAJ dela kadi phuv.“
15 Paľis len mukľa avri prekal oblaka le lanoha, bo lakro kher sas ačhado
jekhetane le foroskre muroha.
16 Phenďa lenge: „Džan pro brehi, hoj tumen le kraľiskre murša te na
arakhen. Garuven tumen ode trin džives, medik pes ola murša na visarena
pale. Paľis džan tumare dromeha.“
17 O špijona lake phende: „Doľikeraha e vera, so tut diňam, hoj mukaha
tira famelija te dživel, ča te kerena kada:
18 Sar avaha andre kadi phuv, mušines te phandel ľoľi šparga pre oblaka,
prekal savi amen mukľal, a mušines kade te lel le dades, la da, le phralen
the caľa famelija.

---

* **2:10** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

19 Te vareko lendar omukela o kher a ela murdardo, ela korkoro vaš oda
vinnovato a amen alestar avaha žuže, ale te vareko andro kher ela mardo,
amen oda laha pre peste.
20 A te varekaske pheneha avri, hoj soske kade avľam, akor odi vera
amen imar na phandela.“
21 Oj odphenďa: „Mi ačhel pes avke, sar phenďan.“ Akor len premukľa
a on gele het. Paľis phandľa pre oblaka ľoľi šparga.
22 O špijona gele paš o brehi a ačhile ode trin džives, medik le kraľiskre
murša pes na visarde pale. Ola murša len rodenas všadzik, no na arakhle
len.
23 Paľis kala duj špijona gele tele pal o brehi, pregele prekal o Jordan ko
Jozua a phende leske avri savoro, so pes lenge ačhiľa.
24 A phende leske: „O RAJ čačes diňa kadi caľi phuv andre amare vasta.
Savore manuša amendar predaranďile a našade e odvaha.“

3

O Izraeliti predžan prekal o Jordan

1 O Jozua sig tosara ušťiľa a geľa savore Izraelitenca andral o Šitim paš o
Jordan. Sigeder, sar pregele o paňi, ode presute.
2 Pal o trin džives o vodci pregele prekal o taboris
3 a phende le manušenge: „Soča dikhena le rašajen, le Leviten, hoj
ľidžana e archa la zmluvakri, so hin le RAJESKRI, tumare Devleskri, džan
pal lende,
4 hoj te džanen, save dromeha kampel te džal, bo mek šoha angle oda na
geľan ole dromeha. Ale ma džan dži pašes paš e archa, aven latar dureder,
vaj jekh kilometros!“
5 Paľis o Jozua phenďa le manušenge: „Pošvecinen tumen, bo tajsa o
RAJ kerela maškar tumende bare zazraki.“
6 O Jozua phenďa le rašajenge: „Hazden e archa la zmluvakri a džan
laha anglo manuša.“ Avke hazdle e archa a džanas anglal lende.
7 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Adadživesestar tut chudava te hazdel upre
anglal savore Izraeliti, hoj te dikhen, hoj som tuha, avke sar somas the le
Mojžišoha.
8 Phen le rašajenge, save ľidžan e archa la zmluvakri: ‚Sar doavena pro
agor le Jordanoskro, džan te ačhel andro paňi.‘ “
9 Paľis o Jozua phenďa le Izraelitenge: „Aven a šunen o lava le RAJESKRE,
tumare Devleskre.
10 Pal ada prindžarena, hoj hino maškar tumende o džido Del, savo
čačes tradela anglal tumende le Kanaančanen, le Chetitanen, le Chivijen,
le Perizejen, le Girgašejen, le Amorejčanen the le Jebusejen.
11 Dikhen, o rašaja predžan anglal tumende prekal o Jordan le RAJESKRA
zmluvakra archaha, savo hino Del caľa phuvakro.
12 Akana tumenge kiden avri dešuduje (12) muršen, andral dojekh
izraeliko kmeňos po jekhes.
13 Soča o rašaja thovena peskre pindre andro Jordan le RAJESKRA
zmluvakra archaha, oda paňi zaačhela a o paňi, so avel upral, ačhela sar
muros pre jekh than.“
14 O manuša pes mukle te džal het peskre taboristar, hoj te predžan o
Jordan a o rašaja ľidžanas e archa la zmluvakri angle lende.
15 O paňi andro Jordan sas ajso baro, hoj prečhorelas o brehi, bo sas
časos, sar pes skidel upre o uľipen. Ale sar o rašaja, save ľidžanas e archa

zmluvakri, doavle paš o paňi a sar thode peskre pindre pro agor andro
Jordan,
16 o paňi zaačhiľa. O paňi, so avelas upral, ačhiľa sar muros pre jekh than
igen dur lendar, paš o gavoro Adam, so hino paš o Caretan. O paňi imar
na džalas tele andro moros Araba, so hin o Londo moros*, a o manuša
predžanas prekal o Jordan pašes paš o Jericho.
17 O rašaja, save ľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri, ačhenas
le pindrenca pre šuki phuv maškar o Jordan, medik savore manuša na
pregele. Avke savore Izraeliti pregele prekal e šuki phuv.

4

O dešuduj bara pro leperiben

1 Sar savore manuša pregele prekal o Jordan, o RAJ phenďa le Jozuaske:
2 „Kiden tumenge avri dešuduje (12) muršen, andral dojekh kmeňos po
jekhes.
3 Phen lenge, hoj peske te len dešuduj bara odarik, kaj ačhenas o rašaja
le pindrenca maškar o Jordan. Preľidžan len a thoven len tele pre oda
than, kaj presovena adi rat.“
4 Akor o Jozua ke peste vičinďa ole dešuduje muršen le Izraelitendar,
saven ačhaďa andral dojekh kmeňos po jekhes,
5 a phenďa lenge: „Džan angle archa le RAJESKRI, tumare Devleskri,
dži maškaral andro Jordan. Sako tumendar mi lel jekh bar pro valos vaš
dojekh izraeliko kmeňos.
6 Kala bara tumenge ena pro leperiben. Te tumendar jekhvar tumare
čhave phučena, so hin prekal tumende kala bara,
7 odphenen lenge, hoj sar preľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri
prekal o Jordan, o paňi angle late zaačhiľa. O Izraeliti peske leperena pro
furt kale barenca, hoj o paňi andro Jordan sas zaačhado.“
8 O Izraeliti kerde avke, sar lenge o Jozua phenďa: gele dži maškaral
andro Jordan a ile odarik dešuduj bara, jekh bar vaš dojekh izraeliko
kmeňos, avke sar phenďa o RAJ le Jozuaske. Ola bara ande andro taboris
a ode len thode tele.
9 O Jozua diňa te ačhavel dešuduj aver bara maškar o Jordan pre
oda than, kaj ačhenas le pindrenca o rašaja, save ľidžanas e archa la
zmluvakri. O bara hine ode dži adadžives.
10 O rašaja la archaha ačhenas maškar o Jordan, medik na sas dokerdo
savoro, so o RAJ phenďa prekal o Jozua le manušenge. Kada prikazis imar
sigeder phenďa o Mojžiš le Jozuaske. O manuša siďarenas te predžal pre
aver sera.
11 Sar pregele savore, pregele the o rašaja le RAJESKRA archaha a gele
anglo manuša.
12 O kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše sas pripravimen pro
mariben a pregele anglo Izrael, avke sar lenge oda phenďa o Mojžiš.
13 Ajse 40 000 murša pripravimen pro mariben, džanas anglo RAJ pro
maľi paš o Jericho.
14 Oda džives o RAJ hazdňa upre le Jozuas anglal calo Izrael. Pal calo
leskro dživipen leske presikavenas ajsi bari pačiv sar the le Mojžišoske.
15 Paľis o RAJ phenďa le Jozuaske:
16 „Phen le rašajenge, save ľidžan e archa la zmluvakri, hoj te aven avri
andral o paňi Jordan.“

* **3:16** Oda hin o Mulo moros.

17 Akor o Jozua phenďa le rašajenge: „Aven avri andral o Jordan!“
18 Sar o rašaja, save ľidžanas e archa, avle avri andral o Jordan a uštarde
le pindrenca pre šuki phuv, o paňi avľa pale pre peskro than. Sas pale ajso
baro, hoj prečhorelas o brehi.
19 Pro dešto džives andro ešebno čhon pregele o manuša o Jordan a
kerde peske taboris paš o Gilgal vichodňe le Jerichostar.
20 Ode o Jozua ačhaďa ola dešuduj bara, so ile andral o Jordan.
21 A phenďa le Izraelitenge: „Te tumendar jekhvar tumare čhave
phučena, so hin prekal tumende kala bara,
22 odphenen lenge, hoj kadarik pregeľa o Izrael prekal o Jordan pal e
šuki phuv.
23 Bo o RAJ, tumaro Del, anglal tumende šučarďa avri o Jordan, medik
na pregeľan, avke sar o RAJ tumaro Del kerďa le Lole moroha*, so anglal
amende šučarďa avri, medik na pregeľam.
24 Oda kerďa vašoda, hoj te džanen savore manuša pal cal'i phuv, savi
bari hiňi le RAJESKRI zor, a hoj lestar te daran pro furt.“

5

O Jozua obrezinel le Izraeliten

1 Sar šunde savore amorejika kraľa, save bešenas pro zapados pal o
Jordan, the savore kanaaňika kraľa, save bešenas paš o moros, hoj o RAJ
šučarďa avri o paňa le Jordanoskre, hoj o Izraeliti te predžan, predaranďile
lendar a našade e odvaha.
2 Akor phenďa o RAJ le Jozuaske: „Ker tuke barune čhura a pale obrezin
le Izraeliten.“
3 Avke o Jozua kerďa barune čhura a obrezinďa le Izraeliten paš o brehos
Aralot.
4 Obrezinďa len vašoda, bo savore maribnaskre murša, save avle avri
andral o Egipt, mule avri pre pušťa pal o drom andral o Egipt.
5 Savore murša, save avle avri, sas obrezimen, ale ole muršendar, save
uľile pal o drom pre pušťa, mek na sas ňiko obrezimen.
6 Bo o Izraeliti phirenas pal e pušťa saranda (40) berš, medik na mule
savore maribnaskre murša, save avle avri andral o Egipt, bo na šunenas
le RAJES. O RAJ lenge andre vera phenďa, hoj na dikhena e phuv, andre
savi čuľal o thud the o medos, pal savi diňa lav lengre phure daden, hoj
lenge la dela.
7 O RAJ diňa, hoj lengre čhave te baron avri pre lengro than, a o Jozua
ole čhaven obrezinďa, bo na sas obrezimen le dromeha.
8 Sar imar sas savore murša obrezimen, ačhile andro taboris, medik na
sasťile avri.
9 Paľis o RAJ phenďa le Jozuaske: „Adadžives pal tumende iľom tele e
ladž le Egiptoskri.“ Vašoda pes dži adadžives kada than vičinel Gilgal*.

O inepos Patraďi paš o Gilgal

10 Sar o Izraeliti taborinenas paš o Gilgal pro maľi paš o Jericho,
oslavinenas e Patraďi rači pro dešuštarto (14.) džives andre oda čhon.
11 Pre aver džives pal e Patraďi imar chanas le uľipnastar andral o
Kanaan: o mare bi o kvasos the o peko zrnos.
12 E manna preačhiľa andre oda džives, sar chale le uľipnastar andral
odi phuv. Le Izraeliten imar na sas manna, ale andre oda berš chanas le
uľipnastar andral o Kanaan.

* **4:23** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros * **5:9** Oda hin: te lel tele e ladž.

O viďeňje le Jozuaskro

13 Sar sas o Jozua pašes paš o Jericho, jekhvareste dikhľa anglal peste te
ačhel muršes la šabľaha andro vast. O Jozua geľa paš leste a phučľa: „Sal
jekh amendar, abo sal amaro ňeprijaťeľis?“
14 „Na,“ ov odphenďa. „Me som o nekbareder veľiťeľis le RAJESKRA
armadakro a akana avľom.“
Akor o Jozua bandiľa le mujeha dži pre phuv a phenďa: „So kames te
phenel tire služobňikoske, rajeja miro?“
15 O veľiťeľis le RAJESKRA armadakro leske phenďa: „Čhiv tele o
sandalki, bo o than, pre savo ačhes, hino sveto.“ Avke o Jozua oda kerďa.

6

O Izraeliti domaren o Jericho

1 Akor o manuša andral o Jericho phandle anglo Izraeliti o foroskre brani.
Ňiko na džalas avri aňi andre.
2 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Dikh, diňom tuke andro vasta o Jericho the
leskre kraľis le slugaďenca.
3 Obdža o foros dookola savore tire slugaďenca sako džives jekhvar a
ker avke šov džives.
4 O efta rašaja mi ľidžan angle archa o efta trubi le bakrane rohendar.
Pro eftato džives obdžan o foros eftavar a o rašaja furt mi trubinen.
5 Sar šunena, hoj zaľikeren jekhvar o hangos andral o trubi, akor savore
manuša zorales mi viskinen. Akor perena o foroskre muri a o manuša
džana rovnones andro foros.“
6 Avke o Jozua, le Nunoskro čhavo, vičinďa le rašajen a phenďa: „Hazden
e archa la zmluvakri a efta rašaja le efta trubenca mi džan angle archa le
RAJESKRI.“
7 Le manušenge phenďa: „Džan! Obdžan calo foros a o slugaďa
pripravimen pro mariben mi džan angle RAJESKRI archa.“
8-9 Kerde avke, sar o Jozua phenďa: ešeb džanas o slugaďa a pal lende
džanas ola efta rašaja, so trubinenas pro trubi. Pal lende džanas aver
rašaja, save ľidžanas le RAJESKRI archa a pal lende mek aver slugaďa.
10 Ale o Jozua phenďa le manušenge: „Ma viskinen, ma vakeren zorales a
ma phenen aňi jekh lav dži andre oda džives, medik tumenge na phenava,
hoj te viskinen. Paľis viskinen!“
11 Avke prikazinďa, hoj le RAJESKRA archaha te obdžan o foros. Sar les
obgele jekhvar, avle andro taboris a ode ačhile te presovel.
12 Sig tosara o Jozua ušťiľa a o rašaja hazdle le RAJESKRI archa.
13 O efta rašaja ľidžanas efta trubi angle RAJESKRI archa a le dromeha
furt trubinenas. O slugaďa džanas anglal the pal e RAJESKRI archa.
14 Kavke the pro dujto džives obgele o foros jekhvar a paľis pes visarde
andro taboris. Avke oda kerenas šov dživesa.
15 Pro eftato džives, sar vidňisaľolas, ušťile a obgele o foros avke sar
angloda. Ale andre oda džives les obgele eftavar.
16 Sar les imar obgele eftavar, o rašaja chudle te trubinel a o Jozua phenďa
le manušenge: „Viskinen, bo o RAJ tumenge diňa kada foros!
17 O foros the savoro, so hin andre, hin dino le RAJESKE sar obeta, hoj
te el zňičimen. Ča e lubňi e Rachab the savore, ko hine laha andro kher,
ačhena te dživel, bo garuďa amare špijonen, saven bičhaďam.

18 Chraňinen tumen, hoj te na len ňič olestar, so mušinel te el zňičimen,
bo oda hin dino ča prekal o RAJ. Te lena vareso, o izraeliko taboris mušinela
te el zňičimen a perela andre bibach.
19 Savoro rup, somnakaj, o veci le brondzostar the le trastestar hine dine
ča prekal o RAJ. Thovena oda andre le RAJESKRI pokladňica."
20 O rašaja trubinenas. Soča o manuša šunde o trubi, chudle te viskinel
bara vikaha a o foroskre muri pele. Avke o manuša džanas rovnones upre
andre oda foros a kavke les zaile.
21 Oddine calo foros le RAJESKE aleha, hoj le šabľenca murdarde
dojekhes andro foros: le muršen, le džuvľen, le phuren, le ternen, le
gurumňen, le bakren the le somaren.
22 O Jozua phenďa le duje muršenge, save predikhle e phuv: „Džan
andro kher ke lubňi Rachab a len la avri odarik savorenca, save hine ode,
avke sar lake la veraha diňan lav."
23 Avke o špijona gele a ile avri la Rachab, lakre dades la daha, le phralen
the savoren, save sas laha. Thode caľa lakra famelija te dživel avri paš o
izraeliko taboris.
24 Labarde avri o foros savoreha, so ode sas. Ča o rup, o somnakaj the o
veci le brondzostar the le trastestar thode andre le RAJESKRI pokladňica.
25 O Jozua mukľa te dživel la lubňa Rachab, lakra famelija the savoro, so
la sas. Bo garuďa le špijonen, saven o Jozua bičhaďa te predikhel o Jericho.
On dživen maškar o Izraeliti dži adadžives.
26 Andre oda časos o Jozua phandľa le manušen kala veraha:
„Prekošlo mi el anglo RAJ oda,
ko chudela pale te ačhavel kada foros Jericho!
O zaklados thovela vaš o dživipen
peskre ešebne čhaskro
a o brani ačhavela vaš o dživipen
peskre nekternedere čhaskro."
27 O RAJ sas le Jozuaha a o hiros pal leste pes rozľigenďa pal caľi phuv.

7

O binos le Achanoskro

1 Le Izraelitenge sas phendo, hoj savoro andro Jericho sas oddino le
RAJESKE sar obeta, hoj te el zňičimen. Ale o Izraeliti na doľikerde oda,
bo jekh murš, o Achan, peske iľa vareso olestar, a vašoda sas o RAJ igen
choľamen pro Izraeliti. O Achan sas o čhavo le Karmioskro, savo sas o
čhavo le Zabdiskro a ov sas o čhavo le Zerachoskro andral o kmeňos Juda.
2 Paľis o Jozua bičhaďa muršen andral o Jericho andro foros Aj, so
hino paš o Bet-Aven pro vichodos le Betelostar. Phenďa lenge: „Džan te
predikhel odi phuv." Avke o murša gele te predikhel o foros Aj.
3 Sar avle pale ko Jozua, phende leske: „Na mušinen ode te džal savore
murša, ela dos, te džana ča vaj duj ezera (2 000) abo trin ezera (3 000)
a on domarena o Aj. Soske te trapinel savore muršen, te ode nane ajci
manuša?"
4 Avke gele ajse trin ezera (3 000) Izraeliti pro mariben, ale on denašle
ole muršendar andral o Aj.
5 O murša andral o Aj pal lende denašenas la foroskra branatar tele
le brehoha dži ko thana, kaj phagerenas o bara. Le dromeha murdarde
lendar vaj tranda the šov (36) muršen. Avke o Izraeliti predaranďile a
našade e odvaha.

6 Akor o Jozua andre žaľa pre peste čhingerďa o plašťos a banďiľa le
mujeha dži pre phuv angle archa le RAJESKRI. Ode pašľolas jekhetane le
izraelike vodcenca, medik na zaračiľa, a čhivkerenas peske o prachos pro
šero.
7 O Jozua phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, soske preľigenďal kale
narodos prekal o Jordan? Ča vašoda, hoj amen te des andro vasta
le Amorejčanenge, hoj amen te murdaren? Feder uľahas amenge te
ačhiľamas pal o Jordan!
8 Mangav tut, RAJEJA, so šaj phenav pre ada akana, te o Izraeliti denašle
peskre ňeprijaťeľendar?
9 Sar pes oda došunena o Kanaančana the okla manuša, so kade bešen,
avena pre amende pal dojekh sera a murdarena amen avri. Akana, so
kereha, hoj te na džal pal tu o nalačho hiros?“
10 Ale o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ušťi! Soske pašľos pre phuv le mujeha?
11 O Izraeliti kerde binos anglal ma a na doľikerde miri zmluva, savi
lenge prikazinďom, hoj te doľikeren! Čorde varesave veci, so sas oddine
prekal ma, a garude len maškar peskre veci.
12 Vašoda o Izraeliti našťi obačhen anglal peskre ňeprijaťeľa a mušinen
te denašel lendar, bo ačhiľa lendar oda, so mušinel te el zňičimen. Imar
tumenca na avava, te oda na zňičinena.
13 Dža, phen le manušenge, hoj pes te pošvecinen pre tajsaskro džives.
Phen lenge, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel kada: ‚Izraelona, iľal le
vecendar, so majinde te el zňičimen! Na obačheha anglal tire ňeprijaťeľa,
medik tumendar na odčhivena oda, so majinďa te el zňičimen.
14 Vašoda tajsa tosara anglal ma avena jekh kmeňos pal aver. Oda
kmeňos, so o RAJ avri kidela, avela anglal ma jekh fajta pal aver. Ola
fajta, so o RAJ avri kidela, avela anglal ma jekh famelija pal aver a ola
famelija, so o RAJ avri kidela, avela anglal ma jekh murš pal aver.
15 Oda manuš, pre kaste pes sikavela, hoj leste hin oda, so majinďa te el
zňičimen, ela labardo savoreha, so les hin. Bo na doľikerďa le RAJESKRI
zmluva a kerďa le Izraeloske bari ladž.‘ “
16 Sig tosara o Jozua ušťiľa a phenďa le Izraelitenge, hoj te aven jekh
kmeňos pal aver, a o losos sikaďa pro kmeňos Juda.
17 Paľis phenďa le kmeňoske Juda, hoj te aven avri, a o losos sikaďa pre
fajta le Zerachoskri. Avke phenďa, hoj te aven o murša andral e fajta le
Zerachoskri, a o losos sikaďa pro Zabdi.
18 Sar phenďa, hoj te aven o murša andral leskri famelija, o losos sikaďa
pro Achan. Ov sas le Karmioskro čhavo, leskro dad o Zabdi a leskro dad o
Zerach andral o kmeňos Juda.
19 O Jozua phenďa le Achanoske: „Čhavo miro, phen mange avri o
čačipen anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro, a pridžan tut, so kerďal. Ma
garuv ňič anglal ma!“
20 O Achan odphenďa: „Čačipen hin, kerďom binos anglo RAJ, anglo Del
le Izraeloskro, a kada hin oda, so kerďom:
21 Dikhľom maškar o veci andro Jericho šukar šinariko plašťos, ajse duj
kili rup, the jekh somnakuňi cehla phari vaj jepaš kilos. Avke len igen
kamavas, hoj mange len iľom. Garuďom len andre miro stanos tel e phuv
a o rup hino dži telal.“
22 Paľis o Jozua bičhaďa varesave muršen, hoj te siďaren andro stanos.
Čačes ola veci sas garude andre leskro stanos tel e phuv a o rup sas dži
telal.

23 Avke oda ile andral o stanos, ande le Jozuaske the le Izraelitenge a
thode oda anglo RAJ.
24 Androda o Jozua a savore Izraeliti chudle le Achan, le Zerachoskre
čhas, the o rup, o plašťos, e somnakuňi cehla the leskre čhaven, čhajen,
gurumňen, somaren, bakren, leskro stanos the savoro, so les sas, a ľigende
len andre dolina Achor.
25 O Jozua phenďa: „Soske amen anďal andre kada pharipen? Akana o
RAJ tut anela andro pharipen!“ Avke savore Izraeliti čhivkerenas andre
lende le barenca, medik na mule, a paľis len labarde savore vecenca.
26 Thode upral lende bari kopa bara, so hin ode dži adadžives. Avke
preačhiľa le RAJESKRI bari choľi. Vašoda pes odi dolina furt vičinel Achor*.

8

O Izraeliti zalen o foros Aj

1 Avke o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut aňi ma izdra! Le tuha
savore slugaďen a dža andro foros Aj. Dikh, dav tuke andro vasta le kraľis
andral o Aj, leskre manušen, leskro foros the leskri phuv.
2 Ker le Ajoha the leskre kraľiha avke, sar kerďal le Jerichoha the leskre
kraľiha, ale akana tumenge šaj len lengre vzacna veci the o stadi. Pripravin
varesave muršen, hoj te džan pro foros palunestar.“
3 Avke o Jozua džalas savore peskre slugaďenca te zalel o foros Aj. Kidňa
peske avri 30 000 zorale slugaďen a bičhaďa len het rači
4 kale prikaziha: „Džan, garuven tumen pal o foros, ale ma aven igen
dur lestar. Aven savore pripravimen!
5 Ale me the savore murša, so hine manca, džaha pašes paš o foros, a
sar avena pre amende, denašaha lendar avke sar ešebnovar.
6 On avena avri pal amende, bo peske gondoľinena, hoj amen lendar
denašas avke sar ešebnovar. Kavke len dochudaha avri le forostar.
7 A tumen akor džan palunestar pro foros a zalen les. O RAJ, tumaro Del,
tumenge les dela andro vasta.
8 Sar zalena o foros, podlabaren les pal le RAJESKRO lav. Kada tumenge
prikazinav.“
9 Kavke len o Jozua bičhaďa a garuvenas pes pro zapados le Ajostar,
maškar o Betel the Aj. O Jozua odi rat ačhiľa te presovel maškar o manuša.
10 O Jozua sig tosara ušťiľa, skidňa upre le slugaďen a džalas le vodcenca
anglal lende andro foros Aj.
11 Savore slugaďa, so sas leha, džanas dži paš o foros, medik paš leste na
doavle. Kerde peske taboris pro severos lestar avke, hoj maškar lende the
maškar o foros Aj sas dolina.
12 Ale mek angloda iľa vaj pandž ezera (5 000) muršen a phenďa lenge,
hoj pes te garuven pro zapados le forostar maškar o Aj the maškar o Betel.
13 Avke ačhade buteder muršen andro taboris pro severos le forostar
a varesave muršen garude pro zapados. Odi rat o Jozua geľa tele andre
dolina.
14 Sar len dikhľa o kraľis andral o Aj, siďarelas sig tosara savore peskre
muršenca avri andral o foros, hoj pes te maren le Izraelitenca pre oda
than, khatar pes džal ke Jordaňiko dolina. Ale ov na džanelas, hoj pre
leste hine pripravimen aver garude murša pal o foros.
15 O Jozua the calo Izrael kerenas pestar, hoj prehrajinde a denašenas
lendar pre pušťa.

* **7:26** Oda hin: o pharipen.

16 O murša andral o Aj vičinde savoren, save ačhile andro foros, hoj te
džan the on pal lende. Denašenas pal o Jozua a avke len dochudle avri
andral o foros.
17 Savore manuša andral o Aj the andral o Betel džanas pal o Izraeliti a
o foros mukle phundrado.
18 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Hazde pro foros Aj e kopija, so tute hiňi
andro vast, bo andre tire vasta les dava.“ O Jozua hazdňa peskri kopija pro
foros.
19 Sar hazdňa o vast, o murša, so sas garude, ušťile a denašle andro foros.
Zaile les a takoj les podlabarde.
20 Sar pes o murša andral o Aj visarde palal, dikhle, hoj o thuv džal
andral o foros upre andro ňebos. Na sas len imar ňikhaj kaj te denašel,
bo o Izraeliti, so denašenas pre pušťa, pes visarde pale pre lende.
21 Bo sar o Jozua the calo Izrael dikhle, hoj lengre murša zaile o foros a
hoj odarik džal o thuv, visarde pes a chudle te marel le muršen andral o
Aj.
22 A the ola Izraeliti, so zaile o Aj, avle avri andral o foros pre lende
a kavke pes dochudle o murša andral o Aj maškar o Izraeliti. Marenas
len pal o duj seri avke, hoj lendar na ačhiľa ňiko, ko denašľahas abo pes
zachraňinďahas.
23 Ale le kraľis andral o Aj chudle džidones a ande les ko Jozua.
24 O Izraeliti murdarde savore manušen andral o foros Aj, pal save
denašenas pre maľa te pre pušťa. A sar imar sas sako lendar murdardo la
šabľaha, akor pes savore Izraeliti visarde pale andro foros Aj a murdarde
savoren, ko ode sas.
25 Oda džives murdarde 12 000 muršen the džuvľen – savoren, ko
dživenas andro Aj.
26 Le Jozuaste sas o vast la kopijaha nacirdlo, medik savoren andral o
foros Aj na murdarde avri.
27 O Izraeliti peske ile ča o vzacna veci the o stadi andral o foros, avke
sar le Jozuaske phenďa o RAJ.
28 Avke o Jozua labarďa o Aj a kerďa lestar zburaňiskos pro furt dži
adadžives.
29 Le kraľis andral oda foros Aj diňa te figinel a mukľa les ode pro
stromos, medik o kham na zapeľa. Ke račate o Jozua phenďa le muršenge,
hoj te len leskro mulo ťelos tele pal o stromos. Paľis les čhide paš e brana
le foroskri a thode upral leste bari kopa bara, so hin ode dži adadžives.

O Jozua pregenel o zakonos le Mojžišoskro

30 Akor o Jozua ačhaďa le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske, oltaris pro
verchos Ebal.
31 Oda oltaris sas le barendar, so na sas prikerde, savendar pes o trast
na chudňa, avke sar phenďa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO. Ov
oda pisinďa le Izraelitenge andro zvitkos le zakonoskro. Obetinde ode le
RAJESKE labarde the smiromoskre obeti.
32 Ode angle savore Izraeliti pisinďa pre ola bara o zakonos, so diňa o
Mojžiš.
33 Calo Izrael, leskre vodci, uradňika the sudci ačhenas pal soduj seri
pašal e archa anglo rašaja, save sas Leviti a ľidžanas le RAJESKRA
zmluvakri archa. Ačhenas ode the o cudzinci, save maškar lende bešenas.
Jepaš le manušendar ačhenas anglo verchos Gerizim a jepaš anglo verchos
Ebal, sar angloda phenďa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, hoj te
keren, sar požehňinena le Izraeliten.

34 Paľis pregenďa savore lava le zakonoskre, o požehnaňje the o
prekošiben, avke sar hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.
35 O Jozua pregenďa dojekh lav, so o Mojžiš prikazinďa, angle savore
Izraeliti, anglo džuvľa, anglo čhavore the anglo cudzinci, so džanas lenca.

9

O Gibeončana thoven avri le Izraelitenca

1 Sar pes oda došunde savore kraľa, save bešenas pro zapados le Jor-
danostar pro verchengre the brehengre phuva a teleder paš o Stredozemno
moros dži ko verchi Libanon – o Chetitana, o Amorejčana, o Kanaančana,
o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja –
2 zgele pes jekhetane pro mariben pro Jozua the pro Izraeliti.
3 Ale sar o manuša andral o Gibeon šunde, so kerďa o Jozua andro Jericho
the andro Aj,
4 phende peske, hoj leha thovena avri. Varesave murša thode pro somara
purane gone le chabeneha a ile cipune gone pre mol, so sas purane,
čhingerde the zaside.
5 Urde peske purane zaside sandalki the purane gada a ile peha the šuko
trušaco maro.
6 Kavke džanas ko Jozua andro taboris paš o Gilgal te phenel le
Izraelitenge the leske: „Avľam andral e phuv, so hiňi dur adarik. Phanden
amenca e zmluva.“
7 O Izraeliti phende le Gibeončanenge*: „A so te bešen kade pašes paš
amende? Sar tumenca šaj phandas e zmluva?“
8 „Sam tire služobňika,“ odphende le Jozuaske.
O Jozua lendar phučľa: „Ko san a khatar san?“
9 Odphende leske: „Amen avľam andral e phuv, so hiňi igen dur, bo
šunďam pal o RAJ, tumaro Del. Šunďam pal savoreste, so kerďa andro
Egipt
10 a mek the pal oda, so kerďa ole duje amorejike kraľenge pal o Jordan:
le chešboňike kraľiske le Sichonoske the le bašaňike kraľiske le Ogoske,
savo bešelas andro foros Aštarot.
11 Vašoda amenge amare vodci the savore manuša andral amari phuv
phende: ‚Len tumenge chaben pro drom, džan arakhen tumen lenca a
phenen lenge: „Amen sam tumare služobňika, phanden amenca akana
zmluva.“ ‘
12 Kada hin amaro maro, so peske iľam kheral mek tato, sar avľam ke
tumende. A akana dikhen! Šučiľa avri a ačhiľa trušaco.
13 Kala hine amare cipune gone pre mol. Sar peske len pherdžarďam,
sas neve. Dikhen, akana hine čhingerde. Amare gada the o sandalki hine
zňičimen le bare dromestar.“
14 O izraelika murša ile lengre chabenestar, ale le RAJESTAR pes pal ada
na phučle.
15 O Jozua lenca phandľa e zmluva andro smirom a dovakerďa pes, hoj
len mukela te dživel. O vodci le Izraeloskre pre oda priačhile la veraha.
16 Ale pal o trin džives, sar peha phandle e zmluva, došunde pes, hoj ola
manuša bešen pašes paš lende.
17 Avke pes o Izraeliti mukle te džal pro drom a pro trito džives doavle
andre lengre fori: O Gibeon, e Kefira, o Beerot the o Kirjat-Jearim.
18 Ale o Izraeliti len na murdarde, bo o vodci ile vera pro RAJ, pro Del le
Izraeloskro. Savore Izraeliti namištes vakerenas pro vodci,

* **9:7** O Gibeončana sas Chivija.

19 ale on odphende: „Iľam vera pro RAJ, pro Del le Izraeloskro. Vašoda
akana našťi lenca ňič keras.
20 Mušinas len te mukel te dživel, hoj amen o Del te na marel vaš e vera,
savi len diňam.“
21 Paľis lenge mek phende: „Mukas len te dživel! Mi ačhen lendar ola,
ko čhingeren o kašta, the ola, ko hordinen savorenge o paňi.“ Kavke o
vodci doľikerde o lav, so dine le Gibeončanen.
22 Paľis o Jozua len vičinďa a phenďa lenge: „Soske amenca thoďan avri?
Phenďan amenge, hoj san igen dural, ale bešen pašes paš amende!
23 Vašoda san akana prekošle a ačhena otroka pro furt! Čhingerena o
kašta a hordinena o paňa prekal o kher mire Devleskro!“
24 On phende le Jozuaske: „Tire služobňika pes igen daranas pal
o dživipen. Phende amenge, hoj o RAJ, tiro Del, phenďa peskre
služobňikoske le Mojžišoske, hoj tumenge te del cal'i phuv a te murdarel
savore manušen odarik anglal tumende. Vašoda avke kerďam.
25 Akana sam andre tire vasta. Ker amenca oda, so gondoľines, hoj hino
lačho the čačipnaskro.“
26 Ov kerďa lenca oda, hoj len iľa avri andral o vasta le Izraelitengre a
na murdarde len.
27 A oda džives lendar o Jozua kerďa peskre sluhen, save mušinenas te
čhingerel o kašta a te hordinel o paňi prekal savore Izraeliti the prekal le
RAJESKRO oltaris pre oda than, so peske kidela avri o RAJ. A kada hin oda,
so keren dži adadžives.

10

O Jozua zviťazinel upral o pandž amorejika kraľa

1 O Jeruzalemsko kraľis Adoni-Cedek igen predaranďila, sar šunďa, hoj
o Jozua zaiľa o foros Aj a zňičinďa les the leskre kraľis avke, sar kerďa the
le Jerichoha the leskre kraľiha, a sar šunďa the oda, hoj o manuša andral
o Gibeon pes dovakerde, hoj ačhena andro smirom le Izraelitenca a hoj
bešen maškar lende.
2 Ov the leskre manuša pes daranas, bo o Gibeon sas baro foros sar jekh
le kraľengre forendar. O Gibeon sas bareder sar o foros Aj a savore murša
odarik pes džanenas te marel.
3 Vašoda o kraľis Adoni-Cedek vičinďa le kraľen andral aver fori: le
Hoham andral o Hebron, le Piream andral o Jarmut, le Jafijah andral o
Lachiš the le Debir andral o Eglon.
4 Mangelas len: „Aven ke mande a pomožinen mange te domarel o foros
Gibeon, bo pes dovakerde, hoj ačhena andro smirom le Jozuaha the le
Izraelitenca.“
5 Avke pes zgele ola pandž amorejika kraľa andral o Jeruzalem, Hebron,
Jarmut, Lachiš the Eglon. Avle savore peskre slugaďenca paš o Gibeon a
ode pes rozthode a gele pro mariben pre leste.
6 Avke o Gibeončana dine te džanel le Jozuaske andro taboris paš o
Gilgal: „Ma omuk tire služobňiken! Sigo av ke amende! Pomožin amenge
a zachraňin amen, bo savore amorejika kraľa, save bešen pre le verchengri
phuv, pes pre amende kiden pro mariben.“
7 O Jozua geľa andral o Gilgal savore slugaďenca the zorale muršenca
pro mariben.
8 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut lendar, bo diňom tuke len
andro vasta. Ňiko lendar anglal tute na obačhela.“

9 O Jozua džalas caľi rat andral o Gilgal a avľa pre lende akor, sar na
užarenas.
10 O RAJ kerďa, hoj o Amorejčana la daratar ačhile sar bi e goďi anglo
Izraeliti. Paš o Gibeon o Izraeliti igen but dženen murdarde a denašenas
pal lende le dromeha upre pro Bet-Choron a murdarenas len dži paš e
Azeka the Makeda.
11 Sar denašenas le Izraelitendar tele pal o brehos le dromeha andral o
Bet-Choron, o RAJ diňa, hoj pre lende andral o ňebos te perel bare ľegošna
krupi sar bara dži paš e Azeka avke, hoj ola, ko mule le ľegošne krupendar,
sas buter sar ola, kas murdarde o Izraeliti le šabľenca.
12 Oda džives, sar o RAJ diňa le Izraelitenge te zviťazinel upral o
Amorejčana, o Jozua pes modľinďa ko RAJ a anglal calo Izrael phenďa:
„Khameja, zaačhav tut upral o Gibeon
a tu, čhonoreja, upral e dolina Ajalon!“
13 Avke o kham the o čhonoro zaačhile, medik o manuša na zviťazinde
upral peskre ňeprijaťeľa. Oda hin pisimen andro zvitkos le Jašariskro.
O kham zaačhiľa maškar o ňebos a calo džives na zageľa.
14 Ajso džives na sas aňi angloda aňi paloda, hoj o RAJ kavke te šunel
avri le manušes. O RAJ pes čačes marelas vaš o Izrael.
15 Paľis o Jozua geľa pale andro taboris Gilgal a calo Izrael leha.
16 Ola pandž kraľa denašle a garude pes andre jaskiňa paš e Makeda.
17 Avke le Jozuaske avle te phenel: „Arakhle pes ola pandž kraľa.
Garuven pes andre jaskiňa paš e Makeda.“
18 O Jozua phenďa: „Začhiven e chev andre jaskiňa bare barenca a
ačhaven paš late le muršen, hoj te stražinen.
19 Ale tumen ma zaačhen. Džan pre tumare ňeprijaťeľa palunestar a
ma domuken lenge te džal pale andre peskre fori, bo o RAJ tumaro Del,
tumenge len diňa andro vasta.“
20 O Jozua the o Izraeliti preačhile o mariben peskre ňeprijaťeľenca
a murdarde maj savoredženen avri. Ale varesave predžiďile, denašle a
dochudle pes andre peskre ohradzimen fori.
21 Savore manuša le Jozuaskre doavle pale mištes andro taboris ko Jozua
paš e Makeda. Ňiko peske imar na opovažinďa te phenel aňi lav pro
Izraeliti.
22 Avke o Jozua phenďa: „Phundraven e chev andre jaskiňa a anen ke
mande ole pandže kraľen.“
23 Kerde oda a ande ke leste andral e jaskiňa ole kraľen andral o
Jeruzalem, Hebron, Jarmut, Lachiš the Eglon.
24 Sar ole kraľen ande ke leste, o Jozua vičinďa savore Izraeliten a le
veľiťeľenge, save avle leha, phenďa: „Aven a uštaren le pindrenca pro
meňa kale kraľenge!“ On avle a uštarde lenge pro meňa.
25 Paľis lenge o Jozua phenďa: „Ma daran tumen aňi ma izdran! Aven
zorale a odvažna, bo kada kerela o RAJ savore tumare ňeprijaťeľenca, pre
save džana pro mariben.“
26 Paľis o Jozua len diňa te murdarel a te figinel pro pandž stromi. Ode
sas figimen, medik na zaračiľa.
27 Sar zaračolas, diňa len o Jozua te lel tele a te čhivel andre jaskiňa,
andre savi pes imar angloda garuvenas. Paľis zakerde e chev andre jaskiňa
le bare barenca, so hine ode dži adadžives.

O Jozua zalel buter phuva

28 O Jozua mek oda džives zaiľa o foros Makeda a le manušen odarik
murdarďa la šabľaha. Ňikas na mukľa te dživel. Le kraľiha andral e
Makeda kerďa avke, sar angloda le kraľiha andral o Jericho.
29 Paľis o Jozua savore Izraelitenca geľa andral e Makeda andro foros
Libna a mukľa pes pre leste pro mariben.
30 The kada foros le kraľiha diňa o RAJ le Izraelitenge andro vasta.
Marenas len le šabľenca a murdarde savore manušen odarik – ňikaske
na dine te predživel. Lengre kraľiha kerďa avke sar le kraľiha andral e
Jericho.
31 Paľis o Jozua pregeľa cale Izraeloha andral e Libna andro foros Lachiš.
Ode pes rozthode a gele pro mariben pro manuša andral oda foros.
32 O RAJ diňa o foros Lachiš le Izraelitenge a pro dujto džives les zaile.
Murdarde savoren le šabľenca, avke sar oda kerde andre Libna.
33 Akor o kraľis Horam avľa pro mariben andral o foros Gezer te
pomožinel le kraľiske andro Lachiš, ale o Jozua zviťazinďa upral leste the
upral leskre manuša avke, hoj ňiko lendar na predžiďiľa.
34 Paľis o Jozua pregeľa andral o Lachiš savore Izraelitenca andro foros
Eglon a ode pes rozthode a gele pre leste pro mariben.
35 Mek oda džives les zaiľa. Murdarde le šabľenca savoren, save sas
andro foros, avke sar oda kerde le foroha Lachiš.
36 Paľis o Jozua savore Izraelitenca gele andral o Eglon ko foros Hebron
pro mariben.
37 Zaile les a murdarde savoren le kraľiha a mek the savoren andro gava,
so sas pašal oda foros. Na mukle ňikas te dživel. Avke sar oda kerde andro
Eglon, ola gava zňičinde a na mukle ňikas te dživel.
38 Paľis pes o Jozua visarďa le Izraelitenca ko foros Debir pro mariben.
39 Zaile les the leskre kraľenca a mek savoren andro pašutne gava a
murdarde len. Na mukle ňikas te dživel. Avke sar kerde le forenca Hebron
the Libna a lengre kraľenca, kerde the le foroha Debir a leskre kraľiha.
40 Kavke o Jozua zviťazinďa upral savore kraľa andre caľi phuv: pre le
verchengri phuv the andre e pušťa pro juhos, pre le brehengri phuv the
pre vichodno sera le verchengri – na mukľa ňikas te dživel. Murdarďa
savoren, avke sar phenďa o RAJ, o Del le Izraeloskro.
41 O Jozua len murdarďa le forostar Kadeš-Barnea dži ke Gaza a caľi
phuv Gošen dži ko Gibeon.
42 Savore kraľen lengre phuvenca zaiľa jekhvareste, bo o RAJ, o Del le
Izraeloskro, pes marelas vaš o Izrael.
43 Paľis pes o Jozua savore Izraelitenca visarďa andro taboris Gilgal.

11

O Jozua zviťazinel upral o kraľis Jabin

1 Sar pes oda došunďa o kraľis Jabin andral o Chacor, diňa te vičinel
le kraľis Jobab andral o Madon, le kraľen andral o Šimron the andral o
Achšaf,
2 the le kraľen, save bešenas pro severna verchi a teleder andre dolina
Jordan pro juhos le Galilejske morostar the pre le brehengri phuv Šefela
a the pašal o Dor pro zapados.
3 Diňa te vičinel the le Kanaančanen pal o zapados the pal o vichodos,
le Amorejčanen, le Chetitanen, le Perizejen, le Jebusejen pal le verchengri
phuv the le Chivijen tel o verchos Chermon andre phuv Micpa.

4 O kraľa avle savore peskre armadenca – ajci slugaďa sar e poši paš o
brehos le moroskro. A sas len igen but graja the verdana pro mariben.
5 Kala savore kraľa pes sthode jekhetane a kerde peske taboris paš o paňa
Merom, hoj te džan pro mariben pro Izrael.
6 Akor o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut lendar, bo tajsa ipen andre
kada časos merena. Me len dava andro vasta le Izraelitengre. Lengre
grajenge podčhin o pindre a o verdana zlabar.“
7 O Jozua peskre slugaďenca siďarelas pre lende pro mariben ko paňa
paš o Merom.
8 O RAJ len diňa le Izraelitenge andro vasta, zviťazinde upral lende a
džanas pal lende dži ko baro foros Sidon pro severos the ko Misrefot-Majim
a pro vichodos dži ke dolina Micpa. Domarde len a na mukle ňikas te
dživel.
9 O Jozua kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ, le grajenge podčhinďa
o pindre a o verdana zlabarďa.
10 Akor o Jozua avľa pale, zaiľa o foros Chacor a le kraľis odarik
murdarďa. (O kraľis andral o Chacor kraľinelas upral savore kraľišagi,
so sas andre odi phuv.)
11 Dojekhes odarik murdarde, na mukle ňikas te dživel a o foros
zlabarde.
12 Savore fori kale kraľengre o Jozua zaiľa a lengre kraľen phandľa a
murdarďa la šabľaha. Calkom len zňičinďa, avke sar leske prikazinďa o
Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO.
13 O Izraeliti na zlabarde o fori, so sas ačhade pro kopi, o Jozua zlabarďa
ča o Chacor.
14 O Izraeliti peske lenas savoro, so arakhle andre ola fori, a lenas peske
the savore stadi. Ale le manušen odarik murdarenas la šabľaha, medik na
sas lendar murdardo dojekh, ko dichinel.
15 Avke sar o RAJ prikazinďa peskre služobňikoske, le Mojžišoske, avke
o Mojžiš prikazinďa le Jozuaske a o Jozua oda kerďa. Na mukľa avri ňič
olestar, so le Mojžišoske prikazinďa o RAJ.

O phuva, so zaiľa o Jozua

16 Kavke o Jozua zaiľa caľi kadi phuv: o verchengre phuva the o
brehengre phuva pro severos the pro juhos, caľi pušťa pro juhos, caľi phuv
Gošen the e dolina paš o Jordan:
17 oda le verchostar Chalak upre ko verchos Seir pro juhos dži paš o
Baal-Gad, so hin andre dolina Libanon tel o verchos Chermon pro severos.
Savore kraľen odarik chudňa a diňa te murdarel.
18 O mariben kale savore kraľenca ľikerelas le Jozuaske igen but.
19 Ňisave fori pes na dovakerde le Izraelitenca andro smirom, ča o
Chivija andral o Gibeon. Savore fori o Izraeliti zaile maribnaha.
20 Bo o RAJ kerďa, hoj ola manuša te ačhen zoralejileskre, hoj pes te
maren le Izraelitenca, hoj te aven savore zňičimen a murdarde bijal o
jileskeriben, avke sar le Mojžišoske prikazinďa o RAJ.
21 Akor avľa o Jozua a murdarďa le Anaken pre le brehengre phuva:
andral o Hebron, andral o Debir, andral o Anab the andral o judska the
izraelika brehi. Zňičinďa len the savore lengre fori.
22 Ňiko le Anakendar na ačhiľa andre izraeliko phuv. Ačhile ča andro
fori Gaza, Gat the Ašdod.
23 O Jozua zaiľa odi caľi phuv avke, sar le Mojžišoske prikazinďa o RAJ.
O Jozua diňa kadi phuv le Izraelitenge sar ďeďictvos, dojekhe kmeňoske

diňa leskro kotor. Avke le manušen andre odi phuv sas smirom le maribnastar.

12

O kraľa, saven o Izraeliti domarde

1 O Izraeliti zviťazinde upral o duj kraľa pro vichodos le Jordanostar a
zaile lengre phuva. Ola phuva chudenas le juhostar le paňestar Arnon
upre pre vichodno sera le Jordanoskri dži ko verchos Chermon.
2 Jekh lendar sas o amorejiko kraľis o Sichon, savo bešelas andro foros
Chešbon. Leskri phuv sas le forostar Aroer pro brehos le paňestar Arnon
– maškaral ola dolinatar – dži ko paňi Jabok pro severos, kaj chudelas imar
e phuv le Amončanengri, oda hin jepaš phuv Gilead.
3 Leskri phuv sas le Galilejske morostar paš o Jordan dži ko Bet-Ješimot
paš o verchos Pisga, so hin pro vichodos le Londe morostar.
4 O dujto kraľis sas o Og andral o Bašan, savo ačhiľa posledno savore
Refajendar a bešelas andro fori Aštarot the Edrej.
5 Leskri phuv sas le brehendar paš o Chermon dži ke Salcha – cal'i phuv
Bašan dži ke hraňica le Gešurčanenca the le Maachaťanenca. Kraľinelas
upral e jepaš phuv Gilead dži ke phuv le kraľiskri le Sichonoskri, savo sas
andral o foros Chešbon.
6 Upral kala duj kraľa zviťazinďa le Izraelitenca o Mojžiš, o služobňikos le
RAJESKRO. O Mojžiš diňa lengre phuva sar ďeďictvos le kmeňenge Ruben
the Gad the le jepaš kmeňoske Menaše.

7 O Jozua the o Izraeliti zviťazinde upral o kraľa pre zapadno sera le
Jordanoskri le Baal-Gadostar pro severos, so hin andre dolina Libanon, dži
pro juhos ko verchos Chalak, so džal upre ko Seir. O Jozua diňa kala phuva
le izraelike kmeňenge pro furt
8 savoreha, so upre sas: o verchi, e brehengri phuv Šefela, e Jordaňiko
dolina, o brehi the e pušťa Negev pro juhos. Pre kala thana bešenas
o Chetitana, o Amorejčana, o Kanaančana, o Perizeja, o Chivija the o
Jebuseja.
9 O Izraeliti zviťazinde upral o kraľa andre kala fori: o Jericho, o Aj, so
hin paš o Betel,
10 o Jeruzalem, o Hebron,
11 o Jarmut, o Lachiš,
12 o Eglon, o Gezer,
13 o Debir, o Geder,
14 e Chorma, o Arad,
15 e Libna, o Adulam,
16 e Makeda, o Betel,
17 o Tapuach, o Chefer,
18 o Afek, o Šaron,
19 o Madon, o Chacor,
20 o Šimron-Meron, o Achšaf,
21 o Taanach, o Megido,
22 o Kedeš, o Jokneam andro Karmel,
23 Dor paš o brehos le moroskro, o Gojim andre Galileja
24 the e Tirca. Jekhetane oda sas tranda the jekh (31) kraľa.

13

O phuva, so mek na sas zaile

1 Sar imar sas o Jozua igen phuro, o RAJ leske phenďa: „Tu sal imar
phuro a hin tuke imar but berš, ale ačhile ode but phuva, so o Izraeliti
mek na zaile.

2 Ačhile mek o phuva le Filišťincengre the le Gešurčanengre.
3 O phuva, pal save phenen, hoj hine le Kanaančanengre, le paňestar
Šichor, so džal pro vichodos le Egiptostar, dži pro severos paš o Ekron.
Ode bešen pandž filišťiňika kraľa andral e Gaza, andral o Ašdod, andral
o Aškalon, andral o Gat the andral o Ekron. Ačhiľa mek e phuv le
Avičanengri
4 pro juhos, e phuv le Kanaančanengri the e phuv Meara, so hiňi le
Sidončanengri, dži ko Afek, so hiňi e phuv le Amorejčanengri.
5 Ačhiľa the e phuv le Gebalčanengri the calo Libanon pro vichodos le
Baal-Gadostar paš o verchos Chermon dži prekal le verchengro drom Lebo-
Chamat.

6 Me anglal o Izraeliti tradava avri savore Sidončanen, so bešen maškar
o verchi Libanon dži ko Misrefot-Majim. Tu akana le losoha rozďelin le
Izraelitenge o phuva avke, sar tuke phenďom.
7 Rozďelin kadi phuv le eňa kmeňenge the le jepaš kmeňoske Menaše,
hoj te avel lengri.“

O phuva pro vichodos le Jordanostar

8 O kmeňos Ruben the Gad a jepaš kmeňos Menaše chudle o ďeďictvos,
savo lenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, pro vichodos pal o
Jordan.

Lengri phuv chudelas
9 le forostar Aroer pro brehos paš e dolina Arnon dureder ko foros,
so hino maškar odi dolina, the ko rovno than le Dibonostar dži ko foros
Medeba.
10 On chudle savore fori le amorejike kraľiskre le Sichonoskre, savo
kraľinelas andro Chešbon, dži ke phuv le Amončanengri.
11 Chudle mek o Gilead, e phuv le Gešurčanengri the le Maachaťanengri,
savore verchi paš o Chermon the caľi phuv Bašan dži ke Salcha.
12 E phuv Bašan sas angloda le kraľiskri le Ogoskri, savo bešelas andro
Aštarot the andro Edrej. Ov ačhiľa posledno savore Refajendar, upral save
o Mojžiš zviťazinďa a saven tradňa avri.
13 Ale o Izraeliti na tradle avri le Gešurčanen the le Maachaťanen, vašoda
dži adadžives bešen maškar lende.

14 O Mojžiš na diňa ňisavi phuv le kmeňos Levi sar ďeďictvos, bo o RAJ
o Del le Izraeloskro lenge phenďa: „Na chudena o phuva, ale ča o obeti, so
ena labarde pre miro oltaris.“

15 Kada hin e phuv, so o Mojžiš diňa le kmeňoske Ruben pal leskre
fameliji:

16 Pro juhos lengri phuv chudelas le forostar Aroer, so hino pro brehos
paš e dolina Arnon – lengre sas the o foros maškar e dolina the e phuv
dži ke Medeba,
17 o foros Chešbon the savore leskre fori, so hine pre odi phuv: o Dibon,
o Bamot-Baal, o Bet-Baal-Meon,
18 e Jahca, o Kedemot, o Mefaat,
19 o Kirjatajim, e Sibma the o Ceret-Šachar pro brehos andre dolina,
20 o Bet-Peor tel o verchos Pisga the o Bet-Ješimot.
21 Chudle mek savore fori pre odi phuv the calo kraľišagos le amorejike
kraľiskro le Sichonoskro, savo kraľinelas andro Chešbon. O Mojžiš
zviťazinďa upral leste the upral o midijaňika vodci, save sas o Evi, o
Rekem, o Cur, o Chur the o Reba: Kala savore sas o vodci le kraľiskre
le Sichonoskre.
22 O Izraeliti murdarde the le vrašcos le Balaam, le Beoriskre čhas.
23 Pro zapados e phuv le Rubenčanengri chudelas le brehostar Jordan.
Kala fori the kala gava chudle o fameliji le Rubenčanengre sar ďeďictvos.

24 O Mojžiš diňa the ďeďictvos dojekha famelija andral o Gadoskro
kmeňos.

25 Sas lenge dino o foros Jazer, savore fori andro Gilead the jepaš phuv
le Amončanengri dži ko Aroer, so hino pašes paš e Raba,
26 le Chešbonostar ko Ramat-Micpa the Betonim; le forostar Machanajim
dži ko than Lo-Debar.
27 Tele andre dolina Jordan chudle o fori Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukot
the Cafon a the oda, so ačhiľa la phuvatar le Sichonoskra, savo sas kraľis
le Chešbonoskro, the e vichodno sera le Jordanoskri dži paš o Galilejsko
moros.
28 Kala fori the gava chudle o fameliji andral o kmeňos Gad sar
ďeďictvos.

29 O Mojžiš diňa le famelijen andral o jepaš kmeňos Menaše kala phuva
sar ďeďictvos:

30 Le forostar Machanajim pro severos, cal'i phuv Bašan – o kraľišagos le
kraľiskro Ogoskro. Andro Bašan sas šovardeš (60) gava, so zaiľa o Jair.
31 O čhave le Machiroskre, savo sas o čhavo le Menašeskro, chudle jepaš
phuv Gilead, o fori Aštarot the Edrej, kaj bešelas o kraľis Og.

32 Kala phuva rozďelinďa o Mojžiš andre moabiko phuv pal o Jordan, pro
vichodos le Jerichostar.
33 Le kmeňos Levi o Mojžiš na diňa ňisavo ďeďictvos, bo o RAJ, o Del le
Izraeloskro, hino lengro ďeďictvos, avke sar len diňa lav.

14

O Jozua rozďelinel o phuva pro zapados le Jordanostar

1 Kala hine o phuva, so o Izraeliti chudle andro Kanaan, avke sar lenge
dine andro ďeďictvos o rašaj Eleazar the o Jozua, o čhavo le Nunoskro, a
the o vodci le Izraeloskre kmeňengre.
2 O ďeďictvos chudle prekal o losos o eňa the jepaš kmeňi, avke sar oda
prikazinďa o RAJ prekal o Mojžiš.

3 O Mojžiš imar diňa duj the jepaš kmeňenge o ďeďictvos pal o Jordan,
ale le Leviten na diňa ňič.
4 Le Jozefoskre čhavendar sas duj kmeňi: o Menaše the o Efrajim. Le
Leviten na diňa andre odi phuv ňisavo ďeďictvos. Chudle ča fori kaj te
bešel a the maľi prekal o dobitkos the prekal o stadi.
5 O Izraeliti peske rozďelinde e phuv avke, sar o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.

O Hebron hin dino le Kaleboske

6 Sar sas o Izraeliti mek andro Gilgal, avle ko Jozua o manuša andral o
kmeňos Juda. O Kaleb, o čhavo le Jefunoskro andral e keniziko famelija,
leske phenďa: „Tu džanes mištes, so pal ma the pal tu phenďa o RAJ le
Devleskre manušeske le Mojžišoske andre Kadeš-Barnea.
7 Sas mange saranda (40) berš, sar man o Mojžiš, o služobňikos le
RAJESKRO, bičhaďa andral e Kadeš-Barnea, hoj te predikhav e phuv. Me
leske phenďom o čačipen pal oda, so dikhľom.
8 Mire phrala, so manca džanas, darade avri le manušen. Ale me man
ľikeravas le RAJESTAR, mire Devlestar.
9 Mek oda džives o Mojžiš iľa vera: ‚E phuv, pal savi phirehas, ela tiro
the tire čhavengro ďeďictvos pro furt, bo tut ľikerehas le RAJESTAR, mire
Devlestar, cale jileha.‘
10 Akana, šun! O RAJ man dži akana ľikerelas paš o dživipen, avke sar
phenďa. Pregeľa imar saranda the pandž (45) berš akorestar, sar oda o
RAJ phenďa le Mojžišoske. Oda sas akor, sar mek o Izraeliti phirenas pal
e pušťa, a akana mange imar hin ochtovardeš the pandž (85) berš.
11 Mek the adadžives som ajso zoralo, sar somas akor, sar man bičhaďa
o Mojžiš. Ajsi zor, savi man sas akor, te džal andro mariben, ajsi man hin
the adadžives.
12 Vašoda mange de akana kala brehi, pal save andre oda džives
vakerelas o Mojžiš. Bo tu korkoro akor šunďal, hoj ode hine o Anaka the
o bare ohradzimen fori. Ale o RAJ mange pomožinela a tradava len avri,
avke sar oda phenďa o RAJ.“
13 Avke o Jozua požehňinďa le Kaleb, le Jefunoskre čhas, a diňa leske o
foros Hebron sar leskro ďeďictvos.
14 O Kaleb chudňa o Hebron sar ďeďictvos, bo pes furt ľikerelas le
RAJESTAR, le Izraeloskre Devlestar.
15 Angloda pes o Hebron vičinelas Kirjat-Arba, bo o Arba sas nekbareder
manuš maškar o Anaka.
Paľis sas andre odi phuv smirom le maribnastar.

15

O phuva le Judaskre

1 O fameliji andral o kmeňos Juda chudle prekal o losos odi phuv, so džal
dži paš e phuv Edom, dži paš e pušťa Sin pro juhos.
2 Pro juhos odi phuv chudel paš o brehos le Londe morostar, paš o
moroskro agor, so hin dži tele pro juhos,
3 džal pro juhos prekal le verchengro drom Akrabim andre pušťa Sin
a odarik džal pro juhos la Kadeš-Barneatar. Paľis chudel pašal o Checron
upre ko Adar, kaj visaľol ke Karka,
4 odarik dureder ko Acmon a džal dži paš o paňi Egipt a ole paňestar
dži paš o moros.

5 E vichodno hraňica la phuvakri le kmeňoskri Juda hin o Londo
moros; džal dži ode, kaj o Jordan čuľal andre leste.
Ode chudel e severno hraňica
6 a džal dži upre paš e Bet-Chogla a predžal khatar o severos la Bet-
Arabatar upre ke skala le Bohanoskri, le Rubenoskre čhaskri.
7 Paľis leskri phuv chudel upre la dolinatar Achor ko Debir a odarik
pes visarel pro severos ko Gilgal, so hino pre severno sera ola dolinatar paš
o drom Adumim, odarik džal dureder ko paňa En-Šemeš the ko En-Rogel.
8 Paľis leskri phuv džal dureder upre andre dolina Ben-Hinom pro
juhos le Jebusejengre forostar – oda hin Jeruzalem. Dureder džal dži upre
ko verchos pro zapados le forostar the pro severos la Refajengra dolinatar.
9 Paľis leskri phuv chudel le verchostar tele ko than, khatar chudel te
džal o paňi Neftoach, dureder ko fori pašes paš o verchos Efron, paľis tele
ke Baala – oda hin o Kirjat-Jearim.
10 La Baalatar paľis pes visarel pro zapados ko verchos Seir a predžal
pro severos le verchostar Jearim – oda hin Kesalon – a lestar tele ko Bet-
Šemeš dži ke Timna.
11 Paľis chudel pro severos le verchostar Ekron, visarel pes ko Šikron,
džal dureder ko verchos Baala, paľis ko Jabneel a dži paš o moros.
12 E zapadno hraňica la phuvakri, so chudňa o kmeňos Juda, hin o
Stredozemno moros.
Kala hine o hraňici prekal o kmeňos Juda pal leskre fameliji.

E phuv le Kaleboskri

13 O Jozua diňa le Kaleb, le Jefunoskre čhas, kotor le Judaskre phuvendar,
avke sar leske oda phenďa o RAJ. Diňa leske o foros Kirjat-Arba, oda hin o
Hebron. Oda foros sas le Arbasoskro, savo sas dad le Anakoskro.
14 O Kaleb odarik čhiďa avri le Anakoskre trine čhaven: le Šešaj, le
Achiman the le Talmaj.
15 Odarik džanas pro mariben ko foros Debir, so pes angloda vičinelas
Kirjat-Sefer.
16 Akor o Kaleb phenďa: „Oleske, ko zviťazinela upral o foros Kirjat-Sefer
a zalela les, dava mira čha la Achsa romňake.“
17 O Otňiel, o čhavo le Kenazoskro, savo sas phral le Kaleboske, zaiľa odi
phuv a avke chudňa la Achsa romňake.
18 Sar peske la iľa romňake, o Otňiel la kerďa upre, hoj peskre dadestar
te mangel maľa. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: „So
kames?“
19 Oj odphenďa: „Požehňin man le daroha. Te mange imar diňal e pušťa
Negev, de mange the o paňa.“ Avke o Kaleb lake diňa o uprune the o telune
prameňa.
20 Kada hin o ďeďictvos le Judaskre kmeňoskro pal lengre fameliji.
21 Kala sas o fori le kmeňoskre Juda pro juhos dži paš e hraňica le
Edomoskri:
o Kabceel, o Eder, o Jagur,
22 e Kina, e Dimona, e Adada,
23 o Kedeš, o Chacor, o Jitnan,
24 o Zif, o Telem, o Bealot,
25 e Chacor-Chadata, o Kerijot-Checron, oda hin Chacor,
26 o Amam, e Šema, e Molada,
27 e Chacar-Gada, o Chešmon, o Bet-Palet,
28 o Chacar-Šual, e Beer-Šeba, e Bizjotja,

29 e Baala, o Ijim, o Ecem,
30 o Eltolad, o Kesil, e Chorma,
31 o Ciklag, e Madmana, e Sansana,
32 o Lebaot, o Šilchim, o Ajin-Rimon: jekhetane bišueňa (29) fori the lengre gavenca.

33 Pre brehengri phuv Šefela oda sas kala fori:
o Eštaol, e Cora, e Ašna,
34 o Zanoach, o En-Ganim, o Tapuach, o Enam,
35 o Jarmut, o Adulam, o Socho, e Azeka,
36 o Šaarajim, o Aditajim, e Gedera the o Gederotajim: dešuštar (14) fori the lengre gavenca.
37 Lengre fori sas the o Cenan, e Chadaša, o Migdal-Gad,
38 o Dilan, e Micpa, o Jokteel,
39 o Lachiš, o Bockat, o Eglon,
40 o Kabon, o Lachmas, o Kitliš,
41 o Gederot, o Bet-Dagon, e Naama the e Makeda; dešušov (16) fori the lengre gavenca.
42 Lengre fori sas the e Libna, o Eter, o Ašan,
43 o Jiftach, e Ašna, o Necib,
44 e Keila, o Achzib the e Mareša; eňa fori lengre gavenca.
45 Sas lengro the o foros Ekron le cikne forenca the le gavenca;
46 a le Ekronostar dži ko moros savore fori paš o foros Ašdod lengre gavenca.
47 O Ašdod the Gaza leskre cikne forenca the gavenca a odarik savoro dži ko paňi Egipt the ko brehos le Stredozemne moroskro.

48 Chudle mek o fori pro brehi:
o Šamir, o Jatir, o Socho,
49 e Dana, e Kirjat-Sana, oda hin Debir,
50 o Anab, o Eštemo, o Anim,
51 o Gošen, o Cholon the o Gilo: dešujekh (11) fori the lengre gavenca.
52 O Arab, e Duma*, o Ešan,
53 o Janum, o Bet-Tapuach, e Afeka,
54 e Chumta, e Kirjat-Arba (oda hin o Hebron) the o Cior: eňa fori the lengre gavenca.
55 O Maon, o Karmel, o Zif, e Juta,
56 o Jezreel, o Jokdeam, o Zanoach,
57 o Kajin, e Gibea the e Timna: deš fori the lengre gavenca.
58 O Chalchul, o Bet-Cur, o Gedor,
59 o Maarat, o Bet-Anot the o Eltekon: šov fori the lengre gavenca.
60 O Kirjat-Baal, oda hin Kirjat-Jearim, the e Raba: duj fori the lengre gavenca.

61 Pre pušťa chudle e Bet-Araba, o Midin, e Sechacha,
62 o Nibšan, o Londo foros the o En-Gedi: šov fori the lengre gavenca.

63 Ale o manuša le Judaskre našťi čhivenas avri le Jebusejen andral o Jeruzalem, avke ačhile dži adadžives te bešel paš lende.

---

* **15:52** E hebrejiko čhib: Ruma

16

O phuva le Efrajimoskre the le jepaš Menašeskre

1 E phuv, so sas diňi prekal o losos le Jozefoskre čhavenge, chudel le
Jordanostar paš o Jericho pro vichodos le Jerichoskre paňendar a e hraňica
džal dži pre pušťa a upre ko brehi le Beteloskre,
2 paľis dureder ko Luz, odarik ko Atarot – ke phuv le Arkijengri –
3 dureder pro zapados ke phuv le Jafletengri dži ke phuv ko Teluno Bet-
Choron, dži ko Gezer, a končinel dži paš o moros.
4 Kala phuva chudle sar ďeďictvos o čhave le Jozefoskre, o Menaše the
o Efrajim.

5 Le kmeňoske Efrajim sas dine pal leskre fameliji kala phuva:
Ola phuva chuden le Atarot-Adarostar dži ko Upruno Bet-Choron
6 a dureder e hraňica džal ko moros, pro severos le Michmetatostar,
paľis pro vichodos andro Taanat-Šilo a pašal leste pro vichodos predžal ko
Janoach.
7 Khatar o Janoach džal tele andro Atarat the ke Naara a predžal pašes
paš o Jericho dži ko Jordan.
8 Le forostar Tapuach džal e hraňica pro zapados paš o paňi Kana a
končinel paš o moros. Kada ďeďictvos chudle o fameliji andral o kmeňos
Efrajim.
9 The varesave fori le gavenca andral le Menašengre phuva sas dine
le kmeňoske Efrajim.

10 Ale o Efrajimčana na tradle avri le Kanaančanen, save bešenas andro
foros Gezer. Avke ačhile maškar lende dži adadžives, ale mušinenas
prekal lende te kerel buči sar otroka.

17

O phuva le jepaš Menašeskre pro zapados

1 O dujto jepaš kmeňos Menaše chudňa pro zapados le Jordanostar
prekal o losos o ďeďictvos, bo ov sas le Jozefoskro ešebno čhavo. Le
Menašeskro ešebno čhavo o Machir, savo sas zoralo andro mariben,
chudňa o phuva Gilead the Bašan. O Machir sas dad le Gileadoskro.
2 The aver fameliji andral o kmeňos Menaše chudle prekal o losos
o phuva sar ďeďictvos: e famelija le Abiezeriskri, le Chelekoskri, le
Asrieloskri, le Šechemoskri, le Cheferoskri the le Šemidasoskri. On sas
o čhave le Menašeskre, savo sas čhavo le Jozefoskro.
3 Ale le Celofchad na sas čhave, ča čhaja: e Machla, e Noa, e Chogla, e
Milka the e Tirca. O Celofchad sas o čhavo le Cheferoskro, o Chefer sas le
Gileadoskro, o Gilead sas le Machiroskro a o Machir sas le Menašeskro.
4 Avle ko rašaj Eleazar, ko Jozua, savo sas le Nunoskro čhavo, the ko vodci
a phende: „O RAJ phenďa le Mojžišoske, hoj the amen te del o ďeďictvos
maškar amare phrala.“ Avke o Jozua diňa the len o ďeďictvos maškar
lengre dadeskre phrala, avke sar phenďa o RAJ.
5 Kavke chudňa o Menaše o phuva Gilead the Bašan pal o Jordan the
mek aver deš phuva,
6 bo le Menašeskre čhaja chudle o ďeďictvos maškar leskre čhave. E
phuv Gilead ačhiľa okle manušenge andral o kmeňos Menaše.

7 O phuva le Menašengre chudenas la phuvatar Ašer ko Michmetat, so
hin pro vichodos le Šichemostar, a e hraňica džalas dureder pro juhos
ko En-Tapuach.
8 E phuv pašal o Tapuach ačhiľa le Menašenge, ale o foros Tapuach
sas le Efrajimčanengro.
9 E hraňica džalas dureder tele ko paňi Kana. O fori pro juhos ole
paňestar maškar o Menašeskre fori hine le Efrajimoskre. Leskri hraňica
džalas dureder pre severno sera ole paňestar dži ko Stredozemno moros.
10 Pro juhos le paňestar Kana e phuv sas le Efrajimoskri a pro severos
le Menašeskri. Leskri hraňica pro zapados sas o Stredozemno moros.
Pro severozapados leskra phuvatar sas o Ašer a pro severovichodos sas
o Jisachar.
11 Andro phuva le Jisacharoskre the le Ašeroskre o Menaše chudňa o
fori Bet-Šean, Jibleam, Dor, En-Dor, Taanach the Megido lengre gavenca.
Oda foros Dor sas paš o brehos le moroskro.
12 O kmeňos Menaše našťi zaiľa kala fori a avke o Kanaančana ode
bešenas dureder.
13 Sar o Izraeliti zoraľile, ispidenas pro Kanaančana, hoj prekal lende te
keren buči, ale našťi len tradle avri.
14 Andre jekh džives le Jozefoskre čhave – o kmeňi Menaše the Efrajim –
phende le Jozuaske: „Soske amen diňal sar ďeďictvos ča ajci sikra phuva?
Se amen sam baro narodos, bo o RAJ amen dži akana požehňinelas.“
15 O Jozua lenge odphenďa: „Te san ajci but a o brehi andro Efrajim
tumenge hine frima, džan andre phuv ko Perizeja the ko Refaja a ode
čhingeren avri o veš, hoj tumen te el phuv.“
16 O čhave le Jozefoskre phende: „O brehi amenge hine frima, ale savore
Kanaančanen, save bešen andre dolina, hin trastune verdana. Ola trastune
verdana hin olen, save bešen andro Bet-Šean paš leskre gava, the olen, save
bešen andre dolina Jezreel.“
17 O Jozua phenďa le Efrajimoskre the le Menašeskre kmeňenge: „San
baro narodos, saves hin bari zor. Na ela tut ča jekh kotor la phuvatar,
18 ale the o brehi ena tire. Te ode hin veš, čhinger les avri a ela tiro dži
pre leskro agor, bo tradeha avri le Kanaančanen, kajte len hin trastune
verdana a hine zorale.“

18

O phuva le Benjaminoskre

1 Sar savore Izraeliti zaile e phuv, zgele pes jekhetane andro foros Šilo a
ačhade ode o Svetostankos.
2 Maškar o Izraeliti ačhile mek efta kmeňi, savenge mek na sas dino o
ďeďictvos.
3 Avke o Jozua phenďa le Izraelitenge: „Dži kana kamen te užarel, hoj
tumenge te zalen e phuv, so tumenge diňa o RAJ, o Del tumare dadengro?
4 Kiden tumenge avri trine muršen dojekhe kmeňostar. Me len
bičhavava, hoj te predžan e phuv a te zapisinen andre o phuva prekal
dojekh kmeňos. Paľis mi aven ke ma.
5 Mi rozďelinen odi phuv pro efta kotora. O kmeňos Juda ačhela ode,
kaj hino pro juhos, a o kmeňi le Jozefoskre pro severos.
6 Zapisinen andre o efta kotora ola phuvakre a anen oda ke mande. Me
tumenge čhivava o losos anglo RAJ, amaro Del.

7 O Leviti na chudena kotor ola phuvatar maškar tumende, bo lengro
ďeďictvos hin oda, hoj hine le RAJESKRE rašaja. O Gad, o Ruben the o jepaš
kmeňos le Menašeskro chudle pro vichodos pal o Jordan o ďeďictvos, so
lenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO."
8 Ola murša pes mukle pro drom. O Jozua lenge phenďa: „Džan, predžan
e phuv a zapisinen andre o thana pre odi phuv, paľis aven pale ke ma. Kade
andro Šilo tumenge čhivava o losos anglo RAJ."
9 O murša odgele a pregele e phuv. Rozďelinde la pro efta kotora a
zapisinde ola phuva the le forenca. Paľis avle ko Jozua andro taboris paš
o Šilo.
10 O Jozua lenge čhiďa o losos andro Šilo anglo RAJ a rozďelinďa ode e
phuv le Izraelitenge pal lengre kmeňi.

11 O ešebno losos peľa pro kmeňos Benjamin pal lengre fameliji. Lengre
phuva hine maškar o kmeňi le Judaskre the le Jozefoskre.

12 Pre leskri severno sera e hraňica chudel paš o Jordan a odarik džal
upre ko brehos pro severos le Jerichostar a predžal prekal o verchi dži
ke pušťa paš o Bet-Aven pro zapados.
13 Odarik lengri hraňica džal dureder ko Luz, oda hin o Betel. Džal
pro brehos pro juhos khatar o Luz tele andro Atarot-Adar a ko verchos pro
juhos le Telune Bet-Choronostar.
14 Pre zapadno sera ole verchostar, so hino paš o Bet-Choron, e hraňica
pes visarel pro juhos a džal dži paš o Kirjat-Baal – oda hin le Judaskro
foros Kirjat-Jearim. Kada hin e zapadno sera lengra phuvakri.
15 Lengri južno hraňica chudel pro zapados paš o Kirjat-Jearim a džal
dži paš o paňa Neftoach.
16 E hraňica odarik džal dži paš o verchos, so hino angle dolina Ben-
Hinom a pro severos la Refajengra dolinake, a džal tele prekal e dolina
Hinom, pro juhos le Jebusejengre verchostar dži tele ko En-Rogel.
17 Paľis pes visarel pro severos ko En-Šemeš. Odarik džal ko Gelilot
paš o brehos Adumim a džal tele ke skala le Bohanoskri, savo sas o čhavo
le Rubenoskro.
18 Paľis predžal pro severos khatar o brehos Bet-Araba tele ke
Jordaňiko dolina
19 a dureder džal pro severos ko verchos Bet-Chogla dži ke severno
sera le Londe moroskri, kaj o Jordan džal andro moros. Oda hin e južno
hraňica.
20 O Jordan hin lengri vichodno hraňica.
Kada sas o ďeďictvos le Benjaminoskre famelijengro.

21 Kala hine lengre fori pal lengre fameliji:
o Jericho, e Bet-Chogla, o Emek-Kecic,
22 e Bet-Araba, o Cemarajim, o Betel,
23 o Avim, e Para, e Ofra,
24 o Kefar-Amoni, o Ofni the e Geba; dešuduj (12) fori the lengre
gavenca.
25 O Gibeon, e Rama, o Beerot,
26 e Micpa, e Kefira, e Moca,
27 o Rekem, o Jirpeel, e Tarala,
28 e Cela, o Helef, o Jebus, oda hin o Jeruzalem, e Gibea the o Kirjat-
Jearim; dešuštar (14) fori the lengre gavenca.

Kada sas o ďeďictvos le Benjaminoskre famelijengro.

19

O phuva le Šimeonoskre

1 O dujto losos peľa pro kmeňos le Šimeonoskro pal leskre fameliji. Lengro ďeďictvos sas maškar o phuva le Judaskre.
2 Chudle kala fori:
E Beer-Šeba, e Šeba, e Molada,
3 o Chacar-Šual, e Bala, o Ecem,
4 o Eltolad, o Betul, e Chorma,
5 o Ciklag, o Bet-Markabot, e Chacar-Susa,
6 o Bet-Lebaot the o Šaruchen: dešutrin (13) fori the lengre gavenca.
7 Chudle the kala fori: o Ajin, o Rimon, o Eter the o Ašan: štar fori the lengre gavenca.
8 Lengre hine the savore gava, so hine pašal ola fori dži ko Baalat-Beer the Rama-Negev.
Kada hin o ďeďictvos le Šimeonoskre kmeňoskro pal leskre fameliji.
9 Le Šimeonoskri phuv sas maškar e Judaskri. O ďeďictvos le Judaskro sas igen baro, vašoda chudle the on maškar lende o ďeďictvos.

O phuva le Zebulunoskre

10 O trito losos peľa pro kmeňos Zebulun pal leskre fameliji:
Lengri phuv sas dži ko Sarid.
11 E hraňica la phuvakri džal pro zapados ke Marala dži pre sera le Dabešetostar the ko paňi, so hino pro vichodos le Jokneamostar.
12 Le Saridostar džal pro vichodos dži ke phuv paš o foros Kislot-Tabor a odarik ko Daberat the ke Jafia.
13 Odarik džal dureder pro vichodos andro Gat-Chefer, andro Et-Kacin the andro Rimon a visarel pes andre Nea.
14 Pro severos pes visarel ko Chanaton a džal dži ke dolina Jiftach-El.
15 Lengre hine the o fori o Katat, o Nahalal, o Šimron, e Jidala the o Betlehem; dešuduj (12) fori the lengre gavenca.
16 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Zebulunoskre kmeňoskro pal leskre fameliji.

O phuva le Jisacharoskre

17 O štarto losos peľa pro kmeňos Jisachar pal leskre fameliji.
18 Lengre phuva sas:
o Jezreel, o Kesulot, o Šunem,
19 o Chafarajim, o Šijon, o Anacharat,
20 o Rabit, o Kišjon, o Ebec,
21 o Remet, o En-Ganim, e En-Chada the o Bet-Pacec.
22 Lengri phuv džal dži pre sera le forendar Tabor, Šachacajim the Bet-Šemeš dži paš o Jordan. Oda hin dešušov (16) fori the lengre gavenca.
23 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Jisacharoskre kmeňoskro pal leskre fameliji.

O phuva le Ašeroskre

24 Pandžto losos peľa pro kmeňos Ašer.
25 Andre lengre phuva sas o fori:
o Chelkat, o Chali, o Beten, o Achšaf,

26 o Alamelech, o Amad the o Mišal. Pro zapados lengri hraňica džal
dži pre sera le forendar Karmel the Šichor-Libnat.
27 Odarik pes e hraňica visarel pro vichodos andro Bet-Dagon dži pre
sera la phuvatar Zebulun a paš e dolina Jiftach-El, paľis pro severos ko
Bet-Emek the ko Neiel a odarik džal dureder ko Kabul;
28 džal ko Ebron, ko Rechob, ko Chamon the ke Kana dži ko Baro Sidon;
29 paľis e hraňica pes visarel ke Rama dži ko ohradzimen foros Tir,
odarik pes visarel ke Chosa a džal dži ko moros. Lengre hin the o fori o
Machalab, o Achzib,
30 e Uma, o Afek the o Rechob: bišuduj (22) fori lengre gavenca.
31 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Ašeroskre kmeňoskro
pal leskre fameliji.

O phuva le Naftaliskre

32 O šovto losos peľa pro kmeňos Naftali pal leskre fameliji.
33 Lengri phuv chudel le Chelefostar, le dubostar paš o Caananim, džal
prekal o Adami-Nekeb the o Jabneel ko Lakum dži paš o paňi Jordan.
34 Odarik visaľol ko Aznot-Tabor pro zapados the ko Chukok. Pro juhos
pes chudelas la phuvatar Zebulun, pro zapados la phuvatar Ašer a pro
vichodos le Jordanostar.
35 Lengre ohradzimen fori hin o Cidim, o Cer, o Chamat, o Rakat, o
Kineret,
36 e Adama, e Rama, o Chacor,
37 o Kedeš, o Edrej, o En-Chacor,
38 o Jiron, o Migdal-El, o Chorem, o Bet-Anat the o Bet-Šemeš: dešueňa
(19) fori lengre gavenca.
39 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Naftaliskre kmeňoskro
pal leskre fameliji.

O phuva le Danoskre

40 O eftato losos peľa pro kmeňos Dan pal leskre fameliji.
41 Lengre phuva sas:
e Cora, o Eštaol, o Ir-Šemeš,
42 o Šaalabin, o Ajalon, e Jitla,
43 o Elon, e Timna, o Ekron,
44 o Elteke, o Gibeton, o Baalat,
45 o Jehud, o Bene-Berak, o Gat-Rimon,
46 o Me-Jarkon, o Rakon the e phuv paš e Joppa.
47 Le manušenge andral o kmeňos Dan sas o phuva frima, a vašoda
gele pro mariben pro foros Lešem, zaile les a le manušen odarik murdarde.
Ačhile ode te bešel a ole foroske Lešem dine o nav Dan pal peskro dad.
48 Kala fori le gavenca hine o ďeďictvos le Danoskre kmeňoskro pal
leskre fameliji.

E phuv le Jozuaskri

49 Sar o Izraeliti preačhile te rozďelinel o phuva sar ďeďictvos, dine the
le Jozuaske, le Nunoskre čhaske, o ďeďictvos maškar peskre phuva.
50 Avke sar lenge o RAJ prikazinďa, dine le Jozuaske o foros Timnat-
Serach pro brehi andre phuv Efrajim, so peske mangelas. Pale oda foros
ačhaďa a ačhiľa ode te bešel.
51 Kala hine o phuva, so o rašaj Eleazar, o Jozua the o vodci dine prekal o
losos le Izraeloskre kmeňenge. Čhide o losi andro foros Šilo anglo RAJ paš
o vchodos andro Svetostankos. A kavke dokončinde te rozďelinel e phuv.

20

O fori pro garuďipen

1 Andre jekh džives phenďa o RAJ le Jozuaske:
2 „Phen le Izraelitenge, hoj peske te kiden avri o fori pro garuďipen. Bo
sar o Mojžiš mek dživelas, me leske phenďom,
3 hoj o manuš, savo murdarďahas varekas, ale na kamľa oda te kerel,
šaj pes denašel andre ola fori te garuvel angle odi famelija, savi leske
kamľahas oda pale te visarel.
4 Te vareko denašela andre jekh kale forendar, mi ačhel paš e brana le
foroskri a le vodcenge anglal savorende mi phenel, so pes ačhiľa. Akor les
lena andre peskro foros a dena les than, kaj šaj bešel.
5 Te pal leste geľahas oda manuš, savo pes leske kamľahas te pomsťinel,
na dena les leske andro vasta, bo ov na kamľa te murdarel ole manušes
sar peskre ňeprijaťeľis.
6 Mi ačhel oda manuš andre oda foros, medik na ela avrišundo pro sudos
anglo manuša a medik na merela o baro rašaj, savo ela andre oda časos.
Paľis šaj džal pale andre peskro foros, andral savo denašľa.“
7 O Izraeliti kidle avri pro zapados le Jordanostar kala fori pro garuďipen:
o Kedeš andre Galileja pro brehi le Naftaliskre, o Šichem pro brehi le
Efrajimoskre the e Kirjat-Arba – oda hin Hebron – pro brehi le Judaskre.
8 Pal o Jordan pro vichodos le Jerichostar kidle avri o Becer pre pušťa, pre
phuv le Rubenčanengri, o Ramot andro Gilead andre phuv le Gadčanengri
the o Golan andre phuv Bašan, so hin le Menašeskre kmeňoskri.
9 Kala fori kidle avri prekal savore Izraeliti the prekal o cudzinci, so pes
ľikerenas maškar lende. Ode šaj denašela sako, ko murdarela varekas,
kas na kamľa te murdarel, hoj les te na murdarel e famelija, savi pes leske
kamel te pomsťinel le meribnaha, medik na ela avrišundo pro sudos anglo
manuša.

21

O fori le Levitengre

1 Akor avle o vodci andral o kmeňos Levi ko rašaj Eleazar, ko Jozua, ko
čhavo le Nunoskro, the ko izraelika vodci
2 andro foros Šilo, so hino andro Kanaan, a phende lenge: „O RAJ phenďa
prekal o Mojžiš, hoj amen te den fori, kaj bešaha, the maľi prekal amare
stadi.“
3 Avke o Izraeliti dine le Leviten peskre ďeďictvostar o fori le maľenca,
avke sar lenge oda prikazinďa o RAJ.
4 Ešeb čhide o losi prekal e fajta le Kohatoskri. Prekal o losos o Leviti,
o čhave le rašaskre le Aronoskre, chudle dešutrin (13) fori le kmeňendar
Juda, Šimeon the Benjamin.
5 Okla manuša andral e fajta le Kohatoskri chudle prekal o losos deš fori
le kmeňendar Efrajim, Dan the le jepaš kmeňostar Menaše.
6 E fajta le Geršonoskri prekal o losos chudňa dešutrin fori le kmeňendar
Jisachar, Ašer, Naftali the le jepaš kmeňostar Menaše andre phuv Bašan.
7 E fajta le Merariskri chudňa pal peskre fameliji prekal o losos dešuduj
(12) fori le kmeňendar Ruben, Gad the Zebulun.
8 Kavke o Izraeliti dine prekal o losos le Levitenge kala fori le maľenca,
avke sar lenge oda prikazinďa o RAJ prekal o Mojžiš.

9 O kmeňi Juda the Šimeon dine kala fori pal lengre nava

10 le Aronoskre čhavenge andral e fajta le Kohatoskri, save sas Leviti.
Bo ešeb čhide o losi prekal lende.
11 Dine lenge o foros Kirjat-Arba leskre maľenca. Oda hin o Hebron
pro brehi le Judaskre, so sas angloda o foros le Arbasoskro, le Anakoskre
dadeskro.
12 Ale o maľi kale foroskre the leskre gavenca dine sar ďeďictvos le
Kaleboske, le Jefunoskre čhaske.
13 Le rašaskra Aronoskra famelijake dine kala fori le maľenca pro
garuďipen prekal o vrahi: o Hebron, e Libna,
14 o Jatir, e Eštemoa,
15 o Cholon, o Debir,
16 o Ajin, e Juta the o Bet-Šemeš: eňa fori kale duje kmeňendar.
17 Le Benjaminčanengre phuvendar lenge dine kala fori le maľenca:
o Gibeon, e Geba,
18 o Anatot the o Almon: štar fori.
19 Savore fori le maľenca, so sas dine le Aronoskra famelijake, sas
dešutrin.

20 Okla Leviti andral e fajta le Kohatoskri chudle prekal o losos o fori le
kmeňostar Efrajim.
21 Pro brehi le Efrajimoskre len dine o foros Šichem le maľenca – so
sas o foros pro garuďipen prekal o vrahi – the o Gezer,
22 o Kibcajim the o Bet-Choron: štar fori le maľenca.
23 Le kmeňostar Dan len dine štar fori le maľenca: o Elteke, o Gibeton,
24 o Ajalon the o Gat-Rimon.
25 Andral e phuv le jepaš kmeňoskri Menaše len dine duj fori le
maľenca: o Taanach the o Jibleam.
26 Avke kala fameliji andral e fajta le Kohatoskri chudle deš fori le
maľenca.

27 Le Geršonoskra fajtake andral o kmeňos Levi dine:
andral o jepaš kmeňos Menaše duj fori le maľenca: o Golan andro
Bašan the e Beeštera le maľenca. O Golan sas o foros pro garuďipen
prekal o vrahi.
28 Andral o kmeňos Jisachar len dine štar fori le maľenca: o Kišjon, o
Daberat,
29 o Jarmut the o En-Ganim.
30 Andral o kmeňos Ašer len dine štar fori le maľenca: o Mišal, o
Abdon,
31 o Chelkat the o Rechob.
32 Andral o kmeňos Naftali len dine trin fori le maľenca: o Kedeš andre
Galileja – so sas foros pro garuďipen prekal o vrahi – the o Chamot-Dor
the o Kartan.
33 Kala savore fori le maľenca, so chudňa e fajta le Geršonoskri, sas
dešutrin.

34 O Leviti andral e fajta le Merariskri chudle:
le kmeňostar Zebulun štar fori le maľenca: o Jokneam, e Karta,
35 e Dimna the o Nahalal.
36 Andral o phuva le Rubenčanengre len dine štar fori le maľenca: o
Becer, e Jahca,
37 o Kedemot the o Mefaat.

38-39 Andral o kmeňos Gad len dine štar fori le maľenca: o Ramot
andro Gilead – so sas foros pro garuďipen prekal o vrahi – a mek o fori
Machanajim, Chešbon the Jazer.
40 Savore fori, so chudňa e fajta le Merariskri, sas dešuduj.
41-42 Le Leviten sas jekhetane saranda the ochto (48) fori le maľenca
maškar o phuva le Izraelitengre. Pašal dojekh foros le Levitengro sas maľa.

E phuv hiňi imar le Izraelitengri

43 O RAJ diňa le Izraelitenge caľi phuv, pal savi diňa lav la veraha lengre
daden. Zaile la a gele ode te bešel.
44 O RAJ len diňa smirom andre dojekh phuv, avke sar diňa vera lengre
daden, a ňiko lengre ňeprijaťeľendar anglal lende na obačhiľa. O RAJ
lenge delas furt te zviťazinel upral lengre ňeprijaťeľa.
45 O RAJ doľikerďa savore lava, so diňa le Izraeliten. Avke sar lenge
phenďa, avke pes the savoro ačhiľa.

22

O vichodna kmeňi pes visaren pale khere

1 Akor peske o Jozua diňa te vičinel o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos
Menaše.
2 Phenďa lenge: „Doľikerďan savoro, so tumenge phenďa o Mojžiš, o
služobňikos le RAJESKRO, a šunďan man andre savoreste, so tumenge
phenďom.
3 Na omukľan tumare phralen imar calo ada časos. Dži andre
kada džives pačivalones doľikerďan o prikazaňja le RAJESKRE, tumare
Devleskre.
4 Ale akana imar diňa o RAJ, tumaro Del, tumare phralen smirom, avke
sar len diňa lav. Akana džan pale ke tumare stani, andre tumari phuv, so
tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, pal o Jordan.
5 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te doľikeren o prikazaňje the o
zakonos, so tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, hoj te
kamen le RAJES, tumare Devles, te phiren pal leskro drom, te doľikeren
leskre prikazaňje a te služinen leske cale jileha the caľa dušaha.“
6 Paľis len o Jozua požehňinďa a mukľa len te džal andre peskre stani.
7 Le jepaš kmeňoske Menaše diňa o Mojžiš o phuva andro Bašan a le
avre jepaš kmeňoske diňa o Jozua o phuva lengre phralenca pro zapados
le Jordanostar. O Jozua požehňinďa the len, a sar len mukľa te džal andre
peskre stani,
8 phenďa lenge: „Džan pale andre tumare stani le bare barvaľipnaha,
but stadenca the rupoha, somnakaha, brondzoha, trasteha the but gadenca.
Rozďelinen tumenge peskre phralenca oda, so iľan le ňeprijaťeľendar.“
9 O kmeňi Ruben, Gad the o jepaš kmeňos Menaše odgele le Izraelitendar
andral o foros Šilo andro Kanaan a gele pale andre peskri phuv Gilead,
andre savi ačhile te bešel, avke sar prikazinďa o RAJ prekal o Mojžiš.

O oltaris paš o Jordan

10 Sar avle andro Gelilot paš o Jordan mek andro Kanaan, o kmeňi Ruben,
Gad the jepaš kmeňos Menaše ode ačhade baro oltaris.
11 O Izraeliti pes došunde, hoj o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos
Menaše ačhade oltaris pre hraňica le Kanaanoskri paš o Gelilot, paš o
Jordan, pre sera le Izraeloskri.

12 Vašoda pes savore andral o Izrael zgele andro foros Šilo, hoj pre lende
te džan pro mariben.

13 O Izraeliti bičhade le Pinchas, le Eleazaroskre čhas, savo sas rašaj, ko
kmeňi Ruben, Gad the ko jepaš kmeňos Menaše andro Gilead.
14 Bičhade leha le deše vodcen, po jekhes andral dojekh kmeňos. Dojekh
sas o vodcas jekha famelijake andral o Izrael.

15 Sar on avle ko kmeňos Ruben, Gad the ko jepaš kmeňos Menaše andro
Gilead, phende lenge:
16 „Kada phenen savore manuša le RAJESKRE: ‚Soske tumen avke
napačivalones ľikerďan anglo Del le Izraeloskro? Soske tumen adadžives
visarďan het le RAJESTAR? Ačhaďan tumenge o oltaris a kaleha tumen
vzburinďan le RAJESKE!
17 Či na sas imar dos oda binos, so kerďam paš o Peor? Dži adadžives pes
lestar na obžužarďam a prekal kada binos avľa o meribnaskro nasvaľiben
pro manuša le RAJESKRE!
18 Kamen tumen adadžives te visarel het le RAJESTAR? Te pes tumen
adadžives ačhavena le RAJESKE, akor ov tajsa ela choľamen pre savore
manuša andral o Izrael.
19 Te hiňi tumari phuv meľarďi, predžan andre phuv le RAJESKRI, kaj
ačhel o stanos le RAJESKRO, a ačhen te bešel maškar amende. Ča ma
vzburinen tumen le RAJESKE aňi amenge oleha, hoj tumenge ačhaven mek
aver oltaris sar oda oltaris, savo hino le RAJESKRO, amare Devleskro.
20 O Achan, o čhavo le Zerachoskro, pes ľikerďa napačivalones, sar peske
iľa oda, so sas tel o prekošiben, a vašoda avľa le RAJESKRI choľi pre calo
Izrael! Vaš oda binos na muľa ča ov korkoro!‘ “

21 O kmeňi Ruben, Gad the o jepaš kmeňos Menaše odphende le izraelike
vodcenge:
22 „O zoralo Del, o Del o RAJ! O zoralo Del, o Del o RAJ oda džanel a
mi džanel the o Izrael: Te pes akana kaleha ačhavas le RAJESKE abo pes
ľikeras napačivalones, mek adadžives amen tumen šaj murdaren!
23 Te peske ačhaďamas oltaris, hoj pes te visaras le RAJESTAR a te
obetinas pre leste e labarďi obeta, e chabeneskri abo e smiromoskri obeta,
mi marel amen o RAJ.
24 Ale amen les ačhaďam, bo darahas, hoj tumare čhave phendehas
amare čhavenge: ‚So tumen hin le RAJEHA, le Izraeloskre Devleha?
25 Se o RAJ diňa maškar amende the maškar tumende, Rubenona the
Gadona, o paňi Jordan sar hraňica. Nane tumen ňič le RAJEHA!‘ Kaleha
tumare čhave kerdehas, hoj amare čhave pes preačhilehas te daral le
RAJESTAR.
26 Vašoda amen peske phenďam: ‚Ačhavas peske oltaris, ale na pre
labarďi obeta abo prekal aver obeta,
27 ale hoj te sikavel maškar tumende the amende a the maškar amare
čhave, hoj kamas te lašarel le RAJES angle leskro stanos peskre labarde,
chabeneskre the smiromoskre obetenca.‘ Avke tumare čhave na phenena
amare čhavenge: ‚Tumen na chal ňič le RAJEHA!‘
28 Bo phenďam peske, te tumare čhave kavke phendehas amenge abo
amare čhavenge, odphenaha lenge: ‚Dikhen, amare dada ačhade oltaris
ajso sar le RAJESKRO! Nane pro labarde obeti, aňi pro chabeneskre obeti,
aňi pro smiromoskre obeti, ale hino sar švedkos maškar amende the
tumende.

29 Mi el amendar ada dur, hoj pes le RAJESTAR te visaras het a te
vzburinas pes leske, te peske ačhaďamas mek aver oltaris sar oda, savo
hino le RAJESKRO. Na ačhavaha aver oltaris pro labarde, pro chabeneskre
the pro smiromoskre obeti.‘ “
30 Sar šunďa o rašaj Pinchas the o vodci andral o Izrael, so phende o
kmeňi Ruben, Gad the o Menaše, sas lenge oda igen pre dzeka.
31 O rašaj Pinchas, o čhavo le Eleazaroskro, lenge phenďa: „Adadžives
prindžarďam, hoj o RAJ hino paš amende, bo tumen pes na ľikerďan
napačivalones anglo RAJ. Akana zachraňinďan le Izraeliten le RAJESKRA
choľatar.“
32 Avke pes o rašaj o Pinchas the o vodci visarde pale le kmeňendar
Ruben the Gad andral e phuv Gilead, gele andro Kanaan ko Izraeliti a
phende lenge savoro, so pes ačhiľa.
33 Le Izraelitenge sas oda pre dzeka a lašarenas le Devles. Imar na
vakerenas pal oda, hoj pre lende džana pro mariben a zňičinena e phuv,
andre savi bešenas o kmeňi Ruben the Gad.
34 O kmeňi Ruben the Gad phende: „Kale oltariske das nav Ed*, bo hino
sar švedkos maškar amende, hoj o RAJ hino Del.“

23

O lava le Jozuaskre angle leskro meriben

1 O RAJ diňa le Izraeliten smirom savore lengre ňeprijaťeľendar, save
sas pašal lende. Akorestar pregeľa imar but časos a o Jozua sas imar igen
phuro.
2 Andre jekh džives vičinďa savore Izraeliten, vodcen, sudcen the
uradňiken a phenďa lenge: „Me som imar igen phuro.
3 Tumen dikhľan savoro, so kerďa prekal tumende o RAJ, tumaro Del,
kale narodenge, hoj ov korkoro pes marelas vaš tumenge.
4 Dikhen, tumare kmeňenge diňom prekal o losos sar ďeďictvos o phuva
le narodengre, save mek kade ačhile, the o phuva savore narodengre, upral
save zviťazinďom le Jordanostar dži ko Stredozemno moros pro zapados.
5 O RAJ, tumaro Del, len korkoro tradela avri anglal tumende. Tradela
len avri a tumen zalena lengri phuv, avke sar tumen diňa lav o RAJ, tumaro
Del.
6 Ľikeren a keren čačes savoro, so hin pisimen andro zvitkos le
Mojžišoskre zakonoskro. Ma visaren tumen lestar aňi pre čači sera aňi
pre baľogňi.
7 Te na chal tumen ňič le narodenca, save mek ačhile maškar tumende.
Aňi ma leperen pre lengre devlengre nava, ma thoven vera pre lende, ma
služinen lenge aňi anglal lende ma banďon.
8 Ale ľikeren tumen le RAJESTAR, tumare Devlestar, sar oda kerenas dži
adadžives,
9 bo o RAJ tradňa anglal tumende le bare the zorale naroden a ňiko
lendar dži adadžives na obačhiľa.
10 O RAJ, tumaro Del, tumen diňa lav, hoj pes korkoro vaš tumenge
marela, vašoda jekh tumendar zviťazinela upral o ezeros (1 000) murša.
11 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te kamen ča le RAJES, tumare Devles.
12 Ale te tumen lestar visarena pale a te tumen ľikerena ole narodenca,
save mek ačhile paš tumende, a te tumenge lendar lena romen vaj
romňijen,

* **22:34** Oda hin: o švedkos.

13 akor džanen, hoj o RAJ, tumaro Del, imar kala narodi na tradela
tumendar het, ale ena tumenge sar pasca, sar zagaruďi jama, sar bičos
pro dumo the sar trňi andro jakha, medik na merena avri andral kadi
lačhi phuv, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
14 Me imar maj merav – džav het pal kadi phuv. Gondoľinen cale tumare
jileha the dušaha pal oda, hoj aňi jekh le lavendar, so tumenge diňa o RAJ,
tumaro Del, na našľiľa. Savoro pes ačhiľa.
15 Avke sar o RAJ doľikerďa dojekh lačho lav, so tumen diňa, avke pre
tumende domukela the savoro nalačho, so phenďa, medik na merena avri
andral kadi lačhi phuv, so tumenge diňa.
16 Sar na kerena pal e zmluva, so tumenge o RAJ, tumaro Del, diňa, hoj
la te doľikeren, a džana te služinel avre devlenge a banďona anglal lende,
akor ela le RAJESKRI choľi upral tumende bari a sig merena avri andral
kadi lačhi phuv, so tumenge diňa.“

24

O Jozua prevakerel andro Šichem

1 O Jozua vičinďa savore kmeňen andral o Izrael. Vičinďa lengre vodcen,
sudcen the le uradňiken andro Šichem. Sar ačhenas anglo RAJ,
2 o Jozua phenďa savore manušenge: „Kavke phenel o RAJ, o Del le
Izraeloskro: ‚Tumare dada, the o Terach, o dad le Abrahamoskro the le
Nachoriskro, varekana bešenas pal o baro paňi Eufrat a služinenas avre
devlenge.
3 Ale me iľom tumare dades le Abraham avri andral e phuv pal o Eufrat a
preľigenďom les prekal caľi phuv Kanaan. Diňom les čhas le Izak a prekal
leste les diňom pherdo čhaven.
4 Le Izakoske diňom le Jakob the le Ezav. Le Ezavoske diňom sar o
ďeďictvos e brehengri phuv Seir, ale o Jakob geľa peskre čhavenca te bešel
tele andro Egipt.
5 Paľis bičhaďom le Mojžiš the le Aron a maravas le Egipt bare dukhenca.
Avke tumen odarik ľigenďom avri.
6 Sar tumare daden iľom avri andral o Egipt, avle ko moros, ale o
Egipťana le verdanenca the le grajenca džanas pal lende pro mariben dži
ko Lolo moros*.
7 Sar ke ma vičinenas, hoj lenge te pomožinav, bičhaďom maškar
tumende the maškar o Egipťana e kaľi chmara. Paľis phundraďom o moros
a tumen pregeľan, ale sar o Egipťana džanas pal tumende, diňom, hoj len
o moros te zaučharel. Tumen korkore dikhľan, so lenge kerďom. Paľis but
berša dživenas pre pušťa.
8 Anďom tumen andre phuv le Amorejčanengri pal o Jordan. Sar pes
tumenca marenas, murdarďom len anglal tumende a diňom, hoj tumen
upral lende te zviťazinen a te zalen lengri phuv.
9 Paľis o moabiko kraľis o Balak, o čhavo le Ciporoskro, avľa pre tumende
pro mariben. Diňa peske te vičinel le Beoriskre čhas le Balaam, hoj tumen
te prekošel.
10 Me na kamľom te šunel le Balaam, ale kerďom oda, hoj ov tumenge
pale a pale te žehňinel. Avke tumen iľom avri andral leskre vasta.
11 Sar pregeľan prekal o Jordan a avľan paš o Jericho, marenas pes
tumenca o manuša andral o Jericho a the o Amorejčana, o Perizeja, o

* **24:6** Oda hin: o Trsťinakro moros.

Kanaančana, o Chetitana, o Girgašeja, o Chivija the o Jebuseja. No me tumenge diňom upral lende te zviťazinel.
12 Bičhaďom pre lende e bari dar, hoj te izdran, a tradňom len tumendar het – the soduje amorejike kraľen. Na ačhiľa pes ada prekal tumari šabľa aňi prekal tumaro lukos.
13 Diňom tumenge e phuv, pre savi na kerenas buči, a mek the o fori, so na ačhaďan a andre save ačhiľan te bešel, a chan o hroznos pal o viňičis the o olivi pal o stromos, so na sadzinďan.‘
14 Vašoda akana daran le RAJESTAR, služinen leske jilestar the pačivalones a odčhiven le devlen, savenge služinenas tumare dada pal o paňi Eufrat the andro Egipt. Služinen ča le RAJESKE!
15 Ale te tumenge nane pre dzeka te služinel le RAJESKE, kiden tumenge adadžives avri, kaske kamen te služinel, či le devlenge, savenge služinenas tumare dada pal o paňi Eufrat, abo le devlenge andral e phuv le Amorejčanengri, andre savi bešen. Ale me the miro kher služinaha le RAJESKE.“
16 O manuša odphende: „Aňi amenge pre godi te na avel, hoj te omukas le RAJES a te služinas avre devlenge!
17 O RAJ hino amaro Del. Ov iľa amen the amare daden avri andral o Egipt, andral o otroctvos. Kerďa bare zazraki angle amare jakha a chraňinelas amen pro drom, pal savo džahas, the angle savore narodi, prekal save predžahas.
18 O RAJ tradňa avri anglal amende savore naroden the le Amorejčanen, save bešenas andre kadi phuv. The amen služinaha le RAJESKE, bo ov hino amaro Del!“
19 Akor phenďa o Jozua le manušenge: „Našťi služinen ča avke le RAJESKE, bo ov hino sveto Del, žjarlivo Del, savo tumenge na odmukela, te les na šunena a te kerena o bini.
20 Te omukena le RAJES a služinena avre devlenge, ov pes tumendar visarela a anela pre tumende e pohroma; zňičinela tumen, kajte angloda sas lačho ke tumende.“
21 Ale o manuša phende le Jozuaske: „Na! Amen služinaha le RAJESKE!“
22 O Jozua lenge phenďa: „Tumen korkore san tumenge švedki, hoj tumenge kidňan avri le RAJES, hoj leske te služinen.“
„He! Amen sam švedki,“ odphende.
23 Vašoda o Jozua phenďa: „Akana zňičinen savore devlen, so tumen hin, a visaren tumen cale jileha ko RAJ, ko Del le Izraeloskro.“
24 Akor o manuša phende le Jozuaske: „Amen služinaha le RAJESKE, amare Devleske, a šunaha les.“
25 Andre oda džives phandľa andro Šichem o Jozua le manušenca e zmluva a diňa len zakonos, so mušinenas te doľikerel.
26 O Jozua pisinďa savore kala lava andro zvitkos le Devleskre zakonoskro. Paľis iľa baro bar a thoďa les tel o dubos paš o sveto than le RAJESKRO.
27 O Jozua paľis phenďa savore manušenge: „Dikhen kada bar ela prekal amende sar švedkos, bo šunďa savoro, so amenge phenďa o RAJ. Ela sar švedkos upral tumende, hoj te na zaprinen tumare Devles.“
28 Paľis o Jozua premukľa le manušen andre peskre phuva, so chudle.
29 Pal kada savoro muľa o Jozua, o čhavo le Nunoskro, o služobňikos le RAJESKRO. Sas leske šel the deš (110) berš.
30 Parunde les andre leskri phuv, so chudňa andro Timnat-Serach pre le brehengri phuv Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.

31 O Izraeliti služinenas le RAJESKE, medik dživelas o Jozua the o
phureder manuša, save dživenas buter sar o Jozua, bo on korkore dikhle
savoro, so kerďa o RAJ prekal o Izrael.
32 O kokala le Jozefoskre, so o Izraeliti ande andral o Egipt, parunde pale
andro Šichem, andre phuv, so cinďa o Jakob vaš o šel rupune minci le
Chamorostar, le Šichemoskre dadestar. Odi phuv chudle sar ďeďictvos le
Jozefoskre čhave.
33 Sar muľa o Eleazar, o čhavo le Aronoskro, parunde les andro foros
Gibea. Oda sas o foros, so chudňa leskro čhavo o Pinchas andre brehengri
phuv le Efrajimoskri.

O zvitkos le Sudcengro

O kmeňi Juda the Šimeon džan pro mariben pro Kanaančana

1 Pal o meriben le Jozuaskro o Izraeliti phučenas le RAJESTAR: „Ko
amendar džala ešebno pro mariben pro Kanaančana?“
2 O RAJ odphenďa: „Mi džal o Juda, se leske diňom e phuv andro vasta.“
3 Avke o kmeňos Juda mangelas le kmeňos Šimeon: „Aven amenca a
pomožinen amenge te džal pro Kanaančana pro mariben andre phuv,
so sas amenge diňi. Paľis džaha the amen tumenca andre phuv, so sas
tumenge diňi.“ Avke o kmeňos Šimeon geľa lenca.
4 Sar geľa o kmeňos Juda pro mariben, o RAJ lenge diňa te zviťazinel
upral o Kanaančana the Perizeja a murdarde andro foros Bezek 10 000
muršen.
5 Andro Bezek arakhle le kraľis Adoni-Bezek, marenas pes leha a
zviťazinde upral o Kanaančana the Perizeja.
6 Sar o Adoni-Bezek chudňa te denašel, džanas pal leste. Chudle les a
odčhinde leske o angušta pal o vasta the pal o pindre.
7 Akor o Adoni-Bezek phenďa: „Eftavardeš (70) kraľa, savenge diňom te
odčhinel o angušta pro vasta the pro pindre, kidenas o trušini tel miro
skamind. O Del mange visarďa pale vaš oda, so kerďom.“ Ľigende les
andro Jeruzalem a ode muľa.
8 O kmeňos Juda geľa pro mariben pro Jeruzalem a zaiľa les. Le manušen
odarik murdarde a o foros zlabarde.
9 Paľis džanas pro mariben pro Kanaančana, save bešenas pre brehengri
phuv Šefela, andro Negev pre pušťa.
10 Sar o kmeňos Juda geľa pro Kanaančana, save bešenas andro Hebron,
so pes angloda vičinelas Kirjat-Arba, zviťazinde upral o Šešaj, upral o
Achiman the upral o Talmaj.
11 Odarik gele pro mariben pro foros Debir, so pes angloda vičinelas
Kirjat-Sefer.
12 Akor o Kaleb phenďa: „Oleske, ko zviťazinela upral o Kirjat-Sefer, dava
mira čha la Achsa romňake.“
13 Avke o Otňiel, o čhavo le Kenazoskro, savo sas terneder phral le
Kaleboske, oda foros zaiľa. O Kaleb leske diňa peskra čha la Achsa
romňake.
14 Paľis o Otňiel chudňa te kerel upre la Achsa, hoj te mangel peskre
dadestar e maľa. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: „So
kames?“
15 Oj odphenďa: „De man daros. Te mange imar diňal e pušťa Negev,
de mange the o prameňa.“ Avke o Kaleb lake diňa o uprune the o telune
prameňa.
16 O čhave andral e famelija Kenit, savenge sas dad o Chobab, le
Mojžišoskro sastro, gele le kmeňoha Juda andral o Foros le palmengro*
andre judsko pušťa andro Negev, kaj ačhile te bešel maškar o manuša paš
o foros Arad.
17 Paľis o kmeňi Juda the Šimeon gele pro mariben pro Kanaančana,
save bešenas andro Cefat, a calo oda prekošlo foros zňičinde. Avke dine
ole foroske nav Chorma.

* **1:16** Oda hin o Jericho.

18 O kmeňos Juda zaiľa o fori Gaza, Aškalon the Ekron lengre gavenca.
19 O RAJ sas le kmeňoha Juda. On zaile o brehengre phuva, ale le manušen, save bešenas tel o brehi, našťi tradle avri, bo sas len trastune verdana.
20 Le Kaleboske dine o foros Hebron, avke sar oda phenďa o Mojžiš. Ov odarik tradňa avri le Anakoskre trine čhaven.
21 Ale o kmeňos Benjamin na tradňa avri le Jebusejen, save bešenas andro Jeruzalem. Vašoda o Jebuseja ačhile te bešel maškar o Benjaminčana andro Jeruzalem dži adadžives.

O maribena le kmeňengre pro severos

22 The o kmeňi Efrajim the Menaše džanas pro mariben pro foros Betel a o RAJ sas lenca.
23 Bičhade le muršen te predikhel o Betel, so pes angloda vičinelas Luz.
24 Sar dikhle varesave muršes te avel avri andral o foros, phende leske: „Sikav amenge, khatar mek šaj džas andro foros, a mukaha tut te dživel.“
25 Avke lenge sikaďa o than, khatar pes delas te džal andre. Sar o kmeňi Efrajim the Menaše savoren odarik murdarde, ole muršes leskra famelijaha premukle.
26 Oda murš geľa andre phuv le Chetitanengri, ačhaďa ode foros a diňa leske nav Luz. Kavke pes vičinel dži adadžives.
27 O kmeňos Menaše našťi tradňa avri le manušen andral o fori Bet-Šean, Taanach, Dor, Jibleam the Megido, aňi andral o gava pašal lende. Bo o Kanaančana na kamenas odarik te džal het.
28 Sar o Izraeliti ačhile zoraleder, ispidle zoraha pro Kanaančana, hoj prekal lende te keren buči, ale našťi len savoren tradle avri.
29 Aňi o kmeňos Efrajim našťi tradňa avri le Kanaančanen, save bešenas andro Gezer, a vašoda o Kanaančana maškar lende ačhile te dživel.
30 Aňi o kmeňos Zebulun našťi tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Kitron the Nahalal. Avke o Kanaančana ačhile te dživel maškar lende, ale o manuša andral o kmeňos Zebulun pre lende ispidenas, hoj prekal lende te keren buči.
31 O kmeňos Ašer našťi tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Ako, Sidon, Achlab, Achzib, Chelba, Afik the Rechob.
32 Avke ačhiľa o kmeňos Ašer te dživel maškar o Kanaančana, bo len našťi tradňa avri.
33 O kmeňos Naftali na tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Bet-Šemeš the Bet-Anat. Avke bešenas maškar o Kanaančana, ale ispidenas pre lende, hoj prekal lende te keren buči.
34 O Amorejčana tradle o kmeňos Dan dži paš e brehengri phuv a na domukle lenge te avel tele andre dolina.
35 Avke o Amorejčana ačhile te dživel paš o verchos Cheres the andro fori Ajalon the Šaalbim, ale o kmeňi Efrajim the Menaše sas lendar zoraleder a ispidenas pre lende, hoj prekal lende te keren buči.
36 E phuv le Amorejčanengri† sas le verchengre dromestar Akrabim dži paš e Sela a dureder.

2

O aňjelos le RAJESKRO andro Bochim

1 O aňjelos le RAJESKRO džalas andral o Gilgal upre andro Bochim a phenďa le Izraelitenge: „Iľom tumen avri andral o Egipt a anďom tumen

† **1:36** Abo: le Edomčanengri

andre phuv, pal savi la veraha diňom lav tumare daden. Phenďom: ‚Miri zmluva tumenca šoha na preačhela.
2 Ale tumen našťi phanden e zmluva le manušenca andral kadi phuv. Čhiven tele lengre oltara.‘ No tumen man na šunďan. Soske ada kerďan?
3 Vašoda akana tumenge phenav, hoj imar len anglal tumende na tradava het. Ena tumare ňeprijaťeľa a tumen avena zachudle sar andre pasca oleha, hoj lašarena lengre devlen.“
4 Sar o aňjelos le RAJESKRO phenďa savore Izraelitenge kala lava, chudle zorales te rovel.
5 Vašoda dine ole thaneske nav Bochim* a ode obetinde le RAJESKE.

Le Jozuaskro meriben

6 Sar o Jozua rozmukľa le Izraeliten, sako geľa te zalel peskri phuv, savi chudňa sar ďeďictvos.
7 O Izrael služinelas le RAJESKE calo časos, medik dživelas o Jozua the o phureder vodci, save predžiďile le Jozuas a dikhle savore bare zazraki le RAJESKRE, save kerďa prekal o Izraeliti.
8 Le RAJESKRO služobňikos o Jozua, le Nunoskro čhavo, muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš.
9 Parunde les andre leskri ďeďično phuv andro Timnat-Cheres pro brehi Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.
10 Sar muľa avri calo kada pokoleňje, avľa pal lende aver pokoleňje, savo na prindžarelas le RAJES aňi na džanelas, so o RAJ kerďa prekal o Izrael.
11 O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo služinenas le Baalenge.
12 Omukle le RAJES, peskre dadengre Devles, savo len iľa avri andral o Egipt. Lašarenas avre devlen, le devlen ole narodengre, save dživenas pašal lende, a banďonas anglal lende. Kavke choľarenas le RAJES.
13 Preačhile te služinel le RAJESKE a chudle te služinel le Baaloske the le Aštartenge.
14 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pro Izrael a diňa lengre ňeprijaťeľenge, save dživenas pašal lende, hoj upral lende te zviťazinen. Domukľa le zbujňikenge, hoj len te občoraren, a o Izraeliti anglal lende našťi obačhile.
15 Furt sar džanas o Izraeliti pro mariben, o vast le RAJESKRO džalas pre lende, hoj te prehrajinen, avke sar lenge oda phenďa andre vera. Avke pes dochudle andro baro pharipen.
16 Paľis lenge o RAJ ačhaďa sudcen, save len zachraňinenas lengre ňeprijaťeľendar.
17 Ale on peskre sudcen na šunenas, na sas pačivale le RAJESKE a lašarenas avre devlen. Sig pes odvisarde le RAJESKRE dromestar, pal savo phirenas lengre dada, sar šunenas leskre prikazaňja. Na kerenas avke sar lengre dada.
18 Ale furt, sar le Izraelitenge o RAJ ačhavelas sudcas, o RAJ sas leha, a medik o sudcas dživelas, o RAJ len zachraňinelas lengre ňeprijaťeľendar. Bo le RAJESKE sas pharo vaš lenge, sar o Izraeliti phurdenas pharipnastar vašoda, hoj len o ňeprijaťeľa trapinenas a kerenas lenge namištes.
19 No soča o sudcas merelas, pale pes visarenas ko nalačhipen a sas mek goreder sar lengre dada, save služinenas avre devlenge a banďonas anglal lende. Na preačhenas te kerel o nalačhipen aňi peske na denas te phenel.
20 Vašoda o RAJ pro Izraeliti choľisaľiľa a phenďa: „Kada narodos na doľikerďa miri zmluva, pal savi phenďom lengre dadenge, hoj la te doľikeren. A vaš oda, hoj man na šunde,

* **2:5** Oda hin: ola, ko roven.

21 me anglal lende na tradava avri aňi jekhe ole narodendar, save mek
ačhile, sar o Jozua muľa.
22 Aleha dikhava, či pes o Izraeliti ľikerena pal mire droma a či phirena
pal lende sar lengre dada, abo na.“
23 Vašoda o RAJ mukľa ole naroden andre odi phuv, na tradňa len avri a
na diňa len andro vasta le Jozuaskre, sar mek dživelas.

3

Aver narodi maškar o Izraeliti

1 Kala hine o narodi, save mek mukľa o RAJ andre phuv, hoj prekal lende
te skušinel savore Izraeliten, save pes šoha na marenas le Kanaančanenca.
2 Bo kamelas, hoj o izraelika pokoleňja, save pes mek na džanenas te
marel, te sikľon pes te marel.
3 Sas oda kala narodi: o pandž filišťiňika kraľa, savore Kanaančana,
o Sidončana the o Chivija, save bešenas andro Libanoňika verchi le
verchostar Baal-Chermon dži ko verchengro drom Chamat.
4 Prekal lende kamľa te skušinel le Izraeliten, hoj pes te sikavel, či šunena
o prikazaňja, so o RAJ diňa lengre dadenge prekal o Mojžiš.
5 O Izraeliti bešenas maškar o Kanaančana, Chetitana, Amorejčana,
Perizeja, Chivija the Jebuseja.
6 Lenas peske lengre čhajen romňijenge, peskre čhajen denas lengre
čhavenge a služinenas lengre devlenge.

O Otňiel

7 O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo bisterde pro RAJ, pre peskro Del,
a služinenas le Baalenge the le Ašerenge.
8 Vašoda pre lende o RAJ choľisaľiľa a diňa len andro vasta le kraľiskre
le Kušan-Rišatajimoskre andral o Aram-Naharajim. O Izraeliti sas ochto
berš leskre otroka.
9 Ale sar vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, bičhaďa ke lende o
RAJ le Otňiel, le Kenazoskre čhas, le Kaleboskre nekternedere phrales, hoj
len te zachraňinel.
10 O Duchos le RAJESKRO avľa pre leste a ačhiľa lestar vodcas le
Izraelitengro. Geľa pro mariben pro aramejiko kraľis Kušan-Rišatajim a o
RAJ leske diňa upral leste te zviťazinel.
11 Avke andre odi phuv sas smirom saranda (40) berš, medik dživelas o
Otňiel, le Kenazoskro čhavo.

O Ehud

12 Ale o Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, vašoda o RAJ diňa le
Eglonoske le moabike kraľiske te zviťazinel upral o Izraeliti.
13 O Eglon pes dovakerďa le Amončanenca the le Amalekenca a geľa pro
mariben pro Izraeliti, zviťazinďa upral lende a zaiľa o Jericho, o Foros le
palmengro.
14 O Izraeliti služinenas le Eglonoske le moabike kraľiske dešuochto (18)
berš.
15 Akor o Izraeliti chudle igen te mangel le RAJES, hoj lenge te pomožinel,
a o RAJ lenge bičhaďa le Ehud, le Geraskre čhas andral o kmeňos Benjamin,
savo sas baľogaris. O Izraeliti leha bičhade o daňe le moabike kraľiske le
Eglonoske.
16 O Ehud peske kerďa šabľa, ostro pal soduj seri a bari vaj jepaš metros,
a thoďa peske la tel o gada pre čači sera.
17 Diňa ola daňe le kraľiske le Eglonoske, savo sas igen thulo murš.

18 Sar o Ehud leske diňa ola love, premukľa le muršen, save ola love
ande.
19 Ov korkoro pes visarďa khatar o modli paš o Gilgal a džalas pale ko
kraľis Eglon leske te phenel: „Kraľina, kamav tuke vareso te phenel, so
ňiko našťi šunel, ča tu.“
O Eglon phenďa: „Čhit!“ Akor savore, ko ačhenas pašal leste, gele avri.
20 O Ehud geľa ko kraľis Eglon andro upruno šilalo kher, kaj peske bešelas
a savo sas ča prekal leste. O Ehud phenďa: „Hin man prekal tu lav le
Devlestar.“ A o Eglon ušťiľa.
21 Akor o Ehud cirdňa avri e šabľa le baľogne vasteha pal e čači sera a
demaďa leske andro per.
22 Sar demaďa andro per, o angluno špicos pregeľa dži prekal o dumo a
o thuľipen garuďa e ručka, vašoda e šabľa na iľa avri.
23 Avke o Ehud geľa avri pre veranda a o vudar ole uprune khereskro
pal peste phandľa andre.
24 Soča geľa avri, avle o sluhi le Eglonoskre, a sar dikhle, hoj o upruno
vudar le khereskro hino phandlo andre, phende peske: „Ov mušinel te
bešel pro budaris andre peskro šilalo kher.“
25 Užarenas igen but a ladžatar na džanenas so te kerel, bo lenge na
phundravelas o vudar. Avke ile e kleja, phundrade a dikhle, hoj lengro raj
pašľol mulo pre phuv.
26 Medik on užarenas, o Ehud denašľa. Pregeľa pašal o modli a denašľa
andre Seira.
27 Sar ode doavľa, zatrubinďa pro bakrano rohos pro brehi Efrajim a
odarik ľidžalas le Izraeliten tele.
28 Phenďa lenge: „Aven pal ma, bo o RAJ tumenge diňa andro
vasta tumare ňeprijaťeľen le Moabčanen.“ On džanas pal leste a ile le
Moabčanendar o thana, khatar pes predžalas prekal o Jordan, a ňikaske
na domukle, hoj odarik te predžan.
29 Akor murdarde vaj 10 000 zorale muršen. Ňiko lendar na denašľa.
30 Oda džives o Izraeliti zviťazinde upral o Moabčana a e phuv sas andro
smirom ochtovardeš (80) berš.

O Šamgar

31 Pal o Ehud ačhiľa sudcas o Šamgar, le Anatoskro čhavo, savo tiš
zachraňinďa le Izrael. Murdarďa šov šel (600) Filišťincen la pacaha, savaha
pes tradel le gurumňen.

4

E Debora the o Barak

1 Sar muľa the o Ehud, o Izraeliti pale chudle te kerel bini anglo RAJ.
2 Vašoda len o RAJ diňa andro vasta le kanaaňike kraľiskre le Jabinoskre,
savo kraľinelas andro foros Chacor. O veľiťeľis leskre slugaďengro sas o
Siserah, savo bešelas andro Charošet-Hagojim.
3 O Izraeliti igen mangenas le RAJES, hoj lenge te pomožinel, bo le Jabin
sas eňa šel (900) trastune verdana a biš (20) berš len igen trapinelas.
4 Andre oda časos sudzinelas o Izrael e prorokiňa Debora, le Lapidotoskri
romňi.
5 Oj bešelas tel e palma la Deborakri pro brehi Efrajim, maškar o fori
Rama the Betel. O Izraeliti ke late phirenas, hoj len te rozsudzinel.
6 Oj bičhaďa pal o Barak, le Abinoamoskro čhavo, andral o foros Kedeš
andre phuv le Naftalengri. Phenďa leske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, tuke

phenel: ‚Le tuha 10 000 muršen andral o kmeňi Naftali the Zebulun a dža
pro verchos Tabor.
7 Me tuke paľis anava ko paňi Kišon le Siserah, le Jabinoskre veľiťeľis,
leskre verdanenca the le slugaďenca a dava les tuke andro vasta.‘ “
8 O Barak lake odphenďa: „Te aveha manca, džava, ale te na aveha
manca, na džava.“
9 „Džava tuha,“ odphenďa leske e Debora, „ale andre kada mariben e
slava na ela tiri, bo o RAJ dela le Siserah andro vasta la džuvľakre.“ Paľis
e Debora ušťiľa a džalas le Barakoha andro Kedeš,
10 kaj o Barak vičinďa le kmeňen Zebulun the Naftali. Džanas leha 10
000 murša the e Debora.
11 Ale o Kenitas o Cheber odgeľa okle Kenitendar, save sas o čhave le
Chobaboskre, savo sas šogoris le Mojžišoskro. Ačhaďa peskro stanos paš
o dubos andro Caananim paš o Kedeš.
12 Sar le Siseroske phende, hoj o Barak, o čhavo le Abinoamoskro, geľa
upre pro verchos Tabor,
13 diňa te zvičinel savore peskre manušen le eňa šel (900) trastune
verdanenca, hoj te džan andral o Charošet-Hagojim ko paňi Kišon.
14 E Debora phenďa le Barakoske: „Ušťi, bo adadžives tuke diňa o RAJ
andro vasta le Siserah. Korkoro o RAJ imar geľa anglal tu!“ Avke o Barak
geľa tele pal o verchos Tabor a pal leste 10 000 murša.
15 Sar o Barak geľa pro mariben, o RAJ anďa la šabľaha andro zmetkos le
Siserah savore verdanenca the caľa leskra armadaha. A o Siserah chučiľa
tele pal o verdan a chudňa te denašel.
16 O Barak džalas pal leskre verdana the slugaďa dži ko Charošet-
Hagojim. Savore slugaďa le Siseroskre sas murdarde; ňiko lendar na
ačhiľa džido.
17 O Siserah denašelas ko stanos la Jaelakro, bo sas smirom maškar o
kraľis Jabin andral o Chacor the maškar e famelija le Cheberiskri. E Jael
sas romňi le Cheberiskri, savo sas Kenitas.
18 Oj geľa avri anglal o Siserah a phenďa leske: „Av, rajeja miro, av andre
miro stanos. Ma dara tut!“ Sar geľa andre, e Jael les zaučharďa la lepedaha.
19 Ov latar mangľa: „De ča man te pijel paňi, bo som smedno.“ Avke oj
phundraďa o cipuno gono le thudeha, diňa les te pijel a pale les zaučharďa.
20 Mek lake phenďa: „Ač paš o vudar le stanoskro, a te vareko avela a
phučela tutar, či hin kade vareko, phen, hoj na.“
21 Paľis o Siserah zorales zasuča. Akor e Jael iľa o čokanos the o koľikos
pal o stanos a geľa cichones paš leste. Predemaďa o koľikos prekal leskri
slicha dži andre phuv a ov muľa.
22 Sar o Barak džalas pal o Siserah, e Jael geľa anglal leste a phenďa leske:
„Av sikavava tuke le muršes, saves rodes!“ Avke geľa ke late andro stanos,
a dikh, o Siserah ode pašľolas mulo le koľikoha andro šero.
23 Andre oda džives o Del diňa le Izraelitenge tel lengri zor le Jabin le
kanaaňike kraľis.
24 Ole časostar džanas o Izraeliti pro kraľis Jabin furt zoraleder, medik
les na zňičinde.

5

La Deborakri giľi

1 Akor giľavelas kadi giľi e Debora le Barakoha, le Abinoamoskre čhaha:
2 „Lašaren le RAJES,
bo o vodci chudle te ľidžal o Izrael andro mariben

a o manuša pes pridine korkore pestar!
3 Šunen, kraľale!
Phundraven o kana, rajale!
Giľavava le RAJESKE,
giľavava žalmos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
4 RAJEJA, sar tu avri avľal andral o Seir
a sar džahas la phuvatar Edom,
zarazisaľiľa e phuv,
andral o ňebos delas brišind
a andral e chmara čhorďolas o paňi.
5 O verchi razisaľonas anglo RAJ,
anglo Del le Sinajoskro,
anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro.
6 Andro dživesa le Šamgariskre, le Anatoskre čhaskre,
a andro dživesa la Jaelakre sas omukle o droma,
o manuša phirenas palune dromenca.
7 O gava ačhile omukle,
o manuša len omukle,
medik me e Debora na ušťiľom upre,
medik me, e daj andro Izrael, na ušťiľom upre.
8 O manuša peske ile avri avre devlen,
paš o foroskre brani chudňa o mariben,
no na dičholas o šťitos aňi e kopija maškar 40 000 Izraeliti.
9 Miro jilo hino le vodcenca andral o Izrael,
le manušenca, save gele korkore pestar andro mariben.
Lašaren le RAJES!
10 Tumen, so džan pro parne somara
a bešen pro pokrovci,
a the tumen, so phiren pro droma: Gondoľinen!
11 Šunen o hangos olengro, ko giľaven paš o chaňiga.
Ode lašaren le RAJESKRO spravodľišagos,
o viťazstvo le Izraeloskre manušengro!
Akor o manuša le RAJESKRE gele tele ko brani.
12 Ušťi, ušťi upre, Deboro, ušťi, ušťi upre!
Giľav giľi! Ušťi, Barak!
Ľidža het tire zaphandlen, čhavo le Abinoamoskro!
13 Paľis avle tele ola, save mek ačhile le vodcendar,
le RAJESKRE manuša avle tele manca sar ola, ko hine zorale.
14 Varesave avle tele andral o Efrajim,
kaj bešenas angloda o Amaleka,
aver avle andral o Benjamin.
Le Machirostar avle o vodci
a le Zebulunostar ola, ko hine veľiťeľa.
15 Le Jisacharoskre princi la Deboraha
the o Jisachar le Barakoha
avle pal leste tele andre dolina.
Andro kmeňos le Rubenoskro pes but vakerelas pal oda, či te džal, vaj na.
16 Soske ačhiľal te bešel maškar o ohradi,
hoj te šunes, sar o pasťjera zvičinen peskre stadi?
Andro kmeňos le Rubenoskro pes but vakerelas pal oda, či te džal, vaj na.
17 O Gilead ačhiľa te bešel pal o Jordan
a soske o Dan ačhiľa paš o loďi?

O Ašer peske ačhiľa te bešel paš o moros,
ačhiľa peske pro moroskro brehos.
18 O manuša andral o kmeňos Zebulun na daranas pal peskro dživipen;
aňi o manuša andral o kmeňos Naftali, sar pes marenas pro maľi.
19 Avle o kraľa a marenas pes;
o kraľa andral o Kanaan džanas pro mariben andro Taanach paš o paňa
Megido,
ale o rup peske odarik na ile.
20 O čercheňa andral o ňebos pes marenas,
pal peskre droma džanas pro mariben pro Siserah.
21 O paňi Kišon len odľigenďa,
oda čirlatuno paňi o Kišon.
Av zoraľi dušo miri a dža bi e dar!
22 Akor šunďonas o kopita le grajengre,
akor denašenas a denašenas ola zorale graja.
23 ‚Prekošen o foros Meroz!‘ phenel o aňjelos le RAJESKRO.
‚Prekošen, prekošen leskre manušen,
bo na avle te pomožinel le RAJESKE,
te pomožinel le RAJESKE te džal pre ola zorale murša!‘
24 Av bachtaľi maškar o džuvľa, Jaelo.
Tu, romňije le Cheberiskri, le Kenitoskri!
Av požehňimen upral o džuvľa andro stani!
25 O Siserah mangelas peske paňi,
podiňa leske thud;
andre kuči prekal o raja leske anďa šutlo thud.
26 Nacirdňa o vast, iľa o koľikos,
le čače vasteha o pharo čokanos,
demaďa le Siserah, pharaďa leske o šero,
predemaďa leske e slicha.
27 Peľa tele paš lakre pindre,
previsaľiľa a nacirdňa pes.
Paš lakre pindre visaľiľa a peľa.
Ode, kaj peľa, muľa.
28 Prekal e oblaka dikhel e daj le Siseroskri
a vičinel prekal o mreži:
‚Soske avel avke nasig leskro verdan?
Soske na šunav le grajen, save cirden o verdan?‘
29 Odphende lake lakre nekgoďaveder džuvľa,
lengre lava peske korkori leperel:
30 ‚Mušinen peske te rozďelinel oda, so peske dochudle.
Jekh abo duj zaphandle džuvľen prekal jekh murš,
šukar plašťi prekal o Siserah,
igen šukar gada,
jekh abo duj side khosne pre miri meň!‘
31 Kavke mi meren savore tire ňeprijaťeľa, ó, RAJEJA!
Ale ola, save les kamen,
ena sar o kham, so avel avri andre peskri zor.“

Paľis sas andre odi phuv smirom saranda (40) berš.

6

O Izraeliti tel o vasta le Midijanengre

1 O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, a vašoda len diňa pro efta berš
andro vasta le Midijanenge.
2 O Midijana sas zoraleder sar o Izraeliti, vašoda peske o Izraeliti kerde
thana, kaj pes te garuven andro verchi, thana andro jaskiňi the garude
thana maškar o brehi.
3 Soča o Izraeliti sadzinenas peskre semena, takoj pre lende avenas o
Midijana, o Amaleka the aver kmeňi pal o vichodos.
4 Kerde peske taboris paš lende a zňičinde savoro maľakro uľipen andre
odi phuv dži paš e Gaza. Na mukle andro Izrael ňisavo chaben, aňi bakren,
aňi gurumňen, aňi somaren.
5 Avle peskre stadenca the le stanenca a sas ajci but sar maľakre grajora.
Na delas pes te zgenel len aňi lengre ťavi. Gele andre odi phuv, hoj la te
zňičinen.
6 Sar o Izraeliti ačhile čore bi o chaben anglo Midijana, chudle te vičinel
pro RAJ, hoj lenge te pomožinel.
7 Sar vičinenas pro Raj, hoj lenge te pomožinel,
8 o RAJ bičhaďa ke lende le prorokos a phenďa lenge: „Kavke phenel o
RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tumen iľom avri andral o Egipt the andral o
otroctvos.
9 Cirdňom tumen avri andral o vasta le Egipťanendar the savorendar,
ko pre tumende džanas. Me len tradňom avri anglal tumende a diňom
tumenge lengri phuv.‘
10 Phenďom tumenge: ‚Me som o RAJ, tumaro Del. Na služinena le
Amorejčanengre devlenge andre phuv, kaj akana bešen.‘ Ale tumen man
na šunďan.“

O Gideon

11 O aňjelos le RAJESKRO avľa andro foros Ofra a bešľa peske tel o dubos
le Joašiskro, savo sas andral e famelija le Abiezeriskri. Leskro čhavo o
Gideon ipen akor marelas la pacaha avri e pšeňica andre moľakro lisos,
hoj e pšeňica te garuvel anglo Midijana.
12 Androda o aňjelos le RAJESKRO pes leske sikaďa a phenďa leske: „O
RAJ tuha, zoralo hrďinona!“
13 Androda leske phenďa o Gideon: „Šaj tutar vareso phučav, rajeja? Te
hino o RAJ amenca, soske pes amenge kada savoro ačhiľa? Kaj hine savore
leskre bare zazraki, pal save amenge amare dada vakerenas: ‚O RAJ amen
iľa avri andral o Egipt.‘ Ale akana amen o RAJ omukľa a diňa amen andro
vasta le Midijanenge.“
14 O RAJ dikhľa pre leste a phenďa: „Dža andre odi zor, so tut hin, a
zachraňin le Izraeliten andral o vasta le Midijanengre. Me korkoro tut
bičhavav.“
15 Ale ov phučľa: „Rajeja, sar šaj zachraňinav o Izrael? Se miri famelija
hiňi nekčoreder andral o kmeňos Menaše a me som nekcikneder andro
kher mire dadeskro.“
16 O RAJ leske odphenďa: „Me avava tuha a zňičineha le Midijanen sar
jekhe muršes.“
17 O Gideon phenďa: „Te arakhľom milosť andre tire jakha, akor sikav
mange vareso, hoj te džanav, hoj sal čačes o RAJ, savo vakeres manca.
18 Mangav tut, ma dža adarik, medik na anava anglal tu miro daros.“
O RAJ odphenďa: „Mištes, užarava, medik na aveha pale.“

19 O Gideon geľa khere, pripravinďa la terňa koza a le deše kile arestar
kerďa mare bi o kvasos. O mas thoďa andro košaris a e zumin čhorďa
andre piri. Ľigenďa leske oda tel o dubos a thoďa anglal leste.
20 Le Devleskro aňjelos leske phenďa: „Le o mas the o mare bi o kvasos,
thov len pre skala a e zumin čhor upral.“ Ov avke kerďa.
21 Le RAJESKRO aňjelos hazdňa e paca, so leste sas andro vast, a chudňa
pes lakre agoreha le masestar the ole marendar. Avľa avri jag andral e
skala a chaľa oda mas the ola mare. Androda le RAJESKRO aňjelos našľiľa
anglal leskre jakha.
22 Sar o Gideon sprindžarďa, hoj oda sas le RAJESKRO aňjelos, zvičinďa:
„Joj, Nekbareder RAJEJA, dikhľom tire aňjelos muj-mujeha!“
23 O RAJ leske phenďa: „Ma dara tut! Av andro smirom, na mereha.“
24 Avke o Gideon ode ačhaďa oltaris prekal o RAJ a diňa leske nav: O
RAJ hin o smirom. Oda oltaris hin dži adadžives andro foros Ofra andre
Abiezerengri phuv.
25 Mek odi rat leske phenďa o RAJ: „Le andral tire dadeskro stados terne
bikos the mek jekhe efta beršengre bikos. Čhiv tele le Baaloskro oltaris, so
patrinel tire dadeske, a rozčhinger the o slupos la Ašerakro, so hino paš
leste!
26 Ačhav oltaris pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, upre pro brehos.
Paľis le ole dujte bikos a obetin les pro kašta ole rozčhingerde slupostar
sar labarďi obeta.“
27 O Gideon iľa deše muršen peskre sluhendar a kerďa avke, sar leske
phenďa o RAJ. Ale vašoda, hoj daralas le dadeskra famelijatar the le
manušendar andral oda foros, na kerďa oda dživese, ale rači.
28 Sar o murša andral o foros sig tosara ušťile, dikhle, hoj le Baaloskro
oltaris hino telečhido a o kaštuno slupos la Ašerakro paš leste hino
telečhindo. A pro nevo ačhado oltaris sas obetimen dujto bikos sar labarďi
obeta.
29 O manuša phučenas jekh avrestar: „Ko ada kerďa?“ Rodenas a
phučenas, medik pes na dodžanle, hoj oda kerďa o Gideon, le Joašiskro
čhavo.
30 O murša phende le Joašiske: „An avri tire čhas! Mušinel te merel, bo
čhiďa tele le Baaloskro oltaris a čhinďa tele o slupos la Ašerakro, so hin
paš leste!“
31 O Joaš phenďa savorenge, save džanas pre leste: „Tumen kamen te
rušel vaš o Baal? Gondoľinen tumenge, hoj les zachraňinena? Ko kamel
te rušel vaš leste, oda manuš dži tosara mi merel! Te o Baal hino čačes
del, mi rušel korkoro vaš peste, te leske čhide tele o oltaris.“
32 Oda džives le Gideonoske dine nav Jerubaal, so hin: „Mi rušel o Baal
korkoro vaš peste, bo o Gideon leske čhiďa tele o oltaris.“
33 Savore Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi pes sthode
jekhetane, pregele prekal o Jordan a kerde peske taboris andre dolina
Jezreel.
34 O Duchos le RAJESKRO avľa pro Gideon a ov zatrubinďa, hoj te vičinel
ke peste la Abiezeriskra famelija.
35 Paľis bičhaďa le muršen, hoj te džan pal calo kmeňos Menaše, avke
the kada kmeňos sas vičimen. Diňa te vičinel the le kmeňen Ašer, Zebulun
the Naftali – the on pes leha zgele.
36 Akor o Gideon phenďa le Devleske: „Tu phenes, hoj kames prekal
mande te zachraňinel le Izrael.

37 Dikh, rozthovava pre oda than, kaj pes žužarel o zrnos, e puža pal o
bakro. Te ela e rosa pre late a e phuv ela pašal late šuki, prindžarava, hoj
prekal mande zachraňineha o Izrael, avke sar phenďal.“
38 Kavke pes the ačhiľa. Sar pro dujto džives sig tosara ušťiľa, ispidňa
avri andral e puža pherdo kuči rosakro paňi.
39 O Gideon pale mangelas le Devles: „Ma av pre ma choľamen, te ke tu
mek jekhvar prevakerava. Domuk mange oda mek jekhvar te skušinel la
pužaha. Mi ačhel ča e puža šuki a všadzik pašal late mi el e rosa.“
40 O Del avke kerďa the odi rat. Ča e puža sas šuki a pal e phuv sas
všadzik rosa.

7

O Gideon zviťazinel upral o Midijana

1 Sig tosara o Jerubaal, oda hin o Gideon, the o manuša, save sas leha,
peske rozthode o taboris paš o paňi Charod. Le Midijanengro taboris sas
lendar pro severos andre dolina paš o verchos Moreh.
2 O RAJ phenďa le Gideonoske: „Hin paš tu igen but murša, hoj tuke te
dav te zviťazinel upral o Midijana. Bo o Izraeliti pes hazdena upre a šaj
phenen: ‚Zviťazinďam amara zoraha.‘
3 Phen le manušenge, hoj te šunen: ‚Ko pes daral a izdral, šaj oddžal pal
o verchos Gilead a šaj džal pale khere.‘ “ Akor 22 000 manuša pes visarde
pale khere a 10 000 lendar ačhile.
4 No o RAJ le Gideonoske phenďa: „Mek furt tuha hin but murša. Ľidža
len tele paš o paňi, ode len tuke skušinava. Pal kaste tuke phenava: ‚Kada
mi džal tuha,‘ oda tuha mi džal. No pal kaste tuke phenava: ‚Kada te na
džal tuha,‘ oda tuha te na džal.“
5 Avke o Gideon ľigenďa le manušen tele paš o paňi. O RAJ leske phenďa:
„Ačhav dojekhes, ko chľipinela o paňi sar rikono, pre jekh sera. A olen,
save džana pro khoča a avke pijena o paňi, ačhav pre aver sera.“
6 Ola, ko chľipinenas o paňi andral e burňik, sas trin šel (300) murša.
Okla aver peske gele pro khoča a avke pijenas o paňi.
7 O RAJ phenďa le Gideonoske: „Zachraňinava tumen prekal o trin šel
(300) murša, save chľipinenas o paňi, a dava tumenge le Midijanen andro
vasta. Okla mi džan pale khere.“
8 Avke o Gideon bičhaďa savore okle Izraeliten pale khere a mukľa peske
ča trin šel (300) muršen, save lendar preile o chaben the o trubi.
O taboris le Midijanengro sas teleder lendar andre dolina.
9 Andre odi rat le Gideonoske o RAJ phenďa: „Ušťi, dža tele andro taboris,
bo diňom tuke len andro vasta.
10 Ale te tut daras te džal ode korkoro, akor dža tire služobňikoha le
Puroha
11 a šun len, so vakerena. Akor tut imar na daraha te džal pre lende pro
mariben.“ Avke o Gideon geľa tele peskre služobňikoha le Puroha dži ko
anglune slugaďa, pro agor le taboriskro.
12 O Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi bešenas andre dolina
sar o maľakre grajora a lengre ťavi pes aňi na denas te zrachinel, bo sas
sar e poši paš o moros.
13 O Gideon avľa ipen akor, sar jekh murš vakerelas avreske, so džalas
suno. Phenďa: „Šun, savo man sas suno! Jekh peko jačmeno maro pes
kuľinelas andro midijaňiko taboris dži ko stanos a demaďa andre leste
avke, hoj pes previsarďa a peľa pre phuv.“

14 Oda dujto leske phenďa: „Oda nane ňič aver sar e šabľa le Gideonoskri,
le Joašiskre čhaskri, andral o Izrael. O Del leske diňa, hoj te zviťazinel
upral calo midijaňiko taboris!“
15 Sar o Gideon šunďa pal oda suno the pal oda, so o suno sikavel, banďiľa
pro khoča a lašarelas le RAJES. Paľis geľa pale andro izraeliko taboris a
zvičinďa: „Ušťen! O RAJ tumenge diňa te zviťazinel upral o midijaňiko
taboris!“
16 Avke rozďelinďa le trin šel (300) muršen pro trin partiji, savorenge
diňa andro vasta o trubi the o fakľi andro džbani
17 a phenďa lenge: „Dikhen pre ma a keren oda, so me! Sar džava pro
agor le taboriskro, the tumen keren oda, so kerava me.
18 Soča zatrubinava olenca, save hine manca, zatrubinen akor the tumen
všadzik pašal calo taboris a vičinen: ‚Vaš o RAJ the vaš o Gideon!‘ “
19 O Gideon le šel (100) muršenca avľa pro agor le taboriskro pal jepaš
rat, akor, sar pes čerinenas o stražňika. Zatrubinde a phagerde o džbani,
so ľikerenas andro vasta.
20 Akor savore trin šel (300) murša zatrubinde pro trubi a phagerde
o džbani. Andro baľogno vast ile o fakľi a andro čačo vast o trubi.
Trubinenas a vičinenas: „E šabľa vaš o RAJ the vaš o Gideon!“
21 Dojekh lendar ačhiľa pre peskro than pašal o taboris. Avke andro
taboris chudle savore te denašel viskišagoha.
22 Medik o trin šel (300) murša trubinenas, o RAJ diňa, hoj pes andro
taboris maškar peste te maren le šabľenca. O manuša denašenas andral
o taboris ke Bet-Šita, ke Cerera the dži pro agor la Abel-Mecholatar paš o
Tabat.
23 Paľis vičinde le Izraeliten andral o kmeňi Naftali, Ašer the calo kmeňos
le Menašeskro, hoj te džan pal o Midijana.
24 O Gideon bičhaďa le muršen ko brehi Efrajim, hoj te phenen: „Aven
tele pro Midijana a zalen o paňi Jordan dži paš e Bet-Bara, hoj odarik te na
predžan.“
Avke savore murša andral o Efrajim sas vičimen a zaile o paňi Jordan
dži ke Bet-Bara.
25 Zaile soduje midijaňike kraľen le Oreb* the le Zeeb†. Le Oreb
murdarde pre Vranakri skala a le Zeeb pro Vlkoskro lisos. Džanas dureder
pal o Midijana a o šero le Oreboskro the le Zeeboskro ande le Gideonoske
pal o Jordan.

8

O Gideon the o kmeňos Efrajim

1 O murša andral o kmeňos Efrajim dovakerde le Gideonoske: „So
tu amenge kerďal, hoj amen na vičinďal, sar pes geľal te marel le
Midijanenca?“ A igen pes leha vesekedinde.
2 Ov odphenďa: „Kerďom me vareso bareder sar tumen? Či nane
feder ovocje, so mukel o Efrajim pre maľa, sar calo hroznoskro uľipen
le Abiezeriskro?
3 O Del diňa tel tumari zor le Oreb the le Zeeb, le midijaňike veľiťeľen.
Me našťi kerďom vareso ajso baro sar tumen.“ Sar lenge kada phenďa,
lengri choľi preačhiľa.

O Gideon zviťazinel upral o Calmun the upral o Zebach

---

* **7:25** Oda hin: e vrana. † **7:25** Oda hin: o vlkos.

4 Sar o Gideon avľa peskre trin šel (300) muršenca paš o Jordan, pregele
prekal o paňi. A kajte sas igen strapimen a bokhale, the avke džanas pal
o Midijana.
5 Avke o Gideon mangľa le manušen andral o foros Sukot: „Mangav
tumen, den mire muršen maro, bo imar na birinen a me džav pal o Zebach
the Calmun, pal o midijaňika kraľa.“

6 Ale o vodci andral o Sukot leske odphende: „Či o kraľa Zebach the
Calmun hine imar andre tire vasta, hoj te das maro tire muršen?“

7 O Gideon lenge phenďa: „No akor mištes! Sar mange o RAJ pomožinela
upral lende te zviťazinel, avava kade pale a marava tumen le koľakenca
the le trňenca pal e pušťa.“
8 Avke odarik geľa het upre andro Penuel a mangľa the ode le vodcen, hoj
les te den varesavo chaben. Ale the on leske odphende avke sar o murša
andral o Sukot.
9 Avke phenďa le muršenge andral o Penuel: „Sar zviťazinava a avava
pale, čhivava tele kadi veža.“

10 O kraľa Zebach the Calmun sas andro Karkor vaj 15 000 slugaďenca,
save ačhile le vichodne kmeňendar, bo 120 000 lendar sas murdarde.
11 O Gideon džalas pro drom, pre savo phirenas o kočovňika pro
vichodos le forendar Nobach the Jogbeha. Geľa pro taboris pro mariben
ipen akor, sar oda na užarenas.
12 O Zebach the o Calmun denašle, ale o Gideon džalas pal lende, sodujen
chudňa a savore lengre muršen roztradňa.

13 Pal o mariben pes o Gideon, le Joašiskro čhavo, visarďa pale prekal o
verchengro drom Cheres.
14 Chudňa jekhe terne muršes andral o Sukot a šunelas les avri. Oda
murš leske pisinďa tele o nava le savore eftavardeš the efta (77) phuredere
manušengre the vodcengre andral o Sukot.
15 Sar paľis avľa o Gideon ko manuša andral o Sukot, phenďa lenge:
„Dikhen, kade hin o Zebach the o Calmun, angle save man asanďiľan avri
a phenďan: ‚So imar zviťazinďal upral o Zebach the upral o Calmun, hoj
te das maro tire muršen?‘ “
16 Avke iľa le vodcen andral o Sukot a chudňa len te marel le koľakenca
the le trňenca pal e pušťa.
17 Paľis čhiďa tele e veža andro foros Penuel a le muršen odarik
murdarďa.
18 Paľis phučľa le Zebachostar the le Calmunostar: „Save muršen
murdarďan pro verchos Tabor?“

„Muršen, save marenas pre tu. Dojekh lendar dičholas sar o čhavo le
kraľiskro,“ odphende.

19 O Gideon odphenďa: „On sas mire phrala, o čhave mira dakre. Avke
sar dživel o RAJ, na murdarďomas tumen, te len mukľanas te dživel.“
20 Paľis phenďa peskre nekphuredere čhaske le Jeteroske: „Ušťi a
murdar len!“ Ale o Jeter na cirdňa avri e šabľa, bo sas mek terno a daralas
pes.
21 O Zebach the o Calmun phende le Gideonoske: „Av, murdar amen
tu! Bo savo hin o murš, ajsi hin the leskri zor.“ Avke o Gideon ušťiľa
a murdarďa len. Lengre ťavendar iľa tele pal o meňa o šukar lanci le
čhonorenca.

O Izraeliti kamen le Gideon kraľiske

22 O murša andral o Izrael phende le Gideonoske: „Av tu amaro kraľis,
tu the tiro čhavo the o čhavo tire čhaskro, bo amen zachraňinďal andral
o vasta le Midijanengre.“
23 „Na avava tumaro kraľis aňi me aňi miro čhavo, ale o RAJ ela tumaro
kraľis,“ odphenďa o Gideon.
24 A paľis mek phenďa: „Kamav tumendar mek vareso. Dojekh tumendar
mange mi del o čeňa, so iľan le ňeprijaťeľendar.“ O Midijana hordinenas
o somnakune čeňa andro kana, bo sas Izmaeliti.
25 O Izraeliti odphende: „Radišagoha tuke daha ola čeňa.“ Avke pre phuv
thode o plašťos a dojekh pre leste čhiďa o somnakune čeňa.
26 Ole savore somnakune čeňa važinenas vaj biš (20) kili. Dochudňa mek
o šukar lanci le čhonorenca, čeňa the purpurova plašťi, so hordinenas o
midijaňika kraľa, the o šukar lanci, so sas pre lengre ťavi.
27 O Gideon kerďa socha le somnakastar a thoďa la andre peskro foros
Ofra. Savore Izraeliti omukle le Devles a phirenas ode te lašarel ola socha
a oda zachudňa le Gideon the leskra famelija andre pasca.
28 O Izraeliti zviťazinde upral o Midijana a imar šoha pes lenca o
Midijana na gele te marel. Medik o Gideon dživelas, sas andre phuv
smirom saranda (40) berš.

Le Gideonoskre čhave

29 Avke pes o Gideon, o čhavo le Joaširskro, visarďa pale khere.
30 Le Gideon sas eftavardeš (70) čhave, bo sas les but romňija.
31 Leskra romňake-služobňičkake, savi dživelas andro Šichem, uľiľa
čhavo a diňa leske nav Abimelech.
32 O Gideon muľa andre šukar phure berša. Parunde les andro hrobos
leskre dadeskro le Joaširskro, andre Ofra, andro foros le Abiezerengro.
33 Soča o Gideon muľa, sas o Izraeliti pale napačivale le Devleske a chudle
te lašarel le Baalen. A ačhade peske le Baal-Beritas devleske.
34 O Izraeliti peske imar na leperenas pro RAJ, pre peskro Del, savo len
iľa avri andral o vasta savore lengre ňeprijaťeľendar.
35 A aňi le Gideonoskra famelijake na presikade e pačiv vaš savoro
lačhipen, so prekal lende kerďa.

9

O Abimelech

1 O Abimelech, o čhavo le Gideonoskro, geľa andro Šichem ko phrala
peskra dakre the ke lakri famelija a phenďa lenge:
2 „Phučen le manušendar andral o Šichem: ‚So hin feder prekal
tumende? Oda, hoj eftavardeš (70) čhave le Gideonoskre te vladňinen
upral tumende, abo ča jekh murš?‘ Ma bisteren, hoj som tumare ratestar
the ťelostar!“
3 O phrala leskra dakre pal leste vakerenas savore manušenca andral o
Šichem. Ola manuša kamenas, hoj o Abimelech upral lende te vladňinel,
bo peske phende: „Hino amaro phral!“
4 Paľis dine le Abimelech eftavardeš (70) rupune love andral o chramos
lengre devleskro Baal-Berit. Ov peske iľa ola eftavardeš (70) rupune love
a počinďa le zbujňikenge, so pes ke leste pridine.
5 Avke geľa andre Ofra andro kher peskre dadeskro a pre jekh bar
murdarďa peskre eftavardeš (70) phralen, le Gideonoskre čhaven. Ale
o Jotam, o nekterneder čhavo le Gideonoskro, na sas murdardo, bo pes
garuďa.

6 Paľis pes zgele savore manuša andral o Šichem the andral o Bet-Milo a
gele andro Šichem paš o sveto dubos, kaj sas o sveto slupos, a ode ačhade
le Abimelech kraľiske.
7 Sar pal ada šunďa o Jotam, geľa upre pro verchos Gerizim a zorales
zvičinďa: „Šunen man, manušale andral o Šichem, hoj tumen o Del te
šunel avri!
8 Jekhvar pes zgele o stromi, hoj peske maškar peste te kiden avri le
kraľis. Phende le olivove stromoske: ‚Av amaro kraľis!‘
9 Ale e oliva phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire olejostar, saveha pes
del pačiv le devlen the le manušen, a te hazdav man upre upral o stromi?‘
10 Paľis o stromi phende le figovňikoske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
11 Ale o figovňikos lenge phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire
ovocendar, save hine lače the gule, a te hazdav man upre upral o stromi?‘
12 Paľis o stromi phende le viňičiske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
13 Ale o viňičis lenge phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mira moľatar,
savi anel radišagos le devlenge the le manušenge, a te hazdav man upre
upral o stromi?‘
14 Paľis savore stromi phende le koľakoske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
15 O koľakos lenge phenďa: ‚Te man čačes kamen te pomazinel tumare
kraľiske, aven tumen te garuvel tel miro ciňos. Te na, mi avel avri andral
o koľakos e jag a mi zlabarel o libanoňika sosni!‘ “
16 O Jotam mek phenďa: „Kerďan čačipnaha the pačivalones, hoj peske
kidňan avri le Abimelech kraľiske? Ľikerenas tumen mištes ko Gideon
the ke leskri famelija? Kerďan leha avke, sar peske zaslužinďa?
17 Se miro dad pes marelas vaš tumende, kajte leske džalas vaš o
dživipen, a zachraňinďa tumen le Midijanendar.
18 Ale adadžives tumen ačhaďan pro mariben pre famelija mire dadeskri.
Murdarďan leskre čhaven, le eftavardeš (70) muršen pre jekh bar. A
ačhaďan kraľiske upral o Šichem le Abimelech, le čhas leskra služkakres,
bo hino tumari famelija.
19 Te oda, so adadžives kerďan le Gideonoske the leskra famelijake, sas
pačivalo the žuže jilestar, akor radisaľon le Abimelechoske a ov mi radisaľol
tumenge.
20 Ale te na, akor mi avel avri e jag andral o Abimelech a mi zlabarel le
manušen andral o Šichem the andral o Bet-Milo. A le manušendar andral
o Šichem the Bet-Milo mi avel avri e jag a mi zlabarel le Abimelech!“
21 Paľis o Jotam daratar denašľa peskre phralestar le Abimelechostar a
ačhiľa te bešel andro foros Beer.
22 O Abimelech vladňinelas upral o Izrael trin berš.
23 Paľis o Del bičhaďa nalače duchos maškar o Abimelech the maškar
o manuša andral o Šichem, hoj le Abimelech te zradzinen.
24 O Del oda kerďa, hoj te visarel pale le Abimelechoske vaš oda, hoj
murdarďa le Gideonoskre eftavardeš (70) čhaven, a the le manušenge
andral o Šichem, bo leske pomožinenas len te murdarel.
25 O manuša andral o Šichem pre leste ačhade pro verchi muršen,
save občorarenas dojekhes, ko pašal lende predžalas pal o drom. A o
Abimelech pes pal oda dodžanľa.
26 Paľis avľa o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, peskre phralenca te bešel
andro Šichem a o manuša odarik leske chudle te pačal.

27 Jekhvar, sar gele pre viňica te skidel upre o hroznos a te ispidel avri
e šťava, kerde hoscina a gele andro chramos peskre devleskro. Chanas,
pijenas a prekošenas le Abimelech.
28 Paľis o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, phučľa: „Ko hin o Abimelech
a so hin o foros Šichem, hoj leske te služinas? Se ov hino ča o čhavo
le Gideonoskro a le Zebul ačhaďa spravcaske upral o foros vaš peske.
Služinen le Šichemoskre muršenge, so hine o čhave le Chamoroskre!
Soske te služinas le Abimelechoske?
29 Te uľomas me kraľis upral kala manuša, imar čirla čhiďomas tele le
Abimelech. Phenďomas leske: ‚An tuha buter muršen a av pro mariben!‘
“
30 Sar oda šunďa o Zebul, o spravcas le foroskro, chalas bari choľi.
31 Avke počoral bičhaďa le muršen andre Aruma ko Abimelech, hoj leske
te phenen: „Dikh, o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, the leskre phrala avle
andro Šichem a keren pre tute upre le manušen.
32 Akana dža rači peskre muršenca a garuv tut andro maľi!
33 Paľis tosara, sar vidňisaľola, dža pro mariben pre oda foros! Sar pre
tute džala o Gaal peskre muršenca, ker leha oda, so pes dela te kerel.“
34 Mek odi rat ušťiľa o Abimelech savore peskre muršenca a gele pes te
garuvel paš o foros Šichem pro štar čati.
35 Sar o Gaal geľa avri a ačhaďa pes anglal e brana le foroskri, o
Abimelech avľa avri peskre muršenca pal oda than, kaj pes garuvenas.
36 A sar ole muršen o Gaal dikhľa, phenďa le Zebuloske: „Dikh, varesave
murša aven tele pal o verchi.“
O Zebul leske odphenďa: „Oda nane murša, oda hin ča o ciňi pro verchi.“
37 Ale o Gaal pale phenďa: „Na, dikh, čačes aven tele pal o verchi
varesave murša a aver čata avel pašal o dubos le vrašcengro.“
38 Paľis o Zebul leske phenďa: „Kaj hine tire bare lava? Či na phenďal:
‚Ko hin o Abimelech, hoj leske te služinas?‘ Kala murša hine ola, savendar
asahas. Akana dža a mar tut lenca!“
39 Avke o Gaal ľidžalas le manušen andral o Šichem pro mariben pro
Abimelech.
40 Ale o Gaal peskre muršenca chudňa anglal o Abimelech te denašel
dži paš e brana le foroskri. A sar anglal leste denašenas, but murša sas
murdarde.
41 O Abimelech ačhiľa andre Aruma a o Zebul čhiďa avri le Gaal the
leskre phralen andral o Šichem.
42 Pro dujto džives pes o Abimelech došunďa, hoj o murša andral o
Šichem gele pro maľi.
43 Avke iľa peskre muršen, rozďelinďa len pro trin čati a bičhaďa len,
hoj pes te garuven andro maľi paš o Šichem. Sar dikhle, hoj o murša aven
avri andral o foros, chučile pre lende a murdarde len.
44 O Abimelech geľa jekha čataha anglal ke brana le foroskri a zaiľa la.
Duj čati gele pre ola, ko sas pro maľi, a murdarde len.
45 O mariben ľikerelas calo džives. O Abimelech the leskre murša
domarde o foros, murdarde savore leskre manušen, čhide tele o foros a
rozčhide upral leste o lon.
46 Sar pes o manuša, so sas andre veža paš o Šichem, došunde, so pes
ačhiľa, denašle pes te garuvel andre pevnosť, so sas andro El-Beritoskro
chramos.

47 Le Abimelechoske phende, hoj pes ode zgele savore manuša andral e
veža paš o Šichem.
48 Avke geľa peskre muršenca pro verchos Calmon. Iľa o tover, čhingerďa
o konara pal o stromos, hazdňa len a thoďa peske len pro phiko. Olenge,
ko sas leha, phenďa: „Oda, so man dikhľan te kerel, sig keren the tumen.“
49 Avke oda kerde the leskre murša a gele pal o Abimelech. Thode o
konara pašal e pevnosť a podlabarde e pevnosť pre lende. Avke mule
savore manuša le Šichemoskra vežakre, vaj 1 000 murša the džuvľa.

Le Abimelechoskro meriben

50 Paľis o Abimelech geľa ko foros Tebec, ačhaďa peskre muršen pal
dojekh sera a zaiľa les.
51 Maškar oda foros sas zoraľi veža. Savore murša, džuvľija the savore
manuša andral oda foros denašle andre. Phandle pes andre a gele upre
pre strecha.
52 O Abimelech geľa pro mariben pre odi veža. Avľa paš lakro vudar, hoj
e veža te podlabarel.
53 Ale androda leske varesavi džuvľi čhiďa pro šero o mlinoskro bar a
pharaďa leske o šero.
54 Avke peske sig vičinďa le terne muršes, savo leske hordinelas o zbraňe,
a phenďa leske: „Le avri tiri šabľa a murdar man, hoj pal ma te na phenen:
‚Murdarďa les e džuvľi.‘ “ Avke les oda murš predemaďa a ov muľa.
55 Sar o Izraeliti dikhle, hoj o Abimelech muľa, savore gele pale khere.
56 Avke o Del visarďa pale le Abimelechoske oda, so kerďa peskre
dadeske, sar murdarďa peskre eftavardeš (70) phralen.
57 O Del visarďa pale the le muršenge andral o Šichem vaš oda, so
kerde. Kavke pre lende avľa o prekošiben, so phenďa o Jotam, o čhavo
le Gideonoskro.

10

O Tolas the o Jair

1 Pal o Abimelech avľa o Tolas, hoj te zachraňinel le Izraeliten. Ov sas
andral o kmeňos Jisachar a dživelas andro foros Šamir pro brehi Efrajim.
Leskro dad sas o Puah a leskro o Dodo.
2 Ľidžalas o Izrael bišutrin (23) berš. Paľis muľa a parunde les andro
Šamir.
3 Pal leste avľa o Jair andral o Gilead a ľidžalas o Izrael bišuduj (22) berš.
4 Sas les tranda (30) čhave a dojekh lendar džalas pre peskro somaris.
Sas len tranda fori, so pes dži adadžives vičinen o gava le Jairoskre a hine
andre phuv Gilead.
5 Sar o Jair muľa, parunde les andro foros Kamon.

O Jeftah

6 O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ. Služinenas le Baalenge the le
Aštartenge a the le aramejike, le amoňike, le sidoňike, le moabike the le
filišťiňike devlenge.
7 Akor o RAJ choľisaľiľa pro Izraeliti a diňa len le Filišťincenge the le
Amončanenge andro vasta.
8 On andre oda časos trapinenas le Izraeliten a na denas len smirom.
Dešuochto (18) berš trapinenas savore Izraeliten pal o Jordan, andro
Gilead, andre phuv le Amorejčanengri.

9 O Amončana pregele the o Jordan a gele pro mariben pro kmeňi Juda,
Benjamin the Efrajim. Pro Izraeliti avľa baro pharipen.
10 Akor chudle pale te vičinel ko RAJ: „Kerďam binos anglal tu, bo
omukľam tut, amare Devles, a služinahas le Baalenge!“
11 O RAJ odphenďa le Izraelitenge: „Či me tumen na zachraňinďom le
Egipťanendar, le Amorejčanendar, le Amončanendar, le Filišťincendar,
12 le Sidončanendar, le Amalekendar the le Midijanendar, save tumen
trapinenas? Sar pre ma vičinenas, cirdavas tumen avri andral lengre
vasta.
13 Ale tumen man pale omukenas a služinenas avre devlenge, vašoda
tumen imar na zachraňinava.
14 Džan a vičinen pre ola devla, saven tumenge kidňan avri! On tumen
mi zachraňinen andral o pharipen!“
15 Ale o Izraeliti phende le RAJESKE: „Kerďam binos, ker amenca, sar tu
kames, ale mangas tut, ča zachraňin amen adadžives!“
16 Avke pestar odčhide le cudze devlen a služinenas le RAJESKE. O RAJ
imar na birinelas te dikhel pro pharipen le Izraelitengro.
17 Sar pes o Amončana zgele a kerde peske taboris andro Gilead, hoj te
džan pro mariben, avke the o Izraeliti pes zgele a kerde peske taboris paš
e Micpa.
18 O manuša the o vodci andral o Gilead phende jekh avreske: „Oda, ko
ešebno džala pro mariben pro Amončana, ela vodcas savore manušenge
andral o Gilead.“

11

1 O Jeftah andral o Gilead sas zoralo hrďinas. Leskro dad sas o Gilead a
leskri daj sas lubňi.
2 Le Gilead sas the peskra romňaha čhave. Sar imar dobarile kala čhave,
tradle avri le Jeftah. Phende leske: „Tu našťi chudes ňič amare dadeskre
barvaľipnastar, bo sal čhavo avra džuvľatar.“
3 O Jeftah denašľa peskre phralendar a geľa te bešel andre phuv Tob.
Ode pes paš leste pridine o nalače murša a phirenas jekhetane leha.
4 Andre oda časos, sar o Amončana džanas pro Izraeliti pro mariben,
5 o vodci andral o Gilead gele pal o Jeftah andre phuv Tob.
6 Phende le Jeftoske: „Av amaro vodcas, hoj te džas pro mariben pro
Amončana.“
7 Ale o Jeftah lenge phenďa: „Na san oda tumen, save pre ma džanas a
tradňan man avri andral o kher mire dadeskro? Soske aven akana ke ma,
sar san andro pharipen?“
8 „Se vašoda akana avľam ke tu pale,“ odphende leske o vodci, „te džaha
amenca pro mariben pro Amončana, aveha veľiťeľis savore manušenge
andral o Gilead.“
9 O Jeftah lenge phenďa: „Te man prilena pale, hoj man te marav le
Amončanenca, a te o RAJ mange len dela andro vasta, avava čačes tumaro
vodcas?“
10 „Mi el o RAJ maškar amende švedkos,“ phende leske o vodci, „amen
tut das lav, hoj keraha savoro avke, sar phenďal.“
11 Avke geľa o Jeftah le Gileadoskre vodcenca a o manuša peske lestar
kerde vodcas the veľiťeľis. O Jeftah phenďa anglo RAJ andro foros Micpa
savoro, so imar phenďa le vodcenge.
12 Paľis o Jeftah bičhaďa le muršen ko amoňiko kraľis, hoj leske te
phenen: „So tut hin pre mande, hoj avľal pro mariben andre miri phuv?“

13 O amoňiko kraľis phenďa le Jeftoskre muršenge: „Sar o Izraeliti
avenas avri andral o Egipt, zaile miri phuv le paňestar Arnon dži o paňi
Jabok the dži o Jordan. Akana de mange oda pale andro smirom!“
14 Avke o Jeftah pale bičhaďa le muršen ko amoňiko kraľis
15 a diňa leske te phenel:
„Kavke phenel o Jeftah: O Izrael na iľa le Amončanenge aňi le
Moabčanenge lengri phuv.
16 Sar džanas o Izraeliti avri andral o Egipt prekal e pušťa ko Lolo
moros* a doavle andro Kadeš,
17 o Izraeliti bičhade ko edomiko kraľis le muršen, hoj leske te phenen:
‚Kamľamas te predžal prekal tiri phuv.‘ Ale o edomiko kraľis pal kada na
kamľa aňi te šunel. The ko moabiko kraľis bičhade le muršen, ale aňi ov
lenge oda na domukľa. Vašoda o Izraeliti ačhile andro Kadeš.
18 Paľis o Izraeliti džanas prekal e pušťa a obgele e moabiko the
edomiko phuv. Doavle pre vichodno sera la moabika phuvatar a kerde
peske taboris pal o paňi Arnon. Ale na pregele odarik, bo ode chudelas
e phuv Moab.
19 Paľis o Izraeliti bičhade le muršen ko amorejiko kraľis ko Sichon
andro Chešbon a mangle les: ‚Kamľamas te predžal prekal tiri phuv
andre amari!‘
20 Ale o Sichon na pačalas oleske, hoj o Izraeliti kamen ča avke te
predžal prekal leskri phuv. Vičinďa ke peste savore peskre muršen, kerďa
taboris andre Jahca a geľa pro mariben pro Izraeliti.
21 Ale o RAJ, o Del le Izraeloskro, diňa le kraľis Sichon leskre
manušenca andro vasta le Izraelitenge. Avke o Izraeliti upral leste
zviťazinde a zaile caľi phuv le Amorejčanengri, save ode bešenas.
22 Zaile caľi phuv le Amorejčanengri le paňestar Arnon dži ko paňi
Jabok the la pušťatar dži ko Jordan.
23 O RAJ, o Del le Izraeloskro, tradňa avri le Amorejčanen andral e
phuv a diňa la le Izraelitenge a tu kames odi phuv te zalel?
24 Oda, so tuke domukela te zalel tiro Del o Kemoš, oda zaleha. A oda,
so amenge domukela te zalel o RAJ, amaro Del, oda zalaha.
25 Či sal feder sar o moabiko kraľis o Balak, o čhavo le Ciporoskro? Či
pes vesekedinďa le Izraeloha, abo geľa leha pro mariben?
26 O Izraeliti bešen imar trin šel (300) berš andro foros Chešbon the
andro Aroer, andre lengre gava the mek andre savore fori pal o soduj seri
le paňestar Arnon. Soske lenge kala fori akorestar na iľan?
27 Me tuke na kerďom ňič nalačho, ale tu mange keres namištes, te
aves pre ma pro mariben. O RAJ hin o sudcas. Ov adadžives mi sikavel
maškar o Izraeliti the Amončana, kaskro hin o čačipen.“
28 Ale o amoňiko kraľis na kamľa aňi oda te šunel, so leske diňa te phenel.

O Jeftah lel vera

29 Le RAJESKRO Duchos avľa pro Jeftah a ov pregeľa prekal o phuva
Gilead the Menaše andre gileadiko Micpa. Odarik geľa pro mariben pro
Amončana.
30 O Jeftah iľa vera le RAJESKE: „Te mange čačes deha le Amončanen
andro vasta
31 a te man lendar visarava pale andro smirom, akor dava le RAJESKE
sar labarďi obeta oles, ko avela ešebno angle mande andral o vudar mire
khereskro.“

---

* **11:16** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

32 Paľis o Jeftah geľa pro mariben pro Amončana a o RAJ leske len diňa
andro vasta.
33 Domarďa biš (20) fori le Aroerostar dži paš o Minit the dži paš o Abel-
Keramim. Igen but le Amončanendar murdarďa a avke zviťazinďa upral
lende.

Le Jeftoskri čhaj

34 Sar o Jeftah avelas pale khere andre Micpa, leskri čhaj avľa avri anglal
leste le kheľibnaha the bašavibnaha pre tamburina. Sas les ča jekh čhajori,
na sas les ňisave aver čhave.
35 Soča la dikhľa, čhingerďa pre peste o plašťos a zvičinďa: „Ó, čhajori
miri, igen mange dukhaďal o jilo! Anďal man andre bari bibach! Iľom vera
le RAJESKE a mušinav oda te doľikerel!“
36 Oj leske phenďa: „Dado miro, te iľal vera le RAJESKE, akor ker
manca avke, sar phenďal. Se o RAJ tuke diňa, hoj tut te pomsťines tire
ňeprijaťeľenge le Amončanenge.“
37 Paľis mek phenďa le dadeske: „Ker prekal ma kada: Muk man duj
čhon, hoj te džav mire prijaťeľkenca pro verchi. Ode rovaha upral oda,
hoj šoha na džava romeste.“
38 „Dža,“ phenďa lake a mukľa la pro duj čhon. Avke oj geľa peskre
prijaťeľkenca pro verchi a ode rovelas upral oda, hoj šoha na džala
romeste.
39 Pal o duj čhon avľa pale ko dad a ov odi vera doľikerďa. Oj ačhiľa
pačivaľi.
Akorestar pes andro Izrael kerel oda,
40 hoj o izraelika čhaja džan avri sako berš pro štar džives peske te
leperel pre le Gileadoskri Jeftoskri čhaj.

12

O Efrajim pes marel le Jeftoha

1 O murša andral o Efrajim pes zgele pro mariben. Pregele prekal o
Jordan andro foros Cafon a phende le Jeftoske: „Soske geľal pro mariben
pro Amončana a amen na vičinďal, hoj te džas tuha? Vašoda labaraha tiro
kher the tuha!“
2 O Jeftah lenge phenďa: „Me the mire manuša igen pes vesekedinahas
le Amončanenca. Ale sar tumen mangavas, hoj mange te pomožinen, na
zachraňinďan man andral lengre vasta.
3 Ale sar dikhľom, hoj mange na kamen te pomožinel, geľom pro mariben
pro Amončana, kajte mange džalas vaš o dživipen. O RAJ mange len diňa
andro vasta. Soske kamen adadžives te avel pre ma pro mariben?“
4 Paľis o Jeftah skidňa savore manušen andral o Gilead a geľa pro
mariben pro Efrajim. O Gileadčana zviťazinde upral o Efrajimčana, bo
dophenenas lenge: „Tumen, Gileadčanale, denašľan andral o Efrajim the
andral o Menaše.“
5 O Gileadčana zaile o thana, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan
ko Efrajim. Te phenelas varesavo Efrajimcos, so denašelas: „Kamav te
predžal pre aver sera,“ o Gileadčana lestar phučenas: „Sal Efrajimcos?“
Te phenďahas: „Na som!“,
6 akor leske phenenas: „Phen Šibolet!“ Te ov phenďahas „Sibolet“, bo
na džanelas te phenel mištes oda lav, akor les chudenas a murdarenas
pre oda than, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan. Akor mule le
Efrajimčanendar 42 000 murša.

7 O Jeftah sas sudcas andro Izrael šov berš. Sar muľa o Jeftah o
Gileadčanos, parunde les andre varesavo jekh foros andro Gilead.

O Ibcan, o Elon the o Abdon

8 Pal o Jeftah sas sudcas andro Izrael o Ibcan andral o foros Betlehem.
9 Sas les tranda (30) murša the tranda (30) čhaja. Peskre čhajen diňa
romeste avra famelijake a peskre čhavenge anďa tranda (30) čhajen andral
aver famelija. O Ibcan sas sudcas andro Izrael efta berš.
10 Sar o Ibcan muľa, parunde les andro Betlehem.
11 Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Elon andral o kmeňos Zebulun.
Ľidžalas o Izrael deš berš.
12 Sar o Elon muľa, parunde les andro Ajalon, andre phuv le Zebu-
lunoskri.
13 Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Abdon, o čhavo le Hileloskro,
andral o foros Piraton.
14 Sas les saranda (40) čhave the tranda (30) čhavengre čhave, save
phirenas pro eftavardeš (70) somara. Ov ľidžalas o Izrael ochto berš.
15 Sar muľa o Abdon, le Hileloskro čhavo, andral o Piraton, parunde les
andro Piraton andre phuv Efrajim pro le Amalekengre brehi.

13

O Samson uľol

1 O Izraeliti paľis pale kerenas o bini anglo RAJ. Avke o RAJ len diňa
andro vasta le Filišťincenge pro saranda (40) berš.
2 Sas jekh murš andral o foros Cora andral o kmeňos Dan, savo pes
vičinelas Manoach. Leskri romňi našťi ačhelas khabňi a na sas la čhave.
3 Le RAJESKRO aňjelos pes lake sikaďa a phenďa: „Dikh, našťi ačhehas
khabňi a našťi tuke uľile čhave, ale akana ačheha khabňi a ela tut muršoro.
4 Vašoda de pozoris, hoj te na pijes mol aňi aver pijiben, a ma cha ňič,
so hin melalo.
5 Bo ačheha khabňi a ela tut muršoro. Leskre bala našťi strihinen, bo ole
dživesestar, kana uľola, ela dino le Devleske sar Nazarejcos. Ov chudela
te zachraňinel o Izrael le Filišťincendar.“
6 Avke oj geľa oda te phenel peskre romeske a phenďa: „Avľa ke ma le
Devleskro murš. Dičholas avri sar le RAJESKRO aňjelos, daravas pre leste
te dikhel. Na phučľom lestar, khatar hino, a ov mange na phenďa peskro
nav.
7 Ale phenďa mange, hoj ačhava khabňi a ela man muršoro. Phenďa,
hoj te na pijav mol aňi ňisavo aver pijiben a te na chav ňič, so hin melalo,
bo o čhavoro ela dino le Devleske sar Nazarejcos, kanastar uľola dži o
meriben.“
8 Paľis o Manoach pes modľinelas ko RAJ: „RAJEJA, mangav tut, hoj
oda Devleskro murš, saves bičhaďal, te avel pale ke amende. Mi phenel
amenge so te kerel kale čhavoreha, so amenge uľola.“
9 O Del šunďa avri le Manoach a o aňjelos le RAJESKRO avľa pale ke
džuvľi, sar bešelas pre maľa a lakro rom o Manoach na sas laha.
10 Avke oj denašelas oda te phenel peskre romeske. Phenďa leske: „Oda
murš, savo oda džives avľa ke ma, pes mange sikaďa pale!“
11 O Manoach ušťiľa, geľa peskra romňaha ke oda murš a phučľa: „Sal
tu oda murš, savo vakerelas mira romňaha?“
„He, som,“ odphenďa.
12 O Manoach phučľa: „Sar pes ačhela oda, so phenďal, sar kampel le
čhavores te bararel avri a so mušinel te kerel?“

13 O aňjelos le RAJESKRO leske phenďa: „Tiri romňi mušinel te kerel
savoro, so lake phenďom.
14 Te na pijel ňič, so hin le viňičostar, te na pijel mol aňi ňisavo aver
pijiben a te na chal ňič, so hin melalo. Mi doľikerel savoro, so lake
phenďom.“
15 O Manoach phenďa le RAJESKRE aňjeloske: „Mangas tut, ačh kade,
medik tuke na pripravinaha terňa kozica.“
16 Ale o aňjelos le RAJESKRO leske odphenďa: „The te man kade
zľikerďalas, na chaľomas tire chabenestar. Ale te pripravineha labarďi
obeta, obetin la le RAJESKE.“
O Manoach na džanelas, hoj oda hin le RAJESKRO aňjelos,
17 vašoda lestar phučľa: „Sar tut vičines? Sar pes ačhela oda, so phenďal,
kamľamas tuke te presikavel e pačiv.“
18 „Soske phučes pal miro nav? Na del pes te achaľol,“ odphenďa leske
o aňjelos le RAJESKRO.
19 Avke o Manoach iľa terňa kozica the e chabeneskri obeta a obetinďa
oda pre skala le RAJESKE. O RAJ kerďa anglo Manoach the leskri romňi
vareso čudno:
20 Sar e jag džalas andral o oltaris upre andro ňebos, o aňjelos le
RAJESKRO geľa upre la jagaha. Sar oda dikhle o Manoach the leskri romňi,
pele le mujeha pre phuv.
21 Le RAJESKRO aňjelos pes imar pale le Manoachoske the leskra
romňake buter na sikaďa.
22 O Manoach phenďa peskra romňake: „Amen čačes meraha, bo
dikhľam le Devles.“
23 Ale leskri romňi leske phenďa: „Te amen o RAJ kamľahas te murdarel,
na iľahas amendar e labarďi the e chabeneskri obeta. Na sikaďahas
amenge kada savoro a aňi akana amenge ajso vareso na phenďahas.“
24 Sar lake uľiľa o čhavoro, diňa leske nav Samson. O čhavo barolas a o
RAJ les požehňinelas.
25 A o Duchos le RAJESKRO chudelas andre leste te kerel akor, sar sas
andro taboris Dan maškar o foros Cora the Eštaol.

14

Le Samsonoskro bijav

1 O Samson geľa tele andro foros Timna a ode pes zadikhľa andre jekh
Filišťinka.
2 Sar pes visarelas khere, phenďa peskre dadeske the la dake: „Andre
Timna dikhľom jekha Filišťinka. Len mange la romňake!“
3 O dad the e daj les prevakerenas: „Či nane džuvľi maškar o čhaja tire
phralengre the maškar amare manuša? Soske tuke kames te lel romňa
maškar o naobrezimen Filišťinci?“
Ale o Samson le dadeske phenďa: „Kala mange le, bo oj mange hiňi pre
dzeka!“
4 O dad the e daj na džanenas, hoj oda hin le RAJESTAR, savo kamľa
te džal pro Filišťinci. Bo andre oda časos o Izrael sas tel e zor le
Filišťincengri.
5 Avke o Samson geľa le dadeha the la daha tele andre Timna. Sar avenas
ko viňici andre Timna, jekhvareste pre lende chučiľa terno ľevos, savo
gravčinelas.
6 Le RAJESKRO Duchos avľa pro Samson a ov peskre vastenca
rozčhingerďa le ľevos sar terňa kozica. Le dadeske the la dake pal oda
na phenďa ňič.

7 Paľis geľa tele, vakerelas ola džuvľaha, savi sas leske pre dzeka.
8 Sar pal varesavo časos geľa pale te lel peske la romňake, odgeľa sikra
le dromestar, hoj te dikhel le mule ľevos. A andro ťelos le ľevoskro sas but
včeli the medos.
9 Iľa andre burňik sikra medos a le dromeha lestar chalas. Avľa ko dad
the ke daj a diňa the len ole medostar te chal, ale na phenďa lenge, hoj o
medos iľa avri andral o mulo ľevos.
10 Paľis leskro dad geľa tele ke odi džuvľi a o Samson ode kerďa hoscina,
avke sar kerenas furt o terne murša.
11 Sar les dikhle o Filišťinci, ile avri prekal leste tranda (30) terne muršen,
hoj te ačhen leha pro bijav.
12 O Samson lenge phenďa: „Phenava tumenge varesavi hadanka. Te
mange pre oda džanena te odphenel tel o efta džives, akor tumen dava
tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.
13 Ale te mange na džanena pre oda te odphenel, akor tumen man
mušinena te del tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.“
Avke leske phende: „Phen amenge oda. Kamas oda te šunel.“
14 A ov lenge phenďa:
„Andral oda, so chal, avľa avri o chaben
a andral oda, so hino zoralo, avľa avri o guľipen.“
A na džanenas pre oda te avel aňi pal o trin dživesa.
15 Pro štarto džives ispidenas pre romňi le Samsonoskri: „Prevaker tire
romes, hoj amenge te phenel avri odi hadanka. Te na, labaraha tut the tire
dadeskro kher. Vičinďan amen kade, hoj amen te občoraren?“
16 Paľis avľa e romňi le Samsonoskri rovibnaha paš o Samson a phenďa
leske: „Tu man našťi avri ačhes a na kames man! Mire manušen diňal
hadanka, ale mange la na phenďal avri.“
O Samson lake phenďa: „Se me oda aňi mire dadeske aňi mira dake na
phenďom a tuke oda mušinav te phenel avri?“
17 Ale oj pre leste rovelas savore efta dživesa la hoscinakre. Ajci pre
leste ispidelas, hoj pro eftato džives lake oda phenďa avri. A oj paľis geľa
te phenel avri odi hadanka peskre manušenge.
18 Pro eftato džives angloda, sar zageľa o kham, lestar phučle o murša
andral oda foros:
„So hin guleder sar o medos?
A so hin zoraleder sar o ľevos?“
O Samson lenge odphenďa:
„Te na orinďanas mira terňa gurumňoraha,
na džanľanas miri hadanka!“
19 Akor avľa o Duchos le RAJESKRO pro Samson, geľa tele andro foros
Aškalon a murdarďa tranda (30) muršen. Čhiďa pal lende tele o bijavutne
gada a diňa len olenge, ko odi hadanka hadinde. Paľis o Samson bara
choľaha geľa pale andre le dadeskro kher.
20 Leskra romňa dine leskre družbaske, savo sas leskro prijaťeľis.

15

O Samson pes pomsťinel le Filišťincenge

1 Pal varesavo časos, sar pes skidelas upre e pšeňica, iľa o Samson terňa
kozica a geľa te dikhel peskra romňa a phenďa: „Kamav te džal andro kher
paš miri romňi.“
Ale lakro dad leske na domukľa te džal andre

2 a phenďa leske: „Gondoľinďom mange, hoj la imar našťi avri ačhes,
vašoda la diňom tire družbaske. Lakri terneder pheň hiňi šukareder sar
oj. Le tuke la romňake vaš lake!“
3 Ale o Samson leske odphenďa: „Te akana kerava vareso nalačho le
Filišťincenge, na avava vinnovato!“
4 Avke odgeľa a chudňa trin šel (300) lišken. Paľis iľa o fakľi a sphandľa le
lišken po duj le chvostenca, avke hoj maškar o chvosti priphandľa e fakľa.
5 Labarďa o fakľi a le lišken mukľa te džal andre pšeňica le Filišťincengri.
Kavke labarďa o snopi la pšeňicakre the oda, so mek na sas košimen tele,
jekhetane le viňicenca the le olivengre stromenca.
6 O Filišťinci phučenas: „Ko oda kerďa?“
Phende lenge: „O Samson, le Timňanoskro džamutro, bo leskra romňa
dine leskre družbaske.“
Avke o Filišťinci avle a zlabarde la the lakre dades.
7 O Samson lenge phenďa: „Vaš oda, so tumen kerďan, na preačhava pre
tumende te džal, medik man tumenge na pomsťinava!“
8 Marelas le Filišťincen igen dzivones a but lendar murdarďa. Paľis geľa
tele te bešel andre chev andre skala Etam.
9 O Filišťinci avle upre, rozthode peske o taboris andre Judsko a
pripravinde pes pro mariben pro foros Lechi.
10 O murša andral e Judsko lendar phučle: „Soske avľan pre amende pro
mariben?“
On lenge odphende: „Avľam te chudel le Samson a te kerel leske oda, so
ov kerďa amenge.“
11 Akor trin ezera (3 000) murša andral e Judsko avle tele paš e skala
Etam a phende le Samsonoske: „Či tu na džanes, hoj amen sam tel e zor
le Filišťincengri? So tu amenge kerďal?“
Odphenďa lenge: „Avke sar on kerde mange, me kerďom lenge.“
12 Phende leske: „Avľam tut te chudel a te del andro vasta le
Filišťincengre.“
O Samson lenge phenďa: „Len vera, hoj na chučena pre ma tumen
korkore!“
13 „Na chučaha pre tu,“ phende leske, „ča tut sphandaha a daha tut lenge
andro vasta. Čačes amen tut na kamas te murdarel.“ Avke les phandle duje
neve lanenca a ľigende les avri andral e skala.
14 Sar avľa ko than Lechi, o Filišťinci viskinenas a denašenas anglal leste.
A pro Samson jekhvareste avľa o Duchos le RAJESKRO a o lani pre leskre
vasta ačhile sar zlabarde thava a pele tele leskre vastendar.
15 Paľis arakhľa e kokaluňi sanka le mule somariskri, iľa la andro vast a
murdarďa laha ezeros (1 000) muršen.
16 Paľis o Samson phenďa:
„La somariskra sankaha
len čhiďom pro but kopi,
la somariskra sankaha
murdarďom ezeros muršen.“
17 Sar dovakerďa, odčhiďa andral o vast e kokaluňi sanka. Vašoda pes
oda than vičinel Ramat-Lechi*.
18 O Samson sas igen smedno a vičinelas ko RAJ: „Tu diňal tire
služobňikoske kada baro viťazstvo, ale akana mušinav te merel le
smedostar a te perel andro vasta ole naobrezimen muršengre?“

* **15:17** Oda hin: o kokaluno sankakro brehos.

19 Akor o Del phundraďa chev andro Lechi a demaďa avri o paňi. Sar o
Samson piľa, prekerďa pes a avľa ke peste. Vašoda le paňeske, so hin dži
adadžives andro Lechi, diňa nav En-Hakore†.
20 O Samson ľidžalas le Izraeliten biš (20) berš akor, sar o Filišťinci
vladňinenas upral o Izraeliti.

16

O Samson denašel le Filišťincendar

1 Sar avľa jekhvar o Samson andro foros Gaza a dikhľa ode jekha lubňa,
geľa ke late a pašľiľa laha.
2 Soča o manuša andral e Gaza šunde, hoj o Samson avľa ode, gele takoj
paš e brana le foroskri a caľi rat ode cichones pre leste užarenas, medik
na vidňisaľiľa. Phende: „Pre tosaraste les murdaraha.“
3 O Samson sovelas dži jepaš rat. Pal jepaš rat ušťiľa, chudňa e brana le
foroskri, cirdňa la avri le čopenca the la zavoraha a thoďa peske la pro
dumo a ľigenďa la dži upre pro verchos anglo Hebron.

O Samson the e Delila

4 Paloda geľa tele andre dolina Sorek a ode pes zakamľa andre džuvľi,
savi pes vičinelas Delila.
5 A avle ke late o filišťiňika vodci a phende lake: „Chude les avri a dodžan
tut, khatar les hin ajsi bari zor a sar les šaj thovas tele, hoj les te sphandas
a te ovladňinas. Paľis tut sako amendar dela 1 100 rupune minci.“
6 Akor e Delila phenďa le Samsonoske: „Phen mange, khatar tut hin ajsi
zor? Soha tut kampel te phandel, hoj te prelen upral tute e zor?“
7 O Samson lake phenďa: „Te man phandena le efta neve lukoskre
špargenca, so mek na šučile avri, našavava e zor a avava ajso sar dojekh
aver manuš.“
8 O filišťiňika kraľa lake ande efta neve, šviža lukoskre špargi a oj les
lenca sphandľa.
9 Vajkeci murša pes garude andre lakro kher. A oj zvičinďa: „Samson,
o Filišťinci pre tu aven!“ Ov androda rozčhinďa o špargi avke, sar e jag
rozčhinel o thav. A na dodžanle pes, khatar les hin zor.
10 Akor e Delila phenďa le Samsonoske: „Tu manca thoďal avri a
klaminďal mange. Akana mange phen avri, sar tut šaj te sphandel!“
11 Phenďa lake: „Te man sphandena neve lanenca, savenca pes mek ňič
na kerelas, našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš.“
12 Avke e Delila iľa neve lani a sphandľa les lenca. O murša užarenas
garude andro kher a oj zvičinďa: „Samson, o Filišťinci pre tu aven!“ Ale
ov rozčhingerďa o lani pal o vasta sar thava.
13 E Delila phenďa le Samsonoske: „Dži akana manca thovehas avri a
klaminehas mange. Phen mange avri, sar tut šaj sphandav?“
„Te efta varkoča mire balendar prichudeha prekal o špargi andro
strojos, pre savo pes keren o pochtana, a zachudeha len le kaštune
koľikoha, akor našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš,“
phenďa lake.
14 Sar o Samson zasuča, kerďa leske efta varkoča andro tkačsko strojos
a zachudňa len le koľikoha. Paľis zvičinďa pre leste: „Samson, o Filišťinci
pre tu aven!“ Ov pes prekerďa andral o soviben a cirdňa avri o koľikos the
o strojos le špargenca.

† **15:19** Oda hin: o prameňis le vičibnaskro.

15 E Delila leske phenďa: „Sar tu šaj phenes, hoj man kames, te tiro jilo
nane phundrado prekal ma? Imar trival manca thoďal avri a na phenďal
mange avri, khatar hin tiri bari zor!“
16 Sar pre leste kale lavenca ispidelas džives pre dživeseste, ov olestar
sas pro meriben strapimen.
17 Akor o Samson lake phenďa avri o čačipen: „Mire balendar pes mek e
britva na chudňa, bo mek sigeder, sar uľiľom, somas dino prekal o Del sar
Nazarejcos. Ale te man vareko strihinďahas, e zor mandar geľahas het a
uľomas ajso sar dojekh aver manuš.“
18 E Delila dikhľa, hoj akana lake phundraďa calo jilo a diňa le filišťiňike
vodcenge te džanel: „Aven akana, bo imar mange phenďa avri savoro.“ O
filišťiňika vodci avle a ande peha the o rup.
19 Oj les zasovľarďa pre peskre čanga a paľis vičinďa jekhe muršes, savo
leske strihinďa o efta varkoča pal o šero. Avke o Samson slabisaľiľa a e zor
les omukľa.
20 Akor zvičinďa: „Samson, o Filišťinci džan pre tu!“ Sar pes prekerďa,
phenďa peske: „Avke sar furt, the akana len pal ma razinava tele.“ Ale ov
na džanelas, hoj o RAJ lestar odgeľa.
21 O Filišťinci les chudle, ile leske avri o jakha a ľigende les andre Gaza.
Ode les phandle le brondzune kľiginenca a andre bertena mušinelas te
erňinel o zrnos.
22 Ale o bala, so leske strihinde, leske chudle pale te barol.

Le Samsonoskro meriben

23 O filišťiňika vodci pes zgele, hoj te anen bari obeta peskre devleske le
Dagonoske a kerde bari hoscina. Phenenas:
„Amaro del amenge diňa
amare ňeprijaťeľis le Samson andro vasta.“
24 Sar o manuša dikhle le Samson, lašarenas peskre devles a phenenas:
„Amaro del amenge diňa
andro vasta amare ňeprijaťeľis,
savo zňičinďa amari phuv
a murdarďa amare manušen.“
25 Sar igen radisaľonas zvičinde: „Anen le Samson, hoj amen te
zabavinel.“ Avke ande le Samson andral e bertena a ov len mušinelas te
zabavinel.
Sar les ačhade maškar o slupi,
26 o Samson phenďa le terne muršeske, savo les chudelas le vastestar:
„Domuk mange, hoj man te chudav le slupendar, pre save ačhel o kher, a
te mukav man pre lende.“
27 Andro kher sas pherdo murša the džuvľija a sas ode savore filišťiňika
vodci. Pre strecha sas ajse 3 000 murša the džuvľija, save dikhenas pro
Samson, sar len zabavinel.
28 Akor o Samson vičinelas ko RAJ a mangelas les: „Ó, Nekbareder
RAJEJA, leper tuke pre ma! Mangav tut, ó, Devla, de man mek jekhvar
ajsi zor, sar man sas, hoj man akana te pomsťinav le Filišťincenge vaš
soduj mire jakha.“
29 Androda o Samson zorales chudňa soduj maškarune slupi, pre save
ačhelas o kher, jekh le čače vasteha a dujto slupos le baľogne a oprinďa
pes pre lende.
30 Phenďa: „Mi merav jekhetane le Filišťincenca!“ Caľa zoraha ispidňa
o slupi a o kher peľa pro vodci the pre savore manuša, so sas andre. Paš

peskro meriben murdarďa buter dženen, sar murdarďa andre calo peskro dživipen.
31 Leskre phrala savora dadeskra famelijaha gele tele, ile leskro ťelos
pale khere a parunde les andro hrobos leskro dadeskro Manoachoskro,
maškar e Cora the o Eštaol. O Samson ľidžalas o Izrael biš (20) berš.

17

O Micha peske kerel devlores

1 Pro brehi Efrajim dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Micha.
2 Ov phenďa peskra dake: „Ola ezeros the šel (1 100) rupune, so tuke
čorde a vaš save tut šunďom te košel, hine mande, bo me len tuke iľom.“
E daj leske odphenďa: „Čhavo miro, o RAJ tut mi požehňinel!“
3 Ov paľis anďa pale la dake ola ezeros the šel (1 100) rupune a oj leske
phenďa: „Kala rupune odthovav prekal o RAJ, hoj pes lendar te kerel mire
čhaske avričhingerďi modla the rupuňi modla. A kavke tuke dava pale
kala rupune.“
4 Avke ov diňa pale o rupune peskra dake. Androda iľa leskri daj duj
šel (200) rupune a diňa len le zlatňikoske. Ov lendar kerďa avričhingerďi
modla the rupuňi modla, so paľis sas andro kher le Michaskro.
5 O Micha kerďa andre peskro kher sveto than. Kerďa peske efodos the
kherutne devloren a ačhaďa jekhe peskre čhavendar vaš o rašaj.
6 Andre oda časos andro Izrael na sas kraľis. Sako kerelas oda, so
gondoľinelas, hoj hino lačho.
7 Sas jekh terno čhavo andral o judsko Betlehem, andral o kmeňos Juda,
savo sas Levitas a bešelas ode sar cudzincos.
8 Oda murš geľa het andral o Betlehem, hoj te rodel aver than, kaj te
bešel. Le dromeha avľa ko brehi Efrajim ko kher le Michaskro.
9 O Micha lestar phučľa: „Khatar aves?“
Ov odphenďa: „Me som Levitas andral o judsko Betlehem a rodav
varesavo than, kaj ačhava te bešel.“
10 O Micha leske phenďa: „Ač ke mande a av mange dad the rašaj. Sako
berš tut dava deš rupune, chaben the gada.“ O terno Levitas priačhiľa pre
oda.
11 Ov bešelas ode a ačhiľa le Michaske sar leskro čhavo.
12 O Micha les ačhaďa rašaske a ov ačhiľa te dživel andre leskro kher.
13 O Micha peske phenďa: „Akana čačes džanav, hoj o RAJ ela ke ma
lačho, bo o Levitas mange ačhiľa rašaske.“

18

O kmeňos Dan len le Michaskre rašas the o modli

1 Andre oda časos mek le Izraeliten na sas kraľis. Akor o kmeňos Dan
rodenas prekal peste ďeďično phuv, kaj te bešen. Bo dži akor mek na
chudle maškar o izraelika kmeňi phuv vaš o ďeďictvos.
2 Avke o kmeňos Dan bičhade peskre fajtendar pandž zorale muršen
andral o fori Cora the Eštaol, hoj te predikhen e phuv. Phende lenge:
„Džan te predikhel odi phuv.“
Sar avle pro brehi Efrajim dži ko kher le Michaskro, ačhile ode te
presovel.
3 Sar sas paš o kher le Michaskro, sprindžarde pal o vakeriben, hoj o
terno Levitas na sas odarik. Gele ke leste a phučle: „Ko tut kade anďa? So
kade keres? So ade rodes?“

4 Ov lenge odphenďa: „Kavke pes manca o Micha dovakerďa, hoj leske te služinav sar rašaj.“
5 Paľis leske phende: „Phuč akor le Devlestar, hoj pes te dodžanas, či amaro drom ela bachtalo.“
6 „Džan andro smirom!“ phenďa lenge o rašaj. „O RAJ imar džal anglal tumende pro drom, pal savo džan.“
7 Avke ola pandž murša džanas dureder a dogele andro Lajiš. Dikhle, hoj o manuša ode dživen andro smirom the bi e dar avke sar o Sidončana. Ňiko ode na sas andro trapišagos aňi andro čoripen, bešen dur le Sidončanendar a na sas len ňič avre manušenca.
8 Sar pes visarde pale andre Cora the o Eštaol, lengre phrala lendar phučle: „So ode dikhľan?“
9 „Aven džas pre lende!“ odphende. „Dikhľam, hoj odi phuv hiňi igen lačhi. Pre soste mek užaren? Ma zľikeren tumen, aven džas la te zalel!
10 Sar ode džana, arakhena ode manušen, save dživen andro smirom the bi e dar. E phuv hiňi igen bari a o Del tumenge la dela andro vasta. Pre odi phuv hin savoro, so le manušeske kampel.“
11 Avke šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan gele pro mariben le zbraňenca andral e Cora the andral o Eštaol.
12 Sar džanas upre, kerde peske taboris paš o Kirjat-Jearim andre Judsko. Vašoda oda than, so hino pro zapados le Kirjat-Jearimostar, pes dži adadžives vičinel Taboris le kmeňoskro Dan.
13 Paľis odarik džanas dureder prekal o brehi le Efrajimoskre a doavle ko kher le Michaskro.
14 Akor prevakerde ola pandž murša, save gele te predikhel e phuv paš o Lajiš. Phende peskre phralenge: „Džanen tumen olestar, hoj andre kala khera hin o efodos the o kherutne devlora, e avričhingerďi modla the e rupuňi modla? Akana gondoľinen pal oda, so kerena.“
15 Avke avle andro kher le Michaskro, kaj bešelas o terno Levitas, a pozdravinde les.
16 Androda šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan pripravimen pro mariben, ačhenas angle brana.
17 Ola pandž murša, save sas te predikhel e phuv, gele andro kher a ile e avričhingerďi modla, o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla. O rašaj ačhelas angle brana le šov šel (600) vizbrojimen muršenca.
18 Sar o murša gele andre le Michaskro kher a ile odarik e avričhingerďi modla, o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla, o rašaj lendar phučľa: „S'oda tumen keren?“
19 Odphende leske: „Čhit, phand andre o muj! Av amenca! Av tu amenge dad the rašaj. So hin prekal tu feder? Te el rašaj andro kher jekhe muršeskro, abo te el rašaj prekal jekh calo kmeňos le Izraeloskro?“
20 Le rašaske oda sas pre dzeka. Iľa o efodos, kherutne devloren the e avričhingerďi modla a geľa jekhetane lenca.
21 Visarde pes a džanas dureder. Mukle te džal anglal le romňijen the le čhaven le barvaľipnaha the le stadenca.
22 Sar imar sas dur le Michaskre kherestar, sas zvičimen o murša, save bešenas paš o Micha, a dochudle le muršen andral o kmeňos Dan.
23 Sar pre lende vičinenas, o murša andral o kmeňos Dan pes visarde a phučle le Michastar: „So tute hin, hoj tuke vičinďal tire muršen?“
24 O Micha lenge phenďa: „Iľan mire devlen, so mange kerďom, the mire rašas a geľan het. A mange so ačhiľa? A mek mandar phučen: ‚So tute hin?‘ “

25 O murša andral o kmeňos Dan leske phende: „Na kamas tut imar buter
te šunel, bo varesave murša pes šaj choľaren a chučena pre tumende. Tu
kames, hoj tut te murdaren the caľa tira famelija?“
26 Avke o murša andral o kmeňos Dan džanas peskre dromeha. Sar
dikhľa o Micha, hoj hine zoraleder sar ov, visarďa pes pale khere.
27 Ale on ile peha oda, so peske o Micha kerďa, the leskre rašas a džanas
pro mariben pro foros Lajiš, pro smiromoskre manuša, save pal ňisoste
na džanenas. O murša andral o kmeňos Dan len murdarde avri a oda
foros podlabarde.
28 Ňiko len na avľa te zachraňinel, bo oda foros sas dur le Sidonostar a na
sas len ňič avre manušenca. Oda foros sas pašes andre dolina Bet-Rechob.
Paľis o murša andral o kmeňos Dan oda foros pale budinde avri a
bešenas ode.
29 Le foroske dine nav Dan, pal peskro prapapus Dan, savo sas o čhavo
le Izraeloskro. Angloda pes oda foros vičinelas Lajiš.
30 O murša andral o kmeňos Dan peske ode ačhade odi avričhingerďi
modla. O Jonatan the leskre čhave sas rašaja andro kmeňos Dan, medik
odarik le manušen na zaile. O Jonatan sas o čhavo le Geršomoskro,
saveske sas o dad o Mojžiš.
31 Ľikerenas ode e modla, so kerďa o Micha, medik ačhelas le Devleskro
Stanos andro Šilo.

19

O Levitas the leskri romňi-služobňička

1 Andre jekh časos, sar andro Izrael na sas kraľis, jekh Levitas dživelas
pro durale brehi andro Efrajim. Iľa peske andral o judsko Betlehem mek
jekha romňa-služobňička.
2 Ale oj les jekhvar omukľa, bo chalas pre leste choľi, a geľa pale ke
peskro dad andro judsko Betlehem. Zľikerďa pes ode ajse štar čhon.
3 Paľis lakro rom geľa pal late, hoj la te prevakerel a te anel la pale khere.
Iľa peha le sluhas the duje somaren. Sar les oj ľigenďa andro kher peskre
dadeskro a sar les dikhľa lakro dad, priiľa les radišagoha.
4 O sastro les zľikerelas, hoj te ačhel ode trin džives. Avke ačhile te
presovel a chanas the pijenas.
5 Pro štarto džives o Levitas ušťiľa, sar vidňisaľiľa, hoj imar te džal khere,
ale lakro dad les prevakerelas: „Ma džan ňikhaj, ešeb chan vareso, hoj
tumen te zoraľaren, a paľis šaj džan.“
6 Avke ačhile ode a jekhetane peske bešenas a chanas the pijenas. O dad
ola džuvľakro leske phenďa: „Mangav tut, ač kade prekal e rat, zabavin
tut a šun tut mištes!“
7 Paľis, sar ušťiľa, hoj te džal het, o sastro les igen mangelas, hoj mek te
ačhel, a ov ačhiľa.
8 Pro pandžto džives sig tosara kamelas imar te džal pro drom. No leskro
sastro pale pre leste ispidelas a phenďa: „Ešeb tut zoraľar, ačhen kade,
medik na ela o dilos!“ Avke ačhile a chale o dilos jekhetane.
9 Sar o Levitas paľis ušťiľa, hoj te džal pro drom peskra romňaha-
služobňičkaha, leskro sastro les pale prevakerelas: „Dikh, maj imar
zaračol. Presoven kade a radisaľon! Tajsa sig tosara ušťena a džana pro
drom andre peskro stanos.“
10 Ale o Levitas imar na kamelas te presovel ode a avke thoďa o sedli pre
peskre duj somara a geľa peskra romňaha-služobňičkaha the le sluhaha
pro drom. Avľa anglo Jebus, so hin adadžives Jeruzalem.

11 Sar sas paš o Jebus a sas imar igen nasig, o sluhas phenďa leske: „Av,
mangav tut, džas andre kada jebusejiko foros a ačhas ode te presovel.“
12 Ale leskro raj leske phenďa: „Na džaha andre kada foros maškar o
manuša, save nane Izraeliti, ale džaha dži andre Gibea.“
13 Phenďa le sluhaske: „Av džas dži andre Gibea abo dži andre Rama a
presovaha andre jekh ole forendar.“
14 Avke gele dureder, a sar imar sas paš e Gibea andre phuv le
Benjaminčanengri, o kham imar zadžalas.
15 Zaačhile andre Gibea, hoj ode te presoven. Sar ode o Levitas avľa,
ačhiľa maškar o foros, bo ňiko len na iľa ke peste te presovel.
16 Odi rat avelas jekh phuro murš andral e buči pal e maľa, so sas andral
o brehi le Efrajimoskre, a bešelas andre Gibea maškar o Benjaminčana.
17 Sar pes obdikhľa, dikhľa ode pro pľacos ole muršes. O phuro murš
lestar phučľa: „Kaj džas? Khatar aves?“
18 Ov odphenďa: „Amen avas andral o judsko Betlehem a džas pale
khere ko palune brehi andro Efrajim. Džavas andro Betlehem a akana
džav khere, ale ňiko man na iľa andre peskro kher.
19 Hin man phusa the chaben prekal amare somara a maro the mol
prekal amende. Hin man savoro, so mange kampel.“
20 O phuro murš phenďa: „Smirom tuke. Domuk mange, hoj tut te dav
savoro, so tuke kampel. Ča ma ač kade avri prekal e rat pro pľacos.“
21 Avke les ľigenďa andre peskro kher a diňa chaben prekal leskre
somara. Thode (omorde) peske o pindre, chanas the pijenas.
22 Sar lenge imar sas mištes, jekhvareste varesave nalače murša andral
oda foros pes rozačhade pašal calo kher, chudle te durkinel pro vudar
a vičinenas pro phuro: „An avri ole muršes, savo avľa andre tiro kher.
Kamas leha te pašľol!“
23 Androda o phuro murš avľa avri a dovakerelas lenge: „Na, phralale
mire! Ma keren ňič nalačho kale muršeske, savo avľa andre miro kher.
Ma keren kajso džungipen!
24 Dikhen, kade hiňi miri čhaj, savi hiňi pačivaľi, the kale muršeskri
romňi-služobňička. Anava tumenge len akana avri. Šaj lenca pašľon a
keren lenca, so ča kamen, ale kale muršeha ma keren kajso džungipen!“
25 Ale ola murša les na kamenas aňi te šunel. Avke o Levitas iľa
peskra romňa-služobňička a ľigenďa la ke lende avri. On laha caľi rat
pašľuvkerenas a ke tosaraste la premukle.
26 Paľis odi džuvľi avľa pale ke oda kher, kaj ačhiľa lakro rom. Peľa anglal
paš o vudar a pašľolas ode, medik na vidňisaľiľa.
27 Lakro rom ušťiľa tosara a sar phundraďa o vudar, hoj te džal het, dikhľa
peskra romňa-služobňička, sar pašľol le vastenca pro prahos.
28 Phenďa lake: „Ušťi, džas!“ Ale na odphenďa leske. Avke la thoďa pro
somaris a džalas khere.
29 Sar avľa khere, iľa e čhuri, chudňa peskra romňa-služobňička,
rozčhingerďa lakro ťelos pro dešuduj (12) kotora a rozbičhaďa len pal
calo Izrael.
30 Dojekh, ko ada dikhľa, phenďa: „Ňič ajso pes mek na ačhiľa, aňi ňiko
na dikhľa akorestar, so o Izraeliti gele avri andral o Egipt, dži adadžives!
Gondoľinen pal ada! So kampel te kerel?“

20

O Izraeliti potrestinen le Benjaminčanen

1 Paľis pes savore Izraeliti le Danostar dži e Beer-Šeba the o manuša
andral o Gilead zgele sar jekh murš anglo RAJ andre Micpa.
2 Zgele pes savore manuša le Devleskre – o vodci andral savore izraelika
kmeňi. Sas ode 400 000 murša le šabľenca.
3 A o Benjaminčana pes došunde pal oda, hoj o Izraeliti gele upre andre
Micpa.

Akor o Izraeliti phučenas: „Phenen amenge, sar pes ačhiľa kada
nalačhipen?“

4 Pre ada o Levitas, o rom ola murdarďa džuvľakro, odphenďa: „Peskra
romňaha-služobňičkaha avľom te presovel andre benjamiňiko foros
Gibea.
5 Ale o Gibejčana avle pre mande rači a rozačhade pes pašal oda kher,
andre savo somas, bo man kamle te murdarel. No paľis ile mira romňa-
služobňička a našilu laha pašľonas a oj muľa.
6 Avke la iľom a rozčhinďom la pro kotora, so rozbičhaďom pal calo
Izrael, bo kerde baro nalačhipen the džungipen andro Izrael.
7 Akana, tumen savore manuša le Izraeloskre, gondoľinen pal oda a
phenen, so kerena!“

8 Savore manuša ušťile upre sar jekh murš a phende: „Ňiko amendar na
džala andre peskro stanos, ňiko na džala pale khere.
9 Kada hin oda, so lenca keraha: Prekal o losos pes dodžanaha, sar pre
lende džaha.
10 Andral dojekh izraeliko kmeňos kidaha avri deše muršen le šelendar,
šel le ezerendar a ezeros le deše ezerendar, hoj pes te starinen pal o chaben
le manušenge, save pes avle te pomsťinel le Benjaminčanenge andral e
Geba vaš oda džungipen, so kerde andro Izrael.“

11 Paľis pes savore Izraeliti zgele sar jekh murš paš o foros.
12 O kmeňi andral o Izrael bičhade le muršen pal caľi benjamiňiko phuv
te phenel: „S'oda za džungipen pes kerďa maškar tumende?!
13 Akana amenge den avri le nalače muršen andral e Gibea, save oda
kerde. Murdaraha len a kavke odlaha oda nalačhipen andral o Izrael.“

Ale o Benjaminčana na kamle te šunel oda, so lenge phende lengre
phrala, o Izraeliti,
14 a zgele pes andral savore peskre fori andre Gibea pro mariben pro
Izraeliti.
15 Savore Benjaminčana, so pes ode zgele, sas 26 000 murša le šabľenca.
A paš oda mek efta šel (700) avrikidle murša, save bešenas andre Gibea.
16 Maškar ola savoredžene sas efta šel (700) avrikidle murša, save sas
baľogara, a dojekh džanelas igen mištes te čhivkerel o bara andral o
prakos.

17 Le Izrael sas 400 000 murša le šabľenca, savore sas avrisikade pro
mariben.
18 O Izraeliti gele andro Betel te phučel le Devlestar: „Ko amendar džala
ešebno pro mariben pro Benjaminčana?“

O RAJ lenge odphenďa: „Ešebno džala o Juda.“

19 Avke tosara o Izraeliti ušťile a kerde peske taboris paš e Gibea.
20 Sar o Izraeliti gele pro mariben pro Benjaminčana, rozačhade pes pre
lende paš e Gibea.
21 Ale o Benjaminčana avle avri andral o foros a andre oda džives
murdarde 22 000 Izraeliten.

22-23 Avke o Izraeliti gele andro Betel a dži rači rovenas anglo RAJ. Paľis
phučle le RAJESTAR: „Kames, hoj te džas pale pro mariben pre amare
phrala pro Benjaminčana?“
O RAJ lenge phenďa: „Džan, maren tumen lenca!“
Avke o Izraeliti chudle pale zor a pale pes rozačhade pro mariben pre
oda than, kaj pes rozačhade ešebno džives.
24 Avke o Izraeliti gele pro dujto džives pro mariben pro Benjaminčana,
25 ale o Benjaminčana pes pale ačhade le Izraelitenge a murdarde lendar
mek avre 18 000 muršen, so pes džanenas te marel la šabľaha.
26 Paľis savore Izraeliti gele upre andro Betel a ode rovenas a bešenas
anglo RAJ. Calo džives dži rači poscinenas a anenas le RAJESKE o labarde
the o smiromoskre obeti.
27 Paľis o Izraeliti phučenas le RAJESTAR so te kerel. Andre oda časos
sas ode le Devleskra zmluvakri archa,
28 paš savi o Pinchas kerelas e rašajiko služba. Leskro dad sas o Eleazar,
o čhavo le Aronoskro. O Izraeliti phučle: „Kames, hoj mek pes te maras
amare phralenca le Benjaminčanenca, abo kames, hoj imar te preačhas?“
O RAJ odphenďa: „Džan tumen te marel, bo tajsa tumenge len dava
andro vasta.“
29 Avke o Izraeliti rozačhade muršen, save pes garude pašal e Gibea.
30 Pro trito džives gele pro mariben pro Benjaminčana a avke sar angloda
pes rozačhade pro mariben pre Gibea.
31 O Benjaminčana gele pre lende a o Izraeliti chudle te denašel, hoj
len te dochuden dur le forostar. A avke sar angloda, the akana chudle te
murdarel le Izraeliten. Murdarde lendar vaj tranda (30) muršen pre maľa
the pro droma, so džan jekh andro Betel the dujto andre Gibea.
32 O Benjaminčana peske phende: „The akana zviťazinaha avke sar
angloda.“
Ale o Izraeliti pes dovakerde: „Denašas lendar, hoj len te dochudas dur
le forostar!“
33 Sar savore Izraeliti omukle peskre thana a pale pes rozačhade paš o
Baal-Tamar, okla Izraeliti, so sas garude, chučile avri a džanas pro mariben
pro zapados la Gebatar.
34 Pro foros Gibea avle 10 000 murša, so sas avrikidle andral calo Izrael.
O mariben sas ajso baro, hoj o Benjaminčana aňi na džanle, sar pašes hin
lengri skaza.
35 Avke o RAJ diňa le Izraelitenge te zviťazinel upral o Benjaminčana a
oda džives murdarde 25 100 Benjaminčanen, so pes džanenas te marel la
šabľaha.
36 Akor o Benjaminčana dikhle, hoj hine domarde.
O Izraeliti pes scirdenas palal anglo Benjaminčana, bo pes mukenas pre
ola murša, so sas garude paš e Gibea.
37 Akor ola garude murša chučile avri pro mariben pre Gibea a le
šabľenca murdarde savoren, so sas andro foros.
38 O Izraeliti pes ole muršenca dovakerde, hoj o thuv andral o foros lenge
ela pro znameňje,
39 hoj pes te chuden pale te marel.
Mek angloda o Benjaminčana murdarde lendar ajse tranda (30) muršen
a phende peske: „Murdaras len avke sar angloda.“
40 A akor chudňa andral o foros te džal upre o thuv. Sar pes o
Benjaminčana obdikhle palal, dikhle, hoj andral calo foros džalas o thuv
dži o ňebos.

41 Avke pes o Izraeliti chudle pale te marel. O Benjaminčana
predaranďile, bo dikhle, hoj pašes hin lengri skaza.
42 Vašoda pes visarde a denašenas le Izraelitendar pre pušťa, ale
le maribnastar na denašle, bo okla murša avle avri andral o foros a
murdarde len.
43 Džanas pre lende pal dojekh sera a na preačhenas pal lende te džal
dži pro vichodos la Gibeatar.
44 Avke mule 18 000 zorale murša andral o kmeňos Benjamin.
45 Sar pes okla Benjaminčana visarde a denašenas pre pušťa paš e skala
Rimon, o Izraeliti lendar murdarde 5 000 muršen pašal o drom. Džanas
pal lende dži ko Gidom a murdarde mek 2 000 muršen.
46 Oda džives murdarde 25 000 Benjaminčanen, save pes džanenas
mištes te marel le šabľenca a sas zorale murša.
47 Ale 600 murša pes visarde a denašle pre pušťa pre skala Rimon. Ode
ačhile štar čhon.
48 O Izraeliti pes pale visarde andre benjamiňiko phuv a murdarde ode
savore muršen, džuvľijen, čhaven the džviren. A savore fori, prekal save
predžanas, podlabarde.

21

O romňija prekal o Benjaminčana

1 O Izraeliti angloda ile vera andre Micpa: „Ňiko amendar na dela peskra
ča romňake le Benjaminčanenge.“
2 O manuša avle andro Betel a ode bešenas a zorales rovenas anglo Del
dži rači.
3 Hikinenas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, soske pes andro Izrael
ačhiľa oda, hoj adadžives jekh tire kmeňostar našľiľa?“
4 Pre aver džives sig tosara ode o Izraeliti ačhade oltaris a ande labarde
obeti the smiromoskre obeti.
5 Paľis phučenas: „Ko le kmeňendar andral o Izrael na avľa, sar pes
zgeľam anglo RAJ? Bo iľam bari vera, hoj sako, ko na avela anglo RAJ andre
Micpa, mušinela te merel!“
6 Le Izraelitenge sas pharo vaš peskre phrala vaš o Benjaminčana a
vakerenas: „Adadžives o Izrael našaďa jekh peskro kmeňos.
7 So kampel te kerel, hoj te arakhas romňijen prekal o Benjaminčana,
so mek ačhile? Bo iľam vera le RAJESKE, hoj lenge na daha peskre čhajen
romňenge.“
8 Paľis phučle: „Ko le izraelike kmeňendar na avľa anglo RAJ andre
Micpa?“ A avle pre oda, hoj ňiko andral o Jabeš-Gilead na avľa andro
taboris, kaj sas zgele.
9 Bo sar zgende le manušen, na sas ode ňiko andral o Jabeš-Gilead.
10 Vašoda o Izraeliti bičhade 12 000 zorale muršen a phende lenge:
„Džan, murdaren savoren andro Jabeš-Gilead, the le džuvľijen the le
čhavoren!
11 Kada kerena: Murdaren dojekhe muršes the dojekha džuvľa, savi imar
pašľiľa le muršeha.“
12 A arakhle maškar lende štar šel (400) terne pačivale čhajen a ľigende
len andro taboris Šilo andre phuv Kanaan.
13 Paľis savore Izraeliti bičhade poslen, hoj te vakeren le Benjam-
inčanenca, save sas pre skala Rimon, hoj pes lenca te dovakeren pal o
smirom.

14 Avke pes o Benjaminčana visarde pale a o Izraeliti len dine ole
džuvľijen andral o Jabeš-Gilead, saven mukle te dživel. Ale na sas lendar
dos prekal savore.
15 Le manušenge sas pharo vaš o Benjaminčana, bo o RAJ cirdňa avri
jekh kmeňos le kmeňendar andral o Izrael.
16 O izraelika vodci phende: „So kereha okle dženenca, so ačhile te
dživel, hoj sakones lendar te avel romňi, te imar na ačhiľa ňisavi džuvľi
maškar o Benjaminčana?“
17 A phende mek: „Našťi našavas jekh le dešuduje (12) izraelike
kmeňendar. Mušinas te zachraňinel o kmeňos Benjamin, hoj te na merel
avri!
18 Ale našťi lenge das amare čhajen romňijenge, bo iľam bari vera, hoj
sako, ko dela peskra čha romňake le Benjaminčanenge, ela prekošlo!“
19 Paľis o izraelika vodci phende: „Sako berš hin o inepos le RAJESKRO
andro Šilo.“ O Šilo hin pro severos le Betelostar, pro juhos le Lebonatar the
pro vichodos le dromestar, so džal upre andral o Betel andro Šichem.
20 Avke phende le Benjaminčanenge: „Džan a garuven tumen andro
viňici.
21 Sar dikhena le džuvľen andral o Šilo, sar aven avri te khelel, džan
avri andral o viňici a sako peske mi chudel džuvľa ole Šiloskre čhajendar
a paľis džan pale andre benjamiňiko phuv.
22 Sar pes avena lengre dada the lengre phrala tumenca te vesekedinel,
phenen lenge: ‚Muken len amenge, bo ňiko amendar na chudňa romňa
andro mariben. Na avena vinnovata, hoj prephagľan e vera, bo tumen len
amenge na diňan korkore pestar.‘ “
23 A o Benjaminčana avke kerde. Sako peske chudňa džuvľa olendar, ko
khelenas, a ľigenďa la andre peskri phuv. Chudle pale te ačhavel o fori a
bešenas ode.
24 Paľis o Izraeliti odarik odgele a visarde pes pale andre peskri phuv ke
peskre kmeňi the fameliji.
25 Andre oda časos na sas kraľis andro Izrael a sako kerelas oda, so pes
leske dičholas spravno.

E Rut

Le Elimelechoskri famelija andro Moab

1 Andre oda časos, sar o sudci vladňinenas andre Judsko, avľa andre odi
phuv bari bokh. Akor jekh manuš iľa peskra romňa the peskre duje čhaven
a geľa het andral o Betlehem te bešel andre moabiko phuv sar cudzincos
2 a ode ačhiľa te dživel. Ov pes vičinelas Elimelech a sas andral e famelija
Efrat andral o judsko foros Betlehem. Leskri romňi pes vičinelas Noemi a
leskre duj čhave pes vičinenas Machlon the Kiljon.
3 Paľis o Elimelech muľa a leskri romňi e Noemi ačhiľa korkori peskre
duje čhavenca.
4 On peske ile romňen Moabčanken la Orpa the la Rut. Paloda ode
bešenas vaj deš berš
5 a paľis sodujdžene o Machlon the o Kiljon mule a e Noemi ačhiľa
korkori bi o čhave the bi o rom.

E Rut the e Noemi džan pale andro Betlehem

6 Akor e Noemi peske phenďa, hoj džala het peskre borijenca andral
e moabiko phuv, bo pes došunďa, hoj o RAJ pes pale visarďa ke peskre
manuša a diňa len maro.
7 Avke peskre duje borijenca odgeľa andral e moabiko phuv, kaj bešenas,
a džanas pale le dromeha andre judsko phuv.
8 Paľis phenďa e Noemi peskre duje borijenge: „Džan sodujdžeňa pale
khere ke peskre daja. Mi el o RAJ jileskro ke tumende avke, sar tumen
sanas ke ma the ke tumare roma, save imar mule.
9 Mi del tumenge o RAJ, hoj tumenge te arakhen avre romen, hoj mištes
tumenge lenca te dživen andre lengre khera!“
Ale sar len čumidľa, chudle igen zorales te rovel
10 a phende lake: „Amen kamas te džal tuha andre tiro narodos!“
11 Ale e Noemi phenďa: „Džan pale khere, čhajale mire! Soske manca
avena? Gondoľinen tumenge, hoj mek man ena čhave, so ena tumare
roma?
12 Džan pale khere, čhajale mire, me imar som igen phuri. Našťi imar
džav romeste! A kajte oda uľahas avke, hoj mek adi rat geľomas pale
romeste a uľahas man čhave,
13 či tumen užarďanas, medik barilehas avri? Soske tumen te zľikeren
a te na džan pale romeste? Na, čhajale mire! Miri dukh hiňi bareder sar
tumari, bo o RAJ pre ma domukľa baro pharipen.“
14 No on chudle pale te rovel. Paľis e Orpa čumidľa la sasa a visarďa pes
pale, ale e Rut ačhiľa paš late.
15 Akor e Noemi phenďa: „Dikh, e Orpa geľa pale ke peskre manuša the
ke peskre devla. Dža the tu pal late!“
16 Ale e Rut phenďa: „Preač imar mange te vakerel, hoj tut te omukav
a te džav tutar het! Kaj tu džaha, ode the me džava, a kaj tu bešeha, ode
the me bešava. Tiro narodos ela miro narodos a tiro Del ela the miro Del.
17 Ode, kaj mereha tu, kamav the me te merel a ode kamav te el parunďi.
Mi marel man zorales o RAJ, te domukava, hoj man tutar te odlel vareso!
Ča o meriben man tutar šaj odlel.“
18 Sar dikhľa e Noemi, hoj e Rut laha the avke kamelas te džal, preačhiľa
la te prevakerel.

19 Avke džanas jekhetane dži andro foros Betlehem. Sar doavle andro
Betlehem, savore manuša andral oda foros avle ke lende a o džuvľa
phučenas: „Hin oda čačes e Noemi?“
20 „Ma vičinen man imar Noemi*,“ phenďa lenge. „Vičinen man Mara†!
Bo o Nekzoraleder Del mange kerďa bari dukh andre miro dživipen.
21 Sar adarik odgeľom, sas man savoro, ale akana man o RAJ anďa pale
a nane man ňič. Soske man vičinen Noemi, te o Nekzoraleder Del pes
mandar visarďa a domukľa pre ma e bibach?“
22 Avke avľa pale e Noemi andral e Moabiko phuv peskra boraha la
Rutaha, savi sas Moabčanka. Avle andro Betlehem akor, sar pes chudelas
te skidel upre o jačmeňis.

2

E Rut pre maľa le Boaziskri

1 Andro Betlehem sas jekh baro manuš, savo sas barvalo, a vičinelas pes
Boaz. Ov sas famelija la Noemakre romeske le Elimelechoske.
2 E Moabčanka e Rut phenďa la Noemake: „Muk man te džal pre maľa
te skidel upre o jačmeňis pal varekaste, ko mange oda domukela.“
E Noemi lake odphenďa: „Dža, čhaje miri!“
3 Avke e Rut geľa pre maľa ke ola, ko kiden upre o klasi. No ačhiľa pes,
hoj ov chudňa te kidel pre odi sera la maľakri, so sas le Boaziskri, savo sas
e famelija le Elimelechoskri.
4 Akor avľa o Boaz andral o Betlehem a phenďa peskre manušenge: „O
RAJ tumenca!“
A on odphende: „O RAJ tut mi požehňinel!“
5 O Boaz phučľa olestar, ko ľidžalas le robotňiken: „Kaskri hiňi kadi terňi
džuvľi?“
6 Oda sluhas odphenďa: „Kadi džuvľi hiňi andral e moabiko phuv, oj avľa
pale la Noemaha.
7 Phučľa mandar: ‚Šaj skidav upre o klasi, so ačhel pal o manuša, save
keren pre maľa?‘ Avľa sig tosara a akorestar ačhel pro pindre a kerel. Ča
ajci so peske sikra geľa te bešel andro ciňocis.“
8 Akor prevakerďa o Boaz ke Rut: „Šun man, čhaje miri! Ma dža te
kidel upre o klasi pre aver maľa aňi ma dža adarik het. Ale ľiker tut mire
služobňičkendar.
9 Dikh, pre savi maľa keren, a dža pal lende. Phenďom mire sluhenge,
hoj tut te den smirom. Te aveha smedno, dža te pijel paňi andral o džbani,
so pherdžarde o sluhi.“
10 Akor e Rut banďiľa le mujeha pre phuv anglal leste a phenďa leske:
„Soske sal ke ma ajso lačho a zaačhes vaš ma, kajte som cudzinka?“
11 O Boaz odphenďa: „Phende mange avri savoro, so kerďal prekal tiri
sasuj, sar tuke muľa o rom a sar omukľal le dades the la da the e phuv tire
narodoskri a avľal maškar o manuša, saven angloda na prindžarehas.
12 Mi požehňinel tut o RAJ, o Del le Izraeloskro, vaš oda, so kerďal. Mi
del tut o RAJ, ke savo tut avľal te garuvel, bari odmena.“
13 Oj leske odphenďa: „Paľikerav tuke, raja miro, hoj sal ke
mande lačhejileskro. Poťešinďal man a šukares manca vakerďal, tira
služobňičkaha, kajte me man našťi rachinav aňi paš jekh lendar.“

---

* **1:20** Oda hin: bachtaľi. † **1:20** Oda hin: kirko.

14 Paľis, sar gele te chal, phenďa lake o Boaz: „Av te chal amenca. Le
tuke sikra maro a močin tuke les andre omačka.“ A sar peske bešľa paš
leskre robotňika, o Boaz la diňa peko zrnos. Oj chaľa čales a mek lake the
ačhiľa.
15 Paľis ušťiľa a geľa pale te kidel o klasi. O Boaz phenďa peskre sluhenge:
„Muken la te kidel upre o klasi maškar o snopi a ma zaačhaven la.
16 A mek až andral o snopi cirden avri o klasi a čhiven len pre phuv, hoj
peske len oj te kidel. Ma phenen lake ňič.“
17 E Rut kidelas o klasi dži rači, a sar len žužarelas, kidňa upre vaj deš
kili jačmeňis.
18 Akor geľa andro foros te sikavel la sasake, keci kidňa upre. Diňa la
the le chabenestar, so lake ačhiľa.
19 E sasuj latar phučľa: „Khatar kada kidňal? Pre savi maľa kerehas
adadžives buči? Mi el bachtalo oda, ko sas ajso lačho ke tu!“

Avke e Rut phenďa avri la sasake, ke kaste kerelas buči, a phenďa: „Oda
murš, ke savo keravas adadžives buči, pes vičinel Boaz.“
20 Akor e Noemi phenďa peskra borake: „O RAJ, savo na bisterel aňi pro
džide, aňi pro mule, mi požehňinel le Boaz!“ A mek phenďa: „Oda murš
hino amenge famelija. Ov hino jekh olendar, kas hin pravos te cinel avri
amaro ďeďictvos.“
21 Paľis e Rut lake phenďa: „O Boaz mange mek phenďa, hoj šaj man
ľikerav leskre sluhendar, medik na kidena upre savoro, so hin leskro.“
22 E Noemi phenďa peskra borake: „Mištes hin, čhaje miri, hoj šaj kides
le služobňičkenca pre leskri maľa, bo ode tuke ňiko na kerela ňič nalačho.“
23 Avke pes e Rut ľikerelas paš o Boaziskre služobňički, medik na
preačhile te kidel upre o jačmeňis a paľis the e pšeňica. Calo kada časos
bešelas ke peskri sasuj.

3

E Noemi del godi la Rut

1 Jekh džives lake phenďa e sasuj Noemi: „Čhaje miri, imar hin časos,
hoj tuke te rodav varesavo kher, hoj tuke te el mištes.
2 Dikh, oda Boaz, saveskre čhajenca salas, hino amari famelija. O Boaz
džal adi rat pre maľa te prekidel o jačmeňis.
3 Šun, so kereha akana! Thov (omor) tut a muk pre peste parfumos. Uri
pre peste nekfeder gada a paľis dža ode, kaj pes prekidel o jačmeňis paš e
maľa. Ale le Boaziske tut na de te dikhel, medik na preačhela te chal the
te pijel!
4 Sar ov džala te pašľol, dodžan tut, kaj pašľol. Dža a odučhar leske e
lepeda pal o pindre a pašľuv peske paš leskre pindre. Ov tuke phenela, so
paľis te kerel.“
5 E Rut lake odphenďa: „Kerava savoro, so mange phenďal.“
6 Akor geľa pre maľa a kerďa savoro, so lake phenďa e sasuj Noemi.
7 Sar o Boaz chaľa the piľa, sas andre lačhi dzeka. Ode, kaj sas o
jačmeňis pre kopa, geľa peske te pašľol. Akor e Rut cichones džalas ke
leste, odučharďa e lepeda pal leskre pindre a pašľiľa peske ode.
8 Pal jepaš rat pes prekerďa o Boaz a sar pes obdikhľa, jekhvareste dikhľa
te pašľol paš peskre pindre varesava džuvľa.
9 Ov latar phučľa: „Ko tu sal?“

„Me som tiri služka e Rut,“ odphenďa leske. „Vašoda, hoj mange sal famelija, so mange hin igen pašes, a hin tut pravos man te cinel avri, mangav tut, ochraňin man*.“

10 Ov lake odphenďa: „Čhaje miri, mi požehňinel tut o RAJ. Akana presikaďal mek bareder pačiv sar odi pačiv, so presikaďal tira sasake. Bo na geľal ko terne čhave, aňi ko čore aňi ko barvale.

11 Akana tut ma dara, čhaje miri! Kerava tuke savoro, so mangehas. Bo savore manuša, save bešen andre kada foros, džanen, hoj sal lačhi džuvľi.

12 Hin oda čačipen, hoj som la famelijatar, so tut majinel te cinel avri. Ale mek hin aver manuš, savo hin pašeder famelija, sar som me.

13 Adi rat ač te sovel kade. Tosara dikhaha, či oda manuš tut kamela te cinel avri. Te kamela, mi kerel oda. Ale te na kamela, dav tut lav, avke sar o RAJ dživel, hoj kerava oda me. Pašľuv tuke kade dži tosara.“

14 Avke e Rut pašľolas paš leskre pindre dži tosara. Ušťiľa tosara mek sigeder, sar vidňisaľolas, bo o Boaz phenďa: „Ňiko pes te na dodžanel, hoj e džuvľi sas rači pre maľa.“

15 A mek phenďa: „An o plašťos, so hin pre tu, a ľiker les.“ Oj les ľikerelas a o Boaz andre čhiďa vaj biš (20) kili jačmeňis a thoďa lake pro dumo. Paľis geľa pale andro foros.

16 Sar e Rut avľa ke sasuj, oj latar phučľa: „Sar dopeľal, čhaje miri?“

Avke lake savoro vakerďa avri, so prekal late o Boaz kerďa,

17 a mek phenďa: „Kala biš kili man diňa a phenďa mange: ‚Našťi džas het ča avke ke tiri sasuj bijal ňisoste.‘ “

18 Paľis e Noemi phenďa: „Čhaje miri, akana mek ľiker avri, medik tut na dodžaneha, sar oda savoro doperela. Bo na ela les smirom, medik na dokerela adadžives savoro.“

4

O Boaz cinel avri la Rut

1 O Boaz geľa andre brana le foroskri a ode peske bešľa. Akor odarik predžalas oda murš, pal savo o Boaz lake vakerelas a sas leske famelija. Ov leske phenďa: „Av kade a beš tuke.“ Ov avľa a bešľa peske.

2 Akor peske o Boaz kidňa avri deše foroskre vodcendar a phenďa lenge: „Bešen tumenge kade tele.“ A on peske bešle.

3 Avke o Boaz phenďa ole manušeske andral e famelija: „Odi Noemi, savi avľa pale andral e moabiko phuv, kamel te bikenel oda kotor la maľakro, savo sas le Elimelechoskro.

4 Me mange phenďom, hoj tu pal ada majines te džanel. Vašoda kalen švedken vičinďom, hoj tuke te phenav, hoj te cines odi maľa. Te la kames te cinel, cin la, a te na, ta phen mange. Me džanav, hoj tut hin ešebno pravos te cinel odi maľa. Me som pal tu.“

„Cinava!“ phenďa oda manuš.

5 Ale o Boaz leske phenďa: „Mek oda džives, sar cineha odi maľa la Noematar, mušineha la Moabčanka la Rut peske te lel romňake pal o rom, savo lake muľa, a mušineha mek te ľikerel o nav pal lakro ešebno rom. Sar tut laha ela čhavoro, o ďeďictvos pal lakro rom mušinela te ačhel leske.“

6 Akor oda manuš phenďa: „Te hin oda avke, me la našťi cinav prekal peste, bo na ela mištes mire ďeďictvoha. Tuke phenav: Te kames, cin la tu!“

---

* **3:9** E hebrejiko čhib: Rozker pre ma o agor tire plašťostar.

7 Varekana kerenas avke andro Izrael, sar cinenas vaj čerinenas maškar
peste vareso, hoj jekh murš čhivelas tele e sandalka a delas avreske. Oleha
sikavenas, hoj pes dovakerde.
8 Avke oda manuš phenďa le Boaziske: „Cin tuke la.“ A čhiďa tele e
sandalka.
9 Sar ov ada kerďa, o Boaz phenďa ole švedkenge, save ľidžanas
o foros, the savore manušenge: „Adadžives savore dikhľan, hoj la
Noematar cinďom savoro, so sas le Elimelechoskro, le Kiljonoskro the le
Machlonoskro.
10 Kaleha mange iľom la Moabčanka la Rut, savi sas e romňi le
Machlonoskri, hoj te ľikerav o nav the o ďeďictvos oleske, savo muľa, a
hoj pes te na bisterel pre leskro nav andre kada foros. Adadžives tumen
san oleske savore švedki!“
11 Androda o vodci the savore manuša andral o foros phende: „Amen
sam o švedki. Mi del o RAJ, hoj odi romňi, savi džala andre tiro kher, te el
ajsi sar e Rachel the e Leja, save dine le Izrael but čhaven! Te aves baro
andre tiro kmeňos Efrat! Mi džanel sako pal tiro nav andro Betlehem!
12 O čhave, save tut o RAJ dela kala romňatar, mi en sar o kmeňos le
Perecoskro, savo sas o čhavo la Tamarakro the le Judaskro.“
13 Avke peske o Boaz iľa la Rut a oj ačhiľa leskri romňi. Sar pes zgele, o
RAJ diňa, hoj te ačhel khabňi, a uľiľa lake muršoro.
14 Akor o džuvľa phende la Noemake: „Mi el barardo o RAJ, savo tut
adadžives diňa čhavores, savo tut dodikhela*! Mi del o RAJ, hoj leskro
nav pes furt te leperel andro Izrael.
15 Ov tuke obdžiďarela o jilo a ľikerela tut dži ke tiro phuripen. Anďa
les pro svetos tiri bori, savi tut kamel. Oj tuke hiňi feder, sar te tut uľahas
efta čhave!“
16 E Noemi igen kamelas le čhavores, iľa les pro vasta a bararelas les
avri.
17 O džuvľa, save bešenas paš e Noemi, dine le čhavores nav Obed a
phenenas: „La Noemake uľiľa muršoro.“ O Obed sas dad le Izajoske a o
Izaj sas dad le Davidoske.

Le Perecoskro rodokmeňos

18 Kada hin le Perecoskro rodokmeňos: O Perec sas dad le Checronoske,
19 o Checron sas dad le Ramoske, o Ram le Aminadaboske,
20 o Aminadab le Nachšonoske, o Nachšon le Salmonoske,
21 o Salmon le Boaziske, o Boaz le Obedoske,
22 o Obed le Izajoske a o Izaj sas dad le Davidoske.

* **4:14** E hebrejiko čhib: o vikupiťeľis

Ešebno zvitkos le Samueloskro

O Elkanah the leskri famelija

1 Sas jekh murš andral e fajta le Cufuskri, savo pes vičinelas Elkanah.
Ov bešelas andro foros Rama pro brehi le Efrajimoskre. Leskro dad sas o
Jerocham, savo sas o čhavo le Elihuskro, o Elihu sas čhavo le Tochuoskro
a o Tochu sas čhavo le Efrajimoskro le Cufuskro.
2 Le Elkanah sas duj romňija. Jekh pes vičinelas Anna a dujto Penina.
La Penina sas čhave, ale la Anna na sas.
3 O Elkanah phirelas sako berš andral peskro foros andro Šilo te anel
obeta a te lašarel le Nekzoraledere RAJES. O Chofni the o Pinchas, o čhave
le Eliskre, sas ode o rašaja le RAJESKRE.
4 Kecivar džalas o Elkanah te obetinel, delas olestar kotor peskra romňa
la Penina the savore lakre čhaven the čhajen.
5 Ale la Anna delas duvar ajci, bo la kamelas, kajte o RAJ kerďa, hoj la
našťi uľa čhave.
6 Vašoda, hoj o RAJ kerďa, hoj la našťi uľa čhave, e Penina la furt
trapinelas a dukhavelas le lavenca.
7 Kada kerelas e Penina berš pre beršeste, kecivar e Anna džalas andro
kher le RAJESKRO. Avke pre late džalas, hoj la anelas andro roviben a aňi
na chalas.
8 Lakro rom latar phučľa: „Anno, soske roves a na chas? So sal ajsi
smutno? Či na som tuke buter sar deš čhave?“

La Annakri modľitba

9 Jekh džives, sar imar dochale a dopile, e Anna ušťiľa a geľa pes te
modľinel. Sar o rašaj o Eli bešelas pre peskro stolkos paš o vudar andro
kher le RAJESKRO andro Šilo,
10 e Anna rovelas bara žaľaha a modľinelas pes ko RAJ.
11 Diňa kadi vera: „Ó, Nekzoraleder RAJEJA, dikh pre mande, pre tiri
služobňička! Dikh pre miro pharipen! Leper tuke pre ma a ma bister pre
ma, mangav tut! Te man deha muršores, dava les tuke, RAJEJA, medik ča
dživela. Leskre balendar pes e čhuri na chudela.“
12 Sar pes imar buter modľinelas anglo RAJ, o Eli dikhelas pre lakre vušta.
13 Oj pes modľinelas andre peste avke, hoj ča o vušta lake phirenas.
Vašoda, hoj la na šunďolas, o Eli peske gondoľinelas, hoj hiňi mači.
14 Phučľa latar: „Dži kana mek aveha mači? Preač imar te pijel mol!“
15 E Anna leske odphenďa: „Nane oda avke, rajeja miro, me som džuvľi,
sava hin bari žaľa andro jilo. Na piľom mol aňi aver pijiben. Ča phenďom
avri miro pharipen le RAJESKE.
16 Ma le tira služobňička sar nalačha džuvľa. Oda, so vakeravas dži
akana, sas mira bara žaľatar the pharipnastar.“
17 O Eli lake odphenďa: „Dža andro smirom. O Del le Izraeloskro mi
šunel avri tiro mangipen.“
18 Oj odphenďa: „Som tiri služobňička. Mi arakhav milosť andre tire
jakha.“ Avke e Anna paľis geľa het, chaľa a imar na sas smutno.

La Annake uľol o Samuel

19 Sig tosara ušťile, lašarenas le RAJES a gele pale khere andre Rama.
Paľis o Elkanah pašľiľa peskra romňaha la Annaha a o RAJ peske pre late
leperďa.
20 Pal varesavo časos e Anna ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro. Diňa
leske nav Samuel, bo phenďa: „Mangľom mange les le RAJESTAR.“
21 O Elkanah džalas peskra caľa famelijaha, hoj te anel le RAJESKE e
beršeskri obeta the o daros, pal savo diňa lav le Devles,
22 ale e Anna leha na geľa. Peskre romeske phenďa: „Sar o čhavoro
imar preačhela te pijel o koľin, paľis les anava a sikavava le RAJESKE, hoj
te ačhel ode pro furt.“
23 „Ker avke, sar dikhes, hoj hin mištes,“ phenďa lake o Elkanah. „Ač
khere, medik o čhavoro na preačhela te pijel o koľin. Mi ačhel pes avke,
sar o RAJ phenďa!“ Avke e Anna ačhiľa khere, medik les na preačhiľa te
del te pijel.
24 Sar o čhavoro preačhiľa te pijel o koľin, anďa les peha andro kher le
RAJESKRO andro Šilo, kajte o Samuel sas mek igen ciknoro. Anďa peha the
trineberšengre bikos, jekh gono aro the mol andro cipuno gono.
25 Sar le bikos murdarde a le čhavores ande ko Eli,
26 e Anna phenďa: „Mangav tut, rajeja miro, avke sar tu džives, čačipen
tuke phenav, me som odi džuvľi, savi ačhelas kade paš tute a modľinelas
pes ko RAJ.
27 Vaš kada čhavoro man mangavas a o RAJ man šunďa avri.
28 Akana me les dav le RAJESKE, hoj te el leskro calo dživipen.“ Paľis
chudle ode te lašarel le RAJES.

2

La Annakri giľi

1 E Anna pes modľinelas kavke:
„O jilo mange radisaľol andro RAJ;
o RAJ man diňa zor.
Miro muj asal mire ňeprijaťeľendar!
Radisaľuvav, bo tu man zachraňinďal.
2 Ňiko nane ajso sveto sar o RAJ;
nane ňiko, ča tu jekh;
nane aver Skala, sar hin amaro Del.
3 Preačhen tumen te presikavel,
ma vakeren avke barikanes;
bo o RAJ hin o Del, savo džanel savorestar,
ov sudzinel savoro, so keren o manuša.
4 O luki le zorale slugaďengre phadžon,
ale ola, ko na birinen, chuden nevi zor.
5 O čale peske mušinen te zarodel pro maro,
ale o bokhale imar na bokhaľon.
Odi džuvľi, sava na sas čhave, ločhol eftatovar,
ale odi džuvľi, sava sas but čhave, šučol avri.
6 O RAJ lel o dživipen a del o dživipen,
bičhavel andro Šeol* a lel odarik avri.
7 O RAJ del o čoripen the o barvaľipen.
Varekas thovel tele a varekas hazdel upre.
8 Le slabes hazdel andral o prachos;

* **2:6** Oda hin o than, kaj hine o mule.

le čores cirdel avri andral e čik,
hoj len te thovel te bešel le rajikane manušenca
a te thovel len te bešel pro pačivalo tronos.
Bo le RAJESKRE hine o slupi, so ľikeren e phuv,
bo pre lende ačhaďa o svetos.
9 Ov stražinel o pindre peskre pačivale manušengre,
ale o bijedevleskre ňemisaľona andro kaľipen,
bo ňiko na zviťazinela peskra zoraha.
10 Ola, ko džan pro RAJ, ena zňičimen,
herminela pre lende andral o ňebos.
O RAJ sudzinela caľi phuv.
Peskre kraľis dela zor;
hazdela upre peskre pomazimen muršes.“

O čhave le Eliskre

11 O Elkanah geľa pale khere andre Rama, ale o čhavoro o Samuel ačhiľa te služinel le RAJESKE paš o rašaj Eli.
12 O čhave le Eliskre sas nalače a na daranas pes le RAJESTAR.
13 Na ľikerenas pes ko manuša avke, sar pes le rašajendar užarelas. Bo sar vareko anelas e obeta, avelas le rašaskro služobňikos la vidlaha akor, sar pes o mas tavelas.
14 Demelas laha andro kotlos, piri, panvica abo čaro a savoro, so e vidla zachudelas, peske lelas. Kavke kerenas savore Izraelitenge, save avenas andro Šilo.
15 A mek paš oda; angloda, sar labarenas o žiros, avelas le rašaskro služobňikos a phenelas oleske, ko obetinelas: „De mange o mas, hoj les te pekav avri le rašaske. Bo na prilela tutar o mas tado, ale ča jalo!“
16 Ale te vareko leske phenelas: „Ešeb kampel te labarel o žiros, paľis tuke le, so kames,“ ov leske odphenelas: „Na! De mange oda takoj, bo sar na, ta lava mange oda silaha!“
17 O binos ole terne muršengro sas igen baro anglo RAJ, bo dikhenas tele le RAJESKRE obeti.

O Samuel andro Šilo

18 O Samuel služinelas anglo RAJ a sas pre leste urdo o efodos le ľanostar.
19 Leskri daj leske sako berš sivelas plašťocis a anelas leske oda akor, sar peskre romeha avelas pre sakoberšeskri obeta.
20 Sar o Eli požehňinelas le Elkanah the leskra romňa, phenďa: „Mi del tut o RAJ kala romňaha avre čhaven vaš kada, savo sas avrimanglo a dino prekal o RAJ.“ Paľis gele khere.
21 O RAJ požehňinďa la Anna andre oda, hoj lake uľile trin muršora the duj čhajora. Ale o Samuel barolas avri anglo RAJ.

O Eli dovakerel peskre čhavenge

22 O Eli sas imar igen phuro a furt šunelas pal savoro, so kerenas leskre čhave savore Izraelitenge, the pal oda, sar pašľonas le džuvľenca, save služinenas anglo vudar andro Stanos le RAJESKRO.
23 Dovakerelas lenge: „Oda so tumen keren? Savore manušendar šunav pal tumende ča nalače lava.
24 Preačhen aleha, čhavale mire! Nane oda lačho hiros, so džal pal tumende maškar o manuša le RAJESKRE.

25 Te kerela manuš namištes le manušeske, o Del vaš leske rušela, ale
te vareko kerela binos anglo RAJ, ko vaš leske rušela?“ A vašoda, bo na
šunenas peskre dades, rozhodňinďa pes o RAJ, hoj len murdarela.
26 Ale o terno Samuel barolas a le RAJESKE the le manušenge sas pre
dzeka.

O prorokos prevakerel ko Eli

27 Jekhvar avľa ko Eli le Devleskro murš a phenďa leske: „Kavke phenel
o RAJ: ‚Sikaďom man tire dadeskra famelijake, sar mek sas otroka andro
Egipt tel e zor le faraonoskre manušengri.
28 Kidňom mange les avri rašaske maškar savore izraelika kmeňi, hoj
pre miro oltaris te anel o labarde obeti, te labarel o kaďidlos a te urel
anglal mande o rašajiko efodos. Tira famelijake diňom savore labarde
obeti le Izraelitengre.
29 Soske tele dikhen mire obeti the dari, save prikazinďom te anel mire
manušenge? Soske des tire čhaven bareder pačiv sar man a des lenge te
chal ola nekfeder kotora mire manušengre obetendar?‘
30 Vašoda kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Kajte phenďom, hoj
mange služineha tu the cal̓i tiri famelija sar rašaja pro furt‘, no akana
tumenge phenav, hoj oda na kerava. Me dava pačiv ča olen, ko man dena
pačiv, a olen, ko man na dena pačiv, na dava pačiv aňi me.
31 Avel e ora, kana murdarava savore terne muršen andre tiri famelija
avke, hoj ňiko tumendar pes na dodživela dži o phuripen.
32 A tu dikheha ča o pharipen andre miro kher, a kajte me požehňinava
le Izrael, ňiko andral tiri famelija pes na dodživela dži o phuripen.
33 Ale oda, ko ačhela te dživel andral tiri famelija sar rašaj anglo oltaris,
tuke kerela ča o pharipen the o roviben a savore tire potomki merena
andro nekfeder berša.
34 Sar znameňje tuke ela oda, so pes ačhela soduje tire čhavenca, le
Chofniha the le Pinchasoha: Sodujdžene merena andre jekh džives.
35 Ačhavava mange verne rašas, savo kerela savoro, so hin andre miro
jilo the andre miri godi. Zoraľarava leskre čhaven, hoj mange te služinen
pro furt angle miro pomazimen kraľis.
36 Ko ačhela te dživel andral tiri famelija, avela anglal leste te banďol, hoj
te chudel jekh rupuňi minca abo jekh kotor maro. Phenela leske: Mangav
tut, thov man andre varesavi rašajiko buči, hoj man te el so te chal.“

3

O RAJ ačhavel le Samuel prorokoske

1 O terno Samuel služinelas le RAJESKE anglo Eli. Andre oda časos sas
o lav le RAJESKRO igen vzacno a o viďeňja na sas igen but.
2 Jekhvar rači pašľolas o Eli, savo imar na dikhelas mištes pro jakha, pre
peskro than.
3 Le Devleskri lampa mek švicinelas, sar o Samuel pašľolas andro
chramos le RAJESKRO, kaj sas e archa le Devleskri.
4 Androda o RAJ vičinďa pro Samuel.
Ov odphenďa: „Kade som.“
5 Denašľa ko Eli a phenďa: „Kade som. Vičinehas man?“
Ale ov odphenďa: „Na vičinďom tut. Dža tuke te pašľol.“ Avke geľa te
pašľol.
6 O RAJ pale vičinďa pro Samuel. Ov ušťiľa, geľa ko Eli a phenďa: „Kade
som, se vičinehas man.“

„Na, čhavo miro,“ phenďa leske o Eli, „na vičinďom tut. Ča dža tuke te pašľol.“
7 O Samuel le RAJES mek na prindžarelas, bo o lav le RAJESKRO leske
mek na sas zjavimen.
8 Sar o RAJ imar tritovar vičinďa pro Samuel, ov ušťiľa a geľa le Eliske te
phenel: „Kade som, se vičinehas man.“
Akor o Eli achaľiľa, hoj le čhavores vičinel o RAJ.
9 O Eli phenďa le Samueloske: „Dža tuke te pašľol. Te pre tu pale vičinela,
phen: ‚Vaker, RAJEJA. Tiro služobňikos tut šunel.‘ “ Avke o Samuel geľa te
pašľol pre peskro than.
10 O RAJ avľa, ačhelas ode a vičinďa pre leste avke sar angloda: „Samuel!
Samuel!“
Ov odphenďa: „Vaker, tiro služobňikos tut šunel.“
11 O RAJ phenďa le Samueloske: „Kerava andro Izrael ajso vareso, hoj
sakoneske, ko pal oda šunela, duňinela andro kana.
12 Oda džives domukava pro Eli savoro, so phenďom pre leskri famelija
– savoro le agorestar dži o koňec.
13 Kamav leske te del te džanel, hoj vaš leskro binos sudzinava leskra
famelija pro furt. Bo džanelas pal o bini peskre čhavengre, hoj namištes
vakerenas pre mande, ale ov lenge na dovakerelas.
14 Vašoda iľom vera le Eliskra famelijake, hoj leskre bini leske šoha na
ena odmukle prekal ňisave obeti aňi dari.“
15 O Samuel ačhiľa te pašľol dži tosara. Paľis phundraďa o vudar andre
le RAJESKRO kher. Daralas te phenel le Eliske pal o viďeňje,
16 ale o Eli zvičinďa pro Samuel: „Samuel, čhavo miro!“
„Kade som,“ ov odphenďa.
17 O Eli lestar phučľa: „So tuke phenďa? Mangav tut, ma garuv ňič anglal
ma! Mi marel tut o Del zorales, te mange zagaruveha vareso olestar, so tuke
phenďa.“
18 Avke o Samuel leske phenďa avri savoro a ňič anglal leste na garuďa.
Paľis o Eli phenďa: „Ov hino o RAJ. Mi kerel oda, so hin lačho angle leskre
jakha.“
19 Sar o Samuel dobarolas, o RAJ sas leha a dojekh proroctvos le
Samueloskro avelas avri.
20 Savore manuša andral o Izrael, le Danostar dži ke Beer-Šeba,
sprindžarde, hoj o Samuel sas ačhado sar prorokos le RAJESTAR.
21 O RAJ pes dureder sikavelas le Samueloske andro Šilo. Delas pes leske
te sprindžarel prekal peskro lav.

4

1 O Samuel anelas o lav le RAJESKRO cale Izraeloske.

O Filišťinci zviťazinen upral o Izrael

Andre oda časos gele o Izraeliti pro mariben pro Filišťinci. Kerde peske
taboris paš o Eben-Ezer a o Filišťinci paš o Afek.
2 O Filišťinci pes pre lende rozačhade pro mariben. O mariben sas zoralo
a o Filišťinci domarde le Izraeliten a murdarde lendar vaj 4 000 muršen.
3 Sar avle pale o Izraeliti andro taboris, o vodci le Izraeloskre phučle:
„Soske o RAJ adadžives domukľa, hoj amen o Filišťinci te domaren? Aven
las peske andral o Šilo e archa le RAJESKRA zmluvakri. Avke ela o RAJ
maškar amende a lela amen avri andral o vasta amare ňeprijaťeľengre.“

4 Avke o manuša bičhade le muršen andro Šilo a on ande pale e archa,
andre savi hin e zmluva le Nekzoraleder RAJESKRI, savo bešel pro tronos
upral o cherubi. O duj čhave le Eliskre o Chofni the o Pinchas avle le
Devleskra zmluvakra archaha.
5 Sar anenas e archa le RAJESKRI andro taboris, o Izraeliti chudle avke
zorales te vičinel, hoj e phuv razisaľolas.
6 Sar oda o Filišťinci šunde, phučenas: „Oda so hin ajsi bari vika andro
taboris le Hebrejengro?“
Sar pes dodžanle, hoj ode ande e archa le RAJESKRI,
7 igen predaranďile a vakerenas peske: „Andre lengro taboris avľa o
Del!“ A phenenas: „Vigos amenge! Ajso vareso pes amenge mek na ačhiľa.
8 Jaj, namištes amenca! Ko amen šaj lela avri andral o vasta kale zorale
Devleskre? Se oda hin oda Del, savo pre pušťa marelas le Egipt peskre
všelijake ranenca.
9 Aven zorale, Filišťincale! Ľikeren tumen sar murša! Ma podden
tumen, hoj te na ačhen otroka le Hebrejengre, avke sar the on sas tumare
otroka. Maren tumen bi e dar!“
10 Avke o Filišťinci gele pro mariben, o Izraeliti prehrajinde a sako
denašelas andre peskro stanos. Prehrajinde avke bares, hoj mule 30 000
slugaďa.
11 E archa le Devleskri sas zaiľi a soduj čhave le Eliskre o Chofni the o
Pinchas mule.

Le Eliskro meriben

12 Varesavo Benjaminčanos denašľa andral o mariben a mek oda džives
doavľa andro Šilo. O gada pre leste sas čhingerde a pro šero les sas
prachos.
13 Sar oda murš avľa, o Eli ipen užarelas pro stolkos paš o drom, bo
daralas pes pal e archa le Devleskri. Sar oda murš avľa andro foros a
phenďa, so pes ačhiľa, savore manuša chudle igen zorales te rovel.
14 O Eli šunďa o roviben a phučľa: „Oda so hin ajsi vika?“
Oda murš denašelas ko Eli, hoj leske oda te phenel.
15 Le Eliske sas imar eňavardeš the ochto (98) berš a sas imar koro.
16 Oda murš phenďa le Eliske: „Avav andral o mariben, denašľom odarik
adadžives.“
„So pes ačhiľa, čhavo miro?“ phučľa lestar o Eli.
17 Ov leske odphenďa: „O Izraeliti denašenas anglo Filišťinci a but amare
murša sas murdarde. E archa le Devleskri sas zaiľi a tire soduj čhave o
Chofni the o Pinchas mule.“
18 Soča leperďa e archa le Devleskri, o Eli peľa pal o stolkos le dumeha
paš e brana, phagľa e meň a muľa, bo sas thulo the phuro. O Eli ľidžalas
o Izrael saranda (40) berš.
19 Leskri bori, le Pinchasoskri romňi, sas khabňi a sas imar lakro časos,
hoj te anel pro svetos le čhavores. Sar šunďa, hoj zaile le Devleskri archa
a hoj muľa lake o sastro the o rom, banďiľa tele a chudňa te ločhol, bo avle
pre late o bare dukha.
20 Sar imar merelas, phenenas lake o džuvľija, save paš late ačhenas:
„Ma dara tut, uľiľa tuke muršoro.“ Ale oj aňi na odphenelas aňi na šunelas.
21 Le čhavoreske diňa nav Ichabod*, bo phenďa: „E slava omukľa le
Izrael,“ bo ile e archa le Devleskri a muľa lake o sastro the o rom.
22 Phenďa: „E slava omukľa le Izrael, bo zaile e archa le Devleskri.“

---

* **4:21** Oda hin: bi e slava.

5

Le Devleskri archa ko Filišťinci

1 Sar o Filišťinci zaile le Devleskri archa, preľigende la andral o Eben-
Ezer andro foros Ašdod.
2 Paľis la ľigende andro chramos lengre devleskro le Dagonoskro a thode
la paš leste.
3 Sar o Ašdoďana pre aver džives sig tosara ušťile, arakhle le Dagon
čhides tele pre phuv te pašľol le mujeha angle archa le Devleskri. Avke ile
le Dagon a thode les te ačhel pale pre peskro than.
4 Sar pre aver džives sig tosara ušťile, o Dagon sas pale čhido tele a
pašľolas le mujeha angle archa le RAJESKRI. Leskro šero the soduj vasta
sas phagerde pre phuv pro prahos a ačhiľa leske ča o ťelos.
5 Vašoda dži adadžives le Dagonoskre rašaja a savore, ko džan andre le
Dagonoskro chramos andro Ašdod, na uštaren pre leskro prahos.
6 O RAJ igen marelas le Ašdoďanen a dukhavelas len the lengre gava le
vredenca.
7 Sar o Ašdoďana dikhle, so pes kerel, phende: „Le Izraeloskre Devleskri
archa našťi ačhel kade ke amende, bo leskro vast zorales marel the amen
the amare devles le Dagon.“
8 Zvičinde ke peste savore filišťiňike vodcen a phučle lendar: „So keraha
le Izraeloskre Devleskra archaha?“
On odphende: „Ľidžan la andro foros Gat!“ Avke la ľigende.
9 Ale soča la ande andre oda foros, o RAJ lenge diňa te šunel peskri zor
a kerďa andre oda foros baro zmetkos. Marelas le vredenca savoren, le
ternen the le phuren.
10 Avke bičhade le Devleskri archa andro Ekron.
Ale sar ode e archa le Devleskri avľa, o manuša andral o Ekron zvičinde:
„Ande ke amende e archa le Izraeloskre Devleskri, hoj te murdaren the
amen the amare manušen.“
11 Avke dine te vičinel savore filišťiňike vodcen a phende: „Bičhaven
pale kadi archa le Izraeloskre Devleskri pre lakro than, hoj te na murdarel
amen aňi amare manušen.“ Calo foros sas andre meribnaskri dar, bo o RAJ
lenge diňa te šunel peskri zor.
12 Ola, ko na mule, sas dukhade le vredenca. O manuša andral oda foros
avke vičinenas pre pomoca, hoj oda šunďolas dži andro ňebos.

6

O Filišťinci den pale e archa le Devleskri

1 Le RAJESKRI archa sas andre filišťiňiko phuv efta čhon.
2 O Filišťinci vičinde le rašajen the le vrašcen a phučenas lendar: „So
kampel te kerel le RAJESKRA archaha? Phenen amenge, sar la te bičhavel
pale pre lakro than.“
3 On odphende: „Te bičhavena pale le Izraeloskre Devleskri archa,
bičhaven la the le daroha vaš o binos, so kerďan. Paľis sasťona avri a
achaľona, soske tumen marelas.“
4 O Filišťinci phučle: „Savi obeta kampel te bičhavel vaš amaro binos?“
On odphende: „Pandž somnakune vredi the pandž somnakune miši; vaš
dojekh filišťiňiko vodcas po jekh, bo odi bibach, so avľa pre tumende, avľa
the pre tumare vodci.
5 Keren le somnakastar vareso, so dičhol avke sar ola vredi the ola miši,
so ňičinen e phuv, a den pačiv le Izraeloskre Devles: Talam preačhela te
marel tumen, tumare devlen the tumari phuv.

6 Soske kamen te avel ajse zacata sar o Egipťana the o faraonos? Či na
bičhade le Izraeliten avri andral o Egipt, sar pre lende o Del le Izraeloskro
domukelas o dukha?
7 Vašoda akana pripravinen nevo verdan a len duje gurumňen, saven hin
cikne a save mek šoha na cirdenas o verdan. Priphanden len ko verdan,
ale lengre ciknen traden andre maštalňa.
8 Paľis len e archa le RAJESKRI a thoven la pro verdan. O somnakune
veci the o daros sar obeta vaš o binos thoven andre cikňi truhlica paš e
archa a muken la te džal.
9 Sar dikhena, hoj džala ko Bet-Šemeš, andre peskri phuv, džanena, hoj
oda sas o RAJ, savo pre tumende domukľa kada savoro nalačhipen. Ale sar
na, akor sprindžarena, hoj oda na sas o vast le RAJESKRO pre tumende,
ale hoj oda sas ča bibach."
10 Ola murša oda avke the kerde. Ile duje gurumňen, saven sas cikne.
Priphandle len ko verdan a lengre ciknen tradle andre maštalňa.
11 Pro verdan thode e archa le RAJESKRI la cikňa truhlicaha, andre savi
thode o somnakune miši the o somnakune vredi.
12 O gurumňa džanas rovnones andro Bet-Šemeš, džanas rovnones, furt
ručinenas a na visarenas pes aňi pre čači aňi pre baľogňi sera. O filišťiňika
vodci džanas pal lende dži paš e hraňica ko Bet-Šemeš.
13 O manuša andral o Bet-Šemeš ipen skidenas andre dolina e pšeňica.
Sar dikhle e archa, chudle te radisaľol.
14 O verdan zaačhiľa paš e maľa le Jozuaskri, savo sas andral o Bet-Šemeš.
Ode sas baro bar. O verdan phagerde pro kašta, hoj te keren jag, a le
gurumňen obetinde le RAJESKE sar labarďi obeta.
15 O Leviti thode tele le RAJESKRI archa the e truhlica le somnakune
vecenca pre oda baro bar. Oda džives o murša andral o Bet-Šemeš ande
le RAJESKE labarde obeti the aver obeti.
16 O pandž filišťiňika vodci savoro dikhle a mek oda džives pes pale
visarde khere andro Ekron.
17 Kala hin o somnakune vredi, so ande o Filišťinci le RAJESKE sar daros
pre obeta vaš peskre bini: jekh vaš dojekh foros – vaš o Ašdod, vaš e Gaza,
vaš o Aškalon, vaš o Gat the vaš o Ekron.
18 Bičhade ajci somnakune miši, keci sas o ohradzimen fori the gava,
upral save kraľinenas ola pandž filišťiňika kraľa. Oda baro bar, pre savo
thode le RAJESKRI archa, hin dži adadžives pre maľa le Jozuaskri andral o
Bet-Šemeš.

Le RAJESKRI archa andro Kirjat-Jearim

19 O RAJ murdarďa varesave muršen andral o Bet-Šemeš vaš oda, hoj
dikhle andre le RAJESKRI archa. Penda ezera (50 000) manušendar mule
eftavardeš (70). O manuša rovenas, hoj len o RAJ avke zorales marďa.
20 O murša andral o Bet-Šemeš phučenas: „Ko šaj obačhel anglo RAJ,
angle kada sveto Del? Ke kaste adarik e archa bičhavaha?"
21 Avke bičhade poslen, hoj te phenen le manušenge andro Kirjat-Jearim:
„O Filišťinci dine pale le RAJESKRI archa. Aven tumenge la te lel."

7

1 O murša andral o Kirjat-Jearim avle vaš le RAJESKRI archa a ande la
andro kher ko Abinadab, savo bešelas pro brehos, a leskro čhavo o Eleazar
sas ačhado, hoj la te stražinel.

O Izraeliti pes visaren pale ko Del

2 E archa sas andro Kirjat-Jearim but časos – biš (20) berš. Andre oda
časos pes calo Izrael visarďa le rovibnaha pale ko RAJ.
3 Akor o Samuel phenďa le Izraelitenge: „Te tumen visarena cale tumare
jilenca ko RAJ, te tumendar odčhivena savore cudze devlen the le Aštarten,
te tumen čačes oddena le RAJESKE a služinena ča leske, cirdela tumen avri
andral o vasta le Filišťincengre.“
4 Avke pestar o Izraeliti odčhide le Baalen the le Aštarten a služinenas
ča le RAJESKE.
5 O Samuel lenge phenďa: „Zvičinen savore Izraeliten andre Micpa a me
man vaš tumenge modľinava ko RAJ.“
6 Sar pes zgele andre Micpa, cirdenas o paňi a čhorenas les avri anglo
RAJ. Oda džives pes ode poscinenas a viznavinenas: „Kerďam binos anglo
RAJ.“ O Samuel sas vodcas upral o Izraeliti andre Micpa.

O Filišťinci prehrajinen

7 Sar pes o Filišťinci dodžanle, hoj pes o Izraeliti zgele andre Micpa,
lengre vodci pre lende avle pro mariben. Sar pes pal oda došunde o
Izraeliti, daranďile lendar
8 a mangenas le Samuel: „Ma preač tut te modľinel vaš amenge ko RAJ,
ke amaro Del, hoj amen te cirdel avri andral o vasta le Filišťincengre.“
9 O Samuel iľa terne bakrores a obetinďa les calones sar labarďi obeta.
Vičinelas ko RAJ a mangelas les, hoj te pomožinel le Izraelitenge, a o RAJ
les šunďa avri.
10 Akor, sar o Samuel anelas le RAJESKE e labarďi obeta, o Filišťinci
pes mukle pro mariben pro Izraeliti. Ale andre oda džives o RAJ mukľa
andral o ňebos pro Filišťinci te herminel o zorale hermišagi. On igen
predaranďile a o Izraeliti len domarde.
11 O Izraeliti gele avri andral e Micpa a denašenas pal o Filišťinci,
marenas len a murdarenas. Denašenas pal lende dži paš oda than pal
o Bet-Char.
12 Akor iľa o Samuel bar, ačhaďa les maškar e Micpa the Šen, diňa leske
nav Eben-Ezer* a phenďa: „Dži kade amenge pomožinelas o RAJ.“
13 O Filišťinci sas avke zorales domarde, hoj imar buter na džanas pro
mariben pre le Izraelitengri phuv, bo o Del len na domukelas, medik
dživelas o Samuel.
14 O fori, so zaile o Filišťinci le Ekronostar dži o Gat, sas dine pale le
Izraelitenge. O Izraeliti peske ile pale peskre phuva le Filišťincendar. Le
Izrael sas smirom the le Amorejčanenca.
15 O Samuel sudzinelas o Izrael calo peskro dživipen.
16 Sako berš phirelas andro fori Betel, Gilgal the Micpa a andre savore
kala fori sudzinelas le Izraeliten.
17 Paľis džalas pale andre Rama, kaj sas leskro kher, a ode tiš sudzinelas
le Izraeliten. Ode ačhaďa le RAJESKE oltaris.

8

O Izraeliti peske mangen kraľis

1 Sar o Samuel sas imar phuro, ačhaďa peskre čhaven sudcenge andro
Izrael.
2 Leskro ešebno čhavo pes vičinelas Joel a dujto Abijah. On sas sudci
andre Beer-Šeba.

* **7:12** Oda hin: o bar, so pomožinel.

3 Ale on na kerenas avke sar lengro dad, bo kamenas te barvaľol
napačivalones, denas pes te prepočinel a previsarenas o čačipen.
4 Akor pes zgele savore vodci andral o Izrael a avle ko Samuel andre
Rama.
5 Phende leske: „Imar sal phuro a tire čhave na keren avke sar tu. Ačhav
amenge kraľis, savo amen ľidžala, avke sar hin savore avre naroden.“
6 Le Samueloske na sas pre dzeka oda, so phende: „De amen kraľis, hoj
amen te ľidžal.“ Avke pes o Samuel modľinelas ko RAJ.
7 O RAJ phenďa le Samueloske: „Ker savoro, so tutar o manuša mangen.
Bo na dikhle tele tut, ale man, te man na kamen kraľiske.
8 Savore lengre skutki, so kerenas, pre oda sikaven akorestar, sar len
iľom avri andral o Egipt, dži adadžives. Omukle man a služinenas avre
devlenge. A the tuha avke keren.
9 Šun len, no ešeb lenge dovaker a phen lenge, save prava ela le kraľis,
savo upral lende vladňinela.“
10 Avke o Samuel savoro, so leske o RAJ vakerelas, phenďa le manušenge,
save lestar mangenas kraľis.
11 O Samuel phenďa: „Le kraľis, savo upral tumende vladňinela, ela
pravos te kerel kada: Lela tumenge le čhaven andro mariben a thovela len
maškar peskre verdana the jazdci, hoj te denašen anglal leskro verdan.
12 Ačhavela len veľiťeľenge upral o ezeros (1 000) abo penda (50) murša,
avren bičhavela te kerel buči pre peskri maľa, te skidel upre o zrnos abo
te kerel o zbraňe the e vizbroj prekal leskre verdana.
13 Lela tumenge le čhajen, hoj leske te pripravinen o voňava masci, te
taven a te peken.
14 Zalela tumenge o nekfeder maľi, o viňici the o olivi a dela len peskre
služobňikenge.
15 Le zrnostar the le viňicendar kidela avri e ďesaťina a dela peskre
uradňikenge the sluhenge.
16 Lela tumenge le sluhen, le služobňičken, le nekfeder gurumňen the le
somaren, hoj leske te služinen.
17 E ďesaťina lela the tumare stadendar a the tumen korkore leske
služinena sar otroka.
18 Sar avela oda džives, hoj angle tumaro kraľis, saves tumenge kidena
avri, vičinena pro RAJ, hoj tumenge te pomožinel, akor pes tumenge na
dela anglal.“
19 Ale o manuša na kamenas te šunel le Samuel a phende: „Na, amen
kamas, hoj upral amende te vladňinel kraľis!
20 Kamas te avel sar the okla narodi. Mi vladňinel upral amende kraľis,
savo amen ľidžala a marela pes amare maribena.“
21 O Samuel šunďa savore lava le manušengre a geľa oda te phenel le
RAJESKE.
22 O RAJ phenďa le Samueloske: „Šun len a ačhav lenge kraľis.“
Avke phenďa o Samuel le Izraelitenge: „Džan savoredžene pale andre
tumare fori!“

9

O Samuel pomazinel le Saul kraľiske

1 Sas jekh murš andral o benjamiňiko kmeňos, savo pes vičinelas Kiš.
Leskro dad sas o Abijel, leskro o Ceror, leskro o Bechorat a leskro o Afiach.

2 Le Kiš sas šukar the zoralo čhavo o Saul. Ňiko le Izraelitendar na sas
ajso šukar sar ov, bo sakonestar sas jekh šero bareder.
3 Andre jekh džives o Kiš našaďa peskre somaren. Avke phenďa peskre
čhaske le Sauloske: „Le tuha jekhes le sluhendar a dža te rodel ole
somaren.“
4 Avke on prephirde prekal o Efrajimika brehi the prekal e phuv Šališa,
ale na arakhle len. Prephirde the prekal e phuv paš o Šaalim, ale na sas
ode. Paľis pregele prekal e phuv le Benjaminčanengri, ale aňi ode len na
arakhle.
5 Sar pes dochudle andre phuv Cuf, o Saul phenďa peskre sluhaske: „Av
džas pale khere, hoj te na daral miro dad akana buter pal amende sar pal
o somara.“
6 Ale ov leske odphenďa: „Užar! Andre kada foros hin jekh murš le
Devleskro, saves o manuša igen ľikeren, bo savoro, so phenel, pes čačes
the ačhel. Av džas pal leste, či amenge na phenela, save dromeha te džal.“
7 „Mištes,“ phenďa o Saul peskre sluhaske, „džas pal leste, ale so les
daha? O maro amenge dogeľa. Nane amen ňič, so te del le Devleskre
muršes. Či hin amen?“
8 „Hin man jekh cikňi rupuňi minca,“ odphenďa leske o sluhas. „Te la
dava le Devleskre muršeske, phenela amenge, save dromeha te džal.“
9 Andre ola dživesa, te vareko kamelas te džanel vareso le Devlestar,
phenelas: „Aven džas ko vidcos!“ Bo varekana vičinenas vidcos oles, kaske
pes adadžives phenel prorokos.
10 O Saul phenďa le sluhaske: „Mištes vakeres. Av džas pal leste.“ Avke
avle andro foros, kaj bešelas oda murš le Devleskro.
11 Sar džanas upre le brehoha andro foros, dikhle terne džuvľijen, save
džanas paňeske. Phučle lendar: „Hin ade vidcos?“
12 „He,“ odphende. „Akana ča džalas anglal tu. Siďar, ipen ča akana
avľa andro foros, bo adadžives ela pro učo than e obeta.
13 Te siďarena, mek les šaj dochuden, medik na džala pro učo than te
chal. O manuša na chana, medik na avela. Sar požehňinela e obeta, akor
chana. Ča džan, ipen akana les dochudena.“
14 Avke gele upre andro foros. Sar ode doavle, ipen džalas anglal lende
o Samuel, savo džalas pro učo than.
15 Jekh džives angloda, sar avľa o Saul, o Del sikaďa le Samueloske:
16 „Tajsa, andre kajso časos, bičhavava ke tu muršes andral e ben-
jamiňiko phuv. Oles pomazineha vodcaske upral miro izraeliko narodos.
Ov les lela avri andral o vasta le Filišťincengre, bo me dikhľom mire
manušengro pharipen a lengro roviben avľa dži ke mande.“
17 Sar o Samuel dikhľa le Saul, phenďa leske o RAJ: „Kada hin oda murš,
pal savo tuke phenďom, hoj ela kraľis upral mire manuša.“
18 Paľis o Saul geľa ko Samuel, savo sas andre brana, a phučľa lestar:
„Phen mange, kaj bešel oda vidcos?“
19 „Oda som me,“ odphenďa leske o Samuel. „Dža upre pro učo than
anglal mande. Adadžives chana manca a tajsa tosara tuke odphenava pre
savoreste, so kames te džanel, a avke šaj džaha tire dromeha.
20 Pal o somara, so našľile anglo trin džives, tut imar na mušines te daral,
bo arakhle pes. Ale ko hin oda, pre kaste avke bares užarel calo Izrael? Či
na pre tu the pre caľi famelija tire dadeskri?“

21 Ale o Saul leske odphenďa: „Me som ča Benjaminčanos. Som andral
o nekcikneder izraeliko kmeňos a miri famelija hiňi nekčoreder savore
benjamiňike famelijendar. Sar mange kajso vareso šaj phenes?“
22 Paľis o Samuel iľa le Saul the leskre sluhas andro kher a thoďa len
te bešel pro angluno than, kaj bešenas o tranda (30) manuša, save sas
vičimen.
23 O Samuel phenďa le muršeske, savo kerelas le chabeneha: „De mange
oda kotor mas, so tuke diňom te garuvel pre sera.“
24 Avke oda murš hazdňa upre oda nekfeder kotor le masestar, e čang, a
thoďa les anglo Saul. Phenďa: „Dikh, kada hin prekal tu. Cha, bo garuďom
tuke oda akorestar, sar vičinďom le manušen.“ Oda džives chalas o Saul le
Samueloha.
25 Sar džanas tele pal oda učo than a doavle andro foros, o Samuel iľa le
Saul andre peskro kher pro pados a vakerelas leha*.
26 Ode ačhiľa te presovel. Sar tosara vidňisaľolas, o Samuel vičinďa pro
Saul: „Ušťi, imar hin o časos, hoj tut te premukav.“ Androda o Saul ušťiľa
a geľa le Samueloha avri.
27 Sar imar sas dži paš o agor le foroskro, phenďa o Samuel le Sauloske:
„Phen le sluhaske, hoj te džal anglal“ – a o sluhas geľa – „ale tu ač kade
mek sikra, bo hin man prekal tu lav le Devlestar.“

10

O Saul pomazimen kraľiske

1 O Samuel iľa cikno džbanocis le olivove olejoha a čhiďa les avri pro
šero le Sauloske. Čumidľa les a phenďa: „Kaleha tut o RAJ pomazinďa
vodcaske upral peskro ďeďictvos.
2 Sar akana oddžaha mandar, arakheha paš o hrobos la Rachelakro
andre phuv le Benjaminčanengri andro Celcach duje muršen, save tuke
phenena: ‚O somara pes imar arakhle. Tiro dad imar na daral pal lende,
ale pal tumende. Phučel: So kerava prekal miro čhavo?‘
3 Sar odarik džaha dureder, dochudeha tut ko dubiko stromos paš o
Tabor. Ode dikheha trine muršen, save džana te lašarel le Devles andro
Betel. Jekh ľidžala trine cikne kozen, dujto trin peke mare a trito jekh
cipuno gono mol.
4 Phenena: ‚Smirom tuke!‘ a dena tut duj mare, so lendar leha.
5 Paľis aveha pro verchos le Devleskro Gibea, kaj hin o taboris le
Filišťincengro. Sar džaha andro foros, arakheha ode but proroken, save
avena tele pal o učo than, le bašavibnaha pre harfa, bubna, flauta the pre
citara. On prorokinena.
6 Akor o Duchos le RAJESKRO pre tu zorales avela a the tu lenca
prorokineha a čerineha tut pre aver manuš.
7 Sar pes tuke kada savoro ačhela, ker avke, sar dikheha, hoj hin mištes,
bo o Del ela tuha.
8 Aveha tele anglal mande andro Gilgal. Džava ode the me, hoj te anav
o labarde the o smiromoskre obeti. Užareha efta džives, medik avava ke
tu. Paľis tuke phenava, so te kerel.“
9 Soča pes o Saul visarďa le Samuelostar, o Del leske čerinďa o jilo. Andre
oda džives pes savoro ačhiľa avke, sar oda phenďa o Samuel.

* **9:25** Abo: a kerďa leske o hadžos pro pados.

10 Sar avle odarik andre Gibea, jekh partija proroka džanas anglal
leste. Akor avľa the pre leste le Devleskro Duchos zorales a ov tiš lenca
prorokinelas.
11 Savore, save les angloda prindžarenas a dikhle les te prorokinel,
phučenas jekh avrestar: „So pes ačhiľa le Kišoskre čhaha? Či the o Saul
hino maškar o proroka?“
12 Jekh manuš odarik phučľa: „Ko hin lengro dad?“ Akorestar chudle
kavke te vakerel: „The o Saul hino maškar o proroka?“
13 Sar preačhiľa o Saul te prorokinel, odgeľa pro učo than.
14 Akor leskro bačis phučľa le Saulostar the le sluhastar: „Kaj všadzik
sanas?“
„Rodahas le somaren,“ odphende leske. „Sar len našťi arakhahas, geľam
ko Samuel.“
15 O bačis phenďa le Sauloske: „Phen mange, so tuke o Samuel phenďa.“
16 „Phenďa amenge, hoj o somara pes imar arakhle,“ odphenďa o Saul
peskre bačiske, ale na phenďa leske, hoj les o Samuel kidňa avri kraľiske.

O Saul ačhel kraľiske

17 O Samuel vičinďa le Izraeliten, hoj pes te zdžan jekhetane anglo RAJ
andre Micpa.
18 Phenďa lenge: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tumen
iľom avri andral o Egipt a zachraňinďom tumen le Egipťanendar the savore
kraľendar, save pre tumende džanas.‘
19 Ale akana odčhiďan tumendar tumare Devles, savo tumen cirdňa avri
andral dojekh dukh the pharipen, a mangenas man, hoj te ačhavav kraľis
upral tumende. Avke akana ačhaven tumen anglo RAJ pal tumare kmeňi
the fameliji.“
20 Sar o Samuel vičinďa savore kmeňi andral o Izrael, o losos peľa pro
kmeňos le Benjaminoskro.
21 Paľis vičinďa anglal le Benjaminčanen pal peskre fameliji a o losos
peľa pre le Matriskri famelija a paľis pro Saul, le Kišoskro čhavo. Ale sar
les rodenas, našťi les arakhle.
22 Phučenas le RAJESTAR: „Avľa ade oda murš?“
O RAJ odphenďa: „Garuďa pes maškar e vizbroj.“
23 Avke o manuša ode denašle a ile les odarik avri. Sar ačhelas anglo
manuša, sakonestar sas jekh šero bareder.
24 O Samuel phenďa savore manušenge: „Dikhen kale muršes, saves
peske kidňa avri o RAJ? Maškar o manuša nane ajso sar ov.“
Avke savore manuša radisaľonas a vičinenas: „Mi dživel o kraľis!“
25 O Samuel paľis phenďa le manušenge, so hin le kraľiske domuklo te
kerel a so na. Zapisinďa oda andro zvitkos a thoďa anglo RAJ. Paľis len
bičhaďa savoren khere.
26 Sar o Saul džalas khere andre Gibea, gele leha the zorale murša,
savenge oda o Del thoďa pro jilo.
27 Ale varesave nalače manuša phende: „Sar amen ov šaj zachraňinel?“
Dikhle les tele a na ande leske ňisavo daros. Ale o Saul pes kerelas, hoj
oda na šunďa.

11

O Saul zviťazinel upral o Amončana

1 Vaj pal jekh čhon pes o amoňiko kraľis Nachaš rozthoďa peskre muršenca paš o foros Jabeš andre phuv Gilead. Savore murša andral o
Jabeš phende le Nachašiske: „Phand amenca zmluva a služinaha tuke.“
2 Ale o Nachaš lenge odphenďa: „Phandava tumenca zmluva, ale ča akor,
te dojekheske tumendar lava avri e čači jakh. A oleha kerava ladž cale
Izraeloske.“
3 O vodci ole foroskre leske phende: „De amen efta džives, hoj te
bičhavas amare muršen pal calo Izrael, ale te pes na arakhela ňiko, ko
amenge pomožinďahas, zdaha pes tuke.“
4 Ola murša, save sas bičhade, doavle andre Gibea, kaj bešelas o Saul.
Sar rozvakerde le manušenge savoro, so pes ačhiľa, o manuša chudle
zorales te rovel.
5 Androda o Saul avelas ipen pal e maľa peskre guruvenca a phučľa: „So
pes ačhiľa le manušenge? Soske savoredžene roven?“ Avke leske phende
oda, so vakerenas o murša andral o Jabeš.
6 Sar oda šunďa o Saul, avľa pre leste zorales le Devleskro Duchos a igen
choľisaľiľa.
7 Avke iľa duje gurumňen a rozčhingerďa len pro kotora. Diňa len te
rozbičhavel peskre poslenca pal calo Izrael, hoj te phenen: „Te pes vareko
na pridela andro mariben le Sauloha the le Samueloha, kada pes ačhela
leskre gurumňenca.“ Akor o manuša andral o Izrael igen predaranďile le
RAJESTAR a savore jekhetane pes zgele pro mariben.
8 Sar len savoren zgende andro Bezek, sas lendar 300 000 murša andral
o Izrael a 30 000 andral e Judsko.
9 Le poslenge, save avle andral o Jabeš, phenďa: „Džan a phenen le
muršenge andral o Jabeš, hoj tajsa, sar ela nektateder, avela e zachrana.“
Avke ola murša lenge gele oda te phenel a on radisaľile.
10 O manuša phende le Nachašiske: „Tajsa pes tumenge zdaha a šaj
amenca kerena, so kamena.“
11 Ale o Saul pro dujto džives rozďelinďa le manušen pro trin partiji a
sigeder, sar vidňisaľiľa, gele andro taboris le Amončanengro. Murdarenas
le Amončanen dži o dilos, sar sas nektateder. Okla slugaďa, so predžiďile,
pes avke rozdenašle, hoj aňi po duj džene na ačhile jekhetane.
12 Akor o manuša phende le Samueloske: „Kaj hine ola manuša, save
phende, hoj na kamen le Saul kraľiske? Anen amenge ole manušen, hoj
len te murdaras!“
13 Ale o Saul odphenďa: „Adadžives na murdaraha ňikas, bo adadžives
o RAJ zachraňinďa le Izrael.“
14 Paľis o Samuel phenďa le manušenge: „Aven džas andro Gilgal a ode
pale prehlasinaha le Saul amare kraľiske.“
15 Avke savore manuša gele andro Gilgal a pale prehlasinde, hoj o Saul
hino lengro kraľis. Paľis ode obetinde anglo RAJ o smiromoskre obeti a o
Saul the savore manuša andral o Izrael ode igen radisaľonas.

12

O Samuel prevakerel ko Izraeliti

1 Paľis o Samuel phenďa le Izraelitenge: „Kerďom savoro, so mandar
mangenas, a ačhaďom tumenge kraľis.
2 Akanastar tumen ľidžala o kraľis. Me imar phuriľom a šivisaľiľom, ale
mire čhave hine maškar tumende. Ľidžavas tumen mire terňipnastar dži
adadžives.

3 Kade som. Odphenen mange anglo RAJ the anglo pomazimen kraľis:
Či varekaske tumendar iľom gurumňora abo somaricis? Kas občorarďom
abo kaha thoďom avri? Džavas pre varekaste zoraha? Iľom varekastar
love, hoj te phandav andre o jakha? Te he, dava tumenge oda pale!“
4 Odphende leske: „Na! Tu na džahas pre ňikaste zoraha, aňi na
thovehas ňikaha avri a aňi ňikastar na iľal ňič.“
5 Phenďa lenge: „Adadžives tumenge hino o RAJ švedkos a the leskro
pomazimen kraľis, hoj pre ma ňič kajso na arakhľan.“

„He, hino amenge švedkos,“ phende leske.

6 O Samuel phenďa le manušenge: „Švedkos hino o RAJ, savo ačhaďa le
Mojžiš le Aronoha a ľigenďa avri tumare daden andral o Egipt.
7 Akana ačhen kade, hoj tumen te sudzinav anglo RAJ pal savore leskre
čačipnaskre skutki, so presikaďa tumenge the tumare dadenge.
8 Sar avľa o Jakob andro Egipt a tumare dada vičinenas ko RAJ, hoj lenge
te pomožinel, bičhaďa le Mojžiš the le Aron. On odarik ile avri tumare
daden a thode len te bešel pre kada than.
9 Ale tumare dada bisterde pro RAJ, pre peskro Del, vašoda len diňa
andro vasta le Siseroske, savo sas o veľiťeľis upral o murša andral o Chacor,
the andro vasta le Filišťincenge the le moabike kraľiske, save gele pre
lende pro mariben.
10 Akor vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, a phenenas: ‚Binošna
sam, bo omukľam le RAJES a chudňam te služinel le Baalenge the
le Aštartenge. Ale akana amen cirde avri andral o vasta amare
ňeprijaťeľengre a služinaha tuke.‘
11 Avke o RAJ bičhaďa le Gideon*, le Barak†, le Jeftah the le Samuel, hoj
tumen te cirdel avri andral o vasta tumare ňeprijaťeľengre, save sas pašal
tumende, a tumen tumenge pale šaj dživenas andro smirom.
12 Sar dikhľan, hoj pre tumende džal o amoňiko kraľis o Nachaš,
phenďan mange: ‚Na! Amen kamas kraľis, savo amen ľidžala,‘ kajte
tumaro kraľis sas o RAJ, tumaro Del.
13 Akana tumen hin kraľis, saves tumenge kidňan avri a mangľan. O RAJ
upral tumende ačhaďa kraľis.
14 Te darana le RAJESTAR, te leske služinena a šunena les, te kerena oda,
so tumenge phenel, te tumen the tumaro kraľis džana pal o RAJ, tumaro
Del, akor savoro ela mištes.
15 Ale te les na šunena a na kerena oda, so tumenge phenel, akor o RAJ
marela tumen the tumare kraľis, avke sar marelas the tumare daden.
16 Avke ačhen kade a dikhen, sar o RAJ kerela baro znameňje angle
tumende.
17 Či nane akana o časos te skidel upre e pšeňica? No me mangava le
RAJES, hoj te bičhavel zoralo brišind le perumenca. A tumen achaľona,
sar namištes oda sas anglo RAJ, hoj tumenge mangľan kraľis.“
18 Avke o Samuel mangelas le RAJES a o RAJ diňa zoralo brišind
le perumenca. Savore manuša chudle te daral le RAJESTAR the le
Samuelostar.
19 Phende le Samueloske: „Mang le RAJES, tire Devles, vaš tire
služobňika, hoj te na meras. Bo paš savore amare bini mek dothoďam
the oda nalačhipen, hoj peske mangľam kraľis.“

---

* **12:11** E hebrejiko čhib: Jerubaal † **12:11** E hebrejiko čhib: Bedan

20 „Ma daran tumen!“ odphenďa lenge o Samuel. „Kajte kerďan kajci
nalačhipen, ma visaren tumen le RAJESTAR, ale služinen leske cale tumare
jileha.
21 Ma džan pal aver devla, saven nane zor tumenge te pomožinel aňi
tumen te zachraňinel, se on nane ňič.
22 Bo o RAJ na omukela peskre manušen angle peskro baro nav, bo le
RAJESKE hin pre dzeka te kerel tumendar peskre manušen.
23 Mi el mandar oda dur, hoj te kerav binos anglo RAJ oleha, hoj man
preačhava te modľinel vaš tumenge. Kamav tumen the dureder te sikavel
pal o lačho the čačipnaskro drom.
24 Ale daran tumen le RAJESTAR a služinen leske pačivalones andral calo
tumaro jilo. Ma bisteren pre ola bare skutki, so kerďa prekal tumende!
25 Ale te kerena dureder o bini, merena the tumare kraľiha.“

13

O Samuel dovakerel le Sauloske

1 O Saul sas imar berš kraľis. Andro dujto berš, sar kraľinelas upral o
Izrael,
2 peske kidňa avri le Izraelitendar trin ezera (3 000) muršen: Duj ezera
(2 000) sas le Sauloha andro Michmas the pro brehi andro Betel a ezeros (1
000) le Jonatanoha andre benjamiňiko phuv andre Gibea. Oklen bičhaďa
khere.
3 O Jonatan geľa pro filišťiňika slugaďa andre Geba a savore Filišťinci pes
pal oda došunde. Akor o Saul diňa te trubinel pro rohos andre cal'i phuv
a phenďa: „Mi šunen o Hebreja!“
4 Avke savore Izraeliti pes pal oda došunde, hoj o Saul murdarďa le
filišťiňike slugaďen. Aleha len o Filišťinci mek buter našťi avri ačhenas.
O Izraeliti sas zvičimen andro Gilgal.
5 O Filišťinci pes jekhetane zgele pro mariben pro Izraeliti. Sas len 30 000
verdana, 6 000 murša pro graja the ajci slugaďa sar e poši paš o moroskro
brehos. On avle andro Michmas pro vichodos le Bet-Avenostar a kerde
peske ode taboris.
6 Sar o Izraeliti dikhle, hoj hine andro pharipen a o Filišťinci hine
zoraleder, garude pes andro jaskiňi, andro cheva, maškar o bare bara the
andro chaňiga.
7 Varesave Hebreja pregele prekal o Jordan andre phuv Gad the Gilead.
O Saul ačhiľa andro Gilgal a leskre murša, save džanas pal leste, izdranas
daratar.
8 O Saul užarelas mek efta džives, avke sar leske phenďa o Samuel. Ale
o Samuel na avelas andro Gilgal a o murša omukenas le Saul a rozdžanas
pes.
9 O Saul phenďa: „Anen mange e labarďi the e smiromoskri obeta.“ Avke
obetinďa e labarďi obeta.
10 Paloda, sar obetinďa, avľa o Samuel. O Saul džalas anglal leste, hoj les
te pozdravinel.
11 „S'oda kerďal?“ phučľa o Samuel.
O Saul odphenďa: „Dikhľom, hoj mire nipi mandar džan het a tu na
avľal pre oda časos, sar mange phenďal. Sar dikhľom, hoj pes o Filišťinci
imar zdžan andro Michmas pro mariben,
12 phenďom mange: ‚O Filišťinci šaj aven akana pre mande andro Gilgal
a me man mek na mangľom ko RAJ, hoj te avel amenca‘, vašoda man
odvažinďom me korkoro te obetinel e labarďi obeta.“

13 „Oda, so kerďal, na sas goďaver,“ phenďa leske o Samuel. „Na doľikerďal o prikazis, so tut diňa o RAJ, tiro Del. Te les šunďalas, o RAJ
tuke the tira famelijake diňahas o kraľišagos upral o Izrael pro furt.
14 Ale akana imar tiro kraľišagos na obačhela. O RAJ peske imar arakhľa
muršes pal peskro jilo, savo ľidžala leskre manušen, bo na kerďal avke,
sar tuke phenďa.“
15 Avke o Samuel geľa andral o Gilgal andre benjamiňiko phuv Gibea.
O Saul zgenďa le muršen, save ačhile leha a sas lendar vaj šov šel (600)
murša.

O Izraeliti bijal o zbraňe

16 O Saul, leskro čhavo o Jonatan the leskre murša, save sas lenca, peske
kerde taboris andre Geba, medik o Filišťinci sas andro Michmas.
17 Andral o filišťiňiko taboris gele trin partiji murša, hoj te občoraren o
gava. Jekh partija džalas ke Ofra andre phuv Šual,
18 dujto džalas ko Bet-Choron a trito upre pro brehos, khatar dičhol e
Cebojimiko dolina the e pušťa.
19 Andre ola dživesa o Filišťinci na mukle ňisave kovačis te kerel peskri
buči andro Izrael. Bo peske phende: „Našťi domukas, hoj peske o Hebreja
te keren šabľi the kopiji.“
20 Vašoda savore Izraeliti džanas ko Filišťinci peske te ostrarel o pluhos,
e motika, o tover abo o kosakos.
21 Sar kamenas te ostrarel o pluhos the e motika, počinenas vaš oda
duvar ajci rupune sar vaš o tover the vaš o špicos pre paca, savaha traden
le gurumňen.
22 Avke andre oda džives, sar sas o mariben, na sas šabľa aňi kopija
ňikas le muršendar, save sas le Sauloha the le Jonatanoha. Ča le Saul the
le Jonatan sas.
23 O Filišťinci bičhade jekh partija muršen, hoj te stražinen o verchengro
drom andro Michmas.

14

O Jonatan džal pro mariben pro Filišťinci

1 Andre jekh džives phenďa o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, peskre
zbrojnošiske: „Av džas prekal o filišťiňiko taboris, so hin pre aver sera.“
Ale peskre dadeske oda na phenďa.
2 O Saul pes ľikerelas paš o foros Gibea tel o granatoskro stromos andro
Migron. Paš leste sas vaj šov šel (600) murša.
3 Akor o rašaj Achijah hordinelas o efodos. Ov sas o čhavo le
Achituboskro, savo sas o phral le Ichabodoskro, savo sas o čhavo le
Pinchasoskro, saveske sas dad o Eli, o rašaj le RAJESKRO andro Šilo. O
nipi na džanenas pal oda, hoj o Jonatan geľa het.
4 Prekal o verchengro drom, pal savo kamelas o Jonatan te predžal ko
filišťiňiko taboris, sas duj bare skali, jekhake sas Bocec a dujtonake Sene.
5 E skala pro severos ačhelas sar o slupos anglo Michmas a e dujto skala
ačhelas pro juhos angle Geba.
6 O Jonatan phenďa peskre zbrojnošiske: „Av predžas o taboris ole
naobrezimen Filišťincengro. Ko džanel, či amenge o RAJ na pomožinela.
Bo les našťi zaačhavel ňič, hoj amen te zachraňinel, či sam but abo frima.“
7 „Ker savoro avke, sar kames,“ odphenďa leske o zbrojnošis. „Ča dža.
Me som tuha andre savoreste.“

8 O Jonatan phenďa: „Av, kampel pes amenge te dochudel ke ola murša
a te sikavel pes lenge.
9 Te amenge phenena: ‚Ačhen, medik na džaha ke tumende,‘ ačhaha pre
oda than a na džaha upre paš lende.
10 Ale te phenena: ‚Aven upre paš amende,‘ akor džaha, bo ada amenge
sikavela, hoj o RAJ amenge len diňa andro vasta.“
11 Avke pes sodujdžene sikade le Filišťincenge a on lenge phende:
„Dikhen, o Hebreja aven avri andral o cheva, kaj pes garude!“
12 Androda o Filišťinci vičinenas pro Jonatan the pro zbrojnošis: „Aven
upre paš amende, vareso tumenge sikavaha.“
O Jonatan phenďa peskre zbrojnošiske: „Av pal ma, bo o RAJ len diňa
andro vasta le Izraelitenge.“
13 O Jonatan pes cirdelas le vastenca the le pindrenca upre pre skala a
leskro zbrojnošis džalas pal leste. Sar o Jonatan len marelas, o Filišťinci
perenas tele anglal leste a pal leste leskro zbrojnošis len murdarelas.
14 Oda sas ešebno mariben le Jonatanoskro the leskre zbrojnošiskro.
Medik pregele tranda (30) metri, murdarde biš (20) muršen.

O Saul zviťazinel upral o Filišťinci

15 Andro taboris, pre maľa the všadzik maškar o manuša avľa bari dar.
Predaranďile the o slugaďa the ola, so gele te občorarel o gava, a the e
phuv razisaľiľa. Kada savoro kerďa o Del.
16 Le Sauloskre murša, save stražinenas andre benjamiňiko phuv Gibea,
dikhle, sar o Filišťinci denašen upre tele sar bi e goďi.
17 Akor o Saul phenďa olenge, ko sas leha: „Zgenen savore muršen a
dikhen, ko amarendar geľa het.“ Sar ada kerde, dikhle, hoj o Jonatan the
leskro zbrojnošis ode nane.
18 O Saul phenďa le Achijoske: „An kade e archa le Devleskra zmluvakri.“
Bo oda časos sas e archa ko Izraeliti.
19 Medik o Saul vakerelas le rašaha, e vika andro taboris sas furt
zoraleder. Vašoda phenďa o Samuel le rašaske: „Muk oda avke!“
20 O Saul the savore nipi, save sas leha, pes zgele jekhetane a gele ode,
kaj sas o mariben. Paľis dikhle, hoj o Filišťinci andre bari dar ačhile sar bi
e goďi a maškar peste pes murdarenas avri.
21 O Hebreja, save sas dži akor le Filišťincenca, gele lenca andro taboris
a pregele pale ko Izraeliti, save sas le Sauloha the le Jonatanoha.
22 Sar pes savore Izraeliti, save sas garude andro Efrajimika brehi,
dodžanle, hoj o Filišťinci denašle het, gele the on pro mariben.
23 Oda džives o RAJ zachraňinďa le Izraeliten a o mariben sas dži paš o
Bet-Aven.

O Jonatan chal o medos

24 Kajte o Izraeliti andre oda džives imar na birinenas, o Saul pre lende
thoďa kajsi vera: „Prekošlo ela sako, ko chala vareso dži rači sigeder, sar
man pomsťinava mire ňeprijaťeľenge!“ Avke ňiko pes le chabenestar aňi
na chudňa.
25 Savore murša gele andro veš a ode všadzik sas o medos.
26 Sar ode gele, zbačinde, hoj ode hin pherdo medos, ale ňiko lendar
na koštoľinďa oda medos, bo o nipi pes daranas te prephagel le Sauloskri
vera.
27 Ale o Jonatan pal oda na džanelas, hoj leskro dad thoďa vera pro
murša. Iľa e paca, so leste sas andro vast, a lakre agoreha ispidňa andro
medos a koštoľinďa les. Takoj leske švicisaľile o jakha.

28 Jekh le muršendar leske phenďa: „Tiro dad phenďa le muršenge,
hoj prekošlo ela oda, ko adadžives vareso chala. Vašoda hine o murša
unavimen.“
29 O Jonatan phenďa: „Miro dad thoďa pre amare manuša baro pharipen.
Dikhen, sar akana mange hin feder, soča koštoľinďom sikra ole medostar.
30 Ča te o murša šaj chalehas adadžives olestar, so peske zaile
le ňeprijaťeľendar, či na uľahas o viťazstvo upral o Filišťinci meksa
bareder?“
31 Oda džives murdarenas o Izraeliti le Filišťincen le Michmasostar dži
ko Ajalon a o manuša meksa buter na birinenas.
32 Andre odi bari bokh o murša chučile pro stadi, pro bakre, pro guruva
the pro terne gurumňa, rozčhingerenas len pre phuv a chanas o mas the
le rateha.
33 Vareko le Sauloske phenďa: „Dikh, o murša keren binos anglo RAJ, bo
chan o mas le rateha.“
„San napačivale le RAJESKE!“ phenďa o Saul. „Kotuľinen ke ma takoj
jekh baro bar.“
34 Paľis mek phenďa: „Rozdžan tumen maškar o manuša a phenen lenge,
hoj sako te anel ke ma peskra gurumňa abo peskre bakres. Pre kada bar
len murdarena a chana, hoj te na keren binos anglo RAJ oleha, hoj chan o
mas le rateha.“
Odi rat savore manuša ande peskre gurumňen a ode len murdarde.
35 Paľis o Saul ačhaďa le RAJESKE oltaris. Sas oda ešebno oltaris, savo
leske kerďa.
36 O Saul phenďa le muršenge: „Aven džas rači pro Filišťinci a na
mukaha ňikas lendar te dživel dži tosara.“
On leske odphende: „Ker avke, sar nekfeder džanes.“
Ale o rašaj Achijah phenďa: „Aven džas ešeb te phučel le Devlestar.“
37 Avke o Saul phučelas le Devlestar: „Šaj džav pro Filišťinci? Deha len
andro vasta le Izraeloske?“ Ale o Del leske oda džives na odphenďa.
38 Akor o Saul vičinďa le vodcen the peskre muršen a phenďa lenge:
„Savo binos sas adadžives kerdo, hoj amenge o Del na odphenel?
39 Avke sar dživel o RAJ, o zachrancas le Izraeloskro, kajte oda hin miro
čhavo o Jonatan, mušinela te merel.“ Ale ňiko leske pre ada na phenďa
ňič.
40 O Saul phenďa cale Izraeloske: „Ačhaven tumen pre jekh sera a me
the miro čhavo o Jonatan ačhaha pre dujto sera.“
„Ker avke, sar nekfeder džanes,“ odphende o manuša le Sauloske.
41 Akor pes o Saul modľinelas ko RAJ: „Ó, Devla le Izraeloskro, soske
adadžives na odphenďal tire služobňikoske? Te hin o binos andre mande
abo andre miro čhavo Jonatan, de amenge oda te džanel pro Urim, ale te
kerde binos o murša le Izraeloskre, de amenge te džanel pro Tumim.“ O
losos sikaďa pro Jonatan the pro Saul, hoj on kerde binos a na o manuša.
42 O Saul phenďa: „Čhiven o losos maškar mande the miro čhavo
Jonatan.“ A o losos sikaďa pro Jonatan.
43 Akor phučľa o Saul le Jonatanostar: „Phen mange, so kerďal?“
Pre oda leske o Jonatan odphenďa: „Ča la pacakre agoreha, so chudavas
andro vast, koštoľinďom sikra medos. Som pripravimen te merel.“
44 „O Del man zorales mi marel, te tu vaš oda na mereha!“ phenďa o
Saul.
45 Ale o manuša phučle le Saulostar: „Či mušinel te merel o Jonatan, savo
anďa baro viťazstvo andro Izrael? Kada pes te na ačhel! Avke sar dživel

o RAJ, na perela aňi bal pal leskro šero pre phuv! Se kada, so adadžives
kerďa, kerďa le Devleha!“ O manuša kaleha zachraňinde le Jonatan, hoj
na mušinďa te merel.
46 Paľis o Saul preačhiľa te džal pal o Filišťinci a on gele pale andre peskri
phuv.

O viťazstva le Sauloskre

47 Sar o Saul preiľa o kraľišagos upral o Izrael, džalas pro mariben pre
savore peskre ňeprijaťeľa: pro Moabčana, pro Amončana, pro Edomčana,
pro Filišťinci a the pro kraľa andral e Coba. Všadzik, kaj o Saul džalas,
zviťazinelas.
48 Marelas pes igen zorales. Zviťazinďa upral o Amaleka a zachraňinďa
le Izrael lengre ňeprijaťeľendar.

E famelija le Sauloskri

49 Le Sauloskre čhave sas o Jonatan, o Jišvi the o Malki-Šua. Leskri
phureder čhaj pes vičinelas Merab a e terneder Mikal.
50 Le Sauloskri romňi sas e Achinoama, e čhaj le Achimaacoskri. O
veľiťeľis le slugaďengro sas o Abner, o čhavo le Neroskro, le Sauloskre
bačiskro.
51 Le Sauloskro dad o Kiš the le Abneroskro dad o Ner sas čhave le
Abijeloskre.
52 Medik dživelas o Saul, sas igen zorale maribena le Filišťincenca. Sar
o Saul dikhelas varesave zorale muršes, savo pes na daralas, prilelas les
paš peskre slugaďa.

15

O mariben le Amalekenca

1 Andre jekh džives phenďa o Samuel le Sauloske: „Me somas oda, kas
o RAJ bičhaďa, hoj tut te pomazinav kraľiske upral leskre manuša upral o
Izrael. Avke akana šun, so tuke phenel o RAJ:
2 ‚Marava le Amaleken vaš oda, so kerde le Izraelitenca, hoj gele pre
lende pro mariben, sar džanas avri andral o Egipt.
3 Vašoda akana dža pro Amaleka a zňičin len savoreha, so len hin. Ma
muk ňikas ode te dživel, ale murdar savoren: le muršen le džuvľijen, le
čhavoren the olen, so pijen o koľin, the le gurumňen, le bakren, le ťaven
the le somaren!‘ “
4 Avke o Saul zvičinďa peskre muršen andro Telaim a zgenďa len. Sas
jekhetane 200 000 slugaďa andral o Izrael the 10 000 murša andral e judsko
phuv.
5 O Saul džalas peskre muršenca ko foros le Amalekengro. Garude pes
andre dolina a užarenas.
6 Le Kenitenge phenďa: „Aven avri a odďelinen tumen le Amalekendar,
hoj tumen te na murdarav jekhetane lenca. Bo tumen presikaďan o
lačhipen savore Izraelitenge, sar džanas avri andral o Egipt.“ Avke o Keniti
lendar odgele.
7 O Saul geľa pro mariben pro Amaleka a marelas pes lenca le Chavilostar
dži paš o Šur, so hin pro vichodos le Egiptostar.
8 Murdarďa savore Amaleken, ale lengre kraľis le Agag mukľa te dživel.
9 O Saul the leskre murša na murdarde le Agag aňi le nekfeder džviren
le bakrendar, gurumňendar the kozendar. Na kamenas len te zňičinel, ča
olen, save sas nalače the nasvale.
10 O RAJ phenďa le Samueloske:

11 „Bajinav, hoj ačhaďom le Saul kraľiske, bo pes mandar visarďa a
na šunďa mire prikazaňja.“ O Samuel igen choľisaľiľa a caľi rat zorales
vičinelas ko RAJ.
12 Paľis sig tosara ušťiľa a geľa pal o Saul, ale došunďa pes, hoj o Saul
geľa andro Karmel, hoj peske ode te ačhavel bar pro leperiben, a paľis pes
visarďa a geľa tele andro Gilgal.
13 Sar o Samuel avľa paš o Saul, ov les pozdravinďa: „O RAJ tut mi
požehňinel! Kerďom oda, so mange o RAJ phenďa.“
14 „A so ola bakre the gurumňa, saven šunav avke te murčinel?“ phučľa
lestar o Samuel.
15 O Saul odphenďa: „O slugaďa len ande khatar o Amaleka a na
murdarde len, ale mukle oda nekfeder le bakrendar the le gurumňendar,
hoj oda te obetinen le RAJESKE, tire Devleske. Ale savoro aver murdarďam
avri.“
16 „Čhit!“ phenďa leske o Samuel. „Šun, so mange adi rat o RAJ phenďa.“
„Vaker,“ odphenďa o Saul.
17 „Kajte andre tire jakha salas cikno,“ phenďa leske o Samuel, „salas
ačhado sar nekbareder maškar o Izraeliti a o Raj tut pomazinďa kraľiske
upral o Izrael.
18 Paľis tut o RAJ bičhaďa a phenďa: ‚Dža ko binošna Amaleka a mar tut
lenca, medik savoren na murdareha avri.‘
19 Soske na šunďal le RAJES, ale chučiľal pre korisť a kerďal oda, so nane
le RAJESKE pre dzeka?“
20 No o Saul leske odphenďa: „Ale me le RAJES šunďom! Geľom ode, kaj
man bičhaďa, anďom le kraľis Agag a murdarďom savore Amaleken.
21 No mire murša ola nekfeder džviri na murdarde, ale ile len andro
Gilgal, hoj len te obetinen le RAJESKE, tire Devleske.“
22 Ale o Samuel phenďa:

„Či le RAJESKE hin buter pre dzeka
o labarde abo aver obeti
sar oda, hoj les te šunas?
Te šunel le Devles hin feder sar leske te obetinel;
a te del les pačiv hin feder sar te anel o žiros le bakrengro.
23 Bo e vzbura hin ajso binos sar o vražišagos
a te kerel pal peskro hin ajso binos sar te lašarel le modlen.
Tu tutar odčhiďal o lav le RAJESKRO,
vašoda the ov tut odčhiďa, hoj imar te na aves kraľis.“

24 O Saul phenďa le Samueloske: „He, kerďom binos. Na doľikerďom o
prikazaňje le RAJESKRO aňi tiro. Kerďom oda, so kamenas mire murša,
bo daravas lendar.
25 Mangav tut, odmuk mange miro binos a av manca pale, kamav te
lašarel le RAJES.“
26 „Na džava tuha pale,“ odphenďa leske o Samuel, „bo na šunďal o
prikazaňje le RAJESKRO. O RAJ tutar odľiľa o kraľišagos upral o Izrael.“
27 Sar pes o Samuel visarďa, hoj te džal het, o Saul leske zachudňa o agor
le plašťoskro a odčhinďiľa leske.
28 O Samuel phenďa le Sauloske: „Kavke tutar adadžives o RAJ odčhinďa
o kraľišagos upral o Izrael a diňa les varekaske, ko hin feder sar tu.
29 Ov, savo hin e Slava le Izraeloskri, ačhel pre peskro lav a na čerinel
oda, so phenďa. Ov nane sar manuš, savo lel pale peskro lav.“

30 „Kerďom binos,“ phenďa o Saul. „Ale mangav tut! Presikav mange e
pačiv anglo phuredera the anglo Izraeliti. Av manca pale, hoj te džav te
lašarel le RAJES, tire Devles.“
31 Avke o Samuel geľa pale le Sauloha a o Saul lašarelas le RAJES.
32 Paľis o Samuel phenďa: „Anen mange le Amalekengre kraľis le Agag.“
O Agag ke leste avelas bi e dar, bo peske gondoľinelas: „O meriben man
imar obgeľa.“
33 Ale o Samuel phenďa: „Sar tu tira šabľaha lehas le džuvľendar lengre
čhaven, avke the tiri daj ela bi o čhave maškar o džuvľija!“
Avke o Samuel rozčhingerďa le Agag anglo RAJ andro Gilgal.
34 Paľis o Samuel geľa andre Rama a o Saul geľa khere andre Gibea.
35 O Samuel imar na dikhľa le Saul dži andre peskro meriben a sas leske
pharo pal leste. O RAJ igen bajinelas, hoj ačhaďa le Saul kraľiske upral o
Izrael.

16

O David pomazimen kraľiske

1 O RAJ phenďa le Samueloske: „Mek dži kana aveha smutno pal o
Saul? Me lestar iľom o kraľišagos upral o Izrael. Akana tuke pherdžar o
rohos le olejoha a dža ko Izaj, savo bešel andro Betlehem, bo jekhe leskre
čhavendar mange kidňom avri kraľiske.“
2 O Samuel phučľa: „Sar ode šaj džav? Te pes pal oda došunela o Saul,
murdarela man.“
O RAJ leske phenďa: „Le tuha terňa gurumňa a pheneha: ‚Avľom te
obetinel le Rajeske.‘
3 Vičineha the le Izaj paš e obeta. Me tuke dava te džanel, so te keres.
Pomazineha mange kraľiske oles, kas tuke phenava.“
4 O Samuel kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Sar avľa andro
Betlehem, o phuredera ole foroskre predaranďile a gele lestar te phučel:
„Aves andro smirom?“
5 „He, andro smirom,“ odphenďa o Samuel. „Avľom te obetinel le
RAJESKE. Akana tumen obžužaren a aven manca paš e smiromoskri
obeta.“ Paľis obžužarďa le Izaj the leskre čhaven a vičinďa len paš e
smiromoskri obeta.
6 Sar ode avle a o Samuel dikhľa le Eliab, phenďa peske: „Kada, so kade
ačhel, hin oda pomazimen le RAJESKRO.“
7 Ale o RAJ leske phenďa: „Ma dikh pre oda, sar dičhol avral a savo hino
učo, bo me mange kales na kidňom avri. Me na dikhav avke sar o manuš,
bo o manuš dikhel ča oda, so hin anglo jakha, ale me dikhav andro jilo.“
8 Paľis o Izaj vičinďa le Abinadab a anďa les ko Samuel, ale o Samuel
phenďa: „Aňi les peske o RAJ na kidňa avri.“
9 O Izaj anďa angle leste le Šamah, ale ov phenďa: „Aňi les peske o RAJ
na kidňa avri.“
10 Avke o Izaj anďa angle leste peskre efta čhaven, ale ov phenďa: „Aňi
jekhes lendar peske o RAJ na kidňa avri.“
11 Paľis lestar o Samuel phučľa: „Imar tut nane buter čhave?“
„Hin man mek jekh čhavo,“ odphenďa o Izaj. „Hino le bakrenca pre
maľa.“
„Bičhav vaš leske,“ phenďa leske o Samuel. „Mi avel kade, bo na bešaha
pašal o skamind, medik ov na avela.“

12 Avke bičhaďa vaš leske a anďa les. Ov sas lolečhamengro, sas les
šukar jakha the šukar postava. Akor o RAJ phenďa: „Ušťi a pomazin les
kraľiske, bo oda hin ov.“
13 Avke o Samuel iľa o rohos le olejoha a pomazinďa les anglal savore
leskre phrala a o Duchos le RAJESKRO avľa pro David a ačhiľa pre leste ole
dživesestar. Paľis o Samuel ušťiľa a odgeľa andre Rama.

O David služinel le Sauloske

14 O Duchos le RAJESKRO odgeľa le Saulostar a chudňa les te trapinel o
nalačho duchos bičhado le RAJESTAR.
15 Akor leske phende o služobňika: „Dičhol, hoj tut trapinel o nalačho
duchos bičhado le Devlestar.
16 No akana phen tire služobňikenge, hoj te arakhen varekas, ko džanel
te bašavel pre citara. Sar pre tu avela o nalačho duchos le Devlestar, ov
tuke bašavela a ela tuke feder.“
17 O Saul phenďa le služobňikenge: „Arakhen mange manušes, savo
džanel šukares te bašavel, a anen les ke mande.“
18 Akor jekh lendar phenďa: „Dikhľom le Izajoskre čhas, savo džanel te
bašavel. Hino odvažno andro mariben, šukar, džanel te vakerel a o RAJ
hino leha.“
19 Avke o Saul bičhaďa ko Izaj le sluhen, hoj leske te phenen: „Bičhav ke
mande tire čhas le David, savo hino paš o bakre.“
20 O Izaj iľa le somaris, thoďa pre leste jekh gono mol, o maro the kozica
a bičhaďa ko Saul peskre čhaha le Davidoha.
21 Avke o David avľa ko Saul a chudňa leske te služinel. O Saul peske les
zakamľa a ačhaďa les peskre zbrojnošiske.
22 O Saul paľis diňa te phenel le Izajoske: „Mi ačhel o David ke mande,
bo mange hino pre dzeka.“
23 Kana ča avelas o nalačho duchos le Devlestar pro Saul, lelas o David
e harfa. Sar bašavelas, le Sauloske sas feder, bo o nalačho duchos lestar
oddžalas.

17

O David the o Golijaš

1 O Filišťinci pes zgele pro mariben paš o Socho andre Judsko. Kerde
peske taboris andro Efes-Damim maškar o Socho the Azeka.
2 The o Saul pes zgeľa le Izraelitenca, kerde peske taboris andre dolina
Ela a rozačhade pes pro mariben pro Filišťinci.
3 O Filišťinci pes rozačhade pre jekh brehos a o Izraeliti pre dujto;
maškar lende sas dolina.
4 Jekh murš, o Golijaš andral o foros Gat, avľa avri andral o filišťiňiko
taboris. Ov sas vaj trin metri učo,
5 pro šero les sas brondzuňi prilba a sas pre leste urdo šupinato pancjeris
le brondzostar, so važinelas penda the efta (57) kili.
6 Pro pindre les sas brondzune chraňiča a pro vali e brondzuňi kopija.
7 O kašt leskra kopijakro sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo
pes keren o pochtana, a o trastuno špicos pre leskri kopija sas pharo vaj
efta kili. Angle leste džalas o sluhas leskre šťitoha.
8 O Golijaš pes ačhaďa a viskinelas pro izraelika slugaďa: „Soske avľan
a rozačhaďan tumen pro mariben? Me som Filišťincos a tumen san le
Sauloskre sluhi. Kiden tumenge avri muršes a mi avel tele, hoj pes manca
te marel.

9 Te andro mariben zviťazinela a murdarela man, avaha tumare sluhi.
Ale te me zviťazinava a murdarava les, tumen avena amare otroka a
služinena amenge!“
10 A mek phenďa: „Adadžives anďom pre ladž e armada le Izraeloskri.
Bičhaven mange varekas pro mariben!“
11 Sar o Saul the savore Izraeliti šunde, so phenďa o Golijaš, predaranďile
a izdranas daratar.
12 O David sas o čhavo le Efraťanoskro le Izajoskro andral o judsko
Betlehem, saves sas ochto čhave. Andre oda časos, sar o Saul kraľinelas,
sas o Izaj imar phuro a našťi džalas le muršenca andro mariben.
13 Ale leskre trin nekphureder čhave gele le Sauloha. Ešebno pes
vičinelas Eliab, dujto Abinadab a trito Šamah.
14 O David sas nekterneder čhavo. Avke ola trin nekphureder gele le
Sauloha,
15 ale o David phirelas ko Saul a avelas pale khere, hoj te pašinel le
dadeskre bakren andro Betlehem.
16 O Golijaš pes ačhavelas anglo Izraeliti a lašarelas pes upral lende sako
tosara the rači. Kavke kerelas saranda (40) džives.
17 Jekhvar o Izaj phenďa peskre čhaske le Davidoske: „Le tuha deš kili
peko zrnos the kala deš mare a ľidža oda tire phralenge andro taboris.
18 Kala deš cirala ľidža le veľiťeľiske upral o ezeros (1 000) slugaďa. Dža,
dikh, sar hin tire phralenge, a pheneha mange oda.
19 Bo gele le Sauloha the savore Izraelitenca pro mariben pro Filišťinci
andre dolina Ela.“
20 O David sig tosara ušťiľa a le bakren diňa jekhe pasťjeriske. Paľis pes
pripravinďa a geľa, avke sar leske phenďa o Izaj, leskro dad. Andro taboris
avľa ipen akor, sar pes o Izraeliti rozačhade pro mariben a sar viskinenas
zorales.
21 O Izraeliti the o Filišťinci pes rozačhade pro mariben jekh pre aver.
22 O David diňa o chaben le stražňikoske upral o veci a denašelas ko
Izraeliti. Sar ode avľa, phučelas le phralendar, sar lenge džal.
23 Medik lenca vakerelas, avľa avri le Filišťincendar o Golijaš, lengro
angluno slugaďis andral o Gat, a pale pre lende viskinelas avke sar angloda.
O David oda šunďa.
24 Sar savore Izraeliti dikhle ole muršes, chudle lestar te denašel, bo igen
daranas.
25 Varesavo Izraelitas phenďa: „Dikhľan ole muršes, savo avľa avri?
Kerel oda vašoda, hoj te anel pre ladž le Izraeliten. O kraľis dela baro daros
oles, ko les murdarela. Dela leske peskra čha romňake a leskri famelija na
mušinela imar te počinel o daňe.“
26 O David phučľa le muršendar, save paš leste ačhenas: „So chudela
oda, ko murdarela ole Filišťincos a odlela e ladž pal o Izrael? So peske
gondoľinel kada naobrezimen Filišťincos pal peste, hoj šaj asal avri le
džide Devleskre slugaďen?“
27 A o manuša leske phende mek jekhvar, so chudela oda, ko murdarela
le Golijaš.
28 Sar šunďa le Davidoskro nekphureder phral o Eliab oda, so vakerel o
David le muršenca, choľisaľiľa pre leste a phenďa: „Soske kade avľal? Paš
kaste mukľal oda cikno stadocis pre pušťa? Me prindžarav tiro baripen
the tiro nalačho jilo! Avľal kade ča vašoda, hoj te dikhes o mariben!“
29 „So kerďom?“ phučľa lestar o David. „Se me ča phučľom.“

30 Paľis pes visarďa ke aver murš a the lestar oda phučľa. A o manuša
leske odphenenas avke sar angloda.
31 O murša šunde, so o David vakerelas, a gele oda te phenel le Sauloske.
Avke o Saul bičhaďa pal leste.
32 O David phenďa le Sauloske: „Rajeja miro, te na daral pes ňiko kale
Filišťincostar. Tiro služobňikos džala a marela pes leha.“
33 „Na,“ odphenďa o Saul, „našťi tut leha mares, se tu sal mek ternoro a
ov pes marel imar ciknovarbastar.“
34 Ale o David phenďa le Sauloske: „Tiro služobňikos pes starinelas pal
o bakrore peskre dadeskre. Te varekana avelas o ľevos abo medvedzis a
ľidžalas avri andral o stados le bakrores,
35 me džavas pal leste, maravas les a cirdavas leske avri le bakrores
andral o piskos. Sar pes visarelas pale pre ma, chudavas les la meňatar a
maravas les dži akor, medik les na murdaravas.
36 Tiro služobňikos murdarďa imar ľevos the medvedzis a kada nao-
brezimen Filišťincos doperela tiš avke, bo asalas avri le džide Devleskre
slugaďen.“
37 O David mek phenďa: „O RAJ, savo man cirdňa avri andral o pazura
le ľevoskre the medvedziskre, man cirdela avri the andral o vasta kale
Filišťincoskre.“
„No mištes,“ phenďa o Saul le Davidoske. „Dža a o RAJ ela tuha!“
38 O Saul urďa upre le David andre peskre maribnaskre gada. Pro šero
leske thoďa e brondzuňi prilba a urďa leske o pancjeris.
39 O David peske priphandľa e šabľa pašal o gada a kamelas andre oda te
phirel, ale phares leske oda sas. Vašoda phenďa le Sauloske: „Na birinav
andre oda te phirel, bo na som pre oda sikado.“ A čhiďa pal peste oda tele.
40 Iľa peske e paca, kidňa peske avri pandž hladka barora andral e jarka
a thoďa peske len andre peskri pasťjeriko kapsica. A le prakoha*, so les
sas andro vast, džalas ke oda Filišťincos.
41 O Golijaš the leskro sluhas, savo leske ľidžalas o šťitos, džanas ko
David.
42 Sar dikhľa pro David, asalas les avri, bo sas mek ternoro,
lolečhamengro čhavo, savo dičholas mištes avri.
43 O Golijaš phenďa le Davidoske: „So me som rikono, hoj aves pre ma
le pacenca?“ A chudňa les te košel peskre devlenca.
44 Paľis leske mek phenďa: „Av kade paš ma, hoj te dav tiro ťelos te chal
le čiriklenge the le dzive džvirenge.“
45 O David leske odphenďa: „Tu aves pre ma la šabľaha, kopijaha the
le ošťepoha, ale me pre tu džav andro nav le Nekzoraledere RAJESKRO,
andro nav le Devleskro le Izraeloskre slugaďengro, savestar asahas.
46 Adadžives tut dela o RAJ andre mire vasta, murdarava tut a odčhinava
tuke o šero. Dava te chal le čiriklenge the le dzive džvirenge o ťela le
filišťiňike slugaďengre. Avke cali phuv sprindžarela, hoj le Izraeliten hin
Del.
47 Savore, save hine kade zgele, pes dodžanena, hoj le RAJESKE na
kampel ko viťazstvo šabľa aňi kopija, bo kada mariben hin le RAJESKRO,
savo tumen dela andre amare vasta.“
48 Sar pes dochudňa o Golijaš pašes ko David, o David takoj denašľa pre
leste pro mariben.

---

* **17:40** E šňura la cipatar, prekal savi pes čhivelas o bara.

49 Akor o David thoďa andre peskri kapsica o vast, iľa odarik jekh bar a
le prakoha mukľa andre leste. O bar leske pregeľa dži andro čekat a ov
peľa le mujeha pre phuv.
50 Kavke o David le prakoha the le bareha thoďa tele a murdarďa le
Golijaš bijal e šabľa.
51 Paľis o David denašľa ko Golijaš a ačhiľa upral leste. Cirdňa leske avri
e šabľa andral o sirimos, murdarďa les a odčhinďa leske o šero.
Sar o Filišťinci dikhle, hoj lengro nekzoraleder murš muľa, chudle te
denašel het.
52 O Izraeliti the o Judejci jekhetane denašenas bara vikaha pal o
Filišťinci dži paš o Gat the dži paš o brani paš o Ekron. O Filišťinci, saven
murdarde, pašľonas pro drom, sar pes džal andro Šaarajim dži paš o Gat
the paš o Ekron.
53 Sar o Izraeliti preačhile te denašel pal o Filišťinci, gele andre lengro
taboris a ile peske odarik savoro, so mukle.
54 O David iľa le Golijašiskro šero a ľigenďa les andro Jeruzalem. Leskri
vizbroj peske thoďa andro stanos.
55 Sar o Saul dikhľa le David te džal avri pro mariben pro Golijaš, phučľa
le Abnerostar, savo sas o veľiťeľis upral o slugaďa: „Abner, ko hin o dad
kale terne čhaskro?“
O Abner leske odphenďa: „Avke sar džives, kraľina, me čačes na
džanav.“
56 O Saul phenďa: „Dodžan tut, ko hin leskro dad.“
57 Sar o David avelas pale pal oda, sar murdarďa le Golijaš, iľa les o Abner
anglo Saul le Golijašiskre šereha, savo o David ľikerelas andro vast.
58 O Saul lestar phučľa: „Terno muršeja, kaskro sal?“
„Me som o čhavo tire služobňikoskro le Izajoskro andral o Betlehem,“
odphenďa o David.

18

O Jonatan peske zakamel le David

1 Paloda, sar o David dovakerďa le Sauloha, o Jonatan ačhiľa sar jekh
duša le Davidoha a kamelas le David sar pes korkores.
2 Andre oda džives o Saul iľa le David ke peste a na domukľa leske, hoj
te džal pale ko dad.
3 O Jonatan phandľa le Davidoha zmluva, bo kamelas les sar pes korkores.
4 Paľis leske o Jonatan diňa pal peste o plašťos, peskre maribnaskre gada,
e šabľa, o lukos the o sirimos.
5 Le Davidoske avelas savoro avri všadzik, kaj les o Saul bičhavelas pro
mariben. Vašoda les o Saul ačhaďa upral peskre slugaďa. Sas oda pre
dzeka savore manušenge the le Sauloskre služobňikenge.

O Saul kamel te murdarel le David

6 Sar o David murdarďa le Golijaš a avelas pale, avle avri o džuvľija
andral savore izraelika fori bare giľavipnaha a khelenas anglo kraľis Saul
le bubnenca the le bašavibnaha pre citara the pre harfa.
7 O džuvľija paš o kheľiben giľavenas:
„O Saul murdarďa ezeren,
ale o David deš ezeren!“
8 Kada le Saul igen choľarďa, bo oda giľavipen leske na sas pre dzeka.
Phenďa peske: „Pal o David phenen, hoj murdarďa deš ezeren (10 000) a
pal ma, hoj ča ezeren (1 000). Imar ča o kraľišagos leske chibaľinel!“

9 Ole dživesestar o Saul pro David dikhelas bange jakhenca.
10 Pre aver džives avľa pro Saul o nalačho duchos le Devlestar avke, hoj
ačhiľa igen choľamen andro kher. O David bašavelas pre citara avke sar
furt a o Saul ľikerelas andro vast e kopija.
11 O Saul peske phenďa: „La kopijaha premarava le David dži ke fala.“
Čhiďa la kopijaha, ale o David odchučiľa pre sera. Oda pes ačhiľa duvar.
12 O Saul chudňa te daral le Davidostar, bo o RAJ sas le Davidoha, ale le
Saulostar odgeľa.
13 Vašoda o Saul le David bičhaďa het pestar. Ačhaďa les sar veľiťeľis
upral o ezeros (1 000) slugaďa, saven o David ľidžalas andro maribena.
14 Le Davidoske avelas avri savoro, so kerelas, bo o RAJ sas leha.
15 Sar o Saul dikhľa, sar leske savoro avel avri, daralas lestar meksa buter.
16 Savore Izraeliti the Judejci peske zakamle le David, bo sas lengro
vodcas, savo len ľidžalas andro maribena.

O David ačhel le Sauloskre džamutreske

17 O Saul phenďa le Davidoske: „Dikh, kade hiňi miri nekphureder
čhaj e Merab. Dava tuke la romňake, ča služin mange bi e dar a ľidža
le RAJESKRE maribena.“ Bo o Saul peske phenďa: „Te na merel mire
vastestar, ale le filišťiňike vastestar.“
18 Ale o David leske odphenďa: „Ko som me a ko hin mire dadeskri
famelija abo fajta andro Izrael, hoj te avav le kraľiskro džamutro?“
19 Ale sar avľa oda časos, hoj o Saul te del peskra čha la Merab le
Davidoske romňake, diňa la le Adrijeloske andral e Mechola.
20 Ale leskri dujto čhaj e Mikal pes zakamľa andro David. Sar oda le
Sauloske phende, sas leske oda pre dzeka.
21 O Saul peske phenďa: „Dava leske la, mi el leske sar pasca, hoj les
o Filišťinci te murdaren.“ Avke o Saul phenďa pale le Davidoske: „Mek
adadžives šaj aves miro džamutro.“
22 Paľis o Saul phenďa peskre služobňikenge, hoj leske te phenen: „O
kraľis peske tut čačes zakamľa a savore leskre služobňikenge sal pre
dzeka. Vašoda ač tut leskro džamutro.“
23 Sar vakerenas le Sauloskre služobňika le Davidoske kala lava, ov
phenďa: „Gondoľinen tumenge, hoj man ča avke šaj ačhav le kraľiskre
džamutreske? Se me som čoro manuš a na som ňič.“
24 Paľis oda o služobňika phende avri le Sauloske.
25 Androda o Saul phenďa: „Džan ko David a phenen leske: ‚O kraľis
na kamel ňisave dari, ale kamel šel (100) anglune cipi le Filišťincengre
muršikane kotorendar, hoj pes aleha te pomsťinel peskre ňeprijaťeľenge.‘
“ O Saul kamľa, hoj o David te merel le filišťiňike vastendar.
26 O služobňika oda gele te phenel le Davidoske. Sar ada šunďa, sas leske
oda pre dzeka te avel le kraľiskro džamutro. Mek sigeder, sar oda časos
pregeľa,
27 o David pes mukľa pro drom peskre muršenca a murdarďa duj šel
(200) Filišťincen. Anďa le kraľiske oda, so lestar kamelas, hoj te ačhel
leskro džamutro. Paľis o Saul diňa peskra čha la Mikal le Davidoske
romňake.
28 Sar o Saul dikhľa a sprindžarďa, hoj o RAJ hino le Davidoha a leskri
čhaj e Mikal les kamel,
29 meksa buter daralas le Davidostar a ačhiľa leskro ňeprijaťeľis pro furt.

30 O filišťiňika veľiťeľa dureder avenas pro maribena pro Izrael, ale sar
pre lende avenas, o David furt zviťazinelas buter sar okla služobňika le
Sauloskre. Aleha peske kerďa o David baro nav.

19

O Saul kamel te murdarel le David

1 O Saul phenďa peskre čhaske le Jonatanoske the savore služobňikenge,
hoj kamel te murdarel le David. Ale o Jonatan peske le David igen zakamľa,
2 vašoda diňa leske te džanel: „Miro dad tut kamel te murdarel, de tuke
tajsa tosara pozoris. Garuv tut.
3 Me džava pre maľa mire dadeha ode, kaj aveha garudo. Vakerava leha
pal tu, a te man vareso dodžanava, phenava tuke.“
4 O Jonatan zaačhelas le David angle peskro dad Saul a phenelas leske:
„Te na kerel o kraľis binos pre peskro služobňikos pro David. Se ov tut na
kerďa ňič nalačho, ale oda, so kerelas, sas prekal tu igen lačho.
5 Kajte džanelas, hoj les oda šaj mol o dživipen, murdarďa le Filišťincos
a avke o RAJ pomožinďa cale Izraeloske andro baro viťazstvo. Se korkoro
oda dikhľal a radisaľohas. Te ov tut na kerďa ňič nalačho, soske akana
kames te kerel binos oleha, hoj les murdareha? Nane tut vaš soske les te
murdarel.“
6 O Saul šunďa le Jonatan a iľa vera: „Avke sar dživel o RAJ, o David na
ela murdardo.“
7 Avke o Jonatan vičinďa le David a phenďa leske savore lava, so
vakerelas le Sauloha. Paľis les anďa anglo Saul a o David leske služinelas
avke sar angloda.
8 Sar sas pale o mariben, o David geľa andro mariben pro Filišťinci a
domarďa savoren avke, hoj denašenas anglal leste.
9 Sar sas o Saul andre peskro kher a andro vast les sas kopija, avľa pre
leste pale o nalačho duchos le RAJESTAR. O David bašavelas pre citara.
10 O Saul les kamľa te pridemel la kopijaha ke fala. Ale ov odchučiľa pre
sera a e kopija pregeľa pašal leste andre fala. Odi rat o David denašľa a
zachraňinďa pes.

O David denašel le Sauloske

11 Paľis o Saul bičhaďa peskre muršen andro kher ko David, hoj les te
stražinen a tosara les te murdaren. E Mikal, le Davidoskri romňi, leske
phenďa: „Te na denašeha mek adi rat, tajsa aveha murdardo.“
12 Avke e Mikal mukľa tele le David prekal e oblaka a ov denašľa a
zachraňinďa pes.
13 E Mikal paľis iľa le kherutne devlores, thoďa les te pašľol pro hadžos,
pro šero leske thoďa o bala la kozatar a učharďa andre la lepedaha.
14 Sar o Saul bičhaďa peskre muršen, hoj te zalen le David, oj phenďa:
„O David hino nasvalo.“
15 Ale o Saul pale bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel le David, a
phenďa lenge: „Anen mange les the le hadžoha, hoj les te murdarav.“
16 Sar o murša avle pale, dikhle pro hadžos ča le kherutne devlores a
pre leskro šero o bala la kozatar.
17 Akor o Saul phenďa la Mikalake: „Soske man klaminďal a mukľal, hoj
miro ňeprijaťeľis te denašel?“
E Mikal leske odphenďa: „O David mange phenďa: ‚Muk man te džal
het, bo te man na mukeha, murdarava tut.‘ “

O David džal ko Samuel

18 Avke o David denašľa a zachraňinďa pes. Geľa ko Samuel andre Rama
a phenďa leske savoro, so leske kerďa o Šaul. Paľis o David the o Samuel
gele te bešel andro Najot.
19 Sar pes o Saul došunďa pal oda, hoj o David hino andro Najot andre
Rama,
20 bičhaďa le muršen, hoj le David te chuden. Ale sar ode dikhle le
Samuel le prorokenca, save prorokinenas, avľa the pre lende o Duchos le
Devleskro a the on prorokinenas.
21 Sar oda phende le Sauloske, bičhaďa avre muršen. No the on chudle
te prorokinel. Avke pes ačhiľa the pro tritovar.
22 Paľis the korkoro o Saul geľa andre Rama. Sar doavľa paš e bari
chaňig, savi hiňi paš o foros Šechu, phučelas, kaj hine o Samuel the o
David. Vareko leske phenďa: „Hine andro Najot andre Rama.“
23 Avke geľa andro Najot andre Rama. Ale the pre leste avľa o Duchos
le Devleskro, chudňa te prorokinel a džalas dureder, medik na dogeľa dži
andro Najot andre Rama.
24 Čhiďa peske tele o gada a the ov prorokinelas anglo Samuel. Calo
džives the caľi rat pašľolas bi o gada. Vašoda pes vakerel: „So, the o Saul
hino maškar o proroka?“

20

O Jonatan pomožinel le Davidoske

1 Paľis o David denašľa andral o Najot andral e Rama. Avľa ko Jonatan
a phenďa leske: „So kerďom? Savo nalačhipen abo binos? So kerďom tire
dadeske, hoj man kamel te murdarel?“
2 O Jonatan leske odphenďa: „Oda pes šoha na ačhela! Tu na mereha!
Miro dad mange phenel savoro, so kerel. Či hin oda baro vaj cikno, na
garuvel oda anglal ma. Soske mange ipen kada garuďahas andre? Oda
pes na ačhela!“
3 Ale o David iľa vera a phenďa: „Tiro dad mištes džanel, hoj arakhľom
milosť andre tire jakha. Vašoda peske phenel, hoj tu olestar na mušines
te džanel, hoj tut te na trapines. Ale avke sar dživel o RAJ a sar tu džives,
me som pašes paš o meriben.“
4 O Jonatan phenďa le Davidoske: „Phen mange, so prekal tu šaj kerav,
a me oda kerava.“
5 O David odphenďa le Jonatanoske: „Tajsa ela inepos le Neve čhoneskro
a mandar pes užarel, hoj bešava le kraľiha pašal o skamind avke sar furt.
Domuk mange te džal het a te garuvel pes pre maľa až dži rači paltajsaskro.
6 Te man tiro dad rodela, phen leske: ‚O David man pomangľa, či šaj
džal sigo khere andro Betlehem, bo pes ode kerela e beršeskri chabeneskri
obeta vaš caľi famelija.‘
7 Te phenela: ‚Mištes,‘ tire služobňikoske pes ňič na ačhela. Ale te igen
choľisaľola, akor šaj džanes, hoj mange kamel te ubľižinel.
8 Mangav tut, presikav mange e pačiv angle vera, so manca phandľal
anglo RAJ. Ale te kerďom vareso nalačho, murdar man tu korkoro. Soske
man te des tire dadeske?“
9 „Kada pes na ačhela!“ odphenďa leske o Jonatan. „Te man dodžanava,
hoj tuke miro dad kamel te ubľižinel, či tuke oda na phenava avri?“
10 O David phučľa le Jonatanostar: „Ko mange dela te džanel, či tuke tiro
dad odphenela choľaha?“

11 O Jonatan leske phenďa: „Av džas pre maľa.“ Avke gele sodujdžene
pre maľa.
12 Paľis o Jonatan mek phenďa le Davidoske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro,
mange hino švedkos, hoj paltajsaskro andre kajso časos, man dophučava
mire dadestar, a te les na ela ňič pre tute, dava tuke oda te džanel.
13 Ale te tuke miro dad kamel te ubľižinel, akor man o RAJ zorales mi
marel, te tuke oda na phenava avri a bičhavava tut het andro smirom. Mi
el tuha o RAJ, avke sar sas mire dadeha.
14 Ale medik dživav, presikav mange e pačiv le RAJESKRI, hoj te na merav.
15 Ma preač te presikavel e pačiv mira famelijake aňi akor, sar o RAJ
pal e phuv zňičinela savore tire ňeprijaťeľen.“
16 Akor o Jonatan phandľa zmluva le Davidoskra famelijaha a phenďa:
„O RAJ mi mangel avri o rat andral le Davidoskre ňeprijaťeľengre vasta.“
17 O Jonatan pale iľa vera le Davidoske, hoj les kamel, bo kamelas les
avke sar pes korkores.
18 O Jonatan leske phenďa: „Tajsa hin o inepos le Neve čhoneskro, a te
na aveha pre tiro than, dikhena, hoj ode na sal.
19 Dža paltajsaskro pre oda than, kaj tut angloda garuvehas a ač ode
paš o bar Ezel.
20 Ľivinava pašal leste trin šipi, sar te kamľomas te trafinel andre
varesoste.
21 Paľis bičhavava terne čhas a phenava leske: ‚Dža! Rode ola šipi.‘ Te
leske phenava: ‚O šipi hine kade paš tu, an mange len,‘ akor šaj aves. Na
ačhela pes tuke ňič, avke sar dživel o RAJ.
22 Ale te leske phenava: ‚O šipi hine dureder tutar,‘ akor dža het, bo
korkoro o RAJ tut bičhavel.
23 A so džal pal odi vera, so peske iľam, džan, hoj o RAJ hino švedkos
maškar mande the maškar tute pro furt!“
24 Avke pes o David garuďa pre maľa. Sar imar sas o inepos le Neve
čhoneskro, o kraľis Saul peske bešľa paš o chaben.
25 Bešľa peske pre peskro than paš e fala sar furt. O Jonatan bešelas
anglal leste a o Abner paš o Saul, ale o David na sas pre peskro than.
26 Oda džives o Saul na phenďa ňič, bo phenďa peske: „Mušinďa pes
varesoha te meľarel. Hino nažužo, vašoda nane hodno kade te avel.“
27 Ale pre aver džives pal o inepos, sar sas le Davidoskro than pale
prazdno, phučľa o Saul peskre čhastar le Jonatanostar: „Soske na avľa
le Izajoskro čhavo aňi idž aňi adadžives paš o chaben?“
28 O Jonatan leske odphenďa: „O David man igen mangelas, hoj les te
mukav te džal andro Betlehem.
29 Phenďa: ‚Muk man te džal, bo amara famelija hin e beršeskri
chabeneskri obeta a miro phral man ode vičinďa. A te šaj, te arakhľom
milosť andre tire jakha, muk man te džal te dikhel mire phralen.‘ Vašoda
na avľa paš o skamind le kraľiskro.“
30 Akor o Saul choľisaľiľa pro Jonatan a phenďa leske: „Tu čhavo la zacata
napačivaľa džuvľakro!! Či me na džanav, hoj sal jekh le Izajoskre čhaha?
Oda hin pre ladž tuke the tira dake!
31 Medik dživela o David pre kadi phuv, na obačheha aňi tu aňi tiro
kraľišagos. Akana bičhav pal leste a de les te anel ke mande, bo mušinel
te merel!“
32 „Soske mušinel te merel? So kerďa?“ phučľa o Jonatan peskre dadestar
le Saulostar.

33 Akor o Saul čhiďa andre leste e kopija, hoj les te murdarel. Avke o
Jonatan achaľiľa, hoj leskro dad kamel te murdarel le David.
34 Vašoda o Jonatan andre bari choľi ušťiľa, geľa het pašal o skamind
a pro dujto džives ole čhoneskro na chaľa ňič, bo sas leske pharo pal o
David, hoj leskro dad les kavke dikhľa tele.
35 Tosara pre aver džives o Jonatan geľa pre maľa, hoj pes te zdžal le
Davidoha, a geľa leha the o terno čhavo.
36 Phenďa leske: „Dža! Rode ola šipi, so ľivinava.“ Medik o terno čhavo
denašelas, ľivinďa o šipos dureder lestar.
37 Sar avľa pre oda than, kaj o Jonatan ľivinďa o šipos, vičinďa pre leste:
„Nane o šipos dureder tutar?“
38 Paľis vičinďa pre leste pale: „Ma ač ode! Siďar! Denaš!“ Avke skidňa
o šipi a avľa pale paš peskro raj,
39 ale oda terno čhavo na džanelas, sostar džal. Džanelas olestar ča o
Jonatan the o David.
40 Paľis o Jonatan diňa peskri vizbroj ole terne čhaske a phenďa leske:
„Dža a ľidža oda andro foros.“
41 Sar oda terno čhavo geľa het, o David avľa pašal e skala, kaj pes
garuvelas, a banďiľa anglo Jonatan trival le mujeha dži e phuv. Paľis pes
sodujdžene čumidle a jekhetane rovenas, ale o David buter.
42 Paľis o Jonatan phenďa le Davidoske: „Dža andro smirom a ma
bister, savi vera peske iľam andro nav le RAJESKRO. O RAJ hino švedkos
maškar mande the maškar tute, maškar miro potomstvos the maškar tiro
potomstvos pro furt.“

21

O David andro Nob

1 O David odgeľa a o Jonatan pes visarďa pale andro foros.
2 O David geľa ko rašaj Achimelech andro foros Nob. Sar les o Achimelech
dikhľa, predaranďiľa. Geľa anglal leste a phučľa lestar: „Soske sal korkoro?
Nane tuha ňiko?“
3 O David leske odphenďa: „O kraľis man bičhaďa a phenďa mange, hoj
ňiko pes pal oda te na dodžanel, soske som kade. Mire muršenge imar
phenďom pal jekh than, kaj pes arakhaha.
4 Hin tut varesavo chaben? De man pandž mare, abo vareso, so tut hin.“
5 O rašaj leske phenďa: „Aver maro man nane, ča sveto. Šaj tuke les dav,
ale ča akor, te tire murša na pašľile le džuvľenca.“
6 O David leske odphenďa: „Čačes tuke phenav, amen na pašľiľam le
džuvľenca. Mire murša hine furt žuže, sar džan pre kajse droma. So mek
buter adadžives!“
7 Avke o rašaj les diňa oda sveto maro, bo aver maro ode na sas, ča ola
mare, so angloda sas anglo RAJ andro Svetostankos, medik ode na thovenas
neve mare.
8 Andre oda džives sas anglo RAJ jekh le Sauloskre služobňikendar o
Edomčanos Doeg, savo sas upral leskre pasťjera.
9 O David phučľa le Achimelechostar: „Nane tut ade kopija abo šabľa? Bo
o kraľis pre ma avke siďarelas, hoj mange na iľom aňi e šabľa aňi ňisave
aver zbraňe.“
10 O rašaj leske odphenďa: „Hin ade ča e šabľa le Filišťincoskri le
Golijašiskri, saves murdarďal andre dolina Ela. Hiňi zapačarďi andro
plašťos pal o efodos. Te kames, le tuke la, bo aver ade nane.“
„De mange la!“ phenďa leske o David. „Feder latar imar aňi nane.“

O David ko kraľis Achiš

11 O David oda džives denašľa le Saulostar a geľa andro foros Gat ko
kraľis Achiš.
12 Le Achišoske phende o služobňika: „Či oda nane o David, o kraľis la
phuvakro? Či na giľavenas pal leste paš o kheľiben, hoj o Saul murdarďa
peskre ezeren, ale o David peskre deš ezeren?“
13 O David peske iľa kala lava andro jilo a chudňa pes igen te daral le
kraľistar Achišostar andral o Gat.
14 Avke pes chudňa te ľikerel paš lende avres. Medik sas andre lengre
vasta, kerelas pes anglal lende, hoj hino dilino. Čarbinelas pro foroskre
brani a mukelas pal e brada te čuľal o šľini.
15 Androda o Achiš phenďa peskre služobňikenge: „Se tumen korkore
dikhen, hoj kada murš hino dilino! Soske les anďan ke mande?
16 Či man nane ade dos diline? Soske mange anen mek the kales, hoj te
kerel kade diliňipena? Kale muršes kamen te anel andre miro kher?“

22

O David andre jaskiňa Adulam

1 O David geľa het andral o foros Gat a denašľa andre jaskiňa Adulam.
Sar pes pal oda došunde leskre phrala the caľi famelija, gele pal leste.
2 Pridine pes ke leste the savore, kas sas varesavo pharipen, abo kamenas
varekaske love, abo kas sas dukh andro jilo. Sas leha pal o štar šel (400)
murša, savenge ačhiľa vodcas.
3 Paľis o David odgeľa andre moabiko Micpa a ode pomangľa le moabike
kraľis: „Mangav tut, kraľina, domuk mira dake the le dadeske, hoj te ačhen
ke tumende, medik man na dodžanava, so o Del kerela prekal ma.“
4 Avke o David iľa peskra da the le dades ko moabiko kraľis a ačhile ode,
medik pes ov garuvelas pro verchengre thana.
5 Paľis o prorokos Gad phenďa le Davidoske: „Ma ač imar kade, ale dža
andre Judsko.“ Avke o David geľa andro veš Cheret.

O Saul murdarel le rašajen

6 Andre jekh džives pes o Saul došunďa, hoj dikhle le David the leskre
muršen. Ipen akor o Saul bešelas tel o stromos tamariška pro brehos
andre Gibea la kopijaha andro vast a leskre služobňika ačhenas pašal leste.
7 Avke o Saul phenďa le služobňikenge: „Šunen man mištes, Benjam-
inčanale! Gondoľinen tumenge, hoj o čhavo le Izajoskro tumen dela maľi
abo viňici? Abo hoj tumen ačhavela sar veľiťeľen upral o ezeros (1 000)
abo šel (100) slugaďa?
8 Tumen savore pes sthoďan pre mande! Ňiko tumendar mange na
phenďa, hoj miro čhavo phandľa vera le Izajoskre čhaha. Aňi jekheske
na sas pharo vaš mange, hoj mange te phenel, hoj miro čhavo kerďa upre
mire služobňikos, hoj te rodel, kana man šaj murdarel!“
9 Androda o Edomčanos o Doeg, savo ačhelas maškar le Sauloskre
služobňika, phenďa: „Sar somas andro Nob, dikhľom ode le Izajoskre
čhas, sar avľa ko rašaj Achimelech, ko čhavo le Achituboskro.
10 O Achimelech mangelas le RAJES vaš o David a diňa les chaben the e
šabľa le Golijašiskri.“
11 Avke o Saul bičhaďa pal o rašaj Achimelech, pal o čhavo le
Achituboskro, the pal leskri famelija, save sas tiš rašaja andral o Nob, a
on savore avle ke leste.

12 O Saul phenďa: „Šun man mištes, čhavo le Achituboskro!“
„Kade som, raja miro,“ odphenďa leske.
13 O Saul lestar phučľa: „Soske tumen počoral zgeľan pre mande tu the o čhavo le Izajoskro? Soske les diňan maro the šabľa a privakerďan tumen vaš leste ko Del? Akana pes vzburinďa a užarel pre oda, kana man šaj murdarel!“
14 O Achimelech phenďa le kraľiske: „Hin vareko maškar tire služobňika pačivaleder sar o David, o džamutro le kraľiskro the o veľiťeľis upral tire slugaďa, saves den bari pačiv caľi tiri famelija?
15 Či oda ča adadžives ešebnovar man privakeravas ko Del vaš o David? Čačes hoj na! Te na peske gondoľinel o kraľis vareso nalačho pal peskro služobňikos aňi pal leskri caľi famelija. Se tiro služobňikos pal adi vzbura aňi na džanelas!“
16 Ale o kraľis o Saul phenďa le Achimelechoske: „Tu the caľi tiri famelija mušinen te merel!“
17 Paľis phenďa peskre stražňikenge, save sas paš leste: „Džan, zalen le RAJESKRE rašajen a murdaren len, bo pomožinde le Davidoske! Kajte džanenas, hoj denašel, na phende mange oda.“
Ale o služobňika le Sauloskre na kamenas te thovel o vasta pre le RAJESKRE rašaja, hoj len te murdaren.
18 Avke o Saul phenďa le Doegoske andral o Edom: „Murdar tu le rašajen!“ Oda džives o Doeg murdarďa ochtovardeš the pandž (85) muršen, save hordinenas rašajiko plašťos.
19 Paľis geľa andro rašajiko foros Nob a murdarďa ode le muršen the le džuvľijen, le čhaven the le cikne čhavoren, save pijenas o koľin, le gurumňen, le somaren the le bakren.
20 Zachraňinďa pes ča o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskro, o vnukos le Achituboskro. Ov denašľa ko David.
21 O Ebjatar phenďa le Davidoske: „O Saul murdarďa le RAJESKRE rašajen andral o Nob.“
22 O David leske odphenďa: „Imar akor, sar ode sas o Edomčanos o Doeg, džanavas, hoj oda phenela avri le Sauloske. Me som vinnovato vaš caľi tiri famelija.
23 Ač kade manca a ma dara tut! O Saul kamel te murdarel the tut the man, ale manca pes tuke ňič na ačhela.“

23

O David zachraňinel o foros Keila

1 Andre jekh džives varesave manuša phende le Davidoske: „O Filišťinci pes maren le foroha Keila a čoren lenge o uľipen, so peske skidle upre.“
2 Avke o David geľa te phučel le RAJESTAR: „RAJEJA, šaj džav pre kala Filišťinci pro mariben?“
„He,“ odphenďa leske o RAJ. „Dža pro Filišťinci a zachraňineha o foros Keila.“
3 Ale le Davidoskre murša phende: „Dikh, imar kade andre Judsko sam andre dar, a so mek buter, te džaha andre Keila pre armada le Filišťincengri!“
4 Avke o David geľa pale te vakerel le RAJEHA a o RAJ leske odphenďa: „Ušťi a dža andre Keila, bo le Filišťincen tuke dava andro vasta.“
5 Avke o David odgeľa peskre muršenca andre Keila pro mariben pro Filišťinci, but dženen lendar murdarde a ile lenge o stadi. Avke o David zviťazinďa upral lende a zachraňinďa le manušen andral e Keila.

6 Sar o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskro, denašľa ko David andre
Keila, anďa peha the o efodos.

O Saul džal pro David

7 Le Sauloske phende, hoj o David geľa andre Keila. O Saul phenďa: „O
Del les diňa andre mire vasta. Oleha, hoj geľa andre oda foros, kaj hin o
brani the o zavori, pes korkoro phandľa andre.“
8 Avke o Saul zvičinďa peskre muršen, hoj te džan pro mariben andro
foros Keila a te zalen le David leskre muršenca.
9 Sar pes o David došunďa, hoj les o Saul kamel te zalel, phenďa le
rašaske le Ebjataroske: „An mange o efodos.“
10 Paľis pes o David modľinelas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Tiro
služobňikos šunďa, hoj o Saul kamel te avel andre Keila a angle mande
kamel te zňičinel o foros.
11 Dena man o manuša andral e Keila andre leskre vasta? Čačes kade
avela o Saul, avke sar pes oda došunďa tiro služobňikos? Ó, RAJEJA, Devla
le Izraeloskro, mangav tut, odphen tire služobňikoske!“
Avke o RAJ leske odphenďa: „O Saul avela.“
12 O David pale phučľa: „Dinehas man the mire muršen o manuša andral
e Keila andro vasta le Sauloske?“
„He, kerdehas oda,“ odphenďa o RAJ.
13 Paľis o David peskre šov šel (600) muršenca odgele andral e Keila
a phirenas than thanestar. Sar le Sauloske phende, hoj o David geľa het
andral e Keila, o Saul ode na geľa.
14 O David pes ľikerelas pro verchengre thana the pro brehi pre pušťa
Zif. Kajte o Saul džives pre dživeseste rodelas le David, o Del les na diňa
leske andro vasta.
15 O David avľa pre oda, hoj o Saul pal leste džal, hoj les te murdarel, a
vašoda pes ľikerelas paš e Chorša andre pušťa Zif.
16 Akor o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, geľa pal o David andre Chorša,
hoj les andro nav le Devleskro te del zor.
17 Phenďa leske: „Ma dara tut, bo miro dad o Saul pre tu na thovela o
vast. Tu ačheha kraľiske upral o Izrael a me avava dujto pal tu. A the miro
dad o Saul džanel, hoj oda hin čačipen.“
18 Avke phandle peha sodujdžene zmluva anglo RAJ. O David ačhiľa
andre Chorša a o Jonatan geľa pale khere.
19 O manuša andral o Zif avle ko Saul andre Gibea, hoj leske te phenen:
„O David pes garuvel paš amende andre Chorša pro verchengre thana; pro
brehos Chachila južňe le Ješimonostar.
20 Akana, kraľina, kana ča tuke oda ela pre dzeka, av ke amende a amen
keraha savoro pre oda, hoj les tuke te das andro vasta.“
21 O Saul phenďa: „Mi požehňinel tumen o Del vaš oda, hoj mange
presikaven ajsi pačiv.
22 Džan a dodžanen tumen buter. Roden mištes avri oda than, kaj pes
o David garuvel, the varekas, ko les ode dikhľa. Šunďom, hoj hino igen
vibito.
23 Preroden savore thana, kaj pes phirel te garuvel, a visaren tumen pale
ke mande, sar imar mištes džanena, kaj hino. Paľis džava tumenca a te
ela mek furt andre odi phuv, arakhava les, kajte mušinďomas te prerodel
savore judske famelijen.“

24 Avke o manuša andral o Zif gele anglal o Saul pale pre pušťa Zif. Akor
o David peskre muršenca sas pre pušťa Maon andre phuv Araba južňe le
Ješimonostar.
25 O Saul peskre muršenca gele te rodel le David. Sar pes pal oda
došunďa o David, geľa teleder a ľikerelas pes paš e skala pre pušťa Maon.
Došunďa pes pal oda o Saul a džalas pal leste.
26 O Saul džalas pal jekh sera le brehoskri a o David peskre muršenca
pal e dujto. O David denašelas sig, hoj les o Saul te na dochudel. Sar imar
o Saul peskre muršenca obkľučinelas le David the leskre muršen, hoj len
te zalen,
27 avľa le Sauloske te phenel jekh leskre muršendar: „Av sigo, bo o
Filišťinci avle andro Izrael a občoraren e phuv.“
28 Avke o Saul preačhiľa te denašel pal o David a geľa pro mariben pro
Filišťinci. Vašoda pes oda than vičinel „e Skala, kaj pes rozďelinde“.

24

O David mukel te dživel le Saul

1 O David odarik geľa het a ľikerelas pes pro verchengre thana andro
En-Gedi.
2 Sar o Saul avľa pale andral o mariben le Filišťincenca, phende leske:
„O David hino pre pušťa paš o En-Gedi.“
3 Avke o Saul peske iľa 3 000 nekfeder muršen andral calo Izrael a
džalas te rodel le David the leskre muršen pro vichodos paš o Skali le
Kamzikengre.
4 O Saul avľa ke bakrengri ohrada paš o drom, kaj sas e jaskiňa. O Saul
ode geľa pro budaris. O David peskre muršenca sas dži palal andre jaskiňa.
5 O murša phende le Davidoske: „Kada hin oda džives, pal savo tuke
phenďa o RAJ: ‚Dava tuke tire ňeprijaťeľis andre tire vasta, hoj leha te
keres, so tu kames!‘ “ Avke o David geľa počoral paš o Saul a odčhinďa
leske kotor le plašťostar.
6 Ale paľis le David trapinelas o svedomje vaš oda, so kerďa.
7 Peskre muršenge phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav
vareso mire rajes, le RAJESKRE pomazimen kraľis. Na thovava pre leste o
vast, bo hino le RAJESKRO pomazimen.“
8 Kale lavenca dovakerďa peskre muršenge a na domukľa lenge te džal
pro Saul. Paľis o Saul avľa avri andral e jaskiňa a džalas peskre dromeha.
9 Paľis avľa avri the o David andral e jaskiňa a zvičinďa pro Saul: „Rajeja
miro, kraľina!“ Sar o Saul pes visarďa, o David anglal leste bandiľa le
mujeha dži e phuv
10 a phenďa le Sauloske: „Soske šunes pro lava le manušengre, save
phenen, hoj tuke kamav te ubľižinel?
11 Adadžives korkoro šaj dikhľal, hoj tut andre jaskiňa o Raj diňa andre
mire vasta. Varesave džene mire muršendar pre ma ispidenas, hoj tut te
murdarav, ale mange sas vaš tuke pharo a phenďom: ‚Na thovava o vast
pre miro raj, bo hino le RAJESKRO pomazimen.‘
12 Ča dikh, dado miro! Ľikerav andro vast o kotor, so odčhinďom tire
plašťostar. Odčhinďom tuke les, ale tut na murdarďom. Andre kada šaj
dikhes, hoj tut na kamav te murdarel aňi tuke te ubľižinel. Me tut na
kerďom ňič, ale tu pre mande džas a kames man te murdarel.

13 Mi rozsudzinel o RAJ maškar mande the maškar tute a mi pomsťinel
pes tuke o RAJ, vašoda nalačhipen, so mange kerďal. Ale me pre tu na
thovava miro vast.
14 Avke sar phenel jekh purano prislovje: ‚Ča o nalače manuša keren o
nalače skutki.‘ Vašoda me miro vast pre tu na thovava.
15 Pre kaste avľa avri o izraeliko kraľis? Pre kaste džal? Pro mulo rikono?
Pre jekh pušum?
16 Mi rozsudzinel maškar amende o RAJ, mi phenel, kas amendar hin
čačipen. Mi dikhel, mi zaačhel vaš ma a mi cirdel man avri andral tire
vasta.“
17 Sar o David preačhiľa te vakerel, phučľa lestar o Saul: „Oda čačes hin
tiro hangos, David, čhavo miro?“ A chudňa zorales te rovel.
18 Paľis phenďa le Davidoske: „Tu sal spravodľiveder sar me, bo
presikaďal mange o lačhipen, kajte me tuke kamavas te ubľižinel.
19 Adadžives sikaďal, savo lačho sal ke mande. O RAJ man diňa tuke
andro vasta, ale tu man na murdarďal.
20 Te vareko arakhela peskre ňeprijaťeľis, mukela les ča avke te džal?
Mi visarel tuke pale o RAJ oda lačhipen, so mange adadžives presikaďal.
21 Akana imar čačes džanav, hoj tu ačheha kraľiske a o izraeliko
kraľišagos ela zoralo, sar les tu ľidžaha.
22 Vašoda akana de man vera anglo RAJ, hoj na murdareha mira famelija
a hoj na khoseha miro nav tele pal e phuv.“
23 Avke o David diňa vera le Saul. Paľis o Saul geľa khere a o David
peskre muršenca geľa upre pro verchengre thana, kaj pes garuvenas.

25

O Nabal the e Abigajil

1 Sar o Samuel muľa, zgeľa pes calo Izrael a rovenas pal leste. Parunde
les andre leskro kher andre Rama. Paľis o David odarik geľa pre pušťa
Paran.
2 Andre oda foros Maon sas igen barvalo murš, saves sas but khera the
maľi pro Karmel. Sas les 3 000 bakre the 1 000 kozi a ipen akor sas andro
Karmel, kaj strihinenas leskre bakren.
3 Oda murš pes vičinelas Nabal a leskri romňi Abigajil. Oj sas igen
goďaver the šukar, ale ov sas igen nalačho the bijileskro ko manuša. Sas
potomkos le Kaleboskro.
4 Sar pes o David pre pušťa došunďa, hoj o Nabal strihinel le bakren,
5 bičhaďa deše terne muršen, savenge phenďa: „Džan andro Karmel a
den te pozdravinel mandar le Nabal.
6 Phenen leske: ‚Mangav tuke savoro nekfeder! Smirom tira famelijake
the smirom savoreske, so hin tiro!
7 Šunďom, hoj o murša tuke akana strihinen le bakren. Sar sas tire
pasťjera paš amende, šoha lenge na kerďam ňič nalačho a ňič lenge na
našľiľa, medik sas andro Karmel.
8 Phuč tut tire pasťjerendar, on tuke phenena! Mi arakhen kala murša
milosť andre tire jakha, bo džan ke tu andro lačho džives. Mangav tut, de
varesave dari tire služobňiken the tire čhas le David.‘ “
9 Avke o murša gele ko Nabal, phende leske savoro, so lenge phenďa o
David, a užarenas.
10 Androda lenge o Nabal phenďa: „Ko hin o David a ko o čhavo le
Izajoskro? Adadžives hin but ajse sluhi, save denašen peskre rajendar.

11 Či so? Akana majinav te lel miro maro, paňi the mas, so murdarďom
prekal mire murša, save strihinen le bakren, a te del oda le muršenge, pal
save aňi na džanav, khatar hine?“
12 Avke pes o murša visarde pale ko David a phende leske savoro, so
phenďa o Nabal.
13 Androda o David phenďa: „Akana dojekh tumendar mi phandel pašal
peste e šabľa.“ Avke peske savoredžene a the o David phandle o šabľi.
Džanas leha štar šel (400) murša a duj šel (200) ačhile paš o veci.
14 Ale varesavo sluhas geľa te phenel la Abigajilake, le Nabaloskra
romňake: „Dikh, o David bičhaďa le sluhen pal e pušťa, hoj te pozdravinen
le Nabal, ale ov pre lende chučiľa avri a dophenďa lenge.
15 Ola murša sas ke amende igen lače, šoha amenge na kerde ňič
nalačho a aňi ňič amenge na našľiľa, sar samas pre maľa, kaj sas the on.
16 On amenge sas sar muros a chraňinenas amen pal savore dživesa the
rača, medik pašinahas le bakren.
17 Vašoda tut mištes rozgondoľin, so kereha, bo e pohroma avel pre
amaro raj the pre calo leskro kher. Ale le Nabaloha pes na del te vakerel,
bo ov hino igen nalačho manuš.“
18 Avke e Abigajil iľa sig duj šel (200) mare, duj cipune gone mol, o mas
le pandže bakrendar, dešuefta (17) kili peko zrnos, šel (100) burňika šuke
hrozni the duj šel bokeľa le figendar a thoďa oda pro somara.
19 Le sluhenge phenďa: „Džan anglal ma a me džava pal tumende.“ Ale
peskre romeske le Nabaloske oda na phenďa.
20 Sar džalas e Abigajil pro somaris le dromeha, so sas pašal o verchi,
arakhľa pes le Davidoha ipen akor, sar džalas tele peskre muršenca pal o
verchos.
21 O David ipen phenďa: „Čačes zbitočňe chraňinavas savoro, so sas ole
muršes pre pušťa, hoj leske ňič te na našľol. Akana vaš o lačhipen mange
visarel o nalačhipen.
22 O Del man mi marel zorales, te mukava te dživel varekas leskre
muršendar dži tosara!“
23 Sar e Abigajil dikhľa le David, avľa sig tele pal o somaris. Peľa anglal
leste a banďolas dži e phuv.
24 Čhiďa pes paš leskre pindre a phenďa: „Prebačin tira služobňičkake,
rajeja miro, mi avel e vina pre mande! Domuk mange te prevakerel. Šun
man avri!
25 Ma ker tuke ňič ole nalače muršestar, bo ov hino ajso dilino sar the
leskro nav Nabal* – o diliňipen hin andre leste. Tiri služobňička na dikhľa
tire terne muršen, saven bičhaďal.
26 Akana, rajeja miro, avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu: O RAJ
tuke na domukľa te meľarel pes le rateha, hoj les te murdares a korkoro tut
te pomsťines tire ňeprijaťeľenge. Tire ňeprijaťeľa the ola, ko tuke kamen
o nalačhipen, mi doperen avke sar the o Nabal.
27 Mangav tut, prile mandar kada daros, so tuke anďom. Mi el oda pre
chasna tuke the tire muršenge, save džan tuha.
28 Odmuk tira služobňičkake, hoj mange domukľom tuha avke te vakerel.
O RAJ čačes ačhavela mire rajeske o kher, so ela pro furt, bo ľidžas
o maribena le RAJESKRE. Medik dživeha, te na arakhel pes pre tu ňič
nalačho.

* **25:25** Oda hin Dilino.

29 Kajte pre tu vareko geľahas, abo kamľahas tut te murdarel, tiro
dživipen ela jekhetane olenca, save dživen le RAJEHA, tire Devleha. O
dživipen tire ňeprijaťeľengro ela odčhido sar andral o prakos.
30 Sar o RAJ imar tuke kerela savoro lačhipen, so tuke phenďa, a ačhavela
tut kraľiske upral o Izrael,
31 paľis tut na šuneha namištes a na trapineha tut oleha, hoj tut korkoro
pomsťinďal tire ňeprijaťeľenge, hoj len murdarďal. Sar o RAJ tuke
presikavela o lačhipen, leper tuke pre ma, pre tiri služobňička.“
32 O David odphenďa la Abigajilake: „Mi el barardo o RAJ, o Del le
Izraeloskro, savo tut bičhaďa adadžives angle ma.
33 Av požehňimen vaš tiro goďaveripen, bo adadžives man zľikerďal,
hoj man korkoro te na pomsťinav mire ňeprijaťeľenge a te na murdarav
ole manušen.
34 O RAJ, o Del le Izraeloskro, mange na domukľa, hoj tuke te kerav vareso
nalačho. Te na avľalas sigo anglal mande, čačes le Nabaloskre muršendar
na ačhilehas ňiko džido dži tosara.“
35 Avke o David latar priiľa o daros, savo leske anďa, a phenďa lake: „Dža
andro smirom pale khere. Šunďom tut avri a kerava avke, sar phenďal.“
36 Sar e Abigajil avľa khere, arakhľa, hoj o Nabal ipen kerelas andre
peskro kher hoscina, ajsi sar hin le kraľen. Sas les lačhi dzeka a igen
mačiľa. Vašoda leske dži tosara ňič na phenďa,
37 ale sar tosara o Nabal strižbisaľiľa, e Abigajil leske phenďa savoro, so
pes ačhiľa. Jekhvareste leske o jilo preačhiľa te marel a ačhiľa sar bar.
38 Paľis pal o deš džives o RAJ demaďa le Nabal a ov muľa.
39 Sar pes o David došunďa, hoj o Nabal muľa, phenďa: „Mi el o RAJ
barardo, bo ov visarďa pale le Nabaloske vaš oda, hoj mange kerďa ladž,
a chudňa o počiňiben vaš peskro binos. Ov zľikerďa peskre služobňikos
olestar, hoj te na kerel binos, a visarďa le Nabaloskro nalačhipen pre leskro
šero.“
Paľis o David bičhaďa manušen ke Abigajil, hoj lake te phenen: „O David
peske tut kamel te lel romňake.“
40 O služobňika gele ke Abigajil andro Karmel a phende lake: „Bičhavel
amen pal tute o David, bo kamel peske tut te lel romňake.“
41 Androda banďiľa dži e phuv a phenďa: „Me som tiri služobňička a som
pripravimen te thovel (morel) o pindre mire rajeskre služobňikenge.“
42 Avke e Abigajil sig bešľa pro somaris a the peskre pandže služkenca
džalas le Davidoskre sluhenca a ačhiľa le Davidoskri romňi.
43 O David peske iľa romňake the la Achinoama andral o Jezreel. Soduj
ačhile leskre romňija.
44 O Saul diňa peskra čha la Mikal, savi sas le Davidoskri romňi, le
Paltioske, le Lajišoskre čhaske, savo sas andral o Galim.

26

O David pale mukel te dživel le Saul

1 Varesave manuša andral e pušťa Zif avle ko Saul andre Gibea a phende
leske: „O David pes garuvel pro brehos Chachila paš e pušťa Ješimon.“
2 Avke o Saul geľa pre pušťa Zif. Džanas leha 3 000 avrikidle Izraeliti,
hoj te roden le David.
3 O Saul peske kerďa taboris pro brehos Chachila, paš o drom paš e pušťa
Ješimon. O David pes ľikerelas pre pušťa; sar pes došunďa, hoj o Saul avľa
pal leste,

4 bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel, či čačes hin ode o Saul.

5 Paľis o David geľa pre oda than, kaj sas le Sauloskro taboris. Dikhľa o than, kaj pašľolas o Saul the o veľiťeľis le slugaďengro o Abner, o čhavo le Neroskro. O Saul pašľolas maškar o taboris a o murša pašal leste.

6 Akor o David phučľa le Achimelechostar, savo sas Chetitos, the le Abišajostar, savo sas o phral le Joaboskro a o čhavo la Cerujakro: „Ko manca avela tele paš o Saul andro taboris?“

O Abišaj phenďa: „Me džava tuha!“

7 Avke o David the o Abišaj gele rači andro taboris a ode dikhle le Saul, sar peske pašľol a sovel. E kopija leste sas ispidľi andre phuv pašes paš o šero a o Abner the o murša pašľonas pašal leste.

8 O Abišaj phenďa le Davidoske: „O Del tuke adadžives diňa tire ňeprijaťeľis andre tire vasta. Domuk mange, hoj les jekha ranaha te predemavav la kopijaha ke phuv. A dujtovar aňi na mušinava te demel!“

9 Ale o David leske odphenďa: „Ma murdar les! Bo ko šaj thovel o vast pre le RAJESKRO pomazimen a šaj ačhel bi e vina?“

10 A o David mek phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, ča o RAJ ada šaj kerel. Či imar merela pro phuripen avke sar sako, abo džala andro mariben a ode merela.

11 Mi chraňinel man o RAJ, hoj te thovav o vast pre leskro pomazimen. Le akana leskri kopija, so hiňi paš leskro šero, the o džbanos le paňeha a av džas het!“

12 O David iľa o džbanos the e kopija, so sas le Sauloste paš o šero, a gele het. Ňiko ňič na dikhľa a ňiko pal oda aňi na džanelas. Savore sovenas, bo o RAJ pre lende mukľa zoralo soviben.

13 Paľis pregeľa o David pre dujto sera ola dolinakri a zaačhiľa dži upre pro verchos dur lendar.

14 Vičinďa pro murša le Sauloskre the pro Abner: „Abner! Odpheneha mange?“

„Ko sal, hoj vičines pro kraľis?“ phučľa o Abner.

15 O David leske odphenďa: „Či na sal tu oda nekbareder murš andro Izrael? Soske na stražinehas tire rajes, tire kraľis? Vareko sas andro taboris, hoj te murdarel tire rajes, le kraľis.

16 Oda, so kerďal, nane mištes. Avke sar dživel o RAJ, tu the tire murša tumenge zaslužinen te merel, bo na stražinenas tumare rajes, le RAJESKRE pomazimen kraľis. Ča dikh! Kaj hiňi le kraľiskri kopija the o džbanos le paňeha, so sas leste paš o šero?“

17 O Saul sprindžarďa le David pal o hangos a phučľa lestar: „Sal oda tu, David, čhavo miro?“

Ov odphenďa: „He, rajeja, kraľina miro!

18 Soske miro raj džal pre peskro služobňikos? So kerďom ajso nalačho? Sostar man obviňines?

19 Akana mangav tut, rajeja, kraľina miro, šun peskre služobňikos! Te oda sas o RAJ, ko tut kerďa upre pre ma, akor mi prilel e voňavo obeta, ale te oda sas o manuša, mi en prekošle anglo RAJ! Bo on man čhide avri andral e phuv le RAJESKRI, andre ajsi phuv, kaj šaj lašarav ča avre devlen!

20 Mangav tut, ma domuk, hoj miro rat te el avričhordo pre phuv dur le RAJESTAR! Bo so avľa o izraeliko kraľis te rodel jekh pušumori, avke sar vareko rodel jarabica pro verchi?“

21 O Saul phenďa: „Kerďom binos. Av pale, David, čhavo miro! Na kerava
tut ňič, bo adadžives dikhľom, hoj man mukľal te dživel. Čačes somas sar
dilino a kerďom igen bari chiba.“
22 „Kade hiňi le kraľiskri kopija!“ odphenďa leske o David. „Mi avel
vareko le terne muršendar la te lel.
23 O RAJ visarela dojekheske vaš leskro spravodľišagos the pačivaľiben.
Ov adadžives mange tut diňa andre mire vasta, ale me na kamľom te
hazdel o vast pre le RAJESKRO pomazimen kraľis.
24 Ajso vzacno sar mange sas adadžives tiro dživipen, ajso vzacno mi
el the miro dživipen anglo RAJ a mi zachraňinel man andral dojekh
pharipen.“
25 O Saul phenďa le Davidoske: „Av požehňimen, David, čhavo miro!
Savoro, so chudeha te kerel, tuke čačes avela avri!“
Paľis o David geľa peskre dromeha a o Saul geľa khere.

27

O David denašel ko kraľis Achiš

1 O David peske phenďa: „Jekhvar man o Saul čačes kade šaj murdarel,
vašoda nekfeder ela, te denašava andre filišťiňiko phuv. Paľis man šaj
rodel o Saul pal caľi izraeliko phuv, ale me leske denašava andral o vasta.“
2 Avke o David geľa peskre šov šel (600) muršenca ko Gatsko kraľis Achiš,
ko čhavo le Maochoskro.
3 O David the leskre murša ačhile te bešel andro Gat ko Achiš peskre
famelijenca. Le Davidoha sas soduj leskre romňija, e Achinoama andral o
Jezreel the e Abigajil andral o Karmel, savi sas leskri romňi pal o Nabal.
4 Sar le Sauloske phende, hoj o David denašľa andro Gat, preačhiľa les te
rodel.
5 O David phenďa le Achišoske: „Te arakhľom milosť andre tire jakha,
de man than andre jekh cikno gavoro, hoj ode te bešav. Tiro služobňikos
na mušinel te bešel paš tu andre tiro foros.“
6 Andre oda džives diňa o Achiš le Davidoske o foros Ciklag. Vašoda hino
dži adadžives o Ciklag le judske kraľengro.
7 O David bešelas andre filišťiňiko phuv berš the štar čhon.

O David džal pro mariben andro Negev

8 O David peskre muršenca džalas pro mariben pro Gešurčana, Gizriti
the pro Amaleka, save čirleder bešenas andro phuva, prekal save pes
džalas andro Šur the andro Egipt.
9 Sar o David džalas andre ola phuva, na mukelas aňi muršes aňi džuvľa
te dživel. Lelas lenge le bakren, le gurumňen, le somaren, le ťaven a the
lengre gada a paľis džalas pale andro Achiš.
10 Sar o Achiš phučelas: „Pre kaste adadžives sanas pro mariben?“
O David odphenelas: „Samas andre pušťa Negev andre judsko phuv,“
abo: „Samas andre phuv le Jerachmeelengri andro Negev,“ abo: „Samas
andro Negev andre phuv le Kenitengri.“
11 O David murdarelas dojekhe muršes the džuvľa, hoj ňiko lendar te na
džal pale andro foros Gat a te na phenel avri, so o David the leskre murša
čačes kerenas. Kada hin oda, so kerelas o David prekal calo časos, sar
bešelas andre filišťiňiko phuv.
12 O Achiš pačalas le Davidoske, bo peske gondoľinelas: „O David ela
čačes miro služobňikos pro furt, bo o Izraeliti les imar našťi avri ačhen.“

28

1 Andre oda časos o Filišťinci zvičinde peskre slugaďen pro mariben pro
Izraeliti. O Achiš phenďa le Davidoske: „Pačav, hoj achaľos, hoj tu tire
muršenca manca mušinen te avel andro mariben.“
2 O David le Achišoske odphenďa: „Tu korkoro akana dikheha, so tiro
služobňikos dokazinel te kerel!“
„Igen mištes,“ phenďa o Achiš le Davidoske. „Kerav tutar miro
ochrancas pre calo dživipen.“

O Saul andro En-Dor

3 O Samuel muľa a calo Izrael pal leste rovelas. Parunde les andre leskro
foros Rama. O Saul tradňa avri andral odi phuv savore vrašcen the olen,
ko privičinenas le mulen.
4 Sar pes o Filišťinci zgele, kerde peske taboris paš o Šunem. O Saul diňa
te zvičinel calo Izrael a kerde peske taboris paš o brehos Gilboa.
5 Sar o Saul dikhľa e armada le Filišťincengri, predaranďiľa a o jilo leske
chudňa zorales te marel.
6 O Saul phučelas le RAJESTAR, so te kerel, ale ov leske na odphenelas
aňi andro sune, aňi prekal o Urim the Tumim*, aňi prekal o proroka.
7 Vašoda o Saul phenďa peskre služobňikenge: „Arakhen mange
varesava džuvľa, savi privičinel le mulen. Me džava ke late a latar
phučava.“
„Jekh ajsi džuvľi hiňi andro En-Dor,“ phende leske leskre služobňika.
8 O Saul pes preurďa andre aver gada, hoj les te na prindžarel, a geľa
rači duje peskre muršenca ke odi džuvľi. Phenďa lake: „Privičin mange
jekhe mules. Privičin mange oles, kas tuke phenava.“
9 E džuvľi leske odphenďa: „Tu mištes džanes, so kerďa o kraľis o Saul,
hoj tradňa avri andral e phuv le vrašcen the olen, save privičinenas le
mulen. Soske man kames te chudel avri? Kames, hoj te merav?“
10 Avke lake o Saul iľa vera pro RAJ: „Avke sar dživel o RAJ, na ačhela
pes tuke ňič nalačho vaš ada.“
11 E džuvľi lestar phučľa: „Kas tuke te vičinav avri?“
„Vičin mange avri le Samuel,“ ov odphenďa.
12 Sar e džuvľi dikhľa le Samuel, zorales vičinďa a phenďa le Sauloske:
„Soske manca thoďal avri? Se tu sal o Saul!“
13 „Ma dara tut!“ phenďa lake o kraľis. „So dikhes?“
„Dikhav varesave duchos te avel upre andral e phuv,“ phenďa e džuvľi.
14 „Sar dichol avri?“ phučľa latar.
Oj odphenďa: „Avel upre varesavo phuro murš zaučhardo andro
plašťos.“
O Saul sprindžarďa, hoj oda hin o Samuel, a banďiľa anglal leste dži e
phuv.
15 O Samuel phenďa le Sauloske: „Soske man na des smirom a vičines
man kade upre?“
„Som andro baro pharipen,“ odphenďa o Saul. „O Filišťinci pre ma aven
pro mariben, o Del pes mandar visarďa a na odphenel mange aňi prekal o
proroka aňi prekal o sune. Vičinďom tut, hoj mange te phenes, so te kerel.“
16 Ale o Samuel leske odphenďa: „Soske phučes mandar, te o RAJ korkoro
pes tutar visarďa a ačhiľa tiro ňeprijaťeľis?
17 O RAJ kerďa ča oda, so prekal mande imar anglal phenďa. Cirdňa tuke
avri o kraľišagos andral o vasta a diňa les avre Izraelitaske le Davidoske.

---

* **28:6** Oda hin: le rašajengre losi.

18 Bo na šunďal le RAJES a na kerďal le Amalekenca pal leskri choľi
savoro, so tutar o RAJ kamelas, a vašoda tuha akana kada kerel.
19 Tut the calo Izrael dela andro vasta le Filišťincenge a tu the tire čhave
avena tajsa kade, kaj som me. O RAJ dela the le izraelike slugaďen andro
vasta le Filišťincenge.“
20 Jekhvareste o Saul, ajso savo sas učo, avke the peľa pre phuv, bo oda,
so leske phenďa o Samuel, les igen daraďa avri. Na sas les zor, bo na chaľa
ňič calo džives the caľi rat.
21 Sar odi džuvľi dikhľa, hoj o Saul igen predaranďiľa, avľa paš leste a
phenďa leske: „Dikh, tiri služobňička tut šunďa, a kajte mange džalas pal
o dživipen, kerďom, so mange phenďal.
22 Akana šun the tu tira služobňička. Anava tuke kotor maro, hoj te chas
a te aves zoralo te džal pale pro drom.“
23 Ov na kamelas a phenďa: „Na kamav te chal!“

Ale leskre služobňika the odi džuvľi pre leste na preačhenas te ispidel,
medik len na šunďa. Paľis ušťiľa pal e phuv a bešľa peske pro hadžos.
24 Ola džuvľa sas khere thuľi gurumňori. Takoj la iľa a murdarďa. Paľis
iľa o aro, zaušanďa o chumer a pekľa o mare bi o kvasos.
25 Diňa oda le Sauloske the leskre služobňikenge. Sar dochale, ušťile a
mek odi rat gele het.

29

O Filišťinci bičhaven le David het

1 O Filišťinci zvičinde savore peskre slugaďen andro Afek, medik o
Izraeliti peske kerde taboris paš o prameňis andro Jezreel.
2 O filišťiňika vodci džanas peskre slugaďenca andro partiji po šel (100)
the po ezeros (1 000) a o David peskre muršenca džalas pal lende jekhetane
le Achišoha.
3 O filišťiňika veľiťeľa phučle: „So ade keren kala Hebreja?“

O Achiš lenge odphenďa: „Se oda hin o David, o služobňikos le kraľiskro
le Sauloskro andral o Izrael, savo hino imar buter sar berš manca.
Akorestar, sar avľa ke ma, dži adadžives na arakhľom ňič nalačho pre
leste.“
4 Ale o filišťiňika veľiťeľa choľisaľile pro Achiš a phende leske: „Bičhav
kale muršes het. Mi džal pale pro than, so les diňal. Te na avel amenca
pro mariben, bo sar pes maraha, šaj pes visarel pre amende. Se soha ela
buter pre dzeka peskre rajeske, te na oleha, hoj leske dela amare odčhimen
šere?
5 Nane ov oda David, pal savo pes giľavelas paš o kheľiben, hoj o Saul
murdarďa peskre ezeren, ale o David peskre deš ezeren?“

6 O Achiš vičinďa le David a phenďa leske: „Avke sar dživel o RAJ, čačes
sal pačivalo manuš a uľomas rado, te manca phirďalas andro maribena.
Ole dživesestar, kanastar ke ma avľal, pre tu dži adadžives na arakhľom
ňič nalačho. Ale le vodcenge na sal pre dzeka.
7 Vašoda visar tut pale a dža andro smirom. Ma ker ňič, so nane pre
dzeka le filišťiňike vodcenge.“

8 „So ajso kerďom, hoj našťi džav andro mariben pro ňeprijaťeľa mire
rajeskre the kraľiskre?“ phučľa o David le Achišostar. „So šaj phenes pre
ma, pre tiro služobňikos, akorestar, sar tuke chudňom te služinel, dži
adadžives?“

9 O Achiš leske odphenďa: „Me džanav. Se sal mange pre dzeka sar le
Devleskro aňjelos. Ale o filišťiňika vodci phende: ‚Našťi džas amenca pro
mariben.‘
10 Vašoda ušťi tajsa sigeder, sar vidňisaľola, a dža het the tu the tire
rajeskre služobňika.“
11 Avke o David peskre muršenca sig tosara ušťile a gele pale andre
filišťiňiko phuv. Ale o Filišťinci džanas andro Jezreel.

30

O David dochudel savoro pale le Amalekendar

1 Pro trito džives o David doavľa peskre muršenca andro Ciklag. Ale
medik sas het, avle o Amaleka pro mariben andro Negev the andro Ciklag;
o foros Ciklag domarde a labarde avri.
2 Zaile odarik le džuvľen the savoren, ko ode sas, le ternen the le phuren.
Ňikas lendar na murdarde, ča len ile het a gele peskre dromeha.
3 Sar avľa o David peskre muršenca andro Ciklag, dikhľa, hoj hino
avrilabardo a hoj o Amaleka ľigende het lengre romňijen, čhaven the
čhajen.
4 O David the o murša, save leha sas, chudle zorales te rovel a rovenas
ajci, hoj len imar aňi na sas buter zor te rovel.
5 Zaile the le Davidoskre soduje romňijen: La Achinoama andral o Jezreel
the la Abigajil andral o Karmel, la romňa pal o Nabal.
6 O David pes prekal ada dochudňa andro baro pharipen, bo leskre
murša peske vakerenas pal oda, hoj les kamen te murdaren le barenca.
Dojekheske lendar sas pharo andro jilo pal peskre čhave. Ale o David
arakhľa zor andro RAJ, peskro Del.
7 O David phenďa le rašaske le Ebjataroske, le Achimelechoskre čhaske:
„An mange o efodos!“ Avke leske les o Ebjatar anďa
8 a o David phučelas le RAJESTAR: „Šaj džav pal ola živaňa, so amen
občorarde? Dochudava len?“
O RAJ odphenďa: „He, dža pal lende, dochudeha len a zachraňineha
savoren, kas tuke zaile.“
9 Avke o David geľa šov šel (600) muršenca, save leha džanas. Sar dogele
paš o paňi Besor, varesave lendar ode zaačhile.
10 O David džalas dureder pal o Amaleka ča štar šel (400) muršenca a
duj šel murša ode ačhile, bo na birinenas te džal dureder prekal o paňi
Besor.
11 Pre maľa arakhle varesave Egipťanos a ande les ko David. Dine les
maro, paňi,
12 kotor bokeľi le figendar the duj konarica šuke hrozni. Sar chaľa, takoj
avľa ke peste, bo imar trin džives the trin rača ňič na chaľa aňi na piľa.
13 O David lestar phučľa: „Ko hin tiro raj? Khatar sal?“
Ov leske odphenďa: „Som andral o Egipt, som otrokos jekhe
Amalekoskro. Sar anglo trin džives nasvaľiľom, miro raj man mukľa kade.
14 Džahas pro maribena andre phuv le Kereťanengri pro juhos andre
Judsko the andre phuv le Kaleboskri a zlabarďam avri o foros Ciklag.“
15 „Šaj man ľidžas ke ola slugaďa?“ phučľa lestar o David.
Ov leske odphenďa: „Le vera pro Del, hoj man na murdareha a na deha
man andro vasta mire rajeske. Paľis tut ke odi partija ľidžava.“

16 Avke les ľigenďa ode. Sar avle ode, o Amaleka sas rozčhide pal calo
oda than. Chanas, pijenas a mulatinenas, bo peske zaile but veci andral e
filišťiňiko the andral e judsko phuv.
17 O David len murdarelas tosarastar dži rači pre aver džives. Ňiko
lendar na denašľa, ča štar šel (400) terne murša, save bešle pro ťavi a
denašle het.
18 O David zachraňinďa savoro, so o Amaleka zaile, a the peskre duje
romňijen.
19 Ňiko lendar na chibaľinelas; aňi o terne aňi o phure, aňi o muršora
aňi o čhajora. O David dochudňa pale savoro, so lenge o Amaleka zaile.
20 O David iľa savore bakren the gurumňen. A ola, save tradenas o stados
anglal leste, phenenas: „Kada hin le Davidoskri korisť!“
21 Paľis o David avľa ke ola duj šel (200) murša, save sas ajse strapimen,
hoj leha na birinenas dureder te džal, a saven mukľa paš o paňi Besor. On
avle anglo David the anglal leskre murša, hoj pes lenca te arakhen. Sar o
David doavľa paš lende, phučľa lendar, sar lenge sas.
22 Ale savore nalače the nagoďaver murša, save džanas le Davidoha,
phende: „Ola, ko na avle amenca, na chudena ňič olestar, so peske zaiľam.
Ale sako chudela pale ča peskra romňa the peskre čhaven. Mi len peske
len a mi džan het!“
23 Ale o David phenďa: „Phralale mire, ma keren avke oleha, so amenge
o RAJ diňa. Ov amen zachraňinďa a diňa amenge andro vasta le živaňen,
save pre amende avle.
24 Amen tumen našťi šunas andre kadi veca. Bo ajso kotor, savo chudela
oda, ko avľa andro mariben, chudela the oda, ko ačhiľa te stražinel o veci.
Savore chudena jednakones.“
25 Akorestar oda avke the kerenas. O David kerďa olestar zakonos, so pes
doľikerel andro Izrael dži adadžives.
26 Sar avľa o David andro Ciklag, bičhaďa olestar, so peske zaile, le judske
vodcenge, so sas leskre prijaťeľa. Diňa lenge te phenel: „Bičhavav tumenge
o daros olestar, so peske zaiľam le RAJESKRE ňeprijaťeľendar.“
27 Bičhaďa oda olenge, ko bešen andro fori Betel, Ramot-Negev, Jatir,
28 Aroer, Sifmot, Eštemoa
29 the Rachal; bičhaďa oda the olenge, ko bešenas andro fori le
Jerachmeelengre the le Kenitengre
30 a the olenge, save bešenas andro fori Chorma, Bor-Ašan, Atach
31 the Hebron. O David oda bičhaďa pre savore thana, pre save phirelas
peskre muršenca.

31

O meriben le Sauloskro the leskre čhavengro

1 O Filišťinci pes marenas le Izraelitenca. O Izraeliti lendar denašle a but
lendar sas murdarde pro verchos Gilboa.
2 O Filišťinci denašenas pal o Saul the pal leskre čhave a murdarde le
Jonatan, le Abinadab the le Malki-Šua.
3 O mariben pašal o Saul zoraľolas a dochudle les o lukostrelci. Ľivinde
les a zorales les dukhade.
4 Avke o Saul phenďa peskre zbrojnošiske: „Cirde avri e šabľa a murdar
man sigeder, sar avena ola naobrezimen, hoj man te na predemen a te na
keren mange ladž.“

Ale leskro zbrojnošis oda na kamelas te kerel, bo igen daralas. Avke o
Saul iľa peskri šabľa a čhiďa pes pre late.
5 Sar o sluhas dikhľa, hoj o Saul hino mulo, the ov pes čhiďa pre šabľa a
muľa leha.
6 Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul, leskre trin čhave, leskro
zbrojnošis the savore leskre murša.
7 Sar dikhle o Izraeliti pre dujto sera la dolinakri Jezreel the pro vichodos
le Jordanoskro, hoj o Izraeliti pes rozdenašle a hoj o Saul the leskre čhave
mule, the on denašle a omukle peskre fori. Avke o Filišťinci avle a zaile
peske ola fori.
8 Pre aver džives pal o mariben o Filišťinci avle te občorel olen, save sas
mule, a arakhle ode le Saul the leskre trine čhaven pro verchos Gilboa.
9 Le Sauloske odčhinde o šero, ile leske e vizbroj a dine oda te hordinel
pal e filišťiňiko phuv. Kada hiros dine te džanel andro chramos lengre
modlengro the maškar o nipi.
10 Le Sauloskri vizbroj thode andro chramos la Aštartakro a leskro ťelos
figinde pro muros le foroskro Bet-Šan.
11 Sar pes o manuša andral o Jabeš-Gilead došunde, so o Filišťinci kerde
le Sauloha,
12 džanas savore zorale murša caľi rat andro Bet-Šan, hoj pal o muros le
foroskro te len tele o ťelos le Sauloskro the o ťela leskre čhavengre. Sar
avle andro Jabeš, o ťela labarde,
13 lengre kokala thode andro hrobos tel o stromos tamariška paš o Jabeš
a efta džives pes poscinenas.

Dujto zvitkos le Samueloskro

O David pes dodžanel pal o meriben le Sauloskro

1 Pal o meriben le Sauloskro o David avľa pale andral o mariben, andre
savo domarďa le Amaleken, a ačhiľa duj džives andro Ciklag.
2 Pro trito džives avľa ko David jekh murš andral le Sauloskro taboris.
Leskre gada sas čhingerde a pro šero les sas o prachos. Sar avľa ko David,
peľa pro khoča anglal leste.
3 A o David lestar phučľa: „Khatar aves?“
„Denašľom andral o izraeliko taboris,“ ov odphenďa le Davidoske.
4 „Phen mange, so pes ačhiľa?“ phučľa lestar o David.
„O murša denašle andral o mariben,“ ov odphenďa. „But lendar pele a
mule. Muľa the o Saul the leskro čhavo o Jonatan.“
5 O David mek phučľa le terne muršestar: „Sar džanes, hoj o Saul the
leskro čhavo o Jonatan mule?“
6 O terno murš leske odphenďa: „Somas pro verchos Gilboa a dikhľom,
sar o Saul pes predemel la kopijaha a o murša pro verdana the pro graja
les dochuden.
7 Sar pes o Saul visarďa, dikhľa man a vičinďa man. A me phenďom:
‚Kade som!‘
8 Ov mandar phučľa: ‚Ko sal tu?‘ Odphenďom: ‚Me som Amalekos.‘
9 Paľis mange phenďa: ‚Av kade paš ma a murdar man, bo mek dživav,
ale hin man bare dukha.‘
10 Avke geľom paš leste a murdarďom les, bo džanavas, hoj ola dukha
imar na predživela. Paľis leske iľom tele e koruna pal o šero the o
naramkos pal o vasta a anďom oda tuke, rajeja miro.“
11 Sar o David oda šunďa, takoj pre peste čhingerďa o gada a kerde oda
the leskre murša, save sas leha.
12 Andre bari žaľa rovenas a poscinenas pes dži rači vaš o Saul the vaš
leskro čhavo Jonatan; vaš calo Izrael the vaš o manuša le RAJESKRE, bo
sas murdarde andro mariben.
13 Androda o David phučľa ole terne muršestar: „Khatar sal?“
Ov odphenďa: „Me som jekhe Amalekoskro čhavo, cudzincos, savo
bešav andre tumari phuv.“
14 Avke o David lestar phučľa: „Sar tut opovažinďal te thovel tiro vast a
te murdarel le RAJESKRE pomazimen kraľis?“
15 Paľis o David vičinďa jekhes peskre terne muršendar a prikazinďa
leske: „Av kade a murdar les.“ Avke ov geľa a murdarďa les.
16 Bo o David phenďa: „Tiro rat mi perel pre tiro šero! Bo korkoro
tut pridžanľal, hoj murdarďal oles, kas o RAJ pomazinďa kraľiske upral o
Izrael.“

Le Davidoskri žaľakri giľi

17 Avke o David giľaďa žaľakri giľi prekal o Saul the prekal leskro čhavo
Jonatan.
18 Vičinďa la „E Giľi pal o lukos“ a prikazinďa le Judaskre manušenge,
hoj pes la te sikaven. Hiňi pisimen andro zvitkos le Jašariskro.
19 „Ó, Izrael, tiro baripen the radišagos
akana pašľon pro brehi!
Ó, sar pele ola zorale murša!

20 Ma vakeren pal oda andro Gat,
aňi ma rozľidžan oda pal o uľici andro Aškalon,
hoj te na radisaľon o čhaja le Filišťincengre;
o čhaja olengre, ko nane obrezimen, hoj te na asan.
21 Tumen, verchale, so san andre Gilboa:
Te na tumen cinďarel e rosa aňi te na del o brišind pre tumende,
aňi o maľi te na den o uľipen,
bo ode sas andre meľarde o šťiti le zorale muršengre
a o šťitos le Sauloskro imar nane buter makhlo le olejoha,
22 ale le rateha the le zorale muršengre žiroha, save mule.
O lukos le Jonatanoskro šoha na našaďa peskro cieľos
a e šabľa le Sauloskri sas furt čaľarďi leskre ňeprijaťeľendar.
23 Ajse šukar the igen vzacna sas o Saul the o Jonatan;
aňi o meriben len našťi rozďelinďa.
On sas richleder sar o orli a zoraleder sar o ľevi.
24 Čhajale le Izraeloskre, roven upral o Saul!
Ov tumen urelas andro purpurova gada
le šukar pochtanestar;
le somnakune vecenca tumenge len šukaľarelas.
25 Ó, sar pele o zorale murša andro mariben!
Pre tire uče thana pašľol o Jonatan mulo!
26 Bari žaľa man hin pal tu,
Jonatan, phraloro miro.
Salas mange igen vzacno
a tiro kamiben ke mande sas igen šukar,
feder sar o kamiben le džuvľengro.
27 Ó, sar pele o zorale murša!
O maribnaskre zbraňe sas zňičimen!“

2

O David ačhel kraľiske upral e Judsko

1 Paľis o David phučľa le RAJESTAR: „Kames, hoj te džav andre varesavo judsko foros?“
„Dža!“ odphenďa leske o RAJ.
„Kaj kames, hoj te džav?“ phučľa pale o David.
„Andro Hebron,“ odphenďa o RAJ.
2 Avke o David ode geľa a leha the leskre duj romňija, e Achinoama andral o Jezreel the e Abigajil andral o Karmel, leskri romňi pal o Nabal.
3 O David iľa peha the peskre muršen lengre famelijenca a bešenas andro Hebron the andro hebroňika fori.
4 Paľis avle o murša andral e Judsko a pomazinde ode le David kraľiske upral o kmeňos le Judaskro.
Sar o David šunďa, hoj o manuša andral o Jabeš-Gilead parunde le Saul,
5 bičhaďa peskre muršen, hoj te džan ko Jabeš-Gilead te phenen le manušenge: „Mi požehňinel tumen o RAJ, bo presikaďan o jileskeriben tumare rajeske le Sauloske oleha, hoj les parunďan.
6 Akana o RAJ mi presikavel tumenge o jileskeriben the e pačiv. Kamav tumenge te visarel pale oda lačhipen, so kerďan.
7 Ale akana aven zorale, ma podden tumen! O Saul tumaro raj muľa, ale o Judaskro kmeňos man pomazinďa peskre kraľiske.“

O Išbošet ačhel kraľiske upral o Izrael

8 Ale o Abner, o čhavo le Neroskro, savo sas o veľiťeľis upral le Sauloskre
slugaďa, iľa le Sauloskre čhas le Išbošet a preľigenďa les prekal o paňi
Jordan andro foros Machanajim.
9 Ode les o Abner ačhaďa kraľiske upral o phuva Gilead, Ašer, Jezreel,
Efrajim, Benjamin the upral calo Izrael.
10 Le Sauloskre čhaske le Išbošetoske sas saranda (40) berš, sar ačhiľa
kraľiske upral o Izrael, a kraľinelas duj berš. Ale o kmeňos Juda pes
ľikerelas le Davidostar.
11 O David kraľinelas upral o kmeňos Juda andro Hebron efta berš the
šov čhon.

O maribena maškar o Izraeliti the maškar o Judejci

12 Andre jekh džives o Abner, o čhavo le Neroskro, geľa le Išbošetoskre
služobňikenca andral o Machanajim andro Gibeon.
13 Andre oda časos gele pro drom the o Joab, o čhavo la Cerujakro, le
Davidoskre služobňikenca a arakhle pes lenca paš o paňi Gibeon. Jekh
partija pes rozthode pre jekh sera le paňeskri a dujto pre aver.
14 Avke o Abner phenďa le Joaboske: „Mi ušťen varesave terne murša a
mi maren pes jekh avreha anglal amende.“
„Mištes, mi džan,“ phenďa o Joab.
15 Avke pre peste gele dešuduj (12) Benjaminčana vaš o Išbošet a dešuduj
murša vaš o David.
16 Chudle jekh avres le šerestar a demade jekh avreske la šabľaha tel
o pašvare a savore pele tele mule jekhetane. Ole thaneske andro Gibeon
dine nav Chelkat-Hacurim, so hin prethodo: e Maľa le šabľengri.
17 Oda džives chudňa maškar lende zoralo mariben, andre savo o murša
le Davidoskre zviťazinde upral o Abner the upral o Izraeliti.
18 Sas ode o trin čhave la Cerujakre: O Joab, o Abišaj the o Asahel. O
Asahel džanelas te denašel sig sar srnka.
19 Ov denašelas pal o Abner a na visarelas pes aňi pre čači, aňi pre
baľogňi sera.
20 Androda o Abner pes obdikhľa a phučľa le Asahelostar: „Sal oda tu,
Asahel?“
„He! Me som,“ ov odphenďa.
21 Avke o Abner leske phenďa: „Dža pre čači abo baľogňi sera! Chude
varesave terne muršes a le lestar leskri zbraň.“ Ale o Asahel na kamelas
te preačhel te denašel pal o Abner.
22 O Abner leske pale phenďa: „Preač pal ma te denašel! Kames,
hoj tut te murdarav? Sar paľis šaj dikhava andro jakha tire phraleske
le Joaboske?“
23 Ale o Asahel peske na diňa te phenel, avke les o Abner demaďa la
kopijakre palune agoreha andro per. E kopija leske pregeľa avri prekal o
dumo. O Asahel peľa a muľa pre oda than. Pre oda than, kaj o Asahel peľa
a muľa, zaačhiľa sako, ko odarik predžalas.
24 Ale o Joab the o Abišaj džanas dureder pal o Abner. Sar zaračiľa, avle
pro brehos Ama anglo Gijach pro drom paš e pušťa Gibeon.
25 Avke o Benjaminčana pes zgele le Abneroha sar jekh partija a ačhenas
upre pre jekh brehos.
26 O Abner zvičinďa pro Joab: „Dži kana kames, hoj pes te murdaras
avri? Tu na achaľos, hoj oda amenge anela ča baro pharipen? Kana imar
pheneha le muršenge, hoj te preačhen te džal pre peskre phrala?“
27 „Avke sar dživel o Del,“ phenďa leske o Joab, „te na prevakerďalas tu,
mire murša na preačhilehas, ale gelehas pal peskre phrala dži tosara.“

28 Avke o Joab zatrubinďa pro rohos, savore murša zaačhile a preačhile
te džal pro Izraeliti. Avke pes imar preačhile te marel.
29 O Abner peskre muršenca džanas caľi rat prekal e Araba, pregele
prekal o paňi Jordan a džanas dži o dilos andro Machanajim.
30 Sar o Joab preačhiľa te džal pal o Abner, diňa te zvičinel savore muršen
a avľa pre oda, hoj ode na sas dešueňa (19) le Davidoskre muršendar the
o Asahel.
31 Ale o murša le Davidoskre murdarde trin šel the šovardeš (360) le
Abneroskre muršendar andral o Benjamin.
32 Avke le Asahel preľigende andro Betlehem a parunde les andre le
dadeskro hrobos. Paľis o Joab peskre muršenca džanas caľi rat a doavle
andro Hebron, sar vidňisaľolas.

3

1 O mariben maškar o murša le Sauloskre the le Davidoskre ľikerelas
igen but. O David furt buter zoraľolas, ale le Sauloskre manuša furt buter
slabisaľonas.

Le Davidoskre čhave

2 Andro Hebron uľile le Davidoske kala čhave: Ešebno o Amnon, o čhavo
la Achinoamakro andral o Jezreel;
3 dujto o Kileab, o čhavo la Abigajilakro, savi sas romňi le Nabaloskri
andral o Karmel; trito o Absolon, o čhavo la Maachakro, savi sas čhaj le
kraľiskri Talmajoskri andral o Gešur;
4 štarto o Adonijah, o čhavo la Chagitakro; pandžto o Šefatjah, o čhavo
la Abitalakro;
5 a šovto o Jitream, o čhavo la Eglakro. Kala čhave uľile le Davidoske
andro Hebron.

O Abner predžal ko David

6 Andre oda časos, sar sas o maribena maškar o murša le Sauloskre the
le Davidoskre, o Abner ačhiľa angluno le Sauloskre muršendar.
7 Le Saul sas romňi-služobňička e Ricpa, e čhaj le Ajoskri.
Andre jekh džives o Išbošet, o čhavo le Sauloskro, phenďa le Abneroske:
„Soske geľal te pašľol mire dadeskra avra romňaha?“
8 O Abner pre leste igen choľisaľiľa a phučľa: „So me som varesavo rikono
andral e Judsko? Dži adadžives presikavav e pačiv tire dadeske le Sauloske,
leskre phralenge the leskra famelijake. Andro vasta le Davidoske tut na
diňom, ale tu mange adadžives čhives pro jakha oda, hoj kerďom binos
kala džuvľaha?
9 O Del man zorales mi marel, te na kerava le Davidoske oda, so leske o
RAJ phenďa andre vera.
10 Bo o RAJ phenďa, hoj le Sauloskra famelijatar odlela o kraľišagos a
kerela, hoj le Davidoskro tronos ačhela pro furt upral o Izrael, upral e
Judsko the upral caľi phuv andral o Dan dži ke Beer-Šeba.“
11 A o Išbošet imar daratar na phenďa le Abneroske aňi lav.
12 Paľis o Abner bičhaďa peskre muršen ko David, hoj leske te phenen:
„Kaskri hiňi kadi phuv? Phand manca zmluva a me tuke pomožinava, hoj
o Izraeliti te predžan pre tiri sera.“
13 „Mištes,“ odphenďa o David. „Phandava tuha zmluva. Ale kamav
tutar jekh veca: Ma sikav tut mange pro jakha, medik mange na aneha la
Sauloskra čha la Mikal.“

14 Paľis o David bičhaďa muršen ko Išbošet, ko čhavo le Sauloskro, hoj
leske te phenen: „De mange pale mira romňa la Mikal, sava chudňom vaš
oda, hoj murdarďom šel Filišťincen.“
15 Avke o Išbošet bičhaďa muršen a ile la het pašal lakro rom pašal o
Paltiel, le Lajišoskro čhavo.
16 O Paltiel laha džalas rovibnaha dži andro foros Bachurim. Ale o Abner
leske phenďa: „Dža pale khere!“ Avke ov geľa.
17 O Abner pes zgeľa le izraelike vodcenca a phenďa lenge: „Tumen imar
sigeder kamľan le David kraľiske.
18 Avke keren oda akana, bo o RAJ le Davidoske phenďa: ‚Prekal miro
služobňikos David zachraňinava mire manušen, le Izrael, andral o vasta
le Filišťincengre the andral o vasta savore lengre ňeprijaťeľengre.‘ “
19 O Abner oda phenďa avke the le Benjaminčanenge. Paľis geľa pal o
David andro Hebron, hoj leske te del te džanel, pre soste pes dovakerde o
Izraeliti the savore Benjaminčana.
20 Sar avľa o Abner peskre biš muršenca ko David andro Hebron, o David
kerďa hoscina prekal leste the prekal leskre murša.
21 Paľis o Abner phenďa le Davidoske: „Džava akana te zvičinel savore
Izraeliten ke tu kraľina, rajeja miro. Phandena tuha zmluva, hoj te aves
kraľis upral savorende, upral kaste tiro jilo kamel.“ Avke o David premukľa
le Abner a ov geľa het andro smirom.

O Joab murdarel le Abner

22 Ipen akor pes visarenas pale andral o mariben o Joab the le Davidoskre
služobňika a ande peha bari korisť, so peske zaile. Ale o Abner imar na
sas ko David andro Hebron, bo les premukľa, hoj te džal andro smirom
khere.
23 Sar avľa o Joab peskre slugaďenca, phende leske, hoj o Abner, le
Neroskro čhavo, avľa ko kraľis a ov les mukľa te džal andro smirom.
24 O Joab geľa ko David a phučľa lestar: „So kerďal? Dikh, o Abner avľa
ke tu. Soske les mukľal ča avke te džal het?
25 Se tu prindžares le Abner, le Neroskre čhas! Avľa vašoda, hoj tut te
klaminel a te predikhel o thana, khatar džas avri a khatar aves andre.
Kamľa pes te dodžanel pal savoreste, so keres.“
26 Sar o Joab odgeľa khatar o David, bičhaďa le muršen pal o Abner. On
les ande pale pašal e chaňig Sira, ale o David olestar na džanelas.
27 Sar o Abner avľa pale andro Hebron, o Joab leske phenďa: „Kamav
tuha ča korkoro te vakerel.“ Paľis les ľigenďa paš e brana le foroskri, ode
leske predemaďa o per la šabľaha a ov muľa. O Joab leske kamľa te visarel
pale vaš oda, hoj murdarďa leskre phrales le Asahel.
28 Sar pes o David pal oda došunďa, phenďa: „Man the mire kraľišagos
nane binos vaš o rat le Abneroskro.
29 Leskro rat mi perel pro šero le Joaboske the leskra caľa famelijake!
Andre famelija le Joaboskri mi avel furt ajso manuš, kastar čuľal o hňisos,
abo kas hin malomocenstvo, abo ko phirel pro bakuľi, abo merel andro
mariben, abo cerpinel bokh!“
30 Avke o Joab the leskro phral o Abišaj murdarde le Abner vaš oda, hoj
murdarďa lengre phrales le Asahel andro mariben andro Gibeon.
31 O David phenďa le Joaboske the savore manušenge, save sas leha:
„Čhingeren pre tumende o gada! Uren pre tumende o gada le gonestar
a chuden te rovel pal o Abner.“ Sar les parunenas, o David džalas pal o
murša, save ľigenenas leskro ťelos.

32 Le Abner parunde andro Hebron. O David zorales rovelas paš le
Abneroskro hrobos a rovenas leha savore manuša.
33 Paľis o David giľaďa žaľakri giľi:
„Mušinďa o Abner te merel
sar varesavo dilino manuš?
34 Tire vasta na sas zaphandle;
tire pindre na sas andro lanci;
tu peľal sar oda, kas murdarde o živaňa.“
Androda savore manuša pale chudle te rovel.
35 Paľis avle savore ko David a ispidenas pre leste, hoj te chal varesavo
chaben, medik sas džives. Ale o David iľa vera: „O Del man zorales mi
marel, te chava maro abo varesavo chaben sigeder, sar zaračola.“
36 Sar oda šunde savore manuša, sas lenge oda pre dzeka avke sar
savoro, so o David kerelas.
37 Andre oda džives savore manuša the calo Izrael achaľile, hoj o David
na kamľa o meriben le Abneroskro.
38 O David phenďa peskre služobňikenge: „Či na džanen, hoj adadžives
muľa o baro vodcas, o angluno murš andral o Izrael?
39 Kajte som pomazimen kraľis, adadžives som slabo a kala duj čhave la
Cerujakre – o Joab the o Abišaj – hine zoraleder sar me. O RAJ mi visarel
pale le nalače manušeske vaš leskro nalačhipen.“

4

Le Išbošetoskro meriben

1 Sar pes o Išbošet, o čhavo le Sauloskro, došunďa, hoj o Abner andro
Hebron muľa, daralas pes a o Izraeliti na džanenas so te kerel.
2 Le Išbošet sas duj murša, save sas veľiťeľa upral o slugaďa. Jekh lendar
pes vičinelas Baanah a dujto Rechab. Lengro dad sas o Rimon andral o
foros Beerot, bo the o Beerot pes rachinel paš o Benjamin;
3 o manuša, save angloda bešenas andro Beerot, denašle andro Gitajim
a dživen ode dži adadžives sar cudzinci.
4 Le Sauloskre čhas le Jonatan sas čhavo, savo pes vičinelas Mefibošet a
sas bango pro soduj pindre. Sas leske pandž berš, sar avľa andral o foros
Jezreel o hiros pal o Saul the Jonatan, hoj sas murdarde. E služka, savi les
bararelas avri, les iľa a denašľa leha. Sar denašelas, avke siďarelas, hoj
lake peľa andral o vasta a ačhiľa kaľikos.
5 Andre jekh džives o Rechab the o Baanah, o čhave le Rimonoskre andral
o Beerot, pes mukle pro drom a avle paš o kher le Išbošetoskro pal o dilos,
sar ipen pašľolas pro hadžos.
6 Gele andro kher avke sar ola, ko hordinen e pšeňica. Predemade le
Išbošet andro per a o Rechab the leskro phral Baanah denašle.
7 Paľis gele andro kher ipen akor, sar o Išbošet pašľolas pre peskro
hadžos andre peskri spalňa, a murdarde les. Odčhinde leske o šero, ile o
šero peha a džanas caľi rat prekal e Jordaňiko dolina.
8 Sar avle andro Hebron, sikade le Išbošetoskro šero le Davidoske a
phende: „Kade hin o šero le Išbošetoskro, savo sas o čhavo le Sauloskro,
tire ňeprijaťeľiskro, savo tut kamľa te murdarel. Adadžives o RAJ visarďa
pale le Sauloske the leskra famelijake vaš miro raj the kraľis.“
9 Ale o David odphenďa le Rechaboske the le Baanoske: „Avke sar dživel
o RAJ, savo man cirdňa avri andral savore pharipena,

10 sar mange jekhvar jekh murš avľa te phenel, hoj o Saul muľa, a
gondoľinelas peske, hoj mange anďa lačho hiros, me les ode andro Ciklag
chudňom a murdarďom. Kavke leske počinďom vaš leskro lačho hiros.
11 Ta akor keci goreder oda ela ole nalače manušenca, save murdarde
ole čačipnaskre muršes, medik sovelas pre peskro hadžos andre peskro
kher. Či na mangava akana leskro rat andral tumare vasta a na zňičinava
tumen pal kadi phuv?“
12 Avke o David prikazinďa peskre terne muršenge, hoj len te murdaren.
On lenge odčhinde o vasta the o pindre a figinde len paš o paňi andro
Hebron. Le Išbošetoskro šero ile a parunde andro Hebron, andro hrobos
le Abneroskro.

5

O David ačhel kraľiske upral calo Izrael

1 Paľis savore izraelika kmeňi avle ko David andro Hebron a phende:
„Dikh, amen sam tiro ťelos the tiro rat.
2 Imar akor, sar o Saul sas kraľis upral amende, tu ľidžahas le Izraeloskre
slugaďen andro maribena. O RAJ tuke phenďa: ‚Tu ľidžaha miro izraeliko
narodos sar pasťjeris a aveha lengro vodcas.‘ “
3 Avke savore vodci andral o Izrael avle ko kraľis ko David andro Hebron.
Ode lenca o David phandľa zmluva anglo RAJ a pomazinde les kraľiske
upral o Izrael.
4 Le Davidoske sas tranda (30) berš, sar ačhiľa kraľiske, a kraľinelas
saranda (40) berš.
5 Kraľinelas efta berš the šov čhon upral e Judsko andro Hebron a upral
calo Izrael the Judsko kraľinelas tranda the trin (33) berš andro Jeruzalem.

O David zalel o Jeruzalem

6 Jekh džives o kraľis o David džalas peskre muršenca andro Jeruzalem
pro Jebuseja, save ode bešenas. Ale o Jebuseja dine te phenel le Davidoske:
„Kade tut na dochudeha. Mek až o kore the o bange tut adarik tradena
avri,“ bo peske phenenas, hoj o David pes ode šoha na dochudela.
7 Ale o David zaiľa o ohradzimen foros Sion; oda akana hin o Foros le
Davidoskro.
8 Oda džives o David phenďa: „Ko kamel te zviťazinel upral o Jebuseja,
mi džal prekal e šachta, khatar džal o paňi andro foros, hoj te dochudel ole
‚koren the bangen‘, save hine mire bare ňeprijaťeľa.“ Vašoda pes vakerel:
„O kore the o bange na džana andro kher le Devleskro.“
9 Sar o David zaiľa oda ohradzimen foros, ačhiľa ode te bešel a diňa leske
nav „Foros le Davidoskro“. Paľis o David ačhaďa o muros la terasatar dži
andre.
10 O David sas furt zoraleder a o RAJ, o Del o Nekzoraleder, sas leha.
11 O tirsko kraľis Chiram bičhaďa peskre služobňiken ko David.
Jekhetane lenca bičhaďa o cedroskre kašta, le ťesaren the le muraren,
hoj leske te ačhaven palacis.
12 Akor o David sprindžarďa, hoj o RAJ les ačhaďa kraľiske upral o Izrael
a hoj leskro kraľišagos hazdňa upre prekal peskro izraeliko narodos.

Le Davidoskre čhave, save uľile andro Jeruzalem

13 Sar o David geľa te bešel andral o Hebron andro Jeruzalem, iľa peske
mek avre romňijen-služobňičken, savenca les sas muršora the čhajora.
14 Kala hine o nava leskre čhavengre, save leske uľile andro Jeruzalem:
O Šamua, o Šobab, o Natan, o Šalamun,

15 o Jibchar, o Elišuas, o Nefeg, o Jafias,
16 o Elišamas, o Eljadas the o Elifelet.

O viťazstvo upral o Filišťinci

17 Sar pes o Filišťinci dodžanle, hoj le David pomazinde kraľiske upral o Izrael, džanas savore filišťiňika slugaďa pre leste, hoj les te zalen. Sar pes o David pal oda došunďa, geľa andre peskri pevnosť.
18 Androda o Filišťinci avle a rozthode pes andre Refajengri dolina.
19 Avke o David phučelas le RAJESTAR: „Šaj džav pro Filišťinci? Deha mange len andre mire vasta?“
O RAJ leske odphenďa: „Dža pre lende! Dava tuke le Filišťincen andro vasta.“
20 Avke o David geľa andro Baal-Peracim, a sar zviťazinďa upral lende, phenďa: „O RAJ predemaďa mire ňeprijaťeľen anglal mande, avke sar o paňi predemel o hradzi.“ Vašoda dine ole thaneske nav Baal-Peracim*.
21 O Filišťinci ode mukle peskre devloren a o David the leskre murša len odľigende.
22 Ale o Filišťinci avle pale pre lende a rozthode pes andre dolina le Refajengri.
23 Avke o David phučľa pale le RAJESTAR a ov leske odphenďa: „Ma dža pre lende anglunestar, ale obdža len palunestar. Dža pre lende pašal o balzamika stromi.
24 Sar šuneha o kroki upre pro balzamika stromi, takoj tut muk pro mariben, bo akor džava me anglal tu te domarel le filišťiňike slugaďen.“
25 O David kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa o RAJ, a murdarelas le Filišťincen la Gebatar dži paš o Gezer.

6

E archa la zmluvakri andro Jeruzalem

1 O David peske pale kidňa avri 30 000 nekfedere muršen andral o Izrael.
2 Džalas lenca andro judsko foros Baala, hoj odarik te len le Devleskri archa, so pes vičinelas „E archa le Nekzoraledere RAJESKRI, savo bešel upral o cherubi“.
3 Le Devleskri archa thode pro nevo verdan a ľigende la avri andral o kher le Abinadaboskro, savo sas pro brehos. O verdan ľidžanas o čhave le Abinadaboskre o Uza the o Achijo.
4 Sar preľidžanas e archa le Devleskri andral o kher le Abinadaboskro, o Achijo džalas angle archa.
5 O David the savore Izraeliti khelenas a bašavenas caľa zoraha anglo RAJ pro citari, harfi, bubni, čerkutki the pro cimbalmi.
6 Ale sar avle paš o humnos le Nachonoskro, o Uza nacirdňa peskro vast, hoj te zachudel le Devleskri archa, bo o voli la visardehas avri.
7 O RAJ igen choľisaľiľa pro Uza, bo pes opovažinďa te chudel e archa la zmluvakri. Vašoda les murdarďa pro than a ov muľa paš e archa le Devleskri.
8 O David rušľa, hoj o RAJ demaďa le Uza peskra choľaha, vašoda diňa ole thaneske nav Perec-Uza*. Avke pes vičinel dži adadžives.
9 Andre oda džives o David predaranďiľa le RAJESTAR a phenďa: „Sar me ke ma šaj lav e archa le RAJESKRI?“

* **5:20** E hebrejiko čhib: o raj, savo predemel
* **6:8** E hebrejiko čhib: o trestos le Uzoskro

10 Avke o David na iľa le RAJESKRI archa ke peste andro Jeruzalem, ale
diňa la te ľidžal andro kher le Obed-Edomoskro, savo sas andral o Gat.
11 E archa le RAJESKRI ode ačhiľa trin čhon a o RAJ požehňinelas le
Obed-Edom the caľa leskra famelija.
12 Le kraľiske le Davidoske phende, hoj angle archa le Devleskri o RAJ
požehňinel le Obed-Edom, leskra famelija the savoro, so les hin. Avke
o David iľa e archa le Devleskri andral o kher le Obed-Edomoskro a
radišagoha la ľigenďa andro Foros le Davidoskro.
13 Sar o murša, save ľidžanas e archa le RAJESKRI, kerde šov kroki, o
David obetinďa bikos the thuľa gurumňa.
14 Pro David sas urdo andro efodos le ľanostar a khelelas andral caľi
peskri zor anglo RAJ.
15 Ov the savore Izraeliti ľidžanas le RAJESKRI archa andro Jeruzalem,
vičinenas bare radišagoha a trubinenas.
16 Sar e archa le Devleskri avelas andro Jeruzalem, le Sauloskri čhaj
e Mikal dikhelas avri prekal e oblaka. Sar dikhľa le kraľis le David, sar
chučkerel a khelel anglo RAJ, dikhľa les tele andre peskro jilo.
17 Sar ande le RAJESKRI archa, thode la pro pripravimen than maškar o
stanos, so imar o David prekal e archa ačhaďa. O David anďa anglo RAJ
labarde the smiromoskre obeti.
18 Sar imar dokerďa kala obeti, požehňinďa le manušen andro nav le
Nekzoraledere RAJESKRO.
19 Paľis diňa savore Izraeliten, save ode sas, le muršen the le džuvľen,
po jekh maro, ovocno bokeľi le ďatľendar the bokeľi le šuke hroznendar.
Paľis pes savore rozgele andre peskre khera.
20 Sar pes o David visarelas khere te požehňinel peskra famelija, le
Sauloskri čhaj e Mikal geľa avri anglal leste a phenďa: „Savi bari pačiv
tuke kerďal adadžives! Tu, o kraľis le Izraeloskro! Čhiďal tut tele jepaš
lango anglo jakha le služkengre tire služobňikengre sar varesavo manuš,
savo pes ňikastar na ladžal!“
21 O David lake odphenďa: „Sas oda anglo RAJ, savo peske na kidňa avri
tire dades aňi caľa leskra famelija, ale man peske ačhaďa kraľiske upral
leskre manuša upral o Izrael. Khelavas anglo RAJ a mek khelava!
22 A kamav man mek buter te pokorinel sar dži akana, a kajte anglal tire
jakha na avava ňič, ale anglal kala služki, pal save vakerehas, man ela
pačiv.“
23 Avke e Mikal, le Sauloskri čhaj, sas bi o čhave dži ko meriben.

7

Le Natanoskro proroctvos

1 Sar o kraľis o David geľa te bešel andre peskro palacis a sar o RAJ diňa,
hoj leskro kraľišagos te dživel andro smirom savore ňeprijaťeľenca, save
sas pašal leste,
2 phenďa o David le prorokoske le Natanoske: „Dikh, me bešav andro
kher, so hino ačhado le cedrostar, ale e archa le RAJESKRI hiňi ča andro
stanos.“
3 O Natan leske odphenďa: „Dža a ker savoro, so kames te kerel, bo o
RAJ hino tuha.“
4 Avke mek odi rat phenďa o RAJ le Natanoske:
5 „Dža a phen mire služobňikoske le Davidoske: ‚Kada phenel o RAJ:
Tu mange kames te ačhavel kher, hoj te bešav andre?

6 Se akorestar, kanastar iľom le Izraeliten avri andral o Egipt, dži
adadžives na bešavas andro kher, ale phiravas than thanestar a bešavas
andro stanos.
7 Medik somas le Izraelitenca pro drom, šoha na phučľom le izraelike
vodcendar, saven ačhaďom, hoj te ľidžan miro narodos: „Soske mange na
ačhade kher le cedrostar?“ ‘
8 Akana pheneha mire služobňikoske le Davidoske: ‚Kada phenel o RAJ
o Nekzoraleder: Iľom tut odarik, kaj pašinehas le bakren, a ačhaďom tut
vodcaske upral mire manuša, upral o Izrael.
9 Džavas tuha všadzik, kaj džahas, a murdarďom savore tire
ňeprijaťeľen, save sas anglal tu. Kerava tiro nav igen baro sar o nava
le nekbaredere vodcengre pre phuv.
10 Mire izraelike narodos dava than, kaj les sadzinava a ode bešela.
Imar na izdrala a o nalače manuša les na dukhavena, sar oda kerenas
angloda,
11 kanastar ačhaďom le sudcen upral peskro izraeliko narodos. Dava
tuke te odpočovinel savore tire ňeprijaťeľendar.
O RAJ phenel, hoj ov tuke ačhavela kher.
12 Sar avela tiro časos a tu džaha paš tire phure dada, dava tut
potomkos, savo avela tutar, a leskro kraľišagos zathovava zorales.
13 Ov ačhavela Chramos pre pačiv mire naveske a me zathovava leskro
kraľišagos pro furt.
14 Me avava leskro dad a ov ela miro čhavo. Te kerela varesavo binos,
marava les le manušengra pacaha the le manušengre ranenca.
15 Ale miro lačhipen lestar na odlava, sar les odiľom le Saulostar, saves
odčhiďom anglal tu.
16 Tiro potomstvos ela zoralo a tiro kraľišagos the tronos ačhela pro
furt anglal ma.‘ “
17 O Natan vakerelas le Davidoske savoro avke, sar oda šunďa le
RAJESTAR andro viďeňje.

Le Davidoskri modľitba

18 Paľis o kraľis o David geľa, bešľa peske anglo RAJ andro Stanos a
modľinelas pes avke:
„Ko som me, ó, Nekbareder RAJEJA, a ko hin miri famelija, hoj man
anďal dži kade?
19 A mek ke oda, sar te uľahas frima, ó, Nekbareder RAJEJA, vakerehas
the pal oda, so ela paľis tire služobňikoskra famelijaha. Ó, Nekbareder
RAJEJA, tu avke furt keres le manušeha?
20 So mek pre oda šaj phenav? Se tu, ó, Nekbareder RAJEJA, prindžares
tire služobňikos.
21 Angle tiro lav a avke, sar tu kamehas, kerďal kala savore bare veci
a diňal oda te džanel tire služobňikoske.
22 Vašoda sal baro, ó, Nekbareder RAJEJA, bo nane ajso sar tu. Pal
savoreste, so šunďam amare kanenca, nane aver Del, ňiko ča tu.
23 Pre phuv nane aver narodos ajso sar o Izrael, saves tuke cinďal avri,
hoj te aven tire, a oleha tuke kerďal baro nav. Bare the šukar veci kerďal
prekal lende, sar len iľal avri andral o Egipt a tradňal avri anglal lende
avre naroden the lengre devlen.
24 Tu kerďal, hoj o Izraeliti te aven tire manuša pro furt, a tu, RAJEJA,
ačhiľal lengro Del.
25 Ale akana, RAJEJA, Devla, mangav tut, ľiker pro furt oda lav, so
phenďal mange the mira famelijake. Doľiker oda, so phenďal.

26 Avke tiro nav ela barardo a o manuša vakerena pal tu furt: ‚O RAJ
o Nekzoraleder hin o Del upral o Izrael!‘ Tu doľikereha miro tronos pro
furt.
27 Bo tu korkoro, ó, Nekzoraleder RAJEJA, o Del le Izraeloskro, sikaďal
peskre služobňikoske a phenďal: ‚Ačhavava tiro potomstvos furt pro
tronos*.‘ Vašoda mange me domukľom te anel kadi modľitba anglal tu.
28 Ó, Nekbareder RAJEJA, tu sal o Del. Tire lava hine čačipnaskre a
tire služobňikoske phenďal, hoj kereha leske oda lačhipen.
29 Akana mangav tut, požehňin mira caľa famelija, hoj vareko latar
pro furt te ačhel anglal tu. Bo tu, ó, Nekbareder RAJEJA, oda phenďal a
tiro požehnaňje ačhela pro furt pre miro potomstvos.“

8

Le Davidoskre maribena

1 Paľis o David zviťazinďa upral o Filišťinci, domarďa len a iľa lendar o
Meteg-Ama.
2 O David zviťazinďa the upral o Moabčana a merinďa len la špargaha.
Prikazinďa lenge, hoj te pašľon pre phuv. Premerinďa len la špargaha a
pro duj mieri la špargakre merinďa olen, kas diňa te murdarel, a pre jekh
miera la špargakri olen, kas mukľa te dživel. Avke mule duvar ajci sar ola,
ko ačhile te dživel. O Moabčana ačhile sluhi le Davidoske a anenas leske
o daňe.
3 Paľis o David zviťazinďa the upral o kraľis Hadad-Ezer, le Rechoboskro
čhavo, andral e Coba, sar džalas te zalel o phuva paš o Eufrat.
4 O David zaiľa lestar 1 700 muršen pro graja the 20 000 slugaďen. Mukľa
peske lendar ča 100 grajen le verdanenca a olen, so ačhile, ochrominďa.
5 Sar avle o Aramejčana andral o Damašek te pomožinel le kraľiske
Hadad-Ezeroske, o David zviťazinďa the upral lende a murdarďa lendar
22 000 muršen.
6 Paľis o David diňa te rozačhavel partiji muršen andro aramejiko
Damašek. Avke o Aramejčana ačhile sluhi le Davidoske a the on anenas
leske o daňe. O RAJ pomožinelas le Davidoske všadzik, kaj džalas.
7 O David skidňa le Hadad-Ezeroskre služobňikendar o somnakune šťiti
a anďa len andro Jeruzalem.
8 O kraľis o David skidňa le Hadad-Ezeroskre forendar Betach the Berotaj
igen but brondzos.
9 Sar pes o Toji, o kraľis andral o Chamat, došunďa, hoj o David zviťazinďa
upral caľi armada le Hadad-Ezeroskri,
10 bičhaďa peskre čhas le Joram ko David, hoj les te pozdravinel a te
phenel leske: „Gratuľinav tuke vaš oda, hoj zviťazinďal upral o Hadad-
Ezer!“ Anďa le Davidoske rupune, somnakune the brondzune veci.
11 The ola veci o David pošvecinďa le RAJESKE jekhetane le rupoha the
le somnakaha, so zaiľa savore narodendar, saven thoďa tele:
12 Le Aramejčanendar, Moabčanendar, Amončanendar, Filišťincendar,
Amalekendar the le Hadad-Ezerostar, savo sas le Rechoboskro čhavo, le
kraľistar andral e Coba.
13 O David peske kerďa baro nav the oleha, hoj sar avľa pale, murdarďa
andre Londi dolina 18 000 Aramejčanen.
14 Všadzik andro Edom rozačhaďa partiji muršen. Avke savore
Edomčana ačhile le Davidoskre sluhi. O RAJ pomožinelas le Davidoske
všadzik, kaj ča džalas.

---

* **7:27** E hebrejiko čhib: Ačhavava tuke kher

Le Davidoskre uradňika

15 O David kraľinelas upral calo Izrael a savore peskre manušenge
kerelas oda, so sas čačipnaskro the spravodľivo.
16 O Joab, la Cerujakro čhavo, sas veľiťeľis upral e armada a o Jošafat, le
Achiludoskro čhavo, sas upral savore leskre uradňika.
17 O Cadok, le Achituboskro čhavo, the o Achimelech, le Ebjataroskro
čhavo, sas rašaja a o Serajah sas pisaris.
18 O Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o Kereťana the
Pileťana, save chraňinenas le David. The le Davidoskre čhave sas rašaja.

9

O David the o Mefibošet

1 Andre jekh džives o David phučľa: „Ačhiľa mek vareko le Sauloskra
famelijatar? Kamľomas leske te presikavel anglo Jonatan o lačhipen.“
2 Le Saul sas sluhas, savo pes vičinelas Ciba. Oles privičinde ko David a
ov lestar phučľa: „Tu sal o Ciba?“
Ov odphenďa: „He, tiro služobňikos.“
3 O David phučľa: „Na ačhiľa imar le Sauloskra famelijatar ňiko, hoj
leske te presikavav le Devleskro lačhipen?“
O Ciba leske odphenďa: „Hin ade mek le Jonatanoskro čhavo, savo hino
kaľikos pro pindre.“
4 „Kaj hino?“ phučľa o David.
„Hino andro Lo-Debar, andro kher le Machiroskro, ko čhavo le
Amieloskro,“ odphenďa leske o Ciba.
5 Akor o David bičhaďa, hoj les te anen andral o Lo-Debar.
6 Sar avľa ko David o Mefibošet, o čhavo le Jonatanoskro, savo sas čhavo
le Sauloskro, banďiľa anglal leste le mujeha.
O David zvičinďa: „Mefibošet!“
„Kade hino tiro služobňikos,“ odphenďa leske.
7 „Ma dara tut!“ phenďa leske o David. „Kamav tuke te presikavel o
lačhipen angle tiro dad Jonatan. Dava tuke pale o maľi le Sauloskre, tire
papuskre, a tu chaha furt manca jekhetane paš miro skamind.“
8 O Mefibošet banďiľa angle leste a phenďa: „So hino tiro služobňikos,
hoj tut visares ke kajso mulo rikono, sar som me?“
9 Paľis o David vičinďa le Sauloskre sluhas le Ciba a phenďa leske:
„Savoro, so sas le Sauloskro the leskra famelijakro, dav le Mefibošetoske,
bo hino tire rajeskro vnukos.
10 Tu, tire čhave the tire sluhi leske kerena buči pre maľa a skidena leske
upre o uľipen, hoj te avel le Sauloskra famelija, so te chal. Ale o Mefibošet
chala jekhetane manca pašal miro skamind pro furt, bo leskro papus sas
o Saul.“ Le Ciba sas dešupandž (15) čhave the biš (20) sluhi.
11 O Ciba phenďa le kraľiske: „Kraľina miro the raja miro, tiro
služobňikos kerela savoro avke, sar pheneha.“ Avke o Mefibošet chalas le
Davidoha jekhetane pašal o skamind, avke sar te uľahas jekh le kraľiskre
čhavendar.
12 Le Mefibošet sas terno čhavoro, savo pes vičinelas Michas. Le Cibaskri
caľi famelija ačhile služobňika le Mefibošetoske.
13 O Mefibošet bešelas andro Jeruzalem, bo chalas furt jekhetane le
Davidoha pašal o skamind. A ov sas kaľikos pro soduj pindre.

10

O Amončana keren le Izraelitenge ladž

1 Sar muľa o amoňiko kraľis o Nachaš, leskro čhavo Chanun ačhiľa pal
leste kraľiske.
2 O David peske phenďa: „Presikavava le Nachašiskre čhaske le
Chanunoske o jileskeriben, sar kerďa leskro dad mange.“ Avke bičhaďa
peskre služobňiken, hoj leske te den te džanel, hoj le Davidoske hin pharo
pal leskro dad.
Sar avle o služobňika andre le Amončanengri phuv,
3 o amoňika vodci phende peskre rajeske le Chanunoske: „Gondoľines
tuke, hoj o David kamel te del pačiv tire dades oleha, hoj bičhavel peskre
služobňiken ke tu? Na, bičhavel len sigeder vašoda, hoj te predikhen kada
foros a paľis les te zňičinen?“
4 Androda o Chanun chudňa le Davidoskre služobňiken, hoľinďa lenge
jepaš brada, strihinďa lenge jepaš gada le perestar dži tele a avke len mukľa
te džal.
5 Sar oda phende le Davidoske, bičhaďa o David anglal lende avre
muršen, bo ola murša sas igen pre ladž, hoj lenge te phenen: „O kraľis
tumenge phenel, hoj te ačhen andro Jericho, medik tumenge na barola o
bradi. Paľis šaj aven pale.“

O mariben le Amončanenca

6 Sar o Amončana sprindžarde, hoj le David rozchoľarde, dine te vičinen
le Aramejčanen andral o Bet-Rechob the andral e Coba 20 000 slugaďen,
le kraľis andral e Maacha le 1 000 muršenca the 12 000 muršen andral o
Tob.
7 Sar pes o David pal oda došunďa, bičhaďa andro mariben le Joab the
savore zorale slugaďen.
8 O Amončana pes rozačhade pro mariben paš e foroskri brana. O
Aramejčana andral e Coba the Rechob a o murša andral o Tob the andral
e Maacha sas rozačhade pre maľa.
9 Sar o Joab dikhľa, hoj avle pre leste anglunestar the palunestar,
kidňa peske avri nekfeder muršen andral calo Izrael a rozačhaďa len pro
Aramejčana.
10 Olen, save ačhile, diňa peskre phraleske le Abišajoske, hoj lenca te
džal pro mariben pro Amončana.
11 Phenďa leske: „Te dikheha, hoj o Aramejčana man domaren, aveha
mange te pomožinel, a te me dikhava, hoj o Amončana domaren tut, džava
me tuke te pomožinel.
12 Av zoralo a av maras pes zorales vaš amare manuša the vaš o fori le
Devleskre! Mi kerel o RAJ oda, so hin lačho anglal leskre jakha.“
13 Avke o Joab peskre muršenca džalas andro mariben pro Aramejčana,
ale on lestar denašle.
14 Sar dikhle o Amončana, hoj o Aramejčana denašen le Joabostar, the
on chudle te denašel anglal o Abišaj a gele pale andro foros. Paľis o Joab
avľa pale andral o mariben a geľa andro Jeruzalem.

O Izrael zviťazinel upral o Aramejčana

15 Sar o Aramejčana dikhle, hoj len o Izraeliti domarde, pale pes zgele.
16 Akor o Hadad-Ezer bičhaďa muršen, hoj te anen le Aramejčanen, save
bešenas pre oki sera le paňeskri Eufrat. On avle andro Chelam a o Šobach,
o veľiťeľis upral e armada le Hadad-Ezeroskri, len ľidžalas.

17 Sar oda phende le Davidoske, diňa te zvičinel savore Izraeliten.
Pregeľa prekal o Jordan a avľa andro Chelam. O Aramejčana pes
rozačhade pro mariben a džanas pro David.
18 Ale o Aramejčana denašle le Izraelitendar. A o David the leskre murša
murdarde 700 muršen pro verdana the 40 000 muršen pro graja. The le
Šobach, le veľiťeľis upral e armada, dukhade a ov muľa pre oda than.
19 Sar savore kraľa, save služinenas le Hadad-Ezeroske, dikhle, hoj o
Izrael zviťazinďa upral lende, phandle lenca zmluva a služinenas lenge. O
Aramejčana pes imar daranas buter te pomožinel le Amončanenge.

11

Le Davidoskro binos

1 Avke pro dujto berš jarone, andro časos, sar o kraľa džanas andro
mariben, o David bičhaďa le Joab peskre muršenca the savore slugaďen
andral o Izrael. Zviťazinde upral o Amončana a paľis pes rozačhade pašal
o foros Raba. Ale o David ačhiľa andro Jeruzalem.
2 Jekhvar rači o David ušťiľa pal o hadžos a prephirelas pes pal e
palaciskri strecha. Dikhľa jekha džuvľa, sar landolas. Oj sas igen šukar.
3 Avke o David bičhaďa le sluhas, hoj pes te dodžanel, ko hiňi. O sluhas
leske odphenďa: „Oj hiňi e Batšeba, le Eliamoskri čhaj. Lakro rom hino o
Chetitos Urijaš.“
4 Akor o David bičhaďa le sluhen, hoj la ke leste te anen. Oj pes ipen
obžužarďa olestar, so le džuvľen hin sako čhon. Sar avľa ke leste, ov laha
pašľiľa. Paľis oj geľa pale khere.
5 Ale e Batšeba ačhiľa khabňi a diňa oda te phenel le Davidoske.
6 Paľis o David diňa te phenel le Joaboske, hoj te bičhavel ke leste le
Urijaš. Avke o Joab les bičhaďa.
7 Sar ke leste avľa o Urijaš, o David lestar phučľa: „Sar hin le Joaboske
the le slugaďenge? Sar džal dureder o mariben?“
8 Avke leske phenďa: „Dža khere a odpočovin tuke.“ Paľis, sar o Urijaš
odgeľa, o David bičhaďa daros andre leskro kher.
9 Ale o Urijaš na geľa khere, ale pašľiľa peske jekhetane savore
služobňikenca paš o vchodos andro palacis.
10 Sar le Davidoske phende, hoj o Urijaš na geľa khere, o David leske
phenďa: „Se avľal pal o baro drom, soske na džas khere?“
11 O Urijaš leske odphenďa: „E archa, o murša andral o Izrael the
andral e Judsko bešen andro stani a miro veľiťeľis o Joab peskre muršenca
taborinen pre maľa. Sar me šaj džav khere te chal, te pijel a te pašľol mira
romňaha? Avke sar džives tu, me oda na kerava.“
12 Akor leske o David phenďa: „Ač kade mek adadžives a tajsa tut
premukava.“ Avke o Urijaš ačhiľa andro Jeruzalem oda džives a the mek
aver.
13 Paľis o David les vičinďa ke peste, chalas the pijelas leha, medik
les na mačarďa. Ale rači o Urijaš geľa te sovel jekhetane le Davidoskre
služobňikenca, khere na geľa.

Le Urijašiskro meriben

14 Avke tosara o David pisinďa ľil le Joaboske a bičhaďa le Urijaš, hoj
leske les te ľidžal.
15 Andro ľil pisinďa: „Thoven le Urijaš anglal, kaj hin o mariben
nekzoraleder. Tumen paľis džan lestar het, hoj les te murdaren.“

16 Sar o Joab džalas pro foros pro mariben, thoďa le Urijaš pre ajso than,
pal savo džanelas, hoj hin ode zorale murša.
17 Sar o murša andral o foros gele avri pro mariben pro Joab, ačhiľa pes,
hoj murdarde varesave le Davidoskre muršen a murdarde the le Urijaš.
18 Paľis o Joab bičhaďa jekhe poslos ko David, hoj leske te phenel pal o
mariben.
19 Phenďa leske: „Sar pheneha le kraľiske savoro pal o mariben,
20 ov šaj choľisaľol a šaj tutar phučel: ‚Soske geľan avke pašes paš o
foros? Na džanenas, hoj pal o muri pes ľivinkerel?
21 Či na džanes, ko murdarďa le Jerubaaloskre čhas le Abimelech? Na sas
oda e džuvľi, savi pre leste čhiďa pal o muri o mlinoskro bar, a avke muľa
andro Tebec? Soske geľan avke pašes paš o muri?‘ Akor leske pheneha:
‚The tiro služobňikos o Urijaš muľa.‘ “
22 Avke o poslos odgeľa. Sar doavľa ko David, phenďa leske savoro, so o
Joab vakerelas.
23 Phenďa: „Ola murša sas zoraleder sar amen a avle avri andral o
foros pro mariben, ale amen len zatradľam dži paš o vchodos le foroskra
branakro.
24 Avke o lukostrelci ľivinkerenas pal o muri pre tire služobňika a
varesaven murdarde. Muľa the tiro služobňikos o Urijaš.“
25 O David le sluhaske phenďa: „Le Joaboske phen, hoj pes te na trapinel,
bo šoha našťi džanes, ko šaj merel andro mariben. A mek phen leske, hoj
te zoraľarel o mariben pre oda foros a te zňičinel les! Avke les zoraľar kale
lavenca.“
26 Sar pes dodžanľa e Batšeba, hoj lakro rom o Urijaš muľa, chudňa pal
leste te rovel.
27 Sar pregeľa o smutkos pal lakro rom, akor o David bičhaďa vaš e
Batšeba a iľa la andre peskro kher. Ačhiľa leskri romňi a uľiľa lake
muršoro. Ale oda, so o David kerďa, na sas le RAJESKE pre dzeka.

12

O Natan dovakerel le Davidoske

1 O RAJ bičhaďa le Natan ko David. Ov avľa ke leste a phenďa: „Andre
jekh foros sas duj murša. Jekh sas barvalo a dujto čororo.
2 Le barvales sas igen but bakre the gurumňa,
3 ale le čorores sas ča jekh ovečka, sava peske cinďa. Ov la ľikerelas a
oj barolas jekhetane leha the leskre čhavenca. Chalas leha jekhetane ole
chabenestar, so the ov, pijelas andral leskro poharis a sovelas andre leskri
angaľi. Sas leske sar čhaj.
4 Jekhvar avľa ko barvalo murš vareko pal o drom. Ale ov na kamľa te
lel peskre bakrendar abo gurumňendar, hoj te kerel te chal ole muršeske,
so ke leste avľa. Avke iľa e ovečka ole čore manušestar a kerďa te chal ole
muršeske, so ke leste avľa.“
5 O David igen choľisaľiľa pre oda barvalo murš a phenďa le Natanoske:
„Avke sar dživel o RAJ, oda murš, savo ada kerďa, mušinel te merel.
6 Vaš odi ovečka mušinela akana te visarel pale štarval ajci, bo kerďa
kadi veca a na sas leske pharo pal oda čoro manuš.“
7 Akor o Natan le Davidoske phenďa: „Tu sal oda murš! Kada phenel
o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tut pomazinďom kraľiske upral o Izrael a
cirdňom tut avri andral o vasta le Sauloskre.

8 Diňom tuke leskro kraľišagos the leskre romňijen andre tire vasta.
Ačhaďom tut kraľiske upral o Izrael the upral e Judsko. A te tuke oda
na sas dos, diňomas tut mek duvar ajci.
9 Soske dikhľal le RAJESKRO lav tele a kerďal oda, so leske nane pre
dzeka? Le Urijaš diňal te murdarel la šabľaha a iľal tuke leskra romňa.
Vašoda, hoj les diňal te murdarel le Amončanenge,
10 akanastar pes imar šoha e šabľa na visarela tira famelijatar, bo dikhľal
man tele a iľal tuke le Urijašiskra romňa.‘
11 Kada phenel o RAJ: ‚Domukava pre tu pohroma, savi avela andral tiro
kher. Angle tire jakha tuke odlava tire romňijen a dava len le manušeske
andral tiri famelija. Ov lenca pašľola avke, hoj savore oda dikhena.
12 Tu oda kerďal počoral, ale me oda kerava dživese anglo calo Izrael.‘ “

O David kerel pokaňje

13 Akor phenďa o David le Natanoske: „Kerďom binos anglo RAJ.“ Ov
leske odphenďa: „O Raj tuke odmukľa tiro binos a na mereha.
14 Ale oleha, so kerďal, dikhľal tele le RAJES, a vašoda o čhavoro, so tuke
uľola, mušinel te merel.“
15 Sar o Natan geľa khere, o Raj dukhaďa le nasvaľibnaha le Davidoskre
čhavores, savo uľiľa la Batšebake.
16 O David mangelas le Devles vaš o čhavoro, igen pes poscinelas a caľi
rat pašľolas pre phuv.
17 Leskre phureder služobňika gele paš leste a kamenas les te hazdel pal
e phuv, hoj te chal lenca, ale ov na kamelas te ušťel aňi te chal.
18 Pro eftato džives o čhavoro muľa, ale le Davidoskre služobňika pes
daranas leske oda te phenel. Phende peske: „Medik o čhavoro dživelas,
privakerahas pes ke leste, ale na šunelas amen. Sar šaj akana leske phenas,
hoj o čhavoro muľa? Šaj peske kerel vareso.“
19 Ale o David dikhľa, hoj leskre služobňika vareso počoral vakeren
maškar peste, a avľa pre oda, hoj o čhavoro muľa. Phučľa lendar: „Muľa
o čhavoro?“
„Muľa,“ odphende leske.
20 O David ušťiľa pal e phuv, geľa te landol, makhľa pes la mascaha a
urďa aver gada. Paľis geľa andro stanos le RAJESKRO a banďolas anglo
RAJ. Sar odarik geľa khere, mangľa peske te chal. Dine les a ov chalas.
21 O služobňika lestar phučle: „Oda so hin oda, so kerďal? Medik o
čhavoro dživelas, poscinehas tut a rovehas. Ale sar o čhavoro muľa, ušťiľal
a geľal te chal.“
22 Ov odphenďa: „Medik o čhavoro dživelas, poscinavas man a rovavas,
bo mange gondoľinavas: ‚Ko džanel, či o RAJ na ela ke ma jileskro a na
mukela le čhavores te dživel.
23 Ale akana, sar muľa, soske man mek poscinava? Či šaj le čhavores me
mek anav pale? Me džava pal leste, ale ov ke ma pale imar na avela.‘ “
24 Paľis o David poťešinelas peskra romňa la Batšeba lavenca, geľa ke
late a pašľiľa laha. Sar lake uľiľa muršoro, dine leske nav Šalamun. O RAJ
peske les zakamľa,
25 a vašoda prekal o prorokos Natan phenďa le Davidoske, hoj leske te
den nav Jedidjah*.

O viťazstvo upral e Raba

26 O Joab geľa pro mariben pre amoňiko Raba a zaiľa le kraľiskro foros.

* **12:25** O milačkus le RAJESKRO

27 O Joab bičhaďa muršen, hoj te phenen le Davidoske: „Maravas man
lenca a zaiľom lenge o teluno foros paš o paňi.
28 Akana zvičin ole muršen, save ačhile, rozačhaven tumen pašal oda
foros a zale les, hoj upral oda foros te na zviťazinav me korkoro a te na
dav ole foroske miro nav.“
29 Avke o David iľa savore muršen, geľa andre Raba, ode pes marelas
lenca a zviťazinďa upral lende.
30 Paľis iľa e koruna le Milkomoske, lengre devleske, pal o šero, a thode
la le Davidoske pro šero. E koruna sas phari buter sar tranda (30) kili a
sas andre igen vzacno bar. Ov odarik iľa igen bari korisť.
31 Odľigenďa le manušen, save ode bešenas, a diňa lenge o pili, o
krompača the o tovera, hoj te keren buči paš o cehli. Avke kerde the
savore amoňike forenca. Paľis o David the savore manuša gele pale andro
Jeruzalem.

13

O Amnon the e Tamar

1 Paloda pes ačhiľa kada: Le Davidoskre čhas le Absolon sas igen šukar
pheň, savi pes vičinelas Tamar. Le Davidoskro čhavo Amnon pes andre
late zakamľa.
2 O Amnon pes trapinelas vaš late avke, hoj nasvaľila olestar, bo oj sas
mek pačivaľi a ov peske gondoľinelas, hoj šoha na ela leskri.
3 Ale sas les prijaťeľis o Jonadab. Ov sas le Šimeoskro čhavo, savo sas
phral le Davidoske, a sas igen goďaver murš.
4 Phučľa le Amnonostar: „Sar oda, hoj tu, o čhavo le kraľiskro, sal sako
tosara ajso smutno? Na pheneha mange?“
O Amnon leske phenďa: „Kamav la Tamar, le Absolonoskra pheňa.“
5 O Jonadab leske phenďa: „Pašľuv tuke pro hadžos a ker tut, hoj sal
nasvalo. Sar avela tut te dikhel tiro dad, phen leske: ‚Mangav tut, domuk,
hoj miri pheň e Tamar man te del te chal. Mi pripravinel anglal mande o
chaben, bo kamav andral lakre vasta te chal.‘ “
6 Avke o Amnon pašľiľa pro hadžos a kerelas pestar, hoj hino nasvalo.
Sar avľa o David les te dikhel, phenďa leske: „Domuk mira pheňake, hoj
te avel a te pekel anglal ma duj bokeľa. Kamav andral lakre vasta te chal.“
7 Paľis o David phenďa la Tamarake: „Dža andro kher ke tiro phral ko
Amnon a pripravin leske o chaben.“
8 Sar e Tamar avľa ko Amnon andro kher, ov pašľolas pro hadžos. Avke
iľa o chumer, ušanďa les anglal leste, kerďa bokeľa a pekľa len.
9 Paľis iľa e tepša le bokeľenca a thoďa anglal leste, ale ov na kamelas te
chal.
Avke o Amnon phenďa: „Bičhaven savore manušen adarik het.“ Avke
savore lestar gele het.
10 Paloda phenďa la Tamarake: „An mange o bokeľa andre spalňa.
Chava andral tire vasta.“ E Tamar iľa o bokeľa, so pekľa, a ľigenďa len
le Amnonoske andro hadžos.
11 Ale sar leske delas o bokeľa, cirdňa la ke peste a phenďa: „Av, pašľuv
tuke manca, pheňe miri!“
12 „Na, phrala miro!“ phenďa leske e Tamar. „Av goďaver a ma ker oda
mange! Bo kada pes andro Izrael na kerel!
13 Kaj man thovava andre ajsi ladž? A tut lena andro Izrael lubariske!
Ale mangav tut, vaker le kraľiha a ov tuke man dela!“
14 Ale ov la na šunďa. Chudňa la a našilu laha pašľiľa, bo ov sas zoraleder.

15 Paloda le Amnonoske e Tamar igen džungľiľa a chudňa ke late te šunel
e ňenavisť a odi ňenavisť ke late sas bareder sar angloda o kamiben. O
Amnon lake phenďa: „Ušťi upre a dža adarik avri!“
16 „Na!“ phenďa leske. „Kada, hoj man trades het, hin mek goreder sar
oda, so manca kerďal!“
Ale ov la na kamelas te šunel.
17 Vičinďa peskre sluhas, savo pašal leste kerelas, a phenďa leske: „Čhiv
kala džuvľa avri a phand pal late o vudar!“
18 Avke la o sluhas čhiďa avri a phandľa pal late o vudar. Pre Tamar sas
šukar upruno plašťos, so hordinenas le kraľiskre čhaja, sar sas slobodna.
19 E Tamar peske čhiďa pro šero o prachos, čhingerďa pre peste o upruno
plašťos, so sas pre late, thoďa peske o vast pro šero a džalas het bare
rovibnaha.
20 Paľis lakro phral o Absolon latar phučľa: „Na sas tuha tiro phral o
Amnon? Akana, pheňe miri, imar ma vaker pal oda. Se hino tiro phral,
ma domuk tuke oda, so pes ačhiľa, andre tiro jilo.“ Avke e Tamar dživelas
andro kher le Absolonoskro omukľi the smutno.
21 Sar pes pal oda došunďa o David, igen choľisaľiľa.
22 O Absolon imar buter na vakerelas le Amnonoha. Našťi les avri
ačhelas, bo našilu pašľiľa leskra pheňaha la Tamaraha.

O Absolon visarel pale le Amnonoske

23 Duje beršenca paloda pes ko Absolon strihinenas o bakre andro Baal-
Chacor paš o Efrajim a o Absolon ode vičinďa savore čhaven le kraľiskre.
24 O Absolon geľa ko David a phenďa: „Šaj aves tu the tire služobňika ke
mande, bo ipen strihinen mire bakren.“
25 O David leske odphenďa: „Na, čhavo miro, na mušinas te džal savore,
hoj pes te na starines pal amende.“ Kajte o Absolon pre leste ispidelas, ov
na kamelas te džal leha, ale požehňinďa les.
26 Paľis o Absolon phenďa: „Te na, akor mi avel amenca miro phral o
Amnon.“
„Soske kames, hoj ov tuha te džal?“ phučľa o David.
27 Ale o Absolon avke pre leste ispidelas, hoj mukľa le Amnon the savore
kraľiskre čhaven.
[Paľis ov lenge pripravinďa hoscina ajsi sar le kraľiske.]
28 O Absolon phenďa peskre sluhenge: „Den pozoris! Sar le Amnon ela
lačhi dzeka la moľatar, akor tumenge prikazinava a tumen les murdarena.
Ma daran tumen, bo oda me tumenge prikazinďom! Aven šmela a zorale!“
29 Paľis o sluhi kerde avke, sar lenge phenďa, a murdarde les. Akor
savore le Davidoskre čhave ušťile, bešle pre peskre somara a denašle.
30 On sas mek pro drom, sar le Davidoske vareko phenďa: „O Absolon
murdarďa savore tire čhaven – ňiko lendar na ačhiľa te dživel.“
31 O David ušťiľa, čhingerďa pre peste o gada a pašľiľa pre phuv. Savore
leskre služobňika ačhenas pašal leste le čhingerde gadenca.
32 Sas paš leste o Jonadab, le Davidoskre phraleskro čhavo, saveske sas
dad o Šimeah. O Jonadab phenďa: „Te na gondoľinel peske miro raj, hoj
o Absolon murdarďa savore tire čhaven. Muľa ča o Amnon. Bo dičholas
pro Absolon, hoj kamel le Amnon te murdarel akorestar, sar našilu pašľiľa
la Tamaraha.
33 Rajeja miro the kraľina, ma trapin tut pal oda, so tuke phende, hoj
savore tire čhave mule. Muľa ča o Amnon.“
34 Ale o Absolon denašľa.

O sluhas, savo stražinelas, jekhvareste zbačinďa a dikhľa pro drom pašal
o Horonajim but manušen pre sera le verchoskri a phenďa le kraľiske:
„Dikhľom le manušen pro drom pašal o Horonajim pre sera le verchoskri.“
35 O Jonadab phenďa le Davidoske: „Dikh, oda aven tire čhave. Ačhiľa
pes avke, sar tuke phenďom.“
36 Soča dovakerďa, avle le Davidoskre čhave a chudle igen te rovel. Avke
the o David savore peskre služobňikenca igen rovenas.
37-38 Sar o Absolon denašelas, dochudňa pes andro Gešur. Geľa ko čhavo
le Amichudoskro ko Talmaj, savo sas kraľis andro Gešur, a bešelas ode trin
berš. O David calo časos sas smutno pal peskro čhavo Amnon.
39 A o David igen kamelas te džal ko Absolon, bo imar les pregeľa o
pharipen pal oda, hoj o Amnon muľa.

14

E džuvľi andral e Tekoa prevakerel le David

1 Sar la Cerujakro čhavo o Joab dikhľa, hoj o kraľis o David hino smutno
pal o Absolon,
2 bičhaďa varekas andre Tekoa, hoj te anen odarik goďaver džuvľa. Sar
la ande, phenďa lake o Joab: „Ker avke: Uri pre tu ola gada, so hin pro
smutkos, a makh tut le olejoha, ale av sar džuvľi, savi imar but časos
ľikerel o smutkos pal o mulo.
3 Paľis džaha ko David, hoj leha te vakeres.“ A diňa la goďi, so leha te
vakerel.
4 Akor odi džuvľi andral e Tekoa geľa ko kraľis, banďolas anglal leste le
mujeha dži pre phuv a phenďa: „Pomožin mange, kraľina!“
5 „So tute?“ phučľa latar o kraľis.
„Me som vdova,“ odphenďa. „Miro rom muľa.
6 Sar mire duj čhave sas pre maľa, vesekedinde pes maškar peste a na
sas ode ňiko, hoj len pestar te odlel. Jekh lendar demaďa dujtones avke,
hoj les murdarďa.
7 Akana džal pre ma caľi famelija a phenen: ‚De amenge oles,
ko murdarďa peskre phrales, hoj les te murdaras vaš o dživipen le
phraleskro.‘ Te on oda kerena, me ačhava bi o čhavo a lena miri naďej, so
mek mange ačhiľa, bo pal miro rom na ačhiľahas pre kadi phuv o nav aňi
o potomstvos.“
8 „Dža khere,“ phenďa lake o David. „Me lava ada andre mire vasta.“
9 Ale e džuvľi le Davidoske phenďa: „Raja miro the kraľina! Odi vina
mi perel pre mande the pre miri famelija a tu the tiro tronos te aves bi e
vina.“
10 Avke o kraľis lake phenďa: „Te vareko phenela vareso pre tu, an les
ke mande a kerava oda, hoj šoha pre tu imar na vakerela ňič nalačho.“
11 A oj leske phenďa: „Mangav tut, le mange vera anglo RAJ, tiro Del,
hoj oda dženo, ko pes mušinel te pomsťinel mire čhaske vaš o dživipen le
phraleskro, les te na murdarel, bo oleha kerďahas mek goreder binos.“
„Avke sar dživel o RAJ,“ phenďa lake o David, „tire čhaske aňi o bal na
perela pal o šero.“
12 E džuvľi mek phenďa: „Domuk tira služobňičkake, hoj te phenel mek
vareso peskre rajeske the kraľiske.“
„Vaker!“ phenďa o David.

13 Oj leske phenďa: „Soske gondoľinehas the tu kajso nalačhipen pro
manuša le Devleskre? Tu korkoro tut odsudzinďal andre oda, so phenďal,
bo na domukľal te anel khere tire čhas, saves tradňal het.
14 Bo jekhvar mušinas savore te merel, sam sar o paňi, so hino
avričhordo pre phuv a so imar pes na del te skidel upre. Ale o Del na
kamel te lel ňikaske o dživipen, ale kerel savoro, hoj te anel pale oles, ko
hino lestar dur.
15 Vašoda oda avľom te phenel mire rajeske the kraľiske, bo o manuša
man oleha darade a phenďom mange: ‚Džava te vakerel le kraľiha a ko
džanel, či man na šunela avri.
16 Šaj man šunel avri a zachraňinel ole manušendar, save man the mire
čhas kamen te čhivel avri andral e phuv, so amenge diňa o Del.‘
17 O lav mire rajeskro the kraľiskro mange anel o smirom, bo miro raj
the kraľis hino sar le Devleskro aňjelos, savo rozprindžarel o lačho le
nalačhestar. O RAJ, tiro Del, mi el tuha.“
18 Akor o David lake phenďa: „Vareso tutar phučava a odphen mange o
čačipen!“

„Ča vaker, rajeja miro the kraľina,“ odphenďa e džuvľi.

19 „Na sas oda o Joab, savo tut bičhaďa ke ma?“ phučľa latar o David.

E džuvľi odphenďa: „Avke sar tu džives, rajeja miro the kraľina, našťi
garuvav ada angle tu, hoj tuke te na odphenav. Sas oda tiro služobňikos o
Joab, savo mange oda phenďa a diňa man goďi, so tuke te phenav.
20 Ov oda kerďa vašoda, hoj te čerinel kadi situacija. Ale tu, rajeja miro,
sal goďaver sar le Devleskro aňjelos a džanes pal savoreste, so pes kerel
andre kadi phuv.“

O Joab anel pale le Absolon

21 Paľis o David phenďa le Joaboske: „Mištes, me kerava oda, so kames.
Dža a an pale le Absolon.“
22 Akor o Joab peľa anglo David a banďolas le mujeha dži pre phuv
a paľikerelas leske. Phenďa: „Adadžives sprindžarďom, hoj arakhľom
milosť andre tire jakha, rajeja miro the kraľina, bo kerďal oda, so kamľom.“
23 Paľis o Joab geľa andro Gešur a anďa le Absolon pale andro Jeruzalem.
24 O kraľis phenďa le Joaboske: „Mi džal andre peskro kher, no pro jakha
pes mange te na sikavel.“ Avke o Absolon geľa andre peskro kher, ale le
kraľis na dikhľa.

O Absolon pale dikhel le kraľis

25 Andre calo Izrael le Absolon lašarenas, bo na sas ňiko ajso šukar sar
ov. Le šerestar dži o pindre pre leste na sas chiba.
26 Leskre bala sas igen bare a strihinelas len jekhvar andro berš, sar sas
igen phare. Sar len važinelas, sas len vaj duj kili.
27 Le Absolon sas trin muršora the jekh čhajori a lakro nav sas Tamar.
Oj sas igen šukar džuvľi.
28 O Absolon bešelas andro Jeruzalem imar duj berš, ale le David mek
na dikhľa.
29 Paľis diňa te vičinel le Joab, hoj te avel ke leste, bo kamľa les te bičhavel
ko David, ale o Joab na kamelas te džal ke leste. O Absolon bičhaďa pal
leste dujtovar, ale aňi akor na geľa.
30 Paľis o Absolon phenďa peskre sluhenge: „Dikhen, le Joaboskri maľa
hiňi pašes paš miri a hin les ode jačmeňis. Džan a podlabaren la!“ Avke
o sluhi gele a podlabarde odi maľa.

31 Paľis o Joab avľa andro kher le Absolonoskro a phenďa leske: „Soske
mange tire sluhi podlabarde e maľa?“
32 O Absolon leske odphenďa: „Dikh! Bičhaďom pal tu, hoj te aves ke
mande, bo kamľom tut te bičhavel ko kraľis, hoj leske te phenes: ‚Soske
avľom andral o Gešur? Se feder mange uľahas, te ačhiľomas ode.‘ Ale
akana kamav te džal anglo David a te vareso kerďom nalačho, mi murdarel
man.“
33 Paľis o Joab geľa ko David a phenďa leske savoro. Avke o David vičinďa
ke peste le Absolon a o Absolon avľa ko David. Sar avľa, banďiľa anglal o
kraľis le mujeha dži pre phuv a o kraľis čumidľa le Absolon.

15

O Absolon pes vzburinel pro kraľis

1 Paľis peske o Absolon stradľa verdan, grajen the penda (50) muršen,
save denašenas anglal leste.
2 O Absolon sig tosara ačhelas pro drom paš e brana, sar pes džal andro
foros. Ode lelas pre sera dojekhe muršes, ko avelas varesava vecaha ko
kraľis, hoj les te šunel avri, a phučelas lestar: „Khatar sal?“ Sar leske oda
murš phenelas: „Me som andral jekh izraeliko kmeňos,“
3 o Absolon leske phenelas: „Dikh, tu vakeres mištes a čačipen, ale nane
ňiko paš o kraľis, hoj tut te šunel avri.
4 Ale te man ačhadehas sudcaske andre kadi phuv, dojekheske po-
možinďomas ola vecaha, savaha avľahas ke ma pro sudos, hoj te dochudel
peskro čačipen.“
5 Sar vareko avelas ko Absolon a kamelas anglal leste te banďol, ov les
obchudelas a čumidelas.
6 Avke kerelas o Absolon savore Izraelitenca, save avenas ko kraľis, hoj
ov te rozsudzinel lengro pravos. Aleha len počoral dochudelas pre peskri
sera a sas le Izraelitenge buter pre dzeka sar o kraľis David.
7 Paľis pal o štar berš phenďa o Absolon le kraľiske le Davidoske:
„Domuk mange te džal andro Hebron, hoj te doľikerav e vera, so iľom
le RAJESKE.
8 Sar bešavas andro Gešur andro Aram, phenďom le RAJESKE: ‚Te man
aneha pale andro Jeruzalem, džava tut te lašarel andro Hebron.‘ “
9 „Dža andro smirom!“ phenďa leske o David. Avke o Absolon geľa andro
Hebron.
10 Paľis o Absolon bičhaďa počoral peskre muršen andre savore kmeňi
le Izraeloskre, hoj te phenen: „Sar šunena o hangos la trubakro, akor
zvičinen: ‚O Absolon ačhiľa kraľiske andro Hebron!‘ “
11 Le Absolonoha gele andral o Jeruzalem duj šel (200) murša, save sas
vičimen a na džanenas ňisostar, so kamel te kerel.
12 Sar anelas o Absolon o obeti, bičhaďa vaš o Davidoskro radcas
Achitofel andral o foros Gilo. Vašoda o murša, save pes dovakerde pro
David, kerenas furt bareder vzbura a mek buter manuša pes pridenas ko
Absolon.

O David denašel andral o Jeruzalem

13 Androda ko David avľa o sluhas a phenďa: „O murša andral o Izrael
hine pre le Absolonoskri sera!“
14 Paľis o David phenďa savore peskre služobňikenge, save sas leha an-
dro Jeruzalem: „Aven! Denašas het, bo te na denašaha, na zachraňinaha

pes le Absolonostar. Sigo džas het, hoj te na dochudel amen! Bo anela pre amende e bibach a murdarela dojekhes andro foros.“

15 „He, mištes, raja amaro the kraľina!“ phende o služobňika le Davidoske. „Amen keraha savoro, so tu pheneha.“

16 Paľis o David odarik odgeľa savore peskre manušenca the la famelijaha. Mukľa ode ča peskre deše romňijen-služobňičken, hoj pes te starinen pal o palacis.

17 O David the savore leskre murša odgele andral o foros a zaačhile paš o posledno kher.

18 Savore leskre uradňika, savore Kereťana, Pileťana the šov šel (600) murša, save avle ke leste andral o Gat, predžanas pašal o David.

19 Akor phenďa o David le Itajoske, savo sas andral o Gat: „Soske aves the tu amenca? Dža pale a ač paš o kraľis Absolon. Se tu sal cudzincos, saves tradle avri andral peskri phuv.

20 Se mekča idž avľal. Sar tutar šaj kamav, hoj te aves manca, te mek aňi me korkoro na džanav, kaj džav? Dža pale a le tuha tire phralen. Mi presikavel tuke o RAJ o verno kamiben the e vernosť.“

21 Ale o Itaj odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu, rajeja miro the kraľina, me džava všadzik tuha, či pro meriben či pro dživipen.“

22 O David leske odphenďa: „Mištes, av amenca!“ Avke o Itaj džalas jekhetane le Davidoha savore peskre muršenca the caľa famelijaha.

23 Savore manuša andral odi phuv chudle igen te rovel, sar odarik predžanas. Avke o David pregeľa prekal o paňi Kidron a savore manuša džanas leha pre oda drom, sar pes džal pre pušťa.

24 Jekhetane lenca džalas o rašaj Cadok the savore Leviti, save ľidžanas e archa le Devleskra zmluvakri. Sar la thode tele, o Ebjatar obetinelas o obeti, medik savore manuša na gele avri andral o foros.

25 Paľis o David phenďa le Cadokoske: „Ľidža e archa le Devleskri pale andro foros, bo te man dela o RAJ milosť, anela man pale a dela mange la pale te dikhel a the oda than, kaj ela.

26 Ale te phenela: ‚Na sal mange pre dzeka,‘ akor mi kerel manca avke, sar ov kamel.“

27 O David phenďa le rašaske le Cadokoske: „Dikh, le tuha tire čhas le Achimaac the le Ebjataroskre čhas le Jonatan a dža pale andro foros andro smirom.

28 Me užarava pre oda than, khatar pes predžal prekal o Jordan, medik mange na dena vareso te džanel.“

29 Avke o Cadok the o Ebjatar ľigende e archa le Devleskri pale andro Jeruzalem a ačhile ode.

30 Paľis o David džalas pindrango upre pro Olivovo verchos, le dromeha rovelas a o šero peske zaučharďa andre. A the savore manuša, so leha sas, peske zaučharde andre o šere a rovenas.

31 Vareko le Davidoske phenďa: „O Achitofel hino tiš maškar o vzburenci, save hine le Absolonoha.“ Vašoda o David pes mangelas: „Mangav tut, RAJEJA miro, visar le Achitofeloskri rada pro diliňipen.“

32 Sar o David dogeľa dži upre pro verchos, kaj pes lašarelas le Devles, avelas paš leste o Arkijcos o Chušaj le čhingerde plašťoha the le prachoha pro šero.

33 O David leske phenďa: „Te aveha manca, aveha mange ča pro pharipen.

34 Ale dža pale andro foros a phen le Absolonoske: ‚Ó, kraľina, som tiro
služobňikos. Avke sar angloda služinavas tire dadeske, avke akana kamav
te služinel tuke,‘ a kavke šaj visares le Achitofeloskri rada.
35 Ena tuha ode duj rašaja, o Cadok the o Ebjatar. Savoro, so tut
dodžaneha andro palacis, phen lenge,
36 bo ode hine the lengre čhave, o Achimaac the o Jonatan. Lenca mange
dena te džanel savoro, so tumen ode dodžanena.“
37 Avke le Davidoskro prijaťeľis o Chušaj avľa pale andro Jeruzalem ipen
akor, sar o Absolon avelas andro foros.

16

O David the o Ciba

1 Sar džalas o David dureder pal o verchos, avelas anglal leste le
Mefibošetoskro sluhas o Ciba duje somarenca. Sas pre lende duj šel (200)
mare, šel (100) konarica hrozni, šel kotora švižo ovocje the jekh gono mol.
2 O David phučľa le Cibastar: „So kames oleha te kerel?“
Ov odphenďa: „Kala somara hine prekal tiri famelija, hoj upre te džan,
a o maro the o ovocje hine pro chaben le služobňikenge. E mol hiňi, hoj
te pijen, sar na birinena pre pušťa.“
3 O David lestar phučľa: „Kaj hino o Mefibošet, tire rajeskro le Sauloskro
vnukos?“
O Ciba odphenďa: „Ačhiľa andro Jeruzalem, bo peske gondoľinel, hoj
leske adadžives o Izraeliti dena pale o kraľišagos leskre papuskro le
Sauloskro.“
4 O David le Cibaske odphenďa: „Savoro, so hin le Mefibošetoskro,
ačhela tuke.“
„Banďuvav anglal tu!“ phenďa o Ciba. „Ča mi arakhav e milosť anglal
tu, raja miro the kraľina.“

O David the o Šimej

5 Sar o David sas pašeder paš o gav Bachurim, ipen akor odarik džalas
avri o Šimej, o čhavo le Geraskro andral le Sauloskri famelija. Le dromeha
furt košelas.
6 Čhivkerelas o bara andro David the andre savore leskre služobňika,
kajte paš o David sas pal e čači the baľogňi sera savore manuša the o
slugaďa.
7 Košelas les kavke: „Našľuv, našľuv! Vrahona! Lotrona!
8 Iľal tuke le Sauloskro kraľišagos a akana tut o RAJ marel, bo murdarďal
but dženen andral leskri famelija. O RAJ diňa o kraľišagos tire čhaske le
Absolonoske. Avel pre tu e bibach, vrahona!“
9 O Abišaj, o čhavo la Cerujakro, phenďa le Davidoske: „Rajeja miro,
soske domukes kale murdale rikoneske, hoj tut kavke te košel? Muk man
te džal paš leste a te odčhinel leske o šero!“
10 Ale o David phenďa: „Čhavale la Cerujakre, so tumen hin andre oda?
Bo te o RAJ leske phenďa, hoj man te košel, akor ko leske šaj phenel: ‚Soske
ada keres?‘ “
11 Paľis o David phenďa le Abišajoske the savore peskre služobňikenge:
„Se miro čhavo, savo hino mandar, man kamel te murdarel a so mek
buter kada Benjaminčanos? Muken les, mi košel man, bo o RAJ leske oda
phenďa.
12 Ko džanel, či o RAJ na dikhela miro pharipen a na visarela mange pale
le lačhipnaha vaš leskro adadživeseskro košiben.“

13 O David peskre muršenca džalas dureder le dromeha. O Šimej
džalas pašes pašal leste pal o verchengro brehos, le dromeha les košelas
a čhivkerelas andre leste o bara the o prachos.
14 O David the o murša, save leha džanas, doavle strapimen paš o Jordan
a ode peske odpočovinde.

O Chušaj vakerel le Absolonoha andro Jeruzalem

15 O Absolon le Achitofeloha the savore Izraelitenca avľa andro Jeruza-
lem.
16 Sar avľa ko Absolon o Arkijcos o Chušaj, le Davidoskro prijaťeľis,
phenďa leske: „Mi dživel o kraľis! Mi dživel o kraľis!“
17 O Absolon phučľa le Chušajostar: „Kada hin tiro kamiben, so sikaves
tire prijaťeľiske le Davidoske? Soske leha na geľal?“
18 O Chušaj odphenďa le Absolonoske: „Na! Me kamav te ačhel oleha,
kas peske kidňa avri o RAJ, kala manuša the savore Izraeliti!
19 Se pro koňec kaske služinava? Či na leskre čhaske? Avke sar
služinavas tire dadeske, služinava the tuke.“

O Absolon pašľol le Davidoskre romňijenca

20 Paľis o Absolon phučľa le Achitofelostar: „Phen, so amenge kampel te
kerel?“
21 O Achitofel odphenďa. „Dža ke tire dadeskre romňija-služobňički,
saven mukľa, hoj te stražinen leskro palacis, a pašľuv lenca. Paľis pes
savore manuša andro Izrael dodžanena, hoj tut džungľarďal tire dadeske.
A oleha ena tire murša, save pal tu džan, mek šmeleder.“
22 Avke le Absolonoske ačhade pre strecha stanos a ov anglal savore
Izraeliti pašľolas peskre dadeskre romňijenca-služobňičkenca.
23 Andre oda časos pes lelas e rada le Achitofeloskri sar le Devleskro lav.
Kavke peske lenas o David the o Absolon e rada le Achitofeloskri, so len
delas.

17

O Chušaj čerinel le Achitofeloskri rada

1 Paľis o Achitofel phenďa le Absolonoske: „Domuk, hoj mange te kidav
avri 12 000 muršen a mek adi rat lenca te džav pal o David.
2 Džava pre leste akana, medik na birinel a hino bi e zor. Daravava les a
savore leskre murša pes rozdenašena. Paľis o kraľis ela korkoro a me les
murdarava.
3 Avke anava pale savore manušen ke tute, bo te merela oda murš, saves
tu rodes, savore manuša avena pale andro smirom.“
4 Oda vakeriben sas pre dzeka le Absolonoske the savore izraelike
vodcenge.
5 Ale o Absolon phenďa: „Vičin kade mek le Chušaj le Arkijcos, hoj te
šunas, so phenel ov.“
6 Sar avľa o Chušaj, o Absolon leske phenďa: „O Achitofel phenďa, so
amenge kampel te kerel. So pre oda tu phenes? Šaj keras oda, so ov phenel?
Te na, ta phen tu!“
7 O Chušaj odphenďa le Absolonoske: „Odi rada, so akana diňa o
Achitofel, nane lačhi.
8 Se prindžares tire dades the leskre muršen. On hine zorale murša a
ke oda choľamen sar e medveďica, savake ile lakre ciknen. Tiro dad hino
sikado pro mariben a na ačhel rači te sovel paš peskre murša.

9 Akana imar hino garudo andre varesavi chev abo pre aver than. A
te vareko tire muršendar muľahas takoj, soča pes chudňahas o mariben,
rozľigenďahas pes oda hiros, hoj le Absolonoskre murša prehrajinde.
10 Akor the oda nekzoraleder murš, savo sas zoralo sar o ľevos, našavela
e odvaha, bo calo Izrael džanel, hoj tiro dad o David hino maribnaskro
murš a leskre murša hine zorale.
11 Vašoda phenav tuke, zvičin ke peste calo Izrael le Danostar dži paš e
Beer-Šeba. On ena ajci sar e poši pro moroskro brehos a tu len ľidžaha
andro mariben.
12 Paľis džaha pal leste. Sar les arakhaha ode, kaj ela, mukaha pes pre
leste avke, sar perel e rosa pre phuv a na ačhela te dživel ov, aňi ňiko
leskre muršendar.
13 Te pes garuďahas andre varesavo foros, calo Izrael anďahas o lani.
Odcirdňamas o foros andro paňi a na ačhiľahas pal leste aňi cikno baroro.“

14 Akor o Absolon the savore izraelika murša phende: „Feder hin e rada
le Chušajoskri sar le Achitofeloskri.“ Bo o RAJ kamľa, hoj pes te na kerel
pal e lačhi rada le Achitofeloskri, hoj te anel e bibach pro Absolon.

O David pal o Jordan

15 O Chušaj phenďa le rašajenge le Cadokoske the le Ebjataroske, savi
rada delas o Achitofel le Absolon the le vodcen a so lenge paľis ov phenďa,
hoj te keren.
16 Phenďa lenge: „Akana bičhaven sigo varekas kada te phenel le
Davidoske a phenen leske: ‚Ma zľiker tut adi rat pre pušťa paš o Jordan, ale
sigo predža prekal o paňi, hoj te na meres tu aňi o murša, so hine tuha.‘ “

17 O Jonatan the o Achimaac užarenas paš o En-Rogel, bo našťi gele andro
Jeruzalem, hoj len ňiko te na dikhel. Varesavi služka lenge majinďa te
phenel, so pes kerel, a on paľis majinde oda te phenel le Davidoske.
18 Ale varesavo čhavoro len dikhľa a phenďa avri le Absolonoske. Vašoda
on siďarenas odarik het andro Bachurim ke varesavo murš. Ole muršes
sas pre dvora chaňig a on gele andre.
19 Leskri romňi iľa e lepeda, nacirdňa la upral e chaňig a rozčhiďa upre
o zrnos, hoj te na dičhol e chaňig.

20 Sar avle le Absolonoskre murša ke džuvľi andro kher, phučle latar:
„Kaj hine o Achimaac the o Jonatan?“

„Odgele adarik a pregele o paňi,“ odphenďa lenge.

Akor on len chudle te rodel, ale sar len našťi arakhenas, gele pale andro
Jeruzalem.
21 Sar odarik gele het, o Achimaac the o Jonatan avle avri andral e chaňig
a gele te phenel le Davidoske, so o Achitofel vakerelas le Absolonoske, hoj
te kerel, a phende: „Ušťi a predža sigo prekal o paňi!“
22 Avke o David the savore leskre manuša ušťile a pregele prekal o
Jordan. Dži tosara, medik na chudňa te vidňisaľol, pregeľa dojekh lendar
prekal o paňi.

23 Sar o Achitofel dikhľa, hoj pes na ačhiľa avke, sar ov radzinelas, thoďa
pro somaris o sedlos, bešľa pre leste a geľa khere andre peskro foros. Diňa
peske andro kher savoro andro poradkos a paľis pes figinďa. Avke muľa a
parunde les andre leskre dadeskro hrobos.

24 O David doavľa andro Machanajim. A o Absolon pregeľa prekal o
Jordan peskre muršenca andral o Izrael.

25 O Absolon ačhaďa le Amasa pre le Joaboskro than veľiťeľiske upral
o slugaďa. Leskro dad sas o Izmaelitas o Jitrah a e daj e Abigajil, le
Nachašiskri čhaj. Oj sas pheň la Cerujakri, le Joaboskra dakri.
26 O Absolon the o Izraeliti peske kerde taboris andre phuv Gilead.
27 Sar o David avľa andro Machanajim, avle ke leste o Šobi, o Machir
the o Barzilaj. O Šobi sas le Nachašiskro čhavo andral o amoňiko foros
Raba, o Machir sas le Amieloskro čhavo andral o Lo-Debar a o Barzilaj sas
Gileadčanos andral o Rogelim.
28 Ande le Davidoske the leskre manušenge o veci pro soviben the pira,
čare, pšeňica, jačmeňis, peko zrnos, aro, fizolos, šošovica,
29 medos, čhil, bakrano ciral the gurumňakro ciral, hoj len te avel, so te
chal, bo džanenas, hoj o David the leskre murša imar na birinen, bo sas
bokhale the smedna pre pušťa.

18

Le Absolonoskre murša prehrajinen

1 O David diňa te zvičinel le muršen, save sas leha, a rozďelinďa len
andro partiji po ezeros (1 000) the šel (100) slugaďa a ačhaďa upral lende
veľiťeľen.
2 Avke len bičhaďa andro trin partiji le Joaboha, le Joaboskre phraleha
le Abišajoha the le Itajoha andral o Gat. Dojekh lendar ľidžalas peskra
partija. Paľis phenďa o David le muršenge: „Kamav the me te džal
tumenca.“
3 „Našťi aves,“ phende o murša. „Bo te lendar mušinaha te denašel, na
džala lenge pal amende, kajte jepaš džene amendar merena. Ale tu sal
vzacneder sar ezeros (1 000) amendar! Ela feder, te amenge pomožineha
andral o foros.“
4 „Kerava avke, sar phenen,“ phenďa o David. Paľis ačhelas paš e brana
a savore murša odarik džanas het andro partiji po šel (100) the po ezeros
(1 000) džene.
5 O kraľis phenďa le Joaboske, Abišajoske the le Itajoske: „Ča angle ma
aven jileskre ko terno murš ko Absolon.“ Savore manuša šunde, sar o
kraľis oda prikazinel savore veľiťeľenge pal o Absolon.
6 Avke o murša gele pre maľa pro Izraeliti a o mariben pes chudňa andro
Efrajimiko veš.
7 Le Davidoskre murša zviťazinde upral o Izraeliti a mule lendar oda
džives igen but manuša – 22 000 murša.
8 O mariben pes rozgeľa pal caľi phuv. Andre oda džives o veš murdarďa
buter dženen sar e šabľa.

Le Absolonoskro meriben

9 O Absolon džalas pre mulica a jekhvareste pes arakhľa anglo murša
le Davidoskre. Sar leskri mulica predžalas tel o bare duboskre konara, o
Absolon pes zachudňa le šereha andro konara a ačhiľa te figinel andro
luftos a e mulica telal leste denašľa het.
10 Vareko oda dikhľa a geľa te phenel le Joaboske: „Dikhľom le Absolon
te figinel pro dubos!“
11 O Joab phenďa ole muršeske, savo leske avľa oda te phenel: „Te les
dikhľal, soske les ode takoj na murdarďal? Diňomas tut deš rupune the
jekh sirimos!“
12 Ov odphenďa le Joaboske: „Kajte man diňalas ezeros (1 000) rupune,
na thoďomas o vast pre le kraľiskro čhavo. Bo amen savore šunďam, sar o

David phenďa tuke, le Abišajoske the le Itajoske, hoj te chraňinen le terne muršes le Absolon.
13 Te les murdarďomas, o kraľis pes pal oda the avke dodžanľahas a tu
vaš ma na ačhiľalas.“
14 „Na zľikerava man kade tuha!“ phenďa o Joab. Avke iľa o trin kopiji
a demaďa len andro jilo le Absolonoske, savo mek dživelas a figinelas pro
dubos.
15 Paľis o deš terne zbrojnoša le Joaboskre, pes rozačhade pašal o
Absolon, domarde les a murdarde.
16 O Joab zatrubinďa pro rohos a o murša imar na džanas pal o Izraeliti,
bo ov len zaačhaďa.
17 Ile le Absolon, čhide les andre bari chev andro veš a začhide les but
barenca. Savore manuša andral o Izrael pes rozdenašle, sako andre peskro
stanos.
18 Medik dživelas o Absolon, diňa peske te ačhavel andre Kraľiskri dolina
bar pre peskro leperiben. Phenďa peske: „Nane man čhavo, savo leperela
miro nav.“ Vašoda diňa ole bareske nav pal peste. Dži adadžives pes
vičinel Le Absolonoskro bar pro leperiben.
19 Paľis o Achimaac, o čhavo le Cadokoskro, phenďa le Joaboske: „Muk
man, hoj te džav ko David, hoj leske te phenav oda lačho hiros, hoj o RAJ
les zachraňinďa leskre ňeprijaťeľistar.“
20 „Na,“ odphenďa leske o Joab, „bo adadžives na uľalas o poslos, so
anel o radišagoskro hiros, bo muľa leske o čhavo. Šaj oda keres pre aver
džives.“
21 Paľis phenďa peskre sluhaske le Kušijcoske: „Dža a phen le kraľiske,
so dikhľal.“ Oda murš anglal leste banďiľa a chudňa te denašel.
22 Ale o Achimaac pale phenďa le Joaboske: „Mange hin savoro jekh. Ča
muk man, hoj te denašav pal oda Kušijcos.“
„Soske oda kames te kerel, čhavo miro?“ phučľa lestar o Joab. „Na ela
tut olestar ňisavo počiňiben.“
23 „Mi ačhel pes, so ča kamel,“ phenďa o Achimaac, „ale me džav!“
„Akor dža!“ phenďa leske o Joab. Avke o Achimaac denašelas pal o rovno
drom a dochudňa le Kušijcos.
24 O David bešelas maškar e andruňi the avruňi foroskri brana. A
o stražňikos geľa upre pre strecha la branakri pro muros, a sar pes
rozdikhľa, dikhľa jekhe muršes te denašel.
25 O stražňikos vičinďa pro kraľis a phenďa leske oda.
Akor o kraľis o David phenďa: „Te hino korkoro, anel lačho hiros.“ Sar
oda murš sas pašeder,
26 o stražňikos dikhľa mek jekhe muršes te denašel a vičinďa pro
vratňikos: „Hin ode mek jekh murš, savo denašel!“
O David phenďa: „The ov anel lačho hiros!“
27 O stražňikos phenďa: „Dičhol pes mange, hoj oda ešebno murš
denašel avke sar o Achimaac, le Cadokoskro čhavo.“
„Ov hino lačho manuš,“ phenďa o David. „Avel kade lače hiroha.“
28 Androda o Achimaac phenďa le Davidoske: „Smirom tuke!“ Avke
banďiľa le mujeha dži pre phuv a phenďa: „Chvala le RAJESKE, tire
Devleske! Ov tuke diňa le ňeprijaťeľen, save hazdle o vasta pre tute, pre
miro raj the kraľis.“
29 „Mištes hin le Absolonoske?“ phučľa lestar o David.
O Achimaac odphenďa: „Dikhľom ča baro zmetkos, sar o Joab bičhaďa
tire služobňikos the tire sluhas, ale na džanav, pal soste džal.“

30 „Dža pre sera a ač kade!“ phenďa o David. Avke ov geľa a ačhelas
ode.
31 Jekhvareste avľa o Kušijcos a phenďa: „Mi šunel miro raj the kraľis
lačho hiros! O RAJ tut adadžives cirdňa avri andral e zor savorendar, save
pes hazdle upre pre tute.“
32 O David lestar phučľa: „Sar hin le terne muršeske le Absolonoske?“
Ov odphenďa: „Kada, so pes ačhiľa tire čhaske, rajeja the kraľina miro,
pes mi ačhel tire ňeprijaťeľenge the savorenge, ko pes hazdle upre pre
tute!“

19

O Joab dovakerel le Davidoske

1 Oda hiros le David igen zaiľa, geľa andre upruno kher, so sas upral e
brana, a rovelas. Le dromeha rovibnaha vakerelas: „Čhavo miro, Absolon!
Čhavo miro! Čhavo miro, Absolon! Šaj muľom me, a na tu, Absolon, čhavo
miro, čhavo miro!“
2 Le Joaboske phende, hoj o kraľis hino smutno a rovel pal o Absolon.
3 Andre oda džives pes o viťazstvo čerinďa pro smutkos savore
slugaďenge, bo o slugaďa pes dodžanle, hoj le kraľiske hin igen pharo
pal peskro čhavo.
4 Akor o slugaďa počoral avenas pale andro foros Machanajim, avke sar
keren o slugaďa, save pes ladžan olestar, hoj denašen le maribnastar.
5 O kraľis peske zaučharďa o muj a chudňa zorales te rovel: „Čhavo miro,
Absolon! Absolon, čhavo miro, čhavo miro!“
6 Akor o Joab geľa ko David a phenďa: „Adadžives kerďal ladž savore
tire služobňikenge, save adadžives zachraňinde o dživipen tuke, tire
čhavenge, romňijenge, čhajenge the romňijenge-služobňičkenge.
7 Se tu kames olen, ko pre tu džan, a džas pre ola, ko tut kamen.
Adadžives dikhľam, hoj tuke na džal pal o uradňika a aňi pal o služobňika.
Dikhav, hoj tuke uľahas feder, te o Absolon ačhiľahas te dživel a amen
savore uľamas adadžives mule.
8 Vašoda ušťi! Av avri a podhazde upre tire služobňiken. Bo lav vera
pro RAJ, te na aveha avri, dži rači ňiko lendar na ačhela tuha. Oda ela
prekal tu mek goreder sar savoro, so pes tuke terňipnastar dži adadžives
ačhiľa.“
9 Avke o kraľis ušťiľa a bešľa peske paš e brana. Sar phende savore
slugaďenge, hoj o kraľis bešel paš e brana, avle angle leste savore.
Ale o Izraeliti pes rozdenašle, sako andre peskro stanos.

E Judsko the o Izrael kamen pale le David

10 Savore kmeňi andral o Izrael pes vesekedinenas maškar peste a
phenenas: „O kraľis amen cirdňa avri andral e zor amare ňeprijaťeľendar,
andral e zor le Filišťincendar. Ale akana mušinďa te denašel andral kadi
phuv le Absolonostar.
11 Ale o Absolon, saves pomazinďam amare kraľiske, muľa andro
mariben. Soske mek užaren? So na keren vareso, hoj te avel pale o kraľis?“
12 O kraľis o David diňa te phenel le rašajenge le Cadokoske the le
Ebjataroske: „Phenen le vodcenge andre Judsko: ‚Soske tumen te aven
posledna paš oda, sar anena le kraľis pale khere? Se o kraľis pes dodžanľa,
so vakerenas o manuša andro Izrael.
13 Tumen san mire phrala, sam jekh rat. Soske tumen te aven posledna
paš oda, sar anena le kraľis pale khere?‘

14 Le Amasoske phenena: ‚Se amen sam phrala, jekh rat. Mi marel man
zorales o Del, te tu na ačheha akanastar veľiťeľiske upral mire slugaďa vaš
o Joab.‘ “
15 Aleha sas savore manušenge andral e Judsko pre dzeka. On dine the
phenel le kraľiske: „Av pale, tu the savore tire služobňika.“

O David džal pale andro Jeruzalem

16 Sar o David džalas pale khere, doavľa paš o Jordan. O manuša andral
e Judsko imar avle andro Gilgal, hoj pes leha te zdžan a te preľigenen les
prekal o paňi.
17 Andre oda časos siďarelas the o Benjaminčanos o Šimej, le Geraskro
čhavo andral o Bachurim, a geľa le muršenca andral e Judsko anglo kraľis
David.
18 Avle leha ezeros (1 000) murša andral o Benjamin. Avľa the o Ciba,
savo sas služobňikos le Sauloskra famelijake, a leha leskre dešupandž (15)
čhave the biš (20) sluhi. On sas sigeder paš o paňi Jordan sar o David.
19 Pregele prekal o paňi, hoj te preľidžan leskra famelija, a kerde savoro,
so o David kamelas.

O David presikavel o jileskeriben le Šimejoske

Sar o David kamľa te predžal prekal o Jordan, peľa angle leste le Geraskro
čhavo o Šimej
20 a phenďa leske: „Rajeja miro! Mangav tut, bister pre oda nalačhipen,
so tuke kerďom oda džives, sar džahas het andral o Jeruzalem. Ma ľiker
oda andre tiro jilo.
21 Se me, tiro služobňikos, džanav, hoj kerďom binos. Ale adadžives
avav ešebno anglal tu la Jozefoskra famelijatar, rajeja miro the kraľina.“
22 Androda o Abišaj, la Cerujakro čhavo, phenďa: „Či na majinel o Šimej
te merel vaš oda, hoj košelas le RAJESKRE pomazimen kraľis?“
23 Ale o David phenďa: „So te kerel tumenca, čhave la Cerujakre, hoj
adadžives ačhen mange pre oda, so kamav te kerel? Adadžives majinel te
el vareko murdardo andro Izrael? Či so, me na džanav, hoj som adadžives
kraľis upral o Izrael?“
24 Paľis phenďa le Šimejoske: „Na mereha!“ A kada leske phenďa o David
la veraha.

O David presikavel o jileskeriben le Mefibošetoske

25 The le Sauloskro čhavo o Mefibošet avľa anglo David. Akorestar,
sar o David geľa het, ov peske na thovelas (na morelas) o pindre, aňi na
rajbinelas pal peste o gada a na strihinelas e brada dži akor, medik na avľa
pale o David.
26 Sar avľa andral o Jeruzalem anglo David, ov leske phenďa: „Mefibošet,
soske na avľal manca?“
27 Ov odphenďa: „Se tu džanes, hoj me na phirav pro pindre. Phenďom
mire sluhaske, hoj te thovel o sedlos pro somaris, bo kamľom te džal le
kraľiha, ale ov man oklaminďa.
28 A ov tuke pre mande namištes vakerelas, rajeja the kraľina miro. Ale
tu, rajeja miro the kraľina, sal sar le Devleskro aňjelos. Ker avke, sar tu
kames.
29 Se caľi miri dadeskri famelija peske tutar na zaslužinel ňič, ča te merel.
Ale tu domukľal tire služobňikoske te bešel pašal tiro skamind. So mek
šaj buter kamav tutar?“

30 O David leske phenďa: „Pre soste buter lava? Prikazinav tuke the le
Cibaske te rozďelinel peske o maľi.“
31 O Mefibošet odphenďa le Davidoske: „Mi lel peske kajte savoro, prekal
mande hin oda dos, hoj miro raj the kraľis avľa khere bachtales.“

O David presikavel o jileskeriben le Barzilajoske

32-33 O Gileadčanos Barzilaj sas andral o gav Rogelim, so hin paš o
Machanajim. Ov sas igen phuro, sas leske ochtovardeš (80) berš. Sas
barvalo murš, savo dodelas o chaben prekal o kraľis, medik sas andro
Machanajim. The o Barzilaj avľa le kraľiha tele dži paš o Jordan, hoj les
odarik te preľidžal.
34 O David phenďa leske: „Av manca khere andro Jeruzalem a ode man
pal tute postarinava.“
35 O Barzilaj leske odphenďa: „Keci berš mek dživava, hoj te džav tuha,
kraľina, andro Jeruzalem?
36 Adadžives mange hin ochtovardeš (80) berš. Andre ňisoste man imar
nane radišagos. Imar na džanav, so hin chutno a so na, aňi na došunav
o giľavipen le muršengro the le džuvľengro. Soske tuha džava? Se tiro
služobňikos tuke ela ča pro pharipen.
37 Džava tuha, kraľina, mek sikra pal o Jordan, ale soske tu, kraľina, man
kames te del ajsi odmena?
38 Domuk mange, hoj man te visarav pale andre miro foros a ode te
merav paš o hrobos mire dadeskro the mira dakro. Ale hin kade jekh tiro
služobňikos o Kimham, savo dureder džala tuha, rajeja the kraľina miro.
Ker leske avke, sar tuke hin pre dzeka.“
39 O David phenďa: „Akor mi avel manca o Kimham a me leske kerava
avke, sar tuke hin pre dzeka. Savoro, so kames, kerava prekal tu.“
40 Paľis savore manuša the o David pregele prekal o Jordan. Avke ov
čumidľa le Barzilaj, požehňinďa les a ov pes visarďa khere.

O Izrael the e Judsko pes vesekedinen pal o David

41 O kraľis o David džalas dureder andro Gilgal a o Kimham leha. Le
kraľis preľigende savore manuša andral e Judsko the jepaš Izrael.
42 Savore murša andral o Izrael avle ko kraľis a phučle lestar: „Soske
tut čorde amare phrala andral e Judsko a preľigende tut, tira famelija the
savore tire muršen prekal o Jordan?“
43 Androda savore murša andral e Judsko phende le muršenge andral
o Izrael: „Oda vašoda, bo hino amenge famelija. Soske san choľamen?
Odchaľam vareso le kraľistar, abo diňa amen ov varesave dari?“
44 O Izraeliti lenge odphende: „Amen hin dešvar buter pro kraľis pravos
sar tumen. Soske amen dikhľan tele? Se amen ešebna phenďam, hoj anaha
pale amare kraľis!“
Ale o manuša andral e Judsko sas zoraleder andro lava sar o murša
andral o Izrael.

20

O Šeba pes vzburinel

1 Akor sas ode the jekh nalačho murš o Šebas, le Bichriskro čhavo, savo
sas Benjaminčanos. Ov zatrubinďa pro rohos a phenďa:
„Amen nane ňič jekhetane le Davidoha,
aňi ňisavo ďeďictvos le Izajoskre čhaha!
Izraelitale, džan sako andre peskro stanos!“

2 Avke savore murša andral o Izrael odgele le Davidostar a džanas pal
o Šebas. Ale o murša andral e Judsko pes ľikerenas peskre kraľistar le
Jordanostar dži paš o Jeruzalem.
3 Sar o David avľa andre peskro kher andro Jeruzalem, iľa ole deše
romňijen-služobňičken, saven mukľa, hoj pes te starinen pal o palacis,
a thoďa len andro kher, kaj len stražinenas. Starinelas pes pal lende, ale
na pašľolas lenca buter. On sas dži o meriben zaphandle andro kher a
dživenas ode sar vdovi.
4 Avke o David phenďa le Amasoske: „Hin tut trin džives pre oda, hoj te
vičines kade le muršen andral e Judsko a av the tu kade!“
5 Paľis o Amasa geľa len te vičinel, ale na doľikerďa oda časos, so les
diňa o David.
6 Akor o David phenďa le Abišajoske: „Akana amenge kerela o Šebas
goreder sar angloda o Absolon. Vašoda le mire muršen a dža pal leste, hoj
peske te na arakhel bare fori zorale murenca a te na denašel amenge.“

O Joab murdarel le Amasa

7 Le Joaboskre murša, o Kereťana, o Pileťana the savore zorale murša
gele avri andral o Jeruzalem a džanas pal le Bichriskro čhavo Šebas.
8 Sar imar sas paš e bari skala paš o Gibeon, o Amasa avelas ke lende. Pro
Joab sas urde o slugaďika gada le sirimoha a e šabľa leste sas priphandľi
andro sirimos. Sar džalas ko Amasa, peľa leske e šabľa avri.
9 O Joab phučľa le Amasostar: „Sar sal, phrala miro?“ A chudňa les le
čače vasteha la bradatar, avke sar te les kamľahas te čumidel.
10 Ale o Amasa na dikhľa, hoj le Joaboste hin andro vast e šabľa, a o Joab
demaďa leske e šabľa andro per. Demaďa andre leste avke, hoj o goja leske
pele avri pre phuv. O Amasa takoj muľa pro than a ov les na mušinďa pale
te demel.
Avke o Joab the leskro phral o Abišaj džanas dureder pal o Šebas.
11 Paľis vareko le Joaboskre terne muršendar ačhiľa paš o Amasoskro
ťelos a zvičinďa: „Ko ľikerel paš o Joab the paš o David, mi džal pal o
Joab!“
12 O Amasa pašľolas andro rat pre phuv maškar o drom. Sar jekh le
Joaboskre muršendar dikhľa, hoj o manuša zaačhen a dikhen pre leste,
odcirdňa les pre maľa a čhiďa pre leste o plašťos, bo dikhľa, hoj dojekh
zaačhelas paš leste.
13 Sar les ile pal o drom, savore murša dureder džanas le Joaboha pal o
Šebas.

E goďaver džuvľi zachraňinel o foros Abel

14 O Šebas pregeľa prekal savore izraelika kmeňi dži paš o foros Abel-
Bet-Maacha. Savore andral e Bichriskri famelija pes zgele a džanas pal
leste andro foros.
15 Sar le Joaboskre murša šunde, hoj o Šebas hino ode, rozačhade pes
pašal o foros a džanas pre leste. Vašoda, hoj pes te dochuden andro foros,
hordinenas e čik the e poši pašal o avrune muri a kopaľinenas telal o muri,
hoj te peren tele.
16 Androda varesavi goďaver džuvľi andral o foros phenďa: „Mištes
šunen! Phenen le Joaboske, hoj te avel ke ma, bo kamav leha te vakerel!“
17 Sar o Joab geľa ke odi džuvľi, oj lestar phučľa: „Tu sal o Joab?“
„He, me som,“ odphenďa.
Oj leske phenďa: „Šun, so vakerela tiri služobňička.“

„Vaker! Šunav tut,“ odphenďa o Joab.
18 Avke oj phenďa: „Varekana pes kavke vakerelas: ‚Te kames tut vareso te dodžanel, dža a dophuč tut andro Abel,‘ a pal oda the ker.
19 Amen hin savorenca o smirom. Sam pačivale Izraeliti! Soske kamen te zňičinel o foros, so hino sar e daj andro Izrael? Soske kamen te zňičinel le RAJESKRO ďeďictvos?“
20 „Na, šoha!“ odphenďa o Joab. „Pača mange, me na kamav te zalel aňi te zňičinel tumaro foros!
21 Nane oda avke. Ale le Bichriskro čhavo o Šebas, savo hino andral o verchi le Efrajimoskre, pes vzburinďa pro kraľis David. Den mange les a me džava het andral o foros.“
„Mištes, leskro šero tuke prečhivava prekal o muros,“ phenďa e džuvľi le Joaboske.
22 Paľis odi džuvľi prevakerďa peskra goďaha ke savore manuša andre oda foros. Avke on le Šebasoske odčhinde o šero a čhide prekal o muros le Joaboske. Akor o Joab zatrubinďa pro rohos a savore odgele pašal o foros, sako andre peskro stanos. A o Joab pes visarďa pale ko kraľis andro Jeruzalem.

Le Davidoskre služobňika
23 O Joab ľidžalas savore slugaďen andro Izrael a o Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas veľiťeľis le Kereťanenge the le Pileťanenge.
24 O Adoram ľidžalas o buča, andre save ispidenas le manušen te kerel, a o Jošafat, le Achiludoskro čhavo, sas uradňikos.
25 O Šejah sas pisaris a o Cadok the o Ebjatar sas rašaja.
26 The o Iras andral o Jair sas rašaj le Davidoskro.

21

Efta murša meren vaš o Gibeončana
1 Sar o David kraľinelas, sas bokh, so ľikerelas trin berš pal peste. Akor o David rodelas ko RAJ, soske ada hin, a ov leske odphenďa: „O Saul the leskri famelija hine vinnovata vaš o rat le Gibeončanengro.“
2 O manuša andral o Gibeon na sas Izraeliti, on sas posledna le Amorejčanendar, savenge o Izraeliti dine lav, hoj len na murdarena. Ale o Saul kerelas savoro pre oda, hoj len te murdarel avri, bo kamľa, hoj e phuv te ačhel ča prekal e Judsko the Izrael. Vašoda o David peske diňa te vičinel le Gibeončanen a vakerelas lenca.
3 Phučľa lendar: „So prekal tumende te kerav, hoj te aven amenca lače, hoj te žehňinen le RAJESKRE manušenge?“
4 O Gibeončana phende: „Amenge na džal pal o rup abo pal o somnakaj le Sauloskro the leskra famelijakro, aňi pal oda, hoj varekas te murdaras andral o Izrael.“
„So phenena, oda kerava,“ phenďa lenge o David.
5 Avke phende le kraľiske: „O Saul amen kamľa te murdarel avri, hoj te na ačhel ňiko amendar andre izraeliko phuv.
6 Vašoda de amenge leskre čhavendar efta muršen. Amen len murdaraha anglo RAJ andre Gibea, kaj kraľinelas o Saul, savo sas le RAJESKRO avrikidlo.“
„Dava tumenge len,“ phenďa o kraľis.
7 Ale o kraľis lenge na diňa le Mefibošet, le Jonatanoskre čhas, le Sauloskre vnukos, angle vera, so ile jekh avreske anglal o RAJ o David le Jonatanoha.

8 O David iľa le duje Sauloskre čhaven le Armoni the le Mefibošet.
Lengri daj sas e Ricpa, le Ajoskri čhaj. A mek iľa the le pandže čhaven le
Sauloskra čhatar la Merabatar, save la sas le Adrijeloha, savo sas o čhavo
le Barzilajoskro andral e Mechola.
9 Diňa len andro vasta le Gibeončanenge, save len murdarde pro verchos
anglo RAJ. Ode savore efta jekhetane pele a mule andre ešebna dživesa,
sar pes skidelas o jačmeňis.
10 Le Ajoskri čhaj e Ricpa iľa o gono a rozphundraďa les anglal peste pre
skala akorestar, sar chudňa e žatva, dži akor, medik na diňa o brišind. Na
domukľa, hoj o čirikle pre lengre ťela te bešen prekal o džives a o dziva
džviri prekal e rat.
11 Sar le Davidoske phende, so kerďa le Ajoskri čhaj e Ricpa, savi sas
romňi-služobňička le Sauloskri,
12 o David geľa te lel le Sauloskre the le Jonatanoskre kokala le
manušendar andral o Jabeš-Gilead, save len ile pal o pľacos andral o Bet-
Šan, kaj len o Filišťinci figinde andre oda džives, sar murdarde le Saul pro
verchos Gilboa.
13 Odľigenďa odarik o kokala le Sauloskre the le Jonatanoskre a skidle
the o kokala ole efta dženengre, save sas murdarde.
14 O kokala le Sauloskre the le Jonatanoskre parunde andro hrobos leskre
dadeskro, savo pes vičinelas Kiš, andre phuv le Benjaminčanengri paš e
Cela. Kerde savoro avke, sar lenge phenďa o kraľis. A paľis o Del šunďa
avri lengro mangipen vaš e phuv.

O maribena le muršenca andral e fajta Rafah

15 Pale pes chudle o Izraeliti te marel le Filišťincenca. O David geľa
peskre muršenca pro mariben pro Filišťinci, ale o David sas strapimen.
16 Sas ode the o Jišbi-Benob, savo sas le obrendar. Leskri kopija sas phari
vaj trin the jepaš kili a pašal leste sas phandľi e nevi šabľa. Phenďa, hoj
murdarela le David.
17 Ale o Abišaj, la Cerujakro čhavo, avľa le Davidoske te pomožinel.
Ov le Filišťincos demaďa a murdarďa. Akor o murša ile vera a phende
le Davidoske: „Našťi aves amenca andro mariben, hoj te na murdares e
momeľi le Izraeloskri.“
18 Paloda sas pale o mariben le Filišťincenca andro Gob. Akor o Sibechaj
andral e Chuša murdarďa le Saf, savo sas le obrendar.
19 Paľis andro aver mariben le Filišťincenca andro Gob o Elchanan, o
čhavo le Jaireskro* andral o Betlehem, murdarďa le Golijaš andral o Gat.
O kašt leskra kopijakro sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo pes
keren o pochtana.
20 Sar sas pale o mariben andro Gat, sas ode igen učo murš, saves sas
bišuštar (24) angušta, bo sas les pro vasta the pro pindre po šov angušta.
The ov sas le obrendar.
21 Ale sar asalas avri le Izraeliten, murdarďa les o Jonatan, o čhavo le
Šimeoskro, le Davidoskre phraleskro.
22 Kala štar murša sas le obrendar andral o Gat a o David the leskre
murša len murdarde.

22

Le Davidoskri gilí

* **21:19** Abo: le Jaare-Oregimoskro

1 O lava kala giľakre giľavelas o David pre pačiv le RAJESKE andre oda
džives, sar les cirdňa avri andral e zor savore leskre ňeprijaťeľendar the
le Saulostar:
2 „O RAJ hino miri skala,
miro zoralo kher the miro zachrancas.
3 Miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav,
miro šťitos, miro hrados the miri zor, savi man zachraňinel.
Miro zachrancas, tu man zachraňinďal le maribnaskre muršendar.

4 Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachraňimen mire ňeprijaťeľendar.
5 Začhide man o vlni le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paňa.
6 Phandle man o lani le hroboskre,
obkľučinde man o pasci le meribnaskre.

7 Sar somas andro pharipen,
vičinavas pro RAJ, pre miro Del.
Andral peskro Chramos šunďa miro hangos,
miro viskišagos avľa dži andre leskre kana.
8 E phuv pes čhalaďa a razisaľiľa,
čhalade pes o zakladi le ňeboskre,
bo ov sas choľamen.
9 O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so savoro zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.
10 Otkerďa o ňebos a avľa tele,
e kaľi chmara sas tel leskre pindre.
11 Bešľa pro cherubos a ľecinelas,
sikaďa pes pro kridli la balvajakre
12 a le kaľipnaha pes učharďa,
le kale chmarendar peske kerďa stanos.
13 Leskre švetlostar labonas angle leste o jagale angara.
14 Paľis o RAJ herminďa andral o ňebos
a o hangos le Nekbaredere Devleskro šunďiľa.
15 Ľivinďa peskre šipi a roztradňa le ňeprijaťeľen,
bičhaďa o bleski a denašenas.
16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,
bo o RAJ pokarhinďa
a phurdľa peskre dichoha andral o nakh.

17 O RAJ upral nacirdňa o vast,
chudňa man a cirdňa man avri andral o bare paňa.
18 Zachraňinďa man le zorale ňeprijaťeľendar, save man našťi avri ačhenas,
bo sas zoraleder sar me.
19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chraňinelas.
20 Anďa man avri pro baro than,
zachraňinďa man, bo som leske pre dzeka.

21 Vaš miro spravodľišagos man o RAJ diňa odmena,

visarďa mange pale vaš o žužipen mire vastengro.
22 Bo ľikeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisarďom man mire Devlestar.
23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visarďom.
24 Somas žužo angle leste
a zľikeravas man le binostar.
25 O RAJ man diňa odmena vaš miro spravodľišagos
the vaš oda, hoj som žužo andre leskre jakha.

26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire goďaveripnaha.
28 Bo tu zachraňines le pokornen,
a tire jakhenca dikhes pro barikane,
hoj len te pokorines.

29 RAJEJA, tu sal miri momeľi;
o RAJ mange švicinel andro kaľipen.
30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prechučava the o muros.

31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel,
ov hin o šťitos olenge, ko ke leste denašen.
32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
33 O Del hino miro zoralo hrados
a chraňinel man pre mire droma.
34 Diňa man pindre sar le jeleňis
a ačhaďa man pro uče thana.
35 Sikavel mire vasten te marel pes,
del man zor te nacirdel o brondzuno lukos.
36 Diňal man šťitos, so man ochraňinďa,
a tiro lačhipen mandar kerďa bares.
37 Kerďal mire pindrenge lačho drom, hoj te na perav.

38 Džava pal mire ňeprijaťeľa
a na avava pale, medik len na zňičinava.
39 Domarďom len avke, hoj našťi ušťenas,
pele mange tel o pindre.
40 Urďal man andre zor le maribnaskri
a kerďal, hoj mire ňeprijaťeľa anglal mande te banďon;
41 Tu keres, hoj mire ňeprijaťeľa te denašen mandar,
a me zňičinďom olen, ko man našťi avri ačhenas.
42 Mangenas, ale ňiko len na zachraňinďa;
vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenďa.
43 Rozpučinďom len
sar o prachos pre phuv.
Uštaravas a phiravas pal lende
sar pal e čik pre uľica.

44 Zachraňineha man olendar, ko pes pre ma vzburinde,
ačhaveha man šereske upral o narodi.
O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
45 O manuša andral aver narodi daratar banďon anglal ma
a šunen man pre dojekh lav.
46 Našade e zor
a daraha aven avri andral peskre zorale thana.

47 O RAJ dživel!
Mi džal e chvala mira Skalake!
Av barardo, Devla miro,
Skalo miri, Spasiťeľina miro!
48 Ó, Devla, tu vaš ma zaačhes
a čhives tele le naroden angle mande.
49 Tu sal miro zachrancas
a cirdes man avri mire ňeprijaťeľendar.
Tu man hazdes upral ola, ko pre ma džan,
a cirdes man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
a giľavava o žalmi pal tiro nav.

51 Tu des tire kraľiske o bare viťazstva;
presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraľiske,
le Davidoske the leskre čhavenge pro furt.“

23

O posledna lava le Davidoskre

1 Kala hine o posledne lava, so phenďa o David o čhavo le Izajoskro; o lava le muršeskre, saves o Del upre hazdňa, savo sas pomazimen le Jakoboskre Devlestar a obľubimen lavutaris andro Izrael, savo sthovelas o giľa:
2 „O Duchos le RAJESKRO vakerel prekal ma a leskre lava hine mange pre čhib.
3 O Del le Izraeloskro, e skala le Izraeloskri, mange phenďa:
‚Oda, ko spravodľivones vladňinel upral o manuša
a oda, ko vladňinel andre sveto dar anglo Del,
4 hino sar o švetlos tosara,
sar avel avri o kham bi o chmari;
sar o švetlos pal o brišind, savestar barol e čar.‘
5 Či nane miri famelija ajsi anglo Del?
Phandľa manca e večno zmluva,
savi pes šoha na prephagela aňi na čerinela.
Ov hino andre savoreste miro zachrancas,
dela man savoro, so lestar kamava.
6 Savore bijedevleskre hine sar o trňi, so hine čhide pre sera,
so ňiko na chudel andro vast,
7 ale ko kamľahas pes lendar te chudel,
mušinel te lel o trast, abo la kopijakro kašt.
Ena zlabarde pre oda than, kaj hine.“

Le Davidoskre zorale murša

8 Kala hine o nava le Davidoskre zorale muršengre:

Ešebno sas o Jošeb-Bašebet* andral o Tachemon, savo sas vodcas le
Trine muršengro. Ov la kopijaha murdarďa 800 muršen.
9 Dujto murš ole Trinendar sas o Eleazar, o čhavo le Dodoskro, o
potomkos le Achoachoskro. Ov sas le Davidoha akor, sar le Filišťincen, save
pes ode zgele, vičinenas pro mariben. Sar o Izraeliti denašenas lendar,
10 ov geľa ode a marelas le Filišťincen. Ajci pes lenca marelas, hoj imar
aňi našťi phundravelas o vast, hoj te mukel e šabľa. Andre oda džives len
o RAJ diňa baro viťazstvo. Paľis pes o manuša visarde pale ko Eleazar ča
vašoda, hoj peske te skiden upre o veci pal o mule.
11 Trito murš ole Trinendar sas o Šamah, o čhavo le Ageoskro andral o
Harar. Sar pes o Filišťinci zgele paš o Lechi pre maľa, kaj sas e šošovica, o
manuša lendar denašle het,
12 ale ov ačhelas maškar e maľa, chraňinelas la a murdarďa le
Filišťincen. Avke o RAJ diňa le Izrael baro viťazstvo.
13 Jekhvar, sar pes skidelas o uľipen, trin džene le Tranda (30) zorale
muršendar gele ko David andre jaskiňa Adulam. A e filišťiňiko armada
peske kerďa taboris andre le Refajengri dolina.
14 Akor o David sas andre pevnosť pro verchi a o filišťiňika slugaďa sas
andro Betlehem.
15 O David sas igen smedno a phenďa: „Ko man dela te pijel paňi andral
e chaňig, so hiňi paš e brana andro Betlehem?“
16 Avke pes ola trin džene premarde prekal o taboris le Filišťincengro a
cirdle o paňi andral e chaňig, so sas paš e brana andro Betlehem, a ande le
Davidoske. Ale ov na kamelas oda paňi te pijel a čhorďa les avri pre pačiv
le RAJESKE
17 a phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav kajso vareso! Bo
oda hin o rat le muršengro, save gele te anel oda paňi, kajte lenge džalas
pal o dživipen.“ Avke o David na kamelas oda paňi te pijel.
Kada hin, so kerde ola trin zorale murša.
18 Le Joaboskro phral o Abišaj, saveske sas daj e Ceruja, sas vodcas le
Tranda muršenge. Andre jekh mariben murdarďa trin šel (300) muršen
la kopijaha a avke leskro nav sas baro maškar ola Tranda.
19 Paš ola Tranda les sas pačiv a ačhiľa lengro vodcas, ale the avke na sas
ajso sar okla Trin.
20 O Benajah, o čhavo le Jehojadoskro andral o Kabceel, sas zoralo murš,
savo kerelas but bare veci. Ov murdarďa duje nekzoraleder muršen andral
o Moab. Jekhvar, sar delas o jiv, geľa andre chev, kaj sas o ľevos, a
murdarďa les.
21 Murdarďa the jekhe igen bare muršes andral o Egipt. Kajte le
Egipťanoste sas andro vast e kopija a le Benajoste sas ča e paca, cirdňa
le Egipťanoske avri andral o vast e kopija a murdarďa les laha.
22 Kada kerďa o Benajah, o čhavo le Jehojadoskro, a kaleha peske kerďa
baro nav, avke sar ola Trin.
23 Sas les buter pačiv sar ole Tranda, kajte na sas jekh le Trinendar. O
David les ačhaďa upral peskre stražci.
24 Maškar ola Tranda murša sas the kala:
o Asahel, le Joaboskro phral;
o Elchanan, le Dodoskro čhavo, andral o Betlehem;
25 o Šamah andral o Charod;
o Elikas andral o Charod;
26 o Chelec andral o Palet;

* **23:8** Abo: Išbošet

o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral e Tekoa;
27 o Abiezer andral o Anatot;
o Mebunaj andral e Chuša;
28 o Calmon le Achoachendar;
o Mahraj andral e Netofa;
29 o Cheleb, le Baanoskro čhavo, andral e Netofa;
o Itaj, le Ribajoskro čhavo, andral e Gibea;
30 o Benajah andral o Piraton;
o Hidaj andral o Gaašiskre dolini;
31 o Abi-Albon andral e Araba;
o Azmavet andral o Bachurim;
32 o Eljachbas andral o Šaalbon;
le Jašenoskre čhave o Jonatan
33 the o Šamah andral o Harar;
o Achijam, le Šararoskro čhavo, andral o Harar;
34 o Elifelet, le Achasbajoskro čhavo, andral e Maacha;
o Achitofel, le Eliamoskro čhavo, andral o Gilon;
35 o Checraj andral o Karmel;
o Paaraj andral e Arbi;
36 o Jigal, le Natanoskro čhavo, andral e Coba;
o Bani andral o Gad;
37 o Celek andral o Amon;
o Nachraj andral o Beerot, o zbrojnošis le Joaboskro, la Cerujakro čhavo;
38 o Ira andral o Jitri;
o Gareb andral o Jitri
39 the o Chetitos o Urijaš;
On savore sas jekhetane tranda the efta (37) murša.

24

O David zgenel le manušen

1 O RAJ pale choľisaľiľa pro Izraeliti. Kerďa pre lende upre le David, hoj te džal te zgenel le manušen andral o Izrael the andral e Judsko.
2 O kraľis phenďa le Joaboske the le veľiťeľenge upral leskri armada: „Predžan pal savore kmeňi andro Izrael le Danostar dži paš e Beer-Šeba a zgenen le manušen, hoj te džanav, keci hine.“
3 Ale o Joab phenďa le kraľiske: „Mi kerel lendar o RAJ, tiro Del, šelvar ajci sar hine a tu oda the dikhes pre tire jakha. Ale soske kames oda te kerel, raja miro the kraľina?“
4 Ale o kraľis peske ačhelas pre oda, so phenďa le Joaboske the le veľiťeľenge upral o slugaďa. Avke o Joab the o veľiťeľa odgele le kraľistar te zgenel le manušen andro Izrael.
5 Pregele prekal o Jordan a chudle le Aroerostar the le forostar, so sas maškar e dolina. Odarik gele prekal e phuv Gad a paľis dži paš o foros Jazer.
6 Paľis avle andre phuv Gilead the andro foros Kadeš, andre le Chetitanengri phuv, a odarik gele andro Dan a paľis andro phuva pašal o foros Sidon.
7 Paľis gele ko ohradzimen foros Tir the ke savore Chivijengre the Kanaančanengre fori. Odarik gele andre Beer-Šeba, andre judsko pušťa Negev.

8 Avke phirenas pal caľi phuv a pal o eňa (9) čhon the biš (20) džives avle
pale andro Jeruzalem.
9 O Joab avľa a phenďa le Davidoske: „Andro Izrael hin 800 000 murša,
a andre Judsko hin 500 000 murša, save pes džanen te marel.“
10 Paloda, sar zgende le manušen, o David pes šunelas vinnovato a
phenďa le RAJESKE: „Kerďom igen baro binos angle tu. Akana tut mangav,
RAJEJA, odmuk mange kada binos, bo na kerďom oda goďaha!“
11 Sar o David tosara ušťiľa, o RAJ phenďa le Davidoskre prorokoske le
Gadoske,
12 hoj te phenel le Davidoske: „Kada phenel o RAJ: ‚Dav tut te kidel peske
avri trine vecendar a me kerava oda, so tuke kideha avri.‘ “
13 Avke o Gad avľa ko David a phenďa: „Kames, hoj te avel andre tiri
phuv efta berš bokh? Abo kames trin čhon te denašel tire ňeprijaťeľendar,
save tut prenasledinena? Abo kames, hoj te avel andre tiri phuv trin džives
o meribnaskro nasvaľiben? Akana tut rozgondoľin a phen mange, so te
phenel oleske, ko man ke tu bičhaďa.“
14 O David phenďa le Gadoske: „Som andro baro pharipen! Radeder
kamav, hoj man te marel o RAJ, bo ov hino igen milosťivo, sar hoj man te
maren o manuša.“
15 Vašoda o RAJ domukľa pro Izrael o meribnaskro nasvaľiben ole
tosarastar dži oda časos, so sas pre oda dino. Avke andre caľi phuv Izrael
le Danostar dži paš e Beer-Šeba mule 70 000 manuša.
16 Sar o aňjelos imar nacirdňa peskro vast, hoj te dukhavel o Jeruzalem,
le RAJESKE sas pharo vaš oda nalačhipen a phenďa le aňjeloske, savo
murdarelas le manušen: „Preač! Odle o vast!“ O aňjelos le RAJESKRO
sas ipen akor paš o humnos le Aravnoskro le Jebusejoskro.
17 Sar o David dikhľa le aňjelos, savo murdarel le manušen, phenďa le
RAJESKE: „Me kerďom binos. Me, o pasťjeris, som vinnovato! On hine ča
bakrore, on na kerde ňič! Mangav tut, mar man the mira famelija.“
18 Andre oda džives avľa o Gad ko David a phenďa leske: „Dža upre a
ačhav oltaris le RAJESKE pre le Aravnoskro humnos.“
19 O David geľa a kerďa avke, sar o RAJ prikazinďa prekal o Gad.
20 Sar dikhľa o Aravnah, hoj avel ke leste o kraľis peskre služobňikenca,
avľa anglal leste a banďiľa le mujeha dži pre phuv.
21 „Soske avel o kraľis, miro raj, ke mande?“ phučľa lestar.
„Kamav te cinel tutar o humnos,“ odphenďa o David, „hoj te ačhavav le
RAJESKE oltaris, hoj te preačhel kada meribnaskro nasvaľiben.“
22 „Mi lel miro raj the kraľis peske savoro, so kamel, a mi obetinel ode,“
phenďa o Aravnah le Davidoske. „Dikh, hin kade gurumňa pre labarďi
obeta the o sersamos, saveha pes prečhivkerelas o zrnos, the o jarmi* le
guruvengre pre jag.
23 Ó, kraľina! Kada tuke savoro dav me, o Aravnah. Mi el le RAJES, tire
Devles, andre tute kamiben.“
24 Ale o kraľis leske phenďa: „Kada na! Kamav tutar te cinel a te
počinel. Na anava le RAJESKE, mire Devleske, labarde obeti, save man ňič
na molas.“ Avke o David cinďa oda humnos the o gurumňa vaš o penda
(50) rup,
25 ačhaďa le RAJESKE oltaris a anďa leske o labarde the o smiromoskre
obeti. Akor o RAJ šunďa avri o modľitbi vaš e phuv a o meribnaskro
nasvaľiben andro Izrael zaačhiľa.

* **24:22** O kašt, so pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan.

Ešebno zvitkos le kraľengro

Le Davidoskro phuripen

1 Sar o David sas igen phuro, sas les šil, a kajte thovkerenas pre leste o
deki, našťi roztačolas.
2 Leskre služobňika leske phende: „Kampel prekal amaro kraľis the raj
te arakhel pačivaľa terňa džuvľa, savi pes pal leste starinela a kerela pašal
leste. Pašľola paš leste a avke amaro raj the kraľis roztačola.“
3 Avke rodenas šukar terňa džuvľa andre calo Izrael, arakhle la Abišag
andral o Šunem a ande la ko kraľis.
4 Odi terňi džuvľi sas igen šukar. Starinelas pes pal leste a kerelas pašal
leste, ale o kraľis laha na pašľolas sar romňaha.

O Adonijah kamel te ačhel kraľiske

5 O Adonijah, la Chagitakro čhavo, pes hazdelas upre a phenelas: „Me
avava kraľis!“ Stradľa peske maribnaskre verdana, muršen pro graja the
penda (50) muršen, save denašenas angle leste.
6 O David leske šoha andre ňisoste na dovakerelas: „Soske oda keres?“
Ov sas igen šukar a uľiľa pal o Absolon.
7 Ov sas dovakerdo le Joaboha the le rašaha le Ebjataroha. On ačhenas
vaš o Adonijah.
8 Ale o rašaj Cadok na sas le Adonijoha, aňi le Jehojadoskro čhavo o
Benajah, aňi o prorokos Natan, aňi o Šimej, aňi o Rei, aňi o stražňika le
Davidoskre.
9 Andre jekh džives o Adonijah obetinelas le bakren, gurumňen the thule
terne gurumňen paš o bar Zochelet, so hino paš o prameňis En-Rogel.
Vičinďa savore peskre phralen, le kraľiskre čhaven the savoren andral
o kmeňos Juda, so služinenas le kraľiske,
10 ale na vičinďa le proroken le Natan the le Benajah, aňi le stražňiken,
aňi peskre phrales le Šalamun.

O Natan the e Batšeba anglo kraľis

11 O Natan phenďa le Šalamunoskra dake la Batšebake: „Tu na šunďal,
hoj la Chagitakro čhavo o Adonijah ačhiľa kraľiske? Ale amaro raj o David
pal oda aňi na džanel!
12 Av manca, phenava tuke, sar šaj aven zachraňimen tu the tiro čhavo
o Šalamun.
13 Dža ko David a phen leske: ‚Či mange na iľal vera, rajeja miro the
kraľina, hoj miro čhavo o Šalamun ačhela kraľiske pal tute a hoj ov bešela
pre tiro tronos? Soske akor ačhiľa o Adonijah kraľiske?‘
14 Medik ode vakereha le kraľiha le Davidoha, me džava pal tu a phenava,
hoj hin avke, sar phenes.“
15 Avke e Batšeba geľa andro kher paš o kraľis. O David sas imar igen
phuro a e Šunemčanka Abišag pašal leste kerelas.
16 E Batšeba banďiľa dži tele a pozdravinďa le kraľis.
O kraľis latar phučľa: „So kames?“
17 Oj leske odphenďa: „Rajeja miro, iľal mange vera pre tiro RAJ the Del:
‚Tiro čhavo o Šalamun ela kraľis pal mande, ov bešela pre miro tronos.‘

18 Ale akana o Adonijah ačhiľa kraľiske a tu pal ada aňi na džanes, rajeja
miro the kraľina.
19 Ov obetinďa igen but gurumňen, thule terne gurumňen the le bakren.
Vičinďa savore tire čhaven, le rašas le Ebjatar the le slugaďengre veľiťeľis
le Joab, ale le Šalamun na vičinďa!
20 Akana, rajeja miro the kraľina, savore manuša andral o Izrael užaren
pre tu, hoj te džanen, ko ela kraľis a bešela pal tu pro tronos.
21 Te tu ada na kereha, rajeja miro the kraľina, ta paľis, sar tu mereha,
man the mire čhas le Šalamun lena vaš ola, ko kerde namištes."
22 Medik vakerelas le Davidoha, avľa andre o prorokos o Natan.
23 Vareko phenďa le kraľiske: „Hino kade o prorokos o Natan." Sar avľa
anglo David, banďiľa le mujeha dži pre phuv.
24 Paľis lestar phučľa: „Rajeja miro the kraľina, phenďal tu, hoj o
Adonijah ačhela pal tu kraľis a bešela pre tiro tronos?
25 Adadžives geľa tele a obetinďa igen but gurumňen, terne thule
gurumňen the le bakren. Vičinďa peske savore tire čhaven, le veľiťeľen
upral o slugaďa the le rašas le Ebjatar a ode chan, pijen a vičinen: ‚Mi
dživel o kraľis Adonijah!'
26 Ale na vičinďa aňi man, tire služobňikos, aňi le Cadok, aňi le
Jehojadoskre čhas le Benajah, aňi le Šalamun.
27 Rajeja miro the kraľina, kerďal oda tu avke? A na diňal amenge te
džanel, ko ela kraľis a bešela pal tu pro tronos?"

O Šalamun ačhel kraľiske

28 Akor o David prevakerďa: „Vičinen mange la Batšeba!" Avke avľa ko
kraľis a zaačhiľa angle leste.
29 O David phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, savo man cirdňa avri andral
dojekh miro pharipen,
30 mek adadžives kerava oda, so tuke phenďom andre vera anglo RAJ,
anglo Del le Izraeloskro, hoj tiro čhavo o Šalamun ela kraľis pal mande a
bešela pre miro tronos."
31 Akor e Batšeba banďiľa le mujeha dži pre phuv, diňa le David pačiv a
zvičinďa: „Mi dživel miro raj the kraľis o David pro furt!"
32 Paľis o David phenďa: „Vičinen mange le rašas le Cadok, le prorokos
Natan the le Jehojadoskre čhas le Benajah!" Sar avle anglal leste,
33 o David lenge phenďa: „Len tumenca tumare rajeskre služobňiken a
thoven te bešel mire čhas le Šalamun pre mulica a ľidžan les tele paš o
prameňis Gichon.
34 Ode les o rašaj o Cadok the o prorokos Natan pomazinena kraľiske
upral o Izrael. Akor zatrubinen pro rohos a zvičinen: ‚Mi dživel o kraľis o
Šalamun!'
35 Tumen džan pal leste. Ov avela a bešela pre miro tronos a kraľinela
pal mande, bo les ačhaďom, hoj te ľidžal o Izrael the e Juda."
36 O Benajah odphenďa le kraľiske: „Amen! Mi del o Del, o RAJ mire
kraľiskro the rajeskro, hoj pes oda avke te ačhel!
37 Avke sar o RAJ sas mire rajeha the kraľiha, mi el the le Šalamunoha a
leskro tronos mi el bareder sar le Davidoskro, mire rajeskro."
38 O rašaj o Cadok, o prorokos Natan, o Benajah, o Kereťana the o Pileťana
gele tele, thode te bešel le Šalamun pre le Davidoskri mulica a ľidžanas les
paš o prameňis Gichon.

39 O Cadok iľa andral le RAJESKRO Stanos o rohos le olejoha a pomazinďa
le Šalamun. Paľis zatrubinde a savore manuša zvičinde: „Mi dživel o
kraľis o Šalamun!“
40 Savore manuša džanas pal leste andro Jeruzalem a bašavenas pro
flauti a radisaľonas avke zorales, hoj e phuv zarazisaľiľa.

O Adonijah daral le Šalamunostar

41 Šunďa oda o Adonijah the savore, ko ode sas vičimen, ipen akor, sar
dochale pre hoscina. Sar o Joab šunďa o trubi, phučľa: „So hin ajsi bari
vika andro foros?“
42 Mek vakerelas, sar jekhvareste avľa o Jonatan, o čhavo le rašaskro le
Ebjataroskro. O Adonijah leske phenďa: „Ča av, se kajso lačho manuš sar
tu mušinel te anel o lačho hiros.“
43 „Na, na anav!“ odphenďa leske o Jonatan. „Amaro raj, o kraľis David,
ačhaďa le Šalamun kraľiske!
44 O David bičhaďa le rašas le Cadok, le prorokos Natan, le Benajah, le
Kereťanen the le Pileťanen, hoj te džan le Šalamunoha. On les thode pre
le Davidoskri mulica.
45 O Cadok le Natanoha les paš o Gichon pomazinde kraľiske. Avle odarik
pale radišagoha a andre calo foros hin bari vika. Kada, so šunďan, hin odi
vika.
46 O Šalamun imar bešel pro tronos le kraľiskro.
47 Mek the le Davidoskre služobňika avle te presikavel e pačiv amare
rajeske, le kraľiske Davidoske. Phende: ‚Mi kerel tiro Del, hoj te el le
Šalamunoskro nav slavneder sar tiro, a leskro tronos mi el bareder sar
tiro!‘ “ Akor o David banďiľa pro hadžos
48 a phenďa: „Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, hoj mange
adadžives diňa te dikhel le kraľis, savo adadžives zabešľa vaš ma pre miro
tronos!“
49 Avke savore, ko sas pre hoscina ko Adonijah predaranďile, ušťile a
rozgele pes.
50 The o Adonijah pes daralas le Šalamunostar, vašoda geľa andro stanos
le RAJESKRO a chudňa pes le oltariskre rohendar.
51 Le Šalamunoske phende: „Dikh! O Adonijah daral le kraľistar le
Šalamunostar, bo pes chudel le oltariskre rohendar a mangel: ‚Akana
mange o Šalamun mi lel vera, hoj na dela te murdarel peskre služobňikos
la šabľaha.‘ “
52 O Šalamun odphenďa: „Te pes ľikerela pačivalones, aňi bal pal o šero
leske na perela. Ale te man dodžanava, hoj vareso nalačho kerďa, merela!“
53 Avke les o Šalamun diňa te ľidžal het pašal o oltaris. Sar paľis o
Adonijah avľa te banďol anglo kraľis, o Šalamun leske phenďa: „Dža
khere.“

2

O posledna lava le Davidoskre

1 Sar o David džanelas, hoj leskro meriben hino pašes, prikazinďa peskre
čhaske le Šalamunoske kada:
2 „Me imar džav pal kadi phuv avke sar dojekh manuš, ale tu av zoralo
a ľiker tut sar murš.
3 Doľiker o prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre. Phir pal leskro
drom a doľiker leskre lava, prikazaňja the savoro, so hin pisimen andro

zakonos le Mojžišoskro. Te kada doľikereha, paľis tuke avela avri savoro,
so kereha, všadzik, kaj džaha.
4 Avke o RAJ doľikerela oda lav, so man diňa: ‚Te tire čhave dživena
avke, sar me kamav, a te phirena angle mande pačivalones, cale jileha the
caľa dušaha, ela furt vareko tira famelijatar pro tronos andro Izrael.‘
5 Tu džanes, so mange kerďa o Joab, la Cerujakro čhavo, sar murdarďa
mire duje izraelike veľiťeľen: Le Abner, le Neroskre čhas, the le Amasa, le
Jeteroskre čhas. Murdarďa len avke, sar te ulehas andro mariben, ale sas
o smirom. Oleha meľarďa le rateha o sirimos pašal peste the o sandalki
pre peskre pindre.
6 Se tu džanes, so te kerel! Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom
te merel.
7 Ale le Barzilajoske andral o Gilead ker ada: Presikav o jileskeriben
leskre čhavenge. Mi chan jekhetane pašal tiro skamind, bo on ke ma sas
jileskre akor, sar denašavas anglal tiro phral Absolon.
8 Hin kade the o Benjaminčanos Šimej, o čhavo le Geraskro andral o
Bachurim. Ov man igen prekošľa andre oda džives, sar džavas andro
Machanajim. Ale paľis avľa anglal ma paš o paňi Jordan a ode leske diňom
vera anglo RAJ, hoj les na murdarava la šabľaha.
9 Ale akana ma muk les bijal o trestos. Tu sal goďaver murš a džanes,
so leha te kerel. Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom te merel.“

Le Davidoskro meriben

10 Paľis o David muľa a parunde les paš peskre phure dada andro Foros
le Davidoskro.
11 O David kraľinelas upral o Izrael saranda (40) berš; efta berš andro
Hebron a tranda the trin (33) berš andro Jeruzalem.
12 Avke o Šalamun bešľa pro tronos peskre dadeskro le Davidoskro a
leskro tronos ačhiľa igen zoralo.

O Adonijah murdardo

13 Andre jekh džives geľa la Chagitakro čhavo o Adonijah te dikhel le
Šalamunoskra da la Batšeba. Oj lestar phučľa: „Aves andro smirom?“
Ov odphenďa: „He, andro smirom.
14 Kamav tutar vareso te phučel.“
„Vaker,“ phenďa leske e Batšeba.
15 Ov phenďa: „Se tu džanes, hoj o kraľišagos majinďa te el miro a hoj
savore manuša andral calo Izrael peske man kidle avri kraľiske. Ale o
kraľišagos mandar sas odilo a sas dino mire phraleske, bo o RAJ leske les
diňa.
16 Akana, hin man jekh mangipen. Ker mange ada!“
„Vaker!“ oj phenďa leske.
17 Avke ov phenďa: „Privaker tut vaš ma ko Šalamun, hoj mange te del
la Abišag andral o Šunem romňake. Tuke na phenela na.“
18 „Mištes,“ odphenďa leske e Batšeba, „privakerava man vaš tu ko
kraľis.“
19 Paľis, sar avľa e Batšeba ko Šalamun te privakerel pes vaš o Adonijah,
o Šalamun ušťiľa pal o tronos a banďiľa angle late. Avke bešľa pale pro
tronos a thoďa the la te bešel pro tronos pal peskri čači sera.
20 Avke leske oj phenďa: „Kamav tutar jekh cikňi veca, hoj te keres prekal
ma!“
„Phen, so kames, a me oda kerava, daje miri,“ phenďa lake o Šalamun.

21 Oj phenďa: „Mi den la Abišag andral o Šunem romňake tire phraleske
le Adonijoske.“
22 „Soske manges prekal o Adonijah la Abišag?“ phučľa latar o Šalamun.
„Se mang the o kraľišagos, bo ov hino miro phureder phral a leha hino o
rašaj o Ebjatar the la Cerujakro čhavo o Joab!“
23 Androda o kraľis o Šalamun iľa vera anglo RAJ: „O Del man zorales
mi marel, te o Adonijah na počinela peskre dživipnaha vaš kadi veca, so
mandar mangelas.
24 Avke sar dživel o RAJ, savo man thoďa pro tronos mire dadeskro a savo
mange kerďa savoro avke, sar phenďa, o Adonijah mušinel mek adadžives
te merel.“
25 Paľis o Šalamun bičhaďa le Jehojadoskre čhas le Benajah te murdarel
le Adonijah. Ov geľa a murdarďa les.

O Ebjatar bičhado khere

26 Le Ebjataroske o Šalamun phenďa: „Dža pre tire maľi andro Anatot,
bo zaslužines tuke te merel. Ale adadžives mek tut na murdarava, bo tu
ľidžahas le RAJESKRI archa angle miro dad David a ľidžahas leha leskre
pharipena, so les sas.“
27 Avke le Ebjatar premukľa andral e rašajiko služba, so kerelas anglo
RAJ. Avke pes ačhiľa oda, so o RAJ phenďa andro Šilo pre le Eliskri famelija.

O Joab murdardo

28 Sar o hiros pal oda avľa dži ko Joab, ov daranďiľa, bo pes ľikerelas le
Adonijoha, kajte angloda na sas le Absolonoha. Avke denašľa andro stanos
le RAJESKRO a ode pes chudňa le oltariskre rohendar.
29 Le Šalamunoske phende, hoj o Joab denašľa andro stanos le RAJESKRO
a hoj hino paš o oltaris. O Šalamun bičhaďa varekas ko Joab, hoj lestar te
phučel: „Soske denašľal paš o oltaris?“
Ov odphenďa: „Daravas tutar, vašoda denašľom paš o RAJ.“
O Šalamun phenďa le Jehojadoskre čhaske le Benajoske: „Dža a murdar
les!“
30 Avke ov geľa paš o stanos le RAJESKRO a phenďa: „O kraľis phenel, av
avri!“
Ale o Joab odphenďa: „Na, me kade merava.“
O Benajah geľa te phenel le kraľiske, so phenďa o Joab.
31 „Ker avke, sar kamel!“ phenďa leske o kraľis. „Murdar les ode a parun
les! Avke khoseha pal ma the pal miri famelija o ňevinno rat, so o Joab
čhorďa avri.
32 Bo akana o RAJ leske visarel pale vaš o rat, so čhorďa avri akor, sar
murdarďa la šabľaha duje muršen, save sas buter čačipnaskre the feder
sar ov. Kajte miro dad na džanelas pal oda, murdarďa le čhas le Neroskres
le Abner, savo sas veľiťeľis upral o slugaďa andro Izrael, the le čhas le
Jeteroskres le Amasa, savo sas veľiťeľis upral o slugaďa andre Judsko.
33 Lengro rat mi perel pro šero le Joaboske the pre leskro potomstvos
pro furt. Ale le Davidoskre potomstvos, leskra famelija the leskre tronos
mi el le RAJESKRO smirom pro furt.“
34 Avke o Benajah geľa, demaďa le Joab a murdarďa les. Paľis les parunde
paš leskro kher pre pušťa.
35 Avke o Šalamun pre le Joaboskro than ačhaďa veľiťeľiske upral o
slugaďa le Jehojadoskre čhas le Benajah a le Cadok rašaske vaš o Ebjatar.

O Šimej murdardo

36 Paľis o Šalamun diňa te vičinel ke peste le Šimej a phenďa leske:
„Ačhav tuke kher andro Jeruzalem, beš ode a ňikhaj odarik ma dža!
37 Ale andre oda džives, sar odarik džaha het a predžaha o paňi Kidron,
čačes mereha! A korkoro aveha vinnovato vaš tiro meriben.“
38 O Šimej leske odphenďa: „Oda lav, so phenďal, rajeja miro the kraľina,
hino lačho a me kerava avke, sar phenďal.“ Avke o Šimej ačhiľa but časos
andro Jeruzalem.

39 Paľis pal o trin berš le Šimejoske denašle duj sluhi ko Gatsko kraľis
ko Achiš, saveske sas dad o Maachah. Sar le Šimejoske phende, hoj leskre
sluhi hine andro Gat,
40 bešľa pro somaris a geľa ko Achiš andro Gat len te rodel. Sar len
arakhľa, anďa len pale khere.

41 Sar o Šalamun šunďa, so o Šimej kerďa,
42 bičhaďa vaš leske a phenďa: „Či mange na iľal vera anglo RAJ a či me
tuke na phenďom, hoj te džaha avri andral o Jeruzalem varekhaj avrether,
hoj čačes mereha? A tu korkoro mange phenďal, hoj oda lav, so šunďal,
hino lačho.
43 Soske na doľikerďal odi vera, so mange iľal anglo RAJ, aňi oda, so tuke
prikazinďom?
44 Pridžan tuke savoro nalačhipen, so kerďal mire dadeske le Davidoske.
Akana o RAJ tuke visarela pale oda savoro!
45 Me, o Šalamun, som kraľis a o RAJ man požehňinela a kerela, hoj le
Davidoskro tronos ela zoralo pro furt.“

46 Paľis o Šalamun phenďa le Benajoske: „Dža a murdar le Šimej.“ Ov
geľa, demaďa les a murdarďa. Avke o kraľišagos sas zoralo andre le
Šalamunoskre vasta.

3

O Šalamun mangel o goďaveripen le RAJESTAR

1 O Šalamun ačhiľa džamutro le Faraonoskro, le kraľiskro andral o Egipt,
bo peske iľa leskra ča romňake. Anďa peske la andro Foros le Davidoskro,
medik na dokerďa peskro palacis, o Chramos le RAJESKRO the o muri pašal
o Jeruzalem.
2 O manuša anenas o obeti pro uče thana, bo mek na sas dokerdo o
Chramos prekal o RAJ.
3 O Šalamun kamelas le RAJES. Ľikerelas pes pal o prikazaňja, save les
diňa leskro dad o David, ale the avke mek anelas obeti pro uče thana a
labarelas ode o voňava obeti.
4 Jekhvar o kraľis geľa te obetinel andro Gibeon, bo ode sas nekfeder
ačhado učo than pro lašariben. Pre oda oltaris o Šalamun obetinďa 1 000
labarde obeti.
5 Ode pes leske rači andro suno sikaďa o RAJ, o Del, a phenďa: „So kames,
hoj tut te dav?“

6 O Šalamun odphenďa: „Tu presikaďal baro lačhipen tire
služobňikoske le Davidoske, mire dadeske, bo ov sas verno, čačipnaskro
the pačivalo ke tu. Oda baro lačhipen leske presikaďal the akor, sar les
diňal čhas, savo adadžives bešel pre leskro tronos.

7 No akana, RAJEJA, Devla miro, tu ačhaďal tire služobňikos kraľiske pal
miro dad David, ale me som terno murš a na džanav, sar mištes te ľidžal
le manušen.
8 Akana me som kade maškar tire avrikidle manuša, save hine ajci but,
hoj pes len na del te zgenel aňi te zrachinel.
9 Mangav tut, de man goďi, sar te ľidžal tire manušen, hoj te sprindžarav,
so hin lačho a so nalačho. Bo ko šaj ľidžal kada baro narodos?“
10 Le RAJESKE sas pre dzeka, so peske o Šalamun mangľa.
11 Phenďa leske: „Mištes kerďal, hoj tuke na mangľal baro dživipen,
aňi o barvaľipen, aňi o meriben tire ňeprijaťeľengro, ale mangľal tuke o
goďaveripen, hoj mištes te sudzines.
12 Vašoda kerava avke, sar mandar mangľal. Dava tut baro goďaveripen,
hoj savoro te rozprindžares; ajso goďaveripen, savo mek šoha ňikas anglal
tu na sas aňi na ela.
13 Dava tut the oda, so mandar na mangľal: O barvaľipen the e slava –
avke, hoj andre calo tiro dživipen ňiko le kraľendar na ela ajso sar tu.
14 Te phireha pal mire droma a te doľikereha mire zakoni the prikazaňja
avke, sar oda doľikerelas tiro dad o David, dava tuke te dživel but berša.“
15 Androda o Šalamun ušťiľa andral o soviben a avľa pre oda, hoj o RAJ
vakerelas leha andro suno.
Paľis geľa andro Jeruzalem a ačhaďa pes angle archa le RAJESKRA
zmluvakri. Anďa ode o labarde the o smiromoskre obeti a kerďa hoscina
prekal savore peskre služobňika.

Le Šalamunoskro goďaveripen

16 Jekhvar avle ko Šalamun duj džuvľija, save sas lubňa, a ačhile anglal
leste.
17 Jekh lendar phenďa: „Ó, rajeja miro, me bešav kala džuvľaha
jekhetane andre jekh kher. Sar mange uľiľa miro muršoro, oj sas paš oda.
18 Paľis pro trito džives the lake uľiľa muršoro. Samas andro kher ča duj
džeňa a ňiko aver ode na sas.
19 Ale kala džuvľake o muršoro rači muľa, bo oj pre leste pašľiľa.
20 Pal jepaš rat, medik me sovavas, oj ušťiľa a iľa pašal ma mire čhavores.
Thoďa les paš peste a peskre mule čhavores thoďa paš mande.
21 Sar tosara ušťiľom a kamľom te del le čhavores te pijel, dikhľom, hoj
sas mulo. Ale sar vidňisaľolas, obdikhľom les feder a avľom pre oda, hoj
oda nane miro čhavoro, savo mange uľiľa.“
22 No oki džuvľi phenelas: „Na! Miro čhavoro hino oda, so dživel, a tiro
hino oda mulo!“
A pale oki džuvľi phenelas: „Na, oda nane čačo! Tiro hino oda mulo a
miro oda, so dživel!“
Kavke pes vesekedinenas anglo kraľis.
23 O kraľis phenďa: „Kadi phenel: ‚O džido čhavoro hino miro a o mulo
tiro‘ a oki dujto phenel: ‚O mulo čhavoro hino tiro a o džido miro.‘ “
24 Avke o kraľis phenďa: „Anen mange e šabľa!“ Sar leske ande e šabľa,
25 phenďa: „Prečhinen ole čhavores pro jepaš a den jepaš jekhake a
jepaš avrake!“
26 Ola džuvľake, savi sas čačes daj le džide čhavoreskri, avľa andro
jilo baro pharipen, bo igen kamelas peskre čhavores, a vašoda phenďa
le kraľiske: „Mangav tut, rajeja miro, den lake ole džide čhavores a ma
murdaren les!“
Ale oki dujto džuvľi phenďa: „Na ela aňi miro aňi tiro. Prečhinen les
pro jepaš!“

27 Avke o Šalamun phenďa: „Ma murdaren les, ale den les ola džuvľake,
savi kamel, hoj te dživel. Oj hiňi čačes leskri daj!“
28 Sar pes calo Izrael dodžanľa pal oda, so kerďa o Šalamun, denas les
bari pačiv, bo dikhle, hoj hin andre leste le Devleskro goďaveripen te
rozsudzinel spravodľivones.

4

Le Davidoskre služobňika

1 O Šalamun ačhiľa kraľiske upral calo Izrael.
2 Kala sas leskre bare uradňika:

O Azarijah, le Cadokoskro čhavo, sas o rašaj.
3 O Elichoref the o Achijah, le Šišoskre čhave, sas pisara andro palacis.
O Jošafat, le Achiludoskro čhavo, sas o matrikaris.
4 O Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas o veľiťeľis upral o slugaďa.
O Cadok the o Ebjatar sas o rašaja.
5 O Azarijah, le Natanoskro čhavo, sas o baro guverneris upral o
krajengre guvernera.
O Zabud, le Natanoskro čhavo, sas rašaj the le kraľiskro radcas.
6 O Achišar sas o uradňikos upral o služobňika andro palacis.
O Adoniram, le Abdoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o robotňika, save sas
ispidle andre buči.

7 O Šalamun ačhaďa dešuduj (12) guverneren upral o kraji andre calo
Izrael, save pes starinenas pal o chaben prekal o kraľis the calo palacis.
Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš pre calo
čhon chaben andre le kraľiskro palacis.
8 Kala hin lengre nava the kraji:

O Ben-Chur andro Efrajimika brehi;
9 o Ben-Deker andro Makac, Šaalbim, Bet-Šemeš, Elon the Bet-Chanan;
10 o Ben-Chesed andro Arubot, Socho the caľi phuv Chefer;
11 o Ben-Abinadab andro Nafat-Dor – leskri romňi sas e Tafat, le
Šalamunoskri čhaj;
12 o Baanas, le Achiludoskro čhavo, andro fori Taanach the Megido the
andre calo Bet-Šean, so hino paš e Caretan teleder le Jezreelostar,
khatar o Bet-Šean dži ke Abel-Mechola the dži pal o Jokmeam;
13 o Ben-Geber andro foros Ramot-Gilead – sas les o gava le Jairoskre,
le Menašeskre, andro Gilead, mek the e phuv Argob andro Bašan –
ode sas šovardeš (60) bare fori le murenca, pre save sas o brondzune
brani;
14 o Achinadab, le Idoskro čhavo, andro Machanajim;
15 o Achimaac andro Naftali – le Achimaacoske sas romňi e Basemat, le
Šalamunoskri čhaj;
16 o Baanas, le Chušajoskro čhavo, andro Ašer the Alot;
17 o Jošafat, le Paruachoskro čhavo, andro Jisachar;
18 o Šimej, le Elasoskro čhavo, andre phuv Benjamin;
19 the o Geber, le Urihoskro čhavo, andre phuv Gilead, kaj sas o amorejiko
kraľis o Sichon the o bašaňiko kraľis o Og.

Upral savore kraji sas jekh baro guverneris.
20 O Judejci the o Izraeliti sas ajci but sar e poši paš o moros. Sas lenge
mištes, bo len sas, so te chal a te pijel.

5

O kraľišagos le Šalamunoskro barvaľol

1 O Šalamun kraľinelas upral savore kraľišagi le paňestar Eufrat dži paš
e phuv le Filišťincengri a mek the dži paš e egiptsko hraňica. On anenas
le Šalamunoske o daňe a služinenas leske pal calo leskro dživipen.
2 Le Šalamunoske džalas pro džives eňa toni nekfeder aro the dešuochto
(18) toni thulo aro,
3 deš thule gurumňa, biš (20) terne gurumňa, save pes pašinenas pre
maľa, šel (100) bakre, mek the o jeleňa, o sarni the o avričaľarde kachňa.
4 Vašoda, hoj sas kraľis upral savore narodi pre zapadno sera le paňestar
Eufrat, le Tifsachostar dži andre Gaza, sas les smirom savore narodendar,
save bešenas pašal leste.
5 Medik o Šalamun kraľinelas, o manuša andre caľi Judsko the Izrael –
andral o Dan dži andre Beer-Šeba – dživenas bi e dar a dojekhes sas viňica
the figovňikos.
6 Le Šalamun sas maštalňi prekal o 40 000 graja, save cirdenas o verdana,
the 12 000 murša pro graja.
7 Leskre guvernera pes starinenas pal o chaben prekal o kraľis the prekal
calo palacis. Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš
chaben pre calo čhon andre le kraľiskro palacis. On dodikhenas pre oda,
hoj ňič te na chibaľinel.
8 Avke dojekh guverneris anelas ode, kaj kampelas, o kotor peskre
jačmeňistar the peskre phusestar prekal o graja the prekal ola džviri, so
cirdenas o zaprahi.

Le Šalamunoskro goďaveripen

9 O Del diňa le Šalamun o goďaveripen, o prindžaripen the ajso
achaľuvipen, hoj pes oda aňi na delas te zrachinel avke sar e poši paš
o moros.
10 Leskro goďaveripen sas bareder sar o goďaveripen savore
manušengro pro Vichodos a bareder sar savoro goďaveripen le Egiptoskro.
11 Sas goďaveder sar savore manuša the sar o Ezrachitas o Etan the sar
o čhave la Macholakre – o Heman, o Kalkol the o Dardas. Avke o hiros pal
leste džalas maškar savore narodi, save ode sas.
12 Sthoďa 3 000 prislovja the 1 005 giľa.
13 Vakerelas pal o stromi – le libanoňike cedrostar dži ko izopos, so barol
pro muri. Vakerelas the pal o džviri, pal ola, save pes cirden pal e phuv,
pal o čirikle the pal o ribi.
14 O manuša andral savore narodi avenas te šunel le Šalamunoskro
goďaveripen. Bičhavenas len o kraľa andral savore phuva pro svetos,
save pes došunenas pal leskro goďaveripen.

O Šalamun pes pripravinel te ačhavel o Chramos

15 Sar pes o kraľis Chiram andral o Tir došunďa, hoj le Šalamun
pomazinde kraľiske pal leskro dad, bičhaďa ke leste peskre uradňiken,
bo ov sas furt le Davidoskro prijaťeľis.
16 Paľis o Šalamun diňa te phenen le Chiramoske:

17 „Džanes, hoj miro dad o David našťi ačhaďa o Chramos pre pačiv
le RAJESKE peskre Devleske anglo maribena le narodenca, save bešenas
pašal leste, medik leske len o RAJ na thoďa tel o pindre.
18 Ale akana man o RAJ, miro Del, diňa o smirom savore narodendar,
save bešen pašal ma, a imar man nane ňeprijaťeľis a na mušinav man
ňikastar te daral.
19 Vašoda kamav te ačhavel o Chramos pre pačiv le RAJESKE, mire
Devleske, avke sar o RAJ phenďa mire dadeske le Davidoske: ‚Tiro čhavo,
saves thovava pro tronos pal tu, ačhavela o Chramos pre pačiv mire
naveske.‘
20 Akana bičhav tire muršen, hoj mange te čhingeren andro Libanon o
cedroskre kašta. Mire murša kerena jekhetane tire muršenca a me lenge
počinava ajci, keci pheneha. Se tu mištes džanes, hoj amare murša na
džanen te kerel le kaštenca avke sar o Sidončana.“
21 Sar o Chiram šunďa le Šalamunoskre lava, radišagoha zvinčinďa: „Mi
el adadžives lašardo o RAJ, bo diňa le David goďavere čhas, hoj te ľidžal
kada baro narodos.“
22 O Chiram diňa te phenel le Šalamunoske:
„Šunďom oda, so mange phende tire murša. Kerava savoro, so mandar
kames: Dava tut cedroskre the sosnakre kašta.
23 Mire murša len anena andral o Libanon dži paš o moros. Ode o
kašta sphandena ke peste jekhetane a bičhavava len prekal o moros pre
oda than, kaj kameha. Ode len mire murša rozphandena a tumen peske
len odarik šaj len. Ale tu paľis doľiker oda, so me kamav, hoj andro miro
palacis dodavkereha o chabena.“
24 Avke o Chiram le Šalamunoske dodelas ajci cedroskre the sosnakre
kašta, keci kamelas.
25 O Šalamun delas le Chiram sako berš andre leskro palacis 2 000 toni
pšeňica the 400 000 ľitri olivovo olejos.
26 O RAJ požehňinďa le Šalamun goďaveripnaha, avke sar les diňa lav.
Sas andro smirom le Chiramoha a phandle maškar peste zmluva.
27 Paľis o Šalamun ispidelas andre buči pro Chramos 30 000 muršen
andral calo Izrael.
28 Ačhaďa le Adoniram, hoj te ľidžal o buča. Le muršen rozďelinďa
andro trin partiji po 10 000 murša. Dojekh partija kerelas jekh čhon andro
Libanon a paľis sas duj čhon khere.
29 Le Šalamun sas 80 000 kamenara andro verchi, the 70 000 murša, save
hordinenas o materijalos.
30 Ačhaďa upral lende 3 300 veľiťeľen, save len ľidžanas andre buči.
31 Avke lenge phenďa o Šalamun, hoj te keren bare kvadri le lače
barendar, hoj lendar te keren o zakladi pro Chramos.
32 Le Šalamunoskre murša, le Chiramoskre murša the o murša andral o
Gebal pripravinenas o kašta the o bara prekal o Chramos.

6

O Šalamun ačhavel o Chramos

1 O Šalamun chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKE štar šel the
ochtovardeš (480) berš pal oda, sar o Izraeliti gele avri andral o Egipt,
akor, sar kraľinelas andro Izrael imar štarto berš, andro dujto čhon Ziv.
2 O Chramos, so ačhavelas o Šalamun le RAJESKE, sas 27 metri
džinďardo, 9 metri buchlo the 1 350 centimetri učo.

3 E veranda anglo Chramos sas 450 centimetri džinďarďi a sas buchľi 9
metri – ajci keci o Chramos.
4 Andro Chramos diňa te kerel oblaki, so andral sas buchleder sar avral.
5 Paš o avrune muri pašal o trin seri le Chramoskre docirdňa učo kher
trine poschodenca a sas andre the aver khera.
6 O teluno poschoďje sas buchlo 220 centimetri, o dujto sas buchlo 270
centimetri a o upruno 310 centimetri. Pašal le chramoskro muros mukľa
avri schodos pro dojekh poschoďje a thovelas o hredi pre ola schodi, hoj
te keren e podlaha.
7 O bara sas imar pripravimen andro lomos, a vašoda na šunďolas o
čokana, o dlati, aňi ňisave trastune sersami, sar ačhavenas o Chramos.
8 Andro teluno poschoďje pes džalas andre pal e južno sera le
Chramoskri a odarik pes džalas upre le garadičenca andro maškaruno
the upruno poschoďje.
9 Sar dokerďa o Chramos, kerďa e strecha le hranolendar the le
deskendar, so sas le cedrostar.
10 O trin poschoďja pašal o chramoskre muri sas dojekh uče 220
centimetri a sas spojimen le Chramoha le cedroskre hranolenca.
11 Akor o RAJ prevakerďa ko Šalamun:
12 „A pal oda Chramos, so ačhaves, džan, hoj te doľikereha savore mire
zakoni the prikazaňja a te tut ľikereha pal mire lava, me tuke doľikerava
miro lav, so diňom tire dades le David.
13 Bešava maškar o Izraeliti a na omukava mire manušen le Izrael.“

O Chramos hino dokerdo

14 Kavke dokerďa o Šalamun e buči pro Chramos.
15 O andrune fali sas obthode le cedroskre deskenca la phuvatar dži o
stropos a e phuv sas kerďi le sosnakre kaštestar.
16 Kerďa prička le cedroskre kaštestar 9 metri le palune murostar andro
Chramos a avke pal e prička sas o Neksveteder than.
17 E hlavno sala anglo Neksveteder than sas 18 metri džinďarďi.
18 O Chramos sas andral obthodo le cedroskre kašteha, so sas avrirandlo
le prajtenca the le kvitkenca. Savoro obthode le cedroskre kašteha avke,
hoj na dičholas ňisavo bar.
19 Andro Chramos sas paluno than, kaj thoďa e archa le RAJESKRA
zmluvakri.
20 Oda Neksveteder than le Chramoskro sas 9 metri džinďardo, 9 metri
buchlo the 9 metri učo a sas obthodo le žuže somnakaha a the o oltaris le
cedroskre kaštestar obthoďa le somnakaha.
21 O Šalamun obthoďa o Chramos andrunestar le žuže somnakaha. Anglo
Neksveteder than, so diňa te obthovel le somnakaha, figinďa o pochtan le
somnakune lancenca.
22 Calo Chramos andrunestar a the o oltaris andro Sveto than obthoďa le
somnakaha.
23 Andro Neksveteder than kerďa le olivove kaštestar duje cheruben*,
save sas uče 440 centimetri.
24-25 O cherubi dičhonas avri jednakones a sas jednakones uče the
džinďarde. Le cherubengre kridli sas džinďarde 220 centimetri a
merinenas 440 centimetri, sar sas rozcirdle.
26 Soduj cherubi sas uče 440 centimetri.
27 Thoďa len paš peste maškar o Neksveteder than a lengre kridli sas
rozcirdle avke, hoj o kridlos jekhe cheruboskro pes chudelas jekha falatar

* **6:23** Abo: aňjelen

a o kridlos dujtoneskro pes chudelas la avra falatar. Lengre aver kridli pes chudenas maškaral.
28 Le cheruben obthoďa le somnakaha.
29 Pre savore chramoskre fali andrunestar the avrunestar diňa te randel avri o cherubi, o palmi the o kvitki.
30 The e chramoskri podlaha andral the avral obthoďa le somnakaha.
31 Diňa te kerel vudar le olivove kaštestar andro Neksveteder than. O prahos the e zarubňa sas kerde avke, hoj sas pandž zarubňi jekh andre aver.
32 Pro soduj kridli le vudareskre sas avrirandle o cherubi, o palmi the o kvitki. O vudar, o cherubi the o palmi obthoďa le somnakaha.
33 O zarubňi pro angluno vudar andro Chramos sas kerde le olivove kaštestar a sas štareagorengre.
34 O vudar sas le sosnakre kaštestar a sas duje kridlengro. Dojekh kridlos pes delas te sthovel pro jepaš.
35 Randľa pre lende avri o cherubi, o palmi the o kvitki a oda obthoďa le igen sane somnakaha.
36 Paľis ačhaďa o muri pašal e andruňi dvora le barune kvadrendar the le cedroskre kaštestar. Pre dojekh trito baruno šoros thoďa o cedroskre hranoli.
37 O chramoskre zakladi sas dokerde andro čhon Ziv, sar kraľinelas o Šalamun štarto berš.
38 Pro dešujekhto (11.) berš andro ochtoto čhon† sas dokerdo o Chramos; savoro ipen avke sar kamelas o kraľis. O Šalamun ačhavelas o Chramos efta berš.

7

O Šalamun ačhavel peskre palaca

1 O Šalamun ačhavelas the peskro palacis a kerelas les dešutrin (13) berš, medik les na dokerďa.
2-3 Ačhaďa bari hala, so pes vičinelas o Kher le libanoňike vešeskro. Sas 44 metri džinďardo, 22 metri buchlo a 1 350 centimetri učo. Le cedrostar ačhaďa trin šori slupi po dešupandž (15). Sas jekhetane 45 slupi, so ľikerenas le cedroskre hredi. O stropos upral o hredi sas le cedroskre kaštestar.
4 Pro soduj avrune muri sas po trin šori oblaki.
5 Anglal sas trin vudara pre dojekh fala. Pro vudara the oblaki sas o štareagorengre rami.
6 O Šalamun ačhaďa the Slupengri Hala, so sas 22 metri džinďarďi a 1 350 centimetri buchľi. Anglal late sas e slupengri veranda.
7 Ačhaďa the hala le tronoha, savi pes vičinelas Sudno Hala, andre savi sudzinelas. Sas obthoďi le cedroskre kaštestar la phuvatar dži o stropos.
8 O palacis, andre savo bešelas o Šalamun, sas pre aver dvora pal e hala a sas ačhado avke sar the odi Sudcengri Hala. Ačhaďa ajso palacis the prekal le faraonoskri čhaj, sava peske iľa romňake.
9 Savore palaca, o hali the e bari dvora sas ačhade le nekfeder barune kvadrendar le zakladostar dži e strecha. O bara sas mištes prikerde la pilaha angluňa the paluňa seratar.
10 O zakladi sas le vzacne bare barendar, so merinenas 4 metri the 350 centimetri.
11 Upral lende sas bara, so sas mištes prikerde, the o kašta le cedrostar.

† **6:38** Oda hin: o čhon Bul.

12 O muri pašal e palaciskri dvora sas ačhade trine šorendar le barune
kvadrendar a pre lende sas jekh šoros le cedroskre hranolendar, avke sar
sas ačhaďi e andruňi dvora the e hala andro Chramos le RAJESKRO.
13 O Šalamun diňa te vičinel le Chiram andral o Tir.
14 Ov sas o čhavo la vdovakro andral o kmeňos Naftali a leskro dad,
savo sas andral o Tir, kerelas le brondzoha. O Chiram sas igen goďaver a
džanelas te kerel savoro le brondzostar. Ov avľa ko Šalamun a chudňa te
kerel savore buča, so lestar kamelas.

O brondzune slupi

15 Ov kerďa le brondzostar duj slupi, so sas uče vaj 8 metri. O obvodos
jekhe sluposkro sas 530 centimetri.
16 Mek kerďa upral pro slupi o brondzune kriti, so sas uče 220 centimetri.
17 O kriti upral o slupi sas šukares obthode le prephandle lancenca. Pre
dojekh slupos sas efta lanci.
18 Kerďa duj šori granatoskre phaba le brondzostar pašal o prephandle
lanci, so zagaruvenas o kritos upral o slupos. Kavke kerďa the pro dujto
slupos.
19 O sluposkre kriti sas kerde le brondzostar sar o kvitki ľaľije, so sas uče
180 centimetri.
20 Pro soduj kriti, so sas thode pro slupi, sas duj šel (200) phaba a sas
rozthode andro duj šori pašal lende.
21 O Chiram diňa te zathovel ola duj slupi angle angluňi dvora le
Chramoskri. Ole sluposke, so zathoďa pre južno sera, diňa nav Jachin a
dujte sluposke, so zathoďa pre severno sera, diňa nav Boaz.
22 O slupi uprunestar dičhonas avri sar o ľaľije. Avke sas e buči pro slupi
dokerďi.

E igen bari nadrža

23 O Chiram kerďa le brondzostar igen bari okruhlo nadrža. Le jekhe
agorestar ke aver merinelas 440 centimetri, sas uči 220 centimetri a lakro
obvodos sas 1 320 centimetri.
24 Telunestar pašal o ramos sas kerde šukar brondzune ruži andro duj
šori – po deš ruži pro 44 centimetri. O ruži sas kerde jekhetane la nadržaha
le brondzostar.
25 E nadrža sas thoďi pro dešuduj (12) brondzune biki, ačhelas pre lengre
dume. Trin biki dikhenas pro severos, trin pro zapados, trin pro juhos a
trin pro vichodos.
26 E nadrža sas thuľi 75 miľimetri a lakro upruno falcos dičholas avri sar
e phundraďi ľaľija. Rešľolas andre 40 000 ľitri paňi.

O brondzune vožikici

27 Mek kerďa deš brondzune vožikici. Dojekh vožikocis sas džinďardo
180 centimetri, buchlo 180 centimetri a učo 130 centimetri.
28 O vožikici sas kerde le ramendar a andro rami sas thode o brondzune
bľachi.
29 Pre ola bľachi the pro rami sas avrirandle o ľevi, o biki the o cherubi.
Upral the telal o ľevi the biki sas figimen o brondzune venci.
30 Pre dojekh vožikocis sas brondzune kereki the tički. Pre leskre štar
rohi sas o rameni, so ľikerenas e nadoba. O rameni sas obthode le
brondzune vencenca.
31 Upral o vožikocis tel e nadoba sas okruhlo ramos, so avelas avri upral
le vožikocistar 45 centimetri a džalas tele 22 centimetri. A pašal leste sas
avrirandle o šukar veci. O bľachi sas hranata a na okruhla.

32 Tel o vožikociskre bľachi sas štar kereki, so sas 66 centimetri uče, a
lengre tički sas prichudle pro vožikocis.
33 Sas kerde avke sar o kereki pro verdana andro mariben. O tički, o
rafiki, o špici the o ložiska sas kerde le brondzostar.
34 Pal o rohi le vožikociskre avenas avri štar ručki.
35 Upral o vožikocis sas obruba uči 22 centimetri a tel o vožikocis sas
rameni, so ľikerenas savoro. O rameni, o bľachi the o vožikocis sas jekhe
kotorestar.
36 Pro bľachi the rameni kerďa všadzik cherubi, ľevi, palmi a pašal
savoro o venci.
37 Avke kerďa deš jednaka vožikici, so sas jednakones džinďarde the
bare.
38 Kerďa the deš nadobi le brondzostar – jekh pre dojekh vožikocis.
Dojekh nadoba sas buchľi 180 centimetri a rešľolas andre 800 ľitri paňi.
39 Pandž vožikici thoďa pre južno sera a pandž pre severno sera le
Chramoskri. E igen bari nadrža thoďa pre vichodno sera.

Savoro, so hin andro Chramos

40 O Chiram paľis kerďa lavora, lopati the čarore.

Avke dokerďa e buči, so kerelas prekal o Šalamun pro Chramos le
RAJESKRO.
41 Kerďa:

o duj slupi;
o kriti le brondzostar, save thoďa upral pro slupi, save sas šukares
obthode le prethode lancenca;
42 400 granatoskre phaba le brondzostar, so sas thode pro duj prephandle
lanci;
43 deš vožikici the deš nadobi, so sas pre ola vožikici;
44 e igen bari nadrža a tel late dešuduj biken;
45 o pira, o lopati the o čarore. Savore ola veci, so kerďa le Šalamunoske
prekal o Chramos le RAJESKRO, sas kerde le bľišťace brondzostar.

46 O Šalamun oda diňa te kerel andro čikakre formi andre Jordaňiko
dolina maškar o gava Sukot the Caretan.
47 Savore veci sas ajci but, hoj o Šalamun o brondzos aňi na diňa te
važinel.
48 O Šalamun diňa te kerel andro Chramos le RAJESKRO the aver
sersamos:

o somnakuno oltaris;
o somnakuno skamind, pre savo pes thovelas o maro;
49 o deš somnakune svietňiki – pandž ačhenas pre čači sera a pandž pre
baľogňi sera anglo Neksveteder than;
o somnakune kvitki, o lampi, o kliešťi;
50 o čare, o čhurora, o kuča the o lopatki, so sas tiš kerde le somnakastar.
The o somnakune čopi pro vudara andro Chramos.

51 Sar o Šalamun dokerďa savori buči pro Chramos le RAJESKRO, anďa
ode o sveta veci peskre dadeskre le Davidoskre: o rup, o somnakaj the aver
veci a thoďa len andro chramoskre pokladňici.

8

E archa le RAJESKRI ľigenďi andro Chramos

1 Akor o Šalamun zvičinďa ke peste andro Jeruzalem savore izraelike
vodcen le dojekhe kmeňostar the fajtatar, hoj te anen e archa le RAJESKRI
andral o Foros le Davidoskro – andral o Sion – andro Chramos.
2 Savore murša andral o Izrael pes zgele ko kraľis Šalamun, sar sas o
inepos andro eftato čhon Etanim.
3 Sar avle savore vodci andral o Izrael, o rašaja hazdle e archa le
RAJESKRI upre
4 a preľigende la; o rašaja the o Leviti ľidžanas o Svetostankos the savore
sveta veci, so sas andro Stanos.
5 O Šalamun the savore izraelika manuša, save pes ode zgele, obetinenas
angle archa ajci but bakren the gurumňen, hoj pes aňi na delas te zgenel.
6 O rašaja ľigende e archa le RAJESKRA zmluvakri andro paluno than
andro Chramos, pro Neksveteder than a thode la tel o cherubengre kridli.
7 Upral oda than, kaj sas e archa thoďi, sas o kridli le cherubengre
rozcirdle avke, hoj zaučharenas andre e archa the lakre dručki, savenca
la ľidžanas.
8 O dručki sas ajse džinďarde, hoj lengre agora dičholas andral o Sveto
than, ale avral len na dičholas. Ode hine dži adadžives.
9 Andre archa sas ča o duj barune tabli, pre save sas pisimen o deš
prikazaňja, so ode thoďa o Mojžiš akor, sar o RAJ phandľa e zmluva le
Izraelitenca pro verchos Choreb*, sar avle avri andral o Egipt.
10 Sar o rašaja avenas avri andral o Sveto than, e chmara zaučharďa o
Chramos le RAJESKRO.
11 A o rašaja našťi dureder kerenas e služba angle e chmara, bo le
RAJESKRI slava pherdžarďa o Chramos le RAJESKRO.
12 Akor phenďa o Šalamun: „O RAJ phenďa, hoj bešela andre kaľi
chmara.
13 Ale me akana prekal tu ačhaďom šukar Chramos, o than, kaj šaj bešes
pro furt.“

O Šalamun vakerel ko manuša

14 Medik savore Izraeliti ode ačhenas, o kraľis pes visarďa ke lende a
požehňinďa len.
15 A phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, bo ov doľikerďa o lav a
peskre vasteha kerďa oda, so phenďa mire dadeske le Davidoske:
16 ‚Ole dživesestar, sar iľom mire manušen le Izraeliten avri andral o
Egipt, andre ňisavo izraeliko kmeňos na kidňom mange avri foros, kaj
mange te keren o Chramos, andre savo uľahas lašardo miro nav, ale
kidňom mange avri le David, hoj te el upral mire izraelika manuša.‘
17 Imar mire dadeske le Davidoske sas andro jilo, hoj te ačhavel o
Chramos, hoj o manuša te lašaren le RAJES, le Izraeloskre Devles.
18 Ale o RAJ mire dadeske le Davidoske phenďa: ‚Mištes, hoj tuke sas
andro jilo te ačhavel o Chramos prekal miro nav,
19 ča oda Chramos na ačhaveha tu, ale tiro čhavo, savo tutar avela. Ov
mange ačhavela o Chramos prekal miro nav.‘
20 O RAJ oda, so phenďa, the kerďa a ačhiľom kraľiske pal miro dad
pal o David a akana bešav pro izraeliko tronos, avke sar phenďa o RAJ.

* **8:9** Abo: Sinaj

Ačhaďom the o Chramos prekal o nav le RAJESKRO, prekal o Del le Izraeloskro.
21 Pripravinďom ode than prekal e archa, andre savi hiňi le RAJESKRI zmluva, so phandľa amare dadenca akor, sar len iľa avri andral o Egipt.“

Le Šalamunoskri modľitba

22 Paľis pes o Šalamun ačhaďa anglo oltaris le RAJESKRO, anglal savore manuša le Izraeloskre, save pes ode zgele, hazdňa o vasta ko ňebos
23 a phenďa:
„RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Nane aver Del, sar sal tu, aňi pro ňebos, aňi pre phuv. Tu doľikeres e zmluva a sal lačhejileskro ke peskre služobňika, save džan pal tu cale jileha.
24 Tu doľikerďal tiro lav, avke sar phenďal mire dadeske le Davidoske. Tire vasteha kerďal, so le mujeha phenďal, a adadžives oda hin avke.
25 Ale akana, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, doľiker oda lav, so diňal tire služobňikos le David, mire dades, akor sar leske phenďal: ‚Furt ela vareko leskre potomkendar pro izraeliko tronos, ale ča akor, te man mištes šunena tire čhave avke sar tu.‘
26 Vašoda, Devla le Izraeloskro, mangav tut, mi ačhel pes avke, sar phenďal mire dadeske le Davidoske.
27 Či so, šaj o Del bešel pre phuv? Se mek the o ňebos, o nekučeder ňebos leske hin cikno a na mek kada Chramos, so ačhaďom!
28 Mangav tut, RAJEJA, Devla miro, šun avri e modľitba tire služobňikoskri, mangav vaš o jileskeriben! Ker avke, sar tutar mangav adadžives.
29 Mi dikhen tire jakha rat-džives pre kada Chramos, pal savo phenďal, hoj ode ela tiro nav lašardo. Šun avri e modľitba tire služobňikoskri, kecivar pes visarela le mujeha ke kada than a modľinela pes.
30 Mangav tut, šun o mangipen tire služobňikoskro the tire izraelike manušengro akor, sar ena visarde le mujeha ke kada than a modľinena pes. Šun len avri andral o ňebos, kaj bešes, a odmuk lenge.
31 Te vareko kerela vareso nalačho varekaske a ov pre leste ispidela, hoj te džal andro Chramos, hoj te lel vera angle tiro oltaris,
32 tu oda šun andral o ňebos a rozsudzin maškar lende. Oles, ko ela vinnovato, mar avke, sar peske zaslužinel. A vaš o čačipnaskro zaač a odmeňin les, avke sar peske zaslužinel.
33 Te tire izraelike manušen domarena o ňeprijaťeľa vašoda, hoj kerde binos, a te pes paľis visarena pale ke tute, lašarena tiro nav, modľinena pes a mangena tut andre kada Chramos,
34 šun len avri andral o ňebos. Odmuk tire manušenge o bini a an len pale andre phuv, so diňal lengre dadenge.
35 Te tu zaačhaveha o brišind vašoda, hoj tire manuša kerde binos, ale te pes paľis visarena le binostar, bo tu len pokorinďal, a te ena visarde le mujeha ke kada than a lašarena tiro nav,
36 šun len avri andral o ňebos. Odmuk o bini tire izraelike manušenge, tire služobňikenge, sikav len, sar te džal pal tiro drom a de o brišind andre tiri phuv, so diňal sar ďeďictvos tire manušenge.
37 Te ela andre phuv bokh the e pohroma, abo te o uľipen pro maľi kirňola, abo te ela pro maľi o grajora the o kirme, abo te o ňeprijaťeľa džana pre lengre fori, abo te ela o pharipen vaj o meribnaskro nasvaľiben,

38 šun dojekh modľitba the o mangipen vaš o jileskeriben. Te pes
chocko andral tiro narodos ke tu mangela, abo te nacirdela peskre vasta
ke kada Chramos,
39 šun oda andral o ňebos, odmuk a pomožin lenge. Počin dojekheske
pal oda, sar dživel, se tu korkoro džanes o jile savore manušengre,
40 avke, hoj pes tutar te daran pal calo časos, medik dživena andre
kadi phuv, so diňal amare dadenge.
41 Te o cudzincos, savo nane andral o Izrael, avľahas dural andral aver
phuv angle tiro nav
42 – bo the aver narodi pes dodžanena pal tiro baro nav, pal tiri zor
the pal savoro, so kerďal – a modľinďahas pes visardo le mujeha ke kada
Chramos,
43 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, lengro mangipen a ker lenge
avke, sar tutar mangena, hoj savore narodi pre phuv tut te sprindžaren a
te daran tutar avke sar tire izraelika manuša. Paľis the on džanena, hoj
kada Chramos, so ačhaďom, hino prekal tiro nav.
44 Te džana tire murša le dromeha, saveha len bičhaveha pro mariben
pre peskre ňeprijaťeľa, a te visarena pes ke tiro avrikidlo foros the ko
Chramos, so ačhaďom pre pačiv tire naveske, a te pes mangena ke tu,
RAJEJA,
45 šun avri lengre modľitbi the o mangipen andral o ňebos a de lenge
o viťazstvo.
46 Te tire manuša angle tu kerena binos, bo dojekh manuš
hino binošno, a tu pre lende aveha choľamen a domukeha lengre
ňeprijaťeľenge, hoj te zviťazinen upral lende, a on len paľis odľigenena
sar zaphandlen andre peskri phuv – či pašes abo dur –,
47 a te andre odi phuv, kaj sas odľigende, peske pridžanena, hoj kerde
binos, a te pes visarena ke tu a te tutar mangena o jileskeriben a phenena:
‚Kerďam binos a sam vinnovata. Kerďam nalačhipen,‘
48 a te pes visarena cale peskre jileha the dušaha a mangena tut andre
odi phuv, kaj hine zaphandle, sar ena visarde ke peskri phuv, so diňal
lengre dadenge, the ko avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhaďom prekal
tiro nav,
49 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, lengre modľitbi the mangipen a
zaač tut vaš lenge.
50 Odmuk lenge savore bini a savoro nalačhipen, so kerde tuke, a de,
hoj lengre ňeprijaťeľa te aven ke lende lačhejileskre.
51 Se on hine tire manuša, tiro ďeďictvos, saven iľal avri andral o Egipt
– andral oda trastuno bov.
52 Dikh pro mangipen tire služobňikoskro a šun o modľitbi the tire
izraelike manušengre, sar ke tu vičinena, hoj lenge te pomožines.
53 Se tu tuke len kidňal avri vaš tiro ďeďictvos andral savore narodi
pre phuv, avke sar phenďal prekal tiro služobňikos Mojžiš, sar iľal avri
amare daden andral o Egipt, ó, Nekbareder RAJEJA!“

O Šalamun žehňinel le manušen

54 Sar o Šalamun mangelas a modľinelas pes ko RAJ, sas pro khoča anglo
oltaris a hazdelas upre o vasta ko ňebos. Sar preačhiľa, ušťiľa
55 a požehňinďa zorale hangoha savore izraelike manušen. Phenďa:
56 „Mi el lašardo o RAJ, savo diňa o smirom peskre manušen le
Izraeliten, avke sar oda phenďa. Doľikerďa dojekh lav, so diňa prekal
peskro služobňikos prekal o Mojžiš.

57 Mi ačhel o RAJ, amaro Del, amenca, avke sar sas amare dadenca. Te
na omukel amen a te na odčhivel amen pestar het.
58 O RAJ mi visarel amare jile ke peste, hoj te dživas avke, sar ov kamel,
a te doľikeras savore leskre lava, prikazaňja the zakoni, so diňa amare
daden.
59 Kala lava, savenca man mangavas anglo RAJ, mi en pašes paš o RAJ,
paš miro Del, dživese the rači. Mi zaačhel vaš peskro služobňikos the vaš
peskre izraelika manuša sako džives.
60 Avke dojekh narodos pre phuv džanela, hoj ča o RAJ hino Del a nane
aver.
61 Odden pes le RAJESKE, amare Devleske, cale tumare jileha a
doľikeren leskre zakoni the o prikazaňja avke sar adadžives.“

62 Paľis o kraľis the savore manuša andral o Izrael ande obeti le RAJESKE.
63 O Šalamun obetinďa le RAJESKE 22 000 gurumňen the 120 000 bakren
sar o smiromoskre obeti. Avke o Šalamun the savore manuša pošvecinde
o Chramos le RAJESKRO.
64 Vašoda, hoj o brondzuno oltaris sas cikno prekal ola savore obeti,
o kraľis oda džives pošvecinďa the o maškaruno than pre dvora anglo
Chramos le RAJESKRO a the ode kerenas o labarde obeti, o chabeneskre
obeti the o žiros pro smiromoskre obeti.

65 Andre oda časos o Šalamun the savore Izraeliti kerde paš o Chramos
anglo RAJ, amaro Del, o inepos le Stankengro, so ľikerelas efta džives. Avle
ode igen but manuša pašal o Lebo-Chamat pal o severos dži paš o paňi le
Egiptoskro pro juhos.
66 O Šalamun pro ochtoto džives bičhaďa le manušen khere. On savore
les chudle te lašarel a dojekh lendar džalas khere bare radišagoha vaš
savoro lačhipen, so o RAJ presikaďa peskre služobňikoske le Davidoske
the le Izraelitenge, leskre manušenge.

9

O RAJ pes pale sikavel le Šalamunoske

1 Sar o Šalamun dokerďa o Chramos le RAJESKRO, peskro palacis a
savoro, so kamľa te kerel,
2 sikaďa pes leske o RAJ dujtovar andro suno avke sar angloda andro
Gibeon.
3 O RAJ leske phenďa:

„Šunďom avri tiri modľitba the o mangipen, sar tut mangehas ke
mande. Me pošvecinďom kada Chramos, so ačhaďal, hoj ode miro nav
te el barardo pro furt. Mire jakha the miro jilo ode ena pro furt.
4 Te tu phireha angle ma pačivalones the žuže jileha avke sar tiro dad
o David a te doľikereha mire zakoni the prikazaňja a te kereha savoro,
so tuke phenďom,
5 me doľikerava o lav, so phenďom tire dadeske le Davidoske: Leskro
tronos ela furt zoralo upral o Izrael a furt ela vareko andral leskro
potomstvos pro tronos.
6 Ale te tut mandar odvisareha tu the tire čhave a na doľikerena mire
zakoni the o prikazaňja, so tumen diňom, ale džana te služinel avre
devlenge a lašarena len,

7 akor me khosava tele mire manušen le Izraeliten pal kadi phuv, so len
diňom. O Chramos, so pošvecinďom prekal miro nav, odčhivava mandar
a paľis o Izrael ela dojekhe narodoske pro pheras the pro asaben.
8 A kale Chramostar na ačhela ňič, ča o bara, a sako, ko odarik
predžala, pes igen čudaľinela a phenela: ‚Soske kada o RAJ kerďa kala
phuvake the Chramoske?‘
9 Odphenela pes lenge: ‚Bo omukle le RAJES, peskre Devles, savo iľa
avri lengre daden andral o Egipt. Chudle te banďol a te lašarel avre devlen,
a vašoda o RAJ pre lende domukľa kadi bibach.‘ “

O Šalamun pes dovakerel le Chiramoha

10 O Šalamun ačhavelas o Chramos le RAJESKE the o palacis biš berš (20)
11 a o kraľis Chiram andral o Tir dodelas le Šalamunoske o cedroskre
the o sosnakre kašta a o somnakaj ajci, keci kamelas. Paľis o Šalamun les
diňa biš fori andre Galileja.
12 O Chiram avľa andral o Tir te predikhel ola fori, so les diňa o Šalamun,
ale leske na sas pre dzeka.
13 Avke phenďa le Šalamunoske: „Phrala miro, oda save fori man
diňal?“ Paľis ole forenge diňa nav Kabul a kavke dži adadžives pes vičinel
odi phuv.
14 Ale o Chiram the avke bičhaďa le Šalamunoske 4 000 kili somnakaj.
15 O Šalamun ispidelas pro manuša, hoj te keren e buči sar otroka pro
Chramos le RAJESKRO the pre leskro palacis, pre terasa pašal o foros the
pro muri pašal o Jeruzalem, Chacor, Megido the Gezer.
16 O Faraonos, o egiptsko kraľis, geľa pro mariben andro foros Gezer,
domarďa les a zlabarďa avri. Murdarďa le Kanaančanen the ole manušen,
save ode bešenas, a paľis o foros diňa peskra čhake, le Šalamunoskra
romňake.
17 Paľis o Šalamun pale ačhaďa o foros Gezer, o teluno foros Bet-Choron,
18 o Baalat, o Tamar pre judsko pušťa
19 the savore fori, kaj sas odthodo o chaben, mek the o fori prekal
o maribnaskre verdana the graja. A ačhade savoro, so kamelas andro
Jeruzalem, andro Libanon the andre cali phuv, kaj sas kraľis.
20-21 O Šalamun ispidelas andre buči savore Amorejčanen, Chetitanen,
Perizejen, Chivijen the Jebusejen, save ačhile andre odi phuv a saven
angloda na murdarde avri. Lengre potomki mušinenas te kerel sar otroka
– a oda dži adadžives.
22 O Šalamun le Izraelitendar na kerelas otroken, bo on leske služinenas
sar slugaďa, uradňika, veľiťeľa the veľiťeľa upral o verdana the upral o
murša pro graja.
23 O Šalamun ačhaďa upral o buča 550 veľiťeľen, save sas upral o buča,
so kerenas o manuša.
24 Sar leskri romňi, le faraonoskri čhaj, odgeľa upre andral o Foros le
Davidoskro, hoj te bešel andre peskro palacis, so lake ačhaďa o Šalamun,
ov chudňa te kerel e terasa pašal o foros.
25 O Šalamun anelas andro berš trival o labarde the o smiromoskre obeti
pro oltaris, so ačhaďa le RAJESKE, a labarelas anglal leste o kaďidlos. A
avke dokerďa o Chramos.
26 O Šalamun mek kerďa o loďi andro Ecjon-Geber, so hino paš o Elat,
paš o brehos le Lole moroskro andro Edom.

27 O Chiram bičhaďa peskre služobňiken, save mištes prindžarenas o
moros, hoj te služinen le Šalamunoskre muršenca pro loďi.
28 On džanas la loďaha andre phuv Ofir a odarik ande 14 000 kili
somnakaj le Šalamunoske.

10

E kraľovna andral e Šeba avel ko Šalamun

1 Sar pes e kraľovna andral e Šeba došunďa pal le Šalamunoskri slava,
avľa ke leste a phučelas lestar phare veci, hoj les te skušinel.
2 Avľa andro Jeruzalem igen but manušenca the le ťavenca, pre save
anelas voňava oleji, igen but somnakaj the o vzacna bara. Sar doavľa ko
Šalamun, vakerelas leha pal savoreste, so la sas pro jilo.
3 O Šalamun lake odphenelas pre savoreste, so lestar phučelas. Prekal
leste na sas ňič ajso pharo, hoj te na odphenel lake.
4 E kraľovna andral e Šeba dikhľa, savo baro goďaveripen hin le
Šalamun, the savo palacis ačhaďa
5 the o chabena pre leskro skamind. Dikhľa, sar bešenas pašal leste
leskre služobňika a sar pes ľikerenas leskre sluhi the čašňika. Dikhľa the
lengro uraviben the o labarde obeti, so anelas andro Chramos le RAJESKRO.
Sar oda savoro dikhľa, ačhiľa bijal peste a na džanelas, so pre oda te
phenel.
6 Phenďa le Šalamunoske: „Čačipen hin, so me šunďom andre miri phuv
pal tute the pal tiro goďaveripen.
7 Ale me oleske na pačavas, medik na avľom a na dikhľom pre mire
jakha. No dikhav, hoj mange na phende mek aňi jepaš olestar! Tiro
goďaveripen the barvaľipen hino bareder, sar me pal oda šunďom.
8 Bachtale hine tire murša the tire služobňika, save furt pašal tu keren
a šunen tiro goďaveripen!
9 Mi el barardo o RAJ, tiro Del, savo peske tut zakamľa avke, hoj tut thoďa
pro izraeliko tronos. Bo o RAJ kamel o Izrael pro furt, ačhaďa tut kraľiske,
hoj te ľikeres o zakonos the o spravodľišagos.“
10 Paľis oj diňa le Šalamun buter sar 4 000 kili somnakaj a igen but
voňava oleji the vzacna bara. Šoha buter pes imar ode na anďa ajci but
voňava oleji, keci anďa e kraľovna andral e Šeba le Šalamunoske.
11 (The le Chiramoskre loďi anenas o somnakaj andral o Ofir the igen but
algumoskre kašta the o vzacna bara.
12 Ole kaštendar o Šalamun kerďa o slupi andro Chramos the peskro
palacis a mek diňa te kerel o citari the o harfi prekal o lavutara. Ajci but
kašta pes ode imar na anďa dži adadžives.)
13 O Šalamun diňa la kraľovna andral e Šeba o dari, so pes delas le
kraľenge, a paš oda the mek savoro, so oj kamelas. Paľis oj the savore
lakre služobňika gele pale andre peskri phuv.

Le Šalamunoskro barvaľipen

14 Le Šalamunoske anenas sako berš vaj 23 toni somnakaj,
15 a mek ke oda the o daňe, so počinenas savore izraelika krajengre
guvernera, o kraľa andral e Arabija the o manuša, save bikenavkeren.
16 O Šalamun kerďa duj šel (200) šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos
leske kampelas vaj efta kili somnakaj.

17 Paľis mek kerďa trin šel (300) cikneder šťiti le somnakastar. Pre jekh
šťitos leske kampelas vaj duj kili somnakaj. Avke o Šalamun len thoďa
andro Kher le libanoňike vešeskro.
18 Paľis o kraľis kerďa igen baro tronos, so sas obthodo la slonovinaha
the le žuže somnakaha.
19 E paluňi sera, kaj oprinelas o šero, sas okruhľi a pal soduj seri le
tronostar, kaj oprinelas o vasta, ačhenas duj ľevi. Anglo tronos sas šov
garadiči
20 a pro garadiči ačhenas pal o soduj seri ľevi – jekhetane dešuduj (12)
ľevi. Ajso tronos na sas ňikhaj andre ňisavo kraľišagos.
21 Savore kuča, andral save pijelas o Šalamun, sas kerde le somnakastar
a savore veci andro Kher le libanoňike vešeskro sas kerde le žuže
somnakastar. Ňič na sas kerdo le rupestar, bo andre oda časos o rup
prekal lende na sas vzacno.
22 Le Šalamun sas but loďi pro moros. Sako trin berš len bičhavelas
pro moros le Chiramoskre loďenca, hoj te doanen o somnakaj, o rup, e
slonovina, le opicen the le paven.
23 O Šalamun sas barvaleder the goďaveder sar dojekh kraľis pre phuv.
24 O manuša andral dojekh narodos kamenas te šunel o goďaveripen, so
les diňa o Del.
25 Berš pre beršeste sako, ko avelas ke leste, anelas leske daros: rupune
abo somnakune veci, gada, veci pro mariben, voňava oleji, graja the mulici.
26 Paľis peske o Šalamun stradľa verdana the graja. Avke les sas 1 400
verdana pro mariben a 12 000 graja. Rozačhaďa o verdana andro aver fori
the paš peste andro Jeruzalem.
27 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup sar bara a ajci
stromi cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.
28 O graja prekal o Šalamun pes anenas andral o Egipt the andral o Kuj*.
Le kraľiskre murša len cinenas andral o Kuj.
29 Andral o Egipt pes cinelas o verdan pro mariben vaš šov šel (600)
rupune a o graj vaš o šel the penda (150) rupune. Avke on odarik
anenas graja the verdana prekal savore kraľa le Chetitanengre the le
Aramejčanengre.

11

O Šalamun lašarel avre devlen

1 O kraľis o Šalamun kamelas but džuvľijen andral aver narodi: le
faraonoskra čha, le Moabčanken, le Amončanken, le Edomčanken, le
Sidončanken the le Chetitanken.
2 On sas ole narodendar, pal save o RAJ le Izraelitenge phenďa: „Našťi
tumenge len romňijen andral aver narodi, aňi on andral tumaro narodos,
hoj tumen mandar te na odcirden pal peskre devla.“ Ale o Šalamun len
the avke kamelas.
3 Sas les efta šel (700) romňija, so sas andral o kraľika fameliji, the trin
šel (300) romňija-služobňički. On les odcirdle le Devlestar.
4 Sar o Šalamun sphuriľa, leskre romňija les scirdle pal aver devla a ov
imar na sas ajso pačivalo le RAJESKE, peskre Devleske, sar sas leskro dad
o David.
5 Ov lašarelas la Aštarta, savi sas del andro Sidon, the le Moloch*, savo
sas igen džungalo del le Amončanengro.

* **10:28** Oda hin e Cilicija. * **11:5** Abo: o Milkom

6 Aleha o Šalamun kerelas o nalačhipen anglo RAJ a ov na sas calo oddino
le Devleske avke sar leskro dad o David.
7 Akor pro verchos pre vichodno sera le Jeruzalemostar o Šalamun
ačhaďa oltaris prekal o Kemoš, savo sas o džungalo del le Moabčanengro,
the prekal o Moloch, savo sas džungalo del le Amončanengro.
8 Kavke kerďa oltara the prekal savore peskre romňija andral aver
narodi, save peskre devlenge anenas o voňava the aver obeti.
9-10 Kajte o RAJ, o Del le Izraeloskro, pes le Šalamunoske sikaďa duvar
andro suno a phenďa leske, hoj te na lašarel avre devlen, ov the avke le
RAJES na šunďa, ale odvisarďa pes lestar. Aleha o RAJ sas choľamen pro
Šalamun.
11 Vašoda o RAJ phenďa le Šalamunoske: „Te ada kerďal a na doľikerďal
miri zmluva the o zakonos, so tut diňom, čačes lava tutar o kraľišagos a
dava jekhe tire služobňikoske.
12 Ale angle tiro dad anglo David oda na kerava, medik tu dživeha, ale
odlava oda tire čhastar,
13 no aňi lestar na odlava calo kraľišagos. Jekh kmeňos mukava tire
čhaske, ča vaš miro služobňikos David the vaš o Jeruzalem, so mange
avri kidňom.“

Le Šalamunoskre ňeprijaťeľa

14 O RAJ kerďa upre le Edomčanos Hadad, savo sas andral le kraľengri
famelija, hoj te el le Šalamunoskro ňeprijaťeľis.
15-16 Akor, sar o David zviťazinďa upral o Edom, o Joab, leskro veľiťeľis
upral o slugaďa, geľa te parunel olen, save mule. O Joab savore Izraelitenca
ačhiľa andro Edom šov čhon, medik na murdarďa savore ole muršen.
17 Ča o Hadad, savo sas akor mek čhavoro, denašľa andro Egipt varesave
leskre dadeskre služobňikenca andral o Edom.
18 Odgele andral o Midijan, a sar avle andro Paran, ile odarik muršen a
gele andro Egipt ko Faraonos. Ov les diňa kher, chaben the maľa.
19 Vašoda, hoj o Hadad sas le Faraonoske pre dzeka, diňa leske the la
Tachpeneskra pheňa romňake – e Tachpenes sas le faraonoskri romňi.
20 Paľis lake uľiľa muršoro o Genubat. E kraľovna les bararďa avri andro
palacis maškar o kraľiskre čhave.
21 Sar pes o Hadad andro Egipt došunďa, hoj muľa o David the o Joab,
savo sas veľiťeľis upral o slugaďa, phenďa le kraľiske: „Domuk, hoj te džav
pale andre miri phuv.“
22 „Soske?“ phučľa lestar o Faraonos. „Chibaľinel tuke vareso kade, hoj
jekhvareste kames te džal pale andre tiri phuv?“
„Na,“ odphenďa leske o Hadad, „ale the avke man muk te džal khere.“
23 O Del kerďa upre le Rezon, le Eljadasoskre čhas, hoj te el le
Šalamunoskro ňeprijaťeľis. O Rezon denašľa peskre rajestar le Hadad-
Ezerostar, savo sas kraľis andre Coba.
24 O Rezon vičinďa ke peste zbujňiken, saven ľidžalas. Sar len o David
murdarelas, o Rezon the leskre murša gele het andro Damašek a ode ačhiľa
kraľiske.
25 Avke o Rezon sas kraľis andro Aram†. Sas ňeprijaťeľis le Izraeloske
medik dživelas o Šalamun a kerelas lenge o nalačhipen, avke sar the o
Hadad.

O RAJ del lav le Jeroboam

† **11:25** Abo: Sirija

26 The o Jeroboam, savo sas služobňikos le Šalamunoskro, pes vzburinďa
pro Šalamun. Ov sas le Nebatoskro čhavo, Efraťanos andral e Cereda, a
leskri daj sas e vdova Ceruja.
27 Oda pes ačhiľa, sar o Šalamun kerďa e terasa a prikerďa o foroskre
muri.
28 O Jeroboam sas zoralo murš. Sar o Šalamun dikhľa ole terne muršes,
sar kerel peskri buči, ačhaďa les upral o murša andral o kmeňi Efrajim the
Menaše, hoj len te ľidžal andre buči.
29 Andre jekh džives, sar o Jeroboam džalas het andral o Jeruzalem,
arakhľa pes pre maľa le Achijoha, savo sas prorokos andral o Šilo. Na sas
ode ňiko, ča on duj džene. Pro Achijah sas urdo nevo plašťos.
30 Chudňa oda plašťos a rozčhingerďa les pro dešuduj (12) kotora.
31 A le Jeroboamoske phenďa: „Le tuke deš kotora, bo kada phenel o RAJ,
o Del le Izraeloskro: ‚Lava o kraľišagos le Šalamunostar a tuke dava deš
kmeňi.
32 Andral savore izraelika kmeňi leske ačhela ča jekh kmeňos a oda angle
miro služobňikos David the anglo o foros Jeruzalem, so mange kidňom
avri.
33 Kerava oda vašoda, bo o Šalamun man omukľa a chudňa te lašarel
le sidoňike devles, la Aštarta, le moabike devles le Kemoš the le amoňike
devles le Moloch a na phirelas pal mire droma, na kerelas oda, so kamav,
a na doľikerelas miro zakonos the mire lava avke sar leskro dad o David.
34 Calo kraľišagos lestar na odlava, ale mukava les te vladňinel, medik
dživela, a oda angle miro služobňikos David, saves mange kidňom avri a
savo doľikerelas mire prikazaňja the lava.
35 Ale le Šalamunoskre čhastar odlava o kraľišagos le deše kmeňenca
a dava len tuke.
36 Le Šalamunoskre čhaske mukava ča jekh kmeňos, hoj te el mire
služobňikos le David furt potomkos, savo vladňinela angle mande andro
Jeruzalem, andro foros, so mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo.
37 Ale tut Jeroboam ačhavava kraľiske upral o Izrael. Aveha kraľis
všadzik, kaj ča kameha.
38 Te šuneha savoro, so tuke phenava, te phireha pal mire droma, te
kereha oda, so ela lačho angle mire jakha, te doľikereha mire prikazaňja
the lava avke sar miro služobňikos o David, me kerava, hoj furt vareko
tira famelijatar ľidžala o Izrael, avke sar vareko le Davidoskra famelijatar
furt ľidžal e Judsko.
39 Vaš le Šalamunoskro binos marava le Davidoskre čhaven, ale na pro
furt.‘ “
40 Vašoda o Šalamun kamelas te murdarel le Jeroboam, ale o Jeroboam
denašľa andro Egipt ko kraľis Šišak. Ode sas, medik o Šalamun na muľa.

Le Šalamunoskro meriben

41 Aver veci, so o Šalamun kerďa, the savoro leskro goďaveripen hin
pisimen andro zvitki le Šalamunoskre.
42 O Šalamun kraľinelas andral o Jeruzalem upral calo Izrael saranda
(40) berš.
43 Sar muľa o Šalamun, parunde les andro foros le Davidoskro, leskre
dadeskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Rechabeam.

12

Deš kmeňi pes vzburinen pro Rechabeam

1 O Rechabeam geľa andro Šichem, bo ode avle savore Izraeliti, hoj les
te ačhaven kraľiske.
2 Sar pes pal oda došunďa o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, sar sas
andro Egipt, kaj denašľa le Šalamunostar, ačhiľa mek andro Egipt.
3 Ale o vodci andral o Izrael pal leste bičhade. Avke o Jeroboam savore
Izraelitenca avle ko Rechabeam a phende leske:
4 „Tiro dad o Šalamun pre amende thoďa pharo jarmos, ale tu akana ker
lokeder e phari buči the o jarmos, so pre amende thoďa tiro dad, a amen
tuke služinaha.“
5 O kraľis Rechabeam lenge phenďa: „Akana džan het a avena pale trine
dživesenca.“ Avke gele het.
6 Paľis pes o Rechabeam radzinelas le phuredere vodcenca, save
služinenas angloda leskre dadeske le Šalamunoske: „So mange poradzi-
nen, sar te odphenel kale manušenge?“
7 On leske phende: „Te tu adadžives aveha služobňikos kale manušenge
a služineha lenge a deha len oda, so tutar mangen, on tuke furt služinena
pačivalones.“
8 Ale o Rechabeam na priiľa e rada le phuredere vodcengri, ale phučelas
le terne muršendar, save jekhetane leha baronas avri a denas les goďi.
9 Phučľa lendar: „So mange radzinen tumen? Sar te odphenel kale
manušenge, save man mangen, hoj lenge te kerav lokeder oda jarmos,
so pre lende thoďa miro dad?“
10 O terne murša leske odphende: „Le manušenge, save ke tu avle a
phende, hoj tiro dad pre lende thoďa pharo jarmos, a kamen, hoj tu lenge
oda te keres lokeder, phen kavke: ‚Miro cikno angušt hino thuleder, sar sas
mire dadeskro calo pasos.
11 Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende
thovava meksa phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me
tumen marava le bare bičoha*!‘ “
12 Pro trito džives avľa o Jeroboam savore manušenca ko Rechabeam,
avke sar lenge phenďa o kraľis: „Aven ke ma trine dživesenca.“
13 O kraľis odphenďa le manušenge zorales a na priiľa e rada, savi les
dine phureder vodci.
14 Vakerelas lenca avke, sar leske phende o terne murša: „Miro dad
pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa
phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me pal tumende
cirdava tele e cipa!“
15 Avke o Rechabeam na priačhiľa pre oda, so kamenas o manuša. Kada
kerďa o Del, hoj pes avke te ačhel, sar phenďa o RAJ le Jeroboamoske prekal
o Šilončanos Achijah.
16 Sar savore Izraeliti dikhle, hoj o kraľis o Rechabeam len na šunďa,
phende leske:
„Nane amen ňič le Davidoha!
So amen hin le Izajoskre čhaha?
Andre peskre stani, Izrael!
Akana David, starin tut pal peskro kher!“
Avke savore Izraeliti gele khere

* **12:11** E hebrejiko čhib: Me tumen marava le škorpijonenca!

17 a o Rechabeam kraľinelas ča upral o Izraeliti, save bešenas andro
judska fori.
18 Paľis o kraľis o Rechabeam bičhaďa ko Izraeliti le Adoram, savo
sas upral o buča, ale savore Izraeliti les murdarde le barenca. Avke o
Rechabeam bešľa sig pro verdan a denašľa odarik andro Jeruzalem.
19 A kavke pes calo Izrael vzburinďa pre le Davidoskri famelija a oda
ľikerel dži adadžives.
20 Sar pes o manuša andral o Izrael došunde, hoj o Jeroboam avľa pale
andral o Egipt, bičhade pal leste. Avke pes zgele a ačhade les kraľiske upral
calo Izrael. Ča o kmeňos le Judaskro zaačhiľa vaš le Davidoskri famelija.
21 Sar o Rechabeam avľa andro Jeruzalem, diňa te zvičinel andral o
kmeňos Juda the Benjamin 180 000 avrikidle slugaďen andro mariben pro
Izrael, hoj leske te den pale o kraľišagos.
22 Akor o Del prevakerďa ko Šemajah, ko murš le Devleskro:
23 „Dža a phen le Šalamunoskre čhaske le Rechabeamoske, le judske
kraľiske, the le manušenge andre Judsko the Benjamin,
24 hoj kada phenel o RAJ: ‚Ma džan pro mariben pre tumare phrala, pro
Izraeliti. Savore džan khere, bo me kada kerďom.‘ “ On šunde le RAJESKRO
lav a savore gele pale khere.

O Jeroboam oddžal le RAJESTAR

25 Paľis o Jeroboam ačhaďa o foros Šichem andro Efrajimika brehi a ode
ačhiľa te bešel. Paľis odarik geľa a ačhaďa o foros Penuel.
26 Ale o Jeroboam peske phenďa: „Akana pes šaj dochudel pale o
kraľišagos le Davidoskra famelijake.
27 Te kala manuša phirena te obetinel andro Chramos le RAJESKRO andro
Jeruzalem, chudena pale te služinel peskre rajeske le Rechabeamoske le
judske kraľiske a man murdarena a visarena pes pale ke leste.“
28 Avke o kraľis Jeroboam kerďa duj somnakune gurumňoren a phenďa
le manušenge: „Imar dos phirenas andro Jeruzalem! Izrael, kade hin
tumare devla, save tut ile avri andral o Egipt.“
29 Jekh thoďa andro Betel pro juhos a dujto andro Dan pro severos.
30 Kada cirdelas le manušen andro binos, bo džanas andro Betel the
andro Dan te lašarel le somnakune gurumňen.
31 O Jeroboam ačhaďa the o uče thana, kaj lašarenas le modlen, a andre
rašajiko služba thoďa le običajne manušen, so na sas andral o kmeňos
Levi.
32 Andro ochtoto čhon, andro dešupandžto (15.) džives, diňa avri inepos
prekal o Izraeliti, ajso, sar sas the andre Judsko a pro oltaris obetinelas o
labarde obeti. Avke oda kerďa andro Betel a obetinďa le gurumňorenge,
so kerďa. Paľis andro Betel ačhaďa rašajen, save služinenas pre ola thana,
kaj lašarenas le modlen.
33 Avke andro ochtoto čhon pro dešupandžto džives pro inepos, savo
peske korkoro gondoľinďa avri, geľa upre ko oltaris, so ode ačhaďa, a
obetinďa ode e voňavo obeta.

13

O prorokos prorokinel pal o oltaris

1 Ipen akor, sar o Jeroboam kamelas te kerel e obeta, avľa andral e Judsko
andro Betel le RAJESKRO prorokos.
2 O prorokos phenďa andre le RAJESKRO nav: „Oltarina, oltarina! Kavke
phenel o RAJ: ‚Le Davidoskra famelijake uľola muršoro a dena leske nav

Jozijaš. Ov pre tu obetinela le modlengre rašajen, save akana pre kada oltaris keren o voňava obeti. Zlabarela pre oda oltaris the le manušengre kokala!‘ “

3 A mek andre oda džives o prorokos diňa znameňje. Phenďa: „Kada ela o znameňje, hoj o RAJ vakerelas prekal ma: O oltaris pharola pro duj kotora a o prachos andral leste perela avri.“

4 Sar o kraľis Jeroboam šunďa, so phenďa o prorokos pro oltaris, so hino andro Betel, sikaďa pre leste le vasteha a phenďa: „Chuden les!“ A sar ada phenďa, leskro vast takoj ačhiľa ňevladno a našťi les imar cirdňa pale ke peste.

5 Androda pes o oltaris pharaďa pro duj kotora a o prachos andral leste peľa avri, avke sar phenďa o prorokos andre le RAJESKRO nav.

6 O Jeroboam phenďa le prorokoske: „Mangav tut, modľin tut vaš ma ko RAJ, ke tiro Del, hoj mange te sasťarel avri o vast.“ Avke pes o prorokos mangelas ko RAJ a leskro vast sasťiľa avri a sas ajso sar angloda.

7 Paľis o Jeroboam phenďa le prorokoske: „Av manca andre miro kher, chaha varesavo chaben a dava tut the daros.“

8 O prorokos leske odphenďa: „Kajte man diňalas jepaš tire barvaľipnastar, na geľomas tuha, na chaľomas maro, aňi na piľomas paňi pre kada than.

9 Bo o RAJ mange phenďa: ‚Našťi chas maro, aňi našťi pijes paňi a aňi ole dromeha našťi aves pale.‘ “

10 Avke o prorokos odarik geľa het avre dromeha a na oleha, saveha avľa andro Betel.

O phuro prorokos andral o Betel

11 Andro Betel bešelas jekh phuro prorokos. Leskre čhave avle ke leste a phende leske savoro, so kerďa le Devleskro prorokos andre oda džives andro Betel, the oda, so phenďa le kraľiske le Jeroboamoske. Sar leske oda savoro phende,

12 ov lendar phučľa: „Save dromeha geľa?“ Leskre čhave leske sikade, save dromeha džalas o prorokos andral e Judsko.

13 Paľis phenďa peskre čhavenge: „Thoven o sedlos pro somaris!“ Sar leske thode, bešľa pre leste

14 a geľa pal le Devleskro prorokos. Arakhľa les te bešel tel o dubos a phučľa lestar: „Tu sal oda prorokos le Devleskro, savo avľa andral e Judsko?“

„He, me som!“ ov odphenďa.

15 „Av manca khere, hoj te chas vareso,“ phenďa leske o phuro prorokos andral o Betel.

16 Ale o prorokos odphenďa: „Našťi man visarav pale a džav tuha, aňi našťi chav maro, aňi našťi pijav paňi pre kada than,

17 bo o RAJ mange phenďa: ‚Na chaha ode maro, aňi na pijeha paňi a na aveha pale ole dromeha, saveha avľal.‘ “

18 Paľis o phuro prorokos leske phenďa: „The me som prorokos avke sar the tu a le RAJESKRO aňjelos mange phenďa: ‚Dža a an les pale andre tiro kher, hoj te chal ode maro a te pijel paňi.‘ “ Kavke leske klaminelas.

19 Avke leha o prorokos le Devleskro geľa pale andre leskro kher a chaľa ode maro a piľa paňi.

20 Sar bešenas pašal o skamind, o RAJ prevakerďa ko phuro prorokos, savo les anďa pale andre peskro kher.

21 Zvičinďa pre le Devleskro prorokos, savo avľa andral e Judsko, a
phenďa leske: „Kada phenel o RAJ: ‚Vašoda, hoj man na šunďal a na
doľikerďal miro lav, so tuke phenďom,
22 ale geľal a chaľal ode maro a piľal paňi, na aveha parundo andre tire
dadengro hrobos.‘ “
23 Sar le Devleskro prorokos chaľa a piľa, o phuro prorokos leske
pripravinďa le somaris pro drom.
24 Avke, sar odarik le Devleskro prorokos geľa het, arakhľa pes le ľevoha
pro drom. O ľevos pre leste chučiľa a murdarďa les. Paľis o somaris the o
ľevos ačhenas paš leskro ťelos, so pašľolas pro drom.
25 Ipen akor odarik džanas varesave murša a dikhle o ťelos pre phuv the
le ľevos te ačhel paš leste. Gele andro Betel, kaj bešelas o phuro prorokos,
a savoro oda rozvakerde.
26 Sar pal oda šunďa o phuro prorokos phenďa: „Oda hin oda prorokos,
savo na šunďa o lava le RAJESKRE! Avke pre leste o RAJ bičhaďa le ľevos,
hoj les te murdarel, a o ľevos kerďa avke, sar phenďa o RAJ.“
27 Paľis phenďa peskre čhavenge: „Pripravinen mange le somaris pro
drom.“ Avke sar on oda kerde,
28 ov geľa a arakhľa le prorokoskro ťelos te pašľol pre phuv. O somaris
the o ľevos ačhenas paš o ťelos. O ľevos na chaľa o ťelos aňi le somaris.
29 O phuro prorokos hazdňa leskro ťelos, thoďa pre peskro somaris a
ľigenďa les pale andro Betel, hoj te rovel pal leste a te parunel les.
30 Parunďa les andre peskro hrobos a rovelas pal leste: „Jaj, phrala
miro!“
31 Paloda, sar les parunďa, phenďa peskre čhavenge: „Sar merava,
thoven man andre oda hrobos, kaj pašľol kada prorokos, hoj mire kokala
te aven paš leskre.
32 Čačes pes ačhela oda, so vakerelas kada prorokos andre le RAJESKRO
nav pro oltaris andro Betel the pre savore thana andre Samarija, kaj
služinenas avre devlenge.“
33 Aňi pal kada, so pes ačhiľa, pes o Jeroboam na visarďa peskre nalače
dromestar, ale dureder ačhavelas andre rašajiko služba pro uče thana
sakones, ko oda kamelas.
34 Aleha o Jeroboam anďa peskra famelija andro binos, a vašoda
mušinde te el savore zňičimen a khosle tele pal kadi phuv.

14

Le Jeroboamoskre čhaskro meriben

1 Andre oda časos nasvaľiľa le Jeroboamoskro čhavo o Abijah.
2 O Jeroboam phenďa peskra romňake: „Preuri tut andre aver gada,
hoj tut te na sprindžaren, hoj sal miri romňi. Dža andro Šilo, kaj hino
o prorokos o Achijah, bo ov mange phenďa, hoj ačhava kraľiske andro
Izrael.
3 Le tuha deš mare, varesave bokeľa the džbanos le medoha a dža ke
leste. Ov tuke phenela, so ela le čhavoreha.“
4 Oj kerďa avke, sar lake phenďa, a geľa andro Šilo ko Achijah.
Ov imar na dikhelas mištes, bo sas maj koro a igen phuro.
5 Ale o RAJ phenďa le Achijoske: „Le Jeroboamoskri romňi ipen akana
avel kade, hoj tutar te phučel pal peskro čhavoro, bo hino igen nasvalo,
ale kerela pestar, hoj hiňi vareko aver. Tu lake pheneha kada the kada.“

6 Paľis, sar o Achijah šunďa lakro phiriben, hoj imar hiňi paš o vudar,
phenďa lake: „Av andre. Me džanav, hoj tu sal le Jeroboamoskri romňi.
Soske tutar keres, hoj sal vareko aver? Nalačho hiros tuke phenava.
7 Dža a phen le Jeroboamoske, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, leske kavke
phenel: ‚Kidňom mange tut avri le manušendar a ačhaďom tut, hoj te
ľidžas mire manušen le Izraeliten.
8 Odiľom o kraľišagos le Davidoskra famelijatar a diňom tuke. Ale tu tut
na ľikerehas avke, sar miro služobňikos o David, savo doľikerelas mire
prikazaňja a savo džalas pal ma cale peskre jileha a kerelas ča oda, so
lestar kamavas.
9 Ale tu tut ľikerehas goreder sar savore kraľa, save sas angle tute. Le
dumeha tut odvisarďal mandar a kerďal tuke avre devlen the modlen le
somnakastar ča vašoda, hoj man lenca te choľares.
10 Vašoda anav pre tiri famelija e pohroma. Murdarava dojekhe tire
muršes andro Izrael, savore otroken the slobodnen. Šulavava avri tira
famelija, avke sar pes šulavel avri o šmeci.
11 Te vareko tira famelijatar merela andro foros, chana len o rikone a
olen, save merena pre maľa, chana o čirikle. Bo o RAJ oda phenďa.‘ “
12 O Achijah mek lake phenďa: „Akana dža pale khere. Sar dodžaha
andro foros, tiro čhavoro merela.
13 Savore manuša andral o Izrael pal leste rovena a parunena les. Ča
ov andral le Jeroboamoskri famelija ela parundo avke, sar kampel, bo ča
andre leste o RAJ, o Del le Izraeloskro, arakhľa vareso lačho.
14 O RAJ ačhavela kraľis andro Izrael, savo murdarela avri le Jer-
oboamoskra famelija a oda mek adadžives! He, imar akana!
15 O RAJ razinela le Izraeloha, avke sar e balvaj čhalavel la trsťinaha
andro paňi. Ov le Izraeliten cirdela avri andral kadi lačhi phuv, so diňa
lengre dadenge a rozčhivela len pal o baro paňi Eufrat, bo kerde la Ašerake
slupi, savenca rozchoľarde le RAJES.
16 O RAJ omukela o Izrael, bo o Jeroboam kerelas bini a cirdelas le Izrael
andro binos.“
17 Avke le Jeroboamoskri romňi pes visarďa pale khere andro foros Tirca.
Soča pregeľa prekal o prahos andro kher, o čhavoro muľa.
18 O Izraeliti rovenas pal leste a parunde les, avke sar phenďa o RAJ
prekal peskro služobňikos prekal o prorokos Achijah.

Le Jeroboamoskro meriben

19 Savore aver veci, so o Jeroboam kerďa, leskre maribena a sar ľidžalas
o kraľišagos, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
20 O Jeroboam kraľinelas bišuduj (22) berš. Ov muľa a sas parundo. Pal
leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Nadab.

O Rechabeam kraľinel upral e Judsko

21 O Rechabeam, o čhavo le Šalamunoskro, ačhiľa kraľiske andre Judsko,
sar sas leske saranda the jekh (41) berš. Kraľinelas dešuefta (17) berš
andro foros Jeruzalem, andro foros, so peske kidňa avri o RAJ maškar
savore izraelika fori, hoj ode les te lašaren. Le Rechabeamoskri daj pes
vičinelas Naama a sas Amončanka.
22 O manuša andral o kmeňos Juda kerenas buter binos anglo RAJ sar
savore lengre phure dada a aleha pre peste anenas buter le RAJESKRI choľi,
23 bo the on ačhavenas thana pro lašariben, o sveta slupi the o slupi la
Ašerakre; a oda pre dojekh učo than the paš dojekh baro stromos.

24 Ale nekgoreder sas, hoj pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen,
o murša the o džuvľa služinenas sar lubňa. Kerenas savore nalače
the džungale veci, so kerenas o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal
o Izraeliti.
25 Sar o Rechabeam kraľinelas pandž berš, geľa o egiptsko kraľis o Šišak
pro Jeruzalem pro mariben.
26 Iľa andral o Chramos le RAJESKRO the andral o palacis savore vzacna
veci the o somnakune šťiti, so diňa te kerel o Šalamun.
27 Paľis o Rechabeam pre lengro than diňa te kerel o šťiti le brondzostar
a diňa len le veľiťeľenge upral o stražňika, save stražinenas o vchodos
andro palacis.
28 Kecivar džalas o kraľis andro Chramos le RAJESKRO, o stražňika lenas
o šťiti a džanas leha, a paľis len thovenas andro kher le stražňikengro.
29 Savore aver veci, so kerďa o Rechabeam, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
30 Maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt o maribena.
31 O Rechabeam muľa a sas parundo andro Foros le Davidoskro. Leskri
daj e Naama sas andral o Amon. Pal o Rechabeam ačhiľa kraľiske leskro
čhavo Abijam.

15

O Abijam kraľinel upral e Judsko

1 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas le Nebatoskro čhavo o
Jeroboam andro Izrael, o Abijam ačhiľa kraľiske upral e Judsko.
2 Ov ľidžalas o kraľišagos andro Jeruzalem trin berš. Leskri daj sas
Maacha, e čhaj le Abišalomoskri.
3 Ov kerelas ajse bini sar angle leste leskro dad. Leskro jilo na sas oddino
le RAJESKE, peskre Devleske, avke sar sas o jilo leskre prapapuskro le
Davidoskro.
4 Ale ča anglo David les o RAJ, leskro Del, diňa potomkos, hoj pal leste te
kraľinel andro Jeruzalem a te chraňinel kada foros.
5 O RAJ ada kerďa, bo o David kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre
dzeka, a calo dživipen les andre savoreste šunelas. Na šunďa le RAJES ča
andre oda, so kerďa le Urijašoha, le Chetitoha.
6 O maribena maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt, medik
dživenas.
7 O mariben le Jeroboamoha ľikerelas dureder the akor, sar sas kraľis o
Abijam. Savore aver veci, so kerďa o Abijam, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
8 Sar o Abijam muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Asa.

O Asa kraľinel upral e Judsko

9 Sar kraľinelas o Jeroboam bišto (20) berš upral o Izrael, andre Judsko
ačhiľa kraľiske o Asa.
10 Ov kraľinelas andro Jeruzalem saranda the jekh (41) berš. Leskri baba
sas e Maacha, le Abišalomoskri čhaj.
11 O Asa kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre dzeka avke sar leskro
prapapus o David.
12 Ov andral odi phuv tradľa avri savore muršen the džuvľijen, save
služinenas paš o oltara sar lubňa. Zňičinďa savore modlen, so kerde
angloda leskre phure dada.

13 The peskra baba la kraľovna Maacha čhiďa tele pal o tronos, bo kerďa
la Ašerake slupos. O Asa les čhinďa tele a labarďa andre dolina Kidron.
14 O Asa sas cale jileha oddino le RAJESKE andre calo peskro dživipen,
kajte na zňičinďa savore thana, kaj lašarenas le modlen.
15 Preľigenďa andro Chramos le RAJESKRO o dari, so leskro dad the ov
pošvecinde: o rup, o somnakaj the o sersamos prekal o Chramos.
16 O maribena maškar o Asa the izraeliko kraľis Baaša sas furt, medik
dživenas.
17 Andre jekh džives o Baaša geľa pro mariben pre Judsko. Zoraľarďa
o foros Rama, hoj ňiko le manušendar pes te na dochudel avri aňi andre
Judsko.
18 Avke o Asa iľa savoro rup the somnakaj, so ačhiľa andro Chramos le
RAJESKRO the palacis, a bičhaďa peskre služobňikenca andro Damašek
ko aramejiko kraľis Ben-Hadad. Ov sas le Tabrimonoskro čhavo a leskro
papus sas o Chezijon. Diňa leske te phenel kala lava:
19 „Maškar amende mi el phandľi e zmluva, avke sar angloda sas maškar
amare dada. Kada rup the somnakaj tuke bičhavav sar daros. Mangav tut,
zrušin e zmluva, so phandľal le izraelike kraľiha Baašaha, hoj te džal het
peskre slugaďenca andral miri phuv!“
20 O Ben-Hadad kerďa avke, sar leske phenďa o Asa, a bičhaďa peskre
veľiťeľen pro izraelika fori. Domarďa o fori Ijon, Dan, Abel-Bet-Maacha
the o phuva Galileja* the Naftali.
21 Sar pes pal oda došunďa o Baaša, zaačhaďa o buča pre Rama a geľa
pale andre Tirca.
22 O kraľis Asa prikazinďa savore manušenge andre Judsko, hoj te ľidžan
het andral e Rama o bara the o kašta, savenca o Baaša ačhavelas o foros.
Paľis o Asa ačhaďa oleha o foros Geba andro Benjamin the o foros Micpa.
23 Savore aver veci, so kerďa o kraľis Asa the leskre viťazstva, the sar
zoraľarďa o fori, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro. Ale ov
pro phuripen nasvaľiľa pro pindre.
24 O Asa muľa a parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa
kraľiske leskro čhavo o Jošafat.

O Nadab kraľinel upral o Izrael

25 Sar kraľinelas o Asa dujto berš andre Judsko, le Jeroboamoskro čhavo
o Nadab ačhiľa kraľiske upral o Izrael a ľidžalas len duj berš.
26 Ale o Nadab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the
leskro dad, savo cirdelas le Izrael andro binos.
27 Paľis o Baaša, o čhavo le Achijoskro andral o kmeňos Jisachar, pes
vzburinďa pro Nadab. Murdarďa les akor, sar o izraelika slugaďa sas
rozačhade pašal o filišťiňiko foros Gibeton.
28 Sar kraľinelas o Asa andre Judsko trito berš, o Baaša murdarďa le
Nadab a ačhiľa pal leste kraľiske andro Izrael.
29 Sar ačhiľa kraľiske, murdarďa le Jeroboamoske caľa famelija a na
mukľa ňikas te dživel, avke sar o RAJ phenďa prekal peskro prorokos
Achijah andral o Šilo.
30 Oda pes ačhiľa vašoda, bo o Jeroboam kerelas o bini a the le manušen
andral o Izrael ľidžalas andre oda. Kale binenca choľarelas le RAJES, le
Izraeloskre Devles.
31 Savore aver veci, so kerďa o Nadab, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.

---

* **15:20** E hebrejiko čhib: calo Kineret

32 Medik dživelas o Baaša the o Asa, sas maškar lende furt o maribena.

O Baaša kraľinel upral o Izrael

33 O Baaša, le Achijoskro čhavo, ačhiľa kraľiske upral calo Izrael andre
Tirca a kraľinelas bišuštar (24) berš. Oda pes ačhiľa andro trito berš, sar
kraľinelas o judsko kraľis Asa.
34 O Baaša kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar angloda
o Jeroboam, savo cirdelas le Izraeliten andro bini.

16

1 Akor o RAJ prevakerďa ko prorokos Jehu, savo sas o čhavo le
Chananiskro, hoj te džal te phenel le Baašaske:
2 „Me tut hazdňom upre andral o prachos a ačhaďom tut vodcaske upral
mire manuša andro Izrael. Ale tu tut ľikerehas sar the o Jeroboam a
cirdňal mire manušen andro binos, hoj man aleha te choľaren.
3 Vašoda akana zňičinava le Baaša the leskra famelija avke, sar oda
kerďom le Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha, the leskra famelijaha.
4 Te vareko le Baašaskra famelijatar merela andro foros, chana les o
rikone, a te merela vareko pre maľa, chana les o čirikle.“
5 Savore aver veci, so kerďa o Baaša, the leskre viťazstva, hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
6 Paľis o Baaša muľa a parunde les andre Tirca. Pal leste ačhiľa kraľiske
leskro čhavo o Elah.
7 O RAJ prevakerďa prekal o prorokos Jehu ko Baaša the ke leskri
famelija, bo kerelas binos anglo RAJ. Peskre binenca the oleha, hoj
murdarďa le Jeroboamoskra famelija, pre peste anelas le RAJESKRI choľi.

O Elah kraľinel upral o Izrael

8 Andro bišušovto (26) berš, sar kraľinelas o Asa andre Judsko, ačhiľa
kraľiske upral o Izrael o Elah, le Baašaskro čhavo. Ov kraľinelas andre
Tirca duj berš.
9 Ale pre leste pes ačhaďa leskro služobňikos o Zimri, savo sas veľiťeľis
upral o jepaš leskre maribnaskre verdana. Andre jekh džives o Elah
mulatinelas a mačiľa andre Tirca andro kher le Arcasoskro, savo sas upral
o palacis andre Tirca.
10 Akor avľa o Zimri a murdarďa les. Ačhiľa pes oda andro bišueftato (27)
berš, sar kraľinelas andre Judsko o Asa. Avke pal o Elah ačhiľa kraľiske o
Zimri.
11 Paľis, sar bešľa pre leskro tronos, diňa te murdarel savoredženen
andral o kher le Baašaskro a na mukľa te dživel aňi jekhe muršes andral
leskri famelija aňi leskre prijaťeľen.
12 Avke o Zimri murdarďa avri caľa Baašaskra famelija avke, sar o RAJ
phenďa le Baašaske prekal o prorokos Jehu,
13 bo o Baaša the o Elah kerenas o bini a lašarenas avre devlen a the le
Izrael cirdenas andro binos. Aleha pre peste ande e choľi le RAJESKRI.
14 Savore aver veci, so kerďa o Elah, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.

O Zimri kraľinel upral o Izrael

15 Andro bišueftato (27) berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Asa, ačhiľa
kraľiske upral o Izrael o Zimri andre Tirca pro efta džives. Akor o slugaďa
andral o Izrael pes rozačhade pašal o filišťiňiko foros Gibeton.

16 Sar pes o Izraeliti došunde andro taboris, hoj o Zimri pes vzburinďa
pro kraľis a murdarďa les, ačhade mek oda džives le Omri kraľiske upral
calo Izrael, savo sas veľiťeľis upral o slugaďa andro taboris.
17 Paľis o Omri the calo Izrael omukle o foros Gibeton a gele pes te
rozačhavel pro mariben pašal o foros Tirca.
18 Sar o Zimri dikhľa, hoj o foros sas zailo, geľa andro nekzoraleder kher
andro palacis, podlabarďa les a muľa.
19 Kada pes leske ačhiľa vaš leskre bini, bo the ov kerelas oda, so na sas
le RAJESKE pre dzeka. Ov kerelas ola bini so the o Jeroboam a mek paš
oda cirdelas le Izrael andro binos.
20 Savore aver veci, so o Zimri kerďa, the oda, sar pes vzburinďa, hin
pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
21 Akor o Izraeliti pes rozďelinde pro duj partiji, bo varesave kamenas,
hoj te el kraľis o Tibni, o čhavo le Ginatoskro, ale dujto partija kamenas le
Omri.
22 Ale o manuša, save ačhenas paš o Omri, sas zoraleder a zviťazinde
upral le Tibnioskre manuša. Avke o Tibni muľa a o Omri ačhiľa kraľiske.

O Omri kraľinel upral o Izrael

23 Andro trandato ešebno (31) berš, sar kraľinelas andre Judsko o Asa,
ačhiľa andro Izrael kraľiske o Omri. Ov kraľinelas upral lende dešuduj
(12) berš – olestar šov berš andre Tirca.
24 Paľis le Šemerostar cinďa o brehos Šomeron vaš o eftavardeš (70)
kili rup*. Avke pro brehos ačhaďa foros, saveske diňa nav Samarija pal o
Šemer, bo oda brehos sas angloda leskro.
25 O Omri kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter
bini sar savore kraľa angle leste.
26 Ov kerelas avke sar the o Jeroboam a peskre binoha cirdňa the le Izrael
andro binos oleha, hoj chudle te lašarel avre devlen. Aleha pre peste ande
e choľi le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri.
27 Savore aver veci, so kerďa o Omri, the leskre viťazstva hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
28 Sar o Omri muľa, parunde les andre Samarija. Pal leste ačhiľa kraľiske
leskro čhavo o Achab.

O Achab kraľinel upral o Izrael

29 Andro tranda the ochtoto (38.) berš, sar kraľinelas andre Judsko o Asa,
andro Izrael ačhiľa kraľiske o Achab, le Omrioskro čhavo. Ov kraľinelas
andre Samarija bišuduj (22) berš.
30 O Achab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter
bini sar savore kraľa angle leste.
31 Na sas leske dos, hoj kerelas o bini avke sar the o Jeroboam, ale paš
oda peske mek iľa la Jezabel romňake. Oj sas e čhaj le Etbaaloskri, savo
sas kraľis andro Sidon. Vašoda o Achab chudňa te služinel le Baaloske a
te lašarel les.
32 Ov ačhaďa andre Samarija chramos le Baaloske a andre oda chramos
leske kerďa the oltaris.
33 O Achab mek kerďa slupos la Ašerake a aleha pre peste anďa buter e
choľi le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri, bo sas goreder sar savore kraľa
angle leste.
34 Medik kraľinelas o Achab, jekh murš andral o Betel, savo pes vičinelas
Chijel, chudňa pale te ačhavel o foros Jericho. Ale sar o Chijel thovelas o

* **16:24** E hebrejiko čhib: duj talenti

zakladi, leskro nekphureder čhavo o Abiram muľa. Paľis, sar dokerďa o foroskre brani, muľa leske the o terneder čhavo o Segub. Ov ačhaďa pale o Jericho vaš o dživipena peskre čhavengre, avke sar phenďa anglo but berš o Jozua, o čhavo le Nunoskro.

17

O Eliaš zaačhavel o brišind

1 Akor o Eliaš, o prorokos andral o foros Tišbe andro Gilead, phenďa le kraľiske Achaboske: „Avke sar dživel o RAJ, o Del le Izraeloskro, saveske me služinav: Tel kala trin berš na ela rosa, aňi na dela brišind, medik me na phenava.“
2 Paľis o RAJ phenďa le Eliašiske:
3 „Dža adarik pro vichodos a garuv tut paš o paňi Kerit, so hino pre vichodno sera le Jordanostar.
4 Odarik pijeha o paňi a le vranenge prikazinďom, hoj tuke ode te hordinen o chaben.“
5 Avke o Eliaš odgeľa a kerďa oda, so leske phenďa o RAJ a bešelas pro vichodos le Jordanostar paš o paňi Kerit.
6 Odarik pijelas o paňi a o vrani leske anenas tosara the rači o maro the o mas.
7 Ale pal varesavo časos o paňi odarik našľiľa, bo na delas andre odi phuv o brišind.

O Eliaš andre Sarepta

8 O RAJ phenďa le Eliašiske:
9 „Ušťi a dža andro foros Sarepta paš o Sidon a ode ač te bešel, bo me ode phenďom jekha vdovake, hoj pes pal tu te starinel le chabeneha.“
10 Avke o Eliaš geľa andre Sarepta. Sar doavľa paš le foroskri brana, ipen akor ode varesavi vdova kidelas o kašta. Ov pre late zvičinďa: „Mangav tut, an mange te pijel sikra paňi.“
11 Sar leske džalas te anel o paňi, mek lake phenďa: „Mangav tut, an mange the sikra maro.“
12 Oj leske phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, nane man ňisavo maro! Hin man ča sikra aro andro čaro the olejos andro džbanos. Ipen akana kidav o kašta, hoj te džav te tavel chaben mange the mire čhaske. Kada ela amaro posledno chaben a paľis bokhatar meraha.“
13 „Ma dara tut!“ odphenďa lake o Eliaš. „Dža a ker avke, sar phenďal, ale ešeb ker cikno maroro prekal ma a an les mange. Paľis ker tuke the tire čhaske.
14 Bo kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚O aro andral tiro čaro a aňi o olejos andral o džbanos na našľola, medik o RAJ na dela pale o brišind pre phuv.‘ “
15 Avke oj geľa a kerďa avke, sar phenďa o Eliaš. A sas len but dživesa so te chal.
16 O aro andral o čaro aňi o olejos andral o džbanos na našľolas, avke sar phenďa o RAJ prekal o Eliaš.
17 Pal varesavo časos lake o čhavo nasvaľiľa. Oda nasvaľiben sas furt goreder a goreder a pro koňec muľa.
18 Avke oj phenďa le Eliašiske: „Ó, manušeja le Devleskro, so tut kerďom? Avľal mange te leperel mire bini a te murdarel mire čhavores?“
19 O Eliaš lake odphenďa: „De mange tire čhavores!“ Paľis lake les iľa andral o vasta a geľa leha andro upruno kher, kaj sovelas. Ode les thoďa pre peskro hadžos

20 a zorales pes mangelas: „RAJEJA, Devla miro, soske ada kerďal kala
vdovake, ke savi avľom te bešel? Soske la dukhaďal aleha, hoj lakro
čhavoro muľa?“
21 Paľis o Eliaš pašľiľa upral o mulo čhavoro trival a mangelas le RAJES:
„RAJEJA, Devla miro! Mangav tut, visar pale o dživipen kale čhavoreske!“
22 O RAJ šunďa leskro mangipen avri a o čhavoro obdžiďiľa.
23 Paľis o Eliaš iľa le čhavores a ľigenďa les tele paš leskri daj a phenďa
lake: „Dikh, tiro čhavoro dživel.“
24 A oj leske odphenďa: „Akana džanav, hoj sal le Devleskro prorokos a
o RAJ čačes vakerel prekal tu!“

18

O Eliaš pes sikavel le Achaboske

1 Pal o buter časos, sar na delas trin berš o brišind, o RAJ prevakerďa
ko Eliaš: „Dža a sikav tut le kraľiske Achaboske, bo kamav te bičhavel pre
phuv o brišind.“
2 Avke o Eliaš geľa ko kraľis Achab.
Andre Samarija sas bari bokh,
3 a vašoda o Achab peske diňa te vičinel le Obadiah, savo sas spravcas
le palaciskro. O Obadiah igen daralas le RAJESTAR,
4 a sar angloda e Jezabel murdarelas le RAJESKRE proroken, ov iľa ke
peste šel (100) proroken a po penda (50) len garuďa andre jaskiňa. Ode
lenge hordinelas chaben the paňi.
5 O Achab phenďa le Obadioske: „Av predžas caľi phuv, dojekh paňi the
dolina, či na arakhaha dos čar prekal amare graja the mulici, hoj te na
mušinas te murdarel amaro dobitkos.“
6 Paľis pes dovakerde, ko kaj džala. Avke o Achab džalas jekha seraha a
o Obadiah avra seraha.
7 O Obadiah sas ipen pro drom, sar pes jekhvareste arakhľa le Eliašoha.
Sar les sprindžarďa, peľa anglal leste a phučľa: „Sal oda tu, Eliaš, rajeja
miro?“
8 „He, me som,“ odphenďa. „Dža a phen tire rajeske, hoj som kade.“
9 „So ajso nalačho kerďom,“ phučľa o Obadiah, „hoj kames tire
služobňikos te del andro vasta le Achaboske, hoj man te murdarel?
10 Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, phenav tuke, hoj o kraľis tut diňa te
rodel andre dojekh narodos the kraľišagos. Sar leske ola kraľa phenenas,
hoj na sal ode, ov pre lende ispidelas, hoj te len pre peste vera, hoj tut
čačes na arakhle.
11 A tu akana kames, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš hino
kade.‘
12 Se sar džava tutar het, le RAJESKRO Duchos tut šaj odľidžal het a me na
džanava kaj. Sar oda džava te phenel le Achaboske a paľis tut na arakhela,
murdarela man. Se me, tiro služobňikos, terňipnastar lašarav le RAJES.
13 Či na phende tuke, rajeja miro, so me kerďom akor, sar e Jezabel
murdarelas le RAJESKRE proroken? Hoj garuďom šel (100) proroken a
po penda (50) len thoďom andre jaskiňa a hordinavas lenge o maro the
paňi?
14 A tu akana mange phenes, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš
hino ade.‘ Se ov man murdarela!“
15 Pre oda leske o Eliaš phenďa: „Avke sar dživel o Nekzoraleder RAJ,
saveske služinav, mek adadžives man leske sikavava.“

16 Avke geľa o Obadiah oda te phenel le Achaboske. Paľis o Achab džalas
anglo Eliaš.
17 Sar o Achab dikhľa le Eliaš, phenďa leske: „Sal oda tu, ko anes le
Izraeliten andre pohroma?“
18 „Na me,“ odphenďa o Eliaš. „Ale tu the tiri famelija, bo omukľan o
prikazaňja le RAJESKRE a chudňan te lašarel le Baalen.
19 Akana vičin savore Izraeliten ke ma pro verchos Karmel. Vičin the le
Baaloskre štar šel the penda (450) proroken, the le štar šel (400) proroken
la Ašerakren, save chan pašal o skamind la Jezabelakro.“

O Eliaš the o proroka le Baaloskre pro verchos

20 Akor o Achab bičhaďa pal savore Izraeliti the pal le Baaloskre proroka,
hoj te aven pro verchos Karmel.
21 Androda o Eliaš geľa angle savore manuša a phenďa: „Dži kana kamen
te el pro duj seri, hoj lašarena jekhvar le Devles a paľis le Baal? Te hino
o RAJ tumaro Del, lašaren les, ale te o Baal hino tumaro del, akor lašaren
les.“
Ale o manuša leske pre oda ňič na phende.
22 O Eliaš mek phenďa: „Le RAJESKRE prorokendar ačhiľom ča me, ale
le Baaloskre prorokendar hin štar šel the penda (450).
23 Mi anen amenge duje biken. Le Baaloskre proroka peske mi kiden avri
jekhe bikos, mi rozčhingeren les pro kotora a mi thoven les pro kašta, ale
te na podlabaren. Me paľis pripravinava dujtones a thovava les pro kašta,
ale aňi me na podlabarava.
24 Paľis le Baaloskre proroka mi mangen peskre devles a me mangava le
RAJES. Oda del, savo odphenela avke, hoj bičhavela e jag, hino čačes Del.“
Avke savore manuša phende: „Mištes!“
25 O Eliaš phenďa le Baaloskre prorokenge: „Kiden tumenge avri jekhe
bikos a pripravinen les ešeb tumen, bo tumen san buter. Paľis mangen
tumare devles, ale e jag ma labaren.“
26 Avke ile peskre bikos a pripravinde les. Tosarastar dži o dilos
mangenas le Baal a vičinenas: „Ó, Baal, odphen amenge!“ No na šunďolas
les, aňi lenge na odphenďa, kajte khelenas the chučkerenas pašal o oltaris,
so kerde.
27 Paľis, pro dilos, o Eliaš lendar asalas a phenďa: „Vičinen pre leste
zoraleder, se hino del! Talam pal varesoste gondoľinel, abo geľa pro
budaris, abo geľa varekhaj pro drom! Abo mek sovel a kampel les te
uštavel!“
28 Avke o proroka chudle te kerel bareder vika a čhingerenas pes le
šabľenca the le ošťepenca, medik lendar na čuľalas o rat, avke sar furt
kerenas.
29 Imar sas pal o dilos a on mek oda kerenas dži akor, sar pes anelas e
račakri obeta. No le Baal na šunďolas, aňi na odphenďa lenge a ňič pes na
ačhiľa.
30 Akor o Eliaš phenďa savore manušenge: „Aven paš mande!“ Avke
savore manuša avle paš leste a ov prikerďa le RAJESKRO oltaris, so sas
čhido tele.
31 O Eliaš iľa dešuduj (12) bara; ajci, keci sas o kmeňi le Jakoboskre
čhavengre, saveske o RAJ phenďa: „Tiro nav ela Izrael.“
32 Ole barendar ačhaďa oltaris prekal o RAJ a pašal leste kopaľinďa ajso
buchlo žľabos, hoj šaj andre rešľiľa dešuduj ľitri*.

---

* **18:32** E hebrejiko čhib: duj sea

33 Paľis thoďa pro oltaris o kašta a rozčhingerďa le bikos. Thoďa les pro
kašta a phenďa:
34 „Pheraren štar vedri paňi a čhiven pre obeta the pro kašta! Keren
oda pale!“ A on oda kerde.
Paľis lenge phenďa: „Keren oda tritovar!“ On oda kerde.
35 O paňi čuľalas pašal o oltaris a pherdžarďa the calo žľabos.
36 Sar avľa o časos pre chabeneskri obeta, geľa o prorokos Eliaš paš o
oltaris a phenďa: „RAJEJA, Devla le Abrahamoskro, le Izakoskro the le
Jakoboskro: adadžives mi sprindžaren, hoj tu sal o Del andro Izrael, hoj
me som tiro služobňikos a kada savoro kerav pre tiro prikazis.
37 Šun man avri, RAJEJA, šun man avri, hoj kala manuša te džanen, hoj
tu, RAJEJA, sal o Del a hoj tu visares lengre jile pale paš tu.“
38 Androda avľa andral o ňebos e jag le RAJESTAR a zlabarďa e obeta, o
kašta, o bara, o prachos the o paňi, so sas andro žľabos.
39 Sar savore manuša kada dikhle, banďile le mujenca dži pre phuv a
phenenas: „O RAJ hino Del, o RAJ hino Del!“
40 O Eliaš lenge phenďa: „Chuden le Baaloskre proroken, hoj ňiko lendar
te na denašel het!“ Sar len chudle, o Eliaš len ľigenďa tele paš o paňi Kišon
a ode len murdarďa.

O Eliaš pes modľinel vaš o brišind

41 Paľis phenďa o Eliaš le Achaboske: „Dža, cha a pi, bo me šunav o
hangos le bare brišindeskro.“
42 Avke o Achab geľa, hoj te chal a te pijel, ale o Eliaš geľa pro verchos
Karmel. Banďiľa dži e phuv, o muj peske thoďa maškar o khoča a
43 phenďa peskre sluhaske: „Dža upre a dikh pro moros.“
Sar geľa a rozdikhľa pes, phenďa: „Nane ode ňič!“
O Eliaš leske phenďa, hoj oda te kerel eftavar.
44 Sar oda o sluhas kerďa eftatovar phenďa: „Dikhav te avel upre le
morostar ajsi cikňi chmarica sar e burňik le manušeskri.“
O Eliaš leske phenďa: „Dža a phen le Achaboske: ‚Pripravin tuke o
verdan a dža tele, hoj tut te na dochudel o baro brišind.‘ “
45 Androda o ňebos kaľiľa le chmarendar, chudňa te phurdel e zoraľi
balvaj a te del baro brišind. O Achab bešľa andre peskro verdan a geľa
andro Jezreel.
46 Le RAJESKRI zor avľa pro Eliaš. Priphandľa peske o gada pašal peste
a denašelas anglo Achab calo drom dži o Jezreel.

19

O Eliaš denašel pro verchos Choreb

1 O Achab phenďa la Jezabelake savoro, so kerďa o Eliaš, the oda, sar
murdarďa la šabľaha savore proroken.
2 Akor oj diňa te phenel le Eliašiske: „Mi maren man zorales mire devla,
te tut dži tajsa andre kajsi ora, sar hin akana, na murdarava, avke sar tu
murdarďal mire proroken.“
3 Sar oda šunďa o Eliaš, daralas pes pal peskro dživipen, iľa peskre sluhas
a denašľa andre judsko Beer-Šeba. Ode mukľa peskre sluhas.
4 Sar o Eliaš džalas korkoro pal e pušťa calo džives, bešľa peske tel o
krakos a kamľa te merel. Kavke pes modľinelas: „Hin man savorestar dos,
RAJEJA miro! Le mandar o dživipen, bo me na som ňisoha feder mire
dadendar.“

5 Paľis peske pašľiľa tel o krakos a zasuča.
Jekhvareste pes lestar chudňa o aňjelos a phenďa leske: „Ušťi a cha!“
6 Sar pes o Eliaš obdikhľa pašal peste, arakhľa paš o šero maro, so sas
peko pre jag, the jekh džbanos paňi. Chaľa, piľa a pale zasuča.
7 Paľis le RAJESKRO aňjelos avľa pale, chudňa pes lestar dujtovar a
phenďa: „Ušťi a cha, bo hin angle tu igen baro drom.“
8 Avke ušťiľa, chaľa a piľa. Zoraľarďa pes ole chabeneha a džalas saranda
(40) dživesa the rača, medik na dogeľa pre le Devleskro verchos Choreb*.
9 Ode geľa andre jaskiňa a presuča e rat.
Akor o RAJ ke leste jekhvareste prevakerďa: „Eliaš, so kade keres?“
10 Ov odphenďa: „RAJEJA, Devla Nekzoraleder, tu džanes, hoj tuke so
nekfeder služinavas, ale o manuša andral o Izrael omukle e zmluva, so
tuha phandle. Čhide tele tire oltara a tire proroken murdarde la šabľaha!
Ča me korkoro ačhiľom, ale akana kamen the man te murdarel.“
11 „Dža avri andral e jaskiňa a ačhav tut angle ma pro verchos, bo akana
predžava pašal tu,“ phenďa leske o RAJ.
Jekhvareste sas zoraľi balvaj, so odphurdelas o verchi a o skali anglo
RAJ pharonas, ale o RAJ na sas andre odi balvaj. Paloda e phuv zorales
razisaľolas, ale aňi andre oda na sas o RAJ.
12 Avke avľa e jag, ale aňi andre odi jag na sas o RAJ. Paloda šunďolas
cicho jemno hangocis.
13 Sar oda šunďa o Eliaš, zagaruďa peske o muj le plašťoha, geľa avri a
ačhaďa pes angle jaskiňa.
Androda ke leste o RAJ prevakerďa: „Eliaš, so kade keres?“
14 Ov odphenďa: „Mange igen džalas pal oda, hoj tuke te služinav so
nekfeder, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, bo o Izraeliti omukle tiri zmluva,
čhivkerde tele o oltara a murdarde tire proroken la šabľaha a ňiko lendar
na ačhiľa, ča me. A akana kamen te murdarel the man.“
15 O RAJ leske odphenďa: „Dža pale le dromeha ke pušťa paš o Damašek.
Sar ode dodžaha, pomazin le Chazael kraľiske upral o Aram;
16 le Jehu, le Nimšiskre čhas, pomazin kraľiske upral o Izrael a le Elizeus,
le Šafatoskre čhas andral e Abel-Mechola, pomazin prorokoske pre tiro
than.
17 A ela avke: O Jehu murdarela sakones, kas na murdarela o Chazael, a
o Elizeus murdarela sakones, kas na murdarela o Jehu.
18 No me mange mukľom andro Izrael efta ezera (7 000) manušen, save
na banďile anglo Baal aňi les na čumidle.“

O Eliaš vičinel le Elizeus

19 Sar odarik o Eliaš odgeľa, arakhľa le Šafatoskre čhas le Elizeus ipen
akor, sar orinelas e maľa. Sas les dešuduj (12) pari voli a ov korkoro
ľidžalas e posledno para. Sar o Eliaš džalas pašal leste, čhiďa pre leste
peskro plašťos.
20 Avke o Elizeus mukľa le guruven a denašľa pal o Eliaš. Phenďa leske:
„Mangav tut, domuk mange, hoj te čumidav la da the le dades, a paľis
džava pal tu.“
„Dža a visar tut pale!“ phenďa leske o Eliaš. „Me tut na zaačhavav.“
21 Avke o Elizeus geľa, murdarďa duje guruven a taďa len pre jag, so
kerďa le kaštune jarmendar, so sas pre ola guruva, a oda mas diňa te chal
le manušenge. Paľis odgeľa a džalas pal o Eliaš a služinelas leske.

---

* **19:8** Abo: Sinaj

20

O Aramejčana džan pro Izrael

1 O kraľis andral o Aram, o Ben-Hadad, diňa te zvičinel savore slugaďen.
Sas leha tranda the duj (32) kraľa, o graja the o maribnaskre verdana. On
gele, rozačhade pes pašal o foros Samarija a džanas pre leste.
2 Bičhaďa muršen andro foros, hoj te phenen le izraelike kraľiske le
Achaboske: „Kada phenel o Ben-Hadad:
3 ‚Tiro rup the somnakaj, tire romňija the nekfeder čhave hine akana
mire.‘ “
4 O Achab leske odphenďa: „Avke sar phenes, rajeja miro the kraľina,
me the savoro, so man hin, hin akana tiro.“
5 O murša avle pale ke leste a phende: „Šun, so phenel o Ben-Hadad:
‚Kamavas tutar, hoj te des mange tiro somnakaj, rup, tire romňijen the
čhaven.
6 A akana, tajsa andre ajso časos bičhavava ke tu mire služobňiken, save
predikhena tiro palacis the o khera tire služobňikengre a lena savoro, so
ela lenge pre dzeka.‘ “
7 Avke o Achab zvičinďa ke peste savore izraelike vodcen a phenďa:
„Dikhen, hoj kada murš amenge kamel te kerel vareso nalačho. Ov mange
diňa te phenel, hoj kamel miro somnakaj the rup, mire romňijen the
čhaven, a me pre oda priačhiľom.“
8 Paľis savore vodci the manuša leske phende: „Ma šun les a ma domuk
oda!“
9 Avke o Achab phenďa le muršenge, saven bičhaďa o Ben-Hadad:
„Phenen mire rajeske the kraľiske, hoj oda, so ešebnovar kamelas peskre
služobňikostar, les dava, ale kada, so akana mandar kamel, imar na.“ Avke
on leske oda gele te phenel.
10 O Ben-Hadad leske diňa te phenel: „Mi maren man zorales mire devla,
te ačhela andre Samarija dos prachos prekal mire murša po sikra andre
burňik.“
11 O kraľis o Achab pre oda odphenďa: „Oda, ko mekča lel o zbraňe
andro vasta, te na lašarel pes avke sar oda, ko imar thovel tele e šabľa pal
o mariben.“
12 O Ben-Hadad oda šunďa akor, sar pijelas le kraľenca andro stani.
Paľis phenďa peskre muršenge, hoj pes te pripravinen pro mariben pre
Samarija. Avke pes on rozačhade pašal o foros.
13 Jekhvareste avľa ko kraľis Achab varesavo prorokos a phenďa: „Kada
phenel o RAJ: ‚Dikhes kale but slugaďen? Mek adadžives tuke dava o
viťazstvo upral lende, hoj te džanes, hoj me som o RAJ.‘ “
14 „Ko ľidžala o mariben?“ phučľa o Achab le prorokostar.
O prorokos odphenďa: „O terne slugaďa le guvernerengre, save ľidžan
o fori!“
„A ko džala ešebno pro mariben?“ phučľa mek o kraľis.
O prorokos odphenďa: „Tu!“
15 Avke o Achab diňa te zvičinel ole terne slugaďen – savore sas 232.
Zvičinďa the savore izraelike slugaďen, save sas 7 000.
16 Pro dilos gele pro mariben, ipen akor, sar o Ben-Hadad sas mato, bo
pijelas andro stanos le tranda the duje (32) kraľenca, save leske avle te
pomožinel.
17 Ešeb gele o terne slugaďa. Avke avle o stražňika le Ben-Hadadoskre a
phende leske, hoj varesave murša aven andral e Samarija.

18 Ov lenge odphenďa: „Zalen len, oda hin jekh, či aven te vakerel pal o
smirom, abo aven pro mariben!“
19 O Izraeliti avenas avri andral o foros, ešeb o terne slugaďa, save
ľidžanas o mariben, a pal lende caľi armada.
20 Dojekh lendar murdarďa ole muršes, savo džalas pre leste. Avke o
Aramejčana denašenas het a o Izraeliti denašenas pal lende. O kraľis
andral o Aram, o Ben-Hadad, denašľa odarik het le muršenca pro graja.
21 Akor o Achab geľa pal lende, zaiľa leske o verdana le grajenca a
zňičinďa le Ben-Hadadoskra armada.

O Aramejčana džan pale pro Izrael

22 Paľis o prorokos geľa ko kraľis Achab a phenďa leske: „Dža, zoraľar a
pripravin tire slugaďen, bo kavke pre aver berš o Ben-Hadad avela pre tu
pro mariben.“
23 Le Ben-Hadadoskre služobňika phende leske: „Zviťazinde upral
amende, bo lengro del hino del le verchengro, ale te pes lenca maraha
pro rovno than, zviťazinaha amen!
24 Vašoda akana ker kada, hoj te na ľidžan o maribena o kraľa, ale o
veľiťeľa le slugaďengre.
25 Paľis arakh aver muršen, ajci keci tuke mule andro mariben, a avke
ker the le grajenca the le maribnaskre verdanenca. Avke džaha pes lenca
te marel pro rovno than a čačes zviťazinaha pre lende.“ Ov len šunďa a
kerďa avke.
26 A ačhiľa pes, hoj pal o berš o Ben-Hadad vičinďa le Aramejčanen a
geľa lenca andro foros Afek pro mariben pro Izrael.
27 O Izraeliti pes zgele, pripravinde pes a džanas pro mariben. Kerde
peske taboris angle lende sar te duj cikne stadi le kozengre, ale o
Aramejčana sas všadzik pal caľi odi phuv.
28 Avke o prorokos avľa ko kraľis Achab a phenďa leske: „Kavke phenel
o RAJ: ‚O Aramejčana phenen, hoj me som del le verchengro a na del
la dolinakro, vašoda dava kala bara armada andre tire vasta a on paľis
sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “
29 Efta džives taborinenas jekh angle aver a pro eftato džives pes chudle
te marel. O Izraeliti murdarde tel jekh džives 100 000 slugaďen.
30 Ola, ko ačhile te dživel, denašle andro foros Afek, ale pro 27 000 lendar
pele o foroskre muri. O Ben-Hadad denašľa, dochudňa pes andro foros a
garuďa pes andro kher.
31 Paľis leskre služobňika leske phende: „Šunďam, hoj o izraelika kraľa
hine jileskre. Av, thovas pašal o per o gone a the o špargi pašal e meň a
džas ko izraeliko kraľis. Ko džanel, či tut na mukela te dživel.“
32 Avke kerde a gele ko kraľis a phende: „Tiro služobňikos o Ben-Hadad
tut mangel, hoj les te mukes te dživel.“
O Achab lendar phučľa: „Ov mek dživel? Ov hino miro phral!“
33 Ola služobňika oda ile sar lačho znameňje lestar, viužinde oda a
phende: „O Ben-Hadad hino tiro phral!“
O Achab phenďa: „Džan a anen les ke ma!“
Avke o Ben-Hadad avľa ke leste, ov les iľa pre peskro verdan
34 a phenďa leske: „O fori, so iľa miro dad tire dadestar, dava tuke pale.
Šaj tuke keres andro Damašek pro uľici o pľaci avke sar varekana miro
dad andre Samarija.“
O Achab leske phenďa: „Sar phandava tuha e zmluva, mukava tut te
džal.“ Avke leha phandľa e zmluva a premukľa les.

O prorokos odsudzinel le Achab

35 Akor jekh dženo maškar o proroka phenďa avre dženeske, avke sar
leske phenďa o RAJ: „Demav man!“ Ale ov oda na kerďa.
36 Avke oda prorokos leske phenďa: „Sar mandar oddžaha het, o ľevos
tut murdarela, bo na šunďal le RAJES!“ Sar lestar oda dženo geľa het, o
ľevos pre leste chučiľa a murdarďa les.
37 Paľis oda prorokos arakhľa avres a phenďa leske: „Demav man!“ Avke
oda murš les igen demaďa a dukhaďa.
38 Androda o prorokos geľa te užarel le izraelike kraľis Achab pro drom
a o jakha peske zagaruďa le khosneha, hoj les te na sprindžaren.
39 Sar o kraľis odarik predžalas, ov zvičinďa zorales pre leste: „Tiro
služobňikos sas andro mariben a vareko ke ma anďa varesave muršes
a phenďa mange: ‚Stražin kale muršes! Te denašela, počineha tire
dživipnaha, abo tranda the štar (34) kili rupoha.‘
40 Ale medik me, tiro služobňikos, vareso aver keravas, ov jekhvareste
denašľa.“
Pre oda leske phenďa o Achab: „Tu korkoro tut odsudzinďal a mušines
te počinel.“
41 Ale ov peske sigo iľa pal o jakha tele o khosno a o Achab sprindžarďa,
hoj hino jekh le prorokendar.
42 Paľis oda prorokos phenďa le kraľiske: „Kavke phenel o RAJ: ‚Vašoda,
hoj premukľal le Ben-Hadad, pal savo prikazinďom, hoj te merel, akana
lava tiro dživipen vaš leskro a tire manušen vaš leskre manuša.‘ “
43 Avke o izraeliko kraľis Achab igen choľisaľiľa a džalas pale khere andre
Samarija nalačha dzekaha.

21

Le Nabotoskri viňica

1 Le Nabot andral o Jezreel sas viňica pašes paš o palacis le Achaboskro.
2 Andre jekh džives phenďa o kraľis Achab le Nabotoske: „De mange tiri
viňica, so hiňi pašes paš miro palacis, bo kamav ode te sadzinel e zeleňina.
Dav tut vaš late mek feder, sar tut hin, a te na, počinava vaš late ajci, keci
mol.“
3 O Nabot leske odphenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj me la tuke te
dav, se oda hin o ďeďictvos pal mire phure dada!“
4 Akor o Achab avľa khere choľamen the andre nalačhi dzeka vaš oda, so
leske phenďa o Nabot. Pašľiľa pro hadžos, sas visardo ke fala a na kamelas
ňič te chal.
5 Akor avľa ke leste leskri romňi e Jezabel a phučľa lestar: „So pes ačhiľa?
Soske tut hin nalačhi dzeka? Soske na chas ňič?“
6 Ov lake odphenďa: „Vaš oda, so mange phenďa o Nabot. Kamľom lestar
te cinel e viňica vaš o love abo, te kamľahas, diňomas les vaš late mek
feder viňica, sar les hin. Ale ov phenďa, hoj la mange na dela.“
7 Oj leske phenďa: „Či na sal tu kraľis andro Izrael? Ušťi, cha vareso a
ma trapin tut! Me tuke odi viňica dochudava a dava la tuke!“
8 Paľis oj andro nav le Achaboskro pisinďa o ľila, zapečaťinďa leskra
pečaťaha a bičhaďa len le uradňikenge the le vodcenge, save bešenas le
Nabotoha andro foros Jezreel.
9 Andro ľila pisinďa: „Den te džanel savorenge, hoj ela o postos. Sar o
manuša ena jekhetane, thoven le Nabot te bešel pro pačivalo than.
10 Arakhen varesave bijedevleskre muršen a thoven len te bešel anglal
leste. Mi phenen pre leste, hoj prekošelas le Devles the le kraľis. Paľis les

mi len avri andral o foros a mi čhivkeren andre leste le barenca, medik na merela!“
11 Avke o uradňika the o vodci, save leha bešenas andro foros Jezreel, kerde avke, sar lenge pisinďa andro ľila e Jezabel.
12 On dine avri o postos a le Nabot thode te bešel pro pačivalo than.
13 Akor avle ola duj bijedevleskre murša, bešle anglal leste a chudle te vakerel pro Nabot, hoj prekošelas le Devles the le kraľis. Avke les o manuša ile avri andral o foros a čhivkerenas andre leste le barenca, medik na muľa.
14 Paľis la Jezabelake dine te džanel: „O Nabot sas murdardo le barenca.“
15 Sar pes e Jezabel dodžanľa, hoj o Nabot muľa, phenďa le Achaboske: „Ušťi a dža. Le e viňica, so tuke na kamľa te bikenel o Nabot, bo ov imar na dživel, hino mulo.“
16 Sar o Achab šunďa, hoj o Nabot muľa, geľa te zalel leskri viňica.

O Eliaš dovakerel le Achaboske

17 Akor o RAJ prevakerďa ko Eliaš andral o Tišbe:
18 „Ušťi a dža anglo izraeliko kraľis Achab andral e Samarija, bo ipen akana hino andre le Nabotoskri viňica, hoj la peske te zalel.
19 Phen leske, hoj kada phenel o RAJ: ‚Murdarďal le Nabot a mek kames te lel leskri viňica? Ode, kaj o rikone ľizinenas le Nabotoskro rat, ľizinena the tiro rat.‘ “
20 Paľis o Achab phenďa le Eliaškе: „Arakhľal man, ňeprijaťeľina miro?“ O Eliaš odphenďa: „He, bo tut oddiňal, hoj te keres o nalačhipen anglo RAJ.
21 Avke o RAJ tuke phenel: ‚Vaš oda, so kerďal, anava pre tu e bibach. Zňičinava andro Izrael savore muršen andral tiri famelija, či le otroken vaj slobodnen.
22 Tira famelijaha kerava avke, sar kerďom le Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha, the le Baašaha, le Achijoskre čhaha, bo le Izrael cirdehas andro binos a kerehas oda, so man anelas andre choľi.‘
23 O RAJ phenel the pal e Jezabel, hoj o rikone chana lakro ťelos paš o foroskre muri andro Jezreel.
24 A te vareko andral le Achaboskri famelija merela andro foros, chana les o rikone, a te leske vareko merela pre maľa, chana les o supi.“

25 (Ňisavo kraľis pes na oddiňa te kerel o nalačhipen anglo RAJ avke sar o Achab, bo andre savoreste les ispidelas leskri romňi e Jezabel.
26 O Achab pes ľikerelas igen namištes oleha, hoj banďolas angle aver devla avke sar the o Amorejčana, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izraeliti.)
27 Sar o Achab šunďa kala lava, čhingerďa pre peste o gada a urďa pre peste o gada le gonestar. Poscinelas pes, sovelas andro gada le gonestar a sas igen smutno.
28 Avke o RAJ phenďa le prorokoske Eliaškе:
29 „Dikhľal, sar pes o Achab angle ma pokorinďa? Vašoda, hoj ada kerďa, na kerava odi bibach, so leske phenďom, medik ov dživela, ale kerava oda, sar ela kraľis leskro čhavo.“

22

O Achab na šunel le prorokos Micha

1 Trin berš na sas mariben maškar o Aramejčana the Izraeliti,
2 ale pro trito berš geľa o judsko kraľis Jošafat ko izraeliko kraľis Achab.

3 O Achab phenďa peskre služobňikenge: „Se tumen džanen, hoj o foros
Ramot-Gilead hino amaro. Soske na keras ňič, hoj les te las andral o vasta
le aramejike kraľiske?“
4 Avke phučľa le Jošafatostar: „Aveha manca pro mariben pro Ramot-
Gilead?“
O Jošafat leske odphenďa: „Som tuha, mire manuša hine tire manuša a
mire graja hine tire graja.“
5 Ale o Jošafat phenďa le izraelike kraľiske: „Phuč ešeb, so phenel pre
oda o RAJ.“
6 Avke o izraeliko kraľis zvičinďa vaj štar šel (400) proroken a phučľa
lendar: „Šaj džav pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Dža!“ odphende leske. „O RAJ les dela le kraľiske andro vasta!“
7 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade mek aver prorokos le RAJESKRO, hoj
lestar te phučas?“
8 O Achab leske odphenďa: „Hin ade mek o Micha, le Jimloskro čhavo,
prekal savo šaj phučas le RAJESTAR, ale me les našťi avri ačhav, bo šoha
mange ňič lačho na prorokinel, ča nalačho.“
„Ma vaker avke, kraľina!“ phenďa o Jošafat.
9 Avke o izraeliko kraľis peske diňa te vičinel jekhe uradňikos a phenďa
leske: „Sigo dža a an mange le Micha, le Jimloskre čhas!“
10 O Achab the o Jošafat bešenas pre peskre troni andre Samarija paš e
foroskri brana pre oda than, kaj pes marel avri o zrnos, a sas urde andro
kraľengre plašťi a savore proroka anglal lende prorokinenas.
11 Jekh lendar, o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, peske kerďa trastune
rohi a vičinelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Kale rohenca predemeha le
Aramejčanen, medik len na murdareha.‘ “
12 Savore proroka kavke prorokinenas: „Dža pro Ramot-Gilead a ela
tumen bach! Bo o RAJ les dela tuke andro vasta.“
13 Oda murš, savo geľa pal o Micha, phenďa leske: „Dikh, savore proroka
prorokinenas le kraľiske bach. The tu prorokin bach sar ola proroka!“
14 Ale o Micha leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, me vakerava oda,
so o RAJ phenela.“
15 Sar avľa ko kraľis Achab, phučľa lestar: „Micha, šaj džas pro mariben
pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Džan a zviťazinena. O RAJ les dela andro vasta le kraľiskre!“ phenďa
leske.
16 Ale o kraľis leske phenďa: „Kecivar tuke mušinav te phenel, hoj
sar manca vakeres andro nav le RAJESKRO, hoj mange te phenes ča o
čačipen?“
17 O Micha phenďa: „Dikhľom calo Izrael rozčhido pal o verchi sar
bakroren bi o pasťjeris. A o RAJ phenďa: ‚Kale manušen nane ko te ľidžal.
On šaj džan andro smirom khere.‘ “
18 Akor phenďa o Achab le Jošafatoske: „Na phenďom tuke, hoj mange
na prorokinel ňič lačho, ča nalačho?“
19 O Micha mek phenďa: „Šun akana o lav le RAJESKRO! Dikhľom le
RAJES te bešel pro tronos a savore aňjelen te ačhel pašal leste, pre čači
the baľogňi sera.
20 O RAJ phučľa: ‚Ko kerela upre le Achab, hoj te džal pro mariben andro
Ramot-Gilead a hoj ode te merel?‘ Jekh phenelas kavke a dujto kavke.
21 Androda avľa varesavo duchos anglo RAJ a phenďa: ‚Me leha thovava
avri!‘ O RAJ lestar phučľa: ‚Sar?‘

22 Avke oda duchos phenďa: ‚Me kerava, hoj o proroka le Achaboske te klaminen.‘ O RAJ phenďa: ‚Tu leha čačes thoveha avri. Dža a ker ada!‘
23 Akana pes avke the ačhiľa! O RAJ kerďa, hoj savore tire proroka tuke te klaminen. O RAJ diňa avri pre tu e bibach.“
24 Androda o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, geľa ko Micha, demaďa les pal o muj a phenďa: „Kana mandar geľa het o Duchos le RAJESKRO, hoj te vakerel tuha?“
25 O Micha phenďa: „Tu korkoro dikheha andre oda džives, sar denašeha tut te garuvel kher kherestar.“
26 Avke o Achab phenďa: „Chude le Micha a ľidža les ko foroskro veľiťeľis Amon the ko kraľiskro čhavo Joaš.
27 A phen, hoj o kraľis kavke prikazinel: ‚Thoven les andre bertena a den les te chal ča maro the paňi, medik na avava bachtales pale.‘ “
28 Ale o Micha phenďa: „Te tu aveha bachtales pale, ta akor o RAJ na vakerelas prekal ma.“ A mek phenďa: „Šunen ada, savore manuša!“

Le Achaboskro meriben

29 O izraeliko kraľis Achab the o judsko kraľis Jošafat gele pro mariben pro Ramot-Gilead.
30 O Achab phenďa le Jošafatoske: „Me man preurava andre aver gada, sar džava andro mariben, ale tu pre tu muk tiro kraľiskro plašťos.“ Avke o Achab pes preurďa andre aver gada a geľa andro mariben.
31 O kraľis andral o Aram prikazinďa peskre tranda the duj veľiťeľenge (32) upral o maribnaskre verdana: „Te na džal tumenge pal ňikaste, ča pal o izraeliko kraľis.“
32 Sar o veľiťeľa dikhle le Jošafat, gondoľinde, hoj oda hin o izraeliko kraľis, a gele pre leste. Akor o Jošafat zvičinďa
33 a sar pre oda avle, hoj oda nane o izraeliko kraľis, preačhile pre leste te džal.
34 Androda varesavo slugaďis ča avke ľivinďa andral o lukos a trafinďa le Achab maškar o pancjeris. Avke phenďa o Achab le manušeske, savo ľidžalas leskro verdan: „Visar tut a ľidža man het andral o mariben, bo som zraňimen.“
35 Ale oda džives sas o mariben zoralo a o Achab mušinďa te ačhel calo džives andro verdan anglo Aramejčana. O rat andral leskri rana čuľalas andro verdan a rači muľa.
36 Sar zageľa o kham, andro taboris šunďiľa te vičinel: „Dojekh murš mi džal pale andre peskro foros the andre peskri phuv.
37 O kraľis muľa!“ Paľis gele andre Samarija a ode les parunde.
38 Sar leskro verdan žužarenas le ratestar paš o paňi andre Samarija, o rikone chľipinenas leskro rat a o lubňa andre landonas, avke sar phenďa o RAJ.
39 Savore aver veci, so o Achab kerďa, the oda, sar o palacis obthoďa la slonovinatar a sar zoraľarďa o fori, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
40 Sar o Achab muľa, pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achazijah.

O Jošafat kraľinel upral e Judsko

41 Sar imar kraľinelas o Achab upral o Izrael štarto berš, ačhiľa kraľiske upral e Judsko o Jošafat, le Asaskro čhavo.
42 Le Jošafatoske sas tranda the pandž (35) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas biš the pandž (25) berš. Leskri daj pes vičinelas Azuba, oj sas le Šilchioskri čhaj.

43 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o
Asa.
44 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na zňičinďa a o manuša ode
dureder obetinenas a labarenas kaďidlos.
45 Maškar o Jošafat the izraeliko kraľis sas o smirom.
46 Savore aver veci, so o Jošafat kerďa, leskre maribena the o viťazstva
hine pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
47 Ov tradňa het andral odi phuv le muršen the džuvľen, save služinenas
sar lubňa pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen. On sas ode, kanastar
sas kraľis leskro dad o Asa.
48 Andro Edom akor na sas kraľis, ča uradňikos.
49 O Jošafat diňa te ačhavel o loďi, hoj te džan pro moros andro Ofir pal
o somnakaj. Ale o loďi na gele, bo tašľile paš o Ecjon-Geber.
50 Akor o Achazijah, le Achaboskro čhavo, phenďa le Jošafatoske: „Mi
džan mire služobňika pro loďi tire muršenca.“ Ale o Jošafat oda na kamľa.
51 O Jošafat muľa a sas parundo andro kraľiskro hrobos andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoram.

O Achazijah kraľinel upral o Izrael

52 Le Achaboskro čhavo o Achazijah ačhiľa kraľiske upral o Izrael andre
Samarija, sar kraľinelas o Jošafat imar dešueftato (17.) berš.
53 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, the oda, so leskro dad,
e daj the o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdelas le Izrael andro
binos.
54 O Achazijah lašarelas the služinelas le Baaloske. Aleha pre peste
anelas le RAJESKRI choľi avke sar the leskro dad.

Dujto zvitkos le kraľengro

O Eliaš the o kraľis Achazijah

1 Paloda, sar muľa o izraeliko kraľis Achab, o Moabčana pes vzburinde
pro Izrael.
2 O Achazijah peľa pal o balkonos andral peskro upruno kher andre
Samarija a zraňinďa pes. Bičhaďa peskre služobňiken a phenďa lenge:
„Džan a dophučen tumen le ekroňike devlestar Baal-Zebub, či sasťuvava
avri.“
3 Akor o aňjelos le RAJESKRO phenďa le Eliašiske andral o Tišbe: „Ušťi
a dža pro drom, hoj tut te arakhes le služobňikenca, saven bičhaďa o
samarijiko kraľis, a phen lenge: ‚So, nane andro Izrael Del, hoj tumen
džan te phučel le ekroňike devlestar Baal-Zebub?‘
4 Vašoda kavke o RAJ phenel: ‚Andral o hadžos, pre savo pašľos, imar
na ušťeha, ale čačes pre leste mereha.‘ “ Avke o Eliaš odarik geľa het.
5 Sar avle pale leskre služobňika, o kraľis lendar phučľa: „Soske avľan
pale?“
6 Odphende leske: „Arakhľam pes varesave muršeha, savo amenge
phenďa: ‚Visaren tumen pale ko kraľis, savo tumen bičhaďa, a phenen
leske, hoj o RAJ phenel kada: So, nane andro Izrael Del, hoj tumen džan te
phučel le ekroňike devlestar Baal-Zebub? Vašoda imar na ušťeha andral
o hadžos, pre savo pašľos, ale čačes pre leste mereha.‘ “
7 O kraľis lendar phučelas: „Sar dičholas avri oda murš, savo pes
tumenca zgeľa a vakerelas tumenge kala lava?“
8 Phende leske: „Sas pre leste plašťos le džviroskra cipatar a pašal leste
sas phandlo cipuno sirimos.“
„Oda sas o Eliaš andral o Tišbe,“ phenďa o kraľis.
9 Paľis o kraľis bičhaďa peskre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca pal
o Eliaš. Sar o veľiťeľis avľa ko Eliaš, ov ipen akor bešelas pro agor le
brehoskro a phenďa leske: „Muršeja le Devleskro, o kraľis tuke prikazinel,
hoj te aves tele!“
10 O Eliaš phenďa le veľiťeľiske: „Te som le Devleskro murš, akor mi
perel andral o ňebos e jag a mi zlabarel tut the tire muršen.“ Androda e
jag andral o ňebos peľa a zlabarďa les the leskre muršen.
11 Avke o kraľis pal leste bičhaďa avre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca.
Ov leske phenďa: „Muršeja le Devleskro, o kraľis tuke prikazinel, hoj takoj
te aves tele!“
12 O Eliaš odphenďa: „Te som le Devleskro murš, akor mi perel andral
o ňebos e jag a mi zlabarel tut the tire muršen.“ Androda le Devleskri jag
andral o ňebos peľa a zlabarďa les the leskre muršen.
13 Paľis o kraľis bičhaďa tritovar avre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca.
Sar oda veľiťeľis geľa upre ko Eliaš, banďiľa anglal leste a zorales les
mangelas: „Muršeja le Devleskro, mangav tut vaš miro dživipen the vaš o
dživipen mire manušengre. Av jileskro ke amende!
14 Bo dikh, e jag andral o ňebos peľa a zlabarďa angle mande ole duje
veľiťeľen the lengre penda (50) slugaďen. Ale akana mangav tut, mi el tuke
miro dživipen andre tire jakha vzacno.“
15 Akor le RAJESKRO aňjelos prevakerďa ko Eliaš: „Dža leha tele a ma
dara tut!“ Avke o Eliaš ušťiľa a geľa leha ko kraľis.

16 Sar o Eliaš avľa ko kraľis, phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Bičhaďal
tire služobňiken, hoj pes te dophučen le ekroňike devlestar Baal-Zebub
pal tiro sasťipen, avke sar te na uľahas o Del andro Izrael, savestar šaj
phučľal. Vašoda čačes mereha pre oda hadžos, pre savo pašľos.‘ “
17 O Achazijah muľa, avke sar o RAJ phenďa prekal o Eliaš, a vašoda, hoj
le Achazijah na sas čhave, leskro phral o Joram pal leste ačhiľa kraľiske.
Oda sas andro dujto berš, sar kraľinelas andre Judsko le Jošafatoskro
čhavo o Jehoram.
18 Savore aver veci, so kerďa o Achazijah, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.

2

O Eliaš ilo upre andro ňebos

1 Sar o RAJ kamľa te lel le Eliaš andre balvaj andro ňebos, o Eliaš le
Elizeoha džanas avri andral o Gilgal.
2 O Eliaš phenďa le Elizeoske: „Mangav tut, ač kade, bo o RAJ man
bičhavel andro Betel.“
Ale o Elizeus phenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na
omukava!“ Avke gele andro Betel.
3 Akor varesave prorocka učeňika, save bešenas andro Betel, gele ko
Elizeus a phučle lestar: „Džanes, hoj adadžives o RAJ tutar lela tire rajes?“
„Džanav,“ odphenďa o Elizeus. „Ale ma vakeren pal oda!“
4 Paľis leske o Eliaš phenďa: „Mangav tut, Elizeus, ač kade, bo o RAJ
man bičhavel andro Jericho.“
Ale o Elizeus odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na
omukava.“ Avke gele sodujdžene andro Jericho.
5 Varesave prorocka učeňika, save sas andro Jericho, gele ko Elizeus a
phučle lestar: „Džanes, hoj adadžives o RAJ tutar lela tire rajes a imar tut
buter na ľidžala?“
„Džanav oda,“ odphenďa. „Ale ma vakeren pal oda!“
6 Paľis leske phenďa o Eliaš: „Mangav tut, Elizeus, ač kade, bo o RAJ
man bičhavel paš o Jordan.“
Ale o Elizeus odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na
omukava.“ Avke gele sodujdžene.
7 Penda (50) prorocka učeňika džanas pal lende dži paš o Jordan, a sar o
Eliaš the o Elizeus zaačhile paš o paňi, ola proroka nadur lendar zaačhile.
8 O Eliaš iľa peskro plašťos, pačarďa les andre a demaďa leha pal o paňi.
Avke pes o paňi rozďelinďa pro duj seri a sodujdžene pregele pre aver sera
pal e šuki phuv.
9 Sar imar predžanas, o Eliaš phenďa le Elizeoske: „Phen mange, so
kames, hoj prekal tu te kerav angloda, sar avava ilo tutar.“
„Mangav tut, mi avel pre ma duvar ajci tire duchostar,“ phenďa leske o
Elizeus.
10 O Eliaš leske odphenďa: „Phari veca tuke manges, no ačhela pes oda, te
man dikheha, sar avava tutar ilo upre. Ale te man na dikheha, na chudeha
oda.“
11 Avke sar džanas le vakeribnaha, jekhvareste pes sikaďa jagalo verdan
le jagale grajenca. On avle maškar lende a o Eliaš sas ilo andro ňebos
andre bari balvaj.
12 O Elizeus oda dikhľa a vičinelas: „Dado miro, dado miro! O graja the
o maribnaskre verdana andral o Izrael ile mire rajes!“ Avke imar les buter
na dikhľa. Akor iľa peskre gada a prečhinďa len pro duj kotora.

13 Paľis hazdňa o plašťos, so peľa le Eliašistar, visarďa pes pale a zaačhiľa
pro brehos paš o Jordan.
14 Hazdňa o plašťos a zvičinďa: „Kaj hin o RAJ, o Del le Eliašiskro?“
Avke le plašťoha demaďa pal o paňi, o paňi pes rozďelinďa pro duj seri a
o Elizeus odarik pregeľa.
15 Sar oda dural dikhle ola penda (50) proroka, save sas andral o Jericho,
phende: „Le Eliašiskro duchos hino pro Elizeus.“ Avke on gele ke leste,
banďile anglal leste dži e phuv
16 a phende leske: „Dikh, maškar amende hin penda (50) zorale murša.
Šaj džan te rodel tire rajes, či les na odľigenďa o Duchos le RAJESKRO a na
čhiďa pre varesavo verchos, abo andre varesavi dolina.“
„Na mušinen!“ phenďa o Elizeus.
17 Ale on pre leste ajci ispidenas, medik na domukľa, hoj te džan.
Rodenas les trin džives, ale na arakhle.
18 Paľis avle pale paš o Elizeus, bo sas andro Jericho, a ov lenge phenďa:
„Či tumenge na phenďom, hoj te na džan?“

O nalačho paňi hino sasťardo

19 Varesave Jerichoskre murša phende le Elizeoske: „Dikh, rajeja amaro,
andre kada foros pes mištes amenge bešel, ale o paňi nane lačho a e phuv
na anel uľipen*.“
20 „Anen mange nevo čaro a thoven andre lon,“ phenďa lenge. Sar oda
čaro leske ande,
21 geľa paš o paňi, čhiďa andre o lon a phenďa: „Kavke phenel o RAJ:
‚Sasťarďom kada paňi. Imar ňiko kale paňestar na merela a e phuv anela
o uľipen.‘ “
22 Oda paňi hino dži adadžives lačho, avke sar phenďa o Elizeus.

O Elizeus the o nalače čhave

23 Paľis geľa andral o Jericho upre andro Betel, a sar džalas le dromeha,
varesave terne čhave andral oda foros lestar asanas a phenenas: „Av upre,
tu, lango šero! Av upre, lango šero!“
24 Avke o Elizeus visaľiľa, a sar len dikhľa, vičinďa pre lende tele
le RAJESKRO sudos. Androda avle avri andral o veš duj medveďici a
murdarde saranda the duj (42) čhaven.
25 Odarik geľa o Elizeus pro verchos Karmel a odarik avľa pale andre
Samarija.

3

O trin kraľa džan pro Moab

1 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Jošafat,
ačhiľa andre Samarija kraľiske upral o Izrael o Joram, savo sas čhavo le
Achaboskro. Ov kraľinelas dešuduj (12) berš.
2 O Joram kerelas oda, so na sas pre dzeka le RAJESKE, ale na avke sar
leskri daj the dad. Ov čhiďa tele o slupos, so ačhaďa leskro dad le Baaloske.
3 Ale o Joram na kamelas te omukel o bini avke sar anglal leste o
Jeroboam, o čhavo le Nebatoskro, savo cirdelas le Izrael andro binos, a
na kamelas te preačhel.
4 O moabiko kraľis o Meša ľikerelas bakren a sako berš delas le izraelike
kraľis šel ezera (100 000) cikne bakroren the e vlna le šel ezera (100 000)
bakrendar sar daň.

---

* **2:19** Abo: le džuvľenge uľon mule čhave

5 Soča o Achab muľa, o moabiko kraľis pes vzburinďa pro izraeliko kraľis.
6 O kraľis Joram takoj geľa pre leste pro mariben andral e Samarija a diňa te zvičinel calo Izrael.
7 Bičhaďa pal o judsko kraľis Jošafat, hoj leske te phenen: „O moabiko kraľis pes pre ma vzburinďa. Na avľalas manca pre leste pro mariben?“

„He! Džava tuha,“ odphenďa leske o Jošafat. „So hin miro, hin the tiro. Me, mire manuša the graja.“

8 Akor lestar o Jošafat phučľa: „Save dromeha džaha pre lende?“

„Le dromeha prekal e pušťa le Edomoskri,“ odphenďa leske o Joram.

9 Avke džanas o kraľis Joram, o judsko kraľis the o edomiko kraľis pro Moab. Džanas bare dromeha a pal o efta džives le slugaďen imar na sas paňi prekal peste aňi prekal o dobitkos.
10 Akor o Joram phenďa: „Vigos amenge! O RAJ amen trine kraľen kade vičinďa vašoda, hoj amen te del andro vasta le moabike kraľiske!“
11 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade varesavo prorokos, savestar šaj phučas le RAJESTAR, so te kerel?“

Pre oda phenďa jekh služobňikos le Joramoskro: „Hin ade le Šafatoskro čhavo o Elizeus, savo služinelas le Eliašiske.“
12 O Jošafat phenďa: „Prekal leste vakerela o RAJ.“ Avke ke leste gele savore trin kraľa.

O mariben le Moabčanenca

13 O Elizeus phenďa le izraelike kraľiske: „Soske tu aves ke mande? Dža ke tire dadeskre the ke tira dakre proroka!“

„Na!“ phenďa leske o kraľis o Joram. „O RAJ amen trine kraľen kade anďa, hoj amen te del andro vasta le Moabčanengre.“
14 Pre oda leske o Elizeus phenďa: „Avke sar dživel o Nekzoraleder RAJ, saveske služinav, te mange na važinďomas le judske kraľis le Jošafat, aňi pre tu na dikhľomas.
15 Ale akana anen ke ma varekas, ko bašavel pre harfa.“

Medik oda lavutaris bašavelas pre harfa, e zor le RAJESKRI avľa pro Elizeus.
16 Ov phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Andre kadi šuki dolina kopaľin avri but cheva.
17 Kajte na dikhena, hoj del o brišind, aňi na šunena e balvaj, kadi dolina ela pherdžarďi le paňeha a tu the tiro dobitkos odarik pijena.‘
18 Le RAJESKE pes dičhol mek the kada frima a dela tumenge mek the le Moabčanen andro vasta.
19 Tumen domarena dojekh baro the ohradzimen foros a čhinena tele savore lače stromi, zaačhavena lengre prameňa a lengre uľipnaskre maľi začhivena le barenca.“
20 Avke tosara, sar pes anel e chabeneskri obeta, jekhvareste avľa o paňi andral o Edom a začhiďa caľi phuv.
21 Sar šunde savore Moabčana, hoj ola trin kraľa pre lende aven pro mariben, dine te zvičinel savore muršen, save pes džanenas te marel, le ternen the le phuren, a rozačhade len paš e hraňica.
22 Sig tosara, sar o kham avelas avri, o Moabčana dikhle angle peste, hoj o paňi dičhol lolo sar rat,
23 a phende peske: „Oda hin o rat! Ola kraľa pes mušinde maškar peste te marel a murdarde jekh avres. Akana džan a len savoro, so hin andre lengro taboris!“

24 Ale sar o Moabčana dogele paš o izraeliko taboris, o Izraeliti gele pre
lende a marenas len avke, hoj o Moabčana lendar denašenas het. No on
džanas anglal a murdarenas le Moabčanen.
25 Lengre fori čhide tele, o uľipnaskre maľi začhide le barenca, o
prameňa zaačhade a o lače stromi čhingerde tele. Ačhiľa ode peskre
murenca ča o foros Kir-Chareset, ale o murša le prakenca pes rozačhade
pašal leste a domarenas les.
26 Sar o moabiko kraľis dikhľa, hoj o mariben prehrajinela, iľa peha efta
šel (700) muršen le šabľenca, hoj pes te dochuden ko edomiko kraľis, ale
našťi pregele.
27 Akor iľa peskre ešebne čhas, savo majinďa te el pal leste kraľis, a
obetinďa les pro foroskre muri sar labarďi obeta le moabike devleske. E
choľi pro Izrael sas igen bari, gele odarik het a visarde pes pale andre
peskri phuv.

4

E vdova the o olejos

1 Andre jekh džives pes varesavi džuvľi, savakro rom sas le prorokendar,
mangelas le Elizeoske: „Tiro služobňikos, miro rom muľa a tu džanes, hoj
ov daralas le RAJESTAR. Ale akana jekh murš, saveske kamav love, kamel
te lel mire soduje čhaven otrokenge.“
2 O Elizeus latar phučľa: „So kames, hoj prekal tu te kerav? Phen mange,
so tut hin khere?“
Odphenďa leske: „Tira služobňička andre calo kher nane ňič, ča sikra
olejos andre kuči.“
3 Pre oda lake phenďa: „Dža a mang tuke savore susedendar, prazdna
nadobi. Ma an frima.
4 Dža andro kher tire čhavenca a phand pal tumende o vudar. Čhivker
andre ola nadobi o olejos andral odi kuči a odthov pre sera dojekh nadoba,
savi imar ela pherďi.“
5 Oj lestar odgeľa a phandľa pal peste the pal peskre čhave o vudar. On
lake podenas o nadobi a oj andre čhivkerelas o olejos.
6 Sar imar sas savore nadobi pherdžarde, phenďa le čhaske: „Pode
mange aver nadoba.“
Ale ov lake phenďa: „Imar buter amen nane.“ Akor andral odi kuči
preačhiľa te čuľal o olejos.
7 Paľis, sar oda geľa te phenel le prorokoske Elizeoske, ov lake phenďa:
„Dža, biken oda olejos a de pale o love, kaske kames, a olestar, so tuke
ačhela, šaj džives tu the tire čhave.“

O Elizeus obdžiďarel le čhavores

8 Andre jekh džives o Elizeus džalas andro foros Šunem. Ode dživelas
jekh barvaľi džuvľi, savi les vičinďa ke peste te chal. A akorestar furt, sar
odarik predžalas, džalas ode te chal.
9 Oj phenďa peskre romeske: „Me džanav, hoj kada murš, savo adarik
furt predžal, hino le Devleskro sveto manuš.
10 Av keras leske upral amaro kher cikňi murimen izbica a thovaha leske
andre o hadžos, o skamind, o stolkos the o svietňikos. A te varekana avela
ke amende, džala peske ode andre.“
11 Andre jekh džives, sar ode avľa o Elizeus, geľa andre oda kher a pašľiľa
peske ode.

12 Paľis phenďa peskre služobňikoske le Gehaziske: „Dža, vičin kade ola
džuvľa la Šunemčanka.“ Ov la vičinďa a oj avľa paš leste.
13 O Elizeus le Gehaziske phenďa, hoj lake te phenel: „Phuč latar, so šaj
kerav prekal late, bo oj pes pal amende starinel a igen but prekal amende
kerel. Či na kamel, hoj man vaš lake te privakerav ko kraľis, abo ko veľiťeľis
upral o slugaďa?“
Sar lake ada o Gehazi phenďa, oj odphenďa: „Hin man savoro, so mange
kampel maškar mire manuša.“
14 Avke o Elizeus phučľa le Gehazistar: „So šaj prekal late keras?“
Ov odphenďa: „Nane la čhavo a lakro rom imar hino phuro.“
15 „Dža, vičin la!“ phenďa o Elizeus. Sar la vičinďa, oj avľa a zaačhiľa
paš o vudar.
16 Ov lake phenďa: „Beršeha andre kajso časos ľikereha pro vasta tire
muršores.“
Oj leske odphenďa: „Na, rajeja miro, muršeja le Devleskro, ma klamin
tira služobňička!“
17 No odi džuvľi ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro beršeha andre oda
časos avke, sar lake phenďa o Elizeus.
18 Sar o čhavoro podbariľa, geľa andre jekh džives pal peskro dad, savo
kidelas pal e maľa o uľipen.
19 Le dadeske phenďa: „Dukhal man o šero, dukhal man o šero!“
A ov prikazinďa le sluhaske, hoj les te ľidžal pal leskri daj.
20 Ľigenďa les a diňa les leskra dake. O čhavo lake bešelas pro pindre
dži o dilos a paľis muľa.
21 Oj les ľigenďa upre te pašľol andro upruno kher pro Elizeoskro hadžos,
phandľa pal peste o vudar a geľa het.
22 Paľis vičinďa peskre romes a phenďa: „Mangav tut, bičhav mange
jekhe sluhas the oslica. Mušinav man so neksigeder te dochudel ke le
Devleskro murš a maj avava pale.“
23 Ov latar phučľa: „Soske kames ke leste te džal adadžives? Se nane o
inepos le Neve čhoneskro aňi o šabat.“
„Oda ňič!“ oj odphenďa.
24 Paľis thoďa pre oslica o sedlos a peskre sluhaske prikazinďa: „Siďar a
ma zaač! Ma dža lokeder, ča te tuke phenava.“
25 Avke geľa a doavľa paš o verchos Karmel, kaj sas o Elizeus. Sar
la o Elizeus dikhľa te avel, mek sar sas dur, phenďa peskre sluhaske le
Gehaziske: „Dikh, kode avel e Šunemčanka!“
26 Denaš ke late a phuč latar: „Sar sal? Sar hin tire romeske the tire
čhavoreske?“ Avke geľa a phučľa latar.
Oj odphenďa: „Savoro hin mištes.“
27 Sar avľa upre ko prorokos, banďiľa a obchudňa leske o pindre. Ale o
Gehazi geľa paš late, hoj la lestar te odcirdel, ale o Elizeus leske phenďa:
„Muk la, bo hiňi andro baro pharipen. O RAJ mange oda na diňa te džanel
a garuďa oda angle ma.“
28 Oj leske phenďa: „Či me mange mangavas čhavores mire rajestar? Či
tuke na phenďom, hoj man te na des zbitočno naďej?“
29 Akor o Elizeus prikazinďa le Gehaziske: „Pripravin tut pro drom, le
tuha miri paca a dža. Te tut arakheha varekaha pro drom, ma de tut ke
leste anglal. Te pes vareko dela ke tu anglal, ma odphen leske. Paľis thov
miri paca le čhavoreske pro muj!“

30 Ale leskri daj phenďa: „Avke sar dživel o RAJ the tu, na džava bijal
tu.“ Avke o Elizeus ušťiľa a džalas pal late.
31 O Gehazi ode sas sigeder sar on a thoďa le čhavoreske e paca pro muj,
ale ňič pes na ačhiľa. Na dichinelas aňi peha na čhalaďa. Avke pes visarďa
pale ko Elizeus a phenďa leske: „O čhavoro pes na prekerďa.“
32 Sar o Elizeus geľa andro kher, o čhavoro pašľolas pro hadžos mulo.
33 Geľa andre, phandľa pal peste o vudar a modľinelas pes ko RAJ.
34 Paľis geľa upre pro hadžos, kaj sas o čhavoro, pašľiľa pre leste a thoďa
peskre vušta pre le čhavoreskre vušta, peskre jakha pre leskre jakha a
the peskre burňika pre leskre burňika. Ačhiľa pre leste te pašľol, medik
leske o ťelos na roztačiľa.
35 Paľis ušťiľa a phirelas upre tele pal o kher. Avke geľa upre a pale pašľiľa
pre leste. Androda o čhavoro eftavar kichňinďa a phundraďa o jakha.
36 Paľis o Elizeus vičinďa le Gehazi a phenďa leske, hoj te vičinel la
Šunemčanka. Ov la vičinďa, a sar avľa ko Elizeus, ov lake phenďa: „Le
tuke tire čhavores.“
37 Sar geľa andre, peľa leske paš o pindre a banďiľa anglal leste dži pre
phuv. Paľis iľa peskre čhavores a geľa het.

O jedovato chaben andre piri

38 Sar o Elizeus pes visarďa pale andro Gilgal, sas bokh andre odi
phuv. Sar o prorocka učeňika anglal leste bešenas, phenďa peskre
služobňikoske: „Dža, thov e bari piri a tav varesavo chaben prekal kala
proroka.“
39 Paľis jekh lendar geľa pre maľa te kidel varesave bilini. Arakhľa
varesavi dzivo rastlina a kidňa pal late o kirko ovocje pherdo plašťos.
Čhingerďa oda ovocje andre piri a thoďa len te taďol, kajte ňiko na
džanelas, so oda sas*.
40 Sar oda chaben denas te chal le muršenge, on koštoľinde a zvičinde:
„Andre piri hin o meriben! Muršeja le Devleskro!“ Oda chaben pes na
delas te chal.
41 Avke o Elizeus prikazinďa, hoj te anen aro. Čhiďa oda aro andre piri
a phenďa: „Kiden le manušenge, hoj te chan.“ Avke oda chaben imar na
sas nalačho.

O Elizeus del te chal šel muršen

42 Varesavo murš avľa andral o foros Baal-Šališa a anďa le Elizeoske le
ešebne uľipnastar biš (20) cikne jačmeňiskre mare the zrnos, so mekča
kidle upre, andro gono. A o Elizeus phenďa: „Rozde oda le manušenge,
hoj te chan!“
43 Ale leskro sluhas phenďa: „Gondoľines tuke, hoj kada ela dos prekal
o šel (100) murša?“
Ov leske odphenďa: „Ča de lenge oda te chal. Bo kavke phenel o RAJ:
‚Chana a mek olestar the ačhela.‘ “
44 Avke lenge oda diňa. On chale a mek ačhiľa olestar, avke sar phenďa
o RAJ.

5

O Naaman sasťardo

* **4:39** Abo: ale okla manuša pal oda na džanenas.

1 O Naaman sas veľiťeľis upral o slugaďa andro Aram. O kraľis les igen ľikerelas, bo o RAJ prekal leste diňa le Aramejčanenge o viťazstvo. Ov sas zoralo maribnaskro murš, ale sas nasvalo pro malomocenstvo.
2 Jekhvar o slugaďa andral o Aram gele pro izraelika gava a odarik zaile cikňa čhajora. Oj ačhiľa služka le Naamanoskra romňake.
3 Jekh džives phenďa peskra raňake: „Te ča miro raj geľahas ko prorokos, savo hino andre Samarija, ov les sasťarďahas andral o malomocenstvo.“
4 Sar o Naaman oda šunďa, geľa ko kraľis a phenďa leske, so vakerelas odi čhajori andral o Izrael.
5 O aramejiko kraľis phenďa: „Kide tut avri a dža! A me bičhavava le izraelike kraľiske ľil.“ Avke ov geľa a iľa peha 340 kili rup, 68 kili somnakaj the deš ineposkre gada.
6 Andre oda ľil, so anďa le izraelike kraľiske, sas pisimen kada: „Jekhetane le ľileha tuke bičhavav mire služobňikos le Naaman, hoj les te sasťares le nasvaľibnastar.“
7 Sar o izraeliko kraľis pregenďa o ľil, čhingerďa pre peste o gada a phenďa: „So, me som Del, hoj man hin zor upral o dživipen abo upral o meriben? Soske ke ma bičhaďa kale muršes, hoj les te sasťarav? Dikhen, hoj kaleha rodel ča drom, sar te avel pre ma pro mariben.“
8 Ale sar o Elizeus pes pal oda dodžanľa, hoj o izraeliko kraľis pre peste čhingerďa o gada, diňa te phenel le kraľiske: „Soske pre tu čhingerďal o gada? Bičhav les ke mande a dodžanela pes, hoj hin andro Izrael prorokos.“
9 Akor o Naaman geľa peskre grajenca the le verdanenca a zaačhiľa paš o vudar paš o kher le Elizeoskro.
10 A o Elizeus bičhaďa peskre sluhas, hoj leske te phenel: „Dža, thov (omor) tut eftavar andro Jordan a tiro ťelos ela pale sasto avke sar angloda.“
11 Ale o Naaman choľisaľiľa, geľa het a phenďa: „Gondoľinavas mange, hoj avela ke ma a modľinela pes ko RAJ, ke peskro Del, kerela le vasteha upral oda nasvalo than pre miri cipa a me sasťuvava avri!
12 Či nane o paňa Abana the o Parpar andro Damašek feder sar savore paňa andro Izrael? So našťi man andre ola paňa thoďom (omorďom) a sasťiľomas avri?“ Avke visaľiľa a choľaha geľa het.
13 Androda avle ke leste leskre služobňika a prevakerenas les: „Rajeja amaro, te tutar kamľahas o prorokos varesavi bari veca, či oda na kerďalas? A akana soske tut na kames te thovel andro paňi, avke sar tuke phenďa, hoj te aves žužo?“
14 Avke o Naaman geľa tele a eftavar pes ponorinďa andro paňi Jordan, avke sar leske phenďa o prorokos. Akor leske o ťelos sasťiľa avri a ačhiľa ajso žužo sar o ťelos le cikne čhavoreskro.
15 Paľis avľa pale peskre služobňikenca ko Elizeus. Sar ode doavle, zaačhiľa anglal leste a phenďa: „Akana džanav, hoj ňikhaj avrether nane Del, ča andro Izrael. Mangav tut, prile kada daros tire služobňikostar.“
16 O Elizeus leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, saveske služinav, na lava tutar.“ Kajte pre leste o Naaman ispidelas, ov lestar ňič na iľa.
17 Akor o Naaman phenďa: „Te na kames miro daros, domuk, hoj te den tire služobňikos ajci čik, keci birinena te lel o duj mulici, bo tiro služobňikos imar na obetinela o labarde obeti aňi ňisave dari avre devlenge, ča jekheske le RAJESKE.

18 Ale mi odmukel mange o RAJ jekh: Sar o kraľis, miro raj, džal andro
chramos le Rimonoskro, hoj te banďol angle leste, me mušinav te džal leha,
bo chudel pes mire vastestar, a sar ov banďol anglo Rimon, mušinav the
me. Mi odmukel mange o RAJ.“
19 „Dža andro smirom,“ phenďa leske o Elizeus.

O binos le Gehaziskro

Sar lestar o Naaman geľa het a sas imar sikra dureder,
20 peske phenďa o Gehazi, le Elizeoskro služobňikos: „Miro raj mukľa
ole Aramejčanos Naaman ča avke te džal bi o daros a na iľa lestar oda, so
les kamľa te del. Avke sar dživel o RAJ, denašava pal leste a lava mange
vareso lestar.“
21 Akor o Gehazi denašelas pal o Naaman. Sar o Naaman dikhľa, hoj
pal leste vareko denašel, chučiľa tele pal o verdan, geľa paš leste a phučľa:
„Hin savoro mištes?“
22 „Savoro mištes,“ odphenďa o Gehazi. „Ale miro raj man bičhaďa, hoj
tuke te phenav: ‚Ipen akana ke ma avle duj terne učeňika le prorokendar
andral e brehengri phuv, andral o Efrajim. Mangav tut, de len 34 kili rup
the duj ineposkre gada.‘ “
23 „Mangav tut, ker mange pal e dzeka a le kala 68 kili rup,“ phenďa
o Naaman a ispidelas pre leste, hoj oda te lel, a thoďa o rup the o duj
ineposkre gada andro duj gone a diňa peskre duje sluhenge, hoj anglal
leste te ľidžan.
24 Sar avľa pro brehos, kaj bešelas o Elizeus, iľa ola veci lendar a garuďa
andro kher. Avke ole muršen premukľa a on gele het.
25 Sar avľa andre a ačhiľa angle peskro raj, phučľa lestar o Elizeus:
„Khatar aves, Gehazi?“
„Tiro služobňikos na sas ňikhaj,“ odphenďa o Gehazi.
26 Ale o Elizeus leske pre oda phenďa: „Či na sas miro duchos tuha, sar
oda murš chučiľa tele pal o verdan a geľa paš tu? Či hin akana o časos te
prilel o rup, o gada, o olivova stromi, o viňici abo le bakren, le dobitkos, le
sluhen the le služken?
27 Vašoda le Naamanoskro malomocenstvo ačhela pre tute the pre tiro
potomstvos pro furt!“
A sar o Gehazi geľa het pašal o Elizeus, ačhiľa malomocno a e cipa leske
ačhiľa parňi sar jiv.

6

Pal o tover, so peľa andro paňi

1 O prorocka učeňika phende le Elizeoske: „Dikh, o than, andre savo
tuha kade bešas, hino prekal amende cikno.
2 Aven džas ko paňi Jordan. Dojekh amendar odarik mi anel po jekh kašt
a keraha peske kher, andre savo bešaha.“
„Džan!“ phenďa lenge o Elizeus.
3 Vareko lendar phenďa: „Mangav tut, av the tu amenca.“
Odphenďa: „Mištes, džava.“
4 Avke geľa lenca.
Sar doavle paš o Jordan, čhingerenas tele o stromi.
5 Androda, sar jekh lendar čhinelas tele o stromos, peľa leske o tover pal
o poriskos andro paňi. A zvičinďa: „Ó, rajeja miro, oda tover mange ča
iľom kečeň!“
6 „Kaj peľa oda tover?“ phučľa lestar o Elizeus.

Sar leske sikaďa oda than, o Elizeus odphagľa konaris, čhiďa pre oda than andro paňi a o tover avľa upre.
7 A phenďa leske: „Le tuke les avri!“ Avke ov nacirdňa o vast a iľa peske les avri.

O Elizeus zaačhavel la aramejika armada

8 Jekhvar, sar o aramejiko kraľis sas andro mariben le Izraeloha, iľa peskre veľiťeľen a radzinelas pes lenca, pre savo than te kerel o taboris.
9 Ale o Elizeus le izraelike kraľiske diňa pal oda te džanel a phenďa: „De pozoris, hoj te na džas pre oda than, bo ode taborinen o Aramejčana.“
10 Avke o izraeliko kraľis bičhaďa peskre muršen pre oda than, pal savo leske phenďa o Elizeus. Ada pes ačhiľa buterval, a vašoda peske o Izraeliti pre ola thana furt denas pozoris.
11 Vašoda o aramejiko kraľis choľisaľiľa, vičinďa ke peste peskre veľiťeľen a phučľa lendar: „Phenen mange avri, ko amendar chudel paš o izraeliko kraľis?“
12 Jekh lendar phenďa: „Ňiko, rajeja miro the kraľina, ale o Elizeus, o izraeliko prorokos, phenel avri le izraelike kraľiske the oda, so tu vakeres andre tiro kher, kaj soves.“
13 O aramejiko kraľis phenďa: „Džan a dodžanen tumen, kaj akana hino, a me bičhavava le slugaďen, hoj les te zalen.“
Odphende leske: „Ipen akana hino andro Dotan.“
14 Avke ode bičhaďa but slugaďen pro maribnaskre verdana the pro graja. On ode dogele rači a rozačhade pes pašal oda foros.
15 Sar le Elizeoskro sluhas ušťiľa tosara a geľa avri, dikhľa, hoj pherdo slugaďa pro graja the pro verdana hine rozačhade pašal o foros. A phenďa le Elizeoske: „Jaj, vigos amenge, rajeja miro! So keraha?“
16 O Elizeus leske odphenďa: „Ma dara tut! Ola, ko hine amenca, hine buter sar ola, ko hine lenca.“
17 Paľis pes o Elizeus modľinelas: „RAJEJA, mangav tut, phundrav leske o jakha, hoj te dikhel.“ Avke o RAJ phundraďa le sluhaske o jakha a ov jekhvareste dikhľa pro verchos pherdo graja the jagale verdana pašal o Elizeus.
18 Sar o Aramejčana avenas ke leste tele, o Elizeus pes kavke modľinelas ko RAJ: „Korar kale manušen.“ Akor o RAJ kerďa oda, so lestar mangľa o Elizeus.
19 Paľis lenge o Elizeus phenďa: „Kada nane oda foros, so roden. Na san pro lačho drom. Aven pal ma, ľidžava tumen ke oda murš, saves roden.“ Avke len ľigenďa andre Samarija.
20 Sar ode dogele, o Elizeus phenďa: „RAJEJA, phundrav lenge o jakha, hoj te dikhen.“ O RAJ lenge phundraďa o jakha a on dikhle, hoj hine maškar e Samarija.
21 Sar len dikhľa o izraeliko kraľis, phučľa le Elizeostar: „Te murdarel len? Te murdarel len, rajeja miro?“
22 „Ma murdar len!“ ov odphenďa. „Či tu murdares olen, saven zales la šabľaha the le lukoha? De len te chal the te pijel paňi a muk len te džal pale ke peskro raj.“
23 Avke kerďa prekal lende bari hoscina. Sar chale a pile, premukľa len a gele ke peskro kraľis. Avke o aramejika slugaďa preačhile te džal pro izraelika gava.

Bari bokh andre Samarija

24 Pal varesavo časos o aramejiko kraľis Ben-Hadad, zvičinďa savore
peskre slugaďen, gele pro foros Samarija a rozačhade pes pašal leste.
25 Andre Samarija sas bari bokh, bo o Aramejčana but časos sas
rozačhade pašal oda foros. Sas ajsi bokh, hoj vaš le somariskro šero
počinenas ochtovardeš (80) rupune a vaš jekh čaroro dzivo purum pandž
rupune.
26 Sar o izraeliko kraľis phirelas pal o foroskro muros, varesavi džuvľi
pre leste zvičinďa: „Pomožin mange, rajeja miro the kraľina!“
27 Ov lake phenďa: „Te tuke o RAJ na pomožinela, sar tuke me šaj
pomožinav? La pšeňicaha, abo la moľaha?“
28 Paľis latar phučľa: „So kames?“
Oj phenďa: „Kadi džuvľi kade man kerďa upre. Phenďa: ‚De tire čhas,
hoj les adadžives te chas, a mires chaha tajsa.‘
29 Avke mire čhas taďam a chaľam. Sar pre aver džives lake phenďom:
‚De tire čhas, hoj les te chas,‘ oj peskre čhas garuďa.“
30 Sar oda šunďa o kraľis, so odi džuvľi phenďa, čhingerďa pre peste o
gada. Sar phirelas pal o foroskre muri, o manuša dikhle, hoj pre leskro
ťelos tel o gada hine urde o gada le gonestar.
31 O kraľis phenďa: „O RAJ man zorales mi marel, te adadžives le
Šafatoskre čhaske le Elizeoske na odčhinava o šero!“
32 O Elizeus bešelas andre peskro kher a o vodci le forengre bešenas
leha. Angloda sar ke leste avľa o poslos, phenďa o Elizeus le vodcenge:
„Dikhen, oda vrahos bičhavel varekas, hoj mange te odčhinel o šero. Den
pozoris! Sar oda poslos avela, phanden pre leste o vudar a ispiden les le
vudareha avri. Či imar na šunďol leskre rajeskre kroki, sar avel kade pal
leste?“
33 Mek lenca vakerelas, sar ke leste doavľa o kraľis a phenďa: „Kadi
pohroma avľa le RAJESTAR! Soske mek užarava pro RAJ, hoj amenge te
pomožinel?“

7

O Elizeus prorokinel

1 Akor o Elizeus phenďa: „Šunen, so phenel o RAJ: ‚Tajsa andre kajso
časos pes bikenela paš e Samarijiko brana trin kili nekfeder aro, abo šov
kili jačmeňis vaš jekh rupuňi minca.‘ “
2 Ale le kraľiskro nekpašeder veľiťeľis, phenďa le Elizeoske: „Kajte o RAJ
phundravela o oblaki pro ňebos, kada pes našťi ačhiľahas!“
„Pre tire jakha oda dikheha, ale na chaha olestar,“ phenďa leske o Elizeus.

O malomocna andro aramejiko taboris

3 Paš e foroskri brana ačhenas štar malomocna murša. On phende jekh
avreske: „So kade užaraha, medik na meraha?
4 Se te džaha andro foros, meraha ode bokhatar, bo hin ode bokh, a te
ačhaha kade, tiš meraha. Aven, predžas andro aramejiko taboris. Te amen
mukena te dživel, ta dživaha, a te amen murdarena, ta meraha.“
5 Avke sar zračiľa, džanas andro taboris, ale sar dogele paš o taboris,
dikhle, hoj ode nane ňiko.
6 Bo o RAJ kerďa, hoj o Aramejčana andro taboris te šunen e bari vika,
sar aven o maribnaskre verdana, o graja the o pherdo slugaďa, a on peske
gondoľinenas, hoj o izraeliko kraľis počinďa le chetitske the le egiptske
kraľenge, hoj te aven lenca pre lende pro mariben.

7 Avke denašle o Aramejčana het, sar zaračolas, hoj peske te zachraňinen
o dživipen. A mukle ode pal peste peskre stani, peskre grajen, somaren a
the o taboris avke, sar sas.
8 Sar ola štar malomocna avle paš o anglune stani andro taboris, gele
andre jekh stanos. Ode chale a pile. Ile savoro, so sas andro stanos: o rup,
o somnakaj the o gada. Paľis gele odarik a garude oda. Avke gele andre
aver stanos, ile savore veci, so andre sas, a gele oda te garuvel.
9 Avke phende jekh avreske: „Namištes keras. Adadžives hin o džives le
radišagoskre hiroskro, a te oda na phenaha ňikaske a užaraha dži tosara,
avaha potrestimen vaš ada. Aven džas ada te phenel andro palacis le
kraľiskro.“
10 Sar dogele andro foros, zvičinde pro stražňika, save ačhenas paš e
foroskri brana a phende lenge: „Akana avľam andral o aramejiko taboris
a ňiko ode nane. Na dikhľam ode aňi na šunďam ňisave manušes, ča o
graja the o somara sas priphandle a o stani ačhile avke, sar sas.“
11 Avke ola stražňika pašal e brana dine oda te džanel dureder a oda
hiros dogeľa andro palacis le kraľiskro.

O Izraeliti andro aramejiko taboris

12 Sas mek rat, sar oda phende le kraľiske. Avke o kraľis ušťiľa pal o
hadžos a phenďa peskre služobňikenge: „Phenava tumenge, so kamen
amenca te kerel o Aramejčana. On džanen, hoj bokhaľuvas, a vašoda gele
avri andral o taboris, hoj pes te garuven pro maľi, a gondoľinen peske
kada: ‚On avena avri andral o foros a paľis len amen zalaha džidonen a
dochudaha pes dži andro foros.‘ “
13 Paľis jekh leskro služobňikos phenďa: „Kampel te bičhavel pandže
muršen pro graja, save mek kade ačhile, a avke pes dodžanaha, so pes
ačhiľa. Te predživena, ta predživaha the amen, a te merena, na ela lenge
goreder sar amenge, se the avke savore Izraeliti meraha.“
14 Avke ola murša peske ile duj maribnaskre verdana le grajenca. O
kraľis len bičhaďa andro aramejiko taboris a phenďa lenge: „Džan a
predikhen, so pes ačhiľa!“
15 Ola murša džanas pal o Aramejčana dži paš o Jordan a dikhle pro drom
rozčhide but gada the zbraňe, so andro baro zmetkos pestar odčhivkerde,
sar denašenas. Paľis, sar avle pale ko kraľis, phende leske savoro, so
dikhle.
16 Avke o manuša andral e Samarija gele andro aramejiko taboris a ile
odarik savoro. Ačhiľa pes oda avke, sar phenďa o RAJ, hoj trin kili nekfeder
aro mola jekh rupuňi minca a šov kili jačmeňis mola jekh rupuňi minca.
17 Paľis o izraeliko kraľis thoďa ole nekpašeder veľiťeľis te stražinel paš
e brana, ale o manuša pes ispidenas andre brana, phirenas pal leste a ov
muľa. Ačhiľa pes savoro avke, sar phenďa le Devleskro murš o Elizeus, sar
avľa ke leste o kraľis:
18 „Tajsa kajso časos andre Samarija pes bikenela trin kili nekfeder aro,
abo šov kili jačmeňis vaš jekh rupuňi minca.“
19 Akor phenďa le kraľiskro nekpašeder veľiťeľis le Elizeoske: „Kajte o
RAJ phundravela o oblaki pro ňebos, kada pes našťi ačhiľahas.“ Avke o
Elizeus leske phenďa: „Pre tire jakha oda dikheha, ale na chaha olestar.“
20 A the avke pes leske ačhiľa. Sar pes o manuša ispidenas andre brana,
uštarenas pre leste a ov muľa.

8

O kraľis the e džuvľi andral o Šunem

1 O Elizeus phenďa la džuvľake andral o Šunem, savake uštaďa andral
o meriben le čhas: „Ušťi a dža caľa tira famelijaha avrether te bešel, bo o
RAJ dela andre kadi phuv e bokh, so ľikerela efta berš.“
2 Oj kerďa avke, sar lake phenďa le Devleskro murš o Elizeus. Geľa peskra
famelijaha andre filišťiňiko phuv a bešelas ode efta berš.
3 Pal o efta berš odi džuvľi avľa pale andro Izrael a geľa ko kraľis te
mangel lestar pale peskro kher the peskri maľa.
4 Ipen akor o kraľis vakerelas le Gehaziha, le Elizeoskre sluhaha, a
phenďa leske: „No ča vaker mange pal savore zazraki, so kerďa o Elizeus.“
5 Sar vakerelas o Gehazi le kraľiske pal oda, sar o Elizeus uštaďa andral
o meriben le čhas, ipen akor odi džuvľi geľa ko kraľis, hoj lestar te mangel
pale peskro kher the peskri maľa.
Akor o Gehazi phenďa le kraľiske: „Dikh, rajeja miro the kraľina!
Kade hiňi odi džuvľi a kade lakro čhavo, saves o Elizeus uštaďa andral
o meriben.“
6 Avke o kraľis latar phučelas pal oda a oj leske savoro vakerelas.
Paľis o kraľis ačhaďa uradňikos, hoj pes pal oda te postarinel, a phenďa
leske: „De lake pale savoro, so sas lakro, the savoro, so bariľa pre lakri
maľa akorestar, sar geľa het andral kadi phuv, dži adadžives.“

O Chazael murdarel le Ben-Hadad

7 O aramejiko kraľis Ben-Hadad sas nasvalo. Akor o Elizeus geľa andro
Damašek a vareko phenďa le kraľiske: „Avľa kade le Devleskro murš.“
8 Akor o kraľis phenďa le uradňikoske le Chazaeloske: „Le tuha varesavo
daros, dža ko Elizeus a mang les, hoj te phučel le RAJESTAR, či avava sasto.“
9 Avke o Chazael thoďa pro saranda (40) ťavi nekfeder vzacna veci andral
o Damašek a ľidžalas oda sar daros le Elizeoske. Sar o Chazael doavľa, geľa
anglal leste a phenďa leske: „Tiro čhavo, o Ben-Hadad, man bičhaďa pal
tu, hoj te phučav tutar, či ela sasto.“
10 O Elizeus leske odphenďa: „Dža a phen leske, hoj sasťola, ale o RAJ
mange sikaďa, hoj čačes merela.“
11 Paľis pes pre leste igen zadikhľa a o Chazael pes ladžanďiľa. Akor o
Elizeus chudňa te rovel.
12 „Soske rovel miro raj?“ phučľa lestar o Chazael.
„Bo džanav, savo nalačhipen kereha le Izraelitenge,“ odphenďa leske.
„Lengre ohradzimen fori zlabareha, le terne muršen la šabľaha mur-
dareha, lengre cikne čhavorenca demeha andre phuv a le khabne džuvľen
rozčhingereha.“
13 „Sar ada me šaj kerav?“ phučľa lestar o Chazael. „Se me, tiro
služobňikos, som ča rikono.“
O Elizeus leske odphenďa: „O RAJ mange sikaďa, hoj tu ačheha kraľiske
andro Aram.“
14 Paľis odgeľa le Elizeostar ke peskro raj. O Ben-Hadad lestar phučľa:
„So tuke phenďa o Elizeus?“
O Chazael leske odphenďa: „Phenďa mange, hoj dživeha.“
15 Ale pre aver džives o Chazael iľa deka, cinďarďa la a thoďa le Ben-
Hadadoske pro muj a tasaďa les.
Avke pal leste ačhiľa o Chazael kraľiske andro Aram.

O Jehoram kraľinel upral e Judsko

16 Andro pandžto berš, sar kraľinelas andro Izrael o Joram, o čhavo
le Achaboskro, ačhiľa kraľiske andre Judsko o Jehoram, le Jošafatoskro
čhavo.
17 Sas leske tranda the duj berš (32), sar ačhiľa kraľiske, a andro
Jeruzalem kraľinelas ochto berš.
18 Kerelas o nalačhipen sar the le Achaboskri famelija the o izraelika
kraľa, bo leskri romňi sas le Achaboskri čhaj. Avke kerelas oda, so na sas
le RAJESKE pre dzeka.
19 Ale o RAJ na kamelas te zňičinel e Judsko angle peskro služobňikos
David, bo leske phenďa, hoj leskre čhavendar mukela furt varekas pro
tronos te kraľinel*.
20 Sar o Jehoram kraľinelas, o Edomčana pes vzburinde pre Judsko a
ačhade peske peskre kraľis.
21 Paľis o Jehoram geľa savore peskre verdanenca andro Cair. Ode pes
pašal leste rozačhade o Edomčana pal savore seri, ale ov le veľiťeľenca
pes rači premarde prekal lende a denašle khere.
22 Ole dživesestar e Judsko na ľikerelas tel peskri zor o Edom. Andre
oda časos pes vzburinďa the o foros Libna.
23 Savore aver veci, so kerďa o Jehoram, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
24 Sar o Jehoram muľa, parunde les andre dadengro hrobos andro Foros
le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achazijah.

O Achazijah kraľinel upral e Judsko

25 Andro dešudujto (12.) berš, sar kraľinelas andro Izrael o Joram,
o čhavo le Achaboskro, ačhiľa andre Judsko kraľiske o Achazijah, le
Jehoramoskro čhavo.
26 Sas leske bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas jekh berš. Leskri daj sas e Atalija, savakro papus sas o izraeliko
kraľis o Omri.
27 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo sas andral le
Achaboskri famelija.
28 Jekhvar o Achazijah le Joramoha geľa andro mariben paš o Ramot-
Gilead pro aramejiko kraľis Chazael. Ale o Aramejčana les zraňinde
29 a o Joram pes mušinďa te visarel pale andro foros Jezreel, hoj te sasťol
le ranendar, so les sas andro mariben paš o Ramot. Ode les paľis geľa te
dikhel o Achazijah.

9

O Jehu hino pomazimen kraľiske

1 Paloda o Elizeus vičinďa ke peste jekhe dženes le prorocke učeňikendar
a phenďa leske: „Pripravin tut. Le tuha e kuči le olejoha a dža andro
Ramot-Gilead.
2 Sar ode aveha, arakh le Jehu, saveske hino dad o Jošafat a papus o
Nimši. Vičin les pašal o veľiťeľa a džaha leha odarik het andro paluno
kher.
3 Paľis leha odi kuči le olejoha, čhiveha leske pro šero a pheneha:
‚Kada phenel o RAJ: Pomazinďom tut kraľiske upral o Izrael.‘ Paloda sigo
phundrav o vudar a denaš!“
4 Avke oda terno prorokos geľa andro Ramot-Gilead.

---

* **8:19** E hebrejiko čhib: E momeľi mukela leskre potomkenge pro furt.

5 Sar ode dogeľa, ipen akor sas zgele o veľiťeľa le slugaďengre a ov
phenďa: „Ó, veľiťeľina, anav tuke lačho hiros.“
„Prekal kaste?“ phučľa o Jehu.
„Prekal tu, veľiťeľina!“ ov phenďa.
6 Akor o Jehu ušťiľa a geľa leha andre aver kher. Avke oda prorokos leske
pro šero čhorďa avri o olejos a phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Pomazinďom
tut kraľiske upral miro narodos, upral o Izrael.
7 Zňičineha la famelija le Achaboskra, tire rajeskra. Aleha leske visarava
pale vaš mire proroka the vaš savore mire služobňika, saven murdarďa e
Jezabel.
8 Caľi famelija le Achaboskri merela – dojekh murš andro Izrael, či oda
ela otrokos vaj slobodno.
9 Zňičinava leskri famelija, avke sar zňičinďom o fameliji le kraľengre
andral o Izrael – avke sar zňičinďom la famelija le Jeroboamoskra the la
famelija le Baašaskra.
10 La Jezabel chana o rikone pre maľa paš o Jezreel a na ela parunďi.‘ “
Sar o terno prorokos savoro phenďa, phundraďa o vudar a denašľa.
11 Paľis o Jehu pes visarďa pale paš o veľiťeľa a jekh lendar phučľa: „Hin
savoro mištes? Soske avľa pal tute oda dilino?“
„Tumen džanen, savo hino oda murš the leskro vakeriben,“ odphenďa
lenge o Jehu.
12 „Oda nane čačipen!“ phende leske. „Phen amenge čačes, so tuke
phenďa!“
Avke lenge odphenďa: „Kada hin, so mange phenďa: ‚Kada phenel o
RAJ: Pomazinďom tut kraľiske upral o Izrael.‘ “
13 Akor on takoj čhide tele peskre plašťi a thode leske len tel o pindre pro
garadiči. Chudle te trubinel pro rohos a te vičinel: „O Jehu hino kraľis.“

O Jehu murdarel le Joram the le Achazijah

14-15 Avke o Jehu, le Jošafatoskro čhavo, ľidžalas le manušen ke vzbura
pro kraľis Joram, savo sas andro Jezreel, bo o Joram savore Izraelitenca
chraňinenas o Ramot-Gilead anglo aramejiko kraľis Chazael. Ale andro
mariben o Aramejčana zraňinde le Joram a visarďa pes pale andro foros
Jezreel, hoj te sasťol le ranendar. Avke o Jehu phenďa peskre manušenge:
„Te man kamen kraľiske, akor ma domuken ňikas te denašel andral kada
foros, hoj te na džan te phenel avri andro Jezreel, so kamas te kerel.“
16 Paľis o Jehu bešľa pro maribnaskro verdan a geľa andro Jezreel, bo
ode pašľolas o Joram. O judsko kraľis o Achazijah sas ode tiš, bo geľa le
Joram te dikhel.
17 Sar o stražňikos pre veža andro Jezreel dikhľa le Jehu peskre
slugaďenca, phenďa: „Dikhav te avel varesave slugaďen.“
O Joram odphenďa: „Sigo bičhav anglal lende muršes pro graj, hoj te
phučen lendar, či aven kade andro smirom.“
18 Sar oda murš pro graj dogeľa ke leste, phenďa: „O kraľis phučel, či
aven kade andro smirom.“
„So tut andre oda!“ odphenďa o Jehu. „Av pal ma.“
O stražňikos, savo sas pre veža, phenďa: „Oda, kas bičhaďan, geľa dži
ke lende, ale na avel pale.“
19 Paľis bičhaďa avre muršes pro graj ke lende. Ov geľa a phenďa: „O
kraľis phučel, či aven kade andro smirom.“
O Jehu odphenďa: „So tut andre oda! Av pal ma.“

20 O stražňikos pale phenďa: „Geľa dži ke lende, ale na avel pale. Oda
murš, savo avel pro verdan, hino sar te o Jehu, le Nimšiskro čhavo, bo ča
ov avke dilines džal pro verdan.“
21 Akor o Joram prikazinďa: „Pripravin mange o verdan!“ Sar leske ande
o verdan, o Joram the o judsko kraľis Achazijah džanas pre peskre verdana
anglo Jehu. Arakhle pes pre le Nabotoskri maľa.
22 Sar o Joram dikhľa le Jehu, phučľa lestar: „Aves kade andro smirom,
Jehu?“
„Sar šaj phenas, hoj hin smirom,“ odphenďa o Jehu, „te mek furt pes
kerel o lubipen the o čaroďejňictvo tira dakro la Jezabelakro?“
23 Akor o Joram visarďa o verdan, chudňa te denašel a zvičinďa:
„Achazijah, thode amenca avri!“
24 Ale o Jehu iľa o lukos a caľa zoraha ľivinďa o šipos le Joramoske andro
dumo avke, hoj leske pregeľa prekal o jilo a ov peľa tele andre peskro
verdan.
25 Paľis o Jehu phenďa peskre veľiťeľiske le Bidkariske: „Le les a čhiv les
pre maľa le Nabotoskri andral o Jezreel. Leper tuke oda, so šunďam, sar
džahas duj džene pro verdan pal leskro dad Achab. O RAJ pal leste kavke
phenďa:
26 ‚Se idž dikhľom le Nabatoskro the leskre čhavengro rat, vašoda tuke
visarava pale pre kadi maľa.‘ Avke phenel o RAJ. Vašoda le les a čhiv pre
le Nabotoskri maľa, avke sar phenďa o RAJ.“
27 Sar oda dikhľa o judsko kraľis Achazijah, denašľa pro drom, sar pes
džal ko Bet-Hagan. Ale o Jehu pal leste džalas a peskre muršenge phenďa:
„The les murdaren!“ Avke on les zraňinde andro verdan pro drom upre
andro Gur, paš o Jibleam. Ale varesar pes o Achazijah dochudňa andro
foros Megido a ode paľis muľa.
28 Avke leskre služobňika les thode pro verdan a ľigende andro Foros le
Davidoskro. Ode les parunde paš leskre phure dada.
29 O Achazijah ačhiľa kraľiske andre Judsko, sar kraľinelas andro Izrael
dešujekh (11) berš o Joram, le Achaboskro čhavo.

O Jehu murdarel la Jezabel

30 Sar avelas o Jehu andro Jezreel, e Jezabel pes pal oda dodžanľa.
Richtinďa pes, prikerďa peske o bala a dikhelas avri prekal e oblaka.
31 Sar o Jehu predžalas prekal e brana, oj zvičinďa: „Anes o smirom? Tu
vrahona tire kraľiskro, so sal ajso vrahos sar o Zimri!“
32 O Jehu dikhľa upre pre oblaka a phenďa: „Ko hino manca? Ko?“ Akor
varesave služobňika dikhle tele pre leste.
33 O Jehu lenge prikazinďa: „Čhiven la tele!“ Avke la čhide tele. Sar pre
late uštarenas o graja, lakro rat strikinelas pre fala the pro graja.
34 Akor o Jehu geľa andro palacis, ode chaľa a piľa. Paľis phenďa: „Džan
a parunen kala prekošľa džuvľa, bo oj hiňi le kraľiskri čhaj.“
35 Ale sar o murša gele avri, hoj la te parunen, arakhle ode ča lakri lebka,
o pindre the o vasta.
36 Sar avle pale, phende oda le Jehuoske a ov phenďa: „Ačhiľa pes avke,
sar phenďa o RAJ prekal peskro služobňikos Eliaš andral o Tišbe: ‚Pre
maľa andro Jezreel o rikone chana la Jezabelakro ťelos
37 a oda, so pal late ačhela, ela rozčhido pre maľa andro Jezreel sar
hnojos a imar ňiko na phenela, hoj kadi hiňi e Jezabel.‘ “

10

O Jehu murdarel le Achaboskra famelija

1 Andre Samarija sas le Achab eftavardeš (70) čhave. O Jehu pisinďa ľila
a bičhaďa len le vodcenge, le phurederenge andro foros Samarija the le
Achaboskre manušenge, save pes starinenas pal leskre čhave. Andro ľila
sas pisimen:
2 „Ke tumende hine o čhave tumare rajeskre, o graja, o verdana the o
zbraňe a san andro ohradzimen foros. Soča chudena kada ľil,
3 kiden tumenge avri le nekfedere tumare rajeskre čhavendar, savo
tumen džanela te ľidžal, ačhaven les pro tronos leskre dadeskro a maren
tumen vaš e famelija tumare rajeskri.“
4 Ale on igen daranďile a phende peske: „Te o duj kraľa anglal leste na
obačhile, sar šaj obačhuvas amen?“
5 Avke o manuša, save sas ačhade upral o palacis the upral o foros,
o phuredera the ola, save pes starinenas pal o Achaboskre čhave, dine
te phenel le Jehuoske: „Sam tire služobňika, keraha savoro, so pheneha.
Ňikas na ačhavaha kraľiske. Ker, sar tu džanes.“
6 O Jehu lenge pisinďa dujto ľil: „Te san manca a te man kamen te šunel,
akor odčhinen o šere tumare rajeskre čhavenge a tajsa andre kajso časos
anen len ke ma andro Jezreel.“
Le kraľengre eftavardeš (70) čhave sas le anglune foroskre manušenca,
save pes pal lende starinenas.
7 Sar oda ľil avľa ke lende, on chudle le kraľiskre eftavardeš (70) čhaven
a savoren murdarde. Lengre šere thode andro košara a bičhade len le
Jehuoske andro Jezreel.
8 Paľis, sar avľa jekh murš leske te phenel, hoj ande le kraľiskre
čhavengre šere, phenďa: „Thoven len paš e brana pro duj kopi a muken
len ode dži tosara.“
9 Tosara o Jehu geľa avri, ačhiľa paš savore manuša a phenďa: „Tumen
na san vinnovata. Me man vzburinďom pre miro raj a murdarďom les, ale
ko murdarďa kale savoren?
10 Akana šaj džanen, hoj dojekh lav, so phenďa o RAJ pre le Achaboskri
famelija, pes the ačhiľa. O RAJ kerďa oda, so phenďa prekal peskro
služobňikos Eliaš.“
11 Paľis o Jehu murdarďa savoren le Achaboskra famelijatar, save ačhile
andro Jezreel, the savore leskre anglune manušen, prijaťeľen the rašajen.
Ňikas lendar na mukľa te dživel.
12 Sar o Jehu džalas andre Samarija le dromeha andro Bet-Eked, so hin
o than le pasťjerengro,
13 arakhľa le muršen le Achazijoskra famelijatar. O Achazijah sas judsko
kraľis, saves murdarďa. Phučľa lendar: „Ko san?“
„Sam le Achazijoskri famelija a džas te dikhel le kraľiskre the la
kraľovnakre čhaven,“ phende leske.
14 „Chuden len, ale mek len ma murdaren!“ prikazinďa o Jehu. Avke
sar len chudle, ľigende len paš e bari chev paš o Bet-Eked a ode savoren
murdarde, saranda the duj (42) muršen. Ňikas lendar na mukľa te dživel.
15 Sar odarik odgeľa, arakhľa pes le Rechaboskre čhaha, le Jonadaboha,
savo džalas angle leste. O Jehu les pozdravinďa a phučľa lestar: „Me som
tuha, sal the tu čačes manca?“
„He,“ phenďa o Jonadab.
Paľis o Jehu phenďa: „Akor de mange o vast.“ Avke leske diňa o vast a
scirdňa les ke peste pro verdan.

16 O Jehu leske phenďa: „Av manca, hoj te dikhes, sar caľa zoraha
služinav le RAJESKE.“ Avke ov leha džalas pre leskro verdan.
17 Sar dogele andre Samarija, murdarďa ode dojekhes le Achaboskra
famelijatar a ňiko lendar na ačhiľa, avke sar o RAJ prevakerďa prekal o
Eliaš.

O Jehu murdarel le Baaloskre manušen

18 Paľis o Jehu diňa te vičinel savore manušen a phenďa: „O Achab
služinelas le Baaloske frima, ale me leske služinava buter.
19 Akana vičinen ke mande savore Baaloskre proroken; dojekhes, ko les
lašarel the savore leskre rašajen. Mušinen savore te avel, bo kerav bari
obetno hoscina prekal o Baal. Ko na avela, ela murdardo.“ Kavke lenca o
Jehu kamľa te thovel avri, hoj te murdarel savoren, save lašarenas le Baal.
20 Mek phenďa: „Den avri sveto džives, hoj te lašaren le Baal.“ Paľis
avke the kerde
21 a diňa oda te phenel avri pal calo Izrael. Avke pes zgele savore, save
lašarenas le Baal, a ňiko lendar na chibaľinelas. Gele andro chramos le
Baaloskro a pherdžarde les jekhe agorestar dži ke aver.
22 Akor o Jehu prikazinďa oleske, ko stražinelas o gada: „De o gada
savorenge, ko lašaren le Baal.“ Avke ov lenge diňa.
23 Paľis geľa o Jehu le Jonadaboha andro chramos le Baaloskro a phenďa
olenge, ko les lašarenas: „Rozdikhen tumen pašal peste a dikhen mištes,
hoj tumenca kade te na avel ňiko le RAJESKRE služobňikendar, ale ča ola,
ko lašaren le Baal.“
24 Akor chudle te kerel o obeti the o labarde obeti, ale o Jehu imar
rozačhaďa ochtovardeš (80) muršen avri, savenge phenďa: „Te vareko
tumendar mukela te denašel varekas kale muršendar, počinela vaš leste
peskre dživipnaha.“
25 A sar o Jehu dokerďa e labarďi obeta, prikazinďa le stražňikenge the
le veľiťeľenge: „Aven andre, murdaren len! Ňiko lendar te na denašel!“
Sar len murdarde le šabľenca, čhivkerde len avri. Paľis gele andre svetiňa
le Baaloskre chramoskri,
26 ile odarik avri o sveta slupi a zlabarde len.
27 Čhide tele le Baaloskro sveto slupos the leskro chramos a kerde lestar
budaris, kaj phiren dži adadžives.
28 Avke o Jehu zaačhaďa o lašariben le Baaloskro andro Izrael.
29 Ale o Jehu na omukľa ola bini, so kerďa anglal leste o Jeroboam,
le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael, hoj te lašaren le somnakune
gurumňoren andro Betel the andro Dan.
30 O RAJ phenďa le Jehuoske: „Tu kerďal oda, so hin mange pre dzeka,
bo kerďal le Achaboskra famelijake savoro, so kamavas, vašoda tire čhave
bešena pro izraeliko tronos dži andro štarto pokoleňje.“
31 Ale o Jehu na dodikhelas pre oda, hoj te doľikerel cale peskre jileha
o zakonos, so diňa avri o RAJ, o Del le Izraeloskro. Na visarďa pes le
Jeroboamoskre nalačhipnastar, savo cirdňa le Izraeliten andro binos.

Le Jehuoskro meriben

32 Andre oda časos o RAJ chudňa te odlel le Izraelitendar e phuv. O
Chazael zviťazinelas upral o Izraeloskre phuva
33 pro vichodos le Jordanostar a le forostar Aroer paš o paňi Arnon zaiľa
calo Gilead the Bašan, kaj bešenas o kmeňi Gad, Ruben the Menaše.
34 Savore aver veci, so kerďa o Jehu, the leskre viťazstva, hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.

35 Sar o Jehu muľa, parunde les paš leskre phure dada andre Samarija.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Joachaz.
36 O Jehu kraľinelas upral o Izrael andre Samarija bišuochto (28) berš.

11

E Jehošeba garuvel le Joaš

1 Sar e Atalija, le Achazijoskri daj, dikhľa, hoj lakro čhavo hino murdardo,
geľa a diňa te murdarel savore le kraľiskre čhaven.
2 Ča o Joaš, o čhavo le Achazijoskro, na sas murdardo. E Jehošeba sas
čhaj le kraľiskri le Joramoskri a pheň le Achazijoskri. Oj iľa het pašal le
kraľiskre čhave le Joaš the ola džuvľa, savi les delas te pijel o koľin. Anďa
len a garuďa andro kher pro soviben andro Chramos angle Atalija, hoj les
te na murdarel.
3 E Jehošeba les šov berš garuvelas andro Chramos, medik e Atalija
kraľinelas upral e judsko phuv.

O Joaš hino ačhado kraľiske

4 Andro eftato berš o rašaj o Jehojada vičinďa ke peste le veľiťeľen upral
o šel, le veľiťeľen upral le kraľiskre stražňika the le veľiťeľen upral o
palaciskre stražňika. Iľa len andro Chramos. Ode lenca phandľa e zmluva
a phenďa, hoj te len vera. Paľis lenge sikaďa le kraľiskre čhas le Joaš
5 a prikazinďa lenge: „Rozďelinen olen, ko pro šabat stražinena pro trin
partiji. Jekh partija stražinela paš le kraľiskro palacis,
6 dujto paš e brana Sur a trito paš e brana pal o kher, kaj soven o
stražňika.
7 Ola stražňika, saven pro šabat nane služba, mušinena te stražinel o
Chramos the le kraľis.
8 Savore ľikerena andro vasta o zbraňe a rozačhavena tumen pašal o
kraľis. Dojekh, ko kamľahas pes te dochudel ko kraľis, mi merel. Džan le
kraľiha všadzik, kaj džala.“
9 O veľiťeľa upral o šel kerde sa avke, sar lenge phenďa o Jehojada. Sako
iľa peskre muršen a savore avle ke leste, či sas len pro šabat služba abo
na.
10 O Jehojada diňa le veľiťeľenge o kopiji the o šťiti le kraľiskre
Davidoskre, so sas andro Chramos.
11 O stražňika pes rozačhade le zbraňenca andro vasta pašal o kraľis,
paš o oltaris the Chramos pal e južno the severno sera le Chramoskri.
12 Paľis o Jehojada anďa avri le Joaš, thoďa leske pro šero e koruna a dine
leske e kraľiko zmluva. Pomazinde les a ačhade kraľiske. Tapčinenas a
vičinenas anglal leste: „Mi dživel o kraľis!“

E Atalija murdarďi

13 Sar e Atalija šunďa e vika le stražňikendar the le manušendar, geľa
pal lende andro Chramos.
14 Sar ode doavľa, dikhľa ode te ačhel le neve kraľis paš o slupos, kaj
ačhelas furt o kraľis. Pašal leste sas o veľiťeľa the ola, save trubinen, a
savore manuša radisaľonas a trubinenas pro rohi. Akor peske e Atalija
rozčhingerďa o gada a zvičinďa: „Zradzinde man! Zradzinde man!“
15 O Jehojada na kamľa te murdarel la Atalija andro Chramos a vašoda
phenďa le veľiťeľenge: „Len la, ľidžan avri le stražňikendar a murdaren
dojekhes, ko la kamela te zachraňinel.“
16 Sar la ľidžanas prekal e brana, khatar o graja džan andro palacis, ode
la murdarde.

O Jehojada pale phandel e zmluva le RAJEHA

17 O Jehojada kerďa, hoj o kraľis the o manuša te phanden le RAJEHA
zmluva, hoj ena leskre manuša. A mek phandľa e zmluva maškar o kraľis
the manuša.
18 Androda savore manuša andral e Judsko gele andro chramos le
Baaloskro a čhide les tele. Leskre oltara the o modli phagerde a leskre
rašas le Matan anglo oltara murdarde.
Paľis o Jehojada ačhaďa stražňiken, hoj te stražinen o Chramos.
19 Iľa le veľiťeľen upral o šel, le kraľiskre stražňiken the le stražňiken
andro palacis the savore manušen a jekhetane odľigende le kraľis andral
o Chramos. Džanas leha andro palacis prekal e Stražňikengri brana. Paľis
o Joaš bešľa pre peskro than, pro tronos.
20 Savore manuša radisaľonas a andro foros sas smirom, bo e Atalija sas
murdarďi la šabľaha andro palacis.

12

O Joaš kraľinel upral o Izrael

1 Le Joašiske sas efta berš, sar ačhiľa kraľiske.
2 Chudňa te kraľinel, sar sas o Jehu kraľis upral o Izrael efta berš, a
andro Jeruzalem kraľinelas saranda (40) berš. Leskri daj e Cibja sas andral
e Beer-Šeba.
3 O Joaš pal calo peskro dživipen kerelas oda, so sas le RAJESKE pre
dzeka, bo o rašaj o Jehojada les sikavelas.
4 Ale o Joaš na zňičinďa le modlengre thana pro lašariben a o manuša
ode dureder obetinenas a labarenas o kaďidlos.

O love pro Chramos

5 O Joaš phenďa le rašajenge: „Kiden avri o love le svete darendar, so
sas dine prekal o Chramos: o love, so mušinenas te del, the ola, so anenas
jilestar pro Chramos.
6 Dojekh rašaj mi anel o love, so iľa olendar, kaske služinelas, hoj pes
lenca te prikerel o Chramos všadzik, kaj kampel.“
7 Ale aňi andro bišutrito (23.) berš, sar kraľinelas o Joaš, o rašaja mek
na prikerde o Chramos.
8 Avke o kraľis Joaš ke peste vičinďa le anglune rašas Jehojada the savore
rašajen a phučľa lendar: „Soske na prikeren o Chramos? Akanastar o love
na mukena prekal peste, ale dena len pro Chramos, hoj pes te prikerel.“
9 O rašaja pre oda priačhile, hoj imar na kidena avri o love le
manušendar a hoj na prikerena korkore o Chramos.
10 Paľis o Jehojada iľa jekh truhlica, kerďa upral chev a thoďa la paš o
oltaris pre čači sera, sar pes avel andro Chramos. Avke o rašaja, save
stražinenas paš o vudar, thovkerenas andre o love, so o manuša anenas
andro Chramos.
11 Sar imar dikhenas, hoj e truhlica hiňi pherdžarďi le lovenca, avelas le
kraľiskro pisaris le bare rašaha a čhivenas andral e truhlica avri o love,
zgenenas len a thovenas len andre gone.
12 Paľis ola zgende love sas dine andro vasta le muršenge, save sas upral
e buči pro Chramos. Avke on počinenas le muršen, save kerenas e buči
pro Chramos: le ťesaren, le muraren,
13 le kamenaren the savoro, so kampelas te prikerel pro Chramos. On
mek vaš ola love cinenas o kašta, prikerde bara the savore aver veci, so
kampelas, hoj te prikeren o Chramos.

14 Ale ole lovendar, so sas avrikidle andro Chramos, pes na diňa te kerel o
rupune čare, o čhura, o kuča the o trubi aňi aver rupune abo somnakune
veci.
15 Ola love sas dine le muršenge, save lenca prikerenas o Chramos.
16 Ole muršendar, savenge sas dine o love, pes na užarelas, hoj te
presikaven, kaj thode o love, bo sas pačivale a počinenas le manušen,
save kerenas e buči pro Chramos.
17 O love, so o manuša anenas sar obeta vaš o binos, na sas prekal o
Chramos, ale ačhenas le rašajenge.

Le Joašiskro meriben

18 Akor geľa o aramejiko kraľis o Chazael pro mariben pro foros Gat a
zaiľa les. Paľis kamľa te džal the pro Jeruzalem.
19 Avke o kraľis o Joaš skidňa savore sveta dari, so obetinde leskre phure
dada, o judska kraľa o Jošafat, o Jehoram the o Achazijah. Iľa the peskre
sveta dari the o somnakaj, so sas andro pokladňici, andro Chramos the
andro palacis, a bičhaďa oda le Chazaeloske, savo paľis odgeľa pašal o
Jeruzalem.
20 Savore aver veci, so kerďa o Joaš, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
21 Paľis leskre služobňika pes vzburinde pro Joaš a murdarde les paš o
Bet-Milo, pro drom, sar pes džal andro gav Sila.
22 Murdarde les leskre služobňika o Jozakar, la Šimeatakro čhavo, the o
Jehozabad, le Šomeroskro čhavo. Sar muľa, parunde les paš leskre phure
dada andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o
Amacijah.

13

O Joachaz kraľinel upral o Izrael

1 Sar imar kraľinelas andre Judsko biš the trin (23) berš o Joaš, le
Achazijoskro čhavo, andre Samarija ačhiľa kraľiske upral o Izrael o
Joachaz, le Jehuoskro čhavo. Ov kraľinelas dešuefta (17) berš.
2 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel
ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael
andro binos.
3 Akor o RAJ sas choľamen pro Izraeliti, a vašoda len diňa pro but berš
andro vasta le aramejike kraľiske le Chazaeloske the leskre čhaske le Ben-
Hadadoske.
4 Ale sar pes o Joachaz modľinelas ko RAJ, ov les šunďa avri, bo dikhľa,
sar o aramejiko kraľis le Izraeliten trapinel.
5 Akor o RAJ diňa le Izraeliten manušes, savo len iľa avri andral o vasta
le aramejike kraľistar. Paľis šaj bešle andre peskre khera andro smirom
avke sar angloda.
6 Ale na preačhile te kerel oda binos, andre savo le Izrael cirdňa o
Jeroboam, a andre Samarija mek furt ačhelas o slupos la Ašerakro.
7 O aramejiko kraľis zňičinďa e Izraeloskri armada a uštarelas pre lende
avke sar pro prachos, sar pes marel avri o zrnos. O Chazael mukľa le
Joachazoske le Izraeloskra armadatar ča penda (50) muršen pro graja, deš
maribnaskre verdana the deš ezera (10 000) slugaďen.
8 Savore aver veci, so o Joachaz kerďa, the leskre viťazstva, hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.

9 Sar o Joachaz muľa, parunde les paš leskre phure dada andro foros
Samarija. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoaš.

O Jehoaš kraľinel upral o Izrael

10 Sar imar kraľinelas tranda the efta (37) berš andre Judsko o Joaš, andro
foros Samarija ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Jehoaš, le Joachazoskro
čhavo, a kraľinelas ode dešušov (16) berš.
11 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te
kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le
Izrael andro binos.
12 Savore aver veci, so o Joaš kerďa, the leskre viťazstva upral o judsko
kraľis, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
13 Sar o Jehoaš muľa, parunde les andre Samarija paš leskre phure dada
a pal leste ačhiľa kraľiske upral o Izrael leskro čhavo o Jarobeam.

Le Elizeoskro meriben

14 Sar o Elizeus sas nasvalo pro meriben, avľa ke leste o izraeliko kraľis o
Jehoaš. Zarunďa angle leste a phenďa: „Dado miro, dado miro! O izraelika
verdana the leskre murša pro graja!“
15 „Le o lukos the o šipi!“ phenďa leske o Elizeus. Avke len ov iľa.
16-17 A mek leske phenďa: „Phundrav e oblaka, so hiňi pro vichodos!“ Ov
la phundraďa a o Elizeus leske phenďa: „Nacirde o lukos!“ Sar oda kerďa,
o Elizeus peskre vasta thoďa pre leskre a phenďa: „Ľivin o šipos!“ Sar
ľivinďa, phenďa: „Tu sal o šipos le RAJESKRO, saveha zviťazinela upral o
Aram. Tu zňičineha caľi lengri armada paš o Afek.“
18 A mek phenďa: „Le ola šipi!“ Sar len o Jehoaš iľa, prikazinďa leske:
„Demav lenca andre phuv!“ Avke ov lenca demaďa trival a preačhiľa.
19 Akor o Elizeus pre leste choľisaľiľa a phenďa: „Kampľa tuke lenca
te demel pandžvar, abo šovar! Avke calkom zňičinďalas la aramejika
armada, ale akana zviťazineha upral lende ča trival.“
20 Paľis o Elizeus muľa a parunde les.
Sako berš jarone o zbujňika andral o Moab džanas andro Izrael.
21 Jekhvar, sar o Izraeliti parunenas varesave muršes, dikhle, hoj aven
o zbujňika andral o Moab. Vašoda les čhide andre le Elizeoskro hrobos a
denašle odarik het. Sar oda ťelos peľa pre le Elizeoskre kokala, oda mulo
obdžiďiľa a ušťiľa pro pindre.

O Izrael lel pale o fori le Aramejčanendar

22 Medik o Joachaz kraľinelas, o aramejiko kraľis Chazael na preačhelas
te trapinel le Izraeliten.
23 Ale le RAJESKE sas pharo vaš lende. Presikaďa lenge o
lačhejileskeriben a visarďa pes pale ke lende angle odi zmluva, so phandľa
le Abrahamoha, Izakoha the Jakoboha. Dži adadžives len na kamľa te
zňičinel aňi te odčhivel pestar het.
24 Sar muľa o aramejiko kraľis o Chazael, ačhiľa pal leste kraľiske leskro
čhavo o Ben-Hadad.
25 Avke o Jehoaš pale iľa o fori le Ben-Hadadostar, so o Chazael andro
mariben iľa leskre dadestar le Joachazostar. O Jehoaš upral leste trival
zviťazinďa, avke pale dochudňa o izraelika fori.

14

O Amacijah kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael kraľinelas dujto berš o Jehoaš, le Joachazoskro čhavo,
ačhiľa kraľiske andre Judsko o Amacijah, le Joašiskro čhavo.
2 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas bišueňa (29) berš. Leskri daj e Joadan sas andral o Jeruzalem.
3 O Amacijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, ale na sas ajso
sar leskro prapapus o David. Savoro kerelas avke sar leskro dad o Joaš,
4 ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na zňičinďa a o manuša pre lende
mek furt obetinenas a labarenas o kaďidlos.
5 Sar imar o kraľišagos sas zorales andre leskre vasta, diňa te murdarel
peskre služobňiken, save murdarde leskre dades.
6 Ale lengre čhaven na diňa te murdarel, bo o RAJ prikazinďa andro
zakonos le Mojžišoskro: „O dada našťi aven murdarde vaš o binos, so
kerde lengre čhave, aňi o čhave vaš o bini le dadengre, ale sako mi merel
vaš peskro binos.“
7 O Amacijah andre Londi dolina murdarďa deš ezera (10 000) edomike
slugaďen. Andro mariben zaiľa o foros Sela. Paľis ole foros diňa nevo nav
Jokteel a dži adadžives pes avke vičinel.
8 Andre jekh džives o Amacijah bičhaďa peskre muršen, hoj te phenen le
izraelike kraľiske Jehoašoske: „Av pro mariben, dikhaha, ko hin amendar
zoraleder!“
9 Ale o Jehoaš leske odphenďa: „O bodľakos andro Libanon diňa te
phenel le zorale libanoňike cedroske: ‚De tira čha mire čhaske romňake.‘
A ipen akor o dzivo džviros avľa pal o verchos a uštarďa pro bodľakos!
10 Gondoľines tuke, hoj sal zoralo, bo zviťazinďal upral o Edom. Oslavin
tiro viťazstvo, ale ač khere! Soske pre tu kames te anel e pohroma?
Kames te perel tu a the e Judsko tuha?“
11 Ale o judsko kraľis Amacijah les na šunďa, vašoda o izraeliko kraľis
Jehoaš geľa pre leste pro mariben paš o Bet-Šemeš andre Judsko.
12 O Izrael zviťazinďa upral e Judsko a savore lengre slugaďa denašenas
khere.
13 Avke paš o Bet-Šemeš o Jehoaš zaiľa le judske kraľis Amacijah, le
Joašiskre čhas, le Achazijoskre vnukos. Paľis geľa andro Jeruzalem a čhiďa
tele o muri le foroskre pašal e Efrajimiko brana dži paš e Rohoskri brana,
ajse duj šel (200) metri.
14 Iľa odarik savoro somnakaj, rup the savore vzacna veci, so arakhle
andro Chramos the andro pokladňi le palaciskre, a the le rukojemňiken a
geľa pale andre Samarija.
15 Savore aver veci, so kerďa o Jehoaš, leskre viťazstva the oda, sar
pes marelas le judske kraľiha, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.
16 Sar muľa o Jehoaš, parunde les andro foros Samarija paš o izraelika
kraľa. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jarobeam.

O Amacijah murdardo

17 O judsko kraľis Amacijah, le Joašiskro čhavo, dživelas mek dešupandž
(15) berš, sar muľa o izraeliko kraľis Jehoaš, o čhavo le Joachazoskro.
18 Savore aver veci, so kerďa o Amacijah, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
19 Sar pes pre leste andro Jeruzalem počoral dovakerde, hoj les
murdarena, ov denašľa andro Lachiš. Ale on pal leste bičhade muršen,
save les ode murdarde.

20 Avke les odarik ande andro Jeruzalem pro graja a parunde les andro
Foros le Davidoskro paš leskre phure dada.
21 Akor savore manuša andral e Judsko ile le Azarijah* a ačhade les
kraľiske vaš leskro dad Amacijah. Sas leske ča dešušov (16) berš.
22 Sar muľa leskro dad, o Azarijah dochudňa pale o foros Elat a pale les
budinďa avri.

O Jarobeam kraľinel upral o Izrael

23 Sar o Amacijah, le Joaškiskro čhavo, kraľinelas upral e Judsko
dešupandž berš, ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Jarobeam, le Jehoašoskro
čhavo, a kraľinelas andro foros Samarija saranda the jekh (41) berš.
24 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te
kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le
Izrael andro binos.
25 O Jarobeam dochudňa prekal o Izrael pale o phuva le Lebo-
Chamatostar dži paš o moros andre Araba†. Oda sas avke, sar o RAJ, o
Del le Izraeloskro, phenďa prekal peskro služobňikos the prorokos Jonaš
andral o Gat-Chefer, savo sas le Amitajoskro čhavo.
26 O RAJ dikhľa, andre savo baro pharipen hine savore Izraeliti, či o
otroka abo o slobodna. Na sas ode ňiko, ko len cirdňahas avri andral o
pharipen.
27 Ale o RAJ na kamľa calkom te khosel le Izraeliten tele pal kadi phuv,
ale zachraňinďa len prekal o kraľis Jarobeam.
28 Savore aver veci, so kerďa o Jarobeam, leskre viťazstva the oda, sar
pes marelas a sar dochudňa pale o fori Damašek the o Chamat prekal o
Izrael, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
29 Sar o Jarobeam muľa, parunde les paš leskre phure dada, paš o
izraelika kraľa. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Zecharijah.

15

O Azarijah kraľinel upral e Judsko

1 Andro bišueftato (27.) berš, sar kraľinelas o Jarobeam andro Izrael,
andre Judsko ačhiľa kraľiske o Azarijah*, o čhavo le Amacijoskro.
2 Sas leske dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske, a penda the duj (52) berš
kraľinelas andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Jecholija andral o Jeruzalem.
3 O Azarijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro
dad o Amacijah.
4 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na sas zňičimen, a o manuša pre
lende mek furt obetinenas a labarenas o kaďidlos.
5 Paľis o RAJ le Azarijah avke dukhaďa le nasvaľibnaha, hoj sas
malomocno dži andre oda džives, medik na muľa. Ov bešelas korkoro
andre jekh kher, vašoda leskro čhavo o Jotam sas ačhado upral o palacis
a ľidžalas le manušen andre odi phuv.
6 Savore aver veci, so kerďa o Azarijah, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
7 Sar o Azarijah muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jotam.

O Zechariah kraľinel upral o Izrael

---

* **14:21** O kraľis Azarijah hin the o kraľis Uziaš. † **14:25** Oda hin adadžives o Mulo moros. * **15:1** O kraľis Azarijah hin the o kraľis Uziaš.

8 Sar kraľinelas andre Judsko o Azarijah tranda the ochto (38) berš,
ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Zecharijah, o čhavo le Jarobeamoskro. Ov
kraľinelas andro foros Samarija šov čhon.
9 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskre dada
a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro
čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
10 O Šalum, le Jabešoskro čhavo, pes počoral dovakerďa pro Zechariah
a murdarďa les anglo manuša. Avke ov pal leste ačhiľa kraľiske.
11 Savore aver veci, so kerďa o Zecharijah, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.
12 Avke le RAJESKRO lav, so phenďa pal o kraľis Jehu, pes the ačhiľa:
„Tire čhave bešena pro izraeliko tronos dži andro štarto pokoleňje.“

O Šalum kraľinel upral o Izrael

13 Sar andre Judsko kraľinelas o Uziaš tranda the eňa (39) berš, andro
Izrael ačhiľa kraľiske o Šalum, le Jabešoskro čhavo, a kraľinelas andro
foros Samarija jekh čhon.
14 Paľis o Menachem, le Gadioskro čhavo, geľa andral e Tirca andre
Samarija, murdarďa le Šalum a ačhiľa pal leste kraľiske.
15 Savore aver veci, so kerďa o Šalum, the sar kerďa e vzbura, hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
16 Andre oda časos, sar o Menachem džalas andral e Tirca, zňičinďa o
foros Tapuach the o gava pašal, bo ola manuša na kamle te phundravel
o foroskre brani. Avke murdarďa savoren andro Tapuach a le khabne
džuvľen rozčhingerďa.

O Menachem kraľinel upral o Izrael

17 Sar andre Judsko kraľinelas o Uziaš tranda the eňa (39) berš, andro
Izrael ačhiľa kraľiske o Menachem, le Gadioskro čhavo. Kraľinelas deš
berš andro foros Samarija.
18 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a medik kraľinelas, na
preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo,
savo cirdňa le Izrael andro binos.
19 Sar avľa andro Izrael o asiriko kraľis Tiglat-Pileser†, o Menachem les
diňa tranda the štar (34) toni rup, hoj leske te pomožinel zoraleder te
doľikerel o kraľišagos.
20 Avke o Menachem ispidelas pro barvale Izraeliti, hoj dojekh lendar te
počinel penda (50) rupune, a diňa oda le asirike kraľiske. Paľis o asiriko
kraľis geľa het andral odi phuv.
21 Savore aver veci, so kerďa o Menachem, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.
22 Sar o Menachem muľa, ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Pekachiah.

O Pekachiah kraľinel upral o Izrael

23 Sar andre Judsko kraľinelas penda (50) berš o Azarijah, andre Samarija
pro duj berš ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Pekachiah, le Menachemoskro
čhavo.
24 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskre
dada a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro
čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.

---

† **15:19** Oda hin o Pul.

25 O Pekach, le Remalijoskro čhavo, pes počoral dovakerďa le penda (50)
muršenca andral o Gilead pro Pekachiah a murdarďa les‡ andre palaciskri
veža andre Samarija. Avke pal leste ačhiľa kraľiske.
26 Savore aver veci, so o Pekachiah kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.

O Pekach kraľinel upral o Izrael

27 Sar imar andre Judsko kraľinelas o Azarijah penda the duj (52)
berš, andro Izrael ačhiľa kraľiske o Pekach, le Remalijoskro čhavo. Ov
kraľinelas andro foros Samarija biš (20) berš.
28 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel
ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael
andro binos.
29 Sar sas andro Izrael kraľis o Pekach, avľa ode o asiriko kraľis Tiglat-
Pileser a zaiľa peske o fori Ijon, Abel-Bet-Maacha, Janoach, Kedeš the
Chacor a o phuva Gilead the Galileja, oda hin caľi phuv Naftali. A le
manušen odarik odľigenďa andre Asirija.
30 Andro bišto (20.) berš, sar kraľinelas le Uziašoskro čhavo Jotam, le
Eloskro čhavo o Hošea pes vzburinďa pro Pekach a murdarďa les. Sar o
Hošea les murdarďa, ačhiľa pal leste kraľiske.
31 Savore aver veci, so kerďa o Pekach, hin pisimen andro Zvitkos le
izraelike kraľengro.

O Jotam kraľinel upral e Judsko

32 Sar andro Izrael kraľinelas o Pekach, le Remalijoskro čhavo, dujto
berš, andre Judsko ačhiľa kraľiske o Jotam, le Uziašoskro čhavo.
33 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas dešušov berš. Leskri daj sas e Jeruša, le Cadokoskri čhaj.
34 O Jotam kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad
o Uziaš.
35 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na sas zňičimen a o manuša pre
lende mek furt obetinenas a labarenas o kaďidlos. O Jotam ačhaďa the e
Upruňi brana andro Chramos.
36 Savore aver veci, so kerďa o Jotam, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
37 Andre ola dživesa o RAJ ešebnovar bičhaďa pre Judsko le aramejike
kraľis Recin the le izraelike kraľis Pekach.
38 Sar o Jotam muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achaz.

16

O Achaz kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael o Pekach, le Remalijoskro čhavo, kraľinelas dešueftato
(17.) berš, andre Judsko ačhiľa kraľiske o Achaz, le Jotamoskro čhavo.
2 Le Achazoske sas biš (20) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas dešušov (16) berš. O Achaz na kerelas avke sar leskro prapapus
o David, ale kerelas oda, so na sas le RAJESKE, leskre Devleske, pre dzeka.
3 Bo kerelas avke sar o izraelika kraľa anglal leste. Peskre čhas zlabarďa
sar obeta le modlenge avke, sar kerenas o narodi, saven o RAJ tradňa avri
anglal o Izraeliti.

‡ **15:25** E hebrejiko čhib: the le Argoboha the le Arjoha.

4 O kaďidlos obetinelas tel dojekh zeleno stromos, pro brehi the pro uče
thana, kaj lašarenas le modlen.
5 Paľis o aramejiko kraľis Recin le izraelike kraľiha Pekachoha gele pro
mariben pro Jeruzalem a rozačhade pes pašal leste, ale na domarde les.
6 Andre oda časos o aramejiko kraľis peske zaiľa o foros Elat a le judske
manušen odarik tradňa het. Paľis avle o Edomčana andro Elat te bešel a
hine ode dži adadžives.
7 Akor o Achaz bičhaďa muršen ko asiriko kraľis Tiglat-Pileser, hoj leske
te phenen: „Me som tiro čhavo the služobňikos. Av, zachraňin man andral
o vasta le izraelike the aramejike kraľendar, save pes pre ma ačhade.“
8 O Achaz iľa o somnakaj the o rup, so sas andro Chramos the andro
pokladňi le palaciskre, a bičhaďa oda sar daros le asirike kraľiske.
9 O asiriko kraľis les šunďa, geľa peskre slugaďenca pro Damašek a
domarďa les. Le manušen zaiľa, thoďa len andro foros Kir a le kraľis Recin
murdarďa.
10 Sar o Achaz geľa andro Damašek, hoj pes te zdžal le asirike kraľiha,
dikhľa ode oltaris. Akor bičhaďa le rašaske le Urijoske obrazis, sar dičhol
avri oda oltaris a the sar hino ačhado.
11 Avke o Urijah ačhaďa ajso oltaris sar oda, so sas andro Damašek a pal
savo leske bičhaďa o Achaz obrazis. O Urijah les dokerďa mek angloda, sar
o Achaz avľa andral o Damašek.
12 Sar avľa pale a dikhľa oda oltaris, geľa paše a obetinďa ode
13 e labarďi the e chabeneskri obeta. Čhorďa pre leste avri e moľakri
obeta a pokropinďa o oltaris le rateha le smiromoskre obetendar.
14 Avke o brondzuno oltaris, so sas maškar o nevo oltaris the o Chramos,
odľigenďa pre severno sera le neve oltaristar.
15 Paľis o kraľis Achaz prikazinďa le Urijoske: „Pre oda baro oltaris
obetineha e tosaraskri labarďi obeta, e račakri chabeneskri obeta the e
labarďi obeta le kraľiskri la chabeneskra obetaha. Obetineha ode the o
labarde obeti, so anena o manuša, o chabeneskre obeti the o moľakre
obeti a savoro rat le labarde the avre obetendar čhor avri pro baro
oltaris. O brondzuno oltaris mange ela pre oda, sar man kamava vareso
te dodžanel.“
16 O rašaj Urijah kerďa sa avke, sar leske prikazinďa o kraľis Achaz.
17 Paľis o Achaz rozkidňa o brondzune vožikici le nadrženca, so sas paš
o Chramos. Iľa tele o nadrži the o bľachi pal lengre seri. E kanta le paňeha,
so sas thoďi upral o brondzune biki, odľiľa a thoďa pre baruňi dlažba.
18 The o stanos, kaj pro šabat lašarenas le RAJES, iľa tele a o vudar, khatar
džanas o kraľa andro Chramos, zaphandľa. Ov oda savoro kerelas, hoj te
el pre dzeka le asirike kraľiske.
19 Savore aver veci, so kerďa o Achaz, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
20 Sar o Achaz muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le
Davidoskro a pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Chizkija*.

17

O Hošea, posledno kraľis upral o Izrael

1 Andre dešudujto (12.) berš, sar andre Judsko kraľinelas o Achaz, upral
o Izrael ačhiľa kraľiske o Hošea, le Eloskro čhavo. Ov kraľinelas andro
foros Samarija eňa berš.

---

* **16:20** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

2 Kerelas nalačhipen anglo RAJ, ale na avke sar o izraelika kraľa, save
sas anglal leste.
3 Paľis o asiriko kraľis Šalmaneser geľa pro mariben pro Hošea. O Hošea
pes leske zdiňa a mušinelas leske te počinkerel o daňe.
4 Ale o Šalmaneser pes dodžanľa, hoj o Hošea bičhaďa le muršen andro
Egipt ko kraľis, savo pes vičinelas So. A dodžanľa pes the oda, hoj leske
preačhiľa te počinel o daňe, avke sar oda kerelas sako berš. Avke les diňa
o Šalmaneser te chudel a te phandel andre bertena.

E Samarija hiňi zňičimen a o Izraeliti ľigende andre Asirija

5 Paľis o asiriko kraľis džalas pre caľi Izraeloskri phuv, doavľa paš e
Samarija a sas pašal late rozačhado trin berš.
6 Sar kraľinelas o Hošea eňato berš, domarďa o asiriko kraľis e Samarija.
Zaiľa le Izraeliten a odľigenďa len andre Asirija. Thoďa len te bešel andro
foros Chalach, andro Chabor paš o paňi Gozan the andro Medska fori.
7 Kada pes ačhiľa vašoda, bo o Izraeliti kerenas o bini anglo RAJ, peskro
Del, savo len iľa avri andral o Egipt the andral o vasta le Faraonoskre. O
Izraeliti lašarenas avre devlen
8 a kerenas avke sar o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal lende, a
ľikerenas ola tradiciji, so chudle te kerel o izraelika kraľa.
9 O Izraeliti kerenas počoral ajse veci, so na sas pre dzeka le RAJESKE,
lengre Devleske. Ačhavenas o modlengre thana pro lašariben andre
savore peskre fori, le stražne veženďar dži paš o baro ohradzimen foros.
10 Pre dojekh učo brehos the tel dojekh zeleno stromos ačhavenas la
Ašerake o oltara the o slupi.
11 Pre dojekh modlengro than pro lašariben labarenas o kaďidlos avke
sar the o narodi, saven o RAJ anglal lende tradľa avri. Kerenas o nalače
veci a aleha pre peste anenas le RAJESKRI choľi.
12 Lašarenas avre devlen, kajte lenge o RAJ prikazinďa, hoj ada te na
keren.
13 O RAJ prevakerelas prekal savore peskre proroka ko Izrael the ke
Judsko: „Visaren tumen tumare nalače dromendar a doľikeren mire
prikazaňja the mire prikazi, so hine pisimen andre calo zakonos, so diňom
tumare dadenge a so tumenge bičhaďom prekal mire služobňika prekal o
proroka.“
14 Ale on les na šunenas a na denas peske te phenel avke sar the lengre
dada, save na pačanas le RAJESKE, peskre Devleske.
15 Odčhide pestar leskro zakonos the e zmluva, so phandľa lengre
dadenca, a na šunenas les, kajte lenge dovakerelas. On lašarenas le
modlen, save na sas pre ňisoste, a aleha ačhile the on pre ňisoste.
Ľikerenas pes pal o tradiciji le narodengre, save sas pašal lende, kajte
lenge o RAJ prikazinďa, hoj te na keren avke sar aver narodi.
16 Omukle savore prikazaňja le RAJESKRE, peskre Devleskre, a kerde
peske duje somnakune gurumňoren the slupi la Ašerakre a banďonas
angle savore čercheňa pro ňebos a služinenas le Baaloske.
17 Peskre muršoren the čhajoren obetinenas sar labarde obeti avre
devlenge. Vražinenas a čarinenas a avke pes calkom oddine te kerel oda,
so hin nalačho andro jakha le RAJESKRE, a aleha les choľarenas.
18 Avke o RAJ igen choľisaľiľa pro Izrael a odčhiďa les pestar a ačhiľa ča
o kmeňos Juda.
19 Ale aňi o kmeňos Juda na doľikerelas o prikazaňja le RAJESKRE,
peskre Devleskre, ale the on kerenas oda, so kerelas o Izrael.

20 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa calo izraeliko narodos, pokorinďa len a
diňa andro vasta le zbujňikenge, medik len pestar na tradľa het.
21 Sar o RAJ odďelinďa le Izrael le Judastar*, ačhade peske o Izraeliti
kraľiske le Jeroboam, le Nebatoskre čhas. Ale o Jeroboam odľiľa le
Izraeliten le RAJESTAR a cirdňa len andro baro binos.
22 O Izraeliti kerenas savore bini, so kerelas o Jeroboam, a na omukle
len,
23 medik o RAJ len pestar na odčhiďa, avke sar angloda phenďa prekal
peskre služobňika prekal o proroka. Vašoda o Izraeliti sas zaile a
odľigende andre Asirija a ode hine dži adadžives.

O manuša andral aver narodi džan te bešel andre Samarija

24 O asiriko kraľis anďa le manušen andral o fori Babilon, Kuta, Ava,
Chamat the Sefarvajim a thoďa len te bešel andro samarijika fori vaš o
Izraeliti. On zaile e Samarija a chudle te dživel andre lengre fori.
25 Sar ode ešebnovar chudle te bešel, na lašarenas le RAJES, a vašoda o
RAJ pre lende bičhaďa le ľeven, save len murdarenas.
26 Akor o manuša andral oda foros phende le asirike kraľiske: „O narodi,
saven anďal te bešel andro samarijika fori, na prindžaren o zakonos le
Devleskro ola phuvakro, vašoda ov pre lende bičhaďa le ľeven a on len
murdaren.“
27 Akor o kraľis prikazinďa: „Len ode jekhe rašas, saves odarik anďan
kade. Mi džal ode te bešel a mi sikavel len, so lendar kamel o Del andre
odi phuv.“
28 Avke ode geľa jekh rašaj, savo sas zailo andral e Samarija. Bešelas
andro Betel a sikavelas len, sar te lašarel le RAJES.
29 Ale dojekh narodos peske kerďa peskre devlen a thode len andre ola
sveta thana, save angloda ačhade o manuša andral e Samarija. Dojekh
narodos oda kerelas andre oda foros, kaj bešelas.
30 O Babilončana peske kerde le devles Sukot-Benot, o Kuťana le Nergal
a o Chamaťana le Ašimas.
31 O Avičana kerde le Nibchaz the le Tartak a o Sefarvajimčana
obetinenas peskre čhaven sar labarďi obeta le devlenge Adramelech the
Anamelech.
32 A kajte lašarenas le RAJES, kidle peske avri rašajen a ačhade len, hoj
te služinen le modlenge pre ola thana. On ode obetinenas peskre devlenge.
33 Le RAJES lašarenas, ale služinenas the peskre devlenge pal o tradiciji
ole narodengre, khatar sas odľigende andre odi phuv.
34 Dži adadžives oda keren avke, sar kerenas angloda. Le RAJES na
lašaren aňi pes na ľikeren pal oda, so hin pisimen a avridino, aňi pal o
zakonos, aňi pal o prikazaňja, save o RAJ diňa le Jakoboskre čhavenge,
saves diňa nav Izrael.
35 O RAJ lenca phandľa zmluva a prikazinďa lenge: „Ma lašaren avre
devlen, aňi ma banďon anglal lende, ma služinen lenge a aňi ma obetinen.
36 Ale lašaren man, tumare RAJES, savo tumen iľa avri andral o Egipt
peskre vasteha the bara zoraha. Ča mange obetinen a anglal ma banďon.
37 Furt doľikeren mire lava, prikazi, zakoni the prikazaňja, so tumenge
pisinďom, a avre devlen ma lašaren.
38 Ma bisteren pre zmluva, so tumenca phandľom, a avre devlen ma
lašaren.

---

* **17:21** E hebrejiko čhib: le Davidoskre kherestar

39 Ale lašaren ča man, le RAJES, tumare Devles. Me tumen lava avri
andral o vasta savore tumare ňeprijaťeľengre.“
40 Ale on les na šunde a kerenas pal peskre tradiciji.
41 Kala narodi lašarenas le RAJES, ale služinenas the peskre avrirezimen
devlenge. Dži adadžives lengre čhave the lengre vnuki keren avke sar
lengre dada.

18

O Chizkija kraľinel upral e Judsko

1 Sar kraľinelas andro Izrael trito berš o Hošea, le Eloskro čhavo, andre
Judsko ačhiľa kraľiske o Chizkija, le Achazoskro čhavo.
2 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas bišueňa (29) berš. Leskri daj sas e Abija, le Zecharijoskri čhaj.
3 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro
prapapus o David.
4 Zňičinďa o thana, pre save lašarenas le modlen, sphagerďa o sveta
slupi, čhinďa tele la Ašerakre slupi a rozphagerďa the le brondzune sapes
Nechuštan, saves kerďa o Mojžiš, bo dži akor o Izraeliti leske labarenas o
kaďidlos.
5 O Chizkija pačalas le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske. Ňiko le judske
kraľendar na sas ajso sar ov, aňi angle leste aňi pal leste.
6 Ov sas pačivalo le RAJESKE, šunelas les andre savoreste a doľikerelas
dojekh prikazaňje, so o RAJ diňa le Mojžišoske.
7 O RAJ sas le Chizkijoha, a vašoda les sas bach andre savoreste, so
kerelas. Ov pes vzburinďa pro asiriko kraľis a na poddiňa pes leske.
8 Ov domarďa le Filišťincen dži ko foros Gaza the leskre phuva – le cikne
gavendar dži ko bare ohradzimen fori.
9 Sar o Chizkija* andre Judsko kraľinelas štarto berš a sar andro Izrael
kraľinelas o Hošea eftato berš, o asiriko kraľis o Šalmaneser geľa pre
Samarija a rozačhaďa pes pašal late.
10 Pal o trin berš la domarďa. Avke e Samarija sas zňičimen andro šovto
berš, sar kraľinelas o Chizkija a sar andro Izrael kraľinelas eňato berš o
Hošea.
11 Paľis o asiriko kraľis odľigenďa le Izraeliten andre Asirija a thoďa len
te bešel andro foros Chalach, andro Chabor paš o paňi Gozan the andro
medska fori.
12 Oda pes ačhiľa, bo na šunenas le RAJES, peskre Devles, a na
doľikerenas leskri zmluva aňi o prikazaňja, so len diňa le RAJESKRO
služobňikos o Mojžiš; na kerenas pal oda, so phenďa.

O Sancherib džal pre Judsko

13 Sar kraľinelas o Chizkija dešuštar (14) berš, avľa o Sancherib o asiriko
kraľis pro mariben pre savore judska ohradzimen fori a zaiľa len.
14 Avke o Chizkija diňa te phenel le asirike kraľiske andro Lachiš:
„Kerďom namištes. Mangav tut, ma mar tut manca. Kerava savoro, so
mandar mangeha.“ Akor o asiriko kraľis leske phenďa: „Bičhav mange 10
000 kili rup the 1 000 kili somnakaj.“
15 Paľis o Chizkija diňa leske savoro rup the savoro, so arakhľa andro
Chramos the andro pokladňi le palaciskre.

---

* **18:9** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

16 The pal o chramoskro vudar the pal e zarubňa iľa tele o somnakaj,
saveha len korkoro obthoďa, a diňa le asirike kraľiske.
17 Akor o asiriko kraľis bičhaďa andral o Lachiš ko Chizkija andro
Jeruzalem peskre nekbareder veľiťeľis, le nekbareder uradňikos the le
veľiťeľis Rabšake la armadaha. Sar avle ko Jeruzalem, zaačhile pro drom
pre oda than, kaj kerenas o lepedi paš o žľabos, andre savo avelas o paňi
andral e upruňi nadrža.
18 A vičinenas ke peste le kraľis le Chizkija, ale gele paš lende o Eljakim, le
Chilkijoskro čhavo, savo ľidžalas o palacis, o pisaris Šebna the o uradňikos
Joach, le Asafoskro čhavo.
19 Akor o veľiťeľis Rabšake lenge phenďa: „Džan a phenen le Chizkijoske:
Kada phenel o baro kraľis Sancherib: Pre soste tut avke zmukes, hoj
tut na daras?
20 Gondoľines tuke, hoj ča o lava the e goďi tuke stačinel te zviťazinel
andro mariben? Pre kaste tut mukes, hoj tut mange ačhaves?
21 Dikh, tu pes mukes pro Egipt, pre odi prephagi trsťina, savi
predžubinel o vast oleske, ko pes pre late oprinel. Ajso hin o Faraonos,
o egiptsko kraľis, ke savorende, ko pes pre leste muken!
22 Te mange phenena: ‚Amen pes mukas pro RAJ, pre amaro Del.‘ Či
oda nane o Del, saveskre uče thana pro lašariben the oltara čhiďa tele o
Chizkija, a paľis phenďa le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem:
‚Lašaren le Devles ča angle kada oltaris‘?
23 Av akana a dovaker tut mire rajeha, le asirike kraľiha, a me tut dava
2 000 grajen. Šaj stradeha tuke ajci jazdcen?
24 Mukes tut pro Egipt, hoj tuke bičhavela o verdana the le jazdcen pre
pomoca, ale on našťi odmarena aňi le nekciknedere veľiťeľis andral mire
kraľiskri armada.
25 Či oda mange na prikazinďa o RAJ, hoj te avav pre kada than a te
zňičinav les? Se o RAJ mange phenďa: ‚Dža andre kadi phuv a zňičin la!‘
“
26 Akor o Eljakim, o Šebna the o Joach phende le veľiťeľiske Rabšakoske:
„Mangas tut, vaker tire služobňikenca andre aramejiko čhib, bo amen
avke achaľuvas! Ma vaker amenca andre amari hebrejiko† čhib anglo
manuša, so hine pro hradbi.“
27 O Rabšake lenge odphenďa: „Či man miro kraľis bičhaďa te vakerel
kala lava ča tumare kraľiske the tumenge? A či na the le manušenge, so
bešen pre kada muros. Bo the on the tumen chana tumare vikali a pijena
tumare mutera.“
28 Paľis o Rabšake ušťiľa a vičinelas andre hebrejiko čhib: „Šunen, so
phenel o baro asiriko kraľis!
29 Ma den tumen te klaminel le Chizkijoske, bo ov tumen našťi cirdela
avri andral mire vasta.
30 A ma den tumen leske aňi te prevakerel, hoj tumen te muken pro RAJ
oleha, hoj phenel: ‚O RAJ amen zachraňinela a kada foros na ela dino
andro vasta le asirike kraľiske.‘
31 Ma šunen le Chizkija, bo kavke phenel o asiriko kraľis: Aven avri,
podden tumen mange a ela tumenge mištes! A sako tumendar chala pal
peskro viňičis the figovňikos a pijela o paňi andral peskri chaňig,
32 medik na avava pal tumende a na lava tumen andre ajsi phuv sar the
tumari; andre phuv, kaj hin e pšeňica the e mol; andre phuv, kaj hin o

† **18:26** Oda hin e judsko čhib.

maro the o viňici, kaj hin olivi, olejos the medos. Kiden tumenge avri o dživipen a na o meriben!

Ma šunen le Chizkija, bo tumen diliňarel andre kale lavenca: ‚O RAJ amen zachraňinela.‘

33 Či šaj varesavo del le narodengro cirdňa avri lengri phuv andral o vasta le asirike kraľiskre?

34 Kaj hine o devla andral o Chamat the Arpad? Kaj o devla andral o Sefarvajim, Hena the Iva? Či šaj cirdle avri la Samarija andral mire vasta?

35 Savo del savore kale devlendar andral kala phuva šaj zachraňinďa lengri phuv andral mire vasta? Akor soske tuke gondoľines, hoj o RAJ zachraňinela o Jeruzalem mire vastendar?“

36 Ale o manuša sas čhit a na phende pre oda ňič, bo o Chizkija lenge prikazinďa: „Ma odphenen leske aňi lav.“

37 Paľis o Eljakim, o Šebna the o Joach avle andro čhingerde gada ko Chizkija a phende leske savoro, so vakerelas o veľiťeľis Rabšake.

19

O Chizkija phučel le Izajašistar

1 Sar oda šunďa o kraľis o Chizkija*, čhingerďa pre peste o gada, urďa pes andro gada le gonestar a geľa andro Chramos le RAJESKRO.

2 Akor bičhaďa le Eljakim, savo ľidžalas o palacis, le pisaris Šebna the le phuredere rašajen ko prorokos Izajaš, ko čhavo le Amososkro. Urde pes andro gada le gonestar, gele pal leste

3 a phende leske: „Kada phenel o Chizkija: ‚Adadžives hin o džives le pharipnaskro, dophenen amenge a poňižinen amen. Sam sar e džuvľi, savi kamel te anel pro svetos le čhavoren, ale hiňi igen slabo te ločhol.

4 O asiriko kraľis bičhaďa peskre veľiťeľis le Rabšake, hoj te vakerel namištes pro džido Del. Mi šunel o RAJ, tiro Del, savore kala nalače lava a mi marel oles, ko kavke vakerel. Vašoda modľin tut ko Del vaš amare manuša, save mek ačhile te dživel.‘ “

5 Sar avle o služobňika le kraľiskre ko Izajaš,

6 ov lenge phenďa: „Phenen tumare kraľiske, hoj o RAJ phenel kada: ‚Ma dara tut olestar, so šunďal, ole lavendar, savenca pre ma namištes vakerenas o služobňika, saven bičhaďa o asiriko kraľis.

7 Dikh, me kerava, hoj te šunel o nalačho hiros, a vašoda džala pale andre peskri phuv, kaj les dava te murdarel la šabľaha.‘ “

O Asirčana pale dovakeren le Chizkijoske

8 Paľis pes o Rabšake došunďa, hoj o asiriko kraľis geľa het andral o Lachiš. A sar avľa pale, arakhľa le kraľis te marel pes andro foros Libna.

9 O asiriko kraľis Sancherib pes dodžanľa, hoj o kraľis Tirhaka andral o Kuš avel pre leste pro mariben. Akor pale bičhaďa o asiriko kraľis le poslen ko judsko kraľis Chizkija le lavenca:

10 „Phenen le judske kraľiske le Chizkijoske kada: Te na tuha thovel avri tiro Del, pre savo tut mukes, oleha, hoj tuke phenel: ‚O Jeruzalem na ela dino andro vasta le asirike kraľiske.‘

11 Se tu šunďal, so kerde o asirika kraľa savore phuvenca. Amare armadi len calkom zňičinde. Gondoľines tuke, hoj tu aveha zachraňimen?

---

* **19:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

12 Mire dada zňičinde o fori Gozan, Charan the Recef a murdarde
le manušen andral o Eden, save bešenas andro Telasar. Či len šaj
zachraňinde lengre devla?
13 Kaj hino o kraľis andral o foros Chamat? Kaj o kraľis andral o Arpad?
A kaj hine o kraľa andral o Sefarvajim, Hena the Iva?“

O kraľis Chizkija pes modľinel

14 O Chizkija iľa le poslendar o ľil a pregenďa les. Paľis geľa andro
Chramos a phundraďa les anglo RAJ.
15 A chudňa pes kavke te modľinel ko RAJ: „Ó, RAJEJA, Devla le
Izraeloskro, savo bešes pro tronos maškar o cherubi! Tu jekh sal Del upral
savore kraľišagi, so hine pre kadi phuv. Tu kerďal o ňebos the e phuv.
16 Prithov tiro kan, RAJEJA, a šun! Phundrav tire jakha a dikh! Šun o
lava le Sancheriboskre, savenca asal le džide Devlestar.
17 Hin čačo, ó, RAJEJA, hoj o kraľa andral e Asirija zňičinde o narodi the
lengre phuva
18 a lengre devlen čhide te labol andre jag. Bo on na sas devla, ale ča
kašt the bar, e buči le manušengre vastengri. Vašoda len šaj zňičinde.
19 Ale akana, RAJEJA, Devla amaro, mangav tut, zachraňin amen andral
leskre vasta, hoj savore kraľišagi pre phuv te sprindžaren, hoj ča tu jekh,
RAJEJA, sal Del.“

O RAJ odphenel le Chizkijoske

20 Akor o Izajaš, le Amososkro čhavo, diňa te phenel le Chizkijoske:
„Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Šunďom avri tiro mangipen,
so vakerehas pal o asiriko kraľis Sancherib.‘
21 Kada hin o lav, so leske phenel o RAJ:
‚E pačivaľi čhaj le Sionoskri
tutar asal a tele tut dikhel.
E čhaj le Jeruzalemoskri
pal tu kivinel le šereha, sar adarik denašes.
22 Pre kaste vakerehas namištes?
Kastar asahas?
Pre kaste hazdehas upre o hangos?
Pre kaste hazdehas o barikane jakha?
Pro Sveto RAJ le Izraeloskro!?
23 Bičhaďal tire sluhen te asal le Rajestar a te phenel:
„Mire pherdo verdanenca geľom upre
pro nekbareder verchi,
pro thana, so hine nekdureder andro Libanon.
Ode čhinďom tele leskre uče cedri the o šukar sosni.
Dochudňom man pre leskre nekučeder špici,
andre leskro husto veš.
24 Andro cudza phuva kopaľinďom avri o chaňiga
a piľom andral o paňi.
Mire pindrenca šučarďom avri
savore paňa andro Egipt.“
25 Tu, Sancheribona, pal oda na šunďal?
Me ada pripravinavas čirlastar,
anglo but berš oda diňom avri,
a akana kerav, hoj pes oda te ačhel.
Me tut diňom zor, hoj te zňičines o ohradzimen fori,
hoj lendar te na ačhel ňič, ča kopa bara.

26 Le manušen, save andre bešenas,
na sas ňisavi zor, izdranas a ladžanas pes.
Sas ajse slaba sar o rastlinici pre maľa,
sar e zeleno čarori, sar e čarori pro pados,
so šučol avri sigeder, sar barol.
27 Ale me pal tu džanav savoro,
džanav, kana džas avri a kana aves andre.
Džanav the pal oda,
savi bari choľi pre ma chas.
28 Vašoda, hoj pre ma choľisaľiľal
a tiro barikaňiben doavľa andre mire kana,
thovava tuke andro nakh e trastuňi obručka
a andro muj o grastano zubadlos.
Visarava tut pale ole dromeha,
khatar avľal.‘
29 Kada tuke ela o znameňje, Chizkija: Andre kada berš chana ča oda, so barola avri korkoro pestar, a aver berš chana oda, so mek pale barola olestar. Ale pro trito berš sadzinen a skiden upre, sadzinen o viňici a chan lengro ovocje.
30 Ola, ko mek ačhena te dživel andral o judsko kraľišagos, mukena pale o koreňa tele andre phuv a upre anena o ovocje.
31 Bo ola, ko ačhile te dživel, avena avri andral o Jeruzalem; ola, ko predžiďile, pal o verchos Sion. Kada pes ačhela, bo o Nekzoraleder RAJ oda igen kamel te kerel.
32 Vašoda o RAJ phenel pal o asiriko kraľis kada: ‚Andre kada foros na doavela aňi o šipos pre leste na ľivinela. Aňi o slugaďa le šťitenca pre leste na avena a aňi e kopa paš o muri na čhivena, hoj pes te dochuden andro foros.
33 Visarela pes pale pre oda drom, khatar avľa; andre kada foros pes na dochudela,‘ phenel o RAJ.
34 ‚Me braňinava kada foros a zachraňinava les vaš ma the vaš o David, miro služobňikos.‘ “
35 Mek odi rat geľa o aňjelos le RAJESKRO andre asiriko taboris a murdarďa 185 000 slugaďen. Sar okla slugaďa tosara ušťile, dikhle pašal peste pherdo mule manušen.
36 Avke o asiriko kraľis Sancherib pes visarďa het a geľa pale khere andro Ninive a bešelas ode.
37 Andre jekh džives, sar o Sancherib lašarelas andro chramos peskre devles Nisroch, leskre duj čhave o Adramelech the o Sarecer les murdarde la šabľaha a denašle andre phuv Ararat. A pal leste ačhiľa kraľiske leskro aver čhavo o Esar-Chadon.

20

Le Chizkijoskro nasvaľiben

1 Andre ola dživesa o kraľis o Chizkija* nasvaľiľa pro meriben a avľa ke leste o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo, a phenďa leske: „Kada phenel o RAJ: ‚De tuke andro poradkos savoro andre tiro kher, bo mereha a imar na dživeha.‘ “
2 Sar oda o Chizkija šunďa, visarďa pes le mujeha paš e fala a modľinelas pes ko RAJ:

* **20:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

3 „Ó, RAJEJA, mangav tut, leper tuke pre oda, sar pačivales a cale jileha
phiravas pal tiro drom a sar keravas savoro, so sas lačho angle tire jakha.“
A chudňa igen zorales te rovel.
4 Mek aňi o Izajaš na pregeľa e maškaruňi dvora, o RAJ ke leste pale
prevakerďa:
5 „Visar tut a phen le Chizkijoske, le vodcaske, savo ľidžal mire manušen,
hoj kada phenel o RAJ, o Del le Davidoskro, tire dadeskro: ‚Šunďom avri
tiri modľitba a dikhľom tire apsa. Sasťarava tut a pro trito džives džaha
andro Chramos.
6 Dikh, dothovava tuke ke tire berša mek dešupandž (15) berš.
Zachraňinava the tut the kada foros andral o vasta le kraľiskre andral
e Asirija a chraňinava kada foros. Kerava oda ča angle ma the angle miro
služobňikos David.‘ “
7 Akor o Izajaš prikazinďa le kraľiskre služobňikenge: „Thoven leske
pro vredos masca le figendar.“ On ile, makhle leske o vredos a ov sasťiľa
avri.
8 O Chizkija phučľa le Izajašistar: „Savo ela o znameňje, hoj man o RAJ
sasťarela a pro trito džives džava upre andro Chramos?“
9 O Izajaš odphenďa: „Kada tuke ela znameňje le RAJESTAR, hoj
doľikerela oda, so phenďa: Kames, hoj te džal o ciňos deš stupňi anglal
abo deš stupňi palal?“
10 „Lokeder hin te džal le ciňoske deš stupňi anglal sar palal, vašoda mi
džal deš stupňi palal,“ odphenďa o Chizkija.
11 Avke o Izajaš mangelas le RAJES a o RAJ diňa, hoj o ciňos geľa deš
stupňi palal pre le Achazoskri khameskri ora.

O Chizkija pes presikavel le barvaľipnaha

12 Andre oda časos o babiloňiko kraľis o Merodach-Baladan†, le Bal-
adanoskro čhavo, bičhaďa ko Chizkija le poslen le ľileha the le daroha,
bo pes dodžanľa pal leskro nasvaľiben.
13 O Chizkija ole muršen priiľa a sikaďa lenge savoro peskro barvaľipen:
o rup, o somnakaj, o koreňje, o voňava oleji, o zbraňe the savoro, so sas
andre leskri pokladňica. Na garuďa anglal lende ňič, so sas andre leskro
palacis the andre calo kraľišagos.
14 Paľis o prorokos Izajaš avľa ko Chizkija a phučľa lestar: „So vakerenas
kala murša a khatar avle?“
O Chizkija leske odphenďa: „Avle dural andral aver phuv, dži andral o
Babilon.“
15 „So dikhle andre tiro palacis?“ phučľa o Izajaš.
„Dikhle savoro, so hin andre miro palacis,“ odphenďa o Chizkija.
„Sikaďom lenge savoro, so hin andre mire pokladňici. Ňič anglal lende
na garuďom.“
16 Pre oda leske o Izajaš phenďa: „Šun o lav le RAJESKRO!
17 Dikh, avela ajso džives, hoj savoro, so hin andre tiro palacis, ela
odľigendo andro Babilon – the oda, so tire phure dada dži adadžives skidle
upre. Na ačhela kade olestar ňič, phenel o RAJ.
18 The tire čhaven, so tuke uľona, so ena tutar, ľidžana het a kerena
lendar eunuchen andro palacis le babiloňike kraľiskro.“
19 O Chizkija leske odphenďa: „Kada lav, so mange phenďal le RAJESTAR,
hino lačho.“ Bo peske gondoľinďa: „Medik me dživava, ela o smirom a ňič
nalačho pes na ačhela.“

† **20:12** Abo: o Berodach-Baladan

20 Savore aver veci, so o Chizkija kerďa, leskre viťazstva, the sar ačhaďa
e upruňi nadrža a sar prianďa o paňi andro foros telal e phuv, hin pisimen
andro Zvitkos le judske kraľengro.
21 Sar muľa o Chizkija, parunde les a pal leste ačhiľa kraľiske leskro
čhavo o Menaše.

21

O Menaše kraľinel upral e Judsko

1 Le Menašeske sas dešuduj (12) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e Judsko,
a andro Jeruzalem kraľinelas penda the pandž (55) berš. Leskri daj pes
vičinelas Chefci-Ba.
2 Ov kerelas anglo RAJ o nalačhipen the o džungipen avke sar the o
narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
3 O Menaše pale ačhaďa o modlengre thana pro lašariben, so leskro dad
o Chizkija* zňičinďa. Ačhaďa o oltara le Baaloske the o slupos la Ašerakro
avke sar o kraľis Achab andro Izrael. Banďolas anglo čercheňa a lašarelas
len.
4 Ačhaďa the o oltara andro Chramos, pal savo phenďa o RAJ: „Andro
Jeruzalem ela miro nav lašardo.“
5 Pro soduj chramoskre dvori ačhaďa oltara prekal savore čercheňa, hoj
len te lašaren.
6 Peskre čhas zlabarďa sar obeta. Ov čarinelas, vražinelas a anďa ke
peste le vrašcen the olen, save privičinenas le mulengre duchen. Aleha
kerelas buter nalačhipen anglo RAJ a anelas pre peste leskri choľi.
7 O Menaše iľa la Ašerakro slupos a thoďa les andro Chramos, pal savo
o RAJ phenďa le Davidoske the leskre čhaske le Šalamunoske: „Andre
kada Chramos the andro Jeruzalem, so mange avri kidňom maškar savore
izraelika kmeňi, ela miro nav furt lašardo.
8 Te o Izraeliti šunena savore mire lava a te doľikerena mire prikazaňja,
so lenge diňa miro služobňikos o Mojžiš, akor me na domukava, hoj te
aven avritradle andral kadi phuv, so diňom lengre dadenge.“
9 Ale o manuša andral e Judsko na šunde le RAJES a o Menaše len cirdňa
mek andro bareder binos, sar kerenas ola narodi, saven o RAJ zňičinďa
anglal o Izraeliti.
10 Akor o RAJ prevakerďa prekal peskre služobňika-proroka:
11 „Aleha, hoj o kraľis Menaše kerel kala bare bini, kerďa mek goreder
bini sar savore Amorejčana angloda. Peskre modlenca cirdňa andro binos
le manušen andral e Judsko.
12 Vašoda o RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel avke: ‚Pro Jeruzalem the
pre Judsko anava ajsi bibach, hoj oda zalela dojekhes, ko pal oda šunela.
13 Potrestinava o Jeruzalem avke sar the la Samarija, avke sar kerďom le
izraelike kraľiha le Achaboha the leskre potomstvoha. Le manušen andral
o Jeruzalem khosava avri, avke sar pes khosel avri o čaro a paľis pes
previsarel upre.
14 A mire manušen, save predživena, omukava a dava andro vasta
lengre ňeprijaťeľenge, save len domarena a občorena lengri phuv,
15 bo kerenas nalačhipen angle ma a anenas pre peste miri choľi ole
dživesestar, sar avle avri lengre phure dada andral o Egipt, dži adadžives.‘
“

---

* **21:3** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

16 O Menaše murdarďa ajci but ňevinne manušen, hoj lengro rat sas pal
calo Jeruzalem. A mek paš oda cirdelas le judske manušen, hoj te keren o
bini anglo RAJ.
17 Savore aver veci, so Menaše kerďa, the leskre bini, so kerďa, hin
pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
18 Sar muľa o Menaše, parunde les andre le Uzoskri zahrada, so sas paš
o palacis. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amon.

O Amon kraľinel upral e Judsko

19 Le Amonoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko,
a andro Jeruzalem kraľinelas duj berš. Leskri daj sas e Mešulemet, le
Charucoskri čhaj, andral e Jotba.
20 Ov kerelas baro nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskro dad o
Menaše.
21 Služinelas le modlenge, lašarelas len avke sar the leskro dad a phirelas
pal savore leskre droma.
22 Omukľa le RAJES, le dadengre Devles, a na šunelas leskre prikazaňja.
23 Paľis le Amonoskre služobňika pes vzburinde pre leste a murdarde
les andre leskro palacis.
24 Akor o judska manuša murdarde olen, ko kerde vzbura pro kraľis
Amon, a pal leste ačhade kraľiske leskre čhas le Jozijaš.
25 Savore aver veci, so kerďa o Amon, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
26 Le Amon parunde andre leskro hrobos, andre le Uzoskri zahrada. Pal
leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jozijaš.

22

O Jozijaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Jozijašoske sas ochto berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a andro
Jeruzalem kraľinelas tranda the jekh (31) berš. Leskri daj sas e Jedida, le
Adajoskri čhaj, andral o Bockat.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka. Phirelas pal le Devleskro
drom avke sar leskro prapapus o David a na visarelas pes ole dromestar.
3 O pisaris Šafan sas čhavo le Acalioskro a leskro papus sas o Mešulam.
Sar o kraľis Jozijaš kraľinelas dešuochtoto (18.) berš, prikazinďa le
Šafanoske, hoj te džal andro Chramos.
4 Phenďa: „Dža pal o nekbareder rašaj Chilkijah a phen leske, hoj te
zgenel ola love, so kidle avri o stražňika le manušendar paš o chramoskro
vudar.
5 Ola love mi den le muršenge, save hine ačhade upral e buči andro
Chramos, a on mi počinen le robotňiken, save prikeren o Chramos:
6 le ťesaren the le muraren. Mi cinen o kašta the o prikerde bara prekal
o Chramos.
7 Ole muršendar, save hine ačhade upral e buči, na kampel te užarel,
hoj te presikaven, kaj o love thode, bo hine pačivale.“

O Chilkijah arakhel andro Chramos o zakonos le Devleskro

8 Paľis o nekbareder rašaj Chilkijah phenďa le pisariske le Šafanoske:
„Dikh, andro Chramos arakhľom o zvitkos le Devleskre zakonoskro.“ Avke
les o Chilkijah diňa le Šafanoske a ov les pregenďa.
9 Paľis o Šafan geľa ko kraľis a phenďa: „Tire služobňika ile o love, so
sas andro Chramos. Dine len le robotňikenge, save prikeren o Chramos,

10 a o Chilkijah mange diňa varesavo zvitkos.“ Avke o Šafan andral
genelas le kraľiske.
11 Sar o kraľis Jozijaš šunďa o lava andral o zvitkos le zakonoskro,
čhingerďa pre peste o gada
12 a prikazinďa le rašaske Chilkijoske, le Šafanoskre čhaske le
Achikamoske, le Michajoskre čhaske le Achboriske, le pisariske Šafanoske
the peskre služobňikoske le Asajoske:
13 „Džan a phučen le RAJESTAR pal o lava kale zvitkoskre, so arakhle,
pal ma, pal o manuša the pal cal̓i judsko phuv. Se o RAJ hino choľamen
pre mande the pre savore manuša, bo amare dada na dol̓ikerenas a na
kerenas avke, sar hin pisimen andre kada zvitkos.“
14 Akor o Chilkijah, o Achikam, o Achbor, o Šafan the o Asajah gele te
phučel la prorokiňatar Chuldatar. Oj bešelas andro Jeruzalem, andro
nevo foros, a lakro rom sas o Šalum, le Tikvoskro čhavo, o čhavo le
Charchasoskro, savo pes starinelas pal le kraľiskre gada. Sar dogele andre
lakro kher, chudle lake pal oda te vakerel.
15 Oj lenge phenďa: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phenen
oleske, ko tumen kade bičhaďa,
16 hoj kada phenel o RAJ: „Domukava e bibach pre kada foros the
pro manuša, save kade bešen, avke sar hin pisimen andro zvitkos le
zakonoskro, so pregenďa o judsko kraľis,
17 bo man omukle a labarenas o kaďidlos avre devlenge. Savoreha, so
kerenas, anenas pre peste miri chol̓i. Miri chol̓i pre kada than hiňi sar jag,
so labol a na preačhel.“ ‘
18 Le judske kraľiske, savo tumen bičhaďa te phučel le RAJESTAR,
phenen: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola lava, so šunďal:
19 Vašoda, hoj kovľarďal tiro jilo a pokorinďal tut anglo RAJ, sar šunďal,
so vakeravas pre kada than the pre leskre manuša, hoj doperena andre
bari dar a ena prekošle, a vašoda, hoj čhingerďal pre tute o gada a rovehas
angle mande, me tut šunďom avri, phenel o RAJ.
20 Lava tut paš tire phure dada, andro smirom aveha thodo andre tiro
hrobos a tire jakha na dikhena odi savori pohroma, so anava pre kada
than.‘ “
Avke ola murša gele pale ko kraľis a phende leske, so phenďa e
prorokiňa.

23

O Jozijaš genel o zakonos le manušenge

1 O kraľis Jozijaš vičinďa ke peste savore vodcen andral e Judsko the
andral o Jeruzalem.
2 Gele leha andro Chramos savore murša andral e Judsko: o manuša
andral o Jeruzalem, o rašaja, o proroka, savore manuša, či o čore vaj
barvale. O kraľis angle lende pregenďa savore lava, so sas pisimen andro
zvitkos la zmluvakro, so arakhle andro Chramos.
3 Paľis o Jozijaš ačhiľa paš o slupos a anglo RAJ phandľa e zmluva, hoj
leske ena pačivale a dol̓ikerena leskre prikazaňja the o zakoni cale peskre
jileha the cala peskra dušaha a hoj kerena savoro avke, sar hin pisimen
andro zvitkos la zmluvakro. Savore manuša ode dine lav, hoj dol̓ikerena
e zmluva.

O Jozijaš zňičinel o modli le oltarenca

4 Paľis o Jozijaš prikazinďa le nekbareder rašaske le Chilkijoske, le avre
rašaske the le stražňikenge paš o vudar anglo Chramos, hoj te ľidžan avri
andral o Chramos savore veci, so sas kerde, hoj te lašaren le Baal, la Ašera
the savore ňeboskre čercheňen. Diňa oda te zlabarel avri pal o Jeruzalem,
pro maľi paš e dolina Kidron a o prachos lendar diňa te ľidžal andro Betel.
5 Le rašajen, saven o judska kraľa ačhade andre služba, hoj te labaren
o kaďidlos pro modlengre thana pro lašariben the andro Jeruzalem,
zaačhaďa. Zaačhaďa the olen, save anenas e obeta le Baaloske, le
khameske, le čhonoreske the le čercheňenge.
6 La Ašerakro slupos diňa te ľidžal avri andral o Chramos dži pal o
Jeruzalem, andre dolina Kidron. Ode la diňa te zlabarel a oda prachos
rozčhiďa pro cintiris le običajne manušengro.
7 Paľis čhiďa tele o khera andro Chramos, kaj bešenas savore murša the
džuvľa, save ode služinenas sar lubňa, a kaj kerenas o pochtana prekal o
lašariben la Ašerakro.
8 Diňa te vičinel savore rašajen andral o judska fori a meľarďa andre
savore oltara pre ola thana, kaj o rašaja kerenas o obeti le modlenge; a
oda la Gebatar dži ke Beer-Šeba. Zňičinďa the o modlengre oltara, so sas
paš le Jošuaskri brana pre baľogňi sera, sar pes džal andro foros prekal e
foroskri brana – o Jošua sas o foroskro guverneris.
9 Le rašajen, save služinenas le modlenge, na domukľa te služinel paš
le RAJESKRO oltaris andro Jeruzalem, ale ča šaj chale o mare bi o kvasos
savore rašajenca.
10 O Jozijaš meľarďa andre the o Tofet, so hino andre dolina Ben-Hinom,
hoj ode imar buter ňiko peskre čhas abo čha andre jag te na obetinel le
devleske Moloch.
11 Iľa odarik le grajen, saven o judska kraľa dine pro lašariben le
khameske, a zlabarďa le khameskre verdana. Sas ačhade pre dvora paš
e brana le RAJESKRA Chramoskri nadur, kaj bešelas o uradňikos Natan-
Melech.
12 O Jozijaš mek čhiďa tele o oltara, so ačhade o judska kraľa pro upruno
Achazoskro kher, the o oltara, so ačhaďa o Menaše pro soduj dvori anglo
Chramos. Sar len rozphagerďa, o prachos čhiďa andre dolina Kidron.
13 O Jozijaš meľarďa andre the o thana pro vichodos le Jeruzalemostar
a pre južno sera le Olivove verchostar, kaj lašarenas le modlen, bo
ode ačhaďa o izraeliko kraľis Šalamun oltara le džungale devlenge: la
Aštartake andral o Sidon, le Kemošiske andral o Moab the le Milkomoske
andral o Amon.
14 Rozphagerďa o sveta slupi a čhingerďa tele la Ašerakre slupi a ola
cheva, so ačhile pal o slupi, začhiďa le manušengre kokalenca.
15 Avke kerďa the le modlengre oltariha pro učo than andro Betel, so
ačhaďa o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro
binos. The oda oltaris the oda učo than čhiďa tele. Oda učo than zlabarďa,
rozpučinďa pro prachos a la Ašerakro slupos zlabarďa.
16 Sar pes o Jozijaš visarďa, dikhľa pro učo than o hrobi. Paľis diňa andral
o hrobi te lel avri o kokala a zlabarďa len pre oda oltaris. Avke les meľarďa
andre, sar o RAJ prevakerďa angloda prekal o prorokos.
17 Paľis o Jozijaš phučľa: „Kaskro hrobos dikhav?“

O murša andral o foros Betel leske odphende: „Oda hin o hrobos le
prorokoskro, savo avľa andral e Judsko a savo imar anglal phenďa kada
savoro, so kerďal akana pre kada oltaris.“

18 „Muken les!“ prikazinďa o Jozijaš. „Ňiko leskre kokalenca te na čhalavel.“ Avke na čhalade leskre kokalenca aňi le prorokoskre kokalenca, savo avľa andral e Samarija.
19 Avke sar kerďa andro Betel, o Jozijaš kerďa the andre aver samarijika fori. Zňičinďa savore thana, kaj lašarenas le modlen, so ačhade o izraelika kraľa, bo aleha choľarenas le RAJES.
20 Paľis pre ola oltara murdarďa savore rašajen, save služinenas pre ola thana, a labarelas upre le manušengre kokala. A paloda o Jozijaš geľa pale andro Jeruzalem.

O Jozijaš oslavinel e Patraďi

21 O kraľis Jozijaš prikazinďa savore manušenge: „Oslavinen e Patraďi pre pačiv le RAJESKE, le Devleske, avke sar hin pisimen andre kada zvitkos le zakonoskro.“
22 Kavke pes e Patraďi na oslavinelas akorestar, sar o sudci ľidžanas o Izrael, a aňi pal calo časos, sar kraľinenas o izraelika the o judska kraľa.
23 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas o Jozijaš, oslavinenas odi Patraďi andro Jeruzalem pre pačiv le RAJESKE.

Le RAJESKRI choľi na preačhel pre Judsko

24 O Jozijaš tradľa avri andral o Jeruzalem the andral e Judsko le vrašcen the olen, save privičinenas le mulengre duchen, a zňičinďa le kherutne devloren the le džungale modlen, so mek ode sas. Kada kerďa vašoda, hoj te doľikerel o lava le zakonoskre, save sas pisimen andro zvitkos, so arakhľa o rašaj Chilkijah andro Chramos.
25 Aňi jekh kraľis, savo sas anglo Jozijaš aňi pal o Jozijaš, pes na visarďa ko RAJ cale peskre jileha, caľa peskra dušaha the caľa peskra zoraha a na doľikerelas calo zakonos le Mojžišoskro avke sar ov.
26 Ale le RAJESKRI bari choľi, savi labolas sar jag, na preačhiľa te labol pre Judsko vaš savoro, soha o Menaše choľarelas le RAJES.
27 Vašoda o RAJ phenďa: „Odčhivava mandar e Judsko, avke sar odčhiďom o Izrael. Odčhivava the o Jeruzalem, savo mange kidňom avri, a the o Chramos, pal savo phenďom, hoj ode ela lašardo miro nav.“

Le Jozijašoskro meriben

28 Savoro aver veci, so o Jozijaš kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
29 Akor, sar sas kraľis o Jozijaš, o egiptsko kraľis Necho geľa te pomožinel le asirike kraľiske paš o paňi Eufrat. O Jozijaš len andro Megido kamľa te zaačhavel, ale o Necho les andro mariben murdarďa.
30 Avke leskre služobňika les thode pro verdan, ľigende les andral o Megido andro Jeruzalem a parunde les andre leskro hrobos. Paloda o manuša andral e Judsko ile le Joachaz, le Jozijašoskre čhas, pomazinde les a ačhade les kraľiske pal leskro dad.

O Joachaz kraľinel upral e Judsko

31 Le Joachazoske sas bišutrin (23) berš, sar ačhiľa kraľiske, a trin čhon kraľinelas andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Chamutal, oj sas čhaj le Jirmejoskri, savo sas andral e Libna.
32 O Joachaz kerelas o nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskre dada.
33 O faraonos Necho les andre Ribla, andre phuv Chamat, diňa te phandel andre, hoj imar te na kraľinel andro Jeruzalem, a pre Judsko ispidelas, hoj leske te počinel o daňe – 3,4 toni rup the 34 kili somnakaj.

34 Paľis o Necho ačhaďa kraľiske le Jozijašoskre čhas Eljakim a leskro
nav čerinďa pro Jojakim. Le Joachaz o Necho iľa peha andro Egipt a ode
the muľa.

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

35 O Jojakim počinelas le Faraonoske o rup the o somnakaj, ale pre
oda, hoj les te avel sar te počinel le Faraonoske, mušinelas te ispidel pro
manuša, hoj leske te den o somnakaj the o rup, a oda sako pal peskro
barvaľipen.
36 Le Jojakimoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a
kraľinelas andro Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Zebida,
e čhaj le Pedajoskri, andral e Ruma.
37 Ale o Jojakim kerelas o nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskre dada.

24

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

1 Sar o Jojakim kraľinelas andre Judsko, avľa pre leste pro mariben o
babiloňiko kraľis Nebukadnecar a o Jojakim pes leske poddiňa pro trin
berš. Paľis pes pale vzburinďa pre leste.
2 Ale o RAJ bičhavelas pre leste partiji zbujňiken: le Chaldejcen,
Aramejčanen, Moabčanen the Amončanen. Bičhaďa len, hoj te zňičinen e
Judsko, avke sar phenďa o RAJ prekal peskre proroka.
3 Oda avľa pre Judsko, avke sar o RAJ prikazinďa, hoj les pestar te
odčhivel vaš savore bini, so kerďa o Menaše,
4 the vaš oda, hoj murdarďa le ňevinne manušen. O RAJ leske na kamľa
te odmukel, bo čhorďa avri o rat le ňevinne manušengro, savo sas pal calo
Jeruzalem.
5 Savore aver veci, so o Jojakim kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
6 Sar o Jojakim muľa, ačhiľa pal leste kraľiske leskro čhavo o Jojachin.
7 O egiptsko kraľis preačhiľa te phirel andral peskri phuv pro mariben,
bo o babiloňiko kraľis zaiľa savore leskre phuva pašal o paňi Egipt dži paš
o baro paňi Eufrat.

O Jojachin kraľinel upral e Judsko

8 Le Jojachinoske sas dešuochto (18) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e
Judsko, a andro Jeruzalem kraľinelas trin čhon. Leskri daj sas e Nechušta,
le Elnatanoskri čhaj andral o Jeruzalem.
9 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad.
10 Andre oda časos avľa pro Jeruzalem e armada le babiloňiko kraľiskri
a rozačhaďa pes pašal o foros.
11 Paľis doavľa the o babiloňiko kraľis Nebukadnecar ko Jeruzalem, kaj
sas rozačhade leskre slugaďa.
12 Avke pes o judsko kraľis Jojachin peskra daha, peskre služobňikenca,
peskre uradňikenca the peskre veľiťeľenca zdiňa le babiloňike kraľiske.
Sas oda ochtoto berš, sar kraľinelas o Nebukadnecar a sar les zaiľa.
13 O Nebukadnecar odarik iľa savoro barvaľipen andral o Chramos the
andral le kraľiskro palacis a skidňa savore somnakune veci, so diňa te
kerel o izraeliko kraľis o Šalamun prekal o Chramos. Oda pes ačhiľa avke,
sar phenďa o RAJ.

14 Andral o Jeruzalem zaiľa a ľigenďa andre peskri phuv 10 000 manušen:
savore uradňiken, vodcen, maribnaskre muršen, kovačen the ťesaren.
Ačhile ode ča o nekčoreder manuša.
15 Zaiľa le Jojachin, leskra da, le romňijen, le uradňiken the le anglune
manušen andral e Judsko a ľigenďa len andral o Jeruzalem andro Babilon.
16 Iľa odarik 7 000 slugaďen the 1 000 ťesaren the kovačen: savore zorale
muršen.
17 A vaš o Jojachin ačhaďa kraľiske leskre bačis le Matanijah a diňa les
nevo nav Cidkijah.

O Cidkijah kraľinel upral e Judsko

18 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a
kraľinelas andro Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Chamutal,
e čhaj le Jirmejoskri, savo sas andral e Libna.
19 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka avke sar the o Jojakim.
20 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa le manušen andral o Jeruzalem the andral
e Judsko, bo sas pre lende choľamen. Paľis pes o Cidkijah vzburinďa pro
babiloňiko kraľis.

25

O Cidkijah zailo

1 Sar o Cidkijah kraľinelas eňato berš, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar
avľa pro mariben pro dešto džives andro dešto čhon savore peskre
slugaďenca pro Jeruzalem. Pašal oda foros kerďa taboris a hordinenas
pašal o muri pro kopi e čik the e poši, hoj pes te dochuden andro foros.
2 E armada sas rozačhaďi pašal o Jeruzalem dži andro dešujekhto (11.)
berš, sar kraľinelas o kraľis Cidkijah.
3 A andro štarto čhon the eňato džives, sar andro Jeruzalem sas bari
bokh a le manušen na sas so te chal,
4 o babiloňika slugaďa kerde chev andro muros. Mek odi rat o Cidkijah
savore peskre slugaďenca denašľa prekal e brana maškar o duj muri, so sas
paš le kraľiskri zahrada, kajte džanenas, hoj o Babilončana sas rozačhade
pašal calo foros. Denašenas le dromeha ke Jordaňiko dolina,
5 ale o babiloňika slugaďa pes mukle pal lende a dochudle len andre
dolina paš o Jericho. Savore leskre slugaďa les omukle.
6 Le Cidkijah zaile a ľigende andre Ribla ko Nebukadnecar, kaj sas
odsudzimen.
7 Leskre čhaven murdarde angle leskre jakha. Paľis leske diňa te lel avri
o jakha, diňa les te phandel andro lanci a iľa les andro Babilon.

O Chramos zňičimen

8 Pro eftato džives andro pandžto čhon, sar kraľinelas o Nebukadnecar
dešueňato (19.) berš, avľa andro Jeruzalem o veľiťeľis upral o kraľiskre
stražňika o Nebuzaradan, savo sas služobňikos le babiloňike kraľiskro.
9 Ov zlabarďa andro Jeruzalem o Chramos, o palacis the savore bare
khera.
10 Paľis savore leskre slugaďa čhide tele o foroskre muri.
11 Akor o Nebuzaradan zaiľa odarik le manušen, save ačhile andro foros,
olen, save pregele ko babiloňiko kraľis, the savore avre manušen.
12 Ale okle nekčoreder manušen mukľa o Nebuzaradan andre odi phuv,
hoj te keren buči pre maľa the pre viňica.

13 Paľis o Babilončana phagerde o brondzune slupi, o vožikici the odi
bari brondzuňi nadrža, so sas anglo Chramos, a o brondzos ľigende andro
Babilon.
14 Ile odarik the o pira, o lopati, o čhura, o panvici pro kaďidlos the
savore brondzune veci, savenca služinenas andro Chramos.
15 O Nebuzaradan iľa the o somnakune the o rupune čare the o lopatki
pro angara.
16 O brondzos le duje slupendar, la bara nadržatar the le vožikicendar,
so diňa te kerel o Šalamun prekal o Chramos, sas ajci but, hoj pes aňi na
delas te važinel.
17 Soduj slupi sas kerde le brondzostar, sas uče ochto metri a o kritos pre
lengro agor sas učo buter sar jekh metros. Pašal o kriti sas kerde duj šori
le brondzune granatoskre phabendar the o brondzuno pleťivos.

Le judske manušen odľigenen

18 O nekbareder veľiťeľis o Nebuzaradan zaiľa the le nekbaredere rašas
Serajah, le dujtone rašas Cefanjah the le trine dženen, so stražinenas o
vudar.
19 Iľa andral o foros oles, ko sas veľiťeľis upral o slugaďa, the le pandže
kraľiskre radcen. Iľa the le hlavne pisaris, savo zapisinelas le muršen
andre armada, the le šovardeš (60) anglune muršen, saven arakhľa andro
foros.
20 O Nebuzaradan len iľa a ľigenďa ko babiloňiko kraľis andre Ribla.
21 Ode andre Ribla, andre phuv Chamat, len o babiloňiko kraľis diňa te
murdarel. Avke o judska manuša mušinde te džal andro zajaťje het andral
peskri phuv.

O Gedaljah guverneris andre Judsko

22 O babiloňiko kraľis Nebukadnecar ačhaďa le Gedaljah guverneriske
andre Judsko upral savore manuša, save na sas odľigende andro Babilon.
Ov sas le Achikamoskro čhavo, saveske sas papus o Šafan.
23 Sar pes pal oda došunde o judska veľiťeľa the o slugaďa, hoj o
babiloňiko kraľis ačhaďa guverneriske le Gedaljah, gele pal leste jekhetane
peskre muršenca andre Micpa. Sas oda kala murša: o Jišmael, le
Netanijoskro čhavo, o Jochanan, le Kareachoskro čhavo, o Serajah, le
Tanchumetoskro čhavo andral e Netofa, the o Jaazaniah, le Maachoskro
čhavo.
24 O Gedaljah lenge phenďa: „Dav tumen lav. Ma daran tumen le
babiloňike uradňikendar. Ačhen andre kadi phuv a služinen le babiloňike
kraľiske, bo akor tumenge ela mištes!“
25 Andro eftato čhon o Jišmael, le Netanijoskro čhavo, o vnukos le
Elišamaskro, andral le kraľiskri famelija, geľa andre Micpa le deše
muršenca a murdarďa le Gedaljah the le judske the babiloňike muršen,
save ode leha sas.
26 Akor savore manuša andral e Judsko, le čorestar dži o barvalo, the o
armadakre veľiťeľa gele andro Egipt, bo daranas pes le Babilončanendar.

O Jojachin hino premuklo andral e bertena

27 Paloda, sar sas o judsko kraľis Jojachin zailo andro Babilon tranda
the efta (37) berš, ačhiľa andro Babilon kraľiske o Evil-Merodach, savo
premukľa andral e bertena le Jojachin pro bišueftato (27.) džives andro
dešudujto (12.) čhon andre oda berš.
28 Vakerelas leha šukares a delas les bareder pačiv sar avre kraľen, so
leha sas andro Babilon.

29 Le Jojachinoske sas domuklo te čhivel pal peste tele o bertenošika
gada, a medik dživelas, chalas paš le kraľiskro skamind.
30 Sako džives, medik dživelas, les o kraľis delas oda, so leske kampelas
pre oda džives.

Ešebno kronicko zvitkos

Le Adamoskre potomki dži ko Abraham

1 O Adam sas dad le Šetoske, o Šet le Enoškiske,
2 o Enoš sas dad le Kenanoske, o Kenan le Mahalaleloske, o Mahalalel le Jaredoske,
3 o Jared le Enochoske, o Enoch le Matuzalemoske, o Matuzalem le Lamechoske
4 a o Lamech sas dad le Noachoske. Le Noach sas trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.
5 O čhave le Jafetoskre sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal, o Mešech the o Tiras.
6 O čhave le Gomeroskre sas o Aškenaz, o Rifat* the o Togarmah.
7 O čhave le Javanoskre sas o Elišah the o Taršiš, the o Kitana the o Dodana.
8 O čhave le Chamoskre sas o Kuš, o Micrajim, o Put the o Kanaan.
9 Le Kušoskre čhave sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o Sabtechas. Le Raemoskre čhave sas o Šeba the o Dedan.
10 Le Kušoske uľiľa čhavo o Nimrod, savestar ačhiľa zoralo maribnaskro murš pro svetos.
11 O Micrajim sas dad le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le Naftuchenge,
12 le Patrusenge, le Kasluchenge, savendar hine o Filišťinci the o Kaftora.
13 O ešebno čhavo le Kanaanoskro sas o Sidon a paľis o Chet.
14 O Kanaan sas o dad le Jebusejenge, le Amorejčanenge, le Girgašejenge,
15 le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge,
16 le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.
17 O čhave le Šemoskre sas o Elam, o Ašur, o Arpachšad, o Lud the o Aram. Le Aramoskre čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Mešech.
18 Le Arpachšadoske uľiľa o Šelach a le Šelachoske uľiľa o Eber.
19 Le Eberiske uľile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov dživelas, o manuša pre phuv pes rozďelinde, a leskre phraleske diňa nav Joktan.
20 Le Joktanoske uľile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach
21 o Hadoram, o Uzal, o Diklah,
22 o Ebal, o Abimael, o Šebah,
23 o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore sas le Joktanoskre čhave.
24 Avke le Šemoskre potomki sas o Arpachšad, o Šelach,
25 o Eber, o Paleg, o Reu,
26 o Serug, o Nachor, o Terach
27 the o Abram, savo hin o Abraham.

Le Abrahamoskre potomki dži ko Jakob

28 O čhave le Abrahamoskre sas o Izak the o Izmael.
29 Kala hine lengre potomki: Le Izmael sas dešuduj (12) čhave: O Nebajot sas nekphureder, paľis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam,
30 o Mišma, o Dumah, o Masa, o Chadad, o Tema,
31 o Jetur, o Nafiš the o Kedemah.

---

* **1:6** Abo: Difat

32 Le Abraham sas šov čhave la Keturaha, savi leske sas romňi-
služobňička: o Zimran, o Jokšan, o Medan, o Midijan, o Jišbak the o Šuach.
Le Jokšan sas duj čhave: o Šebah the o Dedan.
33 Le Midijanoskre čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o
Eldaah. Savore kala sas la Keturakre čhave.
34 Le Abrahamoskre čhas, le Izak, sas duj čhave: O Ezav the o Jakob†.

Le Ezavoskre potomki

35 Le Ezav sas pandž čhave: o Elifaz, o Reuel, o Jeuš, o Jalam the o Korach.
36 Le Elifazoskre čhave sas o Teman, o Omar, o Cefi, o Gatam, o Kenaz, o
Timnas the o Amalek.
37 Le Reueloskre čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah.

Ešebna edomika manuša the lengre kraľa

38 Le Seiroskre čhave sas o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, o Dišon, o
Ecer the o Dišan.
39 Le Lotanoskre čhave sas o Chori the o Homam a leskri pheň sas e
Timna.
40 Le Šobaloskre čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefi the o
Onam. Le Cibeonoskre čhave sas o Ajah the o Anah.
41 Le Anoskro čhavo sas o Dišon. Le Dišonoskre čhave sas o Chemdan‡,
o Ešban, o Jitran the o Keran.
42 Le Eceroskre čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan. Le Dišanoskre
čhave sas o Uc the o Aran.
43 Kala hine o kraľa, save sas upral o Edom mek sigeder, sar sas andro
Izrael kraľis:
o Belas, čhavo le Beoriskro andral o foros Dinhaba.
44 Sar muľa o Belas, kraľinelas o Jobab, le Zerachoskro čhavo, andral
e Bocra.
45 Sar muľa o Jobab, kraľinelas o Chušam andral e phuv Teman.
46 Sar muľa o Chušam, kraľinelas o Hadad, le Bedadoskro čhavo, savo
zviťazinďa upral o Midijana pre moabiko phuv. Le Hadadoskro foros sas
o Avit.
47 Sar muľa o Hadad, kraľinelas o Samlah andral e Masreka.
48 Sar muľa o Samlah, kraľinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro
paňi.
49 Sar muľa o Šaul, kraľinelas o Baal-Chanan, le Achboriskro čhavo.
50 Sar muľa o Baal-Chanan, kraľinelas o Hadad andral o foros Pau,
leskri romňi sas e Mehetabel, e čhaj la Matredakri, e čhaj la Me-
Zahabakri.

51 Sar muľa o Hadad, kala vodci ľidžanas o edomika kmeňi: o Timnas, o
Alvah, o Jetet,
52 o Oholibamah, o Elah, o Pinon,
53 o Kenaz, o Teman, o Mibcar,
54 o Magdiel the o Iram.

2

Le Jakoboskre čhave

1 Le Jakob sas dešuduj (12) čhave: o Ruben, o Šimeon, o Levi, o Juda, o
Jisachar, o Zebulun,
2 o Dan, o Jozef, o Benjamin, o Naftali, o Gad the o Ašer.

† **1:34** E hebrejiko čhib: o Izrael ‡ **1:41** Abo: Chamran

Le Judaskre potomki dži ko David

3 Kala hine le Judaskre čhave, save les sas la Bat-Šuaha, savi sas andral o
Kanaan: O Er, Onan the o Šelah. Ale o Er, leskro ešebno, na sas le RAJESKE
pre dzeka, vašoda les murdarďa.
4 Le Juda sas peskra boraha la Tamaraha duj čhave: o Perec the o Zerach.
Savore le Judaskre čhave sas pandž.
5 Le Perecoskre čhave sas o Checron the o Chamul.
6 Le Zerach sas pandž čhave: o Zimri, o Etan, o Heman, o Kalkol the o
Dardas.
7 Le Karmioskro čhavo sas o Achan, savo anďa le Izrael andre bibach
oleha, hoj peske iľa olestar, so sas oddino le Devleske.
8 Le Etanoskro čhavo sas o Azariah.
9 Le Checronoskre čhave sas: o Jerachmeel, o Ram the o Kaleb.
10 O Ram sas dad le Aminadaboske a o Aminadab le Nachšonoske, savo
sas vodcas upral e Judsko.
11 O Nachšon sas dad le Salmonoske a o Salmon le Boaziske.
12 O Boaz sas dad le Obedoske a o Obed le Izajoske.
13 Le Izaj sas efta čhave: Ešebno o Eliab, dujto o Abinadab, trito o
Šimeah,
14 štarto o Netaneel, pandžto o Radaj,
15 šovto o Ocem a eftato o David.
16 Lengre pheňa sas e Ceruja the e Abigajil. La Ceruja sas trin čhave: o
Abišaj, o Joab the o Asahel.
17 La Abigajilakro čhavo sas o Amasa. Leskro dad sas o Izmaelitas o Jeter.

Le Checronoskre potomki

18 Le Kaleb, le Checronoskre čhas, sas duj romňija – e Azuba the e Jeriot
– savenca les sas trin čhave: o Ješer, o Šobab the o Ardon.
19 A sar muľa e Azuba, o Kaleb peske iľa romňake la Efrata, savaha les
sas o Chur.
20 O Chur sas dad le Urihoske, savo sas dad le Becaleeloske.
21 Sar le Checronoske sas šovardeš (60) berš, iľa peske la Machiroskra
čha romňake, savi sas pheň le Gileadoske. Laha les sas o Segub.
22 O Segub sas dad le Jairoske, savo ľidžalas bišutrin (23) fori andro
Gilead.
23 Ale o Gešurčana the o Aramejčana lenge zaile šovardeš (60) gava:
Le Jairoskre gava the o foros Kenat le gavenca. A savore manuša, save
bešenas andro Gilead, sas le Machiroskre potomki.
24 Sar muľa o Checron, o Kaleb iľa la Efrata romňake, savi sas vdova pal
leskro dad Checron a savaha les sas o Ašchur, savo zathoďa o foros Tekoa.

Le Jerachmeeloskre potomki

25 Le Jerachmeel, le Checronoskre nekphuredere čhas, sas pandž čhave:
Ešebno o Ram, o Bunah, o Oren, o Ocem the o Achijah.
26 Le Jerachmeel sas the dujto romňi – e Atara, savi sas daj le Onamoske.
27 Le Ram, savo sas le Jerachmeeloskro ešebno čhavo, sas kala čhave: o
Maac, o Jamin the o Eker.
28 Le Onamoskre čhave sas o Šamaj the o Jada. Le Šamajoskre čhave
sas o Nadab the o Abišur.
29 Le Abišuroskri romňi sas e Abihajil. Laha les sas o Achban the o Molid.
30 Le Nadaboskre čhave sas o Seled the o Apajim. Le Seled na sas čhave.
31 O Apajim sas dad le Jišioske a o Jiši le Šešanoske, o Šešan sas dad le
Achlajoske.

32 Le Jada, le Šamajoskre phrales, sas duj čhave: o Jeter the o Jonatan.
Le Jeter na sas čhave.
33 Le Jonatanoskre čhave sas o Palet the o Zazas. Kala sas o čhave le
Jerachmeeloskre.
34 Le Šešan na sas čhave, ča čhaja. Ale sas les sluhas andral o Egipt,
savo pes vičinelas Jarchas.
35 Leske diňa peskra čha romňake a sas len o Ataj.
36 O Ataj sas dad le Natanoske a o Natan le Zabadoske,
37 o Zabad sas dad le Eflaloske a o Eflal le Obedoske,
38 o Obed sas dad le Jehuoske a o Jehu sas dad le Azarioske.
39 O Azariah sas dad le Chelecoske a o Chelec le Elasoske,
40 o Elasah sas dad le Sismajoske a o Sismaj le Šalumoske,
41 o Šalum sas dad le Jekamioske a o Jekamiah le Elišamasoske.

Le Kaleboskre potomki

42 Le Kaleb, le Jerachmeeloskre phrales, sas duj čhave: Ešebno o Mešas,
savo sas dad le Zifoske, the dujto o Marešah, savo sas dad le Chebronoske.
43 Le Chebronoskre čhave sas: o Korach, o Tapuach, o Rekem the o
Šemas.
44 O Šemas sas dad le Rachamoske, o Racham sas dad le Jorkoamoske a
o Rekem sas dad le Šamajoske.
45 O Šamaj sas dad le Maonoske a o Maon le Bet-Curoske.
46 Le Kaleb sas mek trin čhave la Efaha, la romňaha-služobňičkaha:
o Charan, o Mocas the o Gazez. Paľis sas the le Charan čhavo, saves
vičinenas Gazez.
47 Le Jahdajoskre čhave sas: o Regem, o Jotam, o Gešan, o Palet, o Efah
the o Šaaf.
48 Le Kaleb sas the aver romňi-služobňička e Maacha. Laha les sas o
Šeber the o Tirchanah.
49 Paľis o Šaaf, savo zathoďa o foros Madmana, the o Ševas, savo zathoďa
o fori Machbena the Gibea. Le Kaleboskri čhaj sas e Achsa.
50 The kala sas le Kaleboskre čhave: Ešebno o Chur, savo les sas la
Efrataha, dureder o Šobal, savo zathoďa o Kirjat-Jearim,
51 o Salmas, savo zathoďa o Betlehem, o Charef, savo zathoďa o Bet-Gader.
52 O Šobal, savo zathoďa o Kirjat-Jearim, sas prapapus le manušenge
andral o Haroeh the le jepaš Menuchoťanengra fajtake.
53 Savore kala kmeňi bešenas paš o Kirjat-Jearim: o Jitričana, o Putana,
o Šumatana the o Mišrajitana. O manuša andral o fori Cora the Eštaol sas
andral odi fajta.
54 O Salmas zathoďa o Betlehem a sas prapapus le manušenge andral e
Netofa the Atarot-Bet-Joab a jepaš Menuchoťanengra fajtake andral e Cora.
55 O fajti le pisarengre, save bešenas andro Jabec, sas o Tiraťana,
Šimeaťana a o Suchaťana. On sas o Keniti, save sas le Chamatoskre
potomki, a ov sas prapapus le Rechabčanenge.

3

Le Davidoskre potomki

1 Kala sas le Davidoskre čhave, save leske uľile andro Hebron: Ešebno
o Amnon la Achinoamatar, savi sas andral o Jezreel; dujto o Daniel la
Abigajilatar, savi sas andral o Karmel;

2 trito o Absolon la Maachatar, savi sas čhaj le kraľiskri Talmajoskri
andral o Gešur; štarto o Adonijah, la Chagitatar;
3 pandžto o Šefatjah la Abitalatar; šovto o Jitream la Eglatar.
4 Kala šov čhave uľile andro Hebron, kaj kraľinelas efta berš the šov
čhon; andro Jeruzalem kraľinelas tranda the trin (33) berš.
5 Kala čhave leske uľile andro Jeruzalem: o Šimea, o Šobab, o Natan the
o Šalamun – štar la Batšebatar, le Amieloskra čhatar –
6 the o Jibchar, o Elišuah, o Elifelet,
7 o Nogah, o Nefeg, o Jafias,
8 o Elišamas, o Eljadas the o Elifelet, jekhetane eňa čhave.
9 Kala savore sas le Davidoskre čhave a sas les mek aver čhave le
romňenca-služobňičkenca. E Tamar sas lengri pheň.

Le Šalamunoskre potomki

10 Kala sas potomki le Šalamunoskre, save sas kraľa andre Judsko: o
Rechabeam, leskro čhavo o Abijah, leskro čhavo o Asa, leskro čhavo o
Jošafat,
11 leskro čhavo o Jehoram, leskro čhavo o Achazijah, leskro čhavo o Joaš,
12 leskro čhavo o Amacijah, leskro čhavo o Azarijah, leskro čhavo o
Jotam,
13 leskro čhavo o Achaz, leskro čhavo o Chizkija*, leskro čhavo o Menaše,
14 leskro čhavo o Amon, leskro čhavo o Jozijaš
15 the le Jozijašoskre štar čhave: ešebno o Jochanan, dujto o Jojakim,
trito o Cidkijah a štarto o Šalum.
16 Le Jojakim sas duj čhave: o Jechonijah the o Cidkijah.

Le Jojakimoskre potomki

17 Kala hine efta čhave le Jechonijoskre, savo sas bertenošis andro
Babilon: o Šealtiel,
18 o Malkiram, o Pedajah, o Šenacar, o Jekamiah, o Hošamas the o
Nedabiah.
19 Le Pedajoskre čhave sas o Zerubabel the o Šimej. Le Zerubabeloskre
čhave sas o Mešulam the o Chananijah. Lengri pheň sas e Šelomit.
20 Sas les the aver pandž čhave: o Chašubah, o Ohel, o Berechijah, o
Chasadijah the o Jušab-Chesed.
21 Le Chananijoskre potomki sas o Palatiah the o Ješajah a the o čhave
le Refajoskre, le Arnanoskre, le Obadiašiskre the le Šechanijoskre.
22 O Šechanijah sas dad le Šemajoske. Le Šemajah sas šov čhave: o
Chatuš, o Jigal, o Bariach, o Neariah the o Šafat.
23 Le Neariah sas trin čhave: o Eljoenaj, o Chizkijah the o Azrikam.
24 Le Eljoenaj sas efta čhave: o Hodavijah, o Eljašib, o Palajah, o Akub,
o Jochanan, o Delajah the o Anani.

4

Le Judaskre potomki

1 Le Judaskre čhave sas o Perec, o Checron, o Karmi, o Chur the o Šobal.
2 O čhavo le Šobaloskro sas o Reajah, leskro sas o Jachat a leskre o
Achumaj the o Lahad. Kala savore sas andral e fajta, so bešenas andre
Cora.

---

* **3:13** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

3-4 O Chur sas o nekphureder čhavo le Kaleboskro, savo les sas la
Efrataha. Ov zathoďa* o Betlehem. Le Chur sas trin čhave: o Etam, o
Penuel the o Ezer. Le Etam sas trin čhave: o Jezreel, o Jišma the o Jidbaš a
jekh čhaj e Haclelponia. O Penuel zathoďa o foros Gedor a o Ezer o foros
Chuša.
5 O Ašchur zathoďa o foros Tekoa a sas les duj romňija: e Chela the e
Naara.
6 La Naaraha sas les štar čhave: o Achuzam, o Chefer, o Temeni the o
Achaštar.
7 La Chelaha les sas o Ceret, o Jecochar the o Etnan.
8 Le Kocoskre čhave sas o Anub the o Cobebah. Le Acharcheloskre fajti
sas le Kocoskre potomki. O Acharchel sas čhavo le Harumoskro.
9 Le Jabec denas bareder pačiv sar leskre phralen. Leskri daj leske diňa
nav Jabec†, bo phenďa: „Andro dukha les anďom pro svetos.“
10 Andre jekh džives o Jabec vičinelas pro Del le Izraeloskro: „Mangav
tut, igen man požehňin a de man bareder phuv. Ľidža man tire vasteha a
chraňin man savore nalačhipnastar, hoj man te na avel dukh.“ A o Del les
diňa savoro, so lestar mangľa.
11 Le Šuchoskro phral sas o Kelub. Le Keluboskro čhavo sas o Mechir a
leskro čhavo sas o Ešton.
12 Le Ešton sas trin čhave: o Bet-Rafah, o Paseach the o Techinah, savo
zathoďa o foros Ir-Nachaš. O potomki kale muršengre dživenas andre
Recha.
13 Le Kenaz sas duj čhave: o Otňiel the o Serajah. Le Otňiel sas duj
čhave: o Chatat the o Meonotaj.
14 O Meonotaj sas dad le Ofroske.
O Serajah sas dad le Joaboske, savo ešebno geľa te bešel andre dolina
Ge-Charašim, kaj dživenas o bučakre majstri.
15 Le Kaleb, le Jefunoskre čhas, sas trin čhave: o Iru, o Elah the o Naam.
O Elah sas dad le Kenazoske.
16 Le Jehalelel sas štar čhave: o Zif, o Zifah, o Tirjah the o Asarel.
17-18 Le Ezrah sas štar čhave: o Jeter, o Mered, o Efer the o Jalon. O
Mered peske iľa romňake la Bitiah, savi sas čhaj le Faraonoskri. Laha les
sas e Mirijam the duj čhave: o Šamaj the o Jišbach, savo zathoďa o foros
Eštemoa. O Mered peske iľa the romňa andral o kmeňos Juda. Laha les
sas aver trin čhave: o Jered, savo zathoďa o foros Gedor, o Cheber, savo
zathoďa o foros Socho, the o Jekutiel, savo zathoďa o foros Zanoach.
19 O Hodijah peske iľa le Nachamoskra pheňa romňake. Lengre potomki
sas e fajta Garm, savi bešelas andro foros Keila, the e fajta le Maachoskri,
savi bešelas andro foros Eštemoa.
20 Le Šimonoskre čhave sas: o Amnon, o Rinah, o Ben-Chanan the o
Tilon.
Le Jišioskre čhave sas o Zochet the o Ben-Zochet.

Le Šeloskre potomki

21 O Šelah sas jekh le Judaskre čhavendar. Leskre potomki sas o Er,
savo zathoďa o foros Lecha; o Laadah, savo zathoďa o foros Mareša; o fajti
andral e Bet-Ašbea, save džanenas te kerel le ľanostar o pochtana;
22 o Jokim the o murša andral o foros Kozeba; o Joaš the o Saraf, save
ľidžanas‡ o Moab, ale paľis pes odarik visarde andro Lechem. Ale ada hin
čirlatuno vakeriben.

* **4:3-4** E hebrejiko čhib: o dad le Betlehemoskro † **4:9** Oda hin: dukh, pharipen. ‡ **4:22** Abo: save peske ile romňen andral o Moab

23 On sas ola, save kerenas la čikatar o čare, bešenas andro fori Netaim
the Gedera a služinenas le kraľiske.

Le Šimeonoskre potomki

24 Le Šimeonoskre čhave sas o Nemuel, o Jamin, o Jarib, o Zerach the o
Šaul.
25 Le Šauloskro čhavo sas o Šalum, leskro čhavo o Mibsam a leskro
čhavo o Mišmas.
26 Le Mišmasoskro čhavo sas o Chamuel, leskro čhavo o Zachur a leskro
čhavo o Šimej.
27 Le Šimej sas dešušov (16) murša the šov čhaja, ale leskre phralen na
sas ajci čhave, vašoda le Šimeonoskro kmeňos na sas ajso baro sar le
Judaskro.
28 On bešenas andro fori Beer-Šeba, Molada, Chacar-Šual,
29 Bilha, Ecem, Tolad,
30 Betuel, Chorma, Ciklag,
31 Bet-Markabot, Chacar-Susim, Bet-Biri the andro Šaarajim. Kala sas
lengre fori dži akor, medik kraľinelas o David.
32 Lengre pandž gava sas o Etam, o Ajin, o Rimon, o Tochen, o Ašan
33 the mek savore gava, so sas pašal lende dži paš o foros Baal. Kala
hine o thana, kaj le Šimeonoskre potomki bešenas, sar sas pisimen andre
fajtengre zvitki.
34-38 Kala murša sas vodci andre peskre fajti: o Mešobab, o Jamlech, le
Amacijoskro čhavo o Jošah, o Joel, o Jehu – savo sas čhavo le Jošibjoskro,
ov le Serajoskro a ov le Asieloskro – o Eljoenaj, o Jaakobah, o Ješochajah,
o Asajah, o Adiel, o Jesimiel, o Benajah the o Zizas, o čhavo le Šifioskro, ov
le Alonoskro, ov le Jedajoskro, ov le Šimriskro a ov le Šemajoskro.
Lendar ačhiľa bari famelija,
39 vašoda odarik gele het a džanas paš o Gedor pro vichodos ola dolinatar
te rodel čar prekal peskre stadi.
40 Arakhle ode igen bari the lačhi maľa. Andre odi phuv sas smirom a
šunenas pes ode mištes. Angloda andre odi phuv bešenas o Chamčana.
41 Avke kala fajti avle andro Gedor, sar kraľinelas andre Judsko o
Chizkija§. Le Chamčanengre stani čhide tele a le Meuniťanen, save ode
bešenas, murdarde avri a zaile lengre thana, bo ode sas maľi prekal lengre
stadi. Avke ode bešen dži adadžives.
42 Pozneder vaj pandž šel (500) murša andral o kmeňos Šimeon gele pro
verchi Seir andro Edom. Ľidžalas len o Palatiah, o Neariah, o Refajah the
o Uziel, le Jišioskre čhave.
43 Murdarde le Amaleken, save ode mek ačhile, a ode bešen dži
adadžives.

5

Le Rubenoskre potomki

1 O Ruben sas ešebno čhavo le Jakoboskro, ale pašľiľa le dadeskra
romňaha, vašoda našaďa o pravos, so hin ešebne čhas. Leskro pravos
pregeľa pro Jozefoskre čhave a avke andre famelijakro rodokmeňos na
sas les pačiv sar ešebnes.
2 No kajte andral o kmeňos Juda avľa baro vodcas a kajte sas nekzo-
raleder peskre phralendar, o pravos le ešebne čhaskro ačhiľa le Jozefoske.

§ **4:41** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

3 Le Ruben, le ešebne Jakoboskre čhas, sas štar čhave: o Chanoch, o
Palu, o Checron the o Karmi.
4 O Joel sas dad le Šemajoske, ov le Gogoske, o Gog le Šimejoske,
5 ov le Michoske, o Micha le Reajoske a ov le Baaloske.
6 O Baal sas dad le Beeroske, savo sas vodcas upral le Rubenoskro
kmeňos, sar len zaiľa a odľigenďa o asiriko kraľis Tiglat-Pileser.
7 Andre famelijakro zvitkos hine zapisimen o vodci andral o kmeňos
Ruben: O Jeiel, paľis Zecharijah,
8 o Belas, čhavo le Azazoskro, čhavo le Šemasoskro, čhavo le Joeloskro.
On bešenas le forostar Aroer dži pro severos ko Nebo the Baal-Meon.
9 Andre phuv Gilead len sas igen but stadi, a vašoda bešenas pre pušťa,
so hiňi pro vichodos dži paš o paňi Eufrat.
10 Sar sas kraľis o Saul, o kmeňos Ruben geľa andro mariben pro
Hagarijčana a murdarde savoren. Avke gele te bešel andre lengre fori
andro Gilead pro vichodos.

Le Gadoskre potomki

11 O kmeňos Gad bešelas pro severos le Rubenostar, andre phuv Bašan
dži ko foros Salcha.
12 O Joel sas ešebno vodcas andre phuv Bašan, dujto sas o Šafam, a pal
lende o Janaj the o Šafat.
13 Aver Gadoskre fajti a lengre vodci sas: o Michael, o Mešulam, o Šebas,
o Joraj, o Jakan, o Zias the o Eber.
14 On sas potomki le Abichajiloskre, savo sas čhavo le Churioskro, ov le
Jaroachoskro, ov le Gileadoskro, ov le Michaeloskro, ov le Ješišajoskro, ov
le Jachdoskro a ov le Buzoskro.
15 O vodcas kale fajtenge sas o Achi, savo sas le Abdieliskro čhavo a ov
le Guniskro.
16 On bešenas andro phuva Gilead the Bašan andro gava the pre caľi
phuv Šaron, kaj sas čar prekal o stadi.
17 (Kala savore sas pisimen andro famelijakro rodokmeňos, sar andre
Judsko kraľinelas o Jotam a andro Izrael o Jarobeam.)
18 Andro kmeňos Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše sas 44 760
slugaďa avrisikade andro mariben le štitenca, šabľenca, lukenca the
šipenca.
19 On pes marenas le kmeňenca: Hagri, Jetur, Nafiš the Nodab.
20 On zviťazinde upral lende vašoda, bo vičinenas ko Del andro mariben.
Ov len šunďa avri a pomožinďa lenge, bo pačanas andre leste. Vašoda diňa
andre lengre vasta le Hagarijčanen the olen, save lenge pomožinenas.
21 Ile lenge 50 000 ťaven, 250 000 bakren, 2 000 somaren the 100 000
manušen.
22 The but manuša mule andro mariben, bo oda mariben sas le
Devleskro. Pre lengro than bešenas dži akor, medik na sas zaile andre
Asirija.

O jepaš kmeňos Menaše

23 O jepaš kmeňos Menaše bešelas andre phuv Bašan dži ko Baal-
Chermon the Senir, oda hin o verchos Chermon. On sas igen baro kmeňos.
24 Kala sas zorale murša the anglune vodci, save ľidžanas peskre fajti: o
Efer, o Jiši, o Eliel, o Azriel, o Jirmejah, o Hodavijah the o Jachdiel.

O kmeňi pro vichodos odľigende andre Asirija

25 Ale o manuša na sas pačivale peskre dadengre Devleske, omukle les
a chudle te lašarel le devlen andral aver narodi, saven anglal lende o Del
zňičinďa.
26 O Del le Izraeloskro kerďa upre le asirike kraľis le Pul – oda hin o Tiglat-
Pileser –, hoj te džal pre lende pro mariben. Ov zaiľa o kmeňi Ruben, Gad
the jepaš kmeňos Menaše a odľigenďa len andro Chalach, andro Chabor,
andre Hara the paš o paňi Gozan, kaj hine dži adadžives.

Le Leviskre potomki

27 Le Levi sas trin čhave: o Geršon, o Kohat the o Merari.
28 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
29 Le Amram sas duj murša: o Aron the o Mojžiš; the jekh čhaj e Mirijam.
Le Aron sas štar čhave: o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
30 O Eleazar sas dad le Pinchasoske, o Pinchas le Abišuasoske,
31 o Abišuas sas dad le Bukioske, o Buki le Uzioske,
32 o Uzi le Zerachijoske, o Zerachijah le Merajotoske,
33 o Merajot le Amarioske, o Amariah le Achituboske,
34 o Achitub le Cadokoske, o Cadok le Achimaacoske,
35 o Achimaac le Azarioske, o Azariah le Jochananoske,
36 o Jochanan sas dad le Azarioske, savo služinelas sar rašaj andro
Chramos, so ačhaďa o Šalamun andro Jeruzalem.
37 O Azariah sas dad le Amarioske, o Amariah le Achituboske,
38 o Achitub le Cadokoske, o Cadok le Šalumoske,
39 o Šalum le Chilkijoske, o Chilkijah le Azarioske,
40 o Azariah le Serajoske a o Serajah le Jehocadakoske.
41 Ale o Jehocadak sas zailo jekhetane le manušenca andral o Jeruzalem
the andral e Judsko akor, sar len o RAJ bičhaďa andro Babilon le
Nebukadnecaroskre vasteha.

6

Aver potomki le Leviskre

1 Le Leviskre čhave sas o Geršom, o Kohat the o Merari.
2 Le Geršomoskre čhave sas o Libni the o Šimej.
3 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
4 Le Merariskre čhave sas o Machli the o Muši. Kale hine le Levitengre
fajti pal lengre fameliji:
5 Le Geršomoskro čhavo sas o Libni, leskro o Jachat, leskro o Zimah,
6 leskro o Joach, leskro o Ido, leskro o Zerach a leskro o Jeatraj.
7 Le Kohatoskro čhavo sas o Aminadab, leskro o Korach, leskro o Asir,
8 leskro o Elkanah, leskro o Ebjasaf, leskro o Asir,
9 leskro o Tachat, leskro o Uriel, leskro o Uziaš a leskro o Šaul.
10 Le Elkanah sas duj čhave: o Amasaj the o Achimot.
11 Le Achimotoskro čhavo sas o Elkanah, leskro o Cofaj, leskro o Nachat,
12 leskro o Eliab, leskro o Jerocham, leskro o Elkanah a leskro o Samuel.
13 Le Samuel sas duj čhave: Ešebno o Joel a dujto o Abijah.
14 Le Merariskro čhavo sas o Machli, leskro o Libni, leskro o Šimej, leskro
o Uza,
15 leskro o Šimeas, leskro o Chagijah a leskro o Asajah.

O lavutara andro kher le RAJESKRO

16 Kalen muršen o David ačhaďa, hoj te služinen le giľavipnaha pro than,
kaj lašarenas le RAJES akorestar, sar andro Jeruzalem ande e archa la
zmluvakri.
17 On služinenas le giľavipnaha anglo Svetostankos, medik o Šalamun
na ačhaďa o Chramos andro Jeruzalem. On kerenas služba akor, sar pre
lende avelas o šoros.
18 Kala manuša peskre čhavenca kerenas kadi služba:
andral e Kohatoskri fajta: o lavutaris Heman, saveske sas dad o Joel,
leske o Samuel,
19 leske o Elkanah, leske o Jerocham, leske o Eliel, leske o Toach,
20 leske o Cuf, leske o Elkanah, leske o Machat, leske o Amasaj,
21 leske o Elkanah, leske o Joel, leske o Azarijah, leske o Cefanjah,
22 leske o Tachat, leske o Asir, leske o Ebjasaf, leske o Korach,
23 leske o Jishar, leske o Kohat, leske o Levi the leske o Jakob.
24 O Asaf, le Hemanoskro pribuzno, leha ačhelas andre služba pal e
čači sera. Le Asafoskro dad the phure dada pal o rodokmeňos sas: o
Berechijah, o Šimea,
25 o Michael, o Baasejah, o Malkijah,
26 o Etni, o Zerach, o Adajah,
27 o Etan, o Zimah, o Šimej,
28 o Jachat, o Geršom the o Levi.
29 Pal e baľogňi sera leha ačhelas andre služba o Etan andral le
Merariskri fajta. Leskro dad the phure dada pal o rodokmeňos sas:
o Kiši, o Abdi, o Maluch,
30 o Chašabijah, o Amacijah, o Chilkijah,
31 o Amci, o Bani, o Šemer,
32 o Machli, o Muši, o Merari the o Levi.
33 Okle Levitenge sas dine savore aver službi andro Stanos, pro than, kaj
lašarenas le Devles.

Le Aronoskre potomki

34 O Aron peskre čhavenca anelas o labarde the o voňava obeti pro
oltara. On kerenas andro Neksveteder than savori služba, hoj o RAJ
te odmukel o bini le Izraelitenge, sa avke sar prikazinďa o Mojžiš, le
Devleskro služobňikos.
35 Kala hine le Aronoskre potomki:
Leskro čhavo sas o Eleazar, leskro o Pinchas, leskro o Abišuas,
36 leskro o Buki, leskro o Uzi, leskro o Zerachijah,
37 leskro o Merajot, leskro o Amariah, leskro o Achitub,
38 leskro o Cadok a leskro o Achimaac.

O fori dine le Levitenge

39 Kala hine o fori the o phuva, so chudle o potomki le Aronoskre andral
e fajta Kohat. On chudle ešebno kotor la phuvatar, so sas dino le Levitenge
prekal o losos.
40 Andre Judsko chudle o foros Hebron le maľenca, so sas pašal leste.
41 Ale o gava le maľenca pašal oda foros sas dine le Kaleboske, le
Jefunoskre čhaske.
42 Le Aronoskre potomkenge sas dine kale fori le maľenca: o Hebron,
so sas o foros pro garuďipen, o Jatir, e Libna, e Eštemoa,
43 o Chilen, o Debir,
44 o Ašan the o Bet-Šemeš.

45 Le kmeňostar Benjamin lenge sas dine o fori le maľenca: e Geba, o
Alemet the o Anatot.
Kala dešutrin (13) fori sas rozďelimen maškar o Kohatoskre potomki.
46 Okla potomki le Kohatoskre chudle prekal o losos deš fori le kmeňostar
Menaše pal o zapados.
47 Le Geršomoskre potomkenge sas dine dešutrin fori andral o kmeňi
Jisachar, Ašer, Naftali, the vichodno Menaše andro Bašan.
48 Le Merariskre potomkenge prekal o losos sas dine dešuduj (12) fori
andral o kmeňi Ruben, Gad the Zebulun.
49 Avke o Izraeliti dine le Levitenge o fori le maľenca.
50 Kala fori andral o kmeňi Juda, Šimeon the Benjamin lenge sas dine
prekal o losi.
51 Le kmeňostar Efrajim sas dine varesave le Kohatoskre fajtenge kala
fori le maľenca:
52 O Šichem pro Efrajimoskre brehi, so sas o foros pro garuďipen, o
Gezer,
53 o Jokmeam, o Bet-Choron,
54 o Ajalon the o Gat-Rimon.
55 Le Kohatoskre fajtenge, save ačhile, sas dine le kmeňostar Menaše
pro zapados o fori Aner the Balaam le maľenca.

56 Le Geršomoskre potomkenge sas dine kala fori le maľenca:
andral o kmeňos Menaše pro vichodos o Golan andre phuv Bašan the
Aštarot;
57 le kmeňostar Jisachar: o Kedeš, o Daberat,
58 o Ramot the o Anem;
59 le kmeňostar Ašer: o Mašal, o Abdon,
60 o Chukok the o Rechob;
61 le kmeňostar Naftali: o Kedeš andre Galileja, o Chamon the o
Kirjatajim.
62 Olenge, ko ačhile le Merariskre potomstvostar, sas dine le kmeňostar
Zebulun o fori Rimon the Tabor le maľenca.

63 Le kmeňostar Ruben pre vichodno sera le Jordanostar paš o Jericho
lenge sas dine kala štar fori le maľenca: o Becer pre pušťa, e Jahca,
64 o Kedemot the o Mefaat;
65 a le kmeňostar Gad kala fori: o Ramot andro Gilead, o Machanajim,
66 o Chešbon the o Jazer.

7

Le Jisacharoskre potomki

1 Le Jisachar sas štar čhave: o Tolas, o Puah, o Jašub the o Šimron.
2 Le Tolasoskre čhave sas o Uzi, o Refajah, o Jeriel, o Jachmaj, o Jibsam the
o Šemuel. On sas vodci andre famelija le Tolasoskra fajtake. Andre lengro
fajtakro rodokmeňos sas zapisimen 22 600 zorale murša, sar kraľinelas o
David.
3 Le Uzioskro čhavo sas o Jizrachiah. Le Jizrachioskre čhave sas o
Michael, o Obadiah, o Joel the o Jišijah. Savore kala pandž džene sas vodci
le famelijengre.
4 Andre lengro rodokmeňos sas zapisimen 36 000 maribnaskre murša,
bo sas len but romňija the čhave.

5 Savore zorale murša, save sas zapisimen andre le Jisacharoskro
rodokmeňos, sas 87 000.

Le Benjaminoskre potomki

6 Le Benjamin sas trin čhave: o Belas, o Becher the o Jediael.
7 Le Belas sas pandž čhave: o Ecbon, o Uzi, o Uziel, o Jerimot the o Iri. On
sas zorale murša the vodci andre peskre fajti. Andre lengro rodokmeňos
sas zapisimen 22 034 maribnaskre murša.
8 Le Becheroskre čhave sas o Zemirah, o Joaš, o Eliezer, o Eljoenaj, o
Omri, o Jeremot, o Abijah, o Anatot the o Alemet.
9 Dojekh lendar sas vodcas andre peskri fajta. Andre lengro rodokmeňos
sas zapisimen 22 200 maribnaskre murša.
10 Le Jediaeloskro čhavo sas o Bilhan. Le Bilhanoskre čhave sas o Jeuš,
o Benjamin, o Ehud, o Kenaanah, o Zetan, o Taršiš the o Achišachar.
11 Kala savore le Jediaeloskre čhave sas vodci andre peskri fajta. Lendar
sas 17 200 zorale murša, save sas pripravimen te džal andro mariben.
12 Le Irioskre čhave sas o Šupim the o Chupim.
O Dan* sas dad le Chušimenge.

Le Naftaliskre potomki

13 Le Naftaliskri daj sas e Bilha a leskre čhave sas o Jachciel, o Guni, o
Jecer the o Šalum.

Le Menašeskre potomki

14 Le Menaše la romňaha-služobňičkaha, andral o Aram, sas duj čhave:
o Asriel the o Machir, savo sas dad le Gileadoske.
15 O Machir arakhľa romňijen prekal o Šupim the prekal o Chupim. E
Maacha sas leskri pheň. Leskro dujto čhavo sas o Celofchad. Le Celofchad
sas ča čhajora.
16 Le Machir peskra romňaha la Maachaha sas čhavo a oj leske diňa nav
Pereš. A leskro phral sas o Šereš. Le Šerešoskre čhave sas o Ulam the o
Rekem.
17 O Ulam sas dad le Bedanoske. Kala savore sas potomki le Gileadoskre,
savo sas čhavo le Machiroskro, a ov čhavo le Menašeskro.
18 Le Gileadoskri pheň e Hamolechet sas daj le Išhodoske, Abiezeriske
the le Machloske.
19 Le Šemidas sas štar čhave: o Achjan, o Šechem, o Likchi the o Aniam.

Le Efrajimoskre potomki

20 O Efrajim sas dad le Šutelachoske, ov le Beredoske, ov le Tachatoske,
ov le Eladoske, ov le Tachatoske,
21 ov le Zabadoske a ov le Šutelachoske. Le Efrajim sas mek duj čhave,
o Ezer the o Elad, ale len murdarde o manuša andral o Gat akor, sar avle
te čorel lengro dobitkos.
22 Lengro dad o Efrajim but dživesa ľikerelas o smutkos. A avke paš
leste avle leskre phrala, hoj les te poťešinen.
23 Paľis geľa ke peskri romňi a pašľiľa laha. Uľiľa lake muršoro, saveske
diňa nav Berijah, bo pre leskri famelija avľa e bibach.
24 Le Efrajimoskri čhaj sas e Šeera. Oj diňa te ačhavel o Teluno the
Upruno Bet-Choron the o Uzen-Šeera.
25 Le Efrajim sas mek jekh čhavo o Refach. Leskre potomki sas kala:
Leskro čhavo o Rešef, leskro o Telach, leskro o Tachan,

* **7:12** Abo: aver murš

26 leskro o Ladan, leskro o Amichud, leskro o Elišamas,
27 leskro o Nun a leskro o Jozua.
28 Lengre phuva the fori sas kala: o Betel le gavenca, pro vichodos o Naaran, pro zapados o Gezer le gavenca, the o Šichem le gavenca dži ke Aja le gavenca.
29 O kmeňos Menaše chudňa o foros Bet-Šean le gavenca, o Taanach le gavenca, o Megido le gavenca the o Dor le gavenca.
Andre kala fori bešenas o potomki le Jozefoskre, savo sas čhavo le Jakoboskro.

Le Ašeroskre potomki

30 Le Ašeroskre čhave sas o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah. Lengri pheň sas e Serach.
31 Le Berijoskre čhave sas o Cheber the o Malkiel, savo sas dad le Birzajitoskro.
32 Le Cheber sas trin čhave: o Jaflet, o Šomer the o Chotam. Lengri pheň sas e Šua.
33 Le Jafletoskre čhave sas o Pasach, o Bimhal the o Ašvat.
34 Le Šemeroskre čhave sas o Achi, o Rohgah, o Jechubah the o Aram.
35 O čhave le Helemoskre, leskre phraleskre, sas o Cofach, o Jimnas, o Šeleš the o Amal.
36 Le Cofachoskre čhave sas o Suach, o Charnefer, o Šual, o Beri, o Jimrah,
37 o Becer, o Hod, o Šamas, o Šilšah, o Jitran the o Beeras.
38 Le Jeteroskre čhave sas o Jefune, o Pispah the o Aras.
39 Le Uloskre čhave sas o Arach, o Chaniel the o Ricjah.
40 Kala savore sas le Ašeroskre potomki. On sas zorale murša the vodci andre peskre fajti. Andre lengro rodokmeňos sas zapisimen 26 000 zorale murša.

8

Le Benjaminoskre potomki

1 Le Benjamin sas pandž čhave. Ešebno čhavo sas o Belas, dujto o Ašbel, trito o Achrach,
2 štarto o Nochah a pandžto o Rafah.
3 Le Belasoskre čhave sas o Adar, o Geras, o Abihud,
4 o Abišuas, o Naaman, o Achoach,
5 o Geras, o Šefufan the o Churam.
6-7 O potomki le Echudoskre sas o Naaman, o Achijah the o Geras. On sas vodci le famelijengre, save dživenas andre Geba, ale sas tradle avri a gele te bešel andro Manachat. O Geras, o dad le Uzoskro the le Achidudoskro, len andre oda ľidžalas.
8-9 O Šacharajim premukľa peskre duje romňijen la Chušima the la Baara. Pozneder, sar bešelas andre moabiko phuv, iľa peske la Chodeša romňake a laha les sas efta čhave: o Jobab, o Cibijas, o Mešas, o Malkam,
10 o Jeuc, o Sachijah the o Mirmah. Kala sas o vodci andre peskre fajti.
11 La Chušimaha les sas o Abitub the o Elpaal.
12 Le Elpaaloskre čhave sas o Eber, o Mišam the o Šemed. On ačhade o fori Ono the Lod le gavenca, so hine pašal lende.
13 O Berijah the o Šemas sas vodci le fajtenge, save bešenas andro Ajalon. On sas ola, save tradle avri le manušen andral o Gat.
14 Le Berijoskre čhave sas o Achijo, o Šašak, o Jeremot,

15 o Zebadijah, o Arad, o Eder,
16 o Michael, o Jišpah the o Jochas.
17 Le Elpaaloskre potomki sas o Zebadijah, o Mešulam, o Chizki, o Cheber,
18 o Jišmeraj, o Jizlijah the o Jobab.
19 Le Šimejoskre potomki sas o Jakim, o Zichri, o Zabdi,
20 o Elienaj, o Ciletaj, o Eliel,
21 o Adajah, o Berajah the o Šimrat.
22 Le Šašakoskre potomki sas o Jišpan, o Eber, o Eliel,
23 o Abdon, o Zichri, o Chanan,
24 o Chananijah, o Elam, o Antotijah
25 o Jifdejah the o Penuel.
26 Le Jerochamoskre potomki sas o Šamšeraj, o Šecharijah, o Atalijah,
27 o Jaarešijah, o Elijah the o Zichri.
28 Kala savore sas zapisimen andro rodokmeňos sar vodci, save bešenas andro Jeruzalem.
29 O Jeiel, oda hin o Abi-Gibeon, bešelas andro foros Gibeon. Leskri romňi sas e Maacha.
30 Leskro ešebno čhavo sas o Abdon, paľis o Cur, o Kiš, o Baal, o Ner, o Nadab,
31 o Gedor, o Achijo, o Zecher
32 the o Miklot, savo sas dad le Šimeoskro. The on bešenas paš peskre phrala andro Jeruzalem.
33 O Ner sas dad le Kišoske a o Kiš le Sauloske. Le Sauloskre čhave sas o Jonatan, o Malki-Šua, o Abinadab the o Ešbaal.
34 O Jonatan sas dad le Merib-Baaloske, o Merib-Baal le Michasoske.
35 Le Michasoskre čhave sas o Piton, o Melech, o Tareas the o Achaz.
36 O Achaz sas dad le Joadoske a le Joadoskre čhave sas o Alemet, o Azmavet the o Zimri. O Zimri sas dad le Mocasoske.
37 O Mocas sas dad le Bineasoske, o Bineas le Rafoske, o Rafah le Elasoske, o Elasah le Aceloske.
38 Le Acel sas šov čhave: o Azrikam, o Bocheru, o Jišmael, o Šearijah, o Obadijah the o Chanan.
39 Leskre phrales le Ešek sas trin čhave: ešebno o Ulam, dujto o Jeuš the trito o Elifelet.
40 Le Ulamoskre čhave sas zorale murša the lukostrelci. Sas les but potomki: Šel the penda (150) čhave the čhavengre čhave.
Kala savore sas andral o kmeňos Benjamin.

9

O manuša, save avle pale andro Jeruzalem

1 Savore Izraeliti sas zapisimen pal peskre fameliji andro Zvitkos le izraelike the le judske kraľengro. Ale kerenas bini anglo RAJ, a vašoda sas o Judejci zaile a odľigende andro Babilon.
2 Ešebna manuša, save avle pale te bešel andre peskri phuv the andre peskre fori, sas vajkeci Izraeliti, rašaja, Leviti the o chramoskre služobňika.
3 Andro Jeruzalem avle te bešel vajkeci manuša andral o kmeňi Juda, Benjamin, Efrajim the Menaše.
4-6 Andral o kmeňos Juda ode avle pale te bešel 690 fameliji. On savore sas potomki le Judaskre čhavendar: le Perecostar, le Šelostar the le Zerachostar. Lengre vodci sas o Utaj, o Asajah the o Jeuel. O Utaj sas le

Amichudoskro čhavo a potomkos le Omrioskro, le Imriskro, le Baniskro the le Perecoskro; o Asajah sas potomkos le Šeloskro a o Jeuel le Zerachoskro.
7-9 Andral o kmeňos Benjamin ode avle pale te bešel 956 fameliji: lendar sas o Salu, le Mešulamoskro čhavo, saveske sas papus o Hodavijah a prapapus o Hasenuah; o Jibnejah le Jerochamoskro čhavo; o Elah, le Uzioskro čhavo, saveske sas papus o Michri; a o Mešulam, le Šefatijahoskro čhavo, saveske sas papus o Reuel a prapapus o Jibnijah.
Kala savore sas vodci andre peskre fameliji.

O rašaja, save avle pale andro Jeruzalem

10-12 Le rašajendar avle te bešel andro Jeruzalem o Jedajah, o Jojarib, o Jachin, o Azarijah, le Chilkijoskro čhavo, savo sas potomkos le Mešulamoskro, le Cadokoskro, le Merajotoskro the le Achituboskro; o Adajah le Jerochamoskro čhavo, savo sas potomkos le Pašchuroskro the le Malkijoskro; o Maasaj, le Adieloskro čhavo, savo sas potomkos le Jachzeroskro, le Mešulamoskro, le Mešilemitoskro a le Imeroskro.
13 O rašaja, save sas vodci andre peskre fameliji, sas jekhetane 1 760. On džanenas mištes te kerel savori služba andro Chramos.

O Leviti, save avle andro Jeruzalem

14-16 Kala džene le Levitendar avle te bešel andro Jeruzalem: o Šemajah andral le Merariskro rodokmeňos, savo sas potomkos le Chašuboske, le Azrikamoske the le Chašabijoske; o Bakbakar, o Chereš, o Galal a o Matanijah, le Michasoskro čhavo, savo sas potomkos le Zichriske the le Asafoske; o Obadijah, savo sas le Šemajoskro čhavo, o čhavo le Galaloske, o čhavo le Jedutunoske; o Berechijah le Asasoskro čhavo, saveske sas papus o Elkanah, savo bešelas andro gavora pašal o foros Netofa.

O chramoskre stražňika

17 Kala džene stražinenas paš o chramoskro vudar: o Šalum, o Akub, o Talmon, o Achiman the leskre phrala. O Šalum sas lengro vodcas.
18 Dži andre oda časos stražinenas paš e Kraľiskri brana pre vichodno sera le foroskri. On angloda stražinenas le Levitengre tabora.
19 O Šalum, o potomkos le Koreoskro the le Ebjasafoskro, jekhetane leskra famelijaha andral e Korachoskri fajta sas ačhade, hoj te stražinen paš o vudar le RAJESKRE Stanoskro, avke sar varekana lengre dada stražinenas le RAJESKRO taboris.
20 O Pinchas, le Eleazaroskro čhavo, sas varekana lengro vodcas a o RAJ sas leha.
21 O Zecharijah, le Mešelemijoskro čhavo, stražinelas paš o vudar andre le RAJESKRO Stanos.
22 Savore, save sas avrikidle, hoj te stražinen e chramoskri brana, sas 212. On sas zapisimen pal peskre gava. O David le prorokoha Samueloha ačhade kale stražňikengre daden andre služba.
23 On the lengre potomki služinenas paš o brani andro Chramos le RAJESKRO a angloda andro Svetostankos.
24 O brani sas pro štar seri: pro vichodos, zapados, severos the pro juhos.
25 Furt pro eftato džives lengre phrala andral lengre gava, len čerinenas andre služba. Bo sako eftato džives pes čerinenas.
26 Ola štar anglune stražňika sas Leviti. On pes starinenas pal o Chramos, skladi the pokladňi.

27 On rači sas paš o Chramos, bo sas ačhade les te stražinel, a sako tosara
mušinenas te phundravel e brana.

Le Levitengri služba

28 Varesave Leviti pes starinenas pal o veci pro lašariben andro Chramos.
Sar o veci lenas avri abo thovenas pale, mušinenas len te zgenel.
29 Aver džene pes starinenas pal o sersamos the pal savore sveta veci,
pal o nekfeder aro, pal o olejos, pal o kaďidlos, pal o koreňje the pal e mol.
30 Ale varesave rašaja kerenas o masci le koreňjendar.
31 O Levitas o Matitijah, o nekphureder čhavo le Šalumoskro le
Korachoskra fajtatar, sas ačhado, hoj te pekel o sveta mare.
32 Aver murša andral le Kohatoskri fajta sas ačhade, hoj te pripravinen
o sveta mare andro Chramos sako šabat.
33 Varesave vodci andral e Levitengre fameliji, save sas lavutara, bešenas
andro Chramos a na kerenas ňič aver, bo mušinenas te el pripravimen
andre služba rat the džives.
34 Kala savore sas vodci andre le Levitengre fameliji pal lengre fajti a
bešenas andro Jeruzalem.

Le Sauloskro rodokmeňos

35 O Jeiel, oda hin o Abi-Gibeon, ešebno bešelas andro foros Gibeon.
Leskri romňi sas e Maacha.
36 Leskro ešebno čhavo sas o Abdon, paľis o Cur, o Kiš, o Baal, o Ner, o
Nadab,
37 o Gedor, o Achijo, o Zecharijah the o Miklot,
38 savo sas dad le Šimeamoskro. The on bešenas paš peskre phrala
andro Jeruzalem.
39 O Ner sas dad le Kišoske, o Kiš le Sauloske. Le Sauloskre čhave sas o
Jonatan, o Malki-Šua, o Abinadab the o Ešbaal.
40 O Jonatan sas dad le Merib-Baaloske a ov le Michasoske.
41 Le Michasoskre čhave sas o Piton, o Melech, o Tachrea, the o Achaz.
42 O Achaz sas dad le Jaroske a o Jarah le Alemetoske, le Azmavetoske
the le Zimriske. O Zimri sas dad le Mocasoske,
43 ov le Bineasoske, ov le Refajoske, ov le Elasoske a ov le Aceloske.
44 Le Acel sas šov čhave: o Azrikam, o Bocheru, o Jišmael, o Šearijah, o
Obadijah the o Chanan.

10

Le Sauloskro meriben

1 O Filišťinci pes marenas le Izraelitenca. O Izraeliti lendar denašle a but
lendar sas murdarde pro verchos Gilboa.
2 O Filišťinci denašenas pal o Saul the pal leskre čhave a murdarde le
Jonatan, le Abinadab the le Malki-Šua.
3 O mariben pašal o Saul zoraľolas a dochudle les o lukostrelci. Ľivinde
les a sas igen zraňimen.
4 Avke o Saul phenďa peskre zbrojnošiske: „Cirde avri e šabľa a murdar
man sigeder, sar avena ola naobrezimen, hoj mange te na keren ladž.“
Ale leskro sluhas oda na kamelas te kerel, bo igen daralas. Avke o Saul
iľa peskri šabľa a čhiďa pes pre late.
5 Sar o sluhas dikhľa, hoj o Saul hino mulo, the ov pes čhiďa pre šabľa a
muľa.
6 Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul the leskre trin čhave,
vašoda ňiko leskre čhavendar pal leste na kraľinelas.

7 Sar o Izraeliti, save bešenas andre dolina Jezreel, dikhle, hoj le
Sauloskre murša pes rozdenašle a hoj o Saul the leskre čhave mule, the on
denašle a omukle peskre fori. Avke o Filišťinci avle a zaile peske ola fori.
8 Pre aver džives pal o mariben o Filišťinci avle te občorel olen, save sas
mule, a arakhle ode le Saul the leskre trine čhaven pro verchos Gilboa.
9 Pal o Saul čhide tele o gada, odčhinde leske o šero, ile leskri vizbroj
a bičhade len andre filišťiňiko phuv. Kada hiros dine te džanel peskre
modlenge the le manušenge.
10 Le Sauloskri vizbroj thode andre peskre devlengro chramos a leskro
šero figinde andro chramos le Dagonoskro.
11 Sar pes o manuša andral o Jabeš-Gilead došunde, so o Filišťinci kerde
le Sauloha,
12 gele ode savore zorale murša, ile le Sauloskro ťelos the leskre
čhavengro a ande len andro Jabeš. Parunde len andro hrobos tel o baro
stromos a efta džives pes poscinenas.
13 Avke o Saul muľa, bo na sas pačivalo le RAJESKE, na doľikerelas leskro
lav a geľa the te phučel le mulengre duchendar, so majinel te kerel,
14 a na le RAJESTAR. Vašoda o RAJ les diňa te murdarel a o kraľišagos
diňa le Davidoske, le Izajoskre čhaske.

11

O David ačhel kraľiske upral calo Izrael

1 Savore Izraeliti pes zgele ko David andro Hebron a phende: „Se amen
sam jekh rat.
2 Tu ľidžahas le Izraeliten andro mariben mek sigeder, sar sas kraľis
o Saul, bo o RAJ, tiro Del, tuke phenďa: ‚Tu ľidžaha mire manušen sar
pasťjeris a ačheha lengro vodcas.‘ “
3 Savore vodci andral o Izrael avle ko kraľis andro Hebron, kaj lenca
phandľa anglo RAJ e zmluva. Avke pomazinde le David kraľiske upral o
Izrael, avke sar phenďa o RAJ prekal o prorokos Samuel.

O David zalel o Jeruzalem

4 O David geľa savore Izraelitenca andro mariben pro Jeruzalem, so pes
angloda vičinelas Jebus, bo ode furt bešenas o Jebuseja.
5 Ola Jebuseja phende le Davidoske: „Kade pes na dochudeha!“ Ale
o David domarďa o ohradzimen foros Sion, oda hin akana o Foros le
Davidoskro.
6 Akor o David phenďa: „Ko ešebno murdarela Jebusejis, ačhela
nekbareder veľiťeľis.“ Ešebno geľa o Joab, la Cerujakro čhavo, vašoda
ačhiľa nekbareder veľiťeľis.
7 Paľis o David ačhiľa te bešel andre oda ohradzimen foros, vašoda o
manuša les vičinenas o Foros le Davidoskro.
8 Paľis chudňa te ačhavel o foros pro vichodos pašal e terasa a o Joab
prikerďa o foros, kaj mek kampelas.
9 O David sas furt zoraleder, bo o RAJ o Nekzoraleder sas leha.

O trin zorale murša le Davidoskre

10 Kala hine o zorale murša le Davidoskre, save jekhetane savore Izraeli-
tenca les ačhade kraľiske upral o Izrael a zoraľarde leskro kraľišagos pal
caľi phuv, avke sar o RAJ diňa lav pal o Izrael.
11 Kala hine o zorale murša le Davidoskre:

Ešebno o Jašobeam, le Chachmonoskro čhavo, savo sas vodcas le Trinengro. Ov la kopijaha murdarďa trin šel (300) muršen andre jekh mariben.
12 Dujto ole Trinendar sas o Eleazar, le Dodoskro čhavo, andral le Achoachoskri fajta.
13 Ov sas le Davidoha andre Pas-Damim akor, sar pes o Filišťinci zgele pro mariben. Ode sas e jačmeňiskri maľa. Sar o manuša denašenas le Filišťincendar,
14 o Eleazar ačhelas maškar e maľa a marelas pes le Filišťincenca. Akor o Izraeliti zviťazinde upral lende. Avke o RAJ diňa upral lende baro viťazstvo.
15 Jekhvar avle trin le tranda (30) zorale muršendar ko David pre skala paš e jaskiňa Adulam. Akor o filišťiňika slugaďa peske kerde taboris andre le Refajengri dolina.
16 Akor o David sas andre pevnosť pro verchi a o filišťiňika slugaďa sas andro Betlehem.
17 A o David sas igen smedno a phenďa: „Ko man dela te pijel paňi andral e chaňig, so hiňi paš e brana andro Betlehem?“
18 Avke ola trin džene pes premarde prekal o taboris le Filišťincengro, cirdle o paňi andral odi chaňig, so sas paš e brana andro Betlehem, a ande le Davidoske. Ale ov na kamelas oda paňi te pijel, ale čhorďa les avri sar obeta prekal o RAJ.
19 A phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav kajso vareso! Se oda uľahas avke, sar te piľomas o rat le muršengro, save gele te anel oda paňi.“ A na kamelas oda paňi te pijel.
Kada hin, so kerde ola trin zorale murša.

O tranda zorale murša

20 Le Joaboskro phral o Abišaj sas vodcas le tranda (30) zorale muršenge. Andre jekh mariben la kopijaha murdarďa trin šel (300) muršen, avke leskro nav ačhiľa baro maškar ola Tranda.
21 Paš ola Tranda les sas bareder pačiv a ačhiľa lengro vodcas, ale the avke na sas ajso sar okla Trin.
22 O Benajah, o čhavo le Jehojadoskro andral o Kabceel, sas zoralo murš, savo kerelas but bare veci. Ov murdarďa duje nekzoraleder muršen andral o Moab. Jekhvar, sar delas o jiv, geľa andre chev, kaj sas o ľevos, a murdarďa les.
23 Murdarďa the jekhe Egipťanos, savo sas učo buter sar duj metri. Kajte le Egipťanoste andro vast sas igen thuľi kopija a leste ča e paca, o Benajah leske la iľa andral o vast a murdarďa les laha.
24 Kada kerďa o Benajah, o čhavo le Jehojadoskro, a kaleha peske kerďa baro nav, avke sar ola Trin.
25 Sas les buter pačiv sar ole Tranda, kajte na sas jekh le Trinendar. O David les ačhaďa upral peskre stražci.
26 Aver zorale murša sas:
o Asahel, le Joaboskro phral;
o Elchanan, le Dodoskro čhavo, andral o Betlehem;
27 o Šamot andral o Charor;
o Chelec andral o Palon;
28 o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral e Tekoa;
o Abiezer andral o Anatot;
29 o Sibechaj andral e Chuša;
o Ilaj andral o Achoach;
30 o Mahraj andral e Netofa;

o Cheled, le Baanoskro čhavo, andral e Netofa;
31 o Itaj, le Ribajoskro čhavo, andral e benjamiňiko phuv Gibea;
o Benajah andral o Piraton;
32 o Churaj andral o Gaašiskre dolini;
o Abijel andral e Araba;
33 o Azmavet andral o Bachurim;
o Eljachbas andral o Šaalbon;
34 le Hašemoskre čhave andral o Gizon;
o Jonatan, le Šageoskro čhavo, andral o Harar;
35 o Achijam, le Sacharoskro čhavo, andral o Harar;
o Elifal, le Uroskro čhavo;
36 o Chefer andral e Mechera;
o Achijah andral o Palon;
37 o Checro andral o Karmel;
o Naaraj, le Ezbajoskro čhavo;
38 o Joel, le Natanoskro phral;
o Mibchar, le Hagriskro čhavo;
39 o Celek andral o Amon;
o Nachraj andral o Beerot, o zbrojnošis le Joaboskro, la Cerujakro čhavo;
40 o Jitričana o Ira the o Gareb;
41 o Chetitos o Urijaš;
o Zabad, le Achlajoskro čhavo;
42 o Adinas, le Šizasoskro čhavo, o vodcas andro kmeňos Ruben, ole Tranda muršenca;
43 o Chanan, le Maachoskro čhavo;
o Jošafat andral o Mitan;
44 o Uziaš andral o Aštarot;
o Šamas the o Jeiel, o čhave le Chotamoskre andral o Aroer;
45 o Jediael, le Šimriskro čhavo,
the leskro phral o Jochas andral o Tic;
46 o Eliel andral e Machava;
o Jeribaj the o Jošavijah, le Elnaamoskre čhave;
o Moabčanos o Jitmah;
47 o Eliel, o Obed the o Jaasiel andral e Coba.

12

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Benjamin

1 Kala murša avle ko David andro Ciklag akor, sar denašľa le Saulostar, le Kišoskre čhastar. On sas zorale murša, save leske pomožinenas andro mariben.
2 Savorende sas o luki a džanenas igen mištes te ľivinkerel le lukoha a te čhivkerel andral o prakos o bara le baľogne vaj le čače vasteha. On sas andral o kmeňos Benjamin avke sar the o Saul.
3 O Achiezer the o Joaš, le Šemaoskre čhave andral e Gibea, sas veľiťeľa upral lende.
Kala murša sas: o Jeziel the o Palet, le Azmavetoskre čhave; o Berachas the o Jehu andral o Anatot;
4 o Jišmajah andral o Gibeon, o zoralo murš maškar o Tranda a lengro veľiťeľis;
5 o Jirmejah, o Jachaziel, o Jochanan, o Jozabad andral e Gedera;

6 o Eluzaj, o Jerimot, o Bealijah, o Šemarijah, o Šefatijah andral o Charuf;
7 o Elkanah, o Jišijah, o Azarel, o Joezer, o Jašobeam andral le
Korachoskri fajta;
8 the o Joelah the Zebadijah, o čhave le Jerochamoskre andral o Gedor.

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Gad

9 O murša andral o kmeňos Gad tiš gele ko David pro verchengre thana
pre pušťa. On sas zorale murša, furt pripravimen te džal andro mariben le
šťitoha the la kopijaha. Sas zorale sar o ľevi a denašenas avke sar o sarni.
10 Lengro vodcas sas o Ezer, dujto pal leste sas o Obadijah, trito o Eliab,
11 štarto o Mišmanah, pandžto o Jirmejah,
12 šovto o Ataj, eftato o Eliel,
13 ochtoto o Jochanan, eňato o Elzabad,
14 dešto o Jirmejah the dešujekhto (11.) o Machbanaj.
15 Kala murša andral o kmeňos Gad sas veľiťeľa le slugaďenge. O bareder
veľiťeľa sas upral ezeros (1 000) slugaďa a o teleder upral o šel (100).
16 Sas oda on, save pregele prekal o Jordan andro ešebno čhon akor, sar o
paňi prečhorelas soduj brehi, a roztradle le manušen, save bešenas andre
ola dolini pro vichodos the zapados.

Le Davidoskre murša andral o kmeňi Benjamin the Juda

17 The varesave džene andral o kmeňi Benjamin the Juda gele ko David
pro verchengro than.
18 O David geľa avri angle lende a phenďa: „Te aven ke ma andro smirom,
hoj mange te pomožinen sar prijaťeľa, akor ačhen manca, ale te man avľan
te del andre le ňeprijaťeľenge, kajte mire vastenca ňikas ňič na kerďom,
o Del amare dadengro pre oda mi dikhel a mi marel tumen.“
19 Akor le Devleskro duchos avľa pro Amasaj, savo sas veľiťeľis upral o
Tranda, a ov phenďa:
„Sam tire, David!
Sam tuha, čhavo le Izajoskro.
Smirom! O smirom tuke the oleske, ko tuke pomožinel!
Se korkoro tiro Del tuke pomožinel.“
Avke o David len priiľa a ačhaďa len veľiťeľenge upral peskre slugaďa.

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Menaše

20 The varesave murša andral o kmeňos Menaše gele ko David akor,
sar džalas le Filišťincenca pro mariben pro Saul. Ale ačhiľa pes, hoj o
David the leskre murša le Filišťincenge na pomožinde, bo o filišťiňika
vodci peske phende: „Ov šaj predžal pale paš o Saul, paš peskro raj, a
amen paľis uľamas murdarde.“ Avke bičhade les het andro Ciklag.
21 Sar džalas andro Ciklag, džanas leha kala murša andral o Menaše: o
Adnach, o Jozabad, o Jediael, o Michael, o Jozabad, o Elihu the o Ciletaj. On
savore sas veľiťeľa upral o ezeros slugaďa.
22 Savore pomožinenas le Davidoske andro mariben pro zbujňikengre
partiji, bo savore sas zorale murša a ačhile veľiťeľa upral leskri armada.
23 Sako džives avenas o murša le Davidoske te pomožinel, medik les na
sas ajsi bari armada, sar hin le Devleskri armada.

Le Davidoskri armada andro Hebron

24 Kala sas o vizbrojimen slugaďa, save avle ko David andro Hebron, hoj
leske te den le Sauloskro kraľišagos, avke sar phenďa o RAJ:
25 Andral o kmeňos Juda: 6 800 murša, save hordinenas o šťitos the
kopija a sas furt pripravimen andro mariben;

26 andral o Šimeon: 7 100 zorale murša;
27 andral o Levi: 4 600 murša,
28 lenca o vodcas andral le Aronoskri fajta o Jehojada le 3 700 muršenca
29 a o terno Cadok, savo sas zoralo maribnaskro murš, le bišuduje (22)
veľiťeľenca andral peskri famelija;
30 andral o Benjamin, le Sauloskro kmeňos: 3 000 murša. On dži akor
sas le Sauloha;
31 andral o Efrajim: 20 800 zorale murša, dojekhes lendar sas baro nav
andre peskri fajta;
32 andral o jepaš kmeňos Menaše pro zapados: 18 000 murša, save sas
kidle avri pre oda, hoj te ačhaven le David kraľiske;
33 andral o Jisachar: 200 vodci jekhetane le muršenca, saven ľidžanas.
On achaľonas andro časi a džanenas, so le Izraelitenge kampel te
kerel;
34 andral o Zebulun: 50 000 murša, save sas pripravimen te džal andro
mariben le všelijake zbraňenca;
35 andral o Naftali: 1 000 veľiťeľa a lenca 37 000 murša vizbrojimen le
kopijenca the šťitenca;
36 andral o Dan: 28 600 murša pripravimen andro mariben;
37 andral o Ašer: 40 000 murša pripravimen andro mariben;
38 le vichodne Jordanostar, le kmeňostar Ruben, Gad the jepaš Menaše:
120 000 murša, save sas vizbrojimen le všelijake zbraňenca.

39 Savore kala slugaďa sas pripravimen te džal pro mariben a avle andro
Hebron, bo sas igen vaš oda, hoj te ačhaven le David kraľiske upral calo
Izrael. The savore Izraeliti kamenas, hoj o David te ačhel kraľiske.
40 On ačhile paš o David trin džives, chanas the pijenas, bo o Izraeliti
pes pal lende starinenas.
41 The ola, ko bešenas dur, avke sar o Jisachar, o Zebulun the o Naftali,
anenas lenge pro somara, ťavi, mulici the guruva igen but chabena – o aro,
o šuke figi the o hroznos, e mol, o olejos a the le gurumňen the le bakren
– bo andro Izrael sas baro radišagos.

13

E archa la zmluvakri preľigenďi

1 O David pes zgeľa savore veľiťeľenca upral o ezeros the upral o šel
slugaďa a radzinelas pes lenca.
2 Phenďa savore Izraelitenge, save sas ode zgele: „Te san vaš kada a
te hin oda le RAJESTAR, amare Devlestar, akor bičhavas le muršen ke
amare phrala andre savore Izraeloskre phuva, the ko rašaja the Leviti
andre lengre fori the gava, hoj te aven ke amende.
3 A anaha ke amende e archa amare Devleskra zmluvakri, bo na džalas
amenge pal late, sar kraľinelas o Saul.“
4 Savore priačhile pre oda, so o David phenďa, bo oda sas dojekheske
pre dzeka.
5 Avke o David ke peste zvičinďa savore Izraeliten le egiptske paňestar
Šichor pro juhos dži paš o Lebo-Chamat pro severos, hoj te anen le
Devleskri archa andral o Kirjat-Jearim.
6 Paľis o David the savore Izraeliti gele andre Baala (oda hino Kirjat-
Jearim) andre Judsko, hoj odarik te len e archa le Devleskri, savi pes vičinel
pal o RAJ, savo bešel upral o cherubi.

7 Preľigenenas le Devleskri archa andral o kher le Abinadaboskro pro
nevo verdan, so ľidžanas o Uza the o Achijo.
8 O David the savore Izraeliti khelenas the giľavenas anglo Del caľa
peskra zoraha a bašavenas pro citari, harfi, bubni, cimbalmi the trubi.
9 Sar avle ke le Kidonoskro humnos, o Uza nacirdňa o vast ke archa, hoj
la te zachudel a te na perel, bo le guruvenge podgele o pindre.
10 Takoj o RAJ choľisaľiľa pro Uza, bo nacirdňa o vast pre archa. Avke les
murdarďa a ov muľa ode pro than anglo Del.
11 O David rušľa, hoj o RAJ demaďa a murdarďa le Uza andre choľi,
vašoda pes vičinel oda than dži adadžives Perec-Uza*.
12 Andre oda džives o David predaranďiľa le Devlestar a phenďa: „Sar
me ke ma šaj anav e archa le Devleskri?“
13 Avke o David na diňa te ľidžal e archa ke peste andro Jeruzalem, ale
ľigenďa la andro kher ko Obed-Edom, savo sas andral o Gat.
14 Le Devleskri archa ačhiľa trin čhon andro kher ko Obed-Edom a o RAJ
požehňinelas caľa leskra famelija the savoro, so les sas.

14

Le Davidoskro palacis the čhave

1 O tirsko kraľis Chiram bičhaďa ko David peskre služobňiken. Jekhetane
lenca bičhaďa o cedroskre kašta, le ťesaren the le muraren, hoj leske te
ačhaven palacis.
2 Akor o David sprindžarďa, hoj les o RAJ čačes ačhaďa kraľiske upral o
Izrael a hoj leskro kraľišagos hazdňa upre prekal peskro izraeliko narodos.
3 O David peske iľa avre romňijen, savenca les sas buter čhave andro
Jeruzalem.
4 Kala hine lengre nava: o Šamua, o Šobab, o Natan, o Šalamun,
5 o Jibchar, o Elišuas, o Elpelet,
6 o Nogah, o Nefeg, o Jafias,
7 o Elišama, o Beeljadas the o Elifelet.

O viťazstvo upral o Filišťinci

8 Sar pes došunde o Filišťinci, hoj o David hino pomazimen kraľis upral
calo Izrael, gele pal leste, hoj les te zalen. Sar o David ada šunďa, geľa avri
pre lende.
9 O Filišťinci andre dolina le Refajengri gele pro gava te murdarel a te
čorel.
10 Avke o David phučelas le Devlestar: „Majinav te džal pro Filišťinci?
Deha len mange andro vasta?“
O RAJ leske odphenďa: „Dža, dava len andre tire vasta.“
11 Avke o David peskre muršenca džalas andro Baal-Peracim a ode
upral lende zviťazinďa. A phenďa: „O Del rozčhinďa mire vasteha le
ňeprijaťeľen, avke sar o paňi predemel e hradza.“ Avke ole thaneske dine
nav Baal-Peracim.
12 O Filišťinci ode mukle the peskre devloren a o David len diňa te labarel.
13 Ale o Filišťinci pale gele pre ola gava andre dolina.
14 Avke o David pale phučelas le Devlestar a ov leske odphenďa: „Ma
dža pre lende anglunestar, ale obdža len paš o balzamika stromi.
15 Sar šuneha o kroki upre pro balzamika stromi, takoj dža pro Filišťinci,
bo o Del džal anglal tu len te marel.“

---

* **13:11** E hebrejiko čhib: o trestos le Uzoskro

16 O David kerďa sa avke, sar leske o Del phenďa, a murdarelas le
Filišťincen le Gibeonostar dži paš o Gezer.
17 O hiros pal kada, so kerďa o David, pes rozľigenďa andre savore phuva.
O RAJ avke kerďa, hoj pes lestar te daran savore narodi.

15

E archa la zmluvakri preľigenďi andro Jeruzalem

1 Andro Foros le Davidoskro peske o David ačhaďa khera. Pripravinďa
the than prekal e archa le Devleskri a ačhaďa prekal late stanos.
2 A phenďa: „Ňiko našťi ľidžal le Devleskri archa, ča o Leviti. Bo len
peske o RAJ kidňa avri, hoj la te hordinen a te keren paš late e služba pro
furt.“
3 Paľis o David diňa te zvičinel savore Izraeliten andro Jeruzalem, hoj te
ľidžan le RAJESKRI archa pre oda than, savo ov pripravinďa.
4 Avke o David diňa te vičinel le Aronoskre the Levitengre potomken.
5 Avľa o vodcas Uriel le 120 muršenca andral le Kohatoskri fajta,
6 o Asajah le 220 muršenca andral le Merariskri fajta,
7 o Joel le 130 muršenca andral le Geršomoskri fajta,
8 o Šemajah le 200 muršenca andral le Elicafanoskri fajta,
9 o Eliel le ochtovardeš (80) muršenca andral le Chebronoskri fajta
10 the o Aminadab 112 muršenca andral le Uzieloskri fajta.
11 Paľis o David vičinďa le rašajen le Cadok the le Ebjatar the le Leviten
le Uriel, le Asajah, le Joel, le Šemajah, le Eliel the le Aminadab
12 a prikazinďa lenge: „Tumen san o vodci andre le Levitengre fajti.
Pošvecinen pes the okle Levitenca a ľidžan e archa le RAJESKRI, le
Izraeloskre Devleskri, pre oda than, savo pripravinďom.
13 Bo angloda pes oda kerelas bijal tumende, Levitale, a vašoda o RAJ,
amaro Del, pre amende domukľa e pohroma, bo na phučahas lestar, sar
oda te kerel pal oda, so hin pisimen.“
14 Avke o rašaja the o Leviti pes pošvecinde a preľigende le RAJESKRA,
le Izraeloskre Devleskra, zmluvakri archa.
15 O Leviti ľigenenas e archa le Devleskri le dručkenca pro phiko, avke
sar o Mojžiš prikazinďa prekal le RAJESKRO lav.
16 Paľis o David prikazinďa le Levitengre vodcenge, hoj te kiden avri
dženen peskre famelijendar, hoj te giľaven a radišagoha te bašaven pro
harfi, citari the cimbalmi.
17 Avke o Leviti kidle avri le Heman, le Joeloskre čhas, leskra famelijatar
le Asaf, le Berechijoskre čhas, the le Etan, le Kušajoskre čhas, andral e
fajta Merari,
18 a paš lende lengre phralen, save len majinenas te čerinel: le
Zecharijah, le Jaaziel, le Šemiramot, le Jechiel, le Uni, le Eliab, le Benajah,
le Maasejah, le Matitijah, le Elifeleh; the le Miknejah a le chramoskre
stražňiken: le Obed-Edom the le Jeiel.
19 O lavutara o Heman, o Asaf the o Etan bašavenas pro brondzune
cimbalmi.
20 O Zecharijah, o Aziel, o Šemiramot, o Jechiel, o Uni, o Eliab, o Maasejah
the o Benajah bašavenas pro harfi o učeder hangos.
21 O Matitijah, o Elifeleh, o Miknejah, o Obed-Edom, o Jeiel the o Azaziah
bašavenas pro citari o teluno hangos.
22 O Kenanijah sas avrikidlo, hoj te ľidžal le Leviten, save sas lavutara,
bo mištes džanelas te giľavel a te bašavel.

23-24 O Berechijah the o Elkanah, o Obed-Edom the o Jechijah stražinenas
paš o vudar, kaj sas e archa. O rašaja o Šebanijah, o Jošafat, o Netaneel, o
Amasaj, o Zecharijah, o Benajah the o Eliezer trubinenas angle Devleskri
archa.
25 O David, o izraelika vodci the o veľiťeľa upral o ezeros džanas bare
radišagoha te anel e archa la zmluvakri andral o kher le Obed-Edomoskro.
26 O Del pomožinelas le Levitenge, save ľidžanas e archa la RAJESKRA
zmluvakri, vašoda obetinde leske efta biken the efta bakren.
27 O David sas urdo andro jemno ľanovo plašťos a the savore Leviti, save
ľidžanas e archa la zmluvakri, o spevaka the o Kenanijah, savo ľidžalas o
giľavipen. A pro David sas urdo the o efodos le ľanostar.
28 Savore Izraeliti džanas le RAJESKRA zmluvakra archaha upre andro
Jeruzalem bara vikaha the bašavibnaha pro cimbalmi, pro harfi, pro citari,
pro rohi the pro trubi.
29 Sar avle le RAJESKRA archaha andro Jeruzalem, ipen akor e Mikal,
le Sauloskri čhaj, dikhelas avri prekal e oblaka. Sar dikhľa le David, hoj
radišagoha khelel, dikhľa les tele andre peskro jilo.

16

E archa thoďi andro stanos

1 Le Devleskri archa ande a thode la andro stanos, so prekal late ačhaďa
o David. Paľis ande anglo Del o labarde the smiromoskre obeti.
2 Sar o David dokerďa ola labarde the smiromoskre obeti, požehňinďa le
manušen andre le RAJESKRO nav.
3 Paľis diňa le muršen the le džuvľen, savore Izraeliten, po jekh maro
the bokeľi le ďatľendar the šuke hroznendar.
4 Varesave Leviten ačhaďa, hoj te služinen angle archa le RAJESKRI, hoj
pes te modľinen, te giľaven o chvali a te lašaren le RAJES, le Izraeloskre
Devles.
5 O Asaf sas lengro vodcas a dujto pal leste sas o Zecharijah. O Jaaziel, o
Šemiramot, o Jechiel, o Matitijah, o Eliab, o Benajah, o Obed-Edom the o
Jeiel bašavenas pro harfi the citari a o Asaf pre cimbalma.
6 O rašaja o Benajah the o Jachaziel furt trubinenas angle archa le
Devleskra zmluvakri.

O David lašarel le Devles

7 Andre oda džives o David ešebnovar ačhaďa le Asaf the mek avren le
Levitendar, hoj le lašaribnaha te paľikeren le RAJESKE:
8 „Paľikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
Maškar o narodi den te džanel, so kerďa!
9 Giľaven leske, bašaven leske!
Vakeren pal savore leskre zazraki!
10 Lašaren tumen leskre svete naveha!
Mi radisaľon o jile olenge, ko roden le RAJES!
11 Roden le RAJES the leskri zor,
ma preačhen te rodel leskro muj!

12 Leperen tumenge pro zazraki,
pro bare veci, so kerďa,
the pre oda, sar sudzinelas,
13 tumen, o čhave le Izraeloskre, leskre služobňikoskre;
o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!
14 Ov hin o RAJ, amaro Del,

leskre sudi hine pro manuša pal cal'i phuv.

15 Šoha ma bisteren pre leskri zmluva,
pre leskro lav, so diňa ezera pokoleňjenge.
16 Phandľa e zmluva le Abrahamoha,
a diňa lav le Izak,
17 le Jakoboske la kerďa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
18 akor, sar phenďa: ‚Tuke dava e kanaaňiko phuv
andro ďeďictvos.‘

19 Sar mek sanas ča frima džene,
a sanas andre odi phuv ča cudzinci.
20 Phirenas andral jekh narodos ke aver
a andral jekh kraľišagos ke aver.
21 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinďa the le kraľen:
22 ‚Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša,
ma dukhaven mire proroken!‘

23 Giľav le RAJESKE, cal'i phuv!
Džives so džives vakeren pal leskro spaseňje!
24 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.

25 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kampel te daral buter sar savore devlendar.
26 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinďa o ňebos.
27 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
e zor the o radišagos hin ode, kaj ov bešel.

28 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor.
29 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Hazden upre o dari a džan angle leste!
Banďon tele anglo RAJ andre leskro sveto šukariben!
30 Izdra lestar, calo svetos!
E phuv hiňi zorales zathoďi,
na čhalavela pes!

31 Mi radisaľol o ňebos a e phuv mi thovel baripen,
mi vakeren maškar o narodi: ‚O RAJ kraľinel!‘
32 Mi šunďol zorales o moros the savoro, so andre hin,
mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
33 O stromi andro veš mi giľaven radišagostar anglo RAJ,
bo ov avela te sudzinel le manušen pre phuv.

34 Pal'ikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben l'ikerel pro furt.
35 Vičinen pre leste: ‚Zachraňin amen, Devla, Spasiťel'ina amaro!
Cirde amen avri le narodendar a skide amen upre andral o narodi,

hoj te paľikeras tire svete naveske
a te radisaľuvas andre tiri slava.‘
36 Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
akanastar pro furt!“

A savore manuša odphende: „Amen! Slava le RAJESKE!“

O službi andro Jeruzalem the andro Gibeon

37 O David ačhaďa le Asaf the mek avren le Levitendar, hoj angle archa le RAJESKRA zmluvakri furt te keren e dživeseskri služba,
38 the le Obed-Edom a mek avre šovardeš the ochto (68) dženen. O Obed-Edom, le Jedutunoskro čhavo, the o Chosah sas upral savore chramoskre stražňika.
39 O David mukľa le rašas Cadok the le rašajen andral leskri fajta angle RAJESKRO Stanos pro učo than andro Gibeon,
40 hoj furt te anen le RAJESKE pro oltaris o labarde obeti, tosara the rači, a oda avke, sar hin pisimen andro zakonos le RAJESKRO, so diňa le Izraelitenge.
41 Lenca sas o Heman, o Jedutun the ola, save sas avrikidle, hoj te paľikeren le RAJESKE vaš oda, hoj leskro lačhejileskeriben ľikerel pro furt.
42 O Heman the o Jedutun pes starinenas pal o trubi, pal o cimbalmi the pal aver nastroji pro lašariben. Le Jedutunoskre čhave ačhenas paš e brana.
43 Paľis pes savore manuša rozgele khere. Geľa the o David, hoj te požehňinel peskra famelija.

17

O RAJ del lav le David

1 Sar o David imar bešelas andre peskro palacis, phenďa le prorokoske le Natanoske: „Me bešav andro palacis le cedrostar, ale e archa le RAJESKRA zmluvakri hiňi ča andro stanos.“
2 O Natan le Davidoske odphenďa: „Ker savoro, so kames te kerel, bo o Del hino tuha.“
3 Avke mek odi rat phenďa o Del le Natanoske:
4 „Dža a phen mire služobňikoske le Davidoske, hoj kada phenel o RAJ: ‚Na, na ačhaveha mange kher, hoj me te bešav ode.
5 Se me na bešavas andro kher akorestar, kanastar iľom le Izraeliten avri andral o Egipt, dži adadžives, ale somas andro stanos, a phiravas tumenca than thanestar.
6 Sar phiravas le Izraelitenca, šoha na phenďom le vodcenge andro Izrael, savenge prikazinďom, hoj te ľidžan mire manušen: „Soske mange na ačhaven o kher le cedrostar?“ ‘
7 Mire služobňikoske le Davidoske phen, hoj kada phenel o RAJ o Nekzoraleder: ‚Iľom tut pal e maľa, kaj pašinehas le bakren, a ačhaďom tut vodcaske upral mire manuša, upral o Izrael.
8 Džavas tuha všadzik, kaj džahas, a murdarďom savore tire ňeprijaťeľen, save sas anglal tu. A akana kerava tiro nav baro sar o nava le nekbaredere vodcengre pre phuv.
9 Mire izraelike narodos dava than, kaj les sadzinava a ode bešela. Imar na izdrala a o nalače manuša les na dukhavena, sar oda kerenas angloda,
10 kanastar mire manušen ľidžanas o sudci, saven ačhaďom upral o Izrael. Pokorinava savore tire ňeprijaťeľen.
Me o RAJ tuke phenav, hoj me tuke ačhavava kher:

11 Sar avela tiro časos a sar aveha parundo paš tire phure dada,
ačhavava pal tute pro tronos tire potomkos a kerava, hoj leskro kraľišagos
te el zoralo.
12 Ov mange ačhavela kher a me kerava, hoj leskro kraľišagos te ačhel
pro furt.
13 Avava leske dad a ov ela miro čhavo. A miro jileskeriben lestar na
odlava, avke sar odiľom le Saulostar, savo kraľinelas anglal tute,
14 ale ačhavava les upral mire manuša the upral miro kraľišagos pro
furt. A leskro tronos ačhela pro furt.‘ “
15 O Natan vakerelas le Davidoske savoro avke, sar oda šunďa le
RAJESTAR andro viďeňje.

Le Davidoskri modľitba

16 Paľis o kraľis o David geľa, bešľa peske anglo RAJ andro Stanos a
modľinelas pes avke: „Ko som me, RAJEJA, Devla, a ko hin miri famelija,
hoj man anďal dži kade?
17 Ale Devla, frima tuke oda sas a mek vakerehas pal oda, so ela tire
služobňikoskra famelijaha. Tu dikhes pre ma sar pre varesavo baro
manuš, ó, RAJEJA, Devla.
18 So mek buter šaj phenav me, o David, pre oda, hoj man des ajsi bari
pačiv? Se tu mištes džanes tire služobňikos.
19 Ó, RAJEJA, tu prekal tiro služobňikos the pal tiro jilo kerďal kala bare
veci a diňal oda te džanel mange.
20 Ó, RAJEJA, nane ňiko ajso sar tu! Nane aver Del, ča tu, avke sar oda
korkore šunďam amare kanenca.
21 A savo aver narodos pre phuv hino ajso sar o Izrael? O narodos, saves
peske tu, Devla, cinďal avri andral o otroctvos, hoj te aven tiro narodos
a aleha peske kerďal baro nav akor, sar lenge kerehas bare the zorale
veci, sar len lehas avri andral o Egipt a sar tradľal avri anglal lende avre
naroden.
22 Tu kerďal, hoj o Izraeliti te aven tire manuša pro furt, a tu, ó, RAJEJA,
ačhiľal lengro Del.
23 Akana, RAJEJA, doľiker pro furt oda lav, so diňal mange the mira
famelijake. Ker sa avke, sar phenďal,
24 hoj tiro nav te el furt barardo a hoj o manuša pal tu te vakeren: ‚O
RAJ o Nekzoraleder hino le Izraeloskro Del!‘ A e kraľiskri famelija tire
služobňikoskri le Davidoskri mi ačhel pro furt anglal tute.
25 Se tu, Devla miro, sikaďal peskre služobňikoske, hoj thoveha mira
famelija furt pro tronos. Vašoda me akana bi e dar anav anglal tu kadi
modľitba.
26 Ale akana, ó, RAJEJA, tu sal o Del a phenďal tire služobňikoske kada
lačhipen.
27 Mangav tut, požehňin mira caľa famelija, hoj pro furt te ačhen pro
tronos. Bo so tu požehňines, RAJEJA, ačhel furt požehňimen.“

18

Le Davidoskre viťazstva

1 Paľis o David zviťazinďa upral o Filišťinci, domarďa len a iľa lendar o
foros Gat le pašutne gavenca.
2 O David zviťazinďa the upral o Moabčana. On pes leske poddine a
počinenas leske o daňe.

3 Paľis zviťazinďa the upral o Hadad-Ezer, o kraľis andre phuv Coba, paš
o Chamat akor, sar peske džalas te zalel o phuva paš o paňi Eufrat.
4 O David zaiľa lestar 1 000 verdana, 7 000 muršen pro graja the 20
000 slugaďen. Mukľa peske lendar ča 100 grajen le verdanenca a olen, so
ačhile, ochrominďa.
5 Sar avle o Aramejčana andral o Damašek te pomožinel le kraľiske
Hadad-Ezeroske, o David zviťazinďa the upral lende a murdarďa lendar
22 000 muršen.
6 Paľis o David diňa te rozačhavel slugaďen andro aramejiko Damašek.
Avke o Aramejčana ačhile le sluhi le Davidoske a anenas leske o daňe. O
RAJ pomožinelas le Davidoske te zviťazinel všadzik, kaj džalas.
7 O David skidňa le Hadad-Ezeroskre služobňikendar o somnakune šťiti
a anďa len andro Jeruzalem.
8 Andral le Hadad-Ezeroskre fori Tibchat the Kun o David skidňa igen
but brondzos. Paľis o Šalamun diňa lestar te kerel e igen bari nadrža, o
slupi the o sersamos prekal o Chramos.
9 Sar pes o kraľis Tou andral o Chamat došunďa, hoj o David zviťazinďa
upral caľi armada le Hadad-Ezeroskri andral e Coba,
10 bičhaďa peskre čhas le Hadoram ko kraľis David, hoj leske te phenel:
„Smirom tuke! Av bachtalo, bo zviťazinďal upral o Hadad-Ezer.“ A bičhaďa
leske somnakune, rupune the brondzune veci. O kraľis Tou ada kerďa, bo
the ov sas andro mariben le Hadad-Ezeroha.
11 The ola veci o David pošvecinďa le RAJESKE jekhetane le rupoha the le
somnakaha, so iľa avre narodendar: le Edomčanendar, le Moabčanendar,
le Amončanendar, le Filišťincendar the le Amalekendar.

Le Davidoskre uradňika

12 O Abišaj, o čhavo la Cerujakro, zviťazinďa andre Londi dolina upral o
18 000 Edomčana.
13 Rozačhaďa peskre slugaďen andro tabora pal calo Edom a savore
Edomčana pes le Davidoske poddine. O RAJ pomožinelas le Davidoske
te zviťazinel všadzik, kaj džalas.
14 O David kraľinelas upral calo Izrael a savore peskre manušenge
kerelas oda, so sas čačipnaskro the spravodľivo.
15 O Joab, la Cerujakro čhavo, sas veľiťeľis upral e armada; o Jošafat, le
Achiludoskro čhavo, sas upral savore leskre uradňika;
16 o Cadok, le Achituboskro čhavo, the o Abimelech, le Ebjataroskro
čhavo, sas rašaja; o Šavša sas pisaris;
17 o Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o Kereťana the
Pileťana, save chraňinenas le kraľis. Le Davidoskre čhave sas nekbareder
uradňika le kraľiske.

19

O mariben le Amončanenca the le Aramejčanenca

1 Sar o amoňiko kraľis Nachaš muľa, ačhiľa pal leste kraľiske o Chanun,
leskro čhavo.
2 O David peske phenďa: „Presikavava le Chanunoske, le Nachašiskre
čhaske, o jileskeriben, avke sar oda kerďa leskro dad mange.“ Avke o David
bičhaďa peskre služobňiken, hoj leske te džan te phenel: „Pharo mange
hin, hoj tuke muľa o dad.“
Sar avle le Davidoskre služobňika andre le Amončanengri phuv,
3 o amoňika vodci phende le Chanunoske: „Gondoľines tuke, hoj o David
kamel te del pačiv tire dades oleha, hoj bičhavel peskre služobňiken, hoj

tuke te phenen, hoj leske hin pharo? Na! Bičhavel len vašoda, hoj te
predikhen kadi phuv a paľis la te zalen."
4 Androda o Chanun chudňa le Davidoskre služobňiken, hoľinďa lenge
brada, strihinďa lenge jepaš gada le perestar dži tele a avke len mukľa te
džal.
5 Sar oda vareko phenďa le Davidoske, ov anglal lende bičhaďa avre
muršen, bo ola murša sas igen pre ladž. O kraľis diňa lenge te phenel:
„Ačhen andro Jericho, medik tumenge na barola o bradi a paľis šaj aven
pale."
6 Sar o Amončana achaľile, hoj aleha choľarde le David, o Chanun the o
Aramejčana počinde tranda the štar (34) toni rup, hoj lenge te bičhaven
maribnaskre verdana the muršen pro graja andral o Aram-Naharajim,
andral e Aram-Maacha the andral e Coba.
7 Počinde peske vaš o 32 000 verdana the vaš o kraľis andral e Maacha
leskre muršenca. On avle a kerde peske taboris paš e Medeba, medik o
Amončana doavle odarik, kaj sas andro mariben.
8 Sar pes pal oda došunďa o David, bičhaďa andro mariben le Joab the
savore zorale slugaďen.
9 O Amončana pes rozačhade pro mariben angle foroskri brana a o kraľa,
save lenge avle te pomožinel, ačhenas pre peskre thana pre maľa.
10 Sar o Joab dikhľa, hoj avle pre leste anglunestar the palunestar,
kidňa peske avri nekfeder muršen andral calo Izrael a rozačhaďa len pro
Aramejčana.
11 A olen, save ačhile, diňa peskre phraleske le Abišajoske, hoj len te
rozačhavel pro Amončana.
12 O Joab leske phenďa: „Te dikheha, hoj o Aramejčana man domaren,
aveha mange te pomožinel, a te me dikhava, hoj o Amončana domaren
tut, džava me tuke te pomožinel.
13 Av zoralo a av maras pes zorales vaš amare manuša the vaš o fori le
Devleskre! Mi kerel o RAJ oda, so hin lačho anglal leskre jakha."
14 Avke o Joab peskre muršenca džalas andro mariben pro Aramejčana,
ale on lestar denašle.
15 Sar o Amončana dikhle, hoj o Aramejčana denašen le Joabostar, the
on chudle te denašel anglal leskro phral Abišaj a gele pale andro foros.
Avke o Joab pes visarďa le maribnastar a avľa pale andro Jeruzalem.
16 Sar o Aramejčana dikhle, hoj o Izraeliti upral lende zviťazinde,
bičhade vaš aver Aramejčana, save bešenas pre aver sera le paňestar
Eufrat. On avle ke lende a o Šobach*, o veľiťeľis upral e armada le Hadad-
Ezeroskri, len ľidžalas.
17 Sar pal oda phende le Davidoske, diňa te zvičinel savore Izraeliten,
pregeľa prekal o Jordan a rozačhaďa pes angle lende. Avke o David pes
mukľa pre lende pro mariben a marelas pes le Aramejčanenca,
18 ale on le Izraelitendar denašle a o David the leskre murša murdarde
7 000 muršen pro graja, 40 000 slugaďen the le Šobach, savo sas veľiťeľis
upral e armada.
19 Sar savore kraľa, save služinenas le Hadad-Ezeroske, dikhle, hoj o
Izrael zviťazinďa upral lende, phandle le Davidoha zmluva a služinenas
leske.
Avke o Aramejčana imar buter na kamenas te pomožinel le
Amončanenge.

---

* **19:16** Abo: Šofach

20

O David zalel e Raba

1 Pre aver berš jarone, andro časos, sar o kraľa džanas andro mariben,
o Joab džalas la armadaha pro Amončana a zňičinďa lengri phuv, ale o
David ačhiľa andro Jeruzalem. Paľis o Joab geľa pro foros Raba a zňičinďa
les.
2 Avke o David iľa e koruna le Milkomoske, lengre devleske, pal o šero*.
Odi koruna sas phari buter sar tranda (30) kili†, sas andre late igen vzacno
bar a sas thoďi pro šero le Davidoske. Andral oda foros o David zaiľa igen
but veci.
3 Le manušen, save ode bešenas, odarik odľigenďa a thoďa len andre
buči, hoj te keren le pilenca, krompačenca the le toverenca. Avke kerďa
the savore amoňike forenca. Paľis o David the savore manuša gele pale
andro Jeruzalem.

O maribena le Filišťincenca

4 Paloda sas pale o mariben le Filišťincenca andro Gezer. Akor o Sibechaj
andral e Chuša murdarďa le Saf‡, savo sas le obrendar. Avke thode tele le
Filišťincen.
5 Paľis andre aver mariben le Filišťincenca o Elchanan, le Jairoskro
čhavo, murdarďa le Lachmi, le Golijašiskre phrales andral o Gat. O kašt le
Golijašiskra kopijatar sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo pes
kerel o pochtana.
6 Andre aver mariben, so sas paš o Gat, sas igen učo murš, saves sas
bišuštar (24) angušta. Sas les pro vasta the pro pindre po šov angušta.
The ov sas le obrendar.
7 Ale sar asalas avri le Izraeliten, murdarďa les o Jonatan, o čhavo le
Šimeoskro, le Davidoskre phraleskro.
8 Kala murša sas le obrendar andral o Gat a o David the leskre murša
len murdarde.

21

O David zgenel le manušen

1 O satan pes ačhaďa pro Izraeliti a kerďa upre le David, hoj te zgenel le
manušen andro Izrael.
2 Avke o David prikazinďa le Joaboske the le veľiťeľenge: „Džan a zgenen
le manušen andro Izrael, la Beer-Šebatar dži ko Dan, bo kamav te džanel,
keci hine.“
3 Ale o Joab phenďa le kraľiske: „Mi kerel o RAJ, hoj le Izraelitendar te
el šelvar buter, sar hine! Či nane on, rajeja miro the kraľina, savore tire
sluhi? Soske ada miro raj kamel te kerel? Soske aleha kames te anel le
Izrael andro binos?“
4 Ale o kraľis peske ačhelas pre oda, so phenďa, a o Joab les mušinďa te
šunel. Avke o Joab geľa, pophirďa calo Izrael, zgenďa les a avľa pale andro
Jeruzalem.
5 A phenďa le Davidoske, keci hin manuša: „Andre calo Izrael hine 1 100
000 murša, save pes džanen te marel la šabľaha, a andre Judsko 470 000
murša.“
6 Ale le manušen andral o kmeňi Levi the Benjamin na zgenďa, bo le
kraľiskro prikazis le Joab igen trapinelas.

O Del marel le manušen

* **20:2** Abo: pal o šero lengre kraľiske † **20:2** E hebrejiko čhib: jekh talentos ‡ **20:4** Abo: o Sipaj

7 Aňi le Devleske kada na sas pre dzeka, a vašoda marďa le Izrael.
8 Akor o David phenďa le Devleske: „Kerďom aleha igen baro binos angle tu. Akana mangav tut, odmuk mange kada binos, bo na kerďom oda goďaha!“
9 O RAJ phenďa le Gadoske, savo sas le Davidoskro prorokos:
10 „Dža a phen le Davidoske: Kada phenel o RAJ: ‚Dav tut te kidel peske avri trine vecendar a me kerava oda, so tuke kideha avri.‘ “
11 Avke o Gad geľa ko David a phenďa: „Kavke phenel o RAJ:
12 ‚Kide tuke avri: Majinel te el andre tiri phuv trin berš bokh? Abo kames trin čhon te denašel peskre ňeprijaťeľendar, save džana pre tu la šabľaha? Vaj andre cal'i tiri phuv te avel le RAJESKRO aňjelos a trin dživesa tumen te marel le meribnaskre nasvaľibnaha? Akana rozgondoľin tuke a phen mange, so te phenel oleske, savo man ke tu bičhaďa.‘ “
13 O David phenďa le Gadoske: „Igen phares mange hin te kidel peske avri! Me na kamav te el mardo le manušendar, mi marel man o RAJ, bo leskro jileskeriben hino igen baro.“
14 Akor o RAJ domukľa pro Izrael o meribnaskro nasvaľiben a mule 70 000 Izraeliti.
15 O Del bičhaďa le aňjelos, hoj te zňičinel le manušen andro Jeruzalem. Ale sar oda o RAJ dikhľa, sas leske pharo vaš oda baro nalačhipen, so diňa te kerel, a phenďa le aňjeloske: „Preač! Ma ker imar oda!“ Ipen akor le RAJESKRO aňjelos sas paš o humnos le Ornanoskro, savo sas Jebusejis.
16 Sar pes o David rozdikhľa, dikhľa maškar e phuv the maškar o ňebos te ačhel le RAJESKRE aňjelos la šabľaha andro vast, sar la nacirdňa pro Jeruzalem. Akor o David the o vodci, save sas urde andro gada le gonestar, pele le mujeha dži pre phuv.
17 O David phenďa le Devleske: „Me diňom te zgenel le manušen a me kerďom kada baro binos. Ale kala bakrore, so on kerde? Ó, RAJEJA, mangav tut, Devla miro, mar man the mira famelija a ma domuk kadi bibach pre tire manuša.“

O David cinel o than prekal o Chramos

18 Akor le RAJESKRO aňjelos phenďa le prorokoske Gadoske, hoj te phenel le Davidoske: „Dža upre a ačhav oltaris le RAJESKE pre le Ornanoskro humnos.“
19 O David geľa a kerďa sa avke, sar o Gad ke leste prevakerďa andre le RAJESKRO nav.
20 Sar o Ornan marelas avri e pšeňica, visarďa pes a dikhľa le aňjelos. Leskre štar čhave, save sas leha, pes garude.
21 O David džalas ke leste. Sar o Ornan dikhľa, hoj avel ke leste o David, geľa avri a banďiľa anglal leste le mujeha dži pre phuv.
22 O David leske phenďa: „Kamav tutar te cinel o humnos, hoj te ačhavav le RAJESKE oltaris, bo avke preačhela oda baro nasvaľiben pro manuša. Biken les mange vaš ajci, keci mol.“
23 O Ornan leske odphenďa: „Le tuke les. Mi kerel miro raj the kraľis oda, so hin lačho angle leskre jakha. Dikh, dav kale gurumňen pre labarďi obeta, e pšeňica pre chabeneskri obeta a dav pre jag o sersamos, saveha pes prečhivkerelas o zrnos. Dav oda savoro!“
24 Ale o David leske phenďa: „Kada na! Kamav tutar te cinel a te počinel vaše ajci, keci mol. Na anava le RAJESKE oda, so hin tiro, aňi o labarde obeti, so man ňič na molas.“
25 Avke o David cinďa oda humnos vaš o šov šel (600) rupune.

26 Ačhaďa le RAJESKE ode oltaris a anďa leske o labarde the o
smiromoskre obeti. Sar o David vičinelas pro RAJ, ov leske odphenďa
oleha, hoj bičhaďa andral o ňebos e jag pro oltaris, kaj sas o labarde obeti.
27 A o RAJ phenďa le aňjeloske, hoj te thovel pale e šabľa pre peskro
than.
28 Akorestar, sar o David dikhľa, hoj leske o RAJ odphenďa pro humnos
le Ornanoskro le Jebusejiskro, obetinelas ode.
29 Le RAJESKRO sveto stanos, so kerďa o Mojžiš pre pušťa, the o oltaris
prekal o labarde obeti andre oda časos sas pro učo than andro Gibeon.
30 Ale o David ode našťi geľa, hoj pes te phučel le Devlestar, bo igen
predaranďiľa le RAJESKRE aňjeloskra šabľatar.

22

1 O David phenďa: „Kade ela o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro, a
kade ela le Izrael oltaris pro labarde obeti.“

O David pripravinel e buči pro Chramos

2 O David diňa te vičinel savore cudzincen, save bešenas andro Izrael, a
ačhaďa lendar kamenaren, hoj te pripravinen o bara pre buči pro Chramos
le Devleskro.
3 Diňa te anel igen but trasta, hoj lendar te keren lecegi pro kaštune
brani the pro čopi. Anďa the ajci but brondzos, hoj pes les na delas aňi te
odvažinel,
4 a the mek igen but cedroskre kašta, save le Davidoske o Sidončana the
o Tirčana anenas igen but.
5 O David phenďa: „Miro čhavo o Šalamun hino mek ternoro a mek
na džanel, sar te budinel, a o Chramos, savo kampel te ačhavel prekal
o RAJ, mušinel te el ajso slavno the šukar, hoj pal leskro šukariben pes
te dodžanen savore narodi pre phuv. Vašoda me mušinav te pripravinel
oda, so kampel.“ Avke o David angloda, sar muľa, diňa te anel igen but
materijalos prekal o Chramos.

O David phenel le Šalamunoske sar te ačhavel o Chramos

6 Paľis peske diňa te vičinel peskre čhas le Šalamun a prikazinďa leske,
hoj te ačhavel o Chramos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
7 O David phenďa le Šalamunoske: „Čhavo miro, andre miro jilo sas, hoj
te ačhavav o Chramos prekal o RAJ, miro Del.
8 Ale le RAJESKRO lav avľa ke ma: ‚Ľidžahas o bare maribena pre kadi
phuv a čhorďal avri igen but rat. Vašoda na ačhaveha o Chramos prekal
miro nav, bo čhorďal avri igen but rat.
9 Ale ela tut muršoro, ov ela ajso, sar phenel leskro nav: „Murš
le smiromoskro.“ A me kerava, hoj les te el smirom savore leskre
ňeprijaťeľendar pal dojekh sera. Leskro nav ela Šalamun. Sar ov
kraľinela, dava le Izraeloske te dživel andro smirom the andro pokoj.
10 Ov ačhavela o Chramos prekal miro nav. Ela mange čhavo a me avava
leske dad. Leskre potomstvostar ela furt vareko pro tronos upral o Izrael.‘
11 Akana, čhavo miro, mi ľidžal tut o RAJ, hoj bachtales te ačhaves o
Chramos le RAJESKE, peskre Devleske, avke sar pal tu phenďa.
12 Ča mi del tut o RAJ goďaveripen the prindžaripen andre savoreste,
sar tut ačhavela upral calo Izrael, hoj te doľikeres o zakonos le RAJESKRO,
tire Devleskro.

13 Akor tut ela bach, te doľikereha calo zakonos the o prikazi, so diňa
avri o RAJ le Mojžišoske prekal o Izrael. Av zoralo the šmelo! Ma dara tut
a ma izdra!
14 Dikh, me man but trapinďom, hoj te doanav prekal o Chramos le
RAJESKRO 3 400 toni somnakaj* the 34 000 toni rup†, ajci but brondzos
the trasta, so pes na del aňi te odvažinel, a mek the kašta the bara. A tu
mek paš oda šaj dothoves.
15 Hin paš tu but manuša, save džanen te kerel peskri buči: O ťesara, o
kamenara the igen but majstri, save džanen te kerel dojekh buči
16 le somnakaha, rupoha, brondzoha the trastenca. Avke akana muk tut
andre buči a o RAJ ela tuha!“
17 Paľis o David prikazinďa savore izraelike vodcenge, hoj te pomožinen
leskre čhaske le Šalamunoske.
18 Phenďa: „O RAJ, tumaro Del, hino tumenca a diňa tumen o smirom
le manušendar pal savore seri, bo ov len mange diňa andre miri zor a on
hine poddine le RAJESKE the leskre manušenge.
19 Akana roden le RAJES, tumare Devles, cale jileha the dušaha. Chuden
te ačhavel o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro, hoj pes te preľidžal e
archa le RAJESKRA zmluvakri the o sveta veci andro Chramos, so ela
ačhado prekal le RAJESKRO nav.“

23

O David ačhavel le Leviten andre služba

1 Sar o David sas imar igen phuro, ačhaďa peskre čhas le Šalamun
kraľiske upral o Izrael.
2 Zvičinďa savore izraelike vodcen, rašajen the Leviten.
3 Zgende savore Leviten phurederen sar tranda (30) berš a sas 38 000
murša.
4 O David phenďa: „Lendar ačhavav 24 000, hoj te služinen andro
Chramos le RAJESKRO, 6 000 uradňiken the sudcen,
5 4 000 stražňiken the 4 000 dženen, save lašarena le RAJES a bašavena
pre ola nastroji, so diňom te kerel pro lašariben.“
6 O David le Leviten rozďelinďa pal lengre trin fajti pal le Leviskre čhave:
Geršon, Kohat the Merari.

Le Geršonoskro potomstvos

7 Le Geršonoskre čhave sas o Ladan the o Šimej.
8 Le Ladan sas trin čhave: Ešebno o Jechiel, paľis o Zetam the o Joel.
9 On sas vodci andre Ladanoskri famelija. Le Šimej sas trin čhave: o
Šelomot, o Chaziel the o Haran.
10 A sas les mek aver štar čhave: o Jachat, o Zina, o Jeuš the o Berijah.
11 O Jachat sas ešebno, dujto o Zizah. Le Jeuš the le Berijah na sas but
muršora, vašoda pes len rachinelas sar jekh fajta.

Le Kohatoskro potomstvos

12 Le Kohat sas štar čhave: o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
13 Le Amramoskre čhave sas o Aron the o Mojžiš. O Aron the leskre
potomki sas pošvecimen andre služba, hoj pes pro furt te starinen pal o
sveta veci, te anel o voňava obeti anglo RAJ, te služinel leske a andre leskro
nav te žehňinel le manušen.

---

* **22:14** Oda sas 100 000 talenti somnakaj. † **22:14** Oda sas 1 000 000 talenti rup.

14 O čhave le Mojžišoskre, le Devleskre muršeskre, sas rachimen andro
kmeňos Levi.
15 Le Mojžišoskre čhave sas o Geršom the o Eliezer.
16 Le Geršomoskro ešebno čhavo sas o Šebuel.
17 Le Eliezer sas ča jekh čhavo o Rechabiah, ale le Rechabiah sas but
čhave.
18 Le Jishar, le Kohatoskre dujtone čhas, sas ešebno čhavo o Šelomot,
savo sas vodcas andre fajta.
19 Le Chebron, le Kohatoskre tritone čhas, sas štar čhave: Ešebno o
Jerijah, dujto o Amariah, trito o Jachaziel the štarto o Jekameam.
20 Le Uziel, le Kohatoskre štartone čhas, sas o Micha the o Jišijah.

Le Merariskro potomstvos

21 Le Merari sas duj čhave: o Machli the o Muši. Le Machlioskre čhave
sas o Eleazar the o Kiš.
22 O Eleazar muľa a na sas les muršora, ča čhaja, vašoda leskre čhajen
peske ile romňijenge le Kišoskre čhave.
23 Le Merariskro dujto čhavo sas o Muši. Les sas trin čhave: o Machli, o
Eder the o Jeremot.
24 Kala sas le Leviskre potomki pal lengre fameliji the fajti, save sas vodci
a dojekheskro nav sas zapisimen. Dojekh, kaske sas buter sar biš (20) berš,
sas ačhado, hoj te služinel andro Chramos le RAJESKRO.

Le Levitengri buči andro Chramos

25 Akor o David phenďa: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, diňa peskre
manušenge o smirom a ačhiľa te bešel andro Jeruzalem pro furt.
26 Vašoda o Leviti imar buter na mušinen te hordinel o sveto stanos the
o veci pre služba.“
27 Akorestar pes pal le Davidoskre posledna prikazi rachinenas andre
služba ča o Leviti, savenge sas biš (20) berš a buter.
28 Lengri buči sas te pomožinel andro Chramos le rašajenge le Aronoskre
potomkenge andre služba, te del pozoris pro chramoskre thana the pre
dvora, te obžužarel savore sveta veci a te starinel pes pal e služba andro
Chramos.
29 Mušinenas pes te starinel pal o sveta mare, pal o nekfeder aro pre
chabeneskri the peki obeta the pal o mare bi o kvasos. Mušinenas te
mišinel o aro le olejoha a mek te merinel a te važinel o obeti.
30 On sas ačhade the pre oda, hoj sako džives tosara the rači te paľikeren
a te lašaren le RAJES,
31 sar anenas o labarde obeti le RAJESKE pro šabatoskro džives, abo pro
inepos le Neve čhoneskro the pre savore inepi. Sas avridino, keci Leviti
mušinenas te služinel pro furt anglo RAJ andro Chramos.
32 On pes starinenas pal o Svetostankos le RAJESKRO the pal o Sveto than
a pomožinenas le Aronoskre potomkenge, peskre phralenge, andre služba
andro Chramos.

24

O rašaja hine rozďelimen andre služba

1 Le Aronoskre potomki sas rozďelimen andro partiji. Le Aron sas štar
čhave: o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
2 O Nadab the o Abihu mule sigeder sar lengro dad. Vašoda, hoj len na
sas čhave, e rašajiko služba preile lengre phrala o Eleazar the o Itamar.

3 O David jekhetane le Cadokoha, savo sas potomkos le Eleazaroskro, the
le Achimelechoha, savo sas le Itamariskro potomkos, lenge rozďelinďa e
buči andre služba.
4 Andre le Eleazaroskro potomstvos sas buter vodci sar andre le
Itamariskro. Vašoda le Eleazaroskre potomki sas rozďelimen andro
dešušov (16) partiji a le Itamaroskre andro ochto (8).
5 Rozďelinde len prekal o losos, bo sas o uradňika le chramoskre the o
služobňika le Devleskre le Eleazaroskre potomkendar the le Itamaroskre
potomkendar.
6 O pisaris Šemajah, le Netaneeloskro čhavo andral le Leviskro kmeňos,
len zapisinďa. O kraľis, o uradňika, o rašaj Cadok, o Achimelech, le
Ebjataroskro čhavo, the o vodci andral le rašajengre the Levitengre fajti
sas paš oda sar švedki. Jekhvar losinenas vaš le Eleazaroskro potomstvos
a jekhvar vaš le Itamariskro.
7 Kala hine o partiji pal o nava peskre fajtakre vodcenge. O šoros sas
kajso: Ešebno losos peľa pro Jojarib, dujto pro Jedajah,
8 trito pro Charim, štarto pro Seorim,
9 pandžto pro Malkijah, šovto pro Mijamin,
10 eftato pro Hakoc, ochtoto pro Abijah,
11 eňato pro Ješua, dešto pro Šechaniah,
12 dešujekhto (11.) pro Eljašib, dešudujto (12.) pro Jakim,
13 dešutrito (13.) pro Chupah, dešuštarto (14.) pro Ješebab,
14 dešupandžto (15.) pro Bilgah, dešušovto (16.) pro Imer,
15 dešueftato (17.) pro Chezir, dešuochtoto (18.) pro Hapicec,
16 dešueňato (19.) pro Petachiah, bišto (20.) pro Jechezkel,
17 bišujekhto (21.) pro Jachin, bišudujto (22.) pro Gamul,
18 bišutrito (23.) pro Delajah a bišuštarto (24.) pro Maaziah.
19 Kale muršenge sas rozďelimen e buči andro Chramos, avke sar perelas
pre lende o šoros a oda sa avke, sar diňa avri lengro phuro dad Aron pal
o prikazis le RAJESKRO, le Izraeloskre Devleskro.

Aver Leviti ačhade andre služba

20 Kala hine aver fajtakre vodci, andral le Levitengro potomstvos:
andral le Amramoskri fajta sas vodcas o Šubael, a andral leskri fajta o
Jechdejah;
21 andral le Rechabijoskri fajta sas o Jišijah ešebno;
22 andral le Jisharoskri fajta o Šelomot, a andral leskri fajta o Jachat.
23 Le Chebron sas štar čhave: Ešebno o Jerijah, dujto o Amariah, trito o
Jachaziel a štarto o Jekameam.
24 Andral le Uzieloskri fajta sas vodcas o Micha a andral leskri fajta o
Šamir
25 jekhetane le Jišijoha, savo sas le Michoskro phral. Andral le Jišijoskri
fajta sas vodcas o Zechariah.
26 Le Merariskre čhave: o Machli the o Muši. O čhavo le Jaazioskro sas
o Beno*.
27 O potomki le Merariskre prekal o Jaaziah sas o Šoham, o Zachur the
o Ibri.
28-29 Le Machli sas duj čhave: o Eleazar the o Kiš. Le Eleazar na sas
murša, ale le Kiš sas o Jerachmeel.
30 Le Mušiskre čhave sas o Machli, o Eder the o Jerimot.

---

* **24:26** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

Kala sas le Leviskre potomki, sako pal peskri fajta.
31 The on losinenas jekhetane peskre phralenca, le Aronoskre potomkenca, savi buči te kerel. Sas paš oda o David, o Cadok, o Achimelech the o vodci andral o fameliji le rašajengre the Levitengre.

25

O lavutara andro Chramos

1 O David the le chramoskre vodci kidle avri varesave dženen le Asafoskre, Hemanoskre the Jedutunoskre čhavendar, hoj te prorokinen, sar bašavena pro citari, harfi the cimbalmi. Sas oda kala murša:
2 Le Asafoskre čhavendar oda sas o Zachur, o Jozef, o Netanijah the o Asarelah. On sas ľigende le Asafoha, savo prorokinelas pro prikazis le kraľiskro.
3 Le Jedutunoskre čhavendar: O Gedaljah, o Ceri, o Ješajah, o Šimej, o Chašabiah the o Matitijah. Upral lende sas lengro dad o Jedutun, savo prorokinelas akor, sar la harfaha bašavenas, paľikerenas a lašarenas le RAJES.
4 Le Heman sas dešuštar (14) čhave: o Bukijah, o Mataniah, o Uziel, o Šebuel, o Jerimot, o Chananijah, o Chanani, o Eliatah, o Gidalti, o Romamti-Ezer, o Jošbekašah, o Maloti, o Hotir the o Machaziot.
5 Savore kala čhave sas le Hemanoskre, le kraľiskre prorokoskre. On sas dine leske prekal le Devleskro lav, hoj les te den pačiv. O Del diňa le Heman dešuštar muršora the trin čhajora.

6 Savore kale muršen ľidžanas lengre dada o Asaf, o Jedutun the o Heman ko bašaviben pro citari, pro cimbalmi the pro harfi, sar giľavenas paš e služba andro Chramos le RAJESKRO pro prikazis le kraľiskro.
7 On jekhetane lengre famelijenca sas avrisikade, hoj te giľaven le RAJESKE. Savore sas jekhetane duj šel the ochtovardeš the ochto (288).
8 On savore losinenas, hoj len te rozďelinen andre služba, či ternen abo phuren, či olen, ko džanenas, abo olen, ko sikľonas.
9 Kala duj šel the ochtovardeš the ochto (288) murša sas rozďelimen pal peskre fajti le čhavenca andro bišuštar (24) partiji po dešuduj (12) džene jekhe vodcaha. Avke o losos peľa pro vodci: ešebno pro Jozef andral le Asafoskri fajta; dujto pro Gedaljah;
10 trito pro Zachur;
11 štarto pro Jicri*;
12 pandžto pro Netanijah;
13 šovto pro Bukijah;
14 eftato pro Jesarelah†;
15 ochtoto pro Ješajah;
16 eňato pro Mataniah;
17 dešto pro Šimej;
18 dešujekhto (11.) pro Azarel‡;
19 dešudujto (12.) pro Chašabiah;
20 dešutrito (13.) pro Šubael§;
21 dešuštarto (14.) pro Matitijah;
22 dešupandžto (15.) pro Jeremot;
23 dešušovto (16.) pro Chananijah;

* **25:11** Abo: o Ceri † **25:14** Abo: o Asarelah ‡ **25:18** Abo: o Uziel § **25:20** Abo: o Šebuel

24 dešueftato (17.) pro Jošbekašah;
25 dešuochtoto (18.) pro Chanani;
26 dešueňato (19.) pro Maloti;
27 bišto (20.) pro Eliatah;
28 bišujekhto (21.) pro Hotir;
29 bišudujto (22.) pro Gidalti;
30 bišutrito (23.) pro Machaziot;
31 the bišuštarto (24.) pro Romamti-Ezer.

26

O chramoskre stražňika

1 O chramoskre stražňika sas rozďelimen andro partiji pal peskri fajta. Andral le Korachoskri fajta sas o Mešelemijah, čhavo le Koreoskro, savo sas čhavo le Asafoskro.
2 Le Mešelemijah sas kala čhave: Ešebno o Zecharijah, dujto o Jediael, trito o Zebadijah, štarto o Jatniel,
3 pandžto o Elam, šovto o Jochanan a eftato o Eljehoenaj.
4-5 Le Obed-Edom sas ochto čhave, bo o Del les požehňinďa: Ešebno o Šemajah, dujto o Jozabad, trito o Joach, štarto o Sachar, pandžto o Netaneel, šovto o Amiel, eftato o Jisachar the ochtoto o Peuletaj.
6 Le Šemajah sas čhave, save sas vodci andre peskre fajti, bo sas zorale murša:
7 o Otni, o Refael, o Obed the o Elzabad a the leskre phrala o Elihu the o Semachijah, save sas zorale murša.
8 Kala savore potomki le Obed-Edomoskre the lengre čhave a the lengre phrala sas zorale murša, save sas schopna te stražinel. On sas jekhetane šovardeš the duj (62).
9 Andre famelija le Mešelemijoskri sas dešuochto (18) zorale murša.
10 Le Chosah andral le Merariskri fajta sas štar čhave: O Šimri sas o vodcas – kajte na uľiľa ešebno – leskro dad les ačhaďa vodcaske;
11 dujto sas o Chilkijah, trito o Tebalijah the štarto o Zechariah. Andre famelija le Chososkri sas dešutrin (13) džene.
12 Kala chramoskre stražňika sas rozďelimen andro partiji, sako pal lengre fajti a sas lenge diňi e služba andro Chramos le RAJESKRO, avke sar the okle Levitenge.
13 Le losoha kidenas avri savore famelijendar, či sas cikňi, či bari, ko majinel te služinel paš savi brana.
14 Le Šelemijoske sas diňi prekal o losos e vichodno brana. Le Zecharijoske, leskre čhaske, savo sas igen goďaver murš, sas diňi e severno brana;
15 le Obed-Edomoske sas diňi e južno brana a leskre čhavenge sas dine te stražinel o skladi;
16 le Šupimoske the le Chososke e zapadno brana the e brana Šalechet, khatar pes džal le dromeha upre.
O stražňika jekh avres čerinenas avke:
17 Paš e vichodno brana sas šov Leviti; paš e severno štar; paš e južno štar; paš o thana, kaj sas odthode o veci, sas po duj;
18 paš e dvora pre zapadno sera sas duj a paš o drom, so ľidžal andre dvora, štar Leviti.
19 Kala sas o partiji le stražňikengre andral le Korachoskre the Merariskre fajti, save stražinenas.

Aver chramoskre služobňika

20 Lengre phrala Leviti pes starinenas pal o chramoskre pokladňi the pal
o dari, so sas dine prekal o Del.
21 O Ladan, andral le Geršonoskri fajta, sas dad le Jechielioske. But džene
andral leskro potomstvos sas vodci andre peskre fajti.
22 Le Jechieli sas duj čhave: o Zetam the o Joel. On pes starinenas pal o
chramoskre pokladňi the skladi.
23 The le Amramoskre, le Jisharoskre, le Chebronoskre the le Uzieloskre
potomki pes starinenas pal o pokladňi.
24 O Šebuel sas upral savore chramoskre pokladňika. Ov sas andral e
fajta le Geršomoskri, savo sas čhavo le Mojžišoskro.
25 O Šebuel sas famelija le Šelemotoha prekal o Eliezer, savo sas phral
le Geršomoske. O Eliezer sas dad le Rechabijoske, ov le Ješajoske, ov le
Joramoske, ov le Zichriske a ov le Šelomotoske.
26 O Šelomot the leskri famelija pes starinenas pal savore pokladňi
the dari, so anelas a pošvecinelas le Devleske o kraľis David, o vodci le
fajtengre, o veľiťeľa upral o ezeros the o veľiťeľa upral o šel a the aver
veľiťeľa upral e armada.
27 Bo oda, so on zalenas andro mariben, denas andro Chramos, hoj les te
prikeren.
28 O Šelomot the leskri famelija pes starinenas the pal ola pošvecinde
dari, so dine prekal o Chramos o prorokos Samuel, o Saul le Kišoskro
čhavo, o Abner, le Neroskro čhavo, the o Joab, la Cerujakro čhavo.

O Leviti, save na služinenas andro Chramos

29 Andral le Jisharoskro potomstvos, o Kenaniah the leskre čhave sas
ačhade uradňikenge the sudcenge andro Izrael. On na služinenas andro
Chramos.
30 O Chašabijah the leskre murša andral le Chebronoskri fajta, ezeros
the efta šel (1 700) zorale murša, pes starinenas andro Izrael pro zapados
le Jordanostar pal savore službi prekal o RAJ the prekal o kraľis.
31 O Jerijah sas vodcas le fajtenge the le famelijenge andre le Che-
bronoskro potomstvos. Sar o David sas imar kraľis saranda (40) berš,
arakhle andro zvitki, hoj andre lengro potomstvos hine zorale murša, save
bešen andro Jazer, andre phuv Gilead.
32 Le Jerijah sas duj ezera the efta šel (2 700) phrala, save sas vodci andre
peskre fajti. Len o David ačhaďa upral o kmeňi Ruben, Gad the jepaš
kmeňos Menaše, hoj te stražinen savore veci le Devleskre the le kraľiskre.

27

O veľiťeľa upral o dešuduj čati

1 Sako čhon andro berš 24 000 murša andre jekh čata služinenas sar
slugaďa andre Izraeloskri armada. Andre ola čati sas o vodci upral o fajti,
o veľiťeľa upral o ezeros the upral o šel the lengre služobňika.
2 Andro ešebno čhon ľidžalas e čata o Jašobeam, le Zabdieloskro
čhavo.
3 Ov sas le Perecoskro potomkos a sas angluno veľiťeľis savore
slugaďenge andre ešebno čhon.
4 Andro dujto čhon ľidžalas e čata o Achoachitas Dodaj a veľiťeľis sas
o Miklot. Andre odi čata sas 24 000 murša.

5 Andre trito čhon ľidžalas e čata o Benajah. Leskro dad sas angluno
rašaj o Jehojada.
6 Oda Benajah sas vodcas le Tranda (30) zorale muršenge. Ale o
veľiťeľis upral e čata sas leskro čhavo o Amizabad.
7 Andro štarto čhon ľidžalas e čata o Asahel, le Joaboskro phral, a pal
leste leskro čhavo o Zebadijah.
8 Andro pandžto čhon ľidžalas e čata o Šamhut, le Jizrachoskro
potomkos.
9 Andro šovto čhon ľidžalas e čata o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral
e Tekoa.
10 Andro eftato čhon ľidžalas e čata o Chelec andral o kmeňos Efrajim
khatar o Palon.
11 Andro ochtoto čhon ľidžalas e čata o Sibechaj, andral le Zerachoskri
fajta, andral e Chuša.
12 Andro eňato čhon ľidžalas e čata o Abiezer andral o Anatot, andral
o kmeňos Benjamin.
13 Andro dešto čhon ľidžalas e čata o Mahraj andral e Netofa. Ov sas
andral le Zerachoskri fajta.
14 Andro dešujekhto (11) čhon ľidžalas e čata o Benajah andral o
kmeňos Efrajim andral o Piraton.
15 Andro dešudujto (12) čhon ľidžalas e čata o Cheldaj andral e Netofa.
Ov sas andral le Otňieloskri fajta. Andre dojekh čata sas 24 000 murša.

O vodci upral o kmeňi

16 Kala hine o vodci upral o kmeňi andro Izrael:
o Eliezer, le Zichriskro čhavo, upral o kmeňos Ruben;
o Šefatjah, le Maachoskro čhavo, upral o Šimeon;
17 o Chašabjah, le Kemueloskro čhavo, upral o Levi;
o Cadok upral le Aronoskri fajta;
18 o Elihu, le Davidoskro phral, upral o Juda;
o Omri, le Michaeloskro čhavo, upral o Jisachar;
19 o Jišmajah, le Obadjoskro čhavo, upral o Zebulun;
o Jerimot, le Azrieloskro čhavo, upral o Naftali;
20 o Hošeah, le Azazjoskro čhavo, upral o Efrajim;
o Joel, le Pedajoskro čhavo, upral o zapadno kmeňos Menaše;
21 o Jido, le Zecharijoskro čhavo, upral jepaš kmeňos Menaše andro
Gilead;
o Jaasiel, le Abneroskro čhavo, upral o kmeňos Benjamin;
22 the o Azarel, le Jerochamoskro čhavo, sas upral o kmeňos Dan.
Kala sas o kmeňoskre vodci andro Izrael.

23 O David na diňa te pisinel andro zvitkos le ternederen sar biš berš (20),
bo o Del les diňa lav, hoj kerela lendar ajci but Izraeliti sar o čercheňa pro
ňebos.
24 O Joab, la Cerujakro čhavo, len chudňa te zgenel, ale na dogenďa
len, bo o Del choľisaľiľa pre lende a marďa len vaš oda, hoj le Izraeliten
kamle te zgenel. Vašoda na sas pisimen, keci sas andre kronika le kraľiskri
Davidoskri.

O uradňika upral o barvaľipen le kraľiskro

25 O Azmavet, le Adieloskro čhavo, pes starinelas pal o kraľiskre skladi.
O Jonatan, le Uziašoskro čhavo, pes starinelas pal aver skladi andro fori,
gava the veži.

26 O Ezri, le Keluboskro čhavo, sas upral o murša, save kerenas buči pre maľa.
27 O Šimej andral e Rama pes starinelas pal o viňici.
O Zabdi andral o Šefam pal o thana, kaj sas odthoďi e mol.
28 O Baal-Chanan andral o Geder pes starinelas pal o olivi the pal o dziva figi pre brehengri phuv Šefela.
O Joaš pes starinelas pal o olivovo olejos.
29 O Šitraj andral o Šaron pes starinelas pal o dobitkos, so pes pašinelas pro maľi andro Šaron.
O Šafat, le Adlajoskro čhavo, pal o dobitkos, so pes pašinelas andro dolini.
30 O Izmaelitas o Obil pes starinelas pal o ťavi.
O Jechdejah andral o Meronot pes starinelas pal o oslici.
31 O Hagarijčanos o Jaziz pes starinelas pal o bakre the kozi.

Kala savore pes starinenas pal le Davidoskro barvaľipen.

Le Davidoskre radci

32 O Jonatan, le Davidoskro bačis, sas goďaver murš, radcas the pisaris. Ov jekhetane le Jechieloha, le Chachmonoskre čhaha, bararenas avri le kraľiskre čhaven.
33 O Achitofel sas le kraľiskro radcas a o Arkijcos Chušaj sas le kraľiskro prijaťeľis.
34 Sar o Achitofel muľa, pal leste ačhile radci o Jehojada, le Benajoskro čhavo, the o Ebjatar.
O veľiťeľis upral le kraľiskri armada sas o Joab.

28

O David del le Šalamunoske o planos le Chramostar

1 O David vičinďa ke peste andro Jeruzalem savore izraelike uradňiken: le kmeňoskre vodcen; la armadakre veľiťeľen, save služinenas le kraľiske; le veľiťeľen upral o ezeros the upral o šel slugaďa; le manušen, save pes starinenas pal calo leskro barvaľipen the pal leskre a le čhavengre stadi. Vičinďa the le palaciskre uradňiken, slugaďen the savore zorale muršen.
2 Sar savore doavle, o David ušťiľa a phenďa: „Phralale mire the manušale mire! Šunen man avri! Sas man andro jilo te ačhavel kher prekal e archa le RAJESKRA zmluvakri, than pro odpočinkos, kaj peske o Del thoďahas peskre pindre, a savoro imar pripravinďom, hoj pes te ačhavel.
3 Ale o Del mange phenďa: ‚Tu našťi ačhaves o Chramos prekal miro nav, bo sal slugaďis a čhorďal avri but rat.‘
4 Ale o RAJ, o Del le Izraeloskro, peske iľa man andral caľi famelija avri kraľiske pro furt, bo savore kmeňendar peske o Del kidňa avri le Juda sar vodcas a savore famelijendar, mire dadeskra famelija the savore mire dadeskre čhavendar kidňa avri man vaš o kraľis upral calo Izrael.
5 O RAJ man diňa igen but čhaven a savore mire čhavendar peske kidňa avri mire čhas le Šalamun, hoj te bešel pro tronos a te kraľinel upral le RAJESKRO kraľišagos andro Izrael.
6 Phenďa mange: ‚Tiro čhavo o Šalamun mange ačhavela miro Chramos the mire dvori, bo me mange les kidňom avri, hoj ov te avel miro čhavo, a me avava leskro dad.

7 Zathovava leskro kraľišagos pro furt, te pes ľikerela mire
prikazaňjendar the zakonostar avke sar akana.‘
8 Akana tumenge phenav anglo Del, angle savore Izraeliti the angle
savore, save hine zgele anglo RAJ, hoj te den pozoris a te doľikeren savore
prikazaňja le RAJESKRE, peskre Devleskre, hoj tumenge te ačhel kadi šukar
phuv a hoj la paľis te den tumare potomkenge sar ďeďictvos pro furt.
9 A tu Šalamun, čhavo miro, sprindžar tire dadeskre Devles a služin leske
cale jileha the goďaha, bo o RAJ džanel amare jile the amaro gondoľišagos.
Te les rodeha, dela pes tuke te arakhel, ale te tut lestar odvisareha, omukela
tut pro furt.
10 Ma bister pre oda, hoj o RAJ peske tut kidňa avri, hoj tu leske te
ačhaves o sveto Chramos. Av zoralo a muk tut andre buči!“
11 Paľis o David diňa peskre čhaske le Šalamunoske o planos, sar te
ačhavel savore thana andro Chramos: e angluňi dvora, o than, kaj sas
odthode o veci, o uprune thana, o andrune thana the o than prekal o kritos
la archakro.
12 Diňa leske the o plani pal savoreste, so leske o Duchos thoďa pre goďi,
sar te kerel e chramoskri avruňi dvora, o avrune thana pašal o Chramos, o
thana, kaj sas odthode o chramoskre veci the o dari, so anenas le RAJESKE.
13 O David diňa leske the o planos, sar o rašaja the o Leviti majinde te el
rozďelimen andre služba a sar oda te kerel a sar pes te starinen pal savore
veci andro Chramos.
14 A phenďa, keci kampela rup the somnakaj pre ola veci, so ena kerde
a savenca služinena andro Chramos,
15 a keci kampela rup the somnakaj pre dojekh lampa the svietňikos,
16 the pro rupune skaminda the pro dojekh somnakuno skamind prekal
o sveta mare prekal o Del.
17 Phenďa, keci kampela žužo somnakaj, savestar kerena o vidľički, čare
the pohara, a keci kampela somnakaj the rup, savestar kerena o čare,
18 a keci žužo somnakaj kampela, sar kerena o oltaris, pre savo labarena
o voňava obeti. Diňa the o planos le verdanestar: prekal o somnakune
cherubi, save peskre rozcirdle kridlenca garuvenas e archa le RAJESKRA
zmluvakri.
19 O David phenďa le Šalamunoske: „Kada savoro sas zapisimen le
RAJESKRA goďaha a leskro vast sas pre mande, hoj te pripravinav savori
buči pro Chramos.
20 Muk tut andre buči a ma dara! Ma dara tut a ma izdra, bo o RAJ
o Del, miro Del, ela tuha. Na omukela tut a na odvisarela pes tutar,
medik na dokereha savore buča pro Chramos, andre savo paľis le RAJESKE
služinena.
21 Dikh, hin tut but partiji rašaja the Leviti, save hine pripravimen pre
savori služba andro Chramos le Devleskro. Hin paš tu o manuša, save
džanen te kerel dojekh buči, the o uradňika, a savore manuša tut šunena,
so lenge ča pheneha.“

29

O dari prekal o Chramos

1 Paľis o kraľis David phenďa savore manušenge, save sas ode zgele:
„Miro čhavo o Šalamun, saves peske kidňa avri o Del, hino mek terno a
mek na džanel but pal o dživipen. Bo e buči pro Chramos hiňi bari a na
kerel pes prekal o manuš, ale prekal o RAJ, prekal o Del.

2 Keci birinďom, ajci pripravinďom materijalos a diňom prekal o
Chramos le Devleskro o somnakaj pro somnakune veci, o rup pro rupune, o
brondzos pro brondzune, o trasta pro trastune the o kašta pro kaštune veci.
Diňom mek o mramoris the o bara le onixoskre, o bara le malachitoskre
the o farebna bara – savore vzacna bara pro šukariben.
3 A vašoda, hoj mange hin pro jilo te ačhavel o Chramos le Devleskro, dav
mek mire barvaľipnastar o somnakaj the o rup paš oda, so imar diňom:
4 šel (100) toni nekfeder somnakaj andral o Ofir the duj šel the saranda
(240) toni žužo rup, hoj te šukaľaren o fali andro Chramos,
5 the o somnakaj pro somnakune the o rup pro rupune veci, savendar
kerena o majstri o veci andro Chramos. Ko kamľahas adadžives jilestar te
anel varesave dari le RAJESKE?“
6 Avke, sar o David dovakerďa, o vodci andral peskre fajti, o kmeňoskre
vodci, o veľiťeľa upral o ezeros, o veľiťeľa upral o šel the o uradňika dine
jilestar o dari prekal o RAJ.
7 On dine prekal o Chramos buter sar šel the eftavardeš (170) toni
somnakaj, buter sar trin šel the saranda (340) toni rup, vaj šov šel the
biš (620) toni brondzos a buter sar trin ezera the štar šel (3 400) kili trasta.
8 Kas sas varesave vzacna bara, delas len le Jechieloske andral le
Geršonoskri fajta andro vasta sar daros prekal o Chramos le RAJESKRO,
bo ov sas upral o pokladi.
9 O manuša radisaľonas ole darendar, so o vodci anenas jilestar le
RAJESKE. The o David igen radisaľolas.

O David paľikerel le RAJESKE

10 Paľis o David lašarelas le RAJES angle savore manuša kavke:
„Av lašardo, RAJEJA,
Devla amare phure dadeskro, le Jakoboskro,
čirlastar pro furt!
11 Tu sal baro, zoralo the slavno!
Tuke e pačiv the e slava!
Tiro hino savoro, so hin pro ňebos the pre phuv.
Tiro hino o kraľišagos
a sal barardo upral savoreste!
12 O barvaľipen the e pačiv hin tutar.
Tu kraľines upral savoreste.
Andre tire vasta hin e zor.
Kas tu kameha, oles šaj keres bares the zorales!
13 Akana, Devla amaro, paľikeras tuke
a lašaras tiro slavno nav!
14 Ale ko som me the mire manuša, hoj tut šaj diňam ajci dari? Se savoro
hin tutar a akana tuke oda ča pale das.
15 Sam cudzinci the hosci andre tire jakha, avke sar the amare phure
dada. Amaro časos pre kadi phuv hino sar o ciňos, so predžal, a sig meras.
16 Ó, RAJEJA, Devla amaro, savoro kada barvaľipen, so tuke diňam, hoj
pes te ačhavel o Chramos prekal tiro sveto nav, hin tutar a tiro hin savoro.
17 Me džanav, Devla miro, hoj tu dikhes pro jilo le manušeskro a rado
dikhes oles, ko hino pačivalo. Me jilestar tuke anďom kala dari a akana
dikhav, hoj kala tire manuša tiš jilestar the radišagoha ande o dari.
18 Ó, RAJEJA, Devla amare dadengro le Abrahamoskro, le Izakoskro the
le Izraeloskro, ker, hoj te avel tire manušen furt kajso gondoľišagos, a
pricirde tuke lengre jile paš tu.

19 A ker, hoj miro čhavo o Šalamun te el tuke pačivalo cale jileha a
te doľikerel tire prikazaňja, zakoni the sikavibena, a mi kerel savoro, so
kampel, hoj te el ačhado o Chramos, prekal savo diňom kala dari."
20 Paľis o David phenďa savore manušenge: „Lašaren le RAJES, peskre
Devles!"
Avke savore ola manuša chudle te lašarel le RAJES, peskre dadengre
Devles, a andre pačiv banďonas dži pre phuv anglo RAJ the anglo kraľis
David.

O Šalamun pale ačhado kraľiske

21 Paľis o Izraeliti ande le RAJESKE o dari a pre aver džives o labarde
obeti: ezeros (1 000) terne biken, ezeros bakren, ezeros bakroren, e
moľakri obeta the aver obeti vaš calo Izrael.
22 Oda džives chanas a pijenas anglo RAJ bare radišagoha a le Davidoskre
čhas le Šalamun pale ačhade kraľiske. Pomazinde les kraľiske a le Cadok
rašaske.
23 Avke o Šalamun bešľa pal peskro dad David sar kraľis pro tronos, so
ačhaďa o RAJ. Sas les bach a savore Izraeliti les šunenas.
24 Savore uradňika, slugaďa the le Davidoskre aver čhave les šunenas.
25 O RAJ igen hazdňa upre le Šalamun angle savore Izraeliti avke, hoj les
diňa ajsi slava, so na sas savore aver kraľen andro Izrael.

Le Davidoskro meriben

26 O David, le Izajoskro čhavo, kraľinelas upral calo Izrael
27 jekhetane saranda (40) berš. Andro Hebron kraľinelas efta berš a
andro Jeruzalem tranda the trin (33) berš.
28 Ov sas barvalo, sas les pačiv maškar o manuša a muľa, sar sas igen
phuro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Šalamun.
29 Savore aver veci, so kerďa o David akorestar, sar sas kraľis, hin
pisimen andro zvitkos le Samueloskro, andro zvitkos le Natanoskro the
andro zvitkos le Gadoskro.
30 Ode hin pisimen pal leskro zoralo kraľišagos the pal oda, so pes ačhiľa
leha, le Izraeloha the avre kraľišagenca.

Dujto kronicko zvitkos

O Šalamun mangel o goďaveripen

1 O Šalamun, le Davidoskro čhavo, imar zorales ľikerelas o kraľišagos
andro vasta. O RAJ, leskro Del, les igen hazdňa upre a sas leha.
2 O Šalamun vičinďa calo Izrael: le veľiťeľen upral o ezera the upral o šel
slugaďa, le sudcen, savore vodcen andral calo Izrael the le fajtakre vodcen
3 a geľa savorenca pro učo than andro Gibeon. Bo ode sas le Devleskro
Svetostankos, so kerďa pre pušťa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO.
4 Ale o David imar diňa e archa le Devleskra zmluvakri te preľidžal
andral o Kirjat-Jearim andro Jeruzalem, bo ode prekal late kerďa o stanos.
5 O brondzuno oltaris, so kerďa o Becaleel, le Urihoskro čhavo, saveske
sas papus o Chur, sas angle RAJESKRO Svetostankos paš o Gibeon. Ode o
Šalamun the savore manuša lašarenas le RAJES.
6 O Šalamun ode obetinďa pro brondzuno oltaris ezeros džviren anglo
RAJ. O oltaris sas anglo Svetostankos.
7 Odi rat o Del pes sikaďa le Šalamunoske andro suno a phenďa leske:
„Phen, so tut majinav te del!“
8 Ov odphenďa le Devleske: „Mire dadeske le Davidoske presikaďal baro
jileskeriben a ačhaďal man kraľiske pal leste.
9 RAJEJA, Devla, akana mi ačhel pes oda, so phenďal mire dadeske le
Davidoske. Tu man thoďal kraľiske upral kala manuša, save hine ajci but
sar o prachos pre phuv.
10 Vašoda de man goďaveripen the prindžaripen, hoj te džanav, sar te
ľidžal kale manušen. Bo ko šaj ľidžal kada tiro baro narodos?“
11 Pre oda leske o Del odphenďa: „Vašoda, hoj kada kames a na mangľal
tuke o barvaľipen, aňi o pokladi, aňi e pačiv, aňi baro dživipen, aňi o
meriben tire ňeprijaťeľengro, ale o goďaveripen the prindžaripen, hoj te
ľidžas mire manušen, upral save tut ačhaďom kraľiske,
12 dava tut o goďaveripen the prindžaripen, hoj te ľidžas le manušen.
Dava tut the o barvaľipen, the pokladi the ajsi pačiv, so na sas le kraľen
angle tu a na ela aňi olen, save ena pal tu.“
13 Paľis o Šalamun geľa pale andro Jeruzalem ole thanestar pro lašariben
andral o Gibeon pašal o Svetostankos a kraľinelas andro Izrael.

Le Šalamunoskri zor the barvaľipen

14 O Šalamun peske stradľa grajen the verdana. Avke les sas 1 400
verdana pro mariben a 12 000 graja. Rozačhaďa o verdana andro aver
fori a the paš peste andro Jeruzalem.
15 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup the ajci
somnakaj sar bara a ajci stromi cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.
16 O graja prekal o Šalamun pes anenas andral o Egipt the andral o Kuj.
Le kraľiskre murša len cinenas andral o Kuj.
17 Andral o Egipt cinenas o maribnaskro verdan vaš šov šel (600) rupune
a le grajes vaš šel the penda (150) rupune. Avke len on odarik anenas the
prekal savore chetitska the aramejika kraľa.

O Šalamun pripravinel o veci pro Chramos

18 O Šalamun pes rozhodňinďa te ačhavel o Chramos pre pačiv le
Devleskre naveske a peske o kraľiko palacis.

2

1 Ačhaďa 70 000 muršen, hoj te hordinen o veci, the 80 000 kamenaren
andro verchi a kidňa avri 3 600 muršen, hoj len te stražinen.
2 O Šalamun diňa te phenel le kraľiske Chiramoske andral o Tir:
„Bičhav mange cedroskre kašta, avke sar bičhaďal mire dadeske le
Davidoske, hoj peske te ačhavel o palacis.
3 Bo kamav te ačhavel o Chramos pre pačiv le RAJESKE, mire Devleske,
o sveto than, kaj pes anglal leste labarela o voňava obeti a furt pes thovela
o sveta mare. Anela pes ode o labarde obeti tosara the rači, pro šabat,
pro inepos le Neve čhoneskro the pre aver inepi le RAJESKRE, amare
Devleskre. Ada pes kerela furt andro Izrael, bo avke o RAJ prikazinďa.
4 O Chramos, so leske kamav te ačhavel, mušinel te el igen baro, bo
amaro Del hino bareder sar savore devla.
5 Ko leske šaj ačhavel Chramos? Bo o ňebos, mek the o nekučeder
ňebos, prekal leste hino cikno! Jekh, so šaj kerav hin ada, hoj le Devleske
ačhavava Chramos, kaj leske anaha obeti.
6 Avke mange bičhav varesave muršes, savo džanel te kerel le
somnakaha, rupoha, brondzoha, trasteha, the la fijalova, ľoľa the
purpurova vlnaha, a te randel avri obrazki. Ov kerela e buči andre
Judsko the andro Jeruzalem jekhetane ole manušenca, saven kidňa avri
miro dad o David.
7 Bičhav mange the andral o Libanon cedroskre, ciprusoskre the
algumoskre kašta. Bo džanav, hoj tire sluhi achaľon te prikerel o kašta.
Mire sluhi kerena paš tire murša,
8 hoj mange te pripravinen but kašta, bo o Chramos, so džav te
ačhavel, mušinel te el baro the šukar.
9 Tire sluhenge, save čhingeren o kašta, bičhavav pro chaben 2 000
toni pšeňica, 2 000 toni jačmeňis, 400 000 ľitri mol the 400 000 ľitri olivovo
olejos.“
10 O kraľis Chiram odphenďa leske le ľileha:
„O RAJ kamel peskre manušen, vašoda tut ačhaďa kraľiske upral
lende.
11 Lašarav le RAJES, le Izraeloskre Devles, savo stvorinďa o ňebos the
e phuv! Bo diňa le kraľis David goďaverone čhas, savo achaľol a džanel
sar te ačhavel le RAJESKE o Chramos the peske o palacis.
12 Bičhavav ke tu le Churam-Abi, savo hino goďaver majstros a achaľol
la bučake.
13 Leskri daj hiňi andral o izraeliko kmeňos Dan a leskro dad andral
o Tir. Ov achaľol te kerel e buči le somnakaha, rupoha, brondzoha,
trasteha, bareha, kašteha, le lole, fijalove the belave pochtaneha the sane
pochtaneha. Šaj čhingerel avri savoro, so leske pheneha. Mi kerel e buči
jekhetane le manušenca, saven kidňa avri miro raj o David – tiro dad.
14 Akana bičhav mire sluhenge e pšeňica, o jačmeňis, o olejos the e
mol, avke sar phenďal.
15 Amen pale čhingeraha andro Libanon ajci kašta, keci kampela. Ola
kašta ena sphandle jekhetane ke peste a bičhavaha len pal o moros tele
andre Joppa. Paľis odarik len šaj les andro Jeruzalem.“
16 O Šalamun zgenďa savore cudzincen, save bešenas andro Izrael, avke
sar angloda kerďa leskro dad o David. Arakhľa ode 153 600 muršen.

17 Lendar kidňa avri 70 000 muršen, save hordinenas o veci, 80 000
kamenaren andro verchi a 3 600 muršen, hoj len te stražinen.

3

Chuden te ačhavel o Chramos

1 O Šalamun chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem
pro verchos Morija, kaj pes sikaďa o RAJ leskre dadeske le Davidoske; pre
oda than, savo o David pripravinďa, pro humnos, savo cinďa le Ornanostar,
savo sas Jebusejis.
2 Chudňa les te ačhavel akor, sar imar kraľinelas štarto berš, dujto čhon
the dujto džives.
3 O Chramos, so o Šalamun ačhavelas, sas džinďardo bišuefta (27) metri
a buchlo eňa metri.
4 E angluňi veranda sas ajsi buchľi sar o Chramos a uči eňa metri*.
Andral sas obthoďi le žuže somnakaha.
5 E bari hala andro Chramos obthoďa le cedroskre kašteha, so obcirdňa
le somnakaha a pre oda somnakaj šukares kerďa o palmi the lanci.
6 O Chramos andral obthoďa le vzacne barenca a o somnakaj ande andral
e phuv Parvajim.
7 Le somnakaha obcirdňa o fali, o kašta pro stropos, o prahi, o zarubňi
the o vudar a pro fali diňa te randel avri le cheruben.
8 Paľis kerďa o andruno than, so pes vičinelas o Neksveteder than. Sas
eňa metri džinďardo the eňa metri buchlo a obthoďa les biš (20) tonenca
somnakaha.
9 O somnakune lecegi važinenas buter sar jepaš kilos. The o uprune
thana obcirdňa le somnakaha.
10 Andro Neksveteder than kerďa duje cheruben a obcirdňa len le
somnakaha.
11-13 Ola cherubi ačhenas le mujeha ko vudar. Dojekhes sas duj bare
kridli a dojekh kridlos sas džinďardo 220 centimetri. Lengre kridli
sas rozcirdle avke, hoj o kridlos jekhe cheruboskro pes chudelas jekha
falatar a o kridlos le dujtoneskro pes chudelas avra falatar. Peskre dujte
kridlenca pes chudenas jekh avrestar maškaral. Lengre rozcirdle kridli
sas jekhetane eňa metri.
14 O pochtan andro Chramos anglo Neksveteder than kerďa le belave,
lole the fijalove pochtanestar a diňa upre te sivel le cheruben.

O duj brondzune slupi

15 Anglo Chramos diňa te ačhavel duj slupi, save sas buter sar 15 metri
uče, a pre lengro agor o brondzune kriti, save sas uče 220 centimetri.
16 O kriti upral o slupi sas šukares obthode le prephandle lancenca.
Kerďa the šel (100) granatoskre phaba a thoďa len pro lanci.
17 Ola duj slupi ačhaďa anglo Chramos. Le južne sluposke diňa nav
Jachin a le severne sluposke Boaz.

4

O veci andro Chramos

1 O Šalamun mek kerďa le brondzostar o oltaris 9 metri buchlo a 440
centimetri učo.
2 Kerďa le brondzostar the igen bari okruhlo nadrža. Le jekhe agorestar
ke aver merinelas 440 centimetri, sas uči 220 centimetri a lakro obvodos
sas 1 320 centimetri.

* **3:4** E hebrejiko čhib: penda the štar (54) metri

3 Upre pašal calo avruno agor sas kerde cikne biki andro duj šori. Pre
dojekh 44 centimetri sas deš biki, save sas kerde jekhetane la nadržaha,
sar la kerenas le brondzostar.
4 E nadrža sas thoďi pro dešuduj (12) brondzune biki, ačhelas pre lengre
dume. Trin biki dikhenas pro severos, trin pro zapados, trin pro juhos a
trin pro vichodos.
5 E nadrža sas thuľi 75 miľimetri a lakro upruno falcos dičholas avri sar
e phundraďi kvitka ľaľija. Rešľolas andre vaj 60 000 ľitri paňi.
6 Kerďa the deš nadobi. Pandž thoďa pro juhos a pandž pro severos.
Andre obthovenas (omorenas) o kotora le džvirendar, so obetinenas sar
labarde obeti. E bari nadrža sas prekal o rašaja, hoj pes andre te obthoven
(omoren).
7 A kerďa the deš somnakune svietňiki, ajse sar o Šalamun prikazinďa,
a thoďa len andro Chramos, pandž pro juhos a pandž pro severos.
8 Kerďa mek deš skaminda a thoďa len andro Chramos: pandž pro juhos
a pandž pro severos. Kerďa the šel somnakune čare.
9 Diňa te ačhavel e andruňi dvora prekal o rašaja the e bari dvora prekal
okla manuša. Kerďa o vudara la dvorakre, so obcirdňa le brondzoha.
10 E bari nadrža thoďa paš o chramoskro rohos pre juhovichodno sera.
11 O Chiram kerďa the pira, lopati the čare. Avke dokerďa e buči, so
kerďa prekal o Šalamun pro Chramos le RAJESKRO:
12 o duj slupi;
o uprune kriti le brondzostar pro slupi;
o lanci, savenca šukares obthovenas o kriti;
13 o štar šel (400) granatoskre phaba le brondzostar, so sas pro duj
prekhude (prephandle) lanci;
14 o deš vožikici le nadobenca;
15 e igen bari nadrža a tel late dešuduje biken;
16 o čare, o lopati, o vidli the savore aver veci.
Oda savoro kerďa o Chiram le žuže brondzostar le Šalamunoske prekal
o Chramos le RAJESKRO.
17 O Šalamun oda diňa te kerel andro čikakre formi maškar o gava Sukot
the Caretan* andre Jordaňiko dolina.
18 Savore kala veci, so o Šalamun kerďa le brondzostar, sas ajci but, hoj
o brondzos imar na diňa te važinel.
19 Ov diňa te kerel andro Chramos le RAJESKRO the kala veci le žuže
somnakastar:
o somnakuno oltaris;
o skaminda, pre save pes thovelas o sveta mare;
20 o svietňiki lengre lampenca, hoj te labon anglo Neksveteder than;
21 o kvitki, o lampi, o kliešťi;
22 o čhura, o čare, o kuča the o lopatki;
o vudara andro Neksveteder than the andro Chramos sas obcirdle le
somnakaha.

5

1 Sar imar dokerďa o Šalamun savore buča pro Chramos le RAJESKRO,
ľigenďa andre o sveta dari peskre dadeskre le Davidoskre. O rup, o
somnakaj the savore veci thoďa paš o barvaľipen andro Chramos le
Devleskro.

E archa pes anel andro Chramos

* **4:17** Abo: Cereda

2 Paľis o Šalamun zvičinďa andro Jeruzalem savore kmeňoskre the
fajtakre vodcen, hoj te preľidžan le RAJESKRA zmluvakri archa andral o
Foros le Davidoskro, andral o Sion.
3 Avke pes zgele savore murša andral o Izrael paš o kraľis, sar sas o
inepos andro eftato čhon.
4 Sar avle savore vodci andral o Izrael, o Leviti hazdle e archa upre
5 a preľigende la; o rašaja the o Leviti ľidžanas o Svetostankos the savore
sveta veci, so sas andro Stanos.
6 O kraľis Šalamun the savore izraelika manuša, save pes zgele ke leste
angle archa, obetinenas ajci but bakren the gurumňen, hoj pes oda aňi na
delas te zgenel.
7 Paľis o rašaja ľigende e archa le RAJESKRA zmluvakri andro paluno
than andro Chramos, pro Neksveteder than a thode la tel o cherubengre
kridli.
8 Lengre kridli sas rozcirdle upral oda than kaj sas thoďi e archa a
garuvenas la the lakre drački.
9 O drački sas ajse džinďarde, hoj lengre agora dičholas andral o Sveto
than, ale avral len na dičholas. Ode hine dži adadžives.
10 Andre archa sas ča o duj barune tabli, so ode thoďa o Mojžiš akor, sar
o RAJ phandľa e zmluva le Izraelitenca pro verchos Choreb*, sar avle avri
andral o Egipt.

Le RAJESKRI slava

11 Paľis o rašaja gele avri andral o Sveto than. Savore rašaja, save ode
sas, pes obžužarde andre služba, či sas pre lende o šoros abo na.
12 Savore Leviti, save giľavenas – o Asaf, Heman the Jedutun peskre
famelijenca – ačhenas pre vichodno sera le oltaristar. Sas urde andro
loko pochtan a bašavenas pro cimbalmi, harfi the citari a šel the biš (120)
rašaja trubinenas.
13 Ola, save trubinenas, the o spevaka jekhetane lašarenas le RAJES sar
jekh jilo le bašavibnaha the giľavipnaha:
„Ov hino lačho;
ľeskro kamiben ľikerel pro furt.“
Andre oda e chmara pherdžarďa calo Chramos le RAJESKRO.
14 A o rašaja našťi dureder kerenas e služba angle e chmara, bo le
RAJESKRI slava pherdžarďa o Chramos le Devleskro.

6

Le Šalamunoskri modľitba

1 Akor phenďa o Šalamun: „O RAJ phenďa, hoj bešela andre kaľi chmara.
2 Akana prekal tu ačhaďom slavno Chramos, o than, kaj šaj bešes pro
furt.“
3 Medik savore Izraeliti ode ačhenas, o kraľis pes visarďa ke lende a
požehňinďa len.
4 Akor phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, bo ov doľikerďa o lav a
peskre vastenca kerďa oda, so phenďa mire dadeske le Davidoske:
5 ‚Akorestar, sar iľom avri mire manušen le Izraeliten andral o Egipt,
na kidňom mange avri ňisavo foros andre izraeliko phuv, kaj mange te
keren o Chramos, andre savo uľomas lašardo. Aňi na kidňom mange avri
ňisaves vodcas, hoj te el upral mire izraelika manuša.‘

* **5:10** Abo: Sinaj

6 Ale akana kidňom mange avri o foros Jeruzalem, hoj te avav ode
lašardo. A kidňom mange avri le David, hoj te ľidžal mire izraelike
manušen.
7 Imar mire dadeske le Davidoske sas andro jilo, hoj te ačhavel o
Chramos, kaj lašarena le RAJES, le Izraeloskre Devles.
8 Ale o RAJ mire dadeske le Davidoske phenďa: ‚Mištes, hoj tuke sas
andro jilo te ačhavel o Chramos prekal miro nav,
9 ča oda Chramos na ačhaveha tu, ale tiro čhavo, savo tutar avela. Ov
ačhavela o Chramos prekal miro nav.‘
10 O RAJ oda, so phenďa, the kerďa a ačhiľom kraľiske pal miro dad
pal o David a akana bešav pro izraeliko tronos, avke sar phenďa o RAJ.
Ačhaďom the o Chramos prekal o nav le RAJESKRO, prekal o Del le
Izraeloskro.
11 Andro Chramos thoďom the e archa, andre savi hiňi e zmluva, savi
o RAJ phandľa le Izraelitenca.“

Le Šalamunoskro požehnaňje

12 Paľis pes o Šalamun ačhaďa anglo oltaris le RAJESKRO, anglal savore
manuša le Izraeloskre, save pes ode zgele, a hazdňa o vasta upre, hoj pes
te modľinel.
13 No o Šalamun angloda kerďa le brondzostar javiskos, so sas džinďardo
the buchlo 220 centimetri a učo 130 centimetri a thoďa les pro maškar
pre avruňi dvora. Sar ačhelas pre oda javiskos, banďiľa tele angle savore
Izraeliti, hazdňa o vasta ko ňebos
14 a phenďa:
„RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Nane aver Del, sar sal tu – aňi pro
ňebos, aňi pre phuv. Tu doľikeres e zmluva a sal lačhejileskro ke peskre
služobňika, save džan pal tu cale jileha.
15 Tu doľikerďal tiro lav, avke sar phenďal mire dadeske le Davidoske.
Tire vasteha kerďal, so le mujeha phenďal, a adadžives oda šaj dikhas.
16 Ale akana, ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, doľiker the oda lav, so
diňal tire služobňikos le David, mire dades, sar leske phenďal: ‚Furt ela
vareko tire potomkendar pro tronos le Izraeloskro, medik mange ena
tire čhave pačivale a dena pozoris pre oda, hoj te šunen a te dživen pal
miro zakonos avke sar tu.‘
17 Akana mangav tut, ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, mi ačhel pes avke
sar phenďal tire služobňikoske, le Davidoske.
18 Či čačes o Del šaj bešel pre phuv maškar o manuša? Se mek the o
ňebos, o nekučeder ňebos leske hin cikno a na mek kada Chramos, so
ačhaďom!
19 Mangav tut, RAJEJA, Devla miro, šun avri e modľitba tire
služobňikoskri the leskro pokorno mangipen! Šun o mangipen the e
modľitba, savi pes adadžives ke tute modľinel tiro služobňikos.
20 Tire jakha mi dikhen rat-džives pre kada Chramos, pal savo phenďal,
hoj ode ela tiro nav lašardo. Šun avri e modľitba tire služobňikoskri,
kecivar pes visarela le mujeha ke kada than a modľinela pes.
21 Mangav tut, šun o mangipen tire služobňikoskro the tire izraelike
manušengro, akor sar modľinena pes ke tu visarde ke kada than. Šun
len avri andral o ňebos, odarik, kaj bešes, a sar len šuneha avri, odmuk
lenge.
22 Te vareko kerela vareso nalačho varekaske a ov pre leste ispidela,
hoj te džal andro Chramos, hoj te lel vera angle tiro oltaris,

23 tu oda šun andral o ňebos a rozsudzin maškar lende. Oles, ko ela
vinnovato, mar avke, sar peske zaslužinel. A vaš o čačipnaskro zaač a
odmeňin les, avke sar peske zaslužinel.
24 Te tire izraelike manušen domarena o ňeprijaťeľa vašoda, hoj kerde
binos, a te pes paľis visarena pale, lašarena tiro nav, modľinena pes a
mangena pes angle tu andre kada Chramos,
25 šun len avri andral o ňebos, odmuk tire manušenge o bini a an len
pale andre phuv, so diňal lenge the lengre dadenge.
26 Te ela phandlo o ňebos a na dela o brišind, vašoda, hoj tire manuša
kerde binos anglal tu a te pes modľinena ke kada than, lašarena tiro nav
a visarena pes le binostar, bo len dukhaďal,
27 šun len avri andral o ňebos a odmuk o bini tire izraelike
manušenge, tire služobňikenge. Sikav len, sar te džal pal tiro drom, a
de o brišind andre tiri phuv, so diňal sar ďeďictvos tire manušenge.
28 Te ela andre phuv bokh the o nasvaľiben, abo te ela pro maľi
o grajora the o kirme, abo te o uľipen kirňola, abo te o ňeprijaťeľa
džana pre lengre fori, abo te ela chocsavo pharipen vaj o meribnaskro
nasvaľiben maškar lende,
29 šun dojekh modľitba the o mangipen – či pes mangela ke tu jekh
dženo vaj calo izraeliko narodos. A te vareko ela andro pharipen the andro
dukha a nacirdela peskre vasta ke kada Chramos,
30 šun les avri andral o ňebos, kaj bešes, a odmuk lenge! Počin
dojekheske pal oda, sar dživel, se tu korkoro džanes o jile savore
manušengre,
31 avke pes tutar darana a phirena pal tire droma, medik dživena andre
kadi phuv, so diňal amare dadenge.
32 No, te o cudzincos, savo nane andral o Izrael, avela dural andral
aver phuv, bo šunďa, savo baro a zoralo sal, the save bare veci keres, a
te modľinela pes ke kada Chramos,
33 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, leskro mangipen a ker leske
avke, sar tutar mangela, hoj savore narodi pre phuv tut te sprindžaren a
te daran tutar, avke sar the tire izraelika manuša. Paľis the on džanena,
hoj kada Chramos, so ačhaďom, hino prekal tiro nav.
34 Te džana tire murša le dromeha, saveha len bičhaveha pro mariben
pre peskre ňeprijaťeľa, a te visarena pes ke tiro avrikidlo foros the ko
Chramos, so ačhaďom pre pačiv tire naveske, hoj pes te modľinen:
35 Šun avri lengre modľitbi the o mangipen andral o ňebos a de lenge
o viťazstvo.
36 A te tire manuša angle tu kerena binos, bo dojekh manuš
hino binošno, a tu pre lende aveha choľamen a domukeha lengre
ňeprijaťeľenge, hoj te zviťazinen upral lende, a on len paľis odľigenena
sar zaphandlen andre peskri phuv – či pašes abo dur –,
37 a te andre odi phuv, kaj ena odľigende, peske pridžanena, hoj kerde
binos a te pes visarena ke tu a te mangena tut vaš o jileskeriben a phenena:
‚Kerďam binos a sam vinnovata, bo kerďam nalačhipen‘
38 a te pes visarena ke tu cale peskre jileha the dušaha andre odi phuv,
kaj len odľigende a zaphandle, a te tut mangena, sar ena visarde ke peskri
phuv, so diňal lengre dadenge, the ko foros, so tuke kidňal avri, the ko
Chramos, so ačhaďom prekal tiro nav:
39 Šun avri lengre modľitbi the mangipena andral o ňebos, kaj bešes,
a zaač tut vaš lenge. A odmuk tire manušenge, save kerde bini angle tu.
40 Akana, Devla miro,

dikh pre amende
a šun e modľitba,
so džal ke tu pal kada than.
41 Akana, ušťi, RAJEJA, Devla,
a av te odpočovinel andre kada Chramos,
tu the e archa tira zorakri.
Ó, RAJEJA, Devla,
tire rašaja pre peste mi uren o spaseňje,
tire pačivale manuša mi radisaľon tire lačhipnastar.
42 Ó, RAJEJA, Devla,
ma visar tut tire pomazimen kraľistar!
Leper tuke pre tiro jileskeriben,
so presikaďal tire služobňikoske le Davidoske!“

7

O Šalamun pošvecinel o Chramos

1 Sar pes o Šalamun preačhiľa te modľinel, avľa e jag andral o ňebos
a labarďa o obeti, save sas ode thode a le RAJESKRI slava pherdžarďa o
Chramos.
2 O rašaja našťi gele andro Chramos le RAJESKRO, bo leskri slava
pherdžarďa calo Chramos.
3 Sar savore Izraeliti dikhle e jag andral o ňebos the le RAJESKRI
slava, pele le mujeha dži pre phuv, banďonas anglo RAJ, lašarenas les
a paľikerenas:
„O RAJ hino lačho;
a leskro baro kamiben ľikerel pro furt.“
4 Paľis o Šalamun the savore manuša anenas anglo RAJ o obeti.
5 O Šalamun diňa pre obeta le RAJESKE 22 000 gurumňen the 120 000
bakren. Avke o Šalamun the savore manuša pošvecinde o Chramos le
Devleskro.
6 O rašaja ačhenas pre peskre thana a the o Leviti ačhenas le
bašavibnaskre nastrojenca, save o kraľis David diňa te kerel pro lašariben
le RAJESKRO, savenca the o David lašarelas le RAJES kale lavenca: „Leskro
verno kamiben ľikerel pro furt.“ Sar o rašaja pre aver sera trubinenas,
savore Izraeliti ačhenas.
7 Akor o Šalamun pošvecinďa o maškaruno than pre dvora anglo
Chramos. Ode anenas o labarde obeti the thule kotora la smiromoskre
obetendar, vašoda bo o brondzuno oltaris, so kerďa o Šalamun, sas cikno
prekal savore kala obeti.
8 Paľis o Šalamun the savore Izraeliti oslavinenas o inepos le Stankengro
efta džives. Avle ode igen but manuša khatar o Lebo-Chamat pal o severos
dži paš o paňi Egipt pro juhos.
9 Efta džives pošvecinenas o oltaris a the o inepos ľikerelas efta dživesa.
Andro ochtoto džives pes savore zgele.
10 O Šalamun premukľa le manušen khere andro bišutrito (23) džives,
andro eftato čhon. On džanas khere bare radišagoha vaš savoro lačhipen,
savo o RAJ presikaďa le Davidoske, le Šalamunoske the le Izraelitenge.

O RAJ odphenel le Šalamunoske pre modľitba

11 Sar o Šalamun dokerďa o Chramos le RAJESKRO, peskro palacis a
savoro, so kamľa andre te kerel,

12 sikaďa pes leske o RAJ rači andro suno a phenďa leske:
„Šunďom avri tiri modľitba a kidňom mange avri kada Chramos, hoj
mange andre te anen o obeti.
13 Te phandava o ňebos a zaačhavava o brišind; te phenava le
grajorenge, hoj te chan o uľipen pal e phuv a te domukava pre mire
manuša o meribnaskro nasvaľiben
14 a te akor mire manuša pes pokorinena, mangena pale ke ma
a odvisarena pes le binendar, me len šunava avri andral o ňebos.
Odmukava lenge o bini a lengri phuv pale sasťarava avri.
15 Mire jakha ena visarde pre kada Chramos, mire kana ena phundrade
a odphenava pre dojekh modľitba, savi avela ke ma pal kada than.
16 Bo kidňom mange avri kada Chramos a pošvecinďom les, hoj miro
nav andre te lašaren pro furt. Dikhava pre leste, bo miro jilo ela ode furt.
17 Te phireha angle ma pačivalones, avke sar tiro dad o David a
te doľikereha mire zakoni the prikazaňja a te kereha savoro, so tuke
phenďom,
18 me doľikerava o lav, so phenďom tire dadeske le Davidoske: ‚Furt
ela vareko andral tiro potomstvos pro izraeliko tronos.‘
19 Ale te pes tumen mandar odvisarena a na doľikerena mire zakoni
the prikazaňja, save tumen diňom, a džana te služinel avre devlenge a
lašarena len,
20 me tumen khosava tele pal miri phuv, so tumenge diňom. The
kada Chramos, so mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo, odčhivava
mandar het a paľis ela dojekhe narodoske pro pheras the pro asaben.
21 A dojekh, ko odarik predžala, pes čudaľinela a phenela: ‚Kada
Chramos sas ajso šukar! Soske oda o RAJ kerďa kala phuvake the kale
Chramoske?‘
22 Odphenela pes lenge: ‚Bo omukle le RAJES, peskre Devles, savo iľa
avri lengre daden andral o Egipt a chudle te lašarel a te služinel avre
devlenge. Vašoda o RAJ pre lende domukľa kadi bibach.‘ “

8

Aver buči, so kerďa o Šalamun

1 Le Šalamunoske ľikerelas biš berš, medik na dokerďa o Chramos le
RAJESKRO the peskro palacis.
2 Paloda prikerďa o fori, so leske diňa o Chiram, a bičhaďa le Izraeliten
andre te bešel.
3 Paľis o Šalamun geľa pro mariben andro foros Chamat-Coba a zaiľa les.
4 Ačhaďa o foros Tadmor pre pušťa a andro Chamat savore fori, kaj
odthovkerenas o chaben.
5 Paľis prikerďa o foroskre muri, brani the zavori andro fori Upruno
Bet-Choron the Teluno Bet-Choron,
6 Baalat the savore fori, kaj odthovkerenas o chaben, the savore fori, kaj
ľikerelas peskre grajen the o verdana. Ačhaďa savoro, so kamľa andro
Jeruzalem, Libanon the všadzik andre peskro kraľišagos.
7-8 O Šalamun ispidňa andre buči savore Kanaančanengre potomken,
saven o Izraeliti na murdarde, sar zaile lengri phuv. Sas oda o Chetitana,
o Amorejčana, o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja, save hine dži adadžives
lengre otroka.
9 Ale le Izraeliten na ispidelas andre odi buči, bo on leske služinenas sar
slugaďa, veľiťeľa upral e armada, upral o verdana the sar murša pro graja.

10 Le Šalamun mek sas 250 veľiťeľa, save dodikhenas pro robotňika.
11 La faraonoskra ča o Šalamun odľigenďa andral o Foros le Davidoskro
andro palacis, so prekal late ačhaďa. Phenďa peske: „Miri romňi našťi
bešel andro palacis le izraelike kraľiskro le Davidoskro, bo ola thana, andre
save sas le RAJESKRI archa, hine sveta.“
12 Akor o Šalamun obetinelas le RAJESKE o labarde obeti pro oltaris, so
ačhaďa avri pre dvora anglo Chramos.
13 Obetinelas avke, sar o Mojžiš prikazinďa: pro šabat, pro inepos le
Neve čhoneskro, the pro trin bare beršeskre inepi – o inepos le Marengro
bi o Kvasos, o inepos le Kurkengro the o inepos le Stankengro.
14 O Šalamun kerďa avke, sar phenďa leskro dad o David. Ačhaďa
andre služba partiji rašajen, hoj te keren e služba andro Chramos the le
Leviten, hoj te ľidžan o chvali a te pomožinen le rašajenge andre lengri
sakodživeseskri buči. A mek ačhaďa the stražňiken andro partiji paš
dojekh brana, bo avke oda prikazinďa le Devleskro služobňikos o David.
15 On savoro doľikerde avke, sar prikazinďa o kraľis pal o rašaja, Leviti
the skladi.
16 O Šalamun dokerďa caľi buči pro Chramos akorestar, sar chudňa te
kerel o zakladi. Avke o Chramos le RAJESKRO sas dokerdo.
17 Paľis o Šalamun geľa andro Ecjon-Geber the Elat paš o moroskro
brehos, andro Edom.
18 O Chiram leske bičhaďa loďi, save ľidžanas leskre veľiťeľa the
namorňika, save mištes prindžarenas o moros. On jekhetane le
Šalamunoskre muršenca gele andro Ofir a ande odarik le Šalamunoske
dešupandž (15) toni somnakaj.

9

E kraľovna andral e Šeba ko Šalamun

1 Sar pes e kraľovna andral e Šeba došunďa pal le Šalamunoskri slava,
avľa andro Jeruzalem, bo kamľa lestar te phučel phare veci, hoj les te
skušinel. Avľa igen but manušenca the le ťavenca, pre save anelas voňava
oleji, koreňje, but somnakaj the o vzacna bara. Sar doavľa ko Šalamun,
vakerelas leha pal savoreste, so la sas pro jilo.
2 O Šalamun lake odphenelas pre savoreste, so lestar phučelas. Na sas
prekal leste ňič ajso pharo, hoj lake te na odphenel.
3 Sar e kraľovna andral e Šeba dikhľa, savo baro goďaveripen hin le
Šalamun, savo palacis ačhaďa,
4 sar dikhľa o chabena pre leskro skamind, sar bešenas pašal leste leskre
služobňika, sar pes ľikerenas leskre sluhi the čašňika, a sar dikhľa lengro
uraviben the o labarde obeti, save o Šalamun anelas andro Chramos le
RAJESKRO, ačhiľa calkom bijal peste.
5 Phenďa le Šalamunoske: „Čačipen hin, so šunďom andre miri phuv
pal tu the pal tiro goďaveripen.
6 Ale me oleske na pačavas, medik na avľom a na dikhľom pre mire
jakha. No pal oda, so dikhav, na phende mange aňi jepaš olestar! Tiro
goďaveripen hino meksa bareder, sar pal oda šunďom.
7 Bachtale hine tire murša the tire služobňika, save furt pašal tu keren
a šunen tiro goďaveripen.
8 Mi el barardo o RAJ, tiro Del, savo peske tut zakamľa avke, hoj tut
thoďa pro izraeliko tronos. Tiro Del kamel o Izrael, a kamel len te ľikerel

pro furt, vašoda tut ačhaďa kraľiske, hoj pes te doľikerel leskro zakonos
the o spravodľišagos.“
9 Paľis diňa le Šalamun buter sar 4 000 kili somnakaj, igen but voňava
oleji, koreňja the vzacna bara. O Šalamun šoha buter na chudňa ajci
voňava oleji the koreňja, keci leske anďa e kraľovna andral e Šeba.
10 O sluhi le Chiramoskre the le Šalamunoskre, save anenas andral o
Ofir o somnakaj, anenas the igen but algumoskre kašta the vzacna bara.
11 Ole kaštendar o Šalamun kerďa o garadiči prekal o Chramos le
RAJESKRO the peskro palacis a mek diňa te kerel o citari the o harfi prekal
o lavutara. Ajso vareso andre Judsko mek na sas.
12 O Šalamun diňa la kraľovna andral e Šeba savoro so kamelas the
mangelas. Diňa la buter dari sar oda, so oj leske anďa. Paľis geľa peskre
sluhenca pale andre peskri phuv.

Le Šalamunoskro barvaľipen

13 Le Šalamunoske anenas sako berš vaj 23 toni somnakaj,
14 a mek ke oda the o daňe, so počinenas o manuša, save cinavkerenas
the bikenavkerenas. Savore izraelike krajengre guvernera the o kraľa
andral e Arabija anenas leske o rup the o somnakaj.
15 O Šalamun kerďa duj šel (200) bare šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos
leske kampelas vaj efta kili somnakaj.
16 Mek kerďa trin šel (300) cikneder šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos
leske kampelas vaj trin kili somnakaj. Avke o Šalamun len thoďa andro
Kher le libanoňike vešeskro.
17 Paľis o kraľis kerďa igen baro tronos, so sas obthodo la slonovinaha
the le žuže somnakaha.
18 Anglo tronos sas šov garadiči the somnakuno stolkos pro pindre, so
sas kerdo jekhetane le tronoha. Pal soduj seri le tronostar, kaj oprinelas o
vasta, ačhenas duj ľevi
19 a pro garadiči ačhenas pal o soduj seri ľevi – jekhetane dešuduj (12)
ľevi. Ajso tronos na sas ňikhaj andre ňisavo kraľišagos.
20 Savore kuča, andral save pijelas o Šalamun, sas kerde le somnakastar
a savore veci andro Kher le libanoňike vešeskro sas kerde le žuže
somnakastar. Ňič na sas kerdo le rupestar, bo andre oda časos o rup
prekal lende na sas vzacno.
21 Le Šalamun sas but loďi pro moros. Sako trin berš len bičhavelas
pro moros le Chiramoskre loďenca, hoj te doanen o somnakaj, o rup, e
slonovina, le opicen the le paven.
22 O Šalamun sas barvaleder the goďaveder sar dojekh kraľis pre phuv.
23 Savore kraľa pal e phuv avenas ke leste te šunel o goďaveripen, so les
diňa o Del.
24 Berš pre beršeste, sako, ko avelas ke leste, anelas leske daros: rupune
abo somnakune veci, gada, veci pro mariben, voňava oleji, grajen the
mulicen.
25 Le Šalamun sas maštalňi prekal o 4 000 graja, maribnaskre verdana
the 12 000 murša pro graja. Varesaven lendar ľikerelas ke peste andro
Jeruzalem a oklen andre aver fori.
26 Ov kraľinelas upral savore kraľa pašal o paňi Eufrat dži paš e phuv le
Filišťincengri the dži paš o paňi Egipt.
27 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup sar bara a ajci
stromi cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.

28 O graja prekal o Šalamun pes anelas andral o Egipt the andral aver phuva.

Le Šalamunoskro meriben

29 Savore okla veci pal o dživipen le Šalamunoskro hin pisimen andro Zvitkos le prorokoskro Natanoskro the andro Proroctvos le Achijoskro andral o Šilo, the andro Viďeňja le Jedoskre, andre save hin pisimen the pal o kraľis Jeroboam, savo sas le Nebatoskro čhavo.

30 O Šalamun kraľinelas andral o Jeruzalem upral calo Izrael saranda (40) berš.

31 Sar muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro, leskre dadeskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Rechabeam.

10

O Izrael rozďelimen pro duj seri

1 O Rechabeam geľa andro Šichem, bo ode avle savore Izraeliti, hoj les te ačhaven kraľiske.

2 Sar pes pal oda došunďa o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, sar sas andro Egipt, kaj denašľa le Šalamunostar, geľa pale andral o Egipt.

3 Bičhade pal leste, hoj te avel ode. Avke o Jeroboam savore Izraelitenca avle ko Rechabeam a phende leske:

4 „Tiro dad o Šalamun pre amende thoďa pharo jarmos, ale tu akana ker lokeder e phari buči the o jarmos, so pre amende thoďa tiro dad, a amen tuke služinaha.“

5 O Rechabeam lenge odphenďa: „Džan a aven ke ma pal o trin džives a odphenava tumenge.“ Avke o manuša odgele het.

6 Paľis pes o Rechabeam radzinelas le phuredere vodcenca, save služinenas angloda leskre dadeske le Šalamunoske: „So mange poradzinen, sar te odphenel kale manušenge?“

7 On leske odphende: „Te aveha lačho ke kala manuša a kereha lenge avke, sar tutar mangen, on tuke furt služinena pačivalones.“

8 Ale o Rechabeam na priiľa e rada le phuredere vodcengri, ale phučelas le terne muršendar, save jekhetane leha baronas avri a denas les goďi.

9 Phučľa lendar: „So mange radzinen tumen? Sar te odphenel kale manušenge, save man mangen, hoj lenge te kerav lokeder oda jarmos, so pre lende thoďa miro dad?“

10 O terne murša leske odphende: „Le manušenge, save ke tu avle a phende, hoj tiro dad pre lende thoďa pharo jarmos, a kamen, hoj tu lenge oda te keres lokeder, phen kavke: ‚Miro cikno angušt hino thuleder, sar sas mire dadeskro calo pasos.

11 Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me tumen marava le bare bičoha*!‘ “

12 O Jeroboam pro trito džives avľa savore manušenca ko Rechabeam, avke sar lenge phenďa o kraľis: „Aven ke ma trine dživesenca!“

13 O kraľis odphenďa le manušenge zorales a na priiľa e rada le vodcengri.

14 Vakerelas lenca avke, sar leske phende o terne murša: „Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa

* **10:11** E hebrejiko čhib: Me tumen marava le škorpijonenca!

phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me tumen marava le
bare bičoha!“
15 Avke o Rechabeam na priačhiľa pre oda, so kamenas o manuša. Kada
kerďa o Del, hoj pes avke te ačhel, sar phenďa o RAJ le Jeroboamoske prekal
o Šilončanos Achijah.
16 Sar savore Izraeliti dikhle, hoj o kraľis o Rechabeam len na šunďa,
phende leske:
„Nane amen ňič le Davidoha!
So amen hin le Izajoskre čhaha?
Andre peskre stani, Izrael!
Akana, David, starin tut pal peskro kher!“
A kavke savore Izraeliti gele khere
17 a o Rechabeam kraľinelas ča upral o Izraeliti, save bešenas andro
judska fori.
18 Paľis o Rechabeam bičhaďa ko Izraeliti le Hadoram, savo sas ačhado
upral o buča, ale on les murdarde le barenca. Sar pes pal oda došunďa o
Rechabeam, sigo bešľa pro verdan a denašľa odarik andro Jeruzalem.
19 Avke pes calo Izrael vzburinďa pre le Davidoskri famelija a oda ľikerel
dži adadžives.

11

O Šemajah prevakerel ko Rechabeam

1 Sar avľa o Rechabeam andro Jeruzalem, diňa te zvičinel andro mariben
pro Izrael 180 000 avrikidle slugaďen andral o kmeňos Juda the Benjamin.
Bo kamľa pale te dochuden o kraľišagos le Rechabeamoske.
2 Akor o RAJ prevakerďa ko murš le Devleskro ko Šemajah:
3 „Phen le Rechabeamoske, le Šalamunoskre čhaske, le judske kraľiske,
the savore Izraelitenge andre Judsko the Benjamin,
4 hoj o RAJ kada phenel: ‚Ma džan pro mariben pre tumare phrala. Sako
mi džal pale khere, bo me kada kerďom.‘ “ On šunde le RAJESKRO lav a
na gele andro mariben pro Jeroboam.

O Rechabeam zoraľarel o fori

5 O Rechabeam geľa te bešel andro Jeruzalem a andre Judsko ačhaďa o
ohradzimen fori:
6 o Betlehem, Etam, Tekoa,
7 Bet-Cur, Socho, Adulam,
8 Gat, Mareša, Zif,
9 Adorajim, Lachiš, Azeka,
10 Cora, Ajalon the o Hebron. Ola sas o ohradzimen fori andre Judsko
the andro Benjamin.
11 Zoraľarďa o muri, ačhaďa andre ola fori le veľiťeľen a thoďa andre o
chabena, olejos the mol.
12 Andre dojekh foros diňa kopiji the šťiti a kaleha len igen zoraľarďa.
Avke le Rechabeamoske ačhile o kmeňi Juda the Benjamin.

O Leviti the o rašaja aven andre Judsko

13 Akor o rašaja the savore Leviti andral calo Izrael, pes pridine ke leste.
14 O Leviti omukle peskre maľi the khera a gele andre Judsko the andro
Jeruzalem, bo o Jeroboam peskre čhavenca lenge na domukľa, hoj te
služinen sar le RAJESKRE rašaja.

15 Avke o Jeroboam peske korkoro ačhaďa rašajen, hoj te služinen pro
thana, kaj lašarenas le kozen the gurumňoren, so lenge kerďa sar modli.
16 Ale andral dojekh izraeliko kmeňos avle pal o Leviti andro Jeruzalem
o manuša, save cale peskre jileha rodenas le RAJES, le Izraeloskre Devles,
hoj te anen o obeti peskre dadengre Devleske.
17 Avke zoraľarde o kraľišagos andre Judsko a trin berš ačhenas paš
o Rechabeam, bo kala berša phirenas pal o drom le Davidoskro the le
Šalamunoskro.

Le Rechabeamoskri famelija

18 O Rechabeam peske iľa romňake la Machalata, savake sas dad o
Jerimot, le Davidoskro čhavo. Lakri daj sas e Abihajil, e čhaj le Izajoskre
čhaskri, le Eliaboskri.
19 Le Rechabeam sas laha trin čhave: o Jeuš, Šemarijah the o Zaham.
20 Paľis peske iľa romňake la Maacha, le Absolonoskra čha. Laha les sas
štar čhave: o Abijah, Ataj, Zizas the o Šelomit.
21 Maškar savore peskre romňija the romňija-služobňički, o Rechabeam
nekbuter kamelas la Maacha, le Absolonoskra čha. Sas les dešuochto (18)
romňija a šovardeš (60) romňija-služobňički, savenca les sas bišuochto
(28) muršora the šovardeš (60) čhajora.
22 O Rechabeam ačhaďa le Abijah, la Maachakre čhas, vaš o vodcas
maškar peskre phrala, bo kamľa, hoj ov te ačhel kraľis.
23 O Rechabeam kerďa goďaha: Thoďa peskre čhaven všadzik andre
judsko phuv the andre benjamiňiko phuv, andre savore ohradzimen fori.
Diňa len pherdo chaben a iľa lenge but romňijen.

12

O Šišak džal pro Jeruzalem

1 Sar o Rechabeam zoraľarďa peskro kraľišagos a zoraľiľa, omukľa
jekhetane le Izraelitenca o zakonos le RAJESKRO.
2 A Sar o Rechabeam kraľinelas pandž berš, avľa o egiptsko kraľis o Šišak
pro Jeruzalem pro mariben, bo na sas pačivale le RAJESKE.
3 Avľa le 1 200 maribnaskre verdanenca, 60 000 muršenca pro graja the
but slugaďenca andral o Egipt, andral e Libija, andral o Sukot the andral
o Kuš.
4 Domarďa a zaiľa o ohradzimen fori andre Judsko a dogeľa dži paš o
Jeruzalem.
5 Akor avľa o prorokos Šemajah ko Rechabeam the ko judska vodci, save
denašle le Šišakostar andro Jeruzalem. Phenďa lenge: „Kavke phenel o
RAJ: ‚Tumen man omukľan, vašoda the me tumen omukľom a diňom andro
vasta le Šišakoske.‘ “
6 Pre oda o kraľis the o izraelika vodci pes pokorinde a phende: „O RAJ
hino čačipnaskro.“
7 Sar o RAJ dikhľa, hoj pes pokorinde, prevakerďa ko Šemajah a phenďa:
„Vašoda, hoj pes pokorinde, na zňičinava len, ale len zachraňinava. Miri
choľi na mukava pro Jeruzalem prekal o Šišak.
8 Ale on ena tel leskri zor, hoj te sikľon a te džanen či hin feder te služinel
mange, abo le kraľenge andral aver phuva.“

9 O egiptsko kraľis Šišak geľa pro mariben pro Jeruzalem a iľa savoro
barvaľipen andral o Chramos le RAJESKRO the andral o palacis. Iľa savoro,
the o somnakune šťiti, so diňa te kerel o Šalamun.
10 Paľis o Rechabeam pre lengro than diňa te kerel o šťiti le brondzostar
a diňa len le veľiťeľenge upral o stražňika, save stražinenas o vchodos
andro palacis.
11 Kecivar džalas o kraľis andro Chramos le RAJESKRO, o stražňika lenas
o šťiti a džanas leha, a paľis len thovenas andro kher le stražňikengro.
12 Vašoda, hoj o Rechabeam pes pokorinďa, o RAJ preačhiľa pre leste te
el choľamen a na zňičinďa les calkom. A sas len pale bach andre Judsko.

Sar o Rechabeam kraľinelas

13 O kraľis Rechabeam ačhiľa zoralo kraľis andro Jeruzalem. Sas leske
saranda the jekh (41) berš, sar ačhiľa kraľiske. Kraľinelas dešuefta (17)
berš andro foros Jeruzalem, andro foros, so peske kidňa avri o RAJ maškar
savore izraelika fori, hoj ode les te lašaren. Le Rechabeamoskri daj pes
vičinelas Naama a sas Amončanka.
14 Ov kerelas o nalačhipen, bo na rodelas le RAJES cale peskre jileha.
15 Savore veci, so kerďa o Rechabeam ešebnovarestar, medik na muľa,
hine pisimen andre leskro rodokmeňos the andro zvitki, save pisinde o
proroka Šemajah the Ido. Maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt o
maribena.
16 Sar o Rechabeam muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal
leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo, o Abijah.

13

O Abijah kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael kraľinelas o Jeroboam dešuochtoto (18.) berš, ačhiľa
andre Judsko kraľiske o Abijah
2 a kraľinelas andro Jeruzalem trin berš. Leskri daj sas e Michaja, le
Urieloskri čhaj andral e Gibea.
Sar sas o mariben maškar o Abijah the Jeroboam
3 o Abijah džalas pre leste le 400 000 zorale slugaďenca, ale o Jeroboam
džalas pre leste le 800 000 zorale slugaďenca.
4 Akor o Abijah ačhiľa pro verchos Cemarajim andre efrajimiko phuv a
phenďa: „Šun man, Jeroboam the calo Izrael!
5 Či tumen na džanen, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, kerďa le Davidoha
zmluva, so pes na del te prephagel*, hoj diňa leske the leskre potomkenge
o kraľišagos upral o Izrael pro furt?
6 Ale o Jeroboam le Nebatoskro čhavo, savo sas sluhas le Šalamunoske,
pes vzburinďa pre peskro raj.
7 Akor pes pašal leste zgele o nalače manuša the zbujňika a ačhade pes
pro Rechabeam, pre le Šalamunoskro čhavo. Ov sas mek ternoro a na sas
mek skušimen, hoj anglal lende te obačhel.
8 Gondoľinen tumenge, hoj šaj zviťazinen upral le RAJESKRO kraľišagos,
so hino andro vasta le Davidoskre čhavenge? Zviťazinena, bo san but
džene? Bo hin tumenca the o somnakune gurumňora, so tumenge kerďa
o Jeroboam sar devlen?
9 Či na tradľan avri le RAJESKRE rašajen, le Aronoskre potomken the le
Leviten? Či na ačhaďan peske le rašajen, avke sar aver narodi? Se dojekh

* **13:5** E hebrejiko čhib: e zmluva le loneskri

dženo, ko kamel te el rašaj, anel terne bikos the efta bakren a avke ačhel
rašaj tumare devlenge, so nane ňič.
10 Ale amaro Del hino o RAJ, a amen les na omukľam. Amare rašaja, save
služinen le RAJESKE, hine le Aronoskre potomki a o Leviti lenca služinen.
11 Sako tosara the rači anen le RAJESKE o labarde the voňava obeti a
thoven o mare pro žužo skamind. Sako rat labaren o lampi pro somnakuno
svietňikos. Amen doľikeras o prikazaňja le RAJESKRE amare Devleskre,
ale tumen les omukľan!
12 Vašoda o Del hino amaro vodcas a sar leskre rašaja trubinena, hoj te
den znameňje pro mariben, ov amen ľidžala pre tumende!
Muršale andral o Izrael, ma džan pes te marel le RAJEHA, savo hino Del
tumare dadeskro! Na ela tumen bach!“
13 Medik o Abijah vakerelas, o Jeroboam bičhaďa jekh partija muršen
pre judsko armada palunestar. Avke on ačhenas anglo Judejci, ale okla
murša sas pal lende.
14 Sar pes o Judejci visarde a dikhle, hoj aven pre lende the palunestar,
chudle te vičinel pro RAJ, hoj lenge te pomožinel. O rašaja trubinenas pro
trubi
15 a o Judejci chudle te viskinel maribnaskre hangoha. O Abijah len
ľidžalas andro mariben a o Del zňičinďa le Jeroboam the leskra armada
angle lende.
16 Avke o Izraeliti denašle anglo Judejci a o Del len diňa andre lengre
vasta.
17 O Abijah the leskre manuša zviťazinde upral lende a le izraelike
muršendar peľa andro mariben jepaš milionos murša.
18 Akor sas o Izraeliti pokorimen a o Judejci pes imar na daranas, bo pes
zmukenas pro RAJ, pre lengre dadengro Del.
19 O Abijah dureder džalas pal o Jeroboam a zaiľa leskre fori o Betel,
Ješanah the Efron lengre gavenca.
20 Avke le Jeroboam imar šoha na sas e zor, so les sas, medik kraľinelas
o Abijah. Paľis les o RAJ avke dukhaďa, hoj muľa.
21 Ale le Abijoskri zor sas furt bareder. Iľa peske dešuštar (14) romňijen,
savenca les sas bišuduj (22) muršora a dešušov (16) čhajora.
22 Savore aver veci, so o Abijah kerďa, the leskro vakeriben, hine pisimen
andro zvitkos le prorokoskro Idoskro.
23 Sar o Abijah muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo, o Asa. Sar ov kraľinelas, sas deš berš smirom
andre phuv.

14

O Asa kraľinel upral e Judsko

1 O Asa kerelas oda, so sas le RAJESKE, leskre Devleske, pre dzeka.
2 Zňičinďa o oltara the o uče thana pro lašariben, phagerďa o sveta slupi
a čhingerďa tele la Ašerakre slupi.
3 Le manušenge andral e Judsko prikazinďa, hoj te lašaren le RAJES,
peskre dadengre Devles, a te doľikeren leskro zakonos the prikazaňja.
4 Ov andre caľi judsko phuv zňičinďa o modlengre thana the o
kaďidloskre oltara. Medik ov kraľinelas, sas smirom andre oda kraľišagos.
5 Andre Judsko o Asa ačhavelas o ohradzimen fori, bo andre odi phuv
sas smirom. Andre ola berša ňiko na avľa pre leste pro mariben, bo o RAJ
leske diňa o smirom.

6 Phenďa le manušenge andral e Judsko: „Zoraľaras kala fori oleha, hoj
ačhavaha pašal lende o muri, o veži, brani the zavori. Kadi phuv hiňi furt
amari, bo kerahas oda, so amendar kamelas o RAJ amaro Del. Rodahas le
RAJES a diňa amenge o smirom pal dojekh sera.“ Avke ačhavenas o fori a
sas len bach.
7 Le Asa sas le kmeňostar Juda 300 000 murša, savende sas o kopiji the
bare šťiti, a le Benjaminčanendar les sas 280 000 murša, savende sas o
cikneder šťiti the luki. Kala savore sas zorale murša.
8 O Zerach andral o Kuš geľa pre lende pro mariben la milionoskra
armadaha le kmeňostar Juda the trin šel (300) maribnaskre verdanenca a
dogeľa dži paš e Mareša.
9 O Asa džalas pre leste peskre muršenca a pripravinde pes pro mariben
andre dolina Cefata paš e Mareša.
10 O Asa mangelas le RAJES, peskre Devles: „RAJEJA, ča tu jekh šaj
pomožines le slabenge andro mariben pro zorale. Pomožin amenge,
RAJEJA, Devla amaro, bo pre tute pes mukas. Andre tiro nav amen džas
pre kadi bari armada. RAJEJA, tu sal amaro Del a ňiko anglal tute na
obačhela.“
11 Avke o RAJ pomožinďa le Asaske the leskra armadake te zviťazinel
upral o Kušijci. On chudle odarik te denašel
12 a o Asa pal lende džalas peskra armadaha dži ko Gerar. Ode o RAJ
peskra armadaha murdarde ajci Kušijcen, hoj ča vajkeci lendar ačhile
džide. A odľigende odarik igen but veci.
13 On paľis lokes domarde the savore gava pašal o foros Gerar vašoda,
bo avľa pre kala manuša bari dar le RAJESTAR. A odľigende odarik savore
lače veci, save ča kamenas.
14 Džanas the pre le pasťjerengre tabora a odľigende odarik igen but
bakren the ťaven. Avke gele pale andro Jeruzalem.

15

O Asa zňičinel o modli andre Judsko

1 Akor le Devleskro duchos avľa pro Azarijah, pro čhavo le Odedoskro.
2 Ov geľa anglo kraľis Asa a phenďa leske: „Šunen man, Asa the savore
manušale andral e Judsko the andral o Benjamin! O RAJ ela tumenca, te
tumen avena leha. Te les rodena, dela pes tumenge te arakhel. Ale te
tumen lestar odvisarena, the ov pes tumendar odvisarela.
3 But časos sas o Izrael bijal o čačo Del the bijal o rašaj, savo sikavel o
zakonos.
4 Ale sar pes andre peskro pharipen visarenas ko RAJ, ko Del, a mangenas
les, delas pes lenge te arakhel.
5 Andre ola dživesa sas bari dar te džal varekhaj, bo maškar o manuša
andre savore phuva sas baro ňepokoj.
6 Jekh narodos džalas pre aver narodos a jekh foros pre aver foros, bo o
Del pre lende domukľa dar the pharipen.
7 Ale tumen aven zorale a na preačhen te kerel e buči, bo chudena o
počiňiben.“
8 Kala prorocka lava, so vakerelas o Azarijah, zoraľarde le Asa. Ov
zňičinďa o modli andre caľi Judsko the Benjamin the andro fori, save zaiľa
andro Efrajimika brehi. Paľis prikerďa the le RAJESKRO oltaris, so sas
andre chramoskri dvora.

9 Paľis o Asa vičinďa savore manušen andral e Judsko, Benjamin the le
manušen andral o Efrajim, Menaše the Šimeon, save ode gele te bešel. Bo
but Izraeliti pregele ko Asa, sar dikhle, hoj leha hino o RAJ, leskro Del.
10 Savore pes zgele andro Jeruzalem, sar o Asa kraľinelas dešupandž (15)
berš a trin čhon.
11 Oda džives obetinde le RAJESKE olestar, so pal o mariben ande andral
o Gerar: efta šel (700) gurumňen the efta ezera (7 000) bakren.
12 On ile vera, hoj lašarena le RAJES le dadengre Devles cale peskre jileha
the dušaha.
13 Dojekh, ko na lašarela le RAJES, le Izraeloskre Devles, mušinela te
merel, či ela terno abo phuro, či murš abo džuvľi.
14 Ile vera anglo RAJ a paľis radisaľonas zorale hangoha, a trubinenas
pro trubi the rohi.
15 Savore manuša andre Judsko sas andro baro radišagos, bo odi vera ile
cale peskre jileha. Rodenas le RAJES a ov pes lenge diňa te arakhel. Avke
len o RAJ diňa smirom savore lengre ňeprijaťeľendar.
16 O Asa čhiďa tele pal o tronos peskra baba, la kraľovna Maacha, bo
kerďa slupos la Ašerake. Paľis oda slupos čhinďa tele, phagerďa a labarďa
andre dolina Kidron.
17 O Asa sas cale jileha oddino le Devleske andre calo peskro dživipen,
kajte na zňičinďa andro Izrael savore thana, kaj lašarenas le modlen.
18 Preľigenďa andro Chramos le Devleskro o dari, so leskro dad the ov
pošvecinde: o rup, o somnakaj the o sersamos prekal o Chramos.
19 Avke na sas ode o mariben, dži andro tranda the pandžto berš (35) sar
kraľinelas o Asa.

16

O kraľis Baaša džal pro Asa

1 Sar andre Judsko kraľinelas o Asa tranda the šov (36) berš, o izraeliko
kraľis Baaša geľa pro mariben pre Judsko. Zoraľarďa o foros Rama, hoj
ňiko le manušendar pes te na dochudel avri aňi andre Judsko.
2 O Asa iľa savoro rup the somnakaj andral o Chramos le RAJESKRO the
palacis a bičhaďa oda peskre služobňikenca andro Damašek ko kraľis Ben-
Hadad. Diňa leske te phenel:
3 „Maškar amende mi el phandľi e zmluva, avke sar angloda sas maškar
amare dada. Kada rup the somnakaj tuke bičhavav sar daros. Mangav tut,
zrušin e zmluva, so phandľal le izraelike kraľiha Baašaha, hoj te džal het
peskre slugaďenca andral miri phuv!“
4 O Ben-Hadad kerďa avke, sar leske phenďa o Asa a bičhaďa peskre
veľiťeľen la armadaha pro izraelika fori. On domarde o fori Ijon, Dan,
Abel-Majim the savore fori le Naftaliskre, kaj sas odthodo o chaben.
5 Sar pes pal oda došunďa o Baaša, preačhiľa te kerel o buča pro foros
Rama.
6 Avke o kraľis Asa prikazinďa savore manušenge andre Judsko, hoj te
odľigenen andral e Rama o bara the o kašta, savenca o Baaša ačhavelas
o foros. Paľis o Asa ole barenca the kaštenca zoraľarďa o fori Geba the
Micpa.

O prorokos dovakerel le kraľiske

7 Akor avľa ko kraľis Asa o prorokos Chanani a phenďa leske: „Vašoda,
hoj tut zmukľal pro aramejiko kraľis a na pro RAJ, pre tiro Del, našťi
zviťazines upral e armada le aramejike kraľiskri.

8 Či bisterďal, savi bari armada sas le Kušijcen the le Libijčanen a keci
len sas maribnaskre verdana the murša pro graja? Ale tu pes zmukľal pro
RAJ, a vašoda len tuke diňa andro vasta.
9 Bo o jakha le RAJESKRE predikhen cal'i phuv, hoj te zoraľarel olen, save
hine leske oddine cale jileha. Na kerďal goďaha, vašoda akanastar aveha
furt andro mariben."
10 Vaš kala lava o Asa choľisaľiľa pro prorokos a thoďa les andre bertena.
Andre oda časos o Asa trapinelas varesave peskre manušen.

Le Asaoskro meriben

11 Savore aver veci, so kerďa o kraľis Asa ešebnovarestar, medik na
muľa, hin pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
12 Sar o Asa kraľinelas tranda the eňa (39) berš, igen nasvaľiľa pro pindre.
Ale aňi akor pes na visarďa ko RAJ, hoj leske te pomožinel, ale ko doktora.
13-14 O Asa muľa, sar kraľinelas saranda the jekh (41) berš a parunde les
paš leskre phure dada andro hrobos, savo peske diňa te kerel andro Foros
le Davidoskro. Pre leskro ťelos thode but voňava oleji a labarde bari jag
pre leskri pačiv.

17

O Jošafat kraľinel upral e Judsko

1 Pal o Asa ačhiľa kraľiske leskro čhavo, o Jošafat. Ov zoraľarďa peskro
kraľišagos anglo Izrael.
2 Andre savore ohradzimen judska fori rozačhaďa slugaďen. Rozačhaďa
partiji slugaďen the avrether andre Judsko the andro efrajimika fori, save
domarďa leskro dad o Asa.
3 O RAJ sas le Jošafatoha, bo phirelas pal o ešebna droma le Davidoskre,
peskre dadeskre a na lašarelas le Baalen.
4 Ale služinelas peskre dadeskre Devleske, doľikerelas leskre prikazaňja
a na kerelas sar o izraelika kraľa anglal leste.
5 Vašoda o RAJ zoraľarďa leskro kraľišagos a savore manuša andral e
Judsko leske anenas dari. Avke ačhiľa barvalo the slavno.
6 Ov sas pačivalo andre služba le RAJESKE a zňičinďa andre Judsko
savore modlengre thana pro lašariben the la Ašerakre slupi.
7 Andro trito berš, sar kraľinelas, bičhaďa kale uradňiken andro judska
fori, hoj te sikaven le manušen o zakonos le RAJESKRO: le Ben-Chajil, le
Obadiah, le Zecharijah, le Netaneel the le Michajah.
8 Lenca sas the o Leviti Šemajah, Netanijah, Zebadijah, Asahel,
Šemiramot, Jonatan, Adonijah, Tobijah, Tob-Adonijah the o rašaja
Elišamas the Joram.
9 Ile peha o zakonos le RAJESKRO, prephirde savore judska fori a
sikavenas le manušen.
10 Pro narodi, save sas pašal e Judsko, avľa bari dar le RAJESTAR, avke
ňiko lendar na džalas pro mariben pro Jošafat.
11 A varesave Filišťinci anenas le Jošafatoske dari the počinenas leske
daň. O Arabi leske anenas efta ezera the efta šel (7 700) capen the bakren.
12 O Jošafat sas furt zoraleder. Andre Judsko ačhaďa ohradzimen fori the
o fori le skladenca,
13 kaj odthovenas but chaben. Ľikerelas andro Jeruzalem le nekfeder
slugaďen,
14 save sas rozďelimen andro partiji pal peskre fajti.

Andre Judsko o veľiťeľa upral o ezeros sas:
o Adnah le 300 000 zorale slugaďenca,
15 dujto o Jochanan le 280 000 slugaďenca
16 a trito o Amasiah le Zichriskro čhavo, savo korkoro pestar geľa andre
služba le RAJESKRI, le 200 000 slugaďenca.
17 Andral o Benjamin:
o Eljadas, o zoralo slugaďis, le 200 000 slugaďenca le lukenca the
šťitenca
18 a dujto o Jehozabad le 180 000 vizbrojimen slugaďenca.

19 Kala služinenas le kraľiske andro Jeruzalem a mek the aver slugaďa, saven rozačhaďa andro ohradzimen fori pal caľi judsko phuv.

18

O Micha dovakerel le Achaboske

1 Le kraľis Jošafat andral e Judsko sas igen baro barvaľipen the slava. Leskro čhavo peske iľa romňake le Achaboskra čha, vašoda o kraľa ačhile famelija.
2 Pal varesave berša geľa ko Achab andre Samarija. O Achab prekal o Jošafat the leskre manuša murdarďa but bakren the gurumňen. A paš oda les kerelas upre pro mariben pro Ramot-Gilead.
3 Avke o izraeliko kraľis Achab phučľa le judske kraľistar le Jošafatostar: „Aveha manca pro mariben pro Ramot-Gilead?“
O Jošafat leske odphenďa: „Me the mire murša sam jekhetane tuha a džaha tumenca andro mariben.“
4 Ale o Jošafat phenďa le izraelike kraľiske: „Phuč ešeb so phenel pre oda o RAJ.“
5 Avke o Achab zvičinďa vaj štar šel (400) proroken, a sar sas jekhetane, phučľa lendar: „Šaj džav pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Dža!“ odphende leske. „O RAJ les dela le kraľiske andro vasta!“
6 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade mek aver prorokos le RAJESKRO, hoj lestar te phučas?“
7 O Achab leske odphenďa: „Hin ade mek o Micha, le Jimloskro čhavo, prekal savo šaj phučas le RAJESTAR, ale me les našťi avri ačhav, bo šoha mange ňič lačho na prorokinel, ča nalačho.“
„Ma vaker avke, kraľina!“ phenďa o Jošafat.
8 Avke o Achab vičinďa jekhe uradňikos a phenďa leske: „Sigo dža a an mange le Micha, le Jimloskre čhas!“
9 O Achab the o Jošafat bešenas pre peskre troni andre Samarija paš e foroskri brana pre oda than, kaj pes marel avri o zrnos, a sas urde andro kraľengre plašťi a savore proroka anglal lende prorokinenas.
10 Jekh lendar, o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, peske kerďa trastune rohi a vičinelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Kale rohenca predemeha le Aramejčanen, medik len na murdareha.‘ “
11 Savore proroka kavke prorokinenas: „Dža pro Ramot-Gilead a ela tumen bach! Bo o RAJ les dela tuke andro vasta.“
12 Oda murš, savo geľa pal o Micha, phenďa leske: „Dikh, savore proroka prorokinenas le kraľiske bach. The tu prorokin bach sar ola proroka!“
13 Ale o Micha leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, me vakerava ča oda, so phenela miro Del.“

14 Sar o Micha avľa ko Achab, phučľa lestar: „Šaj džas pro Ramot-Gilead,
abo na?“
„Džan a zviťazinena. O RAJ les dela andre tumare vasta!“ phenďa leske.
15 Ale o kraľis leske phenďa: „Kecivar tuke mušinav te phenel, hoj
sar manca vakeres andro nav le RAJESKRO, hoj mange te phenes ča o
čačipen?“
16 O Micha phenďa: „Dikhľom calo Izrael rozčhido pal o verchi sar
bakroren bi o pasťjeris. A o RAJ phenďa: ‚Kale manušen nane ko te ľidžal.
Mi džal sako pale khere andro smirom.‘ “
17 Akor phenďa o Achab le Jošafatoske: „Na phenďom tuke, hoj mange
na prorokinel ňič lačho, ča nalačho?“
18 O Micha mek phenďa: „Šunen akana o lav le RAJESKRO! Dikhľom le
RAJES te bešel andro ňebos pre leskro tronos a savore aňjelen te ačhel
pašal leste.
19 O RAJ lendar phučľa: ‚Ko kerela upre le izraelike kraľis Achab, hoj te
džal pro mariben andro Ramot-Gilead, hoj ode te merel?‘ Jekh phenelas
kavke a dujto kavke.
20 Androda avľa varesavo duchos anglo RAJ a phenďa: ‚Me leha thovava
avri!‘ A o RAJ lestar phučľa: ‚Sar?‘
21 Avke oda duchos phenďa: ‚Me kerava, hoj o proroka le Achaboske te
klaminen.‘ O RAJ phenďa: ‚Dža a ker ada. Ela tut bach!‘
22 Akana pes avke the ačhiľa! O RAJ kerďa, hoj savore tire proroka tuke
te klaminen. O RAJ diňa avri pre tu e bibach.“
23 Androda o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, geľa ko Micha, demaďa les
pal o muj a phenďa: „Kana mandar geľa het o Duchos le RAJESKRO, hoj te
vakerel tuha?“
24 O Micha phenďa: „Tu korkoro dikheha andre oda džives, sar denašeha
tut te garuvel kher kherestar.“
25 Akor o Achab prikazinďa: „Chuden le Micha a ľidžan les ke le foroskro
veľiťeľis Amon the ko kraľiskro čhavo Joaš.
26 Phenen, hoj o kraľis kavke prikazinel: ‚Thoven les andre bertena a
den les te chal ča maro the paňi, medik na avava bachtales pale.‘ “
27 Ale o Micha phenďa: „Te tu aveha bachtales pale, akor o RAJ na
vakerelas prekal ma.“ A mek phenďa: „Šunen ada, savore manuša!“

Le Achaboskro meriben

28 O izraeliko kraľis Achab the o judsko kraľis Jošafat gele pro mariben
pro Ramot-Gilead.
29 A o Achab phenďa le Jošafatoske: „Me man preurava andre aver gada
sar džava andro mariben, ale tu pre tu muk tiro kraľiskro plašťos.“ Avke
o Achab pes preurďa andre aver gada a geľa andro mariben.
30 O kraľis andral o Aram prikazinďa peskre veľiťeľenge upral o
maribnaskre verdana: „Te na džal tumenge pal ňikaste, ča pal o izraeliko
kraľis.“
31 Sar o veľiťeľa dikhle le Jošafat, gondoľinde peske, hoj oda hino o
izraeliko kraľis a gele pre leste. Akor o Jošafat zvičinďa a o Del leske
pomožinďa a visarďa len lestar.
32 Sar o veľiťeľa pre oda avle, hoj oda nane o Achab, preačhile pre leste
te džal.
33 Androda varesavo slugaďis ča avke ľivinďa andral o lukos a trafinďa
le Achab maškar o pancjeris. Avke phenďa o Achab le manušeske, savo

ľidžalas leskro verdan: „Visar tut a ľidža man het andral o mariben, bo
som zraňimen.“
34 Ale oda džives o mariben sas zoralo, avke o Achab mušinďa te ačhel
dži rači andro verdan anglo Aramejčana, a sar zageľa o kham, muľa.

19

O prorokos dovakerel le Jošafatoske

1 O judsko kraľis Jošafat avľa bachtales pale khere andro Jeruzalem.
2 Arakhľa pes leha o prorokos Jehu, le Chananiskro čhavo, a phenďa
leske: „Gondoľines tuke, hoj hin mištes te pomožinel le bijedevleskre
manušenge a te sikavel o jileskeriben olenge, ko džan pro RAJ? Vašoda
hin pre tute le RAJESKRI choľi.
3 Ale o RAJ paš tu arakhľa the vareso lačho: Tu zňičinďal savore slupi la
Ašerakre andral odi phuv a kamehas te kerel oda, so hin le Devleske pre
dzeka.“

O Jošafat ačhavel sudcen

4 Kajte o Jošafat bešelas andro Jeruzalem, geľa pale ko manuša la Beer-
Šebatar dži paš o Efrajimika brehi, hoj te vakerel le manušenca, hoj pes
pale te visaren ko RAJ, savo hino Del lengre phure dadengro.
5 Andre dojekh ohradzimen foros andre judsko phuv ačhaďa sudcen.
6 Phenďa le sudcenge: „Den mištes pozoris pre oda, so kerena, bo na
sudzinen andre le manušeskro nav, ale andro nav le RAJESKRO. Ov hino
tumenca paš dojekh sudos, sar sudzinena varekas.
7 Vašoda keren peskri buči pačivalones a mi el tumen dar anglo RAJ, bo
o RAJ amaro Del hino čačipnaskro, na kidel peske avri manušen, aňi na
del pes te cinel.“
8 Paľis o Jošafat the andro Jeruzalem ačhaďa Leviten, rašajen the anglune
muršen sar sudcen, hoj te sudzinen le manušen, sar len ela vareso maškar
peste abo sar vareko na doľikerela o zakonos le RAJESKRO.
9 Paľis o Jošafat lenge prikazinďa: „Keren oda pačivalones, cale jileha a
mi el tumen dar anglo RAJ.
10 A sar avena angle tumende o manuša andral aver fori, hoj len te
rozsudzinen – či džala pal oda, hoj vareko varekas murdarďa, abo hoj
vareko na doľikerďa o zakonos, o prikazaňja abo le RAJESKRE lava –
mušinen lenge te dovakerel, sar pes te ľikerel, hoj te na keren binos anglo
RAJ, hoj le RAJESKRI choľi te na avel pre tumende the pre tumare manuša.
Keren oda avke a na ela tumen binos.
11 O Amariah, o nekbareder rašaj, rozsudzinela savore RAJESKRE veci. O
Zebadiah, le Jišmaeloskro čhavo, savo hino vodcas upral o kmeňos Juda,
rozsudzinela savore kraľiskre veci a o Leviti ena o uradňika paš o sudos.
Aven šmela a o RAJ mi el oleha, ko kerela mištes.“

20

O mariben le Edomčanenca

1 Pal varesavo časos gele pro mariben pro Jošafat o Moabčana, o
Amončana a lenca varesave Meunci.
2 Varesave manuša avle a phende le Jošafatoske: „Igen bari armada
avel pre tu andral o Edom pal aver sera le morostar. Hine imar andro
Chacecon-Tamar, oda andro En-Gedi.“
3 O Jošafat predaranďiľa a mangelas le RAJES so te kerel. A andre caľi
judsko phuv diňa avri o postos.

4 Paľis pes zgele andro Jeruzalem o manuša andral dojekh judsko foros
a mangenas le RAJES, hoj lenge te pomožinel.

5 Avke o Jošafat ačhiľa maškar savore manuša angle nevi dvora andro
Chramos le RAJESKRO
6 a phenďa:
„RAJEJA, Devla amare dadengro, či na sal Del pro ňebos a na kraľines
upral savore narodi the kraľišagi? Andre tire vasta hin bari zor a ňiko
anglal tute našťi obačhel.
7 Devla amaro, či na tradľal avri anglal tiro izraeliko narodos le
manušen, so bešenas andre kadi phuv? Či la na diňal pro furt le
Abrahamoskre potomkenge, savo sas tiro prijaťeľis?
8 Kade bešenas a ačhade tuke o Chramos prekal tiro nav a phende:
9 ‚Te avela pre amende varesavo nalačhipen, mariben, meribnaskro
nasvaľiben či bokh, a te avaha anglal tu angle kada Chramos – kaj tut
lašaren – a chudaha te vičinel andre peskro pharipen ke tute, tu amen
šuneha avri a zachraňineha.‘
10 Ale akana avle kade pre amende o Amončana, o Moabčana the
o Edomčana. Tu na domukľal amare phure dadenge te zňičinel kale
naroden, akor sar džanas avri andral o Egipt, avke len obgele a na
murdarde.
11 Akana, dikh sar amenge visaren pale! Avle amen te tradel avri
andral e phuv, savi amenge tu diňal.
12 Devla amaro, či tu len na sudzineha? Amen sam bi e zor angle kadi
bari armada, savi avel pre amende. Na džanas, so te kerel, ale amare
jakha hine hazdle ke tute, bo ča jekh tu amenge šaj pomožines.“

13 Sar savore Judejci ačhenas anglo RAJ peskre čhavenca, romňenca the
le muršorenca,
14 avľa le RAJESKRO Duchos pro Levitas, savo sas maškar o manuša. Ov
sas o Jachaziel, le Zecharijoskro čhavo andral le Asafoskri fajta a potomkos
le Asafoskro prekal o Benajah, Jeiel the Mataniah.

15 Ov prevakerďa: „Šunen man, kraľina Jošafat the savore manušale,
save bešen andre Judsko the andro Jeruzalem! Avke tumenge phenel o RAJ:
‚Ma daran tumen a ma izdran kala zoraľa armadatar. Bo kada mariben
nane tumaro, ale le Devleskro.
16 Tajsa džan pre lende, bo on akor avena upre la doľinakre dromeha
Cic a arakhena len pro agor la dolinakro, angle pušťa Jeruel.
17 Tumen pes na mušinen te marel, ale rozačhaven pes a ačhen pro than.
Avke dikhena sar tumen o RAJ zachraňinela, ó manušale andral e Judsko
the andral o Jeruzalem! Ma daran tumen a ma izdran! Tajsa džan pre
lende a o RAJ ela tumenca.‘ “

18 Avke o Jošafat banďiľa anglo RAJ le mujeha dži pre phuv a savore
manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem pele pre phuv a lašarenas
les.
19 Andre oda varesave Leviti andral o Kohatoskro the Korachoskro
potomstvos ušťile upre a zorale hangoha chudle te lašarel le RAJES, le
Izraeloskre Devles.
20 Avke pre aver džives sig tosara ušťile a džanas andre pušťa paš e
Tekoa. Akor o Jošafat anglal lende zaačhiľa a phenďa: „Šunen man,
manušale andral e Judsko the andral o Jeruzalem! Pačan le RAJESKE,
amare Devleske, a obačhena! Pačan the le prorokenge a avela amenge
savoro avri!“

21 Sar lenca dovakerďa, ačhaďa spevaken, hoj te džan angle armada a te
lašaren le RAJES le lavenca:
„Paľikeren le RAJESKE!
Leskro verno kamiben ľikerel pro furt!“
22 A soča chudle te giľavel a te lašarel le RAJES, o RAJ kerďa baro zmetkos
maškar o Amončana, Moabčana the Edomčana*, save avle pre lende pro
mariben. On korkore maškar peste pes chudle te marel.
23 Avke o Moabčana the o Amončana gele pre edomiko armada a
murdarde savoren. Paľis pes visarde a murdarde jekh avres.
24 Sar e judsko armada avľa pre oda than, khatar dičhol pre pušťa, dikhle
pre phuv ča mule manušen. Ňiko lendar na ačhiľa te dživel.
25 O Jošafat peskre muršenca geľa ke lende a ile savoro, so pal lende
ačhiľa. Arakhle paš lende igen but barvaľipen, vzacna veci the gada. Kidle
peske odarik ajci but, hoj oda na birinenas te ľidžal. Ajci but barvaľipen
ode sas, hoj trin džives odarik hordinenas o veci.
26 Pro štarto džives pes zgele andre dolina Beracha, kaj lašarenas le
RAJES. Vašoda oda than pes dži adadžives vičinel le Berachoskri† dolina.
27 Paľis o Jošafat ľidžalas caľa armada pale andro Jeruzalem. Sas len
baro radišagos, bo o RAJ lenge diňa o viťazstvo upral o ňeprijaťeľa.
28 Sar doavle andro Jeruzalem, gele paš o Chramos le RAJESKRO le
bašavibnaha pro harfi, pro citari the pro trubi.
29 Avke pes savore kraľišagi pašal lende chudle te daral le Devlestar, sar
šunde, sar pes o RAJ marelas vaš o Izrael leskre ňeprijaťeľenca.
30 A o Jošafat kraľinelas andro smirom, bo leskro Del leske diňa o smirom
pal dojekh sera.

Sar o Jošafat dokraľinďa

31 Le Jošafatoske sas tranda the pandž (35) berš sar ačhiľa kraľiske andre
Judsko a kraľinelas andro Jeruzalem bišupandž (25) berš. Leskri daj sas e
Azuba, le Šilchioskri čhaj.
32 Ov kerelas oda, so anglal leste leskro dad o Asa a na odvisarďa pes ole
dromestar. So kerelas, sas le RAJESKE pre dzeka.
33 Ale o thana kaj lašarenas le modlen na zňičinďa a o manuša mek furt
lašarenas avre devlen a na peskre dadengre Devles.
34 Savore aver veci, so o Jošafat kerďa, ešebnovarestar, medik na muľa,
del pes te genel andre Kronika le Jehuoskri, savo sas čhavo le Chananiskro.
Oda hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
35 Jekhvar pes o judsko kraľis Jošafat dovakerďa le izraelike kraľiha
Achazijoha, savo sas igen nalačho.
36 On jekhetane ačhade o loďi paš o pristavos Ecjon-Geber.
37 Ale o Eliezer, le Dodavahuoskro čhavo andral e Mareša, prorokinelas
le Jošafatoske: „Vašoda, hoj tut dovakerďal jekhetane le Achazijoha, o RAJ
zňičinela oda, so ačhaďal!“ Avke e balvaj rozphagerďa o ľodi a šoha lenca
na gele pro moros.

21

O Jehoram kraľinel upral e Judsko

1 O Jošafat muľa a sas parundo andro kraľiskro hrobos andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoram.

---

* **20:22** E hebrejiko čhib: o murša andral o verchi Seir † **20:26** Beracha: te lašarel

2 Le Jehoram sas šov phrala: o Azarijah, Jechiel, Zecharijah, Azarjah,
Michael the o Šefatiah. Kala savore sas le Jošafatoskre čhave.
3 O dad len diňa igen but rup, somnakaj the barvale veci a judska
ohradzimen fori. Ale o kraľišagos diňa le Jehoramoske, bo sas ešebno
čhavo.
4 Sar le Jehoramoste sas imar o kraľišagos zorales andro vasta, diňa te
murdarel la šabľaha savore peskre phralen the varesave izraelike vodcen.
5 Sas leske tranda the duj berš (32), sar ačhiľa kraľiske a kraľinelas ochto
berš andro Jeruzalem.
6 Kerelas o nalačhipen sar the le Achaboskri famelija the o izraelika
kraľa, bo leskri romňi sas le Achaboskri čhaj. Avke kerelas oda, so na
sas le RAJESKE pre dzeka.
7 Ale o RAJ na kamelas te zňičinel le Davidoskra fajta, prekal peskro
služobňikos David. Bo phandľa leha zmluva a diňa les lav, hoj mukela
furt varekas leskre potomkendar pro tronos.
8 Sar o Jehoram kraľinelas, o Edomčana pes vzburinde pre Judsko a
ačhade peske peskre kraľis.
9 Avke o Jehoram geľa ode savore peskre veľiťeľenca the maribnaskre
verdanenca. Ode pes pašal leste pal savore seri rozačhade o Edomčana,
ale ov le veľiťeľenca pes rači predemade prekal lende a denašle het.
10 Ole dživesestar e Judsko na ľikerelas tel peskri zor o Edom.
Andre oda časos the o foros Libna pes vzburinďa, bo o Jehoram omukľa
le RAJES, peskre dadeskre Devles.
11 Ačhaďa andre Judsko the o thana, kaj lašarenas le modlen a aleha
cirdelas le manušen andral o Jeruzalem the andral e Judsko andro binos.

Le Eliašiskro ľil

12 O Jehoram chudňa ľil le prorokostar le Eliašistar a sas andre pisimen:
„Avke vakerel o RAJ, o Del tire prapapuskro le Davidoskro: ‚Tu na
phirehas pal oda drom, so tiro dad o Jošafat the o judsko kraľis Asa,
13 ale phirehas pal ole droma so the o izraelika kraľa a ľidžahas le
manušen andral e Judsko the andral o Jeruzalem, hoj te aven napačivale
le RAJESKE, avke sar len ľidžalas the le Achaboskri famelija. Tu murdarďal
the peskre phralen, save sas feder sar tu,
14 vašoda o RAJ igen dukhavela tire manušen, tire čhaven the
romňijen a zňičinela sa, so tut hin.
15 Tu aveha igen nasvalo pro vnutornosťi a mušineha but te cerpinel,
medik tuke o vnutornosťi na avena avri.‘ “
16 Paľis o RAJ kerďa upre le Filišťincen the le Araben, save bešenas pašes
paš o Kušijci, hoj te džan pro mariben pro Jehoram.
17 On gele andre Judsko a ile andral le kraľiskro palacis savoro, so ode
arakhle: o barvaľipen, leskre čhaven the romňijen. A ňiko leske na ačhiľa,
ča o nekterneder čhavo, o Achazijah.
18 Pal kada savoro o RAJ mukľa pro Joram o nasvaľiben pre džombra, so
pes na delas te sasťarel.
19 O nasvaľiben sas furt goreder a pal o duj berš andral leste avle avri o
goja a muľa andro bare dukha. O manuša leske na labarde e bari jag pro
vartišagos, avke sar leskre phure dadenge.
20 O Jehoram ačhiľa kraľiske, sar leske sas tranda the duj (32) berš a
ochto berš kraľinelas andro Jeruzalem. Ňikaske na sas pal leste pharo sar
muľa. Parunde les andro Foros le Davidoskro, ale na andre le kraľengre
hrobi.

22

O Achazijah kraľinel upral e Judsko

1 O manuša andral o Jeruzalem ačhade pal o Jehoram kraľiske leskre
nekternedere čhas, le Achazijah. Bo savore leskre phuredere čhaven
murdarde o živaňa, save avle jekhetane le Arabenca andro taboris.
2 Le Achazijoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro
Jeruzalem kraľinelas jekh berš. Leskri daj sas e Atalija, savakro papus
sas o izraeliko kraľis o Omri.
3 The ov kerelas avke, sar le Achaboskri famelija, bo leskri daj les andre
kada ľidžalas.
4 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar le Achaboskri
famelija, bo on ačhile leskre radci, sar muľa leskro dad. A oda les thovelas
tele.
5 Ov len šunďa the akor, sar geľa le Achaboskre čhaha le Joramoha – savo
sas kraľis andro Izrael – pro mariben pro aramejiko kraľis Chazael andro
Ramot-Gilead. Ode o Aramejčana zraňinde le Joram,
6 avke ov pes pale visarďa andro Jezreel, hoj te sasťol le ranendar.
O judsko kraľis Achazijah geľa te dikhel le Joram andro Jezreel, sar sas
zraňimen.
7 Oda sas le Devlestar, hoj te perel o Achazijah vašoda, hoj sas te dikhel le
Joram. Bo akor, sar sas ke leste, geľa pre lende o Jehu, le Nimšiskro čhavo,
saves o RAJ pomazinďa, hoj te zňičinel le Achaboskra famelija.
8 Sar o Jehu murdarelas le Achaboskra famelija, arakhľa ode le vodcen
andral e Judsko the le Achazijoskre phraleskre čhaven, save leske
služinenas, a o Jehu murdarďa the len.
9 Paľis rodenas le Achazijah a chudle les, sar pes garuvelas andre
Samarija. Odarik les ande ko Jehu a sas murdardo. Parunde les, bo phende:
„Leskro papus sas o Jošafat, savo sas cale jileha pačivalo le RAJESKE.“
Andre le Achazijoskri famelija na sas ko te prelel o kraľišagos.

O Joaš hino zachraňimen

10 Sar dikhľa e Atalija, le Achazijoskri daj, hoj lakro čhavo hino
murdardo, diňa te murdarel avri caľa kraľiskra famelija andre Judsko.
11 Ale jekh čhaj le kraľiskri le Joramoskri, e Jehošeba, zachraňinďa jekhe
čhas oleha, hoj les počoral iľa het le kraľiskre čhavendar, saven e Atalija
kamľa te murdarel. Bo iľa le Joaš, le Achazijoskre čhavores, the la džuvľa,
savi les delas te pijel a garuďa len andro kher pro soviben andro Chramos,
hoj les te na murdarel e Atalija. E Jehošeba sas pheň le Achazijoske a lakro
rom sas o rašaj Jehojada.
12 Garuvelas le Joaš andro Chramos šov berš, medik e Atalija kraľinelas
andre Judsko.

23

O Jehojada ačhavel le Joaš kraľiske

1 Andre eftato berš o rašaj Jehojada diňa te vičinel ke peste le veľiťeľen
upral o šel – le Jerochamoskre čhas le Azarijah, le Jochananoskre čhas le
Jišmael, le Obedoskre čhas le Azarjah, le Adajoskre čhas le Maasejah the
le Zichriskre čhas le Elišafat –, hoj lenca te phandel e zmluva.
2 On pophirde pal caľi judsko phuv a vičinenas le Leviten andral dojekh
judsko foros the savore fajtengre vodcen andro Izrael. Sar avle andro
Jeruzalem,
3 savore ola džene pes zgele andro Chramos a phandle zmluva le kraľiha.

O Jehojada lenge phenďa: „Kade hino le kraľiskro čhavo, o Joaš! Ov ela
kraľis, avke sar o RAJ le David diňa lav pal leskre potomki.
4 Keras avke: Tumen, o rašaja the Leviti, pes rozďelinena pro trin partiji.
Jekh partija le Levitendar the rašajendar mi stražinen pro šabat paš o
chramoskre vudara,
5 dujto partija andro kraľiskro palacis a trito partija paš e Zakladoskri
brana. A savore aver manuša pes mi zdžan andre chramoskri dvora.
6 Ale ňiko andre našťi džala, ča o rašaja the o Leviti, save ode služinen.
On šaj džan andre, bo hine pošvecimen. Savore aver manuša, mi ačhen
avri, avke sar o RAJ prikazinďa.
7 Tumen o Leviti pes rozačhavena le zbraňenca andro vasta pašal o
kraľis. Te vareko kamľahas pes te dochudel andro Chramos, mi merel.
Džan le kraľiha, všadzik kaj džala.“
8 O Leviti the savore murša andral e Judsko kerde sa avke, sar lenge
prikazinďa o Jehojada. Dojekh lelas peskre muršen, či len sas služba pro
šabat abo na, bo o Jehojada oda džives ňikas na premukľa andral e služba.
9 Paľis o Jehojada diňa le veľiťeľenge o kopiji a cikne the bare šťiti andral
o Chramos, so sas le Davidoskre.
10 Ov rozačhaďa savore muršen le zbraňenca pašal o kraľis: Ačhenas
pašal o oltaris the Chramos, le juhostar dži ko severos.
11 Akor ande le Joaš avri a thode leske pro šero e koruna. Dine leske e
kraľiskri zmluva a ačhade les kraľiske. O Jehojada peskre čhavenca les
pomazinde a vičinenas anglal leste: „Mi dživel o kraľis.“

E Atalija murdarďi

12 Sar e Atalija šunďa e vika le manušengri, save džanas a radisaľonas
le kraľistar, geľa the oj ke lende andro Chramos.
13 Sar ode doavľa, dikhľa te ačhel le neve kraľis paš o slupos, kaj ačhelas
furt o kraľis. Pašal leste sas o veľiťeľa o murša le trubenca a savore manuša
radisaľonas a trubinenas a o lavutara le citarenca the harfenca ľidžanas e
oslava. Akor pre peste e Atalija čhingerďa o gada a zvičinďa: „Zradzinde
man! Zradzinde man!“
14 O rašaj Jehojada phenďa le veľiťeľenge upral o šel: „Ľidžan la avri le
slugaďendar a murdaren dojekhes, ko kamela vaš late te zaačhel!“ Bo na
kamľa la Atalija te murdarel andro Chramos le RAJESKRO.
15 On la chudle a džanas laha ke Grajengri brana paš o palacis a ode la
murdarde.

O Jehojada ľidžal pale le manušen paš o RAJ

16 Paľis o Jehojada phandľa zmluva anglo RAJ, hoj ov, o Joaš the savore
Izraeliti ena le RAJESKRE manuša.
17 Avke savore manuša gele andro chramos le Baaloskro a čhide les tele.
Phagerde o oltara the o modli a murdarde le Matan le Baaloskre rašas
anglo oltaris.
18 Paľis o Jehojada ačhaďa le Levitengre rašajen upral o Chramos. Bo len
o David ačhaďa andre odi služba, hoj te anen o labarde obeti le RAJESKE
avke, sar hin pisimen andro zakonos le Mojžišoskro, le radišagoha the
giľavipnaha, sar prikazinďa o David.
19 A ačhaďa paš o chramoskre brani le vratňiken, hoj pes te na dochudel
andre ňiko, ko hino nažužo.
20 Paľis o Jehojada iľa peha le veľiťeľen upral o šel, le anglune manušen,
uradňiken the savore manušen andral odi phuv a odľigenďa le kraľis

andral o Chramos prekal e Upruňi brana andro palacis a thode les te bešel pro tronos.
21 Savore manuša radisaľonas a andro foros sas smirom, bo e Atalija sas murdarďi la šabľaha.

24

O Joaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Joašiske sas efta berš, sar ačhiľa kraľiske a andro Jeruzalem kraľinelas saranda (40) berš. Leskri daj e Cibja sas andral e Beer-Šeba.
2 Medik o rašaj Jehojada dživelas, o Joaš kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka.
3 O Jehojada le Joašiske kidňa avri duje romňijen a lenca les sas murša the čhaja.
4 Pal varesavo časos o Joaš peske phenďa, hoj prikerela o Chramos le RAJESKRO.
5 Zvičinďa le rašajen the le Leviten a prikazinďa lenge: „Džan andre savore judska fori a kiden avri le manušendar e beršeskri daň, hoj te prikeras o Chramos amare Devleskro. Keren oda sigo!“ Ale o Leviti aleha na siďarenas.
6 Avke o kraľis Joaš peske diňa te vičinel le anglune rašas, le Jehojada, a phučľa lestar: „Soske na bičhaďal le Leviten, hoj te anen le manušendar andral e Judsko the andral o Jeruzalem e beršeskri daň prekal o Svetostankos, avke sar o Mojžiš le RAJESKRO služobňikos diňa avri le Izraelitenge?
7 Se e bijedevleskri džuvľi e Atalija the lakre čhave rozmarde o Chramos le Devleskro a ile odarik savore sveta veci, hoj lenca te lašaren le Baalen.“
8 Avke o kraľis prikazinďa le Levitenge, hoj te keren bari truhlica a te thoven la avri paš e chramoskri brana.
9 Paľis diňa te phenel le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem, hoj te anen le RAJESKE o daňe, avke sar o Mojžiš, le Devleskro služobňikos, oda diňa avri le Izraelitenge pre pušťa.
10 Savore veľiťeľa the manuša radišagoha anenas o love a čhivkerenas andre truhlica, medik na sas pherdžarďi.
11 Sako džives o Leviti ľidžanas e truhlica ko uradňikos le kraľiskro. Te dikhelas, hoj hin andre but love, avelas o pisaris le kraľiskro the o uradňikos le nekbaredere rašaskro, čhivenas o love avri a zgenenas len. Paľis la thovenas pale pre lakro than. Kerenas oda sako džives a kidle avri igen but love.
12 Paľis o kraľis the o Jehojada ola love denas le muršeske, savo sas ačhado upral e buči andro Chramos le RAJESKRO. O Chramos prikerenas o kamenara, o ťesara the o kovača, save kerenas le trasteha the le brondzoha.
13 Mukle pes te prikerel o Chramos a e buči lenge džalas igen mištes. Prikerde a zoraľarde o Chramos a sas ajso sar angloda.
14 Sar dokerde e buči, o love so ačhile ande anglo kraľis the Jehojada. A o Joaš vaš ola love diňa te kerel veci andro Chramos: o sersamos pre služba the pro obeti, o čare the aver somnakune a rupune veci. A medik o Jehojada dživelas, furt obetinenas o labarde obeti andro Chramos.
15 O Jehojada sphuriľa a muľa, sar leske sas 130 berš.
16 Parunde les andro Foros le Davidoskro paš o kraľa, bo kerďa but lačhipen prekal o Izrael, prekal o Del the prekal leskro Chramos.

O Joaš pes odvisarel le RAJESTAR

17 Pal oda sar muľa o Jehojada, o judska vodci avle a dine pačiv le kraľis.
O kraľis priačhiľa pre lengre lava.
18 On paľis preačhile te lašarel andro Chramos le RAJESKRO, peskre
dadengre Devles, a chudle te lašarel la Ašerakre slupi the modli. Vaš kala
bini avľa le Devleskri choľi pre Judsko the pro Jeruzalem.
19 O RAJ bičhavelas ke lende le proroken, hoj pes pale te visaren ke leste.
Ale on len na šunenas, kajte lenge dovakerenas.
20 Akor avľa le Devleskro Duchos pre le Jehojadoskro čhavo Zecharijah.
Ov ačhiľa anglo manuša a dovakerelas lenge: „Kada phenel o Del: ‚Soske
na doľikeren le RAJESKRE prikazaňja? Na avela tumenge ňič avri, bo man
omukľan, a vašoda the me tumen omukava.‘ “
21 Akor pes o manuša dovakerde pro Zecharijah a pro lav le kraľiskro
les murdarde le barenca pre dvora paš o Chramos.
22 O Joaš bisterďa pro lačhipen, so leske kerelas le Zecharijoskro dad
o Jehojada, a diňa te murdarel leskre čhas. Sar o Zacharijah merelas,
zvičinďa: „RAJEJA, dikh pre ada a visar lenge pale!“

O Joaš hino murdardo

23 Vaj pal o berš avľa pro mariben pro Joaš andre Judsko the andro
Jeruzalem e aramejiko armada. Murdarde savore leskre vodcen, save sas
upral o manuša a savore veci the barvaľipen, so zaile, bičhade le kraľiske
andro Damašek.
24 Kajte e aramejiko armada avľa frima muršenca, o RAJ diňa la judska
armada, kajte sas bareder, andre lengre vasta, bo omukle le RAJES, peskre
dadengre Devles. Avke o Joaš sas potrestimen.
25 Sar e aramejiko armada odgeľa, mukle le Joaš igen dukhades. Korkore
leskre služobňika pes pre leste dovakerde vašoda, hoj diňa te murdarel le
Jehojadoskre čhas, a murdarde les pre leskro hadžos. Sar muľa, parunde
les andro Foros le Davidoskro, ale na andre kraľengre hrobi.
26 Dovakerde pes pre leste kala džene: o Zabad o čhavo la Šimeatakro,
savi sas Amončanka, the o Jehozabad o čhavo la Šimritakro, savi sas
Moabčanka.
27 Andro Viklados le Kraľengre zvitkoskro hin pisimen pal le Joašiskre
čhave, the oda, so pal leste vakerenas o proroka, the pal oda, sar prikerďa
o Chramos. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amacijah.

25

O Amacijah kraľinel upral e Judsko

1 Le Amacijoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a kraľinelas
bišueňa (29) berš andro Jeruzalem. Leskri daj e Joadan sas andral o
Jeruzalem.
2 O Amacijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, ale na cale jileha.
3 Sar imar o kraľišagos sas zorales andre leskre vasta, diňa te murdarel
peskre služobňiken, save murdarde leskre dades.
4 Ale lengre čhaven na diňa te murdarel, bo o RAJ prikazinďa andro
zakonos le Mojžišoskro: „O dada našťi meren vaš o binos, so kerde lengre
čhave, aňi o čhave vaš o bini le dadengre, ale sako mi merel vaš peskro
binos.“

O mariben le Edomčanenca

5 O Amacijah vičinďa savore muršen andral o kmeňos Juda the Benjamin
a ačhaďa andre lengre fajti veľiťeľen upral o ezeros the upral o šel slugaďa.
Paľis zgenďa 300 000 muršen phureder sar biš (20) berš pripravimen te
džal andro mariben le šťitoha the kopijaha.
6 Počinďa 3,4 toni rup* vaš o 100 000 zorale murša andral o Izrael, hoj
te maren pes vaš leste.
7 Ale avľa ke leste jekh murš le Devleskro a phenďa: „Kraľina, ma le tuha
le Izraeliten, bo o RAJ nane ole manušenca andral o Efrajim!
8 Kajte džas šmelones andro mariben, o Del kerela, hoj te prehrajines o
mariben le ňeprijaťeľiha, bo le Devles hin zor te pomožinel abo te čhivel
tele!“
9 Pre oda lestar o Amacijah phučľa: „Ale so ela ole rupoha, so počinďom
vaš lende?“
Le Devleskro murš leske odphenďa: „O RAJ tuke šaj del mek buter sar
oda.“
10 Avke o Amacijah bičhaďa pale khere le muršen, save avle ke leste
andral o Efrajim. On igen choľisaľile pro manuša andral e Judsko a choľaha
pes visarde khere.
11 O Amacijah bi e dar džalas peskre muršenca andre Londi dolina. Ode
murdarďa 10 000 Edomčanen†
12 a zaile the avre 10 000 muršen. Ľigende len dži upre pre skala Sela a
odarik len čhivkerenas tele a avke sas savoredžene murdarde pro skali.
13 Ale ola murša, saven o Amacijah bičhaďa khere, džanas pro judska
fori la Samarijatar dži paš o Bet-Choron. Ode murdarde 3 000 muršen a
zaile odarik but veci.
14 Sar o Amacijah zviťazinďa upral o Edomčana, visaľiľa pale andro
Jeruzalem. Anďa peha le edomike devloren, banďolas angle lende a
labarelas lenge kadidlos.
15 Akor o RAJ igen choľisaľiľa pro Amacijah a bičhaďa ke leste prorokos,
savo leske dovakerelas: „Soske lašares avre narodengre devlen, save našťi
zachraňinde peskre manušen andral tire vasta?“
16 Medik o prorokos vakerelas, o Amacijah leske phenďa: „Či tutar amen
kerďam le kraľiskre radcas? Preačh! Soske kames te avel murdardo?“
Avke o prorokos preačhiľa, ale mek phenďa: „Džanav, hoj o Del tut
zňičinela, bo kerďal oda a na šunďal mire lava.“

O Izrael zviťazinel upral e Judsko

17 Paľis o judsko kraľis Amacijah pes dovakerďa peskre radcenca pro
Izrael. Bičhaďa le muršen, hoj te phenen le izraelike kraľiske, le
Jehoašoske, savo hin o čhavo le Joachazoskro, o čhavo le Jehuoskro: „Av!
Mar pes manca!“
18 Ale o Jehoaš leske odphenďa: „O bodľakos andro Libanon diňa te
phenel le zorale libanoňike cedroske: ‚De tira čha mire čhaske romňake.‘
A ipen akor o dzivo džviros avľa pal o verchos a uštarďa pro bodľakos!
19 Gondoľines tuke, hoj sal zoralo, bo zviťazinďal upral o Edom. Oslavin
tiro viťazstvo, ale ačh khere! Soske pre tu kames te anel e pohroma?
Kames te perel tu a the e Judsko tuha?“
20 Ale o Amacijah les na šunďa. Kada kerďa o Del, hoj les te del andre le
Joašiskre vasta, bo chudle te lašarel le edomike devlen.
21 Avke o izraeliko kraľis o Jehoaš geľa pro mariben pro Amacijah paš o
Bet-Šemeš andre Judsko.

---

* **25:6** E hebrejiko čhib: šel (100) talenti † **25:11** E hebrejiko čhib: muršen andral o Seir

22 O Izrael zviťazinďa upral e Judsko a savore lengre slugaďa denašenas
khere.
23 Avke o Jehoaš paš o Bet-Šemeš zaiľa le Amacijah, le judske kraľis, a
odľigenďa les andro Jeruzalem. A čhiďa tele the o muri le foroskre pašal
e Efrajimiko brana dži paš e Rohoskri brana, ajse duj šel (200) metri.
24 Iľa odarik savoro somnakaj, rup the savore vzacna veci, so arakhle
andro Chramos le RAJESKRO, save stražinenas o potomki le Obed-
Edomoskre. Iľa the o barvaľipen andral o pokladňi le palaciskre, zaiľa
varesave manušen a geľa pale andre Samarija.

O Amacijah murdardo

25 O judsko kraľis Amacijah, le Joašiskro čhavo, dživelas mek dešupandž
(15) berš, sar muľa o izraeliko kraľis Jehoaš, o čhavo le Joachazoskro.
26 Savore aver veci, so kerďa o Amacijah, ešebnovarestar, medik na
muľa, hin pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
27 Akorestar, sar pes o Amacijah odvisarďa le RAJESTAR, dovakerde pes
pre leste počoral andro Jeruzalem varesave manuša, ale ov denašľa andro
Lachiš. Avke pal leste bičhade muršen, save les ode murdarde.
28 Avke les odarik ande pale andro Jeruzalem pro graja a parunde les
andro Foros le Davidoskro, paš leskre phure dada.

26

O Uziaš kraľinel upral e Judsko

1 Avke savore manuša andral e Judsko ile le Uziaš a ačhade les kraľiske
pal leskro dad Amacijah. Sas leske dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske.
2 Akor, sar leskro dad o Amacijah muľa, zaiľa o foros Elat prekal e Judsko
a prikerďa les.
3 Le Uziašoske sas dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske, a penda the
duj (52) berš kraľinelas andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Jecholija andral
o Jeruzalem.
4 Kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o
Amacijah.
5 O Uziaš rodelas le Devles, medik dživelas o Zecharijah, bo ov
les sikavelas le Devleskro lav. A medik rodelas le Devles, o Del les
požehňinelas.
6 O Uziaš geľa pale andro mariben pro Filišťinci. Čhiďa tele o muri le
forenge Gat, Jabne the Ašdod. A ačhaďa o ohradzimen fori paš o Ašdod
the avrether pre phuv le Filišťincengri.
7 O Del leske pomožinelas andro mariben pro Filišťinci, pro Arabi, save
bešenas andro Gur-Baal, the pro Meuniti.
8 O Amončana počinenas le Uziašoske o daňe. A o hiros pal leste pes
dochudňa dži paš o Egipt, bo ačhiľa igen zoralo.
9 Andro Jeruzalem o Uziaš ačhaďa o veži pre Rohoskri brana, pre
Dolinakri brana the pro muroskro rohos a zoralarďa len.
10 Ačhaďa the o veži pre pušťa a kopaľinďa but chaňiga, bo sas les pro
brehi Šefela the pre ňižina but stadi. Sas les the manuša, save kerenas
buči pre maľa the andre viňica, bo kadi buči sas leske igen pre dzeka a e
phuv sas lačhi.
11 Le Uziaš sas bari armada, so sas pripravimen te džal pro mariben.
O pisaris Jeiel the o uradňikos Maasejah len zgenenas the zapisinenas a
upral lende sas o Chananijah, le kraľiskro uradňikos.

12 Upral e armada sas 2 600 fajtakre vodci, savore zorale murša.
13 On sas ačhade upral o 307 500 slugaďa, save sas avrisikade andro
mariben, hoj te maren pes vaš o kraľis leskre ňeprijaťeľenca.
14 O Uziaš diňa le slugaďen o šťiti, kopiji, pancjeri, luki, prilbi the bara
andro praki.
15 Andro Jeruzalem diňa te kerel le goďaver muršenge o maribnaskre
stroji, andral save ľivinkerenas o šipi a čhivkerenas o bare bara. Thoďa
len pro veži the pro foroskre muri. O hiros pal leste geľa igen dur a ačhiľa
igen zoralo, bo o Del leske pomožinelas.

O Uziaš ačhel malomocno

16 No sar o Uziaš zoraľiľa, ačhiľa ajso barikano, hoj les oda zňičinďa.
A ačhiľa ňeverno le RAJESKE, peskre Devleske, oleha, hoj geľa andro
Chramos le RAJESKRO te labarel o kaďidlos pro kaďidloskro oltaris.
17 Gele pal leste o rašaj o Azarijah a leha ochtovardeš (80) le RAJESKRE
rašaja, save na daranas.
18 Ačhade pes leske a phende: „Uziaš, tu o kaďidlos našťi labares le
RAJESKE, ale ča o pošvecimen rašaja andral le Aronoskro potomstvos.
Omuk o Sveto than, bo salas napačivalo a kerďal binos. O RAJ tut buter na
požehňinela.“
19 Le Uziašoste sas andro vast e lopatka le kaďidloha, hoj oda te labarel, a
choľisaľiľa pro rašaja. A medik kerelas pre lende vika, čhiďa pes leske avri
pro čekat o malomocenstvo, sar ačhelas paš o kaďidloskro oltaris andro
Chramos.
20 Sar dikhenas pre leste o nekbareder rašaj o Azarijah the okla rašaja,
dikhle, hoj les hin pro čekat malomocenstvo. On les takoj odarik ľigende
avri a the ov siďarelas te džal, bo o RAJ les ole nasvaľibnaha raňinďa.
21 O Uziaš sas malomocno, medik na muľa. Našťi džalas buter andro
Chramos le RAJESKRO a bešelas avrether korkoro andre aver kher. Leskro
čhavo o Jotam ľidžalas o palacis the le manušen andre odi phuv.
22 Savore aver veci, so kerďa o Uziaš, ešebnovarestar, medik na muľa,
hin andro zvitkos, so pisinďa o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo.
23 Sar o Uziaš muľa, na parunde les andro hrobi le kraľengre, ale andro
hrobos pre kraľiko maľa, bo sas malomocno. Pal leste ačhiľa kraľiske
leskro čhavo o Jotam.

27

O Jotam kraľinel upral e Judsko

1 Le Jotamoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske. Ov andro
Jeruzalem kraľinelas dešušov (16) berš. Leskri daj sas e Jeruša, le
Cadokoskri čhaj.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad
o Uziaš, ale ča na kerďa oda, so leskro dad, savo geľa andro Chramos te
labarel o kaďidlos. Ale o manuša mek furt dživenas andro bini.
3 O Jotam ačhaďa e Upruňi brana le Chramoskri a bari buči kerďa pro
foroskre muri pro brehos Ofel.
4 Ov pro judska brehi ačhavelas o fori a pro thana, kaj sas but veš,
ačhavelas o pevnosťi the o veži.
5 Marelas pes le Amončanengre kraľiha a zviťazinďa pre leste, avke o
Amončana andre oda berš leske počinenas 3,4 toni rupune*, 1 000 toni

* **27:5** E hebrejiko čhib: šel (100) talenti rupune

pšeňica the 1 000 toni jačmeňis. Ajci leske davkerenas mek the andro
dujto the trito berš.
6 O Jotam zoraľolas, bo sas pačivalo a pačivalones šunelas le RAJES,
peskre Devles.
7 Savore aver veci, so kerďa o Jotam, o maribena the leskre droma, hin
pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
8 Le Jotamoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro
Jeruzalem kraľinelas dešušov berš.
9 Sar o Jotam muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achaz.

28

O Achaz kraľinel upral e Judsko

1 Le Achazoske sas biš (20) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas dešušov (16) berš. Na kerelas avke sar leskro prapapus o David,
ale kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka.
2 Ov kerelas sar the o izraelika kraľa anglal leste a kerďa the o avričhorde
modli le Baalenge.
3 Labarelas o kaďidlos andre dolina Ben-Hinom a peskre čhaven labarďa
sar obeti, avke sar kerenas o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
4 O kaďidlos obetinelas tel dojekh zeleno stromos, pro brehi the pro uče
thana, kaj lašarenas le modlen.

O Aramejčana the o Izraeliti džan pre Judsko

5 Vašoda o RAJ, leskro Del, diňa le Achaz le aramejike kraľiske andro
vasta. O Aramejčana les domarde a zaile but leskre manušen andro
Damašek.
O Achaz sas dino andro vasta the le kraľiske andro Izrael, savo les zorales
domarďa.
6 Avke andre jekh džives o Pekach, le Remalijoskro čhavo, murdarďa 120
000 zorale slugaďen andre Judsko, bo o manuša andral e Judsko omukle le
RAJES, peskre dadengre Devles.
7 O Zichri, savo sas zoralo maribnaskro murš andral o Efrajim, murdarďa
le kraľiskre čhas Maasejah the le uradňikos Azrikam the le Elkanah, savo
sas leskro dujto nekbareder veľiťeľis.
8 A kajte sas o Judejci o phrala le Izraelitengre, o Izraeliti odľigende andre
Samarija 200 000 lengre romňijendar, čhavendar the čhajendar the igen
but veci.

O prorokos Oded

9 Andre Samarija sas le RAJESKRO prorokos o Oded. Ov geľa anglo
slugaďa, save avenas andre Samarija, a phenďa lenge: „Čačes o RAJ, o
Del tumare dadengro, sas choľamen pro manuša andre Judsko, vašoda len
tumenge diňa andro vasta. Ale tumen len murdarenas ajsa bara choľaha,
hoj oda dogeľa dži andro ňebos.
10 Akana peske kamen te kerel otroken le muršendar the džuvľendar
andral e Judsko the andral o Jeruzalem? Ale aleha keren binos anglo RAJ,
angle tumaro Del.
11 Šunen man mištes! Kala zaile manuša hine tumare phrala the pheňa.
Premuken len, bo te na premukena len, o RAJ tumen marela peskra bara
choľaha.“
12 Akor štar efrajimika vodci gele anglo murša, save avenas pal o
mariben. Oda sas o Azarjah, le Jochananoskro čhavo, o Berechijah, le

Mešilemotoskro čhavo, o Jechizkijah, le Šalumoskro čhavo, the o Amasa, le Chadlajoskro čhavo.
13 A phende lenge: „Ma anen kade le manušen, saven zaiľan, bo aleha kerďanas o binos anglo RAJ a mek buter pre amende anďanas e bibach. Se imar akana hin amen but bini a le RAJESKRI choľi hiňi upral o Izrael.“
14 Akor o slugaďa angle ola vodci the savore manuša premukle savoren, saven zaile, a dine pale the o veci, so odarik ile.
15 Paľis ola štar vodci ile olen, save sas zaile, a le vecendar, so sas zaile, urde upre le manušen, save sas bi o gada. Dine len pro pindre sandali, o chaben the o pijiben a makhle lengre rani la mascaha. Thode pro somara olen, save na birinenas te džal, a paľis len odľigende ke lengre manuša andro Jericho, andro palmengro foros. Paľis pes visarde khere andre Samarija.

O Achaz mangel le asirike kraľis, hoj leske te pomožinel

16 Andre oda časos o kraľis Achaz mangelas le asirike kraľis, hoj leske te pomožinel,
17 bo o Edomčana avle pale pro mariben pre Judsko a zaile le manušen.
18 O Filišťinci tiš gele pro mariben andro fori pre brehengri phuv Šefela the paš e južno pušťa. Domarde a zaile o fori Bet-Šemeš, Ajalon the Gederot, the o fori Socho, Timna the Gimzo lengre gavenca. Varesave lendar ode ačhile te bešel.
19 O Del avke marďa le Judejcen, bo o Achaz, o izraeliko kraľis, domukľa andre Judsko o binošno dživipen a sas igen ňeverno le Devleske.
20 Akor avľa andre Judsko ke leste o asiriko kraľis o Tiglat-Pileser. Ov leske na pomožinďa, ale kerďa mek buter pharipen.
21 A kajte o Achaz iľa o somnakaj andral o Chramos, andral o palacis the le uradňikendar a diňa le asirike kraľiske, oda leske na pomožinďa.
22 Andre oda baro pharipen o Achaz mek buter kerelas bini anglo RAJ oleha,
23 hoj obetinelas le Aramejčanengre* devlenge, save upral leste zviťazinde. Phenďa peske: „Te o aramejika devla pomožinde peskre kraľenge, obetinava the me lenge, hoj mange te pomožinen.“ Ale kada anďa e bibach leske the leskre narodoske.
24 Akor o Achaz skidňa o veci andral o Chramos a phagerďa len. O vudar andro Chramos phandľa a pre dojekh uľicakro rohos andro Jeruzalem le modlenge kerďa oltara.
25 Andre dojekh judsko foros ačhaďa thana pro lašariben, hoj pes te labarel o kaďidlos avre devlenge, a aleha kerelas pre choľi le RAJESKE, peskre dadengre Devleske.
26 Savore aver veci, so Achaz kerďa, ešebnovarestar, medik na muľa, hin pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
27 Sar o Achaz muľa, parunde les andro Jeruzalem, ale na andre kraľengre hrobi. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Chizkija†.

29

O Chizkija kraľinel andre Judsko

* **28:23** E hebrejiko čhib: andral o Damašek
† **28:27** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

1 Le Chizkijoske* sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske a andro
Jeruzalem kraľinelas bišueňa (29) berš. Leskri daj sas e Abija, le
Zecharijoskri čhaj.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro
prapapus o David.

O pošveceňje le Chramoskro

3 Ov takoj andro ešebno čhon andre peskro ešebno berš, sar chudňa te
kraľinel, phundraďa o vudar le chramoskro a prikerďa les.
4 Paľis vičinďa le rašajen the le Leviten a rozačhaďa len pre vichodno
dvora le Chramostar.
5 Phenďa lenge: „Šunen man, Levitale! Akana pošvecinen pes a
pošvecinen the o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro tumare dadengro.
Hordinen avri savore džungale veci andral o Chramos.
6 Se amare dada na sas le RAJESKE amare Devleske pre dzeka, bo kerenas
angle leste o bini. Omukle les a odvisarde pes lestar the le thanestar, kaj
ov bešel.
7 Phandle o chramoskro vudar, murdarde andre o svietňiki, hoj te na
labon, a na obetinenas o kaďidlos aňi labarďi obeta andro Sveto than le
Izraeloskre Devleske.
8 Vašoda o RAJ sas choľamen pre Judsko the pro Jeruzalem a kerďa, hoj
te aven pro asaben a hoj dojekh te daral olestar, so pes lenge ačhiľa, sar
the korkore dikhen.
9 Amare dada sas murdarde andro mariben a amare romňijen the
čhaven zaile.
10 Ale akana kamav te phandel zmluva le RAJEHA, le Devleha andral o
Izrael, hoj amendar te odvisarel peskri bari choľi.
11 Čhavale mire, akana imar ma aven ňedbala, se o RAJ peske tumen
avri kidňa, hoj te ačhen angle leste, hoj leske te služinen a te obetinen o
kaďidlos.“
12 Avke pes mukle andre buči o Leviti:
andral le Kohatoskri fajta o Machat, le Amasajoskro čhavo, the o Joel, le
Azarjoskro čhavo;
andral le Merariskri fajta o Kiš, le Abdioskro čhavo, the o Azarijah, le
Jehaleleloskro čhavo;
andral le Geršonoskri fajta o Joach, le Zimoskro čhavo, the o Eden, le
Joachoskro čhavo;
13 andral le Elicafanoskri fajta o Šimri the o Jeiel;
andral le Asafoskri fajta o Zecharijah the o Mataniah;
14 andral le Hemanoskri fajta o Jechiel the o Šimej;
andral le Jedutunoskri fajta o Šemajah the o Uziel.
15 Zvičinde savore Leviten, pošvecinde pes a avle te obžužarel o
Chramos, avke sar prikazinďa o kraľis pal o zakonos le RAJESKRO.
16 Akor o rašaja gele andro Chramos, hoj les te obžužaren, a savoro
džungipen, so andre arakhle, hordinenas avri pre dvora. Paľis o Leviti ile
odarik ola veci a odľigende ke dolina Kidron.
17 E buči chudle te kerel andro ešebno džives andro ešebno čhon a andro
ochtoto džives dogele paš e chramoskri veranda. Paľis mek ochto dživesa
pošvecinenas o Chramos a dokerde oda andro dešušovto (16.) džives
andro ešebno čhon.

---

* **29:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

18 Paľis gele ko kraľis Chizkija a phende leske: „Obžužarďam calo
Chramos le RAJESKRO, o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, the
o skamind, pre savo thovenas o sveto maro, leskre sersamoha.
19 Pripravinďam a pošvecinďam mek the ola veci, save o kraľis Achaz
čhiďa avri andral o Chramos, sar sas napačivalo ko Del. Ola veci hine
akana anglo oltaris le RAJESKRO.“

Pale obetinen andro Chramos

20 O Chizkija sig tosara ušťiľa, diňa te zvičinel ke peste le foroskre vodcen
a džanas andro Chramos.
21 Akor diňa te anel efta terne biken, efta bakren, efta terne bakroren
the efta capen sar binoskri obeta vaš o kraľišagos, vaš o oltaris the vaš
e Judsko. A phenďa le rašajenge, le Aronoskre potomkenge, hoj len te
obetinen pre le RAJESKRO oltaris.
22 Akor o rašaja murdarde le biken, zachudle lengro rat a pokropinde o
oltaris; paľis murdarde le baranen a the lengre rateha pokropinde o oltaris;
paľis murdarde le bakroren a the lengre rateha pokropinde o oltaris.
23 Paľis ande sar obeta vaš o binos le capen anglo kraľis the angle savore
manuša, a thode pre lende o vasta.
24 Paľis o rašaja murdarde le capen a lengro rat anenas pro oltaris
sar obeta vaš o binos, hoj te odlel o binos cale Izraelostar, bo o kraľis
prikazinďa, hoj te anen e labarďi obeta the e obeta vaš o bini prekal calo
Izrael.
25 O Chizkija andro Chramos ačhaďa le Leviten le cimbalmenca, harfenca
the citarenca, bo kavke prikazinďa o David, bo o RAJ leske avke vakerelas
prekal peskre proroka o Gad the o Natan.
26 Sar o Leviti ačhenas le Davidoskre bašavibnaskre nastrojenca a o
rašaja le trubenca,
27 o Chizkija diňa te anel pro oltaris e labarďi obeta. A sar e obeta chudle
te kerel, o manuša giľavenas le RAJESKE a o lavutara chudle te bašavel pro
trubi the pre savore le Davidoskre nastroji.
28 A savore, ko ode sas, denas le RAJES pačiv le giľavipnaha the le
trubenca. Kada ľikerelas, medik na sas dokerďi e labarďi obeta a na
dolabile savore obeti.
29 Paľis, sar dokerde o labarde obeti, o kraľis the savore manuša gele pro
khoča a lašarenas le RAJES.
30 O kraľis le vodcenca prikazinde le Levitenge, hoj te lašaren le RAJES le
giľenca, so pisinde o David the o prorokos Asaf. Avke on le RAJES lašarenas
bare radišagoha a banďonas anglal leste dži pre phuv.
31 Paľis o Chizkija phenďa: „Akana san pošvecimen andre služba le
RAJESKE. Aven a anen andro Chramos o obeti the o paľikeribnaskre obeti.“
Avke savore ande o obeti the paľikeribnaskre obeti a ola, save kamenas te
del buter, anenas the o labarde obeti.
32 O manuša ande pre labarďi obeta le RAJESKE eftavardeš (70) biken,
šel (100) bakren the duj šel (200) terne bakren.
33 O sveta dari, so ande, sas šov šel (600) biki the trin ezera (3 000) bakre.
34 Ale o rašaja sas frima a na stačinenas te scirdel o cipi pal o džviri
pre labarďi obeta, vašoda lenge gele te pomožinel lengre phrala o Leviti,
medik pes odi buči na dokerďa a medik pes buter rašaja na pošvecinde.
Bo o Leviti pes horľiveder pošvecinenas sar o rašaja.
35 Bo sas igen but labarde obeti the o žiros le smiromoskre obetendar a
the o moľakre obeti.
Avke pale chudle te lašarel le RAJES andro Chramos sar angloda.

36 O Chizkija the savore manuša radisaľonas olestar, bo o Del lenge
pomožinďa igen sig kada savoro te kerel.

30

O Chizkija vičinel te oslavinel e Patraďi

1 Paľis o Chizkija* vičinďa calo Izrael the Judsko a pisinďa ľila le
kmeňenge Efrajim the Menaše, hoj te aven andro Chramos andro
Jeruzalem te oslavinel e Patraďi pre pačiv le RAJESKE, le Izraeloskre
Devleske.
2 O kraľis pes dovakerďa le vodcenca the savore manušenca andro
Jeruzalem, hoj andro dujto čhon oslavinena e Patraďi.
3 On la našťi oslavinenas andro dino časos, bo na sas dos rašaja
pošvecimen a aňi o manuša pes na zgele andro Jeruzalem.
4 Priačhile pre ada o kraľis the savore manuša, save ode sas.
5 Avke pes dovakerde a bičhade ľil pal calo Izrael, la Beer-Šebatar dži
ko Dan, a vičinenas savoren, hoj te aven andro Jeruzalem te oslavinel e
Patraďi pre pačiv le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske. Bo but džene la na
oslavinenas avke, sar hin pisimen andro Zakonos.
6 O murša gele le ľilenca, so sas le kraľistar the vodcendar, pal calo Izrael
the pal e Judsko a phenenas avke, sar lenge o kraľis prikazinďa:

„Visaren tumen pale ko RAJ, ko Del le Abrahamoskro, Izakoskro the
Jakoboskro, hoj pes ov te visarel pale ke tumende, ke ola, save sas
zachraňimen andral le asirike kraľengre vasta.

7 Ma aven ajse sar tumare dada the tumare phrala, bo on na sas verna
le RAJESKE, peskre Devleske. Se šaj dikhen korkore, sar len igen zorales
potrestinďa.
8 Akana ma aven ajse zacata, sar sas tumare dada! Podden tumen
le RAJESKE! Aven andro Chramos, so o RAJ, tumaro Del, pošvecinďa pro
furt. Služinen le RAJESKE, tumare Devleske, hoj pes tumendar te odvisarel
leskri choľi!
9 Te tumen avena pale ko RAJ, akor tumare phralenge le Izraelitenge
the tumare čhavenge presikavena o jileskeriben ola, ko len zaile, a
premukena len pale khere, bo o RAJ, tumaro Del, hino lačhejileskro the
milosťivo a na visarela pes tumendar het, te pes tumen visarena ke leste.“
10 O murša, saven o kraľis the o vodci bičhade, džanas foros forostar
andro phuva le kmeňengre Efrajim the Menaše dži ko Zebulun. Ale o
manuša len anenas pro asaben a asanas lendar.
11 Ale varesave murša andral o kmeňi Ašer, Menaše the Zebulun pes
pokorinde a avle andro Jeruzalem.
12 O Del avke kerďa, hoj diňa le manušen the andre Judsko jekh
gondoľišagos, hoj te keren oda, so prikazinďa o kraľis the o uradňika pal
le RAJESKRO lav.

E Patraďi oslavimen

13 Avke andro dujto čhon igen but manuša pes zgele andro Jeruzalem,
hoj te oslavinen o inepos le Marengro bi o Kvasos.
14 Ile a zňičinde savore oltara, so sas andro Jeruzalem, the o kaďidloskre
oltara a čhide len andre dolina Kidron.
15 Andro dešuštarto (14.) džives andro dujto čhon murdarde le
Patraďakre bakrores. O rašaja the o Leviti, save mek na sas obžužarde, pes
ladžanďile a pošvecinde pes. Paľis ande o labarde obeti andro Chramos.

* **30:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

16 On ačhenas pre peskre thana andro Chramos, sar pisinďa andro
zakonos le Devleskro murš o Mojžiš, a o rašaja kropinenas pro oltaris o
rat, so lenge podine o Leviti.
17 Ale sas ode zgele but ajse džene, save na sas pošvecimen, a on našťi
murdarenas le Patraďakre bakroren, a vašoda vaš lende murdarenas le
bakroren o Leviti, hoj ole dženen te pošvecinen le RAJESKE.
18 But manuša, save ode avle andral o kmeňos Efrajim, Menaše, Jisachar
the Zebulun, pes na pošvecinde a oleha, hoj chanas le Patraďakre bakrores,
na doľikerde o zakonos le Devleskro. Vašoda pes modľinelas vaš lende o
Chizkija:
19 „RAJEJA, Devla amare dadengro, kala manuša hine nažuže angle tiro
zakonos. Ale on tut lašaren jilestar, vašoda mangav tut, av ke lende jileskro
a odmuk lenge.“
20 A o RAJ leskri modľitba šunďa avri a sasťarďa le manušen.
21 Paľis o Izraeliti, save sas andro Jeruzalem, oslavinenas o inepos le
Marengro bi o Kvasos efta džives bare radišagoha. A o Leviti the o rašaja
lašarenas le RAJES sako džives caľa zoraha.
22 Paľis o Chizkija šukares prevakerďa ke savore Leviti, bo sikade hoj
džanen mištes te služinel le RAJESKE. Efta džives oslavinenas a anenas ode
smiromoskre obeti a paľikerenas le RAJESKE, peskre dadengre Devleske.
23 Ale savore manuša, save sas ode zgele, pes dovakerde, hoj oslavinena
o inepos mek aver efta džives. Avke radišagoha oslavinenas mek aver efta
džives.
24 O Chizkija diňa le manušenge pre obeta, 1 000 biken the efta ezera 7
000 bakren a o uradňika dine 1 000 biken the 10 000 bakren. A but rašaja
pes pošvecinde.
25 Savore manuša andral e Judsko radisaľonas le rašajenca, le Levitenca,
le manušenca, save avle andral o Izrael, the le cudzincenca, save avle
andral o Izrael abo dživenas andre Judsko.
26 Andro Jeruzalem sas ajso baro radišagos, savo na sas akorestar, sar
sas kraľis andro Izrael le Davidoskro čhavo, o Šalamun.
27 Paľis o rašaja the o Leviti ačhenas, hoj te žehňinen le manušen a o
RAJ len šunďa avri andral peskro sveto than, andral o ňebos.

31

O manuša zňičinen le modlen

1 Sar preačhile te oslavinel e Patraďi, gele savore Izraeliti andro judska
fori a phagerde o sveta slupi, čhingerde o kaštune slupi la Ašerakre a
zňičinde savore uče thana pro lašariben the oltara andre Judsko the andro
phuva Benjamin, Efrajim the Menaše. Paľis savore Izraeliti gele pale khere
andre peskre fori.

O dari prekal o Leviti the rašaja

2 O kraľis Chizkija* ačhaďa le rašajen the le Leviten te služinel andro
partiji. Lengre službi sas, hoj te keren o labarde the smiromoskre obeti,
hoj te paľikeren a hoj te lašaren paš o vudara le RAJESKRE Chramoskre.
3 O Chizkija delas andral peskro majetkos o dobitkos pro labarde obeti a
oda pro tosaraskre the pro račakre obeti, the pro labarde obeti pro šabat,
pro inepi le Neve čhoneskre the pro aver oslavi, avke sar hin pisimen
andro zakonos le RAJESKRO.

* **31:2** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

4 Le manušenge andro Jeruzalem prikazinďa, hoj te anen prekal o rašaja
the Leviti ole obetendar oda, so mušinen te del lenge pro dživipen, hoj on
te šaj en oddine te kerel sa, so kampel pal o zakonos le RAJESKRO.
5 Sar pal ada savore šunde, chudle te anel o Izraeliti peskre ešebne
uľipnastar e pšeňica, e mol, o olejos the o medos the savorestar, so len
sas le maľendar. Ande igen but ďesjatki savorestar.
6 Avke the o Izraeliti the savore manuša, save bešenas andro judska fori,
anenas o ďesjatki peskre dobitkostar the bakrendar a the avre darendar,
so sas dine prekal o RAJ, a thode oda savoro pro kopi.
7 O manuša chudle te hordinel andro Jeruzalem o dari andro trito čhon
a ada kerenas dži andro eftato čhon.
8 Sar avľa o kraľis Chizkija peskre vodcenca a dikhle ola dari, lašarenas
le RAJES a ašarenas leskre manušen, le Izraeliten.
9 O Chizkija pes phučľa le rašajendar the le Levitendar pal ola veci pro
kopi
10 a o nekbareder rašaj o Azarijah, o potomkos le Cadokoskro, leske
odphenďa: „Akorestar, sar chudle o manuša te hordinel o dari andro
Chramos, sas amen igen but chaben a ole chabenestar ačhiľa mek but,
bo o RAJ požehňinďa peskre manušen. Dikhen, keci mek olestar ačhiľa!“
11 Avke o Chizkija diňa te pripravinel o skladi prekal o chaben andro
Chramos. Sar len pripravinde,
12 diňa te hordinel savore ola dari, so sas dine prekal o Del, andre ola
skladi. Nekbareder upral ola skladi sas o Levitas Konaniah a dujto pal leste
leskro phral, o Šimej.
13 Kalen ačhaďa o kraľis Chizkija the o nekbareder rašaj o Azarijah upral
o levitska uradňika andro Chramos: le Jechiel, le Azaziah, le Nachat, le
Asahel, le Jerimot, le Jozabad, le Eliel, le Jismachjah, le Machat the le
Benajah.
14 O Levitas Kore, le Jimnoskro čhavo, sas stražňikos pre vichodno brana
a ov sas ačhado te kidel le manušendar o dari, so anenas prekal o Del, a
paľis len te rozďelinel.
15 O Leviti o Eden, Minjamin, Ješua, Šemajah, Amariah the Šechaniah,
save služinenas andro fori le rašajengre, pačivalones rozďelinenas kala
dari avre rašajenge pal lengre partiji, le ternenge the le phurederenge.
16 Rozdenas the ole muršenge, save sas zapisimen andre fajtakro zvitkos
a oda phureder sar trin berš – dojekheske, save služindehas jekhvar andro
Chramos, pal oda, sar sas ačhade andre služba.
17 O rašaja sas zapisimen pal o fajti a o Leviti le biš (20) beršendar pal o
partiji, andre save služinenas.
18 Sas zapisimen caľa famelijaha – savore peskre romňijenca, le cikne
the bare čhavenca – bo pačivalones pes pošvecinenas.
19 Sas ačhade murša, hoj te rozden o chaben le rašajenge andral o
Aronoskro potomstvos, save bešenas andro fori the lengre gava. Rozdenas
oda savore rašajenge the Levitenge, save sas zapisimen andro fajtakro
rodokmeňos.
20 Avke kerelas o Chizkija andre caľi Judsko. Kerelas savoro, so sas
čačipnaskro, lačho the pačivalo anglo RAJ.
21 Savoro, so chudňa te kerel o Chizkija andro Chramos, kerelas avke, sar
sas pisimen andro zakonos the andro prikazaňja. A savoro leske avelas
avri, bo rodelas le RAJES cale peskre jileha.

32

O Sancherib džal pro Jeruzalem

1 Paloda, sar o Chizkija* sikaďa peskro pačivaľiben oleha, so kerďa prekal
o RAJ, avľa o asiriko kraľis Sancherib pro mariben pre Judsko. Peskra
armada rozačhaďa pašal o ohradzimen fori a kamľa len te zalel.
2 Sar o Chizkija dikhľa, hoj o Sancherib avľa a kamel te džal pro
Jeruzalem,
3 dovakerďa pes peskre vodcenca the veľiťeľenca, hoj zaačhavena o
prameňa, so hine avri pal o foros, a on leske andre ada pomožinde.
4 Avle igen but manuša a zaačhade o prameňa the o paňi, so džalas
prekal odi phuv. A phende peske: „Sar o asirika kraľa avena, soske majinen
te arakhel ajci but paňi?“
5 Paľis o kraľis chudňa te prikerel savore zňičimen muri a pre ola muri
ačhaďa o veži the dujto avruno muros. Zoraľarďa the o avruno muros pašal
e terasa pro vichodos le Davidoskre Forostar a diňa te kerel but kopiji the
šťiti.
6 Ačhaďa le veľiťeľen upral o manuša, diňa len te vičinel jekhetane ke
peste pro phundrado than paš e foroskri brana a prevakerďa ke lende:
7 „Aven zorale a ma daran tumen! Ma predaran le asirike kraľistar, aňi
leskra armadatar, so avel leha, bo amenca hiňi bareder zor.
8 Les hin bari armada, ale oda hine ča manuša, ale amenca hino o RAJ,
amaro Del, pripravimen amenge te pomožinel a te ľidžal amare maribena.“
A o manuša pes zmukle pre oda, so phenďa o judsko kraľis Chizkija.
9 Paľis o Sancherib bičhaďa peskre služobňiken andro Jeruzalem, medik
korkoro peskra armadaha pes marelas andro foros Lachiš. Diňa te phenel
le Chizkijoske the le Judejcenge andro Jeruzalem:
10 „Avke phenel o asiriko kraľis Sancherib: Pre soste pes zmuken, te me
le slugaďen rozačhaďom pašal o Jeruzalem? Ko tumen šaj zachraňinel?
11 O Chizkija tumenge vakerel: ‚O RAJ, amaro Del, amen zachraňinela
andral o vasta le asirike kraľiske.‘ Avke tumen diliňarel, hoj tumen te
mukel te merel andre bokh the bi o paňi.
12 Se korkoro ov čhiďa tele le RAJESKRE thana the oltara a prikazinďa
le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem: ‚Angle jekh oltaris
banďona a labarena upre o kaďidlos.‘
13 Či tumen na džanen, so kerďom me the mire dada le manušenge
andre aver phuva? Či šaj zachraňinde lengre devla lengre phuva andral
mire vasta?
14 Ko savore devlendar andral ole narodi, saven mire dada zňičinde,
šaj zachraňinde peskre manušen? Sar šaj akana tumaro Del tumen
zachraňinel andral mire vasta?
15 Te na tumen o Chizkija diliňarel a klaminel! Ma pačan leske,
bo ňisavo narodoskro aňi kraľišagoskro del našťi zachraňinďa peskre
manušen andral mire vasta aňi andral o vasta mire dadengre. Vašoda
aňi tumaro Del na zachraňinela tumen andral mire vasta.“
16 Le Sancheriboskre sluhi dureder namištes vakerenas pro RAJ, pro Del,
the pre leskro služobňikos Chizkija.
17 O Sancherib pisinďa ľila andre save asalas avri le RAJES, le Izraeloskre
Devles: „Avke sar o narodengre devla andral aver phuva na zachraňinde
peskre manušen andral mire vasta, avke the le Chizkijoskro Del na
zachraňinela peskre manušen andral mire vasta!“

---

* **32:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

18 Le Sancheriboskre vodci andre hebrejiko čhib vičinenas pro manuša,
save ačhenas pro Jeruzalemoskre muri, hoj len te daraven avri a avke te
zalen o foros.
19 On vakerenas pal o RAJ, pal o Jeruzalemoskro Del, avke sar pal o devla
avre narodengre – devla, saven kerde peskre vastenca.
20 Vašoda o kraľis Chizkija the o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo,
vičinenas a mangenas le Devles, hoj lenge te pomožinel
21 a o RAJ bičhaďa le aňjelos, savo murdarďa savore zorale muršen,
vodcen the uradňiken andro taboris le asirike kraľiskro. Avke pes o
Sancherib visarďa pale andre peskri phuv andre ladž.
Sar paľis geľa andro chramos peskre devleskro, murdarde les varesave
leskre čhavendar la šabľaha.
22 Avke o RAJ zachraňinďa le Chizkija the le manušen andral o Jeruzalem
andral o vasta le asirike kraľiskre le Sancheriboskre the andral o vasta avre
ňeprijaťeľengre a diňa len o smirom le narodendar, save sas pašal lende.
23 But manuša anenas andro Jeruzalem o dari le RAJESKE a o vzacna
veci le judske kraľiske. Akorestar le Chizkija denas pačiv savore narodi.

O Chizkija sasťardo le nasvaľibnastar

24 Andre oda časos o Chizkija nasvaľiľa pro meriben. Ale sar pes
modľinelas ko RAJ, ov leske odphenďa a diňa les znameňje, hoj sasťola.
25 Ale o Chizkija ačhiľa ajso barikano, hoj aňi na paľikerďa vaš o
lačhipen, so leske kerďa o RAJ. Vašoda o Del choľisaľiľa pre leste, pre Judsko
a the pro Jeruzalem.
26 Paľis o Chizkija the o manuša andral o Jeruzalem kerde pokaňje
andral peskro barikaňiben. Vašoda len o RAJ na marďa, medik dživelas o
Chizkija.

Le Chizkijoskro barvaľipen

27 O Chizkija sas igen barvalo a dojekh les delas pačiv. Kerďa peske o
pokladňi prekal o rup, somnakaj, vzacna bara, voňava masci the šťiti the
aver vzacna veci.
28 Sas les skladi, kaj odthovelas o zrnos, mol the oleji. Sas les the maštalňi
prekal savoro dobitkos the stadi.
29 O Chizkija peske ačhaďa o fori, sas les but stadi, bakre the dobitkos,
bo o Del les diňa baro barvaľipen.
30 Sas oda o Chizkija, savo zaačhaďa o upruno paňi Gichon a kerďa
tunelis pro paňi, hoj o paňi te džal pal e zapadno sera andro Foros le
Davidoskro. O Del sas le Chizkijoha a avelas leske avri savoro, so kerelas.
31 Ale sar avle ke leste o babiloňika vodci, hoj te phučen pal o znameňje,
so pes ačhiľa andre odi phuv, o Del les omukľa, bo kamľa les te preskušinel,
hoj pes te dodžanel savoro, so les hin andro jilo.

O Chizkija merel

32 Savore aver veci, so o Chizkija kerďa, the pal leskre pačivale skutki, hin
pisimen andro Viďeňje le Prorokoskro Izajašiskro, savo sas le Amososkro
čhavo, a andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
33 Sar muľa o Chizkija, parunde les pro upruno than andre le kraľengre
hrobi a savore manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem les denas
bari pačiv. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Menaše.

33

O Menaše kraľinel upral e Judsko

1 Le Menašeske sas dešuduj (12) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e Judsko.
Ov andro Jeruzalem kraľinelas penda the pandž (55) berš.
2 Ov kerelas anglo RAJ o nalačhipen the o džungipen avke sar the o
narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
3 Ačhaďa pale o oltara, so leskro dad o Chizkija* zňičinďa, o thana, kaj
lašarenas le Baalen, the o slupi la Ašerakre. Banďolas anglo čercheňa a
lašarelas len.
4 Ačhaďa the o oltara andro Chramos, pal savo phenďa o RAJ: „Andro
Jeruzalem ela miro nav furt lašardo.“
5 Pro soduj chramoskre dvori ačhaďa oltara prekal savore čercheňa, hoj
len te lašaren.
6 Peskre čhaven andre dolina Ben-Hinom labarďa sar obeta. Ov
čarinelas the vražinelas a anďa ke peste le vrašcen the olen, save
privičinenas le mulengre duchen. Ov aleha kerelas buter nalačhipen anglo
RAJ a anelas pre peste leskri choľi.
7 O Menaše iľa e socha a thoďa la andro Chramos, pal savo o RAJ phenďa
le Davidoske the leskre čhaske le Šalamunoske: „Andre kada Chramos the
andro Jeruzalem, so mange avri kidňom maškar savore izraelika kmeňi,
ela miro nav furt lašardo.
8 A te o Izraeliti šunena savore mire lava a te doľikerena mire
prikazaňja, so lenge diňa miro služobňikos o Mojžiš, akor me na
domukava, hoj te aven avritradle andral kadi phuv, so diňom lengre
dadenge.“
9 Ale o Menaše cirdelas le manušen andral e Judsko the andral o
Jeruzalem andro mek bareder binos, sar kerenas ola narodi, saven o RAJ
zňičinďa anglal o Izraeliti.
10 Kajte o RAJ prevakerelas ko Menaše the ke leskre manuša, on les na
šunenas.

Le Menašeskro pokaňje

11 Vašoda o RAJ domukľa le veľiťeľen andral e asiriko armada, hoj te džan
pre lende. On le Menaše chudle, sphandle les le brondzune lancenca, thode
leske andro nakh o hakos a odľigende les andro Babilon.
12 O Menaše sas andro baro pharipen a chudňa te rodel le RAJES, peskre
dadengre Devles, a igen pes pokorinďa angle leste.
13 Sar pes modľinelas ko RAJ, ov šunďa avri leskro mangipen a anďa
les pale andro Jeruzalem, andre leskro kraľišagos. Avke o Menaše
sprindžarďa, hoj ča o RAJ hino o čačo Del.
14 Paloda o Menaše pašal o Foros le Davidoskro ačhaďa bareder avrune
muri andre dolina pro zapados le prameňistar le Gichonostar, sar pes džal
ke Ribno brana the pašal o brehos Ofel. A andre savore judska ohradzimen
fori rozačhaďa armadakre veľiťeľen.
15 Andral o Chramos odľigenďa avri la socha, le modlen the savore oltara,
so angloda ačhaďa pro brehos paš o Chramos the andro Jeruzalem. Savore
kala veci čhiďa avri andral o foros.
16 Avke pale ačhaďa le RAJESKE o oltaris, obetinďa pre leste o smiro-
moskre the paľikeribnaskre obeti a prikazinďa le manušenge andral e
Judsko, hoj te služinen le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
17 Ale o manuša furt anenas o obeti pro uče thana, kajte ča le RAJESKE.
18 Savore aver veci, so kerďa o Menaše, leskri modľitba ko Del the o lava,
so leske vakerenas o proroka andro nav le RAJESKRO, hin pisimen andro
Zvitkos le izraelike kraľengro.

---

* **33:3** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

19 Andro Zvitkos le Chozajoskro hin pisimen pal leskri modľitba a
sar o Del leske odphenďa. Hin andre pisimen the pal leskre bini the
napačivaľiben a sar ačhaďa o modlengre thana pro lašariben, o slupi la
Ašerakre the o modli angloda, sar pes pokorinďa.
20 Sar o Menaše muľa, parunde les andre leskro hrobos paš o palacis a
pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amon.

O Amon kraľinel upral e Judsko

21 Le Amonoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko.
Ov andro Jeruzalem kraľinelas duj berš.
22 Ov kerelas baro nalačhipen anglo RAJ, avke sar the leskro dad o
Menaše. Obetinelas savore modlenge, so kerďa leskro dad, a lašarelas
len.
23 Na pokorinďa pes anglo Del sar leskro dad, ale kerelas mek goreder
bini.
24 Paľis le Amonoskre služobňika pes vzburinde pre leste a murdarde
les andre leskro palacis.
25 Ale o judska manuša murdarde olen, ko kerde vzbura pro kraľis Amon
a pal leste ačhade kraľiske leskre čhas le Jozijaš.

34

O Jozijaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Jozijašoske sas ochto berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas tranda the jekh (31) berš.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka. Phirelas pal le Devleskro
drom avke sar leskro prapapus o David a na visarelas pes ole dromestar.
3 Andro ochtoto berš, sar o Jozijaš kraľinelas a mek sas terno, chudňa te
rodel le prapapuskre le Davidoskre Devles. O Jozijaš andro dešudujto (12.)
berš chudňa te obžužarel e Judsko the o Jeruzalem avke, hoj zňičinďa o
uče thana pro lašariben, la Ašerakre slupi the savore avre modli.
4 O Jozijaš sas paš oda, sar čhivenas tele le Baaloskre oltara the
o kaďidloskre oltara. La Ašerakre slupi čhiďa tele a savore aver
modli rozphagerďa pro prachos a oda prachos rozčhiďa pro hrobi ole
manušengre, save obetinenas ole modlenge.
5 Paľis le rašajengre kokala labarďa pro oltara, kaj lašarenas o modli, a
avke o Jozijaš obžužarďa e Judsko the o Jeruzalem.
6 Avke kerďa the andro fori le kmeňengre Menaše, Efrajim, Šimeon the
Naftali.
7 Čhiďa tele lengre oltara the la Ašerakre slupi a phagerďa o modli avke,
hoj lendar ačhiľa ča prachos. Andre calo izraeliko phuv phagerďa savore
kaďidloskre oltara a paľis avľa pale andro Jeruzalem.

E buči pro Chramos

8 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas a paloda sar obžužarďa
caľi phuv the o Chramos le modlendar, o Jozijaš bičhaďa manušen, hoj
te prikeren o Chramos le RAJESKRO, peskre Devleskro. Bičhade sas o
Šafan, le Acalioskro čhavo; o guverneris Maasejah andral o Jeruzalem the
o pisaris Joach, le Joachazoskro čhavo.
9 Sar avle ko nekbareder rašaj Chilkijah, dine leske o love, so prekal
o Chramos le RAJESKRO o Leviti, save sas o stražňika, kidle avri le
manušendar andral o kmeňi Menaše, Efrajim the andral savore aver

izraelika kmeňi a the le manušendar andral o Benjamin, andral e Judsko
the andral o Jeruzalem.
10 Ola love dine le muršenge, save sas ačhade upral e buči andro
Chramos, a on počinenas le robotňiken, save prikeren o Chramos,
11 le ťesaren the le muraren. Vaš ola love cinenas o prikerde bara the
kašta, savenca prikerenas o khera, so o judska kraľa zamukle.
12 O murša kerenas peskri buči pačivalones. Upral lende sas ačhade
o Leviti o Jachat the Obadiah andral le Merariskri fajta, the o Zecharijah
the o Mešulam andral le Kohatoskri fajta. Savore Leviti, save džanenas te
bašavel pro nastroji,
13 dodikhenas pre ola murša, save hordinenas o veci, a sas ačhade pre
savore aver buča. Varesave Leviti sas pisara, uradňika the stražňika.

O Chilkijah arakhel o zvitkos le zakonoskro

14 Sar lenas avri o love, so sas dine andro Chramos, akor o rašaj Chilkijah
arakhľa o zakonoskro zvitkos, so o RAJ diňa avri prekal o Mojžiš.
15 Akor o Chilkijah phenďa le pisariske le Šafanoske: „Andro Chramos
arakhľom o zakonoskro zvitkos.“ Avke o Chilkijah les diňa le Šafanoske.
16 O Šafan les iľa, geľa ko kraľis Jozijaš a phenďa leske: „Tire služobňika
kerde savoro, so prikazinďal.
17 Ola love, so arakhle andro Chramos, dine le robotňikenge, save
prikerenas o Chramos, the lengre majstrenge.“
18 Paľis o pisaris Šafan phenďa le kraľiske: „O rašaj Chilkijah mange
diňa varesavo zvitkos.“ Paľis andral genelas anglo kraľis.
19 Sar o kraľis Jozijaš šunďa o lava andral o zvitkos, čhingerďa pre peste
o gada.
20 Paľis prikazinďa le Chilkijoske, le Achikamoske, savo sas le Šafanoskro
čhavo, le Abdonoske, savo sas le Michoskro čhavo, le Šafanoske the peskre
služobňikoske le Asajoske:
21 „Džan a dophučen tumen le RAJESTAR, hoj so hin pisimen pal ma, pal
e Judsko the pal ola, ko ačhile andro Izrael, andre oda zvitkos, so arakhle.
Bo le RAJESKRI bari choľi hiňi pre amende avričhiďi vašoda, hoj amare
dada na doľikerenas le Devleskro lav a na dživenas pal ola lava, so hin
pisimen andre kada zvitkos.“
22 Akor o Chilkijah the o murša, saven bičhaďa o kraľis, gele te phučel la
prorokiňatar Chuldatar. Oj bešelas andro Jeruzalem pre nevi sera a lakro
rom, savo pes starinelas pal le kraľiskre gada, sas o Šalum, le Tokhatoskro
čhavo, o čhavo le Chasroskro. Sar ode doavle, chudle lake pal oda te
vakerel.
23 Oj lenge phenďa: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phenen
oleske, ko tumen kade bičhaďa,
24 hoj domukava e bibach pre kada foros the pro manuša, save kade
bešen – savore prekošibena, avke sar hin pisimen andro zvitkos, andral
savo genenas anglo judsko kraľis.
25 Bo man omukle a labarenas o kaďidlos avre devlenge a savoreha, so
kerenas peskre vastenca, anenas pre peste miri choľi; miri choľi pre kada
than hiňi sar jag, so labol a na preačhel.‘
26 Le judske kraľiske, savo tumen bičhaďa te phučel le RAJESTAR,
phenen: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola lava, so šunďal:

27 Vašoda, hoj kovľarďal tiro jilo a pokorinďal tut anglo RAJ, sar šunďal
leskre lava pre kada than, a vašoda, hoj čhingerďal pre tute o gada andre
pokora a rovehas angle mande, me tut šunďom avri.
28 Lava tut paš tire phure dada, andro smirom aveha thodo andre tiro
hrobos a tire jakha na dikhena odi savori pohroma, so anava pre kada
than.‘ “
Avke ola manuša gele pale ko kraľis a phende leske, so phenďa e
prorokiňa.

O Jozijaš phandel e zmluva le RAJEHA

29 Akor o kraľis Jozijaš vičinďa ke peste savore vodcen andral e Judsko
the andral o Jeruzalem.
30 Geľa ko Chramos a jekhetane leha gele the savore murša andral e
Judsko, o manuša andral o Jeruzalem, o rašaja the o Leviti – savore
manuša, o čore the o barvale. Pregenďa angle lende savore lava, so sas
pisimen andro Zvitkos la zmluvakro, so arakhle andro Chramos.
31 Paľis o Jozijaš ačhiľa pre peskro kraľiskro than a anglo RAJ phandľa
zmluva, hoj leske služinena a doľikerena leskre prikazaňja the zakoni cale
peskre jileha the dušaha a hoj dživena avke, sar hin pisimen andre oda
zvitkos.
32 Paľis prikazinďa dojekheske andro Jeruzalem the Benjamin, hoj odi
zmluva te doľikerel. Avke o manuša andral o Jeruzalem doľikerenas odi
zmluva, so phandle le Devleha, savo sas o Del lengre dadengro.
33 Avke o Jozijaš zňičinďa savore džungale modlen andral savore
izraelika phuva. Paľis prikazinďa dojekheske andro Izrael, hoj te služinel
ča le RAJESKE, peskre Devleske. Medik ov dživelas, o manuša pes na
odvisarde le RAJESTAR, peskre dadengre Devlestar.

35

O Jozijaš oslavinel e Patraďi

1 O Jozijaš oslavinelas andro Jeruzalem e Patraďi pre pačiv le RAJESKE.
Le Patraďakre bakrores murdarde andro ešebno čhon andro dešuštarto
(14.) džives.
2 Le rašajen ačhaďa andre lengri služba andro Chramos a povzbudzinďa
len, hoj la te keren mištes.
3 Paľis le Levitenge, save sikavenas calo Izrael a save sas oddelimen
prekal o RAJ, prikazinďa: „Thoven e sveto archa andro Chramos, so ačhaďa
o Šalamun, o izraeliko kraľis, le Davidoskro čhavo. Imar na mušinen la
buter te prehordinel than thanestar. Akana služinen le RAJESKE, tumare
Devleske, the leskre Izraelike manušenge!
4 Andre chramoskri služba tumen rozďelinen andro partiji pal peskre
dadengre fameliji avke, sar pisinďa o izraeliko kraľis David the leskro
čhavo Šalamun.
5 Ačhaven tumen andro sveto than avke, hoj jekh partija le Levitengri te
pomožinel po jekha izraelika famelijake.
6 Murdaren le Patraďakre bakrores, pošvecinen tumen a pripravinen le
bakrores tumare izraelike manušenge avke, sar o RAJ phenďa prekal o
Mojžiš.“
7 O Jozijaš peskre barvaľipnastar diňa prekal savore manuša 3 000 biken
the 30 000 bakren the terne kozen sar obetno daros pre Patraďi.

8 Leskre vodci tiš dine dari prekal o manuša, rašaja the Leviti. O
Chilkijah, Zecharijah the o Jechiel, anglune vodci andro Chramos, dine le
rašajenge pre Patraďi 2 600 bakroren the 300 biken.
9 O Levitengre vodci – o Konaniah, leskre phrala Šemajah the Netaneel,
o Chašabiah, Jeiel the o Jozabad – dine le Levitenge pre obeta 5 000 bakren
the kozen a 500 biken.
10 Sar savoro sas pripravimen pre Patraďakri oslava, o rašaja the o Leviti
ačhenas andro partiji pre peskre thana, sar lenge o kraľis prikazinďa.
11 Paľis murdarenas le Patraďakre bakroren, o rašaja kropinenas o rat
pro oltaris a o Leviti pal lende cirdenas tele e cipa.
12 O labarde obeti odthovenas pre sera, hoj pes te del le manušenge pal
o fameliji, a on len obetinenas le RAJESKE, avke sar hin pisimen andre le
Mojžišoskro zvitkos. Avke kerde the le dobitkoha.
13 Le Patraďakre bakrores pekenas pre jag avke, sar majinenas te kerel.
O sveta dari tavenas andro čare, pira the kotli a paľis oda mas sigo denas
le manušenge.
14 Paľis o Leviti pripravinenas o mas prekal peste the prekal o rašaja
andral le Aronoskro potomstvos, bo o rašaja služinenas dži rači, sar
obetinenas o labarde the žiroskre obeti.
15 Medik sas e oslava, o Leviti pripravinenas o chaben the prekal
o chramoskre stražňika, save ačhenas pre peskre thana, the prekal o
lavutara andral le Asafoskri fajta, save giľavenas, avke sar prikazinďa o
David, Asaf, Heman the le kraľiskro prorokos o Jedutun.
16 Avke oda džives pre le kraľiskro Jozijašoskro prikazis sas kerďi savori
služba le RAJESKE avke, hoj oslavinenas e Patraďi a labarenas o labarde
obeti pre le RAJESKRO oltaris.
17 Savore Izraeliti, save ode sas, oslavinenas e Patraďi andre oda časos a
paľis o inepos le Marengro bi o Kvasos efta džives.
18 E Patraďi pes avke andro Izrael na oslavinelas akorestar, sar sas o
prorokos Samuel. Ňisavo izraeliko kraľis angloda na oslavinelas e Patraďi
avke sar o Jozijaš, o rašaja, o Leviti the o manuša, save ode sas andral e
Judsko the andral o Jeruzalem.
19 Kadi Patraďi pes oslavinelas andro dešuochtoto (18.) berš, sar
kraľinelas o Jozijaš.

Le Jozijašoskro meriben

20 Pal savoreste, sar o Jozijaš prikerďa o Chramos, o egiptsko kraľis Necho
peskra armadaha geľa pro mariben pro foros Karkemiš, so hin paš o paňi
Eufrat. O Jozijaš peskra armadaha geľa pre leste.
21 Avke o Necho bičhaďa muršen, hoj leske te phenen: „So man hin tuha,
Judsko kraľina? Me na avľom pro mariben adadžives pre tu, ale pre kada
narodos, saveha som andro mariben. O Del mange prikazinďa, hoj siďarav.
Dža pre sera le Devleske, savo hino manca, hoj tut te na zňičinel!“
22 Ale o Jozijaš lestar na odgeľa, aňi na šunďa leskre lava, kajte ola lava
sas le Devlestar. Preurďa pes a geľa pre leste andro mariben pro rovno
than Megido.
23 Ale andro mariben o lukostrelcos le šipoha trafinďa le Jozijaš. Ov
phenďa peskre služobňikenge: „Ľigenen man adarik, bo som igen
zraňimen.“
24 Avke o služobňika les ile pal leskro verdan, thode les pre aver a
odľigende andro Jeruzalem, kaj paľis muľa. Parunde les andro hrobos

le dadengro a savore manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem sas
pharo pal o Jozijaš.
25 O prorokos Jeremijaš pal o Jozijaš pisinďa rovibnaskri giľi. Dži
adadžives savore lavutara, o murša the džuvľa, odi giľi andro Izrael
giľaven, sar peske leperen pro Jozijaš. Odi giľi šaj arakhen andro
Rovibnaskre Giľa.
26 Savore aver veci, so o Jozijaš kerďa, sar sas oddino le Devleske the sar
doľikerelas o zakonos le RAJESKRO,
27 ešebnovarestar, medik na muľa, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
the judske kraľengro.

36

O Joachaz kraľinel upral e Judsko

1 Paloda o manuša andral e Judsko ile le Joachaz, le Jozijašoskre čhas, a
ačhade les andro Jeruzalem kraľiske pal leskro dad.
2 Le Joachazoske sas bišutrin (23) berš, sar ačhiľa kraľiske a trin čhon
kraľinelas andro Jeruzalem.
3 Paľis o egiptsko kraľis Necho iľa lestar o kraľišagos a pro Judejci
ispidelas, hoj leske te počinen o daňe: 3,4 toni rup the 34 kili somnakaj.
4 O Necho ačhaďa upral e Judsko the upral o Jeruzalem kraľiske le
Eljakim, leskre phrales, a diňa leske nevo nav Jojakim. Le Joachaz o Necho
odľigenďa andro Egipt.

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

5 Le Jojakimoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro
Jeruzalem kraľinelas dešujekh (11) berš. Kerelas oda, so na sas pre dzeka
le RAJESKE, peskre Devleske.
6 Sar o Jojakim kraľinelas, avľa pre leste pro mariben o babiloňiko kraľis
Nebukadnecar. Zaiľa les, phandľa le lancenca a odľigenďa andro Babilon.
7 O Nebukadnecar iľa the varesave veci andral o Chramos, odľigenďa
andro Babilon a thoďa len andre peskro chramos.
8 Savore aver veci, so o Jojakim kerďa, leskre džungipena the o
nalačhipena, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jojachin.

O Jojachin kraľinel upral e Judsko

9 Le Jojachinoske sas dešuochto (18) berš, sar ačhiľa kraľiske andre
Judsko, a trin čhon the deš džives kraľinelas andro Jeruzalem. The ov
kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka.
10 Sar pregeľa berš, o Nebukadnecar le Jojachin iľa sar otrokos andro
Babilon a iľa the o vzacna veci andral o Chramos. Ačhaďa kraľiske le
Cidkijah, leskre bačis, andre Judsko the andro Jeruzalem.

O Cidkijah kraľinel upral e Judsko

11 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko,
a kraľinelas andro Jeruzalem dešujekh (11) berš.
12 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na pokorinďa pes
anglo prorokos Jeremijaš, savo vakerelas le RAJESKRE lava.
13 O Cidkijah pes vzburinďa pro Nebukadnecar, kajte leske la veraha
andro RAJESKRO nav phenďa, hoj leske ela pačivalo. Ov na kamelas te
šunel a na kamľa te visarel pes pale ko RAJ, ko Del le Izraeloskro.
14 A mek ke oda the savore rašaja the judska vodci sas so buter
napačivale le RAJESKE. Kerenas oda džungipen, so o narodi, save sas

pašal lende. Lašarenas le modlen a avke meľarde o Chramos, so o RAJ pošvecinďa andro Jeruzalem.
15 O RAJ, o Del lengre dadengro, ke lende furt bičhavelas le proroken,
hoj lenge te dovakerel, bo sas leske pharo pal peskre manuša the pal o
Chramos.
16 Ale on kerde ladž olenge, saven bičhaďa, asanas leskre prorokendar a
na prilenas leskre lava. Avke sas dži akor, medik na sas e choľi le RAJESKRI
ajsi bari, hoj ňič la imar našťi odvisarďa.

O Jeruzalem zňičimen

17 O RAJ bičhaďa pro Jeruzalem le babiloňike kraľis, savo la šabľaha
andro Chramos murdarďa lengre terne muršen. Na mukľa te dživel aňi
le ternen aňi le phuren, aňi le muršen aňi le džuvľen, aňi le sasten aňi le
nasvalen. O Del len savoren diňa andre leskre vasta.
18 Ov iľa andral o Chramos le Devleskro savore bare, cikne the vzacna
veci, o barvaľipen le kraľiskro the le uradňikengro a savoro odľigenďa
andro Babilon.
19 Paľis podlabarde o Chramos the savore palaca a čhide tele le
Jeruzalemoskre muri. Avke sas zňičimen savore vzacna veci, so sas andre.
20 Olen, save predžiďile, zaiľa andro Babilon. Ode služinenas leske the
leskre čhavenge sar otroka dži akor, medik e Perzija na preiľa o kraľišagos.
21 Avke pes ačhiľa le RAJESKRO lav, so phenďa prekal o Jeremijaš: „Sar
e phuv ela omukľi, ela la o šabatoskro odpočinkos dži akor, medik na
predžala eftavardeš (70) berš.“

O Kiros premukel le Izraeliten pale khere

22 Andre ešebno berš, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, pes ačhiľa
oda lav, so phenďa o RAJ prekal o prorokos Jeremijaš, avke, hoj o RAJ
thoďa pro jilo le kraľiske Kiroske te pisinel a te phenel avri andre calo
peskro kraľišagos kada:

23 „Kada phenel o perziko kraľis Kiros:

,O RAJ, o Del le ňeboskro, mange diňa savore kraľišagi pre phuv a
kidňa peske man avri, hoj leske te ačhavav Chramos andro Jeruzalem
andre Judsko. Akana šaj sako leskre manušendar džal pale andro
Jeruzalem a o Del mi el leha!‘ “

O Ezdraš

O Izraeliti aven pale andro Jeruzalem

1 Andre ešebno berš, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, pes ačhiľa oda
lav, so phenďa o RAJ prekal o prorokos Jeremijaš, avke, hoj o RAJ thoďa
pro jilo le kraľiske Kiroske te pisinel a te phenel avri andre calo peskro
kraľišagos kada:
2 „Kada phenel o perziko kraľis Kiros:
,O RAJ, o Del le ňeboskro, mange diňa savore kraľišagi pre phuv a
kidňa peske man avri, hoj leske te ačhavav Chramos andro Jeruzalem
andre Judsko.
3 Akana sako, ko patrinel ke leskre manuša, mi džal pale andro
Jeruzalem andre Judsko a mi ačhavel o Chramos le RAJESKRO, le
Izraeloskre Devleskro, ole Devleskro, saves lašaren andro Jeruzalem. Mi
avel leha leskro Del.
4 A te varekaske olendar, ko dživel andre kadi phuv sar cudzincos,
kampel e pomoca te dochudel pes pale khere, o manuša lenge mi
pomožinen. Mi den len rup, somnakaj, zasobi, dobitkos the o dari, so
kamen te del prekal o Chramos le Devleskro andro Jeruzalem.‘ “

5 Avke pes o famelijengre vodci andral o kmeňi Juda the Benjamin, o
rašaja the o Leviti a dojekh, ke kaste o Del prevakerďa, hoj te džal te
ačhavel o Chramos le RAJESKRO, pripravinenas te džal andro Jeruzalem.
6 Savore manuša, save bešenas paš lende, len dine rupune čare,
somnakaj, zasobi, dobitkos, vzacna veci the o dari prekal o Chramos.
7 O kraľis Kiros lenge diňa pale ola veci andral o Chramos le RAJESKRO,
save iľa o Nebukadnecar andral o Jeruzalem a thoďa andre peskro
chramos.
8 O perziko kraľis Kiros prikazinďa, hoj len te anel o Mitredat, leskro
pokladňikos, hoj len te prerachinel a te del le judske guverneriske
Šešbacaroske.
9 Oda sas tranda (30) somnakune čare, ezeros (1 000) rupune čare,
bišueňa (29) lopatki pro kaďidlos,
10 tranda (30) somnakune kuča, štar šel the deš (410) rupune kuča a
ezeros (1 000) aver čare.
11 Savore somnakune the rupune čare sas 5 400. Kada savoro iľa o
Šešbacar a ľidžalas andral o Babilon jekhetane le manušenca, so džanas
pale andro Jeruzalem.

2

O manuša, so avle pale andro Jeruzalem

1 Kala hine o manuša, saven o kraľis Nebukadnecar zaiľa a odľigenďa
andro Babilon, a save gele pale andro Jeruzalem the andre Judsko, sako
andre peskro foros.
2 On avle peskre vodcenca, save sas o Zerubabel, o Ješua, o Nechemiah,
o Serajah, o Reelajah, o Mordochaj, o Bilšan, o Mispar, o Bigvaj, o Rechum
the o Baanah.
A sas oda kajci džene andral o fameliji le Izraeloskre:
3 andral le Parošoskri famelija sas 2 172 potomki,

4 andral le Šefatjoskri 372,
5 andral le Arachoskri 775,
6 andral le Pachat-Moaboskri famelija – potomki pal o Ješua the Joab – 2 812,
7 andral le Elamoskri 1 254,
8 andral le Zatuoskri 945,
9 andral le Zakajoskri 760,
10 andral le Baniskri 642,
11 andral le Bebajoskri 623,
12 andral le Azgadoskri 1 222,
13 andral le Adonikamoskri 666,
14 andral le Bigvajoskri 2 065,
15 andral le Adinoskri 454,
16 andral le Ateroskri, saves vičinenas the Chizkija*, 98,
17 andral le Becajoskri 323,
18 andral le Joroskri 112,
19 andral le Chašumoskri 223,
20 a andral le Gibaroskri sas 95 potomki.
21 Gele pale the ola manuša, savengre phure dada sas andral kala fori: andral o Betlehem 123,
22 andral e Netofa 56,
23 andral o Anatot 128,
24 andral o Azmavet 42,
25 andral o Kirjat-Jearim, andral e Kefira the andral o Beerot 743,
26 andral e Rama the Geba 621,
27 andral o Michmas 122,
28 andral o Betel the Aj 223,
29 andral o Nebo 52,
30 andral o Magbiš 156,
31 andral o Elam 1 254,
32 andral o Charim 320,
33 andral o Lod, Chadid the Ono 725,
34 andral o Jericho 345,
35 the andral o Senaah 3 630 manuša.
36 Kala savore hine potomki le rašajengre famelijendar, save avle pale: andral le Jedajoskri 973 potomki le Ješuaskre,
37 andral le Imeroskri 1 052,
38 andral le Pašchuroskri 1 247
39 a andral le Charimoskri 1 017.
40 Kala savore hine potomki le Levitengre famelijendar, save avle pale: 74 andral e famelija le Ješuaskri the Kadmieloskri, save sas potomki le Hodavijoskre.
41 O lavutara le chramoskre: 128 potomki le Asafoskre.
42 O stražňika paš o chramoskre brani: 139 potomki le Šalumoskre, le Ateroskre, le Talmonoskre, le Akuboskre, le Chatitoskre the le Šobajoskre.
43 O služobňika le chramoskre sas o potomki le Cichasoskre, le Chasufaoskre, le Tabaotoskre,
44 le Keroskre, le Sijoskre, le Padonoskre,
45 le Lebanoskre, le Chagaboskre, le Akuboskre,
46 le Chagaboskre, le Šamlajoskre, le Chananoskre,
47 le Gideloskre, le Gacharoskre, le Reajoskre,

* **2:16** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

48 le Recinoskre, le Nekodaoskre, le Gazamoskre,
49 le Uzoskre, le Paseachoskre, le Besajoskre,
50 le Asnoskre, le Meunimoskre, le Nefusimoskre,
51 le Bakbukoskre, le Chakufoskre, le Charchuroskre,
52 le Baclutoskre, le Mechidaoskre, le Charšaoskre,
53 le Barkososkre, le Siseroskre, le Temachoskre,
54 le Neciachoskre the le Chatifoskre.
55 O potomki le Šalamunoskre služobňikengre, save avle pale, sas le Sotajoskre, le Soferetoskre, le Perudasoskre,
56 le Jaaloskre, le Darkonoskre, le Gideloskre,
57 le Šefatjoskre, le Chatiloskre, le Pocheret-Hacebajimoskre the le Amioskre.
58 Savore chramoskre služobňika the le Šalamunoskre služobňikengre potomki sas 392.
59 The 652 manuša avle pale andral o babiloňika fori Tel-Melach, Tel-Charša, Kerub, Adan the Imer, ale ča našťi presikade, hoj hine Izraeliti.
60 Sas andral o fameliji le Delajoskre, le Tobijoskre the le Nekodaskre.
61 Kala trin fameliji našťi presikade, hoj sas rašaja: le Chobajoskri, le Hakocoskri the le Barzilajoskri. O Barzilaj sas murš, savo peske iľa romňa le Barzilajoskra ča andral o Gilead a iľa peske lakro nav.
62 On rodenas peskra famelijakro zvitkos, kaj sas zapisimen ale les na arakhle, a vašoda len premukle andral e rašajiko služba.
63 Le kraľiskro guverneris lenge prikazinďa, hoj našťi chan le chabenestar, so hino obetimen le Devleske, medik ode na ela rašaj, savo šaj phučel le RAJESTAR prekal o losi Urim the Tumim.
64 Savore, ko gele pale andre Judsko, sas jekhetane 42 360 manuša.
65 A mek avle lenca 7 337 sluhi the služki a 200 spevaka the spevački.
66 Len sas 736 graja, 245 mulici,
67 435 ťavi the 6 720 somara.
68 Sar ola manuša doavle ko Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem, varesave famelijengre vodci denas o dari pro Chramos korkore pestar, hoj les pale te ačhaven pre oda than, kaj ačhelas.
69 Dojekh lendar anenas andro pokladňi ajci, keci šaj denas pre buči pro Chramos: 500 kili somnakaj, 2 800 kili rup the 100 rašajika ruchi.
70 O rašaja, o Leviti the varesave le Izraelitendar ačhile te bešel andro Jeruzalem; o lavutara, o chramoskre stražňika the o služobňika andre peskre fori; a okla Izraeliti gele te bešel andre ola fori, kaj bešenas lengre phure dada.

3

O oltaris pale ačhado

1 Sar sas pašes o eftato čhon, akor sar o Izraeliti imar bešenas andre peskre fori, zgele pes jekhetane savore manuša andro Jeruzalem.
2 O Ješua, le Jocadakoskro čhavo, peskre phralenca le rašajenca the o Zerubabel, le Šealtieloskro čhavo, peskre phralenca chudle pale te ačhavel o oltaris le Izraeloskre Devleske, hoj te obetinen upre o labarde obeti, avke sar hin pisimen andro zakonos le Devleskre muršeskro le Mojžišoskro.
3 O oltaris ačhade pre oda than, kaj angloda ačhelas, kajte daranas le manušendar, save bešenas pašal lende. Avke chudle pale te anel tosara the rači o labarde obeti le RAJESKE.

4 Oslavinenas the o inepos le Stankengro, avke sar hin pisimen, a sako
džives anenas ajci labarde obeti, keci sas dino pre oda džives.
5 A paloda anenas the o sakodživeseskre labarde obeti, o obeti pro inepos
le Neve čhoneskro the pre dojekh beršeskro inepos le RAJESKRO, a mek
the ola obeti, so obetinenas korkore pestar le RAJESKE.
6 Andro ešebno džives le eftate čhoneskro chudle te anel le RAJESKE o
labarde obeti, kajte mek na sas zathode o chramoskre zakladi.

O chramoskre zakladi ačhade

7 O manuša dine o love le ťesarenge the le muršenge, save kerenas
le barenca. Dine o chaben, o pijiben the o olejos le Sidončanenge the le
Tirčanenge, hoj te anen o cedroskre kašta la loďaha andral o Libanon ke
Joppa, avke sar lenge domukľa o perziko kraľis Kiros.
8 E buči pro Chramos chudle te kerel andro dujto berš andro dujto
čhon, sar avle pale andro Jeruzalem. Sas oda kala džene: o Zerubabel, le
Šealtieloskro čhavo, the o Ješua, le Jocadakoskro čhavo, peskre dženenca,
le rašajenca, le Levitenca the olenca, save avle andral o Babilon. Ačhade le
Leviten, save sas phureder sar biš (20) berš, upral o manuša, save kerenas
e buči pro Chramos le RAJESKRO.
9 Avke sas upral ola džene, save kerenas o Chramos, o Ješua, leskre čhave
the phrala, o Kadmiel peskre čhavenca andral e famelija le Hodavijoskri
the le Chenadadoskre čhave peskre čhavenca the phralenca, bo sas Leviti.
10 Sar chudle te kerel o chramoskre zakladi, o rašaja ačhenas urde andro
ruchi le trubenca pre peskre thana a o Leviti andral le Asafoskri famelija
ačhenas pre peskre thana le cimbalmenca, hoj te lašaren le RAJES, avke
sar diňa avri o kraľis David.
11 Lašarenas le giľenca le RAJES a paľikerenas leske:
„O RAJ hino lačho,
leskro jileskeriben upral o Izrael ľikerel pro furt.“
Savore manuša igen radisaľonas bara vikaha. Lašarenas le RAJES, hoj
pes chudňa e buči pro chramoskre zakladi.
12 Ale o phureder rašaja, o Leviti the o famelijengre vodci, save angloda
dikhle o purano Chramos, igen rovenas, sar dikhle, hoj pale keren o
chramoskre zakladi. Ale aver džene radisaľonas bara vikaha,
13 hoj ňiko našťi rozprindžarelas e radišagoskri vika le rovibnastar, bo
o manuša kerenas igen bari vika a šunďolas len imar dural.

4

O ňeprijaťeľa kamen te zaačhavel e buči pro Chramos

1 Sar šunde le Judengre the le Benjaminčanengre ňeprijaťeľa, hoj ola,
ko sas zaile andro Babilon, avle pale a ačhaven o Chramos le RAJESKE, le
Izraeloskre Devleske,
2 avle ko Zerubabel the ko famelijengre vodci a phende lenge: „Kamas
the amen te ačhavel tumenca, bo the amen lašaras tumare Devles, avke
sar tumen. Amen leske obetinas ole dživesestar, sar amen kade anďa o
asiriko kraľis Esar-Chadon.“
3 Ale o Zerubabel, o Ješua the o aver vodci andral o izraelika fameliji
lenge phende: „Tumen the amen našťi ačhavas jekhetane o Chramos
amare Devleske. Ča amen korkore les mušinas te ačhavel le RAJESKE, le
Izraeloskre Devleske, avke sar amenge prikazinďa o perziko kraľis Kiros.“

4 Avke o manuša andral odi phuv kerenas savoro pre oda, hoj le manušen
andral e Judsko te keren tele la bučatar. Daravenas len avri, hoj te na
ačhaven o Chramos.
5 Mek ke oda peske počoral počinenas le bare uradňiken, hoj te zňičinen
lengri buči. Kada kerenas, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, dži akor,
medik na kraľinelas o kraľis Darius.

O ňeprijaťeľa pisinen ľil le kraľiske

6 Sar chudňa te kraľinel o kraľis Ahasver, pisinde ľil, andre savo namištes
vakerenas pro manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
7 A sar kraľinelas o Artaxerxes, pisinde leske ľil o Bišlam, Mitredat, o
Tabeel the okla manuša, save lenca kerenas e buči. Oda ľil sas pisimen
andre aramejiko čhib a kampelas les te prethovel.
8 O uradňikos Rechum the o pisaris Šimšaj pisinde le kraľiske Artaxerx-
esoske kajso ľil pro Jeruzalem:
9 „O uradňikos Rechum, o pisaris Šimšaj the okla lengre manuša, o
sudci, o uradňika the o vodci upral o manuša andral o Uruk, Babilon the
o Elamiti andro Šušan
10 a mek aver narodi, saven o baro the slavno Asnapar zaiľa a thoďa
te bešel andro samarijika fori the andre provincija pal o paňi Eufrat.“
11 Andre oda ľil sas pisimen:
Le kraľiske Artaxerxesoske:

Amen sam tire služobňika, andral e provincija pal o Eufrat.

12 Das te džanel le kraľiske, hoj o Židi, save avle tutar kade te bešel
andro Jeruzalem, chudle pale te ačhavel kada zoralo a nalačho foros a
prikeren pašal leste o muri the o zakladi.
13 Mi džanel olestar o kraľis, hoj sar ela kada foros ačhado a leskre
zorale muri prikerde, preačhena tuke te počinel o clo the o daňe a avke
chibaľinena o love andre kraľiko pokladňica.
14 A vašoda, hoj pačivalones služinas le kraľiske, našťi dikhas pre oda,
sar keren namištes le kraľiske, a vašoda akana le kraľiske kada das te
džanel.
15 Bo te rodeha andro zvitki le kraľengre, dodžaneha tut, hoj o
Jeruzalem pes vzburinelas le kraľenge, kerelas lenge the lengre phuvenge
pharipena a o manuša andre kada foros imar čirlastar kerenas vzburi, a
vašoda sas oda foros zňičimen.
16 Avke das te džanel le kraľiske, hoj sar ela kada foros ačhado a leskre
muri prikerde, na ela tut zor upral e provincija Eufrat.

17 O kraľis odphenďa kada:
Le uradňikoske Rechumoske, le pisariske Šimšajoske the ole
manušenge, save bešenas andre Samarija the andre provincija pal o
Eufrat:

„Smirom tumenge.

18 Oda ľil, so mange bičhaďan, sas prethodo a pregendo angle mande.
19 Me prikazinďom, hoj te roden andro zvitki, a on arakhle, hoj oda
foros pes čirlastar vzburinelas le kraľenge, o manuša andre leste kerenas
pharipena the vzburi

20 a hoj upral o Jeruzalem vladňinenas zorale kraľa, save ovladňinenas
savore phuva pal o paňi Eufrat, a počinelas pes lenge o daňe the o clo.
21 Akana den avri o prikazis, hoj ola murša te preačhen te ačhavel o
foros, a te na chuden pale te ačhavel, medik me na dava aver prikazis.
22 Zaačhaven oda takoj, hoj mange le kraľiske te na keren goreder."

23 Sar le kraľiskro ľil pregende anglo Rechum, Šimšaj the angle lengre
manuša, on siďarde ko Židi andro Jeruzalem a andro nav le kraľiskro
lenge zoraha rozkazinde te preačhel te kerel e buči.

E buči pro Chramos zaačhaďi

24 Avke e buči pro Chramos le Devleskro andro Jeruzalem sas zaačhaďi,
medik na kraľinelas dujto berš o kraľis Darius andre Perzija.

5

O manuša pale ačhaven o Chramos

1 O prorokos Aggeus the o Zacharijaš, le Idoskro čhavo, prorokinenas
le Židenge andre Judsko the andro Jeruzalem andro nav le Izraeloskre
Devleskro, savo sas upral lende.
2 Akor chudle o Zerubabel, o čhavo le Šealtieloskro, the o Ješua, o čhavo
le Jocadakoskro, te ačhavel o Chramos le Devleskro andro Jeruzalem. Sas
lenca the le Devleskre proroka a pomožinenas lenge.
3 Andre oda časos ke lende avľa o Tatenaj, savo sas guverneris andro
Zapadno Eufrat, o Šetar-Bozenaj the ola, save jekhetane lenca kerenas,
a phučle lendar: „Ko tumenge domukľa te ačhavel kada Chramos a te
prikerel kala muri?"
4 A mek lendar phučle: „Sar pes vičinen o murša, save keren e buči pro
Chramos?"
5 Ale o Del chraňinelas le židovike vodcen, avke lenge na zaačhade te
kerel e buči, medik na pisinde le kraľiske Darioske a medik lenge ov na
odphenďa pale.

O ľil prekal o Darius

6 Kada ľil pisinde o guverneris Tatenaj, Šetar-Bozenaj, lengre murša the
o vodci andro Zapadno Eufrat a bičhade le kraľiske Darioske.
7 Andre sas pisimen:
Le kraľiske Darioske:

Smirom tuke, kraľina!

8 Mi džanel o kraľis pal kada, hoj amen geľam andre judsko phuv ko
Chramos le bare Devleskro. On les ačhaven le bare barune kvadrendar
a thoven o kaštune hranoli andro fali. Dojekh lendar kerel pačivalones
e buči pro Chramos a džal lenge mištes.
9 Akor phučľam le vodcendar: „Ko tumenge domukľa te ačhavel kada
Chramos a te prikerel kala muri?"
10 Phučľam lendar the pal lengre nava, hoj tuke te das te džanel, a
pisinďam o nava le muršengre, ko hine lengre vodci.
11 On amenge odphende: „Amen sam služobňika le Devleskre, savo
hino Del pro ňebos the pre phuv, a ačhavas kada Chramos, so sas ačhado
imar anglo but berša. Ačhavelas les a dokerďa les o baro kraľis le
Izraeloskro.

12 Ale vaš oda, hoj amare phure dada anenas andre choľi le Devles
pro ňebos, diňa len andro vasta le babiloňike kraľiske Nebukadnecaroske
andral o Chaldej. Ov zňičinďa kada Chramos a odľigenďa le manušen sar
zajatcen andro Babilon.
13 Ale o kraľis Kiros, sar kraľinelas ešebno berš andro Babilon,
prikazinďa, hoj pes pale te ačhavel o Chramos le Devleskro.
14 A mek paš oda visarďa pale o somnakune the rupune veci, so o
Nebukadnecar iľa andral o Chramos andro Jeruzalem a thoďa andre peskro
chramos andro Babilon. O Kiros diňa kala veci le Šešbacaroske, saves
ačhaďa guverneriske upral e Judsko
15 a phenďa leske: ‚Le kala veci a ľidža len andro Chramos andro
Jeruzalem! A mi ačhavel pes o Chramos le Devleskro pale pre oda than,
kaj sas ešebnovar ačhado.‘
16 Paľis oda Šešbacar geľa a ačhaďa o zakladi pro Chramos le Devleskro
andro Jeruzalem. Ole dživesestar pes ačhavel dži akana, ale mek nane
dokerdo.“

17 Akana, te oda hin le kraľiske pre dzeka, mi rodel pes andro zvitki
le babiloňike kraľengre, či o Kiros diňa avri, hoj kada Chramos andro
Jeruzalem pes šaj pale ačhavel. Mi del amenge o kraľis te džanel, sar
pes rozhodňinďa.

6

O Darius arakhel o zvitkos

1 Avke o kraľis Darius prikazinďa, hoj te roden andro zvitki le babiloňike
kraľengre, či o Kiros diňa avri, hoj o Chramos andro Jeruzalem pes šaj pale
ačhavel.
2 A andro palacis andro foros Ekbatana andre provincija Medija arakhle
jekh zvitkos, andre savo sas pisimen kada:
3 O kraľis Kiros, sar kraľinelas ešebno berš, prikazinďa, hoj pale te
ačhaven o Chramos le Devleskro andro Jeruzalem:
Mi ačhavel pes kada Chramos sar than, pre savo pes anela o
chabeneskre the o labarde obeti. O Chramos mi el bišuefta (27) metri
učo the bišuefta metri buchlo.
4 O muri mi en ačhade kavke – trin šori barune kvadri a jekh šoros le
kaštestar. Savoro mi el počimen andral le kraľiskri pokladňica.
5 A mi den pale the o somnakune the o rupune veci, so o kraľis
Nebukadnecar iľa andral o Chramos le Jeruzalemoskro a odľigenďa andro
Babilon. Ola veci mi en thode pale pre peskro than, andro Jeruzalem,
andro Chramos le Devleskro!

O Darius domukel e buči pro Chramos

6 Paľis o Darius diňa te phenel le Tatenajoske, savo sas uradňikos
andro Zapadno Eufrat, le Šetar-Bozenajoske, olenge, save jekhetane lenca
kerenas, the le vodcenge pašal o paňi Eufrat:
Džan odarik het!
7 Muken len, mi keren e buči pro Chramos le Devleskro! O židoviko
guverneris the lengre vodci mi ačhaven o Chramos le Devleskro ode, kaj
sas angloda.
8 Kada hin miro prikazis, so te keren ole Židengre vodcenca, save
keren e buči pro Chramos le Devleskro.

Mi el lenge savoro počimen le kraľiskra pokladňatar the le daňendar andral o Zapadno Eufrat, hoj e buči te na zaačhel,
9 a sako džives furt te del le rašajenge andro Jeruzalem savoro, so lenge kampela: terne biken, bakroren the bakren pre labarďi obeta le Devleske, savo hino pro ňebos, abo o zrnos, lon, mol the olejos,
10 hoj te anen le ňeboskre Devleske ajse obeti, so leske ena pre dzeka, a te modľinen pes vaš oda, hoj le kraľis the leskre čhaven te el bachtalo dživipen.
11 A mek prikazinav: te vareko tumendar na doľikerela mire lava, cirdela pes avri andral leskro kher o hranolos, so ľikerel calo kher. Paľis pre oda hranolos les thovena upre a primarena. A leskro kher ela zňičimen sar jekh kopa šmeci.
12 O Del, savo peske kidňa avri o Jeruzalem, hoj ode te el lašardo, mi zňičinel savore kraľen the naroden, save na kamena te doľikerel mire lava a kamena te zňičinel o Chramos andro Jeruzalem.
Me o Darius dav avri kada prikazis a mušinel pes te doľikerel!

O Chramos hino dokerdo

13 Akor o Tatenaj, o guverneris andro Zapadno Eufrat, o Šetar-Bozenaj the lengre murša kerde savoro avke, sar lenge prikazinďa o kraľis Darius.
14 Avke o židovika vodci šaj dureder ačhavenas o Chramos a e buči lenge barolas tel lengre vasta, avke sar prorokinde o proroka Aggeus the Zacharijaš, o čhavo le Idoskro. O Chramos dokerde avke, sar prikazinďa le Izraeloskro Del a sar prikazinde o perzika kraľa: o Kiros, o Darius the o Artaxerxes.
15 O Chramos le Devleskro dokerde trito džives andro čhon Adar andro šovto berš, sar kraľinelas o Darius.
16 Paľis o Izraeliti, o rašaja, o Leviti the okla, ko avle andral o Babilon, kaj sas zaile, oslavinenas radišagoha, hoj pošvecinde o Chramos le Devleskro.
17 Sar pošvecinenas o Chramos, obetinde šel (100) biken, duj šel (200) bakren the štar šel (400) terne bakroren the dešuduj (12) capen vaš o bini cale Izraeloskre a oda jekh capos vaš jekh izraeliko kmeňos.
18 Paľis ačhade andre le chramoskri služba andro Jeruzalem le rašajen the Leviten, avke sar hin pisimen andre le Mojžišoskro zvitkos.

E Patraďi

19 Akor ola manuša, so avle pale andral o Babilon, oslavinenas e Patraďi pro dešuštarto (14.) džives andro ešebno čhon.
20 O rašaja the o Leviti pes obžužarde, savore sas žuže a avke o Leviti šaj murdarenas le Patraďakre bakrores prekal o manuša, save avle pale, prekal o aver rašaja the prekal peste.
21 Paľis o Izraeliti chanas le Patraďakre bakrores jekhetane ole manušenca, so sas zaile andro Babilon, the savorenca, ko omukle o džungipen, savo kerenas o narodi ola phuvakre, a pridine pes ko Izraeliti, hoj te roden le RAJES, le Izraeloskre Devles.
22 Efta dživesa savore Izraeliti oslavinenas e Patraďi, o inepos le Marengro bi o Kvasos. O RAJ len pherdžarďa le radišagoha, bo thoďa pro jilo le asirike kraľiske, hoj lenge te pomožinel andre buči pro Chramos le Izraeloskre Devleske.

7

Le Ezdrašoskro rodokmeňos

1 Pal kada savoro, andro časos, sar kraľinelas o perziko kraľis o
Artaxerxes, avľa o rašaj Ezdraš andral o Babilon andro Jeruzalem. Kada
hin le Ezdrašoskro rodokmeňos: Leskro dad sas o Serajah, leskro o
Azariah, leskro o Chilkijah,
2 leskro o Šalum, leskro o Cadok, leskro o Achitub,
3 leskro o Amariah, leskro o Azariah, leskro o Merajot,
4 leskro o Zerachijah, leskro o Uzi, leskro o Buki,
5 leskro o Abišuas, leskro o Pinchas, leskro o Eleazar a leskro o Aron,
savo sas nekbareder rašaj.

O Ezdraš avel andro Jeruzalem

6 O Ezdraš avľa avri andral o Babilon a geľa andro Jeruzalem. Sas pisaris,
savo mištes džanelas o zakonos le Mojžišoskro, so diňa o RAJ, o Del le
Izraeloskro. O kraľis les delas savoro, so lestar mangelas, bo o vast le
RAJESKRO, leskre Devleskro, sas upral leste.
7 Leha avenas andro Jeruzalem vajkeci Izraeliti jekhetane le rašajenca,
Levitenca, lavutarenca, stražňikenca the le chramoskre služobňikenca.
Oda pes ačhiľa, sar o Artaxerxes kraľinelas andre Perzija eftato berš.
8 A o Ezdraš dogeľa andro Jeruzalem andro pandžto čhon ole eftate
beršeskro.
9 Ešebno džives andro ešebno čhon odgeľa andral o Babilon a andro
ešebno džives andro pandžto čhon dogeľa andro Jeruzalem, bo o Del upral
leste ľikerelas peskro vast.
10 O Ezdraš sas cale jileha oddino te sikľol o Zakonos le RAJESKRO, te
doľikerel les a te sikavel le Izraeliten o prikazi the o zakoni.

Le kraľiskro ľil le Ezdrašoske

11 Kada hin o ľil, so odpisinďa o kraľis Artaxerxes le Ezdrašoske, savo
sas zakoňikos the rašaj a savo džanelas mištes o zakonos le RAJESKRO the
leskre prikazi prekal o Izrael:
12 Me, o Artaxerxes, o kraľis upral savore kraľa.

Le rašaske Ezdrašoske, savo sikavel o zakonos le ňeboskre Devleskro:

Smirom tumenge!

13 Me dav avri o prikazis, hoj šaj tuha džal sako le Izraelitendar andral
miro kraľišagos, le rašajendar the le Levitendar, ko tuha kamela te džal
andro Jeruzalem.
14 O kraľis jekhetane leskre efta radcenca tut bičhavel, hoj te dikhes,
či doľikeren andro Jeruzalem the andre Judsko o zakonos tire Devleskro,
so hino tute andro vasta.
15 Le tuha o rup the o somnakaj, so me the mire radci das sar dari le
Izraeloskre Devleske, saveskro Chramos hin andro Jeruzalem,
16 a savoro rup the somnakaj, so skideha andre caľi provincija Babilon,
a the o dari, so dena o manuša the o rašaja prekal o Chramos lengre
Devleskro andro Jeruzalem.
17 Dodikh mištes pre oda, hoj vaš kala love te cines biken, bakren,
bakroren, zrnos the mol a obetin len pro oltaris andro Chramos tumare
Devleskro andro Jeruzalem!
18 Tu tire manušenca šaj keren oda, so kamen le rupoha the
somnakaha, so ačhela. Keren oda, so kamel tumaro Del.

19 Ľidža anglo Del andro Jeruzalem o nadobi, so tuke sas dine pre
služba andro Chramos tumare Devleskro.
20 A so mek kampela andro Chramos tire Devleskro, počin andral le
kraľiskri pokladňa.
21 Me o kraľis Artaxerxes oleha prikazinav savore pokladňikenge
andre provincija Zapadno Eufrat, hoj te den le rašaske Ezdrašoske, savo
mištes džanel o zakonos le ňeboskre Devleskro, savoro, so tumendar
mangela:
22 šaj den dži 3,4 toni* rup, 10 toni† zrnos, 2 000 ľitri‡ mol, 2 000 ľitri§
olivovo olejos a lon keci kampela.
23 Kampel te kerel savoro, so kamel o Del le ňeboskro prekal peskro
Chramos, hoj leskri choľi te na avel pre miro kraľišagos aňi pre mire čhave.
24 A mek tumenge phenav, hoj ňiko našťi mangel ňisave daňe abo
clo le rašajendar, le Levitendar, le lavutarendar, le stražňikendar, le
chramoskre služobňikendar aňi avre robotňikendar andral kada Chramos
le Devleskro.
25 Tu, Ezdraš, ker goďaha avke, sar tut o Del diňa, ačhav sudcen the
uradňiken, save mištes džanen o zakonos tire Devleskro a mi ľidžan le
manušen andro Zapadno Eufrat, a ko na džanela o zakonos, oles sikaven!
26 Dojekh, ko na šunela o zakonos tire Devleskro abo o zakonos le
kraľiskro, mi el takoj odsudzimen pro meriben, abo mi el avritradlo andral
odi phuv, abo mi el čhido andre bertena, abo pes lestar mi lel savoro, so
les hin!

O Ezdraš lašarel le Devles

27 Mi el barardo o RAJ, o Del amare dadengro, savo thoďa pro jilo le
kraľiske, hoj kavke te del pačiv le RAJESKRE Chramos andro Jeruzalem.
28 O RAJ avke kerďa, hoj o kraľis, leskre radci the savore vodci
mange presikade o jileskeriben. Le Devleskro vast man zoraľarďa a
me prevakerďom le Izraeloskre vodcen, hoj te aven manca upre andro
Jeruzalem.

8

O manuša, save avle le Ezdrašoha

1 Kala hin o vodci le famelijengre, so sas andro zajaťje andro Babilon a
avle pale le Ezrašoha andro Jeruzalem, sar kraľinelas o Artaxerxes:
2 Andral e famelija le Pinchasoskri: o Geršom;
andral e famelija le Itamariskri: o Daniel;
andral e famelija le Davidoskri: o Chatuš,
3 o čhavo le Šechanioskro;
andral e famelija le Parošoskri: o Zecharijah, saveha sas zapisimen 150
murša;
4 andral e famelija le Pachat-Moaboskri: o Eljehoenaj, o čhavo le
Zerachijoskro, a leha 200 murša;
5 andral e famelija le Zatuoskri: o Šechaniah, o čhavo le Jachazieloskro,
a leha 300 murša;
6 andral e famelija le Adinoskri: o Ebed, o čhavo le Jonatanoskro, a leha
50 murša;
7 andral e famelija le Elamoskri: o Ješajah, o čhavo le Atalijoskro, a leha
70 murša;

* **7:22** Oda hin 100 talenti. † **7:22** Oda hin 100 kori. ‡ **7:22** Oda hin 100 bati. § **7:22** Oda hin 100 bati.

8 andral e famelija le Šefatjoskri: o Zebadijah, o čhavo le Michaeloskro,
a leha 80 murša;
9 andral e famelija le Joaboskri: o Obadiah, o čhavo le Jechieloskro, a
leha 218 murša;
10 andral e famelija le Baniskri: o Šelomit, o čhavo le Josifijoskro, a leha
160 murša;
11 andral e famelija le Bebajoskri: o Zecharijah, o čhavo le Bebajoskro, a
leha 28 murša;
12 andral e famelija le Azgadoskri: o Jochanan, o čhavo le Hakatanoskro,
a leha 110 murša;
13 a posledna sas andral le Adonikamoskri famelija: o Elifelet, o Jeiel the
o Šemajah a lenca 60 murša;
14 andral e famelija le Bigvajoskri: o Utaj the o Zabud a lenca 70 murša.

O služobňika prekal o Chramos

15 Zvičinďom savoren paš o paňi, so džal andro foros Ahava, a ačhiľam
ode trin dživesa. Rozdikhľom man maškar o manuša the rašaja, ale na
arakhľom maškar lende aňi jekhes Levitas.
16 Akor vičinďom paš ma le vodcen le Eliezer, le Ariel, le Šemajah, le
Elnatan, le Jarib, le Elnatan, le Natan, le Zecharijah. Vičinďom the le
Mešulam a mek le Jojarib the le Elnatan*, save sikavenas o zakonos.
17 Prikazinďom lenge, hoj te džan ko Ido, savo sas vodcas andre Kasifija,
a te mangen lestar the okle Levitendar, le chramoskre služobňikendar, hoj
te bičhaven ke amende muršen pre služba andro Chramos le Devleskro.
18 Vašoda, bo le Devleskro lačho vast sas pre amende, bičhade amenge
le Šerebiah, le goďavere muršes, savo sas Levitas andral le Machlioskri
famelija, leskre dešuochto (18) čhavenca the phralenca.
19 Bičhade mek le Chašabiah the le Ješajah le biš (20) phralenca andral
le Merariskri famelija,
20 the 220 chramoskre služobňiken, saven angloda o David the o vodci
dine le Levitenge, hoj lenge te pomožinen andre služba. Kala savore sas
zapisimen pal peskre nava.

O Ezdraš the o manuša pes poscinen a modľinen

21 Paľis paš o paňi Ahava diňom avri o postos, hoj pes te pokorinas anglal
amaro Del a te mangas lestar bachtalo drom, hoj te chraňinel amen, amare
čhaven the amaro barvaľipen, sar džaha andro Jeruzalem.
22 Ladžavas man te mangel le kraľistar slugaďen the muršen pro graja,
hoj amen te chraňinen le ňeprijaťeľendar, sar džaha le dromeha. Se
phenďam le kraľiske: „O vast amare Devleskro hino upral savore, ko les
roden, ale leskri bari choľi hiňi pre savore, ko les omuken.“
23 Avke pes vaš oda poscinahas a mangahas amare Devles a ov amen
šunďa avri.
24 Akor mange kidňom avri dešuduje (12) bare rašajen, the le Šerebiah,
le Chašabiah the mek deše avren.
25 Avke lenge odvažinďom o rup, somnakaj, o nadobi prekal o Chramos,
so dine o kraľis, leskre radci, o vodci the savore Izraeliti prekal o Chramos
le Devleskro.
26-27 Savoro ode sas: biš the duj (22) toni rup; šel (100) rupune nadobi, so
važinenas eftavardeš (70) kili; 3,4 toni somnakaj; biš somnakune čare, so

* **8:16** Trine muršen sas nav Elnatan.

važinenas buter sar ochto kili; a duj brondzune nadobi, so sas ajse vzacna
sar somnakaj.
28 Phenďom lenge: „Tumen san pošvecimen prekal o RAJ the kala veci a o
rup le somnakaha hino sar e obeta le RAJESKE, tumare dadengre Devleske.
29 Starinen tumen pal oda a stražinen oda, medik len na odvažinena a na
dena le rašajenge, le Levitenge the le izraelike vodcenge andro Chramos
le RAJESKRO andro Jeruzalem.“
30 Avke o rašaja the o Leviti lendar ile o rup, somnakaj the ola nadobi,
hoj len te odľidžan andro Jeruzalem, andro Chramos le Devleskro.

Doaven andro Jeruzalem

31 Andro dešudujto džives andro ešebno čhon odgeľam le paňestar
Ahava a džahas andro Jeruzalem. Le Devleskro vast sas upral amende.
Ov amen chraňinelas pro drom le ňeprijaťeľendar the le zbujňikendar.
32 Sar doavľam andro Jeruzalem, ačhiľam ode trin dživesa.
33 Pro štarto džives geľam andro Chramos a odvažinďam o rup, o
somnakaj the o nadobi andro Chramos le rašaske, le Meremotoske, saveske
sas dad o rašaj Urijah. Sas paš oda o Eleazar, le Pinchasoskro čhavo, the
o duj Leviti o Jozabad, le Ješuaskro čhavo, the o Noadiah, le Binujoskro
čhavo.
34 Savoro pes zgenďa a važinďa. E vaha dojekha vecatar sas zapisimen.
35 Paľis o manuša, save avle andral o Babilon, ande o labarde obeti le
Izraeloskre Devleske. Obetinde dešuduj biken vaš calo Izrael, eňavardeš
the šov (96) bakren, eftavardeš the efta (77) terne bakroren the dešuduj
capen sar obeta vaš lengre bini. Kada savoro sas obetimen le RAJESKE sar
labarďi obeta.
36 Paľis dine le kraľiskre ľila le uradňikenge the le guvernerenge andre
provincija Zapadno Eufrat. Avke on pomožinenas le manušenge a denas
oda, so kampelas pro Chramos le Devleskro.

9

O romňija andral aver narodi

1 Sar pes kada savoro imar kerďa, avle ke ma o izraelika vodci a phende:
„O Izraeliti aňi o rašaja aňi o Leviti pes na odďelinde kale narodendar: le
Amončanendar, le Moabčanendar, le Egipťanendar, le Kanaančanendar,
le Chetitanendar, le Perizejendar, le Jebusejendar the le Amorejčanendar;
a keren ola džungale veci, so keren the on.
2 Ale ile peske romňijen andral kala narodi, the peskre čhavenge, a avke
mišinde le Devleskre svete manušen le cudzincenca. A amare vodci the
anglune manuša kada binos kerde ešebna.“
3 Sar oda šunďom, čhingerďom pre ma o ruchos the o plašťos a cirdavas
mange o bala pal o šero the pal e brada. Bešľom mange a somas olestar
igen zňičimen.
4 Akor pes zgele ke ma savore manuša, so daranas le Izraeloskre
Devleskre lavestar vaš oda binos, so kerde o Židi, save avle pale andral
o zajaťje. Me ode bešavas igen strapimen dži e račakri obeta.

O Ezdraš pes modľinel

5 Paš e račakri obeta ušťiľom pal oda than, kaj man pokorinďom a le
rozčhingerde ruchoha the plašťoha peľom pro khoča, hazdňom upre o
vasta a mangavas le RAJES, mire Devles:

6 „Devla miro, igen man ladžav te hazdel miro muj upre ke tu, miro
Del, bo amare bini amen prebararde a amaro nalačhipen imar hino dži
paš o ňebos.
7 Akorestar, sar sas amare phure dada, dži adadžives kerahas baro
nalačhipen. Vaš amare nalačhipena samas amen, amare kraľa the amare
rašaja dine andro vasta avre kraľenge: On varesaven amendar murdarde,
oklen ile sar zajatcen het andral amari phuv, čorde amaro barvaľipen a
kerde amenge ladž, avke sar oda hin the adadžives.
8 Akana, RAJEJA, Devla amaro, tu salas pro frima časos ke amende
jileskro a mukľal varekas amendar te avel pale andral o Babilon a te
dživel andro smirom andre kada sveto foros. Tu amen cirdňal avri
andral o otroctvos a diňal amen nevo dživipen.
9 A kajte sam otroka, tu amen na omukľal andre amaro otroctvos.
Ale kerďal, hoj o perzika kraľa te aven ke amende jileskre a te muken
amen te džal te dživel nevo dživipen a te ačhavel pale o Chramos, so sas
rozburimen, a tu amen diňal andre Judsko the andro Jeruzalem o muros,
so amen ochraňinel.
10 Ale akana, so šaj tuke phenas pal kada savoro, so pes ačhiľa, Devla
amaro? Se omukľam tire prikazaňja,
11 save amenge diňal prekal tire služobňika, prekal o proroka, sar
phenďal: ‚E phuv, andre savi džan, hoj tumenge la te zalen, hiňi meľarďi,
bo o narodi, save andre bešen, la pherdžarde le nalačhipnaha the le
džungipnaha pal jekh agor dži pre aver.
12 Vašoda ma den tumare čhajen romňenge lengre čhavenge, aňi ma
len tumare čhavenge lengre čhajen! Šoha ma roden lengro lačhipen the
smirom, hoj te aven zorale a te chan o lačhipen la phuvakro a te muken
la tumare čhavenge sar večno ďeďictvos.‘
13 Pal kada savoro, so avľa pre amende vaš amare bini the vaš amare
nalače skutki, tu Devla amaro, amen potrestinďal frimeder, sar peske
zaslužinďam vaš amaro nalačhipen. A mukľal amendar kale sikra
manušen te dživel.
14 Či akana pale na doľikeraha tire prikazaňja a laha peske romňijen
andral ola nalače narodi? Se te ada keraha, či pre amende na choľisaľoha
avke, hoj amen savoren zňičineha a na mukeha ňikas te dživel?
15 RAJEJA, Devla le Izraeloskro, tu sal čačipnaskro! Adadžives sam
kade, ča ajci, keci pes zachraňinďam. Dikh, ačhas angle tu andre amari
bari vina a ňiko amendar našťi angle tu obačhel.“

10

O Izraeliti premuken le cudze romňijen

1 Medik o Ezdraš pašľolas le mujeha pre phuv anglo Chramos le
Devleskro, rovibnaha pes modľinelas a phenelas avri o bini, avle ke leste
but Izraeliti: o murša, o džuvľa the o čhave a igen rovenas.
2 Avke o Šechaniah, o čhavo le Jechieloskro andral le Elamoskri famelija,
phenďa le Ezdrašoske: „Kerďam binos angle amaro Del oleha, hoj peske
iľam romňijen andral aver narodi, save kade bešen, ale the avke mek hin
prekal o Izrael e naďej.
3 Akana aven phandas e zmluva angle amaro Del, hoj bičhavaha het
savore ole romňijen the lengre čhaven, sar oda tu, raja, the ola, ko daran
amare Devleskre prikazaňjendar, phenena. Mi kerel pes oda avke, sar hin
pisimen andro zakonos.

4 Ušťi, bo tu ada mušines te kerel. Amen tuke pomožinaha, ča muk tut
andre oda bi e dar!“
5 Avke o Ezdraš ušťiľa a phenďa le anglune rašajenge, le Levitenge the
savore Izraelitenge, hoj te len vera, hoj doľikerena oda lav. A on ile vera.
6 Paľis o Ezdraš ušťiľa upre pal oda than anglo Chramos a geľa andro kher
le Jochananoskro, le Eljašiboskre dadeskro, hoj ode te presovel. Ov ode na
chaľa chaben aňi na piľa paňi, bo leske sas pharo vaš o binos olengro, ko
avle pale andral o Babilon.
7 A paľis dine te džanel pal caľi Judsko the pal calo Jeruzalem, hoj pes
andro Jeruzalem te zdžan savore manuša, so sas ile andro zajaťje andro
Babilon.
8 Dine avri, hoj sako, ko ode na avela tel o trin džives, (avke sar pes
dovakerde o bare manuša the o vodci,) lela pes leske calo leskro barvaľipen
a imar pes les na rachinela sar jekh amendar.
9 Avke pes tel o trin džives andro Jeruzalem zgele savore manuša andral
e Judsko the savore manuša andral o kmeňos Benjamin. Sas oda pro bišto
(20.) džives andro eňato čhon. Savore manuša bešenas pre dvora anglo
Chramos a izdranas olestar, so sas phendo, the le bare brišindestar.
10 Akor ušťiľa o rašaj Ezdraš a phenďa lenge: „Kerďan binos oleha, hoj
tumenge iľan romňijen andral o cudzo narodos, a oleha rozbararďan e
vina le Izraeloskri.
11 Akana viznavinen tumare bini le RAJESKE, tumare dadengre Devleske,
a keren oda, so ov kamel. Odďelinen tumen le narodendar, so kade bešen,
a omuken tumare cudze romňijen.“
12 A savore manuša, so pes ode zgele, zoraha phende: „Čačipen tut hin!
Mušinas te kerel oda, so amenge phenďal!“
13 A mek phende: „Sam kade but džene a igen del o brišind. Našťi ačhas
kade avri. Kada hin vareso, so pes na del te kerel tel o jekh džives abo tel
o duj, bo but džene amendar sam andre oda binos.
14 Vašoda mangas, hoj amare vodci te ačhen andro Jeruzalem a te
postarinen pes pal kadi veca. A sako, kas hin romňi andral aver narodos,
mi avel pre oda časos, so ela dino avri, jekhetane le vodcenca the le
sudcenca andral peskre fori, medik pes amendar na odvisarela le Devleskri
bari choľi.“
15 Ča o Jonatan, o čhavo le Asaheloskro, the o Jachzejah, o čhavo le
Tikvoskro, pre oda na priačhile a o Leviti Mešulam the Šabetaj sas andre
oda lenca.
16 Ale savore okla Izraeliti, so sas ode, avke kerde. O rašaj o Ezdraš peske
kidňa avri le famelijengre vodcen a zapisinďa lengre nava. Andro ešebno
džives andro dešto čhon pes zgele a chudle pal odi veca te vakerel.
17 A kerde oda savore muršenca, saven sas cudza romňija, dži andro
ešebno džives andre ešebno čhon.

O murša, save peske ile cudze romňijen

18 Kala hin o murša, saven sas romňija andral aver narodi.

Le rašajendar pal lengre fameliji:
Andral e famelija le Ješuaskri, le Jocadakoskre čhaskri: o Maasejah, o
Eliezer, o Jarib the o Gedaljah.
19 On dine lav, hoj premukena peskre romňijen a dojekh obetinela bakres
vaš peskro binos.
20 Andral e famelija le Imeroskri:
o Chanani the o Zebadijah.

21 Andral e famelija le Charimoskri:
o Maasejah, o Elijah, o Šemajah, o Jechiel the o Uziaš.
22 Andral e famelija le Pašchuroskri:
o Eljoenaj, o Maasejah, o Jišmael, o Netaneel, o Jozabad the o Elasah.

23 Le Levitendar:
o Jozabad, o Šimej, o Kelajah (oda hin o Kelita), o Petachiah, o Jehudah the o Eliezer.
24 Le lavutarendar:
O Eljašib.
Le chramoskre stražňikendar:
o Šalum, o Telem the o Uri.

25 Okle Izraelitendar:
Andral e famelija le Parošoskri:
o Ramiah, o Jizija, o Malkija, o Mijamin, o Eleazar, o Malkija the o Benajah.
26 Andral e famelija le Elamoskri:
o Mataniah, o Zecharijah, o Jechiel, o Abdi, o Jeremot the o Elijah.
27 Andral e famelija le Zatuoskri:
o Eljoenaj, o Eljašib, o Mataniah, o Jeremot, o Zabad the o Aziza.
28 Andral e famelija le Bebajoskri:
o Jochanan, o Chananijah, o Zabaj the o Atlaj.
29 Andral e famelija le Baniskri:
o Mešulam, o Maluch, o Adajah, o Jašub, o Šeal the o Jeremot.
30 Andral e famelija le Pachat-Moaboskri:
o Adnas, o Kelal, o Benajah, o Maasejah, o Mataniah, o Becaleel, o Binuj the o Menaše.
31 Andral e famelija le Charimoskri:
o Eliezer, o Jišijah, o Malkijah, o Šemajah, o Šimeon,
32 o Benjamin, o Maluch the o Šemarijah.
33 Andral e famelija le Chašumoskri:
o Matenaj, o Matatah, o Zabad, o Elifelet, o Jeremaj, o Menaše the o Šimej.
34 Andral e famelija le Baniskri:
o Maadaj, o Amram, o Uel,
35 o Benajah, o Bedjah, o Keluh,
36 o Vanijah, o Meremot, o Eljašib,
37 o Mataniah, o Matenaj, o Jaasav,
38 o Bani, o Binuj, o Šimej,
39 o Šelemiah, o Natan, o Adajah,
40 o Machnadbaj, o Šašaj, o Šaraj,
41 o Azarel, o Šelemiah, o Šemarijah,
42 o Šalum, o Amariah the o Jozef.
43 Andral e famelija le Neboskri:
o Jeiel, o Matitiah, o Zabad, o Zebinas, o Jadaj, o Joel the o Benajah.

44 Savore kale muršen sas romňija andral aver narodi. Rozgele pes lenca a bičhade len het. Varesaven lendar sas imar the čhave.

O Nehemiaš

O Nehemiaš phučel pal o Jeruzalem

1 Kala hine o lava le Nehemiašoskre, saveske sas dad o Chachaljah.
Andro čhon Kislev andro bišto (20.) berš, sar andre Perzija kraľinelas o
Artaxerxes, somas andro kraľiko foros Šušan.
2 Akor avľa ke ma jekh mire phralendar o Chanani varesave muršenca
andral e Judsko. Phučavas lestar pal o Jeruzalem the pal ola Židi, save avle
pale andral o Babilon, kaj sas zaile.
3 On mange phende: „Ola, save predžiďile a save avle pale, hine andre
peskri phuv andro baro pharipen a tele len dikhen okla narodi. O muri
pašal o Jeruzalem hine čhide tele a o brani zlabarde.“

O Nehemiaš pes modľinel

4 Sar šunďom ola lava, bešľom mange a rovavas. Ľikeravas vajkeci
dživesa o smutkos, poscinavas a modľinavas man ko Del, savo hino pro
ňebos.
5 A phenďom:
„Ó, RAJEJA, Devla pro ňebos! Tu sal baro the zoralo Del, savo
doľikeres tiri zmluva the tiro verno kamiben olenca, ko tut kamen a
doľikeren tire prikazaňja.
6 Dikh pre ma a šun avri tire služobňikoskri modľitba, so džal ke tu
rat the džives, vaš tire služobňika vaš o Izraeliti. Pridžanav, hoj savore
kerďam bini: me, mire dadeskri famelija the calo Izrael.
7 Bare bini kerďam angle tu. Na šunahas tut a na doľikerahas tire
zakoni the prikazaňja, so amenge diňal prekal tiro služobňikos Mojžiš.
8 Mangav tut, leper tuke pro lava, so phenďal tire služobňikoske le
Mojžišoske: ‚Te mange avena napačivale, rozčhivava tumen maškar o
narodi.
9 Ale te tumen ke ma visarena pale, doľikerena mire prikazaňja a
dživena pal oda, ta kajte uľanas rozčhide dži pro nekdureder thana la
phuvakre, anava tumen pale pre oda than, so mange kidňom avri, hoj ode
te avav lašardo.‘
10 Se on hine tire služobňika the tiro narodos, so zachraňinďal tira
bara zoraha the zorale vasteha.
11 Mangav tut, ó, RAJEJA, šun avri miri modľitba the e modľitba savore
tire služobňikengri, so tut den pačiv le jilestar. De, hoj o kraľis te avel ke
ma adadžives jileskro a te avel mange avri oda, so kamav.“

Andre oda časos somas hlavno čašňikos le kraľiskro, so leske podelas e
mol.

2

O Nehemiaš džal andro Jeruzalem

1 Jekh džives andro čhon Nisan, sar o Artaxerxes kraľinelas imar bišto
(20.) berš, iľom e mol andre kuči, so sas anglo kraľis, a podiňom la leske.
Šoha angloda na somas angle leste smutno,
2 a vašoda mandar phučľa: „Soske sal smutno, te na sal nasvalo? Mušinel
tut vareso te trapinel.“
Akor igen predarandľiľom

3 a odphenďom le kraľiske: „Mi dživel o kraľis pro furt! Sar te na avav
smutno, te o foros, kaj hine parunde mire phure dada, hino čhido tele a o
brani zlabarde?“
4 Pre oda mange o kraľis phenďa: „Akor so tuke mandar manges?“
Avke me man modľinavas ko Del pro ňebos
5 a odphenďom le kraľiske: „Te hin ada le kraľiske pre dzeka a te tiro
služobňikos arakhľa milosť andre tire jakha, bičhav man andre Judsko,
andro foros, kaj hine parunde mire phure dada, hoj les pale te ačhavav.“
6 Akor o kraľis mandar phučľa – a e kraľovna bešelas paš leste: „Keci
tuke ľikerela o drom a kana aveha pale?“ Sar leske phenďom keci, o kraľis
pre oda priačhiľa a domukľa mange te džal.
7 Paľis leske mek phenďom: „Te hin oda le kraľiske pre dzeka, akor man
mi den o ľila prekal o guvernera pre dujto sera pal o paňi Eufrat, hoj mange
te domuken te predžal andre Judsko.
8 Mangav mek o ľil prekal o Asaf, savo hino ačhado upral o kraľiskre
veša, hoj mange te del o kašta pre brana, pre veža paš o Chramos, pro
foroskre muri the pro kher, andre savo bešava.“ O kraľis mange oda savoro
diňa, bo le Devleskro lačho vast sas upral mande,
9 a bičhaďa manca le veľiťeľen the le slugaďen pro graja. Sar avľom ko
guvernera pre dujto sera pal o Eufrat, diňom lenge o ľila, so mange diňa
o kraľis.
10 Ale sar o Chorončanos Sanbalat the o Amončanos Tobiaš, savo sas
uradňikos, šunde, hoj avľa manuš, so kamel te kerel lačho le Izraelitenge,
igen choľisaľile.

O Nehemiaš predikhel o muri

11 Avľom andro Jeruzalem a ačhiľom ode trin dživesa.
12 Paľis rači me the vajkeci murša ušťiľam, ale ňikaske na phenďom,
so mange o Del thoďa pro jilo, hoj te kerav prekal o Jeruzalem. Na iľom
manca ňisave dživiros, ča le somaris, pre savo džavas.
13 Odi rat geľom avri prekal e Dolinakri brana ko Drakoskro prameňis
dži ke Šmecengri brana a predikhavas o muri le Jeruzalemoskre. Ola muri
sas rozphagerde a o brani zlabarde.
14 Paľis pregeľom ke Prameňiko brana the ke le Kraľiskri nadrža. Ale
paľis na sas than, khatar te predžal le somariha,
15 vašoda dureder geľom pešones andre dolina Kidron te predikhel o
muri. Paľis man visarďom pale andro foros prekal e Dolinakri brana.
16 Ale o vodci na džanenas, kaj geľom aňi so keravas. Na phenďom ňič
aňi le Židenge, aňi le rašajenge, aňi le uradňikenge, aňi le vodcenge, aňi
ňisave robotňikenge.

O muri le foroskre hine prikerde

17 Paľis lenge phenďom: „Korkore dikhen, andre savo pharipen sam. O
Jeruzalem hino zňičimen a o brani zlabarde la jagaha. Aven, ačhavas pale
o foroskre muri, hoj te na avas buter pro asaben.“
18 Sar lenge rozvakerďom pal oda, sar le Devleskro lačho vast sas upral
ma a so mange phenďa o kraľis, phende mange: „Aven, mukas pes andre
oda!“ Avke chudle te kerel odi lačhi buči.
19 Ale sar oda šunde o Chorončanos Sanbalat, o Amončanos Tobiaš the
o Arabos Gešem, dikhenas amen tele, asanas amendar a phenenas: „Oda
so keren? So, kamen tumen te vzburinel pro kraľis?“
20 Me lenge pre oda odphenďom: „O Del pro ňebos amen požehňinela.
Amen, leskre služobňika, pes mukaha andre kadi buči a ačhavaha o muri.

Ale tumen nane andro Jeruzalem ňisavo kotor, ňisavo pravos aňi ňisavo leperiben.“

3

O manuša, save prikerenas o muri le foroskre

1 Avke o nekbareder rašaj Eljašib the o aver rašaja kerenas e Bakrengri
brana. On la prikerde a thode upre o vudar. Ola branatar chudle te prikerel
o muros dži paš e veža Mea a odarik dži paš e veža Chananel.
2 Paš leste prikerenas o murša andral o Jericho a nadur lendar o Zachur,
le Imriskro čhavo.
3 E Ribno brana prikerelas e famelija le Senaoskri. Zoraľarde la le
hranolenca a thode o vudara the o trastune zavori pre peskre thana.
4 Paš lende prikerelas le Urijoskro čhavo o Meremot, saveske sas papus
o Hakoc. Paš leste prikerelas o Mešulam le Berechijoskro čhavo, saveske
sas papus o Mešezabel. Paš leste prikerelas o Cadok le Baanoskro čhavo.
5 Paš leste prikerenas o murša andral e Tekoa, ale o anglune manuša
andral oda foros na kamenas te kerel prekal peskro Raj e buči.
6 E Puraňi brana prikerenas o Jojada, le Paseachoskro čhavo, the o
Mešulam, le Besodejoskro čhavo. Zoraľarde la le hranolenca a thode o
vudara the o trastune zavori pre peskre thana.
7 Paš lende prikerelas o Melatiah andral o Gibeon, o Jadon andral
o Meronot the o murša andral o Gibeon the Micpa dži paš o kher le
guverneriskro upral e provincija Zapadno Eufrat.
8 Paš lende prikerelas o muri o Uziel, le Charchajoskro čhavo, savo
kerelas veci le somnakastar. Paš leste prikerelas o muri o Chananijah,
savo kerelas o voňava masci. On zoraľarde le Jeruzalemoskre muri dži
paš o Buchlo muros.
9 Paš lende prikerelas o Refajah, le Churoskro čhavo, savo ľidžalas jepaš
Jeruzalem.
10 Paš leste, angle peskro kher, prikerelas o Jedajah, le Charumafoskro
čhavo. Paš leste prikerelas o Chatuš, le Chašabnejoskro čhavo.
11 O aver kotor le muroskro the e veža le Bovengri prikerenas o Malkijah,
le Charimoskro čhavo, the o Chašub, le Pachat-Moaboskro čhavo.
12 Paš lende prikerelas peskre čhajenca o Šalum, le Halochešoskro
čhavo, savo ľidžalas jepaš Jeruzalem.
13 E Dolinakri brana prikerenas o Chanun the o manuša andral o foros
Zanoach. On la ačhade upre a thode o vudara the o trastune zavori pre
peskre thana. Prikerde mek štar šel the saranda (440) metri muros dži paš
e Šmecengri brana.
14 E Šmecengri brana prikerelas o Malkijah, le Rechaboskro čhavo. Ov
sas vodcas andro Bet-Kerem. Ov la ačhaďa a thoďa upre o čopi, o vudar
the o zavori.
15 E Prameňiko brana prikerelas o Šalun, le Kol-Chozehoskro čhavo, savo
sas vodcas andro foros Micpa. Ov la ačhaďa, kerďa upral late o pados a
thoďa upre o čopi o vudar the o zavori. Prikerďa the o muri paš o paňi
Siloam*, paš e zahrada le kraľiskri dži paš o garadiči, pal save pes džal tele
avri andral o Foros le Davidoskro.
16 Pal leste prikerelas o muri paš e nadrža, paš o hrobi le Davidoskre
the paš o kasarňi, o Nehemiah, le Azbukoskro čhavo. Ov sas vodcas upral
jepaš foros Bet-Cur.

* **3:15** Abo: o paňi Šelach

17 Pal leste prikerenas o Leviti a ľidžalas len o Rechum, le Baniskro čhavo. Pal lende prikerelas o Chašabiah, savo sas vodcas pro jepaš okresis Keilate.
18 Pal leste prikerenas aver Leviti, saven ľidžalas o Chenadad, le Bavajoskro čhavo, savo sas vodcas upral dujto jepaš okresis Keilate.
19 Paš lende prikerelas o Ezer, le Ješuaskro čhavo, o vodcas andre Micpa. Ov prikerelas aver kotor le muroskro dži pro rohos, kaj sas o zbraňe andro sklados.
20 Pal leste horľivones prikerelas o Baruch, le Zabajoskro čhavo, o aver kotor le muroskre rohostar dži paš o vudar le Eljašiboskre khereskro, le bare rašaskro.
21 Pal leste kerelas o Meremot, le Urijoskro čhavo, saveske sas papus o Hakoc. Ov prikerelas le Eljašiboskre vudarestar dži pro agor leskre khereskro.
22 Paš leste prikerenas o rašaja, save sas andral o gava pašal o foros.
23 Pal lende kerenas o Benjamin the o Chašub a paš lende o Azariah, le Maasejoskro čhavo, saveske sas papus o Ananiah; sako prikerelas paš peskro kher.
24 Pašal le Azarioskro kher dži pro rohos le muroskro kerelas o Binuj, le Chenadadoskro čhavo.
25 Paš leste prikerelas o Palal, le Uzajoskro čhavo. Chudňa te kerel paš o agor le murostar, paš e veža le uprune palaciskri, pašes paš e dvora le stražňikengri. Pal leste kerelas o Pedajah, le Parošoskro čhavo.
26 O chramoskre služobňika, save bešenas pro brehos Ofel, prikerenas dži paš e Paňeskri brana pro vichodos dži paš e veža, khatar pes stražinelas o Chramos.
27 Pal lende prikerenas o murša andral o foros Tekoa. Kerenas ola vežatar dži paš o muros pro Ofel.
28 Upreder le Grajengra branatar kerenas o rašaja, sako angle peskro kher.
29 Paš lende kerelas o Cadok, le Imeroskro čhavo, angle peskro kher. Pal leste kerelas o Šemajah, le Šechanioskro čhavo, savo stražinelas e Vichodno brana.
30 Pal leste prikerelas o Chananijah, le Šelemioskro čhavo the o Chanun, o šovto čhavo le Calafoskro. Pal lende kerelas angle peskro kher o Mešulam, le Berechijoskro čhavo.
31 O Malkijah, savo kerelas veci le somnakastar, prikerelas pal lende dži paš o kher, kaj bešenas o chramoskre služobňika the ola, save cinen a bikenen, paš e Stražňikengri brana, anglo kher, so sas ačhado pro rohos le muroskro.
32 Maškar oda kher pro rohos the maškar e Bakrengri brana prikerenas o muros o zlatňika the o kupci.

O ňeprijaťeľa kamen te zaačhavel e buči

33 Sar pes došunďa o Sanbalat, hoj ačhavas o muri, igen choľisaľiľa a asalas avri le Izraeliten.
34 Paš peskre manuša the paš o samarijika slugaďa phenďa: „Oda so keren kala Židi, so na mon ňič? Či peske gondoľinen, hoj pale ačhavena o foros? Či pale šaj obetinena? Či dokerena e buči tel jekh džives? Či šaj keren kale šmecendar pro kopi pale bara? Se hine calkom zlabarde!“
35 O Amončanos Tobiaš ačhelas paš leste a phenďa: „Ča mi ačhaven! E liška lenge čhivela tele o muri, sar upre chučela!“

36 No me man chudňom te modľinel: „Devla amaro, šun, sar amendar
asan. Visar oda pale pre lende a mi en ajse sar ola, kas zalen a odľigenen
andre aver phuv.
37 Ma odmuk lenge kada nalačhipen, so amenge keren, a ma bister pre
lengre bini, bo asan avri olen, ko ačhaven kada foros.“
38 Avke amen dureder ačhavahas o muri. O manuša pačivalones kerenas
e buči a o muros pašal calo foros sas imar jepaš dokerdo.

4

1 Ale sar pes došunde o Sanbalat, o Tobiaš, o Arabi, o Amončana the o
murša andral o Ašdod, hoj o muri pes prikerel a o cheva andro muros pes
zakerel andre, igen choľisaľile.
2 Akor pes savore jekhetane dovakerde a phende, hoj avena pro mariben
pro Jeruzalem a kerena ode baro zmetkos.
3 Ale amen pes modľinahas ke amaro Del a ačhaďam muršen pro muri,
hoj te stražinen rat-džives.
4 Akor o manuša andre Judsko phende: „O murša imar na birinen te
hordinel o bara. Kampel te pratinel but šmeci pal o kopi a amen na
birinaha te dokerel o muri.“
5 Amare ňeprijaťeľa peske phende: „Avaha ke lende jekhvareste, ňič na
džanena a ňič na dikhena. Murdaraha len a e buči zaačhavaha.“
6 Ale o Židi, so bešenas paš amare ňeprijaťeľa, amenge oda avle te
phenel vaj dešvar: „Všadzik, kaj tumen visarena, odarik pre amende
džana!“
7 Vašoda diňom le manušen šabľi, kopiji the luki a ačhaďom len paš o
muros, hoj te stražinen peskre famelijen pre ola thana, kaj mek na sas o
muros dokerdo.

Andre jekh vast e zbraň a andre aver o sersamos

8 Sar oda dikhľom, ušťiľom a prevakerďom ko vodci, uradňika the ko
manuša: „Ma daran tumen lendar! Leperen tumenge, savo baro the zoralo
hino amaro RAJ, a maren tumen vaš tumare phrala, čhave, čhaja, romňija
the khera.“
9 Sar amare ňeprijaťeľa šunde, hoj pre oda avľam a o Del lenge na
domukľa te kerel oda, so kamle, amen savore šaj geľam pale te kerel o
muri.
10 Ole dživesestar jepaš mire muršendar kerenas e buči pro muri a aver
murša ľikerenas andro vasta o kopiji, o šťiti, o luki the o pancjera a o
veľiťeľa ačhenas pal savore manuša.
11 Ola, ko kerenas e buči pro muros, the ola, ko hordinenas o materijalos,
jekhe vasteha kerenas e buči a dujtoneha ľikerenas e zbraň.
12 Pašal dojekh dženo sas zaphandľi e šabľa a kavke kerelas e buči. Ale
o murš la trubaha ačhelas paš ma.
13 Phenďom le manušenge, le vodcenge the le uradňikenge: „E buči hiňi
bari a amen keras dur jekh avrestar a sam rozčhide pal calo muros.
14 Te šunena e truba, aven sigo savore paš amende. Amaro Del pes
marela vaš amenge!“
15 Avke kerahas e buči pro muri akorestar, sar vidňisaľolas, dži akor,
medik o čercheňa na avenas avri, a jepaš murša ľikerenas andro vasta o
kopiji.
16 Andre oda časos phenďom le manušenge: „Mi ačhel sako peskre
sluhaha prekal e rat andro Jeruzalem, hoj amenge rači te pomožinen te
stražinel a dživese te kerel e buči.“

17 Ňiko amendar, aňi me, aňi mire manuša, aňi o sluhi aňi o stražňika
pal peste na čhivahas tele o gada a sakoneste sas leskri zbraň paš o vast.

5

O Nehemiaš pomožinel le čorenge

1 Akor chudle o manuša the o džuvľa igen te vakerel pre okla Židi vaš
oda, so kerenas.
2 Varesave lendar phenenas: „Peskre muršoren the čhajoren mušinas
te del sar otroken, hoj amen te den zrnos, hoj te predživas.“
3 Aver vakerenas: „Das amare maľi, o viňici the o khera andre zaloha,
hoj amen te den pšeňica andre kadi bari bokh.“
4 Aver phenenas: „Mušinďam peske te lel kečeň, hoj te počinas le
kraľiske o daňe vaš o maľi the vaš o viňici.
5 Ale the amen sam Židi avke sar on. Či nane amare čhave ajse sar
lengre? Amare čhavendar mušinas te kerel otroken a varesave amare
čhaja imar hine bikende otrokiňenge. Imar na džanas, so te kerel, bo ile
amendar o maľi the o viňici.“
6 Sar šunďom kala lava a dikhľom lengro pharipen, igen somas
choľamen.
7 Gondoľinavas pal oda a vičinďom mange le vodcen the le uradňiken a
phenďom lenge: „Tumen barvaľon pre tumare fameliji avke, hoj len den
kečeň a kiden lendar o interesa.“ Avke mange diňom te zvičinel savore
manušen pal odi veca
8 a phenďom lenge: „Amen kerďam savoro pre oda, hoj te cinas
avri andral o otroctvos amare židovike famelijen, save sas bikende avre
narodenge. Ale tumen akana bikenen tumare phralen, hoj len amen pale
te cinas?“ Pre oda mange o vodci the o uradňika na phende aňi lav, bo
džanenas, hoj hin man čačipen.
9 Mek phenďom: „Namištes keren. Či na kamľanas te phirel andre dar
anglo Del, hoj amendar amare ňeprijaťeľa te na asan?
10 Se me, mire phrala the mire služobňika len das furt kečeň o love the
e pšeňica. Odmukas lenge oda, so amenge kamen!
11 Den lenge mek adadžives pale o maľi, o viňici, o olivova sadi the o
khera, so lendar iľan. Den pale the o interesis, so lendar iľan akor, sar
tumendar ile kečeň o love, o zrnos, e mol the o olivovo olejos.“
12 O vodci odphende: „Keraha avke, sar phenes. Daha lenge pale savoro
a na mangaha lendar ňič.“
Avke diňom te vičinel le rašajen a o vodci ile vera anglo rašaja, hoj
kerena avke, sar dine lav.
13 Paľis razinďom avri mire žebi a phenďom: „Kavke o Del dojekhe
muršes, ko na doľikerela oda lav, razinela avri andral leskro kher the
andral savoreste, so les hin, a na mukela leske ňič.“
Akor savore manuša phende: „Amen!“ A kerde avke, sar dine lav, a
lašarenas le RAJES.

Le Nehemiašoskro jileskeriben

14 Sar kraľinelas o Artaxerxes bišto (20.) berš andre Perzija, ačhiľom
guverneris andre Judsko. Akorestar dži tranda the dujto (32.) berš – oda
hin dešuduj berš – aňi me aňi miri famelija na mangľom le manušendar
o love pro chaben, so šaj mangľom sar guverneris.
15 Ale o guvernera angle mande trapinenas le manušen oleha, hoj lendar
kidenas avri sako džives e daň pro maro the pre mol saranda (40) rupune

love. A the lengre služobňika len trapinenas. Ale me avke na keravas, bo
daravas mire Devlestar.
16 Me the savore mire murša jekhetane lenca kerahas caľa zoraha e buči
pro muri a na cinďam peske aňi maľa.
17 Paš miro skamind manca chanas o anglune Židi the o vodci, vaj šel
the penda (150) džene, a mek the ola, save ke amende avenas andral aver
narodi.
18 Sako džives lenge richtinavas jekhe guruves, šove bakren the but
kachňen. Paš oda sako dešto džives, davas te anel but mol andro gone. Ale
šoha na mangavas o love pro chaben, so šaj mangľomas sar guverneris,
bo o manuša kerenas phares buči.
19 Devla miro, leper tuke pre ma the pre miro lačhipen, so kerďom kale
manušenge!

6

O Nehemiaš džanel, so kamen te kerel o ňeprijaťeľa

1 Sar pes dodžanle o Sanbalat, o Tobiaš, o Arabčanos Gešem the savore
amare ňeprijaťeľa, hoj dokerďom o muri a nane andre imar ňisave cheva,
kajte o vudara pro brani mek na thoďom,
2 o Sanbalat the o Gešem mange dine te phenel: „Av zdžas pes andre
varesavo gav pre rovina Ono.“ Ale on mange oleha kamle te kerel vareso
nalačho.
3 Bičhaďom ke lende mire muršen, hoj lenge te phenen: „Hin man akana
bari buči a našťi džav ke tumende. Soske te zaačhel e buči akor, sar me
džava tele ke tumende?“
4 On mange oda dine te phenel štarval, ale me lenge odphenavas furt
jednakones.
5 Paľis o Sanbalat ke ma bičhaďa peskre muršes the pandžtovar. Sas
leste andro vast phundrado ľil
6 a sas andre pisimen:
„Maškar o narodi pes vakerel a the o Gešem ada phenel, hoj tu the o
Židi kamen te kerel vzbura, a vašoda prikeres o muri. A mek hin phendo,
hoj kames te ačhel kraľiske
7 a hoj ačhaďal proroken, hoj te vakeren pal tu andro Jeruzalem:
‚Andre Judsko imar hin kraľis!‘ Tu džanes, hoj o kraľis andre Perzija pes
pal oda dodžanela! Vašoda av, zdžas pes a vakeraha pal oda.“
8 Akor leske odphenďom: „Ňič olestar, so vakeres, nane čačipen. Korkoro
tuke ada gondoľinďal avri.“
9 On savore amen kamenas te daravel avri a phenenas peske: „O vasta
lenge slabisaľona la bučatar a na dokerena la.“
Ale me man modľinavas: „Devla, de man zor!“
10 Andre jekh džives geľom andro kher ko Šemajah, saveske sas dad o
Delajah, a leske o Mehetabel. O Šemajah sas phandlo andre peskro kher a
phenďa mange: „Av džas andro Chramos le Devleskro te garuvel pes andro
Sveto than a phandaha o vudar, bo tire ňeprijaťeľa tut kamen te murdarel.
Aven tut te murdarel mek adadžives rači!“
11 Ale me leske odphenďom: „Šaj vareko sar me denašel? Šaj vareko sar
me avel andro Chramos a ačhel te dživel? Na, na džava!“
12 Avľom pre oda, hoj les na bičhaďa ke ma o Del, ale ola lava mange
phenďa, bo o Tobiaš the o Sanbalat leske počinde, hoj oda mange te phenel.

13 Bičhade les ke ma, hoj man te daravel avri, hoj man te garuvav andro
Chramos a oleha te kerav binos. Paľis oda hiros pal ma rozľigendehas, hoj
te meľaren miro lačho nav.
14 Me man modľinavas: „Ó, Devla miro, leper tuke pre savoro
nalačhipen, so kerde o Tobiaš the o Sanbalat. Leper tuke mek the pre
prorokiňa Noadja a pre ola aver proroka, save man daravenas avri!“

E buči dokerďi

15 E buči pro muri ľikerelas penda the duj (52) džives a sas dokerďi andro
bišupandžto (25.) džives andro čhon Elul.
16 Sar pes savore amare ňeprijaťeľa pal oda došunde a sar oda dikhle
o narodi, save bešenas pašal amende, daranas pes a sas pokorimen.
Džanenas, hoj o Del amenge pomožinďa te dokerel kadi buči.
17 Andre ola dživesa peske o judska anglune manuša the o Tobiaš
pisinenas a bičhavenas but ľila.
18 But manuša andre Judsko sas le Tobiašoha phandle la veraha, bo sas
džamutro le Šechanioske, saveske sas dad o Arach. Le Tobiašoskro čhavo
o Jochanan peske iľa romňa la čha le Mešulamoskra, saveske sas dad o
Berechijah.
19 O manuša angle mande vakerenas pal savoro lačhipen, so kerelas o
Tobiaš, a paľis leske vakerenas savore mire lava. O Tobiaš mange dureder
bičhavkerelas o ľila, hoj man te daravel avri.

7

O Nehemiaš prikazinel te stražinel o brani

1 Sar sas o muri prikerde a diňom te thovel o vudara pro brani, ačhaďom
andre služba le stražňiken, le Leviten the le lavutaren.
2 Ačhaďom upral o Jeruzalem mire phrales le Chanani the le Chananijah,
savo sas veľiťeľis upral le chramoskri veža, bo sas pačivalo a daralas pes
le Devlestar buter sar aver džene.
3 Phenďom lenge: „Ma phundraven pro Jeruzalemoskre brani o vudar,
medik o kham na chudela te tačarel. Ma phanden o vudara a ma thoven
upre o zavori, medik o kham na zaperela pal o moros. O manuša andral o
Jeruzalem pes mi ačhaven te stražinel, vareko pro stražna thana a vareko
paš peskro kher.“

O manuša, save avle pale

4 O Jeruzalem sas igen baro foros, ale na bešenas andre leste but manuša
a o khera na sas pale ačhade.
5 Akor mange thoďa o Del pro jilo, hoj te zvičinav ke mande savore
vodcen, uradňiken the manušen a te zapisinav len pal lengre fameliji.
Arakhľom o zvitkos, andre savo sas zapisimen o fameliji, save avle pale
ešebna andral o Babilon. Sas ode pisimen:
6 Kala hine o manuša, saven o kraľis Nebukadnecar zaiľa a odľigenďa
andro Babilon a akana avle pale andro Jeruzalem the andre Judsko, sako
andre peskro foros.
7 O vodci, save avle lenca, sas o Zerubabel, o Ješua, o Nechemiah, o
Azariah, o Raamiah, o Nachamani, o Mordochaj, o Bilšan, o Misperet, o
Bigvaj, o Nechum the o Baanah.
8 Andral le Parošoskri famelija avle 2 172 potomki,
9 andral le Šefatjoskri 372,
10 andral le Arachoskri famelija 775,

11 andral le Pachat-Moaboskri famelija, oda hin le Ješuaskre the le
Joaboskre čhave, 2 812 potomki,
12 andral le Elamoskri famelija 1 254,
13 andral le Zatuoskri 945,
14 andral le Zakajoskri 760,
15 andral le Binujoskri 642,
16 andral le Bebajoskri 623,
17 andral le Azgadoskri famelija 1 222,
18 andral le Adonikamoskri famelija 667,
19 andral le Bigvajoskri famelija 2 065,
20 andral le Adinoskri famelija 454,
21 andral le Ateroskri famelija, o potomki le Chizkijoskre, 98,
22 andral le Chašumoskri famelija 328,
23 andral le Becajoskri famelija 324,
24 andral le Charifoskri famelija 112
25 a andral le Gibeonoskri famelija 95 potomki.
26 Avle pale the kala manuša, savengre phure dada bešenas andre kala
fori: andral o Betlehem the Netofa 178;
27 andral o Anatot 128;
28 andral o Bet-Azmavet 42;
29 andral o Kirjat-Jearim, Kefira the Beerot 743;
30 andral e Rama the Geba 621;
31 andral o Michmas 122;
32 andral o Betel the Aj 223;
33 andral o Nebo 52;
34 andral o Elam 1 254;
35 andral o Charim 320;
36 andral o Jericho 345;
37 andral o Lod, Chadid the Ono 721;
38 the andral o Senaah 3 930.
39 Kala savore hine potomki andral o fameliji le rašajengre, save avle
pale: andral le Jedajoskri (save sas o potomki le Ješuaskre) 973;
40 andral le Imeroskri 1 052;
41 andral le Pašchuroskri 1 247;
42 andral le Charimoskri 1 017.
43 O Leviti: andral e famelija le Ješuaskri the Kadmieloskri (save sas o
potomki le Hodvoskre) avle pale 74.
44 O chramoskre spevaka: andral le Asafoskri famelija avle 128 potomki.
45 O stražňika paš o chramoskre brani: andral e famelija le Šalumoskri,
le Ateroskri, le Talmonoskri, le Akuboskri, le Chatitoskri the le Šobajoskri
avle 138 potomki.
46 Avle pale the o chramoskre služobňika andral e famelija le Cichasoskri,
le Chasufaoskri, le Tabaotoskri,
47 le Keroskri, le Sioskri, le Padonoskri
48 le Lebanoskri, le Chagaboskri, le Šamlajoskri,
49 le Chananoskri, le Gideloskri, le Gacharoskri,
50 le Reajoskri, le Recinoskri, le Nekodaoskri,
51 le Gazamoskri, le Uzoskri, le Paseachoskri,
52 le Besajoskri, le Meunimoskri, le Nefusimoskri,
53 le Bakbukoskri, le Chakufoskri, le Charchuroskri,
54 le Baclutoskri, le Mechidaoskri, le Charšaoskri,
55 le Barkososkri, le Siseroskri, le Temachoskri,

56 le Neciachoskri the le Chatifoskri.
57 Kala potomki le Šalamunoskre služobňikengre avle pale: le Sotajoskre, le Soferetoskre, le Peridasoskre,
58 le Jaaloskre, le Darkonoskre, le Gideloskre,
59 le Šefatjoskre, le Chatiloskre, le Pocheret-Hacebajimoskre the le Amonoskre.
60 Savore chramoskre služobňika the le Šalamunoskre služobňikengre potomki sas 392.
61 Kala manuša avle pale andral o babiloňika fori Tel-Melach, Tel-Charša, Kerub, Adon the Imer, ale našťi presikade, hoj hine Izraeliti:
62 642 potomki andral e famelija le Delajoskri, le Tobijoskri the le Nekodaskri.
63 Avľa pale the e famelija le Chobajoskri, le Hakocoskri the le Barzilajoskri. Ov peske iľa romňa le Barzilajoskra ča andral o Gilead a iľa peske lakro nav.
64 On rodenas peskro famelijakro zvitkos kaj sas zapisimen, ale les na arakhle. Vašoda len premukle andral e rašajiko služba.
65 Avke o guverneris lenge prikazinďa hoj našťi chan le chabenestar, so hino obetimen le Devleske, medik ode na sas rašaj, savo šaj phučel le RAJESTAR prekal o losi Urim the Tumim.

Le manušengro barvaľipen the dari pro Chramos

66 Savoredžene, so avle pale andre Judsko, sas jekhetane 42 360 manuša.
67 Avle lenca 7 337 sluhi the služki, the 245 spevaka the spevački. Sas len 736 graja, 245 mulici,
68 435 ťavi the 6 720 somara.
69 Varesave famelijakre vodci denas o dari pro Chramos. O guverneris diňa andre chramoskri pokladňica ochto kili somnakaj, penda (50) čare the 530 rašajengre plašťi.
70 O famelijakre vodci dine andre pokladňica prekal o Chramos 168 kili somnakaj the 1 250 kili rup.
71 Okla manuša dine 168 kili somnakaj, 140 kili rup a 67 rašajika plašťi.
72 Avke o rašaja, o Leviti, o stražňika, o lavutara, o chramoskre služobňika the o aver Izraeliti gele te bešel andre peskre fori andre Judsko. Sar sas o eftato čhon, o Izraeliti imar sas andre peskre fori.

8

O Ezdraš pregenel le manušenge o zakonos le Devleskro

1 Savore manuša pes jekhetane zgele angle Paňeskri brana a phende le zakoňikoske le Ezdrašoske, hoj te anel o zvitkos le zakonoskro, so o RAJ diňa le Izraelitenge prekal o Mojžiš.
2 Avke o rašaj Ezdraš pro ešebno džives andro eftato čhon anďa o zakonos anglo manuša, save sas ode zgele: anglo murša, anglo džuvľa the anglal sakoneste, ko šaj achaľonas oda, so šunelas.
3 O Ezdraš genelas andral o zakonos tosarastar dži o dilos paš e Paňeskri brana le muršenge, le džuvľenge a the savorenge, ko oleske šaj achaľolas. Savore manuša mištes šunenas, so genelas andral o zvitkos le zakonoskro.
4 O zakoňikos Ezdraš ačhelas pro kaštuno javiskos, so sas prekal oda kerdo. Paš leskri čači sera ačhenas o Matitiah, o Šema, o Ananiah, o Urijah, o Chilkijah the o Maasejah. Pal leskri baľogňi sera ačhenas o Pedajah, o Mišael, o Malkijah, o Chašum, o Chašbadanah, o Zecharijah the o Mešulam.

5 Sar o Ezdraš phundraďa o zvitkos le zakonoskro, savore manuša les šaj
dikhle, bo ov sas pro učeder than. Akor savore manuša ušťile upre.
6 O Ezdraš lašarelas le RAJES, le bare Devles, a savore manuša hazdle
upre o vasta a phende: „Amen! Amen!“ A banďonas anglo RAJ le mujeha
dži pre phuv.
7 O Leviti – o Ješua, o Bani, o Šerebiah, o Jamin, o Akub, o Šabetaj, o
Hodijah, o Maasejah, o Kelita, o Azariah, o Jozabad, o Chanan the o Palajah
– pomožinenas le manušenge te achaľol o zakonos, medik ode o manuša
ačhenas.
8 On genenas andral o zakonos le Devleskro a mištes višvetľinenas le
manušenge, hoj te achaľon oda, so sas lenge pregendo.

Le manušengro roviben

9 Sar o manuša šunenas o lava le zakonoskre, chudle te rovel. Akor
lenge o guverneris Nehemiaš, o Ezdraš, savo sas zakoňikos the rašaj, the o
Leviti, save sikavenas le manušen, phende: „Kada džives hino pošvecimen
le RAJESKE, tumare Devleske. Vašoda ma aven smutna a ma roven!
10 Džan khere, chan o lačho chaben, pijen e guľi mol a bičhaven the
olenge, kas nane ňič, bo kada džives hino pošvecimen amare RAJESKE.
Ma aven smutna, bo o radišagos le RAJESKRO hin tumari zor.“
11 The o Leviti len kerenas tele le lavenca: „Kada džives hino sveto.
Vašoda čhiten a ma aven smutna!“
12 Avke savore manuša gele khere te chal a te pijel, bičhavenas peske o
chabena a oslavinenas bare radišagoha, bo achaľile o lava, so sas lenge
pregende.

O manuša oslavinen o inepos le Stankengro

13 Pre dujto džives pes zgele savore famelijengre vodci, o rašaja the o
Leviti paš o zakoňikos Ezdraš, hoj feder te achaľon o zakonos.
14 Andro zakonos, so o RAJ prikazinďa prekal o Mojžiš, arakhle pisimen,
hoj o Izraeliti mušinen te bešel andro stani, sar oslavinen andro eftato
čhon o inepos le Stankengro.
15 Phende, hoj mušinen te rozvakerel všadzik andre savore fori the andro
Jeruzalem: „Džan pro brehi a anen o konara pal o olivi the pal o dziva olivi,
pal o mirti, pal o palmi the pal o aver stromi, hoj lendar te keren o stani,
avke sar hin pisimen andro zakonos.“
16 Paľis savore manuša gele, ande o konara a kerde peske o stani pre
peskre strechi the dvori, pre dvora anglo Chramos a pro phundrade thana
angle Paňeskri brana the angle Efrajimiko brana.
17 Avke savore manuša, save avle pale andral o Babilon, peske kerde
o stani a bešenas andre. Se o Izraeliti oda na kerenas akorestar, sar len
ľidžalas o Jozua, le Nunoskro čhavo, dži adadžives. A sas len igen baro
radišagos.
18 Sako džives, le ešebne dživesestar dži o posledno džives, genenas o
zakonos le Devleskro andral o zvitkos. Efta dživesa oslavinenas o inepos a
pro ochtoto džives pes savore jekhetane zgele, avke sar sas pisimen andro
zakonos.

9

O manuša phenen avri peskre bini

1 Pro bišuštarto (24.) džives andre oda čhon pes o Izraeliti zgele. Sas
urde andro gada le gonestar, poscinenas pes a čhivkerenas peske o prachos
pro šero.

2 Akor pes o potomki le Izraeloskre odďelinde savore cudzincendar.
Ušťile a phenenas avri peskre the le dadengre bini.
3 Ačhenas pre peskre thana a trin ori genenas andral o zakonos le
RAJESKRO, peskre Devleskro, a aver trin ori phenenas avri o bini a
lašarenas le RAJES peskre Devles.
4 Paľis o Ješua, o Bani, o Kadmiel, o Šebaniah, o Buni, o Šerebiah, o Bani
the o Kenani ačhile pre le Levitengro javiskos a zorale hangoha vičinenas
pro RAJ, pre peskro Del.
5 O Leviti – o Ješua, o Kadmiel, o Bani, o Chašabnejah, o Šerebiah, o
Hodijah, o Šebaniah the o Petachiah – phende:
„Ušťen a lašaren le RAJES, tumare Devles,
savo hino čirlastar pro furt.
Dojekh mi lašarel leskro slavno nav,
so hino upral savoro lašariben.“
6 Paľis pes o Izraeliti chudle kavke te modľinel:
„Ó RAJEJA, ča tu korkoro sal RAJ,
tu stvorinďal o ňebos,
o nekučeder ňebos the savore čercheňa,
e phuv the savoro, so upre hin,
o moros the savoro, so andre hin.
Tu des o dživipen savoreske
a savore pro ňebos angle tu banďon a lašaren tut.
7 Tu sal o RAJ, o Del,
savo peske kidňal avri le Abram
a ľigenďal les avri andral o Ur, andral e chaldejiko phuv,
a diňal leske nav Abraham.
8 Sar dikhľal, hoj leskro jilo hino tuke pačivalo,
phandľal leha zmluva, hoj e phuv le Kanaančanengri,
le Chetitanengri, le Amorejčanengri,
le Perizejengri, le Jebusejengri the le Girgašejengri
deha leskre potomkenge.
A tu doľikerďal oda lav,
bo sal čačipnaskro.
9 Dikhľal amare dadengro pharipen andro Egipt,
šunďal len, sar ke tu zorales vičinenas paš o Lolo moros.
10 Kerďal bare znameňja the zazraki pro Faraonos,
pre savore leskre služobňika
the pre savore leskre manuša andre leskri phuv,
bo džanehas,
hoj pes igen namištes ľikerelas ke tire manuša.
Aleha tuke kerďal baro nav, so tut hin dži adadžives.
11 Rozďelinďal angle lende o moros
a maškar o moros pregele pal e šuki phuv.
Ale olen, ko pal lende džanas, čhiďal andro baro paňi,
avke sar pes čhivel o bar andro bare paňa.
12 Tu len ľidžahas prekal o džives sar chmarakro slupos
a rači sar jagalo slupos,
hoj lenge te švicines pro drom,
khatar kamle te džal.
13 Avľal tele pro verchos Sinaj,
prevakerďal ke lende andral o ňebos
a diňal lenge o prikazaňja

o zakoni, so hine čačipnaskre the lače.
14 Sikaďal len,
hoj te prindžaren tire šabatoskro sveto džives,
a diňal lenge prekal tiro služobňikos Mojžiš
o zakoni the o prikazaňja.
15 Diňal len o maro andral o ňebos,
sar sas bokhale,
a the o paňi andral e skala,
sar sas smedna.
Phenďal lenge, hoj te džan
a te zalen peske e phuv,
pal savi len diňal lav,
hoj lenge la deha.

16 Ale on, amare dada, ačhile barikane,
zoraľarde peskre jile a na šunenas tire prikazaňja.
17 Na kamenas tut te šunel
a bisterde pre tire bare zazraki,
so lenge kerďal.
Zoraľarde peskre jile a ile peske andro šero,
hoj pes visarena pale andro otroctvos andro Egipt.
Ale tu sal o Del, savo odmukel
a savo hino jileskro the lačhejileskro,
zľikeres tut andre choľi a sal barvalo andro verno kamiben,
a vašoda len na omukľal.
18 Kajte peske kerde somnakuňa gurumňora
a phende: ‚Kada hin amaro del,
savo amen ľigenďa avri andral o Egipt!‘
a kajte tuke kerenas igen baro nalačhipen,
19 tu len andre tiro baro jileskeriben
na omukľal pre pušťa.
O chmarakro slupos lendar na odgeľa dživese,
ale ľidžalas len pre lengro drom.
Aňi o jagalo slupos lendar na odgeľa rači,
ale švicinelas lenge pro drom,
kaj džanas.
20 Andre peskro jileskeriben len sikavehas,
so kampel te kerel.
Čaľarehas len la mannaha
a diňal len te pijel o paňi, sar sas smedna.
21 Saranda (40) berš pes pal lende starinehas pre pušťa
a na chibaľinelas lenge ode ňič.
O plašťi pre lende pes na čhingerde
a aňi o pindre lenge na šuvľile.
22 Dehas lenge o viťazstva upral o kraľišagi the narodi
a rozdiňal lenge dojekh agor la phuvakro.
On peske zaile e phuv Chešbon, kaj kraľinelas o Sichon,
the e phuv Bašan, kaj kraľinelas o Og.
23 Diňal len ajci but čhave, keci hin čercheňa pro ňebos
a anďal len andre odi phuv,
pal savi phenďal lengre dadenge,
hoj andre te džan a te zalen la.

24 Lengre čhave ode gele a zaile odi phuv
a tu angle lende pokorinďal le Kanaančanen;
diňal andre lengre vasta
le kraľen the le naroden andre odi phuv,
hoj lenca te keren, sar kamena.
25 Tire manuša zaile o ohradzimen fori, o uľipnaskre maľi,
o khera pherde le barvaľipnaha,
o chaňiga, so imar sas kerde, o olivova sadi, o viňici
the but ovocna stromi.
Chale a čaľile, thuľile
a radisaľonas andre tiro baro lačhipen.
26 Ale on tut na kamenas te šunel
a vzburinde pes pre tu.
Tiro zakonos pestar odčhide
a murdarde tire proroken,
save lenge dovakerenas, hoj pes te visaren pale ke tu.
Kerde baro nalačhipen oleha, hoj pes tuke ruhinenas.
27 Vašoda len diňal andro vasta le ňeprijaťeľenge
a on len trapinenas.
Sar andre oda pharipen ke tu vičinenas,
tu len šunehas avri andral o ňebos.
Andre tiro baro jileskeriben
lenge bičhavehas vodcen,
save len lenas avri andral o vasta le ňeprijaťeľengre.
28 Ale sar ča sas andro smirom,
pale kerenas o nalačhipen angle tu.
Dehas len andro vasta lengre ňeprijaťeľengre,
hoj te aven tel lengri zor,
ale sar pale ke tu vičinenas,
tu len andre tiro jileskeriben šunehas avri andral o ňebos
a buterval len zachraňinďal.
29 Dovakerehas lenge,
hoj pes te visaren pale ke tiro zakonos,
ale on ačhile barikane
a na šunenas tire prikazaňja,
so ľidžan le manušes andro dživipen.
Sas zacata andre peskre jile, na šunde tut
a visarde pes ke tu le dumeha.
30 But berša lenca ľikerehas avri,
tire Duchoha dovakerehas lenge prekal o proroka,
ale on na šunenas,
a vašoda len diňal andro vasta avre narodenge.
31 Ale andre tiro baro jileskeriben
len na zňičinďal aňi na omukľal,
bo sal milosťivo the lačhejileskro Del.
32 Akana Devla amaro,
savo sal baro, zoralo the užasno Del!
Tu doľikeres e zmluva the o verno kamiben:
Leper tuke, sar cerpinahas akorestar,
sar amen ľidžanas o asirika kraľa, dži akana!
Leper tuke, sar cerpinahas amen,
amare kraľa the vodci, amare rašaja the amare proroka,
amare dada the savore manuša!
33 Tu sal čačipnaskro andre savoreste,

so pre amende avľa, bo tu kerehas pačivalones,
ale amen kerahas o bini.
34 Amare kraľa the vodci, amare rašaja the amare dada
na doľikerenas tiro zakonos a na šunenas tire prikazaňja
aňi oda, so lenge dovakerehas.
35 Tu požehňinehas lenge o kraľišagos
a andre tiro baro lačhipen
lenge diňal bari lačhi phuv,
ale on tuke na služinenas
aňi na omukenas peskre bini.
36 Dikh, amen sam adadžives otroka!
Sam otroka andre odi phuv,
so diňal amare dadenge,
hoj andral late te chan o chaben the o lačhipen.
37 Ale vaš amare bini
o baro uľipen kala phuvakro diňal le kraľenge,
saven ačhaďal upral amende.
On amenca the amare dobitkoha keren, so kamen.
Sam andro baro pharipen!“

10

O vodci zapečaťinen e zmluva

1 Vaš kada savoro, so pes ačhiľa, amen phandas a pisinas e zmluva. Amare vodci, o Leviti the o rašaja la zapečaťinas.
2 E zmluva zapečaťinde
o Nehemiaš, o čhavo le Chachaljoskro, the o Cidkijah.

O rašaja, save zapečaťinde e zmluva

3 O Serajah, o Azariah, o Jirmejah,
4 o Pašchur, o Amariah, o Malkijah,
5 o Chatuš, o Šebaniah, o Maluch,
6 o Charim, o Meremot, o Obadiah,
7 o Daniel, o Gineton, o Baruch,
8 o Mešulam, o Abijah, o Mijamin,
9 o Maaziah, o Bilgaj the o Šemajah.

O Leviti, save zapečaťinde e zmluva

10 O Ješua, le Azanijoskro čhavo, o Binuj, le Chenadadoskre čhavendar, o Kadmiel
11 the leskre phrala: o Šebaniah, o Hodijah, o Kelita, o Palajah, o Chanan,
12 o Michas, o Rechob, o Chašabiah,
13 o Zachur, o Šerebiah, o Šebaniah,
14 o Hodijah, o Bani the o Beninu.

O vodci, save zapečaťinde e zmluva

15 O Paroš, o Pachat-Moab, o Elam, o Zatu, o Bani,
16 o Buni, o Azgad, o Bebaj,
17 o Adonijah, o Bigvaj, o Adin,
18 o Ater, o Chizkija, o Azur,
19 o Hodijah, o Chašum, o Becaj,
20 o Charif, o Anatot, o Nebaj,
21 o Magpiaš, o Mešulam, o Chezir,
22 o Mešezabel, o Cadok, o Jaduas,

23 o Palatiah, o Chanan, o Anajah,
24 o Hošeah, o Chananijah, o Chašub,
25 o Halocheš, o Pilcha, o Šobek,
26 o Rechum, o Chašabnah, o Maasejah,
27 o Achijah, o Chanan, o Anan,
28 o Maluch, o Charim the o Baanah.

O manuša den vera te doľikerel o zakonos

29 Okla manuša, okla rašaja, okla Leviti, okla spevaka, okla stražňika, okla chramoskre služobňika the savore, ko pes oddelinde avre narodendar, hoj te doľikeren o zakonos le Devleskro, the lengre romňija the čhave, save imar oleske achaľonas,
30 pridine pes ke peskre vodci a ile pre peste vera, hoj ena prekošle, te na doľikerena le Devleskre zakoni, so diňa avri o Del prekal peskro služobňikos Mojžiš, a hoj doľikerena savore leskre prikazaňja.
31 Avke phende: „Amare čhajen na daha avre narodenge romňenge a lengre čhajen na laha amare čhavenge.
32 Te o manuša andral aver narodi anena vareso te bikenel pro šabatoskro džives abo pre aver inepos, či oda ela o zrnos, na cinaha lendar ňič. A sako eftato berš na laha le uľipnastar ňič a omukaha o love olenge, kas diňam kečeň.
33 A mek ke oda dojekh amendar sako berš davkeraha rupune love štar grami* pre služba andro Chramos amare Devleskro
34 pro sveta mare, pre chabeneskri obeta, labarďi obeta, šabatoskri the Neve čhoneskri obeta, pro inepi, pro sveta dari the pro obeti vaš o bini le Izraeloskre the pre savore službi andro Chramos.
35 A amen – o rašaja, o Leviti the o manuša – prekal o losos kidaha avri, kana andro berš savi famelija anela o kašta pre labarďi obeta prekal o RAJ, amaro Del, avke sar hin pisimen andro zakonos.
36 Davkeraha sako berš ešebne uľipnastar, so skidaha pal e maľa the pal o ovocna stromi a daha oda andro Chramos le RAJESKRO.
37 Mek amare ešebne čhaven ľidžaha andro Chramos le rašajenge a oddelinaha len le Devleske; a daha the amare gurumňen the bakren, save uľile ešebna, avke sar hin pisimen andro zakonos.
38 O ešebno le arestar the le uľipnastar pal savore stromi, o ešebno la moľatar the olejostar tiš ľidžaha andro Chramos le rašajenge prekal amaro Del. A le Levitenge daha e ďesjatka le uľipnastar, bo on oda kidena avri savore amare gavendar.
39 O rašaj andral e famelija le Aronoskri mušinel te el paš oda, sar o Leviti kidena avri e ďesjatka a paľis on olestar mušinen te anel e ďesjatka andro skladi le chramoskre.
40 O Izraeliti the o Leviti mušinen te anel o dari le zrnostar, la moľatar the le olejostar, andre ola skladi, kaj hine o sveta veci a kaj bešenas o rašaja, o stražňika the o spevaka.
Daha savoro, so kampel prekal o kher amare Devleskro.“

11

O manuša andral o Jeruzalem the andral e Judsko

1 O izraelika vodci bešenas andro Jeruzalem. Okla manuša losinenas, hoj sako dešto famelija te džal te bešel andro Jeruzalem a okla eňa fameliji te ačhen te bešel andro aver fori.

* **10:33** E hebrejiko čhib: e treťina le šeklostar.

2 O manuša žehňinenas savore ole dženenge, save korkore pestar
džanas te bešel andro Jeruzalem.

3 Okla Izraeliti, rašaja, Leviti, chramoskre služobňika the potomki le
Šalamunoskre služobňikengre bešenas andre peskre khera andre peskre
fori. Kala hine o vodci andral e judsko provincija, save bešenas andro
Jeruzalem:

4 Andral o kmeňos Juda:
Atajah, saveske sas dad o Uziaš, leske o Zecharijah, leske o Amariah,
leske o Šefatjah the leske o Mahalalel, savo sas potomkos le Perecoskro;
5 o Maasejah, saveske sas dad o Baruch, leske o Kol-Chozeh, leske o
Chazajah, leske o Adajah, leske o Jojarib the leske o Zecharijah, savo sas
potomkos le Šiloskro.
6 Savore le Perecoskre potomki, save bešenas andro Jeruzalem, sas 468
zorale murša.

7 Andral o kmeňos Benjamin:
O Salu, saveske sas dad o Mešulam, leske o Joed, leske o Pedajah, leske
o Kolajah, leske o Maasejah, leske o Itiel the leske o Ješajah,
8 a mek o Gabaj the o Salaj. Savore sas jekhetane 928.
9 O Joel, le Zichriskro čhavo, sas lengro vodcas a o Jehudah, le
Hasenuoskro čhavo, sas dujto vodcas andro foros.

10 Andral o rašaja:
O Jedajah, le Jojariboskro čhavo, o Jachin
11 the o Serajah, saveske sas dad o Chilkijah, leske o Mešulam, leske o
Cadok, leske o Merajot the leske o Achitub, savo sas angloda o nekbareder
rašaj.
12 On le famelijenca, save služinenas andro Chramos, sas 822. A mek o
Adajah, saveske sas dad o Jerocham, leske o Palaliah, leske o Amci, leske o
Zecharijah, leske o Pašchur the leske o Malkijah,
13 a leskre phrala, save sas o famelijakre vodci – savore sas 242. Mek o
Amašsaj, saveske sas dad o Azarel, leske o Achzaj, leske o Mešilemot the
leske o Imer
14 a lengra famelijatar sas 128 zorale murša, savenge sas vodcas o
Zabdiel, le Hagedolimoskro čhavo.

15 Andral o Leviti:
O Šemajah, saveske sas dad o Chašub, leske o Azrikam, leske o
Chašabijah the leske o Buni.
16 Mek o Levitengre vodci o Šabetaj the o Jozabad, save sas upral e buči,
so kerenas avri pašal o Chramos;
17 o Matanijah, saveske sas dad o Michas, leske o Zabdi, savo sas
potomkos le Asafoskro, savo ľidžalas anglal o giľa paš o modľitbi; o
Bakbukiah, savo leske pomožinelas; the o Abda saveske sas dad o Šamua,
leske o Galal a leske o Jedutun.
18 O Leviti andro sveto foros Jeruzalem sas jekhetane 284.

19 O chramoskre stražňika:
O Akub, o Talmon the lengre fameliji. Sas jekhetane 172.

20 Okla manuša andre Judsko: Okla Izraeliti, rašaja the Leviti bešenas
andre savore judska fori, dojekh pre odi phuv, so chudňa andro ďeďictvos.
21 O chramoskre služobňika bešenas pro brehos Ofel andro Jeruzalem a
lengre vodci sas o Cichas the o Gišpas.
22 O vodcas le Levitenge andro Jeruzalem sas o Uzi, saveske sas dad o
Bani, leske o Chašabiah, leske o Matanijah the leske o Michas. O Uzi sas le
Asafoskre potomkendar, save sas lavutara paš e služba andro Chramos.
23 On pes mušinenas te čerinel andre služba, avke sar o kraľis
prikazinďa, a oda dojekh andro džives, sar pre lende avelas o šoros.
24 O Petachiah, o čhavo le Mešezabeloskro, o potomkos le Zerachoskro
andral o kmeňos Juda, sas le perzike kraľiske radcas, savo anelas anglo
kraľis o veci pal o izraelika manuša.

O manuša, save bešenas andre aver fori

25 Varesave manuša bešenas andro fori the gava pašes paš peskre maľi.
O manuša andral o kmeňos le Judaskro bešenas andre Kirjat-Arba, Dibon,
Jekabceel,
26 Ješua, Molada, Bet-Palet,
27 Chacar-Šual, Beer-Šeba,
28 Ciklag, Mechona,
29 En-Rimon, Cora, Jarmut,
30 Zanoach, Adulam, Lachiš the Azeka.
Avke o judska manuša bešenas le forostar Beer-Šeba pro juhos dži andre
dolina Hinom pro severos.
31 O manuša andral o kmeňos Benjamin bešenas andro fori Geba,
Michmas, Aja, Betel the andro gava, so ode sas:
32 andro Anatot, Nob, Ananja,
33 Chacor, Rama, Gitajim,
34 Chadid, Cebojim, Nebalat,
35 Lod, Ono the andre dolina Ge-Charašim.
36 Varesave Leviti andral e Judsko bešenas maškar o manuša andral o
Benjamin.

12

O rašaja the o Leviti, save avle pale

1 Kala hine o rašaja the o Leviti, save avle pale andral o Babilon le
Zerubabeloha, le Šealtieloskre čhaha, the le Ješuaha:

O rašaja:
o Serajah, o Jirmejah, o Ezdraš,
2 o Amariah, o Maluch, o Chatuš,
3 o Šechaniah, o Rechum, o Meremot,
4 o Ido, o Ginetoj, o Abijah,
5 o Mijamin, o Maadiah, o Bilgah,
6 o Šemajah, o Jojarib, o Jedajah,
7 o Salu, o Amok, o Chilkijah the o Jedajah.
On sas o vodci le rašajenge the lengre phralenge andre oda časos, sar o
Ješua sas nekbareder rašaj.

8 O Leviti:

o Ješua, o Binuj, o Kadmiel, o Šerebiah, o Jehudah the o Mataniah. On
peskre phralenca ľidžanas o giľa, savenca andro Chramos lašarenas le
Devles.
9 O Bakbukiah, o Uni the okla Leviti ačhenas angle lende a odphenenas
le giľavipnaha pre lengro giľavipen.

Le Ješuaskre potomki

10 O nekbareder rašaj o Ješua sas dad le Jojakimoske, ov le Eljašiboske,
ov le Jojadaoske,
11 ov le Jonatanoske a ov le Jaduaske.

O vodci andro fameliji le rašajengre

12 Sar o Jojakim sas nekbareder rašaj, kala rašaja sas vodci andre le
rašajengre fameliji:
o Merajah andre le Serajoskri famelija,
o Chananijah andre le Jirmejoskri,
13 o Mešulam andre le Ezdrašoskri,
o Jochanan andre le Amarioskri,
14 o Jonatan andre le Maluchoskri,
o Jozef andre le Šebanioskri,
15 o Adnas andre le Charimoskri,
o Chelkaj andre le Meremotoskri,
16 o Zecharijah andre le Idoskri,
o Mešulam andre le Ginetonoskri,
17 o Zichri andre le Abijoskri,
o Piltaj andre le Minjaminoskri the Moadioskri,
18 o Šamua andre le Bilgoskri,
o Jonatan andre le Šemajoskri,
19 o Matenaj andre le Jojariboskri,
o Uzi andre le Jedajoskri,
20 o Kalaj andre le Saluoskri,
o Eber andre le Amokoskri,
21 o Chašabiah andre le Chilkijoskri
a o Netaneel andre le Jedajoskri.

O vodci andre le Levitengre fajti

22 Sar sas nekbareder rašaja o Eljašib, o Jojada, o Jochanan the o Jaduas,
a medik kraľinelas andre Perzija o Darius, o Leviti the o vodci andre le
rašajengre fajti sas zapisimen andro zvitkos.
23 O vodci andre le Levitengre fajti sas zapisimen ča dži akor, sar sas
rašaj o Jochanan, saveske sas papus o Eljašib.

O službi andro Chramos

24 O lašariben the o paľikeriben andro Chramos ľidžanas kala džene: o
Chašabiah, o Šerebiah, o Ješua, o čhavo le Kadmieloskro. Okla aver Leviti
ačhenas angle lende a odphenenas le giľavipnaha pre lengro giľavipen,
avke sar prikazinďa le Devleskro murš o David.
25 O Mataniah, o Bakbukiah, o Obadiah, o Mešulam, o Talmon the o Akub
sas stražňika paš o skladi, so sas paš o chramoskre brani.
26 On služinenas akor, sar sas nekbareder rašaj o Jojakim, le Ješuaskro
čhavo a ov le Jocadakoskro, a sar sas andro Jeruzalem o Nehemiaš
guverneris a sar o zakoňikos Ezdraš služinelas sar rašaj.

E buči dokerďi a o manuša oslavinen

27 Sar imar kamle te pošvecinel o muri le Jeruzalemoskre, gele pal
savore Leviti pre savore thana, kaj bešenas, hoj te aven a te oslavinen
a te paľikeren le giľenca le bašavibnaha pro cimbalmi, pro harfi the pro
citari.
28 Avke o lavutara ode avle andral o gava pašal o Jeruzalem the andral
e Netofa,
29 andral o Bet-Gilgal, andral e Geba the andral o Azmavet, bo on peske
ačhade gava pašal o Jeruzalem.
30 Sar pes o rašaja the o Leviti obžužarde, paľis obžužarde the le
manušen, o brani the o foroskre muri.
31 Paľis bičhaďom le judske vodcen, hoj te džan upre pro foroskre muri,
a ačhaďom duj partiji muršen, save giľavenas a paľikerenas le RAJESKE.
Ešebno partija džalas pal o muros pre čači sera ke Šmecengri brana.
32 Pal lende džalas o Hošajah the jepaš judska vodci:
33 o Azariah, o Ezdraš, o Mešulam,
34 o Jehudah, o Benjamin, o Šemajah, o Jirmejah
35 the varesave rašaja, save trubinenas, a pal lende džalas o Zecharijah,
saveske sas dad o Jonatan, leske o Šemajah, leske o Mataniah, leske o
Michajah, leske o Zachur the leske o Asaf.
36 Džalas leha the leskri famelija: o Šemajah, o Azarel, o Milalaj, o Gilalaj,
o Maaj, o Netaneel, o Jehudah the o Chanani. On bašavenas pre ajse
nastroji sar the le Devleskro murš o David, a o zakoňikos Ezdraš džalas
angle lende.
37 Paš e Prameňiko brana džanas upre le garadičenca andro Foros le
Davidoskro pašal leskro palacis dži paš e Paňeskri brana pro vichodos.
38 Dujto partija murša, save giľavenas the paľikerenas, džanas pal o
muros pre baľogňi sera a pal lende me, o Nehemiaš, jekhetane jepaš
manušenca. Džahas pašal e veža le Bovengri paš o Buchlo muros,
39 odarik džahas paš e Efrajimiko brana, paš e Puraňi brana the paš e
Ribno brana a odarik paš e veža Chananel the paš e veža Mea*, odarik
paš e Bakrengri brana a zaačhiľam, sar dogeľam dži paš e Stražňikengri
brana.
40 Avke soduj partiji gele pre peskro than andro Chramos le Devleskro
a giľavenas a paľikerenas le RAJESKE. Avke keravas the me jekhetane le
jepaš vodcenca
41 the o rašaja, save trubinenas: o Eljakim, o Maasejah, o Minjamin, o
Michajah, o Eljoenaj, o Zecharijah the o Chananijah
42 a mek the o Maasejah, o Šemajah, o Eleazar, o Uzi, o Jochanan, o
Malkijah, o Elam the o Ezer. O Jizrachijah ľidžalas le muršen, hoj te
giľaven.
43 Oda džives ode anenas but obeti a igen radisaľonas, bo o Del len diňa
baro radišagos. A the o romňija le čhavenca igen radisaľonas avke, hoj
dural šunďolas oda radišagos, so sas andro Jeruzalem.

O dari pro lašariben andro Chramos

44 Andre oda džives sas ačhade varesave murša, hoj pes te starinen
pal o skladi le chramoskre, kaj sas o dari le ešebne uľipnastar the le
ďesjatkendar, hoj andre lende te skiden o kotora le uľipnastar prekal o
rašaja the Leviti pal o foroskre maľi, avke sar hin pisimen andro zakonos.

---

* **12:39** Oda hin e Veža le Šel slugaďengri.

Savore manuša andre Judsko radisaľonas le rašajengra the le Levitengra bučatar,
45 bo on kerenas e žužipnaskri služba the okla službi, so o Del prikazinďa. The o chramoskre lavutara the o stražňika kerenas peskri služba, avke sar prikazinďa o David the leskro čhavo Šalamun.
46 Imar čirlastar, sar dživelas o David the o Asaf, sas džene, save ľidžanas le spevaken a ľidžanas o lašaribnaskre the paľikeribnaskre giľa le Devleske.
47 Sar dživenas o Zerubabel the o Nehemiaš, savore Izraeliti denas sako džives o dari le spevakenge the le stražňikenge. The avre Levitenge denas o sveta dari a on olestar denas kotor le Aronoskre potomkenge.

13

O Izrael pestar bičhavel het le cudzincen

1 Andre oda džives, sar genenas le manušenge andral o zakonos le Mojžišoskro, arakhle andre pisimen, hoj o Amončana the o Moabčana šoha našťi aven maškar le Devleskre manuša.
2 Se na dine chaben aňi paňi le Izraeliten, sar avenas andral o Egipt, ale bičhade pre lende le Balaam, hoj len te prekošel, ale amaro Del oda prekošiben čerinďa pro požehnaňje.
3 Sar o manuša šunde kada zakonos, bičhade pestar het savore manušen, save sas andral aver narodi.

O Tobiaš hino avričhido andral o Chramos

4 Ale mek angloda, sar pes kada ačhiľa, o rašaj Eljašib sas ačhado upral amare Devleskre chramoskre skladi. Ov sas famelija le Tobiašoskri.
5 Diňa leske o baro than andro Chramos. Ode angloda odthovkerenas o chabeneskre obeti, o kaďidlos, o veci pre služba, o dari prekal o rašaja the e ďesjatka le uľipnastar, la moľatar the le olejostar, so sas prekal o Leviti, prekal o lavutara the stražňika.
6 Sar pes kada savoro ačhiľa, me na somas andro Jeruzalem, bo andro trandato the dujto (32.) berš, sar kraľinelas andro Babilon o Artaxerxes, geľom pale ko kraľis. Pal varesavo časos les mangľom, hoj man te mukel te džal pale andro Jeruzalem.
7 Sar geľom pale andro Jeruzalem, dodžanľom man pal oda nalačhipen, so kerďa o Eljašib prekal o Tobiaš, bo ov leske diňa o kher andro Chramos le Devleskro.
8 Me pre oda igen choľisaľiľom a čhiďom avri savore leskre veci andral oda kher.
9 Paľis prikazinďom, hoj oda than te žužaren avri a pale andre te thoven o veci pre chramoskri služba, o chabeneskre obeti the o kaďidlos.

O manuša chuden pale te del o ďesjatki

10 Dodžanľom man the oda, hoj o chramoskre spevaka the o Leviti gele pale te kerel buči pre peskre maľi, bo o manuša lenge na denas oda, so lenge patrinelas.
11 Akor diňom te zvičinel jekhetane le vodcen a phenďom lenge zorales: „Soske hino le Devleskro kher zamuklo?“ Paľis anďom le Leviten the le lavutaren pale andro Chramos, hoj te keren peskri buči.
12 Avke savore manuša andral e Judsko chudle te hordinel o ďesjatki le zrnostar, la moľatar the le olejostar andro skladi le chramoskre.
13 Upral ola skladi ačhaďom le rašas Šelemiah, le pisaris Cadok the le Levitas Pedajah. Lenge andre oda pomožinelas le Zachuroskro čhavo o

Chanan, saveske sas papus o Mataniah. Me džanavas, hoj kala murša hine pačivale a lengri buči sas te del dojekheske andro Chramos, so leske patrinelas.

14 Vašoda, ó, Devla miro, leper tuke pre savore veci, so kerďom prekal e služba andro Chramos, a ma bister pre miro pačivaľiben.

O šabat hino pale pošvecimen

15 A mek dikhľom, hoj o manuša andre Judsko pro šabat pučinen o hroznos andro moľakro lisos a pro somara thovenas o zrnos the e mol, o hroznos, o figi the aver veci a ľidžanas andro Jeruzalem. Vašoda lenge dovakerďom, hoj te na bikenavkeren o chaben andre oda džives.

16 Varesave manuša andral o foros Tir bešenas andro Jeruzalem. On anenas ode o ribi the aver veci, hoj te bikenen amare manušenge pro šabat.

17 Akor dovakerďom le judske vodcenge a phučľom lendar: „Soske keren kada nalačhipen? Soske na pošvecinen o šabatoskro džives?

18 Na kerenas avke the tumare phure dada, a vašoda pre amende the pre kada foros o Del anďa kadi pohroma? Tumen anen pro Izrael mek bareder choľi le Devlestar aleha, hoj na pošvecinen o šabatoskro džives.“

19 Paľis prikazinďom, hoj sar paraščuvine zaračola, o brani le Jeruzalemoskre pes mušinen te zaphandel andre a našťi len phundraven, medik na predžala o šabatoskro džives. Paľis varesaven mire sluhendar thoďom paš o brani, hoj te stražinen, hoj ňiko te na anel pro šabat andro foros ňisavo chaben aňi ňisave veci.

20 Paľis ola manuša, so bikenenas the cinavkerenas, presute jekhvar abo duvar avri paš o brani.

21 Akor lenge dovakerďom a phenďom: „Soske tumen presoven avri paš o brani? Sar oda mek jekhvar kerena, marava tumen!“ Avke akorestar imar andro šabatoskro džives buter na avenas.

22 Le Levitenge prikazinďom: „Obžužaren tumen a džan te stražinel paš o brani, hoj te pošvecinen o šabatoskro džives.“

Leper tuke pre ma, Devla miro, the vaš kada, a av ke ma jileskro andre tiro baro kamiben.

Pal o romňija andral o aver narodi

23 Andre ola dživesa dikhľom le muršen andral e Judsko, hoj peske ile romňijen andral o Ašdod, Amon the Moab.

24 A jepaš lengre čhavendar vakerenas andre Ašdoďanengri čhib the andre aver narodengre čhiba a na džanenas te vakerel andre amari čhib.

25 Vašoda lenge zorales dovakerďom a vičinďom pre lende o prekošiben, varesave muršen marďom a cirdňom lenge avri o bala pal o šero. Paľis lenge phenďom, hoj te len vera anglo Del, a phenďom: „Ma den tumare čhajen romňenge lengre čhavenge a tumen ma len lengre čhajen tumare čhavenge, aňi tumenge!

26 Či na kerďa aleha binos the o izraeliko kraľis o Šalamun? Maškar o but narodi na sas ajso kraľis sar ov. Sas pre dzeka peskre Devleske a ov les ačhaďa kraľiske upral calo Izrael, ale the avke o džuvľa andral aver narodi les cirdle andro binos.

27 Mušinas te šunel pal tumende, hoj keren kada nalačhipen a hoj san napačivale le Devleske oleha, hoj tumenge len romňijen andral aver narodi?“

28 O Eljašib sas nekbareder rašaj a leskro čhavo sas o Jojada. Jekh le
Jojadoskre čhavendar peske iľa romňa le Sanbalatoskra ča andral o foros
Bet-Choron, a vašoda les mandar tradľom avri.
29 Ma bister pre lende, Devla miro, hoj meľarde tiri zmluva, so kerďal le
rašajenca the le Levitenca!
30 Avke le rašajen the le Leviten obžužarďom savorestar, so sas cudzo.
Phenďom le rašajenge the le Levitenge, kana a sar sako lendar te služinel,
31 a phenďom, kana a sar te anel o kašta the o ešebno uľipen andro
Chramos.
Devla miro, leper tuke pre oda lačhipen, so kerďom!

E Ester

O kraľis kerel bari hoscina

1 Kada hin oda, so pes ačhiľa akor, sar sas kraľis o Ahasver*, savo ľidžalas
šel the bišuefta (127) provinciji (kraji) andral e Indija dži o Kuš†.
2 Andre ola dživesa o kraľis Ahasver bešelas pro tronos, so sas andro
kraľiskro foros Šušan.
3 Sar imar kraľinelas trito berš, kerďa bari hoscina a vičinďa peskra
bara rada the savore uradňiken; paš leste sas mek o princi, o veľiťeľa the
o guvernera andral o phuva Perzija the Medija.
4 O kraľis lenge sikavelas šel the ochtovardeš (180) dživesa peskro
barvaľipen, baripen the šukariben andre peskro kraľišagos.
5 Sar pregeľa oda časos, kerďa bari hoscina prekal savore manuša, save
sas andro kraľiskro foros Šušan; prekal o nekbarvaleder dži o nekčoreder.
Odi hoscina kerďa avri andre zahrada le palaciskri a ľikerelas efta džives.
6 E zahrada sas šukares obthoďi le firhangenca la vzacna bavlnatar, so
sas parňi the belavo, a figinde len upre pro mramoriskre slupi le rupune
obručkenca the le špargenca, so sas kerde le fijalove pochtanendar. Mek
thode pre zahrada o rupune the somnakune valendi. E phuv pre zahrada
sas obthoďi igen but šukare mozaikenca le lole blišťace barorendar, le
parne mramoristar the le šukar mušlendar.
7 O moľa pes davkerenas andro somnakune kuča. Dojekh ole kučendar
sas aver a e kraľiskri mol sas igen but, bo o kraľis sas igen sčiro.
8 Sako šaj pijelas avke, sar kamelas, bo o kraľis prikazinďa peskre
sluhenge andral o palacis, hoj te den savoren ajci, keci on kamena.

E kraľovna na šunel le kraľis

9 Akor kerďa the e kraľovna Vašti hoscina prekal o džuvľa andro palacis
le kraľiskro.
10 Pal o efta džives, sar imar o kraľis Ahasver piľa but mol a sas andre
lačhi dzeka, vičinďa peskre efta eunuchen‡: le Mehuman, le Biztas, le
Charbonas, le Bigtas, le Abagtas, le Zetar the le Karkas.
11 Phenďa lenge: „Vičinen mange la kraľovna Vašti, hoj te avel ke ma, a
mi thovel peske e koruna pro šero!“ Bo e Vašti sas igen šukar džuvľi a ov
kamelas te sikavel lakro šukariben le nipenge the le anglune muršenge.
12 Sar avle ke late o sluhi le kraľiskre ole lavenca, e kraľovna Vašti lenge
odphenďa: „Na džav!“ Vašoda o kraľis choľisaľiľa.
13 Avke sar oda o kraľis furt kerelas, vičinďa peske le goďavere muršen,
hoj pes te dodžanel, so pal oda phenel o zakonos a so šaj oleha kerel.
14 A nekpašeder ke leste sas kala efta murša andral e medsko the perziko
phuv: o Karšenas, o Šetar, o Admatas, o Taršiš, o Merešis, o Marsenos the
o Memuchan. Lenge sas furt domuklo te vakerel le kraľiha, bo sas len
nekbareder thana andro kraľišagos.
15 O kraľis lendar phučľa: „So phenel o zakonos pre oda, so kerďa e
kraľovna e Vašti, te na šunďa oda, so lake prikazinďa o kraľis Ahasver le
sluhenca, save sas bičhade ke late?“
16 Akor phenďa o Memuchan le kraľiske the ole muršenge, save sas
andre bari rada: „Šunen! E kraľovna e Vašti na kerďa namištes ča le

* **1:1** Oda hin: o Xerxes. † **1:1** Abo: Etiopija ‡ **1:10** O eunuchi sas o anglune sluhi le kraľiskre.

kraľiske, ale the savore uradňikenge a mek dojekhe muršeske andral e kraľiskri phuv!
17 Bo sar pes došunena savore romňija, so kerďa e kraľovna, akor the on dikhena tele peskre romen, bo phenena peske: ‚O kraľis Ahasver vičinďa la kraľovna, hoj ke leste te džal, a oj na geľa!‘
18 A mek te pes pal e kraľovnakre lava došunena o romňija le anglune muršengre andral e Medija the Perzija, mek adadžives the on vakerena avke peskre romenca a na šunena len. No olestar avela ča bare vesekedišagi the e choľi.
19 No tu, kraľina, te tuke hin ada pre dzeka, de avri nevo zakonos, hoj e Vašti imar šoha našťi avel anglo kraľis. Mi el pisimen andro medsko the perziko zakonos, hoj pes te doľikerel pro furt. O kraľis mi del lakro than avra džuvľake, so hiňi feder sar oj!
20 Sar šunena le kraľiskro nevo zakonos, so diňa avri prekal calo peskro kraľišagos, akor peske dojekh romňi ľikerela peskre romes, či hino barvalo abo čoro.“
21 Le Memuchanoskri rada sas pre dzeka le kraľiske the le anglune muršenge a o kraľis kerďa avke, sar ov phenďa.
22 Rozbičhaďa o ľila maškar peskre manuša andre dojekh provincija le kraľišagoskri, andre dojekh čhib the pisišagos. Pisinďa, hoj dojekh murš te ľidžal peskro kher a pre leskro lav les sako te šunel.

2

E Ester ačhel kraľovnake

1 Sar imar pregeľa e choľi le kraľiskri le Ahasveroskri, furt gondoľinelas pre oda, so kerďa e kraľovna Vašti, the pre oda, so sas pal late avridino andro zakonos.
2 Paľis le kraľiskre sluhi, save pašal leste kerenas, leske phende: „Kraľina, de, hoj tuke te arakhen so nekšukareder pačivale čhajen.
3 Ačhav andre savore provinciji le kraľišagoskre manušen, hoj te kiden avri le nekšukaredere pačivale čhajen. Mi anen len andro kraľiskro foros Šušan ko Hegaj, ke tiro eunuchos, savo stražinel pre savore džuvľa le kraľiskre, a o Hegaj len mi del veci pro šukariben.
4 Odi čhaj, savi ela pre dzeka le kraľiske, mi ačhel kraľovnake vaš e Vašti.“ Kadi rada sas le kraľiske pre dzeka a kerďa avke.
5 Andro foros Šušan bešelas jekh Židos, savo pes vičinelas Mordekaj. Ov sas andral o benjamiňiko kmeňos a sas o čhavo le Jairoskro. O Jairus sas o čhavo le Šimejoskro a o Šimej sas o čhavo le Kišoskro.
6 Sar o kraľis Nebukadnecar zaiľa le Jechonijah, le kraľis andral o Jeruzalem, akor sas zailo the o Mordekaj le zaphandle manušenca.
7 O Mordekaj bararelas le bačiskra čhajora sar peskra čha, bo na sas la aňi daj aňi dad. Lakro nav sas Hadasa, ale vičinelas pes the Ester. Sas igen šukar čhaj.
8 Sar pes diňa avri le kraľiskro zakonos, chudle te skidel upre but terne čhajen andro foros Šušan ko Hegaj, savo pre lende delas pozoris.
9 Ole Hegajoske sas e Ester igen pre dzeka a diňa la o veci pro šukariben the oda nekfeder chaben. Diňa la mek efta šukare služobňičken andral o palacis a ke oda len diňa nekfeder than andro haremos le kraľiskro.
10 No e Ester ňikaske na phenďa, kaskri hiňi, aňi andre savo narodos uľiľa, bo o Mordekaj lake phenďa, hoj ňikaske te na vakerel, ko hiňi.

11 O Mordekaj pes sako džives predžalas angle dvora le haremoskri, kaj bešelas e Ester. Kamľa te džanel, sar lake ode hin a so pes laha kerel.
12 Dojekha ča pripravinenas jekh berš, hoj te el šukar, medik na džalas ko kraľis. Sas oda avke avridino, hoj la makhenas šov čhon le olejoha la mirhatar a paľis la makhenas šov čhon le voňave mascenca the aver vecenca pro šukariben.
13 Akor, sar avelas o šoros pre odi čhaj, ľidžanas la ko kraľis. Sar džalas andro palacis le kraľiskro, šaj urelas pre peste andral o haremos, so ča kamelas.
14 Oj džalas ko kraľis rači, no sar tosara odarik avelas avri, džalas andre aver haremos paš o sluhas le kraľiskro Šaašgaz, savo delas pozoris pro aver džuvľa le kraľiskre. Odi čhaj, savi leske na sas pre dzeka, imar pes na dochudelas pale paš o kraľis, te na sas vičimen pal o nav.
15 Sar avľa o šoros pre Ester (pre čhaj le Abichajiloskri, sava bararďa avri o Mordekaj), hoj te džal ko kraľis, na mangľa peske ňič aver ča oda, so lake o Hegaj phenďa. Dojekheske, ko dikhľa la Ester, sas takoj pre dzeka.
16 No ľigende la Ester ko kraľis Ahasver andro dešto (10.) čhon, oda sas o čhon Tebet, andro eftato berš leskre kraľišagoskre.
17 Sar dikhľa o kraľis la Ester, kamelas la buter sar savore terne čhajen. Oj leske sas buter pre dzeka a presikaďa lake bareder pačiv sar savore pačivale čhajenge. Thoďa lake pro šero e kraľiko koruna a ačhaďa la kraľovnake vaš e Vašti.
18 Avke kerďa o kraľis bari hoscina prekal e Ester a vičinďa savore peskre anglune muršen the le uradňiken. Diňa avri baro inepos prekal dojekh provincija a ščirones rozdavkerelas le manušenge o vzacna dari.

O Mordekaj zachraňinel le kraľis

19 Sar dujtovar skidenas upre le pačivale čhajen, o Mordekaj ačhiľa uradňikoske andro palacis*.
20 E Ester mek furt ľikerelas andre peste, kaskri hiňi a andre savo narodos uľiľa. Na phenďa oda avri ňikaske, avke sar lake oda phenďa o Mordekaj. Oj les šunelas, avke sar oda ciknovarestar furt kerelas.
21 Andre oda časos, sar o Mordekaj ačhiľa uradňikoske, sas ode ipen duj eunuchi, o Bigtan the o Tereš, save stražinenas paš o vudar le kraľiskro. On igen sas choľamen pro kraľis a dovakerenas pes sar te murdarel le kraľis.
22 O Mordekaj pes savorestar dodžanľa a sa phenďa avri la kraľovnake Esterake. Oj paľis geľa a phenďa avri le kraľiske savoro, so pes o Mordekaj dodžanľa.
23 O kraľis peske oda diňa te ziscinel a avľa pre oda, hoj oda hin čačipen. Ole soduje eunuchen ile te figinel. Savoro, so pes ačhiľa, pisinde andre kronika anglo kraľis.

3

O Haman kamel te murdarel le Židen

1 Paľis o kraľis Ahasver hazdňa upre le Haman, le Hamedatoskre čhas, savo sas Agagitos. Ačhaďa les pro nekbareder than upral savore raja andro peskro kraľišagos.
2 Savore uradňika, save sas andre dvora le kraľiskri, sar dikhenas le Haman, banďonas anglal leste, bo avke oda prikazinďa o kraľis. Ale o Mordekaj na kamelas te perel pro khoča aňi te banďol anglal leste.

* **2:19** E hebrejiko čhib: bešelas andre kraľiskri brana

3 Akor o uradňika le kraľiskre, save sas andre dvora, phučenas le
Mordekajistar: „Tu soske na doľikeres o prikazis le kraľiskro?“
4 Dovakerenas leske sako džives, no ov len na šunelas, bo phenďa lenge,
hoj hino Židos. Vašoda gele ko Haman a phende leske pal oda, bo kamle
te dikhel, či leske oda predžala.
5 Sar o Haman dikhľa, hoj o Mordekaj čačes na perel pro khoča aňi na
banďol anglal leste, igen pre leste choľisaľiľa.
6 A mek sar pes došunďa o Haman, andral savo narodos o Mordekaj hino,
phenďa peske: „Na murdarava ča les, ale the calo leskro židoviko narodos,
so dživen andre calo kraľišagos le Ahasveroskro.“
7 Andro dešudujto (12.) berš, sar kraľinelas o Ahasver, andro ešebno
čhon Nisan losinenas anglo Haman, hoj pes te kidel avri o džives the o
čhon, kana murdarena avri le Židen. No o losi, o purim, pele pro dešutrito
(13.) džives andro dešudujto čhon Adar.
8 Akor o Haman phenďa le kraľiske: „Hin kade jekh narodos, so hine
rozčhide maškar o narodi andral savore provinciji tire kraľišagoskre.
Lengro zakonos hin aver sar o zakonos savore narodengro a na doľikeren
le kraľiskro zakonos. Nane mištes prekal o kraľis oda te mukel ča avke.
9 Te pes oda le kraľiske dičhol mištes, mi del avri ajso zakonos, hoj
dojekh Židos te el murdardo, a me tut dav lav, hoj počinava trin šel the
saranda ezera (340 000) kili rup le uradňikenge, hoj oda te thoven andro
pokladňici le kraľiskre.“
10 Sar šunďa o kraľis kala lava, iľa tele pal o angušt e angrusi a diňa le
Hamanoske, le Hamedatoskre čhaske, le Židengre ňeprijaťeľiske.
11 Akor phenďa le Hamanoske: „Muk tuke tire love a dža. Ker ole
narodoha, so ča tu kames.“
12 Pro dešutrito (13.) džives andro ešebno čhon peske vičinde le
uradňiken, so pisinenas o zakoni. On pisinenas savoro, so o Haman lenge
vakerelas, andre dojekh čhib the pisišagos prekal dojekh provincija. No
pisinenas oda, so ov phenďa, savore vladarenge the le guvernerenge the le
princenge andral ola provinciji. Savoro sas pisimen andro nav le kraľiskro
le Ahasveroskro a sas oda zapečaťimen leskra angrusaha.
13 Ola ľila rozbičhavkerenas andre savore kraľiskre provinciji le
sluhenca pro graja. Sas andre pisimen: „Andro dešudujto (12.) čhon, so
hin Adar, pro dešutrito (13.) džives, murdaren avri tel jekh džives savore
Židen, le ternen the le phuren, le džuvľen the le čhavoren, ňikas lendar
ma muken te dživel. Len tumenge savoro, so hin le Židengro.“
14 Oda, so sas pisimen andro ľila, sas avridino sar zakonos prekal dojekh
provincija, hoj olestar dojekh narodos te džanel a te pripravinel pes pre
oda džives.
15 Soča avľa avri o zakonos andro kraľiko foros Šušan, o sluhi pro graja
chudle takoj te rozľidžal ola ľila. Paľis o kraľis the o Haman peske bešle
tele a chudle te pijel. Ale o manuša andre oda foros Šušan sas andre bari
balamuta a na džanenas so te kerel.

4

O Mordekaj mangel la Esteratar e pomoca

1 O Mordekaj pes dodžanľa pal savoreste, so pes ačhiľa. Čhingerďa
pre peste o gada, urďa pre peste o gada le gonestar a pro šero peske

čhivkerelas o prachos andral o bov. Paľis geľa andro foros a igen zorales
the phares chudňa te rovel.
2 Avke doavľa ča paš e kraľiskri brana, bo andro palacis ňiko našťi geľa
upre urdo andro gada le gonestar.
3 Všadzik andre dojekh provincija, kaj pes dochudňa le kraľiskro lav, so
sas leskro zakonos, pes o Židi zdžanas a ľikerenas o postos andre bari žaľa
the roviben. Urenas pre peste o gada le gonestar a pašľonas peske andro
prachos andral o bov.
4 Paľis avle la Esterakre služobňički pal e kraľiskri dvora the lakre
eunuchi a phende lake savoro, so pes ačhiľa. La kraľovnake sas pharo a
phenďa lenge: „Džan ko Mordekaj a čhiven pal leste tele o gada le gonestar.
Uren les upre andro gada.“ Ale ov na kamľa.
5 Avke e Ester vičinďa ke peste jekhe kraľiskre eunuchos le Hatach.
Bičhaďa les ko Mordekaj, hoj pes te dodžanel, so les trapinel a soske pes
avke ľikerel.
6 O Hatach geľa ko Mordekaj pro pľacos, kaj sas e brana le kraľiskri, hoj
lestar te phučel, so pes ačhiľa.
7 Akor o Mordekaj phenďa le Hatachoske savoro, so pes leske ačhiľa, a
mek pal o love, keci kamel te del o Haman andre pokladňica le kraľiskri,
te dela le Židen te murdarel.
8 Diňa le eunuchoske jekh ľil ole zakonostar, so sas avridino andro foros
Šušan, hoj les lake te sikavel a te rozvakerel, pal soste džal. Bo kamľa,
hoj pes e Ester te dodžanel savorestar, so kerďa o Haman. A phenďa le
Hatachoske: „Dža ke Ester a phen lake, hoj mušinel te džal ko kraľis pes
te mangel vaš peskro calo narodos, hoj len te na del te murdarel.“
9 Avke o Hatach geľa ke kraľovna Ester a rozvakerďa lake, so phenďa o
Mordekaj.
10 Ale e Ester bičhaďa pale le Hatach, hoj te phenel le Mordekajiske:
11 „Savore sluhi the o nipi andral e kraľiskri phuv džanen pal o zakonos,
hoj dojekh murš vaj džuvľi, ko džala andre andruňi dvora a kas o kraľis
na vičinďa, mušinela te merel. Ča oda, pre kaste o kraľis sikavela peskre
somnakune žezloha, na merela. Ale man na vičinde, hoj te džav ko kraľis,
imar tranda (30) džives.“
12 O Mordekaj šunďa o lava la Esterakre
13 a odphenďa lake pale: „Ma gondoľin tuke, hoj ča tu jekh na mereha
savore Židendar, bo sal andro kraľiskro palacis.
14 Te akana aveha čhit, odi zachrana avela avrestar prekal o Židi a ena
zachraňimen, ale tu the tiri famelija merena. A ko džanel, či tu na ačhiľal
kraľovnake ipen vaš oda, so pes akana kerel.“
15 E Ester pale odphenďa le Mordekajiske:
16 „Dža, kide avri savore Židen, saven arakheha andro foros Šušan, a
poscinen tumen vaš ma. Ma chan a ma pijen trin dživesa the trin rača.
A the me poscinava mire služobňičkenca. Paľis džava ko kraľis, kajte
džanav, hoj oda le kraľiskro zakonos na domukel. A te merava, ta merava.“
17 Akor geľa o Mordekaj het a kerďa savoro avke, sar leske phenďa e
Ester.

5

E kraľovna Ester anglal o kraľis

1 Pro trito džives pes e kraľovna Ester urďa andro kraľovnakro ruchos
a geľa andro palacis andre andruňi dvora a thoďa pes te ačhel anglo oda

than, kaj bešel o kraľis. O kraľis ipen bešelas pre peskro tronos, pre oki sera, khatar pes delas te dikhel pro vudar andre dvora.
2 Sar dikhľa o kraľis la kraľovna Ester te ačhel pre andruňi dvora, takoj leske sas pre dzeka a nacirdňa pre Ester o somnakuno žezlos, so ľikerelas andro vast. Oj geľa ke leste a chudňa le kraľiskro žezlos le agorestar.
3 O kraľis phučľa la Esteratar: „So tute, kraľovno Ester? So tuke žadines? Kajte mangeha jepaš mire kraľišagostar, dava tuke oda.“
4 E Ester phenďa le kraľiske: „Te hin oda le kraľiske pre dzeka, mi avel o kraľis adadžives le Hamanoha pre hoscina, so leske pripravinďom.“
5 Avke o kraľis phenďa le sluhenge: „Džan sigo, anen le Haman, avke sar oda kamľa e Ester.“
Paľis o kraľis the o Haman gele pre hoscina, so kerďa e Ester.
6 Sar pijenas e mol, o kraľis phenďa la Esterake: „Phen mange, so kames, a ačhela pes oda. Kajte mangeha jepaš mire kraľišagostar, dava tuke oda.“
7 E Ester leske odphenďa: „Oda, so tutar kamav the so tutar žadinav, hin kada:
8 Te arakhľom milosť andre tire jakha, kraľina, a te man kames te del savoro, so mangav, a te kerel oda, so žadinav, akor av tu, kraľina, the o Haman tajsa pale pre miri hoscina, so prekal tumende kerava. A ode tuke phenava, kraľina, so tutar žadinav.“

O Haman kamel te figinel le Mordekaj

9 Sar o Haman džalas khere, igen radisaľolas a sas leske igen mištes. Ale sar dikhľa le Mordekaj paš e brana le kraľiskri, hoj aňi na ušťiľa aňi lestar na daralas, igen pre leste choľisaľiľa.
10 Ale o Haman pes zľikerďa a džalas khere.
Sar doavľa khere, vičinďa peske le prijaťeľen the peskra romňa la Zereš.
11 Paľis pes o Haman angle lende lašarelas, savo baro hin leskro barvaľipen, keci čhave les hin, a sar les hazdňa o kraľis upre upral savore peskre anglune murša the raja.
12 A vakerelas lenge: „Ale mek oda nane savoro! Adadžives man e kraľovna Ester vičinďa pre hoscina a somas ode ča me le kraľiha. A tajsa kerela e kraľovna pale hoscina a vičinďa man jekhetane le kraľiha!
13 Ale pre soste mange hin kada savoro, te dikhav le Židos le Mordekaj te bešel paš e brana le kraľiskri.“
14 Ale leskri romňi e Zereš the savore leskre prijaťeľa leske phende: „De te ačhavel e šibeňica le kaštestar uči bišuduj (22) metri a mang tosara le kraľis, hoj le Mordekaj te del upre te figinel. A tu ča dža le kraľiha radišagoha pre odi hoscina!“
Le Hamanoske sas kala lava pre dzeka a diňa te kerel e šibeňica.

6

O kraľis hazdel upre le Mordekaj

1 Odi rat o kraľis našťi sovelas a phenďa le sluhenge: „Anen mange e kronika, andre savi hin pisimen savoro, so pes ačhiľa andre miro kraľišagos, a pregenen mange andral.“
2 Sar genenas, dodžanle pes, hoj o Mordekaj phenďa avri pro eunuchi, pro Bigtan the pro Tereš, save stražinenas paš o vudar le kraľiske, hoj kamle te murdarel le kraľis.
3 O kraľis lendar phučľa: „So chudňa o Mordekaj vaš oda, so kerďa prekal ma?“
„Na chudňa ňič,“ odphende leske o sluhi.

4 Akor phučľa o kraľis: „Ko hin avri pre dvora?“ Ipen akor avľa o Haman
andre dvora le palaciskri te phenel le kraľiske, hoj le Mordekaj te figinel
pre kaštuňi šibeňica, so leske ov korkoro diňa te kerel.
5 Le kraľiskre sluhi leske phende: „Kraľina, o Haman hino avri pre
dvora.“
„Mi avel andre,“ phenďa o kraľis.
6 O Haman geľa andre a o kraľis lestar phučľa: „So kampel te kerel oleske,
kaske kamel o kraľis te presikavel e pačiv?“
A o Haman peske phenďa: „Kaske avreske kamľahas o kraľis buter te
presikavel e pačiv, te na mange?“
7 Vašoda o Haman odphenďa le kraľiske: „Te kames, kraľina, varekaske
te presikavel e pačiv,
8 mi anen leske o ruchos, so urel ča o kraľis, a mi anen leske the le grajes
la kraľiskra korunaha, pre savo ča o kraľis bešel.
9 Phen jekheske tire nekbareder rajendar, hoj leske te anen ruchos the le
grajes, a mi urel oles, kaske kamel o kraľis te presikavel e pačiv. Paľis les
mi thovel te bešel pro graj pro foros a mi vičinen anglal leste: ‚Kada kerel
o kraľis ole muršeske, kaske kamel te presikavel pačiv!‘ “
10 Akor phenďa o kraľis le Hamanoske: „An takoj o ruchos the le grajes,
pal savo vakerehas, a avke de pačiv le Židos le Mordekaj, savo bešel paš e
brana. Ma muk avri ňič olestar, so phenďal!“
11 Avke o Haman iľa le grajes the o ruchos, urďa les pro Mordekaj a thoďa
les te bešel pro graj a predžalas pes leha maškar o foros a vičinelas anglal
leste: „Kada kerel o kraľis ole muršeske, kaske kamel te presikavel pačiv!“
12 Avke o Mordekaj avľa pale andre brana le kraľiskri. Ale o Haman
andre bari ladž garuďa o muj a siďarelas khere.
13 Rozvakerďa oda savoro avri peskra romňake la Zerešake the peskre
prijaťeľenge, so pes leske ačhiľa.
Leskre goďaver murša the e romňi e Zereš phende: „Te hino o Mordekaj
andral o židoviko narodos, phenav tuke, kada hin mekča o agor oleske, so
pes tuha ačhela, hoj na zviťazineha upral leste. De tuke pozoris, bo čačes
na dopereha mištes.“
14 Mek leha vakerenas, sar avle le kraľiskre sluhi, te lel le Haman ke
kraľovna Ester pre hoscina.

7

O Haman potrestimen

1 O kraľis the o Haman sas pale pre hoscina ke kraľovna Ester.
2 Pro dujto džives, sar pijenas e mol pre hoscina, phučľa latar pale o
kraľis: „So prekal tu šaj kerav, kraľovno Ester? Ča phen mange a dava
tuke dži jepaš mire kraľišagostar.“
3 E kraľovna Ester odphenďa: „Ó, kraľina, te arakhľom milosť andre tire
jakha a te tuke som pre dzeka, mangav tut vaš miro dživipen the vaš o
dživipen mire narodoskro. Kada hin oda, so tutar me mangav.
4 Bo me the miro narodos samas bikende, hoj amen te murdarden avri a
te zňičinen, hoj ňiko amendar te na ačhel te dživel. Te oda uľahas ča oda,
hoj amen bikende otrokenge, na phenďomas tuke ňič, hoj tut oleha te na
trapinav.“
5 O kraľis Ahasver phučľa la Esteratar: „Ko hin oda? Kaj hin oda, ko
kamel kajso vareso te kerel?“
6 „Oda ňeprijaťeľis hin kada nalačho Haman!“ odphenďa leske e Ester.

Sar oda šunďa o Haman, parňiľa avri daratar anglo kraľis the angle
kraľovna.
7 Akor o kraľis choľisaľiľa a ušťiľa pal oda than, kaj pijenas e mol, a geľa
avri andre zahrada paš o palacis. O Haman andre odi dar ušťiľa a geľa paš
e kraľovna Ester te mangel la vaš peskro dživipen, bo dikhľa, hoj o kraľis
les kamel imar te del te murdarel.
8 Sar o kraľis avelas pale andral e zahrada le palaciskri pre oda than, kaj
sas e hoscina, akor ipen o Haman peľa paš lakre pindre pre odi valenda,
kaj e kraľovna Ester pašľolas, a mangelas la vaš peskro dživipen. Sar o
kraľis dikhľa, so kerďa, phenďa leske: „Tu mek kames paš mande andre
miro kher te pašľol la kraľovnaha?“
Sar phenďa o kraľis kada lav, o sluhi takoj garude le Hamanoske o muj.
9 Avke jekh le eunuchendar, savo pes vičinelas Charbonas, phenďa le
kraľiske: „Avri hin e kaštuňi šibeňica, so diňa imar anglal te kerel o
Haman prekal o Židos Mordekaj, savo zachraňinďa le kraľis. Odi šibeňica
ačhel paš o Hamanoskro kher a hin uči bišuduj (22) metri.“
Akor o kraľis phenďa: „Figinen le Haman upre!“
10 On gele a figinde le Haman pre kaštuňi šibeňica, so diňa te kerel
prekal o Mordekaj. Akor le kraľiskri choľi preačhiľa.

8

Le kraľiskro zakonos prekal o Židi

1 Mek andre oda džives o kraľis Ahasver diňa la kraľovnake Esterake
o kher le Hamanoskro, oleskro, savo kamľa te murdarel avri le Židen. O
Mordekaj sas vičimen anglo kraľis, bo e kraľovna Ester le kraľiske phenďa,
so lake hino o Mordekaj.
2 Avke o kraľis iľa tele pal peskro vast e angrusi, so sas angloda le
Hamanoste, a diňa la le Mordekajiske. E kraľovna Ester ačhaďa le
Mordekaj upral le Hamanoskro majetkos.
3 E Ester pes pale mangelas angle le kraľiskre pindre, rovelas a mangelas
les, hoj te na domukel oda nalačhipen, so kamľa te kerel o Haman o
Agagitos le Židenge.
4 Akor o kraľis nacirdňa ke Ester pale peskro somnakuno žezlos a e Ester
ušťiľa anglo kraľis.
5 „Kraľina miro,“ phenďa e Ester, „te pes tuke oda dičhol mištes a
te arakhľom milosť andre tire jakha a mek man čačes kames a te tuke
gondoľines, hoj hin spravno oda, so phenav, akor de te pisinel ľila, hoj
pes te zaačhavel oda, so diňa avri o Haman o Agagitos, o čhavo le
Hamedatoskro, hoj te na murdaren avri le Židen andre savore provinciji
le kraľiskre.
6 Sar šaj dikhav, kraľina, pre miro narodos the pre miri famelija, hoj len
džan te murdarel? Sar šaj dikhav pre oda?“
7 Avke o kraľis Ahasver phenďa la kraľovnake Esterake the le Mordeka-
jiske: „Le Hamanoskro kher diňom la Esterake, bo les diňom te figinel pre
šibeňica vaš oda, hoj kamľa te murdarel le Židen.
8 Ale o zakonos, so ov diňa avri, pes na del te čerinel, bo me imar thoďom
la angrusakro znakos pre oda ľil. Ale me šaj kerav oda, hoj tumenge akana
domukava te del avri nevo zakonos. Keren avke, sar džanen prekal e
zachrana tumare narodoske, a thoven upre miro znakos.“
9 Avke pes ačhiľa, hoj andro bišutrito (23.) džives andro trito čhon Sivan
o Mordekaj peske vičinďa le kraľiskre uradňiken, hoj te pisinel ľil prekal o

Židi, vladara, guvernera the princi andro šel the bišuefta (127) provinciji
la Indijatar dži ko Kuš. Sas pisimen prekal dojekh phuv the narodos andre
lengri čhib the pisišagos a the le Židenge lengra čhibaha the pisišagoha.
10 O Mordekaj diňa oda džives te pisinel ola ľila andro Ahasveroskro nav
a thoďa upre le kraľiskro znakos. Ola ľila diňa te rozľidžal le sluhenca pro
nekfeder graja andral e maštalňa le kraľiskri.
11 Andre oda ľil o kraľis domukľa le Židenge andral dojekh foros, hoj pes
te zdžan jekhetane a te na den pes te murdarel. Te varesave slugaďa andral
aver phuva abo narodos len kamlehas te murdarel, sas lenge domuklo
savore slugaďen lengre romňijenca the čhavenca te murdarel, hoj ňiko
lendar te na ačhel džido, a šaj peske len oda, so hin lengro.
12 Oda džives, kana oda sas domuklo le Židenge te kerel andre savore
provinciji le kraľiskre le Ahasveroskre, sas dešutrito (13.) džives andro
dešudujto (12.) čhon Adar.
13 Oda ľil majinďa te el avridino sar o zakonos prekal savore provinciji,
hoj o Židi te aven pripravimen pes te marel peskre ňeprijaťeľenca, sar oda
džives avela.
14 O sluhi gele pro graja a siďarenas pro drom, avke sar lenge oda o
kraľis phenďa. O zakonos sas avridino the andro foros Šušan.

O Židi radisaľon

15 Sar o Mordekaj odgeľa, sas pre leste urde ajse gada, so urelas the o
kraľis. Sas pre leste plašťos, so sas belavo the parno, a pro šero les sas bari
somnakuňi koruna. O plašťos sas sido le pochtanestar the lole purpurostar.
O manuša andral o foros Šušan radisaľonas.
16 Le Židen sas smirom the bachtalo džives. Predživenas baro radišagos
a všadzik lenge o nipi presikavenas e pačiv.
17 Andre savore fori, phuva the všadzik, kaj pes dochudňa le kraľiskro
lav the leskro zakonos, sas le Židen baro radišagos a kerde peske inepos
the hoscini. But manuša andral aver narodi pes pridenas ko Židi, bo pes
lendar daranas.

9

O Židi murdaren peskre ňeprijaťeľen

1 Andro dešudujto (12.) čhon Adar pro dešutrito (13.) džives, sar
pes majinďa te kerel pal o zakonos, so sas avridino, peske o ňeprijaťeľa
gondoľinenas, hoj zviťazinena upral o Židi. Ale ačhiľa pes oda, so ňiko na
užarelas, hoj le Židen sas bareder zor sar len.
2 Andral dojekh provincija le kraľiskri le Ahasveroskri pes savore Židi
jekhetane zgele andre peskre fori, hoj pes te maren ole manušenca, save
len kamenas te murdarel. Anglo Židi ňiko na obačhiľa, bo pre savore
narodi avľa bari dar.
3 Paľis savore princi, uradňika the guvernera andral savore provinciji
ačhenas paš o Židi, bo avľa pre lende bari dar anglo Mordekaj.
4 Le Mordekaj sas baro lav anglo kraľis a došunde pes pal leste andre
dojekh provincija. Ov sas furt zoraleder.
5 Akor o Židi marenas savore peskren ňeprijaťeľen le šabľenca a
mudarkerenas len avri, hoj ňiko lendar te na ačhel džido. Kerenas lenca,
so ča kamenas.
6 Ča andro baro foros Šušan o Židi murdarde pandž šel (500) muršen.

7 Mule the o Paršandat, o Dalfon, o Aspatas,
8 o Poratas, o Adalijas, o Aridatas,
9 o Parmaštas, o Arisaj, o Aridaj the o Vajzatas.
10 On sas o deš čhave le Hamanoskre, savo sas čhavo le Hamedatoskro, le Židengro ňeprijaťeľis. Ale o Židi na ile ňič olestar, so ačhiľa pal lende.
11 No mek oda džives pes o kraľis došunďa, keci manuša sas murdarde andro foros Šušan,
12 a phenďa la kraľovnake Esterake: „Došunďom man, hoj andro foros Šušan o Židi murdarde pandž šel (500) muršen the le deše Hamanoskre čhaven. So kerde mek pre okla mire provinciji? Te hin tut mek vareso, hoj tuke te kerav, phen mange!“
13 „Te tuke oda hin pre dzeka, kraľina,“ odphenďa e Ester, „domuk le Židenge, hoj tajsa te keren oda, so kerde adadžives. Le deš Hamanoskre čhaven mi figinen pre šibeňica.“
14 Avke o kraľis phenďa, hoj oda te keren. A andro foros Šušan o kraľis diňa avri zakonos, hoj le Hamanoskre deše čhavengre ťela te figinen pre šibeňica.
15 Pro dešuštarto (14.) džives andro čhon Adar pes pale zgele o Židi andro foros Šušan a murdarde trin šel (300) muršen. A avke sar angloda na ile ňič le barvaľipnastar, so ačhiľa pal lende.
16 A mek andral aver provinciji o Židi pes jekhetane zdžanas, hoj pes te maren peskre ňeprijaťeľenca, hoj te el len smirom lendar. Murdarde eftavardeš the pandž ezera (75 000) manušen, ale na ile ňič le barvaľipnastar, so ačhiľa pal lende.
17 Oda pes ačhiľa pro dešutrito (13.) džives andro čhon Adar, ale pro dešuštarto (14.) džives peske kerde hoscina. Oda džives oslavinenas sar baro inepos.
18 No andro foros Šušan pro dešutrito (13.) the dešuštarto (14.) džives o Židi murdarenas peskre ňeprijaťeľen a pro dešupandžto (15.) džives pes zgele, hoj peske te keren inepos. Andre oda džives igen radisaľonas a sas len bari hoscina.
19 Vašoda le Židenge, save dživen andro gava, hin o dešuštarto (14.) džives sar inepos, kaj peske jekh aver davkeren o dari.

O inepos Purim

20 Paľis o Mordekaj pisinďa andre savoro, so pes ačhiľa, a diňa te bičhavel o ľila savore Židenge, save sas pašes the dur, andre savore provinciji le kraľiskre le Ahasveroskre.
21 A phenďa lenge: „Sako berš mušinen te ľikerel o dešuštarto (14.) the dešupandžto (15.) džives andro čhon Adar sar inepos,
22 bo andre ola dživesa, sar sas tumen imar smirom peskre ňeprijaťeľendar, pes čerinďa tumari žaľa pro radišagos a o roviben pro bachtalo džives. Avke ľikeren peske ola dživesa sar inepos a jekh avres den o chaben a le čoren den o dari.“
23 Avke o Židi oda priile a chudle te kerel, sar lenge oda pisinďa o Mordekaj,
24 bo o Haman o Agagitos, o čhavo le Hamedatoskro, o ňeprijaťeľis savore Židengro, rodelas, sar te murdarel le Židen. Ov čhiďa o losi „o purim“, pre savo džives len te murdarel.

25 Ale sar o kraľis pes dodžanľa, hoj o Haman kamelas te murdarel le
Židen, diňa le ľileha te pisinel, hoj oda te visarel pre leste, a avke les the
leskre čhaven diňa te figinel pre šibeňica.
26 A vašoda pes vičinel oda inepos Purim pal o hebrejiko lav „pur“. Vaš
savoro, so pes ačhiľa, the vaš oda, so pisinďa o Mordekaj andro ľil,
27 o Židi peske ile kala duj džives sar inepos. On, lengre potomki the ola,
save pes ke lende priden, les ľikeren furt sako berš andre oda časos avke,
sar sas pisimen andro ľil.
28 Kala duj džives peske mušinen te leperel a te doľikerel sako berš
savore židovika fameliji andre dojekh pokoleňje, andre dojekh phuv the
andre dojekh foros. Kala dživesa o Židi mušinen te oslavinel o Purim pro
furt a lengre potomki mušinen peske furt pre lende te leperel.
29 Paľis e kraľovna Ester, e čhaj le Abichajiloskri, pisinelas dujto ľil
jekhetane le Mordekajoha pal o inepos Purim, hoj pes te doľikerel pro
furt.
30 Ola ľila rozbičhaďa savore Židenge andro šel the bišuefta (127)
kraľiskre provinciji. Andro ľila sas pisimen: „Mi el maškar tumende o
smirom the o čačipen.
31 Me, e kraľovna Ester, the o Mordekaj dav kada inepos Purim, hoj pes te
doľikerel pro furt; andre oda džives, so sas imar avridino, a mušinen les
tumen the tumari caľi famelija, o čhave the tumare potomki, te doľikeren
a te ačhen andre oda džives andro postos zorale rovibnaha.“
32 Oda zakonos pal o inepos Purim sas pisimen andro zvitkos, avke sar
prikazinďa e Ester.

10

Le Mordekajiskri slava

1 O kraľis Ahasver diňa avri, hoj dojekh manuš andral savore phuva the
ostrovi leske mušinen te del o daňe.
2 A savore kraľiskre bare the lačhe skutki a the savoro pal oda, savo baro
sas o Mordekaj, saves o kraľis hazdňa upre, hin pisimen andro kroniki le
medske the le perzike kraľengre.
3 Oda Židos Mordekaj sas dujto pal o kraľis Ahasver, sas les baro lav anglo
Židi a angle lengre jakha sas igen baro, bo kerelas savoro prekal oda, hoj
te dživen andro smirom, a privakerelas pes vaš lende.

O Job
O angluno lav

O pačaben the o barvalĭpen le Joboskro

1 Andre phuv Uc dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Job. Ov sas
spravodľivo manuš a sas žužo anglo Del. Daralas pes le Devlestar a
chraňinelas pes le nalačhipnastar.
2 Uľile leske efta murša the trin čhaja
3 a sas les efta ezera (7 000) bakre, trin ezera (3 000) ťavi, ezeros (1
000) voli, pandž šel (500) somara the igen but služobňika. Kada murš sas
nekbareder savore manušendar pal o vichodos.
4 Leskre čhave kerenas o hoscini jekh pal aver andre peskre khera.
Vičinenas the peskre trine pheňen, hoj lenca te chan a te pijen.
5 Pal dojekh hoscina pre aver džives peske delas o Job te vičinel peskre
čhaven a obžužarelas len. Ušťelas sig tosara a obetinelas e labarďi obeta
vaš dojekh lendar, bo peske phenelas: „Šaj pes ačhiľa, hoj mire čhave
kerde bini a vakerde namištes pro Del andre peskre jile.“ O Job furt avke
kerelas.

Ešebno skuška le Joboskri

6 Andre jekh džives avle o aňjela* anglo RAJ a maškar lende avľa the o
satan†.
7 O RAJ phučľa le satanostar: „Khatar aves?“
O satan odphenďa le RAJESKE: „Phiravas upre tele a predžavas man pal
e phuv.“
8 Avke phenďa o RAJ le satanoske: „Dikhľal mire služobňikos le Job? Pre
phuv nane ňiko ajso spravodľivo the žužo angle ma sar ov, ko pes avke
daranďiľahas le Devlestar a chraňinďahas pes le nalačhipnastar.“
9 O satan odphenďa: „Či nane le Job vaš soske te daral le Devlestar?
10 Či na thoďal e ohrada pašal leste, pašal leskro kher the pašal savoro,
so les hin? E buči leskre vastengri požehňinďal a leskre stadi rozbarile pal
caľi phuv.
11 Ale noča nacirde tiro vast a le lestar savoro, so les hin, a dikheha, sar
tut košela andro jakha!“
12 O RAJ odphenďa le satanoske: „Dava tuke savoro, so les hin, andre tire
vasta, ale pre leste o vasta ma thov.“ Avke o satan odgeľa pašal o RAJ.
13 Andre jekh džives, sar le Joboskre čhave the čhaja chanas a pijenas
mol andro kher peskre nekphureder phraleskro,
14 avľa ko Job o poslos a phenďa: „O voli orinenas a o somara pes
pašinenas paš lende,
15 androda avle o Šebana a zaile len. Le sluhen murdarde le šabľenca a
ča me korkoro denašľom, hoj tuke oda te phenav.“
16 Mek sar ov vakerelas, avľa aver poslos a phenďa: „E jag le Devleskri
peľa tele andral o ňebos a zlabarďa le bakren the le sluhen. Ča me korkoro
denašľom, hoj tuke oda te phenav.“

---

* **1:6** E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **1:6** o protivňikos

17 Mek sar ov vakerelas, avľa trito a phenďa: „Avle pre amende trin
partiji Chaldejci a ile amenge o ťavi. Le sluhen murdarde le šabľenca a ča
me korkoro denašľom, hoj tuke oda te phenav.“
18 A mek aňi kada na dovakerďa, avľa štarto a phenďa: „Tire čhave the
čhaja chanas a pijenas mol andro kher peskre nekphureder phraleskro,
19 a jekhvareste avľa pal e pušťa bari balvaj. Demaďa pre savore štar
muri le khereskre, o kher peľa tele pre lende a murdarďa len. Ča me
korkoro denašľom, hoj tuke oda te phenav.“
20 Akor o Job ušťiľa, čhingerďa pre peste o plašťos andre žaľa a strihinďa
peske o bala pro šero. Pokloňinďa pes le mujeha dži e phuv
21 a phenďa:
„Lango avľom andral o per la dakro
a lango džava pale pre oda than, khatar avľom.
O RAJ diňa a o RAJ iľa.
Mi el lašardo o nav le RAJESKRO!“
22 Kajte pes kada savoro ačhiľa, o Job na kerďa binos a na phenďa pro
Del ňič nalačho.

2

Dujto skuška le Joboskri

1 Andre jekh džives pes pale ačhiľa, hoj avle o aňjela* anglo RAJ a avľa
maškar lende the o satan.
2 O RAJ lestar phučľa: „Khatar aves?“
O satan odphenďa: „Phiravas upre tele a predžavas man pal e phuv.“
3 Akor o RAJ phenďa le satanoske: „Dikhľal mire služobňikos le Job? Pre
phuv nane ňiko ajso spravodľivo the žužo angle ma sar ov. Daral pes le
Devlestar a chraňinel pes le nalačhipnastar. Mek furt pes ľikerel žužo
angle ma, kajte man tu prevakerďal, hoj les te dukhavav vaš ňisoske.“
4 O satan odphenďa: „E cipa vaš e cipa! O manuš dela savoro, so les hin,
hoj peske te zachraňinel o dživipen.
5 Ale noča, thov pre leste tiro vast a chude tut leskre ťelostar the
kokalendar a dikheha, sar tut košela andro jakha!“
6 O RAJ odphenďa le satanoske: „Mištes, hino andre tire vasta, ale ma le
leske o dživipen.“
7 Paľis odgeľa o satan pašal o RAJ a dukhaďa le Job džungale vredenca
le pindrendar dži o šero.
8 O Job peske iľa e skľenčina, hoj pes laha te chandžuvel, a bešelas andro
prachos andral o bov.
9 Leskri romňi leske phenďa: „Mek furt tut ľikeres žužo anglo Del? Koš
les a mer!“
10 Ale o Job lake phenďa: „Vakeres sar varesavi diliňi džuvľi. So, ča o
lačho prilaha le Devlestar a o nalačho na?“
Sar pes kada savoro ačhiľa, o Job na kerďa binos peskre vuštenca.

O trin prijaťeľa aven pal o Job

11 Le Job sas trin prijaťeľa: o Elifaz andral o Teman, o Bildad andral o
Šuach the o Cofar andral e Naama. Sar pes došunde pal savoro nalačhipen,
so pre leste avľa, dojekh lendar pes mukľa pro drom a arakhle pes
jekhetane, hoj leha te aven andro pharipen a te poťešinen les.

---

* **2:1** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

12 Sar les dikhle dural, aňi les na sprindžarde. Chudle zorales te rovel,
čhingerde pre peste o gada a čhivkerenas o prachos andro luftos the pre
peskre šere.
13 Avke peske bešle pre phuv paš leste a bi o lava bešenas efta dživesa
the efta rača, bo dikhle, hoj leskri dukh hiňi igen bari.

O vakeriben le prijaťeľenca

3

Ešebno vakeriben le Joboskro

1 Paľis pes o Job diňa anglal a prekošelas o džives, kana uľiľa.
2 Phenďa:
3 „Mi našľol oda džives, kana uľiľom,
a odi rat, so phenďa: ‚Uľola muršoro.‘
4 Oda džives mi ačhel kalo,
mi našľol oda džives le Devleske andro ňebos
a te na švicinel pre leste aňi jekh lučos le khameskro.
5 Mi lel peske les o kaľipen the o ciňos le meribnaskro,
mi bešen pre leste o chmari,
mi zaučharel les o kaľipen.
6 A odi rat mi zalen o kaľipena;
te na el maškar o dživesa le beršeskre
a te na pes rachinel aňi andre jekh čhon.
7 Mi el odi rat bi o čhave
a te na šunďol andre ňisavo radišagos.
8 Mi prekošen odi rat ola, ko prekošen o džives,
ola, ko džanen te uštavel le Levijatan*.
9 Te na švicinen la račakre tosarutne čercheňa,
te na pes doužarel o švetlos,
a te na dikhel, sar vidňisaľola,
10 bo mange na zaphandľa o vudar andro per la dake,
hoj te na avav pre kada svetos
a hoj te na predživav kada pharipen.

11 Soske na muľom akor, sar uľiľom?
Soske na muľom, soča manca e daj ločhiľa?
12 Soske man thovenas pro khoča?
Soske man denas te pijel andral e koľin?
13 Se akana mange ča pašľiľomas a uľahas man smirom,
sučomas a odpočovinďomas mange
14 le kraľenca the lengre radcenca,
save peske ačhade o hrobki,
15 abo le vladarenca, saven sas somnakaj
a pherdžarde peske o khera le rupoha.
16 Abo soske na somas parundo andre phuv
sar čhavoro, so odgeľa la dake?
Sar čhavoro, savo šoha na dikhľa o švetlos?
17 Ode o nalače manuša preačhen te kerel o nalačhipen
a o strapimen peske odpočovinen.
18 Ode hine o bertenoša jekhetane andro smirom,
imar na šunen o hangos le bacharengro.

---

* **3:8** O manuša pačanas, hoj oda hin baro dživiros andro moros.

19 Ode hine o čoro the o barvalo,
ode hin o otrokos slobodno peskre rajestar.
20 Soske hin o švetlos dino olenge, ko cerpinen,
a o dživipen olenge, kas hin žaľa andro jilo?
21 Ajse džene užaren pro meriben, savo na avel,
a roden les buter sar o garudo barvaľipen.
22 Hin len baro radišagos
a thoven baripen, hoj meren a džan andro hrobos.
23 Soske hin dino o dživipen le muršeske,
saveske hin garudo leskro drom
a saves o Del phandľa andre pre oda drom?
24 Našťi chav, bo hin man furt žaľa;
miro roviben avel avri sar paňi.
25 Bo oda, sostar daravas, avľa pre ma
a oda, sostar izdravas, pes mange ačhiľa.
26 Nane man smirom aňi odpočinkos
a miro pharipen šoha na preačhel.“

4

Ešebno vakeriben le Elifazoskro

1 Akor o Elifaz andral o Teman odphenďa kavke:
2 „Te tuha vareko kamľahas te vakerel, zľidžaha oda?
Ale ko pes šaj zľikerel, hoj te na phenel vareso?
3 Dikh, tu sikavehas but dženen
a o slaba vasta zoraľarehas.
4 Tire lava ačhavenas pro pindre oles, ko perelas;
tu dehas zor le khočen, so poddžanas.
5 Ale sar oda pharipen akana avľa pre tute, našťi ľikeres avri;
demaďa pre tu a predaranďiľal.
6 Či nane tiri istota oda, hoj lašares le Devles,
a tiri naďej oda, hoj džives žužes anglo Del?

7 No ča gondoľin, či muľa varekana vareko, ko sas ňevinno?
Kaj sas o čačipnaskre zňičimen?
8 Andre miro dživipen dikhľom kada:
Ola, ko sadzinen o nalače veci
a rozčhivkeren o bini sar o zrnka,
skidena oda upre.
9 Soča pre lende o Del dichinela, našľona
a e balvaj leskra choľatar len zňičinela.
10 O nalače hine sar o ľevos,
so hino choľamen a kerel vika,
ale o Del lenge phagerel o danda, hoj te čhiten.
11 O nalače hine sar o ľevi,
so meren bi o chaben
a lengre terne pes rozdenašen.

12 Ale ke ma avľa počoral o lav
a miro kan olestar sikra šunďa.
13 Akor, sar avel pro manuša o zoralo soviben,
sas man o nalače sune,
14 chudňom te daral a izdravas;

savore kokala mange razisaľonas.
15 Varesavo duchos mange pregeľa pašal o muj
a o bala mange pro ťelos ačhile upre.
16 Zaačhiľa, ale me les na sprindžarďom,
ča varesavi podoba mange ačhelas anglo jakha.
Sas cichones a šunďom o hangos:
17 ‚Či šaj avel o manuš spravodľiveder sar o Del*?
Abo či šaj avel o murš žuželer sar leskro Stvoriťeľis?
18 Te o Del pes na mukel aňi pre peskre sluhi
a peskre aňjelenge rachinel e chiba,
19 akor sar oda ela olenca, ko hine la čikatar
a o zakladi len hin andro prachos?
On ena zňičimen sigeder sar o moľos,
20 tel jekh džives ena murdarde,
našľona pro furt a ňiko olestar aňi na džanela!
21 Perena tele sar o stani,
savengre koľiki hine avricirdle,
merena bi oda,
hoj te dochuden o goďaveripen.‘ “

5

1 „No ča vičin, či tuke vareko odphenela.
A pre savo aňjelos* tut visareha?
2 Le dilines murdarela e choľi
a le nagoďaveres merarela e zavisť.
3 Dikhľom, sar o dilino zoraľolas sar stromos,
ale jekhvareste sas leskro kher prekošlo.
4 Leskre čhave hine dur la zachranatar;
cerpinen pro sudos andre brana,
ale nane ko vaš lenge te zaačhel.
5 Leskri žatva chal o bokhalo,
dži andral o kraki la kidel upre;
ola, ko igen džan pal o love,
kamen leskro barvaľipen.

6 Se o pharipen na avel le prachostar
a la phuvatar na barol o trapišagos!
7 Čačes, o manuš uľol pro trapišagos,
oda hin ajso čačipen sar oda, hoj o iskri ľecinen upre.

8 Ale me pre tiro than rodňomas le Devles
a le Devleske diňomas miri veca.
9 Ov kerel ajse bare zazraki, save našťi te achaľol,
a ajci ďivi, save pes na den aňi te zrachinel.
10 Ov del o brišind pre phuv
a bičhavel o paňi pro maľi;
11 olen, ko hine teledikhle, thovel pro učo than,
olen, ko hine andre žaľa, hazdel upre a chraňinel.
12 Ov ňičinel o plani le špekulantengre,
hoj lenge te na avel ňič avri.

* **4:17** Abo: spravodľivo anglo Del * **5:1** E hebrejiko čhib: le svetendar

13 Zachudel le goďaveren andre lengro goďaveripen,
avke e rada le previsarde manušengri sig skončinela.
14 Dživese pre lende avel o kaľipen
a pro dilos hmatinen le vastenca sar rači.
15 Ov zachraňinel le čore manušes le zorale manušeskre vastendar
the le ostre lavendar andral leskro muj.
16 Avke hin le čore manušes e naďej
a le nalačhipnaske hin phandlo o muj andre.

17 Bachtalo hin oda manuš, kas o Del karhinel!
Vašoda prile, te tut o Nekzoraleder bararel avri.
18 Bo ov dukhavel, ale the sphandel o rani,
marel, ale leskre vasta the sasťaren.
19 Andral o šov pharipena tut lela avri;
efta tut na dukhavena.
20 Andre bokh tut lela avri andral o meriben
a andro mariben andral e zor la šabľakri.
21 Aveha chraňimen la pľetkošna čhibatar
a na daraha tut le maribnastar, sar avela.
22 Asaha la pohromatar the la bokhatar
a na mušineha tut te daral aňi le dzive džvirendar.
23 Bo pre tiri maľa na ena o bare bara
a o dziva džviri ena tuha andro smirom.
24 Džaneha, hoj tiro stanos hino chraňimen,
a sar predikheha tiro majetkos, ňič tuke na chibaľinela.
25 Ela tut but čhave
a tire potomki ena ajci sar e čar pre maľa.
26 Andro hrobos džaha akor, sar tuke imar ela but berša,
avke sar o pšeňicakre snopi kidle upre pre peskro časos.

27 Dikh, preskuminďam oda a hin oda avke.
Šun a achaľuv oda prekal tiro lačho!“

6

Dujto vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „Joj, te odvažindehas savori miri žaľa,
te miro cerpišagos thodehas pre vaha,
3 uľahas oda phareder sar savori moroskri poši,
vašoda vakerav sig a na gondoľinav, so phenav.
4 Se hin andre ma o šipi le Nekzoraledereskre,
miro duchos pijel lengro jedos;
avle pre mande o strašna rani le Devleskre.

5 Či jojčinel o dzivo somaris, sar chal e zeleno čar?
Abo o bikos akor, sar chal peskro chaben?
6 A ko rado chal o bilondo chaben?
Avke sar hin o jandruno bjelkos bi e chuť,
ajse hine tire lava, Elifazona.
7 Me man lendar na kamav aňi te chudel,
prekal mande hine sar musardo maro.

8 Te ča uľahas avke, sar mange žadinav,

te ča mange o Del kerďahas oda, so kamav:
9 Te le Devleske uľahas pre dzeka, hoj man te rozpučinel,
te nacirdňahas peskro vast, hoj man te murdarel!
10 Akor uľomas mek sikra poťešimen
a radišagostar podchučiľomas, kajte man hin bari dukh,
bo na zaprinďom o lava le Sveteskre.

11 Nane man imar ajci zor, hoj mek šaj užarav!
Aňi ajci časos, hoj te ľikerav avri!
12 Se nane man baruňi zor
aňi miro ťelos nane zoralo sar brondzos.
13 Me mange imar na birinav te pomožinel
a nane ňiko, ko man šaj zachraňinďahas!

14 Le manušeske, so cerpinel, majinďahas o prijaťeľis te presikavel o kamiben
the akor, sar preačhiľahas te daral le Nekzoralederestar.
15 Ale pre tumende, mire phralale, pes našťi te mukel,
bo san sar o paňale droma, so šučon avri,
so našľon, sar na del o brišind.
16 San sar o paňa zamucimen le ľegoha
the le rozgele jiveha,
17 ale sar hin šukes, šučon avri,
a sar hin baro tačipen, našľon pal peskro than.
18 O karavani oddžan pal peskre droma
a dochuden pes pre pušťa, kaj meren;
19 o karavani andral e Tema roden o paňi
a o manuša andral e Šeba, so phiren dromenca, pačan, hoj les arakhena,
20 ale ena pre ladž, bo pes mukenas pre ola paňa,
doavle ode a ačhile sklamimen.
21 Akana tumen mange san ajse sar ola paňale droma,
dikhen pre miro strašno pharipen a daran tumen.

22 Či me phenďom: ‚De man vareso!‘?
Vaj: ‚Počinen vaš ma tumare barvaľipnastar!‘?
23 Abo: ‚Zachraňinen man le ňeprijaťeľistar
a cinen man avri le nalače manušendar?
Na, na phenďom!‘
24 Den man godi
a sikaven mange, so kerďom namištes,
a avava čhit!

25 Ó, sar dukhal, te vareko phenel o čačipen!
Ale so mange kamen te dokazinel tumare lavenca?
26 Či tumenge gondoľinen, hoj man šaj karhinen,
ale mire lava, o lava le manušeskre bi e naďej, len sar e balvaj?
27 He, tumen čhiďanas losoha mek the vaš e širota
a kšeftinďanas the tumare prijaťeľenca!

28 Ale akana, mangav tumen, dikhen pre ma!
Či tumenge klaminďomas andro jakha?

29 Preačhen! Ma vakeren oda, so nane čačo!
Preačhen, bo džal pal miro spravodľišagos!
30 Či hin pre miri čhib o klamišagos?
Či mire vušta na džanen, so hin lačho a so na?“

7

1 „Či nane le manušes pre phuv phari buči?
Či nane leskre dživesa sar o dživesa le robotňikoskre?
2 Sar o otrokos, savo pes našťi doužarel pro ciňos,
sar o robotňikos, savo užarel, kana les počinena,
3 avke me chudňom o zbitočna čhona
a avle pre ma o phare rača.
4 Sar mange pašľuvav, phenav: ‚Kana imar uščava upre?‘
Ale e rat hiňi bari a prečhivkerav man dži tosara.
5 Miro ťelos hino učhardo andre le kirmenca the le chrastenca;
e cipa mange pukinel a kerel pes mange o phuma.

6 O dživesa mange pregele sigeder
sar le tkačiske o kaštoro prekal o thava
a preačhile bi e naďej.
7 Leper tuke, Devla, hoj miro dživipen hin ča balvajori;
miri jakh imar šoha na dikhela o lačhipen.
8 Imar man na dikhela e jakh oleskri, ko pre ma dikhel.
Rodeha man, Devla, ale imar na avava.
9 Sar e chmara rozdžal a našľol,
avke na avel pale oda, ko džal tele andro hrobos.
10 Imar na avela pale andre peskro kher;
leskri famelija pre leste imar bisterela.

11 Vašoda na avava čhit;
vakerava, bo hin man dukh andro duchos;
sťažinava man, bo hin man pharipen andro jilo.
12 Či me som moros abo e moroskri obluda,
hoj pre ma thoďal stražcas?
13 Phenav mange: ‚Pro hadžos mange ela lokeder,
andro soviben predžala miri dukh,‘
14 no the akor man tu daraves avri le sunenca
a des man o strašna viďeňja,
15 vašoda feder mange hin te tašľol;
feder te merel sar te dživel.
16 Imar man hin dos. The avke na dživava furt!
Muk man! Miro dživipen nane pre ňisoste.

17 Ko hin o manuš, hoj tuke les avke važines
a hoj pre leste des ajso pozoris,
18 hoj ke leste aves sako tosara
a skušines les sako minuta?
19 Kana pre ma preačheha te dikhel?
Na domukes mange aňi te preľiginel e šľina!
20 Te kerďomas binos, so tut kerďomas,
ó, tu, so dikhes pre savoreste, so keras?
Soske mandar kerďal tiro terčos?
Som tuke pro pharipen?

21 Soske mange na odmukes miro binos
a na prebačines miri vina?
Bo maj pašľuvava andro prachos;
tu man rodeha, ale imar na avava.“

8

Ešebno vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kavke:
2 „Dži kana kavke vakereha?
Se tire lava hine ča sar e balvaj.
3 Či sudzinel o Del načačipnaha?
Abo či previsarel o Nekzoraleder o spravodľišagos?
4 Tire čhave mušinde te kerel binos anglo Del,
a vašoda len o Del marďa, avke sar peske zaslužinde.
5 Ale te tu akana igen rodeha le Devles
a zorales tut mangeha ko Nekzoraleder,
6 te sal žužo the čačejileskro,
ta ov tuke pomožinela
a dela tuke pale tira famelija
a kerela, hoj tuke te džal savoro mištes.
7 Tiro barvaľipen, so tut sas, dičhola ciknoro
angle oda barvaľipen, so tut paľis dela o Del.

8 Ča dophuč tut pal o manuša, so dživenas angle tute,
a dodžan tut, pre soste avle lengre dada.
9 Se amen sam ča idžeskre a na džanas ňič,
bo amare dživesa pre phuv hine ča sar ciňos.
10 Lendar šaj sikľos.
On tuke phenena o lava, so len hin andro jile.

11 Či šaj barol e rastlina papirus ode, kaj nane močaris?
Šaj barol e trsťina bi o paňi?
12 Mek sar barol a mek nane košimen,
šučol avri sigeder sar čar.
13 Avke doperena ola, ko bisteren pro Del;
e naďej ole manušengri, so pes na daran le Devlestar, našľola.
14 Oda, andre soste pačan, hin slaboro sar thav
a oda, pre soste pes muken, hin sar pavučina.
15 Te pes oprinena pre late,
či len birinela te ľikerel?
Chudena pes latar, ale na ľikerela avri.
16 O nalačho manuš hino sar e švižo rastlina pro kham
a leskre konarica pes rozcirden pal caľi zahrada.
17 Leskre koreňa pes prephanden le barenca;
roden peske than maškar o bara.
18 Ale sar ela avricirdlo pal peskro than,
oda than phenela: ‚Šoha kade na sas.‘
19 Dikh, kada hin savoro radišagos, so o nalačho manuš predživel;
pre leskro than barona aver andral o prachos.

20 He čačo, o Del na odčhivela le spravodľive manušes,

no le nalače manušeske na podela o vast.

21 Ov tuke dela pale o asaben
a tu vičineha radišagostar.
22 Ale tire ňeprijaťeľa ena urde andre ladž
a o stani le nalačhengre našľona.“

9

Trito vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:
2 „He čačo, me džanav, hoj oda hin avke.
Ale sar šaj o manuš el spravodľivo anglo Del?
3 Te pes vareko kamľahas leha te kerel,
na odphenďahas leske aňi pre jekh otazka ezerendar.
4 Ov hino goďaver a igen zoralo.
Ko pes leske kana ačhaďa a obačhiľa?
5 Ov čhalavel le verchenca
a on olestar aňi na džanen,
ov len previsarel andre peskri choľi.
6 Ov razinel la phuvaha a čhalavel pes pal peskro than,
kerel, hoj te razisaľon o slupi, so la ľikeren.
7 Prikazinel le khameske a o kham na avel avri;
phandel le čercheňen andre, hoj te na švicinen.
8 Ča ov korkoro nacirdel o ňebos
a phirel pal o moroskre vlni.
9 Ov stvorinďa o čercheňa o Baro verdan* the o Orion,
o Plejadi† the o čercheňa pro juhos.
10 Ov kerel igen bare veci, save pes na del te achaľol,
o zazraki, save pes na del te zgenel.
11 Sar predžal pašal ma, me les na dikhav.
Sar man obdžal, me les na šunav.
12 Te peske vareso lel, ko les šaj zaačhavel?
Ko leske phenela: ‚S'oda keres?‘
13 O Del na visarela het peskri choľi.
Anglal leste banďile the ola, ko pomožinde le Rachaboske‡.

14 Sar šaj man leha kerav?
Sar šaj arakhav o lava, hoj leske te odphenav?
15 Kajte uľomas spravodľivo, na odphenďomas leske;
ča mangľomas mire Sudcas, hoj man te del milosť.
16 Te vičinďomas a ov odphenďahas,
na pačav, hoj man šunďahas avri.
17 Bo ov man marel la burkaha
a dothovel mange buter rani a nane soske.
18 Na domukel mange te dichinel,
pherdžarďa miro dživipen le pharipnaha.
19 Šaj džav pre leste la zoraha? Se ov hino nekzoraleder!
Šaj džav leha pro sudos? Ko les šaj vičinel, hoj ode te avel?
20 Kajte uľomas spravodľivo,

* **9:9** E slovačiko čhib: Veľký voz. † **9:9** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa. ‡ **9:13** E moroskri obluda abo o Egipt.

miro muj man odsudzinďahas;
kajte uľomas žužo,
sikaďahas, hoj som vinnovato.

21 Kajte som žužo,
na džal mange pal ma!
O dživipen mange džungľol.
22 Hin mange sa jekh. Vašoda phenďom:
‚Ov zňičinel sodujen le ňevinnones the le nalačhes.‘
23 Sar anel e pohroma§ jekhvareste o meriben,
ov asal le pharipnastar, so avľa pro ňevinno manuš.
24 Sar e phuv hiňi diňi andro vasta le nalače manušeske,
ov zakerel o jakha le sudcenge.
Te na ov, ta akor ko?

25 Mire dživesa pregele sigeder sar o bežcos,
denašle het a ňič lačho na dikhle.
26 Pregele sar e loďa la trsťinatar;
sar o orlos, savo pes mukel tele te chudel le džvirocis.
27 Te mange phenava: ‚Bisterava pre miri žaľa,
čerinava miro smutno muj a asava,‘
28 the avke man darav savore mire cerpišagostar,
bo džanav, hoj man na lela sar ňevinnones.
29 Te avava odsudzimen,
ta akor zbitočňe man trapinav?
30 Te man landďarďomas andro jiv
a o vasta mange žužarďomas le sapuňiha,
31 the avke man tašľarela andre melaľi chev
a mek the mire gadenge avava džungalo.
32 Se ov nane manuš avke sar me, hoj leske te phenav:
‚Av džas pro sudos!‘
33 Te uľahas vareko, ko maškar amende rozsudzinďahas,
kas uľahas zor upral amende sodujdženende,
34 vareko, ko visarďahas mandar le Devleskri paca,
hoj man imar lestar te na darav!
35 Akor šaj vakerďomas a na mušinďomas man lestar te daral,
ale akana oda našťi kerav.“

10

1 „Mira dušake džungľol o dživipen.
Dava mandar avri savoro, so man trapinel,
andral o pharipen mira dušakro prevakerava.
2 Phenava le Devleske: ‚Ma odsudzin man!
De mange te džanel, soske pre mande džas!‘
3 Mištes tuke hin te trapinel
a te odčhivel e buči, so kerďal tire vastenca?
Ale o plani le nalačhengre tuke hin pre dzeka?
4 Či tut hin le manušeskre jakha?
Či dikhes avke sar amen?
5 Či hine tire dživesa sar o dživesa le manušeskre?
Či hin tire berša sar o berša le muršeskre,

§ **9:23** E hebrejiko čhib: o bičos

6 hoj kames pre ma te arakhel e vina
a rodes pre ma o binos?
7 Kajte džanes, hoj na som vinnovato
a hoj man ňiko našťi cirdel avri tire vastendar?

8 Tire vasta man kerde a sforminde.
A akana man kames calkom te zňičinel?
9 Mangav tut, ma bister, hoj man kerďal čikatar.
Visareha man pale pro prachos?
10 Či man na čhiďal avri sar o thud
a zahusťinďal sar o ciral?
11 Urďal pre ma o mas the e cipa,
prephandľal mange o kokala le žilenca.
12 Tu man diňal dživipen
a presikaďal mange tiro kamiben;
starinehas tut pal ma a ľikerehas miro duchos.

13 Ale kada garuvehas andro jilo;
džanav, hoj kada tuke sas pre goďi:
14 Tu ča užares, hoj te dikhes, či kerava binos,
a na mukes man bi o trestos.
15 Vigos mange, te som vinnovato!
Ale kajte uľomas spravodľivo,
aňi akor man našťi ľidžav upre,
bo e ladž man zalel andre
a som začhido le pharipnaha!
16 Te man hazdav upre, aves pre ma sar ľevos
a pale man dukhaves tira strašna zoraha.
17 Ačhaves pre mande neve švedken a choľisaľos pre mande furt buter;
tire utoki pre ma aven jekh pal aver!

18 Akor soske man iľal avri andral o per mira dake?
Šaj muľom ode a ňiko man na dikhľahas!
19 Uľomas avke, sar te šoha na uľomas;
andral o per uľomas preľigendo andro hrobos.
20 Či man nane ča frima dživesa?
Vašoda preač, muk man sikra te radisaľol,
21 medik na džava andro svetos,
kaj hin o kaľipen the o ciňos le meribnaskro,
khatar imar na avava pale;
22 medik na džava andro svetos,
kaj hin igen baro kaľipen,
o nekbareder kaľipen, kaj nane ňisavo poradkos,
kaj mek the o švetlos hin sar kaľipen.“

11

Ešebno vakeriben le Cofaroskro

1 Pre oda o Cofar andral e Naama odphenďa kavke:
2 „Či na kampel pre savore kala lava te odphenel?
Mušinel le bebľošis furt te el čačipen?
3 Kerela tiro bebľišagos oda, hoj aver džene ena čhit?
Či ňiko tuke na priphenela, sar tuke keres pheras?

4 Bo phenďal le Devleske:
‚Miro sikaviben hino bi e chiba
a andre tire jakha som žužo.‘
5 Oj, ča te vakerďahas o Del,
te otkerďahas peskre vušta pre tu
6 a sikaďahas tuke o garude goďaveripena,
bo o goďaveripen šaj te dikhel pal o buter seri.
Akor dikhľalas, hoj o Del tuke odmukľa ajse bini,
pal save aňi na džanehas.

7 Či šaj preskumines le Devles?
Či šaj arakhes avri savoro prindžaripen pal o Nekzoraleder?
8 Se hino učeder sar o ňebos. Akor so šaj keres?
Hino teleder sar o Šeol*. Akor so šaj džanes?
9 Merinel buter sar e phuv
a hino buchleder sar o moros.

10 Te o Del avela a dela tut te phandel andre
a zvičinela o sudos, ko les šaj ačhavela?
11 Se ov džanel, save manuša hine falošna.
Sar dikhel lengro nalačhipen, či oda mukel ča avke?
12 Ale o dilino manuš chudela goďi ča akor,
sar le dzive somariske uľola manuš.

13 No, te tu phundraveha tiro jilo
a nacirdeha tire vasta ke leste,
14 te ela binos andre tire vasta a odčhiveha les,
te na domukeha o nalačhipen andre tiro stanos,
15 akor bi e ladž šaj hazdeha upre tiro muj,
ačheha zorales a na daraha tut.
16 Akor bistereha pre tiro trapišagos,
lepereha tuke pre leste sar pro paňi, so odčuľiľa het.
17 A o dživipen švicinela buter sar o džives pro dilos,
o kaľipen ela sar o tosara.
18 Akor tu pačaha, bo ela tut naďej,
aveha ochraňimen a pašľoha tuke andro smirom.
19 Džaha tuke te pašľol a ňiko tut na daravela avri;
but džene tuke kamena te el pre dzeka.

20 Ale o jakha le nalačhengre korisaľona,
na ela len kaj te denašel
a lengri naďej ela ča o posledno dichos.“

12

Štarto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:
2 „He, čačo tumen san spravna manuša
a o goďaveripen merela avri tumenca!
3 Ale the me som ajso goďaver sar tumen,
ňisoha pal tumende na zaačhav.

* **11:8** Oda hin o than, kaj hine o mule.

Se sako džanel oda, so phenďan.
4 Ačhiľom mire prijaťeľiske pro asaben,
kajte me som oda, ko vičinelas pro Del a kaske ov odphenelas.
Som pro asaben,
kajte som spravodľivo a žužo.
5 Ola, kas nane pharipen,
tele dikhen andre peskri godi e bibach,
on peske gondoľinen, hoj oda hin ča prekal ola,
kaske poddžan o pindre.

6 O stani le zbujňikengre hine andro smirom,
ola, ko provokinen le Devles, dživen bi e dar –
lengri zor hin o del, saves on lašaren.

7 Ale no ča phuč le džvirendar a sikavena tut,
le čiriklendar pro ňebos a phenena tuke,
8 abo vaker la phuvaha a dela tut godi,
o ribi andro moros tuke oda dena te džanel.
9 Ko kale savorendar na džanľahas,
hoj oda kerďa o vast le RAJESKRO?
10 Andre leskro vast hin o dživipen savorengro, so dživen,
the o dichos savore manušengro.

11 Či o kan na skušinel o lava,
avke sar e čhib koštoľinel o chaben?
12 Či o goďaveripen hin maškar o phure?
Či o baro dživipen šaj del e godi?
13 Ča le Devles hin godi the zor,
e rada the o goďaveripen hin leskre.
14 Se oda, so ov čhivel tele, pes imar na del te ačhavel pale upre.
Kas ov phandel andre, oles pes imar na del te premukel.
15 Sar ov zaačhavel o brišind, hin šukiben,
a sar mukel avri o bare paňa, zňičinel e phuv.
16 Les hin zor the sasťi godi.
Leskro hin oda, ko klaminel, the oda, ko hino klamimen.
17 Le radcendar lel e sasťi godi*
a le sudcendar kerel dilinen.
18 Pal o kraľa čhivel tele o kraľika rucha
a urel pre lende o gada le otrokengre.
19 Le rašajendar lel e služba
a le zorale manušendar e zor.
20 Ňemisarel olen, pre kaste pes o manuša muken,
a le phure manušenge lel e lačhi godi.
21 Kerel, hoj o raja te aven teledikhle,
a slabisarel e zor le vladcenge†.

22 Otkerel o garude veci andral o kaľipen
a anel o ciňos le meribnaskro pro švetlos.
23 Del, hoj o narodi te baron a te zoraľon;
zňičinel le naroden a domarel len.

* **12:17** E hebrejiko čhib: mukel te phirel pindrangen † **12:21** E hebrejiko čhib: pomukel o sirimos le zoralenge

24 Le vodcendar, so ľidžan o narodi pre phuv, kerel dilinen;
mukel len te bludzinel pal e pušťa, kaj nane droma.
25 On hmatinen andro kaľipen, kaj nane švetlos,
a ov kerel, hoj te bludzinen sar mate.“

13

1 „Savoro, so tumen dikhľan, dikhľom the me,
savoro, so tumen šunďan, šunďom the me a achaľiľom oleske.
2 Savoro, so tumen džanen, džanav the me,
ňisoha pal tumende na zaačhav.
3 Ale me vakerava le Nekzoraleder Devleha
a kamav te sikavel miro čačipen anglo Del.
4 No tumen man meľaren le klamišagoha.
Tumen nalače doktorale!
5 Joj, te uľanas čhit,
akor uľanas goďaver!
6 No ča šunen man avri, so phenav,
a dikhen, sar man obraňinava.
7 Či kamen te vakerel o klamišagi, hoj te zaačhen vaš o Del?
Kamen te klaminel leske pro lačho?
8 Kamen vaš leske te rušel?
Chuden paš o Del?
9 Doperena mištes, te tumen preskuminela?
Kamen les te klaminel, avke sar klaminen le manušes?
10 Čačes tumen pokarhinela,
te počoral chudena paš leste.
11 Či tumen na daran leskra slavatar
a na avel pre tumende lestar e dar?
12 Tumare goďaver lava hine sar o prachos andral o bov;
o lava, savenca tumen braňinen, hine slaba sar čik.

13 Akana sikra čhiten, muken man te vakerel,
a mi ačhel pes mange, so kamel!
14 Som pripravimen pre savoreste,
the te del miro dživipen!
15 Kajte man murdarela, me man the avke mukav pre leste
a obraňinava mire droma angle leste.
16 The oda ela miri zachrana,
bo ňisavo bijedevleskro manuš anglal leste na avela.
17 Šunen mištes, so phenav;
mire lava tumenge mi džan andro kana!
18 Akana som pripravimen man te braňinel,
džanav, hoj man ela čačipen.
19 Kamel pes manca vareko te kerel?
Te he, avava čhit a merava.

20 Ča duj veci mange ker, Devla,
a me man tuke na garuvava:
21 Odle mandar tiro vast
a preač man te daravel tira daraha!
22 Paľis vičin a me man dava anglal,
abo me chudava te vakerel a tu mange odpheneha.

23 Keci kerďom nalačhipen the bini?
Sikav mange miri vzbura the miro binos.
24 Soske garuves o muj
a ľikeres man ňeprijaťeľiske?
25 Trapineha e prajta odphurdľi la balvajatar?
Džaha pro šuko phus?
26 Bo zapisines tuke andre o nalače veci pre mande
a des mange te skidel upre mire terňipnaskre bini.
27 Phandes mange o pindre andro kaštune kľigina;
pozorines savore mire droma
a poznačines o stopi, khatar phirenas mire pindre,
28 a vašoda mange rozperel o ťelos sar vareso kirno,
sar o gada, save chal o moľos.“

14

1 „Dojekh manuš* dživel ča sikra
a hin les pherdo pharipen.
2 Kvitňisaľol sar e kvitka a šučol avri,
našľol sar o ciňos a na ľikerel avri.
3 A tu, Devla, dikhes pre kajso manuš?
Anes les anglal tu pro sudos?
4 Ko šaj kerel le nažuže manušestar žužo manuš?
Ňiko!
5 Le manušeske hin dine leskre dživesa
a tu rachines leskre čhona,
tu leske thoďal o hraňici, save našťi predžal.
6 Ma dikh pre leste, de leske te odpočovinel,
medik leske na predžala o džives sar le robotňikoske, savo kerel e phari buči.

7 Se the le stromos hin naďej,
te les čhinena tele, barola pale
a leskro nevo konaris zoraľola.
8 Kajte leskro koreňis phurola andre phuv
a leskro kmeňos merela andro prachos,
9 soča voňinela o paňi, takoj pučinela avri
a mukela o konara sar e nevi rastlina.
10 Ale sar merel o manuš, ačhel te pašľol;
phurdel avri peskro dichos, a kaj hino?
11 Avke sar o paňi našľol andral o jazeros,
sar o paňi andre jarka cikňol a šučol avri,
12 avke the o manuš, te peske pašľiľa, imar na ušťela.
Medik ľikerela o ňebos,
o manuša pes na prekerena
a andral peskro soviben na ušťena.

13 Joj, te man garuďalas andro Šeol
a mukľalas man ode, medik tut na pregeľahas e choľi!
Ó, te man diňalas varesavo časos
a paľis tuke pre ma leperďalas.
14 Te varesavo manuš merel, či obdživela pale?

* **14:1** E hebrejiko čhib: o manuš, savo uľiľa la džuvľatar

Sako džives andre miri phari služba užarav,
kana imar oda predžala!
15 Akor tu vičinďalas a me man tuke diňomas anglal;
igen kamľalas le manušes, saves kerďal le vastenca.
16 Bo akor pozorinďalas mire kroki,
ale na rachinďalas mange o bini.
17 Mire bini zakerďalas† andre andro gono
a mire nalačhipena učharďalas andre.

18 Ale avke sar o verchos rozperel a krušisaľol,
sar pes e skala čhalavel pal peskro than,
19 avke tu zňičines le manušeskri naďej;
avke sar o paňi rozphagerel o bara
a sar o zorale prudi len peha e phuv.
20 Domareha les jekhvar a pro furt a mušinel te džal;
čerineha leskro muj a bičhaveha les het.
21 Te ela leskre čhaven pačiv, na dodžanela pes oda;
te ena teledikhle, na džanela ňič.
22 Šunel e dukh ča pre peskro ťelos
a hin les žaľa ča vaš peske korkoreske.“

15

Dujto vakeriben le Elifazoskro

1 Avke o Elifaz andral o Teman odphenďa kada:
2 „O goďaver manuš na odphenďahas kajse balvajakre lavenca!
Le tate luftostar na čaľiľahas avke sar tu!
3 Ov na rušľahas vaš peske kajse chocsave vakeribnaha,
le lavenca, so nane pre chasna!
4 Se tu keres, hoj pes ňiko te na daral le Devlestar,
a braňines le modľitbenge anglo Del!
5 Bo tiro binos sikavel tire vušten, so te vakerel;
kides tuke avri e čhib le špekulantengri.
6 Tiro muj tut odsudzinel, na me;
tire vušta vakeren pre tute.

7 Či sal tu ešebno manuš, so uľiľa?
Či salas sigeder sar o verchi?
8 Či tu šunehas, sar o Del savoro plaňinelas?
So, ča tut hin goďi savore manušendar?
9 So ajso džanes, so amen na džanas?
So achaľos feder sar amen?
10 Maškar amende hin the šiva balengre the phure manuša,
save hine phureder sar tiro dad.

11 Či frima tuke hin le Devleskro poťešeňje
abo o lav vakerdo ke tute šukares?
12 Soske tut odcirdel tiro jilo?
Soske tire jakha bľišťisaľon akor,
13 sar visares tiri choľi pro Del
a mukes avri andral o muj kajse lava?

† **14:17** E hebrejiko čhib: zapečaťinďalas

14 Ňisavo manuš nane bi o binos.
Sar šaj vareko, ko uľiľa prekal e džuvľi, uľol spravodľivo?
15 Se dikh, o Del pes na mukel aňi pre peskre aňjela*
a mek aňi o ňebos nane žužo andre leskre jakha!
16 Ta akor keci buter o džungalo the previsardo manuš,
savo pijel o nalačhipen sar o paňi!?

17 Sikavava tut, ča šun man avri
a vakerava tuke pal oda, so dikhľom,
18 pal oda, so phende o goďaver manuša,
a na garude andre oda, so priile peskre dadendar.
19 Ča lenge sas diňi kadi phuv
a o cudzinci ode na dživenas, hoj len te odlen le Devlestar.
20 O nalačho manuš cerpinel calo dživipen,
savore berša, so hine pripravimen prekal o bijileskre manuša.
21 O darandutno hangos šunďol andre leskre kana;
akor, sar hin smirom, avela pre leste o živaňis.
22 Ov na pačal, hoj denašela andral o kaľipen;
hino dino la šabľake.
23 Ča pes tuľinel – hino le supengro chaben.
Ov džanel, hoj o džives le kaľipnaskro leske hin pripravimen.
24 O pharipen the o cerpišagos les daraven avri
avke sar o kraľis pripravimen pro mariben,
25 bo hazdel o vast pro zoralo Del
a kerel pes muršeske pro Nekzoraleder.
26 Džal pre leste zacatones
a demel les le zorale šťitoha.

27 Vašoda, hoj prikidňa andro muj le žirostar
a thuľiľa andro per,
28 bešela andro rozburimen fori,
andro khera, kaj ňiko na bešel,
save sas pripravimen, hoj len te čhiven tele.
29 Na barvaľola a leskro barvaľipen na ačhela,
aňi leskro majetkos na rozbarola pre phuv.
30 Na denašela le kaľipnaske,
ela sar stromos, saveske e jag labarela o konara,
o dichos andral le Devleskro muj les zňičinela.
31 Te na peha thovel avri oleha,
hoj pes mukel pre oda, so na mol ňič,
bo leskri odmena ela pre ňisoste.
32 Sigeder, sar avela leskro časos, šučola avri
a leskre konara imar na kvitňisaľona,
33 sar o viňičis, so čhivel tele peskro hroznos akor, sar mek nane lačho,
sar e oliva, savi pal peste čhivel tele o kvitki.
34 Bo le nalače dženen na ela ňisave čhave
a e jag chala o khera le interesarenge.
35 Ločhona o pharipen a uľola lenge o nalačhipen;
andro jilo len hin ča o klamišagos.“

---

* **15:15** E hebrejiko čhib: sveta manuša

16

Pandžto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa kada:
2 „Imar but kajse lava šunďom!
Ňiko tumendar man na džanel te poťešinel,
keren mange ča pharipen.
3 Na preačheha te vakerel kala balvajakre lava?
Sostar tuke nane mištes, hoj tut des anglal?
4 Te tumen uľanas pre miro than,
the me džanľomas te vakerel avke sar tumen;
the me tumen šaj začhiďomas le lavenca
a kerďomas le šereha upral tumende.
5 Ale me tumen diňomas zor le lavenca
a mire vuštenca vakerďomas, hoj tumen te šunen feder.

6 No sar vakerav, miri dukh na preačhel;
sar som čhit, na džal mandar het.
7 Čačes, Devla, akana man calkom strapinďal avri;
zňičinďal savoredženen andre miro kher.
8 Šučarďal man avri*,
a vašoda pes dičhol le manušenge, hoj som binošno;
na ačhiľa mandar ča e cipa the o kokala
a the oda svedčinel pre ma.
9 Le Devleskri choľi man rozčhingerel a džal pre mande;
randel pre mande le dandenca,
zadikhel pes pre ma le jakhenca sar miro ňeprijaťeľis.
10 O manuša pre ma bares phundrade peskre muja,
asabnaha man marenas pal o čhama sar varekas, ko lenge džungľol,
a zgele pes jekhetane pre mande.
11 O Del man diňa le binošne manušeske
a čhiďa man andro vasta le nalačheske.
12 Dživavas mange andro smirom, ale ov manca razinďa,
chudňa man la meňatar a phagerďa man pro kotora.
Kerďa peske mandar terčos;
13 mukel pre ma peskre šipi pal savore seri,
predemel mire ľadvini a nane leske pharo;
miri žlča andral e pečinka čhivel avri pre phuv.
14 Dukhavel man jekh pal aver;
mukel pes pre ma sar o maribnaskro murš.

15 Siďom mange o gada le gonestar,
urďom man andre
a bešav bi e zor andro prachos.
16 Le rovibnastar mange ľoľiľa o muj avri
a tel o jakha man hin kale kruhi†,
17 kajte pre mire vasta nane o mariben
a miri modľitba hiňi žuži.

18 Ó, phuvije, ma učhar andre miro rat,
ma domuk, hoj te preačhel te vičinel vaš ma!

---

* **16:8** Abo: zaiľal man † **16:16** E hebrejiko čhib: o ciňos le meribnaskro

19 No dikh, the akana hino miro švedkos andro ňebos;
učes pro ňebos hino oda, ko vaš ma zaačhel.
20 Miro obhajcas hino miro prijaťeľis‡ akor,
sar mire jakhendar čuľan o apsa anglo Del.
21 Ov pes mangel le Devleske vaš o manuš,
avke sar vareko pes mangel vaš peskro prijaťeľis.

22 Se na predžana but berša
a džava pro drom, pal savo imar na avava pale.“

17

1 „Miro duchos hino igen zňičimen,
mire dživesa murdaľile andre,
užarel man o hrobos.
2 Pašal mande hin ča ola, ko mandar asan,
a me dikhav, sar pre mande džan.
3 Devla, počin vaš ma e zaloha, hoj man te premuken!
Se ko aver pes vaš ma zaručinďahas?
4 Vašoda, hoj tu lenge zakerďal andre o goďa, hoj te na achaľon,
ma domuk, hoj mange te radisaľon.
5 Vakerel pes: Te vareko vaš o love del andre peskre prijaťeľen,
o jakha leskre čhavengre korisaľona.
6 No akana o Del visarďa oda vakeriben pre mande anglo manuša;
som oda, kaske čhungaren andro muj.
7 Se o jakha mange slabisaľile le rovibnastar;
o vasta the o pindre mande hin šukore sar ciňos.
8 Ola, ko pestar keren spravodľiva, predaran
a o ňevinna man odsudzinen sar bijedevleskres.
9 No o spravodľivo pes ľikerel peskre dromestar
a oda, kas hin žuže vasta, ačhela furt zoraleder.
10 Ale te savore avľanas a ačhiľanas angle ma,
na arakhľomas aňi jekhe goďaveres maškar tumende.

11 Mire dživesa pregele, mire plani rozpele,
a mek the oda, so kamavas andro jilo.
12 Mire prijaťeľa phenen pre rat, hoj oda hin džives;
phenen: ‚O švetlos hino pašes, kajte hin kaľipen.‘
13 Te miri naďej hin ča o Šeol,
te mange lačharava o hadžos andro kaľipen,
14 te phenava le hroboske: ‚Tu sal miro dad!‘
a le kirmenge: ‚Miri daj‘ abo ‚miri pheň‘,
15 ta akor kaj hiňi miri naďej?
Dikhel la mek vareko?
16 Džala manca tele andro brani le Šeoloskre the miri naďej?
Džaha jekhetane tele andro prachos?“

18

Dujto vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kada:
2 „Kana imar preačhena te vakerel?

‡ **16:20** Abo: mire prijaťeľa peske mandar asan

Chuden godi, a paľis vakeraha!
3 Soske amen len sar dobitkos?
Soske sam andre tumare jakha diline*?
4 Či vaš tuke, so tut korkoro dukhaves tira choľaha,
ela e phuv zamukľi?
Abo či pes e skala čhalavela pal peskro than?

5 Le nalače manušeske o švetlos murdaľola andre
a o plameňis leskra jagakro preačhela te labol.
6 Andre leskro stanos o švetlos kaľola
a e momeľi paš leste labola avri.
7 Leskre kroki sas zorale, ale slabisaľona;
perela pro plani, save ov korkoro kerďa.
8 Bo leskre pindre les cirden andre sita
a uštarel pre pasca.
9 Zachudel leske e peta,
e slučka les zacirdel zorales.
10 O lanos hino leske garudo pre phuv
a pro chodňikos hiňi thoďi e pasca.
11 Pal dojekh sera pre leste avel e dar,
džal pal leste pre dojekh krokos.
12 Leskri zor slabisaľol bokhatar
a furt pal leste phirel e bibach.
13 O nasvaľiben leske chal tele e cipa;
o nekgoreder meribnaskro nasvaľiben
chal tele leskre vasta the pindre.
14 Cirdena les avri andral leskro stanos, pre savo pes mukelas,
a anena les andre nekbareder dar.
15 Leskro stanos labol avri;
e sira pes čhivel ode, kaj bešelas.
16 O koreňa telal leske kirňona
a o konara upral leske šučona avri.
17 Pre phuv pes pre leste bisterela
a ňiko peske pre leskro nav na leperela.
18 Čhivena les avri andral o švetlos andro kaľipen;
tradena les avri andral o svetos.
19 Na ela les potomki,
ňisave čhave maškar peskre manuša;
ňiko, ko predžiďiľahas ode, kaj bešelas.
20 Andre leskro bibachtalo džives o manuša pal o zapados predarana
a pro vichodos izdrana daratar.
21 He čačo, avke oda hin le kherenca,
kaj bešen o nalače manuša;
kajso hin o koňec olengro,
ko na prindžaren le Devles.“

19

Šovto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:
2 „Dži kana man trapinena
a marena tele le lavenca?

* **18:3** E hebrejiko čhib: nažuže

3 Oda imar hin deštovar, so mange kerďan ladž;
dukhaven man a na ladžan tumen!
4 Kajte oda uľahas čačo, hoj kerďom vareso nalačho,
oda ča dukhaďomas man.
5 Te tumenge gondoľinen, hoj san feder sar me,
a te len miro pharipen sar znakos, so sikavel miri vina,
6 akor džanen, hoj oda o Del kada kerďa.
Ov mange nacirdňa e pasca a chudňa man andre.

7 Se sar me vičinav: ‚Pomožinen mange!‘
ňiko pes ke ma na del anglal;
mangav mange e pomoca,
ale ňiko ke ma nane spravodľivo.
8 O Del mange začhiďa o drom, našťi predžav;
o chodňiki mange garuďa andro kaľipen.
9 Čhiďa pal ma tele miri slava
a iľa mange tele e koruna pal o šero.
10 Pal savore seri man visarel tele, medik na merava;
cirdňa avri miri naďej sar stromos.
11 Leskri choľi pre ma rozlabiľa,
rachinel man sar peskre ňeprijaťeľis.
12 Leskre slugaďa pre ma avle,
kerde peske drom, hoj pes te dochuden ke mande,
a rozthode o taboris pašal miro stanos.

13 Mire phralen mandar iľa het
a ačhiľom cudzo olenge, ko man džanen.
14 Miri famelija man omukľa
a mire prijaťeľa pre ma bisterde.
15 O hosci andre miro kher the mire služki man len sar cudzincos;
ačhiľom cudzo andre lengre jakha.
16 Vičinav pre miro otrokos,
ale ov mange na odphenel;
mušinav man leske igen te mangel,
hoj mange te pomožinel.
17 Miri romňi našťi avri ačhel miro dichos
a džungľuvav mire phralenge.
18 Mek the o čhavore man tele dikhen;
soča ušťav, imar pre ma vakeren.
19 Džungľuvav savore mire lače kamaratenge,
ola, kas kamavas, pes visarde pre mande.
20 Nane pre ma ča e cipa the o kokala,
ča ajci so predžiďiľom.

21 Aven ke ma jileskre, prijaťeľale mire, aven jileskre!
Bo o Del man marďa peskre vasteha!
22 Soske pre ma džan avke sar o Del?
Či man imar na zachaľan dos?

23 Oj, te pes mire lava pisindehas andre,
oj, te pes dochudlehas andro zvitkos,
24 te ulehas avrirandle andro bar le trastune sekačiha

a začhide le tate olovoha pro furt.
25 Me džanav, hoj miro Vikupiťeľis dživel
a pro koňec vaš ma zaačhela pre phuv!
26 Dikhava le Devles andre miro ťelos the akor,
sar ela miri cipa zňičimen;
27 me les dikhava mire jakhenca – me a na vareko aver.
Miro jilo pal oda igen džal!
28 Te tumen phenena: ‚Sar šaj mek pre leste džas?
Se o koreňis le problemoskro hin andre leste!‘
29 Daran tumen la šabľatar!
Bo e šabľa hiňi e choľi le Devleskri pro nalačhipen,
hoj te džanen, hoj hin vareko, ko sudzinel!“

20

Dujto vakeriben le Cofaroskro

1 Akor o Cofar andral e Naama odphenďa kada:
2 „Mire gondoľišagi man ispiden te odphenel,
bo o jilo andre ma previsaľol.
3 Sar šunav o dopheňiben, so mange kerel ladž,
akor miri goďi siďarel te odphenel.

4 Se džanes, hoj kada hin imar čirlastar,
kanastar hine o manuša pre phuv,
5 hoj o radišagos le nalače manušengro na ľikerel but
a o bijedevleskro thovel baripen ča sikra.
6 Kajte leskro baripen džal upre dži o ňebos
a leskro šero dochudel dži o chmari,
7 ela odphurdlo het pro furt avke sar prachos.
Ola, ko les džanenas, phenena: ‚Kaj hino?‘
8 Odľecinela sar o suno a buter les na arakhena;
našľola sar o viďeňje rači.
9 Odi jakh, so les dikhelas, les imar na dikhela,
oda than, kaj bešelas, les imar na dikhela.
10 Leskre čhave dena pale oda, so ile le čore manušenge;
peskre vastenca anela pale peskro barvaľipen.
11 Leskri terňipnaskri zor, so pherdžarelas leskre kokala,
leha pašľola andro prachos.

12 Leske hin o nalačhipen gulo andro muj,
a garuvel les tel e čhib;
13 ov pes cirdel pal leste a na omukel les;
ľikerel les andro vušta, hoj peske les te uživinel avri.
14 No, jekhvar pes leske o nalačhipen visarela pro kirkiben andre džombra;
ela andre leste sar o jedos la kobrakro.
15 O barvaľipen, so chaľa, čhandela avri;
o Del leske les čhivela avri andral o per.
16 Pijela o jedos la kobrakro;
danderela les e zmija a merela.
17 Imar na dikhela pro prudi le paňeskre
aňi pro potoki, sar čuľan o thud the o medos.
18 Mušinela te del pale oda, so peske dochudňa, a na chala olestar;

na ela les radišagos olestar, so zarodňa.
19 Bo trapinelas le čoren a na pomožinďa lenge;
zaiľa o kher, savo ov na ačhaďa.

20 Vašoda, hoj na džanel, kana les hin dos,
našťi pes zachraňinela peskre barvaľipnaha.
21 Sar ov chal, ňič pal leste na ačhel,
vašoda leskri bach na ľikerela furt.
22 Sar ela igen barvalo,
jekhvareste pre leste avela o pharipen;
demela pre leste pal savore seri.
23 Sar peske pherdžarela e džombra,
o Del pre leste bičhavela peskri choľi sar jag
a začhivela les laha akor, sar chala.
24 Te denašela la trastuňa šabľatar,
predemela les o brondzuno šipos.
25 Cirdela les avri andral o dumo,
o bľišťaco špicos leske predžala prekal e pečinka,
vašoda pre leste avela bari dar!
26 Savoro leskro barvaľipen ela zňičimen,
chala les e jag, so na sas zathoďi le manušestar,
a zlabarela savoren, ko mek ačhiľa andre leskro stanos.
27 O ňebos anela avri leskri vina
a e phuv pes ačhavela pre leste.
28 Savoro leskro barvaľipen ela ľigendo het,
andre oda džives, sar o RAJ čhivela avri peskri choľi, našľola het.

29 Kajso koňec užarel le nalače manušes,
kajso ďeďictvos chudena le Devlestar.“

21

Eftato vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa kada:
2 „Šunen mištes mire lava,
bo oleha man poťešinena!
3 Ľikeren avri, medik dovakerava!
Sar me dovakerava, paľis mandar šaj keren pheras!

4 Či man sťažinav le manušenge?
Te na, akor soske te ľikerav avri?
5 Se dikhen pre ma, či na čudaľinen tumen?
Či na thoven tumenge o vasta pro muj?
6 Sar gondoľinav pre oda, so pes mange ačhiľa, darav man;
izdral pre ma calo ťelos.
7 Soske o nalače manuša dživen,
phuron a barol lenge e zor?
8 On dikhen peskre čhaven te barol a te bešel paš lende;
dikhen te barol le čhavengre čhaven.
9 Andre lengre khera hin o smirom a nane ode dar;
e palica le Devleskri len na marel.
10 Lengre biki mištes khabňaren;
lengre gurumňa ačhen khabne a na oddžal lenge.

11 Peskre muršoren muken avri te bavinel pes sar bakroren;
lengre čhavore peske radišagostar khelen a chučkeren.
12 Giľaven le bašavibnaha pre čerkutka the pre harfa
a radisaľon, sar bašaven pre flauta.
13 Peskre dživesa predživen andro lačhipen
a džan tele andro Šeol bi o pharipen.
14 No le Devleske phende: ‚Dža amendar het!
Na kamas te prindžarel tire droma!
15 Ko hin o Nekzoraleder, hoj leske te služinas?
So amen hin olestar, hoj pes ke leste modľinaha?‘
16 On peske gondoľinen, hoj lengri bach hin andre lengre vasta,
ale me na prilav kajso gondoľišagos!

17 Murdaľiľa varekana andre o švetlos le nalačhengro?
Avľa pre lende varekana e bibach?
Dukhaďa len varekana o Del peskra choľaha?
18 Sas varekana sar o phus, savo odphurdľa e balvaj?
Abo sar e šuki čar, savi iľa e burka?
19 Tumen phenen, hoj vaš o bini le dadeskre marel o Del le čhaven.
Ale o Del mi marel le binošnen vaš lengre bini, hoj te džanen, sar oda hin.
20 Mi dikhen pre peskre jakha, sar ena zňičimen,
a mi pijen andral e kuči la choľakri le Nekzoraleder Devleskri!
21 Se savo manuš, sar merela, gondoľinela pre peskre čhave, so ačhena pal leste,
te leskre čhona preačhena sigeder?

22 Či šaj vareko sikavel le Devles,
te ov hin oda, ko sudzinel ole nekbarederen?
23 Vareko hino zoralo dži o meriben,
pal ňisoste pes na daral a hin les smirom;
24 leskro ťelos hino sasto
a leskre kokala hine šviža.
25 Aver dženo merel bara dukhaha andro jilo
a šoha peske na uživinďa o lačhipen.
26 No sodujdžene pašľona andro prachos,
kaj len zaučharena andre o kirme.

27 Dikh, me džanav, so tumen gondoľinen,
the tumare nalače plani, so mange kamen te kerel,
28 bo phenen: ‚Kaj hin o kher ole bare manušeskro?
Kaj hin o stanos, andre savo bešen o nalače manuša?‘
29 Či tumen šoha na phučľan olendar, ko phiren pal o svetos?
Na pačanďiľan oleske, so tumenge phende –
30 hoj o nalačho na cerpinel andro bibachtalo džives,
hoj andre oda džives, sar avel e choľi le Devleskri, hino zachraňimen?
31 Ňiko leske na phenel andro jakha, sar pes ľikerelas.
Ňiko leske na visarel pale vaš oda, so kerďa.
32 Ľidžan les andro hrobos,
savo o manuša mištes stražinen.
33 Ajci but džene pal leste avle pro pohrebos,
hoj pes len na del aňi te zrachinel,

a mištes leske hin andre čik andro hrobos.

34 Akor sar man šaj poťešinen kajse diline lavenca?
Savoro, so mange odphenen, hin ča klamišagos!“

22

Trito vakeriben le Elifazoskro

1 Akor o Elifaz andral o Teman odphenďa kada:
2 „Šaj anel o manuš le Devleske chasna?
Se o goďaver manuš kerel chasna ča peske, a na le Devleske.
3 Či hin le Nekzoralederes vareso olestar,
hoj sal spravodľivo?
Abo hin les vareso olestar,
hoj džives žužes?
4 Či tuke dovakerel vaš oda, hoj tut lestar daras?
Či vaš oda tut sudzinel?
5 Či na vaš oda, hoj tiro nalačhipen hino baro
a tire bini šoha na preačhen?

6 Bo tire phralendar lehas vaš ňisoske e zaloha
a mukehas len langen bi o gada.
7 Na dehas te pijel paňi oles, kas smadzinelas,
oles, ko sas bokhalo, na dehas te chal maro.
8 Salas zoralo manuš a e phuv sas tiri,
bešehas ode a salas baro manuš,
9 ale bičhavehas le vdoven het, na dehas len ňič
a trapinehas le široten.
10 Vašoda hin všadzik pašal tu o pasci
a jekhvareste pre tu avel e bari dar,
11 abo ajso kaľipen, hoj na dikhes,
vašoda e potopa tut zaučharel andre.

12 Či nane o Del upre pro nekučeder ňebos?
Dikh, sar hino upral o nekučeder čercheňa,
kajte hine avke učes!
13 Ale tu phenes: ‚So o Del džanel?
Či šaj sudzinel prekal o kale chmari?
14 O chmari les garuven andre,
sar peske phirel pal o ňebos,
vašoda na dikhel.‘

15 Kames tut te zľikerel le phurikane dromendar,
pal save phirenas o nalače manuša?
16 On mule sigeder, sar sas lengro časos,
jekhvareste avke sar o kher, saves lel e potopa le zakladenca.
17 Le Devleske phenen: ‚Dža amendar het!
So amen šaj kerel o Nekzoraleder?‘
18 Ale o Del lenge the avke pherdžarďa o khera le lače vecenca.
No me na achaľuvav o gondoľišagos le nalačhengro!
19 O spravodľiva dikhena lengro koňec a radisaľona;
o ňevinna lendar asana:

20 ‚Čačes hine amare ňeprijaťeľa zňičimen
a savoro, so pal lende ačhiľa, zlabiľa andre jag.‘

21 Odmang tut le Devleske a ela tut smirom;
avke pre tu avela o požehnaňje.
22 Prile o sikaviben andral leskro muj
a le tuke andro jilo leskre lava.
23 Dikh, te aveha pale ko Nekzoraleder, ačhavela tut pale pro pindre.
Le avri o nalačhipen andral tiro stanos,
24 čhiv tutar het o somnakaj andro prachos,
o somnakaj andral o Ofir maškar o bara andre jarka,
25 akor ela o Nekzoraleder tiro somnakaj
the tiro nekvzacneder rup.
26 Paľis radisaľoha le Nekzoraleder Devlestar
a šaj hazdeha upre tiro muj ko Del.
27 Mangeha les a ov tut šunela avri;
a doľikereha o lav, so les diňal.
28 So tuke kideha avri, oda pes ačhela,
a pre tire droma švicinela o švetlos.
29 Sar o manuša ena pokorimen dži tele
a tu pheneha: ‚Hazde len upre!‘
akor o Del zachraňinela olen, ko hine strapimen!
30 Ov cirdela avri the oles, ko nane bi e vina,
a ela zachraňimen vašoda, hoj tire vasta hine žuže.“

23

Ochtoto vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „The adadžives man igen sťažinav a vakerav pro Del.
Stukinav dukhatar, no leskro zoralo vast man furt marel.
3 Oj, te ča džanľomas, kaj les te rodel;
te šaj geľomas dži ke leste khere!
4 Anďomas leske avri miri veca
a phenďomas leske pherdo lava pre miri obrana.
5 Akor man dodžanľomas, so mange odphenďahas,
a achaľiľomas, so mange phenďahas.
6 Či pre mande chučiľahas avri caľa peskra zoraha?
Na! Ov man šunďahas avri.
7 Ode paš leste o čačo manuš šaj dokazinel, hoj hino ňevinno;
a ode uľomas oslobodzimen mire sudcastar pro furt.

8 Te džav pro vichodos, nane ode,
te džav pro zapados, našťi les arakhav;
9 te kerel vareso pro severos, na dikhav les,
te man visarav pro juhos, na dičhol les.
10 Ale ov džanel mire droma, khatar phirav;
te man skušinela avri, dikhela, hoj som žužo sar o somnakaj.
11 Mire pindre phirenas mištes pal leskre stopaja,
ľikeravas man pre leskro drom a na odgeľom.
12 Na omukľom o prikazaňje, so mange phenďa,

o lava andral leskro muj mange važinav buter sar miro chaben*.
13 Ov pes na čerinel – ko les šaj prevakerel?
Se ov kerel oda, so kamel.
14 Doľikerela savoro, so prekal ma naplaňinďa,
a les hin mek pherdo plani manca.
15 Vašoda man darav, sar avava angle leste;
sar pre oda gondoľinav, darav man lestar.
16 O Del slabisarďa miro jilo;
o Nekzoraleder man daraďa avri.
17 Ale kajte som andro kaľipen, na somas čhit;
kajte o kaľipen učharel andre miro muj.“

24

1 „Soske o Nekzoraleder na diňa avri časos, kana sudzinela le nalačhen?
A soske ola, ko les prindžaren, les oda na dikhen te kerel?
2 O nalače manuša prethoven dureder peskre hraňici,
čoren o stadi a pašinen len.
3 Le širotendar len le somaren
a le vdovendar le bikos sar e zaloha.
4 Le čoren ispiden pal o drom het;
savore čorore pre phuv pes mušinen te garuvel.
5 Sar o dziva somara pre pušťa peske roden o chaben,
avke keren the o čore manuša.
Peskre čhavenge roden o chaben andre zamukľi phuv.
6 Mušinen te skidel upre o uľipen pal aver maľi,
kiden upre o zbitki andral e viňica le nalače manušeskri.
7 Prekal e rat pašľon lange, bi o gada;
nane len soha pes te učharel andre, sar hin šil.
8 Sar del o brišind pro verchi, cinďon;
nane len kaj pes te garuvel
a ispiden pes paš e skala.
9 Odcirden la širota la dake pašal o koľina,
len le čhaven le čore manušendar sar o počiňiben vaš o dluhi.
10 Phiren lange, bi o gada,
hordinen e pšeňica avrenge, ale furt hine bokhale.
11 Andre zahrada pučinen o olivi pro olejos,
andro lisos uštaren pro hroznos, ale furt len smadzinel.
12 O roviben olengro, ko meren, šunďol andral o foros
a e duša olengri, ko hine dukhade, vičinel pre pomoca,
ale o Del ňikas na sudzinel vaš oda nalačhipen*.

13 Hine ajse manuša, save pes vzburinde pro švetlos,
na kamle te prindžarel leskre droma,
aňi na ačhile pre leskre chodňiki.
14 Medik avel avri o kham, o vrahos ušťel upre,
murdarel le čore manušes
a rači čorel sar o zbujňikos.
15 E jakh le lubariskri užarel, sar zaračol,
a phenel peske: ‚Ňiko man na dikhela,‘
a učharel peske andre o muj.

* **23:12** Abo: o lava andral leskro muj mange ľikerav andre mande
* **24:12** Abo: ale o Del na ačhel lengre mangipnastar

16 Andro kaľipen rozmaren o khera a občoraren len,
dživese pes phanden andre, o švetlos na prindžaren.
17 Prekal lende hin tosara akor, sar hin baro kaľipen,
on pes ľikeren la daraha, so hin rači.

[O Cofar†]

18 Le nalačhen lela het o paňi,
lengri phuv, so len hin, hiňi prekošľi,
vašoda imar na džana te kerel buči andre peskre viňici.
19 Avke sar o jiv našľol andro tačipen the šukiben,
avke o binošna našľona andro Šeol.
20 Lengre daja pre lende bisterena,
o kirme pre lende mulatinena;
a imar ňiko peske pre lende na leperela.
O nalače kirňona sar o stromos, so peľa tele!
21 Na sas lače ke odi džuvľi,
sava našťi el čhave a našťi ločhol,
a aňi la vdovake na presikade ňisavo lačhipen.
22 Ale o Del peskra zoraha zňičinela le zorale manušen;
sar ov ušťela, ňikas lendar na ela istota, hoj dživena.
23 O Del lenge domukel, hoj pes te šunen, hoj hine andro smirom,
ale leskre jakha pozorinen pre lengre droma.
24 Ča pro sikra hine hazdle upre a paľis imar nane:
Šučona avri sar e kvitka a merena;
ena čhinde tele sar o klasi.

25 Či oda nane avke?
Ko šaj phenel, hoj klaminav a na vakerav čačipen?“

25

Trito vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kada:
2 „Le Devleskro hin o rajipen a lestar pes kampel te daral,
ov kerel o smirom upre andro ňebos.
3 Či pes del te zrachinel leskre ňeboskre armadi?
Pre kaste na švicinel leskro švetlos?
4 Akor sar šaj el vareko spravodľivo anglo Del?
Abo sar šaj el žužo o manuš, savo uľiľa la džuvľatar?
5 Se leske mek aňi o čhonoro na švicinel jasnones
a o čercheňa nane dos žuže andre leskre jakha.
6 Ta akor keci frimeder o manuš, so hino sar kirmo;
o čhavo le manušeskro, so hino ča kirmoro!“

26

Eňato vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „Joj, sar pomožinďal oleske, kas nane zor!
Sar zachraňinďal oles, ko na birinel!
3 Joj, savi lačhi rada diňal le nagoďaveres!

† **24:17** O Cofar nane leperdo andre hebrejiko čhib, ale všeobecňe pes achaľol, hoj kala lava našťi phenďa o Job, bo džan pre ola lava, so o Job vakerelas dži akana.

Savi bari godi sikaďal!
4 Khatar iľal kala godaver lava?
Savo duchos prekal tute vakerel?

5 O duchi le mulengre izdran telal tel o paňi
a the savore, so ode bešen.
6 O Del džanel savoro pal ola, ko hine andro than le mulengro*,
a o than le meribnaskro† nane ňisoha zaučhardo le Devleske.
7 Ov nacirdel o severno ňebos ode, kaj nane ňič,
e phuv figinďa upral ňisoste.
8 Ov phandel o paňi andre peskre chmari
a o chmari na prečhinďon.
9 Garuvel peskro tronos‡ avke, hoj les te na dičhol,
a nacirdel upral leste peskri chmara.
10 Oddelinďa o švetlos le kaľipnastar avke,
hoj merinďa avri e hraňica maškar o moros the ňebos.
11 O slupi le ňeboskre izdran
a predaran, sar len karhinel.
12 Peskra zoraha kerďa, hoj o moros te čhitel,
a peskra godaha zňičinďa la obluda Rahab.
13 Leskro dichos žužarďa o ňebos,
leskro vast predemaďa le bare sapes, so denašelas.
14 Dikh, kada hin ča sikrica olestar, so ov kerel,
ča kajci frima pes amenge dochudňa andro kana.
Akor ko šaj achaľol, savi bari zor hin le Devles?“

27

1 O Job mek vakerelas dureder a phenďa kada:
2 „Avke sar dživel o Del,
savo mandar iľa o pravos,
o Nekzoraleder, savo mange kerďa pharipen andro jilo,
3 medik ča dživava
a ela andre ma o dichos le Devleskro,
4 mire mujestar na džala avri o nalačhipen
a miri čhib na vakerela o klamišagos.
5 Šoha na phenava, hoj tumen hin čačipen!
Medik na merava, furt ačhava pre oda, hoj som žužo!
6 Mire spravodľišagostar man zorales ľikerava
a na mukava man lestar;
miro jilo man na obviňinela, medik ča dživava.

7 Miro ňeprijaťeľis mi el mardo sar o bijedevleskro
a oda, ko pre ma džal, avke sar o nalačho manuš!
8 Bo savi naďej hin le bijedevleskre manušes, sar merela?
Sar lestar o Del lela o dživipen?
9 Či les o Del šunela,
sar vičinela andral peskro pharipen?
10 Či radisaľola le Nekzoralederestar?
Či furt lašarela le Devles?

11 Sikavava tumenge, savi bari hin e zor le Devleskri;

* **26:6** E hebrejiko čhib: Šeol † **26:6** E hebrejiko čhib: Abaddon ‡ **26:9** Abo: calo čhonoro

na garuvava tumenge andre, sar o Nekzoraleder Del gondoľinel.
12 Se tumen savoredžene oda dikhľan!
Ta akor soske vakeren kajse zbitočna lava?

13 Kada užarel le nalače manušes le Devlestar,
kada chudena o bitanga le Nekzoraleder Devlestar:
14 Kajte les ela but čhave, merena andro mariben;
a leskre potomken na ela so te chal.
15 Ola, ko predživena, merena le nasvaľibnastar;
a mek aňi lengre vdovi pal lende na rovena.
16 Kajte skidela rup ajci sar prachos
a gada ajci sar čik,
17 no o spravodľivo pre peste urela oda, so ov skidela,
a leskro rup peske rozďelinena o ňevinna manuša.
18 O kher ačhavel slaboro sar pavučina,
sar budkica, savi peske kerel o stražňikos pre maľa.
19 Sar o nalačho manuš džal te sovel, hino barvalo
ale sar otkerel o jakha, leskro barvaľipen našľiľa.
20 E bari dar les zalela sar e potopa;
e zoraľi balvaj pre leste avela rači.
21 Lela les e zoraľi balvaj pal o vichodos a našľola,
šulavela les pal leskro than.
22 Demela pre leste bi o jileskeriben,
sar latar kamela so neksigeder te denašel het.
23 Odi balvaj tapčinela peskre vastenca, hoj lestar te asal;
kerela leske ladž, sar denašela pal peskro than.“

28

Le Joboskri giľi pal o goďaveripen

1 „Hin baňi, kaj pes rodel o rup,
a hin thana, kaj pes prežužarel o somnakaj.
2 O trast pes kopaľinel avri andral e phuv,
o meďos pes lel avri andral e skala.
3 O manuša preroden o nekbareder kaľipen
a preskuminen o hlbini la phuvakre,
hoj te arakhen o bara garude andro kaľipen.
4 Dur le manušendar, kaj ňiko na bešel a ňiko na džal,
kopaľinen o cheva andre phuv,
figinen pro lani a hombinen pes ode, kaj ňiko nane.
5 La phuvatar barol o chaben,
ale tel odi phuv hin savoro zňičimen
sar te pal e jag.
6 Andro skali la phuvakre hin o vzacna bara zafira
a andre lakro prachos hin o somnakune zrnka.
7 Ňisavo orlos na džanel oda garudo drom ke ola baňi
a e jakh le sokoliskri ode na dodikhel.
8 O dzivo džviros pre oda drom na thoďa o pindro
aňi ňisavo ľevos odarik na pregeľa.
9 O manuša thoven o vast pro zorale bara
a prekopaľinen o verchi le zakladendar.
10 Andre skala maren avri o tunela;

lengre jakha dikhen savore vzacna bara.
11 Zaačhaven o prameňa le paňengre, hoj te na džan,
a anen pro švetlos oda, so hin garudo.

12 Ale kaj šaj te arakhel o goďaveripen?
Kaj bešel o achaľuvipen?
13 O manuš na džanel, keci mol o goďaveripen,
a maškar o džide pes na del te arakhel.
14 E hlbina le oceanoskri phenel: ‚Andre mande nane!‘
O moros phenel: ‚Ke mande nane.‘
15 O goďaveripen pes na del te cinel le žuže somnakaha,
na del pes vaše te počinel le rupoha.
16 Našťi les te cinel le somnakaha andral o Ofir,
aňi le vzacne onixoha aňi le zafiroha.
17 O goďaveripen mol buter sar o somnakaj the o krištalos;
našťi les te čerinel vaš o somnakune šperki.
18 O korali the o jaspisos pes paše aňi na den te rachinel;
e cena le goďaveripnaskri hin bareder sar o vzacna perli.
19 O topasos andral o Kuš pes leha na del te porovňinel,
našťi les te cinel le žuže somnakaha.

20 Akor khatar avel kada goďaveripen?
Kaj bešel o achaľuvipen?
21 Garudo hino savore džidenge,
zaučhardo mek the le čiriklenge.
22 O peklos* the o Meriben phenen:
‚Amen pal oda šunďam ča o hiros.‘

23 Ča o Del džanel o drom ko goďaveripen;
ov džanel, kaj les šaj te arakhel.
24 Se ov dikhel dži pro agor la phuvake,
dikhel savoro, so hin tel o ňebos.
25 Sar diňa e zor la balvajake
a važinďa avri o paňa,
26 sar prikazinďa le brišindeske kaj te perel,
a le bleskenge sikaďa kaj te džal,
27 imar akor dikhľa o goďaveripen a oceňinďa les;
zorales les zathoďa a preskušinďa.
28 Paľis o Del phenďa le manušeske:
‚O goďaveripen hin te daral pes le Rajestar
a o achaľuvipen hin te visarel pes le nalačhipnastar.‘ “

29

Dešto vakeriben le Joboskro

1 O Job mek vakerelas dureder a phenďa kada:
2 „Oj, te mange uľahas avke
sar andre ola čhona varekana,
sar andre ola dživesa, sar man o Del stražinelas;
3 sar upral miro šero švicinelas leskri momeľi
a delas man o švetlos, sar predžavas le kaľipnaha.

* **28:22** E hebrejiko čhib: Abaddon

4 Andre ola dživesa somas terno the zoralo,
o Del sas miro prijaťeľis a chraňinelas miro kher,
5 o Nekzoraleder mek sas manca
a mire čhave sas pašal mande,
6 landuvavas andre šmetanka
a andral miro lisos džalas avri o olejos le prudoha.

7 Sar phiravas andre brana le foroskri maškar o phuredera
a sar mange zabešavas pre miro than,
8 o terne murša man dikhenas a džanas pre sera,
o phure ušťenas upre a ačhenas.
9 O raja preačhenas te vakerel
a chudenas peske o muja.
10 O vladci ačhenas čhit
a e čhib lenge andro muj priľepisaľolas.
11 Oda, ko man šunelas, pal ma mištes vakerelas
a oda, ko man dikhelas, man lašarelas,
12 bo zachraňinavas le čore manušes,
sar peske mangelas e pomoca,
a pomožinavas the la širotake, savake na sas ko te pomožinel.
13 Oda, ko merelas, mange žehňinelas
a la vdovake keravas o radišagos andro jilo.
14 O spravodľišagos pre mande uravas sar o gada;
o čačipnaskro dživipen sas pre ma
sar o plašťos le turbanoha pro šero.
15 Mire jakhenca dikhavas vaš o koro
a mire pindrenca phiravas vaš o bango.
16 Le čorenge somas dad
a pro sudos zaačhavas vaš o cudzincos.
17 O špicovata danda le nalačheske phagavas avri,
andral o danda leske cirdavas avri e korisť.

18 Vašoda mange phenďom:
‚Merava mange khere
a dživava ajci dživesa,
keci hin o zrnka andre poši.
19 Avava sar o stromos, kaskro koreňis hino furt andro paňi
a pre kaskre konara bešel e rosa caľi rat.
20 O manuša man furt lašarena
a miri zor te chudel o lukos man šoha na omukela.‘

21 O manuša man šunenas
a sas čhit, sar užarenas pre miri rada.
22 Sar me dovakeravas, on pes imar na denas anglal;
mire lava pre lende kvapkinenas sar paňi;
23 užarenas pre lende avke sar pro brišind
a phundrade mujenca len pijenas sar o jaruno brišind.
24 Šukares pre lende asavas akor,
sar pes daranas a slabisaľonas;
o švetlos mire mujeskro len delas zor.
25 Me len ľidžavas a ačhiľom lengro vodcaske.
Sas man ajsi pačiv sar le kraľis maškar peskre slugaďa;
sar oda, ko del radišagos olen, ko hine andre žaľa.“

30

1 „Ale akana mandar asan ola, ko hine mandar terneder,
the ola, kaskre daden na kamavas te thovel aňi paš o rikone,
hoj te stražinen miro stados.
2 Pre soste mange uľahas e zor lengre vastengri?
Se on imar na birinenas te kerel buči.
3 Čoripnastar the bokhatar chanas o avrišuke rastlini,
andro kaľipen pre pušťa, pro zamukle thana.
4 Andral o kraki cirdenas avri o čara a chanas len
a o koreňis le jalovcoskro sas lengro chaben.
5 O manuša len pestar tradenas het,
viskinenas pre lende sar pro zbujňika.
6 Mušinenas te dživel andro dolini, kaj šučiľa avri o paňi,
andro cheva andre phuv, andro jaskiňi.
7 Andro kraki kerenas vika,
zdžanas pes jekhetane maškar o pokrivi.
8 On, o čhave le nagoďavengre, chockaskre čhave,
so sas avričhide andral e phuv!
9 A akana peske pal ma giľaven
a pheras peske mandar keren.

10 Odcirden pes mandar, bo džungľuvav lenge;
na ladžan pes mange te čhungarel andro muj.
11 Vašoda, hoj o Del pomukľa miri struna pro lukos a pokorinďa man,
on pestar odčhide savore zabrani angle mande.
12 Pal miri čači sera ušťen upre o bitanga,
keren, hoj te denašav het,
a pripravinen peske o droma, hoj pre mande te aven.
13 Phagerde miro chodňikos,
hoj man te zňičinen,
a nane ko len te zaačhavel.
14 Avle pre mande sar o paňi,
so demel prekal e bari chev;
mukle pes pre ma sar e bari vlna.
15 Avľa pre ma bari dar,
miri pačiv našľiľa, sar te la iľahas e balvaj,
miro barvaľipen the sasťipen pregeľa sar e chmara.

16 Imar mandar e duša čuľal avri;
o pharipnaskre dživesa man zaile.
17 Rači mange e dukh predžal dži andro kokala
a mire bare dukha šoha na preačhen.
18 Bara zoraha man chudel o Del le gadendar;
kikidel man meňatar sar e gaľira pro plašťos.
19 Čhiďa man andre čik,
som sar o prachos pal e phuv,
sar o prachos andral o bov.

20 Vičinav ke tute, hoj mange te pomožines, ale na odphenes mange;
ačhav kade, ale tu pre ma ča dikhes.
21 Ačhiľal igen bijileskro ke ma,
džas pre ma tire zorale vasteha.

22 Hazdňal man andro luftos
a tiri balvaj man ľidžal het,
čhivkeres manca andre burka.
23 Džanav, hoj man leha andro meriben,
pre oda than, kaj pes zdžana savore džide.

24 Či hazdňahas vareko peskro vast pro zňičimen manuš,
savo vičinel, hoj leske te pomožinen andral o pharipen?
25 Se me rovavas vaš ola, ko sas andro pharipen,
a sas man žaľa andre duša vaš o čore.
26 Ale sar me užaravas o lačhipen, avľa o nalačhipen;
sar man mukavas, hoj avela o švetlos, avľa o kaľipen.
27 O starišagos the o pharipen man trapinel andro jilo a na preačhel;
avle pre ma o pharipnaskre dživesa.
28 Phirav kaľipnaha, bi o švetlos le khameskro;
sar pes zdžas o manuša, uščav upre a mangav mange pomoca.
29 Ačhiľom phral le šakalenge,
a kamaratos le pštrosenge.
30 E cipa pre ma kaľiľa a džal mange tele;
o kokala man labaren la horučkatar.
31 Mira harfatar ačhiľa o nastrojis pre žaľa,
mira flautatar o hangos pro roviben.“

31

1 „Kerďom zmluva mire jakhenca,
hoj man na obdikhava pal e terňi čhaj.
2 Savi odmena hin le manušes paš o Del?
Abo savo ďeďictvos le Nekzoralederestar andro ňebos?
3 Či na ena o nalače zňičimen
a na avela e bibach pre ola, ko keren o nalačhipen?
4 Či ov na dikhel pre savore mire droma
a na rachinel savore mire kroki?

5-6 Mi važinel man miro Del pre spravodľivo vaha
a dikhela, hoj som ňevinno.
Dikh, te somas falošno,
te miro pindro siďarelas te thovel varekaha avri,
7 te miro krokos odgeľa le dromestar,
te miro jilo geľa pal oda, so dikhen o jakha
a te pre mire burňika ačhiľa varesavi mel,
8 akor aver džene mi chan oda, so me sadzinďom,
a miro uľipen pal e maľa mi el avricirdlo!

9 Te man cirdelas miro jilo pal aver džuvľi
abo te užaravas paš o vudar le susedaskro,
10 akor miri romňi mi tavel avre muršeske
a aver džene laha mi pašľon.
11 Bo te oda kerďomas, uľahas oda igen namištes;
o binos, savo kampel te odsudzinel.
12 Uľahas oda e jag, so labol dži andro peklos*,
savi ňičinel le koreňistar savoro, so mange bariľa.

* **31:12** E hebrejiko čhib: Abaddon

13 Te mire sluhaske abo služkake na kerďom spravodľivones,
akor sar len pre mande vareso sas,
14 ta so me kerava, sar ačhava anglo Del,
a so leske odphenava, sar mandar phučela?
15 Či oda, ko man stvorinďa andro per mira dakro, na stvorinďa the les?
Či amen na sforminďa andro pera le dajengre oda jekh?

16 Me furt davas le čoren oda, so mandar mangenas,
šoha na mukľom la vdova bi e naďej;
17 na chavas miro maro ča korkoro,
chalas lestar the e širota;
18 terňipnastar bararavas avri la širota sar dad
a calo miro dživipen man starinavas pal o vdovi;
19 šoha na domukľom, hoj vareko te merel bi o gada,
a starinavas man pal o čoro, saves na sas so te urel,
20 leskro jilo mange žehňinelas,
sar pes tačarelas la vlnaha pal mire bakrore
21 a kajte džanavas, hoj vaš ma zaačhilehas pro sudos,
šoha na hazdňom o vast pre širota.
22 Te oda savoro na sas avke, ta mi odperel mange miro valos
a mi chučel avri miro vast andral o klubos.
23 Našťi kerďom kajse veci, angle slava le Devleskri
vašoda, bo man lestar daravas, hoj man te na zňičinel.

24 Te miro pačaben thovavas andro somnakaj
a te phenavas le žuže somnakaske: ‚Pre tute man mukav,‘
25 te radisaľuvavas, hoj man hin baro barvaľipen
a hoj miro vast dochudňa ajci but,
26 te lašaravas o kham andre leskro švetlos
abo o čhonoro andre leskro šukariben,
27 te man miro jilo počoral scirdelas,
hoj mange te čumidav o vast a te bičhavav oda lenge,
28 akor the oda uľahas ajso binos, so patrinel pro sudos,
bo oleha zaprinďomas le Devles andro ňebos.

29 Či radisaľuvavas mire ňeprijaťeľiske, sar les sas bibach?
Či khelavas, sar pre leste avľa o pharipen?
30 Na domukavas mire mujeske te kerel binos oleha,
hoj leske mangľomas le košibnaha o meriben.
31 Šoha našťi phende o manuša andral mire stani:
‚Amen na chaľam le Joboskre masestar!‘
32 O cudzo manuš šoha na mušinelas te sovel pre uľica,
a ko avelas pal o drom, oleske furt phundravavas o vudar.
33 Vareko garuvel andre o bini,
ale me len šoha na garuďom andre.
34 Šoha na daravas olestar, so phenena o manuša,
a na izdravas olestar, hoj man tele dikhena o fameliji,
vašoda na somas čhit a na ačhavas andro kher.

35 Jaj, te man uľahas ko te šunel avri!
Kade podpisinav miri obrana!

Mi odphenel mange o Nekzoraleder!
Kamľomas te dikhel ola obviňeňja, so pre mande pisinďa o žalobcas!
36 He, iľomas mange len pro valos
a phandľomas mange len pašal o šero sar koruna.
37 Phenďomas leske avri savoro, so kerďom,
a avľomas paš leste bi e dar.

38 Te man obviňinel miri maľa
a lakre brazdi roven jekhetane laha,
39 te chaľom lakre uľipnastar a na počinďom
abo te kerďom, hoj te meren bokhatar ola, kaskre sas o maľi,
40 ta akor mange mi barol vaš e pšeňica o koľaka
a vaš o jačmeňis e burina!“

Kade preačhel o Job te vakerel.

O lava le Elihuskre

32

Ešebno vakeriben le Elihuskro

1 Avke kala trin murša preačhile te odphenel le Joboske, bo sas spravodľivo andre peskre jakha.
2 Ale akor igen choľisaľiľa o Elihu, o čhavo le Baracheloskro, andral o Buz, andral e famelija le Ramoskri. Igen choľisaľiľa pro Job, bo furt phenelas pre peste, hoj hino spravodľivo a obviňinelas le Devles.
3 A choľisaľiľa the pre leskre trin prijaťeľa, bo na džanenas te odphenel le Joboske, ale the avke les odsudzinenas.
4 No, o Elihu užarelas, medik chudňa te vakerel le Joboha, bo okla džene sas phureder sar ov.
5 Ale sar dikhľa o Elihu, hoj kale trine muršen nane imar ňič buter te phenel, igen choľisaľiľa.

6 Avke o Elihu andral o Buz, le Baracheloskro čhavo, phenďa kada:
„Me som terno a tumen san imar phureder,
vašoda man daravas
a zľikeravas man te phenel tumenge oda, so džanav.
7 Phenďom mange: ‚Mi vakeren o phureder;
ola, kaske hin buter berša, mi sikaven o goďaveripen.‘
8 Ale dikhav, hoj oda hin o duchos le Devleskro andro manuš,
o dichos le Nekzoraledereskro,
savo del le manušen goďi.
9 Na ča o phure hine goďaver
a na ča o phureder achaľon, so hin spravno.
10 Vašoda phenav: ‚No ča šunen the man,
phenava, so džanav!‘
11 Užaravas, medik tumen vakerenas,
a šunavas tumare goďaveripena.
Medik tumen rodenas o lava,
12 me tumen mištes šunavas,
ale na sas ňiko, ko sikaďahas, hoj le Job nane čačo,
ňiko tumendar leske na džanelas te odphenel.
13 Ma phenen: ‚Avľam pro goďaveripen.
Le Joboske na sikavela o manuš, hoj les nane čačo, ale o Del!‘

14 O Job na vakerďa manca, ale tumenca,
no me leske šoha na odphenďomas avke sar tumen.“

15 „Job, imar na džanen so tuke te odphenel
a nane len imar lava.
16 Te on hine čhit, te zaačhile
a nane len imar so te phenel,
mušinav te užarel?
17 Me tuke tiš phenava vareso,
the me phenava, so mange gondoľinav.
18 Bo hin man pherdo lava
a o duchos andre mande man ispidel te vakerel.
19 Šunav man andral avke sar e nevi mol, so hiňi zaphandľi andre,
som sar o nevo cipuno gono, savestar imar demel avri e mol!
20 Vakerava a ela mange feder;
phundravava miro muj a odphenava.
21 Na chudava paš ňisavo manuš
a ňikaske man na guľarava,
22 bo me man na džanav te guľarel.
Te oda kerďomas, miro Stvoriťeľis man zňičinďahas!“

33

1 „Avke akana, Job, šun avri miro vakeriben
a prithov tire kana ke savore mire lava.
2 Dikh, phundraďom o muj
a miri čhib chudňa te vakerel.
3 Mire lava hine andral o žužo jilo,
mire vušta vakeren oda, so džanav.
4 O Duchos le Devleskro man stvorinďa,
o dichos le Nekzoraledereskro man del o dživipen.
5 Te šaj mange odphenes, odphen;
pripravin tut a ačhav tut mange!
6 Dikh, the me som ajso sar tu anglo Del;
the me som kerdo la čikatar.
7 Na mušines mandar te daral;
me tut na kamav te trapinel.

8 Me šunďom, so phenďal;
o hangos tire lavengro avľa ke ma:
9 ‚Som žužo a bi o binos;
som ňevinno, na kerďom ňič nalačho.
10 Ale o Del furt pre ma vareso arakhel,
lel man sar peskre ňeprijaťeľis.
11 O pindre mange zaphandľa andro kľigina;
pozorinel savore mire droma.‘

12 Ale me tuke phenav, hoj andre kada tut nane čačipen,
bo o Del hino bareder sar o manuš.
13 Soske pre leste phenes,
hoj na odphenel pre ňisave lava le manušeskre?
14 Se o Del vakerel pale a pale,
ale ňiko peske oda na všimňinel.
15 Andro sune, andro viďeňja prekal e rat,

sar pro manuša avel o zoralo soviben,
sar soven pre peskre hadži,
16 akor phundravel o kana le manušenge
a daravel len avri ole vecenca, pal save lenge del te džanel.
17 O Del oda phenel, hoj te visarel le manušes le binostar,
hoj les te chraňinel le baripnastar,
18 hoj les te zachraňinel le hrobostar
a leskro dživipen la šabľatar.

19 Abo varekana o Del karhinel le manušes la dukhaha andro hadžos;
e dukh andre leskre kokala na preačhel,
20 a vašoda leske džungľol o maro
a leskri duša na kamel aňi o nekfeder chabena.
21 O ťelos leske šučol avri
a dičhol leske savore kokala.
22 Leskri duša džal paš o hrobos
a leskro dživipen paš ola, ko anen o meriben.
23 Te hin paš leste o aňjelos,
jekh le ezerendar, o poslos le Devlestar,
hoj te del le manušeske te džanel, so hin mištes te kerel,
24 a hino ke leste jileskro a phenel le Devleske:
‚Zachraňin les, hoj te na džal tele andro hrobos;
arakhľom oda, soha les šaj te cinel avri.‘
25 Akor ela leskro ťelos šviżeder sar andro terňipen;
ela pale terno the zoralo.
26 Paľis pes modľinela ko Del a ela le Devleske pre dzeka,
dikhela le Devleskro muj a viskinela radišagostar;
o Del dela pale le manušeske leskro spravodľišagos.
27 Oda dženo giľavela anglo manuša a phenela:
‚Kerďom binos a previsarďom oda, so hin čačo,
ale ov man na marďa avke, sar mange zaslužinďom.
28 Cinďa miri duša avri, hoj te na džal tele andro hrobos,
a miro dživipen dikhela o švetlos!‘

29 Dikh, o Del kerel le manušeske savore kala veci,
duvar, the trival;
30 hoj te zachraňinel leskri duša le hrobostar
a te švicinel pre leste o švetlos le dživipnaskro.

31 De pozoris, Job, šun man avri!
Av čhit a me vakerava!
32 Te tut hin so te phenel, odphen mange!
Vaker, bo me uľomas rado, te tut uľahas čačipen!
33 Ale te tut nane so te phenel, akor šun man!
Av čhit a dava tut goďi!“

34

Dujto vakeriben le Elihuskro

1 Avke o Elihu pale phenďa:
2 „Šunen mire lava, tumen goďaver manušale;
šunen man, tumen avrisikade manušale!
3 Bo o kan preskušinel o lava avke,

sar e čhib koštoľinel o chaben.
4 Aven, rozsudzinas, so hin čačo;
aven, sprindžaras jekhetane, so hin lačho.

5 Bo o Job phenďa: ‚Som spravodľivo,
ale o Del man na kamel te sudzinel čačipnaha.
6 Kajte man hin čačo, phenen pre ma, hoj som klamaris;
kajte som bi o binos, leskro šipos man zraňinel pro meriben.‘
7 Hin vareko ajso sar o Job,
savo vakerel pro Del avke lokes, sar te piľahas paňi?
8 Ov pes ľikerel le nalačhenca
a phirel le binošnenca.
9 Bo phenďa: ‚Le manušes nane chasna olestar,
hoj kamel te avel le Devleske pre dzeka.‘

10 Vašoda man šunen, tumen manušale, so achaľon!
O Del šoha na kerďahas oda, so nane lačho,
o Nekzoraleder šoha na kerďahas oda, so nane čačo!
11 Bo ov počinel le manušeske pal oda, sar kerel,
a kerel sakoneha pal oda, sar dživel.
12 Se o Del šoha na kerďahas o nalačhipen,
o Nekzoraleder na previsarďahas o čačipen.
13 Ačhaďa les vareko aver rajeske upral e phuv?
Diňa leske vareko aver e zor upral calo svetos?
14 Te peske o Del zaiľahas andro jilo,
hoj lela pale peskro duchos the peskro dichos,
15 ta savoro džido jekhvareste našľiľahas
a o manuš geľahas pale andro prachos.

16 Te sal goďaver, šun kada;
šun, so phenav.
17 Či šaj vladňinel oda, ko našťi avri ačhel o spravodľišagos?
Odsudzineha le Spravodľivones the le Zorales?
18 Či nane ov Oda, ko phenel
le kraľiske: ‚Na mos ňič!‘
a le rajeske: ‚Tu nalačho manušeja!‘?
19 Ov nane oda, ko chudel paš o raja
abo del buter pačiv le barvales le čorestar;
se ov stvorinďa savore manušen.
20 Jekhvareste meren, pal jepaš rat;
o manuša izdran a našľon;
o zorale hine ile het bi oda,
hoj pes lendar o manuš te chudel.

21 Bo leskre jakha dikhen pro droma savore manušengre;
pozorinel savore lengre kroki.
22 Ňikhaj nane ajso baro kaľipen,
kaj pes šaj garudehas ola, ko keren o nalačhipen.
23 O Del na mušinel te del te džanel le manušeske anglal,
kana avela pre le Devleskro sudos.
24 Ov ňičinel le zorale muršen bi oda, hoj len ešeb te šunel avri,
a pre lengre thana thovel avren.

25 Bo ov džanel lengre skutki,
avel pre lende rači a hine zňičimen.
26 Vaš lengro nalačhipen len marel ode,
kaj oda savore manuša šaj dikhen,
27 bo pes lestar visarde a na džanas pal leste
a na prilenas ňisavo leskro drom.
28 Vašoda doavľa o roviben le čore manušengro anglo Del
a šunďa avri lengro mangipen.
29 Te ov pes rozhodňinel, hoj na kerela ňič, ko les šaj obviňinel?
Te garuvel peskro muj, ko les šaj dikhel?
Se ov vladňinel upral dojekh narodos the manuš,
30 hoj te na kraľinel o nalačho manuš,
hoj te na zachudel le manušen andre pasca.

31 No te tu phenďalas le Devleske:
‚Somas mardo vaš mire bini
a imar na kerava o nalačhipen.
32 Sikav mange, so na achaľuvav,
te kerďom vareso nalačho, imar oda na kerava!‘?
33 Kames, hoj tuke o Del te počinel pal tiro,
bo na priles oda, so ov kerel?
Tu tuke mušines te kidel avri, na me!
No phen, so gondoľines!

34 O manuša, save achaľon,
the o goďaver manuša, so man šunen, phenena,
35 hoj o Job vakerel nagoďaha
a leskre lavenge chibaľinel e goďi.
36 Oj, te uľahas o Job skušimen dži o koňec,
bo odphenel avke sar o binošno manuš!
37 Paš peskro binos mek pridel e vzbura,
angle amende asal le Devlestar
a vakerel furt buter lava pre leste.“

35

Trito vakeriben le Elihuskro

1 Paľis o Elihu phenďa:
2 „Gondoľines tuke, hoj oda hin mištes, sar phenes:
‚Man hin čačipen a na le Devles.‘?
3 Abo sar phučes: ‚Savi man hin olestar chasna?
So man hin olestar, hoj na kerava binos?‘

4 No, me odphenava tuke
the tire prijaťeľenge:
5 ‚Zadikh tut pro ňebos a pozorin,
dikh pro chmari, save hine učeder sar tu!
6 Te kerďal binos, dukhaďal le Devles oleha?
Te kereha pherdo bini, kereha leske oleha vareso namištes?
7 Te tu sal spravodľivo, so les oleha des?
Abo so šaj prilel o Del andral tire vasta?
8 Tiro nalačhipen dukhavel ča ajse manušes, sar sal tu,
a tiro spravodľišagos hin ča pro lačho le manušenge.‘

9 O manuša jojčinen, sar len aver džene igen trapinen,
mangen, hoj lenge vareko te pomožinel andral o vasta le zorale manušengre.
10 Ale ňiko lendar na phučel: ‚Kaj hino o Del, miro Stvoriťeľis,
savo amen del o giľa rači,
11 savo amen del bareder goďi sar le dzive džviren
a kerel amendar goďaveder, sar hine o čirikle pro ňebos?‘
12 Roven, hoj lenge te pomožinel,
ale o Del lenge na odphenel,
bo hine barikane a nalače.
13 Čačo hin, hoj o Del na šunel avri chocsave lava,
o Nekzoraleder pre lende aňi na dikhel,
14 a na mek akor, sar tu phenes, hoj les na dikhes,
hoj tiri veca hiňi anglo Del
a tu pre leste mušines te užarel!
15 A ke oda mek phenes, hoj leskri choľi šoha na potrestinel
a ov aňi na dikhel pro nalačhipen!
16 Avke tu vakeres but nagoďaver lava
a phundraves o muj zbitočňe.“

36

Štarto vakeriben le Elihuskro

1 O Elihu mek vakerelas dureder:
2 „Ľiker sikra avri a sikavava tuke,
hoj mek man hin so te phenel vaš o Del.
3 Phenava tuke, so sikľiľom dural,
hoj oda, so miro Stvoriťeľis phenel, hin o čačipen.
4 Šaj džanes, hoj mire lava nane falošna;
paš tute ačhel oda, kas hin o dokonalo prindžaripen.

5 O Del hino zoralo, ale ňikas na odčhivel;
ov hino zoralo the baro andre peskro goďaveripen.
6 Na mukela te dživel le bijedevleskres,
ale vaš o čore manuša zaačhela pro sudos.
7 Chraňinel olen, ko hine spravodľiva,
le kraľenca lenge del te bešel pro troni
a hazdel len upre pro furt.
8 Ale te hine o manuša phandle andro puta
a chuden len o lani le trapišagoskre,
9 o Del lenge del te džanel, hoj kerde bini,
bo sas barikane.
10 Del lenge te šunel peskro dovakeriben
a phenel lenge, hoj pes te visaren le nalačhipnastar.
11 Te les šunena a služinena leske,
dživena savore peskre dživesa andro barvaľipen
a peskre berša andro lačhipen.
12 Ale te na šunena, ena murdarde le šipoha
a merena, aňi na džanena kana.

13 O manuša, so hine nalače andro jile, hine furt choľamen;
na mangen peske e pomoca aňi akor,
sar len o Del marel.

14 Meren terne
a lengro dživipen skončinel andre ladž*.
15 Ale o Del sikavel oles, ko cerpinel, prekal leskro cerpišagos;
prekal o pharipen leske phundravel o kan, hoj les te šunel.

16 Se the tut kamel te lel avri andral o danda le pharipnaske
pre ajso than, kaj imar nane o trapišagos
a kaj pre tiro skamind ela pherdo lačhipen.
17 Ale pre tute avľa o trestos, savo patrinel le nalače manušeske;
o spravodľišagos the o čačipen pre tute avľa.
18 De pozoris, hoj tut te na odcirdel o barvaľipen,
a ma domuk, hoj tut o prepočiňiben te odlel pre aver drom.
19 Či šaj tut mukeha pre tiro barvaľipen andre tiro pharipen?
Pomožinela tuke, te deha tutar avri savori tiri zor?
20 Ma mang tuke ajsi rat,
andre savi o narodi našľona pal peskre thana!
21 De tuke pozoris!
Ma visar tut ko nalačhipen,
bo o pharipen pre tute avľa vaš oda,
hoj tut te chraňinel le nalačhipnastar.

22 Dikh, o Del hino igen baro andre peskri zor.
Ko hin ajso učiťeľis sar ov?
23 Ko leske šaj sikavel, save dromeha te džal?
Abo ko leske šaj phenel: ‚Namištes kerďal‘?
24 Ma bister te bararel leskri buči,
vaš savi o manuša lašarenas le RAJES andro giľa.
25 Dojekh manuš dikhľa, so ov kerďa;
o manuša oda šaj pozorinen ča dural.
26 Čačes, o Del hino igen baro, bareder sar šaj achaľuvas,
a leskre berša pes na den te zrachinel.

27 Ov cirdel o paňi upre andro ňebos,
kerel lestar o brišindale kapki
28 a čhivel len tele prekal o chmari,
hoj te del baro brišind pre savore manuša.
29 Ňiko našťi achaľol oleske, sar ov rozthovel o chmari
abo sar ov herminel andral o ňebos, kaj bešel.
30 Ov bičhavel o bleski všadzik pašal peste
a zaučharel o hlbini le moroskre.
31 Bo prekal o brišind anel o čaľipen le narodenge†
a del len pherdo chaben.
32 O bleskos chudel andro burňika
a prikazinel leske kaj te demel.
33 Leskro hermišagos del te džanel, hoj maj avela e burka;
mek the o dobitkos pal oda del te džanel.“

37

1 „O jilo mange igen marel paš odi burka
a kamel te chučel avri pal peskro than.

---

* **36:14** E hebrejiko čhib: maškar o lubara andro modlengre chrami † **36:31** Abo: sudzinel le naroden

2 Šunen! Šunen o hangos le Devleskro,
o hermišagos, so avel avri andral leskro muj.
3 Mukel avri peskro bleskos pal calo ňebos
a bičhavel les dži pro agora la phuvakre.
4 Paľis leskro hangos zorales šunďol;
herminel peskre bare slavne hangoha,
na zaačhavel o bleski, sar vakerel.
5 O Del herminel peskre vakeribnaha,
šunďol oda igen užasnones;
ov kerel bare veci, save amen našťi achaľuvas.
6 Le jiveske phenel: ‚Per pre phuv!‘
le brišindeske: ‚De zorales!‘
7 Kerel, hoj o manuš te preačhel te kerel buči,
hoj savore manuša te džanen, so ov šaj kerel.
8 O džviri pes garuven
a ačhen pre peskre thana,
medik del o brišind.
9 E zoraľi burka avel pal o juhos, kaj bešel,
a e šilaľi balvaj pal o severos.
10 Le Devleskre dichostar pes kerel o ľegos
a fadžinen o bare paňa.
11 Pherarel o chmari le paňeha;
o bleski demen andral lende.
12 Visaren pes furt pale a džan, kaj lenge phenel,
hoj te keren pal caľi phuv oda,
so lenge prikazinel.
13 Bičhavel o brišind le manušenge pro trestos,
abo pro lačhipen peskra phuvake,
hoj te sikavel peskro kamiben.

14 Šun kada, Job, zaač
a gondoľin pal savore bare veci le Devleskre, so kerel!
15 Či džanes, sar o Del ľidžal o chmari
a del peskre bleskenge te švicinel?
16 Džanes, sar o chmari ľecinen,
ola bare veci le Devleskre, saves hin dokonalo prindžaripen?
17 Či tu, so pocisaľos andro gada,
sar avel e južno balvaj pre phuv,
18 šaj nacirdes leha o ňebos
avke zorales sar o brondzuno gendalos?

19 Sikav amen so te phenel le Devleske;
našťi amenge avel pre godi so te phenel.
20 Phenava le Devleske, hoj kamav te prevakerel?
Na, bo te oda kerava, zňičinela man!
21 Ale sar e balvaj roztradel o chmari
a o ňebos hino žužo,
ňiko našťi dikhel andro kham.
22 O Del avel pal o severos andre slava,
savi švicinel sar o somnakaj,
leskre bare šukaribnastar pre amende avel e dar.
23 Le Devleskri zor hiňi dureder, sar amen šaj dodžas;

andre peskro čačipen the baro spravodľišagos amen na trapinel.
24 Vašoda les o manuša den pačiv,
bo pre ola, ko pes šunen goďaver andre peskre jakha, aňi na dikhel.“

O lava le RAJESKRE

38

Ešebno vakeriben le RAJESKRO

1 Akor odphenďa o RAJ le Joboske andral e burka:
2 „Oda, ko hin kada, ko kaľarel miro planos
le nagoďaver lavenca?
3 Ač akana sar murš,
me tutar phučava a tu mange odpheneha.

4 Kaj salas, sar thovavas o zakladi la phuvakre?
Phen mange, te sal ajso goďaver!
5 Ko rozhodňinďa, hoj keci merinela? Se tu džanes!
Ko nacirdňa e šparga, hoj la te merinel?
6 Andre soste hine zathode lakre zakladi?
Ko zathoďa lakro hlavno bar akor,
7 sar o tosarutne čercheňa jekhetane giľavenas
a savore aňjela* radišagostar viskinenas?

8 Ko phandľa andre o moros le branenca,
sar demaďa avri andral o per la phuvakro?
9 Me urďom o moros le chmarenca
a pačarďom les le kaľipnaha,
10 me ačhaďom leskri hraňica
a kerďom leske o zavori the o brani.
11 Phenďom: ‚Šaj aves dži kade, ale dureder našťi!
Kade zaačhena tire barikane vlni.‘

12 Prikazinďal varekana andre tiro dživipen le tosaraske
a phenďal, kana te vidňisaľol?
13 Phenďal leske, hoj te zalel caľi phuv le švetloha,
hoj o bitanga lestar te denašen het?
14 Sar vidňisaľol, e phuv hiňi urďi andro šukar farebna gada;
savoro hin jasno sar o otlačkos pal e pečatka andre čik.
15 O švetlos le dživeseskro švicinel igen zorales le bitangenge;
lengre vasta preačhen te kerel o nalačhipen.
16 Či salas dži paš o prameňa le moroskre?
Vaj phirehas pal e phuv andro oceanos?
17 Sikaďa tuke vareko o brani le meribnaskre?
Abo dikhľal o brani le bare kaľipnaskre?
18 Či šaj achaľos, savo baro hino o svetos?
Odphen mange, te kada savoro džanes!

19 Khatar pes džal ode, kaj bešel o švetlos
a kaj hin o kher le kaľipnaske?
20 Džanľalas len te doanel pre lengre thana?
Prindžares o droma andre lengre khera?

---

* **38:7** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

21 Se tu oda džanes! Se tu imar akor uľiľal!
Imar ajci berša džives!

22 Či salas andro skladi le jiveskre?
Abo dikhľal o skladi, kaj hin o ľegoskre krupi,
23 save garuvav pre oda časos, sar ela o pharipen,
pre oda džives, sar ela o mariben?
24 Kaj hin oda than, khatar aven o bleski?
Khatar avel te phurdel e vichodno balvaj pre phuv?
25 Ko stvorinďa o dromora andral o ňebos le bare brišindeske?
Ko kerďa o drom le bleskenge the le perumenge,
26 hoj te del o brišind pre phuv, kaj ňiko na bešel,
the pre pušťa, kaj ňiko na dživel?
27 Ko kerel, hoj e smedno the e šuki phuv te pijel paňi
a hoj te barol e nevi čar?
28 Či hin le brišindes dad?
Ko anel pro svetos e rosa?
29 Kaske avľa andral o per avri o ľegos?
Kaske uľiľa o ňeboskro mrazos?
30 Kerel, hoj o paňi zoraľol sar bar
a o moros zafadžinel upral.

31 Šaj phandes o lanci le Plejadengre†
abo šaj pomukes o lani le Orionoskre?
32 Šaj ľidžas le čercheňen‡ avri akor, sar hin lengro časos?
Abo šaj sikaves o drom, khatar te džan o Baro the o Cikno verdan§?
33 Prindžares o zakoni le ňeboskre?
Džanes sar te kerel, hoj te vladňinen the pre phuv?

34 Šaj vičines pre chmara,
hoj pre tu te del baro brišind?
35 Šaj bičhaves le blesken, hoj te džan?
Či phenena tuke: ‚Kade sam!‘?
36 Khatar džanel te phenel o čiriklo ibis,
hoj avena o zaplavi?
Khatar džanel te phenel o kohutos,
hoj dela o brišind?
37 Ko šaj zrachinel o chmari peskra goďaha?
Ko šaj čhivel avri o paňa andral o ňeboskre džbani,
38 avke, hoj o prachos zoraľol
a o hrudi la phuvakre priľepisaľon ke peste?

39 Či tu strades e korisť la ľevicake?
Či tu des te chal le bokhale terne ľeven,
40 sar pes skurčinen andro jaskiňi,
sar užaren garude andro kraki?
41 Ko pes starinela pal o chaben prekal o havranos,
sar leskre cikne vičinen ko Del a bludzinen bi o chaben?“

† **38:31** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa. ‡ **38:32** E hebrejiko čhib: Mazzarot – na džanel pes, so oda presňe hin § **38:32** E slovačiko čhib: Veľký a Malý voz

39

1 „Či tu džanes, kana ločhon o kamziki?
Či tu salas paš oda, sar aven o ločhibnaskre dukha pro jeleňici?
2 Či tu genes o čhona, keci hordinen peskre ciknen?
Džanes, kana ločhona?
3 On pes skurčinen, anen pro svetos peskre ciknen;
lengri ločhibnaskri dukh preačhel.
4 Lengre cikne baron avri korkore a zoraľon;
džan lendar het a imar na aven pale.
5 Ko mukľa le dzive somaris pre sloboda?
Ko rozphandľa leskro lanos?
6 Diňom leske o than, kaj ňič na barol, sar leskro kher
a domukľom leske te bešel pre londi rovina.
7 Nane leske pre dzeka e vika andro foros
a ňiko les našťi tradel andre buči.
8 Pro verchi pes pašinel;
rodel te chal vareso zeleno.

9 Či o dzivo bikos tuke kamela te služinel?
Či ačhela prekal e rat andre tiri maštalňa?
10 Priphandeha le dzive bikos le lanoha, hoj te orinel?
Cirdela pal tute o pluhos andro dolini?
11 Či šaj tut pre leste mukes, bo hino zoralo?
Mukeha pre leste tiri phari buči?
12 Šaj leske pačas, hoj tuke anela o zrnos
a ľidžala les andre tiro humnos?
13 E pštrosica kerel radišagoha le kridlenca,
ale oda nane o kridli the o pora le bocianoskre, so ľecinen.
14 Oj mukel peskre jandre pre phuv,
hoj te tačon andre poši;
15 oj bisterel pre oda, hoj vareko le pindreha upre šaj uštarel
a hoj o maľakre džviri len šaj rozpučinen.
16 Bi o kamiben bararel peskre ciknoren, sar te aňi na ulehas lakre;
lake hin jekh, hoj len anďahas pro svetos hijaba,
17 bo o Del la stvorinďa nagoďavera
a na diňa la godi.
18 Ale soča chudela te denašel,
šaj asal le grajestar the olestar, ko upre džal.

19 Či tu Job diňal le grajes ajsi zor
a urďal pre leskri meň e hriva?
20 Či tu les sikaďal, hoj te chučkerel sar kobilka?
Sar fučinel zorales le nakheha, anel oda dar!
21 Andre dolina demel le kopitoha,
radisaľol peskra zoratar
a denašel andro mariben.
22 Asal peske la daratar,
na del pes te daravel avri
a la šabľatar na denašel.
23 O zbraňe, so pre leste thoven,
čerkinen a bľišťisaľon.
24 Vikaha a dzivones denašel pal e phuv;

našťi ačhel pro than, sar pes phurdel pre trubka.
25 Furt sar pes trubinel pre truba, fučinel
a imar dural voňinel o mariben;
šunel o rozkazi le veľiťeľengre the e vika pro mariben.

26 Či oda hin tira goďatar, hoj o jastrabos ľecinel
a nacirdel peskre kridli pre južno sera?
27 Či pre tiro rozkazis ľecinel o orlos
a kerel peske hňizdos pro učo than?
28 Ov bešel pre skala a dživel ode;
pro agor la skalakro les hin peskro hrados.
29 Odarik peske rodel o chaben;
le jakhenca dural dodikhel.
30 Leskre cikne pijen avri o rat
a ode, kaj hin o mule ťela, ode hino the ov.“

40

1 O RAJ pale vakerelas ko Job:
2 „Kames tut te vesekedinel le Nekzoraledereha a te rodel pre leste o chibi?
Tu, so obviňines le Devles, odphen mange!“

O Job odphenel le RAJESKE

3 O Job odphenďa le RAJESKE:
4 „Me na som ňič – sar tuke šaj odphenav?
Chudav mange o muj.
5 Jekhvar prevakerďom, ale imar man na dava anglal;
the dujtovar, ale imar na vakerava ňič.“

Dujto vakeriben le RAJESKRO

6 Akor o RAJ odphenďa le Joboske andral e burka:
7 „Ač akana sar murš!
Me tutar phučava a tu mange odpheneha.
8 Kames te phenel pre ma, hoj na som spravodľivo?
Kames man te obviňinel, hoj tu te aves ňevinno?
9 Sal ajso zoralo sar me?
Herminel tiro hangos avke sar miro?
10 Te he, akor tut ozdobin le šukaribnaha the la slavaha;
uri tut upre rajikanes the andre pačiv.
11 Čhiv avri tiri bari choľi!
Dikh pre savore barikane a ker lenge ladž.
12 Dikh pre savore barikane a pokorin len,
rozpučin le nalačhen ode, kaj hine!
13 Začhiv len savoren andre phuv;
zaphand len andro hrobos!
14 Paľis the me tut lašarava a udžanava,
hoj tiro čačo vast tut zachraňinďa.

15 Dikh pro Behemot*, saves stvorinďom avke sar the tut;
chal e čar sar o bikos.
16 Dikh, savi zor les hin andro ťelos
a save svali pro per!

---

* **40:15** Na džanel pes presňe, savo dživiros oda hin.

17 Leskro chvostos hino sar o stromos cedros,
o šľachi pre leskre čanga hine zorales peha prephandle.
18 Leskre kokala hine zorale sar o brondzos,
o pindre sar o trastune slupi.
19 Ov hino jekh le nekzoraleder džvirendar, save o Del stvorinďa;
ča leskro Stvoriťeľis les šaj domarel.
20 O verchi les den te chal;
ode, kaj pes savore maľakre džviri bavinen.
21 Pašľol tel o rastlini lotosi†,
hino garudo maškar o trsťini andro močaris.
22 O lotosi les zaučharen peskre ciňoha
a všadzik pašal leste hin o paňale virbi.
23 Na daral pes, sar avel o baro paňi;
hino andro smirom, kajte o Jordan le zorale vlnenca leske demel dži andro muj.
24 Šaj vareko korarel leskre jakha, hoj les te chudel?
Abo šaj leske premarel o nakh le hakoha?

25 Či šaj chudes la uďicaha le Levijatan?
Abo šaj leske phandes e čhib le lanoha?
26 Šaj leske precirdes e šparga prekal o cheva andro nakh?
Šaj leske premares o muj le hakoha?
27 Či pes tuke mangela, hoj te aves ke leste jileskro?
Abo vakerela tuha šukares?
28 Či tuha phandela e zmluva,
hoj lestar te keres tiro otrokos pro furt?
29 Bavineha tut leha avke sar le čirikleha?
Priphandeha les pro lancos a deha tire čhajorenge?
30 Dovakerena pes o kupci pro pľaci pal leskri cena?
Rozďelinena peske les maškar peste?
31 Šaj leske premares e cipa la kopijaha
a o šero la harpunaha?
32 Thov pre leste o vast
a imar buterval oda na kereha!
Šoha na bistereha pre oda mariben!“

41

1 „Te o manuš pačal, hoj chudela le Levijatan, ačhela sklamimen.
Soča pre leste dikhela, takoj odperela.
2 Ňiko nane ajso šmelo, hoj les te uštavel.
Akor ko pes šaj ačhavel mange?

3 Ko man diňa vareso ešebno, hoj leske me mušinav te del pale?
Se savoro tel o ňebos hin miro.

4 Phenava tuke pal leskre pindre,
pal leskri bari zor the pal leskro baro the šukar ťelos.
5 Ko pal leste šaj cirdel tele leskri cipa?
Ko šaj predemel leskro dvojito pancjeris?
6 Ko šaj phundravel o brani leskre mujeskre,

† **40:21** Na džanel pes presňe, savi rastlina oda hin.

se leskre dandendar avel bari dar?
7 Pre leskro dumo hine o šťiti andro šori,
cesnones priphandle a zorale sar bara;
8 hine paš peste avke pašes,
hoj aňi o luftos maškar lende na predžala.
9 Jekh paš aver hine prikikidle ke peste;
hine spojimen, našťi len te rozďelinel.
10 Sar kichinel, demel avri o švetlos
a leskre jakha hine lole sar o kham tosara.
11 Andral o muj leske aven avri o jagale fakľi
a chučkeren o iskri.
12 Prekal o cheva andro nakh leske avel avri o thuv
sar andral o roztačardo kotlos, tel savo labon o šuke kraki.
13 Leskro dichos rozlabarel o angara
a andral o muj čhivel avri e jag.
14 Andre meň les hin e zor
a e bari dar džal anglal leste.
15 O mas pre leskro ťelos chudel mištes,
zorales a na čhalavel pes.
16 Leskro jilo hino sar skala,
zoralo sar o mlinoskro bar.
17 Sar ušťel, o nekzoraleder lestar daran;
sar ňičinel, daratar na džanen so te kerel.
18 Aňi e šabľa aňi e kopija aňi o šipi
les ňič našťi keren.
19 O trast leske hin sar o phus,
o brondzos sar o kirno kašt.
20 O šipos andral o lukos na kerela, hoj te denašel;
o bara andral e pariďa hine leske sar o plevi.
21 O budzogaňis leske hin sar e šuki čar;
asal peske, sar andre leste čhiven o kopiji.
22 Pro per les hin ostra špici sar skľenčini,
so muken pal leste o rihi andre čik.
23 Ov kerel, hoj te taďol o oceanos sar andre piri,
sar o olejos andro čaroro.
24 Mukel pal peste bľišťaco drom;
o moros dičhol, sar te les uľahas šiva bala.
25 Nane pre phuv ňiko ajso sar ov;
o džviros, savo ňisostar na daral.
26 Uprunestar dikhel pre savore barikane stvoreňja;
hino kraľis upral savore dziva džviri.“

42

O Job kerel pokaňje

1 Akor odphenďa o Job le RAJESKE kada:
2 „Sprindžarďom, hoj šaj keres savore veci,
a ňiko našťi zaačhavel tire plani.
3 Tu, Devla, phučes: ‚Oda ko vakerel pre mire plani a na achaľol ňič?‘
Vašoda mange pridžanav: ‚Vakeravas oda, so na achaľuvavas;
kala veci hine mange igen čudna, na džanav len.‘
4 Tu mange phenďal: ‚Šun man akana a me vakerava.
Phučava tutar a tu mange odpheneha!‘

5 Dži akana pal tu ča šunďom avrendar,
ale akana tut dikhel miri jakh.
6 Vašoda lav pale savore mire lava
a kerav pokaňje andro prachos the andro popolos.“

O posledna lava

7 Paľis, sar dovakerďa o RAJ kala lava, phenďa le Elifazoske andral o Teman: „Miri choľi labol pre tute the pre tire duj prijaťeľa, bo na vakerenas pal ma oda, so hin čačo, avke sar miro služobňikos o Job.
8 Vašoda tumenge akana len efta biken the efta bakren, džan ke miro služobňikos Job a obetinen e labarďi obeta vaš tumenge. Miro služobňikos o Job pes vaš tumenge modľinela, bo lestar prilava e modľitba, hoj tumenca te na kerav avke, sar tumenge zaslužinen vaš tumaro diliňipen. Bo tumen pal mande na vakerenas o čačipen avke sar miro služobňikos o Job.“
9 Avke gele o Elifaz andral o Teman, o Bildad andral o Šuach the o Cofar andral e Naama a kerde avke, sar lenge phenďa o RAJ; a o RAJ priiľa le Joboskri modľitba.
10 Sar pes o Job modľinelas vaš peskre prijaťeľa, akor leske o RAJ anďa pale o požehnaňje andro dživipen. O RAJ les diňa duvar ajci savorestar, so les sas angloda.
11 Akor ke leste avle savore phrala, pheňa the savore, ko les prindžarenas angloda, hoj leha te chan andre leskro kher. Phenenas leske, hoj lenge hin pharo vaš savoro pharipen, so pre leste o RAJ mukľa a poťešinenas les. A savore les dine jekh kotor rup the jekh somnakuňi angrusi.
12 A o RAJ paľis požehňinďa le Joboskre posledna dživesa mek buter sar angloda. Sas les dešuštar ezera (14 000) bakre a šov ezera (6 000) ťavi, duj ezera (2 000) voli the ezeros (1 000) somara.
13 Sas les efta muršora the trin čhajora.
14 La nekphurederake diňa o nav Jemima, la dujtonake Kesija a la tritonake Keren-Hapuch.
15 A ňikhaj pal caľi phuv na sas kajse šukar džuvľija, sar sas le Joboskre čhaja. A lengro dad len diňa o ďeďictvos jekhetane lengre phralenca.
16 Pal kada savoro mek dživelas o Job šel the saranda (140) berša. Dikhľa peskre čhaven the le vnučaten dži o štarto pokoleňje.
17 Avke o Job muľa phuro a sas leske igen but berš.

O Žalmi
O ešebno zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 1

1 Bachtalo hin oda, ko na prilel o radi le nalače manušengre,
na phirel pal o drom le binošnenca
a na bešel maškar ola, ko asan le Devlestar,
2 ale leskro radišagos hin andro zakonos le RAJESKRO
a pal leskro zakonos gondoľinel rat-džives.
3 Hino sar o stromos sadzimen paš o paňi,
so anel o uľipen andre peskro časos;
leskre prajti na šučon avri
a savoro, so kerel, avel leske avri.

4 Avres hin le nalače manušenca!
On hine sar o phus rozphurdlo la balvajaha.
5 Vašoda na obačhena o nalače pro sudos,
aňi o binošna maškar o čačipnaskre.

6 Se o RAJ džanel a chraňinel o drom le čačipnaskre manušengro,
ale o drom le nalačhengro ľidžal andro meriben.

O Žalmos 2

1 Soske o narodi gondoľinen pro vzburi
a o manuša pes dovakeren pro zbitočna veci?
2 O kraľa pre phuv pes zdžan
a o vodci pes dovakeren maškar peste,
sar te džal pro RAJ the pre leskro pomazimen kraľis.
3 Phenen: „Rozčhingeras o puta!
Las pes avri andral lengre lanci!“

4 Oda, ko bešel pro tronos andro ňebos, asal peske;
o RAJ peske lendar asal.
5 Akor andre choľi prevakerela
a peskra choľaha len daravela avri:
6 „Me thoďom mire kraľis pro Sion,
pre miro sveto verchos.“
7 A o kraľis phenďa: „Vakerava oda, so diňa avri o RAJ.
Ov mange phenďa:
‚Tu sal miro čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.
8 Mang mandar a me tuke dava le naroden sar ďeďictvos,
caľi phuv ela tiri.
9 Phagereha len la trastuňa pacaha;
rozmareha len sar o čikakre pira.‘ “

10 Kraľale, aven goďaver!
Sudcale la phuvakre, prilen o dovakeriben!

11 Služinen le RAJESKE la daraha!
Radisaľon, ale the izdran lestar!
12 Čumiden le čhas, hoj te na choľisaľol
a te na meren le dromeha,
bo leskri choľi šaj avel jekhvareste.
Bachtale hine savore, ko pes garuven andre leste.

O Žalmos 3

1 Le Davidoskro žalmos. Sar denašelas peskre čhastar le Absolonostar.
2 RAJEJA, keci but džene pre mande džan!
Keci but pre mande aven!
3 But džene pal ma phenen:
„O Del leske na pomožinela!“

4 Ale tu, RAJEJA, sal pašal ma sar o šťitos.
Sal miri slava; hazdes upre miro šero.
5 Zorales vičinav pro RAJ
a ov mange odphenela pal peskro sveto verchos.

6 Pašľiľom mange, zasučom a ušťiľom,
bo o RAJ man ľikerel.
7 Na darav man le but ezera manušendar,
so pes rozthode pašal ma.

8 Ušťi upre, RAJEJA,
zachraňin man, Devla miro!
Tu rozmares o muja savorenge, ko pre ma džan,
a mares avri o danda le nalačhenge.

9 Le RAJESTAR avel o spaseňje.
Tiro požehnaňje mi avel pre tire manuša!

O Žalmos 4

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
2 Sar pre tu vičinav, šun man avri,
miro čačipnaskro Del!
Tu mange pomožinehas, sar somas andro pharipen.
Av ke ma jileskro a šun avri miri modľitba!

3 Manušale, dži kana mira slavake kerena ladž?
Dži kana kamena o zbitočna veci a rodena o klamišagos?
4 Achaľuven, hoj o RAJ peske thoďa pre sera le pačivale manušen*;
o RAJ man šunel avri, sar ke leste vičinav.

5 Izdran daratar a ma keren binos;
gondoľinen mištes andro jile,
sar pašľona pre tumare hadži
a aven čhit!
6 Anen o čače obeti le RAJESKE
a pačan leske!

---

* **O Žalmos 4:4** Varesave rukopisi: kerel zazraki peskre pačivalenge

7 But džene phučen: „Ko amenge sikavela o lačhipen?“
RAJEJA, mi švicinel pre amende o švetlos tire mujestar!
8 Diňal man bareder radišagos andre miro jilo,
sar hin olen, kas hin but mol the zrnos.

9 Andro smirom mange pašľuvava a sovava,
bo ča tu korkoro, RAJEJA,
man chraňines.

O Žalmos 5

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pre flauta. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, šun avri mire lava,
dikh, sar vzdichinav!
3 Šun avri miro zoralo mangipen,
Kraľina miro a Devla miro,
bo ke tute man modľinav!

4 RAJEJA, tosara šunes miro hangos;
tosara tuke anav o mangipena* a užarav.
5 Se tu na sal Del, saveske hin pre dzeka o nalačhipen;
paš tute nane than le bijedevleskres.
6 O barikane našťi ačhen anglal tute;
tu našťi avri ačhes savoren, ko keren o nalačhipen.
7 Zňičineha olen, ko vakeren o klamišagos.
Le RAJESKE džungľon
ola, ko kamen te murdarel, the ola, ko klaminen.
8 Ale me prekal tiro baro kamiben
džava andre tiro kher;
andre sveto dar angle tute banďuvava
visardo pre tiro sveto Chramos.

9 RAJEJA, ľidža man tire spravodľišagoha,
bo hin man but ňeprijaťeľa.
Rovňin angle ma tiro drom avri!
10 Se pre lengre lava pes na del te zmukel,
lengre jile kamen te zňičinel avren;
lengro kirlo hin sar phundrado hrobos
a peskre čhibenca vakeren o klamišagos.
11 Devla, odsudzin len!
Mi peren andre peskre nalače plani!
Trade len avri, vaš lengre but bini,
bo pes tuke ačhade.
12 Ale mi radisaľon savore,
so pes denašen te garuvel ke tute;
mi giľaven radišagostar pro furt!
Učhar andre olen, ko kamen tiro nav,
hoj te thoven baripen andre tu.

13 Tu, RAJEJA, žehňines le čačipnaskres.
Tiro lačhipen les chraňinel sar šťitos.

---

* **O Žalmos 5:4** Abo: pripravinav e obeta

O Žalmos 6

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro ochtostrunengro nastrojis. Le
Davidoskro žalmos.
2 Ma mar man, RAJEJA, andre tiri choľi!
Ma trestin man, sar sal choľamen!
3 Av ke ma jileskro, RAJEJA, bo som slabo!
Sasťar man avri, RAJEJA, bo o kokala man dukhan.
4 Mira duša hin baro pharipen!
Mek keci, RAJEJA?

5 Av pale, RAJEJA, zachraňin miro dživipen!
Le man avri tire bare kamibnaha.
6 Bo maškar o mule ňiko na lašarel tiro nav!
Ko tut bararela andral o hrobos?

7 Imar na birinav ajci te jojčinel dukhatar:
Sako rat pro hadžos mandar čuľal o roviben;
miri lepeda cinďarav le apsenca.
8 Žaľatar na dikhav mištes pro jakha;
slabisaľile mange vaš mire ňeprijaťeľa.

9 Džan mandar het savore, ko keren o nalačhipen,
bo o RAJ šunďa miro roviben.
10 O RAJ šunďa avri miro baro mangipen;
o RAJ priiľa miri modľitba.
11 Savore mire ňeprijaťeľa pes ladžana, igen predarana
a jekhvareste džana het ladžatar.

O Žalmos 7

1 Le Davidoskri žaľakri giľi, savi giľavelas le RAJESKE, anglo Benjaminov-
cos Kuš.
2 RAJEJA, Devla miro, ke tute man denašav te garuvel.
Zachraňin man savorendar, so pre mande džan,
a le man avri,
3 hoj man te na čhingeren pro kotora sar o ľevos
a ňiko mange našťi pomožinďahas.

4 RAJEJA, Devla miro, te ada kerďom,
te hin o nalačhipen pre mire vasta:
5 Te kerďom o nalačho mire prijaťeľiske,
abo te vaš ňisoske dukhaďom mire ňeprijaťeľis –
6 akor muk les, hoj pre ma te avel a te zalel man,
te zamarel le pindrenca miro dživipen andre phuv,
a te mukel man te pašľol bi e pačiv andro prachos.

7 Ušťi, RAJEJA, a choľisaľuv!
Ačhav tut olenge, ko pre mande džan, lengra bara choľake!
Ušťi upre a čačipnaha len odsudzin, Devla miro!
8 Skide pašal tute le manušen andral savore narodi
a vladňin upral lende andral o ňebos!
9 O RAJ sudzinela savore manušen.
RAJEJA, sikav, hoj som čačipnaskro,

bo som ňevinno!
10 Mi preačhel o nalačhipen
zaač vaš o čačipnaskro manuš,
čačipnaskro Devla, so dikhes dži andro jilo the andre godi.

11 O Del hino miro šťitos.
Ov zachraňinel olen, ko hine čačejileskre.
12 O Del hino čačipnaskro sudcas.
O Del hino choľamen pro nalače manuša sako džives.
13 Te pes o manuš na visarel,
o Del ostrarel peskri šabľa,
nacirdel o lukos a džal te ľivinel;
14 pripravinel peske e meribnaskri zbraň,
ľivinel o jagale šipi.

15 Dikh, o nalačho manuš ačhel khabno le nalačhipnastar,
hordinel o pharipen a ločhol o klamišagos.
16 Kopaľinel e bari chev,
ale ov korkoro andre perel;
17 o pharipen, so kamel te kerel avrenge, perela pre leskro šero,
a o mariben, saveha kamel te dukhavel avren, visaľola pre leskri meň.

18 Paľikerava le Devleske, bo hino čačipnaskro;
a giľavava o chvali le RAJESKE, le Nekbareder Devleske.

O Žalmos 8

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, Raja amaro,
savo baro hin tiro nav pal caľi phuv!
Tiri slava hazdňal upral o ňebos.
3 Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre
tuke džal e chvala,
bo kerďal, hoj tire ňeprijaťeľa te čhiten
a zaačhaďal savoren, ko pre tute džan.

4 Sar dikhav pre tiro ňebos,
pre buči tire anguštengri,
pro čhonoro the pro čercheňa,
save thoďal pre peskre thana,
5 phučav: „So hin o manuš, hoj pre leste gondoľines?
So hin o čhavo le manušeskro, hoj tut pal leste starines?“
6 Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela†;
diňal les e slava the e pačiv sar e koruna.
7 Ačhaďal les te vladňinel upral tire vastengre buča,
savoro leske thoďal tel o pindre:
8 le bakren, le dobitkos,
the le dzive džviren,
9 le čiriklen andro luftos, le riben andro paňi,
the savoro, so plavinel andro moros.

---

* **O Žalmos 8:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 8:6** Abo: cikneder sar o ňeboskre bitosťi

10 RAJEJA, Raja amaro,
savo slavno baro hin tiro nav pal cal'i phuv!

O Žalmos 9

1 Oleske, ko l'idžal o bašaviben. Pal o Mut-labben. Le Davidoskro žalmos.
2 Pal'ikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo;
vakerava pal savore tire zazraki.
3 Radisal'uvava a bararava tut;
gil'avava o chvali tire naveske, ó Devla Nekbareder.

4 Mire ňeprijaťeľa visal'ona palal;
perena a merena anglal tu,
5 bo tu man diňal čačipen a zaačhil'al vaš ma,
sar zabešľal pro tronos a sudzinehas čačipnaha.
6 Pokarhinďal le naroden a zňičinďal le nalačhen;
tu khosľal avri lengro nav pro furt.
7 Amare ňeprijaťeľa hine zňičimen pro furt;
lengre fori čhiďal tele;
na ačhiľa pal lende aňi o leperiben.

8 Ale o RAJ kral'inel pro furt;
ačhaďa peske o tronos, hoj te sudzinel.
9 Ov sudzinela o svetos čačipnaha;
le naroden sudzinela pal o pravos.
10 Andro RAJ pes šaj garuven ola, ko cerpinen;
ov hin o than pro garuďipen andro pharipen.
11 Pre tu pes mukena ola, ko prindžaren tiro nav;
se tu, RAJEJA, na omukes olen, ko tut roden.

12 Gil'aven o chvali le RAJESKE, savo troňinel pro Sion!
Vakeren le narodenge pal leskre skutki!
13 Bo ov na bisterel te del pale olenge, ko murdaren;
leperel peske pro roviben olengro, ko cerpinen.

14 Av ke mande jileskro, RAJEJA!
Dikh, sar man trapinen ola, ko man našťi avri ačhen!
Cirde man avri andral o brani le meribnaskre,
15 hoj te šaj vakerav pal savore veci,
vaš save tut lašarav,
andro brani le Sionoskra čhakre,
a te šaj radisal'uvav,
hoj man zachraňinďal.

16 O narodi pele andre chev,
so kopal'inde avri;
o pindro pes lenge zachudňa
andre sita, so garude.
17 O RAJ pes diňa te prindžarel peskre čačipnaskre sudoha;
o nalačhe manuša pes zachudle andre buči peskre vastengri.
18 O nalačhe džana pro than le mulengro,
savore narodi, so bisteren pro Del.
19 Ale šoha pes na bisterela pro čore

a šoha na našľola e naďej olengri, ko cerpinen.

20 Ušťi, RAJEJA! Te na pes o manuš ľidžal upre!
Mi en o narodi sudzimen anglal tute!
21 Muk pre lende e dar, RAJEJA;
mi sprindžaren o narodi, hoj hine ča manuša.

O Žalmos 10

1 RAJEJA, soske sal avke dur?
Soske tut garuves akor, sar mange hin phares?

2 O nalačho manuš andre peskro baripen džal pro čore manuša.
Mi chudel pes andro pasci, so kerďa!
3 O nalačho pes lašarel le nalače žadoscenca;
o manuš, savo kamel o love, košel* a tele dikhel le RAJES.
4 O nalačho le RAJES andre peskro baripen na rodel;
nane les than pro Del andre peskre gondoľišagi.
5 Leskre droma leske aven avri andre dojekh časos;
tire zakoni hine leske igen učes;
asal avri peskre ňeprijaťeľen.
6 Gondoľinel peske andro jilo: „Ňič manca na čhalavela.
Šoha pre ma na avela ňič nalačho.“
7 Pherdo košiben the klamišagos les hin andro muj;
dukhavel avren le vuštenca;
pre čhib les hin o pharipen the o nalačhipen.
8 Bešindos užarel paš o gava,
hoj andral o garuďipen te murdarel le ňevinnones;
le jakhenca počoral rodel le slaben.
9 Sar o ľevos užarel garudo andre peskri chev,
avke užarel ov, hoj te chudel le slabes.
Chudela le slabes a cirdela les pal peste andre sita;
10 ela mardo a čhido pre phuv;
o slaba perena tel leskri bari zor.
11 Gondoľinel peske andro jilo: „O Del olestar na ačhel!
Phandľa peskre jakha a na dikhel!“

12 RAJEJA, Devla, ušťi upre a hazde tiro vast!
Ma pobister pro slaba!
13 Soske o nalačho manuš te dikhel tele le Devles?
Soske peske te phenel: „O Del man vaš oda na marela?“
14 No tu dikhes o trapišagi the o pharipena
a les oda andre tire vasta.
O slabo pes zmukel pre tute;
pomožines le širotenge.
15 Le nalače the le bijedevleskre manušeske phag o vast;
leskro nalačhipen arakh avri;
ňič tuke te na našľol.

16 O RAJ hino kraľis pro furt;
o aver narodi našľona andral leskri phuv.

---

* **O Žalmos 10:3** Abo: O nalačho murš žehňinel le skupe manušes.

17 RAJEJA, tu šunes avri oda, so kamen o pokorna,
zoraľares lengro jilo a visares tiro kan ke lende.
18 Tu zaačhes vaš o široti the vaš o trapimen manuša,
hoj o manuš imar buter te na daravel avri.

O Žalmos 11

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Andro RAJ man garuvav.
Sar mange šaj phenen:
„Odľecin sar čiriklo pre tiro verchos!“?
2 Bo dikh, o nalače imar nacirden o lukos;
thoven peske o šipos pre šparga,
hoj andro kaľipen te ľivinen pro čačejileskre.
3 Te o zakladi hine čhide tele,
so šaj keren o čačipnaskre?

4 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos;
le RAJESKRO tronos hino pro ňebos.
Leskre jakha dikhen
a roden avri, so keren savore manuša.
5 O RAJ skuminel,
so hin andro lačho the andro nalačho manuš,
andral peskro jilo našťi avri ačhel oles,
ko kamel o mariben.
6 O brišind le jagale angarenca the e sira mukela pro nalače;
marela len la rozlabarďa balvajaha.
7 Bo o RAJ hino čačipnaskro,
kamel o čačipnaskre skutki
a leskro muj dikhena o čačejileskre.

O Žalmos 12

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o šeminit*. Le Davidoskro žalmos.
2 Pomožin, RAJEJA! Bo ňiko nane imar pobožno;
o pačivale manuša našľile.
3 Klaminen jekh avreske;
vakeren o gule lava,
ale andro jile hine falošna.

4 RAJEJA, phand andre savore gule vušta
a odčhin dojekh barikaňi čhib –
5 savoren, ko vakeren: „Andre čhib amen hin e zor!
Vakeraha, so kamas
a savo raj amenge šaj rozkazinel?“

6 Ale o RAJ phenel:
„Akana vaš oda, hoj o slaba cerpinen
a o čore roven dukhatar,
uščava a zachraňinava olen, ko peske oda igen mangen.“
7 Bo le RAJESKRE lava hine žuže;
hine sar o rup eftavar prežužardo
a prelabardo andro čikakro bov.

* **O Žalmos 12:1** Oda hin lavutariko lav.

8 RAJEJA, tu ochraňineha le čoren
a stražineha pro furt
kale nalače manušendar,
9 save phiren barikanes všadzik,
bo o džungipen pes hazdel upre maškar o manuša.

O Žalmos 13

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, mek dži kana pre ma bistereha? Pro furt?
Dži kana angle ma mek garuveha tiro muj?
3 Dži kana hordinava o pharipen andre duša
a džives so džives e žaľa andro jilo?
Dži kana pes miro ňeprijaťeľis pre mande ľidžala upre?

4 Dikh pre mande, RAJEJA, a odphen mange!
De švetlos mire jakhenge,
hoj te na zasovav andro meriben,
5 hoj te na phenel miro ňeprijaťeľis:
Domarďom les!
A te na radisaľol, te me perava.

6 Ale me man mukav pre tiro verno kamiben;
miro jilo radisaľol andre tiro spaseňje.
Giľavava le RAJESKE,
bo ov sas ke mande igen lačho.

O Žalmos 14

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
Previsarde hine a keren o džungale veci;
nane ňiko, ko kerďahas o lačhipen.

2 O RAJ dikhel andral o ňebos pre savore manuša,
dikhel, či hin vareko goďaver,
ko rodel le Devles.
3 Sako pes visarďa het, sako ačhiľa nalačho;
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.

4 Či na achaľon ňič savore, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko RAJ pes šoha na mangen.
5 No, jekhvar izdrana daratar,
bo o Del pomožinel olenge, ko les šunen.
6 Tumen musaren o plani le čore manušeskre,
ale o RAJ hino leskri ochrana.

7 Ó, te avľahas andral o Sion o spaseňje le Izraeloskro!
Sar o RAJ žehňinela pale peskre manušenge,
o Jakob radisaľola a o Izrael thovela baripen.

O Žalmos 15

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ko šaj avel andre tiro stanos?
Ko šaj bešel pre tiro sveto verchos?

2 Oda, ko dživel žužo dživipen,
ko kerel čačipnaha,
ko jilestar vakerel o čačipen;
3 ko na vakerel o pľetki,
ko na dukhavel avres,
ko na vakerel namištes pal aver džene;
4 ko na prilel oles, kas o Del odčhiďa,
ko del pačiv olen, ko pes daran le RAJESTAR,
ko na čerinel peskri vera, kajte leske oda uľahas pro nalačho;
5 ko na del kečeň interesiha
a ko na prilel o love, hoj te vakerel pro ňevinno.

Ko kada kerel, šoha pes na čhalavela.

O Žalmos 16

1 O michtam* le Davidoskro.
Ochraňin man, Devla,
bo ke tute man denašav te garuvel!

2 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro RAJ!
Bijal tu man nane ňič lačho.“
3 Le Devleskre avrikidle nipi, so hine pre kadi phuv,
hine slavna manuša,
andre save man hin o radišagos.
4 Ola, ko denašen pal aver devla, cerpinena furt buter.
Me ole devlenge na anava le rateskri obeta
a na lava lengre nava pro vušta.

5 Tu, RAJEJA, sal miro ďeďictvos,
tu mange keres miro drom,
miro dživipen hin andre tire vasta.
6 Miro pľacos chudňom pro šukar thana,
igen mange hin pre dzeka miro ďeďictvos.
7 Lašarava le RAJES, savo man ľidžal,
mek the rači mange oda o jilo leperel.
8 Me džanav, hoj o RAJ hino furt paš mande.
Ov hino paš miro čačo vast, ňič manca na čhalavela.

9 Vašoda miro jilo radisaľol,
hin man radišagos
a miro ťelos ela chraňimen,
10 bo na mukeha miri duša pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire pačivaloneske, hoj leskro ťelos te kirňol.
11 Des mange te prindžarel o drom le dživipnaskro,
paš tute hin pherdo radišagos,
pal tiri čači sera hin o lačhipen pro furt.

---

* **O Žalmos 16:1** Na džanel pes, so oda hin. Šaj oda el o lavutariko lav.

O Žalmos 17

1 O mangipen le Davidoskro
Šun avri, RAJEJA, miro čačipnaskro mangipen,
dikh pre oda, sar pre tute vičinav!
Visar tiro kan pre miri modľitba,
savi avel andral o vušta, so na klaminen.
2 Rozsudzin man, bo som ňevinno,
bo tire jakha dikhen, so hin čačo.

3 Tu džanes miro jilo.
Avľal ke ma rači,
predikhľal man calones
a na arakhľal andre ma ňisavo nalačho gondoľišagos;
aňi mire vušta na kerde binos.
4 Me na keravas avke sar aver, doľikeravas tiro lav,
pal o droma le maribnaskre manušeskre na phiravas.
5 Phiravas pal tire stopaja,
o pindre mange na podgele.

6 Ke tute vičinav, ó Devla, bo tu mange odpheneha!
Visar ke ma tiro kan a šun, so phenav.
7 Sikav tiro verno kamiben,
zachraňin tire čače vasteha olen,
ko pes denašen ke tute te garuvel peskre ňeprijaťeľenge.
8 Chraňin man avke sar tiri jakh!
Garuv man andro ciňos tire kridlengro
9 le nalače manušendar, so man kamen te zňičinel;
le ňeprijaťeľendar, so pes rozthode pašal ma, hoj man te murdaren.
10 Andro jilo lenge nane pharo vaš aver
a lengre vušta vakeren barikanes.
11 Imar aven pal mire stopaja, rozthoven pes pašal ma
a le jakhenca man sledinen,
kana manca čhivena andre phuv,
12 avke sar o ľevos, so kamel te rozčhingerel e korisť,
sar o terno ľevos skurčimen pro garude thana.

13 Ušťi, RAJEJA, dža pre lende a čhiv len tele pro khoča!
Zachraňin man tira šabľaha le nalače manušendar!
14 Zachraňin man tire vasteha, RAJEJA, kajse manušendar,
savengro barvaľipen hin ča andre kada svetos.
Oda, so tu garuďal prekal o nalače mi pherdžarel lengre pera;
mi čaľon olestar the lengre čhave
a oda, so ačhela, mi muken peskre vnučatenge!

15 Ale me, RAJEJA, vašoda, hoj som čačipnaskro, dikhava tiro muj;
sar uščava andral o soviben, dikhava tut muj-mujeha a radisaľuvava.

O Žalmos 18

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobňikostar le Davidostar, savo giľavelas kadi giľi le RAJESKE, sar les zachraňinďa savore leskre ňeprijaťeľendar the le Saulostar. Phenďa:
2 Igen tut kamav, RAJEJA, tu sal miri zor!

3 O RAJ hino miri skala, miro zoralo kher the miro zachrancas;
miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav;
miro šťitos, miro hrados the e zor, savi man zachraňinel.

4 Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachraňimen mire ňeprijaťeľendar.
5 Zakerde man andre o lanci le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paňa.
6 Phandle man o lani le hroboskre,
obkľučinde man o pasci le meribnaskre.

7 Sar somas andro pharipen,
vičinavas a rovavas pre miro Del,
hoj mange te pomožinel.
Andral peskro chramos šunďa miro hangos,
miro viskišagos geľa dži anglal leste andre leskre kana.
8 E phuv pes čhalaďa a razisaľiľa,
čhalade pes o zakladi le verchengre,
razisaľile, bo ov sas choľamen.
9 O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so sa zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.
10 Otkerďa o ňebos a avľa tele,
e kaľi chmara sas tel leskre pindre.
11 Bešľa pro cherubos a ľecinelas,
ľidžalas pes pro kridli la balvajakre.
12 Učharďa pes le kaľipnaha
a le kale chmarendar peske kerďa stanos.
13 Andral leskro švetlos avenas anglal leste o chmari,
o brišind le krupenca the o jagale angara.
14 O RAJ herminďa andral o ňebos,
o hangos le Nekbaredere Devleskro šunďiľa,
o krupi the o jagale angara.
15 Ľivinďa peskre šipi,
roztradňa le ňeprijaťeľen le but bleskenca
a on denašle.
16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,
bo tu len pokarhinďal, RAJEJA,
a phurdľal pre lende le dichoha andral tiro nakh.

17 O RAJ upral nacirdňa o vast,
chudňa man a cirdňa man avri andral o bare paňa.
18 Zachraňinďa man le zorale ňeprijaťeľendar,
save man našťi avri ačhenas,
bo sas zoraleder sar me.
19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chraňinelas.
20 Anďa man avri pro baro than,
zachraňinďa man, bo som leske pre dzeka.
21 Vaš miro spravodľišagos man o RAJ diňa odmena,
visarďa mange pale vaš o žužipen mire vastengro.

22 Bo ľikeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisarďom man mire Devlestar.
23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visarďom.
24 Somas žužo angle leste
a zľikeravas man le binostar.
25 O RAJ man diňa odmena vaš miro spravodľišagos;
vaš oda, hoj mire vasta hine žuže angle leskre jakha.

26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire goďaveripnaha.
28 Bo tu zachraňines le pokorne manušen,
ale pokorines olen, kaskre jakha hine barikane.
29 RAJEJA, tu labares miri momeľi;
o Del mange švicinel andro kaľipen.
30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prechučava the o muros.

31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel.
Ov hin o šťitos olenge,
ko pes denašen andre leste te garuvel.
32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
33 O Del mandar kerel zoralo
a kerel mange lačho drom.
34 Diňa man pindre sar le jeleňis
a ačhaďa man pro uče thana.
35 Sikavel mire vasten te marel pes,
del man zor te nacirdel o brondzuno lukos.
36 Diňal man šťitos, so man ochraňinelas,
tiro čačo vast man delas zor
a tu banďiľal tele, hoj mandar te keres bares.
37 Kerďal mire pindrenge lačho drom,
hoj te na perav.

38 Geľom pal mire ňeprijaťeľa, dochudňom len
a na avľom pale, medik len na zňičinďom.
39 Marďom len avke, hoj našťi ušťenas,
pele mange tel o pindre.
40 Urďal man andre zor le maribnaskri
a kerďal, hoj mire ňeprijaťeľa anglal mande te banďon;
41 diňal mange te ušťarel pre lengri meň
a zňičinďom olen, ko man našťi avri ačhen.
42 Mangenas, ale ňiko len na zachraňinďa;
vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenďa.
43 Sar e balvaj rozphurdel o prachos, avke len me roztradav;
phirav pal lende sar pal e čik pre uľica.
44 Zachraňinďal man olendar, ko pes pre ma vzburinde;
ačhaďal man šereske upral o narodi.

O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
45 Šunen man pre dojekh lav;
o manuša andral aver narodi daratar banďon anglal ma.
46 Našaven e zor
a izdraňipnaha aven avri andral peskre zorale thana.

47 O RAJ dživel! E chvala mi džal mira Skalake!
Av barardo, Devla miro, Spasiťeľina miro!
48 Ov hin o Del, savo vaš ma zaačhel
a čhivel tele le naroden angle mande;
49 zachraňinel man mire ňeprijaťeľendar,
hazdel man upral ola, ko pre ma džan,
a cirdel man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
a giľavava o žalmi pal tiro nav.
51 Tu des tire kraľiske o bare viťazstva;
presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraľiske,
le Davidoske the leskre čhavenge pro furt.

O Žalmos 19

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 O ňebos vakerel pal le Devleskri slava,
e obloha sikavel pre buči leskre vastengri.
3 O džives le dživeseske pal oda vakerel
a e rat la račake oda del te džanel
4 bi o vakeriben, bi o lava,
aňi na šunďol lengro hangos.
5 Ale lengro hangos pes rozľigenďa pal caľi phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.
O Del andro ňebos kerďa than le khameske.
6 Sako tosara avel avri sar o terno andral peskro kher,
radisaľol sar o hrďinas, so denašel peskro drom.
7 Pre jekh agor le ňeboskro avel avri,
pre dujto zadžal andre;
ňič pes našťi garuvel leskre tačipnaske.

8 Le RAJESKRO zakonos hino dokonalo,
del amen nevi zor.
Pre le RAJESKRE lava pes šaj te mukel;
olestar, ko na achaľol, keren goďaver.
9 Le RAJESKRE prikazi hine čače,
pherdžaren o jilo radišagoha.
Le RAJESKRO prikazaňje hino žužo,
le jakhenge del o švetlos.
10 E sveto dar anglo RAJ hiňi lačhi,
ľikerel pro furt;
Le RAJESKRE sudi hine čače,
savore hine čačipnaskre.

11 Mon buter sar o somnakaj,
sar pherdo žužo somnakaj;
guleder hine sar o medos,

sar o nekfeder medos.
12 Den godi tire služobňikos;
oles, ko len doľikerel, užarel baro počiňiben.
13 Ale ko dikhel peskre chibi?
Odmuk mange the o bini, savendar na džanav.
14 Ma domuk man te kerel oda, so džanav, hoj nane lačho,
hoj man oda nalačhipen te na zachudel.
Akor avava bi e chiba,
žužo le bare binostar.

15 Mi aven tuke pre dzeka o lava andral miro muj,
the oda, so gondoľinel miro jilo anglal tu,
RAJEJA, Skalo miri, Vikupiťeľina miro!

O Žalmos 20

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Mi šunel tut o RAJ avri andre oda džives, sar sal andro pharipen,
mi chraňinel tut o Del le Jakoboskro!
3 Mi bičhavel tuke e pomoca andral o Chramos,
mi zoraľarel tut andral o Sion!
4 Mi leperel peske pre savore tire obetna dari
a mi prilel tire labarde obeti!
5 Mi del tut savoro, so peske tiro jilo mangel;
mi avel tuke avri sa, so kames te kerel.
6 Sar šunaha, hoj domarďal tire ňeprijaťeľis, vičinaha radišagostar;
andro nav amare Devleskro hazdaha upre e zastava!
Mi del tut o Del savoro, so manges!

7 Akana džanav,
hoj o RAJ zachraňinel peskre pomazimen kraľis.
Šunel les avri andral peskro sveto than andro ňebos,
peskre zorale čače vasteha leske del te zviťazinel.
8 Vareko pes mukel pro verdana, vareko pro graja,
ale amen pes mukas pre zor le RAJESKRI, amare Devleskri.
9 Lenge poddžana o pindre a perena tele,
ale amen ušťaha upre a ačhaha zorales.
10 RAJEJA, zachraňin le kraľis!
Šun amen avri, sar pre tu vičinas!

O Žalmos 21

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, o kraľis radisaľol andre tiri zor.
Savo baripen thovel andre tiri zachrana!
3 Diňal les oda, so kamelas andro jilo,
a na odphenďal leske oda, so mangelas le vuštenca.
4 Anďal leske o barvale požehnaňja,
thoďal leske pro šero e koruna le žuže somnakastar.
5 Mangelas tutar o dživipen,
diňal les but dživesa, večňe a pro furt.
6 Kerďal lestar slavno prekal tiri zachrana,
urďal les andro šukariben the andre bari pačiv.
7 Požehňinďal les pro furt

a diňal les baro radišagos olestar, hoj sal leha.
8 O kraľis pačal le RAJESKE;
vaš o verno kamiben le Nekbareder Devleskro na čhalavela pes.

9 Tiro vast arakhela savore tire ňeprijaťeľen;
tiro čačo vast arakhela savoren, ko tut našťi avri ačhen.
10 Soča tut sikaveha, RAJEJA,
zlabareha len sar o jagalo bov.
Andre tiri choľi len rozžuvineha,
e jag len chala.
11 Lengre čhaven khoseha avri pal kadi phuv
the lengro potomstvos le manušendar.
12 Kamenas tuke te kerel o nalačhipen
a gondoľinenas avri o pasci,
ale na avle lenge avri,
13 bo mušinena te denašel het,
sar pre lende mukeha tire šipi.
14 RAJEJA, ušťi upre andre tiri zor!
Amen giľavaha a lašaraha tut, bo sal igen zoralo!

O Žalmos 22

1 Oleske, ko ľidžal o giľavipen. „Pal e tosarutňi srnka“. Le Davidoskro žalmos.
2 Devla miro, Devla miro! Soske man omukľal?
Soske sal avke dur a na zachraňines man?
Soske sal avke dur mire rovibnastar?
3 Devla miro, vičinav ke tu dživese, ale na odphenes mange;
rači, ale nane man smirom.

4 Tu sal Sveto, bešes pro tronos
pro chvali le Izraeloskre.
5 Amare dada tuke pačanas;
pačanas a tu len lehas avri.
6 Vičinenas pre tute a sas zachraňimen;
pačanas tuke a na ladžanas pes.

7 Ale me som sar kirmo a na manuš;
dojekheske som pro asaben, sako man dikhel tele.
8 Savore, so man dikhen, keren mandar pheras;
banďaren pre mande o muja
a keren le šerenca.
9 Phenen peske: „Mukel pes pro RAJ;
mi zachraňinel les
a mi lel les avri, te leske hino pre dzeka!“

10 Se tu man iľal avri andral o per mira dake;
diňal mange te pačal andre tu, mek sar pijavas e koľin.
11 Kanastar uľiľom, somas tuke dino;
tu sal miro Del ole dživesestar, sar avľom pro svetos.

12 Ma av mandar dur,
bo avel o pharipen
a nane ňiko, ko pomožinďahas.

13 Rozthode pes pašal ma but biki,
o biki le Bašanoskre pes zgele pašal ma.
14 Phundrade pre ma o tlami
sar dzivo the choľamen ľevos.
15 Som sar o rozčhido paňi,
savore kokala mange chučile avri.
Miro jilo hino sar e rozgeľi momeľi,
biľiľa andre ma.
16 Šukes mange hin andro muj sar pal o prachos
a e čhib pes mange prichudňa andro muj;
mukľal man te merel andro prachos.

17 O rikone aven pre ma,
rozthoven pes pašal ma o nalače manuša,
predemen mange o vasta the o pindre.
18 Savore kokala mange dičhol;
on dikhen a den pre ma avri o jakha.
19 Rozďelinen peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhiven losos.

20 Ale tu, RAJEJA, ma av mandar dur!
Tu sal miri zor, siďar mange te pomožinel!
21 Zachraňin man la šabľatar;
miro dživipen le rikonengra zoratar.
22 Cirde man avri le ľevoskre piskostar;
le dzive bikengre rohendar.
Šun man avri!

23 Vakerava pal tiro nav mire phralenge,
lašarava tut maškar tire manuša.
24 Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren les!
Savore Jakoboskre čhavale, bararen le RAJES!
Savore Izraeloskre čhavale, daran lestar!
25 Bo ov na dikhľa tele le čores
a dikhľa leskro trapišagos.
Na garuďa angle leste peskro muj;
šunďa les avri, sar peske mangelas e pomoca.

26 Tutar mange avel e chvala maškar but tire manuša;
anglal ola, ko pes tutar daran, doľikerava mire lava.
27 O čore manuša chana čales;
ola, ko roden le RAJES, les lašarena.
„Mi del o Del, hoj te dživen furt!“

28 Caľi phuv peske leperela pro RAJ
a visarela pes ke leste;
savore narodi banďona anglal leste.
29 O rajipen hino le RAJESKRO,
ov vladňinel upral o narodi.

30 Savore barvale manuša pre phuv
kerena oslavi a lašarena les;
savore manuša, so džan tele andro prachos la phuvakro,

banďona angle leste;
ola, ko hine ča manuša, so meren.
31 Le čhavengre čhave leske služinena;
vakerena pal o RAJ le manušenge, so avena pal lende.
32 Avena a dena te džanel leskro spravodľišagos
le manušenge, so mek na uľile: „Ov oda kerďa.“

O Žalmos 23

1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro pasťjeris,
ňič mange na chibaľinela.
2 Ľidžal man pro maľi, kaj hin e zeleno čar,
anel man paš o paňa, kaj hin o smirom.
3 Občerstvinel miri duša
a vaš peskro nav man ľidžal le čačipnaskre dromenca.
4 Kajte geľomas la dolinaha prekal o baro kaľipen,
na darava man le nalačhipnastar,
bo tu sal manca;
tiro prutos the tiri paca man ochraňinen.
5 Pripravines mange o skamind
anglo jakha mire ňeprijaťeľenge.
O šero mange makhes le olejoha;
miri kuči prečuľal.
6 He, ča o lačhipen the o verno kamiben man ľidžana
andre savore dživesa, medik dživava
a bešava andro kher le RAJESKRO pro furt.

O Žalmos 24

1 Le Davidoskro žalmos.
Le RAJESKRI hiňi e phuv the savoro, so andre hin,
o svetos the ola, ko andre dživen;
2 se ov les zathoďa pro mori
a ačhaďa pro paňa.

3 Ko šaj džal upre pro verchos le RAJESKRO?
Ko šaj ačhel pre leskro sveto than?
4 Oda, kaste hin o vasta ňevinna a o jilo žužo;
oda, ko na lašarel o modli
a ko na lel vera falošňe.
5 Oda chudela o požehnaňje le RAJESTAR
the o spravodľišagos le Devlestar, leskre Spasiťeľistar.
6 Kajse hine o manuša, save les roden,
save roden tiro muj, Devla le Jakoboskro.

7 Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kraľis la slavakro!
8 Ko hin oda Kraľis la slavakro?
O RAJ, o zoralo a mocno;
o RAJ, o zoralo andro mariben.
9 Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kraľis la slavakro!

10 Ko hin oda Kraľis la slavakro?
O RAJ o Nekzoraleder.
Ov hin oda Kraľis la slavakro!

O Žalmos 25

1 Le Davidoskro.

Ó, RAJEJA, dav tuke calo miro jilo.
2 Pre tute man mukav,
ma domuk, hoj man te ladžav,
hoj te na radisaľon mire ňeprijaťeľa upral ma.
3 Ňiko, ko pes pre tute mukel, pes šoha na ladžala.
Ladžana pes ola, ko nane pačivale a nane len vaš soske.

4 RAJEJA, de mange te prindžarel tire droma!
Sikav man te phirel pal tire chodňiki!
5 Ľidža man tire čačipnaha a sikav man,
bo tu sal o Del miro Spasiťeľis;
pre tu užarav džives so džives.
6 Leper tuke, RAJEJA, pre tiro verno kamiben the lačhipen,
so ľikeren imar čirlastar.
7 Ma leper tuke pre mire terňipnaskre bini the nalačhipena!
Leper tuke pre ma andre tiro verno kamiben,
bo tu sal lačho, RAJEJA!

8 O RAJ hino spravodľivo the lačho,
vašoda sikavel le binošnenge peskro drom.
9 Ľidžal le pokornen andro spravodľišagos
a sikavel lenge peskro drom.
10 O RAJ furt pačivalones kamel a doľikerel peskro lav
olenge, ko doľikeren leskri zmluva the leskre prikazaňja*.
11 Vaš tiro nav, RAJEJA,
odmuk mange mire bini, bo hine bare.

12 Ko hin oda manuš, savo pes daral le RAJESTAR?
Ole manušeske o RAJ sikavela o drom khatar te džal.
13 Ajso manuš dživela andro lačhipen
a e phuv ačhela leskre čhavenge.
14 O RAJ hino prijaťeľis olenca, ko lestar daran;
lenge del te džanel peskri zmluva.
15 Mire jakha dikhen furt pro RAJ,
bo ov lel mire pindre avri andral e sita.

16 Visaľuv ke ma a av ke ma jileskro,
bo som korkoro a slabo!
17 O pharipena andre miro jilo hin igen but.
Le man avri andral miro cerpišagos!
18 Dikh pre miri dukh the trapišagos!
Odmuk mange savore bini!
19 Dikh, keci džene pre mande džan!
Igen man našťi avri ačhen.

---

* **O Žalmos 25:10** E hebrejiko čhib: o sveďectva

20 Ochraňin miro dživipen a zachraňin man!
Vašoda, hoj man denašav ke tute te garuvel,
ma domuk, hoj man te ladžav.
21 Mi ochraňinen man o žužipen the o čačipen,
bo me man mukav pre tute.

22 Devla, zachraňin le Izrael
savore leskre pharipnastar!

O Žalmos 26

1 Le Davidoskro žalmos.
Zaač vaš ma, RAJEJA, bo dživavas žužes,
pačavas andre tu, RAJEJA, a na pochibinavas.
2 Skumin man, RAJEJA, skušin man!
Dikh andre miro jilo, dikh, so gondoľinav!
3 Bo tiro verno kamiben hino furt angle mire jakha
a pal tiro čačipen dživav.

4 Na bešavas le falošne manušenca,
aňi man na zdžavas olenca, ko hine dujemujengre.
5 Narado som maškar o nalače manuša
a le binošnenca na bešav.
6 Thovav avri mire vasta, bo nane man vina,
a phirav pašal tiro oltaris, RAJEJA,
7 hoj tuke te paľikerav andre chvala
a te vakerav pal tire zazraki, so keres.

8 RAJEJA! Kamav tiro kher, kaj tu bešes,
o than, kaj hin tiri slava.
9 Ma le het miri duša jekhetane le binošnenca,
miro dživipen le vrahenca;
10 olenca, andre kaskre vasta hin o nalačhipen,
a furt pes den te prepočinel.
11 Bo me dživav žužes.
Cin man avri a av ke ma jileskro!

12 Miro pindro ačhel pre rovno phuv.
Sar pes zdžana tire manuša, lašarava le RAJES.

O Žalmos 27

1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro švetlos the miro spaseňje.
Kastar man darava?
O RAJ ochraňinel miro dživipen.
Kastar izdrava?

2 Sar pre mande avle o nalače manuša,
hoj man te chan tele,
podgele o pindre mire ňeprijaťeľenge
the olenge, ko pre mande džan, a pele.
3 Te pes pre ma zgeľahas caľi armada,
miro jilo pes na darala;
te pre ma avlehas pro mariben,

the avke furt pačava.

4 Ča jekh mange mangav le RAJESTAR,
ča oda kamav:
Hoj te šaj bešav andre leskro chramos
calo miro dživipen,
hoj te šaj dikhav pro šukariben le RAJESKRO
a les te rodav andre leskro chramos.
5 Bo andro nalačho džives
man chraňinela pre peskro garudo than,
garuvela man andre peskro sveto stanos
a thovela man te ačhel učes pre skala.
6 Imar akana hin miro šero hazdlo
upral o ňeprijaťeľa pašal mande!
Andre leskro sveto stanos obetinava radišagoha;
giľavava a bašavava le RAJESKE.

7 Šun, RAJEJA, miro hangos, sar vičinav,
av jileskro ke ma a šun man avri!
8 Miro jilo mange leperel tire lava: „Roden miro muj!“
He, RAJEJA, rodava tiro muj!
9 Ma garuv mange tiro muj!
Ma visar tut choľaha tire služobňikostar,
se tu mange pomožinehas!
Ma odčhiv man aňi ma omuk,
Devla, Spasiťeľina miro!
10 Kajte man e daj abo o dad omukľahas,
o RAJ man prilela paš peste.

11 RAJEJA, sikav mange tiro drom!
Ľidža man pal o rovno chodňikos
vaš ola, ko pre ma džan.
12 Ma de man andro vasta le ňeprijaťeľenge,
bo vakeren pre ma o klamišagi
a dojekhe laveha man daraven avri le maribnaha.
13 Ale the avke pačav,
hoj dikhava le RAJESKRO lačhipen, medik dživav.

14 Užar pro RAJ!
Av zoralo! Ľiker o pačaben andro jilo.
Užar pro RAJ!

O Žalmos 28

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, vičinav ke tute!
Skalo miri, prithov tiro kan ke ma!
Te aveha čhit, avava ajso sar ola,
ko džan tele andro hrobos.
2 Šun miro pokorno mangipen,
sar ke tu vičinav, hoj mange te pomožines,
a hazdav mire vasta ke tiro Neksveteder than.

3 Ma odčhiv man het jekhetane le binošne manušenca

abo olenca, ko keren o nalačhipen,
ko vakeren avrenca šukares,
ale andro jile hine choľamen.
4 Mar len vaš lengre skutki,
vaš lengro nalačhipen.
Mar len vaš oda, so kerde;
visar lenge pale oda, so peske zaslužinen.
5 Se on na achaľon o skutki le RAJESKRE
aňi oda, so kerďa peskre vastenca.
Ov len čhivela tele
a šoha len na ačhavela pale upre.

6 Bararav tut, RAJEJA,
bo šunďal miro pokorno mangipen.
7 O RAJ hino miri zor the miro šťitos;
miro jilo leske pačal.
Ov mange pomožinďa,
vašoda miro jilo igen radisaľol
a mira giľaha leske paľikerava.

8 O RAJ hin e zor peskre manušengri;
o than pre ochrana peskre pomazimen kraľiske.
9 Zachraňin tire manušen, RAJEJA!
Požehňin tiro ďeďictvos!
Av lengro pasťjeris pro furt!

O Žalmos 29

1 Le Davidoskro žalmos.
Lašaren le RAJES, savore ňeboskre bitosťi!
Lašaren le RAJESKRI slava the zor!
2 Lašaren e slava le RAJESKRE naveskri!
Bararen le RAJES andre leskro sveto šukariben!

3 O hangos le RAJESKRO šunďol upral o paňa,
o slavno Del herminďa,
o RAJ upral o bare paňa.
4 O hangos le RAJESKRO hino igen zoralo;
o hangos le RAJESKRO hino baro a slavno.
5 O hangos le RAJESKRO phagerel o cedri;
O RAJ visarel avri o cedri andro Libanon.
6 Ov kerel, hoj o Libanon te chučkerel sar o ceľatos,
o verchos Chermon* sar o terno bikos.
7 O hangos le RAJESKRO mukel avri o jagale bleski.
8 O hangos le RAJESKRO razinel la pušťaha;
o RAJ razinel la pušťaha Kadeš.
9 O hangos le RAJESKRO visarel avri o dubika stromi†,
o prajti peren tele a o veša ačhen lange.
A andre leskro chramos savoro vičinel: „Slava le Devleske!“

10 O RAJ bešelas pro tronos paš e potopa;
o RAJ bešel pro tronos sar kraľis pro furt.

---

* **O Žalmos 29:6** E hebrejiko čhib: o Sirjon † **O Žalmos 29:9** Abo: kerel, hoj o jeleňici te ločhon sigeder.

11 O RAJ del zor peskre manušen;
o RAJ požehňinela peskre manušen le smiromoha.

O Žalmos 30

1 O žalmos le Davidoskro. E giľi paš o sentňariben le Chramoskro.
2 RAJEJA, bararav tut, bo tu man zachraňinďal
a na domukľal, hoj te radisaľon ola, ko pre ma džan.
3 RAJEJA, Devla miro,
vičinavas pre tu, hoj mange te pomožines,
a sasťarďal man avri.
4 RAJEJA, tu man iľal avri andral o Šeol*
a diňal dživipen,
hoj te na džav tele andro hrobos.

5 Giľaven o žalmi le RAJESKE,
tumen, leskre pačivale manušale,
a paľikeren leskre svete naveske.
6 Leskri choľi ľikerel ča sikra,
ale leskri milosť calo dživipen.
O roviben šaj ľikerel dži rači,
ale tosara imar avel o radišagos.

7 Sar somas andro smirom, phenďom mange:
„Šoha man na čhalavava.“
8 RAJEJA, tire lačhipnaha man hazdňal upre pro zoralo verchos,
ale sar tut garuďal,
avľa pre ma e dar.

9 Vičinavas pre tute, RAJEJA;
Adonaj, igen tut mangavas, hoj ke ma te aves jileskro:
10 „So tut ela olestar, te džava tele andro hrobos?
Lašarela tut o prachos? Vakerela pal tiro pačivaľiben?
11 Šun man avri, RAJEJA!
Presikav mange tiro jileskeriben!
RAJEJA, pomožin mange!“

12 Miro roviben visarďal pro kheľiben;
čhiďal pal ma tele o kale gada a urďal man andro radišagos,
13 hoj tut šoha te na preačhav te bararel le giľenca.
RAJEJA, Devla miro, furt tuke paľikerava!

O Žalmos 31

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, ke tu man denašľom te garuvel,
ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
Zachraňin man tire spravodľišagoha!
3 Visar ke ma tiro kan
a av man sig te zachraňinel!
Av miri zoraľi skala,
o hrados mira spasakro.

---

* **O Žalmos 30:4** Oda hin o than, kaj hine o mule.

4 Se tu sal miri skala, miro hrados;
ľidža man pre slava tire naveske a dža anglal mande.
5 Cirde man avri andral e sita, so angle mande garude,
bo tu sal miro ochrancas.
6 Andre tire vasta dav mire duchos;
RAJEJA, verno Devla, cinďal man avri!

7 Našťi avri ačhav olen, ko lašaren le modlen,
ale me man mukav pro RAJ.
8 Me radisaľuvava a thovava baripen andre tiro verno kamiben.
Tu dikhľal miro čoripen;
džanehas mire pharipnastar.
9 Na diňal man andro vasta olenge, ko pre ma džan;
ačhaďal mange o pindre pro otkerdo than.

10 RAJEJA, av ke ma jileskro, bo som andro pharipen!
Mire jakha the miri duša slabisaľile la žaľatar;
miro ťelos le rovibnastar.
11 O dživipen mange sig našľol la žaľatar
a o berša predžan le pharipnastar.
Vaš miro binos ačhiľom slabo
a o kokala mange šučile avri.
12 Savore mire ňeprijaťeľa,
a mek the mire susedi,
man tele dikhen.
Ola, ko man prindžaren, mandar daran;
sar man dikhen pre uľica,
denašen mandar het.
13 Bisterde pre ma sar pre oda, ko muľa;
som sar e phagerďi kuči.
14 Šunďom but dženen, sar peske počoral phenen andro kana:
„E dar pre leste avel pal dojekh sera!“
Dovakerde pes pre mande;
den pes goďi, sar mange te lel o dživipen.
15 Ale me pačav tuke, RAJEJA.
Phenav mange: „Tu sal miro Del!“
16 Calo miro dživipen hin andre tire vasta;
le man avri mire ňeprijaťeľendar the olendar, ko pre ma aven.
17 Mi švicinel tiro muj pre tiro služobňikos;
zachraňin man tire verne kamibnaha!
18 RAJEJA, ma domuk, hoj man te ladžav, bo vičinavas ke tute;
o nalače manuša pes mi ladžan
a mi en čhit andro hrobos.
19 Mi ňemisaľon o vušta, so klaminen;
ola, ko pro spravodľivo vakeren sprostones andro baripen a dikhen les tele.

20 Savo baro hin tiro lačhipen,
so odthoďal olenge, ko pes tutar daran!
Anglo jakha le manušengre presikaďal oda lačhipen olenge,
ko pes denašen te garuvel ke tute.
21 Garuves len pre tiro garudo than le manušengre nalačhipnastar;

garuves len andre tiro stanos le čhibendar, so pes kamen te vesekedinel.
22 Mi džal e chvala le RAJESKE,
bo presikaďa mange peskro užasno kamiben,
sar somas andro foros, pašal savo sas rozthoďi e armada.
23 Sar somas andre dar, phenďom mange:
„Odčhido som tire mujestar!“
Ale tu man šunďal avri, sar tut mangavas,
sar pre tu vičinavas, hoj mange te pomožines.

24 Kamen le RAJES, savore leskre pačivale manušale!
O RAJ chraňinel olen, ko džan čačes pal leste,
no le barikanenge visarel pale avke, sar peske zaslužinen.
25 Savoredžene, ko užaren le RAJES,
aven zorale a ma daran tumen andro jile!

O Žalmos 32

1 Le Davidoskro žalmos. O maskil*.

Bachtalo hin oda, kaske hin odmuklo o nalačhipen, so kerďa,
kaske hin o binos učhardo andre.
2 Bachtalo manuš, saveske o RAJ na rachinel o nalačhipen,
oda, andre kaste nane klamišagos.

3 Sar somas čhit, o kokala andre mande šučonas avri
a calo džives stukinavas dukhatar.
4 Bo rat-džives pre ma tiro pharo vast bešelas;
miri zor andre mande šučolas avri
sar ňilaje andro tačipen.

5 Avke tuke phenďom avri miro binos
a na garuďom andre o nalačhipen, so kerďom.
Phenďom:
„Viznavinava le RAJESKE mire bini.“
A tu mange odmukľal e vina mire binoskri.

6 Vašoda pes tuke mi mangen savore pačivale
andro časos le pharipnaskro†,
hoj len o trapišagi te na začhiven andre sar o bare paňa.
7 Tu sal miro than pro garuďipen,
ochraňineha man le pharipnastar;
obkľučineha man le radišagoskre giľenca pal o spaseňje.

8 Ľidžava tut a sikavava tuke o drom, khatar te džal,
dava tut goďi a dodikhava pre tu mire jakhenca.
9 Ma aven bi e goďi sar o graj abo o somaris,
save pes mušinen te ľikerel pre uzda the pro zubadla,
hoj pes te podden.
10 Le nalačhes hin pherdo dukha,
ale oda, ko pes mukel pro RAJ,
ela učhardo andre leskre verne kamibnaha.

---

* **O Žalmos 32:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben † **O Žalmos 32:6** Abo: medik tut šaj te arakhel

11 Tumen o spravodľiva,
radisaľon a thoven baripen andro RAJ!
Giľaven savore, ko san žuže andro jile!

O Žalmos 33

1 Tumen o čačipnaskre, giľaven radišagoha le RAJESKE,
bo le čače manušenge pasinel e chvala.
2 Lašaren le RAJES pre citara,
bašaven leske pre dešehurengri harfa!
3 Giľaven leske e nevi giľi,
bašaven leske šukares a radišagoha vičinen!

4 Bo le RAJESKRO lav hino čačo
a hino verno andre savoreste, so kerel.
5 O RAJ kamel o čačipen the o spravodľišagos,
caľi phuv hiňi pherďi leskre verne kamibnastar.
6 Le RAJESKRE laveha sas kerdo o ňebos
a le dichoha andral leskro muj savore čercheňa.
7 O paňa le moroskre skidňa pre jekh than,
o bare oceani thoďa andro nadrži.
8 Caľi phuv pes mi daral le RAJESTAR!
Savore manuša pro svetos les mi den pačiv!
9 Bo ov phenďa a ačhiľa pes,
rozkazinďa a o svetos pes kerďa.

10 O RAJ musarel o plani le narodengre;
ov previsarel le manušengre gondoľišagi.
11 Ale o plani le RAJESKRE ačhen zorales pro furt,
a oda, so ov kamel te kerel, ľikerel prekal savore pokoleňja.

12 Bachtalo o narodos, kaske hin o Del RAJ,
o manuša, kas peske kidňa avri prekal peste.
13 Andral o ňebos o RAJ dikhel tele
a dikhel savore manušen;
14 ole thanestar, kaj ov bešel,
pozorinel savoren, ko bešen pre phuv.
15 Ov sakoneske stvorinďa o jilo
a dikhel savoro, so keren.

16 Ňisave kraľis na zachraňinela e bari armada;
le maribnaskre muršes na lela avri leskri bari zor.
17 Pro graj pes našťi te mukel, hoj tuke pomožinela,
leskri bari zor tut na zachraňinela.
18 Ale le RAJESKRE jakha dikhen pre ola, ko pes lestar daran,
pre ola, ko užaren pre leskro verno kamiben,
19 hoj te zachraňinel lengri duša le meribnastar
a lengro dživipen la bokhatar.

20 Amari duša užarel pro RAJ,
ov hino amari pomoca the šťitos.
21 Andre leste amaro jilo radisaľol,
bo amen pes mukas pre leskro sveto nav.

22 RAJEJA, mi el tiro verno kamiben amenca,
bo amen užaras pre tute.

O Žalmos 34

1 Le Davidoskro žalmos. Sar pestar kerelas dilino anglo Abimelech, savo
les tradňa het, a ov geľa het.
2 Bararava le RAJES andre dojekh časos,
lašarava les furt mire vuštenca.
3 Lašarava man le RAJEHA,
ola, ko hine trapimen, oda šunena a radisaľona.
4 Bararen manca le RAJES,
aven bararas jekhetane leskro nav!

5 Rodavas le RAJES a odphenďa mange,
iľa man avri andral dojekh dar.
6 Ola, ko pre leste dikhena, švicinena,
lengre muja pes šoha na ladžana.
7 Somas andro pharipen bi e zor,
ale vičinavas pro RAJ a šunďa man avri,
iľa man avri andral savoro pharipen.
8 Le RAJESKRO aňjelos stražinel olen, ko pes lestar daran,
a cirdela len avri.

9 Koštoľinen a dikhen, savo lačho hin o RAJ!
Bachtalo hin o manuš, savo pes denašel andre leste te garuvel.
10 Tumen, leskre manušale, daran le RAJESTAR,
bo olen, ko pes lestar daran, hin savoro, so lenge kampel.
11 O terne ľevi šaj bokhaľon, bo nane len so te chal,
ale olenge, ko roden le RAJES,
na chibaľinela ňisavo lačhipen.

12 Aven, čhavale, šunen man,
sikavava tumen, sar kampel te del pačiv le RAJES!
13 Oda, ko kamel o dživipen
a kamel te dživel baro the bachtalo dživipen,
14 mi zľikerel e čhib le nalače lavendar
a o vušta le klamišagostar.
15 Visar tut het le nalačhipnastar,
ker o lačho
a rode o smirom andral calo jilo.

16 Le RAJESKRE jakha dikhen pro spravodľiva manuša,
leskre kana šunen lengro roviben.
17 Ale le RAJESKRO muj džal pre ola, ko keren o nalačhipen,
hoj te khosel tele lengro nav pal e phuv.

18 O spravodľiva peske mangen e pomoca a o RAJ len šunel;
cirdel len avri andral dojekh pharipen.
19 O RAJ hino pašes olenge, kas hin dukh pro jilo,
zachraňinel olen, ko imar na birinen pro duchos.

20 O spravodľivo šaj precerpinel but nalačhipena,

ale o RAJ les lela avri andral savoreste.
21 Chraňinel savore leskre kokala,
aňi jekh leske na phadžola.

22 O nalačhipen murdarela le nalačhes;
oda, ko našťi avri ačhel le spravodľivones, ela odsudzimen.
23 Ale o RAJ cinela avri e duša peskre služobňikengri.
Ňiko, ko pes denašel andre leste te garuvel, na ela odsudzimen.

O Žalmos 35

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, vesekedin tut olenca, ko pes manca vesekedinen,
mar tut olenca, ko pes manca maren!
2 Le o baro šťitos the o pancjeris!
Ušťi a pomožin mange!
3 Hazde upre e kopija the o tover
pre ola, ko pre ma džan!
Phen mange:
„Me som tiro spaseňje.“

4 Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
ko man kamen te murdarel.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange gondoľinen te kerel o nalačho.
5 Sar o phus andre balvaj,
avke len o aňjelos le RAJESKRO mi roztradel!
6 Mi el lengro drom kalo the šľiskaco,
sar o aňjelos le RAJESKRO pal lende denašela!
7 Bo na sas vaš soske, ale nacirdle mange e sita;
vaš ňisoske mange kopaľinde e chev.
8 Mi avel pre lende jekhvareste e pohroma!
Mi chuden pes korkore andre sita, so prekal ma garude,
mi peren andre odi chev a mi en zňičimen!

9 Akor miri duša radisaľola andro RAJ,
a thovava baripen andre leskro spaseňje.
10 Andral calo jilo phenava:
„RAJEJA, ko hin, sar sal tu?
Tu zachraňines le slabe manušes le zoralestar,
le čores the le slabes olestar, ko les trapinel.“

11 Aven pre ma o falošna švedki
a phučen mandar oda, pal soste aňi na džanav.
12 Vaš o lačho mange den pale o nalačho
a hin man žaľa, bo som omuklo.
13 Ale sar on sas nasvale,
me man urďom andro gada le gonestar
a pokorinavas man andro postos.
Keravas tele o šero a modľinavas man vaš lenge*,
14 avke sar te man modľinďomas

* **O Žalmos 35:13** Abo: Ale miri modľitba furt avelas pale ke ma.

vaš o prijaťeľis abo vaš o phral.
Rovavas avke, sar te runďomas pal e daj,
a mukavas tele o šero pharipnastar.
15 Ale sar me peľom, on pes zgele a radisaľonas mange.
O bitanga, saven na prindžaravas,
zgele pes pre mande, hoj mandar te asan,
marenas man a na preačhenas.
16 Asanas peske mandar avke sar o bijedevleskre
a denas pre ma avri o danda.

17 RAJEJA, dži kana pre oda dikheha?
Zachraňin man, hoj man te na zňičinen!
Le miro dživipen avri kale ľevendar!
18 Akor, sar pes zdžana but tire manuša, paľikerava tuke maškar lende;
lašarava tut anglo but nipi.
19 Te na mange radisaľon mire falošna ňeprijaťeľa,
te na peske keren jakhenca ola, ko man hijaba našťi avri ačhen!
20 Lengre lava na anen o smirom,
ale rozľidžan o klamišagos pre ola, ko dživen andro smirom.
21 Bares phundraven peskro muj pre mande
a phenen: „Avke tuke kampel!
Pre amare jakha dikhľam, so kerďal!“

22 RAJEJA, tu oda dikhľal. Ma av čhit!
Rajeja, ma av mandar dur!
23 Ušťi, zaač man, Devla miro!
Ruš vaš ma, ó Adonaj!
24 Sudzin man pal tiro spravodľišagos, RAJEJA!
Devla miro, ma domuk, hoj mandar te asan!
25 Te na peske gondoľinen: „Avke leske kampel! Kada kamahas!“
Te na phenen: „Chaľam les tele!“
26 Mi ladžan pes a mi ľoľon avri savore,
ko radisaľon mire pharipnaske.
Mi en urde andre ladž a teledikhle ola,
ko pes pre ma ľidžan upre.

27 Mi thoven baripen a mi radisaľon ola,
ko kamen, hoj pes te sikavel miro čačipen.
Mi phenen furt:
„Baro hin o RAJ, savo kamel,
hoj leskre služobňikoske te džal sa mištes!“
28 Miri čhib vakerela pal tiro spravodľišagos
a pal tiri chvala calo džives.

O Žalmos 36

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobňikostar le Davidostar.
2 O nalačho manuš šunel, so leske phenel o binos andro jilo,
a nane andre leste ňisavi dar le Devlestar.

3 Igen but peske pal peste gondoľinel,
vašoda na udžanel peskro binos a na odsudzinel les.
4 O lava andral leskro muj hin ča o nalačhipen the o klamišagos;

preačhiľa te kerel goďaha the mištes.
5 Pre peskro hadžos gondoľinel avri o nalačhipen,
mukľa pes pro nalače droma
a na odphenel le nalačhipnaske.

6 RAJEJA, tiro verno kamiben dodžal dži o ňebos
a tiri vernosť dži o chmari.
7 Tiro spravodľišagos hin sar o nekučeder verchi,
tire sudi sar le moroskre hlbini.
RAJEJA, starines tut pal o manuša the pal o džviri.
8 Savo vzacno hin tiro verno kamiben, Devla!
Savore manuša pes garuven andro ciňos tire kridlengro.
9 Čaľaren pes le pherdo chabenenca andral tiro kher,
des lenge te pijel andral o paňi tire lačhipnastar.
10 Tu sal o prameňis le dživipnaskro;
andre tiro švetlos dikhas o švetlos.

11 Ma preač te del tiro verno kamiben olen, ko tut džanen,
the tiro spravodľišagos olen, ko hine čače andro jile.
12 Te na uštarel pre ma o pindro le barikaneskro
a te na man tradel het o vast le nalače manušeskro.
13 Dikh, sar pele ola, ko keren o nalačhipen;
sas čhide tele a našťi ušťen upre!

O Žalmos 37

1 Le Davidoskro žalmos.
Ma choľar tut le nalačhenca,
ma zavidzin olenge, ko keren o nalačhipen!
2 Bo šučona avri sig avke sar e čar;
sar e zeleno rastlina kirňona.

3 Muk tut pro RAJ a ker o lačhipen,
beš andre tiri phuv a dživ andro smirom.
4 Radisaľuv andro RAJ
a dela tut, pal soste tiro jilo tužinel.

5 De tiro drom le RAJESKE,
pača leske a ov pes starinela pal savoreste.
6 Dela, hoj tiro spravodľišagos te avel avri sar o švetlos tosara,
a tiro čačipen sar o kham pro dilos.

7 Av čhit anglo RAJ a užar pre leste!
Ma trapin tut, te varekaske džal mištes;
te varekaske avel avri leskre nalače plani.

8 Preač te rušel a omuk e choľi!
Ma trapin tut, bo oda ľidžal ča pro nalačho!
9 Bo o nalače ena zňičimen,
ale olenge, ko pes muken pro RAJ, ačhela e phuv.

10 Imar ča sikra a o nalačho na ela;
rodeha les, kaj hino, ale na arakheha.
11 Ale o pokorna manuša chudena e phuv

a radisaľona andro pherdo smirom.

12 O nalačho gondoľinel te kerel namištes le spravodľivoneske;
randel pre leste le dandenca.
13 Ale o Raj lestar asal,
bo dikhel, hoj avel pre leste leskro džives.

14 O nalače len avri e šabľa a nacirden o lukos,
hoj te čhiven tele le čores the le slabes,
hoj te murdaren olen, ko dživen čačipnaha.
15 Ale lengri šabľa predemela lengro jilo
a o luki lenge prephadžona.

16 Oda frima, so hin le spravodľivones,
hin feder sar o barvaľipen le but nalače manušengro.
17 Bo e zor le nalačhengri ela phagerďi,
ale le čačipnaskren podhazdela o RAJ.

18 O RAJ pes starinel pal o žužejileskre manuša sako džives
a lengro ďeďictvos ľikerela pro furt.
19 Na ladžana pes andro nalačho časos
a andro bokhale dživesa len ela čaľipen.

20 Ale o nalače manuša merena.
O ňeprijaťeľa le RAJESKRE našľona sar o kvitki pre maľa,
našľona sar o thuv.

21 O nalačho lel kečeň a na del pale,
ale le spravodľivoneske hin pharo a del ščirones.
22 Bo kaske o Del žehňinel, ola chudena e phuv,
ale kas prekošel, ena zňičimen.

23 O RAJ zoraľarel o kroki oleske,
kaskro drom leske hin pre dzeka.
24 Te leske poddžala o pindre, na perela,
bo o RAJ les chudel vastestar.

25 Terno somas a phuriľom,
ale na dikhľom le čačipnaskre manušes omuklones
aňi leskre čhaven te žobrinel maro.
26 Furt hin leske pharo vaš avrenge a del len kečeň,
leskre čhave ena pro požehnaňje.

27 Visaľuv le nalačhipnastar a ker o lačho,
avke bešeha andre phuv pro furt.
28 Bo o RAJ kamel o čačipen pro sudos
a na omukela peskre verne manušen;
hine chraňimen pro furt,
ale o čhave le nalačhengre ena zňičimen.
29 O čačipnaskre chudena e phuv
a bešena andre pro furt.

30 O muj le čače manušeskro vakerel o goďaveripen,
leskri čhib vakerel o čačipen.
31 Andro jilo leste hin o zakonos peskre Devleskro,
o pindre leske na poddžan.

32 O nalačho manuš užarel pro spravodľivo
a rodel sar les te murdarel;
33 ale o RAJ les na mukela andro vasta le nalačheske
aňi na domukela, hoj les pro sudos te odsudzinen.

34 Muk tut pro RAJ,
ľiker tut leskre dromestar.
Hazdela tut upre, hoj te zales e phuv;
dikheha pre oda, sar o nalače ena zňičimen.

35 Dikhľom igen nalače manušes, savo pes rozcirdelas
sar zoralo zeleno stromos.
36 Ale paľis predžavas pašal, a dikh, imar ode na sas!
Rodavas les, ale na delas pes te arakhel.

37 Dikh pre ola, ko hine žuže,
a pozorin le čačipnaskren,
bo olen, ko roden o smirom, užarel o lačho.
38 Ale savore binošna ena zňičimen,
a na užarel len ňič lačho.

39 O spaseňje prekal o spravodľiva avel le RAJESTAR;
ov hin lengro hrados andro pharipen;
40 o RAJ lenge pomožinela a zachraňinela len;
lela len avri le nalače manušendar a zachraňinela,
bo pes denašen andre leste te garuvel.

O Žalmos 38

1 Le Davidoskro žalmos pro leperiben.
2 RAJEJA, ma karhin man andre tiri choľi,
ma mar man, sar sal choľamen.
3 Bo tire šipi man predemade
a tiro vast man ispidľa tele.
4 Angle tiri bari choľi nane ňisavo sasto than pre miro ťelos
aňi mire kokala nane saste vaš miro binos.
5 Bo mire bini man zaile andre,
sar baro pharipen,
so hin phareder sar šaj zľidžav.

6 O rani mange hňisisaľon a khanden
vaš miro diliňipen.
7 Som skurčimen a banďardo tele,
calo džives ča phirav rovibnaha.
8 O dumo mange labol dukhatar
a pre miro ťelos nane sasto than.
9 Som igen strapimen a zmardo,
stukinav dukhatar andro jilo.

10 Rajeja, tu džanes savoro, so kamav,
a miro jojčišagos tuke nane garudo.
11 O jilo mange chudňa sig te marel,
miri zor man omukľa
a o švetlos odgeľa mire jakhendar.
12 Mire prijaťeľa the ola, kas kamav,
man obdžan angle miro nasvaľiben.
The miri famelija pes mandar ľikerel dur.
13 Ola, ko man kamen te murdarel,
thode angle ma e pasca;
ola, ko man kamen te dukhavel,
peske vakerenas, sar man zňičinena;
calo džives gondoľinen, sar manca te thovel avri.

14 Ale me som sar kašuko, so na šunav;
som sar ňemo, so na phundravel o muj.
15 Som sar manuš, so na šunel,
a na džanel vaš peske te rušel le vuštenca.
16 RAJEJA, pre tute užarav;
Adonaj, Devla miro, tu mange odpheneha!
17 Phenďom:
„Te na radisaľon mange
a te na lašaren pes upral ma,
sar mange poddžana o pindre.“

18 Bo imar maj perav
a miri dukh furt ľikerel.
19 Vašoda phenav avri miri vina
a trapinav man vaš miro binos.
20 Mire ňeprijaťeľa hine saste the zorale;
but hine ola, ko man vaš ňisoske našťi avri ačhen.
21 Vaš o lačho mange visaren pale o nalačho;
džan pre ma, bo kamav te kerel o lačho.

22 RAJEJA, ma omuk man!
Devla miro, ma dža mandar dur!
23 Siďar mange te pomožinel,
ó Adonaj, Spasiťeľina miro!

O Žalmos 39

1 Le Jedutunoske, savo ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Phenďom mange: „Dava pozoris pre mire lava,
hoj te na kerav binos mira čhibaha.
Thovava mange pro muj e uzda,
medik o nalačho manuš hino paš mande.“
3 Na phenďom ňič, aňi o lačho,
somas calkom čhit.
Ale furt buter man dukhalas;
4 o jilo andre mande roztačiľa,
e jag rozlabiľa, sar paloda gondoľinavas.
Paľis phenďom kala lava:
5 „RAJEJA, de mange te džanel, kana merava
a keci dživesa man mek hin,

hoj te achaľuvav, sar sig miro dživipen našľola.
6 Dikh, diňal man ajso cikno časos sar pre burňik
a miro dživipen tuke dičhol sar ňič.“

Dojekh manuš hin ča sar balvaj,
kajte sar zorales ačhel.
7 Leskro dživipen predžal sar ciňos;
o manuš siďarel a nane soske;
skidel o barvaľipen,
aňi na džanel, kaske oda ačhela.

8 Avke akana, pre soste užarava, RAJEJA?
Mukav man pre tu,
9 zachraňin man dojekhe mire binostar.
Ma domuk, hoj o dilino mandar te asal!
10 Avava čhit a na phundravava o muj,
bo tu sal oda, ko oda kerďa.
11 Preač man imar te marel,
bo imar merav tire vastestar.
12 Sar dovakeres a mares le manušes vaš o binos,
ňičines oda, pal soste leske džal,
avke sar o moľos, so chal o gada –
čačes, dojekh manuš hin ča para.

13 RAJEJA, šun avri miro mangipen!
Šun man, sar vičinav, hoj mange te pomožines!
Ma av čhit, sar me rovav!
Se ke tu som ča cudzincos,
ča hosťos avke sar savore mire dada.
14 Ma dikh pre ma imar choľaha,
hoj mek te radisaľuvav andro dživipen angloda,
sar džava het a imar na avava.

O Žalmos 40

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Igen užaravas pro RAJ,
ov pes ke ma visarďa
a šunďa man, sar vičinavas andro pharipen.
3 Cirdňa man avri andral e chev le meribnaskri,
andral e bari čik.
O pindre mange ačhaďa pre skala
a thoďa man te ačhel pro zoralo than.
4 Thoďa mange andro muj e nevi giľi,
e chvala amare Devleske.
But manuša oda dikhena, darana pes
a mukena pes pro RAJ.

5 Bachtalo manuš,
savo pačal andro RAJ;
savo pes na ľikerel le barikanenca*
aňi olenca, ko džan pal o klamišagos†.

* **O Žalmos 40:5** Abo: savo na lašarel le modlen † **O Žalmos 40:5** Abo: pal o falošna devla

6 RAJEJA, Devla miro, but zazraki kerďal,
a keci šukar veci prekal amende pripravinďal!
Ňiko nane ajso sar tu!
Te kamľomas te phenel avri
a te vakerel pal tire skutki,
uľahas oda buter,
sar pes del te zgenel!

7 Obeti aňi dari na kamehas,
na žadinehas o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos,
ale diňal man kana, hoj tut te šunav.
8 Vašoda phenďom: „Kade som, avľom.
Andro zvitkos hin pisimen pal ma.
9 Devla miro, tiri voľa kamav igen te kerel;
tiro zakonos hin andre miro jilo.“

10 Radišagoha vakeravas pal tiro spaseňje
maškar savore tire manuša.
Na phandľom andre miro muj,
tu oda džanes, RAJEJA.
11 Na mukľom mange o lava pal tiri zachrana prekal ma.
Vakeravas pal tiri vernosť the pal tiro spaseňje.
Na zagaruďom tiro verno kamiben the čačipen
maškar savore tire manuša.

12 RAJEJA, ma zaačhav mange tiri milosť!
Tiro verno kamiben the čačipen man furt mi chraňinen!
13 Bo ajci pharipena pre mande avle,
hoj pes aňi na den te zrachinel.
Mire bini man zaile andre a našťi dikhav;
hine buter sar o bala pre miro šero;
miro jilo našaďa e zor.
14 RAJEJA, mangav tut, zachraňin man!
Siďar mange te pomožinel, RAJEJA!

15 Savore, ko mange kamen te lel o dživipen,
pes mi ladžan a mi ľoľon avri.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange žičinen o trapišagos.
16 Mi cerpisaľon ladžatar ola,
ko mange phenen: „No, dikhes, avke tuke kampel!“
17 Ale savore, ko tut roden,
mi thoven baripen a mi radisaľon andre tu.
Ola, ko kamen tiro spaseňje,
mi phenen furt: „Baro hin o RAJ!“

18 Me som čoro a slabo,
Adonaj, gondoľin pre ma!
Tu sal miri pomoca, miro zachrancas!
Devla miro, av sig!

O Žalmos 41

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Bachtalo hin oda, ko gondoľinel pro čoro manuš;
o RAJ les lela avri andral o pharo džives.
3 O RAJ les ochraňinela a mukela les te dživel;
pre phuv les vičinena požehňimen.
Ma domuk le ňeprijaťeľenge,
hoj les te zňičinen!
4 O RAJ les zoraľarela, sar pašľola nasvalo pro hadžos,
a sasťarela les avri andral savoreste.

5 Phenďom: „RAJEJA, av ke ma jileskro!
Sasťar man avri,
bo kerďom binos anglal tu.“
6 Mire ňeprijaťeľa pal ma namištes vakeren:
„Kana imar merela?
Kana našľola leskro nav?“
7 Te man avel vareko te dikhel,
vakerel manca falošňe,
andro jilo skidel o nalačhipen pre ma.
Paľis džal avri
a sakoneske oda vakerel.

8 Savore, ko man našťi avri ačhen,
peske pal ma šepkinen andro kana
a gondoľinen peske pre ma avri o nalačhipen.
9 Phenen peske:
„Avľa pre leste o nalačo nasvaľiben;
ko kavke zapašľiľa, imar na ušťela upre.“
10 Mek the miro prijaťeľis, saveske pačavas,
savo chalas miro maro,
chudňa pre ma te džal.

11 Ale tu, RAJEJA, av ke ma jileskro,
hazde man upre,
hoj lenge te visarav pale.
12 Pal oda prindžarava,
hoj som tuke pre dzeka,
te miro ňeprijaťeľis
mange na radisaľola.
13 Tu man podhazdeha,
bo kerav oda, so hin lačho;
thoveha man te ačhel paš tute pro furt.

14 Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
pro furt.
Amen! Amen!

O dujto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 42

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.
2 Sar pes o jeleňis cirdel pal o paňi,
avke pes miri duša cirdel pal tute, Devla.
3 Miri duša hiňi smedno pal o Del, pal o džido Del.
Kana imar avava a dikhava le Devleskro muj?
4 O apsa mange hin sar o maro rat-džives,
sar mandar sako džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“
5 Čhivav avri miro pharipen andral miri duša a leperav mange,
sar phiravas but manušenca,
sar len anavas andro kher le Devleskro
a giľavahas radišagoha o chvali,
sar oslavinahas o sveto inepos.

6 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

7 Miri duša hiňi smutno andre ma,
vašoda mange leperav pre tu
paš oda than, khatar avel avri o paňi Jordan,
paš o verchos Chermon, le cikneder brehostar†.
8 Jekh baro paňi vičinel pre aver paš oda,
sar šunďol tire vodopadi;
savore tire vlni predžan prekal ma
a demen andre ma.

9 Dživese mange o RAJ bičhavel peskro verno kamiben,
rači hiňi manca leskri giľi,
e modľitba ko Del,
savo man del dživipen.

10 Phenava le Devleske, mira Skalake:
„Soske pre ma bisterďal?
Soske mušinav te phirel smutno
anglo ňeprijaťeľis, so man trapinel?“
11 Sar mange mire ňeprijaťeľa dophenen,
dukhal man oda dži andro kokala,
sar mandar calo džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“

12 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

O Žalmos 43

1 Devla, sikav, hoj som čačipnaskro,

---

* **O Žalmos 42:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben † **O Žalmos 42:7** Abo: o verchos Micar

a zaač vaš ma anglo bijedevleskro narodos!
Zachraňin man olendar, ko hine falošna the nalače!
2 Tu sal, Devla, miro than, kaj man garuvav.
Soske man odčhiďal?
Soske mušinav te phirel smutno
vaš o ňeprijaťeľis, so man trapinel?
3 Bičhav tiro švetlos the tiro čačipen,
hoj man te ľidžan!
Mi anen man pre tiro sveto verchos,
pre oda than, kaj tu bešes.
4 Avke avava paš o oltaris le Devleskro,
ko Del, savo mange del te radisaľol.
Radisaľuvava a pre harfa tut lašarava,
Devla, miro Devla.

5 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

O Žalmos 44

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.
2 Devla, šunďam amare kanenca,
sar amenge amare dada vakerenas
pal o bare skutki, save kerďal
andre lengre dživesa, andre čirlatune časi.
3 Tire vasteha cirdňal avri le naroden
a amare daden sadzinďal andre lengri phuv.
Avre naroden dukhavehas,
ale lenge diňal te barol a te zoraľol.
4 Bo na peskra šabľaha zaile e phuv,
na lengro vast lenge pomožinďa te zviťazinel,
ale tiro čačo vast, tiri zor the o švetlos tire mujeskro,
bo tu len kamehas.

5 Devla, tu sal miro Kraľis!
Tu prikazinďal, hoj o Jakob te el zachraňimen.
6 Tuha rozdemaha olen,
ko pre amende džan,
andre tiro nav ušťaraha pre ola,
ko pes amenge ačhaven.
7 Na mukav man pre miro lukos
a miri šabľa man na zachraňinela,
8 bo tu amen zachraňinďal le ňeprijaťeľendar
a kerďal ladž olenge,
ko amen našťi avri ačhen.
9 Le Devleha pes lašaraha sako džives
a tiro nav bararaha pro furt!

10 Ale tu amen akana odčhiďal a kerďal amenge ladž!
Tu imar na džas amare armadenca.

---

* **O Žalmos 44:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

11 Kerďal, hoj te denašas het andral o mariben,
a ola, ko amen našťi avri ačhen, amen občorarde.
12 Diňal amen te murdarel avri sar le bakren
a roztradňal amen maškar o narodi.
13 Bikenďal tire manušen tuňones
a na mangľal vaš lenge but.

14 Kerďal amenge ladž angle amare susedi;
anďal amen avri pro asaben the pro pheras anglal lende.
15 Kerďal, hoj maškar o narodi peske te keren pheras amare navestar;
o nipi pre amende kivinen le šerenca.
16 Miri ladž hiňi calo džives angle mande;
miro muj hino ladžaha učhardo andre
17 anglo asaben the dopheňiben;
anglo ňeprijaťeľis, savo mange kamel te visarel pale e dukh.

18 Kada savoro avľa pre amende,
kajte amen pre tu na bisterďam
a na prephagľam tiri zmluva.
19 Amaro jilo pes tutar na visarďa;
amare pindre na odgele tire dromestar.
20 Ale tu amen omukľal domarden andre phuv le šakalengri
a učharďal amen andro kaľipen.

21 Te bisterďamas pro nav amare Devleskro
a nacirdňamas o vasta ko cudzo del,
22 či tu, Devla, na avľalas pre oda?
Se tu džanes, so hin garudo andro jilo!
23 Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca,
saven ľidžan te murdarel.

24 Ušťi upre, Rajeja! Soske soves?
Preker tut! Ma odčhiv amen pro furt!
25 Soske garuves o muj?
Soske bisteres pre amaro čoripen the trapišagos?

26 Se amen našľiľam andro prachos;
pašľuvas le mujeha pre phuv.
27 Av a pomožin amenge!
Zachraňin amen, bo tiro kamiben hino pačivalo!

O Žalmos 45

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pro giľavipen: „O ľaľije“. O maskil* le Korachengro. E kamibnaskri giľi.
2 Miro jilo hino pherdo le šukar lavenca,
vašoda sthovav giľi mire kraľiske;
miri čhib hiňi sar o pirkos le lače pisariskro.

3 Tu sal nekšukareder le muršendar,
tire vušta hine pomazimen la milosťaha,

* **O Žalmos 45:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

vašoda tut o Del požehňinďa pro furt.

4 Phand tiri šabľa pašal tute, tu, zoralo muršeja!
Uri tut andre slava the andro šukariben!
5 Andre tiri slava dža tire verdaneha andro mariben;
mar tut vaš o čačipen,
vaš e pokora the vaš o spravodľišagos.
Mi sikaven pes prekal tiro čačo vast o bare skutki!
6 Tire ostra šipi predemena o jile olengre,
ko džan pro kraľis;
o narodi tuke perena tel o pindre.
7 Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a kraľineha le spravodľive žezloha!
8 Zakamľal tut andro spravodľišagos
a našťi avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del, pomazinďa le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.
9 Savore tire gada voňinen pal e mirha, pal o aloe the pal e kasija†;
andral o palacis obthodo la slonovinatar tuke o lavutara bašaven.
10 O čhaja le kraľengre hine maškar o džuvľa andre tiro palacis.
Pre tiri čači sera ačhel e terňi le kraľiskri
a pre late hin o somnakaj andral o Ofir.

11 Prithov tiro kan, terňije, šun mištes a gondoľin pal oda:
Bister pre tire manuša the pre tire dadeskro kher;
12 o kraľis džal pal tiro šukariben;
banďuv anglal leste, bo ov hino tiro raj.
13 O čhaja andral o foros Tir tuke anena dari,
o barvale manuša tuke kamena te el pre dzeka.
14 E terňi le kraľiskri avel andro palacis bare šukaribnaha;
o gada la hin obside le somnakaha;
15 andro šukar avriside gada la ľidžan ko kraľis;
pal late avena lakre družički, o pačivale čhaja.
16 Anena len bare radišagoha;
kavke avena andro palacis le kraľiskro.

17 Tire čhave zalena o than tumare dadenge,
ačhaveha len rajenge upral caľi phuv.
18 Leperava tiro nav savore pokoleňjenge.
Vašoda tut o narodi lašarena na veki vekov.

O Žalmos 46

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. E giľi prekal o učo hangos.
2 O Del hin amari ochrana the zor;
e pomoca, pre savi pes šaj mukas andro pharipen.
3 Vašoda pes na daraha,
kajte pes e phuv čhalavela;
kajte o verchi perena maškar o moros;
4 kajte leskre paňa hučinena a peňinena
a kajte o brehi razisaľona le bare vlnendar.

† **O Žalmos 45:9** e škorica

5 O paňi anel peskre jarkenca o radišagos le Devleskre foroske,
le svete thaneske, kaj bešel o Nekbareder.
6 O Del hin maškar oda foros, na čhalavela pes;
o Del leske pomožinela, sar vidňisaľola.
7 O narodi pes daran, o kraľišagi izdran;
ov del te šunel peskro hangos a e phuv rozdžal.

8 O Nekzoraleder Del hin amenca.
O Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

9 Aven a dikhen pro skutki le RAJESKRE,
savo kerel strašna pohromi pre phuv;
10 zaačhavel o maribena pal caľi phuv;
phagel o lukos, phagerel e kopija;
labarel o šťiti andre jag.
11 O Del phenel: „Aven čhit a achaľon, hoj me som o Del!
Me som barardo maškar o narodi,
me som barardo pre phuv.“

12 O Nekzoraleder RAJ hin amenca;
o Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

O Žalmos 47

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 Tapčinen radišagoha le vastenca, savore narodale!
Giľaven zorales le Devleske!
3 Bo o RAJ, o Nekbareder, kastar kampel te daral,
hino baro kraľis pre caľi phuv.
4 Le naroden del tel amari zor
a avre manušen amenge thovel tel o pindre.
5 Kidňa amenge avri e phuv,
andre savi thovel baripen o Jakob,
saves o Del kamel.

6 O Del geľa upre, sar o manuša radišagoha viskinenas;
sar šunďolas o hangos la trubakro, geľa upre o RAJ.
7 Giľaven o chvali le Devleske, giľaven!
Giľaven o chvali amare kraľiske, giľaven!
8 Se o Del hino kraľis pre caľi phuv;
lašaren les le žalmenca.

9 O Del kraľinel upral o narodi,
o Del bešel pre peskro sveto tronos.
10 O raja le manušengre pes zgele
le Abrahamoskre Devleskre manušenca,
bo le Devleskre hine savore šťiti la phuvakre.
Ov hino igen barardo!

O Žalmos 48

1 E giľi. Le Korachengro žalmos.
2 Baro hino o RAJ a hodno bara chvalake
andro foros amare Devleskro pre leskro sveto verchos.

3 Učo hino a šukar o verchos Sion,
anel o radišagos caľa phuvake,
hino sar o uče verchi le Cafonoskre*, o foros le bare Kraľiskro.
4 O Del hino andre leskre palaca,
ov pes sikaďa sar le Sionoskri ochrana.

5 O kraľa pes zgele,
avle jekhetane pro Sion,
6 no sar les dikhle, predaranďile
a denašle daratar.
7 Chudle te izdral,
dukhalas len avke sar la džuvľa akor,
sar lake uľol o čhavoro.
8 Izdranas avke sar o loďi andral o Taršiš,
sar lenca e balvaj pal o vichodos razinďa.

9 Šunďam oda, so o Del kerelas, ale akana oda the dikhľam
andro foros le Nekbareder RAJESKRO,
andro foros amare Devleskro:
O Del les chraňinela pro furt.

10 Andre tiro Chramos gondoľinas
pal tiro verno kamiben, Devla.
11 Avke sar tiro nav, Devla,
avke the tiri chvala džal dži pro agor le svetoske;
tiro čačo vast hino pherdo spravodľišagos.
12 O verchos Sion thovel baripen,
o gavora† andral e Judsko radisaľon
olestar, sar mištes sudzines.

13 Predžan pašal o Sion!
Predžan a zrachinen leskre veži!
14 Dikhen mištes, save zorale muri les hin!
Prephiren tumen pal leskre hradi,
hoj te šaj vakeren olenge, ko avena pal tumende.

15 Bo kada Del hino amaro Del pro furt;
ov amen ľidžala, medik dživaha.

O Žalmos 49

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 Šunen oda, savore narodale!
Šunen mištes, savore, so dživen pro svetos,
3 savore manušale,
tumen o barvale the o čore.
4 Miro muj vakerela o goďaver lava
a o gondoľišagi mire jileskre tumen dena goďi.
5 Visarava miro kan ko prislovje,
paš o hangos la harfakro
phenava avri miro garuďipen.

---

* **O Žalmos 48:3** O Cafon sas o sveto verchos andro Kanaan. † **O Žalmos 48:12** E hebrejiko čhib: o čhaja

6 Soske man te darav andro nalače dživesa,
akor sar pes pre ma rozthoven o ňeprijaťeľa?
7 On pes muken pre peskro majetkos
a presikaven pes but barvaľipnaha.
8 Ňiko našťi cinel avri o dživipen avreske,
aňi vaš peskri duša našťi počinel le Devleske.
9 Bo e cena vaš o dživipen hiňi igen bari,
o manuš šoha našťi počinel dos,
10 hoj te dživel furt
a hoj šoha te na merel.
11 Se sako dikhel, hoj the o goďaver meren;
o diline the o nagoďaver tiš meren
a peskro barvaľipen muken avrenge.
12 O hrobi hin lengre khera pro furt,
bešen ode pokoleňje pro pokoleňje,
kajte pes o phuva vičinenas pal lengre nava.

13 Ňisave manušes našťi zachraňinel o barvaľipen le meribnastar,
merela avke sar the o džviri.

14 Kavke doperena ola, ko pes muken korkore pre peste,
the ola, ko pal lende džan
a prilen lengro vakeriben.
15 Hine sar o bakre, so hine avrikidle pre oda,
hoj te džan pro than le mulengro;
o meriben ela lengro pasťjeris.
Tosara o čače manuša vladňinena upral lende
a lengro ťelos kirňola andro than le mulengro
dur lengre barikane kherendar.
16 Ale miri duša o Del cinela avri andral e zor le meribnaskri
a lela man paš peste.
17 Ma dara tut, sar vareko barvaľol,
sar leske barol o šukariben andro kher,
18 bo sar merela, ňič peha na lela;
leskro barvaľipen leha na džala tele andro hrobos.
19 Kajte pre peste phenel, medik dživel, hoj hino požehňimen
– a o manuša les lašaren, hoj leske savoro avel avri –
20 the avke leskri duša džala ode, kaj hine leskre papi,
a šoha na dikhena o švetlos le dživipnaskro.

21 O barvalo manuš, saves nane goďi,
merela avke sar the o džviri.

O Žalmos 50

1 Le Asafoskro žalmos.
O Del, o Del o RAJ, vakerel
a vičinel caľi phuv
le vichodostar dži o zapados.
2 Pal o Sion, pal o nekšukareder than,
o Del švicinel.
3 Amaro Del avel a nane čhit;
anglal leste e bari jag zlabarel savoro

a pašal leste phurdel igen zoraľi balvaj.
4 Vičinel pro ňebos upre the pre phuv,
hoj te sudzinel peskre manušen.
5 „Skiden mange mire pačivale manušen,
save manca phandle e zmluva paš e obeta.“
6 O ňebos vakerel pal leskro spravodľišagos,
bo o Del korkoro hino sudcas.

7 „Šunen, mire manušale, a me vakerava!
Svedčinava pre tute, Izrael:
Me som o Del, tiro Del.
8 Na karhinav tut vaš tire obeti
abo vaš tire labarde obeti, so hine furt anglal mande.
9 Na kampel mange te lel andral tiro kher le bikos,
aňi o kozi tire stadendar,
10 bo mire hine savore džviri andro veša
the o dobitkos pro ezera verchi.
11 Prindžarav savore čiriklen andro verchi,
miro hin savoro, so pes čhalavel pro maľi.
12 Te uľomas bokhalo, phenďomas oda tuke?
Se miro hin o svetos savoreha, so andre hin.
13 Či chav o mas le bikengro?
Či pijav o rat le capengro?“

14 „Obetin le Devleske e paľikeribnaskri chvala
a doľiker le Nekbaredereske o lava!
15 Vičin pre ma oda džives, sar tuke ela phares,
me tut zachraňinava a tu man lašareha.“
16 Ale le nalače manušeske o Del phenel:
„Sar šaj les mire prikazaňja andre tiro muj
a miri zmluva pre tire vušta,
17 te tuke na des mandar ňič te phenel
a mire lava tutar odčhives?
18 Te dikhes le zbujňikos, sthoves tut leha
a ľikeres tut olenca, ko nane pačivale peskre romňijenge.
19 Domukes tire mujeske te vakerel o nalačhipen
a la čhibaha furt klamines.
20 Bešes a vakeres o pľetki pre tiro phral,
džungľares tira dakre čhas.
21 Kada kerehas a me somas čhit,
vašoda tuke gondoľinehas, hoj som ajso sar tu.
Akana tut obviňinav a čhivav tuke oda pro jakha.“

22 „Tumen, so bisteren pro Del, achaľon kaleske,
hoj tumen te na čhingerav pro kotora
a na pomožinela tumenge ňiko.
23 Oda, ko mange obetinel e paľikeribnaskri chvala,
oda man del pačiv
a me, o Del, sikavava miro spaseňje
oleske, ko pes ľikerel pro lačho drom.“

O Žalmos 51

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos,

2 sar ke leste avľa o prorokos Natan paloda, sar o David kerďa o lubipen la
Batšebaha.
3 Devla, av ke ma jileskro angle tiro verno kamiben!
Angle tiro baro jileskeriben khos avri miro nalačhipen!
4 Žužar man mira vinatar;
obžužar man mire binostar!

5 Bo me džanav mire nalačhipnastar
a miro binos mange avel furt pre goďi.
6 Ča tuke, tuke korkoreske, kerďom binos;
kerďom oda, so nane lačho angle tire jakha.
Vašoda tut hin čačo andre oda, so phenes,
a sal spravodľivo, sar sudzines.
7 He, binošno som, kanastar uľiľom;
binošno, kanastar manca e daj khabňiľa.
8 Se tu kames, hoj o manuš andro jilo te el pačivalo;
sikav man tiro goďaveripen andre miro duchos.

9 Žužar man andral o binos le izopoha a avava žužo,
thov man a avava parneder sar jiv!
10 De mange te šunel o radišagos a te thovel baripen,
de, hoj pale te radisaľon o kokala, so phagerďal.
11 Phand o jakha angle mire bini
a khos avri savore mire vini!

12 Stvorin mange žužo jilo, ó Devla,
a de man pale zor andro duchos!
13 Ma odčhiv man pašal tu
a ma le mandar tire Svete Duchos!
14 De man pale o radišagos andral tiro spaseňje
a de mire duchoske, hoj tut te šunel!

15 Avke šaj sikavava le binošnen tire droma,
hoj pes te visaren ke tute.
16 Le mandar e vina olestar, hoj murdarďom,
ó Devla, Devla, Spasiťeľina miro,
a miri čhib radišagoha giľavela pal tiro spravodľišagos.
17 Rajeja, otker mire vušta
a miro muj tut lašarela.
18 Se tu na kames e obeta, bo me tuke anďomas;
e labarďi obeta tuke nane pre dzeka.
19 E obeta, savi o Del kamel, hin o pokorno duchos;
Devla, tu na odčhives le manušes,
saves hin pokorno the prephaglo jilo.

20 Tire lačhipnaha presikav o lačho le Sionoske!
Ačhav upre o muri le Jeruzalemoskre!
21 Avke tuke ena pre dzeka o čače obeti,
o labarde obeti the o cale obeti;
akor obetinena le terne biken pre tiro oltaris.

O Žalmos 52

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Davidoskro,
2 so pisinďa, sar avľa o Edomčanos Doeg te phenel le Sauloske: „O David avľa andro kher le Achimelechoskro.“

3 Soske tut lašares le nalačhipnaha, tu zoralo muršeja?
Se le Devleskro verno kamiben man chraňinel calo džives.
4 Gondoľines avri sar te zňičinel avren
a tiri čhib hiňi sar e ostro čhuri,
tu klamarina!
5 Buter kames o nalačho sar o lačho,
buter o klamišagos sar te vakerel o čačipen.
6 Kames te dukhavel savore lavenca,
tu falošno čhib!

7 Ale o Del tuha demela andre phuv pro furt;
jekhvareste tut chudela, lela tut avri andral tiro stanos
a cirdela tut avri le koreňenca
andral o svetos le džidengro.
8 O čačipnaskre oda dikhena a darana pes,
asana tutar a phenena:
9 „Dikhen, o murš, so na domukľa le Devleske, hoj les te ochraňinel,
ale mukelas pes pre peskro barvaľipen,
šunelas pes zoralo akor, sar občorelas avren.“

10 Ale me som andro kher le Devleskro sar e oliva, so kvitňisaľol;
mukav man pro verno kamiben mire Devleskro
andre dojekh časos.
11 Paľikerava tuke furt
vaš oda, so kerďal.
Maškar tire pačivale manuša
vakerava pal tiro nav, bo hino lačho.

O Žalmos 53

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pal o machalat*. O maskil† le Davidoskro.
2 O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
Previsarde hine a keren o džungale veci;
nane ňiko, ko kerďahas o lačhipen.

3 O Del dikhel andral o ňebos pro manuša;
dikhel, či hin vareko goďaver,
ko rodel le Devles.
4 Sako pes visarďa het,
sako ačhiľa nalačho,
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.

5 Či na achaľon ňič ola, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,

---

* **O Žalmos 52:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben
* **O Žalmos 53:1** Oda šaj el o lavutariko lav.
† **O Žalmos 53:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

a ko Del pes šoha na mangen.
6 Ale igen predaranďile akor, sar pes nane sostar te daral.
Se o Del rozšulavela o kokala olengre, ko pre tu džanas.
Kereha lenge ladž, bo o Del len pestar odčhiďa.

7 Joj, te avľahas andral o Sion o spaseňje le Izraeloskro!
Sar anela o Del pale le zaile Izraeliten,
mi radisaľol o Jakob a o Izrael mi thovel baripen.

O Žalmos 54

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro,
2 so pisinďa, sar avle o Zifančana a phende le Sauloske: „O David pes garuvel ke amende.“
3 Zachraňin man, Devla, tire naveha
a sikav tira zoraha, hoj som čačipnaskro.
4 Šun miro mangipen, Devla!
Prithov o kan paš o lava mire mujeskre!

5 Avle pre ma o cudzinci;
kamen man te murdarel o bijileskre murša,
so na den pačiv le Devles.

6 Ale dikh, o Del mange pomožinel!
O Raj hino olenca, ko zaačhen vaš ma.

7 Mi visarel o Del o nalačhipen pale pre ola, ko pre ma džan!
Ov len zňičinela, bo hino verno!

8 Radišagoha tuke anava e obeta
a paľikerava tire naveske, RAJEJA, bo hino lačho.
9 Bo tu man zachraňinďal dojekhe pharipnastar
a pre mire jakha dikhľom mire ňeprijaťeľen, sar peren tele.

O Žalmos 55

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro.
2 Šun miro mangipen, Devla,
ma garuv tut mire rovibnaske!
3 Mištes man šun avri a odphen mange!
Strapimen som a imar na birinav mire pharipnastar,
4 bo mire ňeprijaťeľa pre ma vakeren
a o nalače pre ma ispiden.
Čhiven pre ma o trapišagos
a chučen pre ma choľaha.

5 O jilo andre ma izdral,
e dar le meribnastar man zaiľa andre.
6 Igen man daravas a izdravas;
e bari dar man učharďa andre.

---

* **O Žalmos 54:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben
* **O Žalmos 55:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

7 Phenďom mange:
„Joj, te man uľahas o kridli la holubicakre!
Odľecinďomas het a bešľomas avrether, kaj hin o smirom.
8 Čačes denašľomas dur
a bešľomas pre pušťa.
9 Siďarďomas man te garuvel
la zoraľa balvajatar the la burkatar.“

10 Rajeja, diliňar len!
Ker, hoj peske te na achaľon,
bo dikhav o maribena the o vesekedišagi andro foros.
11 Rat-džives phiren pal o muri le foroskre;
hin andre o nalačhipen the o pharipen.
12 Zňičinen savoro andro foros;
pal leskre uľici na našľon o trapišagos the o klamišagos.

13 Te mange dophenďahas oda, ko pre ma džal,
birinďomas oda te zľidžal
a te pre ma avľahas oda, ko man našťi avri ačhel,
garuďomas man leske.
14 Ale sal oda tu – ajso manuš sar me,
miro lačho kamaratos the miro prijaťeľis;
15 oda, kaha mange mištes achaľuvavas.
Jekhetane phirahas le manušenca andro kher le Devleskro!

16 Mi lel mire ňeprijaťeľen o meriben!
Mi džan džidones andro Šeol,
bo o nalačhipen hin andre lengre khera the andre lengre jile!

17 Ale me vičinava ko Del
a o RAJ man zachraňinela.
18 Rači, dživese the pro dilos
rovav andre miro pharipen
a ov šunel miro hangos.
19 Zachraňinela man andral o mariben,
a ela man smirom,
kajte but manuša pre ma džan.
20 O Del, savo bešel pro tronos čirlastar
man šunela avri a kerela lenge ladž,
bo pes na kamen te čerinel
a na daran pes le Devlestar.

21 Miro prijaťeľis nacirdňa peskre vasta pre ola,
ko leha dživenas andro smirom;
prephagľa lenca peskri zmluva.
22 Leskre vušta džan šukares sar čhil,
ale andro jilo les hin o mariben.
Leskre lava hine jemneder sar olejos,
ale hine ostra sar o avricirdle šabľi.

23 De tire pharipena le RAJESKE
a ov pes pal tu starinela.

Šoha na domukela, hoj pes o spravodľivo manuš te čhalavel.
24 Ale tu, Devla, čhiveha le nalače manušen
tele andre nekbareder chev.
O vrahi the o klamara na dživena buter
sar jepaš dživipen.

Ale me man mukav pre tute.

O Žalmos 56

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Kavke te giľavel: „E holubica dural.“ O michtam* le Davidoskro, sar les o Filišťinci chudle andro Gat.
2 Devla, av ke ma jileskro,
bo o ňeprijaťeľa pre ma džan
a trapinen man džives so džives.
3 Calo džives pal ma phiren mire ňeprijaťeľa;
but hine ola, ko pes manca maren, ó Nekbareder Devla.
4 Sar man darav, mukav man pre tute.

5 Andro Del, saveskro lav bararav –
andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

6 Sako džives previsaren mire lava,
ča furt gondoľinen avri, sar man te dukhavel.
7 Garuven pes paš o drom,
hoj pre ma te chučen,
užaren pre dojekh miro krokos,
kamen mange te lel o dživipen.
8 Mar len vaš lengro nalačhipen!
Andre tiri choľi, Devla, čhiv le naroden tele!

9 Tu džanes pal miri žaľa;
skide savore mire apsa andro caklocis.
Či nane zapisimen andre tiro zvitkos?
10 Sar ke tute vičinava, akor visaľona
a džana het ola, ko pre ma džan.
Me džanav, hoj o Del ačhel paš ma.

11 Andro Del, saveskro lav bararav,
andro RAJ, saveskro lav bararav,
12 andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

13 Doľikerava tuke mire lava, Devla;
anava tuke o paľikeribnaskre obeti.
14 Se tu man cirdňal avri le meribnastar
a zachraňinďal man, hoj mange te na poddžan o pindre,
hoj te šaj phirav anglo Del
andro švetlos le dživipnaskro.

---

* **O Žalmos 56:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

O Žalmos 57

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le
Davidoskro, sar denašelas andre jaskiňa le Saulostar.
2 Av ke ma jileskro, Devla! Av ke ma jileskro,
bo miri duša pes denašel te garuvel ke tute.
Garuvav man andro ciňos tire kridlengro,
medik na predžala e pohroma.

3 Ko Del vičinav, ko Nekbareder,
ko Del, savo man zaačhel.
4 Bičhavela e pomoca andral o ňebos
a zachraňinela man;
kerela ladž olenge, ko man trapinen.
O Del bičhavela peskro verno kamiben the čačipen.

5 Som maškar o ľevi,
pašľuvav maškar ola,
ko man kamen te chal;
maškar o manuša, kas hin o danda kopiji the šipi,
kas hin o čhiba ostra šabľi.

6 Av barardo, Devla, upral o ňebos,
tiri slava mi džal pal caľi phuv!

7 Mire pindrenge nacirdle e sita;
le pharipnastar somas banďardo dži tele.
Kopaľinde mange avri e chev,
ale korkore andre pele.

8 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
Miro jilo tuke zorales pačal;
giľavava tuke a bašavava.
9 Ušťi upre, dušo miri!
Ušťi upre, harfo, citaro!
Uštavava o kham!

10 Paľikerava tuke, Rajeja, maškar o manuša;
giľavava tuke maškar o narodi.
11 Bo tiro verno kamiben hino baro dži o ňebos,
tiri vernosť hiňi dži o chmari.

12 Av barardo, Devla, upral o ňebos!
Tiri slava mi džal pal caľi phuv!

O Žalmos 58

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le
Davidoskro.
2 Vodcale, čačes vakeren o čačipen?
Sudzinen le manušen jednakones?
3 Na! Bo tumare jilenca gondoľinen pro nalačhipen
a tumare vastenca anen o maribena pre phuv!

---

* **O Žalmos 57:1** Oda šaj el o lavutariko lav. * **O Žalmos 58:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

4 Soča o nalače manuša avle pro svetos,
odgele pre aver drom;
bludzinen, kanastar uľile, a klaminen.
5 Hin andre lende jedos sar andro sapa;
hine sar e kašuki kobra, savi peske phandel o kana,
6 hoj te na šunel o hangos le zaklinačiskro,
le vražňikoskro, so džanel te čarinel.

7 Devla, mar lenge avri o danda andral o muj!
Rozmar o piski ole ľevenge, RAJEJA!
8 Mi našľon sar o rozčhido paňi!
Sar nacirdena o luki te ľivinel,
mi peren lenge tele o šipi!†
9 Mi en sar o šľimakos, so rozdžal,
sar o čhavoro, so uľol mulo a šoha na dikhel o kham!

10 E zoraľi balvaj mi lel het o koľaka telal o pira
sigeder, sar roztačona,
či ena zelena abo šuke.
11 O spravodľivo radisaľola, sar dikhela e pomsta,
sar peske močinela o pindre andro rat le nalače manušeskro.
12 Akor o manuša phenena:
„Hin čačo, hoj o spravodľivo chudela e odmena.
Čačes hin Del, so sudzinel pre phuv.“

O Žalmos 59

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le Davidoskro. Sar o Saul bičhaďa te pozorinel le Davidoskro kher, hoj les te murdarel.
2 Devla miro, le man avri mire ňeprijaťeľendar!
Chraňin man olendar, ko pre ma aven!
3 Le man avri olendar, ko keren o nalačhipen,
a zachraňin man olendar, ko murdaren!

4 Se užaren garude,
hoj mange te len o dživipen;
zorale murša pre ma chučen,
kajte na kerďom ňič nalačho,
aňi ňisavo binos, RAJEJA.
5 Nane man ňisavi vina,
ale on hine pripravimen te chučel pre ma.
Ušťi, RAJEJA, av te dikhel a pomožin mange!
6 Tu, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, ušťi!
Devla le Izraeloskro, mar savore naroden!
Ma presikav o jileskeriben ňisave nalače zradcaske!

7 Sako rat aven pale
a havkinen sar rikone,
sar phiren upre tele pal o foros.
8 Dikh, so lenge chučel avri andral o muj,
o lava andral lengre vušta hine sar ostra šabľi;

---

† **O Žalmos 58:8** Abo: Mi tupisaľon lenge o šipi. * **O Žalmos 59:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

gondoľinen peske: „Ko amen šaj šunel?“
9 Ale tu, RAJEJA, lendar asas,
asas savore avre narodendar.
10 Tu sal miri zor, pre tu užarava,
bo tu, Devla, sal miro hrados.

11 Miro Del, so man pačivales kamel, pes manca arakhela,
o Del mange domukela te dikhel, sar peren ola, ko pre ma džan.

12 Ma murdar len, hoj mire manuša te na bisteren,
ale roztrade len tira zoraha a čhiv lenca andre phuv!
Rajeja, tu sal amaro šťitos!
13 De, hoj pes te zachuden andre peskro baripen
vaš o binos andral lengro muj, vaš o lava andral lengre vušta.
Vaš o košiben the klamišagos, so vakeren,
14 zňičin len andre tiri choľi!
Zňičin len, hoj te našľon pal e phuv!
Akor pes džanela dži pro agor la phuvakro,
hoj o Del kraľinel andro Jakob!

15 Sako rat aven pale
a havkinen sar rikone,
sar denašen pal o foros.
16 Phiren upre tele pal o chaben,
a havkinen, te na čaľon.
17 Ale me giľavava pal tiri zor,
sako tosara radisaľuvava tire kamibnaske;
bo tu sal miro hrados,
o than, kaj man garuvav, sar mange hin phares.

18 Tu sal miri zor, me tut lašarav,
bo tu, Devla, sal miro hrados,
miro Del, so man pačivales kamel.

O Žalmos 60

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „O sveďectvos pal e ľaľija.“
O michtam* le Davidoskro pro sikľuviben,
2 sar pes marelas le Aramejčanenca andral o Naharajim† the andral e Coba,
sar pes o Joab visarďa pale a domarďa dešuduj ezera (12 000) Edomčanen
andre Londi dolina.

3 Devla, odčhiďal amen a roztradňal;
rušehas pre amende, ale akana tut visar pale ke amende!
4 Razinďal la phuvaha a pharaďal la,
akana la zaker andre, bo maj rozperel!
5 Baro pharipen domukľal pre tire manuša;
diňal amen te pijel ajsi mol, savatar amenca bondžaľolas o svetos.
6 Ale tu hazdňal upre e maribnaskri zastava prekal ola, ko pes tutar daran,
hoj pes paše te zdžan ola, ko denašen le šipendar.

7 Zachraňin amen tire čače vasteha a šun amen avri,

* **O Žalmos 60:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 60:2** Oda hin e Mezopotamija.

hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
8 O Del prevakerďa andral peskro Chramos:
„Zviťazinava a radišagoha rozďelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
9 Miro hin o Gilead, mange patrinel the o Menaše.
O Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kraľiko žezlos.
10 O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro;
upral e filišťiňiko phuv viskinava, sar zviťazinava.“

11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man ľidžala andro Edom?
12 Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhiďal
a imar na ľidžas amare armadi!
13 Pomožin amenge amare ňeprijaťeľenca,
bo le manušeskri pomoca nane pre ňisoste.

14 Le Devleha zviťazinaha
a ov uštarela pre amare ňeprijaťeľa.

O Žalmos 61

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
2 Devla, šun miro roviben,
odphen pre miro mangipen!

3 Pal o koňec la phuvakro pre tute vičinav
igen strapimen jileha.
Ľidža man upre pre skala,
so hiňi učeder sar me.
4 Se tu sal miro than, kaj man garuvav,
miri zoraľi veža anglo ňeprijaťeľa.

5 Joj, te bešľomas andre tiro stanos pro furt
a te šaj man garuďomas andro ciňos tire kridlengro!
6 Devla, tu šunďal o lava, save tut diňom;
diňal man o ďeďictvos,
so patrinel olenge,
ko pes daran tire navestar.

7 Dothov buter dživesa ko dživesa le kraľiskre
a mi ľikeren leskre berša pal jekh pokoleňje pre aver!
8 Mi bešel pro tronos anglo Del pro furt!
De, hoj les te chraňinel o verno kamiben the e vernosť.

9 Avke giľavava o chvali tire naveske pro furt
a obetinava tuke sako džives, avke sar tut diňom lav!

O Žalmos 62

1 Le Jedutunoske, savo ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Ča andro Del arakhel miri duša o smirom;

lestar avel miro spaseňje.
3 Ča ov hin miri skala,
miro spaseňje the miro hrados,
ňič manca na čhalavela.

4 Mek dži kana pre mande džana?
Savore man daraven avri,
hoj man čhivena tele sar e fala, so maj perel tele,
sar o muros, so šaj visaľol avri.
5 Ča pal oda vakeren,
sar man te cirdel tele pal o učo than.
Rado dikhen o klamišagos;
le vuštenca žehňinen,
ale le jilenca prekošen.

6 Ča andro Del arakhel miri duša o smirom,
ča pre leste man mukav.
7 Ča ov hin miri skala,
miro spaseňje the miro hrados,
ňič manca na čhalavela.
8 O Del man spasinel a del man pačiv.
O Del hin miri zoraľi skala a miro than, kaj man garuvav.
9 Manušale, muken tumen pre leste andre dojekh časos,
čhiven avri anglal leste o trapišagi andral tumare jile!
Bo o Del hin amaro than, kaj pes garuvas.

10 Savore manuša hine ča balvajori,
na mon ňič.
Te len thoďahas pro vahi,
ulehas lokeder sar thuv.
11 Ma muken tumen pro love, so lena avre manušenge,
aňi pre oda, so čorena avrenge;
te tuke barol o barvaľipen,
ma prithov paš oda o jilo.

12 Jekhvar prevakerďa o Del,
duj veci achaľiľom:
Tiri hiňi e zor, Devla,
13 a tiro hin o verno kamiben, RAJEJA!
Tu čačes počineha sakoneske
pal oda, sar kerel.

O Žalmos 63

1 Le Davidoskro žalmos, so sas pisimen, sar sas pre judsko pušťa.
2 Devla, tu sal miro Del!
Rodav tut, soča avel avri o kham,
miri duša hiňi smedno pal tute.
Calo miro ťelos pes cirdel pal tute,
sar e šuki phuv bi o paňi.

3 De tut mange te dikhel andro sveto Chramos,
hoj te dikhav tiri zor the tiri slava.

4 Bo tiro verno kamiben hin feder sar o dživipen,
mire vušta tut bararena.
5 Lašarava tut, medik ča dživava,
andre tiro nav hazdava o vasta.
6 Miri duša čaľola avke, sar te chaľomas o nekfeder chaben,
miro muj tuke giľavela, radišagoha tut le vuštenca lašarava.

7 Pro hadžos mange pre tu leperav,
gondoľinav pre tu prekal e rat.
8 Tu sal miri pomoca,
vašoda giľavava radišagoha andro ciňos tire kridlengro.
9 Miri duša pal tu igen džal,
tiro čačo vast man podhazdel.

10 Ola, ko man kamen te murdarel, ena zňičimen
a džana dži tele andre phuv.
11 Ena dine andro vasta la šabľake,
a lengre ťela chana o šakali.

12 Ale o kraľis radisaľola andro Del;
savore, ko pes pridžanen ke leskro nav, lašarena le Devles,
no o vušta le klamarengre ena phandle andre.

O Žalmos 64

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Šun man, ó Devla, sar man sajinav!
Zachraňin miro dživipen, bo darav man mire ňeprijaťeľistar.

3 Chraňin man olestar, so mange kamen te kerel o nalače manuša;
le bitangendar, so pre ma aven sar banda.
4 E čhib peske ostraren sar šabľa
a muken o jedovata lava sar šipi,
5 hoj andral o garudo than te trafinen le ňevinnones;
ľivinen andre leste jekhvareste a na daran pes.

6 Jekh avres maren upre pro nalače veci,
dovakeren pes, hoj nacirdena peskre pasci,
a phenen: „Ko len dikhela?“
7 Keren o nalače plani a phenen:
„Avľam pro igen lačho planos!“
Ňiko našťi džanel, so peske o manuš andro jilo gondoľinel.

8 Ale o Del len trafinela peskre šipenca,
jekhvareste ena on korkore zraňimen.
9 Zňičinela len lengri čhib.
Sako, ko len dikhela, kerela upral lende le šereha.
10 Savore manuša pes darana;
vakerena pal oda, so kerel o Del,
achaľona oleske, so ov kerel.

11 O spravodľivo radisaľola andro RAJ
a denašela pes te garuvel andre leste.

Lašarena pes leha savore čačejileskre.

O Žalmos 65

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E giľi.
2 Tuke, Devla, džal e chvala pro Sion
a tuke kampel te doľikerel o lava, so tut das.
3 Tu sal oda, ko šunel avri e modľitba,
ke tute avena savore manuša.
4 Sar amen thovel tele amaro nalačhipen,
tu amenge odmukes amare bini.
5 Bachtalo hin oda, kas tuke kides avri,
kaske domukes te avel pašes paš tute,
hoj te bešel andre tire dvori.
Amen čaľuvaha le lačhipnastar andral tiro kher,
andral tiro sveto Chramos.

6 Odpheneha pre amare modľitbi le zazrakenca the le spravodľive skutkenca,
Devla, amaro Spasiťeľina.
O manuša pal calo svetos
a the dural pašal o moros pes muken pre tute.
7 Tu stvorinďal o verchi tira zoraha,
a sal urdo upre andre zor,
8 zaačhaves o moros the o vlni,
hoj te na hučinen,
keres tele e vika le narodengri.
9 Caľi phuv pes igen čudaľinel tire zazrakenge;
tire skutki anen o radišagos pre phuv,
kaj vidňisaľol tosara
a rači kaľol andre.

10 Starines tut pal e phuv a poľivines le paňeha;
igen la barvaľares.
O jarki le Devleskre hine pherde le paňeha,
hoj te den le manušen e pšeňica.
Kavke tut starines pal e phuv:
11 Poľivines lakre brazdi,
zrovňines lakre hrudi,
le brišindeha la kovľares
a požehňines lakro uľipen.
12 Tu koruňines o berš tire lačhipnaha,
pal tire stopaja ačhel pherdo uľipen.
13 O zamukle maľi prečuľan,
o brehi pre peste uren o radišagos.
14 O maľi hine učharde andre le stadenca,
o dolini hine pherde la pšeňicaha,
giľaven radišagostar, he, giľaven.

O Žalmos 66

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. E giľi. O žalmos.
Lašaren radišagoha le Devles, caľi phuv!
2 Giľaven pre slava leskre naveske,
leskri slava rozľidžan le chvalenca!

3 Phenen le Devleske:
„Save užasna hin tire skutki!
Tiri zor hiňi ajsi bari,
hoj tire ňeprijaťeľa pes angle tu skurčinen daratar.
4 Cal'i phuv banďol angle tu;
giľaven tuke o chvali,
giľaven o chvali tire naveske!“

5 Aven a dikhena, so o Del kerďa,
leskre užasna skutki prekal o manuša!
6 Čerinďa o moros pre šuki phuv,
pregele prekal o paňi le pindrenca.
Aven, radisaľuvas andre leste!
7 Peskra zoraha kraľinel pro furt,
peskre jakhenca pozorinel le naroden.
Te na pes o zacata manuša ľidžan upre!

8 Savore manušale, lašaren amare Devles,
mi šunďol o hangos leskra chvalakro!
9 Ov amen ľikerelas paš o dživipen
a na domukľa, hoj amenge o pindre te poddžan.

10 Tu amen čačes skušinehas, Devla,
prelabarďal amen andre jag, sar pes prelabarel o rup.
11 Zachudňal amen andre sita
a thoďal amenge pro dume o pharipen.
12 Domukľal, hoj amenge o manuša te phiren pal o šero;
pregeľam la jagaha the le paňeha,
ale tu amen pal'is doanďal pro than, kaj hin pherdo savorestar.

13 Avava andre tiro kher le labarde obetenca,
avke dol'ikerava mire lava,
14 so phende mire vušta
a so avľa avri andral miro muj andro pharipen.
15 Anava tuke o labarde obeti le thule džvirendar
the o voňavo thuv le bakrendar,
obetinava tuke le biken the le capen.

16 Aven a šunen, savore, ko daran le Devlestar,
phenava tumenge, so mange kerďa o Del:
17 Mire mujeha vičinavas ke leste,
mira čhibaha les lašaravas.
18 Te namištes gondol'inďomas andro jilo,
o Raj man na šunďahas avri,
19 ale o Del man šunďa avri,
prithoďa o kan paš miro mangipen.
20 Mi el barardo o Del,
savo na odmarďa miro mangipen
a na iľa mandar peskro verno kamiben!

O Žalmos 67

1 Oleske ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O žalmos. E gil'i.
2 Devla, av ke amende jileskro

a požehňin amen,
mi švicinel pre amende tiro muj!
3 Mi prindžarel pes tiro drom pal caľi phuv
a tiro spaseňje maškar savore narodi!

4 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!
5 Mi thoven baripen o narodi
a mi giľaven tuke radišagostar,
bo tu len sudzines čačipnaha
a ľidžas le naroden pre phuv.
6 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!

7 E phuv diňa avri peskro uľipen,
o Del, amaro Del, amenge žehňinel.
8 Mi žehňinel amenge o Del,
hoj pes lestar te daran pal caľi phuv!

O Žalmos 68

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E giľi.
2 O Del ušťela a leskre ňeprijaťeľa pes rozdenašena;
denašena angle leste ola, ko les našťi avri ačhen.
3 Sar e balvaj rozphurdel o thuv, avke len tu roztradeha;
sar e momeľi rozdžal paš e jag,
avke našľona o nalače manuša pašal o Del.
4 Ale o čačipnaskre radisaľon,
thoven baripen
a khelen radišagoha anglo Del.

5 Giľaven le Devleske,
giľaven o chvali leskre naveske!
Pripravinen o drom oleske, ko avel le chmarenca!
Thoven baripen andre leste, leskro nav hin o RAJ!
6 O Del bešel andre peskro sveto Chramos
a hino dad le širotenge the obhajcas le vdovenge.
7 O Del del famelija le manušes, so hino omuklo,
le bertenošen del radišagos, sar len premukel,
ale o zacata manuša bešena andre šuki phuv bi o paňi.

8 Devla, sar ľidžahas tire manušen,
sar pochodinehas prekal e pušťa,
9 e phuv razisaľiľa
a o ňebos čhiďa avri o brišind
anglo Del, o Del andral o Sinaj,
anglo Del, o Del andral o Izrael.
10 Ó Devla, diňal but brišind,
občerstvinďal tiri ďeďično phuv, so sas igen šuki.
11 Tire manuša peske ode ačhade khera;
andre tiro lačhipen la pripravinďal le čorenge, Devla.

12 O Raj phenďa lav

a but džuvľa rozľidžan o lačho hiros:
13 „Denašen o kraľa le armadenca, denašen het!
O džuvľa khere rozďelinen oda, so sas zailo,
14 a ola, ko peske pašľon andro bakrane ohradi,
dochuden o rupune kridli la holubicakre
the o pora, so bľišťisaľon sar o somnakaj!“
15 Sar o Nekzoraleder roztradelas le kraľen,
delas o jiv pro verchos Calmon.

16 Ó, verchona Bašan, baro verchona,
ó, verchona Bašan, saves hin but šťiti.
17 Ó, tumen, verchale le but šťitenca!
Soske dikhen choľaha pro verchos,
kaj kamel o Del te bešel?
O RAJ ode čačes bešela pro furt!
18 O verdana le Devleskre hine ezera-ezerenge,
aňi pes len na del te zrachinel,
lenca avľa o Raj andral o Sinaj andro Neksveteder than.
19 Geľal upre pro nekučeder thana,
iľal tuha le zaphandlen;
priiľal le manušendar o dari,
mek the le zacate manušendar priiľal o dari,
hoj ode te bešes, ó RAJEJA, Devla!

20 Mi el barardo o RAJ,
savo sako džives ľidžal amare pharipena
O Del hin amaro spaseňje,
21 he, amaro Del hin o Del, savo amen spasinel,
o Nekbareder RAJ amen zachraňinel le meribnastar.
22 He, o Del rozmarela o šere olenge, ko pre leste džan,
o zacata šere olenge, ko ačhen andre peskre bini.
23 O Raj phenďa:
„Anava tut pale andral o Bašan,
anava tut pale andral o moroskre hlbini,
24 hoj tuke te močines o pindre andro rat
a hoj tire rikone te pijen o rat tire ňeprijaťeľengro.“

25 Devla, savoredžene dikhle tiro pochod, sar zviťazinďal,
o pochod mire Devleskro, mire Kraľiskro,
andro Neksveteder than.
26 Anglal džanas o spevaka,
palal o lavutara,
maškaral o čhaja le čerkutkenca.
27 Tumen, ó čhave le Izraeloskre, lašaren le Devles,
le RAJES maškar o but zgele manuša.
28 Ode hin o Benjamin, o nekcikneder kmeňos,
savo džal ešebno;
o but raja andral o kmeňos Juda,
o raja andral o kmeňi Zebulun the Naftali.

29 Devla, sikav amenge, hoj sal zoralo!
Devla, sikav tiri zor,

sar imar prekal amende kerďal,
30 sikav la andral tiro chramos andro Jeruzalem,
kaj tuke o kraľa anena o dari.
31 Ker vika pro Egipt, pre ola dziva džviri andre trsťina,
the pro narodi, pre oda bikengro stados lengre gurumňorenca.
Medik savore na banďona tele
a na anena tuke peskro rupuno barvaľipen.
Roztrade ole manušen, kaske džal ča pal o mariben!
32 O bare raja avena andral o Egipt,
e Etiopija* sig nacirdela peskro vast ko Del.

33 Tumen, o kraľišagi la phuvakre,
giľaven le Devleske!
Lašaren la chvalaha le Rajes,
34 so džal pal o nekučeder ňebos,
pal o ňebos, so hin čirlastar!
Šun, sar šunďol leskro hangos,
leskro zoralo hangos!
35 Vakeren pal le Devleskri zor!
Leskri slava hin upral o Izrael,
leskri zor hin andro chmari.
36 Ó Devla, tutar avel e sveto dar,
sar aves andral tiro sveto Chramos.
O Del le Izraeloskro del peskre manušen e bari zor.

Mi džal e chvala le Devleske!

O Žalmos 69

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ľaľije.“ Le Davidoskro žalmos.
2 Zachraňin man, Devla,
bo o paňi mange avľa upre dži e meň.
3 Tasľuvav andre bari čik,
nane man pre soste te uštarel.
Dochudňom man andro bare paňa,
o prudos man začhivel andre.
4 Slabisaľiľom, so ajci vičinav,
hoj mange te pomožinen;
o kirlo mange šučiľa avri,
o jakha mande hin strapimen,
so ajci užarav pre miro Del.
5 Ola, ko man našťi avri ačhen, kajte len nane vaš soske,
hine buter sar mire bala pro šero.
Zorale hine ola, ko man kamen te zňičinel,
o ňeprijaťeľa, so pre ma vakeren o klamišagos.
Kamen, hoj te dav pale
oda, so na čorďom!

6 Tu, Devla, prindžares miro nagoďaveripen;
nane tuke garude mire bini.

---

* **O Žalmos 68:32** E hebrejiko čhib: Kuš

7 Adonaj, Nekzoraleder RAJEJA,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko pes muken pre tute!
Devla le Izraeloskro,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko tut roden!
8 Se vaš tuke zľidžav, hoj mandar asan,
e ladž mange učharel andre o muj.
9 Mire phrala man ľikeren sar cudzones,
prekal o čhave mira dakre som cudzincos.
10 O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag;
o dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.
11 Sar rovavas a trapinavas miri duša andro postos,
ande man avri pro asaben;
12 sar pre mande urďom o gada le gonestar,
o manuša mandar asanas.
13 Vakeren pre ma namištes ola, ko bešen andre brana,
pheraseha peske pal ma giľaven ola, ko mačon.

14 Ale me man modľinav ke tute, RAJEJA,
andro časos, so tuke hin pre dzeka.
Odphen mange a zachraňin man, ó, Devla,
bo tiro verno kamiben ke ma hino baro.
15 Cirde man avri andral e čik, hoj te na tasľuvav!
Le man avri olendar, ko man našťi avri ačhen,
zachraňin man andral o bare paňa,
16 hoj man te na lel peha o prudos le paňeskro,
hoj man te na začhivel e hlbina,
a te na pal ma e chev phandel o muj andre.

17 De tut anglal ke mande, RAJEJA,
bo tiro verno kamiben hino lačho.
Visaľuv ke ma andre tiro baro jileskeriben.
18 Ma garuv tiro muj tire služobňikoske;
odphen mange sig, bo hin mange phares.
19 Av paš ma a cin man avri;
le man avri mire ňeprijaťeľendar.

20 Tu džanes, sar mange dophenen,
sar mange keren ladž a asan mandar;
tu prindžares savoren, ko pre ma džan.
21 O dopheňiben man dukhanďiľa andro jilo avke,
hoj nasvaľiľom.
Užaravas, hoj varekaske ela pharo vaš ma, ale na sas,
hoj man vareko poťešinela, ale na avľa ňiko.
22 Andro chaben mange čhivenas jedos,
a sar somas smedno, dine man šut.

23 Mi ačhel lenge lengro hosťinakro skamind e pasca
a mi zachudel andre the lengre hosťen!
24 Mi korisaľon pro jakha, hoj te na dikhen;
banďar lengro dumo pro furt!

25 Čhiv pre lende avri tiri bari choľi;
mi dochudel len tiri jagaľi choľi!
26 Lengro taboris mi ačhel omuklo
a ňiko te na bešel andre lengre stani!
27 Bo džan pre oda, kas imar tu zraňinďal,
a vakeren pal e dukh olengri, kas tu dukhaďal.
28 Rachin lenge o binos paš o binos
a ma muk len, hoj te aven spasimen.
29 Mi aven avrikhosle andral o zvitkos le dživipnaskro,
te na aven pisimen maškar o spravodľiva!

30 Ale me cerpinav a som andre dukh;
hazde man upre, Devla, a zachraňin man!

31 Lašarava o nav le Devleskro giľaha
a bararava les paľikeribnaha!
32 Kada ela le RAJESKE buter pre dzeka sar o dobitkos,
sar o bikos le rohenca the le kopitenca.
33 O pokorna oda dikhena a radisaľona.
Tumenge, ko roden le Devles, mi obdživel tumaro jilo!
34 Bo o Del šunel avri le čoren,
a na bisterel pre peskre manuša, sar hine andre bertena.

35 Mi lašaren les o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so dživel andre,
36 bo o Del zachraňinela o Sion
a pale ačhavela o fori andre Judsko.
Avke ode o manuša bešena a zalena e phuv.
37 O čhave leskre služobňikengre la zďeďinena
a bešena ode ola, ko kamen leskro nav.

O Žalmos 70

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. Pro leperiben.
2 Devla, zachraňin man!
RAJEJA, siďar mange te pomožinel!

3 Mi ladžan pes a mi ľoľon avri savore,
ko mange kamen te lel o dživipen.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange žičinen o trapišagos.
4 Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange phenen: „Avke tuke kampel!“
5 Mi radisaľon a mi thoven baripen andre tu savore,
ko tut roden.
Ola, ko kamen tiro spaseňje, furt mi phenen:
„O Del hino baro!“

6 Ale me som čoro a slabo,
Devla miro, siďar paš ma!
Tu sal miri pomoca, miro zachrancas.
RAJEJA, av sig!

O Žalmos 71

1 RAJEJA, ke tu man garuďom,
ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
2 Zachraňin man, bo sal spravodľivo, a le man avri!
Visar tiro kan ke ma a pomožin mange!
3 Av mange miri skala,
kaj man furt šaj avava te garuvel.
Rozhodňinďal tut, hoj man zachraňineha,
bo tu sal miri skala, miro hrados.
4 Devla miro, zachraňin man andral o vast le nalače manušestar,
andral e burňik le dzive the binošne muršestar!

5 Adonaj, tu sal miri naďej,
RAJEJA, tuke pačav mire terňipnastar.
6 Pre tute man mukav, kanastar uľiľom,
andral o per mira dakro sal furt miro ochrancas.
Pal tute giľavava o chvali pro furt.
7 But manuša peske len mire dživipnastar,
bo tu sal miro zoralo hrados.
8 Andre miro muj hin pherdo chvali pal tute,
sako džives tuke den e slava.

9 Ma odčhiv man andre miro phuripen;
ma omuk man, sar slabisaľuvav!
10 Bo ola, ko pre ma džan, pre ma vakeren;
ola, ko man kamen te murdarel, pal ma phenen:
11 „O Del les omukľa.
Džan pal leste a chuden les,
bo ňiko les na zachraňinela.“
12 Devla, ma dža mandar dur!
Devla miro, siďar mange te pomožinel!
13 De, hoj pes te ladžan a te aven zňičimen ola,
ko džan pre miro dživipen.
Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
ko man kamen te dukhavel.

14 Ale me užarav furt pre tute
a furt buter tut lašarava.
15 Mire vušta vakerena pal tiro spravodľišagos
a sako džives pal tire zachranakre skutki,
kajte pes aňi na den te zrachinel.
16 Avava a lašarava o zorale skutki le Nekbareder RAJESKRE.
Leperava tiro spravodľišagos – ča tiro.
17 Devla, sikavehas man terňipnastar
a me dži akana vakerav pal tire bare skutki.
18 Kajte avava phuro a ela man šiva bala,
ma omuk man, Devla,
medik na vakerava pal tiri zor avre pokoleňjenge,
pal tire zorale skutki savorenge, ko avena pal ma.

19 Devla, tiro spravodľišagos, džal dži o ňebos,
bo bare veci kerďal.
Ko hin sar tu, Devla?

20 Kajte mange diňal te prindžarel but pharipena the čoripena,
ale pale man obdžiďareha
a cirdeha man upre dži telal andral e phuv.
21 Tu man deha bareder pačiv
a pale man poťešineha.

22 A me tuke paľikerava le bašavibnaha pre harfa
vaš tiri vernosť, Devla miro.
Giľavava tuke o chvali pre citara,
Sveto Devla le Izraeloskro!
23 Mire vušta radisaľona,
sar tut lašarava;
the miri duša, savi cinďal avri.
24 Miri čhib vakerela calo džives pal tiro spravodľišagos,
bo ola, ko man kamle te dukhavel,
ľoľile avri a ladžanas pes.

O Žalmos 72

1 Le Šalamunoske*.

Devla, de le kraľiske te sudzinel spravodľišagoha,
le kraľiskre čhaske tire čačipnaha.
2 Mi sudzinel čačipnaha tire manušen
the le čore manušen spravodľišagoha.

3 O verchi mi anen le manušenge o požehnaňje
a o brehi o spravodľišagos.
4 Mi zaačhel vaš ola, ko hine trapimen maškar o manuša,
mi zachraňinel le čoren;
mi zňičinel oles, ko len trapinel.
5 Mi lašaren tut dži akor,
medik švicinel o kham the o čhonoro,
pal jekh pokoleňje pre aver.
6 Avke sar del o brišind pre košimen maľa
a sar e rosa cinďarel e phuv,
7 avke andre le kraľiskre dživesa
mi kvitňisaľol o spravodľivo
a mi el pherdo smirom dži akor,
medik na našľola o čhonoro.

8 Mi kraľinel le morostar ko moros,
le paňestar Eufrat dži pro agora la phuvake!
9 Banďona angle leste ola, ko dživen pre pušťa,
a leskre ňeprijaťeľa ľizinena o prachos.
10 O kraľa andral o Taršiš the pal o ostrovi leske počinena o daňe,
o kraľa andral e Šeba the andral e Saba anena o dari.
11 Banďona anglal leste savore kraľa
a služinena leske savore narodi.

12 Ov zachraňinela le čores, sar vičinela,
oles, kas nane ňič,
kaske nane ko te pomožinel.

---

* **O Žalmos 72:1** Abo: Le Šalamunoskro

13 Hino jileskro ko slabo the ko čoro
a zachraňinel o dživipen le čore manušengro.
14 Andral o trapišagos the mariben len zachraňinela,
bo lengro dživipen† hino vzacno andre leskre jakha.

15 Mi dživel but! Mi den leske o somnakaj andral e Šeba!
Mi modľinen pes furt vaš leske
a mi žehňinen leske sako džives!
16 Mi el pherdo zrnos andre odi phuv
a mi en lenca o brehi le verchengre učharde.
Mi barol ode but ovocje sar andro Libanon,
mi kvitňisaľon o manuša andro fori sar e čar pre maľa.
17 Leskro nav ľikerela pro furt;
medik o kham švicinela, leskro nav ačhela.
Savore narodi ena požehňimen prekal leste
a anena leske e chvala!

18 Barar le RAJES, le Devles, le Izraeloskre Devles!
Ča ov kerel bare zazraki.
19 Mi el požehňimen leskro slavno nav pro furt
a leskri slava mi pherdžarel caľi phuv!
Amen, amen!

20 Dži kade hin o modľitbi le Davidoskre, le Izajoskre čhaskre.

O trito zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 73

1 Le Asafoskro žalmos.
Savo lačho hino o Del ko Izrael,
ke ola, ko hine žuže andro jile!

2 Ale na kampľa but a podgeľahas mange o pindre,
mire krokenca maj peľomas.
3 Bo zavidzinavas le barikanenge,
sar dikhavas, hoj le nalačhenge džal mištes avri.

4 Bo nane len trapišagos dži o meriben
a lengre ťela hine saste the zorale.
5 Andro pharipen nane sar okla manuša,
aňi nane marde le ranenca sar aver manuša.
6 Vašoda hordinen o baripen andre meň sar lancocis,
uren pre peste o mariben sar ruchos.
7 O jakha lenge le žirostar šuvľol,
andro jile gondoľinen pro nalačhipen.
8 Asan a vakeren namištes,
barikanes vakeren pal oda, hoj trapinena avren.
9 Le vuštenca namištes vakeren pro ňebos
a le čhibenca kamen te zalel e phuv.
10 Vašoda pes mek the le Devleskre manuša visaren ke lende
a pijen lengre lava sar paňi.

† **O Žalmos 72:14** E hebrejiko čhib: lengro rat

11 A phenen: „Sar pes oda o Del dodžanela?
Džanel olestar o Nekbareder?“

12 Kajse hine kala nalače manuša –
bi o starišagos peske skiden furt buter a buter barvaľipen.

13 Akor soske me žužarav miro jilo le nalačhipnastar
a o vasta mange thovav avri andre ňevina?
14 Bo sako džives cerpinav
a sako tosara som mardo.

15 Te me phenďomas: „Vakerava avke sar on,“
zradzinďomas o pokoleňje tire čhavengro.
16 Sar kamľom kada savoro te achaľol la goďaha,
dičholas pes mange oda igen pharo.

17 Ale sar geľom andro Chramos le Devleskro,
akor achaľiľom, savo ela lengro koňec.
18 He, thoves len te ačhel pro šľickaca thana
a keres, hoj te peren a imar te na ušťen.
19 Jekhvareste ena zňičimen!
Našľona, daratar merena!
20 Avke sar o suno, so našľol, sar o manuš ušťel upre,
avke tu, Rajeja, sar ušťeha, bistereha pre lende.

21 Sar pes miri duša oleha trapinelas
a dukhalas man oda andro jilo,
22 somas dilino the bi e goďi,
somas anglal tute sar o džviros, so na achaľol ňisoske.

23 Ale me som furt tuha,
chudes man mire čače vastestar.
24 Tu man ľidžas tire radenca
a paľis man prileha andre tiri slava.
25 Ko man hin pro ňebos, te na tu?
A pre phuv mange na džal pal ňisoste, ča pal tu!
26 Miro ťelos the miro jilo šaj slabisaľol,
ale e zoraľi skala mire jileskri hin o Del,
ov hino miro pro furt.

27 Ola, ko hine tutar dur, merena.
Zňičineha savoren, ko tuke nane pačivale.
28 Ale mange hin mištes te avel pašes paš o Del,
te garuvel pes andro Nekbareder RAJ
a te vakerel savore tire skutki.

O Žalmos 74

1 O maskil* le Asafoskro.
Devla, soske amen tutar odčhiďal?
Odčhiďal amen pro furt?
Soske labol tiri choľi pro bakrore pal tiri maľa?

---

* **O Žalmos 74:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

2 Leper tuke pre tire manuša, saven čirla dochudňal,
pro manuša, saven cinďal avri sar tiro ďeďictvos,
leper tuke the pro verchos Sion, kaj bešes.
3 Predža tut pal kala rozburimen muri,
so hine čhide tele pro furt;
dikh sar o ňeprijaťeľis zňičinďa savoro andro sveto Chramos!

4 Tire ňeprijaťeľa kerenas vika pre tiro sveto than
a hazdle upre peskre maribnaskre zastavi.
5 Dičholas oda avke,
sar te pes le tovereha čhingerďahas tele o stromi andro veš.
6 Savore kaštune ozdobi zňičinde
le tovereha the le čokanoha.
7 Tiro sveto Chramos labarde avri dži e phuv
a meľarde andre o kher tire naveskro.
8 Phende peske:
„Calkom len zňičinaha!“
Andre phuv labarde avri savore thana,
kaj pes lašarelas le Devles.

9 Imar na dikhas ňisave znameňja le Devlestar,
nane imar ňisave proroka
a ňiko amendar na džanel, dži kana oda ľikerela.
10 Devla, dži kana peske o ňeprijaťeľis kerela tutar pheras?
Dophenela furt tire naveske?
11 Soske amendar zľikeres tiro vast, tiro čačo vast?
Hazde tiro vast a zňičin len!

12 Ale o Del hino miro Kraľis čirlastar;
ov anel o spaseňje pre phuv.

13 Tira zoraha rozďelinďal o moros,
rozmarďal o šere le moroskre obludenge.
14 Phagerďal o šere le Levijatanoske,
diňal, hoj les te chan o džviri pre pušťa.
15 Phundraďal o prameňis the o prudi le paňeskre;
šučarďal avri o paňa, so furt čuľan.
16 Tiro hin o džives, tiri hiňi e rat;
tu thoďal o čhon the o kham pre peskre thana.
17 Ačhaďal savore hraňici pre phuv,
kerďal o ňilaj the o jevend.

18 Leper tuke, RAJEJA, sar tutar o ňeprijaťeľis asal,
sar o diline dikhen tele tiro nav.
19 Ma de o dživipen tira holubicakro le dzive šelmenge!
Šoha ma bister pro dživipen tire čore manušengro!
20 Leper tuke pre tiri zmluva,
bo pre phuv hin pherdo kale thana,
kaj o maribnaskre murša vladňinen.
21 Ma domuk le strapimen manušes te džal het ladžaha!
O čore the o slaba manuša mi lašaren tiro nav!
22 Ušťi upre, Devla, braňin tut!
Leper tuke, sar tutar o dilino asal calo džives!

23 Ma bister pro viskišagos olengro, ko pre tu džan,
pre vika tire ňeprijaťeľengri, so na preačhel.

O Žalmos 75

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ Le Asafoskro žalmos.
2 Lašaras tut, Devla,
lašaras tut, bo tiro nav hino pašes;
o manuša vakeren pal tire zazraki.

3 Tu phenes: „Andro časos, so diňom,
sudzinava spravodľišagoha.
4 Sar e phuv le manušenca razisaľol,
me som oda, ko ľikerel zorales lakre zakladi.“
5 Phenav le lašardenge: „Ma lašaren tumen!“
Le nalačhenge: „Ma hazden tumen* upre!
6 Ma hazden tumen upre pro ňebos,
ma vakeren avke barikanes!“

7 Aňi pal o vichodos, aňi pal o zapados,
aňi pal e pušťa, ňiko pes našťi ľidžal upre,
8 bo ča o Del hino sudcas:
Jekhes dikhel tele a avres hazdel upre.
9 Bo andre le RAJESKRO vast hin e kuči
pherdžarďi la koreňimen moľaha, so peňinel;
ov la čhivel avri
a pijena latar savore nalače manuša pre phuv,
pijena avri dži e posledno kapka.

10 Ale me furt vakerava pal tute,
giľavava o chvali tuke, Devla le Jakoboskro.

11 O Del phenel: „Odčhinava savori zor† le nalače manušengri
a hazdela pes upre e zor le spravodľive manušengri.“

O Žalmos 76

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Asafoskro žalmos. E giľi.
2 Le Devles prindžaren andre Judsko,
baro hin leskro nav andro Izrael.
3 Andro Jeruzalem hin leskro Stanos,
pro verchos Sion leskro kher.
4 Ode phagerďa o jagale šipi le lukenca,
o šťitos the e šabľa, savore maribnaskre zbraňe.

5 Tu sal slavneder andre tiro švetlos
a šukareder sar o čirlatune verchi.
6 O zorale slugaďa pašľon občorarde
a soven le meribnaskre sovibnaha;
imar ňiko lendar našťi hazdel peskre vasta pre amende.
7 Pre tiro dovakeriben, Devla le Jakoboskro,

---

* **O Žalmos 75:5** E hebrejiko čhib: tumare rohi † **O Žalmos 75:11** E hebrejiko čhib: savore rohi

o graja the ola, ko upre bešenas, mule.

8 Tu sal oda, RAJEJA, kastar kampel te daral.
Ko šaj paš tute obačhel,
sar sal choľamen?
9 Andral o ňebos diňal te džanel tiro sudos,
e phuv daranďiľa a ačhiľa čhit,
10 sar tu, Devla, ušťiľal upre, hoj te sudzines;
te zachraňines savore strapimen manušen pre phuv.
11 Sar mareha olen, pre kaste sal choľamen,
o manuša tut lašarena;
olen, ko ačhena te dživel pal tiri choľi,
phandeha pašal tu sar koruna.

12 Den le RAJESKE, tumare Devleske, oda, so phenďan!
Oleske, kastar kampel te daral,
mi anen o dari savore phuva, so hine pašal leste.
13 Ov pokorinel le vladaren
a daravel avri le bare kraľen.

O Žalmos 77

1 Prekal o Jedutun, savo ľidžal o bašaviben. Le Asafoskro žalmos.
2 Zorales vičinav ko Del,
vičinav ko Del a ov man šunel avri.
3 Oda džives, sar mange hin phares, rodav le Rajes,
caľi rat nacirdav mire vasta andre modľitba,
ale miri duša pes na del te poťešinel.

4 Leperav mange pro Del a stukinav;
gondoľinav a miro duchos pes trapinel.
5 O jakha mange ľikeres phundrade
a pharipnastar našťi aňi vakerav.
6 Gondoľinav pal o dživesa, so sas varekana,
pal o čirlatune berša.
7 Leperav mange, sar giľavavas rači,
miro jilo gondoľinel a miro duchos phučel:
8 „Odčhivel man pestar o RAJ pro furt?
Imar mange pale na presikavela peskro lačhipen?
9 Preačhiľa leskro verno kamiben pro furt?
Imar šoha na doľikerela oda, so phenďa?
10 Bisterďa o Del pro jileskeriben?
Hino ajso choľamen, hoj leske imar nane pharo?“

11 Avke phenďom: „Kada man igen dukhal,
hoj o vast le Nekbareder Devleskro mange imar na pomožinel.“
12 Leperava mange pro skutki le RAJESKRE,
He, leperava mange tire čirlaskre zazraki.
13 Gondoľinava pal savoreste, so kerďal,
zagondoľinava man pre tire skutki.
14 Devla, tiro drom hino sveto!
Savo del hino ajso baro sar amaro Del?
15 Tu sal o Del, savo kerel o zazraki!

Tu sikaďal tiri zor maškar o narodi.
16 Zorale vasteha cinďal avri tire manušen,
le Jakoboskre the le Jozefoskre čhaven.
17 Dikhle tut o paňa, Devla,
dikhle tut o paňa a chudle te izdral,
the o hlbini le moroskre izdranas daratar.
18 O chmari čhorenas avri o paňi,
o ňebos herminelas
a tire šipi ľecinenas pre savore seri.
19 Tiro perumos šunďolas andre zoraľi balvaj,
pro svetos švicinenas o bleski,
e phuv izdralas a razisaľolas.
20 Tiro drom ľidžalas prekal o moros,
tiro chodňikos prekal o bare paňa,
ale tire stopaja na dičholas.
21 Tire manušen ľidžahas sar stados
prekal o vast le Mojžišoskro the le Aronoskro.

O Žalmos 78

1 Le Asafoskro maskil*.
Manušale mire, šunen miro sikaviben!
Prithoven tumaro kan ko lava andral miro muj.
2 Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava o garude veci, so pes imar čirla ačhile;
3 oda, so šunďam a so prindžaras,
pal soste amenge amare dada vakerenas.
4 Na garuvaha oda lengre čhavenge,
phenaha le avre pokoleňjenge
o slavna skutki le RAJESKRE,
leskri zor the o zazraki, save kerďa.
5 Le Jakob diňa o prikazaňja,
le Izrael o zakonos,
amare dadenge prikazinďa,
hoj oda te sikaven peskre čhaven,
6 hoj oda te prindžaren the aver pokoleňja,
o čhavore, so uľona,
a on paľis oda vakerena dureder peskre čhavenge.
7 Avke the on pačana andro RAJ
a na bisterena pre leskre skutki,
ale doľikerena leskre prikazaňja.
8 A na ena ajse, sar lengre dada –
o pokoleňje, so sas zacato a na šunelas le Devles,
o pokoleňje, saveskro jilo na sas paš o Del,
saveskro duchos na sas verno le Devleske.
9 O slugaďa le Efrajimoskre, vizbrojimen le lukenca,
denašle het oda džives, sar sas o mariben.
10 Na doľikerenas e zmluva le Devleskri
a na kamenas te dživel pal leskro zakonos.
11 Bisterde pre oda, so ov kerďa,
the pro zazraki, so lenge sikaďa.
12 Kerelas o zazraki anglal lengre dada,
andre egiptsko phuv paš e coaňiko maľa.

---

* **O Žalmos 78:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

13 Rozďelinďa o moros a preľigenďa len,
o paňi ačhaďa sar muros.
14 Dživese len ľidžalas la chmaraha
a rači le jagale švetloha.
15 Pharaďa e skala pre pušťa
a diňa len but paňi dži telal e phuv,
16 anďa avri o potoki andral e skala
a o paňa diňa te džal prudoha.
17 Ale on mek dureder kerenas o bini anglo Del,
pre pušťa pes ačhavenas le Nekbaredereske.
18 Provokinenas le Devles,
bo peske mangenas o chaben pal peskre žadosci.
19 Dudrinenas pro Del a phenenas:
„Šaj pripravinel o Del o skamind pre pušťa?
20 He, ov demaďa pal e skala avke,
hoj džanas o paňa a strikinenas o potoki,
ale šaj dela the maro?
Šaj dela the mas peskre manušen?“
21 Sar oda šunďa o Del, choľisaľiľa;
rozlabiľa leskri jag pro Jakob,
leskri choľi avľa pro Izrael,
22 bo na pačanas le Devleske
a na mukenas pes pre leste, hoj len zachraňinela.
23 Ale o Del upral prikazinďa le chmarenge
a phundraďa o brani andro ňebos;
24 sar o brišind lenge bičhavelas e manna, hoj te chan;
delas len e ňeboskri pšeňica.
25 O manuša chanas le aňjelengro maro;
bičhaďa lenge pherdo chaben.
26 Diňa, hoj te phurdel e vichodno balvaj andral o ňebos,
a peskra zoraha anďa e južno balvaj.
27 Mukľa pre lende te perel o mas sar e chmara le prachoskri,
ajci čiriklen sar e poši paš o moros.
28 Mukľa len te perel maškar lengro taboris,
pašal lengre stani.
29 Avke chale a mištes čaľile;
diňa len oda, so peske žadinenas.
30 Ale angloda, medik chale savoro, so kamenas,
a mek o chaben lende sas andro muj,
31 imar rozlabiľa e choľi le Devleskri pre lende
a murdarďa le zorale
the le terne muršen andral o Izrael.
32 On the avke kerenas dureder o bini
a na pačanas leskre zazrakenge.
33 Vašoda kerďa, hoj lengre dživesa te našľon sar balvaj,
hoj lengre berša te skončinen andre bari dar.
34 Akor, sar len o Del marelas le meribnaha, rodenas les;
visarenas pes ke leste pale a igen les rodenas.
35 Avelas lenge pre godi, hoj o Del hin lengri skala;
hoj o Del o Nekbareder hin lengro Vikupiťeľis.
36 Ale le vuštenca les klaminenas,
la čhibaha leske na phenenas o čačipen,

37 aňi peskre jilenca na sas paš leste,
na ačhile pačivale leskra zmluvake.
38 Ale ov sas lačhejileskro,
odmukelas e vina, na zňičinelas len.
Buterval lendar visarelas peskri choľi,
na mukelas pre lende caľi peskri choľi.
39 Na bisterďa, hoj on hine ča ťelos,
balvajori, so predžal a na avel pale.
40 Keci pes leske ačhavenas pre pušťa
a kerenas leske o pharipen pro zamukle thana!
41 Pale a pale pokušinenas le Devles,
dukhavenas le Svetes le Izraeloskres.
42 Na leperenas peske pre leskro zoralo vast
aňi pre oda džives, sar len iľa avri lengre ňeprijaťeľistar,
43 pre oda džives, sar sikavelas peskre znameňja andro Egipt
a sar kerelas o zazraki pre maľa Coan.
44 Lengre paňa prečerinďa pro rat,
našťi lendar pijenas.
45 Bičhaďa pre lende pherdo hmizos, hoj len te danderen,
le žaben, hoj len te zňičinen.
46 Lengro uľipen diňa le kobilkenge
a lengro ovocje le maľakre grajorenge.
47 Lengro viňičis zňičinďa le krupenca
a o figovňikos le ľegenca.
48 Pre lengro dobitkos bičhaďa o brišind le krupenca
a pre lengre stadi o bleski.
49 Mukľa pre lende peskri jagaľi choľi,
e bari choľi, so našťi zaačhelas, o pharipen
the le meribnaskre aňjelen.
50 Na ačhaďa peskri choľi,
na ochraňinďa lengro dživipen le meribnastar,
ale mukľa len andre meribnaskri rana.
51 Andro Egipt murdarďa avri savoro ešebno,
le ešebne muršen andro stani le Chamoskre.
52 Ale peskre manušen iľa avri sar bakroren,
ľidžalas len sar stados pal e pušťa.
53 Ľidžalas len istones, na mušinde pes te daral,
no lengre ňeprijaťeľen chaľa o moros.
54 Anďa len paš peskri sveto phuv,
paš o verchos, savo zaiľa leskro čačo vast.
55 Le naroden tradňa avri anglal lende,
e ďeďično phuv lenge merinďa avri a rozďelinďa;
le Izraeloskre kmeňenge diňa te bešel andre lengre khera.
56 Ale on pokušinenas a ačhavenas pes le Nekbareder Devleske;
na ačhenas leskre sveďectvendar.
57 Visarde pes lestar a na sas leske pačivale sar the lengre dada;
banďile sar o lukos, pre savo pes našťi te mukel.
58 Choľarenas les peskre uče thanenca
a le modlenca kerenas, hoj te žjarlinel.
59 O Del oda šunďa, choľisaľiľa
a calkom odčhiďa le Izrael.
60 Omukľa o stanos andro Šilo,

oda than, kaj bešelas maškar o manuša.
61 Domukľa lengre ňeprijaťeľenge te zalel e archa,
savi sikavel pre leskri zor the šukariben.
62 Diňa peskre manušen la šabľake
a choľisaľiľa pre peskre avrikidle manuša.
63 Lengre terne muršen chaľa e jag
a lengre pačivale čhajenge na giľavenas o bijavutne giľa.
64 Lengre rašaja mule la šabľaha
a lengre vdovi na rovenas.
65 Ale paľis o Raj ušťiľa sar te andral o soviben,
sar o zoralo murš, so ačhiľa šmelo, bo piľa but mol.
66 Marďa peskre ňeprijaťeľen
a zatradňa len pale;
kerďa lenge ladž pro furt.
67 Odčhiďa le Jozefoskro stanos,
na kidňa peske avri le Efrajimoskro kmeňos,
68 ale kidňa peske avri o kmeňos le Judaskro,
o verchos Sion, savo kamelas.
69 Ode ačhaďa peskro Chramos učes sar o ňebos,
sar e phuv, so zathoďa pro furt.
70 Kidňa peske avri le David, peskre sluhas,
a iľa les pašal o bakrane maštalňi,
71 kaj pes starinelas pal le dadeskre bakrore,
a diňa leske te ľidžal sar pasťjeris le Jakob, peskre manušen,
the le Izrael, peskro ďeďictvos.
72 A o David len ľidžalas le žuže jileha,
ľidžalas len le skušimen vasteha.

O Žalmos 79

1 Le Asafoskro žalmos.
Devla, andre tiri phuv avle o narodi,
meľarde tiro sveto Chramos
a rozburinde o Jeruzalem.
2 O mule ťela tire služobňikengre dine te chal le čiriklenge,
o ťela tire verne manušengre le dzive džvirenge.
3 Lengro rat čhorenas avri sar paňi pašal o Jeruzalem
a na sas ko len te parunel.
4 Ačhiľam pro asaben olenge, ko pašal amende bešen;
keren peske amendar pheras a asan amen avri.

5 Dži kana mek, RAJEJA? Aveha choľamen pro furt?
Dži kana labola tiri choľi sar jag?
6 Čhiv avri tiri choľi pro narodi,
save pes ke tu na pridžanen,
pro kraľišagi, save pes na modľinen ke tiro nav!
7 Se chanas le Jakob tele
a zňičinenas leskre khera.

8 Ma rachin amenge e vina amare dadengri,
ale mi avel sig tiro jileskeriben paš amende,
bo sam calkom dži tele.
9 Pomožin amenge, Devla, Spasiťeľina amaro,

ker oda pre slava tire naveske!
Zachraňin amen a odmuk amenge amare bini
angle tiro nav!
10 Soske o narodi te phenen:
„Kaj hin lengro Del?“

Počin le narodenge angle amare jakha
vaš o avričhordo rat tire služobňikengro!
11 Mi dodžal anglal tu o roviben le bertenošengro!
Tire zorale vasteha chraňin olen,
save hine odsudzimen pro meriben!
12 Ole narodenge pašal amende, so tuke dophenenas,
visar pale eftavar buter, Rajeja!
13 Akor amen, tire manuša, o bakrore pal tiri maľa,
paľikeraha tuke pro furt;
lašaraha tire skutki
andre savore pokoleňja!

O Žalmos 80

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pro giľavipen: „O ľaľije la zmluvakre.“ Le Asafoskro žalmos.
2 Šun amen, pasťjerina le Izraeloskro!
Tu, so ľidžas le Jozef sar o stados
a bešes upral o cherubi, sikav tut
3 anglo Efrajim, Benjamin the Menaše!
Presikav tiri zor
a av amen te zachraňinel!
4 Visar amen pale ke tu, Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!
5 RAJEJA, Nekzoraleder Devla,
dži kana aveha choľamen pro modľitbi tire manušengre?
6 Dehas len te chal o apsa avke sar o maro;
diňal len te pijel o apsa andral e bari kuči.
7 Kerďal, hoj o narodi pašal amende pes te maren vaš amari phuv,
a amare ňeprijaťeľa peske amendar te keren pheras.
8 Visar amen pale ke tu, Nekzoraleder Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!
9 Iľal o viňičis avri andral o Egipt,
tradňal het avre naroden a sadzinďal les.
10 Pripravinďal leske e phuv,
mukľa o koreňa
a pherdžarďa caľi phuv;
11 peskre ciňoha učharďa andre o verchi,
peskre konarenca o nekbareder cedri;
12 leskre konara barile dži o Baro moros
a o konarica dži o paňi Eufrat.

13 Soske phagerďal leskre muri,
hoj sako, ko pašal predžala,
peske te čhinel tele leskre hroznostar?

14 O dzivo balo andral o veš les obchal
a o dziva džviri lestar čaľon.

15 Av pale ke amende, Nekzoraleder Devla!
Dikh tele andral o ňebos pre amende!
Starin tut pal kada viňičis,
16 pal kada kmeňos, savo sadzinďa tiro čačo vast,
pal o čhavo, saves tuke bararďal avri.

17 O viňičis čhinde tele a labarde les avri:
Dikh pre lende choľaha a zňičin len!
18 Ľiker tiro vast upral oda, kas tuke kidňal avri,
upral o čhavo le manušeskro, saves tuke bararďal avri,
19 avke pes tutar na visaraha.
Obdžiďar amen a lašaraha tiro nav!
20 Visar amen pale ke tu, RAJEJA, Nekzoraleder Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!

O Žalmos 81

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Asafoskro žalmos.
2 Radisaľon andro Del, ov hin amari zor!
Zorales bararen le Jakoboskre Devles!
3 Giľaven, bašaven pre čerkutka,
zorales bašaven pre citara the pre harfa!
4 Bašaven pro bakrane rohi pro nevo čhon
the pro inepos, sar dičhol calo čhonoro.
5 Bo kada hin o prikazis prekal o Izrael;
o prikazaňje le Jakoboskre Devlestar.
6 Kada diňa avri o Del le Jozefoske,
sar marelas le Egipt.

Šunďom te vakerel o hangos, so na džanavas:
7 „Iľom leske tele o pharipen pal o phike
a andral o vasta thoďom tele o pharo košaris.
8 Andro pharipen ke ma vičinehas a me tut zachraňinďom,
andral o hermišagos man tuke diňom anglal,
paš o paňa Meriba tut skušinďom avri.

9 Šunen, manušale mire,
sar tumenge dovakerav –
te ča man šunďalas, Izraelona!
10 Našťi lašares avre devles;
našťi banďos anglo cudzo del!
11 Me som o RAJ, tiro Del,
me tut iľom avri andral e egiptsko phuv.
Phundrav tiro muj a me les pherdžarava!

12 Ale mire manuša na ačhenas mire lavendar;
o Izrael man na šunďa.
13 Vašoda len mukľom te džal pal peskre zacata jile,

* **O Žalmos 81:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

hoj te keren oda, so kamenas.

14 Oj, te ča man mire manuša šundehas,
te ča phirďahas o Izrael pal mire droma,
15 takoj domarďomas lengre ňeprijaťeľen
a mire vasteha geľomas pre ola, ko pre lende džan.
16 Ola, ko našťi avri ačhen le RAJES, banďilehas anglal leste
a lengro trestos ačhiľahas pro furt.
17 Ale le Izrael diňomas te chal e nekfeder pšeňica
a čaľarďomas les le medoha andral e skala.“

O Žalmos 82

1 Le Asafoskro žalmos.
O Del pes ačhaďa maškar o ňeboskro sudos,
sudzinel maškar o „devla“:
2 „Dži kana kamen te sudzinel načačipnaha
a te ľikerel paš o nalače?
3 Zaačhen vaš o slaba the široti!
Sikaven o čačipen le čore the trapimen manušengro!
4 Chraňinen le slabes the le čores,
cirden les avri andral o vasta le nalače manušenge!

5 Tumen na džanen, aňi na achaľon;
phiren andro kaľipen
a savore zakladi la phuvakre razisaľon.

6 Me phenďom: ‚San devla,
savore san o čhave le Nekbaredereskre.‘
7 Ale merena avke sar the aver manuša,
perena tele avke sar savore aver vladci.“

8 Ušťi, Devla, sudzin e phuv!
Se savore narodi hine tiro ďeďictvos!

O Žalmos 83

1 E giľi. Le Asafoskro žalmos.
2 Ó, Devla, ma av čhit;
ma av kašuko a ma ač cicho!
3 Se dikh, tire ňeprijaťeľa pes vzburinen;
ola, ko tut našťi avri ačhen, hazden upre peskro šero.
4 Gondoľinen avri o nalače plani pre tire manuša,
den pes radi pre ola, save hine tuke vzacna.

5 Phenen: „Aven, murdaras len avri, hoj te na ačhen narodoske,
hoj pes imar šoha te na leperel pro nav le Izraeloskro!“
6 Jekhetane pes dovakerenas,
a kerde maškar peste e zmluva pre tute –
7 o Edom the o Izmaeliti,
o Moab the o Hagarijčana;
8 o manuša andral o Gebal, o Amnon the o Amalek,
o Filišťinci the o manuša andral o Tir.
9 Pridine pes ke lende the o Asirčana,
hoj te zoraľaren le Lotoskre čhaven.

10 Ker lenca avke sar le Midijanoha,
avke sar le Siseraha the le Jabinoha paš o paňi Kišon,
11 sar sas zňičimen paš o En-Dor
a ačhile hnojoske pre phuv.
12 Ker lengre rajenca avke, sar kerďal le Oreboha the le Zeeboha,
ker savore lengre vodcenca sar le Zebachoha the le Calmunoha,
13 save peske phende:
„Zalaha o maľi le Devleskre.“
14 Devla miro, ker lenca sar le prachoha, so hino rozphurdlo,
sar le phuseha andre balvaj.
15 Sar e jag zlabarel o veš,
sar o plameňis chal tele o verchi,
16 avke pal lende dža tira burkaha
a darav len avri tira zoraľa balvajaha!
17 Učhar andre lengre muja ladžaha, RAJEJA,
hoj te roden tiro nav.

18 Mi aven furt andre ladž the andre dar;
mi ľoľon avri ladžatar a mi našľon!
19 Mi džanen, hoj tu, kaske hin o nav RAJ,
sal nekbareder pre caľi phuv!

O Žalmos 84

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Korachengro žalmos.
2 Savo šukar hin oda than, kaj bešes,
ó, Nekzoraleder RAJEJA!
3 Miri duša pes igen cirdel
pal o dvori le RAJESKRE Khereskre;
miro jilo the miro ťelos giľaven
a radisaľon le džide Devlestar.
4 Se the o vrabcos peske arakhel o kher
a e lastovička o hňizdos,
kaj la hin lakre cikne paš tire oltara,
ó, Nekzoraleder RAJEJA,
Kraľina miro the Devla miro.

5 Bachtale hine ola, ko bešen andre tiro kher
a furt tut lašaren.
6 Bachtale hine ola, ko hine zorale tutar;
ko le jileha kamen te džal andro Sion.
7 Sar predžan prekal e avrišuki dolina,
čerinen la pro than le prameňengro,
the o jesuno brišind la učharel andro požehnaňje.
8 Džan andral jekh zor andre aver,
hoj pes te sikaven anglo Del pro verchos Sion.

9 RAJEJA, Nekzoraleder Devla, šun miro mangipen,
visar tiro kan, Devla le Jakoboskro!
10 Devla, dikh pre amaro kraľis, pre amaro šťitos,
dikh pro muj oleskro, kas pomazinďal!

---

* **O Žalmos 84:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

11 Feder hin jekh džives andre tiro kher,
sar ezeros avrether!
Radeder ačhava pro prahos andro kher mire Devleskro,
sar hoj te bešav andro stani le nalače manušengre.
12 Bo o RAJ, o Del, hin o kham the o šťitos;
o RAJ presikavel o jileskeriben the e pačiv;
na odphenel o lačhipen olenge,
kaskro dživipen hino žužo.

13 Nekzoraleder RAJEJA, bachtalo hin o manuš,
savo pes mukel pre tu!

O Žalmos 85

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 RAJEJA, presikaďal tiro lačhipen tira phuvake,
požehňinďal pale le Jakob.
3 Odmukľal o nalačhipen tire manušenge
a učharďal andre savore lengre bini.
4 Preačhiľal pre lende te el choľamen
a visarďal lendar tiri bari choľi.

5 An amen pale ke tu, Devla, Spasiťeľina amaro,
a visar amendar tiri ruš!
6 Kames pre amende te chal choľi furt?
Kames, hoj te predžal tiri choľi pre savore pokoleňja?
7 Či amen pale na obdžiďareha,
hoj tire manuša te radisaľon andre tu?
8 RAJEJA, sikav amenge tiro verno kamiben
a de amen tiro spaseňje!

9 Šunava, so vakerel o Del, o RAJ,
bo ov vakerel pal o smirom prekal peskre manuša,
peskre pačivale služobňika,
te na visaľon pale ko diliňipena.
10 Čačes ola, ko pes lestar daran, ena maj zachraňimen,
hoj pes leskri slava pale te sikavel andre amari phuv!

11 O verno kamiben the o čačipen pes arakhena;
o spravodľišagos the o smirom pes čumidena.
12 E vernosť barola andral e phuv,
o spravodľišagos dikhela tele andral o ňebos.
13 O RAJ dela peskro požehnaňje
a amari phuv anela peskro uľipen.
14 Predenašela les o spravodľišagos
a pripravinela leske o drom.

O Žalmos 86

1 Le Davidoskri modľitba.
RAJEJA, prithov tiro kan a odphen mange,
bo som čoro a slabo.
2 Ochraňin man, bo som tuke oddino cale jileha.
Pomožin tire služobňikoske,

se tu sal miro Del, me man mukav pre tu!
3 Av ke ma jileskro, RAJEJA,
se calo džives vičinav ke tute!
4 Ker o radišagos andro dživipen tire služobňikoske,
bo pre tute man mukav, RAJEJA.

5 Bo tu, RAJEJA, odmukes a sal lačho,
hin tut pherdo kamiben ke ola, ko pre tute vičinen.
6 RAJEJA, visar tiro kan ke miri modľitba,
šun miro mangipnaskro hangos!
7 Sar man hin pharipen, vičinav ke tu,
bo tu mange odphenes.

8 Nane ňiko maškar o devla ajso sar tu, RAJEJA,
aňi našťi keren oda, so tu kerďal.
9 Savore narodi, saven stvorinďal,
avena te banďol anglal tu, RAJEJA,
a dena e slava tire naveske.
10 Tu sal baro a keres bare zazraki;
ča tu jekh sal Del.

11 Sikav man, RAJEJA, tiro drom
a dživava pal tiro čačipen.
De, hoj calo miro jilo te daral tire navestar.
12 Paľikerava tuke, Adonaj, Devla miro, andral calo jilo
a furt bararava tiro nav.
13 Baro hin tiro verno kamiben ke ma,
cirdňal man avri dži andral o nekteluneder than le mulengro.

14 Devla, ačhade pes pre ma o sprosta manuša, save tutar na daran;
e maribnaskri partija man kamen te murdarel.
15 Ale tu, Rajeja, sal lačho Del a jileskro,
poloko andre choľi,
pherdo le verne kamibnaha the čačipnaha.
16 Visar tut ke ma a av ke ma jileskro;
de tire služobňikos zor,
zachraňin le čhas tira služobňičkakro!
17 RAJEJA, ker vareso, hoj mange te sikaves tiro lačhipen,
hoj pes te ladžan ola, ko mange na žičinen,
sar dikhena, hoj tu mange pomožines
a poťešines man.

O Žalmos 87

1 Le Korachengro žalmos. E giľi.
O RAJ ačhaďa peskro foros pro sveto verchos.
2 O RAJ kamel buter o brani le Sionoskre
sar savore khera le Jakoboskre.
3 Bare šukar lava pal tu vakeren,
forona le Devleskro!

4 Maškar ola, ko man prindžaren, rachinava le Egipt*, le Babilon,

* **O Žalmos 87:4** E hebrejiko čhib: le Rahab

le Tir, le Kuš the le Filišťincen.
Pal lende pes vakerela: „Kade uľile.“
5 Pal o Sion pes phenela:
„Kada the koda uľiľa kode
a korkoro o Nekbareder oda foros zoraľarďa.“
6 Sar o RAJ zapisinela le naroden, phenela: „Kada uľiľa andro Sion.“

7 A khelena a giľavena:
„Andre tu hin savore prameňa, khatar aven mire požehnaňja.“

O Žalmos 88

1 E giľi. Le Korachengro žalmos. Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen. Pal o machalat leannot*. O maskil† le Hemanoskro le Ezrachitaskro.
2 RAJA, Devla, Spasiťeľina miro,
dživese ke tute vičinav,
rači avav ke tute.
3 Mi džal miri modľitba dži paš tu;
visar tiro kan pre miro roviben!

4 Miri duša hiňi pherdžarďi le trapišagoha,
miro dživipen hin imar dži paš o Šeol.
5 Som rachimen maškar ola,
ko džan tele andro hrobos;
som sar murš bi e zor.
6 Som čhido maškar o mule,
maškar o murdarde, save pašľon andro hrobos,
pre save tuke imar na lepereha,
save hine avricirdle andral tiro vast.

7 Čhiďal man tele andre nekbareder jama,
andre nekkaleder chev.
8 Bešľa pre ma tiri choľi,
začhiďal man tire vlnenca.
9 Iľal mange mire lače prijaťeľen;
kerďal, hoj lenge te džungľuvav.
Phandlo som andre a našťi man dochudav avri;
10 o jakha mange slabisaľon le pharipnastar.

RAJEJA, sako džives ke tu vičinav,
mire vasta ke tu nacirdav.
11 Či kereha o zazraki prekal o mule?
Či ušťena o mule, hoj tut te lašaren?
12 Vakerel pes andro hrobos pal tiro verno kamiben
a andro than le meribnaskro‡ pal tiri vernosť?
13 Džanel pes andro kaľipen pal tire zazraki?
Džanel pes pal tiro spravodľišagos andre phuv,
kaj hine o manuša, pre save pes bisterďa?

14 Ale me vičinav ke tute, RAJEJA,
hoj mange te pomožines;

* **O Žalmos 88:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 88:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben
‡ **O Žalmos 88:12** E hebrejiko čhib: Abaddon

sig tosara miri modľitba džal ke tu.
15 Soske man odčhives, RAJEJA?
Soske mange garuves tiro muj?

16 Terňipnastar cerpinav
a som pašes paš o meriben;
bo zľidžav tire phare tresti
a imar na džanav aňi so te kerel.
17 Tiri bari choľi pregeľa prekal ma;
tire strašna rani man zňičinde.
18 Začhiven man sako džives sar e potopa
a rozthoven pes pašal ma pal dojekh sera.
19 Iľal mandar savore prijaťeľen the suseden;
o kaľipen ačhiľa miro nekpašeder kamaratos.

O Žalmos 89

1 O maskil* le Etanoskro le Ezrachitaskro.
2 RAJEJA, furt giľavava pal tiro verno kamiben!
Vakerava pal tiri vernosť pokoleňje pro pokoleňje.
3 Phenďom: „Tiro verno kamiben hino ačhado pro furt,
tiri vernosť ľikerel zorales sar o ňebos.“
4 O RAJ phenďa:
„Phandľom e zmluva mire manušeha, saves mange kidňom avri;
iľom vera le Davidoske, mire služobňikoske:
5 ‚Tiro potomkos ela kraľis pro furt;
ačhavava tiro tronos pre savore pokoleňja.‘ “

6 O ňebos lašarel tire zazraki, RAJEJA,
a tiri vernosť bararen tire sveta, sar hine jekhetane.
7 Bo ko andro ňebos hino ajso sar tu, RAJEJA?
A ko hin sar o RAJ maškar o ňeboskre bitosťi?
8 O aňjela andro ňebos tut den bari pačiv, Devla.
Sal bareder the užasneder savorendar, ko hine pašal tu.
9 RAJEJA, Nekbareder Devla, ko hin ajso zoralo sar tu?
RAJEJA, verno sal andre savoreste.
10 Tu ľidžas o burki pro moros
a leskre bare vlni thoves tele.
11 Tu predemaďal a rozpučinďal le Rahab†;
tire zorale vasteha roztradňal tire ňeprijaťeľen.
12 Tiro hin o ňebos, tiri hiňi e phuv;
kerďal o svetos a savoro, so upre hin.
13 Tu stvorinďal o severos the o juhos,
o verchi Tabor the Chermon radisaľon tire navestar.
14 Tiro ramenos hino zoralo,
tiro vast hino zoralo,
tiro čačo vast hino uprehazdlo.

15 O spravodľišagos the o pravos hin o zaklados tire tronoske;
o verno kamiben the e vernosť džan anglal tute.
16 Bachtale hine o manuša, save džanen te radisaľol andre tute;
ola, ko phiren andro švetlos andre tiri pritomnosť, RAJEJA.

---

* **O Žalmos 89:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben † **O Žalmos 89:11** E obluda, so dživelas andro moros.

17 Tire navestar radisaľon calo džives
a andre tiro spravodľišagos ačhen,
18 bo tu sal lengri slava the zor
a tire lačhipnaha barol amari zor.
19 Amari ochrana avel le RAJESTAR,
o Sveto le Izraeloskro amen diňa kraľis‡.

20 Varekana andro viďeňje kavke prevakerďal ke tire pačivale manuša:
„Pomožinďom le zorale muršeske
a hazdňom upre oles, kas mange kidňom avri le manušendar.
21 Arakhľom mire služobňikos le David,
pomazinďom les mire svete olejoha.
22 Zorales les ľikerela miro vast
a zoraľarela les miro ramenos.
23 O ňeprijaťeľis les na domarela
a o nalačho manuš les na zalela.
24 Rozpučinava angle leste leskre ňeprijaťeľen,
domarava olen, ko les našťi avri ačhen.
25 Miri vernosť the o verno kamiben ena leha;
andre miro nav leske dava furt te zviťazinel.
26 Thovava leskro vast pro moros
a leskro čačo vast pro bare paňa.
27 Paľis ke ma kavke vičinela: ‚Tu sal miro Dad,
miro Del, miri Skala, miro Spasiťeľis.‘
28 Kerava lestar miro ešebno čhavo,
ela nekbareder savore kraľendar pre phuv.
29 Miro verno kamiben leske furt presikavava,
verňe leha doľikerava miri zmluva.
30 Leskro potomstvos zathovava pro furt,
leskro tronos ľikerela, medik ela o ňebos.

31 Te leskre čhave omukena miro zakonos
te na dživena pal miro pravos,
32 te na šunena mire prikazaňja
a te na doľikerena mire prikazi,
33 marava len la pacaha vaš lengri vzbura
a le ranenca vaš lengri vina.
34 Ale miro verno kamiben lestar na lava
a miri vernosť na zradzinava;
35 na prephagava miri zmluva
a na čerinava miro lav.
36 Jekhvar a pro furt iľom vera pre miro sveto nav,
hoj šoha na sklaminava le David.
37 Leskro potomstvos ačhela pro furt,
leskro tronos ľikerela angle mande ajci sar o kham.
38 Ačhela zorales pro furt avke sar o čhonoro,
o verno švedkos pro ňebos.“

39 Ale tu les tradňal tutar het a odčhiďal,
salas igen choľamen pre tiro pomazimen.
40 E zmluva tire služobňikoha prephagľal
a leskri kraľiko koruna čhiďal andre phuv.

‡ **O Žalmos 89:19** E hebrejiko čhib: Amaro šťitos hin le RAJESKRO, amaro kraľis hin le Izraeloskre Sveteskro.

41 Rozburinďal savore leskre muri,
leskre hradbendar kerďal kopa šmeci.
42 Občorarenas les savore, so džanas pašal,
hino pro asaben peskre susedenge.
43 Olenge, ko pre leste džanas, diňal te zviťazinel;
kerďal o radišagos savore leskre ňeprijaťeľenge.
44 Tupisarďal leskri šabľa
a na domukľal, hoj te obačhel andro mariben.
45 Iľal leske e slava,
leskre tronoha demaďal andre phuv.
46 Charňarďal leskre terne dživesa;
urďal les andre ladž.

47 Mek dži kana, RAJEJA?
Garuveha tut pro furt?
Dži kana labola tiri choľi sar jag?
48 Ma bister, savo charno hin miro dživipen!
Savore manušen stvorinďal pre oda, hoj te meren.
49 Savo manuš dživel a šoha na merel?
Ko pes šaj lel avri andral e zor le hroboskri?
50 Rajeja, kaj hin tiro baro kamiben, so sas?
Kaj o lava, so diňal le David andre tiri vernosť?
51 Rajeja, dikh, sar poňižinen tire sluhen!
Andro jilo hordinav o dopheňiben le narodendar,
52 saveha tire ňeprijaťeľa, RAJEJA,
keren ladž tire pomazimen kraľiske všadzik, kaj džal.

53 Mi džal e chvala le RAJESKE pro furt!
Amen. Amen.

O štarto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 90

1 O mangipen le Mojžišoskro, le Devleskre muršeskro.
Rajeja, salas amenge sar kher
pokoleňje pro pokoleňje.
2 Tu salas sigeder, sar sas stvorimen o verchi,
sigeder, sar kerďal calo svetos,
čirlastar salas a furt aveha Del.

3 Le manušestar keres pale prachos;
phenes: „Ačhen pale prachoske, manušale!“
4 Se ezeros berša hin andre tire jakha
sar idžeskro džives, so sig pregeľa,
sar jekh ora rači.
5 Jekhvareste našľuvas sar pal e potopa,
našľuvas sar o suno, sar e nevi čar, so barol tosara:
6 Tosara rozkvitňinel a barol,
rači šučol avri a merel.

7 Tira choľatar meras
a igen predaras, sar choľisaľos.

8 Amare nalačhipena rozkeres anglal tu,
amare garude bini andro švetlos tire mujeskro.
9 Savore amare dživesa našľon andre tiri choľi,
amare berša amenge predžan sig sar o dichos.
10 Amaro dživipen ľikerel eftavardeš berš,
ochtovardeš, te hin vareko zoraleder;
ale the o nekfeder berša hin ča pherdo dukh the pharipen,
bo predžan sig a amen ľecinas het.
11 Ale ko prindžanel tiri zoraľi choľi?
Tiri bari choľi anel le manušenge dar.
12 Sikav amen te rachinel amare dživesa,
hoj te dživas goďaha.

13 Visar tut pale ke amende, RAJEJA!
Mek keci?
Av jileskro ke tire sluhi!
14 Pherar amen tosara tire verne kamibnaha,
hoj te radisaľuvas a te thovas baripen sako džives.
15 De amen ajci dživesa radišagos,
keci sas pharipen;
ajci berša, keci cerpinďam.
16 Sikav tire skutki pre tire sluhi;
tiro baro šukariben pre lengre čhave.

17 O lačhipen le Rajeskro, amare Devleskro, mi el upral amende!
Požehňin e buči amare vastengri,
he, požehňin e buči amare vastengri!

O Žalmos 91

1 Oda, ko pes garuvel paš o Nekbareder,
peske odpočovinela andro ciňos paš o Nekzoraleder.
2 Phenava le RAJESKE:
„Paš tute man denašav te garuvel, tu sal miro hrados,
miro Del pre savo man mukav.“
3 Ov tut zachraňinela andral e pasca le lovcoskri
the andral o meribnaskro nasvaľiben.
4 Učharela tut peskre porenca,
tel leskre kridli arakheha o than pro garuďipen,
leskri vernosť hin tiro šťitos the tiri ochrana.
5 Na daraha tut le nalačhipnastar, so avel rači;
aňi le šipostar, so ľecinel dživese;
6 aňi la ranatar, so demel andro kaľipen;
aňi le meribnaskre nasvaľibnastar, so murdarel pro dilos.
7 Ezera šaj peren paš tute
a deš ezera paš tiro čačo vast,
ale tutar pes oda na chudela.
8 He, tu dikheha pre tire jakha,
dikheha, sar hine marde o nalače manuša.
9 Bo garuďal tut andro RAJ,
a paš o Nekbareder tuke kerďal o kher.
10 Ňič nalačho pes tuke na ačhela,
ňisavi pohroma ke tiro stanos na avela.

11 Bo prikazinela peskre aňjelenge pal tu,
hoj tut te chraňinen pre savore tire droma.
12 On tut chudena pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.
13 Uštareha pro ľevos the pre zmija;
pro terno ľevos the pro sap.

14 O RAJ phenel: „Lava les avri, bo man kamel.
Ochraňinava les, bo prindžarel miro nav.
15 Sar ke ma vičinela, odphenava leske.
Avava leha andro pharipen,
zachraňinava les a dava les pačiv.
16 Odmeňinava les bare dživipnaha,
sikavava leske miro spaseňje.“

O Žalmos 92

1 O žalmos. E giľi pro šabat.
2 Mištes hin te lašarel le RAJES
a te giľavel tire naveske, ó Nekbareder Devla.
3 Mištes hin tosara te vakerel pal tiro verno kamiben
a rači pal tiri vernosť.
4 Mištes hin tuke te giľavel a te bašavel
pre dešehurengri citara the pre harfa.

5 Diňal man radišagos, RAJEJA, tire skutkendar,
khelav mange upral oda, so kerďal tire vastenca.
6 Save bare hine tire skutki, RAJEJA!
Save bare tire gondoľišagi!
7 O nagoďaver manuš oda na džanel
a o dilino oda na achaľol.
8 Kajte o nalače manuša baron sar čar
a savore bitanga kvitňisaľon,
the avke ena zňičimen pro večno meriben.
9 Ale tu, RAJEJA,
kraľines upral savoreste pro furt.

10 Se dikh, RAJEJA, tire ňeprijaťeľa!
Se dikh, tire ňeprijaťeľa našľona!
Savore, ko keren o nalačhipen, pes rozdenašena.
11 Ale miro rohos hazdňal upre sar o rohos le dzive bikoskro!
Pomazinďal man le šviže olejoha!
12 Mire jakha dikhle, sar pele ola,
ko pre ma ušťenas;
mire kana šunde e skaza le nalačhengri,
so pre ma džanas.

13 O čačipnaskre kvitňisaľona sar e palma,
barona sar o cedros andro Libanon.
14 Ola, ko hine sadzimen andro kher le RAJESKRO,
kvitňisaľona andro Chramos amare Devleskro.
15 Mek the akor, sar len ela šiva bala, anena ovocje;
ačhena šviža the zelena.

16 A vakerena: „O RAJ hino spravodľivo,
hino miri Skala a andre leste nane ňisavo nalačhipen.“

O Žalmos 93

1 O RAJ kraľinel, urďa pre peste o šukariben;
o RAJ pes urďa a phandľa pašal peste e zor.
He, o svetos zathoďa zorales, na čhalavela pes.
2 Tiro tronos hino zathodo imar čirlastar,
tu salas furt.

3 O paňa pes hazdle upre, RAJEJA,
o paňa hazdle upre peskro hangos,
hazdle peskre vlni a hučinen.
4 Zoraleder sar e vika le bare paňengri,
zoraleder sar o bare vlni le moroskre,
hin o RAJ pro ňebos.

5 Tire zakoni pes šoha na čerinen,
tiro chramos, RAJEJA, hino sveto pro furt.

O Žalmos 94

1 Devla la pomstakro, RAJEJA,
Devla la pomstakro, sikav tiri choľi!
2 Ušťi, Sudcona la phuvakro!
Visar pale le barikanenge, so peske zaslužinen!

3 Dži kana mek, RAJEJA?
Dži kana radisaľona o nalače?
4 Vakeren namištes a sprostones;
lašaren pes savore bitanga.
5 Phiren pal tire manuša, RAJEJA,
dukhaven tiro ďeďictvos.
6 Murdaren le vdoven the le cudzincen,
murdaren le široten.
7 Phenen: „O RAJ oda na dikhel;
le Jakoboskro Del olestar na džanel.“

8 Aven goďaver, tumen diline manušale!
Tumen nagoďaver, kana chudena goďi?
9 Či oda, ko stvorinďa o kan, na šunel?
Či oda, ko kerďa e jakh, na dikhel?
10 Či oda, ko karhinel o narodi, na marel?
Či oda, ko sikavel le manušes, na achaľol?
11 O RAJ džanel, so o manuš gondoľinel,
džanel, hoj le manušengre gondoľišagi nane pre ňisoste.

12 Bachtalo hin oda, kas tu, RAJEJA, barares avri,
kas tu sikaves tiro zakonos,
13 hoj leske te des te odpočovinel le nalače dživesendar,
medik pes le nalače manušeske kopaľinel e chev.
14 Se o RAJ na odčhivela peskre manušen,
na omukela peskro ďeďictvos.

15 O spravodľišagos ela pale pro sudos
a savore spravodľiva pal oda džana.

16 Ko vaš ma rušela anglo nalače?
Ko vaš ma zaačhela anglo bitanga?
17 Te mange na pomožinďahas o RAJ,
imar uľomas ode, kaj hin večňe cichones.
18 Sar phenďom: „Poddžal mange o pindro,“
tiro verno kamiben mange pomožinďa, RAJEJA.
19 Sar man hin but starišagos andro jilo,
tu man poťešines a des radišagos.

20 Či šaj tut zdžas le nalače vladarenca,
so le nalače zakonenca dukhaven le manušen?
21 Sthoven pes a džan pro dživipen le spravodľivoneske;
odsudzinen le ňevinnones pro meriben.
22 Ale o RAJ hin miro zoralo hrados;
miro Del hin e skala, andre savi man garuvav.
23 Ov lenge visarela pale vaš lengre bini
a zňičinela len vaš lengro nalačhipen;
o RAJ, amaro Del, len zňičinela!

O Žalmos 95

1 Aven, giľavas radišagostar le RAJESKE,
zorales bararas e Skala amara zachranakri!
2 Aven, avas anglal leste le paľikeribnaha!
Giľavas leske o radišagoskre chvali!

3 Bo o RAJ hino baro Del,
baro Kraľis upral savore devla.
4 Andre leskre vasta hin o hlbini la phuvakre,
o šťiti pro verchi hine leskre.
5 Leskro hin o moros, ov les kerďa
a peskre vastenca forminďa e šuki phuv.

6 Aven, banďuvas angle leste andre chvala!
Aven džas pro khoča anglo RAJ, amaro Stvoriťeľis!
7 Se ov hino amaro Del
a amen sam o manuša pal leskri maľa,
o bakrore, saven ľidžal leskro vast.

Adadžives, te šunďanas leskro hangos:
8 „Ma phanden andre tumare jile sar andre Meriba,
sar pre pušťa oda džives paš e Massa,
9 akor sar man tumare dada pokušinenas
a skušinenas, kajte dikhle mire skutki.
10 Saranda berš man choľaravas kale manušenca
a phenďom: ‚Furt hine le jileha avrether a mire droma na prindžaren.‘
11 Vašoda andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “

O Žalmos 96

1 Giľaven le RAJESKE nevi giľi!
Giľav le RAJESKE, caľi phuv!
2 Giľaven le RAJESKE, lašaren leskro nav,
sako džives vakeren pal leskro spaseňje!
3 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.

4 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kampel te daral buter sar savore devlendar.
5 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinďa o ňebos.
6 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
leskro Sveto than hino zoralo the igen šukar.

7 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor!
8 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Anen e obeta a aven andre leskro Chramos!
9 Banďon tele anglo RAJ, angle leskro sveto šukariben!
Izdra lestar, caľi phuv!
10 Vakeren maškar o narodi: „O RAJ kraľinel!“
E phuv hiňi zorales zathoďi, na čhalavela pes!
Ov sudzinel le manušen čačipnaha.

11 O ňebos mi radisaľol a e phuv mi thovel baripen!
Mi šunďol zorales o moros the savoro, so andre hin!
12 Mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
Savore stromi andro veš mi giľaven radišagostar.
13 Mi giľaven anglo RAJ, bo avel,
bo avel te sudzinel e phuv!
Ov sudzinela spravodľišagoha o svetos
a o narodi peskre čačipnaha.

O Žalmos 97

1 O RAJ kraľinel! Mi radisaľol e phuv,
mi thoven baripen but ostrovi!
2 O chmari the e bari molha hin pašal leste,
o spravodľišagos the o sudos hine o zaklados leskre tronoskro.
3 Anglal leste džal e jag
a zlabarel pašal leste savoren, ko pre leste džan.
4 Leskre bleskendar hin o švetlos pre calo svetos;
e phuv oda dikhel a izdral.
5 O verchi rozdžan sar e momeľi anglo RAJ,
anglo Raj cale svetoskro.
6 O ňebos vakerel pal leskro spravodľišagos
a savore narodi dikhen leskri slava.

7 Ladžala pes sako, ko služinel le modlenge
a lašarel pes peskre devlorenca.
Banďon anglal leste, savore devlale!

8 O Sion oda šunel a radisaľol,
o judska fori* thoven baripen
andre tire sudi, RAJEJA.
9 Bo tu, RAJEJA, sal nekbareder pre caľi phuv,
tu sal but bareder savore devlendar.
10 Tumen, ko kamen le RAJES, ma kamen o nalačhipen!
Bo ov chraňinel o dživipen peskre verne manušenge
a cirdel len avri andral e zor le nalačhengri.
11 E žatva le švetloskri avel avri prekal o spravodľivo
a o radišagos oleske, ko hino čačo andro jilo.
12 Tumen spravodľiva, radisaľon andro RAJ
a lašaren leskro sveto nav!

O Žalmos 98

1 Žalmos.
Giľaven le RAJESKE nevi giľi,
bo kerďa o zazraki.
Leskro čačo vast the leskro sveto valos
leske ande o viťazstvo.
2 O RAJ diňa te džanel le narodenge peskro spaseňje
a sikaďa lenge peskro spravodľišagos.
3 Leperďa peske pre peskro verno kamiben
a pre peskri vernosť ko Izrael;
savore agora la phuvakre
dikhle o spaseňje amare Devleskro.

4 Giľaven radišagoha le RAJESKE, caľi phuv!
Chuden te radisaľol a te giľavel!
5 Giľaven le RAJESKE la harfaha,
mi šunďol o giľavipen la harfaha!
6 Phurden pro trubi the pro bakrane rohi!
Vičinen radišagoha anglo RAJ, anglo Kraľis!

7 Mi hučinel o moros the savoro, so andre hin,
o svetos a the ola, ko andre bešen!
8 O paňa mi tapčinen le vastenca;
o verchi mi giľaven jekhetane radišagoha.
9 Mi giľaven anglo RAJ, bo avel te sudzinel e phuv.
Ov sudzinela čačipnaha o svetos
a le manušen spravodľišagoha.

O Žalmos 99

1 O RAJ kraľinel!
O narodi izdran.
Bešel pro tronos upral o cherubi;
mi razisaľol e phuv.
2 Baro hin o RAJ pro Sion;
bareder savore narodendar.
3 Mi lašaren tiro baro the užasno nav,
bo hino sveto!
4 O Kraľis hino zoralo, kamel o čačipen pro sudos.
Tu zathoďal o spravodľišagos,

* **O Žalmos 97:8** E hebrejiko čhib: čhaja

kerďal oda, so hin čačo the lačho andro Jakob.
5 Bararen le RAJES, amare Devles!
Banďon tele paš leskre pindre*!
Ov hino sveto!

6 O Mojžiš the o Aron sas leskre rašaja,
o Samuel jekh olendar, ko pes ke leste modľinenas.
On pes modľinenas ko RAJ a ov lenge odphenelas.
7 Vakerelas ke lende andral o slupos la chmarakro;
doľikerenas leskre zakoni the o prikazi, so len diňa.

8 RAJEJA, Devla amaro, tu len šunehas avri;
Devla, tu lenge odmukehas,
ale vaš lengro nalačhipen len the marehas.
9 Bararen le RAJES, amare Devles!
Lašaren les pre leskro sveto verchos,
bo o RAJ, amaro Del, hino sveto.

O Žalmos 100

1 O paľikeribnaskro žalmos.
Giľaven radišagoha le RAJESKE, caľi phuv!
2 Služinen le RAJESKE radišagoha!
Aven anglal leste le radišagoskre giľenca!
3 Achaľon, hoj o RAJ hino Del!
Ov amen stvorinďa, leskre sam;
amen sam leskre manuša,
o bakrore pre leskri maľa.

4 Aven andre leskre brani le paľikeribnaha,
andre leskre dvori la chvalaha!
Paľikeren leske a lašaren leskro nav!
5 Bo o RAJ hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt
a leskri vernosť predžal pal jekh pokoleňje pre aver.

O Žalmos 101

1 Le Davidoskro žalmos.
Pal tiro kamiben the spravodľišagos
kamav te giľavel,
tut kamav te lašarel, RAJEJA!
2 Dav mange pozoris,
hoj te phirav pal o dokonalo drom.
Kana aveha ke ma?
Andre miro kher dživava žuže jileha.
3 Na dikhava le jakhenca pre ňisavo nalačhipen.
Našťi avri ačhav oda,
so keren ola, ko pes visaren le Devlestar.
Na ela man lenca ňič!
4 Mi aven dur o previsarde veci mire jilestar;
pal o nalačho na kamav aňi te džanel.
5 Ko počoral vakerel namištes pal aver dženo,

---

* **O Žalmos 99:5** E hebrejiko čhib: o stolkocis pro pindre le kraľiskre

oleske phandava o muj.
Kas hin barikane jakha a ko pes ľidžal upre,
oles paš ma na zľidžava.

6 Mire jakha dikhena pro verna pre phuv
a domukava lenge te bešel manca.
Ko phirel žužes,
oda mange služinela.
7 Andre miro kher na bešela ňiko,
ko avrenca thovel avri;
paš ma na obačhela ňisavo klamaris.

8 Sako tosara ňičinava
savore nalače manušen andre phuv.
Tradava avri savoren, ko keren o nalačhipen,
andral o foros le RAJESKRO.

O Žalmos 102

1 E modľitba le strapimen manušeskri, sar hino andro pharipen a phenel le RAJESKE, so les dukhal.
2 RAJEJA, šun avri miri modľitba;
mi džal miro mangipen ke tute!
3 Ma garuv tiro muj angle ma,
sar som andro pharipen!
Visar tiro kan ke ma;
sar ke tu vičinav, sig mange odphen!

4 Se mire dživesa našľon sar thuv;
o kokala mange labon sar angara.
5 Miro jilo hino avrišuko sar e šuki čar;
bisterav imar te chal the o maro.
6 La dukhatar, so ajci rovav,
šučiľom avri pro kokalos.
7 Dičhuvav avri sar e sova pre pušťa;
sar o kuvikos pro rozburimen thana.
8 Na sovav ňič, som
sar čiriklo korkoro pro pados.
9 Calo džives mange mire ňeprijaťeľa keren ladž;
ola, ko mandar asan, len miro nav paš o košiben.
10 Se o prachos andral o bov chav sar o maro,
o pijiben mange mišinav le apsenca
11 angle tiri bari choľi,
bo tu man hazdľal a čhiďal het.
12 Mire dživesa našľon sar račakro ciňos;
šučuvav avri sar čar.

13 Ale tu, RAJEJA, bešes pro tronos pro furt,
pre tute pes na bisterela andre ňisavo pokoleňje.
14 Tu ušťeha upre a ela tuke pharo vaš o Sion,
bo avľa e ora te presikavel leske o lačhipen,
akana hin odi ora.
15 Tire služobňika radisaľon le Sionoskre barenge
a igen len dukhal, hoj hino sa andro prachos.

16 O narodi pes darana le RAJESKRE navestar;
savore kraľa pre phuv pes darana tira slavatar,
17 bo o RAJ pale ačhavela o Sion
a sikavela pes andre peskri slava.
18 Šunela e modľitba peskre čore manušengri
a odphenela lenge pro mangipen.

19 Kada pes mi pisinel prekal o pokoleňje, savo avela;
hoj o manuša, save mek na uľile, te lašaren le RAJES:
20 „O RAJ andral peskro sveto than dikhľa tele,
andral o ňebos dikhelas pre phuv,
21 hoj te šunel o roviben andral e bertena,
a te zachraňinel olen, ko sas odsudzimen pro meriben.“
22 Vašoda pes vakerela pal o nav le RAJESKRO pro verchos Sion
a dela pes leske e chvala andro Jeruzalem,
23 sar pes zdžana o narodi the o kraľišagi,
hoj te lašaren le RAJES.

24 Slabisarďa miro dživipen pro jepaš drom,
a cikňarďa mire dživesa.
25 Avke phenav: „Devla miro, ma le man het andre mire nekfeder berša!
Tire berša predžan pal jekh pokoleňje pre aver,
26 imar čirla stvorinďal e phuv
a tire vastenca kerďal o ňebos.
27 On našľona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt;
čerineha len sar o gada
a našľona.
28 Ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.
29 O čhave tire služobňikoskre dživena andro smirom
a lengre čhave ačhena zorales paš tute.“

O Žalmos 103

1 Le Davidoskro žalmos.
Lašar le RAJES, dušo miri!
Savoro, so hin andre ma, lašar leskro sveto nav!
2 Lašar le RAJES, dušo miri,
ma bister pre ňisavo leskro lačhipen!
3 Ov tuke odmukel savore tire bini
a sasťarel tut andral dojekh nasvaľiben.
4 Ov cinel avri tiro dživipen andral o hrobos
a leskro kamiben the jileskeriben hin tiri koruna.
5 Čaľarel tiro dživipen le lače vecenca
a terňarel tut, hoj te aves zoralo sar orlos.

6 O RAJ sudzinel čačipnaha
a zaačhel vaš ola, kas trapinen.
7 Sikaďa peskro drom le Mojžišoske,
le Izraelitenge peskre skutki.
8 O RAJ hino milosťivo the jileskro,
na choľisaľol sig a hino pherdo le kamibnaha.

9 Ov amen furt na karhinela;
na ela pre amende večňe choľamen.
10 Na kerel amenca pal amare bini,
aňi amenge na visarel pale amaro nalačhipen.
11 Avke sar hin o ňebos učes la phuvatar,
avke bares kamel olen, ko les den pačiv.
12 Avke sar o vichodos hino dur le zapadostar,
avke dur amendar odlel amare bini.

13 Avke sar hin le dadeske pharo vaš peskre čhave,
avke hin le RAJESKE pharo vaš ola, ko les den pačiv.
14 Bo ov džanel, sar sam stvorimen,
na bisterel, hoj sam le prachostar.
15 Amen o manuša sam sar čar;
baruvas sar e kvitka pre maľa,
16 ale soča pre amende phurdel e balvaj, imar na sam
a ňiko na džanel, kaj ačhahas.
17 Ale le RAJESKRO verno kamiben sas furt a ela furt olenca,
ko les den pačiv,
a leskro spravodľišagos le čhavengre čhavenca;
18 olenca, ko doľikeren leskri zmluva
a na bisteren te dživel pal leskre prikazi.

19 O RAJ peske pro ňebos ačhaďa o tronos
a leskro kraľišagos vladňinel upral savoreste.

20 Lašaren le RAJES, tumen, leskre zorale aňjelale,
so doľikeren leskre prikazi
a šunen leskre lava.
21 Lašaren le RAJES, savore ňeboskre armadi,
tumen, leskre služobňika, so keren leskri voľa!
22 Lašar le RAJES, savoro, so hin stvorimen,
lašar les pre savore thana, kaj vladňinel!

Lašar le RAJES, dušo miri!

O Žalmos 104

1 Lašar le RAJES, dušo miri!

RAJEJA, Devla miro, igen sal baro!
Urďal tut andro šukariben the andre slava.
2 Učhares tut le švetloha sar le plašťoha;
nacirdes o ňebos sar o stanos.
3 O khera tuke ačhaves pro paňa upral,
o verdan tuke keres le chmarendar
a džas pro kridli la balvajakre.
4 Le balvajendar* kerel peskre posli†;
le jagale plameňendar peskre služobňika.
5 Ačhaďal e phuv pre lakre zakladi;
šoha pes na čhalavela.

---

* **O Žalmos 104:4** O lav „ruach“ andre hebrejiko čhib hin balvaj the duchos. † **O Žalmos 104:4** O lav „malach“ andre hebrejiko čhib hin poslos the aňjelos.

6 Le bare paňenca la učharďal sar le ruchoha;
o paňa sas dži upral o verchi.
7 Sar o paňa pokarhinďal, denašle het;
daranďile tire perumoskre hangostar,
8 o verchi avle avri a o paňa čuľile tele andre dolina;
pre oda than, savo lenge diňal.
9 Thoďal lenge e hraňica, savi našťi predžan,
hoj te na učharen pale e phuv andre.

10 Mukes te čuľal o prameňa andro dolini,
čuľan maškar o verchi,
11 den te pijel o paňi savore džviren pro maľi;
lendar pijen o dziva somara, sar len smadzinel.
12 Paš lende bešen o čirikle;
giľaven maškar o konara le stromengre.
13 Cinďares o verchi andral tire uprune khera;
e phuv hiňi čaľi le ovocendar tira bučatar.
14 Des, hoj te barol e čar prekal o dobitkos,
te baron o rastlini prekal o manuš,
hoj e phuv lenge te anel o chaben,
15 the e mol, so kerel o radišagos andro jilo;
o olejos, hoj o muj te švicinel,
the o maro, hoj te zoraľarel o jilo le manušeskro.
16 Le RAJESKRE stromen hin pherdo paňi,
le cedren andro Libanon, save sadzinďa.
17 Andre lende peske keren hňizdi o čirikle;
andro ciprusi bešen o bociana.
18 O uče verchi hine le kamzikengre,
andro skali pes garuven o cikne džvirici‡.

19 Tu stvorinďal o čhonoro, hoj te určinel o časi;
o kham džanel, kana te zaperel.
20 Anes o kaľipen, avel e rat,
a savore džviri andro veš aven avri.
21 O terne ľevi gravčinen pal e korisť;
le Devlestar mangen o chaben.
22 Sar avel avri o kham, džan pale,
hoj peske te pašľon pre peskre thana.
23 O manuša džan pal peskre buča,
pal oda, so keren dži rači.

24 Keci but veci kerďal, RAJEJA!
Savoro stvorinďal la goďaha!
Pal caľi phuv hin pherdo džide veci, so stvorinďal.
25 Hin kade o moros, baro the buchlo;
hin andre ajci džviri, hoj pes na den te zrachinel,
bare the cikne.
26 O ľodi džan pal o moros;
bavinel pes andre o Levijatan, saves stvorinďal.

27 Kala savore užaren pre tu,

‡ **O Žalmos 104:18** E hebrejiko čhib: damanos

hoj len te des te chal, akor sar lenge kampel.
28 Sar len des te chal,
kiden oda upre;
sar phundraves o vast,
čaľon le lače chabenestar.
29 Sar garuves o muj,
daran pes;
Sar lenge les o dichos,
meren a ačhen pale prachoske.
30 Savore hine stvorimen, sar bičhaves tiro duchos;
a des o nevo dživipen la phuvake.

31 E slava le RAJESKRI mi ľikerel pro furt!
Mi radisaľol o RAJ olestar, so kerďa!
32 Sar dikhel pre phuv, e phuv razisaľol;
sar pes chudel le verchendar, o verchi thuvisaľon.

33 Giľavava le RAJESKE calo dživipen;
giľavava o chvali mire Devleske, medik dživava.
34 Oda, pal soste gondoľinav, mi el leske pre dzeka!
Radisaľuvava andro RAJ.
35 Mi našľon o binošna pal e phuv
a te na en imar o nalače manuša!

Lašar le RAJES, dušo miri!
Haleluja!

O Žalmos 105

1 Paľikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
Maškar o narodi den te džanel, so kerďa!
2 Giľaven leske, bašaven leske!
Vakeren pal savore leskre zazraki!
3 Lašaren tumen leskre svete naveha!
Mi radisaľon o jile olenge, ko roden le RAJES!
4 Roden le RAJES the leskri zor;
ma preačhen te rodel leskro muj!

5 Leperen tumenge pro zazraki, pro bare veci, so kerďa,
the pre oda, sar sudzinelas,
6 tumen, o čhave le Abrahamoskre, leskre služobňikoskre,
o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!
7 Ov hin o RAJ, amaro Del,
leskre sudi hine pro manuša pal caľi phuv.
8 Šoha na bisterel pre peskri zmluva,
pre peskro lav, so diňa ezera pokoleňjenge.
9 Phandľa e zmluva le Abrahamoha
a diňa lav le Izak,
10 le Jakoboske la kerďa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
11 akor, sar phenďa:
„Tuke dava e kanaaňiko phuv andro ďeďictvos.“

12 Sar mek on sas ča frima džene
a sas andre odi phuv ča cudzinci,
13 phirenas andral jekh narodos ke aver
a andral jekh kraľišagos ke aver.
14 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinďa the le kraľen:
15 „Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša;
ma dukhaven mire proroken!“

16 Sigeder sar domukľa e bokh pre phuv
a iľa lendar savoro maro,
17 bičhaďa anglal lende muršes,
le Jozef, savo sas bikendo otrokoske.
18 O pindre leske phandle andro kľigina,
e meň leske zakerde andro trasta,
19 medik pes na ačhiľa oda lav, so phenďa anglal.
O lav le RAJESKRO sikaďa, hoj les hin čačipen.
20 Akor o kraľis prikazinďa, hoj les te muken,
o vladcas le manušengro les oslobodzinďa.
21 Ačhaďa les rajeske upral peskro kher,
vladcaske upral calo peskro barvaľipen,
22 hoj te prikazinel leskre rajenge, so kamel,
a te del godi leskre radcen.

23 Paľis avľa o Izrael andro Egipt;
o Jakob dživelas sar cudzincos andre phuv le Chamoskri.
24 O RAJ diňa peskre manušen but čhave
a kerďa lendar zoraleder lengre ňeprijaťeľendar.
25 Visarďa le Egipťanenge o jile pre leskre manuša,
vašoda len našťi avri ačhenas a thovenas lenca avri.
26 Bičhaďa le Mojžiš, peskre služobňikos,
the le Aron, saves peske kidňa avri.
27 Kerenas maškar lende leskre znameňja
the zazraki andre Chamoskri phuv.
28 Bičhaďa o kaľipen, e phuv kaľiľa andre,
ale o Egipťana the avke na šunde leskre lava.
29 Čerinďa lengre paňa pro rat
a kerďa, hoj o ribi te meren.
30 Pherarďa e phuv but žabenca,
mek the le kraľiskre khera.
31 Prevakerďa a avle o muchi,
o komara pre caľi lengri phuv.
32 Čerinďa o brišind pro bare krupi,
bičhaďa o jagale plameňa pre lengri phuv.
33 Zňičinďa lenge o viňičis the o figi,
phagerďa o stromi pre lengri phuv.
34 Prikazinďa a avle o maľakre grajora,
ajci kobilki, hoj pes na denas te zrachinel.
35 Chale tele savore rastlini andre lengri phuv,
chale tele savoro uľipen pro maľi.
36 A akor andro Egipt murdarďa savoro, so uľiľa ešebno,
le ešebne čhaven, save sikavenas pre lengri zor.

37 Iľa avri le Izrael le rupoha the le somnakaha
a savore sas saste the zorale.
38 O Egipt radisaľolas, sar džanas het,
bo pes lendar igen daralas.

39 Nacirdňa lenge e chmara sar lepeda
a rači švicinelas la jagaha.
40 Sar žadinenas, anďa lenge prepelici;
čaľarelas len mareha andral o ňebos.
41 Phundraďa e skala a avľa avri pherdo paňi,
čuľalas sar e jarka pre pušťa.

42 Bo na bisterďa pro sveto lav, so diňa
le Abraham, peskre služobňikos.
43 Avke iľa avri peskre manušen radišagoha,
peskre avrikidlen giľavipnaha.
44 Diňa lenge o phuva le narodengre,
ile peske o maľi, pre save aver džene kerenas buči.
45 O RAJ oda kerďa, hoj te doľikeren leskre prikazaňja
a te šunen leskre zakoni.
Haleluja!

O Žalmos 106

1 Haleluja!
Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Ko šaj vakerel pal o bare skutki le RAJESKRE?
Ko šaj vakerel pal savori leskri chvala?
3 Bachtale hine ola, ko keren spravodľišagoha,
ola, ko dživen furt čačipnaha.

4 RAJEJA, leper tuke pre ma,
sar presikaveha o kamiben tire manušenge;
av ke ma, sar len zachraňineha,
5 hoj te dikhav o lačhipen tire avrikidle manušengro,
hoj te radisaľuvav jekhetane tire narodoha,
hoj te lašarav jekhetane tire manušenca*.

6 Kerahas o bini avke sar amare dada;
kerahas o nalačhipen a dživahas namištes.
7 Amare dada andro Egipt na achaľile tire zazrakenge,
na leperenas peske pre tiro baro verno kamiben
a vzburinenas pes paš o moros, paš o Lolo moros.
8 Ale ov len zachraňinďa vaš peskro nav,
hoj te sikavel peskri zor.
9 Prikazinďa le Lole moroske a šučiľa avri;
ľidžalas len maškar o bare paňa sar prekal e pušťa.
10 Zachraňinďa len andral o vast olestar,
ko len našťi avri ačhelas;
cinďa len avri andral o vast olestar,

* **O Žalmos 106:5** E hebrejiko čhib: tire ďeďictvoha

ko pre lende džalas.
11 Lengre ňeprijaťeľen zaučharde andre o paňa,
na predžiďiľa lendar ňiko.
12 Akor pačanďile leskre lavenge
a giľavenas leske e chvala.

13 Ale igen sig bisterde pre leskre skutki;
na užarenas pre leskri rada.
14 Pre pušťa lengri žadosca našťi dočaľiľa;
ode pokušinenas le Devles.
15 Avke len diňa, so žadinenas,
ale paľis len marelas le džungale nasvaľibenenca.

16 Andro taboris zavidzinenas le Mojžišoske
the le Aronoske, le RAJESKRE svete rašaske.
17 E phuv pes phundraďa a chaľa le Datan,
učharďa le Abiram peskre manušenca.
18 E jag rozlabiľa pre lengre manuša;
le nalače manušen chaľa o plameňis.

19 Paš o Choreb peske kerde la gurumňora;
lašarenas e somnakuňi modla.
20 Čerinde peskre slavne Devles
vaš e podoba le bikoskri, so chal e čar.
21 Bisterde pro Del, pre lengro Spasiťeľis,
savo kerďa bare veci andro Egipt,
22 o zazraki andre phuv le Chamoskri,
o užasna skutki paš o Lolo moros.
23 Vašoda o Del phenďa, hoj len zňičinela,
ale o Mojžiš, leskro avrikidlo murš,
pes angle leste ačhaďa vaš lenge,
hoj te visarel het leskri choľi,
hoj len te na zňičinel.

24 Daranas te džal andre šukar phuv,
na pačanas leskre laveske,
25 dudrinenas andre peskre stani
a na šunde le RAJES.
26 Avke hazďa upre peskro vast a iľa vera,
hoj len pre odi pušťa mukela te perel tele,
27 hoj len rozčhivela andre savore phuva
a kerela, hoj lengre čhave te meren maškar o narodi.

28 Paľis chudle te lašarel le Baal paš o Peor;
chanas o obeti, so sas obetimen le mule devlenge.
29 Provokinenas le RAJES peskre nalače skutkenca,
a vašoda pre lende avľa o nasvaľiben.
30 O Pinchas ušťiľa, thoďa pes andre oda
a o nasvaľiben preačhiľa.
31 Oda pes leske rachinelas vaš o spravodľišagos
andral jekh pokoleňje pre aver dži pro furt.

32 Choľarde les paš o paňa Meriba,
a angle lende dopeľa namištes the o Mojžiš,
33 bo avke les choľarde,
hoj phenďa o nagoďaver lava.

34 Na murdarde avri le naroden avke,
sar lenge prikazinďa o RAJ,
35 ale džanas romeste andre ola narodi
a chudle te kerel oda, so the on.
36 Služinenas the lengre modlenge,
save len zachudle andre pasca.
37 Obetinenas peskre čhaven
the peskre čhajen le nalače duchenge.
38 Čhorenas avri o ňevinno rat,
o rat peskre čhavengro the čhajengro,
saven obetinenas le modlenge andro Kanaan,
a e phuv pes meľarďa lengre ratestar.
39 Meľarde pes andre peskre skutkenca;
kerenas le Devleha avke sar o napačivale romňija.

40 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pre peskre manuša,
džungľiľa leske leskro ďeďictvos.
41 Avke len diňa andro vasta le narodenge,
vladňinenas upral lende ola, ko len našťi avri ačhen.
42 Lengre ňeprijaťeľa len trapinenas
a dochudle len tel peskro vast.
43 O Del len buterval lelas avri,
ale on pes leske vzburinenas
a džanas mek teleder andro bini.

44 Ale ov the avke dikhľa pre lengro pharipen,
sar šunďa lengro roviben.
45 Leperďa peske pre peskri zmluva lenca
a andre peskro baro kamiben len na marďa avke, sar kamľa.
46 Kerďa, hoj lenge te presikaven o jileskeriben
savore, so len zaile.

47 Zachraňin amen, RAJEJA, Devla amaro,
skide amen upre andral o narodi,
hoj te paľikeras tire svete naveske
a te lašaras pes tira chvalaha!

48 Lašardo mi el o RAJ, o Del le Izraeloskro,
na veki vekov!
A savore manuša mi phenen: „Amen!“
Haleluja!

O pandžto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 107

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Kavke mi vakeren ola, saven o RAJ cinďa avri,
saven cinďa avri andral o vast le ňeprijaťeľistar,
3 saven skidňa andral o phuva
le zapadostar the le vichodostar,
le severostar the le juhostar.

4 Bludzinenas pal o thana, kaj nane ňič, the pal e pušťa
a na arakhle ňisavo foros, kaj šaj bešle.
5 Sas bokhale the smedna;
na birinenas imar te dživel.
6 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len iľa avri andral o trapišagos.
7 Ľidžalas len rovne dromeha,
hoj te doaven andro foros, kaj šaj bešle.
8 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa prekal o manuša,
9 bo le smednen del te pijel paňi
a le bokhalen čaľarel le lače chabeneha.

10 Varesave bešenas andro kaľipen, andro nekbareder kaľipen,
cerpinenas andre bertena phandle le lancenca
11 vašoda, hoj pes ačhavenas le Devleskre lavenge
a odčhivenas e rada le Nekbaredereskri.
12 Pokorinďa lengre jile la phara bučaha;
pele pre phuv a ňiko lenge na pomožinďa.
13 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachraňinďa andral o trapišagos.
14 Iľa len avri andral o kaľipen, andral o nekbareder kaľipen,
a čhingerďa lenge o lanci.
15 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa prekal o manuša,
16 bo phagerďa o brondzune brani
a prečhinďa o trastune zavori.

17 Varesave džene ačhile sar diline vaš peskre binošna droma
the vaš peskre nalačhipena.
18 Savoro chaben lenge džungľiľa
a avle pašes paš o brani le meribnaskre.
19 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachraňinďa andral o trapišagos.
20 Bičhaďa peskro lav a sasťarďa len;
zachraňinďa len le hrobostar.
21 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa le manušenca.
22 Mi paľikeren leske le obetenca
a pal leskre skutki mi giľaven radišagoha.

23 Varesave džene gele le loďenca pro moros,
hoj ode peske te zaroden pro dživipen.
24 Dikhle ode bare veci, so o RAJ kerďa;
leskre užasna skutki pro baro moros.
25 Phenďa lav a avľa bari burka,

savi hazdľa o moroskre vlni.
26 O paňi lenca čhivkerelas dži upre andro luftos,
paľis dži tele andre hlbina;
daranas pes la pohromatar, so pre lende avľa.
27 Poddžalas lenge o pindre sar le mate manušeske;
imar na džanenas so te kerel.
28 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len cirdňa avri andral o trapišagos.
29 E zoraľi burka čerinďa pre loki balvajori
a o vlni pro moros peske bešle tele.
30 Radisaľile, hoj imar o vlni preačhile,
a ov len doanďa andro pristavos.
31 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa le manušenca.
32 Mi bararen les maškar o manuša
a mi lašaren les o phureder andre rada.

33 Ov o paňa čerinel pre pušťa
a o prameňa pre šuki phuv;
34 e uľipnaskri phuv pro than, kaj na barol ňič,
vaš o nalačhipen olengro, ko ode bešen.
35 Ov e pušťa čerinel pro jazera
a e šuki phuv pro prameňa.
36 Thoďa ode te bešel le bokhale manušen
a on peske ačhade foros pro dživipen.
37 Sadzinde peske pro maľi,
sadzinde peske o viňici
a skidle upre pherdo uľipen.
38 Požehňinďa len a sas len but čhave;
na domukľa, hoj len te el frimeder dobitkos.

39 Paľis lendar ačhiľa ča frima džene,
sas pokorimen le trapišagostar,
le cerpišagostar the le pharipnastar.
40 Ov kerďa bari ladž le rajenge
a diňa lenge te bludzinel pal e pušťa.
41 Ale le čores iľa avri andral leskro pharipen
a leskre famelijendar kerďa ajci but sar stados le bakrengro.
42 Dikhena oda o spravodľiva a radisaľona,
ale savore nalače phandena andre peskre muja.

43 Oda, ko hino goďaver, mi gondoľinel pal kala veci
a mi achaľol o verno kamiben le RAJESKRO!

O Žalmos 108

1 E giľi. Le Davidoskro žalmos.
2 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
Giľavava tuke a bašavava
andral calo miro jilo.
3 Ušťi upre, harfo, citaro!
Kamav te uštavel o kham.
4 Paľikerava tuke, RAJEJA, maškar o narodi
a giľavava tuke maškar o cudzinci,

5 bo baro hin tiro verno kamiben dži upral o ňebos
a tiro čačipen dži o chmari.
6 Devla, av barardo upral o ňebos;
tiri slava mi el pal caľi phuv!
7 Zachraňin amen tire čače vasteha a šun man avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
8 O Del prevakerďa andral peskro Chramos:
„Zviťazinava a radišagoha rozďelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
9 Miro hin o Gilead, mange patrinel o Menaše,
o Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kraľiko žezlos.
10 O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro,
upral e filišťiňiko phuv viskinava, sar zviťazinava.“

11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man ľidžala andro Edom?
12 Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhiďal
a imar na ľidžas amare armadi.
13 Pomožin amenge te domarel amare ňeprijaťeľen,
bo le manušeskri pomoca nane pre ňisoste.
14 Le Devleha zviťazinaha
a ov uštarela pre amare ňeprijaťeľa.

O Žalmos 109

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Devla miro, saves lašarav, ma av čhit,
2 bo o manuša, so hine nalače a falošna,
phundrade pre ma peskro muj;
vakerenas pre ma le klamišagoskre čhibenca.
3 Začhide man le nalače lavenca;
džan pre mande a aňi nane vaš soske.
4 Vaš miro kamiben pre ma namištes vakeren,
ale me man modľinav.
5 Vaš o lačho mange den pale o nalačhipen
a vaš o kamiben man našťi avri ačhen.

6 Mire ňeprijaťeľiske ačhav le nalače sudcas;
o žalobcas mi ačhel leske pal e čači sera.
7 Sar les ela sudos, mi odsudzinen les;
mi rachinen leskri modľitba sar binos.
8 Mi dživel frima dživesa,
leskri buči mi prelel aver.
9 Leskre čhavore mi ačhen široti;
leskri romňi vdova!
10 Leskre čhavore pes mi tuľinen a mi žobrinen,
mi džan andral peskre phagerde khera te rodel maro!
11 O interesaris lestar mi lel savoro, so les hin,
a o cudzinci mi rozčoren oda, pre soste ov kerelas buči.
12 Ňiko leske te na presikavel o jileskeriben,
ňikaske te na el pharo vaš leskre široti.

13 Leskro potomstvos mi merel avri,
lengre nava mi en avrikhosle imar andre dujto pokoleňje.
14 O RAJ peske mi leperel furt pre vina leskre dadengri;
o binos leskra dakro te na el avrikhoslo.
15 Lengre bini mi en furt anglo jakha le RAJESKRE,
mi mažinel avri lengro leperiben pal e phuv.

16 Bo na kamľa te presikavel o kamiben,
džalas pro žobrakos the pro čoro
a murdarďa oles, kas sas dukh andro jilo.
17 Ov rado košelas – mi perel oda pre leste!
Šoha na kamľa te žehňinel avren – te na žehňinel ňiko leske!
18 O košiben pre peste urelas sar gada –
mi džal andre leskro ťelos sar paňi,
andre leskre kokala sar olejos.
19 Mi el oda sar o ruchos, andre savo pes urel,
sar o sirimos phandlo pašal leste pro furt.
20 Kavke mi visarel pale o RAJ mire žalobcenge
the olenge, ko pal ma namištes vakeren.

21 Ale tu, RAJEJA, Adonaj,
pomožin mange vaš tiro nav!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro verno kamiben hino lačho.
22 Bo me som čoro a slabo;
o jilo man dukhal.
23 Našľuvav avke sar o ciňos rači,
som sar e kobilka razimen tele.
24 O khoča mange slabisaľon le postostar;
o ťelos mange šučol avri.
25 Som lenge pro asaben,
dikhen pre ma a keren le šerenca.

26 Pomožin mange, RAJEJA, Devla miro!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro kamiben hino pačivalo!
27 Hoj on te džanen, hoj oda hin tiro vast,
hoj tu oda kerďal, RAJEJA!
28 On mi košen, ale tu žehňin!
Ola, ko pre ma džan, pes ladžana,
ale tiro sluhas radisaľola.
29 Mi uren mire žalobcen andre ladž;
mi pačaren len andre ladž avke sar andro plašťos.

30 Igen paľikerava le RAJESKE mire vuštenca,
maškar o but džene les lašarava,
31 bo le čore manušeske ačhel pal e čači sera,
hoj les te zachraňinel olendar, ko les odsudzinen.

O Žalmos 110

Le Davidoskro žalmos.
1 O RAJ phenďa mire Rajeske:
„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava tire ňeprijaťeľen
tel o pindre.“

2 Andral o Sion nacirdela o RAJ tire kraľiskri zor a phenela:
„Vladňin maškar tire ňeprijaťeľa!“
3 Oda džives, sar džaha andro mariben,
tire manuša avena pal tute korkore pestar.
Avke sar e rosa avel avri sig tosara,
avke tire terne murša avena ke tu
pre tire sveta verchi*.

4 O RAJ iľa vera a na bajinela:
„Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.“
5 O RAJ hino pal tiri čači sera;
zňičinela le kraľen andre oda džives, sar avela leskri choľi.
6 Sudzinela le naroden, ela ode pherdo mule manuša.
Rozpučinela le kraľen pal caľi phuv.

7 Andral o jarkos pašal o drom pijela paňi;
a vašoda hazdela upre o šero.

O Žalmos 111

1 Haleluja!
Paľikerav le RAJESKE andral calo jilo
maškar o spravodľiva manuša, sar hine jekhetane zgele.
2 Bare hine o skutki le RAJESKRE;
sako, ko lenge radisaľol,
kamel lenge te achaľol.
3 Bari a igen šukar hiňi leskri buči,
leskro spravodľišagos ľikerela furt.
4 Ov kerďa, hoj pes te na bisterel pre leskre zazraki;
milosťivo a jileskro hino o RAJ.
5 Del te chal olen, ko pes lestar daran,
pre peskri zmluva šoha na bisterela.

6 Sikaďa o zorale skutki peskre manušenge;
diňa lenge e phuv, so sas avre narodengri.
7 Andre savoreste, so kerel, hino verno the spravodľivo,
pre savore leskre prikazi pes šaj te zmukel.
8 On hine zathode pro furt,
hine dine le čačipnaha the le spravodľišagoha.
9 Cinďa avri peskre manušen,
peskri zmluva zathoďa pro furt.
Leskro nav hino sveto a užasno.

10 O goďaveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
savore, ko dživen pal leskre prikazi, hine goďaver,
Leske džal e chvala pro furt.

O Žalmos 112

1 Haleluja!
Bachtalo manuš, savo pes daral le RAJESTAR
a kaske hin igen pre dzeka leskre prikazi.

---

* **O Žalmos 110:3** Na džanel pes, so e hebrejiko čhib phenel.

2 Leskre čhave ena zorale pre phuv;
o potomstvos le čače manušeskro ela požehňimen.
3 Andre leskro kher ela o barvaľipen a savorestar pherdo;
leskro spravodľišagos ľikerela furt.
4 O švetlos andro kaľipen švicinela le čače manušeske,
oleske, ko hino lačho, jileskro the spravodľivo.
5 O lačhipen avela pre oda, ko ščirones del kečeň,
pre oda, ko kerel o veci čačipnaha.

6 O spravodľivo manuš pes šoha na čhalavela;
furt les leperena.
7 Na predarala, sar avela e nalačhi sprava;
leskro jilo hino zoralo, mukel pes pro RAJ.
8 Leskro jilo na izdral a na daral pes;
dikhela te perel peskre ňeprijaťeľen.
9 Rozčhivel ščirones a del le čore manušen;
leskro spravodľišagos ačhela pro furt;
leskri zor pes hazdela upre andre slava.

10 O nalačho manuš oda dikhela a choľisaľola,
randela le dandenca a ela zňičimen;
oda, so kamen o nalače te kerel, našľola.

O Žalmos 113

1 Haleluja!
Lašaren le RAJES, tumen leskre služobňikale,
lašaren o nav le RAJESKRO!
2 Mi el barardo o nav le RAJESKRO
akanastar pro furt!
3 Odarik, khatar avel avri o kham, dži ode, kaj zadžal andre,
mi el lašardo o nav le RAJESKRO.
4 O RAJ hino barardo upral savore narodi,
leskri slava hin upral o ňebos.

5 Ko hin ajso sar o RAJ, amaro Del,
savo bešel učes
6 a dikhel dži tele
pro ňebos the pre phuv?

7 Le čore manušes hazdel upre andral o prachos,
le slabes podhazdel pal o šmeciskos,
8 hoj les te thovel te bešel le rajenca;
peskre manušengre rajenca.
9 Ola džuvľake, sava našťi el čhave,
del te bešel andro kher
sar ola dake, savi radisaľol le čhavendar.
Haleluja!

O Žalmos 114

1 Sar o Izrael avelas avri andral o Egipt,
o kher le Jakoboskro le cudze narodendar,
2 o Juda ačhiľa le Devleskro sveto than,

o Izrael leskro kraľišagos.
3 O moros oda dikhľa a denašľa,
o paňi Jordan chudňa te džal palal,
4 o verchi chučkerenas sar bakre
a o brehi sar cikne bakrore.

5 So tute, morona, hoj denašľal?
So tute, Jordanona, hoj visaľiľal palal?
6 Verchale, soske chučkeren sar bakre?
Brehale, soske chučkeren sar cikne bakrore?
7 Izdra, phuvije, anglo Raj,
anglo Del le Jakoboskro,
8 savo čerinel e skala pro jazeros
a o kremeňis pro prameňa le paňengre.

O Žalmos 115

1 Na amenge, RAJEJA, na amenge,
ale tire naveske patrinel e chvala
vaš tiro kamiben the tiri vernosť!

2 Soske aver narodi phenen:
„Kaj hino lengro Del?“
3 Amaro Del hino pro ňebos;
ov kerel savoro, so leske hin pre dzeka.

4 Ale lengre modli hine rupune the somnakune;
o manuša len kerde peskre vastenca.
5 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen;
6 hin len kana, ale na šunen,
hin len nakha, ale na voňinen;
7 hin len vasta, ale na chuden,
hin len pindre, ale na phiren,
hin len kirle, ale našťi den avri o hangos.
8 Ola, ko len keren, ena ajse sar on;
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.

9 Izraelona, muk tut pro RAJ!
Ov hino tiri pomoca the tiro šťitos.
10 Rašajale, khereja le Aronoskro, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro šťitos.
11 Tumen, ko daran le RAJESTAR, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro šťitos.

12 O RAJ pre amende na bisterďa, ov amenge žehňinela.
Žehňinela o kher le Izraeloskro,
žehňinela o kher le Aronoskro.
13 O RAJ žehňinela olen, ko pes lestar daran,
le ciknen the le baren.

14 Mi del tumenge o RAJ, hoj te rozbaron,
tumen the tumare čhave!
15 Mi požehňinel tumen o RAJ,

savo kerďa o ňebos the e phuv!

16 O nekučeder ňebos hino le RAJESKRO,
ale e phuv diňa le manušenge.
17 O mule na lašarena le RAJES;
ňiko olendar, ko džan tele pro cicho than.
18 Ale amen bararaha le RAJES
akanastar dži pro furt.
Haleluja!

O Žalmos 116

1 Kamav le RAJES,
bo šunďa avri miro mangipen,
sar ke leste vičinavas,
2 bo ke ma visarďa peskro kan,
me man ke leste mangava, medik ča dživava.

3 Phandle man andre o puta le meribnaskre;
avľa pre ma e dar le hroboskri*;
zaiľa man e žaľa the o pharipen.
4 Ale vičinavas pro nav le RAJESKRO:
„Mangav tut, RAJEJA, zachraňin miro dživipen!“

5 O RAJ hino lačho the spravodľivo,
amare Devleske hin pharo vaš amenge.
6 O RAJ chraňinel le slabe manušen;
sar mange sas igen phares, ov man zachraňinďa.

7 Smirom tuke, dušo miri,
bo o RAJ sas ke tu igen lačho.

8 Iľal man avri andral o meriben,
zaačhaďal mire jakha le apsendar
a ochraňinďal miro pindro, hoj mange te na poddžal,
9 hoj te šaj phirav anglo RAJ
pal e phuv maškar o džide.

10 Pačanďiľom, vašoda phenďom:
„Somas igen strapimen.“
11 Andre miro pharipen phenďom:
„Dojekh manuš klaminel.“

12 So me šaj dav le RAJES
vaš savoro lačhipen, so mange kerďa?
13 Paľikerava la moľakra obetaha vaš miri zachrana†
a vičinava pro nav le RAJESKRO.
14 Dava le RAJESKE oda, so phenďom,
anglal savore leskre manuša.

15 Savi dukh hin le RAJES,

---

* **O Žalmos 116:3** E hebrejiko čhib: le Šeoloskri † **O Žalmos 116:13** E hebrejiko čhib: Hazdava upre e kuči la zachranakri.

sar meren leskre verna manuša.
16 RAJEJA, som tiro služobňikos,
avke sar tuke služinelas miri daj,
the me avke tuke služinav;
tu prečhinďal mire lanci.

17 Anava tuke e paľikeribnaskri obeta
a vičinava pro nav le RAJESKRO.
18 Dava le RAJESKE oda, so phenďom,
anglal savore leskre manuša,
19 pro dvori andro kher le RAJESKRO,
maškar tute, Jeruzalemona.
Haleluja!

O Žalmos 117

1 Lašaren le RAJES, savore narodale,
Bararen les, savore manušale!
2 Bo baro hin leskro kamiben ke amende
a leskri vernosť ľikerel pro furt.
Haleluja!

O Žalmos 118

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Mi phenel o Izrael:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“
3 Mi phenen o rašaja, o kher le Aronoskro:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“
4 Mi phenen ola, ko pes daran le RAJESTAR:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“

5 Andro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov mange odphenďa a zachraňinďa man.
6 O RAJ hino manca, na darava man.
So man šaj kerel o manuš?
7 O RAJ hino manca a pomožinel mange;
dikhava te perel mire ňeprijaťeľen.

8 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro manuš.
9 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro vladara.

10 Rozthode pes pašal ma savore narodi,
ale andro nav le RAJESKRO len domarďom.
11 Rozthode pes pašal ma,
he, rozthode pal dojekh sera,
ale andro nav le RAJESKRO len domarďom!
12 Rozthode pes pašal ma sar osi,
ale zlabile sig sar e jag pal o koľaka;
andro nav le RAJESKRO len domarďom.

13 Zoraha man ispidle, hoj te perav,
ale o RAJ mange pomožinďa.
14 Miri zor the giľi hin o RAJ,
ov ačhiľa miro zachrancas.

15 O radišagoskre giľa pal e zachrana
šunďol andro stani le spravodľive manušengre:
„Le RAJESKRO čačo vast kerďa zorale veci!
16 Le RAJESKRO čačo vast zviťazinďa,
le RAJESKRO čačo vast kerďa zorale veci!“

17 Na merava, ale dživava
a vakerava pal o skutki le RAJESKRE.
18 Igen man marďa o RAJ,
ale na diňa man le meribnaske.
19 Phundraven mange o čačipnaskre brani le Chramoskre,
džava andre prekal lende a paľikerava le RAJESKE.
20 Kadi hiňi le RAJESKRI brana,
prekal late džana andre o spravodľiva.
21 Paľikerav tuke, RAJEJA, hoj man šunďal avri,
tu ačhiľal miro zachrancas.

22 O bar, so o murara odčhide,
ačhiľa hlavno bar.
23 O RAJ oda kerďa
a amen pes oleske čudaľinas.
24 Kada hin o džives, savo kerďa o RAJ,
khelas a radisaľuvas andre leste!

25 RAJEJA, mangav tut, zachraňin amen!
RAJEJA, mangav tut, hoj amenge te džal mištes!

26 Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le RAJESKRO!
Žehňinas tumenge andral o kher le RAJESKRO.
27 O RAJ hin o Del; leskro švetlos švicinel pre amende.
Priden tumen paš o manuša,
džan radišagoha le palmenca andro vasta dži paš o oltaris*.

28 Tu sal miro Del, paľikerava tuke;
Devla miro, bararava tut!

29 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt!

O Žalmos 119

Alef

1 Bachtale hine ola, kaskre droma hine žuže
a dživen pal o zakonos le RAJESKRO.
2 Bachtale hine ola, ko doľikeren leskre prikazaňja
a roden les cale jileha;
3 ola, ko na keren o nalačhipen,

* **O Žalmos 118:27** Abo: Phanden o obeti le lanenca ko rohi le oltariskre!

ale phiren pal leskre droma.
4 Tu diňal avri tire prikazi,
hoj pes pačivalones te doľikeren.
5 Joj, te uľomas zoralo pre miro drom,
hoj te kerav oda, so phenes.
6 Akor man na mušinava te ladžal,
sar dikhava pre savore tire prikazaňja.
7 Paľikerava tuke le žuže jilestar,
sar sikľuvava tire čačipnaskre zakoni.
8 Tire prikazi doľikerava,
ča man šoha ma omuk!

Bet

9 Sar peske o terno manuš šaj doľikerel o žužo dživipen?
Avke, hoj dživela pal tiro lav.
10 Cale jileha tut rodavas;
ma domuk, hoj man te visarav tire prikazaňjendar!
11 Andro jilo mange garuďom tiro lav,
hoj te na kerav binos angle tute.
12 Av barardo, RAJEJA!
Sikav man tire zakoni!
13 Mire vuštenca vakerav avri
savore prikazi, so tu phenďal.
14 Radisaľuvav tire prikazaňjendar
avke sar le bare barvaľipnastar.
15 Pal tire prikazi gondoľinav
a pozorinav tire chodňiki.
16 Andre tire zakoni man hin radišagos,
pre tiro lav na bisterav.

Gimel

17 Ker o lačhipen tire sluhaske,
hoj te dživav a te doľikerav tiro lav!
18 Phundrav mange o jakha,
hoj te dikhav o zazraki andre tiro sikaviben!
19 Kade pre phuv som ča cudzincos,
ma garuv angle mande tire prikazaňja!
20 Mira duša igen cirdel
te prindžarel furt tire sudi.
21 Le barikanen karhines;
prekošle hine ola,
ko oddžan tire prikazaňjendar.
22 Ma domuk, hoj mange te keren ladž a te dikhen man tele,
bo me man ľikerav tire prikazendar.
23 Te o vladara zabešlehas, hoj pre mande te vakeren,
tiro sluhas the avke gondoľinela pal tire zakoni.
24 Tire prikazaňja mange anen o radišagos,
den man goďi so te kerel.

Dalet

25 Miri duša peske pašľol andro prachos,
obdžiďar man avke, sar phenďal.
26 Phenavas tuke avri mire droma a tu mange odphenďal.
Sikav man tire prikazi.
27 De mange te achaľol o drom tire prikazengro,

hoj te gondoľinav pal tire užasna skutki.
28 Čuľan mange o apsa la žaľatar,
zoraľar man tire laveha.
29 Visar man het le klamišagoskre dromestar!
Av ke ma jileskro a de man tiro zakonos!
30 Kidňom mange avri o pačivalo drom,
iľom mange andro jilo tire sudi.
31 Ľikerav man tire prikazaňjendar, RAJEJA;
ma domuk, hoj man te ladžav!
32 Denašav pal o drom tire prikazengro,
bo diňal man godi lenge te achaľol*.

He

33 Sikav mange, RAJEJA, o drom tire prikazengro
a me len doľikerava dži o koňec.
34 De mange te achaľol tiro zakonos,
hoj les te doľikerav andral calo miro jilo.
35 Ľidža man pal o chodňikos tire prikazaňjengro,
bo andre oda man hin o radišagos.
36 Visar miro jilo ke tire sikavibena,
hoj mange te na džal pal o nalačho barvaľipen.
37 Visar mire jakha, hoj te na dikhen pro zbitočna veci!
Obdžiďar man pre tiro drom!
38 Doľiker tire sluhaske tiro lav,
so diňal olen, ko tut den pačiv.
39 Le mandar e ladž, savatar man darav,
bo tire zakoni hine lače.
40 Igen man cirdav pal tire prikazi!
Obdžiďar man tire spravodľišagoha.

Vav

41 Ó RAJEJA, te avľahas tiro verno kamiben pre ma
the tiri zachrana, avke sar phenďal,
42 hoj te odphenav oleske, ko mange dophenel,
bo me pačav tire laveske.
43 Ma le mange šoha o čačipen andral miro muj,
bo me man mukav pre tire spravodľiva sudi,
44 avke me večňe doľikerava tiro zakonos,
furt a furt.
45 Phirava andre sloboda,
bo kamav te dživel pal tire prikazaňja.
46 Pal tire sikavibena vakerava le kraľenge
a na ladžava man,
47 se tire prikazaňja mange anen o radišagos,
bo man andre lende zakamľom.
48 Hazdav o vasta ke tire prikazaňja, andre save man zakamľom,
a gondoľinav pal tire sikavibena.

Zajin

49 Ma bister pro lav, so diňal tire sluhas,
bo diňal man naďej.
50 Andre miro pharipen man poťešines,
bo tiro lav man obdžiďarel.
51 O barikane mandar igen asan,

---

* **O Žalmos 119:32** E hebrejiko čhib: o jilo mange rozbuchľarďal

ale me man tire zakonostar na visarava.
52 RAJEJA, leperav mange pre tire čirlatune prikazi
a arakhľom andre lende o radišagos.
53 Labol andre ma e choľi pro nalače manuša,
bo omuken tiro zakonos.
54 Tire prikazaňja hine mire giľa,
medik som hosťos pre kadi phuv.
55 Rači mange leperav pre tiro nav, RAJEJA,
a doľikerav tiro zakonos.
56 Kada sas mange dino,
hoj man te ľikerav tire prikazaňjendar.

Chet

57 Phenďom mange:
„RAJEJA, tu sal miro ďeďictvos;
phenďom, hoj doľikerava tire lava.“
58 Mangav tut andral calo miro jilo,
hoj ke ma te aves jileskro, avke sar man diňal lav!
59 Gondoľinavas pal mire droma
a visarďom man pale paš tire prikazi.
60 Siďarav a na užarav
te doľikerel tire prikazaňja.
61 Kajte man o nalače manuša phandle le lanenca,
me pre tiro zakonos na bisterďom.
62 Pal jepaš rat ušťav, hoj tut te lašarav
vaš tire spravodľiva sudi.
63 Som prijaťeľis savorenca, ko pes tutar daran
a doľikeren tire prikazi.
64 RAJEJA, pre caľi phuv hin pherdo tiro kamiben;
sikav man tire prikazaňja!

Tet

65 Presikaďal tire sluhaske o lačhipen,
RAJEJA, avke sar phenel tiro lav.
66 Sikav man mištes te rozsudzinel a te achaľol,
bo me pačav andre tire prikazaňja.
67 Medik na somas potrestimen, bludzinavas;
ale akana šunav tiro lav.
68 Tu sal lačho a keres o lačhipen,
sikav man tire prikazi.
69 O barikane man meľarde andre le klamišagenca,
ale me man cale jileha ľikerav pal tire sikavibena.
70 Lengre jile hine zorale sar bar,
ale me radisaľuvav andre tiro zakonos.
71 Sas oda mištes, hoj somas potrestimen,
hoj man te sikavav tire prikazi.
72 O zakonos andral tiro muj mange hin vzacneder
sar ezera somnakune the rupune love.

Jod

73 Tire vastenca man stvorinďal a forminďal,
pomožin mange te achaľol a te sikľol tire prikazaňja.
74 Ola, ko pes tutar daran, radisaľona, sar man dikhena,
bo me pačav andre tiro lav.
75 Džanav, RAJEJA, hoj tire sudi hine spravodľiva,
potrestinďal man, bo sal verno.

76 Joj, te man tiro verno kamiben diňahas pale o radišagos,
avke sar diňal lav tire služobňikos.
77 Joj, te pre ma avľahas tiro jileskeriben, hoj te dživav,
bo man hin radišagos andre tiro zakonos.
78 Mi ladžan pes o barikane, bo falošňe pre ma vakerenas;
ale me gondoľinav pal tire prikazi.
79 Joj, te pes ke ma visardehas pale ola, ko pes tutar daran,
ola, ko prindžaren tire prikazaňja.
80 Joj, te geľomas cale jileha pal tire sikavibena,
hoj man te na ladžav.

Kaf

81 Miri duša imar na birinel, so ajci užarel pre tiro spaseňje;
mukav man pre tiro lav.
82 Mire jakha imar na birinen, so ajci užaren pre oda,
hoj kereha, so phenďal;
phučav: „Kana mange kereha o radišagos?“
83 Kajte som sar o cipuno gono avrišuko le thuvestar,
na bisterav pre tire prikazi.
84 Mek keci dživesa mušinela te užarel tiro služobňikos?
Kana odsudzineha olen, ko pre ma džan?
85 O barikane, save na dživen pal tiro zakonos,
mange pripravinde o cheva sar pasci.
86 Savore tire prikazaňjenge šaj te pačal.
Pomožin mange, bo džan pre ma a nane vaš soske!
87 Na kampľa but a chalehas man tele pal e phuv;
ale me na omukľom tire prikazi.
88 Obdžiďar man tire verne kamibnaha,
hoj te doľikerav o prikazaňja andral tiro muj.

Lamed

89 RAJEJA, tiro lav ačhel zorales
andro ňebos pro furt.
90 Pal jekh pokoleňje pre aver ľikerel tiri vernosť;
tu zathoďal e phuv a ačhel zorales.
91 Savoro ačhel dži adadžives, avke sar oda diňal avri,
bo savoro tuke služinel.
92 Te mange tiro zakonos na anďahas o radišagos,
muľomas andre miro pharipen.
93 Šoha na bisterava pre tire prikazi,
bo lenca man obdžiďarďal.
94 Me som tiro, zachraňin man,
bo igen kamav te dživel pal tire prikazi.
95 O nalače pre ma užaren, hoj man te zňičinen;
ale me gondoľinav pal tire zakoni.
96 Dikhľom, hoj savore vecen hin peskri hraňica,
ale tiro zakonos šoha na preačhela.

Mem

97 Ó, sar igen kamav tiro zakonos!
Calo džives pal leste gondoľinav.
98 Tire prikazaňja hine furt manca,
a vašoda mandar keren goďavereder,
sar hine mire ňeprijaťeľa.
99 Goďavereder som savore mire učiťeľendar,

bo gondoľinav pal tire prikazi.
100 Hin man buter goďi sar le phuren,
bo doľikerav tire zakoni.
101 Miro pindro na thovav pre ňisavo nalačho drom,
bo kamav te dživel pal tiro lav.
102 Na oddžav tire prikazendar,
bo tu korkoro man sikaves avri.
103 Save gule hine tire lava,
mire vuštenge hine guleder sar medos.
104 Tire zakonendar dochudav o goďaveripen,
vašoda našťi avri ačhav dojekh falošno chodňikos.

Nun

105 Tiro lav hin e momeľi mire pindreske
a o švetlos mire chodňikoske.
106 Diňom lav, hoj doľikerava tire spravodľiva sudi,
a kamav oda te doľikerel.
107 RAJEJA, igen but cerpinďom;
obdžiďar man, avke sar phenďal.
108 RAJEJA, prile e chvalakri obeta andral miro muj;
sikav man tire sudi.
109 Furt som andre dar pal o dživipen,
ale pre tiro zakonos na bisterav.
110 O nalače mange nacirdle e pasca,
ale me man tire prikazendar na visarava.
111 Tire sikavibena hine miro ďeďictvos pro furt,
bo miro jilo lendar radisaľol.
112 Zaiľom mange andro jilo,
hoj doľikerava tire prikazaňja pro furt dži o koňec.

Samech

113 Me našťi avri ačhav olen, ko tuke den ča jepaš jilo,
ale kamav tiro zakonos.
114 Tu sal miro šťitos, paš tute man šaj garuvav;
pre tiro lav man mukav.
115 Tumen, binošna manušale, džan mandar het,
hoj te šaj man ľikerav mire Devleskre prikazaňjendar.
116 De man zor, Devla, avke sar phenďal, hoj te dživav.
Ma sklamin man andre miri naďej!
117 Podhazde man a avava zachraňimen
a me furt pozorinava tire prikazi.
118 Tu odčhives savoren, ko oddžan tire prikazendar,
bo on klaminen a na del pes lenge te pačal.
119 Savore nalače manušen pre phuv les sar šmeci,
a vašoda kamav tire sikavibena.
120 Miro ťelos tutar izdral daratar,
darav man tire sudendar.

Ajin

121 Keravas, so hin lačho the spravno,
ma de man andro vasta olenge, ko man trapinen.
122 De tire služobňikos lav, hoj leske ela mištes;
ma domuk, hoj man o barikane te trapinen!
123 O jakha mange slabisaľon olestar,
so ajci užarav pre tiro spaseňje

the pre tiro čačipnaskro vakeriben.
124 Presikav tire služobňikoske tiro verno kamiben
a sikav man tire prikazi.
125 Me som tiro služobňikos, de mange te achaľol,
hoj te prindžarav tire prikazaňja.
126 RAJEJA, imar tuke kampel vareso te kerel,
bo na šunen tiro zakonos.
127 Me kamav tire prikazaňja buter sar o somnakaj,
buter sar o žužo somnakaj,
128 a savore tire prikazi ľikerav sar lače,
vašoda našťi avri ačhav dojekh nalačho chodňikos.

Pe

129 Tire sikavibena hine igen užasna,
vašoda len doľikerav cale jileha.
130 O zjaveňje tire laveskro anel o švetlos;
kerel goďaver olestar, ko na achaľol.
131 Phundrade mujeha užarav,
bo som igen smedno pal tire prikazaňja.
132 Visar tut ke ma, av ke ma jileskro,
avke sar oda keres savorenge, ko kamen tiro nav.
133 Ľidža mire kroki tire laveha.
Ma domuk, hoj upral mande o binos te vladňinel!
134 Zachraňin man le manušendar, save man trapinen,
hoj te doľikerav tire zakoni.
135 Švicin tire mujeha pre tiro služobňikos.
Sikav man tire prikazi!
136 Andral mire jakha čuľal pherdo apsa,
bo tiro zakonos pes na doľikerel.

Cade

137 Tu sal spravodľivo, RAJEJA,
tire sudi hine čače.
138 O prikazi, so diňal, hine spravodľiva;
šaj pes pre lende calkom te mukel.
139 E choľi, so andre ma labol vaš tuke, man chal,
bo mire ňeprijaťeľa bisterde pre tiro lav.
140 Tire lava hine mištes prežužarde,
vašoda len tiro služobňikos kamel.
141 Na som baro manuš a som odčhido,
ale pre tire prikazi na bisterav.
142 Tiro spravodľišagos hino pro furt,
tiro zakonos hin o čačipen.
143 O pharipen the o trapišagos pre ma aven,
ale tire prikazaňja mange anen o radišagos.
144 Tire sikavibena hine spravodľiva pro furt,
de mange len te achaľol, hoj te dživav.

Kof

145 Andral calo miro jilo vičinav;
odphen mange, RAJEJA,
me šunava tire prikazi.
146 Ke tute vičinav;

zachraňin man
a me doľikerava tire zakoni.
147 Ušťav sigeder, sar vidňisaľol,
hoj tutar te mangav pomoca;
mukav man pre tiro lav.
148 Caľi rat mande o jakha phundrade
a gondoľinav pal tiro lav.
149 Šun man avri, bo tiro kamiben hino pačivalo;
RAJEJA, obdžiďar man tire spravodľive sudoha!
150 Imar hine dži paš ma ola, kaske džal pal o nalačhipen;
on hine dur tire zakonostar,
151 ale tu, RAJEJA, sal paš ma
a savore tire prikazaňja hine čačipnaskre.
152 Imar čirlastar sikľiľom andral tire zakoni,
hoj len ačhaďal pro furt.

Reš

153 Dikh pre miro pharipen a zachraňin man,
bo na bisterďom pre tiro zakonos.
154 Zaač vaš ma pro sudos a cin man olestar avri;
obdžiďar man, avke sar mange phenďal.
155 O spaseňje hino dur le nalačhendar,
bo on na roden tire zakoni.
156 RAJEJA, tu sal igen milosťivo,
obdžiďar man tire spravodľive sudoha.
157 Hin man but ňeprijaťeľa, so pre ma džan,
ale me man tire prikazendar na visarava.
158 Džungľol mange, sar dikhav pre ola, ko nane verna,
bo na doľikeren tiro lav.
159 Dikh, sar kamav tire prikazi, RAJEJA!
Obdžiďar man tire verne kamibnaha!
160 Savore tire lava hine čače,
savore tire spravodľiva sudi hine pro furt.

Šin

161 O vladara pre ma džan a nane len vaš soske,
ale miro jilo pes daral ča tire lavestar.
162 Tire lavestar radisaľuvav avke
sar oda, ko arakhel baro barvaľipen.
163 Našťi avri ačhav o klamišagos, džungľol mange,
ale tiro zakonos kamav.
164 Eftavar pro džives tut lašarav
vaš tire spravodľiva sudi.
165 Baro smirom hin olen, ko kamen tiro zakonos,
a nane ňič, pre soste šaj pelehas.
166 Užarav, hoj man zachraňineha, RAJEJA,
a doľikerav tire prikazaňja.
167 Miri duša pes ľikerel tire zakonendar,
igen len kamav.
168 Šunav tire prikazi the sveďectva,
bo tu prindžares savore mire droma.

Tav

169 RAJEJA, de, hoj miro roviben te avel ke tute!
Ker mandar goďavereder, avke sar phenďal.
170 De, hoj miro mangipen te avel anglal tu.
Zachraňin man, avke sar diňal lav!
171 Mi prečuľan o chvali andral mire vušta,
bo tu man sikaves tire prikazi.
172 Mi giľavel miri čhib pal tiro lav,
bo savore tire prikazaňja hine spravodľiva.
173 De, hoj mange te pomožinel tiro vast,
bo kidňom mange avri tire prikazi.
174 RAJEJA, igen kamav, hoj man te zachraňines!
Tiro zakonos mange anel o radišagos.
175 De, hoj te dživav a te lašarav tut;
de, hoj mange te pomožinen tire sudi.
176 Bludzinav sar o našado bakroro.
Av te rodel tire služobňikos,
se me na bisterďom pre tire prikazaňja.

O Žalmos 120

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.

Pro RAJ vičinavas andral o pharipen
a ov mange odphenďa.
2 RAJEJA, zachraňin man le klamišagoskre vuštendar
the le falošne čhibendar.

3 So tuha ov kerela
a sar tut marela,
tu falošno čhib?
4 Marela tut le ostre maribnaskre šipenca
the le jagale angarenca*.

5 Vigos mange!
Te bešel kade hin avke namištes
sar le cudzincoske andro Mešech,
abo sar maškar o manuša andro Kedar!
6 Imar igen but dživav olenca,
ko našťi avri ačhen o smirom.
7 Sar me vakerav, hoj kamav o smirom,
on kamen o mariben.

O Žalmos 121

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire jakhenca dikhav upre pro verchi.
Khatar avela miri pomoca?
2 Miri pomoca avel le RAJESTAR,
savo stvorinďa o ňebos the e phuv.

3 Ov na domukela, hoj tuke te poddžal o pindro;
tiro stražcas na sovel!
4 Dikh, oda, ko stražinel le Izrael,
na sovel aňi na driminel.

---

* **O Žalmos 120:4** E hebrejiko čhib: *rotem* – oda hin stromos, savestar hin igen lačhe angara

5 O RAJ hino tiro stražcas;
o RAJ hino tiro ciňos pal tiri čači sera.
6 Dživese tut o kham na dukhavela
aňi o čhonoro rači.

7 O RAJ tut chraňinela savore nalačhipnastar;
ov chraňinela tiro dživipen.
8 O RAJ tut chraňinela,
sar džaha a the sar aveha,
akanastar a pro furt.

O Žalmos 122

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Radisaľiľom, sar mange phende:
„Aven džas andro kher le Devleskro!“
2 Akana amare pindre ačhen
andre tire brani, Jeruzalemona.

3 O Jeruzalem hino ačhado upre sar foros,
kaj hin spojimen sa andre jekh.
4 Ode džan o kmeňi upre,
o kmeňi le RAJESKRE,
te lašarel o nav le RAJESKRO,
avke sar hin prikazimen le Izraeloske.
5 Ode hin o troni pro sudos,
o troni le Davidoskre potomkengre.

6 Modľinen tumen vaš o smirom prekal o Jeruzalem a phenen:
„Bachtale ola, ko tut kamen!
7 Mi avel o smirom andre tire muri
a mi dživel pes šukares andre tire palaca!“
8 Vaš mire phrala the prijaťeľa phenav:
„Smirom andre tu, Jeruzalemona!“
9 Vaš o kher le RAJESKRO, amare Devleskro,
man modľinava, hoj tuke te džal mištes.

O Žalmos 123

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, mire jakhenca dikhav upre pre tute,
so troňines pro ňebos.
2 Sar o jakha le sluhengre dikhen
pro vast peskre rajeske,
sar o jakha la služkakre dikhen
pro vast peskra raňake,
avke dikhen amare jakha pro RAJ, amaro Del,
medik amenge na presikavela peskro jileskeriben.

3 Av jileskro ke amende, RAJEJA,
av jileskro ke amende,
bo imar na birinas olestar, so amen ajci tele dikhen.
4 Imar amen hin dos olestar,
so amendar ajci asan o barvale

a tele dikhen o barikane.

O Žalmos 124

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Te amenca na uľahas o RAJ
– mi phenel o Izrael –
2 te amenca na uľahas o RAJ,
sar pre amende avle o manuša,
3 chalehas amen tele džidonen,
sar lengri choľi pre amende rozlabiľa;
4 o paňa amen začhidehas,
o prudos amen scirdňahas tele,
5 o dziva paňa
amen zailehas andre.

6 Paľikeras le RAJESKE, hoj na domukľa amare ňeprijaťeľenge,
hoj amen te rozčhingeren le dandenca!
7 Amen denašľam
sar o čiriklo andral e pasca le lovcoske;
e pasca čhinďiľa
a amen andral denašľam.
8 Amari pomoca hin andro nav le RAJESKRO,
savo stvorinďa o ňebos the e phuv.

O Žalmos 125

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Ola, ko pes muken pro RAJ,
hine sar o verchos Sion:
Na čhalaven pes,
ľikeren pro furt.
2 Sar hin o verchi pašal o Jeruzalem,
avke hin o RAJ pašal peskre manuša
akanastar a pro furt.

3 O žezlos le nalačhengro na vladňinela
upral e phuv le spravodľive manušengri,
hoj te na keren o spravodľiva
peskre vastenca o nalačhipen.

4 RAJEJA, ker o lačho olenge, ko hine lače,
olenge, ko hine čačipnaskre andro jile!
5 Ale olen, ko oddžan pro bange droma,
o RAJ tradela het jekhetane olenca, ko keren o nalačhipen.

O smirom pro Izrael!

O Žalmos 126

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Sar o RAJ anelas pale le Sionoskre zailen,
sas amenge oda sar suno.
2 Akor amenge o muj asalas
a amare čhiba giľavenas radišagostar.

Akor pes maškar aver narodi vakerelas:
„O RAJ prekal lende kerďa bare veci!“
3 O RAJ kerďa prekal amende bare veci
a amen radisaľuvahas.

4 An pale, RAJEJA, amare zailen
avke sig sar o paňi andro Negev pal o baro brišind.
5 Ola, ko sadzinen le apsenca,
kidena upre bare radišagoha.
6 Rovibnaha džal avri oda,
ko hordinel o semenos;
radišagoha avela pale,
sar anela peskri pšeňica.

O Žalmos 127

1 Le Šalamunoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Te o RAJ na ačhavel o kher,
zbitočňe pes trapinen ola, ko les ačhaven;
te o RAJ na stražinel o foros,
zbitočňe del pozoris oda, ko les stražinel.
2 Zbitočňe ušťen upre sig,
džan te sovel nasig
a keren phares buči vaš o maro;
bo ov pes starinel pal ola, kas kamel, mek sar soven.

3 O čhave hine daros le RAJESTAR,
o čhavoro la dake andro per hin le RAJESKRI odmena.
4 O čhave, so uľile le muršeske, sar sas terno,
hine sar o šipi andro vasta le maribnaskre muršeske.
5 Bachtalo hin oda murš,
savo peske lenca pherdžarďa o tulcos.
On pes na ladžana, sar pes sudzinena
peskre ňeprijaťeľenca paš e brana pro sudos.

O Žalmos 128

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Bachtalo ela sako, ko pes daral le RAJESTAR,
ko phirel pal leskre droma.

2 Dživeha la bučatar, so keres tire vastenca;
aveha požehňimen a savoro tuke džala mištes.
3 Tiri romňi ela andre tiro kher
sar e viňica, so anel but ovocje,
tire čhave ena pašal tiro skamind
sar o terne olivova stromi.
4 He, kavke ela požehňimen oda murš,
savo pes daral le RAJESTAR.

5 Mi požehňinel tut o RAJ andral o Sion,
hoj te dikhes o požehnaňje le Jeruzalemoskro calo tiro dživipen,
6 hoj te dikhes tire čhavengre čhaven.

Smirom le Izraeloske!

O Žalmos 129

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire terňipnastar man but trapinenas
– mi phenel o Izrael –
2 mire terňipnastar man but trapinenas,
ale na zňičinde man.
3 Orinenas mange pal o dumo,
orinde avri bare rihi sar pro maľi.
4 Ale o RAJ hino spravodľivo;
prečhinďa o lani le nalače manušengre.

5 Mi visaľon pale ladžaha savore,
ko našťi avri ačhen o Sion!
6 Mi aven sar e čar pro padi,
savi šučola avri sigeder, sar la cirdena avri;
7 savaha peske na pherdžarela e burňik oda, ko košinel,
aňi o vasta oda, ko sphandel o snopi.
8 Ola, ko predžana pašal lende, na phenena:
„O požehnaňje le RAJESKRO pre tumende!
Žehňinas tumenge andro nav le RAJESKRO.“

O Žalmos 130

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Andral o bare paňa vičinav pre tute, RAJEJA!
2 Ó Adonaj, šun miro hangos;
prithov tiro kan paš miro roviben.

3 RAJEJA, te tu amenge rachineha o bini,
ó Adonaj, ko šaj obačhela?
4 Ale tu amenge odmukes,
hoj amen te el sveto dar angle tu.

5 Užarav pro RAJ – savoreha užarav;
mukav man pre leskro lav.
6 Miri duša užarel pro Raj
buter sar o stražňika pro tosara,
buter sar o stražňika pro tosara.

7 Izraelona, muk tut pro RAJ,
bo ov tut pačivales kamel
a les hin bari zor vaš tuke te počinel.
8 Ov počinela vaš o Izrael
vaš savore leskre bini.

O Žalmos 131

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, miro jilo pes na ľidžal upre,
mire jakha nane barikane.
Na džal mange pal o bare veci
aňi pal ola, save miri goďi našťi achaľol.

2 Ale upokojinav miri duša
a bešav mange tele;
Som sar čhavoro,
so pašľol spokojno paš peskri daj;
miri duša hiňi sar spokojno čhavoro.

3 Izraelona, muk tut pro RAJ
akanastar dži pro furt!

O Žalmos 132

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, ma bister pro David,
pre savoro leskro trapišagos!
2 Iľa vera le RAJESKE
a diňa lav le Zorale Devles le Jakoboskres:
3 „Na džava khere,
na pašľuvava mange pro hadžos,
4 na dava mire jakhenge te zasovel
aňi mire vječkenge te phanden pes andre,
5 medik na arakhava than le RAJESKE,
kher le Jakoboskre Zorale Devleske.“

6 Šunďam pal e archa la zmluvakri andro Betlehem*,
arakhľam la pro maľi paš o Jearim.

7 Amen phenďam: „Aven džas andro kher le RAJESKRO
a banďuvas angle leskro tronos paš leskre pindre.“
8 Ušťi, RAJEJA, a av andro Chramos
tu the e archa tira zorakri,
a ač ode pro furt!
9 Tire rašaja pre peste mi uren o spravodľišagos
a tire pačivale manuša mi giľaven radišagostar!

10 Anglo David, tiro služobňikos,
ma visar tiro muj tire pomazimen kraľistar.
11 Tu, RAJEJA, diňal verno lav le David,
o lav, savestar pes na visarela:
„Jekhe tire potomkos
thovava te bešel pro tronos.
12 Te tire čhave doľikerena miri zmluva
the o prikazaňja, save len sikavava,
ta bešena the lengre čhave
pre tiro tronos pro furt.“

13 Se o RAJ peske kidňa avri o Sion;
kamľa ode te bešel a phenďa:
14 „Kada ela miro than, kaj mange odpočovinava pro furt;
kade bešava, bo me oda kamľom.
15 Le Sionoskro chaben barvales požehňinava,
leskre čore manušen čaľarava le mareha.
16 Leskre rašajen urava andro spaseňje

* **O Žalmos 132:6** E hebrejiko čhib: e Efrata

a leskre pačivale manuša giľavena bare radišagostar.
17 Ode kerava, hoj jekh le Davidoskre potomkendar te ačhel zoralo kraľis;
a dava, hoj miro pomazimen kraľis te švicinel sar lampa.
18 Leskre ňeprijaťeľen urava andre ladž,
ale pre leskro šero blišťisaľola e kraľiko koruna.“

O Žalmos 133

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Dikh, sar mištes the šukares oda hin,
sar hine o phrala jekhetane andro smirom!

2 Oda hin sar o vzacno olejos pro šero,
so čuľal tele pal e brada,
pal e brada le Aronoskri,
so čuľal dži pro agor* pre leskro ruchos.
3 Oda hin sar e Chermonoskri rosa,
so čuľal tele pro Sionoskre verchi.
Bo ode o RAJ bičhavel peskro požehnaňje
the dživipen pro furt.

O Žalmos 134

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Lašaren le RAJES
savore leskre služobňikale,
so služinen račenca andro kher le RAJESKRO!
2 Hazden upre o vasta ko Chramos
a lašaren le RAJES.

3 Mi požehňinel tut o RAJ andral o Sion,
oda, ko kerďa o ňebos the e phuv!

O Žalmos 135

1 Haleluja!

Lašaren le RAJESKRO nav,
lašaren les, služobňikale le RAJESKRE,
2 save služinen andro kher le RAJESKRO,
pro dvori andro kher amare Devleskro.

3 Lašaren le RAJES, bo o RAJ hino lačho,
giľaven leskre naveske, bo hino šukar.
4 Se o RAJ peske kidňa avri le Jakob;
le Izrael, hoj leske te patrinel.

5 Me džanav, hoj o RAJ hino baro;
amaro RAJ hino bareder savore devlendar.
6 O RAJ kerel savoro, so kamel,
pro ňebos the pre phuv,
andro moros the andre savore leskre hlbini.
7 Prianel o chmari dži pal o agor la phuvatar;

* **O Žalmos 133:2** Oda hin dži paš e chev khatar pes thovel o šero andro ruchos – e gaľira.

bičhavel o bleski le brišindeha
a mukel avri e balvaj andral peskre skladi.
8 Ov murdarďa andro Egipt savoren, so uľile ešebna,
le manušendar dži o dobitkos.
9 Bičhaďa o znameňja the o zazraki
pre tute, Egiptona,
pro Faraonos the pre savore leskre služobňika.
10 Domarďa but naroden
a murdarďa le zorale kraľen:
11 le Sichon, le amorejike kraľis,
le Og, le bašaňike kraľis,
the savore kraľen andro Kanaan.
12 Lengri phuv diňa sar ďeďictvos,
sar ďeďictvos le Izraeloske, peskre manušenge.

13 RAJEJA, tiro nav hino večno,
pal tiri slava, RAJEJA, pes vakerela pal jekh pokoleňje pre aver.
14 Bo o RAJ zaačhela vaš peskre manuša pro sudos
a ela jileskro ke peskre služobňika.

15 O modli le narodengre hine rupune the somnakune,
kerde len o manuša peskre vastenca.
16 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen.
17 Hin len kana, ale na šunen,
aňi našťi dichinen peskre mujenca.
18 Ola, ko len keren, ena ajse sar on,
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.

19 Manušale, khereja le Izraeloskro, lašar le RAJES!
Rašajale, khereja le Aronoskro, lašar le RAJES!
20 Levitale, khereja le Leviskro, lašar le RAJES!
Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren le RAJES!
21 Mi džal e chvala le RAJESKE andral o Sion,
oleske, ko bešel andro Jeruzalem!

Haleluja!

O Žalmos 136

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
2 Paľikeren le Devleske upral o devla,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
3 Paľikeren le Rajeske upral o raja,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

4 Ča ov korkoro kerel o bare zazraki,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
5 Ov goďaha kerďa o ňebos,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
6 Ov rozcirdňa e phuv upral o paňa,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

7 Ov kerďa o bare švetla,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
8 o kham, hoj te vladňinel dživese,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
9 o čhonoro the o čercheňa, hoj te vladňinen rači,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

10 Ov murdarďa andro Egipt le ešebne muršoren,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
11 A iľa odarik avri le Izraeliten,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
12 Ľidžalas peskre manušen le zorale the hazdle vasteha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

13 Ov rozďelinďa o Lolo moros,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
14 a diňa le Izraelitenge te predžal prekal leste,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
15 ale le Faraonos la armadaha začhiďa le moroha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
16 Peskre manušen ľidžalas la pušťaha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

17 Zňičinďa le bare kraľen,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
18 murdarďa le zorale kraľen,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
19 le amorejike kraľis Sichon,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
20 le bašaňike kraľis Og,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
21 Lengri phuv diňa sar ďeďictvos,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
22 sar ďeďictvos peskre služobňikoske le Izraeloske,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

23 Leperďa peske pre amende andre amaro poňižeňje,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
24 a zachraňinďa amen amare ňeprijaťeľendar,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
25 Ov del te chal savore džide tvoren,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

26 Paľikeren le ňeboskre Devleske,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

O Žalmos 137

1 Paš o babiloňika paňa,
bešahas a rovahas ode,
sar peske leperahas pro Sion.
2 Ode pro stromi, pro virbi,
figinahas amare citari.

3 Ola, ko amen zaile, amen mangenas,
hoj lenge te giľavas;
ola, ko amen trapinenas, amendar kamenas,
hoj te giľavas radišagoha:
„Giľaven amenge jekh sionsko giľi!“
4 Sar šaj giľavas le RAJESKRI giľi
andre cudzo phuv?

5 Te bisterďomas pre tute, ó Jeruzalemona,
ta mi bisterel miro čačo vast te bašavel!
6 E čhib mange andro muj mi priľepisaľol,
te mange pre tute na leperava;
te o Jeruzalem na ela miro nekbareder radišagos.

7 RAJEJA, ma pobister le Edomitenge oda,
so vičinenas akor, sar peľa tele o Jeruzalem:
„Čhiven les tele, čhiven les tele dži o zakladi!“
8 Tu, babiloňiko čhaje, so aveha zňičimen!
Bachtalo hin oda, ko tuke visarela pale oda,
so amenge kerďal!
9 Bachtalo oda, ko chudela tire čhaven
a demela lenca andre skala.

O Žalmos 138

1 Le Davidoskro.
Paľikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo,
anglo ňeboskre bitosťi* tuke giľavava o chvali.
2 Visarav man ke tiro sveto Chramos, banďuvav tele
a lašarav tiro nav
vaš tiro baro kamiben the vernosť,
bo bararďal tiro lav upral savoreste†.
3 Sar ke tu vičinavas, odphenďal mange;
iľal mandar e dar a diňal man zor.

4 RAJEJA, savore kraľa pre phuv tut lašarena,
sar šunena o lava andral tiro muj.
5 Giľavena pal tire droma,
bo le RAJESKRI slava hiňi bari.

6 O RAJ hino upre učes,
a the avke dikhel, ko hino teledikhlo,
ale le barikanes prindžarel dural.
7 Kajte uľomas andro pharipen,
tu na domukeha, hoj te merav;
nacirdeha tiro vast pre mire choľamen ňeprijaťeľa,
zachraňineha man tire čače vasteha.
8 O RAJ dokerela sa vaš ma.
RAJEJA, tiro verno kamiben ľikerel pro furt.
Ma omuk e buči tire vastengri!

---

* **O Žalmos 138:1** E hebrejiko čhib: anglo devla † **O Žalmos 138:2** Abo: bararďal tiro lav upral tiro nav

O Žalmos 139

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, tu man predikhľal a prindžares man.
2 Tu džanes, kana bešav a kana uščav,
imar dural prindžares, so gondoľinav.
3 Pozorines man, sar phirav the sar pašľuvav;
prindžares mištes savore mire droma.
4 Bo mek aňi mande nane o lav pre čhib
a imar tu, RAJEJA, džanes savoro, so kamav te phenel.
5 Obkľučines man anglunestar the palunestar
a thoves pre ma tiro vast.
6 Igen man čudaľinav upral tiro prindžaripen,
bareder hino sar miri godi,
našťi dži ode dochudav.

7 Kaj šaj denašav tire Duchostar?
Kaj šaj denašav tutar?
8 Te geľomas upre pro ňebos, ode sal,
te mange pašľiľomas andro hrobos, the ode sal.
9 Te odľecinďomas ode, kaj avel avri o kham,
abo bešľomas dži pre aver sera le moroske,
10 mek the ode man ľigenďahas tiro čačo vast,
a pomožinďahas mange.
11 Te mange phenďomas: „O kaľipen man zagaruvela andre
a o švetlos pes čerinela pro kaľipen pašal ma,“
12 no, aňi o kaľipen nane dos kalo prekal tu
a e rat tuke švicinel sar džives,
o kaľipen tuke hin avke sar švetlos.

13 Se tu mange stvorinďal o jilo the e godi*,
andro per mira dakro man sthoďal.
14 Lašarav tut vaš oda, hoj som igen užasňe a zazračňe stvorimen;
tire skutki hine zazračna,
džanav oda igen mištes.
15 Mire kokala na sas garude anglal tu,
sar somas kerdo andro garuďipen,
sar somas sthodo andro hlbini la phuvakre.
16 Tire jakha man dikhle, imar sar somas andro per,
a savore mire dživesa sas pisimen andre tiri kňižka
mek angloda, sar aňi jekh lendar na sas.
17 Sar mange phares hin te achaľol tire gondoľišagi†, ó Devla,
a keci but hine!
18 Te len kamľomas te zrachinel,
ulehas buter sar e poši.
Soča uščav, furt som tuha.

19 Oj, Devla, te murdarďalas le nalače manušen!
Džan mandar het, muršale,
savenge džal pal o murdaripen!
20 On pal tu namištes vakeren,

---

* **O Žalmos 139:13** E hebrejiko čhib: o ľadvini † **O Žalmos 139:17** Abo: Save vzacna hine mange tire gondoľišagi

ačhaven pes tuke a hijaba len tiro nav.
21 RAJEJA, me našťi avri ačhav olen, ko tut našťi avri ačhen.
A ola, ko pes tuke ačhaven, mange džungľon.
22 Igen len našťi avri ačhav,
hine mire ňeprijaťeľa!

23 Preskumin man, Devla, a prindžar miro jilo!
Skušin man a prindžar miro gondoľišagos!
24 Dikh, či na som pro nalačho drom
a ľidža man pal o večno drom!

O Žalmos 140

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O žalmos le Davidoskro.
2 Zachraňin man, RAJEJA, le nalače manušendar,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren,
3 olendar, ko andro jile gondoľinen ča te kerel o nalačhipen
a sako džives pes vesekedinen.
4 Dukhaven le čhibenca sar o sapa,
pro vušta len hin o jedos sar le zmijen.

5 RAJEJA, ma domuk man andro vasta le nalače manušenge,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren
a kamen mange te podthovel o pindre.
6 O barikane mange kerde e pasca,
nacirdle paš o drom e sita the o lani,
pripravinde mange e pasca pro chodňikos.

7 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro Del!“
Šun avri, RAJEJA, miro mangipen!
8 RAJEJA, Adonaj, tu sal miro zoralo zachrancas,
tu mange chraňines o šero andro džives le maribnaskro.
9 RAJEJA, ma de le nalače manušes oda, so kamel,
ma domuk, hoj pes te ačhel oda, so gondoľinel te kerel,
hoj pes te na ľidžal upre.

10 De, hoj pre mire ňeprijaťeľa te avel odi bibach,
savi žičinen mange.
11 Mi perel pre lende o jagale angara,
mi čhivel len o Del andre jag,
andre bari chev, hoj imar te na ušťen.
12 O manuš, so kerel pľetki, te na obačhel andre phuv
a pre oda murš, so pes rado marel, mi avel e bibach, hoj te perel.

13 Džanav, hoj o RAJ zaačhel pro sudos vaš o strapimen manuš
a rušel vaš o čoro.
14 Čačo hin, hoj o spravodľiva lašarena tiro nav
a o čačipnaskre manuša dživena paš tu.

O Žalmos 141

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ke tu vičinav!

Siďar mange te pomožinel!
Šun miro hangos, sar ke tu vičinav!
2 Prile miri modľitba sar o kaďidlos
a mire vasta, so hazdav, sar e račakri obeta.

3 RAJEJA, ačhav le stražňiken paš miro muj!
Stražin o vudar mire vuštengro!
4 Ma domuk, hoj mange o jilo te džal pal o nalačho,
hoj te kerav o nalačhipen olenca, ko oda keren,
aňi hoj lenca te chav pre lengre hoscini.

5 Te man demela o čačipnaskro manuš – oda hin o kamiben;
te man pokarhinela – oda hin sar olejos pro šero;
miro šero oda prilela.
Ale me man furt modľinava, hoj o nalače te aven marde vaš oda, so keren.
6 Lengre vodci ena čhide tele pal o skali,
a akor o nalače sprindžarena, hoj mire lava sas čače.
7 On phenena: „Sar vareko orinel e phuv a rozmarel o hrudi,
avke hine rozčhide amare kokala andro muj le Šeoloskro.“

8 Ale mire jakha, RAJEJA, Adonaj, dikhen pre tute,
pre tute man mukav, ma de man le meribnaske!
9 Chraňin man le pascendar, so mange kerde,
the le sitendar, so mange nacirdle o nalače.
10 Mi peren o nalače andre peskre siti,
ale me len mi obdžav.

O Žalmos 142

1 Le Davidoskro maskil*. E modľitba, sar sas andre jaskiňa.
2 Zorales vičinav ko RAJ,
vičinav ko RAJ, hoj ke ma te avel jileskro.
3 Leske phenav avri miri žaľa
a vakerav pal miro pharipen.
4 Sar miro duchos andre ma slabisaľol,
akor tu des pozoris pre miro chodňikos.
Pre oda drom, khatar džav,
mange garude e pasca.
5 Dikh pre čači sera a dikheha,
hoj ňiko mange na kamel te pomožinel.
Nane man kaj te denašel,
ňikaske na džal pal miro dživipen.
6 RAJEJA, pre tu vičinav
a phenav: „Tu sal miro than, kaj man šaj garuvav,
tu sal sa, so mange kampel andre kada dživipen!“

7 Šun miro roviben,
bo som andro baro pharipen.
Le man avri olendar, ko pre mande džan,
bo hine zoraleder sar me.
8 Le man avri andral e bertena,

* **O Žalmos 142:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

hoj te lašarav tiro nav!
O čačipnaskre pes zdžana pašal mande,
bo mange presikaves o lačhipen.

O Žalmos 143

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, šun miri modľitba,
šun miro pokorno mangipen!
Odphen mange, bo sal verno the spravodľivo!
2 Ma sudzin tire služobňikos,
bo ňisavo džido manuš nane spravodľivo anglal tu.
3 O ňeprijaťeľis pre mande džal,
demel manca andre phuv;
thovel man te bešel andro kaľipen
sar olen, ko imar čirla mule.
4 Miro duchos slabisaľol,
miro jilo imar na birinel te ľidžal o pharipen.
5 Leperav mange pre ola dživesa, so sas varekana,
gondoľinav pal savoreste, so kerďal,
avel mange pre godi e buči, so kerďal tire vastenca.
6 Ke tute hazdav mire vasta,
som igen smedno pal tu sar e avrišuki phuv pal o paňi.

7 So neksigeder mange odphen, RAJEJA,
miro duchos imar na birinel!
Ma garuv mange tiro muj,
hoj te na dičhuvav avri sar ola, ko džan tele andro hrobos.
8 De, hoj tosara te šunav tiro verno kamiben,
bo pre tute man mukav.
Sikav mange o drom, khatar te džal,
bo pačav andre tu.
9 Zachraňin man mire ňeprijaťeľendar, RAJEJA!
Ke tute man garuvav.
10 Sikav man te kerel tiri voľa,
se tu sal miro Del.
Tiro lačho Duchos man mi ľidžal
pal e rovno phuv.

11 RAJEJA, obdžiďar man angle tiro nav;
le man avri andral o pharipen, bo sal spravodľivo.
12 Zňičin mire ňeprijaťeľen, bo tiro kamiben hino pačivalo ke ma;
murdar savoren, ko man trapinen,
bo me som tiro služobňikos.

O Žalmos 144

1 Le Davidoskro.
E chvala mi džal mire RAJESKE, mira skalake,
ov del te džanel mire vastenge sar pes te marel,
mire angušten sikavel pro mariben.
2 Miro verno ochrancas the miro hrados,
miri zoraľi veža the miro zachrancas,
miro šťitos, pal savo man garuvav.
Ov kerel, hoj pes mange o narodi te podden.

3 RAJEJA, ko hin o manuš, hoj tut pal leste te starines?
Ko hin o čhavo le manušeskro, hoj pre leste gondoľines?
4 O manuš hino sar e balvajori,
leskre dživesa hine sar o ciňos, so našľol.

5 RAJEJA, otker o ňebos a av tele,
chude tut le verchendar, hoj te thuvisaľon!
6 Bičhav tiro bleskos a roztrade tire ňeprijaťeľen,
muk tire šipi a ker, hoj pes te rozdenašen.
7 Nacirde tele tiro vast,
cirde man avri a zachraňin man
andral o bare paňa, andral o vasta le cudze manušengre,
8 save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe*.

9 Devla, giľavava tuke e nevi giľi,
bašavava pre harfa le deše strunenca a lašarava tut,
10 so des te zviťazinel le kraľenge
a zachraňines tire služobňikos le David
la meribnaskra šabľatar.
11 Cirde man avri a zachraňin man
andral o vasta le cudze manušengre,
save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe.

12 Avke amare terne čhave ena sar o rastlini, so baron zorales,
amare čhaja ena sar o avrikerde slupi andro palacis.
13 Amare komori ena pherde všelijake zrnoha.
Amen ela ezera bakre,
deš ezera pre amare maľi.
14 Amare dobitkoske uľona but cikne.
Amare muri na rozmarena,
na odľidžana amen het,
aňi pes na rovela pre amare uľici la bara žaľatar.
15 Bachtale ola manuša, kas kada hin!
Bachtale ola manuša, kaske hin o RAJ Del!

O Žalmos 145

1 Le Davidoskri chvala.
Bararava tut, Devla miro the kraľina!
Lašarava tiro nav furt a furt!
2 Sako džives tut lašarava,
giľavava o chvali tire naveske furt a furt.

3 Baro hin o RAJ, leske patrinel savori chvala;
na del pes te achaľol, savo baro hino.
4 Jekh pokoleňje avreske lašarel tire bare veci, so kerďal;
vakerel pal tire zorale skutki.
5 Vakerena pal o baro šukariben tira slavakro
a me gondoľinava pal tire bare zazraki.
6 Vakerena pal tire zorale skutki
a me vakerava pal oda, savo baro sal!
7 Leperena peske pal tiro baro lačhipen

* **O Žalmos 144:8** E hebrejiko čhib: lengro čačo vast klaminel

a radišagoha giľavena pal tiro spravodľišagos.

8 O RAJ hino jileskro the milosťivo,
na choľisaľol sig a hin andre leste pherdo kamiben.
9 O RAJ hino lačho ke sakoneste,
leske hin pharo vaš savorende, kas stvorinďa.
10 RAJEJA, mi paľikerel tuke savoro tiro stvoreňje,
mi lašaren tut tire pačivale manuša.
11 Mi vakeren pal e slava tire kraľišagoskri,
mi phenen pal tiri zor,
12 hoj pes o manuša te dodžanen pal tire zorale skutki
the pal o baro šukariben tire kraľišagoskro.
13 Tiro kraľišagos hino večno,
tiro rajipen ľikerel pal jekh pokoleňje pre aver.
14 O RAJ podhazdel savoren, ko peren,
hazdel upre savoren, ko hine strapimen.
15 Savore jakha pre tu dikhen a užaren pre tu,
a tu len des te chal akor, sar lenge kampel.
16 Otkeres tiro vast
a čaľares savore džiden oleha, so kamen.

17 O RAJ hino spravodľivo andre savoreste, so kerel,
savore peskre skutki kerel kamibnaha.
18 O RAJ hino pašes savorenge, ko ke leste vičinen,
savorenge, ko ke leste vičinen čačipnaha.
19 Olen, ko pes lestar daran, del oda, so peske žadinen,
šunel, sar ke leste vičinen vaš e pomoca, a zachraňinel len.
20 O RAJ chraňinel savoren, ko les kamen,
ale savore nalače manušen zňičinela.

21 Mire vušta lašarena le RAJES
a savoro stvoreňje mi bararel leskro sveto nav pro furt.

O Žalmos 146

1 Haleluja!

Lašar le RAJES, dušo miri!
2 Lašarava le RAJES, medik ča dživav,
giľavava o chvali mire Devleske calo miro dživipen.

3 Ma muken pes pro vodci,
ma muken pes pro manuša,
bo on našťi zachraňinen.
4 Sar lendar džala avri o duchos, džana pale andre phuv
a oda džives našľola savoro, so kamenas te kerel.
5 Bachtalo oda, kaske pomožinel o Del le Jakoboskro;
ko pes mukel pro RAJ, pre peskro Del,
6 savo stvorinďa o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so andre hin,
a savo ačhel verno pro furt.

7 Ov zaačhel vaš o strapimen

a le bokhalen del te chal.
O RAJ lel avri le zaphandlen andral e bertena.
8 O RAJ del, hoj o kore te dikhen.
O RAJ hazdel upre olen, ko hine strapimen,
o RAJ kamel olen, ko hine čačipnaskre.
9 O RAJ chraňinel le cudzincen
a pomožinel le vdovenge the le širotenge,
ale musarel o plani le nalačhenge.

10 O RAJ kraľinela pro furt.
Ó, Sionona, tiro Del vladňinela
andral jekh pokoleňje pre aver.

Haleluja!

O Žalmos 147

1 Haleluja!

Sar mištes hin te lašarel amare Devles,
bo šukares oda hin a kampel les te bararel.

2 O RAJ pale ačhavel o Jeruzalem
a skidel upre le Izraeliten, save sas zaile;
3 sasťarel olen, kas hin dukh andro jilo,
a phandel lenge o rani.
4 Ov rachinel le čercheňen
a savorenge del o nava.
5 Baro hin amaro RAJ a igen zoralo,
leskro goďaveripen pes na del te merinel.
6 O RAJ hazdel upre le pokornen,
ale le nalačhenca demel andre phuv.

7 Giľaven le RAJESKE e paľikeribnaskri giľi,
bašaven amare Devleske pre citara.

8 O ňebos učharel andre le chmarenca,
bičhavel pre phuv o brišind
a del, hoj e čar te barol pro verchi.
9 Ov del te chal le džviren
the le cikne havranen, sar vičinen.
10 Leske nane pre dzeka le grajeskri zor
aňi o zorale čanga le slugaďiskre.
11 Le RAJESKE hin pre dzeka ola, ko pes lestar daran,
ola, ko pes muken pre leskro verno kamiben.

12 Jeruzalemona, barar le RAJES!
Sionona, lašar tire Devles!

13 Ov zoraľarďa o zavori pre tire brani,
požehňinďa tire manušen andre tute.
14 Ov del o smirom pre tire hraňici
a čaľarel tut la nekfeder pšeňicaha.

15 Ov bičhavel peskro lav pre phuv,
oda, so phenel, pes kerel igen sig.
16 Ov del o jiv sar e vlna
a rozčhivkerel o mrazos sar o prachos andral o bov,
17 čhivel tele o ľegi sar o barora.
Ko šaj ľikerel avri leskro šil?
18 Paľis bičhavel peskro lav a sa rozdžal,
bičhavel e balvaj a o paňa čuľan.

19 Peskro lav diňa te džanel le Jakoboske,
peskre prikazi the zakoni le Izraeloske.
20 Prekal ňisave aver narodi oda na kerďa;
on na prindžaren leskre zakoni.

Haleluja!

O Žalmos 148

1 Haleluja!

Lašaren le RAJES andral o ňebos,
lašaren les upre andro chmari!
2 Lašaren les, savore leskre aňjelale,
lašaren les, savore leskre ňeboskre armadale!
3 Lašar les, khameja the čhonoreja!
Lašaren les, savore jasna čercheňale!
4 Lašaren les, tumen o nekučeder ňebi
the o paňa, so hine upre andro luftos!

5 Mi lašaren o nav le RAJESKRO,
bo ov prikazinďa a sas stvorimen;
6 ačhaďa len pro furt,
diňa avri prikazis, so šoha na preačhela.

7 Lašaren le RAJES savore, so san pre phuv,
o moroskre obludi the savore oceani,
8 o bleski, o ľegi, o jiv the o chmari,
e zoraľi balvaj, so kerel oda, so phenel.
9 Lašaren les, o verchi the savore brehi,
o ovocna stromi the savore cedri,
10 o dziva džviri the savoro dobitkos,
ola, so pes cirden pal e phuv, the o čirikle.
11 Lašaren les, savore narodi the o kraľa pre phuv,
savore vladara the o raja pre phuv,
12 o terne čhave the o terne čhaja,
o phure the o čhavore!
13 Lašaren le RAJESKRO nav,
bo leskro nav hin upral dojekh nav;
leskri slava hin upral o ňebos the upral e phuv.

14 Ov diňa zor peskre narodos,
hoj les te lašaren savore leskre pačivale –
o Izraeliti, o manuša, save leske hine pašes paš o jilo.

Haleluja!

O Žalmos 149

1 Haleluja!

Giľaven le RAJESKE nevi giľi,
lašaren les maškar leskre verna manuša, sar hine zgele.

2 Mi radisaľol o Izrael peskre Stvoriťeľistar,
o čhave le Sionoskre mi thoven baripen andre peskro kraľis.
3 Le kheľibnaha mi lašaren leskro nav,
mi giľaven leske paš e bubna the citara.
4 Le RAJES hin radišagos peskre manušendar
a le pokornen koruňinela la zachranaha.
5 O pačivale manuša mi khelen, bo zviťazinde,
a mi giľaven radišagostar pre peskre hadži.

6 Mi el e chvala le Devleskri andre lengro muj
a e šabľa, so čhinel pal soduj seri, andro vasta,
7 hoj te domaren le naroden
a hoj te potrestinen avre manušen,
8 hoj lengre kraľen te phanden le lancenca
a lengre rajen le trastune kľiginenca,
9 hoj len te sudzinen, avke sar hin pisimen.
Oda ela pre slava savore leskre pačivale manušenge.

Haleluja!

O Žalmos 150

1 Haleluja!

Lašaren le Devles andre leskro Chramos!
Lašaren leskri zor andro ňebos!
2 Lašaren les vaš o zorale veci, so kerďa!
Lašaren les, bo hino nekbareder!
3 Lašaren les pre bakraňi truba!
Lašaren les pre harfa the pre citara!
4 Lašaren les pre bubnica le kheľibnaha!
Lašaren les pre lavuta the pre flauta!
5 Lašaren les pre cimbalma!
Lašaren les pre zoraľi cimbalma!

6 Savoro džido, so dichinel, mi lašarel le RAJES!

Haleluja!

O Prislovja
O Godďaver lava

Pre soste hin o godďaver lava

1 O godďaver lava le Šalamunoskre, le Davidoskre čhaskre, le Izraeloskre
kraľiskre.
2 Kala prislovja tuke pomožinena
te prindžarel o godďaveripen,
bararena tut avri,
dena tuke te achaľol o godďaver lava;
3 sikavena tut sar te dživel andre bari godi,
te kerel, so hin lačho, čačipnaskro the spravno;
4 le manušes, saves nane godi, dena godi
a le terne manušes dena o prindžaripen the o achaľuvipen.
5 O godďaver manuš len mi šunel a mi barvaľol andro prindžaripen,
a oda, ko hino avrisikado, mi prilel e lačhi rada,
6 hoj te achaľol o godďaver lava the o podobenstva,
o lava le godďavere manušengre the lengro garudipen.
7 O prindžaripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
ča o diline dikhen tele o godďaveripen the o sikaviben.

De pozoris pro nalače manuša

8 Čhavo miro, šun, so tuke phenel tiro dad
a ma omuk oda, so tut sikavel tiri daj,
9 bo oda hin sar o šukar vencos pre tiro šero
a sar o lancocis pre tiri meň.

10 Čhavo miro, te tut o binošna manuša cirdena te kerel o nalačho, phen
lenge na.
11 Te phenena: „Av amenca, arakhaha varekas a murdaraha les!
Av chučaha pre varekaste, ko amen ňič na kerďa!
12 Av, zachas leskro dživipen sar o Šeol*
a chas les calones sar oles, ko džal tele andre chev.
13 Laha peske savoro barvaľipen
a pherdžaraha le čorde vecenca amare khera.
14 Av amenca andre partija
a rozďelinaha pes savoreha.“
15 Čhavo miro, ma dža kajse dženenca,
a ma thov tiro pindro pre lengre droma.
16 Se lengre pindre denašen te kerel o nalačho
a siďaren te čhorel avri o rat.
17 Te o čiriklo dikhel,
sar nacirdes e sita,
na chudela pes,
18 ale on nacirden e sita prekal peste
a keren e pasca, andre savi korkore merena.
19 Kada pes ačhel savorenge,
savenge džal pal o nalačho ziskos:

---

* **1:12** Oda hin o than, kaj hine o mule.

o nalačho ziskos lenge lel o dživipen.

O goďaveripen vakerel

20 O goďaveripen vičinel avri pro uľici,
zorales vakerel pro pľaci.
21 Zoraha vičinel paš o brani le foroskre,
vakerel všadzik, kaj hine zgele but manuša:
22 Tumen diline, dži kana kamena o nagoďaveripen?
Tumen, so asan, dži kana kamen te asal?
Dži kana o diline na kamena o prindžaripen?
23 Prilen mandar, sar tumenge dovakerav!
A me tumenge anava avri oda, so man hin andro jilo,†
a dava tumenge te prindžarel mire lava.
24 Ale vašoda, hoj tumen na kamenas te šunel, sar me vičinavas,
a ňiko na ačhelas olestar, hoj me nacirdavas miro vast,
25 vašoda, hoj dikhenas tele miri rada,
a na priiľan mandar o lava, sar tumenge dovakeravas,
26 asava tumendar, sar pre tumende avela o pharipen
a sar pre tumende demela e pohroma;
27 sar pre tumende avela o pharipen sar e burka
a e bari pohroma pre tumende demela sar e zoraľi balvaj,
sar tumenge ela phares a cerpinena,
28 akor pre mande vičinena, ale me man na dava anglal,
igen man rodena, ale na arakhena man,
29 vašoda, bo našťi avri ačhenas o prindžaripen,
a na sas tumen e sveto dar anglo Raj,
30 miri rada dikhenas tele
a visarenas tumen mange le dumeha,
sar tumenge dovakeravas.
31 Akana chana o ovocje olestar, sar dživenas,
a čaľona le nalačhipnastar, so kerenas.
32 O nagoďaver merena, bo odgele le goďaveripnastar,
a o diline ena zňičimen, bo lenge sas mištes avke te dživel.
33 Ale oda, ko man šunel, pes na mušinel te daral,
dživela andro smirom a na darala pes le nalačhipnastar.

2

So anel o goďaveripen

1 Čhavo miro, te prileha mire lava,
a doľikeraha, so tuke prikazinav,
2 te šuneha oda, so hin goďaver,
a kameha oleske te achaľol,
3 te tuke mangeha o goďaveripen
a te zorales vičineha, hoj te achaľos,
4 te oda rodeha avke sar o rup
a kameha oda te arakhel avke sar o garudo barvaľipen,
5 akor achaľoha, so hin e sveto dar le RAJESTAR,
a arakheha o prindžaripen pal o Del.
6 Bo o RAJ del e goďi
a andral leskro muj avel o goďaveripen the o prindžaripen.

† **1:23** E hebrejiko čhib: Me pre tumende čhivava avri mire duchos.

7 Ov pomožinel olenge, ko hine čačipnaskre,
a chraňinel olen, ko dživen žužes;
8 ov stražinel olen, ko pes ľikeren mištes ke aver džene,
a dodikhel pre ola, ko leske hine verna.

9 Akor achaľoha, so hin lačho, čačipnaskro
a spravno; džaneha, sar kampel te dživel,
10 bo o goďaveripen tuke džala andro jilo
a o prindžaripen tuke anela o radišagos pre duša.
11 O spravno gondoľišagos pre tu dela pozoris
a o achaľuvipen tut stražinela;
12 ochraňinela tut, hoj te na džas pro nalače droma
a hoj te na pačas le manušenge, save vakeren o previsarde lava;
13 olenge, ko omukle o rovna droma
a gele pro bange droma andro kaľipen.
14 On radisaľon, sar keren o nalačhipen
a thoven o baripen andro previsarde veci.
15 Kale manušengre droma hine bange
a lengre chodňiki hine nalače.

Ma dža pro drom la lubňakro

16 O goďaveripen tut zachraňinela la lubňatar;
la avra džuvľatar, savi pes tuke guľarel le lavenca,
17 savi omukľa le romes, saves peske iľa, sar sas terňi,
a bisterďa pre zmluva, so kerďa anglo Del.
18 O drom andre lakro kher ľidžal andro meriben,
bo džal tele andro than le mulengro.
19 Ňiko olendar, ko džal ke late, na avel pale,
a šoha pes na visarel pale pro drom le dživipnaskro.

20 Vašoda phir pal o drom le lače manušengro
the pal o chodňikos le spravodľive manušengro.
21 Bo o pačivale bešena andre phuv
a o žuže anglo Del ačhena andre,
22 ale o bijedevleskre ena avričhide
a o napačivale ena avricirdle le koreňenca.

3

O goďaveripen anel o požehnaňje

1 Čhavo miro, ma bister pre oda, so tut sikaďom,
a ľiker andro jilo mire prikazi.
2 Miro sikaviben tuke dothovela o berša ko dživipen
a anela tuke o smirom.
3 O verno kamiben the e vernosť tut te na omukel;
phand tuke len pašal e meň,
a pisin tuke len andre tiro jilo,
4 kaleha tut ela e pačiv the baro nav
anglo Del the anglo manuša.
5 Pača cale jileha le RAJESKE
a ma muk tut pre tiri goďi.
6 Pridžan tut ke leste pre savore tire droma
a ov tuke rovňinela avri o chodňiki.

7 Ma av goďaver andre tire jakha,
ale šun le RAJES a visar tut het le nalačhestar.
8 Te ada kereha, sasťola tiro ťelos
a tire kokala zoraľona.
9 De pačiv le RAJES andral tiro barvaľipen
the andral o ešebno ovocje savore uľipnastar.
10 Te kada kereha, ela tut pherdo zrnos andre tire stodoli
a tire sudi prečuľana la neva moľaha.
11 Čhavo miro, ma odvisar tut le RAJESKRE dovakeribnastar
a ma choľisaľuv, sar tuke priphenel.
12 Bo o RAJ dovakerel oleske, kas kamel,
avke sar o dad le čhaske, saves rado dikhel.
13 Bachtalo hin o manuš, savo arakhľa o goďaveripen,
o murš, savo dochudňa o achaľuvipen.
14 Oda mol buter sar o rup
a dela tut oda, so hin feder sar o somnakaj.
15 Te el goďaver hin vzacneder sar o diamanti;
ňič, so kames, nane ajso sar o goďaveripen.
16 O goďaveripen ľikerel andre jekh vast o baro dživipen
a andre dujto o barvaľipen the e slava;
17 leskre droma tut dena o šukar dživipen
a leskre chodňiki tuke anena o smirom.
18 O goďaveripen hin o stromos le dživipnaskro olenge,
ko pes lestar chuden,
a požehňimen hine, save pes lestar ľikeren.
19 Le goďaveripnaha o RAJ zathoďa la phuvakre zakladi
a o ňebos ačhaďa la goďaha.
20 Peskra goďaha diňa,
hoj o bare paňa te demen avri andral e phuv
a andral o chmari te perel o brišind.
21 Čhavo miro, ľiker tut le goďaveripnastar the le achaľuvipnastar;
šoha lenge ma domuk, te džan tutar het:
22 Dena tut o dživipen
a anena tuke e pačiv anglo manuša,
23 avke phireha andro smirom
a o pindro tuke na poddžala.
24 Rači, sar džaha te sovel, na daraha tut
a soveha tuke andro smirom.
25 Na mušines te daral, hoj pes jekhvareste vareso ačhela,
abo te daral le burkendar, so aven pro bijedevleskre.
26 Bo o RAJ ačhela pal tiri sera
a na mukela tiro pindro te uštarel andre pasca.

O kamiben ko aver manuša

27 Te tut hin pre oda,
pomožin le manušenge, save peske oda zaslužinen.
28 Ma phen tire susedaske:
„Dža, av pale tajsa a dava tut,“
te oda hin paš tu.
29 Ma gondoľin, sar te dukhavel varekas,
ko dživel pašes paš tu a pačal tuke.
30 Ma vaker pre ňikaste ča avke,

te tut na kerďa ňič nalačho.
31 Ma zavidzin le manušeske, savo pes marel,
a ma ker avke sar ov,
32 bo o RAJ kajse manušen našťi avri ačhel,
ale hino prijaťeľis le čačipnaskre manušenca.
33 O prekošiben le RAJESKRO hin pro kher le bijedevleskro,
ale o kher le čačipnaskro ela požehňimen.
34 O RAJ asal avri olen, save asan,
no le pokornen del peskri milosť.
35 O goďaver manuša chudena e pačiv,
ale o diline peske lena e ladž.

4

Le dadeskro dovakeriben

1 Čhave mire, šunen le dadeskro sikaviben;
te dena pozoris, achaľuvena, so hin goďaver.
2 Oda, so tumen me sikavav, hin lačho,
vašoda ma omuken oda.
3 The me somas cikno čhavoro le dadeskro,
ča jekhoro mira dakro,
4 miro dad man sikavelas a phenďa:
„Ľiker mire lava andro jilo,
doľiker mire prikazi a dživeha.
5 Dochude o goďaveripen the o achaľuvipen!
Ma bister pre mire lava a ma visar tut olestar, so vakerav.
6 Ma muk o goďaveripen a chraňinela tut,
kam les a stražinela tut.
7 Ešebno goďaveripen, so šaj keres, hin kada:
Dochude o goďaveripen
a cin tuke o achaľuvipen vaš savoro, so tut hin.
8 Kam o goďaveripen a kerela tutar baro,
obchude les a dela tut pačiv.
9 Thovela tuke pro šero o šukar vencos
a dela tut e vzacno koruna.“

10 Šun man, čhavo miro,
prile mire lava
a dživeha but berš.
11 Me tuke sikaďom o goďaveripnaskro drom
a ľigenďom tut le čačipnaskre chodňikenca.
12 Sar phireha, na zaačhavela tut ňič;
te denašeha, na poddžala tuke o pindro.
13 Chude tut zorales mire sikavibnastar, ma domuk les te džal het,
stražin tuke les, bo hino tiro dživipen.
14 Ma dža pro chodňikos le bijedevleskre manušengro
a ma phir pal o drom le nalače manušengro.
15 Obdža oda drom a ma phir odarik,
visar tut a dža avre dromeha.
16 Bo on na džana te sovel, te na kerena o nalačhipen,
našťi zasovena, medik varekaske na podthovena o pindre.
17 O bijedevleskeriben hin lenge sar o maro
a o mariben sar e mol.

18 O chodňikos le čačipnaskerengro hino sar o tosaraskro kham,
so švicinel zoraleder the zoraleder medik nane o džives.
19 O chodňikos le bijedevleskerengro hin sar baro kaľipen,
a vašoda na džanen, pre soste šaj peren.

20 Čhavo miro, de pozoris pre mire lava
a šun mištes, so tuke vakerav!
21 Ľiker tuke len anglo jakha
a garuv len andro jilo.
22 Kala lava hine o dživipen olenge, ko len arakhen,
a hine pro sasťipen cale lengre ťeloske.
23 Nekbuter savorestar tuke chraňin tiro jilo,
bo lestar avel o dživipen.
24 Le avri o klamišagos andral tiro muj
a de tutar het o vušta, so na vakeren o čačipen.
25 Tire jakha mi dikhen anglal peste
a te na dikhen avrether pre sera.
26 Rovňin avri o chodňikos tire pindrenge
a savore tire droma ena zorale.
27 Ma dža pre čači aňi pre baľogňi sera
a ma uštar tire pindreha andro nalačhipen.

5

Ma dža pal aver džuvľi

1 Čhavo miro, šun mištes miro goďaveripen
a visar tiro kan paš mire lava, hoj te achaľos.
2 Avke tut džaneha mištes te ľikerel
a le lavenca sikaveha, hoj tut hin o prindžaripen.
3 Pal o vušta la avra džuvľake čuľal o medos
a lakri čhib hiňi hladko sar olejos,
4 ale pro koňec hiňi kirko sar e palina
a ostro sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri.
5 Lakre pindre ľidžan andro meriben
a lakre kroki tele andro Šeol.
6 Oj na ačhel pro drom, so ľidžal ko dživipen,
ale phirel banges a aňi olestar na džanel.
7 Vašoda akana, čhave mire, šunen man
a ma visaren tumen het olestar, so tumenge phenav.
8 Ač dur kajsa džuvľatar
a ma dža aňi paš o vudar lakre khereskro!
9 Bo te oda kereha, našaveha tiri pačiv paš aver džene
a o bijileskro manuš tuke lela o dživipen;
10 aver džene lena tiro barvaľipen
a oda, pre soste tu kerehas, ela aver dženeskro.
11 Paš o meriben jojčineha dukhatar,
sar tuke o nasvaľiben chala calo ťelos.
12 Paľis pheneha: „Sar na kamavas, hoj mange te dovakeren!
Na davas mange ňikastar te phenel!
13 Soske na kamavas te šunel mire učiťeľen?
Soske na šunavas olen, ko man kamenas te sikavel?
14 Akana som jekhvareste calkom zňičimen
a teledikhlo maškar amare manuša.“

Te kamel peskra romňa

15 Pi o paňi andral tiri chaňig,
o paňi, so avel andral tiri chaňigori!
16 Kames, hoj pes tire prameňa te rozčhiven avri pro uľici?
Soske te rozdes tiro kamiben avre džuvľenge andro foros?
17 Tiro kamiben hino ča prekal tiri romňi;
ma de les avra džuvľake!
18 Av požehňimen tire prameňistar
a radisaľuv tira romňatar, savaha sal terňipnastar!
19 Oj hiňi šukar a lačhi sar e terňi srnka!
Lakre koľina tuke mi anen furt o radišagos;
domuk lakre kamibnaske, hoj tut te zalel.
20 Čhavo miro, soske te des tiro kamiben avra džuvľake?
Soske te obchudes avra džeňa?
21 Se o RAJ dikhel pre dojekh tiro drom
a džanel savore tire krokendar.
22 Le bijedevleskres dochudena leskre nalačhipena;
ela phandlo andro puta peskre binengre.
23 Kajso manuš merela, bo na phenďa „Na“ peskre žadoscenge
a ela našado vaš peskro baro diliňipen, so kerďa.

6

Ma zaručin tut

1 Čhavo miro, te tut zaručinďal vaš tiro susedas
a phandľal tut andre zmluva vaš aver manuš;
2 te tut zachudňal andre oda, so vakerehas le mujeha,
a zakerďal tut andro lava, so phenďal;
3 ta ker kada, čhavo miro, hoj tut te zachraňines,
bo dochudňal tut tel e zor avre dženeske:
Dža a igen tut leske mang, hoj tuha te zrušinel e zmluva;
4 ma de te sovel tire jakhenge
a ma dža te pašľol, medik leha na vakereha!
5 Le tut avri olestar, sar e srnka denašel le poľovňikoske,
sar o čiriklo ľecinel andral o vasta oleske, ko les chudel.

Pal o leňivo manuš

6 Tu, so sal leňivo, dža ko mravci,
dikh o dromora le mravcengre a sikľuv!
7 Kajte len nane vodcas abo veľiťeľis,
a ňiko pre lende na ačhel pre buči,
8 ňilaje peske skiden o chaben,
a sar hin e žatva, sthoven peske o maro.

9 Leňivcona, dži kana kames te pašľol?
Kana ušťeha andral o soviben?
10 Te tuke phenes: „Mek sikra mange sovav, mek sikra mange pašľuvav,
sikra mange prethovav o vasta a odpočovinav mange,“
11 akor jekhvareste pre tu avela o čoripen sar o zbujňikos
the e bokh sar o vizbrojimen murš.

Pal o bijedevleskro manuš

12 O bijedevleskro the nalačho manuš hin oda,
ko furt vakerel o klamišagos,

13 džmurkinel la jakhaha,
le pindreha del te džanel
a sikavel le angušteha;
14 andre peskro previsardo jilo furt gondoľinel, sar te kerel o nalačhipen
a všadzik rozľidžal o vesekedišagi.
15 Vašoda pre leste avela jekhvareste o baro nasvaľiben,
ela zňičimen a ňič leske na pomožinela.

Oda, so džungľol le RAJESKE

16 Šov veci o RAJ našťi avri ačhel,
efta veci leske džungľol:
17 O barikane jakha;
e falošno čhib;
o vasta, so čhoren avri o ňevinno rat;
18 o jilo, so gondoľinel avri o nalačhipen;
o pindre, so igen siďaren te kerel o nalačho;
19 o falošno švedkos, savo vakerel o klamišagos,
the oda manuš, savo rozľidžal o vesekedišagi maškar o phrala.

Ma ker o lubipen

20 Čhavo miro, doľiker o prikazaňja tire dadeskre
a ma omuk tira dakro sikaviben!
21 Priphand tuke len pre tiro jilo pro furt
a zaker tuke len pašal tiri meň!
22 Sar džaha, ľidžana tut;
sar zasoveha, stražinena tut;
sar ušťeha andral o soviben, sikavena tut.
23 Kala prikazaňja hine sar e lampa, o sikaviben sar o švetlos,
o dovakeribena la kazňakre hine o drom le dživipnaskro,
24 so tut chraňinena la nalačha džuvľatar
the le gule lavendar avre muršeskra romňatar.

25 Ma cirde tut pal lakro šukariben andre tiro jilo
a ma de tut lakre jakhenge te sphandel andre.

26 O murš šaj peske cinel la lubňa vaš jekh maro,
ale avre dženeskri romňi leske kamel te lel o vzacno dživipen.
27 Šaj ľidžal o murš andre peskri žeba o jagale angara avke,
hoj peske te na labarel o gada?
28 Abo šaj phirel o manuš pal o jagale angara avke,
hoj peske te na labarel o pindre?
29 Avke ela oleha, ko džal te pašľol avra dženeskra romňaha,
sako, ko pes latar chudela, na ela bi o trestos.

30 O manuša na dikhen tele le živaňis,
te peske čorel o chaben, sar hino bokhalo;
31 ale te les paš oda chuden, mušinel oda te visarel pale eftavar,
kajte les oda moľahas savoro barvaľipen, so les hin andro kher.
32 Ale oda, ko kerel o lubipen avra džuvľaha, našaďa e godi;
ko ada kerel, zňičinela pes korkores.
33 Ajso dženo ela mardo a teledikhlo
a e ladž ačhela pre leste furt.

34 Sar o rom žjarlinel pre džuvľi, igen choľisaľol
a na sajinela ole muršes, sar leske džala te del pale.
35 Ov na priačhela pre ňisave love;
na dela pes te prepočinel aňi but lovenca.

7

1 Čhavo miro, ľiker tut mire lavendar
a mire prikazaňja doľiker!
2 Šun mire prikazi a dživeha.
Chraňin tuke miro sikaviben sar tiri jakh!
3 Phand len tuke pro angušta;
pisin len pre tabla tire jileskri!
4 Phen la goďake: „Tu sal miri pheň,“
a le achaľuvipnaske: „Tu sal miri famelija.“
5 Ochraňinena tut la avra džuvľatar,
lakre gule lavendar.

E nalačhi džuvľi

6 Jekhvar dikhavas andral miro kher
a prekal e oblaka dikhľom
7 terne nagoďaver muršen
a sas maškar lende jekh ajso,
savo našaďa e goďi.
8 Ov peske džalas la uľicaha dži pro agor,
phirelas le dromeha pašal lakro kher
9 rači, sar o kham zadžalas,
sar imar avelas e kaľi rat.

10 Jekhvareste angle leste avľa odi džuvľi
le budžande gondoľišagoha,
urďi andro lubikane gada.
11 Kerelas vika a sas bi e ladž,
šoha na ačhelas but khere.
12 Jekhvar sas pre uľica a jekhvar maškar o foros,
pre dojekh rohos užarelas pre varekaste.
13 Obchudňa le terne muršes, čumidľa les
a bi e ladž leske phenďa:
14 „Adadžives doľikerďom mire lava, so diňom,
a mek mange ačhiľa mas pal e smiromoskri obeta.
15 Vašoda avľom avri, hoj tut te arakhav;
igen rodavas a arakhľom tut.
16 Učharďom miro hadžos le lepedenca,
le šukar pochtanenca andral o Egipt.
17 Kerďom, hoj miro hadžos te voňinel pal e mirha,
pal o aloe the pal e škorica.
18 Av, mačaras pes le kamibnaha dži tosara,
užívinas peske o kamiben.
19 Miro rom nane khere,
geľa pro baro drom.
20 Iľa peha but love
a na avela khere, medik na ela o čhonoro calo.“

21 Pricirdňa les peskre vakeribnaha,

zachudňa les peskre gule lavenca.
22 Jekhvareste džalas pal late sar o bikos, saves džan te murdarel;
sar o jeleňis, so pes chudel andre pasca,
23 saveske o šipos predžal prekal o per;
sar o čiriklo, so ľecinel andre sita
a na džanel, hoj leske džal pal o dživipen.
24 Čhavo miro, akana man šun
a de pozoris pro lava mire mujeskre:
25 Tiro jilo te na džal pre lakre droma,
ma phir pal lakre chodňiki.
26 Angle late sas but murša dukhade pro meriben;
murdarde sas ajci džene, hoj pes aňi na del te zgenel.
27 Lakro kher ľidžal andro than le mulengro;
ko džala andre, merela.

8

O goďaveripen vičinel

1 Či o goďaveripen na vičinel?
Či na del o achaľuvipen te šunel peskro hangos?
2 Ačhel upre pro nekučeder thana,
ode, kaj pes o droma prephanden,
3 the ode, khatar pes avel andro foros,
paš o brani zorales vičinel:
4 „Pre tumende vičinav, manušale!
Savore manušale pro svetos, šunen miro hangos!
5 Tumen, ko san bi e goďi, sikľon te achaľol!
Tumen, ko san diline, sikľon te rozprindžarel!
6 Šunen man, bo vakerav, so igen kampel;
phundravav mire vušta a phenav, so hin spravno.
7 Me furt vakerav o čačipen,
bo džungľol mange te vakerel o nalačhipen.
8 Savore mire lava hine čačipnaskre,
nane previsarde aňi banďarde.
9 O goďaver manuš achaľol savore mire lava
a oleske, kas hin o prindžaripen, hine čače.
10 Te prilel miro dovakeriben hin feder sar te prilel o rup
a te achaľol hin buter sar o žužo somnakaj.
11 Bo o goďaveripen mol buter sar o šperki,
ňič, so kames, nane ajso sar ov.

O goďaveripen vakerel pal peste

12 Me, o goďaveripen, bešav jekhetane la sasťa goďaha,
hin man o achaľuvipen a džanav te rozprindžarel.
13 Te vareko daral le Devlestar, našťi avri ačhel o nalačho.
Me, o goďaveripen, našťi avri ačhav o baripen, aňi te pes vareko ľidžal upre,
aňi o nalačhipen, aňi o vušta, so klaminen.
14 Me dav e rada the e lačhi goďi,
me som o achaľuvipen a mande hin e zor.
15 Me pomožinav le kraľenge te kraľinel
a le vodcenge te kerel o lačhe zakoni.
16 Mira pomocaha vladňinen o vladara,

o bare raja the savore čačipnaskre sudci.
17 Me kamav olen, ko man kamen,
a ola, ko man čačes roden, man arakhen.
18 Paš ma arakhena o barvaľipen the e pačiv,
o barvaľipen, so ačhel, the o spravodľišagos.
19 Oda, so tut me dava, mol buter sar o žužo somnakaj
a hin feder sar o nekžuželer rup.
20 Me phirav pal o čačipnaskre droma,
pal o spravodľiva chodňiki,
21 hoj te dav o barvaľipen olen, ko man kamen,
a te pherdžarav lengre pokladňici.

Khatar avel o goďaveripen

22 O RAJ man stvorinďa anglal savoreste,
anglal savore peskre buča, imar čirla angloda.
23 Somas stvorimen ešebnovarestar,
pro agor savoreske, sar mek na sas e phuv kerďi.
24 Uľiľom sigeder, sar sas kerde o oceani,
sar mek o prameňa na prečhorďonas le paňeha.
25 Mek angloda, sar sas rozthode o verchi,
sigeder, sar sas o brehi, me uľiľom.
26 Somas imar akor, sar mek na sas stvorimen e phuv, aňi lakre maľi,
aňi o ešebno prachos la phuvakro.
27 Me somas ode, sar thovelas o ňebi pre peskro than,
sar merinelas avri e hraňica maškar o moros the o ňebos,
28 sar rozthovelas o chmari pro ňebos,
sar phundraďa o prameňa, hoj te pherdžaren o bare paňa.
29 Me somas the ode, sar kerďa o hraňici le moroske,
hoj te na prečhorďon o paňa dureder, sar lenge prikazinďa,
a the ode, kaj merinelas o zakladi la phuvakre.
30 Ačhavas paš leste sar o majstros la bučakro.
Džives so džives leske keravas o radišagos
a paš leste radisaľuvavas furt.
31 Sas mange igen pre dzeka leskro svetos
a radisaľuvavas le manušendar.

Bachtalo, ko arakhel o goďaveripen

32 Avke akana, čhavale, šunen man!
Bachtale hine ola, ko phiren pal mire droma.
33 Šunen mištes, so tumen sikavav, a aven goďaver!
Ma odčhiven tumendar miro sikaviben!
34 Bachtalo manuš, ko man šunel,
oda, ko hino paš miro vudar sako džives
a užarel pre ma paš mire brani.
35 Bo ko man arakhel, arakhel o dživipen
a ela le RAJESKE pre dzeka.
36 No ko man na arakhel, dukhavel korkoro pes
a savore, save man našťi avri ačhen, kamen o meriben.“

9

O goďaveripen vičinel pre hoscina

1 O goďaveripen peske ačhaďa kher
a kerďa andre efta slupi.

2 Murdarďa le dobitkos, mišinďa e mol,
pripravinďa o chaben pro skamind
3 a bičhaďa avri peskre služken,
hoj te vičinen pal o nekučeder than le foroskro:
4 „Kas nane o prindžaripen, mi avel kade!“
Olenge, ko hine bi e goďi, phenel:
5 „Aven, chan mire chabenestar
a pijen la moľatar, so mišinďom.
6 Omuken o nagoďaveripen a dživena,
phiren pal o drom, so tumen dela goďi.“

7 Te sikaveha oles, ko peske kerel pheras savorestar, chudeha lestar ladž.
Te dovakereha le nalače manušeske, dukhavela tut.
8 Te pokarhineha oles, ko peske na del te phenel, našťi tut avri ačhela,
ale te pokarhineha le goďaverones, kamela tut.
9 De goďi le goďaverones a ela meksa goďavereder,
sikav le čačipnaskres a džanela buter.

10 O goďaveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ,
a te prindžareha le Svetes, akor achaľoha.
11 Me, o goďaveripen, tuke dava te dživel buter dživesa
a dothovava tuke o berša pro dživipen.
12 Te aveha goďaver, ela oda pre tiro lačho,
ale te asaha olestar, tu korkoro cerpineha.

The o diliňipen vičinel pre hoscina

13 O diliňipen hin sar e džuvľi, savi kerel vika,
ňikastar pes na kerel a na ladžal.
14 Bešel peske paš o vudar paš peskro kher,
pro nekučeder than andro foros,
15 a vičinel le muršen, save odarik predžan;
save džan rovnones pal peskre droma:
16 „Ko na achaľol, mi avel kade!“
A olenge, ko hine bi e goďi, phenel:
17 „O čordo paňi hino gulo
a o chaben, so chas počoral, hino igen lačho.“
18 Ale on na džanen, hoj ola, ko džan ke late, meren
a hoj lakre hosci imar hine dži tele andro than le mulengro.

10

Le Šalamunoskre privakeribena

1 Kala hine le Šalamunoskre privakeribena:
O goďaver čhavo anel le dadeske radišagos,
ale o nagoďaver čhavo kerel pharipen la dake.

2 O barvaľipen, so dochudes nalačhipnaha, tuke na ela pre chasna,
no o spravodľišagos tut lel avri andral o meriben.

3 O RAJ na mukela le čačipnaskres te bokhaľol,
ale le nalačhenge na domukela te chudel oda, so kamen.
4 Te aveha leňivo, aveha čoro,
no te kereha e buči mištes, barvaľoha.

5 Ko skidel o uľipen ňilaje, hino goďaver čhavo,
ale o čhavo, savo prekal e žatva sovel, hino pre ladž.
6 Pro čačipnaskro manuš bešela baro požehnaňje,
ale o mariben hin garudo pal o lava le nalače manušengre.
7 O lače manuša ena leperde pro požehnaňje,
ale o nav le bijedevleskro kirňola.
8 O goďaver prilel le jileha o prikazi,
no ko vakerel o diliňipen, zňičinela pes korkores.
9 O pačivalo manuš phirel bi e dar,
ale pre oda, ko phirel napačivalones, pes avela avri.
10 Ko džmurkinel la jakhaha, anel avreske dukh,
a ko vakerel o diliňipen, ela zňičimen.
11 O vušta le čačipnaskre manušeskre hine o prameňis le dživipnaskro,
ale o vušta le bijedevleskre manušengre garuven o nalačhipen.
12 Te pes našťi avri ačhas, ena o vesekedišagi,
no o kamiben učharel andre savore nalačhipena.
13 Andral o vušta olenge, ko achaľon, avel o goďaveripen,
ale ola, ko na achaľon, ena marde la pacaha.
14 Ola, ko hine goďaver, skiden upre o prindžaripen,
no o vakeriben le dilineskro anel pharipen.
15 O barvaľipen chraňinel le barvalen sar o muri le foros,
ale le čoren zňičinela o čoripen.
16 O počiňiben le čačipnaskro hin o dživipen,
no o binos ľidžal ča ko buter bini.
17 O dživipen ela oles, ko prilel o dovakeriben,
ale ko na prilel o dovakeriben, našavel o drom ko dživipen.
18 Oda, ko garuvel andre, hoj varekas našťi avri ačhel, hino klamaris.
Ko vakerel o pľetki, hino dilino.
19 Ko vakerel but, šaj phenel vareso nalačho,
ale ko zľikerel peskre vušta, hino goďaver.
20 Oda, so vakerel o čačipnaskro, hin sar o žužo rup,
no oda, so gondoľinen o bijedevleskre, na mol ňič.
21 O čačipnaskre vušta čaľaren but manušen,
ale o diline meren, bo na achaľon.
22 O požehnaňje le RAJESKRO barvaľarel
a na anel ňisavo pharipen.
23 Le dilineske hin pre dzeka te kerel o nalačhipen,
ale o goďaver arakhel o radišagos andro goďaveripen.
24 O čačipnaskre chudena, so peske mangen,
no le binošnenge pes ačhela oda, sostar pes nekbuter daran.
25 Sar avela e bari balvaj, o binošno na obačhela,
ale o čačipnaskro ačhela furt zorales.
26 Sar hin o šut le dandenge a o thuv le jakhenge,
avke hin o leňivo olenge, ko les den te kerel buči.
27 E sveto dar anglo RAJ tut dela buter te dživel,
ale o berša le bijedevleskre manušengre ena charneder.
28 E naďej le spravodľivengri anel o radišagos,
no o užaripen le nalačhengro našľola.
29 O drom le RAJESKRO hin o hrados prekal o žužo manuš,
ale zňičinela olen, ko keren o nalačhipen.
30 O čačipnaskro pes šoha na čhalavela,

no o bijedevleskre na ačhena andre phuv.
31 Andral o čačipnaskro muj avel o goďaveripen,
ale e previsarďi čhib ela čhimen avri.
32 O čačipnaskre vušta džanen te vakerel šukar lava,
ale o bijedevleskre vušta vakeren ča oda, so hin previsardo.

11

1 Le RAJESKE džungľol oda, ko važinel falošňe,
ale o vahi, so važinen mištes, leske hin pre dzeka.
2 Sar avel o baripen, avel the e ladž,
no goďaver hin oda, ko hino pokorno.
3 Le lačhen ľidžal o pačivaľiben,
ale o napačivale ena zňičimen peskre klamišagoha.
4 O barvaľipen tut na zachraňinela andre oda džives, sar avela le RAJESKRI choľi,
no o spravodľišagos tut lela avri andral o meriben.
5 O čačipnaskro dživipen rovňinel avri o drom le lačhe manušeske,
ale o bijedevleskre manuša perena vaš peskro nalačho dživipen.
6 O spravodľišagos zachraňinel le pačivalen,
ale le napačivalen zachudel e pasca lengre nalačhe žadoscengri.
7 Sar merel o nalačho, merel leha the leskri naďej
a oda, pre soste užarel, ela pre ňisoste.
8 O čačipnaskro hino avriilo andral o pharipen,
ale o nalačho manuš zalela leskro than.
9 O bijedevleskro šaj zňičinel avres peskre lavenca,
ale o čačipnaskre ena zachraňimen peskre achaľuvipnaha.
10 Sar hin bach le čačipnaskren, o foros radisaľol,
a sar merel o nalačho manuš, radišagostar khelel.
11 Sar o čačipnaskre žehňinen le foroske, o foros barol,
ale o vakeriben le nalačhengro o foros musarel.
12 O nagoďaver le vakeribnaha tele dikhel avren,
ale o goďaver manuš hino čhit.
13 Ko vakerel o pľetki, phenel avri o garuďipen,
ale kaske pes del te pačal, ľikerel oda andre peste.
14 O narodos perela, te les na ela, ko te ľidžal:
Leskri zachrana hin andro but lačhe vodci.
15 Ko pes zaručinel vaš o cudzo dženo, igen cerpinela.
Ko pes na zaručinel vaš aver, hino chraňimen.
16 La džuvľa, so hiňi lačhejileskri, den o manuša pačiv,
ale o maribnaskre dochuden ča o barvaľipen.
17 Te o manuš hino lačhejileskro, kerel mištes korkoro peske,
ale te o manuš hino bijileskro, dukhavel pes korkores.
18 O bijedevleskro chudela o klamišagoskro počiňiben,
ale oda, ko kerel čačipnaha, chudela o čačikano počiňiben.
19 O spravodľišagos čačes ľidžal andro dživipen,
ale ko kamel te kerel o nalačhipen, merela.
20 O RAJ našťi avri ačhel olen, kaskre jile hine previsarde,
ale pre dzeka leske hine ola, ko furt keren oda, so hin lačho.
21 Oda hin čačes avke, hoj o RAJ marela le nalačhe manušen,
ale o čhave le spravodľive manušengre ena zachraňimen.
22 Sar e somnakuňi angrusi le baleske andro nakh
avke hin o šukariben la džuvľake, sava nane ňisavi pačiv.

23 Oda, so kamen o čačipnaskre, hin pro lačho,
ale te o nalače dochuden, so kamen, sako hino choľamen.
24 Varesave manuša den peskre love jilestar a mek len hin buter,
ale varesave manuša izdran pal o love a hine mek čoreder.
25 O ščiro manuš barvaľola;
a ko del paňi avres, the les dena te pijel.
26 O manuša prekošen oles, ko na kamel te bikenel e pšeňica, medik na bikenela vzacneder,
ale o manuša ašaren oles, ko e pšeňica bikenel.
27 E pačiv dena oles, ko čačes rodel o lačho,
ale o nalačhipen avela pre oda, ko les rodel.
28 Ko pes mukel pre peskro barvaľipen, perela,
no o čačipnaskre barona sar o zelena prajti.
29 Ko anel o trapišagos andre peskri famelija, na chudela o ďeďictvos
a o dilino služinela le goďavedereske.
30 O čačipnaskro chala pal o stromos le dživipnaskro
a o goďaver murš zachraňinela o dživipena.
31 Te imar o čačipnaskro chudela o počiňiben kade pre phuv,
keci buter o bijedevleskro the o binošno!

12

1 Oda, ko rado prilel o dovakeriben, kamel o prindžaripen,
a ko našťi avri ačhel o privakeriben, hino dilino.
2 O lačho manuš hino le RAJESKE pre dzeka,
ale odsudzinela oles, ko gondoľinel pro nalačho.
3 O nalačhipen na dela le manušeske te obačhel,
no o koreňis le lače manušengro pes na čhalavela.
4 E lačhi romňi hiňi sar e koruna pro šero le romeske,
ale odi, savi leske kerel ladž, hiňi sar o hňisos andre leskre kokala.
5 O lače gondoľinen, sar te kerel oda, so hin lačho,
no o nalače ča roden, sar varekaha te thovel avri.
6 O lava le nalače manušengre hine sar e pasca, so užarel te murdarel,
ale o lava le lačhengre zachraňinen.
7 O nalače peren a imar našľon,
no e famelija le lače muršeskri ačhela furt.
8 Ašaren le manušes, te les hin goďi,
ale dikhen tele oles, kas hin previsardo jilo.
9 Feder hin oda, ko nane baro manuš a hin les sluhas,
sar oda, ko pes ľidžal upre a nane les so te chal.
10 O lačho pes starinel pal peskro dobitkos,
ale o nalačho hino ke lende bijileskro.
11 Ko kerel pre peskri maľa, čaľola le marestar,
no oda, ko del peskro časos pre chocsoste, hino bi e goďi.
12 O nalačho manuš igen džal pal oda, so hin le nalačhen,
ale o koreňis le lačhengro anel uľipen.
13 O nalačho manuš pes chudela andre pasca le nalače lavenca, so vakerel,
no o lačho pes lela avri andral o pharipen.
14 O goďaver lava anen but lačhipen oleske, ko len vakerel,
a e phari buči leske anel o počiňiben.
15 Le dilineske pes dičhol leskro drom lačho,
ale o goďaver šunel e rada.
16 O dilino sikavel peskri choľi takoj,

no o goďaver peske na kerel ňič, sar leske dophenen.
17 O lačho švedkos vakerel o čačipen,
ale o falošno phenel o klamišagos.
18 Oda, ko vakerel bi e goďi, sar te džubinďahas la šabľaha,
no o goďaver sasťarel peskra čhibaha.
19 O čačipen ľikerela pro furt,
ale o klamišagos ča pro sikra.
20 Olen, ko gondoľinen te kerel o nalačho, hin o klamišagos andro jilo,
no olen, ko anen o smirom, hin o radišagos.
21 Le lačheske pes na ačhela ňič nalačho,
ale le nalačhes ela furt pharipen.
22 O vušta, so klaminen, džungľon le RAJESKE,
no pre dzeka leske hin ola, ko doľikeren o lav.
23 O goďaver na vakerel sig, so džanel,
ale o jilo le dilineskro čhivkerel avri o diliňipen.
24 Olendar, ko keren lačhi buči, ačhen vodci,
no olendar, ko hine leňiva, ačhen otroka.
25 O starišagos andro jilo ispidel le manušes tele,
ale o šukar lav les hazdel upre.
26 O spravodľivo manuš anela peskre prijaťeľis pro lačho drom,
no o bijedevleskro pes pre peskro drom našavel.
27 O leňivo peske na tavela aňi o mas le džvirostar, so chudňa,
ale oda, ko kerel mištes buči, dochudela o baro barvaľipen.
28 O čačipnaskro drom ľidžal andro dživipen;
pre oda chodňikos nane o meriben.

13

1 O goďaver čhavo šunel, sar les o dad bararel avri,
ale oda, ko peske kerel pheras savorestar, na prilel o dovakeriben.
2 O lačho manuš chala o ovocje peskre lačhe lavengro,
no olenge, ko kamen te thovel avri, džal ča pal o mariben.
3 Oda, ko peske del pozoris pre čhib, chraňinel peske o dživipen,
ale oda, ko sig vakerel, zňičinela pes korkores.
4 O leňivo manuš peske žadinel a nane les ňič,
no oles, ko kerel mištes buči, ela savoro, so kamel.
5 O lačho manuš našťi avri ačhel o falošna lava,
ale o nalačho kerel oda, so hin džungalo a bi e ladž.
6 O spravodľišagos chraňinel oles, ko dživel čačipnaha,
no o nalačhipen zňičinela le binošnes.
7 Vareko pestar kerel barvalo a nane les ňič;
aver dženo pestar kerel čoro, ale hin les pherdo barvaľipen.
8 O barvalo peske šaj počinel, hoj les te na murdaren,
no o čoro pes na mušinel oleha te trapinel.
9 O čačipnaskro hino sar o švetlos, so švicinel zorales,
ale o nalačho hino sar e lampa, so murdaľol andre.
10 O baripen anel ča o mariben,
no ola, ko peske den te phenel, hine goďaver.
11 O barvaľipen skidlo napačivalones cikňola,
ale oleske, ko peske skidel po sikra, barola.
12 Te pes na ačhel oda, pre soste pes o manuš zmukel, leskro jilo nasvaľol,
ale te chudel, so igen mangelas, hin leske oda sar o stromos le dživipnaskro.

13 Ko na prilel e lačhi rada, zňičinela pes korkores,
ale oleske, ko ľikerel o prikazaňje, ela počimen.
14 O sikaviben le goďavereskro hin o prameňis le dživipnaskro,
lela tut avri andral o meribnaskre pasci.
15 O lačho rozsudkos hin pre dzeka le manušenge,
ale o drom le napačivalengro ľidžal andro meriben.
16 Dojekh goďaver manuš gondoľinel, medik vareso kerel,
no o dilino rozľidžal o diliňipen.
17 O nalačho poslos kerel pharipen,
ale o pačivalo anel o smirom.
18 Oda, ko na prilel o sikaviben, ela čoro the andre ladž,
no oda, ko prilel o dovakeriben, chudela e pačiv.
19 Sar šukares hin, te chudes oda, so tuke andro jilo manges.
O diline pes na kamen te visarel le nalačhipnastar.
20 Ko phirel le goďaverenca, ela goďaver,
no ko pes ľikerel le dilinenca, namištes doperela.
21 Le binošnen hin e bibach všadzik, kaj džan,
ale o lače ena počimen le lače vecenca.
22 O lačho manuš zamukela o ďeďictvos peskre vnučatenge,
no o barvaľipen le binošneskro chudela o čačipnaskro manuš.
23 Pherdo uľipen šaj barol pre maľa le čore manušeske,
ale o načačipnaskre oda savoro lena.
24 Ko na potrestinel peskre čhavores, narado les dikhel,
no oda, ko les kamel, bararel les avri, medik hino cikno.
25 Le čačipnaskres hin but chaben, hoj te čaľol,
ale o nalačho hino furt bokhalo.

14

1 E goďaver džuvľi budinel peskro kher,
ale e diliňi les korkori čhivel tele peskre vastenca.
2 Kas hin e sveto dar anglo RAJ, dživel pačivalones,
no kas hin previsarde droma, dikhel les tele.
3 O vakeriben le dilineskro hin e paca pre leskro dumo,
ale o goďaver hino chraňimen peskre lavenca.
4 Te nane le manušes voli, nane ňič andro žľabi,
ale le voloskri zor leske anel but uľipen.
5 O pačivalo švedkos na klaminel,
no o falošno rozľidžal o klamišagos.
6 Ko asal le goďaveripnastar, šoha les na arakhela,
ale oda, ko hino goďaver, lokes sikľol.
7 Dža het le diline muršestar,
bo nane les so tut te sikavel.
8 O goďaver manuš džanel, so te kerel a so na,
ale o dilino peha thovel avri, bo peske ča gondoľinel, hoj džanel.
9 O diline peske asan, sar keren o binos,
ale le Devleske hin pre dzeka ola, ko keren, so hin čačo.
10 Sako džanel, so les hin andro jilo, či o pharipen vaj o radišagos;
a ňiko aver na džanel, sar pes šunel.
11 O kher le nalačhengro ela zňičimen,
ale o stanos le lačhengro, kvitňisaľola.
12 Varesavo drom pes dičhol le manušeske lačho,
no pro koňec ľidžal andro meriben.

13 Varekana o asaben garuvel e dukh,
ale sar o radišagos preačhel, ačhel o pharipen.
14 O nalačho manuš chala oda nalačho, so kerel,
ale oda, ko kerel o lačho, čaľola buter.
15 O nagoďaver pačal savoreske,
ale o goďaver peske rozgondoľinel peskre kroki.
16 O goďaver pes daral a džal het le nalačhipnastar,
ale o dilino olestar na ačhel a sig kerel o veci.
17 Ko sig choľisaľol, kerel diline veci,
a o manuša našťi avri ačhena le vibitones.
18 Le nagoďaverenge ačhela o diliňipen,
ale o goďaver ena koruňimen le prindžaripnaha.
19 O nalače manuša banďona tele anglo lače
a o bijedevleskre banďona anglo brani le čačipnaskerengre.
20 Ňiko na kamel le čore manušes, aňi leskre susedi,
ale le barvales hin pherdo prijaťeľa.
21 Binos hin te dikhel tele le čores,
no požehňimen hin oda, ko le čoreske presikavel o lačhipen.
22 Či na bludzinen ola, ko gondoľinen te kerel o nalačho?
Ale ola, ko kamen te kerel o lačho, arakhena o jileskeriben the o pačivaľiben.
23 Dojekha phara bučatar tut ela chasna,
ale te ča vakeres a ňič na keres, ačheha čoro.
24 E koruna le goďaverengri hin lengro barvaľipen,
ale le dilinen hin pro šero diliňipen.
25 Oda švedkos, savo vakerel o čačipen, zachraňinel o dživipena,
ale oda, ko klaminel, thovel avri le manušenca.
26 Kas hin e sveto dar anglo RAJ, oles hin e zoraľi istota,
the leskre čhave hine tel e ochrana.
27 E sveto dar anglo RAJ hin o prameňis le dživipnaskro,
le manušes lel avri andral o pasci le meribnaskre.
28 Le kraľiskri slava hin andro but nipi,
ale bijal lende nane ňič.
29 O manuš, savo na choľisaľol sig, hino igen goďaver,
no oda, ko sig choľisaľol, sikavel peskro diliňipen.
30 O smirom andro jilo hin sasťipen prekal o ťelos,
ale e žjarlivosť hin sar o hňisos andro kokala.
31 Ko namištes kerel le čore manušeha, tele dikhel le Devles, savo les kerďa,
ale oda, ko le čoreske presikavel o lačhipen, del pačiv le Devles.
32 O nalače manuša zňičinen pes korkoren ole nalače vecenca, so keren,
ale le lače manušen chraňinen o pačivaľiben the o čačipen.
33 Andro jilo le goďavereske bešel o goďaveripen,
ale o diline manuša na džanen ňič pal o goďaveripen.
34 O spravodľišagos hazdel upre o narodos,
ale o binos hin pre ladž le narodenge.
35 Le kraľiske hino pre dzeka o goďaver sluhas,
ale pre oda sluhas, savo kerel ladž, ela choľamen.

15

1 O šukar lav odvisarel e choľi,
ale o zoralo lav anel bareder choľi.

2 O vakeriben le goďaverengro pricirdel le manušen te šunel o prindžaripen,
ale le dilinengre vuštendar demel avri o diliňipen.
3 O jakha le RAJESKRE hine všadzik,
dikhen pro nalače the pro lače manuša.
4 O šukar vakeriben hin sar o stromos le dživipnaskro,
ale e previsarďi čhib dukhavel pro duchos.
5 O dilino na prilel le dadeskro sikaviben,
ale ko prilel o dovakeriben, kerel mištes.
6 Andro kher le spravodľive manušeskro hin pherdo barvaľipen,
no o love le nalačheske anen o pharipen.
7 O vušta le goďaverengre rozľidžan o prindžaripen,
ale andro jile le dilinengre nane avke.
8 Le RAJESKE džungľon o obeti le nalače manušendar,
ale pre dzeka leske hin e modľitba le čače manušengri.
9 Le RAJESKE džungľol o drom le nalače manušeskro,
no kamel oles, ko kerel oda, so hin spravno.
10 Oda, ko omukel o čačo drom, ela zorales mardo,
a ko na kamel te prilel o dovakeriben, merela.
11 O RAJ dikhel andro than le mulengro* the le meribnaskro†,
a keci buter andro jilo le manušengro?
12 Oleske, ko peske kerel pheras savorestar, džungľol o dovakeriben,
aňi na džala pal o goďaver te phučel.
13 O radišagos andro jilo rozšvicinel o muj,
ale o smutňišagos anel e dukh pro duchos.
14 O jilo le goďavereskro rodel avri o prindžaripen,
no o vušta le dilinengre pes čaľaren le diliňipnaha.
15 Le smutne manušes hin andro dživipen furt pharipen,
ale olen, saven hin o radišagos andro jilo, hin furt lače dživesa.
16 Feder te sal čoreder a hin tut e sveto dar anglo RAJ,
sar te el tut but barvaľipen a leha o pharipen.
17 Feder hin o zeleňinakro chaben andro kamiben,
sar o nekfeder mas ode, kaj nane kamiben.
18 Oda, ko sig choľisaľol, anel o vesekedišagi,
no oda, ko na choľisaľol sig, anel o smirom.
19 Te sal leňivo, ela tuke phares všadzik,
ale te sal pačivalo, na ela tut ňisavo pharipen.
20 O goďaver čhavo anel o radišagos le dadeske,
no o nagoďaver čhavo tele dikhel peskra da.
21 Le nagoďaveres hin radišagos andro diliňipen,
ale o goďaver phirel rovne dromeha.
22 Bijal e lačhi rada nane pre ňisoste o plani,
no avena avri akor, sar hin but radci.
23 Le manušes hin radišagos, sar odphenel le lače laveha;
savo šukar hin o lav phendo ipen akor, sar kampel!
24 O goďaver manuša phiren pal o drom, so len ľidžal upre andro dživipen
a obdžan o drom, so džal tele andro meriben.
25 O RAJ čhivela tele o khera le barikanengre,
ale e phuv le vdovengro chraňinela.
26 Le RAJESKE džungľol o nalačho gondoľišagos,

* **15:11** E hebrejiko čhib: Šeol † **15:11** E hebrejiko čhib: Abaddon

no pre dzeka leske hin o lače lava.
27 Ko izdral pal o napačivale love, kerel peskra famelijake pharipen,
ale ko na kamel o prepočiňiben, dživela.
28 O jilo le čačipnaskereskro gondoľinel, so te phenel,
no andral o vušta le nalače manušengre demel avri o nalačhipen.
29 O RAJ hino dur le nalačhendar a na šunel len,
ale o mangipen le lačhengro šunel avri.
30 Te le manušen hin o asaben pro muj, keren avrenge o radišagos
a o lačo hiros tut dela sasťipen andro kokala.
31 Te prithoveha tiro kan paš o dovakeriben le dživipnaskro,
bešeha maškar o goďaver.
32 Te na priles o sikaviben, tele dikhes pes korkores,
no te šunes o dovakeriben, aveha goďavereder.
33 E sveto dar le RAJESKRI tut bararel avri andro goďaveripen,
te aveha pokorno, o manuša tut dena pačiv.

16

1 O manuš peske andro jilo plaňinel, so kerela,
ale o Del phenela, so pes ačhela.
2 O manuš šaj peske gondoľinel, hoj savoro, so kerel, hin pro lačho,
no o RAJ džanel, soske o manuš kerel oda, so kerel.
3 Muk tut pro RAJ savoreha, so keres,
a avela tuke savoro avri.
4 Le RAJES hin planos savoreha, so kerel,
a kerďa the le bijedevleskres pre oda džives, sar ela potrestimen.
5 Le RAJESKE džungľol sako, ko hino barikano andro jilo;
šaj tuke aves isto, hoj ela mardo.
6 O kamiben the e vernosť odmukel o binos;
te amen hin e sveto dar anglo RAJ, džaha het le nalačhipnastar.
7 Te le RAJESKE hin pre dzeka le manušeskro dživipen,
kerela, hoj leskre ňeprijaťeľa leha te aven andro smirom.
8 Feder hin, te tut hin sikra, so tuke zarodňal pačivalones,
sar but, so dochudňal napačivalones.
9 O manuš peske andro jilo gondoľinel avri o drom,
ale o Del ľidžal leskre kroki.
10 Te o Del ľidžal le kraľis andro lava,
akor leskre vušta vakerena o čačipen pro sudos.
11 O RAJ kamel o pačivale vahi the o mieri,
hoj pes savoro te bikenavkerel čačipnaha.
12 Le kraľenge džungľol o binošna skutki,
bo le čačipnaha o tronos zoraľol.
13 Le kraľen hin radišagos le čačipnaskre vuštendar
a kamen olen, save vakeren o čačipen.
14 Te o kraľis choľisaľol, šaj del varekas te murdarel,
vašoda les o goďaver keren tele.
15 Te le kraľiske o muj asal, anel oda dživipen,
a leskro lačhipen hin sar o brišind jarone.
16 Te dochudel o goďaveripen hin feder sar o žužo somnakaj
a te skidel o achaľuvipen hin buter sar o rup.
17 O drom le lače manušengro obdžal o nalačhipen,
a chraňinel peske o dživipen oda, ko del pozoris, kaj džal.
18 O baripen ľidžal andre pohroma

a o barikano gondoľišagos kerela, hoj pereha tele.
19 Feder hin te el pokorno a te avel le čorenca,
sar peske te rozďelinel le barikanenca oda, so ande andral o mariben.
20 Te ľikereha andro jilo oda, so sikľiľal, arakheha o lačhipen,
a te tut zmukeha pro RAJ, aveha bachtalo.
21 Oles, ko achaľol, vičinena goďaver murš,
a ko vakerel šukares, šaj prevakerel avren pro lačho.
22 Le goďaverenge hin o goďaveripen o prameňis le dživipnaskro,
ale le dilinenge hin o diliňipen sar o trestos.
23 Ola, ko hine goďaver, gondoľinen mištes, medik vareso phenen,
vašoda šaj prevakeren avren pro lačho.
24 O šukar lava hine sar o medos,
sar o guľipen tira dušake the o sasťipen tire kokalenge.
25 Varesavo drom pes dičhol le manušeske lačho,
ale pro koňec ľidžal andro meriben.
26 E bokh le manušes ispidel andre buči,
a leskre bokhale vušta les cirden te kerel.
27 O nalačho manuš rodel, sar te dukhavel avres;
leskre lava labaren sar jag.
28 O previsardo manuš kerel upre pro vesekedišagos
a o pľetkaris rozďelinel le lače prijaťeľen.
29 O maribnaskro manuš scirdel peskre prijaťeľis
a ľidžal les le nalače dromeha.
30 Ko džmurkinel la jakhaha, gondoľinel pro nalačho,
a ko del znameňje le vuštenca, kamel te kerel o nalačhipen.
31 O šiva bala hin e šukar koruna,
dochudel pes la čačipnaskre dživipnaha.
32 Feder hin te avel poloko andre choľi, sar te el hrďinas,
feder hin oda, ko pes zľikerel, sar oda, ko domarel o foros.
33 O manuša roden prekal o losos so te kerel,
ale o RAJ phenel, so pes ačhela.

17

1 Te chal sikra šuko maro andro smirom hin feder,
sar te el andro kher pre bari oslava, kaj pes vesekedinel.
2 O goďaver sluhas vladňinela upral le rajeskro čhavo, savo kerel ladž,
a leskre phralenca chudela o kotor le ďeďictvostar.
3 O somnakaj the o rup pes prežužarel andre jag
a o jilo le manušeskro hino preskušimen le RAJESTAR.
4 O nalačho manuš šunel oles, ko vakerel o nalačho,
a o klamaris šunel oles, ko vakerel o klamišagos.
5 Oda, ko asal le čorestar, tele dikhel le Devles, savo les kerďa;
oda, ko radisaľol avrengre pharipnastar, ela mardo.
6 O phure manuša thoven baripen andre le čhavengre čhave,
a o čhave thoven baripen andre peskre dada.
7 Le dilineske na pasinel te vakerel rajikanes,
avke sar le vladcaske na pasinel te klaminel.
8 O prepočiňiben dičhol oleske, ko les del, sar vareso, so prianel e bach;
gondoľinel peske, hoj sa leske všadzik avela avri.
9 Ko odmukel o nalačhipen, rodel o kamiben,
ale oda, ko oda furt leperel, musarel o prijaťeľstvo.
10 Le goďavereske anel buter chasna jekh dovakeriben,

sar le dilineske šel rani la pacaha.
11 O nalačho manuš rodel ča e vzbura,
vašoda pes pre leste bičhavela o meribnaskro poslos.
12 Feder hin te arakhel pes la medveďicaha, savatar ile le ciknoren,
sar le dilineha akor, sar kerel o diliňipen.
13 O nalačhipen na džala avri andral o kher oleske,
ko vaš o lačho visarel pale o nalačho.
14 Sar chudel o vesekedišagos, sar te pes mukľahas avri o paňi andral e hradza,
vašoda preač, medik na demel zorales avri.
15 Kala duj veci džungľon le RAJESKE:
Te premukel le vinnovates abo te odsudzinel le čačipnaskres.
16 Pre soste hin o love andro vasta le dilineske?
Cinela peske goďi? Se oleske na achaľol!
17 O prijaťeľis presikavel o kamiben andro dojekh časos
a tiro phral tuke pomožinel andro pharipen.
18 Oda, ko našaďa e goďi, podel peskro vast
a zaručinel pes vaš avreske.
19 Oda, ko pes rado vesekedinel, rado kerel o binos,
a ko pes furt ašarel*, rodel e zahuba.
20 Oles, kas hin previsardo jilo, na ela bach,
a kas hin e falošno čhib, doperela andre bibach.
21 Ko anďa pro svetos le nagoďaveres, rovela
a o dad le dilineskro na radisaľola.
22 O radišagos andro jilo tut sasťarel,
ale o strapimen duchos šučarel o kokala.
23 O nalačho manuš lel počoral o prepočiňiben,
a vašoda pes na rozhodňinel čačipnaha pro sudos.
24 O goďaver peske kidel avri te kerel oda, so hin goďaver,
ale o dilino furt gondoľinel pro všelijaka veci a na džanel, so kamel te kerel.
25 O nagoďaver čhavo anel peskre dadeske e dukh,
a peskra dake e žaľa.
26 Nane mištes te del te počinel pokuta oles, ko ňič na kerďa,
aňi te marel le lače manušes vaš o čačipen.
27 Oda, ko hino goďaver, na vakerel but
a oda, ko peske na domukel e choľi, hin o goďaver manuš.
28 Sar o dilino hino čhit, the ov dičhol sar goďaver,
a sar na vakerel, dičhol pes, hoj achaľol.

18

1 Kaske džal ča pal peskre veci, pes odďelinel avrendar
a na ačhel ňisava lača radatar.
2 Le dilineske na džal pal oda, či achaľol vaj na;
ča kamel te phenel peskro.
3 O binos the e ladž aven jekhetane,
te našaveha e pačiv, aveha teledikhlo.
4 O goďaver lav hin sar o moros, andre savo našťi te dodžal dži tele,
del dživipen sar o paňi, so čuľal avri andral o prameňis.
5 Nane mištes te chudel paš o vinnovato
a le čačipnaskres pro sudos te odčhivel.

* **17:19** E hebrejiko čhib: ko ačhavel e bari brana

6 O lava le dilineskre les dochuden furt andro vesekedišagi,
mangel peske te chudel mariben.
7 Oda, so o dilino vakerel, les zňičinel;
leskre lava les zachuden andre pasca.
8 O lava le pľetkariskre hine gulore
a džan dži tele andre džombra.
9 O leňivo andre buči
hino phral oleske, so savoro musarel.
10 Le RAJESKRO nav hin e zoraľi veža;
o čačipnaskro andre denašel a hino garudo.
11 O barvaľipen hin le barvaleske sar o ohradzimen foros;
hin andre leskri godi sar o učo muros.
12 Angloda, sar o manuš perel, hin o baripen andro jilo;
e pokora hin anglal e slava.
13 Te odphenel varekaske, medik les na šunďal avri,
hin diliňipen a pre ladž.
14 O manušeskro duchos šaj zľidžal peskro nasvaľiben,
ale ko birinela te zľidžal le dukhade duchos?
15 O goďaver jilo dochudela o prindžaripen
a o goďaver kan les rodel.
16 Te aneha daros le bare manušeske,
otkerela tuke o drom ke leste.
17 Dičhol pes, hoj hin čačipen oles, ko vakerel pro sudos ešebno,
medik lestar na phučel oka dujto manuš, ko pre leste vakerel.
18 O losos zaačhavel e vika
a maškar o zorale manuša anel o smirom.
19 Te dochudel pes paš o dukhado phral hin phareder, sar te dodžal andro ohradzimen foros;
o vesekedišagi hine maškar o phrala sar o zakerde brani pro hrados.
20 O manuš čaľola le lavendar, so vakerel,
a kidela upre o uľipen olestar, so avel avri andral leskre vušta.
21 E čhib šaj murdarel abo del o dživipen,
a ola, ko la kamen, chana lakro ovocje.
22 Ko arakhľa lačha romňa, arakhľa o lačhipen,
bo hino le RAJESKE pre dzeka.
23 O čoro vakerel pokorne mangipnaha,
ale o barvalo odphenel zorales.
24 Vareko pestar ča kerel, hoj hino amaro prijaťeľis*,
ale varesavo prijaťeľis hino pašeder sar amaro phral.

19

1 Feder hin o čoro manuš, savo hino pačivalo,
sar o dilino, savo klaminel.
2 Nane mištes, te kames te kerel o lačho, ale nane tut o prindžaripen;
ko siďarel, našavel o drom.
3 Varesavo manuš pes korkoro zňičinel peskre nagoďaver skutkenca,
ale paľis del e vina le RAJESKE.
4 Le barvalen hin but prijaťeľa,
ale le čores omukel leskro prijaťeľis.
5 Le falošne švedkos o mariben na obdžala
a oda, ko rozľidžal o klamišagos, na denašela.
6 But džene pes guľaren le rajikane manušeske

* **18:24** Abo: Varesave prijaťeľa hine jekh avreske pro nalačho.

a sako hino prijaťeľis oleha, ko hino ščiro.
7 Le čores našťi avri ačhen savore leskre phrala
a the leskre prijaťeľa les obdžan!
A sar lenca kamel te vakerel, on na kamen.
8 Ko dochudel o prindžaripen, rado pes dikhel;
sa avela avri mištes oleske, ko kerel goďaha.
9 Le falošne švedkos o mariben na obdžala
a oda, ko vakerel o klamišagos, ela zňičimen.
10 Le dilineske na pasinel te dživel andro baro barvaľipen,
a meksa goreder hin, te o otrokos ľidžal le rajen.
11 E goďi del le manušes o zľikeriben andre choľi;
te tuke na keres ňič olestar, sar tuke dophenen, hin oda pre tiri pačiv.
12 E choľi le kraľiskri hin sar e vika le terne ľevoskri,
ale leskro lačhipen hin sar e rosa pre čar.
13 O nagoďaver čhavo anel o pharipen le dadeske.
E romňi, savi furt dudrinel, hiňi sar o paňi, so na preačhel te kvapkinel.
14 O kher the o barvaľipen amen hin amare dadendar,
ale e goďaver romňi hin le RAJESTAR.
15 O leňivišagos ľidžal andro zoralo soviben;
o leňivo manuš ela bokhalo.
16 Ko doľikerel le Devleskre prikazaňja, doľikerel peske o dživipen;
ko na ačhel leskre dromendar, merela.
17 Ko pomožinel le čoreske, del kečeň le RAJES
a ov leske počinela pale vaš o lačhipen, so kerďa.
18 Barar avri tire čhas, medik pes del,
te oda na keres, zňičines les*.
19 Ko hino furt choľamen, zaslužinel peske vaš oda te počinel,
te leske pomožineha jekhvar, mušineha oda te kerel pale a pale.
20 Šun e rada a prile, sar tut sikaven,
a pro koňec ačheha goďaver.
21 But veci plaňinel o manuš andro jilo,
ale e voľa le RAJESKRI pes ačhela.
22 Le manušestar pes užarel, hoj ela pačivalo,
vašoda feder hino o čoro sar o klamaris.
23 E sveto dar anglo RAJ ľidžal andro dživipen,
kas oda hin, sovela peske andro smirom a o nalačhipen pre leste na avela.
24 O leňivo manuš thovel o vast andro čaro,
ale paš o muj imar na dohazdel.
25 Te mareha oles, ko asal savorestar, so hin lačho,
ta o nagoďaver sikľola goďi;
pokarhin le goďaveres a dochudela o prindžaripen.
26 Oda čhavo, savo trapinel le dades a tradel avri peskra da,
hino džungalo a pre ladž.
27 Čhavo miro, te preačheha te prilel o dovakeriben,
pobistereha oda, so imar džanes.
28 O klamišagoskro švedkos asal avri o sudos,
a o previsarde rado koštoľinen o nalačhipen.
29 Pre ola, ko peske keren pheras savorestar,
hin imar pripravimen o tresti,
a pre savore diline o rani pal o dumo.

---

* **19:18** Abo: Ale na avke, hoj les te murdares!

20

1 Te pijes but mol the aver pijiben, ačhes sprosto a kames tut te marel.
Oda, ko mačol, nane goďaver.
2 E dar le choľamen kraľistar hin sar e dar le zurive ľevostar,
oda, ko les choľarela, šaj našavel peskro dživipen.
3 Hin pre pačiv le manušeske, te pes zľikerel le vesekedišagendar,
ale o dilino sig demel avri choľaha.
4 Le leňive manušeske pes na kamel te orinel jesone,
ale sar hin e žatva, rodel a nane les ňič.
5 Le manušeskre plani hin sar o paňi andre bari chaňig,
no o goďaver manuš džanel oda te lel avri.
6 But manuša pes ašaren peskre pačivaľibnaha,
ale ko arakhela muršes, saveske pes del te pačal?
7 O čačipnaskro ľidžal o žužo dživipen;
bachtale hine o čhave, save pal leste ačhena.
8 O kraľis, savo bešel pro sudno stolkos,
sprindžarel peskre jakhenca savoro, so hin nalačho.
9 Ko šaj phenel: „Me mange obžužarďom miro jilo;
nane man ňisavo binos“?
10 Kala duj veci džungľon le RAJESKE:
e falošno vaha the e falošno mira.
11 Imar o čhavoro peskre skutkenca sikavel,
či oda, so kerel, hin lačho the čačo.
12 O RAJ amenge kerďa jakha, hoj te dikhas,
the o kana, hoj te šunas.
13 Ma kam o soviben, hoj te na ačhes čoro!
Ušťi, ker buči a čaľoha le marestar!
14 „Nane lačho, nane lačho!“ phenel oda, ko cinel,
no sar džal het, imar pes oleha ašarel.
15 O somnakaj the o vzacna bara hine vzacna,
ale o goďaver lava hine vzacneder.
16 Le o gada olestar, ko pes zaručinel vaš o cudzincos,
a le e zaloha olestar, ko pes zaručinďa vaš e cudzinka.
17 O maro dochudlo le klamišagoha hin igen lačho,
ale pro koňec pes tuke visarela pre poši andro muj.
18 Ker tire plani pal e porada;
so buter akor, te džas andro mariben.
19 Oda, ko phirel a kerel pľetki, phenel avri o garude veci,
vašoda tut ma ľiker oleha, ko but vakerel.
20 Ko prekošel le dades abo la da,
oda doperela avke sar e momeľi, so rači murďalol andre.
21 O barvaľipen, so dochudes igen sig,
tuke pro koňec na anela o požehnaňje.
22 Ma phen: „Dava pale vaš o nalačhipen!“
Muk tut pro RAJ a rušela vaš tu.
23 Le RAJESKE džungľol oda, ko važinel dvojitones;
e falošno vaha nane lačhi.
24 Le manušeskre kroki ľidžal o RAJ,
akor, sar šaj o manuš achaľol peskre dromeske?
25 Gondoľin mištes, medik phenes le Devleske, hoj les vareso deha,
hoj paľis te na bajines, so phenďal.
26 O goďaver kraľis avel pre oda, ko hin nalače,

a marel len igen zorales.
27 O svedomje le manušeskro hin sar e momeľi, so diňa o RAJ,
hoj amenge te švicinel pre savoreste, so gondoľinas andro jilo.
28 O verno kamiben the o čačipen chraňinen le kraľis;
le lačhipnaha zoraľarel peskro tronos.
29 O šukariben le ternengro hin lengri zor;
no o šiva bala šukaľaren le phuren.
30 O mariben the o modrini traden avri o nalačhipen
a o rani žužaren le manušes andral.

21

1 Le kraľiskro jilo andro vast le RAJESKE hin sar o prudos le paňeskro,
visarel les, kaj ča kamel.
2 O manuš peske gondoľinel, hoj savore leskre droma hine čače,
ale o RAJ dikhel andro jilo, soske oda kerel.
3 Te kerel o čačipen the o pravos
hin le RAJESKE buter pre dzeka sar e obeta.
4 O barikane jakha the o jilo, so pes upre hazdel,
hin le nalačhenge sar lampa, so len ľidžal andro binos.
5 Oles, ko hino bučakro, ela savoro pherdo,
ale ko sig kamel te barvaľol, ačhela čoro.
6 O barvaľipen dochudlo klamišagoha
našľola sig sar o thuv andre balvaj a hino e meribnaskri pasca.
7 Le bijedevleskren zňičinena lengre maribnaskre skutki,
bo na kamen te kerel o čačipen.
8 O drom oleskro, ko kerel o nalačhipen, hino bango,
ale o čačipnaskre keren o lačho.
9 Feder hin te bešel pro pados andro kutos
sar andre jekh kher la čhibaľa romňaha.
10 E duša le bijedevleskri igen džal pal o nalačho,
leskro prijaťeľis lestar na chudela ňisavo jileskeriben.
11 Te maren oles, ko asal savorestar, so hin lačho,
ta o nagoďaver sikľola;
te sikaven le goďaverones, dochudel o prindžaripen.
12 O Del, o Čačipnaskro, dikhel, so pes kerel andro kher le nalačheskro
a čhivel le bijedevleskren andro meriben.
13 Ko phandel o kan andre, hoj te na šunel le čores te vičinel,
na ela avrišundo, sar ov vičinela.
14 O daros dino počoral thovel tele e choľi
a o prepočiňiben andre žeba la ačhavel.
15 Le lače manušes hin radišagos, sar dikhel, hoj pes sudzinel čačipnaha,
ale le nalače manušenge anel e dar.
16 O manuš, savo odgeľa la sasťa goďatar,
dochudela pes maškar o mule manuša.
17 Ko peske kamel te uživinel, ačhela čoro;
ko rado pijel e mol a chal o bare chabena, na ela šoha barvalo.
18 O nalače manuša anen pre peste oda pharipen,
so kamle te kerel le lače manušenge*.
19 Feder hin te bešel pre pušťa
sar la čhibaľa romňaha, savi furt dudrinel.

* **21:18** Abo: O nalačho manuš cerpinela vaš o lačho a o napačivalo vaš o pačivalo.

20 Andro kher ko goďaver hin but barvale veci,
ale o dilino rozkerel savoro.
21 Ko igen džal pal o lačhipen, pačivaľiben the kamiben,
arakhel o dživipen, o spravodľišagos the e slava.
22 O goďaver džala andro foros le zorale muršengro
a čhivela tele o muri, pre save pes zmukenas.
23 Ko peske stražinel o vušta the e čhib,
chraňinel pes korkores le pharipnastar.
24 Oda manuš, ko peske kerel pheras savore lačhipnastar, hino barikano a
ľidžal pes upre,
andre peskro baripen ňikastar na ačhel.
25 O leňivo merela, bo ča žadinel
a leskre vasta na kamen te kerel buči;
26 calo džives žadinel buter a buter,
ale o čačipnaskro rozdel ščirones a na sajinel.
27 Le RAJESKE džungľol e obeta le nalačhendar,
a meksa buter, sar pes obetinel le nalače gondoľišagoha.
28 O falošno švedkos ela zaačhado te vakerel pro sudos,
ale o pačivalo švedkos vakerela dureder.
29 O nalačho pes kerel, hoj na daral,
ale o čačipnaskro gondoľinel pal peskro drom.
30 Ňisavo goďaveripen aňi achaľuvipen
aňi rada tuke na pomožinela, te o RAJ pre tu džala.
31 O graj hino pripravimen pro džives le maribnaskro,
ale o viťazstvo del o RAJ.

22

1 O lačho nav hin buter sar o baro barvaľipen,
e pačiv hin feder sar o rup the o somnakaj.
2 O barvalo the o čoro hine jekh andre kada:
Sodujdžene hine stvorimen le RAJESTAR.
3 O goďaver manuš dikhel o nalačhipen a garuvel pes,
o nagoďaver džal dureder a doperela pre oda.
4 O počiňiben vaš e pokora the vaš e sveto dar anglo RAJ
hin o barvaľipen, e slava the o dživipen.
5 O koľaka the o pasci hine pro drom le previsarde manušeskro,
ale ko chraňinel peskro dživipen, dural len obdžala.
6 Sikav le čhas, sar mek hino ciknoro,
a na oddžala olestar aňi akor, sar phurola.
7 O barvalo hino raj upral o čore;
te varekaske kames love, sal leskro otrokos.
8 Ko sadzinel o načačipen, skidela upre e bibach,
a imar na dukhavela avren.
9 Ko hino ščiro, ela požehňimen,
bo del le čores peskre marestar.
10 Trade avri oles, ko tele dikhel o čačipen, a našľola o vesekedišagos
a preačhela o reptišagos the e ladž.
11 Ko kamel o žužipen andro jilo the o šukar vakeriben,
ela prijaťeľis le kraľiskro.
12 O RAJ chraňinel oles, ko prindžarel o čačipen*,

* **22:12** Abo: Le RAJESKRE jakha chraňinen o prindžaripen.

ale o lava le napačivaleskre visarela avri.
13 O leňivo phenel: „Avri hino o ľevos!
Murdarela man pro pľacos!“
14 O vušta la lubňakre hine sar e bari jama,
a oda, pre kaste o RAJ hino choľamen, perela andre.
15 Le čhavores hin andro jilo te kerel o diliňipen,
ale e paca le dadeskri lestar oda tradela avri.
16 Te trapines le čoren, hoj lendar te barvaľos
abo te des o dari le barvalen, ačheha čoro.

O tranda goďaver privakeribena

17 Prithov tiro kan a šun o lava le goďaverengre;
visar tiro jilo pre mire sikavibena.
18 Ena tuke pro radišagos, te tuke len ľikereha andro jilo,
a sar tuke kampela, džaneha len te phenel.
19 Adadžives tut sikavav, he, tut,
hoj tut te mukes pro RAJ.
20 Pisinďom tuke tranda (30) privakeribena,
andre save hin pherdo goďaveripena the radi.
21 Lendar sikľoha, so hin lačho the čačo,
hoj mištes te odphenes olenge, ko tut bičhaven te rodel o čačipen.

22 Ma občorar le čores, bo les nane ňič,
a ma trapin les pro sudos.
23 Bo o RAJ vaš leste zaačhela
a lela o dživipen oleske, ko les občorarďa.

24 Ma av prijaťeľis le rušle muršeha,
aňi ma ľiker tut le choľamen muršeha,
25 hoj te na phires pal leskro chodňikos
a te na peres andre pasca.

26 Ma av jekh olendar, ko podel peskro vast
a zaručinel pes vaš avreskre dluhi.
27 Te tut na ela sostar te počinel,
avena a lena tutar mek the o hadžos.

28 Ma čhalav e čirlatuňi hraňica,
so zathode tire phure dada.

29 Dikhes varekas, ko džanel mištes te kerel buči?
Ajso dženo služinela le kraľenge
a na kerela chocsave manušenge.

23

1 Te bešeha jekhetane varesave rajeha pašal o skamind te chal,
ma pobister, ko hin anglal tute;
2 zľiker tut*, te rado but chas.
3 Ma mang tuke te chal but leskre lače chabenestar,
bo šaj tut oleha chudel avri.

4 Ma cirde tut igen pal o barvaľipen,

* **23:2** E hebrejiko čhib: thov tuke e čhuri pro kirlo

av goďaver a preač oleha.
5 Bo soča tut le jakhenca zadikheha, imar na ela;
se jekhvareste leske barola kridli a ľecinela het sar orlos.

6 Oleha, ko hino skupo, ma cha
a ma dža pal leskro lačho chaben!
7 Bo ov peske sa andre goďi zrachinela a phenela tuke:
„Cha, pi, keci kames,“ ale andro jilo tuke na žičinel.
8 Oda, so chaľal, čhandeha avri
a tire šukar lava, so phenďal, ela pre ňisoste.

9 Le dilineha ma vaker,
bo dikhela tele tire goďaver lava.

10 Ma čhalav e čirlatuňi hraňica
a ma le tuke e phuv le širotengri,
11 bo o RAJ hino lengro zoralo ochrancas,
ov vaš lenge rušela a ačhela vaš lenge pro sudos.

12 Visar tiro jilo pro dovakeriben
a tire kana pro prindžaripen.

13 Ma dara tut te bararel avri le čhavores,
te les demeha la pacaha, na merela.
14 Te les demeha la pacaha,
zachraňineha leskro dživipen andral o peklos.

15 Čhavo miro, te ela tiro jilo goďaver,
the miro jilo radisaľola;
16 andre ma ela o radišagos,
sar tire vušta vakerena, so hin čačo.

17 Te na zavidzinel tiro jilo le binošnenge,
ale feder kereha, te phireha andre sveto dar anglo RAJ sako džives,
18 bo užarel tut bachtalo dživipen,
a oda, pre soste tut zmukes, na ela zbitočno.

19 Šun, čhavo miro, av goďaver
a tiro jilo mi džal rovne dromeha:
20 Ma ľiker tut le pijakenca, so pijen but mol,
aňi olenca, so našťi dočaľon pro mas,
21 bo o pijakos the oda, ko but chal, ačhena čore;
te ča soves the chas, ela tut ča čhingerde gada.

22 Šun tire dades, bo ov tut diňa dživipen,
a ma dikh tele tira da, sar phurola.
23 Cin tuke o čačipen a ma biken les,
cin the o goďaveripen, o dovakeriben the o achaľuvipen.
24 Baro radišagos hin le dades le čačipnaskre čhastar,
a oda, ko anďa pro svetos le goďaveres, radisaľol lestar.
25 Mi radisaľol tiro dad the tiri daj,
a mi thovel baripen odi, so tut anďa pro svetos.

26 De mange, čhavo miro, tiro jilo
a tire jakha mištes mi dikhen pre mire droma,
27 bo e lubňi hiňi sar e bari chev,
a e cudzo džuvľi hiňi sar e saňi chaňig:
28 Oj pre tu užarel sar o zbujňikos
a but muršendar kerel napačivalen.

29 Kaske vigos a ko furt cerpinel?
Ko pes vesekedinel? Ko furt dudrinel?
Kas hin o zbitočna modrini?
Kaske ľoľon o jakha?
30 Olenge, ko pijen but mol,
olenge, ko džan te koštoľinel e mišimen mol.
31 Ma dikh pre mol, hoj ľoľol,
blišťisaľol andro poharis a šukares džal tele le kirleha!
32 Bo pro koňec tut danderela sar o sap
a šťipinela sar e zmija.
33 Tire jakha dikhena čudna veci,
našťi gondoľineha mištes a na vakereha žužes
34 a aveha sar oda, ko peske pašľol pre loďa maškar o moros,
sar oda, ko sovel upre pro stožjaris.
35 Pheneha tuke: „Demade man, ale na džanavas olestar;
marde man, ale ňič na šunďom.
Kana uščava, hoj te pijav pale?“

24

1 Ma zavidzin le nalače manušenge
a ma kam lenca te avel,
2 bo le jileha gondoľinen pro mariben
a le vuštenca vakeren, sar te dukhavel avren.

3 La goďaha pes ačhavel o kher
a le achaľuvipnaha pes zoraľarel
4 a le prindžaripnaha pherďon o komori
savore vzacne the šukar barvaľipnaha.

5 Feder hin te el goďaver, sar te el zoralo,
o avrisikado manuš hino bareder sar o zoralo murš,
6 bo le goďaver radenca ľidžaha o mariben
a e zachrana hiňi andro but radci.

7 O goďaveripen hin igen učo le dilineske;
sar pes zdžan o manuša, nane les ňič lačho te phenel.

8 Oles, ko gondoľinel, sar te kerel o nalačhipen,
vičinena bitangos;
9 o gondoľišagos le nagoďavereskro hin binos;
le manušenge džungľol oda, ko asal savore lačhipnastar.

10 Te slabisaľos andre oda džives, sar pre tu avel o pharipen,
akor sal čačes igen slabo!
11 Zachraňin olen, kas načačipnaha ľidžan pro meriben,

a the olen, kas cirden te murdarel.
12 Te pheneha: „Amen olestar na džanahas,“
či oda, ko prindžarel o jile, oleske na achaľol?
A či oda, ko stražinel tiro dživipen, olestar na džanel?
Ov počinela le manušeske pal oda, sar kerelas.

13 Cha, čhavo miro, o medos, bo hino lačho:
Ajso gulo sar o medos andre tiro muj
14 avke hin the o goďaveripen tira dušake.
Te les arakhľal, aveha bachtalo andro dživipen, so tut užarel,
a oda, pre soste tut zmukes, na ela hijaba.

15 Ma av sar o nalačho manuš, ko kamel te rozmarel le čačipnaskereske o kher;
ma musar oda than, kaj bešel.
16 Se kajte o čačipnaskro eftavar perela, the avke pale ušťela,
ale sar avel o nalačhipen pro bijedevleskre, hine zňičimen.

17 Ma radisaľuv, te tiro ňeprijaťeľis perela;
te leske poddžala o pindro, ma thov baripen andro jilo,
18 bo te oda o RAJ dikhela,
na ela leske pre dzeka
a visarela lestar peskri choľi.

19 Le nalače manušenca tut ma trapin,
aňi lenge ma zavidzin.
20 Se le nalače manušes na užarel ňič lačho,
a e lampa olengri, ko dživen bi o Del, murdaľola andre.

21 Čhavo miro, dara tut le Devlestar the le kraľistar,
a ma ľiker tut olenca, ko pre lende džan,
22 bo jekhvareste šaj ena zňičimen.
Ko džanel, savi pohroma pre lende o Del vaj o kraľis šaj mukel?

Aver goďaver lava

23 The kala lava phende o goďaver manuša:
Nane mištes te chudel paš varekaste, sar sudzines:
24 O manuša košena ajses, ko phenela le nalače manušeske: „Na kerďal ňič nalačho,“
a o narodi les odsudzinena,
25 ale olenge, ko les pokarhinena, džala mištes
a bešela pre lende o baro požehnaňje.
26 Te odphenes čačipnaha,
oda hin avke, sar te pes čumidlehas o prijaťeľa.

27 Ker tuke ešeb tiri buči avral,
pripravin tuke tire maľi
a paľis tuke ačhaveha o kher.

28 Ma svedčin pre aver dženo, te tut nane soske,
a ma klamin tire vuštenca.
29 Ma phen: „Avke sar kerďa ov mange, kerava the me leske!
Sakoneske dava pale oda nalačho, so mange kerďa!“

30 Predžavas pašal e maľa le leňive muršeskri
the pašal e viňica oleskri, ko nane goďaver.
31 A dikh, savoro sas zabarardo le koľakenca,
e phuv sas učharďi andre la pokrivaha
a o baruno muros, so džalas pašal, sas telečhido.
32 A me sar pre oda dikhavas, iľom mange oda andro jilo
a sikľiľom olestar kada:
33 Te tuke phenes: „Mek sikra mange sovav, mek sikra mange pašľuvav,
sikra mange prethovav o vasta a odpočovinav mange,“
34 akor jekhvareste pre tu avela o čoripen sar o zbujňikos
the e bokh sar o vizbrojimen murš.

25

Buter le Šalamunoskre privakeribena

1 The kala hine le Šalamunoskre privakeribena, save pisinde andre o
murša le Chizkijoskre le judske kraľiskre.
2 Le Devleskri slava hin o veci te garuvel
a le kraľengri slava hin oda te arakhel avri.
3 Avke sar našťi te merinel o ňebos upre aňi e phuv tele,
avke pes na del te avel pre oda, so hin le kraľen andro jile.

4 Le avri e mel andral o rup
a o kovačis šaj kerel šukar nadoba;
5 trade het le nalače manušes pašal o kraľis
a leskro tronos ačhela zorales pro čačipen.

6 Ma ašar tut anglo kraľis
a ma ač pro than le anglune muršengro,
7 bo hin feder, te tuke phenena: „Av kade upre!“
sar oda, hoj tuke te keren ladž anglo bare manuša.

Oda, so dikhľal pre tire jakha,
8 ma siďar te del andre pro sudos.
So paľis kereha, te tut aver dženo anela andre ladž?

9 Te tut hin vareso avreha, keren oda ča maškar tumende
a ma phen avri oda, so tuke phenďa,
10 bo sar pes pal oda aver džene došunena
džala pal tu o nalačho hiros a ela tuke ladž.

11 Avke sar o somnakune phaba pre rupuňi tacka
hin o lav phendo andro lačho časos.
12 Oleske, ko šunel, hin o dovakeriben le goďavereskro
sar e somnakuňi čeň the o somnakuno lancocis.
13 Sar o šilalo paňi, so tut den te pijel andre žatva
avke hin o pačivalo poslos olenge, ko les bičhaven,
bo občerstvinel e duša peskre rajenge.
14 Sar o chmari abo e balvaj bi o brišind
ajso hin o manuš, savo tuke phenel, hoj tut dela daros, ale na del.
15 E trpezľivosť šaj prevakerel le kraľis
a o kovlo vakeriben šaj prephagel o kokalos.

16 Te arakhľal medos, cha a čaľuv,
ale ma precha tut, bo čhandeha les avri.
17 Ma phir igen furt ko susedas,
bo leske džungľoha a našťi tut avri ačhela.
18 O manuš, savo falošňe svedčinel pre aver dženo,
hino sar o kijakos, e šabľa the o ostro šipos.
19 Te zmukel pes andro pharipen pro napačivalo manuš
hin sar te chal le phage dandeha a te phirel phage pindreha.
20 Sar te tuke ilehas o plašťos andro šilalo džives
abo čhidehas o šut andre dukhaďi rana,
avke hin, te tuke giľaven o giľa, sar tut hin pharipen andro jilo.
21 Te hino tiro ňeprijaťeľis bokhalo, de les te chal,
a te hino smedno, de les te pijel,
22 bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara,
a o RAJ tuke vaš oda počinela.
23 E balvaj pal o severos anel o brišind,
avke the e pľetkošno čhib anel e choľi.
24 Feder hin te bešel pro pados andro kutos
sar andre jekh kher la čhibaľa romňaha.
25 Sar hin o šilalo paňi le avrišuke kirleske,
avke hin the o lačho hiros, so avel dural.
26 Sar o prameňis vaj e chaňig, so hine meľarde andre,
avke hin o čačipnaskro, savo pomukel le nalače manušeske.
27 Nane mištes te chal igen but medos
aňi te džal pal o lašariben le manušendar.
28 Sar o rozburimen foros bi o muri
hin oda murš, ko na zľikerel peskri choľi.

26

1 Sar o jiv ňilaje abo o brišind andre žatva,
avke na pasinel te del pačiv le dilines.
2 Sar o vrabcos vaj e lastovička ľecinen a na bešen peske tele,
avke pre tu na avela o košiben phendo vaš ňisoske.
3 Pro graj o bičos, pro somaris e uzda,
a pro dumo le dilineske e paca.
4 Ma odphen le dilineske pre leskro diliňipen,
hoj te na aves ajso sar ov.
5 Odphen le dilineske pre leskro diliňipen,
hoj pes te na šunel goďaver angle peskre jakha.
6 Te bičhavel o lava le dilineha hin avke,
sar te odčhinďalas tuke o pindre, abo te piľalas o jedos.
7 Avke sar hin pre ňisoste o pindre le kaľikoske,
avke hin the o podobenstvo andro muj le dilineske.
8 Sar o bar zaphandlo andre pariďa
avke hin te presikavel e pačiv le dilineske.
9 Sar e šťamba andro vast le mate manušeske
avke dičhol o goďaver lav andro muj le dilinenge.
10 Sar o strelcos, savo savoren pašal peste ľivinel,
ajso hin oda, ko lel andre buči le dilines vaj oles, ko odarik ča predžal.
11 Sar o rikono džal pale paš oda, so čandľa avri,
avke o dilino kerel pale peskro diliňipen.
12 Le dilines hin feder naďej,

sar le muršes, savo pes šunel igen goďaver, ale nane.

13 O leňivo phenel: „O ľevos hino avri pro drom –
o ľevos maškar o foros!“
14 Sar pes o vudar visarel pre peskre čopi,
avke the o leňivo pre peskro hadžos.
15 O leňivo manuš thovel o vast andro čaro,
ale imar phares leske hin te hazdel les upre paš o muj.
16 O leňivo pes šunel goďavereder angle peskre jakha
sar o efta džene, so odphenen goďaha.

17 Sar oda, ko le rikones chudel kanendar,
hin oda, ko pes thovel andro vesekedišagos, andre savo les nane ňič.
18 Sar o dilino, so ľivinel
o jagale meribnaskre šipi,
19 hin oda, ko thovel varekaha avri
a phenel: „Me ča pheras keravas.“

20 Sar nane kašta, murdaľol andre e jag,
a kaj nane o pľetkaris, preačhel o vesekedišagi.
21 Sar o kašta, so čhives andro jagale angara,
avke o čhibakro manuš rozlabarel o dokeriben.
22 O lava le pľetkariskre hine gulore;
džan dži tele andre džombra.

23 Sar e piri čikatar obthoďi le rupoha,
ajse hine o gule vušta le nalače jileha.
24 O manuš le vuštenca garuvel, hoj tut našťi avri ačhel,
ale andro jilo tuha kamel te thovel avri.
25 Te vakerďahas igen šukares, ma pača leske,
bo efta džungipena hin les andro jilo;
26 šaj garuvel, hoj tut našťi avri ačhel, le klamišagoha,
ale leskro nalačhipen avela avri anglo manuša, sar ena zgele.
27 Te kopaľineha e chev avreske, tu korkoro andre pereha;
te ispideha o baro bar pre avreste, oda bar visaľola pre tu.
28 E klamišagoskri čhib dukhavel oles, kas našťi avri ačhel;
o gule vušta zňičinen avren.

27

1 Ma lašar tut tajsaskre dživeseha,
bo na džanes, so oda džives anela.
2 Mi lašarel tut aver dženo, a na tiro muj –
cudzo manuš, a na tire vušta!
3 O bar hino pharo the e poši but važinel,
ale o pharipen, so kerel o dilino, hino phareder sar kala soduj.
4 Te choľisaľol hin igen namištes a e choľi hin sar e potopa,
ale ko obačhela angle žjarlivosť?
5 Feder hin o phundrado dovakeriben
sar o garudo kamiben.
6 O dovakeribena tire prijaťelistar, savo tut kamel,
hine feder sar o but čumibena olestar, ko tut našťi avri ačhel.
7 O čalo na kamel te chal aňi o medos,
ale le bokhaleske hin gulo the o kirko chaben.

8 Sar o čiriklo, so odľecinel dur peskre hňizdostar,
hin oda, ko odgeľa dur peskre kherestar.
9 O parfumos the o kaďidlos anen radišagos andro jilo,
ale o prijaťeľis, savo tut del e lačhi rada, anel meksa buter.
10 Ma omuk tire prijaťeľis, aňi le prijaťeľis tire dadeskres.
Sar pes tuke ačhel vareso nalačho, ma dža ke tiro phral,
bo feder hin o susedas, savo hino pašes, sar o phral, savo hino dur.
11 Av goďaver, čhavo miro, a ker mange o radišagos andro jilo,
hoj te šaj odphenav oleske, ko pre mande namištes vakerel.
12 O goďaver manuš dikhel, sar avel o nalačhipen a garuvel pes,
ale o nagoďaver džan dureder a doperena pre oda.
13 Le o gada olestar, ko pes zaručinel vaš o cudzincos;
le e zaloha olestar, ko pes zaručinďa vaš e cudzinka.
14 Te vareko peskre prijaťeľiske pozdravinel sig tosara zorale hangoha,
ov peske šaj lel oda sar košiben.

15 E čhibaľi džuvľi hiňi sar o paňi,
so na preačhel te kvapkinel andro brišindalo džives;
16 te zaačhavel la, hin sar te zaačhavel e balvaj,
abo te chudel o olejos andro vast.

17 O trast pes brušinel le trasteha
a jekh manuš brušinel avres.
18 Oda, ko pes starinel pal o figovňikos, chala leskro ovocje;
ko stražinel peskre rajes, chudela e pačiv.
19 Sar andro paňi dičhol o muj,
avke pal o jilo dičhol, savo hin o manuš.
20 Avke sar o peklos the o meriben šoha na čaľona,
avke na čaľona aňi o jakha le manušeskre.
21 Sar pes o rup prelabarel andre tači nadoba a o somnakaj andro bov,
avke o manuš hino skušimen, te les lašaren.
22 Kajte le dilines rozmarďalas le tlučkoha, saveha pes rozmarel o zrnos,
the avke lestar na mareha avri o diliňipen.

23 Kampel tuke te džanel, sar dživel tiro stados,
a starin tut mištes pal o bakrore,
24 bo o barvaľipen na ela pro furt –
se aňi e kraľiko koruna na mušinel te predžal pre aver pokoleňje.
25 Sar pes košinel e čar a chudel te barol e nevi,
a pal o verchi pes skiden upre o phusa,
26 akor tut ela le bakrorendar o uraviben,
vaš o capi tuke cineha e maľa
27 a le kozendar tut ela dos thud,
pro dživipen tuke, tira famelijake the tire služkenge.

28

1 O nalačho manuš denašel, kajte ňiko pre leste na džal,
ale o čačipnaskro hino šmelo sar o terno ľevos.
2 Te hin e vzbura andre varesavi phuv, čerinen pes furt o vodci,
ale ča o goďaver murš, ko achaľol, šaj doľikerel o poradkos.
3 O čoro murš, savo trapinel avre čore manušen,
hino sar o zoralo brišind, so musarel o uľipen.

4 Ola, ko omuken o zakonos, vakeren mištes pal o nalače,
no ola, ko o zakonos doľikeren, pes lenge ačhaven.
5 O nalače manuša na achaľon, so hin te kerel o čačipen,
ale ola, ko roden le RAJES, oleske mištes achaľon.
6 Feder hin o čoro, savo phirel žuže dromeha,
sar o barvalo, saveskre droma hine previsarde.
7 Te doľikeres o zakonos, sal goďaver čhavo,
no keres ladž le dadeske, te tut ľikeres le bitangenca.
8 Ko barvaľol pro bare interesa,
skidel oda oleske, kaske hin pharo vaš o čore.
9 Te peske vareko phandel andre o kana, hoj te na šunel o zakonos,
leskri modľitba le RAJESKE džungľol.
10 Ko cirdel le čačipnaskren pro nalačho drom, korkoro perela andre chev,
ale o žuže dochudena lačho ďeďictvos.
11 O barvalo peske pal peste gondoľinel, hoj hino goďaver,
ale o čoro, saves hin goďi, dikhel andre leste.
12 Te pes o lače manuša dochuden paš e zor, sako radisaľol,
no te o nalače manuša chuden te kraľinel, o manuša pes garuven.
13 Ko garuvel peskro binos, na džala anglal,
ale ko viznavinel peskro binos a omukel les,
chudela le Devleskro jileskeriben.
14 Bachtalo oda manuš, savo peske furt ľikerel e sveto dar anglo RAJ,
no ko peske phandel o jilo andre, dochudela pes andro pharipen.
15 Sar o choľamen ľevos the o bokhalo medvedzis
hin o nalačho kraľis, savo trapinel le čore manušen, save pes našťi braňinen.
16 O nagoďaver vodcas ela bijileskro pro manuša,
ale oda, ko našťi avri ačhel o napačivalo barvaľipen, kraľinela but.
17 Oda, ko cerpinel vaš oda, hoj murdarďa varekas, denašela dži o meriben.
Ňiko leske te na pomožinel!
18 Ko phirel žuže dromeha, ela zachraňimen,
no oda, ko phirel pal o previsarde droma, jekhvareste perela.
19 Ko kerel pre peskri maľa, čaľola le marestar,
ale oda, ko del peskro časos pre ňisoste, čaľola le čoripnastar.
20 O pačivalo manuš ela igen požehňimen,
no o trestos na obdžala oles, ko kamel sig te barvaľol.
21 Nane mištes te chudel paš varekaste pro sudos,
no the avke pes vareko vaš jekh kotor maro del te prepočinel.
22 O hamišno manuš denašel pal o barvaľipen,
aňi na džanel, hoj pre leste avela o čoripen.
23 Oles, ko dovakerel le manušeske, pro koňec ela buter pačiv
sar oles, ko vakerel o gule lava.
24 Ko občorel peskre dades abo da a phenel:
„Oda nane binos,“ hino sar o živaňis.
25 Oda, ko dikhel ča pre peste, anel ča o vesekedišagi,
ale oles, ko pes zmukel pro RAJ, ela savoro pherdo.
26 Ko pes zmukel pre peskri goďi, hino dilino,
no oda, ko prilel o goďaveripen, ela zachraňimen.
27 Te des le čoren, na chibaľinela tuke ňič,
ale te phandes o jakha anglo čore, but manuša tut košena.
28 Sar o nalače chuden te vladňinel, o manuša pes garuven,
no sar on peren tele, akor ušťen upre o čačipnaskre.

29

1 Oda, kaske sas buterval dovakerdo a ačhiľa zacato andro jilo,
ela jekhvareste zňičimen a ňič les na sasťarela.
2 Sar o lače manuša ľidžan, o nipi radisaľon,
ale te o nalačho vladňinel, o manuša jojčinen.
3 Ko kamel o goďaveripen, kerel peskre dadeske radišagos,
no oda, ko phirel pal o lubňa, rozkerel o barvaľipen.
4 Te o kraľis ľidžal čačipnaha, o narodos ela zoralo,
ale zňičinela les oda, ko pal leste cirdel tele e cipa le daňenca.
5 O manuš, savo pes guľarel ke avreste,
nacirdel e sita tel o pindre.
6 O nalačho manuš hino zachudlo andre pasca peskre binoskri,
ale o čačipnaskro giľavel a radisaľol.
7 O lačho džal pal o čačipen le čore manušeskro,
ale o nalačho manuš olestar na ačhel, bo oleske na achaľol.
8 Ola, ko asan savore lačhipnastar, keren o nasmirom andro foros,
ale o goďaver anen pale o smirom.
9 Sar pes o goďaver sudzinel le dilineha,
ča viskinel vaj asal a furt nane smirom.
10 O vrahi našťi avri ačhen le pačivales,
no o lače manuša les kamen te zachraňinel.
11 O dilino dela pestar avri savori choľi,
ale o goďaver ľikerela peskro jilo andro smirom.
12 Te o vladcas šunel o klamišagi,
savore leskre sluhi ačhena nalače.
13 Le žobrakos the ole manušes, ko les trapinel, hin kada jekh:
O RAJ del o dživipen sodujen.
14 Te o kraľis sudzinel le čoren čačipnaha,
leskro tronos ačhela pro furt.
15 E paca the o dovakeriben del godi le čhas,
ale o rozmuklo čhavoro peskra dake kerel ladž.
16 Sar vladňinen o nalače manuša, o nalačhipen barol,
ale o čačipnaskre len dikhena te perel tele.
17 Mištes barar avri tire čhas, bo ela tut smirom
a kerela tuke baro radišagos.
18 Ode, kaj nane le Devleskro veďeňje, o manuša ačhena rozmukle.
Bachtale hine ola, ko doľikeren le Devleskro zakonos.
19 Na del pes te dovakerel le otrokoske ča le laveha;
ov achaľol, so phenes, ale na ačhel olestar.
20 Dikhľal le muršes, savo sig vakerel a na gondoľinel?
Le dilines hin feder naďej sar les.
21 Te des tire sluhas ciknovarestar sa, so kamel,
pro koňec tuke lela savoro, so tut hin.
22 O rušlo manuš kerel o vesekedišagi;
oda, ko sig choľisaľol, perel andro but bini.
23 O baripen le manušes thovela tele,
ale oda, ko hino pokorno andro duchos, chudela e pačiv.
24 Ko pomožinel le živaňiske te čorel, dukhavel pes korkores,
bo pro sudos lel pre peste vera, ale daral te phenel o čačipen.
25 Te tut daraha le manušendar, hoj so peske gonďolinena, zachudeha tut andre pasca,
ale te tut zmukeha pro RAJ, aveha chraňimen.

26 But džene kamen te dochudel le kraľis pre peskri sera,
ale ča o RAJ del čačipen le manušes.
27 Le lače manušenge džungľol o nalačo manuš
a le nalače manušeske džungľol oda, ko dživel čačipnaha.

30

O lava le Aguroskre

1 Kala lava hine dine le Devlestar le Aguroske, le Jakehoskre čhaske.
Oda murš phenďa:

„Strapimen som, Devla, strapimen*.
2 Jaj, som sar dživiros, na gondoľinav sar manuš;
nane man le manušengri goďi.
3 Na sikľiľom o goďaveripen
a nane man aňi o prindžaripen pal o Neksveteder.
4 Ko geľa upre andro ňebos? Ko odarik avľa tele?
Ko skidňa andre peskri burňik e balvaj?
Ko pačarďa o paňi andro plašťos?
Ko merinďa avri savore agora la phuvakre?

5 Dojekh lav le Devleskro hino čačo,
hino šťitos savorenge, ko ke leste denašen.
6 Ma dothov ňič ke leskre lava,
hoj tuke te na dovakerel a te na sikavel pre tu, hoj sal klamaris.

7 Duj veci tutar mangav, RAJEJA,
de mange len sigeder, sar merava:
8 Le mandar o klamišagos the o načačipen!
Ma de man o čoripen aňi o barvaľipen!
De man ajci maro, keci mange kampel,
9 hoj man te na prechav, te na zaprinav tut a te na phenav:
‚Ko hin o RAJ?‘
Abo te na ačhav čoro, hoj te na čorav
a te na kerav ladž le Devleskre naveske.

10 Ma vaker namištes pro sluhas angle leskro raj,
hoj tut o sluhas te na prekošel a te na počines vaš oda.
11 Varesave manuša košen peskre dades
a peskra dake na žehňinen;
12 varesave peske gondoľinen, hoj hine lače,
ale nane obžužarde la meľatar;
13 varesave barikanes dikhen le jakhenca
a hazden upre o bervi!
14 Varesaven hin o danda sar o šabľi
a andro muj len hin sar te pherdo čhura,
hoj te chan le slaben pre phuv
the le čoren le manušendar.

15 La pijavica hin duj čhaja a viskinen: ‚De man, de man!‘
Hin trin veci, so našťi dočaľon,
štar, so na phenena ‚Dos!‘:

* **30:1** Abo: le Itieloske, le Itieloske the le Uchaloske

16 O peklos, e džuvľi, savi našťi ačhel khabňi,
e šuki phuv, savake furt kampel o paňi,
the e jag šoha ňikda na phenena: ‚Dos!‘

17 E jakh, so asal le dadestar
a dikhel tele peskra phura da,
džubinena avri o havrani andral e dolina
a chana les o supi.

18 Hin trin veci, so mange hine čudna,
štar, savenge na achaľuvav:
19 o drom le orloskro, so ľecinel pro ňebos,
o drom le sapeskro pal e skala,
o drom la loďakro maškar o moros
a o drom le muršeskro paš e terňi džuvľi.

20 Kavke kerel e lubňi:
Chal, khosel o vušta
a phenel: ‚Na kerďom ňič nalačho.‘
21 Hin trin veci, savendar e phuv izdral,
štar, savendar na birinel:
22 Le sluhastar, savo kraľinel,
le dilinestar, savo pes prechal le mareha,
23 la nalačha džuvľatar, sar džal romeste,
the la služkatar, savi zalel o than peskra raňake.

24 Kala štar džviri pre phuv hine cikne,
ale igen goďaver:
25 O mravci – nane zorale,
ale ňilaje peske pripravinen o chaben;
26 o damana – nane igen zorale,
ale bešen maškar o skali;
27 o maľakre grajora – nane len vodcas,
ale savore ľecinen jekhetane andre čata sar slugaďa;
28 o jašťerički – šaj len te chudel andro vast,
ale the avke bešen andro kraľengre palaca.

29 Hin trin, so peske rajikanes phiren,
štar, so barikanes pochodinen:
30 O ľevos – nekzoraleder maškar o džviri,
so na daral ňikastar;
31 o barikano kohutos, o capos
the o kraľis, sar džal angle peskre manuša.

32 Te kerďal o diliňipen oleha, hoj tut ašarehas,
a te gondoľinehas pro nalačho, dander tuke andre čhib!
33 Te mišines e šmetanka, avel upre o čhil;
te demes varekas andro nakh, avel avri o rat;
a te choľares avres, ela o vesekedišagos.“

31

O lava le Lemueloskre

1 O goďaver lava le kraľiskre Lemueloskre – o lava dine le Devlestar,
savenca les e daj bararelas avri.

2 Ó, čhavo miro! Čhavo miro, saves anďom pro svetos!
Šun, čhavo miro, saves mangavas le Devlestar!
3 Ma de avri tiri zor pre oda, hoj pašľoha le džuvľenca,
bo oda zňičinďa but kraľen.
4 Nane oda šukares, Lemuelina,
na pasinel le kraľenge te pijel e mol,
aňi le vladarenge o aver pijiben,
5 bo sar pijen, bisteren pro zakoni
a previsaren o pravos savore čore manušengro.
6 Den te pijel oles, ko imar merel,
a e mol olen, ko hine andro pharipen.
7 Mi pijel, hoj te bisterel pre peskro čoripen,
a te na leperel peske pro pharipen.
8 Phundrav tiro muj vaš oda, ko hino ňemo,
the vaš o čačipen savore slabengro.
9 Phundrav tiro muj, sudzin čačipnaha
a ruš vaš o čore the vaš ola, so len ňič nane!

Pal e lačhi romňi

10 Ko šaj arakhel lačha romňa?
Odi romňi mol buter sar o perli!
11 O rom lake pačal andre savoreste,
angle late les hin sa, so leske kampel.
12 Kerel leske o lačhipen, a na o nalačhipen,
calo lakro dživipen.
13 Starinel pes, hoj te avel furt dos vlna the ľanos,
a radišagoha kerel buči peskre vastenca.
14 Hiňi sar e loďa olengri, ko cinen the bikenen,
so dural anel o maro.
15 Ušťel sigeder, sar vidňisaľol,
hoj te del te chal peskra famelija
a te rozďelinel e buči peskre služkenge*.
16 Rodel peske e maľa a cinel la;
olestar, so peskre vastenca zarodňa, sadzinel e viňica.
17 Kerel igen phares
a hin la zorale vasta pre buči.
18 Džanel, hoj oda, so kerel, anel e chasna;
e lampa lake na murdaľol andre dži rači.
19 Peskre vastenca chudel e pacica te kerel o thav
a korkori peske kerel o pochtana.
20 Le čoreske otkerel peskri burňik
a peskre vasta nacirdel ke oda, kas nane.
21 Jevende andro šil pes na daral pal peskri famelija,
bo savoren andre lakro kher hin te urel o tate veci.
22 Sivel peske o uraviben pro hadžos,
a lakre gada hin le šukar fijalove ľanostar.
23 Lakre romes mištes džanen paš e foroskri brana,
kaj zabešel la phuvakre vodcenca.

* **31:15** Abo: te del len peskro kotor le chabenestar

24 Sivel o pochtana a bikenel len;
le kupcenge bikenel o sirimi.
25 Hiňi urďi andre zor the andre pačiv
a na daral pes avre dživesestar.
26 O muj phundravel goďaha
a pre čhib la hin o kamibnaskro sikaviben.
27 Dodikhel mištes pre savoreste andro kher
a šoha nane leňivo.
28 Sar ušťen lakre čhave, žehňinen lake,
the lakro rom la ašarel.
29 Phenel lake: „But džuvľa hine lače romňija,
ale tu sal savorendar nekfeder!“
30 Ma de tuha te thovel avri oleha, hoj e džuvľi hiňi tuke pre dzeka,
bo o šukariben našľola,
ale kampel te ašarel ola džuvľa, savi pes daral le RAJESTAR.
31 Den kajsa džuvľa pačiv vaš lakri buči
a ašaren la anglal savorende vaš oda, so kerďa!

O Kazaťeľis

1 Kala lava vakerel o Kazaťeľis, le Davidoskro čhavo, savo kraľinelas
andro Jeruzalem.

Sa hin zbitočno

2 „Zbitočno*, sa hin zbitočno,“ phenďa o Kazaťeľis,
„ňič pre ňisoste nane a na del pes te achaľol.“
3 So ela le manušes savora phara bučatar,
savaha pes trapinel kade pre phuv?
4 Jekh pokoleňje oddžal, dujto pokoleňje avel,
ale e phuv ačhel furt.
5 O kham avel avri, o kham zaperel andre
a pale siďarel pre peskro than, khatar pale avel avri.
6 E balvaj phurdel pro juhos a paľis pes visarel pro severos;
furt kružinel, kružinel a visaľol pale pre peskre droma.
7 Savore paňa džan andro moros, ale o moros šoha ňikda nane pherdo.
O paňa furt peren pale pre oda than, khatar avle, hoj te džan pale.
8 Andre savoreste hin pherdo trapišagos,
aňi pes oda na del te phenel avri le lavenca.
E jakh našťi dočaľol olestar, so dikhel, aňi o kan na pherďol olestar, so šunel.
9 Oda, so sas, oda the ela, a so pes kerelas, oda pes pale kerela.
Nane ňič nevo pre phuv.
10 Te vareko pal varesoste phenďahas: „Dikh, kada hin nevo!“
– no the oda imar sas čirla angloda, sar avľam pro svetos.
11 Ňiko peske na leperel pre ola manuša, so dživenas.
Aňi pre ola manuša, save mek avena, peske na leperena ola džene, ko ena pal lende.

O goďaveripen nane pre ňisoste

12 Me, o Kazaťeľis, somas kraľis le Izraelitenge andro Jeruzalem.
13 Iľom mange andro jilo, hoj goďaha rodava avri sa a dodžanava man savoro, so pes kerel tel o ňebos. Savo baro pharipen thoďa o Del pro manuša!
14 Dikhľom savore skutki, so pes kerel pre phuv, a dikh, ňič nane pre ňisoste lačho, sar te ča denašľomas pal e balvaj.
15 Oda, so hin bango, pes na del te rovňinel avri;
oda, so nane, pes na del te rachinel.
16 Phenďom mange andro jilo: „Dochudňom bareder goďi, buter sar savore, save angle mande kraľinenas andro Jeruzalem, a miro jilo sikľiľa but goďaveripen the prindžaripen.“
17 Iľom mange andro jilo, hoj man te dodžanav pal o prindžaripen the goďaveripen a the so hin o diliňipen the nagoďaveripen, ale avľom pre oda, hoj the oda hin o denašiben pal e balvaj.
18 But goďaveripen anel but trapišagos;
buter prindžaripen anel buter dukh.

---

* **1:2** Kada hebrejiko lav „hevel“ pes del te prethovel the sar para, molha, balvaj, thuv abo duchos.

2

Anel chasna o uživišagos?

1 Phenďom mange: „No ča dža, skušin o radišagos a uživin tuke o lače
veci!“ Ale the oda nane pre ňisoste.
2 Pal o asaben mange phenďom: „Diliňipen,“ a pal o radišagos: „So man
hin olestar?“
3 Skušinďom savoro a kamavas te arakhel o radišagos mire ťeloske
andre mol. No diňom man te ľidžal le goďaveripnaha, bo kamavas te avel
pre oda, so hin lačho le manušenge, hoj te keren andre ola frima dživesa,
so dživen pre phuv.
4 Kerďom mange o bare veci: Ačhaďom mange o khera, sadzinďom avri
o viňici.
5 Kerďom mange o zahradi the o šukar sadi, sadzinďom andre savore
ovocna stromi
6 a kerďom mange o nadrži, hoj andral te lav o paňi pro stromi.
7 Cinďom mange but otroken the otrokiňen, sas man the aver sluhi, save
uľile andre miro kher, a sas man buter dobitkos the bakre sar savoren, so
dživenas anglal mande andro Jeruzalem.
8 Skidňom mange o rup the o somnakaj, the o barvaľipen avre kraľengro
the phuvengro; stradňom mange muršen the džuvľen, save prekal ma
giľavenas, a sas man pherdo džuvľa, save mange kerenas o radišagos.
9 Ačhiľom bareder sar sako, ko varekana bešelas andro Jeruzalem, a
miro goďaveripen sas furt manca.
10 So ča peske mire jakha žadinenas, sa lenge davas,
na odiľom mire jilestar ňisavo radišagos.
Miro jilo radisaľolas savora mira bučatar
a oda sas miro počiňiben vaš miri phari buči.
11 No sar visaľiľom, hoj te dikhav pre savoreste,
so kerďom mire vastenca,
the pre odi phari buči, hoj keci man pre oda trapinďom,
avľom pre oda, hoj ňič nane pre ňisoste lačho, sar te ča denašľomas pal e
balvaj.
Nane ňisavi chasna pre phuv.

O goďaveripen nane pre ňisoste

12 Paľis chudňom te gondoľinel pal o goďaveripen,
a the pal o nagoďaveripen the diliňipen.
So aver šaj kerel o kraľis, savo ačhela kraľiske?
Ča oda, so imar angloda kerenas the aver.
13 Dikhľom, hoj o goďaveripen hino feder sar o diliňipen,
avke sar o švetlos hino feder sar o kaľipen.
14 Bo o goďaver manuš dikhel, kaj džal, ale o dilino phirel andro kaľipen.
No achaľiľom, hoj sodujen užarel jekh meriben.
15 Paľis mange gondoľinďom andro jilo:
Te man užarel oda, so the le dilines,
akor, so man hin olestar, hoj ačhiľom goďaver?
Phenďom mange andro jilo, hoj the oda nane pre ňisoste.
16 Bo aňi pro goďaver aňi pro nagoďaver pes na leperel furt,
a andre ola dživesa, so avena, pes pre savoreste bisterela.
Avke sar merel o nagoďaver, avke merel the o goďaver.

Nane radišagos la bučatar

17 Našťi avri ačhavas o dživipen angle oda nalačhipen, so pes kerel kade
pre phuv, bo ňič nane pre ňisoste lačho, sar te ča denašľomas pal e balvaj.
18 Imar na radisaľuvavas ňisave bučake, so keravas kade pre phuv, bo
jekhvar la mukava oleske, ko avela pal ma,
19 a ko džanel, či oda manuš ela goďaver abo dilino? Ale the avke ačhela
leske savoro, vaš soske man me phares trapinavas a keravas buči goďaha
pre phuv. The oda nane pre ňisoste!
20 Sas mange phares te zľidžal, sar gondoľinavas pal savori miri buči,
savaha man trapinavas pre phuv.
21 Bo varesavo manuš kerel igen mištes buči, goďaha the šikovnones,
ale paľis mušinela te mukel savoro varekaske, ko pes pre oda na trapinďa.
The oda nane pre ňisoste a hin igen nalačho.
22 So hin le manušes savora phara bučatar the le cerpišagostar, so pes
trapinel pre phuv?
23 E buči, so pes kerel sako džives, anel peha ča pherdo dukh the
pharipen a mek aňi rači leske e goďi na odpočovinel. The oda nane pre
ňisoste.
24 Nane ňič feder prekal o manuš sar oda, hoj te chal, te pijel a paš
peskri phari buči peske te žičinel o lače veci. Dikhľom, hoj the oda avel
le Devleskre vastestar,
25 bo bijal leste ko šaj chal a ko šaj radisaľol?
26 Le manušeske, savo leske hino pre dzeka, del o goďaveripen, o
prindžaripen the o radišagos. A le binošneske del, hoj te skidel a te sthovel
o barvaľipen a paľis te del oleske, ko hin le Devleske pre dzeka. The oda
nane pre ňisoste, sar te ča denašľomas pal e balvaj.

3

Savoreske hin dino peskro časos

1 Savoreske hin dino peskro časos,
o lačho ideos pre savoreste, so pes kerel pre phuv:
2 Hin časos te avel pre kada svetos a hin časos te džal pal kada svetos,
časos te sadzinel a časos te skidel upre,
3 časos te murdarel a časos te sasťarel,
časos te čhivel tele a časos te ačhavel upre,
4 časos te rovel a časos te asal,
časos pre žaľa a časos pro kheľiben,
5 časos te rozčhivkerel o bara a časos len te skidel upre,
hin časos te obchudel a hin časos te zľikerel pes olestar,
6 časos te rodel a časos te našavel,
časos te garuvel a časos te čhivel het,
7 časos te čhingerel a časos te sivel,
časos te čhitel a časos te vakerel,
8 časos te kamel a časos te na kamel,
časos pro mariben a časos pro smirom.

So amen o Del del te kerel

9 So hin le manušes ola bučatar, savaha pes avke trapinel?
10 Dikhľom, savi phari buči diňa o Del le manušen te kerel.
11 O Del kerďa savoro igen šukares andre peskro časos. Ov thoďa the e
večnosť le manušenge andro jile, ale o manuš našťi calkom achaľol, so o
Del kerel anglunestar dži o koňec.

12 Sprindžarďom, hoj nane prekal lende ňič feder, sar te radisaľol a te
kerel o lačhipen andre peskro dživipen.
13 Ale the oda, te vareko šaj chal, pijel a radisaľol peskra bučatar, hin o
daros le Devlestar.
14 Džanav, hoj savoro, so o Del kerel, ačhela pro furt. Našťi ke oda ňič te
dothovel aňi ňič olestar te odlel, o Del oda avke kerďa, hoj lestar o manuša
te daran.
15 Oda, so hin, sas imar čirla
a oda, so ela, sas tiš imar angloda,
bo o Del kerel, hoj pes te ačhel ola jekh veci pale a pale.

O nalačhipen andro svetos

16 A dikhľom mek vareso aver kade pre phuv:
Pro sudos hin o klamišagos
a ode, kaj majinel te el o čačipen, hin o nalačhipen.
17 Phenďom mange andro jilo: „O Del sudzinela sodujen – le čačipnaskres
the le nalačhes –
bo hin dino o časos pre dojekh veca the pre dojekh skutkos.“
18 Phenďom mange andro jilo: „Ačhel pes oda anglo manuša, bo o Del
len skušinel, hoj lenge te sikavel, hoj hine ajse sar o džviri.
19 Se oda, so avel pro džviri, avel the pro manuša: Avke sar merel jekh,
avke the o dujto. Sodujen hin jekh dichos. Nane le manušes ňič feder sar
le džviros, bo sa hin zbitočno.
20 Savoro džal pre oda jekh than; savoro hin kerdo le prachostar a savoro
pale ačhela prachoske.
21 Ko džanel, či o duchos le manušeskro džal upre a či o duchos le
džvirengro džal tele andre phuv?“
22 Avke avľom pre oda, hoj nane ňič feder sar oda, hoj o manuš te
radisaľol la bučatar, so kerel, bo ada hin, so les diňa o Del. Se ko les
anela pale, hoj te dikhel oda, so ela pal leste?

4

1 Visarďom man avrether a dikhľom, sar pre phuv o manuša trapinen
avren:
Dikh, o apsa olengre, ko hine trapimen
– a nane prekal lende ťešiťeľis.
Ňiko lenge našťi pomožinelas,
bo ola, ko len trapinenas, sas zoraleder.
2 Vašoda phenďom, hoj bachtaleder hine ola, ko imar mule,
sar ola, ko mek dživen.
3 No feder sar okle duje dženenge
hin oleske, ko mek na avľa pro svetos,
ko na dikhel o nalače skutki,
so pes keren pre phuv.
4 Dikhľom, hoj savori lačhi buči le manušengri pes kerel ča vašoda,
bo zavidzinen peskre susedenge. The kada nane pre ňisoste a hin oda
o denašiben pal e balvaj.
5 O dilino bešela leňivones le sthode vastenca
a paľis merela bokhatar.
6 Feder hin jekh burňik smirom
sar duj vasta pherde le trapišagoha the le denašibnaha pal e balvaj.
7 Visaľiľom a dikhľom pre phuv vareso aver, so nane pre ňisoste:
8 Le manušes, savo sas korkoro a na sas les ňiko,

na sas les aňi čhavo, aňi phral.
A the avke na sas koňec leskra phara bučake,
aňi leskri jakh na čaľiľa le barvaľipnastar.
Phučelas: „Prekal kaste man ajci trapinav a soske mange na dožičinav o lačhipen?“
The kada nane pre ňisoste; biedno hin kada dživipen.

9 Duje dženenge hin feder sar jekheske,
bo hin len feder chasna peskra bučatar.
10 Bo te perena, jekh avres hazdela upre.
Ale vigos ela korkoreske, te perela,
bo na ela dujto dženo, hoj les te hazdel.
11 Bo the sar pašľon duj džene, tačaren jekh avres,
ale jekh dženo sar pes tačarela?
12 Jekhe dženes šaj te domarel,
ale duj džene jekhetane šaj obačhena.
O lanos, so hino sphandlo trine špargenca, na čhinďola avke sig.

13 Feder hin o čoro čhavo, ale goďaver, sar o phuro dilino kraľis, savo peske na del ňič te phenel.
14 Bo oda čhavo šaj avľahas avri the andral e bertena, abo uľiľahas čoro andre peskro kraľišagos, ale the avke šaj ačhel kraľiske.
15 Dikhľom, sar oda čhavo preiľa o kraľišagos pal oda kraľis a sar savore, so dživen a phiren pre phuv, gele pal leste.
16 Ľidžalas ajci but manušen, hoj pes na delas len aňi te zrachinel. Ale imar oklenge, save avena pal lende, na ela oda kraľis pre dzeka. The kada nane pre ňisoste – o denašiben pal e balvaj.
17 De pozoris, sar džaha andro Chramos le Devleskro! Av pašeder, hoj mištes te šunes, bo kada hin feder sar e obeta, so anen o diline, save na džanen, hoj keren namištes.

5

1 Ma phundrav tiro muj sig
a tiro jilo te na siďarel te phenel lav anglo Del,
bo o Del hino andro ňebos a tu sal pre phuv,
vašoda ma vaker but.
2 So buter starišagos tut ela, buter nalače sune džaha;
a so buter vakeres, buter nagoďaveripen pheneha.
3 Te des le Devles lav, doľiker les so neksigeder, bo le Devleske nane pre dzeka o diline. Te diňal lav, doľiker les!
4 Feder hin te na del lav sar te del a te na doľikerel les.
5 Ma domuk tire mujeske, hoj te ľidžal tiro ťelos andro binos, a ma phen anglo rašaj*: „Miro lav, so diňom, sas chiba.“ Soske o Del te choľisaľol pre oda, so phenďal, a te zňičinel e buči tire vastengri?
6 Kaj hin but sune, ode hin the but zbitočna lava. Vašoda dara tut le Devlestar!

7 Sar dikheha, hoj le čores trapinen a hoj o pravos the o spravodľišagos pes na doľikerel, ma čudaľin tut, bo pal o uradňikos ačhel vareko bareder a pal lende ačhen meksa bareder.

* **5:5** E hebrejiko čhib: o poslos

8 A the o kraľis ispidel pro manuša, hoj les te den olestar, so skidle upre
pal o maľi.
9 Ko kamel o love, našťi lendar dočaľol,
a oles, ko kamel o barvaľipen, šoha ňikda nane dos.
The kada nane pre ňisoste!

10 Sar barol o barvaľipen, buter hin ola, ko olestar dživen.
So lačho hin le manušes ole barvaľipnastar?
Ča ajci, hoj čaľarel peskre jakha olestar, hoj pre oda dikhel.

11 Gulo soviben hin le sluhas, či chal sikra abo but,
ale o barvaľipen le barvales na del te sovel.
12 Dikhľom the aver baro nalačhipen pre phuv:
O manuš garuďa o barvaľipen, ale hin les olestar ča dukh.
13 Ačhiľa pes vareso nalačho a našaďa savoro barvaľipen
a na sas les ňič, so mukľahas peskre čhavenge.
14 Avke, sar avľa lango pre kada svetos, avke lango the džala,
a na lela peha ňič andro vasta peskra phara bučatar.
15 The kada hin igen nalačho:
Sako džala, avke sar avľa.
So lačho hin ola phara bučatar? Oda hin sar o denašiben pal e balvaj.
16 Calo peskro dživipen chalas andro kaľipen
a sas andre žaľa, nasvalo the choľamen.
17 Avľom pre oda, hoj kada hin lačho: mištes hin te chal, te pijel a te arakhel o radišagos andre peskri buči, savaha pes o manuš trapinel pre phuv andre kala frima dživesa le dživipnaskre, so le manušes o Del diňa. Bo kada hin dino le manušeske.
18 Te o Del le manušes del o barvaľipen a domukel leske, hoj les te el olestar chasna a te radisaľol peskra phara bučatar, the ada hin o daros le Devlestar.
19 Vašoda pes o manuš na mušinel igen te trapinel peskre dživipnaha, bo o Del pherdžarel leskro jilo le radišagoha.

6

Našťi pes te mukel pro barvaľipen

1 Mek hin the aver nalačhipen, so dikhľom pre phuv a so anel o pharipen le manušenge:
2 Hin manuš, saves diňa o Del o barvaľipen, o pokladi the e slava – leskra dušake na chibaľinel ňič, hin les sa, so ča peske mangľahas – no o Del leske olestar na del te radisaľol, ale vareko aver olestar radisaľol. The oda hin zbitočno the baro nalačhipen.
3 Te varekas uľahas the šel čhave, džiďiľahas but berša a leskre beršen uľahas but dživesa, no leskri duša na čaľiľahas le lačhipnastar, a mek aňi pohrebos leske na kerdehas, akor phenav: „Feder hin le čhavoreske, savo uľiľa mulo, sar leske.“
4 Avľa pro svetos zbitočňe, džal het andro kaľipen a leskro nav hin zaučhardo le kaľipnaha.
5 Aňi o kham na dikhľa, aňi na sprindžarďa, ale hin les buter smirom sar ole barvales,
6 savo na predžiďiľa o lačhipen, the te džiďiľahas duj ezera berša. Či na džan sodujdžene pre oda jekh than?

So o manuš kamel, nane pre ňisoste

7 Savori buči le manušeskri hin ča vaš o chaben,
ale šoha našťi dočaľol.
8 Bo so hin feder le goďaveres sar le dilines?
A so hin feder le čores, savo džanel sar te dživel?
9 Feder hin te radisaľol ole vecendar, so amen hin, sar pes furt te cirdel pal o buter.
The oda nane pre ňisoste, sar te ča denašľamas pal e balvaj.

10 Savoro so hin, sas imar anglal dino,
the oda, so pes ačhel le manušeske hin imar dino,
ale o manuš pes našťi vesekedinel le Devleha,
bo hino zoraleder sar ov.
11 So buter vakeras,
frimeder oda hin pre chasna.
So hin le manušes olestar?
12 Ko džanel, so hin lačho prekal o manuš andre leskro charno dživipen,
so nane pre ňisoste a predžal sig sar o ciňos? Ko phenela le manušeske,
so ačhela pre phuv pal leskro meriben?

7

O goďaveripen andro dživipen

1 Feder hin o lačho nav sar o vzacno parfumos,
feder hin oda džives, kana meras, sar oda džives, sar avas pro svetos.
2 Feder hin te džal andro kher, kaj pes vartinel,
sar andre oda kher, kaj pes oslavinel.
Bo ajso ela o koňec dojekhe manušeskro,
o džido peske oda mi lel andro jilo.
3 E žaľa hin feder sar o asaben,
bo o pharipen kerel o jilo feder.
4 O jilo le goďaverengro hino andre oda kher, kaj pes vartinel,
ale o jilo le nagoďaverengro hino andro kher, kaj hin o radišagos.
5 Feder hin te šunel o dovakeriben le goďaverestar,
sar te šunel o lašariben le dilinendar.
6 O asaben le dilinengro šunďol sar o trňi tel e piri, so pukinen, sar len podlabares.
The oda nane pre ňisoste.

7 Le goďaverestar ačhel nagoďaver, sar pre leste ispiden,
a o prepočiňiben musarel o jilo.

8 Feder hin te dokerel vareso, sar ča te chudel;
te ľikerel avri hin feder, sar pes te ľidžal upre.
9 Ma choľisaľuv sig andre tiro duchos,
bo e choľi hiňi andro jilo le dilinenge.

10 Ma phuč: „Sar oda, hoj okla dživesa sas feder sar kala?“
Bo oda goďaha na phučes.

11 O goďaveripen, avke sar o ďeďictvos, hin lačhi veca;
anel chasna olenge, ko dživen pre phuv.
12 O goďaveripen tut učharela andre avke sar o barvaľipen;
e chasna le prindžaripnastar hin kadi:

O goďaveripen chraňinel o dživipen olenge, kas oda hin.
13 Dikh mištes pre oda, so o Del kerďa!
Ko šaj rovňinel avri oda, so ov banďarďa?
14 Andro lačho džives radisaľuv, ale andro nalačho džan kada:
O Del kerďa the jekh džives the aver,
vašoda o manuš na džanel, so avela pal oda.

15 Kada savoro dikhľom andre mire zbitočna dživesa:
Hin lačho manuš, so merel sig, kajte hino lačho,
a hin nalačho manuš, so dživel but, kajte hino nalačho.
16 Ma gondoľin tuke, hoj sal igen čačipnaskro, a ma ker tutar igen goďaver –
soske tut korkoro te zňičines?
17 Ma av nalačho aňi ma av dilino –
soske te meres, te mek nane tiro časos?
18 Obdža soduj kala veci,
bo oda, ko pes daral le Devlestar, denašela olestar savorestar.

19 O goďaveripen del buter zor le goďaveres
sar o deš vodci andro foros.

20 Nane pre phuv ňisavo čačipnaskro manuš,
savo kerel o lačho a na kerel binos.

21 Ma šun savore lava, so pes vakeren,
hoj te na šunes tire sluhas, sar tut košel,
22 se tu andre tiro jilo džanes,
hoj the tu buterval košľal avren.
23 Savoro kada la goďaha skušinďom
a phenďom: „Kamav te dochudel o goďaveripen,“
ale sas mandar igen dur.
24 Savoro, so hin, hin bareder, sar šaj achaľuvas, a hin igen pharo;
ňiko našťi čačes achaľol savoro.
25 Avke visarďom miri goďi pre oda, hoj te achaľuvav,
te rodav a te arakhav avri o goďaveripen a sar džan o veci;
Kamavas te avel pre oda, soske keren o manuša o nalačhipen, o nagoďaveripen the o diliňipen.

26 Avľom pre kada:
Kirkeder sar o meriben hin e džuvľi, savi hiňi e pasca,
sava hin o jilo sar e sita a o vasta sar o lanci.
Oda murš, ko hin le Devleske pre dzeka, denašela lake,
ale le binošne manušes zachudela.
27 „Dikh, pre kada avľom,“ phenel o kazaťeľis:
„Sthovavas jekh veca paš aver, hoj te arakhav avri, sar o veci džan.
28 Miro jilo furt rodelas,
ale mek na arakhľa;
maškar o ezeros manuša arakhľom jekhe lače muršes,
ale na arakhľom aňi jekha lačha džuvľa.
29 Avľom ča pre kada:
O Del stvorinďa le manušen čačipnaskren,
ale o manuša roden te kerel but nalače veci.“

8

1 Ko hin goďaver a ko achaľol, sar džan o veci?
O goďaveripen rozšvicinel le manušeskro muj,
a kovľarel leskro zoralo muj.

Doľikeren o prikazi le kraľiskre

2 Doľiker le kraľiskro prikazis, bo iľal vera anglo Del*.
3 Ma siďar te oddžal le kraľistar. Ma ľiker tut olenca, ko kamen te kerel o nalačho, bo o kraľis šaj kerel savoro, so kamel.
4 Se o lav le kraľiskro hino zoralo a ko leske šaj phenel: „So keres?“
5 Pre oda, ko doľikerel leskre prikazaňja, na avela ňič nalačho,
o jilo le goďavereskro džanela, kana so te kerel.
6 Pre savoreste hin lačho časos the lačho drom,
kajte o manuš predživel but pharipen.
7 Ňiko na džanel, so pes ačhela,
vašoda ňiko našťi phenel, sar ela.
8 Avke sar le manušes nane zor upral e balvaj,
avke nane ňikas zor upral oda džives, kana merela.
Andral o mariben našťi te džal khere,
avke aňi o nalačhipen na mukela oles, ko oda kerel.

Ňiko našťi achaľol le Devleskre droma

9 Sar gondoľinavas pal savoreste, so pes kerel pre phuv, dikhľom kada savoro: Jekh manuš vladňinel upral aver a oleha dukhavel pes korkores.
10 Mek dikhľom le nalače manušen parunde a le dromeha pal o cintiris len o manuša lašarenas takoj andre oda foros, kaj kerde o nalačhipen. Aňi kada našťi te achaľol.
11 Sar pes takoj na potrestinel o nalačhipen, the aver manuša kamen te kerel o nalače veci.
12 Kajte o binošno kerel šelvar o nalačhipen a dživel but, me džanav, hoj ela feder olenge, ko pes daran le Devlestar, kas hin e sveto dar anglo RAJ.
13 Le nalačhenge na ela mištes a lengro dživipen predžala sig avke sar o ciňos, bo na daran pes le Devlestar.
14 The kada, so hin pre phuv, našťi te achaľol: Hin lače manuša, so vaš o lačho chuden oda, so peske zaslužinen o nalače, a hin nalače manuša, so vaš o nalačho chuden oda, so peske zaslužinen o lače. Phenďom mange: „Aňi kada našťi te achaľol!“
15 Vašoda phenav, hoj te radisaľon le dživipnastar, bo prekal o manuš nane ňič feder pre phuv, sar ča te chal, te pijel a te radisaľol. Kada ela leha andre leskri phari buči andre ola dživesa, so les diňa te dživel o Del tel o kham.
16 Sar man diňom andre oda, hoj te prindžarav o goďaveripen the savoro, so pes kerel pre kadi phuv, na sas man soviben rat-džives.
17 Dikhľom savoro, so o Del kerďa, a avľom pre oda, hoj ňiko našťi achaľol, so pes kerel pre phuv. Kajte oda o manuš igen kamľahas te prindžarel, the avke na achaľola, a kajte varesavo goďaver manuš phenďahas, hoj oda džanel, the avke na achaľol.

9

O meriben užarel sakones

* **8:2** E hebrejiko čhib: vaš le Devleskri vera

1 Gondoľinavas andro jilo pre savore kala veci a avľom pre kada: O
čačipnaskre the o goďaver peskre skutkenca hine le Devleste andro vasta.
O manuša na džanen, so len užarel, či o kamiben, abo e ňenavisť.
2 Oda jekh avel pre savore: pro čačipnaskro the pro bijedevleskro, pro
lačho the pro nalačho, pro žužo the pro melalo, pre oda, ko anel e obeta,
the pre oda, ko na anel.
Avke sar hin le lačheha,
avke the le binošneha;
avke sar hin oleha, ko lel vera,
avke hin the oleha, ko pes daral te lel vera.
3 Andre savoreste, so pes ačhel pre phuv, kada nane lačho: Oda jekh
avel pre sakoneste.
O manušeskro jilo hino pherdo le nalačhipnaha the le diliňipnaha,
medik dživel, a paľis merel.
4 No, medik o manuš dživel, hin les naďej, bo le džide rikoneske hin
feder sar le mule ľevoske.
5 Bo o džide džanen, hoj merena,
ale o mule na džanen ňič.
Nane imar buter počiňiben prekal lende,
bo pes pre lende bisterďa.
6 Savoro, so kerde, medik dživenas
– lengro kamiben, ňenavisť the žjarlivosť –
mule jekhetane lenca.
Nane len imar ňisavo kotor pre ňisoste, so pes kerel pre phuv.
7 Dža, radišagoha cha tiro maro a pi tiri mol lače jileha, bo le Devleske
hin imar pre dzeka oda, so keres.
8 Tire gada mi en furt parne a pre tiro šero te na chibaľinel olejos.
9 Radisaľuv andro dživipen tira romňaha, sava kames, andre savore
dživesa, save našťi te achaľol. Bo kada radišagos hin le Devleskro daros
prekal tu, medik keres e phari buči pre phuv.
10 Savoro, so šaj keres tire vasteha, ker caľa tira zoraha, bo andro
Šeol*, kaj džas, nane ňisavi buči aňi gondoľišagos aňi prindžaripen aňi
goďaveripen.

11 Pale dikhľom vareso aver pre phuv:
Ola, ko denašen sigeder, na zviťazinen furt o denašiben
aňi o zorale murša furt na zviťazinen o mariben;
aňi le goďaveren nane furt o chaben,
aňi ola, ko nekfeder achaľon, nane furt barvale,
aňi olen, ko but sikľile, nane furt e pačiv,
bo džal pal oda, či sal pro lačho than andro lačho časos.
12 Se o manuš the avke na džanel, kana avel leskro časos,
bo sar o ribi pes chuden andre meribnaskri sita
a o čirikle hine chudle andre pasca,
avke the le manušen zachudel o nalačho časos,
so pre lende jekhvareste avel.

13 The kada goďaveripen dikhľom pre phuv a sas prekal mande zoralo:
14 Sas jekh cikno foros, kaj dživenas frima manuša. A jekh baro kraľis
avľa pre oda foros, rozthoďa le slugaďen pašal leste a ačhaďa pašal o foros
o bare veži.

---

* **9:10** Oda hin o than, kaj hine o mule.

15 A andre oda foros sas jekh čoro goďaver murš, so peskra goďaha
zachraňinďa o foros. Ale ňiko peske pre oda čoro manuš aňi na leperďa.
16 Avke me phenďom: Feder hin o goďaveripen sar e zor, ale o
goďaveripen le čoreskro pes tele dikhel a leskre lava ňiko na šunel avri.
17 Feder hin te šunel o lava le goďaverengre, so hine phende polokes,
sar te šunel e vika le vladcaskri maškar o diline.
18 O goďaveripen hin zoraleder sar o maribnaskre zbraňe,
ale jekh binošno manuš šaj musarel but lačhipen.

10

1 Sar o mule muchi khandisaren o parfumos,
avke the o sikra diliňipen kerel buter sar o goďaveripen the pačiv.
2 Le goďaveres hin o jilo pro čačo than,
ale le dilines pro nalačho.
3 Mek the sar džal o dilino le dromeha,
nane les goďi a sikavel savorenge, savo hino dilino.
4 Te pre tu hin choľamen o vladcas, ma omuk tiri buči;
te ačheha čhit, preačhela leskri choľi.

5 Hin mek the aver nalačhipen, so dikhľom pre phuv,
o vladara, so keren kajse chibi:
6 O dilino sas thodo pro baro than,
no o barvale manuša pro cikno.
7 Dikhľom le sluhen te džal pro graja
a le rajen te phirel sar sluhi pal e phuv.

8 Ko kopaľinel e chev, šaj perel andre;
a oles, ko čhivel tele o muros, šaj danderel o sap.
9 Ko kerel buči le barenca, šaj pes lenca dukhavel;
a ko čhingerel o kašta, šaj pes zraňinel.

10 Te varekaske tupisaľol o trast a na ostrarela les,
mušinel te del andre oda buter zor,
ale feder hin te kerel goďaha.

11 Te o sap danderela angle oda, sar hino začarimen,
o čaroďejňikos hino zbitočno.

12 O lava andral o muj le goďavereskre anen leske pačiv,
ale o vušta le nagoďavereskre zňičinena les korkores;
13 soča chudel te vakerel, vakerel o nagoďaver lava,
a o koňec leskre lavengro hin o nalačho diliňipen;
14 o nagoďaver vakerel buter a buter.
Ňiko na džanel, so pes ačhela.
Ko šaj phenel varekaske, so pes ačhela pal leste?

15 O nagoďaver hino ajso strapimen peskra bučatar,
hoj aňi na džanel o drom andro foros.

16 Vigos tuke, phuvije, te tiro kraľis hino terno,
a te tire raja tosarastar but chan.
17 Bachtaľi sal, phuvije, te tiro kraľis hino rajikano murš,

a te tire raja chan akor, sar pes džal te chal,
hoj te zoraľon a na te mačon.

18 Sar hin o manuš leňivo, rozperel o pados,
sar o vasta ňič na keren, čuľal andro kher.

19 O maro anel o asaben,
e mol anel o radišagos,
ale bi o love na ela aňi jekh aňi aver.

20 Ma koš le kraľis mek aňi andre tiri godi,
ma koš le barvales aňi khere pre tiro hadžos,
bo o čirikloro šaj rozľidžala tire lava
a phenela avri, so phenďal.

11

1 Muk tiro maro te džal tele le paňeha,
bo pal o but dživesa tuke avela pale buter.
2 De vareso olestar, so tut hin, efta the ochto dženen,
bo na džanes, savo nalačhipen avela pre phuv.

3 Sar pherďon o chmari le paňeha, čhiven avri o brišind pre phuv.
Te o stromos perela pro juhos abo pro severos,
ačhela ode, kaj peľa.
4 Oda, ko del pozoris, či phurdel e balvaj, na džala te sadzinel,
a ko dikhel pro chmari, na džala te kidel upre.

5 Avke sar na džanes o drom la balvajakro,
a na džanes, sar barol o čhavoro andro per la dake,
avke na džanes aňi o buča le Devleskre, savo stvorinďa savoro.

6 Tosarastar rozčhivker tiro zrnos
a dži rači ma de te odpočovinel tire vasteske,
bo na džanes, so barola feder: či kada vaj koda,
abo či na ena soduj lače.

Godi le terne manušenge

7 Gulo hin o švetlos a mištes hin le jakhenge te dikhel o kham.
8 Vašoda, te dživela o manuš but berša,
mi radisaľol andre savore berša;
ale te na pobisterel pre ola kale dživesa pal o meriben, bo ena but.
Savoro, so avela, nane pre ňisoste.

9 Radisaľuv, terne manušeja, andre tiro terňipen,
tiro jilo mi radisaľol tire terňipnaskre dživesenge!
Phir pal o droma, kaj tut ľidžal tiro jilo
the pal oda, so dikhen tire jakha,
ale džan, hoj o Del tut vaš oda savoro anela pro sudos.
10 Vašoda čhiv avri o starišagos andral tiro jilo
a trade avri o pharipen tire ťelostar,
bo o terňipen the o kale bala predžana sig.

12

1 Ma bister pre tiro Stvoriťeľis andre ola dživesa, sar mek sal terno,
angloda sar avena o phare dživesa a ena pašes o berša,
sar pheneha: „Nane man imar radišagos andro dživipen“ –
2 angloda sar kaľona o kham the o švetlos, o čhonoro the o čercheňa
a sar avena o chmari pale avri pal o brišind,
3 angloda sar o stražňika le khereskre izdrana
a o zorale murša banďona,
sar ola, ko erňinen, preačhena te kerel buči, bo ena frima,
a sar kaľona andre ola, ko dikhen avri prekal e oblaka;
4 sar pes phandena o vudara pre uľica
a o hangos andro mľinos slabisaľola
sar pes ušťela upre pro giľavipen le čirikleskro,
ale lengre giľa na šunďona mištes.
5 Ma bister pre leste angloda, sar avela pro manuša e dar le uče thanendar
a phirela pes pal o drom daraha;
sar o mandľovňikos rozkvitňinela,
o maľakro grajoro na birinela te phirel
a e muršikaňi tužba našľola.
Akor o manuš džal andre peskro večno kher
a o manuša roven andre žaľa pro uľici.

6 Ma bister pro Del angloda, sar čhinďola e rupuňi šparga
a phadžola o somnakuno čaro,
angloda sar phagerisaľola o džbanos paš o prameňis
a phadžola e kereka pre chaňig,
7 a o prachos džala pale andre phuv, avke sar sas,
a o duchos džala pale ko Del, savo les diňa.

8 „Zbitočno! Sa hin zbitočno!“ phenďa o Kazaťeľis,
„Savoro hin pre ňisoste!“

O posledna lava

9 Na ča hoj o Kazaťeľis sas goďaver, ale mek the sikavelas le manušen o prindžaripen. Skidelas a pisinelas andre but privakeribena; mištes pal oda gondoľinelas a sikľolas.
10 O Kazaťeľis kamelas te arakhel o lače lava a oda, so pisinďa, sas pačivalo the čačo.
11 O lava le goďaverengre hine sar e ostro paca, savaha pes ľidžal le biken, a o skidle privakeribena hine sar o lecegi, so hine zorales zademade andre – hine dine jekhe pasťjeristar, le Devlestar.
12 Mek paš oda savoro, čhavo miro, de tuke pozoris the pre kada:
Te pisinel kňižki nane šoha ňisavo koňec a te sikľol but slabisarel o ťelos.
13 Pro koňec savoreske, so šunďal:
Dara tut le Devlestar a doľiker leskre prikazaňja,
bo kada hin, so kampel sakoneske te kerel.
14 Bo o Del sudzinela dojekh skutkos
the savoro, so hin garudo,
či lačho abo nalačho.

E Nekšukareder gilĭ

1 E nekšukareder gilĭ le Šalamunoskri.

Ešebno gilĭ
E džuvlĭ
2 Ó, te man furt čumidľalas tire vuštenca!
Tiro kamiben hino feder sar e mol.
3 Šukares voňinel tiro parfumos;
tiro nav hin sar o nekfeder parfumos,
vašoda tut o terne čhaja kamen.
4 Le man tuha, av denašas!
Ľidža man, kraľina miro, andre tire khera!
Radisaľuvaha a thovaha baripen andre tu,
lašaraha tiro kamiben buter sar e mol.
Na čudaľinav man, hoj tut o terne čhaja avke kamen.
5 Kaľori som, ale šukar,
čhajale le Jeruzalemoskre,
kaľori sar o stani le Kedaroskre,
sar o zavesi andro Šalamunoskro palacis.
6 Ma dikhen man tele, hoj som kaleder,
hoj man chudňa o kham.
O čhave mira dakre pre ma choľisaľile
a thode man te stražinel o viňici,
ale miri viňica me zamukľom.
7 Phen mange avri, tu, saves avke kamav:
Kaj pašineha tiro stados?
Kaj odpočovineha pro dilos?
Soske te avav sar e napačivaľi džuvľi
paš o stadi tire prijaťeľengre?
O murš
8 Tu, so sal nekšukareder le džuvľendar,
te na džanes, kaj hin oda than,
dža pal o stopaja le bakrengre
a muk tire kozicen te chal e čar
paš o stani le pasťjerengre.

9 Tu sal ajsi šukar, lasko miri,
sar e terňi kobila, so cirdel le faraonoskro verdan!
10 Tire čhama hine igen šukar le ozdobenca andro kana,
tiri meň le perlengre lancociha.
11 Keraha tuke o somnakune lancici
le rupune guľičkenca.
E džuvlĭ
12 Medik pašľolas miro kraľis pre peskro divanos,
miro parfumos šukares voňinelas.
13 Oda, kas kamav, mange hino sar e voňavo mirha,
so mange pašľol pro koľin;
14 hino mange sar o kvitki henna
andre viňica paš o En-Gedi.
O murš
15 Ó, savi šukar sal, lasko miri! Igen šukar sal!

Tire jakha hine sar holubici.
E džuvľi
16 Ó, savo šukar sal tu, lasko miri! Čačes sal šukar!
E zeleno čar hiňi amaro hadžos.
17 O hranoli pre amaro kher hine le cedrostar,
amaro plafonos hin le sosnendar.

2

E džuvľi
1 Me som ča e kvitka andro Šaron,
ča e ľaľija, so barol andre dolina.
O murš
2 Sar e ľaľija maškar o koľaka,
ajsi hiňi miri laska maškar o terne čhaja.
E džuvľi
3 Sar o lačho phabengro stromos
maškar o stromi andro veš,
ajso hin oda, ko man kamel,
feder sar savore terne čhave.
Igen kamavas te bešel andre leskro ciňos
a leskro ovocje hino gulo andre miro muj.
4 Domukľa mange te pijel peskri kamibnaskri mol*,
leskro kamiben sas upral mande sar e zastava.
5 Občerstvinen man le hrozienkenca!
Zoraľaren man le phabenca,
bo som nasvaľi le kamibnastar!
6 Leskro baľogno vast hin tel miro šero
a peskre čače vasteha man obchudel.

7 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem,
anglo srnki the anglo gazeli!
Ma čhalaven amaro kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.

Dujto giľi
E džuvľi
8 Šunav o hangos oleskro, ko man kamel!
Dikh, avel kade!
Chučkerel pal o verchi a denašel pal o brehi;
9 hino sar e gazela, sar o terno jeleňis.
Dikh, kade ačhel pal amaro muros;
dikhel andre prekal o oblaki, zadikhel prekal o mreži.
10 Prevakerďa ke ma oda, ko man kamel:
„Ušťi upre, lasko miri,
av, miri šukarori!
11 Dikh, o jevend imar pregeľa;
o brišind preačhiľa, geľa het.
12 O kvitki aven avri pre phuv!
Avľa o časos pro giľavipen!
O hangos la hrdličkakro
šunďol andre amari phuv.
13 Pro figovňikos barol o terne figi,

* **2:4** E hebrejiko čhib: Anďa man andro kher la moľakro.

o viňici kvitňisaľon a šukares voňinen.
Ušťi upre, lasko miri,
av, miri šukarori!“
O murš
14 Holubico miri,
garuďi sal andre chev andre skala,
andre skalakri škara.
Sikav mange tiro muj
a domuk mange te šunel tiro hangos;
bo mištes šunďol tiro hangos
a šukar hin tiro muj.
15 Chuden amenge le lišken†,
le cikne lišken, so musaren o viňici,
amare viňici, so imar kvitňisaľon.
E džuvľi
16 Oda, ko man kamel,
hino miro a me som leskri;
čaľarel pes maškar o ľaľije.
17 Medik na predžal o džives
a o ciňos na našľol,
visaľuv pale, tu, so man kames,
av ajso sar e gazela,
sar o terno jeleňis pro Beterska verchi‡.

3

1 Pre miro hadžos račenca rodavas oles,
kas kamel miri duša.
Rodavas les, ale na arakhľom.
2 No ča uščav a predžav man pal o foros;
pro uľici the pro pľacos rodava oles,
kas kamel miro jilo;
rodavas les, ale na arakhľom.
3 Arakhle man o stražňika, save phiren pal o foros.
Phučľom lendar: „Na dikhľan oles, kas kamel miro jilo?“
4 Soča lendar odgeľom,
arakhľom oles, kas kamel miro jilo.
Chudňom les a na mukľom,
medik les na anďom andre mira dakro kher,
andre oda kher, kaj man miri daj anďa pro svetos.

5 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem,
anglo srnki the anglo gazeli!
Ma čhalaven a ma uštaven o kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.

Trito gilĭ
E džuvľi
6 So hin oda, so avel pal e pušťa sar o slupi le thuvestar,
sar o parfumos andral e mirha the kaďidlos,
savore koreňjendar le kupcendar?
7 Dikh, le Šalamunoskro tronos!
Pašal leste šovardeš zorale murša,

† **2:15** Kade šaj džal pal aver murša, so tiš kamen ola terňa džuvľa. ‡ **2:17** Kada hin o verchi rozďelimen pro duj.

nekfeder murša andral o Izrael.
8 Savore pes džanen te marel le šabľenca;
dojekh hino avrisikado pro mariben;
paš sakoneste hin e šabľa,
hoj te ochraňinel le utokendar rači.
9 O kraľis Šalamun peske kerďa tronos*
le kaštestar andral o Libanon.
10 O slupici kerďa rupune,
o operadlos kerďa somnakuno,
o šedziskos fijalovo,
obthodo andral le kamibnaha†
le Jeruzalemoskre čhajendar‡.
11 Aven avri, čhajale le Sionoskre,
dikhen pro kraľis Šalamun,
pre koruna, so leske thoďa e daj pro šero,
andre oda džives, sar leske sas o bijav,
oda džives, sar leske radisaľolas o jilo.

4

O murš
1 Jaj, savi šukar sal, lasko miri, savi šukar sal,
tire jakha hine mila sar o holubici tel o zavojis,
tire bala hine kale sar o stados le kozengro,
so avel tele pal o verchi andro Gilead.
2 Tire danda hine ajse parne sar o strihimen bakrore,
so sas akana ča žužarde andro paňi.
Savoren hin peskri dvojička,
aňi jekh lendar na chibaľinel.
3 Tire vušta hine sar o šarlatovo thav
a tiro muj hino igen šukar.
Tire čhama pal o zavojis
hine ajse lole sar e jepaš granatoskri phabaj.
4 Tiri meň hiňi šukar sar e veža le Davidoskri,
ačhaďi le barendar andro šori,
ezeros šťiti upre figinen,
savore šťiti le zorale muršengre.
5 Tire duj koľina hine sar duj terne gazeli,
sar o dvojički, so chan e čar maškar o ľaľije.
6 Sigeder sar avela o džives
a o kaľipen denašela,
džava mange upre pro verchos la mirhakro
the pro brehos le kaďidloskro.
7 Caľi sal šukar, lasko miri;
nane pre tu chiba!

8 Av manca andral o Libanon, miri terňije,
av manca andral o Libanon.
Av tele pal o verchos Amana,
pal o verchos Senir the Chermon,
pal o thana le ľevengre
the pal o brehi le leopardengre.

---

* **3:9** Oda sas tronos, so pes del te preľidžal. † **3:10** Abo: le ebenoskre kaštestar ‡ **3:10** Abo: Čhajale andral o Jeruzalem

9 Zachudňal mange miro jilo,
pheňe miri, terňije miri,
zaiľal mange les,
soča pre ma jekhvar dikhľal,
le jekhore šperkoha andral tiro lancocis.
10 Savo ča šukar hin tiro kamiben,
pheňe miri, terňije miri!
Tiro kamiben hin feder sar e mol;
tire parfumi voňinen feder
sar savore koreňja.
11 Pal tire vušta čuľal o gulo medos, miri terňije,
tel e čhib tut hin o medos the o thud
a tire gada voňinen avke, sar voňinel o Libanon.
12 Tu sal e zarimen zahrada, pheňe miri, terňije miri;
e zarimen zahrada, o prameňis, so hino zakerdo andre.
13 Tu sal sar e zahrada le granatoskre phabengri,
kaj barol o lačho ovocje,
e henna the o nardos;
14 o nardos the o šafran,
o puškvorcos the e škorica
the but aver voňavo kaďidlos,
e mirha the aloe
le savore nekfeder koreňjenca.
15 Tu sal o prameňis andre zahrada,
e chaňig le džide paňeha,
so čuľal tele pal o Libanon.
E džuvľi
16 Balvajale pal o severos the pal o juhos, ušťen upre a aven!
Prephurden miri zahrada,
hoj lakri voňa te voňinel všadzik,
hoj oda, kas kamav, te avel andre peskri zahrada
a te chal lakro lačho ovocje.

5

O murš
1 Avľom andre miri zahrada,
pheňe miri, terňije miri,
obkidav miri mirha the miro koreňje;
koštoľinav mire medostar,
pijav miri mol the miro thud.
O džuvľa
Chan, mire prijaťeľale, pijen,
mačon le kamibnastar.
E džuvľi
2 Me sovavas, ale miro jilo sas upre.
Šun! Oda, kas kamav, durkinďa.
O murš
Phundrav mange,
pheňe miri, lasko miri,
holubico miri, nane pre tu chiba!
Pro šero man hin pherdo rosa,
o bala mange cinďile la račakra molhatar.
E džuvľi
3 E rokľa čhiďom tele!

Pale la urava?
O pindre žužarďom le paňeha.
Pale len meľarava?
4 Oda, kas kamav,
nacirdňa peskro vast, hoj te phundravel o vudar,
a miro jilo pes andre mande čhalaďa.
5 Ušťiľom upre te phundravel oleske, kas kamav,
a mire vastendar čuľalas e mirha,
prekal o angušta mange prečuľalas
pre kľamka pro vudar.
6 Phundraďom oleske, kas kamav,
ale ov ode imar na sas, geľa het.
Ačhiľom smutno*,
rodavas les, ale našťi les arakhľom;
vičinavas pre leste,
ale na odphenelas mange.
7 Arakhle man o stražňika,
sar phirenas pal o foros.
Marde man, dukhade man,
ile pal ma tele the o plašťos
ola, ko stražinen o muros.
8 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem:
Te arakhena oles, kas kamav,
so leske phenena?
Phenen leske, hoj som nasvaľi le kamibnastar!
O džuvľa
9 Soha hino feder oda, kas kames, avrendar,
tu, nekšukareder maškar o džuvľija?
Soha hino feder oda, kas kames, avrendar,
hoj tut mušinas te del ajso lav?
E džuvľi
10 Oda, kas me kamav, hino šukar, lolečhamengro,
feder sar deš ezera aver.
11 Leskro šero hino ajso šukar sar o žužo somnakaj;
leskre bala hine kučerava, kale sar o havranos;
12 leskre jakha hine sar o holubici paš o paňa,
avrithode (avrimorde) andro thud,
zathode sar o drahokami.
13 Leskre čhama hine sar e zahrada,
kaj barol pherdo koreňja;
leskre vušta hine sar o ľaľije;
kvapkinel lendar e mirha.
14 Leskre vasta hin o somnakune paci,
obthode le vzacne barenca;
leskro ťelos hin e hladko slonovina
šukaľardi le zafirenca.
15 Leskre pindre hin o slupi le parne mramoristar
ačhade pro somnakune podstavci.
Dičhol avri sar o verchi andro Libanon,
učo sar o cedri.
16 Leskre vušta hine igen gule;
savoreha man pricirdel.

---

* **5:6** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib; oda šaj el the: „sar ov vakerelas.“

Ajso hino oda, kas kamav, ajso hino miro prijaťeľis,
čhajale andral o Jeruzalem!

6

O džuvľa
1 Kaj geľa oda murš, saves kames,
tu nekšukareder maškar o džuvľija?
Pre savo drom visaľiľa oda, kas kames?
Odphen amenge, hoj les te džas tuha te rodel.
E džuvľi
2 Miri laska geľa tele andre peskri zahrada,
kaj barol o koreňja,
hoj peske te radisaľol andre zahrada
a te kidel o ľaľije.
3 Me som oleskri, ko man kamel, a ov hino miro,
čaľarel pes maškar o ľaľije.
O murš
4 Šukar sal, lasko miri, sar e Tirca,
ajsi šukar sar o Jeruzalem,
užasno sar o čercheňa pro ňebos*.
5 Tire jakha man igen pricirden,
ma dikh pre ma!
Tire bala hine kale sar o stados le kozengro,
so avel tele pal o verchi andro Gilead.
6 Tire danda hine sar o bakrano stados,
so sas akana ča žužarde andro paňi.
Savoren hin peskri dvojička,
aňi jekh lendar na chibaľinel.
7 Tire čhama pal o zavojis
hine ajse lole sar e jepaš granatoskri phabaj.
8 Šaj el le kraľis šovardeš kraľovni,
ochtovardeš romňija-služobňički
a pačivale čhaja buter, sar pes del te zrachinel,
9 ale miri holubica hiňi jekhori,
nane pre late ňisavi chiba,
jekhori čhaj peskra dakri,
nekšukareder olake, ko la anďa pro svetos.
Dikhle la o terne čhaja a phende lake: „Požehňimen sal!“
O kraľovni the o romňija-služobňički la lašarenas.

10 „Ko hin odi, so dikhel uprunestar sar e tosarutňi čercheň,
šukar sar o čhonoro, švicinel sar o kham,
užasno sar o čercheňa pro ňebos†.“

11 Geľom tele andro zahradi, kaj baron o pendecha,
te dikhel o neve konarica andre dolina.
Kamľom te dikhel, či imar o viňičis mukľa o pučiki
a či imar kvitňisaľon o granatoskre phaba.
12 Zaiľa man o radišagos,
izdravas avke, sar te geľomas pro kraľiko verdan‡.

---

* **6:4** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib. † **6:10** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib. ‡ **6:12** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

7

O džuvľa
1 Av pale, av pale, čhaje Šulamitko*;
av pale, av pale, hoj pre tu te dikhas!
E džuvľi
So kamen pre Šulamitka te dikhel,
sar khelel andro taboris?†
O murš
2 Save šukar hin tire pindre andro sandalki,
čhaje le princoskri!
Tire klubi hine šukares avrikerde sar o šperki;
sar e buči le majstroskre vastengri.
3 Tiri pupa hiňi sar o poharis,
andre savo na chibaľinel e koreňimen mol;
tiro pasos pašal o per
hino sar e pšeňica pre kopa
obthoďi le ľaľijenca.
4 Tire koľina hine sar duj terne gazeli,
sar dvojički la gazelakre.
5 Tiri meň hiňi sar e veža la slonovinatar;
tire jakha hine o jazera andro Chešbon
paš e brana Bat-Rabim.
Tiro nakh hino ajso šukar
sar e veža andro Libanon,
so hiňi anglo Damašek.
6 Tiro šero pre tute hin sar o verchos Karmel;
tire bare bala tuke bľišťisaľon sar o fijalovo pochtan,
o kraľis hino zachudlo andre tire husta bala.
7 Savi šukar sal; pre dzeka mange sal!
Miri lasko, sar tutar radisaľuvav!
8 Tiri postava hiňi sar e palma
a tire koľina sar lakro ovocje.
9 Phenďom: „Džava upre pre palma
a chudava man lendar.“
Mi en tire koľina sar o hroznoskre strapci,
mi voňinel tiro dichos sar o voňava phaba
10 a tiro čumiben sar e nekfeder mol.
E džuvľi
Mi džal e mol šukares oleske, kas kamav;
mi predžal leske prekal o vušta the danda.
11 Me som oleskri, kas kamav,
a ov pal ma džal.
12 Av džas pre maľa, lasko miri;
presovaha andro gava;
13 ušťaha sig tosara a džaha andro viňici,
dikhaha, či imar kvitňisaľol o viňičis,
či pes imar phundraven o kvitki,
či imar kvitňisaľon o granatoskre phaba.
Ode tuke dava miro kamiben.
14 O mandragori den avri peskri kamibnaskri voňa,
paš amaro vudar hin savore vzacna plodi,
neve the purane;

---

* **7:1** Dokonalo čhaj † **7:1** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

garuďom tuke len, romoro miro.

8

E džuvľi
1 Jaj, te uľalas miro phral,
savo pijelas o koľin mira dakro!
Avke te tut arakhľomas pre uľica a čumidľomas tut,
ta ňiko na phenďahas, hoj namištes kerav.
2 Iľomas tut a anďomas andre mira dakro kher.
Tu man ode sikaďalas pal o kamiben
a me tut diňomas te pijel e koreňimen mol,
o muštos le granatoskre phabendar.
3 Leskro baľogno vast hin tel miro šero
a peskre čače vasteha man obchudel.
4 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem!
Ma čhalaven amaro kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.
O džuvľa
5 Koda hiňi odi, ko avel pal e pušťa
a oprinel pes pre oda, kas kamel?
E džuvľi
Uštaďom tut, sar salas tel o phabengro stromos.
Ode sas tiri daj andro ločhibnaskre dukha,
ode pašľiľa andro dukha odi,
ko tut anďa pro svetos.
6 Thov tuke man pre tiro jilo sar e pečať,
sar e angrusi pre tiro vast;
bo o kamiben hin ajso zoralo sar o meriben
a e vašeň ľikerel ajci sar o hrobos.
Labol sar e zoraľi jag, sar o baro plameňis.
7 Aňi but paňi našťi ačhavel o kamiben,
aňi o bare paňa les našťi tašľaren.
Te vareko kamľahas te del vaš o kamiben
savoro barvaľipen andral peskro kher,
uľahas calkom teledikhlo.
O džuvľa
8 Hin amen cikňi pheňori
a lakre koľina hine mek ciknore.
So keraha amara pheňaha oda džives,
sar la avena te mangavel?
9 Te hiňi muros,
ačhavaha pre late o rupune veži!
Te hiňi vudar,
zakeraha la andre le cedroskre deskenca!
E džuvľi
10 Me som muros
a mire koľina hine sar o veži!
Akor ačhiľom andre leskre jakha
sar odi, ko anel pherdo radišagos*.
O murš
11 Le Šalamun sas e viňica andro Baal-Hamon†,
odi viňica diňa le manušenge, hoj pes te starinen.

---

* **8:10** E hebrejiko čhib: šalom † **8:11** Oda hin: raj upral o barvaľipen

Sako počinďahas vaš lakro ovocje
ezeros rupune.
12 Ale miri viňica, hiňi miri,
hiňi prekal mande.
Muk tuke, Šalamun, o ezeros rupune prekal tu
a o duj šel prekal ola, ko pes starinen pal o ovocje.

13 Tu, savo bešes andro zahradi,
mire prijaťeľa mištes šunen pre tiro hangos.
Domuk the mange te šunel!
E džuvľi
14 Romoro miro, av ke ma sigo,
denaš sar e gazela,
abo sar o terno jeleňis pro verchos,
kaj baron o koreňja!

O Izajaš

1 O viďeňje, savo dikhľa o Izajaš, le Amososkro čhavo, pal e Judsko the
pal o Jeruzalem, sar andre Judsko kraľinenas o Uziaš, o Jotam, o Achaz the
o Chizkija*.

O Izrael pes ačhavel le RAJESKE

2 Šun, ňebona! Šun, phuvije!
Bo o RAJ phenel:
„Le čhaven ľikerďom avri a bararďom,
ale on pes mange ačhade.
3 O volos prindžarel peskre gazdas
a o somaris džanel o valovos,
khatar les leskro raj karminel,
ale o Izrael oda na džanel;
mire manuša na achaľon.“

4 Vigos le binošne narodoske;
le manušenge, pre save hin pherdo vini,
le potomkenge le nalače manušengre,
le čhavenge, so keren falošňe!
Omukle le RAJES,
tele dikhle le Izraeloskre Svete Devles,
calkom pes lestar visarde het.

5 Kaj tumen mek te marel,
te mek furt tumen vzburinen?
Calo tumaro šero hino dukhado;
calo tumaro jilo hino slabo.
6 Nane pre tumende ňič sasto,
le šerestar dži o peti žuže modrini,
jazvi the otkerde rani,
save nane obžužarde aňi sphandle
aňi makhle le olejoha.

7 Tumari phuv hiňi pušťa,
tumare fori hine labarde avri;
tumaro uľipen chan avri o cudzinci
angle tumare jakha;
o cudzinci zňičinde e phuv.
8 O Jeruzalem hino omuklo
sar e budkica andre viňica,
sar e chatkica pre ogurkengri maľa,
sar o obkľučimen foros.
9 Te amenge o Nekzoraleder RAJ
na mukľahas varesave manušen te dživel,
uľamas sar e Sodoma the e Gomora.

10 Tumen rajale, so san sar o raja andre Sodoma,
šunen o lav le RAJESKRO!

---

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

Manušale, so dživen avke sar andre Gomora,
šunen, so tumen sikavel amaro Del!
11 „Pre soste mange anen ajci but obeti?“
phenel o RAJ.
„Imar som prechalo le labarde bakrane obetendar,
le thule dobitkoskre žirostar;
nane mange pre dzeka o rat le bikengro,
le bakrengro the le capengro.
12 Ko tumen vičinďa,
hoj tumen te aven te sikavel angle miro muj?
Ko tumendar kamel,
hoj furt te phiren pal mire chramoskre dvori?
13 Ma anen mange imar o zbitočna obeti!
Džungľiľa mange tumaro kaďidlos,
o inepos le Neve čhoneskro, o šabat
the tumare zhromažďeňja.
Našťi avri ačhav o nalačhipen
andre tumaro zhromažďeňje!
14 Tumare oslavi pro nevo čhon the inepi
andral calo jilo našťi avri ačhav;
anen mange o pharipen,
zuňinďom len imar.
15 Sar ke ma hazdena o vasta andre modľitba,
me phandava andre mire jakha;
kajte tumen but modľinena,
me na šunava,
bo pre tumare vasta hin pherdo rat.
16 Obžužaren tumen a aven žuže!
Len het tumare nalače skutki pašal mire jakha!
Preačhen te kerel o nalačhipen!
17 Sikľon te kerel o lačho.
Dodikhen, hoj pes te kerel o spravodľišagos!
Pomožinen olenge, ko hine strapimen,
vaš e širota pro sudos rušen
a zaačhen vaš e vdova!“

18 „Aven akana, vakeras peske pal ada!“
phenel o RAJ.
„Kajte ulehas tumare bini lole sar o šarlat,
parňona avri sar o jiv;
kajte ulehas lole sar o lolo pochtan,
parňona avri sar e vlna.
19 Te kamena a te man šunena,
chana o lače dari la phuvakre.
20 Ale te na kamena
a ačhavena tumen mange,
avena murdarde la šabľaha.
Me, o RAJ, oda phenďom.“

O Jeruzalem hino binošno foros

21 Sar šaj le pačivale forostar ačhiľa lubňi?
Varekana sas andre pherdo čačipen;
bešelas ode o spravodľišagos,
ale akana ode bešen o vrahi.

22 Salas sar o rup,
ale akana na mos ňič.
Salas sar e lačhi mol,
ale akana hiňi mišimen le paňeha.
23 Tire raja hine vzburenci
a ľikeren pes le zbujňikenca;
lenge savorenge džal pal o prepočiňiben
a rado prilen o dari;
vaš o široti na zaačhen pro sudos
a le vdovengro pripados aňi na šunen.

24 Vašoda phenel o Raj, o Nekzoraleder RAJ,
o Zoralo Del le Izraeloskro:
„Vigos! Mukava avri miri choľi pre ola, ko pre ma džan,
a pomsťinava man mire ňeprijaťeľenge.
25 Nacirdava pre tute miro vast;
obžužarava tut tira meľatar la jagaha;
lava tutar avri savoro nažužipen.
26 Dava tut pale kajse sudcen, sar tut sas varekana,
kajse radcen, sar tut sas čirla.
Paľis tut vičinena Spravodľivo foros,
o Pačivalo foros.“

27 O RAJ cinela avri o Sion le čačipnaha
a olen, ko keren pokaňje, le spravodľišagoha.
28 Ale o vzburenci the o binošna ena zňičimen!
Ola, ko omuken le RAJES, merena.

29 „Ladžana tumen vaš o posvetna dubi,
pal save tumenge igen džalas;
ľoľona avri ladžatar vaš o zahradi,
save tumenge kidňan avri pro lašariben.
30 Avena sar o dubos,
pal savo peren tele o prajti,
sar e zahrada bi o paňi.
31 O zoralo manuš ela sar o phus
a leskri buči sar e iskra;
soduj labona jekhetane
a ňiko lengri jag na murdarela andre.“

2

O verchos le RAJESKRO

1 Kada hin lav, savo priiľa o Izajaš, le Amososkro čhavo, andro viďeňje pal e Judsko the pal o Jeruzalem.

2 Andro posledna dživesa
ela o verchos le RAJESKRE Chramoskro zathodo zorales;
ela nekučeder le verchendar
a barardo upral savore brehi
a savore narodi ke leste džana prudoha.
3 But manuša avena a phenena:
„Aven džas upre pro verchos le RAJESKRO,

andro Chramos le Jakoboskre Devleskro,
hoj amen te sikavel peskre droma
a hoj te phiras pal leskre chodňiki.“
Bo andral o Sion avela avri o zakonos
a o lav le RAJESKRO andral o Jeruzalem.
4 Ov rozsudzinela maškar o narodi the maškar o but nipi.
Akor peske prekerena o šabľi pro motiki
a o kopiji pro vinarika čhura.
O narodos pro narodos na hazdela e šabľa
a imar pes na sikavena te marel.

5 Aven, čhavale le Jakoboskre,
phiras andro švetlos le RAJESKRO!

O Džives le RAJESKRO

6 Tu, RAJEJA, odčhiďal tutar tire manušen,
le Jakoboskre potomken.
Bo hin len pherdo vražňika pal o vichodos
a veštci sar le Filišťincen;
spojinen pes le cudzincengre čhavenca.
7 Andre lengri phuv hin pherdo rup the somnakaj
a nane koňec lengre barvaľipnaske;
andre lengri phuv hin pherdo graja
a nane koňec lengre verdanenge.
8 Andre lengri phuv hin pherdo modli
a klaňinen pes oleske, so kerde peskre vastenca,
oleske, so kerde peskre anguštenca.
9 Ale akana ena o manuša pokorimen,
sako ela poňižimen.
Tu lenge ma odmuk!

10 Dža andre skala, garuv tut andro prachos
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava.
11 O barikane jakha ena pokorimen,
o baripen le manušengro ela teledikhlo;
ča o RAJ ela barardo andre oda džives.

12 Oda džives le Nekzoraledere RAJESKRO
ela pre savore pišna the barikane
a the pre ola, ko pes ľidžan upre,
bo akor ena poňižimen.
13 Oda džives ela pre savore cedri andro Libanon,
uče a barikane,
pre savore dubi andro Bašan,
14 pre savore uče verchi,
pre savore barikane brehi,
15 pre savore bare veži,
pre savore barune muri,
16 pre savore bare loďi,
a the pre savore nekšukareder loďki.
17 Pokorimen ela o baripen le manušeskro

a poňižimen ela o lašariben le manušengro;
ča o RAJ ela barardo andre oda džives
18 a o modli calkom našľona.
19 Denašena andro jaskiňi la skalakre
the andro cheva tel e phuv
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava,
sar ušťela, hoj te daravel avri e phuv.
20 Andre oda džives o manuša čhivena het
le krtkenge the le ňetopierenge
peskre rupune the somnakune modli,
saven peske kerde, hoj pes lenge te klaňinen.
21 Garuvena pes andro cheva andro skali,
andro pukimen bare bara
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava,
sar ušťela, hoj te daravel avri e phuv.

22 Ma muken tumen pro manuš,
kaskro dživipnaskro dichos hin ča andro nakh!
Se ov tumenge našťi pomožinel!

3

O sudos upral o Jeruzalem the upral e Judsko

1 Dikh, akana o Raj, o Nekzoraleder RAJ,
lel het andral o Jeruzalem the andral e Judsko
savoro, pre soste pes o manuša muken:
savoro chaben the savoro paňi,
2 le hrďinen the le slugaďen,
le sudcen the le proroken,
le vražňiken the le phurederen,
3 le veľiťeľen upral o penda (50)
the le manušengre vodcen,
le radcen the olen, ko džanen te vražinel,
a the olen, ko džanen te čarinel.

4 „Kerava le terne čhavorendar lengre rajen
a ľidžana len o cikne čhavore.“

5 O manuša trapinena jekh avres,
o murš džala pro murš,
o susedas pro susedas.
O terno ušťela upre pro phureder,
a ko na mol ňič, pre oda,
kas hin bari pačiv.

6 Andre ola dživesa vareko chudela peskre phrales
andro kher le dadeskro a phenela:
„Tut hin plašťos, av amaro vodcas
a vladňin upral kala kopa šmeci!“
7 Ale oda phral odphenela kavke:
„Me tumenge na sphandava o rani.

Nane man andro kher aňi chaben aňi gada;
ma keren mandar vodcas upral o manuša!“

8 O Jeruzalem hino zňičimen,
e Judsko perel tele,
bo džan pro RAJ
peskre lavenca the skutkenca
a ačhaven pes leskra slavake.
9 Dičhol lenge pro muja, hoj hine binošna;
presikaven pes le binenca avke sar e Sodoma,
a na garuven len andre.
Vigos lenge!
Bo korkore peske keren e bibach!

10 Phenen le spravodľivenge,
hoj lenge ela mištes;
on radisaľona olestar,
so chudena vaš peskre lače skutki.
11 Ale vigos le nalačhenge!
Na ela lenge mištes!
O nalačhipen, so kerenas avrenge,
pes kerela the lenge.

12 Mire manušen trapinen o terne čhavore
a o džuvľa upral lende vladňinen.
Manušale mire, tumare vodci tumen ľidžan avrether,
hoj te na džanen, pal savo drom te džal.

13 O RAJ ušťel, hoj te zalel o than pro sudos;
hazdel pes upre, hoj te sudzinel o narodi.
14 O RAJ chudel te sudzinel le phurederen
the le vodcen peskre manušendar a phenel:
„Tumen zňičinďan miri viňica!
Oda, so iľan le čore manušeske,
hin tumende andro kher.
15 Soske trapinen mire manušen
a kikiden o muja le čorenge?“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ.

16 O RAJ phenel:
„O čhaja le Sionoskre pes ľidžan upre,
phiren peske a barikanes nacirden o meňa,
pricirden le muršen le jakhenca,
phiren lubikanes a o lancici pro pindre lenge čerkinen.
17 Vašoda o Raj dela le Sionoskre čhajen o phukňa andro šere,
o RAJ kerela, hoj te ačhen bi o bala.“

18 Andre oda džives lenge o RAJ lela tele o šukar šperki pal o pindre, o ozdobi pal o šere, o lancici andral o meňa,
19 o čeňa, o naramki, o šlajera,
20 o turbani, o lancici pal o pindre, o stužki, o parfumi, o talizmani,
21 o angrusa, o čeňa andral o nakh,

22 o šukar gada, o plašťi, o khosne, o taškici,
23 o gendala, o sane gadora, o čelenki the o šali.

24 Na voňinena šukares, ale khandena,
na ena phandle le sirimoha, ale le lanoha;
na ela len kolmimen bala, ale lango šero,
na ela pre lende o šukar gada, ale o gada le gonestar,
lengro šukariben ela čerimen pro avrilabardo znakos.
25 Tire murša ena murdarde la šabľaha
a tire hrďini perena andro mariben.
26 O brani le Sionoskre ena andre žaľa the andro pharipen;
O foros ela sar e džuvľi, so peske bešľa pre phuv,
bo našaďa savoro, so la sas.

4

1 Andre oda džives efta džuvľija chudena jekhe muršes
a phenena:
„Chaha peskro chaben
a uraha peskre gada –
ča domuk, hoj pes te vičinas pal tiro nav.
Le pal amende tele e ladž!“

O Konaricis le RAJESKRO

2 Andre oda džives ela le RAJESKRO Konaricis pro šukariben the pre slava a o uľipen la phuvakro pro baripen the pre pačiv olenge, ko ačhena te dživel andro Izrael.
3 Olen, ko predživena andro Sion a ačhena andro Jeruzalem, vičinena sveta, sakones, ko hine zapisimen andro Jeruzalem, hoj ode te dživen.
4 O RAJ khosela tele o khandipen pal o čhaja le Sionoskre a le sudoskre duchoha the le jagale duchoha obžužarela o Jeruzalem le ratestar.
5 Avke o RAJ kerela upral o verchos Sion the upral ola, ko pes ode zdžan, dživese e chmara le thuvestar a rači e jag, so labol. Odi slava učharela andre savoro sar streškica.
6 Dživese andro tačipen oda ela o stanos pro ciňos a o than, kaj pes garuvena la balvajake the le brišindeske.

5

E giľi pal e viňica

1 Giľavava oleske, kas kamav,
miri kamibnaskri giľi pal leskri viňica:
Oles, kas kamav, sas e viňica pro verchos,
kaj barol but uľipen.
2 Prekopaľinďa la, kidňa andral avri o bara,
sadzinďa andre o nekfeder viňičis,
maškaral ačhaďa e veža,
a andre skala randľa avri o lisos.
Paľis užarelas, hoj leske barola lačho hroznos,
ale barolas leske ča šutlo the nalačho.

3 „Avke akana, tumen manušale,
so bešen andro Jeruzalem the andre Judsko,
rozsudzinen maškar mande
the maškar miri viňica!
4 So buter mek šaj kerďom prekal miri viňica

sar oda, so kerďom?
Užaravas, hoj mange barola lačho hroznos,
akor soske mange bariľa ča šutlo the nalačho?
5 Akana tumenge phenava,
so kerava mira viňicaha:
Lava tele lakri ohrada,
hoj la te zňičinen;
čhivava tele lakro muros,
hoj pal late te uštaren.
6 Kerava latar e pušťa;
na strihinava la
aňi na prekopaľinava.
Barona upre o koľaka the o pichľača
a le chmarenge prikazinava,
hoj upre te na den o brišind.“

7 Se e viňica le Nekzoraleder RAJESKRI,
hin o kher le Izraeloskro
a o manuša andral e Judsko hin leskro sados,
andre savo thovel o baripen.
Užarelas o čačipen pro sudos,
ale dikh, o murdaripen;
užarelas o spravodľišagos,
ale dikh, o viskišagos pre pomoca.

Vigos le nalačhenge

8 Vigos tumenge, ko peske skiden o khera paš o khera,
o maľi paš o maľi avke,
hoj imar nane than
a ča tumen ačhen te dživel
andre odi phuv.
9 Andro kana mange šunďol
o lav le Nekzoraleder RAJESKRO:
„Čačo, but khera ačhena rozburimen;
ňiko na bešela andre ola bare the šukar khera.
10 La viňicatar, sava hin štar hektari, ela ča bišuduj (22) ľitri mol
a andral o deš košara semena ela ča jekh košaris pšeňica.“

11 Vigos olenge, ko imar sig tosara straden te pijel e mol
a pijen dži rači, medik nane kore mate.
12 Pre lengre oslavi hin e citara,
e harfa, e bubna, e flauta the e mol,
ale pal o skutki le RAJESKRE lenge na džal
a na dikhen pre buči leskre vastengri.
13 Vašoda ena mire manuša zaile,
bo chibaľinel lenge o prindžaripen;
lengre raja merena bokhatar
a okla manuša merena smedostar.
14 Vašoda o Šeol* phundravela peskro kirlo
a otkerela calo peskro muj;
džana andre o raja the okla manuša,
so keren vika a oslavinen.

---

* **5:14** Oda hin o than, kaj hine o mule.

15 Avke ena o manuša pokorimen,
sako ela poňižimen
a o barikane ena teledikhle.
16 Ale o Nekzoraleder RAJ ela paš o sudos barardo;
o spravodľiva skutki le Svete Devleskre sikavena, hoj hino sveto.
17 Akor pes o bakrore pašinena
sar te pre peskri čar;
o ovečki pes čaľarena
maškar o zburimen khera le barvalengre.

18 Vigos olenge, ko cirden o binos
le lanenca, save hine kerde le klamišagostar,
a ko pal peste cirden o nalačhipen sar o vožikos.
19 Vigos olenge, ko phenen:
„Mi siďarel o Del,
mi kerel sig peskri buči,
hoj la te dikhas!
Mi ačhel pes oda,
so o Sveto le Izraeloskro kamel te kerel,
bo kamas oda te džanel!“

20 Vigos olenge,
ko pro nalačho phenen lačho a pro lačho nalačho,
kaske hin o kaľipen sar o švetlos a o švetlos sar kaľipen,
kaske hin o kirko gulo a o gulo kirko.

21 Vigos olenge, ko hine goďaver angle peskre jakha
a korkore angle peste pes šunen, hoj achaľon.

22 Vigos olenge, ko hine hrďini te pijel mol,
ko pes lašaren, sar pijen o zoralo pijiben,
23 ko vaš o love ospravedlňinen le binošnes,
a le ňevinnenge len o spravodľišagos!

O sudos vaš o nalačhipen

24 Vašoda avke sar o jagale plameňa zlabaren o plevi
a sar o phus našľol andro plameňa,
avke kirňola lengro koreňis
a lengri kvitka ela odphurdľi sar o prachos,
bo odčhide o zakonos le Nekzoraleder RAJESKRO
a poceňinde o lava oleskre,
ko hino Sveto le Izraeloskro.
25 Vašoda rozlabiľa e choľi le RAJESKRI pre peskre manuša;
nacirdňa pre lende peskro vast a demaďa len.
O verchi razisaľona
a pro uľici ena o mule manuša sar šmeci.
Ale the avke mek pes na visarel leskri choľi
a leskro vast ačhel nacirdlo.
26 Paľis kerela la zastavaha le narodenge, so hine dur;
piskinela pre lende, hoj te aven pal o agora la phuvakre,
a dikh, on aven sig, igen sig.
27 Ňiko lendar nane strapimen
a ňikaske na poddžan o pindre,

ňiko na sovel aňi na driminel,
ňikaske na phundrol o sirimos pašal o per
a ňikaske na čhinďol o sirimocis pre sandalka.
28 Lengre šipi hine ostra,
savore luki nacirdle,
o kopita le grajengre sar o kremeňis
a o kereki pro verdan sar bari balvaj.
29 Keren vika sar o ľevos,
šunďol len sar le terne ľeven;
vrčinen, sar chuden peskri korisť,
ľidžan la het a ňiko la našťi zachraňinel.
30 Andre oda džives upral o Izrael hučinena,
avke sar hučinel o moros.
Te vareko dikhela pre phuv,
dikhela ča kaľipen the pharipen!
Mek the o kham kaľola andre le chmarendar!

6

O viďeňje le Izajašiskro pal o RAJ

1 Andre oda berš, sar muľa o kraľis Uziaš, dikhľom le Rajes te bešel pro učo tronos, so hino uprehazdlo, a o agora leskre ruchoskre pherdžarenas o Chramos.
2 Upral leste sas o serafini. Sakones sas po šov kridli: duje kridlenca peske garuvenas o muj, dujenca peske garuvenas o pindre a okle dujenca ľecinenas.
3 Jekh avreske vičinenas:
„Sveto, sveto, sveto,
hin o Nekzoraleder RAJ!
Leskri slava pherdžarel caľi phuv!“
4 Ola vikatar, so vičinenas, razisaľile o prahi le vudareskre a o Chramos pes pherdžarďa le thuveha.
5 A phenďom: „Vigos mange! Som našado, bo som murš le nažuže vuštenca a bešav paš o manuša, saven hin nažuže vušta, a mire jakha dikhle le kraľis, le Nekzoraleder RAJES.“
6 Akor ke ma priľecinďa jekh le serafinendar a andro vast les sas o jagalo angar, savo iľa le kliešťenca pašal o oltaris.
7 Ole angareha pes chudňa mire vuštendar a phenďa: „Dikh, kada pes chudňa tire vuštendar, tiri vina našľiľa a tiro binos tuke hino odmuklo.“

O Izajaš hino avrikidlo

8 Paľis šunďom o hangos le RAJESKRO, savo mange phenďa: „Kas bičhavava? Ko džala vaš amenge?“
A me phenďom: „Dikh, kade som, bičhav man!“
9 Phenďa: „Dža a phen kale narodoske:
‚Te šunel šunena, ale ňič na achaľona,
te dikhel dikhena, ale ňič na dikhena!‘
10 Ker kale manušenge o jile zorale,
zaker lenge o kana a phand lenge o jakha,
hoj le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren a te na sasťon avri.“
11 Phenďom: „Dži kana mek Rajeja?“
Ov phenďa:

„Dži akor, medik na ena o fori rozburimen the bi o manuša
a o khera omukle;
medik caľi phuv na ela zňičimen.
12 O RAJ ľigenela le manušen dur
a e phuv ačhela calkom zamukľi.
13 Kajte andre phuv ačhela ča jekh manuš dešendar,
ela pale avrilabarďi.
Ale avke sar o posvetna stromi, o terebint the o dubos,
pal save ačhen o kmeňi, sar len činen tele,
avke ačhela o sveto potomkos sar o kmeňos andre phuv.“

7

O Izajaš bičhado ko kraľis Achaz

1 O kraľis Recin andral o Aram the o izraeliko kraľis Pekach, le Remalijoskro čhavo, avle pro mariben pro Jeruzalem akor, sar kraľinelas andre Judsko o Achaz, saveskro dad sas o Jotam a papus o Uziaš. Ale na birinenas les te domarel.

2 Sar avle te phenel le Achazoske le judske kraľiske: „O Aramejčana zaile o Efrajim,“ akor avke predaranďiľa leskro jilo the o jile leskre manušengre, sar o stromi razisaľon la balvajatar.

3 Paľis o RAJ phenďa le Izajašiske: „Le tuha tire čhas le Šear-Jašub* a dža pal o kraľis Achaz. Arakheha les pro drom, khatar pes džal pre maľa, kaj pes rajbinel o gada; pro koňec le žlaboskro, so džal le Uprune ribňikostar.

4 Phen leske: ‚Av opatrno! Mi el tut smirom! Te na tuke slabisaľol o jilo ole duje zlabarde thuvale klacikendar. Ma dara tut le Recinoskra the le Aramoskra bara choľatar the le Pekachostar, le Remalijoskre čhastar.

5 O Aram, o Efrajim the o čhavo le Remalijoskro pes dovakerde pre tute a phende peske:

6 „Aven džas pre judsko phuv a daravas la avri! Dochudaha la prekal peste a keraha kraľiske le Tabeeloskre čhas!“ ‘

7 Ale vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj:
‚Kada pes na ačhela;
na ela oda avke,
8 bo o šero le Aramoskro hino o Damašek
a o šero le Damaškoskro hin ča o Recin!
Pal o šovardeš the pandž (65) berš
ela o Efrajim avke zňičimen,
hoj imar na ela narodos.
9 O šero le Efrajimoskro hin e Samarija
a o šero la Samarijakro hin o čhavo le Remalijoskro!
Te na avena zorale andro pačaben,
ta na obačhena!‘ “

O Immanuel

10 O RAJ mek phenďa le Achazoske:

11 „Mang tuke o znameňje le RAJESTAR, tire Devlestar. Či oda ela o znameňje dži telal andral o Šeol abo dži upral andral o ňebos!“

12 Ale o Achaz phenďa: „Na mangava aňi na pokušinava le RAJES.“

13 Paľis o Izajaš phenďa: „Šunen, čhavale le Davidoskre! Či tumenge nane dos te trapinel le manušen, soske trapinen mek the mire Devles?

* **7:3** Ola, ko ačhena te dživel, avena pale.

14 Vašoda korkoro o Raj tumen dela znameňje: Dikh, e pačivaľi džuvľi
ačhela khabňi, uľola lake čhavoro a dela leske o nav Immanuel†.
15 Chala o čhil the o medos, save leske pomožinena te odčhivel pestar o
nalačho a te kidel peske avri o lačho.
16 Bo sigeder, sar oda čhavoro džanela te odčhivel pestar o nalačho a
te kidel peske avri o lačho, ela o phuva kale duje kraľengre, savendar tut
daras, omukle.
17 O RAJ anela pre tute, pre tire manuša the pre tire dadeskri famelija
ajse dživesa, save mek na sas akorestar, kanastar pes o Efrajim odďelinďa
pašal e Judsko – ov anela le asirike kraľis.“

18 Andre oda džives o RAJ piskinela pro muchi, save hine dži pro koňec
le paňengro andro Egipt, the pro včeli, save hine andre Asirija.
19 Avena savore a bešena andro avrišuke dolini, andro pukimen skali,
andro savore kraki the pre savore maľi.
20 Andre oda džives peske o Raj mangela e britva pašal o Eufrat, le asirike
kraľis, hoj te hoľinel o bala pal o šere the pal o ťela; mek the o bradi lenge
strihinela.
21 Andre oda džives peske o manuš ľikerela jekha gurumňora the duje
bakroren.
22 A vašoda, hoj anena but thud, ela les te chal but čhil. Sako, ko ačhela
andre odi phuv te dživel, chala o čhil the o medos.
23 Andre oda džives pes čerinela pro koľaka the kraki dojekh than, kaj
hin ezeros viňična kmeňi, so mon ezeros rupune.
24 O manuša ode phirena te lovinel le šipenca the le lukenca, bo pre caľi
phuv barola ča koľaka the kraki.
25 Pre ňisavo brehos, kaj hin lačhi čik pro uľipen, na džaha, bo daraha
tut le koľakendar the le krakendar. Ačhela lendar o than, pre savo pes
tradel o dobitkos a pal savo uštaren o bakrore.

8

O čhavo le Izajašiskro pro znameňje

1 O RAJ mange phenďa: „Le bari tabuľa a pisin pre late avke, hoj pes te
del te pregenel: Občoraren sig – Čoren sig*!“
2 Avke vičinďom mange le rašas Urijah the le Zecharijah, le Jeberechi-
joskre čhas – le švedken, pre save pes šaj mukel.
3 Sar geľom paš miri romňi, savi sas prorokiňa, ačhiľa khabňi a uľiľa lake
muršoro. O RAJ mange phenďa: „De leske nav ‚Občoraren sig – Čoren sig‘!
4 Mek angloda, sar o čhavoro džanela te vičinel: ‚Dado miro, mamo
miri!‘, ena o barvaľipena andral o Damašek the o čorde veci andral e
Samarija ľigende anglo asiriko kraľis.“

O asiriko kraľis avel

5 O RAJ mek mange phenďa kala lava:
6 „Vašoda, hoj o manuša andral e Judsko pestar odčhide
o paňa le Šiloachoskre, so džan cichones,
a radisaľon le kraľistar Recin
the le kraľistar Pekach†,
7 vašoda, dikh, o Raj anela pre lende
le asirike kraľis caľa leskra zoraľa armadaha

† **7:14** Oda hin: o Del amenca. * **8:1** E hebrejiko čhib: Maher-Šalal-Chaš-Baz † **8:6** E hebrejiko čhib: o čhavo le Remalijoskro

avke sar o zorale the o bare paňa le Eufratoskre.
O paňi pes hazdela upre a prečuľala;
avela avri pal peskro than;
8 predžala prekal e Judsko,
začhivela les le paňeha dži e meň.
Leskre‡ nacirdle kridli učharena andre
caľi tiri phuv, ó Immanuel!“

9 Zdžan tumen, narodale, ale daran tumen§;
šunen savore phuva, so san dur!
Uren pre tumende e vizbroj,
ale daran tumen,
uren pre tumende e vizbroj,
ale daran tumen!
10 Pripravinen tumenge o plani,
ale na ačhena pes;
dovakeren tumen,
ale na avela tumenge oda avri,
bo o Del hino amenca*.

11 Avke peskra bara zoraha mange o RAJ phenďa, hoj te na džav kale manušengre dromeha. Phenďa:
12 „Ma phenen pre varesoste,
hoj oda hin nalače plani ča vašoda,
bo o manuša phenen, hoj oda hin nalače plani.
Ma daran tumen olestar, sostar pes on daran,
aňi ma izdran!
13 Ale le Nekzoraleder RAJES den pačiv sar Svetones;
lestar pes kampel te daral a te izdral!
14 Ov ela o sveto than;
ale the prekal o Izrael the prekal o Juda
oda ela o bar, pre savo perena,
the e skala, kaj pes o manuša demena;
ov ela e sita the e pasca prekal o manuša andro Jeruzalem.
15 But dženenge poddžala o pindre pre leste,
perena a phadžona,
perena andre pasca a zachudena pes.“

16 Stražin oda, pal soste tuke svedčinďom,
a doľiker oda, so tut sikaďom,
maškar mire učeňika.
17 Užarava pro RAJ,
savo peske garuďa o muj anglo potomki le Jakoboskre;
mukava man pre leste.

18 Kade som me the o čhave, save man diňa o RAJ. Sam andro Izrael pro znameňje le Nekzoraleder RAJESTAR, savo bešel pro verchos Sion.

19 A te tumenge o manuša phenena: „Dophučen tumen le mulengre duchendar the le vražňikendar, so šepkinen the šuškinen.“ Odphenen

‡ **8:8** Abo: le Devleskre § **8:9** Abo: avena phagerde pro kotora * **8:10** E hebrejiko čhib: Immanuel

lenge: „Či na kamlehas o manuša te phučel peskre Devlestar? Soske
phučen le mulendar pal ola, ko dživen?“
20 Phučen le Devlestar pal o sikaviben the pal o sveďectvos. Te o manuša
na vakerena avke, sar phenel o lav, akor hine andro kaľipen.
21 Predžana e phuv andro pharipen the andre bokh. A sar ena igen
bokhale, choľisaľona a chudena te košel peskre kraľis the peskre Devles.
Či dikhena upre
22 abo dikhena tele pre phuv, dikhena ča o trapišagos the o kaľipen. Ena
čhide avri andro baro kaľipen.
23 Ale imar na ela kaľipen olen, ko sas andro pharipen. Angloda sas o
phuva Zebulun the Naftali teledikhle, ale paľis ov dela pačiv kale phuven,
le Bare morostar dži pre aver sera pal o Jordan, the la Galileja, kaj bešen
o cudzinci.

9

O muršoro amenge uľol

1 O manuša, so phirenas andro kaľipen,
dikhle baro kham;
olenge, ko dživenas andre odi phuv andro baro kaľipen,
avľa avri o kham.
2 Rozbararďal o narodos
a kerďal lenge baro radišagos.
Radisaľon tutar,
avke sar pes radisaľol la žatvatar;
avke sar pes o slugaďa radisaľon,
sar peske rozďelinen e korisť.
3 Bo phagľal o jarmos, so len banďarelas,
e paca, so len marelas pal o dumo,
the o prutos olengro, ko len trapinenas,
avke sar oda kerďal andre oda džives,
sar domarďal le Midijanen.
4 Savore slugaďengre kamašľi,
savenca pes džal andro mariben,
the savore gada močimen andro rat
ena zlabarde a labona andre jag sar kašta.
5 Bo uľiľa amenge o muršoro,
o čhavoro amenge hin dino;
ov ela amaro vladcas
a leskro nav ela
o Užasno Radcas, o Zoralo Del,
o Večno Dad, o Raj le Smiromoskro.
6 Leskri vlada furt barola
a leskro smirom šoha na preačhela.
Vladňinela pro tronos le Davidoskro
the andre leskro kraľišagos,
savo ačhavela a zathovela
pro čačipen the pro spravodľišagos,
akanastar dži pro furt.
E Horľivosť le Nekzoraleder RAJESKRI ada kerela.

O RAJ marel le Izrael

7 O Raj phenďa o sudos pro Jakob
a avela oda pro Izrael.

8 Dodžanena pes oda savore manuša andral o Izrael,
o Efrajim the o manuša andre Samarija,
save andre peskro baripen
the zacato jilo phenen:
9 „O khera le cehlendar pele tele,
ale ačhavaha len le barune kvadrendar;
o figovňika čhinde tele,
ale pre lengro than sadzinaha o cedri.“
10 Ale o RAJ anela pre lende lengre ňeprijaťeľen, le kraľis Recin,
a kerela upre olen, ko pre leste džan.
11 O Aramejčana le vichodostar a o Filišťinci le zapadostar
phundrade peskre muja, hoj te chan tele le Izrael,
ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.
12 Ale o manuša na visaľile ko Del, savo len marelas,
a na rodenas le Nekzoraleder RAJES.
13 Vašoda o RAJ tel jekh džives odčhinela le Izraeloske
o šero the o chvostos; o konaricis la palmakro the e trsťina.
14 O vodci the ola, kas hin pačiv, hine o šero,
a o prorokos, so sikavel klamišagos, hino o chvostos.
15 Kala vodci ľidžan le manušen avrether
a ola, kas on ľidžan, hine našade.
16 Vašoda le Rajeske nane pre dzeka lengre terne manuša
a nane leske pharo vaš lengre široti the vdovi,
bo savore hine bijedevleskre the nalače
a savore muja vakeren o diliňipen.
Ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.
17 Bo o nalačhipen labol sar jag,
so zlabarel o koľaka the o trňi,
a labarel avri o kraki andro veš avke,
hoj džal o baro thuv.
18 E choľi le Nekzoraleder RAJESKRI labarel e phuv
a leskre manuša hine sar o kašta pre jag;
ňikaske nane pharo vaš peskro phral.
19 Danderen pre čači sera, ale na čaľon,
abo chan pre baľogňi sera, no ačhen bokhale;
sako chal o mas pal peskre čhave.
20 O Menaše chal le Efrajim a o Efrajim le Menaše
a soduj džene džan pro Juda.
Ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.

10

1 Vigos olenge, ko den avri o načačipnaskre zakoni,
the olenge, ko pisinen o prikazi,
hoj te trapinen le manušen;
2 hoj le čorendar te len o pravos pro sudos,
a mire trapimen manušendar te odlen o spravodľišagos;
hoj le vdovendar te keren peskri korisť
a le široten te občoraren.
3 Ale so kerena andre oda džives le trestoskro,
sar avela e bibach dural?

Ke kaste denašena, hoj tumenge te pomožinel?
A kaj mukena tumaro barvaľipen?
4 Na ačhela lenge ňič aver,
ča te banďol tele le bertenošenca,
abo te merel olenca, ko ena murdarde.
Ale the andre kada savoro le Devleskri choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.

O sudos le Devleskro pre Asirija

5 „Vigos la Asirijake, savi hiňi e paľica mira choľakri;
andre lakre vasta hin o prutos mira choľakro.
6 Me la bičhavav pro bijedevleskro narodos,
pre mire manuša, save man choľaren;
prikazinav lake, hoj len te zňičinel a te občorarel
a hoj pal lende te uštarel sar pal e čik pro uľici.
7 Ale o asiriko kraľis oda avke na dikhel,
leskro jilo oda avke na achaľol;
ov kamel te zňičinel
a te murdarel avri but naroden.
8 Bo kavke lašarel pes:
‚Savore mire vodci hine kraľa!
9 Domarďom o fori Kalno the Karkemiš;
o fori Chamat the Arpad.
Domarďom e Samarija the o Damašek.
10 Nacirdňom miro vast,
hoj te marav ola kraľišagi, so lašaren le modlen,
zňičinďom buter modlen, sar hin andro Jeruzalem the andre Samarija.
11 Avke sar zňičinďom e Samarija the lakre modli,
avke zňičinava the o Jeruzalem the leskre modli.‘ “

12 Sar o Raj dokerela savori peskri buči pro verchos Sion the andro Jeruzalem, phenela: „Marava le kraľis andral e Asirija vaš savoro leskro lašariben the savoro baripen.
13 Bo o Asirijiko kraľis pes lašarelas:
‚Me oda kerďom mire zorale vasteha
the mira goďaha, bo som goďaver.
Zrušinďom o hraňici maškar o narodi
a zaiľom mange lengro barvaľipen;
sar o zoralo bikos zňičinďom olen,
ko bešenas pro troni.
14 Miro vast arakhľa o barvaľipen le narodengro sar o hňizdos,
a avke sar vareko skidel upre o omukle jandre,
avke me skidavas upre savore phuva.
Ňiko man na daravelas avri le kridlenca,
aňi na phundravelas o zobakos, hoj te pišťinel.‘ “

15 Ale o RAJ phenel: „Šaj pestar o tover kerel bareder sar oda,
ko leha čhingerel o kašta?
Šaj pes e pila ľidžal upre upral oda,
ko laha rezinel?
E paľica na hazdel upre le manušes,
ale o manuš hazdel upre e paľica!
16 Vašoda o Del, o Nekzoraleder RAJ, bičhavela nasvaľiben

pal savo leskre thule manuša šučona avri;
leskri slava chudela te labol a labola sar igen zoraľi jag.
17 O švetlos le Izraeloskro ela e jag
a o Sveto Del ela o plameňis;
tel jekh džives zlabarela savoro,
mek až o trňi the o koľaka.
18 O slavna veša the o ovocna sadi ena calkom zňičimen
avke sar o manuš, saves o nasvaľiben šučarel avri.
19 Ola stromi, so na zlabona andro veš,
ena ajci frima, hoj len the o čhavoro šaj zgenela.“

Frima Izraeliti avena pale

20 Andre oda džives ola, ko ačhena le Izraelitendar,
the ola, ko predživena le Jakoboskre potomkendar,
pes imar na mukena pre oda, ko len marelas,
ale čačes pes mukena pro RAJ, pro Sveto le Izraeloskro.
21 Ola, ko ačhena te dživel,
ola, ko ačhena le Jakoboskre potomkendar,
avena pale ko zoralo Del.
22 Kajte ulehas tire manuša, Izraelona, ajci but sar e poši paš o moros,
ča sikra lendar avena pale.
E skaza hiňi diňi avri,
prečuľal le spravodľišagoha.
23 O Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, anela kadi skaza, so sas diňi avri,
pre caľi phuv.

24 Vašoda o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, phenel kada:
„Manušale mire, so bešen pro Sion,
ma daran pes le Asirčanendar,
save tumen maren la paľicaha
a hazden pre tumende o prutos,
avke sar oda kerelas o Egipt.
25 Imar ča sikra a miri choľi pre tumende preačhela,
visarela pes pre lende, hoj len te zňičinel.“

26 O Nekzoraleder RAJ len marela le bičoha,
avke sar marelas le Midijanen paš e skala Oreb;
a peskri paľica hazdela upral o moros,
avke sar oda kerďa andro Egipt.
27 Andre oda džives tuke lava tele
o bremenos pal o vali, so pre tu thoďa e Asirija;
lakro pharipen imar na ela pre tiri meň
a savoro ela mištes.

28 O Asirčana džan ko Ajat a predžan prekal o Migron;
muken peske o maribnaskre zasobi andro Michmas.
29 Predžan pal o verchengro drom a phenen:
„Andre Geba presovaha!“
O manuša andral e Rama izdran daratar,
o manuša andral e Gibea le Sauloskri denašen.
30 Vičin andral calo kirlo, čhaje le Galimoskri!
Šun, Lajšo! Odphen lake, Anatot*!

* **10:30** Abo: Čorori Anatot!

31 O manuša andral e Madmena denašen;
o manuša andral o Gebim pes denašen te garuvel.
32 Mek adadžives ačhena andro Nob,
kerena le vasteha, hoj te daraven avri
le manušen pro verchos Sion,
pro brehos andro Jeruzalem.

33 Dikh, o Del, o Nekzoraleder RAJ,
čhivel tele o konara la bara zoraha.
Ola konara, so hine bare, ena čhimen tele,
a ola, so pes lašaren, ena pokorimen.
34 O kraki andro veša čhingerela le tovereha
a o Libanon perela tele peskre šukar stromenca†.

11

O kraľišagos le Mesijašiskro

1 O Konaricis avela avri andral o kmeňos le Izajoskro;
andral leskre koreňa barola o Konaricis, so anela ovocje.
2 Avela pre leste o Duchos le RAJESKRO;
o Duchos, so les dela godi a dela leske te achaľol;
o Duchos, so leske radzinela a dela les zor;
o Duchos, so leske dela te prindžarel le RAJES a te daral pes lestar.
3 Ela les radišagos andre oda, hoj šunela le RAJES;
na sudzinela pal oda, so dikhel le jakhenca,
aňi pes na rozhodňinela pal oda, so šunel le kanenca;
4 ale andro spravodľišagos sudzinela le čoren
a čačipnaha zaačhela vaš o slaba andre phuv.
La pacaha andral peskro muj marela e phuv
a le dichoha andral peskro muj murdarela le nalačhen.
5 O spravodľišagos ela leskro sirimos
a e vernosť ela leskro pasos pašal o klubi.

6 O vlkos bešela le bakroreha,
o leopardos peske pašľola paš e kozica,
e gurumňori the o ľevocis chana jekhetane
a o cikno čhavoro len ľidžala.
7 E gurumňi pes pašinela le medvedziha,
lengre ciknore peske pašľona paš peste
a o ľevos chala o phus avke sar o volos.
8 O čhavoro, so mek pijel o koľin,
pes bavinela paš e kobrakri chev
a cikno čhavoro thovela o vast andre chev,
kaj hin e zmija.
9 Ňiko imar ňikas na dukhavela
aňi na kerela ňič nalačho
pre calo miro sveto verchos,
bo e phuv ela pherarďi le manušenca, so prindžarena le RAJES,
avke sar o moros hino pherardo le paňeha.

† **10:34** Abo: o Libanon čhivela tele o Zoralo Del

10 Andre oda džives o Koreňis le Izajoskro ela hazdlo upre sar e zastava
prekal savore narodi. Savore narodi pal leste džana a oda than, kaj bešela,
ela slavno.
11 Andre oda džives o Raj pale hazdela o vast, hoj te cinel avri peskre
manušen, save mek ačhile te dživel andre Asirija, andro Egipt, andro
Patros, andro Kuš, andro Elam, andro Šinar, andro Chamat the pro ostrovi
le moroskre.

12 Hazdela upre e zastava prekal o narodi,
a skidela pale andro Izrael olen, ko sas tradle het,
a anela pale andre Judsko olen,
ko sas odarik rozčhide pro štar seri la phuvakre.
13 Našľola e žjarlivosť le Efrajimoskri
a zňičimen ena o ňeprijaťeľa le Judaskre;
o Efrajim imar na žjarlinela pro Juda
a o Juda imar na trapinela le Efrajim.
14 Chučena pro dume le Filišťincenge pro zapados
a jekhetane občorarena le naroden pro vichodos;
domarena o Edom the o Moab
a o Amončana lenge ena poddine.
15 O RAJ šučarela avri o zaliv andro egiptsko moros
a anela peskre vasteha e tači balvaj pro Eufrat.
Rozďelinela les pro efta paňora avke,
hoj pes dela te predžal pre oki sera pešones.
16 Andral e Asirija avela avri o baro drom
prekal leskre manuša, prekal o Izraeliti, so ode predžiďile,
ajso sar sas lengre daden akor,
sar avle avri andral o Egipt.

12

O paľikeriben andre giľi

1 Andre oda džives pheneha:
„Paľikerav tuke, RAJEJA,
bo kajte pre ma rušehas,
tiri choľi visarďal het
a poťešinďal man.
2 Dikh, o Del hin miro spaseňje,
pačava a na darava man,
bo miri zor the giľi hin o RAJ;
o RAJ ačhiľa miro spaseňje.
3 Radišagoha cirdena o paňi andral o chaňiga,
khatar avel tumaro spaseňje.“
4 Andre oda džives phenena:
„Paľikeren le RAJESKE, lašaren leskro nav;
vakeren pal leskre skutki maškar o narodi,
phenen lenge, savo baro hin leskro nav!
5 Giľaven le RAJESKE, bo kerďa igen slavna skutki,
mi dodžanel pes pal oda calo svetos.
6 Vičin radišagostar a giľav zorales, tu, so bešes andro Sion!
Bo o Sveto Del le Izraeloskro hino baro maškar tute!“

13
O lav pro narodi

O lav pro Babilon

1 O proroctvos pro Babilon, savo andro viďeňje dikhľa o Izajaš, o čhavo
le Amososkro.
2 Hazden e zastava upre pro verchos,
viskinen pre lende zorales a keren lenge le vasteha,
hoj te aven andro brani le rajengre.
3 Me prikazinďom mire avrikidle slugaďenge,
a vičinďom mire maribnaskre hrďinen,
save radisaľon mira slavatar,
hoj te maren olen, pre kaste som choľamen.

4 Šunďol e vika pro verchi
sar te le but manušengri!
Šunďol e vika le kraľišagengri,
sar pes o narodi zdžan jekhetane.
Oda o Nekzoraleder RAJ pripravinel
peskre slugaďen pro mariben.
5 On aven dural andral savore phuva tel o ňebos.
O RAJ peha anel o nastroji peskra choľakre,
hoj te zňičinel cali phuv.

6 Roven, bo pašes hin le RAJESKRO džives,
avela sar e skaza le Nekzoraleder Devlestar.
7 Vašoda lenge slabisaľona o vasta
a o jile lenge izdrana daratar;
8 igen predarana, zalena len o dukha the o kurči,
ela len o dukha sar la džuvľa, so ločhol;
jekh pre aver dikhena daraha
a o muja lenge ľoľona ladžatar.

9 Dikh, avel o džives le RAJESKRO;
hino strašno a avel bara choľaha,
hoj te zňičinel e phuv
a te murdarel avri le binošne manušen!
10 Bo o čercheňa pro ňebos the o suhvezďja
preačhena te švicinel,
o kham kaľola andre, sar avela avri,
a o čhonoro na dela avri ňisavo švetlos.
11 Marava o svetos vaš o nalačhipen
the le bijedevleskren vaš lengre bini.
Kerava o koňec le barikane manušenca
a pokorinava o baripen le bijileskre manušengro.
12 Le manušen ela avke phares te arakhel sar o žužo somnakaj;
le nipen ela phareder te arakhel sar o somnakaj andro Ofir.
13 Vašoda razinava le ňeboha
a e phuv pes čhalavela pal peskro than
angle choľi le Nekzoraleder RAJESKRI,
andro džives leskra bara choľakro.

14 Akor sako džala pale ke peskro narodos
sar e splašimen gazela;

sar o bakrore bi o pasťjeris,
sako denašela andre peskri phuv.
15 Olen, kas chudena, predemena,
a olen, kas zalena, murdarena la šabľaha.
16 Le čhavoren lenge murdarena anglo jakha,
o khera lenge občorarena
a le romňijenca lenge našilu pašľona.

17 Dikh, kerava upre pre lende
le manušen andral e Medsko,
savenge na džal pal o rup
a na radisaľon le somnakastar.
18 Lengre šipi murdarena le terne muršen,
na mukena te dživel aňi le čhavoren, so pijen o koľin,
aňi lenge na ela pharo vaš o čhavore.
19 O Babilon, so hin o šukariben le kraľengro,
o baripen the e slava le Chaldejcengri,
ela zňičimen le Devlestar
avke sar e Sodoma the e Gomora.
20 Imar ňiko ode šoha pale na bešela
a ňisavo pokoleňje ode na dživela;
o Arabos peske ode o stanos na ačhavela
a o pasťjera ode o stados na pašinena.
21 Bešena ode o dziva džviri,
lengre khera pherdžarena o šakali;
dživena ode o sovi
a o dziva capi ode chučkerena.
22 O hijeni zalena leskre veži,
a o šakali leskre barvale palaca.
Le Babilonoskre dživesa hine zrachimen,
na ela les buter dživesa.

14

1 O RAJ ela pale jileskro ko Jakob,
pale peske kidela avri le Izrael
a dela lenge te odpočovinel andre lengri phuv.
O cudzinci avena ke lende
a dživena jekhetane le Jakoboskre potomkenca.
2 But narodi pomožinena
le manušenge andral o Izrael
te avel pale andre odi phuv,
savi lenge diňa o RAJ,
a ode ola narodi služinena
le Izraeloske sar o sluhi.
Ola, ko varekana zaile o Izrael,
ena akana zaile le Izraelostar
a o manuša andral o Izrael vladňinena
upral ola, ko len varekana trapinenas.

3 Andre oda džives, sar tuke o RAJ dela te odpočovinel le cerpišagostar,
la daratar the la phara bučatar, savi pre tu ispidenas te kerel,
4 asaha le babiloňike kraľistar kala giľaha:
„Dikh, sar dopeľa o nalačho kraľis, so amen trapinelas!
Imar šoha ňikas na trapinela!

5 O RAJ phagľa e paca le nalačhengri,
the o žezlos le vladarengro,
6 savenca zorales marenas le naroden
a šoha na preačhenas le ranenca;
zalenas peske o narodi bara choľaha
a bi o jilo len trapinenas.
7 Akana peske calo svetos odpočovinel a hin les smirom,
giľavel peske bare radišagostar.
8 Mek the o ciprusi the o libanoňika cedri
radisaľon le kraľiske a phenen:
‚Kanastar salas čhido tele,
ňiko amen na avľa te čhinel tele.‘ “

9 O Šeol tel e phuv hino pripravimen
pes tuha te arakhel, kraľina andral o Babilon!
Uštavel savore mulen, so vladňinenas pre phuv,
del te ušťel savore mulenge,
so bešenas pro troni a kraľinenas upral o narodi.
10 Kala savore pes dena anglal
a phenena tuke:
„The tu ačhiľal ajso slabo sar amen,
ačhiľal ajso sar amen!“
11 Tele andro Šeol hin čhido tiro baripen
the o bašaviben pre tire harfi.
O kirme tel tu hine lačarde sar o hadžos
a o červi tut učharen andre.

12 Kraľina andral o Babilon,
tu žjarivo čercheňije, čhaveja le tosaraskro:
Sar peľal tele andral o ňebos!
Čhido sal tele dži pre phuv,
tu, so vladňinehas upral o narodi!
13 Bo andre tiro jilo tuke phenďal:
„Džava upre andro ňebos;
dži upral o čercheňa le Devleskre
hazdava upre miro tronos,
bešava pro verchos, kaj pes zdžan o devla,
nekdureder pro severos;
14 džava dži upral o chmari
a kerava mandar ajso sar o Nekbareder Del.“
15 Ale sal čhido tele andro Šeol,
dži tele andre odi nekbareder chev.

16 Ola, ko tut dikhena, peske tut obdikhena
a gondoľinena peske pal tute:
„Či oda hin oda murš, so razinelas la phuvaha
a kerelas, hoj o kraľišagi te izdran?
17 Oda murš, so le svetostar kerelas pušťa?
So čhivelas tele o fori
a na mukelas peskre bertenošen te džal khere?“
18 Savore kraľa la phuvakre
hine parunde andre pačiv,

sako andre peskre hrobi,
19 ale tu sal čhido avri andral tiro hrobos
sar o kirno konaris!
Sal začhido olenca,
ko sas murdarde a predemade la šabľaha;
olenca, ko džan tele andre baruňi chev
sar o ťelos, pre savo pes uštarel.
20 Na pripojineha tut paš lende andro hrobos,
bo zňičinďal tiri phuv
a murdarďal avri tire manušen.
Ňiko peske šoha na leperela
pro potomstvos le nalačhengro.

21 Pripravinen o than,
kaj murdarena leskre čhaven
vaš o bini lengre dadengre,
hoj te na ušťen a te na zalen e phuv
a te na pherdžaren o svetos le forenca.

22 „Uščava pre lende,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Zňičinava o babiloňiko nav
the leskre manušen, save predžiďile,
lengre čhaven the potomken,“
phenel o RAJ.

23 „Kerava lestar močaris
the o than prekal o sovi.
Zňičinava les calkom avke,
sar te les šuľaďomas avri la metlaha,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.

E Asirija zňičimen

24 O Nekzoraleder RAJ iľa vera:
„Avke sar gondoľinďom, avke pes the ačhela,
a avke sar mange zaiľom, avke the ela.
25 Zňičinava la Asirija andre miri phuv,
pre mire verchi la rozpučinava.
Oslobodzinava mire manušen la Asirijakre pharipnastar
the le bremenostar, so mušinenas te ľidžal.“

26 Kada hin miro planos prekal caľi phuv
a miro vast hino nacirdlo te marel savore naroden.
27 O Nekzoraleder RAJ peske zaiľa, hoj oda kerela.
Ko les šaj zaačhavel?
Leskro vast hino nacirdlo,
ko leske šaj odcirdel o vast?

O lav pro Filišťinci

28 Andre oda berš, sar muľa o kraľis Achaz, sas phendo kada proroctvos:
29 „Ma radisaľon, tumen Filišťincale,
hoj phadžiľa e paca oleske, ko tut marelas!
Bo sar jekh sap merela, aver meksa goreder avela pre leskro than,
a andral leskro jandro avela avri o drakos, so ľecinel.

30 Paľis ola nekčoreder chana pre mire maľi
a ola, kas nane ňič, dživena andro smirom;
ale bičhavava bari bokh pre tire potomki
a merena bokhatar ola, ko mek predžiďile.

31 Hikin, brano! Rov, forona!
Daran tumen, savore Filišťincale!
Bo le severostar avel e armada,
so mukel pal peste e prachoskri chmara;
ňiko lakre slugaďendar pes na daral.
32 A sar kampel te odphenel le poslenge
andral kada narodos?
Kavke: ‚O RAJ zathoďa o Sion,
andre leste pes garuvena leskre manuša, so cerpinen.‘ “

15

O lav pro Moab

1 O proroctvos pro Moab:
O Ar andro Moab sas zňičimen,
tel jekh rat sas čhido tele!
O Kir andro Moab sas zňičimen,
tel jekh rat sas čhido tele!
2 O Dibon džal upre pro uče thana
the andre peskro chramos te rovel;
o Moab igen rovel pal o Nebo the Medeba;
dojekh šero hino lango,
dojekh brada hiňi hoľimen tele.
3 Pro uľici pes o manuša uren andro gada le gonestar;
maškar o fori, pro padi
savore manuša hikinen
a peren tele andro roviben.
4 O Chešbon the o Elale viskinen
a lengro hangos šunďol dži o Jahac,
vašoda o moabika slugaďa daratar viskinen,
sa andre lende izdral.

5 Miro jilo rovel vaš o Moab!
Leskre manuša denašen dži paš o Coar;
dži paš o Eglat-Šelišija.
Bo rovibnaha džan upre brehoha andro Luchit;
pro drom andro Choronajim bares roven,
bo lengri phuv sas zňičimen.
6 O paňa andro Nimrim našľile
a e čar šučiľa avri;
na ačhile ňisave rastlini
aňi ňič zeleno.
7 A oda, so ačhiľa le manušenge a so zachraňinde,
peske ľidžan prekal e Virbengri jarka.
8 Lengri žaľa džalas dži pašal o Moaboskre hraňici,
lengro hikišagos dži paš o Eglajim,
lengro baro roviben šunďol dži paš o Beer-Elim.
9 Andro paňa le foroskre Dimon hin pherdo rat,
ale mek the avke bičhavava pro Dimon buter pohromi –

le ľevos bičhavava pre ola, ko pes zachraňinde andral o Moab,
the pre ola, ko ačhile te dživel andre phuv.

16

1 Bičhaven le bakrores sar daros
andral o foros Sela pal e pušťa oleske,
ko vladňinel le manušenge pro verchos Sion.
2 Sar o splašimen čirikloro,
tradlo avri andral o hňizdos,
ajse ena o džuvľa le Moaboskre ode,
kaj pes predžal prekal o paňi Arnon.

3 On phenen le manušenge andre Judsko:
„Den amen rada, phenen amenge so te kerel!
Učharen amen andre tumare ciňoha dživese andro tačipen!
Garuven olen, ko sas tradle avri!
Ma phenen avri,
kaj hine ola, ko denašen!
4 Domuken te bešel ke tumende olen,
ko denašle andral o Moab;
aven prekal lende o than, kaj pes garuvena oleske,
ko len kamel te zňičinel!“

Se našľola oda, ko trapinel amari phuv;
oda, ko ňičinel amari phuv, imar na ela,
a oda, ko džal pre amari phuv, imar na dživela!
5 Akor jekh le Davidoskre potomkendar ačhela kraľiske
a vladňinela andro kamiben the andre vernosť.
Sudzinela čačipnaha
a furt kamela te kerel o spravodľišagos.

6 Šunďam pal o baro baripen le Moaboskro,
sar pes ľidžal upre!
Hino barikano the sprosto,
ale leskro lašariben nane pre ňisoste.
7 Vašoda rovela o Moab,
savore rovena vaš o Moab.
Hikinena pal o bokeľora le hrozjenkendar andral o Kir-Cheres sar ola,
ko hine calkom domarde.
8 Šučile avri o maľi andro Chešbon,
the o viňici andre Sibma.
O vladara le narodengre uštarenas pal leskre nekfeder viňici,
save baronas dži paš o Jazer
a dodžanas dži pre pušťa.
Leskre konarica rozbaronas
a dogele dži prekal o Mulo moros.
9 Vašoda rovava avke,
sar rovel o Jazer pal o viňici andre Sibma;
poľivinav tumen le apsenca,
Chešbon the Elale!
Bo imar na šunďol oda radišagos,
so šunďolas, sar tumen ňilaje obkidenas
a sar kidenas upre o uľipen.
10 Andro ovocna sadi imar nane o radišagos the o kheľiben;

andro viňici imar ňiko na giľavel aňi na viskinel;
ňiko na pučinel e mol andro lisos,
bo me zaačhaďom e radišagoskri vika.
11 Vašoda miro jilo rovel vaš o Moab sar e harfa
a miri duša vaš o Kir-Cheres.
12 Kajte o Moab pes sikavela
pre peskre thana pro lašariben
a dela pestar avri bari zor,
hoj pes te džal te modľinel andre peskri svetiňa,
no ňič leske oda na pomožinela.

13 Kada hin o lav, savo o RAJ imar phenďa pal o Moab.
14 Ale akana phenel o RAJ kada: „Presňe tel o trin berš našľola e slava le Moaboskri jekhetane leskre pherdo manušenca. Ačhena te dživel ča igen frima džene, save ena teledikhle the slaba.“

17

O lav pro Damašek

1 Kada hin o proroctvos pro Damašek:
„Dikh, o Damašek imar na ela foros,
ačhela lestar ča kopa bara.
2 O fori le Aroeroskre ena zamukle,
ena prekal o stadi, so ode pašľona,
a ňiko len na daravela avri.
3 Našľola o ohradzimen foros andral o Efrajim
a o Damašek našavela peskro kraľišagos.
Ola, ko ačhena te dživel andro Aram,
doperena andre ladž avke sar o Izrael,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.

4 „Andre oda džives cikňola e slava le Jakoboskri,
leskro thulo ťelos šučola.
5 O Izrael ela sar odi maľa,
pal savi sas e pšeňica
košimen tele a skidľi upre,
ela avke zňičimen sar e maľa
andre dolina Refajim paloda,
sar sas skidlo upre mek the oda,
so ačhiľa pal e žatva.
6 Ačhela lestar ča sikra,
avke sar pro olivovo stromos,
pal savo sas razimen tele o olivi,
duj vaj trin dži upre,
štar vaj pandž pro konarica,“
phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro.

7 Andre oda džives pes o manuša mukena pre peskro Stvoriťeľis
a visarena peskre jakha pro Sveto le Izraeloskro.
8 Imar pes na mukena pro oltara,
so kerde peskre vastenca,
na mukena pes pre oda,
so kerde lengre angušta,

aňi pro slupi la Ašerakre,
aňi pro kaďidloskre oltara.

9 Andre oda džives ena lengre ohradzimen fori omukle, bo denašena le
Izraelitendar, ena sar o thana zabararde la burinaha the le krakenca. Ňiko
ode na bešela.

10 Tu bisterďal pro Del, pre tiro Spasiťeľis,
na leperďal tuke pre tiri zoraľi Skala, so tut chraňinel.
Sadzines tuke o nekfeder sadi,
o viňici, so anďal andral aver phuv!
11 No kajte andre oda džives, sar len sadzineha,
kereha sa, hoj te baron,
a tosara pre aver džives
tuke pučinena avri a kvitňisaľona,
the avke andre žatva na ela so te kidel upre;
ela ča nasvaľiben the bari dukh.

12 Vigos le narodenge, so hučinen,
hučinen sar o zorale vlni!
Vigos le manušenge, so bučinen,
bučinen sar o baro paňi!
13 Kajte o manuša hučinen, sar hučinel o baro paňi;
sar pre lende o Del viskinela, denašena dur;
ena sar o phus,
saves odphurdel e balvaj pro verchi
sar o prachos odphurdlo la zoraľa balvajatar.
14 Rači tumen jekhvareste daravena avri!
Ale tosara imar na ela ňiko!
Kavke doperena ola, ko amen občoraren,
a kada užarel olen, ko amenge len o majetki.

18

O lav pro Kuš

1 Vigos tuke, phuvije, andre savi bzučinen o kridli,
so sal pal o paňa andro Kuš,
2 so bičhaves le poslen pal o moros,
pro paňi andro loďki le papirusostar!

Džan, tumen richla poslale,
ko manuša, so hine uče a hin len hladko cipa,
ko manuša, savendar všadzik daran,
ko manuša, so hine zorale a maribnaskre,
kaj o paňa rozďelinen e phuv.

3 Savore manušale pro svetos, tumen, so dživen pre phuv,
sar pes e zastava hazdela upre pro verchi, tumen oda dikhena,
a sar pes phurdela pre truba, tumen oda šunena.
4 Bo kada mange phenďa o RAJ:
„Dikhava tele pal miro than
avke cichones sar o tačipen le khameskro pro dilos,
avke sar e chmara la rosakri andro tačipen prekal e žatva.“

5 Bo angle žatva, sar imar o kvitki pele tele
a pro strapcos dobarol o hroznos,
odrezinela la čhuraha o nalače konarica
a strihinela tele o konara pal o viňičis.
6 Savore ťela le slugaďengre ena mukle le čiriklenge pro verchi
the le džvirenge pro maľi;
ňilaje lendar dživena o dziva čirikle
a jevende savore džviri pre maľa.
7 Andre oda časos anena le Nekzoraleder RAJESKE o dari
ola manuša, so hine uče a hin len hladko cipa,
ola manuša, savendar všadzik daran,
ola manuša, so hine zorale a maribnaskre,
savengri phuv rozďelinen o paňa.
O dari anena pro verchos Sion, pro than, kaj pes lašarel o nav le Nekzoraleder RAJESKRO.

19

O lav pro Egipt

1 O proroctvos pro Egipt:
Dikh, o RAJ avel sig le chmarenca
a džal andro Egipt.
O modli le Egiptoskre lestar izdran
a o jile le Egipťanengre previsaľon daratar.

2 „Kerava upre le Egipťanen pre peste;
marela pes o phral le phraleha,
o susedas le susedoha,
o foros le foroha,
o kraľišagos le kraľišagoha.
3 O Egipt chudela te daral;
musarava lenge o plani
a džana te mangel e pomoca le modlendar,
le čaroďejňikendar, le vražňikendar
the olendar, ko vičinen avri le mulen.
4 Dava o Egipt andro vasta le nalače rajeske
a vladňinela lenge o bijileskro kraľis,“
phenel o Del, o Nekzoraleder RAJ.

5 Šučola avri o paňi andro Nil,
o paňi calkom šučola avri.
6 Leskre jarki khandena,
o paňa andro Egipt cikňona a šučona avri.
Šučona avri the o kraki the e trsťina,
7 the o rastlini pašal o paňi Nil a the pašal leskro agor.
Našľola savoro sadzimen, so barol pašal o Nil,
šučola avri a imar na ela.
8 O ribara rovena,
savore, so čhivkeren e uďica andro Nil, ena smutna
a olen, ko muken e sita andro paňi, ela žaľa.
9 Ena sklamimen ola, ko keren o gada le ľanostar,
ola, ko keren o parno pochtan.
10 O robotňika le gadenca ena smutna

a savoren, so keren buči vaš o love,
ela pharipen andro jile.

11 Save nagoďaver hine o vodci andro Coan!
O goďaver radci le faraonoskre den diline radi.
Sar šaj tumen phenen le faraonoske:
„Me som čhavo le goďaver manušengro,
čhavo le phurikane kraľengro“?

12 Kaj hine tire goďaver manuša?
Mi phenen tuke, mi den tuke te džanel,
so kamel o Nekzoraleder RAJ te kerel le Egiptoha.
13 O vladci andral o Coan ačhile diline
a raja andral o Memfis peha dine te thovel avri;
ola, ko sas vodci leskre manušendar,
ľidžan le Egipt avrether.
14 O RAJ pre lende čhiďa avri le duchos,
so len diliňarel andre,
a on kerena, hoj pes o Egipt te hombinel
andre savoreste, so kerel,
sar o mato manuš, so uštarel andre oda,
so čhandľa avri.
15 O Egipt našťi kerela ňič,
či o šero abo o chvostos,
o palmakro konaris abo e trsťina.

16 Andre oda džives ena o Egipťana sar džuvľija. Izdrala daratar le hazdle vastestar, savo pre leste hazdela o Nekzoraleder RAJ.
17 O manuša andro Egipt pes igen darana le manušendar andre Judsko; darala pes sako, kaske pes ča leperela e judsko phuv, vaš oda, so o Nekzoraleder RAJ kamel te kerel le Egiptoske.
18 Andre oda džives ela andre egiptsko phuv pandž fori, save vakerena kanaaňika čhibaha a lena vera, hoj služinena le Nekzoraleder RAJESKE; jekh lendar pes vičinela o Foros le Khameskro.
19 Andre oda džives ela le RAJESKRO oltaris maškar o Egipt a o slupos pro leperiben le RAJESKRO paš leskri hraňica.
20 Oda ela pro znameňje the pro sveďectvos prekal o Nekzoraleder RAJ andre egiptsko phuv: Sar len vareko trapinela, on vičinena pro RAJ a ov lenge bičhavela le zachrancas, hoj len te braňinel a te zachraňinel.
21 O RAJ pes dela te prindžarel le Egipťanenge. Andre oda džives o Egipťana sprindžarena le RAJES a služinena leske le obetenca the le darenca. A doľikerena le RAJESKE o lava, so les dena.
22 O RAJ marela le Egipťanen; marela a paľis len sasťarela avri. On pes visarena ko RAJ a ov šunela avri lengro mangipen a sasťarela len.
23 Andre oda džives ela baro drom, savo ľidžala andral o Egipt andre Asirija. O Asirčana phirena andro Egipt a o Egipťana andre Asirija. O Egipťana the o Asirčana lašarena le Devles jekhetane.
24 Andre oda džives ela o Izrael trito paš o Egipt the paš e Asirija; a on sotrin džene ena pro požehnaňje cale svetoske.
25 O Nekzoraleder RAJ lenge žehňinela a phenela: „Av požehňimen, Egipt, mire manušale, the Asirija, e buči mire vastengri, a the o Izrael, miro ďeďictvos.“

20

O prorokos lango the pindrango pro znameňje

1 O asiriko kraľis o Sargon bičhaďa andro foros Ašdod le hlavne veľiťeľis,
savo ode avľa, marelas pes a zaiľa les.
2 Andre oda časos phenďa o RAJ prekal o Izajaš, le Amososkro čhavo.
Phenďa leske kada: „Čhiv pal tu tele o gono the o sandalki pal o pindre!“
Ov oda kerďa a phirelas lango the pindrango.
3 Akor o RAJ phenďa: „Avke sar miro služobňikos o Izajaš phirelas lango
the pindrango trin berš – oda sas pro znameňje, hoj le phuvenge Egipt the
Kuš te del anglal te džanel, so lenca ela –
4 avke langen the pindrangen odľidžala o asiriko kraľis le zaile manušen
andral o Egipt the andral o Kuš, le ternen the le phuren le lange buľenca
pre ladž le Egiptoske.
5 Ola, ko pes mukenas pro Kuš a lašarenas pes le Egiptoha, na džanena
so te kerel a ladžana pes.
6 O manuša, so bešen paš o Stredozemno moros oda džives phenena:
‚Dikh, so pes ačhiľa olenca, pre kaste pes mukahas, olenca, ke kaste
denašahas vaš e pomoca, hoj amen te oslobodzinen le asirike kraľistar.
Akor sar amen šaj predživaha?‘ “

21

O lav pro Babilon

1 O proroctvos pro Babilon – pre pušťa paš o moros:
Avke sar e zoraľi balvaj phurdel pre pušťa Negev,
avke avela e pohroma pal e pušťa,
andral e strašno phuv.

2 Dikhľom džungalo viďeňje:
O zradcas zradzinel, o ňičiťeľis ňičinel.
Armado le Elamoskri, ušťi upre! Armado le Medengri, rozthov tut pašal o
foros!
Bo kerava o koňec savore rovibnaske.

3 Vašoda pre ma avel o dukha andro klubi,
chuden man o kurči sar la džuvľa, so ločhol.
Thovel man oda tele, sar pal oda šunav,
darav man, sar oda dikhav.
4 O jilo andre ma previsaľol,
izdrav daratar,
kamavas, hoj te zaračol,
ale akana man olestar igen darav.

5 On pripravinen o skamind,
čhiven o kobercos pre phuv,
chan a pijen.
Ušťen, vodcale,
pripravinen tumenge o šťiti!
6 Bo o Raj mange phenďa:
„Dža, ačhav le stražňikos
a mi avel te phenel, so dikhel!
7 Sar dikhela le slugaďen pro verdana, saven cirden duj graja,
le jazdcen pro osli the le jazdcen pro ťavi,

mi del pozoris, mi dikhel mištes.“
8 Akor oda stražňikos vičinelas:
„Raja, sako džives stražinav
a sako rat som pre miro than.
9 Dikh, avel o jazdcos pro verdan le duje grajenca
a phenel: ‚Peľa, peľa tele o Babilon
a savore sochi leskre devlengre
hine rozphagerde pre phuv.‘ “

10 Mire manušale, so san marde a rozčhide sar o zrnos,
dav tumenge te džanel oda,
so šunďom le Nekzoraleder RAJESTAR,
le Izraeloskre Devlestar.

O lav pro Edom

11 O proroctvos pro Edom:
Vareko pre ma vičinel andral o Seir:
„Stražňikona, keci mek ľikerela e rat?
Stražňikona, keci mek ľikerela e rat?“
12 O stražňikos phenel:
„Imar avel o tosara,
ale mek hin rat.
Te kamen te phučel,
ta aven pale a phučen.“

O lav pre Arabija

13 O proroctvos pre Arabija:
Manušale andral o Dedan, so phiren le karavanenca
a presoven paš o kraki andre Arabija,
14 ľidžan o paňi le smedne manušenge,
so ke tumende aven.
Manušale andral e phuv Tema,
anen o maro olenge, ko denašen peskre ňeprijaťeľendar.
15 Se denašle la šabľatar,
so len kamelas te murdarel,
le šipendar, so sas pripravimen te ľivinel,
the le maribnaskra daratar.

16 Bo kada mange phenďa o Raj: „Tel jekh berš, avke sar pes rachinel o dživesa andre le robotňikoskri zmluva, avke skončinela savori slava le manušengri andral o Kedar.
17 O lukostrelci hine o nekzoraleder murša andral o Kedar, ale ča frima lendar ačhena te dživel, bo me, o RAJ, o Del le Izraeloskro, oda phenďom.“

22

O lav pro Jeruzalem

1 O proroctvos pro Jeruzalem – pre Dolina, savi dikhľom andro viďeňje:
So pes ačhiľa?
Soske geľan savoredžene upre pro padi?
2 Soske hin andre calo foros bari vika,
calo foros hučinel a viskinel radišagostar?
Tire manuša, so mule andre kada mariben,
na sas murdarde la šabľaha.
3 Savore tire vodci denašle jekhetane

a zaile len bi oda, hoj pre lende te len o lukos;
savore tire manušen, so arakhle, dojekhes zaile,
kajte denašle dur.
4 Vašoda phenav: „Ma dikhen pre ma,
kamav zorales te rovel.
Ma kamen man te poťešinel,
sar rovav pal mire zňičimen manuša!“

5 O Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, anela o džives,
andre savo ela pherdo zmetkos, vika the dar,
andre Dolina, savi dikhľom andro viďeňje;
o džives, kana o muri ena čhide tele
a kana pes vičinela pro verchos vaš e pomoca.
6 O Elam hazdľa upre o tulcos,
avľa le slugaďenca pro verdana the pro graja;
o Kir iľa avri o šťitos.
7 Andre tire nekšukareder dolini hin pherdo verdana,
o slugaďa pro graja pes rozthode paš o brani le foroskre.

8 Le Judaske sas iľi leskri ochrana het.
Andre oda džives tu dikhehas
pro zbraňe andro Kher le Vešeskro.
9 Tumen dikhľan, hoj andro muri andro foros le Davidoskro hin pherdo cheva;
skidenas tumenge o paňi andro Teluno Ribňikos.
10 Predikhenas o khera andro Jeruzalem
a varesave čhivenas tele,
hoj lengre barenca te zoraľaren o foroskre muri.
11 Maškar o duj muri le foroskre ačhaďan e nadrža pro paňi
andral o Purano Ribňikos.
Ale na dikhenas pro Del, ko oda kerďa,
a pre Oda, ko oda čirlastar stvorinďa, na dikhľan.

12 Andre oda džives, tumen o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj,
vičinďa, hoj te roven a te hikinen,
te hoľinen tumenge o šero a te uren tumen andro gada le gonestar.
13 Ale dikh, tumen radisaľon a keren oslavi,
murdaren o dobitkos the le bakren;
chan mas a pijen mol a phenen:
„Chas pijas, bo tajsa meraha!“

14 Akor mange o Nekzoraleder RAJ phenďa kada: „Kada binos pes tumenge na odmukela, medik na merena,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj.

O Šebna the o Elijakim

15 Kada phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ:
„Dža pal o Šebna, pal o spravcas le palaciskro a phen leske:
16 So kade keres a ko tuke domukľa te kerel peske kade o hrobos?
Randľal tuke avri o hrobos pro učo brehos,
andre skala tuke kerďal tiro than pro odpočinkos.

17 Ale o RAJ tut našilu cirdela tele

a zorales tut kikidela, tu zoralo muršeja!
18 Ov tut pačarela andre sar labda
a čhivela tut het andre igen bari phuv.
Ode mereha a tire verdana, savenca tut lašares,
ena pre ladž andro kher tire rajeskro.
19 Ispidava tut avri pal tiro than,
pal tiro urados tut čhivava tele.

20 Andre oda džives vičinava mire služobňikos le Eljakim, le Chilkijoskre čhas.
21 Urava les andre tiro ruchos, phandava pašal leste tiro sirimos a dava leske tiri zor. Ov ela dad olenge, ko bešen andro Jeruzalem, a the le manušenge andre Judsko.
22 Thovava e kleja le Davidoskre kherestar pre leskro valos, sar phundravela, ňiko na phandela andre, a sar phandela, ňiko na phundravela.
23 Zamarava les sar o koľikos pro zoralo than, ačhela lestar o tronos pre pačiv peskre dadeskre khereske.
24 A savoro pharipen leskre dadeskre khereskro ela figimen pre leste, o čhave the caľi famelija – savore cikne nadobi, le šalkendar dži o bare kuča.
25 Andre oda džives," phenel o Nekzoraleder RAJ, „o koľikos zamardo pro zoralo than phadžola a perela tele. Kada odlela savoro pharipen, so pre leste sas figimen. Me, o RAJ, phenďom."

23

O lav pro Tir

1 O proroctvos pro Tir:
Roven, loďale andral o Taršiš,
bo hine zňičimen o khera andro Tir;
sar o namorňika avle pale andral o Ciprus,
dodžanle pes pal oda.

2 Čhiten, manušale, save bešen paš o moros,
kupcale andral o Sidon, saven o namorňika barvaľarenas.
3 Prekal o moros peske anenas o zrnos andral o Šichor,
o uľipen pašal o Nil sas o ziskos le Tiroskro,
ačhiľa lestar pľacos prekal savore narodi.

4 Ladža tut, Sidonona, tu moroskri pevnosť,
savi phenes:
„Na sas man o ločhibnaskre dukha,
aňi na ločhiľom,
na ľikerďom avri terne čhaven
aňi na bararďom avri terne čhajen."
5 Sar pes pal oda došunena andro Egipt,
ena smutna olestar, so šunena pal o Tir.

6 Džan andro Taršiš
a roven, manušale, save bešen paš o moros!
7 Hin kada tumaro radišagoskro foros,
savo sas ačhado imar čirla,
saves o pindre ľidžanas
te bešel dur andre aver phuva?

8 Ko anďa kada savoro pro Tir,
savo rozdelas o kraľišagoskre koruni,
saveskre kupci sas bare raja
a sas len nekbareder pačiv pro svetos?
9 O Nekzoraleder RAJ oda anďa pre leste,
hoj te pokorinel o baripen the e slava savore manušengri,
a te dikhel tele savoren, kas sas nekbareder pačiv pro svetos.

10 Avke sar o Nil džal pašal o Egipt,
avke džan tumen a keren buči pre maľa,
manušale andral o Taršiš,
bo o pristavos le loďengro imar nane!
11 O RAJ nacirdňa peskro vast pro moros,
razinďa le kraľišagenca
a diňa avri rozkazis pro Kanaan,
hoj pes te zňičinel leskre pevnosťi.
12 Phenďa: „Imar buter na radisaľona,
manušale le Sidonoskre, so san trapimen!
Ušťen a denašen andro Ciprus,
ale aňi ode tumen na ela smirom.“
13 Dikh pre babiloňiko phuv,
kada narodos imar kade nane!
E Asirija latar kerďa than
prekal o dziva džviri.
Ačhade o veži, savenca obkľučinde o foros,
čhide tele o pevnosťi a rozburinde o foros.

14 Roven, loďale andral o Taršiš,
bo tumare pevnosťi hine zňičimen.

15 Andre oda džives pes bisterela pro Tir pro eftavardeš (70) berš, ajci sar dživel jekh kraľis. Pal o eftavardeš berš ela le Tiroha avke, sar pes giľavel andre jekh giľi pal e lubňi:
16 „Le e harfa a phir pal o foros,
tu lubňije, pre savi bisterde!
Bašav šukares a giľav but,
hoj peske pre tu te leperen.“

17 Pal o eftavardeš berš o RAJ avela ko Tir, savo pes pale visarela ke peskro ziskos a kerela o lubipen savore kraľišagenca pal calo svetos.
18 Leskro ziskos the zarodipen ela odďelimen prekal o RAJ. Na skidela pes aňi pes na odthovela, ale ela prekal ola, ko dživen le RAJEHA, hoj te čaľon a mištes pes te uren.

24

O Del marel o svetos
1 Dikh, o RAJ džal te zňičinel e phuv
a kerel latar zamuklo than.
Čerinel lakro tvaros
a roztradel le manušen pal e phuv.
2 Jednakones pre oda ena
o manuša the o rašaj,

o sluhas the leskro raj,
e služka the lakri raňi,
oda, ko bikenel, the oda, ko cinel,
oda, ko del kečeň, the oda, ko lel kečeň,
o interesaris the o dlžňikos.
3 E phuv ela calkom zamukľi a calkom občorarďi,
bo o RAJ phenďa kada lav.

4 E phuv šučol avri a vedňisaľol,
calo svetos slabisaľol,
o bare raja pre phuv našaven peskri zor.
5 E phuv meľarde o manuša, save andre bešenas,
ola, ko na doľikerenas o zakoni,
na šunenas o prikazi
a porušinenas e večno zmluva.
6 Vašoda e phuv hiňi zachaľi le košibnastar,
lakre manuša cerpinen vaš peskre bini;
vašoda labile ola, ko ode bešen,
a ča frima džene ačhile te dživel.
7 O viňičis šučol avri a e mol imar nane;
savore, so radisaľonas, akana stukinen.
8 Imar na šunďol o radišagoskre čerkutki,
preačhiľa o mulatišagos,
imar na šunďol o radišagoskre harfi.
9 Imar na pijen e mol paš o giľavipen;
o zoralo pijiben le pijakenge kirkola.
10 Zňičimen hin o omuklo foros,
dojekh kher hino phandlo,
hoj pes ňiko te na dochudel andre.
11 Pro uľici roven vašoda, hoj nane mol;
savoro radišagos pes čerinďa pre žaľa,
o radišagos našľiľa pal e phuv.
12 O foros ačhiľa rozburimen,
e brana hiňi phagerďi pro kotora.
13 Bo avke ela pre phuv maškar o narodi,
sar pal oda, sar hine obkidle olivi,
sar pal oda, sar hino skidlo o hroznos,
so peľa pre phuv.

14 Ola, ko ačhena te dživel, giľavena baripnastar
a o manuša pro zapados radisaľona upral e slava le RAJESKRI.
15 Vašoda, manušale pro vichodos,
den pačiv le RAJES,
manušale pro moroskre ostrovi,
bararen o nav le RAJESKRO, le Izraeloskre Devleskro.
16 Pal o agora la phuvakre šunas te giľavel o chvali:
„Slava le Spravodľivoneske!“

Ale me phenďom:
„Mange hin igen phares, igen phares, vigos mange!
O zradci zradzinen,
o zradci thoven avri a klaminen!“
17 E dar, e jama the e pasca

avena pre tumende, manušale pre phuv.
18 Ko denašela kala daratar,
perela andre jama.
Ko avela avri andral odi jama,
chudela pes andre pasca.
O strašno brišind perela tele andral o ňebos
a o zakladi la phuvakre razisaľona.
19 E phuv calkom pukinela,
calkom pharola pro jepaš,
zorales razisaľola.
20 E phuv džala sar mači,
hombinela pes sar e chatrča andre balvaj;
bešela pre late e vaha lakre binengri,
vašoda perela a imar na ušťela upre.

21 Andre oda džives o RAJ marela
o nalače zora pro ňebos upre
a the le kraľen pre phuv tele.
22 Skidela len pre kopa sar le bertenošen andre jama,
ena phandle andre bertena
a pal o but dživesa ena marde.
23 Ladžala pes o čhonoro,
o kham ľoľola ladžatar,
bo o Nekzoraleder RAJ kraľinela
pro verchos Sion the andro Jeruzalem
a ela les e slava anglal leskre phuredera.

25

E chvala le RAJESKE

1 RAJEJA, tu sal miro Del,
bararav tut a lašarav tiro nav,
bo kerďal bare šukar veci,
a verňe the čačipnaha kerďal oda,
so tuke imar čirla naplaňinďal.
2 Se o foros čerinďal pro kopa šmeci
a leskre pevnosťi pro kopa bara.
Le cudzincengro palacis andro foros imar nane;
imar šoha na ela pale ačhado.
3 Vašoda tut o zorale manuša dena pačiv;
o fori le dzive narodengre pes tutar darana.
4 Se tu salas o hrados le čoreske
the o hrados le slabe manušeske andre leskro pharipen;
o than, kaj pes garuvenas angle burka,
the o ciňos andro baro tačipen.
Bo o dziva manuša hine
sar e zoraľi burka, so marel andro muros,
5 sar o baro tačipen pre pušťa.
E vika le cudzincengri zaačhaďal avke,
sar e chmara o tačipen;
zaačhaďal o giľavipen le dzive manušengro.

6 O Nekzoraleder RAJ pripravinela

savore narodenge pro verchos Sion
bari hoscina le nekfeder chabenenca the moľenca,
le nekchutneder chabenenca the moľenca.
7 Pre kada verchos zňičinela e lepeda,
savi pačarel andre savore manušen,
e deka, savi učharel andre savore naroden.
8 Zňičinela o meriben pro furt
a o RAJ, o Adonaj, khosela tele
o apsa pal dojekh muj;
lela tele e ladž pal peskre manuša pal calo svetos,
bo o RAJ prevakerďa.

9 Andre oda džives pes phenela:
„Dikh, ov hin amaro Del,
pre leste pes mukahas a ov amen zachraňinďa!
Ov hin o RAJ, pre leste pes mukahas,
radisaľuvas a thovas baripen andre leskri zachrana!“

10 Bo o vast le RAJESKRO chraňinela o verchos Sion
a pal o Moab pes uštarela le pindrenca
avke sar pro phus andro hnojos.
11 Odarik o Moab nacirdela peskre vasta,
avke sar o plavcos te plavinel,
ale o RAJ čhivela tele leskro baripen,
the savoro nalačhipen, so kerel peskre vastenca.
12 Ov dikhela tele tire uče foroskre muri
a čhivela len tele dži andre phuv, dži andro prachos.

26

E chvala le RAJESKE

1 Andre oda džives pes andre judsko phuv giľavela kadi giľi:
Zoralo foros amen hin,
o RAJ chraňinel amare muri the hradbi.
2 Phundraven o brani,
mi avel andre o spravodľivo narodos,
so doľikerel o pačaben!
3 Tu deha o dokonalo smirom olen,
ko pes tutar zorales chuden,
bo on pes muken pre tu.
4 Muken tumen furt pro RAJ,
bo o RAJ, ča o RAJ, hin e večno Skala.
5 Bo pokorinďa le barikane manušen
a o foros, so pes ľidžalas upre,
čhiďa tele dži pre phuv,
zamarďa les dži andro prachos.
6 Uštarena pal leste o pindre le čore manušengre,
olengre, saven trapinenas.

7 O drom le spravodľive manušeskro hino rovno;
tu, o Spravodľivo, rovňines avri o chodňikos le čačipnaskre manušeskro.
8 He, RAJEJA, phiras pal o drom tire zakonengro,

pre tu užaras;
te lašarel tiro nav a te leperel peske pre tu
hin oda, so amaro jilo kamel.
9 Miri duša pes pal tute cirdel prekal e rat
a tosara tut miro duchos rodel.
Sar tu sudzines o svetos,
o manuša pre phuv sikľon, so hin spravodľivo.
10 Ale sar hin le nalačheske presikado o jileskeriben,
na sikľol o spravodľišagos.
The andre lačhi phuv kerel o nalačhipen
a na dikhel le RAJESKRO baro šukariben.
11 RAJEJA, tiro vast hino uprehazdlo,
ale on oda na dikhen.
De lenge te dikhel,
hoj tu igen rušes vaš tire manuša,
a ker lenge ladž,
de, hoj e jag te chal tire ňeprijaťeľen.

12 RAJEJA, tu amen des o smirom;
savoro, so amen dokerďam, tu vaš amenge kerďal.
13 RAJEJA, Devla amaro,
vladňinenas amenge the aver raja,
ale amen viznavinas ča tiro nav.
14 On imar mule, imar na dživen;
lengre duchi imar na ušťena.
Marďal len a murdarďal avri,
khosľal tele savoro leperiben pal lende.
15 Rozbararďal o narodos, RAJEJA,
rozbararďal o narodos, oslavinďal tut,
buchľarďal savore hraňici la phuvakre.

16 RAJEJA, andral peskro pharipen vičinenas ke tu,
sar len marehas, ča šepkinenas e modľitba.
17 Avke sar pes skurčinel a viskinel dukhatar
e khabňi džuvľi, so džal te ločhol,
ajse samas the amen angle tute, RAJEJA.
18 Ačhiľam sar te khabne, skurčinahas pes dukhatar
a ločhiľam e balvaj.
Na anďam e zachrana la phuvake
a na anďam o dživipen le manušenge pro svetos.

19 Ale tire mule dživena, RAJEJA,
lengre ťela ušťena.
Ušťen upre a radisaľon,
tumen, so pašľon andro prachos!
Se tiri rosa hin e rosa le švetloskri,
savi andral e phuv obdžiďarela le mulen.

20 Džan, mire manušale, aven andre tumare khera,
phanden pal tumende o vudar;
garuven tumen pro sikra,
medik na predžala miri choľi.
21 Dikh, o RAJ avel avri andral peskro ňeboskro kher,

hoj te marel le manušen pre phuv vaš lengre bini.
E phuv anela avri o rat, so sas pre late avričhordo;
imar na garuvela le manušen, so sas murdarde.

27

1 Andre oda džives, o RAJ peskra šabľaha,
peskra choľamen, bara the zoraľa šabľaha,
marela le Levijatan, le richle sapes
le Levijatan, le skrucimen sapes,
a murdarela le drakos, so hino andro moros.

Le RAJESKRI viňica

2 Andre oda džives
anela e viňica but hroznos,
giľaven pal late!
3 Me, o RAJ, la stražinav,
furt la poľivinav,
hoj la te na musaren,
rat-džives la stražinav.
4 Na som choľamen.
Te ode ulehas ča o koľaka the o trňi,
akor geľomas pre lende pro mariben;
labarďomas len andre jag.
5 Ale mi visaren pes ke ma vaš e pomoca,
mi phanden manca o smirom,
he, mi phanden manca o smirom.

6 Avena o dživesa, kana o Jakob mukela o koreňa,
o Izrael kvitňisaľola a barola,
calo svetos pherarela le ovocenca.

7 Či demaďa le Izrael avke,
sar demaďa olen, ko les demenas?
Či sas murdardo avke,
sar sas murdarde leskre vrahi?
8 O RAJ marďa peskre manušen oleha,
hoj len diňa te zalel andre aver phuv.
Iľa len het la dziva balvajaha pal o vichodos.
9 Akor ela e vina le Jakoboskri odmukľi
a akor dičhola, hoj o Del odiľa savore bini,
sar phagerela savore barune oltara pro kotora sar o vapencos,
sar na ačhena imar ňisave slupi la Ašerakre
aňi ňisave kaďidloskre oltara.
10 O ohradzimen foros ačhela prazdno,
ela zamuklo, omuklo sar e pušťa.
O gurumňora pes ode pašinena,
ode peske pašľona,
obchana leskre konarica.
11 Sar leskre konarica šučona avri a phadžona,
avena o džuvľa a kerena lendar jag.
Bo kala manuša na achaľon,
vašoda lengre Stvoriteľiske vaš lenge na ela pharo,
lengro Tvorcas len na dela milosť.

12 Andre oda džives o RAJ kidela avri e pšeňica andral o plevi pašal o
paňi Eufrat dži paš o paňi Egipt. Avke tumen, Izraelitale, avena skidle upre
jekh pal aver.
13 Andre oda džives šunďola e bari truba. Ola, ko merenas avri andre
asiriko phuv, the ola, ko sas rozčhide andre egiptsko phuv, avena a
lašarena le RAJES pro sveto verchos andro Jeruzalem.

28

Vigos la Samarijake

1 Vigos le Efrajimoskre pijakenge;
la barikaňa korunake,
leskra šukar slavake,
la avrišuka kvitkake,
so hiňi zathoďi pro šero la uľipnaskra dolinake;
vigos olenge, ko hine kore mate la moľatar!
2 Dikhen, le RAJES hin vareko zoralo the mocno,
ajso zoralo sar o brišind le ľegenca,
sar e zoraľi balvaj, so zňičinel,
sar o zoralo paňi, so anel e zaplava,
ov oda zorales čhivela tele pre phuv.
3 Le pindrenca pes uštarela
pre barikaňi koruna le Efrajimoskre pijakengri.
4 Oda slavno šukariben ela sar kvitka, so šučol avri,
zathoďi pro šero la uľipnaskra dolinake,
ela sar o figi, so barile sig angle žatva.
Soča len vareko dikhela,
chudela len andro vasta a chala.

5 Andre oda džives ela o RAJ
sar e šukar koruna
the o slavno vencos prekal ola,
ko ačhena te dživel andro Izrael.
6 Ov dela o duchos le čačipnaskro oles,
ko sudzinel pro sudos;
Ov dela e zor olen,
ko zaačhaven o mariben angle foroskri brana.

7 A mek the o rašaj the o prorokos bludzinen le pijibnastar,
hombinen pes la moľatar;
poddžal lenge o pindre le pijibnastar
a la moľatar na džanen, so keren,
poddžal lenge o pindre le pijibnastar,
hine ajse mate, hoj aňi na achaľon o viďeňje;
sar den avri o rozsudkos, džal lenca andre sera.
8 Pre savore skaminda hin pherdo čhandľipen the mel,
nane žužo than aňi sikra.

9 On phenen: „Kas kamel te sikavel?
Soske amenca kavke vakerel?
So sam cikne čhavore,
so mekča akana preačhile te pijel o thudoro?
10 Bo furt ča phenel: Ker kada, ker koda,
pravidlos pre kada, pravidlos pre koda;

mek sikra kada, mek sikra koda.“

11 Le avre čhibenca the le avre vakeribnaha
vakerela o RAJ ke kala manuša;
12 ov lenge phenelas:
„Kade hin o smirom,
den te odpočovinel le strapimen manušeske,“
the mek, „kade šaj te arakhel o smirom!“
Ale on na kamenas te šunel.
13 Vašoda šunena kada lav le RAJESTAR:
„Ker kada, ker koda,
pravidlos pre kada, pravidlos pre koda;
mek sikra kada, mek sikra koda!“
A avke džana a perena palal,
demena pes, perena andre pasca a ena phandle andre.

Vigos le Jeruzalemoske

14 Vašoda šunen o lav le RAJESKRO,
tumen, so asan le Devlestar,
so ľidžan kale manušen andro Jeruzalem.
15 Bo tumen phenen:
„Dovakerďam pes le meribnaha,
kerďam zmluva le Šeoloha.
Kajte kade o bičos marela,
amendar pes oda na chudela,
bo amen peske kerďam o falošno than pro garuďipen
a garuvas pes pal o klamišagos.“
16 Vašoda kavke phenel o RAJ, o Adonaj:
„Thovav pro Sion o hlavno bar,
o preskušimen bar, igen vzacno, zorales zathodo;
oda, ko andre leste pačala, na ladžala pes.
17 Kerava o čačipen sar metros
a o spravodľišagos sar vaha;
e burka le ľegenca lela het
o falošno than pro garuďipen
a o paňi začhivela oda than, kaj tumen garuven.
18 Tumaro dovakeriben le meribnaha ela zrušimen,
tumari zmluva le Šeoloha na obačhela.
Sar avela o bičos, hoj tumen te marel,
avena igen marde.
19 Kana ča pre tumende avela, zachudela tumen,
bo sako tosara, dživese the rači pre tumende avela.“

Sar kaleske achaľona,
ela tumen bari dar.
20 O hadžos hino igen charno,
našťi pes te rovňinel avri,
o paplanos hino cikno,
našťi pes leha te učharel andre.
21 Se o RAJ ušťela upre avke sar pro verchos Peracim
a rozlabola avke sar andre dolina Gibeon,
hoj te kerel peskri buči,
peskri čudno buči,

hoj te kerel peskro ďjelos,
peskro zvlaštno ďjelos.
22 Preačhen te asal,
bo sar na, tumare lanci ena meksa phareder;
o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
mange phenďa, hoj zňičinela caľi phuv.

O podobenstvo pal o farmaris

23 Den pozoris a šunen miro hangos!
Šunen mištes oda, so phenav!
24 Sar džal o farmaris te sadzinel pre maľa,
či calo džives ča kopaľinel a orinel e phuv?
25 Či na rozčhivel o kopros, e rasca,
sar rovňinel avri e phuv?
Či na sadzinel e pšeňica, o jačmeňis andro šori
the o zrnos pre peskri maľa?
26 O Del les ľidžal,
sikavel les oda mištes te kerel.

27 Se o kopros pes na marel avri pre kaštuňi deska,
aňi e kereka le verdanoskri na predžal pal e rasca,
ale o kopros pes marel avri la saňa paľicaha a e rasca la pacaha.
28 E pšeňica pro maro pes mušinel te erňinel,
se na del pes ča furt te marel.
O kereki le verdanoskre the o graja pal late predžan,
ale na rozpučinen la.
29 The kada avel le Nekzoraleder RAJESTAR,
leskro planos hino užasno,
leskri godi hiňi bari.

29

Vigos le Davidoskre foroske

1 Vigos tuke, Arielona, Arielona,
forona, kaj bešelas o David!
Dothoven jekh berš ke aver
a ľikeren tumare inepi dureder jekh pal aver.
2 Trapinava le Ariel,
rovela a hikinela;
o Jeruzalem mange ela sar o Ariel.
3 Ačhavava mange pre tute o taboris,
rozthovava mange pašal tire muri o veži
a kerava všelijaka droma, sar tut te zalav.
4 Akor vakereha pokorňe andral e phuv,
tiro vakeriben šunďola cichones andral o prachos;
tiro hangos avela sar o duchos le muleskro andral e phuv,
andral o prachos šepkineha tire lava.

E zachrana le Jeruzalemoske

5 Ale tire but ňeprijaťeľa ačhena sar prachocis,
kala pherdo maribnaskre murša ena sar odphurdlo phusoro.
Ačhela pes oda jekhvareste,
aňi na džanena kana.

6 O Nekzoraleder RAJ avela andre bari vika,
herminela a e phuv razisaľola;
avela la bara burkaha, zoraľa balvajaha the la jagaha,
so savoro zlabarel.
7 Akor kala pherdo manuša andral savore narodi,
so pes marena le Arieloha,
savore, so džana pre leste
the pre leskro ohradzimen foros a trapinena les,
našľona sar o suno, sar o viďeňje rači.
8 Avke sar o bokhalo džal suno, hoj chal,
ale sar ušťel, nane čalo,
abo avke sar o smedno džal suno, hoj pijel,
ale sar ušťel, šučarel les a smadzinel,
avke doperena but džene savore narodendar,
so pes maren le verchoha Sionoha.

9 Čudaľinen tumen a predaran!
Phanden tumenge o jakha, hoj te na dikhen!
Mačon, ale na la moľatar,
hombinen tumen, ale na le pijibnastar!
10 Bo o RAJ pre tumende čhiďa avri
le zorale sovibnaskre duchos;
phandľa tumenge o jakha, prorokale,
učharďa o šere tumenge, so dikhen o viďeňja.
11 Dojekh viďeňje ela prekal tumende sar o lava andral o zvitkos, so hin zapečaťimen andre. Sar les dena oleske, ko džanel te genel, a phenena leske: „Pregen!“
Ov odphenela: „Našťi, bo hino zapečaťimen.“
12 Sar dena o zvitkos oleske, ko na džanel te genel, a phenena leske: „Šaj pregenes?“
Ov odphenela: „Na džanav te genel.“
13 O Raj phenel:
„Kala nipi aven ke ma ča peskre mujeha
a lašaren man ča le vuštenca,
ale lengro jilo hino mandar dur.
Lengri chvala hiňi zathoďi
ča pre le manušengre tradiciji, so len sikade.
14 Vašoda me kerava pale čudna veci kale manušenge,
ďivna a zazračna;
o goďaveripen leskre goďaver manušengro našľola,
a e goďi le goďaver manušengri ela garuďi.“
15 Vigos olenge, ko garuven peskre plani anglo RAJ,
ko keren peskre skutki andro kaľipen
a phenen: „Ko amen dikhel?
Ko amendar džanel?“
16 Tumen hin previsarďi goďi!
Či šaj te rachinel le hrnčjaris jekh la čikaha?
Šaj phenel o ďjelos peskre tvorcaske:
„Tu man na kerďal“?
Šaj phenel e kuči le hrnčjariske:
„Tu na achaľos ňič“?

17 Či pes na ačhela imar maj,
hoj o Libanon pes čerinela pro ovocno sados
a oda ovocno sados pes lela sar veš?
18 Andre oda džives o kašuke šunena o lava la zvitkoskre,
o jakha le korengre pes phundravena andral o baro kaľipen.
19 O pokorna pale radisaľona andro RAJ
a o nekčoreder le manušendar thovena baripen
andro Sveto le Izraeloskro.
20 Bo našľola o maribnaskro manuš
a merela oda, ko asal savore lačhipnastar;
zňičimen ena savore,
ko gondoľinenas te kerel o nalačhipen,
21 ola, ko obviňinenas le manušes vaš jekh lav,
ola, ko le sudcaske andre foroskri brana thovenas o pasci,
the ola, ko sudzinenas le spravodľivones vaš ňisoske.
22 Vašoda o RAJ, savo avri cinďa le Abraham, phenel le Jakoboskra famelijake kada:
„Akanastar pes imar o Jakob na ladžala;
leskro muj imar na ľoľola avri.
23 Bo sar dikhela peskre čhaven,
e buči mire vastengri paš peste,
pošvecinela miro nav;
viznavinela, hoj me som o Sveto Del le Jakoboskro,
a andre sveto dar ačhela anglo Del le Izraeloskro.
24 Avke ola, ko bludzinenas andro duchos,
chudena goďi,
a ola, ko reptinenas,
prilena o sikaviben.“

30

O Egipt na zachraňinela o Izrael

1 „Vigos le zacate čhavenge,“
phenel o RAJ,
„keren o plani, ale bijal ma,
phanden o zmluvi avrenca, ale na andral miro Duchos,
hoj te dothoven o binos paš o binos;
2 džan tele andro Egipt bijal oda,
hoj mandar te phučen;
roden e pomoca the e ochrana paš o faraonos
a garuven pes tel o ciňos le Egiptoskro.
3 Ale le faraonoskri ochrana tumenge ela pre ladž
a le Egiptoskro ciňos tumen anela pro asaben.
4 Kajte leskre vladara hine andro Coan
a leskre posli imar dogele andro Chanes,
5 savore ena pre ladž anglo manuša,
so lenge na ena pro lačho;
na anena lenge e pomoca aňi o lačhipen,
ale e ladž the o asaben.“

6 O lav pal o džviri andro Negev:
Prekal e phuv, kaj hin o pharipen the dar,
kaj dživel o ľevos the e ľevica,

e zmija the o kridlengro drakos,
pro somariskro dumo ľidžan peskro barvaľipen,
pro pukľi le ťavengre peskre pokladi
ko narodos, so lenge na anela o lačhipen.
7 Le Egiptoskri pomoca hiňi pre ňisoste a zbitočno.
Vašoda les diňom nav Rahab, so ňič na kerel.

8 Akana dža, pisin oda lenge pre tabuľa,
zapisin oda andro zvitkos,
hoj oda te ačhel zachudlo sar sveďectvos pro furt
prekal ola dživesa, so avena!
9 Bo kala manuša hine andre vzbura,
o falošna čhave,
o čhave, so na kamen te šunel
o zakonos le RAJESKRO.
10 On phenen olenge, ko dikhen viďeňja:
„Ma dikhen!“
A le prorokenge:
„Ma sikaven amenge, so hin spravno,
vakeren amenge gule lava
a prorokinen o klamišagi.
11 Džan amenge pre sera
a džan het pal amaro drom!
Ma vakeren amenge pal o Sveto Del le Izraeloskro!“
12 Vašoda kada phenel o Sveto Del le Izraeloskro:
„Bo tumen na priiľan kada lav,
muken tumen pro mariben
a naďejinen tumen pro previsarde veci.
13 Kada binos tumenge ela
sar e chev andro baro muros, so imar visaľol avri,
perela tele takoj jekhvareste.
14 Phadžola sar e nadoba čikatar,
čhiďi bara choľaha,
hoj maškar lakre kotorora pes na arakhela ajso,
saveha pes diňahas te lel avri o angaroro andral e jag
vaj o paňori andral e mlaka.“
15 Kada phenel o RAJ, o Adonaj, o Sveto le Izraeloskro:
„Avena zachraňimen, te kerena pokaňje a ačhena andro smirom,
avena zorale, te tumen sťišinena a pačana,
ale tumen oda na kamen.
16 Tumen phenen: ‚Na! Pro graja denašaha!‘
Vašoda mušinena te denašel!
Phenen: ‚Pro richla graja denašaha!‘
Vašoda richla ena ola, ko pre tumende džana!
17 Ezeros tumendar denašena daratar jekhe dženestar
a pandže dženendar denašena savoredžene,
medik na avena omukle sar o slupos upre pro verchos,
sar e zastava pro brehos.“

O Del požehňinela peskre manušen

18 A o RAJ mek užarel,
hoj te avel ke tumende milosťivo,
a vašoda ušťel upre,

hoj tumenge te presikavel o lačhipen.
Se o RAJ hino spravodľivo Del.
Bachtale hine savore, so pre leste užaren.
19 Tumen manušale le Sionoskre, so bešen andro Jeruzalem, imar buter
na rovena. Sar ke leste vičinena, hoj tumenge te pomožinel, presikavela
tumenge peskro lačhipen; sar tumen šunela, odphenela tumenge.
20 O Raj tumen delas o maro le pharipnaskro the o paňi le trapišagoskro,
ale tumaro učiťeľis pes imar na garuvela; pre tumare jakha dikhena
tumare učiťeľis.
21 Sar na džaneha kaj te džal či pre čači abo pre baľogňi sera, akor pre
tire kana šuneha palunestar o lav: „Kada hin o drom, džan pal leste!“
22 Akor tuke ena tire rupune modli the tire somnakune soški nažuže.
Čhiveha len avri sar nažužen a pheneha: „Avri!“
23 Ov dela o brišind pre tire semena, so sadzinďal pre maľa, a e phuv
anela baro uľipen the but chaben. Andre oda džives pes tiro stados
pašinela pre bari zeleno čar.
24 O voli the o somara, so keren buči pre maľa, chana o lačho karmivo
andral o zrnos precidzimen la lopataha the la vidlaha.
25 Pre dojekh baro verchos the pre dojekh učo brehos čuľana o paňa
prudenca andre oda džives, sar ela o baro murdaripen a sar perena o
veži.
26 O švetlos le čhonoreskro ela sar o švetlos le khameskro a o švetlos le
khameskro ela eftavar zoraleder sar o švetlos le efta dživesengro; andre
oda džives, sar o RAJ sphandela andre o phage kokala peskre manušenge
a sasťarela o rani, savenca len dukhaďa.

O sudos upral e Asirija

27 Dikh, le RAJESKRO nav avel dural,
avel andre choľi, pašal leste hin e jag the o baro thuv;
andre leskro muj hin pherdo choľi,
pre leskri čhib e jag, so zlabarel,
28 leskro dichos sar e zaplava,
so avel upre dži e meň,
hoj te precidzinel le naroden prekal e sita la pohromakri,
hoj pro muja le narodengre te thovel e uzda,
savi len ľidžala pre aver drom.
29 A tumen giľavena avke sar odi rat,
kana pes ľikerel o inepos;
radisaľona andro jilo
sar oda manuš, so džal upre la flautaha
pro verchos le RAJESKRO,
ke Skala le Izraeloskri.
30 O RAJ pes dela anglal peskre slavne hangoha
a dela lenge te dikhel peskro vast, sar avel tele
andre bari choľi la jagaha, so zlabarel,
andro zoralo brišind, andre burka the andro bare krupi.
31 E Asirija predarala le RAJESKRE hangostar,
sar la demela la pacaha;
32 a paš dojekh rana la pacaha,
savi la demela o RAJ,
šunďola o bubni the o harfi,
sar la marela andro mariben.
33 Imar čirlastar hin pripravimen o than,

kaj e bari jag labarela le kraľis andral e Asirija.
Oda hin e jagaľi chev, bari the buchľi,
kaj labol e bari jag a hin ode but kašta,
o dichos le RAJESKRO phurdela avri
e labarďi sira, so oda podlabarela.

31

Vigos olenge, ko pes muken pro Egipt

1 Vigos olenge, ko džan te mangel e pomoca tele andro Egipt,
ko pes naďejinen pre peskre but verdana,
the pre bari zor peskre jazdcengri,
ale pro Sveto le Izraeloskro pes na muken
a le RAJES na roden.
2 No the o RAJ hino goďaver a šaj anel e pohroma;
ov na lel pale peskre lava.
Ušťela upre pro bijedevleskre manuša
the pre ola, ko pomožinen le nalačhenge.
3 O Egipťana hine manuša, on nane Del,
lengre graja hine ča ťelos, nane duchos.
Sar o RAJ nacirdela peskro vast,
perela o pomocňikos
a perela the oda, kaske pomožinelas;
savore jekhetane našľona.
4 O RAJ ke ma prevakerďa kavke:
„Sar o ľevos vaj o terno ľevocis
gravčinel upral peskri korisť
– kajte pre leste vičindehas but pasťjeren,
na predarala lendar
a na denašela het lengra vikatar –
ipen avke avela tele o Nekzoraleder RAJ,
hoj pes te marel pro verchos Sion,
upre pre leskro špicos.
5 Avke sar o čirikle ľecinen upral peskro hňizdos,
hoj les te chraňinen,
avke o Nekzoraleder RAJ chraňinela a braňinela o Jeruzalem;
zachraňinela a spasinela les.“
6 Čhavale le Izraeloskre, aven pale ke oda, kaske tumen igen vzburinďan,
7 bo andre oda džives sako čhivela het peskre rupune the somnakune devloren, save kerďan tumare binošne vastenca.
8 „E Asirija perela, ale na le manušeskra šabľatar,
chala la e šabľa, ale na le manušeskri.
Kajte e Asirija denašela la šabľatar,
lakre terne muršendar kerena otroka.
9 Lakri skala, pre savi pes mukel, rozperela bara daratar,
lakre vodci predarana, sar dikhena e zastava,“
phenel o RAJ, saves hin pro Sion peskri jag
a peskro bov andro Jeruzalem.

32

O spravodľivo kraľišagos

1 O kraľis kraľinela spravodľišagoha;
o vladci vladňinena čačipnaha pro sudos.
2 Sako lendar ela sar e skriša angle balvaj
a sar e streškica andro baro brišind;
ena sar o paňi, so čuľal pre pušťa,
sar o ciňos tel e bari skala andre phuv, kaj hin baro tačipen.

3 O jakha olengre, ko dikhen, na ena zaphandle,
a o kana olengre, ko šunen, šunena mištes.
4 Ola, ko hine siďarde, imar na ena
a chudena te gondoľinel, so keren,
a o šepetľiva imar vakerena žužes.
5 Le dilines imar na vičinena rajikano
a le špekulantos imar na dena pačiv.
6 Se o dilino vakerel o diliňipen
a andro jilo gondoľinel pro nalačho,
hoj te kerel o nalačhipen
a namištes te vakerel pro RAJ;
le bokhales mukel bokhaha
a le smednones na del te pijel.
7 O droma le špekulantoskre hine nalače;
gondoľinel avri o nalače plani,
hoj te zňičinel le čores le falošne lavenca pro sudos
the akor, sar les hin čačipen.
8 Ale o pačivalo manuš gondoľinel pro pačivale plani
a zorales ačhel paš oda, so hin pačivalo.

Le džuvľenge andro Jeruzalem

9 Džuvľale, so tumen pal ňisoste na starinen,
ušťen a šunen miro vakeriben!
Čhajale, so tumen ňisoha na trapinen,
šunen mire lava!
10 Džuvľale bi o trapišagos,
beršeha the vajkeci dživesenca
izdrana daratar;
bo o hroznos imar na ela
a o uľipen pes imar na skidela upre.
11 Džuvľale bi o starišagos,
daran tumen a izdran!
Čhiven tele o šukar gada
a uren tumen andro gone.
12 Maren tumen andro koľina žaľatar,
bo o uľipnaskre maľi, o viňici
13 the e phuv mire manušengri
zabarona le trňenca the le koľakenca.
Roven vaš o khera, kaj sas pherdo radišagos,
the vaš o foros, kaj sas pherdo dživipen.
14 O palacis ela omuklo,
našľola e vika andro foros,
e stražno veža pro brehos ačhela zamukľi pro furt;
pašinena pes ode o stadi
a ela pro radišagos le dzive somarenge,
15 medik pre amende na ela avričhido o Duchos andral o ňebos.

Akor pes e pušťa čerinela pro ovocno sados
a oda sados pes lela sar veš.
16 Pre odi pušťa ela o čačipnaskro sudos
a andre oda sados o spravodľišagos.
17 A oda spravodľišagos anela o smirom,
vašoda o manuša dživena andro smirom
a šoha pes imar na darana le maribnastar.
18 Mire manuša peske bešena
andro khera, kaj ela o smirom,
dživena peske andro khera, kaj na ela dar,
pro thana, kaj peske odpočovinena bi o starišagos.
19 Kajte o bare krupi zňičindehas o veš
a o foros uľahas calkom zňičimen,
20 tumen avena bachtale,
tumen, ko sadzinen paš dojekh paňi
a muken le volen the le somaren slobodnones te denašel.

33

O RAJ odmukel le Sionoske

1 Vigos tuke, tu ňičiťeľina,
so na salas zňičimen;
tu zradcona, so na salas zradzimen!
Sar imar preačheha te ňičinel,
aveha the tu zňičimen;
a sar skončineha te zradzinel,
aveha the tu zradzimen.

2 RAJEJA, av jileskro ke amende,
užaras pre tute.
Av amari zor sako tosara
a andro pharipen av amari zachrana.
3 O manuša denašena het tire hermišagoskre hangostar;
sar tu ušťeha upre, o narodi pes rozdenašena.
4 Lengri korisť ela skidľi upre,
avke sig sar pes skiden o kobilki;
o manuša upre chučena
avke sar o maľakre grajora pro uľipen.

5 Barardo hino o RAJ, bo bešel upre pro ňebos,
ov pherarela o Sion le čačipnaskre sudoha the le spravodľišagoha.
6 Ov ela tumari istota andro dživipen,
tiri barvaľi zachrana, godi the prindžaripen;
e sveto dar anglo RAJ ela tiro barvaľipen.

7 Dikh, o hrďini roven pro uľici
a o posli, so sas bičhade te dovakerel o smirom, zorales hikinen.
8 Nane ňiko avri pro droma;
ňiko phirel upre tele.
O zmluvi hine prephage
o švedki hine teledikhle
a ňiko peske ňikas na važinel.
9 E phuv hiňi avrišuki a slabisaľol,
o Libanon hino andre ladž a šučol avri;

o Šaron hino avrišučardo sar pušťa
a o Bašan the o Karmel čhiven tele o prajti.

10 „Akana uščava upre,“
phenel o RAJ.
„Akana avava barardo;
akana avava uprehazdlo.
11 Užarena o phus a ločhona o plevi;
tumaro dichos hino e jag, so tumen zlabarela.
12 O narodi ena avrilabarde pro prachos,
labona andre jag sar o trňengre kraki, so sas čhinde tele.“

13 Tumen, so san dur,
šunen, so kerďom,
a tumen, so san pašes,
udžanen miri zor!
14 O binošna pro Sion izdran,
le nalačhen zalel e dar.
Ko amendar šaj bešel paš e jag, so savoro zlabarel?
Ko amendar šaj bešel paš o večna plameňa?
15 Oda, ko phirel spravodľivones
a vakerel čačipen;
ko na kamel te barvaľol pre aver dženeskro pharipen
a na prilel o prepočiňiben;
ko našťi šunel pal o murdaripen
a našťi dikhel pre aver dženengro nalačhipen,
16 ajso manuš bešela pro uče thana
a o skali pro verchi ena leskri pevnosť;
chudela te chal o maro a šoha na ela bi o paňi.

O Izraeliti aven pale andro Jeruzalem

17 Tire jakha dikhena le kraľis andre leskro šukariben;
dikhena e buchľi the džinďarďi phuv.
18 Akor peske tiro jilo leperela
pre odi bari dar, so predžiďiľal, a pheneha tuke:
„Kaj hin oda, ko pisinelas andre le manušen?
Kaj hin oda, ko mangelas o love?
Kaj hin oda, ko zgenelas o veži?“
19 Imar na dikheha le sproste manušen,
savengro vakeriben hin phares te achaľol;
olen, kaskri čhib hiňi šepetľivo a našťi lenge te achaľol.

20 Dikh pro Sion, pro foros amare inepengro!
Tire jakha dikhena o Jeruzalem,
o kher, kaj ela o smirom,
o stanos, so pes na čhalavela,
saveskre koľiki pes šoha na cirdena avri
a aňi jekh leskre lanendar šoha na čhinďola.
21 Ode ela o RAJ amaro zoralo Del.
Pre oda than ela pherdo bare paňa the jarki.
Ňisavi loďka le veslenca prekal na predžala,
ňisavi bari loďa odarik na preplavinela.

22 Bo o RAJ hino amaro sudcas,
o RAJ amenge diňa o zakonos,
o RAJ hino amaro kraľis, ov amen zachraňinela.

23 O lani pre ola loďi hine pomukle,
na birinen te ľikerel o stožjaris pro podstavcos
a e plachta nane nacirdľi.
Akor peske rozďelinaha e bari korisť
a mek the o bange peske lena ola korisťatar.
24 Ňiko olendar, ko bešen andre amari phuv, na phenela: „Som nasvalo.“
Olenge, ko ode bešen, pes odmukena o bini.

34

O sudos upral o Edom

1 Narodale, aven pašes a šunen,
šunen mištes, manušale!
Mi šunel e phuv the savoro, so pre late hin,
o svetos the savoro, so andre dživel.
2 Bo o RAJ hino choľamen pre savore narodi;
choľisaľiľa pre savore lengre slugaďa.
Calkom len zňičinela
a dela te murdarel avri.
3 Lengre mule džene na ena parunde,
lengre ťela khandena,
a lengro rat čuľala pal o verchi.
4 O ňebos savoreha, so andre hin, našavela e zor,
o ňebos pes pačarela andre sar o zvitkos,
a savoro pro ňebos perela tele
avke sar o šuke prajti pal o viňičis,
avke sar o šuke figi pal o figovňikos.

5 Se miri šabľa dokerďa peskri buči andro ňebos,
dikh, avel tele pro Edom,
te sudzinel le manušen,
so hine odthode pro meriben.
6 E šabľa le RAJESKRI čaľiľa le ratestar,
thuľiľa le tukostar,
le bakrengre the le capengre ratestar,
the le tukostar pal o bikengre ľadvini.
Bo o RAJ kerel e obeta andre Bocra
the o baro murdaripen andro Edom.
7 O dziva bivoli, o bikici the o biki
ena murdarde jekhetane lenca.
Lengri phuv pijela pherdo rat,
lengri phuv čaľola le tukostar.

8 Bo kada hin oda džives the berš,
kana o RAJ rušela vaš o Sion
a pomsťinela pes pre leskre ňeprijaťeľa.
9 Le Edomoskre jarki pes čerinena pre smola,
o prachos pre sira
a leskri phuv labola sar e smola.

10 Aňi rači aňi dživese na murdaľola andre;
furt latar džala o thuv.
Pal jekh pokoleňje pre aver ela zamukľi,
pal odi phuv imar šoha ňiko na predžala.
11 O sovi the o dziva džviri ode dživena;
savore dziva čirikle ode bešena.
O RAJ la merinela avri,
hoj latar te kerel e zamukľi phuv,
avke sar sas anglo stvoreňje.
12 Na ela ode ňisavo kraľis te ľidžal e phuv
a savore lakre vodci našľona.
13 Lakre palaca zabarona le krakenca,
lakre pevnosťi la pokrivaha the le koľakenca.
Bešena ode o šakali
a dživena ode o pštrosi.
14 Zdžana pes ode o pušťakre džviri le hijenenca,
o dzivo capos vičinela avre capos;
o račakre džviri peske ode pašľona
a arakhena peske o than pro odpočinkos.
15 E sova peske kerela o hňizdos,
a thovela ode o jandrore;
bešela avri le sovicen
a lela peske len tel o ciňos peskre kridlengro.
Skidena pes ode the o supi,
jekh pal aver.
16 Skuminen andre le RAJESKRO zvitkos a genen:
Ňiko ole džvirendar na chibaľinela
a ňiko lendar na ela korkoro,
bo andral o muj le RAJESKRO avľa avri kada prikazis
a leskro Duchos len skidňa jekhetane.
17 Ov korkoro čhiďa o losos prekal lende,
leskro vast lenge la špargaha merinďa avri e phuv a rozďelinďa.
Ela lengri pro furt
a bešena ode pal jekh pokoleňje pre aver.

35

O radišagos le avricinde manušengro

1 Radisaľuv, pustaťino the šuki phuvije
thov baripen, pušťo a rozkvitňin sar e ruža!
2 E phuv kvitňisaľola a radisaľola;
khelela a thovela baripen.
E libanoňiko slava lake ela diňi,
o šukariben andral o Karmel the Šaron.
Dikhena e slava le RAJESKRI,
o šukariben amare Devleskro.
3 Podhazden o strapimen vasta
a zoraľaren o khoča, so poddžan!
4 Phenen olenge, ko pes daran andro jile:
„Aven zorale a ma daran tumen!
Dikhen, tumaro Del!
Avela la pomstaha the le Devleskre počiňibnaha.
Ov avela a zachraňinela tumen.“

5 Akor pes phundravena o jakha le korenge
a o kana le kašukenge.
6 Akor o bange chučkerena sar o jeleňis
a e čhib le ňeme manušeskri giľavela radišagostar.
Bo o paňi demela avri pre šuki phuv
a o jarki pre pušťa.
7 La jagaľa pošatar ačhela jazeros,
la avrišuka phuvatar o paňale prameňa;
pre oda than, kaj peske pašľonas o šakali,
barola avri e čar, e trsťina the o papirus.

8 Ela ode drom,
o drom, savo vičinena o Sveto drom,
pal savo o nažužo našťi predžala;
ela ča prekal o manuša le Devleskre,
pre oda drom aňi o dilino na našľola.
9 Na ela ode o ľevos,
na phirena odarik o dziva džviri,
ňisave pes ode na arakhena.
Ča o zachraňimen odarik phirena.
10 Ola, kas o RAJ zachraňinďa,
avena pale andro Jeruzalem
a giľavipnaha džana upre pro Sion.
O večno radišagos ela pre lengre šere sar e koruna,
chudena te giľavel a te khelel radišagostar
a o pharipen the e žaľa lendar denašela het.

36

Asirija avel andre Judsko

1 Sar kraľinelas o Chizkija* dešuštar (14) berš, avľa o Sancherib o asiriko kraľis pro mariben pre savore judska ohradzimen fori a zaiľa len.
2 O asiriko kraľis bičhaďa le veľiťeľis Rabšake andral o Lachiš la bara armadaha ko kraľis Chizkija andro Jeruzalem. Ačhaďa pes paš o žlabos, so džal le Uprune ribňikostar, pro drom, khatar pes džal pre maľa, kaj pes rajbinel o gada.
3 Akor anglo asiriko veľiťeľis Rabšake gele o Eljakim, le Chilkijoskro čhavo, savo ľidžalas o palacis, o pisaris Šebna the o uradňikos Joach, le Asafoskro čhavo.
4 O veľiťeľis Rabšake lenge phenďa: „Phenen le Chizkijoske:
‚Kada phenel o baro asiriko kraľis: Pre soste tut avke zmukes, hoj tut na daras?
5 Gondoľines tuke, hoj ča o lava the e godi tuke stačinel te zviťazinel andro mariben? Pre kaste tut mukes, hoj tut mange ačhaves?
6 Dikh, tu pes mukes pro Egipt, pre odi prephagľi trsťina, savi predžubinel o vast oleske, ko pes pre late oprinel. Ajso hin o Faraonos, o egiptsko kraľis, ke savorende, ko pes pre leste muken!
7 Te mange pheneha: „Amen pes mukas pro RAJ, pre amaro Del!“ Či oda nane o Del, saveskre uče thana pro lašariben the oltara čhiďa tele o Chizkija a paľis phenďa le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem: „Lašaren le Devles ča angle kada oltaris“?

* **36:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

8 Av akana a dovaker tut mire rajeha, le asirike kraľiha, a me tut dava
2 000 grajen. Šaj stradeha tuke ajci jazdcen?
9 Mukes tut pro Egipt, hoj tuke bičhavela o verdana the le jazdcen pre
pomoca, ale on našťi odmarena aňi le nekciknedere veľiťeľis andral mire
kraľiskri armada.
10 Či oda mange na prikazinďa o RAJ, hoj te avav andre kadi phuv a te
zňičinav la? Se o RAJ mange phenďa: „Dža andre kadi phuv a zňičin la!“
‘ “

11 Akor o Eljakim, o Šebna the o Joach phende le veľiťeľiske Rabšakoske:
„Vaker tire služobňikenca andre aramejiko čhib, bo amen avke achaľuvas!
Ma vaker amenca andre amari hebrejiko čhib anglo manuša, so hine pro
hradbi.“
12 O Rabšake lenge odphenďa: „Či man miro kraľis bičhaďa te vakerel
kala lava ča tumare kraľiske the tumenge? A či na the le manušenge, so
bešen pre kada muros. Bo the on the tumen chana tumare vikali a pijena
tumare mutera?“
13 Paľis o Rabšake ušťiľa a vičinelas andre hebrejiko čhib: „Šunen, so
phenel o baro asiriko kraľis!
14 Ma den tumen te klaminel le Chizkijoske, bo ov tumen našťi
zachraňinela.
15 A ma den tumen leske aňi te prevakerel, hoj tumen te muken pro RAJ
oleha, hoj phenel: ‚O RAJ amen zachraňinela a kada foros na ela dino
andro vasta le asirike kraľiske.‘
16 Ma šunen le Chizkija, bo kavke phenel o asiriko kraľis: Aven avri,
podden tumen mange a ela tumenge mištes! A sako tumendar chala pal
peskro viňičis the figovňikos a pijela o paňi andral peskri chaňig,
17 medik na avava pal tumende a na lava tumen andre ajsi phuv sar the
tumari; andre phuv, kaj hin e pšeňica the e mol; andre phuv, kaj hin o
maro the o viňici.
18 Ma šunen le Chizkija, bo tumen diliňarel andre kale lavenca: ‚O RAJ
amen zachraňinela.‘ Či šaj varesavo del le narodengro cirdňa avri lengri
phuv andral o vasta le asirike kraľiskre?
19 Kaj hine o devla andral o Chamat the Arpad? Kaj o devla andral o
Sefarvajim? Či šaj cirdle avri la Samarija andral mire vasta?
20 Savo del savore kale devlendar andral kala phuva šaj zachraňinďa
lengri phuv andral mire vasta? Akor soske tuke gondoľines, hoj o RAJ
zachraňinela o Jeruzalem mire vastendar?“
21 Ale o manuša sas čhit a na phende pre oda ňič, bo o Chizkija lenge
prikazinďa: „Ma odphenen leske aňi lav.“
22 Paľis o Eljakim, o čhavo le Chilkijoskro, savo ľidžalas o palacis, o
pisaris Šebna the o uradňikos Joach, le Asafoskro čhavo, avle andro
čhingerde gada ko Chizkija a phende leske savoro, so vakerelas o veľiťeľis
Rabšake.

37

O kraľis rodel e pomoca paš o Del

1 Sar oda šunďa o kraľis Chizkija*, čhingerďa pre peste o gada, urďa pes
andro gada le gonestar a geľa andro Chramos le RAJESKRO.

* **37:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

2 Akor bičhaďa le Eljakim, savo ľidžalas o palacis, le pisaris Šebna the le
phuredere rašajen ko prorokos Izajaš, ko čhavo le Amososkro. Urde pes
andro gada le gonestar, gele pal leste
3 a phende leske: „Kada phenel o Chizkija: ‚Adadžives hin o džives le
pharipnaskro, dophenen amenge a poňižinen amen. Sam sar e džuvľi, savi
kamel te anel pro svetos le čhavoren, ale hiňi igen slabo te ločhol.
4 O asiriko kraľis Sancherib bičhaďa peskre veľiťeľis le Rabšake, hoj te
vakerel namištes pro džido Del. Mi šunel o RAJ, tiro Del, kala nalače lava
a mi marel oles, ko kavke vakerel. Vašoda modľin tut ko Del vaš amare
manuša, save mek ačhile te dživel.‘ “
5 Sar avle o služobňika le kraľiskre ko Izajaš,
6 ov lenge phenďa: „Phenen tumare kraľiske, hoj o RAJ phenel kada:
‚Ma dara tut ole lavendar, so šunďal, savenca pre ma namištes vakerenas
o služobňika, saven bičhaďa o asiriko kraľis.
7 Dikh, me kerava, hoj te šunel o nalačho hiros, a vašoda džala pale
andre peskri phuv, kaj les dava te murdarel la šabľaha.‘ “
8 Paľis pes o Rabšake došunďa, hoj o asiriko kraľis geľa het andral o
Lachiš. A sar avľa pale, arakhľa le kraľis te marel pes andro foros Libna.
9 O asiriko kraľis Sancherib pes dodžanľa, hoj o kraľis Tirhaka andral o
Kuš avel pre leste pro mariben. Sar oda o asiriko kraľis šunďa, bičhaďa le
poslen ko judsko kraľis Chizkija le lavenca:
10 „Phenen le judske kraľiske le Chizkijoske kada: ‚Te na tuha thovel avri
tiro Del, pre savo tut mukes, oleha, hoj tuke phenel: „O Jeruzalem na ela
dino andro vasta le asirike kraľiske.“
11 Se tu šunďal, so kerde o asirika kraľa savore phuvenca. Amare armadi
len calkom zňičinde. Gondoľines tuke, hoj tu aveha zachraňimen?
12 Mire dada zňičinde o fori Gozan, Charan the Recef a murdarde
le manušen andral o Eden, save bešenas andro Telasar. Či len šaj
zachraňinde lengre devla?
13 Kaj hino o kraľis andral o foros Chamat? Kaj o kraľis andral o Arpad?
A kaj hine o kraľa andral o Sefarvajim, Hena the Iva?‘ “

E modľitba le Chizkijoskri

14 O Chizkija iľa le poslendar o ľil a pregenďa les. Paľis geľa andro
Chramos a phundraďa les anglo RAJ.
15 A chudňa pes kavke te modľinel ko RAJ:
16 „Ó, Nekzoraleder RAJEJA, Devla le Izraeloskro, savo bešes pro tronos
maškar o cherubi! Tu jekh sal Del upral savore kraľišagi, so hine pre kadi
phuv. Tu kerďal o ňebos the e phuv.
17 Prithov tiro kan, RAJEJA, a šun! Phundrav tire jakha a dikh! Šun
savore lava le Sancheriboskre, savenca asal le džide Devlestar.
18 Hin čačo, RAJEJA, hoj o kraľa andral e Asirija zňičinde savore phuva
ole narodengre
19 a lengre devlen čhide te labol andre jag. Bo on na sas devla, ale ča
kašt the bar, e buči le manušengre vastengri. Vašoda len šaj zňičinde.
20 Ale akana, RAJEJA, Devla amaro, zachraňin amen andral leskre vasta,
hoj savore kraľišagi pre phuv te sprindžaren, hoj ča tu jekh, RAJEJA, sal
Del.“

O Izajaš odphenel le Chizkijoske

21 Akor o Izajaš, le Amososkro čhavo, bičhaďa le Chizkijoske kada lav:
„Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Vašoda, hoj tut modľinehas ke
mande vaš e pomoca pro asiriko kraľis Sancherib,

22 kada hin o lav, so leske phenel o RAJ:
,E pačivaľi čhaj le Sionoskri
tutar asal a tele tut dikhel.
E čhaj le Jeruzalemoskri
pal tu kivinel le šereha, sar adarik denašes.
23 Kastar asahas?
Pre kaste vakerehas namištes?
Pre kaste hazdehas upre o hangos?
Pre kaste hazdehas o barikane jakha?
Pro Sveto RAJ le Izraeloskro!?
24 Bičhaďal tire sluhen te asal le Rajestar a te phenel:
„Mire pherdo verdanenca geľom upre
pro nekbareder verchi,
pro thana, so hine nekdureder andro Libanon.
Ode čhinďom tele leskre uče cedri the o šukar sosni.
Dochudňom man pre leskre nekučeder špici,
andre leskro husto veš.
25 Kopaľinďom avri o chaňiga
a piľom andral o paňi.
Mire pindrenca šučarďom avri
savore paňa andro Egipt.“

26 Tu, Sancheribona, pal oda na šunďal?
Me ada pripravinavas čirlastar,
anglo but berš oda diňom avri
a akana kerav, hoj pes oda te ačhel.
Me tut diňom zor, hoj te zňičines o ohradzimen fori,
hoj lendar te na ačhel ňič, ča kopa bara.
27 Le manušen, save andre bešenas,
na sas ňisavi zor, izdranas a ladžanas pes.
Sas ajse slaba sar o rastlinici pre maľa,
sar e zeleno čarori, sar e čarori pro pados,
so šučol avri sigeder, sar barol.
28 Ale me pal tu džanav savoro,
džanav, kana džas avri a kana aves andre.
Džanav the pal oda,
savi bari choľi pre ma chas.
29 Vašoda, hoj pre ma choľisaľiľal
a tiro barikaňiben doavľa andre mire kana,
thovava tuke andro nakh e trastuňi obručka
a andro muj o grastano zubadlos.
Visarava tut pale ole dromeha,
khatar avľal.
30 Kada tuke ela o znameňje, Chizkija:
Andre kada berš chana ča oda,
so barola avri korkoro pestar,
a aver berš chana oda,
so mek pale barola olestar.
Ale pro trito berš sadzinen a skiden upre,
sadzinen o viňici
a chan lengro ovocje.
31 Ola, ko mek ačhena te dživel andral o judsko kraľišagos,
mukena pale o koreňa tele andre phuv a upre anena o ovocje.

32 Bo andral o Jeruzalem avena avri
ola, ko ačhile te dživel;
a pal o verchos Sion
ola, ko predžiďile.
Kada pes ačhela,
bo o Nekzoraleder RAJ oda igen kamel te kerel.‘
33 Vašoda o RAJ phenel pal o asiriko kraľis kada:
‚Andre kada foros na doavela
aňi o šipos pre leste na ľivinela.
Aňi o slugaďa le šťitenca pre leste na avena
a aňi e kopa paš o muri na čhivena,
hoj pes te dochuden andro foros.
34 Visarela pes pale pre oda drom, khatar avľa;
andre kada foros pes na dochudela,‘
phenel o RAJ.
35 ‚Me braňinava kada foros a zachraňinava les
vaš ma the vaš o David, miro služobňikos.‘ “
36 Mek odi rat geľa o aňjelos le RAJESKRO andre asiriko taboris a murdarďa 185 000 slugaďen. Sar okla slugaďa tosara ušťile, dikhle pašal peste pherdo mule manušen.
37 Avke o asiriko kraľis Sancherib pes visarďa het a geľa pale khere andro Ninive a ačhiľa ode.
38 Andre jekh džives, sar o Sancherib lašarelas andro chramos peskre devles Nisroch, leskre duj čhave o Adramelech the o Sarecer les murdarde la šabľaha a denašle andre phuv Ararat. A pal leste ačhiľa kraľiske leskro aver čhavo o Esar-Chadon.

38

O Chizkija sasťol avri a sthovel gilľi

1 Andre ola dživesa o kraľis Chizkija* nasvaľiľa pro meriben a avľa ke leste o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo, a phenďa leske: „Kada phenel o RAJ: De tuke andro poradkos savoro andre tiro kher, bo mereha a imar na dživeha.“
2 Sar oda o Chizkija šunďa, visarďa pes le mujeha paš e fala a modľinelas pes ko RAJ:
3 „Ó, RAJEJA, mangav tut, leper tuke pre oda, sar pačivales a cale jileha phiravas pal tiro drom a sar keravas savoro, so sas lačho angle tire jakha.“ A chudňa igen zorales te rovel.
4 Akor avľa le RAJESTAR kada lav ko Izajaš:
5 „Dža a phen le Chizkijoske: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Davidoskro, tire dadeskro: Šunďom avri tiri modľitba a dikhľom tire apsa. Dikh, dothovava tuke dešupandž (15) berš ke tiro dživipen.
6 Zachraňinava tut a the kada foros andral o vasta le asirike kraľiskre a chraňinava kada foros.
7 Kada ela prekal tu o znameňje le RAJESTAR, hoj o RAJ doľikerela o lav, so tut diňa:
8 Dikh, visarava pale o ciňos pre ora le khameskri, so kerďa o Achaz, a džala deš stupňi palal.‘ “ Avke geľa o ciňos pre odi ora deš stupňi palal.
9 Paloda, sar o Chizkija, o judsko kraľis, sasťiľa avri le nasvaľibnastar, pisinďa kadi gilľi:
10 Me phenďom: „Andre mire nekfeder berša

* **38:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

mušinav te džal het andro brani le Šeoloskre;
občorardo som mire okle beršendar.“
11 Phenďom: „Na dikhava le RAJES andre phuv le džidengri;
imar na dikhava ňisave manušes,
ňikas olendar, ko dživen pre kada svetos.
12 Miro kher sas cirdlo tele
a ilo mandar het sar o stanos le pasťjeriskro.
Pačarďom andre miro dživipen, avke sar o tkačis pačarel o pochtan,
se ov mange odčhinďa o thav pal o strojos.
Dživesestar dži rači skončinďal mire dživipnaha.
13 Caľi rat rovav dukhatar;
sar te mange o ľevos phagerďahas savore mire kokala.
Dživesestar dži rači skončinďal mire dživipnaha.
14 Miro hangos sas igen slaboro; stukinavas sar e holubica vaj e lastovička.
Mire jakha slabisaľile olestar, so ajci dikhavas pro ňebos:
Rajeja, som andro pharipen, pomožin mange!“

15 So šaj phenav?
Ov oda phenďa a the kerďa.
Calo miro dživipen phirava smutno,
bo hin man žaľa andro jilo.
16 Rajeja, ola, kas des o dživipen, dživena
a kalestar miro duchos dživel.
Sasťar man a domuk mange mek te dživel!
17 Dikh, miri bari žaľa mange sas pro lačho.
Tire kamibnaha mange zachraňinďal o dživipen le meribnastar;
bo savore mire bini čhiďal pal tiro dumo.
18 Se o Šeol tut na bararela
aňi o meriben tut na lašarela;
ola, ko džan tele andro hrobos,
pes imar na mukena pre tiri vernosť.
19 Ča o džide, o džide tut lašaren
avke sar me adadžives;
o dad le čhavenge vakerel pal tiri vernosť.
20 O RAJ man zachraňinďa,
a vašoda bašavaha pro strunengre nastroji
calo amaro dživipen andro Chramos le RAJESKRO.

21 Bo o Izajaš phenďa: „Len e masca le figendar a makhen leske la pro vredos, hoj te dživel.“
22 A o Chizkija phučľa: „Pal savo znameňje prindžarava, hoj pale džava andro Chramos le RAJESKRO?“†

39

O babiloňika posli aven ko Chizkija

1 Andre oda časos o babiloňiko kraľis o Merodach-Baladan, le Baladanoskro čhavo, bičhaďa ko Chizkija* le poslen le ľileha the le daroha, bo pes došunďa pal oda, hoj sas nasvalo a sasťiľa avri.
2 O Chizkija len radišagoha priiľa a sikaďa lenge peskro sklados pro barvaľipen, o rup, o somnakaj, o koreňje, o voňava oleji, o sklados pro

† **38:22** Kala duj verši, 21 the 22, hine andre varesave prekladi thode maškar o verši 6 the 7.
* **39:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

zbraňe the savoro, so les sas andro pokladňici. Na garuďa anglal lende
ňič, so sas andre leskro palacis the andre calo leskro kraľišagos.
3 Paľis o prorokos Izajaš avľa ko Chizkija a phučľa lestar: „So vakerenas
kala murša a khatar avle?“
O Chizkija leske odphenďa: „Avle ke ma dural andral aver phuv, dži
andral o Babilon.“
4 „So dikhle andre tiro palacis?“ phučľa o Izajaš.
„Dikhle savoro, so hin andre miro palacis,“ odphenďa o Chizkija.
„Sikaďom lenge savoro, so hin andre mire pokladňici. Ňič anglal lende
na garuďom.“
5 Pre oda leske o Izajaš phenďa: „Šun o lav le Nekzoraleder RAJESKRO!
6 Dikh, avela ajso džives, hoj savoro, so hin andre tiro palacis, a savoro,
so tire phure dada dži adadžives skidle upre, ela odľigendo andro Babilon.
Na ačhela kade olestar ňič, phenel o RAJ.
7 The tire čhaven, so tuke uľona, so ena tutar, ľidžana het a kerena lendar
eunuchen andro palacis le babiloňike kraľiske.“
8 O Chizkija leske odphenďa: „Kada lav, so mange phenďal le RAJESTAR,
hino lačho.“ Bo peske gondoľinďa: „Medik me dživava, ela o smirom a ňič
nalačho pes na ačhela.“

40

O poťešeňje prekal le Devleskre manuša

1 Poťešinen, poťešinen mire manušen,
phenel tumaro Del.
2 Vakeren jileha ko Jeruzalem,
a den leske te džanel,
hoj pes skončinďa leskri otrocko služba,
hoj sas počimen vaš leskri vina,
hoj imar chudňa le RAJESKRE vastestar
dvojito trestos vaš peskre savore bini.

3 O hangos vičinel:
„Pripravinen o drom le Rajeske pre pušťa,
rovňinen avri o chodňikos
amare Devleske pre šuki phuv!
4 Dojekh dolina ela hazdľi upre
a dojekh verchos the brehos cikňola.
Savoro bango rovňisaľola avri
a e pukľato phuv ačhela hladko.
5 Akor pes sikavela e slava le RAJESKRI
a jekhetane la dikhena savore manuša;
bo le RAJESKRO muj oda phenďa.“

6 O hangos mange phenďa: „Vičin!“
Me phučľom: „So mušinav te vičinel?“
„Vičin: Savore manuša hine sar čar,
sar e kvitka pre maľa, so ľikerel ča sikra.
7 E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
sar pre late phurdel o dichos le RAJESKRO.
Čačes, o manuša hine sar čar.
8 E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
ale o lav le RAJESKRO ačhel pro furt.“

9 Dža pro učo verchos,
tu, so anes e lačhi sprava le Sionoske,
zorales mi šunďol tiro hangos,
tu, so anes e lačhi sprava le Jeruzalemoske!
Zorales vičin, ma dara tut,
phen le forenge andre Judsko:
„Dikhen, tumaro Del!“
10 Dikh, o RAJ, o Adonaj, avel peskra zoraha.
Ov vladňinel peskre vasteha.
Dikh, anel peha e odmena,
le manušen, saven oslobodzinďa.
11 Starinela pes pal peskre manuša
sar o pasťjeris pal peskro stados;
peskre vasteha len skidela ke peste,
le bakroren lela pro vasta
a olen, so den te pijel le ciknen, ľidžala lokores.

O Del hino igen baro

12 Ko merinďa avri savore paňa le moroskre peskra burňikaha
abo ko odmerinďa calo ňebos peskre anguštenca?
Ko thoďa savori phuv pro svetos andre mjerkica
abo ko odvažinďa savore verchi the brehi pre vaha?
13 Ko šaj phenel le Devleskre Duchoske so te kerel?
Ko les šaj sikavel abo del rada?
14 Kaha pes poraďinďa, ko leske diňa te achaľol?
Ko leske sikaďa o spravno drom?
Ko les diňa goďi?
Ko leske sikaďa sar te kerel o veci?

15 Dikh, o narodi hine le RAJESKE sar e kapkica andro vedros,
hine sar o prachocis pre vaha.
Dikh, o ostrovi leske važinen ajci
sar o zrnkos la pošakro,
16 O Libanon na stačinel aňi pre oda, hoj pes te rozthovel e jag,
a leskre džviri na stačinen aňi pre labarďi obeta.
17 Angle leste hin savore narodi sar ňič,
na rachinel len ňisoske.

18 Ke kaste pripodobňinena le Devles?
Kaha les šaj porovňinen?
19 La modlaha!?
E modla kerel o remeselňikos,
o zlatňikos la ozdobinel le somnakaha
a šukaľarel la le rupune lancicenca.
20 Te varesavo manuš hino čoro a nane les somnakaj abo rup,
ta kidel peske avri ajso kašt, so na kirňol,
arakhel peske lače remeselňikos,
hoj leske te kerel e modla, so pes na čhalavela.

21 Tumen oda na džanen? Na šunďan pal oda?
Či tumenge oda na sas phendo ešebnovarestar?
Či na achaľiľan, sar sas o svetos zathodo?
22 O Del bešel pro tronos, upral e klenba la phuvakri,

a o manuša pre phuv leske dičhon sar cikne kobilki.
Ov nacirdel o ňebos sar o zavesis
a rozkerel les sar o stanos, andre savo pes bešel.
23 Ov kerel, hoj o kraľa pre phuv te na mon ňič
a o vladara te aven pre ňisoste.
24 Mek nane aňi sadzimen aňi rozčhide pre maľa,
mek aňi lengro kmeňos na zamukľa o koreňis andre phuv,
imar pre lende ov phurdel a šučon avri,
e zoraľi balvaj len odphurdel sar phus.

25 „Ke kaste man kamen te pripodobňinel?
Hin vareko ajso sar me?“ phučel o Sveto Del.
26 Hazden upre o jakha a dikhen:
Ko stvorinďa kada savoro?
Oda, ko anel avri o čercheňa jekh pal aver,
a savoren vičinel avri pal o nava.
Vašoda, hoj leskri moc hiňi obrovsko a leskri zor hiňi igen bari,
aňi jekh lendar na chibaľinel.

O Del del zor le slaben

27 Soske vakeres, Jakobona,
soske phenes, Izraelona:
„O RAJ na dikhel amaro pharipen,
o Del vaš amenge na zaačhel“?
28 Tu na džanes? Tu oda na šunďal?
O RAJ hino večno Del,
ov stvorinďa o agora la phuvakre;
ov našťi ačhel strapimen aňi unavimen
a leskri godi našťi te achaľol.
29 Ov del zor oles, ko hino strapimen,
a oles, ko na birinel, del bari zor.
30 O terne murša slabisaľon a hine strapimen;
le terne čhavenge poddžan o pindre a peren.
31 Ale ola, ko užaren pro RAJ,
chuden e nevi zor,
ľecinen sar orli le kridlenca;
denašen a nane strapimen,
phiren a šoha na slabisaľon.

41

O Del pomožinel le Izraeloske

1 Aven čhit a šunen, tumen ostrovale,
mi chuden o manuša pale e nevi zor,
mi aven pašeder a mi vakeren;
aven džas pes jekhetane te sudzinel.

2 „Ko kerďa upre ole dženes pal o vichodos,
savo zviťazinel pre dojekh krokos?
Ov zalel o narodi the o kraľišagi prekal leste,
hoj leske te služinen.
Kerel lendar peskra šabľaha prachos
a rozčhivel len peskre lukoha sar e balvaj o phus.
3 Džal pal lende a ňič les na ačhavel,

pal ajso drom, pal savo mek na phirelas.
4 Ko ada kerel a ko domukel, hoj pes kada te ačhel?
Oda, ko oda kerelas ešebnovarestar andre savore pokoleňja.
Me, o RAJ, som o ešebno
a avava the o posledno – Me Som!“

5 O ostrovi oda dikhle a daranďile;
o agora la phuvakre izdran daratar,
zgele pes jekhetane a imar aven.
6 Sako pomožinel jekh avreske
a phenel peskre phraleske: „Av zoralo!“
7 O ťesaris le lavenca povzbudzinel le zlatňikos
a oda, ko hladzinel e modla avri le čokanoha, phenel oleske,
ko marel pre kovadlina: „Mištes kerďal!“
A zachuden e modla le lecegenca,
hoj pes te na čhalavel.

8 „Ale tu, Izraelona, miro služobňikona,
Jakobona, saves mange kidňom avri,
potomkona le Abrahamoskro, mire prijaťeľiskro,
9 saves anďom pal o agor la phuvakro,
pal o koňec le svetoskro tut vičinďom
a phenďom tuke: ‚Tu sal miro služobňikos,
tut mange kidňom avri a na odčhiďom tut.‘
10 Ma dara tut, bo me som tuha;
ma predara, bo me som tiro Del,
dava tut zor a pomožinava tuke;
podhazdava tut mire spravodľive čače vasteha.
11 Dikh, savore, ko pre tu chan choľi,
ena pre ladž the pro asaben;
ola, ko pre tu džan, našľona a merena.
12 Rodeha olen, ko pes tuha vesekedinen,
ale na arakheha len;
a ola, ko pes tuha maren,
ena calkom sar ňič.
13 Me som o RAJ, tiro Del,
savo tut chudel le čače vastestar
a phenel tuke: ‚Ma dara tut,‘
me tuke pomožinav.
14 Ma dara tut, kirmoreja Jakobona,
Ma dara tut, cikno Izraelona!
Me tuke pomožinav,“
phenel o RAJ, tiro Vikupiťeľis,
o Sveto le Izraeloskro.
15 „Dikh, kerava tutar e nevi kaštuňi deska,
savaha pes marel avri o zrnos,
pre savi hin but ostra danda;
rozpučineha the phagereha o verchi
a o brehi roztrušineha sar phusoro.
16 Precidzineha len, lela len e balvaj
a e burka len rozphurdela.
Ale tu radisaľoha andro RAJ,
lašareha tut le Svete Izraeloskre Devleha.

17 O čore the o slaba roden o paňi, ale nane;
e čhib lenge šučol avri smedostar.
Me, o RAJ, lenge odphenava pro modľitbi,
me, o Del le Izraeloskro, len na omukava.
18 Kerava, hoj o paňa te čuľan pro zamukle brehi,
otkerava o prameňa andro dolini;
čerinava e pušťa pro jazeros
a e šuki phuv pro prameňa le paňeskre.
19 Pre pušťa sadzinava
o cedros, o akacijos, e mirta the e oliva.
Pre šuki phuv sadzinava
o ciprusis, o smrekos the e jedľa jekhetane,
20 hoj o manuša te dikhen a te sprindžaren,
te gondoľinen upral ada a te achaľon,
hoj o vast le RAJESKRO oda kerďa
a o Sveto le Izraeloskro oda stvorinďa.“

Le modlen nane ňisavi zor

21 „Aven te vakerel pro sudos pal tumari veca, narodale,“
phenel o RAJ.
„Aven te braňinel tumare modli,“
phenel o kraľis le Jakoboskro.
22 „Anen len ke mande
a mi phenen amenge, so pes ačhela!
Mi phenen amenge, save veci pes ačhile varekana,
hoj peske oda te las andro jile
a te džanas, sar dopele;
abo mi phenen amenge pal oda, so avela!
23 Mi den amenge te džanel, so pes ačhela,
a pal oda džanaha, hoj hine devla!
Mi keren vareso lačho abo nalačho,
hoj pes te čudaľinas a te daras.
24 Ale dikh, ola modli našťi keren ňič a nane lače pre ňisoste.
Te lašarel le modlen hin o džungipen!
25 Marďom upre jekhe manušes pal o severos;
imar avel pal o vichodos a vičinel pre miro nav.
Phirela pal o vladara sar pal e čik,
avke sar o hrnčjaris uštarel pre čik.
26 Ko oda delas te džanel ešebnovarestar,
hoj olestar te džanas?
Abo čirlastar, hoj te phenas:
‚Hin les čačipen‘?
Se ňiko oda na diňa te džanel a ňiko pal oda na vakerelas,
ňiko tumen na šunďa te phenel aňi lav.
27 Me somas ešebno, ko vakerelas le Sionoske: ‚Dikh, kade hine!‘
A le Jeruzalemoske: ‚Bičhavava le poslos, so anela e lačhi sprava.‘
28 Ale sar rodav maškar o modli,
ňiko lendar na džanel te del rada,
ňiko lendar na džanel te odphenel, te lendar phučav.
29 Dikh, savore modli klaminen a našťi ňič keren,
lengre modli hine slabora sar balvajori.“

42

Ešebno gilĭ pal o služobňikos le RAJESKRO

1 „Dikh, miro služobňikos, saves zoraľarav,
miro avrikidlo, savo mange hino pre dzeka.
Mire duchos thoďom pre leste,
ov anela o spravodľišagos le narodenge.
2 Na kerela vika aňi na viskinela,
aňi na šunďola leskro hangos pre uľica.
3 E prephagľi trsťina na dophagela
a e momeľi, savi mek thuvisaľol, na murdarela andre.
Ov anela o spravodľišagos savorenge.
4 Na ela strapimen aňi na slabisaľola,
medik na zathovela o spravodľišagos pre phuv.
Pre leskro sikaviben užaren o ostrovi.“

5 Kada phenel o Del, o RAJ,
so stvorinďa o ňebos a nacirdňa les,
so rozcirdňa e phuv savoreha, so upre barol;
o Del, so del o dichos le manušen pre phuv
the o duchos olen, ko pal late phiren:
6 „Me, o RAJ, tut vičinďom te anel o spravodľišagos,
chudav tut vastestar a chraňinav tut,
kerav tutar e zmluva prekal savore manuša,
o švetlos prekal o narodi,
7 hoj te phundraves le korenge o jakha,
hoj te premukes le bertenošen
a olen, ko bešen andro kaľipen,
te les avri andral e bertena.
8 Me som o RAJ; kada hin miro nav!
Miri slava na dava ňikaske
aňi miri chvala le modlenge.
9 Dikh, o ešebna veci pes imar ačhile
a dav tumenge te džanel o neve;
phenav tumenge len angloda,
sar pes ačhena.“

E nevi gilĭ

10 Giľaven le RAJESKE e nevi giľi,
leskri chvala dži pal o agora le svetoskre,
tumen, so phiren pal o moros, the savore, so pheraren o moros.
Giľaven tumen, o ostrovi the savore, ko ode bešen.
11 Mi radisaľol e pušťa peskre gavenca
the o osadi, kaj bešen o manuša andral o Kedar,
mi thoven baripen o manuša andral e Sela,
mi radisaľon pro špici le verchengre.
12 Mi den e slava le RAJESKE
a mi vakeren pal leskri chvala pro ostrovi.
13 O RAJ avela sar o hrďinas,
savo pes kamel igen te marel,
zorales vičinela pro mariben
a domarela le ňeprijaťeľen.

14 „Somas čhit but časos,

na vakeravas a zľikeravas man.
Ale akana viskinav sar e džuvľi, so ločhol,
phurdav pharipnastar a phares dichinav.
15 Le verchendar the le brehendar kerava e pušťa,
šučarava avri savore lengre zelena rastlini,
o paňa čerinava pro ostrovi
a šučarava avri o močara.
16 Ľidžava le koren pal o drom, savo na prindžaren,
ľidžava len pal o chodňiki, so na džanen.
Čerinava lengro kaľipen pro švetlos
a rovňinava avri o bange droma.
Kala hin ola veci, save kerava,
a na omukava len.
17 Ola, ko pes muken pro modli
a phenen le sochenge:
‚Tumen san amare devla,‘
ena teledikhle a ľoľona ladžatar.“

O Izrael hino koro the kašuko

18 „Tumen o kašuke, šunen!
Tumen o kore, otkeren o jakha, hoj te dikhen!
19 Ko hin ajso koro sar miro služobňikos?
Ko hin ajso kašuko sar miro poslos, saves bičhavav?
Ko hin ajso koro sar oda, ko hino manca andre zmluva,
koro sar o služobňikos le RAJESKRO?
20 Dikhľal but veci, ale na kerďal tuke olestar ňič;
o kana tute hin otkerde, ale na šunes ňič.“
21 Le RAJESKE sas pre dzeka,
bo ov hino spravodľivo,
te kerel peskro zakonos baro the slavno.
22 Ale kala manuša hine občorarde;
savore hine phandle andro cheva
a garude andro berteni.
Ačhiľa lendar e korisť a nane len ko te zachraňinel,
hine sar o čorde veci a nane ko te phenel: „De len pale.“

23 Ko tumendar prithovela o kan
a dela mištes pozoris pre oda, so šunďa,
andre oda časos, so avela?
24 Ko diňa le Jakob the le Izrael le zbujňikenge sar korisť?
Či oda na sas o RAJ, saves amen dukhavahas amare binenca?
Bo na kamahas te phirel pal leskre droma
a na šunahas leskro zakonos.
25 Vašoda pre amende čhiďa avri peskri bari choľi
the e dar le maribnastar.
Labarelas amen pal savore seri, ale na achaľuvahas,
podlabarelas amen, ale na lahas peske oda andro jilo.

43

O RAJ zachraňinela peskre manušen

1 Ale akana, kavke phenel o RAJ,
savo tut stvorinďa, Jakobona, savo tut kerďa, Izraelona:
„Ma dara tut, bo me tut cinďom avri.
Vičinďom tut tire naveha, tu sal miro.

2 Te džaha prekal o paňa, avava tuha,
a te prekal o prudengre paňa,
na začhivena tut.
Te džaha prekal e jag,
na labareha tut a o plameňa pes tutar na chudena.
3 Se me som o RAJ, tiro Del,
o Sveto le Izraeloskro, tiro Spasiťeľis.
Diňom vaš tuke le Egipt,
le Kuš the la Seba,
hoj tut te cinav avri.
4 Vašoda, hoj sal mange vzacno
a hin tut bari cena andre mire jakha a me tut kamav,
dava vaš tuke le manušen
a le naroden vaš tiro dživipen.
5 Ma dara tut, bo me som tuha!
Anava tire čhaven pal o vichodos
a skidava tut pal o zapados.
6 Le severoske phenava: ‚An len kade!‘
A le juhoske: ‚Ma zaačhav len!‘
An mire čhaven dural
a mire čhajen pal o agora le svetoskre,
7 sakones, kas vičinen mire naveha,
kas stvorinďom pre miri slava,
kas forminďom, he, kas kerďom!“

8 An avri le manušen, so hine kore, kajte len hin jakha,
the olen, ko hine kašuke, kajte len hin kana.
9 Mi skiden pes jekhetane savore narodi
a mi zdžan pes o manuša.
Ko lengre devlendar diňa anglal te džanel, so avela?
Ko lendar phenďa anglal, so pes ačhela akana?
Mi ačhaven peskre švedken, hoj vaš lende te zaačhen,
hoj oda o manuša te šunen
a te phenen: „Čačo len hin.“
10 „Tumen san mire švedki,“ phenel o RAJ,
„the miro služobňikos, saves mange kidňom avri,
hoj man te prindžaren, te pačan andre ma
a te achaľon, hoj oda Me Som.
Angle mande na sas ňisavo del
a aňi pal mande na ela.
11 Me som o RAJ,
a aver Spasiťeľis nane, ča me.
12 Me som oda, ko delas te džanel,
zachraňinelas a vakerelas –
me, a ňisavo aver del.
Tumen san mire švedki,“ phenel o RAJ,
„me som o Del.
13 Me som o Del a furt avava,
a ňiko našťi cirdel avri andral miro vast.
Te me vareso kerav, ko šaj oda čerinel?“

Le Devleskri zachrana

14 Kada phenel o RAJ,

tumaro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro:
„Bičhavava vaš tumenge andro Babilon,
čhivava tele o brani le foroskre
a čerinava o baripen le Chaldejcengro pro roviben.
15 Me som o RAJ, tumaro Sveto,
o Stvoriťeľis le Izraeloskro, tumaro Kraľis.“

16 Kada phenel o RAJ,
savo kerďa o drom prekal o moros
the o chodňikos prekal o baro paňi,
17 savo ľigenďa o verdana le grajenca
the e zoraľi armada pro meriben.
Pašľon jekhetane a imar na ušťena;
murdaľile andre a preačhile te labol sar e momeľi.
18 „Bisteren pre oda, so sas,
a imar ma gondoľinen pre oda, so pes ačhiľa.
19 Dikh, akana kerav neve veci!
Imar oda avel avri;
či oda na dikhen?
He, kerav o drom pre pušťa
a dav o prudi le paňengre pre avrišuki phuv.
20 Lašarena man o džviri pre maľa,
o šakali the o sovi,
bo anav o paňi pre pušťa
a dav te čuľal o paňa pre avrišuki phuv,
hoj te pijen mire manuša,
mire avrikidle manuša,
21 saven mange forminďom avri,
hoj te giľaven pre miri chvala.“

O Izrael na paľikerel le Devleske

22 „Ale tu, Jakobona, na vičinehas ke ma pre pomoca;
salas mandar strapimen, Izraelona.
23 Na anďal mange bakrores pro labarde obeti
a tire obetenca man na dehas e pačiv.
Na thovavas pre tu e chabeneskri obeta
a na trapinavas tut oleha, hoj mange te labares o kaďidlos.
24 Na cinďal mange o voňavo koreňje vaš o love
a na anehas mange o žiros pal tire obeti,
ale thovehas pre ma tire bini
a trapinehas man tire nalačhipenenca.
25 Me, Me Som oda, ko tuke odmukel o bini;
kerav oda prekal mande
a imar šoha mange na leperava pre tire bini.
26 Leper mange, sostar man obviňines. Av sudzinas pes!
Vaker a sikav mange, hoj tut hin čačipen.
27 Tiro ešebno dad kerďa binos
a ola, kas bičhavavas,
hoj tut te sikaven,
pes mange vzburinenas.
28 Vašoda tele dikhľom le rajen andre tiri svetiňa;
le Jakob diňom te zňičinel a le Izrael anďom pro asaben.“

44

O RAJ požehňinela le Izrael

1 „Ale akana šun, Jakobona, miro služobňikona,
Izraelona, saves mange kidňom avri.
2 Kada phenel o RAJ, oda, ko tut stvorinďa,
oda, ko tut forminďa andro per tira dake a pomožinel tuke:
Ma dara tut, miro služobňikona, Jakobona, Ješurun*,
saves mange kidňom avri.
3 Bo čhivava avri o paňi pre smedno phuv
a mukava o paňi prudoha pre šuki phuv.
Čhivava avri mire Duchos pre tire čhave
a miro požehnaňje pre tire potomki.
4 A barona avri sar čar,
sar o virbi paš o jarki.
5 Jekh phenela: ‚Me som le RAJESKRO,‘
dujto peske dela o nav pal o Jakob,
aver peske pisinela pro vast: ‚Le RAJESKRO,‘
a dela peske o nav pal o Izrael.“

Ča o RAJ hino Del

6 „Kada phenel o RAJ, o kraľis le Izraeloskro,
leskro Vikupiťeľis, o Nekzoraleder RAJ:
Me som o ešebno the o posledno;
aver Del nane, ča me.
7 Ko hin ajso sar me?
Mi avel mange te phenel!
Mi del mange te džanel a mi avel te phenel,
so pes ačhiľa akorestar,
kanastar zathoďom mire manušen?
Noča, mi del te džanel oda, so ela!
8 Ma daran tumen, ma izdran!
Či oda me imar čirla na phenďom
a na diňom te džanel?
Tumen san mire švedki.
Či hin varesavo aver Del? Nane, ča me.
Nane aver Skala, pal ňisavi na džanav.“

Te kerel o modli hin diliňipen

9 Savoredžene, so keren o modli, nane ňič
a ola modli, so on rado dikhen, ňikaske na pomožinen.
Ola, ko pes lenge klaňinen, hine kore
a na džanen ňič, vašoda pes ladžana.
10 Ko forminel le devlores abo ko kerel la modla,
so nane pre ňisavi chasna?
11 Dikh, savoredžene, so pes paš oda priden, pes ladžana,
se the ola majstri hine ča manuša.
Mi skiden pes upre savoredžene a mi ačhaven pes mange!
Darana pes a ladžana savore jekhetane!

12 O kovačis marel pal o trast
a forminel les andre jag;

* **44:2** Poeticko nav prekal o Izrael.

marel pal leste le čokanoha
a kerel pre leste buči peskre zorale vasteha.
Paš oda bokhaľol avri a slabisaľol;
na pijel paňi a hino strapimen.
13 O ťesaris nacirdel e šparga
a merinel avri o kašt;
poznačinel la ceruzkaha
a kresľinel le kružidloha,
medik oda na dičhol avri sar varesavo murš,
sar šukar postavakro manuš,
savo ela thodo ke varekaste andro kher.
14 Činel tele o dubos, o ciprusis the o cedros,
kidel peske avri le stromendar andro veš,
abo sadzinel peske e borovica a o brišind kerel, hoj te barol.
15 O kašt hin le manušeske pre oda,
hoj les te labarel andro bov;
lel lestar a tačarel pes;
kerel jag a pekel o maro.
Ale kerel peske lestar the devlores a klaňinel pes leske;
kerel e modla a banďol anglal late.
16 Jepaš labarel andre jag,
thovel upre o mas, so džal te chal,
pekel peske les a čaľol.
A paš oda pes the tačarel a phenel:
„Roztačiľom la jagatar. Savi šukar jag.“
17 Okle kaštestar, so leske ačhiľa,
peske kerel devlores sar modla,
banďol anglal leste a lašarel les,
modľinel pes ke leste a phenel:
„Zachraňin man, se tu sal miro del!“
18 Na džanen ňič a na achaľon;
lengre jakha hine kore, a vašoda na dikhen;
lengre jile hine phandle andre, vašoda na achaľon.
19 Oda manuš pes na zagondoľinel,
na achaľol a na phenel peske:
„Jepaš ole kaštestar labarďom andre jag,
pre leskre jagale angarora mange pekľom o maro,
pekľom mange avri o mas a čaľiľom.
A okle kaštestar, so ačhiľa, mange kerava e džungaľi modla?
Klaňinava man le kašteske?“
20 Ajso manuš pes čaľarel le prachoha andral o bov,
leskro jilo les klaminel a odcirdel,
našťi pes zachraňinel aňi phenel:
„Odi modla, so chudav andre miro čačo vast hin falošno del!“

O RAJ cinel avri le Izrael

21 „Jakobona, leper tuke pre kala veci,
bo tu, Izraelona, sal miro služobňikos.
Me tut stvorinďom, tu sal miro služobňikos,
Izraelona, na bisterava pre tu.
22 Tire bini lava het sar e chmara
a tire vini sar e molha.
Av pale ke ma, bo me tut cinďom avri.“

23 Giľaven radišagostar, tumen o ňebi, bo o RAJ oda kerďa.
Giľaven radišagostar, tumen o hlbini la phuvakre,
viskinen radišagoha, tumen o verchi,
o veša the savore stromi andre lende!
Bo o RAJ cinďa avri le Jakob
a sikaďa peskri slava andro Izrael.

O Kiros, o pasťjeris le RAJESKRO

24 „Kada phenel o RAJ, tiro Vikupiťeľis,
savo tut forminelas andro per la dake:
Me, o RAJ, stvorinav savoro,
me korkoro nacirdav o ňebos the e phuv,
ňiko mange na pomožinel.
25 Me musarav o znameňja le falošne prorokengre,
le veštcendar kerav diline,
previsarav o goďaveripen le goďaverengro
a sikavav, hoj lengre radi hine diliňipen.
26 Ale furt kerav, hoj mire služobňikoskro lav
the mire poslengre proroctva pes te ačhen.
Phenav le Jeruzalemoske: ‚Bešena andre tu o manuša,‘
a le forenge andre Judsko: ‚Avena upreačhade!‘
Lengre rozburimen fori pale ačhavava.
27 Le bare moroske phenav: ‚Šučuv avri!
Tire paňa šučarava avri.‘
28 Le Kiroske phenava: ‚Tu sal miro pasťjeris
a kereha savoro, so kamav.
Pheneha le Jeruzalemoske: Aveha pale upreačhado!
A le Chramoske: Tire zakladi ena zathode!‘ “

45

O Del peske kidel avri le Kiros

1 „Kada phenel o RAJ
peskre pomazimen muršeske, le Kiroske:
Chudňom tut le čače vastestar,
hoj angle tute te rozpučinav le naroden,
te lav le kraľendar lengri zor,
te phundravav angle tute o vudara,
hoj te na ačhen o brani zaphandle.
2 Me džava anglal tu a rovňinava avri o brehi,
o brondzune brani phagerava
a o trastune zavori prephagava.
3 Dava tuke o barvaľipen, so hino garudo andro kaľipen,
a o vzacna veci andral o garude thana,
hoj te džanes, hoj me som o RAJ,
o Del le Izraeloskro, savo tut vičinav tire naveha.
4 Vaš miro služobňikos Jakob
the vaš o Izrael, saves mange kidňom avri,
vičinďom tut tire naveha;
diňom tut pačivalo nav, kajte man na prindžares.
5 Me som o RAJ, ňiko aver nane;
aver Del nane, ča me.
Diňom tut zor,

kajte man na prindžares,
6 hoj te džanen savore manuša pal o vichodos dži pro zapados,
hoj nane aver Del, ča me.
Me som o RAJ a ňiko aver nane.
7 Me kerav o švetlos the o kaľipen;
anav o lače dživesa the o nalače dživesa.
Me, o RAJ, kada savoro kerav.

8 De brišind, ňebona,
a le chmarendar mi čuľal o spravodľišagos.
Phundrav tut, phuvije,
hoj te uľol tutar e spasa
a jekhetane laha te pučinel avri o spravodľišagos.
Me, o RAJ, kada savoro stvorinďom.

9 Vigos oleske, ko pes vesekedinel peskre Stvoriťeľiha,
jekh čikakro kotor maškar aver čikakre kotora pre phuv!
Či šaj phenel e čik peskre hrnčjariske:
‚So keres?‘ abo, ‚Namištes keres‘?
10 Vigos oleske, ko phenel le dadeske:
‚Soske keres čhaven?‘
a la dake: ‚Soske ločhos?‘

11 Kada phenel o RAJ,
o Sveto le Izraeloskro a leskro Tvorcas:
Soske mandar phučen, so kerava mire čhavenca?
Soske mange phenen, so te kerav?
12 Me stvorinďom e phuv
a pre late stvorinďom le manušes.
Me korkoro mire vasteha rozcirdňom o ňebos;
me rozkazinav savore ňeboskre švetlenge.
13 Me uštaďom le Kiros te kerel o spravodľišagos
a rovňinava avri savore leskre droma.
Ov ačhavela miro foros
a premukela mire zaile manušen,
na vaš o love aňi vaš o dari,
phenel o Nekzoraleder RAJ.“
14 Kada phenel o RAJ:
„O barvaľipen le Egipťanengro
the o rodipen le Kušijcengro ela tiro
a o uče murša andral e Seba
avena ke tute a ena tire otroka;
phirena pal tute zaphandle andro lanci,
banďona tele anglal tute
a mangena pes tuke:
‚Ča tuha hin o Del, ňiko aver nane,
aver del nane.‘ “

15 Čačes, tu sal o Del, savo pes garuvel,
o Del le Izraeloskro, o Spasiťeľis.
16 Ola, ko keren o modli, pes ladžana;
savore ena teledikhle a ena pro asaben.
17 O RAJ spasinela le Izrael

a oda spaseňje ela pro furt;
imar šoha tumen na ladžana
a na avena teledikhle.

18 Bo kada phenel o RAJ, savo stvorinďa o ňebos
– ov hin o Del, savo kerďa e phuv, forminďa a zathoďa la;
na kerďa la prazdno, ale hoj te bešen andre o manuša:
„Me som o RAJ a ňiko aver nane.
19 Me na vakeravas andral o garuďipen,
varekhatar andral o kaľipen.
Me na phenďom le Jakoboskre potomkenge:
‚Roden man varekhaj pro zamukle thana.‘
Me som o RAJ, me vakerav o čačipen
a phenav oda, so hin spravno.
20 Skiden tumen upre a aven,
aven jekhetane paš ma,
tumen, so predžiďiľan le narodendar.
Ola, ko peha hordinen peskre kaštune modli, na achaľon ňisoske,
modľinen pes ko devla, save len našťi zachraňinen.
21 Den te džanel a aven mange te phenel; dovakeren tumen jekhetane:
Ko kada vakerelas ešebnovarestar?
Ko kada delas te džanel imar čirla?
Či na me o RAJ?
Aver Del nane, ča me.
Nane aver čačo Del,
savo šaj zachraňinel.

22 Visaren tumen ke ma a avena zachraňimen,
savore agora la phuvakre,
bo me som o Del a ňiko aver nane!
23 Pre mande korkoreste iľom vera,
andral miro muj avľa avri o lav andro spravodľišagos
savo pes na del te lel pale:
Dojekh khoč anglal mande banďola
a dojekh čhib viznavinela
24 a phenela: ‚Ča andro RAJ
hin e zachrana the e zor.‘ “
Ke leste avena a ladžana pes savore,
ko pre leste chanas choľi.
25 Ale andro RAJ ena savore potomki le Izraeloskre zachraňimen
a lašarena pes andre leste.

46

O modli andral o Babilon

1 O devla Bel the Nebo pele a banďile tele;
o dobitkos the o džviri ľidžan lengre modli.
O modli, save tumen hordinenas, hine thode
sar bremenos pro strapimen džviri.
2 Banďile a pele tele;
našťi zachraňinde peskre modli;
on korkore džan andro zajaťje.

Hin ča jekh čačo Del

3 „Šunen man, potomkale le Jakoboskre
the tumen savore andral o Izrael, ko mek ačhiľan te dživel;
Tumen, kas bavinavas, kanastar uľiľan,
kas hordinavas pro vasta, kanastar avľan pro svetos.
4 Me som furt oda jekh dži andro tumaro phuripen,
hordinava tumen dži andre tumare šiva bala.
Me tumen stvorinďom a me man pal tumende starinava;
hordinava tumen pro vasta a zachraňinava tumen.

5 Kaha man porovňinena
a ko hin manca jekh?
Kaha man porovňinena,
hoj te avas jednaka?
6 Varesave manuša čhiven avri o somnakaj andral o gonoro
a važinen o rup pre vaha;
len peske le zlatňikos, hoj lenge olestar te kerel modla.
Paľis pes lake klaňinen a lašaren la.
7 Len la pro vali a hordinen peha.
Sar la thoven tele, ačhel furt ode
a na čhalavel pes pal peskro than.
Kajte pre late vareko vičinel, na del pes anglal;
na zachraňinel les andral leskro pharipen.
8 Ma bisteren pre oda a gondoľinen pal oda;
len tumenge oda andro jile, tumen binošna manušale!
9 Leperen tumenge pre oda, so pes ačhiľa varekana,
bo me som Del a aver nane;
me som Del a ňiko nane ajso sar me.
10 Me ešebnovarestar dav te džanel oda, so ela;
čirlastar oda, so pes mekča ačhela.
A me phenav: ‚Miro planos pes ačhela,
dokerava savoro, so kamav te kerel.‘
11 Le vichodostar vičinav le zorale orlos,
andral e phuv, so hiňi dur, vičinav le muršes, savo kerela oda, so kamav.
Oda, so phenďom, oda the kerava,
a oda, so naplaňinďom, oda dokerava.
12 Šunen man, tumen, so san zacata andro jile,
tumen, so san dur la spravodľišagostar!
13 Me anav pašes miro spravodľišagos,
nane dur a miro spaseňje na avela nasig.
Rozdava o spaseňje le Sionoske
a le Izraeloske dava miri slava.“

47

O sudos pro Babilon

1 „Av tele a beš tuke andro prachos,
pačivaľi čhaje, čhaje andral o Babilon!
Av tele pal o tronos a beš tuke pre phuv,
čhaje le Chaldejcengri!
Bo imar tuke na phenena,
hoj sal milo the jemno.
2 Le o mľinkos a mľinkin o aro.

Le tele o šukar šlajeris pal o muj,
podkasin tuke e rokľa
a sikav tire pindre, hoj te predžas prekal o paňa.
3 Mi dičhol tiro langipen
a mi sikavel pes tiri ladž;
pomsťinava man
a ňiko man na zaačhavela,“
4 phenel amaro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.

5 „Beš tuke cichones a scirde tut andro kaľipen,
čhaje le Chaldejcengri,
bo imar tut na vičinena: ‚E bari raňi upral o kraľišagi.‘
6 Somas choľamen pre mire manuša,
odčhiďom miro ďeďictvos
a diňom len andre tire vasta.
Ale tu ke lende na salas jileskri
a mek the pro phure manuša thovehas igen baro pharipen.
7 Phenehas tuke: ‚Furt avava raňi,‘
na sas tuke oda aňi pre goďi
aňi na gondoľinehas, sar oda šaj doperel.
8 Ale akana šun, tu, so tuke rado uživines,
so tuke džives avke andro smirom
a gondoľines tuke andro jilo:
‚Ča me som a ňiko nane ajsi sar me;
na ačhava vdova a na merena mange o čhave.‘
9 Ale jekhvareste tel jekh džives
pre tu avena soduj kala veci:
merena tuke o čhave a ačheha vdova.
Kada savoro pre tu avela
a na zachraňinena tut aňi tire bare čari
aňi tire zorale vražišagi.
10 Mukehas tut pre tiro nalačhipen
a phenehas tuke: ‚Ňiko man na dikhel.‘
Tiro goďaveripen the tiri goďi tut ľigende avrether;
gondoľinehas tuke: ‚Ča me som a ňiko nane ajsi sar me.‘
11 Vašoda avela pre tu e bibach
a tire čari la našťi tradena het;
perela pre tu e pohroma
a na džaneha tut latar te odkerel;
jekhvareste pre tu avela e zahuba
aňi na džaneha kana.

12 Avke akana ker tire čari the vražišagi,
save kerehas tire terňipnastar!
Ko džanel, či tuke na pomožinena
te daravel avri kala pohromi!
13 Savore tire radcendar sal imar strapimen,
akana mi ušťen upre
a mi pomožinen tuke
ola, ko skuminen o ňebos a sledinen o čercheňa;
ola, ko tuke sako čhon den te džanel,
so pre tu avela.

14 Dikh, on ena sar phus,
e jag len zlabarela.
Našťi pes zachraňinena le zorale plameňendar,
bo oda na ela e jag le angarendar,
hoj pes paše te tačaren
abo peske pašal te bešen.
15 Ajse hine ola čaroďejňika, save tuke radzinen
a pre save tut mukehas calo tiro dživipen.
Sako džala peskre dromeha
a ňiko lendar tut na zachraňinela.“

48

O Izrael hino zacato

1 „Šunen kada, le Jakoboskro potomkale,
tumen, kaske hin o nav Izrael,
tumen, so uľiľan le Judastar,
tumen, so len vera pro nav le RAJESKRO
a lašaren le Devles le Izraeloskres,
ale na čačipnaha the spravodľišagoha.
2 Phenen pal tumende, hoj bešen andro sveto foros
a muken tumen pro Del le Izraeloskro,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
3 Imar anglal phenďom oda, so pes ačhiľa;
avľa oda avri andral miro muj a diňom oda te džanel;
jekhvareste oda kerďom a ačhiľa pes.
4 Džanavas, savo sal zacato,
hoj tiri šľacha pre meň hiňi sar trast
a tiro čekat hino sar brondzos.
5 Phenďom tuke oda imar čirla anglal;
sigeder, sar pes oda ačhiľa, diňom tuke oda te džanel,
hoj te na phenes: ‚Kerďa oda miri modla,
miri kaštuňi socha, miro trastuno devloro
oda avke prikazinde.‘
6 Šunďal oda, dikh pre kada savoro!
Či pal oda na vakereha?

Akanastar tuke phenav o neve the o garude veci,
save na džanes.
7 Hine stvorimen akana, a na imar čirla,
a dži adadžives mek pal lende na šunďal,
hoj te na phenes:
‚He, džanavas pal oda.‘
8 Tu aňi na šunďal a aňi na džanehas,
imar čirlastar tire kana na sas phundrade.
Se me džanavas, hoj na aveha verno;
kanastar uľiľal, vičinenas tut vzburencos.
9 Vaš miro nav odthovav miri choľi
a vaš miri slava la tutar zľikerav,
hoj tut calkom te na zňičinav.
10 Dikh, obžužaravas tut, ale na sar o rup,
skušinavas tut andro bov le cerpišagoskro.
11 Ča prekal ma, ča prekal ma oda kerav.

Bo sar šaj domukav te meľarel andre miro nav?
Miri slava na dava ňikaske avreske.“

O RAJ oslobodzinel le Izrael

12 „Šun man, Jakobona,
Izraelona, saves mange kidňom avri!
Me som oda;
me som o ešebno the o posledno.
13 Se miro vast zathoďa o zakladi la phuvakre
a miro čačo vast nacirdňa o ňebos.
Me zvičinďom o ňebos the e phuv
a on ušťile upre jekhetane.“
14 Phenďom lenge:
„Zdžan tumen, savore, a šunen:
Savi modla oda diňa te džanel?
Oda, kas o RAJ kamel,
oda kerela leskri voľa pro Babilon
a leskro vast džala pro Chaldejci.
15 Me, me som oda, ko vakerelas a vičinďa les;
anďom les a leskro drom leske avela avri.
16 Aven ke ma a šunen kada:
Me šoha na vakeravas garudones.
Akorestar, kanastar pes oda chudňa te ačhel,
som furt paš oda.“

A akana o RAJ o Adonaj man bičhaďa
a diňa man peskre Duchos.

17 Kada phenel o RAJ,
tiro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro:
„Me som o RAJ, tiro Del;
sikavav tut oda, so tuke hin pro lačho;
ľidžav tut pal oda drom, pal savo tuke kampel te džal.
18 Te ča tuke iľalas mire prikazaňja andro jilo,
tiro smirom uľahas sar o paňi
a tiro spravodľišagos sar o moroskre vlni.
19 Tiro potomstvos uľahas ajci sar e poši
a tire čhave ajci sar lakre zrnka.
Lengro nav na uľahas khoslo avri
aňi zňičimen anglal miro muj.“

20 Aven avri andral o Babilon
a denašen le Chaldejcendar.
Bare radišagoha oda den te džanel a vičinen avri;
rozľidžan oda dži pro koňec la phuvakro a vakeren:
„O RAJ cinďa avri peskre služobňikos le Jakob.“
21 Sar len o RAJ ľidžalas pal e pušťa,
na cerpinenas smedos;
ov diňa, hoj lenge o paňi te džal andral e skala,
pharaďa e skala pre jepaš a demaďa avri o paňi.

22 „Ale le nalačhen nane ňisavo smirom!“
phenel o RAJ.

49

Dujto gilí pal o služobňikos le RAJESKRO

1 Šunen man, manušale, so dživen pro ostrovi,
the tumen narodale, so dživen dur!
O RAJ peske man kidňa avri sigeder, sar uľiľom;
vičinďa man mire naveha imar andral la dakro per.
2 E čhib mange kerďa ostro sar šabľa,
garuďa man andro ciňos peskre vastengro.
Kerďa mandar ostro šipos
a garuďa man andre peskro tulcos.
3 Phenďa mange: „Tu sal miro služobňikos,
Izraelona, prekal tu sikavava miri slava.“
4 Ale me phenďom: „Zbitočňe man trapinavas,
diňom avri miri zor calkom pre ňisoste.
Se the avke hin miro čačipen paš o RAJ
a miri odmena paš miro Del.“

5 A akana phenel o RAJ –
oda, ko man forminďa imar andro per la dake,
hoj leske te služinav,
hoj te anav le Jakob pale ke leste
a te skidav upre le Izrael pale paš leste,
bo man hin pačiv andro jakha le RAJESKRE
a miro Del hin miri zor –
6 ov phenel:
„Oda hin igen frima, hoj sal miro služobňikos ča pre oda,
hoj te podhazdes upre o kmeňi le Jakoboskre
a te anes pale le Izraeliten, so predžiďile.
Me tut ačhavav švetloske prekal o narodi,
hoj te ľidžas o spaseňje dži pro koňec le svetoskro.“
7 Kada hin, so phenel o RAJ, o Vikupiťeľis,
o Sveto le Izraeloskro, oleske,
ko sas teledikhlo a odčhido le narodendar,
oleske, ko služinel le vladarenge:
„O kraľa tut dikhena a ušťena upre,
o raja dikhena a banďona tele anglo RAJ, savo hino verno,
anglo Sveto le Izraeloskro, savo peske tut avri kidňa.“
8 Kada phenel o RAJ:
„Andro milosťivo časos tuke odphenďom;
andro džives la spasakro tuke pomožinďom.
Ochraňinava tut a kerava tutar e zmluva prekal o manuša,
hoj pale te zathoves e phuv
a te des pale o zňičimen ďeďictvos le manušenge,
9 hoj te phenes le bertenarošenge: ‚Aven avri!‘
a olenge, ko hine andro kaľipen: ‚Aven slobodna!‘
Pašinena pes pašal o drom;
chana e čar pre savore brehi, kaj angloda na barolas.
10 Na ena bokhale aňi smedna;
na zňičinela len o tačipen aňi o kham.
Bo o RAJ ela ke lende lačhejileskro a ľidžala len;
ľidžala len pašal o prameňa le paňengre.

11 Dojekhe verchostar kerava drom
a mire chodňiki ena pripravimen.
12 Dikh, kala džene aven dural,
kola aven pal o severos the pal o zapados
a okla andral e phuv Sinim pal o juhos.
13 Radisaľuv, ňebona, thov baripen, phuvije,
viskinen radišagostar, verchale,
bo o RAJ poťešinela peskre manušen
a ela leske pharo vaš ola, ko cerpinen.“

O RAJ na bisterel pro Sion

14 Ale o Sion phenďa: „O RAJ man omukľa,
o Adonaj pre ma bisterďa.“

15 „Či šaj bisterel e daj pre peskro čhavoro,
saves del te pijel?
Či lake na ela pharo pal o čhavoro,
saves anďa pro svetos?
Ale kajte oj bisterďahas,
me pre tu na bisterava!
16 Dikh, andre miri burňik mange tut randľom avri;
tire muri hine furt angle mande.
17 Tire čhave siďaren pale
a ola, ko tut čhivenas tele a burinenas, tutar odgele.
18 Rozdikh tut pašal tu:
Savore tire čhave pes skiden upre a aven ke tu.
Avke sar me dživav,“ phenel o RAJ,
„savoren pre tu hordineha sar e šukar ozdoba;
thoveha len pre tu sar e terňi.

19 Salas zňičimen a čhido tele
a tiri phuv sas rozburimen,
ale akana bešena andre tiri phuv ajci manuša,
hoj lenge ela cesnones.
A ola, so ňičinenas tiri phuv,
tutar ena igen dur.
20 Tire čhave, save uľile andro zajaťje,
tuke jekhvar phenena: ‚Kadi phuv hiňi igen cikňi,
kampel amenge buter than pro dživipen!‘
21 A pheneha tuke: ‚Ko mange anďa kalen pro svetos?
Na sas man čhave a našťi man uľa čhave,
somas zaiľi a odľigendi.
Ko len bararďa avri?
Dikh, me somas omukľi, khatar avle kala?‘ “
22 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Dikh, me sikavava mire vasteha le narodenge,
mira zastavaha dava te džanel le manušenge
a on anena tire čhaven pale khere pro vasta
a tire čhajen pro dume.
23 O kraľa tut bararena avri sar dada
a lengre kraľovni tut dena te pijel thud.
Banďona anglal tu dži tele pre phuv
a ľizinena o prachos pal tire pindre.

Akor achaľoha, hoj me som o RAJ
a hoj pes na ladžana ola, ko pes pre mande muken.“

24 Či šaj te lel le hrďinaske oda,
so peske anďa andral o mariben sar korisť?
Abo či šaj te lel avri oles,
kas zaiľa igen nalačho manuš?
25 Ale o RAJ phenel kada:
„He, oles, ko sas zailo, pes lela avri
lela pes le hrďinastar oda,
so peske anďa andral o mariben.
Me man kerava olenca, ko pes tuha keren,
a me zachraňinava tire čhaven.
26 Kerava, hoj ola, ko tumen trapinen,
te chan peskro ťelos
a te mačon peskre ratestar sar la moľatar.
Akor pes savore manuša dodžanena,
hoj me, o RAJ, som tiro Spasiťeľis,
tiro Vikupiťeľis, o Zoralo Del le Jakoboskro.“

50

O binos le Izraeloskro

1 Kada phenel o RAJ:
„Kaj hin o rozvodno ľil tumaro dakro,
saveha la premukľom?
Abo či tumen me bikenďom varekaske,
kaske kamavas love?
Dikh, vaš tumare bini sanas bikende;
vaš tumare nalače skutki diňom rozvod tumara daha.
2 Soske sar me avavas, na sas ode ňiko?
Sar vičinavas, soske mange ňiko na odphenelas?
Či hin miro vast charno te cirdel tumen avri?
Či man nane dos zor, hoj tumen te zachraňinav?
Dikh, prikazinav le moroske a šučol avri,
le paňendar kerav pušťa;
o ribi andre khandisaľon, bo nane len dos paňi,
a meren smedostar.
3 O ňebos urav andro kaľipen
a učharav les andro gada le gonestar.“

Trito giľi pal o služobňikos le RAJESKRO

4 O RAJ, o Adonaj, man diňa e čhib le učeňikengri,
hoj te džanav te vakerel
a te del zor le lavenca le strapimen manušes.
Uštavel man upre sako tosara,
uštavel mange o kan,
hoj te šunav sar o učeňika.
5 O RAJ, o Adonaj, mange phundraďa o kan
a me man na vzburinavas, na visarďom man het.
6 Ľikeravas o dumo olenge, ko man marenas,
a mire čhama olenge, ko mange avri cirdenas e brada;
na garuvavas o muj, sar mandar asanas
a čhungarenas pre ma.

7 Ale o RAJ, o Adonaj, mange pomožinel,
    vašoda na avava teledikhlo;
vašoda mange zorales zaiľom, hoj zľidžava o pharipen,
    a džanav, hoj na avava pre ladž.
8 Oda, ko man ospravedlňinel, hino pašes.
    Kamel pes manca vareko te sudzinel?
    Aven džas jekhetane pro sudos!
Kamel man vareko te obviňinel?
    Mi avel pre ma te vakerel!
9 Dikh, o RAJ, o Adonaj, mange pomožinel.
    Ko man šaj odsudzinel?
Dikh, savore rozperena sar o gada;
    chala len o moľos.

10 Daral pes vareko tumendar le RAJESTAR
    a šunel o lav leskre služobňikoskro?
Predžal vareko prekal o kaľipen
    a na dikhel ňisavo švetlos?
Mi pačal andro nav le RAJESKRO
    a mi mukel pes pre peskro Del!
11 Ale akana tumen savore, so labaren e jag
    a keren tumenge o jagale šipi,
džan andro plameňa tumara jagakre
    a phiren maškar o jagale šipi, so labarďan!
Kada pre tumende avela mire vastestar:
    Pašľona ode andre bari dukh.

51

O RAJ obnovinela o Sion

1 „Šunen man, tumen, ko džan pal o spravodľišagos
    a roden le RAJES.
Dikhen pre skala, andral savi sanas kerde,
    the pre bari chaňig, andral savi sanas kopaľimen avri.
2 Dikhen pro Abraham, tumaro dad,
    the pre Sara, savi tumen anďa pro svetos.
Sar les vičinďom, sas ča ov korkoro;
    me les požehňinďom a kerďom lestar but.
3 He čačo, o RAJ poťešinela o Sion,
    poťešinela andre leste savoro, so hin rozburimen.
Leskra pušťatar kerela o Eden
    a leskra pustaťinatar e zahrada le RAJESKRI.
Ela ode baro radišagos;
    paľikerena le Devleske a giľavena o chvali.“

4 „Šunen man mištes, mire manušale;
    narodale, den pozoris!
O sikaviben avela avri mandar
    a miro čačipen ela o švetlos le narodenge.
5 Miro spravodľišagos hino pašes,
    miro spaseňje avel
    a miro vast sudzinela o narodi.
Pre mande užarena o ostrovi
    a mukena pes pre miro vast.

6 Dikhen upre pro ňebos!
Dikhen tele pre phuv!
O ňebos našľola sar o thuv,
e phuv rozperela sar o gada
a o manuša pre phuv merena sar o muchi.
Ale miro spaseňje ľikerela pro furt
a miro spravodľišagos šoha na našľola.
7 Šunen man, tumen, so prindžaren o spravodľišagos,
o manuša, savende hin miro zakonos andro jilo:
Ma daran tumen le manušendar, so tumenge dophenen,
aňi ma predaran, sar tumenge rakinen,
8 bo chala len o moľos avke sar o gada;
o kirmo len chala sar e vlna.
Ale miro spravodľišagos ľikerela furt
a miro spaseňje pal jekh pokoleňje pre aver.“

O vast le RAJESKRO

9 Ušťi upre, ušťi upre, vasteja le RAJESKRO!
Uri tut andre zor!
Ušťi upre avke sar varekana,
sar andre okla phurikane pokoleňja!
Či oda na sal tu, ko čhingerďa le Rahab pro kotora
a predemaďa la moroskra obluda?
10 Či oda na salas tu, ko šučarďa avri o moros,
o paňa andral e bari chev?
Či tu na kerďal drom prekal e hlbina le moroskri,
hoj ola, ko sas avricinde, te predžan pal oda drom?
11 Ola, kas o RAJ zachraňinďa, avena pale andro Jeruzalem
a giľavipnaha džana upre pro Sion.
O večno radišagos ela pre lengre šere sar e koruna;
chudena te giľavel a te khelel radišagostar
a o pharipen the e žaľa lendar denašela het.

O RAJ o Ťešiťeľis

12 „Me, me som oda, ko tumen poťešinel.
Ko sal tu, hoj tut daras le manušestar, savo merel,
le manušendar, save našľon sar čar?
13 Bisterďal pro RAJ, pre tiro Stvoriťeľis,
pre oda, ko nacirdňa o ňebos a zathoďa e phuv?
Sako džives sal andre bari dar,
bo oda, ko tut trapinel, hino choľamen
a hino pripravimen tut te zňičinel.
Ale kaj hin akana e choľi oleskri, ko tut trapinel?
14 Se oda, ko hino phandlo andre, ela maj oslobodzimen;
na merela andre jama
a na chibaľinela leske o maro.
15 Me som o RAJ, tiro Del, savo rozvirinel o moros,
avke hoj o vlni hučinen.
Miro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
16 Me thoďom mire lava andre tiro muj
a garuďom tut andro ciňos mire vasteskro
– me, ko thovav o ňebos pre peskro than
a zathovav o zakladi la phuvakre

a phenav le Sionoske:
,Tumen san mire manuša.‘ “

E kuči le RAJESKRA choľakri

17 Ušťi upre, ušťi upre,
preker tut Jeruzalemona,
tu, so pijehas le RAJESKRE vastestar
andral e kuči leskra choľakri;
piľal avri savoro andral e kuči,
pal savi pes o manuša hombinen sar mate.
18 Savore čhavendar, saven anďa pro svetos,
nane ňiko, ko les ľigenďahas.
Savore čhavendar, saven bararďa avri,
nane ňiko, ko les iľahas vastestar.
19 Kala duj pohromi pre tute avle:
tiri phuv the o fori sas zňičimen a čhide tele
a but manuša mule bokhatar a sas murdarde la šabľaha.
A kaske sas vaš tuke pharo?
Ko tut poťešinďa?
20 Tire čhave pašľonas pre savore uľici strapimen,
avke sar o srnki zachudle andre sita.
O RAJ pre lende čhiďa avri peskri choľi,
o Del len pokarhinďa.

21 Vašoda šunen kada, tumen, so cerpinen;
tumen, so san mate, ale na la moľatar!
22 Kada hin, so phenel o RAJ, tiro Del,
o Adonaj, savo braňinel peskre manušen:
„Dikh, lav andral tire vasta
odi kuči, pal savi tut hombinehas sar mato,
e kuči mira choľakri.
Imar andral na pijeha.
23 Thovava la andro vasta olenge,
ko tut mučinenas,
olenge, ko tuke phenenas:
,Banďuv tele, hoj pal tu te predžas!‘
A tu kerehas tire dumestar sar phuv,
sar uľica, pal savi pes phirel.“

52

Ušťi upre, Jeruzalemona

1 Ušťi upre, ušťi upre, Sionona,
uri tut andre tiri zor!
Uri pre tu tire šukar gada,
Jeruzalemona, sveto forona,
bo imar buter ke tu na avela
o naobrezimen the o nažužo manuš!
2 Razin pal tu tele o prachos a ušťi;
beš tuke pro tronos, Jeruzalemona!
Rozčhinger o puta pal tiri meň,
zaiľi čhaje le Sionoskri!
3 Bo kada phenel o RAJ:
„Bi o love salas bikenďi
a bi o love aveha avricinďi.“

4 Bo kada phenel o RAJ:
„Ešebnovar gele mire manuša te bešel tele andro Egipt
a paľis len trapinelas e Asirija.
5 A akana so pes kade kerel?“ phenel o RAJ.
„Mire manuša sas zaile a na sas vaš lenge počimen ňič.
Asan peske ola, ko upral lende vladňinen,“
phenel o RAJ.
„A calo džives hin miro nav
furt ča teledikhlo.
6 Vašoda mire manuša sprindžarena miro nav;
vašoda andre oda džives on džanena,
hoj oda som me, ko phenel: Kade som!“

7 Save šukar hine pro verchi o pindre ole posloskre,
savo anel o lačho hiros;
savo avel te phenel
pal o smirom, pal o lačhipen the pal o spaseňje;
savo phenel le Sionoske:
„Tiro Del kraľinel!“
8 Šun! Tire stražňika vakeren zorales,
jekhetane viskinen radišagostar,
bo dikhen pre peskre jakha,
sar o RAJ avel pale pro Sion.
9 Giľaven, radisaľon jekhetane,
tumen, o rozburimen thana le Jeruzalemoskre,
bo o RAJ poťešinďa peskre manušen;
cinďa avri le Jeruzalem.
10 Bo o RAJ sikaďa peskro sveto vast
anglo jakha savore narodengre
a savore agora la phuvakre dikhena
o spaseňje amare Devleskro.

11 Džan avri! Džan avri! Džan odarik avri!
Ma chuden tumen le nažuže vecendar!
Aven avri andral o Babilon a obžužaren tumen,
tumen, so hordinen le RAJESKRE nadobi!
12 Ale akana na mušinena te siďarel het
aňi te denašel jekhvareste,
bo o RAJ džala angle tumende,
o Del le Izraeloskro tumen chraňinela pal savore seri.

Štarto gilí pal o služobňikos le RAJESKRO

13 Dikh, mire služobňikoske avela avri leskri buči;
ela uprehazdlo, barardo a ela les bari pačiv.
14 But džene predaranďile, sar les dikhle;
leskro muj sas avke zňičimen,
hoj aňi na dičholas avri sar manuš.
15 Ale akana pes upral leste čudaľinena but narodi
a o kraľa angle leste phandena andre o muja,
bo dikhena oda, so lenge na sas phendo,
a achaľona oda, so na šunde.

53

1 Ko pačanďiľa amare lavenge?
A ko dikhľa le RAJESKRO vast andre kada?
2 Bariľa avri paš leste sar konaricis,
sar koreňis andral e šuki phuv.
Na dičholas avri šukares aňi slavňe,
hoj pre leste te dikhas;
na sas pre leste ňič ajso,
hoj amen te pricirdel.
3 Sas teledikhlo a odčhido le manušendar,
murš, savo peske pregeľa la dukhaha the le cerpišagoha,
sar oda, anglal kaste peske o manuša garuven o muja,
sas teledikhlo a na važinahas peske les.
4 Ale ov pre peste iľa amare nasvaľibena,
a ľidžalas amare dukha.
Amen peske gondoľinahas, hoj hino dukhado,
mardo le Devlestar a trapimen.
5 No ov sas predemado vaš amare bini,
zorales mardo vaš amare nalačhipena;
pre leste sas thodo o trestos, hoj pre amende te avel o smirom,
a leskre ranenca sasťiľam avri.
6 Amen savore samas sar o našade bakrore;
sako džahas peskre dromeha,
ale o RAJ thoďa pre leste
amare savoredženengre nalačhipena.

7 Mučinenas les, ale ov oda pokorňe zľidžalas
a na phundraďa peskro muj.
Avke sar o bakroro, saves ľidžan te murdarel,
sar e ovečka, savi hiňi čhit anglal oda, ko la strihinel,
na phundraďa peskro muj.
8 Sas phandlo andre, odsudzimen načačipnaha
a ľigendo pro murdaripen.
Ale ko andral leskro pokoleňje vaš leske zaačhiľa?
Se ov sas cirdlo avri andral e phuv le džidengri,
bo sas mardo vaš o bini mire manušengre.
9 Dine les hrobos le nalače manušenca,
parunde les le barvaleha,
kajte na kerďa ňič nalačho
a andre leskro muj na sas šoha o klamišagos.

10 No o RAJ oda avke kamelas,
hoj les te marel le pharipnaha.
Ov dela peskro dživipen sar e obeta vaš e vina
a paloda dikhela peskro potomstvos,
leskro dživipen na preačhela
a prekal leste avela avri oda,
so o RAJ kamelas te kerel.
11 Pal o cerpišagos, so predžala, les ela pale o radišagos;
džanela, hoj na cerpinďa zbitočňe.
Miro spravodľivo služobňikos ospravedlňinela but dženen
a lela pre peste lengre vini.
12 Vašoda les dava o pačivalo than,

o than maškar o bare the zorale,
bo diňa peskro dživipen pro meriben
a rachinenas les le živaňenca,
kajte ov ľidžalas o bini but dženengre,
a privakerelas pes vaš o binošna manuša.

54

O Del vakerel pal o Jeruzalem sar pal peskri romňi

1 „Jeruzalemona, radisaľuv, kajte sal sar e džuvľi,
savi našťi ačhel khabňi a šoha na ločhiľa;
vičin radišagostar a giľav, kajte sal sar e džuvľi,
savi šoha na precerpinďa o ločhibnaskre dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvľa, so hiňi omukľi,
sar ola, sava hin rom,“
phenel o RAJ.
2 „Rozbuchľar tuke o than pro stanos,
rozcirde o plachti a ma scirde len;
nacirde o lani a zamar zorales o koľiki pro stanos!
3 Bo rozbaroha pre čači the pre baľogňi sera;
tiro potomstvos zalela le naroden
a zabešela pes andre lengre zamukle fori.

4 Ma dara tut, bo na aveha pre ladž,
ma ladža tut, bo na aveha teledikhľi.
Bo bistereha pre odi ladž,
savi tut sas, sar salas terňi,
a imar tuke na lepereha pre oda,
sar tutar asanas akor, sar ačhiľal vdova.
5 Tiro Stvoriťeľis hino tiro rom;
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
O Sveto le Izraeloskro hino tiro Vikupiťeľis;
vičinel pes o Del caľa phuvakro.
6 Bo kajte sal sar e džuvľi,
so hiňi omukľi a strapimen pro duchos;
sar e terňi džuvľi,
savi hiňi odčhiďi le romestar,
me o RAJ tut vičinava pale,“
phenel tiro Del.
7 „Omukľom tut ča pro sikra,
ale le bare kamibnaha tut pale skidava upre.
8 Andre bari choľi tutar pro sikra visarďom miro muj,
ale le večne kamibnaha ke tute avava jileskro,“
phenel tiro Vikupiťeľis, o RAJ.

9 „Bo kada mange hin avke
sar andro dživesa le Noachoskre,
sar iľom vera, hoj le Noachoskre paňa
imar na zaplavinena e phuv.
Avke akana lav vera, hoj imar pre tu na rušava
aňi tut na karhinava.
10 Kajte pes o verchi čhalavena a o brehi razisaľona,
miro verno kamiben pes tutar na čhalavela
aňi miri zmluva, savi tuke anel o smirom, na razisaľola,“

phenel o RAJ, saveske hin pharo vaš tuke.

11 „Jeruzalemona, tu čoro forona,
saveha čhivkerel e zoraľi balvaj, saves ňiko na poťešinďa,
dikh, me budinava avri tire zakladi le vzacne barendar
a ačhavava len pale le zafirostar.
12 Tire veži pre obrana kerava le rubinostar
a tire brani le drahokamendar;
savore tire muri kerava le vzacne barendar.
13 Savore tire čhave ena učeňika le RAJESKRE
a dživena andro baro smirom.
14 Aveha zathodo andro spravodľišagos
a o trapišagos ela tutar dur.
Ňisostar tut na daraha
a e strašno dar paš tu na avela.
15 Dikh, te pre tu vareko džala,
na ela oda mandar,
te pre tu vareko avela,
perela anglal tute.

16 Dikh, me stvorinďom le kovačis,
so rozphurdel o angara andre jag
a kerel o zbraňe pre peskro planos;
me stvorinďom the le ňičiťeľis, hoj te ňičinel.
17 Ňisavi zbraň kerďi pre tute pes tutar na chudela
a dojekh čhib, savi tut obviňinela, odmareha.
Kada hin o ďeďictvos le RAJESTAR prekal mire služobňika
a me vaš lenge zaačhava,“
phenel o RAJ.

55

O Del vičinel savoren ke peste

1 „Aven te pijel paňi savore, so san smedna!
Aven the tumen, kas nane love!
Aven, cinen a chan,
cinen e mol the o thud hijaba bi o love.
2 Soske rozkeren o love pre oda, so nane maro,
a keren phares buči pre oda, so tumen na čaľarel?
Šunen man a keren oda, so phenav,
a chana o nekfeder chaben.
3 Visaren tumare kana a aven ke ma,
šunen a dživena.
Phandava tumenca e večno zmluva
a presikavava tumenge o kamiben,
avke sar diňom lav le David.
4 Dikh, me lestar kerďom švedkos prekal o manuša,
vodcas the veľiťeľis le manušengro.
5 Dikh, vičineha le naroden, saven na prindžares,
a o narodi, save tut na prindžaren, denašena ke tu!
Bo me, o RAJ tiro Del, o Sveto le Izraeloskro,
oda kerava a oslavinava tut.“

6 Roden le RAJES, medik les šaj te arakhel,

vičinen pre leste, medik hino pašes.
7 Mi omukel o nalačho manuš o nalačho dživipen
a o binošno o nalačho gondoľišagos.
Mi avel pale ko RAJ
a ov leske presikavela o lačhipen;
mi avel pale ke amaro Del,
bo ov but odmukel.

8 „Bo mire gondoľišagi nane tumare gondoľišagi
a tumare droma nane mire droma,“
phenel o RAJ.
9 „Bo ajci sar o ňebos hino učeder la phuvatar,
ajci učeder hine mire droma tumare dromendar
a mire gondoľišagi tumare gondoľišagendar.
10 Bo avke sar perel o brišind the o jiv andral o ňebos
a na avel pale,
ale zavlažinel e phuv a del te barol o uľipen,
del te rozkvitňinel la phuvake
a del o semenos oles, ko sadzinel,
a o maro oles, ko chal,
11 avke ela the mire laveha,
savo avel avri andral miro muj.
Na avela ke ma pale bi e chasna,
ale kerela oda, so me kamav,
a dokerela oda, so les bičhavav te kerel.
12 Bo andro radišagos avena avri
a lena tumen avri andro smirom.
O verchi the o brehi anglal tumende giľavena le radišagoha
a savore stromi pre maľa tapčinena le vastenca.
13 Ode, kaj sas o koľaka, barola o ciprusis,
a ode, kaj sas e pokriva, barola o stromos mirta.
Ela oda pre slava le RAJESKRE naveske,
pro večno znameňje, so šoha na našľola.“

56

O spaseňje prekal o aver narodi

1 Kada phenel o RAJ:
„Doľikeren o čačipen pro sudos a dživen spravodľišagoha,
bo pašes hin miro spaseňje, imar avel,
a miro spravodľišagos pes maj sikavela.
2 Bachtalo hin oda, ko avke dživel,
o manuš, ko pes olestar ľikerel,
oda, ko doľikerel o šabat a na meľarel les andre;
a del peske pozoris pre peskro vast,
hoj te na kerel ňič nalačho.“

3 Te na phenel o cudzincos, savo pes prithoďa paš o RAJ:
„O RAJ man čhivela avri peskre manušendar.“
A o eunuchos te na phenel:
„Me som ča šuko stromos.“
4 Bo kada phenel o RAJ:
„Le eunuchen, save doľikeren mire šabati,

save peske kiden avri te kerel oda, so hin mange pre dzeka,
a ľikeren pes mira zmluvatar,
5 olen dava andre miro Chramos the maškar leskre muri
o pomňikos the o nav, pre savo pes leperela
buter sar pro nav olengro, kas hin čhave the čhaja.
Dava len večno nav, pre savo pes šoha na bisterela.
6 A ole cudzincen, save pes prithoven paš o RAJ,
hoj leske te služinen, te kamen le RAJESKRO nav
a te ačhen leskre služobňika,
savoren, ko doľikeren o šabat, na meľaren les andre,
a ľikeren pes mira zmluvatar,
7 olen ľidžava pre miro sveto verchos.
Kerava, hoj te radisaľon andre miro kher pro modľitbi,
a prilava lengre obeti,
so obetinena pre miro oltaris.
Se miro kher pes vičinela
kher pro modľitbi prekal savore narodi.“
8 O RAJ, o Adonaj, savo skidel upre
le avritradle manušen andral o Izrael, phenel:
„Skidava upre mek the avre manušen
paš ola manuša, so imar sas skidle upre.“

O nalače vodci le Izraeloskre

9 Aven, savore džviri pal e maľa!
Aven te chal, savore džviri andral o veša!
10 Le Izraeloskre stražňika hine kore, savore hine bi e godi;
savore hine ňema rikone, so našťi bašon;
pašľon peske, džan sune a igen rado soven.
11 Hine rikone, so but kamen te chal a našťi dočaľon;
hine pasťjera, so na achaľon ňisoske.
Sako peske dživel, sar kamel,
savorenge džal ča pal lengro ziskos.
12 „Aven,“ phenen peske, „džav te anel mol!
Mačuvaha peske le zorale pijibnastar!
A tajsa ela avke sar adadžives
abo mek sikra feder.“

57

1 O spravodľivo manuš merel,
ale ňiko peske oda na lel andro jilo.
O pobožna manuša hine ile het a ňiko na achaľol,
hoj o spravodľivo manuš hino ilo het sigeder,
sar avel o nalačhipen,
2 a džal andro smirom.
Ola, ko dživen spravodľivo dživipen,
peske odpočovinen andro meriben.

O Del odsudzinel e modloslužba

3 „Aven kade, tumen čhavale la čaroďejňičkakre,
potomkale le lubariskre the la lubňakre!
4 Kastar tumenge keren pheras?
Pre kaste avke phundraven o muja
a den avri e čhib?
Či tumen na san o čhave le binošne manušengre

the o pokoleňje le klamarengre?
5 Tumen, so lašaren tumare devlen oleha,
hoj tel o dubi the paš dojekh zeleno stromos keren o lubipen,
a andro dolini the andro pukimen skali
lenge murdaren tumare čhavoren!
6 Andral odi dolina les o hladka bara
a lašares len sar devlen.
Čhives lenge avri o moľakre obeti
a anes lenge o chabeneskre obeti.
Gondoľines tuke, hoj kada mange hin pre dzeka?
7 Džas pro baro the učo verchos,
ode tuke rozkeres o hadžos pro lubipen a obetines.
8 Pal o vudar the pal o zarubňi
tuke thoves tire džungale modli.
He, omukľal man;
čhives pal tu tele o gada
a džas pre tiro hadžos tire piranenca,
savenge počines, hoj tuha te pašľon,
a bara žadoscaha dikhes pre lengre lange ťela.
9 Mukes pre tu o parfumi,
makhes tut le voňave mascenca
a džas te lašarel le devles Moloch.
Le poslen bičhaves igen dur,
dži tele andro Šeol*.
10 Ačhiľal strapimen olestar, so ajci phires pal aver devla,
ale na pheneha: ‚Hin oda zbitočno.‘
Arakhľal pale e nevi zor,
a vašoda na slabisaľos.“

11 O RAJ phenel: „Kastar izdrahas a darahas, hoj mange klaminehas?
Bisterďal pre ma a na iľal tuke oda andro jilo.
Preačhiľal mandar te daral,
bo na phenďom ňič a somas čhit?
12 Gondoľines tuke, hoj oda, so keres, hin spravno,
ale me anava avri o čačipen
a tire modli tuke na pomožinena.
13 Sar tuke mangeha e pomoca,
ta mi pomožinen tuke tire devlora!
E balvaj len savoren lela het,
e balvajori len odphurdela.
Ale oda, ko denašela ke ma,
chudela e phuv andro ďeďictvos,
a miro sveto verchos ela leskro.“

E zachrana prekal o pokorna

14 Phenela pes: „Keren, keren o drom, rovňinen les avri;
len pal o drom het oda, pre soste peren mire manuša.“
15 Bo kada phenel o Del, savo hino baro a barardo,
savo dživel furt a saveskro nav hin sveto:
„Me bešav pro učo the sveto than,
ale som the oleha, ko kerel pokaňje andral o jilo a hino pokorno andro duchos,

* **57:9** Oda hin o than, kaj hine o mule.

hoj te obdžiďarav olen, ko hine pokorna andro duchos,
the olen, ko keren pokaňje andral o jile.
16 Bo na kamav furt te rušel pre mire manuša
aňi na avava pre lende večňe choľamen,
bo te uľomas, savore manuša mulehas avri
– savoro džido dichos, so stvorinďom.
17 Somas choľamen vaš lengro binos
the vaš oda, hoj sas igen skupa.
Maravas len, garuďom miro muj angle lende
a somas igen choľamen.
Ale on sas zacata a furt phirenas ode,
kaj len o jilo cirdelas.
18 Me dikhavas, sar dživenas,
ale sasťarava len avri.
Me len ľidžava a poťešinava pale
andro Izrael olen, kas hin žaľa.
19 Thovava o ovocje le vuštengro, e chvala andre lengro muj.
Smirom, smirom olenge, ko hine dur, the olenge, ko hine pašes,“
phenel o RAJ, „a me len sasťarava avri.“
20 Ale o nalače hine sar o rozburimen moros,
savo našťi ačhel čhit
a lengre vlni čhiven avri o bahnos the e čik.
21 „Le nalačhen na ela ňisavo smirom,“
phenel miro Del.

58

O čačo postos

1 „Vičin andral calo kirlo a ma av čhit,
vičin zorales avke sar e truba.
De mire manušenge te džanel lengre nalačhipena
a le Jakoboskra famelijake lengre bini.
2 Se sako džives man roden
a kamen te džanel mire droma,
avke sar te ulehas o narodos, so dživel spravodľivones
a na omukel o zakoni le Devleskre.
Mangen mandar o spravodľiva sudi,
a kamen, hoj te avav pašes paš lende.
3 O manuša phučen: ‚Soske pes poscinas,
te tu ada na dikhes?
Soske pes amen avke pokorinas,
te tu pre oda aňi na dikhes.‘ “

O RAJ lenge odphenel:
„Andre oda džives, sar poscinen,
keren ča oda, so tumen kamen,
a trapinen tumare robotňiken.
4 Se dikh, sar tumen poscinen,
vesekedinen tumen, spričkinen
a maren tumen tumare nalače vastenca.
Te tumen poscinen kavke, sar oda keren adadžives,
našťi užaren, hoj tumaro hangos ela šundo avri andro ňebos.
5 Či kada hin oda postos, savo mange hin pre dzeka,
o džives, kana pes o manuš pokorinel?

Či kampel te banďarel o šero tele sar e trsťina
a te pašľol pro prachos urdo andro gada le gonestar?
Kada vičinen postos a džives,
so hin pre dzeka le RAJESKE?
6 Kada hin o postos, savo kamav:
te otkerel o ňespravodľiva puta,
te rozphandel o pharipnaskre lanci,
te premukel le trapimen manušen pre sloboda,
te prephagel dojekh pharipen,
7 te del o maro olen, ko hine bokhale,
a te lel andro kher le čore tulaken.
Vašoda, te dikheha lange manušes, de les gada te urel
a ma garuv tut tira famelijake, sar lenge kampel te pomožinel.
8 Akor avela avri tiro švetlos sar o vidňišagos
a tire rani sig sasťona.
Anglal tu džala tiro spravodľišagos
a pal tu le RAJESKRI slava.
9 Akor vičineha a o RAJ tuke odphenela;
mangeha tuke pomoca a ov tuke phenela: ‚Kade som!‘
Paľis sar preačheha te trapinel le manušen,
te sikavel pre lende le anguštenca,
te vakerel o nalače lava,
10 te le čores deha te chal
a te pomožineha le strapimen manušeske,
akor avela avri tiro švetlos andro kaľipen
a o kaľipen pašal tu pes čerinela pro švetlos pro dilos.
11 O RAJ tut furt ľidžala
a dela tut oda, so tuke kampel pro thana, kaj hin o šukiben;
dela tut zor the sasťipen.
Aveha sar e zavlažimen zahrada,
sar e chaňig, savi šoha na šučol avri.
12 Tire manuša pale budinena avri o rozburimen fori,
a ačhavena upre o čirlatune zakladi.
Sako tumen džanela sar olen, ko prikeren o muri;
sar olen, ko obnovinen o zňičimen khera pro uľici.

13 Te pro šabat, pre miro sveto džives, visareha tire pindre olestar,
hoj te na keres oda, so tuke hin pre dzeka,
te tuke ela o šabat pro radišagos
a te ľikereha le RAJESKRO sveto džives,
te les deha pačiv avke, hoj džaha pal tiro drom,
a te na kereha oda, so tuke hin pre dzeka,
te na vakereha o zbitočna lava,
14 akor arakheha o radišagos andro RAJ;
dava tuke te džal pal o uče verchi la phuvakre
a dava tuke te čaľol andral o ďeďictvos tire dadeskro, le Jakoboskro.“
Bo le RAJESKRO muj oda phenďa.

59

Le RAJESKRO vast nane charno

1 Dikh, le RAJESKRO vast nane ajso charno, hoj te na zachraňinel,
a leskro kan nane ajso kašuko, hoj te na došunel.

2 Ale oda hin tumare nalačhipena, so ačhile sar muros,
maškar tumende the maškar tumaro Del,
a angle tumare bini garuďa peskro muj,
hoj te na šunel.
3 Bo tumare burňika hine meľarde andre le rateha,
tumare angušta le binenca;
tumare vušta vakeren o klamišagos,
a tumari čhib vakerel o nalače lava.
4 Ňikaske na džal pal o spravodľišagos
a ňiko na sudzinel pačivales.
Muken pes pro chocsave lava
a vakeren o klamišagos;
khabňon o trapišagos
a ločhon o nalačhipen.
5 Bešen avri la zmijakre jandre
a hekľinen e pavučina;
oda, ko chal lengre jandre, merel,
a sar pukinen o jandre, avel avri e zmija.
6 Lengra pavučinatar na ela gada,
na učharena pes andre oleha, so hekľinde.
Lengre skutki, so keren, hine nalače
a o maribena hin andre lengre vasta.
7 Lengre pindre denašen pal o nalačhipen,
siďaren te murdarel le ňevinne manušes.
Lengre gondoľišagi hin o gondoľišagi pal o nalačhipen,
o murdaripen the o mariben hin pre lengre droma.
8 Na prindžaren o droma, so anen o smirom,
ode, kaj džan, nane o spravodľišagos.
Peskre chodňiki banďarde avri;
oda, ko pal lende phirela, na prindžarela o smirom.

9 Vašoda amendar hin o pravos dur
a o spravodľišagos amen našťi dochudel.
Užaras, hoj dikhaha o švetlos,
ale dikhas ča o kaľipen.
Pačas, hoj vidňisaľola avri,
ale na dikhas ňič.
10 Chudas pes la falatar sar o koro manuš,
hmatinas sar oda, kas nane jakha;
pro dilos amenge poddžan o pindre, sar te uľahas kaľipen,
a maškar o saste the zorale sam sar mule.
11 Savore dudrinas sar o bokhale medveďa,
furt rovas sar o holubi,
užaras o spravodľišagos, ale na avel,
užaras e zachrana, ale hiňi amendar dur.

12 Bo but amare nalačhipena hin anglal tu
a amare bini svedčinen pre amende.
He, amare nalačhipena hine furt amenca
a amen džanas, so kerahas namištes.
13 Vzburinahas pes a zaprinahas le RAJES;
visarahas pes amare Devleske le dumenca.
Trapinahas avren a marahas upre le manušen;

vakerahas o klamišagi, save peske gondoľinahas avri andro jile.
14 O čačipen pro sudos hino previsardo
a o spravodľišagos hino thodo pre sera.
Pro uľici pes na vakerel o čačipen
a pro pačivalo vakeriben ode nane than.
15 Ňiko na vakerel o čačipen,
a oda, ko pes visarel le nalačhipnastar, ačhel lengri korisť.

O RAJ oda dikhľa a na sas leske pre dzeka,
hoj ode nane ňisavo spravodľišagos.
16 Dikhľa, hoj nane ňiko, a čudaľinďa pes,
hoj nane ko te zaačhel vaš ola, kas trapinen.
A vašoda leske pomožinďa leskro vast
a leskro spravodľišagos les podhazdňa.
17 Urďa pre peste o spravodľišagos sar o pancjeris
a e prilba la zachranakri peske thoďa pro šero.
Urďa pre peste o ruchos la pomstakro
a thoďa pre peste e horľivosť sar o plašťos.
18 Peskre ňeprijaťeľenge visarela pale
e choľi vaš oda, so kerde;
a olenge, ko pre leste džan, počinela
a marela the le ostroven vaš lengre skutki.
19 O manuša le zapadostar dži o vichodos
pes darana le RAJESKRE navestar the leskra slavatar.
Bo avela sar o dzivo paňi,
saves tradel le RAJESKRO duchos.

20 „Ale o Vikupiťeľis avela pro Sion,
pal ola džene andro Jakob, ko pes visaren le binendar,“
phenel o RAJ.
21 „A kada hin miri zmluva lenca,“ phenel o RAJ. „Miro duchos, savo hino upral tu, the mire lava, save tuke thoďom andro muj, šoha na našľona andral tiro muj, aňi andral o muja tire čhavengre, aňi andral o muja lengre potomkengre – akanastar dži pro furt,“ phenel o RAJ.

60

O šukariben le Neve Jeruzalemoskro

1 „Ušťi a švicin, bo avľa tiro švetlos
a le RAJESKRI slava švicinel pre tu.
2 Dikh, o kaľipen učharel andre e phuv
a o baro kaľipen le naroden,
ale pre tute švicinela le RAJESKRO švetlos
a leskri slava pes sikavela upral tute.
3 O narodi avena pal tiro švetlos
a o kraľa pal o baro švetlos, so švicinel pre tu.

4 Rozdikh tut pašal tu a dikh,
savore pes zgele jekhetane a avle ke tu.
Tire čhave avena dural
a tire čhajen anena pro vasta.
5 Sar oda dikheha, švicinena tuke o jakha

a chučkereha radišagostar,
bo o barvaľipen le narodengro pes anela ke tu;
anela pes ke tu o pokladi pal o moros.
6 O karavani le ťavenca učharena andre tiri phuv,
o terne ťavi andral o Midijan the Efa;
savore avena andral e Šeba,
anena o somnakaj the o kaďidlos
a lašarena le RAJES le giľenca.
7 Savore stadi le Kedaroskre ena skidle paš tu,
o bakrore andral o Nebajot tuke služinena pre obeta
a ena priile pre miro oltaris.
Miro Chramos kerava slavneder, sar sas.

8 Ko hin kala, so ľecinen sar e chmara,
sar o holubi andre peskre hňizdi?
9 He, pre ma pes muken o ostrovi,
ešebna hine o loďi andral o Taršiš,
anen pale tire čhaven dural
a lenca the lengro rup the somnakaj,
pre pačiv le RAJESKE, tire Svete Devleske andral o Izrael,
bo ov tut diňa e slava.

10 O cudzinci ačhavena pale tire muri,
a lengre kraľa tuke služinena.
He, maravas tut andre miri choľi,
ale akana tuke presikavava miro lačhipen the jileskeriben.
11 Tire brani ena furt phundrade,
na phandena len dživese aňi rači,
hoj o kraľa le narodengre tuke te anen lengro barvaľipen.
12 Ale oda narodos the kraľišagos,
savo tuke na kamela te služinel, našľola,
ela calkom zňičimen.

13 O šukariben andral o Libanon avela ke tu,
o ciprusis, o smrekos the e jedľa,
hoj te šukaľaren miro Chramos;
me kerava o than mire pindrengro slavno.
14 O čhave tire ňeprijaťeľengre avena ke tute,
banďarde dži tele;
a savore, so tut tele dikhenas,
banďona dži tele paš tire pindre.
Vičinena tut o Foros le RAJESKRO,
o Sion le Svete Izraeloskre Devleskro.

15 Kajte salas omuklo foros, savo našťi avri ačhenas,
a prekal savo ňiko na predžalas,
me tutar kerava baro the šukar;
o radišagoskro than pro furt.
16 Pijeha le narodengro thud,
a o kraľa tut pro vasta karminena.
Akor džaneha, hoj me, o RAJ, som tiro Spasiťeľis,
tiro Vikupiťeľis, o Zoralo Del le Jakoboskro.
17 Vaš o brondzos tuke anava o somnakaj

a vaš o trast anava o rup,
vaš o kašt o brondzos,
a vaš o bara o trasta.
Kerava, hoj o smirom te ačhel tiro vodcas,
a o spravodľišagos tiro vladcas.
18 Andre tiri phuv imar na šunďola e maribnaskri vika;
ňič pes ode na musarela aňi na zňičinela.
Tire muri vičineha e Spasa
a tire brani e Chvala.
19 O kham imar na ela tiro švetlos dživese
aňi o čhonoro pre tu rači na švicinela,
ale o RAJ ela tiro švetlos pro furt
a tiro Del ela tiro šukariben.
20 Tiro kham imar na zadžala
a tiro čhonoro na našľola,
bo o RAJ ela tiro švetlos pro furt
a tire žaľakre dživesa preačhena.
21 Akor ena savore tire manuša spravodľiva,
e phuv ela lengri pro furt.
On hine oda konaricis, so sadzinďom,
e buči mire vastengri, hoj te dičhol miro šukariben.
22 Tumara nekcikneder famelijatar ela ezeros
a tumara nekostatneder famelijatar ela o zoralo narodos.
Me, o RAJ, oda kerava sig,
andro spravno časos.“

61

E služba le Mesijašiskri

1 O Duchos le RAJESKRO, le Devleskro, hin upral mande,
bo o RAJ man pomazinďa, hoj te vakerav o lačho hiros le čorenge;
bičhaďa man te phandel o rani le dukhade jilenge,
le zailenge te phenel, hoj hine slobodna,
a le zaphandlen te premukel andral e bertena.
2 Bičhaďa man te phenel, hoj avľa o bachtalo berš le RAJESKRO,
o džives amare Devleskra pomstakro;
te poťešinel savoren, kas hin žaľa.
3 Bičhaďa man ko manuša andro Sion, so hine andro pharipen,
hoj len te dav e šukar koruna vaš o prachos andral o bov,
o olejos le radišagoskro vaš o roviben,
a o ruchos la chvalakro vaš o strapimen duchos.
Vičinena len o dubi le spravodľišagoskre,
o sados le RAJESKRO, hoj pes te oslavinel.
4 Akor ačhavena pale o thana,
so sas čirlastar rozburimen a čhide tele;
prikerena o fori, so sas berša a berša zňičimen.

5 Mire manušale, o cudzinci pes starinena pal tumare stadi
a kerena tumenge buči pro maľi the andro viňici.
6 Ale tumen pes vičinena „o rašaja le RAJESKRE“;
phenela pes tumenge „o služobňika amare Devleskre“.
Užívinena tumenge o pokladi le narodengre
a lašarena tumen lengre barvaľipnaha.

7 Vaš tumari ladž chudena duvar ajci pačiv
a vaš tumari potupa o radišagos tumare ďeďictvostar,
bo andre tumari phuv chudena duvar ajci
a ela tumen radišagos pro furt.

8 „Me, o RAJ, kamav o čačipen pro sudos
a našťi avri ačhav, sar pes čorel a kerel o nalačhipen.
Andre miri vernosť odmeňinava mire manušen
a phandava lenca e večno zmluva.
9 Lengre potomki ena slavna maškar o narodi
a lengre čhave maškar o manuša.
Sako, ko len dikhela, džanela,
hoj on hine o manuša, saven o RAJ požehňinďa.“

10 Igen radisaľuvav andro RAJ,
miri duša radisaľol andre miro Del,
bo urďa man andro ruchos la spasakro
a thoďa pre ma o spravodľišagoskro plašťos;
som sar o terno, savo peske ozdobinel o šero avke sar rašaj
a sar e terňi, savi pes richtinel le šperkenca.
11 Bo avke sar andral e phuv aven avri o rastlini
a o semena baron andre zahrada,
avke o RAJ, o Adonaj, kerela, hoj te avel avri o spravodľišagos
a savore narodi les te lašaren.

62

O spaseňje le Sionoskro

1 Vašoda, bo kamav o Sion, vakerava;
vaš o Jeruzalem na ačhava čhit,
medik na avela avri leskro spravodľišagos sar o kham,
a medik leskri spasa na švicinela sar e fakľa.
2 O narodi dikhena tiro spravodľišagos
a savore kraľa tiri slava.
Vičineha tut neve naveha,
savo tut dela o muj le RAJESKRO.
3 Aveha sar e šukar koruna andro vast le RAJESKRO,
sar e kraľiko koruna andre burňik tire Devleskri.
4 Imar tuke na phenena „Omuklo“
a tira phuvake „Zamukľi“.
Ale vičinena tut „Pre dzeka mange“
a tira phuvake phenena „Veraduňi“.
Bo le RAJESKE sal pre dzeka
a ov lela vera tira phuvaha.
5 Sar o terno čhavo peske lel romňake pačivaľa čha,
avke peske tut lena ola, ko tut ačhavena,
a sar o terno radisaľol la terňatar,
avke radisaľola tiro Del tutar.

6 Pre tire muri, Jeruzalemona, ačhaďom le stražňiken,
save pes rat-džives na preačhena te modľinel.
Tumen, so leperen le RAJESKE leskre lava,
modľinen tumen a ma preačhen!
7 Ma den les smirom, medik na ačhavela pale o Jeruzalem,

medik lestar na kerela o foros, savo lašarela calo svetos.

8 O RAJ iľa vera pre peskro čačo vast
the pre peskro zoralo ramenos:
„Imar na dava tiri pšeňica te chal tire ňeprijaťeľenge
aňi le cudzincenge te pijel tiri mol,
pre savi phares kerehas buči.
9 Ale e pšeňica chana ča ola, ko la kidenas upre, a lašarena le RAJES;
a e mol pijena andre dvora mire Chramoskri ča ola, ko obkidenas o hroznos.“

10 Džan avri, džan avri prekal o foroskre brani!
Pripravinen o drom le manušenge.
Rovňinen avri, rovňinen avri o chodňikos a čhivkeren avri o bara!
Hazden upre e zastava pro znameňje le manušenge.

11 Dikh, o RAJ diňa te džanel
dži pro agora la phuvakre:
„Phenen le Sionoskra čhake:
‚Dikh, tiro Spasiťeľis imar avel!
Dikh, anel peha le manušen sar odmena
a ola, kas zachraňinďa, aven leha!‘ “
12 Vičinena len „o sveta manuša“,
„le RAJESKRE avricinde manuša“;
a tut, Jeruzalemona, vičinena „o foros, saves o Del kamel“,
„o foros, savo imar na ela omuklo“.

63

O Del zňičinel o Edom

1 K'oda avel andral o Edom,
urdo andro lolo ruchos andral e Bocra?
Ko hin avke šukares urdo
a phirel peske andre bari zor?

„Oda som me, ko vakerel andro spravodľišagos
a hino zoralo te zachraňinel.“

2 Soske hino tiro ruchos lolo
a soske hine tire gada ajse sar o gada oleskre,
ko pučinel o hroznos andro lisos?

3 „Me korkoro pučinavas o hroznos andro lisos
a ňiko le narodendar manca na sas;
uštaravas pre lende mira choľaha
a rozpučinďom len andre miri bari choľi;
lengro rat mange strikinelas pro gada
a calo miro ruchos mange meľarďom.
4 O džives mira pomstakro mande sas andro jilo;
avľa o berš mira zachranakro.
5 Obdikhavas man, ale na sas mange ko te pomožinel,
čudaľinavas man, bo na sas ňiko, ko man diňahas zor.
Akor mange pomožinďa miro vast,
miri bari choľi man diňa zor.
6 Uštaravas pro narodi andre miri choľi,

andre miri choľi len mačarďom
a lengro rat čhiďom avri pre phuv.“

E chvala the e modľitba

7 Leperav mange pro kamiben le RAJESKRO,
lašarav le RAJES vaš oda, so prekal amende kerďa,
vaš savoro, so amen o RAJ diňa.
Vaš leskro baro lačhipen ko Izrael,
ke savo sas igen jileskro
a presikaďa leske but kamiben.
8 Bo ov phenďa: „On hine mire manuša,
o čhave, save mange ena verna.“
Avke ačhiľa lengro Spasiťeľis.
9 Andre savoro lengro pharipen cerpinelas lenca,
a na o aňjelos, ale o RAJ korkoro len zachraňinďa.
Andre peskro kamiben the jileskeriben len cinďa avri;
hazdelas len upre a ľidžalas andre savore dživesa, so sas varekana.
10 Ale on pes vzburinenas
a dukhavenas leskre Svete Duchos,
vašoda pes visarďa pre lende sar ňeprijaťeľis
a marelas pes lenca.

11 Avke peske on leperde pro dživesa, so sas varekana,
pro Mojžiš the pre leskre manuša:
„Kaj hino oda, ko len ľidžalas avri prekal o moros
peskre stadoskre pasťjeriha le Mojžišoha?
Kaj hino oda, ko thoďa andre leste
peskre Svete Duchos?
12 Kaj hino oda, ko ľidžalas le Mojžiš peskre zorale vasteha,
oda, ko angle lende rozulaďa o moros,
hoj peske te kerel nav, savo pes prindžarela pro furt?
13 Kaj hino oda, ko len ľidžalas prekal o hlbini le moroskre?
Ľidžalas len sar le grajen pal e pušťa,
na poddžanas lenge o pindre.
14 O Duchos le RAJESKRO len ľidžalas andro odpočinkos,
avke sar o dobitkos, so džal tele andre dolina.
Avke ľidžahas tire manušen,
hoj tuke te keres tiro nav slavno.“

15 RAJEJA, dikh pre amende andral o ňebos,
andral tiro sveto the slavno kher!
Kaj hiňi tiri horľivosť the tire zorale skutki?
Ma zľiker amendar tiro jileskeriben the kamiben!
16 Se tu sal amaro dad;
o Abraham pal amende na džanel,
a o Izrael amen na prindžarel,
ale tu, RAJEJA, sal amaro Dad,
„amaro Vikupiťeľis“ hin čirlastar tiro nav.
17 Soske amen, RAJEJA, odcirdes tire dromendar
a zoraľares amare jile, hoj tutar te na daras?
Visar tut pale ke amende, bo amen sam tire služobňika,
tiro ďeďictvos, o manuša andral tire kmeňi.
18 Bo ča pro sikra časos sas tiro sveto than tire manušende,

ale akana les amare ňeprijaťeľa zňičinde.
19 Ačhiľam ajse, sar te šoha na uľalas amaro vladcas
a sar te amen šoha na prindžardehas sar tire manušen.
Ó, te rozčhinďalas o ňebos a avľalas tele
hoj o verchi tutar te izdran!

64

1 Avke sar e jag labarel o šuke šťipki
a taďol o paňi la jagatar,
avke de tire ňeprijaťeľenge te prindžarel tiro nav.
Mi izdran tutar o narodi!
2 Bo sar tu kerehas o bare skutki, save na užarahas,
avehas tele a o verchi tutar izdranas.
3 Šoha ňiko na dikhľa aňi na šunďa pal ajso Del sar sal tu,
savo avke pomožinel olenge, ko pes pre leste muken.
4 Tu aves te pomožinel olenge,
ko keren radišagoha o spravodľišagos,
ko na bisteren pre tire droma.
Ale sar amen mek furt kerahas o bini, tu pre amende rušehas.
Akor sar šaj avas spasimen?
5 Amen savore ačhiľam sar oda, ko hino nažužo,
savore amare spravodľiva skutki hine sar o ruchos meľardo le rateha.
Savore šučiľam avri sar prajti
a amare bini amen len het sar balvaj.
6 Nane ňiko, ko lašarďahas tiro nav,
ňiko pes tutar na kamel te chudel.
Garuďal tiro muj angle amende
a omukľal amen angle amare bini.

7 Ale akana, RAJEJA, tu sal amaro Dad.
Amen sam e čik a tu sal o hrnčjaris;
amen savore sam e buči tire vastengri.
8 Ma ruš imar ajci but, RAJEJA,
ma leper tuke imar pre amare bini.
Mangas tut, dikh pre amende, bo savore sam tire manuša.
9 Tire sveta fori ačhile pušťake,
le Sionostar ačhiľa pušťa
a o Jeruzalem hino rozburimen.
10 Amaro sveto a slavno chramos,
kaj tut amare dada lašarenas, sas zlabardo la jagaha,
a olestar, so peske važinahas, ačhiľa ča kopa bara.
11 Pal kada savoro, RAJEJA, mek tut kames te zľikerel?
Kames te ačhel čhit a mek buter amen te trapinel?

65

O spaseňje the o sudos

1 „Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikaďom man olenge, ko pal ma na phučenas.
Ole narodoske, so ke ma na vičinelas,
phenďom: ‚Kade som, kade som.‘
2 Calo džives nacirdavas mire vasta ko zacata manuša,
save phiren pal o drom, so nane lačho,

so peske on korkore gondoľinde avri;
3 ke ola manuša, so man provokinen anglal savorende,
obetinen andro zahradi a labaren o kaďidlos pro cehli;
4 ke ola, ko ačhen prekal e rat andro hrobi the andro jaskiňi,
hoj te vakeren le mule duchenca.
Chan o balano mas the e zumin,
so hin tadži le džungale masestar.
5 On phenen: ‚Ač̌h ode, kaj sal!
Ma av paš ma, bo me som sveteder sar tu!‘
Kajse manuša mange hine sar o thuv andro nakh,
sar e jag, so labol calo džives.

6 Dikh, anglal mande oda hin pisimen andre:
Na avava čhit, medik lenge na počinava pale savoro;
počinava lenge ajci, keci peske zaslužinen
7 vaš lengre bini a the vaš o bini lengre dadengre,“
phenel o RAJ.
„Bo labarenas o kaďidlos pro verchi
a asanas mandar pro uče brehi,
počinava lenge pale ajci,
keci peske zaslužinen vaš o bini, so kerenas.“

O RAJ požehňinela le vernen

8 Kada phenel o RAJ:
„Avke sar pes arakhel e šťava andro hroznos
a o manuša phenen: ‚Ma zňičin les,
bo mek hin andre o požehnaňje,‘
avke the me kerava mire služobňikenca
a na zňičinava len savoren.
9 Anava avri o potomstvos andral o Jakob the andral o Juda,
savo zďeďinela mire verchi.
Zďeďinena len mire manuša, saven mange kidňom avri,
a bešena ode mire služobňika.
10 Le Šaronostar ačhela e phuv prekal o stadi,
a la dolinatar Achor o than prekal o dobitkos,
prekal mire manuša, save man roden.

11 Ale vareso aver pes ačhela tumenge, so omuken le RAJES,
so bisteren pro Sion, pre miro sveto verchos,
so keren o skamind prekal o Gad – del pre bach –
a čhivkeren e mol prekal o Meni – del pro osud.
12 Tumaro osud ela e šabľa
a savore banďona tele, hoj tumen te murdaren,
bo vičinavas, ale tumen na odphenenas,
vakeravas, ale tumen na šunenas,
kerenas oda, so hin nalačho andre mire jakha,
a kidňan tumenge avri oda, so mange nane pre dzeka.“
13 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Dikh, mire služobňika chana,
ale tumen avena bokhale.
Dikh, mire služobňika pijena,
ale tumen avena smedna.
Dikh, mire služobňika radisaľona,

ale tumen avena pre ladž.
14 Dikh, mire služobňika giľavena radišagostar andro jile,
ale tumen rovena bara žaľatar andro jile,
bo tumaro duchos hikinela bare pharipnastar.
15 Tumaro nav lena mire avrikidle manuša sar košiben.
Me, o RAJ, o Adonaj, tumen dava te murdarel,
ale mire služobňiken dava aver nav.
16 Sako, ko peske andre phuv mangela o požehnaňje,
mangela peske o požehnaňje le verne Devlestar.
Sako, ko andre phuv lela vera,
lela vera pro verno Del.
Bo o pharipena, so sas varekana, ena bisterde
a garude anglal mire jakha.“

O nevo ňebos the e nevi phuv

17 „Bo dikh, me kerava nevo ňebos the nevi phuv,
pre oda, so sas varekana, pes imar na leperela
a ňikaske na ela aňi pre godi.
18 Radisaľon a thoven baripen andre oda, so stvorinava,
bo dikhen, kerava o Jeruzalem pro radišagos,
a o manuša andre radisaľona.
19 Radisaľuvava andro Jeruzalem
a thovava baripen andre mire manuša;
ode imar na ela o roviben aňi pes na viskinela le pharipnastar.

20 Ode imar na ela čhavoro, so dživel ča vajkeci dživesa,
aňi phuro manuš, savo merel sigeder, sar hin leskro časos.
Oles, ko merela šeleberšengro, pes lela sar čhavores
a oles, ko pes na dodživela šel berš, pes lela sar prekošles.
21 Ačhavena o khera a bešena andre;
sadzinena o viňici a chana lengro ovocje.
22 Imar na ačhavena o khera, hoj ode te bešen aver džene,
aňi na sadzinena, hoj te chan aver džene,
bo mire manuša dživena ajci but sar o stromi;
mire avrikidle manuša igen radisaľona olestar, so kerena peskre vastenca.
23 Na kerena hijaba buči
a na ločhona le čhavoren, hoj te dživen andre bari dar,
bo on ena o manuša požehňimen le RAJESTAR
a the lengre čhave lenca.
24 Mek aňi na vičinena, imar me odphenava,
mek sar vakerena, imar šunava avri.
25 O vlkos the o bakroro pes pašinena jekhetane,
o ľevos chala o phus avke sar o bikos,
ale o sap chala o prachos pal e phuv.
Na kerena ňič nalačho aňi na zňičinena ňič
pre calo miro sveto verchos,“
phenel o RAJ.

66

O Del kamel le pokornen

1 Kada phenel o RAJ:
„O ňebos hin miro tronos

a e phuv hiňi tel mire pindre.
Savo kher mange kamen te ačhavel?
Savo than man kamen te del pro odpočinkos?
2 Se kada savoro stvorinďa miro vast
a savoro hin miro,“ phenel o RAJ.
„Ale me dikhav pre oda, ko hino pokorno,
kerel pokaňje andral calo jilo a izdral mire lavestar.
3 Oda, ko murdarel le bikos,
sar te murdarďahas le manušes,
oda, ko obetinel le bakrores,
sar te phagľahas avri e meň le rikoneske,
oda, ko anel e chabeneskri obeta,
sar te obetinďahas o balano rat,
oda, ko labarel o kaďidlos,
sar te žehňinďahas la modlake.
Avke sar peske on kidle avri peskre chodňiki
a radisaľon peskre džungipnastar,
4 avke mange the me kidava avri te marel len
a te anel pre lende oda, sostar daran.
Bo sar me vičinavas, ňiko pes na delas anglal,
sar me vakeravas, on na šunenas.
Kerenas oda, so hin nalačho angle mire jakha,
a kidle peske avri oda, so mange nane pre dzeka.“

E slava le Jeruzalemoskri

5 Šunen o lav le RAJESKRO,
tumen, so izdran anglal leskro lav:
„Tumare phrala, save tumen našťi avri ačhen
a odčhiven vaš miro nav, phenen:
‚Mi sikavel o RAJ peskri slava,
hoj te dikhas tumaro radišagos!‘
Ale on pes ladžana.
6 E bari vika šunďol andral o foros!
O zoralo hangos andral o chramos!
Oda hin o hangos le RAJESKRO,
so počinel pale peskre ňeprijaťeľenge.

7 Sigeder, sar avle o ločhibnaskre dukha, ločhiľa;
sigeder, sar avle o kurči, anďa pro svetos muršores.
8 Ko varekana šunďa kajso vareso?
Ko varekana dikhľa kajso vareso?
Či šaj pes kerel o narodos tel jekh džives?
Či šaj jekhvareste uľol calo narodos?
Se soča e čhaj le Sionoskri chudňa te ločhol,
imar lake uľile o čhavore.
9 Či me doanav la džuvľa dži paš o ločhuviben
a na domukav lake te ločhol?“ phučel o RAJ.
„Či me phandav andre o lono la džuvľake,
sar anel pro svetos le čhavores?“ phučel tiro Del.
10 „Radisaľon le Jeruzalemoha!
Thoven baripen andre leste, savore, so les kamen.
Radisaľon leha, tumen savore,
so upral leste roven.

11 O Jeruzalem tuke ela sar daj,
so tut del o thud the o radišagos, hoj te čaľos,
hoj te pijes so nekbuter andral lakro koľin
a te radisaľos lakre pherďipnastar.“
12 Bo kada phenel o RAJ:
„Dikh, me leske anava o smirom sar o paňi
a o barvaľipen le narodengro sar o paňi, so prečuľal.
Hordinena tumen pro vasta
a bavinena tumen pro khoča.
13 Avke sar e daj poťešinel peskre čhavores,
avke me poťešinava tumen;
andro Jeruzalem avena poťešimen.“

14 A sar oda dikhena, tumare jile radisaľona
a tumen rozkvitňinena sar čar.
Akor pes sikavela, hoj o vast le RAJESKRO hin leskre služobňikenca,
ale leskri bari choľi ela pre leskre ňeprijaťeľa.
15 Bo dikh, o RAJ avela andre jag
a leskre verdana avena sar e zoraľi balvaj,
hoj te anel tele peskri bari choľi
the peskro dovakeriben le jagale plameňenca.
16 Bo la jagaha the peskra šabľaha
o RAJ sudzinela savore manušen;
a ola, kas o RAJ predemela la šabľaha, ena igen but.
17 „Jekhetane merena ola, ko pes pošvecinen a obžužaren, hoj te džan pal peskro vodcas te lašarel peskre devlen andro pošvecimen zahradi, a the ola, ko chan balano mas the aver džungale džviren sar mišen,“ phenel o RAJ.
18 „Bo me džanav, so keren a so gondoľinen. Avel o časos te skidel upre savore narodi the čhiba; avena a dikhena miri slava.
19 Thovava maškar lende znameňje a olendar, ko predžiďile, bičhavava ko narodi andro phuva Taršiš, Put the Lud, ke ola, ko nacirden o lukos; the andro Tubal the Javan; dži pro ostrovi, so hine dur, save na šunde pal ma aňi na dikhle miri slava. A on vakerena pal miri slava maškar o narodi.
20 A anena savore tumare phralen andral savore narodi pro graja, pro verdana, pro nošitki, pro somara the pro ťavi pre miro sveto verchos andro Jeruzalem sar obeta le RAJESKE,“ phenel o RAJ. „Anena len avke, sar o Izraeliti anen e chabeneskri obeta andro Chramos le RAJESKRO andre žuži nadoba.
21 A the lendar mange kerava rašajen the Leviten,“ phenel o RAJ.
22 „Bo sar o nevo ňebos the e nevi phuv, save me stvorinava, ačhena angle mande,“ phenel o RAJ, „avke ačhela tumaro potomstvos the tumaro nav.
23 Ačhela pes, hoj pre dojekh nevo čhon the pre dojekh šabat pes sako avela te klaňinel angle mande,“ phenel o RAJ.
24 „Džana avri a dikhena o mule ťela olengre, ko pes mange ačhade, bo lengro kirmo na merela, lengri jag na murdaľola a ena džungale savore manušenge.“

O Jeremijaš

1 O lava le Jeremijašiskre, le Chilkijašoskre čhaskre, savo sas jekh le
rašajendar andral o foros Anatot, andre phuv le Benjaminoskri.
2 O RAJ ko Jeremijaš prevakerelas andre ola dživesa, sar o Jozijaš, le
Amonoskro čhavo, kraľinelas andre Judsko imar dešutrin berš,
3 a the akor, sar andre Judsko kraľinelas o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo,
dži andro pandžto čhon andro dešujekhto berš, sar kraľinelas o Cidkijah,
le Jozijašoskro čhavo; dži akor, sar sas o manuša andral o Jeruzalem
ľigende andro otroctvos.

O Jeremijaš ačhado prorokoske

4 O RAJ mange phenďa kada lav:
5 „Sigeder sar tut stvorinďom andre la dakro per, prindžarďom tut
a sigeder sar uľiľal, pošvecinďom tut.
Ačhaďom tut prorokoske prekal o narodi.“
6 A me phenďom: „Raja miro, RAJEJA, se me na džanav te vakerel, bo
som mek ternoro!“
7 Ale o RAJ mange phenďa: „Ma phen: ‚Me som mek ternoro.‘ Bo
džaha ke sakoneste, pal kaste tut bičhavava, a pheneha savoro, so tuke
prikazinava!
8 Ma dara tut lendar, se me som tuha, hoj tut te chraňinav,“ phenel o RAJ.
9 Paľis o RAJ nacirdňa o vast a chudňa pes mire mujestar a phenďa
mange: „Dikh, thoďom mire lava andre tiro muj.
10 Ačhaďom tut adadžives upral o narodi the upral o kraľišagi, hoj te
čhives tele a te cirdes avri, hoj te ňičines a te musares, hoj te budines a te
sadzines.“

Duj viďeňja

11 Paľis mandar o RAJ phučľa: „So dikhes, Jeremijaš?“
Me odphenďom: „Dikhav o konaricis pal o mandľovo stromos.“
12 O RAJ mange phenďa: „Mištes dikhľal, bo me dav pozoris* pre miro
lav, hoj les te doľikerav.“
13 Paľis mandar o RAJ dujtovar phučľa: „So dikhes?“
Me phenďom: „Dikhav e piri, savi taďol a hiňi visarďi ke amende pal o
severos.“
14 O RAJ mange phenďa: „Pal o severos avela e pohroma pre savore
manuša, so bešen andre kadi phuv.
15 Se vičinava savore manušen andral o kraľišagi pal o severos,“ phenel
o RAJ.
„Avena a dojekh lendar peske ačhavela tronos
anglo brani le Jeruzalemoskre;
avena pre savore leskre hradbi
the pre savore judska fori.
16 Paľis anava avri miro sudos pre lende
vaš savoro lengro nalačhipen,
bo man omukle a labarenas o kaďidlos le cudze devlenge.
He, klaňinenas pes le modlenge,
saven kerde peskre vastenca!

* **1:12** Andre hebrejiko čhib oda hin slovno hračka, bo o mandľovo stromos hin šaked a te del pozoris šoked.

17 Ale tu pripravin tut a dža lenge te phenel savoro, so tuke prikazinďom!
Ma predara lendar, bo te predaraha, daravava tut lenca avri!
18 Dikh, Jeremijaš, me tutar adadžives kerďom ohradzimen foros,
trastuno slupos the brondzuňi hradba, hoj tut te ačhaves le kraľenge andre
Judsko, le vodcenge, le rašajenge the savore manušenge andre phuv.
19 Marena pes tuha, ale na domarena tut, bo me som tuha, hoj tut te
chraňinav,“ phenel o RAJ.

2

O Izrael omukel le Devles

1 O RAJ mange phenďa kada lav:
2 „Dža a vičin andro kana le Jeruzalemoske:
‚Kada phenel o RAJ:
Leperav mange pre tiri vernosť, sar salas ternoro,
pre tiro kamiben, so tut sas akor, sar manca iľal vera;
sar man nasledinehas pre pušťa,
pre phuv, kaj ňič na barol.
3 O Izrael sas sveto prekal o RAJ,
ešebno ovocje leskre uľipnastar.
Savore, so les chanas tele, kerde binos
a avľa pre lende o nalačhipen,‘
phenel o RAJ.“

4 Šunen o lav le RAJESKRO, potomkale le Jakoboskre
the savore kmeňi andro Izrael!
5 Kada phenel o RAJ:
„So pre ma arakhle nalačho tumare dada,
hoj pes mandar visarde het?
Gele pal e marnosť
a ačhiľa lendar marnosť.
6 Na phučle: ‚Kaj hin o RAJ,
so amen iľa avri andral o Egipt,
so amen ľidžalas prekal e pušťa,
prekal e omukľi phuv, kaj sas pherdo bare jami,
prekal e avrišuki phuv the prekal o baro kaľipen;
prekal e phuv, khatar ňiko na phirel
a ňisavo manuš na bešel?‘
7 Anďom tumen andre phuv, kaj barol but uľipen,
hoj te chan lakro ovocje the lačhipen.
Ale tumen avľan a meľarďan miri phuv andre,
džungľarďan miro ďeďictvos.
8 O rašaja na phučle:
‚Kaj hino o RAJ?‘
Ola, ko sikavenas miro zakonos, man na prindžarenas,
a o pasťjera pes mange vzburinenas.
O proroka prorokinenas andro nav le Baaloskro
a phirenas pal o modli, savendar len na sas ňisavi chasna.

9 Vašoda man tumenca sudzinava,“
phenel o RAJ.
„The tumare čhavenca the lengre čhavenca man sudzinava.
10 Predžan o ostrovi le Kitejcengre a rozdikhen tumen,

bičhaven andro Kedar a skuminen mištes,
všimňinen tumenge, či pes ajso vareso varekana ačhiľa.
11 Či peske varesavo narodos čerinďa peskre devlen?
Se ola devla aňi nane čačes devla.
Ale mire manuša čerinde peskre slavne Devles
vaš o modli, so lenge na anen chasna.
12 Čudaľin tut oleske, ňebona,
a izdra bara daraha,“
phenel o RAJ.
13 „Mire manuša kerde duj bini:
Omukle man, le prameňis le džide paňeskro,
a kopaľinde peske avri o cisterni,
o pukimen cisterni, save andre peste našťi zľikeren o paňi.
14 Či hino o Izrael otrokos?
Abo či uľiľa andro otroctvos?
Akor soske sas zailo sar korisť?
15 Vičinen pre leste sar ľevi
a keren pre leste vika.
Leskra phuvatar kerde omuklo than,
leskre fori hine labarde avri a ňiko ode na bešel.
16 The o slugaďa andral o fori Memfis the Tachpanches
tuke hoľinde o bala pal o šero.
17 Či pre tu na anďal kada,
bo omukľal le RAJES, tire Devles,
sar tut ľidžalas pal o lačho drom?
18 Soske džas andro Egipt?
Te pijel o paňi andral o Nil?
Soske džas andre Asirija?
Te pijel o paňi andral o Eufrat?
19 Tiro nalačhipen tut marela
a tire klamišagi tut pokarhinena.
Prindžar a dikh, savo nalačho a kirko hin oda,
hoj omukľal le RAJES, tire Devles,
a na daras tut mandar,“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ.

O Izrael na kamel te služinel le RAJESKE

20 O RAJ phenel:
„Imar čirlastar phagerehas tiro jarmos
a rozčhinehas tire lanci
a phenďal: ‚Na služinava tuke!‘
Pre dojekh učo brehos
a tel dojekh zeleno stromos
pašľohas sar lubňi,
hoj te lašares le modlen.
21 Se me tut sadzinďom sar o nekfeder viňičis,
o lačho the o pačivalo semenos.
Akor sar tutar ačhiľa o nalačho the o dzivo viňičis?
22 Kajte landoha andro luhos
a kereha pre tu but sapuňis,
o flekos pal tiri vina ačhela furt anglal ma,“
phenel o RAJ, o Adonaj.
23 „Sar šaj phenes: ‚Na meľarďom man andre

a na phiravas pal o modli Baal‘?
Dikh, so kerďal andre dolina,
achaľuv, so kerďal,
tu loki ťavico, so denašes upre tele,
24 tu dzivo oslico, so sal sikaďi pre pušťa
a so andre tiri žadosca rodes le nakheha le somaris?
Ko la šaj zaačhavel andre lakri ruja?
Te la vareko rodel, na mušinel pes but te trapinel,
bo arakhela la andre lakro čhon.
25 De tuke pozoris, hoj te na ačhes pindrangi
a te na tuke šučol avri o kirlo le smedostar.
Ale tu phenes: ‚Oda hin zbitočno!
Bo me kamav le cudzincen
a phirava pal lende.‘ “

O Izrael peske zaslužinel o mariben

26 „Avke sar pes zaladžal o živaňis,
sar hino prichudlo paš oda, sar čorel,
avke pes zaladžala o kher le Izraeloskro,
on, lengre kraľa, lengre vodci, lengre rašaja the proroka.
27 On, so le kašteske phenen: ‚Tu sal miro dad,‘
a la skalake: ‚Tu man anďal pro svetos.‘
Ale mange pes visaren le dumeha,
a na le mujeha.
Sar imar lenge hin phares, akor pre ma vičinen:
‚Av a zachraňin amen!‘
28 A kaj hine tumare devla, saven tumenge kerďan?
Mi aven a mi zachraňinen tumen, sar tumenge ela phares!
Ó Judsko, keci tumen hin fori,
ajci tumen hin devla!

29 Soske tumen manca vesekedinen?
Savore tumen ačhaďan pre mande,“
phenel o RAJ.
30 „Maravas tumare čhaven, ale sas oda pre ňisoste,
bo na priile miro dovakeriben.
Tumari šabľa chalas avri tumare proroken
sar o dzivo ľevos.
31 Manušale andral kada pokoleňje šunen o lav le RAJESKRO:
Či ačhiľom le Izraelitenge sar pušťa?
Abo sar phuv, kaj hin baro kaľipen?
Manušale mire, soske phenen:
‚Amen peske šaj keras, so kamas,
imar na kamas te džal pal tute‘?
32 Či šaj bisterel e pačivaľi čhaj pre peskre šukar ozdobi
a e terňi pre peskre veradune gada?
Ale mire manuša pre ma bisterde
imar anglo but dživesa.
33 Sar tuke džanes te pripravinel o drom,
hoj te arakhes oles, kas kames!
Mek the o nekgoreder džuvľa sikľon tire dromendar.
34 Pre tire gada hin o rat le ňevinne čore manušengro,
kajte len na prichudňal te rozmarel o kher.

Ale tu the avke phenes:
35 ‚Me som ňevinno. Leskri choľi pes mandar visarďa het.‘
Dikh, marava tut, bo phenes:
‚Na kerďom binos.‘
36 Sar avke lokes čerines tiro drom?
The le Egiptoha aveha avri pre ladž,
avke sar avľal avri pre ladž la Asirijaha.
37 Aveha the odarik avri le vastenca pro šero.
Bo o RAJ odčhiďa olen, pre kaste tut mukes,
na ela tut lendar ňič.“

3

O napačivalo Izrael

1 „Te o murš premukela peskra romňa
a oj lestar džala het a lela peske avre romes,
či džala oda murš pale pal late?
Či na uľahas avke kadi phuv calkom meľarďi?
Ale tu kerehas tire but piranenca o lubipen
a akana tut kames pale te visarel ke ma?“
phučel o RAJ.
2 „Dikh upre pro verchi,
či hin ode varesavo than,
kaj na kerďal o lubipen?
Bešehas paš o droma a užarehas pro pirane,
avke sar o zbujňikos užarel, kas chudela pre pušťa.
Meľarďal andre e phuv tire lubipnaha the tire nalačhipnaha.
3 Vašoda preačhile o brišinda
a na delas o brišind aňi jarone.
No tu pes presikaves, hoj sal lubňi,
a na ladžas tut vaš oda, so kerďal.
4 A akana pre ma vičines:
‚Dado, tu sal miro prijaťeľis imar terňipnastar.
5 Či ľikerela furt tiri choľi?
Či rušeha večňe?‘
Kavke vakeres,
ale keres savoro nalačho, so ča pes del.“

O Izrael the o Juda mušinen te kerel pokaňje

6 Akor, sar sas o Jozijaš kraľis andre Judsko, mange o RAJ phenďa: „Dikhľal, so kerelas e napačivaľi izraeliko čhaj? Džalas upre pre dojekh baro verchos a tel dojekh zeleno stromos a ode kerelas o lubipen.
7 Me mange gondoľinavas, hoj pal kada savoro, so kerďa, avela ke ma pale, ale oj na avľa. A dikhľa oda lakri pheň, e napačivaľi Judsko.
8 Dikhľa, hoj tradňom het la napačivaľa Izraelska čha a diňom la o rozvodno ľil, bo kerelas mange o lubipen. Ale lakri pheň, e napačivaľi Judsko na daranďiľa, geľa a the oj kerelas o lubipen.
9 A vašoda, hoj peske lelas o lubipen avke lokes, meľarďa andre e phuv a kerelas o lubipen oleha, hoj lašarelas o bara the o kašta.
10 Aňi pal kada savoro lakri napačivaľi pheň e Judsko na avľa ke ma pale čače jileha, ale falošňe,“ phenel o RAJ.
11 O RAJ mange phenďa: „E napačivaľi izraeliko čhaj hiňi spravodľiveder sar e napačivaľi judsko čhaj.

12 Dža a vičin kala lava pro severos a phen:
‚Av pale, tu napačivaľi izraeliko čhaje!‘,
phenel o RAJ.
‚Miro muj pre tumende imar na ela chmuravo,
bo me som lačhejileskro.
Na rušava pro furt,‘
phenel o RAJ.
13 ‚Ča viznavin tiri vina,
hoj tut ačhaďal le RAJESKE, tire Devleske.
Viznavin, hoj džahas avre devlenca tel dojekh zeleno stromos
a na šunehas mire lava,‘ “
phenel o RAJ.

14 „Aven pale, tumen napačivale manušale,“ phenel o RAJ, „bo me som tumaro rom. Lava mange po jekhes tumendar andral dojekh foros a po dujen andral dojekh famelija a anava tumen pro Sion.
15 Avke tumen me dava pasťjeren pal miro jilo a pašinena tumen goďaha the achaľuvipnaha.
16 Andre ola dživesa, sar tumenge uľona but čhave a avena but džene andre phuv,“ phenel o RAJ, „o manuša imar na phenena: ‚E archa le RAJESKRA zmluvakri!‘ Ňiko pre late na gondoľinela aňi peske pre late na leperela, aňi lenge na chibaľinela aňi la imar ňiko pale na kerela.
17 Andre oda časos vičinena o Jeruzalem o tronos le RAJESKRO a savore narodi pes skidena andro Jeruzalem, hoj te lašaren le RAJESKRO nav. Imar na džana pal peskre zacata the nalače jile.
18 Andre ola dživesa avena o manuša andral e Judsko ko manuša andral o Izrael a avena jekhetane pale andral e severno phuv andre odi phuv, savi diňom tumare dadenge sar o ďeďictvos.“

E modloslužba le Izraeloskri

19 „Ale me mange phenďom:
‚Savo rado uľomas, te tuha šaj kerďomas sar mire čhaha
a šaj tuke diňomas e šukar phuv,
kadi nekšukareder phuv pre calo svetos.‘
Gondoľinavas mange, hoj man vičinena ‚Dado‘
a šoha mandar na oddžana.
20 Ale avke sar e napačivaľi džuvľi omukel peskre romes,
avke sanas tumen napačivale mange
a omukľan man, manušale andral o Izrael,“
phenel o RAJ.

21 E vika šunďol upre pro verchi,
oda le Izraeloskre manušen šunďol te rovel,
bo previsarde peskre droma
a bisterde pro RAJ, pre peskro Del.

22 „Aven pale, tumen, so mandar odgeľan,
a sasťarava tumaro napačivaľiben!“

A tumen phenen: „He, džas pale ke tute,
bo tu sal o RAJ, amaro Del.
23 Čačo hin, hoj o modlarstvo pro brehi the pro verchi amen klaminde

a ča andro RAJ, amaro Del, hin e zachrana prekal o Izrael.
24 Amare terňipnastar o ladžakre modli chanas savori buči amare dadengri –
lengre bakren, le dobitkos, le čhaven the le čhajen.
25 Aven pašľuvas tele andre ladž
a mi učharel amen amari ladž andre.
Bo kerďam o bini anglal o RAJ, amaro Del,
amen a the amare dada,
amare terňipnastar dži adadžives,
a na šunahas le RAJES, amare Devles.“

4

1 O RAJ phenel:
„Te kames, Izraelona, te avel pale,
akor av pale ke ma.
Te čhiveha tutar het kola džungipena anglal mire jakha
a imar na oddžaha avrether,
2 ale te pačivales, čačes a spravodľivones leha vera:
‚Avke sar dživel o RAJ,‘
akor peske leha žehňinena o narodi
a lašarena pes leha.“
3 Kada phenel o RAJ le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem:
„Preorinen tumenge e zoraľi phuv
a ma sadzinen andro trňi!
4 Obrezinen tumen pre služba le RAJESKE,
obrezinen tumare jile,
muršale andral e Judsko the manušale andral o Jeruzalem,
hoj te na chučel avri miri choľi sar jag
vaš o nalačhipen, so kerďan,
a te na labol avke, hoj la ňiko našťi murdarela andre.“

E skaza pal o severos

5 „Den te džanel andre Judsko
a vakeren andro Jeruzalem:
‚Roztrubinen e truba pal caľi phuv!‘
Vičinen andral caľi zor a phenen:
‚Skiden tumen upre!
Aven džas andro ohradzimen fori!‘
6 Hazden upre e zastava pro Sion!
Denašen, hoj tumen te zachraňinen! Ma zaačhen!
Bo anava e skaza the e bari zahuba pal o severos.“

7 „O ľevos avľa avri andral peskre kraki,
o ňičiťeľis le narodengro avel.
Avľa avri andral peskro than,
hoj te kerel tira phuvatar e pušťa.
Tire fori ena zňičimen,
ačhena bi o manuša.
8 Vašoda uren tumen andro gada le gonestar,
roven a hikinen,
bo e bari choľi le RAJESKRI
pes amendar na visarďa.“

9 „Andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„o kraľis the o raja predarana,
o rašaja cerpisaľona
a o proroka ačhena sar kašta.“
10 Paľis me, o Jeremijaš, phenďom: „Jaj, Raja Devla, dičhol pes mange,
hoj calkom klaminďal le manušen andre Judsko the andro Jeruzalem, sar
phenďal: ‚Ela tumen smirom,‘ akor sar amenge sas e šabľa thoďi tel e
meň!“
11 Andre oda časos pes phenela kale manušenge the le Jeruzalemoske:
„E tači balvaj pal o brehi pre pušťa avel pre mire manuša, ale na pre oda,
hoj len te precidzinel a te prežužarel,
12 bo kadi balvaj, so avel mandar, ela pre oda igen zoraľi. Akana anav
avri upral lende miro rozsudkos.“
13 Dikh, o ňeprijaťeľis avel sar o chmari.
Leskre maribnaskre verdana hine sar e vichrica,
leskre graja hine richleder sar o orli.
Vigos amenge, sam našade!
14 Jeruzalemona, obžužar tuke o jilo le nalačhipnastar,
hoj te aves zachraňimen.
Dži kana andre tu ľikereha
o nalačho gondoľišagos?
15 Se andral o Dan avel o hiros
a e nalačhi sprava andral o Efrajimoskre brehi.
16 „Priphenen le narodenge,
den te džanel le Jeruzalemoske:
‚O ňeprijaťeľa aven andral e phuv dural
a keren e maribnaskri vika pro fori andre Judsko.
17 Obkľučinen o Jeruzalem sar ola, ko stražinen e maľa,
bo pre mande džalas,‘ “
phenel o RAJ.
18 „Tiro dživipen the tire skutki pre tute kada ande.
Kada hin tiro trestos!
Hino igen kirko!
Predemel tuke o jilo.“

O roviben le prorokoskro

19 Dukhal man, dukhal man!
Dukhatar man banďarel!
O Jilo! O jilo mange igen marel!
Našťi ačhav čhit!
Se me šunav o hangos la trubakro,
sar bašaven pro mariben.
20 E skaza anel e skaza,
caľi phuv hiňi čhiďi tele.
Jekhvareste hine mire stani zňičimen,
lengre zavesi hine čhingerde pro kotora.
21 Mek dži kana mušinav te dikhel pre le ňeprijaťeľiskri zastava
a te šunel o hangos la trubakro?

22 O RAJ phenel: „Mire manuša hine diline,
na prindžaren man.
Hine sar o čhave,
so nane goďaver, so na achaľon.

Akor hine goďaver, sar kamen te kerel o nalačho,
ale o lačho te kerel na džanen.“

23 Dikhavas pre phuv
a sas zamukľi a omukľi,
pro ňebos,
a leskro švetlos našľiľa.
24 Dikhavas pro verchi,
a dikhľom, hoj izdranas.
Savore brehi pes čhalavenas upre tele.
25 Dikhavas, ale ňisave manušes na dikhľom,
a the savore čirikle pal o ňebos našľile.
26 Dikhavas pro ovocno sados,
ačhiľa lestar pušťa;
a rozpele savore leskre fori
le RAJESKRA bara choľatar.
27 Kada phenel o RAJ:
„Caľi phuv ačhela zamukľi,
ale calkom la na zňičinava.
28 Vašoda ela e phuv andre žaľa
a o ňebos kaľola,
bo phenďom, so kamav te kerel,
a na lava oda pale aňi man olestar na visarava.“

29 Sar šunďol te avel le jazdcen the le lukostrelcen,
dojekh foros denašel.
Varesave pes garuven andro kraki
a varesave džan upre pro skali.
Savore fori hine omukle
a ňiko andre na bešel.

30 So kames te kerel, tu zňičimen?
Soske tut ures andro purpur
a thoves pre tu o somnakune šperki?
Soske tuke keres o jakha?
Zbitočňe tut richtines!
Tire pirane tut odčhide
a kamen tut te murdarel.

31 Bo šunav, sar te viskinďahas e džuvľi, so hiňi andro dukha,
sar te viskinďahas e džuvľi, so ločhol peskre ešebne čhavoreha;
šunav o hangos le Sionoskra čhakro,
so phurdel pharipnastar a nacirdel o vasta pre pomoca a phenel:
„Jaj, vigos mange,
diňi som andro vasta le vrahenge!“

5

O binos le Jeruzalemoskro

1 O RAJ phenel:
„Denašen te predikhel o uľici andro Jeruzalem,
roden a dikhen maškar o foros.
Te arakhena bajča jekhe dženes, ko dživel spravodľivones a rodel o čačipen,

ta odmukava kale foroske.
2 Kajte phenen: ‚Avke sar dživel o RAJ!‘
the avke len vera falošňe.“

3 RAJEJA, či na roden tire jakha o čačipen?
Demaďal len, ale na šunenas ňisavi dukh,
ňičinehas len, ale on na kamenas te prilel tiro dovakeriben.
Sas zacata sar bara
a na kamenas pes te visarel andral o bini.
4 Me phenďom: „Hine čorore a dilinore,
bo na prindžaren o drom le RAJESKRO,
Na džanen, so lendar lengro Del kamel.
5 Noča džav pal o vodci
a vakerava lenca,
se on prindžaren o drom le RAJESKRO,
so lendar lengro Del kamel.“
Ale the on phagerde o jarmos le Devleskro
a čhingerde o lanci.
6 Vašoda len o ľevos andral o veš chala,
o vlkos andral e pušťa len zňičinela,
o leopardos pašľola a užarela garudo paš lengre fori,
rozčhingerela sakones, ko lendar džala avri.
Bo lengre bini hine but
a kerde but napačivale veci.

7 „Jaj, sar tuke šaj odmukav?
Tire čhave man omukle
a lenas vera pre ola, ko nane devla.
Čaľaravas len,
ale on kerenas o lubipen;
zdžanas pes andro khera ko lubňa.
8 Hine sar o graja mištes karmimen avri,
pripravimen pre ruja;
sako erdžinel pal e romňi le susedaskri.
9 Či len vaš kada na marava?“
phenel o RAJ.
„Či kajse narodoske
oda na visarava pale?“

10 Avke me phenava le ňeprijaťeľenge:
„Džan andre lengre viňici a ňičinen,
ale calkom len ma zňičinen.
Odčhinen lengre konara,
bo on nane le RAJESKRE.
11 O izraelika manuša the o judska manuša
mange ačhile calkom ňeverna,“
phenel o RAJ.

12 „Zaprinde le RAJES
a phende: ‚Ov na kerela ňič!
Na avela pre amende e bibach,
šoha na ela mariben aňi bokh.
13 O proroka hine sar balvaj

a leskro lav andre lende nane;
avke mi ačhel pes lenge oda, so phende.‘ “

O RAJ anel avri o sudos

14 Vašoda kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del:
„Bo vakeren kajse lava,
čerinava kale manušen pro kašta
a mire lava andre tiro muj kerava sar jag,
so len labarela.
15 Manušale le Izraeloskre!
phenel o RAJ,
anava pre tumende le narodos dural,
o zoralo narodos, so hino čirlastar;
o narodos, saveskri čhib na prindžaren
a na achaľon, so vakerel.
16 Leskro tulcos hino sar phundrado hrobos,
savore hine hrďini.
17 Chala tumenge o uľipen the o maro,
chala tumenge le čhaven the le čhajen,
chala tumenge le bakren the le dobitkos,
chala tumenge o hroznos the o figi.
La šabľaha domarela tumare ohradzimen fori,
pre save tumen muken.“

18 „No aňi andre ola dživesa,“ phenel o RAJ, „tumen calkom na zňičinava.
19 Te paľis o manuša phučena: ‚Soske amenge o RAJ, amaro Del, kada savoro kerďa?‘, pheneha lenge: ‚Avke sar man tumen omukľan a služinenas avre devlenge andre tumari phuv, avke akana služinena le cudzincenge andre phuv, savi nane tumari.‘ “

O nagoďaver narodos

20 „Kada den te džanel le Jakoboskre potomkenge
a phenen oda the andre Judsko:
21 Šunen kada, tumen nagoďaver a diline manušale!
Hin tumen jakha, ale na dikhen,
hin tumen kana, ale na šunen.
22 Na daran mandar?“ phenel o RAJ.
„Na izdran mandar?
Me kerďom e poši paš o moros sar hraňica,
šoha la našťi predžal.
O vlni andre šaj demen,
ale ňič na kerena,
šaj hučinen,
ale na predžana prekal.
23 Ale kale narodos hin o jilo zacato a zoralo;
visarde pes mandar a gele het.
24 Aňi peske na phende:
‚Aven daras pes le RAJESTAR, amare Devlestar,
savo del o brišind andro spravno časos.
Ov del o jesuno the o jaruno brišind
a the o kurke, andre save pes skidel upre o uľipen.‘
25 Angle tumaro nalačhipen zaačhiľa kala veci,
angle tumare bini pes tumendar iľa o lačhipen.

26 The maškar mire manuša hin o nalače,
so hine garude a užaren skurčimen,
hoj te chuden le čiriklen;
hine sar ola, ko rozthoven o pasci,
hoj te chuden le manušen.
27 Avke sar hine o kľitki pherde le čiriklenca,
avke hine lengre khera pherde le klamišagoha;
vašoda barvaľile a zoraľile;
28 thuľile a prechale pes.
Lengre nalače skutken nane hraňici;
na sudzinen spravodľišagoha.
Pal o sudi le širotengre lenge na džal
a le čorengre sudi na sudzinen.
29 Či len vaš kada na marava?“
phenel o RAJ,
„Či kajse narodoske
oda na visarava pale?

30 Vareso strašno a džungalo
pes kerel andre phuv.
31 O proroka prorokinen klamišagos,
o rašaja vladňinen peskra zoraha
a mire manušenge oda avke hin pre dzeka.
Ale so kerena, sar avela o koňec?“

6

O sudos pro Jeruzalem

1 „Manušale le Benjaminoskre, denašen het andral o Jeruzalem!
Trubinen pro rohos andro foros Tekoa;
den znameňje pro poplach paš o Bet-Kerem,
bo le severostar avel baro nalačhipen the bari skaza.
2 Zňičinava o foros le Sionoskro,
ola šukar the rajikaňa ča.
3 O ňeprijaťeľa ke late avena sar o pasťjera peskre stadenca,
ačhavena peske pašal late o stani
a sako chala savoro pašal peste.
4 Phenena: ‚Pripravinas pes pro mariben pre late!
Ušťas a džas, medik hin dilos!
Ale dikh, vigos amenge, bo o kham imar zadžal andre
a o račakre ciňi baron.
5 Ušťas upre a džas prekal e rat
te zňičinel lakre pevnosťi!‘ “

6 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Čhingeren avri o stromi
a hordinen o bara the e čik pašal o muri le Jeruzalemoskre,
hoj pes te dochudas andre.
Kada foros peske zaslužinel o trestos,
bo nane andre leste ňič aver ča o trapišagos.
7 Avke sar andral e chaňig avel avri o paňi,
avke andral leste avel avri o nalačhipen.
Pre leskre uľici šunďol, sar pes maren a phageren;

leskre dukhade the nasvale manuša hine furt angle mire jakha.
8 Prile o dovakeriben, Jeruzalemona,
bo sar na, ta oddžava tutar,
a kerava tutar e pušťa,
andre savi ňiko na bešela.“

9 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Ola, ko ačhena te dživel andro Izrael,
ena sar ola hrozni, save pes džal dujtovar te skidel upre.
Vašoda dža pre lende, sar te uľalas vinohradňikos,
a thov tiro vast pro hrozni, so mek ačhile.“

10 Avke me phenďom:
„Kaske šaj phenav
a kaske šaj dav te džanel?
Ko man šunela?
Se dikh, lengre kana hine kašuke,
a vašoda našťi šunen.
Rušen, sar lenge o RAJ dovakerel,
a nane lenge oda pre dzeka.
11 Vašoda hin andre mande pherdo choľi le RAJESKRI;
na birinav la imar te zľidžal.“

Akor o RAJ phenďa:
„Čhiv avri odi choľi pro čhavore pre uľica
the pre partija le terne čhavengri.
Andre odi choľi ena zachudle o rom the e romňi,
o phuro the o igen phuro.
12 Lengre khera peske lena aver džene,
jekhetane lengre maľenca the romňijenca,
bo me nacirdava miro vast pro manuša andre kadi phuv,“
phenel o RAJ.
13 „Le nekciknederestar dži o nekbareder,
savorenge džal ča pal o love.
Mek the o proroka the o rašaja,
savore ča thoven avri le manušenca.
14 O bare dukha mire manušengre učharen ča avke andre.
Phenen: ‚Savoro hin mištes,‘
ale ňič nane mištes.
15 Či pes ladžana vaš ola džungale veci, so keren?
Na, ňisostar pes na ladžan,
mek aňi te ľoľol avri na džanen.
Vašoda merena avke, sar mule okla džene;
ena zňičimen, sar len marava,“
phenel o RAJ.

O Izrael na prilel le Devleskro drom

16 Kada phenel o RAJ:
„Zaačhen pro droma a rozdikhen tumen
a phučen pal o phurikane chodňiki.
Dophučen tumen, kaj hin oda lačho drom,
a pal leste džan,
avke arakhena o odpočinkos prekal tumari duša.
Ale on odphende: ‚Na, amen na džas!‘

17 Ačhaďom upral tumende stražňiken a phenďom:
‚Šunen pro hangos la trubakro!‘
Ale on odphende: ‚Na, amen na šunaha!‘ “

18 Avke o RAJ phenďa:
„Vašoda šunen, narodale;
tumen, so san o švedki,
dikhen, so pes lenca ačhela.
19 Šun, phuvije!
Me anav pre kala manuša e pohroma,
sar o ovocje vaš oda nalačhipen, so gondoľinenas avri.
Bo mire lava na kamenas te šunel a miro zakonos odčhide.
20 Soske mange anen o kaďidlos andral e Šeba,
abo e voňavo trsťina andral e phuv, so hiňi dur?
Tumare labarde obeti na prilav;
tumare obeti mange nane pre dzeka.“

21 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Thovav angle kala manuša o pasci,
hoj lenge upre te poddžan o pindre;
merena jekhetane o dada le čhavenca,
a o susedi jekhetane le prijaťeľenca.“

O ňeprijaťeľis avel pal o severos

22 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, andral e severno phuv
avel e bari armada;
o baro narodos pes hazdel upre
pro agora la phuvakre.
23 Hine vizbrojimen le lukenca the le kopijenca,
hine igen dziva the bijileskre;
lengro hangos hučinel sar o moros,
aven pro graja,
hine rozačhade sar o slugaďa pro mariben,
hoj pes tuha te maren, čhaje le Sionoskri.“

24 O manuša phenen:
„Amen pal lende šunďam o hiros,
a slabisaľile amenge o vasta.
Zaiľa amen e dar the ajsi dukh,
savi hin la džuvľa, sar ločhol.
25 Ma džan avri pre maľa
aňi ma phiren pal o drom,
bo e šabľa le ňeprijaťeľiskri
the e bari dar hin všadzik pašal amende.“

26 Avke o RAJ phenel:
„Mire manušale,
uren pre tumende o gada le gonestar,
vaľinen tumen andro prachos andral o bov,
ľikeren e žaľa a zorales roven sar pal jekhoro čhavoro,
bo jekhvareste pre amende avela o ňičiťeľis!“

27 O RAJ mange phenďa:
„Ačhaďom tut, hoj te preskumines mire manušen,
avke sar pes skušinel o trast,
hoj te preskušines a te prindžares lengre droma.
28 Savoredžene hine zacata vzburenci,
zorale sar brondzos the trast;
savore hine previsarde,
ča phiren a vakeren o pľetki.
29 E bari jag labol andro bov,
ale e mel le trastestar našťi prelabarel.
Avke zbitočňe hin te prelabarel mire manušen,
bo le nalače manušen našťi te odďelinel.
30 Vičinen len ‚odčhido rup‘,
bo o RAJ len pestar odčhiďa.“

7

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Ačhav tut andre chramoskri brana a de te džanel kada lav:
‚Šunen o lav le RAJESKRO, savore manušale andral e Judsko, tumen, so aven andre te lašarel le RAJES prekal kala brani.
3 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Čerinen tumaro dživipen the tumare skutki, so keren, hoj tumen te mukav te bešel pre kada than.
4 Ma muken tumen pre kala klamišagoskre lava: „Kada hin o Chramos le RAJESKRO, o Chramos le RAJESKRO, o Chramos le RAJESKRO!“
5 Čerinen čačes tumare dživipena the tumare skutki! Čačes keren o spravodľišagos maškar tumende!
6 Ma trapinen le cudzincos, la širota the la vdova, ma čhoren avri o ňevinno rat andre kadi phuv a ma phiren pal aver devla, bo ča tumenge kerena nalačho!
7 Te kada kerena, mukava tumen te bešel andre kadi phuv, savi diňom tumare phure dadenge pro furt.
8 Ale dikhen, tumen pes muken pro klamišagoskre lava, save tumenge nane lače pre ňisoste.
9 Tumen čoren, murdaren, keren lubipen, falošňe len veri, labaren o kaďidlos le Baaloske a lašaren avre devlen, saven na prindžarenas.
10 Tumen keren kala veci, save me našťi avri ačhav, a paľis aven a ačhen angle ma andre miro Chramos a phenen: „Amen sam chraňimen!“
11 Gondoľinen tumenge, hoj miro Chramos hin o kher prekal o zbujňika? Ale me dikhľom, so keren, phenel o RAJ.
12 Džan andro Šilo, pre oda than, savo mange ešebno kidňom avri, hoj man ode te lašaren, a dikhen, so lestar kerďom, anglo bini mire manušengre le Izraeloskre.
13 Tumen kerenas savore kala nalače skutki, phenel o RAJ, a me ke tumende vakeravas furt pale a pale, ale tumen na kamenas te šunel. Sar me vičinavas, tumen mange na odphenenas.
14 Avke akana oda, so kerďom le thaneha andro Šilo, kerava the mire Chramoha, pre savo pes tumen muken, le thaneha, so diňom tumenge the tumare dadenge.

15 Tradava tumen pašal ma het, avke sar tradňom het savore tumare
phralen, savore potomken le Efrajimoskren.‘ “

O manuša na kamen te šunel

16 O RAJ phenel: „Jeremijaš, ma modľin tut vaš kala manuša! Ma mang
tut aňi ma rov vaš lenge! Ma vičin ke ma, bo me tut na šunava avri.
17 Či tu na dikhes, so keren andro judska fori the pro uľici andro
Jeruzalem?
18 O čhave kiden o kašta, o dada keren e jag a o romňija ušanen o
chumer pro bokeľa la ňeboskra kraľovnake. Obetinen o moľakre obeti
avre devlenge, hoj man te dukhaven.
19 Či man oleha dukhaven?“ phenel o RAJ. „Či na korkore pes a oleha
peske keren ladž?
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Miri bari choľi čhivava avri
pre kada than, pro manuša, pro dobitkos, pro stromi the pro uľipen la
phuvakro; labola a na murdaľola andre.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Ča džan a
labaren tumenge dureder o obeti a dothoven len paš okla obeti a šaj chan
tumenge savoro mas!
22 Se akor, sar iľom tumare daden avri andral o Egipt, na phenďom lenge
aňi lenge na prikazinďom, hoj te keren o labarde obeti abo varesave aver
obeti.
23 Ale diňom len ča kada prikazis: ‚Šunen man a me avava tumaro Del
a tumen avena mire manuša. Dživen avke, sar tumenge prikazinďom, a
ela tumenge mištes.‘
24 Ale on oda na kerenas a na kamenas man te šunel. Zacatones phirenas
andre peskro nalačho gondoľišagos a visarde pes palal a na gele anglal.
25 Ole dživesestar, kanastar tumare dada avle avri andral o Egipt, dži
akana furt bičhavavas ke lende mire služobňiken le proroken,
26 ale on man na kamenas te šunel a na kerenas oda, so lenge phenavas.
Ačhile zacata a sas goreder sar lengre dada.
27 Te lenge pheneha kala savore lava, the avke tut na šunena; te pre
lende vičineha, na odphenena tuke.
28 Phen lenge kada: ‚Kada hin o narodos, savo na šunel le RAJES, peskre
Devles, aňi na kamel te prilel o dovakeriben. O čačipen muľa, našľiľa
andral lengre muja.
29 Strihin tuke o bala a čhiv len het. Giľav o halgatovos upre pro brehi,
bo o RAJ pestar odčhiďa a omukľa o pokoleňje, pre savo hino choľamen.‘
“

E Dolina le Vrahengri

30 O RAJ phenel: „Se o manuša andral e Judsko kerenas oda, so nane
lačho angle mire jakha. Peskre džungale modli thode andre miro Chramos,
hoj les te meľaren andre.
31 Andre dolina Ben-Hinom peske ačhade o oltaris, so pes vičinelas Tofet,
hoj ode te labaren peskre čhaven the čhajen andre jag. Ale me lenge na
prikazinďom kada te kerel, mange oda na sas aňi pre godi.
32 Vašoda avena ajse dživesa, phenel o RAJ, hoj o manuša oda imar na
vičinena Tofet abo dolina Ben-Hinom, ale Dolina le murdaripnaskri, a ode
andro Tofet o manuša parunena le mulen, bo avrether na ela than.
33 O mule ťela kale manušengre chana o čirikle the o dziva džviri. Na
ela ko len te tradel het.

34 Lava andral o judska fori the pal o Jeruzalemoskre uľici het o radišagos
the o kheľiben, o radišagos le terneskro the la terňakro, bo e phuv ačhela
zamukľi.“

8

1 „ ‚Andre oda časos, phenel o RAJ, lena avri andral o hrobi o kokala le
judske kraľengre, o kokala le rajengre, o kokala le rašajengre, o kokala le
prorokengre the o kokala le manušengre andral o Jeruzalem.
2 Thovena len pro kham, pro čhonoro the pro čercheňa le ňeboskre,
saven kamenas, savenge služinenas, pal save phirenas, savendar
phučenas so te kerel a saven lašarenas. Na skidena len upre aňi len pale
na parunena, ale ačhena rozčhide pre phuv sar hnojos.
3 No varesave dženen ole nalače manušendar mukava te dživel a
roztradava len pre savore thana. Ale prekal ola manuša ela feder te merel
sar te dživel, phenel o Nekzoraleder RAJ.‘ “

O binos the o sudos

4 „Jeremijaš, phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ:
Te vareko perel, či imar na ušťel upre?
Te vareko oddžal, či imar na avel pale?
5 Soske pes kala manuša visarde het?
Soske pes mandar o Jeruzalem furt visarel het?
Ľikeren pes le klamišagostar
a na kamen pes te visarel pale ke mande.
6 Visarďom ke lende o kana a šunďom,
hoj na vakeren o čačipen.
Ňikaske nane pharo vaš peskro binos
a ňiko na phenel: „Jaj, so kerďom?“
Sako siďarel peskre dromeha,
avke sar o graj siďarel andro mariben.
7 Mek the o bocianos pro ňebos
džanel peskro časos;
e hrdlička, e lastovička the o drozdos
doľikeren o časos kana te džal het
a kana te avel pale,
ale mire manuša na džanen,
so lendar o RAJ kamel.

8 Sar šaj tumen phenen:
„Amen sam goďaver, bo amen hin o zakonos le RAJESKRO“?
Se dikh, tumare falošna učiťeľa le zakonoskre les čerinde
a dopisinde andre o klamišagi.
9 Tumare goďaver učiťeľa ena pro asaben,
predarana a chudena len.
Se odčhide o lav le RAJESKRO!
Akor savi goďi len hin?
10 Vašoda lengre romňijen dava avrenge
a lengre maľi dava lengre ňeprijaťeľenge.
Bo le nekciknederestar dži o nekbareder,
savorenge džal ča pal o love.
The o proroka the o rašaja,
savore klaminen.
11 O bare dukha mire manušengre učharen ča avke andre.
Phenen: „Savoro hin mištes,“

ale ňič nane mištes.
12 Či pes ladžana vaš ola džungale veci, so keren?
Na, ňisostar pes na ladžan,
mek aňi te ľoľol avri na džanen.
Vašoda merena avke, sar mule okla džene;
ena zňičimen, sar len marava,
phenel o RAJ.‘ “

13 „ ‚Lava lendar lengro uľipen, phenel o RAJ.
Pro viňičis len na ela o hroznos
a pro figovňikos len na ela o figi;
a mek the o prajti lenge šučona avri.
Oda, so len diňom,
ela lendar ilo het.‘ “

14 O manuša phenen: „Soske mek bešas?
Aven skidas pes upre,
a džas andro ohradzimen fori,
hoj ode te meras!
Se o RAJ, amaro Del, amen kamel te zňičinel
a del amen te pijel o jedovato paňi,
bo amen kerďam o bini anglo RAJ.
15 Užarahas pro smirom,
ale o lačhipen na avelas,
pro sasťipen, ale dikh, avľa e bari dar.
16 Andral o foros Dan šunďol
le grajen te fučinel a le žrebcen te erdžinel.
Cal̓i phuv ola vikatar razisaľol.
Avena a chana tele cal̓i phuv the savoro, so andre hin;
o foros the leskre manušen.“

17 O RAJ phenel:
„Bičhavava pre tumende le sapen;
le zmijen, pre save na zalela ňisavo vražišagos,
a danderena tumen.“

18 Pal̓is me phenďom:
„Hin man igen bari žaľa,
igen man dukhal o jilo.
19 E čhaj mire manušengri vičinel pre pomoca andral e phuv, so hiňi dur:
‚Či o RAJ imar nane pro Sion?
Či leskro Kral̓is imar ode nane?‘ “

O RAJ odphenďa:
„Soske man choľarenas oleha,
hoj lašarenas tumare sochi
a banďonas angle tumare chocsave cudza modli?“

20 O manuša phenen:
„Pregeľa e žatva, pregeľa the o ňilaj,
ale amen mek furt na sam zachraňimen!“

21 Me phenďom:

„Miro jilo hino dukhado,
bo mire manuša hine dukhade.
Pharo mange hin
a avľa pre ma bari dar.
22 Či nane ľikos andro Gilead?
Či nane ode doktoris?
Akor soske na sasťon avri
mire manuša?
23 Oj, te miro šero uľahas sar chaňig pherďi le paňeha
a miri jakh sar prameňis le apsenca,
hoj te šaj runďomas rat-džives
vaš mire manuša, so sas murdarde.“

9

1 „Oj, te ča man uľahas pre pušťa ajsi streškica,
kaj presoven o putňika,
hoj te šaj omukľomas mire manušen
a geľomas lendar het.
Se savore hine lubara,
e banda le napačivale muršengri.“

2 O RAJ phenel:
„Nacirden peske o čhiba sar o lukos te ľivinel o klamišagos;
le čačipnaha na vladňinen andre phuv.
Džan andral jekh binos andre aver
a na kamen man te viznavinel sar peskre Devles.
3 Den tumenge pozoris pre tumare prijaťeľa,
ma pačan aňi tumare phraleske,
bo dojekh lendar hino klamaris
a dojekh prijaťeľis hino pľetkošno.
4 Jekh avreha thoven avri
a ňiko na vakerel o čačipen.
O manuša sikľon te vakerel o klamišagi;
le binendar, so keren, ačhen igen strapimen.
5 Tumare khera hine maškar o klamišagos;
anglo klamišagos man imar na kamen te viznavinel,“
phenel o RAJ.

6 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Dikh, me len žužarav andre jag a skušinav,
bo so aver šaj kerav mire binošne manušenca?
7 Lengri čhib hin o meribnaskro šipos;
lengre muja vakeren o klamišagos.
Sako vakerel o šukar lava peskre prijaťeľiha,
ale andro jilo leha kamel te thovel avri.
8 Či len vaš kada na marava?“ phenel o RAJ.
„Či man pre kajso narodos na pomsťinava?“

9 Me phenďom:
„Rovav a hikinav vaš o verchi,
hin man žaľa pal o pastvini pre pušťa,
bo šučile avri a imar ňiko odarik na predžal.

Imar na šunďol le dobitkos, le čiriklen aňi le dzive džviren;
savore pes rozdenašle a gele het.“

10 O RAJ phenel:
„Le Jeruzalemostar kerava ča kopa bara,
o kher prekal o šakali.
A le judske forendar kerava zamukle thana,
kaj ňiko na bešela.“

11 Me phučľom: „Ko hin ajso goďaver, hoj oleske achaľola? Ke kaste prevakerďa le RAJESKRO muj, hoj oda te del te džanel? Soske hiňi e phuv avke zňičimen a avrišučarďi sar e pušťa, prekal savi ňiko imar na predžal?“
12 O RAJ odphenďa: „Vašoda, bo omukle miro zakonos, savo lenge diňom. Na šunde man aňi na kamle te kerel oda, so lenge phenďom.
13 Ale kerenas oda, so kamenas peskre zacate jilenca, a džanas pal o modli Baal, avke sar len sikade lengre dada.“
14 Vašoda o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel kada: „Dikh, čaľarava kale manušen le kirke chabeneha a dava len te pijel o jedovato paňi.
15 Roztradava len maškar o narodi, save na prindžarenas aňi on aňi lengre dada. Bičhavava pre lende e šabľa, medik len na murdarava avri.“

O manuša andral o Jeruzalem mangen e pomoca

16 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Achaľon oda, so tumenge phenav,
a vičinen ole džuvľen, so phiren te rovel pro pohrebi!
Bičhaven pal ola, so hine nekfeder andre oda.
17 Mi aven sig a mi roven upral amende,
hoj o apsa amenge te aven avri andral o jakha
a te čuľan tele pal o bervi.
18 Se andral o Sion šunďol o roviben:
‚Joj, save sam zňičimen! Sam pre bari ladž!
Mušinas te omukel e phuv,
bo amare khera hine čhide tele.‘ “

19 Me phenďom:
„Džuvľale, šunen o lav le RAJESKRO,
phundraven o kana pro lava andral leskro muj.
Sikaven tumare čhajen te rovel
a tumare prijaťeľken te giľavel o halgatovi.
20 Se o meriben avel andre prekal amare oblaki
a dodžal dži andre amare pevnosťi.
Ňičinel le čhavoren pro uľici
a le terne čhaven maškar o foros.“

21 „Phen lenge: Kada phenel o RAJ:
‚O mule ťela le manušengre peren tele sar o hnojos pro maľi,
sar e pšeňica pre maľa, savi hiňi košimen tele,
a ňiko la na skidel upre.‘ “

22 Kada phenel o RAJ:

„O goďaver pes te na lašarel peskra goďaha,
o zoralo pes te na presikavel peskra zoraha
a o barvalo pes te na lašarel peskre barvaľipnaha.
23 Ale oda, ko pes lašarel, pes mi lašarel kaleha,
hoj man prindžarel a achaľol mange,
bo me som o RAJ, savo presikavel o verno kamiben
a kerel o spravodľišagos the o čačipen pre phuv,
bo andre kala veci man hin o radišagos,“
phenel o RAJ.
24 „Dikh, aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „hoj marava savoren, so hine obrezimen ča pro ťelos.
25 Marava le manušen andral o Egipt, andral e Judsko, andral o Edom, andral o Amon the andral o Moab the savoren, so bešen pre pušťa a hoľinen peske o bala pro šero pal o seri, bo savore kala narodi nane obrezimen. A aňi o manuša andral o Izrael nane obrezimen andro jile.“

10

Pal o modli

1 Manušale le Izraeloskre, šunen, so tumenge phenel o RAJ:
2 Kada phenel o RAJ:
„Ma sikľon o droma avre narodendar
a ma predaran le znameňjendar pro ňebos,
kajte lendar aver narodi daran.
3 Se o modli le narodengre nane pre ňisoste;
čhinel pes tele o stromos andro veš
a o šikovno majstros lestar kerel e modla.
4 Thovel upre o somnakune the rupune ozdobi;
marel andre le čokanoha o lecegi,
hoj te na visaľol avri.
5 Lengre modli hine sar o strašjakos pre ogurkengri maľa;
našťi vakeren a mušinen len te ľidžal, bo na phiren.
Ma daran lendar, bo našťi ubľižinen
a aňi našťi keren vareso lačho.“

6 Me phenďom:
„Ňiko nane sar sal tu, RAJEJA,
tu sal baro; igen bari zor hin andre tiro nav.
7 Ko pes tutar na darandľiľahas, Kraľina le narodengro?
He, tutar pes kampel te daral,
bo ňiko nane ajso sar tu
maškar savore goďaver vodci le narodengre
aňi andre savore lengre kraľišagi.
8 Savore manuša ole narodengre hine diline a nagoďaver.
So šaj sikľon le kaštune modlendar?
9 Lengre modli hine obthode le rupoha andral o Taršiš
the le somnakaha andral o Ufaz,
savoro oda hin e buči le majstrengri;
hine urde andro lole the fijalova gada,
so hine side le šikovne umelcendar.
10 Ale o RAJ hino jekh čačikano Del;
ov hino džido Del a večno kraľis.
Leskra choľatar izdral e phuv,

o narodi na birinena te zľidžal leskri choľi.
11 Phenen lenge kada: ‚Ola devla, so na stvorinde o ňebos the e phuv,
našľona pal e phuv the telal o ňebos.‘
12 Ale o RAJ kerďa e phuv peskra zoraha;
peskra bara goďaha stvorinďa e phuv
a nacirdňa o ňebos.
13 Sar leskro hangos herminel,
hučinen o paňa pro ňebos;
pal o agor la phuvakro anel o chmari.
Bičhavel o bleski le brišindeha
a andral peskre skladi mukel avri e balvaj.
14 Savore kala modlara hine diline the bi e goďi.
Sako, ko kerel o modli, pes ladžala,
bo leskre modli hine o klamišagos
a nane andre lende o dichos.
15 O modli na mon ňič a hine pro asaben;
sar avela lengro sudos, ena zňičimen.
16 Ale o Del le Jakoboskro nane ajso sar ola modli.
Ov hino Stvoriťeľis savoreske
a o Izrael hine leskre manuša,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.“

O sudos avel

17 Tu, so bešes andro obkľučimen foros,
ker tuke tire veci, hoj te omukes o foros.
18 Bo kada phenel o RAJ:
„Akana čhivava avri olen, ko bešen andre kadi phuv,
domukava pre lende o pharipen,
hoj oda te šunen.“

19 O manuša andral o Jeruzalem phenen:
„Vigos amenge, bo sam zraňimen,
amari rana hiňi igen dukhaďi.“

Me phenďom:
„Kada hin miro nasvaľiben, mušinav oda te zľidžal.
20 Miro stanos hino zňičimen;
savore lani hine čhingerde.
O čhave man omukle a imar nane.
Nane ko mange pale te ačhavel o stanos
aňi te nacirdel o lepedi.
21 O pasťjera sas diline
a na rodenas le RAJES,
vašoda lenge ňič na avelas avri
a savore lengre stadi hine roztradle.
22 Šun! Avel varesavo hiros,
e bari vika la armadakri andral e severno phuv,
savi kerela le judske forendar e pušťa,
o kher prekal o šakali.“

E modľitba le Jeremijašiskri

23 „Me džanav, RAJEJA,
hoj o dživipen le manušengro nane andre lengre vasta,
hoj nane andre lengri zor te ľidžal peskre kroki.

24 Mar man, RAJEJA, ale na buter sar kampel,
na andre tiri choľi,
hoj man te na zňičines.
25 Čhiv avri tiri choľi pro narodi,
so tut na prindžaren,
the pro manuša,
so na lašaren tiro nav.
Bo on chanas tele le Jakoboskre manušen;
calkom amen chale tele
a zňičinde amari phuv.“

11

O manuša na doľikeren e zmluva

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Šunen o lava kala zmluvakre a phenen len le manušenge andre Judsko
a the olenge, ko bešen andro Jeruzalem.
3 Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Prekošlo hin oda manuš, ko
na šunel o lava kala zmluvakre.
4 Kadi zmluva prikazinďom tumare dadenge akor, sar len iľom avri
andral o Egipt, andral o trastuno bov.‘ Akor phenďom: ‚Šunen man a
keren savoro, so tumenge prikazinav, a akor avena mire manuša a me
avava tumaro Del.
5 Avke doľikerava e vera, so diňom tumare daden, hoj lenge dava e phuv,
kaj čuľal o thud the o medos.‘ Odi phuv, so hiňi adadžives tumari.“
Akor me odphenďom: „Amen, RAJEJA!“
6 Paľis mange o RAJ phenďa: „De te džanel savore kala lava andro judska
fori the pro uľici andro Jeruzalem. Ode pheneha: ‚Šunen o lava kala
zmluvakre a doľikeren len.
7 Se akorestar, kanastar iľom avri tumare daden andral o Egipt, dži
adadžives lenge zorales dovakeravas pale a pale a phenavas lenge kada:
„Šunen man!“
8 Ale on na šunenas aňi na prithovenas peskre kana, ale sako džalas pal
peskro zacato the nalačho jilo. Vašoda pre lende anava savore prekošibena
andral kadi zmluva, savi lenge prikazinďom te doľikerel, ale on la na
doľikerenas.‘ “
9 O RAJ mange phenďa: „O manuša andral e Judsko the andral o
Jeruzalem pes dovakerde, hoj pes pre mande ačhavena.
10 Visarde pes pale ke ola bini, so kerenas lengre phure dada, save na
kamenas te šunel mire lava. Phirenas pal aver devla, hoj lenge te služinen.
O Izrael the o Juda porušinde e zmluva, so kerďom lengre dadenca.
11 Vašoda me, o RAJ, phenav kada: ‚Bičhavava pre lende e pohroma,
savatar našťi denašena. Paľis ke ma vičinena, ale me len na šunava avri.
12 O fori andral e Judsko the o manuša andral o Jeruzalem džana a
mangena peske e pomoca ole devlendar, savenge labarenas o kaďidlos,
ale on len našťi zachraňinena andre oda časos, sar avela e pohroma.
13 Tu, Juda, ajci keci fori tut hin, ajci tut hin the devla; a ajci keci uľici
hin andro Jeruzalem, ajci oltara ačhaďan le džungale devleske Baaloske,
hoj leske te labaren o kaďidlos.‘
14 Vašoda ma mang tut vaš kala manuša aňi ma an vaš lenge e prosba
vaj modľitba. Bo sar ke ma on vičinena andral peskro pharipen, me len
na šunava avri.“
15 O RAJ phenel:

„Mire manušale, saven kamav,
savo tumen hin pravos te avel andre miro Chramos,
te keren kajse nalače veci?
Gondoľinen tumenge, hoj o lava, so den, vaj o mas, so obetinen,
tumendar odlena e pohroma?
Hoj pale radisaľona?“

16 O RAJ tut vičinelas „zeleno oliva ozdobimen le šukar ovocenca“. Ale
le zorale bleskenca la podlabarďa a lakre konarica zlabile.
17 O Nekzoraleder RAJ, savo tut zasadzinďa, tut daraďa avri la pohrom-
aha vašoda, bo the o Izrael the e Judsko kerenas o nalačhipen a choľarde
man, bo labarenas o kaďidlos le Baaloske.

Plaňinen o nalačhipen pro Jeremijaš

18 O RAJ mange sikaďa o nalačhipen, so pre ma plaňinen, a achaľiľom
oda, sar dikhľom lengre nalače skutki.
19 Somas sar o bakroro, saves ľidžan te murdarel, aňi na džanľom, hoj
pre ma plaňinen kajso nalačhipen:
„Aven čhinas tele o stromos the leskro ovocje;
aven las les pal o svetos het,
hoj pes te na leperel leskro nav.“
20 Ale tu, Nekzoraleder RAJEJA, so sudzines spravodľivones
a skumines o jilo the e godi,
de mange te dikhel tiri pomsta pre lende,
bo angle tu anďom miro pharipen.
21 Vašoda kada phenel o RAJ pal o manuša andro Anatot, so tut kamen te
murdarel a phenen tuke: „Ma prorokin andro nav le RAJESKRO, bo mereha
amare vasteha!“
22 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „He, marava len. Lengre
terne murša ena murdarde la šabľaha a lengre čhave the čhaja merena
bokhatar.
23 Ňiko lendar na ačhela te dživel, bo anava e pohroma pro manuša
andral o Anatot andre oda berš, sar len marava.“

12

O Jeremijaš phučel le RAJESTAR

1 „RAJEJA, tu sal furt spravodľivo,
sar man tuha kerav.
No the avke tuha kamav te vakerel pal o čačipen.
Soske le nalačhenge avel avri lengro drom?
Soske peske savore ňeverna dživen andro smirom?
2 Tu len sadzinďal a on mukle o koreňa;
baron peske a anen ovocje.
Tu sal furt pre lengre vušta,
ale dur lengre jilendar.
3 No tu man prindžares, RAJEJA,
dikhes man a skumines, savo man hin jilo ke tute.
Ľidža len sar bakroren te murdarel
a oddelin len pro murdaripen.
4 Mek dži kana ela e phuv šuki
a e čar pre dojekh maľa šučola avri?
Bo o manuša, so dživen pre phuv, hine nalače,
o džviri the o čirikle murdaľon,

bo o manuša phenen:
,O RAJ na dikhel, so keras.‘ “

O RAJ odphenel

5 „Te na birines te denašel le manušenca
a imar sal strapimen,
sar mek birineha te denašel le grajenca?
Te slabisaľos pre rovno phuv,
ta akor so kereha,
sar denašeha prekal o bare kraki le Jordanoskre?
6 Se mek the tire phrala,
e famelija andral tiro kher,
pes tutar visarde
a namištes pre tu vakeren.
Ma pača lenge,
kajte tuha vakerena gulones.“

7 „Omukľom miro kher,
odčhiďom mire manušen.
Le manušen, saven kamav, diňom
andro vasta le ňeprijaťeľenge.
8 Mire manuša chudle pre ma te džal
sar o ľevos andro veš;
hazdle pre mande peskro hangos,
vašoda len našťi avri ačhav.
9 Mire manuša hine sar o flekato čiriklo,
obkľučimen le drave čiriklenca.
Noča džan a skiden savore dzive džviren
a anen len te chal.
10 But cudza pasťjera mange zňičinde e viňica;
phirde mange pal miri phuv.
Miri šukar maľa zňičinde
a kerde latar zamukľi pušťa.
11 Visarde la pre pušťa,
hiňi zamukľi a rovel ke ma;
caľi phuv hiňi zňičimen,
ale ňiko peske oda na lel andro jilo.
12 Pre savore uče brehi pre pušťa
aven o ňičiťeľa,
bo le RAJESKRI šabľa chal savoren
pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.
Ňiko na denašela.
13 Mire manuša sadzinenas e pšeňica, ale skidenas o trňi;
trapinenas pes, ale ňič lenge na bariľa.
Ladžana pes vaš peskri žatva,
bo o RAJ peskra bara choľaha savoro zňičinďa.“

14 Kada phenel o RAJ pre savore nalače susedi, so pes chudle mira phuvatar, savi diňom mire manušenge, le Izraelitenge: „Cirdava ole nalače manušen avri andral lengre phuva a le judske manušen lendar zachraňinava.
15 Ale paľis sar len cirdava avri, pale mange ela vaš lenge pharo a dojekh narodos thovava pale andre peskri phuv.

16 A te sikľona mištes o droma mire manušengre a sikľona te lel vera pre
miro nav: ‚Sar dživel o RAJ!‘ avke sar on varekana sikade mire manušen
te lel vera pro Baal, akor ena bararde avri maškar mire manuša a dživena
peske mištes.
17 Ale te na šunena, cirdava avri ole manušen le koreňenca a zňičinava,“
phenel o RAJ.

13

O podobenstvo pal o sirimos

1 Kada mange phenďa o RAJ: „Dža a cin tuke o ľanovo sirimos a thov
tuke les pašal o klubi, ale ma thov les andro paňi.“
2 Avke mange cinďom o sirimos, sar mange phenďa o RAJ, a thoďom
mange les pašal o klubi.
3 Paľis ke ma o RAJ prevakerďa dujtovar kavke:
4 „Le o sirimos, so tuke cinďal a hino tute pašal o klubi, ušťi a dža ko
paňi Eufrat a ode les garuv andre chev andre skala.“
5 Avke me geľom a garuďom les paš o Eufrat, sar mange prikazinďa o
RAJ.
6 Sar pregele but dživesa, phenďa mange o RAJ: „Ušťi a dža ko Eufrat a
le odarik o sirimos, savo tuke prikazinďom ode te garuvel.“
7 Avke me geľom ko Eufrat, kopaľinďom avri o sirimos a iľom pal oda
than, kaj les garuďom. O sirimos imar sas zňičimen a na sas lačho pre
ňisoste.
8 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
9 „Kada phenel o RAJ: ‚Kavke zňičinava o baripen le Judaskro the o baro
baripen le Jeruzalemoskro.
10 Kala nalače manuša doperena avke sar kada sirimos, so nane lačho
pre ňisoste, bo na kamen te šunel mire lava, džan pal peskre zacata jile a
phiren pal aver devla, hoj lenge te služinen a te klaňinen pes lenge.
11 Se avke sar o murš phandel o sirimos pašal peste, avke me phandľom
pašal mande savore izraelike manušen the savore judske manušen,‘
phenel o RAJ, ‚hoj te aven mire manuša a te anen mange e slava, e chvala
the e pačiv. Ale on man na šunenas.‘ “

O podobenstvo pal o džbani

12 „Phen lenge kala lava: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Dojekh
džbanos ela naplňimen la moľaha.‘ Pre ada tuke phenena: ‚So na džanas,
hoj dojekh džbanos ela naplňimen la moľaha?‘
13 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, savore kale manušen
naplňinava la moľaha, medik na ena mate: le kraľen, so bešen pre le
Davidoskro tronos, le rašajen, le proroken the savore manušen, so bešen
andro Jeruzalem.
14 Phagerava len sar o džbani jekh avreha, le phuren the le ternen
jekhetane. Na ela mange pharo, ňikas na kidava avri, zňičinava len bi
e milosť, phenel o RAJ.‘ “

Pal o baripen

15 „Šunen, prithoven o kan, ma lašaren tumen,
bo o RAJ prevakerďa.
16 Den e chvala le RAJESKE, tumare Devleske,
medik na anela o kaľipen,
medik tumenge na poddžana o pindre

pro skali andro kaľipen.
Užarena pro švetlos,
ale ov les čerinela pro kaľipen;
kerela lestar baro kaľipen.
17 Ale te kada na šunena,
miri duša počoral rovela;
angle tumaro baripen igen rovela
a mire jakhendar čuľana o apsa,
bo le RAJESKRO stados
ela ľigendo andro zajaťje.“

O judska manuša ena zaile

18 O RAJ mange phenďa:
„Phen le kraľiske the leskra dake:
‚Aven tele pal tumare troni
a bešen tumenge teleder,
bo tumare slavna koruni
tumenge perena tele pal o šere.
19 O fori pro juhos ena zaphandle andre
a ňiko len na otkerela.
Savore manušen andral e Judsko ľidžana andre aver phuv,
ľidžana len calkom avrether.‘ “

O zajaťje – o trestos vaš o binos

20 „Hazden upre o jakha a dikhen pre ola,
ko aven pal o severos.
Kaj hino o stados, so tuke sas dino?
Kaj hine tire šukar bakrore?
21 So pheneha akor, sar o manuša,
pal save tuke gondoľinehas, hoj hine tire prijaťeľa,
tut domarena a vladňinena upral tu?
Či na avela pre tu ajse dukha
sar pre džuvľi, so ločhol?
22 Te tutar phučeha:
‚Soske pre mande kada avľa?‘
Oda hin vaš tiro baro binos.
Vašoda tuke hazdle upre o rokľi
a pašľile tuha našilu.
23 Či šaj o Kušijcos čerinel e farba pre peskri cipa?
Abo o leopardos peskre škvrni?
Avke aňi tumen, ko san sikade pro nalačhipen,
našťi keren o lačho.
24 Roztradava len sar phus,
savo ľecinel andre balvaj pal e pušťa.
25 Kada hin tiro losos,
tiro kotor, so tuke merinďom avri,“
phenel o RAJ,
„bo bisterďal pre ma
a mukehas tut pro klamišagos.
26 Me tuke hazdava tiri rokľa pro muj,
hoj tuke te dičhol tiri ladž.
27 Me dikhľom tiro džungipen,
tiro lubipen, lubikano dživipen;

sar džan jekh pal aver sar o graj pal e kobila andre ruja,
sar lašaren le modlen pro verchi the pro maľi.
Vigos tuke, Jeruzalemona!
Medik dži kana kames te ačhel nažužo?“

14

O baro šukiben the e bokh

1 Kada hin o lav, savo phenďa o RAJ le Jeremijašiske pal o šukiben:
2 „Baro pharipen hin le Juda,
o manuša andre leskre fori našľon pal o jakha.
Pašľon pre phuv andre žaľa
a le Jeruzalem šunďol te rovel bara dukhaha.
3 Lengre bare manuša bičhade peskre sluhen paňeske,
on gele paš o chaňiga, ale paňi na arakhle.
Avle pale le prazdne vedrenca;
hine sklamimen a ladžan pes,
vašoda pes chuden šerendar.
4 Vašoda, hoj na delas brišind andre phuv,
e maľa hiňi pukimen.
O rolňika pes ladžan
a chuden pes šerendar.
5 Mek the e jeleňica pre maľa
omukel peskre cikne jeleňicis, so lake uľiľa,
bo nane ode zeleno čar.
6 O dziva osli ačhen pro brehi
a phares lenge hin te dichinel sar le šakalenge.
O jakha lenge zaperen andre,
bo nane ňisavi zeleno čar.“

7 O manuša phenen:
„Kajte amare nalačhipena svedčinen pre amende,
pomožin amenge, RAJEJA,
hoj pes te na dikhel tele tiro nav.
Bo buterval tutar odgeľam
a kerahas o bini anglal tu.
8 Tu, so sal e Naďej le Izraeloskri
the leskro Zachrancas andral o pharipen,
soske sal sar o cudzincos andre amari phuv,
sar o putňikos, so ačhel te presovel ča jekh rat?
9 Soske sal ajso sar o manuš, so predaral,
sar o zoralo murš, savo imar na birinel te zachraňinel?
RAJEJA, tu sal maškar amende,
amen pes vičinas pal tiro nav,
ma omuk amen, RAJEJA!“

10 Kada phenel o RAJ pal kala manuša:
„Rado phiren upre tele
a na zľikeren peskre pindre.
Vašoda nane pre dzeka le RAJESKE;
akana peske leperďa pre lengre nalačhipena
a marel len vaš lengre bini.“

11 O RAJ mange phenďa: „Ma modľin tut vaš o lačhipen prekal kala
manuša!
12 Sar pes poscinena, me na šunava avri lengro mangipen; sar mange
anena e labarďi abo e chabeneskri obeta, me len na prilava. Zňičinava len
la šabľaha, la bokhaha the le meribnaskre nasvaľibnaha.“
13 Akor me phenďom: „Jaj, RAJEJA, Devla miro, bo o proroka furt phenen
le manušenge: ‚Na avela pre tumende e šabľa aňi e bokh, bo me tumen
dava baro smirom pre kada than.‘ “
14 Avke mange o RAJ odphenďa: „O proroka prorokinen klamišagoha
andre miro nav. Me len na bičhaďom, ňič lenge na prikazinďom aňi ke
lende na vakerďom. On tumenge prorokinen falošňe, dikhen o chocsave
viďeňja, so peske chudle avri, a vakeren o klamišagi, so peske korkore
gondoľinde avri.“
15 Vašoda kada phenel o RAJ pal ola proroka, save prorokinen andre
leskro nav, kajte len ov na bičhaďa, a phenen, hoj e šabľa the e bokh na
avela andre kadi phuv: „Kala proroka ena murdarde la šabľaha a merena
bokhatar.
16 A pre ola manuša, savenge on prorokinen, avela e šabľa the e bokh
a ena čhide avri pro uľici andro Jeruzalem. Na ela ko te parunel aňi len
aňi lengre romňijen aňi lengre čhaven the čhajen. Čhivava pre lende avri
oda nalačhipen, so on korkore kerenas.“

17 „Phen kale manušenge kada lav:
‚Mire jakhendar čuľan o apsa,
na preačhen rat-džives,
bo pre pačivaľi čhaj, pre mire manuša,
avľa bari pohroma, bari dukhaďi rana.
18 Te džav avri pre maľa,
dikhav pherdo dženen predemaden la šabľaha.
Te džav andro foros,
dikhav le manušen, so meren bokhatar!
Se o prorokos the o rašaj phiren pal e phuv upre tele
a na džanen peske radi.‘ “

19 Me phenďom:
„RAJEJA, či calkom odčhiďal le manušen andral e Judsko?
Či džungľiľa tire jileske o Sion?
Soske amen avke marďal,
hoj našťi sasťuvas avri?
Užarahas pro smirom,
ale o lačhipen na avelas,
pro sasťipen, ale dikh, avľa e bari dar.
20 RAJEJA, amen peske pridžanas amari vina
a the o nalačhipena amare dadengre,
bo kerďam o bini anglal tu.
21 Angle slava tire naveskri ma odčhiv amen!
Ma ker ladž tire slavne tronoske!
Leper tuke pre tiri zmluva, so amenca phandľal,
a ma prephag la!
22 Či šaj o modli le narodengre den o brišind?
Abo či o ňebos del korkoro pestar o prehanki?
Či oda na sal tu, RAJEJA, Devla amaro, ko oda kerel?

Pre tute pes mukas,
bo ča tu kada savoro keres.“

15

E skaza le manušengri andre Judsko

1 O RAJ mange phenďa: „Kajte angle mande ačhiľahas o Mojžiš the o
Samuel, miro jilo pes na visarela ke kala manuša. Bičhav len mandar het,
mi džan het pal mire jakha.
2 A te tutar phučena: ‚Kaj džaha?‘ odpheneha lenge: ‚Kada phenel o RAJ:
Oda, ko peske zaslužinel te džal pro meriben, merela;
oda, ko peske zaslužinel e šabľa, ela murdardo šabľaha;
oda, ko peske zaslužinel e bokh, merela bokhatar;
oda, ko peske zaslužinel te džal andro zajaťje, ela zailo.‘
3 Štar veci pre tumende anava,“ phenel o RAJ, „e šabľa, hoj te murdarel,
le rikonen, hoj te čhingeren, le čiriklen a the le dzive džviren, hoj te chan
a te ňičinen.
4 A kerava oda, hoj savore kraľišagi pre phuv pes darana olestar, so pes
lenge ačhiľa, vaš oda, so o judsko kraľis o Menaše, o čhavo le Chizkijoskro*,
kerďa andro Jeruzalem.
5 Kaske ela pharo vaš tuke, Jeruzalemona?
Ko vaš tu rovela?
Ko paš tu zaačhela a phučela tutar:
‚Sar džives?‘
6 Tu man odčhiďal,“ phenel o RAJ,
„visarďal tut mange le dumeha.
Vašoda pre tute nacirdava miro vast a zňičinava tut,
bo imar zuňinďom te zľikerel miri choľi.
7 Prečhivkerava len la vidlaha
andre savore lengre fori.
Lava lendar le čhaven;
zňičinava mire manušen,
bo pes na visarde peskre nalače dromendar.
8 Ela ode buter vdovi, sar hin e poši paš o moros;
anava le ňičiťeľis pro dilos, so murdarela le terne muršen
a kerela, hoj o daja te cerpinen;
jekhvareste pre lende anava e bari dar the o pharipen.
9 Slabisaľola odi džuvľi, savi anďa efta čhaven pro svetos,
phurdela avri e duša.
Dživese lake zadžala o kham,
ela poceňimen a ladžala pes.
A oklen, so predživena, dava te murdarel
lengre ňeprijaťeľenge,“
phenel o RAJ.

O Jeremijaš pes sajinel le RAJESKE

10 Me phenďom: „Vigos mange, daje miri, hoj man anďal pro svetos,
le muršes, so pes furt mušinel te vesekedinel a te kerel savorenca pal
caľi phuv. Na davas kečeň aňi na iľom kečeň, ale the avke man savore
prekošen.“

---

* **15:4** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

11 O RAJ phenďa: „Jeremijaš, me tut lendar lava avri. Sar pre tire
ňeprijaťeľa avela o pharipen the e skaza, akor pal tu avena a mangena
tut, hoj lenge te pomožines.
12 Či šaj o manuš prephagel o trast, o trast pal o severos, vaj o brondzos?
13 Manušale andral e Judsko, tumaro barvaľipen the tumare pokladi dava
tumare ňeprijaťeľenge a na mola len oda ňič; angle savore tumare bini,
so kerďan pal caľi tumari phuv.
14 Kerava tumendar otroka tumare ňeprijaťeľenge andre odi phuv, savi
na prindžaren, bo miri choľi labol pre tumende sar jag.“
15 Me phenďom: „Tu džanes, RAJEJA, leper tuke pre ma a pomožin
mange; pomsťin tut vaš mande mire ňeprijaťeľenge! Ma domuk lenge
te lel man het. Soske mek zľikeres tiri choľi? Se tu džanes, hoj vaš tute
cerpinav.
16 Furt, sar ke ma avenas tire lava, chavas len; tire lava mange anen
o radišagos a miro jilo lendar radisaľol, se me man vičinav pal tiro nav,
RAJEJA, Nekzoraleder Devla.
17 Na bešav maškar ola, ko rado mulatinen, a na zabajinav man lenca.
Angle oda, hoj šunav tire lava, bešav korkoro a hin andre mande pherdo
choľi vaš oda, so kerde.
18 Soske miri dukh šoha na preačhel? Soske hiňi miri rana ajsi dukhďi,
hoj našťi sasťol avri? Me man mukľom savoreha pre tute, ale tu man
omukľal avke sar o paňi andre jarka, so ňilaje šučol avri.“
19 Vašoda kada phenel o RAJ: „Te tut visareha kale lavendar, kerava tutar
pale miro služobňikos. Te vakereha oda, so hin vzacno, a na oda, so hin
zbitočno, akor tuke domukava pale te vakerel vaš ma le manušenge. Tu
ma ker avke sar on, ale on mi keren avke sar tu!
20 Me kerava, hoj te aves ajso zoralo sar o brondzuno muros kale
manušenge. Marena pes tuha, ale na domarena tut, bo me som tuha,
hoj tut te chraňinav a te lav tut avri,“ phenel o RAJ.
21 „Lava tut avri andral o vasta le ňeprijaťeľengre a cinava tut avri
andral o vasta le bijileskre manušengre.“

16

O sudos prekal o manuša andral e Judsko

1 O RAJ mange phenďa kada:
2 „Ma le tuke romňa a te na el tut čhave aňi čhaja pre kada than.“
3 Bo kada phenel o RAJ pal o čhave the pal o čhaja, so uľile pre kada
than, the pal lengre daja the dada, so len ande pro svetos:
4 „Merena pro meribnaskre nasvaľibena. Ňiko pal lende na rovela
aňi len na parunela, ale pašľona pre phuv sar hnojos. Ena murdarde la
šabľaha a merena bokhatar. Lengre mule ťela chana o čirikle the o dziva
džviri.“
5 Bo kada phenel o RAJ: „Ma dža andro kher, kaj on vartinen. Ma dža ode
lenca te rovel a ma phen lenge, hoj tuke oda hin pharo, bo me odiľom kale
manušendar miro smirom, miro verno kamiben the miri milosť,“ phenel
o RAJ.
6 „The o barvalo the o čoro merena andre kadi phuv. Ňiko len na
parunela a ňiko pal lende na rovela. Ňiko pes žaľatar vaš lenge na
čhingerela pro ťelos aňi peske na hoľinela o bala pro šero.

7 Ňiko lenca na chala aňi na pijela, hoj len te poťešinel akor, sar lenge
merela vareko, kas rado dikhenas, a aňi akor, sar lenge merela e daj abo o
dad.
8 Ma dža aňi andro kher, kaj mulatinen, hoj lenca te bešes, te chas a te
pijes."
9 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: „Angle tumare
jakha, sar mek tumen dživena, lava kale thanestar het o radišagos the o
kheľiben, o radišagos le terneskro the la terňakro.
10 Sar pheneha kale manušenge savore kala lava a on tutar phučena:
‚Soske amenge o RAJ phenel, hoj pre amende avela savoro kada
nalačhipen? Savi hin amari vina a savo binos kerďam anglo RAJ, amaro
Del?'
11 Odpheneha lenge: ‚Vašoda, hoj tumare dada man omukle,' phenel o
RAJ, ‚a phirenas pal aver devla, služinenas lenge a lašarenas len. Omukle
man a miro zakonos na doľikerenas.
12 Ale tumen san mek goreder sar tumare dada, bo sako tumendar phirel
pal peskro zacato the nalačho jilo a na kamel man te šunel.
13 Vašoda tumen tradava avri andral kadi phuv andre ajsi phuv, savi na
prindžarenas aňi tumen aňi tumare phure dada. A služinena ode le cudze
devlenge rat-džives, bo imar tumenge na presikavava e milosť.' "

O RAJ pale zachraňinela le Izrael

14 „Vašoda avena o dživesa," phenel o RAJ, „kana imar na phenena:
‚Avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeliten andral o Egipt,'
15 ale phenena, ‚avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeloskre
manušen andral e severno phuv the andral savore phuva, andre save
len roztradňa.' Bo me len anava pale andre odi phuv, savi diňom lengre
dadenge.
16 Dikh, bičhavava pal o but ribara," phenel o RAJ, „a on len chudena.
Paľis bičhavava pal o but lovci a on len chudena andral savore verchi,
andral savore brehi the andral o pukimen skali.
17 Se mire jakha dikhen pre savore lengre droma. Angle mande pes našťi
garuven aňi lengre bini nane garude angle mire jakha.
18 Ale vaš lengri vina the vaš lengro binos lenge visarava duvar ajci pale,
bo meľarde andre miri phuv le mule sochenca a pherarde miri phuv peskre
džungale modlenca."
19 Akor me phenďom:

„O RAJ hin miri zor the miro hrados,
oda than, kaj man garuvav
andre oda džives, sar mange hin phares!
Ke tute avena o narodi,
avena pal o agora le phuvakre a phenena:
‚Amare dada na zďeďinde ňič, ča le falošne devlen;
le chocsave modlen, so lenge na sas lače pre ňisoste.'
20 Šaj peske o manuš kerel devlen?
Šaj, ale oda nane ňisave devla!"
21 O RAJ phenel:
„Vašoda me lenge akana sikavava
a dava lenge te džanel miri bari zor
a prindžarena, hoj miro nav hin o RAJ."

17

O binos le judske manušengro

1 O RAJ phenel: „Manušale andral e Judsko, tumaro binos hino pisimen
andre le trastune ridloha; hino randlo avri pre tumare jile the pre tumare
oltara le diamantoskre hrotoha.
2 Bo tumare čhave lašaren le modlen paš peskre oltara the paš o slupi la
Ašerakre tel dojekh zeleno stromos the pre dojekh baro verchos.
3 Verchona miro, so sal pre rovno maľa, tiro barvaľipen the savore tire
pokladi dava sar korisť a avke počineha vaš o binos, so sas kerdo pre caľi
tiri phuv.
4 Mušineha tutar te del tiri phuv, savi tuke diňom. Kerava tutar otrokos
tire ňeprijaťeľiskro andre ajsi phuv, savi na prindžares. Bo miri choľi hiňi
sar jag, so večňe labola.“

Te mukel pes pro RAJ

5 Kada phenel o RAJ:
„Prekošlo hin oda murš,
ko pes mukel pro manuš
a thovel peskro pačaben pre le manušeskri zor,
ale andre peskro jilo pes visarel het le RAJESTAR.
6 Ela sar o krakos pre pušťa
a na dikhela, sar avel o lačhipen.
Bešela pre pušťa andre avrišuki phuv,
andre londi phuv, kaj ňiko aver na bešel.
7 Bachtalo hin oda murš, savo pes mukel pro RAJ
a thovel peskro pačaben andro RAJ.
8 Ela sar o stromos sadzimen paš o paňi,
so zamukel peskre koreňa paš e jarka.
Na darala pes, sar avela o baro tačipen,
leskre prajti ačhena zelena.
Andro šuko berš pes na trapinela
aňi na preačhela te del peskro ovocje.
9 Nekzradneder savorestar hin o jilo,
na del pes te sasťarel avri.
Ko leske šaj achaľol?
10 Me, o RAJ, skuminav o jile a skušinav o gondoľišagos,
hoj te počinav sakoneske pal oda, sar dživelas,
pal oda, savo ovocje anenas leskre skutki.
11 Oda, ko peske načačipnaha skidel o barvaľipen,
hino sar e jarabica, savi bešel pro cudza jandre.
Andre peskre nekfeder berša pes lestar mušinela te zdel
a pro koňec pes sikavela, hoj sas dilino.“

12 Me phenďom:
„Amaro Chramos hino sar o slavno tronos,
so ačhel pro baro verchos ešebnovarestar.
13 RAJEJA, tu sal e Naďej le Izraeloskri.
Savore, ko tut omuken, pes ladžana.
Ola, ko tutar džan het, ena pisimen andro prachos la phuvakro,
bo omukle le RAJES, o prameňis le džide paňeskro.
14 Sasťar man, RAJEJA, a avava sasto,
zachraňin man a avava zachraňimen,

bo tu sal oda, kas lašarav.
15 Dikh, o manuša mandar asan a phenen:
‚Kaj hine o lava le RAJESKRE? Mi ačhen pes imar.‘
16 Me pre tute na ispidavas, hoj te avav tiro pasťjeris
na kamavas o džives le pharipnaskro.
Tu džanes, so avľa avri andral miro muj,
hin oda anglal tute.
17 Ma ker, hoj te predarav!
Se tu sal miro than, kaj man garuvav
andro džives, sar avel o pharipen.
18 Mi ladžan pes ola, ko pre ma džan,
ale me man te na ladžav.
Mi predaran on,
ale me man te na darav.
An pre lende o džives le pharipnaskro
a mar len duvar ajci.“

Te ľikerel o šabat sveto

19 Kada mange phenďa o RAJ: „Dža a ačhav tut andre brana le manušengri, khatar džan andre a khatar aven avri o judska kraľa, a the andre savore brani andro Jeruzalem,
20 a phen lenge: ‚Šunen o lava le RAJESKRE, kraľale andral e Judsko, savore manušale, so bešen andre Judsko, a the savore, so dživen andro Jeruzalem a predžan kala branaha.‘
21 Kada phenel o RAJ: ‚Den pre tumende pozoris! Ma hordinen o tovaris a ma anen les prekal o brani le Jeruzalemoskre pro šabat.
22 Aňi ma anen avri tumaro tovaris andral tumare khera aňi ma keren ňisavi buči pro šabat, ale pošvecinen o šabat avke, sar prikazinďom tumare dadenge.
23 No tumare dada na kamenas te šunel aňi peske na lenas ola lava andro jile. Sas zacata, na šunenas a na dine peske te phenel.
24 Ale te man tumen šunena,‘ phenel o RAJ, ‚a pro šabat na hordinena o tovaris prekal e brana kale foroskri, te pošvecinena o šabat a na kerena andre oda džives ňisavi buči,
25 akor prekal o brani kale foroskre predžana o raja the o kraľa, save bešena pro tronos le Davidoskro. O kraľa, o raja, o manuša andral e Judsko the o manuša andral o Jeruzalem avena pro verdana the pro graja. A andre kada foros furt bešena o manuša.
26 Avena o manuša andral o fori andre Judsko, andral o gava pašal o Jeruzalem, andral e phuv le Benjaminoskri, the andral e brehengri phuv Šefela, pal o verchi, the pal e pušťa Negev a anena andro Chramos le RAJESKRO o labarde obeti, o chabeneskre obeti the mek aver obeti, the o kaďidlos the e paľikeribnaskri obeta.
27 Ale te na šunena mire lava, hoj pes te pošvecinel o šabat, a hordinena tumaro tovaris a predžana leha prekal o brani le Jeruzalemoskre, akor bičhavava pre leskre brani e jag, so na murdaľola andre a labarela avri o pevnosťi le Jeruzalemoskre.‘ “

18

O podobenstvo pal o hrnčjaris

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Ušťi a dža andro kher le hrnčjariskro. Ode tuke phenava mire lava.“

3 Avke geľom tele andro kher le hrnčjariskro a ov ipen akor kerelas buči
pro kruhos.
4 A e kuči, savi kerelas la čikatar, leske na avľa avri. Avke latar kerďa
aver nadoba, savi ov kamľa te kerel.
5 O RAJ ke ma prevakerďa kavke:
6 „Či me tumenca našťi kerďomas avke sar kada hrnčjaris?“ phenel o RAJ.
„Avke sar hin e čik andro vasta le hrnčjariskre, avke san tumen, manušale
andral o Izrael, andre mire vasta.
7 Varekana phenav pal varesavo narodos abo pal varesavo kraľišagos,
hoj les džav te zňičinel, te čhivel tele a te murdarel avri,
8 ale te pes oda narodos, pre savo oda phenďom, visarel andral peskro
nalačhipen, akor mange hin pharo a na kerav oda nalačho, so leske
gondoľinavas te kerel.
9 A varekana phenav pal varesavo narodos abo pal varesavo kraľišagos,
hoj les pale ačhavava upre a sadzinava avri,
10 ale te oda narodos kerel oda, so nane lačho angle mire jakha a na šunel
man, akor mange hin pharo a na kerav oda lačho, so leske gondoľinavas
te kerel.
11 Akana phen le manušenge andre Judsko the le nipenge andro
Jeruzalem: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, pripravinav pre tumende e pohroma
a gondoľinav pre tumende avri o nalačho planos. Vašoda pes sako
tumendar mi visarel peskre nalače dromestar a mi prikerel peskre droma
the peskre skutki!‘
12 Ale on odphende: ‚Zbitočňe amenge kada vakeres! Amen hin amare
plani a sako amendar peske kerela oda, so kamel andre peskro nalačho
the zacato jilo.‘ “

O manuša omuken le RAJES

13 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Noča phučen le narodendar,
či vareko šunďa kajso vareso.
E pačivaľi čhaj le Izraeloskri kerďa odi nekgoreder veca.
14 Či šaj o jiv calkom našľol pal o verchi andro Libanon?
Či šaj varekana lengre šilale paňa, so čuľan dural, šučon avri?
15 Ale mire manuša pre ma bisterde;
labarenas o kaďidlos le falošne devlenge,
angle lende odgele pal o droma,
pal o chodňiki, so sas dine varekana,
a gele pre aver chodňiki,
pro droma, so na sas prikerde.
16 Avke čerinde kadi phuv pro strašno than,
hiňi prekošľi pro furt.
Sako, ko pašal predžala, predarala olestar, so dikhela,
čudaľinela pes a kerela le šereha.
17 Roztradava len sar e balvaj pal o vichodos anglo ňeprijaťeľa;
andre oda džives, sar pre lende avela e pohroma,
lenge sikavava o dumo, a na o muj.“

O nalače plani pro Jeremijaš

18 Phende: „Aven gondoľinas avri o nalače plani pro Jeremijaš. Se
mek kade ena aver rašaja, save amen šaj sikavena, goďaver murša, save
amen dena goďi, the proroka, save amenge phenena o lav le Devleskro.

Aven thovas les tele la čhibaha a imar na mušinaha te šunel, so amenge vakerel.“
19 Avke me phenďom:
„Šun man, RAJEJA,
a šun the olen, ko pre ma džan!
20 Či šaj vaš o lačho te počinel nalačhipnaha?
No on mange kopaľinde avri e bari chev!
Leper tuke, hoj ačhavas angle tute
mangavas tut vaš lenge,
hoj lendar te visares tiri choľi.
21 Vašoda muk pre lengre čhave e bokh
a de len te murdarel la šabľaha.
Ker lengre romňijendar vdovi a ma de len čhave;
lengre muršen mi murdarel o meribnaskro nasvaľiben
a lengre ternen mi predemel e šabľa andro mariben.
22 Andral lengre khera mi šunďol o baro roviben,
sar pre lende jekhvareste bičhaveha le zbujňiken,
bo kopaľinde avri e chev, hoj man te chuden,
a thode tel mire pindre e pasca.
23 Ale tu, RAJEJA, džanes savore lengre nalače plani,
sar man kamen te murdarel.
Ma odmuk lenge lengri vina
aňi ma khos tele lengro binos anglal tire jakha!
Ale de lenge te perel tele anglal tu
a ker lenca andre tiri choľi.“

19

E Judsko ela phagerďi sar e kuči

1 Kada phenel o RAJ: „Dža ko hrnčjaris a cin lestar kuči čikatar, le tuha varesave vodcen le manušendar the le rašajendar.
2 Paľis dža andre dolina Ben-Hinom, savi hiňi paš e Brana le hrnčjariskri, a ode vakereha ola lava, so tuke phenava.
3 Pheneha lenge: ‚Šunen o lav le RAJESKRO, kraľale andral e Judsko the manušale, so bešen andro Jeruzalem! Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Pre kada than anava ajsi pohroma, hoj sakoneske, ko pal oda šunela, piskinela andro kana.
4 Bo on man omukle a kerde kale thanestar than prekal o cudza devla; labarenas kade o kaďidlos avre devlenge, saven na prindžarenas aňi lengre dada aňi o judska kraľa, a kada than pherarde le ňevinne rateha.
5 Le Baaloske ačhavenas o uče thana, hoj peskre čhaven te labaren sar e labarďi obeta le Baaloske. Kajse obeti me šoha na prikazinďom, na phenďom a mek aňi pre godi mange oda na avľa.
6 Vašoda avena ajse dživesa, phenel o RAJ, kana pes imar kada than na vičinela Tofet abo dolina Ben-Hinom, ale e Dolina le murdaripnaskri.
7 Pre kada than zňičinava o plani le Judaskre the le Jeruzalemoskre, murdarava len la šabľaha anglal lengre ňeprijaťeľa, ole dženengre vastenca, so len kamen te murdarel. Lengre mule ťela dava te chal le čiriklenge the le dzive džvirenge.
8 Anava pre kada foros ajsi bari dar, hoj sako, ko pašal predžala, predarala a čudaľinela pes oleske, so pes leha ačhiľa.

9 Lengre ňeprijaťeľa len obkľučinena a kamena len te zňičinel.
Obkľučinena len avke zorales, hoj o manuša andro foros bokhatar chana
jekh avres a mek až the peskre čhaven the čhajen.‘
10 Paľis phager e kuči anglo jakha ole muršengre, so tuha džana.
11 Phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: Avke sar phadžiľa kadi
kuči čikatar, savi pes imar na del te prikerel, avke phagerava kale manušen
the kada foros. Le mulen pes parunela andre dolina Tofet, bo avrether na
ela than te parunel.
12 Kada kerava kale foroha, phenel o RAJ, a the olenca, ko andre bešen.
Kada foros ela sar o Tofet.
13 O khera andro Jeruzalem the o khera le judske kraľengre ena meľarde
andre sar o Tofet – savore khera, kaj labarenas o kaďidlos pro padi savore
ňeboskre čercheňenge a kaj anenas o moľakre obeti avre devlenge.‘ “
14 Sar o Jeremijaš avľa pale andral o Tofet, kaj les bičhaďa o RAJ te
prorokinel, ačhaďa pes andre dvora le RAJESKRE khereskri a phenďa
savore manušenge:
15 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Pre kada than
a the pre savore fori pašal anava savore pohromi, pal save vakeravas, bo
sas zacata a na kamenas te šunel mire lava.‘ “

20

O Pašchur phandel le Jeremijaš

1 O rašaj o Pašchur, le Imeroskro čhavo, o hlavno uradňikos andro
Chramos le RAJESKRO, šunďa le Jeremijaš te prorokinel kala lava.
2 O Pašchur diňa le prorokos Jeremijaš te marel a te phandel andre
kaštuňi klada, savi sas paš e Upruňi brana le Benjaminoskri paš o Chramos
le RAJESKRO.
3 Pre aver džives, sar o Pašchur premukelas le Jeremijaš andral e klada,
phenďa leske o Jeremijaš: „O RAJ tut na vičinela ‚Pašchur‘, ale ‚Bari Dar
savore serendar‘.
4 Bo kada tuke phenel o RAJ: ‚Bičhavava pre tu the pre tire prijaťeľa bari
dar; perena tel o šabľi le ňeprijaťeľengre a tire jakha pre oda dikhena. A
savore manušen andral e Judsko dava andro vasta le babiloňike kraľiske;
lela len andro Babilon a oklen murdarela la šabľaha.
5 Savoro barvaľipen kale foroskro dava andro vasta lengre
ňeprijaťeľenge – savore vzacna veci the savore pokladi le kraľengre
andral e Judsko. Lengre ňeprijaťeľa len občorarena, lena kala veci sar
korisť a ľidžana oda andro Babilon.
6 Tu, Pašchur, the savoredžene andral tiro kher avena zaile andro
Babilon. Ode mereha a parunena tut savore tire prijaťeľenca, savenge
falošňe prorokinďal.‘ “

O Jeremijaš pes sajinel

7 Prevakerďal man, RAJEJA,
a me man diňom te prevakerel;
zorales man pricirdňal ke tu
a domarďal man.
Calo džives som pro asaben,
sako mandar asal.
8 Furt sar vakerav, mušinav zorales te vičinel:
„O mariben the e pohroma avel!“
Anglo lav le RAJESKRO mange calo džives
dophenen a keren man ladž.

9 Ale sar mange phenavas: „Imar na leperava leskro lav
aňi na vakerava andre leskro nav,“
no leskro lav hin andre miro jilo sar jag;
e jag, so labol andre mire kokala.
Kamavas odi jag andre mande te zaačhavel,
ale našťi.
10 Šunav but dženen te šepkinel:
„E bari dar hin všadzik! Den les andre! Daha les andre!“
Savore mire prijaťeľa užaren pre oda,
hoj perava, a phenen:
„Ko džanel, či les na klaminaha,
a oleha les domaraha a pomsťinaha pes leske.“
11 Ale o RAJ hino manca sar o zoralo hrďinas,
vašoda ola, ko pre ma džan, perena tele
a našťi man ňič kerena.
Doperena andre bari ladž,
bo našťi man domarena,
pre lengri ladž pes šoha na bisterela.
12 Nekzoraleder RAJEJA,
tu, so skumines le spravodľivones,
tu, so dikhes dži andro jilo the andre goďi,
de mange te dikhel tiri pomsta pre lende,
bo andre tire vasta diňom miro pharipen.
13 Giľaven le RAJESKE!
Oslavinen le RAJES!
Ov zachraňinel le čores
andral o vasta le nalače manušengre.
14 Prekošlo te el oda džives, kana uľiľom!
Te na el požehňimen oda džives,
kana man miri daj anďa pro svetos!
15 Prekošlo hin oda murš,
savo anďa mire dadeske o radišagos, sar phenďa:
„Uľiľa tuke čhavoro, muršoro!“
16 Oda murš mi el sar o fori,
save o RAJ bi e milosť čhiďa tele.
Tosara mi šunel o roviben
a pro dilos e maribnaskri vika.
17 Bo na murdarďa man andro per mira dake,
avke mange uľahas mira dakro per sar hrobos pro furt.
18 Soske avľom avri la dake andral o per?
Hoj te dikhav o trapišagos the e žaľa?
Hoj andre ladž te predživav mire dživesa?

21

O Del odphenel le Cidkijoske

1 O kraľis Cidkijah bičhaďa ko Jeremijaš le Malkijoskre čhas le Pašchur the le rašas Cefanjah, le Maasejoskre čhas, hoj lestar te phučen:
2 „Mang le RAJES, hoj amenge te avel te pomožinel, bo o babiloňiko kraľis Nebukadnecar pre amende utočinel. Phuč, či na kerela o RAJ jekh ajso zazrakos, sar kerelas varekana, a či les na zaačhavela, hoj pre amende te na utočinel a te džal het.“
3 Akor o RAJ prevakerďa ko Jeremijaš, hoj lenge te odphenel: „Kada phenen le Cidkijoske:

4 ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Domarava tumari armada,
savi pes marel le babiloňike kraľiha the le Babilončanenca, so tumen
obkľučinen avral pašal o muri, a skidava upre maškar o foros o zbraňe
tumare slugaďengre.
5 Me korkoro man tumenca marava le nacirdle vasteha, le zorale
ramenoha, la choľaha, la bara choľaha.
6 Murdarava olen, so bešen andre kada foros; le manušen the le dobitkos
le džungale nasvaľibnaha, avke hoj merena.
7 Paľis, phenel o RAJ, dava le judske kraľis Cidkijah, leskre sluhen,
leskre manušen a the olen, so andre kada foros na pregele le meribnaskre
nasvaľibnaha, la šabľaha aňi la bokhaha, andro vasta le babiloňike
kraľiske Nebukadnecaroske the lengre ňeprijaťeľenge, so len kamen te
murdarel. Ov len murdarela bi e milosť, bi o jilo a na ela leske vaš lenge
pharo.‘
8 A kale manušenge phen: ‚Kada phenel o RAJ: Thovav anglal tumende
o drom le dživipnaskro the o drom le meribnaskro.
9 Ko ačhela andre kada foros, ela murdardo la šabľaha, merela
bokhatar abo pro meribnaskro nasvaľiben. Ko džala avri a zdela pes le
Babilončanenge, so tumen obkľučinen, ačhela te dživel. Zachraňinela
peske bajča o dživipen a dživela.
10 Bo man rozhodňinďom, hoj na zachraňinava kada foros, ale hoj les
zňičinava,‘ phenel o RAJ. ‚Dava les andro vasta le babiloňike kraľiske a ov
les labarela avri.‘ “

O Del vakerel ko kraľiskro kher

11 „Phen le judske kraľiskra famelijake kada: Šunen o lav le RAJESKRO,
12 kher le Davidoskro! Kada phenel o RAJ:
‚Sako džives sudzinen spravodľivones
a len avri le občorarde manušes andral o vasta oleske, ko les trapinel,
hoj te na chudel te labol miri choľi sar jag
vaš tumare nalače skutki, so keren,
a te na rozlabol avke, hoj la ňiko našťi murdarela andre.‘ “

O Del vakerel ko Jeruzalem

13 „Dikh, me džav pre tute, Jeruzalem,
so bešes upral e dolina,
pre skalnato rovina,
phenel o RAJ.
Tumen phenen: ‚Ko pre amende avela,
ko pes šaj dochudela andre amare khera?‘
14 Marava tumen vaš tumare skutki,
phenel o RAJ.
Labarava e jag andre tumaro veš
a labola savoro pašal tumende.“

22

O lav prekal o judska kraľa

1 Kada phenel o RAJ: „Dža tele andro palacis ko judsko kraľis a phen
leske kada lav:
2 ‚Šun o lav le RAJESKRO, judsko kraľina, so bešes pro tronos le
Davidoskro, tu, tire sluhi the tire manuša, tumen, so aven andre prekal
kala brani.‘

3 Kada phenel o RAJ: ‚Keren oda, so hin spravno a spravodľivo, len avri
le občorarde manušes andral o vasta oleske, ko les trapinel. Ma keren
ňisavo nalačhipen aňi ma trapinen le cudzincen, le široten the le vdoven;
ma čhoren avri o ňevinno rat pre kada than.
4 Te čačes doľikerena kada lav, akor o kraľa, so bešen pro tronos le
Davidoskro, avena andre prekal o brani kale palaciskre pro graja the pro
verdana, on, lengre sluhi the lengre nipi.
5 Ale te na šunena kala lava, lav vera korkoro pre mande,‘ phenel o RAJ,
‚hoj kale palacistar ačhela kopa šmeci.‘
6 Bo kada phenel o RAJ pal o palacis le judske kraľiskro:
‚Kajte sal mange sar o Gilead,
sar o verchi andro Libanon,
kerava tutar e pušťa,
o fori, kaj ňiko na bešel.
7 Bičhavava pre tute le ňičiťeľen,
le slugaďen le zbraňenca,
čhingerena avri tire šukar cedri
a čhivena len pre jag.‘

8 But narodi predžana pašal kada foros a jekh avrestar phučena: ‚Soske
o RAJ kada kerďa kale bare foroha?‘
9 Odphenena lenge: ‚Vašoda, bo omukle e zmluva le RAJESKRI, peskre
Devleskri, klaňinenas pes avre devlenge a služinenas lenge.‘ “

O lav pal o Joachaz

10 „ ‚Ma roven pal o kraľis, so muľa,
ma ľikeren žaľa pal leste;
sigeder roven pal oda, ko geľa andre aver phuv,
bo imar na avela pale
a peskri phuv imar na dikhela.‘
11 Bo kada phenel o RAJ pal o Jozijašoskro čhavo Joachaz*, pal o judsko
kraľis, savo vladňinelas vaš peskro dad Jozijaš a geľa het pal kada than:
‚Imar na avela kade pale,
12 ale merela pre oda than, kaj les ľigende a imar na dikhela kadi phuv.‘
“

O lav pal o Jojakim

13 „ ‚Vigos oleske, ko peske ačhavel o palacis ňespravodľišagoha
a o uprune khera klamišagoha,
ko peskre manušen del te kerel buči hijaba
a na počinel lenge vaš e buči.
14 Ko phenel: „Ačhavava mange baro palacis
a upral mange kerava o bare khera!“
A paľis peske kerel o buchle oblaki,
obthovel o palacis le cedroskre kašteha
a farbinel pro loles.
15 Gondoľines tuke, hoj te tut lašares le cedroha, hoj oda tutar kerel kraľis?
Či tiro dad na chalas a na pijelas?
Ale ov kerelas oda, so hin spravno the spravodľivo,
a vašoda leske sas mištes.
16 Pomožinelas te dochudel o čačipen le čoreske the le slabeske

* **22:11** E hebrejiko čhib: Šalum

a sas leske mištes.
Kavke kamel te kerel o manuš, so man prindžarel!‘
phenel o RAJ.
17 ‚Ale tire jakha the tiro jilo
džan ča pal o nalačho ziskos,
te čhorel avri o ňevinno rat,
te trapinel a te ispidel tele.‘
18 Vašoda kada phenel o RAJ pal o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo:
Na rovena pal leste kavke:
‚Jaj, phrala miro! Jaj, prijaťeľina miro!‘
Na rovena pal leste:
‚Jaj, raja miro! Jaj, kraľina miro!‘
19 Parunena les sar le somaris,
cirdena les avri a čhivena het
pal o brani le Jeruzalemoskre.“

O lav pal o Jeruzalem

20 „Čhaje le Jeruzalemoskri,
dža upre pro Libanon a vičin,
mi šunďol tiro hangos andro Bašan,
vičin andral o Abarim,
bo savore tire pirane hine zňičimen.
21 Vakeravas ke tu, sar tuke mek sas mištes,
ale tu phenďal: ‚Na kamav te šunel!‘
Kajsi salas terňipnastar,
na šunehas man.
22 Savore tire pasťjeren odphurdela e balvaj;
tire pirane ena zaile a odľigende.
Akor tut ladžaha a aveha teledikhľi
vaš tire nalače skutki.
23 Tu, so bešes pro Libanon,
a tire hňizdi hine pro cedri,
jaj sar jojčineha akor,
sar pre tu avena o ločhibnaskre dukha,
o kurči sar pre džuvľi, so ločhol.“

O lav pal o Jojachin

24 „Avke sar dživav,“ phenel o RAJ, „te le Jojakimoskro čhavo o Jojachin†, o judsko kraľis, uľahas e pečatno angrusi pre miro čačo vast, iľomas les odarik tele.
25 Dava tut andro vasta olenge, ko tut kamen te murdarel, the olenge, kastar tut daras. Dava tut andro vasta le babiloňike kraľiske le Nebukadnecaroske the andro vasta le Babilončanenge.
26 Tut the tira da, savi tuha ločhiľa, tradava andre aver phuv, andre savi na uľiľan, a ode the merena.
27 Imar šoha na avena pale andre odi phuv, andre savi igen kamen te avel pale.“

28 Kada murš, o Jojachin, hino sar e phagi nadoba, savi čhide het.
Hino sar e kuči čikatar, savi ňiko na kamel.
Soske hino ov the leskre čhave odčhide?
Soske hine tradle andre odi phuv, pal savi ňič na džanen?

† **22:24** E hebrejiko čhib: Konjah

29 Ó phuvije, phuvije, phuvije,
šun o lav le RAJESKRO!
30 Kada phenel o RAJ:
„Pisinen andre kale manušes avke,
sar te les na uľahas čhave,
sar manušes, kaske andro dživipen na avľa ňič avri,
bo aňi jekh leskre čhavendar
na bešela pro tronos le Davidoskro,
hoj te vladňinel andre Judsko.“

23

O Del skidela upre peskre manušen

1 „Vigos tumenge, pasťjerale! Bo muken le bakroren andral miro stados te merel a roztraden len!“ phenel o RAJ.
2 Vašoda phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pro pasťjera, save ľidžan mire manušen: „Tumen roztradňan a rozmukľan miro stados a na dodikhenas pre lende. Avke akana me dodikhava pre oda, hoj te aven marde vaš tumare nalače skutki,“ phenel o RAJ.
3 „Andral savore phuva, kaj len roztradňom, skidava upre mire bakroren, so mek ačhile te dživel, a anava len pale khere. Ode pale rozbarona a ela len but čhave.
4 Ačhavava upral lende pasťjeren, save len mištes pašinena, a imar pes na mušinena te daral aňi te izdral; aňi jekh bakroro imar na našľola,“ phenel o RAJ.

O Del dela le čačipnaskre kraľis

5 „Dikh, avena ajse dživesa,“ phenel o RAJ,
„hoj le Davidoske dava te barol avri o čačipnaskro Konaricis;
le kraľis, savo vladňinela goďaha
a anela o spravodľišagos the o čačipen pal caľi phuv.
6 Sar ov kraľinela, o Juda ela zachraňimen
a o Izrael dživela andro smirom.
Kale naveha les vičinena:
‚O RAJ hin amaro spravodľišagos.‘
7 Vašoda dikh, avel o časos,“ phenel o RAJ, „sar imar o manuša na vakerena: ‚Avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeliten andral o Egipt,‘
8 ale vakerena: ‚Avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeloskre potomken andral e severno phuv the andral savore phuva, andre save len roztradňa.‘ Paľis avena pale te dživel andre peskri phuv.“

O lav pal o falošna proroka

9 O lava le prorokenge:
O jilo andre ma pukinel
a savore kokala mange izdran.
Anglo sveta lava, so pre tumende phenďa o RAJ,
Som sar mato manuš, sar murš, so mačiľa la moľatar.
10 Bo e phuv hiňi pherďi le manušenca, so nane verna le RAJESKE;
so dživen nalače dživipena a viužinen peskri zor.
O RAJ prekošľa kadi phuv, a vašoda hiňi andre žaľa
a o maľi šučon avri.

11 O RAJ phenel:
„Bo o prorokos the o rašaj hine bijedevleskre,

mek the andre miro kher len arakhľom te kerel o nalačhipen.
12 Vašoda ela lengro drom šľickaco,
rači lenge poddžana o pindre a perena upre.
Mukava pre lende e pohroma
andre oda berš, sar ena marde,“
phenel o RAJ.

13 „Le proroken andre Samarija
dikhľom te kerel but džungale veci:
Prorokinenas andro nav le Baaloskro
a avke mire manušen le Izrael ľidžanas avrether.
14 Ale le proroken andro Jeruzalem
dikhľom te kerel meksa džungaleder veci:
Kerenas o lubipena a klaminenas,
pomožinenas le manušenge te kerel o nalačhipen,
vašoda pes ňiko lendar na visarelas peskre binendar.
Mange hine savore sar e Sodoma
a o manuša, so ode bešen, sar e Gomora.“
15 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ pal o proroka:
„Dikh, dava len te chal o kirko chaben
a te pijel o otravimen paňi.
Bo le prorokendar andral o Jeruzalem
pes rozľigenďa o bijedevleskeriben pal cal̓i phuv.“
16 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Ma šunen o lava le prorokengre, so tumenge prorokinen,
bo on tumen den e zbitočno naďej.
Vakeren tumenge o viďeňja, so aven ča andral lengre goďa,
ale na andral o muj le RAJESKRO.
17 Ola proroka furt phenen ole manušenge, save man tele dikhen:
‚O RAJ phenel: Savoro ela mištes!‘
Sakoneske, ko phirel pal peskro zacato jilo, phenen:
‚Na avela pre tumende e pohroma!‘
18 Se ko lendar sas pre le RAJESKRI porada,
hoj te dikhel a te šunel leskro lav?
Ko delas pozoris a šunelas leskro lav?
19 Dikh, le RAJESKRI vichrica!
Leskri choľi avel tele sar e zoraľi balvaj
pro šero le nalačheskro.
20 Le RAJESKRI choľi pes na visarela het,
medik pes na ačhela savoro, so peske zaiľa andro jilo.
Andro posledna dživesa oda achaľona mištes.
21 Me kale proroken na bičhaďom,
ale on the avke gele te vakerel;
Me ke lende na vakeravas,
ale on the avke prorokinenas.
22 Te ulehas pre miri porada,
akor vakerdehas mire lava mire manušenge
a visardehas len het lengre nalače dromendar
the lengre nalače skutkendar.
23 Či me som Del, so hino ča pašes?
A či na som Del, so hino the dur?“ phenel o RAJ.
24 „Či pes šaj vareko garuvel avke, hoj les te na dikhav?“

phenel o RAJ.
„Či me na som všadzik, the pro ňebos the pre phuv?“
phenel o RAJ.
25 „Šunďom, so vakeren o proroka, save prorokinen o klamišagos andre
miro nav. On phenen: ‚Sas man suno! Sas man suno!‘
26 Dži kana mek oda ela avke, hoj kala proroka prorokinena o klamišagi,
so peske on korkore gondoľinde avri?
27 On peske gondoľinen, hoj peskre sunenca, so peske vakeren, kerena
oda, hoj mire manuša te bisteren pre miro nav. Avke sar lengre dada
bisterde pre miro nav a visarde pes ko Baal.
28 O prorokos, savo džal suno, mi phenel, hoj oda hin ča suno. Ale oda,
kas hin miro lav, mi vakerel miro lav čačipnaha. So hin jekhetane le zrnos
le phuseha?“ phenel o RAJ.
29 „Či nane miro lav sar jag?“ phenel o RAJ, „sar o čokanos, so phagerel
e skala?
30 Vašoda me džav pre ola proroka,“ phenel o RAJ, „so čoren jekh
avrestar o lava a phenen, hoj oda hin mire lava.
31 Me džav pre ola proroka,“ phenel o RAJ, „so vakeren peskre lava, save
lenge aven pre čhib, a phenen: ‚O RAJ phenel kada.‘
32 Me džav pre ola proroka, so prorokinen o falošna sune,“ phenel o RAJ.
„On ľidžan avrether mire manušen peskre klamišagenca, sar vakeren pal
peskre sune a lašaren pes lenca. Me len na bičhaďom aňi len na ačhaďom.
Kale manušenge na anena ňič lačho,“ phenel o RAJ.

O lav pal o falošna proroctva

33 O RAJ mange phenďa: „Jeremijaš, te tutar kala manuša, o prorokos
abo o rašaj, phučena: ‚Savo pharipen amenge anes le RAJESTAR?‘
Odpheneha lenge: ‚Tumen san o pharipen le RAJESKRO, a vašoda tumen
čhivela het, phenel o RAJ.‘
34 Te o prorokos, o rašaj abo vareko le manušendar phenela: ‚O lav le
RAJESKRO hin o pharipen!‘ marava ole manušes the leskro kher.
35 Ale kavke tumenge kampel te phučel tumare prijaťeľistar abo
phralestar: ‚So odphenďa o RAJ?‘ abo ‚So phenďa?‘
36 A imar na vakerena: ‚O lav le RAJESKRO hin o pharipen,‘ bo pre oda
manuš, ko phenela kada lav, avela čačes o pharipen. Previsarďan o lava
le džide Devleskre, le Nekzoraledere RAJESKRE, amare Devleskre.
37 Kavke phučeha le prorokostar: ‚So tuke odphenďa o RAJ?‘ abo ‚So
phenďa o RAJ?‘
38 Ale te phenena: ‚O lav le RAJESKRO hin o pharipen,‘ akor o RAJ
odphenela: ‚Vašoda, hoj phenďan kada lav: „O lav le RAJESKRO hin o
pharipen,“ kajte tumenge zakazinďom oda te phenel,
39 akor tumen čačes hazdava a čhivava mandar het – tumen the tumaro
foros, savo diňom tumenge the tumare dadenge.
40 Anava pre tumende e večno ladž the e večno potupa, pre savi pes šoha
na bisterela.‘ “

24

O viďeňje pal o lačhe the nalačhe figi

1 Sar o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar andro Jeruzalem zaiľa le
judske kraľis le Jechonijah, le Jojakimoskre čhas, the le judske rašajen, le
remeselňiken the le kovačen a ľigenďa len andro Babilon, paloda mange

o RAJ sikaďa o viďeňje: Duj košara le figenca sas thode anglo Chramos le RAJESKRO.
2 Andre jekh košaris sas igen lače figi, save sas obkidle ešebna, a andre
dujto košaris sas igen nalače figi, save pes aňi na denas te chal.
3 O RAJ mandar phučľa: „Jeremijaš, so dikhes?“
Me odphenďom: „O figi. O lače hine igen lače. A o nalače hine ajse
nalače, hoj pes na den te chal.“
4 Akor ke ma o RAJ prevakerďa kada:
5 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Sar ola lače figi, ajse mange
hine o zaile manuša andral e Judsko, saven bičhaďom kale thanestar andre
phuv le Babilončanengri.
6 Dikhava pre lende le lačhipnaha a anava len pale andre kadi phuv.
Pale len budinava upre a imar len na čhivava tele, pale len sadzinava a
imar len na cirdava avri.
7 Dava len ajse jile, hoj man te prindžaren, hoj me som o RAJ. On ena
mire manuša a me avava lengro Del, bo pes ke ma visarena cale peskre
jilenca.
8 Avke sar ole nalače figenca, save pes na den te chal,‘ phenel o RAJ,
‚avke kerava le judske kraľiha le Cidkijoha, leskre vodcenca the olenca, ko
mek ačhile andro Jeruzalem te dživel andre kadi phuv, a the olenca, ko
bešen andro Egipt.
9 Anava pre lende ajsi pohroma, hoj savore kraľišagi pre phuv igen
predarana. O manuša lendar asana, kerena peske lendar pheras a dikhena
len tele. Lengro nav lena sar košiben všadzik, kaj len roztradava.
10 Bičhavava pre lende e šabľa, e bokh the o meribnaskro nasvaľiben,
medik calkom na merena avri andral e phuv, savi diňom lenge the lengre
dadenge.‘ “

25

Eftavardeš berša andro Babilon

1 Kada hin o lav, savo avľa ko Jeremijaš pal savore manuša andre Judsko.
Oda sas akor, sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, kraľinelas andre Judsko
štarto berš a o Nebukadnecar, o babiloňiko kraľis, ešebno berš.
2 Avke o prorokos Jeremijaš phenďa savore manušenge andre Judsko the
andro Jeruzalem:
3 „O RAJ ke ma prevakerelas akorestar, sar o Jozijaš, le Amonoskro
čhavo, kraľinelas andre Judsko dešutrin berš a dži adadžives, oda hin
imar bišutrin berš. Me tumenge vakeravas oda, so mange o RAJ phenelas,
furt pale a pale, ale tumen na šunenas.
4 O RAJ tumenge bičhavelas savore peskre služobňiken le proroken furt
pale a pale, ale tumen len aňi na šunenas aňi na denas pozoris pre oda,
so vakerenas.
5 On tumenge phenenas: ‚Sako tumendar pes mi visarel peskre nalače
dromestar the skutkendar a paľis šaj ačhena te bešel andre phuv, savi o
RAJ diňa tumenge the tumare dadenge čirlastar a pro furt.
6 Ma džan pal aver devla, hoj lenge te služinen, a ma lašaren len. Ma
provokinen le RAJES le modlenca, so kerďan tumare vastenca, a na kerela
tumen ňič nalačho.‘ “
7 „No tumen man na šunenas, ale choľarenas man ole modlenca, so
kerenas tumare vastenca, a avke anďan korkore pre tumende o nalačho,“
phenel o RAJ.
8 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Vašoda, hoj na šunenas mire lava,

9 skidava upre savore naroden pal o severos the le babiloňike kraľis
Nebukadnecar, mire služobňikos,“ phenel o RAJ. „A anava len pre kadi
phuv, pro manuša, so kade bešen, the pre savore narodi, so hine pašal
lende. Calkom len zňičinava a o manuša igen predarana olestar, so pes
lenge ačhela, a dikhena len tele. Ena zňičimen pro furt.
10 Lava kale thanestar het o radišagos the o kheľiben, o radišagos le
terneskro the la terňakro the o švetlos la lampakro. Imar na šunďola
andro mlinos o bar te erňinel e pšeňica.
11 Caľi kadi phuv ačhela igen zamukľi sar e pušťa, kaj ňiko na bešel. O
manuša andral o Izrael the andral ola narodi, so hine pašal lende, ena zaile
andro Babilon a ode služinena le babiloňike kraľiske eftavardeš (70) berš.
12 Ale sar pes pherarena ola eftavardeš berša, marava le babiloňike
kraľis the leskro narodos, e phuv le Babilončanengri, vaš lengro binos
a kerava latar e večno pušťa,“ phenel o RAJ.
13 „Bičhavava pre lengri phuv oda, so phenďom pre late – savoro, so hin
pisimen andre kada zvitkos, avke sar prorokinelas o Jeremijaš pre savore
narodi.
14 Počinava le Babilončanenge pale vaš oda, so kerde, a but narodi the
bare kraľa peske lendar kerena otroka.“

E choľi le Devleskri pro narodi

15 Kada mange phenďa o RAJ, o Del le Izraeloskro: „Le andral miro vast
kadi kuči la moľaha, so sikavel pre miri choľi, a de latar te pijel savore
naroden, ke save tut bičhavav.
16 Pijena latar, hombinena pes sar mate a ačhena sar diline ola šabľatar,
savi pre lende bičhavava.“
17 Avke iľom e kuči andral o vast le RAJESKRO a diňom te pijel savore
naroden, ke save man o RAJ bičhaďa:
18 le Jeruzalem, le foren andre Judsko, lengre kraľen the rajen, hoj len
calkom te zňičinav. O manuša pes čudaľinena, predarana lendar a lena
lengro nav sar košiben, avke sar oda hin dži adadžives.
19 Diňom ola moľatar te pijel the le Faraonos, le egiptske kraľis, leskre
služobňiken, leskre rajen, savore leskre manušen,
20 the savore cudzincen andro Egipt; savore kraľen andre phuv Uc;
savore kraľen andre phuv le Filišťincengri (oda hin le kraľen andro
Aškalon, Gaza, Ekron, the ole manušen, so ačhile andro Ašdod);
21 le Edomčanen, le Moabčanen the le Amončanen;
22 savore kraľen andro Tir; savore kraľen andro Sidon; savore kraľen, so
bešen pašal o Stredozemno moros;
23 le manušen andro Dedan, andre Tema the andro Buz a the savoren,
save peske hoľinen o bala pro šero pal o seri,
24 savore kraľen andre Arabija the savore avre manušengre kraľen, save
bešen pre pušťa;
25 savore kraľen andro Zimri; savore kraľen andro Elam the savore
kraľen andre Medija;
26 savore kraľen pro severos, so bešen pašes abo dur. Savore kraľišagi
pro svetos, save ča hin pre caľi phuv, pijena ola kučatar. A pro koňec
savorendar pijela the o babiloňiko kraľis*.
27 Paľis mange o RAJ phenďa: „Phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder
RAJ, o Del le Izraeloskro: Pijen, mačon a čhanden! Peren ola šabľatar, savi
pre tumende bičhavav, a imar ma ušťen.‘

* **25:26** E hebrejiko čhib: Šešach

28 Te na kamena te lel e kuči andral tiro vast a te pijel, paľis lenge
pheneha: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: Mušinen te pijel!
29 Dikh, anav e pohroma andro foros, savo pes vičinel pal miro nav, a
gondoľinen tumenge, hoj tumen oda obdžala? Na obdžala tumen, bo anav
e šabľa pre savore manuša pre phuv, phenel o Nekzoraleder RAJ.‘
30 Tu lenge prorokin savore kala lava a phen lenge:
‚O RAJ kerela vika andral o ňebos,
dela avri o hlasos andral peskro sveto kher;
zorales viskinela pre peskri phuv;
viskinela pre savore manuša pre phuv
a radisaľola sar oda,
ko pučinel avri e šťava andral o hroznos.
31 O hermišagos šunďola dži pro agor la phuvakro,
bo o RAJ anel o sudos pro narodi;
sudzinel dojekhe manušes
a le nalačhen dela te murdarel la šabľaha,‘
phenel o RAJ.
32 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
Dikh, e pohroma džal le narodostar pro narodos,
a e bari burka avel pal o agora la phuvakre.‘
33 Andre oda džives pašľona o murdarde le RAJESTAR pal jekh agor la
phuvakro dži pre aver. Ňiko pal lende na rovela, na skidela len upre aňi
len na parunela, ale ena sar o hnojos pre maľa.
34 Roven a hikinen, pasťjerale,
kuľinen tumen andro prachos, vodcale le stadoskre,
bo avľa oda džives,
hoj tumen te murdaren;
rozčhivava tumen sar le kotoren,
so phadžile le vzacne nadobendar.
35 Le pasťjeren na ela kaj pes te garuvel,
aňi le vodcen le stadoskren kaj te denašel.
36 Šun o roviben le pasťjerengro,
o hikišagos le stadoskre vodcengro,
bo o RAJ ňičinel lengre maľi.
37 Le RAJESKRA bara choľatar hiňi zňičimen
e phuv, so sas andro smirom.
38 O RAJ hino sar o ľevos, so avľa avri pal peskro than.
O strašno mariben the e bari choľi le RAJESKRI
kerde kala phuvatar pušťa.“

26

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Sar chudňa te vladňinel o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo,
phenďa o RAJ le Jeremijašiske kada lav:
2 „Kada phenel o RAJ: ‚Ačhav tut pre dvora andro Chramos le RAJESKRO
a vaker ke savore judska fori, so aven te lašarel le Devles andro Chramos.
Phen lenge savoro, so tuke prikazinďom. Ma muk avri aňi lav!
3 Ko džanel, či na šunena a či pes na visarena peskre nalače
dromendar? Avke mange ela pharo a na domukava pre lende e pohroma,
savi pre lende kamav te mukel vaš lengre nalače skutki.‘

4 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ: Te man na šunena a na dživena pal
miro zakonos, so tumenge diňom,
5 te na šunena o lava mire služobňikengre, le prorokengre, saven
tumenge furt bičhavav pale a pale, kajte tumen len na šunen,
6 akor kerava kale Chramoha oda, so kerďom andro Šilo, a kada foros
ela savore narodenge pre phuv sar o košiben.‘ “

Le Jeremijaš kamen te murdarel

7 O rašaja, o proroka a the savore manuša šunde le Jeremijaš te vakerel
savore kala lava andro Chramos le RAJESKRO.
8 Ale sar o Jeremijaš dovakerďa savore manušenge savoro, so leske
prikazinďa o RAJ, chudle les o rašaja, o proroka the savore manuša a
phende: „Mušines te merel!
9 Soske prorokinehas andro nav le RAJESKRO, hoj pes kale foroha ačhela
oda so andro Šilo a hoj kada foros ela omuklo a ňiko andre na bešela?“
Savore manuša, save sas andro Chramos le RAJESKRO, pes skidle upre
pašal o Jeremijaš.
10 Sar pes o raja andral e Judsko došunde pal kala lava, avle avri andral
o kraľiko palacis a gele andro Chramos le RAJESKRO a zabešle peske pro
sudos paš e Nevi brana, khatar pes džal andro Chramos le RAJESKRO.
11 Akor o rašaja the o proroka phende le rajenge a the savore
manušenge: „Kada murš peske zaslužinel te el odsudzimen pro meriben,
bo prorokinelas pre kada foros, avke sar oda šunďan pre tumare kana.“
12 Avke o Jeremijaš phenďa savore rajenge a the savore manušenge: „O
RAJ man bičhaďa te prorokinel pre kada Chramos a the pre kada foros
savore lava, so šunďan.
13 Akana prikeren tumare droma the tumare skutki a šunen le RAJES,
tumare Devles. Avke ela le RAJESKE pharo te mukel pre tumende e
pohroma, savi phenďa, hoj pre tumende mukela.
14 A dikh, me som andre tumare vasta! Keren manca oda, so tumen
dikhen, hoj hin lačho the čačo.
15 Ale džanen mištes kada, hoj te man murdarena, anena o ňevinno rat
pre tumende, pre kada foros the pre leskre manuša, so kade bešen, bo o
RAJ man ke tumende čačes bičhaďa, hoj tumenge te phenav savore kala
lava, so šunďan.“
16 Avke o raja the savore manuša phende le rašajenge the le prorokenge:
„Kada manuš peske na zaslužinel te merel, bo vakerelas ke amende andro
nav le RAJESKRO, amare Devleskro.“
17 Akor varesave vodci andral e Judsko ušťile upre a phende savore
manušenge, so ode sas zgele:
18 „O Micheaš andral o Morešet sas prorokos akor, sar andre Judsko
kraľinelas o Chizkija*, a ov phenďa savore manušenge andre Judsko:
‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
O Sion ela orimen tele sar maľa,
o Jeruzalem ela rozburimen pre kopa
a o Chramoskro verchos zabarola sar veš.‘
19 Či vaš oda murdarďa o judsko kraľis Chizkija abo vareko andral
e Judsko le Micheaš? Či pes o Chizkija na daralas le RAJESTAR a na
modľinelas pes ke leste? A či na sas le RAJESKE pharo, a vašoda pre

* **26:18** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

lende na mukľa odi pohroma, so phenďa? Ale amen akana anas e strašno pohroma korkore pre peste!“

Le prorokos Urija den te murdarel

20 Sas mek the aver murš, savo prorokinelas andro nav le RAJESKRO, o Urijah, o čhavo le Šemajoskro andral o Kirjat-Jearim. Ov prorokinelas andro nav le RAJESKRO pre kada foros the pre kadi phuv avke, sar vakerelas the o Jeremijaš.
21 Leskre lava šunďa o kraľis Jojakim, savore leskre uradňika the raja. O kraľis les kamelas te murdarel, ale sar pes pal oda o Urijah došunďa, denašľa daratar andro Egipt.
22 O kraľis Jojakim bičhaďa andro Egipt le Achboroskre čhas Elnatan a leha the avre muršen.
23 On ile avri le Urijah andral o Egipt a ande les paš o kraľis Jojakim. Ov les diňa te murdarel la šabľaha a leskro mulo ťelos diňa te čhivel andro hrobos paš o običajna manuša.
24 Ale o Achikam, le Šafanoskro čhavo, chraňinelas le Jeremijaš, hoj les te na den te murdarel le manušenge.

27

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Sar chudňa te kraľinel o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, avľa kada lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
2 Kada mange phenďa o RAJ: „Ker tuke o jarmos le cipune lanendar a thov tuke les pre meň.
3 Avke bičhav o lav le edomike kraľiske, le moabike kraľiske, le amoňike kraľiske, le tirske kraľiske the le sidoňike kraľiske prekal lengre posli, save avle andro Jeruzalem ko judsko kraľis Cidkijah.
4 Phen ole poslenge, hoj te phenen peskre rajenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: „Kada phenen tumare rajenge:
5 Me mire zorale vasteha kerďom e phuv, le manušen the le dživiren, so hine pre phuv a dav la oleske, kaske me kamav.
6 Me akana dava savore tumare phuva andro vasta mire služobňikoske le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske; dava, hoj mek the o dziva dživiri leske te služinen.
7 Savore narodi služinena leske, leskre čhaske the leskre vnukoske, medik na avela o dživesa the pre leskri phuv. Akor but narodi the bare kraľa domarena leskri phuv.
8 Ale akana te varesavo narodos abo kraľišagos na kamela te služinel le babiloňike kraľiske le Nebukadnecaroske, abo te na prilela leskro jarmos andre meň, me marava oda narodos la šabľaha, la bokhaha the le meribnaskre nasvaľibnaha dži akor, medik oda narodos na zňičinava leskre vasteha, phenel o RAJ.“
9 Vašoda tumen ma šunen tumare proroken, veštcen, olen, so phenen avri o sune, vražňiken, aňi le čaroďejňiken, save tumenge phenen: „Tumen na služinena le babiloňike kraľiske.“
10 Se on tumenge prorokinen o klamišagi, savenge te pačana, avena odľigende dur andral tumari phuv. A me tumen tradava avri andral tumari phuv a ode merena.
11 Ale ole narodoske, savo prilela andre meň o jarmos le babiloňike kraľiskro a služinela leske, domukava te ačhel andre peskri phuv. Sadzinela peske a bešela ode, phenel o RAJ.‘ “

12 The le judske kraľiske le Cidkijoske phenďom kala lava: „Prile andre
meň o jarmos le babiloňike kraľiskro, služinen leske the leskre manušenge
a ačhena te dživel.
13 Soske tu the tire manuša te meren la šabľatar, la bokhatar the le
meribnaskre nasvaľibnastar, pal save phenďa o RAJ, hoj avena pre oda
narodos, so na služinela le babiloňike kraľiske?
14 Ma šunen o lava le prorokengre, so tumenge vakeren: ‚Tumen
na služinena le babiloňike kraľiske.‘ Bo on tumenge prorokinen o
klamišagos.
15 Se me len na bičhaďom,“ phenel o RAJ. „On prorokinen o klamišagi
andre miro nav. Vašoda me tumen tradav avri a merena tumen jekhetane
ole prorokenca, so tumenge prorokinen.“
16 Le rašajenge the savore manušenge phenďom: „Kada phenel o RAJ:
Ma šunen o lava tumare prorokengre, so tumenge vakeren: ‚O nadobi
andral o Chramos le RAJESKRO imar maj anena pale andral o Babilon.‘ On
tumenge prorokinen o klamišagos.
17 Ma šunen len, služinen le babiloňike kraľiske a dživena. Soske pes te
čhivel tele kada foros?
18 Te hine proroka a hin len o lav le RAJESKRO, akor mi mangen bares le
Nekzoraledere RAJES, hoj te na ľidžan andro Babilon o nadobi, save mek
ačhile andro Chramos le RAJESKRO, andro kher ko judsko kraľis the andro
Jeruzalem.
19 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ pal o brondzune slupi, pal e bari
brondzuňi nadrža, pal o vožikici le nadobenca the pal okla veci, so ačhile
andre kada foros,
20 save na iľa o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar, sar odľigenďa andral o
Jeruzalem andro Babilon le judske kraľis Jechonijah, le Jojakimoskre čhas,
the savore rajen andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, pal o nadobi,
save ačhile andro Chramos le RAJESKRO the andro kher ko judsko kraľis
andro Jeruzalem:
22 ‚Ľidžana len andro Babilon a ačhena ode dži andre oda džives, medik
na phenava, hoj len te anen pale andro Jeruzalem,‘ phenel o RAJ. ‚Avke len
anena a thovena pale pre kada than.‘ “

28

O Jeremijaš the o Chananijaš

1 Andre oda berš, sar vladňinelas o judsko kraľis Cidkijah štarto berš,
mange andro pandžto čhon o Chananijaš, le Azuroskro čhavo, o prorokos
andral o Gibeon, phenďa andro Chramos le RAJESKRO anglal o rašaja the
anglal savore manuša:
2 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phagava o
jarmos le babiloňike kraľiskro.
3 Dži o duj berš anava pale pre kada than savore veci andral o kher le
RAJESKRO, save iľa pal kada than o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar a
ľigenďa andro Babilon.
4 Pre kada than anava pale le judske kraľis Jechonijah, le Jojakimoskre
čhas, a the savore zaile manušen andral e Judsko, save gele andro Babilon,‘
phenel o RAJ, ‚bo phagava o jarmos le babiloňike kraľiskro.‘ “
5 Akor o prorokos Jeremijaš anglal o rašaja the anglal savore manuša, so
ačhenas andro Chramos le RAJESKRO, odphenďa le prorokoske Chanani-
jašoske

6 a phenďa: „Amen! Mi del o Del! Mi kerel o Del oda, so prorokinďal, hoj
te aven pale pre kada than savore nadobi andral o Chramos le RAJESKRO
the savore, ko sas zaile andro Babilon.
7 Ale šun kada lav, so phenav tuke the savore kale manušenge:
8 Anglal tu the anglal ma sas imar čirlastar but proroka, so prorokinenas
but phuvenge the bare kraľišagenge o mariben, e bibach the o merib-
naskro nasvaľiben.
9 Ale či hino o prorokos, savo prorokinel o smirom, bičhado le RAJESTAR,
oda pes sikavela až akor, sar pes oda ačhela.“
10 Akor o prorokos Chananijaš iľa o jarmos pal e meň le prorokoskri
Jeremijašiskri a phagerďa les.
11 Anglal savore manuša o Chananijaš phenďa: „Kada phenel o RAJ:
‚Kavke phagerava dži o duj berš o jarmos le babiloňike kraľiskro le
Nebukadnecaroskro, so hin pre meň savore narodengro.‘ “ Avke o prorokos
Jeremijaš geľa het peskre dromeha.
12 Paloda, sar o prorokos Chananijaš phagerďa o jarmos, so sas pre meň
le prorokoske Jeremijašiske, prevakerďa o RAJ ko Jeremijaš kavke:
13 „Dža a phen le Chananijašoske: ‚Kada phenel o RAJ: O kaštuno jarmos
phagerďal, ale pre leskro than chudeha o trastuno jarmos.
14 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Thovava
o trastuno jarmos pre meň kale savore narodenge, hoj te služinen le
babiloňike kraľiske le Nebukadnecaroske. A on leske služinena. Diňom
leske mek the le dzive džviren.‘ “
15 O prorokos Jeremijaš phenďa le prorokoske Chananijašoske: „Noča
šun, Chananijaš, o RAJ tut na bičhaďa, ale tu prevakerďal kale manušen,
hoj te pačan le klamišagoske!
16 Vašoda phenel o RAJ kada: ‚Me tut lava pal kadi phuv. Mek kada berš
mereha, bo kerďal upre le manušen, hoj pes te ačhaven le RAJESKE.‘ “
17 O prorokos Chananijaš muľa mek oda berš andro eftato čhon.

29

O Jeremijaš pisinel ľil le manušenge andro zajaťje

1 O prorokos Jeremijaš pisinďa ľil le manušenge, saven zaiľa o Nebukad-
necar, a bičhaďa les andral o Jeruzalem andro Babilon. Pisinďa les le
vodcenge, save ačhile te dživel, le rašajenge, le prorokenge the savore
manušenge, saven o Nebukadnecar zaiľa andral o Jeruzalem andro
Babilon.
2 Ačhiľa pes oda paloda, sar o kraľis Jechonijah, leskri daj, leskre
uradňika, o raja andral e Judsko the andral o Jeruzalem, o remeselňika
the o kovača mušinde te omukel o Jeruzalem.
3 O ľil bičhaďa le Elasoha, le Šafanoskre čhaha, the le Gemarijoha, le
Chilkijoskre čhaha, saven bičhaďa o judsko kraľis Cidkijah ko babiloňiko
kraľis Nebukadnecar. Andre oda ľil sas pisimen kada:
4 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, savorenge, kas
diňom te zalel andral o Jeruzalem andro Babilon:
5 „Ačhaven o khera a bešen andre. Sadzinen andro zahradi a chan
oda, so andre barola.
6 Len tumenge romňijen a mi el tumen čhave the čhaja; len romňijen
tumare čhavenge a den romeste tumare čhajen, hoj lenge te uľon o
čhavore the o čhajora. Tumen mušinen te barol, a na te cikňol.

7 Keren sa pro lačho the pro smirom andre oda foros, andre savo
tumen bičhaďom andro zajaťje. Modľinen tumen vaš leske ko RAJ, bo te
leske ela mištes, ela mištes the tumenge.“
8 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: „Te na tumen
klaminen tumare proroka, so hine maškar tumende, aňi tumare veštci.
Ma muken tumen aňi pre lengre sune, so džan,
9 bo klamišagoha tumenge prorokinen andre miro nav. Me len na
bičhaďom,“ phenel o RAJ.
10 Bo kada phenel o RAJ: „Sar imar avena eftavardeš (70) berš andro
Babilon, akor avava ke tumende a doľikerava miro lačho lav, so tumen
diňom, hoj tumen anava pale khere pre kada than.
11 Bo me džanav, save plani man hin tumenca,“ phenel o RAJ, „mire
plani tumenca hine lače a nane nalače. Kamav tumen te del e lačhi
buducnosť the e naďej.
12 Akor ke mande vičinena, avena a modľinena tumen ke mande a me
tumen šunava avri.
13 Rodena man a arakhena man, te man rodena andral calo tumaro
jilo.
14 Dava man tumenge te arakhel,“ phenel o RAJ, „a anava tumen pale
andral o zajaťje. Skidava tumen andral savore narodi the pal savore thana,
kaj tumen roztradňom,“ phenel o RAJ, „a anava tumen pale pre oda than,
khatar tumen ľigenďom andro zajaťje.“
15 Se tumen phenen: „O RAJ amen diňa le proroken andro Babilon.“
16 Ale kada phenel o RAJ pal o kraľis, savo bešel pro tronos le
Davidoskro, the pal savore manuša, save ačhile te bešel andre kada foros,
the pal tumari famelija, savi tumenca na geľa andro zajaťje:
17 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Dikh, me pre lende bičhavava
e šabľa, e bokh the o meribnaskro nasvaľiben a kerava lendar kirne figi,
save hine ajse nalače, hoj len našťi te chal.
18 Džava pre lende la šabľaha, la bokhaha the le meribnaskre
nasvaľibnaha. Kerava, hoj savore kraľišagi pre phuv te predaran olestar,
so dikhena. Všadzik, kaj len roztradava, pes o manuša čudaľinena a
predarana olestar, so pes lenge ačhiľa. O manuša peske lendar kerena
pheras a lena lengro nav sar košiben,
19 bo na šunenas mire lava,“ phenel o RAJ, „akor sar lenge bičhavavas
mire služobňiken le proroken. Bičhavavas len pale a pale, ale tumen len
na šunďan,“ phenel o RAJ.
20 Vašoda šunen o lav le RAJESKRO, savore, so sanas zaile, saven
bičhaďom het andral o Jeruzalem andro Babilon.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, pal o Achab,
čhavo le Kolajoskro, the pal o Cidkijah, čhavo le Maasejoskro, save
tumenge andre miro nav falošňe prorokinenas: „Dava len andro vasta le
babiloňike kraľiske le Nebukadnecaroske a ov len murdarela angle tumare
jakha.
22 A vašoda, so pes lenge ačhela, phenena savore zaile manuša andral
e Judsko, so hine andro Babilon, kada košiben: ‚Mi kerel tuha o RAJ oda,
so kerďa le Cidkijoha the le Achaboha, saven o babiloňiko kraľis labarďa
andre jag,‘
23 bo kerenas o bare bini andro Izrael, kerenas o lubipen le susedengre
romňijenca a andre miro nav vakerenas o klamišagos, savo lenge me na
prikazinďom. Džanav oda a som oleske švedkos, phenel o RAJ.“

O Jeremijaš chudel lav pro Šemajah

24 Phen le Šemajoske andral o Nechelam:
25 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Vašoda, hoj andre tiro nav bičhaďal savore manušenge andro Jeruzalem the le rašaske le Cefanjoske, le Maasejoskre čhaske, a the savore okle rašajenge kada ľil:
26 ‚O RAJ tut ačhaďa rašaske vaš o rašaj Jojada, hoj te dodikhes andro kher le RAJESKRO pre dojekh dilino manuš, so pestar kerel prorokos, hoj les te phandes andre kaštuňi klada.
27 Akor soske na zaačhaďal le Jeremijaš andral o Anatot, sar tumenge prorokinelas?
28 Se ov amenge bičhaďa kade andro Babilon kadi sprava: Ačhena ode but. Vašoda keren tumenge o khera a bešen andre, sadzinen andro zahradi a chan oda, so andre barola.‘ “
29 No o rašaj Cefanjah avľa a pregenďa kada ľil le Jeremijašiske.
30 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
31 „Phen savorenge, so hine zaile: ‚Kada phenel o RAJ pal o Šemajah andral o Nechelam: Vašoda, hoj o Šemajah ke tumende prorokinelas, kajte les me na bičhaďom, a prevakerďa tumen, hoj te pačan o klamišagos,
32 kada phenel o RAJ: Dikh, me marava le Šemajah andral o Nechelam the leskre potomken. Na ačhela lestar aňi jekh dženo, ko bešľahas maškar leskre manuša, a ov na dikhela oda lačho, so kamav te kerel prekal mire manuša, phenel o RAJ, bo kerelas upre le manušen, hoj pes te ačhaven pre mande.‘ “

30

O Izrael avela pale andre peskri phuv

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Pisin tuke andro zvitkos savore lava, so tuke phenďom.
3 Dikh, avel o časos,‘ phenel o RAJ, ‚sar anava pale mire manušen le Izrael the le Juda andral o zajaťje a dava lenge pale e phuv, so diňom lengre dadenge, a bešena andre,‘ phenel o RAJ.“
4 Kada hin o lava, save vakerelas o RAJ pal o Izrael the pal e Judsko:
5 „Kada phenel o RAJ:
‚Šunďol te viskinel le manušen daratar;
hin bari dar, nane smirom.
6 Akana zaačhen a gondoľinen:
Šaj uľol le muršestar čhavoro?
Akor soske dikhav, hoj dojekhe zorale muršeste
hin o vasta pro per sar la džuvľate andro dukha?
Soske lenge o muja parňile avri?
7 Vigos, bo oda džives ela igen strašno!
Ajso džives, savo mek šoha na sas.
Andre oda časos predžala o Jakob bare pharipnaha,
ale ela olestar zachraňimen.‘ “

8 „Andre oda džives,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „phagerava o jarmos pal lengri meň a čhingerava lengre lanci. Imar na ena otroka le cudzincenge,
9 ale služinena le RAJESKE, peskre Devleske, the peskre kraľiske le Davidoske, saves lenge ačhavava.“

10 „No tu ma dara, miro služobňikona Jakobona,“ phenel o RAJ,
„ma predara, Izraelona,
bo dikh, zachraňinava tut the tiro potomstvos
andral odi phuv, so hiňi dur, andre save san zaile.
O Jakob avela pale a dživela andro smirom,
bi o starišagos a ňiko les na daravela avri.
11 Me som tuha, phenel o RAJ,
hoj tut te zachraňinav.
Zňičinava savore naroden,
maškar save tut roztradňom,
ale tut na zňičinava.
Marava tut, ča ajci keci tuke zaslužines,
ale na mukava tut te džal calkom bi o trestos.“
12 Kada phenel o RAJ:
„Tiri rana našťi sasťol avri
a hiňi igen dukhaďi.
13 Nane vaš tu ko te zaačhel;
nane ľikos pre tiro vredos,
ňiko tut našťi sasťarel avri.
14 Savore, so tut kamenas, pre tu bisterde;
na džal lenge pal tu.
Bo demaďom tut avke sar ňeprijaťeľis;
marďom tut igen zorales
angle tiri bari vina the angle tire but bini.
15 Soske roves vaš tiri rana?
Tiri dukh našťi sasťol avri.
Vaš tiri bari vina the vaš tire but bini
tuke oda kerďom.
16 Ale savore, so tut chan tele,
ena zachale,
savore, tire ňeprijaťeľa,
ena zaile sar bertenoša.
Ola, ko tut trapinen,
ena trapimen avrendar.
Ola, ko tut občoraren,
ena občorarde avrendar.
17 Ale me tut sasťarava avri,
sasťarava tuke tire rani,
phenel o RAJ,
bo vičinen tut avritradľi,
e čhaj le Sionoskri, sava ňiko na rodel.“

O RAJ anela pale le Izrael

18 Kada phenel o RAJ:
„Anava pale le Jakoboskre stani andral e phuv, kaj sas zaile,
a ela mange pharo vaš leskre khera.
O foros ela pale upreačhado pre oda than, khatar sas čhido tele,
a o palacis ačhela pale pre oda than, kaj sas.
19 Avena lendar o paľikeribnaskre giľa
a šunďola o radišagos.
Kerava lendar but
a na ena frimeder;
dava len ajsi pačiv,
hoj imar na ena teledikhle.
20 Leskre čhave ena ajse sar varekana,

lengro zhromažďeňje ela zorales zathodo angle mande
a marava savoren, ko len trapinen.
21 Lengro vodcas ela lendar;
lengro vladcas avela lendar.
Domukava les paš ma
a ov avela dži ke ma.
Se ko šaj avel korkoro pestar paš mande?
phenel o RAJ.
22 Tumen avena mire manuša
a me avava tumaro Del.“

23 Dikh, e choľi le RAJESKRI
avel sar e zoraľi balvaj;
sar e bari burka,
so avel tele pro šero le nalače manušenge.
24 Na preačhela leskri bari choľi,
medik na dokerela savoro, so peske zaiľa andro jilo.
Andro posledna dživesa oleske achaľona.

31

O Izrael avel pale khere

1 „Andre oda časos,“ phenel o RAJ, „me avava Del savore famelijenge andro Izrael a on ena mire manuša.“
2 Kada phenel o RAJ:
„Pre pušťa presikaďom e milosť le narodoske,
savo denašľa la šabľake.
Me anava o smirom le Izraeloske.“
3 Dural pes amenge sikaďa o RAJ a phenďa:
„Kamav tut le večne kamibnaha,
vašoda tuke presikavav o verno kamiben.
4 Pale tut ačhavava upre,
a tu, pačivaľi čhaje le Izraeloskri,
aveha pale upreačhaďi.
Pale tut šukaľareha le čerkutkenca
a džaha te khelel olenca, so radisaľon.
5 Pale tuke sadzineha o viňici
pro verchi andre Samarija.
O farmara peske sadzinena o viňici
a chana peskro uľipen.
6 Avela o džives, kana o stražňika vičinena
pal o brehi andral o Efrajim:
‚Aven džas upre pro Sion,
ko RAJ, ke amaro Del!‘ “
7 Kada phenel o RAJ:
„Giľaven radišagostar upral o Jakob;
thoven baripen upral o nekbareder le narodendar!
Giľaven zorales a phenen:
‚RAJEJA, zachraňin tire manušen,
spasin le Izraeliten, save mek ačhile te dživel.‘
8 Dikh, anava len andral e severno phuv
a skidava len upre pal o agora le svetoskre.
Ela maškar lende o koro the o bango,
e khabňi džuvľi the odi, so užarel te ločhol;

avena pale sar baro narodos.
9 Avena rovibnaha,
modľinena pes a me len anava pale.
Ľidžava len paš o paňi,
pal o rovno drom, kaj lenge na poddžana o pindre,
bo me som le Izraeloskro dad
a o Efrajim hino miro ešebno čhavoro.“

10 „Šunen o lav le RAJESKRO, tumen narodale,
a vakeren les dur pro ostrovi:
‚Oda, ko roztradňa le Izrael, les skidela upre
a stražinela les sar o pasťjeris peskro stados.‘
11 Bo o RAJ zachraňinďa le Jakob,
a cinďa les avri andral o vasta ole dženeskre,
so sas zoraleder sar ov.
12 Avena a viskinena radišagostar pro verchos Sion;
radisaľona le pherdo lače vecendar, save len dela o RAJ,
la pšeňicatar, la neva moľatar the le olejostar,
le cikne bakrorendar the le dobitkostar.
Ela lenge avke mištes sar la zahradake, savi hiňi mištes poľivimen,
a imar buter na cerpinena.
13 E terňi džuvľi khelela a radisaľola,
a the o terne murša le phurenca jekhetane.
Lengro roviben čerinava pro radišagos,
lava lendar o pharipen the o trapišagos
a dava len o radišagos.
14 Le rašajen dava o nekfeder chaben
a mire manušen dava pherdo čaľipen,“
phenel o RAJ.

La Rachelakro roviben

15 Kada phenel o RAJ:
„Andre Rama šunďol o baro roviben the e bari žaľa.
Oda e Rachel rovel pal peskre čhave,
a na del pes te poťešinel,
bo o čhave imar nane.“
16 Kada phenel o RAJ:
„Preač te rovel a zľiker o apsa andro jakha,
bo tiri buči ela odmeňimen,
phenel o RAJ.
A on avena pale
andral e phuv le ňeprijaťeľengri.
17 Tire potomstvos hin naďej,
phenel o RAJ,
tire čhave avena pale andre peskri phuv.“

18 „Šunďom o roviben le Efrajimoskro:
‚Karhinehas man sar le bikocis, so nane skrocimen,
a me man diňom te karhinel.
An man pale paš tu a me avava pale,
se tu sal o RAJ, miro Del.
19 Bo paloda, sar tutar odgeľom,
kerďom pokaňje,
sar oda achaľiľom,

maravas man andre hruďa,
ladžavas man a šunavas man igen poňižimen vaš o bini,
so kerďom, sar somas terno.‘
20 Či nane o Efrajim miro vzacno čhavoro?
O čhavoro, andre savo thovav baripen?
Bo kajte pre leste vakerav,
furt mange pre leste leperav kamibnaha.
Vašoda mange marel o jilo vaš leske
a me leske presikavava o lačhipen,“
phenel o RAJ.

Av pale, Izrael

21 „Rozthov tuke o znački pro drom;
poznačin tuke o drom;
arakh pale o chodňikos, khatar džahas,
sar salas ľigenďi het.
Av pale, pačivaľi čhaje le Izraeloskri;
av pale andre tire fori!
22 Mek dži kana phireha upre tele,
tu napačivaľi čhaje?
O RAJ kerela andre phuv neve veci:
Leskre manuša leske ena verna.“

Oda časos, so avela, ela požehňimen

23 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Sar len anava pale andral o zajaťje,
o manuša andre judsko phuv the andre lakre fori
pale phenena kala lava:
‚Sveto verchona,
pre savo bešel o spravodľišagos,
mi požehňinel tut o RAJ!‘
24 O manuša bešena jekhetane andre Judsko
the andre savore lakre fori –
o farmara a the o pasťjera, so phiren le stadenca.
25 Me občerstvinava dojekh strapimen duša
a sakones, ko na birinel, dava nevi zor.“
26 Andre kada ušťiľom a obdikhavas man. Miro suno sas mange pre dzeka.
27 „Dikh, avel ajso časos,“ phenel o RAJ, „hoj pherarava o Izraeloskro kraľišagos the o judsko kraľišagos le manušenca the le džvirenca.
28 Avke sar keravas oda, hoj len cirdavas avri le koreňenca, čhivavas tele, musaravas, ňičinavas a anavas e bibach, avke akana dodikhava pre oda, hoj len te budinav a te sadzinav,“ phenel o RAJ.
29 „Andre ola dživesa imar na phenena:
‚O dada chanas o šutlo hroznos
a le čhavenge cerpisaľonas o danda.‘
30 Ale akana sako merela vaš peskro binos. Oleske cerpisaľona o danda, ko chala o šutlo hroznos.“

E nevi zmluva

31 „Dikh, avel ajso časos,“ phenel o RAJ, „hoj kerava e nevi zmluva le Izraeloskre manušenca the le Judaskre manušenca.

32 Na ajsi zmluva, sar kerďom lengre dadenca andre oda džives, sar len
iľom vastestar, hoj len te lav avri andral o Egipt, bo on na doľikerde miri
zmluva, kajte me lenge somas sar rom,“ phenel o RAJ.
33 „Kada hin e zmluva, savi phandava le Izraeloskre manušenca pal kala
dživesa,“ phenel o RAJ. „Thovava miro zakonos andre lende a pisinava les
andre lengro jilo. Me avava lengro Del a on ena mire manuša.
34 Imar na mušinena te sikavel jekh avres a o phral le phraleske
na phenela: ‚Prindžaren le RAJES!‘, bo savore man prindžarena, le
nekciknederestar dži o nekbareder,“ phenel o RAJ. „Bo me lenge odmukava
lengre nalačhipena a pre lengre bini mange imar na leperava.“

O nevo narodos

35 Kada phenel o RAJ,
savo del, hoj o kham te švicinel dživese,
savo phenel le čhonoreske the le čercheňenge,
hoj te švicinen rači,
savo hazdel upre o moros avke, hoj leskre vlni hučinen –
o Nekzoraleder RAJ hin leskro nav:
36 „Te kala zakoni la prirodakre anglal mande preačhilehas,“
phenel o RAJ,
„akor the o Izrael preačhiľahas
te el narodos anglal mande pro furt.“
37 Kada phenel o RAJ:
„Te pes diňahas te merinel o ňebos upre
a o zakladi la phuvakre tele,
akor me odčhiďomas calo potomstvos le Izraeloskro
vaš savoro, so kerde,“
phenel o RAJ.

Nevo Jeruzalem

38 „Dikh, aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „sar ela o foros pale upreačhado
prekal o RAJ la vežatar Chananel dži paš e Rohoskri brana.
39 E šparga te merinel pes cirdela dureder paš o brehos Gareb a paľis
pes visarela paš o Goa.
40 Sveto le RAJESKE ela caľi dolina, kaj pes čhivel le mulen the o prachos
pal o obeti, savore maľi dži paš e dolina Kidron pro vichodos a dži pro rohos
paš e Grajeskri brana. O foros imar šoha na ela čhido tele a zburimen.“

32

O Jeremijaš cinel e maľa

1 Kada hin o lav, so avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš akor, sar o judsko kraľis
o Cidkijah kraľinelas dešto berš a o Nebukadnecar kraľinelas dešuochtoto
(18) berš.
2 Akor pes o slugaďa le babiloňike kraľiskre rozačhade pašal o Jeruza-
lem. O prorokos Jeremijaš sas phandlo andre pre dvora le stražňikengri,
so sas andro palacis le judske kraľiskro.
3 Sar les o judsko kraľis Cidkijah diňa te phandel andre, phenďa leske:
„Soske prorokines kajse lava le RAJESTAR a phenes: ‚Dikh, dava kada foros
andro vasta le babiloňike kraľiske a ov les domarela;
4 o judsko kraľis na denašela avri andral o vasta le Babilončanenge, ale
ela dino andro vasta le babiloňike kraľiske. Vakerela leha muj-mujeha a
dikhela les pre leskre jakha.

5 Ov ľidžala le Cidkijah andro Babilon, savo ode ačhela dži peskro
meriben, phenel o RAJ. Te džana pro mariben pro Babilončana, na
domarena len.‘ “
6 O Jeremijaš phenďa: „Kada lav mange phenďa o RAJ:
7 Dikh, avela pal tu o Chanamel, o čhavo mire bačiskro le Šalumoskro,
a phenela: ‚Cin tuke miri maľa, so hiňi andro Anatot, bo tu sal mange
nekpašeder famelija a tut ešebnones hin pravos la te cinel.‘
8 Avke sar mange oda o RAJ diňa anglal te džanel, avľa pal ma o
Chanamel, mire bačiskro čhavo, pre dvora le stražňikengri a phenďa
mange: ‚Cin tuke miri maľa, so hiňi andro Anatot andre phuv le
Benjaminoskri, bo tut ešebnones hin pravos la te cinel. Cin tuke la!‘ Akor
džanavas, hoj oda sas o lav le RAJESKRO.
9 Avke cinďom odi maľa le Chanamelostar, le bačiskre čhastar, so hiňi
andro Anatot, a počinďom vaš late rupune lovenca, so važinenas dešuefta
šekli.
10 Podpisinďom e kupno zmluva, diňom upre e pečatka anglo jakha le
švedkengre a odvažinďom o love pre vaha.
11 Iľom e zmluva the e kopija. Sas andre pisimen o kupno pravos the o
podmjenki; jekh sas zapečaťimen a oki dujto na sas.
12 Soduj diňom le Baruchoske, le Nerijoskre čhaske, le Machsejoskre
vnukoske, anglo jakha mire strične phraleskre le Chanameloskre the anglo
jakha le švedkengre, save podpisinde e kupno zmluva, the anglo jakha
savore judske manušengre, save bešenas avri pre dvora le stražňikengri.
13 Anglo jakha kale savore manušengre prikazinďom le Baruchoske:
14 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Le kala soduj
ľila, e zapečaťimen kupno zmluva the e kopija, so nane zapečaťimen, a
thov len andre nadoba čikatar, hoj pes te doľikeren pro but berša.
15 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Andre kadi
phuv pes mek cinavena o khera, o maľi the o viňici.‘
16 Sar diňom e kupno zmluva le Baruchoske, le Nerijoskre čhaske, kavke
man modľinavas ko RAJ:
17 Ó RAJA, Devla, dikh, tu stvorinďal o ňebos the e phuv tira bara
zoraha the tire nacirdle vasteha! Nane ňič, so tu našťi kerďalas.
18 Tu presikaves tiro verno kamiben ezerenge, ale vaš e vina le
dadengri mares lengre čhaven pal lende. Tu sal baro a zoralo Del; tiro
nav hin o Nekzoraleder RAJ.
19 Bare hin tire plani a zorale hin tire skutki. Tire jakha dikhen pre
savore droma le manušengre, hoj te počines dojekheske vaš oda, sar
dživelas, a vaš oda, so kerelas.
20 Tu kerehas o znameňja the o zazraki andro Egipt a dži adadžives
oda keres andro Izrael the maškar savore aver narodi. A oleha tuke kerďal
baro nav, avke sar oda hin dži adadžives.
21 Tu iľal tire manušen le Izrael avri andral o Egipt le znameňjenca
the le zazrakenca, tira bara zoraha, tire nacirdle vasteha the bara daraha.
22 Tu lenge diňal kadi phuv, kaj čuľal o thud the o medos, avke sar
diňal lav lengre daden.
23 On avle a zaile peske la, ale na šunenas tut a na phirenas pal tiro
zakonos. Na kerenas oda, so lenge prikazinďal te kerel, a vašoda pre lende
domukľal savori kadi pohroma.
24 Dikh, o Babilončana hordinen o bara the e čik pašal o muri le
foroskre, hoj pes te dochuden andre. Kada foros ela dino andro vasta

olengre, ko pre leste džan, angle šabľa, bokh the anglo meribnaskro nasvaľiben. Ačhel pes oda, so phenďal a tu oda dikhes.
25 A kajte ela o foros dino andro vasta le Babilončanenge, tu, RAJA, Adonaj, miro, mange phenďal: ‚Cin tuke odi maľa vaš o rupune love a vičin paš oda le švedken.‘ “

26 Akor avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš kada lav:
27 „Dikh, me som o RAJ, o Del savore manušengro. Či hin vareso, so me našťi kerďomas?
28 Vašoda me, o RAJ, phenav kada: Dava kada foros andro vasta le Babilončanenge the andro vasta le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske, a ov les zalela.
29 O Babilončana, save džan pre kada foros, pes dochudena andre a podlabarena les. Labarena avri the ola khera, kaj man o manuša choľarenas oleha, hoj pre peskre padi labarenas o kaďidlos le Baaloske a anenas o moľakre obeti le cudze devlenge.
30 Se o Izraeliti the o judska manuša peskre terňipnastar kerenas ča oda, so mange na sas pre dzeka; se o Izraeliti man ča furt choľarenas oleha, so kerenas, phenel o RAJ.
31 O nipi andre kada foros ole dživesestar, sar sas ačhado, dži adadžives man ča choľarenas a provokinenas. Mušinav te zňičinel o Jeruzalem
32 vaš savoro nalačhipen, so kerde o Izraeliti, o manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem, lengre kraľa, o raja, o rašaja the o proroka.
33 Visarde pes ke ma le dumeha, a na le mujeha. A kajte len furt sikavavas, on na šunenas a na denas peske mandar te phenel.
34 Peskre džungale modli thode andro Chramos, so pes vičinel pal miro nav, hoj les te meľaren andre.
35 Andre dolina Ben-Hinom ačhade o oltara le Baaloske a ode obetinenas peskre čhavoren the čhajoren andre jag le Molochoske. Me lenge šoha na prikazinďom, hoj oda te keren, aňi pre goďi mange oda šoha na sas, hoj te keren kajse džungale veci a te cirden le judske manušen andro binos.
36 Vašoda akana o RAJ, o Del le Izraeloskro, kavke phenel pal kada foros, pal savo tumen phenen, hoj pes dochudela andro vasta le babiloňike kraľiske angle šabľa, bokh the anglo meribnaskro nasvaľiben:
37 Dikh, me len skidava upre pal savore phuva, andre save len rozčhiďom andre miri choľi, andre miri bari choľi. Anava len pale pre kada than a dava lenge te dživel andre smirom.
38 On ena mire manuša a me avava lengro Del.
39 Dava len jekh gondoľišagos andro jilo, hoj savore te dživen avke, hoj man furt te den pačiv. Kerena oda prekal peskro lačho the prekal o lačho peskre čhavenge, so pal lende avena.
40 Phandava lenca e večno zmluva, hoj lenge šoha na preačhava te presikavel miro lačhipen, a thovava lenge andro jile miri dar, hoj pes mandar te na visaren het.
41 Ela man radišagos olestar, hoj lenge presikavav o lačhipen cale mire jileha the caľa mira dušaha a čačes len sadzinava andre kadi phuv pro furt.
42 Se o RAJ phenel kada: Avke sar anďom savore kala pohromi pre kala manuša, avke anava pre lende the savoro lačho, pal savo lenge vakeravas.
43 O maľi pes pale cinavena andre kadi phuv, pal savi tumen phenen: ‚Hiňi spustošimen, na bešen andre o manuša aňi o džviri, bo sas diňi andro vasta le Babilončanenge.‘

44 Pale pes cinavena o maľi vaš o love, kerena pes o kupna zmluvi a
ena zapečaťimen anglo jakha le švedkengre. Kavke oda ela andre phuv
le Benjaminoskri, andro gava pašal o Jeruzalem, andro judska fori, andro
fori pro verchi pre brehengri phuv Šefela the pre pušťa Negev akor, sar
anava pale le zaile manušen andre lengri phuv, phenel o RAJ.“

33

O RAJ del lav le manušen, hoj len anela pale a dživena peske andro smirom

1 Sar sas mek o Jeremijaš andre bertena pre dvora le stražňikengri, avľa
ke leste dujtovar o lav le RAJESKRO:
2 „Kada phenel o RAJ, savo stvorinďa e phuv; o RAJ, savo la forminďa a
zathoďa; leskro nav hin o RAJ:
3 ‚Vičin ke ma a odphenava tuke; dava tuke te džanel o bare the o garude
veci, save na prindžares.‘
4 Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola khera the pal ola palaca
le judske kraľengre andro Jeruzalem, so čhiďan tele, hoj tumen te el o
materijalos te zoraľarel o muri, hoj pes o Babilončana te na dochuden
andre a te na murdaren tumen la šabľaha:
5 ‚Ola, ko braňinen kada foros, pes marena le Babilončanenca, ale oleha
ča pherarena ola khera le mule ťelenca, bo me domukava, hoj len te
murdaren, bo som pre lende igen choľamen. Me lendar visarďom miro
muj vaš oda baro nalačhipen, so keren o manuša andre kada foros.
6 Ale me sphandava le Jeruzalemoske o rani a sasťarava les; sasťarava
avri mire manušen a dava lenge te dživel andro baro smirom a ňič nalačho
pes lenge na ačhela.
7 Anava pale pre kada than le judske manušen the le Izraeliten a pale
len ačhavava upre, avke sar sas.
8 Žužarava len dojekhe binostar, saveha pes mange ačhade, a odmukava
lenge savore bini, savenca pes mange ačhade, sar mandar odgele.
9 O Jeruzalem mange ela pro radišagos, pre slava the pro lašariben
anglal savore narodi pre phuv, sar šunena pal savoro lačhipen, savo lenge
presikaďom. Ola narodi pes darana a izdrana vaš savoro lačho the vaš
savoro smirom, savo dava andro foros.‘
10 Kada phenel o RAJ: ‚Tumen phenen pal kada than: „Hino omuklo sar
pušťa, bi o manuša the bi o džviri.“ Ale andro judska fori the pro uľici
le Jeruzalemoskre, save hine zamukle a ňiko ode na bešel, aňi džviri aňi
nipi, mek šunďola
11 o radišagos the o kheľiben, o radišagos le terneskro the la terňakro;
mek šunďola olen, ko anen e paľikeribnaskri obeta andro Chramos le
RAJESKRO te phenel:
„Paľikeren le Nekzoraleder RAJESKE,
bo o RAJ hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt!“
Anava pale o radišagos andre kadi phuv a ela avke, sar sas angloda,‘
phenel o RAJ.
12 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Andre kadi zamukľi phuv, so hiňi
bi o manuša the bi o džviri, a the andre savore lakre fori ena pale o maľi,
pre save o pasťjera pašinena peskre stadi.
13 Andro fori pro verchi the pre brehengri phuv Šefela, andro fori pre
pušťa Negev, andre phuv le Benjaminoskri, andro gava pašal o Jeruzalem

the andro judska fori mek predžana o bakrane stadi prekal o vasta oleske,
ko len rachinela,‘ phenel o RAJ.
14 ‚Dikh, aven o dživesa,‘ phenel o RAJ, ‚sar naplňinava oda lačho lav,
so diňom le izraelike manušen the le judske manušen.
15 Andre oda džives the andre odi ora
dava andral o pokoleňje le Davidoskro
te barol avri o spravodľivo Konaricis,
savo anela andre phuv o spravodľišagos the o čačipen.
16 Andre ola dživesa ena o manuša andral e Judsko zachraňimen
a o Jeruzalem dživela andro smirom;
o foros pes vičinela:
O RAJ hin amaro spravodľišagos.‘
17 Se kada phenel o RAJ: ‚Andre ola dživesa bešela pro tronos le
Izraeloskro furt le Davidoskro potomkos
18 a furt ode ena o rašaja andral o kmeňos Levi, hoj mange te služinen
a te obetinen e labarďi obeta, e chabeneskri obeta the mek aver obeti.‘ “
19 Kada lav le RAJESKRO avľa ko Jeremijaš:
20 „Kada phenel o RAJ: ‚Te pes diňahas te prephagel miri zmluva le
dživeseha the miri zmluva la račaha, hoj o dživesa the o rača te na aven
avri pre peskre ori,
21 akor pes diňahas te prephagel the miri zmluva le Davidoha, mire
služobňikoha, a na uľahas les o potomkos, savo bešela pro tronos, a the e
zmluva le levitske rašajenca, mire služobňikenca.
22 Ajci potomki dava le David, mire služobňikos, the le Leviten, save
mange služinen, sar hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros,
save pes na del te zrachinel.‘ “
23 O RAJ kavke prevakerďa ko Jeremijaš:
24 „Všimňinďal tuke, so vakeren kala nipi: ‚O RAJ pestar odčhiďa kala
duj kraľišagi, save peske kidňa avri, o Izrael the e Judsko‘? A vašoda len
o manuša tele dikhen a na rachinen len aňi sar narodos.
25 Kada phenel o RAJ: ‚Te prephagľomas e zmluva le dživeseha the la
račaha a te zrušinďomas mire phuvakre the ňeboskre zakoni,
26 akor mandar odčhiďomas le Jakoboskre the le Davidoskre potomken
a na iľomas avri andral lengro potomstvos le kraľis, so vladňinela upral
o potomki le Abrahamoskre, Izakoskre the le Jakoboskre. Ale me avava
jileskro ke mire manuša a pale peske dživena mištes.‘ “

34

O lav pal o meriben le Cidkijoskro

1 Sar pes o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar savore slugaďenca, savore
kraľišagenca pre phuv, save sas tel leskri zor, the savore narodenca
marelas le Jeruzalemoha the savore leskre gavenca, akor avľa ko Jeremijaš
kada lav le RAJESTAR:
2 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Dža te vakerel le judske
kraľiha le Cidkijoha a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, me dav kada
foros andro vasta le babiloňike kraľiske a ov les labarela avri.
3 Aňi tu na denašeha leskre vastendar, chudena tut a dena tut andre
leskre vasta. Dikheha le babiloňike kraľis pre tire jakha, vakereha leha
muj-mujeha a paľis tut lena andro Babilon.‘
4 Judsko kraľina, Cidkijona, šun kada lav le RAJESTAR: ‚Kada tuke phenel
o RAJ: Na murdarena tut la šabľaha,

5 ale mereha andro smirom. Sar labarenas o vatri paš o pohrebos tire
dadengro, le kraľengro, save sas anglal tute, avke labarena o vatri the paš
tiro pohrebos a kavke pal tu rovena: „Jaj, amaro kraľis muľa!“ Ačhela pes
oda avke, bo me, o RAJ, oda phenďom.‘ “
6 O prorokos Jeremijaš phenďa le judske kraľiske le Cidkijoske savore
kala lava andro Jeruzalem,
7 akor sar pes o babiloňika slugaďa marenas le Jeruzalemoha the le
forenca Lachiš the Azeka, so mek ačhile. Bo ča on ačhile ole ohradzimen
forendar, so sas andre Judsko.

O manuša prephagen e zmluva pal o otroka

8 Kada lav avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš, sar o Cidkijah phandľa zmluva
savore manušenca, save bešenas andro Jeruzalem, hoj dela lengre otroken
sloboda.
9 Sako mušinďa te premukel pre sloboda peskre hebrejike otrokos the
otrokiňa, hoj imar ňiko peske te na mukel peskre judske phralen sar
otroken.
10 Savore raja the savore manuša priile odi zmluva, hoj sako te premukel
pre sloboda peskre otrokos the peskra otrokiňa a hoj imar šoha lendar te
na keren otroka. On oda šunde a premukle len.
11 Ale paľis čerinde peskro gondoľišagos a pale kerde otroka the otrokiňi
olendar, kas angloda premukle pre sloboda.
12 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
13 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Me phandľom e zmluva
tumare dadenca, akor sar len iľom avri andral o Egipt, andral o otroctvos,
14 hoj pro eftato berš dojekh dženo te premukel peskre hebrejike phrales,
savo pes leske bikenďa, a paloda, sar leske služinela šov berš, les mušinela
te premukel pre sloboda. Ale tumare dada na kamenas te šunel a na
kerenas oda, so lenge phenďom.
15 No tumen akana kerďan pokaňje a kerďan oda, so hin lačho angle mire
jakha. Sako premukľan tumare phrales pre sloboda a phandľan anglal
mande e zmluva andro Chramos, savo pes vičinel pal miro nav.
16 Ale paľis pale čerinďan tumaro gondoľišagos a meľarďan miro nav, sar
kerďan otroka the otrokiňi olendar, kas angloda premukľan pre sloboda, a
ispidenas pre lende, hoj te ačhen pale tumare otroka.
17 Vašoda kada phenel o RAJ: Tumen man na šunďan a na phenďan, hoj
sako te premukel pre sloboda peskre phrales le Izraelitas. Avke akana
me phenav, hoj pes te premukel pre sloboda e šabľa, o meribnaskro
nasvaľiben the e bokh, a kerava, hoj savore kraľišagi pre phuv te predaran,
sar dikhena, so pes tumenca ačhiľa.
18 Ola murša manca phandle e zmluva avke, hoj pharade la terňa
gurumňa pro jepaš a phirenas maškar ola duj kotora. Ale prephagle odi
zmluva a na doľikerde ola lava, so sas andre pisimen, a vašoda me kerava
ole muršenca oda, so on kerde ola gurumňaha.
19 Le vodcen andral e Judsko the andral o Jeruzalem, le rajen, le rašajen
the savore okle manušen, save phirenas maškar ola duj kotora,
20 dava andro vasta lengre ňeprijaťeľenge the olenge, ko len kamen te
murdarel. Lengre mule ťela chana o čirikle the o dziva džviri.
21 A le kraľis Cidkijah the leskre vodcen dava andro vasta lengre
ňeprijaťeľenge the olenge, so len kamen te murdarel. Dava len andro
vasta le babiloňike kraľiskre slugaďenge, save lendar gele het a preačhile
pes lenca te marel.

22 Dikh, dava avri o rozkazis, phenel o RAJ, a anava len pale pre kada
foros. On pes leha marena, zalena les a podlabarena. Me zňičinava o
judska fori a ačhela lendar sar pušťa bi o manuša.“

35

O Rechabiti feder šunen peskre dades sar o Izraeliti peskre Devles

1 Sar kraľinelas andre Judsko o Jojakim, o čhavo le Jozijašoskro, avľa o
lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
2 „Dža ko Rechabiti a vičin len andre jekh ole kherendar, so hine ačhade
pašal o Chramos le RAJESKRO, a de len te pijel mol.“
3 Avke iľom le Jaazanja, le Jirmejoskre čhas, le Chabacinjoskre vnukos,
the leskre phralen the savore leskre čhaven the cal'i famelija le Rechabiten-
gri
4 a anďom len andro Chramos le RAJESKRO, andro kher le učeňikengro
ko Devleskro murš Chanan, le Jigdalijoskro čhavo. Oda kher sas paš o
kher le rajengro upral o kher le Maasejoskro, le Šalumoskre čhaskro, savo
stražinelas o vudara.
5 Avke thoďom le Rechabitenge pherde džbani la moľaha the o kuča a
phenďom lenge: „Pijen e mol.“
6 Ale on mange phende: „Amen na pijas mol, bo le Rechaboskro čhavo
o Jonadab, amaro dad, amenge prikazinďa: ‚Ma pijen šoha mol aňi tumen
aňi tumare čhave.
7 Ma ačhaven tumenge khera, ma sadzinen o semena a ma cinaven o
viňici. Bešen andro stani calo tumaro dživipen, a avke tumen dodživena
but berša pre kadi phuv, pre savi san ča putňika.‘
8 Šunas savoro, so amenge prikazinďa amaro dad o Jonadab, a vašoda
calo amaro dživipen na pijas mol aňi amen aňi amare romňija aňi amare
čhave aňi amare čhaja.
9 Na ačhavas peske khera, hoj andre te bešas. Nane amen viňici aňi mal'i
aňi semena te sadzinel.
10 Bešas andro stani, šunas a keras savoro, so amenge prikazinďa amaro
dad o Jonadab.
11 Ale sar pes o slugaďa le babiloňike kraľiskre le Nebukadnecaroskre
avle te marel andre kadi phuv, phenďam peske: ‚Aven džas andro
Jeruzalem, hoj pes te garuvas le slugaďenge andral o Babilon the andral o
Aram.‘ A vašoda bešas andro Jeruzalem.“
12 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
13 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Dža a phen
le manušenge andre Judsko the olenge, ko bešen andro Jeruzalem: ‚Soske
kalestar na sikľon a na chuden imar te šunel mire lava?‘ phenel o RAJ.
14 ‚O prikazis le Rechaboskre čhaskro le Jonadaboskro, savo zakazinďa
peskre čhavenge te pijel mol, pes doľikerel dži adadžives, bo on šunen o
prikazis peskre dadeskro. Ale me furt ke tumende vakerav pale a pale, ale
tumen man na šunen.
15 Furt ke tumende bičhavav mire služobňiken le proroken, hoj tumenge
te phenen: „Visaren tumen savore tumare nalače dromendar a keren
oda, so hin lačho. Ma džan pal aver devla, hoj lenge te služinen. Avke
bešena andre odi phuv, savi diňom tumenge the tumare dadenge.“ Ale
tumen man na kamen te šunel aňi te kerel oda, so tumenge phenav.
16 He, o čhave le Jonadaboskre doľikeren o prikazis peskre dadeskro,
savo lenge diňa, ale kala manuša man na šunen.‘

17 Vašoda kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del, o Del le Izraeloskro:
‚Anava pro manuša andre Judsko the andro Jeruzalem e pohroma, pal
savi lenge phenďom, bo ke lende vakeravas, ale on man na šunenas; me
ke lende vičinavas, ale on mange na odphenenas.‘ “
18 Ale le Rechabitenge phenďa o Jeremijaš: „Kada phenel o Nekzoraleder
RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Vašoda, hoj šunenas o prikazis tumare dadeskro
le Jonadaboskro a kerenas savoro avke, sar tumenge prikazinďa,
19 kada tumenge phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Le
Jonadab, le Rechaboskre čhas furt ela potomkos, savo mange služinela.‘ “

36

O Jojakim labarel o zvitkos le Jeremijašistar

1 Sar kraľinelas andre Judsko o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, štarto
berš, phenďa o RAJ le Jeremijašiske kada lav:
2 „Le o zvitkos a pisin andre savore lava, save tuke phenďom pal o Izrael,
pal e Judsko the pal savore narodi ole dživesestar, sar ke tu chudňom te
vakerel; akorestar, kanastar kraľinelas o Jozijaš dži adadžives.
3 Ko džanel, či pes o manuša andral e Judsko na visarena peskre nalače
dromendar, sar pes došunena pal savore pohromi, so pre lende kamav te
mukel. A me lenge odmukľomas lengro nalačhipen the lengre bini.“
4 Akor peske o Jeremijaš vičinďa le Baruch, le Nerijoskre čhas, hoj te
pisinel andre savore lava, save vakerďa o RAJ ko Jeremijaš. O Jeremijaš
vakerelas a o Baruch oda pisinelas andro zvitkos.
5 O Jeremijaš phenďa le Baruchoske: „Me našťi džav andro Chramos le
RAJESKRO.
6 Vašoda dža andro Chramos le RAJESKRO a pregen kada zvitkos le
manušenge akor, sar pes poscinena. Pregen savore judske manušenge,
so avle andral peskre fori, ola lava le RAJESKRE, save pisinďal andre, save
tuke me vakeravas.
7 Ko džanel, či pes savoredžene na visarena peskre nalače dromendar
a na chudena te mangel e milosť le RAJESTAR, bo odi choľi, savaha len o
RAJ kamel te marel, hiňi igen bari.“
8 O Baruch, le Nerijoskro čhavo, kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa
o prorokos Jeremijaš, a andro Chramos le RAJESKRO pregenďa o lava le
RAJESKRE andral o zvitkos.
9 Sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, kraľinelas andre Judsko pandžto
berš, dine avri andro eňato čhon o postos anglo RAJ prekal savore manuša
andral o Jeruzalem the prekal savore manuša, so avle andral o judska fori.
10 Akor o Baruch pregenďa savore manušenge o lava le Jeremijašiskre
andral o zvitkos. Pregenďa len andro Chramos andral o kher le
Gemarijoskro, le Šafanoskre čhaskro, savo sas o pisaris. Leskro kher sas
pre upruňi dvora ode, khatar pes prekal e Nevi brana avel andro Chramos
le RAJESKRO.
11 O Michajah, o čhavo le Gemarijoskro, o vnukos le Šafanoskro, šunďa
avri savore lava le RAJESKRE andral o zvitkos.
12 Geľa andro palacis le kraľiskro, andre pisariskro kher, a ode bešenas
savore raja: O pisaris Elišamas; o Delajah, le Šemajoskro čhavo; o Elnatan,
le Achboroskro čhavo; o Gemarijah le Šafanoskro čhavo; o Cidkijah, le
Chananjoskro čhavo, the savore okla raja.
13 A o Michajah lenge phenďa savore lava, so šunďa le Baruch te genel
le manušenge andral o zvitkos.

14 Akor savore raja bičhade ko Baruch le Jehudi, le Netanijoskre čhas,
le Šelemijoskre vnukos, le Kušijoskre pravnukos, kale lavenca: „Le andro
vast o zvitkos, andral savo genehas le manušenge, a av!“ Avke o Baruch
iľa o zvitkos andro vast a geľa ke lende.
15 Phende leske: „Beš tuke a gen amenge andral o zvitkos!“
Akor o Baruch chudňa te genel,
16 a sar šunde avri savore lava, daraha dikhle jekh pre aver a phende le
Baruchoske: „Savore kala lava mušinas te phenel le kraľiske!“
17 A mek phučenas lestar: „Phen amenge, sar pisinďal savore kala lava?
O Jeremijaš vakerelas a tu pisinehas?“
18 O Baruch lenge phenďa: „He, o Jeremijaš mange phenďa savore kala
lava a me len la tintaha pisinďom andro zvitkos.“
19 Akor o raja phende le Baruchoske: „Dža a garuv tut, the tu the o
Jeremijaš, hoj ňiko te na džanel, kaj san.“
20 Paľis avle pre dvora le kraľiskri, ale o zvitkos mukle andro kher ko
pisaris Elišamas. Ode dine te džanel le kraľiske savore lava.
21 O kraľis bičhaďa le Jehudi, hoj te anel o zvitkos. O Jehudi les iľa andral
o kher le pisariskro Elišamaskro a genelas anglo kraľis the anglo savore
raja, save ačhenas anglo kraľis.
22 Sas eňato čhon a sas jevend. A o kraľis bešelas andre peskro
jevendeskro kher a anglal leste labolas e jag andro ohňiskos.
23 Sar o Jehudi dogenelas trin abo štar šori andral o zvitkos, o kraľis len
odčhingerelas la čhuraha a čhivelas len andre jag pro ohňiskos, medik
na zlabiľa calo zvitkos.
24 O kraľis the savore leskre služobňika, so šunenas savore kala lava,
lendar na daranďile a aňi pre peste na čhingerde o gada.
25 Kajte o Elnatan, o Delajah the o Gemarijah mangenas le kraľis a
phenenas leske, hoj te na labarel o zvitkos, ale ov len na šunelas.
26 O kraľis prikazinďa le kraľiskre čhaske le Jerachmeeloske, le
Azrieloskre čhaske le Serajoske the le Abdeeloskre čhaske le Šelemijoske,
hoj te chuden le pisaris Baruch the le prorokos Jeremijaš. Ale o RAJ len
garuďa.

O Jeremijaš del te pisinel o zvitkos mek jekhvar

27 Paloda, sar o kraľis zlabarďa o zvitkos ole lavenca, save o Jeremijaš
vakerelas a o Baruch pisinelas andre, avľa ko Jeremijaš kada lav le
RAJESKRO:
28 „Le pale aver zvitkos a pisin andre savore lava, save sas andre oda
ešebno zvitkos, savo labarďa o judsko kraľis Jojakim,
29 a le judske kraľiske Jojakimoske phen: ‚Kada phenel o RAJ: Tu
labarďal o zvitkos a diňal te džanel le Jeremijašiske: „Soske pisinďal, hoj o
babiloňiko kraľis avela a zňičinela kadi phuv a murdarela avri le manušen
the le džviren?“
30 Vašoda kada phenel o RAJ pal o judsko kraľis Jojakim: Ňiko leskre
potomkendar na bešela pro tronos le Davidoskro a leskro mulo ťelos ela
čhido avri pro kham dživese a rači pro šil.
31 Marava les the leskre potomken the leskre sluhen vaš lengro
nalačhipen a anava pre lende the pro manuša andro Jeruzalem the pre
caľi Judsko savore pohromi, pal save lenge vakeravas, no on na šunenas.‘ “
32 O Jeremijaš iľa aver zvitkos a diňa les le pisariske Baruchoske, le
Nerijoskre čhaske, a ov pisinďa andro zvitkos savore lava, so o Jeremijaš

vakerelas, save o judsko kraľis Jojakim zlabarďa andre jag. A mek but ajse lava sas paše dothode.

37

O Cidkijah mangel modľitba le Jeremijašistar

1 Le Jozijašoskro čhavo o Cidkijah ačhiľa kraľiske vaš o Konjah, le Jojakimoskro čhavo. O babiloňiko kraľis o Nebukadnecar les ačhaďa kraľiske andre Judsko.
2 Ale aňi ov aňi leskre raja aňi o manuša andre Judsko na šunenas o lava le RAJESKRE, save lenge delas te džanel prekal o prorokos Jeremijaš.
3 Ale o kraľis Cidkijah bičhaďa le Jehuchal, le Šelemijoskre čhas, the le rašas le Cefanjah, le Maasejoskre čhas, ko prorokos Jeremijaš a phende leske: „Modľin tut vaš amende ko RAJ, ke amaro Del!“
4 Akor mek na sas o Jeremijaš phandlo a šaj phirelas maškar o manuša, bo mek les na thode andre bertena.
5 Le faraonoskri armada pes mukľa pro drom andral o Egipt. Ale sar pes došunde pal oda o Babilončana, save sas rozačhade pašal o Jeruzalem, scirdle pes a gele het le Jeruzalemostar.
6 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
7 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Kada phen le judske kraľiske, savo tumen bičhaďa ke mande te phučel: ‚Dikh, le faraonoskri armada, so avel, hoj tumenge te pomožinel, pes visarela pale khere andre peskri phuv, andro Egipt.
8 Ale o Babilončana avena pale, demena pre kada foros, zalena les a labarena avri la jagaha.‘
9 Kada phenel o RAJ: Ma klaminen tumen korkoren a ma gondoľinen tumenge: ‚O Babilončana amendar imar džan het.‘ Se on na džana het.
10 Kajte domarďanas caľi lengri armada, savi pes tumenca marel, a te lendar ačhilehas ča sikra raňimen murša andro stani, the avke ušťilehas a labardehas kada foros la jagaha.“

O Jeremijaš andre bertena

11 Sar pes e babiloňiko armada scirdňa le Jeruzalemostar angle armada le faraonoskri,
12 o Jeremijaš geľa avri andral o Jeruzalem a kamelas te džal andre phuv le Benjaminoskri, hoj te prelel peskro ďeďictvos peskra famelijatar.
13 Ale sar avľa paš e Brana le Benjaminoskri, sas ode o veľiťeľis le stražňikengro o Jirijah, o čhavo le Šelemijoskro, o vnukos le Chananjoskro. A ov zaačhaďa le Jeremijaš a phenďa leske: „Tu kames te predžal ko Babilončana!“
14 O Jeremijaš odphenďa: „Na, oda nane čačo! Me na kamav te predžal ko Babilončana!“ Ale o Jirijah les na šunelas, chudňa le Jeremijaš a ľigenďa les anglo raja.
15 O raja chale choľi pro Jeremijaš, dine les te marel a thode les andre bertena andro kher le pisariskro le Jonatanoskro, bo leskre kherestar kerde bertena.
16 Le Jeremijaš thode andre odi bertena, andre pinca tel e phuv, a ode mušinďa o Jeremijaš te ačhel but dživesa.
17 Paľis pal leste bičhaďa o kraľis Cidkijah, diňa les te anel andro palacis a počoral lestar phučelas: „Hin tut varesavo lav le RAJESTAR?“
O Jeremijaš odphenďa: „He,“ a phenďa leske: „Aveha dino andro vasta le babiloňike kraľiskre.“

18 A paloda o Jeremijaš phučľa le Cidkijostar: „So tut kerďom, so kerďom
tire rajen abo kale manušen, hoj man thoďan andre bertena?
19 Kaj hine tumare proroka, save tumenge prorokinenas: ‚O babiloňiko
kraľis na avela pre amende aňi pre kadi phuv‘?
20 Ale akana, kraľina the raja miro, igen tut mangav, šun man: Ma de
man pale andro kher le pisariskro le Jonatanoskro, bo merava ode.“
21 Akor o kraľis Cidkijah prikazinďa, hoj le Jeremijaš te stražinen pre
dvora le stražňikengri a te den les sako džives jekh maro andral e
Pekarengri uľica a oda ľikerelas dži akor, medik sas o maro andro foros.
Avke o Jeremijaš ačhiľa pre dvora le stražňikengri.

38

O Jeremijaš čhido andre chaňig

1 Le Matanoskro čhavo o Šefatjah the le Pašchuroskro čhavo o Gedaljah
the le Šelemijoskro čhavo o Juchal the le Malkijoskro čhavo o Pašchur
šunde o lava, save o Jeremijaš vakerelas savore manušenge:
2 „Kada phenel o RAJ: ‚Ko ačhela andre kada foros, ela murdardo la
šabľaha abo merela bokhatar abo pro meribnaskro nasvaľiben; ko pes
poddela le Babilončanenge, ačhela te dživel. Zachraňinela peske bajča o
dživipen a dživela.‘
3 Kada phenel o RAJ: ‚Kada foros ela dino andro vasta le babiloňike
kraľiskre slugaďenge, save les zalena.‘ “
4 Akor o raja phende le kraľiske: „Kale muršes kampel te murdarel! Bo
ov kerel tele e dzeka savore slugaďenge, save mek ačhile andro foros, the
savore manušenge, sar lenge vakerel savore kajse lava. Se kada manuš
na rodel o lačho kale manušenge, ale o nalačho.“
5 O kraľis Cidkijah phenďa: „Dikhen, hino andre tumare vasta! Me našťi
kerav ňič. Našťi man tumenge ačhavav.“
6 Akor chudle le Jeremijaš a čhide les andre chaňig le Malkijoskri, le
kraľiskri čhaskri, savi sas pre dvora le stražňikengri. Le Jeremijaš mukle
tele le lanenca andre chaňig, kaj na sas paňi, ča čik. Avke o Jeremijaš
zapeľa andre čik.

O Jeremijaš zachraňimen andral e chaňig

7 Akor o Ebed-Melech, o eunuchos andral o Kuš, savo sas andro palacis
le kraľiskro, pes došunďa, hoj le Jeremijaš mukle tele andre chaňig. Ipen
akor o kraľis bešelas andre Benjaminoskri brana.
8 Sar avelas avri o Ebed-Melech andral o palacis, phenďa le kraľiske:
9 „Kraľina, raja miro, kala murša kerde baro nalačhipen le prorokoske
le Jeremijašiske. Mukle les tele andre chaňig a ode merela bokhatar, bo
andro foros imar nane maro.“
10 Akor o kraľis prikazinďa le Ebed-Melechoske: „Le tuha adarik tranda
muršen a cirden avri le Jeremijaš andral e chaňig, sigeder sar merela.“
11 O Ebed-Melech iľa peha tranda muršen a geľa andro palacis, tele andro
gadengro sklados. Iľa odarik o purane gada the o renti a mukľa tele le
lanoha le Jeremijašiske andre chaňig.
12 O Kušijcos Ebed-Melech vičinďa pro Jeremijaš: „Thov tuke kala purane
gada the o renti tel o khaka, tel o lani!“ A o Jeremijaš oda avke kerďa.
13 A paľis le Jeremijaš cirdenas upre le lanenca andral e chaňig a cirdle
les avri. A o Jeremijaš ačhiľa pre dvora le stražňikengri.

O kraľis Cidkijah vakerel pale le Jeremijašiha

14 O kraľis Cidkijah diňa te vičinel le prorokos le Jeremijaš a arakhľa pes
leha paš o trito vudar andro Chramos le RAJESKRO. O kraľis leske phenďa:
„Phučava tutar vareso, ale ma garuv mange andre ňič.“
15 O Jeremijaš phenďa le Cidkijoske: „Te tuke phenava o čačipen,
murdareha man, a te tuke poraďinava, na šuneha man.“
16 Akor o Cidkijah diňa lav počoral le Jeremijaš a phenďa: „Avke sar
dživel o RAJ, savo amen diňa o dživipen, na dava tut te murdarel a aňi tut
na dava andro vasta kale muršenge, save tuke kamen te lel o dživipen.“
17 Paľis o Jeremijaš phenďa le Cidkijoske: „Kada phenel o Nekzoraleder
RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Te tut poddeha le babiloňike kraľiskre rajenge,
zachraňineha tuke o dživipen a kada foros na labarena avri la jagaha.
Predživeha the tu the tiri famelija.
18 Ale te tut na poddeha le babiloňike kraľiskre rajenge, akor ela calo
foros dino andro vasta le Babilončanenge a on les labarena avri la jagaha.
Aňi tu na denašeha avri andral lengre vasta.‘ “
19 Akor o kraľis Cidkijah phenďa le Jeremijašiske: „Me man darav le
judske manušendar, save pregele ko Babilončana, darav man, hoj man o
Babilončana dena andre lengre vasta a on man igen trapinena.“
20 O Jeremijaš leske phenďa: „Na dena tut lenge! Ale šun le RAJESKRO
hangos a ker oda, so tuke phenav. Akor tuke ela mištes a dživeha.
21 Ale te tut lenge na kameha te poddel, sikaďa mange o RAJ, so pes
ačhela:
22 Savore džuvľija, so ačhile andro palacis le judske kraľiskro, ena
ľigende le babiloňike kraľiskre rajenge. Ola džuvľija tuke phenena:
‚Thode tuha avri a domarde tut
tire prijaťeľa, savenge pačahas;
sar zapeľal le pindrenca andre čik,
gele het a omukle tut.‘
23 Savore tire romňija the tire čhave ena ľigende le Babilončanenge a
aňi tu na denašeha andral lengre vasta. Zalela tut o babiloňiko kraľis a
kada foros ela labardo avri la jagaha.“
24 Akor o Cidkijah phenďa le Jeremijašiske: „Te pes ňiko na dodžanela
pal kala lava, na mereha.
25 Ale te pes o raja došunena, hoj tuha vakeravas, avena pal tu a phučena
tutar: ‚Phen amenge, so phenďal le kraľiske a so phenďa o kraľis! Ma garuv
amenge andre ňič a amen tut na daha te murdarel.‘
26 Akor lenge phen: ‚Mangavas man le kraľiske, hoj man te na bičhavel
pale andro kher le Jonatanoskro, hoj ode te na merav.‘ “
27 Paľis avle savore raja ko Jeremijaš a phučenas lestar. Ale ov lenge
phenďa savoro avke, sar leske prikazinďa o kraľis. Akor les mukle a gele
lestar het, bo ňiko lendar pes na dodžanľa, so vakerelas le kraľiha.
28 O Jeremijaš ačhiľa pre dvora le stražňikengri dži andre oda džives,
sar o Babilončana zaile o Jeruzalem.

O Jeruzalem hino zailo

Kavke sas o Jeruzalem zailo:

39

1 Sar kraľinelas eňato berš o judsko kraľis Cidkijah, andro dešto čhon
avľa o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar caľa peskra armadaha pro
Jeruzalem a rozačhade pes pašal leste.

2 A sar kraľinelas o Cidkijah dešujekhto berš, dochudňa pes e babiloňiko
armada andro foros pro eňato džives andro štarto čhon.
3 Avle ode savore raja le babiloňike kraľiskre a bešle peske andre
Maškaruňi brana: o Nergal-Sarecer, o Samgar-Nebu, o Sar-Sechim, o
hlavno uradňikos, o Nergal-Sarecer, o hlavno astrologos, the savore okla
raja le babiloňike kraľiskre.
4 Sar len o judsko kraľis Cidkijah the savore slugaďa dikhle, denašle;
denašenas avri andral o foros rači ole dromeha, so džal prekal e zahrada
le kraľiskri, prekal e brana, so sas maškar duj muri a sas visarďi ke pušťa
Araba.
5 Ale o babiloňika slugaďa džanas pal lende a chudle le Cidkijah pro maľi
paš o Jericho. Zaile les a ande les andro foros Ribla andre phuv Chamat ko
babiloňiko kraľis Nebukadnecar a ov leske phenďa, so leha kerena.
6 O babiloňiko kraľis diňa te murdarel andre Ribla le Cidkijoskre čhaven
angle leskre jakha a diňa te murdarel the savore judske rajen.
7 Paľis le Cidkijoske diňa te lel avri o jakha, te phandel les andro lanci a
te ľidžal andro Babilon.
8 O Babilončana labarde avri o palacis le kraľiskro the le manušengre
khera a čhide tele o muri le Jeruzalemoskre.
9 Paľis o hlavno veľiťeľis le stražňikengro o Nebuzaradan ľigenďa andro
Babilon ole manušen, so ačhile andro foros, the olen, so pregele ko
Babilončana, a the okle avre manušen.
10 Ole nekčoreder manušen, saven na sas calkom ňič, mukľa o
Nebuzaradan andre Judsko a diňa lenge o viňici the maľi.

O RAJ zachraňinel le Jeremijaš

11 O babiloňiko kraľis Nebukadnecar phenďa le Nebuzaradanoske, le
hlavne stražňikengre veľiťeľiske, pal o Jeremijaš:
12 „Le les paš tu a mištes tut pal leste starin. Ma ker leske ňič nalačho,
ale ker prekal leste savoro, so kamela.“
13 Avke o Nebuzaradan, o Nebušazban the o hlavno astrologos o Nergal-
Sarecer a the savore raja le babiloňike kraľiskre
14 dine te anel le Jeremijaš pal e dvora le stražňikengri a dine les le
Gedaljoske, le Achikamoskre čhaske, le Šafanoskre vnukoske, hoj les te
ľidžal khere. Avke o Jeremijaš dživelas maškar peskre manuša.
15 Sar mek sas o Jeremijaš phandlo pre dvora le stražňikengri, avľa ke
leste kada lav le RAJESKRO:
16 „Dža a phen le Kušijcoske le Ebed-Melechoske: ‚Kada phenel o
Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Dikh, avke sar phenďom, anava
pre kada foros o nalačhipen, a na o lačhipen. A ačhela pes oda andre oda
džives anglal tire jakha.
17 Ale me tut zachraňinava andre oda džives a na dochudeha tut andro
vasta ole muršengre, savendar tut daras, phenel o RAJ.
18 Zachraňinava tut a na aveha murdardo la šabľaha. Denašeha olestar
avri a dživeha vašoda, bo mange pačahas, phenel o RAJ.‘ “

40

O Jeremijaš hino premuklo a džal ko Gedaljah

1 Kada lav le RAJESKRO avľa ko Jeremijaš paloda, sar les o Nebuzaradan,
o veľiťeľis le stražňikengro premukľa andro foros Rama. O Nebuzaradan
arakhľa le Jeremijaš zaphandles le lancenca maškar o manuša andral o
Jeruzalem the andral e Judsko, saven ľidžanas sar zajatcen andro Babilon.

2 O veľiťeľis le stražňikengro iľa le Jeremijaš a phenďa leske: „O RAJ, tiro
Del, anglal prorokinďa kada nalačhipen pre kada foros.
3 O RAJ doľikerďa oda lav, so phenďa, a kerďa oda, so vakerelas, bo
kerenas o bini anglal o RAJ a na šunenas les, vašoda pes tumenge kada
ačhiľa.
4 Dikh, adadžives tuke lava tele o lanci pal o vasta. Te kames te avel
manca andro Babilon, av, a me man pal tu starinava. Ale te na kames
manca te avel andro Babilon, akor šaj ačhes kade andro Izrael! Dikh, caľi
phuv hiňi anglal tu a šaj tuke kides avri, kaj kames te džal.
5 Ale te kames te ačhel kade, akor dža ko Gedaljah, ko čhavo le
Achikamoskro, ko vnukos le Šafanoskro, saves o babiloňiko kraľis ačhaďa
upral o judska fori. Beš jekhetane leha a dživ maškar o manuša, abo dža
ode, kaj kames.“
Avke les o veľiťeľis le stražňikengro diňa varesavo chaben pro drom the
daros a mukľa les te džal.
6 Akor o Jeremijaš geľa ko Gedaljah andre Micpa a ode bešelas le
manušenca, save ačhile andre odi phuv.

Pal o Gedaljah

7 Savore judska veľiťeľa la armadakre, save mek ačhile pro maľi peskre
slugaďenca, pes dodžanle, hoj o babiloňiko kraľis ačhaďa le Achikamoskre
čhas le Gedaljah vodcaske andre Judsko a diňa leske le muršen, le
romňijen, le čhaven the le čore manušen andre caľi phuv, saven na
ľigende het andro Babilon.
8 Avke avľa andre Micpa ko Gedaljah o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro,
o Jochanan the o Jonatan, o čhave le Kareachoskre, o Serajah, o čhavo le
Tanchumetoskro, a o čhave le Efajoskre andral e Netofa, a o Jezanjah, o
čhavo le Maachaťanoskro; on avle the peskre muršenca.
9 O Gedaljah, o čhavo le Achikamoskro, o vnukos le Šafanoskro, len the
lengre muršen diňa lav a phenďa lenge: „Ma daran tumen te služinel
le Babilončanenge. Ačhen andre kadi phuv a služinen le babiloňike
kraľiske, bo akor tumenge ela mištes.
10 Dikhen, me ačhav te bešel andre Micpa, hoj te avav zodpovedno vaš
tumenge anglo Babilončana, sar ke amende avena. Tumen kiden upre e
mol, o ovocje the o olejos, a odthoven tumenge len andro nadobi a bešen
andre tumare fori, save tumenge zaiľan.“
11 The o manuša andral e Judsko, save bešenas andro Moab, andro
Amon, andro Edom a the ola, so bešenas andre aver phuva, šunde, hoj
o babiloňiko kraľis mukľa andre Judsko mek varesave manušen a ačhaďa
upral lende le Gedaljah, le Achikamoskre čhas, le Šafanoskre vnukos.
12 Paľis savore judska manuša avle pale andral savore thana, kaj pes
rozdenašle. Avle andre Judsko ko Gedaljah andre Micpa a skidle upre igen
but mol the ovocje.

Kamen te murdarel le Gedaljah

13 Le Kareachoskro čhavo o Jochanan a savore judska veľiťeľa la
armadakre, save mek ačhile pro maľi, avle ko Gedaljah andre Micpa
14 a phende leske: „Na džanes, hoj o amoňiko kraľis o Baalis bičhaďa le
Netanijoskre čhas le Jišmael, hoj tut te murdarel?“ Ale o Gedaljah lenge
na pačalas.
15 O Kareachoskro čhavo o Jochanan phenďa počoral le Gedaljoske andre
Micpa: „Džava a murdarava le Netanijoskre čhas le Jišmael a ňiko olestar

na džanela. Soske leske te domukas, hoj tut te murdarel? A avke pes ačhiľahas oda, hoj pes savore manuša andral e Judsko, so pes skidle paš tute, rozdenašlehas a okla aver manuša andre Judsko mulehas.“
16 Ale o Gedaljah, o čhavo le Achikamoskro, phenďa le Jochananoske: „Ma ker oda! Bo na vakeres čačipen pal o Jišmael.“

41

O Jišmael murdarel le Gedaljah

1 Andro eftato čhon avľa ko Gedaljah, ko čhavo le Achikamoskro, andre Micpa o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro, o vnukos le Elišamaskro, savo sas andral e kraľiko famelija, jekhetane le kraľike rajenca the deše muršenca. A ode andre Micpa jekhetane chanas.
2 Akor ušťiľa o Jišmael the ola deš murša, so sas leha, a chučile le šabľenca pro Gedaljah a murdarde les – oles, kas o babiloňiko kraľis ačhaďa vodcaske upral e phuv.
3 O Jišmael murdarďa the savore muršen andral e Judsko, save sas le Gedaljoha andre Micpa. Murdarďa the le babiloňike slugaďen, save ode sas.
4 Pre aver džives pal oda, sar murdarde le Gedaljah, sar mek ňiko pal oda na džanelas,
5 avle andral o Šichem, andral o Šilo the andral e Samarija ochtovardeš (80) murša. Sas pre lende čhingerde gada, o bradi lende sas hoľimen a sas čhingerde pro ťelos. A andro vasta len sas o dari pre chabeneskri obeta the o kaďidlos, hoj oda te ľidžan andro Chramos le RAJESKRO.
6 Akor pes mukľa pro drom andral e Micpa o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro, hoj pes lenca te arakhel, a avelas ke lende rovindos. Sar pes lenca arakhľa, phenďa lenge: „Aven ko Gedaljah, ko čhavo le Achikamoskro!“
7 Sar doavle maškar o foros, o Jišmael the o murša, so leha sas, len čhingerde pro kotora a čhide andre chaňig.
8 Ale deš ole muršendar phende le Jišmaeloske: „Ma murdar amen, bo hin amen e pšeňica, o jačmeňis, o olejos the o medos garude pro maľi.“ Avke len mukľa a na murdarďa len jekhetane oklenca.
9 Oda sas odi bari chaňig, savi diňa te kerel o kraľis Asa, sar pre leste avľa o izraeliko kraľis Baaša. Ode čhiďa o Jišmael savore manušen, so murdarďa, a pherarďa e chaňig le mule ťelenca.
10 Paľis o Jišmael zaiľa savore okle manušen, so sas andre Micpa: le kraľiskre čhajen the savore manušen, so ode ačhile, upral save o Nebuzaradan, o veľiťeľis le stražňikengro, ačhaďa vodcaske le Gedaljah. Sar len o Jišmael zaiľa, geľa lenca het a kamelas te predžal ko Amončana.

O Jochanan zachraňinel le manušen

11 Sar pes o Jochanan, o čhavo le Kareachoskro, the savore veľiťeľa le armadakre, so leha sas, došunde pal savoro nalačhipen, so kerďa o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro,
12 ile peha savore muršen a gele pro mariben pro Jišmael. A dochudle les paš o bare paňa andro Gibeon.
13 Sar o manuša, saven o Jišmael zaiľa, dikhle le Jochanan the savore veľiťeľen la armadakren, so sas leha, chudle te radisaľol.
14 Savore manuša, saven zaiľa o Jišmael andre Micpa, pes visarde pale a gele paš o Jochanan.

15 Ale o Jišmael the ochto murša denašle le Jochananoske a gele ko
Amončana.
16 Paľis o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre, save leha sas,
ľigende het savore manušen, so andre Micpa zaiľa o Jišmael paloda, sar
murdarďa le Gedaljah, a zachraňinde len leskre vastendar. Avke ľigende
pale andral o Gibeon le muršen, le džuvľijen, le čhaven, le slugaďen the
le eunuchen.
17 On gele het a pal o drom zaačhile andro Gerut-Kimham paš o Betlehem.
A odarik kamenas te denašel andro Egipt
18 le Babilončanendar. Daranas pes lendar, bo o Jišmael murdarďa le
Gedaljah, saves o babiloňiko kraľis ačhaďa vodcaske upral e Judsko.

42

O manuša phučen le RAJESTAR so te kerel, ale na kamen les te šunel

1 Akor avle savore veľiťeľa la armadakre the o Jochanan, le Kareachoskro
čhavo, o Jezanjah*, le Hošajoskro čhavo, the savore manuša, le nekcikned-
erendar dži o nekbareder,
2 a phende le prorokoske le Jeremijašiske: „Mangas tut, šun amen avri
a modľin tut ko RAJ, ke tiro Del, vaš amenge, so mek ačhiľam te dživel. Bo
dikhes, hoj ačhiľam ča kala frima džene kajci but dženendar.
3 Mi phenel amenge o RAJ, tiro Del, pal savo drom amenge kampel te
džal a so amenge kampel te kerel.“
4 O Jeremijaš lenge phenďa: „Šunďom tumen avri. Dikh, modľinava man
ko RAJ, ke tumaro Del, avke sar mandar mangen, a dava tumenge te džanel
savoro, so tumenge o RAJ odphenela. Na garuvava tumenge andre aňi jekh
lav.“
5 Avke on phende le Jeremijašiske: „O RAJ hino amaro čačipnaskro the
verno švedkos, hoj keraha savoro avke, sar amenge prekal tu o RAJ, tiro
Del, phenela.
6 Či oda ela lačho abo na, šunaha le RAJES, amare Devles, pal savo tut
bičhavas, hoj amenge savoro te avel avri, bo šunaha le RAJES, amare
Devles.“
7 Pal o deš džives avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš.
8 Avke o Jeremijaš vičinďa le Kareachoskre čhas le Jochanan, savore
veľiťeľen la armadakren, so sas leha, savore manušen, le nekciknederen-
dar dži o nekbareder,
9 a phenďa lenge: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, ke savo man
bičhaďan, hoj man ke leste te modľinav vaš tumenge:
10 ‚Te ačhena andre kadi phuv, pale tumen budinava upre a na
čhivava tele, zasadzinava a na cirdava avri, bo pharo mange hin vaš oda
nalačhipen, so pre tumende anďom.
11 Ma daran tumen le babiloňike kraľistar, savestar daran. Ma daran
tumen lestar, phenel o RAJ, se me som tumenca, hoj tumen te chraňinav a
te cirdav avri andral leskre vasta.
12 Me tumenge presikavava e milosť, avke hoj o babiloňiko kraľis ela
jileskro ke tumende a mukela tumen te bešel andre tumari phuv.‘
13 Ale te phenena: ‚Amen na kamas te ačhel andre Judsko,‘ akor na
šunena le RAJES, tumare Devles.
14 A te phenena: ‚Amen džas andro Egipt, kaj na dikhaha o mariben aňi
na šunaha o hangos la trubakro aňi na avaha bokhale a bešaha peske ode,‘

* **42:1** Abo: Azarjah

15 akor šunen o lav le RAJESKRO, manušale, so ačhiľan andre Judsko.
Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Te visarena tumare
muja ko Egipt a džana ode te bešel,
16 akor pre tumende avela odi šabľa, savatar tumen avke daran, a odi
bokh, savatar izdran, džala pal tumende andro Egipt a ode merena.
17 Savore murša, so visarena peskre muja ko Egipt, hoj ode te bešen
sar cudzinci, ena ode murdarde la šabľaha, merena bokhatar the pro
džungalo nasvaľiben. Ňiko lendar na denašela, ňiko pes na zachraňinela
ole nalačhipnastar, so pre lende anava.‘
18 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Avke sar pes
čhiďa avri miri choľi, miri bari choľi, pro manuša andro Jeruzalem, avke
pes miri choľi čhivela avri pre tumende, te džana andro Egipt. Akor pes
o manuša košena tumare naveha a predarana olestar, so pes tumenca
ačhela, dikhena tumen tele a asana tumendar. A kada foros imar šoha
na dikhena.‘
19 Manušale, so ačhiľan andre Judsko, o RAJ tumenge phenďa: ‚Ma džan
andro Egipt!‘ Mištes tumen zagondoľinen, bo me tumenge oda adadžives
diňom anglal te džanel!
20 Se tumen thoďan avri korkore tumenca, sar man bičhaďan ko RAJ,
tumaro Del, sar mange phenďan: ‚Modľin tut vaš amenge ko RAJ, amaro
Del, a phen amenge avri savoro, so tuke phenela o RAJ, amaro Del, a amen
oda keraha.‘
21 A me tumenge adadžives phenďom, so phenďa o RAJ, ale tumen na
kamen te šunel le RAJES, tumare Devles. Na šunen ňič, so man bičhaďa
tumenge te phenel.
22 Ale akana šaj džanen kada: Pre oda than, kaj kamen te džal te bešel sar
cudzinci, avena murdarde la šabľaha, merena bokhatar the pro džungalo
nasvaľiben.“

43

O manuša džan andro Egipt

1 Ale soča o Jeremijaš dovakerďa le manušenge savore lava le RAJESKRE,
lengre Devleskre, save les o RAJ, lengro Del, bičhaďa lenge te phenel,
2 takoj o Azarjah, o čhavo le Hošajoskro, the o Jochanan, o čhavo le
Kareachoskro, the savore okla vzburenci phende le Jeremijašiske: „Tu
klamines! O RAJ, amaro Del, tut na bičhaďa kale lavenca: ‚Ma džan te
bešel sar cudzinci andro Egipt.‘
3 Ale oda o Baruch, o čhavo le Nerijoskro, tut kerel upre pre amende!
Kamel, hoj te avas dine andro vasta le Babilončanenge, hoj amen te
murdaren abo te ľigenen andro Babilon.“
4 Avke o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre the savore manuša
na kamle te šunel le RAJES, hoj te ačhen andre Judsko.
5 Ale o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre ile andro Egipt savore
manušen, so mek ačhile te dživel andre Judsko, the savoren, so avle pale
andre Judsko andral aver narodi, kaj sas roztradle.
6 Ile savoren, kas o Nebuzaradan, o veľiťeľis le stražňikengro, mukľa
paš o Gedaljah, o čhavo le Achikamoskro, o vnukos le Šafanoskro. Ile le
muršen, le džuvľen, le čhavoren the le kraľiskre čhajen. Ile ode the le
prorokos le Jeremijaš the le Baruch, le Nerijoskre čhas.
7 Avke gele andro Egipt a na šunde le RAJES. Dochudle pes dži paš o foros
Tachpanches.

8 Andro Tachpanches avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
9 „Le tuke andro vasta varesave bare bara, kopaľin avri chev, thov andre
ola bara a zagaruv len la maltaha andre dlažba paš o vudar, khatar pes džal
andro palacis le faraonoskro andro Tachpanches. Ker oda anglo jakha le
judske manušengre
10 a phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
Dikh, anava le babiloňike kraľis le Nebukadnecar, mire služobňikos.
Ačhavava leske o tronos pre kala bara, save garuďom, a ov peske upral
lende nacirdela peskro kraľiko stanos.
11 Avela pro Egipt a domarela les. Ko peske zaslužinela o meriben,
merela; ko o zajaťje, džala andro zajaťje; ko e šabľa, ela murdardo la
šabľaha.
12 Kerela e jag andro chrami le egiptske devlengre, podlabarela len a
lengre devlen lela het. Obžužarela o Egipt avke, sar o pasťjeris obžužarel
peskre gada le džuvendar, a paľis odarik džala het.
13 Phagerela o sveta slupi andro Chramos le Khameskro, so hino andro
Egipt. A labarela avri o chrami le egiptske devlengre.‘ “

44

O binos the o trestos prekal ola, ko denašle

1 Akor avľa o lav le RAJESKRO le Jeremijašiske prekal savore judska
manuša, save gele andro Egipt a zabešle pes andro Migdol, andro
Tachpanches, andro Memfis the andre phuv Patros.
2 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Tumen dikhľan
savoro nalačhipen, so bičhaďom pro Jeruzalem the pre savore judska fori.
Dikhen, adadžives hine zamukle a ňiko ode na dživel
3 anglo bini, so kerenas o manuša. Choľarenas man, sar džanas te
labarel o kaďidlos a te služinel avre devlenge, saven na prindžarenas aňi
on aňi tumen aňi tumare dada.
4 Bičhavavas ke tumende mire služobňiken le proroken pale a pale, hoj
tumenge te phenen: ‚Ma keren kada džungipen, so našťi avri ačhav.‘
5 Ale on na kamenas te šunel a na kamenas te prithovel peskro kan paš
oda, hoj pes te visaren peskre nalačhipnastar a te na labaren o kaďidlos
avre devlenge.
6 Vašoda igen choľisaľiľom a čhiďom avri miri bari choľi pro judska fori
the pro uľici le Jeruzalemoskre, avke hine adadžives čhide tele a zamukle
sar pušťa.
7 Akana kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del, o Del le Izraeloskro:
Soske anen korkore pre peste kajso baro nalačhipen? Kamen, hoj te aven
murdarde o murša, o džuvľa, o čhave the o cikne čhavore andral e Judsko,
hoj ňiko tumendar te na ačhel te dživel?
8 Soske man choľaren ole vecenca, so kerďan tumare vastenca, a labaren
o kaďidlos avre devlenge andro Egipt, kaj geľan te bešel sar cudzinci?
Kamen tumen korkore te zňičinel, hoj savore narodi pre phuv te dikhen,
hoj san prekošle, a te asan tumendar?
9 Imar bisterďan pro nalačhipen, so kerenas tumare dada? Pro
nalačhipen, so kerenas o judska kraľa the lengre romňija? Pro nalačhipen
tumaro the tumare romňijengro, savo kerenas andre Judsko the pro
Jeruzalemoskre uľici?

10 Dži adadžives tumen na kamen te pokorinel, na daran tumen a na
ľikeren mire zakonostar the mire prikazaňjendar, so diňom tumenge the
tumare dadenge.
11 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Kamav
pre tumende te anel e pohroma a te murdarel avri cal'i Judsko.
12 Zňičinava le judske manušen, so ačhile te dživel, save pes visarde le
mujenca ko Egipt a gele ode te bešel sar cudzinci. Savore merena andro
Egipt; murdarena len la šabľaha a merena bokhatar. Le čoren the le
barvalen murdarena la šabľaha a merena bokhatar. Sar len o manuša
dikhena, predarana a kerena peske lendar pheras. Dikhena len tele a lena
lengro nav sar košiben.
13 Marava olen, so bešen andro Egipt, avke sar marďom le Jeruzalem la
šabľaha, bokhaha the meribnaskre nasvaľibnaha.
14 Ňiko le judske manušendar, so ačhile a gele te bešel andro Egipt
sar cudzinci, na denašela aňi pes na zachraňinela. Na avena pale andre
Judsko, aňi kajte kamlehas te džal pale a te bešel ode. Na džana pale ča
vajkeci džene, so pes zachraňinena."
15 Akor savore murša, so džanenas, hoj lengre romňija labaren o
kaďidlos avre devlenge, a savore džuvľija, so ode sas andro baro
zhromažďeňje, a the savore nipi, so bešenas andro Patros andro Egipt,
phende le Jeremijašiške:
16 „Amen na šunaha oda, so amenge phenďal andro nav le RAJESKRO.
17 Ale keraha savoro, so phenďam, hoj keraha: Labaraha o kaďidlos la
ňeboskra kraľovňake a anaha lake o moľakre obeti, avke sar oda kerahas
amen, amare dada, amare kraľa the amare raja andro judska fori the pro
Jeruzalemoskre uľici. Bo akor amen sas pherdo chaben, sas amenge mištes
a na predživahas ňisavo nalačhipen.
18 Bo kanastar preačhiľam te labarel o kaďidlos la ňeboskra kraľovňake
a te anel lake o moľakre obeti, akorestar amen nane ňič a murdaren amen
avri le šabľenca a meras bokhatar."
19 A o džuvľija phende: „Sar labaras o kaďidlos la ňeboskra kraľovňake
a anas lake o moľakre obeti, či olestar amare roma na džanen, hoj lake
pekas o bokeľa, so pre late maren, a anas lake o moľakre obeti?"
20 Akor o Jeremijaš savore manušenge, muršenge, džuvľenge the savore
nipenge, so leske oda phende, odphenďa kada:
21 „Či na avľa pre tumende kadi pohroma vašoda, hoj labarenas o
kaďidlos le modlenge andro judska fori the pro Jeruzalemoskre uľici
tumen, tumare dada, tumare kraľa, tumare raja the o nipi andre Judsko?
O RAJ peske pre oda leperďa a na bisterďa!
22 O RAJ imar na birinelas te zľidžal tumare nalače skutki the tumare
džungipena, so kerenas. Vašoda ačhiľa tumari phuv zamukľi, strašno the
prekošľi a ňiko ode adadžives na bešel.
23 Kadi pohroma, so akana dikhen, pre tumende avľa vašoda, hoj
labarenas o kaďidlos, kerenas o bini anglal o RAJ, na šunenas les a na
ľikerenas tumen leskre zakonostar aňi leskre prikazaňjendar aňi leskre
lavendar."
24 O Jeremijaš mek phenďa savore manušenge the savore džuvľenge:
„Šunen o lav le RAJESKRO, savore judska manušale, so san andro Egipt:
25 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Tumen the
tumare romňija kerďan oda, so phenďan akor, sar diňan lav: „Amen
doľikeraha o lava, so diňam, hoj labaraha o kaďidlos a anaha o moľakre

obeti la ňeboskra kraľovňake.“ Se ča keren oda dureder a doľikeren tumenge tumare lava, so diňan!‘

26 Vašoda savore judska manušale, so san andro Egipt, šunen o lav le
RAJESKRO: ‚Lav vera pre miro baro nav,‘ phenel o RAJ, ‚hoj ňiko andral e
Judsko, so bešel andro Egipt, imar šoha pale na leperela miro nav aňi na
lela kadi vera: „Avke sar dživel o RAJ, o Adonaj!“

27 Me man starinava pal oda, hoj pes tumenge te na dživel mištes, ale
namištes. A savore judska murša, so hine andro Egipt, ena murdarde la
šabľaha a merena bokhatar, medik calkom na našľona avri.

28 Ola, so denašena la šabľake a džana pale andral o Egipt andre
Judsko, ena ča vajkeci džene. Paľis prindžarena savore judska manuša,
so predžiďile a gele te bešel andro Egipt, kaskro lav pes ačhela, či miro,
abo lengro.

29 Kada ela prekal tumende o znameňje,‘ phenel o RAJ, ‚marava tumen
pre kada than a akor džanena, hoj mire lava pal o nalačhipen, so pre
tumende phenďom, pes čačes ačhena.‘

30 Kada phenel o RAJ: ‚Me dava le Chofra, le egiptske faraonos, andro
vasta leskre ňeprijaťeľenge the olenge, so les kamen te murdarel, avke sar
diňom le Cidkijah, le judske kraľis, andro vasta le Nebukadnecaroske, le
babiloňike kraľiske, leskre ňeprijaťeľiske, so les kamelas te murdarel.‘ “

45

O lav pal o Baruch

1 Sar o Baruch, le Nerijoskro čhavo, pisinďa andro zvitkos o lava, so leske
vakerelas o prorokos Jeremijaš akor, sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo,
kraľinelas andre Judsko štarto berš, phenďa o Jeremijaš le Baruchoske:

2 „Baruchona, kada tuke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro:

3 Tu phenďal: ‚Vigos mange, bo o RAJ mange dothoďa e žaľa paš miri
dukh. Slabisaľiľom, so ajci rovav pharipnastar, a našťi arakhav o smirom.‘

4 Ale o RAJ mange phenďa, hoj tuke te phenav: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh,
čhivava tele oda, so ačhaďom, a cirdava avri oda, so sadzinďom. Kerava
oda pal caľi kadi phuv.

5 Tu tuke manges o bare veci! Ma mang tuke len! Bo anava e pohroma
pre dojekh manuš, phenel o RAJ, ale tu denašeha a zachraňineha tuke o
dživipen všadzik, kaj džaha.‘ “

O proroctva pro narodi

46

1 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pro narodi.

O lav pro Egipt

2 Pal o Egipt: Kada hin o proroctvos pre armada le faraonoskri,
pro faraonos Necho, kraľis andral o Egipt, saves domarďa o babiloňiko
kraľis Nebukadnecar paš o paňi Eufrat andro foros Karkemiš akor, sar
vladňinelas o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, štarto berš.

3 „Pripravinen tumenge o šťiti, o bare the o cikne
a džan andro mariben!
4 Thoven o sedli pro graja,
a bešen, jazdcale!
Thoven o prilbi pro šere
a ačhen andro šori;
ostraren o kopiji,

uren e vizbroj!
5 Ale so dikhav?“
phenel o RAJ.
„Daran pes, džan palal;
lengre hrďinen maren.
Denašen, sar ča džanen,
aňi pes na obdikhen;
pre savore seri hin igen bari dar.
6 Ko denašel sig, na denašela;
o hrďinas pes na zachraňinela.
Pro severos, paš o paňi Eufrat,
lenge poddžana o pindre a perena.
7 Ko hin kada, so pes hazdel upre sar o paňi Nil;
sar o paňi le bare vlnenca?
8 O Egipt pes hazdel upre sar o Nil
sar o paňi le bare vlnenca.
O Egipt phenel: ‚Hazdava man upre a začhivava e phuv;
zňičinava o foros the le manušen, so ode bešen.‘
9 Džan, grajale! Džan dzivones, verdanale!
Aven avri, hrďinale,
muršale andral o Kuš the Put, so ľidžan o šťiti,
muršale andral e Lidija, so nacirden o luki!
10 Ale kada hin o džives la pomstakro
o džives prekal o Adonaj, Nekzoraleder RAJ,
hoj pes te pomsťinel peskre ňeprijaťeľenge.
E šabľa chala a čaľola;
pijela lengro rat, medik la na ela dos.
Bo o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
len obetinela sar obeta
andre phuv pro severos paš o paňi Eufrat.
11 Dža upre andro Gilead a an o balzam,
pačivaľi čhaje le Egiptoskri!
Zbitočňe iľal o praški,
bo našťi sasťoha avri.
12 O narodi šunena pal tiri ladž;
tiro roviben džala pal caľi phuv.
Bo jekh slugaďis perela pre aver slugaďis
a sodujdžene perena jekhetane.“

13 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pal o babiloňiko
kraľis Nebukadnecar, savo avel pro Egipt pro mariben:
14 „Džan te phenel andro Egipt;
den te džanel andro Migdol,
den te džanel andro Memfis the andro Tachpanches,
phenen lenge:
‚Skiden tumen upre
a pripravinen pro mariben,
bo e šabľa chal olen,
ko hine pašal tu.‘
15 Soske pele tire slugaďa?
Našťi obačhen, bo o RAJ len čhiďa tele.
16 Kerďa oda, hoj but džene te peren,
jekh pre aver peľa.

Jekh avreske phenel:
‚Ušťi upre! Av džas pale paš amare manuša,
andre odi phuv, kaj uľiľam;
aven denašas le ňeprijaťeľiskra šabľatar!‘
17 Den le faraonos le egiptske kraľis nevo nav:
‚Oda, ko kerel bari vika, ale na viužinel e lačhi ora!‘
18 Avke sar me dživav,“ phenel o Kraľis,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ,
„avela oda, ko hin ajso baro sar o verchos Tabor maškar o verchi,
sar o verchos Karmel upral o moros.
19 Pripravinen tumenge o veci andro zajaťje,
manušale andral o Egipt,
bo o Memfis ela omuklo,
ela čhido tele a ňiko ode na bešela.
20 O Egipt hino sar e šukar terňi gurumňi,
ale avel pre leste e armada pal o severos sar o bare muchi.
21 Mek the o slugaďa, saven peske cinde vaš o love,
so hine thule sar ceľata,
pes na ačhena te marel,
ale savore pes visarena het a denašena,
bo avela pre lende o džives la pohromakro,
e ora, kana ena marde.
22 O Egipt sičinela sar o sap, so denašel,
sar pre leste avela o ňeprijaťeľis la zoraha;
avena pre leste le toverenca
sar ola, ko čhinen tele o stromi.
23 O manuša andro Egipt hine sar o husto veš,
prekal savo našťi te predžal, ale čhinena les tele,“
phenel o RAJ,
„bo o slugaďa, so pre lende avena,
ena buter sar o kobilki,
saven našťi te zgenel.
24 E čhaj le Egiptoskri ela teledikhľi;
ela diňi andro vasta le severne narodoske.“

25 O Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel: „Marava le devles Amon andral o foros Tebi, the le faraonos, the le Egipt, the leskre devlen the leskre kraľen. Marava le faraonos a the olen, ko pes pre leste muken.
26 Dava len andro vasta olenge, ko len kamen te murdarel, andro vasta le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske, the andro vasta leskre sluhenge. No paľis ela andro Egipt pale pherdo manuša, avke sar sas varekana,“ phenel o RAJ.

27 „Ale tu ma dara, miro služobňikona Jakobona;
ma dara tut, Izraelona.
Bo zachraňinava tut the tire potomken dural,
andral o phuva, kaj san zaile.
O Jakob avela pale a dživela andro smirom,
bi o starišagos a ňiko les na daravela avri.
28 Tu ma dara, miro služobňikona Jakobona,
se me som tuha,“
phenel o RAJ.
„Zňičinava savore naroden,

maškar save tut roztradňom,
ale tut na zňičinava.
Marava tut, no ča ajci keci tuke zaslužines;
na mukava tut te džal bi o trestos.“

47

O lav pro Filišťinci

1 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pal o Filišťinci
angloda, sar o faraonos domarďa e Gaza.
2 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, o paňa aven upre pal o severos;
aven sar o paňa, so prečuľan avri.
Zalen e phuv the savoro,
so pre late hin;
o fori the le manušen,
so andre bešen.
O manuša igen roven;
sako, ko ode bešel, hikinel žaľatar,
3 bo zorales šunďon le grajengre kopita
a hučinen lengre verdana the o kereki.
O dada pes na visaren pale te pomožinel peskre čhavenge,
bo o vasta lenge slabisaľile daratar.
4 Bo avľa o džives te zňičinel savore Filišťincen
a te murdarel avri andral o Tir the andral o Sidon
savore lengre pomocňiken, so predžiďile.
Bo o RAJ zňičinela le Filišťincen;
olen, ko ačhile te dživel pro ostrovos Kaftor.
5 E Gaza peske žaľatar hoľinela o šero,
o Aškalon ela zňičimen.
Tumen, so ačhiľan te dživel andre dolina,
mek dži kana tumenge čhingerena o ťelos?
6 Jaj, šabľo le RAJESKRI,
kana imar preačheha te murdarel?
Dža pale andre tiro puzdros,
preač a beš tuke tele!
7 Ale sar šaj preačhel?
Se o RAJ lake rozkazinďa,
hoj te džal pro Aškalon
the pro manuša, so bešen paš o moros.“

48

O lav pro Moabčana

1 Pal o Moab: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Vigos le foroske Nebo, bo ela zňičimen!
O Kirjatajim ela zailo a ela pre ladž!
E zoraľi pevnosť ela tele čhiďi
a ela pre ladž!
2 Le Moab imar ňiko na lašarela;
o ňeprijaťeľa zalena o Chešbon
a plaňinena sar te zňičinel le Moab;
a phenena:
‚Aven, zňičinas les,
zňičinas oda narodos!‘

The tumen, manušale andro Madmen, avena zňičimen;
avela pre tumende e šabľa.
3 Andral o Choronajim šunďola te rovel pharipnastar:
‚Sa hin zňičimen a telečhido!‘
4 O Moab ela rozburimen;
leskre cikne čhavore zorales rovena.
5 Cirdena pes upre pro verchos Luchit,
džana bare rovibnaha;
pal o drom tele pašal o Choronajim
šunďola le manušen te rovel pharipnastar,
bo lengro foros ela zňičimen.
6 Šunďola te vičinel:
‚Denašen, zachraňinen tumenge o dživipen!
Kajte ačhena korkore sar o krakos pre pušťa!‘
7 Vašoda, hoj tut mukehas pre tire skutki the barvaľipen,
the tu aveha zailo.
Tumaro del o Kemoš džala andro zajaťje,
jekhetane peskre rašajenca the rajenca.
8 O ňičiťeľis džala andre dojekh foros,
aňi jekh foros pes na zachraňinela.
O fori andre dolina ena tele čhide
a o gava pre rovina zňičimen,
bo o RAJ oda phenďa.
9 Den kridli le Moab,
hoj te odľecinel!
Leskre forendar ačhela e pušťa;
ňiko ode na bešela.“

10 „Prekošlo hin sako,
ko na kerel le Devleskri buči cale jileha;
prekošlo hin oda,
ko peske na kamel te meľarel e šabľa le rateha.“

11 „O Moab peske dživelas terňipnastar bi o starišagos
a odpočovinelas peske sar e mol andre peskre sudi;
na sas prečhivkerdo andral jekh nadoba andre aver
a na džalas andro zajaťje.
Vašoda peske doľikerďa peskri chuť
a leskri voňa pes na čerinďa.
12 Ale akana aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „kana pro Moab bičhavava le vinaren, save les čhivena avri sar e mol andral o nadobi a phagerena leskre nadobi pro kotora.
13 O Moab ela sklamimen peskre devlestar le Kemošistar, bo na pomožinela lenge. Ena avke sklamimen, sar sas o Izraeliti akor, sar thode peskro pačaben andre somnakuňi gurumňi andro Betel.

14 Sar šaj phenen: ‚Amen sam hrďini,
zorale murša pro mariben‘?
15 O Moab ela zňičimen, pre leskre fori avena pro mariben
a murdarena leskre nekfeder terne muršen,“
phenel o Kraľis,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
16 „Avel e skaza le Moaboskri;

leskri bibach avel igen sig.
17 Roven vaš leske, savore, so pašal leste bešen,
savore, so prindžaren leskro nav;
phenen: ‚Leskri zoraľi vlada phadžiľa,
leskri bari slava našľiľa!‘
18 Av tele pal tiri slava,
beš tuke andre avrišuki phuv,
tu, so bešes andro Dibon,
bo avel pre tu o ňičiťeľis le Moaboskro,
a čhivela tele tire ohradzimen fori.
19 Dža te ačhel paš o drom a užar,
tu, so bešes andro Aroer,
phuč le muršendar, so denašen,
the le džuvľendar, so pes kamen te zachraňinel.
Phuč: ‚So pes ačhiľa?‘
20 On tuke odphenena:
‚O Moab hino čhido tele,
ande les avri pre ladž!
Hikinen a roven!
Den oda te džanel paš o Arnon,
hoj o Moab hino zňičimen.‘

21 Avľa o sudos pro fori, so bešen učes pro rovina: pro Cholon, pro Jahca, pro Mefaat,
22 pro Dibon, pro Nebo the pro Bet-Diblatajim,
23 pro Kirjatajim, pro Bet-Gamul the pro Bet-Meon,
24 pro Kerijot, pre Bocra the pre savore fori le Moaboskre, či imar hine dur abo pašes.
25 Le Moab imar nane zor,
leskro zoralo vast phadžiľa,“
phenel o RAJ.

26 „Mačar les,
bo pes ľidžalas upre upral o RAJ.
Muk le Moab te vaľinel pes andre peskro čhandľipen,
hoj lestar te asan.
27 Či tu na asahas le Izraelostar?
Či sas prichudlo o Izrael maškar o zbujňika,
hoj asabnaha kerehas le šereha,
furt sar pal leste vakerehas?
28 Omuken o fori, manušale andral o Moab,
džan te bešel maškar o skali;
aven sar o holubos,
savo peske kerel o hňizdos andro cheva la jaskiňakre.“

29 „Šunďam pal o baripen le Moaboskro;
igen pes ľidžal upre.
Šunďam, savo hino barikano a pišno,
keci but peske pal peste gondoľinel
a sar pes ľidžal upre andro jilo.
30 Me džanav, hoj pes ľidžal upre,“ phenel o RAJ,
„ale leskro lašariben nane pre ňisoste;

leskro baripen hino zbitočno.
31 Vašoda bares rovav vaš o Moab,
vaš calo Moab viskinav žaľatar;
phurdav pharipnastar
vaš o manuša andral o Kir-Cheres.
32 Rovav pal tu buter sar pal o foros Jazer,
tu viňičona la Sibmakro.
Tire konarica hine bareder sar o Mulo moros,
dodžan dži paš o Jazer.
Pre tiro ňilajeskro ovocje the pre tiro hroznos
avľa o ňičiťeľis.
33 Našľiľa o radišagos the o kheľiben
andral o ovocno sados the andral o Moab.
Kerďom, hoj imar te na čuľal e mol andral o lisos;
oda, ko pučinel o hroznos, imar na vičinel radišagostar.
Šunďol e vika, ale imar oda nane e radišagoskri vika.
34 E vika andral o Chešbon šunďol dži paš o Elale, dži paš o Jahac šunďol te viskinel, le Coarostar dži paš o Choronajim, dži paš o Eglat-Šelišija; se mek the le Nimrimoskre paňa šučile avri.
35 Andro Moab zaačhavava olen," phenel o RAJ, „so obetinen pro uče thana a labaren o kaďidlos peskre devlenge.
36 Vašoda miro jilo rovel sar flauta vaš o Moab; miro jilo phurdel pharipnastar sar e vartišagoskri flauta vaš o manuša andro Kir-Cheres, bo našavena savoro barvaľipen, so len sas.
37 Se dojekh šero ela lango, dojekh brada ela hoľimen tele. Sako pes čhingerela pro vasta a urela pes andro gada le gonestar.
38 Pre dojekh pados andro Moab a pre dojekh uľica ela ča e žaľa, bo phagerďom le Moab sar e kuči, savi ňiko na kamel," phenel o RAJ.
39 „Savo phagerdo hino! Jaj, sar roven! Sar pes o Moab visarel le dumeha andre ladž! O Moab hino pro asaben, pre bari dar sakoneske, ko pašal leste dživel."
40 Se kada phenel o RAJ:
„Dikh, o ňeprijaťeľis priľecinela jekhvareste sar orlos
le nacirdle kridlenca pro Moab.
41 O fori ena zaile,
obsadzinena o pevnosťi.
Andre oda džives ela o jilo le Moaboskre hrďinengro
sar o jilo la džuvľakro, so ločhol andro dukha.
42 O Moab ela zňičimen;
imar na ela narodos,
bo pes hazdelas upre upral o RAJ.
43 E dar, e jama the e pasca
avena pre tumende, manušale andro Moab,"
phenel o RAJ.
44 „Oda, ko denašela kala daratar,
perela andre jama.
Ko avela avri andral e jama,
chudela pes andre pasca.
Bo avel oda berš, hoj marava le Moab,"
phenel o RAJ.
45 „Andro ciňos le Chešbonoskro
ačhena bi e pomoca ola, ko denašle.
Se e jag chučela avri andral o Chešbon

a o plameňis andral o kher le Sichonoskro;
labarela o čekat le Moaboske
the o lebki olenge, so kamen o mariben.
46 Vigos tuke, Moab!
O manuša, so lašaren le devles Kemoš, ena zňičimen;
tire čhaven the tire čhajen
lena andro zajaťje.
47 Ale andro posledna dživesa,
visarava pale le Moaboske savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.
Dži kade pes vakerel pal o sudos upral o Moab.

49

O lav pro Amončana

1 Pal o Amon. Kada phenel o RAJ:
„Či le Izrael nane čhave?
Či les nane ďeďičis?
Soske o del Milkom zalel e phuv le Gadoskri
a leskre manuša bešen andre leskre fori?
2 Vašoda, aven o dživesa,“
phenel o RAJ,
„hoj dava, hoj e Raba le Amončanengri
te šunel e maribnaskri vika.
Ačhela latar ča kopa bara
a lakre gavora labona avri.
Akor o Izrael tradela avri olen,
ko len tradňa avri,“
phenel o RAJ.
3 „Rov, Chešbonona, bo zňičimen hino o Aj!
Manušale andre Raba, vičinen pre pomoca!
Uren pre tumende o gada le gonestar,
hikinen a phiren upre tele maškar o foroskre muri,
bo o Milkom džala andro zajaťje
the peskre rašajenca the rajenca.
4 So tut lašares le dolinenca,
andre save hin pherdo paňi,
tu napačivaľi čhaje le Amonoskri?
Mukes tut pre tiro barvaľipen
a phenes tuke:
‚Ko pre mande šaj avel?‘
5 Anava pre tu e bari dar
pal savore seri,“
phenel o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj.
„Rozdenašena tumen, sako pre peskri sera;
ňiko na skidela upre olen, ko denašen.
6 Ale paľis visarava
le Amončanenge pale savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.

O lav pro Edomčana

7 Pal o Edom. Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Či imar nane goďaveripen andro Teman?

Či našľiľa e rada olengri, ko achaľon?
Či hin lengro goďaveripen našado?
8 Denašen, džan het!
Garuven tumen andro bare jaskiňi,
manušale, so bešen andro Dedan,
bo anava e pohroma pro Ezav,
sar avela miro časos les te marel.
9 Te ke tu avena ola, ko obkiden o hroznos,
na mukena aňi oda, so lenge perela pre phuv;
te ke tu avena o zbujňika rači,
čorena oda, so kamena.
10 Bo me čhivava savoro tele pal o Ezav,
arakhava leskre garude thana
a našťi pes garuvela.
Merena leskre potomki,
leskri famelija the leskre susedi.
Ňiko na phenela:
11 ‚Muk tire široten,
me man pal lende starinava.
Tire vdovi pes šaj muken pre ma.‘ “
12 Se kada phenel o RAJ: „Te ola, ko peske na zaslužinenas te pijel e kuči, les pile, akor tu soske te ačhes bi o trestos? Na ačheha bi o trestos, ale mušineha les te pijel!
13 Pre mande iľom vera,“ phenel o RAJ. „E Bocra ela pre ladž the pre bari dar, ela tele čhiďi, lakro nav lena, sar pes košena, a savore lakre fori ena zburimen tele pro furt.“

14 Me phenďom:
„Šunďom e sprava le RAJESTAR:
O poslos hino bičhado maškar o narodi:
‚Skiden tumen upre a aven pre leste,
aven pro mariben!‘ “

15 O RAJ phenel le Edomoske:
„Me tutar kerava ciknoro maškar o narodi
a aveha teledikhlo maškar o manuša.
16 E dar, so rozľidžahas, the o baripen andre tiro jilo,
tuha thode avri,
tuha, so bešes andro jaskiňi andro skali
a zales o bare verchi.
Te tuke kerďalas o hňizdos avke učes sar o orlos,
the odarik tut čhivava tele,“
phenel o RAJ.
17 „Le Edomostar ela strašno than;
sako, ko pašal predžala, čudaľinela pes
a asala lestar, sar dikhela savore leskre rani.
18 O Edom ela zňičimen avke sar e Sodoma, e Gomora
the o fori, so sas pašal lende,“
phenel o RAJ,
„ňiko ode na dživela,
ňisavo manuš ode na bešela.
19 Dikh, avke sar o ľevos chučel avri andral o kraki pašal o Jordan
a roztradel le bakroren, so pes pašinen pre čar,

avke me jekhvareste roztradava le Edom.
A ačhavava upral leste oles, kas mange me kidava avri.
Se ko hin ajso sar me?
Ko pes mange šaj ačhavel?
A savo pasťjeris pre mande šaj avel?
20 Vašoda šunen, so o RAJ plaňinel pro Edom,
so peske pripravinel pre ola,
ko bešen andro Teman.
Mek the le cikne čhavoren lenge ľidžana het
a lengre khera ena zňičimen vaš oda, so kerde.
21 O Edom perela ajsa bara vikaha,
hoj e phuv razisaľola,
a o manuša avke vičinena pre pomoca,
hoj oda šunena dži paš o Lolo moros.
22 Dikh, o ňeprijaťeľis ľecinel a avel tele sar orlos,
nacirdel peskre kridli upral e Bocra.
Andre oda džives ela o jilo le Edomoskre hrďinengro
sar o jilo la džuvľakro, so ločhol andro dukha.“

O lav pro Damašek

23 Pal o Damašek.
„O manuša andro Chamat the andro Arpad hine andre ladž,
bo šunde nalačhi sprava;
izdran daratar sar o moros,
savo peske našťi bešel tele.
24 O Damašek slabisaľiľa,
kamel te denašel
a avel pre leste e bari dar;
o pharipen the e dukh les zalen
sar la džuvľa, so ločhol.
25 Savo omuklo hino kada slavno foros,
andre savo man sas varekana radišagos!
26 Vašoda leskre terne čhave perena pre leskre uľici
a andre oda džives merena savore leskre slugaďa,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
27 „Labarava e jag pro muri andro Damašek
a chala o palaca le Ben-Hadadoskre.“

O lav pro Kedar the pro Chacor

28 Kada phenel o RAJ pal o Kedar the pal o kraľišagi le Chacoroskre, save domarďa o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar:
„Ušťen, džan pro Kedar!
Zňičinen le manušen pal o vichodos!
29 Lena lenge o stani the o stadi,
o lepedi pal o stani
the savoro lengro sersamos;
lena peske the lengre ťavi.
A vičinena:
‚E bari dar pal savore seri!‘
30 Denašen, prastan het,
džan te bešel tele andro roklini,
manušale andral o Chacor,“
phenel o RAJ,
„bo o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar

gondoľinďa avri a pripravinďa o planos
sar tumen te zňičinel.
31 Ušťen a džan pro narodos,
so peske dživel bi o starišagos,
savo peske dživel andro smirom,“
phenel o RAJ,
„nane les vudar aňi kľigin,
bešel korkoro.
32 Čorena tumenge lengre ťavi
a lena tumenge lengre bare stadi.
Me rozčhivava pre savore štar balvaja olen,
ko peske strihinen o bala pal o seri,
a pal savore agora pre lende anava e pohroma,“
phenel o RAJ.
33 „Le Chacorostar ela than prekal o šakali,
pušťa pro furt,
ňiko ode na dživela,
ňisavo manuš ode na bešela.“

O lav pro Elam

34 Kada hin o lav le RAJESKRO, savo avľa ko prorokos Jeremijaš pro Elam, sar mekča chudňa te vladňinel o judsko kraľis Cidkijah:

35 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Dikh, me phagerava o lukos le Elamoskro,
leskri nekbareder zor.
36 Anava pro Elam o štar balvaja
pal o štar agora le ňeboskre.
Rozčhivava len andre kala štar balvaja
a na ela narodos, kaj na denašlehas ola,
ko ena tradle avri andral o Elam.
37 O manuša andral o Elam predarana lengre ňeprijaťeľenca,
save len kamen te murdarel.
Anava pre lende e pohroma,
miri bari choľi,“
phenel o RAJ.
„Bičhavava pal lende e šabľa,
medik len na zňičinava.
38 Paľis mange ačhavava o tronos andro Elam
a zňičinava leskre kraľis the leskre rajen,“
phenel o RAJ.

39 „Ale andro posledna dživesa
visarava le Elamoske pale savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.

50

O lav pro Babilon

1 Kada lav phenďa o RAJ prekal o Jeremijaš pro Babilon the pre leskre manuša:
2 „Den te džanel maškar o narodi
a džan te vakerel,
hazden upre e zastava
a den te džanel sakoneske;

ma garuven ňič a phenen:
,O Babilon ela zailo;
leskro del o Bel ela ando pre ladž,
leskro del o Marduk ela čhido tele.
Leskre modli ena pre ladž
a leskre sochi perena tele.‘
3 Se avel pre leste o narodos le severostar,
savo kerela leskra phuvatar pušťa.
Ňiko ode na ačhela te bešel;
o manuša the o džviri andral odi phuv denašena het.“

4 „Andre ola dživesa, andre oda časos,“
phenel o RAJ,
„avena jekhetane o manuša le Izraeloskre
the o manuša andral e Judsko,
avena rovibnaha te rodel
le RAJES, peskre Devles.
5 Dophučena pes, khatar pes džal andro Sion,
a mukena pes pro drom:
,Aven, phandas le RAJEHA e večno zmluva,
pre savi pes šoha na bisterela!‘ “

6 „Mire manuša sas sar o našade bakrore,
lengre pasťjera len ľidžanas avrether
a našade len pro verchi.
Mire bakrore pes tuľinenas pal o verchi the pal o brehi
a bisterde, kaj hin lengro kher.
7 Sako, ko len arakhelas, len chalas tele
a lengre ňeprijaťeľa vakerenas:
,Na ela amen ňisavi vina,
bo on kerenas o bini anglal o RAJ,
savo pes pal lende verňe starinelas
a pre savo pes lengre dada savoreha mukenas!‘ “

8 „Denašen het andral Babilon,
aven avri andral e phuv le Babilončanengri!
Džan anglal sar o capi, so ľidžan o stados!
9 Bo me marava upre
a anava pro Babilon andral e severno phuv
le bare naroden, save pes zdžana jekhetane.
Ačhavena pes leske a zalena les.
Lengre šipi ena sar o hrďinas,
savo furt trafinel peskro cieľos.
10 Avke ela e babiloňiko phuv občorarďi;
sako, ko la občorarela, peske lela pherdo savorestar,“
phenel o RAJ.

11 „Manušale andral o Babilon,
tumen, so občorarďan mire avrikidle manušen,
ča radisaľon tumenge a khelen!
Ča chučkeren tumenge sar o gurumňa pre maľa,
a erdžinen sar o žrebci!
12 Igen pes ladžala tumari daj;

ľoľola avri odi, so tumenca ločhiľa!
Čačes oj ela posledno le narodendar;
ela avrišuki the bi o paňi sar e pušťa.
13 Angle choľi le RAJESKRI imar ňiko ode na bešela;
e phuv ačhela calkom zamukľi.
Sako, ko predžala pašal o Babilon, predarala
a asala lestar, sar dikhela savore leskre rani.“

14 „Rozačhaven tumen pašal o Babilon,
savore, so nacirden o luki!
Ľivinen andre leste a ma sajinen o šipi,
bo kerďa binos anglal o RAJ!
15 Viskinen pre leste pro mariben pal dojekh sera!
Zdel pes a leskre veži peren tele,
leskre hradbi hine čhide tele,
bo oda o RAJ pes leske pomsťinel.
Den leske pale! Avke sar ov kerelas,
avke keren the tumen leske!
16 Murdaren andral o Babilon olen, ko sadzinen,
the olen, ko skiden upre o uľipen.
Daratar le ňeprijaťeľistar sako džala pale ke peskre manuša
a sako denašela andre peskri phuv.“

17 „O Izrael hino sar o splašimen stados,
saves roztradle o ľevi.
Ešeb les chalas o asiriko kraľis
a paľis leske o Nebukadnecar o babiloňiko kraľis
rozchaľa o kokala.“
18 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Marava le babiloňike kraľis the leskri phuv,
avke sar marďom le asirike kraľis.
19 Ale le Izrael anava pale pre leskre maľi,
pašinela pes pro Karmel the andro Bašan;
pro brehi le Efrajimoskre the andro Gilead
chala savoro, so kamela.
20 Andre ola dživesa, andre oda časos,“
phenel o RAJ,
„rodela pes e vina pro Izrael,
ale na ela,
o bini pre Judsko, ale na arakhela pes,
bo me odmukava olenge, kas mukava te dživel.“

21 „Dža tut te marel la phuvaha Meratajim
the le manušenca, so bešen andro Pekod!
Murdar len a calkom len zňičin,“
phenel o RAJ,
„a ker savoro avke, sar tuke prikazinďom.
22 E maribnaskri vika hin andre phuv,
e bari pohroma.
23 Jaj, sar phagerisaľiľa a phadžiľa o čokanos caľa phuvakro!
Sar strašňe hino zňičimen o Babilon maškar o narodi!
24 Thoďom tuke e pasca,
a chudňal tut, Babilonona,
aňi olestar na džanehas.

Arakhle tut a chudle,
bo ačhaďal tut le RAJESKE.
25 O RAJ phundraďa peskro sklados pro zbraňe,
a iľa avri o zbraňe peskra choľakre,
bo le Adonaj, le Nekzoraleder RAJES, hin prekal lende buči,
savi mušinen te kerel andre phuv le Babilončanengri.
26 Aven pre leste pal o agora la phuvakre,
rozmaren leskre skladi
a čhivkeren les pre kopa sar e pšeňica.
Calkom les zňičinen,
hoj lestar te na ačhel ňič.
27 Murdaren savore leskre terne muršen,
ľidžan len sar terne biken pro murdaripen!
Vigos lenge, bo avľa lengro džives,
e ora, kana ena marde.
28 Šunďol olen, so pes zachraňinde a denašle andral e babiloňiko phuv,
sar den te džanel pro Sion, hoj pes o RAJ, amaro Del, pomsťinel,
pomsťinel pes vaš peskro Chramos.“

29 „Vičinen pro Babilon le lukostrelcen,
savoren, so nacirden o luki!
Rozthoven tumenge pašal leste o taboris,
hoj ňiko te na denašel.
Visaren leske pale vaš leskre skutki,
keren leske avke, sar ov kerelas tumenge,
bo pes barikanes ačhavelas le RAJESKE,
le Izraeloskre Svete Devleske.
30 Vašoda leskre terne murša perena tele maškar o foros
a savore leskre slugaďa merena andre oda džives,“
phenel o RAJ.
31 „Dikh, tu barikano, me džav pre tu,“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
„bo avľa tiro džives,
e ora, kana aveha mardo.
32 Le barikaneske poddžana o pindre a perela,
a na ela ko les te hazdel upre.
Andre leskre fori labarava jag,
savi chala savoro, so hin pašal leste.“
33 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Le Izraeloskre manušen the le judske manušen igen trapinen.
Ola, ko len zaile, len chuden zorales
a na kamen len te mukel.
34 Ale lengro Vikupiťeľis hino zoralo,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
Ov vaš lenge rušela,
a avke anela o smirom andre phuv,
ale le manušenge andro Babilon lela o smirom het.“

35 „E šabľa pro Babilončana,“
phenel o RAJ,
„pro manuša, so bešen andro Babilon,
pre leskre raja the pre leskre goďaver murša!
36 E šabľa pro falošna proroka!

Mi sikavel pes, hoj hine diline!
E šabľa pre leskre hrďini!
Mi izdran daratar!
37 E šabľa pre leskre graja the verdana
the pre savore cudzinci, so hine maškar lende!
Mi ačhel lendar slabocha!
E šabľa pre leskre barvaľipena!
Mi občoraren len!
38 Mi avel o šukiben pre leskri phuv,
mi šučon avri leskre paňa,
bo oda hin e phuv le strašne modlengri,
save diliňaren andre le manušen!“

39 „Vašoda ode dživena o džviri pal e pušťa le šakalenca;
bešena ode o sovi.
A imar šoha ode ňiko na bešela,
ňisave manuša ode na dživena pal savore pokoleňja.
40 Kerava le Babilonoha avke,
sar kerďom la Sodomaha, la Gomoraha
the le forenca, save sas pašal lende,“
phenel o RAJ,
„ňiko ode na bešela,
na dživela ode aňi jekh manuš.“

41 „Dikh, pal o severos aven o manuša,
o baro narodos the but kraľa,
ušťen upre dural
dži pal o agora la phuvakre.
42 Andro vasta chuden o luki the o kopiji;
hine bi o jilo the bi e milosť.
Šunďol len te hučinel sar moros
a aven peske pro graja.
Hine pripravimen pro mariben,
pre tute, babiloňiko čhaje.
43 O babiloňiko kraľis šunďa odi sprava
a slabisaľile leske o vasta.
Zaiľa les e dar a avľa pre leste e bari dukh
sar pre džuvľi, so ločhol.
44 Dikh, avke sar o ľevos chučel avri andral o kraki pašal o Jordan
a roztradel le bakroren, so pes pašinen pre čar,
avke me jekhvareste roztradava le Babilon.
A ačhavava upral leste oles, kas mange me kidava avri.
Se ko hin ajso sar me?
Ko pes mange šaj ačhavel?
A savo pasťjeris pre mande šaj avel?“

45 Vašoda šunen, so peske o RAJ naplaňinďa pro Babilon,
so peske pripravinďa pre phuv le Babilončanengri.
Mek the le cikne čhavoren lenge ľidžana het
a calkom zňičinava lengri phuv vaš oda, so kerde.
46 O Babilon perela ajsa bara vikaha,
hoj e phuv razisaľola,
a o manuša vičinena pharipnastar avke zorales,

hoj oda šunďola dži andro aver narodi.

51

Mek pal o Babilon

1 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, bičhavava le ňičiťeľis pro Babilon
the pro manuša, so pes mange ačhade.
2 Bičhavava pro Babilon le cudzincen,
on les precidzinena
a obžužarena e phuv.
Andre oda džives leskre pharipnaskro
pre leste avena pal savore seri.
3 Ma domuken le strelcos te nacirdel o lukos
aňi te urel pre peste o brňeňje.
Ma sajinen leskre terne muršen,
ale calkom zňičinen leskri armada.
4 Mi peren tele murdarde andro Babilon
a predemade pre leskre uľici.
5 Bo o Izrael the e Judsko na ena omukle sar vdova
peskre Devlestar, le Nekzoraleder RAJESTAR.
Kajte lengri phuv kerďa pherdo nalačhipen
anglal o Sveto Del le Izraeloskro.
6 Denašen avri andral o Babilon!
Zachraňinen tumenge o dživipen,
hoj te na meren vaš leskre bini!
Bo kada hin o časos, kana pes o RAJ pomsťinel
a visarel leske pale vaš leskre skutki.
7 O Babilon sas e somnakuňi kuči andro vasta le RAJESKRE,
so mačarelas caľi phuv;
leskra moľatar pijenas o narodi,
a vašoda ačhile diline.
8 Jekhvareste peľa o Babilon a phadžiľa;
roven upral leste!
Anen o balzamos pre leskri rana,
či na sasťola avri.“

9 „ ‚Sasťarahas le Babilon,
ale našťi sasťiľa avri.
Omuken les!
Aven džas sako andre peskri phuv!
Bo leskro trestos hino baro dži o ňebos,
džal dži o chmari.‘ “

10 „ ‚O RAJ vaš amenge rušľa.
Aven džas pro Sion a vakeras savoro,
so kerďa o RAJ, amaro Del!‘ “

11 „Ostraren o šipi
a pheraren o tulci!
O RAJ marel upre le medske kraľen pro Babilon
bo kamel les te zňičinel.
Bo oda hin e pomsta le RAJESKRI,
e pomsta vaš leskro Chramos.

12 Hazden upre e zastava
a džan pro mariben pro babiloňika muri!
Rozthoven buter stražňiken,
rozačhaven len pašal o foros,
pripravinen le muršen andre zaloha!
Bo o RAJ kerela oda, so naplaňinďa.
Kerela le manušenca andro Babilon oda, so phenďa.
13 Tu, so bešes paš o bare paňa
a hin tut pherdo barvaľipen,
avľa tiro koňec;
imar avľa tiri ora.
14 O Nekzoraleder RAJ iľa vera korkoro pre peste:
‚Anava pre tute ajci manušen sar maľakre grajoren;
a sar upral tu zviťazinena, radišagoha vičinena.‘ “

15 „O RAJ kerďa e phuv peskra zoraha,
peskra bara goďaha stvorinďa e phuv
a nacirdňa o ňebos.
16 Sar leskro hangos herminel,
hučinen o paňa pro ňebos;
pal o agor la phuvakro anel o chmari.
Bičhavel o bleski le brišindeha
a andral peskre skladi mukel avri e balvaj.
17 Ale savore manuša hine diline a na achaľon ňič.
Sako, ko kerel o modli, pes ladžala,
bo leskre modli hine o klamišagos
a nane andre lende o dichos.
18 O modli na mon ňič a hine pro asaben;
sar avela lengro sudos, ena zňičimen.
19 O RAJ hino o ďeďictvos le Jakoboskre potomkengro
a ov nane ajso sar ola modli,
bo ov hino Stvoriťeľis savoreske
a o Izrael hine leskre manuša,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.“

20 „Babilonona, tu sal miro čokanos the miri zbraň pro mariben,
tuha phagerava o narodi
a tuha zňičinava o kraľišagi.
21 Tuha murdarava le grajes the leskre jazdcos;
tuha phagerava o verdan the oles, ko les ľidžal;
22 tuha murdarava le muršes the la džuvľa;
tuha murdarava le phure manušes the le cikne čhavores;
tuha murdarava le terne čhas the la terňa ča;
23 tuha murdarava le pasťjeris the leskro stados;
tuha murdarava le oračis the leskre biken;
tuha murdarava le vodcen the le rajen.“

24 „Ale anglal tumare jakha visarava pale le Babilonoske the leskre manušenge savoro lengro nalačhipen, so kerde le Sionoske,“ phenel o RAJ.
25 „Dikh, ačhavav man tuke,
verchona, so ňičines savoro;
tuke, so ňičines caľi phuv,“
phenel o RAJ.
„Nacirdava pre tute miro vast,

čhivava tut tele pal o skali
a kerava tutar zlabardo verchos.
26 Ňisavo bar tutar na lena sar hlavno bar
aňi jekh bar pro zakladi.
Aveha zňičimen pro furt,“
phenel o RAJ.

27 „Hazden upre o zastavi pal calĭ phuv
a trubinen pro trubi maškar o narodi.
Pripravinen pre leste pro mariben o narodi
a vičinen pre leste o kraľišagi
Ararat, Mini the Aškenaz.
Ačhaven pre leste la armadakre veľiťeľis;
anen pre leste ajci grajen
sar kobilken, so pes na dena te zrachinel.
28 Pripravinen pre leste le naroden,
le medske kraľen lengre vodcenca
the savore lengre rajenca
the savore phuvenca, savenge vladňinen.
29 E phuv razisaľol a izdral,
bo pes ačhel le Babilonoha oda,
so leha o RAJ gondoľinďa te kerel,
hoj la babiloňika phuvatar te ačhel pušťa,
kaj ňiko na bešela.
30 O babiloňika hrďini pes preačhile te marel;
bešen andro pevnosťi,
našade peskri zor;
ačhile slabocha.
Leskre khera labarde avri
a o zavori pre leskre brani phagerde.
31 O bežcos predenašel le bežcos
a o poslos predenašel le poslos
te phenel le babiloňike kraľiske,
hoj leskro foros hino zailo pal savore seri.
32 Zaile o thana, khatar pes preavel prekal o paňi,
o trsťini andro močara labarde avri
a o slugaďa pes daran.“

33 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„E babiloňiko čhaj hiňi sar e pšeňica andro humnos,
pal savi pes uštarel.
Imar maj avela e ora,
hoj la te skiden upre.“

34 „Chaľa amen a zňičinďa
o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar.
Čučarďa amen sar taňiris;
preľiginďa amen sar obluda.
Pherarďa peske o per amare barvaľipnaha
a paľis amen čhandľa avri.
35 Mi cerpinel o Babilon avke,
sar ov trapinelas amen,“
phenen o manuša, so bešen pro Sion.

„Mi počinen o Babilončana vaš amaro avričhordo rat,“
phenel o Jeruzalem.
36 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Dikh, me vaš tumenge rušava
a dava lenge oda pale.
Šučarava avri o babiloňiko paňi
the savore lengre prameňa.
37 Le Babilonostar ačhela ča kopa bara;
bešena ode o šakali.
Ačhela lestar o strašno than, savo sako tele dikhela,
a ňiko ode na bešela.
38 O Babilončana kerena vika sar o ľevi,
gravčinena sar o terne ľevi.
39 Sar imar igen bokhaľona,
pripravinava lenge e hoscina,
mačarava len a ena vešela.
Paľis zasovena pro furt
a imar na ušťena,“
phenel o RAJ.
40 „Ľidžava len te murdarel sar le bakroren;
sar le bakren the le capen.“

41 „Jaj, sar domarde le Babilon*,
saves lašarelas calo svetos!
Jaj, savo strašno ačhiľa maškar o narodi!
42 O moros pes hazdňa upre pro Babilon
a učharde les andre o bare vlni.
43 Leskre fori ačhile sar pušťa,
avrišuke the zamukle;
e phuv, andre savi ňiko na bešel
a khatar ňiko na phirel.
44 Marava le babiloňike devles Bel
a cirdava leske avri andral o muj oda, so chaľa.
O narodi pal leste imar na phirena,
o babiloňika muri perena tele.“

45 „Manušale mire, aven odarik avri!
Zachraňinen tumenge o dživipena!
Denašen le RAJESKRA bara choľatar!
46 Ma daran tumen, te na tumenge o jile slabisaľon
le hirostar, so šunďol andre kadi phuv.
Ma daran tumen, sar andre jekh berš avela jekh hiros
a andre aver berš aver;
sar ela andre phuv o mariben
a jekh vladcas džala pre aver.
47 Vašoda, dikh, aven o dživesa,
sar marava le modlen andro Babilon;
caľi leskri phuv pes ladžala
a leskre murdarde manuša pašľona pro uľici.
48 Akor calo ňebos the e phuv
radisaľola le Babilonoske,
sar pre leste avena o ňeprijaťeľa pal o severos,

* **51:41** E hebrejiko čhib: Šešach

hoj les te zňičinen,“
phenel o RAJ.

49 „O Babilon mušinel te perel tele vaš o Izraeliti,
saven murdarďa la šabľaha
the vaš o manuša, saven murdarďa pal caľi phuv.
50 Tumen, so denašľan la šabľatar,
džan a ma zaačhen ňikhaj!
Leperen tumenge pro RAJ andral e phuv, so hiňi dur,
a mi avel tumenge pre goďi o Jeruzalem.“

51 „Ladžas pes, bo rakinenas amenge;
e ladž amenge učharďa andre o muja,
bo o cudzinci pes dochudle
andro sveta thana andro Chramos le RAJESKRO.“

52 „Vašoda, dikh, aven o dživesa,“
phenel o RAJ,
„sar marava leskre modlen
a pal caľi leskri phuv jojčinena
o zraňimen pro meriben.
53 Kajte o Babilon geľahas dži upre pro ňebos
a ačhaďahas peske o hrados igen učes,
the avke pre leste bičhaďomas
le ňeprijaťeľen, hoj les te zňičinen,“
phenel o RAJ.

54 „Šunďol o žaľakro roviben andral o Babilon;
šunďol e vika la bara pohromatar andral e babiloňiko phuv!
55 Bo o RAJ ňičinel le Babilon,
a zaačhavel leskri bari vika.
O vlni le ňeprijaťeľengri pre leste aven sar o zorale paňa;
aven bara vikaha.
56 O ňičiťeľis avľa pro Babilon;
zalel leskre slugaďen
a phagel lenge o luki,
bo o RAJ hino Del, savo visarel pale sakoneske;
ov leske počinela savoro pale.
57 Mačarava leskre rajen the leskre goďaver muršen,
leskre vladcen, le spravcen the le hrďinen.
Zasovena pro furt
a imar na ušťena,“
phenel o Kraľis,
savo pes vičinel o Nekzoraleder RAJ.
58 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„O buchle muri le Babilonoskre ena čhide tele dži o zakladi,
a leskre uče brani ena labarde avri.
E phari buči le narodengri avela avri pre ňisoste;
andre jag labola oda, so o manuša phares vibudinde.“

O zvitkos pal o pohromi andro Babilon

59 Kada hin o lav, so prikazinďa o prorokos Jeremijaš le Serajoske, le Nerijoskre čhaske, le Machsejoskre vnukoske, sar džalas andro Babilon le

Cidkijoha le judske kraľiha, akor, sar o Cidkijah kraľinelas štarto berš. O Serajah sas oda, ko pes starinelas pal oda, kaj presovena.
60 O Jeremijaš pisinďa andre jekh zvitkos savore pohromi, so kamen te avel pro Babilon; savoro, so sas pisimen andre pal o Babilon.
61 O Jeremijaš phenďa le Serajoske: „Sar aveha andro Babilon, dikh, hoj te pregenes zorales savore kala lava.
62 A phen: ‚RAJEJA, tu phenďal pal kada than, hoj les zňičineha avke, hoj ode na ačhena te bešel aňi o manuša aňi o džviri; ela zamuklo pro furt.‘
63 Sar imar dogeneha o zvitkos, priphand ke leste bar a čhiv les andro paňi Eufrat.
64 A phen: ‚Kavke tašľola o Babilon a imar šoha na ušťela upre ola pohromatar, so pre leste mukava. Leskre manuša perena.‘ “
Dži kade vakerel o Jeremijaš.

52

O Jeruzalem hino zňičimen

1 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a kraľinelas andro Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Chamutal, e čhaj le Jirmejoskri, savo sas andral e Libna.
2 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the o Jojakim.
3 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa le manušen andral o Jeruzalem the andral e Judsko, bo sas pre lende choľamen. O Cidkijah pes vzburinďa pro babiloňiko kraľis.
4 Sar o Cidkijah kraľinelas eňato berš, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar geľa pro dešto džives andro dešto čhon savore peskre slugaďenca pro Jeruzalem. Pašal oda foros kerďa taboris a hordinenas pašal o muri pro kopi e čik the e poši, hoj pes te dochuden andro foros.
5 E armada sas rozačhaďi pašal o Jeruzalem dži andro dešujekhto (11.) berš, sar kraľinelas o kraľis Cidkijah.
6 A andro štarto čhon the eňato džives, sar andro Jeruzalem sas bari bokh a le manušen na sas so te chal,
7 o babiloňika slugaďa kerde chev andro muros. Mek odi rat o Cidkijah savore peskre slugaďenca denašľa prekal e brana maškar o duj muri, so sas paš le kraľiskri zahrada, kajte džanenas, hoj o Babilončana sas rozačhade pašal calo foros. Denašenas le dromeha ke Jordaňiko dolina,
8 ale o babiloňika slugaďa pes mukle pal o kraľis Cidkijah a dochudle les andre dolina paš o Jericho. Savore leskre slugaďa les omukle.
9 Le Cidkijah zaile a ľigende andro foros Ribla andre phuv Chamat ko Nebukadnecar a ov leske phenďa, so leha kerena.
10 O babiloňiko kraľis diňa te murdarel le Cidkijoskre čhaven angle leskre jakha a andre Ribla diňa te murdarel the savore judske rajen.
11 Le Cidkijoske diňa te lel avri o jakha a diňa les te phandel andro lanci. Paľis les o babiloňiko kraľis iľa andro Babilon, kaj les čhiďa andre bertena a sas ode dži o meriben.
12 Pro dešto džives andro pandžto čhon, sar kraľinelas o Nebukadnecar dešueňato (19.) berš, avľa andro Jeruzalem o veľiťeľis upral o kraľiskre stražňika o Nebuzaradan, savo sas služobňikos le babiloňike kraľiskro.
13 Ov zlabarďa andro Jeruzalem o Chramos, o palacis the savore bare khera.
14 Paľis savore leskre slugaďa čhide tele savore foroskre muri.

15 Akor o Nebuzaradan iľa andro zajaťje varesave nekčoreder manušen,
olen, so ačhile andro foros, the savore remeselňiken a the olen, ko pregele
paš o babiloňiko kraľis.
16 Ale okle nekčoreder manušen mukľa o Nebuzaradan andre odi phuv,
hoj te keren buči pre maľa the pre viňica.
17 Paľis o Babilončana phagerde o brondzune slupi, o brondzune vožikici
the e igen bari brondzuňi nadrža, so sas anglo Chramos, a savoro brondzos
ľigende andro Babilon.
18 Ile odarik the o pira, o lopati, o čhura, o čare, o panvici the savore
brondzune veci, savenca služinenas andro Chramos.
19 O Nebuzaradan iľa savore, so sas somnakuno the rupuno: o čare, o
lopatki pro angara, o misi, o panvici, o pira, o svietňiki the o šalkici pro
pijibnaskre obeti.
20 Kala brondzune veci – o duj slupi, e bari nadrža le dešuduje bikenca
the o vožikici – save o kraľis Šalamun diňa te kerel prekal o Chramos, sas
ajse phare, hoj pes aňi na denas te važinel.
21 Soduj slupi sas kerde le brondzostar, sas uče vaj ochto metri a lengro
obvod sas pandž the jepaš metri. O slupi sas andral duta a o brondzos,
savestar sas kerde sas vaj ochto centimetri.
22 O kritos pre lengro agor sas učo buter sar duj metri. Pašal o kriti sas
kerde duj šori brondzune granatoskre phaba the o brondzuno pleťivos.
Soduj slupi sas kerde jednakones.
23 Savore granatoskre phaba pro pleťivos sas šel (100). Ola phaba, save
pes denas te dikhel pal e phuv, sas eňavardeš the šov (96).
24 O Nebuzaradan, o veľiťeľis le stražňikengro, zaiľa the le nekbaredere
rašas Serajah, le dujtone rašas Cefanjah the le trine dženen, so stražinenas
o vudar.
25 Iľa andral o foros oles, ko sas veľiťeľis upral o slugaďa, the le efta
kraľiskre radcen. Iľa the le hlavne pisaris, savo zapisinelas le muršen
andre armada, the le šovardeš (60) muršen le manušendar, saven arakhľa
andro foros.
26 O Nebuzaradan len iľa a ľigenďa ko babiloňiko kraľis andre Ribla.
27 Ode andre Ribla, andre phuv Chamat, len o babiloňiko kraľis diňa te
murdarel. Avke o judska manuša mušinde te džal andro zajaťje het andral
peskri phuv.
28 Sar kraľinelas o Nebukadnecar eftato berš, zaiľa andro zajaťje kajci
dženen: trin ezera the bišutrin (3 023) manušen andral e Judsko.
29 Paľis, sar imar kraľinelas o Nebukadnecar dešuochtoto (18) berš, zaiľa
ochto šel the tranda the duj (832) manušen andral o Jeruzalem,
30 a sar kraľinelas o Nebukadnecar bišutrito berš, zaiľa o Nebuzaradan
efta šel saranda the pandž (745) manušen andral e Judsko. Savore manuša,
so sas ľigende andro zajaťje andro Babilon, sas štar ezera the šov šel (4
600).

O Jojachin premuklo andral e bertena

31 Paloda, sar sas o judsko kraľis Jojachin zailo andro Babilon tranda
the efta (37) berš, ačhiľa andro Babilon kraľiske o Evil-Merodach, savo
premukľa andral e bertena le Jojachin pro bišupandžto (25.) džives andro
dešudujto (12.) čhon andre oda berš.
32 Vakerelas leha šukares a delas les bareder pačiv sar avre kraľen, so
leha sas andro Babilon.
33 Le Jojachinoske sas domuklo te čhivel pal peste tele o bertenošika
gada, a medik dživelas, chalas paš le kraľiskro skamind.

34 Sako džives les o kraľis delas oda, so leske kampelas pre oda džives,
calo leskro dživipen, medik na muľa.

O Roviben le Jeremijašiskro

O roviben le Jeruzalemoskro

1 Jaj, savo omuklo hino o foros,
kaj varekana dživenas pherdo manuša!
Ačhiľa sar e vdova,
kajte sas baro maškar o narodi.
E raňi maškar o phuva
ačhiľa otrokiňa.

2 Račaha furt rovel,
o apsa lake čuľan pal o čhama.
Ňiko lakre piranendar
la na poťešinel.
Savore lakre prijaťeľa laha thode avri
a ačhile lakre ňeprijaťeľa.

3 Geľa o Juda andro zajaťje,
igen trapimen andro otroctvos.
Bešel maškar o narodi
a nane les than kaj te odpočovinel.
Savore, so pre leste džan,
les zachudle, sar sas andro pharipen.

4 O droma le Sionoskre hine andre žaľa,
bo ňiko na avel pro inepi.
Savore leskre brani hine zňičimen;
o rašaja roven,
leskre pačivale čhaja hine smutna,
ačhiľa leske ča kirko dukh.

5 Ola, ko les trapinen, ačhile leskre raja;
leskre ňeprijaťeľenge džal mištes,
bo o RAJ les dukhaďa
vaš leskre but bini.
Leskre čhave džanas zaile
anglal o ňeprijaťeľa.

6 E čhaj le Sionoskri našaďa
savoro peskro šukariben.
Lakre vodci hine sar o jeleňa,
so na arakhen ňisavo chaben,
a denašen bi e zor
anglal ola, ko pal lende prastan.

7 Andre ola dživesa, sar la ela o pharipen a phirela upre tele,
peske e čhaj le Jeruzalemoskri leperela
pre savore peskre vzacna veci,
so la sas varekana.
Sar lakre nipi pele andro vasta le ňeprijaťeľiskre,
ňiko lake na pomožinďa.

Lakre ňeprijaťeľa oda dikhle
a asanas olestar, sar hiňi zňičimen.

8 E čhaj le Jeruzalemoskri kerelas igen but bini,
vašoda ačhiľa melaľi.
Savore, so la denas pačiv, la poceňinen,
bo dikhle lakro langipen.
Oj korkori rovel
a visarel o muj ladžatar.

9 E mel hiňi pre lakri rokľa,
na gondoľinelas pre peskri buducnosť.
Strašňe peľa tele
a nane ko la te poťešinel.
„Dikh, RAJEJA, pre miro pharipen,
bo o ňeprijaťeľis pes ľidžal upre.“

10 O ňeprijaťeľis nacirdňa peskro vast
pre savoreste, so lake sas vzacno.
Se oj dikhľa le naroden
te džal andro Chramos,
kajte tu prikazinďal,
hoj našťi džan andre tiro zhromažďeňje.

11 Savore lakre manuša roven,
roden o maro,
savore vzacna veci den vaš o chaben,
hoj peske te zachraňinen o dživipen.
„Dikh, RAJEJA, všimňin tuke,
hoj som teledikhľi.“

12 Tumen savore, so predžan pašal ma,
na keren tumenge olestar ňič?
Phundraven o jakha a dikhen!
Či hin varekas ajso pharipen sar man,
savo pre mande avľa,
saveha man o RAJ dukhaďa
andro džives peskra bara choľakro?

13 Andral o ňebos bičhaďa e jag,
hoj te džal dži andre mire kokala.
Mire pindrenge nacirdňa e sita
a visarďa man pale.
Kerďa mandar pušťa
a mukľa man te šučol avri calo džives.

14 Mire bini hine pašal miri meň sar o jarmos,
savo ov zaphandľa peskre vasteha.
Thoďa peskro jarmos pre miri meň
a slabisarďa miri zor.
O Raj man diňa andro vasta olenge,
savenca man na birinav te marel.

15 O Raj odčhiďa savore mire zorale muršen
pašal mande.
Skidňa upre e armada pre mande,
hoj te rozpučinel mire terne muršen.
Pal e pačivaľi judsko čhaj uštarelas o Raj
sar pal o hroznos andro lisos.

16 „Vaš oda rovav
a mire jakhendar čuľan o apsa,
bo nane paš ma ňiko,
hoj man te poťešinel,
ko man hazdňahas pro duchos.
Mire čhave hine omukle,
bo o ňeprijaťeľis amen domarďa.“

17 Nacirdel o Sion peskre vasta,
ale ňiko les na poťešinel.
O RAJ diňa avri o prikazis pro Jakob,
hoj savore leskre susedi te ačhen leskre ňeprijaťeľa.
O Jeruzalem ačhiľa maškar lende
sar vareso nažužo.

18 O RAJ hino spravodľivo,
bo me man ačhaďom leskre laveske.
Šunen, savore narodale,
a dikhen pre miri dukh.
Mire terne čhaja the mire terne čhave
gele andro zajaťje.

19 Vičinavas pre mire pirane,
ale on manca thode avri.
Mire rašaja the o vodci
mule andro foros,
sar rodenas o chaben,
hoj peske te zachraňinen o dživipen.

20 Dikh, RAJEJA, hoj som andro pharipen,
nane andre ma o smirom,
o jilo andre ma previsaľol,
bo igen man tuke ačhavavas.
E šabľa mange murdarďa le čhaven avri
a andro kher o meriben.

21 O manuša man šunde te stukinel,
ale ňiko man na poťešinďa.
Savore mire ňeprijaťeľa šunde pal miro pharipen
a radisaľon, hoj oda kerďal.
Mi avel oda džives, pal savo phenďal,
hoj te cerpinen avke sar me.

22 „Mi avel avri angle tu
savoro lengro nalačhipen.
Ker lenca avke, sar kerďal manca

angle savore mire bini,
bo but stukinav le pharipnastar
a miro jilo hino slabo.“

2

Le Devleskri choľi pro Izrael

1 Jaj, sar o RAJ zaučharďa le Sionoskra čha
peskra choľakra chmaraha.
O šukariben le Izraeloskro čhiďa tele
andral o ňebos pre phuv.
Bisterďa the pre peskro chramos
andro džives peskra choľakro.

2 Le Rajeske na sas pharo te zňičinel
savore khera le Jakoboskre.
Andre peskri choľi čhiďa tele
o pevnosťi le Judaskre.
Čhiďa tele pre phuv leskro kraľišagos the leskre rajen
a dikhľa len tele.

3 Andre peskri bari choľi
odčhinďa savori zor le Izraeloskri.
Scirdňa peskro čačo vast,
sar avľa o ňeprijaťeľis.
Rozlabiľa andre phuv le Jakoboskri
sar jag le plameňenca, so savoro chal.

4 Nacirdňa o lukos sar ňeprijaťeľis;
leskro čačo vast sas pripravimen
a sar proťivňikos murdarelas savoren,
kas amen kamahas.
Peskri choľi čhiďa avri sar jag
andro stanos le Sionoskra čhakro.

5 O Raj sas sar ňeprijaťeľis;
chaľa o Izrael;
chaľa savore leskre palaca.
Zňičinďa leskre pevnosťi
a kerďa la judska čhake pherdo pharipen the žaľa.

6 Zňičinďa peskro chramos sar e zahrada;
oda than, kaj les lašarahas.
O RAJ diňa, hoj o Sion te bisterel
pro inepos the pro šabat,
a odčhiďa andre peskri bari choľi
le kraľis the le rašas.

7 Odčhiďa o RAJ peskro oltaris
a omukľa peskro chramos.
O muri le palacengre diňa
andro vasta le ňeprijaťeľengre.
Lengri vika andro kher le RAJESKRO šunďolas

avke sar pro baro inepos.

8 O RAJ peske zaiľa,
hoj čhivela tele o muri le Sionoskre.
Nacirdňa e šparga te merinel,
na odcirdňa peskro vast
a na preačhiľa te ňičinel.
Kerďa, hoj o veži the o muri te roven,
bo sas jekhetane čhide tele.

9 Leskre brani zagele andre phuv.
Zňičinďa a phagerďa leskre zavori.
Leskro kraľis the o raja hine zaile maškar o narodi;
o rašaja imar na sikaven o zakonos
a o proroka imar na chuden
o viďeňje le RAJESTAR.

10 O phureder murša le Sionoskre
bešen pre phuv a na vakeren ňič.
Čhivkeren peske o prachos pro šere
a hine urde andro gada le gonestar.
Le Jeruzalemoskre pačivale čhaja
zmukle o šere tele dži pre phuv.

11 Le apsendar mange slabisaľon o jakha,
bari žaľa hin andre ma,
o jilo mange čuľal avri pre phuv,
bo mire manuša hine zňičimen,
bo o čhavore the o cikne čhavore
meren pro uľici andro foros.

12 O čhavore phenen le dajenge:
„Kaj hin o chaben the o pijiben?“
akor sar peren tele pro uľici andro foros,
sar te ulehas zraňimen,
a sar polokes muken avri e duša
peskre dajenge pro vasta.

13 So tuke šaj phenav?
Ke soste tut šaj pripodobňinav,
čhaje le Jeruzalemoskri?
Soha tut šaj porovňinav, hoj tuke te kerav radišagos,
tu pačivaľi čhaje le Sionoskri?
Se tiri rana hiňi ajsi bari sar moros.
Ko tut šaj sasťarela?

14 Tire proroka tuke andro viďeňja
vakerenas o klamišagi the o diliňipena;
na sikavenas pre tiro binos,
hoj tut te len avri andral o zajaťje.
O proroctva, so tuke phenenas,
sas falošna a klaminenas.

15 Sako, ko pašal tute predžal,
demel le vastenca,
asal tutar a kerel le šereha
upral e čhaj le Jeruzalemoskri:
„Kada hin oda foros, pal savo phenenas,
hoj ode hin o nekbareder šukariben
pro radišagos caľa phuvake?“

16 Savore tire ňeprijaťeľa
pre tu phundraven o muja,
asan tutar, den pre tu avri o danda
a phenen: „Chaľam len tele!
Kada hin oda džives, pre savo but užarahas.
Dodžiďiľam pes oda!“

17 O RAJ kerďa oda, so plaňinelas.
Ačhiľa pes oda, so phenďa;
oda, so prikazinďa imar čirla anglal.
Ňičinelas tut bi oda,
hoj leske te uľahas pharo.
Domukľa le ňeprijaťeľiske te radisaľol upral tu
a olen, ko tut trapinenas, diňa zor te zviťazinel.

18 Vičin andral o jilo ko RAJ,
murona le Sionoskra čhakro.
Mi čuľan tutar o apsa sar paňi rat-džives.
Ma preač! Ma de tire apsenge te zaačhel.

19 Ušťi upre prekal e rat
a rov pale a pale anglo RAJ!
Čhiv avri tiro jilo sar paňi
anglo muj le RAJESKRO.
Hazde ke leste tire vasta
vaš o dživipen tire čhavengro,
so meren bokhatar
pro agor dojekha uľicakro.

20 „Dikh, RAJEJA!
Soske amen avke marďal?
O džuvľija mušinen te chal bokhatar
peskre čhavoren, saven kamen!
O rašaja the o proroka hine murdarde
andro Chramos le RAJESKRO!
21 O terne the o phure pašľon jekhetane
andro prachos pro uľici.
Mire terne čhaja the terne čhave
sas murdarde le šabľenca.
Andre oda džives, sar salas choľamen,
murdarďal len a na sas tuke pharo.
22 Vičinďal pre amende ajci dženen sar pro inepos;
anďal pre mande bari dar pal savore seri.
Andro džives le RAJESKRA choľakro
ňiko na denašľa aňi na predžiďiľa.

Olen, pal kaste man starinavas a bararavas avri,
murdarďa miro ňeprijaťeľis.“

3

O kamiben le Devleskro ľikerel furt

1 Me som murš, savo but precerpinďa
leskra choľamen paľicatar.
2 Somas oda me, kas tradelas avri
a kas ľidžalas prekal o kaľipen bi o švetlos.
3 Ča pre mande nacirdelas peskro vast,
pale a pale, calo džives.

4 Kerďa, hoj mange e cipa the o ťelos te phuron,
a phagerďa mange o kokala.
5 Zaiľa man a obkľučinďa
le trapišagoha the le pharipnaha.
6 Thoďa man te bešel andro kaľipen
sar olen, so imar čirla mule.

7 Kerďa pašal ma o muros avke,
hoj našťi avav avri,
a thoďa pre ma o phare lanci.
8 Kajte vičinav a mangav e pomoca,
na kamel te šunel miri modľitba.
9 Začhiďa le barenca mire droma;
mire chodňiki banďarďa.

10 Garuďa pes sar medvedzis abo ľevos,
hoj pre ma te chučel.
11 Odcirdňa man mire dromendar,
čhingerďa man a zňičinďa.
12 Nacirdňa peskro lukos
a kerďa mandar terčos pre peskre šipi.

13 Predemaďa mange o jilo
le šipenca andral peskro tulcos.
14 Ačhiľom pre ladž savore mire manušenge;
asan mandar andro giľa sako džives.
15 Čaľarďa man le kirke rastlinenca;
diňa man te pijel e palina.

16 Marďa mange avri o danda le bareha;
ispidňa mange o muj andro prachos.
17 Tradňal het miri duša andral o smirom;
bisterďom, so hin radišagos.
18 Avke phenďom: „Miro šukariben našľiľa
a the savoro, so užaravas le RAJESTAR.“

19 Leper tuke pre miro cerpišagos, sar man tuľinav,
pre miro trapišagos the pre miro pharipen.
20 Furt mange pre oda leperav
a miri duša hiňi zmukľi tele.

21 Ale kada mange lav andro jilo
a pre kada man mukav:
22 Le RAJESKRO baro kamiben šoha na preačhel;
šoha na preačhel te presikavel peskre lačhipena.
23 Sako tosara hine neve;
bari hin tiri vernosť.
24 Phenav mange: „O RAJ hin savoro, so man hin;
vašoda man mukava pre leste.“

25 O RAJ hino lačho ke ola, ko pes pre leste muken,
ke oda manuš, ko les rodel.
26 Mištes hin te užarel cichones
pre zachrana le RAJESKRI.
27 Mištes hin prekal o murš te ľidžal o jarmos,
medik hino terno.

28 Te o RAJ pre leste oda thoďa,
mi bešel korkoro a mi el čhit.
29 Mi thovel o muj andro prachos,
či mek na ela varesavi naďej.
30 Mi ľikerel e čham oleske, ko les marel,
a mi prilel savoro dopheňiben.

31 Bo o RAJ na odčhivel pro furt.
32 Kerel amenge žaľa, ale paľis leske hin pharo;
ajso baro hin leskro kamiben.
33 Bo ov na kerel radišagoha
o pharipen the e žaľa ňikaske.

34 Te vareko uštarel le pindrenca
pre savore bertenoša andre phuv,
35 te pes le manušenge lel lengro pravos
anglo jakha le Nekbareder Devleskre,
36 te pes pro sudos sudzinel le manušes načačipnaha,
či oda o RAJ na dikhel?

37 Ko šaj phenel vareso a ačhela pes,
te oda o RAJ na prikazinďahas?
38 Či na avel avri andral o muj le Nekbareder Devleskro
o lačho the o nalačho?
39 Pre soste pes o džido manuš šaj sťažinel,
te hino mardo vaš peskro binos?

40 Aven preskuminas a predikhas amare droma
a visaras pes pale ko RAJ!
41 Aven hazdas upre o jile the amare vasta
ko Del andro ňebos a phenas:
42 „Amen kerahas o bini a vzburinahas pes,
a tu amenge na odmukľal.
43 Urďal tut andre choľi
a džahas pre amende;
murdarehas amen
a na sas tuke pharo vaš amenge.

44 Garuďal tut andre chmara,
hoj e modľitba te na predžal ke tu.
45 Kerďal amendar sar šmeci
a sam teledikhle maškar o narodi.
46 Savore amare ňeprijaťeľa
pre amende phundravenas o muja.
47 Samas zachudle andro pasci;
predživahas e bari dar, e pohroma the e skaza.“
48 Andral o jakha mange peren o prudi le apsenca,
bo mire manuša hine zňičimen.

49 Andral e jakh mange čuľal
a na preačhel,
50 medik o RAJ na dikhela andral o ňebos tele,
so pes ačhel.
51 Oda, so dikhel miri jakh, mange anel e žaľa andro jilo,
bo savore čhaja andre miro foros cerpinen.

52 Mire ňeprijaťeľa man kamenas te chudel sar le čirikles
a na sas vaš soske.
53 Čhide man andre bari jama,
hoj man te murdaren,
a čhivkerenas andre mande le barenca.
54 O paňi mange imar prečuľalas prekal o šero,
a phenďom mange: „Akana merava!“

55 Akor vičinavas pre tiro nav, RAJEJA,
andral odi nekbareder chev.
56 Tu šunďal miro mangipen:
„Ma phand tuke o kana andre,
sar ke tu vičinav vaš e pomoca!“
57 Tu avľal paš ma, sar vičinavas,
a phenďal: „Ma dara tut!“

58 Tu vaš ma zaačhiľal, RAJEJA,
cinďal avri miro dživipen.
59 Dikhľal oda nalačhipen, so mange sas kerdo, RAJEJA;
rozsudzin miro čačipen.
60 Dikhľal savori lengri pomsta,
savoro, so mange kamenas te kerel.

61 Šunďal, sar mange rakinenas, RAJEJA,
savoro, so mange kamenas te kerel.
62 Sako džives peske šepkinen
a vakeren pre ma mire ňeprijaťeľa.
63 Dikh pre lende! Tosarastar dži rači
mandar asan andro giľa.

64 RAJEJA, počin lenge avke, sar peske zaslužinen;
vaš oda, so kerde peskre vastenca.
65 Ker lenge zacata jile
a bičhav pre lende tiro košiben.

66 Dža pre lende choľaha a zňičin len
pal e phuv, RAJEJA!

4

O trestos le Sionoskro

1 Jaj, sar kaľiľa o somnakaj,
sar pes čerinďa o žužo somnakaj!
O chramoskre bara hine rozčhide
pal savore agora pro uľici.

2 O vzacna čhave le Sionoskre,
so monas ajci sar o žužo somnakaj,
mon akana ajci sar o kuča čikatar,
sar e buči le hrnčjariskre vastengri!

3 Mek the o šakali den o koľina,
den te pijel peskre ciknoren,
ale mire manuša hine bijileskre
sar o pštrosi pre pušťa.

4 Le čhavoreske, so pijel o thudoro,
priľepisaľiľa e čhib andro muj le smedostar.
O čhave mangenas maro,
ale ňiko len na delas.

5 Ola, so chanas o fajna chabena,
meren bokhatar pro uľici.
Ola, so barile avri andro baripen,
akana pašľon pro kopa šmeci.

6 O binos mire manušengro
hin bareder sar e vina la Sodomakri,
so sas jekhvareste čhiďi tele,
kajte pre late ňiko na thoďa o vast.

7 Amare raja sas žuželder sar jiv,
parneder sar thud.
O ťela len sas loleder sar o korali;
dičhonas avri sar o zafiris.

8 Ale akana hine kaleder sar sadza;
pro uľici len našťi aňi te sprindžarel.
E cipa pro ťelos lenge phuriľa;
šučiľa avri sar kašt.

9 Feder sas olenge, saven murdarďa e šabľa,
sar olenge, so mule bokhatar;
trapimen bokhatar našľonas,
bo pre maľa na barolas ňisavo chaben.

10 Mek the o lačhejileskre džuvľija
tade peskre čhaven peskre vastenca
a kerde peske lendar chaben

andre ola dživesa, sar sas ňičimen mire nipi.

11 O RAJ čhiďa avri peskri choľi,
peskri bari choľi;
rozlabarďa pro Sion e jag,
savi rozchaľa leskre zakladi.

12 Aňi o kraľa la phuvakre
aňi ňisave manuša pro svetos na pačanas,
hoj o proťivňikos the o ňeprijaťeľis
šaj predžal prekal o brani andro Jeruzalem.

13 Ale ačhiľa pes oda vaš o bini leskre prorokengre,
vaš o vini leskre rašajengre,
save čhorenas avri o rat le spravodľivengro
maškar o foros.

14 Bludzinenas pal o uľici sar kore;
ajse meľarde le rateha,
hoj pes ňiko na kamelas
te chudel lengre gadendar.

15 „Džan het! Tumen san nažuže!“
vičinenas pre lende.
„Džan het, džan het a ma chuden amen!“
Sar denašenas a džanas imar het,
o manuša maškar o narodi peske vakerenas:
„Imar amenca našťi kade bešen.“

16 Korkoro o RAJ len roztradňa;
imar len na chraňinela.
Le rašajen ňiko na del pačiv
a le vodcen ňiko na šunel.

17 O jakha amenge slabisaľonas,
so ajci užarahas pre pomoca,
ale zbitočňe.
Pal amari veža užarahas pro narodos,
savo amen našťi zachraňinďa.

18 O ňeprijaťeľa pre amende užarenas, pre dojekh amaro krokos,
aňi našťi phirahas pal amare uľici.
Pašes hin amaro koňec, amare dživesa pes pherarde;
bo avľa amaro koňec.

19 Ola, ko pal amende avenas,
sas richleder sar o orli pro ňebos.
Denašenas pal amende pro verchi,
a užarenas amen pre pušťa.

20 Le RAJESKRO pomazimen,
o dichos amare dživipnaskro,
sas chudlo andre lengre pasci.
Pal leste peske vakerahas:

„Andre leskro ciňos dživaha maškar o narodi.“

21 Ča radisaľuv a thov baripen, čhaje le Edomoskri,
so bešes andre phuv Uc!
Ale the pre tute avela e kuči;
mačoha a čhiveha tut tele langi.

22 Čhaje le Sionoskri, o trestos vaš tiri vina imar preačhiľa.
O Del tut imar na ľidžala andro zajaťje.
Ale marela tut, čhaje le Edomoskri, vaš tiri vina
a sikavela tire bini.

5

O mangipen vaš e milosť

1 Leper tuke, RAJEJA, so pes amenca ačhiľa;
dikh pre amende, sar amen tele dikhen!
2 Amaro ďeďictvos chudle o cudzinci,
a amare khera o cudza manuša.
3 Ačhiľam široti bi o dada;
amare daja hine vdovi.
4 Mušinas te počinel vaš amaro paňi, so pijas,
a mušinas peske te cinel amare kašta.
5 Ola, ko pre amende džan, amen furt na den smirom;
ačhiľam strapimen a našťi peske oddichňinas.
6 Poddiňam pes le Egiptoske
the la Asirijake, hoj te chas maro.
7 Amare dada kerenas o bini a imar na dživen.
A amen ľidžas lengro trestos.
8 Vladňinen upral amende o otroka
a nane ko amen te cirdel avri andral lengre vasta.
9 Te kamas te chal o maro, riskinas amaro dživipen,
bo džas pre pušťa, kaj amen šaj murdaren le šabľenca.
10 Amari cipa hiňi tači sar bov;
bokhatar amen hin bare horučki.
11 Amare džuvľija sas zňeužimen pro Sion,
the o pačivale čhaja andro judska fori.
12 Amare rajen figinenas peskre vastenca
a le phure manušenge na presikavenas ňisavi pačiv.
13 Amare terne čhaven ispiden te kerel buči sar otroken andro mlinos
a amare muršorenge poddžan o pindre, sar hordinen o phare kašta.
14 O phure murša preačhile te zabešel andre brana
a o terne čhave preačhile te bašavel.
15 Amare jile preačhile te radisaľol;
amaro kheľiben pes visarďa pro roviben.
16 Peľa amenge e koruna pal o šero.
Vigos amenge, bo kerahas o bini!
17 Angle kada amen dukhan o jile
a angle kada savoro amenge o apsa koraren o jakha;
18 anglo verchos Sion, savo hino zňičimen
a o liški odarik denašen.

19 Tu, RAJEJA, kraľines pro furt;

tiro tronos ľikerel pal jekh pokoleňje pre aver.
20 Soske pre amende furt bisteres?
Soske amen ajci but omukes?
21 An amen pale ke tute, RAJEJA,
a amen avaha pale.
Obnovin amare dživesa,
sar sas varekana.
22 Či amen odčhiďal imar pro furt?
Avke zorales pre amende rušes?

O Ezechiel

O Ezechiel andro Babilon

1 Andro trandato (30.) berš andro štarto čhon pro pandžto džives, sar
somas maškar o zaile manuša paš o paňi Kebar, phundraďa pes o ňebos a
dikhľom o viďeňja le Devlestar.
2 Pro pandžto džives andre oda čhon – oda sas pandžto berš pal oda, sar
sas zailo o kraľis Jojachin andro zajaťje –
3 avľa o lav le RAJESKRO ko rašaj Ezechiel, ko čhavo le Buziskro, paš o
paňi Kebar andro Babilon. Ode pre leste avľa o vast le RAJESKRO.

O prorokos dikhel e slava le RAJESKRI

4 Dikhľom, sar avľa zoraľi balvaj le severostar, e bari chmara, pašal
savi švicinelas a labolas e jag, andre savi sas vareso, so blišťisaľolas sar
brondzos.
5 A andre odi jag sas štar džide bitosťi, so dičhonas avri sar manuša.
6 Dojekha bitosť sas štar muja the štar kridli.
7 Lengre pindre sas rovna a o choďidla len sas sar le gurumňoren a
blišťisaľonas sar lešťimen avri brondzos.
8 Sas len le manušengre vasta tel dojekh kridlos pal savore štar seri.
Savore štaren sas štar muja the kridli.
9 Chudenas pes jekhetane le kridlendar a furt džanas le mujenca anglal
a na mušinenas pes te visarel, sar phirenas.
10 Anglunestar dičholas lengro muj sar le manušeskro, pre čači sera
sas savoren ľevoskro muj, pre baľogňi sera sas savoren bikoskro muj a
palunestar sas savoren orloskro muj.
11 Kajse len sas muja. Duj lengre kridli sas hazdle upre a olenca pes
chudenas jekh avrestar. A dujenca peske učharenas andre peskre ťela.
12 Savore džanas le mujenca anglal ode, kaj o duchos kamelas, hoj te
džan. A sar džanas, džanas rovnones a na mušinenas pes te visarel.
13 Maškar ola štar džide bitosťi sas vareso, so dičholas avri sar jagale
angara abo sar fakľi. E jag džalas the anglal the palal maškar ola bitosťi.
Odi jag švicinelas a avenas avri andral late o bleski.
14 Ola džide bitosťi pes čhalavenas igen sig sar bleski.
15 Sar dikhavas pre ola štar bitosťi, dikhľom, hoj paš dojekh lendar sas
jekh kereka pre phuv.
16 Savore štar kereki sas jednaka. Dojekh švicinelas sar vzacno bar a sas
kerde avke, hoj oda dičholas, sar te uľahas jekh kereka andre aver.
17 Avke šaj džanas pre savore štar seri, a sar džanas, džanas rovnones
a na mušinenas pes te visarel.
18 O kereki sas igen bare the užasna a sas pre lende pherdo jakha.
19 Sar pes o džide bitosťi čhalavenas, čhalavenas pes lenca the o kereki,
a sar pes o džide bitosťi hazdenas upre pal e phuv, hazdenas pes the o
kereki.
20 Kaj o duchos kamelas, hoj te džan, ode džanas. O kereki pes hazdenas
upre jekhetane le džide bitosťenca, bo lengro duchos sas andre ola kereki.
21 Sar pes čhalavenas o bitosťi, čhalavenas pes the o kereki. Sar o bitosťi
zaačhenas, zaačhenas the o kereki. A sar pes o bitosťi hazdenas pal e phuv,
hazdenas pes upre the o kereki, bo andre ola kereki sas o duchos le džide
bitosťengro.

22 Upral o šere le džide bitosťengre sas nacirdlo vareso, so dičholas avri
sar klenba, savi švicinelas sar krištalos a sas užasno.
23 Tel e klenba sas lengre kridli rozcirdle a chudenas pes jekh avrestar a
duje kridlenca učharenas andre peskre ťela.
24 Sar pes čhalavenas, šunďom o kridli, save šunďonas sar o bare paňa,
sar o hangos le Nekzoraledereskro, sar e vika andro taboris le slugaďengro.
Sar o bitosťi zaačhenas, zmukenas tele o kridli.
25 A sar zaačhenas a zmukenas tele o kridli, akor šunďolas o hangos
upral e klenba, savi sas upral lengre šere.
26 Upral e klenba, savi sas upral lengre šere, sas ajso vareso sar tronos,
so dičholas sar vzacno bar zafiris. A pre oda tronos bešelas postava, so
dičholas avri sar manuš.
27 Odi postava le pasostar upre dičholas sar rozlabardo trast andral o
bov a le pasostar tele dičholas sar jag, a pašal late sas bari žjara.
28 E žjara dičholas avri sar e duha andro chmari, so avel avri pal o
brišind. Kavke dičholas avri e slava le RAJESKRI. Sar dikhľom odi postava,
peľom tele pro muj a šunďom, sar ke ma vareko prevakerel.

2

O Ezechiel bičhado ko zacata manuša

1 Phenďa mange: „Manušeja, ušťi upre! Kamav tuha te vakerel.“
2 Sar manca vakerelas, avľa andre mande o Duchos a ačhaďa man pro
pindre a me šunavas oles, ko manca vakerelas.
3 Phenďa mange: „Manušeja, bičhavav tut ko Izraeliti, ko zacato
narodos, savo pes mange ačhaďa. On the lengre dada pes mange ačhade
a avke oda keren dži adadžives.
4 Kala manuša hine zacata the zorale andro jile. Ipen vašoda tut ke lende
bičhavav. Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj!‘
5 Či tut kala zacata manuša šunena abo na, ale džanena, hoj sas maškar
lende o prorokos.
6 Ale tu, manušeja, ma dara tut lendar aňi olestar, so tuke phenena.
Ma dara, aňi kajte tut obkľučindehas sar o koľaka abo sar o trňi aňi kajte
bešľalas maškar o škorpijoni. Ma dara olestar, so vakeren, aňi ma predara
lendar, bo on hine zacata manuša.
7 Vaker lenge mire lava, či tut šunena abo na, bo on hine zacata manuša.“

Pal o zvitkos

8 „Ale tu, manušeja, šun, so tuke phenav: Ma av ajso zacato sar kala
manuša! Phundrav o muj a cha, so tut dav!“
9 Akor dikhľom varesavo vast, sar pes ke ma nacirdel, a andre oda vast
sas o zvitkos
10 a oda vast les angle mande phundraďa. Pre oda zvitkos sas pal soduj
seri pisimen o lava pal o roviben, pal e žaľa the pal o pharipen.

3

1 Phenďa mange: „Manušeja, cha savoro, so hin angle tute! Cha kada
zvitkos a paľis dža te vakerel le Izraelitenge.“
2 Akor phundraďom o muj a diňa mange te chal o zvitkos.
3 Avke mange phenďa: „Manušeja, cha kada zvitkos, so tuke dav, a
pherar tuke leha e džombra.“ Sar les chaľom, andro muj mange sas gulo
sar medos.
4 A paľis mange phenďa: „Manušeja, dža ko Izraeliti a phen lenge mire
lava.

5 Se na bičhavav tut ko manuša, so na achaľon tiri čhib abo vakeren avra čhibaha, ale bičhavav tut ko Izraeliti.
6 Na, me tut na bičhavav ko bare narodi, save vakeren avra čhibaha the avre vakeribnaha a savenge hin phares te achaľol. Ale te tut bičhaďomas ke ola narodi, čačes tuke phenav, on tut šundehas.
7 No o Izraeliti tut na kamena te šunel, bo na kamen te šunel man. On hine zacata the zorale andro jile.
8 Dikh, kerava tutar ajso zacato the zoralo, sar hine on.
9 Kerava tutar ajso zoralo sar bar, ajso zoralo sar diamantos. Ma dara lendar aňi lendar ma predara, bo on hine zacata manuša."
10 Paľis mange phenďa: „Manušeja, šun mištes savore mire lava, so tuke phenava, a le tuke len andro jilo!
11 Ušťi a dža pal o manuša, so hine tuha andro zajaťje, a či tut šunena, abo na, phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj.' "
12 Akor man o Duchos hazďa upre a pal mande sas e bari vika a šunďom: „Požehňimen hin e slava le RAJESKRI pro ňebos upre!"
13 Šunďom the o kridli ole džide bitosťengre, so pes chudenas jekh avrestar, the o kereki, so sas pašal lende, the o igen zoralo hangos, so šunďolas sar o zemetraseňje.
14 Akor man o Duchos hazdňa upre a iľa het. A me džavas andre horkosť the andre bari choľi, ale šunavas pre mande zorales le RAJESKRO vast.
15 Avke doavľom ko zaile manuša, so bešenas paš o paňi Kebar andro Tel-Abib; efta džives bešavas maškar lende a somas igen zňičimen.

O prorokos ačhado stražňikoske

16 Pal o efta dživesa ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
17 „Manušeja, me tut ačhaďom stražňikoske upral o Izraeliti. Vašoda sar šuneha miro lav, de lenge te džanel mire varovna lava.
18 Te phenava le nalače manušeske: ‚Čačes mereha,' a tu leske na dovakereha a na pheneha, hoj pes mušinel te visarel le binendar, te peske kamel te zachraňinel o dživipen, oda nalačho manuš merela vaš peskro binos, ale leskro rat mangava andral tiro vast.
19 Ale te dovakereha le nalačheske, a ov pes na visarela peskre nalačhipnastar the peskre nalače dromestar, ov merela vaš peskro binos, ale tu tuke zachraňineha o dživipen.
20 Te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a chudela te kerel o nalačhipen, akor me kerava, hoj te perel, a ov merela. Te leske na phenďal ňič, ov merela vaš peskro binos a leskre spravodľiva skutki, so kerelas, pes na rachinena. Ale leskro rat mangava andral tiro vast.
21 Te dovakereha le spravodľive manušeske, hoj te na kerel o bini, a ov preačhela te kerel o bini, akor dživela, bo priiľa tutar o dovakeriben, a tu tuke zachraňineha o dživipen."

O prorokos našťi vakerel

22 Ode pre ma avľa o vast le RAJESKRO a phenďa mange: „Ušťi, dža tele andre dolina a ode tuha vakerava."
23 Akor ušťiľom, geľom tele andre dolina a dikhľom ode e slava le RAJESKRI, ajsi slava, sar dikhľom paš o paňi Kebar. Akor peľom tele le mujeha dži pre phuv.
24 Paľis andre mande avľa o Duchos, ačhaďa man pro pindre a phenďa mange: „Dža andre tiro kher a phand tut andre!

25 A tu, manušeja, dikh: Phandena tut le lanenca, hoj te na džas maškar
o manuša.
26 Me tuke priľepinava e čhib andro muj, hoj te ačhes sar ňemo a te na
dovakeres kale zacate manušenge.
27 Ale akor, sar me tuha vakerava, phundravava tuke o muj a tu lenge
pheneha: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj!‘ Oda, ko kamela te šunel, šunela,
a oda, ko na kamela te prilel, na prilela, bo hine zacata manuša.“

4

O prorokos obrazňe obkľučinel o Jeruzalem

1 „Ale tu, manušeja, le tuke bari tabla čikatar, thov tuke la anglal tu a
kresľin pre late o foros Jeruzalem.
2 A paľis kresľin le slugaďen, sar obkľučinen calo foros a hordinen e čik
pre kopa pašal o foroskro muros, hoj pes te dochuden andre. Rozthov pre
leste o slugaďika tabora the o baraňidla.
3 Le tuke trastuňi panvica, thov la sar trastuno muros maškar tu the
maškar oda kresľimen foros a visar tiro muj ke leste. O foros ela
obkľučimen a tu les obkľučineha. Kada ela le Izraelitenge sar znameňje.
4 Paľis tuke pašluv pre baľogňi sera a thov upre vina le Izraelitengri. Tu
ľidžaha lengri vina ajci dživesa, keci dživesa pašľoha pre odi sera.
5 Rachinava tuke trin šel the eňavardeš (390) dživesa, ajci, keci hin o
berša le Izraeloskre binoskre. Ajci ľidžaha e vina le Izraelitengri.
6 Sar predžala kala savore dživesa, akor tuke pale pašľoha, ale akana
imar pre čači sera a ľidžaha e vina le manušengri andral e Judsko saranda
(40) dživesa. Rachinava tuke jekh džives vaš dojekh berš le Judaskre
binoskro.
7 Visar tiro muj ko obkľučimen Jeruzalem a kasin tuke o baja sar pro
mariben a prorokin pre leste.
8 Dikh, phandava tut le lanenca, hoj tut te na visares pal jekh sera pre
aver, medik na predžana ola dživesa, so les obkľučineha.
9 Ale tu akana le tuke e pšeňica, o jačmeňis, o fizolos, e šošovica, o proso
the e špalda, mišin len andre jekh nadoba a ker tuke olestar maro. Chaha
oda trin šel the eňavardeš (390) dživesa, so pašľoha pre tiri sera.
10 Tiro chaben pro džives, so chaha sako džives, važinela vaj duj šel
(200) grami. Chaha oda chaben jekhvar pro džives furt odi jekh ora.
11 Pro džives šaj pijes šov deci paňi. Pijeha oda paňi jekhvar pro džives
furt odi jekh ora.
12 A chaha o maro le jačmeňistar, savo pekeha anglal lengre jakha pro
manušeskre vikali.“
13 Paľis mange o RAJ phenďa: „Avke chana o Izraeliti peskro melalo maro
maškar o narodi, kaj len roztradava.“
14 Akor phenďom: „Jaj, RAJA, Adonaj, mek šoha man na meľarďom
andre. Terňipnastar dži akana mek šoha na chaľom ňisavi zdochľina aňi
ňisave džviros, so sas čhingerdo avre džvirostar. Ňisavo nažužo mas mek
šoha na sas andre miro muj.“
15 Avke mange o RAJ phenďa: „Mištes. Dikh, šaj tuke pekes o maro pro
gurumňakre vikali, a na mušines pro manušeskre.“
16 Paľis mange phenďa: „Manušeja, dikh, me na domukava te anel o
maro andro Jeruzalem. Avke chana ča po sikra maro bare pharipnaha a
pijena ča po sikra paňi bara daraha,

17 bo na ela len dos maro the paňi. Sar dikhena jekh avres, predarana,
bo calkom šučona avri vaš peskre bini.“

5

O Jeruzalem ela zňičimen

1 „A tu, manušeja, le tuke andro vast e ostro šabľa. Hoľin tuke laha o
bala pal o šero the pal e brada; paľis le e vaha a rozďelin o bala pro trin.
2 Sar imar predžana o dživesa, so obkľučinehas o foros, labareha jekh
treťina ole balendar andro foros. Paľis leha dujto treťina ole balendar a
rozčhingereha len la šabľaha pašal o foros. Trito treťina ole balendar
rozčhiveha andre balvaj a me džava pal lende mira šabľaha.
3 Ale le tuke sikra ole balendar a priphand tuke len telal pre tiro ruchos.
4 No the olendar mek sikra odle, čhiv andre jag a zlabar. Andral oda
chučela avri e jag pro manuša andro Izrael.
5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Kada hin o Jeruzalem, savo thoďom
maškar o narodi a pašal leste hin o phuva.
6 Ale ov pes goreder vzburinďa pre mire zakoni the pre mire prikazaňja
sar o narodi the o phuva, so hine pašal leste, bo odčhiďa pestar mire zakoni
a na dživelas pal mire prikazaňja.‘
7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vzburinen tumen buter sar okla
aver narodi a na doľikeren mire prikazaňja aňi na dživen pal mire zakoni
a mek aňi pal o zakoni ole narodengre,‘
8 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Dikh, me džav pre tumende.
Anava pre tumende o sudos anglo jakha ole narodengre.
9 Vaš savore tire džungipena tuke kerava oda, so mek šoha na kerďom
a imar šoha ňikaske na kerava.
10 Vašoda, Jeruzalemona, o dada andre tu chana peskre čhaven a o čhave
peskre daden. Anava pre tu o sudos a oda, so tutar ačhela, rozčhivava pre
savore seri!
11 Avke sar me dživav,‘ phenel o RAJ, o Adonaj, ‚vašoda, hoj meľarďal
andre miro Chramos savore tire nalačhipnaha the džungipnaha, me tut
hoľinava a avava ke tu bijileskro a na ela mange vaš tuke pharo.
12 Jekh treťina tire manušendar merela pro džungalo nasvaľiben andro
foros, dujto treťina ela murdarďi la šabľaha pašal o foros a trito treťina
rozčhivava pre savore seri a džava pal lende la šabľaha.
13 Akor miri choľi preačhela, na avava pre lende imar choľamen
a ukľudňinava man. Sar pre lende čhivava avri miri choľi, akor
sprindžarena, hoj me, o RAJ, vakeravas andre miri žjarlivosť.
14 Rozburinava tut, Jeruzalemona, a aveha pre ladž le narodenge, so
bešen pašal tu, a the sakoneske, ko odarik predžala.
15 Aveha teledikhlo maškar o narodi, so hine pašal tu, predarana tutar,
asana tutar a čudaľinena pes, sar tut sudzinava andre miri choľi, andre
miri bari choľi, a sar tut zorales marava. Bo me, o RAJ, oda phenďom.
16 Manušale andro Jeruzalem, mukava pre tumende mire meribnaskre
šipi, so anena e bokh the e pohroma; mukava len, hoj tumen te zňičinav.
Domukava pre tumende furt bareder bokh a na domukava te anel o maro
andro foros.
17 Bičhavava pre tumende e bokh the le dzive džviren a murdarena
tumenge savore čhaven. Avela pre tumende o džungalo nasvaľiben the
o murdaripen a mek the e šabľa pre tumende anava. Me, o RAJ, oda
phenďom.‘ “

6

O sudos pro verchi andro Izrael

1 O RAJ ke ma kavke prevakerďa:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko verchi andro Izrael a prorokin pre
lende.
3 Phen: ‚Tumen, verchale andro Izrael, šunen o lav, so phenel o RAJ,
o Adonaj! Kada phenel o RAJ, o Adonaj, le verchenge the le brehenge, le
paňenge the le dolinenge: Dikh, me pre tumende anava e šabľa a zňičinava
tumare uče thana, kaj obetinen le modlenge.
4 Tumare oltara ena čhide tele a tumare kaďidloskre oltara ena
phagerde. Tumare murdarde manušen čhivava angle tumare modli.
5 O mule ťela le Izraeloskre manušengre thovava angle lengre modli a
tumare kokala rozčhivava pašal tumare oltara.
6 Všadzik, kaj bešen, o fori ena čhide tele a o uče thana ena zňičimen.
Tumare oltara ena čhide tele, tumare modli ena phagerde a zamukle.
Tumare kaďidloskre oltara ena rozburimen a oda, so tumenge kerďan,
ela zňičimen.
7 O murdarde džene perena tele maškar tumende a akor sprindžarena,
hoj me som o RAJ.
8 Ale varesave dženen tumendar mukava te dživel. Vareko tumendar
denašela la šabľake, sar avena rozčhide maškar o phuva the narodi.
9 Ola džene, ko denašena, peske pre mande leperena maškar o narodi,
andre save sas zaile. Akor achaľona, savi dukh man sas angle lengre
napačivale jile, save mandar odgele, a angle lengre lubikane jakha, so
džanas pal o modli. Vaš peskro nalačhipen the vaš peskro džungipen,
so kerenas, džungľona korkore peske.
10 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ a na vakeravas hijaba, hoj pre
lende domukava kadi pohroma.‘
11 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Tapčin, dem le pindreha a phen:
Jaj, vigos le Izraelitenge vaš savore nalače džungipena, so keren! Ena
murdarde la šabľaha, merena bokhatar the pro nasvaľiben.
12 Oda, ko ela dur, merela pro nasvaľiben; oda, ko ela pašes, ela
murdardo la šabľaha; oda, ko ačhela, merela bokhatar. Kavke pre lende
čhivava avri miri choľi.
13 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar lengre murdarde manuša
pašľona paš lengre modli, pašal lengre oltara, pre dojekh učo verchos,
pre savore špici le verchengre, paš dojekh zeleno stromos the paš dojekh
baro dubos – pre savore ola thana, kaj obetinenas o voňava obeti peskre
modlenge.
14 Nacirdava pre lende miro vast a kerava caľa phuvatar zamuklo than,
la južna pušťatar dži e Dibla* pro severos; všadzik, kaj dživen. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

7

O koňec hino pašes

1 Pale ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Tu, manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj, la phuvake Izrael:
‚Avľa o koňec!
O koňec pre savore štar agora la phuvakre.
3 Akana pre tu avľa o koňec.

---

* **6:14** Abo: Ribla

Bičhavava pre tu miri choľi.
Sudzinava tut pal tire droma
a počinava tuke vaš savore tire džungipena.
4 Miri jakh ke tu na ela jileskri
a na ela mange vaš tuke pharo,
ale anava pre tu o trestos
vaš tire droma the vaš o džungipen,
so pes kerel maškar tumende.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘

5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
‚E pohroma!
Ajsi, savi mek šoha na sas!
Dikh, imar avel!
6 Avel o koňec, o koňec avel!
Ušťiľa upre pre tute.
7 Dikh, avel o meriben
pre tute, so bešes andre phuv Izrael.
Avľa o časos!
Oda džives hino pašes!
Pro verchi ela o zmetkos
a šunďola e vika, ale na radišagostar.
8 Akana pre tu čhivava avri miri bari choľi,
calkom la pre tu mukava.
Sudzinava tut vaš tire droma
a anava pre tu o trestos
vaš savore tire džungipena.
9 Miri jakh ke tu na ela jileskri
a na ela mange vaš tuke pharo.
Počinava tuke vaš tire droma
the vaš tire džungipena, so keres.
Akor sprindžareha, hoj me som o RAJ, ko tut marel.

10 Dikh, kade hin oda džives!
Imar avel! Avľa e pohroma!
O nalačhipen kvitňisaľol,
o baripen pučinel avri.
11 Le maribnastar bariľa e paca le nalačhipnaskri;
ňiko le manušendar na ačhela,
ňiko kajse dženendar, ňič lengre barvaľipnastar,
ňič olestar, so hin vzacno.
12 Avľa o časos! Avľa o džives!
Te na radisaľol oda, ko cinel,
a te na rovel žaľatar oda, ko bikenel,
bo pre savoredženende avel miri bari choľi.
13 Bo oda, ko bikenel, na džala pale
paš oda, so bikenďa,
aňi kajte ačhilehas sodujdžene te dživel,
bo oda, so phenďa o RAJ
pal ola manuša, pes ačhela.
Angle lengre bini aňi jekh lendar
na ačhela te dživel.

14 E truba šunďiľa
a savoro hin pripravimen,
ale nane ňiko, ko geľahas andro mariben,
bo miri bari choľi hin pre savoredženende.
15 Avri ela e šabľa,
andre ela o meribnaskro nasvaľiben the e bokh.
Oda, ko ela pre maľa, ela murdardo la šabľaha
a oda, ko ela andro foros, merela bokhatar
the pro meribnaskro nasvaľiben.
16 Ola, ko pes zachraňinena,
denašena pro verchi.
Sar o holubici andral o dolini;
sako lendar rovela vaš peskre bini.
17 Savore vasta slabisaľona
a savore khoča rozdžana sar paňi.
18 Urena pre peste o gada le gonestar
a zalela len e bari dar.
Dojekh muj pes ladžala
a pal dojekh šero ena hoľimen tele o bala.

19 Peskro rup čhivena avri pro uľici
a lengro somnakaj pes lela sar nažužipen.
Lengro rup the somnakaj len našťi zachraňinela
andro džives le RAJESKRA choľakro.
Na čaľona lestar a na pherarela oda lengre džombri,
bo anglo somnakaj the rup perenas andro binos.
20 Thovenas baripen andre peskre šukar šperki
a kerenas peske lendar peskre džungale modli,
peskre džungale sochi.
Vašoda kerava,
hoj lenge oda barvaľipen ela sar nažužo.
21 Dava les le cudzincenge sar korisť,
hoj peske les te čoren
o nalače manuša pre phuv,
a te meľaren les andre.
22 Visarava miro muj mire manušendar het
a o zbujňika meľarena andre miro vzacno than;
avena andre a sa les meľarena.

23 Pripravin o lanci!
Bo pre phuv pes čhorel avri pherdo rat
a andro foros hin pherdo mariben.
24 Paľis anava o nekgoreder narodi,
hoj peske te len lengre khera.
Zňičinava o baripen le zoralengro
a lengre sveta thana ena meľarde andre.
25 Avel e bari dar!
Rodena o smirom, ale na arakhena.
26 O pohromi avena jekh pal aver;
o nalače spravi avena jekh pal aver.
Akor rodena o viďeňje le prorokoskro,
ale našľola o sikaviben le rašaskro
the e rada le staršengri.

27 Le kraľis ela žaľa,
o vladaris pre peste urela o pharipen
a o vasta le manušengre cerpisaľona daratar.
Kerava lenca pal oda, sar dživenas,
a sudzinava len pal oda, sar sudzinenas.
Avke sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

8

O modlarstvo andro Chramos le Jeruzalemoskro

1 Andro šovto berš, pro šovto čhon, pro pandžto džives, andre oda čhon
mange bešavas andre miro kher a o vodci andral e Judsko bešenas anglal
ma. A jekhvareste pre ma avľa o vast le Nekbareder RAJESKRO.
2 A dikh, jekhvareste dikhľom jekh postava, so dičholas avri sar varesavo
murš. Le pasostar tele dičholas avri sar jag a le pasostar upre sar žjara,
sar bľišťaco trast.
3 Paľis nacirdňa vareso, so dičholas sar vast, a chudňa man le balendar
pro šero. O Duchos man hazdľa upre maškar o ňebos the maškar e phuv
a andro viďeňja le Devleskre man iľa andro Jeruzalem. Thoďa man paš o
vudar paš e severno brana andre andruňi dvora le Chramoskri, kaj ačhelas
e modla, so provokinelas le Devles, hoj te žjarlinel.
4 A dikh, sas ode e slava le Izraeloskre Devleskri, ajsi slava, sar dikhľom
andro viďeňje andre dolina.
5 Paľis mange phenďa: „Manušeja, dikh pro severos!“ Avke dikhľom pro
severos, a dikh, ode sas severňe le oltaristar e brana a paš o vudar ola
branakro sas e modla, so provokinel le Devles, hoj te žjarlinel.
6 Phenďa mange: „Manušeja, so dikhes, so keren? Dikh ola bare
džungipena, so kade keren o Izraeliti, hoj man te traden avri dur andral
miri svetiňa. A mek dikheha džungaleder veci sar kala.“
7 Sar man iľa paš o vudar andre dvora, dikhľom chev andro muros.
8 Phenďa mange: „Manušeja, predem kada muros!“ Predemaďom o
muros, a dikh, sas ode vudar.
9 Phenďa mange: „Dža andre a dikh pre ola bare džungipena, so kade
keren.“
10 Sar geľom andre, dikhľom ode pro muri dookola avrirandle pherdo
všelijaka sapengre the nažuže džvirengre obraza a the všelijaka maľimen
modli le Izraelitengre.
11 Anglal lende ačhenas eftavardeš (70) vodci le Izraelitengre a maškar
lende ačhelas o Jaazanja, o čhavo le Šafanoskro. Sakones sas andro vasta
e lopatka le kaďidloha a e voňa le kaďidloskra chmaratar džalas upre.
12 Phenďa mange: „Dikhľal, manušeja, so keren o vodci le Izraelitengre
počoral, sako andre peskra modlakro kher? Bo on peske phenen: ‚O RAJ
amen na dikhel. O RAJ omukľa kadi phuv.‘ “
13 Avke mange phenďa: „Mek len dikheha te kerel o veci, so hin meksa
džungaleder sar kala.“
14 Paľis man iľa paš o vudar andre severno brana le RAJESKRE
Chramoskri, a dikh, bešenas ode o džuvľija, so rovenas pal o del Tamuz.
15 Phenďa mange: „Dikhľal kada, manušeja? Mek len dikheha te kerel o
veci, so hin meksa džungaleder sar kala.“
16 Paľis man iľa pre andruňi dvora andro kher le RAJESKRO. Ode paš
o vudar andro Chramos, maškar e veranda the oltaris, sas vaj bišupandž

(25) murša. On sas visarde le dumeha ko Chramos a peskre mujenca pro
vichodos. Klaňinenas pes le khameske, so avelas avri.
17 Phenďa mange: „Dikhľal oda, manušeja? Či frima hin ola džungale
veci, so kade keren o manuša andral e Judsko? Mušinen mek te kerel the
pherdo maribena pal caľi phuv a oleha man furt buter te choľarel? Dikh
pre lende, sar man igen provokinen oleha, hoj peske thoven paš o nakh o
konaricis la viňicakro!*
18 Vašoda lenge sikavava miri choľi, na ela mange vaš lenge pharo a
na avava ke lende milosťivo. Kajte pre ma zorales vičinena, me len na
šunava.“

9

O modlara odsudzimen a o verna poznačimen

1 Paľis šunďom le RAJES zorales te vičinel: „Anen kade le muršen, so
aven te marel o foros. Sako peha mi lel andro vasta peskri zbraň!“
2 A paľis dikhľom te avel šove muršen pašal e Upruňi brana, so hiňi
visarďi pro severos, a sakones sas andro vasta peskri zbraň. Maškar lende
sas jekh murš urdo andro ľanovo ruchos, saves sas pašal o pasos e škatuľa
le vecenca te pisinel. Avle andre a thode pes te ačhel paš o brondzuno
oltaris.
3 Avke e slava le Izraeloskre Devleskri avľa upre pal o cherubos, pre savo
sas, a geľa paš o chramoskro vudar. Akor o RAJ vičinďa ole muršes, so sas
urdo andro ľanovo ruchos a saves sas pašal o pasos e škatuľa le vecenca
te pisinel.
4 O RAJ leske phenďa: „Dža prekal o foros, prekal o Jeruzalem, a poznačin
pro čekata ole manušen, savenge hin pharo a roven vaš o baro džungipen,
so pes kerel andro foros.“
5 A šunďom le Devles te phenel okle muršenge: „Džan prekal o foros
pal leste a murdaren savoren, kaskre čekata nane poznačimen! Ma
presikaven lenge ňisavi milosť! Te na el tumenge pharo vaš lenge!
6 Murdaren le phure muršes, le terne čhas, la terňa čha, la da the le
čhaven. Ale ma chuden tumen olendar, ko hine poznačimen! Chuden
ešeb andre miro Chramos!“ Avke on chudle te murdarel le phurederen, so
sas anglo Chramos.
7 Paľis lenge phenďa: „Meľaren andre o Chramos a pheraren e dvora le
mule manušenca! Džan!“ Avke on gele a chudle te murdarel le manušen
andro foros.
8 Sar on murdarenas, me ačhiľom korkoro, peľom pro muj a chudňom
te vičinel: „Jaj, RAJA, Devla! Kames kala bara choľaha, so čhiďal avri
pro Jeruzalem, te murdarel savoredženen, so mek ačhile te dživel andro
Izrael?“
9 O RAJ mange phenďa: „O binos le Izraelitengro the le judske
manušengro hino igen baro. Andre lengri phuv hin pherdo murdaripen a
andre kada foros hin pherdo ňespravodľišagos. On peske phenen: ‚O RAJ
omukľa kadi phuv! O RAJ na dikhel!‘
10 Vašoda mange na ela vaš lenge pharo a na presikavava lenge
ňisavi milosť, ale visarava lenge pale oda nalačhipen, so on kerde avre
manušenge.“

* **8:17** Oda sas o ritual, savo kerenas o pohana, sar služinenas le modlenge.

11 Paľis avľa pale oda murš, so sas urdo andro ľanovo ruchos a saves sas
pašal o pasos e škatuľa le vecenca te pisinel a phenďa: „Kerďom oda, so
mange prikazinďal.“

10

Le Devleskri slava upral o cherubi

1 Dikhľom upre pre klenba, so sas upral o šere le cherubengre, a ode
dikhľom vareso, so dičholas avri sar tronos kerdo le zafirostar.
2 Akor phenďa o RAJ ole muršeske, so sas urdo andro ľanovo ruchos:
„Dža maškar o kereki, so hine tel o cherubi, le andro burňika o jagale
angara pašal o cherubi a rozčhiv ola angara pro foros.“ A me dikhľom, sar
geľa.
3 Sar o murš džalas andre, o cherubi ačhenas pre južno sera le
Chramoskri a e chmara pherarďa e andruňi dvora.
4 A e slava le RAJESKRI pes hazdňa upre le cherubendar a geľa paš o
chramoskro vudar. E chmara pherarďa o Chramos a le RAJESKRI slava
švicinelas pal caľi dvora.
5 Le cheruben šunďolas te kerel le kridlenca dži pre avruňi dvora.
Šunďolas oda avke zorales sar o hangos le Nekzoraleder Devleskro, sar
vakerel.
6 Sar o RAJ prikazinďa le muršeske, so sas urdo andro ľanovo ruchos:
„Le e jag pašal o cherubi,“ o murš geľa a ačhiľa paš e kereka.
7 Paľis jekh le cherubendar nacirdňa peskro vast andre jag, so sas maškar
o cherubi. Iľa la jagatar a thoďa andro burňika oleske, ko sas urdo andro
ľanovo ruchos. Ov les iľa a geľa avri.
8 Telal o kridli le cherubengre dičholas avri ajso sar manušeskro vast.
9 Mek dikhavas a dikhľom paš o cherubi štar kereki, paš dojekh cherubos
jekh kereka. O kereki dičhonas avri sar blišťaco chrizolitos.
10 Savore štar kereki sas jednaka, andre dojekh kereka sas aver kereka.
11 Sar pes čhalavenas, džanas pre jekh le štare serendar, ode, kaj sas
visarde o muja le cherubengre. O cherubi džanas ode, kaj sas visardo o
šero, a na visarenas pes.
12 Pal calo lengro ťelos sas pherdo jakha; pro dumo, pro vasta, pro kridli,
mek až the pre savore štar kereki sas pherdo jakha.
13 Šunďom, hoj le kerekenge sas dino nav „o kereki, so bondžaľon“.
14 Dojekhe cherubos sas štar muja: Ešebno muj sas le cheruboskro,
dujto muj sas le manušeskro, trito muj sas le ľevoskro a štarto muj sas le
orloskro.
15 Paľis pes o cherubi hazdle upre. Oda sas ola džide bitosťi, save dikhľom
paš o paňi Kebar.
16 Sar pes o cherubi čhalavenas, o kereki džanas pašal lende. Sar o
cherubi nacirdle o kridli, hoj pes te hazden upre la phuvatar, o kereki gele
lenca.
17 Sar o cherubi zaačhile, zaačhile the o kereki; sar pes o cherubi hazdle
upre, hazdle pes the o kereki, bo o duchos le džide bitosťengro sas andre
lende.
18 E slava le RAJESKRI geľa het pašal o chramoskro vudar a zaačhiľa
upral o cherubi.
19 Paľis o cherubi nacirdle o kridli a angle mire jakha pes hazdle upre la
phuvatar. Sar džanas, o kereki džanas lenca. A zaačhile paš o Chramos

le RAJESKRO, paš o vudar la Vichodna branakro, a e slava le Izraeloskre
Devleskri sas upral lende.
20 Oda sas o džide bitosťi, saven dikhľom tel o Del le Izraeloskro paš o
paňi Kebar; a džanavas, hoj oda hin o cherubi.
21 Dojekhes sas štar muja the štar kridli a tel o kridli len sas ajse sar
manušeskre vasta.
22 Lengre muja dičhonas avri avke sar ola muja, so dikhľom paš o paňi
Kebar. Savore džanas le mujenca anglal.

11

O sudos pro vodci le manušengre

1 O Duchos man hazdňa upre a ľigenďa man paš e Vichodno brana le
RAJESKRE Chramoskri. Ode andro vudar la branakro sas bišupandž (25)
murša. Maškar lende dikhľom duje manušengre vodcen le Jaazanja, le
Azuroskre čhas, the le Pelatja, le Benajoskre čhas.
2 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, kala murša gondoľinen avri o
nalačhipen a den le manušen andre kada foros o nalače radi.
3 Phenen: ‚Nane lačho časos te ačhavel o khera. O foros hin e piri a
amen sam o mas.‘
4 Vašoda prorokin pre lende, prorokin, manušeja!“
5 Akor pre ma avľa o Duchos le RAJESKRO a phenďa mange: „Vaker:
‚Kada phenel o RAJ: Tumen kada vakeren, vodcale andral o Izrael, ale me
džanav, so tumenge gondoľinen.
6 Tumen murdarďan but dženen andre kada foros a pherarďan leskre
uľici le mule ťelenca.
7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: O mule ťela le manušengre, saven
tumen murdarďan a thoďan maškar o foros, hine sar o mas a o foros hino
sar e piri, ale me tumen lava avri andral kada foros.
8 Tumen daran la šabľatar a me pre tumende e šabľa anava, phenel o
RAJ, o Adonaj.
9 Lava tumen avri andral kada foros a dava tumen andro vasta le
cudzincenge a anava pre tumende o sudi.
10 Murdarena tumen la šabľaha a me tumen sudzinava pro Izraeloskre
hraňici. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
11 Kada foros tumenge na ela e piri a aňi tumen na avena o mas andre
piri. Sudzinava tumen pro Izraeloskre hraňici.
12 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, bo tumen na doľikerenas mire
prikazi aňi zakoni, ale ľikerenas tumen pal o tradiciji le narodengre, so
hine pašal tumende.‘ “
13 A androda, sar mek prorokinavas, muľa o Pelatja, le Benajoskro čhavo.
Akor peľom le mujeha pre phuv a vičinďom zorale hangoha: „Jaj, RAJA,
Adonaj, kames te zňičinel savoren, so ačhile te dživel andral o Izrael?“

Nevo jilo the nevo duchos

14 Avke ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
15 „Manušeja, o nipi andral o Jeruzalem phenen pal tire phrala, pal
tiri famelija the pal savore Izraeliti, so hine andro zajaťje: ‚Hine dur le
RAJESTAR, kadi phuv sas diňi amenge, ačhiľa amari.‘
16 Vašoda phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Roztradňom len dur
maškar o narodi, rozčhiďom len maškar aver phuva a pro sikra časos
lenge avava e svetiňa andre ola phuva, kaj gele.‘

17 Vašoda phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Paľis tumen skidava upre
andral o narodi a sthovava tumen pale jekhetane andral ola phuva, andre
save sanas roztradle, a dava tumenge pale e phuv le Izraeloskri.‘
18 Sar on avena pale, obžužarena e phuv savore džungale modlendar
the sochendar.
19 Paľis len dava jekh jilo a thovava andre lende nevo duchos. Lava
lendar o baruno jilo a dava len jilo masestar.
20 Avke dživena pal mire prikazi a doľikerena mire zakoni. On ena mire
manuša a me avava lengro Del.
21 Ale olenge, kaskre jile džan pal o džungale modli the sochi, čhivava
avri pro šere o trestos vaš oda, sar dživen, phenel o RAJ, o Adonaj.“

E slava le RAJESKRI džal het

22 Akor o cherubi hazdle peskre kridli a o kereki pes hazdle jekhetane
lenca a e slava le Izraeloskre Devleskri sas upral lende.
23 Paľis pes e slava le RAJESKRI hazdňa upre le forostar a zaačhiľa pro
verchos vichodňe le forostar.
24 Andre oda viďeňje, so man diňa o Duchos le Devleskro, man o Duchos
hazdľa upre a iľa man andro Babilon paš ola, ko sas zaile. Paľis o viďeňje
preačhiľa a geľa mandar upre.
25 A me phenďom olenge, ko sas zaile, savoro, so mange o RAJ sikaďa
andro viďeňje.

12

O prorokos sikavel, sar džana andro zajaťje

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, bešes maškar o zacata manuša, saven hin jakha, hoj te
dikhen, ale na dikhen, hin len kana, hoj te šunen, ale na šunen, bo hine
zacata manuša.
3 Ale tu, manušeja, ker tuke o veci te džal andro zajaťje! Dživese anglal
lengre jakha dža pal oda than, kaj bešes, pre aver than, sar te geľalas
andro zajaťje. Ko džanel, či na achaľona, kajte hine zacata manuša.
4 Dživese anglal lengre jakha tuke le tire veci avri andral o kher, sar te
geľalas andro zajaťje, a paľis rači avke, hoj pre oda on te dikhen, dža avri
sar ola, ko džan andro zajaťje.
5 Anglal lengre jakha ker chev andro muros a prele tuke prekal odi chev
tire veci.
6 Mi dikhen tut, sar tuke thoves o veci pro valos a džas avri, sar zaračol.
Zaker tuke o jakha andre avke, hoj te na dikhes e phuv. Me tutar kerďom
o znameňje prekal o Izraeliti.“
7 Kerďom avke, sar mange sas prikazimen: Dživese iľom avri mire veci,
sar te geľomas andro zajaťje, a sar zaračiľa, kerďom mire vastenca chev
andro muros. Sar imar sas kaľipen, thoďom len pro valos anglal lengre
jakha a geľom avri.
8 Tosara ke ma avľa kada lav le RAJESKRO:
9 „Manušeja, či tutar phučle o zacata manuša le Izraeloskre: ‚So keres?‘
10 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kada proroctvos hin prekal
o vladaris andro Jeruzalem the prekal savore manuša le Izraeloskre, so ode
bešen.‘
11 Phen lenge, hoj oda, so tu kerďal, hin lenge pro znameňje, so pes lenca
ačhela.
Zalena len a džana andro zajaťje.

12 O vladaris, savo len ľidžal, peske thovela peskre veci pro valos, sar
zaračola, a denašela prekal e chev, so leske kerena andro muros. Zakerela
peske andre o jakha, hoj te na dikhel e phuv.
13 Čhivava pre leste miri sita, ela zachudlo andre miri pasca a ľidžava
les andre phuv le Babilončanengri, ale na dikhela o Babilon a merela ode.
14 Savoren, so hine pašal leste, leskre služobňiken the savore leskre
slugaďen rozčhivava andre balvaj pre savore seri. Lava avri e šabľa a
džava pre lende.
15 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar len rozčhivava maškar o
aver narodi a roztradava andre aver phuva.
16 Mukava lendar te dživel vajkeci muršen, save denašena la šabľatar,
la bokhatar the le meribnaskre nasvaľibnastar, hoj andre ola narodi, kaj
džana, peske te pridžanen savore peskre džungipena, so kerenas. Ode
sprindžarena, hoj me som o RAJ.“
17 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, cha tiro maro daraha a pi tiro paňi izdraňipnaha.
19 A phen le manušenge andre phuv: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal
o manuša, so bešen andro Jeruzalem, pal o Izrael: Chana o maro daraha a
pijena o paňi izdraňipnaha; bo savore lačhipena andral e phuv lenge lena
het. Bo savore manuša, so ode dživen, hine igen maribnaskre.
20 O fori, andre save bešenas o manuša, ena omukle a e phuv ačhela
zamukľi. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

Oda, so phenel o RAJ, pes ačhela

21 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
22 „Manušeja, soske o nipi andral o Izrael furt vakeren kada porekadlos:
‚O dživesa predžan a ňisavo viďeňje pes na ačhel‘?
23 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Skončinava kale
porekadloha a imar šoha les na leperena andro Izrael.‘ Phen lenge: ‚Imar
hin pašes o dživesa, sar pes ačhena savore viďeňja.
24 Imar na ela maškar o manuša le Izraeloskre ňisavo falošno viďeňje
aňi ňisavo guloro proroctvos.
25 Bo vakerava me o RAJ a oda, so phenava, pes ačhela. Na kampela but
te užarel, ale mek andre tumare dživesa, tumen zacata manušale, kerava
oda, so me phenav, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “
26 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
27 „Manušeja, o manuša le Izraeloskre vakeren: ‚O viďeňje, so dikhel,
sikavel pre ola dživesa, so mekča avena, a o proroctva, so vakerel, pre ola
časi, so mek hine dur.‘
28 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Na kampela imar
but te užarel pre ňisavo miro lav, bo dojekh lav, so phenďom, pes ačhela,
phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

13

O falošna proroka odsudzimen

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin pro proroka andro Izrael, save akana prorokinen,
a olenge, ko prorokinen korkore pestar, phen: ‚Šunen o lav le RAJESKRO!
3 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos le diline prorokenge, save
prorokinen ča peskre duchostar, kajte na dikhle ňič.
4 Tire proroka, Izraelona, ačhile sar o liški andro rozburimen fori.

5 Na gele upre paš o cheva andro muros, hoj les te prikeren prekal o
manuša le Izraeloskre, hoj oda muros te ačhel zorales andro mariben
andro džives le RAJESKRO.
6 Lengre viďeňja hine falošna a lengre proroctva klaminen. Kajte len
o RAJ na bičhaďa, phenen: „Kada phenel o RAJ!“ a užaren lestar, hoj ov
kerela oda, so on vakeren.
7 Me lendar phučav: Či nane falošno oda viďeňje, so tumen dikhen, the
oda proroctvos, so vakeren, akor sar phenen: „O RAJ phenel kada,“ kajte
me ke tumende na vakerďom?‘
8 Avke kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj vakeren o falošna lava
the viďeňja, me pre tumende džav, phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Miro vast marela le proroken, save vakeren o falošna viďeňja a
prorokinen o klamišagos. On na patrinena andre rada mire manušengri
aňi na ena pisimen andro zoznamos le izraelike manušengro aňi na džana
andre phuv le Izraeloskri. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o Adonaj.
10 Ola proroka ľidžanas mire manušen avrether a phenenas: „Smirom,“
akor, sar na sas smirom, a sar o manuša ačhavenas o slabo muros, on les
parňarenas le vapnoha.
11 Avke phen ole prorokenge, so parňaren o muros, hoj oda muros perela
tele. Avela o zoralo brišind a perena tele o ľegi a phurdela e zoraľi balvaj
pro muros.
12 Sar perela tele o muros, akor tumendar o manuša phučena: „Kaj hino
akana oda vapnos, saveha parňarenas o muros?“
13 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre miri bari choľi bičhavava
e zoraľi balvaj, o baro brišind the o ľegi, hoj te zňičinen o muros.
14 Čhivava tele o muros, savo parňarenas le vapnoha, visarava les avri
dži pre phuv avke, hoj dičhola leskre zakladi. Sar perela tele, tumen
merena tel oda muros a akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
15 Kavke čhivava avri miri choľi pre oda muros the pre ola, ko les
parňarenas le vapnoha, a paľis tumenge phenava: „O muros imar nane a
the ola, ko les parňarenas,
16 ola proroka andral o Izrael, so prorokinenas pal o Jeruzalem a
dikhenas o smiromoskre viďeňja akor, sar o smirom na sas,“ phenel o
RAJ, o Adonaj.‘
17 Ale tu manušeja, andre tiro narodos visar o muj pro džuvľa, so
prorokinen korkore pestar, a prorokin pre lende!
18 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos olenge, so chuden le
manušen andre pasca oleha, hoj lenge siven o čaroďejňicka naramki pre
savore burňika a keren lenge pro šere o khosne the bare the cikne! Tumen
zachuden mire manušengre dživipena andre pasca a gondoľinen tumenge,
hoj tumenge šaj zachraňinena o dživipen?
19 Tumen man meľarďan paš mire manuša vaš jekh burňik jačmeňis the
vaš o sikra maro. Tumen diňan te murdarel olen, ko peske na zaslužinde
te merel, a mukľan te dživel olen, ko peske na zaslužinde te dživel, bo
tumen klaminenas mire manušen a on tumen šunenas.‘
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Dikh, me našťi avri ačhav
tumare čaroďejňicka naramki, savenca chuden le manušen sar le čiriklen.
Čhingerava len tele pal tumare vasta a oslobodzinava le manušen, saven
tumen chudňan sar le čiriklen.
21 Cirdava tumenge tele o khosne a zachraňinava mire manušen andral
tumare vasta. Imar tumen na ela pre lende ňisavi zor. Akor sprindžarena,
hoj me som o RAJ.

22 Vašoda, hoj tumare klamišagenca anen o pharipen andro jile le
spravodľive manušenge, kajte odi dukh nane mandar, a keren upre le
nalače manušen, hoj pes te na visaren peskre nalače dromendar, hoj
peske te zachraňinen o dživipen,
23 vašoda tumen imar na ela o falošna viďeňja the o vražišagi.
Me korkoro zachraňinava mire manušen andral tumare vasta. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

14

O RAJ odsudzinel e modloslužba

1 Paľis pal mande avle varesave vodci le Izraeloskre a bešle peske anglal
mande.
2 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
3 „Manušeja, kala murša priile andro jile o modli a thode anglal peste o
nalačhipen, pre savo peren andro binos. Či lenge odphenava pre oda, so
mandar phučen?
4 Vašoda lenca vaker a phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Te
varesavo Izraelitas priiľa o modli andre peskro jilo a thoďa anglal peste
o nalačhipen, pre savo perel andro binos, a paľis avľahas pal o prorokos
te phučel vareso, me, o RAJ, odphenava ole manušeske avke, sar peske
zaslužinel vaš oda, hoj lašarel o modli.
5 Kerava oda vašoda, hoj pale te dochudav o jile le Izraeloskre
manušengre, save mandar odgele angle peskre modli.‘
6 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Keren
pokaňje a visaren tumen le modlendar! Visaren tumare muja savore
tumare džungipnastar!
7 Te vareko le Izraelitendar abo le cudzincendar, save bešen andro Izrael,
pes mandar visarela het, prilela o modli andre peskro jilo a thovela anglal
peste o nalačhipen, pre savo perela andro binos, a paľis avela pal o
prorokos, hoj mandar te phučel pal peste, akor leske me, o RAJ, odphenava.
8 Visarava choľaha miro muj pre oda manuš, kerava lestar e vistraha the
o porekadlos a khosava les avri mire manušendar. Akor sprindžarena, hoj
me som o RAJ.
9 A te pes dela o prorokos te klaminel a phenela o proroctvos, me, o
RAJ, ole prorokos pre oda cirdňom a mire vasteha les khosava avri mire
izraelike manušendar.
10 E vina le prorokoskri the ole manušeskri, savo pal leste avľa te phučel,
ela jednako a sodujdžene ena vaš oda marde.
11 Akor mandar imar o Izraeliti na oddžana aňi pes imar na meľarena
andre peskre binenca. On ena mire manuša a me avava lengro Del, phenel
o RAJ, o Adonaj.‘ “

O sudos pro Jeruzalem

12 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
13 „Manušeja, te varesavi phuv kerel binos oleha, hoj mange nane
pačivaľi, me nacirdava pre late miro vast, na domukava te anel o maro
andro foros, bičhavava pre late bokh a murdarava andral odi phuv le
manušen the le džviren.
14 Kajte ulehas kala trin murša andre odi phuv: O Noach, o Daniel the
o Job, aňi on našťi zachraňindehas ňikas peskre spravodľišagoha, ča pes
korkoren, phenel o RAJ, o Adonaj.

15 Te anďomas le dzive džviren, hoj te predžan la phuvaha, a te
murdardehas lakre čhaven a ačhiľahas ajsi zňičimen, hoj ňiko prekal late
našťi pregeľahas angle ola dziva džviri,
16 a kajte kala trin murša ulehas andre odi phuv, avke sar me dživav,
phenel o RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre čhaven aňi peskre
čhajen, ale ča pes korkoren šaj zachraňindehas. A la phuvatar ačhiľahas
pušťa.
17 Abo te bičhaďomas e šabľa pre odi phuv a phenďomas: ‚Šabľo, predža
la phuvaha!‘ a te murdarďomas avri andral odi phuv le manušen the le
džviren,
18 a kajte kala trin murša ulehas andre odi phuv, avke sar me dživav,
phenel o RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre čhaven aňi peskre
čhajen, ale ča pes korkoren šaj zachraňindehas.
19 Abo te bičhaďomas pre odi phuv o meribnaskro nasvaľiben a
čhiďomas avri miri choľi a avke murdarďomas avri andral odi phuv le
manušen the le džviren,
20 a kajte o Noach, o Daniel the o Job ulehas andre odi phuv, avke
sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre
čhas aňi peskra čha, ale ča pes korkoren šaj zachraňindehas peskre
spravodľišagoha.
21 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Bičhavava pro Jeruzalem mire štar
strašna sudi – e šabľa, e bokh, o meribnaskro nasvaľiben the le dzive
džviren –, hoj te murdarav avri andral o foros le manušen the le džviren.
22 Te vareko predživela a zachraňinela peskre čhaven the čhajen, dikhen
pre lengro dživipen the pre lengre skutki, sar ke tumende avena. A sar
dikhena, save hine binošna, akor udžanena, hoj oda sudos, so bičhaďom
pro Jeruzalem, sas spravodľivo.
23 Sar dikhena lengro dživipen the lengre skutki, akor džanena, hoj sas
man vaš soske kada savoro te kerel, phenel o RAJ, o Adonaj.“

15

O Jeruzalem hino sar o viňičis, so na anel e chasna

1 Avľa ke ma kada lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, soha hin o kašt la viňicakro aver okle stromendar andro
veš?
3 Či šaj lestar les kašt, hoj vareso te keres? Abo či lestar šaj keres
koľikocis, hoj upre vareso te figines?
4 Se leskro kašt pes čhivel ča andre jag. Akor sar e jag zlabarel soduj
leskre agora a maškaral ačhel kalo pal e jag, či mek hino pre varesoste
lačho?
5 Se aňi akor, sar sas calo, pes lestar na delas ňič te kerel a na mek akana,
sar les labarďa e jag a kaľiľa. Pre soste mek hino lačho?
6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar iľom avri o viňičis
le stromendar andro veš a labarďom les andre jag, avke kerava the le
manušenca, so bešen andro Jeruzalem.
7 Visarava choľaha miro muj pre lende. Dochudena pes andral jekh jag,
ale aver jag len chala! Sar visarava choľaha miro muj pre lende, akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.
8 A kerava, hoj e phuv ačhela zamukľi, bo na sas mange pačivale, phenel
o RAJ, o Adonaj.“

16

O Jeruzalem hino sar e napačivaľi romňi

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, de te džanel le Jeruzalemoske leskre džungipena, so kerel!
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj le Jeruzalemoske: Tu uľiľal a sal andral o Kanaan; tiro dad sas Amorejos a tiri daj Chetitka.
4 Oda džives, sar uľiľal, na sas tuke odčhimen e pupočno šňura, aňi tut na žužarde le paňeha, aňi tut na kerde le loneha, aňi tut na pačarde andro pherne.
5 Ňiko na sas ke tu jileskro a ňikaske na sas vaš tuke pharo, hoj tuke te kerel kala veci, ale čhide tut avri pre maľa, bo oda džives, sar uľiľal, salas teledikhľi.
6 Avke me predžavas pašal tu a dikhľom te ruginel le pindrorenca andre tiro rat. A phenďom tuke, sar ode pašľohas andre tiro rat: „Dživ!“ He, phenďom tuke: „Dživ!“
7 Diňom tuke te barol a bariľal sar o kvitki pre maľa. Bariľal avri a ačhiľa tutar terňi čhaj. Avle tuke avri o koľina a barile tuke o bala, ale salas langi bi o gada.
8 Paľis pašal tu pale predžavas, a sar pre tu dikhľom, dikhľom, hoj tuke imar hin o berša pro kamiben. Avke pre tu čhiďom miro plašťos a učharďom tuke andre tiro langipen. Iľom tuha vera a phandľom tuha e zmluva a ačhiľal miri romňi, phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Landžarďom tut andro paňi, žužarďom pal tu o rat a makhľom tut le olejoha.
10 Urďom pre tu o avriside gada, pro pindre tuke urďom o cipune sandalki. O šero tuke pačarďom andro jemno ľanos a učharďom tut andro hodvabos.
11 Ozdobinďom tut le šperkenca, thoďom tuke pro vasta o naramki the o šukar lancocis andre meň.
12 Paľis tuke thoďom o čeňa andro kana the andro nakh a e šukar koruna pro šero.
13 Thovehas pre tu o somnakaj the o rup a urehas pre tu o jemno ľanos, o hodvabos the o avriside gada. Chahas oda nekfeder aro, o medos the o olivovo olejos. Ačhiľal igen šukar a sas tut ajsi pačiv sar la kraľovna.
14 A pal tiro šukariben džalas o hiros maškar o narodi, bo angle odi slava, so tut diňom, tiro šukariben ačhiľa dokonalo, phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Ale mukľal tut pre tiro šukariben a vaš oda, hoj salas slavno, kerehas o lubipen sakoneha. Džahas sakoneha, ko predžalas, a tiro šukariben dehas sakoneske, ko kamelas.
16 Paľis iľal tire gadendar a kerďal tuke lendar o šukar uče thana te obetinel a ode kerehas tiro lubipen. Kajso vareso mek šoha na sas aňi imar na ela!
17 Iľal o somnakaj, o rup, o šperki, so tut diňom, a kerďal tuke o modli, so dičhon sar murša, a lenca kerehas o lubipen.
18 Iľal tire avriside gada a urďal pre lende, miro olejos the kaďidlos a obetinehas lenge.
19 The miro chaben, so tut diňom: o aro, o olivi, o medos, so tut diňom te chal, obetinehas lenge sar šukar voňavo obeta, phenel o RAJ, o Adonaj.
20 Paľis iľal tire čhaven the čhajen, saven mange ločhiľal, a obetinďal len sar chaben le modlenge. Či imar na kerďal dos lubipen!?
21 Mušinďal mek te murdarel mire čhavoren a te obetinel len le modlenge?

22 Paš savoro tiro lubipen the džungipen tuke na avľa pre goďi ola
dživesa, sar salas terňi, langi bi o gada, sar ruginehas le pindrorenca andre
tiro rat.
23 Vigos! Vigos tuke, phenel o RAJ, o Adonaj. Bo paš kada savoro tiro
nalačhipen
24 tuke mek kerďal pre dojekh uľica o uče thana, kaj obetinehas le
modlenge.
25 Paš dojekh drom tuke ačhavehas tire oltara a poceňinehas tiro
šukariben. Sakoneske, ko pašal o drom predžalas, rozcirdehas o pindre a
kerehas furt bareder lubipen.
26 Geľal te kerel o lubipen le Egipťanenca, tire susedenca, save sas furt
pripravimen tuha te pašľol, a kerehas furt buter lubipen, hoj man te
choľares.
27 A vašoda pre tu nacirdňom miro vast a iľom tuke vareso ole darendar,
so tut diňom; diňom tut andro vasta le filišťiňike čhajenge, save tut našťi
avri ačhen a savenge džungľol tiro lubipnaskro dživipen.
28 Paľis geľal te kerel o lubipen the le Asirčanenca, bo našťi dočaľohas.
Kerehas lenca o lubipen, ale mek aňi akor tut na sas dos.
29 Paľis kerehas meksa buter lubipen, dži andro Babilon, andre phuv le
kupcengri, ale aňi oda tuke na sas dos.
30 Jaj, savo nasvalo hino tiro jilo, phenel o RAJ, o Adonaj, bo keres savore
kala skutki sar e lubňi, so pes aňi sikra na ladžal.
31 Sar tuke kerďal o uče thana pre dojekh uľica the paš dojekh drom, kaj
obetinehas le modlenge, tu na kerahas avke, sar kerel e lubňi, bo vaš tiro
lubipen na kamehas aňi love.
32 Tu napačivaľi džuvľije! Feder tuke hin aver murša sar tiro rom!
33 Savore lubňijen den love, ale tire piranen tu dehas o dari. Tu len
prepočinehas, hoj te aven pal savore thana a te keren tuha o lubipen.
34 Tu oda keres avres sar okla džuvľija; ňiko pal tu na mušinel te phirel,
hoj leha te keres lubipen, tu počines lenge a na on tuke. Tu oda keres
avres.‘ “

O mariben vaš o lubipen

35 „ ‚Vašoda, tu napačivaľi džuvľije, šun o lav le RAJESKRO!
36 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj sikavehas tiro ťelos a tiri
ladž sas odučharďi paš tiro lubipen tire piranenca, vaš tire džungale modli
the vaš oda, hoj lenge dehas o rat tire čhavengro,
37 skidava upre savore tire piranen, savenca radisaľohas, the savoren,
kas kamehas, a the savoren, kas našťi avri ačhehas. Skidava len upre pre
tute pal savore seri, čhivava tuke tele o gada a ačheha langi, hoj te dikhen
caľi tiri ladž.
38 Paľis tut marava avke, sar pes marel la džuvľa, so kerel o lubipen,
the sar olen, ko murdarel le manušen. Vaš oda rat, so čhorďal avri, tuke
visarava pale mira choľaha, mira žjarliva choľaha.
39 Dava tut andre lengre vasta a on tuke čhivena tele tire thana, so kerďal,
hoj te obetines le modlenge. Čhivena pal tu tele o gada, lena pal tu tele o
šperki a mukena tut langa bi o gada.
40 Anena pre tu pherdo dženen, hoj tut te murdaren le barenca a te
rozčhingeren peskre šabľenca.
41 Zlabarena tuke o khera a marena tut anglo jakha but džuvľijengre.
Zaačhavava tiro lubipen a tu imar na deha o dari tire piranenge.

42 Avke man predžala miri choľi pre tute a miri žjarlivosť tutar oddžala.
Imar na avava choľamen a preačhava te rušel.
43 Vašoda, hoj bisterďal pre tire terňipnaskre dživesa a choľarehas man
kale savore vecenca, vašoda, dikh, anďom pre tu o trestos vaš tire skutki,
phenel o RAJ, o Adonaj. Soske mek paš kala savore džungale veci kerehas
the o lubipen?
44 Sako, ko vakerel prislovja, phenela pal tu kada: „Savi e daj, ajsi the e
čhaj!“
45 Tu sal čačes e čhaj tira dakri, savi tradľa het le romes the le čhaven.
Sal ajsi sar tire pheňa, save tradle het le romen the le čhaven. Tumari daj
sas Chetitka a tumaro dad sas Amorejos.
46 Tiri phureder pheň hiňi e Samarija peskre čhajenca, savi bešel pro
severos, a tiri terneder pheň hiňi e Sodoma peskre čhajenca, savi bešel
pro juhos.
47 Tuke oda sas frima, hoj phirehas pal lengre droma a kerehas ola
džungipena so on, bo tu dživehas mek goreder sar on.
48 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, tiri pheň e Sodoma aňi
lakre čhaja šoha na dživenas avke namištes sar tu the tire čhaja.
49 Kada sas o binos tira pheňakro, la Sodomakro: Oj peskre čhajenca
sas barikaňi, sas la pherdo čaľipen, dživelas peske bi o starišagos andro
smirom, ale na pomožinelas le čoreske the le slabeske.
50 Ačhile barikane a kerenas o džungale veci anglal mande. Vašoda len
zňičinďom, avke sar oda dikhľal.
51 E Samarija na kerďa aňi jepaš tire binendar. Tu kerďal buter
džungipen sar on. Tire pheňa dičhon anglal tire džungale bini sar
spravodľiva.
52 Avke akana zľidža tiri ladž, bo ospravedlňinďal tire pheňen, bo
tire bini sas džungaleder sar o bini tire pheňengre, vašoda on dičhon
spravodľiveder sar tu. Avke akana the tu zľidža e ladž a av teledikhľi vaš
oda, hoj anglal tu dičhon tire pheňa sar spravodľiva!
53 Ale me visarava pale o lačhipen la Sodomake the lakre čhajenge, la
Samarijake the lakre čhajenge, a the tumenge visarava pale o lačhipen.
54 Akana tut ladžaha vaš tuke, a sar aveha teledikhľi vaš oda, sar
dživehas, tire pheňa pes šunena mištes.
55 No paľis tiri pheň e Sodoma peskre čhajenca, tiri pheň e Samarija
peskre čhajenca a the tu tire čhajenca tumenge dživena pale avke mištes
sar akor.
56 Či na asahas tira pheňatar la Sodomatar andre ola dživesa, sar salas
barikaňi
57 mek angloda, sar sas odučhardo tiro nalačhipen? Akana tu sal pro
asaben le Edomčanenge the le Filišťincenge the savore susedenge pašal
tu, so tut našťi avri ačhen.
58 Mušineha te cerpinel o trestos vaš tiro džungipen the džungale veci,
so kerehas, phenel o RAJ.
59 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kerava tuha avke, sar tu kerehas, sar
tele dikhľal miro lav a porušinďal mire zakoni.
60 No paľis mange leperava pre miri zmluva tuha, savi tuha phandľom,
sar salas terňi, a kerava tuha e večno zmluva.
61 Akor tuke lepereha pre tire droma a ladžaha tut, sar tuke dava tire
pheňen, so hine phureder sar tu, a the olen, so hine terneder sar tu. Dava
len tuke sar tire čhajen, ale na vaš odi zmluva, so tuha phandľom.
62 Me tuha phandava miri zmluva a sprindžareha, hoj me som o RAJ.

63 Sar tuke učharava andre savore bini a obžužarava tut savorestar, so
kerďal, akor tuke avela savoro pre goďi a ladžatar imar na phundraveha
o muj, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

17

O podobenstvo pal o orlos the viňičis

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, de hadanka a phen la le Izraelitenge sar podobenstvo.
3 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sas jekh baro orlos le bare
kridlenca, le šukar bare farebne porenca. Avľa pro Libanon a zaiľa o
upruno špicos pro stromos cedros.
4 Odphagľa leskro nekučeder konaris, iľa les andre phuv le kupcengri a
thoďa les andro foros le obchodňikengro.
5 Paľis oda orlos iľa o semenos andral odi phuv a thoďa les andre
uľipnaskri phuv. Sadzinďa les sar e vrba paš o but paňa.
6 Pučinďa avri a ačhiľa lestar cikno viňičis, saveskre konarica baronas
pal e phuv a paľis pes nacirdenas ko orlos; leskre koreňa baronas dži tele
andre phuv. Avke lestar ačhiľa viňičis, baronas leske o konarica the o
prajti.
7 Ale sas mek jekh aver baro orlos, le bare kridlenca the but porenca. A
dikh, o viňičis visarďa peskre koreňa a nacirdňa peskre konarica ke leste,
andral odi phuv, kaj sas sadzimen, hoj les ov te del te pijel paňi.
8 Se ov imar sas sadzimen pre lačhi maľa, kaj sas but paňi, hoj leske te
baron o konarica a te anel o uľipen, hoj lestar te ačhel igen šukar viňičis.‘
9 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dživela kada viňičis a barola?
Či les na cirdela avri oda ešebno orlos le koreňenca a na čhingerela pal
leste tele o ovocje, avke hoj šučola avri? Na kampela aňi zoralo vast aňi
but dženen, hoj les te cirden avri le koreňenca.
10 Hino sadzimen, ale dživela a barola? Na šučola avri, sar pre leste
phurdela e balvaj pal o vichodos? Šučola avri andre odi phuv, kaj hino
sadzimen.‘ “
11 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
12 „Phuč kale zacate manušendar: ‚Achaľon, pal soste džal kada
podobenstvo?‘ Phen lenge: ‚O babiloňiko kraľis avľa andro Jeruzalem a
iľa peha le kraľis the leskre rajen ke peste andro Babilon.
13 Avke iľa jekhes andral e kraľiko famelija a kerďa leha e zmluva a
phenďa leske te lel vera, hoj leske ela verno. Iľa odarik the le vodcen
andral e phuv,
14 hoj o kraľišagos te ačhel slabo, hoj imar te na ušťel upre, a te šaj
obačhel ča akor, te leha doľikerela e zmluva.
15 Ale o kraľis andral e Judsko pes leske ačhaďa a bičhaďa le poslen andro
Egipt, hoj les te del grajen the bari armada. Avela leske oda avri? Denašela
oda dženo, ko kavke kerel? Šaj pes zachraňinel oda, ko prephagel e
zmluva?
16 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, merela andro foros ole
kraľiskro andro Babilon, savo les thoďa kraľiske, bo tele dikhľa e vera, so
leske iľa, a prephagľa e zmluva, so leha phandľa.
17 Aňi o faraonos peskra zoraľa armadaha the pherdo slugaďenca leske
na pomožinena andro mariben, sar o Babilončana dohordinena o bara the
e čik pre kopa pašal o muros, hoj pes te dochuden andre a te murdaren
but manušen.

18 O judsko kraľis tele dikhľa e vera a prephagľa e zmluva. Kajte peske
pre oda podiňa o vast, the avke kerďa kala veci. Ov na denašela!
19 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar me dživav, marava
les vaš e vera, so mange iľa, bo la dikhľa tele, a marava les the vaš miri
zmluva, so prephagľa.
20 Nacirdava pre leste miri sita a chudela pes andre miri pasca. Ľidžava
les andro Babilon a ode man leha sudzinava vašoda, hoj mange na sas
verno.
21 Savore leskre nekfeder slugaďa ena murdarde la šabľaha a ola
manuša, so predživena, ena rozčhide pre savore seri. Akor sprindžarena,
hoj me, o RAJ, oda phenďom.
22 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Paľis lava jekh konaricis uprunestar le
bare cedrostar a sadzinava les. Dži upral pal o špicos leskre konaricendar
odphagava jekh sano konaricis a sadzinava les pro igen učo verchos.
23 Sadzinava les pro učo verchos le Izraeloskro, barola leske o konara a
anela o uľipen a ačhela lestar igen šukar cedros. Savore čirikle peske ode
kerena o hňizdi, dživena tel o ciňos leskre konarengro.
24 Paľis savore stromi pre maľa sprindžarena, hoj me som o RAJ a me
kerďom le uče stromostar cikno a le cikne stromostar baro. Me šučarďom
avri o zeleno stromos a le šuke stromoske diňom te rozkvitňinel. Me, o
RAJ, oda phenďom a kerava oda!‘ “

18

Sako cerpinela ča vaš peskro binos

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Sar oda hoj andre phuv le Izraeloskri vakeren kajso prislovje: ‚O dada
chanas o šutlo hroznos, ale le čhavenge cerpisaľile o danda‘?
3 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, imar na vakerena kada
prislovje andro Izrael!
4 Bo miro hin o dživipen dojekhe manušeskro – o dživipen le dadengro
the o dživipen le čhavengro. Oda manuš, ko kerel binos, oda merela!
5 Varesavo manuš hino čačes lačho, spravodľivo a čačipnaskro.
6 Na chal o mas obetimen pro verchi le modlenge aňi na lašarel le
Izraelitengre modlen. Na meľarel andre avreskra romňa aňi na džal paš
peskri romňi andre lakre dživesa, sar hiňi nažuži.
7 Ňikas na trapinel, ale del pale oda, so iľa andre zaloha. Na čorel, ale
del te chal le bokhales a le langes del gada te urel.
8 Na del kečeň interesiha aňi na lel pale buter. Zľikerel peskro vast, hoj
te na kerel o nalačho, a čačipnaha rozsudzinel le manušen.
9 Ľikerel pes mire prikazendar a verňe doľikerel mire prikazaňja. Kajso
manuš hino spravodľivo a dživela, phenel o RAJ, o Adonaj.
10 Ale kajse manušeske šaj uľol ajso čhavo, so pes marel, murdarel abo
kerel vareso kale binendar.
11 Kajte leskro dad kala veci na kerel, ale o čhavo chal oda mas obetimen
pro verchi le modlenge a avreskra romňa meľarel andre;
12 le čores the le slabes trapinel, čorel a na del pale e zaloha; lašarel le
modlen a kerel o džungipen;
13 del kečeň interesiha a lel pale buter. Či dživela kajso murš? Na
dživela! Merela, bo kerďa savoro kada džungipen; leskro rat ela pre leste
korkoreste.
14 No ole manušeske šaj uľol ajso čhavo, so dikhel savore bini peskre
dadeskre, ale ov pes daral a na dživel avke sar o dad.

15 Na chal o mas obetimen pro verchi le modlenge aňi na lašarel le
Izraelitengre modlen; na meľarel andre avreskra romňa
16 a ňikas na trapinel; del pale e zaloha a na čorel. Le bokhales del te
chal a le langes del gada te urel;
17 zľikerel peskro vast, hoj te na kerel o nalačho; na del kečeň interesiha
aňi na lel pale buter; ľikerel pes mire prikazendar a doľikerel mire
prikazaňja. Kajso manuš na merela vaš o bini peskre dadeskre. He, ov
dživela.
18 Ale leskro dad merela vaš peskro binos, bo trapinelas le manušen,
čorelas le phraleske a kerelas oda, so nane lačho maškar peskre manuša.
19 No tumen phučen: ‚Soske nane o čhavo mardo vaš o bini le dadeskre?‘
Bo o čhavo kerelas oda, so hin spravno the lačho a doľikerelas savore mire
prikazaňja, vašoda ov dživela.
20 Oda manuš, ko kerel o binos, oda merela! O čhavo na ela mardo vaš o
bini le dadeskre aňi o dad na ela mardo vaš o bini le čhaskre. O lačhipen
pes rachinela ča ole dženeske, ko o lačhipen kerel, a o nalačhipen pes
rachinela ča ole dženeske, ko o nalačhipen kerel.
21 Ale te pes o nalačho manuš visarela savore binendar, so kerelas, a
chudela te doľikerel savore mire prikazaňja, te chudela te dživel mištes a
spravodľišagoha – he, ajso manuš dživela. Na merela!
22 Ňisave bini, so kerďa, pes leske imar na leperela a dživela, bo chudňa
te dživel spravodľišagoha.
23 Či mange hin pre dzeka, sar o bijedevleskro manuš merel? phenel o
RAJ, o Adonaj. Či na som radeder, sar pes visarel peskre nalače dromestar
a dživel?
24 Ale te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a
chudela te kerel ajse džungale bini, sar kerel o bijedevleskro manuš, či
šaj dživela? Ňisavo leskro spravodľišagos, savo kerďa, pes leske imar na
leperela angle ola ňeverna skutki, so kerďa. Merela vaš peskro binos.
25 Ale tumen phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho!‘ Šunen,
Izraelitale! Miro drom nane lačho? Se oda tumare droma nane lače!
26 Te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a
chudela te kerel o bini, merela vaš oda; merela vaš o nalačhipen, so kerďa.
27 Ale te pes o nalačho manuš visarela peskre nalačhipnastar, so kerelas,
a chudela te dživel mištes a spravodľišagoha, zachraňinela peske o
dživipen.
28 Bo avela pre oda, hoj kerelas namištes, a visarela pes le
nalačhipnastar, so kerelas, vašoda ajso manuš dživela a na merela.
29 Ale o Izraeliti phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho.‘ Miro drom
nane lačho? Se oda tumare droma nane lače!
30 Vašoda Izraelitale, sakones tumendar sudzinava pal oda, sar tumen
dživen, phenel o RAJ, o Adonaj. Keren pokaňje! Visaren tumen savore
tumare binendar, hoj te na aven zňičimen angle tumaro nalačhipen.
31 Odčhiven tumendar savore bini, so kerenas, a čerinen tumen andro
jilo the andro gondoľišagos! Soske kamen te merel, Izraelitale?
32 Se me na kamav, hoj vareko te merel, phenel o RAJ, o Adonaj. Visaren
tumen a dživen!“

19

O halgatovos pal o kraľa le Izraeloskre

1 „Ale tu giľav o halgatovos pal o kraľa le Izraeloskre

2 a phen:

‚Savi zoraľi ľevica sas tiri daj maškar o ľevi!
Pašľolas peske paš lende
a bararelas avri peskre cikne ľeven.
3 Jekhes peskre ciknorendar bararďa avri
a kerďa lestar zoralo ľevos
a ov sikľiľa te rozčhingerel e korisť
a te chal le manušen.
4 O narodi pes pal leste došunde
a chudle les andre peskri jama;
ľigende les pro haki andro Egipt.
5 Sar e ľevica dikhľa,
hoj pes na ačhiľa oda, so užarelas,
iľa peskre ciknorendar avres
a lestar kerďa zoralo ľevos.
6 Ov phirelas maškar o ľevi
a ačhiľa lestar zoralo ľevos;
sikľiľa te rozčhingerel e korisť
a te chal le manušen.
7 Čhiďa tele lengre palaca
a zňičinďa lengre fori.
Sar gravčinelas,
daralas lestar caľi phuv
the savore, so andre sas.
8 Skidle pes pre leste upre o narodi
andral o phuva pašal leste.
Nacirdle pre leste e sita
a chudle les andre peskri jama.
9 Thode les pro haki andre kľitka
a ande les ko babiloňiko kraľis.
Phandle les andre bertena vašoda,
hoj les imar te na šunďol te gravčinel
pro verchi le Izraeloskre.

10 Tiri daj sas sar o viňičis andre viňica,
sadzimen paš o paňi;
bariľa pre late but ovocje the konarica,
bo sas la pherdo paňi.
11 Ole viňičis sas zorale konarica,
lače pro vladariko žezlos;
bariľa dži paš o chmari.
Sako les dikhelas,
bo sas les pherdo konarica
a sas igen baro.
12 Ale sas avricirdlo choľaha
a čhido pre phuv.
E tači balvaj pal o vichodos
šučarďa leskro ovocje,
leskre zorale konara šučile avri
a zlabarďa len e jag.
13 Akana sas presadzimen pre pušťa
andre šuki phuv bi o paňi.

14 Paľis chučiľa avri e jag jekhe konaristar
a zlabarďa leskre konarica the leskro ovocje,
na ačhiľa pre leste aňi jekh zoralo konaris
lačho pro vladariko žezlos.‘

Kada hin o halgatovos a giľavela pes sar halgatovos.“

20

O Izrael na šunel peskre Devles

1 Andro eftato berš, andro pandžto čhon pro dešto džives, pes avle
varesave vodci le Izraeloskre te dophučel pre voľa le RAJESKRI a bešle
peske angle ma.
2 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
3 „Manušeja, vaker le Izraeloskre vodcenca a phen lenge: ‚Kada phenel
o RAJ, o Adonaj: Avľan mandar te phučel pre miri voľa? Ale avke sar me
dživav, na odphenava tumenge ňič, phenel o RAJ, o Adonaj.‘
4 Sudzin len, manušeja, sudzin len. Leper lenge, save džungipena
kerenas lengre dada,
5 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda džives, sar mange kidňom
avri le Izrael, diňom lav le Jakoboskre potomken. Diňom man lenge te
prindžarel andro Egipt a diňom len lav: Me som o RAJ, tumaro Del!
6 Andre oda džives len diňom lav, hoj len lava avri andral o Egipt a
ľidžava andre odi phuv, savi lenge kidňom avri; andre phuv, kaj čuľal o
thud the o medos; andre nekšukareder phuv savore phuvendar.
7 Phenďom lenge: „Sako tumendar mi odčhivel peskre džungale modli,
pre save tumen muken! Ma meľaren tumen andre le modlenca andral o
Egipt! Me som o RAJ, tumaro Del.“
8 Ale on pes mange ačhade a na kamenas man te šunel. Ňiko na odčhiďa
peskre džungale modli, pre save pes mukelas, a ňiko na omukľa o modli
andral o Egipt. Akor phenďom, hoj pre lende čhivava avri savori miri choľi
a bičhavava pre lende andro Egipt e bari choľi.
9 Ale vaš miro nav oda na kerďom, hoj te na el meľardo anglo jakha
avre narodengre, maškar save bešenas o Izraeliti. Ola narodi šaj dikhle,
hoj man diňom te prindžarel le Izraelitenge akor, sar len iľom avri andral
o Egipt.
10 Vašoda len iľom avri andral o Egipt a anďom len pre pušťa.
11 Diňom lenge mire zakoni a phenďom lenge mire prikazaňja, save den
o dživipen ole manušes, ko len doľikerel.
12 Diňom lenge the mire šabati, so sikavel pre zmluva maškar mande
the maškar lende, hoj te džanen, hoj me, o RAJ, lendar kerav sveta.
13 Ale o Izraeliti pes mange pre pušťa ačhade. Na dživenas pal mire
zakoni a odčhide pestar mire prikazaňja, save den o dživipen ole manušes,
ko len doľikerel. A mire šabati igen meľarde andre. Akor phenďom, hoj
pre pušťa pre lende čhivava avri miri choľi a zňičinava len.
14 Ale vaš miro nav oda na kerďom, hoj te na el meľardo anglo jakha
avre narodengre, save dikhle, sar iľom avri mire manušen.
15 No the avke pre pušťa iľom vera, hoj len na lava andre odi phuv,
savi lenge diňom; andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos; andre
nekšukareder phuv savore phuvendar.
16 Bo odčhide mire zakoni, na doľikerenas mire prikazaňja a mire šabati
meľarenas andre, bo lengre jile džanas pal lengre modli.

17 Ale sas mange pharo vaš lenge a na zňičinďom len aňi len na murdarďom avri pre pušťa.
18 Lengre čhavenge pre pušťa phenďom: „Ma dživen pal o zakoni tumare dadengre aňi ma doľikeren lengre prikazaňja aňi tumen ma meľaren lengre modlenca!
19 Me som o RAJ, tumaro Del! Dživen pal mire zakoni, doľikeren mire prikazaňja a dživen pal lende.
20 Pošvecinen mire šabati, save sikaven pre zmluva maškar mande the maškar tumende, hoj te džanen, hoj me som o RAJ, tumaro Del.“
21 Ale tumare čhave pes mange ačhade. Na šunenas mire zakoni a na doľikerenas aňi na dživenas pal mire prikazaňja, save den o dživipen ole manušes, ko len doľikerel; a meľarde andre the mire šabati. Akor phenďom, hoj pre lende čhivava avri pre pušťa savori miri choľi a bičhavava pre lende e bari choľi.
22 Ale vaš miro nav scirdňom miro vast, hoj miro nav te na el meľardo anglo jakha avre narodengre, save dikhle, sar iľom avri mire manušen.
23 No iľom vera pre pušťa, hoj len roztradava maškar aver narodi a rozčhivava maškar aver phuva,
24 bo na doľikerenas mire zakoni a odčhide mire prikazaňja, meľarde andre mire šabati a lašarenas peskre dadengre devlen.
25 Vašoda len diňom the o aver zakoni, save na sas lače, the o prikazaňja, save na anen o dživipen.
26 A avke len mukľom te meľarel pes andre peskre obetenca, sar obetinenas peskre ešebne čhavoren peskre devlenge, hoj olestar te predaran a te sprindžaren, hoj me som o RAJ.‘
27 Vašoda, manušeja, phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tumare dada pes mange ruhinenas the oleha, hoj mange sas ňeverna.
28 Doanďom len andre odi phuv, pal savi diňom lav, hoj lenge la dava, a sar dikhle varesavo učo brehos abo varesavo zeleno stromos, chudle ode te anel peskre obeti avre devlenge. Obetinenas ode peskre dari, savenca man choľarenas. Anenas ode o voňava kaďidli a čhivenas avri peskre moľakre obeti.
29 Ale me lenge phenďom: Oda pre savo učo than tumen phiren?‘ “ (Ode obetinenas avre devlenge, a vašoda pes oda than dži adadžives vičinel Učo Than.)
30 „Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Soske tumen mušinen te meľarel andre avke sar tumare dada a džan lubipnaha pal lengre džungale modli?
31 Mek dži adadžives lenge obetinen tumare dari, tumare čhaven sar o jagale obeti, a meľaren tumen andre savore tumare modlenca. A tumen kamen, hoj tumenge te domukav te avel ke ma te phučel pal miri voľa, Izraelitale? Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, na domukava tumenge mandar te phučel ňič.
32 Tumen phenen: „Kamas te avel ajse sar o aver narodi, sar o nipi andro svetos, save služinen le kašteske the le bareske.“ Ale oda, so tumenge tumen gondoľinen, pes šoha na ačhela.
33 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, kraľinava upral tumende mire zorale the nacirdle vasteha a mira choľaha, so pre tumende čhivava avri.
34 Lava tumen avri andral o aver narodi a skidava tumen upre andral o phuva, andre save tumen roztradňom mire zorale the nacirdle vasteha a mira choľaha, savi pre tumende čhiďom avri.

35 A ľidžava tumen pre pušťa le narodengri a ode man tumenca
sudzinava muj-mujeha.
36 Avke sar sudzinďom tumare daden pre pušťa andro Egipt, avke
sudzinava the tumen, phenel o RAJ, o Adonaj.
37 Avke sar o pasťjeris del te predžal le stadoske prekal peskri paľica,
hoj te zrachinel le bakren, avke dava the me te predžal tumenge a anava
tumen pale andre miri zmluva.
38 Odďelinava tumendar olen, ko pes mange ačhade a vzburinde. A kajte
len lava avri andral odi phuv, kaj akana dživen, na domukava lenge te džal
andro Izrael. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
39 No tumenge savorenge, Izraelitale, kada phenel o RAJ, o Adonaj, se ča
džan a služinen tumare modlenge! Ale pro koňec man the avke šunena
a imar na meľarena andre miro sveto nav tumare darenca, so obetinen le
modlenge.
40 Bo pre miro sveto verchos, pro učo verchos le Izraeloskro, phenel o
RAJ, o Adonaj, ode andre odi phuv mange služinena, savore Izraelitale, a
ode tumen prilava. Ode tumendar užarava tumare obeti, tumare nekfeder
dari a the tumare sveta obeti.
41 Prilava tumen sar e šukar voňavo obeta akor, sar tumen lava avri
andral o aver narodi a sar tumen skidava upre andral o phuva, andre save
tumen roztradňom. Anglo jakha le narodengre pre tumende sikavava, hoj
som sveto.
42 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar tumen anava pale andro
Izrael, andre odi phuv, pal savi diňom lav tumare dadenge, hoj lenge la
dava.
43 Ode tumenge leperena pre savore tumare droma the pre savore
tumare skutki, savenca tumen meľarenas andre. Korkore tumenge
džungľona angle ola savore nalače skutki, so kerenas.
44 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar tumenca kada kerava vaš
miro nav a sar tumenca na kerava avke, sar tumenge zaslužinen vaš
tumare nalače droma the vaš tumare nalače skutki, Izraelitale, phenel
o RAJ, o Adonaj.‘ “

21

O podobenstvo pal e jag andro veš

1 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha pro juhos a vaker pro juhos a prorokin
pro veš, so hin andro Negev.
3 Phen le vešeske andro Negev: ‚Šun, so phenel o RAJ! Kada phenel o RAJ,
o Adonaj: Dikh, labarava andre tu e jag, savi chala dojekh zeleno stromos
the dojekh šuko kašt; lakre plameňa pes na dena te murdarel andre. Odi
jag džala le juhostar dži o severos a lakre plameňa labarena caľi phuv.
4 Caľi phuv dikhela, hoj me, o RAJ, odi jag labarďom, a na dela pes te
murdarel andre.‘ “
5 Ale me phenďom: „Jaj, RAJA, Devla miro, o manuša imar akana
vakeren: ‚Se ov ča furt vakerel andro podobenstva!‘ “

E šabľa pro Jeruzalem

6 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
7 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko Jeruzalem a vaker pre ola thana, kaj
pes o manuša modľinen. Prorokin pre phuv le Izraeloskri

8 a phen lake: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me pre tute džav,
cirdava avri miri šabľa andral o puzdros a murdarava andre tu avri
savoren, le lačhen the le nalačhen.
9 Vašoda, hoj te zňičinav andre tu le lačhes the le nalačhes, avela avri
miri šabľa andral o puzdros pre savoredžene le juhostar dži o severos.
10 Akor calo svetos sprindžarela, hoj me, o RAJ, cirdňom avri e šabľa
andral o puzdros a imar la na thovava pale.‘
11 Ale tu, manušeja, stukin dukhatar, avke sar te tut uľahas bari dukh
andro jilo the bari žaľa. Stukin anglal lengre jakha.
12 A sar tutar phučena: ‚Soske stukines?‘ phen lenge: ‚Vaš oda, so
šunďom, hoj imar avel. Sar oda avela, savore jile predarana a savore vasta
slabisaľona. Sako pes chudela te daral a izdrana lenge o khoča.‘ Dikh, imar
oda avel a ačhela pes oda, phenel o RAJ, o Adonaj.“
13 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
14 „Manušeja, prorokin a phen lenge: ‚Kada phenel o Adonaj:
E šabľa, e šabľa imar hiňi ostrarďi
a lešťimen avri;
15 ostrarďi, hoj te murdarel;
lešťimen avri, hoj te blišťisaľol sar bleskos.
Akana so, radisaľuvaha?
E paľica mire čhaskri na prilel ňisavo kašt!
16 E šabľa diňom te lešťinel avri,
hoj pes la te chudel andro vasta;
e šabľa hiňi ostrarďi a lešťimen avri,
hoj la te den le katoske andro vasta.
17 Manušeja, rov, ker vika,
a cirde tuke o bala žaľatar,
bo e šabľa avel pre mire manuša
the pre savore vodci andro Izrael;
ena čhide angle šabľa
jekhetane mire manušenca.
18 Se e skuška hiňi kade,
a te na priles e paľica,
akor soske pes kada savoro te na ačhel?
phenel o RAJ, o Adonaj.‘
19 Ale tu, manušeja, prorokin
a tapčin le vastenca,
hoj te avel e šabľa duvar abo trival.
Oda hin e šabľa pro murdaripen,
e šabľa pro baro murdaripen.
Avela pre lende pal savore seri,
20 hoj te predaran andro jile
a te peren but džene.
Paš dojekh brana thoďom
e šabľa te murdarel.
Dikh, hiňi pripravimen te demel sar bleskos;
hiňi lešťimen avri, hoj te murdarel!
21 Ostro šabľo, čhinger pal e čači the pal e baľogňi sera!
Čhinger všadzik, kaj sal visarďi!
22 Me tiš tapčinava
a miri choľi preačhela.
Me, o RAJ, oda phenďom.“

E šabľa le babiloňike kraľiskri

23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „A tu, manušeja, poznačin tuke duj droma, khatar šaj avel e šabľa le
Babilonoskre kraľiskri. Thov e značka pre oda drom, so avel avri andral
o Babilon, ode, kaj chudel o drom andro foros.
25 Poznačin jekh drom prekal e šabľa, so džala pro foros Raba ko
Amončana, a dujto drom pre Judsko, pro ohradzimen foros Jeruzalem.
26 Bo o babiloňiko kraľis zaačhela paš e križovatka, paš ola duj droma,
hoj te vražinel: Čhivela peske o šipi sar o losi, dophučela pes peskre
modlendar a rodela varesavo znameňje andro ľadvini le džviroskre.
27 Andre leskro čačo vast leske ačhela o losos pro Jeruzalem, hoj ode te
rozthovel o baraňidla, a prikazinela peskre slugaďenge, hoj te džan pro
mariben. Vičinela zorales, hoj pes te džan te marel, a on rozthovena o
baraňidla paš o brani a hordinena o bara the e poši paš o muros, hoj pes
te dochuden andro foros.
28 O manuša andral o Jeruzalem oleske na kamena te pačal angle ola
prisahi, so dine le kraľis andral o Babilon, ale ov lenge leperela lengri vina
a zalela len.
29 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj mange leperďan tumari
vina oleha, hoj sako šaj dikhel tumari vzbura a tumare bini dičhol andre
savoreste, so keren, vašoda tumen zalena andro zajaťje.
30 Ale tu, vladcona andro Izrael, sal igen nalačho the bijedevleskro
manuš, tiro džives, tiro časos, hoj te aves mardo, imar avel.‘
31 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Le tuke tele o turbanos pal o šero! Thov
tele e koruna! Imar na ela avke, sar sas. Oda, so hin dikhlo tele, ela hazdlo
upre, a so pes ľidžal upre, ela čhido tele.
32 Zburimen, zburimen! Čhido tele ela o foros! Kada pes ačhela akor,
sar avela oda, kaske diňom o pravos te sudzinel.‘ “

E šabľa pro Amončana

33 „Tu manušeja, prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal o
Amončana the pal lengro asaben le Izraelostar,‘ phen:
‚E šabľa, e šabľa hiňi avricirdľi,
hoj te murdarel;
hiňi lešťimen avri,
hoj te ňičinel a hoj te bľišťisaľol sar bleskos!
34 Kajte tumen hin o falošna viďeňja,
hoj savoro tumenca ela mištes
a kajte tumenge phenen o falošna vražišagi,
e šabľa perela pre tumare meňa,
bo san nalače the bijedevleskre
a tumaro džives, tumaro časos imar avel.
35 Garuv e šabľa andro puzdros!
Pre oda than, kaj sanas kerde,
ode andre tumari phuv, kaj uľiľan,
tumen sudzinava.
36 Čhivava avri pre tumende miri choľi,
labarava pre tumende e jag mira choľakri,
a dava tumen andro vasta le dzive muršenge,
save igen džanen te murdarel.
37 Avena sar o kašta pre jag,
tumaro rat čuľala pal tumari phuv;
imar peske pre tumende ňiko na leperela,

bo me, o RAJ, oda phenav!‘ “

22

O bini le Jeruzalemoskre

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, kames te sudzinel o Jeruzalem? Kames te sudzinel o foros,
kaj hin pherdo murdaripen? De leske te džanel savore leskre džungipena,
so kerelas.
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda hin o foros, savo pre peste
anel o sudos oleha, hoj maškar o foros čhorel avri o rat, a savo pes meľarel
andre oleha, hoj peske kerel o modli!
4 Anďal pre tu e vina ole rateha, so čhorehas avri; meľarďal tut andre
le modlenca, so tuke kerďal. Oleha tuke anďal pašeder tiro sudos; avľa o
koňec tire beršengro. Vašoda tut diňom pre ladž savore narodenge a pro
asaben savore phuvenge.
5 Asana tutar o fori, so hine pašes, the o fori, so hine dur. Ó tu, kaskro
nav hino meľardo! Andre kaste hin pherdo zmetkos!
6 Dikh, o raja le Izraeloskre, so andre tu dživenas, viužinenas peskri zor,
hoj te murdaren le ňevinne manušen.
7 O manuša andre tu na denas pačiv la da the le dades; le cudze
manušeha thovenas avri a le široten the le vdoven trapinenas.
8 Tu dikhehas tele mire sveta veci a mire šabati meľarehas andre.
9 Dživenas andre tu ola, ko keren o pľetki pre aver džene, hoj len te
murdaren; chan pro verchi o obeti le modlengre a keren džungipena
maškar o foros.
10 Andre tu kerenas peskre dadenge ladž akor, sar pašľonas lengre
romňijenca. Andre tu pašľonas le džuvľenca, saven sas peskre dživesa.
11 Andre tu kerelas o murš džungipen avre muršeskra romňaha a aver
murš kerelas o džungipen peskra boraha a aver murš pašľolas peskra
pheňaha, le dadeskra čhaha.
12 Andre tu o manuša pes denas te prepočinel, hoj varekas te murdaren;
denas kečeň interesiha avre dženen a barvaľonas pro čore. No pre ma
bisterďal, phenel o RAJ, o Adonaj.
13 Vašoda demavava choľaha le vasteha pre tiro napačivalo barvaľipen,
so tuke kerďal, the pro murdaripen, so pes kerelas andre tu.
14 Obačhela tiro jilo? Ena tire vasta dos zorale akor, sar pre tu avava?
Me, o RAJ, oda phenďom a kerava oda.
15 Roztradava tut maškar o aver narodi a rozčhivava tut pal aver phuva;
avke pal tu lava het tiro nažužipen.
16 Sar ela tiro nav meľardo maškar o narodi, akor sprindžareha, hoj me
som o RAJ.‘ “

O podobenstvo pal o bov

17 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, o manuša le Izraeloskre mange ačhile ajse zbitočna sar odi
mel, so ačhel andro bov pal o rup, sar hino roztado: o mišimen meďos,
cinos, trast the olovos.
19 Avke akana kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj tumen savore
čerinďan pre odi mel, skidava tumen upre andro Jeruzalem.
20 A sar pes skidel upre o rup, o meďos, o trast, o olovos the o cinos,
hoj pes te roztaven andro rozlabardo bov, avke tumen me skidava upre

mira choľaha, mira bara choľaha, a thovava tumen andro foros, kaj tumen roztavava.
21 Skidava tumen upre, rozlabarava pre tumende e jag mira choľakri a roztavava tumen.
22 Avke sar pes roztavel o rup andro bov, avke tumen roztaďona andre oda foros. Akor sprindžarena, hoj me, o RAJ, pre tumende čhiďom avri miri choľi.‘ “

O raja, o rašaja, o proroka the o manuša dživen andro bini

23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „Manušeja, phen: ‚Tu sal e phuv, pre savi na dela o brišind aňi o prehanki andro džives la choľakro.
25 Tire raja hine sar o choľamen ľevos paš peskri korisť: chan tele le manušen, len peske lengre barvaľipena the o vzacna veci a but džuvľijendar keren vdovi.
26 Tire rašaja previsaren miro zakonos a meľaren andre mire sveta veci. On na keren o rozďjel maškar oda, so hin sveto a so nane sveto, a na sikaven, savo rozďjel hin maškar oda, so hin žužo a so nane žužo. Na doľikeren mire šabati, a vašoda man o manuša andral o Izrael imar na den pačiv.
27 Tire raja hine sar vlki, so rozčhingeren peskri korisť, hoj murdaren le manušen a zňičinen lenge o dživipena ča vašoda, hoj pre lende te barvaľon.
28 Tire proroka zagaruven lengre nalače skutki, avke sar pes le vapnoha parňarel o muros. Dikhen o falošna viďeňja a prorokinen lenge o klamišagi akor, sar phenen: „Kada phenel o RAJ, o Adonaj,“ ale o RAJ ke lende na vakerďa.
29 O manuša zoraha ispiden pre aver manuša, hoj lendar te dochuden o love, a čoren jekh avreske. Trapinen le čoren the le slaben, le cudzincenca namištes keren a na den len pravos pro sudos.
30 Rodavas maškar lende bajča jekhe muršes, so šaj prikerďahas o muros a ačhaďahas pes angle miro muj andre chev andro muros, hoj te na zňičinav e phuv, ale na arakhľom aňi jekhes.
31 Vašoda pre lende čhivava avri miri bari choľi a zňičinava len andre miri choľi sar la jagaha. Visarava lenge pale vaš savoro nalačhipen, so kerde, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

23

O podobenstvo pal o duj pheňa

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, sas varesave duj džuvľa a ola duj džuvľa sas pheňa.
3 Imar terňipnastar kerenas o lubipen andro Egipt a ode peske denas te chudel o koľina.
4 E phureder pes vičinelas Ohola a lakri terneder pheň pes vičinelas Oholiba. Ačhile mire romňija a paľis ločhile muršoren the čhajoren. Ohola hin e Samarija a e Oholiba o Jeruzalem.
5 E Ohola kerelas o lubipen, kajte sas mek miri romňi, a džalas peskre piranenca, le asirike slugaďenca,
6 save sas urde andro fijalovo purpur, le bare rajenca the le vladarenca. Savore sas šukar terne murša the jazdci pro graja.
7 Kerelas o lubipen savore nekbareder rajenca andral e Asirija a meľarďa pes andre ole dženengre modlenca, pal save lake igen džalas.

8 A mek paš oda na preačhiľa te kerel o lubipen, saveha chudňa andro
Egipt, bo peskre terňipnastar laha pašľonas o murša, chudenas lake o
koľina a kerenas laha sar lubňaha.
9 Vašoda la diňom andro vasta lakre piranenge, andro vasta le
Asirčanenge, pal save lake igen džalas.
10 Čhide lake tele o gada a ačhiľa langi; ile lake le čhaven the le čhajen
a murdarde la šabľaha. Avke pre late avľa o sudos a ačhiľa pre vistraha
savore džuvľenge.
11 Lakri pheň e Oholiba dikhľa, sar dopeľa, no the avke ačhiľa andre
peskri lubikaňi žadosca mek goreder sar lakri pheň.
12 Džalas lake igen pal o Asirčana, pal o bare raja, pal o vladara, pal o
slugaďa andro šukar gada the pal o jazdci pro graja, pal savore šukar terne
murša.
13 Dikhľom, hoj the oj pes meľarďa andre; soduj pheňa kerenas
jednakones.
14 Ale oj kerelas mek bareder lubipen. Pricirdenas la o murša, so sas
maľimen pre fala, o obrazi le Babilončanengre, so sas urde andro lole
gada,
15 saven sas o sirimi pašal o klubi a pro šere o turbani; savore dičhonas
avri sar o babiloňika veľiťeľa.
16 Soča len dikhľa, takoj andre late avľa e žadosca a bičhaďa pal lende
le poslen andro Babilon.
17 Avke o Babilončana avle ke late, pašľile laha pro hadžos a meľarde
la andre peskre lubipnaha. Ale sar la meľarde andre, jekhvareste lake
džungľile.
18 Sar anďa avri peskro lubipen a sikaďa peskro langipen, akor mange
džungľiľa, avke sar mange džungľiľa lakri pheň.
19 A leperďa peske pre peskro terňipen, sar kerelas o lubipen andro Egipt,
a chudňa meksa buter te kerel o lubipen.
20 Igen lake džalas pal o pirane, saven sas ajsi žadosca sar le somaris a
kerenas oda avke sar o graja.
21 A paľis tut cirdelas pal oda džungipen, so kerehas, sar salas terňi, sar
tut o Egipťana chudenas le koľinendar.
22 Vašoda, Oholibo, kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kerava pre tu upre tire
piranen, save tuke džungľile, a anava len pre tu pal savore seri:
23 le Babilončanen the savore Chaldejcen, le muršen andral o Pekod,
andral o Šoa the andral e Koa, a lenca the savore Asirčanen, le šukar terne
muršen, le bare rajen, le vladaren, le veľiťeľen, le slugaďen the savore
jazdcen pro graja.
24 Avena pre tute le zbraňenca*, le všelijake verdanenca the le pherdo
manušenca; rozačhavena pes pre tu pal savore seri le bare the le cikne
šťitenca the le prilbenca. Dava tut andre lengre vasta, hoj tut te sudzinen,
a on tut sudzinena pal peskre zakoni.
25 Mukava pre tu miri žjarlivo choľi a on pre tu avena bara choľaha.
Odčhinena tuke o nakh the o kana a olen, so ačhena, murdarena la
šabľaha; lena tuke le čhaven the le čhajen a olen, so predživena, labarena
andre jag.
26 Čhivena pal tu tele tire gada a lena peske tire šukar šperki.

* **23:24** Abo: le severostar

27 Avke zaačhavava tiro džungipen the tiro lubipen, so chudňal te kerel
andro Egipt. Imar šoha tut pal lende na cirdeha a pro Egipt tuke imar na
lepereha.
28 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, dav tut andro vasta olenge, kas
našťi avri ačhes, olenge, ko tuke džunglile.
29 Ena ke tu igen nalače a lena tuke savoro, pre soste kerehas buči.
Mukena tut calkom langa a aveha pre ladž, odučharena tiro lubipen a
dičhola tiro džungipen.
30 Kada pes tuke ačhela vašoda, bo kerehas o lubipen le narodenca a
meľarďal tut andre lengre modlenca.
31 Phirehas pal o drom tira pheňakro, vašoda tuke dava te pijel e kuči
lakre trestoha.
32 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Pijeha andral tira pheňakri kuči,
so hiňi bari, buchľi a but andre rešľol,
a vašoda aveha pre bari ladž the pro asaben.
33 Aveha igen mači a ela tut e bari žaľa;
odi kuči ela strašno a anela e skaza;
oda hin e kuči tira pheňakri la Samarijakri.
34 Pijeha andral odi kuči savoro avri,
žuvineha lakre kotora
a ole črepenca tuke čhingereha o koľina,
bo me oda phenďom,
phenel o RAJ, o Adonaj.“

35 „Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Mušines te cerpinel vaš tiro
džungipen the lubipen, bo bisterďal pre ma a visarďal tut mange le
dumeha.“

36 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, kames te sudzinel la Ohola the la
Oholiba? Akor dža a phen lenge pal lengre džungipena!
37 Bo kerenas o lubipen a o rat hin pre lengre vasta. Kerenas o
lubipen peskre modlenca a peskre čhaven, so mange ločhile, obetinenas
le modlenge andre jag sar chaben.
38 A mek the kada mange kerde: Andre oda džives meľarenas andre the
miro Chramos a na doľikerenas mire šabati.
39 Bo mek pre oda džives, sar obetinenas peskre čhaven le modlenge,
avenas andre miro Chramos a meľarenas les andre. Dikhes, kada kerenas
andre miro kher!
40 Se mek až bičhavenas le poslen pal o murša, save avenas dural, a sar
avenas, tu džahas te landol angle lende, richtinehas tut a thovehas pre tu
o šperki.
41 Bešehas tuke pro igen šukar divanos, paš o skamind, pre savo kerehas
pherdo chaben a thovehas miro kaďidlos the olejos.
42 Pašal lende šunďolas e bari vika le manušengri, so lenge hin savoro
jekh; pal e pušťa ande le pijaken, save thode le soduje pheňenge pro vasta
o naramki a o šukar koruni pro šere.
43 Akor phenďom pal kadi džuvľi, so phuriľa le lubipnastar: ‚Akana the
on laha kerena o lubipen.‘
44 Džanas laha avke, sar pes džal la lubňaha; avke džanas la Oholaha
the la Oholibaha, le džungale džuvľijenca.

45 Ale o spravodľiva murša len sudzinena a odsudzinena sar lubňen the
vrahiňen, bo kerenas o lubipen a pre lengre vasta hin o rat.
46 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vičinen pre lende le manušen, hoj len
te maren a te občoraren.
47 Mi murdaren len le barenca a mi rozčhingeren le šabľenca; mi
murdaren lenge le čhaven the le čhajen a mi podlabaren lenge o khera.
48 A kavke zaačhavava o džungipen andre kadi phuv, hoj savore džuvľija
kalestar te sikľon a te na keren o lubipen avke sar on.
49 Kavke tumenge dena te počinel vaš tumaro džungipen a avena marde
vaš oda, hoj lašarenas o modli. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o
Adonaj.‘ “

24

O podobenstvo pal e hardzavo piri

1 Andro eňato berš, andro dešto čhon pro dešto džives ke ma avľa kada
lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, pisin tuke andre kada džives, bo ipen andre kada džives o
babiloňiko kraľis obkľučinďa o Jeruzalem.
3 Phen o podobenstvo kale zacate manušenge: ‚Kada phenel o RAJ, o
Adonaj:
Ačhav e piri pro bov
a čhiv andre o paňi.
4 Thov andre o nekfeder masa,
o sťehno the o pľecko,
a pherar e piri le nekfeder maseskre kokalenca.
5 Kide avri le nekfeder bakren
a podlabar o kašta tel e piri.
Muk te taďol o paňi andre piri
a tav andre o mas le kokalenca.‘ “

6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Vigos le foroske, so čhorel avri
o ňevinno rat! Vigos la hardzava pirake, savakri hardza na džal tele! Kide
avri andral e piri o kotora jekh pal aver a ma prekide, savo leha avri
ešebno.“

7 „Bo oda rat, so čhorde avri o vrahi, hino mek furt maškar o foros; čhide
oda rat avri pre skala a na pre phuv, kaj les o prachos učharďahas andre.
8 Ale vašoda, hoj te choľisaľuvav pre lende a te dav lenge oda pale,
domukľom lenge te čhivel avri o rat pre skala, hoj les o prachos te na
učharel andre.“
9 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Vigos le foroske, so čhorel avri
o ňevinno rat! The me anava bari kopa kašta pre jag.
10 Avke an kašta a ker jag. Tav mištes o mas, mišin le koreňjenca a muk
te prilabol o kokala.
11 Thov e prazdno piri pro angara, hoj te roztačol, hoj te prelabol avke,
hoj e mel the e hardza andral e piri te labon avri.
12 Igen la kamavas te žužarel, ale hijaba, bo the avke hin andre pherdo
hardza. Mi zlabol andre jag peskra hardzaha!
13 Jeruzalemona, tiro nažužipen hin tiro džungipen, a kajte tut me
kamavas te obžužarel, tu pes mange na dehas te obžužarel tira meľatar.
Vašoda imar na aveha žužo dži akor, medik miri bari choľi pre tute na
šiľaľola avri.“

14 „Me, o RAJ, oda phenďom. Avľa o časos, hoj oda te kerav. Na mukava
oda ča avke, na ela mange pharo aňi na avava ke tu jileskro. Aveha
sudzimen pal oda, sar džives, the pal oda, so keres, phenel o RAJ, o Adonaj.“

Le prorokoske merel e romňi pro znameňje

15 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
16 „Manušeja, dikh, lav tuke ola, kas nekbuter kames; merela
jekhvareste. No tu ma av smutno a ma rov! Ma muk avri ňisave apsa
andral o jakha!
17 Rov cichones! Ma ľiker o smutkos pal tiri romňi, ale thov tuke o
turbanos pro šero a uri o sandalki pro pindre! Ma učhar tuke andre o
muj aňi ma cha oda maro, savo pes chal pro vartišagos!“
18 A tosara oda vakeravas le manušenge a rači mange muľa e romňi.
Paľis pre aver džives tosara kerďom avke, sar mange sas prikazimen.
19 O manuša mange phende: „Phen amenge, so sikavel kada prekal
amende. Soske kada keres?“
20 Avke lenge odphenďom: „O RAJ ke ma prevakerďa a phenďa mange:
21 Phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, meľarava
andre miro Chramos, tumari pevnosť, andre savi thoven baripen, savi igen
kamen a pal savi tužinel tumari duša. Tumare čhave the tumare čhaja,
saven mukľan andro Jeruzalem, ena murdarde la šabľaha.
22 A paľis tumen oda kerena avke, sar me kerďom: Na zaučharena
tumenge andre o muja aňi na chana o maro pro vartišagos.
23 Mukena tumenge o turbani pro šere a o sandalki pro pindre. Na
ľikerena o smutkos aňi na hikinena, ale pharipnastar calkom šučona avri
vaš tumare bini a rovena cichones jekh pre aver.
24 Avke tumenge ela o Ezechiel pro znameňje; kerena savoro avke, sar
kerelas ov. Sar pes kada ačhela, akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o
Adonaj.‘
25 A tu, manušeja, andre oda džives, sar lenge lava lengri pevnosť, andre
savi radisaľon a thoven baripen, savi igen kamen a pal savi tužinel lengri
duša, a sar lenge lava the lengre čhaven the čhajen,
26 andre oda džives ke tu avela vareko, ko denašela andral o Jeruzalem,
a phenela tuke, so pes ode ačhiľa.
27 Andre oda džives tuke phundravava o muj a imar na aveha čhit.
Vakereha ole dženeha, so denašľa, a avke aveha le manušenge pro
znameňje. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

O lava pro narodi

25

O lav pro Amončana

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko Amončana a prorokin pre lende.
3 Phen lenge: ‚Šunen o lav le Nekbareder RAJESKRO! Kada phenel o
RAJ: Vašoda, hoj asanas mire Chramostar, sar sas meľardo andre, the le
Izraeloskra phuvatar, sar sas zňičimen, a the le judske manušendar, sar
sas zaile andro zajaťje,
4 kerava tumendar otroka prekal o manuša, so avena pal o vichodos. On
peske ke tumende rozthovena o tabora a ačhavena peske o stani maškar
tumende, chana tumenge avri o ovocje a pijena tumenge avri o thud.

5 Le forostar Raba kerava e maľa prekal o ťavi a la phuvatar Amon o than, kaj peske odpočovinena o bakrore. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
6 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tapčinenas le vastenca, chučkerenas le pindrenca, asanas a radisaľonas andral calo jilo la phuvake Izrael,
7 nacirdava pre tumende miro vast a dava tumen le narodenge sar korisť; khosava tumen avri le narodendar a mažinava tumen avri le phuvendar; zňičinava tumen a akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

O lav pro Moabčana the pro Edomčana

8 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj o Moab the o Seir phenen: „E Judsko hiňi ajsi sar the okla aver narodi,“
9 vašoda zňičinava o fori, so chraňinen o hraňici le Moaboskre, leskre nekšukareder fori o Bet-Ješimot, Baal-Meon the o Kirjatajim.
10 Dava le Moab le Amončanenca le manušenge pal o vichodos, hoj pes pro Amončana imar te na leperel maškar o narodi,
11 a marava le manušen andro Moab. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

12 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj pes o Edom pomsťinďa le manušenge andre Judsko a oleha pre peste anďa e bari vina,
13 kada phenel o RAJ, o Adonaj: Nacirdava miro vast pro Edom a murdarava ode avri le manušen the le džviren. Kerava lestar pušťa a pašal o Teman dži paš o Dedan ena o manuša murdarde la šabľaha.
14 Pomsťinava man le Edomoske mire manušenca le Izraeloha. On anena pro Edom miri choľi, miri bari choľi. Akor sprindžarena miri pomsta, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O lav pro Filišťinci

15 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj pes o Filišťinci ajsa bara choľaha andro jilo pomsťinde mire manušenge a furt sas lengre ňeprijaťeľa, so len kamenas te zňičinel,
16 kada phenel o RAJ: Nacirdava miro vast pro Filišťinci; murdarava avri le Kereťanen; zňičinava olen, so ačhile te dživel paš o moros.
17 Pomsťinava man lenge igen zorales a marava len mira choľaha. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar man lenge pomsťinava.‘ “

26

O lav pro Tir

1 Dešujekh berš paloda, sar samas zaile, andro ešebno čhon, pro ešebno džives ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, vašoda, hoj o Tir radisaľolas le Jeruzalemoske a kavke vakerelas: ‚E brana le narodengri hiňi čhiďi tele, phundrade pes mange o vudara. Akana sar ov pašľol a hino telečhido, mange džala mištes,‘
3 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Me džav pre tute, Tirona! Anava pre tute but naroden avke, sar o moros anel peskre vlni.
4 Zňičinena o muri le Tiroskre a čhivena tele leskre veži. Randava pal leste o prachos tele a na mukava lestar ča e skala;
5 ačhela lestar than pro moros, pre savo pes šučarel o ribarika siti, bo me oda phenďom, phenel o RAJ, o Adonaj. Ačhela lestar korisť prekal o narodi.

6 The leskre čhaja, so hine pre maľa, ena murdarde avri la šabľaha. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.
7 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Anava pro Tir pal o severos
le babiloňike kraľis Nebukadnecar, le kraľengre kraľis, le grajenca, le
verdanenca, le jazdcenca the la bara armadaha.
8 Tire čhajen pre maľa murdarela la šabľaha, ačhavela pašal tu o muros,
hordinela pašal tire muri e čik a hazdela pre tu peskre šťiti.
9 Leskre slugaďa predemena le maribnaskre baraňidlenca tire muri a
tire veži čhivena tele le trastune nastrojenca.
10 Anela pre tu ajci grajen, hoj leskro prachos tut učharela andre. Tire
muri razisaľona la vikatar le jazdcendar, le kerekendar, le verdanendar,
sar avela prekal tire brani avke, sar pes avel andro foros prekal o muri, so
hine čhide tele.
11 Le grajengre kopitenca rozmarela savore tire uľici, tire manušen
murdarela avri la šabľaha a tire zorale slupi perena tele pre phuv.
12 Lena tuke savoro barvaľipen a čorena tuke savoro vzacno tovaris.
Čhivena tuke tele o muri a zburinena tire šukar khera. Tire bara, tire
kašta the tiro prachos čhivena andro moros.
13 Murdarava andre tire giľa a imar na šunďola o bašaviben pro citari.
14 Na mukava pre tu ča skala, ačhela tutar than te šučarel o siti. Imar
na aveha pale upreačhado, bo me, o RAJ, oda phenďom. Kada hin o lav le
RAJESKRO, le Devleskro.
15 Mek kada phenel o RAJ, o Adonaj, le Tiroske: Jaj, sar razisaľona o
ostrovi ola bara vikatar, so šunďola akor, sar pereha zorales tele, sar o
zraňimen manuša stukinena dukhatar a ela andre tu o baro murdaripen!
16 Avke savore raja andral o fori pašal o moros avena tele pal peskre
troni, čhivena pal peste tele peskre plašťi the o šukar avriside rucha. Urena
pre peste e dar, bešena peske pre phuv a igen izdrana daratar vaš oda, so
pes tuke ačhiľa.
17 Paľis chudena te giľavel žaľatar o halgatovos a phenena tuke:

‚Jaj, sar našľiľal, tu slavno forona,
andre savo bešenas o manuša andral o moros!
Salas zoralo pro moros,
tu the tire manuša, so andre tu bešenas;
anehas e dar sakoneske, ko bešel paš o moros.
18 Akana andre kada džives, sar peľal tele,
o fori pašal o moros izdran;
predaranďile o ostrovi le moroskre,
sar našľiľal.‘ “

19 „Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar tutar kerava zamuklo foros avke,
sar hine ola fori, andre save imar ňiko na bešel, a sar pre tu anava e hlbina
le oceanoskri a začhivela tut o paňi,
20 akor tut lava tele jekhetane olenca, so džan andre Bari chev paš ola
nipi, so dživenas varekana. Dava tuke te bešel tel e phuv maškar o
phurikane zrucaňini, ole dženenca, so džan tele andre odi Bari chev, a
imar na aveha pale a na zaleha tuke tiro than pre phuv maškar o džide.
21 Kerava tuha o strašno koňec a imar na aveha. Rodena tut, ale imar
šoha tut na arakhena, phenel o RAJ, o Adonaj.“

27

O žaľakro halgatovos pal o Tir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, giľav žaľatar o halgatovos pal o Tir
3 a phen le Tiroske, so bešel paš e brana le moroskri, so bikenavkerel
o tovaris le narodenge andro but fori pašal o moros, hoj o RAJ, o Adonaj
leske phenel kada:

‚Tirona, phenďal pal tu:
„Miro šukariben hin dokonalo!“
4 Tiro than hin maškar o moros;
tire staviťeľa tut igen šukares ačhade.
5 Savore tire deski
kerde le ciprusostar andral o verchos Senir;
ile o cedros andral o Libanon,
hoj tuke te keren o stožjaris.
6 O vesla tuke kerde le dubendar andral o Bašan,
tiri paluba kerde le borovicendar andral o Ciprus
a šukaľarde la slonovinaha.
7 Tiri plachta sas
le avriside jemne ľanostar andral o Egipt
a služinelas tuke sar zastava;
tiri streškica sas
le fijalove the lole purpurostar
andral o fori le Elišaskre pašal o moros.
8 O manuša andral o Sidon the Arvad
sas tire veslara;
tire bučakre majstri, Tirona,
sas tire namorňika.
9 O phureder murša andral o Gebal the leskre bučakre majstri
tuke prikerenas o cheva andro deski;
savore moroskre loďki peskre namorňikenca
phirenas ke tu te cinavel a te bikenavel.
10 Manuša andral e Perzija, andral o Lud the Put
tuke služinenas sar slugaďa andre armada.
Pre tire muri peske figinenas o šťiti the o prilbi;
anenas tuke e slava.
11 O murša andral o Arvad the Helech
stražinenas tire muri dookola
a o murša andral o Gamad sas pre tire veži.
Peskre šťiti figinenas pre tire hradbi;
kerenas tutar dokonale šukar.
12 Tire barvaľipnastar peske o Taršiš cinavkerelas o tovaris vaš o rup,
trast, cinos the olovos.
13 O Grecko, o Tubal the o Mešech anenas le otroken the o brondzune
veci
14 a o murša andral e Bet-Togarma anenas le bučakre grajen, le
maribnaskre grajen the le mulicen, hoj tuha te čerinen vaš tiro tovaris.
15 O manuša andral o Rodos tutar cinavkerenas a o nipi andral o but
fori pašal o moros anenas e slonovina the o kašta le ebenostar, hoj tuha te
čerinen vaš tiro tovaris.
16 O Edomčana tutar cinavkerenas pherdo tovaris. Vaš tiro tovaris
tuke počinenas le lole purpuroha, le farebne avriside gadenca, le jemne
pochtanenca, le koralenca, le rubinenca the le malachitoha.

17 O manuša andral e Judsko the andral o Izrael anenas e pšeňica andral
o Minit, o figi, o medos, o olivovo olejos the o balzamos, hoj tuha te čerinen
vaš tiro tovaris.
18 O manuša andral o Damašek tutar cinavkerenas vaš oda, bo sas tut
but tovaris a pherdo barvaľipen. Anenas e mol andral o Chelbon, e vlna
andral o Cahar,
19 o džbani la moľaha andral o Uzal, hoj te čerinen vaš tiro tovaris.
Anenas o trastuno tovaris, e voňavo trsťina the e kasija, hoj te čerinen
vaš tiro tovaris.
20 O Dedančana tuha čerinenas o pochtana pro sedla.
21 O Araba a the savore raja le Kedaroskre tuha čerinenas le bakroren,
le bakren the le capen vaš tiro tovaris.
22 O kupci andral e Šeba the Raema cinavkerenas ke tute; vaš tiro
tovaris tut denas o všelijaka nekfeder balzami, o všelijaka drahokami the
o somnakaj.
23 O fori Charan, o Kane the o Eden, o kupci andral e Šeba, Asirija the
andral cali Medsko cinavkerenas ke tute.
24 On anenas pre tire pľaci o igen šukar gada, o plašťi le fijalove
purpurostar the le farebne pochtanendar, o farebna koberci le prephandle
špargicenca.
25 O loďi andral o Taršiš hordinenas tiro tovaris.

Salas sar e loďa maškar o moros,
andre savi hin pherdo tovaris;
26 tire veslara tut lenas avri pro baro moros,
ale e balvaj pal o vichodos tut phagerela pro kotora,
dur maškar o moros.
27 Tiro barvaľipen, tiro tovaris, so bikenaves,
tiro tovaris, so cinaves,
tire namorňika, tire kormiďelňika,
tire ťesara la loďakre,
tire kupci, savore tire slugaďa
a mek the sako, ko hin tuha pre loďa,
tašľona dži tele andro moros
andro džives, sar pereha tele.
28 Sar tire namorňika vičinena pre pomoca,
o fori pašal o moros razisaľona ola vikatar.
29 Savore, so keren le veslenca,
omukena peskre loďi;
o namorňika the savore kormiďelňika
zaačhena pre šuki phuv.
30 Chudena vaš tuke
zorales te rovel, bares te hikinel;
čhivkerena peske o prachos pro šere
a vaľinena pes andro prachos andral o bov.
31 Angle tu peske hoľinena o šere,
urena pes andro gada le gonestar
a bares vaš tuke rovena,
bara žaľaha.
32 Hikinena vaš tuke,
ela len bari žaľa a phenena:
„Savo foros sas avke zňičimen
maškar o moros sar o Tir?“
33 Sar tiro tovaris avelas pal o moros,

čaľarelas but naroden;
tire bare barvaľipnaha the tovariha
barvaľarehas but kraľen pre phuv.
34 Ale akana stroskotinďal pro moros,
andro bare paňa,
tiro tovaris the savore tire nipi
tašľona tuha.
35 Savore, so bešen andro fori pašal o moros,
predarana, so pes tuke ačhiľa;
lengre kraľa izdrana
a parňona lenge o muja daratar.
36 O kupci maškar o narodi
jojčinena upral tu.
Igen strašňe dopereha
a imar na aveha.‘ “

28

O sudos upral o kraľis andral o Tir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, phen le vladcaske andro Tir: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tire barikane jileha phenes: „Me som del, me bešav pro tronos le devlengro maškar o moros.“ Kajte tuke gondoľines, hoj sal ajso goďaver sar o del, tu sal manuš a na sal del.
3 Gondoľines tuke, hoj sal goďavereder sar o Daniel a ňič nane anglal tu zagarudo.
4 Angle oda, hoj sal goďaver a achaľos, dochudňal tuke but barvaľipen. Skidňal tuke o somnakaj the o rup andre tire pokladňici.
5 Angle oda, hoj igen džanes te bikenavkerel, igen barvaľiľal. A angle tiro barvaľipen ačhiľal barikano andro jilo.
6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tuke andre tiri goďi gondoľinehas, hoj sal ajso goďaver sar o del,
7 anava pre tu o aver narodi, so hine igen bijileskre. Cirdena avri o šabľi pre tiro šukariben the goďaveripen a meľarena andre tiri slava.
8 Čhivena tut andro hrobos a mereha avke sar ola, kas predemen maškar o moros.
9 Či mek pheneha pal tute: „Me som del,“ olenge, ko tut murdarena? Tu sal ča manuš, a na sal del, andro vasta olenge, ko tut predemen.
10 Mereha ajse meribnaha sar o naobrezimen le cudzincengre vastenca, bo me oda phenďom.‘ “ Kada hin o lav le RAJESKRO, le Devleskro.

O roviben vaš o kraľis andral o Tir

11 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
12 „Manušeja, giľav žaľatar o halgatovos pal o kraľis andral o Tir a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Salas nekdokonaleder savorendar, igen goďaver a dokonalo andro šukariben.
13 Salas andre zahrada le Devleskri, andro Eden. Savore vzacna bara tut šukaľarenas: o rubinos, o topasos, o diamantos, o chrizolitos, o onixos, o jaspisos, o zafiris, o malachitos the o smaragdos. Kala bara sas šukares zathode andro somnakaj a pripravimen prekal tu pre oda džives, sar salas stvorimen.
14 Kerďom tutar cherubos, so hino pomazimen te stražinel; salas pro sveto verchos le Devleskro, phirehas maškar o jagale bara.

15 Ole dživesestar, sar salas stvorimen, na sas andre tiro dživipen ňisavi
chiba dži akor, medik pes andre tu na arakhľa o nalačhipen.
16 Ajci but bikenavkerehas the cinavkerehas, hoj tut oda doanďa andro
maribena a kerďal binos. Akor tut tradňom avri pal o verchos le Devleskro,
čhiďom tut avri, stražno cherubona, le jagale barendar.
17 Ačhiľal igen barikano andro jilo, bo salas šukar, a angle tiro šukariben
previsarďal tiri godi. Avke tut me čhiďom pre phuv; thoďom tut anglo kraľa
pro asaben.
18 Tire but binenca, tire napačivale bikenavkeribnaha meľarďal andre
tire svetiňi. Avke me kerďom, hoj tutar te avel avri e jag, savi tut zlabarďa;
kerďom tutar o prachos pre phuv anglo jakha savorengre, so tut dikhenas.
19 Savore narodi, so tut prindžarenas, tutar predaranďile. Dopeľal igen
strašňe a imar buter na aveha.‘ “

O sudos upral o Sidon

20 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
21 „Manušeja, visar tut le mujeha ko Sidon, prorokin pre leste
22 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pre tu, Sidonona,
a oslavinava man maškar tute.‘
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar pre leste anava miro sudos a
sikavava, hoj me som sveto.
23 Bičhavava pre leste o meribnaskro nasvaľiben; o rat ela pre leskre
uľici. O murdarde perena maškar o foros le šabľendar, so pre leste avena
pal savore seri. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
24 Imar na ela le Izrael o nalače susedi, so džubinen sar o špicovata
trňi a dukhaven sar o koľaka. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o
Adonaj.“

O Izrael avela pale a ela požehňimen

25 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar skidava upre le Izraeliten savore
narodendar, kaj sas roztradle, sikavava pre lende, hoj me som sveto anglo
jakha le narodengre. Avke bešena o Izraeliti andre peskri phuv, savi diňom
mire služobňikoske le Jakoboske.
26 Dživena peske ode andro smirom, ačhavena peske o khera a sadzinena
o viňici. Dživena peske andro smirom, sar anava o trestos pre savore
lengre susedi, so len dikhenas tele. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ,
lengro Del.“

29

O lav pro Egipt

1 Andre dešto berš, dešto čhon pro dešudujto džives ke ma avľa o lav le
RAJESKRO:
2 „Manušeja, visar tut le mujeha ko faraonos, ko egiptsko kraľis, a
prorokin pre leste the pre calo Egipt.
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Dikh, me džav pre tu,
faraonona, egiptsko kraľina,
tu bari obludo,
so tuke pašľos maškar tire Nilska paňa.
Phenes tuke: „O Nil hino miro,
me les kerďom prekal mande.“
4 Ale me tuke thovava o haki prekal o čhama
a kerava, hoj te priľepisaľon o ribi andral tire paňa pre tire šupini;

cirdava tut avri andral o Nilska paňa
savore ribenca, so hine pre tire šupini.
5 Čhivava tut avri pre pušťa,
tut the savore riben andral tire Nilska paňa.
Pereha pre maľa,
na skidena tut upre aňi tut na sthovena pre kopa.
Dava tut te chal
le dzive džvirenge the le čiriklenge.
6 Akor sprindžarena savore manuša, so bešen andro Egipt,
hoj me som o RAJ.
Bo o Egipt sas le Izraeloske ča sar e trsťinakri pacica,
pre savi pes mukelas.
7 Sar tut chudela andro vasta, phadžoha
a predemeha leske o vast telal e khak.
Sar pes pre tu oprinela, phadžoha
a slabisareha leske o pindre.‘ “
8 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Dikh, anava pre tu e šabľa a
murdarava andre tu avri le manušen the le džviren.
9 Le Egiptostar ačhela zamukľi pušťa. Akor sprindžarena, hoj me som o
RAJ.
Bo tu phenes: ‚O Nil hino miro, me les kerďom prekal mande,‘
10 vašoda džav pre tu the pre tire Nilska paňa. Kerava le Egiptostar
zburaňiskos, e zamukľi pušťa le Migdolostar pro severos dži o Aswan pro
juhos, dži paš e hraňica Kuš.
11 Na predžala prekal aňi manušeskro pindro aňi džviroskro pindro;
ňiko ode na bešela saranda (40) berš.
12 Le Egiptostar kerava e pušťa maškar o rozburimen phuva; leskre fori
ena sar pušťa maškar o rozburimen fori pro saranda berš. A rozčhivava
le Egipťanen maškar o narodi a roztradava len maškar o phuva.“
13 Se kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Pal o saranda berš skidava upre le
Egipťanen le narodendar, maškar save len roztradňom.
14 Anava pale le Egipťanen, save sas zaile, a dava lenge pale te bešel
andro južno Egipt, andre phuv lengre dadengri. Ode ela o Egipt slaboro
kraľišagos.
15 Ela cikneder a slabeder savore okle kraľišagendar a imar pes na
ľidžala upre upral o narodi. Kerava lestar ajso slaboro, hoj imar šoha
na vladňinela upral o aver narodi.
16 O Izrael pes imar na mukela pro Egipt, hoj leske te pomožinel. Furt,
sar dikhela pro Egipt, avela leske pre godi, hoj oda sas binos te visarel pes
ke leste vaš e pomoca. Akor o Izrael sprindžarela, hoj me som o RAJ, o
Adonaj.“

O Egipt dino sar odmena prekal o babiloňiko kraľis

17 Andro bišueftato (27.) berš, andro ešebno čhon pro ešebno džives ke
ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar bičhaďa peskri armada,
hoj pes te trapinel andro mariben le Tiroha. Dojekhe slugaďiske pele
avri o bala a pal dojekh valos sas čuchimen tele e cipa. Ale aňi ov aňi
leskri armada na chudle ňisavi odmena vaš odi phari buči, savaha pes
trapinenas, sar kamenas te zňičinel o foros Tir.

19 ‚Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, dava o Egipt le babiloňike
kraľiske Nebukadnecaroske. Lela le Egiptoske o barvaľipena, kidela peske
upre e korisť a občorarela e phuv. Kada ela e odmena prekal leskri armada.
20 Diňom leske o Egipt sar odmena vaš o trapišagos le Tiroha, bo ov the
leskri armada oda kerde prekal mande, phenel o RAJ, o Adonaj.‘
21 Andre oda džives kerava, hoj o Izrael ela pale zoralo narodos, a tuke
domukava te phundravel o muj maškar lende. Akor sprindžarena, hoj me
som o RAJ.“

30

O halgatovos pal o Egipt

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Roven a jojčinen:
„Vigos, imar avel oda džives!“
3 Bo pašes hin oda džives,
o džives le RAJESKRO hino pašes;
oda džives ela zamračimen,
o časos la zahubakro prekal o narodi.
4 E šabľa avela pro Egipt,
a baro pharipen pro Kuš.
Sar andro Egipt perena tele o murdarde,
lena leskro barvaľipen
a leskre zakladi ena čhide tele.
5 O Kuš, o Put, o Lud, savore cudzinci, o Kub a the o manuša andral e
phuv la zmluvakri merena jekhetane le Egiptoha andro mariben.
6 Kada phenel o RAJ:
Akor merena ola, so ačhen pal o Egipt;
ola, kaha pes bares lašarel, perena tele.
Pašal o Migdol pro severos dži paš o Aswan pro juhos
merena andro mariben,
phenel o RAJ, o Adonaj.
7 Ena zamukle maškar o zamukle phuva a lengre fori maškar o zňičimen
fori.
8 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar labarava e jag andro Egipt
a savore, so hine le Egiptoha, ena murdarde.
9 Andre oda džives avena avri mandar o posli pro loďki, hoj te daraven
avri le manušen andro Kuš, save peske gondoľinen, hoj lenge pes ňič na
ačhela. Izdrana daratar andre oda džives, sar ela zňičimen o Egipt, bo
dikh, oda džives avel!‘ “

10 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Zňičinava o barvaľipena le Egiptoskre
le babiloňike kraľiha Nebukadnecaroha.
11 Ov the leskri armada, o nekgoreder le narodendar,
ena ande, hoj te zňičinen e phuv.
Cirdena avri o šabľi pro Egipt
a e phuv pherarena le murdarde manušenca.
12 A šučarava avri o paňi Nil
a bikenava e phuv le nalače manušenge.
Prekal o cudzinci zňičinava
e phuv the oda, so andre hin.

Me, o RAJ, oda phenďom!“

13 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Akor zňičinava o modli the o sochi
andro Memfis. Andro Egipt imar na ena o raja a anava e dar andro Egipt.
14 Zňičinava o južno Egipt, labarava e jag andro Coan a sudzinava o Tebi.
15 Čhivava avri miri choľi pro foros Sin, pre pevnosť le Egiptoskri;
zňičinava ole pherdo slugaďen andro Tebi.
16 Labarava e jag andro Egipt, o Sin pes dukhatar skurčinela, andro Tebi
predemena o hradbi a pro Memfis avena dživese o ňeprijaťeľa.
17 O terne murša andral o Heliopolis the Pi-Beset ena murdarde la
šabľaha a o fori ena zaile.
18 Kaľipen ela oda džives andro Tachpanches, sar ode zňičinava le
Egiptoskri zor, savi les hin upral o aver narodi; akor ode preačhela leskro
baro lašarišagos. Učharena les andre o chmari a leskre gavora ena zaile.
19 Sar sudzinava o Egipt, akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

20 Andro dešujekhto berš, andro ešebno čhon pro eftato džives ke ma
avľa o lav le RAJESKRO:
21 „Manušeja, me phagľom o vast le faraonoske, le egiptske kraľiske.
Dikh, na sas leste sphandlo andre, hoj te sasťol avri. Na sas leste sphandlo
la fašťaha, hoj leske te zoraľol, hoj te birinel te chudel e šabľa.
22 ‚Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pro faraonos, pro
egiptsko kraľis. Me leske phagerava o vasta, o sasto vast a the o phago, a
kerava, hoj leske te perel e šabľa avri andral o vast.
23 Roztradava le Egipťanen maškar o narodi a rozčhivava len maškar
aver phuva.
24 Me zoraľarava o vasta le babiloňike kraľiske a thovava leske andro
vasta miri šabľa, ale phagava o vasta le faraonoske a ov anglal leste rovela
dukhatar sar o murš, so hino dukhado pro meriben.
25 Zoraľarava o vasta le babiloňike kraľiske, ale slabisarava o vasta le
faraonoske. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar thovava miri šabľa
andro vasta le babiloňike kraľiske a sar la cirdela avri pro Egipt.
26 A roztradava le Egipťanen maškar o narodi a rozčhivava len maškar
aver phuva. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

31

O podobenstvo pal o stromos cedros

1 Andro dešujekhto berš, andro trito čhon pro ešebno džives ke ma avľa
o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, phen le faraonoske, le egiptske kraľiske the leskre savore
manušenge:
‚Ko hin ajso baro sar tu?
3 Dikh, e Asirija sas
sar o cedros andro Libanon
le šukar konarenca,
save kerenas o ciňos andro veš;
sar o igen učo cedros,
so barol dži o chmari.
4 O paňa leske denas te barol;
o paňa telal e phuv lestar kerde učo stromos.
Pašal calo stromos čuľanas o prudi
a džanas paš savore stromi pre maľa.

5 Vašoda sas bareder
savore stromendar pre maľa.
Leskre vetvi rozbarile
a leskre konara igen barile;
nacirdenas pes, bo sas len but paňi.
6 Pre leskre vetvi hňjezďinenas
savore ňeboskre čirikle;
tel leskre konara uľonas
savore dziva džviri;
andre leskro ciňos bešenas
savore bare narodi.
7 Sas igen šukar a baro,
peskre bare konarenca,
bo leskre koreňa dodžanas
dži tele, kaj sas pherdo paňi.
8 Ňisavo cedros andre zahrada le Devleskri
na sas ajso sar ov;
aňi jekhe ciprusis
na sas ajse vetvi sar les;
aňi jekh platanos
pes našťi porovňinelas leskre konarenca.
Ňisavo stromos andre zahrada le Devleskri
na sas ajso šukar sar ov.
9 Kerďom lestar igen šukar
le pherdo konarenca;
zavidzinenas leske savore stromi,
so sas andro Eden, andre zahrada le Devleskri.‘
10 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj sas kajso baro a bariľa dži o chmari a leskro jilo ačhiľa barikano, bo sas igen baro,
11 diňom les andro vasta le nekzoraleder vladcaske maškar o narodi, hoj les te marel vaš leskre nalačhipena. Me les odčhiďom
12 a čhinde les tele o nekgoreder le cudze narodendar a omukle les. Leskre konara the leskre phagerde vetvi pele tele pre savore verchi the dolini andre phuv. Savore narodi la phuvakre avle avri andral leskro ciňos a omukle les.
13 Pre leskro avrivisardo kmeňos bešenas savore čirikle a pre leskre vetvi dživenas savore dziva džviri.
14 Oda vašoda, hoj ňisavo stromos paš o paňi te na barol igen učes a te na dodžal dži o chmari; hoj pes ňisavo stromos, savo hino mištes poľivimen, te na ľidžal upre upral aver, bo savore hine dine pro meriben dži andro nekteleder hlbini la phuvakre, maškar o manuša, so džan tele andro hrobos.‘
15 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Andre oda džives, sar džalas tele andro Šeol*, učharďom andre e bari hlbina la žaľaha vaš leste, zaačhaďom lakre prudi a but paňa preačhile te čuľal. Angle leste urďom o Libanon andro kaleste a savore maľakre stromi angle leste šučile avri.
16 O narodi izdranas, sar šunde, hoj peľa tele, sar les čhiďom tele andro Šeol maškar ola, so džan tele andre Bari chev. Akor andro nekteleder than la phuvakro pregeľa o pharipen savore stromenge andral o Eden, le avrikidle stromenge a the ole nekfeder stromenge andral o Libanon, so hine mištes poľivimen.

* **31:15** Oda hin o than, kaj hine o mule.

17 A the on, avke sar o baro cedros, gele tele andro Šeol paš ola, so sas
murdarde la šabľaha, jekhetane savorenca, so dživenas tel leskro ciňos
maškar o narodi.
18 Savo stromos andral o Eden hino ajso baro the slavno sar tu? Ale
the avke aveha telečhido jekhetane le stromenca andral o Eden andro
nekteleder hlbini la phuvakre. Pašľoha maškar o naobrezimen olenca,
so sas murdarde la šabľaha. Savore kala veci, so pes ačhile la Asirijake,
pes ačhena le egiptske kraľiske the leskre manušenge, phenel o RAJ, o
Adonaj.‘ “

32

O halgatovos pal o faraonos

1 Andro dešudujto berš, dešudujto čhon pro ešebno džives ke ma avľa
o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, giľav žaľaha o halgatovos pal o faraonos, pal o egiptsko
kraľis, a phen leske:
‚Sal sar o ľevos maškar o narodi,
sal sar e bari obluda andro paňi,
phires tuke tire prudenca,
meľares o paňa tire pindrenca
a mucines lengre prudi.‘
3 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
‚Čhivava pre tu miri sita
le but narodenca
a cirdena tut upre mira sitaha.
4 Cirdava tut avri pre phuv
a čhivava tut pre maľa;
anava savore čiriklen,
hoj pre tu te bešen,
a savore dzive džviren,
hoj pre tu te čaľon.
5 Rozčhivava tiro mas pro verchi
a tire mule ťeloha pheravava e dolina.
6 Dava te pijel tiro rat la phuvake,
čuľala tele pal o verchi
a pherarela o jarki.
7 Sar tut murdarava andre sar e momeľi,
zaučharava o ňebos
a kaľarava leskre čercheňen,
akor zaučharava o kham la chmaraha
a o čhonoro imar na dela peskro švetlos.
8 Kaľarava savore švetla,
so hin pro ňebos upral tute,
a dava o kaľipen pre tiri phuv,
phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Kerava but nipenge o pharipen andro jile,
sar pes došunena, hoj tut zňičinava maškar o narodi,
andre ola phuva, save na prindžares.
10 But nipi predarana olestar, so tuha kerava;
sar cirdava avri e šabľa anglal lengre muja,
lengre kraľa cerpisaľona daratar.
Andre oda džives, sar tu pereha tele,

furt izdrana daratar pal peskro dživipen.‘ “

11 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Avela pre tu e šabľa le babiloňike kraľiskri!
12 Kerava, hoj tire but manušen te murdaren le šabľenca o slugaďa,
save hine nekdziveder savore narodendar.
Čhivena tele o baripen le Egiptoskro
a savore leskre manuša ena zňičimen.
13 Murdarava savoro leskro dobitkos
pašal savore bare paňa
a ňisavo manušeskro pindro imar na uštarela andre ola paňa
aňi o kopita le džvirengre len imar na mucinena andre.
14 Paľis kerava, hoj odi mel andre lengre paňa peske te bešel tele,
hoj o paňa te žužon.
A dava, hoj te čuľan sar olejos,
phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Sar kerava le Egiptostar pušťa
a zňičinava savoro, so andre hin;
sar marava savoren, ko ode dživen,
akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
16 Kada hin o halgatovos, savo pes giľavela. Giľavena les o čhaja andral o aver narodi; giľavena les pal o Egipt the pal savore leskre manuša, phenel o RAJ, o Adonaj.“

17 Andro dešudujto berš, pro dešupandžto džives andre oda čhon ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, rov upral o barikano narodos le Egiptoskro a čhiv les tele dži andro nekteleder than la phuvakro. Čhiv les the le zorale narodengre čhajen paš ola, ko gele tele andre Bari chev.
19 Phen leske: ‚So tumenge gondoľinen, hoj san šukareder avrendar? Džana tele a pašľona maškar o naobrezimen manuša!‘
20 O manuša le Egiptoskre perena olenca, ko ena murdarde andro mariben. E šabľa hiňi avricirdľi, mi bičhavel le Egipt savore leskre slugaďenca tele.
21 O zorale vodci phenena andral o Šeol pal o Egipťana, the pal ola, ko pes marenas vaš o Egipťana: ‚O naobrezimen, so mule andro mariben, avle kade tele a kade pašľon.‘
22 Ode hin e Asirija peskra caľa armadaha; pašal late hin o hrobi savorengre, ko sas la šabľaha murdarde.
23 Lengre hrobi hine andre nekteleder jama andre Bari chev a lakri armada pašľol pašal lakro hrobos. Kade hin savore, so anenas e dar le manušenge pre phuv; pele tele a sas murdarde la šabľaha.
24 Ode hin o Elam le pherdo slugaďenca pašal leskro hrobos; savore pele tele a mule la šabľaha. Savore, so anenas e dar le manušenge pre phuv, gele tele naobrezimen andro nekteleder than la phuvakro. Ľidžan peskri ladž olenca, ko gele tele andre Bari chev.
25 Dine le Elam hadžos maškar ola, ko sas murdarde andro mariben; savore leskre manuša pašľon mule pašal leskro hrobos. Savoredžene lendar hine naobrezimen a sas murdarde la šabľaha, bo anenas e dar le manušenge pre phuv. Ľidžan peskri ladž olenca, ko gele tele andro hrobos, pašľon maškar ola, ko mule andro mariben.

26 Ode hin o Mešech the o Tubal; savore lengre manuša pašľon mule
pašal lengre hrobi. Savoredžene lendar hine naobrezimen; sas murdarde
la šabľaha, bo anenas e dar le manušenge pre phuv.
27 Ale on na pašľon maškar o hrďini, so mule imar čirla, so gele tele
andro Šeol peskre maribnaskre zbraňenca a savenge thode o šabľi tel o
šere a o šťiti pro kokala, kajte ola hrďini tiš anenas e dar le manušenge
pre phuv.
28 The tu, Egiptona, aveha zňičimen a pašľoha maškar o naobrezimen
manuša, save sas murdarde la šabľaha.
29 Ode hin o Edom peskre kraľenca the savore peskre rajenca, save kajte
sas igen zorale, pašľon akana mule paš ola, ko sas murdarde la šabľaha.
Pašľon paš o naobrezimen the paš ola, ko gele tele andre Bari chev.
30 Ode hine savore raja pal o severos the savore Sidončana, save gele
tele olenca, ko sas murdarde la šabľaha. Kajte varekana anenas dar
peskra bara zoraha, avle avri pre ladž. Pašľon naobrezimen olenca, ko
sas murdarde la šabľaha, a ľidžan e ladž olenca, ko gele tele andre Bari
chev.
31 Kale savoredženen o faraonos dikhela ode tele a ela poťešimen savore
leskre manušendar, save sas murdarde la šabľaha, phenel o RAJ, o Adonaj.
32 Me anavas e dar le manušenge pre phuv prekal o faraonos, ale the
ov savore peskre manušenca pašľola maškar o naobrezimen, save sas
murdarde la šabľaha, phenel o RAJ, o Adonaj.“

33

O prorokos hino sar stražňikos

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, vaker ke tire manuša a phen lenge: ‚Sar anava o mariben
pre phuv, o manuša kala phuvakre peske kidena avri varekas pestar a
ačhavena les stražňikoske.
3 A sar ov dikhela, hoj o ňeprijaťeľis avel pre phuv pro mariben, akor
trubinela pre truba, hoj oda te del te džanel le manušenge.
4 Ale te vareko šunela o hangos la trubakro, a na kerela peske olestar
ňič, akor pre leste avela o ňeprijaťeľis a murdarela les. Avke leskro rat ela
pre leskro šero,
5 bo šunďa o hangos la trubakro a na kerďa peske olestar ňič. Leskro
rat ela pre leste. Te peske diňahas te phenel, zachraňinďahas peske o
dživipen.
6 Ale te o stražňikos dikhela, hoj avel o ňeprijaťeľis pro mariben, a na
trubinela pre truba, hoj oda te del te džanel le manušenge, a paľis avela
o ňeprijaťeľis a murdarela varekas, oda manuš merela vaš peskro binos,
ale leskro rat ela pro vasta le stražňikoskre.‘
7 Manušeja, me tut ačhaďom stražňikoske upral o Izraeliti. Vašoda šun
miro lav a de lenge te džanel mire varovna lava.
8 Te me phenava le binošne manušeske: ‚Čačes mereha,‘ a tu leske na
deha te džanel aňi leske na pheneha, hoj te čerinel peskro dživipen, oda
binošno manuš merela vaš peskro binos, ale leskro rat mangava andral
tiro vast.
9 Ale te deha te džanel le binošne manušeske, hoj pes te visarel peskre
dromestar, ale ov pes na visarela peskre dromestar, akor ov merela vaš
peskro binos, ale tu tuke zachraňineha o dživipen.“

O RAJ na kamel, hoj o binošno manuš te merel

10 „Ale tu, manušeja, phen le Izraelitenge: ‚Tumen vakeren kada:
„Amare bini the nalačhipena amen ispiden tele pre phuv a angle lende
meras. Sar šaj predživaha?“ ‘
11 Phen lenge: ‚Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, me na
kamav, hoj o binošno manuš te merel, ale kamav, hoj pes te visarel peskre
dromestar the le nalače dživipnastar, hoj te dživel. Visaren tumen!
Visaren tumen tumare nalače dromendar! Soske mušinďanas te merel,
Izraelitale?‘
12 Ale tu, manušeja, phen tire manušenge: ‚Te oda, ko dživel
spravodľivones, kerela binos, leskro spravodľišagos pes leske imar na
rachinela a na zachraňinela les. A te o binošno manuš pes visarela peskre
nalačhipnastar, ta leskro nalačhipen pes leske imar na rachinela a na
merela. A te o spravodľivo manuš kerela binos, našťi pes zachraňinela
peskre spravodľišagoha.‘
13 Ale te phenava le spravodľive manušeske, hoj dživela, no ov pes
mukela pre peskro spravodľišagos a kerela binos, akor ňisavo leskro
spravodľišagos, so kerelas, pes leske imar na leperela a merela vaš peskro
binos.
14 Ale te phenava le binošne manušeske: ‚Mereha!‘ no ov pes visarela
peskre binostar a chudela te kerel oda, so hin lačho the spravodľivo,
15 te dela pale oda, so iľa sar zaloha, abo oda, so čorďa, a te chudela te
dživel pal mire prikazaňja, so den o dživipen, a na kerela o nalačhipen,
ajso manuš dživela a na merela.
16 Ňisave bini, so kerďa, pes leske imar na leperela. Chudňa te kerel oda,
so hin lačho the spravodľivo, vašoda dživela a na merela.
17 No tire manuša phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho!‘ Ale oda
lengro drom nane lačho.
18 Te o spravodľivo manuš preačhela te kerel o spravodľišagos a chudela
te kerel o nalačhipen, merela vaš oda nalačhipen, so kerel.
19 A te o binošno manuš preačhela te kerel o nalačhipen a chudela te
kerel o lačhipen the o spravodľišagos, dživela olestar, so kerel.
20 Ale tumen the avke phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho.‘ Vašoda,
Izraelitale, sudzinava sakones tumendar pal oda, sar dživelas!“

O Jeruzalem hino domardo

21 Sar samas andro zajaťje dešuduj berš, deš čhon the pandž džives, akor
ke ma avľa varesavo manuš, savo denašľa andral o Jeruzalem a phenďa:
„O foros hino domardo!“
22 Rači angloda, sar avľa oda manuš, šunavas igen zorales e pritomnosť le
RAJESKRI. Sar oda manuš avľa tosara ke ma, o RAJ mange pale phundraďa
o muj a imar šaj vakeravas.
23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „Manušeja, o manuša, so bešen andro rozburimen fori le Izraeloskre,
phenen: ‚O Abraham sas ča korkoro a the avke zaiľa e phuv sar ďeďictvos.
Ale amen sam but; akor the amenge sas diňi e phuv sar ďeďictvos.‘
25 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tumen chan o mas
le rateha a lašaren o modli, čhoren avri o rat a the avke kamen te zďeďinel
e phuv?
26 Muken tumen pre tumare šabľi, keren o džungale veci a sako
tumendar meľarel avre muršeskra romňa, a the avke kamen te zďeďinel
e phuv?‘

27 Phen lenge kada: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar me dživav,
ola, ko ačhile te bešel andro rozburimen fori, ena murdarde la šabľaha.
Olen, ko hine pre maľa, dava te chal le dzive džvirenge. Ola, ko bešen
andro pevnosťi the andro jaskiňi, merena pro nasvaľiben.
28 Kerava la phuvatar e zamukľi pušťa, našľola lakri baripnaskri zor a o
verchi le Izraeloskre ena ajse zamukle, hoj odarik ňiko na predžala.
29 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar kerava la phuvatar e
zamukľi pušťa vaš savore džungipena, so kerenas.‘ “

30 „Ale tu, manušeja, tire manuša maškar peste pre tu vakeren paš o
muri the paš o vudara andro khera. Jekh avreske phenel: ‚Aven te šunel
o lava, so phenel o RAJ!‘
31 Avke ke tu aven mire manuša, zdžan pes a bešen peske paš tute, hoj
te šunen tire lava, ale na keren oda, so lenge phenes. Le mujenca vakeren
pal o kamiben, ale andro jilo lenge džal pal o napačivalo barvaľipen.
32 Dikh, tu sal prekal lende ča sar oda, ko giľavel o giľa pal o kamiben le
šukar hangoha a džanel mištes te bašavel. Šunen tire lava, ale na dživen
pal oda.
33 Sar pes kada ačhela, a kada pes čačes the ačhela, akor sprindžarena,
hoj maškar lende sas prorokos.“

34

O lav pro nalače pasťjera

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin pro pasťjera le Izraeloskre! Prorokin a phen
ole pasťjerenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos le Izraeloskre
pasťjerenge, save pašinen pes korkoren! Či na kamlehas o pasťjera te
pašinel o stados?
3 Pijen lengro thud, uren pre tumende o gada la vlnatar, murdaren a
chan le thule džviren, ale o stados na pašinen.
4 Le slaben andral o stados na podhazdenas, le nasvalen na sasťarenas a
le zraňimen manušenge na sphandenas o rani. Olen, so odgele, na anenas
pale a olen, so našľile, na džanas te rodel, ale vladňinenas upral lende
zorales.
5 Vašoda pes rozdenašenas, bo na sas len pasťjeris, a sar pes rozde-
našenas, chanas len všelijaka dziva džviri.
6 Mire bakrore bludzinenas pal savore bare verchi the brehi. Mire
bakrore sas roztradle pal calo svetos, ale ňiko na dikhelas, kaj gele, a ňiko
len na rodelas.
7 Vašoda, pasťjerale, šunen o lav le RAJESKRO:
8 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, vašoda, hoj miro stados
hino bi o pasťjeris, vašoda, hoj mire bakroren chanas a murdarenas
všelijaka dziva džviri, vašoda, hoj mire pasťjera pes na starinenas pal miro
stados a na rodenas len, ale pašinenas pes korkoren, a na miro stados,
9 vašoda, pasťjerale, šunen o lav le RAJESKRO:
10 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pre tumende a lava
tumendar pale miro stados. Imar tumenge na domukava te pašinel mire
bakroren. Tumen, pasťjerale, imar na pašinena korkore pes, ale cirdava
tumenge avri le bakroren andral o muja a imar na domukava, hoj len te
chan.‘ “

O RAJ rodela avri peskre bakroren

11 „ ‚Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me korkoro rodava avri mire
bakroren a starinava man pal lende.
12 Avke sar pes o pasťjeris starinel pal o bakrore, so sas roztradle, avke
man me starinava pal mire bakrore a lava len avri andral savore thana,
kaj sas roztradle oda džives, sar sas zamračimen a kaľipen.
13 Anava len andral o narodi a skidava len upre andral o aver phuva.
Doanava len andre lengri phuv a pašinava len pro verchi le Izraeloskre,
paš o paňa andro dolini the paš savore thana la phuvakre, kaj bešen o
manuša.
14 Pašinava len pre lačhi maľa, pro uče verchi le Izraeloskre ela lengri
maľa. Pre odi lačhi maľa peske pašľona a pašinena pes pre šukar čar pro
verchi le Izraeloskre.
15 Me korkoro pašinava miro stados a dava lenge te odpočovinel, phenel
o RAJ, o Adonaj.
16 Rodava avri le našaden, anava pale olen, so odgele, sphandava o
rani olenge, so hine zraňimen, a dava zor le nasvalen, ale le thulen the
le zoralen zňičinava. Me len pašinava le spravodľišagoha.
17 Ale tuke, miro stadona, phenel o RAJ, o Adonaj, kada: Dikh, me
rozsudzinava maškar jekh bakroro the maškar aver bakroro, maškar o
barani the maškar o capi.
18 Hin tumenge frima, hoj chan avri e nekfeder čar pre maľa? Mušinen
mek te uštarel le pindrenca pre odi čar, so ačhiľa? Hin tumenge frima, hoj
pijen o žužo paňi? Mušinen mek te mucinel andre le pindrenca oda paňi,
so ačhiľa?
19 Avke mušinel miro stados te chal odi čar, pal savi tumen uštarďan, a
te pijel oda paňi, savo tumen mucinďan andre le pindrenca!
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me rozsudzinava maškar
o thule the šuke bakrore.
21 Bo ispiden tumen la seraha the le valenca, tumare rohenca demen
savore slabe bakroren dži akor, medik len na traden avri andral o stados.
22 Ale me zachraňinava mire bakroren a imar len na dukhavena a
rozsudzinava maškar jekh bakroro the maškar aver.
23 Ačhavava upral lende jekhe pasťjeris, mire služobňikos le David, a ov
len pašinela; pašinela len a ela lengro pasťjeris.
24 Me, o RAJ, avava lengro Del a miro služobňikos o David ela lengro raj
maškar lende. Me, o RAJ oda, phenďom.
25 Phandava lenca e zmluva, savi lenge anela o smirom, a murdarava
avri le dzive džviren andral e phuv, avke peske bešena pre pušťa a sovena
andro veša andro smirom.
26 Požehňinava len a the savoro, so hin pašal miro verchos. Bičhavava
pre lende o brišinda andro spravno časos a ola brišinda ena pro
požehnaňje!
27 O stromi anena peskro ovocje a e phuv peskro uľipen; o manuša
peske dživena andre peskri phuv andro smirom. Sar čhingerava o lanci
mire manušenge a zachraňinava len olendar, ko lendar kerde otroka, akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.
28 O narodi len imar na občorarena a o dziva džviri len na chana tele,
ale dživena peske andro smirom a ňiko len imar na daravela avri.
29 Dava len o maľi, save ena znama peskre uľipnaha, avke imar na ela
bokh andre phuv a o manuša andral o aver narodi len imar na dikhena
tele.
30 Akor sprindžarena, hoj me o RAJ, lengro Del, som lenca a on, o Izraeliti,
hine mire manuša, phenel o RAJ, o Adonaj.

31 Tumen san mire bakrore, o bakrore pal miri maľa, a me som tumaro
Del, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

35

O lav pro verchos Seir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko verchos Seir andro Edom a prorokin
pre leste.
3 Phen leske: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, džav pre tute, verchona
Seir, nacirdava pre tu miro vast a kerava tutar e zamukľi pušťa.
4 Tire forendar kerava kopa bara a tutar ačhela zamuklo than. Akor
sprindžareha, hoj me som o RAJ.
5 Vašoda, hoj imar čirlastar furt sal le Izraelitengro ňeprijaťeľis a diňal
len te murdarel la šabľaha akor, sar pre lende avľa o baro pharipen, sar
avľa lengro posledno trestos,
6 vašoda, avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, dava tut te
murdarel a na denašeha olestar. Vašoda, hoj kamehas o murdaripen, na
denašeha le murdaripnaske.
7 Le Edomoskre verchostar Seir kerava e zamukľi pušťa a murdarava
avri dojekhes, ko odarik predžala abo avela pale.
8 Tire verchi začhivava le mule ťelenca; ola, ko ena murdarde la šabľaha,
učharena andre tire brehi the tire dolini.
9 Zňičinava tut pro furt a andre tire fori imar ňiko na bešela. Akor
sprindžareha, hoj me som o RAJ.
10 Tu phenďal: „Kala duj narodi, o Izrael the o Juda, peskre phuvenca
ena mire a zalava len,“ kajte me o RAJ ode bešav.
11 Vašoda, avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, visarava tuke
pale tiri choľi the tiri žjarlivosť, savaha našťi avri ačhehas mire manušen,
a dava man lenge te sprindžarel, sar tut sudzinava.
12 Akor sprindžareha, hoj me o RAJ šunďom savoro tiro dopheňiben, sar
vakerehas pro verchi le Izraeloskre: „Hine zamukle, hine mange dine, hoj
len te chav tele.“
13 Lašarehas tut pre ma, šmelones pre ma vakerehas a me oda šunďom.
14 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar tutar kerava e zamukľi pušťa, calo
svetos tuke radisaľola.
15 Avke sar tu radisaľohas, hoj sas zňičimen o ďeďictvos le Izraeloskro,
avke tuha me kerava. Aveha zňičimen, verchona Seir, tu the calo Edom!
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

36

O požehnaňje prekal o verchi le Izraeloskre

1 „A tu, manušeja, prorokin le verchenge andro Izrael a phen: ‚Verchale
andro Izrael, šunen o lav le RAJESKRO:
2 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Bo o ňeprijaťeľis tumendar asal a phenel:
„O večna verchi hine amare!“ ‘
3 vašoda prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: O armadi le
avre narodengre tumen rozpučinenas pal savore seri a mukle tumari phuv
zamukľi. Zalenas tumen, vakerenas pal tumende namištes a kerenas pre
tumende pľetki.
4 Vašoda šunen, verchale andro Izrael, so phenel o RAJ, o Adonaj: Kada
phenel o RAJ, o Adonaj le verchenge, le brehenge, le paňenge, le dolinenge,

le rozburimen thanenge the le omukle forenge, saven občorarenas a
savendar asanas okla narodi pašal lende;
5 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Čačes, andre miri bari žjarlivosť
vakeravas pre okla narodi the pre calo Edom, bo peske ile miri phuv a
kerde latar peskri. Sar la ile, savoren sas radišagos andro jile a dikhle la
tele a občorarde lakre maľi.‘
6 Vašoda prorokin la phuvake andro Izrael a phen le verchenge, le
brehenge, le paňenge the le dolinenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Dikh, me vakerav andre miri žjarlivosť the andre miri choľi, bo o narodi
tumen tele dikhenas.
7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Čačes, dav tumen lav, hoj o
narodi, so hine pašal tumende ena tiš teledikhle.
8 Ale tumenge, verchale andro Izrael, barona o konara pro stromi a
anena o ovocje mire manušenge, le Izraelitenge, bo imar maj avena khere.
9 Dikh, me som vaš tumende a visarava miro muj ke tumende. Tumari
phuv ela preorimen a ela andre sadzimen.
10 Kerava, hoj but nipi te bešen pre tumende, he, calo Izrael. O manuša
bešena andro fori a pale ačhavena ola khera, so sas čhide tele.
11 Kerava, hoj te dživen pre tumende but manuša the džviri, uľona lenge
but čhave a rozbarona pes. Dava te bešel le manušenge pre tumende avke
sar varekana a dava lenge te dživel feder sar angloda. Akor sprindžarena,
hoj me som o RAJ.
12 Kerava, hoj o manuša, mire manuša o Izrael, te bešen pre tumende,
verchale. Tumen avena lengre a ačhena lengro ďeďictvos a imar šoha
lenge na lena lengre čhaven.
13 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tumenge o manuša phenen:
„Tumen chan tele le manušen a len tumare narodoske le čhaven,“
14 vašoda imar šoha na chana tele le manušen a na lena tumare
narodoske le čhaven, phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Imar na domukava, hoj tumenge o narodi te dophenen, abo hoj tumen
o nipi te dikhen tele, abo hoj te len tumare narodoske le čhaven, phenel o
RAJ, o Adonaj.‘ “

O Izrael pale upreačhado

16 Pale ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
17 „Manušeja, sar o Izraeliti bešenas andre peskri phuv, meľarde la
andre oleha, sar dživenas, the oleha, so kerenas. Oda sar on dživenas, sas
prekal ma ajso nažužo sar o nažužipen la džuvľakro andre lakre dživesa.
18 Avke pre lende čhiďom avri miri choľi, bo čhorenas avri o rat andre
phuv a meľarde la andre le modlenca.
19 Roztradňom len maškar o narodi a sas rozčhide maškar o phuva.
Sudzinavas len pal oda, sar dživenas the kerenas.
20 Ale všadzik, kaj avenas maškar o narodi, o narodi pal lende vakerenas:
‚Kala manuša hine le RAJESKRE a mušinde te avel het andral leskri phuv,‘
a oleha mire manuša meľarde andre miro sveto nav.
21 Paľis mange sas pharo vaš miro sveto nav, savo o Izraeliti meľarde
andre maškar ola narodi, kaj gele.
22 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Na kerav
oda angle tumende, Izraelitale! Ale kerav oda angle miro sveto nav, savo
tumen meľarďan andre maškar ola narodi, kaj geľan.
23 Pošvecinava miro baro nav, savo hino meľardo andre maškar o
narodi, savo tumen maškar lende meľarďan andre. Akor sprindžarena

o narodi, hoj me som o RAJ, phenel o RAJ, o Adonaj, bo anglal lengre jakha
sikavava prekal tumende, hoj me som sveto.
24 Bo me tumen lava andral o narodi, skidava tumen upre andral savore
phuva a anava pale andre tumari phuv.
25 A pokropinava tumen le žuže paňeha a avena žuže. Me tumen
žužarava savore tumare nažužipnastar the savore tumare modlendar.
26 Dava tumen nevo jilo a thovava andre tumende nevo duchos; lava avri
oda baruno jilo andral tumaro ťelos a dava tumen jilo masestar.
27 A dava mire Duchos andre tumende a kerava, hoj te dživen pal mire
prikazaňja, te doľikeren mire zakoni a te keren len.
28 Avke bešena andre odi phuv, savi diňom tumare dadenge a avena
mire manuša a me avava tumaro Del.
29 Me tumen zachraňinava savorestar, so tumen meľarel andre. Prikazi-
nava la pšeňicake a kerava, hoj te barol pherdo, a na domukava pre
tumende e bokh.
30 Dava, hoj te barol but ovocje pro stromi the but uľipen pre maľa, hoj
o aver narodi tumen imar te na dikhen tele vaš oda, hoj san bokhale.
31 Avela tumenge pre goďi tumaro nalačho dživipen the tumare nalače
skutki a džungľona korkore tumenge vaš ola bini the džungale veci, so
kerenas.
32 Kamav, hoj oda mištes te džanen, phenel o RAJ, o Adonaj, me oda na
kerav angle tumende. Ladžan tumen a ľoľon avri ladžatar vaš oda, sar
dživenas, Izraelitale!
33 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre oda džives, sar tumen obžužarava
savore tumare binendar, kerava, hoj pes pale te bešel andre tumare fori a
pale pes te ačhavel upre oda, so hin telečhido.
34 E phuv, savi sas zamukľi, ela pale preorimen; imar na dičhola
zňičimen pro jakha olenge, ko pašal predžana.
35 A phenena: „Kala phuvatar, so sas zamukľi, ačhiľa e zahrada Eden; o
fori, so sas čhide tele, zňičimen a rozburimen, hine akana ohradzimen a
bešen andre o manuša.“
36 Akor ola narodi, so ačhena te dživel pašal tumende, džanena, hoj me,
o RAJ, pale ačhaďom upre oda, so sas zňičimen, a sadzinďom avri oda, so
sas zamuklo. Me o RAJ oda phenďom a me oda kerava.‘
37 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Mek kadi jekh veca domukava le
Izraelitenge, hoj mandar te mangen, a kada lenge dava: Kerava lengre
manušendar ajci but sar bakrore,
38 ajci but džene sar ola stadi, so anen o manuša andro Jeruzalem pro
inepi te obetinel. Avke ena andre ola rozburimen fori pherdo stadi le
manušengre. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

37

O viďeňje pal o šuke kokala

1 O vast le RAJESKRO sas upral ma a iľa man avri andro Duchos le
RAJESKRO a thoďa man maškar e dolina, kaj sas pherdo kokala.
2 A iľa man te phirel dookola pašal ola kokala. A dikh, sas ode pherdo
kokala a sas igen šuke avri.
3 Phenďa mange: „Manušeja, šaj obdživen kala kokala?“
A me phenďom: „RAJA, Devla, tu džanes!“
4 Avke mange phenďa: „Prorokin kale kokalenge a phen lenge: ‚Šuke
kokalale, šunen o lav le RAJESKRO!

5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj, kale kokalenge: Dikh, dava andre
tumende o dichos a obdživena.
6 Thovava pre tumende o šľachi a pačarava tumen andre le maseha,
nacirdava pre tumende e cipa, dava andre tumende o dichos a obdživena.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “
7 Akor prorokinavas avke, sar mange sas prikazimen. A sar prorokinavas, avľa e vika, chudňa te šunďol, sar pes čhalaven o kokala a sthoven
pes jekh paš aver.
8 Dikhľom, a dikh, sas pre lende o šľachi, bariľa pre lende o mas a
nacirdňa pes pre lende e cipa. Ale o dichos andre lende na sas.
9 Phenďa mange: „Prorokin ko dichos, prorokin, manušeja, a phen leske:
‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dichona, av pašal o štar balvaja a phurde
pre kala murdarde, hoj te obdživen.‘ “
10 Akor chudňom te prorokinel avke, sar mange sas prikazimen. A avľa
andre lende o dichos, obdžiďile a ušťile upre pro pindre. Oda sas igen bari
armada.
11 Phenďa mange: „Manušeja, kala kokala hine o manuša le Izraeloskre.
Dikh, on phenen: ‚Amare kokala hine avrišuke a amari naďej našľiľa; imar
sam zňičimen.‘
12 Vašoda prorokin a phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh,
me phundravava tumare hrobi a lava tumen andral lende avri, mire
manušale. Anava tumen pale andre phuv Izrael.
13 Akor sprindžarena, mire manušale, hoj me som o RAJ, sar phundravava tumare hrobi a sar tumen lava avri andral o hrobi.
14 Thovava andre tumende mire Duchos a tumen obdživena a dava
tumenge te bešel andre tumari phuv. Akor sprindžarena, hoj me, o RAJ,
oda phenďom a kerava oda, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O Izrael spojimen andre jekh

15 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
16 „Tu manušeja, le tuke jekh kašt a pisin upre: ‚Le judske kmeňoske
the le Izraelitenge, so hine leha.‘ Paľis tuke le aver kašt a pisin upre: ‚Le
Jozefoske (oda hin le Efrajimoske) the savore Izraelitenge, so hine leha.‘
17 Spojin len jekhetane a ker lendar jekh kašt, hoj te ačhen jekh andre
tiro vast.
18 Sar tutar phučena tire manuša: ‚Pheneha amenge, pre soste sikaven
kala veci?‘
19 phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me lava o kašt andral
o vast le Jozefoskro, so hino o Efrajim, the le Izraeloskre kmeňendar, save
hine leha, a spojinava oda kašt le judske kašteha. Kerava lendar jekh kašt
a ačhena jekh andre miro vast.
20 O kašta, pre save pisineha, chude andre tiro vast anglal lengre jakha.‘
21 A phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me lava le Izraeliten
avri andral ola narodi, andre save gele, skidava len upre savore serendar
a anava len andre lengri phuv.
22 Kerava lendar jekh narodos andre odi phuv, pro verchi le Izraeloskre.
Ela jekh kraľis upral lende savorende a imar šoha na ena duj narodi aňi
pes na rozďelinena pro duj kraľišagi.
23 Imar pes na meľarena andre le modlenca aňi le džungale vecenca aňi
peskre nalačhipenenca, bo me len zachraňinava andral savore binošna
droma, savenca mandar odgele, a obžužarava len. On ena mire manuša a
me avava lengro Del.

24 Miro služobňikos o David ela lengro kraľis a savoren ela jekh pasťjeris.
On dživena pal mire zakoni, doľikerena mire prikazaňja a kerena len.
25 Bešena andre odi phuv, savi diňom mire služobňikoske le Jakoboske
a andre savi bešenas tumare dada. On the lengre čhave the lengre
čhavengre čhave ode bešena pro furt a o David miro služobňikos ela
lengro raj pro furt.
26 Kerava lenca e zmluva, savi lenge anela o smirom; odi zmluva ela
večno. Dava lenge te bešel andre phuv, rozmnožinava len a thovava miro
chramos maškar lende pro furt.
27 Bešava maškar lende; me avava lengro Del a on ena mire manuša.
28 Akor sprindžarena o narodi, hoj me som o RAJ, savo kerel le Izraelostar
sveto, sar ela miro chramos maškar lende pro furt.‘ “

38

O lav pro Gog

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visar tut le mujeha ke phuv Magog pro kraľis Gog, savo
vladňinel le narodenge Mešech the Tubal, prorokin pre leste
3 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, Gogona, so vladňines
andro Mešech the Tubal, me džav pre tu.
4 Visarava tut pale, thovava tuke o haki andro čhama a lava tut the tiri
cal̓i armada – le grajen, le jazdcen savora vizbrojaha, le pherdo dženen le
bare the le cikne šťitenca a savoren, so pes maren le šabľenca.
5 E Perzija, o Kuš the o Put ena lenca, savore le šťitenca the le prilbenca;
6 o Gomer peskre pherdo slugaďenca, o Bet-Togarma dural pal o severos
savore peskre slugaďenca – o armadi andral o but narodi ena tuha.
7 Pripravin tut a av pripravimen tu the ola savore pherdo slugaďa, so
pes paš tute skidle upre, a av lengro stražcas.
8 Pal o but dživesa aveha vičimen pro mariben; andro posledna berša
džaha pre odi phuv, savi pregeľa le maribnaha a sas pale upreačhaďi;
džaha pro manuša, so sas skidle andral o but phuva pro verchi le
Izraeloskre, save sas but berša zamukle. Ola manuša sas ande pale andre
kadi phuv andral o aver narodi a akana peske dživen andro smirom.
9 Aveha sar e burka, sar e chmara, so učharela andre e phuv, tu the
savore tire slugaďa; ena tuha but narodi.
10 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre oda džives tuke avena pre goďi o
gondoľišagi, hoj te gondoľines avri o nalače plani
11 a pheneha: „Džava pre ajsi phuv, so hiňi otkerďi a sava nane muri.
Džava pre ola nipi, so peske bešen andro smirom a na užaren, hoj pre
lende vareko avela pro mariben. Savore ola manuša dživen andro fori bi
o muri, bi o brani the bi o zavori.
12 Občorarava len, lava mange lengre veci a visarava miro vast pre ola
fori, so imar sas čhide tele, andre save pes akana pale bešel; the pro
manuša, so pes skidle upre andral o narodi, saven hin pherdo dobitkos
the barvaľipen a bešen maškaral maškar o svetos.“
13 O manuša andral e Šeba the andral o Dedan the o kupci andral o Taršiš
savore leskre vodcenca tuke phenena: „Avľal kade te čorel? Skidňal tuke
upre tiri armada, hoj amenge te les amaro rup the somnakaj, hoj amenge
te zales o dobitkos the o barvaľipen a hoj te dochudes igen bari korisť?“ ‘

14 Vašoda, manušeja, prorokin a phen le Gogoske: ‚Kada phenel o RAJ, o
Adonaj: Andre oda džives, sar mire manuša o Izrael bešena andro smirom,
dikheha oda,
15 aveha pal tiro than dži dural pal o severos, tu the but narodi tuha;
savoredžene avena pro graja, pherdo slugaďa a igen bari armada.
16 Aveha pre mire manuša pro Izrael sar e chmara, so zaučharel andre e
phuv. Andro posledna dživesa me tut anava, hoj te džas pre miri phuv vaš
oda, hoj man o narodi te sprindžaren, sar pre tu, Gogona, anglal lengre
jakha sikavava, hoj som sveto.
17 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda sal tu, pal kaste vakeravas angloda
prekal mire služobňika, prekal o proroka andral o Izrael. On andre ola
dživesa imar but berša anglal prorokinenas, hoj tut anava pre lende.
18 Andre oda džives, sar o Gog avela pro mariben pre izraeliko phuv,
phenel o RAJ, o Adonaj, avava igen choľamen.
19 Andre miri žjarlivosť the andre bari choľi phenav, hoj andre oda
džives e phuv andro Izrael igen zorales razisaľola.
20 O ribi andro moros, o čirikle pro ňebos, o džviri pro maľi, savoro, so
pes cirdel pal e phuv, the savore manuša pro svetos izdrana daratar anglal
mande. O verchi visaľona avri, o skali rozperena a o dojekh muros perela
tele.
21 Anava o mariben pro Gog andro verchi le Izraeloskre, phenel o RAJ, o
Adonaj; dojekh murš visarela peskri šabľa pre peskro phral.
22 Anava pre leste miro sudos prekal o meribnaskro nasvaľiben the
prekal o murdaripen. Mukava pre leste o zoralo brišind le ľegenca a
labarava e jag la siraha pre leste the pre leskre slugaďa a the pre ola but
narodi, so leha ena.
23 Avke lenge sikavava, savo som baro a sveto a dava man te prindžarel
but narodenge. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

39

1 „Manušeja, prorokin pro Gog a phen: ‚Kada, phenel o RAJ, o Adonaj:
Dikh, Gogona, so vladňines andro Mešech the Tubal, me imar džav pre tu!
2 Visarava tut pale a cirdava tut pal ma. Anava tut dži dural pal o severos
a ľidžava tut pro mariben pro verchi le Izraeloskre.
3 Akor tuke lava avri o lukos andral o baľogno vast a perena tuke avri o
šipi andral o čačo vast.
4 Tu pereha tele mulo savore tire slugaďenca the le narodenca, so ena
tuha. Dava tut te chal le supenge, le všelijake čiriklenge the le džvirenge
pre maľa.
5 Mereha pre maľa, bo me oda phenďom, phenel o RAJ, o Adonaj.
6 Me bičhavava e jag pro Magog the pro fori pašal o moros, kaj peske o
manuša dživen andro smirom; akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
7 Dava te prindžarel mire manušenge andral o Izrael miro sveto nav.
Imar na domukava, hoj pes miro sveto nav te meľarel andre a o narodi
sprindžarena, hoj me, o RAJ, som o Sveto Del andro Izrael.
8 Dikh, imar oda avel a ačhela pes oda, phenel o RAJ, o Adonaj. Kada hin
oda džives, pal savo vakeravas.
9 Paľis avena avri ola, ko bešen andro fori andro Izrael, a skidena upre
o zbraňe, hoj lendar te keren jag. Labarena o cikne the o bare šťiti, o luki
the o šipi, o kijaki the o kopiji; efta berš peske lendar kerena jag.

10 Na kampela lenge te džal kaštenge pre maľa aňi andro veš, bo kerena
peske jag le zbraňendar. Občorarena olen, so len občorarenas, a lena o
lače veci olenge, so lenas lenge, phenel o RAJ, o Adonaj.
11 Andre oda džives dava le Gog hrobos andro Izrael, andre dolina,
khatar predžan ola, ko džan le morostar pro vichodos. Avke pes phandela
andre o drom olenge, so odarik phiren, bo o Gog peskre bara armadaha
ela ode parundo. Avke vičinena oda than e Dolina le Gogoskra bara
armadakri.
12 Efta čhon len o Izraeliti parunena, hoj te obžužaren e phuv.
13 Calo Izrael len pomožinela te parunel a oda džives, sar man
oslavinava, ela lenge pro leperiben, phenel o RAJ, o Adonaj.
14 Kidena avri muršen, save predžana caľi phuv, hoj te parunen ole
mulen, so pašľona pre phuv, hoj te obžužaren e phuv. Efta čhon len
rodena.
15 A sar predžana la phuvaha a arakhena le manušengre kokala, kerena
paš lende o znakos, medik len o hrobara na parunena andre Dolina le
Gogoskra bara armadakri.
16 Ela ode the o foros, savo pes vičinela Hamona*. Avke obžužarena e
phuv.‘
17 Manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj, vičin savore čiriklen the
savore dzive džviren a phen lenge: ‚Skiden tumen a aven! Aven pal savore
seri pre obeta, savi prekal tumende murdarav, pre bari obeta pro verchi
le Izraeloskre! Ode chana o mas a pijena o rat.
18 Chana o mas le zorale muršengro a pijena o rat la phuvakre rajengro,
so hine sar o thule bakre, o gurumňora, o capi the o biki andral o Bašan.
19 Pre miri obeta, so prekal tumende murdarďom, chana ajci žiros, hoj
čaľona, a pijena ajci rat, hoj mačona.
20 Chana paš miro skamind a čaľona le grajendar, le jazdcendar, le zorale
muršendar the savore maribnaskre muršendar,‘ phenel o RAJ, o Adonaj.
21 Avke sikavava miri slava maškar o narodi a savore narodi dikhena
miro sudos, savo pre lende anďom, the miro vast, savo pre lende thoďom.
22 Ole dživesestar imar o Izrael sprindžarela, hoj me som o RAJ, leskro
Del.
23 The o aver narodi sprindžarena, hoj o manuša le Izraeloskre gele
andro zajaťje vaš peskre bini, bo na sas mange verna. Avke me lendar
visarďom miro muj a diňom len lengre ňeprijaťeľenge, save len murdarde
andro mariben.
24 Kerďom lenca avke, sar peske zaslužinen vaš peskre nažužipena the
bini, a visarďom lendar miro muj.
25 No akana kada phenel o RAJ, o Adonaj: Anava pale o požehnaňje pro
Jakob, presikavava e milosť savore Izraeloskre manušenge a horľinava vaš
miro sveto nav.
26 Sar peske dživena andro smirom andre peskri phuv a ňiko len na
daravela avri, akor bisterena pre peskri ladž the pre peskre napačivale
skutki, so mange kerenas.
27 Sar len anava pale andral o aver narodi a skidava len upre andral o
phuva lengre ňeprijaťeľengre, akor pre lende sikavava anglo jakha le but
narodengre, hoj me som sveto.
28 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, lengro Del, bo kajte len
bičhaďom andro zajaťje maškar o narodi, paľis len pale skidava upre andre
lengri phuv a akanastar imar ňikas lendar na mukava andro zajaťje.

* **39:16** Oda hin: e bari armada.

29 Imar šoha lendar na visarava miro muj, bo čhivava avri mire Duchos
pro manuša le Izraeloskre, phenel o RAJ, o Adonaj.“

O nevo Jeruzalem

40

O viďeňje pal o nevo chramos

1 Sar samas andro zajaťje bišupandžto (25.) berš, pro dešto džives andro
ešebno čhon pro nevo berš, avľa pre ma o vast le RAJESKRO. Oda sas
dešuštar (14) berš pal oda, sar sas domardo o Jeruzalem.
2 Andro viďeňja le Devleskre man iľa andro Izrael a ačhaďa man pro
igen učo verchos, pre savo sas but stavbi pre južno sera a dičholas oda
avri sar foros.
3 Iľa man ode a me ode dikhľom jekhe muršes, savo dičholas avri, sar te
uľahas le brondzostar. Ačhelas andre brana a andro vast les sas e ľanoskri
šparga the e trsťina te merinel.
4 Oda murš mange phenďa: „Manušeja, dikh mištes le jakhenca a šun
mištes le kanenca. De pozoris pre savoreste, so tuke sikavava, bo ča vašoda
salas kade ilo, hoj te des te džanel le Izraeloskre manušenge savoro, so
dikheha.“

E vichodno brana

5 A dikhľom o muros, so sas pašal o Chramos. Ole muršeste sas andro
vast trinemetrengri trsťina te merinel. Merinďa laha o muros a sas 3 metri
buchlo a 3 metri učo.
6 Paľis geľa ke vichodno brana a geľa upre pro garadiči, merinďa o prahos
la branakro a o prahos sas 3 metri buchlo.
7 Pal oda prahos andre brana sas e chodba, andral savi pes džalas andro
khera prekal o stražňika. Jekh kher le stražňikengro sas 3 metri džinďardo
a 3 metri buchlo. Maškar ola khera sas o muri buchle 250 centimetri. Pal
odi chodba sas dujto prahos la branakro, saves sas 3 metri a prekal savo
pes džalas andre veranda, savi sas nekpašeder paš o Chramos.
8 Avke merinďa the odi veranda;
9 sas džinďarďi 4 metri a lakre slupi sas buchle 1 metros. Prekal e
veranda la branakri pes džalas paš o Chramos.
10 Andre vichodno brana sas šov khera prekal o stražňika, trin khera sas
pal jekh sera la chodbakri a trin pal aver. Savore khera sas jednakones
bare a o muri maškar ola khera sas jednakones buchle.
11 Paľis oda murš merinďa o vchodos la branakro a sas buchlo 5 metri;
e chodba sas buchľi 650 centimetri.
12 Angle dojekh kher le stražňikengro sas cikno murocis, savo sas 50
centimetri učo a 50 centimetri buchlo. Dojekh kher le stražňikengro sas
kocka, 3 metri buchlo a 3 metri džinďardo.
13 Paľis merinďa uprunestar e chodba pro buchles pašal jekh kher le
stražňikengro dži paš aver, pašal jekh paluno muros dži paš aver. A sas 1
250 centimetri jekhe murostar dži paš aver.
14 Paľis merinďa e veranda angle brana a sas 30 metri uči. Pašal e
veranda sas dvora.
15 Pašal o avruno vchodos la branakro dži paš o vchodos andre veranda
sas 25 metri.
16 Pašal o avrune the andrune muri sas učes o cikne oblaki le šukar
mreženca, prekal save avelas o švetlos andro khera le stražňikengre. The
pre veranda angle brana sas ajse oblaki. Pro muri maškar ola khera sas
avrirandle o palmi pro šukariben.

E avruňi dvora

17 Paľis man oda murš ľigenďa pre avruňi dvora le Chramoskri a ode
dikhľom tranda sali, save sas pašal calo avruno muros dookola a anglal
save sas obthoďi e baruňi dlažba.
18 E baruňi dlažba pes spojinelas paš o seri le branengre pal oda, save
džinďarde sas o brani. Oda sas e teluňi dlažba.
19 Dikhľom o brani andre andruňi dvora a paľis oda murš merinďa, hoj
keci metri hin la avruňa branatar dži paš o vchodos andre andruňi brana,
a sas 50 metri pro vichodos the pro severos.

E severno brana

20 Merinďa the e severno brana la avruňa dvorakri; merinďa, keci la hin
pro džinďardes the pro buchles.
21 The andre odi brana sas pal soduj seri po trin khera prekal o stražňika,
maškar save sas o muri, the e veranda. Savoro merinelas ajci keci the
andre vichodno brana. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1
250 centimetri buchľi.
22 Lakre oblaki, e veranda the o palmi merinenas ajci keci the andre
vichodno brana. Pal o efta garadiči pes džalas upre ke brana a pre oki
sera sas e veranda.
23 Kade sas mek jekh brana andre andruňi dvora. La severna branatar
pes džalas paš odi brana andre andruňi dvora, avke sar oda sas pre
vichodno sera. Oda murš merinďa, keci metri hin maškar ola duj brani, a
sas 50 metri.

E južno brana

24 Paľis man oda murš ľigenďa pro juhos, a dikhľom ode e južno brana.
Merinďa o khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda
a sas ajsi bari sar the okla brani.
25 Avke sar the pre okla ešebna brani sas dookola o cikne oblaki pašal e
brana the pašal e veranda. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a
1 250 centimetri buchľi.
26 Angle brana sas efta garadiči, savenca pes džalas upre a pre oki sera
sas e veranda. A andre sas o muri, pre save sas o palmi pal soduj seri.
27 La južna branatar pes džalas paš oki brana andre andruňi dvora. A
merinďa, keci metri hin maškar ola duj brani, a sas 50 metri.

O brani andre andruňi dvora

28 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora prekal e južno brana, merinďa
la a merinelas ajci keci the okla.
29 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda
merinenas ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas
dookola o cikne oblaki pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri
chodba sas 25 metri džinďarďi a 1 250 centimetri buchľi.
30 Andre andruňi dvora sas dookola o chodbici, save sas 1 250 centimetri
džinďarde a 250 centimetri buchle.
31 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o
palmi a ochto garadičenca pes avelas upre paš late.
32 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora pro vichodos. Sar merinďa e
brana, merinelas ajci keci the okla.
33 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda
merinenas ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas
dookola o cikne oblaki pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri
chodba sas 25 metri džinďarďi a 1 250 centimetri buchľi.

34 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o
palmi pal soduj seri a ochto garadičenca pes avelas upre paš late.
35 Paľis man ľigenďa paš e severno brana, merinďa la a merinelas ajci
keci the okla.
36 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda
merinenas ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas
dookola o cikne oblaki pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri
chodba sas 25 metri džinďarďi a 1 250 centimetri buchľi.
37 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o
palmi pal soduj seri a ochto garadičenca pes avelas upre paš late.

O khera prekal o rašaja

38 Paš odi andruňi brana sas jekh kher, andre savo pes džalas andre
prekal o vudar paš e chodbica. Ode žužarenas o labarde obeti.
39 Andre chodbica le khereskri sas duj skaminda pal jekh sera a duj
skaminda pal e dujto sera. Pre ola skaminda murdarenas o labarde obeti,
o obeti vaš o binos the o obeti vaš e vina.
40 Pre avruňi sera paš o vchodos la severna branakro sas pro soduj seri
po duj skaminda.
41 Avke pre jekh sera sas štar skaminda the pre dujto sera sas štar
skaminda; savore skaminda, pre save murdarenas le džviren, sas ochto.
42 Štar skaminda pro labarde obeti sas le barune kvadrendar. Sas 50
centimetri uče a 75 centimetri buchle the džinďarde. Pre ola skaminda
thovenas o sersami, savenca murdarenas le džviren pro labarde the aver
obeti.
43 Pašal calo muros dookola sas zachudle po duj haki, save sas 8
centimetri bare. Pro skaminda pes thovelas o masa pre obeta.
44 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora. Ode sas duj khera: pre sera
la severna branakri sas jekh kher, saveskro vchodos sas visardo pro juhos,
a pre sera la južna branakri sas dujto kher, saveskro vchodos sas visardo
pro severos.
45 Phenďa mange: „Kada kher, saveskro vchodos hin visardo pro juhos,
hin prekal o rašaja, save služinen andro Chramos.
46 A o kher, saveskro vchodos hin visardo pro severos, hin prekal o
rašaja, save služinen paš o oltaris. Oda hin o potomki le Cadokoskre, bo
le Levitendar ča on korkore šaj aven anglo RAJ leske te služinel.“
47 Paľis merinďa e andruňi dvora le Chramoskri. E dvora sas kocka, 50
metri džinďarďi a 50 metri buchľi. A o oltaris sas anglo Chramos.

O nevo Chramos

48 Paľis man ľigenďa andre chramoskri veranda a merinďa o zarubňi
andre veranda: 250 centimetri pro soduj seri. O vchodos sas buchlo 7
metri a o muri pal o soduj seri le vchodoskre sas 150 centimetri.
49 E veranda sas 10 metri džinďarďi a 6 metri buchľi. Džalas pes upre
deše garadičenca. Paš o zarubňi sas o slupi, jekh pal jekh sera a dujto pal
aver sera.

41

1 Paľis man oda murš iľa andro Chramos andro Sveto than a merinďa o
muri le zarubňengre: sas 3 metri buchle pal soduj seri.
2 O vchodos andre sas 5 metri buchlo a o muri le vchodoskre pal soduj
seri sas jednaka a merinenas 250 centimetri. Merinďa the o Sveto than a
sas 20 metri džinďardo a 10 metri buchlo.

3 Avke geľa andro Neksveteder than a merinďa o muri le zarubňengre a
sas 1 metros buchle pal soduj seri. O vchodos sas 3 metri buchlo a o muri
le vchodoskre pal soduj seri sas jednaka a merinenas 350 centimetri.
4 Paľis merinďa o Neksveteder than, savo avelas pal o Sveto than, a sas
10 metri džinďardo a 10 metri buchlo. A phenďa mange: „Kada hin o
Neksveteder than!“
5 Merinďa o hlavno muros le Chramoskro a sas 3 metri thulo. Pašal o
avrune chramoskre muri sas e pristavba pro 2 metri buchľi,
6 sava sas trin poschoďja a andre savi sas trival po tranda kherora.
Le chramoskre murendar avenas avri ajse vistupki, pre save sas thode
o hranoli la pristavbakre pre dojekh poschoďje, hoj o hranoli te na džan
andro chramoskre muri.
7 E pristavba pašal o Chramos sas pre dojekh poschoďje buchleder; o
teluno poschoďje sas uzkeder, dujto sas buchleder a trito sas nekbuchleder.
Pal o teluno poschoďje pes džalas le garadičenca upre pro maškaruno
poschoďje a odarik dži pro trito poschoďje.
8 Pašal calo Chramos dikhľom e vivišimen terasa, savi služinelas sar
zaklados prekal odi pristavba. Odi terasa sas uči sar jekh trsťina, oda hin
3 metri.
9 O avruno muros la pristavbakro sas 250 centimetri buchlo. Maškar odi
avruňi pristavba le Chramoskri
10 the maškar o khera le rašajengre sas dvora 10 metri buchľi pašal calo
Chramos.
11 Sas ode o duj vchodi, savenca pes avelas andre odi pristavba pal e
dvora, jekh sas pro severos a dujto pro juhos. E terasa dookola sas buchľi
250 centimetri.
12 Pre zapadno sera la Chramoskra dvorakri sas jekh budova, savakro
vchodos sas visardo ke dvora. Odi budova sas džinďarďi 45 metri a buchľi
35 metri. O muros la budovakro sas dookola buchlo 250 centimetri.
13 Paľis oda murš merinďa o Chramos a sas džinďardo 50 metri a pro
zapados la dvoratar dži pro koňec ola budovakro sas tiš 50 metri.
14 Merinďa the o than anglo chramoskro vchodos the e dvora pro
vichodos a sas 50 metri džinďardo.
15 Paľis merinďa e zapadno budova, savakro vchodos sas visardo ke
dvora, a sas jekhetane lakre murenca pal soduj seri džinďarďi 50 metri.

O Sveto than, o Neksveteder than the e veranda

16 sotrin sas obthode le kašteha a the savore prahi, oblaki the chodbi. O
muri sas obthode le kašteha la phuvatar dži upre paš o oblaki a o oblaki
sas učharde andre.
17 Upral o vchodos andro Sveto than avrunestar, andro Sveto than the
andro Neksveteder than sas pre savore fali dookola
18 avrirandle o cherubi the o palmi. E palma sas furt maškar o duj
cherubi. Dojekhe cherubos sas duj muja:
19 manušeskro the ľevoskro. Jekhe mujeha dikhelas pre jekh palma a
dujtone mujeha pre aver. Kavke sas šukaľarde savore fali andro Chramos
dookola.
20 La phuvatar dži upral o vchodos sas pro fali andro Chramos o cherubi
the o palmi.
21 O zarubňi andro vchodos andro Sveto than sas štareagorengre a o
zarubňi andro vchodos andro Neksveteder than sas tiš ajse.
22 Sas ode o kaštuno oltaris, savo sas 150 centimetri učo, 1 metros
džinďardo a 1 metros buchlo. Leskro podstavcos, o seri the o agora sas

le kaštestar. Oda murš mange phenďa: „Kada hin o skamind, savo hino anglo RAJ.“

23 Andro Sveto than the andro Neksveteder than sas o dvojita vudara.

24 Jekh vudar sas duje kridlendar a jekh kridlos pes delas te sthovel pro jepaš.

25 Pro chramoskre vudara sas avrirandle o cherubi the o palmi avke sar the pro fali. Avri upral e veranda sas kerďi e streška le kaštestar.

26 Pal o seri pro fali la verandakre sas o uzka oblaki šukaľarde le palmenca pal soduj seri. Upral e chramoskri pristavba sas tiš o streški.

42

O budovi prekal o rašaja

1 Paľis man oda murš ľigenďa andre avruňi dvora pre severno sera. Anďa man paš e budova, so sas pre oki sera le Chramoskra dvorakri the pre oki sera le andrune muroskri pre severno sera.

2 O vchodos la budovakro sas pro severos a e budova sas džinďarďi 50 metri a buchľi 25 metri.

3 Paš e budova sas andruňi dvora buchľi 10 metri a pre oki sera sas e dlažba la avruňa dvorakri. Ola budova sas trin poschoďja a sas la terasi.

4 Angle odi budova sas o chodňikos 5 metri buchlo a 50 metri džinďardo. O vudara sas pre severno sera.

5 Andre budova sas o uprune kherora uzkeder sar o maškarune a o maškarune uzkeder sar o telune.

6 O kherora pro sotrin poschoďja ačhenas pro terasi, a vašoda lenge na kampelas ajse slupi, sar sas pre dvora, bo ola poschoďja sas postupňe cikneder.

7 Angle budova sas o muros, so odďelinelas e budova la avruňa dvoratar; sas džinďardo 25 metri.

8 Kada muros predlžinelas e aver budova pre zapadno sera, savi sas 25 metri džinďarďi. A e budova pre severno sera, so sas pašeder paš o Chramos, sas 50 metri džinďarďi.

9 Andre odi budova pes delas te avel andre the pal e vichodno sera la avruňa dvoratar.

10 Pre oki sera le Chramoskri sas ajsi budova južňe la andruňa dvoratar sar pro severos a sas tiš maškar o Chramos the maškar e avruňi dvora. Kadi budova sas ačhaďi avke sar the e budova pre severno sera.

11 Angle late sas ajso chodňikos sar the angle budova pre oki sera. Kadi budova sas tiš ajsi buchľi the džinďarďi a o vchodi the o vudara sas jednaka.

12 O vudara la budovakre sas pre južno sera. Ode sas o chodňikos maškar e budova the maškar o muros, savo odďelinelas e budova la avruňa dvoratar. Pal e vichodno sera, kaj chudelas o chodňikos, pes delas te avel andre andruňi dvora prekal o vchodos andro muros.

13 Paľis mange oda murš phenďa: „Kadi severno budova the južno budova, save hine oproti la andruňa dvorake, hine sveta. Ode chana o rašaja, so aven te služinel paš o RAJ, o neksveteder dari. Ode thovena o neksveteder dari: e chabeneskri obeta, e obeta vaš o binos the e obeta vaš e vina, bo kada than hino sveto.

14 Sar o rašaja dokerena e služba andro Chramos, našťi odarik džan takoj pre avruňi dvora, ale mušinen te džal andre ola budovi te čhivel peske tele o rucha, andre save keren e služba, bo ola rucha hine sveta. Mušinen pre peste te urel aver gada, medik džan avri pre oda than, kaj hine o manuša.“

15 Sar oda murš domerinďa o andruno Chramos, akor man iľa avri prekal
e vichodno brana a merinďa avrunestar calo oda than dookola.
16 La trsťinaha merinďa e vichodno sera le avrune muroskri a sas 250
metri.
17 Merinďa the e severno sera a sas 250 metri.
18 Merinďa the e južno sera a sas 250 metri.
19 Paľis pes visarďa te merinel e zapadno sera a sas 250 metri.
20 Merinďa oda than pal savore štar seri: Dojekh sera le muroskri sas 250
metri, hoj te oddelinel o sveto than le Chramoskro le običajne thanestar.

43

E slava le RAJESKRI avel pale andro Chramos

1 Paľis man oda murš iľa paš e vichodno brana.
2 A dikhľom, sar avel e slava le Izraeloskre Devleskri pal o vichodos.
Leskro hangos šunďolas sar o hangos le but paňengro a e phuv švicinelas
leskra slavatar.
3 O viďeňje, so dikhľom, sas ajso sar oda viďeňje, so dikhľom akor, sar
avľa te zňičinel o foros, the sar oda viďeňje, so dikhľom paš o paňi Kebar.
Avke peľom pre phuv le mujeha.
4 E slava le RAJESKRI avľa andro Chramos prekal e vichodno brana.
5 Avke man o Duchos hazdňa upre a iľa man andre andruňi dvora a e
slava le RAJESKRI pherarďa o Chramos.
6 Oda murš ačhelas paš mande a me šunďom andral o Chramos varekas,
sar manca vakerel.
7 Phenďa mange: „Manušeja, kada hin o than mire tronoskro the o than
mire pindrengro. Kade dživava maškar o Izraeliti pro furt. O manuša le
Izraeloskre aňi lengre kraľa imar šoha na meľarena andre miro sveto nav
peskra lubipnaskra modloslužbaha aňi le bare pomňikenca, so ačhaven
peskre mule kraľenge.
8 Kerde peske o prahi the o zarubňi paš mire prahi the paš mire zarubňi
a maškar mande the lende sas ča o muros. Meľarenas andre miro sveto
nav peskre džungale vecenca, so kerenas, a vašoda len murdarďom avri
mira choľaha.
9 Akana mi preačhen te lašarel avre devlen a mi len het o pomňiki peskre
mule kraľengre. Te oda kerena, me dživava maškar lende pro furt.
10 Manušeja, vaker le Izraelitenge pal o Chramos, so tuke sikaďom, hoj
pes te ladžan vaš peskre bini. De lenge te dikhel andre leskro planos.
11 Te pes ladžana vaš savoro, so kerde, akor lenge sikav o planos le
Chramoskro – sar pes savoro kerela, khatar pes džala andre a khatar avri
– sar savoro dičhola avri, save ode ela pravidla the zakoni. Pisin lenge
savoro, hoj te dikhen savoro avke, sar oda kamel te dičhol avri, a hoj te
doľikeren savore pravidla.
12 Kada hin o zakonos pal o Chramos: Calo oda upruno than le
verchoskro pašal o Chramos ela igen sveto. Kajso hin o zakonos pal o
Chramos.“

O oltaris

13 Kajse hine o miri le oltariskre (merinel pes ajsa miraha, sar pes
merinelas andro Chramos): Leskro žľabos hino 50 centimetri tele a 50
centimetri buchlo a leskro ramos dookola hino 25 centimetri. A o oltaris
hino kajso baro:
14 Le žľabostar pal e phuv dži o ešebno ramos, so hin pašal o oltaris, hin
1 metros upre a o ramos hino 50 centimetri. A pal o ešebno ramos dži o
dujto ramos hin 2 metri upre a o ramos hino 50 centimetri.

15 O posledno kotor le oltariskro, kaj pes labarel o obeti, džal mek 2 metri
upre a pal o agora džan upre štar rohi.
16 O upruno than le oltariskro hino kocka, 6 metri džinďardo a 6 metri
buchlo.
17 O upruno ramos hino tiš kocka, 7 metri džinďardo a 7 metri buchlo, e
lišta pašal leste hiňi 25 centimetri a o žľabos dookola hino 50 centimetri.
O garadiči džanas upre pro oltaris pal e vichodno sera.
18 Phenďa mange: „Manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kala hine o
pravidla pal o oltaris: Sar ela o oltaris ačhado, kavke pes anela o labarde
obeti a kropinela o rat pro oltaris:
19 Deha jekhe terne bikos sar e obeta vaš o binos le rašajenge, so hine
andral o kmeňos Levi, andral o potomstvos le Cadokoskro, so aven paš ma,
hoj mange te služinen, phenel o RAJ, o Adonaj.
20 Leha leskre ratestar a čhiveha pro štar rohi le oltariskre the pro štar
agora le oltariskre pro upruno poschoďje the pal calo ramos dookola; avke
les žužareha a pošvecineha.
21 Paľis leha le terne bikos pre labarďi obeta a labareha les avri le
Chramostar pro than, so hin pre oda dino.
22 Pre aver džives aneha jekhe capos bi e chiba pre obeta vaš o binos;
obžužareha o oltaris avke, sar sas obžužardo le bikoha.
23 Sar imar ela obžužardo, aneha le stadostar jekhe bikos bi e chiba the
jekhe baranos bi e chiba
24 a obetineha len le RAJESKE. O rašaja pre lende čhivena lon a obetinena
sar labarďi obeta le RAJESKE.
25 Efta džives aneha sako džives jekhe capos pre obeta vaš o binos the
jekhe terne bikos the baranos le stadostar, savoro bi e chiba.
26 Efta džives pošvecinena o oltaris a obžužarena les. Avke les
odďelinena prekal ma.
27 Sar predžana ola efta dživesa, pro ochtoto džives a the paloda šaj
anena o rašaja pro oltaris peskre labarde obeti the o smiromoskre obeti.
A paľis tumen prilava, phenel o RAJ, o Adonaj.“

44

E vichodno brana phandľi andre

1 Paľis man oda murš iľa pale paš e avruňi vichodno brana la Chramoskri,
a sas zaphandľi andre.
2 O RAJ mange phenďa: „Kadi brana mušinel te ačhel zaphandľi. Našťi
la te phundravel, ňiko prekal late našťi predžal. Mušinel te ačhel phandľi
andre, bo o RAJ, o Del le Izraeloskro, prekal kadi brana avľa andre.
3 Ča o kraľis šaj bešel ode, hoj te chal o chaben anglo RAJ. Ale mušinel
te avel andre a the te džal avri ole jekhe dromeha, prekal e veranda la
branakri.“

Pal e služba andro Chramos

4 Paľis man oda murš ľidžalas pašal e severno brana anglo Chramos. A
dikhľom, sar e slava le RAJESKRI pherarelas o Chramos, a me peľom pro
muj.
5 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, dikh mištes, šun mištes a de pozoris
pre savoreste, so tuke phenava pal savore pravidla the zakoni andro
Chramos le RAJESKRO. De pozoris pre savore vchodi andro Chramos the
pre savore leskre vichodi.

6 Phen le zacate Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Imar man
hin dos savore tumare džungipnastar, Izraelitale!
7 Paš oda savoro džungipen, so kerenas, mek anďan andre miri svetiňa
the le cudzincen, save nane obrezimen aňi andro jile a aňi pro ťelos a
oleha meľarďan andre miro Chramos a prephagľan miri zmluva akor, sar
mange obetinenas o chaben, o žiros the o rat.
8 Na tumen kerenas e služba andre miri svetiňa, ale avrenge diňan te
kerel e služba andre miri svetiňa.
9 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Ňisavo cudzincos, so nane obrezimen
andro jilo the pro ťelos, našťi avel andre miri svetiňa, mek aňi oda
cudzincos, so dživel maškar o Izraeliti.
10 Ale o Leviti, save mandar odgele a bludzinenas pal peskre modli, akor
sar the o Izraeliti bludzinenas, mušinena te ľidžal e vina vaš peskro binos.
11 Šaj služinena andre miro Chramos sar o stražňika paš o chramoskre
brani a the sar o chramoskre služobňika. Šaj murdarena le dživiren pro
labarde obeti the pro obeti le manušengre a šaj ačhena anglo manuša a
služinena lenge.
12 Ale vašoda, hoj lenge služinenas paš lengre modli a kerde oda, hoj o
Izrael peľa andro binos, vašoda iľom vera, hoj mušinena te ľidžal e vina
vaš peskro binos, phenel o RAJ, o Adonaj.
13 Našťi aven paš ma, hoj mange te keren e rašajiko služba, našťi aven
aňi paš oda, so mange hin sveto, aňi paš miri neksveteder obeta; mušinena
te ľidžal e ladž vaš ola džungipena, so kerenas.
14 No dava lenge te starinel pes pal e chramoskri buči a te kerel savoro,
so ode kampela te kerel.
15 Ale o rašaja andral o kmeňos Levi, save hine andral o potomstvos
le Cadokoskro, save stražinenas miri svetiňa, akor sar o Izraeliti mandar
odgele, on šaj aven pašes ke ma, hoj mange te služinen; on ačhena anglal
ma, hoj mange te obetinen o žiros the o rat, phenel o RAJ, o Adonaj.
16 Ča on šaj aven andre miri svetiňa; ča on šaj aven te služinel paš miro
skamind anglal mande a starinena pes pal miri služba.
17 Sar avena andre brana pre andruňi dvora, mušinen pre peste te urel
o ľanova gada; našťi aven urde andro gada vlnatar, sar kerena o službi
andro brani la andruňa dvorakre abo andro Chramos.
18 Pro šere len ela o ľanova turbani a pašal o pasos o ľanova telune gada.
Našťi pre peste uren ňisave gada, andre save pes spocisaľol.
19 Sar avena avri pre avruňi dvora paš o manuša, mušinen peske te
čhivel tele ola gada, andre save kerenas e služba andro Chramos, a te
thovel len andro kherora paš e svetiňa. Mušinen pre peste te urel aver
gada, hoj pes o manuša te na chuden lengre svete gadendar.‘ “

O pravidla prekal o rašaja

20 „ ‚O rašaja peske našťi hoľinen o šere aňi peske našťi muken bare bala,
ale mušinen peske o bala te strihinel.
21 O rašaja našťi pijen mol, sar džan andre andruňi dvora.
22 Našťi peske len ajsa džuvľa, so hiňi vdova, abo ajsa, savi pes rozgeľa le
romeha, ale šaj peske len ča pačivaľa čha le Izraelitendar abo ajsa vdova,
so ačhiľa vdova pal aver rašaj.
23 On sikavena mire manušen, savo rozďjel hin maškar o sveto the
običajno abo so hin žužo the nažužo.

24 Te pes o manuša pre varesoste na zdžana, o rašaja len rozsudzinena
a kerena oda pal mire zakoni. On mušinen te doľikerel mire zakoni the
prikazi pal savore mire inepi a mire šabati ľikerena sar sveta.
25 Našťi džan paš o mulo manuš, hoj pes te na meľaren andre, ale ča
akor šaj, te oda mulo manuš uľahas lengro dad abo daj, čhavo abo čhaj,
phral abo pheň, savi mek nane romeste.
26 Paloda, sar pes o rašaj pale obžužarela, mek mušinel te užarel efta
džives
27 a pre oda džives, sar avela pale pre andruňi dvora le Chramoskri,
hoj te služinel andre svetiňa, mušinela te anel e obeta vaš peskro binos,
phenel o RAJ, o Adonaj.
28 Le rašajen na ela ňisavo ďeďictvos, bo me som lengro ďeďictvos. Ma
den len ňisavo ďeďictvos andro Izrael; me som lengro ďeďictvos.
29 O chabeneskre obeti, o obeti vaš o binos the o obeti vaš e vina ela o
chaben le rašajengro; a the savoro andro Izrael, so hin odďelimen prekal
o RAJ, ela le rašajengro.
30 Le rašajengro ela oda nekfeder le ešebne uľipnastar a the savore aver
dari, so o manuša dena mange, ena le rašajengre. Le rašajenge dena the
o nekfeder le chumerestar, hoj te avel o požehnaňje pre tumaro kher.
31 O rašaja našťi chan ňisave džviros aňi čirikles, savo muľa korkoro
pestar, aňi ajses, saves rozčhingerde o dziva džviri.‘ “

45

O sveto kotor la phuvatar

1 „ ‚Sar rozďelinena e phuv le losoha maškar o dešuduj kmeňi, mušinen
te odďelinel jekh kotor la phuvatar sar sveto than prekal o RAJ. Džinďardo
ela 12,5 kilometri a buchlo 10 kilometri; calo oda than ela sveto.
2 Ola phuvatar mukena avri pro Chramos jekh kocka 250 metri džinďarďi
a 250 metri buchľi a pašal odi kocka ela 25 metri voľno than.
3 Andre odi odďelimen phuv prekal o RAJ, merin avri pro džinďardes
12,5 kilometri a pro buchles 5 kilometri a ode ela o Chramos, o neksveteder
than.
4 Oda ela o sveto kotor la phuvatar prekal o rašaja, save aven paš o RAJ
te služinel andro Chramos. Oda ela o than prekal lengre khera the o sveto
than prekal o Chramos.
5 Oka jepaš kotor ola phuvatar 12,5 kilometri džinďardo a 5 kilometri
buchlo ela prekal o Leviti, so keren buči andro Chramos. Ode ena o fori,
kaj bešena o Leviti.
6 Paš miri sveto phuv muken avri than prekal o foros Jeruzalem 12,5
kilometri pro džinďardes a 2,5 kilometri pro buchles. Ode šaj bešena o
manuša le Izraeloskre.
7 Le kraľiske den oda than, so hin pašal soduj seri la sveta phuvakre,
a the o majetkos le foroskro. La zapadna seratar džala pro zapados a
la vichodna seratar pro vichodos. Le kraľiskri phuv le vichodostar pro
zapados ela ajsi bari sar ola phuva, so chudle o kmeňi.
8 Kadi phuv ela prekal o kraľis andro Izrael. Avke imar mire kraľa na
trapinena le manušen a mukena lenge odi phuv andro Izrael, so chudle
pal peskre kmeňi.‘ “

O dari pro obeti

9 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Imar dos, kraľale le Izraeloskre!
Preačhen tumen te marel a te trapinel le manušen a keren oda, so hin

lačho a spravno! Preačhen imar te zalel e phuv le manušengri, phenel o
RAJ, o Adonaj.
10 Mi el tumen spravodľivo vaha, spravodľivo efa* the spravodľivo batos†.
11 E efa the o batos kamlehas te važinel jednakones. O batos hin jekh
ďesaťina le chomeristar a e efa hin jekh ďesaťina le chomeristar. E mira
pes lel pal o chomeris.
12 Jekh šeklos hin biš (20) geri. Šovardeš (60) šekli ena jekh mina.
13 Kada hin e obeta, savi mušinen te anel le kraľiske: šesťina la efatar
andral jekh chomeris pšeňica the šesťina la efatar andral jekh chomeris
jačmeňis.
14 Mušinen te del jekh ľitra olejos andral o šel (100) ľitri. Oda hin jekh
ďesaťina le batostar, bo deš bati hin jekh chomeris abo jekh kor.
15 Mušinen te del the jekhe bakres andral o duj šel (200) bakrengro stados
pal o lače maľi le Izraeloskre. Kale darendar pes kerela e chabeneskri
obeta, e labarďi obeta the e smiromoskri obeta, hoj lenge te odmukav o
bini, phenel o RAJ, o Adonaj.
16 Savore manuša andre phuv mušinen te anel kadi obeta le kraľiske
andro Izrael.
17 O kraľis mušinela te anel o labarde obeti, o chabeneskre obeti, o
pijibnaskre obeti pro inepi, pro inepi le Neve čhoneskre the pro šabati –
pre savore inepi le Izraeloskre. Ov anela e obeta vaš o binos, e chabeneskri
obeta, e labarďi obeta the e smiromoskri obeta, hoj te odmukav le
Izraelitenge o bini.‘ “

E Patraďi the o Inepos le Stankengro

18 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Pro ešebno džives andro ešebno čhon
obetin jekhe terne bikos bi e chiba a obžužar o Chramos le binostar.
19 O rašaj mi lel le ratestar la obetatar vaš o binos a mi čhivel avri pre
chramoskri zarubňa, pro štar agora pro oltariskro ramos the pre zarubňa
la branakri andre andruňi dvora.
20 Avke ker the pro eftato džives andre oda čhon vaš ola, ko kerde binos,
kajte na kamle abo aňi na džanle, sar oda kerde; a kavke obžužarena o
Chramos.
21 Pro dešuštarto (14.) džives andre oda čhon ľikerena o inepos Patraďi;
efta džives chana o mare bi o kvasos.
22 Andre oda džives obetinela o kraľis le bikos vaš peske the vaš savore
manuša la phuvakre sar obeta vaš o binos.
23 Efta dživesa le ineposkre obetinela sako džives efta biken, efta
baranen bi e chiba sar e labarďi obeta le RAJESKE, a jekhe capos pre obeta
vaš o binos.
24 A pre chabeneskri obeta mi obetinel jekh efa pre jekh bikos a jekh efa
pre jekh baranos a jekh hinos olejos pre jekh efa.
25 Pro Inepos le Stankengro, savo chudel pro dešupandžto (15.) džives
andro eftato čhon, mi pripravinel o kraľis tiš avke sar pre Patraďi pro efta
dživesa e obeta vaš o binos, e labarďi obeta the e chabeneskri obeta a the
o olejos.‘ “

46

O obeti le kraľiskre

* **45:10** E efa hin e mira pro aro abo pre pšeňica. † **45:10** O batos hin e mira pre mol abo pro olejos.

1 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: E brana la andruňa dvorakri, visarďi
pro vichodos, ela šov džives andro kurko phandľi andre, ale pro šabat the
pro nevo čhon pes phundravela.
2 Akor o kraľis mi avel andre avrunestar prekal e veranda la branakri a
mi zaačhel paš e zarubňa la branakri. O rašaja mi obetinen leskri labarďi
obeta the e obeta le smiromoskri. O kraľis pes mange klaňinela a lašarela
man pro prahos la branakro a paľis džala avri, ale e brana pes na phandela
andre dži rači.
3 Pro šabat the pro nevo čhon pes the savore manuša klaňinena anglal
o RAJ paš o vchodos ola branakro.
4 E labarďi obeta, savi anela o kraľis le RAJESKE pro šabat, ela šov
bakrore bi e chiba the jekh baranos bi e chiba.
5 E chabeneskri obeta ela jekh efa pre jekh baranos a e chabeneskri obeta
pre jekh bakroro ela ajci, keci kamela te del, a paš oda mek the jekh hinos
olejos pre jekh efa.
6 Pro nevo čhon obetinela jekhe terne bikos, šove bakroren the jekhe
baranos; savoren bi e chiba.
7 Anela the e chabeneskri obeta jekh efa pre jekh bikos a jekh efa pro
baranos, a pro bakrore anela ajci, keci kamela te del, a paš oda mek the
jekh hinos olejos pre jekh efa.
8 Sar avela o kraľis, mi avel andre prekal e veranda la branakri a ole
dromeha mi džal the avri.
9 Sar avena o manuša te lašarel le RAJES pre varesavo inepos, sako, ko
avela andre prekal e severno brana, mušinela te džal avri prekal e južno
brana; a sako, ko avela andre prekal e južno brana, mušinela te džal avri
prekal e severno. Ňiko na džala avri ola branaha savaha avľa andre, ale
džala avri prekal e brana, so hiňi pre oki sera.
10 O kraľis džala andre jekhetane le manušenca a avela avri jekhetane
lenca.
11 Pro inepi the pro oslavi anela o kraľis e chabeneskri obeta – jekh efa
pro bikos a jekh efa pro baranos, ale pro bakrore anela ajci, keci kamela
te del, a paš oda mek the jekh hinos olejos pre jekh efa.
12 Sar o kraľis anela e obeta, savi anel korkoro pestar, e labarďi obeta
abo e smiromoskri obeta prekal o RAJ, akor leske phundravena e vichodno
brana a anela peskri labarďi obeta the e smiromoskri obeta, avke sar pes
kerel pro šabat. Paľis džala avri, a sar džala avri, phandena andre e brana.
13 Sako džives pripravinena prekal o RAJ pre labarďi obeta jekhe-
beršeskre bakrores bi e chiba; sako tosara les obetinena.
14 Paš oda pripravinena sako tosara e chabeneskri obeta jekh šesťina la
efatar a paš oda jekh treťina le hinostar olejos te pokropinel o sano aro.
Kala prikazi pal e chabeneskri obeta prekal o RAJ hine pro furt.
15 Kavke pripravinena le bakrores, e chabeneskri obeta the o olejos furt
sako tosara sar labarďi obeta.‘ “

O ďeďictvos le kraľiskro

16 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Te o kraľis dela daros andral peskro
ďeďictvos varesave peskre čhaven, patrinela oda leskre čhavenge, ela oda
lengro ďeďictvos.
17 Te dela daros andral peskro ďeďictvos varekas peskre sluhendar,
patrinela oda leske dži andro Radišagoskro berš a paľis pes oda dela pale
le kraľiske. Le kraľiskro ďeďictvos patrinel ča le kraľiskre čhavenge, oda
hin lengro.

18 O kraľis našťi lel našilu ňisavo ďeďictvos le manušendar, hoj len
te tradel avri andral lengro ďeďictvos. Peskre čhaven dela o ďeďictvos
peskre majetkostar, a avke na ela ňiko mire manušendar tradlo avri andral
peskro ďeďictvos.‘ “

O kuchňi, kaj pes taven o obeti

19 Paľis man iľa prekal o vudar, so hin pal e sera la branakri, paš e severno
budova le Chramoskri, kaj sas o kherora prekal o rašaja, a sikaďa mange
o than andro kutos pro zapados.
20 Phenďa mange: „Kada hin o than, kaj o rašaja tavena e obeta vaš e
vina the e obeta vaš o binos a pekena e chabeneskri obeta, hoj oda te na
mušinen te anel avri pre avruňi dvora, hoj pes olestar te na dotkňinen o
manuša a te na aven vašoda marde.“
21 Paľis man iľa pre avruňi dvora a geľa manca pašal savore štar kuti. A
dikhľom, hoj andre dojekh kutos sas mek aver ohradzimen dvora.
22 Andre savore štar kuti sas ohradzimen dvori. Savore štar sas jednaka
a sas 20 metri džinďarde a 15 metri buchle.
23 Pašal dojekh ole štare dvorendar sas baruno murocis a tele pašal ola
murici sas kerde ajse thana pro taviben.
24 Phenďa mange: „Kala hine o kuchňi pro taviben, kaj o chramoskre
služobňika taven o obeti le manušengre.“

47

O paňi andral o Chramos

1 Paľis man oda murš iľa pale paš o chramoskro vudar a me dikhľom o
paňi, sar avel avri telal o chramoskro prahos pro vichodos, bo o Chramos
sas visardo pro vichodos. O paňi avelas avri pal e čači sera le Chramoskri,
južňe le oltaristar.
2 Avke man iľa avri prekal e severno brana a geľa manca pašal e avruňi
brana, so hiňi visarďi pro vichodos, a dikh, o paňi polokes avelas avri pal
e južno sera.
3 Oda murš geľa pro vichodos a andro vast les sas e šparga te merinel.
Merinďa pandž šel (500) metri a paľis man preiľa prekal o paňi. O paňi
mange sas dži o členki.
4 Paľis merinďa pale pandž šel (500) metri a preiľa man prekal o paňi a
o paňi mange sas imar dži o khoča. Merinďa aver pandž šel (500) metri a
pale man preiľa prekal o paňi a o paňi mange sas imar dži o pasos.
5 Pale merinďa aver pandž šel (500) metri a o paňi imar sas ajso baro,
hoj prekal našťi pregeľom, bo o paňi bariľa a imar pes andre mušinelas te
plavinel; bariľa baro paňi, prekal savo pes na delas te predžal.
6 Phučľa mandar: „Manušeja, dikhľal mištes kada savoro?“
Paľis man iľa avri andral o paňi a anďa man pale pre phuv.
7 Sar avľom pale, dikhľom ode pherdo stromi pal soduj seri le paňeskre.
8 Phenďa mange: „Kada paňi džal pro vichodos a paľis tele andre Araba,
kaj džal andro Mulo moros. Sar dodžala andro moros, o paňi le moroskro
sasťola avri.
9 Kada paňi obdžiďarela savore džide bitosťen ode, kaj džala, a ode, kaj
avela, ela pherdo ribi a oda moros, andre savo avela, sasťola avri; všadzik,
kaj ča kada paňi džala, anela o dživipen.
10 O ribara pes rozthovena pašal o moros; andral o En-Gedi dži paš o
En-Eglajim ela than, kaj nacirdena o siti. Ela ode igen but všelijaka ribi
avke sar andro Stredozemno moros.

11 Ale o močara the o mlaki na sasťona avri; ena mukle le manušenge
pro lon.
12 Pal soduj seri le paňeskre barona všelijaka ovocna stromi; lengre
prajti na šučona avri a lengro ovocje na našľola. Sako čhon anena nevo
ovocje, bo o paňi andral o Chramos avela pre lende. Lengro ovocje ela pro
chaben a lengre prajti pro sasťipen.“

O hraňici la phuvakre

13 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Kala hin o hraňici la phuvakre, save
rozďelinena le Izraeloskre dešuduj kmeňenge sar lengro ďeďictvos. O
Jozef chudela duj kotora.
14 Le losoha rozďelinena e phuv maškar lende jednakones. Me diňom
lav, hoj la dava tumare dadenge; kadi phuv ačhela tumenge sar ďeďictvos.
15 Kala hine o hraňici pre severno sera: Le Stredozemne morostar džana
o hraňici pašal o Chetlon prekal o Lebo-Chamat dži o Cedad,
16 Berota, Sibrajim, savo hino pre hraňica maškar o Damašek the
Chamat, dži o Chacer-Hatikon, savo hino pre hraňica le Chavranoskri.
17 Kada hin e hraňica le Stredozemne morostar dži o Chacar-Enon; kadi
hraňica rozďelinel o Damašek the o Chamat pro severos. Kada hin e
severno sera.
18 E vichodno sera: Le Chacar-Enonostar, savo hino maškar o Chavran
the Damašek, maškar o Gilead the Izrael. E hraňica kerela o Jordan až dži
o Mulo moros the dži o Tamar. Kada hin e vichodno sera.
19 E južno sera: Le Tamarostar dži paš o paňa Meribat-Kadeš, paľis pašal
o paňi Egipt dži paš o Stredozemno moros. Kada hin e južno sera.
20 E zapadno sera: Le Stredozemne morostar džala e hraňica dži pre oki
sera le Lebo-Chamatoskri. Kada hin e zapadno sera.“

Nevo rozďeleňje la phuvakro

21 „Kavke tumenge rozďelinen kadi phuv maškar o kmeňi le Izraeloskre.
22 Le losoha tumenge rozďelinen e ďeďično phuv prekal tumende the
prekal o cudzinci, so bešen tumenca, savenge uľon o čhave. Ľikeren
len avke sar tumare Izraeliten, so uľile maškar tumende. On chu-
dena jekhetane tumenca le losoha e ďeďično phuv maškar o kmeňi le
Izraeloskre.
23 Den le cudzincos e ďeďično phuv andre oda kmeňos, andre savo
dživel, phenel o RAJ, o Adonaj.“

48

1 „Kala hin o nava le kmeňengre: O Dan chudela jekh kotor la phuvakro
pro severos; džala pašal o chetloňiko drom andro Lebo-Chamat; o Chacar-
Enan a e severno hraňica le Damaškoskri paš o Chamat ela leskri hraňica
la vichodna seratar dži pre zapadno sera.
2 O Ašer chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Danoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
3 O Naftali chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Ašeroskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
4 O Menaše chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Naftaliskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
5 O Efrajim chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Menašeskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
6 O Ruben chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Efrajimoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.

7 O Juda chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Rubenoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
8 Paš e phuv le Judaskri le vichodostar pro zapados ela oda kotor la
phuvakro, savo odďelinena sar sveto kotor. Buchlo ela 12,5 kilometri a
džinďardo le vichodostar pro zapados ajci, sar hin jekh kotor la phuvakro
le kmeňengro; ode maškaral ela o Chramos.
9 Oda kotor la phuvakro, savo odďelinena sar sveto le RAJESKE, ela
džinďardo 12,5 kilometri a buchlo 10 kilometri.
10 Kada kotor la phuvatar ela sveto prekal o rašaja. Džinďardo ela 12,5
kilometri pro severos a buchlo 5 kilometri pro zapados; 5 kilometri buchlo
pro vichodos a 12,5 kilometri džinďardo pro juhos. Ode maškaral ela o
Chramos le RAJESKRO.
11 Kada ela prekal o rašaja, save hine odďelimen sar sveta andral o
potomstvos le Cadokoskro, save mange sas verna andre služba a na odgele
mandar avke sar o Leviti, save odgele akor, sar odgeľa o Izrael.
12 Kada ela lengro kotor ola phuvatar, so hiňi odďelimen sar neksveteder
kotor la phuvakro, paš e phuv le Levitengri.
13 Le Levitengro ela o dujto jepaš kotor la odďelimen phuvakro paš e
phuv le rašajengri. Džinďardo ela 12,5 kilometri a buchlo 5 kilometri;
jekhetane ena kala duj kotora la phuvakre džinďarde 12,5 kilometri a
buchle 10 kilometri.
14 On našťi bikenen aňi našťi čerinen kada nekfeder kotor la phuvakro a
našťi predžal pre aver manuša, bo oda hin sveto kotor la phuvakro prekal
o RAJ.
15 Oka kotor la phuvakro, so ačhel 2,5 kilometri buchlo a 12,5 kilometri
džinďardo, na ela sveto, ale ela le foroskro pro khera the pro maľi. Ode
maškaral ela o foros,
16 savo ela kajso baro: Pro severos 2,25 kilometri, pro juhos 2,25
kilometri, pro vichodos 2,25 kilometri the pro zapados 2,25 kilometri.
17 Le foros ela maľa, savi ela kajsi bari: pro severos 125 metri, pro juhos
125 metri, pro vichodos 125 metri the pro zapados 125 metri.
18 Odi phuv, so ačhela, so džal pro džinďardes pašal o sveto kotor la
phuvakro, ela pre vichodno sera 5 kilometri a pre zapadno sera 5 kilometri.
O uľipen, so upre barola, ela prekal o robotňika andro foros.
19 O robotňika le foroskre, save pre maľa kerena buči, ena andral savore
kmeňi le Izraeloskre.
20 Calo kotor la phuvakro ela štvorcos 12,5 kilometri pal dojekh sera.
Kada kotor la phuvatar odďelinena pre sera sar sveto daros, jekhetane le
foroskra phuvaha.
21 Oda, so ačhela pal soduj seri ola odďelimen phuvatar the le forostar,
ela prekal o kraľis. Džala odarik, kaj končinel e odďelimen phuv, ole
12,5 kilometrendar dži paš e vichodno hraňica a zapadňe tiš ole 12,5
kilometrendar dži paš e zapadno hraňica. Soduj kala kotora la phuvakre,
so hine ajse bare sar the ola kotora le kmeňengre, ena prekal o kraľis a e
odďelimen phuv the o Chramos ena maškar lende.
22 E ďeďično phuv le Levitengri the e ďeďično phuv le foroskri ena
maškar oda than, so patrinel le kraľiske. Oda, so patrinel le kraľiske ela
maškar e phuv le Judaskri the Benjaminoskri.
23 Okla kmeňi: O Benjamin chudela jekh kotor la phuvakro la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
24 O Šimeon chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Benjaminoskri
la vichodna seratar dži e zapadno sera.

25 O Jisachar chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Šimeonoskri
la vichodna seratar dži e zapadno sera.
26 O Zebulun chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Jisacharoskri
la vichodna seratar dži e zapadno sera.
27 O Gad chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Zebulunoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
28 Pre južno sera paš o Gad džala pro juhos e hraňica le Tamarostar dži
o paňa Meribat-Kadeš, paš o paňi le Egiptoskro paš o Stredozemno moros.
29 Kadi hiňi e phuv, savi rozďelinena le losenca sar ďeďictvos maškar o
kmeňi le Izraeloskre, a kala ena lengre phuva, phenel o RAJ, o Adonaj.“

O brani le Jeruzalemoskre

30 „Kala hin o vchodi andro foros: Pre severno sera, savi merinel 2,25
kilometri,
31 o brani le foroskre pes vičinena pal o kmeňi le Izraeloskre. Pre severno
sera ena trin brani: E Brana le Rubenoskri, le Judaskri the le Leviskri.
32 Pre vichodno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le
Jozefoskri, le Benjaminoskri the le Danoskri.
33 Pre južno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le
Šimeonoskri, le Jisacharoskri the le Zebulunoskri.
34 Pre zapadno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le
Gadoskri, le Ašeroskri the le Naftaliskri.
35 Cale foros dookola ela 9 kilometri.
O foros pes ole dživesestar vičinela: O RAJ hino ode.“

O Daniel

O Daniel the leskre prijaťeľa

1 Andro trito berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Jojakim, avľa o
babiloňiko kraľis Nebukadnecar andro Jeruzalem a rozthoďa pes pašal o
foros.
2 O RAJ leske domukľa te zalel le judske kraľis le Jojakim a te lel varesave
veci andral o Chramos le Devleskro. Ľigenďa len andre peskri phuv
Babilon*, andro chramos peskre devleskro a varesave veci ľigenďa andro
pokladňici ke peskro del.
3 Paľis phenďa o kraľis peskre hlavne komorňikoske le Ašpenazoske,
hoj te kidel avri terne Izraeliten le kraľiskre potomkendar the le rajikane
famelijendar,
4 pre save nane ňisavi chiba, so dičhon šukares avri, hine goďaver a
achaľon andre savoreste, ajse, save lokes sikľon, hoj te služinen andro
kraľiskro palacis. Ov len mušinďa te sikavel te pisinel the te vakerel
chaldejika čhibaha.
5 O kraľis len diňa te chal sako džives le chabenestar the la moľatar pal
peskro skamind. Diňa, hoj len trin berš te sikaven a paloda imar te aven
andre služba paš o kraľis.
6 Maškar ola terne murša sas varesave le Judejcendar: o Daniel, o
Chananijaš, o Mišael the o Azarijaš.
7 O hlavno komorňikos lenge diňa aver nava: le Danieloske diňa
Beltšacar, le Chananijašoske Šadrach, le Mišaeloske Mešach a le Azari-
jašoske Abed-Nego.
8 Ale o Daniel peske zaiľa andro jilo, hoj pes na meľarela anglo Del le
kraľiskre chabeneha aňi leskra moľaha. Vašoda mangľa le komorňikos,
hoj te na mušinel te chal ole chabenestar, hoj pes te na meľarel andre.
9 O Del diňa, hoj o Daniel sas pre dzeka le komorňikoske a sas ke leste
jileskro.
10 Ale phenďa le Danieloske: „Darav man mire rajestar, le kraľistar, savo
tumenge diňa kada chaben the pijiben. Sar dikhela o kraľis, hoj dičhon
avri goreder sar okla terne murša andre tumare berša, dela mange te
odčhinel o šero.“
11 Avke o Daniel phenďa le stražňikoske, saves o hlavno komorňikos
ačhaďa upral o Daniel, Chananijaš, Mišael the Azarijaš:
12 „Ča skušin avri tire služobňiken deš dživesa. Mi den amen te chal ča
zeleňina a te pijel ča paňi.
13 Paľis dikheha, sar dičhuvas avri amen a sar okla aver terne, save
chanas le kraľiskre chabenestar. Pal oda dikheha, hoj so kereha tire
služobňikenca.“
14 Ov len šunďa avri a skušinelas len deš džives.
15 Pal ola deš džives dikhľa, hoj dičhonas avri feder a sas zoraleder sar
okla terne murša, save chanas le kraľiskre chabenestar.
16 Vašoda o stražňikos ľidžalas het o chaben the e mol, so sas prekal
lende, a delas len te chal ča zeleňina.
17 O Del diňa kale štare terne muršen goďi, hoj te prindžaren a te achaľon
dojekh pisišagos the goďaveripen. A le Danieloske mek ke oda diňa, hoj
te džanel te achaľol savore viďeňja the sune.

---

* **1:2** E hebrejiko čhib: Šinar

18 Sar imar pregele ola trin berša, save o kraľis diňa, o hlavno
komorňikos len anďa te sikavel anglo Nebukadnecar.
19 O kraľis lenca vakerelas a maškar savore pes na arakhľa ňiko ajso sar
o Daniel, o Chananijaš, o Mišael the o Azarijaš. Avke sas ačhade andre le
kraľiskri služba.
20 O kraľis dikhľa, hoj andre dojekh goďaver veca, pal savi lendar
phučelas, sas dešvar goďavereder sar savore čaroďejňika the vražňika
andre calo leskro kraľišagos.
21 O Daniel ode ačhiľa dži andro ešebno berš, sar kraľinelas o Kiros.

2

Le kraľiskro suno pal e socha

1 Sar kraľinelas o Nebukadnecar dujto berš, sas les sune. Na sas les
smirom andro jilo a našťi sovelas.
2 Akor diňa o kraľis te vičinel le vražňiken, le zaklinačen, le
čaroďejňiken the le astrologen*, hoj leske te phenen, save džalas sune.
On avle a ačhile anglo kraľis.
3 O kraľis lenge phenďa: „Sas man suno a nane man smirom andro jilo.
Kamav te džanel, pal soste oda suno hin.“
4 O astrologa phende le kraľiske andre aramejiko čhib: „Kraľina, dživ
pro furt! Phen tire služobňikenge tiro suno a amen tuke phenaha, pal
soste džal.“
5 O kraľis odphenďa le astrologenge: „O lav, so avel mandar, pes na del te
čerinel: Te mange na phenena avri miro suno a na phenena, pal soste džal,
čhingerava tumen pro kotora a tumare kherendar kerava kopa šmeci.
6 Ale te mange phenena avri o suno a phenena, pal soste džal, mištes
tumenge počinava a dava tumen dari the bari pačiv. Avke akana phenen
mange o suno a the pal soste džal!“
7 On leske pale phende: „Mi vakerel avri o kraľis o suno peskre
služobňikenge a amen leske phenaha, pal soste džal.“
8 Akor o kraľis odphenďa: „Džanav mištes, hoj ča kamen te dochudel
buter časos, bo džanen, hoj miro lav pes na del te čerinel.
9 Te mange na phenena o suno, dava tumen te marel savoren jednakones.
Dovakerďan tumen jekhetane, hoj angle mande vakerena o klamišagos dži
akor, medik na čerinava miro gondoľišagos. Phenen mange o suno a akor
džanava, hoj šaj mange phenen the pal soste džal.“
10 O astrologa odphende le kraľiske: „Nane pre phuv ňisavo manuš, ko
šaj kerďahas oda, so o kraľis amendar mangel! Ňisavo baro abo zoralo
kraľis na mangľa šoha kajsi veca le čaroďejňikostar, le zaklinačistar abo
le astrologostar.
11 Kadi veca, so o kraľis mangel, hiňi igen phari. Ňiko oda suno na
džanela te phenel avri le kraľiske, ča o devla, ale on na dživen maškar
o manuša!“
12 Akor o kraľis igen choľisaľiľa a prikazinďa te murdarel savore goďaver
muršen andro Babilon.
13 Avke sas avridino o prikazis, hoj te murdaren le goďaver muršen, a
rodenas the le Daniel the leskre prijaťeľen, hoj len te murdaren.
14 Sar o Arijoch, o veľiťeľis le kraľiskre stražňikengro, džalas te murdarel
le goďaver muršen andro Babilon, prevakerďa ke leste o Daniel bara
goďaha the radaha.

---

* **2:2** E hebrejiko čhib: le Chaldejcen

15 Phučľa le Arijochostar: „Soske diňa avri o kraľis kajso zoralo prikazis?“
Akor o Arijoch phenďa le Danieloske, sostar džal.
16 Paľis o Daniel geľa paš o kraľis a mangľa peske lestar časos, hoj leske
te phenel, pal soste džalas suno.
17 Avke o Daniel geľa andre peskro kher a phenďa pal oda peskre
prijaťeľenge le Chananijašoske, le Mišaeloske the le Azarijašoske.
18 Phenďa lenge, hoj te mangen le Devlestar andro ňebos o jileskeriben
vaš kada garuďipen, hoj les the leskre prijaťeľen te na murdaren okle
goďaver muršenca andral o Babilon.
19 Paľis pes le Danieloske rači andro viďeňje otkerďa oda garuďipen.
Avke o Daniel lašarelas le Devles andro ňebos
20 a phenďa:
„Mi el barardo le Devleskro nav pro furt,
bo leskro hin o goďaveripen the e zor.
21 Ov čerinel o idei the o časi,
ačhavel a čhivel tele le kraľen.
Del godi le goďaveren
a prindžaripen olen, ko achaľuven.
22 Ov otkerel o bare a garude veci,
džanel, so hin andro kaľipen,
a o švetlos bešel leha.
23 Paľikerav tuke, Devla mire dadengro,
a lašarav tut,
hoj man diňal godi the zor,
a diňal mange te džanel oda, so tutar mangahas,
bo amenge phenďal avri o suno le kraľiskro.“

24 Paľis geľa o Daniel ko Arijoch, saves o kraľis ačhaďa, hoj te murdarel
le goďavere muršen andral o Babilon, a phenďa leske: „Ma murdar len.
Le man anglo kraľis a me leske phenava avri o suno, pal soste džal.“
25 Akor o Arijoch sigo anďa le Daniel anglo kraľis a phenďa leske:
„Arakhľom jekhe muršes, savo sas zailo andre Judsko, savo šaj le kraľiske
phenel avri o suno a the oda, so andre sikavel.“
26 O kraľis phučľa le Danielostar, savo pes vičinel Beltšacar: „Džanes
mange te phenel avri o suno, savo man sas, a pal soste džal?“
27 O Daniel odphenďa le kraľiske: „O garuďipen, savo kamel o kraľis
te džanel, našti phenen avri ňisave goďaver murša aňi o zaklinača aňi o
čaroďejňika aňi o vražňika.
28 Ale hin o Del pro ňebos, savo otkerel o garuďipena. Ov sikaďa le
kraľiske le Nebukadnecaroske, so pes ačhela andre ola dživesa, so avena.
Kada hin tiro suno the viďeňja, so tuke predžanas andro šero, sar tuke
pašľohas pro hadžos:
29 Kraľina, pro hadžos tuke avenas o gondoľišagi pal oda, so pes ačhela
paľis. Oda, ko otkerel o garuďipena, tuke diňa te džanel, so ela.
30 A so džal pal ma, kada garuďipen mange na sas otkerdo bo som
goďavereder sar savore, so dživen, ale vašoda, hoj tu kraľina te džanes,
pal soste džahas suno, a te achaľos oda, so gondoľinehas andro jilo.
31 Tu, kraľina, dikhľal varesavi igen uči socha. Odi socha sas bari a igen
zorales blišťisaľolas; ačhelas angle tu a avelas latar dar.
32 Lakro šero sas le žuže somnakastar, o koľina the o rameni sas le
rupestar a o per the o klubi sas le brondzostar.

33 Lakre čanga sas le trastestar a o pindre sas sikra le trastestar the sikra
la čikatar.
34 Androda, sar pre late dikhehas, odphadžiľa bar, ale na le manušeskre
vastendar. Peľa la sochake pro pindre a rozpučinďa o trast the e čik pro
kotora.
35 Paľis o trast, e čik, o brondzos, o rup the o somnakaj jekhvareste
rozpele pro kotora a sas sar o šupi pal e pšeňica ňilaje andre žatva. E
balvaj len hazdňa a na ačhiľa pal lende ňič. Ole barestar, so peľa pre
socha, ačhiľa baro verchos a pherdžarďa cal̓i phuv.
36 Kada sas o suno. Akana phenaha le kraľiske, pal soste džal.
37 Tu, kraľina, sal nekbareder savore kraľendar. O Del andral o ňebos
tuke diňa o kraľišagos, e moc, e zor the e pačiv.
38 Diňa tuke andro vasta le manušen, le dzive džviren the le ňeboskre
čiriklen všadzik, kaj bešen. Ačhaďa tut, hoj te vladňines upral oda savoro.
Tu sal oda somnakuno šero.
39 Pal tute avela aver kraľišagos, cikneder sar tiro, a mek aver, trito
kraľišagos le brondzostar, so vladňinela pre cal̓i phuv.
40 A paľis ela štarto kraľišagos zoralo sar trast, savo phagerel a rozmarel
savoro. A avke sar o trast, so savoro phagerel, avke kada phagerela a
rozmarela okle savoren.
41 O pindre the o angušta sikra la čikatar the sikra le trastestar, so dikhľal
– oda sikavel, hoj o kraľišagos ela rozďelimen. Ale ela andre the e zor le
trastestar, bo dikhľal o trast mišimen la čikaha.
42 O angušta le pindrengre sikra le trastestar a sikra la čikatar, so dikhľal
– oda sikavel, hoj o kraľišagos ela sikra zoralo a sikra slabo.
43 O trast mišimen la čikaha, so dikhľal, hin, hoj pes mišinena maškar
peste: Dena romeste peskre čhaven jekh avreske, hoj te avel smirom
maškar lende, ale na l̓ikerena pes jekhetane, avke sar o trast pes našťi
mišinel la čikaha.
44 Andro dživesa kale kraľengre o Del le ňeboskro zathovela o
kraľišagos, savo l̓ikerela pro furt, na ela zňičimen a na ela avre
manušengro. Rozphagerela savore kala kraľišagi a zňičinela len, ale oda
kraľišagos ačhela pro furt.
45 Kada hin, so sikavel oda suno pal o bar odphago le verchostar, ale na
le manušeskre vastendar – o bar, so phagerďa o trast, o brondzos, e čik,
o rup the o somnakaj pro kotora: O baro Del sikaďa le kraľiske, so pes
ačhela. O suno hino čačipen a pre oda, so sikavel o suno, tut šaj mukes.“
46 Akor o kraľis Nebukadnecar peľa le mujeha pre phuv, diňa pačiv le
Daniel a prikazinďa, hoj te anen e obeta the o voňavo kaďidlos prekal
leste.
47 O kraľis le Danieloske phenďa: „Čačes, tiro Del hino nekbareder Del,
o Raj le kraľengro, oda, ko otkerel o garuďipena, bo otkerďa tuke kada
garuďipen.“
48 Paľis o kraľis ačhaďa le Daniel pro baro than a diňa les but vzacna
dari. Diňa leske te l̓idžal calo babiloňiko provincija a ačhaďa les upral
savore goďaver murša andro Babilon.
49 O Daniel peske mangľa le kraľistar, hoj te ačhavel le Šadrach, le
Mešach the le Abed-Nego sar uradňiken upral e babiloňiko provincija. Ale
o Daniel ačhiľa pre dvora le kraľiskri.

3

Le Danieloskre prijaťeľa andro jagalo bov

1 O kraľis Nebukadnecar diňa te kerel somnakuňi socha. Sas uči 27
metri a buchľi sas maj 3 metri. Diňa la te ačhavel pre rovina Dura andre
babiloňiko provincija.
2 Paľis o kraľis vičinďa le vladaren, le guverneren, le foroskre vodcen, le
hlavne radcen, le spravcen upral o pokladňici, le sudcen the savore avre
uradňiken andral o provinciji, hoj te aven, bo kamelas te pošvecinel e
socha, so diňa te ačhavel.
3 Avke pes zgele savore kala anglune manuša, hoj te pošvecinen e socha,
savi ačhaďa o kraľis Nebukadnecar.
4 Paľis o hlasaťeľis zorales zvičinďa: „Prikazinel pes tumenge, manušale
andral dojekh narodos the čhib:
5 Sar šunena o hangos andral e truba, pišťala, citara, lavuta the harfa abo
aver bašaviben, takoj peren pre phuv a banďon angle somnakuňi socha,
so diňa te ačhavel o kraľis Nebukadnecar.
6 Oda, ko na perela pre phuv a na banďola, ela čhido andro jagalo bov
rozlabardo.“
7 Vašoda, sar šunenas o manuša andral savore narodi the čhiba o hangos
andral e truba, pišťala, citara, lavuta the harfa abo aver bašaviben, takoj
perenas pre phuv a banďonas angle socha, so diňa te ačhavel o kraľis
Nebukadnecar.
8 Akor avle varesave Chaldejci a chudle te vakerel pro Židi.
9 Phende le kraľiske: „Kraľina, dživ pro furt!
10 Tu, kraľina, diňal avri prikazis, hoj dojekh, ko šunela o hangos andral
e truba, pišťala, citara, lavuta the harfa abo aver bašaviben, mušinel te
perel pre phuv a te banďol angle somnakuňi socha.
11 Ale oda, ko na perela pre phuv a na banďola angle socha, ela čhido
andro jagalo bov rozlabardo.
12 No hin kade varesave Židi, saven ačhaďal sar uradňiken upral e
babiloňiko provincija – o Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego. Kala murša,
kraľina, na doľikeren tire lava. On na lašaren tire devlen a na banďon
angle somnakuňi socha, so diňal te ačhavel.“
13 Akor o Nebukadnecar igen choľisaľiľa a prikazinďa, hoj te anen le
Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego. Avke ande kale muršen anglo kraľis.
14 O Nebukadnecar lenge phenďa: „Hin oda čačo, Šadrach, Mešach the
Abed-Nego, hoj mire devlen na lašaren a na banďon angle miri somnakuňi
socha, so diňom te ačhavel?
15 Či san akana pripravimen, sar šunena o hangos andral e truba, pišťala,
citara, lavuta the harfa abo všelijako aver bašaviben, takoj te perel pre
phuv a te banďol angle socha, so diňom te ačhavel? Bo sar na banďona
angle socha, takoj tumen čhivena andro jagalo bov rozlabardo. A paľis
savo del tumen šaj zachraňinela andral mire vasta?“
16 O Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego odphende le kraľiske: „Ó
Nebukadnecar, amen pes na mušinas angle tu te braňinel.
17 Te amen čhivena andro jagalo bov, amaro Del, saves lašaras, amen
šaj zachraňinel andral oda bov a zachraňinela amen the andral tire vasta,
ó kraľina.
18 Ale the te oda na kerďahas, džan, kraľina, hoj tire devlen na lašaraha
a angle somnakuňi socha, so diňal te ačhavel, na banďuvaha.“
19 Akor o Nebukadnecar igen choľisaľiľa, o muj pes leske čerinďa a sas
igen choľamen pro Šadrach, Mešach the Abed-Nego. Diňa prikazis, hoj te
rozlabaren o bov eftavar buter, sar oda kerenas angloda.

20 A rozkazinďa le nekzoraleder slugaďenge andral peskri armada, hoj te
phanden le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego a te čhiven andro jagalo
bov rozlabardo.
21 Paľis sphandle kale muršen, so sas urde andre peskre plašťi, gada the
turbani pro šere, a čhide len andro jagalo bov rozlabardo.
22 Vašoda, hoj le kraľiskro rozkazis sas igen prisno, sas o bov avke
rozlabardo, hoj o jagalo plameňis andral o bov murdarďa ole muršen,
save ande le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego.
23 A on trin džene pele sphandle andre oda jagalo bov rozlabardo.

24 Akor o kraľis Nebukadnecar predaranďiľa, sig ušťiľa a phučľa peskre
radcendar: „Či na čhiďam andro jagalo bov trine zaphandle muršen?“

„He, kraľina, čhiďam!“ odphende le kraľiske.

25 „Ale me dikhav štare muršen te phirel maškar e jag!“ phenďa o kraľis.
„Nane zaphandle a e jag len ňič na kerel! A oda štarto marel pro čhavo le
devlengro!“

26 Akor o Nebukadnecar avľa paš o vudar ole boveskro a vičinďa:
„Šadrach, Mešach the Abed-Nego, služobňikale le Nekbaredere Devleskre,
aven kade avri!“

Avke o Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego avle avri andral e jag.

27 A savore vladara, o guvernera, le foroskre vodci the o aver uradňika
le kraľiskre avle a dikhle, hoj e jag ole trine muršen na kerďa ňič, aňi jekh
bal pro šero lenge na zlabiľa, aňi o gada pre lende na zlabile a aňi na
khandenas pal o thuv.

28 Akor phenďa o Nebukadnecar: „Bararav le Devles, saves o Šadrach,
o Mešach the o Abed-Nego lašaren! Ov bičhaďa peskre aňjelos a
zachraňinďa peskre služobňiken, save andre leste pačanas a na šunde le
kraľiskro rozkazis a dine peskre ťela pro meriben, bo kamenas te lašarel
ča peskre Devles a na kamenas te služinel ňisave avre devleske.
29 Vašoda dav kada prikazis: Te varesave manuša andral varesave
narodi abo čhiba phenena vareso nalačho pro Del le Šadrachoskro, le
Mešachoskro the le Abed-Negoskro, ena čhingerde pro kotora a lengre
khera ena čhide tele, hoj lendar te ačhel ča kopa šmeci; bo nane aver del,
savo šaj zachraňinďahas kavke sar ov.“

30 A paloda o kraľis ačhaďa le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego pro
bareder than andre babiloňiko provincija.

O suno pal o stromos

31 O kraľis Nebukadnecar le narodenge the le manušenge andral savore
čhiba, save dživen pal caľi phuv:

„Mi barol tumenge o smirom!

32 Hin prekal ma radišagos te phenel tumenge pal o znameňja the pal o
zazraki, save mange kerďa o Nekbareder Del.
33 Save bare hine leskre znameňja
a save zorale hine leskre zazraki!
Leskro kraľišagos hin o večno kraľišagos
a leskro rajipen šoha na preačhela.“

4

1 „Me, o Nebukadnecar, mange dživavas andro smirom andre miro kher
a sa mange džalas mištes andre miro palacis.
2 Džavas suno a oda suno man daraďa avri. Sar pašľuvavas pro
hadžos, dikhľom obraza the viďeňja, save mange predžanas andre goďi,
a daranďiľom.
3 Akor diňom avri prikazis, hoj te anen angle mande savore goďaver
muršen andral o Babilon, hoj mange te phenen, pal soste sas o suno.
4 Paľis avle o čaroďejňika, o zaklinača, o astrologa the o vražňika.
Phenďom lenge avri o suno, ale on mange na džanle te phenel, pal soste
džal o suno.
5 Pal lende pro koňec avľa o Daniel a me leske phenďom miro suno. (O
Daniel pes vičinel Beltšacar, avke sar pes vičinel miro del; andre leste hin
o duchos le svete devlengro.)
6 Phenďom: ‚Beltšacarona, nekbareder le nekgoďaveder radcendar,
džanav, hoj o duchos le svete devlengro hin andre tu a ňisavo garuďipen
nane prekal tute igen pharo. Šun avri miro suno, so dikhľom, a phen
mange, pal soste džal!
7 Kala viďeňja dikhľom, sar mange pašľuvavas pre miro hadžos:
Dikhľom a jekhvareste maškar e phuv sas stromos a sas igen učo!
8 O stromos barolas a zoraľolas, sas učo dži o chmari a dičholas les
všadzik pal caľi phuv.
9 Leskre prajti sas igen šukar, sas upre pherdo ovocje a sas upre o chaben
prekal savoredžene. Tel oda stromos arakhle savore dziva džviri o ciňos a
pre leskre konara bešenas o čirikle. Ole stromostar chalas savoro, so hin
džido.
10 Andre ola viďeňja, so dikhľom, sar mange pašľuvavas pre miro
hadžos, dikhľom le svete stražcas, le aňjelos, sar avľa tele andral o ňebos.
11 Zorales vičinelas a phenďa: „Činen tele o stromos a čingeren tele
leskre konara! Razinen tele leskre prajti a leskro ovocje rozčhiven! O
džviri mi denašen telal leskro ciňos a o čirikle mi ľecinen het pal leskre
konara!
12 Ale o pňakos le koreňenca muken andre phuv. Phanden pašal leste o
trastune the brondzune lanci a mi ačhel andre maľakri čar. Mi čuľal pre
leste e ňeboskri rosa a mi dživel le džvirenca maškar o rastlini pre phuv.
13 Mi čerinel pes leske e goďi pal le manušeskri pre le džviroskri a mi
ľikerel leske oda efta časi.
14 Kada prikazis dine avri o stražci, o sveta aňjela oda phende vašoda,
hoj o džide te džanen, hoj le Nekbarederes hin zor upral savore kraľišagi
pre phuv. Ov len del, kaske kamel, a šaj ačhavel kraľiske the le
nekcikneder manušes.“
15 Kada suno dikhľom me, o Nebukadnecar, a tu, Beltšacar, phen mange
avri o suno, bo ňisavo goďaver murš andre miro kraľišagos na džanelas
te phenel, pal soste džal o suno. Ale tu džanes, bo andre tute hin o duchos
le svete devlengro.‘ “

O Daniel phenel, pal soste o suno hin

16 Akor o Daniel, savo pes vičinel Beltšacar, pes igen daralas vajkeci
časos, darade les avri leskre gondoľišagi. O kraľis leske phenďa:
„Beltšacarona, ma dara tut le sunestar the olestar, so sikavel!“
O Beltšacar phenďa: „Kraľina miro, kamľomas, hoj o suno the oda, so
andre sikavel, pes te ačhel tire ňeprijaťeľenge!

17 Andre tiro suno dikhľal igen zoralo the učo stromos. Dičholas, hoj
džal dži andro chmari, a sako pal calo svetos les šaj dikhľa.
18 Leskre prajti sas igen šukar a anďa pherdo ovocje prekal savoredžene
te chal. O dziva džviri peske pašľonas tel leskro ciňos a o čirikle bešenas
pro konara.
19 Kraľina, tu sal oda stromos! Tu barohas a zoraľohas; tiri zor barolas
a dogeľa dži andro chmari a tiro rajipen hin dži pro koňec la phuvake.
20 O kraľis dikhľa le svete stražcas, le aňjelos, te avel tele andral o
ňebos, savo phenelas: ‚Činen tele o stromos a zňičinen les, ale o pňakos
le koreňenca muken andre phuv a phanden pašal leste o trastune the
brondzune lanci. Mi ačhel andre maľakri čar, mi čuľal pre leste e ňeboskri
rosa a mi dživel le dzive džvirenca dži akor, medik na predžala efta
berša*.‘
21 Kada sikavel o suno, kraľina; o Nekbareder diňa avri, so ela mire
rajeha, le kraľiha:
22 Tradena tut avri pašal o manuša a dživeha le dzive džvirenca. Chaha
čar sar o dobitkos a čuľala pre tu e ňeboskri rosa. Efta berša predžana,
medik tuke na pridžaneha, hoj o Nekbareder hin o raj upral o kraľišagos
le manušengro a hoj les del, kaske kamel.
23 Oda, so sas phendo andro suno, hoj pes te mukel o stromoskro pňakos
le koreňenca, sikavel kada: Tiro kraľišagos tuke ela dino pale akor, sar
pridžaneha, hoj o Del andral o ňebos kraľinel.
24 Vašoda, kraľina, prile miri rada: Preač te kerel bini, ker o lačhipen
a tiro nalačhipen čerin pro jileskeriben ko čore manuša. Ko džanel, či na
ľikerela dureder tiro lačhipen.“

O suno pes ačhel

25 Kada savoro avľa pro kraľis Nebukadnecar.
26 Sar imar pregeľa dešuduj čhon, phirelas o kraľis pal e palaciskri
strecha andro Babilon
27 a phenďa: „Či kada nane o baro Babilon, savo ačhaďom mira bara
zoraha sar kraľiko foros, hoj te sikavel miri kraľiko slava?“
28 Mek aňi na dophenďa o lav, imar andral o ňebos šunďiľa o hangos:
„Kada hin phendo pal tute, kraľina Nebukadnecar: O kraľišagos pes tutar
iľa het!
29 Tradena tut avri pašal o manuša, dživeha le dzive džvirenca a chaha
čar sar dobitkos. Efta berša† predžana, medik na pridžaneha, hoj o
Nekbareder hin o raj upral o kraľišagos le manušengro a hoj les del, kaske
kamel.“
30 Takoj pes ačhiľa oda lav, so sas phendo pal o Nebukadnecar a sas
avritradlo le manušendar. Chalas čar sar o dobitkos a pre leskro ťelos
čuľalas e ňeboskri rosa, medik les na sas o bala bare sar le orloskre pora
the o naja sar le čirikleskre pazuri.
31 „Sar pregeľa oda časos, so sas dino, me, o Nebukadnecar, dikhľom pro
ňebos a miri goďi mange avľa pale. Lašaravas le Nekbarederes, bararavas
the oslavinavas le Devles, savo dživel furt.
Leskro rajipen hino večno
a leskro kraľišagos ľikerel pokoleňje pro pokoleňje.
32 Savore manuša pre phuv nane ňič angle leste;
savoreha andro ňebos the le manušenca pre phuv kerel avke, sar kamel.
Ňiko les našťi zaačhavel

* **4:20** Abo: časi † **4:29** Abo: časi

a ňiko leske našťi phenel: ‚So keres?‘
33 Akor mange avľa pale miri godi, a diňa pes mange pale miri pačiv,
miro šukariben the e slava mire kraľišagoskri. Mire radci the o anglune
manuša man pale rodle avri; somas ačhado pro tronos a ačhiľom mek
bareder sar angloda.
34 Akana me, o Nebukadnecar, lašarav, bararav a oslavinav le Kraľis le
ňeboskres. Savoro, so ov kerel, hin lačho, leskre droma hine čače a olen,
ko phiren barikanes, šaj pokorinel.“

5

O vast pisinel pre fala

1 O kraľis o Belšacar kerďa bari hoscina peskre ezera (1 000) anglune
muršenge a pijelas lenca e mol.
2 Sar o Belšacar pijelas e mol, prikazinďa, hoj te anen o somnakune
the o rupune nadobi, save leskro dad o Nebukadnecar anďa andral o
Chramos le Jeruzalemoskro, bo o kraľis kamľa andral lende te pijel peskre
anglune muršenca, peskre romňijenca the peskre avre romňijenca-
služobňičkenca.
3 Avke ande o somnakune nadobi, save ile andral o Chramos, andral o
kher le Devleskro andro Jeruzalem, a pijelas lendar o kraľis peskre anglune
muršenca, le romňijenca the le romňijenca-služkenca.
4 Pijenas o moľa a lašarenas le somnakune, rupune, brondzune, trastune,
kaštune the barune devlen.
5 Jekhvareste pes sikade andro kraľiskro palacis o angušta le
manušeskre vasteskre a pisinenas paš o svietňikos pre fala andro palacis.
O kraľis dikhelas pro vast, sar pisinelas.
6 Akor o kraľis igen predaranďiľa a daratar parňiľa avri. Slabisaľile leske
o pindre a izdranas tel leste o khoča.
7 O kraľis zorales vičinďa, hoj te anen le zaklinačen, le astrologen the
le vražňiken. Paľis phenďa le babiloňike mudrcenge: „Oda, ko pregenela
kada pisišagos a džanela mange te phenel, pal soste oda hin, ela urdo
andro fijalova barikane gada, pre meň leske ela thodo o somnakuno
lancocis a vladňinela sar trito nekbareder andro kraľišagos.“
8 Androda avle savore le kraľiskre mudrci, ale na džanenas te pregenel
o pisišagos aňi te phenel le kraľiske, pal soste džal.
9 Akor o kraľis o Belšacar mek buter predaranďiľa, daratar parňiľa avri
a leskre anglune murša na džanenas so te kerel.
10 Ale sar e kraľovna šunďa, so vakerenas o kraľis the leskre anglune
murša, avľa andre hoscinakri hala a phenďa: „Kraľina, dživ pro furt! Ma
predara! Na mušines daratar te parňol avri.
11 Andre tiro kraľišagos hin murš, andre savo hin o duchos le svete
devlengro. Sar sas tiro dad kraľis, kada murš sikaďa, hoj les hin lačhi
godi, hoj achaľol a hino goďaver, ajso sar o devla. O kraľis Nebukadnecar,
tiro dad, les ačhaďa upral savore čaroďejňika, zaklinača, astrologa the
vražňika.
12 Kale muršes le Daniel, saveske o kraľis diňa nav Beltšacar, hin bari
godi a hin les but prindžaripen the achaľuvipen. Ov džanel te phenel avri
o sune the o garudipena a džanel te otkerel o phare lava. Vičin ole Daniel
a ov tuke phenela, so ode hin pisimen.“
13 Paľis ande le Daniel anglo kraľis a ov phenďa le Danieloske: „Sal tu
oda Daniel, saves o kraľis, miro dad, zaiľa le manušenca andral e Judsko
a anďa kade?

14 Šunďom pal tute, hoj hin andre tute o duchos le svete devlengro, hoj
tut hin lačhi godi, hoj achaľos a sal igen goďaver.
15 Ande angle mande le mudrcen the le zaklinačen, hoj te pregenen kada
pisišagos a te phenen mange, pal soste ode hin pisimen, ale na džanenas
mange te phenel.
16 Ale pal tute šunďom, hoj džanes te phenel avri o sune a džanes te
otkerel o phare lava. Te mange pregeneha kada pisišagos a te pheneha
avri, so ode hin pisimen, dava tut te urel andro fijalova barikane gada
a andre meň hordineha o somnakuno lancocis a vladňineha sar trito
nekbareder andro kraľišagos.“
17 Pre oda o Daniel phenďa le kraľiske: „Muk tuke tire dari a tire odmeni
de avreske. Ale oda pisišagos le kraľiske pregenava a phenava leske avri,
so ode phenel.
18 Kraľina, o Nekbareder Del diňa tire dadeske le Nebukadnecaroske o
kraľišagos, e zor, e slava the e pačiv.
19 O Del les diňa ajsi bari zor, hoj pes lestar daranas o manuša andral
savore narodi the čhiba a izdranas lestar, bo kas kamelas, murdarelas; kas
kamelas, mukelas te dživel; kas kamelas, hazdelas upre; a kas kamelas,
pokorinelas.
20 Sar peske gondoľinelas pal peste but a leskro jilo ačhiľa barikano, akor
sas telečhido pal o kraľiko tronos a leskri slava pes lestar iľa het.
21 Tradle les avri le manušendar a sas les ajsi godi sar le džviren.
Dživelas le dzive somarenca, denas les te chal čar sar le dobitkos a čuľalas
pre leste e ňeboskri rosa dži akor, medik na pridžanľa, hoj o Nekbareder
Del hin o raj upral o kraľišagi le manušengre a hoj len del, kaske kamel.
22 Ale tu, Belšacarona, leskro čhavo, na kamľal tut te pokorinel, kajte
džanehas pal savoreste.
23 Kerehas tutar bareder sar o RAJ andro ňebos, diňal tuke te anel o
nadobi andral leskro Chramos a pijehas andral lende e mol tire anglune
muršenca, tire romňijenca the le romňijenca-služkenca. Lašarehas le
rupune, somnakune, brondzune, trastune, kaštune the barune devlen,
save na dikhen, na šunen, aňi na džanen ňič. Ale le Devles, savo ľikerel
tiro dživipen the savore tire droma andre peskre vasta, na diňal pačiv.
24 Vašoda ov bičhaďa o vast, so pisinďa kala lava.
25 O pisišagos phenel kada:

Mene Mene Tekel u Farsin.

26 Oda hin kada:

‚Mene‘ – O Del zrachinďa o dživesa tire kraľišagoskre a kerďa leske
koňec.
27 ‚Tekel‘ – salas važimen pro vahi a sikaďa pes, hoj na važines ajci, keci
kampel.
28 ‚Peres‘ – tiro kraľišagos sas rozďelimen a dino le Medenge the le
Peržanenge.“

29 Akor o kraľis Belšacar prikazinďa, hoj le Daniel te uren andro fijalova
barikane gada, te thoven leske pre meň somnakuno lancocis a te den te
džanel, hoj hino trito nekbareder raj andro kraľišagos.
30 Odi rat murdarde le Belšacar, le babiloňike kraľis.

6

O Daniel čhido maškar o ľevi

1 Akor ačhiľa kraľiske andro Babilon o Darius, o medsko kraľis, saveske
sas šovardeš the duj (62) berš.
2 O Darius pes rozhodňinďa, hoj ačhavela upral o kraľišagos šel the biš
(120) vladaren, hoj te ľidžan calo kraľišagos,
3 a upral lende ačhaďa trine bare uradňiken a jekh lendar sas o Daniel.
Kala trin uradňika dodikhenas pre ola vladara, hoj pes mištes te starinen
pal o kraľišagos.
4 Pal varesavo časos o Daniel sikaďa, hoj feder kerel peskri buči sar
okla aver uradňika the vladara, bo sas goďavereder, a vašoda les o kraľis
gondoľinelas te ačhavel upral calo kraľišagos.
5 Okla aver uradňika the vladara kamenas te arakhel vareso nalačho pro
Daniel andre oda, sar služinel le kraľiske, bo kamenas les te del andre, ale
na arakhle pre leste ňisavi nalači veca, bo o Daniel sas pačivalo andre
savoreste a kerelas peskri buči avke, sar kampelas.
6 Avke peske kala murša phende: „Pro Daniel na arakhaha ňič, hoj les te
das andre. Šaj les chudas ča andre varesoste, so džal pal o zakonos leskre
Devleskro.“
7 Paľis pes but bare uradňika the vladara zgele ko kraľis a phende leske:
„Kraľina, Darius, dživ pro furt!
8 Savore tire bare uradňika andre tiro kraľišagos, o guvernera, o vladara,
o radci the o anglune murša pes dovakerde, hoj o kraľis te del avri zakonos,
savo mušinel sako te doľikerel. Kamas, hoj te prikazines, hoj andre kala
tranda (30) dživesa, so avena, pes o manuša te modľinen ča ke tu. Te
vareko pes modľinela ke varesavo aver del vaj manuš, mušinela te el čhido
andre chev maškar o ľevi.
9 Akana, kraľina, de avri kada zakonos a podpisin tut upre, hoj pes te
na del te čerinel, avke sar oda hin andro zakonos le Medengro the le
Peržanengro, so pes na del te zrušinel.“
10 Avke o kraľis Darius podpisinďa oda zakonos.

11 Sar pes o Daniel dodžanľa, hoj ajso zakonos hin avridino, geľa andre
peskro kher. O oblaki andre upruno kher sas phundrade pre odi sera sar
o Jeruzalem. Trival dživeseste ode džalas pro khoča, modľinelas pes a
paľikerelas le Devleske avke, sar oda kerelas angloda.
12 Akor gele ola murša andro kher le Danieloskro a arakhle les, sar pes
modľinel a mangel le Devles, hoj leske te pomožinel.
13 Avke ola murša avle anglo kraľis a leperde leske oda zakonos:
„Kraľina, či na podpisinďal o zakonos, hoj andre kala tranda dživesa, so
avena, pes o manuša te modľinen ča ke tu? Či nane avke, hoj te pes vareko
modľinela ke varesavo aver del vaj manuš, mušinela te el čhido andre
chev maškar o ľevi?“
O kraľis odphenďa: „He, oda lav ačhel avke, sar phenďom, bo hin oda o
zakonos le Medengro the le Peržanengro, so pes na del te čerinel.“

14 Paľis phende le kraľiske: „O Daniel, jekh le judske manušendar, save
sas zaile, tut na šunel, kraľina, aňi na doľikerel tiro zakonos, so diňal avri,
ale trival dživeseste pes modľinel ke peskro Del.“
15 Sar o kraľis šunďa kala lava, sas leske pharo a phenďa peske, hoj
zachraňinela le Daniel. A medik na zaračiľa, kerelas savoro, hoj les te
zachraňinel.
16 Paloda ola murša gele ko kraľis a phende leske: „Džan, kraľina, hoj
pal o zakonos le Medengro the le Peržanengro pes ňisavo prikazis, so diňa
avri o kraľis, imar na del te čerinel!“

17 Paľis o kraľis prikazinďa, hoj te anen le Daniel. Ande les a čhide les
andre chev maškar o ľevi. O kraľis phenďa le Danieloske: „O Del, saveske
furt služines, tut zachraňinela.“
18 Avke ande baro bar a zaučharde leha e chev. O kraľis zapečaťinďa oda
bar peskra angrusaha a the le anglune muršengre angrusenca, hoj ňiko te
na zachraňinel le Daniel.
19 Paľis o kraľis geľa andre peskro palacis a caľi rat pes poscinelas. Na
sovelas a na kamelas ňikas, hoj les te zabavinel.
20 Sig tosara o kraľis ušťiľa a siďarelas te džal paš e chev le ľevengri.
21 Sar sas imar paš e chev, kaj sas o Daniel, zvičinďa ke leste la žaľaha:
„Daniel, služobňikona le džide Devleskro, sas tire Devles, saveske furt
služines, zor tut te zachraňinel le ľevendar?“
22 O Daniel le kraľiske odphenďa: „Kraľina, dživ pro furt!
23 Miro Del bičhaďa peskre aňjelos a phandľa andre le ľevenge o piski,
vašoda man ňič na kerde. Bo o Del dikhľa, hoj som žužo angle leste, a aňi
tuke, kraľina, na kerďom ňisavo nalačhipen.“
24 Akor o kraľis igen radisaľiľa a prikazinďa, hoj te len avri andral e chev
le Daniel. Cirdle les avri andral e chev a dikhle, hoj nane ňikhaj dukhado,
bo pačalas peskre Devleske.
25 O kraľis prikazinďa, hoj te anen olen, ko klamišagoha dine andre
le Daniel, a čhide len andre chev maškar o ľevi lengre čhavenca the
romňijenca. Mek aňi na dopele dži pre phuv andre chev a imar pre lende
chučile o ľevi a phagerde lenge o kokala.
26 Paloda o kraľis Darius pisinďa savore manušenge andre dojekh
narodos the čhib pal caľi phuv:
„Mi barol tumenge o smirom.

27 Dav avri o prikazis, hoj pes pal caľi phuv andre miro kraľišagos o
manuša te daran le Danieloskre Devlestar.
Bo ov hino džido Del, savo hino pro furt,
leskro kraľišagos na ela šoha zňičimen
a leskro rajipen šoha na preačhela.
28 Ov lel avri a zachraňinel
a kerel o znameňja the o zazraki pro ňebos the pre phuv.
Ov iľa avri le Daniel le ľevengra zoratar.“

29 Le Danieloske džalas savoro igen mištes, sar kraľinelas o Darius a pal
leste o perziko kraľis Kiros.

7

Le Danieloskro suno pal o štar šelmi

1 Sar andro Babilon o Belšacar kraľinelas ešebno berš, džalas o Daniel
suno. O viďeňje leske pregeľa prekal e godi, sar pašľolas pre peskro
hadžos. A pisinďa andre o suno, so džalas:
2 „Andre miro viďeňje rači dikhľom o balvaja pal o štar ňeboskre seri,
so rozburinde o baro moros.
3 Andral o moros avle avri štar bare šelmi a dojekh lendar sas aver.
4 Ešebno šelma sas sar ľevos, ale o kridli la sas le orloskre. Androda, sar
pre late dikhavas, cirdle lake tele o kridli. Hazdle la pal e phuv, thode la
te ačhel pro pindre sar manušes a chudňa manušeskro jilo.

5 Avke pes mange sikaďa e dujto šelma, so dičholas sar medvedzis.
Pašľolas pre jekh sera*. Ola šelma sas andro piskos maškar o danda trin
pašvare; kavke lake phende: ‚Ušťi a cha but mas!‘
6 Paľis dikhavas dureder a sikaďa pes mange e trito šelma, so dičholas
sar leopardos. Pro dumo la sas štar kridli sar le čiriklen. Sas la štar šere
a sas lake diňi e zor.
7 Paloda andre mire viďeňja rači dikhľom e štarto šelma. Avelas latar
bari dar a sas strašno the igen zoraľi. Sas la bare trastune danda, savenca
chalas a žuvinelas, a oda, so mek ačhelas, rozpučinelas le pindrenca. Kadi
sas aver savore okle šelmendar, so sas angle late, a sas la deš rohi.
8 Dikhavas pre ola rohi a jekhvareste bariľa maškar lende aver cikno
rohos. Trin ole rohendar sas avricirdle angle leste. Kale rohos sas jakha,
sar hin le manušen, a leskre vušta pes barikanes lašarenas.“

O Daniel dikhel Oles, ko sas furt

9 „Androda, sar dikhavas,
sas ačhade o troni
a Oda, ko sas furt, peske upre zabešľa.
Leskre gada sas parne sar jiv,
leskre bala sas parne sar vlna.
Andral leskro tronos avenas avri o jagale plameňa
a the andral o kereki le tronoskre avelas avri e jag.
10 O jagalo paňi avelas avri
a čuľalas anglal leste.
Ezera-ezerenge leske služinenas
a deš ezera deš ezerenge ačhenas anglal leste.
O sudos zabešľa a o kňižki sas phundrade.
11 Paľis dikhavas pro cikno rohos, so pes avke barikanes lašarelas.
Dikhavas, medik odi šelma na sas murdarďi. Lakro ťelos sas zňičimen
a sas čhido te labol andre jag.
12 The okle šelmendar sas iľi e zor, no mek pre varesavo časos lenge sas
dino te dživel.
13 Andre oda viďeňje rači dikhľom kada:
Le chmarenca andral o ňebos
avelas vareko sar o čhavo le manušeskro.
Avľa dži pašes paš Oda, ko sas furt,
a ande les angle leste.
14 Sas leske diňi e zor, e slava the o kraľišagos,
hoj leske te služinen o manuša andral savore narodi the čhiba.
Leskri moc hiňi večno, šoha na preačhela,
a leskro kraľišagos šoha na ela zňičimen.“

O suno hino avriphendo

15 „Me, o Daniel, sar dikhľom kala veci andro viďeňje, igen
predaranďiľom a na džanľom, so mange pal oda te gondoľinel.
16 Geľom pašeder paš jekh dženo, so ode ačhelas, a phučľom lestar:
‚S'oda hin kada savoro?‘
Ov ke ma prevakerďa a diňa mange te achaľol, so sikaven kala veci:
17 O štar bare šelmi sikaven, hoj pre phuv chudena te kraľinel štar kraľa.
18 Ale o sveta manuša le Nekbaredereskre chudena o kraľišagos a ačhela
lenge pro furt the furt.

---

* **7:5** E hebrejiko čhib pes na del te achaľol.

19 Paľis kamavas te džanel pal odi štarto šelma, so sas aver savorendar.
Avelas latar bari dar, o danda la sas le trastestar, o pazuri la sas le
brondzostar, chalas a žuvinelas, a oda, so mek ačhelas, rozpučinelas le
pindrenca.
20 Kamavas the te džanel pal o deš rohi, so la sas pro šero, the pal oka
aver rohos, so bariľa avri a angle savo trin aver rohi pele avri. Kale rohos
sas jakha the vušta, so vakerenas barikanes, a dičholas bareder sar okla
rohi.
21 Mek sar dikhavas dureder, kada rohos kerďa o mariben ole svete
manušenca a domarelas len dži akor,
22 medik na avľa Oda, ko sas furt, a o sudos sas dino le svete manušenge
le Nekbaredere Devleskre, bo avľa o časos, hoj o sveta manuša te prelen
o kraľišagos.
23 Akor oda, ko paš ma ačhelas, mange kavke phenďa:
‚E štarto šelma ela o štarto kraľišagos pre phuv,
savo ela savore kraľišagendar aver.
Zachala caľi phuv, rozpučinela a rozžuvinela.
24 O deš rohi hin o deš kraľa,
save avena ole kraľišagostar.
Mek jekh aver avela pal lende,
ela aver oklendar, so sas,
a čhivela tele pal o tronos trine kraľen.
25 Vakerela lava pro Nekbareder,
trapinela le svete manušen le Devleskren
a kamela te čerinel o sveta inepi the o zakoni.
Ena leske dine andro vasta pro časos, duj časi the jepaš časos.
26 Ale zabešela o sudos,
leskri zor pes lestar odlela
a ela calkom zňičimen pro furt.
27 O kraľišagos, o rajipen the o šukariben savore kraľišagengro tel calo
ňebos,
ela dino le svete manušenge, so hine le Nekbareder Devleskre.
Leskro kraľišagos ela večno,
savore rajipena leske služinena
a šunena les.‘
28 Kade hin o koňec le vakeribnaske. Man, le Daniel, igen darade avri
mire gondoľišagi a o muj pes mange čerinďa, ale kada savoro mange
mukľom prekal ma.“

8

O capos the o baranos

1 Sar kraľinelas o kraľis Belšacar trito berš, dikhľom me, o Daniel, dujto
viďeňje pal oda ešebno, so dikhľom angloda.
2 Andre oda viďeňje man dikhľom te ačhavel paš o paňi Ulaj andro
ohradzimen foros Šušan andre provincija Elam.
3 Sar hazdňom upre o jakha, dikhľom jekhe baranos duje rohenca te
ačhel paš o paňi a leskre rohi sas bare. Jekh sas bareder sar oka, ale bariľa
nasigeder.
4 Dikhľom ole baranos te marel le rohenca pro zapados, severos the pro
juhos. Ňisavo džviros angle leste na obačhiľa a ňiko pes andral leskri zor
našťi zachraňinelas. Kerelas oda, so kamelas, a ľidžalas pes upre.

5 Sar pal oda gondoľinavas, jekhvareste avľa pal o zapados jekh capos.
Pregeľa caľi phuv, ale leskre pindre pes na chudenas la phuvatar. A ole
capos sas maškar o jakha igen baro rohos.
6 Avľa dži paš oda dujerohengro baranos, saves dikhľom te ačhel paš o
paňi, a mukľa pes pre leste bara choľaha andre caľi peskri zor.
7 Dikhľom, sar avľa paš o baranos, choľaha andre leste demaďa a phagľa
leske soduj rohi. Le baranos na sas zor te obačhel angle leste. O capos
leha demaďa andre phuv a uštarelas pre leste. Na sas ňiko te zachraňinel
le baranos leskra zoratar.
8 O capos pes ľidžalas igen upre. Ale sar imar sas andre peskri
nekbareder zor, phadžiľa leske oda baro rohos a pre leskro than barile
aver štar bare rohi pro štar svetoskre seri.
9 Andral jekh olendar avľa avri jekh cikno rohos, so igen barolas pre
južno sera, pre vichodno sera a paľis ke Šukar phuv.
10 Bariľa dži paš e ňeboskri armada a čhiďa tele varesaven lendar the le
čercheňendar pre phuv a uštarelas pre lende.
11 Ľidžalas pes upre a kerelas pestar bareder sar o veľiťeľis la ňeboskra
armadakro, zaačhaďa e sakodživeseskri obeta le RAJESKE a leskro
Chramos čhiďa tele.
12 Le Devleskre manuša visaľile le Devlestar andre vzbura a oddine pes
ole rohoske a obetinenas leske. Oda rohos čhiďa o čačipen pre phuv a
savoro, so kerelas, leske avelas avri.
13 Akor šunďom te vakerel jekhe svetones a aver sveto phučľa olestar, ko
vakerelas: „Dži kana ľikerela oda viďeňje pal e sakodživeseskri obeta, pal
e vzbura, so ňičinel? Dži kana pes uštarela pre ňeboskri armada the pro
Chramos?“
14 Odphenďa: „Dži akor, medik na predžana 2 300 rača the tosara; paľis
ela o Chramos pale pošvecimen.“

O Gabriel del te achaľol o viďeňje

15 Medik me, o Daniel, dikhavas o viďeňje a kamavas oleske te achaľol,
jekhvareste paš ma ačhiľa vareko, ko dičholas avri sar murš.
16 A šunďom le manušeskro hangos, sar vičinelas le paňestar Ulaj:
„Gabrielona, de leske te achaľol kada viďeňje!“
17 Paľis o Gabriel avľa ode, kaj ačhavas. Sar avelas pašeder,
predaranďiľom a peľom pro muj. Phenďa mange: „Manušeja, achaľuv,
hoj kada viďeňje hin pal o posledno časos.“
18 Sar manca vakerelas, pašľuvavas le mujeha pre phuv a na džanavas
mandar. Paľis pes mandar chudňa a thoďa man te ačhel pro pindre.
19 A phenďa: „Dava tuke te džanel, so pes ačhela andre posledno bari
choľi le Devleskri, bo o viďeňje hin pal o posledno časos, so hin dino.
20 Oda dujerohengro baranos, saves dikhľal, oda hin o kraľa andral e
Medsko the andral e Perzija.
21 O zabarardo capos hin o grecko kraľis a o baro rohos maškar leskre
jakha hin o ešebno kraľis.
22 O štar rohi, save barile avri, sar o baro rohos leske phadžiľa, hine o
štar kraľišagi, so avena leskre narodostar, ale na ela len ajsi zor sar les.
23 Jekh strašno kraľis avela andre posledna dživesa lengre kraľišagoskre,
sar imar dokerena savore bini andre peskri vzbura. Oda kraľis ela zacato
the igen falošno.

24 Ačhela igen zoralo, ale na peskra zoratar. Kerela bari pohroma a avela
leske avri sa, so kerela. Zňičinela le zorale muršen a the le Devleskre
manušen.
25 Vašoda, hoj ela vibito, avela leske avri o falošna droma. Ľidžala pes
upre andro jilo a zňičinela but dženen akor, sar oda na užarena. Ačhavela
pes the le Rajeske upral o raja, no ela zňičimen, ale na le manušeskra
zoratar.
26 Čačo hin oda viďeňje, so tuke sas phendo pal o rača the tosara, sar pes
na obetinela. Ale tu oda viďeňje zapečaťin, bo predžana but berša, medik
pes kada ačhela."
27 Me, o Daniel, slabisaľiľom a nasvaľiľom pro vajkeci dživesa. Paľis
ušťiľom a keravas le kraľiskri služba. Igen man čudaľinavas upral oda
viďeňje a našťi oleske achaľuvavas.

9

Le Danieloskro mangipen

1 O Darius, le Ahasveroskro čhavo andral o medsko narodos, ačhiľa
kraľiske upral o chaldejiko kraľišagos.
2 Sar ov kraľinelas ešebno berš, me, o Daniel, achaľiľom andral o
Pisišagos, andral oda lav, so diňa o RAJ le prorokos Jeremijaš, hoj o
Jeruzalem ačhela zňičimen pro eftavardeš (70) berš.
3 Avke man visarďom ko Raj, miro Del, hoj les te rodav andre modľitba,
igen les mangavas a poscinavas man. Somas urdo andro gada le gonestar
a bešavas andro prachos andral o bov.
4 Modľinavas man ko RAJ, ke miro Del, a phenavas avri mire bini:

„Ó, Rajeja, baro a zoralo Devla, so doľikeres pačivales e kamibnaskri
zmluva olenca, ko tut kamen a doľikeren tire prikazaňja:

5 Amen, o Izrael, kerďam o bini a kerahas o nalačhipen. Samas nalače
a vzburinahas pes; visarďam pes het tire zakonendar the prikazendar.
6 Na šunahas tire služobňiken le proroken, save vakerenas andre
tiro nav amare kraľenge, amare vladarenge, amare dadenge the savore
manušenge andre amari phuv.
7 Tiro, Rajeja, hin o spravodľišagos, ale amen sam andre ladž dži
adadžives – o manuša andral e Judsko, savore, so bešen andro Jeruzalem
the calo Izrael, ola, ko hine pašes, the ola, ko hine dur, andre savore
phuva, kaj amen tradňal avri vaš oda, hoj na samas tuke pačivale.
8 Rajeja, e ladž amenge, amare kraľenge, amare vladarenge the amare
dadenge, bo kerahas o bini pre tute.
9 Tu, Raja, amaro Devla, sal lačhejileskro a odmukes, kajte amen pes
tuke ačhavahas
10 a na šunahas tiro hangos, RAJEJA, amaro Devla, hoj te phiras pal o
zakoni, so amenge diňal prekal tire služobňika-proroka.
11 Calo Izrael na doľikerďa tiro zakonos a visarďa pes het, hoj te na
šunel tiro hangos.

Vašoda o prekošibena, so hine pisimen andro zakonos le Mojžišoskro,
le Devleskre služobňikoskro, sas avričhide pre amende, bo kerehas o
bini pre leste.

12 Doľikerďa peskre lava, so phenelas pre amende the pre amare
vladara, hoj anela pre amende kajso baro nalačhipen. Se oda, so pes ačhiľa
andro Jeruzalem, pes na ačhiľa ňikhaj tel calo ňebos.
13 Avke sar hin pisimen andro zakonos le Mojžišoskro, avke pre
amende avľa kada savoro nalačhipen, bo amen na kamahas te el pre dzeka

le RAJESKE, amare Devleske, hoj pes te visaras amare binendar a te das
pozoris pre tiro čačipen.
14 Vašoda sas o RAJ pripravimen a domukľa pre amende kada
nalačhipen. Bo o RAJ, amaro Del, hino čačipnaskro andre savoreste, so
kerel, ale amen na šunahas leskro hangos.
15 Akana, Rajeja, Devla amaro, so tire zorale vasteha iľal avri tire
manušen andral o Egipt a kerďal tuke baro nav maškar o manuša
dži adadžives, avke sar oda hin adadžives – amen kerďam bini, amen
kerďam namištes.
16 Rajeja, vaš savore tire čačipnaskre skutki visar het tiri bari choľi
tire forostar le Jeruzalemostar, tire svete verchostar. Vaš amare bini a vaš
o bini amare dadengre ačhiľa o Jeruzalem the tire nipi pre ladž sakoneske,
ko bešen pašal amende.
17 Ale akana, Devla amaro, šun avri e modľitba the o mangipen tire
služobňikoskro. Ker oda prekal tute korkoreste, Rajeja, mi švicinel tiro
muj pre tiro zňičimen Chramos.
18 Devla miro, prithov tiro kan a šun. Otker tire jakha a dikh pre amaro
zňičimen foros, so ľidžal tiro nav. Amaro mangipen ke tu na anas vaš oda,
hoj amen sam čačipnaskre, ale vaš oda, hoj tu sal igen lačhejileskro.
19 Rajeja, šun! Rajeja, odmuk! Rajeja, šun avri a ker! Ma odthov oda!
Ker oda vaš tuke korkoreske, Devla miro! Bo tiro foros a tire manuša ľidžan
tiro nav.“

Pal o eftavardeš kurke

20 Me vakeravas, modľinavas man a viznavinavas mire bini the o bini
mire manušengre, le Izraeloskre, a anavas miro mangipen anglo RAJ, miro
Del, vaš o sveto verchos mire Devleskro.
21 Sar man mek modľinavas, o Gabriel, oda murš, saves angloda dikhľom
andro viďeňje, priľecinďa sig ke mande akor, sar pes obetinel o račakre
obeti.
22 Avľa paš ma a phenďa mange kada: „Daniel, akana avľom, hoj tut te
dav goďi te achaľol.
23 Sar tut chudňal te modľinel, o lav sas dino a me avľom, hoj tuke les te
phenav avri, bo sal vzacno le Devleske. Vašoda prindžar oda lav a achaľuv
oda viďeňje.
24 Eftavardeš kurke hin dine tire manušenge the tire svete foroske, hoj
pes te preačhel la vzburaha the le binenca, hoj pes te počinel vaš e vina,
te anel pes o večno spravodľišagos, te zapečaťinel pes o prorocko viďeňje
a te pomazinel pes o Neksveteder than.
25 Vašoda džan a achaľuv: Akorestar, sar šunďiľa o lav pal oda, hoj
pes pale te ačhavel o Jeruzalem, a dži akor, medik avela o Pomazimen
vladcas, predžana efta kurke the šovardeš the duj (62) kurke. O uľici andro
Jeruzalem the e ochrana pašal o foros ena pale upreačhade. Ale oda ena
o phare časi.
26 Pal o šovardeš the duj kurke ela murdardo o Pomazimen bi e vina.
O foros the o Neksveteder than zňičinena o manuša ole vladcaskre, savo
avela. O koňec avela sar e potopa, o mariben the o ňičeňje, so diňa avri o
Del, ľikerela dži o agor.
27 Oda vladcas ispidela pro but džene, hoj leha te keren zmluva pre jekh
kurko. Maškar o kurko kerela, hoj pes imar te na anen o obeti the o dari.
Andro Chramos ela thoďi e džungaľi modla, so les meľarela andre, a ačhela
ode, medik pre oda, ko la ode thoďa, na ela čhido avri o sudos, so sas dino
prekal leste.“

10

O Daniel dikhel le aňjelos

1 Sar kraľinelas o kraľis Kiros andre Perzija trito berš, sas sikado o lav le
Danieloske, savo pes vičinelas Beltšacar. Oda lav sas čačipnaskro, ale sas
les igen phares te achaľol. Oda lav leske sas dino te achaľol andro viďeňje.
2 Andre ola dživesa me, o Daniel, somas andre bari žaľa trin kurke.
3 Na chaľom lačho chaben, aňi mas aňi mol na iľom andro muj. Aňi na
makhľom man olejoha, medik na pregele trin kurke.
4 Bišuštarto (24.) džives andre ešebno čhon somas pro brehos paš o baro
paňi Tigris.
5 Sar dikhľom upre le jakhenca, dikhľom varesave muršes urdes andro
ruchos le ľanostar a pašal o klubi sas prephandlo sirimoha le žuže
somnakastar andral o Ufaz.
6 Leskro ťelos sas sar o vzacno bar a leskro muj sas sar o bleskos. O
jakha les sas sar o jagale fakľi, leskre vasta the pindre sas sar o blišťaco
brondzos a leskro hangos šunďolas sar but manušengro.
7 Ča me, o Daniel, dikhľom oda viďeňje. O murša, save manca sas, les
na dikhle, ale avľa pre lende e bari dar a denašle pes te garuvel.
8 Avke ačhiľom korkoro a dikhavas oda baro viďeňje. Ale ačhiľom bi e
zor, parňiľom avri pro meriben a e zor man calkom omukľa.
9 Androda šunďom leskro hangos. A sar oda šunďom, peľom tele le
mujeha pre phuv a na džanavas mandar.
10 A chudňa pes mandar varesavo vast, čhalaďa man a somas pro khoča
the pro burňika.
11 Phenďa mange: „Daniel, vzacno muršeja, de pozoris pro lava, so tuke
phenava. Ušťi upre, bo akana som bičhado pal tu.“ A sar mange kada
phenďa, ušťiľom upre a izdravas.
12 Paľis mange phenďa: „Ma dara tut, Daniel, bo ešebne dživesestar,
kanastar tuke zaiľal andro jilo, hoj kames te achaľol, a chudňal tut te
pokorinel anglo Del, sas tire lava avrišunde a me vaš oda avľom.
13 O raj le aňjelengro, so ľidžal o kraľišagos andre Perzija, pes mange
ačhavelas bišujekh (21) džives. Ale o Michael, jekh le nekbareder
aňjelengre rajendar, mange avľa te pomožinel a mukľom les ode le kraľiha
andral e Perzija.
14 Akana avľom, hoj tuke te dav te achaľol oda, so pes ačhela tire
manušenca andre ola dživesa, so avena, bo kada viďeňje hino pal ola
dživesa, so avena.“
15 Medik mange kala veci vakerelas, banďiľom le mujeha dži pre phuv a
ňemisaľiľom.
16 Paľis pes vareko, ko dičholas sar manuš, chudňa mire vuštendar a me
phundraďom o muj a chudňom te vakerel. Phenďom oleske, ko ačhelas
anglal ma: „Hin mange igen phares olestar, so dikhľom, raja miro, a šunav
man igen slabo.
17 Sar šaj me, tiro sluhas, vakerav tuha, raja miro? E zor man omukľa a
phares pes mange dichinel.“
18 Pale pes mandar chudňa oda, ko dičholas sar manuš, a diňa man zor.
19 Phenďa: „Ma dara tut, vzacno manušeja! O smirom tuha! Preker tut!
Av zoralo!“
Sar ke ma kavke prevakerďa, prekerďom man a phenďom: „Vaker, rajeja,
bo diňal man zor.“

20 Phučľa mandar: „Džanes, soske pal tu avľom? Ale akana man
mušinav te džal pale te marel le aňjelengre rajeha andral e Perzija, a
sar me džava, o aňjelengro raj andral e Grecko avela.
21 Ale ešeb tuke dava te džanel, so hin pisimen andre Kňižka le
čačipnaskri. Ňiko aver mange lenca na pomožinel, ča o Michael, o raj
le Izraeloskre aňjelengro.“

11

1 Me ačhavas paš o Michael, hoj les te zoraľarav a te pomožinav leske
akor, sar kraľinelas o medsko kraľis Darius ešebno berš.

O kraľa pal o juhos the pal o severos

2 Ale akana tuke phenava o čačipen: „Andre Perzija ena mek trin kraľa
a štarto peske skidela buter barvaľipen sar okla, a sar zoraľola peskre
barvaľipnastar, kerela upre savoren pro grecko kraľišagos.
3 Paľis avela jekh zoralo kraľis, savo vladňinela bara zoraha a kerela sa,
so ča leske ela pre dzeka.
4 No avke sig sar avľa, avke ela leskro kraľišagos rozmardo a rozďelimen
pro štar seri le svetoskre, ale na maškar leskre potomki. Oda kraľišagos
imar na ela ajso zoralo, sar sas paš leste, bo ela avricirdlo a dela pes
avrenge.
5 O kraľis pal o juhos ačhela igen zoralo, ale jekh leskre veľiťeľendar
ačhela mek zoraleder sar ov a kraľinela andre leskro kraľišagos bara
zoraha.
6 Pal o vajkeci berša pes sthovena jekhetane: e čhaj le kraľiskri pal o
juhos iľa vera le kraľiha pal o severos, hoj te zoraľaren lengri zmluva.
Ale na ľikerela oda but, bo oj, lakro rom, lakre čhave the lakre sluhi ena
murdarde.
7 Jekh lakra famelijatar ačhela kraľiske pro juhos. Ov džala pre armada
le kraľiskri pal o severos, zalela leskro ohradzimen foros a domarela leskri
armada.
8 Lela the lengre devlen, lengre trastune modlen the lengre vzacna
rupune the somnakune nadobi a ľidžala len andro Egipt. Pro vajkeci berš
mukela le kraľis pro severos andro smirom.
9 Paľis o kraľis pal o severos avela andro kraľišagos le kraľiskro pro
juhos, ale visarela pes pale andre peskri phuv.
10 Leskre čhave ena pripravimen pes te marel a zvičinena e bari armada,
so džala furt anglal a zalela savoro sar e potopa a doanela o mariben dži
paš leskro ohradzimen foros.
11 Paľis o kraľis pal o juhos avela pro mariben choľaha a marela pes le
kraľiha pal o severos, savo ačhavela bari armada, savi ela domarďi.
12 Sar o kraľis pal o juhos zalela ola armada, ľidžala pes andre peskro
jilo upre. Murdarela but ezera dženen, ale na ačhela furt zoraleder sar
oka,
13 bo o kraľis pal o severos ačhavela aver armada, mek bareder sar oki;
a pal o vajkeci berša avela pale la armadaha, savi ela igen bari a mištes
vizbrojimen.
14 Andre oda časos ušťena upre but džene pro kraľis pal o juhos. The
ola dziva džene tire narodostar ušťena upre, hoj pes te ačhel oda, so sas
andro viďeňje, ale perena.
15 O kraľis pal o severos avela a čhivela avri pre kopa o bara pašal o
muros a zalela o ohradzimen foros. O slugaďa pal o juhos na obačhena,
aňi ole nekfederen na ela zor oda te odmarel.

16 Oda, ko pre leste avľa, peske kerela, so kamela, a ňiko angle leste na obačhela. Zaačhela the andre Šukar phuv a ela les zor la te zňičinel.
17 Kamela te avel caľa peskra kraľišagoskra armadaha a phandela le kraľiha pal juhos e smiromoskri zmluva. Dela leske romňake peskra ča, hoj les te zňičinel, ale oda, so kamela te kerel, leske na avela avri.
18 Paľis pes mukela pro phuva paš o moros a but lendar zalela. No jekh veľiťeľis zaačhavela leskro avriasaben a na ča oda, the leskri ladž leske dela pale.
19 Avke pes visarela pale ko ohradzimen fori andre peskri phuv, ale poddžala leske o pindro, perela a imar les na dičhola.
20 Pre leskro than pes ačhavela aver, savo bičhavela le colňikos te kidel avri o daňe, hoj te barvaľol leskro kraľišagos. No pal varesavo časos ela zňičimen, ale na andre choľi, aňi na andro mariben.
21 Pre leskro than avela igen nalačho manuš, saves na ela pravos te ačhel kraľiske. Avela akor, sar oda o manuša na užarena, ale dochudela o kraľišagos avke, hoj thovela avri le manušenca.
22 Šulavela avri anglal peste o armadi a zňičinela len the le Devleskre Nekbaredere Rašas*.
23 Oleha, hoj phandela zmluvi le vodcenca andral aver narodi, thovela lenca avri a ela furt zoraleder, kajte les ela frima manuša.
24 Jekhvareste avela pro mariben pre ola nekbarvaleder provinciji a kerela ajse veci, save na kerenas aňi leskre dada, aňi o dada lengre dadengre. Rozdela maškar peskre o zailo the čordo barvaľipen the o aver lače veci. The pro ohradzimen fori le bare murenca kerela peskre plani, ale ča pre varesavo časos.
25 Bi e dar kerela upre a skidela bari the zoraľi armada a džala pro kraľis pal o juhos. O kraľis pal o juhos pes mukela pre leste la bara the zoraľa armadaha, ale na obačhela, bo leha thovena avri.
26 Zňičinena le kraľis ola, ko chan leha pal o skamind; leskri armada ela šuladi avri a but džene merena andro mariben.
27 Soduj kraľa bešena jekhetane pal o skamind a gondoľinena pro nalačho, klaminena jekh avreske, ale na ela oda pre ňisoste, bo o koňec avela andre oda časos, so hin dino.
28 O kraľis pal o severos avela pale andre peskri phuv bare barvaľipnaha a zalela peske andro jilo te zňičinel e sveto zmluva. Kerela, so kamela, a paľis džala pale andre peskri phuv.
29 Andre oda časos, so hin dino, džala pale pro mariben pro juhos, ale akana oda na ela avke sar angloda.
30 Bo avena pre leste o loďi le Kitanengre† a predarala. Avke pes visarela pale, choľisaľola a kamela te zňičinel e sveto zmluva. Avela a dela pačiv olen, ko omukle e sveto zmluva.
31 Leskri armada ušťela upre, hoj te meľarel andre o Chramos the e pevnosť. Na domukena te obetinel e sakodživeseskri obeta a ačhavena ode la džungaľa modla.
32 Le gule lavenca thovela avri olenca, ko na doľikeren e zmluva. Ale ola, ko prindžaren peskre Devles, pes leske zorales ačhavena.
33 O goďaver le manušendar dena but dženen goďi. Ale varesaven lendar murdarena le šabľenca a labarena andre jag, varesaven zalena andre a phandena pre varesavo časos.

---

* **11:22** E hebrejiko čhib: la zmluvakre rajes † **11:30** Oda sas o Rimana.

34 Sar perena, dochudela pes lenge cikňi pomoca, ale but džene pes ke
lende klamišagoha pridena.
35 Varesave ole goďaver manušendar perena, hoj te aven žuže,
obžužarde a bi e mel. Kada ľikerela dži akor, medik na avela o koňec
andre oda časos, so o Del diňa.
36 Oda kraľis kerela sa, so kamela, ľidžala pes upre a kerela pestar
bareder sar savore devla. The pro Del le devlengro vakerela ajse veci,
save našťi aňi te šunel. Sa leske avela avri mištes, medik na predžala o
časos la bara choľakro, bo oda, so kamel o Del, pes mušinel te ačhel.
37 Ov na ačhela ňisave devlendar, saven leskre dada lašarenas, aňi
ole devlestar, saves but džuvľija kamen, aňi ňisave avre devleske na
presikavela e pačiv, bo ov pestar kerela bareder sar on savore.
38 Ale lašarela le hradoskre devles. Oda hin del, saves leskre dada na
prindžarenas a anela leske o somnakaj, o rup, o vzacna bara the o aver
vzacna dari.
39 O kraľis džala pro nekzoraleder fori la pomocaha ole devlestar a dela
bari pačiv olen, ko pes leske poddena. Ačhavela len vodcenge upral o but
manuša a vaš e odmena lenge rozďelinela e phuv.
40 Andro posledno časos pre leste avela pro mariben o kraľis pal o
juhos, ale o kraľis pal o severos pre leste džala le slugaďenca pro graja,
le verdanenca the but loďenca. Avela pro but phuva a predžala prekal
lende sar e potopa.
41 Avela the pre Šukar phuv, pro Izrael. Ezera-ezerenge ena murdarde
avri, ale o Edom, o Moab the o anglune manuša le Amončanengre ena
zachraňimen leskre vastendar.
42 Rozthovela peskri zor upral o phuva. Aňi o Egipt lestar na denašela.
43 Andre leskri zor ena o somnakune, rupune the aver vzacna veci andral
o Egipt. Domarela the e Libija the o Kuš‡.
44 Ale oda, so šunela pal o vichodos the pal o severos, les daravela avri
a džala bara choľaha pro mariben, hoj te zňičinel a te murdarel avri but
dženen.
45 Rozthovela peskre kraľika stani maškar o moros the maškar o šukar
sveto verchos. Ale ode ela leskro koňec a ňiko leske na pomožinela.“

12

O posledna časi

1 „Andre oda časos avela o Michael, o baro aňjelos, savo stražinel
tumare manušen. Akor avela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar hin
o narodi, dži akana. Ale andre oda časos ena zachraňimen tire manuša –
sako, kaskro nav pes arakhela pisimen andre le Devleskri kňižka.
2 A but olendar, ko soven andro prachos la phuvakro, ušťena upre; jekh
pro večno dživipen, ale aver ena teledikhle the andre ladž pro furt.
3 Ola, ko hine goďaver, švicinena sar o ňeboskro švetlos a ola, ko anena
but dženen andro spravodľišagos, švicinena sar o čercheňa pro furt.
4 Ale tu, Daniel, ľiker kala lava andro garuďipen a zapečaťin e kňižka,
medik na ela o posledno časos. But džene džana upre tele a o
prindžaripen barola.“

5 Me, o Daniel, dikhľom te ačhel duje avre muršen, jekhes pre kada
brehos paš o paňi a dujtones pre aver brehos.

‡ **11:43** Oda hin e Etiopija.

6 Olendar jekh dženo prevakerďa ko murš urdo andro ľanovo ruchos,
savo sas upral o paňi: „Kana ela koňec kale strašne vecenge?“
7 Šunďom ole muršes urdes andro ľanovo ruchos, savo sas upral o
paňi. Ov hazdľa soduj vasta ko ňebos, iľa vera andro nav le Devleskro,
savo dživel furt, a phenďa: „Ľikerela oda trin the jepaš berš*. Sar imar
preačhela te džal pre le Devleskre sveta manuša, akor ena savore kala veci
dokerde.“
8 Šunďom kada savoro, ale na achaľiľom oleske. Phučľom: „Rajeja miro,
savo ela o koňec kale vecenge?“
9 Odphenďa: „Daniel, dža, bo kala lava hine ľikerde andro garuďipen a
zapečaťimen dži o posledno časos.
10 But džene ena žužarde, lela pes pal lende tele e mel a prekal e jag
ačhena dokonaleder, ale o nalače ačhena dureder nalače. Ňiko le
nalače manušendar oleske na achaľona, ale o goďaver achaľona.
11 Akorestar, kanastar pes zaačhavela o sakodživeseskre obeti a ela
ačhaďi e džungaľi modla andro Chramos, predžana 1 290 dživesa.
12 Bachtale hine ola, ko pačabnaha užarena, medik na predžana 1 335
dživesa.
13 Ale tu av verno dži o koňec. Mereha, ale paľis ušťeha andral o meriben
pro koňec le dživesengro, hoj te chudes tiro ďeďictvos.“

* **12:7** E hebrejiko čhib: jekh časos, duj časi the jepaš časos

O Hozeaš

1 O lav le RAJESKRO, so avľa ko Hozeaš, ko čhavo le Beeriskro, sar andre
Judsko kraľinenas o Uziaš, o Jotam, o Achaz the o Chizkija* a sar andro
Izrael kraľinelas o Jarobeam, o čhavo le Jehoašiskro.

O Hozeaš peske lel lubňa romňake

2 Sar o RAJ ešebnovar prevakerďa ko Hozeaš, phenďa leske: „Dža a le
tuke varesava lubňa romňake a ela tut o čhave andral o lubipen, bo tumari
phuv kerel baro lubipen oleha, hoj pes visarďa het le RAJESTAR.“
3 Avke geľa a iľa peske romňake la Gomer, le Diblajimoskra čha. Oj ačhiľa
khabňi a ločhiľa leske muršores.
4 Akor phenďa o RAJ le Hozeašiske: „De leske nav Jezreel, bo imar maj
marava e famelija le Jehuoskri vaš oda, hoj but dženengro rat čhorde avri
andro Jezreel, a kerava o koňec le Izraeloskre kraľišagoske.
5 Andre oda džives phagerava o lukos, e zor le Izraeloskra armadakri,
andre dolina Jezreel.“

6 Paľis e Gomer pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhajori. Akor o RAJ
phenďa: „De lake nav Lo-Ruchama†, bo imar buter na presikavava e milosť
le Izraeloske a na odmukava lenge.
7 Ale le Judaskre manušenge presikavava e milosť a zachraňinava len
me, o RAJ, lengro Del; na zachraňinava len aňi le lukoha aňi la šabľaha
aňi le maribnaha aňi le grajenca aňi olenca, ko bešen pro graja.“
8 Paloda, sar e Gomer imar preačhiľa te del te pijel la čhajora, so pes
vičinel Lo-Ruchama, pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro.
9 Akor phenďa o RAJ le Hozeašiske: „De leske nav Lo-Ami‡, bo tumen na
san mire manuša a me na som tumaro Del.“

2

O Izrael ela pale obnovimen

1 „Ale jekhvar ena o Izraeliti ajci but sar e poši paš o moros, so pes na
del te zrachinel aňi te zgenel. A pre oda than, kaj lenge sas phendo: ‚Na
san mire manuša,‘ lenge jekhvar ela phendo: ‚Tumen san o čhave le džide
Devleskre.‘
2 Akor pes o manuša andral e Judsko the andral o Izrael zdžana
jekhetane, kidena peske avri jekhe vodcas a pale rozkvitňisaľona andre
phuv. Oda ela baro džives le Jezreeloskro.
3 Phenen tumare phralenge: ‚Ami*!‘, a tumare pheňenge: ‚Ruchama†!‘ “

O Izrael ela mardo vaš peskro lubipen

4 „Čhavale, dovakeren tumara dake, dovakeren lake,
bo imar nane miri romňi a me na som lakro rom.
Mi preačhel te dživel andro lubipen
a mi visarel pes andral peskro napačivaľiben!
5 Bo sar na, ta čhivava lake tele o gada
a ela langi avke sar andre oda džives, sar uľiľa.
Kerava latar pušťa,

---

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš. † **1:6** Oda hin „Bi e milosť“. ‡ **1:9** Oda hin „Na mire manuša“. * **2:3** Oda hin „Mire manuša“. † **2:3** Oda hin „Milosť“.

kerava latar avrišuki phuv
a mukava la te merel le smedostar.
6 Na avava jileskro ke lakre čhave,
bo on hine o čhave andral o lubipen.
7 Bo lengri daj kerelas o lubipen;
odi, so lenca ačhiľa khabňi, kerďa o džungipen.
Bo phenďa: ‚Džava pal mire pirane,
save man dena maro the paňi,
vlna the ľanos, olejos the pijiben.‘
8 Vašoda zahradzinava lakro drom le koľakenca
a zamurinava la avke, hoj na džanela khatar te džal.
9 Oj denašela pal peskre pirane,
ale na dochudela len;
rodela len, ale na arakhela.
Akor peske phenela: ‚Džav pale ke miro ešebno rom,
bo akor sas mange feder sar akana!‘
10 Ale oj na kamelas te pridžanel,
hoj me som oda,
ko la delas o zrnos, e nevi mol the o nekfeder olejos;
me som oda, ko la delas but somnakaj the rup,
ale oj oleha lašarelas le Baal.

11 Vašoda mange lava pale miro zrnos, sar ela e žatva,
the miri nevi mol, sar ela lakro časos;
lava latar miri vlna the miro ľanos,
save sas pre oda, hoj te učharen andre lakro langipen.
12 Akana čhivava lake tele o gada a ačhela langi
anglo jakha savore lakre piranengre
a ňiko la našťi zachraňinela andral mire vasta.
13 Zaačhavava savore lakre radišagi:
lakre inepi, oslavi le Neve čhoneskre, dživesa le šabatoskre –
savore lakre inepi.
14 Zňičinava lakre viňici the lakre figovňika, pal save oj phenel:
‚Kada hin miro počiňiben, savo man dine mire pirane.‘
Mukava len te zabarol le vešeha
a chana len o dziva džviri.
15 Marava la vaš ola dživesa,
sar labarelas o kaďidlos le Baalenge,
sar pes šukaľarelas le čeňenca the angrusenca,
sar phirelas pal peskre pirane,
ale pre ma bisterďa,“ phenel o RAJ.

O RAJ pale presikavela o kamiben ko Izrael

16 „Vašoda la pricirdava pale ke ma;
ľidžava la pre pušťa
a vakerava šukares ke lakro jilo.
17 Ode lake dava pale lakre viňici
a kerava, hoj la Bibachtaľa dolinatar‡ te ačhel e brana la naďejakri.
Odarik mange giľavela avke sar andre peskro terňipen,
avke sar andre oda džives, sar avľa avri andral o Egipt.
18 Andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„man vičinela *miro rom*

‡ **2:17** E hebrejiko čhib: o Achor

a imar man na vičinela *miro baal*.
19 Bo me lava avri andral lakro muj o nava le Baalengre;
lengre nava pes imar šoha na leperena.

20 Akor phandava e zmluva mek the le dzive džvirenca,
le čiriklenca the le džvirenca, so pes cirden pal e phuv,
hoj tumen te na dukhaven.
O lukos, e šabľa the o mariben
lava het pal e phuv
a dava lenge te sovel andro smirom.
21 Mangavava man tuha pro furt;
mangavava man tuha andro spravodľišagos the čačipen,
andro kamiben the jileskeriben.
22 Mangavava man tuha andre vernosť
a tu sprindžareha le RAJES.

23 Andre oda džives odphenava pro modľitbi,“
phenel o RAJ,
„phenava le ňeboske
a o ňebos dela o brišind pre phuv,
24 e phuv dela o zrnos, e mol the o olejos;
a on barona a phenena: ‚O Del sadzinela§!‘
25 Zathovava mange mire manušen andre phuv
a avava jileskro ke odi, kas angloda diňom nav *Bi e milosť*.
Olenge, kas angloda diňom nav *Na mire manuša*, phenava:
‚Tumen san mire manuša!‘
On odphenena: ‚Tu sal amaro Del!‘ “

3

O Del kamel peskre napačivale manušen

1 O RAJ mange pale phenďa: „Dža, kam tira romňa, kajte hiňi lubňi a
džal pal aver murš. Kam la avke, sar o RAJ kamel le Izraeloskre čhaven,
kajte pes on visaren ke aver devla a rado lenge anen e obeta le hroznengre
bokeľendar.“
2 Avke vaš late počinďom dešupandž rupune šekli a duj šel kili jačmeňis,
hoj la te cinav.
3 Phenďom lake: „Ačheha ke mande but dživesa, na kereha lubipen, na
džaha pal aver murš a aňi man tuha na ela ňič.“
4 Bo o Izraeliti ačhena but dživesa bi o kraľis, bi o vodcas, bi e obeta, bi
o sveta bara, bi o efodos the bi o modli.
5 Paľis pes o Izraeliti visarena a rodena le RAJES, peskre Devles, the le
Davidoskre čhas, peskre kraľis. A andro posledna dživesa avena daraha
anglo RAJ a prilena leskro lačhipen.

4

O RAJ obviňinel le Izrael

1 Šunen o lav le RAJESKRO, Izraelitale!
Bo o RAJ obviňinel le manušen, so dživen andre kadi phuv:
„Nane ňiko verno aňi pačivalo andro kamiben,
ňiko na prindžarel le Devles andre kadi phuv.

§ **2:24** E hebrejiko čhib: o Jezreel

2 Košen, klaminen, murdaren,
čoren a keren o lubipen;
o murdaripen pal o murdaripen,
nane len imar ňisave hraňici.
3 Vašoda e phuv šučol avri
a savoro, so andre dživel, našľol;
o dziva džviri, o čirikle,
a mek the o ribi andro moros meren.

4 Ňiko ňikas te na obviňinel
aňi ňiko ňikas te na odsudzinel!
Bo me obviňinav tumen le rašajen!
5 Tumen perena dživese a rači o proroka perena tumenca;
vašoda zňičinava tumara da, le Izrael!
6 Mire manuša meren, bo man na prindžaren.
Vašoda, hoj tumen odčhiďan o prindžaripen,
me tumen odčhivava andral e rašajiko služba.
Vašoda, hoj bisterďan pro zakonos tumare Devleskro,
the me bisterava pre tumare čhave.
7 So buter rašaja sas,
buter bini kerenas angle mande;
čerinava lengri slava pre ladž!
8 Čaľon pro bini mire manušengre
a kamen, hoj te keren o nalačhipen.
9 Vašoda avke, sar cerpinena o manuša,
avke cerpinena the o rašaja:
Marava sodujen vaš lengre droma
a počinava lenge vaš lengre skutki.
10 Chana, ale na čaľona;
kerena o lubipen, ale na ela len čhave,
bo omukle le RAJES vaš o lubipen.
11 E puraňi the e nevi mol
lel e goďi mire manušendar.
12 Mire manuša roden e rada paš e kaštuňi modla
a vražinen peskre paľicenca, hoj pes te dodžanen so te kerel,
bo o duchos le lubipnaskro len cirdel te lašarel avre devlen
a oddžan le Devlestar.
13 Anen peskre obeti pro verchi,
labaren o kaďidlos pro uče brehi
tel o dubos, topoľis the cedros,
kaj hin lačho ciňos.
Vašoda tumare čhaja keren o lubipen
a tumare borija nane pačivale.
14 Na marava tumare čhajen, hoj keren o lubipen,
aňi tumare borijen, hoj nane pačivale;
bo the o murša phiren pal o lubňa
a anen o obeti le chramoskre lubňenca.
O manuša, so na achaľon, ena zňičimen.
15 Te keres, Izraelona, o lubipen,
te na avel odi vina the pro Juda.
Ma džan andro Gilgal te lašarel falošňe,
ma phiren andro Bet-Aven,
ma len vera kavke:

‚Lav vera pro džido RAJ!‘
16 O Izrael hino zacato sar e zacato gurumňi.
Šaj les akana o RAJ pašinel
pre bari maľa sar le bakrores?
17 O manuša le Izraeloskre* pes oddine le modlenge;
muk len avke!
18 Sar dopijen e mol,
džan te kerel o lubipen;
lengre vladara kamen buter e ladž sar e slava.
19 E balvaj len pačarela andre peskre kridli a odphurdela;
lengre obeti lenge anena e ladž.“

5

O sudos pro Izrael

1 „Šunen kada, rašajale!
Phundraven o kana, Izraelitale!
Šunen mištes, tumen e famelija le kraľiskri!
Bo kada sudos hin pre tumende!
Ačhiľan pascake prekal e Micpa,
san nacirdle sar e sita pro verchos Tabor.
2 O vzburenci dogele imar igen dur andro murdaripen,
ale me len savoren marava.
3 Me prindžarav le Efrajim;
o Izrael nane garudo angle mande.
Tu kerehas lubipen, Efrajimona;
o Izrael hino meľardo andre.
4 Lengre skutki lenge na domuken
te avel pale ke peskro Del,
bo o duchos le lubipnaskro hin andre lende;
na prindžaren le RAJES.
5 O baripen le Izraeloskro svedčinel pre leste.
O Izrael, o Efrajim, perel pre peskre bini,
the o Juda perela lenca.
6 Peskre bakrenca the stadenca džan
te rodel le RAJES,
ale na arakhena les,
bo pes lendar odcirdňa.
7 Na sas verna le RAJESKE,
bo anenas pro svetos ňevlastne čhaven;
sar oslavinena o inepos le Neve čhoneskro,
ov len zňičinela the lengre maľenca.

8 Trubinen pro rohos andre Gibea,
pre truba andre Rama;
trubinen zorales pro mariben andro Bet-Aven! Pal tute, Benjamin!
9 O Efrajim ela zňičimen andre oda džives,
sar les karhinava;
maškar o kmeňi le Izraeloskre
phenava oda, so pes čačes ačhela.
10 O raja le Judaskre hine

* **4:17** E hebrejiko čhib: o Efrajim

sar ola, ko čerinen la phuvakre hraňici.
Čhivava pre lende avri miri choľi sar paňi.
11 O Efrajim igen cerpinela,
ela roztrušimen paš o sudos,
bo radišagoha džalas pal o modli.
12 Me avava sar o moľos le Efrajimoske
a sar o kirňiben le Judaske.
13 Sar o Efrajim dikhľa peskro nasvaľiben
a o Juda peskri rana,
akor geľa o Efrajim andre Asirija
a mangľa le bare kraľis vaš e pomoca.
Ale ov tumenge našťi pomožinel
aňi našťi sasťarel tumare rani.
14 Bo me avava sar o ľevos pro Efrajim
a sar o terno ľevos pro Juda.
Me! Me korkoro len čhingerava pro kotora;
džava len te cirdel het a ňiko len na zachraňinela.
15 Akor džava a visarava man pale pre miro than,
medik peske na udžanena e vina
a na rodena miro muj.
Sar lenge ela igen phares,
akor man rodena igen zorales.“

6

O Izrael pes na visarel le binendar

1 „Aven džas pale ko RAJ! Ov amen čhingerďa pro kotora, ale ov amen
the sasťarela;
ov amen zraňinďa,
ale ov amenge the phandela andre o rani.
2 Pal o duj džives amen obdžiďarela,
pro trito džives amen hazdela upre,
hoj te dživas angle leskro muj.
3 Aven, sprindžaras le RAJES!
Keras sa, hoj les te sprindžaras.
Avke sar hin isto, hoj o kham avela avri,
avke hin isto the oda, hoj ov avela;
avela sar o brišind, so avel jesone the jarone,
sar o brišind, so poľivinel e phuv.

4 So te kerel tuha, Efrajimona?
So te kerel tuha, Judona?
Se tumaro kamiben ke ma hin sar e chmara tosara,
abo sar e rosa, so sig našľol.
5 Vašoda tumen kresinavas prekal o proroka,
murdaravas tumen le lavenca andral miro muj
a miro sudos avel avri sar o švetlos.
6 Bo me, o Del, kamav tumaro verno kamiben a na e obeta;
buter kamav, hoj man te prindžaren,
sar hoj mange te anen o labarde obeti.
7 Ale on prephagle miri zmluva imar paš o Adam*;

* **6:7** O Adam šaj el o ešebno manuš, abo o cikno gavoro paš o Jordan.

ode mange sas napačivale.
8 O Gilead hin o foros le nalače manušengro,
pre leskre uľici hin pherdo rat.
9 Sar o zbujňika užaren, hoj pre varekaste te chučen,
avke keren o rašaja;
murdaren le manušen pro drom andro Šichem;
keren baro nalačhipen!
10 Dikhľom o strašno džungipen andro Izrael:
O Efrajim ode kerel baro lubipen;
o Izrael hino meľardo andre.
11 A the prekal tumende, manušale andral e Judsko,
hin pripravimen o džives, kana skidena upre o trestos.

Kamav te anel pale mire zaile manušen.“

7

1 „Ale sar kamav le Izrael te sasťarel avri,
sikavel pes e vina le Efrajimoskri
the o nalače skutki la Samarijakre.
Bo thoven avri le manušenca;
o živaňis rozmarel o kher,
o zbujňika avri pro uľici občoraren!
2 Na len peske andre godi,
hoj me na bisterav pre lengro nalačhipen,
ale lengre bini len avke obkľučinen,
hoj hine furt angle mire jakha.

3 Peskre nalačhipnaha keren radišagos le kraľiske
a peskre klamišagoha le vladarenge.
4 Savore hine lubara;
hine sar o rozlabardo bov,
andre savo o pekaris na mušinel te čhivel kašta,
kanastar rozkerďa o chumer dži akor,
medik leske na avela upre.
5 Andre oda džives, sar amaro kraľis kerďa e oslava,
leskre uradňika mačile la moľatar
a ov pes pridiňa paš o barikane.
6 He, lengre jile labonas sar bov andre peskre nalače plani;
caľi rat lengri choľi thuvisaľolas
a tosara rozlabiľa sar bari jag.
7 Savore hine rozlabarde sar bov
a chan tele peskre vladaren;
savore lengre kraľa peren tele,
ale ňiko lendar ke ma na vičinel.

8 O Efrajim pes mišinel avre narodenca;
o Efrajim hino e marikľi,
so na sas previsarďi a prilabiľa.
9 Leskri zor chan tele o cudzinci,
ale ov olestar na džanel;
o bala leske chudle te šivisaľol,
ale aňi olestar na džanel.
10 O baripen le Izraeloskre manušengro svedčinel pre lende,

ale the avke pes na visaren pale ko RAJ, ke peskro Del,
aňi les na roden vaš oda savoro.
11 O Efrajim hino sar e holubica,
sig peha del te thovel avri, bi e godi;
maj vičinel pre pomoca andro Egipt
a maj džal andre Asirija.
12 Sar džana, nacirdava pre lende miri sita,
cirdava len tele sar le čiriklen;
zachudava len sar šunava, hoj pes zdžan.
13 Vigos lenge, bo mandar odgele!
Ena zňičimen, bo pes mange ačhade!
Me len kamav te cinel avri,
ale on pre ma vakeren o klamišagi.
14 Na modľinen pes ke ma andral calo jilo,
ča roven pre peskre hadži.
Vaš o zrnos the vaš e mol pes čhingeren pro ťelos,
ale mandar pes visaren.
15 Me len sikavavas a davas len zor,
ale on pre mande gondoľinen avri o nalače plani!
16 Na visaren pes ko Nekbareder,
hine sar o bango lukos.
Lengre vladara ena murdarde la šabľaha
angle lengri sprosto čhib,
vašoda lendar asana andro Egipt.“

8

O RAJ odsudzinel le Izrael vaš o modlarstvo

1 „Prithoven o trubi paš o muj!
O orlos kružinel upral o kher le RAJESKRO,
bo prephagle miri zmluva
a ačhade pes pre miro zakonos.
2 O Izrael ke ma vičinel:
‚Devla amaro, amen tut prindžaras!‘
3 Ale o Izrael odčhiďa oda, so hin lačho;
vašoda pre leste džala o ňeprijaťeľis.
4 O manuša peske ačhade le kraľen,
ale bijal mande;
ačhade peske le rajen,
ale mandar na phučle.
Kerde peske o rupune the o somnakune modli
pre peskri zahuba.
5 Me odčhiďom* la Samarijakra somnakuňa gurumňora.
Miri choľi pre lende labol!
Našťi aven žuže? Mek dži kana?
6 Se the ola modla kerďa o manuš andral o Izrael.
Oda nane Del!
Ela phagerďi pro kotorora –
odi somnakuňi gurumňi andral e Samarija!
7 Sadzinen e balvaj
a skidena e vichrica!
O klasos barola bi o zrnos,

* **8:5** E hebrejiko čhib: ov odčhiďa

na kerela pes lestar ňisavo aro.
A kajte pes lestar kerďahas aro,
chana oda o cudzinci.
8 O Izrael hino zňičimen;
akana hino maškar o narodi
sar e phagerďi piri, savi ňiko na kamel.
9 Bo on gele andre Asirija
sar o dzivo somaris, so phirel upre tele korkoro;
o Efrajim peske cinelas le piranen.
10 Kajte peske cinelas le piranen andral o narodi,
me len akana skidava upre pro sudos.
Maj našavena e zor tel o pharipen le bare kraľiskro.
11 O Efrajim peske ačhaďa but oltara pre obeta vaš o binos,
no ola oltara leske ačhile o thana, kaj kerel o binos.
12 Pisinďom lenge igen but veci andral miro zakonos,
ale on len lenas sar vareso cudzo.
13 Kajte mange anen o obeti sar o daros
a chan o mas le obetengro,
le RAJESKE nane pre dzeka.
Akana peske leperela pre lengro nalačhipen,
marela len vaš o bini
a džana pale andro Egipt.
14 O Izrael bisterďa pre peskro Stvoriťeľis
a ačhavelas o palaca,
o Juda kerďa but ohradzimen fori.
Ale me pre lengre fori bičhavava e jag
a zlabarela lengre hradi.“

9

O Izrael chudela o trestos, so peske zaslužinel

1 Ma radisaľuv, Izrael, ma thoven baripen avke sar aver narodi,
bo na sanas verna tumare Devleske!
Rado sanas, sar tumenge počinenas vaš o lubipen
pre dojekh than, kaj rozpučinen o zrnos.
2 O humnos the o lisos pre mol len na čaľarela;
e mol len sklaminela.
3 Na ačhena te bešel
andre phuv le RAJESKRI;
o Efrajim džala pale andro Egipt
a andre Asirija chana o nažužo chaben.
4 Na rozčhivena e moľakri obeta le RAJESKE,
peskre obetenca leske na ena pre dzeka.
Ola obeti lenge ena sar o maro la žaľakro,
sako, ko lendar chala, pes meľarela;
he, lengro maro ela ča prekal lende,
ňič olestar pes na anela pre obeta andro kher le RAJESKRO.

5 So kamen te kerel andro džives la oslavakro,
andro džives le RAJESKRE ineposkro?
6 Kajte denašlehas la pohromatar,
o Egipt len skidela,
a ena parunde andro Memfis.

Lengre vzacna rupune veci zabarona la pokrivaha,
lengre stani zalena o koľaka.
7 Avle o dživesa le trestoskre –
avle o dživesa le počiňibnaskre.
O Izrael olestar mi džanel!
Vašoda, hoj keren igen but bini a našťi man avri ačhen,
o prorokos hino tumenge dilino,
o murš le Devleskre duchoha nagoďaver.
8 O prorokos hino bičhado le Devlestar, hoj te stražinel le Efrajim,
ale pre savore leskre droma hine thode o pasci
a hin les ňeprijaťeľa mek the andro kher leskre Devleskro.
9 Hine igen nalače andre peskre skutki,
avke sar sas akor andre Gibea.
O Del na bisterela pre lengro nalačhipen
a marela len vaš lengre bini.

10 O RAJ phenel: „Sar arakhľom le Izrael,
sas oda avke, sar te arakhel o hrozni pre pušťa;
sar te dikhel o ešebno ovocje pro figovňikos.
Ale sar gele ko Baal-Peor
a pošvecinde pes la modlake la Ladžake,
ačhile ajse džungale sar odi veca, so kamenas.
11 E slava le Efrajimoskri ľecinela het sar o čiriklo –
na uľona lenge čhave aňi na ločhona aňi na ačhena khabne.
12 Kajte bararena avri čhaven,
me lendar savoren lava.
Vigos lenge,
bo me man lendar visarava het!
13 Dikhľom le Efrajim sar le Tir*,
sadzimen pro šukar than;
ale o Efrajim mušinela te ľidžal peskre čhaven pro murdaripen.“

14 De len, Devla –
so len deha?
De len, hoj te na ločhon
a te na el len andro koľina thud!

O sudos le RAJESKRO pro Izrael

15 O RAJ phenel: „Chudňom len našťi avri te ačhel
vaš savoro lengro nalačhipen andro Gilgal.
Vaš o nalačhipen, so keren,
len tradava avri andral miro kher.
Imar len na kamava,
savore lengre vodci pes mange ačhade.
16 O Efrajim hino mardo tele,
leskre koreňa šučile avri,
na anena ovocje.
Kajte len ela čhave,
me olen, kas avke kamen, murdarava.“

17 Miro Del len odčhivela, bo les na šunenas;
ačhena tulakenge maškar o narodi.

---

* **9:13** Abo: sar o palmi

10

O Izrael the o kraľis ena marde vaš e modloslužba

1 O Izrael hino sar o viňičis, pre savo hin pherdo hrozni,
a barol leske igen but ovocje.
So buter leske barol ovocje,
buter oltara kerel;
so buter leskri phuv barvaľol,
šukareder sveta slupi ačhavel.
2 Lengre jile hine falošna
a akana mušinena te cerpinel vaš peskri vina.
O Del phagerela lengre oltara
a zňičinela lengre sveta slupi.
3 Imar maj phenena: „Nane amen kraľis,
bo na darahas pes le RAJESTAR.
Ale kajte amen uľahas kraľis,
so šaj kerďahas prekal amende?“
4 Vakeren prazdna lava,
len falošňe vera a phanden o zmluvi.
Vašoda le sudostar ačhel sar o jedovato koľakos
pre orimen maľa.

O modlara le modlenca ena odľigende andre Asirija

5 O manuša andral e Samarija pes daran
pal odi somnakuňi gurumňi andro Bet-Aven*.
Lakre manuša pal late rovena,
the lakre rašaja, o modlara,
ola, ko radisaľonas lakre šukaribnastar,
bo hiňi lendar iľi het.
6 The kadi modla ela ľigenďi andre Asirija
sar e obeta le bare kraľiske.
E ladž avela pro Efrajim,
ladžala pes o Izrael vaš peskre plani.
7 E Samarija ela zňičimen;
lakro kraľis ela sar o kaštoro pro paňi.
8 Zňičimen ena o uče thana andro Aven†,
o binos le Izraeloskro,
o kraki the o koľaka barona
pre lengre oltara.
Akor phenena le verchenge: „Učharen amen andre!“
a le brehenge: „Peren pre amende!“

9 Ole dživesendar, kanastar kerďan o binos andre Gibea,
na preačhiľan, Izraelona.
Či na avela pale o mariben pro nalače andre Gibea?
10 Te kamava, marava len:
O narodi pes pre lende zdžana,
hoj len te phanden vaš lengre dvojita bini.

Izrael sadzinel o nalačho, skidela upre o nalačhipen

11 O Efrajim hino sar e treňimen avri gurumňori,
so rado marel avri e pšeňica,

---

* **10:5** Oda hin: o kher le nalačhipnaskro † **10:8** Oda hin: o thana le nalačhipnaskre

ale me thovava o jarmos pre lakri šukar meň:
tradava le Efrajim andre phari buči,
o Juda orinela,
o Jakob phagerela o hrudi.
12 Sadzinen tumenge o spravodľišagos,
skiden o verno kamiben,
prekopaľinen tumenge e naorimen maľa,
bo hin o časos te rodel le RAJES,
medik na avela
a na dela o spravodľišagos pre tumende sar brišind.
13 Ale tumen sadzinďan o nalačhipen,
skidňan upre o nalače skutki
a chanas o ovocje le klamišagoskro,
bo mukenas tumen pre tumari zor‡
the pre tumare but slugaďa.
14 E maribnaskri vika avela pre tumare manuša
a savore tumare ohradzimen fori ena zňičimen,
avke sar o kraľis Šalman zňičinďa o Bet-Arbel andro mariben,
sar sas o daja peskre čhavenca rozpučimen pre phuv.
15 Avke kerava tumenca, manušale andral o Betel,
bo tumaro nalačhipen hino baro.
Soča vidňisaľola, o kraľis andral o Izrael ela calkom zňičimen.

11

Kajte pes visaren het, o Del len kamel

1 „Sar sas o Izrael terno, kamavas les
a andral o Egipt vičinďom mire čhas.
2 Ale so buter pre lende vičinavas,
buter mandar džanas het;
obetinenas le Baaloske
a le modlenge labarenas o kaďidlos.
3 Me somas oda, ko le Efrajim sikavelas te phirel;
me len lavas pro vasta,
ale on na sprindžarde, hoj oda somas me, ko len sasťarelas.
4 Ľidžavas len le lačhipnaskre lanenca, le kamibnaskre špargenca,
somas sar oda, ko lenge podhazdelas o jarmos pal e meň,
banďuvavas ke lende tele a davas len te chal,
5 hoj te na džan pale andro Egipt,
ale akana lenge vladňinela e Asirija,
bo pes na kamenas te visarel le binendar.
6 E šabľa predžala leskre forenca,
zňičinela leskre falošne proroken*
a chala len tele vaš lengre plani.
7 Mire manuša pes mandar furt kamen te visarel het –
vičinen ko Baal†,
ale ov len na hazdela upre.“

Na omukela len

8 „Sar šaj tut omukav, Efrajimona?
Sar šaj tut dav andre, Izraelona?
Sar šaj tut zňičinav avke sar o foros Adma?

‡ **10:13** Abo: pre tumaro drom * **11:6** Abo: lengre brani † **11:7** Abo: ko Nekbareder

Sar šaj tuha kerav avke sar le foroha Cebojim?‡
Miro jilo andre ma previsaľol,
miro kamiben ke tu andre ma labol.
9 Na marava tut mira bara choľaha,
na zňičinava pale le Efrajim,
bo me som Del, na manuš,
o Sveto Del maškar tumende
a na avava pre tumende la choľaha.“

Anela len pale andro Izrael

10 „On džana pal o RAJ,
ov gravčinela sar ľevos;
sar ov gravčinela,
leskre čhave izdrana a avena pal o zapados.
11 Avena a izdrana sar o čirikle andral o Egipt,
sar o holubici andral e Asirija,
a dava lenge pale te bešel andre peskre khera,“
phenel o RAJ.

12

1 O Efrajim man obkľučinel le klamišagenca,
o Izrael mange klaminel,
the o Juda pes furt ačhavel pro Del,
pro verno the sveto Del.
2 O Efrajim pes čaľarel la balvajaha,
calo džives denašel pal e vichodno balvaj,
kerel furt buter klamišagos the mariben.
Phandel e zmluva la Asirijaha
a le Egiptoske bičhavel o olivovo olejos.
3 O RAJ del pro sudos le Juda;
kamel te marel le Jakob vaš oda, sar dživel;
te počinel leske vaš oda, sar kerel.

O Izrael mušinel te avel pale ko Del le Jakoboskro

4 Imar andro per peskra dake chudňa le phrales la petatar;
marelas pes le Devleha peskra manušeskra zoraha;
5 marelas pes le aňjeloha a domarďa les;
rovelas a mangelas peske o požehnaňje.
Arakhľa les andro Betel
a ode leha vakerelas –
6 le RAJEHA, le Nekzoraleder Devleha,
leskro nav hin o RAJ!
7 Avke akana visar tut pale ke tiro Del,
doľiker o verno kamiben the o spravodľišagos
a užar furt pre tiro Del!

Zaslužinen peske o trestos

8 Le kupcas hin andro vasta o falošna vahi
a rado klaminel.
9 O Efrajim phenďa:
„Barvaľiľom, hin man igen but;
a ňiko pre ma našťi phenel,
hoj dochudňom o barvaľipen napačivales.“

‡ **11:8** Kala duj fori sas zňičimen jekhetane la Sodomaha the la Gomoraha.

10 Ale me som o RAJ, tiro Del,
savo tut iľa avri andral o Egipt;
pale tuke dava te bešel andro stani,
sar varekana pro inepos le Stankengro.
11 Vakeravas ko proroka,
davas len but viďeňja
a vakeravas prekal lende andro podobenstva.
12 Hin andro Gilead e modloslužba?
Ola manuša ena zňičimen!
Obetinenas le biken andro Gilgal?
Lengre oltara ena sar o bara pre kopa pre orimen maľa!

13 O Jakob denašľa andre phuv Aram;
o Izrael služinelas, hoj te dochudel la romňa;
vaš e džuvľi stražinelas o stadi.
14 Prekal o prorokos o RAJ iľa avri le Izrael andral o Egipt
a prekal o prorokos les stražinelas.
15 O Efrajim igen choľarďa le RAJES,
vašoda les mukela andre vina vaš oda rat, so čhorďa avri,
a leskro Raj leske visarela pale e ladž, so kerďa.

13

O Izrael ela zňičimen vaš leskro modlarstvo

1 Sar o Efrajim vakerelas, o manuša izdranas;
sas barardo andro Izrael,
ale kerďa o binos le Baaloha a muľa.
2 Ale the akana mek furt keren o bini
a keren peske o trastune modli;
o modli šukares kerde le rupestar,
savore hine e buči le majstroskri.
Vakerel pes pal lende:
„On obetinen le manušen* a čumiden le gurumňoren!“
3 Vašoda našľona sar e tosarutňi chmara,
našľona sig sar e rosa,
sar o phus, so hino odphurdlo andral o humnos,
abo sar o thuv, so džal avri prekal e oblaka.

4 „Ale me som o RAJ, tiro Del,
savo tut iľa avri andral o Egipt.
Na viznavineha avre devles, ča man;
ňisavo aver zachrancas nane, ča me!
5 Starinavas man pal tu pre pušťa,
andre avrišuki phuv.

6 Sar len davas te chal, čaľile;
čaľile a lengro jilo ačhiľa barikano,
vašoda pre ma bisterde.
7 Avke prekal lende avava sar o ľevos,
sar o leopardos, so užarel paš o drom.
8 Chučava pre lende sar e medveďica, savake ile le ciknen;
rozčhingerava lenge e hruďa

* **13:2** Abo: o manuša, so obetinen

a chava len sar e ľevica –
o dziva džviri len čhingerena pro kotora.

9 Kada hin tiro koňec, Izraelona,
bo džas pre mande – pre oda, ko tuke šaj pomožinel.
10 Kaj hino tiro kraľis,
hoj tut te zachraňinel andre savore tire fori?
Kaj hine tire vladara, saven tuke mangehas:
‚De man kraľis the vladaren!‘?
11 Avke tut diňom choľaha kraľis
a choľaha les tutar iľom het.

O RAJ imar na odlela o sudos pal o Izrael

12 E vina le Efrajimoskri hiňi zapisimen andro zvitkos
a o trestos hino pripravimen vaš leskro binos.
13 Avle pre leste o dukha sar pre khabňi džuvľi,
ale ov nane o goďaver čhavo,
bo sar avel o časos te uľol,
ov na kamel te avel avri andral la dakro per.

14 Cinava kale manušen avri andral e zor le Šeoloskri†?
Cinava len avri andral o meriben?
Kaj hin tire rani, ó meriben?
Kaj hin tiro trňos, ó Šeol?
Imar mange na ela pharo vaš tumenge!

15 Kajte o Izrael kvitňisaľol maškar o phrala,
avela e vichodno balvaj, e balvaj le RAJESTAR,
a phurdela la pušťatar;
avke leskre prameňa šučona avri
a andre leskri chaňig našľola o paňi.
Odi balvaj lestar lela savore vzacna veci.“

14

1 E Samarija ľidžala e vina,
bo pes vzburinďa pre peskro Del.
Lakre manušen murdarena la šabľaha,
lakre čhaven rozpučinena pre phuv
a le khabne džuvľen rozparinena.

O prorokos vičinel le Izrael te kerel pokaňje

2 Visar tut pale ko RAJ, Izraelona, ke tiro Del,
bo angle tire bini tuke poddžanas o pindre.
3 Len tumenca o lava,
visaren tumen ko RAJ
a phenen leske:
„Odmuk amenge savore amare bini
a prile amen lače jileha,
hoj e chvala andral amaro muj tuke te el
sar o biki pre obeta.
4 E Asirija amen na zachraňinela,
na džaha te bešel pro graja
a na phenaha ole vecenge,

† **13:14** Oda hin o than, kaj hine o mule.

so kerďam amare vastenca: ‚Amare devla!‘,
bo tu sal lačhejileskro ko široti.“

O Del pale požehňinela le Izrael

5 O RAJ phenel:
„Anava mire manušen pale ke ma.
Kamava len andral calo miro jilo,
bo imar na som pre lende choľamen.
6 Avava sar e rosa le Izraeloske,
rozkvitňisaľola sar e ľaľija
a mukela o koreňa sar o cedri andro Libanon.
7 Barona leske o neve konara,
ela šukar sar e oliva
a voňinela sar o cedri andro Libanon.
8 O manuša pale bešena tel leskro ciňos
a barona sar e pšeňica*;
kvitňisaľona sar o viňičis,
lengri slava ela sar e libanoňiko mol.
9 Akor phenela o Efrajim: ‚So man chal le modlenca?
Kamav te odphenel pre tiro kamiben,
te dikhel mire jakhenca pre tute.
Avke avava sar o smrekos furt zeleno,
anava tiro ovocje.‘ “

10 Oda, ko hin goďaver, mi achaľol kale vecenge!
Oda, ko mištes rozsudzinel, mi prindžarel len!
O droma le RAJESKRE hine čače,
o spravodľiva pal lende phiren,
ale o binošna pre lende peren.

---

* **14:8** hebrejiko čhib: sadzinena e pšeňica

O Joel

1 Kada lav diňa o RAJ le Joeloske, savo sas čhavo le Petueloske.

O manuša roven, bo o kobilki chale avri savoro

2 Šunen kada, tumen vodcale,
šunen savore, ko bešen andre kadi phuv.
Ačhiľa pes imar varekana kajso vareso andre tumare dživesa
abo andro dživesa tumare phure dadengro?
3 Vakeren pal oda tumare čhavenge
a tumare čhave peskre čhavenge
a lengre čhave lengre čhavenge.
4 Oda, so ačhiľa pal o čarakre kobilki,
chale o terne kobilki;
oda, so ačhiľa pal o terne kobilki,
chale o bare kobilki;
oda, so ačhiľa pal o bare kobilki,
chale o maľakre grajora.

5 Prekeren tumen, pijakale, a roven!
Hikinen, savore pijakale, so pijen e mol;
roven vaš e nevi mol,
bo pašal tumare vušta la ile het.
6 Bo andre miri phuv avľa zoralo narodos,
ajso baro, hoj pes aňi na del te zrachinel.
O danda les hin sar le ľevos
a o anglune danda ostra sar la ľevica.
7 Mire viňičistar kerďa pušťa,
phagerďa mange o figovňika,
cirdňa pal lende tele e cipa a čhiďa het,
lengre konara ačhile parne.

8 Roven sar e pačivaľi čhaj,
savi pre peste urel o gono le pharipnastar,
sar lake merel oda,
kas peske kamľa te lel romeste.
9 Imar na ela e chabeneskri the e moľakri obeta
andro kher le RAJESKRO.
O rašaja, save služinen le RAJESKE, roven.
10 O maľi hine zňičimen,
e phuv hiňi andre žaľa, bo našľiľa e pšeňica.
Šučiľa avri o muštos
a o olivovo olejos dogeľa.

11 Ladžan tumen, farmarale!
Vinohradňikale, hikinen!
Roven žaľatar vaš e pšeňica the vaš o jačmeňis,
bo e žatva pre maľa sas zňičimen.
12 O viňičis the o figovňikos šučile avri;
o granatovňikos, e palma, e phabaj –
savore ovocna stromi šučile avri.

O radišagos le manušengro našľiľa.

13 Uren tumen andro gone, rašajale, a roven!
Hikinen, tumen, so keren pašal o oltaris!
Aven urde andro gada le gonestar a roven cal'i rat,
služobňikale mire Devleskre!
Bo e chabeneskri the e moľakri obeta
imar nane andro kher amare Devleskro.

14 Den avri o sveto postos!
Zvičinen le manušen pro zhromažďeňje!
Skiden le vodcen
the savore manušen, so bešen andre kadi phuv,
hoj te aven andro kher le RAJESKRO, tumare Devleskro,
a mangen le RAJES, hoj tumenge te pomožinel!

O Džives le RAJESKRO

15 Joj vigos, so pre amende avel!
O Džives le RAJESKRO hino pašes!
Oda džives le Nekzoraleder Devlestar avel sar bibach.

16 O chaben sas amenge ilo angle amare jakha!
Imar nane ňisavo radišagos andro kher amare Devleskro!
17 O semena la pšeňicakre šučile avri andre čik,
o stodoli rozpele, o špajzi sas čhide tele,
bo šučiľa avri e pšeňica.
18 Joj, sar bučinel o dobitkos,
bokhatar o stadi phiren upre tele,
bo nane len ňič pre maľa;
the o bakrane stadi cerpinen.

19 Ke tute, RAJEJA, vičinav,
bo e jag zlabarďa e čar
a o plameňa savore stromi pre maľa.
20 The o dziva džviri ke tute vičinen,
bo šučile avri o paňa, so čuľanas,
a e jag zlabarďa the lengri čar.

2

1 Trubinen pre truba pro Sion,
viskinen pro poplach pre miro sveto verchos!
Mi izdran savore manuša andre Judsko,
bo avel o Džives le RAJESKRO.
He, imar hino pašes!
2 Oda džives ela baro kal'ipen,
igen zamračimen the zachmurimen.
Avke sar tosara o švetlos učharel andre o verchi,
e bari the zoral'i armada avel,
ajsi, savi mek na sas šoha angloda,
aňi šoha na ela paloda.
3 Anglal lende e jag zlabarel savoro,
pal lende zňičinen savoro o plameňa;
anglal lende hiňi e phuv sar e zahrada Eden,

a pal lende sar e zňičimen pušťa
– ňič anglal lende na denašela.
4 Dičhon avri sar graja;
denašen sar maribnaskre graja.
5 Sar chučkeren pal o špici le verchengre,
šunďol len avke sar e vika pal o verdana;
avke sar o phus, so pukinel andre jag;
hine sar e zoraľi armada
pripravimen pro mariben.

6 Sar aven, izdran lendar o narodi,
parňon avri daratar savore muja.
7 Denašen sar o maribnaskre murša,
džan upre pro hradbi sar o slugaďa;
savore pochodinen andro šori,
na visaren pes peskre dromestar.
8 Ňiko andre avreste na demel,
sako džal rovnones anglal;
o šipi the o kopiji len našťi zaačhaven,
na daran pes a na oddžan pre sera.
9 Premaren pes andro foros,
denašen upre pro hradbi,
džan upre andro khera
a cirden pes andre prekal o oblaki sar o zbujňikos.

10 E phuv anglal lende razisaľol,
o ňebos izdral,
o kham the o čhonoro kaľon andre
a o čercheňa preačhen te švicinel.
11 Le RAJESKRO hangos del rozkazis peskra armada,
leskre slugaďa hine igen but
a ola, ko keren oda, so phenel,
hine igen zorale.
O Džives le RAJESKRO hino baro a igen strašno!
Ko ačhela te dživel?

O RAJ vičinel le manušen te kerel pokaňje

12 „Ale the akana,“ phenel o RAJ,
„visaren tumen pale ke mande
cale tumare jileha, andro postos,
andro roviben the andre žaľa!
13 Čhingeren tumenge o jile a na o gada,
aven pale ko RAJ, ke tumaro Del!“

Se ov hino milosťivo a lačhejileskro,
hino baro andro kamiben a na choľisaľol sig;
hino furt pripravimen te odmukel
a na te marel.
14 Ko džanel?
Talam čerinela peskro gondoľišagos,
ela leske pharo
a mukela pal peste o požehnaňje,
hoj tumen te el e chabeneskri the e moľakri obeta

prekal o RAJ, tumaro Del.

15 Trubinen pre truba pro verchos Sion!
Den avri o sveto postos;
zvičinen le manušen jekhetane!
16 Anen savore manušen jekhetane, pošvecinen o zhromažďeňje;
vičinen le phurederen, anen le cikne čhavoren,
anen the olen,
so mek pijen o koľin!
O terno pro bijav mi avel avri andral peskri spalňa
a e terňi andral peskro kheroro.
17 O rašaja, so služinen le RAJESKE, mi roven
maškar o Chramos the maškar o oltaris.
Mi mangen pes kavke:
„Av jileskro ke tire manuša, RAJEJA,
ma de tiro ďeďictvos andre ladž;
ma domuk, hoj amendar aver narodi te asan.
Soske pes te vakerel maškar o manuša:
‚Kaj hino lengro Del?‘ “

O RAJ odphenel pro pokaňje le manušengro

18 Akor o RAJ rozlabiľa kamibnaha vaš peskri phuv
a sas leske pharo vaš peskre manuša.
19 O RAJ phenďa peskre manušenge:
„Dikhen, bičhavav tumenge e pšeňica, e nevi mol the o olejos,
hoj tumen te čaľarav.
Imar šoha na kerava,
hoj tumen te ladžan maškar o narodi.
20 Lava tumendar het tumare ňeprijaťeľis pal o severos
a tradava les andre avrišuki the zamukľi phuv;
leskri angluňi čata tašľola andro vichodno moros
a leskri paluňi čata andro zapadno moros.
Leskro khandipen pes rozľidžala
a leskri meribnaskri pacha avela upre.“

He čačo, o RAJ kerďa bare veci.
21 Ma dara tut, phuvije!
Radisaľuv a thov baripen,
bo o RAJ kerďa bare veci!
22 Ma daran tumen, dziva džvirale,
bo e čar pre maľa hiňi pale zeleno
a o stromi anen ovocje;
o figovňikos the o viňičis anen baro uľipen.
23 Manušale le Sionoskre, radisaľon
a thoven baripen andro RAJ, tumaro Del!
Bo ov tumen dela but brišind,
bičhavela tumenge o jesuno the o jaruno brišind avke sar angloda.
24 Andro humnos ela pherdo pšeňica
a o lisi prečuľana la moľaha the le olejoha.

25 Dava tumenge pale oda, so našaďan andre ola berša,
sar tumenge o kobilki chanas o uľipen
– o čarakre kobilki the o terne kobilki,

o maľakre grajora the o bare kobilki –
miri bari armada, savi pre tumende bičhaďom.
26 Ela tumen but chaben a chana čales;
lašarena o nav le RAJESKRO, tumare Devleskro,
savo kerelas o zazraki prekal tumende.
Mire manuša pes imar šoha na ladžana.
27 Akor džanena, hoj me som maškar o Izraeliti,
hoj me som o RAJ, tumaro Del, a nane ňiko aver.
Mire manuša pes imar šoha na ladžana.

3

O Del čhivela avri le Svete Duchos pro manuša

1 „Ale paloda čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare phure manušen ela sune
a tumare terne dikhena viďeňja.
2 He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički
čhivava avri mire Duchos.
3 Sikavava o znameňja pro ňebos the pre phuv:
o rat, e jag the o baro thuv.
4 O kham pes čerinela pro kaľipen a o čhonoro pro rat
angloda, sar avela oda baro the strašno Džives le RAJESKRO.
5 A ela avke, hoj sako,
ko lašarela le RAJESKRO nav, ela zachraňimen,
bo pro verchos Sion
the andro Jeruzalem ela e zachrana,
avke sar o RAJ diňa lav.
Ola, ko predživena, ena ola,
kas peske vičinela o RAJ.“

4

O RAJ sudzinela le naroden

1 O RAJ phenel:
„Andre ola dživesa the andre oda časos
anava pale olen, so sas zaile,
andre Judsko the andro Jeruzalem;
2 skidava upre savore naroden,
a ľidžava len andre dolina Jošafat.
Ode len sudzinava
vaš mire manuša the vaš miro ďeďictvos, vaš o Izrael,
bo les rozčhide maškar o narodi
a miri phuv rozďelinde pro kotora.
3 Vaš mire nipi peske čhivenas o losi;
le muršores čerinenas vaš e lubňi
a la čhajora bikenenas vaš e mol, hoj te pijen.
4 So san mange tumen, o Tir, o Sidon the savore filišťiňika phuva? Kamen tumen mange te pomsťinel vaš varesoske? Te tumen mange pomsťinen, igen sig pre tumende visarava oda pale.
5 Se iľan miro rup the somnakaj; miro nekšukareder barvaľipen ľigenďan andre tumare chrami.
6 Le manušen andral e Judsko the andral o Jeruzalem bikenďan le Grekenge, hoj len te ľidžan het andral lengri phuv.

7 Dikhen, me len anava pale andral savore thana, kaj len bikenďan.
Visarava pre tumende oda, so lenge kerďan.
8 Tumare čhaven the čhajen bikenava le manušenge andral e Judsko a
on len bikenena andre Šeba, le narodoske, so hino dur.“ O RAJ oda phenďa.
9 Den te džanel le narodenge kada:
Pripravinen tumen pro mariben!
Uštaven le hrďinen!
Mi aven pro mariben savore maribnaskre murša!
10 Le pluhendar tumenge keren o šabľi
a tumare viňičiskre kosakendar keren o kopiji!
O slabo mi phenel: „Som zoralo!“
11 Siďaren a aven, savore narodale, so san pašal e Judsko,
a zdžan tumen jekhetane andre dolina!
RAJEJA, bičhav ode tire hrďinen!
12 O narodi mi ušťen
a mi aven upre andre dolina Jošafat,
bo ode mange bešava, hoj te sudzinav savore naroden,
so dživen pašal e Judsko.
13 Chuden o kosakos, bo avľa e žatva!
Aven, uštaren le pindrenca pro hroznos,
bo o lisos hino pherdo a e šťava čuľal avri!
Ajso baro hin lengro nalačhipen.
14 Ezera-ezerenge hine andre dolina,
kaj ena sudzimen,
bo pašes hin o Džives le RAJESKRO andre dolina,
kaj pes sudzinela.
15 O kham the o čhonoro kaľona andre
a o čercheňa preačhena te švicinel.
16 O RAJ viskinela pal o Sion
a andral o Jeruzalem šunďola leskro hangos;
o ňebos the e phuv razisaľona.
Ale leskre manuša ena garude andro RAJ;
ov hino zoralo hrados prekal o Izrael.

O Izrael ela pale požehňimen

17 „Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, tumaro Del,
hoj dživav pro Sion,
pre miro sveto verchos.
O Jeruzalem ela sveto
a o cudzinci odarik imar šoha na predžana.
18 Andre oda džives čuľala pal o brehi e nevi mol
a o verchi prečuľana le thudeha;
o paňi džala andre dojekh judsko dolina;
andral o Chramos le RAJESKRO avela avri o prameňis
a poľivinela e dolina Šitim.
19 O Egipt ačhela zamuklo than
a o Edom ačhela pušťake,
bo džanas pro manuša andre Judsko
a čhorenas avri o ňevinno rat andre lengri phuv.
20 Ale andre Judsko o manuša bešena pro furt;
andro Jeruzalem pal jekh pokoleňje pre aver.
21 Či man na pomsťinava vaš o ňevinno rat mire manušengro?

He, pomsťinava man!
Me, o RAJ, dživav pro Sion!“

O Amos

1 Kala hin o lava le Amososkre, savo sas jekh le pasťjerendar andral e
Tekoa. Duj berš angloda, sar razisaľiľa e phuv, leske o Del diňa o viďeňje
pal o Izrael akor, sar sas o Uziaš kraľis andre Judsko a o Jarobeam, o čhavo
le Jehoašiskro, kraľis andro Izrael.
2 O Amos phenďa:
„O RAJ zorales vičinel andral o Sion,
šunďol les andral o Jeruzalem;
o maľi le pasťjerengre šučon avri
a o veš pro verchos Karmel našľol.“

E Sirija marďi vaš peskro binos

3 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Damašek
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo marenas le manušen andral o Gilead le špicovate trastenca
a kerenas lenge pro dume o bare rihi.
4 Vašoda bičhavava e jag pro kher le Chazaeloskro,
savi zlabarela o hradi le Ben-Hadadoskre.
5 Rozmarava e brana andro Damašek,
zňičinava le kraľis* andre dolina Aven
a the oles, ko chudel andro vasta o žezlos andro Bet-Eden;
a o Aramejčana ena zaile a ľigende het andre phuv Kir,“
phenel o RAJ.

E Gaza marďi vaš peskro binos

6 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral e Gaza
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo zaile cala fori a ľigende len het,
hoj len te bikenen le Edomoske.
7 Vašoda bičhavava e jag pro foroskre muri andre Gaza,
savi zlabarela lakre hradi.
8 Zňičinava le kraľis andro Ašdod
a the oles, ko chudel andro vasta o žezlos andro Aškalon;
marava le Ekron mire vasteha,
medik na merena savore Filišťinci,“
phenel o RAJ, o Adonaj.

O Tir mardo vaš peskro binos

9 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Tir
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo cala fori bikende le Edomoske
a bisterde pre zmluva le phralengri.
10 Vašoda bičhavava e jag pro foroskre muri andro Tir,
savi zlabarela leskre hradi.“

O Edom mardo vaš peskro binos

11 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Edom
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,

* **1:5** Abo: le manušen

bo džanas pre peskro phral pro Izrael la šabľaha
a na sas ke leste jileskre;
lengri choľi šoha na preačhelas
a furt la ľikerenas andre peskre jile.
12 Vašoda bičhavava e jag pro Teman,
savi zlabarela o hradi andre Bocra.“

O Amon mardo vaš peskro binos

13 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Amon
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo rozčhingerenas le khabne džuvľen andral o Gilead,
hoj te buchľaren peskre hraňici.
14 Vašoda rozlabarava e jag pro foroskre muri andre Raba,
a zlabarela lakre hradi akor,
sar ode šunďola e vika le maribnaskri
the e zoraľi balvaj la burkaha.
15 Lengro kraľis ela zailo,
ov jekhetane peskre vodcenca,“
phenel o RAJ.

2

O Moab mardo vaš peskro binos

1 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Moab
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo zlabarde o kokala le edomike kraľiskre
pro parno prachos.
2 Vašoda bičhavava e jag pro Moab,
a zlabarela o hradi andro Kerijot.
O Moab merela andre bari vika,
sar šunďola o maribnaskro viskišagos
the o hangos la trubakro.
3 Murdarava le Moaboskre sudcas
a jekhetane leha the savore leskre vodcen,“
phenel o RAJ.

O Juda mardo vaš peskro binos

4 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Juda
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo odčhide pestar le RAJESKRO zakonos
a na doľikerenas leskre prikazaňja.
Dine pes te klaminel peskre falošne devlenge,
savenge služinenas lengre dada.
5 Vašoda bičhavava e jag pro Juda,
a zlabarela o hradi andro Jeruzalem.“

O Izrael mardo vaš peskro binos

6 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Izrael
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo le spravodľivones bikenen vaš o rupune love
a le čores vaš o duj sandalkici.

7 Uštaren pro šere le čorenge
a ispiden len andro prachos la phuvakro*;
le čororen čhiven pre sera.
O čhavo le dadeha džan ola jekha džuvľaha,
a kavke meľaren andre miro sveto nav.
8 Paš dojekh oltaris peske pašľon pro ruchi,
so ile sar zaloha;
pijen e mol, so ile sar pokuta,
andro kher peskre devlengro.
9 Se me angle tumende zňičinďom le Amorejčanen,
save sas uče sar cedri
a zorale sar dubi;
me zňičinďom lengro ovocje upral
a lengre koreňa telal.
10 Se me tumen iľom avri andral o Egipt
a ľidžavas tumen pal e pušťa saranda berš,
hoj te zalen e phuv le Amorejčanengri.
11 Tumare muršorendar kerďom proroken,
a tumare terne čhavendar Nazarejcen.
Či oda nane avke, Izraelitale?“
phenel o RAJ.
12 „Ale tumen la moľaha mačarenas le Nazarejcen
a le prorokenge prikazinenas: ‚Ma prorokinen!‘
13 Vašoda dikh, ispidava tumen tele andre phuv,
avke sar zadžal andre phuv o verdan pherdžardo le zrnoha.
14 Na denašela oda, ko denašel sig;
o zoralo peske na pomožinela peskra zoraha,
aňi o hrďinas pes na zachraňinela.
15 O lukostrelcos na obačhela,
oda, kas hin richla pindre, pes na zachraňinela
aňi o jazdcos pro graj peske na zachraňinela o dživipen.
16 Mek the oda nekmuršeder le hrďinendar,
savo pes ňisostar na daral;
denašela het lango andre oda džives,“
phenel o RAJ.

3

O Izrael the e Samarija ena zňičimen

1 Šunen kada lav, savo vakerel o RAJ pre tumende,
manušale andral o Izrael,
pre savore fameliji, saven iľa avri andral o Egipt:
2 „Ča tumen mange kidňom avri
savore famelijendar pal caľi phuv,
vašoda tumen marava
vaš savore tumare bini.“

Sar o RAJ vakerel, o prorokos prorokinel

3 Či šaj džan duj džene jekhetane,
te pes mek na dovakerde?
4 Či gravčinela o ľevos andro veš,

* **2:7** Abo: Kamen mek the oda prachos la phuvakro, so hin le čore manušen pro šere.

te les na ela korisť?
Či kerela vika o terno ľevos andral peskro than,
te ňič na chudňa?
5 Či pes chudela o čiriklo andre pasca pre phuv,
te ode na ela ňisavi navnada?
Či pes phandela e pasca pre phuv,
te ňič na chudela?
6 Či na predarana o manuša,
te andro foros šunďola e truba?
Či pes ačhela andro foros vareso nalačho,
so na domukľahas o Del?
7 Čačes, o RAJ, o Adonaj, na kerela ňič bijal oda,
hoj te na phenel avri peskro planos
peskre služobňikenge, le prorokenge.
8 Te o ľevos gravčinel,
ko pes na daranďiľahas?
Te o RAJ, o Adonaj, vakerel,
ko na prorokinďahas?

E Samarija ela marďi

9 Vakeren ko hradi andro Ašdod
the ko hradi andro Egipt
a phenen: „Zdžan tumen pro verchi andre Samarija
a dikhen, savo pharipen the trapišagos hin ode lakre manušen.“
10 Kavke phenel o RAJ:
„Se na džanen te kerel oda,
so hin lačho;
peskre khera pherdžaren oleha,
so občorarde a zaile avrendar.“
11 Vašoda kavke phenel o Adonaj, o RAJ:
„O ňeprijaťeľis pes rozthovela pašal tumari phuv,
lela tumendar e zor
a občorarela tumare hradi.“
12 Kavke phenel o RAJ:
„Avke sar o pasťjeris zachraňinel andral o piskos le ľevoskro
ča duj labici abo ča sikrica le kanestar,
avke o Izraeliti, save bešen andre Samarija,
ena zachraňimen a zachraňinena peske ča kotorora
peskre šukar stolkendar the divanendar.“

O oltara andro Betel

13 „Akana šunen a svedčinen pro potomki le Jakoboskre,“
phenel o RAJ, o Adonaj, o Nekzoraleder Del,
14 „Bo andre oda džives, sar avava
te marel le Izrael vaš lengre bini,
marava the o foros Betel vaš leskre oltara;
phagerde ena o rohi dojekhe oltariskre
a perena pre phuv.
15 Čhivava tele lengre jevendeskre the ňilajeskre khera;
lengre khera obthode la slonovinatar rozperena;
lengre bare khera ena zňičimen,“
phenel o RAJ.

4

O barikane džuvľa andral e Samarija

1 Šunen kada lav, barikane džuvľale andral e Samarija,
so thuľon sar o gurumňa andre phuv Bašan,
so trapinen le slaben, maren le čoren
a phenen tumare romenge:
„Džan, anen amenge te pijel!“
2 Ale o RAJ, o Adonaj, hino sveto,
vašoda diňa kada lav:
„Dikhen, avena pre tumende o dživesa,
sar tumen ľidžana het pro haki;
dojekha tumendar sar la riba pre uďica.
3 Jekh pal aver tumen ľidžana avri
prekal o cheva andro muros
a čhivena tumen avri pro Harmon*,“
phenel o RAJ.

O Izrael na kamel te šunel

4 „Ča džan andro Betel a keren o bini;
andro Gilgal a keren meksa buter bini;
anen tumare obeti tosara
a pro trito džives tumare ďesjatki.
5 Ča labaren o maro le kvasoha
pre paľikeribnaskri obeta!
Lašaren tumen tumare darenca!
Bo tumen oda avke rado keren, Izraelitale,“
phenel o RAJ, o Adonaj.

6 „Me diňom e bokh andre savore tumare fori
a na sas tumen dos maro pre ňisave tumare thana,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.
7 „Zaačhaďom tumenge o brišind
pro trin čhon angle žatva.
Davas o brišind pre jekh foros
a na davas pre aver;
pre jekh maľa delas o brišind,
ale aver maľa, pre savi na delas o brišind, šučiľa avri.
8 O manuša phirenas foros forostar slaba,
bo na sas len paňi,
ale na arakhle dos te pijel.
No the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

9 „Tumare zahradi the tumare viňici
maravas la plešňaha the le šukibnaha;
tumare figovňika the olivi chale tele o kobilki,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

10 „Bičhaďom pre tumende o rani sar pro Egipt;
murdarďom tumare terne muršen la šabľaha

* **4:3** Oda šaj el o verchos Chermon.

a tumare graja sas ľigende het.
Kerďom, hoj o khandipen tumare mule manušendar
tumenge te džal dži andro nakha,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

11 „Aradžom tumen tele,
avke sar aradžom tele e Sodoma the e Gomora;
sanas sar o kaštoro avricirdlo andral e jag,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

12 „Kada tuke kerava, Izraelona;
a vašoda, hoj tuke kada kerava,
pripravin tut, hoj tut ačhaveha
anglo Del, Izraelona!“

13 Se dikh, ov kerel o verchi the e balvaj
a le manušenge del te džanel, so gondoľinel;
ov visarel o tosara pro kaľipen
a phirel pal o brehi la phuvakre.
Leskro nav hin o RAJ, o Nekzoraleder Del!

5

O halgatovos upral o Izrael

1 Šunen kada lav, manušale andral o Izrael!
Rovibnaskre halgatovoha tumenge giľavav:
2 „O Izrael, e pačivaľi čhaj, peľa
a imar buter na ušťela;
omukľi pašľol pre peskri phuv
a nane ko la te hazdel upre.“
3 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Ole foroske andral o Izrael,
so geľa andro mariben le ezeros slugaďenca,
ačhela ča šel;
ole foroske, so geľa le šel slugaďenca,
ačhela ča deš.“
4 Bo kada phenel o RAJ le manušenge andro Izrael:
„Roden man a dživena!
5 Ma roden avri o Betel,
ma džan andro Gilgal,
aňi ma predžan andre Beer-Šeba;
bo o Gilgal ela zailo
a le Betelostar na ela ňič.“

6 Roden le RAJES a dživena!
Bo sar na, avela sar jag pro kher le Jozefoskro;
zlabarela les
a imar ňiko našťi murdarela andre e jag andro Betel.
7 Vigos olenge, ko previsaren o čačipen pro sudos*
a o spravodľišagos čhiven pre phuv.

* **5:7** E hebrejiko čhib: ko previsaren o pravos pre palina

8 Ov stvorinel o čercheňa, o Plejadi† the o Orion;
čerinel o kaľipen pro vidňišagos
a o džives kaľarel pre rat;
ov vičinel o paňa le moroskre
a čhivel len avri pre phuv –
leskro nav hin o RAJ.
9 Le zoralen zňičinel sig sar bleskos
a aravel tele lengro hrados.

10 O Izraeliti našťi avri ačhen oles,
ko lenge dovakerel pro sudos,
a džungľol lenge oda,
ko vakerel o čačipen.
11 Vašoda, bo uštaren pro čoro manuš
a občoraren les leskre zrnostar,
na bešena andre tumare barvale khera,
so tumenge ačhaďan,
a na pijena e mol andral tumare šukar viňici,
so tumenge sadzinďan.
12 Se me džanav, keci but nalačhipena kerďan
a save bare hine tumare bini:
Tumen trapinen le spravodľivones,
žadinen le manušendar o prepočiňiben
a pro sudos odčhiven le čoren.
13 Vašoda hino o goďaver akor čhit,
bo nane lačho časos.

Roden o lačho, a na o nalačho

14 Roden o lačho, a na o nalačho, hoj te dživen,
a akor o RAJ, o Nekzoraleder Del, ela tumenca,
avke sar oda tumen phenen.
15 Ma kamen o nalačho,
ale kamen o lačho;
anen pale o spravodľišagos pro sudos!
Ko džanel, či le RAJESKE, le Nekzoraleder Devleske,
na ela pharo vaš o manuša le Jozefoskre,
so mek dživen.

O Džives le RAJESKRO

16 Vašoda kada phenel o RAJ,
o Nekzoraleder Del, o Adonaj:
„Andre savore fori pro pľaci šunďola o roviben
a pre savore uľici vičinena:
‚Vigos, vigos amenge!‘
O roľňika ena vičimen te rovel
a o spevaka te giľavel o žaľakre giľa.
17 Oda roviben šunďola andre savore viňici,
bo predžava prekal tumende,“
phenel o RAJ.
18 Vigos olenge, ko peske mangen
o Džives le RAJESKRO!
Soske kamen o džives le RAJESKRO?
Oda džives ela o kaľipen, a na o švetlos!

† **5:8** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa.

19 Ela oda avke,
sar te vareko denašľahas le ľevoske
a arakhľahas pes le medvedziha!
Abo te avľahas khere
a oprinďahas pes pre fala
a danderďahas les o sap!
20 Andro Džives le RAJESKRO
ela kaľipen, a na o švetlos –
ela igen zamračimen, bi o sikra kham.

So o RAJ našťi avri ačhel

21 „Na kamav a našťi avri ačhav tumare inepi,
tumare zhromažďeňja mange nane pre dzeka!
22 Kajte mange anďanas o labarde the chabeneskre obeti,
me len na prilava;
a pre smiromoskri obeta tumare thule dobitkostar
aňi na dikhava.
23 Preačhen mange avke zorales te giľavel!
Na kamav te šunel tumaro bašaviben pre harfa.
24 Ale o čačipen pro sudos mi džal prudoha sar o paňi,
a o spravodľišagos sar e jarka,
so šoha na šučol avri!

25 Či mange anenas pre pušťa o obeti the o dari
tel o saranda berš, manušale andral o Izrael?
26 Tumen ľidžanas tumare modlen,
saven tumenge kerďan
– le Sikut, tumare kraľis,
the le Kijun, tumare čercheňakre devles.
27 Vašoda tumen ľidžava zailen andro Damašek,“
phenel o RAJ, saveskro nav hin o Nekzoraleder Del.

6

Vigos le barikane vodcenge andro Izrael

1 Vigos tumenge, so peske dživen mištes pro Sion,
the tumenge, so pes šunen chraňimen pro verchos Samarija,
tumenge le bare vodcenge andral o Izrael, andral o nekbareder narodos,
pal save aven o manuša te mangel e pomoca.
2 Džan andro foros Kalne a dikhen;
odarik džan andro baro Chamat
a džan tele andro filišťiňiko foros Gat
a dikhen, so pes lenca ačhiľa.
Či tumare duj kraľišagi hine feder?
Abo či hin tumari phuv bareder sar lengri?
3 Tumen phenen, hoj o džives la pohromakro mek hino dur,
ale oleha, so keren, anen oda džives la pohromakro pašeder*.
4 Pašľon tumenge pro hadži la slonovinatar,
rozvaľinen tumen pre tumare divani
a chan le nekfeder bakroren andral o stados
the le gurumňoren andral o maštalňi.
5 Sthoven tumenge o giľa pre harfa sar o David,
gondoľinen tumenge avri o bašavibnaskre nastroji.

* **6:3** E hebrejiko čhib: anen pašeder o tronos le maribnaskro

6 Pijen e mol andral o kučora
a muken pre tumende o nekfeder parfumos,
ale nane tumenge pharo
vaš o zňičimen Izrael†.
7 Vašoda avena maškar o ešebna, so ena zaile;
tumaro radišagos the mulatišagos preačhela.

8 O RAJ, o Adonaj, korkoro pre peste iľa vera;
o RAJ, o Nekzoraleder Del phenel kada:
„Džungľol mange o baripen le Jakoboskro,
našťi avri ačhav leskre hradi.
Dava tumaro foros andro vasta le ňeprijaťeľengre
savoreha, so andre hin.“
9 Te deš murša ačhena andre jekh kher, merena the on.
10 Te vareko andral lengri famelija – oda, ko avel, hoj te ľidžal avri lengre mule ťela a te labarel len – phučela varekastar, ko pes ode šaj garuďahas: „Hin mek tuha vareko?“ a te odphenela, hoj nane, ov phenela: „Čhit! Našťi te leperel o nav le RAJESKRO!“
11 Bo dikh, o RAJ del o prikazis.
Ov rozburinela o baro kher pro kotora
a o cikno kher pro kotorora.

12 Či šaj denašen o graja pal o skali?
Či šaj o voli orinen o moros‡?
Ale tumen o čačipen pro sudos visarďan pro jedos,
a o ovocje le spravodľišagoskro pre palina –
13 tumen, so radisaľon, hoj domarďan o Lo-Debar§,
a phenen: „Či na zaiľam o Karnajim amara zoraha?“

14 Vašoda o RAJ, o Nekzoraleder Del, phenel:
„Manušale andral o Izrael,
anava pre tumende le narodos, savo tumen trapinela
dži andral o Lebo-Chamat pal o severos dži paš e dolina Araba pro juhos.“

7

O viďeňje pal o sudos

O viďeňje pal o maľakre grajora

1 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: Dikhľom, sar pripravinel le maľakre grajoren – pal oda, sar sas skidlo o uľipen prekal o kraľis; sar pre maľa chudňa te barol oda, so sas sadzimen nasigeder.
2 Akor, sar chale tele savoro zeleno pre phuv, vičinďom: „Ó Nekzoraleder RAJEJA, odmuk! Sar predživela o Jakob? Se hino igen slaboro.“
3 Avke le RAJESKE sas pharo te kerel kadi veca.
„Kada pes na ačhela!“ phenďa o RAJ.

O viďeňje pal e jag

† **6:6** E hebrejiko čhib: Jozef ‡ **6:12** E hebrejiko čhib nane jasno kade. § **6:13** Lo-Debar pes prethovel: Nane ňič.

4 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: O RAJ, o Adonaj, vičinelas, hoj
te avel o sudos la jagaha; a odi jag šučarďa avri o hlbini le oceanoskre a
chudňa te labarel e phuv.
5 Akor phenďom: „Ó Nekzoraleder RAJEJA, preač, mangav tut! Sar
predživela o Jakob? Se hino igen slaboro.“
6 Avke le RAJESKE sas pharo te kerel kadi veca.
„Aňi kada pes na ačhela,“ phenďa o Nekzoraleder RAJ.

O viďeňje pal e šparga le olovoha

7 Kada mange sikaďa: „Dikh, o Raj ačhelas paš o muros, so sas ačhado
rovnones pal e šparga, savaha pes merinel, a andro vasta leste sas ajsi
šparga le olovoha.“
8 Paľis mange phenďa o RAJ: „So dikhes, Amos?“
„E šparga le olovoha,“ odphenďom leske.
O RAJ phenďa: „Dikh, merinava laha mire manušen, le Izrael. Kada
lenge imar buter na predžala bi o trestos.
9 O uče thana le Izakoskre ena zňičimen
a le Izraeloskre sveta thana ena čhide tele.
Ačhavava man pre famelija le Jarobeamoskri la šabľaha.“

O Amos the o Amacijah

10 Akor o Amacijah, o rašaj andral o Betel, diňa te džanel le
Jarobeamoske, le izraelike kraľiske: „O Amos marel pre tute upre o kher
le Izraeloskro. E phuv imar našťi zľidžal savore leskre lava.
11 Bo o Amos vakerel kada:
‚O Jarobeam ela murdardo la šabľaha
a le Izrael zalena a ľidžana het andral peskri phuv.‘ “
12 Paľis o Amacijah phenďa le Amososke: „Tu prorokona, dža het! Denaš
andre Judsko. Ode tuke zarode pro maro a ode prorokin!
13 Ale andro Betel imar buter ma prorokin, bo kada hin le kraľiskro sveto
than the le kraľiskro chramos.“
14 Akor leske o Amos odphenďa: „Me na som prorokos aňi čhavo le
prorokoskro, ale pasťjeris the oda, ko pes starinel pal o figovňika.
15 Ale o RAJ man iľa pašal o stados a phenďa mange: ‚Dža, prorokin mire
manušenge, le Izraeloske.‘
16 Akana vašoda šun o lav le RAJESKRO.
Tu phenes: ‚Ma prorokin pro Izrael
a ma kazin pro kher le Izakoskro!‘
17 Vašoda o RAJ phenel kada:
‚Tira romňatar ela lubňi andro foros,
tire čhave the tire čhaja ena murdarde la šabľaha
a tire maľi ena merimen avri a rozďelimen.
Tu korkoro mereha andre aver phuv
a le Izrael zalena
a ľidžana het andral peskri phuv.‘ “

8

O viďeňje pal o košaris le ovocenca

1 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: o košaris le zrele ovocenca.
2 Phenďa: „So dikhes, Amos?“
Odphenďom: „O košaris le zrele ovocenca.“
Akor mange phenďa o RAJ: „Imar avľa o koňec mire manušenge, le
Izraeloske. Imar lenge oda na predžala bi o trestos.“

3 „Andre oda džives pes o giľavipen andro chramos čerinela pre žaľa,“
phenel o RAJ, o Adonaj, „a pherdo, pherdo mule manuša ena čhide
všadzik; ela igen cichones.“

O Izrael odsudzimen

4 Šunen kada, tumen, so uštaren pro žobraka,
a le čoren pre phuv odčhiven.
5 Tumen phenen:
„Kana predžala o inepos le Neve čhoneskro,
hoj te bikenavkeras o zrnos?
A kana o šabat?
Kamas te phundravel o skladi la pšeňicakre,
te važinel frimeder a te bikenel vaš o buter
a te klaminel la falošna vahaha;
6 kamas peske te cinel le čore manušen vaš o love,
le žobraken vaš o duj sandalkici
a o phus te bikenel jekhetane le zrnoha.“

7 O RAJ, saveha pes lašaren o čhave le Jakoboskre, iľa pre peste vera:
„Šoha na bisterava o nalačhipen, so kerďan!
8 Či vaš oda na razisaľola e phuv
a či na rovela žaľatar sako, ko ode bešel?
Caľi phuv pes hazdela upre sar o Nil;
barola a cikňola sar o baro paňi andro Egipt.
9 Andre oda džives kerava,
hoj te zadžal o kham pro dilos,
a dživese zaučharava e phuv kaľipnaha,“
phenel o RAJ, o Adonaj.
10 „Visarava tumare oslavi pro pharipen
a savore tumare giľa pre žaľa.
Kerava kada: Urena tumen savore andro gada le gonestar
a holinena o bala pro šere;
rovena avke sar pal jekhoro čhavoro.
A o koňec ole dživeseskro ela kirko.

11 Dikh, avena ajse dživesa,“
phenel o RAJ, o Adonaj,
„hoj bičhavava e bokh pre phuv –
na bokh pal o maro aňi smedos pal o paňi,
ale e bokh te šunel o lava le RAJESKRE.
12 Phirena moros morostar,
tuľinena pes severostar pro vichodos
a rodena o lav le RAJESKRO,
ale na arakhena les.
13 Andre oda džives o šukar pačivale čhaja the o terne murša
odperena le smedostar.
14 Ola, ko len vera pro modli andre Samarija –
ola, ko phenen: ‚Avke sar dživel o del le Danoskro,‘
abo ‚avke sar dživel o del la Beer-Šebakro!‘ –
perena tele a imar na ušťena upre.“

9

O Izrael na denašela le RAJESKRE sudostar

1 Dikhľom le Rajes te ačhel paš o oltaris a phenďa:
„Demav pal o chramoskro slupos upral,
hoj pes te razinen o zakladi telal!
Čhiv len tele pro šere le manušenge
a olen, ko ačhena te dživel, murdarava la šabľaha!
Aňi jekh lendar na denašela;
ňiko pes na zachraňinela.
2 Kajte pes prekopaľindehas dži andro Šeol*,
the odarik len lela avri miro vast.
Kajte gelehas dži upre andro ňebos,
the odarik len cirdava tele.
3 Kajte pes garudehas pro verchos Karmel,
the ode len arakhava a lava odarik.
Kajte pes mange garudehas dži tele andro moros,
the ode prikazinava le sapeske, hoj len te danderel.
4 Kajte len o ňeprijaťeľa ilehas andre aver phuv,
the ode prikazinava la šabľake, hoj len te murdarel.
Dikhava pre lende mire jakhenca,
na hoj lenge te pomožinav,
ale hoj lenge te kerav o nalačho.“

5 O Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
pes chudel la phuvatar a oj rozdžal,
a savore, ko andre bešen, roven žaľatar;
caľi phuv pes hazdela upre sar o Nil
a cikňola avke sar o baro paňi andro Egipt.
6 Oda, ko pro ňebos ačhavel peskro palacis
a zathovel leskre zakladi pre phuv;
oda, ko vičinel o paňa andro moros
a čhivel len avri pre phuv –
leskro nav hin o RAJ!

7 „Či na san prekal mande, tumen, Izraelitale,
ajse sar o Kušijci?“
phenel o RAJ.
„Či na iľom avri le Izrael andral o Egipt,
le Filišťincen andral o Kaftor
a le Aramejčanen andral o Kir?
8 Dikh, o jakha le Nekzoraleder RAJESKRE dikhen
pro binošno kraľišagos:
Zňičinava les pal e phuv!
Ale na zňičinava calkom o kher le Jakoboskro,“
phenel o RAJ.
9 „Bo dikh, dava avri prikazis
a razinava le Izraeloskre khereha
maškar savore narodi avke,
sar pes razinel la sitaha,
avke hoj aňi jekh baroro na perela pre phuv.

---

* **9:2** Oda hin o than, kaj hine o mule.

10 Savore binošna džene mire manušendar
ena murdarde la šabľaha;
ola, ko phenen: ‚Pre amende na avela e bibach;
amen na dukhavela.‘ “

O Izrael pale upreačhado

11 „Andre oda džives pale ačhavava
o rozpelo stankos le Davidoskro;
zakerava andre leskre cheva
a ačhavava les pale upre.
Vibudinava les avke,
sar sas varekana,
12 hoj te zalen pale olen, ko mek ačhile andro Edom,
the savore naroden, save sas varekana mire,“
phenel o RAJ, savo oda kerela.
13 „Dikh, aven ajse dživesa,“
phenel o RAJ,
„hoj oleske, ko skidel e maľa upre, barola ajci but,
hoj kidela upre dži akor,
medik na kampela pale te orinel,
a oles, ko pučinel avri o hroznos, ela ajsi bari žatva,
hoj na dokerela peskri buči dži akor,
sar kampela pale te sadzinel;
pal o verchi čuľala tele e mol
a savore brehi latar prečuľana.
14 Anava pale mire zaile manušen le Izrael;
o zňičimen fori peske pale ačhavena a bešena ode;
sadzinena peske o viňici a pijena peskri mol,
kerena peske o zahradi a chana lendar o ovocje.
15 Sadzinava le Izrael pale andre peskri phuv
a imar na ena avricirdle
andral e phuv, savi lenge diňom,“
phenel o RAJ, tiro Del.

O Obadijaš

1 Le Obadijašoskro viďeňje.
Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal o Edom.

O sudos upral o Edom

Amen šunďam kala lava le RAJESTAR:
O RAJ bičhaďa le poslos maškar o narodi, savo phenelas:
„Ušťen upre! Aven džas pro mariben pro Edom!“

2 „Dikh, kerava tutar ciknoro maškar o narodi
a aveha igen teledikhlo!
3 O baripen andre tiro jilo tut klaminďa,
bo bešes učes pro skali
a tiro kher hino upre pro verchi,
vašoda tuke gondoľines:
‚Ko man šaj čhivel tele pre phuv?‘
4 Kajte ľecinďalas avke učes sar o orlos
a kajte tuke kerďalas o hňizdos maškar o čercheňa,
the odarik tut čhivava tele,“
phenel o RAJ.
5 „Te ke tute avlehas o zbujňika
the o živaňa rači,
– oj, savo zňičimen uľalas –
či na ilehas peske ajci, keci kamen?
Te ke tute avlehas ola, ko obkiden o hroznos,
či na muklehas oda, so peľa pre phuv?
6 Ó čhavale le Ezavoskre, sar tumen občorarena!
Tumaro garudo barvaľipen lena het!
7 Savore manuša, so tumenca hine spojimen,
tumen tradena het andral tumari phuv;
tumare prijaťeľa tumenca thovena avri
a domarena tumen.
Ola, ko chanas tumenca o maro,
tumenge nacirdena e pasca.
Vakerena pal tumende: ‚Kaj hin akana lengri goďi?‘ “

8 „He, andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„zňičinava le goďaveren andral o Edom
the olen, ko achaľon, pal o verchos le Ezavoskro.
9 Akor o zorale murša andral o Teman predarana,
bo savore ena murdarde pal o verchos le Ezavoskro.
10 Vašoda, hoj choľaha murdarenas tumare phralen,
le Jakoboskre čhaven,
zaučharela tumen e ladž andre
a merena avri pro furt.
11 Andre oda džives tumen ačhenas pre sera,
akor sar o cudzinci zalenas lengro barvaľipen*,
sar o manuša lenge džanas andro brani

* **1:11** Abo: leskri armada

a čhivenas peske o losi vaš o Jeruzalem,
the tumen sanas sar jekh lendar.
12 Na kampľa tumenge te thovel baripen andre oda džives,
sar pre tumare phrala avľa baro pharipen;
aňi te radisaľol le manušenge andral e Judsko
andre oda džives, sar sas murdarde;
aňi te phundravel igen o muj
andre oda džives, sar on cerpinenas.
13 Na kampľa tumenge te džal andro brani mire manušengre
andre oda džives, sar sas lenge igen phares;
aňi te thovel baripen andre lengro cerpišagos,
akor sar sas zňičimen;
aňi lenge te lel o barvaľipen,
akor sar sas zňičimen.
14 Na kampľa tumenge te ačhel paš o drom,
hoj te maren olen, ko denašenas;
aňi te del andre olen, ko predžiďile
andre oda džives, sar sas o pharipen.
15 Bo pašes hin o Džives le RAJESKRO
te sudzinel savore naroden.
Avke sar tu kerehas, Edomona,
avke pes kerela the tuke.
Oda nalačhipen, so tu kerehas,
pes visarela pale pre tiro šero.
16 Bo avke sar tumen, Izraelitale,
pijenas e kuči mira choľakri pre miro sveto verchos,
avke pijena savore narodi e kuči mira choľakri pro furt;
pijena a pijena a ena,
sar te šoha na ulehas.

O viťazstvo le Izraeloskro

17 Ale pro verchos Sion ela e zachrana,
oda than ela sveto
a o manuša le Jakoboskre peske lena pale peskro barvaľipen.
18 O manuša le Jakoboskre ena jag,
o manuša le Jozefoskre ena plameňis
a o manuša le Ezavoskre ena phus.
Labarena les, chana les tele a ňiko andral o kher le Ezavoskro
pes na zachraňinela.“
Me, o RAJ, oda phenďom.
19 O manuša andral o Negev zalena o verchi le Ezavoskre,
o manuša andral e Šefela† zalena e filišťiňiko phuv;
o Izraeliti zalena the o phuva Efrajim the Samarija
a o Benjamin zalela o Gilead.
20 Ola manuša, so sas zaile andral e armada le Izraeloskri,
zalena e phuv le Kanaančanengri dži paš e Sarepta
a ola manuša, so sas zaile andral o Jeruzalem,
save hine andro Sefarad,
zalena o fori andro Negev.
21 O zachranci džana upre pro verchos Sion,
hoj te vladňinen pro verchos le Ezavoskro.

† **1:19** E phuv, kaj hin but brehi.

A o kraľišagos ela le RAJESKRO.

O Jonaš

O Jonaš denašel het le Devlestar

1 O lav le RAJESKRO avľa ko Jonaš, ko čhavo le Amitajoskro:
2 „Ušťi a dža andre oda baro foros Ninive a vaker pre leste zorales, bo
leskro nalačhipen avľa dži upre anglal mande.“
3 Ale o Jonaš ušťiľa, hoj te denašel het le RAJESTAR andro Taršiš. Geľa
tele andre Joppa, kaj arakhľa loďa, savi ode džalas. Počinďa vaš o drom a
geľa andre loďa, hoj lenca te džal het le RAJESTAR andro Taršiš.
4 Ale o RAJ bičhaďa zoraľi balvaj pro moros a avľa bari burka a imar
dičholas, hoj e loďa rozperela.
5 O namorňika pre loďa pes daranas a chudle sako te vičinel pre peskro
del. Chudle te čhivkerel andro moros o veci andral e loďa, hoj te el lokeder.
Ale o Jonaš peske geľa tele andre loďa te pašľol a zorales zasuča.
6 Avľa paš leste o kapitanos la loďakro a phenďa leske: „Sar šaj soves?
Ušťi, vičin ke tiro Del! Či peske pre amende na leperela, hoj te na meras.“
7 Akor o namorňika peske phende: „Aven, čhivas o losi a dodžanaha
pes, ko hin oda, angle kaste pes ačhiľa kada nalačhipen.“ Avke čhide o losi
a o losos peľa pro Jonaš.
8 Phučle lestar: „Akana amenge phen, soske pre amende avľa kada
nalačhipen? Savi hin tiri buči a khatar sal? Andral savi phuv the narodos
sal?“
9 O Jonaš lenge phenďa: „Me som Hebrejis a lašarav le RAJES, le
ňeboskre Devles, savo stvorinďa o moros the e phuv.“
10 Akor ola murša igen predaranďile a phende leske: „S'oda kerďal?“
Dodžanle pes, hoj denašel le RAJESTAR, bo o Jonaš lenge oda phenďa.
11 Phučle lestar: „So amenge kampel tuha te kerel, hoj te preačhel e
burka pro moros?“ Bo o moroskre vlni pes hazdenas upre furt buter a
buter.
12 Ov lenge phenďa: „Chuden man a čhiven man andro moros a o moros
peske bešela tele. Bo džanav, hoj angle mande pre tumende avľa kadi bari
burka.“
13 Ale o murša veslinenas savora zoraha, hoj pes te dochuden la loďaha
pre šuki phuv. No na delas pes, bo o moroskre vlni pes hazdenas upre furt
buter a buter.
14 Akor vičinenas pro RAJ: „Jaj, Devla! Ma domuk, hoj te meras vaš o
dživipen kale manušeskro! Ma rachin amenge e vina vaš oda manuš! Se
tu sal o RAJ a kerďal avke, sar tuke sas pre dzeka.“
15 Paľis ile le Jonaš, čhide les andro moros a o moroskre vlni peske bešle
tele.
16 Akor ola murša chudle igen te daral le RAJESTAR, obetinde leske obeta
a denas les veri.

2

O Jonaš pes modľinel andre riba

1 A o RAJ bičhaďa e bari riba, hoj te nakhavel le Jonaš. O Jonaš sas andro
per la ribakro trin dživesa the trin rača.
2 O Jonaš pes modľinelas andral e riba ko RAJ, ke peskro Del,
3 a phenďa:

„Andral miro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov man šunďa avri;
dži telal andral o svetos le mulengro pre tu vičinavas,
hoj mange te pomožines,
a tu šunďal miro hangos.
4 Čhiďal man andre hlbina maškar o baro moros,
hoj man o prudos te učharel andre.
Savore tire bare paňa the zorale vlni
predžanas prekal ma.
5 A phenďom mange:
‚Kajte som odčhido tire jakhendar,
the avke dikhava tiro sveto Chramos.‘
6 O paňa man zaile dži o kirlo,
o moros man calkom zaučharďa andre,
le moroskri čar pes mange zapačarďa pašal o šero.

7 Geľom tele dži paš o nekteleder zakladi le verchengre;
e phuv pal ma phandľa andre
peskre brani pro furt.
Ale tu, RAJEJA, Devla miro,
cirdňal avri miro dživipen andral e Bari chev.

8 Sar andre mande miri duša merelas,
akor man zagondoľinďom pre tu, RAJEJA,
a miri modľitba avľa dži ke tiro sveto Chramos.
9 Ola manuša, save lašaren le devlen, so nane pre ňisoste,
omuken peskro verno kamiben.
10 Ale me tuke kamav te anel e obeta le bare paľikeribnaha
a kamav te doľikerel ola lava, so tut diňom.
E zachrana avel le RAJESTAR!“
11 Akor o RAJ phenďa la ribake, hoj te čhungarel avri le Jonaš pre šuki phuv, a oj oda kerďa.

3

O manuša andral o Ninive keren pokaňje

1 Akor o lav le RAJESKRO avľa dujtovar ko Jonaš:
2 „Ušťi a dža andre oda baro foros Ninive a phen leske oda, so tuke phenava.“
3 O Jonaš ušťiľa a geľa andro Ninive, avke sar leske phenďa o RAJ. O Ninive sas ajso baro foros, hoj kampelas trin džives, hoj les o manuš te predžal.
4 O Jonaš avľa andro foros, pregeľa jekhedživeseskro drom a kazinelas: „Mek saranda (40) džives a o Ninive ela zňičimen!“
5 Akor o nipi andral o Ninive pačanďile le Devleske. Dine avri o postos a savoredžene lendar, le nekbarederestar dži o nekcikneder, pes urde andro gada le gonestar.
6 Sar pes pal oda došunďa o kraľis andral o Ninive, ušťiľa pal peskro tronos, čhiďa tele o plašťos, urďa pes andro gada le gonestar a bešľa peske andro prachos.
7 A diňa te džanel andro Ninive: „Kada tumenge phenel o kraľis the leskre uradňika: ňisavo manuš aňi dživiros aňi gurumňi aňi bakro te na chal ňisavo chaben aňi pes te na pašinel aňi te na pijel paňi.

8 Ale o manuša the o džviri pes mi uren andro gada le gonestar a mi
vičinen ko Del. Sako pes mi visarel peskre nalače dživipnastar the peskre
nalače skutkendar.
9 Ko džanel, či o Del na čerinela peskro gondoľišagos a či leske na ela
pharo vaš amenge a či pes na odvisarela peskra bara choľatar, hoj te na
meras?“
10 Sar o Del dikhľa, hoj pes visarde peskre nalače dživipnastar, avľa
leske pharo vaš lenge a na kerďa ňič olestar, so phenelas, hoj kerela.

4

O Jonaš rušel pro Del

1 Ale le Jonašiske pes oda dičholas igen namištes a choľisaľiľa.
2 Paľis pes modľinelas ko RAJ: „Jaj, RAJEJA! Či oda na phenďom, mek
sar somas khere? Vašoda kamľom te denašel andro Taršiš, bo džanavas,
hoj tu, Devla, sal kamibnaskro, jileskro the trpezľivo. Tu sal barvalo andro
lačhipen a tuke hin pharo te bičhavel e pohroma.
3 Avke akana, RAJEJA, le mandar miro dživipen, bo feder mange hin te
merel sar te dživel.“
4 Ale o RAJ lestar phučľa: „Hin oda mištes, hoj choľisaľiľal?“
5 O Jonaš geľa avri vichodňe le forostar a ačhiľa ode. Ode peske kerďa
streškica a bešľa peske andro ciňos, hoj te dikhel, so pes ačhela le foroha.
6 O RAJ, o Del, diňa te barol avri upral o Jonaš bari rastlina, savi leske
kerelas o ciňos upral o šero, hoj leske te el feder. A o Jonaš oleske igen
radisaľiľa.
7 Ale pre aver džives sig tosara bičhaďa o Del varesave kirmes, savo
rozchaľa odi rastlina, a odi rastlina šučiľa avri.
8 Sar avľa avri o kham, bičhaďa o Del e tači vichodno balvaj a o kham
labarelas o šero le Jonašiskro avke, hoj leske sas igen namištes. Kamelas
te merel a phenďa: „Feder mange hin te merel sar te dživel!“
9 Ale o Del phenďa le Jonašiske: „Hin oda mištes, hoj tut choľares vaš
odi rastlina?“
O Jonaš leske odphenďa: „He, hin! Choľamen som pro meriben!“
10 O RAJ leske phenďa: „Tuke hin pharo pal kodi rastlina, pal savi tut na
trapinďal aňi na starinďal, so tel jekh rat bariľa avri a tel jekh rat šučiľa
avri?
11 A mange te na avel pharo vaš oda baro foros Ninive, andre savo hin
buter sar 120 000 manuša, save na džanen te rozprindžarel, so hin lačho
a so nalačho, a the vaš ola but džviri?“

O Micheaš

1 O lav le RAJESKRO, so sas dino le Micheašiske andral o Morešet akor,
sar kraľinenas andre Judsko o Jotam, o Achaz the o Chizkija* – o viďeňje
pal e Samarija the pal o Jeruzalem.

O sudos pre Samarija the pro Jeruzalem

2 Šunen, savore narodale!
Pozorin le kanenca, phuvije the sako, ko upre bešen!
O Adonaj, o RAJ svedčinel pre tumende,
o Raj andral peskro sveto chramos!
3 Dikh, o RAJ avel pal peskro than,
avel tele a phirel pal o verchi la phuvakre.
4 O verchi rozdžana tel leste
a o dolini pharona pro jepaš;
ena sar o voskos andre jag
the sar o paňi avričhido tele brehoha.
5 Kada savoro pes ačhela vaš e vina le Jakoboskri
the vaš o bini le Izraelitengre.
Ko hino vinnovato vaš o binos le Jakoboskro?
E Samarija, lakro hlavno foros!
Ko hino vinnovato vaš o modlarstvo andre Judsko?
Ča korkoro o Jeruzalem!

6 O RAJ phenel: „Kerava la Samarijatar kopa šmeci pre maľa;
than, kaj pes sadzinel e viňica.
O bara pal lakre muri čhivava tele andre dolina,
hoj te dičhol lakre zakladi.
7 Savore lakre modli ena phagerde;
savore dari, so chudňa vaš o lubipen andre lakro chramos,
ena labarde andre jag.
Bo ola modli peske cinďa vaš o lubipnaskro počiňiben,
a vašoda pes oleha počinela pale
vaš o lubipen varekhaj avrether.“

O roviben the e žaľa

8 Akor o Micheaš phenďa:
„Vaš oda rovava a hikinava;
phirava pindrango the lango.
Rovava sar o šakali
a ela man žaľa sar la sova.
9 Bo la Samarijakri rana pes na del te sasťarel avri;
dogeľa dži andre Judsko,
imar zachudňa e brana mire manušengri,
o Jeruzalem.
10 Ma phenen oda amare ňeprijaťeľenge andro Gat
a ma roven aňi sikra!
Vaľinen tumen andro prachos andro Bet-Leafra!
11 Tu, so bešes andro Šafir,
džaha langi a ladžaha tut.

---

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

O Bet-Ecel hino andre žaľa,
bo ňiko andral o Canaan
leske na avľa avri te pomožinel,
hoj les te chraňinel.
12 Ola, ko bešen andro Marot,
daraha užarenas e pomoca,
bo le RAJESTAR avľa e pohroma
dži paš e brana andro Jeruzalem.
13 Tu, so bešes andro Lachiš,
pripravin le grajen the o verdan!
Tu sal odi, angle kaste chudňa
e čhaj le Sionoskri te kerel o bini,
bo andre tu pes arakhle o vini le Izraeloskre.
14 Vašoda deha le Morešet-Gat o dari pre rozlučka;
O foros Achzib klaminela le Izraeloskre kraľis.
15 Tu, so bešes andre Mareša,
anava pre tute le narodos, so tut domarela.
O vodci le Izraeloskre denašena
dži andre jaskiňa Adulam.
16 Hoľin tuke o šero žaľatar
vaš o čhave, savendar radisaľos,
strihin tut avke sar o supos,
bo zaile tuke le čhaven
sar bertenošen andre aver phuv.“

2

Vigos olenge, ko trapinen le manušen

1 Vigos olenge, ko gondoľinen avri o nalačhipen
a pre peskre hadži plaňinen o nalačho!
Sar vidňisaľol, keren oda,
bo hin oda andre lengri zor te kerel.
2 Žadinen peske avrengre maľi a zalen len,
kamen o khera a len peske len;
klamišagoha dochuden o khera
a len le manušenge o ďeďictvos.
3 Vašoda phenel o RAJ kada:
„Me gondoľinav te mukel pre kala manuša o nalačhipen,
andral savo pes na dochudena avri;
imar na phirena barikanes,
bo oda ela igen nalačho časos.
4 Andre oda džives peske tumendar kerena pheras
a asana tumendar kala žaľakra giľaha:
‚Sam calkom zňičimen.
Mire manušengro ďeďictvos hino rozďelimen,
o RAJ amenge les iľa het.
Amare maľi diňa olenge, ko amen zaile.‘ “

5 Vašoda tut na ela ňiko andro zhromažďeňje le RAJESKRO,
ko tuke merinďahas avri tiri phuv le lanoha
a diňahas pale sakoneske leskro phuvakro kotor.

6 On prorokinen: „Ma prorokin!
Pal kajse veci na kampel te prorokinel.

Pre amende kajsi ladž na avela!“
7 Sar šaj phučen, tumen manušale andral o Izrael:
„Šaj našavel o RAJ peskri trpezľivosť?
Či kerel ov kajse veci?“
Mire lava anen o lačhipen oleske,
ko dživel spravodľivones?
8 No tumen ušťen upre
pre mire manuša sar o ňeprijaťeľis.
Cirden tele o plašťos pal ola,
ko predžan pašal tumende andro smirom;
pal ola, ko aven pale andral o mariben.
9 Traden avri mire manušengre džuvľijen
andral lengre šukar khera
a lengre čhavendar len het
miro požehnaňje pro furt.
10 Ušťen a džan het!
Kade tumenge na odpočovinena!
Tumare bini meľarde andre kada than,
vašoda hino odsudzimen pre zahuba.
11 Te avľahas varesavo klamaris a phenďahas:
„Prorokinava tumenge but mol the pijiben,“
ov uľahas lačho prorokos kale manušenge!

O RAJ zachraňinela olen, ko ačhile

12 Ale me skidava upre savoren tumendar, Jakobona,
skidava upre savore Izraeliten, so ačhile.
Skidava len sar le bakroren andre ohrada,
sar o stados, so pes pašinel;
pre oda than ela pherdo manuša.
13 O Del, savo premarel o drom, džala anglal lende;
predemena e brana a avena avri.
Lengro Kraľis džala anglal lende,
o RAJ len ľidžala.

3

O sudos upral o vodci the proroka

1 Avke me phenďom:
„Šunen, vodcale le Jakoboskre,
tumen, so ľidžan o Izrael:
Či na kamľanas te džanel,
so hin spravodľivo?
2 Ale tumen našťi avri ačhen o lačho,
a kamen o nalačho.
Cirden tele e cipa pal o manuša
a o mas pal lengre kokala;
3 chan tele o mas pal mire manuša,
cirden pal lende tele e cipa
a phageren lenge o kokala;
čhingeren len sar andre piri,
sar o mas andro kotlos.“
4 No jekhvar tumen vičinena ko RAJ,
ale ov tumenge na odphenela;

andre oda časos garuvela peskro muj anglal tumende,
bo tumen kerenas o nalačhipen.

5 Kavke phenel o RAJ
pal o proroka, so klaminen mire manušen
a phenen „smirom“ olenge,
ko len den te chal,
ale olenca, ko len na den te chal,
kamen te kerel mariben.
6 Vašoda pre tumende avela e rat bi o viďeňje
a o kaľipen bi o vražišagos.
O kham kale prorokenge zadžala
a o džives lenge kaľola andre.
7 Akor pes ladžana o proroka,
a ľoľona avri o vražňika;
savore peske chudena o muja ladžatar,
bo o RAJ lenge ňič na odphenela.
8 Ale man o RAJ pherarel peskre Duchoha the peskra zoraha,
del man godi te kerel o spravodľišagos,
hoj bi e dar te phenav le Jakoboske leskro nalačhipen
a le Izraeloske leskro binos.

9 Šunen kada, tumen, so ľidžan o kher le Jakoboskro,
tumen vodcale, so ľidžan o Izrael!
Tumen, so našťi avri ačhen o spravodľišagos
a previsaren savoro, so hin čačipen!
10 Tumen budinen o Sion le rateha
a o Jeruzalem le nalačhipnaha;
11 tumare vodci sudzinen vaš o prepočiňiben,
tumare rašaja sikaven vaš e odmena
a tumare proroka vražinen vaš o love.
A paš oda pes muken pro RAJ a phenen:
„Či nane o RAJ maškar amende?
Ňič nalačho pes amenge na ačhela!“
12 A vašoda vaš tumenge ela o Sion orimen tele sar maľa,
o Jeruzalem ela rozburimen pre kopa
a o chramoskro verchos zabarola sar veš.

4

O nevo Chramos andro nevo Izrael

1 Andro posledna dživesa
ela o verchos le RAJESKRE Chramoskro zathodo zorales;
ela nekučeder le verchendar,
a barardo upral savore brehi;
a o manuša ke leste džana prudoha avke sar paňi.
2 But narodi avena a phenena:
„Aven džas upre pro verchos le RAJESKRO,
andro chramos le Jakoboskre Devleskro,
hoj amen te sikavel peskre droma
a hoj te phiras pal leskre chodňiki.“
Bo andral o Sion avela avri o zakonos
a o lav le RAJESKRO andral o Jeruzalem.

3 Ov anela o smirom maškar o but nipi
the maškar o zorale narodi, so hine dural.
Akor peske prekerena o šabľi pro motiki
a o kopiji pro vinarika čhura.
O narodos pro narodos na hazdela e šabľa,
imar pes na sikavena te marel.
4 Sako peske bešela tel peskro viňičis
the tel peskro figovňikos
a ňiko les imar na daravela avri
bo o Nekzoraleder RAJ prevakerďa.
5 Kajte savore narodi lašarena a šunena peskre devlen,
amen lašaraha a šunaha ča le RAJES, amare Devles, pro furt.

6 „Andre oda džives,“
phenel o RAJ,
„skidava upre olen, ko hine bange,
a sthovava pale olen, ko sas avritradle,
olen, kas dukhaďom.
7 Olendar, ko hine bange, chudava te kerel o nevo narodos
a olendar, ko sas odčhide dur, o zoralo narodos.
O RAJ lenge vladňinela pal o verchos Sion
ole dživesestar a imar pro furt.
8 A tu, Jeruzalemona,
e veža, khatar o Del stražinel peskre manušen,
tu, o hrados le Sionoskra čhakro,
aveha pale o hlavno foros andro kraľišagos, avke sar salas.“

9 Soske akana kavke zorales vičines?
So, nane tut kraľis?
So, muľa tiro goďaver radcas,
hoj pre tu avle ajse dukha
sar pre džuvľi, so ločhol?
10 Čhaje le Sionoskri, skurčin tut dukhatar
a ispide sar e džuvľi, so ločhol,
bo akana mušineha te džal avri andral o foros
a bešeha pre maľa.
Džaha dži andro Babilon;
ode aveha zachraňimen,
ode tut cinela o RAJ avri
andral o vasta le ňeprijaťeľengre.
11 Ale akana pes pre tute skiden but narodi
a phenen: „Mi el o Jeruzalem meľardo andre!
Amare jakha mi dikhen pro Sion,
hoj hino telečhido!“
12 Ale on na achaľon,
so o RAJ gondoľinel,
a na achaľon leskre plani,
hoj len skidňa upre, hoj len te marel,
avke sar pes skidel upre o zrnos,
hoj pes te rozpučinel.
13 Ušťi a rozpučin, čhaje le Sionoskri,
bo me tumen dava o trastune rohi the o brondzune kopita
a rozpučineha but naroden.

Deha lengri korisť le RAJESKE
a lengro barvaľipen le Rajeske upral caľi phuv.

14 Ale akana, Jeruzalemona,
skide upre o maribnaskre čati,
bo o slugaďa pes rozthode
pašal amare foroskre muri.
Le Izraeloskre vladcas marena
la pacaha pal o muj.

5

O Kraľis andral o Betlehem

1 „Ale tu, Betlehem, Efrata,
kajte sal nekcikneder maškar o fori andre Judsko,
andral tu mange avela oda,
ko vladňinela upral o Izrael.
Ov sas imar čirlastar,
imar le večne dživesendar.“
2 O Izrael ela dino andro vasta le ňeprijaťeľenge,
medik odi, ko hiňi khabňi, na ločhola le čhavores
a medik okla leskre phrala na avena pale ko manuša andro Izrael.
3 Ušťela upre a pašinela peskro stados
andre zor le RAJESKRI,
andre slava le RAJESKRE naveskri, peskre Devleskri.
Dživena andro smirom,
bo les ela bari pačiv dži pro agor le svetoskro.
4 Ov ela amaro smirom,
te avľahas pre amende e Asirija.
Te pes dochudňahas andre amare pevnosťi,
ačhavaha pre lende efta pasťjeren
the ochto vodcen.
5 On vladňinena upral e Asirija la šabľaha,
upral le Nimrodoskri phuv la avricirdňa šabľaha.
Amaro kraľis amen zachraňinela la Asirijatar,
te avľahas pre amende
a dochudňahas pes pre amari phuv.

6 Ola, ko ačhena te dživel andral o Jakob,
ena akor maškar aver narodi
sar e rosa le RAJESTAR,
sar o brišind pre čar,
save pes na muken pro manuš
a na užaren pro čhave le manušeskre.
7 Ola, ko ačhena te dživel andral o Jakob,
ena maškar o narodi,
maškar o but manuša,
sar o ľevos maškar o dziva džviri,
sar o terno ľevos maškar o stados le bakrengro,
savo avel a rozpučinel,
savo čhingerel avke,
hoj ňiko našťi zachraňinel.
8 Tiro vast ela uprehazdlo
upral ola, ko pre tu džan,

a savore tire ňeprijaťeľa ena zňičimen.
9 „Andre oda džives,“
phenel o RAJ,
„murdarava avri tire grajen
a zňičinava tire maribnaskre verdana.
10 Zňičinava o fori andre tiri phuv
a čhivava tele savore tire pevnosťi.
11 Zňičinava o čaroďejňictvo, so keres,
a na ela tut vražňika.
12 Zňičinava tire modli
the tire sveta slupi;
imar tut na klaňineha
angle buči tire vastengri.
13 Čhivava tutar het la Ašerakre slupi
a zňičinava tire fori.
14 Mira bara choľaha man pomsťinava savore narodenge,
so man na kamenas te šunel.“

6

Te phirel andre pokora le Devleha

1 Šunen, so phenel o RAJ:
„Ušťi upre! An avri miro sudos anglo verchi;
mi šunen o brehi, so kames te phenel.
2 Šunen, tumen o verchi, sar o RAJ sudzinel,
šunen, tumen o zorale zakladi la phuvakre!
Bo o RAJ obviňinel peskre manušen
a del pro sudos le Izrael.
3 Manušale mire, so tumen kerďom?
Thoďom pre tumende o pharipen?
Odphenen mange!
4 Se iľom tumen avri andral o Egipt,
cinďom tumen avri andral o otroctvos;
bičhaďom le Mojžiš, le Aron the la Mirijam,
hoj tumen te ľidžan.
5 Manušale mire, leperen tumenge,
so kamelas te kerel o Balak, le Moabengro kraľis,
a so leske odphenďa o Balaam, le Beoriskro čhavo.
Leperen tumenge pro drom andral o Šitim andro Gilgal,
hoj te džanen o spravodľiva skutki le RAJESKRE.“

6 Soha šaj avav anglo RAJ?
Soha šaj banďuvav anglo baro Del?
Kampel mange te avel anglal leste le labarde obetenca,
le beršengre gurumňorenca?
7 Hin le RAJESKE pre dzeka o ezera bakre
a deš ezera potoki le olejoskre?
Kampel mange te del mire ešebne čhavores vaš miri vina,
o plodos mire ťeloskro vaš miro binos?
8 O RAJ tuke diňa te džanel, manušeja, so hin lačho.
So tutar kamel?
Te keres oda, so hin spravno,
te presikaves o verno kamiben

a te phires andre pokora tire Devleha.

E vina the o trestos le Izraeloskro

9 Šun! O RAJ vičinel pro Jeruzalem
– te dikhel daraha pre tiro nav hin goďaveripen:
„Šun, narodona,
the ola, so tumen zdžan andro foros!
10 Andro khera le nalače manušengre
hin o barvaľipen skidlo napačivalones
the e prekošľi falošno vaha!
11 Sar šaj zľidžav oda,
te vareko falošňe važinel?
12 O barvale andre kada foros hine maribnaskre manuša;
hine klamara a lengri čhib hiňi falošno.
13 Vašoda tut chudňom te dukhavel,
hoj tut te zňičinav vaš tire bini.
14 Chaha, ale na čaľoha,
a furt aveha bokhalo;
thoveha tuke vareso pre sera,
ale na ačhela tuke oda,
bo oda, so tuke kamľal te odthovel,
zňičinava andro mariben.
15 Sadzineha, ale na kideha upre;
pučineha o olivi, ale na makheha tut le olejoha;
pučineha o muštos, ale e mol na pijeha.
16 Doľikerehas o nalače zakoni le Omriskre
the savore previsarde veci le Achaboskre khereskre;
dehas tut te ľidžal lengre radenca.
Vašoda tut, Jeruzalemona, dava te zňičinel,
tire manušen anava pre ladž
a ena teledikhle savore narodendar.“

7

O trapišagos le Izraeloskro

1 Vigos mange!
Šunav man sar oda,
ko na arakhel ňisavo ovocje
aňi ňisavo hroznos andre viňica.
Savoro hroznos the savore lače figi,
save peske žadinel miro jilo,
sas imar skidle upre.
2 O pačivale manuša našľile andral e phuv;
ňiko nane verno le Devleske.
Sako ča užarel, kana šaj čhorel avri o rat.
Jekh avres zachudel sar lovcos andre sita.
3 Peskre vastenca džanen,
sar pes kerel o nalačhipen.
O vladci žadinen o dari,
o sudci užaren o prepočiňiben,
o zoralo rozkazinel avke, sar ov kamel,
a jekhetane plaňinen, sar oda te kerel.
4 O nekfeder lendar hino sar o koľakos
a o nekverneder sar e ohrada le trňendar.
Avľa o džives, hoj te aven marde,

avke sar phenenas tumare stražňika, o proroka.
Akana ela maškar tumende baro zmetkos.
5 Ma pačan le susedaske,
ma muken tumen pro prijaťeľis!
De pozoris, so vakeres,
mek the angle odi džuvľi,
savi tuha pašľol.
6 Bo o čhavo tele dikhel le dades,
e čhaj džal pre daj,
e bori pre sasuj
a o ňeprijaťeľa le manušeskre hine andral leskri famelija.
7 Ale me furt užarav pro RAJ,
užarav pro Del mira spasakro;
miro Del man šunela avri.

O Izrael ušťela upre

8 Ma radisaľuv mange, ňeprijaťeľko miri!
Kajte peľom, uščava upre;
kajte bešav andro kaľipen,
o RAJ ela miro švetlos.
9 Mušinav te zľidžal le RAJESKRI choľi,
bo kerďom binos angle leste.
Ale paľis zaačhela vaš ma pro sudos
a kerela, hoj te dochudav o čačipen.
Lela man avri pro švetlos
a dikhava leskro spravodľišagos.
10 Paľis oda dikhela miri ňeprijaťeľka
a e ladž zalela andre ola, so mange phenelas:
„Kaj hino o RAJ, tiro Del?“
Pre mire jakha dikhava, sar perel tele,
sar pal late phirena sar pal e čik pro uľici.
11 Oda džives ačhaveha pale tire muri,
oda džives rozbarona tire hraňici.
12 Andre oda džives ke tute avena o manuša
andral e Asirija dži o Egipt,
andral o Egipt dži o Eufrat,
andral jekh moros dži aver,
andral jekh verchos dži aver.
13 La phuvatar ačhela pušťa vaš oda nalačhipen,
so lakre manuša kerenas.

E modľitba the e chvala

14 Pašin tire manušen tira pacaha,
le bakroren, tiro ďeďictvos,
so bešen korkore andro veš,
kajte hine maškar o lačhe maľi.
De lenge te pašinel pes andro Bašan the Gilead
sar andre ola dživesa, so sas varekana.

15 „Sikavava tuke mire zazraki sar akor,
sar avehas avri andral o Egipt.“

16 O narodi oda dikhena a ladžana pes
a našavena savori peskri zor;

thovena peske o vasta pro muj
a na šunena pro kana.
17 Ľizinena o prachos sar o sap,
sar ola, so pes cirden pal e phuv.
Izdraňipnaha avena avri andral peskre pevnosťi,
visarena pes daratar ko RAJ, amaro Del,
a darana pes tutar.
18 Ko hin ajso Del sar tu,
so odmukel o bini
a prebačinel o nalačhipena peskre manušenge,
save ačhile te dživel?
Tu na sal choľamen pro furt,
ale pre dzeka tuke hin te presikavel o verno kamiben.
19 Tuke ela pale pharo vaš amenge,
uštareha le pindrenca pre amare vini
a čhiveha savore amare bini andro baro moros.
20 Tu aveha verno ko Jakob
a presikaveha o kamiben le Abrahamoske,
avke sar diňal lav amare daden imar čirla.

O Nahum

1 O prorocko lav pal o Ninive. O zvitkos pal o viďeňje le Nahumoskro
andral o Elkoš.

Le RAJESKRI choľi pro Ninive

2 O RAJ hino žjarlivo Del, savo trestinel;
o RAJ hino pomsťiťeľis a hin les pherdo choľi.
O RAJ visarel pale olenge, ko pre leste džan,
a počinel la choľaha peskre ňeprijaťeľenge.
3 O RAJ na choľisaľol sig, ale hin les bari zor
a na mukela le viňikos bi o trestos.
Andre bari balvaj the andre burka hin leskro drom,
a e chmara hin prachos tel leskre pindre.
4 Pre leskro prikazis o moros šučol avri
a the savore paňa –
o Bašan the o Karmel šučon avri
a the o libanoňika kvitki.
5 O verchi angle leste razisaľon
a o brehi rozdžan;
izdral angle leste e phuv,
o svetos the sako, ko andre bešel.
6 Ko šaj ľikerel avri leskri choľi?
Ko šaj obačhel angle leskri bari choľi?
Peskri choľi čhivel avri sar jag;
a o skali angle leste pharon pro kotora.
7 O RAJ hino lačho,
chraňinel peskre manušen andre oda džives, sar lenge hin phares.
Pridžanel pes ke ola,
ko pes ke leste denašen te garuvel.
8 Le bare paňeha zňičinela o foros Ninive
a peskre ňeprijaťeľen tradela andro kaľipen.

9 So plaňinen pro RAJ?
Ov tumen zňičinela pro jekhvar,
na kampela leske dujtovar te demel.
10 Avena zachudle andro trňi
našľona sar e mol le pijakenge;
calkom zlabona
sar o šuko phus.
11 Se andral tu, Ninive, avľa avri o bijedevleskro radcas,
savo plaňinelas o nalačhipen pro RAJ.

12 Kada phenel o RAJ peskre manušenge, le Izraelitenge:
„Kajte hine o Asirčana zorale a hine but,
ena zňičimen a našľona.
Mire manušale, te tumen trapinavas,
imar tumen na trapinava.
13 Akana phagerava lengro jarmos pal tumari meň
a čhingerava tumare lanci.“

14 O RAJ diňa avri pre tute, Ninive, kada lav:

„Imar tut na ena čhave, save ľigendehas tiro nav!
Zňičinava le modlen the le sochen andral o chramos tumare devlengro;
pripravinava tuke o hrobos,
bo na sal lačho pre ňisoste.“

2

E lačhi sprava prekal e Judsko

1 Dikh, pro verchos hine o pindre le posloskre,
savo anel e lačhi sprava a phenel: „Smirom tumenge!“
Oslavin, Juda, tire inepi
a doľikerel tire lava, so diňal.
Imar šoha pre tute na avela o nalačho manuš;
hino calkom zňičimen!

O Ninive ela zňičimen

2 O zhubcas avel pre tute, Ninive.
Stražin o hrados a pozorin o drom!
Pripravin tut pro mariben
a skide upre savori zor!

3 Se o RAJ obnovinela le Jakoboskri slava
sar e slava le Izraeloskri;
kajte o zhubci len zňičinde
a phagerde lenge o konara andro viňici.

4 O šťiti leskre hrďinengre hine lole;
o bojovňika hine urde andro šarlatos.
O trastune verdana blišťisaľon andre oda džives,
sar pes skiden upre,
a o kopiji razisaľon.
5 O verdana džan igen dzivones pal o uľici
a traden pal o pľaci andro foros.
Dičhon avri sar o jagale fakľi
a predžan sar o bleski.

6 O Ninive zvičinel peskre nekfeder slugaďen,
ale o pindre lenge poddžan pal o drom.
Siďaren ko hradbi
a ačhaven o šťiti pre ochrana.
7 O ňeprijaťeľis phundravel o brani le paňeskre,
vašoda o palacis perel tele.
8 Čhiven tele o gada pal e kraľovna
a ľidžan la andro otroctvos.
Lakre služki roven sar o holubici
a maren pes andro koľina.
9 Sar o paňi čuľal avri andral o jazeros,
avke o manuša denašen het andral o Ninive.
Vareko vičinel: „Ačhen, ačhen!“
Ale ňiko pes na obdikhel palal.
10 Čoren o rup,
čoren o somnakaj!
Hin ode igen but barvaľipen
the o pokladi savore vzacne vecendar.

11 Na ačhiľa ňič, savoro ile het,
sa hin zňičimen!
O jile predaran a o khoča poddžan,
savoredžene izdran
a savore muja parňon avri.

12 Kaj hin akana oda foros, so sas sar o than le ľevengro?
Oda than kaj o terne ľevi džanas te chal,
o than kaj avenas o ľevos the e ľevica
a o ľevocis sas ode bi e dar.
13 O ľevos čhingerelas but korisť peskre ciknenge;
tasavelas le džviren peskre ľevicenge;
peskri jama peske pherarelas oleha, so chudelas;
le čhingerde maseha peskro than.

14 „Me džav pre tute, Ninive“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Zlabarava tire maribnaskre verdana,
ačhela lendar ča thuv,
a tire terne ľeven chala e šabľa.
Na mukava andre tiri phuv ňič, so iľal avrenge,
a o hangos tire poslengro imar na šunďola.“

3

Vigos le foroske Ninive

1 Vigos kale foroske!
Murdarel le manušen, furt ča klaminel;
hino pherdo le čorde vecenca;
šoha na preačhel te čorel.
2 O bičos pukinel a o kereki šunďol;
o graja aven sig a o verdana džan dzivones.
3 O jazdci pes mukle pro mariben;
o šabľi the o kopiji bľišťisaľon.
But džene hine murdarde, pherdo mule džene pro kopi.
Ajci mule manuša, hoj pes na den aňi te zgenel;
le manušenge pre lende poddžan o pindre.
4 Kada savoro pes ačhela
vaš o baro lubipen le foroskro Ninive, ola lubňakro,
savi džanelas dojekhes te očarinel peskre šukaribnaha,
savi pricirdelas le naroden peskre lubipnaha
a le nipen peskre čarenca.

5 „Me džav pre tu, Ninive“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Hazdava tuke upre e rokľa dži o muj;
sikavava le narodenge tiro langipen
a le kraľišagenge tiri ladž.
6 Čhivava pre tute o džungipen,
kerava tuke ladž anglo manuša,
anava tut avri pro čudos.
7 Sako, ko tut dikhela,
denašela tutar a phenela:

‚O Ninive hino zňičimen! Ko pal leste rovela?‘
Kaj tuke te rodel olen, ko tut poťešinena?“

8 Či sal tu feder sar o foros Tebi* paš o Nil,
pašal savo sas pherdo paňa?
O moros sas leskri ochrana
a o paňa leskro muros;
9 o zoralo Kuš the o Egipt sas leskri ňekoňečno zor,
o Put the e Libija sas leske pre pomoca.
10 The avke sas kada foros zailo
a geľa andro otroctvos.
The leskre čhave sas rozčhingerde
pro agora savore uľicengre.
Vaš leskre vodci pes losinelas
a savore leskre anglune murša sas zaphandle le lancenca.
11 The tu, Ninive, mačoha;
džaha tut te garuvel
a kameha te denašel tire ňeprijaťeľiske.

12 Savore tire pevnosťi hine sar o figovňika,
pre save hin o ešebna figi.
Te pes lenca razinel,
peren andro muj oleske,
ko kamel te chal.
13 Tire slugaďa hine sar čhajora;
o brani tira phuvakre hine phundrade le ňeprijaťeľenge,
bo e jag zlabarďa lengre zavori.

14 Hordin tuke akana o paňi,
bo aveha obkľučimen,
a zoraľar tuke tire pevnosťi!
Rozker e čik, ker tuke malta
ker tuke cehli,
hoj te zoraľares tire hradbi!
15 No the avke tut zlabarela e jag a čhinela e šabľa;
zlabarela tut sar le kobilken.
Kajte san but sar kobilki,
but sar o maľakre grajora!
16 Tire kupci hine buter sar o čercheňa pro ňebos,
ale akana džan het;
hine sar o kobilki, so chan avri e maľa a odľecinen.
17 Tire vodci hine sar kobilki
a tire veľiťeľa sar kopa maľakre grajora,
so ačhen garude andro ohradi, sar hin šil;
ale sar avel o kham avri, ľecinen het,
a ňiko na džanel kaj.

18 Kraľina andral e Asirija, tire pasťjera zasute
a tire vodci peske pašľile tele.
Tire manuša hine roztradle pro verchi
a nane ko len te skidel upre.
19 Našťi te sasťarel avri tiri dukh;

* **3:8** E hebrejiko čhib: No-amon

tiri rana hiňi igen bari.
Dojekh, ko šunela o hiros pal tute,
tuke radisaľola, hoj peľal,
bo na sas ňiko, ko na dopeľa pre tiro nalačhipen,
savo na preačhehas te kerel.

O Habakuk

O Habakuk pes sťažinel le RAJESKE

1 Kada hin o lav, savo o prorokos Habakuk priiľa le RAJESTAR andro
viďeňje.
2 Dži kana mek vičinava ke tute pre pomoca, RAJEJA?
Ale tu man na šunes avri!
Vičinav ke tute: „Hin o mariben!“
Ale tu amen na zachraňines!
3 Soske mange des te dikhel o nalačhipen?
Sar šaj dikhes pre ajci nalačho, so pes kerel?
E skaza the o baro mariben hine angle mande,
o dokeriben the o vesekedišagi hine všadzik,
4 vašoda le zakonos nane zor
a o čačipen pro sudos šoha na avel avri;
o nalačho obkľučinel le spravodľivones,
vašoda o čačipen hino previsardo.

O RAJ odphenel

5 „Pozorinen le naroden a dikhen!
Dikhen a čudaľinen tumen,
bo andre tumare dživesa kerava vareso,
soske na pačanďiľanas,
te tumenge pal oda vakerdehas.
6 Bo me uštavav le Babilončanen*,
o narodos dzivo the siďardo,
so predžal pal caľi phuv,
hoj peske te zalel o fori, save nane leskre.
7 Ola manuša hine strašna the džungale,
ľidžan pes upre a korkore peske phenen,
so hin lačho a so na.
8 Lengre graja hine richleder sar o leopardi
a dziveder sar o vlki rači.
Lengre jazdci igen siďaren;
lengre graja aven dural.
Ľecinen sig sar orli,
so džan te chal peskri korisť.
9 Dojekheske lendar džal ča pal o mariben;
aven sar e balvaj pal e pušťa
a zalen peske ajci bertenošen sar poši.
10 Asan avri le kraľen,
dikhen tele le rajen
a keren peske pheras savore ohradzimen forendar;
ačhaven peske o drom upre, hoj te predžan prekal o foroskre muri,
a zalen o fori.
11 Paľis predžan sig sar e burka a džan dureder.
Hin len vina, bo lengri zor hin lengro del.“

O Habakuk pes pale sťažinel le RAJESKE

12 Či tu na sal večno, RAJEJA, miro Sveto Devla?

---

* **1:6** E hebrejiko čhib: le Chaldejcen

Amen na meraha†!
RAJEJA, tu tuke kidňal avri le Babilončanen,
hoj te anen tiro sudos;
Skalo miri, tu len ačhaďal, hoj amen te maren.
13 Tire jakha hine igen žuže,
našťi dikhes pro nalačhipen;
našťi dikhes, sar vareko dukhavel avres!
Akor soske domukes le ňevernenge te kerel o bini?
Soske sal čhit,
sar o bijedevleskro chal tele oles, ko hino spravodľiveder sar ov?
14 Kerďal le manušendar sar ribi andro moros;
sar džviri andro moros, saven nane vodcas.
15 O Babilončana savoren cirden upre le hakenca,
čhiven peskri sita a zachuden len;
a sar len cirden avri andre aver sita,
igen radisaľon a thoven baripen.
16 Vašoda obetinen peskra sitake
a labaren lake o kaďidlos,
bo e sita lenge anel o barikano dživipen
the o nekfeder chaben.
17 Či furt pherarena e sita a kidena andral avri?
Či furt murdarena le naroden a na mukena ňikas te dživel?

2

1 Džava te stražinel andre miri veža,
ačhavava man, hoj te pozorinav,
a rozdikhava man, hoj te šunav,
sar mange odphenela
pre oda, pre soste man sťažinav.

O RAJ odphenel le prorokoske

2 O RAJ mange odphenďa:
„Pisin mištes kada viďeňje pro tabli,
hoj pes te del lokes te pregenel.
3 Bo kada viďeňje pes ačhela andre oda časos,
so hin pre oda dino;
ačhela pes sig
a na ela falošno.
Kajte pes dičhola, hoj pes mek na ačhel, užar pre leste,
bo čačes pes ačhela a na avela nasig.

4 O čačipnaskro dživela le pačabnastar,
ale oda, ko pes ľidžal upre andro jilo, merela,
5 he, e mol les zradzinela.
Kajso manuš hino barikano
a šoha les nane smirom.
Kamel furt buter avke sar o Šeol*
a nane les šoha dos avke sar le meriben,
skidel ke peste savore naroden
a zalel savore manušen.
6 Či ola savore lestar na asana
a na kerena pal leste o pherasune bajki?

---

† **1:12** Abo: Tu šoha na mereha! * **2:5** Oda hin o than, kaj hine o mule.

Či na phenena:
,Vigos oleske, ko peske skidel o čorde veci
a barvaľol pro interesa!‘
Dži kana mek?
7 Či na avena jekhvareste pre tute ola,
kas diňal kečeň?
Či na ušťena pre tute
a na kerena, hoj te izdras daratar?
Avke paľis on tut občorarena.
8 Tu občorarehas pherdo naroden,
vašoda ola, ko ačhile te dživel, občorarena tut.
Bo tu čhivehas avri le manušengro rat;
zňičinehas o phuva the o fori savore lengre manušenca.

9 Vigos oleske, ko ačhavel peskro kher le nalače ziskostar,
a peskro hňizdos peske kerel učes,
hoj pes te chraňinel le nalačhipnastar!
10 Kamehas te zňičinel but naroden,
ale oleha ča kerďal ladž tira famelijake
a korkoro zňičinďal tiri duša.
11 Mek the o bar andral o muros pre tu svedčinela
a o kaštuno hranolos phenela tiš oda.

12 Vigos oleske, ko o foros ačhavel le rateha
a le nalačhipnaha thovel o zakladi.
13 O Nekzoraleder RAJ diňa,
hoj o narodi pes zbitočňe te trapinen
a oda, so budinen, te džal pre jag.
14 Bo o prindžaripen pal le RAJESKRI slava pherarela e phuv,
avke sar o paňa pheraren o mori.

15 Vigos tuke, so des te pijel tire susedas
a so čhives andre kuči tiri choľi
a mačares len vašoda, hoj len te dikhes langen andre ladž.
16 Ale akana tut pherarela e ladž, a na e slava.
Pi tu, hoj pes te sikavel tiro langipen!
E kuči andral o čačo vast le RAJESKRO ela avričhiďi pre tute
a e ladž zaučharela tiri slava.
17 O mariben, so kerďal andro Libanon, avela pre tu;
o džviri, saven zňičinehas, akana daravena avri tut.
Bo tu čhorehas avri le manušengro rat
zňičinehas o phuva the o fori savore lengre manušenca.

18 Savi chasna hin la modlatar,
sava rezinďa avri o majstros?
Abo pre soste hin lačhi e trastuňi modla, so tut klaminel?
Bo oda, ko la kerďa, pes zmukel pre oda, so stvorinďa;
kerel o modli, save našťi vakeren.
19 Vigos oleske, ko phenel le kašteske: ,Obdživ!‘
a le ňeme bareske: ,Ušťi upre!‘
Či tut šaj on vareso sikaven?
Se dikh, hine obthode le somnakaha the le rupoha,
no nane andre lende ňisavo dichos.

20 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos.
Calo svetos angle leste mi el čhit!“

3

Le prorokoskro žalmos

1 E modľitba, so pisinďa o prorokos Habakuk. E žaľakri giľi.

2 RAJEJA, šunďom pal tute o lačho hiros
a čudaľinavas man upral tire skutki, RAJEJA.
Ker oda pale akana andre amare dživesa;
ker, hoj olestar te džanen andre amaro časos!
Andre choľi ma bister pre milosť!

3 O Del avel andral o Teman,
o Sveto Del avel pal o verchi Paran.
Leskri slava zaučharel o ňebos
a leskri chvala pherarel caľi phuv.
4 Ov švicinel sar o bleski;
o luči aven avri andral leskre vasta,
leskri zor hin garuďi andre lende.
5 Anglal leste džal o nasvaľiben
a takoj pal leste avel e skaza.
6 Sar zaačhel, razinel le svetoha,
te dikhel la jakhaha, o narodi izdran;
o phurikane verchi rozperen,
o večna verchi rozkrušisaľon,
ale leskre hin o večna droma.
7 Dikhľom sar avel o nalačhipen pro stani le Kušangre,
a sar čhivkerel e balvaj le Midijanengre stanenca.
8 Či sal choľamen pro jarki, RAJEJA?
Abo čhives avri tiri choľi pro paňa?
Či bariľa tiri choľi pro moros?
Vaš oda džas pre tire graja
the pro verdana, hoj te zachraňines?*
9 Tu sal pripravimen te lel tiro lukos,
te mukel avri tire šipi.
Le paňenca rozďelinďal e phuv
10 a sar tut o verchi dikhen, izdran.
O chmari prečhinďon a demel avri o zoralo brišind;
e hlbina vičinel a hazdel upre peskre vasta.
11 O kham the o čhonoro zaačhen pre peskre thana;
odcirden pes anglo švetlos tire šipengro
the anglo leskos tira kopijakro.
12 Bara choľaha phires pal e phuv
a choľaha uštares pro narodi.
13 Aves, hoj te les avri tire manušen
a te zachraňines tire pomazimen kraľis.
Phageres le nalače manušengre vodcas
mukes les langes le šerestar dži o pindro.
14 Tira kopijaha premares o šere leskre vodcenge,

* **3:8** Abo: hoj te zviťazines?

save avle sar burka, hoj amen te roztraden,
save radisaľonas sar ola, ko chan avri le čores počoral.
15 Tire grajenca uštares pro moros,
pro bare rozburimen paňa.

16 Sar pal oda šunďom, savoro andre ma izdralas,
daratar mange izdranas o vušta,
andro kokala mange avľa o slabišagos
a poddžanas mange o khoča.
Ľikerav avri a užarav pro džives le pharipnaskro,
savo avela pro manuša, so pre amende džan.

17 Kajte na kvitňinela o figovňikos
a pro viňičis na ela o hroznos,
kajte e oliva šučola avri
a e maľa na dela o chaben,
kajte andral e ohrada našľona o bakrore
a andre maštalňa na ena ňisave gurumňa,
18 me the avke radisaľuvava andro RAJ
a thovava baripen andro Del, miro Spasiťeľis.
19 O RAJ, o Adonaj, hin miri zor;
diňa man ajse pindre sar la srnka
a lel man pre mire uče thana.

Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis.

O Sofonijaš

1 Kada lav diňa o RAJ le Sofonijaš akor, sar andre Judsko kraľinelas o
Jozijaš, le Amonoskro čhavo. O Sofonijaš sas čhavo le Kušiskro a ov le
Gedalijoskro, ov le Amarijoskro a ov le Chizkijoskro.

Avela o baro Džives le Devleskro choľakro pre caľi phuv

2 O RAJ phenel:
„Calkom zňičinava savoro,
so hin pre phuv.
3 Zňičinava le manušen the le džviren,
zňičinava le čiriklen pro ňebos the le riben andro moros,
a the le modlen, angle save o nalače manuša peren andro binos.
Zňičinava savore nipen pre phuv,“
phenel o RAJ.
4 „Miro vast nacirdava pro Juda
a the pre savoredžene, so bešen andro Jeruzalem.
Pre kada than zňičinava savoro,
soha pes služinel le Baaloske,
zňičinava the lengre rašajen,
a khosava avri lengro nav pal e phuv.
5 Zňičinava the olen, ko pes klaňinen
le ňeboskre čercheňenge pro padi;
olen, ko pes klaňinen a thoven vera pro RAJ,
ale paľis thoven vera the pro Moloch;
6 olen, ko gele le RAJESTAR het,
ko na roden le RAJES aňi pes ke leste na visaren.“

7 Aven čhit anglo RAJ, anglo Adonaj,
bo o Džives le RAJESKRO hino pašes!
O RAJ imar pripravinďa e obeta;
pošvecinďa olen, kas vičinďa.
8 „Andre oda Džives le RAJESKRA obetakro
marava le rajen the le kraľengre čhaven
a the savoren, so keren o cudza zviki avre narodengre*.
9 Andre oda džives marava sakones,
ko lašarel le devlen avke sar aver narodi†,
a the olen, ko čoren a murdaren,
hoj te pherdžaren o chramos peskre devlengro
le čorde vecenca.
10 Andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„šunena andro Jeruzalem, hoj avel e vika pašal e Ribakri brana
the o baro roviben pal e neveder sera le foroskri
a andral o verchi šunďola e zoraľi rana.
11 Jojčinen savore, so bešen tele pro pľacos,
bo savore kupci ena zňičimen,
savore, so važinen o rup, ena avrimurdarde.
12 Andre oda časos prerodava le lampenca o Jeruzalem
a marava ole muršen, save hine spokojna korkore peha,

* **1:8** E hebrejiko čhib: so uren o gada le cudze narodengre † **1:9** E hebrejiko čhib: ko prechučkeren o prahos (1. Sam 5,5)

olen, ko peske andro jile phenen:
‚O RAJ na kerela ňič, aňi lačho aňi nalačho.‘
13 Lengro barvaľipen ela občorardo
a lengre khera ena zňičimen.
Ačhavena peske o khera, ale na bešena andre;
sadzinena o viňici, ale na pijena lendar e mol.“

14 Pašes hin oda Džives le RAJESKRO, pašes a avel igen sig.
Andro Džives le RAJESKRO šunďola e bari dukh;
mek the o zoralo maribnaskro murš viskinela pharipnastar.
15 Oda ela o Džives le Devleskra choľakro,
o džives le pharipnaskro the le cerpišagoskro;
sa ela zňičimen a rozburimen,
ela baro kaľipen a zamračimen,
ela pherdo chmari, pherdo kale chmari;
16 oda džives pes trubinela
a vičinela andro mariben
a džala pes pro ohradzimen fori
the pro bare veži le muroskre.

17 „Bičhavava pro manuša ajso pharipen,
hoj hmatinena le vastenca sar o kore,
bo kerenas o bini anglo RAJ;
lengro rat čuľala avri andro prachos
a lengre goja ena pre phuv sar hnojos.
18 Aňi lengro rup, aňi lengro somnakaj len našťi zachraňinela
andro Džives le RAJESKRA choľakro.“
Leskri bari žjarlivosť chala caľi phuv sar jag,
bo ov kerela jekhvareste o koňec savore manušenca pre phuv.

2

O Juda vičimen te kerel pokaňje

1 Zdžan tumen jekhetane, a aven ke godi,
tumen, narodona bi e ladž!
2 Sigeder, sar pes ačhela oda, so hin avridino,
a o džives predžala sar o phus so hino odphurdlo;
angloda, medik pre tumende avela e jagaľi choľi le RAJESKRI,
sigeder, sar pre tumende avela o Džives le RAJESKRA choľakro.
3 Roden le RAJES, savore pokorna manušale pre phuv,
tumen, so doľikeren leskre prikazi.
Roden o spravodľišagos, roden e pokora,
či tumen našťi varesar garuvena
andre oda Džives le RAJESKRA choľakro.

O sudos upral o narodi

Upral e phuv le Filišťincengri

4 O foros Gaza ela omuklo
a o Aškalon ela calkom zňičimen.
O Ašdod ela avritradlo pro dilos
a o Ekron ela avričhindo.
5 Vigos tumenge le Kereťanenge, so bešen paš o moros,
bo o lav le RAJESKRO hin pre tumende;

ó Kanaan, phuvije le Filišťincengri:
Avke tut zňičinava, hoj ňiko andre tu na bešela.
6 E phuv pašal o moros ačhela sar pastvina,
than prekal o pasťjera the prekal lengre stadi.
7 Odi phuv ela olengri,
ko ačhena te dživel andral o kmeňos le Judaskro:
Ode pes pašinena a rači peske džana te pašľol
andro aškaloňika khera,
bo o RAJ, lengro Del, pes pal lende starinela
a žehňinela lenge pale.

Upral o Moab the upral o Amon

8 „Šunďom, sar o Moab dophenelas,
a o Amončana asanas,
sar poceňinenas mire manušen
a sar pes lašarenas, hoj zalena lengri phuv.
9 Vašoda avke sar me dživav,“
phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro,
„o Moab doperela avke sar e Sodoma
a o Amončana avke sar e Gomora,
ačhela lendar o than la burinakro,
e jama le loneskri the e pušťa pro furt.
Mire manuša, save ode predživena, zalena lengro barvaľipen;
ola, ko ačhena te dživel mire narodostar, zalena lengri phuv.“

10 Kavke ena marde vaš peskro baripen,
hoj anenas pre ladž le manušen,
so hine le Nekzoraleder RAJESKRE,
a lašarenas pes pre lende.
11 O RAJ len daravela avri akor,
sar zňičinela savore devlen pre phuv.
Avke savore narodi banďona anglal leste ode, kaj hine,
sako andre peskri phuv.

Upral e Etiopija

12 „Tumen, Etiopčanale*,
merena tiš mira šabľatar.“

Upral e Asirija

13 Nacirdela peskro vast pro severos
a zňičinela e Asirija.
O foros Ninive ela telečhido
a omuklo sar pušťa.
14 O stadi the savore dziva džviri peske ode pašľona,
the o havranos the e sova peske bešena pre leskre slupi.
Lengri vika šunďola prekal o oblaki,
o triski ena pro prahos a o cedroskro kašt ela telečhido.
15 Kada hin oda foros, so peske varekana dživelas andro smirom
a phenelas peske: „Ča me som a ňiko nane sar me!“
Savo strašno ačhiľa! Than le džvirenge!
Sako, ko predžala pašal leste,
lestar asala a sikavela pre leste namištes le vasteha.

---

* **2:12** E hebrejiko čhib: o Kušijci

3

O binos the o sudos le Jeruzalemoskro

1 Vigos le zacate, meľarde foroske, so trapinel peskre manušen!
2 Le Devleskro hangos na šunel,
o dovakeriben na prilel,
pro RAJ pes na mukel,
na kamel te avel pašes paš peskro Del.
3 Leskre vodci hine sar o choľamen ľevi,
leskre sudci sar o vlki rači,
save chan peskri korisť a dži tosara na muken ňič.
4 Leskre proroka hine barikane špekulanta;
leskre rašaja meľaren oda, so hin sveto,
a calkom previsaren o zakonos.
5 O spravodľivo RAJ hino furt andre leste;
ov šoha na kerel ňisavo nalačhipen.
Sako tosara anel avri peskro čačipen pro sudos
a džives so džives na preačhel,
ale o nalačho manuš pes na ladžal ňisostar.

6 „Zňičinďom o narodi;
lengre zorale veži hine čhide tele.
Zňičinďom lengre uľici,
ňiko pal lende na phirel;
lengre fori hine zamukle,
nane ode manuša, ňiko ode na bešel.
7 Me mange gondoľinďom pal o Jeruzalem:
‚He, darala pes mandar
a prilela miro dovakeriben!
Te oda kerela, leskre khera na ena zňičimen
a ňisave mire tresti pre leste na avena.‘
Ale leskre manuša igen kamenas te kerel o bini andre savoreste.
8 Vašoda užaren pre ma,“
phenel o RAJ,
„pre oda džives, sar uščava,
hoj te svedčinav pro narodi.
Rozhodňinďom man te skidel len upre,
te anel o kraľišagi pre jekh than
a te čhivel avri pre lende miri choľi –
caľi miri bari choľi.
Calo svetos ela zňičimen
la jagaha, mira choľaha.“

O Del pale odlela e ladž le Jeruzalemostar

9 „Akor žužarava o vušta le narodengre,
hoj savore te lašaren o nav le RAJESKRO
a te služinen leske jekhetane.
10 Pal oki sera le paňeskri andral e Etiopija,
mange anena o dari mire roztradle manuša,
save man lašaren.
11 Andre oda džives, Jeruzalemona,
tut na ladžaha vaš ňisavo nalačhipen, so mange kerďal.
Lava tutar het savoren, so pes barikanes lašaren;
imar šoha tut na hazdeha upre pre miro sveto verchos.

12 Ale mukava andre tu le manušen,
so hine čore a slaba,
a on pes mukena pro nav le RAJESKRO.
13 O Izraeliti, save ode ačhena te dživel,
na kerena o nalačhipen,
na vakerena o klamišagos
a andre lengro muj na ena o falošna lava.
Chana peske andro smirom a pašľona;
ňiko len na daravela avri.“

E radišagoskri giľi

14 Giľav radišagoha, čhaje le Sionoskri,
vičin zorales, Izraelona!
Thov baripen a radisaľuv cale jileha,
čhaje le Jeruzalemoskri!
15 Bo o RAJ tut imar preačhiľa te marel,
tradňa het tire ňeprijaťeľen.
O Kraľis le Izraeloskro, o RAJ, hino tuha,
imar tut ma dara le nalačhipnastar.
16 Andre oda džives phenena le Jeruzalemoske:
„Ma dara tut, Sionona!
Te na slabisaľon tuke o vasta!
17 O RAJ, tiro Del, hino tuha,
o zoralo hrďinas, savo zachraňinel.
Thovel andre tu baro baripen,
peskre kamibnaha tut del o nevo dživipen,
andro radišagos upral tute giľavela zorales.“

18 „Skidava upre le manušen,
so roven, bo našťi doľikeren o inepi,
a vašoda hine andro pharipen
the andre ladž*.
19 Andre oda časos marava savoren,
so tut trapinenas.
Zachraňinava le bangen;
le zailen skidava upre.
Čerinava lengri ladž pre slava
a calo svetos len dela pačiv.
20 Andre oda časos tumen skidava upre;
andre oda ideos tumen anava khere.
Dava tumen baro nav, hoj tumen te lašaren
savore manuša pre phuv,
a dikhena, sar tumenge chudava pale te žehňinel,“
phenel o RAJ.

* **3:18** Na džanel pes presňe, so e hebrejiko čhib phenel.

O Haggeus

O RAJ phenel, hoj pale te ačhaven o Chramos

1 Ešebno džives andro šovto čhon andro dujto berš, sar kraľinelas o
Darius, o prorokos Haggeus phenďa o lav le RAJESKRO le Zerubabeloske
the le Jošuaske. Akor o Zerubabel, o čhavo le Šealtieloskro, sas vodcas
andre Judsko a o Jošuas, o čhavo le Jehocadakoskro, sas o nekbareder
rašaj.
2 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Kala manuša phenen: ‚Mek na avľa
o časos te ačhavel pale le RAJESKRO Chramos.‘ “
3 Avke o RAJ phenďa prekal o Haggeus kada:
4 „Či prekal tumende imar hin o časos, hoj te bešen andre tumare
barvale khera, a miro Chramos hino zamuklo?“
5 Vašoda akana phenel o Nekzoraleder RAJ: „Gondoľinen mištes pal oda,
so keren.
6 Sadzinenas but, ale skidenas frima. Chanas, ale na dočaľonas. Pijenas
mol, ale na sas tumen dos. Urenas pre tumende o gada, ale na roztačonas
lendar. Oda, ko peske zarodelas love, thovelas len andre chevaľi žeba.“
7 Kavke akana phenel o Nekzoraleder RAJ: „Gondoľinen mištes pal oda,
so keren.
8 Džan andro veša upre pro verchi, anen odarik kašta a ačhaven pale
miro Chramos. Oda Chramos mange ela pre dzeka a avava oslavimen,“
phenel o RAJ.
9 „Tumen užarenas, hoj skidena upre but, ale skidňan frima. Sar oda
anďan khere, me oda rozphurdľom. A soske?“ phučel o Nekzoraleder RAJ.
„Bo miro Chramos hino zamuklo. Sakoneske tumendar džal ča pal peskro
kher.
10 Vašoda pes tumenge zaphandle o chmari a na del o brišind, a pre phuv
na barol ňič.
11 Diňom e bokh pre phuv the pro verchi, pro zrnos the pro muštos, pro
olejos the pre savoreste, so barol pre phuv, pro manuš the pro dobitkos a
oda, pre soste kerenas buči tumare vastenca, na barola.“

12 Akor o Zerubabel, o Jošua the savore okla manuša kerde oda, so lenge
phenďa o RAJ, lengro Del. Šunde the le prorokos Haggeus, bo les bičhaďa
o RAJ, lengro Del. A o manuša pes daranas le RAJESTAR.
13 Paľis le RAJESKRO poslos o Haggeus phenďa le manušenge, so phenel
o RAJ: „Me, o RAJ, som tumenca.“
14 Paľis o RAJ zoraľarďa pro duchos le judske vodcas le Zerubabel, le
nekbareder rašas le Jošuas, the savore okle manušen. Akor pes mukle
andre buči, hoj te ačhaven pale o Chramos le Nekzoraleder RAJESKRO,
lengre Devleskro.
15 Oda sas pro bišuštarto (24.) džives andro šovto čhon, andre dujto
berš, sar kraľinelas o Darius.

2

O RAJ pale požehňinela o Chramos

1 Andre dujto berš, sar kraľinelas o Darius pro bišujekhto (21.) džives
andro eftato čhon, sas phendo o lav le RAJESKRO prekal o prorokos
Haggeus:
2 „Phuč le judske vodcastar le Zerubabelostar, le Šealtieloskre čhastar,
the le nekbareder rašastar le Jošuastar, le Jehocadakoskre čhastar, the
okle manušendar:
3 ‚Hin maškar tumende vareko, ko dikhľa kada Chramos andre ešebno
slava? A sar tumenge dičhol avri akana? Na dičhol pes tumenge, hoj oda
hin sar ňič?
4 Ale akana av zoralo, Zerubabelona!‘ phenel o RAJ, ‚Av zoralo, Jošuona,
čhavo le Jehocadakoskro! Aven zorale, savore manušale,‘ phenel o RAJ,
‚chuden te kerel buči, bo me som tumenca,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
5 ‚Kada hin oda lav, so tumen diňom akor, sar tumen iľom avri andral o
Egipt: Miro Duchos ačhel maškar tumende. Ma daran tumen!‘
6 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Na predžala but a me razinava
mek jekhvar le ňeboha the le svetoha, le moroha the la phuvaha.
7 Razinava savore narodenca, lengre barvaľipena pes anela kade a me
pherdžarava kada Chramos la slavaha,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
8 ‚Miro hin o rup, miro hin o somnakaj,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 ‚E slava kale Chramoskri ela bareder, sar sas odi ešebno,‘ phenel o
Nekzoraleder RAJ. ‚Pre kada than dava o smirom,‘ phenel o Nekzoraleder
RAJ.“

O Del chudela te žehňinel

10 Bišuštarto (24.) džives andro eňato čhon, sar kraľinelas o Darius dujto
berš, sas phendo o lav le RAJESKRO le prorokoske Haggeusoske:
11 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Phuč le rašajendar, so pal kada
phenel o zakonos:
12 Te ľigenďahas vareko andro peskro ruchos o pošvecimen mas a te pes
leha chudňahas le marestar, le tade chabenestar, la moľatar, le olejostar
abo varesave avre chabenestar, či the oda chaben ačhela pošvecimen?‘ “
O rašaja odphende: „Na!“
13 Akor o Haggeus phučľa: „Te pes vareko meľarďa, bo pes chudňa le
mule manušestar a ov pes chudela ole chabenestar, či the oda chaben
ačhela meľardo?“
O rašaja odphende: „He, ačhela meľardo.“
14 Akor o Haggeus odphenďa: „O RAJ phenel: ‚Avke hin oda the kale
manušenca a the kale narodoha, so hin angle mande, a avke hin oda the la
bučaha, so keren peskre vastenca, vašoda savoro, so obetinen pro oltaris,
hin meľardo.
15 Akana mištes pozorinen, so pes chudela te kerel adadživesestar
a dureder! Sar tumenge sas angloda, medik pes chudňa te ačhavel o
Chramos le RAJESKRO?
16 Oda, ko džalas te lel duj šel kili zrnos pal e kopa, lelas ča šel; oda, ko
džalas te lel andral o sudos penda ľitri mol, lelas ča biš.
17 Maravas tumen la plešňaha, le šukibnaha the le krupenca, hoj te
zňičinav tumari buči, ale na visarďan tumen ke mande,‘ phenel o RAJ.
18 ‚Ale akana dikhen: Adadžives, o bišuštarto (24.) džives andro eňato
čhon, sas thodo o zaklados pro kher le RAJESKRO – no adadživesestar
pozorinen, so ela dureder:
19 Či mek hin zrnos andro stodoli? Se mek aňi o viňičis, aňi o figovňikos,
aňi o granatovňikos, aňi e oliva na anen o uľipen!
Ale adadživesestar chudava te požehňinel.‘ “

O RAJ peske kidel avri le Zerubabel

20 Paľis andro bišuštarto (24.) džives andre oda čhon avľa dujtovar o lav
le RAJESKRO ko Haggeus kavke:
21 „Phen le Zerubabeloske, le judske vodcaske, hoj me razinava le ňeboha
the la phuvaha,
22 visarava avri o kraľika troni a zňičinava e zor le kraľengri andral o
aver narodi. Visarava avri o verdana the lengre jazdcen; o graja the lengre
jazdci perena; jekh avres murdarena la šabľaha.
23 ‚Andre oda džives,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ, ‚lava tut, miro
služobňikona Zerubabelona, čhavo le Šealtieloskro,‘ phenel o RAJ, ‚a
kerava tutar miri pečatno angrusi, bo tut mange kidňom avri,‘ phenel o
Nekzoraleder RAJ.“

O Zacharijaš

O Del vičinel le manušen pro pokaňje

1 Andro ochtoto čhon andre dujto berš, sar kraľinelas o Darius andre
Perzija, avľa o lav le RAJESKRO ko prorokos Zacharijaš, saveske sas dad o
Berechijah a papus o Ido:
2 „O RAJ igen choľisaľiľa pre tumare dada.
3 Vašoda phen le manušenge: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Visaren
tumen pale ke ma a me man visarava pale ke tumende.
4 Ma aven sar tumare dada, ke save vičinenas o čirlatune proroka a
phenenas lenge, hoj me phenavas, hoj pes te visaren le nalače dromendar
the le nalače skutkendar.‘ Ale on man na šunenas a na ačhenas mandar,
phenel o RAJ.
5 Kaj hine tumare dada akana? A o proroka? Či dživena večňe?
6 Či tumare daden na zaile mire lava the prikazi, so diňom mire
služobňiken le proroken?
Akor kerde pokaňje a phende: ‚O Nekzoraleder RAJ amenca kerďa pal
oda, sar dživahas a kerahas; kerďa amenca avke, sar peske kidňa avri.‘ “

Ešebno viďeňje: O murš maškar o stromi

7 Andro dujto berš, sar kraľinelas o Darius, pro bišuštarto (24.) džives
andro dešujekhto čhon, andro čhon Šebat, avľa o lav le RAJESKRO ko
prorokos Zacharijaš, saveske sas dad o Berechijah a papus o Ido.
8 Prekal e rat dikhľom kada viďeňje: Dikh, o murš, so džal pro lolo graj.
Ačhelas maškar o mirtakre stromi andre roklina. Pal leste sas o lole, šiva
the o parne graja.
9 Phučľom: „Rajeja, s'oda hin?“
O aňjelos, so manca vakerelas, odphenďa: „Sikavava tuke, s'oda hin kala
veci.“
10 Akor oda murš, so ačhelas maškar ola stromi, mange odphenďa: „Oda
hin ola, kas o RAJ bičhaďa te predikhel caľi phuv.“
11 Avke avle a odphende le RAJESKRE aňjeloske, so ačhelas maškar ola
stromi: „Predikhľam caľi phuv a dikhľam, hoj pes dživel andro smirom.“
12 Le RAJESKRO aňjelos odphenďa: „Ó Nekzoraleder RAJEJA, mek dži
kana na presikaveha o jileskeriben le Jeruzalemoske the le judske forenge,
pre save sal choľamen imar eftavardeš (70) berša?“
13 Akor o RAJ odphenďa lače the šukar lava le aňjeloske, so ačhelas
maškar ola stromi.
14 Akor mange o aňjelos, so manca vakerelas, phenďa: „De te džanel,
hoj kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Miro kamiben andre mande labol
sar jag pal o Jeruzalem the pal o Sion
15 a som igen choľamen pro narodi, so pes šunen andro smirom. Me
somas choľamen pre mire manuša ča sikra, ale ola narodi kerde lengro
pharipen goreder, sar kamavas.‘
16 Vašoda kada phenel o RAJ: ‚Visarava man pale ko Jeruzalem le
jileskeribnaha. Miro Chramos ode ela obnovimen a o foros Jeruzalem ela
pale ačhado,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.

17 De mek te džanel, hoj o Nekzoraleder RAJ phenel kada: ‚Andre mire
fori ela pale pherdo lačhipen. Me, o RAJ, pale poťešinava o Sion a kidava
mange avri o Jeruzalem.‘ “

2

Dujto viďeňje: O štar rohi the o štar kovača

1 Paľis dikhľom upre a sas angle mande štar rohi le džvirengre.
2 Avke phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „So hin kada?“
Odphenďa mange: „Kala rohi hine ola, so roztradle e Judsko, o Izrael the
o Jeruzalem.“
3 Paľis mange o RAJ sikaďa štare kovačen.
4 Phučľom: „So kamen on te kerel?“ Odphenďa mange: „Kala rohi
roztradle le manušen andral e Judsko a igen len pokorinde. Ale kala kovača
avle te daravel avri le naroden a te čhivel tele lengre rohi, save pes hazdle
pre Judsko, hoj la te roztraden.“

Trito viďeňje: O murš, so merinel avri o Jeruzalem

5 Paľis dikhľom upre a dikhľom angle ma jekhe muršes, saveste sas andro
vasta o lanos te merinel.
6 Avke lestar phučľom: „Kaj džas?“
Odphenďa mange: „Džav te merinel avri o Jeruzalem, hoj te dikhav, savo
hino džinďardo the buchlo.“
7 Paľis, sar džalas het oda aňjelos, so manca vakerelas, avľa paš leste
aver aňjelos, hoj pes leha te arakhel,
8 a phenďa leske: „Denaš a phen ole terne muršeske, hoj andro
Jeruzalem ena ajci but manuša the džviri, hoj o foros ela otkerdo bi o
muri.
9 ‚A me korkoro,‘ phenel o RAJ, ‚avava leskro jagalo muros the e slava
andre leste.‘ “

O RAJ vičinel le Izrael pale khere

10 „Sig! Sig! Denašen andral e severno phuv, andre savi tumen
roztradňom sar le štare ňeboskre balvajen,“ phenel o RAJ.
11 „Aven sig avri, manušale andral o Sion, tumen, so bešen andro
Babilon!“
12 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, savo man bičhaďa prekal leskri
slava ko narodi, so tumen občorarde: „Oda, ko pes dotkňinel tutar, pes
dotkňinel mira jakhatar.
13 Kamav len te marel a dava, hoj len te občoraren lengre otroka. Akor
džanena, hoj o Nekzoraleder RAJ man bičhaďa.
14 Radisaľuv a khel, čhaje le Sionoskri. Bo me avav a bešava maškar
tumende,“ phenel o RAJ.
15 „Andre oda džives pes but narodi pridena ko RAJ a ačhena mire
manuša. Bešava maškar tumende a džanena, hoj o Nekzoraleder RAJ man
bičhaďa ke tumende.
16 E Judsko ela pale o ďeďictvos le RAJESKRO andre sveto phuv a pale
peske kidela avri o Jeruzalem sar peskro foros.
17 Aven čhit anglo RAJ, savore manušale, bo ov avel avri pal peskro sveto
than.“

3

Štarto viďeňje: O nekbareder rašaj Jošua

1 Paľis mange o RAJ sikaďa le nekbareder rašas le Jošuas, so ačhelas
anglo aňjelos le RAJESKRO. Paš leskri čači sera ačhelas o satan, hoj pre
leste te vakerel.
2 O RAJ phenďa le satanoske: „Mi pokarhinel tut o RAJ, satan! Mi
pokarhinel tut o RAJ, savo peske kidňa avri o Jeruzalem! Či nane kada
murš sar o kaštoro avricirdlo andral e jag?“
3 No o Jošua sas urdo andro melale gada akor sar ačhelas anglo aňjelos.
4 O aňjelos phenďa okle aňjelenge, so ačhenas angle leste: „Čhiven leske
tele ola melale gada!“ A leske phenďa: „Iľom pal tu tele tiro binos, hoj tut
te urav andro šukar gada!“
5 Paľis phenďa: „Thoven leske pro šero o žužo turbanos!“ Akor leske
thode pro šero o žužo turbanos a urde les andro gada, medik o aňjelos le
RAJESKRO ode ačhelas.
6 Akor o aňjelos le RAJESKRO phenďa le Jošuaske:
7 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Te dživeha avke, sar me phenďom, a
te doľikereha mire prikazi, akor aveha spravcas upral miro kher, starineha
tut pal miri dvora a dava tut than maškar kala, ko kade ačhen.
8 Akana šun, Jošuona, nekbareder rašajeja – tu the ola, so jekhetane
tuha služinen a bešen angle tute, save hine o znameňje, hoj anava mire
služobňikos, so pes vičinel Konaricis.
9 Dikh, o bar, savo thoďom anglo Jošua. Kada bar hin jekh a pre leste
hin efta jakha. Randava pre leste avri o lava,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ,
‚hoj tel jekh džives odlava e vina kala phuvakri.‘
10 ‚Andre oda džives vičinena jekh avres te bešel peske jekhetane tel o
viňičis the tel o figovňikos,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.“

4

Pandžto viďeňje: O svietňikos maškar o olivova stromi

1 Paľis avľa pale o aňjelos, savo manca vakerelas, a uštaďa man sar le
manušes, saves uštaven andral o soviben.
2 Phučľa mandar: „So dikhes?“ Odphenďom: „Dikhav o somnakuno
svietňikos a upral leste hin o čaro pro olejos. Hin upre efta lampi a efta
knoti andre dojekh lampa.
3 Dikhav the o duj olivova stromi, jekh hin pal jekh sera le čareskri a
dujto pal aver.“
4 Phučľom le aňjelostar, savo manca vakerelas: „S'oda hin, raja miro?“
5 Odphenďa: „Na džanes, s'oda hin?“ Phenďom leske: „Na, raja miro.“
6 Avke mange phenďa: „Kada hin o lav le RAJESKRO prekal o Zerubabel:
‚Na la zoraha aňi la mocaha, ale mire Duchoha,‘ phenel o Nekzoraleder
RAJ.
7 Ko sal tu, baro verchona? Anglo Zerubabel tutar ačhela e rovina!
Paľis ľidžala avri o hlavno bar a o manuša vičinena: ‚Milosť! Milosť ole
bareske!‘ “
8 Paloda ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
9 „O vasta le Zerubabeloskre zathode o zaklados kale Chramoskro a
leskre vasta les the dokerena.“ Akor sprindžareha, hoj man ke tumende
bičhaďa o Nekzoraleder RAJ.
10 Ma dikhen tele o džives le cikne vecengro! O efta jakha le RAJESKRE,
so phiren pal cali phuv, radisaľona, sar dikhena e šparga le olovoha te
merinel avri o chramoskre muri andro vast le Zerubabeloskro.
11 Paľis phučľom le aňjelostar: „So sikaven kala duj olivova stromi pal
jekh the pal aver sera le svietňikoskri?“

12 Pale lestar phučľom: „So sikaven o duj olivova konara paš o duj
somnakune rurki, savendar čuľal avri o somnakuno olejos?“
13 Odphenďa mange: „Na džanes, s'oda hin?“
Phenďom: „Na, raja miro.“
14 Avke mange phenďa: „Oda hin o duj murša pomazimen le olejoha, so
služinen anglo Raj caľa phuvakro.“

5

Šovto viďeňje: O zvitkos, so ľecinel

1 Akor pale dikhľom upre a sas angle mande o zvitkos, so ľecinelas.
2 O aňjelos mandar phučľa: „So dikhes?“
Odphenďom: „Dikhav o zvitkos, so ľecinel. Hino džinďardo 9 metri a
buchlo 450 centimetri.“
3 Akor mange phenďa: „Pre oda zvitkos hin pisimen o prekošiben, so
džal pal caľi phuv. Pre jekh sera hin pisimen, hoj dojekh zbujňikos ela
adarik ilo het, a pre aver sera, hoj sako, ko lel falošňe vera, ela tiš ilo het.
4 O Nekzoraleder RAJ phenel: ‚Me bičhavava oda prekošiben a džala
andro kher le zbujňikoskro the oleskro, ko lel falošňe vera pre miro nav.
Oda prekošiben bešela andre lengre khera a calkom len zňičinela – le
khereskre hranoli the bara.‘ “

Eftato viďeňje: E džuvľi andro košaris

5 Paľis ke ma avľa oda aňjelos, so manca vakerelas, a phenďa mange:
„Hazde upre o jakha a dikh, so avel.“
6 Me phučľom: „S'oda hin?“
Ov odphenďa: „Oda hin o košaris.“ A mek phenďa: „Oda hin o
nalačhipen le manušengro pal caľi phuv.“
7 Androda pes hazdľa o olovovo kritos a andro košaris bešelas jekh
džuvľi!
8 Phenďa: „Kada hin o nalačhipen.“ Ispidňa la pale andro košaris a
prikikidňa tele o kritos.
9 Paľis dikhľom upre a dikhľom te avel ke ma duje džuvľen, la balvajaha
andro kridli. Sas len ajse kridli sar le bocianen a hazdle upre o košaris
maškar o ňebos the maškar e phuv.
10 Akor phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „Kaj ľidžan oda
košaris?“
11 Odphenďa: „Andro Babilon*. Ode leske ačhavena kher a sar ela
dokerdo, thovena andre o košaris, hoj te el lašardo.“

6

Ochtoto viďeňje: O štar graja le verdanenca

1 Pale dikhľom upre a dikhľom štar verdana, so avenas maškar o duj
verchi le brondzostar.
2 Ešebno verdan cirdenas o lole graja, dujto o kale,
3 trito o parne a štarto verdan cirdenas o graja le šive flekenca – savore
sas zorale.
4 Phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „S'oda hin, raja miro?“
5 O aňjelos mange odphenďa: „Kala hine o štar ňeboskre duchi*, so
aven avri pal oda than, kaj ačhenas anglo Raj caľa phuvakro.

* **5:11** E hebrejiko čhib: Šinar * **6:5** Abo: balvaja

6 O verdan le kale grajenca džal andre severno phuv a o verdan le parne
grajenca pal lende. O graja le šive flekenca džan andre južno phuv.“
7 Sar ola zorale graja gele avri, igen kamenas te džal te prephirel e phuv.
A phenďa: „Džan, prephiren e phuv!“ Avke gele a prephirde e phuv.
8 Paľis pre ma vičinďa a phenďa mange: „Dikh, ola graja, so džan pro
severos, mange ande o smirom pro duchos andre severno phuv.“

E koruna prekal o nekbareder rašaj

9 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
10 „Le o somnakaj the o rup le Cheldajostar, le Tobijahostar the le
Jedajahostar, save avle pale andral o Babilon. A dža mek oda džives andro
kher ko Jošija, le Cefanjoskro čhavo.
11 Ker le somnakastar the le rupestar e koruna a thov la pro šero le
nekbareder rašaske Jošuaske, le Jehocadakoskre čhaske.
12 Phen leske: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Dikh, o murš, saveskro
nav hin o Konaricis, barola avri pre peskro than a ačhavela o Chramos le
RAJESKRO.
13 Ov ačhavela o Chramos le RAJESKRO, prilela e pačiv sar kraľis a bešela
a vladňinela pre peskro tronos. O rašaj ela paš leskro tronos a ela maškar
lende jekh gondoľišagos the o smirom.‘
14 E koruna ela andro Chramos le RAJESKRO, hoj pes te leperel pro
Cheldaj†, Tobijah, Jedajah the pro lačhipen le Cefanjoskro čhaskro.
15 A ola, ko hine dur, avena a pomožinena te ačhavel o Chramos le RA-
JESKRO. Avke sprindžarena, hoj man ke tumende bičhaďa o Nekzoraleder
RAJ. Kada pes ačhela akor, te mištes šunena o hangos le RAJESKRO, tumare
Devleskro.“

7

O postos le Izraeloskro nane čačo

1 Andro eftato čhon Kislev andro štarto berš, sar kraľinelas o Darius,
avľa ko Zacharijaš o lav le RAJESKRO.
2 O manuša andral o foros Betel bičhade le Sarecer the le Regem-Melech
the lengre muršen te mangel o lačhipen le RAJESTAR
3 a te phučel le rašajendar, save hine andro kher le Nekzoraleder
RAJESKRO, the le prorokendar: „Kampel amenge te rovel a te poscinel
andro pandžto čhon, avke sar oda kerahas imar ajci but berša?“
4 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
5 „Phuč savore manušendar andre phuv the le rašajendar: ‚Sar tumen
poscinenas a rovenas andro pandžto the eftato čhon – avke sar oda kerenas
imar eftavardeš berša – čačes oda kerenas prekal ma?
6 A sar chanas a pijenas, či oda na kerenas ča prekal tumende?
7 Či oda nane ola lava, so vakerelas o RAJ prekal o čirlatune proroka,
sar andro Jeruzalem dživenas o manuša andro smirom a the o gavora
pašal leste – akor sar mek the andro Negev the andre Šefela dživenas o
manuša?‘ “
8 Paľis o lav le RAJESKRO pale avľa ko Zacharijaš:
9 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Pro sudos sudzinen čačipnaha a
presikaven tumenge jekh avreske o kamiben the o jileskeriben.
10 Ma trapinen le široten aňi le vdoven, le cudzincos aňi le čores! Ma
gondoľinen andro jile te kerel namištes jekh avreske!‘

† **6:14** E hebrejiko čhib: Chelem

11 Ale on na kamle te šunel. Zacatones pes visarde le dumeha a phandle
peske o kana, hoj te na šunen.
12 O jile peske zakerde andre sar bar a na šunenas o zakonos aňi o lava,
save lenge bičhaďa o Nekzoraleder RAJ prekal peskro Duchos le čirlatune
prorokenca. Vašoda sas o Nekzoraleder RAJ pre lende igen choľamen.
13 ‚Sar me vičinavas, on na šunenas. Avke on vičinenas a me len na
šunavas,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
14 ‚Roztradňom len la balvajaha andre savore narodi, save na
prindžarenas. E phuv pal lende ačhiľa zamukľi avke, hoj ňiko pal late
na phirelas. Avke kerde, hoj e šukar phuv te ačhel zamukľi sar pušťa.‘ “

8

O Jeruzalem ela pale požehňimen

1 Paľis ke ma avľa o lav le Nekzoraleder RAJESKRO:
2 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Labol andre ma o kamiben vaš
o verchos Sion a vaš oda baro kamiben som choľamen pre leskre
ňeprijaťeľa.“
3 Kada phenel o RAJ: „Avava pale pro Sion a bešava andro Jeruzalem.
Akor pes o Jeruzalem vičinela o Verno foros a o verchos le Nekzoraleder
RAJESKRO pes vičinela o Sveto verchos.“
4 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „O phure murša the o phure džuvľa
peske mek bešena pro uľici andro Jeruzalem, sako peskra bakuľaha andro
vasta, bo ela lenge but berša.
5 Pro uľici andro foros ela pherdo muršora the čhajora, so pes ode
bavinena.“
6 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Te pes akana dičhol le manušenge,
so ačhile te dživel, hoj oda pes na del te kerel, mange pes oda del.“
7 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Me zachraňinava mire manušen
andral o phuva pal o vichodos the pal o zapados.
8 Anava len pale andro Jeruzalem, hoj ode te bešen. On ena mire manuša
a me avava lengro Del, verno the spravodľivo.“
9 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Mi zoraľon tumenge o vasta,
tumenge, so adadžives šunen kala lava! Kada phende the o proroka, save
sas paš oda, akor sar pes zathode o zakladi, hoj pes te ačhavel o Chramos
le Nekzoraleder RAJESKRO.
10 Bo angle ola dživesa ňiko našťi počinelas vaš e buči le manušeskri aňi
le džviroskri. Ňiko našťi kerelas peskri buči andro smirom aňi ňič aver
angle peskro ňeprijaťeľis a me kerďom, hoj te džal jekh pre aver.
11 Ale akana na avava ke ola, ko ačhile te dživel, ajso, sar somas angloda,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
12 „O semenos barola mištes, o viňičis dela peskro ovocje, e phuv dela
peskro uľipen a o ňebos dela peskri rosa. A kada savoro dava andro
ďeďictvos olenge, ko ačhile te dživel kale manušendar.
13 Avke sar sanas pro prekošiben maškar o narodi, ó Judona the
Izraelona, avke tumen zachraňinava a avena pro požehnaňje. Ma daran
tumen a mi zoraľon tumenge o vasta.“
14 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Avke sar gondoľinavas tumenge
te kerel o nalačho, sar man tumare dada choľarenas, a na sas mange vaš
tumenge pharo,

15 avke andre kala dživesa mange zaiľom, hoj kerava o lačho le
Jeruzalemoske the le Judaske. Ma daran tumen!“ phenel o Nekzoraleder
RAJ.
16 Kada hin oda, so tumenge kampel te kerel: „Vakeren o čačipen jekh
avreha, sudzinen spravodľišagoha pro sudos, hoj te anen o smirom,
17 ma gondoľinen andro jile te kerel namištes jekh avreske a ma len rado
e falošno vera. Bo kada savoro me našťi avri ačhav,“ phenel o RAJ.
18 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
19 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: O posti andro štarto, pandžto,
eftato the dešto čhon ena bare oslavi pro radišagos the pro kheľiben
le manušenge andral o kmeňos Juda. Vašoda kamen o čačipen the o
smirom!“
20 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Mek avena but manuša andral o
but fori
21 a o manuša andral jekh foros džana andre aver foros a phenena: ‚Aven
džas peske te mangel o lačhipen le RAJESTAR a te rodel le Nekzoraleder
RAJES. Džav the me!‘
22 But nipi the zorale narodi avena te rodel le Nekzoraleder RAJES andro
Jeruzalem a te mangel peske leskro lačhipen.“
23 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Andre ola dživesa pes deš murša
andral o deš aver narodi the čhiba chudena le ruchostar jekhe Židostar a
phenena: ‚Kamas te džal tumenca, bo šunďam, hoj o Del hino tumenca.‘ “

9

O sudos pro ňeprijaťeľa le Izraeloskre

1 O proroctvos:

O lav le RAJESKRO pre phuv Chadrach,
so perel pro Damašek,
– bo o jakha savore manušengre
the savore izraelike kmeňengre
dikhen pro RAJ –
2 the pro Chamat, so hino paš o Damašek
the pro Tir the Sidon,
kajte hine igen goďaver.
3 O Tir peske ačhaďa ohradzimen foros,
skidňa peske upre rup sar prachos
a somnakaj sar čik pro uľici.
4 Ale o RAJ lela savoro, so les hin,
a čhivela leskro barvaľipen andro moros
a o foros ela zlabardo.
5 O Aškalon oda dikhela a darala pes;
e Gaza pes skurčinela dukhatar
a o Ekron tiš, bo leskri naďej šučola avri.
E Gaza našavela peskre kraľis
a o Aškalon ela omuklo.
6 Andro Ašdod bešena o manuša mišimen avre narodenca
a skončinava le Filišťincengre baripnaha.
7 Imar lenge na domukava te chal o mas le rateha
a lava lenge avri o džungipen andral o danda;
ola, ko ačhena te dživel, patrinena le Devleske
a ačhena sar o kmeňos andre Judsko;

prilava o Ekron avke sar priiľom le Jebusejen.
8 Taborinava angle miro kher,
hoj les te stražinav anglo armadi,
save kamlehas prekal leste te predžal.
O ňeprijaťeľis les na zalela, hoj les te trapinel,
bo akana stražinav me.

O Kraľis le Sionoskro avel

9 Igen radisaľuv, čhaje le Sionoskri!
Vičin radišagostar, čhaje le Jeruzalemoskri!
Dikh, tiro kraľis avel ke tu,
hino spravodľivo a anel o viťazstvo,
hino pokorno a avel pro somaris;
pro somaricis, pro terno le oslicakro.
10 O RAJ phenel: „Zňičinava o verdana andral o Efrajim
the o graja andral o Jeruzalem,
o maribnaskro lukos ela zňičimen.
Paľis kerela o smirom maškar o narodi;
leskro rajipen ela le morostar dži o moros
a le paňestar Eufrat dži pro agor la phuvake.
11 A tu – vaš miri zmluva, so tuha phandľom le rateha,
oslobodzinava tire zaile manušen andral e chaňig, kaj nane paňi.“

12 O RAJ phenel: „Zaile manušale, saven hin e naďej,
aven pale andro ohradzimen foros!
Adadžives tumenge phenav,
hoj tumen požehňinava duvar ajci keci cerpinďan.
13 Bo nacirdava le Juda sar miro lukos
a le Efrajimostar kerava šipos.
Marava upre le manušen andral o Sion,
kerava lestar e šabľa pro mariben,
hoj te džan pro manuša andral e Grecko*.“

14 Paľis pes upral lende sikavela o RAJ;
leskro šipos ľecinela sar o bleskos.
O RAJ, o Adonaj, trubinela pro bakrano rohos;
džala anglal andro burki pal o juhos.
15 O Nekzoraleder RAJ ela lengro šťitos;
zňičinena a domarena peskre ňeprijaťeľen le prakenca.
Paľis pijena a vičinena radišagostar sar mate la moľatar,
ena pherde sar o čare,
savendar pes kropinel le rateha o rohi le oltariskre.
16 Andre oda džives o RAJ, lengro Del,
zachraňinela peskre manušen avke,
sar o pasťjeris zachraňinel peskro stados.
On švicinena andre leskri phuv
sar o vzacna bara pre koruna.
17 Save ena bachtale the šukar!
O terne murša zoraľona pro zrnos
a o pačivale čhaja pre nevi mol.

---

* **9:13** E hebrejiko čhib: Javan

10

O RAJ anela pale peskre manušen

1 Mangen le RAJES, hoj te del o brišind jarone!
O RAJ kerel o chmari la burkakre
a bičhavel baro brišind savorenge,
hoj te barol e čar pro maľi.
2 Se o modli den o diline radi,
o vražňika dikhen o klamišagoskre viďeňja,
vakeren o falošna sune
a lengro poťešeňje nane pre ňisoste.
Vašoda o manuša bludzinen sar o bakrore,
hine strapimen, bo nane len pasťjeris.

3 O RAJ phenel: „Miri choľi labol pro pasťjera
a marava le vodcen.
Vašoda pes o Nekzoraleder RAJ starinela pal peskro stados,
pal o manuša andre Judsko;
kerela lendar peskro zoralo graj andro mariben.
4 Le kmeňostar Juda ela o hlavno bar,
ela lestar o koľikos pro stanos,
ela lestar o lukos pro mariben
a lestar avela dojekh vladcas.
5 Ena sar o zorale murša andro mariben;
zašľapinena le ňeprijaťeľen andre čik pro uľici.
Marena pes, bo o RAJ hino lenca,
a anena pre ladž le ňeprijaťeľengre jazdcen pro graja.
6 Zoraľarava o kraľišagos le Judaskro
a zachraňinava o kher le Jozefoskro.
Anava len pale, bo som ke lende jileskro;
ena, sar te len šoha na odčhiďomas,
bo me som o RAJ, lengro Del,
a me lenge odphenava pro modľitbi!
7 O Efrajimčana ena sar o zorale murša,
o jilo lenge radisaľola sar la moľatar.
Lengre čhave oda dikhena a thovena baripen,
lengro jilo radisaľola andro RAJ.
8 Piskinava pre lende a skidava len upre,
bo len cinďom avri;
ena ajci but, keci sas varekana.
9 Kajte len roztradňom maškar o narodi,
leperena peske pre ma andre ola phuva, so hine dur;
the on the lengre čhave predživena
a avena pale khere.
10 Anava len pale andral o Egipt
a skidava len upre andral e Asirija;
anava len andre phuv Gilead the Libanon,
no na ela prekal lende dos than.
11 Me, o RAJ, predžava prekal o moros le pharipnaskro,
marava le vlnen andro moros
a savoro paňi andro Nil šučola avri.
O baripen la Asirijakro ela pokorimen
a o žezlos le Egiptoskro našľola.

12 Me, o RAJ, len dava zor
a andre miro nav dživena andro smirom,“
phenel o RAJ.

11

1 Phundrav tire brani, Libanonona,
hoj e jag te labarel tire cedri!
2 Rov, ciprusona, bo peľa tele o cedros,
o zorale stromi sas zňičimen.
Roven, dubale andral o Bašan,
bo o husto veš sas čhindo tele.
3 Šun, sar o pasťjera jojčinen,
bo lengre šukar maľi hine zňičimen!
Šun, sar o ľevi roven,
bo o bare kraki paš o Jordan hine zňičimen!

O podobenstvo pal o duj pasťjera

4 Kada phenel o RAJ, miro Del: „Pašin o stados, so hino dino pro murdaripen.
5 Lengre kupci len murdaren a ačhen bi o trestos. Ola, ko len bikenen, phenen: ‚Chvala le RAJESKE, barvaľiľom!‘ Mek aňi lengre pasťjera nane ke lende jileskre.
6 Bo me imar na avava jileskro ko manuša andre phuv,“ phenel o RAJ. „Savore manušen dava jekh avrenge andro vasta a the andro vasta lengre kraľenge. On zňičinena e phuv a me ňikas na zachraňinava andral lengre vasta.“
7 Avke pašinavas o stados dino pro murdaripen prekal ola, ko bikenavkeren le bakren*. Paľis iľom duj paci: jekhake diňom nav „o Lačhipen“ a dujtonake „e Jednota“. A pašinavas o stados.
8 Tel jekh čhon zňičinďom trine pasťjeren. Našťi lenca ľikeravas avri a the me lenge džungľuvavas.
9 Phenďom: „Na avava tumaro pasťjeris. So merel, mi merel; so našľol, mi našľol. Ola, so ačhile, mi chan jekh avreskro ťelos.“
10 Akor iľom miri paca „o Lačhipen“ a phagerďom la. Avke zrušinďom miri zmluva, so phandľom savore narodenca.
11 Andre oda džives sas zrušimen. Akor o kupci le bakrenca, so man pozorinenas, achaľile, hoj oda hin o lav le RAJESTAR.
12 Paľis lenge phenďom: „Te tumenge gondoľinen, hoj hin oda lačho, den mange miro počiňiben, ale te na, muken tumenge oda!“ Avke mange odvažinde o počiňiben – tranda rupune.
13 Paľis mange o RAJ phenďa: „Čhiv oda le hrnčjariske“ – odi bari cena, savaha man oceňinde! Avke iľom ola tranda rupune love a čhiďom len le hrnčjariske andro Kher le RAJESKRO.
14 Paľis phagerďom miri dujto paca „e Jednota“ a oleha zrušinďom e jednota maškar o phrala Judsko the Izrael.
15 Akor mange phenďa o RAJ: „Mek jekhvar tuke le o nastroji le diline pasťjeriskre!
16 Bo me ačhavava andre phuv ajse pasťjeris, savo pes na starinela aňi pal ola, so meren, aňi na rodela olen, so našľile, aňi na sasťarela le dukhaden a aňi na dela te chal le sasten, ale chala o mas le thule bakrendar a čhingerela lenge tele o kopita.

* **11:7** Abo: olen, save hine strapimen.

17 Vigos le diline pasťjeriske,
savo omukel peskro stados!
Mi demel leske e šabľa andro vast the andre čači jakh!
Mi šučol leske calkom avri o vast
a mi korisaľol pre čači jakh!“

12

O ňeprijaťeľa le Jeruzalemoskre ena zňičimen

1 O proroctvos: O lav le RAJESKRO pal o Izrael.

Kada phenel o RAJ, savo nacirdňa o ňebos a zathoďa e phuv a savo kerďa
le duchos andro manuš:
2 „Dikh, kerava, hoj o Jeruzalem te el sar e kuči la moľaha, so mačarela
savore naroden a phirena sar mate. Sar obkľučinena o Jeruzalem,
obkľučinena the okla fori andre Judsko.
3 Andre oda džives kerava, hoj o Jeruzalem te el sar pharo bar prekal
savore narodi. Savore, ko les kamena te hazdel, pes dukhavena, no savore
narodi pre phuv pes zdžana pre leste.“
4 O RAJ phenel: „Andre oda džives kerava, hoj dojekh graj te el splašimen
a leskro jazdcos te ačhel dilino. Le manušen andre Judsko stražinava mire
jakhenca, ale le narodenge savore grajen korarava.
5 Akor peske o vodci le Judaskre gondoľinena andro jilo: ‚E zor le
manušengri andro Jeruzalem hiňi le Nekzoraleder RAJESTAR, lengre
Devlestar.‘
6 Andre oda džives kerava, hoj o vodci le Judaskre te aven sar o jagale
angara andro kašta the sar e jagaľi fakľa maškar o snopi. Zňičinena savore
naroden pašal peste pal e čači the baľogňi sera, ale le Jeruzalemoskre
manuša ačhena furt pre peskro than andro Jeruzalem.
7 O RAJ zachraňinela ešeb o stani le Judaskre, hoj e slava le Davidoskre
khereskri the e slava le manušengri andro Jeruzalem te na barol buter sar
e slava le Judaskri.
8 Andre oda džives o RAJ chraňinela le manušen andro Jeruzalem, hoj o
nekslabeder lendar ačhela zoralo sar o David a o čhave le Davidoskre len
ľidžana sar o Del, sar o aňjelos le RAJESKRO.
9 Oda džives zňičinava savore naroden, so džana pro Jeruzalem.

O roviben pal o RAJ, saves predemade

10 A čhivava avri pro čhave le Davidoskre the pro manuša andro
Jeruzalem le lačhipnaskre the mangipnaskre duchos a dikhena pre ma,
pre oda, kas predemade. Rovena pal leste avke, sar pes rovel pal jekhoro
čhavoro, a hikinena avke, sar pes hikinel pal o ešebno čhavo.
11 Andre oda džives ela baro roviben andro Jeruzalem, sar o roviben pal
o Hadad-Rimon andre dolina Megido.
12 Savore fameliji andre phuv rovena po korkore. O murša andre
famelija le Davidoskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore; o murša
andre famelija le Natanoskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore;
13 o murša andre famelija le Leviskri rovena korkore a the lengre džuvľa
korkore; o murša andre famelija le Šimejoskri rovena korkore a the lengre
džuvľa korkore.
14 Savore okla fameliji rovena po korkore a the lengre džuvľa rovena po
korkore.“

13

O manuša hine obžužarde le binostar

1 „Andre oda džives ela phundrado o prameňis prekal o potomki le
Davidoskre the prekal o manuša andro Jeruzalem pre oda, hoj len te
obžužarel le binostar the le nažužipnastar.
2 Andre oda džives,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „khosava avri le
modlengre nava andral e phuv a imar buter pes pre lende na leperela.
Odlava andral e phuv le proroken the le nažužipnaskre duchos.
3 Te vareko mek prorokinela, leskro dad the daj, save les ande pro
svetos, leske phenena: ‚Na dživeha, bo andro nav le RAJESKRO vakerďal o
klamišagos.‘ A leskro dad the daj, save les ande pro svetos, les predemena
la šabľaha, bo prorokinďa.
4 Andre oda džives pes o proroka ladžana vaš peskro viďeňje, sar
prorokinena. Imar pre peste na urena o prorokoskro plašťos kerdo la
srsťatar, hoj te klaminen avren.
5 Sako phenela: ‚Me na som prorokos. Me som farmaris, bo hin man
maľa* imar le terňipnastar.‘
6 Te lestar vareko phučela: ‚Sostar tut hin kala jazvi pre tiro hrudňikos†?‘
odphenela: ‚Kala jazvi man hin andral o kher mire prijaťeľengro.‘ “

O pasťjeris mardo, o bakrore denašen

7 „Šabľo, ušťi pre miro pasťjeris
the pro murš, so mange hino pašes,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Mar le pasťjeris a o bakrore pes rozdenašena,
a me visarava miro vast pro ciknore.
8 Andre cal̓i phuv,“
phenel o RAJ,
„duj tretini merena a jekh tretina ačhela.
9 Odi jekh tretina prelava prekal e jag
a obžužarava len sar o rup
a skušinava len avri sar o somnakaj.
Vičinena pre miro nav
a me len šunava avri.
Phenava: ‚Kala hin mire manuša,‘
a on phenena: ‚O RAJ hino amaro Del.‘ “

14

O RAJ kral̓inela upral cal̓i phuv

1 Dikh, Jeruzalemona, avel o Džives le RAJESKRO, sar angle tire jakha
peske o ňeprijaťeľa rozďelinena tiro barval̓ipen maškar peste.
2 Skidava upre savore naroden paš o Jeruzalem, hoj pes leha te maren.
O foros zalena, o khera občorarena a le džuvľenca našilu pašľona. Jepaš
foros ela zailo a ľigendo het, ale oklen na ľigenena het andral o foros.
3 Pal̓is o RAJ džala avri a marela pes ole narodenca, avke sar pes marelas
varekana andro mariben.
4 Andre oda džives ačhela le pindrenca pro Olivovo Verchos, so hino
pro vichodos le Jeruzalemostar. O Olivovo Verchos pharola pro jepaš – le
vichodostar dži o zapados – a kerela pes igen bari dolina. Jepaš verchos
džala pro severos a jepaš pro juhos.

---

* **13:5** Abo: bo o manuš man bikenďa otrokoske † **13:6** Le Baaloskre proroka pes marenas le bičenca pal o hrudňikos.

5 Akor tumen denašena ola dolinaha maškar mire verchi, bo odi dolina
džala dži o Acal. Denašena, avke sar denašenas anglo zemetraseňje akor,
sar sas o Uziaš kraľis andre Judsko. Akor avela o RAJ, miro Del, a savore
sveta leha.
6 Andre oda džives na ela kham aňi šil aňi mrazos*.
7 Oda džives ela jediňečno džives, pal savo džanel ča o RAJ. Na ela aňi
džives aňi rat, bo the rači ela o švetlos.
8 Oda džives čuľala avri andral o Jeruzalem o džido paňi, jepaš andro
moros pro vichodos a jepaš andro moros pro zapados. Kavke ela ňilaje the
jevende.
9 Akor o RAJ ačhela kraľiske upral caľi phuv. Andre oda džives ča ov
korkoro ela lašardo sar Del a sako viznavinela ča leskro nav.
10 Caľi phuv, la Gebatar dži o Rimon, pro juhos le Jeruzalemostar, pes
čerinela pre rovina. Ale o Jeruzalem ačhela upre pre peskro than le
Benjaminoskra branatar dži e Phurikaňi brana a dureder ke Rohoskri
brana, a le Chananeloskra vežatar dži o lisos le kraľiskro.
11 O manuša bešena andro Jeruzalem a imar šoha na ela pale zňičimen.
Ela ode o smirom.
12 O RAJ mukela o strašno nasvaľiben pre savore narodi, so pes marenas
le Jeruzalemoha: O ťela lenge kirňona, kajte mek ačhena pro pindre, o
jakha lenge kirňona andro jamki a e čhib lenge kirňola andro muj.
13 Andre oda džives pre lende o RAJ bičhavela baro zmetkos. Jekh pre
aver thovela o vast a džana jekh pre aver.
14 The o Juda pes marela le Jeruzalemoha†. Skidela pes upre o barvaľipen
savore narodengro – igen but somnakaj, rup the gada.
15 The pro graja, pro mulici, pro ťavi, pro somara, the pre savore aver
džviri andre le ňeprijaťeľengre tabora avela o baro nasvaľiben.
16 Paľis savore, so predžiďile ole narodendar, save džanas pro Jeruzalem,
avena ode sako berš te lašarel le Kraľis, le Nekzoraleder RAJES, a te
oslavinel o inepos le Stankengro.
17 Te varesave narodi andral o svetos na avena andro Jeruzalem te
lašarel le Kraľis, le Nekzoraleder RAJES, ta na dela o brišind andre lengri
phuv.
18 A te o Egipťana na avena upre te oslavinel, na dela o brišind aňi lenge
a o RAJ pre lende bičhavela oda baro nasvaľiben, savo avela pro narodi,
so na avena te oslavinel o inepos le Stankengro.
19 Kada ela o trestos prekal o Egipťana the prekal savore narodi, so na
avena upre te oslavinel o inepos le Stankengro.
20 Andre oda džives ela pisimen pro zvončeki le grajengre „Sveto prekal
o RAJ“. A o pira andro Kher le RAJESKRO ena sar o čarore pro rat anglo
oltaris.
21 Dojekh piri andro Jeruzalem the andre Judsko ela pošvecimen prekal
o Nekzoraleder RAJ. Savore, so avena te obetinel, len lena a tavena andre
lende. Oda džives imar na ela ňisavo kupcas‡ andro Kher le Nekzoraleder
RAJESKRO.

---

* **14:6** E hebrejiko čhib pes na del te achaľol. † **14:14** Abo: paš o Jeruzalem ‡ **14:21** Abo: o Kanaančanos

O Malachijaš

1 O prorocko lav. O RAJ vakerel ko Izraeliti prekal o Malachijaš.

O kamiben le RAJESKRO ko Izrael

2 „Kamavas tumen,“ phenel o RAJ.
„Ale tumen phučen: ‚Soha amenge presikaďal o kamiben?‘
Či na sas o Ezav le Jakoboskro phral?“ phenel o RAJ, „No the avke mange zakamľom le Jakob
3 a le Ezav našťi avri ačhavas. Leskre verchi čerinďom pro omukle thana a leskri ďeďično phuv diňom le šakalenge pal e pušťa.“
4 O Edom šaj phenel: „Sam zňičimen, ale pale ačhavaha oda, so sas telečhido.“
Ale o Nekzoraleder RAJ phenel kavke: „On šaj ačhaven, ale me čhivava tele! O nipi len vičinena ‚e nalačhi phuv‘ the ‚o manuša, pre save o RAJ hino furt choľamen‘.
5 Tumen oda dikhena pre tumare jakha a phenena: ‚Baro hino o RAJ – dži avri andral e izraeliko phuv!‘ “

O nalače obeti le rašajengre

6 „O čhavo del pačiv le dades a o sluhas del pačiv peskre rajes. Te som me tumaro dad, soske mange na presikaven e pačiv? Te som me tumaro raj, kaj hin tumari pačiv ke ma?“ phučel o Nekzoraleder RAJ. „Oda hin tumare rašaja, so dikhen tele miro nav a mek phučen: ‚Soha tele dikhas tiro nav?‘
7 Pre miro oltaris anen o meľardo maro.
Ale tumen phučen: ‚Soha tut meľarďam andre?‘
Oleha, hoj phenen: ‚O skamind le RAJESKRO šaj te dikhel tele.‘
8 Te mange anen te obetinel kore džviros, hin oda mištes? A te mange anen bange abo nasvale džviros, hin oda mištes? No ča obetin oda tire vladariske! Aveha leske pre dzeka? Prilela tut?“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 „Mangen akana le Devles, hoj te el ke amende jileskro! Te leske anen kajse obeti, sar leske šaj aven pre dzeka?“ phučel o Nekzoraleder RAJ.
10 „Kamľomas, hoj vareko tumendar te phandel andre o vudar, hoj te na labaren e jag hijaba pre miro oltaris! Na san mange pre dzeka,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „a na prilava tumare vastendar e obeta.
11 Odarik, khatar o kham avel avri, dži ode, kaj zaperel, ela miro nav baro maškar o narodi. Pre dojekh than anena mire naveske o kaďidlos the e žuži obeta, bo baro ela miro nav maškar o narodi,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
12 „Ale tumen man tele dikhen akor, sar phenen: ‚O skamind le RAJESKRO šaj te meľarel a leskro chaben šaj tele te dikhel.‘
13 Phenen: ‚Igen phares!‘ A banďaren o nakh pre oda,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Sar mange anen te obetinel le džviren, so hine čorde, bange the nasvale, užaren mandar, hoj oda tumendar prilava?“ phenel o RAJ.
14 „Prekošlo hin o klamaris, saves hin andre peskro stados lačho samcos, a del lav, hoj les obetinela le RAJESKE, ale paľis obetinel oles, saves hin chiba. Se me som baro kraľis,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „a mire navestar pes mušinen o narodi te daral.“

2

Vigos le nalače rašajenge

1 „Akana, rašajale, dav tumenge kada prikazis:
2 Te na šunena a te tumenge na lena andro jile oda, hoj te den pačiv mire naves,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „bičhavava pre tumende o prekošiben a tumare požehnaňja prekošava. A imar the prekošľom, bo ňiko tumendar peske oda na lel andro jilo.
3 Marava tumare čhaven a čhivava tumenge e khandiňi khoňi andro muja, e khoňi tumare inepengre obetendar, a čhivena tumen avri jekhetane la khoňaha.
4 Akor prindžarena, hoj kada prikazis tumenge bičhaďom, hoj pes te doľikerel miri zmluva le rašajenca, le Leviskre čhavenca,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
5 „Miri zmluva lenca sas o dživipen the o smirom; diňom lenge la vašoda, hoj pes mandar te daran, a on pes mandar daranas a sas len pačiv angle miro nav.
6 Andral lengro muj avelas avri o čačipnaskro sikaviben a o klamišagos na sas pre lengre vušta. Phirenas manca andro smirom the andro čačipen a but dženen visarde le nalačhipnastar.
7 Se o vušta le rašaskre mušinen te chraňinel o prindžaripen, o sikaviben pes rodela avri leskre mujestar, bo ov hino poslos le Nekzoraleder RAJESKRO.
8 Ale tumen odgeľan mire dromestar, tumare sikavibnaha but dženen ľigenďan andro binos, prephagľan e zmluva le Leviskri,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 Vašoda kerďom, hoj te aven teledikhle a poňižimen angle savore manuša, bo na doľikeren mire droma, a sar sikaven le Devleskro zakonos, na keren le manušenca jednakones.

Nane pačivale peskre romňenge

10 Či nane amen savoren ča jekh dad? Či amen na stvorinďa oda jekh Del? Soske na sam pačivale jekh avreske a na doľikeras e zmluva amare dadengri?
11 O Juda mange na sas pačivalo a o džungipen pes kerelas andro Izrael the andro Jeruzalem. O Juda meľarďa andre o Neksveteder than, savo o RAJ kamel, bo peske iľa romňa, so lašarel avre devles.
12 O RAJ mi tradel avri oles, ko kerel ajse veci, andral o Jakoboskre stani – dojekhe manušes* a the oles, ko anel o daros le Nekzoraleder RAJESKE.
13 Keren mek the kadi veca: Le RAJESKRO oltaris močinen tumare apsenca, roven a jojčinen, bo imar na ačhel tumare obetendar a na prilel len radišagoha andral tumare vasta.
14 Phučen: „Soske?“ Vašoda, bo o RAJ hino švedkos maškar tu the maškar tiri romňi, sava tuke iľal, sar salas terno. Na salas lake pačivalo, kajte oj tuha dživel a hiňi tiri romňi, savaha sal veraduno.
15 Či na kerďa tutar o Del laha jekh ťelos the duchos†. A so oleha o Del kamľa te kerel? Hoj tumen te el čhave, so ena le Devleskre. Vašoda tumen chraňinen a ačhen pačivale tumare romňijenge, saven tumenge iľan, sar sanas terne.

---

* **2:12** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib; šaj el the: le švedkos the oles, ko zaačhel vaš aver. † **2:15** Oda šaj el the: Či na stvorinďa tumen oda jekh Del? Tumen san leskre the le ťeloha the le duchoha.

16 „Našťi avri ačhav, sar pes vareko rozdžal la romňaha,“ phenel o RAJ,
o Del le Izraeloskro, „bo oleha igen dukhavel peskra romňa‡,“ phenel o
Nekzoraleder RAJ. Vašoda tumen chraňinen, hoj te na aven napačivale.

O RAJ avela te sudzinel

17 Unavinen le RAJES tumare lavenca.
Phučen: „Soha les unavinas?“
Oleha, hoj phenen: „Dojekh, ko kerel o nalačhipen, hino pre dzeka
le RAJESKE. Hin les radišagos lendar,“ abo phenen: „Hin o Del čačes
spravodľivo?“

3

1 „Dikh, me bičhavav mire poslos a ov pripravinela mange o drom. Akor
avela jekhvareste o Raj, saves roden, andre peskro chramos; avela o poslos
la zmluvakro, saves igen kamen te dikhel,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
2 Ale ko predživela oda džives, sar ov avela? Ko obačhela, sar pes
sikavela? Bo ov ela sar e jag, so prežužarel o somnakaj; sar o zoralo
sapuňis.
3 Bešela peske sar oda, ko prežužarel o rup, a prežužarela le rašajen
Leviten; prelabarela len sar o somnakaj the o rup. Avke ela le RAJES
manuša, so leske anena o lačhe obeti.
4 O obetna dari le Judaskre the le Jeruzalemoskre šukares voňinena le
RAJESKE, avke sar varekana andro berša angloda.
5 „Ale avava tumen te sudzinel. Jekhvareste svedčinava pro čaroďejňika,
pro lubara, pre ola, ko klaminen pro sudos, ko le robotňikenge na den
lengre love, ko trapinen le vdoven the le široten a the pre ola, ko na
keren čačipnaha le cudzincenca. Svedčinava pre kala savoredžene, ko
pes mandar na daran,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.

Pal o ďesjatki

6 „Me, o RAJ, man na čerinďom, a vašoda mek tumen, o čhave le
Jakoboskre, na san zňičimen.
7 Akorestar, sar dživenas tumare dada, visaľiľan mire zakonostar a na
doľikerenas les. Aven pale ke ma a me avava pale ke tumende,“ phenel o
Nekzoraleder RAJ.
„Ale tumen mandar phučen: ‚Sar šaj avas pale?‘
8 Či šaj občorarel o manuš le Devles? Ale tumen man občoraren.
Tumen phučen: ‚Andre soste tut občoraras?‘
Andro ďesjatki the andro obeti!
9 Vašoda pre tumende avľa o prekošiben, bo man občoraren – calo
tumaro narodos.
10 Anen caľi ďesjatka andro sklados, hoj te el o chaben andre miro kher.
Avke man skušinen avri,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „či tumenge na
otkerava o oblaki le ňeboskre a na čhivava pre tumende o požehnaňja,
medik tumen na ela savorestar pherdo.
11 Na domukava le kirmenge, hoj te zňičinen tumaro uľipen. A pre
tumare maľi na ena o viňici bi o hroznos,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
12 „Akor pre tumende savore narodi phenena, hoj san požehňimen, bo
tumari phuv ela ajsi, kaj pes mištes dživela,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.

Nane zbitočno te služinel le Devleske

13 „Tumen pre mande vakeren zorale lava,“ phenel o RAJ.

‡ **2:16** E hebrejiko čhib: garuvel andre peskro ruchos le maribnaha

„A mek phučen: ‚So pre tute vakeras?‘
14 Tumen phenen: ‚Zbitočňe hin te služinel le Devleske. So amen hin
olestar, hoj doľikerahas leskre zakoni a hoj sikavahas le Nekzoraleder
RAJESKE, hoj amenge sas pharo vaš amare bini?
15 Akana phenas pro barikane, hoj hine požehňimen. Na ča oda, hoj sa
lenge avel avri, ale mek pokušinen le Devles, a furt lenge savoro predžal.‘
“
16 Akor maškar peste vakerenas ola, ko pes daran le RAJESTAR. O RAJ
oda dikhelas a šunďa. A sas pripravimen o zvitkos angle leste, andre savo
sas pisimen o nava olengre, ko pes daran le RAJESTAR a den pačiv leskre
naves.
17 „On ena mire manuša,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „oda Džives, savo
me pripravinav, ena vzacna prekal ma. Avava ke lende jileskro, avke sar
hino jileskro o dad ko čhavo, savo leske služinel.
18 Akor dikhena, hoj avres kerava le čačipnaskre manušeha the le
nalače manušeha. Avres ela oleske, ko služinel le Devleske, the oleske,
ko leske na služinel.“

Avel o Džives le RAJESKRO

19 O Nekzoraleder RAJ phenel: „Avel o Džives, so labola sar bov. Akor
savore barikane a nalače manuša labona sar o phusa. Oda Džives, so
avela, zlabona a na ačhela pal lende ňič, aňi konaricis aňi koreňis.
20 Ale tumenge, so tumen daran mire navestar, avela avri o čačipnaskro
kham a o sasťipen ela andre leskre luči. Paľis avena avri a chučkerena
radišagoha sar o gurumňora andral e maštalňa.
21 Oda Džives, sar sudzinava le manušen, phirena pal o nalače a ena
tumenge tel o pindre sar o prachos andral o bov,“ phenel o Nekzoraleder
RAJ.
22 „Leperen tumenge o zakonos mire služobňikoskro le Mojžišoskro, o
prikazaňja the o sikavibena, so leske diňom pro verchos Sinaj prekal calo
Izrael.
23 Dikhen: Bičhavava tumenge le prorokos Eliaš, sigeder sar avela oda
baro the strašno Džives le RAJESKRO.
24 Ov visarela o jile le dadengre ko čhave, a o jile le čhavengre ko dada,
hoj sar me avava, te na mušinav te zňičinel tiri phuv le prekošibnaha.“

O Evaňjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeňos

1 O ľil pal o rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro,
čhavo le Abrahamoskro.

2 O Abraham sas dad le Izakoske,
o Izak sas dad le Jakoboske,
o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge
3 a o Juda sas dad le Pereciske the le Zerachoske, savenge sas daj e
Tamar.
O Perec sas dad le Checronoske,
o Checron sas dad le Ramoske,
4 o Ram sas dad le Aminadaboske,
o Aminadab sas dad le Nachšonoske,
o Nachšon sas dad le Salmonoske,
5 o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar
a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.
O Obed sas dad le Izajoske,
6 o Izaj sas dad le kraľiske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo uľiľa le Urijašiskra romňatar.
7 O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,
o Rechabeam sas dad le Abijoske,
o Abijah sas dad le Asaske,
8 o Asa sas dad le Jošafatoske,
o Jošafat sas dad le Jehoramoske
a o Jehoram sas dad le Oziašoske.
9 O Oziaš sas dad le Jotamoske,
o Jotam sas dad le Achazoske,
o Achaz sas dad le Chizkijoske,
10 o Chizkijah sas dad le Menašeske,
o Menaše sas dad le Amonoske
a o Amon sas dad le Jozijašoske.
11 O Jozijaš sas dad le Jekonijaširke the leskre phralenge akor, sar sas
o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

12 Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,
le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel
a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.
13 O Zerubabel sas dad le Abijudoske,
o Abijud sas dad le Eljakimoske,
o Eljakim sas dad le Azoriske,
14 o Azor sas dad le Cadokoske,
o Cadok sas dad le Achimoske
a o Achim sas dad le Elijudoske.
15 O Elijud sas dad le Eleazaroske,
o Eleazar sas dad le Matanoske,
o Matan sas dad le Jakoboske

16 a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la Mariake, savake uľiľa
o Ježiš, saves vičinen Kristus.

17 Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14);
le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar
pokoleňja; a akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uľiľa o Ježiš Kristus

18 O Ježiš Kristus uľiľa kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangaďi
le Jozefoha, sar mek leha na sas veraduňi, sikaďa pes, hoj hiňi khabňi le
Svete Duchostar.
19 Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuš a vaš oda, hoj lake na
kamelas te kerel ladž, kamľa la počoral te premukel.
20 Sar pal oda gondoľinelas, sikaďa pes leske o aňjelos le Rajeskro andro
suno a phenďa: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria
romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar.
21 Uľola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre
manušen andral lengre bini.“
22 Kada savoro pes ačhiľa vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o
Raj prekal o prorokos:
23 *„Dikh, e pačivaľi džuvľi ačhela khabňi,*
uľola lake čhavoro
a dena leske o nav Immanuel,“
so hin prethodo: *O Del amenca.*
24 Sar o Jozef ušťiľa andral o soviben, kerďa avke, sar leske oda phenďa
o aňjelos le Devleskro, a iľa peske la Maria romňake.
25 Ale le Jozef na sas la Mariaha ňič dži akor, medik lake na uľiľa o
čhavoro. A ov leske diňa o nav Ježiš.

2

O goďaver murša pal o vichodos

1 O Ježiš uľiľa andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kraľis.
Paľis avle andro Jeruzalem o goďaver murša pal o vichodos
2 a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kraľis, savo uľiľa? Bo dikhľam leskri
čercheň, sar avelas avri, a avľam anglal leste te banďol.“
3 Sar oda šunďa o kraľis Herodes, predaranďiľa a the calo Jeruzalem leha.
4 A vičinďa savore anglune rašajen the le zakoňiken a phučľa lendar:
„Kaj uľola o Kristus?“
5 On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisinďa o
prorokos:
6 *‚Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,*
ňisoha na sal nekcikneder le anglune forendar andre Judsko,
bo andral tu mange avela o vodcas,
savo ľidžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.‘ “
7 Akor o Herodes vičinďa počoral le goďavere muršen a mištes pes
lendar dophučľa, kana pes lenge sikaďa e čercheň.
8 Avke len bičhaďa andro Betlehem a phenďa: „Džan a mištes tumen
dophučen pal oda čhavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel,
hoj the me te džav a te banďuvav anglal leste.“
9 On šunde, so phenďa o kraľis, a gele het. A e čercheň, savi dikhle te
avel avri, džalas anglal lende, medik na zaačhiľa upral oda than, kaj sas o
čhavoro.

10 Sar dikhle e čercheň, igen radisaľile.
11 A sar gele andro kher, arakhle le čhavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro khoča a banďonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kaďidlos the mirha.
12 Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeha pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

13 Sar on odgele, sikaďa pes o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phenďa: „Ušťi, le tuha le čhavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ač ode dži akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čhavores, hoj les te murdarel.“
14 Avke o Jozef ušťiľa, iľa peha rači le čhavores the leskra da a denašľa andro Egipt.
15 Sas ode dži akor, medik na muľa o Herodes, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o Raj prekal o prorokos: *„Andral o Egipt vičinďom mire čhas.“*

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

16 Sar dikhľa o Herodes, hoj o goďaver murša leha thode avri, igen choľisaľiľa. Diňa te murdarel savore muršoren dži duj berš andro Betlehem the pašal caľi odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučľa le goďavere muršendar.
17 Akor pes ačhiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:
18 *„O hangos šunďol andro foros Rama,*
e bari žaľa the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čhave
a na del pes te poťešinel,
bo on imar nane.“

Aven pale andral o Egipt

19 Sar muľa o Herodes, sikaďa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro Egipt
20 a phenďa leske: „Ušťi, le tuha le čhavores the leskra da a dža pale andro Izrael, bo ola, ko kamenas te murdarel le čhavores, imar mule.“
21 Avke o Jozef ušťiľa, iľa peha le čhavores the leskra da a avľa pale andro Izrael.
22 Ale sar šunďa, hoj o Archelaos kraľinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad, daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja.
23 Vašoda geľa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinela Nazaretsko.

3

O Jan Krsťiťeľ

1 Andre ola dživesa avľa o Jan Krsťiťeľ a kazinelas pre judsko pušťa
2 a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskro kraľišagos!“
3 O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenďa o prorokos Izajaš:
„O hangos vičinel pre pušťa:
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!‘ “

4 Ov sas urdo andro gada la ťavakra srsťatar, pašal o per les sas cipuno
sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.
5 Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, caľi Judsko the caľi
phuv pašal o paňi Jordan
6 a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro paňi Jordan.
7 A sar dikhľa, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro boľipen,
phenďa lenge: „E famelija le sapengri! Ko tumenge sikaďa, sar te denašel
le Devleskra choľatar, so avela?
8 Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visarďan le binendar!
9 Ma gondoľinen tumenge, hoj phenena: ‚Se o Abraham hino amaro dad!'
Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre
čhaven!
10 O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro a dojekh
stromos, savo na anel lačho ovocje, ela čhindo tele a čhido pre jag.
11 Me tumen bolav le paňeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visarďan le
binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno
leske mek aňi o sandalki te ľidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the
la jagaha.
12 Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O
prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre
jag, so šoha na murdaľola andre."

O Jan bolel le Ježiš

13 Akor avľa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske
te del te bolel.
14 No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kampel,
hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?"
15 Ale o Ježiš leske odphenďa: „Akana muk avke! Bo kampel amenge te
kerel savoro spravodľišagos." A paľis leske o Jan domukľa.
16 Sar sas o Ježiš boldo, takoj avľa avri andral o paňi. Akor phundriľa
o ňebos a dikhľa, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre
leste.
17 A andral o ňebos šunďiľa o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves
kamav. Lestar man hin o radišagos!"

4

O beng pokušinel le Ježiš

1 Paľis o Duchos ľigenďa le Ježiš pre pušťa, hoj les o beng te pokušinel.
2 O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a paľis
bokhaľiľa avri.
3 Avľa ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenďa: „Te sal o Čhavo le
Devleskro, phen, hoj kale barendar te ačhen mare."
4 Ov odphenďa: „Hin pisimen: *‚O manuš na dživela ča le marestar, ale
dojekhe lavestar, savo avel avri andral le Devleskro muj.'* "
5 Akor les iľa o beng andro sveto foros, thoďa les te ačhel upre pro agor
le Chramoske
6 a phenďa leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin
pisimen:
*‚Prikazinela peskre aňjelenge pal tu
a chudena tut pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.'* "
7 O Ježiš leske odphenďa: „Ale hin the pisimen: *‚Na pokušineha le Rajes,
tire Devles!'* "

8 Pale les iľa o beng pro igen učo verchos a sikaďa leske savore kraľišagi
le svetoskre the lengro baro šukariben.
9 A phenďa leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande banďoha a
lašareha man.“
10 Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *‚Ča
anglo Raj, tiro Del, banďoha a ča leske korkoreske služineha!‘* “
11 Akor o beng geľa het, avle o aňjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

12 Sar o Ježiš šunďa, hoj phandle le Jan andre bertena, geľa andre Galileja.
13 Avľa het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo
hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali,
14 hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos Izajaš:
15 *„E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,*
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!
16 *O manuša, save dživenas andro kaľipen,*
dikhle baro kham.
Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciňos le meribnaskro,
avľa avri o kham.“
17 Akorestar chudňa o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo
pašes hin le ňeboskro kraľišagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

18 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa duje phralen, le Šimon
(saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro
moros, bo sas ribara.
19 A phenďa lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so
chudena le manušen.“
20 On takoj omukle o siti a gele pal leste.
21 Sar geľa sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan,
le Zebedeoskre čhaven. Sas pre loďka lengre dadeha le Zebedeoha a
prikerenas o siti. Vičinďa len
22 a on takoj omukle e loďka the peskre dades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sasťarel

23 O Ježiš phirelas pašal caľi phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi.
Kazinelas o evaňjelium pal o kraľišagos a sasťarelas dojekh nasvaľiben the
dojekh dukh, so sas le manušen.
24 A rozľigenďa pes pal leste o hiros pal caľi Sirija. Anenas ke leste
savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle
le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaľiken. A o Ježiš len
sasťarelas.
25 Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis,
Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

1 Sar o Ježiš dikhľa, hoj avle but manuša, geľa upre pro brehos. Bešľa
peske a leskre učeňika avle paš leste.
2 A chudňa len te sikavel.

Ko hin bachtalo

3 „Bachtale hine o čore pro duchos,

bo lengro hin o ňeboskro kraľišagos.
4 Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.
5 Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.
6 Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o spravodľišagos,
bo on ena čaľarde.
7 Bachtale hine o lačhejileskre,
bo o Del ela ke lende lačhejileskro.
8 Bachtale hine o žužejileskre,
bo on dikhena le Devles.
9 Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša,
bo on pes vičinena le Devleskre čhave.
10 Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodľišagos,
bo lengro hin o ňeboskro kraľišagos.
11 Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende a klamišagoha pre tumende phenena savoro nalačhipen.
12 Radisaľon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiňiben andro ňebos, bo kavke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

13 „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela peskro londďipen, soha pes londďarela? Pre ňisoste imar nane lačho, ča hoj pes te čhivel avri tel o pindre le manušenge.
14 Tumen san o švetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre pro verchos, našťi te garuvel.
15 Se e momeľi na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro svietňikos a labol savorenge andro kher.
16 Avke mi labol tumaro švetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ňebos.“

Pal o Zakonos

17 „Ma gondoľinen tumenge, hoj avľom te zrušinel o Zakonos abo le Proroken. Na avľom len te zrušinel, ale te doľikerel.
18 Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na našľona e phuv the o ňebos, na našľola aňi jekh pismenkos aňi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro na ačhela.
19 Oles, ko zrušinďahas ča jekh le nekciknedere prikazaňjendar a sikaďahas avke le manušen, vičinena nekcikneder andro ňeboskro kraľišagos. Ale oles, ko len doľikerela a sikavela, vičinena baro andro ňeboskro kraľišagos.
20 Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodľišagos feder sar le zakoňikengro the le Farizejengro, šoha na džana andro ňeboskro kraľišagos.“

Pal o rušiben

21 „Šunďan, hoj sas phendo le phure dadenge: *‚Na murdareha!* Oda, ko murdarďahas, mušinel te džal pro sudos.‘
22 Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskro phral, mušinel te džal pro sudos. Sako, ko phenďahas peskre phraleske: ‚Tu demado!‘, mušinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phenďahas: ‚Tu dilino!‘, ela čhido andro jagalo peklos.
23 Te anďalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avľahas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute,

24 muk ode tiro daros anglo oltaris, dža a lačhuv tire phraleha. Paľis av
a obetin tiro daros.
25 Gondoľin mištes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal
leha pro drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diňahas
le stražňikoske a paľis tut čhidehas andre bertena.
26 Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na
počineha.“

Pal o lubipen

27 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚Na kereha lubipen!‘*
28 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvľi,
oda imar kerďa laha lubipen andre peskro jilo.
29 Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het!
Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro ťelos uľahas
čhido andro peklos.
30 Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo
feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro ťelos uľahas
čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

31 „Sas avke phendo: *‚Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake
o rozvodno ľil.‘*
32 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te
oj na kerďa lubipen, ľidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa
romňa, savi hiňi rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

33 „Šunďan mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *‚Na leha vera
klamišagoha, ale doľikereha le Rajeske tiri vera!‘*
34 Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ňebos, bo
oda hin o tronos le Devleskro,
35 aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro
Jeruzalem, bo oda hin o foros ole bare Kraľiskro.
36 Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našťi keres parno
abo kalo.
37 Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro ‚He‘ mi el ‚He‘ a tumaro
‚Na‘ mi el ‚Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačhestar.“

Te na visaren pale o nalačho

38 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.‘*
39 Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes.
A oleske, ko tut demela pal jekh čham, visar the aver.
40 Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske
the o plašťos.
41 A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te ľidžas leske o veci jekh
kilometros, dža leha duj.
42 Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar
kamel vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko ňeprijaťeľa

43 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚Kameha tire prijaťeľis* a na kameha tire
ňeprijaťeľis.‘
44 Ale me tumenge phenav: Kamen peskre ňeprijaťeľen, [žičinen o lačho
olenge, ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našťi avri

ačhen] a mangen pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende,
45 hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ňebos. Bo ov kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro načačipnaskre.
46 Bo te kamľanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiňiben tumen užarel? Či na keren oda the o colňika?
47 A te pozdravinďanas ča tumare phralen, soha uľanas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles?
48 Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ňebos.“

6

Sar te del le čoren

1 „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo paľis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ňebos.
2 Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel, sar oda keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro uľici, hoj len o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
3 Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto.
4 Bo te des oda andro garuďipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.“

Pal e modľitba

5 „Sar tut modľines, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modľinen, rado ačhen andro sinagogi abo pre uľica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
6 Ale sar tut modľines, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modľin tut tire Dadeske, savo hino andro garuďipen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.
7 Ale sar tumen modľinen, ma bebľinen but sar o pohana, bo on peske gondoľinen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren.
8 Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kampel, mek sigeder sar lestar mangen.“

Le Rajeskri modľitba

9 „Tumen pes modľinen kavke:
‚Dado amaro, savo sal andro ňebos,
mi el pošvecimen tiro nav!
10 Mi avel tiro kraľišagos!
Mi ačhel pes tiri voľa
avke sar andro ňebos,
avke the pre phuv!
11 De amen adadžives o maro,
so amenge kampel sako džives,
12 a odmuk amenge amare bini,
avke sar the amen odmukas
olenge, ko amen dukhade.
13 A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
ale chraňin amen le nalačhestar.

[Bo tiro hin o kraľišagos
the e zor the e slava pro furt. Amen.]‘
14 Bo te tumen odmukena le manušenge lengre bini, odmukela the
tumenge tumaro Dad andral o ňebos.
15 Ale te tumen na odmukena le manušenge lengre bini, aňi tumaro Dad
tumenge na odmukela tumare bini.“

Pal o postos

16 „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujengre, save keren
chmurava muja a zamuken pes, hoj le manušenge te sikaven, hoj pes
poscinen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
17 Ale sar tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,
18 hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo hino
andro garuďipen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin garudo, tuke počinela
pale.“

Pal o barvaľipen andro ňebos

19 „Ma skiden tumenge o barvaľipen pre phuv, kaj len e hardza the o
kirme chan a kaj pes dochuden o zbujňika a čoren,
20 ale skiden tumenge o barvaľipen andro ňebos, kaj len na chan aňi e
hardza aňi o kirme a kaj pes o zbujňika na dochuden aňi na čoren.
21 Bo ode, kaj hin tiro barvaľipen, ode ela the tiro jilo.
22 E jakh hiňi e lampa le ťeloskri. Te tiri jakh hiňi žuži, ela o švetlos
andre calo tiro ťelos,
23 ale te nane tiri jakh žuži, calo tiro ťelos hino andro kaľipen. Akor te
oda švetlos andre tu hin kaľipen, savo baro hin o kaľipen?
24 Ňiko našťi služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našťi
avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našťi
služinen the le Devleske the le lovenge*.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

25 „Vašoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dživipen,
so chana a so pijena, aňi pal tumaro ťelos, so urena. Či nane o dživipen
buter sar o chaben a o ťelos sar o gada?
26 Dikhen pro čirikle pro ňebos, hoj aňi na sadzinen, na kiden upre aňi
na sthoven andro šopi, a tumaro ňeboskro Dad pes pal lende starinel! Či
tumen na san vzacneder sar on?
27 A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dživipen, peske šaj
dothovel sikra paš o dživipen? Ňiko.
28 Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maľakre kvitki, sar
baron. On na keren buči aňi na hekľinen.
29 No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben
na sas avke urdo sar jekh lendar.
30 Te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čhiďi
andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale cikne pačabnaha!
31 Vašoda tumen ma trapinen a ma phenen: ‚So chaha? So pijaha? So
uraha?‘
32 Bo kada savoro roden ola, ko na prindžaren le Devles. Se tumaro Dad
andral o ňebos džanel, hoj tumenge oda savoro kampel.
33 Ale roden ešeb o kraľišagos le Devleskro the leskro spravodľišagos a
savore kala veci tumenge ena dine paš oda.

---

* **6:24** la mamonake

34 Avke ma trapinen tumen, so ela tajsa, bo tajsaskro džives pes starinela
pal peste. Sako džives hin dos trapišagos.“

7

Te na sudzinen avren

1 „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen.
2 Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha
merinen, ajsaha tumenge ela tiš merimen.
3 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o
kašt na dikhes?
4 Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: ‚De, hoj
tuke te lav avri o šmecos andral e jakh?‘
5 Tu dujemujengro, ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a paľis dikheha
žužes, hoj te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.
6 Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli
anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te
na rozčhingeren tumen.“

Mangen, roden, durkinen!

7 „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundrav-
ela pes tumenge.
8 Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel,
pes phundravela.
9 Ko tumendar hin ajso manuš, hoj te lestar leskro čhavo mangľahas
maro, ta diňahas les bar?
10 Abo te lestar mangľahas riba, diňahas les sap?
11 Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače
dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o ňebos o lače dari olen, ko
lestar mangen!
12 Savoro, so kamľanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren
tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o
Proroka.“

E cesno brana

13 „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchľi brana the buchlo drom
ľidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre.
14 Ale e cesno brana the o uzko drom ľidžan andro dživipen a frima hin
ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

15 „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar
bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki.
16 Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o
hroznos, abo andral o koľaka o figi?
17 Avke dojekh lačho stromos anel lačho ovocje a o nalačho stromos anel
nalačho ovocje.
18 O lačho stromos našťi anel nalačho ovocje a aňi o nalačho stromos
našťi anel lačho ovocje.
19 Dojekh stromos, so na anel lačho ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre
jag.
20 Avke len prindžarena pal lengro ovocje.

21 Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro ňeboskro kraľišagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos.
22 But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas avri le demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?‘
23 Akor lenge phenava: ‚Šoha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!‘ “

Pal o duj khera

24 „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a doľikerel len, hino sar oda goďaver manuš, savo ačhaďa peskro kher pre skala.
25 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala.
26 Ale sako, ko šunel kala mire lava a na doľikerel len, ela sar oda nagoďaver manuš, savo ačhaďa peskro kher pre poši.
27 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zňičimen.“

28 Sar dovakerďa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudaľinenas upral leskro sikaviben,
29 bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sasťarel le malomocnes

1 Sar avľa o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi.
2 A avľa ke leste o malomocno, banďolas anglal leste a phenďa: „Rajeja, te kamľalas, šaj man žužares.“
3 O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenďa: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.
4 O Ježiš leske phenďa: „De pozoris, hoj te na phenes ňikaske pal oda, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinďa o Mojžiš, sar sveďectvos lenge.“

O Ježiš sasťarel le veľiťeľiskre sluhas

5 Sar avľa o Ježiš andro Kafarnaum, avľa ke leste o veľiťeľis upral o šel slugaďa a mangelas les:
6 „Rajeja, miro sluhas pašľol khere nasvalo, našťi pes čhalavel a igen cerpinel.“
7 O Ježiš leske phenďa: „Me džava a sasťarava les avri.“
8 O veľiťeľis leske odphenďa: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro sluhas sasťola avri.
9 Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugaďa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov kerela.“
10 Sar oda šunďa o Ježiš, čudaľinďa pes a phenďa olenge, ko pal leste džanas: „Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhľom ňikas kajse bare pačabnaha.
11 Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ňeboskro kraľišagos,

12 ale o čhave le kraľišagoskre ena avričhide andro baro kaľipen, kaj
ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“
13 Paľis phenďa o Ježiš le veľiťeľiske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar
pačanďiľal.“ A leskro sluhas sasťiľa avri andre odi ora.

O Ježiš sasťarel but nasvale manušen

14 Sar avľa o Ježiš andro kher ko Peter, dikhľa leskra sasa, hoj pašľol a
hin la horučka.
15 Chudňa pes lakre vastestar a takoj latar e horučka geľa het. Oj ušťiľa
a kerelas pašal leste.
16 A sar zaračiľa, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le
demonenca. A o Ježiš le laveha tradňa avri le nalače duchen a savoren,
savenge sas namištes, sasťarďa avri,
17 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:
„Ov iľa pre peste amare slabišagi
a ľidžalas amare nasvaľibena.“

Sar pes džal pal o Ježiš

18 Sar dikhľa o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinďa le
učeňikenge, hoj te džan la loďkaha pre aver sera.
19 Avľa ke leste varesavo zakoňikos a phenďa leske: „Učiťeľina, džava
pal tu všadzik, kaj džaha!“
20 O Ježiš leske odphenďa: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a
le čiriklen andral o ňebos peskre hňizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane
kaj o šero te thovel.“
21 Aver leskre učeňikendar leske phenďa: „Rajeja, domuk mange ešeb
te džal te parunel mire dades.“
22 Ale o Ježiš leske phenďa: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen
peskre mulen.“

O Ježiš zaačhavel e burka

23 Geľa andre loďka a leskre učeňika gele pal leste.
24 Jekhvareste avľa bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre
e loďka, ale ov sovelas.
25 Avle ke leste leskre učeňika, uštade les a phende: „Rajeja, zachraňin
amen, bo meras!“
26 Ov lenge phenďa: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“
Avke ušťiľa, pokarhinďa e balvaj the o moros a sas igen čhit.
27 O manuša pes čudaľinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o
balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sasťarel le zaphandlen le demonenca

28 Sar avľa pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša,
save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara choľaha a
ňiko pašal lende pal oda drom našťi pregeľa.
29 A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avľal
amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“
30 Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas.
31 O demona les mangenas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal
andre kala bale!“
32 A phenďa lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes
savore bale mukle tele le brehoha andro moros a tašľile andro paňi.
33 O pasťjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri
savoro, so pes ačhiľa, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca.

34 Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle,
mangenas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sasťarel le kaľikos

1 O Ježiš bešľa andre loďka, geľa la loďkaha pre oki sera le moroskri a
avľa andre peskro foros.
2 A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kaľikos a pašľolas pro hadžos.
Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa le kaľikoske: „Čhavo miro, ma
dara tut, odmuken pes tuke o bini.“
3 Varesave zakoňika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“
4 Ale o Ježiš dikhľa, so peske gondoľinen a phenďa: „Soske gondoľinen
namištes andre tumare jile!
5 Bo so hin lokeder? Te phenel: ‚Odmukel pes tuke o bini!‘ abo te phenel:
‚Ušťi a dža?‘
6 Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te
odmukel o bini“ – phenďa le kaľikoske: „Ušťi, le tuke tiro hadžos a dža
khere!“
7 Ov ušťiľa a geľa khere.
8 Sar oda dikhle o nipi, predaranďile a lašarenas le Devles, hoj diňa kajsi
zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matuš

9 Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhľa te bešel pre colňica jekhe manušes,
savo pes vičinelas Matuš, a phenďa leske: „Av pal ma!“ Ov ušťiľa a geľa
pal leste.
10 Paľis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colňika
the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeňikenca.
11 Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeňikenge: „Soske tumaro
učiťeľis chal le colňikenca the le binošnenca?“
12 O Ježiš oda šunďa a phenďa lenge: „Le sastenge na kampel doktoris,
ale le nasvalenge.
13 Džan a sikľon, s'oda hin: *‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na
hoj mange te anen obeti.‘* Bo na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le
binošnen.“

Phučen pal o postos

14 Akor avle ko Ježiš o učeňika le Janoskre a phende leske: „Soske amen
the o Farizeja but poscinas, ale tire učeňika na poscinen?“
15 O Ježiš lenge phenďa: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o
terno hino lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a
akor poscinena.
16 Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo
o nevo pochtan odčhinďahas kotor le puranestar a uľahas mek bareder
chev.
17 Aňi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol
čhingerela e cipa, čuľala avri a o gone čhinďona. Ale e nevi mol pes čhivel
andro neve gone. Avke pes na musarela aňi e mol aňi o gone.“

Pal e muľi čhajori the pal e nasvaľi džuvľi

18 Medik lenge oda vakerelas, avľa varesavo baro manuš, banďiľa anglal
leste a phenďa: „Miri čhajori akana muľa, ale av, thov pre late tiro vast a
dživela.“

19 O Ježiš ušťiľa a geľa pal leste peskre učeňikenca.
20 A varesavi džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvaľi pro džuvľikano
nasvaľiben, avľa palunestar ko Ježiš a chudňa pes le agorestar leskre
ruchostar.
21 Bo phenďa peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sasťuvava
avri.“
22 O Ježiš pes visarďa, a sar la dikhľa, phenďa: „Pača, čhaje miri, tiro
pačaben tut sasťarďa.“ A odi džuvľi takoj sasťiľa avri.
23 Sar avľa o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhľa ode le
manušen, so bašavenas pro pišťaľki, the le nipen, so kerenas vika.
24 Phenďa lenge: „Džan het, bo e čhajori na muľa, oj ča sovel.“ Ale asanas
lestar.
25 Sar bičhade avri ole nipen, geľa o Ježiš andre, chudňa la čhajora
vastestar a oj ušťiľa.
26 A kada hiros pal leste pes rozľigenďa pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel duje koren

27 Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a
viskinenas: „Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“
28 Sar geľa andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenďa: „Pačan,
hoj oda šaj kerav?“
„He, Rajeja!“ odphende.
29 Avke pes chudňa lengre jakhendar a phenďa: „Mi ačhel pes tumenge
avke, sar pačan!“
30 Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazinďa: „Den
pozoris pre oda, hoj pes pal oda ňiko te na dodžanel!“
31 Ale on gele avri a rozľigende pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel le ňemones

32 Sar avenas avri, ande ko Ježiš ňemone manušes, zaphandles le
demonoha.
33 Pal oda, sar o Ježiš tradňa avri le demonos, o ňemo prevakerďa. O nipi
pes čudaľinenas a phenenas: „Mek šoha na dikhľam kajso vareso andro
Izrael!“
34 Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le
demonen!“

E žatva hiňi bari

35 O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre
lengre sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o kraľišagos a sasťarelas
dojekh dukh the nasvaľiben maškar o manuša.
36 Sar dikhľa o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lenge, hoj hine
strapimen a rozmukle sar o bakrore bi o pasťjeris.
37 Akor phenďa peskre učeňikenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin
robotňika.
38 Vašoda mangen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken
pre peskri žatva!“

10

O Ježiš vičinel le dešuduje učeňiken

1 Vičinďa peske le dešuduje učeňiken a diňa len e moc te tradel avri le
nalače duchen a te sasťarel dojekh dukh the nasvaľiben.

2 O nava le dešuduj (12) apoštolengre sas kala: Ešebno o Šimon – saves
vičinenas Peter – the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the
leskro phral o Jan,
3 o Filip, o Bartolomej, o Tomaš, o Matuš o colňikos, o Jakob le Alfeoskro,
o Tadeus,
4 o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaš Iškarijotsko,
savo les zradzinďa.

O Ježiš bičhavel le dešudujen

5 Kale dešudujen bičhaďa o Ježiš a prikazinďa lenge: „Ma džan maškar
o aver narodi a ma džan andro fori le Samaritanengre,
6 ale sigeder džan ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro.
7 Džan a kazinen, hoj o ňeboskro kraľišagos hino pašes.
8 Le nasvalen sasťaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven
andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudňan, hijaba den.
9 Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi meďena love andro
žebi.
10 Ma len tumenge pro drom aňi zajdica aňi po duj gada aňi sandalki aňi
paci, bo o robotňikos peske zaslužinel peskro chaben.
11 Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino
hodno tumen te prilel. Ode ačhen dži akor, medik na džana het.
12 Sar džana andro kher, phenen: ‚Smirom tumenge.‘
13 Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te
tumen na prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende.
14 Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda
kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre.
15 Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e
Sodoma the Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maškar o vlki

16 „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar
o sapa a žuže sar o holubi.
17 Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena
tumen andro sinagogi le bičenca.
18 Vaš ma tumen ľidžana the anglo foroskre vladara the anglo kraľa, hoj
lenge a the avre narodenge te svedčinen.
19 Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo
so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel,
20 se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo
vakerel prekal tumende.
21 O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave ušťena
upre pre daj the pro dad a murdarena len.
22 Savoredžene tumen našťi avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko
ľikerela avri dži o koňec, ela spasimen.
23 Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo
čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik
na avela o Čhavo le Manušeskro.
24 Oda, ko sikľol, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre
rajestar.
25 Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učiťeľis a o sluhas sar leskro
raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta so buter le
nipen andral leskro kher!“

Kastar kampel te daral

26 „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo ňič nane avke garudo, so na ela
jekhvar otkerdo a nane počoral ňič, so pes jekhvar na dodžanela.
27 Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda,
so šunen ča andro kan, viskinen avri pal o padi!
28 Ma daran tumen olendar, ko murdaren o ťelos, ale našťi murdaren
e duša. Ale sigeder daran Olestar, ko šaj zňičinel the e duša the o ťelos
andro peklos.
29 Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na
merel avke, hoj olestar tumaro Dad te na džanel.
30 No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero.
31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrabci.
32 Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle
miro Dad, so hino andro ňebos.
33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro
Dad, so hino andro ňebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šabľa

34 „Ma gondoľinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv; na
avľom te del o smirom, ale e šabľa.
35 Bo avľom, hoj te džal *o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj;*
36 *a o ňeprijaťeľa le manušeskre ena andre leskri famelija.*
37 Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane
hodno, hoj te avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas
abo peskra čha sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.
38 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te
avel miro učeňikos.
39 Oda, ko arakhela peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma
našavela peskro dživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

40 „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man
bičhaďa.
41 Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e
odmena sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino
čačipnaskro, chudela e odmena sar čačipnaskro.
42 A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknorendar ča jekh poharis šilalo
paňi vaš oda, hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela
peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

1 Sar imar dovakerďa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren,
geľa odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.
2 O Jan Krsťiťeľ sas andre bertena, a sar šunďa, save veci kerel o Ježiš,
bičhaďa duje peskre učeňiken,
3 hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko avel‘, abo kampel te užarel avres?“
4 O Ježiš lenge odphenďa: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen:
5 O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke
šunen, o mule ušťen andral o meriben a le čorenge pes vakerel o
evaňjelium.
6 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

7 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan
te dikhel pre pušťa? E trsťina sar laha čhalavel e balvaj?
8 Abo so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se
ola, ko uren o barikane gada, bešen andro barikane khera.
9 Abo soske geľan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge,
barederes sar prorokos.
10 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:
‚Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.‘
11 Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko uľile andral e
džuvľi, na sas bareder sar o Jan Krsťiťeľ; ale oda, ko hino nekcikneder
andro ňeboskro kraľišagos, hino bareder sar ov.
12 Le Janoskre Krsťiťeľiskre dživesendar dži akana zľidžal o kraľišagos
le ňeboskro olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden.
13 Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o kraľišagos dži ko
Jan.
14 A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušinďa te avel.
15 Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

16 „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore,
save bešen pro pľacos, vičinen peskre kamaraten a phenen:
17 ‚Bašavahas tumenge, ale na khelenas;
rovahas andre žaľa, ale na rovenas.‘
18 Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: ‚Hin andre leste o
nalačho duchos.‘
19 Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: ‚Dikhen, o
manuš, savo peske rado but chal the pijel; ľikerel pes le binošnenca the le
colňikenca.‘ O goďaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

20 Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerďa nekbuter zazraki vaš
oda, hoj pes na visarde le binendar:
21 „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir
the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes
imar urdehas andro žaľakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a
visardehas pes le binendar.
22 Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno
džives sar tumenge.
23 A tu Kafarnaum, *kames tut te ľidžal upre dži andro ňebos? Aveha
telečhido dži andro peklos*, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki,
so pes ačhile ke tu, ta mek dži adadžives ačhiľahas.
24 Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno
džives sar tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

25 Akor andre oda časos phenďa o Ježiš: „Paľikerav tuke, Dado, Raja
upral o ňebos the upral e phuv, hoj garuďal kala veci anglo manuša, save
hine goďaver the avrisikade, a sikaďal len le cikne čhavorenge.
26 He, Dado, bo avke oda kamehas.
27 Miro Dad mange diňa savoro. Ňiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi
le Dades na džanel ňiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te
sikavel.

28 Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge
dava te odpočovinel.
29 Len pre tumende miro jarmos* a sikľon mandar, bo me som cicho the
pokorno andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši.
30 Bo miro jarmos hino loko a miro bremenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

1 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen. Leskre
učeňika sas bokhale a chudle te čhingerel a te chal o klasi.
2 Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda,
so našťi keren sombatone, bo hin šabat*!“
3 O Ježiš lenge phenďa: „Mek na genďan, so kerďa o David, sar sas
bokhalo ov the leskre manuša?
4 Ov geľa andro kher le Devleskro a chaľa o sveta mare, so našťi chaľa
aňi ov aňi leskre manuša, ča o rašaja.
5 Abo na genďan andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos
la službaha na doľikeren o šabat, ale nane len vina?
6 Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos.
7 Te achaľonas, s'oda hin: *‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na
hoj mange te anen obeti!‘* – ta na odsudzinďanas le manušen, save hine
ňevinna.
8 Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sasťarel pro šabat

9 Geľa odarik het a avľa andre lengri sinagoga.
10 Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas ňevladno. Ča vaš oda, hoj les
te den andre, phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sasťarel?“
11 Ov lenge phenďa: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les uľahas
jekh bakro a peľahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na
cirdela avri?
12 Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te
kerel.“
13 Avke phenďa le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdňa, sasťiľa
leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast.
14 O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te
murdarel.

Le Devleskro služobňikos

15 Sar pes o Ježiš pal oda dodžanľa, geľa odarik het. Džanas pal leste but
nipi a savoren sasťarďa.
16 Ale prikazinďa lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste,
17 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:
18 *„Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom;
saves kamav a andre savo man hin o radišagos.
Thovava mire Duchos pre leste
a vakerela le narodenge pal o sudos.*
19 *Na vesekedinela pes aňi na viskinela
aňi ňiko na šunela leskro hangos pre ulica.*
20 *E prephagľi trsťina na dophagela*

---

* **11:29** O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan.
* **12:2** O džives, andre savo pes na kerel buči.

a e momeľi, savi mek thuvisaľol,
na murdarela andre, medik na kerela,
hoj te zviťazinel o spravodľišagos.
21 *Pre leskro nav pes mukena o narodi.“*

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

22 Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandles le demonoha, savo sas
koro the ňemo, a ov les sasťarďa avke, hoj dikhelas the vakerelas.
23 A savore ola nipi pes čudaľinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo
le Davidoskro?“
24 Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča
le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“
25 O Ježiš dikhľa, so peske gondoľinen, a phenďa lenge: „Dojekh
kraľišagos, so pes rozďelinel a džal pre peste, ela zňičimen. A ňisavo
foros na obačhela, te pes rozďelinel a džal pre peste – aňi ňisavo kher, so
hin rozďelimen.
26 Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj
obačhela leskro kraľišagos?
27 A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len
kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.
28 Ale te me le Devleskre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke
tumende avľa o kraľišagos le Devleskro.
29 Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskre veci,
medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.
30 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca,
rozčhivkerel.
31 Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhaňje ela
le manušenge odmuklo, ale ko pes ruhinela pro Duchos, oleske na ela
odmuklo.
32 A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskro, ela leske odmuklo,
ale te vareko vakerďahas namištes pro Sveto Duchos, oleske na ela
odmuklo aňi andre kada časos, aňi andre oda, so avela.
33 Te hin o stromos lačho, akor the leskro ovocje ela lačho, a te hin o
stromos nalačho, akor the leskro ovocje ela nalačho. Bo o stromos pes
prindžarel pal o ovocje.
34 Tumen sapale, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo
soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.
35 O lačho manuš lel andral peskro lačho barvaľipen avri o lače veci,
a o nalačho manuš lel andral peskro nalačho barvaľipen avri o nalače
veci.
36 Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuša vaš
dojekh lav, so phenena ča avke.
37 Bo tire lavendar aveha ospravedlňimen a tire lavendar aveha
odsudzimen.“

O Farizeja peske mangen znameňje

38 Akor leske phende varesave Farizeja the zakoňika: „Učiťeľina, kamas
tutar te dikhel znameňje.“
39 Ale ov lenge odphenďa: „O nalače the o napačivale manuša peske
mangen znameňje, ale na ela lenge dino znameňje, ča o znameňje le
prorokoskro Jonašiskro.

40 Bo avke, sar *sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin*
rača, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin
rača.
41 O murša andral o foros Ninive ušťena upre pro sudos tumenca a
odsudzinena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar
– ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.
42 E kraľovna pal o juhos ušťela upre pro sudos tumenca a odsudzinela
tumen, bo avľa dži pal o aver agor la phuvakro te šunel o goďaveripen le
Šalamunoskro – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačho duchos avel pale

43 „Sar o nalačho duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana,
kaj nane paňi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel,
44 phenel peske: ‚Džav mange pale andre miro kher, khatar avľom avri.‘
A sar avel, dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a ňiko ode
nane.
45 Avke džal a anel peha efta avre duchen, goreder sar hino ov, džan
andre a bešen ode. A paľis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke
oda ela the kale nalačhe manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

46 Medik vakerelas le nipenge, avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas
avri a kamenas leha te vakerel.
47 Vareko leske phenďa: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen
tuha te vakerel.“
48 Ale o Ježiš leske odphenďa: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“
49 Sikaďa le vasteha pre peskre učeňika a phenďa: „Dikh, miri daj the
mire phrala!
50 Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos, oda
hin miro phral, miri pheň the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

1 Andre oda džives geľa o Ježiš avri andral oda kher a bešľa peske paš o
moros.
2 Avle pal leste igen but nipi, vašoda geľa andre loďka a bešľa peske.
Savore nipi ačhenas paš o moroskro brehos.
3 Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenďa: „O manuš geľa te
rozčhivkerel o semena.
4 A sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale
len.
5 Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na
gele but tele andre phuv.
6 Ale sar avľa avri o kham, zlabarďa len a šučile avri, bo na sas len o
koreňis.
7 Aver pele andro trňi a o trňi barile a tasade len.
8 Aver pele andre lačhi phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave
šovardeš (60) a varesave tranda (30).
9 Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

10 Avle o učeňika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podoben-
stva?“
11 A ov lenge odphenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci
andral o kraľišagos le Devleskro, ale lenge nane dino.

12 Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale olestar, kas nane, pes lela mek
the oda, so les hin.
13 Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen,
a kajte šunen, na šunen aňi na achaľon.
14 Ačhel pes paš lende oda proroctvos, so phenďa o Izajaš:
‚Te šunel šunena, ale ňič na achaľona;
te dikhel dikhena, ale ňič na dikhena.
15 *Bo kale nipenge zoraľile o jile,*
le kanenca phares šunde
a phandle andre peskre jakha,
hoj ča le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.‘
16 Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj
šunen.
17 Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša
kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so
tumen šunen, ale na šunde.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

18 „Akor šunen a achaľon o podobenstvo pal oda manuš, savo
rozčhivkerelas o semena.
19 Sar o manuš šunel o lav pal oda kraľišagos a na achaľol, akor avel o
nalačho a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas
sadzimen o semenos paš o drom.
20 A pre baruňi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj
les radišagoha prilel.
21 Ale nane les koreňis a ľikerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o
pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar.
22 Andro trňi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o
starišagos the o barvaľipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar
chasna.
23 Ale andre lačhi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a
achaľol. Oda paľis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a
vareko tranda (30).“

Pal o kukoľ maškar e pšeňica

24 Phenďa lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos
hino sar o manuš, savo sadzinďa lačho semenos pre peskri maľa.
25 Ale medik o nipi sovenas, avľa leskro ňeprijaťeľis a sadzinďa o kukoľ*
maškar e pšeňica pre maľa a geľa het.
26 Sar bariľa e pšeňica a anďa o uľipen, akor pes sikaďa the o kukoľ.
27 Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‚Rajeja, či na sadzinďal o lačho
semenos pre tiri maľa? Khatar akor avľa kada kukoľ?‘
28 Ov phenďa: ‚O ňeprijaťeľis oda kerďa.‘
O sluhi leske phende: ‚Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?‘
29 A ov lenge odphenďa: ‚Na, bo sar cirdena avri o kukoľ, šaj cirden avri
the e pšeňica.
30 Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava
olenge, ko skiden upre: Cirden avri ešeb o kukoľ a phanden len andro
snopi te labarel, ale e pšeňica ľidžan andre miri stodola.‘ “

---

* **13:25** E burina, so dičhol avri sar e pšeňica.

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

31 A pale lenge phenďa aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos hino
sar o horčično zrnkos, so iľa o manuš a sadzinďa pre peskri maľa.
32 Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol
avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o
čirikle peske bešen pre leskre konara.“
33 A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos
hino sar o kvasos, so iľa e džuvľi a rozkerďa andro igen but aro†, medik
calo chumer na avľa upre.“
34 Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipenge a bi o
podobenstva lenge na vakerelas ňič,
35 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos:
„Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
kanastar sas stvorimen o svetos.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukoľ

36 Akor omukľa o Ježiš le nipen a geľa andro kher. Avle ke leste leskre
učeňika a phende leske: „Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukoľ
pre maľa.“
37 Ov lenge odphenďa: „Oda, ko rozčhivkerel o lačho semenos, hin o
Čhavo le Manušeskro;
38 e maľa hin o svetos; o lače semena hine o manuša le kraľišagoskre;
o kukoľ hine o manuša le nalačheskre;
39 o ňeprijaťeľis, savo len sadzinďa, hin o beng; e žatva hin o koňec le
svetoskro a ola, ko skiden upre, hine o aňjela.
40 Avke sar pes cirdel avri o kukoľ a labarel andre jag, avke ela the pro
koňec kale svetoskro:
41 O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre aňjelen a lena avri andral
leskro kraľišagos savoren, ko ľidžan le manušen andro binos, the olen, ko
keren o nalačhipen.
42 A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le
dandenca andre dukh.
43 Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro kraľišagos
lengre Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

44 „O ňeboskro kraľišagos hino sar o poklados garudo pre maľa. Sar les
o manuš arakhľa, garuďa les a radišagostar geľa a bikenďa savoro, so les
sas, a paľis cinďa odi maľa.
45 A o ňeboskro kraľišagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar
perli.
46 A sar arakhľa jekh vzacno perla, odgeľa, bikenďa savoro, so les sas, a
cinďa la.“

Pal e sita

47 „O ňeboskro kraľišagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros
a zachudňa savore ribendar.
48 A sar sas pherďi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lače
ribi andro košara a o nalače čhide avri.
49 Avke ela the pro koňec le svetoskro: Avena o aňjela a lena avri le
nalačhen le čačipnaskrendar

† **13:33** Trin mieri abo 50 kili

50 a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le
dandenca andre dukh.“

Neve the purane veci

51 O Ježiš lendar phučľa: „Achaľiľan kaleske savoreske?“
„He,“ odphende leske.
52 A ov lenge phenďa: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačhiľa
učeňikos andro kraľišagos le ňeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri
andral peskro barvaľipen the neve the purane veci.“

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

53 Sar dovakerďa o Ježiš kala podobenstva geľa odarik het.
54 Avľa andre odi phuv, kaj bariľa avri, a ode sikavelas andre sinagoga
avke, hoj pes čudaľinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi godi the kajsi
zor te kerel o zazraki?
55 Či nane ov le ťesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a
leskre phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda?
56 Či nane savore leskre pheňa ke amende? Khatar les hin kada savoro?“
57 A na priile les.
Ale o Ježiš lenge phenďa: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj bariľa
avri the andre peskro kher.“
58 A na kerďa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14

O Jan Krsťiťeľ merel

1 Andre oda časos šunďa o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o
hiros pal o Ježiš
2 a phenďa peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krsťiťeľ! Ov ušťiľa andral o
meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“
3 Bo o Herodes chudňa le Jan, phandľa les a thoďa les andre bertena vaš
e Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskre phraleske.
4 Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“
5 O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo
on les lenas sar prorokos.
6 Ale paľis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle
savorende a sas leske pre dzeka.
7 Vašoda la diňa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela.
8 A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerďa, phenďa: „An mange pre tacka
o šero le Janoskro Krsťiťeľiskro.“
9 O kraľis ačhiľa smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save
leha sas pre hoscina, prikazinďa, hoj te anen.
10 Avke diňa te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.
11 Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ľigenďa peskra dake.
12 Akor avle leskre učeňika, ile leskro ťelos a parunde les. Paľis gele a
phende oda le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čaľon

13 Sar oda šunďa o Ježiš, odgeľa odarik la loďkaha pro omuklo than. Ale
došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste.
14 Sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa igen but nipen. Sas leske
pharo vaš lende a sasťarďa le nasvalen, save sas maškar lende.

15 Sar zaračiľa, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane ňič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“
16 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Na kampel lenge te džal. Tumen len den te chal.“
17 Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“
18 „Anen mange len!“ phenďa lenge.
19 A le nipenge phenďa, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos a paľikerďa. Paľis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.
20 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre dešuduj (12) pherde košara.
21 Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o paňi

22 O Ježiš takoj bičhaďa peskre učeňiken, hoj te džan andre loďka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen.
23 Sar len rozmukľa, geľa pes te modľinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračiľa, sas ode korkoro.
24 E loďka imar sas maškar o moros a o vlni laha čhivkerenas, bo phurdelas zoraľi balvaj.
25 Pre tosaraste, sar mek sas kaľipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avľa ke lende.
26 Sar o učeňika les dikhle te phirel pal o moros, predaranďile a phende: „O mulo!“ A viskinde daratar.
27 Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerďa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“
28 A o Peter leske phenďa: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu pal o paňi.“
29 „Av!“ phenďa o Ježiš. Avke o Peter geľa avri andral e loďka, phirelas pal o paňi a džalas ko Ježiš.
30 Ale sar dikhľa pre zoraľi balvaj, daranďiľa, chudňa te tašľol a vičinďa: „Rajeja, zachraňin man!“
31 O Ježiš takoj nacirdňa o vast, zachudňa les a phenďa: „Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske pochibinďal?“
32 A soča gele andre loďka, e balvaj preačhiľa.
33 Akor ola, ko sas pre loďka, banďonas anglal leste a phenenas: „Tu sal čačes o Čhavo le Devleskro!“

O Ježiš sasťarel andro Genezaret

34 Sar pregele la loďkaha o moros, avle andre phuv Genezaret.
35 O manuša andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal caľi odi phuv. Ande ke leste savore nasvalen
36 a mangenas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agorestar leskre gadendar. Ola, ko pes lestar chudle, sasťile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

1 Akor avle ko Ježiš o zakoňika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske:

---

* **14:25** E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

2 „Soske tire učeňika na doľikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na
thoven (omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“
3 Ov odphenďa: „A tumen soske na doľikeren le Devleskro prikazaňje,
ale čerinen les vaš tumari tradicija.
4 Bo o Del phenďa: *‚De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da*
the le dades, mušinel te merel!‘
5 Ale tumen phenen: ‚Sako, ko phenďahas la dake abo le dadeske: Oda,
so šaj diňomas tumenge, thoďom pre sera le Devleske sar daros, našťi
tumenge oda dav.‘
6 Avke tumen phenen, hoj na kampel te del pačiv la da vaj le dades. Kajse
tumare tradicijenca musaren le Devleskro prikazaňje.
7 Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos
Izajaš, sar phenďa:
8 *‚Kala nipi man lašaren le mujeha,*
ale lengro jilo hino mandar dur.
9 *Hijaba man lašaren,*
bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘ “
10 Paľis o Ježiš vičinďa ke peste le nipen a phenďa lenge: „Šunen a
achaľon!
11 Le manušes na meľarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri
andral o muj.“
12 Akor avle leskre učeňika a phende leske: „Džanes, hoj o Farizeja rušle,
sar šunde oda lav?“
13 Ov odphenďa: „Dojekh rastlina, savi na sadzinďa miro Dad andral o
ňebos, ela cirdľi avri le koreňenca.
14 Muken len avke! On korkore hine kore a kamen te ľidžan avre koren.
A te jekh koro ľidžala avre kores, sodujdžene perena andre chev.“
15 O Peter leske phenďa: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“
16 A o Ježiš phučľa: „So the tumen mek na achaľon?
17 Na achaľon, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik
džal avri?
18 Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda meľarel le
manušes.
19 Bo andral o jilo avel avri o nalačho gondoľišagos – te murdarel, te
kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošňe a te ruhinel pes.
20 Kada hin oda, so meľarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane
avrithode, na meľarel le manušes.“

O pačaben la Kanaankakro

21 O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon.
22 A varesavi Kanaansko džuvľi andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas:
„Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiňi igen
zaphandľi le demonenca.“
23 Ale ov lake na odphenďa aňi lav. Akor avle ke leste leskre učeňika a
mangenas les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“
24 Ale ov odphenďa: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našľile andral
o kher le Izraeloskro.“
25 Ale oj avľa, banďiľa anglal leste a phenďa: „Rajeja, pomožin mange!“
26 Ov odphenďa: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel
les le rikonorenge.“
27 Oj odphenďa: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o
trušini, so peren lengre rajenge.“

28 Akor lake o Ježiš odphenďa: „Džuvľije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sasťiľa avri ola oratar.

O Ježiš sasťarel paš o Galilejsko moros

29 Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešľa.
30 Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le ňemen, le kaľiken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sasťarelas avri.
31 O nipi pes čudaľinenas, sar dikhle, hoj o ňema vakeren, o kaľiki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

32 O Ježiš peske vičinďa peskre učeňiken a phenďa: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“
33 O učeňika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“
34 „Keci tumen hin mare?“ phučľa lendar o Ježiš.
„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.
35 Akor phenďa le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.
36 Iľa ola efta mare the ola ribi, paľikerďa, phagerelas a podelas peskre učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.
37 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre efta pherde košara.
38 Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.
39 Paľis rozmukľa le nipen, geľa andre loďka a avľa andre phuv paš o forocis Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel znameňje

1 Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri. Mangenas les, hoj lenge te sikavel znameňje andral o ňebos.
2 A o Ježiš lenge odphenďa: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o ňebos hino lolo.‘
3 A tosara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o ňebos hino zachmurimen a lolo.‘ Sar dikhen pro ňebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znameňja kale časengre na džanen te achaľol?
4 O nalačho the o lubikano pokoleňje mangel znameňje, ale na ela leske dino znameňje, ča o znameňje le Jonašiskro.“ Mukľa len ode a geľa het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

5 Leskre učeňika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro.
6 O Ježiš lenge phenďa: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro.“
7 A o učeňika gondoľinenas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na iľam peha o maro.“
8 Ale sar oda sprindžarďa o Ježiš, phenďa lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro?
9 Mek furt na achaľon? Imar bisterďan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidňan upre?

10 Bisterďan the pre ola efta mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a
keci košara kidňan upre?
11 Sar oda na achaľon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den
tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“
12 Akor achaľile, hoj na vakerďa pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos
le mareskro, ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

13 Sar avľa o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučľa peskre
učeňikendar: „So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko
hino?“
14 On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krsťiťeľ, aver, hoj o Eliaš, a
pale aver, hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“
15 „A tumen?“ phučľa lendar. „So phenen, hoj ko me som?“
16 O Šimon Peter odphenďa: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide
Devleskro!“
17 O Ježiš leske odphenďa: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonaškro, bo
o manuš* tuke kada na sikaďa, ale miro Dad, savo hino andro ňebos.
18 A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava miri cirkev
a aňi o brani le pekloskre upral late na zviťazinena.
19 Dava tuke o kleji andral o ňeboskro kraľišagos a savoro, so phandeha
pre phuv, ela phandlo the pro ňebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv,
ela rozphandlo the pro ňebos.“
20 A phenďa peskre učeňikenge, hoj te na phenen ňikaske avri, hoj ov
hino o Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

21 Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel
te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel le phurederendar, le bare
rašajendar the le zakoňikendar; hoj mušinela te merel a pal o trin džives
te ušťel andral o meriben.
22 Akor les iľa o Peter pre sera a chudňa leske zorales te dovakerel: „Te
na del o Del, Rajeja! Kada pes tuke našťi ačhel!“
23 Ale o Ježiš pes visarďa ko Peter a phenďa leske: „Dža mandar het,
Satan! Ačhes mange andro drom, bo na gondoľines pre le Devleskre veci,
ale pre le manušeskre!“

Sar kampel te džal pal o Ježiš

24 Akor phenďa o Ježiš peskre učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal
ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel
pal ma.
25 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, les našavela, ale
ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les arakhela.
26 Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskro a o dživipen
našavela? Soha šaj o manuš počinel vaš peskro dživipen?
27 Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskre aňjelenca andre slava peskre
Dadeskri a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.
28 Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na
dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel
andre leskro kraľišagos.“

---

* **16:17** Abo: o ťelos the o rat

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

1 Pal o šov džives peske vičinďa o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskre
phrales. Iľa len peha a sas korkore pro učo verchos.
2 Ode pes anglal lende čerinďa. Leskro muj leske švicinelas sar o kham
a o gada leske parňile sar o švetlos.
3 A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.
4 O Peter phenďa le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te
kames, keras trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“
5 Mek sar vakerelas, zaučharďa len andre e žjarivo chmara a andral
e chmara prevakerďa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves
kamav. Andre leste man hin radišagos, les šunen!“
6 Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas.
7 O Ježiš avľa paš lende, chudňa pes lendar a phenďa lenge: „Ušťen, ma
daran tumen!“
8 A sar dikhle upre, imar na dikhle ňikas, ča le Ježiš korkores.
9 Sar avenas tele pal o verchos, phenďa lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri
ňikaske pal oda, so dikhľan, medik o Čhavo le Manušeskro na ušťela
andral o meriben!“
10 Leskre učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb
mušinel te avel o Eliaš?“
11 O Ježiš lenge odphenďa: „O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa,
12 ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa a na prindžarde les, ale
kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“
13 Akor achaľile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krsťiťeľ.

O Ježiš sasťarel le čhavores zaphandles le demonoha

14 Sar avle paš o nipi, avľa ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča,
banďolas anglal leste
15 a phenďa: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a
igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi.
16 Anďom les ke tire učeňika, ale on les našťi sasťarde.“
17 O Ježiš odphenďa: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde
manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zľidžava?
Anen les mange kade!“
18 O Ježiš pokarhinďa le demonos a ov takoj andral leste geľa avri. A ola
oratar sas imar o čhavoro sasto.
19 Paľis avle o učeňika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen
našťi tradňam avri?“
20 Ov lenge phenďa: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge,
te tumen uľahas ča ajso pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale
verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela ňič, so našťi
kerena.
21 [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modľitbaha the le postoha.]“
22 A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phenďa lenge o Ježiš: „O Čhavo
le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge,
23 murdarena les, ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“ A o
učeňika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri daň

24 Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le
chramoskre daňe, a phučle: „Či na počinel tumaro učiťeľis e chramoskri
daň?“
25 „Počinel!“ odphenďa.
Sar avľa o Peter andro kher, phučľa lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke
dičhol, Šimon? Kastar len o kraľa andral kada svetos o clo abo o daňe?
Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“
26 Ov odphenďa: „Le cudzendar.“
Akor leske o Ježiš phenďa: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel.
27 Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e uďica. Le
avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha
andre rupuňi minca*. Le la avri a počin o daňe vaš tu the vaš ma.“

18

O nekbareder andro ňeboskro kraľišagos

1 Andre odi ora avle o učeňika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro
ňeboskro kraľišagos?“
2 O Ježiš peske vičinďa čhavores, ačhaďa les maškar lende
3 a phenďa: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena
sar o čhavore, šoha na džana andro ňeboskro kraľišagos.
4 Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro
ňeboskro kraľišagos.
5 Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.“

Te na odcirden avres andral o pačaben

6 „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorendar, save
pačan andre ma, uľahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a
čhidehas les andro moros.
7 Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren
andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske,
prekal kaste oda avel.
8 Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv
les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o pindro abo bi
o vast, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag.
9 A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het.
Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno dživipen, sar soduje
jakhenca andro jagalo peklos.
10 Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele aňi jekhes kale ciknorendar!
Bo phenav tumenge, hoj lengre aňjela andro ňebos ačhen furt angle miro
ňeboskro Dad.
11 [Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te zachraňinel oda, so sas
našado.]“

Pal o našado bakroro

12 „So tumenge gondoľinen? Te uľahas varesave manušes šel (100) bakre
a te jekh lendar našľiľahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro
brehi a na džala te rodel oles, so našľiľa?
13 Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar
radisaľola sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našľile.
14 Avke aňi tumaro Dad andro ňebos na kamel, hoj te našľol jekh kale
ciknorendar.“

---

* **17:27** Oda hin jekh *stater*, so mon štar *drachmi*. * **18:6** o baro bar andral o mlinos

Te tiro phral dživel andro binos

15 „Te kerďahas tiro phral binos, dža a vaker leha pal oda ča tu the ov
korkoro. Te tut šunela, dochudňal pale tire phrales.
16 Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav*
ačhela pro duj abo trin švedki.
17 Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela aňi la
khangera, mi el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi
o Del.
18 Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo
the andro ňebos a savoro, so rozphandena pre phuv, ela rozphandlo the
andro ňebos.
19 Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh
andre oda, so mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro
ňebos.
20 Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me
maškar lende.“

Pal o sluhas, so na odmukel

21 Akor avľa ke leste o Peter a phučľa lestar: „Rajeja, kecivar mušinav te
odmukel mire phraleske, so mange kerel o nalačho? Dži eftavar?“
22 O Ježiš leske phenďa: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži
eftavardešvar efta (70 x 7)†.“
23 „Vašoda o ňeboskro kraľišagos hino sar kada: Sas jekh kraľis, savo
kamelas te džanel, keci love leske kamen leskre sluhi.
24 Sar chudňa te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas
but milioni‡.
25 Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phenďa leskro raj, hoj les la
romňaha the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les
hin, hoj te del pale oda, so le kraľiske kamelas.
26 Akor peľa o sluhas pro khoča, banďolas anglal leste a mangelas les:
‚Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!‘
27 Le kraľiske sas vaš leste pharo, mukľa les a savore love, so leske
kamelas, leske odmukľa.
28 Ale sar geľa oda sluhas odarik avri, arakhľa avre sluhas ole kraľiskre,
savo leske kamelas vaj šel (100) rupune minci§. Chudňa les, tasavelas les
a phenďa: ‚De mange pale oda, so mange kames!‘
29 Akor oda aver sluhas peľa paš leskre pindre a mangelas les: ‚Užar mek
pre ma a savoro tuke dava pale.‘
30 Ale ov na kamľa te užarel. Geľa a čhiďa les andre bertena, medik leske
na počinela oda, so leske kamelas.
31 Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhiľa, ačhile igen smutna. Avle a vakerde
avri le kraľiske savoro, so pes ačhiľa.
32 Akor peske les vičinďa o kraľis a phenďa leske: ‚Nalačho sluhona,
savoro, so mange kamehas, tuke odmukľom, bo mangehas man.
33 The tuke kampľa te avel jileskro ke miro aver sluhas avke, sar me
somas jileskro ke tu.‘
34 Akor o kraľis choľisaľiľa a diňa les te mučinel andre bertena, medik
na dela pale savoro, so leske kamelas.
35 Avke kerela the miro ňeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na
odmukela peskre phraleske andral o jilo.“

---

† **18:22** Abo: eftavardeš the eftavar (77x) ‡ **18:24** 10 000 talenti § **18:28** 100 denara

19

Pal o rozvod

1 Sar o Ježiš dovakerďa kala lava, geľa het andral e Galileja a avľa andre
judsko phuv pal o Jordan.
2 Džanas pal leste but nipi a ov len ode sasťarelas.
3 Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar:
„Či šaj omukel o rom peskra romňa, vaš soste ča kamel?“
4 Ov odphenďa: „So na genďan, hoj ešebnovarestar *o Del len stvorinďa*
sar muršes the džuvľa?
5 A o Del mek phenďa: *‚Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela*
jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh ťelos.‘
6 Avke imar nane duj, ale jekh ťelos. Vašoda oda, so o Del phandľa, o
manuš te na rozphandel!“
7 Avke lestar phučle: „Akor soske phenďa o Mojžiš, hoj šaj *te del la romňa*
o rozvodno ľil a te bičhavel la het?“
8 A o Ježiš lenge phenďa: „O Mojžiš tumenge domukľa te premukel
tumare romňijen vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar
na sas avke.
9 A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romňa, te oj na kerďa
lubipen, a lela peske avra romňa, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel
ajsa, so hiňi premukľi, tiš kerel lubipen.“]
10 Akor leske phende leskre učeňika: „Te oda hin avke maškar o rom
the maškar e romňi, akor nane mištes te lel romňa.“
11 Ov lenge phenďa: „Na savore achaľon oda lav, ale ča ola, kaske oda
hin dino.
12 Bo hin ajse murša, save uľile avke, hoj našťi dživen džuvľaha. A hin
the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša,
save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ňeboskro kraľišagos. Oda,
ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

13 Akor o manuša anenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o
vasta a te modľinel pes vaš lenge, ale o učeňika lenge na domukenas.
14 No o Ježiš lenge phenďa: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a
ma braňinen lenge, bo kajsengro hin o kraľišagos le Devleskro.“
15 A sar thoďa pre lende o vasta, geľa odarik het.

O barvalo terno manuš

16 Varesavo murš avľa ke leste a phenďa: „Učiťeľina, savo lačho skutkos
mušinav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“
17 Ov leske phenďa: „Soske mandar phučes pal o lačho? Jekh hino Lačho.
A te kames te džal andro dživipen, doľiker o prikazaňja.“
18 „Save prikazaňja?“ phučľa le Ježišostar.
A o Ježiš phenďa: *„Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na*
svedčineha klamišagoha pre avreste!
19 *De pačiv la da the le dades! Kameha avres avke sar tut korkores!*“
20 O terno murš leske pre oda odphenďa: „Kada savoro imar doľikerav.
So mange mek kampel?“
21 O Ježiš leske phenďa: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro
barvaľipen a rozde le čorenge a ela tut o barvaľipen andro ňebos. Paľis
av a phir pal ma!“
22 Ale sar oda šunďa o terno murš, geľa het smutno, bo sas les but
barvaľipen.

O barvalo phares avel andro kraľišagos le ňeboskro

23 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o
barvalo phares avela andro ňeboskro kraľišagos.
24 A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la ťavake te predžal prekal e
suvakri chev, sar le barvaleske te džal andro ňeboskro kraľišagos.“
25 Sar oda šunde leskre učeňika, igen pes čudaľinenas a phučenas: „Ta
akor, ko šaj el spasimen?“
26 Ale o Ježiš dikhľa pre lende a phenďa lenge: „O manuša oda našťi
keren, ča o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“
27 Akor leske odphenďa o Peter: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam
pal tu. So amen hin olestar?“
28 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos,
so avela, sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava,
akor the tumen, save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a
sudzinena o dešuduj kmeňi le Izraeloskre.
29 A sako, ko vaš miro nav omukľa o khera, le phralen abo le pheňen,
le dades abo la da, [la romňa,] le čhaven vaj o maľi, chudela šelvar ajci
buter a chudela o večno dživipen.
30 Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotňika andre viňica

1 „Bo o ňeboskro kraľišagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara
avri, hoj te lel le robotňiken andre peskri viňica.
2 Dovakerďa pes le robotňikenca, hoj len dela jekh rupuňi minca* pro
džives, a bičhaďa len andre peskri viňica.
3 Sar geľa avri vaj eňa orendar, dikhľa avre dženen, hoj ňič na keren a
ačhen pro pľacos.
4 The lenge phenďa: ‚Džan the tumen andre viňica a počinava tumen
avke, sar kampel.‘
5 A on gele.
Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinďa avre
robotňiken.
6 Paľis geľa avri vaj pandž orendar a arakhľa avre dženen te ačhel ča
avke a phučľa lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a ňič na keren?‘
7 Phende leske: ‚Bo ňiko amen na iľa andre buči.‘
Phenďa lenge: ‚Džan the tumen andre viňica te kerel buči.‘
8 Sar zaračiľa, phenďa o raj la viňicakro peskre spravcaske: ‚Vičin le
robotňiken a počin lenge.‘ Chude le poslednonendar dži o ešebna.
9 Sar avle ola, ko sas ile andre buči vaj pandž orendar, chudle po jekh
rupuňi minca.
10 Paľis avle ola ešebna a gondoľinenas peske, hoj chudena buter, ale the
on chudle po jekh minca.
11 Sar ile, dudrinenas pro chulaj
12 a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala
posledna kerenas buči ča jekh ora a počinďal len avke sar amen!‘
13 Ale ov odphenďa jekheske lendar: ‚Prijaťeľina, na som ke tu
ňespravedľivo! Či tut manca na dovakerďal pre jekh rupuňi minca?
14 Le oda, so hin tiro, a dža! No me kamav kale poslednones te del avke
sar tut.

* **20:2** jekh denaris

15 Abo našťi kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande
namištes vaš oda, hoj som lačho?‘
16 Avke ena o posledna ešebna a o ešebna posledna.“

O Ježiš phenel avri pal peskro cerpišagos

17 Sar o Ježiš džalas upre andro Jeruzalem, iľa peske pre sera ole
dešuduje učeňiken a pal o drom lenge vakerelas:
18 „Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela
avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoňikenge a odsudzinena les
pro meriben.
19 Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te
ukrižinen; ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“

Pal o thana paš le Ježišoskro tronos

20 Akor avľa e daj le Zebedeoskre čhavengri ko Ježiš peskre čhavenca,
banďolas anglal leste a mangelas lestar vareso.
21 Ov latar phučľa: „So kames?“
Oj phenďa: „Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pal tiri čači
sera a dujto pal aver andre tiro kraľišagos.“
22 O Ježiš lake odphenďa: „Na džanen, so mangen. Či šaj pijen odi
kuči, savi me pijava?“ [„A či šaj aven bolde ole boľipnaha, saveha me
som boldo?“]
Odphende leske: „Šaj.“
23 Ov lenge phenďa: „Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole
boľipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te bešen
pal miri čači the baľogňi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola,
prekal kaste len miro Dad pripravinďa.“
24 Sar oda šunde okla deš učeňika, rušle pre ola duj phrala.
25 Ale o Ježiš peske len vičinďa a phenďa: „Džanen, hoj o vladara ľidžan
le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.
26 Ale maškar tumende oda avke našťi avel! Oda, ko kamel te avel
bareder, mušinel te avel tumaro sluhas.
27 Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savorenge.
28 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj
ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sasťarel duje koren paš o Jericho

29 Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi.
30 A paš o drom bešenas duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o
Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“
31 Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čhiten, no on mek zoraleder
vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro!“
32 O Ježiš zaačhiľa, vičinďa len a phučľa: „So kamen, hoj tumenge te
kerav?“
33 On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“
34 Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudňa pes lengre jakhendar. A on
takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

1 Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo
verchos, bičhaďa o Ježiš duje učeňiken

2 a phenďa lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča
džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden
len a anen len ke ma.
3 Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len
kampel, ale maj len bičhavela pale.“
4 Kada pes ačhiľa, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos:
5 *„Phenen le Sionoskra čhake:*
‚Dikh, tiro kraľis avel ke tu pokorno
a bešel pre oslica, pro terno somaricis.‘ “
6 O učeňika gele a kerde avke, sar lenge oda phenďa o Ježiš.
7 Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš
peske bešľa.
8 But manuša rakinenas peskre gada pro drom, aver čhingerenas o prajti
pal o stromi a rakinenas pro drom.
9 O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas:
„Hosanna le Davidoskre Čhaske!
Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
Hosanna andro ňebos!“
10 Sar avľa andro Jeruzalem, o manuša andre calo foros chudle te kerel
bari vika a phučenas: „Ko hin kada?“
11 Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o
galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

12 O Ježiš geľa andro chramos a tradňa avri savoren, save ode cinenas the
bikenenas. Previsarďa o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge,
ko bikenenas le holuben.
13 Phenďa lenge: „Hin pisimen: *‚Miro kher pes vičinela kher pro
modľitbi‘*, ale tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“
14 Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sasťarďa len.
15 Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoňika ola zazraki, so kerelas,
the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „Hosanna le Davidoskre
Čhaske!“ rušenas.
16 „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.
O Ježiš phenďa: „He. Tumen mek šoha na genďan: *‚Andral o muja le
čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravinďal e chvala‘*?“
17 O Ježiš len ode mukľa, geľa avri andral o foros andre Betanija a ode
presuča.

O figovňikos sučol avri

18 Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo.
19 Pal o drom dikhľa jekh figovňikos a geľa paš leste, ale na arakhľa upre
o figi, ča o prajti. A phenďa leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu
ovocje!“ A oda figovňikos takoj šučiľa avri.
20 Sar oda dikhle leskre učeňika, čudaľinenas pes a phučenas: „Sar oda,
hoj oda figovňikos takoj šučiľa avri?“
21 O Ježiš lenge odphenďa: „Čačipen tumenge phenav, te tumen uľahas
pačaben a na pochibinďanas, kerďanas the tumen oda, so kerďom me le
figovňikoha. A na ča kada, ale te phenďanas kale verchoske: ‚Hazde tut a
čhiv tut andro moros!‘ ačhiľahas pes oda.
22 Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modľitba,
chudena.“

Le Ježišoskri autorita

23 Sar avľa andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o
phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko
tut diňa odi autorita?“
24 O Ježiš lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava a te
mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.
25 Khatar sas le Janoskro boľipen? Andral o ňebos vaj le manušendar?“
A on chudle te vakerel maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos,‘
phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačanďiľan?‘
26 Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore
lenas le Jan sar prorokos.“
27 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“
Akor lenge ov phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava autoritaha
kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

28 „So gondoľinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avľa pal
o ešebno a phenďa: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri
viňica!‘
29 Ov odphenďa: ‚Na kamav te džal.‘ Ale paľis leske sas pharo a geľa.
30 Avľa pal o dujto čhavo a the leske phenďa oda. Ov odphenďa: ‚Džav,
rajeja!‘ Ale na geľa.
31 Savo kale dujendar kerďa oda, so lendar o dad kamelas?“
Odphende le Ježišoske: „Oda ešebno.“
A o Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav: O colňika the o lubňa
tumen predenašen andro kraľišagos le Devleskro!
32 Bo avľa o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na
pačanďiľan leske. No o colňika the o lubňa leske pačanďile a tumen oda
dikhľan, ale the avke na čerinďan tumaro jilo a na chudňan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viňica

33 „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinďa e
viňica a ohradzinďa la. Kerďa e chev, kaj pes pučinel avri e šťava andral
o hroznos, a ačhaďa e veža. Paľis diňa e viňica kečeň le vinarenge a geľa
het pro droma.
34 Sar avľa oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhaďa peskre sluhen
ke ola vinara, hoj te lel peskro uľipen.
35 Ale ola vinara chudle leskre sluhen; jekhes marde, avres murdarde a
andre avreste čhivkerenas le barenca.
36 Pale bičhaďa avre sluhen, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde.
37 A pro koňec bičhaďa ke lende peskre čhas, bo phenďa peske: ‚Mire
čhas dena pačiv.‘
38 Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino ďeďičis. Aven, murdaras les a
leskro ďeďictvos ela amaro!‘
39 Chudle les, čhide les avri andral e viňica a murdarde les.
40 Sar avela o raj la viňicakro, so kerela ole manušenca?“
41 Phende leske: „Ole nalače manušen murdarela bi e milosť a e viňica
dela avre vinarenge, save leske anena o uľipen andre peskro časos.“
42 O Ježiš lenge phenďa: „So, mek šoha na genďan, so hin pisimen?
‚Oda bar, so o murara odčhide,
ačhiľa hlavno bar.
O Raj oda kerďa
a amen pes oleske čudaľinas!‘

43 Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o kraľišagos le
Devleskro a dela pes le manušenge, save anena ovocje.
44 Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela,
oles rozpučinela.“
45 Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva,
prindžarde, hoj vakerel pal lende.
46 Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas
sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

1 O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva:
2 „O ňeboskro kraľišagos hino sar kada: Sas jekh kraľis, savo kerďa
peskre čhaske bijav.
3 Bičhaďa peskre sluhen, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale
on na kamenas te avel.
4 Pale bičhaďa avre sluhen a phenďa: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen:
O dilos imar pripravinďom, o biki the o thule gurumňa imar hine
murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!‘
5 Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko
te bikenavkerel.
6 Okla chudle leskre sluhen, ande len avri pre ladž a murdarde len.
7 Sar oda šunďa o kraľis, choľisaľiľa, bičhaďa peskre slugaďen a
murdarďa ole vrahen. A lengro foros podlabarďa.
8 Akor phenďa peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola,
ko sas vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav.
9 Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.‘
10 Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the
le nalačhen. A e sala le bijaveskri pes pherarďa le hoscenca.
11 Ale sar avľa andre o kraľis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušes,
savo na sas urdo andro bijavutne gada.
12 A phenďa leske: ‚Prijaťeľina, sar avľal andre, te na sal urdo andro
bijavutne gada?‘ A ov sas čhit.
13 Akor phenďa o kraľis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta
a čhiven les avri andro kaľipen!‘ Ode ela o roviben a randena le dandenca
andre dukh.
14 Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

15 Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava.
16 Bičhade ke leste peskre učeňiken le Herodijanenca* a on leske phende:
„Učiťeľina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro
čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro
manuš.
17 Phen amenge, so gondoľines: Kampel te počinel le cisariske o daňe,
abo na?“
18 Ale o Ježiš prindžarďa lengro nalačhipen a phučľa: „Soske man kamen
te chudel pro lav, tumen dujemujengre?
19 Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“ On leske ande o
denaris
20 a ov lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“

* **22:16** o Židi, save ľikerenas paš o Herodes

21 „Le cisariskro,“ odphende.
Avke lenge phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“
22 Sar oda šunde, čudaľinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o ušťiben andral o meriben

23 Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našťi ušťel andral o meriben. A phučle le Ježišostar:
24 „Učiťeľina, o Mojžiš phenďa: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske mušinela te lel leskra romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven.
25 Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romňa a paľis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukľa la romňa peskre phraleske.
26 Avke pes oda ačhiľa the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato.
27 Paľis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.
28 Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romňi, sar ušťena andral o meriben?“
29 O Ježiš lenge odphenďa: „Tumen na achaľon ňič, bo na prindžaren le Devleskro lav aňi leskri zor.
30 Bo sar ušťena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ňebos a na lena romňen aňi na džana romeste.
31 Tumen na genďan, so phenďa o Del, pal o mule, save ušťena andral o meriben?
32 *‚Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro!‘* O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!“
33 Sar oda šunde o nipi, čudaľinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

34 Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandľa le Saducejenge o muja andre, zgele pes jekhetane.
35 Jekh lendar, zakoňikos, phučľa le Ježišostar, hoj les te chudel avri:
36 „Učiťeľina, savo prikazaňje hin nekbareder andro Zakonos?“
37 O Ježiš leske phenďa: *„‚Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri godi.‘*
38 Kada hin oda baro the ešebno prikazaňje.
39 A dujto hin tiš ajso sar o ešebno: *‚Kameha avres avke sar tut korkores!‘*
40 Pre kala duj prikazaňja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

41 Sar pes zgele o Farizeja, phučľa lendar o Ježiš:
42 „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čhavo?“
Phende leske: „Le Davidoskro.“
43 Phenďa lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:
44 *‚O Raj phenďa mire Rajeske:*
Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
45 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristus leskro čhavo?“
46 Ňiko leske na džanelas te odphenel aňi lav a ole dživesestar pes imar ňiko na opovažinďa lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakoňika

1 Akor phenďa o Ježiš le nipenge the peskre učeňikenge:
2 „O zakoňika the o Farizeja peske bešle pre le Mojžišoskro than a
sikaven, so phenel o Zakonos.
3 Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te doľikeren, oda doľikeren a
keren, ale pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren.
4 Sphanden bare pharipena, so našťi te zľidžal, a thoven len pro vali le
manušenge, ale on korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha.
5 Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven
peske o bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare
špargici pro agor peskre gadengre.
6 Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi.
7 Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len:
‚Rabbi.‘
8 Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro
Učiťeľis – o Kristus – a tumen savore san phrala.
9 A ma phenen ňikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda,
ko hino andro ňebos.
10 Aňi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin
tumaro Vodcas, o Kristus.
11 Oda, ko uľahas maškar tumende bareder, ela tumaro služobňikos.
12 Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela
uprehazdlo.“

Vigos le Farizejenge the le zakoňikenge

13 „Ale vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre!
Bo phanden andre le nipenge o ňeboskro kraľišagos – tumen korkore
andre na džan a olenge, ko kamlehas te džal andre, na domuken.
14 [Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
thoven avri le vdovenca a len lengre khera a but tumen modľinen, hoj
tumen te dičhol. Vašoda avena goreder sudzimen.]
15 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
predžan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes andre tumaro
pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder
sar san tumen.
16 Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chramos,
oda nane ňič, ale ko iľahas vera pro somnakaj andro chramos, oda imar
mušinel te doľikerel.‘
17 Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chramos, so
pošvecinel o somnakaj?
18 Abo tumen phenen: ‚Te iľahas vareko vera pro oltaris, oda nane ňič,
ale te iľahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te
doľikerel.‘
19 Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so
pošvecinel o daros?
20 Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste,
so upre hin.
21 A oda, ko lel vera pro chramos, lel vera pro chramos the pre Oda, ko
andre bešel.
22 Oda, ko lel vera pro ňebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre
Oda, ko upre bešel.

23 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
den o ďesjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška,
ale omukľan oda, so buter kampel te doľikerel andro Zakonos: O
spravodľišagos, o lačhejileskeriben the e vernosť. Kada kampľa te kerel
a koda te na omukel.
24 Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la ťava preľiginen!
25 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
žužaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the
džungipen.
26 Farizejona, tu koro manuš! Žužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj
te aven žuže the avral!
27 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
san sar o parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le
mulengre kokalenca the dojekhe džungipnaha.
28 Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale
andro jilo san igen falošna the nalače.
29 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo
ačhaven o hrobi le prorokenge a šukaľaren o pomňiki le čačipnaskrenge.
30 Tumen phenen: ‚Te džiďiľamas andro dživesa amare dadengre, na
murdarďamas lenca le proroken.‘
31 Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko
murdarde le proroken.
32 Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!
33 Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olestar,
hoj te na aven odsudzimen andro peklos?
34 Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le goďaver muršen the
olen, ko hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the
murdarena a varesaven lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi
a džana pre lende foros forostar.
35 Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdarďan le čačipnaskren;
vaš oda, hoj čhorďan avri o ňevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš,
le Barachiaišiskro čhavo, saves murdarďan maškar o chramos the oltaris.
36 Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleňje!“

O roviben pal o Jeruzalem

37 „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a
čhivkeres le barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamľom te
skidel tire čhaven, avke sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre
kridli, ale na kamenas!
38 Dikh, tumaro kher ačhela omuklo!
39 Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na
phenena: *‚Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!‘*“

24

O chramos ela telečhido

1 Paľis geľa o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste
leskre učeňika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi.
2 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Dikhen kada savoro? Čačipen tumenge
phenav, hoj kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telečhido.“

O znameňja pal o koňec le svetoskro

3 Sar bešelas pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeňika korkore
a phende leske: „Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj
tu aves a imar hin o koňec le svetoskro?“
4 O Ježiš lenge odphenďa: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel!
5 Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me
som o Kristus!‘ – a odcirdena but dženen pro falošno drom.
6 Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma
predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.
7 Bo o narodos džala pro narodos a o kraľišagos pro kraľišagos; ela bari
bokh a pro but thana e phuv razisaľola.
8 Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.
9 Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi
tumen našťi avri ačhena vaš miro nav.
10 Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh
avres našťi avri ačhena.
11 Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom.
12 Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šiľaľola o kamiben,
13 ale oda, ko ľikerela avri dži o koňec, ela spasimen.
14 A kada evaňjelium pal o kraľišagos pes vakerela pal calo svetos, hoj
savore narodi te šunen, a paľis avela o koňec.
15 Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so meľarel
andre o chramos, avke sar phenďa o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi
achaľol –
16 akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.
17 Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o
kher.
18 A oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.
19 No andre ola dživesa ela phares le khabňenge the ole džuvľenge, save
den te pijel le čhavoren.
20 Modľinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat!
21 Bo akor ela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinďa
o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.
22 Te o Raj na kerďahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen
ňisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerďa ola
dživesa frimeder.
23 Te tumenge akor vareko phenďahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘
abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan!
24 Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare
znameňja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda diňahas
– the le avrikidle manušen.
25 Dikhen, phenďom tumenge oda anglal!
26 Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušťa hino!‘ – ma džan
avri. Abo: ‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan.
27 Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke
ela, sar avela o Čhavo le Manušeskro.
28 Bo kaj hin o mulo ťelos, ode pes skidena the o supi.
29 A takoj pal o pharipen andre ole dživesa,
o kham kaľola
a o čhonoro imar na labola.
O čercheňa perena andral o ňebos
a o ňeboskre zora razisaľona.

30 Akor pes sikavela pro ňebos o znameňje, o Čhavo le Manušeskro. A
savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena, hoj *o Čhavo le Manušeskro avel*
pro ňeboskre chmari andre zor the andre bari slava.
31 Sar šunďola e zoraľi truba, bičhavela peskre aňjelen a skidena upre
leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le
ňebostar dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

32 „Le figovňikostar sikľon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar
kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
33 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj
hino pašes paš o vudar.
34 Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes
kada savoro na ačhela.
35 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

Ňiko na džanel oda džives aňi odi ora

36 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre
aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.
37 Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar
avela o Čhavo le Manušeskro.
38 Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas
romňen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro
korabos
39 a na džanenas, so pes ačhela, medik na avľa e potopa a na iľa savoren
het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro.
40 Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela.
41 Duj džuvľija erňinena pro mľinkos: Jekh ela iľi a dujto ačhela.
42 Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives
avela tumaro Raj.
43 Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o
zbujňikos, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher.
44 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela
andre odi ora, savi na užarena.“

Pal o lačho the nalačho sluhas

45 „Akor ko hin oda verno the goďaver sluhas, saves ačhaďa leskro raj
upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos?
46 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te
kerel.
47 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro bar-
vaľipen.
48 Ale te peske gondoľinďahas oda nalačho sluhas andre peskro jilo:
‚Miro raj mek avke sig na avela‘ –
49 a chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chaľahas the piľahas
le pijakenca,
50 akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the
andre odi ora, savi na džanel.
51 Prečhinela les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujengre
manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

1 „Akor ela o ňeboskro kraľišagos ajso, sar o deš pačivale čhaja, save
peske ile o lampi a gele anglal te užarel le ternes.
2 Ale pandž lendar sas diline a pandž goďaver.
3 O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos,
4 ale o goďaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli.
5 Sar imar but na avelas o terno, zadriminde savore a zasute.
6 Ale pal jepaš rat vareko vičinďa: ‚Dikh, o terno avel! Džan avri pal
leste!‘
7 Akor ušťile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi.
8 A o nagoďaver phende le goďaverenge: ‚Den amen tumare olejostar,
bo amare lampi murdaľon andre.‘
9 Ale o goďaver lenge odphende: ‚Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen.
Feder ela, te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.‘
10 A sar gele te cinel, akor avľa o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele
leha andre pro bijav a phandľa pes andre o vudar.
11 Paľis doavle the okla čhaja a phenenas: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav
amenge!‘
12 Ale ov odphenďa: ‚Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!‘
13 Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo
le Manušeskro!“

Pal o talenti

14 „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinďa
peske le sluhen a diňa lenge peskro barvaľipen.
15 Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal
oda, so džanelas te kerel. Paľis geľa het.
16 Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a
zarodňa aver pandž talenti.
17 Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj.
18 Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopaľinďa andre phuv chev a ode
garuďa le rajeskre love.
19 Paľis pal o but časos avľa pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar,
so kerde le lovenca.
20 Avľa oda, ko chudňa pandž talenti, anďa aver pandž a phenďa: ‚Rajeja,
pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!‘
21 Leskro raj leske phenďa: ‚Mištes kerďal, lačho the pačivalo sluhona!
Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos
tire rajeskro!‘
22 Avľa the oda, ko chudňa duj talenti, a phenďa: ‚Rajeja, duj talenti man
diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!‘
23 Leskro raj leske phenďa: ‚Mištes kerďal, lačho the pačivalo sluhona!
Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos
tire rajeskro!‘
24 Paľis avľa the oda, ko chudňa jekh talentos, a phenďa: ‚Rajeja,
džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzinďal, a
les tuke oda, so na rozčhiďal.
25 Vašoda man daravas a geľom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh,
kade hin oda, so hin tiro!‘
26 Ale leskro raj leske odphenďa: ‚Nalačho the leňivo sluhona!
Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzinďom, a lav mange oda, so
na rozčhiďom.

27 Šaj diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas,
iľomas mange pale buter.
28 Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.
29 Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olestar, kas
nane, pes lela the oda, so les hin.
30 A kale sluhas, savestar nane chasna, čhiven avri andro kaľipen – ode,
kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.‘ “

Pal o posledno sudos

31 „Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela
leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava.
32 A savore narodi pes zdžana angle leste a odďelinela len jekhen
avrendar avke, sar o pasťjeris odďelinel le bakroren the le capen.
33 A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.
34 Akor phenela o kraľis olenge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen,
so san požehňimen mire Dadestar, zalen o kraľišagos, so sas pripravimen
prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos.
35 Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man
te pijel, somas cudzincos a priiľan man,
36 somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas
andre bertena a avľan man te dikhel.‘
37 Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales
a čaľarďam tut, abo smednones a diňam tut te pijel?
38 Kana tut dikhľam cudzincos a priiľam tut, abo langes a diňam tut te
urel?
39 Kana tut dikhľam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?‘
40 O kraľis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so
kerďan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerďan.‘
41 Paľis phenela the olenge pal e baľogňi sera: ‚Džan mandar het tumen,
so san prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the
leskre aňjela.
42 Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan
man te pijel,
43 somas cudzincos, a na priiľan man, somas lango, a na diňan man te
urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.‘
44 Akor leske the on odphenena: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales,
abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre
bertena, a na pomožinďam tuke?‘
45 Akor lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerďan
jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerďan.‘
46 A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno
dživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

1 Sar dovakerďa o Ježiš savore kala lava, phenďa peskre učeňikenge:
2 „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patraďi a o Čhavo le Manušeskro
ela dino, hoj les te ukrižinen.“
3 Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le nipengre
andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš.
4 Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les.

5 Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

6 Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno,
7 avľa ke leste jekh džuvľi. Ola džuvľa sas igen vzacno olejos andro alabastrovo caklocis. Sar bešelas o Ježiš pašal o skamind, čhiďa leske oda olejos avri pro šero.
8 Sar oda dikhle o učeňika, choľisaľile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos?
9 Kada olejos pes šaj bikenďa vaš o but love a šaj pes diňa le čorenge!“
10 Sar oda dikhľa o Ježiš, phenďa lenge: „Soske pre late chan choľi? Se igen šukar skutkos mange kerďa.
11 Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava.
12 Oleha, hoj čhiďa avri o olejos pre miro ťelos, man pripravinďa pre miro pohrebos.
13 Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada evaňjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvľi akana kerďa, hoj pes pre late te leperel.“

O Judaš del andre le Ježiš

14 Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko bare rašaja
15 a phučľa: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30) rupune love.
16 O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

E posledno večera

17 Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o učeňika ko Ježiš a phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patraďakro chaben?“
18 Ov phenďa: „Džan andro foros ke koda the koda manuš a phenen leske: ‚O Učiťeľis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Kamav te kerel e Patraďi andre tiro kher mire učeňikenca.‘ “
19 O učeňika kerde avke, sar lenge oda phenďa o Ježiš, a pripravinde e Patraďi.
20 Sar zračiľa, bešľa o Ježiš le dešudujenca pašal o skamind.
21 Sar chanas, phenďa: „Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man zradzinela.“
22 Sar oda šunde, ačhile igen smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som oda me, Rajeja?“
23 O Ježiš odphenďa: „Oda, ko peske manca močinela o maro andro čaro, ov man zradzinela.
24 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinel, ela igen namištes. Feder leske uľahas, te aňi na uľiľahas.“
25 Akor o Judaš, savo les zradzinelas, phučľa: „Som oda me, Rabbi?“
O Ježiš leske phenďa: „Tu oda phenďal.“
26 Sar chanas, iľa o Ježiš o maro a paľikerďa. Phagerelas, delas le učeňiken a phenďa: „Len, chan, kada hin miro ťelos.“
27 Paľis iľa e kuči, paľikerďa, diňa lenge a phenďa: „Pijen andral savore,
28 bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša, hoj pes lenge te odmukel o bini.

29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol
pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro
kraľišagos mire Dadeskro.“
30 Paloda, sar giľade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiš phenel, hoj les savore omukena

31 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Kadi rat savore denašena a omukena man,
bo hin pisimen:
‚Marava le pasťjeris
a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.‘
32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre
Galileja.“
33 Akor leske o Peter phenďa: „Te tut savore omukena, me tut šoha na
omukava.“
34 O Ježiš leske odphenďa: „Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder
sar o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“
35 O Peter leske phenďa: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na
zaprinava.“ A savore učeňika avke phenenas.

E modľitba andre Getsemansko zahrada

36 Paľis lenca o Ježiš avľa pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode
phenďa peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava
te modľinel.“
37 Iľa peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaiľa les o pharipen
the e žaľa.
38 Akor lenge phenďa: „Miri duša hiňi pro meriben smutno! Ačhen
manca kade a ma soven!“
39 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a
modľinelas pes: „Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči.
Ale na oda so me kamav, ale so tu kames.“
40 Paľis avľa ke peskre učeňika, arakhľa len te sovel a phenďa le
Peteriske: „So, na birinen manca te ačhel jekh ora upre?
41 Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje! Bo o
duchos kamel, ale o ťelos hino slabo.“
42 Pale pes odgeľa dujtovar te modľinel a phenelas: „Dado miro, te man
našťi obdžal kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“
43 Sar avľa, arakhľa len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel.
44 Mukľa len, odgeľa pes pale tritovar te modľinel a phenďa pale ola lava.
45 Paľis avľa ko učeňika a phenďa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen
tumenge? Dikh, avľa odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro
vasta le binošne manušenge.
46 Ušťen upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 Androda, medik o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar.
Leha avenas but nipi le šabľenca the le pacenca andro vasta, save sas
bičhade le bare rašajendar the le phurederendar.
48 Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda hin oda, kas
čumidava. Chuden les.“
49 A takoj avľa o Judaš ko Ježiš a phenďa: „Smirom tuke, Rabbi!“ A
čumidľa les.
50 O Ježiš leske phenďa: „Prijaťeľina, ker oda, soske avľal.“
Avke avle, chudle les a zaile.

51 Jekhvareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, iľa avri e šabľa, demaďa
le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinďa leske o kan.
52 O Ježiš leske phenďa: „Thov e šabľa pale pro than, bo sako, ko pes la
šabľaha marel, la šabľaha the merela.
53 Abo gondoľines tuke, hoj našťi akana mangav mire Dades a ov mange
bičhaďahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen?
54 Ale sar pes paľis naplňindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda
kavke mušinel te ačhel?“
55 Andre odi ora phenďa o Ježiš le nipenge: „Avľan pre ma le šabľenca
the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas
maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandľan man.
56 Ale kada savoro pes ačhiľa, hoj pes te naplňinel oda, so pisinde o
Proroka.“ Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

57 Avke zaile le Ježiš a ľigende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode
pes zgele o zakoňika the o phuredera.
58 O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder
rašaskri. Geľa andre a bešľa peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro
doperela.
59 O bare rašaja, o phuredera the caľi Bari Rada kamenas te arakhel
falošno sveďectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren.
60 Ale kajte avle but falošna švedki, the avke ňič na arakhle.
Paľis avle duj džene
61 a phende: „Kada manuš phenďa: ‚Šaj čhivav tele kada chramos a tel
o trin džives les pale šaj ačhavav.‘ “
62 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj a phenďa leske: „Ňič na phenes pre
oda, so pre tu kala manuša vakeren?“
63 Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenďa: „Le vera anglo
džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“
64 O Ježiš leske phenďa: „Tu oda phenďal. Ale phenav tumenge, hoj
akanastar dikhena, hoj *o Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le
Nekzoraledereskri a avel pro ňeboskre chmari.*“
65 Akor čhingerďa o nekbareder rašaj peskre gada a phenďa: „Ruhinel
pes! Kampel amenge mek švedken? Akana šunďan, sar pes ruhinel!
66 So pre oda phenen?“
A on odphende: „Zaslužinel peske te merel!“
67 Akor leske chudle te čhungarel andro muj a marenas les pal o šero.
Aver les marenas le pacenca
68 a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demaďa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

69 O Peter bešelas avri pre dvora. Avľa ke leste jekh služka a phenďa
leske: „The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“
70 Ale o Peter zaprinďa angle savoredženende a phenďa: „Na džanav, so
vakeres.“
71 Sar geľa paš e brana, dikhľa les aver služka a phenďa olenge, ko ode
sas: „The kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“
72 Ale o Peter pale zaprinďa a iľa vera: „Na prindžarav ole manušes!“
73 Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal
čačes jekh lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“

74 Androda pes o Peter chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na
prindžarav ole manušes!“ A takoj giľaďa o kohutos.
75 Akor avľa le Peteriske pre goďi ola lava, so leske o Ježiš phenďa:
„Sigeder sar o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a
chudňa igen te rovel.

27

O Ježiš ľigendo ko Pilat

1 Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre
pro Ježiš, hoj les dena te murdarel.
2 Phandle les, ľigende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

3 Sar dikhľa o Judaš, savo diňa andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas
leske pharo a diňa pale le bare rašajenge the le phurederenge ola tranda
(30) rupune love
4 a phenďa: „Kerďom binos, bo zradzinďom o ňevinno rat.“
Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“
5 O Judaš čhiďa ola rupune love andro chramos a odgeľa. Paľis geľa a
figinďa pes.
6 O bare rašaja ile ola love a phende: „Našťi len thovas andre le
chramoskri pokladňica, bo oda hin o počiňiben vaš o rat.“
7 Dovakerde pes a ole lovenca cinde e maľa le hrnčjariskri, hoj ode te
parunen le cudzincen.
8 Vašoda pes vičinel odi maľa „Maľa le Rateskri“ dži adadžives.
9 Akor pes ačhiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: *„Ile
ola tranda (30) rupune love, o počiňiben, pre savo pes dovakerde o čhave le
Izraeloskre,*
10 *a dine len vaš e maľa le hrnčjariske, avke sar mange prikazinďa miro
Raj.“*

O Ježiš anglo Pilat

11 O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučľa: „Sal tu o
židoviko kraľis?“
„Tu oda phenďal,“ phenďa leske o Ježiš.
12 O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov ňič na
odphenďa.
13 Akor lestar o Pilat phučľa: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“
14 Ale o Ježiš leske na odphenďa aňi lav, vašoda pes o vladaris igen
čudaľinelas.
15 Sako berš pre Patraďi premukelas o vladaris le nipenge jekhe
bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri.
16 Akor ode sas jekh igen nalačho bertenošis, saves vičinenas Barabaš.
17 Sar pes o nipi zgele, phučľa lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge
te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“
18 Bo džanelas, hoj les andral e zavisť dine andre.
19 Sar bešelas o Pilat pro sudno stolkos, bičhaďa ke leste leskri romňi,
hoj leske te phenen: „Te na chal tut ňič ole čačipnaskre manušeha, bo
adadžives andro suno but cerpinďom vaš leske!“
20 Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangen
le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

21 O Pilat lendar phučľa: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“
„Le Barabaš!“ odphende.
22 A o Pilat phučľa: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“
„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.
23 Ale ov lendar phučľa: „So ajso nalačho kerďa?“
No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“
24 Sar dikhľa o Pilat, hoj ňič našťi kerel a o nipi keren mek bareder vika, iľa o paňi, thoďa (omorďa) o vasta anglo nipi a phenďa: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“
25 A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“
26 Akor lenge premukľa le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinďa a diňa te ukrižinel.

O slugaďa asan le Ježišostar

27 O slugaďa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste caľi čata.
28 Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plašťos.
29 Le trňendar leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Dine les paľica andro čačo vast a perenas anglal leste pro khoča. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“
30 Čhungarenas pre leste, ile odi paľica a marenas les pal o šero.
31 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plašťos, urde pre leste leskre gada a ľidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

32 Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te ľidžal le Ježišoskro kerestos.
33 Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebkengro Than“.
34 Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštoľinďa, na kamľa te pijel.
35 Sar les ukrižinde, rozďelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos: „Rozďelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“]
36 Paľis peske o slugaďa bešle a stražinenas les.
37 Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o kraľis le Židengro.“
38 Jekhetane leha ukrižinde duje zbujňiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera.
39 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca
40 a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, zachraňin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“
41 Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakoňikenca the le phured-erenca a phenenas:
42 „Avren zachraňinelas a pes našťi zachraňinel? Ov hino o kraľis le Izraeloskro! Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske!
43 Pačalas le Devleske, akana les mi zachraňinel, te les kamel! Se phenďa: ‚Me som o Čhavo le Devleskro!‘ “
44 Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

45 Dešuduj (12) orendar* pro dilos avľa o kaľipen pal caľi phuv a ľikerďa
dži trin ori pal o dilos.
46 Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinďa: *„Eli, Eli, lama sabachtani*?“ So
hin prethodo: *„Devla miro, Devla miro, soske man omukľal*?“
47 Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel
le Eliaš!“
48 Jekh dženo takoj denašľa te močinel e špongija andro šut, thoďa la
pre paca a delas les te pijel.
49 Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaha, či les avela o Eliaš te
zachraňinel!“
50 Ale o Ježiš pale zorales vičinďa a muľa.
51 Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš
uprunestar dži tele, e phuv razisaľolas a o skali pharonas.
52 O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša ušťile andral o meriben.
53 Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš ušťiľa andral o meriben, a
gele andro sveto foros, kaj pes sikade but dženenge.
54 Sar dikhľa o veľiťeľis the ola, ko leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv
razisaľolas, a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas:
„Ov sas čačes o Čhavo le Devleskro!“
55 Sas ode the but džuvľa, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš
andral e Galileja a kerenas pašal leste.
56 Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri
the le Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the
le Janoskri.

O Ježiš parundo

57 Sar zračiľa, avľa jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes
vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeňikos.
58 Geľa pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro ťelos. Avke o Pilat prikazinďa,
hoj leske les te den.
59 O Jozef iľa o ťelos a zapačarďa les andre žuži lepeda.
60 Thoďa les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerďa andre skala.
Paľis zakerďa o vudar andro hrobos bare bareha a geľa het.
61 Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.
62 Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko
Pilat
63 a phende: „Rajeja, avľa amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar
dživelas, phenďa: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘
64 Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos,
hoj les te na aven leskre učeňika rači te čorel a te na phenen le nipenge,
hoj ušťiľa andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar
o ešebno.“
65 O Pilat lenge phenďa: „Hin tumen slugaďa, džan a stražinen les, sar
ča džanen.“
66 Avke on gele, zapečaťinde andre o bar a dine le slugaďenge te
stražinel.

28

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele
e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

* **27:45** E grecko čhib: Šov orendar dži eňa ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

2 A dikh, e phuv zorales razisaľiľa, bo o aňjelos le Rajeskro avľa tele
andral o ňebos, odcirdňa o bar pašal o hrobos a bešľa peske upre.
3 Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv.
4 O slugaďa lestar avke daranďile, hoj ačhile sar mule.
5 Ale o aňjelos phenďa le džuvľenge: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj
roden le Ježiš, savo sas ukrižimen.
6 Ov kade nane, bo ušťiľa andral o meriben, avke sar phenďa. Aven,
dikhen oda than, kaj pašľolas.
7 Džan sigo te phenel leskre učeňikenge, hoj ušťiľa andral o meriben a
džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda,
so phenďom!“
8 Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas
oda te phenel leskre učeňikenge.
9 A jekhvareste androda pes lenca o Ježiš arakhľa a phenďa lenge:
„Smirom tumenge!“ On avle ke leste, klaňinenas pes leske a chudenas pes
leskre pindrendar.
10 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire
phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugaďen

11 Sar o džuvľa džanas ko učeňika, varesave ole slugaďendar odgele
andro foros a phende le bare rašajenge savoro, so pes ačhiľa.
12 O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugaďen
but love
13 a phende: „Phenen, hoj leskre učeňika avle rači a čorde les akor, sar
tumen sovenas.
14 A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj
pes tumenge ňič te na ačhel.“
15 O slugaďa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada
vakeriben pes rozľigenďa maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeňiken

16 O dešujekh (11) učeňika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge
phenďa o Ježiš.
17 Sar les dikhle, klaňinenas pes leske, ale varesave pochibinenas.
18 O Ježiš avľa ke lende a phenďa: „Hin mange diňi savori zor pro ňebos
the pre phuv.
19 Vašoda džan a keren mange učeňiken andral savore narodi. Bolen
len andro nav le Dadeskro, le Čhaskro the le Svete Duchoskro
20 a sikaven len te doľikerel savoro, so tumenge prikazinďom. Dikhen,
me som tumenca sako džives, medik na ela o koňec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krsťiťeľ

1 O evaňjelium pal o čhavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke,
2 sar pisinelas o prorokos Izajaš:
„Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.
3 *O hangos vičinel pre pušťa:*
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!‘ “
4 O Jan chudňa te bolel pre pušťa a phenelas le manušenge, hoj te keren pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmuken o bini.
5 Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan.
6 Sas urdo andro gada la ťavakra srsťatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.
7 A kazinelas: „Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te banďol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki.
8 Me tumen bolav le paňeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

9 Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan.
10 A takoj, sar avelas avri andral o paňi, dikhľa phundrado o ňebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste,
11 a andral o ňebos šunďiľa o hangos: „Tu sal miro čhavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“

O Ježiš hino pokušimen

12 A takoj paloda les o Duchos ľigenďa pre pušťa.
13 Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

14 Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro.
15 Phenelas: „O časos imar avľa! Pašes hin o kraľišagos le Devleskro. Keren pokaňje a pačan andro evaňjelium!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

16 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.
17 O Ježiš lenge phenďa: „Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“
18 On takoj omukle o siti a gele pal leste.
19 Sar geľa odarik sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre loďka prikeren o siti.
20 A takoj len vičinďa a on omukle peskre dades le Zebedeus andre loďka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

21 Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre
sinagoga a sikavelas.
22 A o manuša pes čudaľinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas
sar o zakoňika, ale sar oda, kas hin autorita.
23 Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačho
duchos. Ov viskinďa:
24 „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me
džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devleskro!“
25 O Ježiš prikazinďa ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“
26 O nalačho duchos leha čhivkerelas, viskinďa zorales a geľa andral
leste avri.
27 Savore pes čudaľinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada?
Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on
les šunen!“
28 A o hiros pal leste pes sig rozľigenďa pal caľi Galileja.

O Ježiš sasťarel le Peteriskra sasa

29 Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro
kher ko Šimon* the ko Andrej.
30 Ode pašľolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late
phende le Ježišoske.
31 Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinďa lake te ušťel. E
horučka la takoj omukľa a oj pašal lende chudňa te kerel.
32 Rači, sar zageľa o kham, anenas ke leste savore nasvalen the
zaphandlen le demonenca.
33 Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.
34 O Ježiš sasťarďa but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nas-
vaľibena, a tradňa avri but demonen. Na domukľa le demonenge te
vakerel, bo on les prindžarenas.

Džan andre Galileja

35 Sig tosara, mek sar sas rat, ušťiľa a geľa pro omuklo than, kaj pes
modľinelas.
36 Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel.
37 Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“
38 O Ježiš lenge phenďa: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade
pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avľom.“
39 Vakerelas o evaňjelium pal caľi Galileja andre lengre sinagogi a
tradelas avri le demonen.

O malomocno sasťol avri

40 Avľa ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas
les: „Te kamľalas, šaj man sasťares!“
41 Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thoďa pre leste o vast, chudňa pes
lestar a phenďa: „Kamav, av sasto!“
42 A o malomocno takoj sasťiľa avri a sas žužo.
43 O Ježiš leske zorales dovakerďa a takoj les bičhaďa het.
44 Phenďa leske: „Šun, ma phen oda ňikaske, ale dža, sikav tut le rašaske
a obetin oda, so prikazinďa o Mojžiš, lenge pro sveďectvos.“

---

* **1:29** Oda hin o Peter.

45 Ale ov geľa het a chudňa všadzik te vakerel pal oda, so pes ačhiľa. Vašoda o Ježiš imar našťi geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

2

O Ježiš sasťarel le kaľikos

1 Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino andro kher.
2 Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium.
3 Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kaľikos.
4 Ale našťi pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde e strecha a mukle le kaľikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš.
5 Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa le kaľikoske: „Čhavo miro, odmukle tuke hine o bini.“
6 Ale bešenas ode the varesave zakoňika, save peske andro jile gondoľinenas:
7 „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! Ňiko našťi odmukel o bini, ča jekh o Del!“
8 O Ježiš takoj prindžarďa andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondoľinen, a phenďa lenge: „Soske kavke gondoľinen andre tumare jile?
9 So hin lokeder, te phenel le kaľikoske: ‚Odmukle tuke hin o bini‘, či te phenel: ‚Ušťi, le tuke o nošitki a dža‘?
10 Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini“ – phenďa le kaľikoske:
11 „Phenav tuke: Ušťi, le tuke o nošitki a dža khere!“
12 Ov takoj ušťiľa a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes čudaľinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

13 O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len sikavelas.
14 A pal o drom dikhľa le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colňica, a phenďa leske: „Av pal mande!“ A ov ušťiľa a geľa pal leste.
15 Paľis o Ježiš geľa ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas leha the leskre učeňikenca but colňika the binošna manuša, bo but ajse pal leste džanas.
16 Ale sar les dikhle o zakoňika the o Farizeja te chal le colňikenca the le binošnenca, phučle leskre učeňikendar: „Soske pijel a chal le colňikenca the le binošnenca?“
17 Sar oda o Ježiš šunďa, phenďa lenge: „Le sastenge na kampel le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avľom te vičinel le spravodľiven, ale le binošnen!“

Pal o postos

18 Le Janoskre učeňika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle le Ježišostar: „Soske o učeňika le Janoskre the o učeňika le Farizejengre poscinen a tire na poscinen?“
19 A o Ježiš lenge phenďa: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino lenca? Medik hino lenca o terno, našťi pes poscinen!

20 Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa
pes poscinena.
21 Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o
nevo pochtan odčhinďola le puranestar a kerela pes mek bareder chev.
22 A ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol
rozčhingerela o gone a zňičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol
pes čhivel andro neve gone."

Pal o šabat

23 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen, a
leskre učeňika chudle te čhingerel o klasi.
24 O Farizeja leske phende: „Dikh, keren oda, so našťi te kerel pro šabat!"
25 Ov lenge phenďa: „Mek šoha na genďan pal oda, so kerďa o David
akor, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha?
26 Sar geľa andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder
rašaj, a chaľa o sveta mare, save ňiko našťi chal, ča o rašaja, a diňa the
olen, ko sas leha?"
27 Phenďa lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal
o šabat!
28 Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat."

3

O Ježiš sasťarel o vast pro šabat

1 Sar o Ježiš geľa pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas
ňevladno vast.
2 A varesave džene ča dikhenas, či les sasťarela avri pro šabat, hoj les
te obviňinen.
3 O Ježiš phenďa ole manušeske, saves sas ňevladno vast: „Ach kade
maškaral!"
4 A phučľa lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen
te zachraňinel, či te murdarel?" Ale on sas čhit.
5 Dikhľa pro manuša pašal peste choľaha a sas leske igen pharo vašoda,
save zacata jile len sas. Phenďa le manušeske: „Nacirde o vast!" Sar
nacirdňa o vast, sasťiľa leske calkom avri.
6 O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel
le Ježiš.

O Ježiš sasťarel paš o moros

7 O Ježiš peskre učeňikenca geľa paš o moros. Džanas pal leste but
manuša andral e Galileja, Judsko,
8 Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi
andral o Tir the Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel.
9 Akor phenďa peskre učeňikenge: „Pripravinen mange e loďka, hoj pes
pre ma o manuša te na ispiden."
10 Bo sasťarďa but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a
kamenas pes lestar te chudel.
11 A the o nalače duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a
vičinenas: „Tu sal o Čhavo le Devleskro!"
12 Ale o Ježiš lenge zorales zakazinďa, hoj ňikaske te na phenen avri, ko
hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

13 Paloda o Ježiš geľa pro verchos a vičinďa pal peste ča olen, kas ov
kamelas, a on avle ke leste.

14 Kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te
vakerel o evaňjelium.
15 A diňa len zor te tradel avri le demonen.
16 Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diňa nav Peter),
17 o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savenge diňa
nav Boanerges, so hin prethodo: le Perumoskre Čhave),
18 o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro
čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko
19 the o Judaš Iškarijotsko, savo les paľis zradzinďa.

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

20 Paľis o Ježiš avľa andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les
the leskre učeňiken na sas kana mek aňi maro te chal.
21 Sar pes le Ježišoskri famelija pal oda došunďa, avle, hoj les te len het,
bo phende pre leste, hoj našaďa e godi.
22 A o zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin
andre leste o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le
demonen!“
23 O Ježiš peske len vičinďa a chudňa lenge te vakerel andro podobenstva:
„Sar šaj tradel o satan avri le satan?
24 Te pes o kraľišagos rozďelinel a džal pre peste, oda kraľišagos na
obačhela.
25 A te pes o kher rozďelinel a džal pre peste, oda kher našťi obačhela.
26 Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozďelinel pes, našťi obačhela,
ale hin leske koňec.
27 Ňiko našťi džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskre veci, medik
ole zorale muršes na phandela. Paľis šaj čorel avri leskro kher.
28 Čačipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes
o manuša ruhinen pro Del, lenge ena odmukle,
29 ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a
leskro binos ačhela pre leste furt.“
30 Kada phenďa, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačho duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

31 Paľis avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel.
32 Bešenas pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire
phrala hine avri a vičinen tut.“
33 Ov lendar phučľa: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“
34 A dikhľa pašal peste pre ola, ko leha bešenas, a phenďa: „Dikhen, miri
daj the mire phrala.
35 Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheň the
miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

1 O Ježiš chudňa pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele
igen but manuša, geľa andre loďka a o manuša sas pre phuv paš o moros.
2 Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge
vakerelas:
3 „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena.
4 Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale
len.

5 Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na
gele but tele andre phuv.
6 Ale sar avľa avri o kham, zlabarďa len a šučile avri, bo na sas len
koreňis.
7 Aver pele andro trňi a sar o trňi barile, tasade len a na sas lendar
chasna.
8 Aver pele andre lačhi phuv, chudle te barol a ande chasna. Varesave
tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“
9 A phenďa lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

10 Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas
paš leste, pal oda podobenstvo.
11 Ov lenge phenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci andral
o kraľišagos le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro
podobenstva vašoda,
12 *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;*
te šunel šunena, ale na achaľona,
hoj pes te na visaren
a te na pes lenge odmuken o bini.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

13 O Ježiš lendar phučľa: „Te na achaľon kada podobenstvo, sar paľis
achaľona savore okla podobenstva?
14 O semena, so rozčhivkerelas o manuš, hin o lav.
15 Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale
takoj avel o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo.
16 Ola, kaske sas sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko šunen o lav a
takoj les radišagoha prilen,
17 ale ľikeren avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreňis. Paľis, sar
avel o pharipen abo o manuša pre lende džan vaš o lav, takoj oddžan le
pačabnastar.
18 Aver džene, kaske sas sadzimen andro trňi, šunen o lav,
19 ale o pharipena andre kada dživipen the o klamišagos le bar-
vaľipnaskro the o aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane
lestar chasna.
20 A aver džene, kaske sas sadzimen andre lačhi phuv, šunen o lav, prilen
les andro jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave šovardeš (60),
varesave šel (100).“

O podobenstvo pal e momeľi

21 Phenďa lenge: „Či pes labarel e momeľi pre oda, hoj la te garuven tel
e piri abo tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietňikos?
22 Bo ňič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin
garudo, avela avri pro švetlos.
23 Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!“
24 A phenďa lenge: „Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha
tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela.
25 Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda,
so les hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

26 O Ježiš phenďa: „Le Devleskre kraľišagoha hin oda avke, sar te iľahas
o manuš o zrnos a sadzinďahas les andre phuv.

27 Rači džal te sovel, tosara ušťel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov
aňi na džanel sar.
28 Bo e phuv del uľipen korkori pestar – ešeb e prajta, paľis o klasos a
paľis but zrnos andro klasos.
29 A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te košinel, bo avľa e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

30 Paľis phenďa: „Soha porovňinava o kraľišagos le Devleskro? Save
podobenstvoha tumenge sikavava?
31 Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nekcikneder
savore semenendar pre phuv.
32 Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hino nekbareder maškar
savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen
andre leskro ciňos.“
33 O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci
šaj achaľonas.
34 Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro
peskre učeňikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš zaačhavel e burka pro moros

35 Oda džives, sar zaračiľa, phenďa o Ježiš le učeňikenge: „Aven džas
pre oki sera le moroskri.“
36 Gele het pašal o nipi, avle andre loďka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les
peha. Sas leha the aver loďki.
37 Jekhvareste avľa bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre loďka
avke zorales, hoj imar o paňi avelas andre.
38 O Ježiš peske sovelas pre perňica palal andre loďka. Uštade les a
phende leske: „Učiťeľina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“
39 Ov ušťiľa a rozkazinďa la balvajake the le moroske: „Preač, čhit!“ E
balvaj preačhiľa a sas igen cichones.
40 Paľis lendar phučľa: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane
pačaben?“
41 Ale on pes igen daranas a phučenas jekh avrestar: „Oda ko ov hino,
hoj les e balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

1 Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv
Gadara.
2 A soča o Ježiš geľa avri andral e loďka, avľa ke leste pašal o hrobi jekh
manuš, andre savo sas nalačho duchos.
3 Oda manuš bešelas andro hrobi a ňiko les imar aňi le lancenca našťi
phandelas.
4 Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the
pro pindre, ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas. Ňikas na sas zor
les te skrocinel.
5 Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas
le barenca.
6 Sar dikhľa dural le Ježiš, denašelas ke leste, peľa pro khoča
7 a vičinďa zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le
Nekbareder Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“
8 Bo o Ježiš leske phenďa: „Nalačho duchona, dža andral leste avri!“
9 Avke o Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“

Odphenďa leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“
10 A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.
11 Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro
12 a o demona les mangenas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre lende.“
13 O Ježiš lenge takoj domukľa a o nalače duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašľile.
14 Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa.
15 A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino urdo a hino paš e godi, igen predaranďile.
16 Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačhiľa ole posadnute manušeha the le balenca.
17 Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.
18 Sar džalas o Ježiš andre loďka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk mange te džal tuha!“
19 Ale o Ježiš leske na domukľa a phenďa leske: „Dža khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerďa o Raj the savo lačhipen tuke presikaďa.“
20 Avke geľa a chudňa te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerďa o Ježiš; a savore pes čudaľinenas.

Pal e muľi čhajori the pal e nasvaľi džuvľi

21 Sar pregele la loďkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle ke leste igen but manuša.
22 Akor ode avľa o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhľa le Ježiš, peľa leske paš o pindre
23 a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire vasta, hoj te sasťol avri a te dživel.“
24 A o Ježiš leha geľa.
Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri.
25 A sas ode jekh džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvaľi pro džuvľikano nasvaľiben.
26 A kajte diňa savore peskre love avri le doktorenge a igen but lendar cerpinďa, na sas lake feder, ale ča furt goreder.
27 Sar šunďa pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko Ježiš a dotkňinďa pes leskre ruchostar.
28 Bo phenďa peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sasťuvava avri.“
29 A takoj latar preačhiľa te džal o rat a šunďa andre peskro ťelos, hoj sasťiľa avri le nasvaľibnastar.
30 A o Ježiš džanľa, hoj lestar geľa avri e zor, visaľiľa ko manuša a phučľa: „Ko pes dotkňinďa mire ruchostar?“
31 O učeňika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkňinďa?‘ “
32 Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerďa.
33 A odi džuvľi džanelas, so pes lake ačhiľa, avke avľa, izdralas daratar, peľa anglal leste pro khoča a phenďa avri calo čačipen.
34 Ov lake phenďa: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sasťarďa. Dža andro smirom. Av sasťi andral tiro nasvaľiben.“

35 Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoskro a
phende leske: „Tiri čhajori imar muľa. Soske mek trapines le Učiťeľis?“
36 O Ježiš šunďa, so leske phende, no the avke leske phenďa: „Ma dara
tut, ča pača!“
37 A na domukľa ňikaske leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the
leskre phraleske, le Janoske.
38 Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel
bari vika.
39 O Ježiš geľa andre a phenďa lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven,
se e čhajori na muľa, oj ča sovel!“
40 A chudle lestar te asal. Ale ov tradňa savoren avri, iľa la čhajorakra
da the dades a the olen, ko sas leha, a geľa pre oda than, kaj pašľolas e
čhajori.
41 Chudňa la čhajorakro vast a phenďa lake: „Talitha kumi!“ Oda pes
prethovel: „Čhajorije, tuke phenav, ušťi!“
42 E čhajori takoj ušťiľa a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes
igen čudaľinenas.
43 Ale o Ježiš lenge zorales prikazinďa, hoj pal oda te na phenen ňikaske.
Paľis lenge phenďa, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

1 Paľis o Ježiš geľa odarik het a avľa andre peskro gav, kaj bariľa avri, a
leskre učeňika gele leha.
2 Sar sas o šabat, chudňa te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene
a sar les šunde, čudaľinenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada?
Khatar les hin kajsi godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki?
3 Či nane ov oda ťesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral
le Jakoboskro, le Jozefoskro, le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen
leskre pheňa kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.
4 O Ježiš lenge phenďa: „Le prorokos den pačiv všadzik avrether, ča na
andre leskro gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“
5 A našťi ode kerďa ňisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thoďa o
vasta a sasťarďa len avri.
6 Čudaľinďa pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel
andre aver gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

7 Vičinďa ke peste le dešudujen (12) a bičhaďa len avri po duje dženen.
Diňa len zor upral o nalače duchi.
8 Prikazinďa lenge: „Ma len tumenca pro drom ňič, aňi maro, aňi love
andro sirimos, aňi zajdica, ča e paca.
9 Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“
10 Phenďa lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, dži
akor, medik na džana avri andral oda foros.
11 Te tumen pre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel,
džan odarik het a keren tele o prachos pal o pindre pro sveďectvos pre
lende. [Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge
Sodoma the Gomora sar ole foroske.]“
12 Avke ola dešuduj učeňika gele avri a kazinenas le manušenge, hoj te
keren pokaňje.

13 Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sasťarenas len avri.

Pal o meriben le Janoskro

14 O kraľis Herodes pes pal oda došunďa, bo všadzik pes vakerelas pal
o Ježiš. A varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krsťiťeľ ušťiľa andral o
meriben, vašoda les hin kajsi zor te kerel o zazraki.“
15 Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas,
hoj hino ajso prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.
16 No sar oda šunďa o Herodes, phenďa: „Oda hin o Jan, kaske
odčhinďom o šero. Ov ušťiľa andral o meriben!“
17 Bo o Herodes prikazinďa, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre
bertena. Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romňi Herodijada a o
Herodes laha ačhiľa te dživel,
18 o Jan phenelas le Herodesoske: „Našťi džives le phraleskra romňaha!“
19 Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel,
ale našťi,
20 bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro
the sveto murš, a chraňinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so
peske pal oda te gondoľinel.
21 Ale avľa jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerďa e
hoscina prekal o generala, prekal o veľiťeľa the prekal o vodci andral e
Galileja.
22 A sar avľa andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le
Herodesoske the olenge, ko leha sas pre hoscina.
O kraľis phenďa ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda
dava!“
23 A diňa la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire
kraľišagostar.“
24 Avke odi čhaj geľa avri a phučľa peskra datar: „So mange lestar
mangava?“
„O šero le Janoskro Krsťiťeľiskro,“ odphenďa lake e daj.
25 A odi čhaj takoj siďarelas ko kraľis a mangľa lestar: „Kamav, hoj
mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krsťiťeľiskro.“
26 O kraľis ačhiľa smutno, ale našťi lake odphenďa, bo la diňa lav anglal
o manuša, so leha sas pre hoscina.
27 Avke o kraľis takoj bičhaďa le katos a prikazinďa, hoj te anel le
Janoskro šero. O katos geľa, odčhinďa leske o šero andre bertena
28 a anďa o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diňa peskra dake.
29 Sar oda šunde le Janoskre učeňika, avle, ile leskro ťelos a thode les
andro hrobos.

O Ježiš čaľarel pandž ezera manušen

30 O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so kerenas
the sikavenas.
31 A ov lenge phenďa: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than,
hoj tumenge sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a
džanas het a len na sas aňi kana te chal.
32 Avke gele la loďkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore.
33 Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda
but džene, so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre
oki sera a predenašle len.

34 A sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa ode pherdo nipen a sas
leske pharo vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pasťjeris. A chudňa len te
sikavel but veci.
35 Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre
kada than nane ňič a imar hin but ori.
36 Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the
andro fori.“
37 Ale ov lenge odphenďa: „Tumen len den te chal!“
Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200)
denara* a te das len te chal?“
38 Ov lendar phučľa: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“
Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“
39 Paľis lenge phenďa, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne
skupinki.
40 A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50).
41 Avke o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos,
požehňinďa, phagerelas o mare a delas le učeňikenge, hoj te poden le
manušenge. The ola duj ribi rozďelinďa savorenge.
42 Chale savore a čaľile.
43 A o učeňika kidle upre ole marendar the ribendar, so mek ačhile
dešuduj (12) pherde košara.
44 Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

O Ježiš phirel pal o moros

45 Takoj paloda bičhaďa o Ježiš peskre učeňiken, hoj te džan la loďkaha
anglal leste andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozmukela
le manušen.
46 Sar pes lenca rozlučinďa, geľa pes te modľinel upre pro verchos.
47 A sar imar zaračiľa, sas e loďka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro
pre phuv.
48 O Ježiš dikhľa, hoj pes o učeňika trapinen le veslenca, bo phurdelas
pre lende e balvaj. Avľa ke lende, sar imar vidňisaľolas, no mek sas rat†.
Phirelas pal o moros a kamľa pašal lende te predžal.
49 Ale sar les dikhle te phirel pal o paňi, viskinde, bo peske gondoľinde,
hoj dikhen varesave mules.
50 Savoredžene les dikhle a daranďile.
Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerďa: „Ma izdran! Me som. Ma daran
tumen!“
51 Geľa paš lende andre loďka a e balvaj preačhiľa. A igen pes
čudaľinenas,
52 bo na achaľile akor, sar pes ačhiľa o zazrakos le marenca, bo lengre
jile sas zakerde andre.

O Ježiš sasťarel andro Genezaret

53 Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e loďka.
54 A soča avle avri andral e loďka, takoj les o manuša prindžarde.
55 Rozdenašle pes pal caľi odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš
o Ježiš ode, kaj pes došunenas, hoj hino.
56 A všadzik, kaj o Ježiš džalas, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri
pro uľici, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre maľa. A mangenas les,
či pes našťi dotkňinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkňinenas,
sasťonas avri.

---

* **6:37** Oda hin beršeskro počiňiben. † **6:48** Oda sas maškar o trin the šov ori.

7

So meľarel le manušes

1 O Farizeja the varesave zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pes
zgele paš o Ježiš.
2 Dikhle, hoj le Ježišoskre učeňika chan o maro le melale vastenca, bo
peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj
kampel te kerel.
3 Bo o Farizeja the savore Židi doľikerenas o tradiciji le phurederengre,
hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas.
4 A sar avenas pal o pľacos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le
phurendar the but aver tradiciji a doľikeren len, ajse sar te thovel avri o
pohara, o kuča, o pira the o grati meďostar.
5 Vašoda lestar o Farizeja the o zakoňika phučle: „Soske tire učeňika na
doľikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“
6 Odphenďa lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende pro-
rokinelas o Izajaš, avke sar hin pisimen:
‚Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.
7 *Hijaba man lašaren,*
bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘
8 Bo omukľan le Devleskro prikazaňje a doľikeren le manušengre
tradiciji.“
9 A phenďa lenge: „Le Devleskro prikazaňje čerinen vaš tumare tradiciji.
10 Bo o Mojžiš phenďa: *‚De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel
la da the le dades, mušinel te merel!‘*
11 Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske:
‚Našťi tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del,‘
12 a kavke leske braňinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad.
13 Kajse tradicijenca, so ľikeren a poden dureder, musaren le Devleskro
Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“
14 Paľis vičinďa ke peste le nipen a phenďa lenge: „Šunen man, savore,
a achaľon!
15 Le manušes na meľarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro
jilo.
16 [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]“
17 Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, phučle lestar leskre
učeňika pal oda podobenstvo.
18 A o Ježiš lenge phenďa: „So aňi tumen na achaľon? Na achaľon, hoj
ňič, so avel avral a džal andro manuš, les našťi meľarel andre?
19 Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a paľis džal avri.“
Aleha o Ježiš phenďa, hoj dojekh chaben hino žužo.
20 A phenďa: „Le manušes meľarel andre oda, so avel andral leste avri.
21 Bo andral o manuš – andral leskro jilo – aven avri o gondoľišagi te
kerel o nalače veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel,
22 te pašľol avre romňenca, te kamel igen o barvaľipen, te kerel
varekaske o nalačho, te klaminel, ňisostar pes te na ladžal, te zavidzinel,
te vakerel namištes pal aver, te ľidžal pes upre a te kerel o diliňipen.
23 Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a meľaren andre le
manušen.“

O pačaben la džuvľakro

24 O Ježiš ušťiľa a geľa odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geľa andro kher
a na kamľa, hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diňa pes oda te
garuvel andre.
25 A došunďa pes pal leste jekh džuvľi, sava sas čhajori, andre savi sas
nalačho duchos. Oj avľa a peľa le Ježišoske paš o pindre.
26 Odi džuvľi sas Grekiňa andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas
les, hoj te tradel avri le demonos andral lakri čhajori.
27 Ale o Ježiš lake phenďa: „Domuk, hoj ešeb te čaľon o čhave, bo nane
šukares te lel o maro le čhavenge a te čhivel les le rikonorenge.“
28 Ale oj leske odphenďa: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o
skamind o trušini, so peren le čhavenge.“
29 Avke lake phenďa: „Vaš kada lav, so phenďal, dža! O demonos imar
geľa avri andral tiri čhaj.“
30 A oj geľa khere a arakhľa peskra čhajora te pašľol pro hadžos a o
demonos imar andral late geľa avri.

O kašuko the šepetľivo manuš

31 Paľis geľa het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko
moros a odarik geľa andre phuv Dekapolis.
32 A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetľivo, a
mangenas les, hoj te thovel pre leste o vasta.
33 O Ježiš les iľa pašal o nipi sikra dureder a thoďa leske o angušta andro
kana, paľis peske čhungarďa pro angušta a dotkňinďa pes leskra čhibatar.
34 Paľis dikhľa upre pro ňebos, phurdľa peske pharipnastar a phenďa:
„Effatha!“ So hin: „Phundrav tut!“
35 Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.
36 O Ježiš prikazinďa le manušenge, hoj oda te na phenen ňikaske. Ale
so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas.
37 Igen pes čudaľinenas a phenenas: „Savoro kerel mištes! Mek the le
kašukenge del te šunel a le ňemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čaľarel štar ezera manušen

1 Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal,
o Ježiš vičinďa ke peste le učeňiken a phenďa lenge:
2 „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manca a
nane len so te chal.
3 Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave
avle dural.“
4 O učeňika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci
maro, hoj te čaľon savore manuša?“
5 A phučľa lendar: „Keci tumen hin mare?“
„Efta,“ odphende leske.
6 Avke o Ježiš rozkazinďa le manušenge, hoj peske te bešen pre phuv.
Iľa ola efta mare, paľikerďa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le
učeňikenge, hoj oda te rozden. A on oda rozdenas le manušenge.
7 Sas len the vajkeci ribici, the vaš ola paľikerďa a phenďa, hoj len te
rozden.
8 Avke o manuša chale a čaľile. Olestar, so ačhiľa, skidle upre efta pherde
košara.
9 Ola, ko chale, sas vaj štar ezera (4 000) manuša. Paľis len o Ježiš
rozmukľa

10 a takoj paloda geľa le učeňikenca andre loďka a avľa andre phuv
Dalmanuta.

O Farizeja mangen znameňje

11 Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangenas lestar
znameňje andral o ňebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhaďa o Del.
12 Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenďa: „Soske peske
kala manuša mangen znameňje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale
manušenge na ela dino ňisavo znameňje.“
13 Mukľa len ode, geľa pale andre loďka a pregeľa pre oki sera le
moroskri.

O učeňika mek furt na achaľon le Ježišoske

14 Andre loďka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel.
15 O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le
Farizejengro the pro kvasos le Herodesoskro!“
16 Avke on phende jekh avreske: „Vašoda amenge kada phenel, bo nane
amen maro.“
17 O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučľa lendar: „Soske pal oda
vakeren, hoj tumen nane maro? So mek furt na achaľon? Hine tumende
o jile phandle andre?
18 Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na šunen? So imar
bisterďan?
19 Sar ola pandž mare rozďelinavas maškar o pandž ezera (5 000)
manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhiľa?“
„Dešuduj (12) košara,“ phende leske.
20 „A sar ola efta mare rozďelinavas maškar o štar ezera (4 000) manuša,
keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhiľa?“
„Efta,“ odphende.
21 A phenďa lenge: „So mek furt na achaľon?“

O Ježiš sasťarel le kores andre Betsaida

22 Paľis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangenas les,
hoj pes lestar te dotkňinel.
23 O Ježiš chudňa le kores vastestar a iľa les avri andral o gav. Ode leske
le šľinenca makhľa o jakha, thoďa pre leste o vasta a phučľa lestar: „Dikhes
vareso?“
24 O koro dikhľa upre a phenďa: „Dikhav le manušen te phirel, ale dičhon
avri sar stromi.“
25 A o Ježiš leske pale thoďa o vasta pro jakha a ov chudňa te dikhel. O
koro sasťiľa avri a dikhelas savoro žužes.
26 O Ježiš les bičhaďa khere a phenďa leske: „Ma dža pale andro gav [aňi
pal oda ma phen ňikaske!]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

27 Paľis geľa o Ježiš le učeňikenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea.
Pal o drom lendar phučľa: „So pal mande phenen o manuša? So phenen,
hoj ko me som?“
28 Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krsťiťeľ, aver, hoj o Eliaš,
a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.“
29 Ov lendar phučľa: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“
O Peter leske odphenďa: „Tu sal o Kristus!“
30 A o Ježiš lenge igen prikazinďa, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

31 Paľis len chudňa te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinela but
te cerpinel, hoj na ela priilo le phurederendar, le nekbaredere rašajendar
the le zakoňikendar a hoj mušinela te merel a pal o trin džives te ušťel
andral o meriben.
32 Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les iľa pre sera a
chudňa leske te dovakerel.
33 Ale o Ježiš visaľiľa, dikhľa pro učeňika a pokarhinďa le Peter: „Dža
mandar het, satan, bo na gondoľines pre le Devleskre veci, ale pre le
manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

34 Paľis ke peste vičinďa le manušen the le učeňiken a phenďa lenge:
„Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro
kerestos a mi avel pal ma.
35 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, našavela les, ale
ko našavela peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachraňinela
peske les.
36 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela
o dživipen?
37 Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen pale?
38 Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano
the binošno svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le
Manušeskro, sar avela le svete aňjelenca andre slava peskre Dadeskri!“

9

1 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene
tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le
Devleskro kraľišagos te avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

2 A pal o šov džives peha o Ježiš iľa le Peter, le Jakob the le Jan a sas
korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinďa.
3 Leskre gada ačhile parne sar jiv – ajse parne, hoj ňič pre phuv len na
kerďahas parneder.
4 A sikaďa pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.
5 Akor phenďa o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade!
Keras trin stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliaškе jekh.“
6 O Peter na džanľa so te phenel, bo igen predaranďile.
7 Jekhvareste avľa e chmara, zaučharďa len a andral e chmara prevak-
erďa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“
8 A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.
9 Sar avenas tele pal o verchos, phenďa lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te
na vakeren ňikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na ušťela andral
o meriben.
10 On doľikerde oda, so lenge o Ježiš phenďa, ale phučenas jekh avrestar:
„So oleha gondoľinel, sar phenel, hoj ušťela andral o meriben?“
11 A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel
o Eliaš?“
12 Ov lenge odphenďa: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela
savoro. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušinela
but te cerpinel a na ela priilo?
13 Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa, ale kerde leha, so kamle, avke
sar pal leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalače duchos andral o čhavoro

14 Sar avle pale paš o učeňika, dikhle pašal lende but manušen a the
varesave zakoňiken, sar pes lenca vesekedinen.
15 A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisaľile a denašle ke leste a
pozdravinde les.
16 O Ježiš lendar phučľa: „Soske tumen lenca vesekedinen?“
17 Jekh ole manušendar leske odphenďa: „Rajeja, anďom paš tu mire
čhas, bo hin andre leste o nalačo duchos, so lestar kerel ňemo.
18 Všadzik, kaj pre leste oda avel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o
peni, randel le dandenca a ačhel sar kašt. Mangľom tire učeňiken, hoj les
te traden andral leste avri, ale on oda našťi kerde.“
19 O Ježiš lenge odphenďa: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana
tumenca avava? Dži kana tumen mek zľikerava? Anen le čhavores kade
paš mande!“
20 Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhľa le Ježiš, čhivkerelas le
čhavoreha. Peľa pre phuv, kuľinelas pes a pro muj leske marelas o peni.
21 O Ježiš phučľa leskre dadestar: „Kanastar hino ajso?“
Ov odphenďa: „Imar čhavorestar.
22 Buterval les o nalačo duchos čhivelas andre jag abo andro paňi, hoj
les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin
amenge.“
23 O Ježiš leske odphenďa: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes
šaj ačhel savoro!“
24 Ole čhaveskro dad takoj zvičinďa: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange,
hoj feder te pačav!“
25 Sar o Ježiš dikhľa, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinďa ole
nalače duchos a phenďa leske: „Tu ňemo the kašuko duchona, prikazinav
tuke, av andral leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“
26 Oda duchos leha čhivkerelas, kerelas bari vika a paľis geľa avri. O
čhavoro dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa.
27 Ale o Ježiš chudňa le čhavores vastestar, hazdňa les a ov ušťiľa.
28 A paľis sar imar o Ježiš avľa andro kher a sas korkoro le učeňikenca,
phučle lestar: „Soske les amen našťi tradňam avri?“
29 Odphenďa lenge: „Kale demonen našťi te tradel avri, ča la modľitbaha
[the le postoha].“

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

30 Paľis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj
olestar vareko te džanel.
31 Bo le učeňiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro
ela dino andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives ušťela
andral o meriben.“
32 O učeňika na achaľonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

33 Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučľa lendar o Ježiš: „Pal
soste vakerenas maškar peste, sar avahas pal o drom?“
34 Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin
lendar nekbareder.
35 O Ježiš peske bešľa, vičinďa le dešudujen a phenďa lenge: „Oda, ko
kamel te avel ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savorenge.“
36 Paľis iľa varesave čhavores a ačhaďa les maškar lende. Sar les iľa pro
vasta, phenďa:

37 „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.
A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhaďa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

38 O Jan leske phenďa: „Rajeja, dikhľam varesave manušes, sar andre
tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel
amenca.“
39 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Ma braňinen leske! Bo ňiko, ko kerel andre
miro nav zazraki, našťi vakerel takoj namištes pal mande.
40 Bo ko na džal pre amende, hino amenca!
41 Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis
paňi andre miro nav, bo san le Kristoskre, čačes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

42 „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre
ma, oleske uľahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas
les andro moros!
43 A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin
te džal andro dživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos,
andre odi jag, so šoha na murdaľol andre!
44 [Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]
45 A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te
džal andro dživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro
peklos, andre jag, so šoha na murdaľol andre!
46 [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]
47 A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te
džal jekha jakhaha andro kraľišagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje
jakhenca andro peklos!
48 Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na murdaľol andre!
49 Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le
loneha.
50 O lon hino lačho, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale
londarena? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh
avrenca!“

10

Pal o rozvod

1 O Ježiš odarik ušťiľa a geľa andre Judsko the andre phuv pal o Jordan.
A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.
2 Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom
peskra romňa, bo kamenas les te chudel avri.
3 O Ježiš lendar phučľa: „So tumenge prikazinďa o Mojžiš?“
4 On phende: „O Mojžiš domukľa le muršeske te pisinel o rozvodno ľil a
te bičhavel la romňa het.“
5 O Ježiš lenge odphenďa: „O Mojžiš tumenge pisinďa oda prikazaňje, bo
tumare jile hine barune.
6 Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinďa sar
muršes the džuvľa.*
7 *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha*
8 *a on duj džene ena jekh ťelos.* Avke imar nane duj, ale jekh ťelos.
9 Vašoda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!“
10 Paľis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika.

* **9:42** Oda hin o baro bar andral o mlinos.

11 O Ježiš lenge phenďa: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra,
kerel laha lubipen.
12 A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel
lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

13 O manuša anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te
thovel o vasta, ale o učeňika lenge na domukenas.
14 Sar oda dikhľa o Ježiš, choľisaľiľa a phenďa lenge: „Domuken le
čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o
kraľišagos le Devleskro.
15 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro kraľišagos sar
čhavoro, šoha andre na džala.“
16 Paľis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o
vasta a žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

17 Sar džalas pal o drom, avľa ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste
pro khoča a phučľa lestar: „Lačho Učiťeľina, so mange kampel te kerel, hoj
te chudav o večno dživipen?“
18 O Ježiš leske phenďa: „Soske man vičines lačho? Ňiko nane lačho, ča
jekh o Del.
19 Se tu džanes o prikazaňja: *‚Na murdareha! Na kereha lubipen! Na
čoreha! Na svedčineha klamišagoha! Na thoveha ňikaha avri! De pačiv
tira da the tire dades!‘* “
20 Ov leske odphenďa: „Učiťeľina, savoro kada imar terňipnastar
doľikerav.“
21 Akor pre leste dikhľa o Ježiš kamibnaha a phenďa leske: „Mek jekh
tuke kampel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o
barvaľipen andro ňebos. Paľis av a phir pal ma!“
22 Sar šunďa kala lava, ačhiľa igen smutno a geľa het, bo sas les but
barvaľipen.

Pal o barvaľipen

23 O Ježiš pes rozdikhľa pašal peste a phenďa peskre učeňikenge:
„Sar phares pes dochudena andro kraľišagos le Devleskro ola, kas hin o
barvaľipen!“
24 O učeňika pes igen čudaľinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda
phenďa mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro
kraľišagos le Devleskro [olenge, ko pes muken pro barvaľipen].
25 Lokeder hin la ťavake te predžal prekal e suvakri chev sar le
barvaleske andro kraľišagos le Devleskro.“
26 On pes meksa buter čudaľinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko
ela zachraňimen?“
27 O Ježiš dikhľa pre lende a phenďa: „O manuša oda našťi keren, ale o
Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“
28 Akor leske o Peter phenďa: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal
tu.“
29 O Ježiš odphenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukľa vaš
ma the vaš o evaňjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheňen, vaj la
da abo le dades, vaj le čhaven abo o maľi,

30 chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen,
pheňen, dajen, čhaven the maľi – kajte pre leste o manuša džana – a andre
oda časos, so avela, o večno dživipen.
31 Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena
ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

32 Džanas le dromeha upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalas anglal lende
a le učeňiken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes
daranas. Iľa le dešudujen pale pre sera a vakerelas lenge, so pes leske
ačhela:
33 „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino
le bare rašajenge the le zakoňikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena
les le pohanenge.
34 Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale
pro trito džives ušťela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

35 O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske:
„Učiťeľina, kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“
36 Ov lendar phučľa: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“
37 On phende: „Akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava, ker prekal
amende oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri baľogňi sera.“
38 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Tumen na džanen, so mandar mangen.
Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole boľipnaha, saveha
me som boldo?“
39 „Šaj,“ phende leske.
O Ježiš lenge phenďa: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena
bolde ole boľipnaha, saveha som me boldo,
40 ale te phenel ko bešela pal miri čači the baľogňi sera, oda nane miri
veca. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“
41 Sar oda šunde okla deš učeňika, choľisaľile pro Jakob the pro Jan.
42 Ale o Ježiš peske len vičinďa: „Tumen džanen, hoj o vladara, so ľidžan
avre naroden, vladňinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro
manuša peskri zor.
43 Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder
maškar tumende, mušinel te avel tumaro sluhas.
44 Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge.
45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj
ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sasťarel le kores paš o Jericho

46 Paľis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeňikenca the but
manušenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo,
bešelas paš o drom a žobrinelas.
47 Sar šunďa o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudňa te vičinel: „Ježiš,
čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“
48 O nipi leske phenenas, hoj te čhitel, no ov mek zoraleder vičinelas:
„Čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“
49 O Ježiš zaačhiľa a phenďa: „Vičinen les!“
Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Ušťi, vičinel tut!“
50 O koro čhiďa tele peskro plašťos, chučiľa upre a geľa ko Ježiš.
51 O Ježiš lestar phučľa: „So kames, hoj tuke te kerav?“

O koro leske odphenďa: „Učiťeľina, kamav te dikhel!“
52 Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža, tiro pačaben tut sasťarďa!“ O koro
takoj chudňa te dikhel a džalas pal oda drom le Ježišoha.

11

O Ježiš džal andro Jeruzalem sar kraľis

1 Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro
Olivovo verchos, bičhaďa o Ježiš duje peskre učeňiken
2 a phenďa lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj
soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňiko
na bešľa. Odphanden les a anen les kade.
3 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le
Rajeske les kampel, ale maj les anela pale.‘ “
4 Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre uľica a
odphandle les.
5 Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: „Soske odphanden le
somaricis?“
6 On lenge odphende avke, sar lenge phenďa o Ježiš, a mukle len te džal.
7 Avke ande le somaricis ko Ježiš, thode pre leste peskre gada a o Ježiš
peske pre leste bešľa.
8 But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čhingerenas o
konarica pal o maľi a thovenas len pro drom.
9 Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas:
„Hosanna!
Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
10 Požehňimen hin o kraľišagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar
avel!
Hosanna andro ňebos!“
11 O Ježiš geľa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhľa.
Paľis odgeľa le učeňikenca andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovňikos

12 Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiš sas bokhalo.
13 Dural dikhľa o figovňikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo
ovocje. Ale sar doavľa paš o stromos, na sas upre ňič, ča o prajti, bo mek
na sas o časos pro figi.
14 Akor o Ježiš phenďa: „Imar šoha buter te na chal ňiko tiro ovocje!“ A
šunde oda leskre učeňika.

O Ježiš žužarel o chramos

15 Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chramos a chudňa te
tradel avri olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarďa o skaminda olenge,
ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben.
16 A na domukľa ňikaske, hoj vareso te preľidžal prekal o chramos.
17 Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: *‚Miro kher pes vičinela
kher pro modľitbi prekal savore narodi‘*? Ale tumen lestar kerďan kher
prekal o zbujňika!“
18 Šunde oda o zakoňika the o bare rašaja a chudle te gondoľinel, sar
les šaj murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš
sikavelas.
19 Sar zračiľa, geľa o Ježiš le učeňikenca avri andral o foros.

O figovňikos šučiľa avri

20 Paľis sig tosara, sar džanas pašal o figovňikos, dikhle, hoj calo šučiľa
avri dži andro koreňis.
21 Le Peteriske avľa pre godi, so phenďa o Ježiš, a phenďa leske:
„Učiťeľina, dikh, o figovňikos, so prekošľal, šučiľa avri!“
22 O Ježiš odphenďa le učeňikenge: „Pačan le Devleske!
23 Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske:
‚Hazde tut a čhiv tut andro moros‘ a te na pochibinela andre peskro jilo, a
pačala, hoj pes ačhela oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela.
24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangen
andre modľitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino.
25 Sar tumen džan te modľinel, odmuken, te tumen hin vareso pre
varekaste, hoj the tumaro Dad andral o ňebos te odmukel tumenge tumare
bini.“
26 [„Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ňebos tumenge
na odmukela tumare bini.“]

Pal e autorita le Ježišoskri

27 Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos,
avle ke leste o bare rašaja, o phuredera the o zakoňika
28 a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita,
hoj te keres kala veci?“
29 O Ježiš lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava.
Odphenen mange a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci.
30 Khatar sas le Janoskro boľipen? Andral o ňebos, abo le manušendar?
Odphenen mange!“
31 On gondoľinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos‘,
phenela: ‚Akor soske leske na pačanďiľan?‘
32 Ale aňi našťi phenas: ‚Le manušendar.‘ “ – Daranas pes le nipendar,
bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.
33 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“
Akor lenge o Ježiš phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha
kerav kala veci.“

12

O podobenstvo pal o nalače vinara

1 O Ježiš lenge chudňa te vakerel andro podobenstva: „O manuš peske
sadzinďa e viňica a ohradzinďa la. Kerďa e chev, kaj pes pučinel avri e
šťava andral o hroznos, a ačhaďa e veža. Paľis diňa e viňica kečeň le
vinarenge a geľa het pro droma.
2 Sar avľa e žatva, bičhaďa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les
te den olestar, so kidle upre.
3 Ale on les chudle, marde les, na dine les ňič a bičhade les het.
4 Pale ke lende bičhaďa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asanďile
les avri.
5 Avke pale bičhaďa avres a oles murdarde. Mek but sluhen bičhaďa, ale
jekhen marenas a avren murdarenas.
6 Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koňec savorendar
bičhaďa ke lende the les, bo phenďa peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘
7 No ola vinara peske phende: ‚Leske ačhela savoro. Aven murdaras les
a leskro ďeďictvos ela amaro!‘
8 Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viňica.“
9 O Ježiš phučľa: „Akor so kerela o raj la viňicakro? Avela, murdarela
ole vinaren a e viňica dela avrenge.“

10 A phenďa: „Na genďan, so hin pisimen:
‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.
11 *O Raj oda kerďa*
a amen pes oleske čudaľinas‘?“
12 Kamenas les te phandel andre, bo achaľile, hoj pal lende phenďa kada podobenstvo. Ale daranas pes le nipendar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o daňe

13 Paľis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava.
14 Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učiťeľina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampel te počinel le cisariske o daňe, či na? Kampel te počinel, abo na?“
15 Ale o Ježiš prindžarďa lengro budžaňďipen a phenďa lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“
16 A sar leske ande, o Ježiš lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“
„Le cisariskro,“ odphende leske.
17 Avke lenge o Ježiš phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudaľinde.

Pal o ušťiben andral o meriben

18 Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš našťi ušťel andral o meriben, a phučle le Ježišostar:
19 „Učiťeľina, o Mojžiš amenge pisinďa, hoj *te muľahas varekaske o phral a mukela la romňa bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales čhave*.
20 Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave.
21 Paľis laha ačhiľa dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the paš o trito phral.
22 Avke laha dživenas savore efta phrala, no ňikastar la na sas čhave. Paľis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.
23 Akor sar o mule ušťena andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala laha dživenas?“
24 O Ježiš lenge odphenďa: „Tumen čačes ňisoske na achaľon, bo na prindžaren le Devleskro Lav aňi leskri zor.
25 Bo sar ušťena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro ňebos.
26 A pal o mule, save ušťena andral o meriben, tumen na genďan andro Zvitkos le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenďa: *‚Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro‘*?
27 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ňisoske na achaľon.“

O nekbareder prikazaňje

28 Androda avľa pašeder jekh le zakoňikendar, bo šunďa, sar pes le Ježišoha vesekedinenas o zakoňika, a džanľa, hoj lenge o Ježiš mištes odphenďa. A phučľa lestar: „Savo prikazaňje hin nekbareder maškar savore?“
29 O Ježiš leske odphenďa: „Nekbareder maškar savore prikazaňja hin: *‚Šun, Izrael! O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh!*

30 *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral calĭ tiri duša,*
andral calĭ tiri godĭ the andral calĭ tiri zor!‘ [Kada hin o ešebno prikazaňje.]
31 Dujto hin kada: *‚Kameha avres avke sar tut korkores!‘* Bareder
prikazaňja kalendar imar nane.“
32 O zakoňikos leske phenďa: „Mištes, učiťeľina! Čačipen phenďal, hoj
hin ča jekh Del a aver nane.
33 A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral calĭ godĭ, andral
calĭ duša the andral calĭ zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin
buteder sar savore labarde the aver obeti.“
34 O Ježiš dikhľa, hoj o zakoňikos goďaha odphenďa a phenďa leske: „Na
sal dur le Devleskre kraľišagostar.“ A imar buter ňiko pes na opovažinďa
te phučel vareso le Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

35 Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučľa: „Sar oda, hoj o zakoňika
phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro?
36 Se korkoro o David phenďa andro Sveto Duchos:
‚O RAJ phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
37 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro
čhavo?“
A but nipi le Ježiš radišagoha šunenas.

Pal o zakoňika

38 Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro
zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džinďarde gada a kamen,
hoj len o nipi andro foros te pozdravinen;
39 kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini;
40 chan avri o khera le vdovenge a but pes modľinen, hoj len te dičhol.
Vašoda ena goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

41 O Ježiš peske bešľa andro chramos paš e pokladňica a dikhelas, sar o
nipi andre čhivkerenas o love. But barvale čhide but.
42 Androda avľa jekh čori vdova a čhiďa duj churde minci, vaj duj centi.
43 Akor o Ježiš vičinďa le učeňiken ke peste a phenďa lenge: „Čačipen
tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhiďa buter sar savore okla džene,
so čhivkerenas andre pokladňica.
44 Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhiďa peskre
čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

13

O chramos ela telečhido

1 Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phenďa leske jekh le
učeňikendar: „Dikh, Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“
2 O Ježiš leske odphenďa: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar
pre bareste; savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

3 Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha
korkore o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar:

4 „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar
hin pašes?“
5 O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen
vareko te na klaminel!
6 Bo ena but ajse džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som
o Kristus!‘ a klaminena but nipen.
7 Sar šunena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma
predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.
8 Bo o narodos džala pro narodos a o kraľišagos pro kraľišagos. Pre
varesave thana e phuv razisaľola a ela bari bokh [the ňepokoj]. Oda ela o
anglune dukha le svetoskre andro trapišagos.
9 Ale tumen tumenge den pozoris! Vaš ma tumen lena pro sudi a marena
tumen andro sinagogi. Vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj
lenge te svedčinen.
10 Ale angloda mušinel ešeb te avel vakerdo o evaňjelium savore
narodenge.
11 Sar tumen phandena andre a ľidžana tumen pro sudos, ma daran
tumen olestar, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino
te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sveto Duchos.
12 O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le čhas. O
čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len.
13 Vaš miro nav tumen savoredžene našťi avri ačhena. Ale oda, ko
ľikerela avri dži o koňec, ela spasimen.“

O baro pharipen

14 „Sar dikhena oda baro džungipen, so meľarel andre o chramos, pre
oda than, kaj oda na kamel te el, [avke sar phenďa o prorokos Daniel] –
oda, ko genel, mi achaľol – akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre
pro verchi.
15 Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral
o kher.
16 Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.
17 No andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge,
save den te pijel le čhavoren.
18 Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende!
19 Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha na sas, kanastar o Del
stvorinďa o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.
20 A te o Raj na kerďahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen
ňisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerďa ola
dživesa frimeder.
21 Te tumenge akor vareko phenďahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo:
‚Kode hino!‘ – ma pačan.
22 Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj on hine
o Kristus. Avena the but falošna proroka a kerena bare znameňja the
zazraki, hoj te klaminen, te pes diňahas, the olen, kas peske o Del kidňa
avri.
23 Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phenďom anglal.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

24 „Andre ola dživesa,
pal oda pharipen,
o kham kaľola andre
a o čhonoro imar na švicinela.
25 O čercheňa perena tele andral o ňebos

a o ňeboskre zora pes čhalavena.
26 Akor dikhena, sar *o Čhavo le Manušeskro avel pro ňeboskre chmari*
andre bari zor the andre slava.
27 A ov bičhavela peskre aňjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle
manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži
pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

28 „Sikľon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre konara
hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj
ov hino pašes paš o vudar.
30 Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes
kada savoro na ačhela.
31 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

Te stražinel a te na zasovel

32 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre
aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.
33 Den tumenge pozoris, ma zasoven [a modľinen tumen]! Bo na džanen,
kana avela odi ora.
34 Le Čhaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so
omukľa peskro kher, geľa pro droma a diňa peskre sluhenge, hoj pes pal
oda te starinen. Sakoneske phenďa so te kerel a prikazinďa le stražňikoske
paš o vudar, hoj te na zasovel.
35 Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana avela
o raj le khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos giľavel,
vaj tosara.
36 Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel.
37 So tumenge phenav, savorenge phenav: ‚Ma zasoven!‘ “

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

1 Sas mek duj džives angle Patraďi the anglo inepos le Marengro bi o
Kvasos. O bare rašaja the o zakoňika rodenas sar le Ježiš počoral te chudel
a te murdarel.
2 Ale phenenas: „Našťi oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o
manuša.“

E džuvľi pomazinel le Ježiš

3 Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo,
a bešelas pašal o skamind, avľa ko Ježiš jekh džuvľi. Ola džuvľa sas
alabastrovo caklocis, andre savo la sas igen vzacno olejos le nardostar.
Phagľa o caklocis a čhiďa avri oda olejos le Ježišoske pro šero.
4 Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočňe sas čhido
avri kajso vzacno olejos!
5 Kada olejos pes šaj bikenďa vaš o trin šel (300) rupune minci* a šaj pes
diňa le čorenge.“ A igen pre late vakerenas.
6 Ale o Ježiš phenďa: „Muken la! Soske la trapinen? Presikaďa mange
baro lačhipen.

* **14:5** 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počiňiben.

7 Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen,
kana ča kamen, ale me tumenca furt na avava.
8 Oj kerďa oda, so mek akana šaj kerďa – pomazinďa miro ťelos imar
anglal pro pohrebos.
9 Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaňjelium vakerela
pal calo svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvľi akana kerďa, pre
lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

10 O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj
lenge te del andre le Ježiš.
11 Sar oda on šunde, radisaľile a phende leske, hoj les dena vaš oda love.
O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te zradzinel.

O učeňika pripravinen e posledno večera

12 Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar
pes murdarel la Patraďakro bakroro, phende o učeňika le Ježišoske: „Kaj
kames, hoj tuke te džas te pripravinel o Patraďakro chaben?“
13 Akor bičhaďa duje peskre učeňiken a phenďa lenge: „Džan andro
foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo ľidžala jekh džbanos paňi.
Džan pal leste
14 a ole manušeske, ke kaste džala andro kher, phenen: ‚O Učiťeľis tutar
phučel: Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeňikenca o Patraďakro
chaben?‘
15 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the
pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“
16 O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš
phenďa; a pripravinde o Patraďakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

17 A sar zaračiľa, avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca.
18 Sar bešenas pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenďa: „Čačipen
tumenge phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinela.“
19 Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som
oda me?“
20 O Ježiš lenge odphenďa: „Hin oda jekh le dešudujendar, oda, ko manca
močinel o maro andro čaro.
21 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin
pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder
leske uľahas, te aňi na uľiľahas.“

E posledno večera

22 A sar chanas, iľa o Ježiš o maro, paľikerďa, phagerelas, delas lenge a
phenďa: „Len, [chan], kada hin miro ťelos.“
23 Paľis iľa the e kuči, paľikerďa, diňa lenge a pile andral savore.
24 Phenďa lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čhorel
avri vaš but manuša.
25 Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so
barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro
kraľišagos le Devleskro.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

26 Paľis giľade e chvala a gele pro Olivovo verchos.
27 O Ježiš lenge phenďa: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

‚Marava le pasťjeris
a o bakrore pes rozdenašena.‘
28 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“
29 Akor leske o Peter phenďa: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!“
30 O Ježiš leske odphenďa: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar giľavela, tu man trival zaprineha.“
31 Ale o Peter mek buter vakerelas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A the savore okla učeňika avke phenenas.

E modľitba andro Getsemane

32 Paľis avle pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenďa o Ježiš peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modľinava.“
33 Iľa peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares.
34 A phenďa lenge: „Miri duša hiňi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.“
35 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našťi kadi phari ora obdžal.
36 Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.“
37 Paľis avľa a arakhľa len te sovel. A phenďa le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora na birinďal upre te ačhel?
38 Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje, bo o duchos kamel, ale o ťelos hino slabo.“
39 O Ježiš pes geľa pale te modľinel a vakerelas pale ola lava.
40 Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.
41 Avľa tritovar a phenďa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar dos! Avľa odi ora. Dikhen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le binošnenge.
42 Ušťen, aven džas! Imar avel miro zradcas.“

O Ježiš hino zailo

43 Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoňika the phuredera le šabľenca the le pacenca andro vasta.
44 Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin ov. Phanden les mištes a ľidžan les het.“
45 Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phenďa leske: „Rabbi!“ A čumidľa les.
46 Ola murša les takoj chudle a zaile.
47 Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iľa avri e šabľa a demaďa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinďa leske o kan.
48 O Ježiš lenge phenďa: „Avľan pre ma le šabľenca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis?
49 Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na zaiľan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“
50 Akor les savore učeňika omukle a denašle het.
51 Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle,
52 mukľa e lepeda a lango denašľa het.

O Ježiš angle Bari Rada

53 Ľigende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o phuredera the o zakoňika.

54 O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder
rašaskri. Ode peske bešľa paš o stražňika a tačarelas pes paš e jagori.
55 O bare rašaja the e caľi Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš,
hoj les te murdaren, ale našťi arakhle.
56 But džene pro Ježiš falošňe svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.
57 Varesave džene ušťile a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas:
58 „Amen šunďam, sar phenďa: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas
ačhado le manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na
ela ačhado le manušeskre vastenca.‘ “
59 Ale aňi kala lava le švedkenge na pasinenas.
60 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj, ačhiľa maškaral a phučľa le Ježišostar:
„Soske ňič na odphenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?“
61 Ale o Ježiš sas čhit a na phenďa mek aňi lav.

O nekbareder rašaj lestar pale phučľa: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le
Devleskro†?“
62 O Ježiš leske phenďa: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le*
Manušeskro pre čači sera le Nekzoraledereskri a sar avel pro ňeboskre
chmari.“
63 Akor čhingerďa o nekbareder rašaj peskre gada a phenďa: „Pre soste
amenge mek kampel švedken?
64 Šunďan, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“

A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel.
65 A varesave džene pre leste chudle te čhungarel. Zaučharenas leske
o muj, marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demaďa?“
Paľis les ile o stražňika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

66 Sar sas o Peter tele pre dvora, avľa ode jekh služka le nekbareder
rašaskri,
67 a sar dikhľa le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phenďa: „The tu salas
ole Ježišoha andral o Nazaret.“
68 Ale o Peter zaprinďa: „Me na džanav aňi na achaľuvav, pal soste
vakeres!“ A geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos giľaďa.
69 Sar les pale ode dikhľa odi služka, phenďa olenge, so ode ačhenas:
„The kada hino jekh lendar.“
70 Ale o Peter pale zaprinďa.

Na pregeľa but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal
čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“
71 Ale o Peter pes chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav
ole manušes, pal savo tumen vakeren!“
72 Androda takoj giľaďa o kohutos dujtovar. Akor avľa le Peteriske pre
godi ola lava, so leske o Ježiš phenďa: „Sigeder sar o kohutos duvar
giľavela, tu man trival zaprineha.“ A chudňa te rovel.

15

O Ježiš anglo Pilat

1 Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phuredera, o zakoňika
the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odľigende les a dine le Pilatoske.
2 O Pilat lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kraľis?“

„Tu oda phenes,“ odphenďa leske o Ježiš.

† **14:61** E grecko čhib: Oda Požehnano

3 O bare rašaja pre leste but vakerenas
4 a o Pilat lestar pale phučľa: „So ňič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!“
5 Ale o Ježiš imar ňič na phenďa, a vašoda pes o Pilat igen čudaľinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

6 Furt pre Patraďi lenge o Pilat premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas avri.
7 Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas Barabaš. Ov sas phandlo andre olenca, ko paš e vzbura murdarde varesave manušen.
8 Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt kerelas.
9 O Pilat lendar phučľa: „Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kraľis?“
10 Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavisťatar.
11 Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš.
12 O Pilat lendar pale phučľa: „Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen židoviko kraľis?“
13 On zorales vičinde: „Ukrižin les!“
14 O Pilat lendar phučľa: „So ajso nalačho kerďa?“
No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“
15 Avke o Pilat kerďa pal e dzeka le manušenge a premukľa le Barabaš. Paľis diňa le Ježiš te zbičinel a te ukrižinel.

O slugaďa asan le Ježišostar

16 O slugaďa les ľigende andro palacis le vladariskro – oda hin o Praetorium – a vičinde ode caľi čata.
17 Urde les upre andro purpurovo plašťos a thode leske pro šero koruna, so kerde le trňendar.
18 A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“
19 Marenas les pal o šero le paľicenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča a banďonas anglal leste.
20 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plašťos a urde pre leste leskre gada. Paľis les ľigende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

21 Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas pal e maľa. Leske prikazinde, hoj te ľidžal le Ježišoske o kerestos.
22 A ľidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebkengro Than).
23 Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamľa.
24 Ukrižinde les a rozďelinde peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas, ko peske so lela.
25 Sas eňa ori† tosara, sar les ukrižinde.
26 Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O kraľis le Židengro.“
27 Jekhetane leha ukrižinde the duje živaňen, jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baľogňi.
28 [Akor pes ačhiľa oda, so hin pisimen: „Ľidžanas les sar živaňis.“]

---

* **15:23** E mirha hin o kirko koreňje. † **15:25** E grecko čhib: e trito ora

29 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas
le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chramos a tel o trin džives les
pale ačhaves!
30 Zachraňin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“
31 The o bare rašaja le zakoňikenca asanas maškar peste: „Avren
zachraňinelas, ale pes našťi zachraňinel!
32 O Kristus, o izraeliko kraľis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te
dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

33 Dešuduj (12) orendar‡ pro dilos avľa kaľipen pal caľi phuv a ľikerďa
dži trin ori§ pal o dilos.
34 A trin orendar o Ježiš zorales vičinďa: *„Eloi, Eloi, lama sabachtani?“* –
so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omukľal?“
35 Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen,
vičinel le Eliaš.“
36 Jekh dženo denašľa te močinel e špongija andro šut, thoďa la pre paca,
diňa les te pijel a phenďa: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel
tele.“
37 Akor o Ježiš zorales vičinďa a muľa.
38 O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar
dži tele.
39 A sar dikhľa o veľiťeľis le slugaďengro, savo ode ačhelas, sar muľa o
Ježiš, phenďa: „Kada manuš sas čačes o Čhavo le Devleskro!“
40 Sas ode the varesave džuvľa, so dikhenas dural. Maškar lende sas e
Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskri the
Jozesoskri.
41 Kala džuvľa phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek
andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle andro
Jeruzalem.

O Ježiš parundo

42 Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes
pripravinenas pro šabat,
43 avľa o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari
Rada, savo tiš užarelas o kraľišagos le Devleskro. A bi e dar avľa te mangel
le Pilatostar o ťelos le Ježišoskro.
44 O Pilat pes čudaľinďa, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinďa peske le veľiťeľis
a phučľa lestar, kana muľa.
45 Sar pes dodžanľa le veľiťeľistar, hoj imar muľa, diňa o ťelos le
Jozefoske.
46 O Jozef cinďa lepeda, iľa tele o ťelos le Ježišoskro a zapačarďa les andre
lepeda. Thoďa les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučharďa
andre o vudar le bareha.
47 E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les
thode.

16

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Sar imar pregeľa o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e
daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro ťelos.

‡ **15:33** E grecko čhib: e šovto ora § **15:33** E grecko čhib: e eňato ora

2 Sig tosara, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko
hrobos.
3 A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“
4 Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino
odčhido.
5 Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš,
urdo andro parne gada, a daranďile pes.
6 Ale ov lenge phenďa: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o
Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Ušťiľa andral o meriben. Dikhen,
kade hin oda than, kaj sas thodo.
7 Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: ‚Džal andre Galileja
anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phenďa.‘ “
8 On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predaranďile a izdranas
daratar. Ňikaske ňič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

9 [Kurke sig tosara, sar ušťiľa andral o meriben, pes ešeb sikaďa la Maria
Magdalenake, andral savi angloda tradňa avri efta demonen.
10 Oj oda geľa te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste
rovenas a sas igen smutna.
11 A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhľa, na pačanas lake.
12 Paľis pes o Ježiš sikaďa andre aver podoba duje dženenge lendar, sar
džanas peskre dromeha andro gav.
13 Avke gele pale a phende oda oklenge, ale aňi lenge na pačanďile.
14 Ale paľis pes sikaďa le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas pašal
o skamind. Pokarhinďa len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a
na pačanďile olenge, ko les dikhle pal oda, sar ušťiľa andral o meriben.
15 Phenďa lenge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaňjelium
savorenge, kas o Del stvorinďa!
16 Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela
odsudzimen.
17 Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le
demonen a vakerena neve čhibenca.
18 Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, ňič
lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sasťona avri.“
19 A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerďa, sas ilo upre andro ňebos a bešľa
peske pal e čači sera le Devleskri.
20 Paľis o učeňika gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lenge
pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazraki, so pes
ačhenas.]
Amen.

O Evaňjelium le Lukašiskro

O angluno vakeriben

1 Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende,
2 sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a ačhile služobňika andro lav.
3 Vašoda, lačho Teofilona, the me mange phenďom, hoj kampel mištes te preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a te pisinel tuke,
4 hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

5 Andre ola dživesa, sar kraľinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romňi e Alžbeta sas le Aronoskre potomkendar.
6 Sodujdžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales doľikerenas savore zakoni the prikazaňja le Rajeskre.
7 Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našťi ačhiľa khabňi a sodujdženenge sas imar buter berša.
8 Jekh džives avľa pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba,
9 bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos peľa pre leste. Avke geľa andro chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kaďidlos.
10 A sar thuvisaľolas o kaďidlos, avri pes modľinenas igen but nipi.
11 Androda pes sikaďa le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera le oltariskri, kaj pes labarelas o kaďidlos.
12 Sar les dikhľa o Zachariaš, predaranďiľa a avľa pre leste bari dar.
13 Ale o aňjelos leske phenďa: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta ačhela khabňi, uľola lake muršoro a deha leske o nav Jan.
14 Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisaľona, sar uľola!
15 Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi ňisavo aver pijiben a ela pherdžardo le Svete Duchoha imar peskra dake andro per.
16 A but čhaven le Izraeloskren anela pale ko Raj, ke lengro Del.
17 Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke goďi the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“
18 Ale o Zachariaš phučľa le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.“
19 Akor leske o aňjelos odphenďa: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lačhi sprava.
20 Dikh, ačheha ňemo a našťi prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada savoro na ačhela! Bo na pačanďiľal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno časos.“
21 O nipi užarenas le Zachariaš a čudaľinenas pes, soske pes kajci zľikerďa andro chramos.

22 Sar avľa avri, našťi ke lende prevakerďa, bo ačhiľa ňemo. Sikavelas
lenge le vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhľa viďeňje andro chramos.
23 Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere.
24 Pal ola dživesa ačhiľa khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes
pandž čhon.
25 Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerďa andre kala dživesa, sar pre
ma dikhľa peskre lačhipnaha a iľa mandar e ladž anglal o nipi.“

O aňjelos pes sikavel la Mariake

26 Andre šovto čhon o Del bičhaďa le aňjelos Gabriel andro galilejsko
foros Nazaret
27 ke pačivaľi džuvľi Maria, savi sas mangaďi le Jozefoha. O Jozef sas
potomkos le Davidoskro.
28 Oda aňjelos avľa ke late a phenďa lake: „Smirom tuke! Chudňal e bari
milosť a o Raj hino tuha.“ [„Bachtaľi sal maškar o džuvľa!“]
29 E Maria pes čudaľinelas le aňjeloskre lavenge a gondoľinelas pal oda,
sar lake pozdravinďa.
30 Ale o aňjelos lake phenďa: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milosť
le Devlestar.
31 A dikh, ačheha khabňi, uľola tuke čhavoro a deha leske nav Ježiš.
32 Ov ela baro a vičinela pes Čhavo le Nekbaredereskro. A o Raj, o Del,
leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro
33 a ov kraľinela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre kraľišagoske
na ela šoha koňec.“
34 E Maria phučľa le aňjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek
pačivaľi?“
35 O aňjelos lake phenďa: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le
Nekbaredereskri tut učharela andre. Vašoda oda čhavoro, so tutar uľola,
ela sveto a vičinela pes Čhavo le Devleskro.
36 Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našťi el čhave,
hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri.
37 Bo o Del šaj kerel savoro.“
38 „Me som le Rajeskri služobňička,“ phenďa e Maria. „Mi ačhel pes
mange pal tire lava.“ A o aňjelos latar odgeľa.

E Maria ke Alžbeta

39 Andre ola dživesa e Maria ušťiľa a siďarelas andro foros pre brehengri
phuv andre Judsko.
40 Geľa andro kher ko Zachariaš a pozdravinďa la Alžbetake.
41 Sar šunďa e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podchučiľa andre late o
čhavoro a e Alžbeta sas pherdžarďi le Svete Duchoha.
42 A vičinďa zorale hangoha: „Bachtaľi sal maškar o džuvľa a bachtalo
hin oda, ko tutar uľola!
43 Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande?
44 Bo soča šunďiľa andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravinďal,
o čhavoro pes radišagoha čhalaďa andre miro per!
45 Bachtaľi sal, bo pačanďiľal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenďa!“

E giľi la Mariakri

46 E Maria phenďa:
„Miri duša bararel le Rajes
47 a miro duchos radisaľol andro Del, miro Spasiťeľis,
48 bo dikhľa pre peskri pokorno služobňička.

Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtaľi,
49 bo bare veci prekal ma kerďa o zoralo Del,
saveskro nav hin sveto.
50 Le Devleskri milosť džal andral jekh pokoleňje pre aver;
pre ola, ko pes lestar daran.
51 Ov sikaďa o zorale skutki peskre vasteha
a roztradňa olen, ko pes ľidžanas upre andro jile,
52 le zoralen čhiďa tele pal o tronos
a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;
53 le bokhalen pherdžarďa le lače vecenca
a le barvalen bičhaďa het a na diňa len ňič.
54 Pomožinďa le Izraeloske, peskre služobňikoske,
bo na bisterel pre peskri milosť,
55 avke sar diňa lav amare daden,
le Abraham the leskre čhaven pro furt."
56 E Maria ačhiľa la Alžbetaha vaj trin čhon a paľis geľa pale khere.

O Jan Krsťiťeľ uľol

57 Avke avľa oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a uľiľa lake muršoro.
58 Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari milosť lake presikaďa o Raj, chudle laha te radisaľol.
59 Pre ochtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle leske te del o nav Zachariaš pal leskro dad.
60 Ale leskri daj phenďa: „Na, bo vičinela pes Jan."
61 Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke vičinel!"
62 Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar phučle, savo nav leske kamel te del.
63 Ov peske mangľa tabuľka a pisinďa: „Leskro nav hin Jan." A savore pes čudaľinenas.
64 Jekhvareste pes le Zachariašiske phundraďa o muj a pomukľa leske e čhib. Chudňa te vakerel a lašarelas le Devles.
65 Akor avľa dar pre savorende, so pašal lende bešenas, a pal caľi brehengri phuv andre Judsko pes vakerelas pal kala veci.
66 Savore, so pes pal oda došunde, gondoľinenas andre peskre jile a phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?" Bo le Rajeskro vast sas upral leste.

Le Zachariašiskro proroctvos

67 O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete Duchoha a prorokinelas:
68 „Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
bo avľa ke peskre nipi a cinďa len avri.
69 Diňa amen zorale Spasiťeľis
andral o potomstvos le Davidoskro,
peskre služobňikoskro,
70 avke sar imar čirlastar vakerelas
prekal o muja peskre svete prorokengre,
71 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijaťeľengre
the savorengre, ko amen našťi avri ačhen.
72 Oleha sikavel peskri milosť amare dadenge
a leperel peske pre peskri sveto zmluva,
73 pro lav, so diňa le Abraham amare dades,
74 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijaťeľengre,

hoj leske te služinas bi e dar,
75 svetones the andro čačipen sako džives
andre amaro dživipen.

76 A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Nekbaredereskro,
bo džaha anglal o Raj,
hoj leske te pripravines o drom;
77 hoj te des te džanel leskre nipenge,
hoj ena spasimen prekal oda,
hoj lenge ena odmukle o bini.
78 Bo prekal le Devleskri bari milosť avela
o spaseňje ke amende andral o ňebos,
avke sar avel avri o kham,
79 hoj te švicinel olenge,
ko bešen andro kaľipen the andro ciňos le meribnaskro,
hoj te ľidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom."
80 A o čhavoro barolas a zoraľolas andro duchos. A paľis dživelas pre pušťa dži andre oda džives, medik pes na sikaďa le Izraeloskre manušenge.

2

O Ježiš uľol

1 Andre ola dživesa o cisaris Augustus diňa avri o prikazis, hoj pes te pisinen andre savore manuša.
2 Kada ešebno zgendďipen pes ačhiľa akor, sar sas o Cirenius vladaris andre Sirija.
3 Savore pes gele te pisinel andre – sako andre peskro foros.
4 Avke geľa the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret andre Judsko, andro Betlehem, andro foros le Davidoskro, bo ov sas potomkos le Davidoskro,
5 hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha mangaďi a sas khabňi.
6 A sar ode sas, avľa lakro časos te ločhol.
7 Avke lake uľiľa lakro ešebno čhavoro a pačarďa les andro pherne. Thoďa les te pašľol andre maštalňa andro jasle, bo andro sovibnaskro kher na sas prekal lende than.

O pasťjera the o aňjela

8 Andre odi phuv ode pašes sas pasťjera, so rači stražinenas peskre bakren pre maľa.
9 Jekhvareste pes lenge sikaďa o aňjelos le Rajeskro a le Rajeskri slava len zaučharďa andre. On igen predarandile,
10 ale o aňjelos lenge phenďa: „Ma daran tumen, bo avľom tumenge te phenel e lačhi sprava, so ela prekal savore manuša!
11 Bo adadžives tumenge uľiľa andro foros le Davidoskro o Spasiťeľis; ov hino o Kristus, o Raj.
12 A kada tumenge ela znameňje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašľol andro jasle."
13 A jekhvareste pes sikaďa le aňjeloha e bari ňeboskri armada, savi lašarelas le Devles a phenelas:
14 „Slava le Devleske upre pro ňebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!"

15 Sar lendar o aňjela gele het andro ňebos, phende peske ola pasťjera:
„No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačhiľa, so amenge phenďa o
Raj!“
16 Avke gele, siďarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavores te
pašľol andro jasle.
17 Sar les dikhle, chudle te vakerel, so lenge sas phendo pal oda čhavoro.
18 Sako, ko oda šunďa, pes čudaľinelas oleske, so lenge o pasťjera
vakerenas.
19 Ale e Maria peske garuvelas savore kala lava andro jilo a gondoľinelas
upral lende.
20 Paľis o pasťjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le
Devles vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenďa
o aňjelos.
21 Sar pregeľa ochto džives a kampľa te obrezinel le čhavores, dine leske
o nav Ježiš, avke sar phenďa o aňjelos la Mariake mek angloda, sar ačhiľa
khabňi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

22 Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžužarenas, avke sar
phenel o Zakonos le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro
Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske.
23 Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so uľol
ešebno, ela oddelimen prekal o Raj*,
24 a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken,
abo duje terne holuben*.

O Simeon

25 Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov
sas čačipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseňje le
Izraeloskro a o Sveto Duchos sas upral leste.
26 O Sveto Duchos leske sikaďa, hoj na merela dži akor, medik na dikhela
le Kristus, saves bičhavela o Raj.
27 A o Duchos ľigenďa le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj
the o dad anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinďa o
Zakonos,
28 iľa les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenďa:
29 „Rajeja, avke sar man diňal lav,
akana premukes tire služobňikos andro smirom,
30 bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,
31 so pripravinďal anglal savore narodi,
32 o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,
the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“
33 E Maria the o Jozef pes čudaľinenas upral oda, so pal o Ježiš phenďa.
34 O Simeon len požehňinďa a phenďa la Mariake, leskra dake: „Kada
čhavoro hino dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te
ušťen, the pro znameňje, pre savo o manuša džana,
35 hoj pes te sikavel oda, so peske gondoľinen but džene andro jile. A
prekal tiri duša predžala e šabľa.“

E Anna

36 Sas ode the varesavi prorokiňa Anna, le Fanueloskri čhaj andral o
kmeňos le Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha
dživelas efta berš, a paľis lake muľa.

37 Paloda ačhiľa vdovake dži ochtovardeš the štar (84) berš. Oj na džalas
avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the
andro modľitbi.
38 A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš
savorenge, ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachraňimen.

Džan pale andro Nazaret

39 Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre
Galileja, andre peskro foros, Nazaret.
40 O čhavoro, o Ježiš, barolas the zoraľolas pro duchos; sas igen goďaver
a le Devleskri milosť sas upral leste.

O Ježiš sar čhavoro andro chramos

41 A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patraďi andro
Jeruzalem.
42 Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patraďi, avke sar furt
kerenas.
43 Sar pregeľa e Patraďi, avenas pale khere. O čhavoro o Ježiš ačhiľa
andro Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas.
44 On peske gondoľinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca
džanas jekhetane pro drom. Pregele jekh džives drom a chudle les te rodel
maškar e famelija the maškar ola, kas džanenas.
45 Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode.
46 Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chramos maškar o
učiťeľa, sar len šunelas a phučelas lendar.
47 Sako, ko les šunelas, pes čudaľinelas upral leskri goďi the upral oda,
sar lenge odphenelas.
48 Sar les e daj the o dad dikhle, čudaľinenas pes a e daj leske phenďa:
„Čhavo miro, soske amenge kada kerďal? Dikh, tiro dad the me tut rodahas
a darahas pal tu.“
49 O Ježiš lenge phenďa: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas,
hoj mušinav te avel andre mire Dadeskro kher?“
50 Ale on na achaľile ole laveske, so lenge phenďa.
51 Geľa lenca pale, avľa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske
garuvelas savore ola lava andro jilo.
52 O Ježiš barolas andro goďaveripen the pro ťelos a sas pro radišagos
le Devleske the le manušenge.

3

Pal o Jan Krsťiťeľ

1 Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko
Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip,
leskro phral, tetrarchas andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš
tetrarchas andre Abilena
2 a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerďa o Lav le
Devleskro pre pušťa ko Jan, ke le Zachariaišiskro čhavo.
3 O Jan phirelas pal caľi phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen
le binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“
4 Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajaišiskro:
„Kada hin o hangos, so vičinel pre pušťa:
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!

5 *Dojekh dolina ela začhiďi*
a dojekh verchos the brehos cikňola.
Oda drom, so hin bango, rovňisaľola
a oda chodňikos, so hin pukľato, ačhela hladko.
6 *A savore nipi dikhena o spaseňje le Devleskro.‘“*
7 O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale! Ko tumenge sikaďa, sar te denašel le Devleskra choľatar, so avela?
8 Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visarďan tumare binendar! A ma phenen tumenge: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!
9 O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro! Dojekh stromos, so na anel lačho ovocje, ela čhindo avri a čhido pre jag!“
10 „Akor so amenge kampel te kerel?“ phučenas lestar o nipi.
11 O Jan lenge odphenďa: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!“
12 A avle pes te bolel the o colňika a phučle lestar: „Učiťeľina, amenge so kampel te kerel?“
13 „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenďa lenge.
14 Avke lestar phučle the varesave slugaďa: „Amenge so kampel te kerel?“
Phenďa lenge: „Ňikastar ma kiden avri o love zoraha a ňikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“
15 O manuša užarenas pro Mesijašis a gondoľinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus.
16 Ale o Jan odphenďa savorenge: „Me tumen bolav le paňeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.
17 Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“
18 Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerelas lenge o evaňjelium.
19 Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romňi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas.
20 A paš kada savoro mek o Herodes phandľa le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

21 Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modľinelas, jekhvareste phundriľa o ňebos
22 a o Sveto Duchos avľa pre leste andre podoba sar holubica. Andral o ňebos šunďiľa hangos: „Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro

23 Sar chudňa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondoľinenas, hoj sas le Jozefoskro čhavo.
Le Jozefoskro dad sas o Heli,
24 leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,
leskro o Melchi, leskro o Janai,
leskro o Jozef,
25 leskro o Matatiaš,
leskro o Amos, leskro o Nahum,

leskro o Esli, leskro o Nagge,
26 leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,
leskro o Semein, leskro o Jozech,
leskro o Joda,
27 leskro o Joanan,
leskro o Resa, leskro o Zerubabel,
leskro o Šealtiel, leskro o Neri,
28 leskro o Melchi, leskro o Adi,
leskro o Kosam, leskro o Elmadam,
leskro o Er,
29 leskro o Ješua,
leskro o Eliezer, leskro o Jorim,
leskro o Matat, leskro o Levi,
30 leskro o Simeon, leskro o Juda,
leskro o Jozef, leskro o Jonam,
leskro o Elijakim,
31 leskro Melea,
leskro o Menamas, leskro o Matatas,
leskro o Natan, leskro o David,
32 leskro o Izaj, leskro o Obed,
leskro o Boaz, leskro o Salmon,
leskro o Nachšon,
33 leskro o Aminadab,
leskro o Admin*, leskro o Checron,
leskro o Perec, leskro o Juda,
leskro o Jakob,
34 leskro o Izak,
leskro o Abraham, leskro o Terach,
leskro o Nachor,
35 leskro o Serug,
leskro o Reu, leskro o Paleg,
leskro o Eber, leskro o Šelach,
36 leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,
leskro o Šem, leskro o Noach,
leskro o Lamech,
37 leskro o Matuzalem,
leskro o Enoch, leskro o Jared,
leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
38 leskro o Enoš, leskro o Šet
a leskro dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

4

O Ježiš pokušimen

1 O Ježiš avľa pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha. O Duchos les
ľidžalas pal e pušťa
2 saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola
dživesa ňič na chaľa a pro koňec ole dživesengro bokhaľiľa avri.
3 O beng leske phenďa: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale
barestar te ačhel maro.“
4 O Ježiš leske odphenďa: *„Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le
marestar, [ale dojekhe Devleskre lavestar!]“*

* **3:33** Oda hin o Ram.

5 Paľis les iľa o beng pro učo than a jekhvareste leske sikaďa savore
kraľišagi le svetoskre.
6 O beng leske phenďa: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange
sas diňi a me la šaj dav, kaske kamav.
7 Te banďoha angle mande, kada savoro ela tiro.“
8 O Ježiš leske odphenďa: „Hin pisimen: *‚Ča anglo Raj, tiro Del, banďoha
a ča leske korkoreske služineha!‘* “
9 Paloda les ľigenďa andro Jeruzalem, thoďa les te ačhel upre pro agor le
chramoskro a phenďa leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut kadarik
tele.
10 Se hin pisimen:
‚Prikazinela peskre aňjelenge pal tu,
hoj tut te chraňinen.
11 *On tut chudena pro vasta,*
hoj te na demes o pindro pro bar.‘ “
12 O Ježiš leske odphenďa: „Hin phendo: *‚Na pokušineha le Rajes, tire
Devles!‘* “
13 Sar o beng les imar preačhiľa te pokušinel, geľa lestar het, ale ča pre
varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

14 O Ježiš avľa andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozľigenďa
pes pal leste o hiros pal caľi odi phuv.
15 Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.
16 A avľa andro Nazaret, kaj bariľa avri. A avke, sar sas sikado, geľa pro
šabat andre sinagoga. Sar ušťiľa te genel,
17 podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundraďa o zvitkos a
arakhľa oda than, kaj sas pisimen kada:
18 *„O Duchos le Rajeskro hin upral mande,*
bo man pomazinďa te vakerel le čorenge o evaňjelium,
[bičhaďa man te sasťarel olen, kas hin dukhade jile,]
te del te džanel le zaphandlenge, hoj hine premukle;
le korenge te phundravel o jakha;
te premukel olen, ko cerpinen,
19 *a te del te džanel,*
hoj avľa o bachtalo berš le Rajeskro.“
20 Phandľa andre o zvitkos, diňa les le sluhaske a bešľa peske. A
savoredžene andre sinagoga visarde peskre jakha pre leste.
21 A chudňa lenge te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana
šunďan.“
22 Savoredžene les denas čačipen a čudaľinenas pes ole šukar lavenge,
so avenas andral leskro muj. A phučenas: „Či nane ov le Jozefoskro
čhavo?“
23 A phenďa lenge: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina,
sasťar tut korkores! Oda, so šunďam, hoj kerďal andro Kafarnaum, ker the
kade, kaj bariľal avri!‘ “
24 A phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj ňisave prorokos na den
pačiv ode, kaj bariľa avri.
25 Ale čačipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi
andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avľa bari bokh
pre caľi phuv.

26 No o Eliaš na sas bičhado ke ňisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta
andre phuv Sidon.
27 A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale
ňiko lendar na sas obžužardo, ča o Naman andral e Sirija.“
28 Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen choľisaľile.
29 Ušťile a tradle les avri andral o foros a ľigende les pro verchos, pre
savo sas ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele.
30 Ale ov pregeľa maškar lende a geľa het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

31 Paľis o Ježiš geľa andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le
manušen, sar sas o šabat.
32 A čudaľinenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben
sas zor.
33 Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalače
duchoha, le demonoha. Ov zorales viskinďa:
34 „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avľal amen te murdarel? Me
džanav, ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“
35 O Ježiš les pokarhinďa a phenďa: „Čhit a dža andral leste avri!“ O
demonos čhiďa ole manušes maškar lende a geľa andral leste avri a na
kerďa leske ňič nalačho.
36 Akor avľa bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin
kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalače duchenge
a on džan avri?“
37 A džalas pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel le Peteriskra sasa

38 Paľis o Ježiš ušťiľa, avľa avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko
Šimon. A le Šimonoskra sasa sas bari horučka a mangenas les, hoj lake te
pomožinel.
39 O Ježiš zaačhiľa paš late, pokarhinďa e horučka a e horučka la takoj
omukľa. E sasuj ušťiľa a chudňa pašal lende te kerel.
40 Paľis rači, sar zageľa o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre
nasvalen, save cerpinenas andro všelijaka nasvaľibena. A ov thovelas o
vasta pre dojekh lendar a sasťarelas len.
41 Andral o but džene džanas avri o demona a viskinenas: „Tu sal o
Kristus, oda Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas
lenge te vakerel, bo on džanenas, hoj ov hino o Kristus.
42 A sar sas pale džives, geľa odarik het pre omuklo than. O nipi les
rodenas a avle dži ke leste a na mukenas les te džal lendar het.
43 Ale ov lenge phenďa: „Mušinav te džal te vakerel pal o kraľišagos le
Devleskro the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“
44 Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učeňiken

1 Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre
leste o nipi, hoj te šunen le Devleskro lav.
2 Akor dikhľa paš o brehos te ačhel duj loďki; o ribara len ode mukle,
hoj te rajbinen o siti.
3 O Ježiš geľa andre jekh ole loďkendar, so sas le Šimonoskri, a mangľa
les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešľa peske a sikavelas le nipen
andral e loďka.

4 Sar dovakerďa, phenďa le Šimonoske: „Dža la loďkaha dureder andro
bareder paňi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“
5 O Šimon leske odphenďa: „Rajeja, caľi rat pes trapinahas a ňič na
chudňam, ale pre tiro lav čhivava o siti.“
6 Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhinďonas.
7 Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki loďka, hoj lenge te
aven te pomožinel. On avle a pherdžarde soduj loďki avke, hoj až tašľonas.
8 Sar oda dikhľa o Šimon Peter, peľa pro khoča anglo Ježiš a phenďa:
„Dža mandar het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“
9 Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudaľinenas, keci ribi chudle.
10 A čudaľinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save
kerenas buči jekhetane le Šimonoha.
O Ježiš phenďa le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le
manušen!“
11 A sar pricirdle o loďki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sasťardo

12 Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš.
Sar dikhľa le Ježiš, banďiľa anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas
les: „Rajeja, te kamľalas, šaj man sasťares.“
13 O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenďa: „Kamav, av
sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.
14 O Ježiš leske prikazinďa: „Ma phen oda ňikaske avri, ale dža, sikav tut
le rašaske a obetin oda, so prikazinďa o Mojžiš, hoj te sikaves savorenge,
hoj sasťiľal avri andral o malomocenstvo.“
15 No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozľidžalas. But nipi pes
zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sasťarel le nasvaľibenendar.
16 Ale ov džalas korkoro pre pušťa, hoj pes ode te modľinel.

O Ježiš sasťarel le kaľikos

17 Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the
zakoňika, save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral
o Jeruzalem. A le Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sasťarel le nasvalen.
18 Androda ode avle varesave murša, save ľidžanas pro hadžos jekhe
manušes, so sas kaľikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher
a te thovel anglo Ježiš.
19 Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre
pro kher a mukle les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša
anglo Ježiš.
20 Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa o Ježiš le kaľikoske:
„Manušeja, odmukle tuke hin tire bini.“
21 O zakoňika the o Farizeja chudle te gondoľinel a phenenas peske: „Ko
hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ňiko našťi odmukel o bini, ča jekh
o Del!“
22 Ale o Ježiš prindžarďa, so peske gondoľinen a phenďa lenge: „Soske
kavke gondoľinen andre tumare jile?
23 So hin lokeder te phenel: ‚Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel:
‚Ušťi a dža‘?
24 Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the
zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenďa le kaľikoske: „Tuke phenav:
Ušťi, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

25 A ov takoj anglal lende ušťiľa, iľa peske o hadžos, chudňa te lašarel le
Devles a geľa khere.
26 Akor pes savoredžene čudaľinenas a lašarenas le Devles. Avľa pre
lende e dar a phenenas: „Adadžives dikhľam oda, so mek šoha na
dikhľam.“

O Ježiš vičinel le Levi

27 Paľis, sar odarik geľa o Ježiš avri, dikhľa jekhe colňikos, savo pes
vičinelas Levi, te bešel pre colňica a phenďa leske: „Av pal ma!“
28 Ov ušťiľa, omukľa savoro a geľa pal leste.
29 Paľis leske o Levi presikaďa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but
colňika the aver džene, savenca bešenas pašal o skamind.
30 O Farizeja the lengre zakoňika dudrinenas a phenenas leskre
učeňikenge: „Soske chan le colňikenca the le binošnenca?“
31 O Ježiš lenge odphenďa: „Le sastenge na kampel doktoris, ale le
nasvalenge.
32 Na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren
le binendar.“

Pal o postos

33 On leske phende: „Le Janoskre učeňika pes furt poscinen the modľinen
a the o učeňika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“
34 Ov lenge phenďa: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te
poscinen, medik hino lenca o terno?
35 Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa
pes poscinena.“
36 A phenďa lenge the kada podobenstvo: „Se ňiko na odčhinel
kotor le neve pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada,
bo čhingerďahas o neve gada a o nevo pochtan pro purano aňi na
pasinďahas.
37 Aňi ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi
mol čhingerela e cipa a čuľala avri a o gone čhinďona.
38 Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aňi
e mol aňi o gone.]
39 A sako, ko pijel e puraňi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E
puraňi hiňi feder.‘ “

6

Pal o šabat

1 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a
leskre učeňika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas.
2 Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: „Soske keren oda,
so našťi te kerel pro šabat?“
3 O Ježiš lenge phenďa: „Mek šoha na genďan, so kerďa o David, sar sas
bokhalo ov the leskre murša?
4 Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diňa the
peskre muršen, kajte ola mare našťi chalas ňiko aver, ča o rašaja.“
5 A phenďa lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sasťarel pro šabat

6 Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh
manuš, so les sas o čačo vast ňevladno.

7 O zakoňika the o Farizeja užarenas, či sasťarela varekas pro šabat, hoj
les te obviňinen.
8 O Ježiš džanelas, so gondoľinen, no the avke phenďa le manušeske,
saves sas ňevladno vast: „Ušťi a ach kade maškaral!“ Ov ušťiľa a achelas.
9 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te
kerel, vaj namištes te kerel? O dživipen te zachraňinel, či te murdarel?“
10 Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phenďa le manušeske: „Nacirde
o vast!“ A sar oda kerďa, leskro vast sasťiľa avri.
11 Ale andre lende avľa bari choľi a vakerenas maškar peste, so šaj keren
le Ježišoske.

O dešuduj učeňika

12 Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modľinel a
sas ode caľi rat andre modľitba.
13 Sar vidňisaľiľa, vičinďa peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri
dešudujen (12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala:
14 O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o
Jan, o Filip, o Bartolomej,
15 o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas
Zelota),
16 o Juda, o čhavo le Jakoboskro – the o Judaš Iškarijotsko, savo les
zradzinďa.

But manuša džan pal o Ježiš

17 Sar lenca o Ježiš avľa tele pal o verchos, zaačhiľa pre rovina. Sas
leha but leskre učeňika the igen but nipi andral caľi Judsko the andral o
Jeruzalem, the andral e tirsko the sidoňiko phuv pašal o moros.
18 Avenas pal leste, hoj les te šunel a te sasťon avri andral peskre
nasvaľibena. A sasťonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi.
19 Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor,
so savoren sasťarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

20 Ov dikhľa pre peskre učeňika a chudňa te vakerel:
„Bachtale san tumen o čore,
bo tumaro hin o kraľišagos le Devleskro!
21 Bachtale san tumen, so san akana bokhale,
bo avena čaľarde!
Bachtale san tumen, so akana roven,
bo paľis asana!
22 Bachtale san tumen, kas o nipi našťi avri ačhen,
kas čhiven avri, kaske keren ladž
a pre kaskro nav namištes vakeren
vaš o Čhavo le Manušeskro.
23 Radisaľon andre oda džives a khelen, bo andro ňebos tumen užarel
baro počiňiben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!
24 Ale vigos tumenge, barvale manušale,
bo tumen imar akana iľan tumaro radišagos!
25 Vigos tumenge, so akana san čale,
bo avena bokhale!
Vigos tumenge, so akana asan,
bo rovena a hikinena žaľatar!
26 Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena,
bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne prorokenca!“

O kamiben ko ňeprijaťeľa

27 „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare ňeprijaťeľen,
keren o lačhipen olenge, ko tumen našťi avri ačhen,
28 žehňinen olenge, ko tumen košen, a modľinen tumen vaš ola, ko
tumen dukhaven.
29 Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar
lel o plašťos, de the o gada.
30 De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar vareso
iľa.
31 Avke sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.
32 Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počiňiben vaš oda užaren?
Se the o binošna kamen olen, ko len kamen.
33 A te keren o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo
počiňiben vaš oda užaren? Se the o binošna oda keren.
34 Te dena kečeň ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale,
savo počiňiben vaš oda užaren? Se the o binošna den kečeň, hoj oda
te dochuden pale.
35 Ale kamen olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den
kečeň a ma užaren pale. Avke ela tumaro počiňiben baro a avena o čhave
le Nekbareder Devleskre, bo ov hino lačho the ko nalačhe the ke ola, ko
leske na paľikeren.
36 Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro Dad hino
lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

37 „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena
odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo.
38 Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo
mira, razimen avri, zaispidňi andre a pherdžardi, bo sava miraha merines,
ajsaha tuke ela merimen.“
39 Phenďa lenge the podobenstvo: „Či šaj ľidžal o koro le kores? Či na
perena sodujdžene andre chev?
40 O učeňikos nane bareder sar leskro učiťeľis, ale sako, ko sikľiľa avri,
ela ajso sar leskro učiťeľis.
41 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o
kašt na dikhes?
42 Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‚Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri
o šmecos andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes?
Tu dujemujengro! Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a paľis šaj les avri o
šmecos andral e jakh tire phraleske.“

Pal o lačho the nalačho stromos

43 „Bo ňisavo lačho stromos na anel nalačho ovocje a ňisavo nalačho
stromos na anel lačho ovocje.
44 Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kraki na
obkiden o figi, aňi andral o koľaka na obkiden o hroznos.
45 O lačho manuš lel avri andral o jilo peskre lačhe barvaľipnastar
o lačhe veci a o nalačho manuš lel avri andral o jilo peskre nalačhe
barvaľipnastar o nalačhe veci. Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj
vakerel.“

Pal o duj khera

46 „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav?

47 Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire
lava a doľikerel len.
48 Ajso manuš hino sar oda, ko ačhaďa peskro kher avke, hoj kopaľinďa
but tele andre phuv a kerďa peske o zaklados pre skala. Sar avľa o baro
brišind a demaďa o baro paňi pre oda kher, na čhalaďa leha, bo sas mištes
ačhado pre skala.
49 Ale oda, ko šunel mire lava a na doľikerel len, hino sar oda manuš,
savo ačhaďa peskro kher bi o zaklados. Sar avľa o baro paňi a demaďa pre
oda kher, takoj rozpeľa a peľa tele igen zorales."

7

O Ježiš sasťarel le veľiťeľiskre sluhas

1 Sar o Ježiš dovakerďa savore ola lava le manušenge, so les šunenas,
geľa andro Kafarnaum.
2 Jekhe veľiťeľis upral o šel (100) slugaďa sas sluhas, saves igen ľikerelas.
No oda sluhas sas pro meriben nasvalo.
3 Sar šunďa o veľiťeľis pal o Ježiš, bičhaďa ke leste varesave phurederen
le Židendar, hoj les te mangen, hoj te avel a te sasťarel leskre sluhas.
4 On avle ko Ježiš, igen les mangenas a phende: „Zaslužinel peske, hoj
prekal leste oda te keres,
5 bo ov kamel amaro narodos. Se mek the e sinagoga amenge ačhaďa."
6 Avke lenca o Ježiš geľa.
Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhaďa ke leste o veľiťeľis peskre
prijaťeľen, hoj leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno,
hoj te aves andre miro kher.
7 Vašoda man na šunavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro
sluhas sasťola avri.
8 Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugaďa.
A te phenava kaleske: ‚Dža!' – ta džala; a avreske: ‚Av!' – ta avela; a mire
sluhaske: ‚Ker kada!' – ta ov oda kerela."
9 Sar oda šunďa o Ježiš, čudaľinďa pes. Visarďa pes ko nipi a phenďa
lenge: „Phenav tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhľom kajso baro
pačaben."
10 Avke ola džene, so sas bičhade, gele pale khere a arakhle ole sluhas
imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

11 Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A
džanas leha but leskre učeňika the igen but nipi.
12 Sar doavľa paš e foroskri brana, ipen akor ľidžanas avri jekhe mules.
Oda sas jekhoro čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen
but nipi andral o foros.
13 Sar la dikhľa o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenďa lake: „Ma
rov!"
14 Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko ľidžanas le mules,
zaačhile. O Ježiš phenďa: „Čhavoreja, phenav tuke, ušťi!"
15 O mulo peske bešľa a chudňa te vakerel. O Ježiš les diňa leskra dake.
16 Akor avľa bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas:
„Baro prorokos ušťiľa maškar amende a o Del avľa ke peskre nipi!"
17 Kada hiros pal leste pes rozľigenďa pal caľi Judsko the pal savore fori
odarik pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

18 O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke
peske o Jan vičinďa duje dženen peskre učeňikendar
19 a bičhaďa len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko majinel
te avel‘, abo kampel te užarel avres?“
20 Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krsťiťeľ amen bičhaďa
pal tu a phenďa, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo
kampel te užarel avres?‘ “
21 Ipen andre odi ora o Ježiš sasťarďa but dženen le nasvaľibenendar,
le dukhendar the le nalače duchendar a but kore dženenge diňa pale te
dikhel.
22 O Ježiš lenge odphenďa: „Džan a phenen le Janoske, so dikhľan the
šunďan: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o
kašuke šunen, o mule ušťen andral o meriben a le čorenge pes vakerel o
evaňjelium.
23 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerel avri pal o Jan

24 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan
te dikhel pre pušťa? E trsťina, savaha čhivkerel e balvaj?
25 Abo, so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se
ola, ko uren o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca.
26 Abo so geľan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter
sar prorokos.
27 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:
‚Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.‘
28 Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krsťiťeľ maškar
savore nipi, so uľile le džuvľendar, ale oda, ko hino nekcikneder andro
kraľišagos le Devleskro, hino bareder sar ov.“
29 Savore nipi the colňika, so šunenas le Jan, peske pridžanle, hoj o Del
hino čačipnaskro akor, sar pes dine te bolel le Janoskre boľipnaha.
30 Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal
peste, bo na dine pes te bolel le Janoske.
31 O Ježiš phenďa: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre
kaste maren?
32 Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste:
‚Bašavahas tumenge,
ale na khelenas!
Giľavahas andre žaľa sar upral o mulo,
ale na rovenas!‘
33 Bo avľa o Jan Krsťiťeľ, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a
phenen: ‚Hin andre leste nalačho duchos!‘
34 Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen:
‚Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel! Ľikerel pes le
binošnenca the le colňikenca!‘
35 Ale o godaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda
dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

36 Varesavo Farizejis vičinďa le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre
leskro kher a bešľa peske pašal o skamind.

37 No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došunďa, hoj o
Ježiš bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anďa peha jekh alabastrovo
caklocis, andre savo sas igen vzacno olejos.
38 Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňa leske
te cinďarel o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas
leske o pindre a makhelas le voňave olejoha.
39 Sar kada dikhľa oda Farizejis, so les vičinďa ke peste, phenďa peske:
„Te ov uľahas prorokos, džanľahas, ko hiňi kadi džuvľi, savi pes lestar
chudel, hoj hiňi binošno.“
40 O Ježiš leske odphenďa: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“
„Phen, učiťeľina!“ odphenďa.
41 „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh
leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50).
42 Na sas len sar te del pale a ov odmukľa sodujenge. Phen mange: Ko
kale dujendar les buter kamela?“
43 O Šimon odphenďa: „Gondoľinav mange, hoj oda, kaske buter
odmukľa.“
„Mištes rozsudzinďal,“ phenďa leske o Ježiš.
44 Visarďa pes ke džuvľi a phenďa le Šimonoske: „Dikhes kala džuvľa?
Avľom andre tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o
pindre peskre apsenca cinďarďa a peskre balenca len khosľa.
45 Tu man na čumidľal, ale oj mange na preačhiľa te čumidel o pindre,
kanastar avľom andre.
46 O šero mange na makhľal le olejoha, ale oj mange makhľa o pindre le
voňave olejoha.
47 Phenav tuke, hoj vašoda but kamel, bo sas lake odmukle but bini. Oda,
kaske hin frima odmuklo, frima kamel.“
48 A phenďa lake: „Odmuken pes tuke o bini.“
49 Ola džene, so leha bešenas jekhetane pašal o skamind, chudle maškar
peste te vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“
50 Ale o Ježiš phenďa la džuvľake: „Tiro pačaben tut zachraňinďa. Dža
andro smirom!“

8

O džuvľa, save phirenas le Rajeha

1 Paľis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o
kraľišagos le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeňika
2 the varesave džuvľa, saven sasťarďa avri le nalače duchendar the le
nasvaľibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi
gele avri efta demoni;
3 e Johanna, e romňi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le
Herodesoske; e Zuzana, the mek but aver džuvľa, save pašal lende kerenas
a pomožinenas lenge peskre lovenca.

O podobenstvo pal o štar phuva

4 Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o
fori, phenďa kada podobenstvo:
5 „Geľa o manuš te rozčhivkerel o semena. Sar rozčhivkerelas, varesave
pele paš o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale.
6 Aver pele pre baruňi phuv, a sar barile, šučile avri, bo na sas len paňi.
7 Aver pele andro trňi a o trňi barile jekhetane lenca a tasade len.
8 A varesave pele andre lačhi phuv a sar barile, ande šelvar ajci chasna.“

Sar oda o Ježiš dovakerďa, vičinďa: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel,
mi šunel!“
9 Leskre učeňika phučle le Ježišostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“
10 A ov lenge phenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci andral
o kraľišagos le Devleskro, ale oklenge avri pes vakerel andro podobenstva,
hoj te *dikhen, ale te na dikhen;* hoj te *šunen, ale te na achaľon*.

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

11 O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro.
12 Ola, so pele paš o drom, hine ola, ko šunen, ale paľis avel o beng a lel
avri o lav andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraňimen.
13 Ola, so hine sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko prilen o lav
radišagoha, sar les šunen, ale nane len koreňis a pačan ča pre varesavo
časos a akor, sar avel e skuška, oddžan.
14 Ola, so hine sadzimen andro trňi, hine ola, ko šunen o lav, ale o
starišagi, o barvaľipen the o kiňešagi le dživipnaskre len tasaven andre a
nane lendar chasna.
15 A ola, so pele andre lačhi phuv, hine ola, ko šunen o lav a ľikeren les
andro lačho the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeľi

16 Ňiko, ko labarel e momeľi, na garuvel la tel e piri, aňi na thovel la tel
o hadžos, ale ačhavel la pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen
o švetlos.
17 Bo nane ňič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane ňič garudo, so
pes na džanela a na avela jekhvar avri.
18 Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane,
olestar pes lela mek the oda, so peske gondoľinel, hoj les hin.“

Le Ježišoskri daj the phrala

19 Akor avle ko Ježiš leskri daj the leskre phrala a našťi pes ke leste
dochudle, bo sas ode but manuša.
20 A vareko leske phenďa: „Tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen
tut te dikhel.“
21 O Ježiš lenge odphenďa: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko šunen
le Devleskro lav a doľikeren les.“

O Ježiš zaačhavel e balvaj

22 Andre jekh džives geľa o Ježiš le učeňikenca andre loďka a phenďa
lenge: „Aven predžas la loďkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele.
23 Sar džanas la loďkaha, o Ježiš peske zasuča. A ňisostar ňič avľa bari
balvaj pro moros a pherdo paňi avelas andre loďka a imar lenca džalas tel
o paňi.
24 Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašľuvas!“
Avke o Ježiš ušťiľa, pokarhinďa e balvaj the o bare vlni a on preačhile a
sas igen čhit.
25 A phenďa lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“
O učeňika pes andre dar čudaľinenas a phučenas jekh avrestar: „Ko hin
kada manuš, hoj le balvajenge the le paňeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

26 Andral e Galileja doavle la loďkaha andre phuv Gadara, so hiňi pre
oki sera le moroskri.

27 Sar geľa avri andral e loďka, arakhľa pes leha varesavo murš andral
oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na
bešelas andro kher, ale andro hrobi.
28 Sar dikhľa le Ježiš, viskišagoha peľa anglal leste a vičinďa zorales:
„So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut, ma
trapin man!“
29 Phenďa oda, bo o Ježiš prikazinďa le nalače duchoske, hoj te džal
andral leste avri. Buterval les phandenas le lancenca the le putenca pro
pindre a stražinenas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačho duchos
les lelas pro omukle thana.
30 O Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“
Ov phenďa: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste.
31 A mangenas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.
32 Ode pro verchos pes pašinenas o bale, jekh baro stados. A o nalače
duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge
domukľa.
33 O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo
stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašľiľa.
34 Sar dikhle o pasťjera le stadoskre, so pes ačhiľa, denašle a phende oda
avri andro foros the andro gava.
35 Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa. Avle ko Ježiš, a sar dikhle,
hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre
le Ježišoskre a hino urdo the paš e goďi, chudle pes te daral.
36 Ola, ko dikhle, so pes ačhiľa, vakerenas ole manušenge, sar sas oda
posadnuto sasťardo.
37 Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangenas, hoj te džal
lendar het, bo avľa pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geľa andre loďka
a geľa pale het.
38 Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či
šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhaďa het. Phenďa leske:
39 „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerďa o Del.“ Ov geľa a
vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerďa o Ježiš.

E muľi čhajori the e nasvaľi džuvľi

40 Sar avľa o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi,
bo savore les užarenas.
41 Avľa ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš
andral e sinagoga. Peľa paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha
te džal andre leskro kher,
42 bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.
Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenas.
43 Sas maškar lende varesavi džuvľi, savi sas dešuduj berš nasvaľi pro
džuvľikano nasvaľiben a diňa le doktorenge savoro, so la sas, ale ňiko la
našťi sasťarďa avri.
44 Oj avľa palunestar ko Ježiš a dotkňinďa pes le agorestar leskre
ruchostar a takoj lake o rat preačhiľa te džal.
45 A o Ježiš phučľa: „Ko pes mandar dotkňinďa?“
A sar pes ňiko na pridžanelas, phenďa o Peter [the ola, ko sas leha]:
„Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar
dotkňinďa?‘]“
46 Ale o Ježiš phenďa: „Vareko pes mandar dotkňinďa, bo šunďom, sar
mandar geľa avri e zor.“

47 Sar odi džuvľi dikhľa, hoj oda imar našťi garuvel andre, avľa paš o
Ježiš a izdralas daratar. Peľa leske paš o pindre a anglal savorende leske
phenďa avri, soske pes lestar dotkňinďa a sar takoj sasťiľa avri.
48 Ov lake phenďa: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sasťarďa. Dža andro
smirom!“
49 Medik o Ježiš vakerelas, avľa vareko andral le Jairoskro kher a phenďa
leske: „Tiri čhajori imar muľa, de smirom le učiťeľis!“
50 Sar oda šunďa o Ježiš, phenďa leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela
zachraňimen!“
51 Geľa andro kher a na domukľa ňikaske, hoj leha te džal andre, ča le
Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske.
52 Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phenďa: „Ma roven!
Oj na muľa, oj ča sovel.“
53 Asanďile les avri, bo džanenas, hoj muľa.
54 Ale ov tradňa savoren avri, chudňa la vastestar a vičinďa: „Čhajorije,
ušťi!“
55 Lakro duchos avľa pale andre late a oj takoj ušťiľa. O Ježiš prikazinďa,
hoj la te den te chal.
56 La čhajorakri daj the dad radišagostar aňi na džanle so te phenel, ale
o Ježiš lenge prikazinďa, hoj ňikaske te na vakeren, so pes ačhiľa.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

1 O Ježiš peske vičinďa le dešuduje učeňiken a diňa len e autorita the e
zor te tradel avri savore nalače duchen a te sasťarel o nasvaľibena.
2 Bičhaďa len te kazinel pal o kraľišagos le Devleskro a te sasťarel le
nasvalen.
3 Phenďa lenge: „Ma len tumenca pro drom ňič, aňi paľica aňi zajdica
aňi maro aňi love aňi po duj gada.
4 Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral
oda foros.
5 Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the
o prachos pal o pindre sar sveďectvos pre lende.“
6 Avke o učeňika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaňjelium a
všadzik sasťarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

7 The o tetrarchas o Herodes šunďa pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a
na džanelas, so peske te gondoľinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan ušťiľa
andral o meriben,
8 a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikaďa, a pale aver
phenenas, hoj ušťiľa jekh le phurikane prorokendar.
9 O Herodes phenďa: „Le Janoske odčhinďom o šero. Akor ko hin kada
manuš, pal savo šunav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čaľarel pandž ezera manušen

10 Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so
kerenas. A ov len iľa peha a geľa lenca korkorenca andro foros, so pes
vičinel Betsaida.
11 Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiľa len a vakerelas lenge
pal o kraľišagos le Devleskro a sasťarelas olen, kaske oda kampelas.
12 Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeňika ke leste a phende
leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade

pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le
forostar.“
13 Ale ov lenge phenďa: „Tumen len den te chal!“
On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas
a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“
14 Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.
Ale o Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Thoven len te bešel andro
skupinki po penda (50) dženen!“
15 A o učeňika oda kerde a thode savoren te bešel.
16 Paľis o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos,
požehňinďa, phagerelas a delas le učeňikenge, hoj on te poden le
manušenge.
17 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

18 Sar pes o Ježiš modľinelas korkoro a sas leha the o učeňika, phučľa
lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“
19 On leske odphende: „Hoj o Jan Krsťiťeľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a
pale aver vakeren, hoj ušťiľa jekh le phurikane prorokendar.“
20 Ov lendar phučľa: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“
O Peter leske odphenďa: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“
21 No o Ježiš lenge zorales prikazinďa, hoj oda ňikaske te na phenen avri.
22 A paľis lenge phenďa: „O Čhavo le Manušeskro mušinela but te
cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoňika les na prilena, ela
murdardo a pal o trin džives ušťela andral o meriben.“

Sar kampel te džal pal o Ježiš

23 A savorenge phenďa: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel
pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma.
24 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela,
ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les zachraňinela.
25 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro
dživipen našavela a musarela?
26 Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala
the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le
Dadeskri the le svete aňjelengri.
27 Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so
kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o kraľišagos le
Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

28 Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le
Jakob a geľa pro verchos pes te modľinel.
29 Sar pes o Ježiš modľinelas, leskro muj pes jekhvareste čerinďa a leskre
gada parňile a dičhonas sar o bleskos.
30 A jekhvareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš,
31 save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha
mušinela te predžal andro Jeruzalem.
32 Pro Peter the pre okla učeňika avľa zoralo soviben, a sar pes prekerde,
dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas.
33 Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phenďa:
„Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh
le Mojžišoske a jekh le Eliašiske!“ Ov aňi na džanľa, so phenďa.

34 Mek sar oda vakerelas, avľa e chmara a zaučharďa len andre. O
učeňika predaranďile, sar on gele andre chmara.
35 Andral e chmara prevakerďa o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves
mange avri kidňom – les šunen!“
36 Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhiľa o Ježiš pale ča korkoro. On
sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ňikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sasťarel le čhas zaphandles le demonoha

37 Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but
nipi.
38 A jekh manuš ole nipendar vičinďa: „Učiťeľina, mangav tut, dikh pre
miro čhavo, bo nane man aver čhave, ča ov jekh.
39 O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha,
marel leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het.
40 Mangľom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda
našťi kerde.“
41 O Ježiš lenge odphenďa: „Ó, tumen previsarde manušale bi o
pačaben! Mek dži kana tumenca avava a zľidžava tumen? An kade tire
čhas!“
42 Mekča sar avelas o čhavo, čhiďa les o nalačho duchos pre phuv a
čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinďa le nalače duchos, sasťarďa le
čhavores a diňa les pale le dadeske.
43 A savore pes čudaľinenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudaľinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov
phenďa peskre učeňikenge:
44 „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino
le manušenge andro vasta.“
45 Ale on na achaľile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske
te na achaľon, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

46 O učeňika pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder.
47 Ale o Ježiš dikhľa, so peske andro jilo gondoľinen. Iľa le čhavores,
ačhaďa les paš peste
48 a phenďa: „Sako, ko prilela kajse čhavores andre miro nav, man prilel.
A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhaďa. Bo oda, ko hin maškar
tumende nekcikneder, oda hino nekbareder.“
49 O Jan phenďa: „Rajeja, dikhľam varesave manušes te tradel avri le
demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“
50 Ale o Ježiš leske phenďa: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre
tumende, hino tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

51 Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ňebos,
phenďa peske, hoj džal andro Jeruzalem.
52 A bičhaďa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te
pripravinen. On gele a doavle andre varesavo samaritansko gav,
53 ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalas andro Jeruzalem.
54 Sar oda dikhle o učeňika o Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames,
hoj te mangas, hoj te avel e jag tele andral o ňebos a te labarel len, [avke
sar oda kerďa o Eliaš?]“

55 Ale o Ježiš visaľiľa, pokarhinďa len [a phenďa: „Tumen na džanen,
savo duchos andre tumende hin,
56 bo o Čhavo le Manušeskro na avľa te murdarel le manušen, ale te
zachraňinel.“] A gele andre aver gavoro.

Sar kampel te džal pal o Ježiš

57 Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenďa: „Rajeja, džava
pal tu všadzik, kaj džaha.“
58 O Ježiš leske phenďa: „Le lišken hin peskre cheva a le čiriklen peskre
hňizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“
59 A avreske phenďa: „Av pal ma!“
Ale ov phenďa: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire
dades.“
60 Ale o Ježiš leske phenďa: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale
tu dža a vaker pal o kraľišagos le Devleskro!“
61 Aver phenďa: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb te
rozlučinel pes mira famelijaha.“
62 Ale o Ježiš leske phenďa: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a
obdikhel pes palal, nane hodno te služinel andro kraľišagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeš učeňiken

1 Paľis kidňa avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhaďa len po
duje dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov
korkoro kamelas te džal.
2 A phenďa lenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin robotňika. Vašoda
mangen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken pre peskri
žatva.
3 Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o vlki.
4 Ma len tumenca love andro žebi aňi zajdica aňi sandalki a ma zaačhen
pro drom varekaha te vakerel.
5 Sar džana andre varesavo kher, ešeb phenen: ‚Smirom kale khereske!‘
6 Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre
leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende.
7 Andre oda kher ačhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o
robotňikos peske zaslužinel peskro počiňiben. Ma phiren kher kherestar!
8 Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen
dena.
9 Sasťaren ode le nasvalen a phenen lenge: ‚O kraľišagos le Devleskro
avľa pašes ke tumende.‘
10 Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre
leskre uľici a phenen:
11 ‚Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge
zachudňa pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o kraľišagos
le Devleskro avľa ke tumende.‘
12 No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder
andre oda džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

13 „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the
andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar
bešlehas urde andro žaľakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a
visardehas pes le binendar.

14 No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.
15 A tu Kafarnaum, kames tut te ľidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži andro peklos!“
16 Phenďa o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhaďa.“

O eftavardeš učeňika aven pale

17 Paľis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.“
18 Ov lenge odphenďa: „Dikhľom le satan te perel andral o ňebos avke sar o bleskos.
19 Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskri a ňič tumen na dukhavela.
20 Ale ma radisaľon oleske, hoj pes tumenge podden o nalače duchi, ale sigeder radisaľon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ňebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

21 Akor o Ježiš radisaľiľa andro Sveto Duchos a phenďa: „Lašarav tut Dado, Raja upral o ňebos the upral e phuv! Bo garuďal kala veci anglo avrisikade the goďaver manuša a sikaďal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.
22 Savoro mange hin dino mire Dadestar. Ňiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ňiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamľahas te sikavel.“
23 Visarďa pes ko učeňika, sar sas korkore, a phenďa: „Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen!
24 Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraľa kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačho Samaritanos

25 Varesavo zakoňikos ušťiľa a skušinelas les: „Učiťeľina, so mange kampel te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“
26 O Ježiš lestar phučľa: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“
27 Ov odphenďa: *„Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral caľi tiri duša, andral caľi tiri zor* the andral caľi tiri goďi *a kameha avres avke sar tut korkores.“*
28 O Ježiš leske phenďa: „Mištes odphenďal, kada ker a dživeha.“
29 Ale o zakoňikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučľa lestar dureder: „A ko hin mange oda aver manuš?“
30 O Ježiš leske odphenďa: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules.
31 Ačhiľa pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhľa, obgeľa les pal oki sera.
32 A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avľa paš oda than, a sar les dikhľa, obgeľa tiš pal oki sera.
33 No paľis avľa ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les dikhľa, sas leske pharo vaš leste.
34 Avľa ke leste, čhiďa leske pro rani olejos the mol a phandľa len andre. Thoďa les pre peskro somaris, ľigenďa les andro sovibnaskro kher a starinďa pes pal leste.

35 Pre aver džives, sar džalas het, iľa avri duj denara, diňa le chulajiske
a phenďa: ‚Starin tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar
avava kadarik pale.‘
36 Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kas
chudle o živaňa?“
37 Ov odphenďa: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“
Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

38 O Ježiš le učeňikenca džalas pal o drom a avľa andre jekh gavoro. A
varesavi džuvľi, savake sas o nav Marta, les priiľa andre peskro kher.
39 A sas la pheň, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešľa paš o pindre le
Ježišoske a šunelas leskro lav.
40 Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but.
Avľa ko Ježiš a phenďa: „Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheň man mukľa,
hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“
41 Ale o Ježiš lake odphenďa: „Marto, Marto, starines a trapines tut but
vecenca.
42 Ale ča jekh kampel. E Maria peske kidňa avri oda, so hin feder, a oda
latar ňiko na lela.“

11

Le Rajeskri modľitba

1 Jekhvar pes o Ježiš modľinelas pre varesavo than. Sar pes domodľinďa,
phenďa leske varesavo leskro učeňikos: „Rajeja, sikav amen pes te
modľinel, avke sar the o Jan sikaďa peskre učeňiken.“
2 Ov lenge phenďa: „Sar tumen modľinen, phenen:
‚Dado [amaro, savo sal andro ňebos],
mi el pošvecimen tiro nav,
mi avel tiro kraľišagos,
[mi ačhel pes tiri voľa,
avke sar andro ňebos,
avke the pre phuv!]
3 De amen adadžives o maro, so amenge kampel sako džives!
4 Odmuk amenge amare bini avke,
sar the amen odmukas olenge,
ko amenge kerel vareso nalačho.
A ma domuk, hoj te avas pokušimen,
[ale le amendar le nalačhes].‘ “

Pal o prijaťeľis, savo pes na del te odmarel

5 Phenďa lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijaťeľis a te džaha
ke leste pal jepaš rat a pheneha leske: ‚Phrala, de man kečeň trin mare,
6 bo avľa ke ma o prijaťeľis dural a nane man les so te del.‘
7 A ov andral o kher leske odphenďahas: ‚De man smirom! Imar
phandľom andre o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našťi
uščav, hoj tut te dav.‘
8 Phenav tumenge, kajte na ušťela a na dela les maro vašoda, bo hino
leskro prijaťeľis, no ušťela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na
ladžalas te mangel.
9 Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a
arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge.

10 Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel,
pes phundravel.
11 Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo mangľahas [maro,
ta diňahas les bar]? Abo te lestar mangľahas riba, ta diňahas les sap?
12 Abo te lestar mangľahas jandro, ta diňahas les škorpijonos?
13 Te tumen, so san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či
tumaro Dad andral o ňebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar
mangen?“

O Ježiš the o Belzebul

14 Jekhvar o Ježiš tradelas avri le ňeme demonos. Sar geľa avri o
demonos, o ňemo prevakerďa a o nipi pes čudaľinenas.
15 Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le
Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“
16 A pale aver džene les pokušinenas a mangenas lestar znameňje andral
o ňebos.
17 Ale o Ježiš džanelas, so peske gondoľinen, a phenďa lenge: „Dojekh
kraľišagos, so pes rozďelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher,
so hino rozďelimen pre peste, perela.
18 A te o kraľišagos le satanoskro hino rozďelimen maškar peste, sar šaj
obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha.
19 No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len
kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.
20 Ale te me le Devleskra zoraha tradav avri le demonen, akor avľa ke
tumende o kraľišagos le Devleskro.
21 Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – del pozoris pre peskro
kher, ňiko leske našťi čorel o barvaľipen.
22 Ale te avľahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domarďahas les,
akor leske iľahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvaľipen
rozďelinďahas.
23 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca,
rozčhivkerel.“

Te o nalačho duchos avel pale

24 „Sar džal o nalačho duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke
thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel
peske: ‚Džav pale andre miro kher, khatar avľom avri.‘
25 Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukaľardo.
26 Akor džal a lel peha mek efta avre duchen, goreder sar ov, džan andre
a bešen ode. A pro koňec oda ela ole manušeha mek goreder, sar sas
ešebnovar.“
27 Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičinďa jekh džuvľi ole nipendar:
„Bachtaľi hin odi džuvľi, savi tut anďa pro svetos a the ola koľina, so tut
denas te pijel!“
28 Ale ov odphenďa: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro
lav a doľikeren les!“

O znameňje le Jonašiskro

29 Sar ke leste avenas but nipi, chudňa te vakerel: „Adadživeseskre
manuša hine nalače, mangen znameňje, ale na ela lenge dino znameňje,
ča o znameňje le prorokoskro Jonašiskro.
30 Bo avke sar o Jonaš sas znameňje prekal o manuša andral o Ninive,
avke ela the o Čhavo le Manušeskro kale manušenge.

31 E kraľovna pal o juhos ušťela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela
len, bo avľa dural pal aver agor la phuvakro te šunel o goďaveripen le
Šalamunoskro, ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.
32 O murša andral o foros Ninive ušťena pro sudos pre kala manuša a
odsudzinena len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar,
ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

Pal e momeľi

33 Ňiko na labarel e momeľi a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi
tel e piri, ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.
34 E momeľi le ťeloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro ťelos ela
andro švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro ťelos ela andro kaľipen.
35 De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kaľipen!
36 Te ela calo tiro ťelos andro švetlos a na ela andre ňisavo kaľipen, akor
labola calo avke, sar te andre tu labiľahas e lampa."

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

37 Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinďa les varesavo Farizejis ke peste te
chal. Ov geľa a bešľa peske pašal o skamind.
38 Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thoďa (na omorďa)
o vasta, čudaľinďa pes.
39 O Raj leske phenďa: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o
čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen.
40 Tumen nagoďaver. Či oda, ko stvorinďa o avruno, na stvorinďa the o
andruno?
41 Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro
žužo.
42 Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o ďesjatki andral e meta, e ruta
the savore aver koreňje, ale obdžan o spravodľišagos the o kamiben le
Devleskro. Kada kampel te kerel a koda te na zamukel.
43 Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro
sinagogi a kamen, hoj tumenge te pozdravinen pro pľacos.
44 Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!]
Bo san sar o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj
phiren pal o hrobi."
45 Jekh le zakoňikendar leske odphenďa: „Učiťeľina, te kavke vakeres,
dophenes the amenge."
46 O Ježiš phenďa: „Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi
ajso pharipen, savo na birinen te zľidžal, ale tumen korkore na kamen te
čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.
47 Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde
tumare dada!
48 Avke oleha phenen, hoj den čačipen tumare daden. Bo on le proroken
murdarde a tumen lenge ačhaven o hrobi.
49 Vašoda the o Goďaveripen le Devleskro phenďa: ‚Bičhavava ke lende
le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave
lendar džana.'
50 Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so
sas avričhordo, kanastar sas kerdo o svetos,
51 le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariaišiskro, saves murdarďan
maškar o chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleňje
ela potrestimen vaš oda savoro.

52 Vigos tumenge, zakoňikale! Bo iľan e kleja le vudarestar, so
phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na geľan a olenge, ko
kamenas, na domukľan.“
53 Sar geľa odarik avri, chudle o zakoňika the o Farizeja pre leste igen te
džal a phučkernas lestar pal o but veci,
54 hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

1 Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro
pindre, chudňa o Ježiš te vakerel ešeb peskre učeňikenge: „Chraňinen
tumen le Farizejengre kvasostar, so hin o dujemujeskeriben.
2 Ale ňič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane ňič počoral, so
pes jekhvar na sikavela.
3 Vašoda savoro, so vakerďan andro kaľipen, pes šunela andro švetlos
a oda, so phenďan počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

Kastar te daral

4 Ale tumenge – mire prijaťeľenge – phenav: Ma daran tumen olendar,
ko murdaren o ťelos a paľis imar našťi keren buter ňič.
5 Ale sikavava tumenge, kastar pes kampel te daral: Daran tumen olestar,
ko šaj murdarel o ťelos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He,
phenav tumenge: Lestar tumen daran!
6 Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj haľera? A o Del aňi pre jekh
lendar na bisterel.
7 Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran
tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

8 Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda
pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo aňjela le Devleskre.
9 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo
Devleskre aňjela.
10 Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale
oleske, ko pes ruhinela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.
11 Sar tumen ľidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja,
ma starinen tumen, sar tumen braňinena abo so vakerena.
12 Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagoďaver barvalo manuš

13 Varesavo dženo ole nipendar leske phenďa: „Učiťeľina, phen mire
phraleske, hoj peske te rozďelinel manca o ďeďictvos!“
14 Ale ov odphenďa: „Manušeja, ko man ačhaďa te sudzinel, abo te
rozsudzinel maškar tumende?“
15 A phenďa lenge: „Den pozoris a chraňinen tumen, hoj tumen te na
zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvaľipnastar.“
16 Phenďa lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske
bariľa pre maľa but uľipen,
17 a phenďa peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel
miro uľipen.‘
18 Avke phenďa: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar
bareder. Thovava ode savoro miro uľipen the miro barvaľipen

19 a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvaľipen skidlo pro but
berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘
20 Ale o Del leske phenďa: ‚Tu nagoďaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro
dživipen a oda, so tuke skidňal, kaske ačhela?‘
21 Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvaľipen a nane barvalo
andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

22 Phenďa peskre učeňikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen
tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aňi pal tumaro ťelos, hoj so
urena.
23 Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o ťelos hin buter sar o uraviben.
24 Dikhen pro vrani! Aňi na sadzinen, aňi na kiden upre; nane len špajzi
aňi šopi a o Del len čaľarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle?
25 Ňiko tumendar našťi phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man
starinav pal o dživipen.‘
26 Te aňi oda nekcikneder našťi keren, akor soske pes starinen pal aver
veci?
27 Dikhen pro kvitki pre maľa, sar baron. Na keren buči aňi na hekľinen.
No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na
sas avke urdo sar jekh lendar.
28 Akor te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa
ela čhiďi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne
pačabnaha!
29 Ma gondoľinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen
pal oda!
30 Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj
tumenge oda kampel.
31 Ale roden ešeb o kraľišagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala
veci.
32 Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o
kraľišagos!
33 Bikenen tumaro barvaľipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o
zajdici, so na čhingersaľon, o barvaľipen andro ňebos, so šoha na našľola
– ode, kaj o živaňis pes na dochudel a o kirme na chan.
34 Bo ode, kaj hin tumaro barvaľipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

35 „Aven furt pripravimen a o momeľa tumenge mi labon!
36 Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal
o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela.
37 Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela!
Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel
pal o skamind, avela a kerela pašal lende.
38 Te avľahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi,
saven arakhľahas te užarel!
39 Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanľahas, sava oratar avela o
živaňis, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel peskro kher.
40 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela
andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the goďaver spravcas

41 O Peter leske phenďa: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobenstvo, abo the savoredženenge?“
42 O Raj odphenďa: „Ko akor hin oda verno the goďaver spravcas, saves ačhaďa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos?
43 Bachtalo hin oda sluhas, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela!
44 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvaľipen.
45 Ale te peske gondoľinďahas oda sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek but na avela!‘ A chudňahas te marel le sluhen the le služken, chaľahas, piľahas the mačiľahas –
46 avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užarela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinela les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.
47 Oda sluhas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinďa pes, aňi na kerďa avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo.
48 Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozďeleňje

49 „Avľom te čhivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol!
50 Ale mušinav te predžal le boľipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela!
51 Gondoľinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozďeleňje!
52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozďelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin.
53 Ela o rozďeleňje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čhaj a e čhaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znameňja

54 O Ježiš phenďa le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke.
55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke.
56 Tumen dujemujengre! O znameňja la phuvakre the le ňeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?
57 Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno?
58 Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviňinel, ker savoro, hoj leha te lačhuves avri mek pal o drom, hoj tut te na ľidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugaďiske a o slugaďis tut čhiďahas andre bertena.
59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haľeris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokaňje

1 Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarďa o Pilat, sar obetinenas le Devleske.
2 O Ježiš lenge odphenďa: „Gondoľinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpinenas?

3 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene
avke merena.
4 Abo so tumenge gondoľinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save
peľa e veža andro Siloe a murdarďa len? Gondoľinen tumenge, hoj on sas
binošneder savore okle manušendar, so bešen andro Jeruzalem?
5 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene
avke merena.“

Pal o figovňikos, so na del ovocje

6 Avke lenge o Ježiš phenďa kada podobenstvo: „Varesave manušes sas
sadzimen figovňikos andre peskri viňica. Avľa a rodelas upre ovocje, ale
na arakhľa ňič.
7 Akor phenďa le vinariske: ‚Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje
pre kada figovňikos, ale na arakhav ňič. Čhin les tele! Soske mek the odi
phuv musarel!‘
8 Ale ov leske phenďa: ‚Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste
kopaľinava a čhivava hnojos.
9 Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čhineha les tele.‘ “

O Ježiš sasťarel pro šabat jekha džuvľa

10 Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga.
11 Sas ode džuvľi, andre savi sas o nalačho duchos, so la trapinelas le
nasvaľibnaha dešuochto (18) berš. O dumo late sas banďardo dži tele a
našťi pes rovňinelas avri.
12 Sar la dikhľa o Ježiš, vičinďa la paš peste a phenďa lake: „Džuvľije, av
oslobodzimen tire nasvaľibnastar!“
13 Thoďa pre late o vasta a oj takoj rovňisaľiľa avri a lašarelas le Devles.
14 Akor choľisaľiľa o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš
sasťarďa pro šabat, a phenďa le nipenge: „Šov džives hin, andre save
pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te sasťon avri – ale ma keren
oda pro šabat!“
15 Ale o Raj leske odphenďa: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel
sako tumendar pro šabat peskra gurumňa vaj peskre somaris andral e
maštalňa a na ľidžal les avri te pijel paňi?
16 Akor soske kadi džuvľi, so hiňi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng
zaphandľa andre imar dešuochto berš, našťi uľa oslobodzimen pro šabat
olestar, so la phandelas andre?“
17 Sar oda phenďa, ladžanďile pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale
savore okla nipi radisaľonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

18 Akor o Ježiš phenďa: „Sar dičhol avri o kraľišagos le Devleskro? Soha
les porovňinava?
19 Hino sar o horčično zrnkos, so iľa o manuš a sadzinďa pre peskri
maľa. Ode bariľa, ačhiľa lestar baro stromos a pre leskre konara peske
kerde hňizdi o čirikle andral o ňebos.“
20 Pale phenďa: „Soha porovňinava o kraľišagos le Devleskro?
21 Hino sar o kvasos, savo iľa e džuvľi a rozkerďa andro but aro*, medik
calo chumer na avľa upre.“

E cesno brana

22 Avke o Ježiš džalas le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the
gavora a sikavelas ode.

* **13:21** Oda hin trin mieri abo 50 kili.

23 Vareko lestar phučľa: „Rajeja, ena zachraňimen ča frima džene?“
Ov lenge odphenďa:
24 „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo
phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našťi avena.
25 Bo sar ušťela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen
ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav
amenge!‘ ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘
26 Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare uľici
sikavehas.‘
27 Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?
Džan mandar het, savore, so keren o nalačhipen!‘
28 Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh, sar dikhena
le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro kraľišagos le
Devleskro a tumen avena avričhide.
29 O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the
pal o juhos a bešena peske pal o skamind andro kraľišagos le Devleskro.
30 A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena
posledna.“

O Ježiš vakerel pal o Herodes

31 Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža
adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“
32 Ov lenge phenďa: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le
demonen a sasťarav adadžives the tajsa a pre trito džives dokerava miri
buči.
33 Ale mušinav adadžives the tajsa the paltajsaskro te phirel. Bo na del
pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

34 Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres
le barenca andre ola, ko hine bičhade ke tute! Kecivar kamavas te skidel
upre tire čhaven avke, sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre
kridli, ale tumen na kamenas!
35 Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man
imar na dikhena, medik na avela odi ora, sar phenena: *‚Požehňimen hin
oda, ko avel andro nav le Rajeskro!‘* “

14

O Ježiš pale sasťarel pro šabat

1 Jekhvar pro šabat geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas
le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri.
2 A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o
pindre šuvle le paňestar.
3 O Ježiš visaľiľa ko zakoňika the farizeja a phučľa lendar: „Šaj pro šabat
te sasťarel, abo na?“
4 Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iľa ole manušes, sasťarďa les a mukľa les
te džal het.
5 Avke lenge phenďa: „Te tumenge peľahas o čhavo vaj o bikos andre
chaňig, ta na cirdľanas les avri takoj pro šabat?“
6 A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

7 Sar o Ježiš dikhľa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenďa
lenge kada podobenstvo:
8 „Te tut vareko vičinela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo
maškar ola hosci šaj avel vareko bareder sar tu.
9 A avela oda, ko tumen sodujen vičinďa, a phenela tuke: ‚Muk les te
bešel pre kada than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than.
10 Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda,
ko tut vičinďa, phenela tuke: ‚Phrala miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor
tut ela pačiv angle savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind.
11 Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel,
ela uprehazdlo.“
12 A ole manušeske, so les vičinďa, phenďa: „Te keres dilos abo večera,
ma vičin tire prijaťeľen aňi tire phralen aňi tira famelija aňi tire barvale
suseden, bo the on tut šaj vičindehas a oda uľahas tiri odmena.
13 Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaľiken the le koren.
14 A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena
chudeha akor, sar ena o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobenstvo pal e bari hoscina

15 Sar oda šunďa jekh olendar, ko leha bešenas pašal o skamind, phenďa
leske: „Bachtalo, ko chala o maro andro kraľišagos le Devleskro!“
16 No ov leske phenďa: „Varesavo manuš kerďa bari hoscina a vičinďa
but dženen.
17 Sar imar sas e hoscina, bičhaďa peskre sluhas, hoj te phenel olenge,
ko sas vičimen: ‚Aven, bo imar hin savoro pripravimen.‘
18 Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske
phenďa: ‚Cinďom maľa, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin
mange!‘
19 Aver phenďa: ‚Cinďom pandž pari voli a džav len te skušinel avri.
Mangav tut, prebačin mange!‘
20 Pale aver dženo phenďa: ‚Iľom mange romňa, a vašoda našťi džav.‘
21 Sar avľa pale o sluhas, phenďa kada savoro peskre rajeske. Akor
choľisaľiľa o raj le khereskro a phenďa peskre sluhaske: ‚Dža sigo andro
foros pro uľici the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaľiken
the le koren!‘
22 Paloda o sluhas phenďa: ‚Rajeja, imar kerďom avke, sar phenďal, a
mek hin than.‘
23 A o raj phenďa le sluhaske: ‚Dža avri le forostar pro droma the pro
maľakre dromora a ispide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel
pherdo le manušenca!‘
24 Bo phenav tumenge, hoj ňiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre
miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

25 Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarďa pes ke lende a phenďa:
26 „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar
peskre dades vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre
phralen vaj peskre pheňen, a mek the buter sar peskro dživipen. Te na,
akor našťi ačhel miro učeňikos.
27 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, našťi ačhel miro
učeňikos.
28 Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel,
hoj te zrachinel, či les hin pre oda, hoj te dokerel caľi veža?

29 Hoj paľis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerďa o
zakladi, ale nane les pre oda, hoj te dokerel e veža.
30 A phenena: ‚Kada manuš chudňa te ačhavel a našťi dokerďa.‘
31 Abo savo kraľis džal andro mariben avre kraľiha, medik peske ešeb
na bešel a na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko
pre leste avel le 20 000 manušenca?
32 A te našťi džal, ta bičhavel peskre sluhen, medik leskro ňeprijaťeľis
hino dur, hoj pes leha te dovakerel pal o smirom.
33 Avke ňiko, ko na omukel savoro, so les hin, našťi el miro učeňikos.“

Pal o lon

34 „O lon hino lačho, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te
londarel?
35 Nane lačho aňi andre phuv aňi andro hnojos, vašoda les čhivena het.
Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

15

Pal o našado bakroro

1 O colňika the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.
2 O Farizeja the o zakoňika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel
le binošnen a chal lenca.“
3 Avke lenge phenďa kada podobenstvo:
4 „Te varekas tumendar uľahas šel (100) bakre a našaďahas jekhes
lendar, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pre maľa a na džala pal
oda, so našľiľa, medik les na arakhela?
5 Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisaľola.
6 A sar avela khere, vičinela le prijaťeľen the le suseden a phenela lenge:
‚Radisaľon manca, bo arakhľom le bakres, so mange našľiľa!‘
7 Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ňebos upral jekh
binošno manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eňavardeš the eňa
(99) čačipnaskre, savenge pes na kampel te visarel le binendar.“

Pal e našaďi minca

8 „Abo te varesava džuvľa uľahas deš rupune minci a našaďahas jekh
lendar, či na labarela e momeľi a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel,
medik la na arakhela?
9 Sar la arakhela, vičinela le prijaťeľken the le susedken a phenela:
‚Radisaľon manca, bo arakhľom odi minca, so našaďom!‘
10 Phenav tumenge, hoj ajso radišagos hin maškar o aňjela le Devleskre
upral jekh binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

11 A phenďa: „Varesave manušes sas duj čhave.
12 O terneder čhavo phenďa le dadeske: ‚Dado, de mange miro ďeďictvos
tire barvaľipnastar!‘ Avke lenge o dad rozďelinďa o barvaľipen.
13 Pal varesave dživesa o terneder čhavo iľa savoro a geľa het dur andre
cudzo phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerďa savoro peskro barvaľipen.
14 Sar imar savoro prechaľa, avľa andre odi phuv bari bokh a na sas les
so te chal.
15 Avke geľa a chudňa te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi
phuv. A ov les bičhaďa pre peskre maľi te pašinel le balen.
16 Kamelas pes te čaľarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale ňiko
leske len na delas.

17 Akor pes zagondoľinďa a phenďa peske: ‚Keci robotňiken ke miro dad
hin but chaben, a me kade merav bokhatar!
18 Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerďom binos anglo
ňebos the angle tu,
19 imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man
sar jekhes tire robotňikendar.‘
20 Akor ušťiľa a džalas ke peskro dad.
A mek sar sas dur, dikhľa les leskro dad a avľa leske pharo vaš leske.
Denašľa ke leste, obchudňa les a čumidľa les.
21 O čhavo leske phenďa: ‚Dado, kerďom binos anglo ňebos the angle tu
a imar buter na som hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo.‘
22 Akor phenďa o dad peskre sluhenge: ‚Anen sigo oda nekšukareder
ruchos a uren pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušt a o sandalki
pro pindre!
23 Len ola thuľa gurumňora a murdaren la! Chas a radisaľuvas,
24 bo kada miro čhavo sas mulo a obdžiďiľa; sas našado a hino arakhlo!‘
A chudle te radisaľol.
25 Ale leskro phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas
pašes paš o kher, šunďa o bašaviben the o kheľiben.
26 Vičinďa peske jekhes le sluhendar a phučľa lestar, so pes ačhiľa.
27 Ov leske phenďa: ‚Tiro phral avľa pale, a vašoda, hoj avľa sasto, tiro
dad murdarďa thuľa gurumňora.‘
28 Ov choľisaľiľa a na kamľa te džal andro kher. Avke pal leste avľa leskro
dad a prevakerelas les.
29 Ale ov odphenďa peskre dadeske: ‚Ajci but berš tuke služinav a furt
kerav oda, so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te
zabavinav mire prijaťeľenca.
30 Ale sar avľa kada tiro čhavo, so le lubňenca rozkerďa tiro barvaľipen,
murdarďal prekal leste thuľa gurumňora.‘
31 A o dad leske odphenďa: ‚Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so
hin miro, hin the tiro.
32 Ale kampel te radisaľol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo
a obdžiďiľa; sas našado a hino arakhlo.‘ “

16

Pal o napačivalo sluhas

1 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les
sas jekh sluhas, so leske dodikhelas pro barvaľipen. A avle pro sluhas
te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvaľipen.
2 Avke peske les vičinďa a phenďa: ‚So pal tu šunav? Sikav mange,
so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter našťi dodikheha pre miro
barvaľipen.‘
3 O sluhas peske phenďa: ‚So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te
kopaľinel na birinav a te žobrinel man ladžav.
4 Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre
khera, sar našavava e buči.‘
5 Avke peske vičinďa po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le
ešebnonestar phučľa: ‚Keci kames mire rajeske?‘
6 Odphenďa: ‚Šel sudi olivovo olejos.‘
Ov leske phenďa: ‚Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a
pisin penda (50) sudi.‘

7 Paľis phučľa le dujtonestar: ‚Tu keci kames?‘
Odphenďa: ‚Ezeros (1 000) gone zrnos.‘
Ov leske phenďa: ‚Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin
ochto šel (800) gone.‘
8 A o raj lašarďa le napačivale sluhas, hoj kerďa avke goďaha. Bo
kale svetoskre manuša keren jekh avreha goďavereder sar o čhave le
švetloskre.
9 The me tumenge phenav: Keren tumenge prijaťeľen le načačipnaskre
barvaľipnastar, hoj sar jekhvar našľola oda barvaľipen, te prilen tumen
andro večna khera.“
10 „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane
verno andro frima, nane verno aňi andro but.
11 Te na sanas verna andre le svetoskro barvaľipen, ko tumenge dela oda
čačo barvaľipen?
12 A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda,
so hin tumaro?“
13 „Ňiko našťi služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našťi
avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našťi
služinen the le Devleske the le svetoskre barvaľipnaske.“
14 Kada savoro šunenas the o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas
lestar.
15 A o Ježiš lenge phenďa: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren
čačipnaskre anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so
hin vzacno le manušenge, oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

16 „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerel pal
o kraľišagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre.
17 Ale sigeder o ňebos the e phuv našľona, sar te našľiľahas andral o
Zakonos jekh čjarkica.
18 Sako, ko premukel peskra romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a
sako, ko peske lela kajsa romňa, sava aver rom premukľa, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

19 „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada
a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes.
20 Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašľolas paš leskri
brana a sas les pherdo vredi.
21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No
mek the o rikone avenas a ľizinenas leske o vredi.
22 Ačhiľa pes, hoj o čoro manuš muľa a o aňjela les ľigende paš o
Abraham andro ňebos. Muľa the o barvalo a sas parundo.
23 Paľis andro peklos andro dukha hazdňa o jakha a dikhľa dural le
Abraham the le Lazar paš leste.
24 Akor vičinďa: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj
te močinel bajča o agor le angušteskro andro paňi a te cinďarel mange e
čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!‘
25 O Abraham phenďa: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudňal
savore lače veci, sar dživehas, a o Lazar chudňa o nalače. Avke akana
ov radisaľol a tu cerpines.
26 A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev,
hoj aňi ola, ko kamen te predžal adarik kode, našťi predžan a aňi ola, ko
kamen te avel odarik kade, našťi pes dochuden ke amende.‘

27 Phenďa: ‚Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire
dadeskro kher,
28 bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj
pes the on te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘
29 Ale o Abraham leske phenďa: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka – len mi
šunen!‘
30 O barvalo odphenďa: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko ušťela andral
o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘
31 Ale o Abraham phenďa: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na
pačana aňi akor, te vareko ušťela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

1 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Mušinen pes te ačhel ola veci,
save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole
manušeske prekal kaste oda avel.
2 Feder leske uľahas te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas
les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknorendar.
3 Den tumenge pozoris! Te kerďahas tiro phral binos, priphen leske, a te
pes visarela le binostar, odmuk leske.
4 A te eftavar pro džives kerďahas binos pre tute, a eftavar andro džives
pal tu avľahas a phenďahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ – odmukeha leske!“

Pal o pačaben

5 O apoštola phende le Rajeske: „De amen bareder pačaben!“
6 O Raj phenďa: „Te tumen uľahas o pačaben sar o horčično zrnkos,
phenďanas kale stromoske: ‚Cirde tut avri the le koreňenca a zasadzin tut
andro moros,‘ šunďahas tumen.“

O sluhas the leskri buči

7 „Te hin tumen sluhas, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj
phenel, sar avel pal e maľa: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘
8 Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e
leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the
pijeha paľis‘.
9 Či paľikerel ole sluhaske vaš oda, hoj kerďa oda, so leske sas phendo?
10 Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen:
‚Sam ča o sluhi, save peske na zaslužinas ňič. Kerďam ča oda, so
mušinďam te kerel.‘ “

O Ježiš sasťarel deše malomocnen

11 O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja,
12 a sar doavľa andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna
murša, save dural ačhenas
13 a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učiťeľina! Av ke amende jileskro!“
14 Sar len dikhľa, phenďa lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“
A sar džanas, sas obžužarde andral o malomocenstvo.
15 Sar dikhľa jekh dženo lendar, hoj sasťiľa avri, avľa pale a zorale
hangoha lašarelas le Devles.
16 Banďiľa le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a paľikerelas
leske. A oda dženo sas Samaritanos.

---

* **17:2** o baro bar andral o mlinos

17 Akor phenďa o Ježiš: „Či na sasťile avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene?
18 On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“
19 Phenďa leske: „Ušťi a dža, tiro pačaben tut sasťarďa.“

Kana avela o kraľišagos le Devleskro

20 Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o kraľišagos le Devleskro, o Ježiš lenge odphenďa: „O kraľišagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas.
21 Aňi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o kraľišagos le Devleskro hin maškar tumende!“
22 Phenďa le učeňikenge: „Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Čhaskre le Manušeskre, ale na dikhena.
23 Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende!
24 Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskro džives.
25 Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleňjostar.
26 Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa, sar avela o Čhavo le Manušeskro.
27 Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos. Akor avľa e potopa a savore mule.
28 Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadzinenas a ačhavenas khera,
29 ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhaďa e jag the sira andral o ňebos a savore mule.
30 Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskro.
31 Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre maľa, pes te na visarel pale!
32 Ma bisteren pre Lotoskri romňi!
33 Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela.
34 Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela.
35 Duj džuvľija jekhetane erňinena: Jekh ela iľi a dujto ačhela.
36 [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“
37 On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“
Ov lenge odphenďa: „Ode, kaj ela o ťelos, ode pes skidena the o supi.“

18

O sudcas the e vdova

1 O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kampel te modľinel a te na omukel pes:
2 „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas.
3 Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man čačipen pro sudos!‘
4 Ov but na kamelas oleha ňič te kerel. Ale paľis peske phenďa: ‚Kajte man na darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav,

5 no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro
sudos, bo imar la našťi zľidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “
6 A o Raj phenďa: „Šunen, so phenďa kada načačipnaskro sudcas!
7 Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-
džives vičinen? Či len mukela but te užarel?
8 Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o
Čhavo le Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

9 Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele,
phenďa o Ježiš kada podobenstvo:
10 „Duj murša pes gele andro chramos te modľinel. Jekh sas Farizejis a
dujto sas colňikos.
11 O Farizejis peske ačhiľa a kavke pes andre peste modľinelas: ‚Devla,
paľikerav tuke, hoj na som ajso sar okla manuša, so čoren, hine
načačipnaskre a keren o lubipen – abo sar kada colňikos.
12 Poscinav man duvar andro kurko a dav o ďesjatki savorestar, so
chudav.‘
13 Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko
ňebos, ale pes marelas pal o koľin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro,
bo som binošno!‘
14 Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske
na sas. Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel,
ela uprehazdlo.“

O Ježiš le cikne čhavorenca

15 Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta.
Ale sar oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge.
16 Ale o Ježiš len vičinďa ke peste a phenďa: „Domuken le čhavorenge te
avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o kraľišagos le Devleskro.
17 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro kraľišagos sar
čhavoro, šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

18 Varesavo baro manuš lestar phučľa: „Lačho Učiťeľina, so mušinav te
kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“
19 O Ježiš leske phenďa: „Soske man vičines lačho? Ňiko nane lačho, ča
jekh o Del.
20 O prikazaňja džanes: *‚Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha!
Na svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!‘* “
21 Ov odphenďa: „Kada savoro imar mire terňipnastar doľikerav.“
22 Sar oda šunďa o Ježiš, phenďa leske: „Mek jekh veca tuke kampel.
Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvaľipen andro
ňebos. Paľis av a phir pal ma!“
23 Ale sar oda šunďa, ačhiľa igen smutno, bo sas igen barvalo.
24 Sar oda dikhľa o Ježiš, phenďa: „Sar phares hin te avel le barvalenge
andro kraľišagos le Devleskro!
25 Lokeder hin la ťavake te predžal prekal e suvakri chev sar le
barvaleske andro kraľišagos le Devleskro.“
26 Akor phučle ola džene, so oda šunde: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“
27 O Ježiš odphenďa: „Oda, so našťi keren o manuša, o Del šaj kerel.“
28 O Peter phenďa: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu.“

29 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukľa
vaš o kraľišagos le Devleskro peskro kher, vaj le dades the la da, abo le
phralen vaj la romňa, abo le čhaven,
30 chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives,
so avela, mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

31 Iľa peske le dešuduje učeňiken a phenďa: „Džas andro Jeruzalem
a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le
Manušeskro.
32 Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a
čhungarena pre leste.
33 Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives ušťela
andral o meriben.“
34 Ale on na achaľile ňič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Aňi
na džanenas pal soste vakerel.

O Ježiš sasťarel le kores paš o Jericho

35 Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas
paš o drom a žobrinelas.
36 Sar šunďa le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so
pes kerel.
37 Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“
38 Akor o koro vičinďa: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“
39 Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čhitel, ale ov mek
zoraleder vičinďa: „Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“
40 Avke zaačhiľa o Ježiš a phenďa, hoj les te anen ke leste. Sar avľa paš
leste, phučľa lestar:
41 „So kames, hoj tuke te kerav?“
„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphenďa.
42 O Ježiš leske phenďa: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut
sasťarďa.“
43 A ov takoj chudňa te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles.
The savore nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

1 Paľis geľa o Ježiš andro Jericho.
2 Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune
colňikendar a sas barvalo.
3 Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les našťi dikhľa, bo sas
cikno.
4 Denašľa anglal a geľa upre pro dzivo figovňikos, hoj les te dikhel, bo
odarik o Ježiš majinelas te predžal.
5 Sar avľa o Ježiš pre oda than, dikhľa upre a phenďa leske: „Zacheus, av
sigo tele, bo adadžives mušinav te ačhel andre tiro kher!“
6 Ov avľa sigo tele a radišagoha priiľa le Ježiš.
7 Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geľa
te chal andro kher!“
8 Ale o Zacheus ušťiľa a phenďa le Rajeske: „Jepaš mire barvaľipnastar,
Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občorarďom, dav
leske pale štarval ajci.“

9 O Ježiš leske phenďa: „Adadžives avľa o spaseňje kale khereske, bo the
ov hino o čhavo le Abrahamoskro.
10 Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas
našado.“

Pal o talenti

11 Sar oda šunenas, phenďa mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o
Jeruzalem a ola nipi peske gondoľinenas, hoj imar takoj pes sikavela o
kraľišagos le Devleskro.
12 Avke phenďa: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel
o kraľišagos a paľis kamľa te avel pale.
13 Vičinďa peske deše sluhen, diňa len deš talenti* a phenďa lenge:
‚Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.‘
14 Ale o manuša andral leskri phuv les našťi avri ačhenas a bičhade
pal leste le sluhen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te
kraľinel.‘
15 Sar imar ode preiľa o kraľišagos, avľa pale andre peskri phuv a
phenďa: ‚Vičinen le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav,
ko keci ole lovenca zarodňa.‘
16 Avľa ešebno a phenďa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa aver deš talenti.‘
17 A ov leske phenďa: ‚Mištes, lačho sluhona! Vašoda, hoj salas verno
andro frima, vladňineha upral o deš fori.‘
18 Paľis avľa dujto a phenďa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa pandž talenti.‘
19 Leske phenďa: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘
20 Aver avľa a phenďa: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande
garudo andro khosnoro.
21 Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthoďal, a kides
upre oda, so na sadzinďal.‘
22 O raj leske phenďa: ‚Tu nalačho sluhona! Sudzinava tut pal oda, so
phenďal. Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthoďom,
a kidav upre oda, so na sadzinďom.
23 Akor soske na diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me
avľomas, iľomas mange pale buter?‘
24 Olenge, ko ode ačhenas, phenďa: ‚Len lestar o talentos a den oleske,
kas hin deš talenti.‘
25 Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!‘
26 Odphenďa: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale olestar, kas nane, pes
lela the oda, so les hin.
27 A ole manušen, so man na kamenas kraľiske – anen kade a murdaren
len anglal mande!‘ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

28 Paloda, sar kada o Ježiš phenďa, geľa anglal a džalas dureder andro
Jeruzalem.
29 Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos,
bičhaďa duje peskre učeňiken
30 a phenďa lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča
andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňisavo
manuš na bešľa. Odphanden les a anen les ke ma.
31 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,‘ phenena leske
kavke: ‚Le Rajeske les kampel.‘ “

---

* **19:13** E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

32 On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phenďa.
33 A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phučle: „Soske odphanden le somaricis?“
34 On odphende: „Le Rajeske les kampel.“
35 Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel.
36 Sar džalas, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.
37 Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore ola but učeňika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle,
38 a vičinenas:
„Bachtalo hin oda kraľis,
savo avel andro nav le Rajeskro!
O smirom pro ňebos
a e slava le Devleske!“
39 Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: „Učiťeľina, dovaker tire učeňikenge!“
40 Ale ov lenge odphenďa: „Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinena!“

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

41 Sar avľa o Ježiš pašeder a dikhľa o foros, zarunďa upral leste.
42 A phenďa: „Oj, te bajča andre kada džives prindžarďalas, so tuke anďahas o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha.
43 Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire ňeprijaťeľa ačhavena pašal tu o ohradi, rozačhavena pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri.
44 Calkom tut zňičinena a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžarďal o časos, sar tut avľa o Del te zachraňinel.“

O Ježiš žužarel o chramos

45 Geľa andro chramos a chudňa andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the cinenas,
46 a phenďa lenge: „Hin pisimen: ‚*Miro kher pes vičinela kher pro modľitbi*‘, ale tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“
47 Paľis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoňika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.
48 Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenas igen mištes dojekh leskro lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

1 Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le manušengre
2 a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa kadi zor?“
3 A ov lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange.
4 O boľipen le Janoskro sas andral o ňebos, abo le manušendar?“
5 On gondoľinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačanďiľan?‘
6 A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.“
7 Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro boľipen.“

8 O Ježiš lenge phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kada
kerav.“

O podobenstvo pal o nalačhe vinara

9 Avke o Ježiš chudňa te vakerel le manušenge kada podobenstvo:
„Varesavo manuš sadzinďa e viňica, diňa la kečeň le vinarenge a geľa
het pro but berša.
10 Sar avľa o časos, bičhaďa peskre sluhas ke ola vinara, hoj les te den
olestar, so bariľa andre viňica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale
a na dine les ňič.
11 A bičhaďa dujtone sluhas. No the oles marde, ande les avri pre ladž,
bičhade les pale a na dine les ňič.
12 Paľis bičhaďa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.
13 Akor phenďa o raj la viňicakro: ‚So kerava? Bičhavava mire čhas,
saves kamav. Sar les dikhena, ta dena les pačiv.‘
14 No sar les dikhle ola vinara, gondoľinenas maškar peste a phende
peske: ‚Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!‘
15 Čhide les avri andral e viňica a murdarde les.
No, so lenca kerela o raj la viňicakro?
16 Avela, murdarela kale vinaren a e viňica dela avrenge.“
Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“
17 Ale o Ježiš pre lende dikhľa a phenďa: „Akor so hin oda, so hin
pisimen?
‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.‘
18 Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela,
oles rozpučinela.“
19 O bare rašaja the o zakoňika les kamenas takoj te phandel andre, ale
daranas pes le manušendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phenďa
pre lende.

Pal o daňe

20 Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonen,
save pestar kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a
paľis les te den andro vasta the andre zor le vladariske.
21 A phučle lestar: „Učiťeľina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a
na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen.
22 Phen amenge, či kampel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“
23 No o Ježiš predikhľa lengro budžaňďipen a phenďa lenge: „Soske man
kamen te chudel pro lav!
24 Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“
„Le cisariskro,“ odphende.
25 O Ježiš lenge phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so
hin le Devleskro, le Devleske.“
26 A našťi les chudle andro lav anglo manuša. Čudaľinde pes oleske, sar
lenge odphenďa, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

27 Paľis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našťi
ušťen andral o meriben. Phučle lestar:
28 „Učiťeľina, o Mojžiš amenge pisinďa: *‚Te merela varekaske o phral a
mukela peskra romňa bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romňa a mi
kerel le phraleske čhaven.‘*

29 Sas efta phrala. Ešebno phral peske iľa romňa, ale muľa a na sas les
čhave.
30 Avke peske la iľa dujto, ale the ov muľa.
31 The trito peske la iľa a avke kerde the savore efta phrala, ale na
zamukle čhaven a mule avri.
32 Pro koňec savorendar muľa the odi romňi.
33 Akor kaskri lendar ela romňi, sar ušťena andral o meriben, te savore
efta phrala laha dživenas?“
34 O Ježiš lenge phenďa: „O manuša pre kada svetos peske len romňen
a džan romeste.
35 Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj
te dživen andre oda časos, so avela, imar na lena romňen aňi na džana
romeste.
36 Bo imar našťi merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave,
bo ena uštade andral o meriben.
37 A oda, hoj o mule čačes ušťena, sikaďa the o Mojžiš paš o krakos, bo
phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le
Jakoboskro*.
38 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“
39 Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učiťeľina, mištes
phenďal!“
40 A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

41 O Ježiš lenge phenďa: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le
Davidoskro?
42 Se korkoro o David phenel andro Žalmi:
*‚O Raj phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
43 medik tuke na thovava tire
ňeprijaťeľen tel o pindre.‘*
44 Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

45 Sar les savore manuša šunenas, phenďa o Ježiš peskre učeňikenge:
46 „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro
šukar džinďarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te paľikeren.
Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini.
47 Thoven avri le vdovenca a len lenge o khera, ale but pes modľinen,
hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

1 O Ježiš pes zadikhľa, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri
pokladňica.
2 Dikhľa the varesava igen čora vdova, sar ode čhiďa duj churde minci.
3 A phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhiďa buter
sar savore.
4 Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhiďa peskre
čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

5 Sar varesave učeňika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukaľardo
šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phenďa o
Ježiš:

6 „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre
bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koňec le svetoskro

7 Phučle lestar: „Učiťeľina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda
imar hin pašes?“
8 Ov phenďa: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but
ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a
the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende!
9 Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes
mušinel ešeb te ačhel, ale o koňec na avela takoj.“
10 Paľis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o kraľišagos
pro kraľišagos,
11 e phuv igen razisaľola a pre varesave thana ela bari bokh the
nasvaľibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameňja andral
o ňebos.
12 Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena
tumen andre andro sinagogi a phandena andro berteni. Ľidžana tumen
anglo kraľa the anglo vladara vaš miro nav.
13 A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen.
14 Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te
trapinel, so phenena pre tumari obrana,
15 bo me tumen dava ajse lava the goďi, anglal save našťi obačhena
ňisave tumare ňeprijaťeľa a pre save aňi našťi odphenena.
16 Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijaťeľa
– a varekas tumendar the murdarena.
17 Savoredžene tumen našťi avri ačhena vaš miro nav.
18 Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našľola.
19 Te ľikerena avri, chudena o dživipen.

O Jeruzalem ela zňičimen

20 Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj
džanen, hoj imar sig ela zňičimen.
21 Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko
ena andro foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro maľi, te na džan
andro foros.
22 Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin
pisimen.
23 Andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge,
so dena te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e choľi ela
pre kala nipi.
24 Varesaven murdarena le šabľenca; avren phandena andre a ľidžana
maškar savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik
pes na pherdžarela lengro časos.

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

25 Pro kham, pro čhonoro the pro čercheňa pes sikavena o znameňja. O
narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hučinela
o moros the o vlni.
26 O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o
ňeboskre zora pes čhalavena.
27 Akor dikhena, sar *o Čhavo le Manušeskro avel andre chmara*, andre
bari zor the andre slava.

28 Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušťen a hazden upre o šere, bo
pašes hin tumaro spaseňje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

29 A o Ježiš lenge phenďa kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the
pre savore stromi!
30 Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
31 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin
o kraľišagos le Devleskro.
32 Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes
kada savoro na ačhela.
33 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.

Den tumenge pozoris

34 Den tumenge pozoris, hoj te na gondoľinen andro jile ča pal o but
chaben, pijiben the pal o starišagi, so hin andre kada dživipen, hoj oda
džives te na avel jekhvareste pre tumende.
35 Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhvareste sar e
pasca.
36 Vašoda ma soven, ale furt tumen modľinen ko Del, hoj te denašen
savorestar, so avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“
37 Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalas avri a
presovelas pro Olivovo verchos.
38 A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22

O Judaš zradzinel le Ježiš

1 Imar sas pašes e Patraďi, o inepos le Marengro bi o kvasos.
2 O bare rašaja the o zakoňika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale
daranas pes le nipendar.
3 Akor geľa o satan andro Judaš, so pes vičinelas Iškarijotsko. Ov sas
jekh le dešudujendar.
4 Sar o Judaš odgeľa, dovakerďa pes le bare rašajenca the le chramoskre
veľiťeľenca, sar lenge les dela andre.
5 On radisaľile a dovakerde pes, hoj les dena love.
6 Ov pre oda priačhiľa a rodelas, sar les te del andre akor, sar leha na
ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

7 Paľis avľa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te
murdarel le Patraďakre bakrores.
8 O Ježiš bičhaďa le Peter the le Jan a phenďa: „Džan a pripravinen
amenge te chal o Patraďakro chaben.“
9 On lestar phučle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“
10 Ov lenge phenďa: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh
manuš, savo ľidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher,
kaj džala.
11 A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: ‚O Učiťeľis tuke phenel:
Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patraďakro chaben mire učeňikenca?‘
12 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode
amenge pripravinen o chaben.“
13 Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenďa, a
pripravinde o Patraďakro chaben.

E posledno večera

14 Sar avľa odi ora, bešľa peske o Ježiš paš o skamind le dešuduje (12)
apoštolenca.
15 Phenďa lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patraďakro
chaben sigeder, sar cerpinava.
16 Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na
naplňinela andro kraľišagos le Devleskro.“
17 Avke iľa e kuči, paľikerďa a phenďa: „Len kadi kuči a den te pijel jekh
avres.
18 Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol
pre viňica, medik na avela o kraľišagos le Devleskro.“
19 Avke iľa o maro a paľikerďa. Phagerelas, podelas lenge a phenďa:
„Kada hin miro ťelos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro
leperiben.“
20 Avke pal e večera iľa e kuči a phenďa: „Kadi kuči hin e nevi zmluva
andre miro rat, so pes čhorel avri vaš tumenge.
21 Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind.
22 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos
ole manušeske, ko les zradzinel.“
23 Akor chudle o učeňika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda
kerela.

Ko hin nekbareder

24 O učeňika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder.
25 O Ježiš lenge phenďa: „O kraľa ľidžan le naroden zoraha a ola, ko
vladňinen upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘
26 Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o
nekcikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel.
27 Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal
leste kerel? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko
služinel.
28 Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma,
29 vašoda me tumenge dav o kraľišagos, avke sar mange les diňa miro
Dad,
30 hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro kraľišagos a te
bešen pro troni a te sudzinen o dešuduj kmeňi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

31 O Raj phenďa: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa,
hoj tumen te precidzinel sar e pšeňica,
32 ale me vaš tu mangavas, hoj te na našľol tiro pačaben. A tu, sar tut
jekhvar visareha, zoraľar tire phralen.“
33 O Peter leske phenďa: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre
bertena the pro meriben.“
34 A o Ježiš phenďa: „Phenav tuke, Peter, hoj na giľavela adadžives o
kohutos, medik trival na pheneha, hoj man na prindžares.“
35 Paľis lendar phučľa: „Sar tumen bičhaďom bi o love, bi e zajdica the
bi o sandalki, či tumenge vareso chibaľinelas?“
„Na,“ odphende.
36 Akor lenge phenďa: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a
the e zajdica; oda, kas nane šabľa, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske.

37 Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te naplňinel oda, so
hin pal ma pisimen: *‚A rachinenas les le živaňenca.‘* Oda, so hin pal ma
pisimen, pes akana imar ačhel.“
38 On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabľi.“
„Imar dos!“ phenďa lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

39 Paľis geľa o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o
učeňika džanas pal leste.
40 Sar avľa pre oda than, phenďa lenge: „Modľinen tumen, hoj te na
peren andro pokušeňje!“
41 Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa
pro khoča a modľinelas pes:
42 „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale
sar tu!“
43 A sikaďa pes leske o aňjelos andral o ňebos a delas les zor.
44 Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes
modľinelas. A leskro spocišagos pal leste čhorďolas pre phuv sar ratvale
kropaja.
45 Sar ušťiľa pašal e modľitba, avľa ko učeňika a arakhľa len te sovel, bo
on zasute andre žaľa.
46 Phenďa lenge: „So soven? Ušťen a modľinen tumen, hoj te na peren
andro pokušeňje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas
jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avľa ko Ježiš, hoj les te čumidel.
48 O Ježiš lestar phučľa: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le
Manušeskres?“
49 Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja,
kames, hoj pes te maras le šabľenca?“
50 Varesavo dženo lendar demaďa la šabľaha le nekbaredere rašaskre
sluhas a odčhinďa leske o čačo kan.
51 Ale o Ježiš phenďa: „Preačhen!“ A chudňa pes leskre kanestar a
sasťarďa les.
52 Akor phenďa le bare rašajenge, le chramoskre veľiťeľenge the le
phurederenge, save pre leste avle: „Avľan pre ma sar pro živaňis le
šabľenca the le pacenca?
53 Sako džives somas tumenca andro chramos a na thoďan pre mande o
vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar o kaľipen vladňinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

54 Sar les zaile, ľigende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter
džalas pal leste dural.
55 Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske
bešľa maškar lende.
56 Varesavi služka les dikhľa, te bešel paš e jag, zadikhľa pes pre leste a
phenďa: „The kada sas leha!“
57 Ale o Peter zaprinďa a phenďa: „Džuvľije, na prindžarav les!“
58 Na pregeľa but a dikhľa les aver dženo a phenďa: „The tu sal lendar!“
Ale o Peter phenďa: „Manušeja, na som!“
59 A vaj pal jekh ora vareko aver phenďa: „He, čačo hin, the kada sas
leha, bo hino Galilejčanos!“

60 Ale o Peter phenďa: „Manušeja, me na džanav, so vakeres!“ A takoj,
sar mek vakerelas, giľaďa o kohutos.
61 Akor o Raj visaľiľa a dikhľa pro Peter a le Peteriske avľa pre goďi oda lav
le Rajeskro, so leske phenďa: „Sigeder, sar adadžives o kohutos giľavela,
tu man trival zaprineha.“
62 O Peter geľa avri a chudňa igen te rovel.

Asan le Ježišostar

63 Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les.
64 Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut
demaďa?“
65 A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

66 Sar vidňisaľiľa, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja
the o zakoňika a ľigende les angle Bari Rada
67 a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!“
O Ježiš lenge phenďa: „Te tumenge phenava, na pačana.
68 A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.
69 Ale akanastar *o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera* le zorale
Devleske.“
70 Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?“
Ov lenge phenďa: „Tumen mištes phenen, hoj me som.“
71 A on phende: „So kampel amenge mek buter švedken? Se korkore
oda šunďam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

1 Androda ušťile savoredžene a ľigende le Ježiš ko Pilat.
2 A chudle pre leste te vakerel: „Kales arakhľam, sar previsarelas amaro
narodos! Na domukelas te del le cisariske o daňe a phenelas pal peste, hoj
ov hino o Kristus, o kraľis!“
3 O Pilat lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kraľis?“
„Tu oda phenes,“ odphenďa leske o Ježiš.
4 Akor o Pilat phenďa le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš
na arakhav ňisavi vina.“
5 Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar
sikavel pal caľi Judsko! Chudňa andral e Galileja a avľa dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

6 Sar oda o Pilat šunďa, phučľa: „Hino kada manuš andral e Galileja?“
7 Sar pes dodžanľa, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhaďa les ko
Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.
8 Sar o Herodes dikhľa le Ježiš, igen radisaľiľa, bo imar čirlastar les
kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela
te kerel varesavo zazrakos.
9 Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske ňič na odphenďa.
10 Ačhenas ode o bare rašaja the o zakoňika a igen pre leste vakerenas.
11 O Herodes peskre slugaďenca ande avri le Ježiš pre bari ladž a asanas
lestar. Paľis les urďa andro šukar gada a bičhaďa les pale ko Pilat.
12 O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes
našťi avri ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

13 O Pilat peske vičinďa le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen
14 a phenďa lenge: „Anďan mange kale manušes a phenďan, hoj kerel
upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhľom pre
kada manuš ňisavi ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren.
15 Ale aňi o Herodes pre leste na arakhľa ňič, vašoda amenge les bičhaďa
pale. Na kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te merel!
16 Dava les te zbičinel a premukava les!“
17 [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]
18 Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le
Barabaš!“
19 Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerďa andro foros
varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarďa.
20 Akor pale ke lende prevakerďa o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš.
21 Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“
22 O Pilat lenge tritovar phenďa: „Ale so ajso nalačho kerďa? Na
arakhľom pre leste ňič, vaš soske mušinďahas te merel! Dava les te zbičinel
a premukava les!“
23 Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangenas, hoj les te del te
ukrižinel. Lengri vika zviťazinďa.
24 Akor kerďa o Pilat avke, sar peske mangenas.
25 Premukľa oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda,
hoj murdarďa, bo les peske mangenas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar
kamenas.

O Ježiš ukrižimen

26 Sar imar les ľidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas
pal e maľa, a thode pre leste o kerestos, hoj les te ľidžal pal o Ježiš.
27 Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvľa, save
rovenas a hikinenas upral leste.
28 O Ježiš pes visarďa ke lende a phenďa: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma
roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave.
29 Bo aven ajse dživesa, sar phenena: ‚Bachtale ola džuvľa, savenge našťi
uľon čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le
čhavoren!‘
30 Akor phenena le verchenge: *‚Peren pre amende!‘ a le brehenge:*
‚Učharen amen andre!‘
31 Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke
stromoha?“
32 A ľidžanas leha the duje živaňen, hoj len jekhetane leha te murdaren.
33 Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha
the ole živaňen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baľogňi.
34 O Ježiš phenďa: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Paľis
peske rozďelinde leskre gada a losinenas vaše.
35 O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci lestar asanas a
phenenas: „Avren zachraňinelas! Mi zachraňinel the korkoro pes, te hino
o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskro!“
36 Asanas lestar the o slugaďa, avenas a denas les šut.
37 Phenenas: „Te sal tu oda kraľis le Židengro, zachraňin tut!“
38 Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kraľis le Židengro!“
39 Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu
o Kristus? Zachraňin the tut the amen!“

40 Ale oka dujto leske dovakerďa zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se
the tu sal odsudzimen avke sar ov!
41 Amen sam marde čačipnaha vaš oda, so kerďam, ale ov na kerďa ňič
nalačho!“
42 A phenďa: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro kraľišagos.“
43 O Ježiš leske phenďa: „Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca
andro rajos.“

O Ježiš merel

44 Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avľa o kaľipen pre caľi phuv a
ľikerelas dži trin ori† pal o dilos.
45 O kham kaľiľa andre a o pochtan andro Chramos phariľa pro jepaš.
46 O Ježiš vičinďa zorale hangoha: „Dado, *andre tire vasta dav mire
duchos*!“ Sar oda phenďa, muľa.
47 Sar dikhľa o veľiťeľis upral o šel slugaďa, so pes ačhiľa, lašarelas le
Devles a phenďa: „Kada manuš sas čačes čačipnaskro!“
48 Savore nipi pes ode zgele sar pro ďivadlos, hoj te dikhen, so pes ode
ačhel. Sar oda dikhle, marenas pes andro koľina a gele het.
49 Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda
the o džuvľa, save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

50 Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas
lačho the čačipnaskro manuš
51 andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o kraľišagos le Devleskro a
na diňa čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodňinde a kerde.
52 Kada manuš avľa ko Pilat a mangľa peske o ťelos le Ježišoskro.
53 Sar les iľa tele, zapačarďa les andre lepeda a thoďa andro hrobos, so
sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha ňiko na pašľolas.
54 Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.
55 Džanas pal leste the o džuvľa, save avle le Ježišoha andral e Galileja.
Dikhle o hrobos the oda, sar andre thode leskro ťelos.
56 Paľis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale
prekal o šabat odpočovinenas, avke sar prikazinel o Zakonos.

24

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Ešebno džives pal o šabat avle o džuvľa sig tosara ko hrobos a ile peha
o voňava oleji, so pripravinde.
2 A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos.
3 Sar gele andre, na arakhle o ťelos le Rajeskro le Ježišoskro.
4 Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondoľinel,
jekhvareste ačhile paš lende duj murša andro igen bľišťaca gada.
5 Ola džuvľa predaranďile a banďile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša
lendar phučle: „Soske roden le džides maškar o mule?
6 Nane kade, ušťiľa andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so
tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja:
7 ‚O Čhavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne
manušenge; mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te ušťel andral
o meriben.‘ “
8 Akor lenge avle pre godi leskre lava.

---

* **23:44** E grecko čhib: šov ori † **23:44** E grecko čhib: eňa ori

9 A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11)
učeňikenge the savore okle dženenge.
10 Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla
aver džuvľija, so oda phende le apoštolenge.
11 Ale lenge pes dičholas le džuvľengre lava sar diliňipen a na pačanas
lenge.
12 No o Peter ušťiľa a denašľa ko hrobos. Sar banďiľa andre, dikhľa ode
ča o lepedi. Geľa het a čudaľinelas pes oleske, so pes ačhiľa.

Pro drom andro Emaus

13 Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel
Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri.
14 On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačhiľa.
15 A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondoľinenas, avľa paš
lende o Ježiš a džalas lenca.
16 Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.
17 A phučľa lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeha?“
A on ačhile smutna a zaačhile.
18 Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučľa: „Ča tu korkoro
sal, ko avľa dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa
ode ačhiľa?“
19 Ov lendar phučľa: „So?“
On leske phende: „Oda, so pes ačhiľa le Ježišoha andral o Nazaret, so sas
prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the
anglo savore manuša.
20 Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro
meriben a ukrižinde les.
21 A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachraňinela le Izrael. Ale oda
imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačhiľa.
22 A amen predaranďilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvľija.
Sig tosara gele paš o hrobos,
23 ale na arakhle leskro ťelos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le
aňjelen, save lenge phende, hoj ov dživel.
24 Paľis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro
avke, sar phende ola džuvľa. Ale les na dikhle.“
25 O Ježiš lenge phenďa: „Tumen nagoďaver manušale, so polokes pačan
savoreske, so vakerenas o Proroka!
26 Či na mušinďa o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal
andre peskri slava?“
27 A chudňa lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel
dojekh than andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.
28 Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas,
hoj džala dureder.
29 Ale on les mangle: „Ach amenca, bo imar zaračol a maj ela kaľipen!“
Avke geľa andre a ačhiľa lenca.
30 Sar peske lenca bešľa paš o skamind, iľa o maro a paľikerďa, phagerďa
a podiňa lenge.
31 Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov
lendar našľiľa.
32 Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile,
sar amenca pal o drom vakerelas a delas amenge te achaľol o Pisišagos?“

33 A takoj ušťile a gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh
učeňiken jekhetane olenca, ko sas lenca
34 a on lenge phenenas: „O Raj čačes ušťiľa a sikaďa pes le Šimonoske.“
35 Paľis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačhiľa pal o drom,
a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

36 Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačhiľa o Ježiš a
phenďa lenge: „Smirom tumenge!“
37 Ale on igen predaranďile, bo peske gondoľinenas, hoj dikhen le
duchos.
38 Ov lendar phučľa: „Soske predaranďiľan? Soske avke pochibinen
andre tumare jile?
39 Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen
mandar a dikhen. Se le duchos nane ťelos the kokala a dikhen, hoj man
hin.“
40 Sar oda phenďa, sikaďa lenge o vasta the o pindre.
41 A sar peske mek andre oda baro radišagos našťi dopačanas a
čudaľinenas pes, phučľa lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“
42 On les dine sikra peki riba.
43 Ov iľa a chaľa la anglal lende.
44 Phenďa lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, sar mek
somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro
Zakonos le Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“
45 Akor lenge phundraďa e goďi, hoj te achaľon o Pisišagos.
46 Phenďa lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro
trito džives ušťela andral o meriben
47 a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren
le binendar a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o
Jeruzalem.
48 A tumen san oleske o švedki.
49 Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen
andre kada foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ňebos.“

O Ježiš ilo upre andro ňebos

50 Paľis len iľa avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehňinelas lenge.
51 Androda, sar lenge žehňinelas, geľa lendar sikra dureder a sas ilo
upre andro ňebos.
52 On pes leske klaňinenas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha.
53 A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evaňjelium le Janoskro

O Ježiš – o večno Lav le Devleskro

1 Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del.
2 Ov sas ešebnovarestar paš o Del.
3 Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen ňič olestar, so hin stvorimen.
4 Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro.
5 Oda švetlos labol andro kaľipen a o kaľipen les na zaačhaďa.
6 Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan.
7 Ov avľa te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan.
8 Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avľa te svedčinel pal oda švetlos.
9 Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos.
10 Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarďa!
11 Avľa andre peskro, ale leskre nipi les na priile!
12 Ale savoren, ko les priile – olen, ko pačan andre leskro nav, diňa pravos te ačhen o čhave le Devleskre,
13 save na uľile le ratestar aňi olestar, so kamelas o ťelos, vaj o murš – ale le Devlestar.
14 Oda Lav ačhiľa manuš a dživelas maškar amende. Dikhľam leskri slava, e slava ča le jekhore Čhaskri, savo avľa le Dadestar a andre savo hin pherdo milosť the čačipen.
15 O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phenďom, ‚Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.‘ “
16 Amen savore priiľam leskre barvaľipnastar jekh požehnaňje pal aver.
17 Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milosť the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus.
18 Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale ča o jekhoro Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikaďa.

Le Janoskro sveďectvos

19 Kada hin o sveďectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“
20 O Jan viznavinďa a phenďa phundradones: „Me na som o Kristus.“
21 A phučle lestar: „Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?“
Ov phenďa: „Na som.“
„Abo sal oda Prorokos?“
Odphenďa: „Na.“
22 Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“
23 O Jan phenďa oda, so pisinďa o prorokos Izajaš: „Me som *o hangos, so vičinel pre pušťa: ‚Rovňinen avri o drom le Rajeskro!‘* “
24 Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja.
25 On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aňi o Eliaš aňi oda Prorokos?“

---

* **1:18** E grecko čhib: ča o jekh Del

26 O Jan lenge odphenďa: „Me bolav le paňeha, ale maškar tumende
ačhel oda, kas tumen na prindžaren.
27 Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te
rozphandel aňi o sirimocis pro sandalki.“
28 Kada pes ačhiľa andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.
29 Pre aver džives dikhľa o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenďa: „Dikh,
o Bakroro le Devleskro, savo odlel o binos le svetoskro!
30 Kada hin oda, pal kaste me phenďom: ‚Pal mande avel murš, savo hin
angle ma, bo sas sigeder sar me.‘
31 Aňi me les na prindžaravas, ale vašoda avľom a bolavas le paňeha,
hoj les o Izrael te sprindžarel.“
32 O Jan svedčinelas: „Dikhľom le Duchos te avel sar holubica tele andral
o ňebos a ačhiľa pre leste.
33 Aňi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhaďa te bolel le
paňeha, mange phenďa: ‚Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj
ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolel le Svete Duchoha.‘
34 A me oda dikhľom a svedčinav, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeňika le Ježišoskre

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeňika
36 a dikhľa le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenďa: „Dikhen, o
Bakroro le Devleskro!“
37 Ola duj učeňika šunde, so phenďa, a gele pal o Ježiš.
38 O Ježiš visaľiľa a dikhľa, hoj džan pal leste, a phenďa lenge: „So
roden?“ On leske odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učiťeľina), kaj
bešes?“
39 Ov lenge phenďa: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a
ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori† pal o dilos.
40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o
Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro.
41 Ešebno veca, savi kerďa o Andrej, sas, hoj arakhľa peskre phrales
le Šimon a phenďa leske: „Arakhľam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le
Kristus.
42 A anďa les ko Ježiš.
O Ježiš dikhľa pre leste a phenďa: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro.
Tu pes vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“
43 Pre aver džives o Ježiš kamľa te džal andre Galileja. Arakhľa le Filip
a phenďa leske: „Av pal ma!“
44 O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the
o Peter.
45 A o Filip arakhľa le Natanael a phenďa leske: „Arakhľam oles, pal
kaste hin pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le
Ježiš andral o Nazaret, le Jozefoskre čhas.“
46 O Natanael leske phenďa: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačho?“
O Filip leske odphenďa: „Av a dikh!“
47 Sar dikhľa o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenďa: „Dikh, čačo
Izraelitas, andre savo nane klamišagos.“
48 O Natanael leske phenďa: „Khatar man prindžares?“
O Ježiš leske odphenďa: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinďa, dikhľom
tut, sar salas tel oda figovňikos.“

† **1:39** E grecko čhib: deš ori

49 O Natanael leske phenďa: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu
sal o kraľis le Izraeloskro!“
50 O Ježiš leske odphenďa: „Tu pačas ča vaš oda, bo phenďom tuke:
‚Dikhľom tut tel oda figovňikos‘? Dikheha mek bareder veci sar kada.“
51 Paľis phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj dikhena o ňebos
phundrado a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čhavo le
Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

1 Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le
Ježišoskri.
2 O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeňikenca.
3 Sar imar lenge dodžalas e mol, phenďa e daj le Ježišoske: „Nane len
mol.“
4 O Ježiš lake phenďa: „So amen hin andre oda, džuvľije? Mek na avľa
miri ora.“
5 Paloda leskri daj phenďa le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge
phenela!“
6 A ačhenas ode šov barune kanti pro paňi, hoj pes o Židi te thoven
(moren) pal lengri tradicija. Andre dojekh rešľolas vaj po šel ľitri.
7 O Ježiš lenge phenďa: „Pheraren o kanti le paňeha!“ A pherdžarde len
dži upre.
8 Paľis lenge phenďa: „Len andral sikra avri a ľidžan le bijaveskre
starostaske.“ A ľigende.
9 Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le paňestar, džanenas.
Avke sar koštoľinďa o paňi, so sas čerimen pre mol, vičinďa peske le ternes
10 a phenďa leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lačhi mol,
a sar imar o hosci buter pile, paľis del e goreder. Ale tu mukľal e lačhi mol
dži akana!“
11 Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerďa, pes ačhiľa andre Kana
Galilejsko. Avke sikaďa peskri slava a leskre učeňika andre leste pačanďile.
12 Paloda geľa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le
učeňikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

13 E Patraďi le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.
14 Ode andro chramos arakhľa olen, ko bikenenas le gurumňen, le
bakren, le holuben, a the olen, ko vatinenas o love.
15 Le špargendar peske kerďa bičos a tradňa savoredženen le bakrenca
the le gurumňenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love,
previsarďa o skaminda a rozčhiďa o love.
16 Olenge, ko bikenenas le holuben, phenďa: „Ľidžan len adarik het! Ma
keren mire Dadeskre kherestar pľacos!“
17 Leskre učeňikenge avľa pre goďi, hoj hin pisimen: *„O kamiben vaš
tiro kher andre mande labol sar jag.“*
18 Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te
džanas, hoj tut hin pravos kada te kerel.“
19 O Ježiš lenge odphenďa: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives
les pale ačhavava.“

20 Avke lestar o Židi phučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada
chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?“
21 Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre ťeloskro.
22 Sar imar ušťiľa andral o meriben, o učeňika peske leperde, hoj oda
phenďa, a pačanďile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš
phenďa.
23 Sar sas andro Jeruzalem pre Patraďi, but džene pačanďile andre leskro
nav, bo dikhenas o zazraki, so kerelas.
24 Ale o Ježiš lenge na phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore
manušen.
25 Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo
ov džanelas, so hin le manušes andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

1 Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš
maškar o Židi.
2 Ov avľa rači ko Ježiš a phenďa leske: „Rabbi, džanas, hoj avľal le
Devlestar sar učiťeľis, bo ňiko našťi kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha
na uľahas o Del.“
3 O Ježiš leske odphenďa: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na uľola
pale, našťi dikhel o kraľišagos le Devleskro.“
4 Avke o Nikodem phučľa: „Sar šaj uľol manuš, te hino imar phuro? Či
šaj džal dujtovar peskra dake andro per, hoj te uľol?“
5 O Ježiš odphenďa: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na uľola andral
o paňi the andral o Duchos, našťi džal andro kraľišagos le Devleskro.
6 So uľiľa andral o ťelos, hin o ťelos, a so uľiľa andral o Duchos, hin o
duchos.
7 Ma čudaľin tut, hoj tuke phenďom: ‚Mušinen te uľol pale.‘
8 E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj
džal. Avke oda hin the sakoneha, ko uľiľa andral o Duchos.“
9 O Nikodem lestar phučľa: „Sar pes oda šaj ačhel?“
10 O Ježiš leske odphenďa: „Se tu sal učiťeľis andro Izrael a kada na
džanes?
11 Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhľam,
vakeras avri, no tumen na prilen amaro sveďectvos.
12 Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar paľis
pačana, te tumenge vakerava pal o veci le ňeboskre?
13 Ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avľa tele andral o ňebos,
o Čhavo le Manušeskro.
14 Avke sar o Mojžiš pre pušťa hazdňa upre le sapes, mušinel te avel
uprehazdlo the o Čhavo le Manušeskro,
15 hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno dživipen.
16 Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diňa peskre jekhore Čhas, hoj
ňiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te avel les o večno dživipen.
17 Bo o Del na bičhaďa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos,
ale hoj les te spasinel.
18 Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal,
imar hino odsudzimen, bo na pačanďiľa andro nav le Devleskre jekhore
Čhaskro.

19 Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avľa pre phuv, ale o nipi buter
kamenas o kaľipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače.
20 Bo oda, ko kerel o nalače veci, našťi avri ačhel o švetlos a na džal
andro švetlos, hoj te na dičhol, so kerel.
21 Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel,
hoj oda, so kerel, hin kerdo andro Del."

Le Janoskro sveďectvos pal o Ježiš

22 Paľis avľa o Ježiš peskre učeňikenca andre judsko phuv. Ode lenca
ačhiľa a bolelas.
23 A the o Jan bolelas andro Ainon, paš o Salem, bo ode sas but paňi a o
manuša ode avenas a denas pes te bolel.
24 Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.
25 Varesave učeňika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda,
hoj so phenel o zakonos, sar pes kampel te obžužarel.
26 Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o
Jordan a pal savo tu diňal sveďectvos, bolel a savoredžene džan ke leste."
27 O Jan odphenďa: „O manuš peske našťi lel ňič korkoro, te leske oda
na sas dino andral o ňebos.
28 Tumen korkore san mire švedki, hoj me phenďom: ‚Me na som o
Kristus, ale som bičhado anglal leste.'
29 E terňi patrinel le terneske a o prijaťeľis le terneskro, savo ode ačhel a
šunel, igen radisaľol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos
hin akana pherdo.
30 Ov mušinel te barol a me te cikňol.

O Čhavo avel upral andral o ňebos

31 Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal
e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral
o ňebos, hino upral savorende.
32 Ov vakerel pal oda, so dikhľa a šunďa, ale ňiko na prilel leskro
sveďectvos.
33 Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro.
34 Bo oda, kas o Del bičhaďa, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske
del le Duchos bi e mira.
35 O Dad kamel le Čhas a diňa savoro andre leskre vasta.
36 Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko
na prilel le Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e choľi le
Devleskri."

4

O Ježiš the e Samaritanka

1 Sar pes dodžanľa o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj
dochudel a bolel buter učeňiken sar o Jan,
2 kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeňika,
3 omukľa e judsko phuv a geľa pale andre Galileja.
4 Ale mušinďa te džal prekal e Samarija.
5 Avke avľa andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi maľa,
so diňa o Jakob peskre čhaske le Jozefoske.
6 Ode sas e chaňig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke
peske bešľa paš e chaňig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.

* **4:6** E grecko čhib: šov ori

7 Akor avľa jekh džuvľi andral e Samarija te cirdel o paňi. O Ježiš lake
phenďa: „De man te pijel!“
8 Bo leskre učeňika gele andro foros te cinel te chal.
9 Akor leske odi Samaritanka phenďa: „Tu sal Židos a me som
Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel paňi?“ Bo o Židi na vakeren
le Samaritanenca.
10 O Ježiš lake odphenďa: „Te džanľalas, savo daros del o Del a ko hin
oda, ko tuke phenel: ‚De man te pijel,‘ mangľalas les a ov tut diňahas o
džido paňi.“
11 E džuvľi leske phenďa: „Rajeja, se nane tut aňi vedros a e chaňig hiňi
bari. Akor khatar leha o džido paňi?
12 So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diňa kadi
chaňig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre džviri.“
13 O Ježiš lake odphenďa: „Sako, ko pijela kale paňestar, ela pale smedno,
14 ale ko pijela ole paňestar, so les me dava, oles na smedzinela šoha.
Ale o paňi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chaňig, so dela o večno
dživipen.“
15 E džuvľi leske odphenďa: „Rajeja, de man ole paňestar, hoj man te na
smedzinel a te na phirav kade paňeske.“
16 Ov lake phenďa: „Dža, vičin tire romes a av kade!“
17 E džuvľi odphenďa: „Nane man rom.“
O Ježiš lake phenďa: „Mištes phenďal, hoj tut nane rom,
18 bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda
phenďal čačo.“
19 Akor oj phenďa: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos.
20 Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen,
hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kampel te lašarel.“
21 O Ježiš lake odphenďa: „Pača mange, džuvľije: Avel e ora, hoj na
lašarena le Devles aňi pre kada verchos aňi andro Jeruzalem.
22 Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas
prindžaras, bo o spaseňje avel le Židendar.
23 Ale avel e ora a imar hiňi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades,
les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les
avke lašaren.
24 O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro
Duchos the andro čačipen.“
25 E džuvľi leske phenďa: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes
vičinel Kristus). Sar ov avela, phenela amenge savoro.“
26 O Ježiš lake odphenďa: „Me som oda, ko tuha vakerav.“
27 Androda avle leskre učeňika a čudaľinenas pes, hoj vakerelas la
džuvľaha. Ale ňiko na phučľa: „So latar kames?“ aňi: „Soske laha
vakeres?“
28 Akor mukľa e džuvľi ode peskro džbanos a geľa andro foros te phenel
le nipenge:
29 „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenďa savoro, so kerďom!
Či oda nane o Kristus?“
30 Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.
31 Androda les mangenas leskre učeňika: „Rabbi, cha!“
32 Ale ov phenďa: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“
33 Akor phučenas o učeňika jekh avrestar: „Anďa leske vareko te chal?“

34 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voľa
oleskri, ko man bičhaďa, a te dokerav leskri buči.
35 Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav
tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro maľi: Imar hine parne a imar
šaj te skidel upre e žatva!
36 Oda, ko skidel upre, imar lel o počiňiben a skidel o uľipen pro večno
dživipen, hoj oda, ko sadzinďa, the oda, ko skidňa upre, jekhetane te
radisaľon.
37 Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: ‚Jekh dženo sadzinel a aver
skidel upre.‘
38 Me tumen bičhaďom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na
kerďan. Aver kerenas a tumen kidňan upre o uľipen lengra bučatar.“
39 But Samaritana andral oda foros pačanďile andro Ježiš angle odi
džuvľi, bo oj svedčinelas: „Phenďa mange avri savoro, so keravas.“
40 Sar ke leste avle o Samaritana, mangenas les, hoj te ačhel ke lende. A
o Ježiš ode ačhiľa duj džives.
41 A pačanďile mek buter džene, sar šunde leskre lava,
42 a phende la džuvľake: „Amen pačas imar na ča vaš oda, so tu
phenďal, ale the korkore šunďam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasiťeľis
le svetoskro.“

O Ježiš sasťarel le uradňikoskre čhas

43 Pal ola duj dživesa odgeľa odarik o Ježiš andre Galileja,
44 bo o Ježiš korkoro phenďa, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj bariľa
avri.
45 Avke avľa o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile,
bo the on sas pre Patraďi andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.
46 Avke o Ježiš avľa pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinďa o paňi pre
mol. Ode sas jekh kraľiko uradňikos, saveskro čhavo sas nasvalo andro
Kafarnaum.
47 Sar ov šunďa, hoj o Ježiš avľa andral e Judsko andre Galileja, geľa ke
leste a mangľa les, hoj te avel te sasťarel leskre čhas, bo ov imar merelas.
48 O Ježiš leske phenďa: „Te na dikhľanas ďivi the zazraki, na
pačanďiľanas.“
49 O uradňikos odphenďa: „Rajeja, av manca mek angloda, sar miro
čhavo merela.“
50 O Ježiš leske phenďa: „Dža, tiro čhavo dživel.“
Ov pačanďiľa ole laveske, so leske o Ježiš phenďa, a geľa.
51 A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhi a phende leske: „Tiro
čhavo dživel.“
52 Avke lendar phučľa pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž,
jekh oratar† les e horučka omukľa.“
53 Akor o dad prindžarďa, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš
phenďa: „Tiro čhavo dživel.“ A pačanďiľa ov the calo leskro kher.
54 Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerďa, sar avľa andral e judsko
phuv andre Galileja.

5

O Ježiš sasťarel jekhe nasvales paš e Bethesda

1 Paľis geľa o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos.

† **4:52** E grecko čhib: efta orendar

2 Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paňi, savo o Židi vičinen
Bethesda. Sas ode pandž hali kerde le slupendar.
3 Andre ola thana pašľonas igen but nasvale – kore, bange the kaľiki. [A
užarenas, medik pes na čhalavela o paňi.
4 Bo o Židi pačanas, hoj o aňjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos
andro paňi a čhalavelas le paňeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le
paňestar, sasťolas avri andral savore nasvaľibena, so les sas.]
5 A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the ochto (38) berš.
6 Sar les o Ježiš dikhľa te pašľol a prindžarďa, hoj imar hino but nasvalo,
phučľa lestar: „Kames te sasťol avri?“
7 O nasvalo manuš leske odphenďa: „Rajeja, nane ajso manuš, savo man
ľigenďahas andro paňi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar
aver džal anglal ma.“
8 Akor leske o Ježiš phenďa: „Ušťi, le tiro hadžos a dža!“
9 Oda manuš takoj sasťiľa avri, iľa peske o hadžos a phirelas.
Oda pes ačhiľa pro šabat,
10 a vašoda o Židi phende oleske, so sas sasťardo: „Hin šabat, našťi ľidžas
o hadžos!“
11 Ale ov lenge odphenďa: „Oda, ko man sasťarďa, mange phenďa: ‚Le
tiro hadžos a dža!‘ “
12 Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phenďa: ‚Le tiro
hadžos a dža?‘ “
13 Ale oda manuš, so sasťiľa avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš
odgeľa dureder pašal ola nipi, so pes ode zgele.
14 Paľis les o Ježiš arakhľa andro chramos a phenďa leske: „Dikh, sasťiľal
avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“
15 Oda manuš geľa het a phenďa le Židenge: „O Ježiš man sasťarďa.“
16 A vašoda, hoj oda o Ježiš kerďa pro šabat, chudle pre leste o Židi te
džal.
17 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me
kerav.“
18 Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na
doľikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le
Devleha.

E autorita le Ježišoskri

19 Avke lenge o Ježiš odphenďa: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo
našťi kerel ňič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke
sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo.
20 Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A
sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudaľinen.
21 Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžiďarel len, avke the o Čhavo, kas
kamel, obdžiďarel.
22 Bo o Dad na sudzinel ňikas, ale savoro sudos diňa le Čhaske,
23 hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na
del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhaďa.
24 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal
oleske, ko man bičhaďa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale
pregeľa andral o meriben andro dživipen.
25 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiňi kade, sar o
mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena.

26 Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diňa the le Čhaske,
hoj les te avel o dživipen andre peste.
27 Diňa les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.
28 Ma čudaľinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro
hrobi, šunena leskro hangos
29 a ola, ko mištes kerenas, ušťena andral o meriben a dživena, ale ola,
ko namištes kerenas, ušťena a ena odsudzimen.
30 Me našťi kerav ňič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le
Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voľa, ale e
voľa Oleskri, ko man bičhaďa.“

O sveďectvos pal o Ježiš

31 „Te me vakerav korkoro pal mande, miro sveďectvos nane
čačipnaskro.
32 Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro sveďectvos pal ma
hin čačipen.
33 Tumen bičhaďan le manušen ko Jan a ov diňa čačipnaskro
sveďectvos.
34 No me na prilav o sveďectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda,
hoj te aven spasimen.
35 Ov sas e momeľi, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te
radisaľol andre leskro švetlos.
36 No man hin bareder sveďectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mange
diňa te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad
bičhaďa.
37 The o Dad, savo man bičhaďa, korkoro diňa pal ma sveďectvos.
Tumen šoha na šunďan leskro hangos aňi na dikhľan leskro muj.
38 A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov
bičhaďa.
39 Roden andro Pisišagi, bo gondoľinen tumenge, hoj andre lende tumen
hin o večno dživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma.
40 Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno dživipen.
41 O lašariben le nipendar na prilav,
42 ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro
andro jile.
43 Me avľom andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avľahas
vareko aver andre peskro nav, oles priiľanas.
44 Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o
lašariben le jekhore Devlestar na roden?
45 Ma gondoľinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O
Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela.
46 Bo te pačanďiľanas le Mojžišoske, pačanďiľanas the mange, bo ov
pisinelas pal mande.
47 Ale te na pačan oleske, so ov pisinďa, sar šaj pačan oleske, so me
vakerav?“

6

O Ježiš del te chal but manušen

1 Paľis o Ježiš geľa pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel
the Tiberijadsko.
2 A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sasťarelas
le nasvalen.
3 O Ježiš geľa upre pro verchos peskre učeňikenca a ode peske bešľa.

4 A e Patraďi, o inepos le Židengro, sas pašes.
5 Sar o Ježiš hazdňa o jakha a dikhľa, hoj ke leste aven igen but nipi,
phenďa le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale
nipen?“
6 Ale kada phučľa, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so
kerela.
7 O Filip leske phenďa: „Aňi kajte cinďamas maro vaš o duj šel (200)
denara, ta na uľahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“
8 Jekh leskre učeňikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro,
leske phenďa:
9 „Hin kade jekh čhavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi,
ale so oda hin prekal kajci džene?“
10 O Ježiš phenďa: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda
than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5
000) murša.
11 O Ježiš iľa o mare, paľikerďa a rozdelas le učeňikenge a o učeňika
olenge, ko bešenas. Avke oda kerďa the le ribenca a savore chale ajci, keci
kamenas.
12 Sar imar čaľile, phenďa peskre učeňikenge: „Skiden upre, so ačhiľa,
hoj ňič te na musaľol!“
13 Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže
jačmene marendar, so chanas.
14 Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerďa, phenenas: „Ov hino
čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“
15 A sar o Ježiš avľa pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel
kraľis, pale geľa korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

16 Sar zračiľa, gele leskre učeňika paš o moros.
17 Gele andre loďka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum.
Imar sas rat a o Ježiš mek na avľa pale paš lende.
18 Akor pes chudňa o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zoraľi balvaj.
19 Sar imar o učeňika pregele la loďkaha vaj pandž abo šov kilometri,
dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e loďka a predaranďile.
20 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Me som, ma daran tumen!“
21 Akor les ile andre loďka a e loďka sas takoj pre oda than, kaj kamle te
džal.

O Ježiš hino o maro le dživipnaskro

22 O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode
sas ča odi jekh loďka, andre savi gele leskre učeňika het. Džanenas the
oda, hoj o Ježiš na geľa jekhetane peskre učeňikenca andre loďka, ale hoj
o učeňika gele het korkore.
23 Ale avle aver loďki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o
maro, akor sar o Raj paľikerďa.
24 No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskre
učeňika, gele andre ola loďki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro
Kafarnaum a rodenas le Ježiš.
25 A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana
kade avľal?“
26 O Ježiš lenge odphenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen
man na roden vaš oda, hoj dikhľan o zazraki, ale vaš oda, hoj chaľan ole
marendar a čaľiľan.

27 Ma keren buči vaš ajso chaben, so našľol, ale vaš ajso chaben, so ačhel
andro večno dživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste
thoďa o Del o Dad peskri pečať.“
28 Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le
Devleskre?“
29 O Ježiš lenge odphenďa: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal
andre Oda, kas ov bičhaďa.“
30 Akor leske phende: „Savo znameňje kereha, hoj te dikhas a te pačas
tuke? So kereha?
31 Amare dada chanas e manna pre pušťa, avke sar hin pisimen: *‚Diňa
len te chal o maro andral o ňebos.‘* “
32 Pre oda lenge o Ježiš phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na
o Mojžiš tumen diňa o maro andral o ňebos, ale miro Dad tumen del o
čačo maro andral o ňebos.
33 Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o ňebos a del le
svetos dživipen.“
34 Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“
35 O Ježiš odphenďa: „Me som oda maro, so del o dživipen, ko avela
ke mande, na ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela
smedno.
36 Ale phenďom tumenge, kajte man imar dikhľan, the avke na pačan.
37 Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha
na odčhivava.
38 Bo na avľom tele andral o ňebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa
oleskri, ko man bičhaďa.
39 A e voľa oleskri, ko man bičhaďa, hin, hoj te na našavav ňikas olendar,
kas mange diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben
andro posledno džives.
40 E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre
leste, te chudel o večno dživipen. A me les uštavava andro posledno
džives.“
41 O Židi pre leste reptinenas, bo phenďa: „Me som oda maro, so avľa
tele andral o ňebos.“
42 A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskro? Či na
prindžaras leskre dades the da? Sar šaj phenel: ‚Avľom tele andral o
ňebos?‘ “
43 Akor lenge o Ježiš odphenďa: „Ma reptinen maškar tumende!
44 Ňiko našťi avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man
bičhaďa. A me les uštavava andro posledno džives.
45 Andro Proroka hin pisimen: *‚Savore ena sikade le Devlestar.‘* Avke
sako, ko šunďa le Dades a sikľiľa lestar, avel ke mande.
46 Ňiko na dikhľa le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades
dikhľa.
47 Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o
večno dživipen.
48 Me som o maro le dživipnaskro.
49 Tumare dada chanas e manna pre pušťa a mule.
50 Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ňebos, a oda manuš, so
lestar chala, na merela.
51 Me som oda džido maro, so avľa tele andral o ňebos. Te vareko chala
ole marestar, dživela furt. Oda maro hin miro ťelos, savo me dava vaš o
dživipen le svetoskro.“

52 Akor pes o Židi chudle te vesekedinel maškar peste a phende: „Sar
amenge kada manuš šaj del te chal peskro ťelos?“
53 O Ježiš lenge phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana
o ťelos le Čhaskro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre
tumende o dživipen.
54 Ko chal miro ťelos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les
uštavava andro posledno džives.
55 Bo miro ťelos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben.
56 Oda, ko chal miro ťelos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre
leste.
57 Avke sar man bičhaďa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke
the oda, ko man chala, mandar dživela.
58 Kada hin oda maro, so avľa tele andral o ňebos; na avke sar tumare
dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“
59 Kada phenďa akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

60 Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava
hine zorale! Ko len šaj šunel?“
61 Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeňika pre leste reptinen, vašoda
lenge phenďa: „Kada marel tele tumaro pačaben?
62 A so kerďanas akor, te dikhľanas le Čhas le Manušeskres te džal upre
ode, kaj sas angloda?
63 O Duchos hin, so obdžiďarel; le manušeskri zor nane pre ňisoste. O
lava, so tumenge me vakerďom, hine Duchos the dživipen.
64 Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar
ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela.
65 A o Ježiš phenďa: „Vašoda tumenge phenďom, hoj ňiko našťi avel ke
ma, te leske oda na sas dino mire Dadestar.“
66 Akorestar odgele but leskre učeňika het a imar leha na phirenas.
67 Avke o Ježiš phučľa le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal
het?“
68 O Šimon Peter leske odphenďa: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o
lava, so den o večno dživipen,
69 a amen pačanďiľam a prindžarďam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“
70 O Ježiš lenge odphenďa: „Či me mange na kidňom avri tumen le
dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“
71 Oda phenďa pal o Judaš, pal o čhavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo
ov sas jekh le dešudujendar, savo les paľis zradzinďa.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

1 Paľis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko,
bo o židovika vodci les kamenas te murdarel.
2 Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro.
3 Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a
dža andre Judsko, hoj the tire učeňika ode te dikhen o skutki, so keres.
4 Bo ňiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral.
Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.“
5 Bo aňi leskre phrala andre leste na pačanas.

6 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Miro časos mek na avľa, ale tumaro časos
hino kade furt.
7 Pre tumende o svetos na džal, ale man našťi avri ačhel, bo me pre leste
phenav avri, hoj namištes kerel.
8 Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos,
bo mek na avľa miri ora.“
9 Kada lenge phenďa a ačhiľa andre Galileja.
10 Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geľa the ov; no na avke, hoj les
te dičhol, ale počoral.
11 O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“
12 A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino
lačho, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha.
13 Ale ňiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le
Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

14 Sar imar pregeľa jepaš inepos, geľa o Ježiš upre andro chramos a
chudňa te sikavel.
15 Akor pes o Židi čudaľinenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro
Lav, te šoha na sikľolas?“
16 O Ježiš lenge odphenďa: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko
man bičhaďa.
17 Te vareko kamel te kerel le Devleskri voľa, džanela, či hin oda
sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav.
18 Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel
e slava oleskri, ko les bičhaďa, vakerel o čačipen a nane andre leste
klamišagos.
19 Či tumenge o Mojžiš na diňa o Zakonos? A ňiko tumendar na doľikerel
o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?“
20 O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“
21 O Ježiš odphenďa: „Jekh zazrakos kerďom a savore tumen oleske
čudaľinen.
22 O Mojžiš tumenge diňa e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro
šabat – kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar.
23 Te o murš prilel e obriezka pro šabat, hoj pes te doľikerel le
Mojžišoskro zakonos, akor soske pre mande chan choľi, hoj sasťarďom
pro šabat cale manušes?
24 Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“
25 Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te
murdarel?
26 A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a ňič leske na phenen. So, čačes
prindžarde amare vodci, hoj ov hino o Kristus?
27 Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na
džanela ňiko, khatar hino.“
28 Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phenďa zorales: „Tumen man
prindžaren a džanen the khatar som. No me na avľom korkoro mandar,
ale oda, ko man bičhaďa, hino čačo, a tumen les na prindžaren.
29 Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhaďa.“
30 Akor les kamenas te zalel, ale ňiko pre leste na thoďa o vasta, bo mek
na avľa leskri ora.
31 But džene ole nipendar andre leste pačanďile a phende: „Sar avela o
Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerďa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

32 Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse
veci, bičhade on the o bare rašaja peskre stražňiken, hoj les te zalen.
33 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Mek sikra časos som tumenca a paľis
džava ke oda, ko man bičhaďa.
34 Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našťi aven.“
35 Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či
so, džala andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel
le Greken?
36 So hin oda, so phenďa: ‚Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som,
tumen našťi aven?‘ “

Pal o džido paňi

37 Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš ušťiľa upre a phenďa
zorales: „Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel!
38 A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le
Devleskro, avena avri o prudi le džide paňeskre!“
39 Ale kada phenďa pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste
pačana. Bo mek akor na sas dino o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo
upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

40 Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino
čačes oda Prorokos.“
41 Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“
Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja?
42 Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos
le Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelas o David?“
43 Avke pes o nipi vesekedinenas anglo Ježiš.
44 Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thoďa
o vasta.
45 O stražňika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phučle:
„Soske les na anďan?“
46 O stražňika odphende: „Šoha ňisavo manuš na vakerelas avke sar
kada manuš.“
47 Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarďa andre?
48 Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre
leste pačanďiľa?
49 Na! Ča ola nipi andre leste pačanďile, so na prindžaren o Zakonos;
prekošle hine!“
50 Androda phenďa o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal
o Ježiš:
51 „Amaro Zakonos na sudzinel le manušes, medik les na šunel avri a
medik pes na dodžanel, so kerďa.“
52 Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le
Devleskro a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“
53 A paľis gele savoredžene khere.

8

E džuvľi, savi kerďa o lubipen

1 O Ježiš geľa pro Olivovo verchos.
2 Tosara avľa pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov
peske bešľa a sikavelas len.

3 O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvľa, sava arakhle te
kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral.
4 A phende leske: „Učiťeľina, kadi džuvľi sas arakhľi paš oda, sar kerelas
lubipen.
5 O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinďa te murdarel kajsa džuvľa
le barenca. A tu, so pre oda phenes?“
6 Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste paľis te
vakeren.
Ale o Ježiš banďiľa tele a pisinelas le angušteha pre phuv.
7 A sar lestar na preačhenas te phučel, ušťiľa a phenďa lenge: „Ko
tumendar hino bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.“
8 A pale banďiľa tele a pisinelas pre phuv.
9 Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik
ode na ačhiľa ča o Ježiš korkoro ola džuvľaha, savi ačhelas maškaral.
10 O Ježiš pale ušťiľa a phenďa lake: „Kaj hine savore? Ňiko tut na
odsudzinďa?“
11 Oj phenďa: „Ňiko, Rajeja!“
O Ježiš lake phenďa: „Aňi me tut na odsudzinav: Dža a imar ma ker
buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

12 Paľis ke lende o Ježiš pale prevakerďa: „Me som o švetlos le svetoskro.
Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kaľipen, ale ela les o švetlos
le dživipnaskro.“
13 O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro sveďectvos
nane čačipnaskro.“
14 O Ježiš odphenďa: „Kajte me svedčinav korkoro pal mande, miro
sveďectvos hino čačo, bo džanav, khatar avľom a kaj džav. Ale tumen
na džanen, khatar avav aňi kaj džav.
15 Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav ňikas.
16 Ale te me sudzinav, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro,
ale o Dad, savo man bičhaďa, hino manca.
17 Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o sveďectvos duje
manušengro hino čačo.
18 Me svedčinav korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad,
savo man bičhaďa.“
19 Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“
O Ježiš odphenďa: „Na prindžaren aňi man aňi mire Dades. Te
prindžarďanas man, prindžarďanas the mire Dades.“
20 Kada o Ježiš vakerelas akor, sar sikavelas andro chramos paš e
pokladňa, ale ňiko pre leste na thoďa o vasta, bo mek na avľa leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

21 Paloda lenge o Ježiš pale phenďa: „Me džav het a tumen man rodena
a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našťi aven.“
22 Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel:
‚Ode, kaj me džav, tumen našťi aven‘?“
23 Ov lenge phenďa: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal
kada svetos, me na som.
24 Vašoda tumenge phenďom, hoj merena andre tumare bini, bo te na
pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.“
25 Akor leske phende: „Ko tu sal?“
O Ježiš lenge odphenďa: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som.

26 Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man
bičhaďa, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šunďom lestar.“
27 No on na achaľile, hoj lenge vakerelas pal o Dad.
28 Avke phenďa o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor
džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav ňič, ale vakerav avke,
sar man sikaďa miro Dad.
29 Oda, ko man bičhaďa, hino manca. Na mukľa man o Dad korkores, bo
me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.“
30 Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačanďile.

O čačipen oslobodzinel

31 Akor phenďa o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačanďile: „Te
doľikerena miro lav, čačes san mire učeňika.
32 Prindžarena o čačipen a o čačipen tumen oslobodzinela.“
33 Odphende leske: „Amen sam le Abrahamoskre čhave a šoha ňikaske
na samas otroka. Sar šaj phenes: ‚Avena oslobodzimen?‘ “
34 O Ježiš lenge phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko
kerel binos, hino otrokos le binoske.
35 O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.
36 Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna.
37 Džanav, hoj san le Abrahamoskre čhave, ale kamen man te murdarel,
bo na kamen te prilel mire lava.
38 Me vakerav oda, so dikhľom paš miro Dad, a tumen keren oda, so
šunďan tumare dadestar.“
39 Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“
O Ježiš lenge odphenďa: „Te uľanas le Abrahamoskre čhave, kerďanas
ola veci, so o Abraham.
40 Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenďa o
čačipen, savo šunďa le Devlestar. A kada o Abraham na kerďa.
41 Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“
On phende leske: „Amen na uľiľam andral o lubipen, amen hin jekh Dad,
o Del.“
42 O Ježiš lenge phenďa: „Te uľahas o Del tumaro dad, kamľanas man,
bo me avľom le Devlestar a akana som kade. Bo me na avľom korkoro
mandar, ale ov man bičhaďa.
43 Soske na achaľon oleske, so me vakerav? Vašoda, bo našťi zľidžan
mire lava.
44 Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadosci
tumare dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovarestar a na ačhiľa andro
čačipen, bo andre leste nane ňisavo čačipen. Te klaminel, vakerel oda,
so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoskro.
45 Ale vašoda, hoj me vakerav o čačipen, tumen mange na pačan.
46 Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerďom varesavo binos? Ale te
vakerav o čačipen, soske mange na pačan?
47 Oda, ko hino le Devlestar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na
šunen, bo na san le Devlestar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

48 Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal
Samaritanos a hin andre tu demonos?“
49 O Ježiš odphenďa: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire
Dades, ale tumen man na den pačiv.
50 Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino
sudcas.

51 Čačes, čačes phenav tumenge te vareko doľikerela miro lav, šoha na
dikhela o meriben.“
52 Akor leske o Židi phende: „Akana prindžarďam, hoj andre tu hin
demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko
doľikerela tiro lav, šoha na merela?
53 So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka
mule. So tutar keres?“
54 O Ježiš odphenďa: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na
mol ňič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj
hino tumaro Del.
55 Tumen les na prindžarďan, ale me les prindžarav. Te phenďomas, hoj
les na prindžarav, uľomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav
a doľikerav leskro lav.
56 O Abraham tumaro dad radisaľiľa, hoj dikhela miro džives; ov oda
dikhľa a radisaľiľa.“
57 Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le
Abraham dikhľal?“
58 O Ježiš phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o
Abraham, Me Som.“
59 Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuďa a
geľa avri andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar uľiľa

1 Sar džalas o Ježiš dikhľa jekhe manušes, savo sas koro, kanastar uľiľa.
2 A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerďa binos, hoj uľiľa koro?
Ov, abo leskri daj the dad?“
3 O Ježiš odphenďa: „Aňi ov na kerďa binos aňi leskri daj the dad. Ale
kada pes ačhiľa vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor.
4 Me mušinav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhaďa, medik hin o
džives. Avel e rat a akor ňiko našťi kerela buči.
5 Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro.“
6 Sar oda phenďa, čhungarďa pre phuv, kerďa le šľinenca čik a makhľa
o jakha le koreske.
7 A phenďa leske: „Dža, thov (omor) tut andro paňi Siloam,“ (so hin
prethodo: Bičhado). Avke geľa a thoďa pes, avľa pale a dikhelas.
8 Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel:
„Či oda nane ov, so bešelas a žobrinelas?“
9 Jekh phenenas: „Oda hin ov.“
Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov.“
Ale ov phenelas: „Oda som me.“
10 Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?“
11 Ov odphenďa: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerďa čik, makhľa
mange o jakha a phenďa: ‚Dža paš o paňi Siloam a thov tut!‘ Avke geľom,
a sar man thoďom, chudňom te dikhel.“
12 Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?“
„Na džanav,“ odphenďa.
13 Paľis ľigende oles, ko sas koro, ko Farizeja.
14 Oda džives, sar kerďa o Ježiš e čik a phundraďa leske o jakha, sas
šabat.
15 O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?“ Ov lenge
phenďa: „Thoďa čik pre mire jakha, thoďom man a chudňom te dikhel.“

16 Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na doľikerel o šabat!“
Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?“ A vesekedinenas pes maškar peste.
17 Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundraďa o jakha?“
Ov phenďa: „Hino prorokos.“
18 O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudňa te dikhel, medik peske na vičinde leskra da the dades.
19 Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čhavo? Hin oda ov, pal kaste tumen phenen, hoj uľiľa koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“
20 Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čhavo, a džanas, hoj uľiľa koro,
21 ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundraďa leskre jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.“
22 Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga.
23 Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“
24 Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De lav anglo Del, hoj vakereha čačipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“
25 Ov odphenďa: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.“
26 Pale leske phende: „So tuke kerďa? Sar phundraďa tire jakha?“
27 Odphenďa lenge: „Imar tumenge phenďom a na šunďan. Soske oda kamen pale te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeňika?“
28 On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeňikos, ale amen sam o učeňika le Mojžišoskre!
29 Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerelas, ale pal kada na džanas, aňi khatar hino.“
30 Ov odphenďa: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundraďa mire jakha.
31 Se amen džanas, hoj o Del le binošnen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskri voľa.
32 Mek šoha ňiko na šunďa, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uľiľa koro.
33 Te ov na uľahas le Devlestar, našťi ňič kerďahas.“
34 Odphende leske: „Tu calo uľiľal andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

35 O Ježiš šunďa pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhľa, phenďa leske: „Tu pačas andro Čhavo le Manušeskro?“
36 Ov odphenďa: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“
37 O Ježiš leske phenďa: „Imar les the dikhľal a oda hin oda, ko tuha vakerel.“
38 Ov phenďa: „Pačav, Rajeja!“ A peľa pro khoča anglal leste.
39 O Ježiš phenďa: „Me avľom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen, te dikhen a ola, ko dikhen, te ačhen kore.“

40 Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the
amen sam kore?“
41 O Ježiš lenge odphenďa: „Te uľanas kore, na uľahas tumen binos, ale
akana phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos ačhel.“

10

O Ježiš hino lačho Pasťjeris

1 „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o
vudar andre bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbujňikos.
2 Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pasťjeris le bakrengro.
3 Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel
peskre bakroren pal o nava a ľidžal len avri.
4 Sar ľidžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore
džan pal leste, bo prindžaren leskro hangos.
5 Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren
leskro hangos.“
6 Kada podobenstvo lenge phenďa o Ježiš, ale on na achaľile, pal soste
lenge vakerelas.
7 Akor lenge o Ježiš pale phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, me
som o vudar le bakrorengro.
8 Savore, ko avle angle mande, sas zbujňika the živaňa, ale o bakrore
len na šunde.
9 Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela
andre a džala avri a arakhela o chaben.
10 O zbujňikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zňičinel.
Me avľom vašoda, hoj len te avel o dživipen, o dživipen pherdo andre
savoreste.“
11 „Me som o lačho Pasťjeris. O lačho Pasťjeris del peskro dživipen vaš
o bakrore.
12 Ale sar o najomňikos, savo nane pasťjeris a o bakrore nane leskre,
dikhel te avel le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Paľis len chudel o
vlkos a roztradel.
13 Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o
bakrore.
14 Me som oda lačho Pasťjeris a me prindžarav miren a the mire man
prindžaren.
15 Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a
dav miro dživipen vaš o bakrore.
16 Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len
mušinav te ľidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pasťjeris.
17 Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les
te lav pale.
18 Ňiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les
te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudňom le Dadestar.“
19 Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel.
20 A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliňaľol.
Soske les šunen?“
21 Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos.
Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Židi na pačan

22 Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a
sas jevend.
23 A o Ježiš pes predžalas pal o Chramos andre dvora le Šalamunoskri.
24 Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha
avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda
phundradones!“
25 O Ježiš lenge odphenďa: „Phenďom tumenge a na pačan. O skutki, so
me kerav andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande.
26 Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore.
27 Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal
mande.
28 Me len dav večno dživipen a šoha na merena a ňiko len na cirdela
avri andral miro vast.
29 Miro Dad, savo mange len diňa, hino nekbareder savorendar. Ňiko
len našťi cirdel avri andral o vast mire Dadeske.
30 Me the o Dad sam jekh.“
31 Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren.
32 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „But lače skutki tumenge sikaďom mire
Dadestar. Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“
33 O Židi leske odphende: „Na vaš o lače skutki tut kamas te murdarel,
ale vaš oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“
34 O Ježiš lenge odphenďa: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: *‚Me
phenďom, devla san?‘*
35 Te ov vičinel ‚devla‘ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le
Devleskro Lav hin čačipen pro furt –
36 sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidňa avri a
bičhaďa pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phenďom:
‚Me som o Čhavo le Devleskro‘?
37 Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan.
38 Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge,
hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro
Dad.“
39 Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengre vasta.
40 A pale geľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a
ačhiľa ode.
41 But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerďa ňisavo
zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenďa, hin čačipen.“
42 A but džene ode andre leste pačanďile.

11

O Lazar merel

1 Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav
Betanija, kaj bešenas e Maria the lakri pheň e Marta.
2 Oda sas odi Maria, savi pomazinďa le Rajes le olejoha a khosľa leske o
pindre le balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo.
3 Avke ola pheňa bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda,
kas tu rado dikhes, hino nasvalo.“
4 Sar o Ježiš oda šunďa, phenďa: „Kada nasvaľiben nane pro meriben,
ale pre le Devleskri slava, hoj o Čhavo le Devleskro te avel oslavimen.“
5 O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar.

* **10:22** Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

6 Ale sar šunďa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačhiľa mek duj džives pre oda than, kaj sas.
7 Paľis phenďa le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“
8 O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?“
9 O Ježiš odphenďa: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o švetlos kale svetoskro.
10 Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“
11 Pal kala lava lenge phenďa: „Amaro prijaťeľis o Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.“
12 Akor leske o učeňika phende: „Rajeja, te zasuča, sasťola avri.“
13 O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondoľinenas, hoj vakerel pal o soviben.
14 Paľis lenge o Ježiš phenďa phundradones: „O Lazar muľa.
15 Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal leste!“
16 Akor phenďa o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeňikenge: „Džas the amen, hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o dživipen

17 Sar ode o Ježiš avľa, dodžanľa pes, hoj o Lazar imar štar džives pašľol andro hrobos.
18 E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri.
19 A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te poťešinen andre žaľa pal o phral.
20 Sar šunďa e Marta, hoj avel o Ježiš, geľa ke leste, ale e Maria ačhiľa khere.
21 Avke phenďa e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.
22 Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“
23 O Ježiš lake phenďa: „Tiro phral ušťela.“
24 E Marta leske phenďa: „Džanav, hoj ušťela akor, sar ušťena o mule andral o meriben andro posledno džives.“
25 O Ježiš lake phenďa: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela.
26 A ňiko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“
27 „He, Rajeja,“ phenďa leske, „me pačanďiľom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušinďa te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

28 A sar oda phenďa, geľa pale, vičinďa peskra pheňa la Maria a počoral lake phenďa: „O Učiťeľis hino kade a vičinel tut.“
29 Sar oda e Maria šunďa, ušťiľa sig a geľa pal leste.
30 O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačhiľa mek pre oda than, kaj ke leste avľa e Marta.
31 O Židi, so sas la Mariaha andro kher a poťešinenas la, dikhle, hoj sig ušťiľa a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondoľinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.
32 Avke e Maria avľa ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa leske paš o pindre a phenďa leske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.“

33 Sar o Ježiš dikhľa te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen
les oda zaiľa a sas leske pharo andro jilo
34 a phučľa: „Kaj les thoďan?“
On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“
35 A o Ježiš zarunďa.
36 Akor phende o Židi: „Dikhen, sar les rado dikhelas!“
37 Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundraďa o jakha le
koreske, našťi kerďa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

38 Le Ježišoske sas pale pharo a avľa paš o hrobos. Oda sas jaskiňa, savi
sas phandľi andre le bareha.
39 O Ježiš phenďa: „Odlen o bar!“
E Marta, e pheň le muleskri, phenďa: „Rajeja, imar khandel, bo imar
štarto džives hino ode.“
40 O Ježiš lake phenďa: „Či tuke na phenďom, hoj te pačaha, dikheha le
Devleskri slava?“
41 Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phenďa: „Dado,
paľikerav tuke, hoj man šunďal avri.
42 Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phenďom anglo nipi, save
kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičhaďal.“
43 Sar oda phenďa, vičinďa zorale hangoha: „Lazar, av avri!“
44 A o mulo avľa avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le
pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.
O Ježiš lenge phenďa: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

45 But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerďa o Ježiš,
a pačanďile andre leste.
46 Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerďa
o Ježiš.
47 Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So
keraha? Bo kada manuš kerel but znameňja!
48 Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana
a zňičinena amaro chramos the amaro narodos!“
49 Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbareder rašaj,
phenďa: „Tumen na džanen ňič!
50 Na achaľon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš
o nipi, sar te muľahas calo narodos.“
51 Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phenďa oda korkoro
pestar, ale prorokinďa, hoj o Ježiš merela vaš o narodos,
52 a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le
rozčhide čhaven le Devleskren.
53 Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.
54 Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi,
ale geľa odarik pre ajso than paš e pušťa, andro foros Efrajim. Ode ačhiľa
peskre učeňikenca.
55 E Patraďi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle
Patraďi, hoj pes te obžužaren.
56 Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenas jekh
avrestar: „So phenen? Avela pro inepos?“

57 Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko
dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

1 Šov džives angle Patraďi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelas o Lazar,
saves o Ježiš uštaďa andral o meriben.
2 Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh
olendar, ko leha bešelas pašal o skamind.
3 E Maria iľa vaj jepaš ľitra igen vzacno olejos andral o nardos a
pomazinďa le Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher
šukares voňinelas pal oda olejos.
4 Jekh leskre učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les paľis zradzinďa,
phenďa:
5 „Soske pes oda olejos na bikenďa vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa
pes le čorenge?“
6 Ov oda na phenďa vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda,
hoj čorelas. Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre
thovenas.
7 Ale o Ježiš phenďa: „Muk la, bo oda kerďa pre oda džives, sar merava.
8 Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“
9 But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na
ča pal o Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštaďa andral
o meriben.
10 Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar,
11 bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar kraľis

12 Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patraďi, došunde, hoj o Ježiš
džal andro Jeruzalem.
13 Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:
„Hosanna!
Požehňimen hin oda,
ko avel andro nav le Rajeskro!
Bachtalo o kraľis le Izraeloskro!“
14 O Ježiš arakhľa somaricis a bešľa peske pre leste, avke sar hin pisimen:
15 *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*
Dikh, tiro kraľis avel bešindos pro somaricis.“
16 Leskre učeňika oda mek akor na achaľile, ale sar sas o Ježiš oslavimen,
avľa lenge pre godi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the
ačhiľa.
17 Ola nipi, so leha sas akor, sar vičinďa avri le Lazar andral o hrobos a
uštaďa les andral o meriben, svedčinenas pal oda.
18 Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerďa oda zazrakos.
19 Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, ňič našťi keras. Calo svetos
džal pal leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

20 Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos
te lašaren le Devles.
21 On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les:
„Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.“

---

* **12:5** 300 denara

22 O Filip geľa a phenďa oda le Andrejiske a sodujdžene oda gele te phenel
le Ježišoske.
23 O Ježiš lenge odphenďa: „Avľa e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le
Manušeskro.
24 Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na
merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but uľipen.
25 Oda, ko rado dikhel peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel
peskro dživipen andre kada svetos, zachraňinela les pro večno dživipen.
26 Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the
miro služobňikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

27 Akana mange hin phares a so šaj phenav: ‚Dado, le man avri andral
kadi ora‘? Se vašoda avľom, hoj te cerpinav.
28 Dado, oslavin tiro nav!“
Akor šunďiľa o hangos andral o ňebos: „Imar oslavinďom a mek
oslavinava.“
29 Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminďa!“ A aver
phende: „O aňjelos leske vareso phenďa.“
30 O Ježiš odphenďa: „Na prekal ma šunďiľa oda hangos, ale prekal
tumende.
31 Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas
kale svetoskro.
32 A sar me avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“
33 Kada phenďa vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha
merela.
34 O nipi leske odphende: „Amen šunďam andro Zakonos, hoj o Kristus
ačhela pro furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro
mušinel te avel uprehazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“
35 O Ježiš lenge phenďa: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren,
medik tumen hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kaľipen. Bo ko
phirel andro kaľipen, na džanel, kaj džal.
36 Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave
le švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenďa, odgeľa a garuďa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

37 Kajte o Ježiš anglal lende kerďa kajci but zazraki, na pačanas andre
leste,
38 hoj pes te naplňinel oda lav, so phenďa o prorokos Izajaš:
„Rajeja, ko pačanďiľa amare lavenge?
A kaske sas sikaďi le Rajeskri zor?“
39 Vašoda našťi pačanďile, bo avrether pisinďa o Izajaš:
40 *„Korarďa lenge o jakha*
a zakerďa lenge o jile,
hoj le jakhenca te na dikhen,
le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.“
41 Kada phenďa o Izajaš, bo dikhľa leskri slava a vakerelas pal leste.
42 No the avke but anglune murša andre leste pačanďile. Ale anglo
Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga.
43 Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.

44 O Ježiš vičinďa: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale
the andre oda, ko man bičhaďa.
45 A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhaďa.
46 Me avľom sar o švetlos pre phuv, hoj ňiko, ko andre ma pačal, te na
ačhel andro kaľipen.
47 Te vareko šunel mire lava a na doľikerel len, me les na sudzinav, bo
me na avľom o svetos te odsudzinel, ale te zachraňinel.
48 Oda, ko man na prilel aňi mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so
vakeravas, les sudzinela andro posledno džives.
49 Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhaďa,
mange prikazinďa, so mušinav te phenel a sar te vakerel.
50 A me džanav, hoj leskro prikazaňje anel o večno dživipen. Oda, so
me vakerav, vakerav avke, sar mange phenďa o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učeňikenge

1 Sas o džives angle Patraďi. O Ježiš džanelas, hoj avľa leskri ora te džal
het andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas
pro svetos, presikaďa lenge baro kamiben.
2 Rači paš o chaben o beng imar thoďa andro jilo le Judašiske, saveske
sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel.
3 No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diňa savoro andro vasta a hoj avľa
le Devlestar a džal pale ko Del.
4 Ušťiľa pašal o chaben, čhiďa tele o uprune gada a phandľa pašal peste
e leketa.
5 Paľis čhiďa o paňi andro lavoris, chudňa te thovel (omorel) o pindre le
učeňikenge a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandľi pašal leste.
6 Sar avľa paš o Šimon Peter, phučľa lestar o Peter: „Rajeja, tu mange
kames te thovel o pindre?“
7 O Ježiš leske odphenďa: „Oda, so me kerav, tu akana na achaľos, ale
paľis achaľoha.“
8 O Peter leske phenďa: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves
o pindre!“
Ale o Ježiš leske odphenďa: „Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter
miro učeňikos.“
9 Akor leske o Šimon Peter phenďa: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the
o vasta the o šero.“
10 O Ježiš leske phenďa: „Oleske, ko pes imar thoďa, kampel te thovel ča
o pindre, bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.“
11 Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phenďa: „Na savore san
žuže.“
12 Sar lenge thoďa o pindre, urďa pre peste pale o uprune gada a bešľa
peske. Paľis lendar phučľa: „Achaľiľan, so tumenge kerďom?
13 Tumen man vičinen ‚Učiťeľina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me
som.
14 A te me, tumaro Raj the Učiťeľis, tumenge thoďom o pindre, akor the
tumen thoven o pindre jekh avreske.
15 Me tumenge sikaďom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke
sar me.
16 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskro
raj a aňi oda, ko sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhaďa.
17 Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

18 Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri
kidňom, ale hoj pes te naplňinel oda, so hin pisimen: *‚Oda, ko manca*
chal o maro, chudňa pre ma te džal.‘
19 Phenav tumenge oda akana, hoj paľis, sar pes oda ačhela, te pačan,
hoj Me Som.
20 Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava,
man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhaďa.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

21 Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phenďa lenge
phundradones: „Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man
zradzinela.“
22 Akor o učeňika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achaľonas, pal
kaste vakerel.
23 Jekh leskre učeňikendar, oda, saves o Ježiš rado dikhelas, peske
pašľolas igen pašes paš o Ježiš.
24 O Šimon Peter leske sikaďa, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda
vakerel.
25 Avke oda učeňikos geľa le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučľa
lestar: „Rajeja, ko hin oda?“
26 O Ježiš odphenďa: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“
Močinďa o maro a diňa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko.
27 Sar o Judaš iľa o maro, takoj andre leste avľa o satan.
O Ježiš leske phenďa: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“
28 Ale ňiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achaľile, soske leske
o Ježiš oda phenďa.
29 Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeňika
peske gondoľinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kampel pro
inepos,“ abo: „De vareso le čoren.“
30 Sar iľa o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

O nevo prikazaňje

31 Sar o Judaš geľa avri, phenďa o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo
le Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste.
32 A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro
andre peste a takoj les oslavinela.
33 Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar
phenďom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen
našťi aven.
34 Nevo prikazaňje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen
kamavas, the tumen kamen jekh avres.
35 Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeňika, te ela o kamiben
maškar tumende.“

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

36 O Šimon Peter lestar phučľa: „Rajeja, kaj džas?“
O Ježiš leske odphenďa: „Kaj me džav, ode pal ma akana našťi aves, ale
paľis pal ma aveha.“
37 O Peter leske phenďa: „Rajeja, soske našťi džav akana pal tu? Me o
dživipen vaš tu dava!“
38 O Ježiš leske odphenďa: „Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes
phenav tuke, hoj mek aňi o kohutos na giľavela, imar tu man trival
zaprineha.“

14

O Ježiš hin o drom, o čačipen the o dživipen

1 „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma.
2 Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na uľahas avke,
phenďomas tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than?
3 A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen
ke mande, hoj te aven ode, kaj som me.
4 Tumen džanen o drom, kaj me džav.“
5 O Tomaš leske phenďa: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj
džanas o drom?“
6 O Ježiš leske phenďa: „Me som o drom, o čačipen the o dživipen. Ňiko
na avela ko Dad, te na avela prekal ma.
7 Te prindžarďanas man, prindžarďanas the mire Dades. Akanastar les
imar prindžaren a imar les dikhľan.“
8 O Filip phenďa: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar
na kampela.“
9 O Ježiš leske phenďa: „Kajci but som tumenca a na prindžarďal man,
Filip? Ko man dikhľa, dikhľa le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le
Dades?‘
10 Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so
tumenge me vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel
andre mande, ov kerel peskre skutki.
11 Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na
pačan mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav!
12 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola
skutki, so me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad.
13 A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad
oslavimen andro Čhavo.
14 Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava.“

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

15 „Te man kamen, doľikerena mire prikazaňja.
16 A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešiťeľis, savo ela
tumenca pro furt;
17 le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našťi prilel, bo les aňi na
dikhel aňi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar
tumende a ela andre tumende.
18 Na mukava tumen sar široten, avava ke tumende.
19 Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena.
Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena.
20 Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a
tumen andre mande a me andre tumende.
21 Ko prilel mire prikazaňja a doľikerel len, oda man kamel. A ko man
kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.“
22 O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenďa: „Rajeja, sar oda, hoj tut
kames te sikavel amenge, a na le svetoske?“
23 O Ježiš leske odphenďa: „Oda, ko man kamel, doľikerela miro lav a
miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha.
24 Oda, ko man na kamel, na doľikerel mire lava. O lav, so šunen, nane
miro, ale le Dadeskro, savo man bičhaďa.
25 Kada tumenge phenďom, mek sar som tumenca.

26 Ale o Ťešiťeľis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav,
ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phenďom.
27 O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les
tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aňi
te na predaran!
28 Šunďan, hoj tumenge phenďom: ‚Džav a pale avava ke tumende.‘ Te
man kamľanas, radisaľiľanas, hoj phenďom: ‚Džav ko Dad,‘ bo o Dad hino
bareder sar me.
29 Phenďom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te
pačan, sar pes oda ačhela.
30 Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane
les zor upral mande,
31 ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke,
sar mange o Dad prikazinďa. Ušťen, džas adarik!“

15

O Ježiš hino čačo viňičis

1 „Me som oda čačo viňičis a miro Dad hino vinaris.
2 Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovocje, odčhinel a dojekh,
so anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje.
3 Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas.
4 Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našťi anel
ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viňičis, avke aňi tumen, te na
ačhena andre mande.
5 Me som o viňičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me
andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našťi ňič keren.
6 Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola
avri. Paľis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona.
7 Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor
mangen savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge.
8 Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen
mire učeňika.
9 Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro
kamiben!
10 Te doľikerena mire prikazaňja, ačhena andre miro kamiben, avke sar
me doľikeravas mire Dadeskre prikazaňja a ačhav andre leskro kamiben.
11 Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre
tumende a tumare radišagoske ňič te na chibaľinel.
12 Kada hin miro prikazaňje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen
kamav.
13 Ňikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš
peskre prijaťeľa.
14 Tumen san mire prijaťeľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav.
15 Imar buter tumen na vičinav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel
leskro raj. Ale tumen vičinav ‚prijaťeľale‘, bo diňom tumenge te džanel
savoro, so šunďom mire Dadestar.
16 Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri
tumen a ačhaďom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o
Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav.
17 Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našťi avri ačhel le učeňiken

18 „Te tumen o svetos našťi avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našťi
avri ačhelas.
19 Te uľanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhľahas sar peskren.
Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom
andral o svetos, o svetos tumen našťi avri ačhel.
20 Leperen tumenge pro lav, so tumenge phenďom: O sluhas nane
bareder sar leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende.
Te doľikerde miro lav, doľikerena the tumare.
21 Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles,
ko man bičhaďa.
22 Te na avľomas a na vakerďomas lenge, na uľahas len binos. Ale akana
len nane vihovorka vaš lengro binos.
23 Oda, ko man našťi avri ačhel, našťi avri ačhel the mire Dades.
24 Te na kerďomas maškar lende o skutki, so ňiko aver na kerďa, na
uľahas len binos. Ale akana dikhle, a the avke man the mire Dades našťi
avri ačhen,
25 hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: ‚*Našťi
man avri ačhenas a na sas vaš soske.*‘
26 Ale sar avela o Ťešiťeľis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le
čačipnaskro, savo avel le Dadestar, ov svedčinela pal ma.
27 A the tumen svedčinena pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

1 „Kada tumenge phenďom vašoda, hoj te na preačhen te pačal.
2 Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e ora, kana peske sako, ko
tumen murdarela, gondoľinela, hoj oleha služinel le Devleske.
3 A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man.
4 Ale kada tumenge phenďom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen
tumenge, hoj tumenge oda phenavas. Ešebnovarestar tumenge kada na
phenďom, bo somas tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

5 „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhaďa, a ňiko tumendar mandar na
phučel: ‚Kaj džas?‘
6 Ale o pharipen pherdžarďa tumare jile, bo tumenge vakerďom kala
veci.
7 No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het.
Bo te me na džava het, o Ťešiťeľis na avela ke tumende. Ale te džava het,
bičhavava les ke tumende.
8 Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodľišagos the o sudos:
9 O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma;
10 o spravodľišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man
buter na dikhena;
11 a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.
12 Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našťi
zľidžan.
13 Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, ľidžala tumen andre dojekh
čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A
phenela tumenge the oda, so avela.
14 Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.
15 Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phenďom, hoj lela olestar,
so hin miro, a phenela oda tumenge.“

O Ježiš džala het a avela pale

16 „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.“
17 Akor varesave učeňika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek
sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man‘? A soske phenel: ‚Me
džav ko Dad‘?“
18 Avke pestar phučenas: „So hin oda: ‚Mek sikra‘? Na džanas, so
vakerel.“
19 O Ježiš džanľa, hoj lestar oda kamle te phučel a phenďa lenge: „Phučen
jekh avrestar, soske phenďom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra
a dikhena man‘?
20 Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o
svetos radisaľola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes
visarela pro radišagos.
21 La khabňa džuvľa hin o dukha, sar ločhol, bo avľa lakri ora. Ale sar
lake uľol o čhavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anďa le čhavores
pro svetos.
22 The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile
radisaľona a tumaro radišagos tumendar ňiko na lela.
23 Oda džives mandar imar na phučena ňič. Čačes, čačes tumenge
phenav, hoj dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav.
24 Dži akana mek andre miro nav na mangenas ňič. Avke mangen a
chudena, hoj tumare radišagoske ňič te na chibaľinel.

Le Ježišoskro viťazstvo upral o svetos

25 Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj
tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge
phundradones pal o Dad.
26 Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav
tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades,
27 se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a
pačanďiľan, hoj me avľom le Devlestar.
28 Avľom pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav
paš o Dad.“
29 Akor o učeňika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na
vakeres andro podobenstvo.
30 Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampel tuke, hoj tutar vareko
te phučel. Vašoda pačas, hoj avľal le Devlestar.“
31 O Ježiš lenge odphenďa: „Akana pačan?
32 Dikhen, avel e ora a imar akana avľa, hoj sako tumendar denašela pal
peskro drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad
hino manca.
33 Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande
smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me
zviťazinďom upral o svetos.“

17

Le Ježišoskri modľitba

1 Sar oda o Ježiš dovakerďa, dikhľa pro ňebos a phenďa:
„Dado, avľa e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut.
2 Bo tu les diňal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen
savoren, kas leske diňal.
3 O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače
Devles the le Ježiš Kristus, saves bičhaďal.

4 Me tut oslavinďom pre kadi phuv oleha, hoj dokerďom savoro, so
mange diňal te kerel.
5 Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu
mek angloda, sar sas stvorimen o svetos.
6 Sikaďom tiro nav le manušenge, saven mange diňal andral o svetos.
Tire sas a diňal len mange a doľikerde tiro lav.
7 On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar.
8 Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal a on len priile a čačes
sprindžarde, hoj avľom tutar, a pačanďile, hoj tu man bičhaďal.
9 Me mangav vaš lenge. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, kas mange
diňal, bo hine tire.
10 A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me
som oslavimen prekal lende.
11 Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke
tu. Sveto Dado, doľiker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven
jekh, avke sar amen sam jekh.
12 Medik somas lenca pro svetos, me len doľikeravas andre tiro nav,
so man tu diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našľiľa, ča oda,
ko mušinďa te avel našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.
13 Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro
radišagos te avel pherdo andre lengre jile.
14 Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našťi avri ačhel, bo nane
andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.
15 Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chraňines le
nalačhestar.
16 Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.
17 Pošvecin len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen.
18 A sar tu man bičhaďal andro svetos, avke the me len bičhaďom
andro svetos.
19 A me man oddav tuke vaš lenge, hoj the on te aven oddine le
čačipnaske.
20 Na mangav ča vaš lenge, ale mangav the vaš ola džene, ko prekal
lengre lava pačana andre mande,
21 hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre
tu, avke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man
bičhaďal.
22 Me lenge diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke
sar amen sam jekh.
23 Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste,
hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičhaďal a hoj len kamehas avke, sar
man kamehas.
24 Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te aven manca
ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal
vašoda, bo man kamehas mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.
25 Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarďa, ale me tut
prindžarďom a the kala prindžarde, hoj tu man bičhaďal.
26 Diňom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben,
saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

18

Zalen le Ježiš

1 Sar pes o Ježiš imar domodľinďa, geľa peskre učeňikenca prekal o paňi
Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš geľa andre peskre učeňikenca.
2 O Judaš, savo les zradzinďa, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode
buterval arakhelas peskre učeňikenca.
3 Avke iľa peha o Judaš jekh čata slugaďen the sluhen le nekbaredere
rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabľi the
kopiji.
4 O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke geľa a phučľa
lendar: „Kas roden?“
5 „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.
O Ježiš phenďa: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas.
6 Sar lenge o Ježiš phenďa: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.
7 Avke lendar pale phučľa: „Kas roden?“
„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.
8 O Ježiš odphenďa: „Phenďom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len
muken te džal.“
9 Kada phenďa, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange
diňal, na našaďom.“
10 Akor o Šimon Peter cirdňa avri peskri šabľa a odčhinďa le nekbaredere
rašaskre sluhaske o čačo kan. Oda sluhas pes vičinelas Malchos.
11 Ale o Ježiš phenďa le Peteriske: „Thov e šabľa pale, kaj sas! Či na
pijava avri e kuči, so mange o Dad diňa?“
12 Akor o slugaďa, o veľiťeľis the o sluhi le Židengre ile le Ježiš a
zaphandle les.
13 A ešeb les ľigende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskro. O Kajfaš
sas oda berš nekbareder rašaj.
14 Oda sas oda Kajfaš, savo phenďa le Židenge, hoj feder ela, te merela
jekh manuš vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

15 Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeňikos. Ole učeňikos
o nekbareder rašaj prindžarelas a geľa jekhetane le Ježišoha andre le
nekbareder rašaskri dvora.
16 No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Paľis oda dujto učeňikos, saves
o nekbareder rašaj prindžarelas, avľa avri a vakerďa ola čhaha, savi
phundravelas e brana, paľis iľa andre le Peter.
17 Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučľa le Peteristar: „Na sal the
tu jekh kale manušeskre učeňikendar?“
„Na som,“ odphenďa o Peter.
18 Ačhenas ode o sluhi the o služobňika le Židengre a kerde bari jag a
tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

19 O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeňika the pal leskro
sikaviben.
20 O Ježiš leske odphenďa: „Me vakeravas le svetoske phundradones.
Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore
Židi, a ňič na vakeravas počoral.
21 So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenas, so lenge vakeravas.
On džanen, so vakerďom.“
22 Sar oda phenďa, jekh ole slugaďendar, so ode ačhelas, demaďa le Ježiš
pal o muj a phenďa: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“

23 O Ježiš leske odphenďa: „Te namištes phenďom, sikav, so namištes
phenďom, ale te mištes, soske man mares?“
24 Paľis bičhaďa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj
ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

25 O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu
jekh leskre učeňikendar?“
No ov zaprinďa a phenďa: „Na som.“
26 Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske
o Peter odčhinďa o kan, phenďa: „Na dikhľom tut leha andre zahrada?“
27 O Peter pale zaprinďa a takoj giľaďa o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

28 Avke ľigende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas
tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na meľaren, bo kamle te chal le
bakrores pre Patraďi.
29 O Pilat avľa avri pal lende a phučľa: „So hin tumen pre kada manuš?“
30 Odphende leske: „Te na kerďahas kada manuš namištes, na anďamas
les ke tu.“
31 O Pilat odphenďa: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“
O Židi leske phende: „Amen nane pravos ňikas te murdarel.“
32 Kada pes ačhiľa, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diňa te
džanel, save meribnaha merela.
33 Avke o Pilat geľa pale andro palacis, vičinďa le Ježiš a phučľa lestar:
„Sal tu o židoviko kraľis?“
34 O Ježiš odphenďa: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma
phende aver džene?“
35 O Pilat phenďa: „So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o bare
rašaja mange tut dine. So kerďal?“
36 O Ježiš odphenďa: „Miro kraľišagos nane andral kada svetos. Te
uľahas miro kraľišagos andral kada svetos, mire služobňika pes mardehas
vaš ma, hoj te na avav dino andro vasta le Židenge. Ale akana miro
kraľišagos nane adarik.“
37 Akor o Pilat phenďa: „Ta akor the avke sal kraľis?“
O Ježiš odphenďa: „Tu phenes, hoj som kraľis. Me pre oda uľiľom, a
vašoda avľom pro svetos, hoj te svedčinav pal o čačipen. Sako, ko hin
andral o čačipen, šunel miro hangos.“
38 O Pilat phučľa: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenďa, geľa pale avri
paš o Židi a phenďa lenge: „Me pre leste na arakhľom ňič nalačho.
39 Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patraďi jekhe
bertenošis. Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kraľis?“
40 Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaš!“ O Barabaš sas
zbujňikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

1 Akor iľa o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha.
2 O slugaďa kerde le trňendar koruna a thode le Ježišoske pro šero. Urde
les andro purpurovo plašťos,
3 avenas paš leste a phenenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“ A marenas
les pal o muj.

4 Paľis o Pilat avľa pale avri a phenďa lenge: „Dikhen, anav tumenge les
avri, hoj te džanen, hoj me pre leste na arakhav ňič nalačho.“
5 Avke avľa o Ježiš avri. Pro šero les sas e koruna le trňendar a sas urdo
andro purpurovo plašťos. O Pilat lenge phenďa: „Dikhen, o manuš!“
6 Sar les dikhle o bare rašaja the o stražňika, vičinde: „Ukrižin les!
Ukrižin les!“
O Pilat lenge phenďa: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na
arakhav ňič nalačho!“
7 O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel
te merel, bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“
8 Sar oda šunďa o Pilat, meksa buter predaranďiľa
9 a geľa pale andre peskro palacis a phučľa le Ježišostar: „Khatar sal?“
Ale o Ježiš leske na odphenďa.
10 O Pilat leske phenďa: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin
zor tut te premukel abo tut te ukrižinel?“
11 O Ježiš leske odphenďa: „Na uľahas tut upral mande ňisavi zor, te
tuke oda na uľahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man
tuke diňa andro vasta.“
12 Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te
kales premukeha, na sal le cisariskro prijaťeľis. Bo sako, ko pestar kerel
kraľis, džal pro cisaris.“
13 Sar o Pilat šunďa kala lava, iľa le Ježiš avri a bešľa peske pro sudno
stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata.
14 A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patraďi; sas vaj dešuduj ori*.
O Pilat phenďa le Židenge: „Dikhen! Tumaro kraľis!“
15 No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“
O Pilat phučľa: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kraľis?“
Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kraľis, ča cisaris!“

O Ježiš ukrižimen

16 Akor lenge les diňa, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het.
17 Ľidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a
andre hebrejiko čhib Golgota.
18 Ode les ukrižinde a leha mek the duje avren, jekhes pal jekh sera a
dujtones pal e dujto sera, a le Ježiš maškaral.
19 O Pilat diňa te pisinel tabuľka a thoďa la pro kerestos. A sas ode
pisimen: „O Ježiš Nazaretsko, o kraľis le Židengro.“
20 A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes
paš o foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the laťinski.
21 Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin:
‚O kraľis le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenďa: ‚Me som kraľis le
Židengro.‘ “
22 Ale o Pilat odphenďa: „Oda, so pisinďom, pisinďom.“
23 Sar imar o slugaďa ukrižinde le Ježiš, rozďelinde leskre gada pro štar
kotora, dojekhe slugaďiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas
sido, ale sas jekhe pochtanestar uprunestar dži tele
24 a phende peske: „Na čhingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha
pes ačhiľa oda, so hin pisimen:
„Rozďelinde peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhide losos.“

* **19:14** E grecko čhib: šov ori

Kada hin oda, so kerde o slugaďa.
25 Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e
Maria, so sas romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena.
26 Sar o Ježiš ode dikhľa peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj
ačhel paš late, phenďa peskra dake: „Džuvľije, dikh, tiro čhavo!“
27 Paľis phenďa le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la iľa oda
učeňikos ke peste.

O Ježiš merel

28 Paľis, sar imar dikhľa o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te
naplňinel oda, so hin pisimen, phenďa: „Smedno som!“
29 Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut,
phandle la pre izoposkri paca a thode leske la paš o vušta.
30 Sar o Ježiš koštoľinďa o šut, phenďa: „Dokerdo hin!“ Zmukľa tele o
šero a mukľa avri peskre duchos.
31 Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del
te phagel o kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas
len te mukel pro keresti pro šabat a kada šabat sas baro.
32 Avke avle o slugaďa a phagle o kokala pro pindre le ešebnoneske the
le dujtoneske, so leha sas ukrižimen.
33 Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske
o kokala,
34 ale jekh le slugaďendar predemaďa la kopijaha leskri sera a takoj čuľiľa
avri o rat the o paňi.
35 A oda, ko oda dikhľa, diňa sveďectvos a leskro sveďectvos hino
čačipnaskro. Ov džanel, hoj vakerel čačipen, hoj the tumen te pačan.
36 Kada pes ačhiľa vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so hin pisimen: *„Aňi
jekh leskro kokalos na ela phagerdo,“*
37 a pre aver than hin pisimen: *„Dikhena oles, kas predemade.“*

O Ježiš parundo

38 Paľis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeňikos, ale
počoral, bo daralas le Židendar, phučľa le Pilatostar, či šaj lel tele le
Ježišoskro ťelos, a o Pilat leske domukľa. Avke avľa a iľa tele le Ježišoskro
ťelos.
39 Avľa the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a iľa peha vaj
tranda (30) kili mišimen aloe the mirha.
40 Avke ile le Ježišoskro ťelos a pačarde les andro lepedi le voňave
olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel.
41 Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo
hrobos, andre savo mek šoha ňiko na sas thodo.
42 A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode
ode le Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

1 Paľis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avľa e
Maria Magdalena paš o hrobos a dikhľa, hoj o bar hino odcirdlo pašal o
hrobos.
2 Sar oda dikhľa, denašelas a avľa ko Šimon Peter the ke oda dujto
učeňikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenďa lenge: „Ile le Rajes andral
o hrobos a na džanas, kaj les thode.“

3 Akor o Peter the o dujto učeňikos gele paš o hrobos.
4 Sodujdžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašelas
sigeder sar o Peter a doavľa ešebno paš o hrobos.
5 Sar banďiľa andro hrobos, dikhľa ode ča o lepedi, ale na geľa andre.
6 Paľis ode doavľa the o Šimon Peter a geľa andro hrobos a tiš dikhľa o
lepedi
7 the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi,
ale sas zapačardo pre aver than.
8 Akor geľa andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a
dikhľa a pačanďiľa.
9 On mek na achaľonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušinela te
ušťel andral o meriben.
10 Avke ola učeňika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

11 Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, banďiľa
andro hrobos
12 a dikhľa te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj angloda
pašľolas le Ježišoskro ťelos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.
13 On latar phučle: „Džuvľije, so roves?“
Oj odphenďa: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“
14 Sar oda phenďa, visarďa pes palal a dikhľa ode te ačhel le Ježiš, ale na
džanelas, hoj oda hin o Ježiš.
15 O Ježiš latar phučľa: „Džuvľije, so roves? Kas rodes?“
Oj peske gondoľinďa, hoj oda hin o zahradňikos, a phenďa leske: „Rajeja,
te les tu iľal het, phen mange, kaj les thoďal, a me les lava.“
16 O Ježiš lake phenďa: „Mario!“
Oj visaľiľa a phenďa leske andre hebrejiko čhib: „Rabbuni!“ (So hin
prethodo: Učiťeľina.)
17 O Ježiš lake phenďa: „Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke
miro Dad, ale dža pal mire phrala a phen lenge: ‚Džav upre ke miro Dad
the ke tumaro Dad, ke miro Del the ke tumaro Del.‘ “
18 Avke e Maria Magdalena geľa pal o učeňika a phenďa lenge: „Dikhľom
le Rajes!“ A phenďa lenge the oda, so lake phenďa.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

19 Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele
a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avľa, ačhiľa maškar lende
a phenďa lenge: „Smirom tumenge!“
20 Sar oda phenďa, sikaďa lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika
radisaľile, sar dikhle le Rajes.
21 O Ježiš lenge pale phenďa: „Smirom tumenge! Sar man bičhaďa o
Dad, avke the me tumen bičhavav.“
22 Sar oda phenďa, phurdľa pre lende a phenďa lenge: „Prilen le Svete
Duchos!
23 Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o
bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

24 Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas
lenca, sar avľa o Ježiš.
25 Avke leske phende okla učeňika: „Dikhľam le Rajes!“

No ov lenge phenďa: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro angušt andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“
26 Pal ochto džives sas pale leskre učeňika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avľa prekal o zarimen vudar, ačhiľa peske maškar lende a phenďa: „Smirom tumenge!“
27 Paľis phenďa le Tomašiske: „Thov tiro angušt kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“
28 O Tomaš leske odphenďa: „Miro Raj the miro Del!“
29 O Ježiš leske phenďa: „Pačanďiľal, bo man dikhľal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačanďile.“
30 O Ježiš mek but aver zazraki kerďa anglo jakha peskre učeňikengre, so nane pisimen andre kadi kňižka.
31 Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeňikenge

1 Paľis pes pale o Ježiš sikaďa le učeňikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhiľa pes oda kavke:
2 Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeňika.
3 O Šimon Peter lenge phenďa: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen tuha.“ Avke bešle andre loďka a gele, ale odi rat na chudle ňič.
4 Sar vidňisaľolas, ačhelas o Ježiš paš o paňi, ale o učeňika na džanenas, hoj oda hin o Ježiš.
5 O Ježiš lendar phučľa: „Čhavale, chudňan varesave ribi?“
„Na,“ odphende.
6 Ov lenge phenďa: „Čhiven e sita pre čači sera la loďkakri a chudena.“ Avke čhide a chudle ajci but ribi, hoj aňi na birinenas te cirdel avri e sita.
7 Akor phenďa oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“ Sar šunďa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urďa pre peste o uprune gada, so angloda čhiďa tele, a chučiľa andro moros.
8 Okla učeňika avle la loďkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri.
9 Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerďi e jag le angarendar a upral sas thoďi e riba the o maro.
10 O Ježiš lenge phenďa: „Anen ole ribendar, so akana chudňan.“
11 O Šimon Peter geľa a cirdňa e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čhinďiľa.
12 Paľis phenďa o Ježiš: „Aven te chal!“ A ňiko le učeňikendar pes na opovažinďa lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj.
13 O Ježiš avľa pašeder, iľa o maro a podiňa lenge. Avke kerďa the la ribaha.
14 Kada sas imar tritovar, so pes sikaďa o Ježiš peskre učeňikenge, kanastar ušťiľa andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

15 Sar imar dochale, phučľa o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon,
čhavo le Janoskro, kames man buter sar kala?“
„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenďa leske o Peter.
O Ježiš leske phenďa: „Pašin mire bakroren!“
16 Pale lestar o Ježiš phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“
„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenďa leske.
O Ježiš leske phenďa: „Starin tut pal mire bakrore!“
17 Tritovar lestar phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“
Akor ačhiľa smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man
dikhes?“ A phenďa leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut
rado dikhav.“
O Ježiš leske phenďa: „Pašin mire bakroren!
18 Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro
a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut
phandela a ľidžala tut ode, kaj na kameha.“
19 Oleha o Ježiš diňa le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavinela
le Devles. Sar oda phenďa, prikazinďa leske: „Av pal ma!“
20 O Peter visaľiľa a dikhľa, hoj džal pal leste oda učeňikos, saves kamelas
o Ježiš a savo paš o chaben geľa pašeder paš o Ježiš a phučľa: „Rajeja, ko
tut zradzinela?“
21 Sar les o Peter dikhľa, phenďa le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“
22 O Ježiš leske phenďa: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut
andre oda? Tu av pal ma!“
23 Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na
merela. No o Ježiš leske na phenďa, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te
ačhel, medik na avava, so tut hin andre oda?“
24 Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinďa.
Džanas, hoj leskro sveďectvos hino čačipnaskro.
25 No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerďa. Te pes oda savoro
pisinďahas andre, gondoľinav mange, hoj aňi le svetos na uľahas dos than
pre ola kňižki, so pes diňahas te pisinel.
Amen.

Le Apoštolengre
Skutki

1 Lačho Teofilona, ešebno zvitkos pisinďom pal savoreste, so chudňa o
Ježiš te kerel a te sikavel
2 dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ňebos. Angloda sar sas
ilo upre, diňa prekal o Sveto Duchos o prikazaňja le apoštolenge, saven
peske kidňa avri.
3 Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval
sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca
pal o kraľišagos le Devleskro.
4 Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral
o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal
savo miro Dad diňa lav, hoj tumen dela.
5 O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar
nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ňebos

6 A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te
ačhavel o kraľišagos le Izraeloskro?“
7 O Ježiš lenge odphenďa: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa,
abo te prindžarel o časi, save o Dad diňa peskra zoraha.
8 Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire
švedki andro Jeruzalem the pal caľi Judsko the andre Samarija a paľis the
dži andro posledno agor la phuvakro.“
9 Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ňebos a e
chmara les iľa pašal lengre jakha.
10 Androda, sar dikhenas upre pro ňebos, jekhvareste paš lende ačhile
duj murša urde andro parne gada,
11 a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro
ňebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ňebos, avela pale
avke, sar les dikhľan te džal andro ňebos.“
12 Paľis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh
kilometros paš o Jeruzalem.
13 Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o
Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o
Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horľivec, the o Judaš
le Jakoboskro.
14 Kala savore ačhenas jekhetane andro modľitbi, jekhetane le
džuvľenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

15 Andre ola dživesa ušťiľa upre o Peter maškar savore učeňika. Sas ode
vaj šel the biš (120) manuša. A phenďa:
16 „Muršale, phralale, mušinďa pes te naplňinel oda, so hin pisimen,
so imar anglal phenďa o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo
ľidžalas olen, ko phandle andre le Ježiš.
17 Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“

18 A vaš o love, so chudňa vaš oda, hoj zradzinďa le Ježiš peske cinďa maľa. Paloda peľa tele šereha a phariľa avke, hoj savoro andral leste avľa avri.
19 A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi maľa andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Maľa.
20 „Bo andro Žalmi hin pisimen:
‚Mi ačhel leskro kher omuklo
a ňiko ode te na bešel!‘
A avrether:
‚Leskri služba mi prelel aver!‘
21 Vašoda kampel te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca,
22 ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš ušťiľa andral o meriben.“
23 Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the le Maťej.
24 Paľis pes kavke modľinenas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri,
25 hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukľa, hoj te džal pre peskro than.“
26 Avke len dine losi a o losos peľa pro Maťej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh (11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

1 Sar avľa o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patraďi, sas savoredžene jekhetane pre jekh than.
2 Jekhvareste šunďiľa andral o ňebos ajso zoralo hangos, sar te avľahas zoraľi balvaj, a naplňinďa calo kher, kaj bešenas.
3 Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozďelinde a bešle pre dojekh lendar.
4 Jekhvareste sas savore naplňimen le Svete Duchoha a chudle te vakerel andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerel.
5 Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos.
6 Sar šunde oda hangos, savoredžene pes ode zgele a igen pes čudaľinenas, sar len šunde te vakerel andre lengre čhiba.
7 Našťi avenas ke peste, čudaľinenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore kala, so kade vakeren, Galilejčana?
8 Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save bariľam avri?
9 Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija,
10 andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim,
11 o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Kreťana the o Arabi – savore len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“
12 Igen pes čudaľinenas a našťi ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so hin kada?“

13 Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

14 O Peter ušťiľa upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudňa
ke lende te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore
tumen, so bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achaľon
kaleske!
15 Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen gondoľinen. Se mekča
hin eňa ori tosara.
16 Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:
17 *‚Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,*
hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare terne dikhena viďeňja
a tumare phure manušen ela sune.
18 *He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički*
čhivava avri mire Duchos a prorokinena.
19 *Sikavava o zazraki upre pro ňebos*
the o znameňja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.
20 *O kham pes čerinela pro kaľipen*
a o čhonoro pro rat
angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Rajeskro.
21 *A ela avke, hoj sako,*
ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachraňimen.‘
22 Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko sas oda
murš, savo sas le Devlestar maškar tumende dokazimen la bara zoraha
the le zazrakenca, save prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen
korkore džanen.
23 Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela, a oda sas leskro planos,
hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnengre te primaren
pro kerestos a te murdaren.
24 No o Del les uštaďa andral o meriben a iľa lestar o meribnaskre dukha,
se aňi pes na delas, hoj les o meriben te ľikerel andre peskri zor.
25 Bo o David pal leste phenďa:
‚Dikhavas le Rajes furt anglal mande;
ov hino paš miro čačo vast,
vašoda man na čhalavava.
26 *Vašoda radisaľiľa miro jilo the miri čhib,*
hoj mek the miro ťelos odpočovinela andre naďej,
27 *bo na mukeha miri duša*
pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire svetoneske,
hoj leskro ťelos te kirňol.
28 *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre*
a naplňineha man le radišagoha anglal tute!‘
29 Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal amaro dad pal
o David, hoj ov muľa, sas parundo a leskro hrobos hino ke amende dži
adadžives.
30 Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diňa veraha lav, hoj pre
leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar.

31 O David oda imar anglal dikhľa a vakerelas pal o Kristus, *hoj ušťela*
andral o meriben a hoj leskri duša na ačhela pre oda than, kaj hine o mule,
aňi leskro ťelos na kirňola.
32 Ipen ole Ježiš o Del uštaďa andral o meriben a amen savore oda
dikhľam.
33 O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a priiľa le Dadestar le Svete
Duchos, avke sar o Dad diňa lav. Ov les čhiďa avri pre amende a oda hin
oda, so tumen akana dikhen the šunen.
34 Se o David na geľa upre andro ňebos, ale phenďa:
‚O Del phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
35 *medik tuke na thovava*
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
36 A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš,
saves tumen ukrižinďan, kerďa Rajeske the Kristoske.“

Trin ezera nipi pačanďile

37 Sar oda o manuša šunde, geľa lenge oda dži andro jile a phende le
Peteriske the okle apoštolenge: „So amenge kampel te kerel, phralale?“
38 O Peter lenge phenďa: „Keren pokaňje a sako tumendar pes mi del
te bolel andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a
chudena le Svete Duchos sar daros.
39 Bo kada lav, so o Del diňa, hin prekal tumende, prekal tumare čhave a
the prekal sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinela o Raj, amaro Del.“
40 A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakerelas a phenelas
lenge pre godi: „Zachraňinen tumen andral kada binošno pokoleňje!“
41 Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A
andre oda džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.
42 Savore ola džene furt sikľonas le apoštolendar a sas jekhetane le
phralenca. Phagerenas o mare a ačhenas pro modľitbi.

Ešebno khangeri

43 Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the
znameňja.
44 Savore manuša, so pačanďile, sas peha a sas len savoro jekhetane.
45 Bikenenas peskre maľi the majetki a rozdenas maškar peste pal oda,
kaske keci kampelas.
46 Sako džives sas jekhetane andro chramos a andre peskre khera
phagerenas o mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca.
47 Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas
sako džives neve zachraňimen manušen.

3

O Peter sasťarel avri le banges

1 O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modľitbi.
2 A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar
uľiľa. Sako džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel
Šukar, hoj te žobrinel olendar, ko džanas andro chramos.
3 Sar dikhľa le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangľa peske
lendar love.
4 Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!“
5 A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj les dena love.

6 Ale o Peter phenďa: „Nane man somnakaj aňi rup, ale oda, so man hin,
oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušťi a phir!“
7 Chudňa les le čače vastestar a hazdňa les upre. A takoj pro than leske
zoraľile o pindre the o khoča,
8 chučiľa upre a phirelas. Geľa lenca andro chramos, ode phirelas,
chučkerelas radišagostar a lašarelas le Devles.
9 Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles,
10 a prindžarde, hoj oda sas ov, so bešelas paš e chramoskri brana, savi
pes vičinel Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudaľinenas oleske, so pes
leske ačhiľa.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri

11 Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore
manuša zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo našťi avenas
ke peste.
12 Sar oda dikhľa o Peter, odphenďa le manušenge: „Muršale andral o
Izrael, soske tumen oleske avke čudaľinen? Abo soske pre amende avke
dikhen, sar te oda amen kerďamas peskra zoraha abo pobožnosťaha, hoj
kada manuš te phirel?
13 *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare*
dadengro oslavinďa peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na
kamľan les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel.
14 Tumen na kamľan le Svetes a Čačipnaskres, ale mangľan, hoj tumenge
te premukel le vrahos.
15 Murdarďan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštaďa andral o
meriben a amen sam oleske švedki!
16 Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a
prindžaren, sasťiľa avri. O pačaben andro Ježiš calkom sasťarďa kale
muršes, avke sar oda tumen savore šaj dikhen.
17 Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerďan, aňi
tumare vodci.
18 Ale o Del naplňinďa oda, so imar anglal phenďa prekal savore peskre
proroka, hoj leskro Kristus cerpinela.
19 Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te
khosen tele o bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le
Devlestar,
20 hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal
dino.
21 Ov mušinel te ačhel andro ňebos dži akor, medik o Del na prikerela
savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka.
22 Bo o Mojžiš phenďa le dadenge: *‚O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela*
prorokos tumare phralendar, avke sar ačhaďa man. Les šunena andre
savoreste, so tumenge phenela.
23 *A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre*
manušendar tradlo het.‘
24 Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar
anglal vakerenas pal kala dživesa.
25 Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerďa
tumare dadenca akor, sar phenďa le Abrahamoske: *‚Andre tiro potomkos*
ena požehňimen savore narodi pre phuv.‘

26 O Del ačhaďa peskre Služobňikos le Ježiš a ešeb les bičhaďa ke
tumende, hoj tumen te požehňinel oleha, hoj tumen visarela tumare
binošne dromendar.“

4

O Peter the o Jan angle Bari Rada

1 Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja
the le chramoskre stražňikengro veľiťeľis.
2 On sas pre lende choľamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a
phenenas lenge, hoj andro Ježiš šaj ušťena andral o meriben.
3 Zaile len, a vašoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena.
4 Ale but džene olendar, ko šunde o lav, pačanďile a imar sas vaj pandž
ezera (5 000) murša.
5 Ačhiľa pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o
vodci, o phuredera, o zakoňika,
6 o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander a the mek savore
andral e famelija le nekbareder rašaskri.
7 Thode len te ačhel maškaral a phučenas lendar: „Sava zoraha, abo
andre savo nav oda kerďan?“
8 Avke o Peter, naplňimen le Svete Duchoha, lenge phenďa: „Vodcale the
phureder manušale le Izraeloskre!
9 Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerďa le nasvale
manušeske, a tumen amendar phučen, sar les sasťarďam.
10 Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav
Ježiš Kristus Nazaretsko, saves tumen ukrižinďan a saves o Del uštaďa
andral o meriben, sasťiľa kada manuš avri anglal tumare jakha.
11 O Ježiš hin

*‚oda bar, savo tumen o murara odčhiďan
a savo ačhiľa oda hlavno bar.‘*

12 A andre ňikaste avreste nane e zachrana, bo aňi nane aver nav
tel o ňebos, so uľahas dino le manušenge, andre savo šaj avas amen
zachraňimen.“
13 Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudaľinde pes, bo
džanenas, hoj on hine običajna manuša, so nane avrisikade. A prindžarde
len, hoj phirenas le Ježišoha.
14 Ale sar dikhle paš lende te ačhel ole manušes, so sasťiľa avri, našťi
phende ňič.
15 Bičhade len avri andral e Bari Rada a paľis pes maškar peste
dovakerenas:
16 „So keraha kale manušenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem,
džanel, hoj prekal lende pes ačhiľa baro zazrakos a amen oda našťi
zaprinas.
17 Ale vašoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maškar o
nipi, zakazinas lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav ňisave
manušeske.“
18 Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar šoha te na vakeren aňi te na
sikaven andro nav Ježiš.
19 Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda
uľahas mištes anglo Del, hoj buter te šunas tumen sar le Devles.
20 Bo amen našťi preačhas te vakerel pal oda, so dikhľam the šunďam.“

21 Paľis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre
lende ňič, vaš soske len šaj potrestindehas. Bo savore manuša lašarenas
le Devles vaš oda, so pes ačhiľa.
22 Ole manušeske, so sasťiľa avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učeňika lašaren le Devles

23 A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so
lenge o bare rašaja the o phuredera phende.
24 Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal
o Nekbareder Del, savo kerďa o ňebos the e phuv, o moros a the savoro,
so andre lende hin.
25 Tu phenďal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobňikoskro,
amare dadeskro le Davidoskro:
‚Soske pes choľaren o narodi
a o manuša gondoľinen avri o zbitočna plani?
26 *O kraľa pre phuv*
the o vladara ušťile upre
a gele pro Del
the pre leskro Pomazimen.‘
27 Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes
zgele andre kada foros pre tiro sveto Služobňikos, pro Ježiš, saves tu
pomazinďal,
28 hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamľa, hoj
pes te ačhel.
29 Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire
služobňikenge te vakerel o lav šmelones the bi e dar.
30 Nacirde tiro vast a sasťar avri, ker o ďivi the o zazraki andro nav Ježiš,
andro nav tire svete Služobňikoskro.“
31 A sar pes preačhile te modľinel, razisaľiľa oda than, kaj sas zgele, a
jekhvareste sas savoredžene naplňimen le Svete Duchoha a vakerenas le
Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

32 Olen, ko pačanďile, sas jekh gondoľišagos the jekh jilo a sas igen but
džene. A ňiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro,
ale savoro len sas jekhetane.
33 O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš ušťiľa andral
o meriben a upral lende savorende sas bari milosť le Devleskri.
34 Na sas ňiko maškar lende, kas uľahas vareso frima. Bo savore, kas sas
maľi abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas,
35 anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.
36 Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin
prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus.
37 Les sas maľa, bikenďa la a ola love anďa a thoďa le apoštolenge paš o
pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

1 Sas jekh murš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romňi Zafira, a on
bikende peskri maľa.
2 Ale ov peske počoral mukľa ole lovendar a leskri romňi olestar
džanelas. Okla love, so leske ačhiľa, anďa a thoďa le apoštolenge paš
o pindre.

3 O Peter phenďa: „Ananijaš, soske o beng naplňinďa tiro jilo, hoj te
klamines le Svete Duchoske, a počoral tuke mukľal ole lovendar, so chudňal
vaš e maľa?
4 Či na sas odi maľa tiri, akor sar mek na sas bikenďi? A sar sas bikenďi,
či našťi kerďal ole lovenca oda, so tu kamľal? Soske tuke domukľal andro
jilo odi veca? Na klaminďal le manušenge, ale le Devleske.“
5 Sar šunďa o Ananijaš ola lava, peľa tele a muľa. A pre savoredženende,
ko pes pal oda došunde, avľa bari dar.
6 O terne murša ušťile, ile les avri a parunde les.
7 Vaj pal o trin ori avľa andre the leskri romňi, ale oj na džanelas, so pes
ačhiľa.
8 O Peter phučľa the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikenďan e maľa?“
„He, vaš ajci,“ oj odphenďa.
9 Avke lake o Peter phenďa: „Soske tumen dovakerďan, hoj pokušinena
le Rajeskre Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine
paš o vudar a ľidžana avri the tut.“
10 A oj jekhvareste peľa tele leske paš o pindre a muľa. Sar avle andre o
terne murša, dikhle la muľa, ile la avri a parunde la paš lakro rom.
11 A avľa bari dar pre cal̓i khangeri the pre savorende, ko pes pal oda
došunde.
12 Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare ďivi
the zazraki. Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le
Šalamunoskri a sas len jekh gondoľišagos.
13 Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas
bari pačiv.
14 So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvľa
pačanďile andro Raj.
15 Pro uľici anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki,
hoj te odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro ciňos te avel pre varesave
lendar.
16 A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le
nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sasťarde
avri.

O rašaja džan pro apoštola

17 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta
le Saducejengri, a igen žjarlinenas,
18 vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena.
19 Ale o aňjelos le Rajeskro phundraďa prekal e rat o vudar la bertenakro,
ľigenďa len avri a phenďa:
20 „Džan andro chramos a vakeren le manušenge savore lava pal oda
nevo dživipen.“
21 Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A
sar avľa o nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada,
savore phurederen andral o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen
le apoštolen.
22 Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale
23 a phende: „E bertena arakhľam mištes phandľi andre a o stražňika
ačhenas avri paš o vudar, ale sar la phundraďam, na arakhľam andre
ňikas.“
24 Sar oda šunďa o veľiťeľis le chramoskre stražňikengro the o bare
rašaja, čudaľinenas pes, bo na džanenas, so pes ačhiľa.

25 Androda vareko avľa a phenďa lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thoďan andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“
26 Avke o veľiťeľis peskre sluhenca geľa a anďa le apoštolen, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj andre lende te na čhivkeren le barenca.
27 Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučľa:
28 „Či tumenge na zakazinďam te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžarďan o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“
29 A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kampel te šunel le Devles sar le manušen.
30 O Del amare dadengro uštaďa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primarďan pro kerestos a murdarďan.
31 O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a kerďa lestar Nekbareder Vodcas the Spasiťeľis, hoj o Izrael te visaľol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini.
32 Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diňa o Del olenge, ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

33 Sar oda on šunde, ačhile igen choľamen a kamle len te murdarel.
34 Ale ušťiľa varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a sas učiťeľis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinďa, hoj te ľidžan le manušen pro sikra avri
35 a phenďa lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondoľinen, so kerena kale manušenca!
36 Bo nadočirla ušťiľa o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les paľis murdarde, savore, ko les šunenas, pes rozdenašle a rozgele.
37 A pal leste ušťiľa o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iľa pal peste but nipen a the ov muľa a savore, ko les šunenas, pes rozdenašle.
38 Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes,
39 ale te oda hin le Devlestar, našťi len zaačhavena. A te na pes paľis mek sikavel, hoj džan pro Del!“
A savore andral e Bari Rada les šunde.
40 Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.
41 Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš.
42 Na preačhenas sako džives te sikavel andro chramos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven efta služobňiken

1 Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi.

---

* **6:1** O Židi, so vakerenas grecki. † **6:1** O Židi, so vakerenas hebrejski.

2 Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende:
„Nane oda šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal
o skaminda.
3 Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri efta muršen, pal save
sako džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la goďaha. Len
ačhavaha andre kadi služba
4 a amen pes šaj modľinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“

5 Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan,
muršes, andre savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip,
le Prochorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral
e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregeľa pro židoviko
pačaben.
6 Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modľinde a thode pre
lende o vasta.
7 Le Devleskro lav barolas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem.
A the igen but rašaja pačanďile.

O Štefan angle Bari Rada

8 A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri milosť the zor, kerelas
maškar o nipi bare ďivi the zazraki.
9 No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi
andral e Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija
the andral e Azija, a vesekedinenas pes le Štefanoha.
10 Ale o Duchos diňa le Štefan ajsi goďi te vakerel, hoj leske našťi
odphenenas.
11 Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šunďam
les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“
12 Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoňiken. Avle pre
leste, chudle les a ľigende les angle Bari Rada.
13 Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te
vakerel nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos.
14 Bo šunďam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada
than a čerinela o tradiciji, so amenge diňa o Mojžiš.“

15 Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle,
hoj leskro muj dičholas avke sar muj le aňjeloskro.

7

Le Štefanoskre lava

1 O nekbareder rašaj lestar phučľa: „Hin oda čačes avke?“

2 O Štefan odphenďa: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikaďa
amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na
bešelas andro Charan
3 a phenďa leske: *‚Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža
andre odi phuv, savi tuke sikavava.‘*
4 Avke geľa het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Paľis,
sar muľa leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen
akana bešen.
5 O Del ode na diňa le Abraham aňi sikra phuv, ale diňa les lav, hoj odi
phuv dela leske the leskre potomkenge. O Del oda phenďa akor, sar mek
les na sas čhave.

6 O Del phenďa, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode*
lendar kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.
7 *Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava*, phenďa o Del. *Paľis*
odarik avena avri a služinena mange pre kada than.
8 Kerďa leha zmluva pal e obriezka, avke leske uľiľa o Izak a pro ochtoto
džives les o Abraham obrezinďa. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar
sas amare dešuduj (12) bare dada.
9 O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del
sas leha
10 a iľa les avri andral savore leskre pharipena, presikaďa leske peskri
milosť a diňa les goďi anglo Faraonos, egiptsko kraľis. Ov paľis ačhaďa le
Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskro kher.
11 Avke avľa bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen
a amare daden na sas so te chal.
12 Sar šunďa o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhaďa ode
ešebnovar amare daden.
13 A sar ode avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge
a o Faraonos pes dodžanľa pal e famelija le Jozefoskri.
14 Avke len bičhaďa o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the
caľi leskri famelija – eftavardeš the pandž (75) manušen.
15 O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule.
16 Paľis len preľigende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda
hrobos cinďa o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.
17 Sar imar avelas o časos, hoj o Del te doľikerel oda lav, so diňa le
Abrahamoske, amare manuša andro Egipt igen baronas a zoraľonas,
18 medik *na chudňa te kraľinel andro Egipt aver kraľis, savo imar na*
prindžarelas le Jozef.
19 Oda kraľis paľis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj
mušinenas te odčhivel peskre čhavoren, save mekča uľonas a mukenas
len te merel.
20 Andre oda časos uľiľa o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon
les bararenas avri andre le dadeskro kher.
21 Sar les mušinde pestar te del het, arakhľa les le faraonoskri čhaj a
bararďa les avri sar peskre čhas.
22 O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko goďaveripen a sas
zoralo andre oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.
23 Sar leske sas saranda (40) berš, avľa leske andro jilo, hoj te džal te
dikhel peskre phralen, le Izraeliten.
24 A sar dikhľa o Mojžiš, hoj varesavo Egipťanos dukhavelas jekhe
Izraelitas, geľa les te braňinel a murdarďa le Egipťanos.
25 Ov peske gondoľinelas, hoj leskre manuša achaľona, hoj len o Del
kamel te zachraňinel prekal leskro vast, ale on oleske na achaľile.
26 Paľis pre aver džives avľa o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes
vesekedinenas maškar peste. Kamľa maškar lende te anel o smirom a
phenďa: ‚Muršale! Phrala san, soske tumen maren?‘
27 Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidňa le Mojžiš a phenďa:
‚Ko tut ačhaďa upral amende vodcaske the sudcaske?
28 *Kames man te murdarel avke, sar murdarďal idž kole Egipťanos?‘*
29 Sar oda o Mojžiš šunďa, denašľa a bešelas andre midijaňiko phuv sar
cudzincos, kaj leske uľile duj muršora.
30 Pal o saranda (40) berš pes sikaďa o aňjelos le Rajeskro pre pušťa le
Mojžišoske paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas.

31 Sar oda dikhľa o Mojžiš, čudaľinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar geľa
pašeder, hoj te dikhel feder, prevakerďa ke leste o hangos le Rajeskro:
32 *‚Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro*
a o Del le Jakoboskro.‘ O Mojžiš avke predaranďiľa, hoj izdralas a daralas
pes pre oda te dikhel.
33 O Raj leske phenďa: *‚Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre*
savi ačhes, hiňi sveto.
34 *Dikhľom, me mištes dikhľom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a*
šunďom, sar lenge hin phares. Vašoda avľom tele, hoj len te zachraňinav.
Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.‘
35 Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: *‚Ko tut*
ačhaďa upral amende vodcaske the sudcaske?‘ A ipen les bičhaďa o Del, hoj
len te ľidžal a te zachraňinel akor, sar ke leste prevakerďa o aňjelos, savo
pes leske sikaďa andro krakos.
36 O Mojžiš len iľa avri andral o Egipt a kerelas o ďivi the o zazraki andro
Egipt, paš o Lolo moros a the pre pušťa saranda (40) berš.
37 Oda hin oda Mojžiš, savo phenďa le Izraelitenge: *‚O Raj, tumaro Del,*
tumen dela ajse prorokos tumare phralendar, sar som me.‘
38 Ov hin oda, ko sas pre pušťa le manušenca andral o Izrael the le
aňjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada,
a ov chudňa o lava le dživipnaskre, hoj len te del amenge.
39 Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes
pale le jilenca andro Egipt.
40 Phende le Aronoske: *‚Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo*
na džanas, so pes ačhiľa ole Mojžišoha, so amen iľa avri andral e egiptsko
phuv.‘
41 Andre ola dživesa peske kerde modla gurumňora a obetinde lake.
Radisaľonas oleske, so kerde peskre vastenca.
42 Ale o Del pes lendar visarďa het a diňa lenge, hoj pes te modľinen ko
ňeboskre čercheňa, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:
‚Izraelitale, či mange anďan obeti the dari
pre pušťa tel o saranda (40) berš?
43 *Iľan a ľidžanas le Molochoskro stanos*
the e čercheň tumare devleskri le Refanoskri;
o modli, so tumenge kerďan,
hoj anglal lende te banďon.
Vašoda tumen bičhavava andro zajaťje
dži pal o Babilon.‘
44 Amare daden sas pre pušťa o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del
le Mojžišoske phenďa the sar oda dikhľa.
45 Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre
phuv, so sas le pohanengri. Le pohanen tradňa o Del het amare dadendar
a o Svetostankos ode ačhiľa dži andro dživesa le Davidoskre.
46 O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles,
či šaj leske ačhavel kher,
47 ale oda sas o Šalamun, ko le Devleske ačhaďa kher.
48 Ale o Nekbareder na bešel andro khera, so hine kerde le manušengre
vastendar, avke sar phenel o prorokos:
49 *‚O ňebos hin miro tronos, phenel o Del,*
a e phuv hiňi tel mire pindre.
Savo kher mange ačhavena?

Vaj kaj hin varesavo than,
kaj mange me šaj odpočovinav?
50 *Či oda savoro na kerďa miro vast?'*
51 Tumen zacata manušale! O jile tumende hin zaphandle a na šunen
pro kana! Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada!
52 Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko
imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diňan
andre a murdarďan.
53 Tumen priiľan o Zakonos le aňjelendar a na doľikerďan les!"

O Štefan murdardo le barenca

54 Sar kada šunde, avľa lenge bari choľi andro jile a randenas pre leste
le dandenca.
55 O Štefan, naplňimen le Svete Duchoha, hazdňa o jakha pro ňebos a
dikhľa le Devleskri slava the le Ježiš te ačhel pal e čači sera le Devleskri.
56 A phenďa: „Dikhav o ňebos phundrado a le Čhas le Manušeskres te
ačhel pal e čači sera le Devleskri."
57 Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a
jekhetane pre leste chučile.
58 Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čhivkerel le
barenca. O švedki peske thode o plašťi paš jekh terno manuš, savo pes
vičinelas Saul.
59 A sar čhivkerenas andro Štefan le barenca, ov vičinelas pro Raj:
„Raja, Ježiš, prile mire duchos!"
60 Paľis peľa pro khoča a vičinďa zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin
lenge kada binos!" Sar oda phenďa, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

1 O Saul suhlasinelas, hoj le Štefan murdarde. A ole dživesestar chudle
igen te džal pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenašle
andre Judsko the andre Samarija, ale o apoštola na denašle.
2 O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas.
3 Ale o Saul chudňa te ňičinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le
muršen the le džuvľen a thovelas len andro berteni.

O evaňjelium pes kazinel andre Samarija

4 Ola, ko pes rozdenašle, vakerenas o evaňjelium všadzik, kaj džanas.
5 O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus.
6 But manuša igen mištes šunenas, so o Filip vakerelas, a dikhenas o
zazraki, so kerelas.
7 Bo andral o but manuša avenas avri o nalače duchi bara vikaha a but
kaľiki the bange sasťile avri.
8 Avke avľa baro radišagos andre oda foros.
9 Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes
vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre
Samarija igen te čudaľinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro.
10 Savoredžene les igen šunenas, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov
hino odi Bari zor le Devleskri."
11 Igen mištes les šunenas, bo imar but kerelas maškar lende o čari.

12 Ale sar pačanďile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o kraľišagos
le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel, o murša the o
džuvľa.
13 No the oda Šimon pačanďiľa, diňa pes te bolel a phirelas pal o Filip. A
sar dikhľa, hoj pes ačhen bare ďivi the zazraki, čudaľinelas pes.
14 Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priiľa o
lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan.
15 Sar ode doavle, modľinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete
Duchos,
16 bo o Sveto Duchos mek na avľa tele pre ňikaste lendar a sas ča bolde
andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.
17 Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.
18 Sar dikhľa o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o
apoštola thode o vasta, anďa lenge love
19 a phenďa: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta,
te chudel le Svete Duchos.“
20 O Peter leske phenďa: „Mi kirňon tire love the tuha, bo tuke
gondoľinďal, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love!
21 Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo
Del.
22 Vašoda ker pokaňje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na
odmukela oda, so tuke gondoľinehas andro jilo.
23 Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavisť a sal phandlo andro binos!“
24 O Šimon odphenďa: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma
ňič olestar, so phenďan.“
25 Sar imar o apoštola dine avri o sveďectvos a vakerde le Rajeskro lav,
džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium
andro but Samaritanska gavora.

O Filip the o eunuchos

26 O aňjelos le Rajeskro prevakerďa ko Filip a phenďa leske: „Ušťi a dža
pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda
drom pes imar akana na phirel.)
27 O Filip ušťiľa a geľa. Dikhľa muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš,
eunuchos la Kandakakro, la kraľovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral
savoro lakro barvaľipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles.
28 Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos
Izajaš.
29 A o Duchos phenďa le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“
30 Sar doavľa o Filip a šunďa les te genel le prorokos Izajaš, phenďa: „Či
achaľos oda, so genes?“
31 Ov odphenďa: „Sar šaj achaľuvav, te mange ňiko na phenela, pal soste
ode džal?“ A mangľa le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.
32 Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:
„Ľidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,
avke aňi ov na phundraďa peskro muj.
33 *Ov sas teledikhlo*
a na sudzinde les avke, sar kampľa.
A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro dživipen pes lel pal e phuv?“

34 O eunuchos odphenďa le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o
prorokos? Pal peste, či pal avreste?“
35 Akor chudňa o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas
leske o evaňjelium pal o Ježiš.
36 Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenďa:
„Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?“
37 [O Filip phenďa: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenďa:
„Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“]
38 Avke zaačhaďa o verdan a sodujdžene, o Filip the o eunuchos, gele
andro paňi a bolďa les.
39 Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O
eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeha radišagoha.
40 O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole
forenge o evaňjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

1 O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskre a kamelas len te
murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj
2 a mangľa lestar o ľila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri
ole muršen the ole džuvľen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te
phandel andre a te anel len andro Jeruzalem.
3 Ačhiľa pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj
les jekhvareste zaučharďa andre o švetlos andral o ňebos.
4 Peľa pre phuv a šunďa o hangos, savo leske phenďa: „Saul, Saul, soske
pre mande džas?“
5 O Saul phenďa: „Ko sal, Rajeja?“
O Raj odphenďa: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.
6 Ušťi a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kampel te kerel.“
7 Ola murša, so leha džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel,
bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle.
8 Paľis o Saul ušťiľa pal e phuv, a sar phundraďa o jakha, na dikhelas ňič.
Avke les ile vastestar a ľigende les andro Damašek.
9 Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.
10 Andro Damašek sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Ananijaš.
Leske phenďa o Raj andro viďeňje: „Ananijaš!“
„Kade som, Rajeja,“ odphenďa.
11 Avke leske o Raj phenďa: „Ušťi a dža pre uľica, so pes vičinel Rovno.
Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tarzus, bo ipen akana
pes modľinel.
12 Ov dikhľa andro viďeňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avľa
paš leste a thoďa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“
13 O Ananijaš odphenďa: „Rajeja, but manušendar šunďom pal kada
murš, hoj keci but nalačhipen kerďa tire manušenge andro Jeruzalem.
14 A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren,
ko lašaren tiro nav.“
15 Ale o Raj leske phenďa: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal
leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo
kraľa the anglo čhave le Izraeloskre.
16 Me leske sikavava, keci but mušinela te precerpinel vaš miro nav.“

17 Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thoďa pre leste o vasta a
phenďa: „Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikaďa pro drom, sar
avehas kade, man bičhaďa, hoj pale te dikhes a te aves naplňimen le Svete
Duchoha.“
18 Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudňa pale te dikhel,
ušťiľa a diňa pes te bolel.
19 Paľis chaľa o chaben a chudňa zor.

O Saul kazinel andro Damašek

O Saul ačhiľa vajkeci dživesa le učeňikenca andro Damašek.
20 Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro
Čhavo.
21 Savore, save les šunde, pes čudaľinenas a phenenas: „Či nane oda
ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the
kade avľa, hoj len te phandel andre a te ľidžal anglo bare rašaja.“
22 O Saul furt zoraľolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš
hino o Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda
našťi odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

23 Sar imar pregeľa but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj
les murdarena,
24 a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes
pal oda dodžanľa.
25 Vašoda o učeňika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro
košaris.
26 Sar avľa o Saul andro Jeruzalem, kamľa te džal paš o učeňika, ale
daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeňikos.
27 Ale o Barnabaš les iľa, ľigenďa ko apoštola a vakerďa lenge avri, sar o
Saul dikhľa le Rajes pro drom, sar leha vakerďa a the sar andro Damašek
vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskro.
28 Paľis o Saul ačhiľa lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas
šmelones andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.
29 Vakerelas a vesekedinelas pes le Židenca, save vakerenas grecki. Ale
on les kamenas te murdarel.
30 No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a
bičhade andro Tarzus.
31 Avke sas smirom andro khangera pal caľi Judsko, Galileja the Samarija.
O khangera zoraľonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a
o Sveto Duchos len poťešinelas.

O Peter sasťarel le Eneaš

32 Sar phirelas o Peter than thanestar, avľa the ke le Devleskre manuša,
save bešenas andre Lidda.
33 A arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas
kaľikos a ochto beršendar pašľolas ča andro hadžos.
34 O Peter leske phenďa: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sasťarel avri! Ušťi a
ker pal tu o hadžos!“ A o Eneaš takoj ušťiľa.
35 Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde
pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andral o meriben

36 Andre Joppa sas jekh učeňička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre
grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.
37 Andre ola dživesa pes ačhiľa, hoj nasvaľiľa a muľa. Sar la thode le
paňeha, ľigende la andro upruno kher.
38 Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde,
hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangenas les: „Av sig
ke amende!“
39 O Peter ušťiľa a geľa lenca. Sar doavľa ode, ľigende les andro upruno
kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokľi the o gada,
so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.
40 Akor bičhaďa o Peter savoren avri, geľa pro khoča a modľinďa pes.
Paľis visaľiľa ke muľi a phenďa lake: „Tabito, ušťi!“ A oj phundraďa o jakha,
a sar dikhľa le Peter, bešľa peske.
41 O Peter lake podiňa o vast a pomožinďa lake te ušťel upre. Paľis
vičinďa savore Devleskre manušen the le vdoven a sikaďa lenge la Tabita
džidona.
42 Dodžanľa pes pal oda caľi Joppa a but džene pačanďile andro Raj.
43 O Peter ačhiľa but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo
kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel viďeňje

1 Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas
veľiťeľis upral o šel slugaďa andral e čata, so la vičinenas Italsko.
2 Ov sas pobožno manuš a ov the caľi leskri famelija lašarenas le Devles.
Pomožinelas but le čorenge a furt pes modľinelas ko Del.
3 Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhľa andro viďeňje le
Devleskre aňjelos. O aňjelos leske phenďa: „Kornelius!“
4 Ov pes pre leste zadikhľa a daraha phenďa: „So, Rajeja?“
O aňjelos leske odphenďa: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o
modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.
5 Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves
vičinen Peter.
6 Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher
hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kampel te kerel.“
7 A sar odgeľa het o aňjelos, so leha vakerelas, vičinďa peske o Kornelius
duje sluhen the jekhe pobožne slugaďis, savo paš leste furt ačhelas.
8 Sar imar lenge savoro vakerďa avri, bičhaďa len andre Joppa.

O Peter dikhel viďeňje

9 Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o
foros, vaj pro dilos, o Peter geľa pro pados pes te modľinel.
10 Igen bokhaľiľa a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhľa
viďeňje.
11 Dikhľa o ňebos phundrado a andral o ňebos avelas tele pre phuv
vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar.
12 Andre odi lepeda sas savore štarepindrengre džviri, so hin pre phuv,
o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.
13 A prevakerďa ke leste o hangos: „Ušťi, Peter, murdar a cha!“

---

* **9:36** Oda hin Srnka.

14 O Peter phenďa: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chaľom vareso melalo
abo nažužo!“
15 Oda hangos leske pale phenďa: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del
obžužarďa!“
16 Kada savoro pes ačhiľa trival a paľis e lepeda sas takoj iľi upre andro
ňebos.
17 Medik o Peter andre peste gondoľinelas, hoj so leske o Del kamľa te
phenel prekal oda viďeňje, doavle paš e brana ola murša, saven bičhaďa
o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskro kher.
18 Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.
19 Sar mek gondoľinelas o Peter pal oda viďeňje, phenďa leske o Duchos:
„Dikh, trin murša tut roden.
20 Ušťi, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me
len bičhaďom.“
21 Sar avľa o Peter tele pal ola murša, phenďa: „Me som oda, kas roden.
Soske pal ma avľan?“
22 On odphende: „Bičhaďa amen o Kornelius, o veľiťeľis upral o šel
slugaďa. Ov hino čačipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves
calo židoviko narodos del pačiv. O sveto aňjelos leske phenďa, hoj tut te
vičinel andre peskro kher a te šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

23 Akor len vičinďa o Peter andre a presikaďa lenge e pačiv a presute
ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala
andral e Joppa.
24 Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas
a vičinďa peske la famelija the peskre nekpašeder prijaťeľen.
25 Sar dikhľa o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a
klaňinelas pes leske.
26 Ale o Peter les hazdňa upre a phenďa: „Ušťi, se the me som ča manuš.“
27 Vakerelas leha, geľa andre a dikhľa pherdo manušen, so pes ode zgele.
28 A phenďa lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos,
nane domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aňi pes
leha te arakhel. Ale mange sikaďa o Del, hoj te na phenav pal varesavo
manuš, hoj hino nažužo abo melalo.
29 Vašoda avľom a na odphenďom tuke. A akana phučav, soske vaš ma
bičhaďan?“
30 O Kornelius phenďa: „Anglo štar džives trin orendar* man
modľinavas andre miro kher a jekhvareste angle ma ačhiľa murš andro
igen parne gada
31 a phenďa: ‚Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o
modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.
32 Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel
paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela,
phenela tuke savoro.]‘
33 Avke me pal tu bičhaďom a tu mištes kerďal, hoj avľal. A vašoda sam
kade akana savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinďa o
Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

* **10:30** E grecko čhib: eňa orendar

34 Akor chudňa o Peter te vakerel: „Akana čačes achaľuvav, hoj o Del na
dikhel jekhe manušes barederes sar avres.
35 Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar
daral a dživel andro čačipen.
36 Tumen džanen oda lav, so o Del bičhaďa le Izraelitenge, sar vakerelas
o evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral
savoreste.
37 Tumen džanen pal oda, so pes ačhiľa pal cal'i Judsko. Chudňa oda
andre Galileja pal o bol'ipen, so kazinelas o Jan.
38 A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinďa
le Svete Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o
lačhipen le manušenge a sasťarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri,
bo o Del sas leha.
39 Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the
andro Jeruzalem. Pal'is les murdarde a primarde pro kerestos.
40 Ale o Del les uštaďa pro trito džives a ov pes sikavelas amenge.
41 Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske
o Del imar anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda,
sar ušťiľa andral o meriben.
42 A ov amenge prikazinďa, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas,
hoj ov hino oda, kas o Del ačhaďa te sudzinel le džiden the le mulen.
43 Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle
o bini sakoneske, ko pačala andre leste.“

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

44 Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avľa tele pre savorende, ko
šunenas leskre lava.
45 A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudal'inenas, hoj o Sveto
Duchos hino avričhido the pro manuša, so nane Židi,
46 bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.
Akor o Peter phenďa:
47 „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le paňeha olen, ko priile le Svete
Duchos avke sar the amen?“
48 A prikazinďa lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A
on les pal'is mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

1 Pal'is šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so
nane Židi, priile le Devleskro lav.
2 Sar avľa o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o
pačabnaskre Židi
3 a phende: „Geľal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!“
4 Avke lenge o Peter chudňa savoro te vakerel avri:
5 „Somas andro foros Joppa, modľinavas man a sas man viďeňje.
Dikhľom, sar avelas andral o ňebos vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele
le štare agorendar, a doavľa dži paš ma.
6 Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre
džviren, le dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv.
7 A šunďom o hangos, savo mange phenďa: ‚Ušťi, Peter, murdar a cha!‘
8 Me phenďom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na geľa andre miro muj vareso
melalo abo nažužo!‘

9 O hangos andral o ňebos mange pale phenďa: ‚Tu ma phen melalo pre
oda, so o Del obžužarďa!‘
10 Kada savoro pes ačhiľa trival a paľis sas savoro pale ilo upre andro
ňebos.
11 Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea,
paš o kher, kaj bešavas.
12 O Duchos mange phenďa, hoj te džav lenca a te na odcirdav man
lendar. Avle manca the kala šov phrala a geľam andro kher ke oda murš.
13 Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so
ačhiľa anglal leste a phenďa leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen
a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.
14 Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachraňimen tu the calo
tiro kher.‘
15 A soča chudňom te vakerel, avľa pre lende o Sveto Duchos avke sar
angloda pre amende.
16 Akor mange avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so ov phenďa: ‚O Jan
bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha.‘
17 Te len o Del diňa ajso daros sar the amen, ko pačanďiľam andro Raj
Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?“

18 Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a
phende: „Ta akor o Del diňa the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren
pokaňje a te dživen.“

O evaňjelium andre Antiochija

19 Ola, ko pes rozdenašle angle ola pharipena, so avle, sar murdarde
le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o
evaňjelium ča le Židenge.
20 Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar
avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš
Kristus.
21 Le Rajeskri zor sas lenca a but džene pačanďile a visaľile ko Raj.

22 Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le
Barnabaš andre Antiochija.
23 Sar ode avľa a dikhľa odi milosť le Devleskri, radisaľiľa a phenelas
lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca.
24 O Barnabaš sas lačho manuš, naplňimen le Svete Duchoha the le
pačabnaha. A igen but nipi pačanďile andro Raj.

25 Paľis geľa o Barnabaš andro Tarzus te rodel avri le Saul.
26 A sar les arakhľa, anďa les andre Antiochija. Ačhiľa pes avke, hoj pes
calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre
Antiochija ešebnovar dine le učeňiken nav kresťana.

27 Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija.
28 Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, ušťiľa a prekal o Duchos
prorokinďa, hoj pal caľi phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačes avľa
akor, sar sas o Klaudius cisaris.
29 Vašoda pes savore učeňika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj
te pomožinen le phralenge andre Judsko.
30 Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen
o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

1 Andre ola dživesa chudňa o kraľis Herodes igen te džal pre varesave
džene andral o khangera.
2 A murdarďa la šabľaha le Jakob, le Janoskre phrales.
3 Sar dikhľa, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diňa te zalel the le Peter.
Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos.
4 Sar les chudňa, thoďa les andre bertena a diňa, hoj pre leste te den
pozoris štar čati po štar slugaďa. Pal e Patraďi les kamľa o Herodes te anel
anglo nipi.
5 Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri
pes vaš leske na preačhenas te modľinel.

O Peter avriilo andral e bertena

6 Rači angloda, sar imar les o Herodes kamľa te anel anglo nipi, sovelas
o Peter maškar o duj slugaďa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo
vudar sas mek o slugaďa, save stražinenas e bertena.
7 A jekhvareste paš leste ačhiľa o aňjelos le Rajeskro a andre bertena avľa
baro švetlos. O aňjelos demaďa le Peter andre sera, uštaďa les a phenďa:
„Sigo, ušťi!“ A le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.
8 O aňjelos leske phenďa: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter
oda kerďa a o aňjelos leske paľis phenďa: „Le pre tu o plašťos a av pal
ma!“
9 O Peter džalas pal leste a aňi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal
o aňjelos, hin čačes. Gondoľinelas peske, hoj džal suno.
10 Sar pregele ešebne slugaďen the dujtone, doavle paš e trastuňi brana,
savaha pes džal andro foros, a phundraďa pes lenge korkori pestar. Sar
avle avri, pregele jekh uľica a o aňjelos les jekhvareste omukľa.
11 O Peter avľa ke peste a phenďa: „Akana čačes džanav, hoj o Raj
bičhaďa peskre aňjelos a iľa man avri andral o vasta le Herodesoskre a
the savorestar, so mange kamle o Židi te kerel.“
12 Sar imar savoreske achaľiľa, avľa paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le
Janoskri, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modľinenas
pes.
13 O Peter durkinďa pre brana a avľa e čhajori, savi pes vičinelas Rode,
a phučľa, ko ode hin.
14 Sar prindžarďa le Peteriskro hangos, avke radisaľiľa, hoj leske na
phundraďa, ale denašľa te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.
15 Ale on lake phende: „So sal diliňi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav
a phenelas, hoj oda hin čačo. On paľis phende: „Oda hin leskro aňjelos.“
16 No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a
igen pes čudaľinde.
17 O Peter lenge sikaďa le vasteha, hoj te čhiten, a chudňa lenge te
vakerel, sar les o Raj iľa avri andral e bertena, a phenďa: „Den ada te
džanel le Jakoboske the le phralenge.“ Paľis geľa pre aver than.
18 Sar vidňisaľiľa, daranas pes o slugaďa a chudle pes maškar peste te
vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhiľa le Peteriha.
19 O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhľa, vičinďa peske le
slugaďen, hoj lendar te phučel, so pes ačhiľa. Paľis len diňa te murdarel.
Paloda geľa o Herodes te bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

20 O Herodes chalas choľi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes
savore jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar prevakerde le Blastus, le
kraľiskre nekbaredere manušes a dochudle les pre peskri sera, mangenas
le Herodes vaš o smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le
kraľiskri phuv.
21 A sar avľa oda džives, urďa pes o kraľis andro kraľika gada, bešľa
peske pro tronos a prevakerďa ke lende.
22 A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na
le manušeskro!“
23 A takoj ode pro than les o aňjelos le Rajeskro marďa, bo na diňa e
slava le Devleske. Chale les o kirme a muľa.
24 O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas
andro pačaben.
25 Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade,
gele het andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

1 Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učiťeľa: o
Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o
Manahem (savo sas avribarardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.
2 Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phenďa lenge o Sveto Duchos:
„Odďelinen mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me
kidňom avri.“
3 Avke poscinenas a modľinenas pes, thode pre lende o vasta a mukle
len te džal.

O drom andro Ciprus

4 A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik gele
la loďaha pro ostrovos Ciprus.
5 Sar avle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskro andre le Židengre
sinagogi. O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.
6 Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave Židos,
savo sas čaroďejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes Barjezus
7 a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas goďaver murš.
Ov peske vičinďa le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskro
lav.
8 Ale o Elimas, o čaroďejňikos, bo avke pes prethovel leskro nav, lenge
ačhelas pro lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben.
9 Akor o Saul, savo pes vičinelas the Pavol, sas naplňimen le Svete
Duchoha. Dikhľa pro Elimas
10 a phenďa leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha
the džungipnaha – tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preačheha
te previsarel o čače droma le Devleskre?
11 Avke akana pre tu avela o vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha
pre varesavo časos o kham!“
A takoj pre leste avľa o kaľipen a ov chudňa te rodel, ko les šaj ľidžal
vastestar.
12 Sar o guverneris dikhľa, so pes ačhiľa, pačanďiľa a čudaľinelas pes
upral le Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

13 Paľis o Pavol the ola, so sas leha, gele la loďaha andral o Pafus a gele
andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek)
len omukľa a geľa pale andro Jeruzalem.
14 Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas
šabat, gele andre sinagoga a bešle peske.
15 Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal
lende o vodci andral e sinagoga, hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen
hin varesavo lav, so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!“
16 Akor ušťiľa o Pavol, sikaďa le vasteha, hoj te šunen, a phenďa:
„Muršale andral o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar, šunen!
17 Le Izraeloskro Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa len upre,
akor sar dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra bara zoraha
len iľa odarik avri.
18 Paloda vaj saranda (40) berš pre pušťa o Del zľidžalas oda, so kerenas.
19 Paľis zňičinďa efta naroden andre phuv Kanaan a rozďelinďa odi phuv
le Izraelitenge.
20 A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o
prorokos Samuel.
21 Akorestar peske mangenas kraľis a o Del lenge diňa pro saranda (40)
berš le Saul. Ov sas le Kišoskro čhavo andral o kmeňos Benjamin.
22 Sar les paľis iľa het, diňa lenge le David kraľiske, pal savo diňa
sveďectvos a phenďa: *‚Arakhľom le David*, le Izajoskre čhas, *muršes pal
miro jilo, savo furt kerel miri voľa.‘*
23 Andral leskro potomstvos ačhaďa o Del le Ježiš sar Spasiťeľis, avke sar
diňa lav le Izrael.
24 O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren
le binendar a te den pes te bolel.
25 Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phenďa: ‚Me na som oda, ko
tumenge gondoľinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som
hodno te phundravel o sandalki pro pindre.‘
26 Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre
narodendar, so tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada
lav, so tumen šaj zachraňinel.
27 Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde,
ale aleha, hoj les odsudzinde, naplňinde o lava le prorokengre, so pes genel
sako šabat.
28 Na arakhle pre leste ňič, vaš soske mušinďa te merel, ale on the avke
mangenas le Pilat, hoj les te del te murdarel.
29 Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o
kerestos a thode les andro hrobos.
30 Ale o Del les uštaďa andral o meriben
31 a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle
jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.
32 The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diňa amare daden,
33 akana doľikerďa amenge, lengre čhavenge, bo uštaďa le Ježiš andral
o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:
*‚Tu sal miro čhavo,
me adadžives ačhiľom tiro Dad.‘*
34 Oda, hoj les uštaďa andral o meriben, hoj te na kirňol leskro ťelos andro
hrobos, phenďa kavke:
*‚Dava tumen o sveta the o lačhe požehnaňja,
pal save diňom lav le David.‘*

35 A pre aver than phenel:
‚Tu na domukeha tire svetoneske,
hoj leskro ťelos te kirňol.‘
36 O David andre peskro pokoleňje kerďa le Devleskri voľa. Sar muľa,
sas thodo paš peskre dada a leskro ťelos kirňiľa andro hrobos,
37 ale oleske, kas o Del uštaďa andral o meriben, o ťelos na kirňiľa.
38 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el
odmukle o bini the savoro, sostar tumen našťi ospravedlňinďas o zakonos
le Mojžišoskro.
39 Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal.
40 Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar
anglal phende o Proroka:
41 *‚Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*
čudaľinen tumen a meren!
Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro,
soske tumen na pačana,
kajte tumenge vareko pal oda vakerela.‘ “
42 Sar avenas avri andral e sinagoga, mangenas len o manuša, hoj lenge
buter pal oda te vakeren the pre aver šabat.
43 Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile
o židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca
vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre milosť le Devleskri.
44 Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav.
45 Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavisť. Chudle te
vakerel pre oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes
pre leste vakerenas.
46 Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes
mušinďa ešeb te vakerel o lav le Devleskro. Ale te les tumen na prilen a
korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, džas tumendar het ke aver
narodi.
47 Bo o Raj amenge kavke prikazinďa:
‚Ačhaďom tut švetloske prekal o aver narodi,
hoj te ľidžas o spaseňje
dži pro koňec le svetoskro.‘ “
48 Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisaľile a lašarenas o
lav le Rajeskro. A pačanďile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.
49 A o lav le Rajeskro pes rozľidžalas pal caľi odi phuv.
50 Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare raňijen
pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral
peskri phuv.
51 Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre
Ikonija.
52 A o učeňika sas naplňimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

1 The andre Ikonija pes ačhiľa oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre
židoviko sinagoga, a sar vakerenas, pačanďile igen but Židi the Greki.
2 Ale o Židi, save na pačanďile, marde upre le manušen andral aver
narodi a kerde len upre pro phrala.

3 O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e
milosť le Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas
bare ďivi the zazraki prekal lengre vasta.
4 O nipi andro foros pes rozďelinde: Jekh sas le Židenca a aver le
apoštolenca.
5 O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj
džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca.
6 Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori
Listra the Derbe the andro phuva ode pašal
7 a vakerenas ode o evaňjelium.

Andre Listra

8 Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kaľikos pro pindre,
kanastar uľiľa, a mek šoha na phirďa.
9 Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhľa. Sar dikhľa,
hoj les hin pačaben te sasťol avri,
10 phenďa leske o Pavol zorales: „Ušťi upre a ač pre tire pindre!“ Ov
chučiľa upre a phirelas.
11 A sar dikhle o nipi, so kerďa o Pavol, vičinde zorales a phende andre
likaoňiko čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“
12 Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov ľidžalas o lav.
13 O rašaj andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anďa biken
the venci paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.
14 Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre
peste o gada, denašle maškar o nipi a vičinenas:
15 „Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar
the tumen. A vakeras tumenge o evaňjelium, hoj te visaľon kale mule
modlendar ko džido Del, savo kerďa o ňebos the e phuv the o moros the
savoro, so andre hin.
16 Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre dromenca,
17 no the avke na preačhelas lenge te del o sveďectvos pal peste.
Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ňebos a pro maľi o uľipen,
pherdžarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!“
18 Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge
te na obetinen.
19 Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde
upre le nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ľigende les avri
andral o foros a gondoľinenas peske, hoj muľa.
20 No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, ušťiľa a geľa lenca andro
foros. A pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

21 Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but
učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Anti-
ochija.
22 Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te
ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro kraľišagos le Devleskro
musaj te džal prekal o but pharipena.
23 Andro khangera la modľitbaha the le postoha kidenas avri le
phuredereń. Paľis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačanďile.
24 Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija.
25 Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

26 Odarik gele la loďaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda
bičhade andre milosť le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde.
27 Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge
savoro, so prekal lende kerďa o Del a sar phundraďa the le avre narodenge
o pačabnaskro drom.
28 Ačhile ode le učeňikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

1 Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so
na sas Židi, hoj na ena zachraňimen, te pes na obrezinena avke, sar oda
phenel o Mojžiš.
2 Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde
pes, hoj o Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro
Jeruzalem pal o apoštola the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal
kadi veca.
3 Avke len e khangeri bičhaďa a on gele prekal e Fenicija the Samarija,
kaj vakerenas pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore
phralen sas olestar baro radišagos.
4 Sar doavle andro Jeruzalem, priiľa len e khangeri, o apoštola the o
phuredera a on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerďa o Del.
5 Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, ušťile a phende:
„O manuša, so pačanďile, pes mušinen te obrezinel a kampel lenge te
prikazinel, hoj te doľikeren o zakonos le Mojžišoskro.“
6 Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondoľinen.
7 Paloda, sar imar buter vakerenas, ušťiľa o Peter a phenďa lenge:
„Phralale! Tumen džanen, hoj imar varekana peske man tumendar o Del
kidňa avri, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan.
8 O Del, savo prindžarel o jile, sikaďa, hoj len prilel oleha, hoj len diňa
le Svete Duchos avke sar the amen.
9 Ov na kerďa ňisavo rozďjel maškar amende the maškar lende, sar lenge
obžužarďa o jile le pačabnaha.
10 Soske kamen akana te choľarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň
kale manušenge oda pharipen, so na birinahas te ľidžal aňi amen aňi
amare dada?
11 Se amen pačas, hoj prekal e milosť, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha
zachraňimen avke sar the on.“
12 A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol
te vakerel, save bare ďivi the zazraki kerďa o Del prekal lende maškar o
aver narodi.
13 Sar preačhile te vakerel, phenďa o Jakob: „Phralale, šunen man!
14 O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidňa
avri manušen le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi.
15 Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen:
16 *‚Paľis avava pale*
a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.
Oda, so hin telečhido, pale ačhavava
a thovava les te ačhel pre peskro than,
17 *hoj the okla manuša te roden le Rajes:*
Savore narodi, saven vičinďom,
hoj te aven mire.
Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro‘.

18 Kada pes džanel imar čirlastar.
19 Vašoda phenav, hoj na kampel te kerel pharipen olenge, ko pes visaren
ko Del andral aver narodi,
20 ale kampel lenge te pisinel ľil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin
obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade
džvirengro aňi o rat.
21 Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro
sinagogi a leskre lava pes vakeren andre dojekh foros."

O ľil andre Antiochija

22 Akor peske phende o apoštola the o phuredera the cal'i khangeri, hoj
kidena avri pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija.
Avke bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves
vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci maškar o phrala.
23 Pisinde a bičhade lenca kada ľil:
„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen
le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.
24 Šunďam, hoj varesave džene amendar, savenge amen ňič na
prikazinďam, tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre
lavenca.
25 Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerďam, hoj kidaha avri
muršen a bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On
hine amare phrala, saven kamas,
26 murša, save dine peskre dživipena vaš o nav amare Rajeskro le
Ježišoskro Kristoskro.
27 Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge
oda te phenen.
28 Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te
na thovas pre tumende ňisavo pharipen, ča oda, so igen kampel:
29 Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren
lubipen a te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. Te kada savoro
doľikerena, mištes kerena.
Ačhen Devleha!"
30 Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre
khangeri a dine lenge o ľil.
31 Sar les pregende, radisaľile oleske.
32 The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzinenas le phralen
andro pačaben a but lavenca len zoraľarenas.
33 Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro
smirom a gele pale paš ola, ko len bičhade.
34 [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.]
35 Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A
the mek but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes rozdžal le Pavloha

36 Pal vajkeci dživesa phenďa o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te
dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerďam o lav le Rajeskro,
a dikhaha, sar lenge džal."
37 O Barnabaš kamľa, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek.
38 Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kampel peha te lel. Bo
akor, sar sas andre Pamfilija, geľa lendar het a buter lenca na služinelas.
39 Vaš kada pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O
Barnabaš peha iľa le Marek a gele pre loďa andro Ciprus,

40 ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modľinenas vaš
lende a dine len andro vasta le Rajeskre a avke gele het.
41 O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangera
andro pačaben.

16

O Pavol lel peha le Timoteus

1 Avke doavľa o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo
učeňikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka
a leskro dad sas Grekos.
2 O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas.
3 O Pavol kamľa, hoj leha te džal pro drom. Avke les obrezinďa anglo
Židi, so ode bešenas, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos.
4 Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te doľikeren oda, so
phende o apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem.
5 O khangera zoraľonas andro pačaben a džives so džives sas buter
džene.

O Pavol dikhel o viďeňje

6 O Sveto Duchos lenge na domukľa te vakerel o lav andre Azija, vašoda
pregele e Galatsko phuv the e Frigija.
7 Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale
o Duchos le Ježišoskro lenge na domukľa.
8 Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada.
9 Ode dikhľa o Pavol rači viďeňje: Varesavo murš, Macedončanos,
ačhelas a mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“
10 Sar dikhľa o viďeňje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre
Macedonija. Avke amen oleske achaľuvahas, hoj o Raj amen ode vičinďa,
hoj lenge te vakeras o evaňjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

11 Akor geľam la loďaha andral e Troada rovnones pro ostrovos
Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija.
12 Odarik geľam andro Filipi, so hin ešebno foros andre rimaňiko
provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.
13 Pro šabat geľam avri pal e foroskri brana paš o paňi, kaj peske
gondoľinahas, hoj pes zdžana o Židi pre modľitba. Bešľam peske a
vakerahas le džuvľenca, save pes ode zgele.
14 Šunelas amen the varesavi džuvľi, savake sas o nav Lidija a savi
lašarelas le Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole
pochtana. Lake o Raj phundraďa o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel
o Pavol.
15 Sar pes bolďa oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen
kavke: „Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven
andre miro kher a bešen ke mande.“ A prevakerďa amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

16 Ačhiľa pes, sar džahas pre modľitba, hoj pes amenca arakhľa varesavi
čhaj, andre savi sas o nalačho duchos, so lake delas te vražinel. A le
vražišagenca zarodelas peskre rajenge bare love.
17 Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine
o služobňika le Nekbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven
zachraňimen!“

18 Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda choľisaľiľa, vašoda visaľiľa a
phenďa ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral
late avri!“ A o duchos latar takoj geľa het.
19 Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the
le Silas a ľidžanas len pro pľacos anglo nekbareder manuša ole foroskre.
20 Ande len anglo veľiťeľa a phende: „Kala manuša hine Židi a keren
vzbura andre amaro foros
21 a sikaven o zviki, so amen o Rimana našťi aňi prilas aňi doľikeras.“
22 Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o
gada a dine len le pacenca te marel.
23 Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražňikoske
phende, hoj len mištes te stražinel.
24 Sar chudňa o stražňikos oda prikazis, čhiďa len andre andruňi bertena
a o pindre lenge zaphandľa andro kaštune puta.
25 Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modľinenas a giľavenas o giľa
pre chvala le Devleske a o bertenoša len šunenas.
26 A jekhvareste avke razisaľiľa e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes
čhalade. A takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde.
27 Sar ušťiľa o stražňikos a dikhľa, hoj savore vudara andre bertena
hine phundrade, cirdňa avri e šabľa a kamľa pes te murdarel, bo peske
gondoľinelas, hoj o bertenoša denašle.
28 Ale o Pavol vičinďa zorale hangoha: „Ma ker tuke ňič nalačho, bo
savore sam kade!“
29 Sar peske mangľa e lampa, denašľa andre, izdralas daratar a peľa paš
o pindre le Pavloske the le Silasoske.
30 Iľa len avri a phučľa lendar: „Rajale, so mušinav te kerel, hoj te avav
zachraňimen?“
31 On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachraňimen
tu the calo tiro kher!“
32 Vakerenas leske the savorenge andre leskro kher o lav le Rajeskro.
33 A mek odi ora rači len iľa a žužarďa lenge o rani. A takoj paloda pes
diňa te bolel ov the savore andre leskro kher.
34 Paľis len iľa upre andre peskro kher, thoďa lenge pro skamind o chaben
a radisaľolas caľa peskra famelijaha, hoj pačanďiľa andro Del.
35 Sar sas džives, bičhade o sudci le slugaďen, hoj te džan te phenel le
stražňikoske: „Premuk kale manušen!“
36 O stražňikos la bertenakro phenďa le Pavloske: „O sudci bičhade le
slugaďen, hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“
37 Ale o Pavol lenge phenďa: „Ešeb amen marde angle savore nipi a aňi
amen na sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre
bertena a akana amen počoral premuken? Na. Mušinen te avel kade a
korkore amen te ľidžal adarik avri.“
38 O slugaďa dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes daranďile, sar
šunde, hoj hine rimaňika občana.
39 Avke avle a odmangle pes lenge. A sar len ľigende avri, mangenas len,
hoj te džan het andral o foros.
40 Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen,
povzbudzinde len a paľis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

1 Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija,
avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri.
2 A o Pavol, avke sar sas sikado, geľa maškar lende a trin šabati pal peste
lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav.
3 Sikavelas lenge andral o Lav le Devleskro, hoj te achaľon, hoj o Kristus
mušinďa te cerpinel a pro trito džives te ušťel andral o meriben. Phenďa
lenge: „Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“
4 Varesave lendar pačanďile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca
pačanďile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune
džuvľija.
5 Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e uľica varesave živaňen,
hoj te maren upre le manušen the calo foros. Avke gele vikaha pro kher
le Jasonoskro a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi.
6 Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradňika ole
foroskre a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the
kade
7 a o Jason len priiľa andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro
cisariskre zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kraľis, o Ježiš!“
8 Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradňiken, so oda šunenas.
9 Ale sar chudle o uradňika le Jasonostar the oklendar o love, premukle
len.

O Pavol the o Silas andre Berea

10 O phrala takoj rači bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode
doavle, gele andre sinagoga le Židengri.
11 On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priile
o lav radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin
čačes avke.
12 Avke pačanďile but džene lendar, the mek but anglune džuvľija the
murša andral e Grecko.
13 Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre
Berea vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen,
hoj te džan pre lende.
14 Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o
Silas the o Timoteus ačhile ode.
15 Ola, so džanas le Pavloha, les ľigende dži andro Ateni a paľis avle
pale andre Berea. O Pavol lenge phenďa, hoj te phenen le Silasoske the le
Timoteoske, hoj pal leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

16 Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste
choľisaľolas, sar dikhľa, hoj andro foros hin pherdo modli.
17 Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas
le Devlestar. A sako džives vakerelas the pro pľacos olenca, ko odarik ča
avke predžanas.
18 Avke pes leha chudle te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o
epikurejci the stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada bebľošis te phenel?“
A aver phenenas: „Avke pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver
devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o ušťiben andral o
meriben.
19 Chudle les, ľigende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel
buter pal oda nevo sikaviben, so tu vakeres.

20 Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šunďam. Vašoda
kamľamas te džanel, s'oda hin."
21 Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenas, na užarenas pre
ňisoste avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.
22 Avke o Pavol ačhiľa anglal lende pro Areopagos a phenďa: „Muršale
andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša.
23 Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana
a arakhľom the oltaris, pre savo hin pisimen: ‚Le devleske, saves na
prindžaras.' Ole Devles, saves tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda
tumenge me vakerav.
24 O Del, savo kerďa o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le
ňeboskro the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manušengre
vastendar.
25 Aňi pes leske na služinel le manušeskre vastenca, sar te leske vareso
kampľahas, bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro.
26 Ov kerďa jekhe manušestar savore manušen, hoj te bešen pal caľi
phuv. A diňa le manušen časos keci te dživel the o than kaj te bešel.
27 O Del oda kerďa, hoj les o manuša te roden, či pes varesar na nacirdena
ke leste a na arakhena les, kajte ov nane dur ňikastar amendar.
28 Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the
varesave tumare basňika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.'
29 Akor te sam le Devleskro potomstvos, našťi peske gondoľinas, hoj o
Del dičhol avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so
o manuš gondoľinďa avri a kerďa peskre vastenca.
30 Varekana o Del predikhelas ola časi, sar les o manuša na
prindžarenas, ale akana phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te
visaren peskre nalače dromendar.
31 Bo o Del diňa jekh džives, andre savo sudzinela spravodľišagoha
calo svetos prekal jekh murš, saves pre oda kidňa avri, a dokazinďa oda
savorenge oleha, hoj les uštaďa andral o meriben."
32 Ale sar šunde, hoj o Pavol vakerel pal o ušťiben andral o meriben,
chudle lestar varesave džene te asal, ale aver džene phende: „Kamas tut
te šunel pal oda te vakerel the dujtovar."
33 Avke lendar o Pavol geľa het.
34 Ale varesave murša pes pridine ke leste a pačanďile. Maškar lende
sas o Dionis Areopagsko the e džuvľi Damaris a lenca mek the aver džene.

18

O Pavol andro Korint

1 Paľis geľa o Pavol het andral o Ateni a avľa andro foros Korint.
2 Ode arakhľa jekhe Židos, so pes vičinelas Akvila a sas andral o Pontus.
Ov ode avľa peskra romňaha la Priscillaha andral e Talijaňiko nadočirla,
bo o cisaris Klaudius prikazinďa, hoj savore Židi te džan het andral o Rim.
O Pavol geľa ke lende,
3 a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, ačhiľa te bešel ke
lende a kerelas lenca.
4 Sako šabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le Židen the le
Greken.
5 Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diňa o Pavol
calo peskro časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge,
hoj o Ježiš hino Mesijašis.

6 Ale sar o Židi chudle te džal pro Pavol a namištes pre leste vakerenas,
razinďa peske avri o prachos pal o gada a phenďa lenge: „Tumaro rat pre
tumaro šero! Me som olestar žužo. Akanastar džava ke aver narodi.“
7 Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus
Justus, savo lašarelas le Devles.
8 O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačanďiľa
andro Raj. A the but aver Korinťana, save šunenas le Pavol, pačanďile a
dine pes te bolel.
9 Jekhvar rači phenďa o Raj le Pavloske andro viďeňje: „Ma dara tut!
Vaker a ma av čhit,
10 bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso
nalačho, bo hin man andre kada foros but manuša.“
11 A ačhiľa ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.
12 Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, ušťile o Židi jekhetane
pro Pavol a ľigende les pro sudos.
13 A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles
avke, sar oda o Zakonos na domukel!“
14 Sar imar o Pavol kamľa te prevakerel, phenďa o Gallion le Židenge:
„Te geľahas pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalačhi
veca, uľahas man soske tumen te šunel avri,
15 ale te tumen vesekedinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro
zakonos, oda hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kala veci.“
16 A čhiďa len odarik avri.
17 Akor chudle savore Židi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a
marde les takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda ňič na phenďa.

O Pavol avel pale andre Antiochija

18 O Pavol ode ačhiľa mek but dživesa a paľis pes rozgeľa le phralenca.
Geľa la loďaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre
Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav.
19 Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukľa a geľa korkoro
andre sinagoga, kaj vakerelas le Židenca.
20 On les mangenas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamľa.
21 A sar lendar džalas het, phenďa lenge: „Te kamela o Del, avava pale
ke tumende.“ Avke geľa la loďaha andral o Efezus.
22 Sar doavľa andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te
dikhel e khangeri a odarik geľa andre Antiochija.
23 Paloda, sar imar ode ačhiľa varesavo časos, geľa pale dureder pal e
Galatsko phuv a paľis pal e Frigija a zoraľarelas savore učeňiken andro
pačaben.

O Apollo andro Efezus

24 Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avľa
andro Efezus. Ov sas murš, savo sas lačho andro vakeriben a mištes
prindžarelas o Lav le Devleskro.
25 O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen
horľivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš,
ale prindžarelas ča o boľipen le Janoskro.
26 A chudňa bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla
the o Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a
feder les pal oda sikade.

27 Sar o Apollo kamľa te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde
oleha, hoj pisinde le učeňikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode
avľa, igen pomožinďa olenge, ko prekal e milosť le Devleskri pačanďile.
28 O Apollo zorales phenelas pre goďi le Židenge a avri anglo nipi
sikavelas andral o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

1 Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva
a avľa andro Efezus. A ode arakhľa varesave učeňiken,
2 savendar phučľa: „Chudňan le Svete Duchos, sar pačanďiľan?“
On leske odphende: „Mek aňi na šunďam, hoj hin Sveto Duchos.“
3 Avke lendar phučľa: „Ta akor, save boľipnaha san bolde?“
On odphende: „Le Janoskre boľipnaha.“
4 O Pavol phenďa: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren
le binendar, a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste,
andro Ježiš Kristus.“
5 Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.
6 A sar pre lende o Pavol thoďa o vasta, avľa pre lende o Sveto Duchos a
chudle te vakerel andro aver čhiba a te prorokinel.
7 Sas ode vaj dešuduj (12) murša.
8 O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon.
Vakerelas the sikavelas len pal o kraľišagos le Devleskro.
9 Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenas a namištes vakerenas
pal o drom le Rajeskro anglo manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa
peha le učeňiken a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri.
10 Ada ľikerďa duj berš a savore, so bešenas andre Azijsko provincija, o
Židi the o Greki, šunde o lav le Rajeskro.
11 O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre.
12 Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le
Pavlostar, anenas ko nasvale a o nasvaľibena lendar takoj džanas het a
o nalače duchi lendar avenas avri.

Le Skevoskre čhave

13 Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel
avri le duchen. On kamenas te tradel avri le nalače duchen andral o
manuša andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš,
pal savo o Pavol vakerel, tumenge prikazinas: Džan avri!“
14 Oda sas o efta čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda
kerenas.
15 Ale o nalačho duchos lenge odphenďa: „Le Ježiš prindžarav a the pal
o Pavol džanav, ale ko san tumen?“
16 Oda manuš, andre kaste sas o nalačho duchos, len chudňa a savoren
ajci marďa, hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.
17 A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus,
a avľa pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le
Ježišoskro.
18 But džene olendar, so pačanďile, avle a viznavinenas a phenenas avri
peskre bini, so kerenas.
19 A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre kňižki a
labarenas len anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola kňižki, avle
pre oda, hoj monas penda ezera (50 000) rupune.

20 Kavke zorales barolas o lav le Devleskro a zoraľolas.

E vzbura andro Efezus

21 Paloda, sar pes kala veci ačhile, phenďa peske o Pavol, hoj predžala e
Macedonija the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phenďa peske: „Ačhava
ode a paľis mušinav te džal te dikhel the o Rim.“
22 A bičhaďa andre Macedonija duje peskre pomocňiken, le Timoteus the
le Erastos. Ale ov mek ačhiľa sikra buter andre Azijsko provincija.
23 Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te
vesekedinel vaš o drom le Rajeskro.
24 Bo varesavo zlatňikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o
cikne rupune khangerora la devľiňake Dijanake a oleha delas peskre
robotňikenge te zarodel but love.
25 Ov pes lenca zgeľa a the mek avre manušenca, save kerenas kale
vecenca, a phenďa: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske
zarodas but love.
26 A tumen dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj
pal caľi Azijsko provincija cirdňa upre but manušen a prevakerďa len. Ov
phenel, hoj ola devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla.
27 Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ňikaske
na kampela, ale mek the o chramos la bara devľiňakro la Dijanakro pes
na ľikerela ňisoske a musarela pes e slava olake, kas lašarel caľi Azijsko
provincija a the calo svetos.“
28 Sar oda šunde, avľa andre lende bari choľi a chudle zorales te vičinel:
„Bari hiňi e Dijana andral o Efezus!“
29 Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle
andro ďivadlos. Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas
Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha.
30 O Pavol kamľa te džal maškar o manuša, ale o učeňika les na mukle.
31 A the varesave uradňika andral e Azija, save sas leskre prijaťeľa,
bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro ďivadlos.
32 Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo sa-
voredžene sas sar diline a but džene lendar aňi na džanenas, soske pes
ode zgele.
33 O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O
Alexander kerďa le vasteha, hoj te čhiten, a kamľa te prevakerel ko
manuša, hoj pes te braňinel.
34 Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj
duj ori te vičinel: „Bari hiňi e Dijana le Efežanengri!“
35 Sar o pisaris le foroskro zaačhaďa e vika le manušengri, phenďa
lenge: „Muršale, Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus stražinel
o chramos la bara Dijanakro a the lakro obrazis, savo peľa tele andral o
ňebos.
36 Vašoda, hoj kala veci našťi ňiko zaprinel, kampel tumenge te zaačhel,
hoj te na keren varesavo diliňipen.
37 Bo tumen anďan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre
tumari devľi.
38 Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre
oda hin o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviňinen jekh avres.
39 A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerel pro zakonno
zhromažďeňje.

40 Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerďa. Se
aňi na džanas te phenel, so pes ačhiľa.“ Pal ola lava rozmukľa le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

1 Sar imar preačhiľa e vzbura, vičinďa peske o Pavol le učeňiken,
zoraľarďa len, obchudle pes a paľis geľa andre Macedonija.
2 Pregeľa ola phuvaha a but lavenca povzbudzinďa le pačabnaskren a
paľis geľa andro Grecko.
3 Ačhiľa ode trin čhon a paľis kamľa te džal la loďaha andre Sirija.
Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondoľinďa pes, hoj avela pale
prekal e Macedonija.
4 Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos
the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a
the andral e Azija o Tichikus the o Trofimus.
5 On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

6 Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos geľam la loďaha andral o Filipi
a pandže dživesenca doavľam pal lende andre Troada, kaj ačhiľam efta
džives.
7 Ešebno džives andro kurko, sar pes zgeľam te phagerel o maro, o Pavol
lenge kazinelas a vakerelas dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas
te džal het.
8 Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi.
9 Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka.
Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke
zorales, hoj peľa pal o trito poschoďje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo.
10 Ale o Pavol geľa tele, čhiďa pes pre leste, obchudňa les a phenďa: „Ma
daran tumen, bo leskri duša hiňi andre leste.“
11 Paľis o Pavol geľa pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas
lenca dži tosara a paľis geľa het.
12 A le terne manušes ľigende džidones khere a savoren sas olestar baro
radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

13 Amen geľam la loďaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš
peste andre loďa, bo o Pavol amenge phenďa, hoj ov ode kamel te džal
pešones.
14 Sar pes amenca arakhľa andro Asos, iľam les andre loďa a avľam andre
Mitilena.
15 Odarik geľam la loďaha het, pre dujto džives avľam paš o Chios a pre
trito džives geľam la loďaha paš o Samos. Paľis pre aver džives avľam
andro Miletus.
16 Bo o Pavol peske phenďa, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj
pes te na zľikerel andre Azija. Bo siďarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem
pro Letňice, te pes oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

17 Andral o Miletus o Pavol bičhaďa andro Efezus pal o phuredera andral
e khangeri, hoj pes leha te arakhen.
18 A sar avle pal leste, phenďa lenge: „Tumen džanen, hoj ešebne
dživesestar, kanastar avľom andre Azija, somas calo časos maškar
tumende.

19 Služinavas le Rajeske andre cal'i pokora le apsenca prekal o skuški, so
pre ma avenas le Židendar.
20 Na garuďom tumenge andre ňič olestar, so tumenge uľahas pro lačho.
Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera
21 a vakeravas o sveďectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren
ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.
22 Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na
džanav, so man ode užarel.
23 Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh
foros man užarel e bertena the o pharipen.
24 Ale pal miro dživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te
dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le
Ježišostar, hoj te vakerav o evaňjelium pal e milosť le Devleskri.
25 Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas
pal o kraľišagos le Devleskro, man imar buter na dikhela.
26 Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre
ratestar.
27 Bo me tumenge phenďom savoro, so o Del kamel; ňič tumenge na
garuďom andre.
28 Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o
Sveto Duchos ačhaďa sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pasťjera pal
e cirkev le Devleskri, vaš savi počinďa peskre rateha.
29 Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva
vlki, save na sajinena o stados.
30 A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previs-
arena o lava, hoj pal peste te cirden le učeňiken.
31 Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin
berš na preačhiľom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre goďi.
32 Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre
milosťive laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o
ďeďictvos savore svetenca.
33 Me na kamľom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada.
34 Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre
savoreste, so kampelas mange abo olenge, ko sas manca.
35 Andre savoreste, so keravas, tumenge sikaďom, hoj kampel phares te
kerel buči, te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le
Ježišoskre, bo ov phenďa: ‚Bachtaleder hin te del, sar te lel.‘ “
36 A sar dovakerďa kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes
modľinďa.
37 A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň
a čumidenas les.
38 Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenďa, hoj imar buter les na
dikhena. A paľis les ľigende dži paš e loďa.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

1 Sar pes lenca rozlučinďam, geľam la loďaha pro moros. Džahas
rovnones a doavľam pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos
a odarik andro foros Patara.
2 Ode arakhľam varesavi loďa, so džalas andre phuv Fenicija, a geľam
upre.

3 Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgeľam les pal e baľogňi sera a
džahas la loďaha andre Sirija. Zaačhiľam andro foros Tir, bo ode kampľa
la loďake te thovel tele o tovaris.
4 Rodňam ode avri le učeňiken a ačhiľam lenca ode efta džives. Ola
učeňika ľigende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre
andro Jeruzalem.
5 Pal ola efta džives geľam het a džahas dureder amare dromeha. A ola
savoredžene le romňijenca the le čhavenca amen ľigende dži avri pal o
foros. Ode pro brehos geľam pro khoča a modľinďam pes.
6 Sar pes lenca rozlučinďam, geľam andre loďa a on gele pale khere.
7 Džahas la loďaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode
pozdravinďam le phralen a ačhiľam ode jekh džives.
8 Paľis pre aver džives geľam het a doavľam andre Cezarea. Ode geľam
andro kher ko Filip ko evaňjelistas, a ačhiľam ke leste. Ov sas jekh ole efta
dženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem.
9 Les sas štar pačivale čhaja, save sas prorokiňi.
10 Medik ode samas a ačhiľam ode buter dživesa, avľa ode andral e
Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus.
11 Sar avľa paš amende, iľa le Pavloskro sirimos, phandľa peske o vasta
the o pindre a phenďa: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena
andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro
vasta le pohanenge.‘ “
12 Sar oda šunďam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros,
hoj te na džal upre andro Jeruzalem.
13 Ale o Pavol odphenďa: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo?
Bo me som pripravimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel
andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“
14 Sar dikhľam, hoj pes na del te prevakerel, preačhiľam a phenďam:
„Mi ačhel pes e voľa le Rajeskri.“
15 Pal ola dživesa pes pripravinďam a džahas upre andro Jeruzalem.
16 Avenas amenca the varesave učeňika andral e Cezarea a ile amen ko
Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeňikendar, a ke leste
ačhiľam te bešel.

O Pavol andro Jeruzalem

17 Sar doavľam andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile.
18 Pre aver džives geľa o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore
phuredera.
19 O Pavol len pozdravinďa a chudňa lenge te vakerel avri savoro, so
kerďa o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.
20 Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske paľis phende: „Tu
dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačanďile a savore igen kamen o
Zakonos.
21 On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver
narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le
čhavoren a te na doľikeren o tradiciji.
22 Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avľal.
23 Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lav le Devleske.
24 Le len tuha a jekhetane lenca tut obžužar a počin vaš lenge, hoj peske
te den te hoľinel o šere. Paľis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen
oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro doľikeres o Zakonos.

25 Le pačabnaskre manušenge andral aver narodi amen pisinďam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat."
26 Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžužarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžužarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

27 Sar imar predžanas ola efta džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen.
28 Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos a the pre kada than. Mek the le Greken anďa andro chramos a meľarďa kada sveto than!"
29 Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondoľinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.
30 Calo foros pes vzburinďa a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, ľidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani.
31 Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došunďa o veľiťeľis upral o ezeros slugaďa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem.
32 Ov peha takoj iľa le slugaďen the le veľiťeľen upral o šel a denašľa maškar lende. Sar dikhle o manuša le veľiťeľis the le slugaďen, preačhile te marel le Pavol.
33 O veľiťeľis avľa paš leste, chudňa les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerďa?"
34 Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o veľiťeľis angle vika našťi dodžanľa o čačipen, rozkazinďa, hoj les te len andre kasarňa.
35 Sar avľa o Pavol paš o garadiči, ačhiľa pes oda, hoj les mušinde o slugaďa te ľidžal pro vasta anglo manuša,
36 bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!"

O Pavol prevakerel

37 Sar les imar kamenas te ľidžal andre kasarňa, phenďa o Pavol le veľiťeľiske: „Šaj tuke vareso phenav?"
A ov odphenďa: „Džanes te vakerel grecki?
38 Na sal tu oda Egipťanos, savo anglo vajkeci dživesa marďa upre a ľigenďa pre pušťa štar ezera (4 000) živaňen?"
39 O Pavol phenďa: „Me som Židos, občanos andral o Tarzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi."
40 Sar leske domukľa, ačhaďa pes o Pavol pro garadiči a kerďa le manušenge le vasteha, hoj te čhiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerďa ke lende hebrejski.

22

1 A o Pavol phenďa: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav."
2 Sar šunde, hoj ke lende prevakerďa hebrejski, ačhile meksa cicheder.
3 A phenďa: „Me som Židos, uľiľom andro Tarzus andre phuv Cilicija, ale bariľom avri andre kada foros a sikľuvavas paš o pindre le Gamalieloskre.

Ode sikľiľom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the
tumen adadžives.
4 Me somas oda, ko igen džalas pro evaňjelium a varesave dženen davas
až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvľen a čhivavas len andre
bertena.
5 Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar
lendar chudňom o ľila pro phrala, džavas andro Damašek, hoj len te anav
zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.
6 Ačhiľa pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos,
hoj jekhvareste avľa andral o ňebos igen zoralo švetlos a zaučharďa man
andre.
7 Peľom pre phuv a šunďom o hangos, so mange phenďa: ‚Saul, Saul,
soske pre mande džas?‘
8 A me odphenďom: ‚Ko sal, Rajeja?‘
Odphenďa mange: ‚Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.‘
9 Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a daranďile, ale na šunde oda
hangos, so manca vakerelas.
10 Me phenďom: ‚So mange kampel te kerel, Rajeja?‘
O Raj mange odphenďa: ‚Ušťi a dža andro Damašek. Ode pes tuke
phenela savoro, so mušines te kerel.‘
11 Ole zorale švetlostar na dikhavas ňič, a vašoda man chudenas ola, so
manca sas, le vastestar a ľidžanas andro Damašek.
12 Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov
doľikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes
vakerenas.
13 Ačhiľa paš ma a phenďa mange: ‚Saul phrala, chude pale te dikhel!‘ A
takoj mange phundrile o jakha a dikhľom les.
14 O Ananijaš phenďa: ‚O Del amare dadengro peske tut anglal kidňa
avri, hoj te prindžares leskri voľa a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes
o hangos andral leskro muj.
15 Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal
oda, so dikhľal the šunďal.
16 Akana so užares? Ušťi, de tut te bolel, obžužar tut tire binendar a
lašar o nav le Rajeskro!‘
17 A sar avľom pale andro Jeruzalem a modľinavas man andro chramos,
dikhľom viďeňje.
18 Dikhľom le Rajes, sar mange phenel: ‚Sig dža avri andral o Jeruzalem,
bo na prilena tire lava pal mande.‘
19 Me phenďom: ‚Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga
andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre
tu.
20 A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a
davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les
murdarenas.‘
21 Ale ov mange phenďa: ‚Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver
narodi.‘ “

O Pavol phenel, hoj hino rimaňiko občanos

22 Šunenas les dži akor, medik na phenďa kada lav. Paľis chudle zorales
te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našľol pal o svetos!
Našťi dživel!“
23 Sar vičinenas a čhivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos
andro luftos,

24 phenďa o veľiťeľis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarňi.
Prikazinďa, hoj les te zbičinen a paľis te šunen avri, bo kamľa pes te
dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen.
25 Sar les ile te zbičinel, phenďa o Pavol le veľiťeľiske upral o šel slugaďa,
savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimaňike občanos bi o sudos?“
26 Sar oda šunďa o veľiťeľis upral o šel, geľa oda te phenel le veľiťeľiske
upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimaňiko
občanos!“
27 Akor avľa o veľiťeľis upral o ezeros paš o Pavol a phenďa leske: „Phen
mange, sal tu rimaňiko občanos?“
Ov odphenďa: „He, som.“
28 O veľiťeľis leske odphenďa: „Me mange vaš o but love cinďom oda, hoj
te avav Rimanos.“
O Pavol phenďa: „Ale me uľiľom sar rimaňiko občanos.“
29 A takoj pašal leste gele het o slugaďa, save les kamle te marel. The o
veľiťeľis daranďiľa, sar pes došunďa, hoj o Pavol hino rimaňiko občanos,
bo diňa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

30 Pre aver džives kamelas o veľiťeľis pes mištes te dodžanel, sostar les
o Židi obviňinen. Iľa leske pal o vasta tele o puta a diňa prikazis, hoj pes
te zdžan o bare rašaja the e caľi Bari Rada. Anďa le Pavol a ačhaďa les
anglal lende.

23

1 O Pavol dikhľa andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phenďa:
„Muršale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del
avke, hoj miro svedomje hino žužo.“
2 Ale o nekbareder rašaj o Ananijaš phenďa olenge, ko ačhenas paš o
Pavol, hoj les te maren pal o muj.
3 Akor leske o Pavol phenďa: „Marela tut o Del, tu parňi falo! Bešes
kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a
keres oda, so o Zakonos na phenel!“
4 Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder
rašaske?“
5 O Pavol odphenďa: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder
rašaj, bo hin pisimen: *‚Ma vaker namištes a ma koš tire vodcas!‘* “
6 Sar pes o Pavol dodžanľa, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine
Saduceja a varesave Farizeja, vičinďa zorales: „Muršale, phralale! Me som
Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda,
hoj o mule ušťena andral o meriben!“
7 Sar oda phenďa, chudle pes maškar peste te vesekedinel o Farizeja the
o Saduceja a o zhromažďeňje pes rozďelinďa pro duj.
8 Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes ušťel andral o meriben, aňi
andre oda, hoj hin varesavo aňjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the
andre kada the andre kada.
9 A sas olestar bari vika. Andre oda ušťile upre varesave Farizeja,
save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas ňič
nalačho pre kada manuš. A so te ke leste prevakerďa o duchos abo o
aňjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“

10 Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o veľiťeľis, hoj te na
rozcirden le Pavol. Vašoda prikazinďa le slugaďenge, hoj te džan tele a te
cirden les lendar avri a te ľidžan les andro kasarňi.
11 Pre aver rat avľa o Raj ke leste a phenďa leske: „Ma dara tut Pavol, bo
avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel
the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

12 Sar avľa avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na
chana aňi na pijena, medik na murdarena le Pavol.
13 Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene.
14 Avle ko bare rašaja the ko phuredera a phende: „Iľam vera, hoj na
laha ňič andro muj, medik na murdaraha le Pavol.
15 Avke akana tumen the e Bari Rada mangen le veľiťeľis, hoj les tajsa te
anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamľanas feder te šunel avri
pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar
kade doavela.“
16 Ale sar šunďa le Pavloskra pheňakro čhavo, so les kamen te kerel, avľa
andre kasarňa a diňa oda te džanel le Pavloske.
17 O Pavol peske vičinďa jekhe veľiťeľis upral o šel a phenďa: „Ľidža kale
terne manušes ke tiro veľiťeľis, bo kamel leske vareso te phenel.“
18 Avke les ľigenďa ke peskro veľiťeľis a phenďa: „O Pavol, o bertenošis,
peske man vičinďa a mangľa man, hoj ke tu te anav kale terne manušes,
bo kamel tuke vareso te phenel.“
19 O veľiťeľis les iľa vastestar sikra pre sera a phučľa lestar: „So mange
kames te phenel?“
20 Ov phenďa: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsa te anes le
Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso
buter te dodžanel.
21 Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre
leste džan. Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na
murdarena. Akana imar hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge
kereha oda, so tutar mangen.“
22 Paľis premukľa o veľiťeľis le terne manušes a prikazinďa leske: „Ma
phen ňikaske avri, hoj mange oda phenďal!“

Le Pavol ľidžan andre Cezarea

23 Avke o veľiťeľis vičinďa duje veľiťeľen upral o šel a phenďa: „Pripravi-
nen duj šel (200) slugaďen the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek
duj šel (200) slugaďen le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre
Cezarea.“
24 Prikazinďa, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te
ľidžan les sastes ko vladaris Felix.
25 A pisinďa leske kajso ľil:

26 O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lače vladaris le Felix!

27 Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avľom le
slugaďenca a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanľom man,
hoj hino rimaňiko občanos.
28 Kamľom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ľigenďom les
angle lengri Bari Rada.

29 Avľom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro
zakonos, ale na kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te merel, abo te džal
andre bertena.
30 Sar man dodžanľom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel,
takoj les bičhaďom ke tute. Prikazinďom olenge, ko les obviňinen, hoj
tuke te phenen, so len pre leste hin. [Av bachtalo!]

31 Avke o slugaďa kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ľigende
les prekal e rat andre Antipatrida.
32 Pre aver džives gele o slugaďa pro graja le Pavloha dureder a okla
slugaďa gele pale andre kasarňa.
33 Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o ľil a ačhade anglal leste
le Pavol.
34 O vladaris pregenďa o ľil a phučľa le Pavlostar, andral savi provincija
hino. Sar pes dodžanľa, hoj hino andral e Cilicija,
35 phenďa: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut ob-
viňinen.“ A prikazinďa, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviňinen le Pavol

1 Pal o pandž džives avľa tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phured-
erenca the le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te
obviňinen le Pavol anglo vladaris.
2 Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus les chudňa te obviňinel anglo
Felix: „Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira
bara goďaha anďal andre kada narodos feder dživipen!
3 Nekbareder Felixona, amen oda vakeras furt a všadzik a igen tuke vaš
oda paľikeras!
4 Ale hoj tut but te na zľikerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri
andre tiro lačhipen.
5 Bo avľam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaľiben a pal calo
svetos marel upre le Židen a anel maškar lende o nasmirom. Ov ľidžal
e Nazaritsko sekta
6 a mek the o chramos kamelas te meľarel andre. Amen les chudňam [a
kamahas les te sudzinel pal amaro zakonos,
7 ale avľa o veľiťeľis Lisijaš a cirdňa les avri andral amare vasta bara
zoraha a iľa les het.
8 A prikazinďa olenge, ko les obviňinenas, hoj te aven ke tu.] Sar
les šuneha avri, the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen
obviňinas.“
9 A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin
čačo.

O Pavol anglo Felix

10 Sar sikaďa o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phenďa o
Pavol: „Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava
bi e dar o čačipen pal mande.
11 Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar
dešuduj (12) džives, sar man geľom te modľinel andro Jeruzalem.
12 A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le
nipen andro chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros.
13 A aňi tuke našťi dokazinen oda, so pre mande akana vakeren.

14 Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeha, so on vičinen
sekta, me služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin
pisimen andro Zakonos the andro Proroka.
15 Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lače manuša the o
nalače ušťena andral o meriben.
16 Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the
anglo nipi.
17 Pal o buter berš avľom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske
almužni a te obetinav obeti.
18 A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžužardes andro chramos
a na sas manca ňisave nipi aňi na keravas ňisavi vika.
19 Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade
te ačhel anglal tu a te obviňinel man, te len hin vareso pre mande.
20 Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle
varesavo nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada.
21 Ča oda jekh lavoro, so phenďom, sar ačhavas angle lende, a zorales
vičinďom: ‚Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule ušťena
andral o meriben.‘ “
22 Sar oda šunďa o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro,
prethoďa lengro sudos a phenďa: „Rozsudzinava tumari veca akor, sar ade
doavela o veľiťeľis Lisijaš.“
23 Phenďa le veľiťeľiske upral o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki
bertena a te na braňinel leskre prijaťeľenge te anel leske oda, so leske
kampel.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

24 Pal vajkeci dživesa avľa o Felix peskra romňaha la Druzillaha, savi
sas Židovka, bičhaďa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben
andro Ježiš Kristus.
25 Sar vakerelas o Pavol pal o spravodľišagos, pal oda, hoj pes te zľikeras
le žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, daranďiľa o Felix a phenďa:
„Akana imar dža, ale sar man ela časos, vičinava tut.“
26 Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel.
Vašoda pal leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.
27 Sar pregeľa duj berš, čerinďa le Felix aver vladaris o Porcius Festus.
No o Felix kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukľa le Pavol
andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko cisaris

1 Trin džives pal oda, sar o Festus avľa andre odi provincija, geľa andral
e Cezarea upre andro Jeruzalem.
2 Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro
Pavol. Mangenas le Festus,
3 hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem,
bo on les kamenas te murdarel pal o drom.
4 Ale o Festus odphenďa, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena
andre Cezarea a hoj the ov korkoro ode maj džala.
5 A phenďa: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda
murš, ode les mi obviňinen.“

6 O Festus ačhiľa maškar lende vaj ochto abo deš džives a paľis geľa tele
andre Cezarea. Pre aver džives peske bešľa o Festus pro sudno stolkos a
prikazinďa, hoj te anen le Pavol.
7 Sar avľa o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes
rozačhade pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save
našťi dokazinenas.
8 Ale o Pavol pes braňinelas a phenďa: „Na phenďom ňič aňi pro
židoviko zakonos aňi pro chramos aňi pro cisaris.“
9 O Festus kamľa te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phenďa le
Pavloske: „Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen
angle mande?“
10 Ale o Pavol odphenďa: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le
cisariskro a kade man kampel te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na
kerďom le Židen ňič nalačho.
11 Te kerďom vareso nalačho, vaš soske mušinav te merel, na darav man
te merel. Ale te nane ňič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ňiko man
našťi del lenge andro vasta. Mi sudzinel man o cisaris!“
12 Akor pes o Festus dovakerďa peskra radaha a phenďa: „Ko cisaris tut
mangľal, ko cisaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

13 Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kraľis Agrippa the e Bernika
te pozdravinel le Festus.
14 Sar imar ode sas buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraľiske pal
o Pavol a phenďa: „O Felix kade mukľa varesave bertenošis.
15 A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o bare rašaja the o phuredera
le Židengre a mangenas man, hoj les te odsudzinav.
16 Me lenge phenďom, hoj o Rimana našťi den le bertenošis andro vasta
olenge, ko les obviňinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te
šaj braňinel oleske, so pre leste vakeren.
17 Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešľom a
diňom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav.
18 Ola, so les obviňinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas
pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena.
19 Ale vesekedinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš,
savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel.
20 Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučľom,
či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen.
21 Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko cisaris, hoj les te sudzinel, me
prikazinďom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko
cisaris.“
22 Avke o Agrippa phenďa le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole
manušes.“
A o Festus leske phenďa: „Tajsa les šuneha.“
23 Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikaňibnaha
pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veľiťeľa the o bare raja
andral o foros a o Festus prikazinďa, hoj te anen le Pavol.
24 O Festus phenďa: „Kraľina Agrippa the savore, so san kade amenca!
Dikhen kale manušes, vaš savo man mangenas igen but Židi andro
Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj našťi ačhel te dživel.

25 Ale me avľom pre oda, hoj na kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te
merel. No ov pes mangľa ko cisaris a me phenďom, hoj les ode bičhavava.
26 Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les anďom
angle tumende a nekbuter angle tute, kraľina Agrippa, hoj te džanav so te
pisinel, sar les šunaha avri.
27 Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te
na pisinel, so kerďa."

26

O Pavol vakerel anglo Agrippa

1 O Agrippa phenďa le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri
obrana."
Akor o Pavol nacirdňa o vast a phenďa:
2 „Bachtalo som, kraľina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav pre miri
obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviňinen,
3 bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len
rozďelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.
4 Savore Židi prindžaren miro dživipen terňipnastar, džanen, savo
somas angloda andre miro narodos the andro Jeruzalem.
5 On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange
dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zorales
doľikeravas savoro andre amaro pačaben.
6 A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diňa o
Del amare dadenge.
7 Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeňi amare
narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o
Židi obviňinen, kraľina Agrippa.
8 Soske tumen phenen, hoj našťi te pačal oleske, hoj o Del uštavel le
mulen?
9 Me mange tiš gondoľinavas, hoj mušinav zoraha te džal pro nav Ježiš
Nazaretsko.
10 A andro Jeruzalem oda the kerďom. O bare rašaja mange domukle te
phandel but Devleskre manušen andro berteni. A sar len murdarenas, the
me somas vaš oda, hoj len te murdaren.
11 Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj
te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara choľaha a lavas len palal dži
andro aver fori.
12 A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda
domukle a dine man pre oda pravos.
13 A vaj pro dilos, kraľina Agrippa, sar džavas le dromeha, dikhľom
andral o ňebos ajso švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharďa andre
the man a the olen, ko sas manca.
14 Savoredžene peľam pre phuv a šunďom o hangos, so mange hebrejski
phenďa: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveha sar
volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.'
15 A me phučľom: ‚Ko sal, Rajeja?'
O Raj mange odphenďa: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.
16 Avke akana ušťi a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikaďom,
hoj te aves miro služobňikos a te svedčines pal kada, so akana dikhľal, a
the pal oda, so tuke mek sikavava.

* **26:14** E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

17 Cirdava tut avri andral o vasta tire manušengre the andral e zor le
pohanengri, paš save tut me akana bičhavav,
18 hoj lenge te phundraves o jakha, hoj pes te visaren le kaľipnastar ko
švetlos a le bengeskra zoratar ko Del, hoj pes lenge te odmuken o bini a te
chuden o than maškar ola, so pačabnaha andre ma ačhile sveta.‘
19 Avke, kraľina Agrippa, me kerďom oda, so šunďom andro viďeňje
andral o ňebos.
20 Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal caľi
judsko phuv a paľis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar
ko Del a hoj te sikaven oda peskre skutkenca.
21 Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel.
22 Ale o Del mange pomožinďa dži adadžives, a vašoda kade ačhav a
svedčinav savoredženenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav
ňič aver, ča oda, so phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela,
23 hoj o Kristus cerpinela a sar ešebno ušťela andral o meriben a vakerela
pal o švetlos le Židenge the avre narodenge.“
24 A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhaďa les o Festus
a zorales pre leste vičinďa: „Tu na sal paš e godi, Pavol! Igen but sikľiľal a
oda tut ľidžal andro diliňipen!“
25 Ale o Pavol phenďa: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav
čačipen sasťa goďaha.
26 O kraľis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo
som presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na
ačhiľa varekhaj garudo andro kutos.
27 Kraľina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“
28 O Agrippa phenďa le Pavloske: „Imar na kampľa but, hoj man te
prevakeres, hoj te ačhav kresťanoske.“
29 Ale o Pavol phenďa: „Či kampľa but vaj na, mangav mange le
Devlestar, hoj na ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven
ajse, sar som me, ale bi e kala puta.“
30 Sar oda phenďa, ušťiľa o kraľis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika
the ola, ko lenca bešenas.
31 A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel ňič ajso,
vaš soske mušinďahas te merel abo te avel andrephandlo.“
32 O Agrippa phenďa le Festoske: „Te kada manuš pes na mangľahas ko
cisaris, šaj les premukľamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

1 Sar sas phendo, hoj te džas la loďaha andre Italija, oddine le Pavol
the varesave avre bertenošen le veľiťeľiske, savo pes vičinelas Julius a sas
andral e cisariskri čata.
2 A bešľam pre loďa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal
e Azijsko provincija. Sar pes imar mukľam pro drom, sas amenca o
Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.
3 Pre aver džives doavľam andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačho
le Pavloha, domukľa leske te džal ko prijaťeľa, hoj les te den oda, so leske
kampelas.
4 Sar odarik geľam het, mukľam pes la loďaha pre aver sera pašal o
ostrovos Ciprus, bo phurdelas pre amende e zoraľi balvaj.

5 Pregeľam o moros la loďaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavľam ke
Mira andre provincija Licija.
6 Ode arakhľa o veľiťeľis loďa andral e Alexandrija, so džalas andre
Italija, a thoďa amen upre.
7 But dživesa džahas la loďaha igen polokes a igen phares dochudňam
pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke,
sar kamľam, geľam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta.
8 Igen phares paľis pregeľam pašal leste a avľam pro than, so pes
vičinelas Šukar pristavos, pašes paš o foros Lasea.
9 Vašoda, hoj ode našaďam but časos, sas imar dar te džal dureder la
loďaha, bo pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol
phenďa:
10 „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder,
bo na ča e loďa the lakro tovaris našavaha, ale the amare dživipena.“
11 Ale o veľiťeľis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e
loďa, sar le Pavloske.
12 Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend,
buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes
varesar te dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O
Fenix hin jekh pristavos pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the
severozapados.

E balvaj pro moros

13 Chudňa te phurdel e južno balvaj a gondoľinenas peske, hoj imar
dochudle oda, so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la loďaha
pašes pašal e Kreta.
14 Ale na pregeľa but a demaďa pre loďa zoraľi balvaj, so pes vičinel
Eurakilon.
15 E balvaj zachudňa e loďa a imar la našťi ľikerďam, vašoda pomukľam,
hoj la te ľidžal e balvaj.
16 Sar avľam paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so
zachraňinďam e loďkica, savi pal peste cirdahas.
17 Cirdle la upre a paľis zoraľarde e loďa le lanenca. Daranas, hoj te
na demen tel o paňi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la
loďakri lepeda a dine pes te ľidžal la balvajake.
18 Vašoda, hoj e zoraľi balvaj amenca igen čhivkerelas, pro dujto džives
chudle te čhivkerel avri o veci andral e loďa.
19 A pro trito džives peskre vastenca čhivkerenas avri o sersamos la
loďakro.
20 Sar imar buter dživesa pes na sikavenas aňi o kham aňi o čercheňa
a mek furt ľikerelas oda nalačho časos, preačhiľam imar te pačal, hoj pes
zachraňinaha.
21 Sar imar buter dživesa o manuša na chale ňič, ačhiľa o Pavol maškar
lende a phenďa: „Kampľa man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral
e Kreta. Na uľahas tumen kada pharipen the kada našaviben.
22 Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ňiko tumendar na
našavela o dživipen, ča e loďa tašľola.
23 Bo adi rat ačhiľa paš mande o aňjelos le Devleskro, kaskro som the
saveske služinav,
24 a phenďa mange: ‚Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos
anglo cisaris! Dikh, o Del tuke diňa olen, ko hine tuha andre loďa.‘

---

* **27:9** o židoviko inepos Jom kipur

25 Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes
savoro ačhela avke, sar mange phenďa.
26 Ale e loďa demela andre varesavo ostrovos.“
27 Pre dešuštarto (14.) rat amen ľigenďa e balvaj pro Adrijatiko moros a
vaj pal jepaš rat pes dičholas le namorňikenge, hoj doaven paš varesavi
phuv.
28 Merinde, keci tele hin o paňi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la
loďaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri.
29 Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi
a modľinenas pes, hoj te avel imar džives.
30 O namorňika kamenas te denašel andral e loďa a mukle e loďka tele
andro moros. Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele
o kotvi.
31 O Pavol phenďa le veľiťeľiske the le slugaďenge: „Te kala namorňika
na ačhena pre loďa, tumen našťi avena zachraňimen.“
32 Akor prečhinde o slugaďa o lani la loďkakre a mukle la te perel andro
moros.
33 Sar imar chudelas o džives, mangľa o Pavol savoren, hoj te chan, a
phenďa lenge: „Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren
bokhaha a na chaľan ňič.
34 Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kampel tumenge oda, hoj te
predživen, bo ňiko tumendar na našavela mek aňi jekh bal pal o šero!“
35 Sar o Pavol kada dophenďa, iľa o maro a paľikerďa le Devleske anglal
savorende, phagľa lestar a chudňa te chal.
36 Savorenge avľa pale o radišagos a chudle the on te chal.
37 Pre loďa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene.
38 Sar savoredžene čaľile, chudle te čhivkerel andral e loďa avri o zrnos,
hoj te ačhel e loďa lokeder.

E loďa demel

39 Sar imar vidňisaľiľa, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka
a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la loďaha.
40 Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros.
Rozphandle the o lani pro kormidli, hazdle upre e angluňi lepeda a mukle
pes te ľidžal la balvajaha ko brehos.
41 Ale e loďa demaďa andro pošakro than tel o paňi avke, hoj angluno
kotor la loďakro zageľa andre poši a našťi pes čhalavelas a palunestar
demenas o vlni andre loďa a phagerenas la.
42 Akor kamle o slugaďa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar
vareko chučel andro paňi a te na denašel.
43 Ale o veľiťeľis upral o šel kamľa te zachraňinel le Pavol a na domukľa
lenge te kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinďa, hoj ola, ko džanen te
plavinel, te chučen ešebna andro paňi a te doplavinen pre phuv,
44 a oklenge phenďa, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave
aver kotora pal e loďa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a
zachraňinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

1 Sar imar pes zachraňinďam, akor prindžarďam, hoj o ostrovos pes
vičinel Malta.
2 O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a
savoredženen amen priile, bo chudňa te del o brišind a sas šil.

3 Sar skidňa o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avľa avri
o sap le tačipnastar a danderďa les andro vast.
4 O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pal
o vast, a phende peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo
kajte pes zachraňinďa andral o moros, the avke leske na domukľa e
spravodľišagoskri devľi te dživel.“
5 Ale o Pavol pal peste razinďa tele le sapes andre jag a ňič pes leske na
ačhiľa.
6 On užarenas, hoj šuvľola, abo hoj perela jekhvareste tele mulo. Sar
imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske ňič na ačhel, čerinde peskre
lava a phende, hoj hino del.
7 Pašal oda than sas maľi le Publius, savo sas o načelňikos le ostrovoskro.
Ov amen priiľa a trin džives pašal amende kerelas.
8 Ačhiľa pes, hoj le Publiuskro dad pašľolas strapimen andre horučka a
igen les pretradelas. O Pavol geľa ke leste, modľinďa pes, thoďa pre leste o
vasta a sasťarďa les.
9 Sar pes oda ačhiľa, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a
sasťonas avri.
10 On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la loďaha het, dine
amen oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

11 Pal o trin čhon odgeľam het la loďaha andral e Alexandrija, savi ačhiľa
prekal o jevend pro ostrovos. La loďa sas znakos Dvojički.
12 Doavľam la loďaha andro Sirakuzi a ačhiľam ode trin džives.
13 Odarik džahas la loďaha pašal o brehos a doavľam andro Regium.
Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lačhi balvaj, dogeľam tel o duj
džives andro Puteol.
14 Ode arakhľam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačhas efta
džives. A kavke doavľam andro Rim.
15 Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš
o Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar
len dikhľa o Pavol, paľikerďa le Devleske, radisaľiľa a sas povzbudzimen.
16 Sar doavľam andro Rim, [o veľiťeľis upral o šel oddiňa le bertenošen
le nekbareder veľiťeľiske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro
avrether jekhe slugaďiha, savo les stražinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

17 Ačhiľa pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinďa le židovike
vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na
kerďom ňič amare manušen, aňi na džavas pro tradiciji amare dadengre,
ale the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le
Rimanenge.
18 On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle
pre ma ňič, vaš soske mušinďomas te merel.
19 Ale o Židi oda na kamenas a mušinďom man te mangel ko cisaris, ale
na vašoda, hoj te obviňinav varesostar miro narodos.
20 Vašoda tumen akana vičinďom, hoj tumen te dikhav a te vakerav
tumenca. Bo me som adadžives phandlo andre kale lancoha vaš e naďej
le Izraeloskri.“
21 On leske phende: „Amen pal tute na chudňam ňisavo ľil andral e
Judsko, aňi ade na avľa ňiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel
abo te phenel vareso nalačho pal tute.

22 Ale kamľamas tutar te šunel, sar gondoľines, bo džanas pal kadi sekta,
hoj pre late všadzik džan.“
23 Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher.
O Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o kraľišagos
le Devleskro a sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o
Proroka, hoj len te prevakerel.
24 Varesave džene pačanas oleske, so vakerelas, ale varesave na pačanas.
25 Vašoda, hoj len na sas jekh gondoľišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol
phenďa kada lav: „Mištes phenďa o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš
amare dadenge:
26 *‚Dža ke kala nipi a phen:*
Tumen šunena tumare kanenca,
ale na achaľona!
Tumen dikhena tumare jakhenca,
ale na dikhena!
27 *Bo kale nipengro jilo ačhiľa baruno,*
peskre kanenca phares šunen
a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,
le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.‘
28 Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhaďi kadi zachrana le
Devleskri a on la the šunena.“
29 [Sar oda o Pavol phenďa, o Židi gele het a igen pes maškar peste
vesekedinenas.]
30 O Pavol ačhiľa duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iľa. Prilelas
savoren, ko ke leste avenas,
31 a vakerelas pal o kraľišagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš
Kristus šmelones a ňiko leske andre oda na braňinelas.

Le Pavloskro ľil le Rimanenge

O pozdravos

1 Pisinav tumenge me o Pavol, o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro. O
Del peske man avri kidňa, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinďa man, hoj
te vakerav o evaňjelium.
2 O Del imar čirla diňa lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka
andro peskro sveto Lav.
3 Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o ťelos uľiľa andral o
potomstvos le Davidoskro.
4 No o Sveto Duchos sikaďa peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš
Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštaďa andral
o meriben.
5 Prekal o Kristus mange sas diňi e milosť le Devleskri, hoj te avav leskro
apoštolos a te ľidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre
leste a te šunen les.
6 The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.
7 A vašoda pisinav tumenge savorenge andro foros Rim, kas o Del kamel
a kas peske kidňa avri sar peskre manušen:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare
Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

8 Ešeb kamav te paľikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš
tumenge savorenge, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos.
9 O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo,
hin miro švedkos, sar tumen furt leperav,
10 kecivar man modľinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te
podarisaľol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.
11 Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno
daros, hoj te zoraľon.
12 Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľuvas: Tumen
mire pačabnastar a me tumare.
13 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke
tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben
the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt
ačhavelas.
14 Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the
avre narodenge; olenge, ko hine avrisikade, the olenge, ko nane avrisikade.
15 Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros
Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

16 Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor
le Devleskri, so zachraňinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a paľis the
le Nažiden.

17 Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskro
anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: *„O
čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar.“*

O binos le manušengro

18 Le Devleskri choľi pes sikavel andral o ňebos pre dojekh binos the
nalačhipen le manušengro, so garuven andre o čačipen le nalačhipnaha.
19 Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge
oda diňa te džanel.
20 Le Devleskri zor the leskro devľipen našťi te dikhel, ale kanastar o Del
kerďa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerďa, a vašoda pes o
manuša našťi ospravedlňinena.
21 Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske
na paľikerenas. Andre peskro gondoľišagos gele andro diliňipen a andre
lengro nagoďaver jilo avľa o kaľipen.
22 Phenen pre peste, hoj hine goďaver, ale ačhile diline.
23 Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so
maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave
džviren, abo le sapen.
24 Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel
andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre ťelenca
maškar peste.
25 On čerinde o čačipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder
lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriťeľiske. Les
kampel furt te lašarel! Amen.
26 Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvľa
čerinde o prirodzeno dživipen le muršenca vaš o ňeprirodzeno dživipen.
27 Avke the o murša omukle o prirodzeno dživipen le džuvľenca a
chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša
le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske
zaslužinde vaš peskro nalačho dživipen.
28 A vašoda, hoj ola manuša na kamle te ľikerel andre peskre goďa o
čačipen pal o Del, diňa len o Del andre lengre previsarde goďa, hoj te
keren oda džungipen, so pes na kerel.
29 Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, choľi
the hamišagos. Hine nalače, murdaren, maren pes, klaminen, keren o
pľetki
30 a namištes vakeren jekh pre aver. Našťi avri ačhen le Devles, ľidžan
pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondoľinen avri o nalače veci, na
šunen le dajen the le daden,
31 nane goďaver, na doľikeren peskre lava, na sikaven ňisavo kamiben
a nane jileskre ke ňikaste.
32 Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke
dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek
the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čačipnaskro sudos

1 Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našťi tut ňisoha
ospravedlňineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a paľis keres ola
veci, so the on, korkoro tut sudzines.

2 Amen džanas, hoj o Del sudzinel čačipnaha ole manušen, save keren
kajse veci.
3 Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda
keres? Gondoľines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske?
4 Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezľivosť the
leskro zľikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut ľidžal ko
pokaňje?
5 Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choľi pre oda
džives, sar o Del sikavela peskri choľi a čačipnaha sudzinela savoro.
6 O Del počinela sakoneske vaš oda, so kerelas.
7 Ov dela o večno dživipen sakones, ko ľikerel avri te kerel o lačhipen a
rodel e slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt.
8 Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čačipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre
peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choľi.
9 O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb
pro Židi a paľis the pre aver narodi.
10 Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom:
Ešeb o Židi a paľis the o aver narodi.
11 Bo o Del sudzinel sakones jednakones.
12 Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena.
A savore, so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen.
13 Bo paš o Del nane čačipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos,
ale ola, ko les doľikeren.
14 Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so
mangel o zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos.
15 On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengre jile.
A takoj the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondoľišagos
obviňinen, abo obraňinen.
16 Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš
Kristus o garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro
evaňjelium.

O Židi the o zakonos

17 Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le
Devleha
18 a džanes, so tutar o Del kamel; te sikľos andral o zakonos te
prindžarel, so hin lačho the nalačho
19 a pačas tuke, hoj sal oda, ko ľidžal le koren; oda, ko hin o švetlos
olengro, save hine andro kaľipen;
20 oda, ko bararel avri le nagoďaveren a sikavel le terne manušen, bo
andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen:
21 Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres,
hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores?
22 Avrenge phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našťi
avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos?
23 Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na doľikeres, keres ladž le
Devleske.
24 Avke sar hin pisimen: *„Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren
pro Del.“*
25 Te doľikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačho; ale te na
doľikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha na uľalas obrezimen.

26 Te doľikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či
les na rachinel o Del avke, sar te uľahas obrezimen?
27 A oda manuš, savo nane obrezimen, ale doľikerel o zakonos, sudzinela
tut, bo kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na doľikeres les.
28 Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane
oda, so dičhol pro ťelos;
29 ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda
manuš, ko hino obrezimen andro jilo le Duchostar a na olestar, so hin
pisimen. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

3

1 So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la
obriezkatar?
2 Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le
Devleskre lava.
3 Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o
Del na ela verno, bo len na sas pačaben?
4 Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš
hino klamaris, avke sar hin pisimen:
„Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres,
a hoj te zviťazines, te tut sudzinena.“
5 Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino –
ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel?
(Kada phenav avke, sar gondoľinel o manuš.)
6 Šoha na! Se sar paľis o Del sudzinďahas o svetos?
7 Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder
a anel leske oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno?
8 Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre
amende, hoj amen phenas: „Aven keras o nalačho, hoj te avel o lačho.“
Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

Ňiko nane čačipnaskro

9 So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ňisoha na! Se akana
phenďam the pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le
binoskri.
10 Avke sar hin pisimen:
„Ňiko nane lačho,
11 ňiko na achaľol,
ňiko na rodel le Devles.
12 Sako pes visarďa het le Devlestar,
savore gele namištes,
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.
13 Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,
peskre čhibenca vakeren o klamišagos
a pre lengre vušta hin
o sapengro jedos.
14 Andre lengro muj hin
pherdo džungale košibena.
15 Lengre pindre siďaren
te dukhavel a te murdarel,
16 savoro hin zňičimen the musardo
pre lengre droma.

17 *O drom, so anel o smirom,*
na prindžaren.
18 *Nane andre lende*
ňisavi dar le Devlestar.“
19 Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno anglo Del.
20 Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlňimen ňisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodľišagos avel prekal o pačaben

21 Ale akana pes sikaďa, hoj o Del kerel le manušen spravodľiven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka;
22 o spravodľišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorenge, ko pačan. Bo nane ňisavo rozďjel maškar o manuša,
23 bo savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava.
24 Ale hine ospravedlňimen hijaba, le Devleskra milosťatar, prekal o Ježiš Kristus, savo len cinďa avri.
25 O Del diňa le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikaďa peskro spravodľišagos, hoj odmukľa o bini, so sas kerde anglal,
26 andre oda časos, sar o Del zľikerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskro spravodľišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlňinel oles, ko pačal andro Ježiš.
27 Soha pes paľis o manuš šaj lašarel? Ňisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj doľikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas.
28 Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlňimen le pačabnaha bi o skutki le zakonoskre.
29 Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino Del the avre narodenge.
30 Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlňinela le obrezimen le pačabnastar a the le naobrezimen prekal o pačaben.
31 Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar: Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodľišagos

1 So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o ťelos?
2 Bo te sas o Abraham ospravedlňimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del.
3 Se sar hin pisimen? *„O Abraham pačanďiľa le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodľišagos.“*
4 Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počiňiben sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zaslužinel.
5 Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlňinel le bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodľišagos.
6 Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinďa:
7 *„Bachtale hine ola,*
kaske sas odmukle o nalačhipena
a kaske sas o bini učharde andre!
8 *Bachtalo manuš,*

kaske o Raj na rachinel o binos!“
9 Hine kala bachtaľipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o
naobrezimen? Se phenas: *„Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar*
spravodľišagos.“
10 Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar
mek na sas? Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen.
11 A ov priiľa e obriezka sar o znameňje, sar e pečať le spravodľišagoskri,
hoj les sas pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhiľa o
Abraham dad savorenge, ko pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar
o spravodľišagos, the te nane obrezimen.
12 A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine
obrezimen, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham
dživelas mek angloda, sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

13 Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre
čhavenge, hoj ela o ďeďičis le svetoskro, ale prekal o spravodľišagos, so
avel le pačabnastar.
14 Te hine ďeďiča ola, ko pes muken pro zakonos, akor o pačaben nane
pre ňisoste a o Del diňa zbitočňe peskre lava.
15 Bo le zakonoha avel e choľi, ale kaj nane zakonos, ode nane aňi binos.
16 Vašoda mušinel o spravodľišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda
te avel le Devleskra milosťatar a oda lav te avel prekal savore potomki le
Abrahamoskre. Oda lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar,
ale the prekal ola, ko dživen le pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad
amenge savorenge.
17 Avke sar hin pisimen: *„Kerďom tut dadeske prekal o but narodi.“* O
Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačanďiľa; oda Del, savo
obdžiďarel le mulen a vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar uľahas.
18 Ode, kaj na sas le Abraham naďej, pačanďiľa andre naďej a ačhiľa
lestar *dad prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: *„Ajci but ena tire*
potomki.“
19 Le Abrahamoskro pačaben na cikňiľa aňi akor, sar leske sas maj šel
(100) berš a dikhelas, hoj leskro ťelos imar hino phuro a na birinel a leskra
romňa la Sara imar našťi aven čhave.
20 Na preačhiľa te pačal andre oda lav, so les o Del diňa, ale zoraľiľa
andro pačaben a bararelas le Devles.
21 Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phenďa.
22 Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodľišagos.
23 A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben
rachinelas,
24 ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre
Oda, ko uštaďa andral o meriben amare Rajes le Ježiš.
25 Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o
meriben, hoj te avas ospravedlňimen.

5

Ospravedlňimen prekal o pačaben

1 A vašoda, hoj akana sam ospravedlňimen prekal o pačaben, hin amen
smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus.
2 Pačabnaha andre leste šaj avas andre milosť le Devleskri, andre savi
akana the ačhas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava.

3 Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o
pharipen amen ľidžal ke trpezľivosť
4 a andre trpezľivosť pes presikavel, či obačhiľam; a oda amenge anel e
naďej.
5 A kadi naďej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro
hino avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas
dino.
6 Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa
vaš o bijedevleskre.
7 Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskro manuš? No talam
pes vareko arakhľahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačho
manuš,
8 ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus
muľa vaš amenge mek akor, sar amen samas binošna.

9 Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlňimen leskre rateha,
avaha prekal o Kristus zachraňimen le Devleskra choľatar.
10 Prekal o meriben leskre Čhaskro samas zmjerimen le Devleha mek
akor, sar samas leskre ňeprijaťeľa. Avke akana džanas, hoj avaha
zachraňimen leskre dživipnaha, te sam imar leha zmjerimen.
11 A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus,
prekal savo priiľam o zmjereňje.

Pal o Adam the pal o Kristus

12 Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o
meriben. Avke pregeľa o meriben pre savore manuša, bo savore kerde
bini.
13 O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o
binos pes na rachinel.
14 Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri,
the te na kerde ajso binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

15 Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal
jekhe manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milosť jekhe
manušeskri, le Ježišoskri Kristoskri, igen but rozbariľa le manušenge le
Devleskri milosť the daros.
16 Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerďa jekh
manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le
Devleskro milosťivo daros, so amendar kerel čačipnaskren.
17 Vašoda, hoj jekh manuš kerďa binos, chudňa o meriben te kraľinel.
So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kraľinena andro
dživipen savore, so chudle le Devleskri milosť the oda daros, so lendar
kerel čačipnaskren.

18 Avke sar prekal jekh manuš, savo kerďa binos, avľa o sudos pre savore
manuša, avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlňeňje
pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen.
19 Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šunďa, ačhile but džene
binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunďa, ačhena but džene
čačipnaskre.
20 Andre oda avľa mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj bariľa
o binos, ode mek buter bariľa le Devleskri milosť,

21 hoj avke, sar o binos chudňa te kraľinel a te ľidžal ko meriben, avke
the e milosť le Devleskri chudňa te kraľinel prekal o spravodľišagos a te
ľidžal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristoske

1 Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milosť le
Devleskri?
2 Šoha na! Amen, so muľam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas?
3 Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus,
bolde sam andre leskro meriben?
4 Le boľipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke,
sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen
te dživas andro nevo dživipen.
5 Bo te ačhiľam jekh leha andre leskro meriben a muľam avke sar the
ov, ta avaha uštade andral o meriben, avke sar sas ov.
6 Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen,
hoj te avel zňičimen o binošno ťelos, hoj imar buter te na avas otroka le
binoske.
7 Bo oda, ko muľa, hino imar slobodno le binostar.
8 Amen pačas, hoj te muľam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha.
9 Se džanas, hoj o Kristus ušťiľa andral o meriben, imar buter na merel
a imar nane tel e zor le meribnaskri.
10 Bo ov muľa jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste ňisavi zor,
ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.
11 Avke peske the tumen gondoľinen pal tumende, hoj san mule le
binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus.
12 Te na kraľinel o binos andre tumaro meribnaskro ťelos avke, hoj
šunena leskre ťeloskre žadosci.
13 Aňi ma den, hoj varesavo kotor tumare ťelostar te avel le binoske sar
o nastrojis pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko ušťile
andral o meriben a dživen. A tumare ťeloskre kotora den le Devleske sar
o nastroji pro spravodľišagos.
14 O binos na vladňinela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel
e milosť le Devleskri.

Otroka le spravodľišagoskre

15 Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milosť
le Devleskri? Šoha na!
16 So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj
san otroka oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so ľidžal andro
meriben, abo san otroka le šunďipnaske, so ľidžal ko spravodľišagos.
17 Varekana sanas otroka le binoske, ale paľikeras le Devleske, hoj andral
o jilo šunďan oda sikaviben, so tumenge sas dino.
18 Akana san slobodna le binostar a ačhiľan otroka le spravodľišagoske.
19 Vašoda, hoj tumaro ťelos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke,
sar varekana denas tumare ťela te služinel le nažužipnaske the le
nalačhipnaske pro nalače veci, avke akana den cale tumare ťela te
služinel le spravodľišagoske pro posveťeňje.
20 Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le
spravodľišagostar.
21 Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana
ladžan? Bo o koňec ole vecengro hin o meriben.

22 Ale akana san slobodna le binostar a ačhiľan otroka le Devleskre. Kada
tumen ľidžal andro posveťeňje a o koňec kaleskro hin o večno dživipen.
23 Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milosťivo
daros hin o večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduňi džuvľi

1 Abo či na džanen, phralale – bo phenav olenge, ko prindžaren o
zakonos –, hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel?
2 Bo e veraduňi džuvľi hiňi le zakonoha phandľi ke peskro rom, medik o
rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvľi uľahas slobodno le zakonostar,
so la phandelas ko murš.
3 Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubňi.
Ale te lakro rom muľahas, oj hiňi slobodno le zakonostar a nane lubňi te
ačhela te dživel avreha.
4 Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o ťelos le
Kristoskro, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te
anas e chasna le Devleske.
5 Bo mek sar dživahas pal o ťelos, ľidžanas amen o binošna žadosci, so
avenas prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, ľidžalas andro meriben.
6 Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen
phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a
na andro purano pisimen zakonos.

O binos andro manuš

7 Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na
prindžaravas, prindžarďom les ča prekal o zakonos. Bo aňi pal e žadosca
na džanľomas, te na phenďahas o zakonos: *„Na žadineha!“*
8 O binos pes chudňa le zakonostar a prekal o prikazaňje andre mande
uštaďa savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo.
9 Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazaňje, o binos
obdžiďiľa.
10 Ale me muľom a sikaďa pes, hoj o prikazaňje, so man kamelas te ľidžal
ko dživipen, mange anďa o meriben.
11 O binos pes olestar chudňa, klaminďa man prekal o prikazaňje a
murdarďa man.
12 Avke o zakonos hino sveto the o prikazaňje hino sveto, spravodľivo a
lačho.
13 Akor so? Oda lačho mange anďa o meriben? Šoha na! Ale hoj te
dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačho anel o
meriben. Hoj pes prekal o prikazaňje te sikavel o binos, savo baro hino.
14 Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som ťelesno, bikendo
andro otroctvos le binoske.
15 Me na achaľuvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale
kerav oda, so našťi avri ačhav.
16 Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačho.
17 Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande.
18 Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro ťelos – na dživel o
lačho. Bo the te kamav te kerel o lačho, na birinav oda te kerel.
19 Bo na kerav o lačho, so kamav, ale kerav oda nalačho, so na kamav.
20 Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel
o binos, so dživel andre mande.

21 Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačho,
takoj hin paš ma o nalačho.
22 Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre
zakonos.
23 Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre
miri godi a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande.
24 Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro
ťelos?
25 Ale paľikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro
Raj.
Avke akana, me mira goďaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire
ťeloha le binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

1 Akana imar nane ňisavo odsuďeňje prekal ola, ko hine andro Ježiš
Kristus.
2 Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus,
man oslobodzinďa andral o zakonos le binoskro the andral o meriben.
3 Oda, so našťi kerelas o zakonos, bo o ťelos sas slabo, oda kerďa o Del,
sar bičhaďa peskre Čhas. Ov avľa andre ajso ťelos, sar hin le binošne
manušen, a odsudzinďa o binos andro ťelos.
4 O Del oda kerďa, hoj pes te dokerel savoro, so amendar o zakonos
mangelas, andre amende, so na dživas pal o ťelos, ale pal o Duchos.
5 Bo ola, ko dživen pal o ťelos, gondoľinen pro ťeloskre veci, ale ola, ko
dživen pal o Duchos, gondoľinen pro duchoskre veci.
6 Bo le ťeloskro gondoľišagos anel o meriben, ale o gondoľišagos le
Duchoskro anel o dživipen the o smirom.
7 Le ťeloskro gondoľišagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre
zakonoske, bo pes aňi našťi poddel.
8 Ola, ko dživen andro ťelos, našťi aven pre dzeka le Devleske.
9 No tumen na san andro ťelos, ale andro duchos, te o Duchos le
Devleskro dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro Duchos,
oda nane leskro.
10 Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o ťelos mulo anglo binos,
ale o Duchos hin o dživipen anglo spravodľišagos.
11 Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uštaďa le Ježiš andral o
meriben, ta akor oda, ko uštaďa le Kristus andral o meriben, obdžiďarela
the tumare meribnaskre ťela prekal peskro Duchos, so dživel andre
tumende.
12 Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o ťelos,
13 bo te dživen le ťeloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki
le ťeloskre, dživena.
14 Bo savore, ko hine ľigende le Devleskre Duchoha, hine o čhave le
Devleskre.
15 Se priiľan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen
andre dar, ale priiľan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste
šaj vičinas: „Abba, Dado!“
16 Oda Duchos korkoro svedčinel amare duchoske, hoj sam o čhave le
Devleskre.
17 A te sam o čhave, sam the o ďeďiča: O ďeďiča le Devleskre the
jekhetane ďeďiča le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane
leha the avaha andre leskri slava.

E slava, so avela

18 Me mange gondoľinav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aňi na
del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela.
19 Bo calo ňebos the caľi phuv igen užarel pro Del, sar sikavela, ko hin
peskre čhaven.
20 Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačho pre ňisoste
a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukľa. No diňa amen the
naďej,
21 hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral
o otroctvos la skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre
čhavengri.
22 Amen džanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel
andro dukha sar e džuvľi, savi užarel te ločhol.
23 No na ča oda, ale the amen, save chudňam le Duchos sar oda ešebno
daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar užaras pro Del, hoj amendar
te kerel peskre čhaven a te oslobodzinel amaro ťelos.
24 Bo amen sam zachraňimen andre naďej. Ale te oda, pre soste užaras,
šaj te dikhel, akor oda nane naďej. Bo soske vareko užarela pre oda, so
dikhel?
25 Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda andre
trpezľivosť.
26 Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na
džanas, vaš soske pes amenge kampel te modľinel. Ale korkoro o Duchos
pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel
avri.
27 Ale oda, ko skuminel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes
privakerel vaš o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.
28 Amen džanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačho
olenge, ko kamen le Devles a kas peske vičinďa andre peskro planos.
29 Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen
ajse sar leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala.
30 Olen, kas peske anglal iľa avri, olen the vičinďa; olen, kas vičinďa, olen
the ospravedlňinďa; olen, kas ospravedlňinďa, olen the oslavinďa.

Le Devleskro kamiben

31 Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj
avel?
32 O Del, savo na sajinďa peskre Čhas, ale diňa les vaš amenge savorenge,
či oleha amenge na diňa savoro?
33 Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidňa? O Del hin
oda, ko amen ospravedlňinel.
34 Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda,
ale mek the ušťiľa andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a
privakerel pes vaš amenge.
35 Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh?
Abo te pre amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o
dživipen, vaj o meriben?
36 Avke sar hin pisimen:
„Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca, saven ľidžan te murdarel.“
37 Ale andre kada savoro sam buter sar viťaza prekal o Ježiš, savo peske
amen zakamľa.

38 Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o
uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi
ňisave zora,
39 aňi oda, so hin učes, aňi oda, so hin teles, aňi ňič aver, so sas kerdo le
Devlestar, amen našťi odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš
Kristus, andre amaro Raj.

9

Pal o Izrael

1 Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro
Sveto Duchos mange hin švedkos,
2 hoj man hin bari žaľa a bari dukh andro jilo, savi na preačhel.
3 Bo me korkoro kamľomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš
mire phrala the miri famelija pal o ťelos.
4 On hine o Izraeliti: Lendar kerďa peskre čhaven; lenge sas diňi e slava,
o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zasľubeňja.
5 Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o
ťelos, savo hino Del upral savorende a hino požehňimen pro furt. Amen.
6 Ale našťi phenas, hoj o Del prephagľa peskre lava. Bo na savore, ko
hine andral o Izrael, hine čačes Izraeliti.
7 Aňi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le
Abrahamoskre, ale o Del phenďa le Abrahamoske: *„Le Izakostar pes tuke
rachinela o potomstvos.“*
8 Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko uľile andro Izrael pal o
ťelos, ale ola čhave, pal save o Del diňa lav, pes rachinen andro potomstvos
le Abrahamoskro.
9 A kada hin oda lav, so diňa o Del: *„Aver berš andre kajso časos avava
a la Sara ela čhavoro.“*
10 Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven
sas jekh dad, amaro dad o Izak.
11-12 Bo mek akor, sar o čhave aňi na uľile, aňi na kerde ňič lačho
abo nalačho, imar sas lake phendo le Devlestar: *„O phureder služinela
le ternedereske.“* O Del phenďa kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar
kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerďa.
13 Avke sar hin pisimen: „Le Jakob kamavas, ale le Ezav našťi avri
ačhavas.“
14 Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodľivo? Šoha na!
15 Bo le Mojžišoske phenel kada:

„Ela mange pharo vaš oda,
vaš kaste me kamav,
a avava jileskro ke oda,
ke kaste me kamav!“

16 Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj
o Del del peskri milosť.
17 Andro lava le Devleskre hin phendo le faraonoske: *„Vašoda tut vičinďom
andro dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te
rozvakerel pal cali phuv.“*
18 Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske
zakerel o jilo andre.

Le Devleskri choľi the lačhejileskeriben

19 Ale vareko mange šaj phenel: „Ňiko pes našťi ačhavel oleske, so o Del
kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?“
20 Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel
oda, so hino kerdo, oleske, ko les kerďa: „Soske man avke kerďal?“
21 Abo či nane zor le hrnčjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel
jekh kuči pro slavno učel a aver pro običajno?
22 Avke o Del kamľa te sikavel peskri choľi the peskri zor. Igen ľikerelas
avri a zľidžalas ola kuča, pre save sas leskri choľi, so sas pripravimen pro
meriben.
23 O Del kamľa te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas
lačhejileskro a save pripravinďa pre slava –
24 pre amende, saven peske vičinďa: Na ča le Židendar, ale the avre
narodendar.
25 Avke sar the andro Hozeaš phenel:
„Olen, ko na sas mire manuša,
vičinava ‚mire manuša‘
a olenge, kas na kamavas,
phenava: ‚Kamav tumen.‘
26 *A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:*
‚Tumen na san mire manuša‘,
ode pes len vičinela
čhave le džide Devleskre.“
27 O Izajaš vičinel upral o Izrael:
„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,
keci hin e poši paš o moros,
ča frima lendar ena zachraňimen,
28 *bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenďa,*
a kerela oda sig.“
29 The o Izajaš oda imar anglal phenďa:
„Te amenge o Nekzoraleder Raj
na mukľahas o potomstvos,
uľamas sar e Sodoma
a dičhiľamas avri sar e Gomora.“

O Izrael the o evaňjelium

30 So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas ňič pre oda,
hoj te aven spravodľiva anglo Del, dochudle o spravodľišagos prekal o
pačaben.
31 No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven
spravodľiva prekal o zakonos, na dochudle o spravodľišagos prekal o
zakonos.
32 Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre
skutki. Avke pele pro bar a demade pes,
33 avke sar hin pisimen:
„Dikh, thovav pro Sion e skala,
kaj pes o manuša demena,
the o bar, pre savo perena,
ale oda, ko andre leste pačala,
pes šoha na ladžala.“

10

1 Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel
zachraňimen.

2 Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen.
3 Bo na prindžaren le Devleskro spravodľišagos a kamen te presikavel
peskro spravodľišagos, na poddine pes le Devleskre spravodľišagoske.
4 Se o Kristus hin o koňec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel
spravodľivo anglo Del.

O spaseňje prekal savorende

5 Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodľišagos andral o zakonos: *„Oda manuš,*
ko doľikerela leskre prikazaňja, dživela lendar.“
6 Ale o spravodľišagos prekal o pačaben, phenel kada: *„Ma phen tuke*
andro jilo: ‚Ko džala upre andro ňebos?‘ (Oda hin te anel le Kristus tele.)
7 Abo: *‚Ko džala tele andro svetos le mulengro?‘* (Oda hin te anel le
Kristus upre andral o meriben.)“
8 Ale sar phenel? *„Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre*
tiro jilo“ – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras.
9 Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o
Del uštaďa andral o meriben, aveha zachraňimen.
10 Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes
viznavinel, hoj te avas zachraňimen.
11 Bo hin pisimen: *„Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.“*
12 Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj
savorenge – barvalo ke sakoneste, ko les mangel.
13 Bo *sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachraňimen.*
14 Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačanďile? A sar šaj
pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ňiko lenge o
lav na vakerela?
15 A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: *„Save*
šukar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačho hiros pal o lače
veci.“
16 Ale na savore priile o evaňjelium, bo o Izajaš phenel: *„Rajeja, ko*
pačanďiľa amare lavenge?“
17 O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le
Kristoskro.
18 Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin
pisimen:

„Lengro hangos pes rozľigenďa pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.“

19 Pale phučav: Či oda o Izrael na achaľiľa? O Mojžiš ešebno pre oda
odphenďa:

„Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save aňi nane narodos.
Kerava, hoj te chan choľi
pro narodos, savo nane goďaver.“

20 O Izajaš pes na daralas te phenel:

„Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikaďom man olenge, ko pal ma na phučenas.“

21 Ale pal o Izrael phenel:

„Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačhenas mange pre čhib.“

11

O Del na odčhiďa le Izrael

1 Phučav akor: Či odčhiďa o Del peskre manušen? Šoha na! Se the
me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeňos
Benjamin.
2 O Del na odčhiďa peskre manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se
džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas
le Devleske pro Izrael a phenďa:
3 *„Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhiľom ča me*
korkoro a the man kamen te murdarel.“
4 Ale so leske odphenďa o Del? *„Mukľom mange efta ezera (7 000) muršen,*
save na lašarenas le Baal, le falošne devles.“
5 Avke hin the akana. Ačhiľa lendar ča frima džene, ča ola, kas peske
kidňa o Del avri peskra milosťaha.
6 Ale te oda hin le Devleskra milosťatar, ta akor oda nane le skutkendar;
bo te oda uľahas avke, paľis imar le Devleskri milosť na uľahas milosť.
7 Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča
ola, ko sas avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre,
8 avke sar hin pisimen:
„O Del len diňa duchos, hoj zorales te soven,
jakha, hoj te na dikhen,
a kana, hoj te na šunen
– dži adadžives.“
9 A o David phenel:
„Mi el lenge lengro hosťinakro skamind e pasca
a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!
10 *Mi korisaľon pro jakha, hoj te na dikhen,*
a banďar lengro dumo pro furt.“

O spaseňje avre narodengro

11 Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na
ušťena? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avľa e zachrana
ke aver narodi, hoj o Izrael pre lende te žjarlinel.
12 Ale te le Židengro binos anďa o barvaľipen le svetoske a oda, hoj on
pele, anďa o barvaľipen le avre narodenge, ta keci buter barvaľipen anela
oda, sar avena savoredžene pale?
13 Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som
apoštolos le Nažidenge.
14 A talam šaj kerava oda, hoj mire ťeloskre phrala te žjarlinen, a oleha
šaj zachraňinava varekas lendar.
15 Bo te vaš oda, hoj o Del odčhiďa le Židen, hin o svetos le Devleha
zmjerimen – ta so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o
meriben?
16 Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sveto, akor calo
maro hino sveto a te hin o koreňis sveto, akor the o konara.
17 Varesave konarica sas avriphagle, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre
zašťepimen maškar okla a ačhiľa tutar oda, ko lel e chasna la olivakre
koreňistar the le žirostar,
18 ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu ľidžas
o koreňis, ale o koreňis tut.
19 Ale tu pheneha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zašťepimen.“

20 Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le
pačabnaha. Vašoda tut ma ľidža upre, ale dara tut!
21 Bo te o Del na sajinďa o čače konara, na sajinela aňi tut.
22 Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel!
O Del hino zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačho ke tu, te ačheha andro
lačhipen. Ale te na ačheha, aveha the tu avričhindo.
23 Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zašťepimen. Bo
le Devles hin zor pale len te zašťepinel.
24 Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zašťepimen andre lačhi
oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas
andre čači oliva, pale zašťepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachraňimen

25 Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garuďipen, hoj te na aven
goďaver korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine
o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane
Židi ko Del.
26 A avke ela calo Izrael zachraňimen, sar hin pisimen:
„Andral o Sion avela o Zachrancas
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.
27 *Kada ela miri zmluva prekal lende,*
sar odlava lengre bini.“
28 Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine ňeprijaťeľa le Devleskre
a ada hin pro lačho tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven
peske o Del kidňa avri, hine leskre prijaťeľa.
29 Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, saven
peske kidňa avri.
30 Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenas le Devles, ale akana
chudňan e milosť le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenas le Devles,
31 avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milosť le
Devleskri. No prekal oda paľis the on chudena pale e milosť le Devleskri.
32 Bo o Del zakerďa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen,
hoj pre sakoneste te avel paľis leskri milosť.

33 Ó, savo baro hino o Del
andre peskro barvaľipen,
goďaveripen the prindžaripen!
Ko šaj achaľol leskre sudi
a ko šaj avel pre oda,
save hin leskre droma?
34 *„Se ko prindžarel le Devleskro gondoľišagos?*
Abo ko sas varekana leskro radcas?“
35 *„Ko diňa le Devles vareso,*
hoj ov oda leske te del pale?“
36 Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

1 Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den
tumare ťela sar džiďi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin
nekfeder služba le Devleske.

2 Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te
čerinel tumen andral a te del tumen nevo gondoľišagos, hoj paľis te
džanen, so kamel o Del, so hin lačho, so hin leske pre dzeka a so hin
dokonalo.
3 Vaš e milosť le Devleskri, so sas mange diňi, phenav sakoneske
tumendar: Ma av barikano, ma gondoľin pal tu buter, sar kampel, ale
gondoľin pal tu ajci, keci tut o Del diňa pačaben.
4 Bo sar amen hin but kotora andro ťelos, ale na savore kotora keren
jekh buči,
5 avke the amen sam but džene jekh ťelos andro Kristus, ale sako hin
aver kotor. No jekhetane sam oda jekh ťelos.
6 Ale o Del amen diňa peskra milosťatar sakones aver dari. Te hin
varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben.
7 Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te
sikavel, mi sikavel.
8 Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko
del, mi del ščirones. Ko ľidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha.
Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

9 O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džungľol tumenge o
nalačhipen; ľikeren tumen le lačhipnastar.
10 Jilestar tumen kamen sar phrala-pheňa a jekh avreske presikaven
bareder pačiv.
11 Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral
calo jilo.
12 Radisaľon andre naďej; andro pharipen ľikeren avri; andro modľitbi
ma preačhen.
13 Sthoven tumen pre oda, so kampel le phralenge. Phundraven tumare
khera prekal o cudza manuša a den len pačiv.
14 Žehňinen olenge, ko pre tumende džan, žehňinen a ma košen.
15 Radisaľon olenca, ko radisaľon, a roven olenca, ko roven.
16 Mi el tumen jekh gondoľišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre,
ale achaľon the olen, ko hine slabeder. Ma aven goďaver korkore prekal
peste.
17 Ňikaske ma den pale o nalačho vaš o nalačho. Ale keren oda, so hin
lačho angle savore manuša.
18 Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca
andro smirom.
19 Mire lače phralale, ma visaren avrenge pale o nalačhipen, ale muken
oda le Devleskra choľake. Se hin pisimen: *„Me man pomsťinava, me lenge
dava pale.,“* phenel o Raj.
20 Vašoda, te hino tiro ňeprijaťeľis bokhalo, de les te chal,
a te hino smedno, de les te pijel.
Bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara.
21 Ma domuk, hoj o nalačhipen tut te thovel tele, ale le lačhipnaha thov
tele o nalačhipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

1 Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo ňiko na ľidžal korkoro
pestar, te leske oda o Del na domukľahas. Sako hino ačhado le Devlestar.

2 Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del
prikazinďa, bo ov le autoriten ačhaďa. Ola, ko na šunen, anen pre peste o
sudos.
3 Ola, ko keren o lačho, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola,
ko keren o nalačho. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o
lačho a lašarena tut,
4 bo on hine le Devleskre služobňika tuke pro lačho. Ale te keres oda, so
nane lačho, dara tut, bo na hijaba hordinen e šabľa. On hine le Devleskre
služobňika, save sikaven le Devleskri choľi olenge, ko keren o nalačho.
5 Vašoda pes igen kampel te poddel na ča vaš le Devleskri choľi, ale the
vašoda, bo andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.
6 Se vašoda počinen the o daňe, bo on hine le Devleskre služobňika,
save keren ipen odi buči.
7 Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o daňe, oleske o daňe; kaske
o clo, oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kampel te daral,
olestar daran.

Pal o kamiben maškar o phrala

8 Ma ačhen ňikaske ňič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko
kamel avres, doľikerel calo zakonos.
9 Bo o prikazaňja: *„Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na
žadineha!“* – savore kala a mek the savore okla prikazaňja hine andre
kada jekh prikazaňje: *„Kameha avres avke sar tut korkores.“*
10 Te varekas kames, šoha leske na kereha o nalačho. Vašoda te tut hin
o kamiben, akor doľikeres calo zakonos.

O Džives le Kristoskro hino pašes

11 A kada keren, se džanen, hoj imar avľa tumari ora, hoj te ušťen
andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseňje pašeder, sar sas akor,
sar pačanďiľam.
12 E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačhas te kerel
o skutki le kaľipnaskre a las pre peste o zbraňe le švetloskre.
13 Vašoda ľikeras pes rajikanes sar o manuša, save dživen dživese – na
andro mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro džungale
veci; na andro vesekedišagi the andro hamišagos.
14 Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondoľinen pre oda, sar
te kerel o nalače žadosci, save kamel te kerel amaro ťelos.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

1 Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekedinen tumen
lenca vaš oda, sar on gondoľinen, so hin lačho, abo nalačho.
2 Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a
chal ča zeleňina.
3 Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal
savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priiľa.
4 Ko sal tu, hoj sudzines avreskre sluhas? Ča leskro Raj rozsudzinel či
ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.
5 Varesave manuša ľikeren varesavo džives bareder sar aver. Aver
phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar
achaľol.

6 Ko doľikerel varesavo džives, doľikerel les le Rajeske. Oda, ko chal
savoro, del pačiv le Rajes, bo paľikerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko
na chal savoro, del tiš pačiv le Rajes, bo the ov paľikerel le Devleske.
7 Bo ňiko amendar na dživel korkoro peske a ňiko korkoro peske na
merel.
8 Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar
dživas, abo meras, sam le Rajeskre.
9 Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžiďiľa, hoj te avel Raj upral o džide
the upral o mule.
10 Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire
phrales? Se savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos.
11 Bo hin pisimen:
„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,
dojekh khoč anglal mande banďola
a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“
12 Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda,
sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

13 Vašoda preačhas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondoľin pre oda,
hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben.
14 Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane ňisavo
chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo.
15 Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro
kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus!
16 Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanen, hoj hin
lačho.
17 Bo o kraľišagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o
spravodľišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos.
18 Oda, ko le Kristoske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o
manuša les den pačiv.
19 Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel
andro pačaben.
20 Ma musar oda, so o Del kerďa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo,
ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos.
21 Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel ňič, pre soste
šaj perel tiro phral.
22 O pačaben, so tut hin, ľiker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko
pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondoľinel, hoj hin
lačho.
23 Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel
oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačho avrenge

1 Te sam zorale andro pačaben, kampel amenge te ľidžal o slabišagi
olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske.
2 Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskro lačho, hoj les te
budinel andro pačaben.
3 Se aňi o Kristus na rodelas oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin
pisimen: *„O dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.“*

4 Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te
sikľuvas, te ľikeras avri, te radisaľuvas a avke amen te avel naďej.
5 A o Del, savestar avel e trpezľivosť the o radišagos, mi del tumenge te
gondoľinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš
Kristus,
6 hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades
amare Rajeskre le Ježišoskre Kristoskre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

7 Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le
Devleskri.
8 Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda,
hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskre lava,
so diňa lengre dadenge, hine čače,
9 a hoj o aver narodi vaš leskri milosť te lašaren le Devles. Avke sar hin
pisimen:
„Vašoda tut lašarava maškar o narodi
a giľavava tire naveske o chvali.“
10 A pale phenel:
„Narodale, radisaľon leskre manušenca!“
11 A pale:
„Lašaren le Devles, savore narodale.
Bararen les, savore manušale!“
12 O Izajaš phenel:
„Avela o potomkos le Izajoskro,
ov ľidžala avre naroden
a pre leste pes zmukena o narodi.“
13 A o Del, savo amen del e naďej, tumen mi pherdžarel savore
radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le
Svete Duchoskri andre naďej.

Le Pavloskri buči

14 Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde
le lačhipnaha a hin tumen savoro prindžaripen, a vašoda šaj sikaven jekh
avres.
15 Me tumenge pisinďom sikra zoraleder, bo kamľom tumenge pale te
leperel varesave veci prekal e milosť, so man diňa o Del,
16 hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver
narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskre evaňjelioske, hoj o narodi te
aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete
Duchostar.
17 Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o
Del.
18 Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerďa o Kristus
prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te
šunen.
19 O Kristus oda kerďa prekal o zorale zazraki the ďivi, andre zor le
Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium
andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum.
20 Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde
pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados.
21 Avke sar hin pisimen:
„Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les
a ola, ko pal leste na šunde, achaľona.“

O Pavol kamel te džal andro Rim

22 Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende.
23 Ale akana imar andre kala phuva dokerďom miri buči a imar but berš
kamav te džal ke tumende.
24 A džava akor, sar man ela drom andre Špaňjelsko, bo pačav, hoj
tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange
paľis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav
tumenca sikra te radisaľol.
25 Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manušenge,
26 bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodňinde te kerel zbjerka prekal
o čore maškar o phrala andro Jeruzalem.
27 On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel
pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvaľipen, ta
akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre ťelesne barvaľipnaha.
28 Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende
skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špaňjelsko.
29 Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaňje le
Kristoskro.
30 Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro,
tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma
andro modľitbi anglo Del.
31 Modľinen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le na-
pačabnaskre manušengre andre Judsko. A modľinen tumen, hoj le
Devleskre manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba paľikeribnaha.
32 A modľinen tumen, hoj le Devleskra voľatar te avav ke tumende
pherdo radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav.
33 O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

16

O pozdravi

1 Kamav tumenge te phenel pal amari pheň Feba, savi služinel andre
khangeri andro foros Kenchrea,
2 hoj la te prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kampel le Devleskre
manušenge. Te lake vareso kampela, andre savoreste lake pomožinen; se
oj pomožinďa but dženenge a the mange korkoreske.

3 Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le
Ježišoske Kristoske.
4 On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge paľikerav,
no na ča me, ale the savore khangera andral o aver narodi.
5 Pozdravinen the e khangeri, so hiňi andre lengro kher.
Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre
Azija, ko pačanďiľa andro Kristus.
6 Pozdravinen la Maria, savi kerďa igen phari buči prekal tumende.
7 Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me
a sas manca andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on
pačanďile andro Kristus sigeder sar me.
8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.
9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri,
the le Stachis, mire lače phrales.
10 Pozdravinen le Appolo, savo presikaďa peskro pačaben andro Kristus.

Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.
11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me.
Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcissoskri.
12 Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.
Pozdravinen la Persida, mira lačha pheňa, savi kerďa igen but buči prekal o Raj.
13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiňi the mange sar daj.
14 Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.
15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheňa, le Olimpas the savore phralen andro Del, save hine lenca.
16 Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.
Pozdravinen tumen savore khangera le Kristoskre.

17 Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozďelinen o khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priiľan. Obdžan kajse dženen!
18 Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre ťeloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondoľišagos.
19 Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačho, a te na domuken tumenge o nalačho.
20 O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinela le satan tel tumare pindre.
E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.
21 Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.
22 Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinďa kada ľil.
23 Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me ode akana bešav.
Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o Kvartos.
24 [E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

25 Slava le Devleske! Ov tumen šaj zoraľarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikaďa o garuďipen, so sas garudo čirlastar.
26 Ale akana oda avľa avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinďa oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les.
27 Leske, le jekhe goďavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.
Amen.

Le Pavloskro ešebno lïl le Korinťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro
Kristoskro, the o phral o Sostenes
2 pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko
hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the
savorenge, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro pre dojekh than:

3 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milosť
the smirom!

4 Na preačhav te paľikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri
milosť, so tumenge sas diňi andro Ježiš Kristus.
5 Bo andre leste ačhiľan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the
andre dojekh prindžaripen.
6 O sveďectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,
7 vašoda na chibaľinel tumenge ňisavo duchovno daros, sar užaren pre
amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.
8 Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koňec. Ľikerela tumen avke,
hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le
Ježišoskro Kristoskro.
9 Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinďa, hoj te dživen jekhetane
leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

10 Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen
maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondoľišagos,
hoj oda jekh te kamen a te roden.
11 Bo dodžanľom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar
tumende o vesekedišagi.
12 Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le
Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a
mek aver: „Me le Kristoskro!“
13 Či hino o Kristus rozďelimen? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen?
Abo san bolde andro nav le Pavloskro?
14 Paľikerav le Devleske, hoj ňikas tumendar na bolďom, ča le Krispus
the le Gajos,
15 hoj ňiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.
16 No, mek bolďom the le Štefan leskra famelijaha a buter imar na
džanav, či mek bolďom varekas avres.
17 Bo o Kristus man na bičhaďa te bolel, ale te vakerel o evaňjelium, na
andro manušengre goďaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel
peskri zor.

O Kristus – le Devleskri zor the le Devleskro goďaveripen

* **1:12** E grecko čhib: le Kefasoskro

18 Se o lav pal o kerestos hin diliňipen prekal ola, ko meren, ale prekal
amende, save avaha zachraňimen, hin le Devleskri zor.
19 Bo hin pisimen:
„Zňičinava o goďaveripen le goďavere manušengro
a e godi le goďavere manušengri odčhivava.“
20 Kaj hino o goďaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke
bares vakeren andre kada svetos? Či na visarďa o Del o goďaveripen kale
svetoskro pro diliňipen?
21 Bo andre peskro goďaveripen o Del kerďa, hoj o manuša les te na
sprindžaren peskre goďaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven
spasimen prekal o kazimen lav, so lenge dičhol sar diliňipen.
22 Bo o Židi mangen o zazraki a o Greki roden o goďaveripen.
23 Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le
Grekenge oda hin diliňipen.
24 Ale olenge, kas o Del vičinďa, le Židenge the le Grekenge, hin o Kristus
le Devleskri zor the le Devleskro goďaveripen.
25 Bo oda, so dičhol sar diliňipen le Devleskro, hin goďavereder sar le
manušengro goďaveripen. A oda, so dičhol sar o slabišagos le Devleskro,
hin zoraleder sar le manušengri zor.
26 Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinďa! Pal oda, sar
dikhen o manuša, nane maškar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj
bare manuša.
27 Ale o Del peske kidňa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te
ladžan o goďaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidňa avri,
hoj pes te ladžan o zorale.
28 O Del peske kidňa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odčhido,
oda, so o svetos na ľikerel ňisoske, hoj te zňičinel oda, so o svetos ľikerel
varesoske,
29 hoj pes anglo Del ňiko te na lašarel.
30 Ale le Devlestar san andro Ježiš Kristus, savo ačhiľa amaro
goďaveripen. Andro Kristus sam ospravedlňimen, pošvecimen the
avricinde,
31 hoj te avel avke, sar hin pisimen: *„Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes
le Rajeha.“*

2

O evaňjelium pal o ukrižimen Kristus

1 The me, phralale, sar avľom ke tumende te vakerel le Devleskro garudo
čačipen, na avľom les te vakerel bare lavenca, abo bare goďaveripnaha.
2 Phenďom mange, hoj maškar tumende na vakerava ňič aver, ča pal o
Ježiš Kristus, savo sas primardo pro kerestos.
3 Sar avľom ke tumende, avľom andro slabišagos – daravas man the
izdravas.
4 Mire lava the miri kazeň na sas andro goďaver the presvedčiva lava,
ale andro Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor,
5 hoj tumaro pačaben te na ačhaven pro goďaveripen le manušeskro,
ale pre zor le Devleskri.

Le Duchoskro goďaveripen

6 Ale amen vakeras o goďaveripen maškar ola, ko imar podbarile andro
pačaben, ale na o goďaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral
kada svetos, save našľon.
7 Ale vakeras le Devleskro garudo goďaveripen, so o Del diňa pre amari
slava mek angloda, sar sas kerdo o svetos.
8 A ňiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda goďaveripen. Bo
te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal
e slava.
9 Ale avke sar hin pisimen:
„Aňi e jakh na dikhľa,
aňi o kan na šunďa,
mek aňi andro jilo le manušeskro na avľa,
so o Del pripravinďa
olenge, ko les kamen.“
10 Ale o Del oda sikaďa amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos
skuminel savoro, the o garude veci le Devleskre.
11 Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manušeskro,
so hin andre leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel ňiko, ča o
Duchos le Devleskro.
12 A amen na chudňam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin
le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diňa.
13 Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manušeskre
goďaveripnastar, ale ole lavenca, so sikľiľam le Duchostar. Avke sikavas le
Duchoskre čačipena olenge, kas hin o Duchos.
14 Ale o ťelesno manuš na achaľol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo
oda hin leske diliňipen. Našťi oda sprindžarel, bo oda kampel te achaľol
andro Duchos.
15 O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci,
ale les našťi sudzinel o ťelesno manuš.
16 Avke sar hin pisimen:
„Se ko prindžarďa e goďi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“
No amen hin e goďi le Kristoskri.

3

O služobňika le Devleskre

1 A me, phralale, našťi ke tumende vakerďom sar ke ola, ko dživen pal
o Duchos, ale sar ke ola, ko hine ťelesna a mek hine cikne čhavore andro
Kristus.
2 Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda
našťi chaľan. Aňi akana našťi chan,
3 bo mek furt san ťelesna. Bo te hin maškar tumende e zavisť the o
vesekedišagi, či mek na san ťelesna a či na keren avke sar o nipi andro
svetos?
4 Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le
Apolloskro!“ – či na keren avke sar o nipi andro svetos?
5 Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobňika, prekal
save pačanďiľan. A oda sako avke, sar leske diňa o Raj.
6 Me sadzinavas a o Apollo poľivinelas, ale o Del diňa, hoj te barol.
7 A vašoda oda manuš, ko sadzinel nane ňič, aňi oda, ko poľivinel, ale o
Del, savo del, hoj te barol.
8 No oda, ko sadzinel the oda, ko poľivinel, hine jekh. Ale sako chudela
peskro počiňiben pal oda, sar kerelas peskri buči.

9 Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri
maľa the le Devleskri stavba.
10 Andral e milosť le Devleskri, so mange sas diňi, sar goďaver staviťeľis
thoďom o zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar
upre ačhavel.
11 Bo ňiko našťi thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda
hin o Ježiš Kristus.
12 Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara,
o kašt, o phus, abo e šuki čar:
13 Sakoneskri buči pes jekhvar sikavela. Bo andro Džives le Kristoskro
dojekhe manušeskri buči pes skušinela avri andre jag a odi jag sikavela,
savi odi buči hiňi.
14 Te odi buči, so varesavo manuš kerďa pre oda zaklados, ľikerela avri,
chudela o počiňiben.
15 Ale te varesave manušeske e buči zlabola, našavela o počiňiben, ale
ov korkoro ela zachraňimen, no avke, sar te uľahas avricirdlo andral e jag.
16 So na džanen, hoj tumen san le Devleskro chramos a hoj o Duchos le
Devleskro dživel andre tumende?
17 Te vareko musarel le Devleskro chramos, oles o Del musarela, bo o
chramos le Devleskro hino sveto a oda san tumen.
18 Ňiko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko
gondoľinel, hoj hino goďaver pre kada svetos, mi ačhel dilino, hoj te avel
goďaver.
19 Bo o goďaveripen kale svetoskro hin diliňipen anglo Del. Bo hin
pisimen: *„O Del zachudel le goďaveren andre lengro goďaveripen.“*
20 A pale: *„O Raj džanel, hoj o gondoľišagi le goďaverengre nane pre
ňisoste.“*
21 Vašoda pes ňiko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro:
22 Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj
o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin
tumaro,
23 ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengri

1 A vašoda tumen pal amende gondoľinen avke sar pal o služobňika le
Kristoskre the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena.
2 Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge.
3 Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manušeskro
sudos. Ale aňi korkoro man na sudzinav,
4 bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e
chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj.
5 Vašoda ma sudzinen ňič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos
oda, so hin garudo andro kaľipen, a sikavela, so peske gondoľinenas o
manuša andro jile. Paľis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.
6 Phralale, kada phenďom prekal tumende a sikaďom pre ma the pro
Apollo, hoj amendar te sikľon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda,
so hin pisimen.“ Hoj pes ňiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel
tele.
7 Bo ko tutar kerďa bareder avrestar? A so tut hin, so na chudňal? A te
oda chudňal, soske tut lašares, sar te oda na chudňalas?

* **3:22** E grecko čhib: o Kefas

8 Imar tumen hin savoro, so tumenge kampel? Imar barvaľiľan? Imar
chudňan te kraľinel bijal amende? No kamľomas, hoj čačes te kraľinen a
hoj amen te kraľinas jekhetane tumenca!
9 Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del
oda nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo
sam sar o ďivadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge.
10 Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san goďaver andro Kristus;
amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren.
11 Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than
thanestar.
12 Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas;
džan pre amende, amen zľidžas;
13 sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhiľam sar o
šmeci le svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.
14 Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj
tumenge te dovakerav sar mire čhavenge, saven kamav.
15 Kajte tumen uľahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas
pal o pačaben andro Kristus, no našťi tumen avel but dada, bo me tumen
anďom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium.
16 Mangav tumen: Keren avke sar me.
17 Vašoda tumenge bičhaďom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a
savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro
Ježiš Kristus – oda, so sikavav všadzik andre dojekh khangeri.
18 Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondoľinen, hoj
na avava ke tumende.
19 Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a paľis sprindžarava e zor
ole barikane manušengri, a na ča lengre lava.
20 Bo o kraľišagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor.
21 So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le
kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

1 Šunďom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo
nane mek aňi maškar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko
tumendar dživel peskre dadeskra romňaha.
2 A mek tumen lašaren? Na uľahas feder, hoj te roven a te čhiven avri
tumendar ole dženes, ko oda kerďa?
3 Bo kajte na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te
ode uľomas a imar sudzinďom oles, ko oda kerďa.
4 Sar tumen zdžana the mire duchoha, kampel andro nav the andre zor
amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri
5 te del ole manušes le satanoske, hoj leskro ťelos te avel zňičimen, hoj
leskro duchos te avel zachraňimen andro džives amare Rajeskro.
6 Oda, soha tumen lašaren, nane lačho. So, na džanen, hoj sikra kvasos
anel upre calo chumer?
7 Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo
tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patraďakro Bakroro,
sas murdardo vaš amenge.

8 Vašoda te na ľikeras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o
binos the o nalačhipen. Ale ľikeras o inepos ole mareha, so hino bi o
kvasos, andro žužipen the čačipen.
9 Pisinďom tumenge andro ľil, hoj tumen te na chal ňič le lubarenca,
10 ale na gondoľinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine
izdrade pal o love, abo pal o živaňa, abo pal o modlara andro svetos, bo
akor mušinďanas te džal het andral o svetos.
11 Ale pisinďom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal
peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love,
abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živaňis. Kajse dženenca aňi ma
chan!
12 Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre
khangeri? Ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos.
13 A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. *„Čhiven ole nalače manušes
tumendar avri!“*

6

Pal o sudi maškar o phrala

1 Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo
napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre?
2 Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos?
A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda
nekcikneder?
3 So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale
dživipnaskre?
4 Sar džan pro sudos vaš o veci kale dživipnaskre, soske tumen den te
sudzinel ajsenge, save nane ňič andre khangeri?
5 Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh
goďaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala?
6 Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo na-
pačabnaskre?
7 Se imar ča oleha prehrajinďan, hoj tumen sudzinen maškar peste.
Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zľidžan o
nalačhipen?
8 Ale tumen keren o nalačho a dukhaven le phralen.
9 So na džanen, hoj o načačipnaskre na zďeďinena o kraľišagos le
Devleskro? Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na
zďeďinena o kraľišagos le Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi
ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala,
aňi ola, ko lenca oda keren,
10 aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola,
ko košen, aňi o živaňa. Ňiko kajse dženendar na zďeďinela o kraľišagos
le Devleskro.
11 A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas olestar
obžužarde, pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le
Ježišoskro Kristoskro the andro Duchos amare Devleskro.

O ťelos hin o chramos le Duchoskro

12 „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačho.“ „Savoro šaj
kerav, ale me na avava ňisoske otrokos.“
13 „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del
zňičinela soduj. No o ťelos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj
prekal o ťelos.

14 O Del uštaďa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra
zoraha.
15 So na džanen, hoj tumare ťela hine o kotora le Kristoskre ťelostar? Či
šaj lav o kotora le Kristoskre ťelostar a kerava lendar o kotora la lubňakre?
Šoha na!
16 Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro ťelos la lubňake, hino laha
jekh ťelos? Se hin pisimen: *„Ola duj džene ena jekh ťelos.“*
17 A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.
18 Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerďahas o
manuš, na kerel peskre ťeloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro
pre peskro ťelos.
19 So na džanen, hoj tumaro ťelos hino o chramos le Svete Duchoskro,
savo hino andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na patrinen
korkore tumenge!
20 Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare
ťeloha [the tumare duchoha, bo the o duchos the o ťelos hin le Devleskro].

7

Pal o veradune

1 Akana pal oda, so mange pisinďan. Mištes uľahas, te le muršes na elas
ňič la džuvľaha.
2 Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri
romňi a dojekha džuvľa lakro rom.
3 O murš mi kerel oda, so kampel peskra romňake, a the e džuvľi mi
kerel avke peskre romeske.
4 E džuvľi nane raňi peskre ťeloske, ale lakro rom – aňi o murš nane raj
peskre ťeloske, ale leskri romňi.
5 Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujdžene oda kamena pre
varesavo časos, hoj tumen te modľinen, a paľis tumen pale zdžan, hoj
tumen te na pokušinel o satan, sar bijal oda našťi ľikerena avri.
6 Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren.
7 Kamľomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le
Devlestar peskro daros: Jekhes kajso daros a avres aver.
8 Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal
lende ela, te ačhena korkore avke sar me.
9 Ale te pes na džanen te zľikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal
romeste sar te labol la žadoscaha.
10 Prekal o veradune manuša dav prikazaňje, so nane mandar, ale le
Rajestar: E džuvľi pes te na rozdžal peskre romeha.
11 Ale kajte pes rozgeľahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale
peskre romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romňaha.
12 A oklenge phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romňi, savi
na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal.
13 A te hin varesava džuvľa ajso rom, savo na pačal, a ov laha kamel te
dživel, te na pes leha rozdžal.
14 Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romňi a
e napačabnaskri džuvľi hiňi pošvecimen prekal peskro rom. Te oda na
uľahas avke, tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.
15 Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre
kajse veci o pačabnaskro phral abo pheň nane phandle, se o Del amen
vičinďa te dživel andro smirom.

16 Bo sar šaj džanes, džuvľije, či zachraňineha tire romes? Abo tu, muršeja, sar šaj džanes, či zachraňineha tira romňa?
17 Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diňa o Raj – sako avke, sar les o Del vičinďa. Kada hin, so sikavav andre savore khangera.
18 Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel.
19 Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či doľikerel le Devleskre prikazaňja.
20 Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.
21 Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerďalas, hoj te aves slobodno, ker oda.
22 Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro.
23 Bo o Kristus vaš tumenge but počinďa. Ma aven otroka le manušenge!
24 Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.
25 Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazaňja. No phenava sar oda, ko chudňa e milosť le Rajeskri, hoj te avel verno:
26 Gondoľinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romňi.
27 Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romňa.
28 Ale te iľalas romňa, na kerďal binos. A te džala e pačivaľi čhaj romeste, na kerďa binos. Ale kajsen ela pharipen andro ťelos a me tumen kamav olestar te chraňinel.
29 Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romňija, mi dživen avke, sar te len na elas romňija.
30 Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisaľon, sar te na radisaľonas; ola, ko cinavkeren, sar te len ňič na elas; a ola,
31 ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino kada svetos, imar but na ačhela.
32 Me kamľomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romňi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske.
33 Ale oda, ko iľa romňa, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka la romňake.
34 Akor hin leskro jilo rozďelimen. E pačivaľi džuvľi vaj odi džuvľi, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le ťeloha the le duchoha. Ale odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le romeske.
35 Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meň, ale pre tumaro lačho, hoj te dživen mištes a šukares tumen te ľikeren le Rajestar, hoj te na gondoľinen pre aver.
36 Te varesavo manuš phirel pačivaľa čhaha a našťi pes zľikerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romňake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela ňisavo binos.
37 Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romňake, a hino zoralo pes te zľikerel a phenďa peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivaľi, mištes kerel.
38 O manuš, savo peske lel romňa, mištes kerel. Ko peske na lel romňa, kerel meksa feder.
39 E džuvľi hiňi phandľi ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake muľahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj.

40 No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A
gondoľinav mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

1 A pal oda mas, so pes obetinel le modlenge, džanas, hoj amen hin
savoren o prindžaripen. No o prindžaripen ľidžal ko baripen, ale o
kamiben budinel.
2 Oda manuš, ko peske gondoľinel, hoj vareso džanel, ov mek na
sprindžarďa avke, sar kampel te sprindžarel.
3 Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.
4 A pal oda chaben, so sas obetimen le modlenge: Amen džanas, hoj o
modli pre kada svetos nane ňič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del.
5 Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ňebos vaj
pre phuv – a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –,
6 ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas
prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a
the amen dživas lestar.
7 Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade
te chal o mas avke, sar te oda mas uľahas čačes obetimen le modlenge, a
vaš oda, hoj lengro svedomje hino slabo, hino oleha meľardo.
8 Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, ňič na
našavaha, a te chaha, ňič na dochudaha.
9 Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos
le slaben.
10 Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut
dikhela te bešel pal o skamind andro modlakro chramos: Či ov na chala
tiš ole masestar, so sas obetimen le modlenge?
11 A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zňičimen angle
tiro prindžaripen.
12 Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje,
hin tumen binos the anglo Kristus.
13 Vašoda, te oda, so me chav, anel mire phrales andro binos, ta akor
šoha na chava oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

1 Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le
Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj?
2 Te na som apoštolos avrenge, no tumenge som. Se tumen san e pečať,
savi sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.
3 Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada:
4 Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri
buči?
5 Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvľa avke, sar oda
keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter?
6 Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel
pro dživipen?
7 Savo slugaďis peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko
sadzinel e viňica a na chal lakre uľipnastar? Abo ko pes starinel pal o
bakre a na pijel lengre thudestar?

8 Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos?
9 Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: *„Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.“* Či pes o Del starinel ča pal o gurumňa?
10 Či oda na vakerel prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „Oda, ko orinel, a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre naďej, hoj chudela peskro kotor le uľipnastar.“
11 Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda uľahas ajsi bari veca te tumendar amen iľamas o veci, save kampel le ťeloske?
12 Te aver dženen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na viužinďam oda pravos, ale savoro zľidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskro.
13 So na džanen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar?
14 Avke the o Raj prikazinďa, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le evaňjeliostar.
15 Ale me na viužinďom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisinďom vaš oda, hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange uľahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te musarel kada miro lašariben.
16 Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te kerel, ale vigos mange uľahas, te les na vakerďomas.
17 Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiňiben. Ale te oda kerav, bo mušinav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar.
18 Akor so hin miro počiňiben? Me na lav ňisave love vaš oda, hoj vakerav o evaňjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte šaj iľomas.
19 Me som slobodno manuš a na som ňikaske otrokos, ale me mandar kerďom sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.
20 Prekal o Židi ačhiľom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, ko hine tel o zakonos, ačhiľom, sar te uľomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos –, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos.
21 Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhiľom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le Kristoskro –, hoj te dochudav olen, ko hine bi o zakonos.
22 Prekal o slaba ačhiľom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhiľom savoro, hoj te zachraňinav bajča varesaven.
23 Savoro kerav prekal o evaňjelium, hoj lestar te avav požehňimen the me.
24 Se džanen, hoj but džene denašen pro preťeki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden.
25 Dojekh preťekaris pes mušinel te zľikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našľola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro furt.
26 Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cieľos, a demavav avke, hoj te trafinav, a na ča avke andro luftos.
27 Marav miro ťelos avke, hoj man te šunel, bo našťi avrenge pal oda kazinav, te me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na služinen le modlenge

1 Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara
a savore pregele prekal o moros.
2 Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro
moros.
3 Savore chanas oda jekh duchovno chaben
4 a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e
duchovno skala, so džalas pal lende – a odi skala sas o Kristus.
5 Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušťa.
6 Kada savoro pes ačhiľa prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o
nalačhipen, avke sar on.
7 Aňi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen:
„O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; paľis ušťile a khelenas
džungales the bi e ladž jekh avreha.“
8 Aňi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives
lendar mule avri 23 000 manuša.
9 Aňi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinenas
a murdarde len o sapa.
10 Aňi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrinenas a murdarďa
len o meribnaskro aňjelos.
11 Kada savoro pes ačhiľa lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda
te dikhas a te sikľuvas olestar – amen, save dživas andro posledna časi.
12 A avke oda, ko peske gondoľinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na
perel.
13 O pokušeňja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zľidžal o manuš.
Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar
birinen, ale andre skuška tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj
oda te birinen te zľidžal.
14 Vašoda, mire lače phralale, denašen het andral e modloslužba.
15 Vakerav ke tumende sar ko goďaver manuša, hoj tumen te zagon-
doľinen upral oda, so phenav.
16 Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči,
vaš savi paľikeras? A či nane amen kotor andro ťelos le Kristoskro, sar
chas o maro, so phageras?
17 Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh ťelos vašoda, hoj
savore chas ole jekhe marestar.
18 Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar,
spoločenstvo le oltariha?
19 So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlenge,
hin vareso? Abo hoj e modla hin vareso?
20 Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A
me na kamav, hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca.
21 Našťi pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri.
Našťi chan pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro.
22 Abo či kamas te choľarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

23 „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačho. „Savoro šaj kerav“
– ale na savoro hin pre chasna.
24 Ňiko te na dikhel pre peskro lačho, ale sako mi rodel oda, so hin lačho
prekal o aver.
25 Savoro, so pes bikenel pro pľacos, chan a ma phučen ňič angle tumaro
svedomje.

26 Bo hin pisimen: *„Le Rajeskri hiňi e phuv the savoro, so upre hin.“*
27 Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen
kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen ňič angle
tumaro svedomje.
28 Ale te tumenge vareko phenďahas: „Kada sas obetimen le modlenge!“
Ma chan anglo svedomje the angle oda manuš, savo tumenge oda phenďa.
29 Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre
dženeskro. Vareko šaj phučel: „Soske te avel miri sloboda sudzimen
prekal o aver dženeskro svedomje?
30 Bo te me paľikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver
dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me paľikerďom?“
31 Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri.
32 Vašoda, ľikeren tumen avke, hoj te na anen o pohoršeňje aňi le
Židenge, aňi le Grekenge, aňi le Devleskra khangerake,
33 avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorenge
andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačho, ale so hin pro
lačho but dženenge, hoj te aven zachraňimen.

11

1 Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvľakro

2 Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a ľikeren tumen
olestar, so tumen sikaďom, avke sar tumenge oda podiňom.
3 Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus,
o šero la džuvľakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del.
4 Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero,
tele dikhel peskro šero.
5 Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učhardo
andre o šero, tele dikhel peskro šero – a oda hin avke, sar te peske
hoľinďahas o šero.
6 Bo te peske e džuvľi na učharel andre o šero, ta akor pes šaj the
strihinel. Ale te pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te hoľinel
o šero, ta mi učharel peske o šero andre.
7 O murš peske na mušinel te učharel andre peskro šero, bo hino o
obrazis the e slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri.
8 Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar,
9 bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš.
10 Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi
tel e autorita le romeskri, prekal o aňjela.
11 Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi.
12 Bo avke sar hiňi e džuvľi kerďi le muršestar, avke uľol the o murš la
džuvľatar a sodujdžene hine le Devlestar.
13 Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e
džuvľi te modľinel ko Del bijal ňisoste pro šero.
14 Abo či na sikľuvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare
bala, hin leske oda pre ladž?
15 No te hin la džuvľa bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare
bala lake sas dine sar o šlajeris.
16 Ale te pes vareko vaš oda kamľahas te vesekedinel: Amen pre oda na
sam sikade, aňi o khangera le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

17 Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen
zdžan, anel oda buter nalačho sar lačho.
18 Ešeb šunďom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan
andre khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo.
19 Bo mušinel maškar tumende te avel the o vesekedišagi, hoj pes te
presikaven maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del.
20 A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera
le Rajeskri.
21 Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko
bokhalo a aver mato.
22 Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na
dikhen tele la Devleskra khangera a keren ladž olenge, kas nane ňič? So
kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te
lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.
23 Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phenďom: O Raj o Ježiš
andre odi rat, sar les dine andre, iľa o maro
24 a sar paľikerďa, phagerelas a phenďa: „Len, chan, kada hin miro ťelos,
so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“
25 Avke pal e večera iľa the e kuči a phenďa: „Kadi kuči hin e nevi zmluva
andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“
26 Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, ľidžan o hiros pal
o meriben le Rajeskro, medik na avela.
27 Vašoda, te vareko chaľahas le Rajeskre marestar abo piľahas andral
leskri kuči le nažuže jileha, ela les binos pro ťelos the pro rat le Rajeskro.
28 Ale sako pes ešeb mi zagondoľinel upral peskro dživipen a avke šaj
chal ole marestar a šaj pijel andral odi kuči.
29 Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv
anglo ťelos le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos.
30 Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule.
31 Bo te pes korkore zagondoľinďamas upral peste, či mištes dživas, akor
na uľamas sudzimen.
32 No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas
odsudzimen le svetoha.
33 A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver!
34 Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre
tumende, sar tumen zdžan.
A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

1 Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos.
2 Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko ňema modli, avke
sar sanas ke oda ľigende.
3 Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ňiko, kas ľidžal o Duchos le Devleskro,
našťi košel le Ježiš. A ňiko našťi phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas
ľidžal o Sveto Duchos.
4 Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh.
5 A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh.
6 A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre
savorende.
7 Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačho savorenge.

8 Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerel o goďaveripnaskro lav;
avreske hin dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar;
9 avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sasťarel ole
jekhe Duchostar;
10 avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te
rozprindžarel le duchen; avreske te vakerel andre aver čhiba; a avreske
te prethovel o čhiba.
11 Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o
dari avke, sar ov kamel.

Jekh ťelos, ale but kotora

12 Bo avke sar hin jekh ťelos a hin les but kotora a savore kotora hine
andral jekh ťelos, kajte hine but, avke hin the o Kristus.
13 Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh ťelos; či o Židi
vaj o Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priiľam ole jekhe Duchos.
14 Se aňi o ťelos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.
15 Te avke phenďahas o pindro: „Me na som le ťelostar, bo me na som
o vast,“ ta imar na ela o pindro le ťeloskro kotor?
16 A te phenďahas o kan: „Me na som le ťelostar, bo me na som e jakh,“
ta imar na ela o kan le ťeloskro kotor?
17 Te uľahas calo ťelos ča e jakh, sar paľis o ťelos šaj šunďahas? Te
uľahas calo ťelos ča o kan, sar paľis šaj voňinďahas?
18 Vašoda sthoďa o Del savore kotora pro ťelos avke, sar ov kamľa.
19 Te uľahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj uľahas calo ťelos?
20 No akana hin but kotora, ale ča jekh ťelos.
21 Vašoda e jakh našťi phenel le vasteske: „Mange tut na kampel!“ Aňi o
šero le pindrenge: „Na kampel mange tumen!“
22 No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampel
pro ťelos.
23 A presikavas bareder pačiv ole kotorenge, so peske amen gondoľinas,
hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine
garude.
24 Ale amare pačivale kotorenge oda na kampel. O Del sthoďa o ťelos
avke, hoj olen, ko hine slabeder, diňa bareder pačiv,
25 hoj te na avel andro ťelos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal
aver te starinen.
26 A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te
lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisaľon savore kotora.
27 Tumen san le Kristoskro ťelos a sako tumendar hin leskro kotor.
28 A o Del ačhaďa andre cirkev ešebnen le apoštolen, dujtonen le
proroken, tritonen le učiťeľen, paľis olen, ko keren o zazraki, paľis olen, kas
hin daros te sasťarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre
aver čhiba.
29 Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore
učiťeľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki?
30 Či hin savoren o dari te sasťarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či
savore džanen te prethovel o čhiba?
31 Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.
A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

Pal o kamiben

1 Kajte vakerďomas le manušengre či le aňjelengre čhibenca, ale na
uľahas man o kamiben, uľomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar
o trast, so čerginel.
2 Kajte man uľahas o daros te prorokinel a achaľiľomas savore
garuďipena, kajte man uľahas savoro prindžaripen, abo ajso pačaben,
hoj o verchi prethoďomas, ale na uľahas man o kamiben, ňič na som.
3 A kajte rozdiňomas savoro miro barvaľipen, abo kajte miro ťelos
diňomas te labarel, ale na uľahas man o kamiben, na uľahas mange oda
pre ňisoste.
4 O kamiben ľikerel avri, o kamiben hino lačho. O kamiben na
zavidzinel, na lašarel pes a na ľidžal pes upre.
5 O kamiben pes ľikerel rajikanes, na rodel peskro, na choľisaľol, na
leperel o nalačho,
6 na radisaľol le načačipnaske, ale radisaľol le čačipnaske.
7 O kamiben savoro zľidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste
užarel, savoro precerpinel.
8 O kamiben šoha na preačhel, ale o proroctva predžana, o čhiba
preačhena a o prindžaripen našľola.
9 Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas.
10 Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našľola oda, so nane dokonalo.
11 Sar somas čhavoro, vakeravas sar čhavoro, gondoľinavas sar
čhavoro a achaľuvavas sar čhavoro, ale sar ačhiľom murš, zamukľom o
čhavorikane veci.
12 Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha,
ale paľis pes dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale paľis
prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.
13 Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e naďej the o kamiben. Ale
nekbareder lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

1 Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horľivones
džan pal o dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen.
2 Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manušenge, ale le
Devleske. Bo ňiko leske na achaľol, bo vakerel o garuďipena prekal o
Duchos.
3 No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenge, hoj len te zoraľarel, te
podhazdel a te anel o radišagos.
4 Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoraľarel pes korkores, ale oda, ko
prorokinel, zoraľarel e khangeri.
5 Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no uľomas radeder
te prorokinďanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel
andro čhiba. No, ča akor na, te džanľahas o čhiba the te prethovel, hoj
pes te budinel e khangeri.
6 Phralale, te me avľomas ke tumende a vakerďomas avre čhibenca,
savi chasna tumen mandar uľahas, te tumenge na vakerďomas varesavo
zjaveňje, abo prindžaripen, abo proroctvos, abo sikaviben?
7 Avke sar the o nadžide nastroji, so den avri o zvukos, či e pišťaľka vaj
e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanľahas, sar šunďol e
pišťaľka a sar e harfa?
8 Abo ko pes pripravinela pro mariben, te e truba namištes šunďola a
na dela avri lačho hangos?

9 Avke the tumen: Te na phenďan la čhibaha ajso lav, so pes del te
achaľol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos.
10 Andro svetos hin ajci but čhiba a ňisavi lendar nane bi o lava.
11 Ale te na prindžarav a na achaľuvav odi čhib, so vareko vakerel, ov
ela cudzincos mange a me leske.
12 Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj
te džan pal o dari, save budinen e khangeri.
13 A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modľinel, hoj oda te džanel
the te prethovel.
14 Bo sar man modľinav andro aver čhiba, modľinel pes miro duchos,
ale mira goďa olestar nane ňič.
15 Akor so te kerel? Modľinava man mire duchoha, ale modľinava man
the mira goďaha. Lašarava le Devles le giľavipnaha andre miro duchos,
ale giľavava le Devleske the mira goďaha.
16 Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek
na achaľol, sar šaj phenela „Amen“ pre oda, sar tu paľikeres?
17 Bo kajte tu mištes paľikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.
18 Paľikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen
savore,
19 ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes
achaľola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achaľola,
hoj te sikavav the avren oleha, so vakerav.
20 Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondoľišagos. Sar džal
pal o nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondoľišagos aven sar
duchovňe dospela.
21 Andro zakonos hin pisimen:
„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.
22 Vašoda hin o čhiba pro znameňje, no na olenge, ko pačan, ale olenge,
ko na pačan. Ale o proroctvos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal
ola, ko pačan.
23 Te pes caľi khangeri zgeľahas jekhetane a savore vakerdehas andro
aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na
phendehas pre tumende, hoj diliňaľon?
24 Ale te savore prorokindehas a avľahas andre varesavo na-
pačabnaskro, abo varesavo manuš, so mek na achaľol, ta uľahas
usvedčimen the sudzimen olestar, so šunďahas,
25 sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela
pro muj, banďola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar
tumende.

Pal o poradkos andro khangera

26 Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi
chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikaďa,
vareko vakerel avre čhibenca, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes
mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te budinel.
27 Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo
nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel.
28 Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel
korkoro peske the le Devleske.

29 Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi
rozsudzinen.
30 Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveňje le Devlestar, oka
ešebno mi preačhel te vakerel.
31 Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te sikľol a te avel
povzbudzimen.
32 A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge,
33 bo o Del hino Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin
andre savore khangera le Devleskre manušengre.
34 O džuvľa andro khangera te na vakeren, bo pes lenge na domukel
te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro
zakonos.
35 A te kamen vareso te sikľol, mi phučen oda khere peskre romendar.
Bo la džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.
36 Abo so, tumendar avľa avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende
doavľa?
37 Te peske vareko gondoľinel, hoj hino prorokos, abo hino obdarimen
le Duchostar, ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le
Rajeskro.
38 Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.
39 Avke, phralale mire, horľinen pal oda, hoj te prorokinen, a ma
braňinen te vakerel andre aver čhiba.
40 Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristoskro ušťiben andral o meriben

1 Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo
priiľan a andre savo ačhen.
2 Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les doľikerena avke, sar
tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačanďiľan.
3 Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priiľom: O
Kristus muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen;
4 parunde les a pro trito džives ušťiľa andral o meriben, avke sar hin
pisimen;
5 a sikaďa pes le Peteriske a paľis le dešudujenge.
6 Paloda pes jekhvareste sikaďa buter sar pandž šel (500) phralenge,
savendar buter džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule.
7 Paloda pes sikaďa le Jakoboske a paľis savore apoštolenge.
8 A pro ostatkos savorendar pes sikaďa the mange sar varekaske, ko na
uľiľa andro spravno časos.
9 Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel
apoštolos, bo džavas pre le Devleskri cirkev.
10 Ale le Devleskra milosťatar som oda, ko som, a leskri milosť mange na
sas presikaďi hijaba. Se buter kerďom buči sar on savore – no oda na me,
ale e milosť le Devleskri, so hiňi manca.
11 Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačanďiľan.
12 Ale te vakeras pal o Kristus, hoj ušťiľa andral o meriben, sar oda,
hoj varesave džene tumendar phenen, hoj pes na del te ušťel andral o
meriben?
13 Se te pes na del te ušťel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na
ušťiľa andral o meriben.

14 Te o Kristus na ušťiľa andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a
tumaro pačaben nane pre ňisoste.
15 Bo te o mule čačes nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del
na uštaďahas andral o meriben, ta akor amen uľamas o falošna švedki le
Devleskre, bo amen svedčinahas pal o Del, hoj uštaďa le Kristus andral o
meriben.
16 Bo te o mule na ušťen andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušťiľa
andral o meriben;
17 a te o Kristus na ušťiľa andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre
ňisoste a mek san andre tumare bini.
18 A paľis the ola, ko mule andro Kristus, hine našade.
19 Te pes pro Kristus šaj mukas ča andre kada dživipen, ta akor sam
nekčoreder savore manušendar.
20 Ale o Kristus sas uštado andral o meriben sar ešebno olendar, ko mule.
21 Bo sar avľa prekal o manuš o meriben, avke avľa prekal o manuš the
o ušťiben andral o meriben.
22 Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore
obdžiďarde.
23 Ale sako andre peskro poradkos: Ešeb o Kristus a paľis ola, ko hine le
Kristoskre, sar ov avela.
24 A paľis avela o koňec, sar o Kristus oddela o kraľišagos le Devleske
le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladarenge
the zorenge.
25 Bo ov mušinel te kraľinel, medik leske na thovela tel o pindre savore
ňeprijaťeľen.
26 A sar o posledno ňeprijaťeľis ela zňičimen o meriben.
27 Bo hin pisimen: *„Savoro leske thoďa tel o pindre.“* Ale te phenel, hoj
savoro leske hin poddino, ta džanas, hoj o Del, savo leske thoďa savoro tel
o pindre, nane leske poddino.
28 A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela
Oleske, savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.
29 Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolel vaš o mule? Te o mule našťi
ušťen andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolel?
30 Akor soske sako džives predžas e dar pal amare dživipena?
31 Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen
andro Ježiš Kristus amaro Raj!
32 Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive
džvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na ušťen andral o meriben,
ta akor
„chas, pijas,
bo tajsa meraha!“
33 Ma den tumen te klaminel: „Maškar o nalače manuša pes musarel
o lačho charakteris.“
34 Strižbisaľon avri avke, sar kampel, a ma keren o bini! Bo varesave na
prindžaren le Devles – phenav oda, hoj tumen te ladžan.

Sar ušťena o mule

35 Ale vareko šaj phučel: „Sar ušťena o mule andral o meriben? A andre
savo ťelos avena?“
36 Tu nagoďaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžiďardo ča akor, te
merela.
37 Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeňicakro, vaj varesavo aver,
mek na dičhol avri avke sar odi rastlina, so lestar barola.

38 A o Del les del o ťelos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro
ťelos.
39 Na dojekh ťelos hin jekh: Aver ťelos hin le manušen, aver le džviren,
aver le čiriklen a aver le riben.
40 Hin ňeboskre ťela a hin phuvakre ťela, ale aver šukariben hin le
ňeboskren a aver la phuvakren.
41 Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le
čhonoreskro a aver hin o šukariben le čercheňengro; a e čercheň la
čercheňatar hiňi aver andro šukariben.
42 Avke oda ela, sar pes ušťela andral o meriben. Thovel pes andre phuv
ajso ťelos, so kirňol, ale ušťel ajso, so na kirňol.
43 Thovel pes andre phuv andro našukariben – ušťela andro šukariben;
thovel pes andre phuv andro slabišagos – ušťela andre zor;
44 parunel pes o phuvakro ťelos, no ušťela o duchovno ťelos.
Te hin phuvakro ťelos, akor hin the duchovno ťelos.
45 Avke hin the pisimen: *„Ešebno manuš o Adam ačhiľa džido manuš“*; o
posledno Adam ačhiľa Duchos, savo del dživipen.
46 Nane ešeb o duchovno, ale o ťelesno, a paľis o duchovno.
47 Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin
andral o ňebos.
48 Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda
ňeboskro, ajse hine the savore ňeboskre.
49 Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manušeskri, avke pre peste
uraha the e podoba le ňeboskre manušeskri.
50 Ale kada phenav, phralale, hoj o ťelos the o rat našťi džal andro
kraľišagos le Devleskro, aňi amaro ťelos, so kirňol, našťi chudela o večno
dživipen.
51 Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale
savore avaha čerimen –
52 jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šunďola e
truba, o mule ušťena andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen
avaha čerimen.
53 Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda,
so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar našťi merel.
54 A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so
merel, pre peste urela oda, so imar našťi merel; akor pes ačhela oda, so
hin pisimen: *„O meriben hin zňičimen! O viťazstvo hin dokerdo!“*
55 *„Meriben, kaj hin tiro viťazstvo?*
Meriben, kaj hin tiri zor, savaha dukhaves?“
56 O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le
zakonostar.
57 Ale paľikeras le Devleske, savo amenge del te zviťazinel prekal amaro
Raj Ježiš Kristus.
58 A avke, mire lače phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel!
A ma preačhen te barol andre buči le Rajeskri! Se tumen džanen, hoj
tumari buči andro Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

1 Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke,
sar oda phenďom the le khangerenge andre Galacija.

2 Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel
upre o love ča akor, sar me imar avava.
3 Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire ľileha, hoj te
ľidžan tumaro daros andro Jeruzalem.
4 Te kampľahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

5 Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e
Macedonija ča predžava.
6 Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj
mange te pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal.
7 Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende
predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj
domukela.
8 Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letňice,
9 bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lačhi buči, the
te ode hin but manuša, save pre ma džan.
10 Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke
tumende, bo ov kerel le Rajeskri buči avke sar me.
11 Ňiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom
andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.
12 Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas
te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre
oda ela feder časos, džala.

O posledna lava

13 Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven
odvažna a aven zorale!
14 Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!
15 Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna
andral e Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda
tumen mangav,
16 hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca
služinel a kerel buči.
17 Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos.
Bo on mange kerde oda, so tumen našťi kerďan, akor sar kade na sanas.
18 Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen
den pačiv.
19 Pozdravinen tumen o khangera andral e Azija. Igen tumen pozdravi-
nen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro
kher.
20 Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le
svete čumibnaha.
21 Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.
22 Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja
amaro!
23 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!
24 Miro kamiben mi el tumenca savorenca andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto ľil le Korinťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the
o phral o Timoteus pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint the
savore Devleskre manušenge andre caľi Achaja:

2 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milosť
the o smirom!

O Pavol paľikerel le Devleske

3 Paľikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro. Ov hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro
radišagos.
4 Ov amen del o radišagos andre savore amare pharipena. Avke paľis
the amen šaj das ole radišagostar, so chudňam le Devlestar, avre manušen
andre lengre pharipena.
5 Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but
radišagi le Kristostar.
6 Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radišagos the zachrana.
A te hin amen radišagos, ta the tumen hin radišagos. Oda radišagos
tumen del zor te ľikerel avri a te zľidžal ola pharipena, so the amen zľidžas.
7 Amari naďej pal tumende hiňi zoraľi, bo džanas, hoj sar san jekhetane
amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro
radišagos.
8 Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre
Azija. O pharipen, so pre amende avľa, sas ajso baro, bareder sar birinahas
te zľidžal, avke imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha.
9 Imar peske gondoľinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačhiľa vašoda,
hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen.
10 Kajte sas oda avke, hoj šaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri
a mek amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela
avri,
11 te amenge the tumen pomožinena tumare modľitbenca vaš amenge.
Vaš oda, hoj but džene pes vaš amenge modľinenas, but manuša paľikeren
vaš e milosť, so chudňam.

O Pavol našťi avel andro Korint

12 Bo amaro lašariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj
andro svetos dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a
maškar tumende meksa buter, na andre le manušeskri godi, ale andre le
Devleskri milosť.
13 Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar
mištes achaľon. A pačav, hoj mek achaľona savoro.
14 Akana amen achaľuven ča sikra, ale pačav, hoj achaľona amen andre
savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro
džives amare Rajeskro le Ježišoskro.
15 Andre kada pačaben kamľom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven
duvar požehňimen.

16 Paľis khatar tumende kamľom te predžal andre Macedonija a andral
e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal
andre Judsko.
17 Te oda me kamľom, kerďom oda bi o gondoľišagos? Abo te man
rozhodňinav, rozhodňinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the „He“
the „Na“?
18 Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende
na sas the „He“ the „Na“.
19 Bo o Čhavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov,
pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro
„He“, bo furt kerel, so phenel.
20 Bo savore lava, pal save o Del phenďa, hoj amenge dela, hine andro
Ježiš „He“, a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ – le Devleske pre slava.
21 Ale o Del hino oda, ko zoraľarel amaro the tumaro pačaben andro
Kristus. Ov amen pomazinďa
22 a zapečaťinďa, hoj te avas leskre. A diňa le Duchos andre amare jile,
sar zaloha savorestar, so mek chudaha.
23 O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na
avľom andro Korint, bo tumen na kamľom te dukhavel.
24 Se amen na kamas te vladňinel upral tumaro pačaben, ale kamas te
kerel e buči tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha
ačhen zorales.

2

1 Phenďom mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o
pharipen.
2 Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man paľis dela o radišagos?
Te na oda, kaske me kerďom o pharipen?
3 A kada tumenge pisinďom, hoj sar avava, te na avav smutno ole
dženendar, kastar majinďomas te radisaľol. Bo pačav, hoj savoren tumen
hin jekhetane manca radišagos.
4 Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge
pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro
baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

5 Ale te vareko kerďa varekaske pharipen, na ča mange kerďa pharipen,
ale sikra the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te
prithovel.
6 Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar.
7 Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a poťešinena les, hoj les
oda smutňišagos te na odlel calkom le pačabnastar.
8 Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben.
9 Bo vašoda kada pisinďom, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena
a či kerena savoro avke, sar phenďom.
10 Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo
oda, so me odmukľom – te man sas so te odmukel – odmukľom prekal
tumaro lačho anglo Raj,
11 hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

12 Sar avľom andre Troada te vakerel o evaňjelium le Kristoskro, kajte
sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma,

13 mire duchos na sas smirom, bo na arakhľom ode mire phrales le Titus.
Vašoda man lenca ode rozlučinďom a geľom andre Macedonija.
14 Ale paľikerav le Devleske, savo amenge del furt te zviťazinel
andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro
prindžaripen sar odi šukar voňa.
15 Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola,
ko ena zachraňimen, a the maškar ola, ko ena zňičimen.
16 Prekal jekh oda hin e meribnaskri voňa pro meriben a prekal aver
oda hin e dživipnaskri voňa pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel?
17 Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren.
Ale vaš oda, hoj amen o Del bičhaďa, vakeras pačivalones anglo Del sar
služobňika le Kristoskre.

3

O služobňika la neva zmluvakre

1 Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kampel (sar
varesave avre manušenge) o ľila prekal tumende – abo tumendar –, so
phenena, hoj ko sam?
2 Se tumen san amaro ľil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a
genen savore manuša.
3 Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro ľil, pripravimen amara
službaha, savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha.
Oda ľil hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare
jile.
4 A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del.
5 Amen našťi kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le
Devlestar.
6 Ov amendar kerďa, hoj te avas služobňika la neva zmluvakre – na le
pismenengre andro zakonos, ale le Duchoskre – bo o pismena murdaren,
ale o Duchos obdžiďarel.
7 E služba le meribnaskri – o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara
– sas ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našťi dikhenas le Mojžišoske
pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e služba, so našľiľa, sas ajsi slavno,
8 či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder?
9 Te e služba, so anel odsuďeňje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e
služba, so anel o spravodľišagos?
10 Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba,
so hin akana, bo hin la bareder slava.
11 Bo te oda, so našľol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so
ačhel pro furt?
12 Vašoda, hoj amen hin kajsi naďej, sam igen šmela.
13 Na avke sar o Mojžiš, savo thoďa o khosno pro muj, hoj te na dikhen
o Izraeliti o koňec ola slavakro, savi našľiľa.
14 Ale lengre goďa sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda
khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro
Kristus pes otkerel.
15 Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel
o khosno pre lengre jile.
16 Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het.
17 Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda.

18 No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučharde mujeha
sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos,
amen čerinel pre leskro obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvaľipen andro čikakre kuča

1 Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diňi le Devleskra
milosťatar, amen na slabisaľuvas.
2 Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci
vibitones, aňi na previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen,
savore manuša šaj džanen andre peskre jile, save sam amen manuša anglo
Del.
3 A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren.
4 On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarďa o goďa,
hoj te na dikhen o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le
Kristoskri, savo hino o obrazis le Devleskro.
5 Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino
Raj, bo amen sam ča tumare služobňika prekal o Ježiš.
6 Bo o Del, savo phenďa: „Mi švicinel o švetlos andral o kaľipen!“,
labarďa o švetlos the andre amare jile a anďa o vidňišagos, hoj te
prindžaras e slava le Devleskri, savi dičhol pro muj le Ježišoskro
Kristoskro.
7 Ale kada barvaľipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te
dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar.
8 Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle
andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas;
9 džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam
zňičimen.
10 Furt las pre peskro ťelos le Ježišoskro meriben, hoj o dživipen le
Ježišoskro te dičhol pre amaro ťelos.
11 Bo amen, ko dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the
o dživipen le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro ťelos.
12 A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.
13 Hin pisimen: *„Pačanďiľom, vašoda phenďom.“* Amen hin oda jekh
pačabnaskro Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras.
14 Bo džanas, hoj o Del, savo uštaďa le Rajes le Ježiš andral o meriben,
uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen
jekhetane tumenca anglal peste.
15 Kada savoro hin prekal tumaro lačho, hoj le Devleskri milosť te dodžal
paš o buter a buter manuša, hoj o paľikeriben te barol pre slava le
Devleskri.

O dživipen andral o pačaben

16 Vašoda amen na slabisaľuvas, ale kajte amaro avruno manuš merel,
o andruno manuš hino neveder džives so džives.
17 Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na ľikerena but a anena
amenge igen baro barvaľipen – e večno slava.
18 Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci,
so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ňebos

1 Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada
ťeloskro stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher
andro ňebos, so nane kerdo le vastenca.
2 Vašoda andre kada ťelos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske
te urel peskro kher andral o ňebos,
3 hoj te avas arakhle urde a na lange.
4 Bo medik sam andre kada ťeloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar,
se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakro ťelos, ale te urel pre peste
oda ňeboskro, hoj pes o meribnaskro te zaučharel andre le dživipnaha.
5 No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinďa a diňa amenge the le
Duchos sar e zaloha.
6 Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro ťelos, sam dur
le Rajestar.
7 Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas.
8 Hin amen zoralo pačaben a radeder omukľamas peskro ťelos a geľamas
te bešel khere ko Raj.
9 Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro, hoj te avas
leske pre dzeka.
10 Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro,
hoj peske sako te lel peskro počiňiben vaš oda, so kerďa, medik sas andro
ťelos – či lačho, abo nalačho.

Pal e služba, so anel o smirom

11 Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras
le manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen
prindžaren andre tumare jile.
12 Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso,
soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj te džanen so te phenel olenge, ko pes
lašaren le avruneha, so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo.
13 Te samas bi e godi, oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasťi godi,
oda sas prekal tumende.
14 Bo o kamiben le Kristoskro amen ispidel, bo amen achaľiľam, hoj te
jekh dženo muľa vaš savore, ta akor savore mule.
15 A vašoda muľa vaš savore, hoj ola, ko dživen, te na dživen buter peske,
ale oleske, ko vaš lenge muľa a sas uštado andral o meriben.

16 Akanastar imar na prindžaras ňikas avke, sar oda dikhen o manuša,
bo kajte avke le Kristus varekana prindžarahas, akanastar les imar avke
na prindžaras.
17 Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci
našľile, dikh, savoro hin nevo!
18 Kada savoro hin le Devlestar, savo amen zmjerinďa korkoro peha
prekal o Kristus a diňa the amen e služba, savi anel o zmjereňje.
19 Bo o Del andro Kristus anďa o zmjereňje maškar peste the maškar o
svetos. Na rachinelas imar le manušenge lengre bini a diňa amenge o lav,
so anel o zmjereňje.
20 Sam bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge
dovakerďahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Zmjerinen
tumen le Devleha!
21 Bo o Del thoďa pre oda, ko na prindžarelas o binos, savore amare bini,
hoj andro Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

1 Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le Devleha, hoj e milosť
le Devleskri te na prilen hijaba.
2 Bo phenel:
„Andro milosťivo časos
tut šunďom avri;
andro džives la spasakro
tuke pomožinďom.“
Dikh, akana hin oda milosťivo časos, akana hin oda džives la spasakro!
3 Amen na keras ňič, pre soste vareko šaj rušľahas, hoj ňiko te na dikhel
tele amari služba.
4 Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobňika, save but
ľikeren avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi;
5 samas marde, samas andro berteni a but nipi pre amende igen džanas;
phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale.
6 Ľikerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezľivosť,
andro lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben,
7 andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodľišagos
amenge hin andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana.
8 Sar le Devleskre služobňika predživas the e slava the e ladž; vakeren
pal amende the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale the
avke vakeras o čačipen.
9 Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren;
sam sar ola, ko imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde, ale na
sam murdarde.
10 Sam sar smutna, ale furt radisaľuvas; sam sar čore a the avke but
dženen barvaľaras; sam sar te amen ňič na uľahas, ale hin amen savoro.
11 Ó, Korinťanale, vakerahas tumenca andral o jilo a ňič tumenge na
garuďam andre.
12 Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumen prekal
amende.
13 Ale phenav tumenge sar le čhavenge: Phundraven the tumen tumare
jile prekal amende!

O chramos le džide Devleskro

14 Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na pačan! Sar šaj el o
lačhipen jekhetane le nalačhipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le
kaľipnaha?
15 Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko pačal,
oleha, ko na pačal?
16 So hin jekhetane le Devleskre chramos le modlenca? Se amen sam o
chramos le džide Devleskro, avke sar phenďa o Del:
„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“
17 Vašoda:
„Aven lendar avri
a oddelinen tumen lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumen le nažužestar
a me tumen prilava.
18 *Me avava tumaro Dad*

---

* **6:15** O Belial

a tumen avena mire čhave the čhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“

7

1 Mire lače phralale, te amen o Del diňa kajse lava, žužaras pes
savorestar, so meľarel o ťelos the o duchos, hoj te avas andre savoreste
sveta a te daras le Devlestar.

Le Pavloskro radišagos

2 Prilen amen jilestar! Ňikaske na kerďam ňič nalačho; ňikas na
dukhaďam; ňikaha na thoďam avri.
3 Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinav. Se imar phenďom, hoj san
andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas.
4 Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro
baripen! Andre savore amare pharipena som zoraľardo a pherdžardo le
radišagoha.
5 Bo akorestar, sar avľam andre Macedonija, amare ťelos na sas ňisavo
odpočinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre
amare jile e dar.
6 Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diňa
o radišagos the amen oleha, hoj avľa o Titus.
7 No, na ča oleha, hoj ov avľa, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar.
Ov amenge vakerelas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal
ma roven a sar tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter
radišagos.
8 A te le ľileha tumenge kerďom pharipen, imar mange oda nane pharo,
kajte sas. Se dikhav, hoj tumenge oda ľil anďa sikra pharipen,
9 ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale
vašoda, hoj oda pharipen tumen visarďa le binendar. Oda pharipen sas le
Devleske pre dzeka a oleha tumenge ňič na kerďam nalačho.
10 Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes
le binostar, zachraňinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale
te hin varekas o svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben.
11 Dikhen kaj tumen anďa kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča
dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horľivosť! Savi
voľa te potrestinel oles, ko kerďa o nalačho! Aleha savoreha presikaďan,
hoj san žuže andre kadi veca!
12 A kajte tumenge pisinďom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerďa o
nalačho; aňi na vaš oda manuš, kaske sas kerdo o nalačhipen; ale vaš oda,
hoj pes te sikavel anglo Del, sar amen čačes kamen.
13 Olestar samas zoraľarde.
A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskre radišagostar, bo
leskro duchos sas tumendar savorendar zoraľardo.
14 Me man lašarďom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš
tumende. Amen tumenge furt vakerahas o čačipen a avke the amaro
lašariben anglo Titus pes sikaďa sar čačipen.
15 Leskro jilo hino meksa pašeder paš tumende, sar peske leperel, sar les
savore šunenas a sar les priiľan andre sveto dar anglo Del the andre bari
pačiv.
16 Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

1 Kamas, phralale, hoj te džanen pal e milosť le Devleskri, so sas diňi le
khangerenge andre Macedonija.
2 Prekal o but pharipena sas skušimen avri, ale lengro radišagos sas ajso
baro, hoj kajte hine igen čore, the avke dine igen ščirones.
3 Čačes tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek
buter dine, sar sas hodna.
4 Igen amen mangenas vaš e milosť, hoj te šaj the on pomožinen le
Devleskre manušenge andre Judsko.
5 No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb pes korkore
oddine le Rajeske a paľis the amenge, avke sar oda o Del kamel.
6 Vašoda mangľam le Titus, hoj avke, sar chudňa tumenca te kerel kadi
kamibnaskri služba, avke la the te dokerel.
7 Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the
andro prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben
ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskri služba.
8 Na phenav oda sar rozkazis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver
džene, hoj te skušinav avri, savo čačo hin tumaro kamiben.
9 Se prindžaren e milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri. Sas
barvalo, ale prekal tumende ačhiľa čoro, hoj tumen te barvaľon prekal
leskro čoripen.
10 Kada hin miri rada tumenge: Oka berš na ča hoj diňan ešebna, ale
the ešebna oda kamenas te kerel.
11 No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda
kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin.
12 Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane,
ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.
13 Bo na džal pal oda, hoj avrenge te avel lokeder a tumenge phareder,
ale hoj te avel len avke sar the tumen.
14 Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len
buter, hoj on te pomožinen tumenge, te kampela.
15 Avke sar hin pisimen: *„Oleske, ko skidňa but, na ačhiľa a oleske, ko
frima, na chibaľinelas.“*

O Titus le phralenca bičhade

16 Paľikeras le Devleske, hoj thoďa le Titoske andro jilo kajso starišagos
pal tumende.
17 Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiľa. A na ča
oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende.
18 Amen leha bičhaďam the le phrales, saves lašaren andre savore
khangera vaš leskri služba prekal o evaňjelium.
19 A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre
kadi kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel,
sar kamas te pomožinel.
20 Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar
keras kale barvale daroha.
21 Bo kamas te kerel o lačho: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.
22 A bičhaďam lenca the avre phrales. Les buterval skušinďam avri a
dikhľam, hoj hino igen horľivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel,
bo hin les andre tumende baro pačaben.

23 A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba
maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangeren-
dar a anen e slava le Kristoske.
24 Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera
te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

9

O daros prekal o phrala

1 Mange na kampel tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre
manuša.
2 Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca
šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen – o phrala andral e Achaja –
san imar okle beršestar pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del,
povzbudzinďa but dženen.
3 Vašoda bičhaďom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge
oda phenďom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča
lava andro luftos.
4 Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena
o Macedončana a na arakhena tumen pripravimen – bo paľis tumen
ladžana?
5 Vašoda dikhavas, hoj kampel igen te mangel le phralen, hoj te džan
ke tumende anglal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te
avel oda imar pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo
mušinen.
6 Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko
ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.“
7 Sako avke, sar peske phenďa andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut
vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoha.
8 Bo o Del tumen šaj požehňinel andre savoreste buter, sar tumenge
kampel, avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kampel pre dojekh
lačho skutkos.
9 Avke sar hin pisimen:
„Rozčhiďa ščirones a diňa le čorenge,
leskro spravodľišagos ačhel pro furt.“
10 No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro
te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro
čačipnaskro uľipen.
11 Ov tumen barvaľarela andre savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša
paľikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.
12 Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so
lenge chibaľinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša paľikeren
le Devleske.
13 Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren
le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske
a ščirones tumen lenca the savorenca rozďelinen.
14 On pes vaš tumenge modľinen a igen tumen kamen, bo le Devleskri
milosť upral tumende hin igen bari.
15 Paľikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te
phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

1 Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejileskro“, sar som tumenca,
ale „zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus,
savo hino lačho the kovlejileskro,
2 hoj te na mušinav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene
tumendar, so peske pal amende gondoľinen, hoj keras avke sar o manuša
andre kada svetos.
3 Bo kajte dživas andro ťelos pre kada svetos, amen pes na maras avke
sar o manuša andro svetos.
4 No amare zbraňe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine
le Devleskre, zorale te phagerel o pevnosťi. Lenca phageras o nalačho
gondoľišagos
5 a savoro, so pes upre ľidžal a hazdel pes upral le Devleskro
prindžaripen. Ole zbraňenca phandas dojekh gondoľišagos, hoj pes te
poddel le Kristoske.
6 A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena
šunde andre savoreste.
7 Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko
tumendar pačal, hoj hino le Kristoskro, mi gondoľinel pre oda, hoj avke,
sar ov hino le Kristoskro, avke sam the amen.
8 Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diňa o Raj, na avava
pre ladž, bo odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te
burinas.
9 Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamľomas le ľilenca te
daravel avri.
10 Bo varesave džene phenen: „Leskre ľila hine zorale the phare, ale sar
hino maškar amende, hino slabo a leskre lava ňikhaj ňič.“
11 Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinas andro ľila, sar na sam
tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.
12 No amen pes na opovažinas te prirovňinel abo te rachinel paš
varesave džene, save pal peste but gondoľinen a korkore pes ispiden
anglal. On oda keren sar bi e godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore
peha porovňinen.
13 No amen pes na lašaraha buter, sar kampel. Lašaraha pes ča ola
bučaha, so o Del amen diňa te kerel a the tumen san andre odi buči.
14 Amen pes na lašaras buter, sar kampel. Se dogeľam dži ke tumende
le Kristoskre evaňjelioha.
15 Aňi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra bučaha, ale pačas, hoj
sar barola tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči,
so keras maškar tumende.
16 Paľis šaj anaha o evaňjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende,
a na mušinaha pes te lašarel avreskra bučaha.
17 Ale avke sar hin pisimen: *„Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le
Rajeha.“*
18 Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine lače služobňika, ale
ola, kas o Raj ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

1 Šaj mek zľidžan man andre oda, hoj avava sikra nagoďaver? Mangav
tumen, hoj te zľidžan!

2 Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangaďom
tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivaľa
čha.
3 Ale darav man, hoj pes tumaro gondoľišagos te na visarel het le
čačipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdňa pro binos
la Eva peskre klamišagoha.
4 Bo tumen šukares zľidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel
tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos
the aver evaňjelium sar oda, so priiľan amendar.

5 Me mange gondoľinav, hoj pal ola „bare apoštola“ ňisoha na som palal.
6 Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som.
Se amen tumenge oda savoro sikaďam andre savoreste.

7 Či so, kerďom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre
hazdavas, oleha, hoj bi o počiňiben tumenge vakeravas o evaňjelium le
Devleskro?
8 Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počiňiben, hoj tumenge te
služinav.
9 The akor, sar somas ke tumende a chibaľinelas mange vareso, na somas
ňikaske pre meň. Se te mange vareso chibaľinelas, pomožinenas mange
o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na
el manca ňisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel.
10 Avke sar hin o čačipen le Kristoskro andre mande: Kada miro
lašariben ňiko našťi ačhavela andro phuva la Achajakre!
11 Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

12 No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole
„apoštolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen.
13 Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar
apoštola le Kristoskre.
14 Na čudaľinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aňjelos le
švetloskro!
15 Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobňika prekeren
pro služobňika le čačipnaskre. Ale lengro koňec ela avke, sar peske
zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

16 Pale phenav: Ňiko peske pal ma te na gondoľinel, hoj som nagoďaver.
Ale te avke kerena, prilen man sar nagoďaverones, hoj man the me sikra
te lašarav.
17 Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar
o nagoďaver manuš.
18 Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke
lašarava,
19 bo te san ajse goďaver, ta radišagoha zľidžan le nagoďaveren!
20 Se tumen zľidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko
viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko ľidžal upre pre
tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel.
21 Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!

Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar
nagoďaver:
22 On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o
potomki le Abrahamoskre? The me som.

23 Hine o služobňika le Kristoskre? Phenav oda sar nagoďaver: Me
meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro berteni,
buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben.
24 Le Židendar chudňom pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani,
25 trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čhivkerenas le
barenca, hoj man te murdaren. Trival predžiďiľom oda, hoj e loďa rozpeľa
a jekh džives the jekh rat somas andro paňi pro moros.
26 Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le
zbujňikendar the andre dar mire manušendar – le Židendar – a the le
avre narodendar. Somas andre dar andro foros, pre pušťa, andro moros a
the maškar o falošna phrala.
27 Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas
bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o
gada.
28 Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako
džives pal savore khangera.
29 Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel
andro binos, mange oda te na avel pharo?
30 Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha.
31 O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro – mi el požehňimen leskro nav
pro furt – džanel, hoj na klaminav.
32 Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kraľis
Aretas, man kamľa te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskre.
33 Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le
muroha a denašľom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro viďeňje

1 Mušinav man te lašarel, the te oda nane pre ňisoste lačho. A phenava
pal oda, so dikhľom a so mange o Raj sikaďa.
2 Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš
avricirdlo dži andro trito ňebos. Na džanav, či oda sas andro ťelos vaj
avri le ťelostar – o Del džanel.
3 A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro ťelos, vaj avri le ťelostar,
me na džanav, o Del džanel –
4 sas avricirdlo andro rajos a šunďa ajse veci, save pes na den te phenel
avri le lavenca, save aňi o manuš našťi phenel avri.
5 Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire
slabišagenca.
6 Se kajte man kamľomas te lašarel, na uľomas nagoďaver, bo phenava
ča o čačipen. Ale zľikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondoľinel
buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar.
7 Ale vašoda, hoj man te na ľidžav upre ole bare vecenca, so dikhľom,
sas mange dino o trňos andro ťelos – oda hin o poslos le satanoskro –, hoj
man te dukhavel, hoj man te na ľidžav igen upre.
8 Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het.
9 Ale ov mange odphenďa: „Dos tuke hin miri milosť, bo miri zor
pes presikavel andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire
slabišagenca, hoj te bešel andre mande e zor le Kristoskri.

10 Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž,
sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus.
Bo sar som slabo, akor som zoralo.

O starišagos pal o Korinťana

11 Ačhiľom nagoďaver, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man
kamľan te lašarel; no kajte me na som ňič, andre ňisoste na som cikneder
ole „bare apoštolendar“.
12 Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar
dživavas andre bari trpezľivosť a keravas o zazraki, o znameňja the o
zorale veci.
13 So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča
ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te
odmuken oda nalačhipen!
14 Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava
tumenge pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o
čhave mušinen te skidel o barvaľipen le dajenge the le dadenge, ale on le
čhavenge.
15 Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores,
vaš tumare dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen
frimeder?
16 Se dikhen, me na somas tumenge pre meň. Ale vareko šaj phenel, hoj
som goďaver a thoďom tumenca avri.
17 Či tumen viužinďom avri varekaha olendar, kas ke tumende
bičhaďom?
18 Mangľom le Titus a bičhaďom leha le phrales. Či o Titus tumen
viužinďa avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeha?
19 Calo časos tumenge gondoľinen, hoj pes anglal tumende obhajinas?
Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače
phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron.
20 Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav,
a hoj aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man,
hoj tumen te na arakhav andre vika, andre žjarlivosť, andre choľi, andro
vesekedišagi, andro pľetki, andro nalače vakeribena, andro baripen vaj
andro nasmirom.
21 Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na
kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na
visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so
kerde.

13

O posledna lava

1 Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: *„Dojekh lav
ačhela pro duj abo trin švedki.“*
2 Phenďom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana –
kajte ode na som – pale phenav olenge, ko angloda kerde o bini, the savore
okle dženenge: Sar avava pale, na sajinava ňikas!
3 Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus,
savo nane slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende.
4 Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar.
Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le
Devleskra zoraha.

5 Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; phučen
oda korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel
andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačhiľan andre skuška.
6 Pačav, hoj džanena, hoj amen obačhiľam.
7 Mangas pes ko Del, hoj te na keren ňič nalačho. Na vašoda, hoj amen
te dičhuvas lače, ale hoj tumen te keren o lačho, kajte oda dičhiľahas,
hoj amen na obačhiľam.
8 Se amen našťi džas pro čačipen, ale ačhas vaš o čačipen.
9 Radisaľuvas, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the
modľinas vaš oda, hoj tumen te aven dokonala.
10 Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušinav
te avel prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre
oda, hoj tumen te burinav, ale hoj tumen te budinav.
11 A pro koňec, phralale: Radisaľon! Zdokonaľinen tumen; povzbudzi-
nen jekh avres; gondoľinen jednakones a dživen andro smirom! A o Del
le kamibnaskro the le smiromoskro ela tumenca.
12 Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen
savore phrala andro Del.
13 E milosť le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the
o spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro ľil le Galaťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le
manušestar, ale bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le
Dadestar, savo les uštaďa andral o meriben,
2 the savore phrala, save hine manca, pisinas le khangerenge andre
Galacija:

3 E milosť tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le
Rajestar le Ježišostar Kristostar,
4 savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral
kada nalačho časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro
Del.
5 Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

6 Čudaľinav man, hoj Olestar, ko tumen vičinďa te dživel andre milosť le
Kristoskri, avke sig oddžan paš aver evaňjelium.
7 Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren
andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro.
8 Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos,
vakerďahas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerďam – ta mi
el prekošlo!
9 Avke sar imar sigeder phenďam the akana pale phenav: Te tumenge
vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan – ta mi el
prekošlo!
10 Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del?
Abo kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te avel
pre dzeka le manušenge, ta imar na uľomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

11 Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge
vakeravas, nane le manušestar.
12 Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikaďa
o manuš, ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikaďa.
13 Se tumen šunďan pal miro dživipen, sar mek somas andro židoviko
pačaben. Šunďan, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda,
hoj la te zňičinav.
14 A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save sas andre
mire berša, bo somas igen horľivo pal o tradiciji amare dadengre.
15 Ale o Del peske man avri kidňa mek angloda, sar uľiľom, a vičinďa
man peskra milosťaha, akor sar kamľa
16 prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar
o aver narodi. Akor me imar na geľom pal oda ňikastar te phučel,
17 aňi na geľom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me,
ale geľom andre Arabija a paloda avľom pale andro Damašek.

18 Paľis pal o trin berš geľom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le
Kefas*, a ačhiľom ke leste dešupandž džives.
19 Avre apoštolos na dikhľom, ča le Jakob, le Rajeskre phrales.
20 O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.
21 Paľis geľom andro phuva Sirija the Cilicija,
22 ale le Kristoskre khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na
prindžarenas.
23 On ča šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana
kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te zňičinel.“
24 A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

1 Paľis pal o dešuštar berš geľom le Barnabašiha pale andro Jeruzalem
a iľom manca the le Titus.
2 Geľom ode, bo o Del mange sikaďa, hoj te džav. Sar man arakhľom
korkoro le vodcenca, phenďom lenge o evaňjelium, savo kazinav maškar
o aver narodi. Bo kamavas te džanel, či na denašav abo na denašavas
zbitočňe.
3 Ale aňi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte
hino Grekos.
4 Ča varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel
otroka. On pes sar špijona ispidle počoral andre, hoj te musaren amari
sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus.
5 Amen lenge na pomukľam aňi sikra aňi pes lenge na poddiňam, hoj o
čačipen le evaňjelioskro te ačhel furt tumenca.
6 Ale ola, kas o manuša ľikerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium ňič
buter na dothode – kajte man andre oda nane ňič, ko sas on, bo o Del na
dikhel jekhe manušes barederes sar avres.
7 No ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel
o evaňjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o
obrezimen.
8 Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buči maškar o obrezimen,
delas zor the man maškar o aver narodi.
9 Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas* the o Jan
sprindžarde e milosť, so chudňom le Devlestar. Avke podine mange the le
Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o
aver narodi a on maškar o obrezimen.
10 Ča oda amendar mangenas, hoj te na bisteras pro čore, a oda the me
kamavas igen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

11 Ale sar avľa o Peter andre Antiochija, ačhaďom man leske a phenďom
leske andro jakha, bo namištes kerďa.
12 Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane
le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel
a te odďelinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar,
ko sikavenas pal e obriezka.
13 A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle
andre oda, hoj te avel dujemujengro.

---

* **1:18** O Peter * **2:9** Oda hin o Peter.

14 Ale sar dikhľom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro,
phenďom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o
manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor soske ispides pro phrala
andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

15 Amen uľiľam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi,
16 ale džanas, hoj o manuš pes našťi ospravedlňinel prekal o skutki
le zakonoskre, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen
pačanďiľam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedlňimen prekal o
pačaben le Kristoskro, a na prekal o skutki le zakonoskre. Bo prekal o
skutki le zakonoskre na ela ospravedlňimen ňisavo manuš.
17 Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedlňimen andro Kristus
a dikhas, hoj the amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus
služobňikos le binoskro? Šoha na!
18 Bo te pale ačhavav oda, so čhiďom tele, korkoro sikavav, hoj na
doľikerav o zakonos.
19 Bo me prekal o zakonos muľom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske.
Som ukrižimen jekhetane le Kristoha.
20 Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen,
so akana dživav andro ťelos, dživav andro pačaben andro Čhavo le
Devleskro, savo peske man zakamľa a diňa pes korkores vaš ma.
21 Na odčhivav mandar e milosť le Devleskri, bo te uľahas o manuš
ospravedlňimen prekal o zakonos, akor o Kristus muľa zbitočňe.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

1 Ó, tumen nagoďaver Galaťanale! Ko tumen diliňarďa andre? Se avke
žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muľa o Ježiš Kristus pro kerestos
– avke sar te oda dikhľanas tumare jakhenca!
2 Ča oda tumendar kamľomas te džanel: Či chudňan le Devleskre
Duchos, bo kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šunďan o
evaňjelium a pačanďiľan?
3 So, našaďan e goďi? Chudňan le Duchoha a akana kamen te dokerel le
ťeloha?
4 Kajci but precerpinďan a zbitočňe? Pačav, hoj oda na sas savoro
zbitočňe!
5 Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki
vašoda, hoj keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šunďan o
evaňjelium a pačanďiľan?
6 Dikhen pro Abraham: *„Pačanďiľa le Devleske a rachinelas pes leske oda
sar spravodľišagos.“*
7 Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre.
8 Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben
ospravedlňinela avre naroden, vašoda imar anglal diňa te džanel o
evaňjelium le Abrahamoske: *„Andre tu ena požehňimen savore narodi.“*
9 O Abraham pačanďiľa a sas požehňimen; avke the savore, ko pačan,
hine požehňimen, sar sas ov.
10 Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonoskre, hine tel o
prekošiben. Bo hin pisimen: *„Prekošlo hin sako, ko na doľikerel a na kerel
savoro, so hin pisimen andro zakonos.“*

11 Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlňimen ňisavo manuš
prekal o zakonos, bo *„o čačipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.“*
12 Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: *„Ča oda, ko*
doľikerela o prikazaňja, *dživela.“*
13 O Kristus amen cinďa avri andral o prekošiben le zakonoskro oleha,
hoj ov korkoro ačhiľa prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: *„Prekošlo hin*
sako, ko hino figimen pro kašt.“
14 Ov amen cinďa avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le
Abrahamoskro požehnaňje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te
chudas le Duchos, saves o Del phenďa, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

15 Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša
pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ňiko imar oda našťi čerinel,
aňi našťi ke oda vareso dothovel.
16 O Del diňa lav le Abraham the leskre potomkos. Na phenďa „the leskre
potomkenge*,“ sar te vakerďahas pal o but džene, ale phenďa pal jekh:
„the tire potomkos†*“*, savo hin o Kristus.
17 Kamav oleha te phenel kada: O Del kerďa zmluva le Abrahamoha a
diňa les lav, hoj la doľikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda
(430) berša, našťi prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diňa.
18 Bo te o ďeďictvos uľahas le zakonostar, akor imar na uľahas ole
lavestar, so o Del diňa. No o Del oda diňa sar daros le Abrahamoske prekal
peskro lav.
19 Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela
o potomkos, pal savo o Del diňa lav. O zakonos sas dino le aňjelendar
prekal o vast le prostredňikoskro.
20 Ale na kampel prostredňikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino
jekh.

O otroka the o čhave

21 Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diňa? Na, šoha
na! Bo te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diňahas dživipen,
ta akor sako, ko les doľikerďahas, uľahas ospravedlňimen.
22 Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri,
hoj ola, ko pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda
daros, pal savo o Del diňa lav.
23 Ale angloda, sar avľa o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen
sar andre bertena, medik pes na sikaďa o pačaben.
24 O zakonos sas amaro vichovavaťeľis, medik na avľa o Kristus, hoj te
avas ospravedlňimen prekal o pačaben.
25 Ale kanastar avľa o pačaben, imar na sam tel o vichovavaťeľis,
26 bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš
Kristus.
27 Se savore, ko san bolde andro Kristus, urďan pre tumende le Kristus.
28 Imar akana nane aňi Židos, aňi Grekos; aňi otrokos aňi slobodno; aňi
murš aňi džuvľi, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus.
29 A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal
oda lav, so diňa o Del, the o ďeďiča.

---

* **3:16** E grecko čhib: o semena † **3:16** E grecko čhib: o semenos

4

1 Ale phenav: Medik hin o ďeďičis ternoro, ňisoha nane aver le
otrokostar, kajte savoro hin leskro.
2 Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo
určinďa leskro dad.
3 Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zorenge,
so ľidžan kada svetos.
4 Ale sar pes naplňinďa o časos, bičhaďa o Del peskre Čhas, savo uľiľa
la džuvľatar, uľiľa tel o zakonos,
5 hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačhas o čhave
le Devleskre.
6 A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhaďa o Del le Duchos peskre Čhaskro
andre amare jile – le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“
7 Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o
Del kerďa the ďeďičis.

O starišagos pal o Galaťana

8 Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole
devlenge, save nane čačes devla.
9 No akana, sar prindžarďan le Devles – abo sigeder phenďomas, sar o
Del prindžarďa tumen – sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the
bezmocna zora, so ľidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel
sar otroka?
10 Soske avke doľikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša?
11 Darav man pal tumende, či man tumenca na trapinďom zbitočňe.
12 Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar
tumen. Ňisoha mange na ubľižinďan.
13 Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar
vakeravas o evaňjelium.
14 Ale kajte miro nasvaľiben sas prekal tumende bari skuška, na dikhľan
man tele a na odčhiďan man. Priiľan man sar le Devleskre aňjelos – sar te
priiľanas korkores le Ježiš Kristus.
15 So pes ačhiľa tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge
čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge iľanas avri a diňanas
len mange.
16 Ačhiľom akana tumaro ňeprijaťeľis oleha, hoj tumenge phenav o
čačipen?
17 Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal
pal tumaro lačho. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj
te džan pal lende.
18 Hin mištes te tumenge džal pal o lačho; a oda furt, a na ča akor, sar
som tumenca.
19 Čhavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel
te ločhol, medik na avena ajse sar o Kristus.
20 Akana kamľomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres,
bo igen man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

21 Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so
vakerel o zakonos?
22 Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a
jekh la slobodna romňatar.
23 La otrokiňakro čhavo uľiľa le ťelostar, ale la slobodnakro čhavo uľiľa
le lavestar, so o Del diňa.

24 Oda, so pes ode ačhiľa, kampel te achaľol sar podobenstvo. Kala duj
džuvľija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin
e Hagar, savake uľon o čhave andro otroctvos.
25 E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos
hino sar o foros Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca
andro otroctvos.
26 Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiňi amari
daj.
27 Bo hin pisimen:
„Radisaľuv tu, so našťi ačhes khabňi a šoha na ločhiľal!
Vičin radišagostar a giľav tu, so šoha na precerpinďal o ločhibnaskre
dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvľa, so hiňi omukľi,
sar ola, sava hin rom.“
28 Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diňa o Del, avke
sar o Izak.
29 Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so uľiľa le ťelostar, džalas pre oda,
so uľiľa le Duchostar. Avke oda hin the akana.
30 Ale so phenel le Devleskro Lav? *Trade avri la otrokiňa the lakre čhas,*
bo lakro čhavo na ela ďeďičis la slobodna romňakre *čhaha*.
31 Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiňakre, ale la slobodna
romňakre.

5

E sloboda andro Kristus

1 O Kristus amen oslobodzinďa, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen
andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.
2 Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor
tumenge o Kristus na ela pre ňisoste.
3 Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj
mušinel te doľikerel calo zakonos.
4 Tumen, ko kamen te avel ospravedlňimen prekal o zakonos, san calkom
odďelimen le Kristostar. Peľan avri andral e milosť le Devleskri.
5 Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha
ospravedlňimen anglo Del.
6 Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino
obrezimen, abo na, ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.
7 Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhaďa, hoj te na šunen o
čačipen?
8 Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinďa.
9 *„Sikra kvasos anel upre calo chumer*.“
10 Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondoľinena avres. Ale oles, ko
tumen diliňarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela.
11 Phralale, te me mek furt vakerďomas, hoj pes kampel te del te
obrezinel, akor soske pre mande mek furt gelehas? Te oda uľahas čačo, ta
akor o kerestos le Kristoskro lenge imar na anďahas o rušiben.
12 Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the
sa!
13 Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No,
ma použinen e sloboda prekal tumaro ťelos, hoj kerena oda, so kamen
tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben.
14 Bo calo zakonos hino naplňimen andre kada jekh prikazaňje:
„Kameha avres avke sar tut korkores!“

15 Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na
aven jekh avrestar zachale!

O skutki le ťeloskre

16 Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le ťeloskre.
17 Bo o ťelos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o
ťelos.
18 Ale te tumen ľidžal o Duchos, na san tel o zakonos.
19 O skutki le ťeloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te
kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž,
20 te služinel le modlenge, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel
pes, te žjarlinel, te choľarel pes, te marel upre jekh avres, te rozďelinel pes,
te rozmarel o khangera,
21 te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but
ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder
phenďom: Ola, ko keren kala veci, na chudena o kraľišagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

22 Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e
trpezľivosť, o lačhipen, o lačhejileskeriben, e vernosť,
23 o kovlejileskeriben the o zľikeriben. Pre kala veci nane zakonos.
24 Ola, ko hine le Kristoskre, primarde pro kerestos peskre nalače
binošna žadosci.
25 Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos.
26 Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes
jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

1 Phralale, te varesave manušes arakhľanas paš oda, sar kerel varesavo
binos, akor tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda
avri, ale keren oda andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende,
hoj the tumen te na peren andro pokušeňje.
2 Ľidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplňinena o zakonos le
Kristoskro.
3 Bo te peske vareko pal peste gondoľinel, hoj hino vareko, a ov nane
ňiko, korkoro pes klaminel.
4 Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a paľis pes šaj lašarela korkoro andre
peste, ale te na pes porovňinel avrenca.
5 Bo sako ľidžala peskro pharipen.
6 Oda manuš, savo sikľol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore
lačhipnastar, so les hin.
7 Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ňiko na asala. Bo savoro,
so o manuš sadzinel, oda the kidela upre.
8 Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre ťeloske, andral
o ťelos kidela upre o kirňipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre
dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno dživipen.
9 Te na ačhas strapimen avke, hoj preačhaha te kerel o lačhipen, bo
avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o uľipen.
10 Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorenge a mek
buter le phralenge the le pheňenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

11 Dikhen, save bare pismenenca tumenge me mire vasteha pisinav!

12 Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj
tumen te den te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o
kerestos le Kristoskro.
13 Bo aňi on korkore, so hine obrezimen, na doľikeren o zakonos. Ale
kamen, hoj pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes paľis on te
lašaren oleha, hoj kerde e obriezka pre tumaro ťelos.
14 Ňisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro
Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som
ukrižimen le svetoske.
15 Bo na džal pal oda, či hin o manuš obrezimen, abo nane, ale či hino
nevo stvoreňje.
16 O smirom the e milosť pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te ľikerel,
a the pro Izrael le Devleskro.
17 A akanastar man imar ňiko te na trapinel, bo me ľidžav pre miro ťelos
o jazvi le Kristoskre.
18 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha,
phralale.
Amen.

Le Pavloskro lil le Efežanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra voľatar,
pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olenge, ko pačan
andro Ježiš Kristus.

2 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milosť
the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnaňje andro Kristus

3 Požehňimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro, savo amen andro Kristus požehňinďa savore duchovne
požehnaňjenca andral o ňebos.
4 Se mek aňi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidňa avri
prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas
andro kamiben.
5 Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerďa, bo sas leske oda pre
dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus.
6 Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milosť, so amen diňa hijaba
andre peskro Čhavo, saves kamel.
7 Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o
bini. Igen bari hin e milosť le Devleskri,
8 savi amen avke barvales diňa! Andre savoro peskro goďaveripen the
prindžaripen
9 amenge diňa o Del te džanel o garuďipen. Oda, so ov kamelas a so leske
sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenďa, hoj kerela prekal o
Kristus.
10 Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačho časos, kamel te
sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro
ňebos the pre phuv.
11 Andre leste ačhiľam the o ďeďiča, avke sar oda o Del imar anglal
kamľa. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel,
12 hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder
mukahas pro Kristus.
13 The tumen, sar andre leste pačanďiľan, sanas zapečaťimen ole Svete
Duchoha, pal savo o Del diňa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šunďan o lav
le čačipnaskro, o evaňjelium pal tumari zachrana.
14 O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda,
so phenďa. Diňa lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra
slavake!

Le Pavloskri modľitba

15 Vašoda the me, sar šunďom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro
Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša,
16 na preačhav vaš tumenge te paľikerel le Devleske. Leperav tumen
andre mire modľitbi,
17 hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro,
tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela goďaveren a
sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena.

18 Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj
te džanen, andre savi naďej tumen vičinďa, a savo slavno the barvalo hin
o ďeďictvos maškar leskre manuša.
19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiňi odi zor, so kerel andre
amende, ko pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri,
20 savaha uštaďa le Kristus andral o meriben a thoďa les te bešel pal
peskri čači sera andro ňebos.
21 Ov hino upral savorende pro ňebos; upral dojekh vladaris, autorita,
zor, the rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos,
ale the andre oda svetos, so avela.
22 O Del thoďa le Kristoske savoro tel o pindre a diňa les šereske upral
savoreste la cirkvake.
23 E cirkev hiňi leskro ťelos; hiňi naplňimen lestar, savo naplňinel savoro
andre savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenas le Devles a kerenas
bini.
2 Akor dživenas avke, sar pes dživel andro svetos a šunenas le benges,
savo hino raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel
andre ola manuša, save na šunen le Devles.
3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le ťeloskre
a kerahas oda, so kamelas amaro ťelos the amari goďi a avke sar the okla
manuša peske zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choľi.
4 Ale o Del hino ajso barvalo andre peskri milosť a baro andro kamiben
ke amende,
5 hoj amen obdžiďarďa le Kristoha, mek sar samas mule andre amare
bini. Le Devleskra milosťatar san spasimen!
6 Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštaďa andral o meriben,
hoj leha jekhetane te bešas andro ňebos.
7 Ov ada kerďa vašoda, hoj peskra milosťaha andro Ježiš Kristus amenge
te sikavel peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela.
8 Bo le Devleskra milosťatar san zachraňimen prekal o pačaben. No oda
nane tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskro daros.
9 Na san zachraňimen le skutkendar, hoj pes ňiko te na lašarel.
10 Se vašoda amen o Del stvorinďa andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola
lače skutki, save o Del imar anglal pripravinďa prekal amende.

Jekh andro Kristus

11 Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uľiľan sar o Nažidi. Ola,
ko peske phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven
baripen andre oda, so pes kerel le manušeskre vastenca pro ťelos).
12 Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane
le Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro
lava, so diňa o Del. Sanas andre kada svetos bi e naďej a dživenas bi o Del.
13 Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes
paš o Del prekal o rat le Kristoskro.
14 Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoďa
andre jekh. Čhiďa tele peskre ťeloha oda muros, so len rozďelinelas sar
ňeprijaťeľen.
15 A zrušinďa o zakonos leskre prikazaňjenca the pravidlenca, hoj andre
peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom.

16 Andre jekh ťelos sthoďa sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo
zňičinďa lengro ňeprijaťeľstvo.
17 A sar avľa, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar,
a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes.
18 Bo prekal leste šaj avas sodujdžene andre jekh Duchos ko Dad.
19 Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver
phuv, ale san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca andre jekh
famelija le Devleskri.
20 San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le
prorokengro, kaj hin o hlavno bar korkoro o Ježiš Kristus.
21 Ov ľikerel cal'i stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto
chramos andro Raj.
22 Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj
o Del bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri bući maškar o aver narodi

1 Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske
Kristoske, vaš tumenge, so na san Židi.
2 Se šunďan pal oda, hoj o Del andre peskri milosť mange diňa kadi
služba, hoj la te kerav prekal tumende.
3 O Del mange sikaďa, hoj te džanav leskro garuďipen, pal savo sikra
pisinďom.
4 Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaľuvav o garuďipen
le Kristoskro.
5 Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o
Duchos o Del diňa te džanel peskre svete apoštolenge the le prorokenge
oda,
6 hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane ďeďiča le
Židenca a jekhetane kotora andre jekh ťelos a the prekal lende hine o
lava, so diňa o Del andro Ježiš Kristus.
7 Me ačhiľom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra
milosťakro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel.
8 Mange, savo som nekcikneder maškar o manuša le Devleskre, sas
diňi kadi milosť, hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o
barvaľipen le Kristoskro, savo pes aňi na del te zmerinel,
9 a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del,
savo kerďa savoro.
10 O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh
ňeboskri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskri goďi andre savoreste.
11 Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinďa, hoj pes te ačhel prekal
amaro Raj Ježiš Kristus,
12 hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo
Del.
13 Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš
tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

14 Vašoda mangav pro khoča le Dades,
15 savestar hin savore famelijen andro ňebos the pre phuv peskre nava,
16 hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvaľi slava te del igen te
zoraľol pro andruno manuš;

17 mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile,
hoj te aven zakoreňimen the zorales zathode andro kamiben,
18 hoj te šaj achaľon tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo,
džinďardo, učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro;
19 a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral
dojekh godi, hoj te aven naplňimen andre savori plnosť le Devleskri.
20-21 Akana mi džal pal savore pokoleňja pro furt e slava andre cirkev the
andro Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko
mek buter šaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondoľinas!
Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

1 Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen
mištes oda dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar.
2 Aven pokorna a kovlejileskre andre savoreste a zľidžan jekh avres
andre trpezľivosť the andro kamiben.
3 Keren savoro prekal oda, hoj te doľikeren e jednota le Duchoskri, savi
tumen sphandel jekhetane andro smirom.
4 Hin jekh ťelos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh
naďej le Devlestar;
5 hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh boľipen,
6 a hin jekh Del the Dad savorenge, savo hino upral sakoneste, prekal
sakoneste a andre sakoneste.
7 Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra milosťatar pal
oda, keci amenge o Kristus merinďa avri.
8 Avke sar hin pisimen:

„Geľa upre pro nekučeder thana,
iľa peha le zaphandlen;
diňa le manušen o dari.“

9 Akana, so hin oda, hoj „geľa upre“? Oda hin, hoj ešeb geľa tele andro
nekteluneder thana la phuvakre.
10 Oda, ko avľa tele, hin oda jekh, savo geľa the upre upral savore ňebi, hoj
te naplňinel savoro.
11 Ov ačhaďa jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar
evaňjelisten, avren sar pastoren a avren sar učiťeľen.
12 Ačhaďa len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e
služba, hoj te budinen le Kristoskro ťelos,
13 medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben
the andro prindžaripen le Devleskre Čhaskro a medik na avaha dospela
manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus.
14 Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čhivkerel sar
le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar,
save le klamišagoha ľidžan avren pro nalačho drom, hoj te peren.
15 Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas
andre savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero.
16 Ov sthovel savore kotora andro ťelos a ľikerel calo ťelos jekhetane. A
kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kampel, hoj o ťelos te barol
a te zoraľol andro kamiben.

O purano the o nevo dživipen

17 Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o
bijedevleskre manuša, bo oda, so on gondoľinen, nane lačho pre ňisoste
18 a lengre goďa hine andro kaľipen. Na prindžaren le Devleskro
dživipen, bo na achaľon ňisoske a lengre jile hine barune.
19 Imar pes aňi na ladžan ňisostar, keren savoro džungipen a na džanen
kana te preačhel.
20 Ale tumen pal o Kristus avke na sikľiľan!
21 Te šunďan pal o Ježiš a sikľiľan o čačipen, so hin andre leste,
22 čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane
dživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the le nalače
žadoscenca.
23 Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondoľišagos
24 a uren pre tumende le neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri
podoba andro spravodľišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

25 Savore sam jekhetane andre jekh ťelos, vašoda preačhen te klaminel
a chuden te vakerel o čačipen jekh avreha.
26 Te tumen ela choľi, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari
choľi.
27 Ma den le benges ňisavo than!
28 Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre
vastenca, hoj les te avel so te del olen, kas nane.
29 Ňisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačho
lav, so zoraľarel avren avke, sar kampel a anel e milosť olenge, ko šunen.
30 Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas zapečaťimen pre oda
Džives, sar avena zachraňimen.
31 Preačhen te ľikerel e kirko choľi andro jilo, te rušel, te vesekedinel
pes, te kerel vika a te košel. Ma keren ňič, so nane lačho.
32 Ale aven jekh ke aver lače a kovlejileskre – a odmuken jekh avreske
avke, sar the o Del andro Kristus odmukľa tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

1 O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te
aven ajse sar Ov.
2 Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diňa pes
korkores sar daros the sar obeta, so šukares voňinelas a hiňi pre dzeka le
Devleske.
3 Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes
aňi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko
ela hamišno.
4 Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder paľikeren
le Devleske.
5 Bo mištes džanen, hoj ňisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o
džungale veci, abo hino igen lakomo – bo o lakomstvo hin sar modloslužba
– nane ňisavo than andro kraľišagos le Kristoskro the le Devleskro.
6 Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline
lavenca, bo ipen vaš oda avel e choľi le Devleskri pre ola manuša, save
les na šunen.
7 Te na chal tumen ňič kajse manušenca!
8 Bo varekana sanas andro kaľipen, ale akana san o švetlos, bo san le
Rajeskre. Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos.

9 Se o ovocje le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodľišagos the
čačipen.
10 Roden, so hin le Devleske pre dzeka.
11 Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kaľipen a nane lače pre
ňisoste, ale radeder anen ola veci avri pro švetlos.
12 Bo hin ladž mek až te vakerel pal oda, so on počoral keren,
13 ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine.
14 Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:
„Preker tut, tu so soves,
ušťi andral o meriben
a švicinela tuke o Kristus.“
15 Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o
nagoďaver, ale sar o goďaver.
16 Kala dživesa nane lače, vašoda viužinen dojekh ora pre oda, hoj te
keren o lačho.
17 Ma aven nagoďaver, ale achaľon, so tumendar o Raj kamel.
18 Ma mačon la moľatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen,
ale aven naplňimen le Svete Duchoha.
19 Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne
giľenca a giľaven the bašaven andral o jilo le Rajeske.
20 Vaš savoreske paľikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare
Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

Pal o veradune

21 Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.
22 O džuvľa pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske.
23 Bo o murš hin o šero la džuvľake, avke sar hin o Kristus o šero la
cirkvake, peskre ťeloske, saveske hino Spasiťeľis.
24 Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristoske andre savoreste, avke
pes mi podden the o džuvľa peskre romenge.
25 Tumen muršale, kamen le romňijen avke, sar the o Kristus kamelas
peskri cirkev a diňa vaš lake pes korkores,
26 hoj la te pošvecinel a te žužarel andro paňi prekal o lav.
27 O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane
škvrni abo vraski abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži.
28 Avke the o murša mi kamen peskre romňijen avke, sar peskre vlastna
ťela. Bo oda murš, savo kamel peskra romňa, korkoro pes kamel.
29 Bo mek šoha ňiko na sas ajso, hoj te našťi avri ačhiľahas peskro ťelos.
Ale sako les ľikerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev,
30 bo amen sam leskre ťeloskre kotora.
31 Avke sar hin pisimen: *„Vašoda omukela o murš peskra da the peskre
dades, ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh ťelos.“*
32 Kada garuďipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e
cirkev.
33 Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romňa sar pes
korkores a e romňi mi del pačiv peskre romes.

6

Pal o čhave the pal o dada

1 Čhavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the
tumare daden, bo oda hin mištes.
2 *„De pačiv tira da the tire dades,“* – kada hin ešebno prikazaňje, paš
savo o Del amen diňa lav –,

3 *„hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.“*
4 Tumen, dadale, ma choľaren tumare čhaven, ale bararen len mištes
avri, dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

5 Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus,
daraha the andro izdraňipen.
6 Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka
le manušenge, ale sar le Kristoskre otroka, save keren jilestar oda, so hin
le Devleske pre dzeka.
7 Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenge.
8 Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačho, chudela o počiňiben le
Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.
9 A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen,
hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ňebos a ov na dikhel jekhe
manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

10 A pro koňec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor.
11 Uren pre tumende cal'i vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro
nalače plani le bengeskre.
12 Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le
uprune rajenca, save ľidžan kada kalo svetos the le nalače duchenca
andro luftos.
13 Vašoda uren pre tumende cal'i vizbroj le Devleskri, hoj te šaj ľikeren
avri, sar avela o nalačo džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek
te ačhen.
14 Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o
sirimos; uren pre tumende o spravodľišagos sar o trastuno pancjeris
15 a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravimen te vakerel o
evaňjelium pal o smirom.
16 A andre savoreste len o pačaben sar o šťitos, saveha šaj murdaren
andre savore jagale šipi le nalačheskre.
17 Len o spaseňje sar e prilba pre tumare šere the e šabľa le Duchoskri,
so hin o Lav le Devleskro.
18 Modľinen tumen furt andro Duchos a anen o modľitbi the o mangipena
anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modľinen tumen vaš savore manuša
le Devleskre.
19 Modľinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar
prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garuďipen le evaňjelioskro.
20 Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda som akana andre bertena.
Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušinav.

O posledna pozdravi

21 O Tichikus, amaro lačho phral the o pačivalo služobňikos andro Raj,
dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav.
22 Me les bičhaďom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a
te anel tumenge o radišagos andro jile.
23 O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom,
o kamiben the o pačaben.
24 Le Devleskri milosť mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš
Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

Le Pavloskro ľil le Filipanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinas
savore Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros
Filipi, the le zborengre vodcenge the dijakonenge.

2 E milosť tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le
Rajestar le Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modľitba

3 Paľikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav.
4 Andre dojekh miri modľitba man modľinav furt radišagoha vaš
tumenge savorenge,
5 bo mange pomožinenas andre služba le evaňjelioskri le ešebne
dživesestar dži akana.
6 Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lačhi buči, so andre tumende chudňa
te kerel, dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.
7 Me mange oda šaj gondoľinav pal tumende savorende. Se tumen mange
san andro jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milosť le Devleskri,
či akana, sar som andre bertena, abo akor, sar braňinahas a zoraľarahas
o evaňjelium.
8 O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen
džal le Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.
9 A modľinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter,
hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achaľon
10 a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modľinav man, hoj te aven
žuže the bi o binos andro Džives le Kristoskro
11 a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le
Ježišostar Kristostar – pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

12 Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačhiľa,
pomožinďa le evaňjelioske.
13 Savore slugaďa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle,
hoj som phandlo andre vaš o Kristus.
14 Oda, hoj som andre bertena, zoraľarďa but phralen andro Raj, hoj
meksa šmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.
15 No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes
te vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus lače jilestar.
16 On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj
braňinav o evaňjelium,
17 no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal
a na keren oda žužes, bo peske gondoľinen, hoj mange kerena buter
pharipen andre bertena.
18 Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj
andro čačipen – pal o Kristus pes kazinel.
Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava,
19 bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modľitbi
the prekal e pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri.

20 Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ňisoste na
ladžava. Pačav, hoj leske služinava bi e dar a avke sar furt the akana ela
o Kristus barardo andre miro ťelos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

21 Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos.
22 Ale te oleha, hoj dureder dživava andro ťelos, šaj kerava buter lačhi
buči, na džanav so mange te kidel avri.
23 Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo
ada mange uľahas nekfeder;
24 ale prekal tumende hin feder, hoj te ačhav andro ťelos.
25 Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorenca pre
tumaro lačho the radišagos andro pačaben.
26 Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar
avava pale ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

27 Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či
imar avava a dikhava tumen, abo na avava, kamav te šunel pal tumende,
hoj ačhen zorales andre jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o
pačaben le evaňjelioskro.
28 Ma den tumen ňisoha te daravel avri olenge, ko pre tumende džan!
Oda ela znameňje le Devlestar, hoj on ena zňičimen a tumen avena
zachraňimen.
29 Bo tumenge sas diňi e milosť, na ča hoj andro Kristus te pačan, ale the
te cerpinen vaš leske.
30 Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhľan pre ma a pal savo
the akana šunen, hoj mek predžav.

2

1 Vašoda, te tumen hin varesavo povzbuďeňje andro Kristus, varesavo
poťešeňje leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos,
varesavo lačhipen the milosrďenstvo,
2 akor naplňinen miro radišagos avke, hoj gondoľinena jednakones,
kamena tumen jednakones a avena jekh andro duchos the andro gon-
doľišagos.
3 Ma keren ňič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša
te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar.
4 Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

5 Mi el andre tumende ajso gondoľišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:
6 Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondoľinelas,
hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,
7 ale korkoro savoro omukľa
a priiľa e podoba le sluhaskri,
ačhiľa ajso sar o manuš
a sikaďa pes sar manuš.
8 Poňižinďa pes
a sas poslušno dži o meriben
– dži o meriben pro kerestos.

9 Vašoda les o Del hazdňa upral savoreste
a diňa les nav, so hin upral dojekh nav,
10 hoj andro nav Ježiš
te banďol dojekh khoč andro ňebos,
the pre phuv the tel e phuv,
11 hoj dojekh čhib te viznavinel,
hoj o Ježiš Kristus hino Raj,
pre slava le Devleskri le Dadeskri.

12 Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenas – oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som – keren buči pre tumaro spaseňje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.
13 Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.
14 Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,
15 hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleňje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheňa pro ňebos.
16 Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba.
17 No kajte uľahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca.
18 Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

19 Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin.
20 Bo nane man ňiko ajso sar ov, ko avke pal tumende gondoľinel a čačes pes pal tumende starinel.
21 Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro.
22 Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikaďa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium.
23 Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela.
24 Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.
25 Dičholas pes mange avke, hoj kampel ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhaďan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kampel.
26 Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došunďan, hoj nasvaľiľa.
27 Bo ov čačes pro meriben nasvaľiľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen.
28 Vašoda les so neksigeder bičhaďom ke tumende, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen.
29 Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv,
30 bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na daranďiľa te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našťi kerďan.

3

O spravodľišagos prekal o pačaben

1 No akana mek phenav, phralale mire, radisaľon andro Raj. Nane mange
phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačho.
2 Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalače manuša, pre ola, ko
čhingeren o ťelos.
3 Bo amen sam čačes obrezimen, amen, ko služinas le Devleske andre
leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro ťelos,
4 kajte me man šaj mukľomas the pre miro ťelos.
Te peske vareko aver gondoľinel, hoj pes šaj mukel pro ťelos, meksa
buter me:
5 Somas obrezimen pro ochtoto džives, andral o izraeliko rodos, andral
o kmeňos Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis;
6 bara choľaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a doľikeravas savoro,
so kamel o zakonos.
7 Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar ňič vaš o
Kristus.
8 Ale čačes dikhav savoro sar našaďipen, bo vzacneder mange hin, hoj
te prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhiďom
a hin mange oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus
9 a te avav arakhlo andre leste sar ajso manuš, savo nane čačipnaskro
korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro
prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o
pačaben;
10 hoj te prindžarav les the e zor, so les uštaďa andral o meriben; hoj te
ľidžav leskre dukha a te avav ajso sar ov andre leskro meriben,
11 hoj varesar te dodžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e ňeboskri odmena

12 Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te uľomas dokonalo,
ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar
dochudňa.
13 Phralale, me mange na gondoľinav pal mande, hoj imar oda
dochudňom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav
sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma.
14 Denašav andro cieľos, hoj te zviťazinav e ňeboskri odmena, prekal
savi man o Del vičinďa andro Ježiš Kristus.
15 A kavke kampel te gondoľinel amenge savorenge, ko sam dospela
andro pačaben. A te pal varesoste avres gondoľinen, the oda tumenge
mek o Del sikavela.
16 Ča dživas dureder andre oda, so imar priiľam.
17 Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save
dživen avke, sar tumenge amen sikaďam.
18 Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval
phenavas a the akana rovibnaha phenav, dživen sar ňeprijaťeľa le
Kristoskre kerestoske.
19 Lengro koňec hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava
hin e ladž, bo gondoľinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv.
20 Ale amaro kher hin andro ňebos a odarik užaras the le Spasiťeľis, le
Rajes le Ježiš Kristus.
21 Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela
amare slaba meribnaskre ťela pre ajse, sar sas leskro oslavimen ťelos.

4

1 Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibaľinen,
tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre
phralale, ačhen zoraha andro Raj!

O Pavol zoraľarel le pačabnaskren

2 Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh
gondoľišagos andro Raj!
3 Mangav the tut, miro verno phrala*: Pomožin ole pheňenge, se the on
manca phares kerenas buči vaš o evaňjelium jekhetane le Klementoha the
mek avrenca, savengre nava hine pisimen andre kňižka le dživipnaskri.
4 Radisaľon andro Raj furt a pale phenav: Radisaľon!
5 Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!
6 Pal ňisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modľitbi the
andro mangipena phenen le Devleske paľikeribnaha, so tumenge kampel.
7 A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chraňinela tumare
jile the tumare gondoľišagi andro Ježiš Kristus.
8 No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondoľinen pre oda, so hin
čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačho a pro
lašariben.
9 Keren oda, so sikľiľan, so priiľan, šunďan a dikhľan pre ma. A o Del,
savo del o smirom, ela tumenca.

O paľikeriben vaš o dari

10 Igen radisaľiľom andro Raj, hoj tumen pale chudňan te starinel pal
ma. Džanav, hoj tumen na preačhiľan pal ma te starinel, ča na sas tumen,
kana mange oda te sikavel.
11 Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibaľinel, bo me sikľiľom
te avel spokojno oleha, so man hin.
12 Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre
savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel spokojno,
sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som
andro čoripen.
13 Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.
14 Ale mištes kerďan, hoj mange pomožinďan andre miro pharipen.
15 The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudňom te vakerel o
evaňjelium, sar odgeľom andral e Macedonija, aňi jekh khangeri mange
na pomožinelas andre oda, so mange kampelas, ča tumen korkore.
16 Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhaďan mange buterval
oda, so mange kampelas.
17 Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar
barola pre tumaro lačho.
18 Chudňom savoro, hin man mek buter, sar mange kampel; hin man
savoro pherdo olestar, so bičhaďan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e
šukar voňa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske.
19 A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kampel peskre bar-
vaľipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.
20 Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

21 Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o
phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.

---

* **4:3** Abo: Mangav the tut, Sizigos

22 Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nekbuter ola, ko
služinen andro palacis le cisariskro.
23 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca
savorenca.

Le Pavloskro ľil le Kološanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus
2 pisinas le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar!

O Pavol paľikerel le Devleske

3 Sar pes modľinas, furt paľikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.
4 Bo šunďam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre,
5 angle naďej, savi tumenge hiňi pripravimen andro ňebos a pal savi imar sigeder šunďan andro čačipnaskro lav, andro evaňjelium,
6 savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šunďan a prindžarďan čačes le Devleskri milosť.
7 Avke sar oda sikľiľan le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobňikos le Kristoskro prekal tumende.
8 Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.
9 Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šunďam, pes na preačhas vaš tumenge te modľinel. Mangas le Devles, hoj tumen te naplňinel, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro goďaveripen the savori duchovno goďi.
10 Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lače veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles.
11 A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zľidžal, te aven trpezľiva a radišagoha
12 te paľikeren le Dadeske, savo tumendar kerďa ajsen, save šaj chuden o kotor andro ďeďictvos maškar le Devleskre manuša andro kraľišagos le švetloskro.
13 Ov amen cirdňa avri andral e zor le kaľipnaskri a prethoďa andro kraľišagos peskre Čhaskro, saves kamel.
14 Andre leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.
15 O Kristus hino o obrazis le ňeviďiťelne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen.
16 Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro ňebos the pre phuv – oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o kraľa abo o autoriti – savoro hin stvorimen lestar a prekal leste.
17 O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste ľikerel savoro jekhetane.
18 Ov hino o šero le ťeloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko ušťiľa andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno.

19 Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo
20 a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ňebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čuľiľa avri pro kerestos.
21 Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ňeprijaťeľa angle tumare nalače skutki, so kerenas a gondoľinenas.
22 Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muľa andro manušeskro ťelos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos.
23 No oda ča akor, te ľikerena avri, te ačhena zorales andro pačaben a te tumen na visarena het la naďejatar, pal savi šunďan andro evaňjelium. Oda evaňjelium pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, ačhiľom služobňikos ole evaňjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

24 Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj ľidžav the me pre miro ťelos vareso olestar, so o Kristus cerpinďa vaš leskro ťelos, so hin e Cirkev.
25 Me ačhiľom o služobňikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diňa man andre kadi buči prekal tumaro lačho, hoj te vakerav calo lav le Devleskro,
26 o garuďipen, so sas but berša the pokoleňja garudo, ale akana sas sikado le Devleskre manušenge.
27 Lenge o Del kamľa te del te džanel, savo slavno barvaľipen hin andre oda garuďipen maškar o narodi. Oda garuďipen hin o Kristus andre tumende, e naďej la slavakri.
28 Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro goďaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus.
29 A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zorales kerel.

2

1 Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save man mek šoha na dikhle.
2 Kamav, hoj te aven povzbudzimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te dochuden savoro barvaľipen andre oda, hoj achaľona savoreske a prindžarena le Devleskro garuďipen, so hin o Kristus.
3 Bo andre leste hin garudo savoro goďaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvaľipen.
4 Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ňiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha.
5 Bo kajte na som tumenca andro ťelos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav, sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo pačaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnosť

6 Sar priiľan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha.
7 Aven zakoreňimen the zathode andre leste, zorale andro pačaben, avke sar sanas sikade, a aven naplňimen le paľikeribnaha.
8 Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava prazdna the falošna filozofijaha, savi hiňi zathoďi pre le manušengre tradiciji the pro svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.

9 Bo andro Kristus dživel savori plnosť le Devleskri, andre le manušeskro
ťelos.
10 A the tumen dochudňan e plnosť andre leste. Ov hino upral savore
raja the autoriti.
11 Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le
manušeskre vastenca. Ale o Kristus tumen obrezinďa akor, sar sas pal
tumende čhido tele o ťelesno dživipen.
12 Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro boľipen sanas
the uštade andral o meriben jekhetane le Kristoha prekal o pačaben andre
zor le Devleskri, savo les uštaďa andral o meriben.
13 A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na
sanas obrezimen pre tumare ťela, o Del obdžiďarďa jekhetane le Kristoha,
sar amenge odmukľa savore bini.
14 O Del mažinďa avri oda dlžno ľil, so svedčinelas pre amende, hoj na
doľikerahas le Mojžišoskro zakonos. Mažinďa avri oda ľil oleha, hoj les
primarďa pro kerestos.
15 Odzbrojinďa le duchovne rajen the autoriten a anďa len avri anglal
sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zviťazinďa.
16 Ňiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, aňi vaš varesavo
inepos, aňi vaš o inepos le Neve čhoneskro, aňi vaš o šabat.
17 Bo kala hine ča o ciňi ole vecengre, so avena, ale e skutočnosť hin o
Kristus.
18 Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna
a lašaren le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o viťazstvo.
On pes ča furt ľidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre
peskro manušeskro gondoľišagos.
19 Kajse manuša pes na ľikeren le šerestar, so hin o Kristus. O šero
ľikerel jekhetane calo ťelos, savo hino prephandlo le šľachenca the le
klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

20 Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zorenge andral kada svetos,
akor soske tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos,
kajse prikazenge?
21 „Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Aňi ma le andro vasta!“
22 Oda hin ča le manušeskre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes
chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a paľis nane.
23 Kajse prikazi dičhon avri sar goďaver, bo ola manuša korkore pestar
keren pobožna the pokorna oleha, hoj peskre ťela den te cerpinel. Ale oda
na pomožinel le manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o ťelos.

3

1 Avke, te imar ušťiľan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin
upre, kaj bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri.
2 Gondoľinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv.
3 Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del.
4 A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha
sikavena andre slava.

O purano the o nevo dživipen

5 Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le ťeloskre: O lubipen,
o nalačhipen, o nažužipen, e nalačhi žadosca the o lakomstvo, so hin e
modloslužba.

6 Angle kala veci avel e choľi le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel.
7 The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas.
8 Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E choľi, e vibušnosť, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj.
9 Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhiďan tele le purane manušes leskre skutkenca
10 a urďan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerďa.
11 Avke akana imar nane rozďjel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro a ov hino andre savorende.
12 Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel, vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejileskeriben the trpezľivosť.
13 Zľidžan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukľa tumenge.
14 Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre dokonalo jednota.
15 A o smirom le Kristoskro mi ľidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh ťelos, hoj te dživen andro smirom. A aven vďačna.
16 O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro goďaveripen sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A paľikeribnaha andro jile giľaven le Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna giľa.
17 A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a prekal leste paľikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

18 Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampel te kerel andro Raj.
19 Muršale, kamen tumare romňijen a ma chučkeren pre lende avri choľaha.
20 Čhavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.
21 Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.
22 Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar.
23 Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge.
24 Se džanen, hoj le Rajestar chudena o ďeďictvos sar o počiňiben, bo le Rajeske le Kristoske služinen.
25 Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerďa. Bo o Del peske na kidel avri ňisave manušes, sar sudzinel.

4

1 Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodľivo a so peske zaslužinen. Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro ňebos.

Te ačhen andro modľitbi

* **3:11** Skitos

2 Ačhen andro modľitbi, aven upre a ma soven, ale furt paľikeren le
Devleske.
3 Modľinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o
vudar prekal o lav, hoj te vakeras le Kristoskro garuďipen, vaš savo som
akana andre bertena.
4 Modľinen tumen, hoj oda garuďipen te sikavav žužes, avke sar kampel.
5 Dživen goďaha anglo napačabnaskre manuša a viužinen avri dojekh
časos.
6 Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačho sar o chaben
le loneha, hoj te džanen, sar kampel sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

7 Miro lačho phral the pačivalo služobňikos, savo amenca jekhetane
služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so manca
hin.
8 Me les bičhaďom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar
amenge hin a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile.
9 Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačho phral, saves igen kamas a
hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.
10 Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre
bertena, the o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge
imar pisinďom, hoj les te prilen, te avela ke tumende.)
11 Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča
on korkore keren manca jekhetane buči prekal o kraľišagos le Devleskro
a but mange pomožinde.
12 Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o sluhas
le Ježišoskro Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre
modľitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre
savoreste te keren le Devleskri voľa.
13 Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko
hine andre Laodikea the andro Hierapolis.
14 Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas.
15 Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e
khangeri, so hiňi andre leskro kher.
16 A sar ela o ľil pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre
khangeri andre Laodikea. A tumen pregenen o ľil andral e Laodikea.
17 A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priiľal le
Rajestar.
18 Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma
bisteren pre mire lanci! E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro ešebno lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andro foros
Tesalonika, la khangerake, so hiňi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš
Kristus:

E milosť the o smirom tumenge!

2 Amen paľikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen
leperas andre amare modľitbi.
3 Na preačhas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le
pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savi zoraľi hiňi tumari
naďej andre amaro Raj Ježiš Kristus.
4 Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidňa peske tumen
avri.
5 Bo amaro evaňjelium na avľa ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha
the le Svete Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas
maškar tumende, a oda sas prekal tumaro lačho.
6 A tumen napodobňinenas amen a the le Rajes, sar priiľan o lav andro
but cerpišagi radišagoha le Svete Duchostar.
7 Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the
andre Achaja.
8 Bo tumendar geľa o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre
Achaja – pre dojekh than pes rozľigenďa tumaro pačaben andro Del.
Vašoda amenge imar na kampel buter ňič te vakerel,
9 bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priiľan a sar tumen visarďan
le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske.
10 Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštaďa andral
o meriben a savo amen zachraňinel andral odi choľi, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

1 Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avľam ke tumende
hijaba.
2 Se džanen, hoj angloda but precerpinďam andro Filipi a hoj amen ande
avri pre ladž. Ale the avke arakhľam e zor andro Del te vakerel tumenge
o evaňjelium le Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende.
3 Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas
avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca,
4 ale vašoda, hoj amen o Del dikhľa sar hodnen, diňa amenge o
evaňjelium a avke les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le
manušenge, ale le Devleske, savo skušinel amare jile.
5 Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi
na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro
švedkos.
6 Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ňikastar
avrestar.

7 Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užarďamas, hoj pes pal
amende te starinen.
No amen avke na kerďam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj,
savi pes starinel pal peskre čhave.
8 Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale
dahas the peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamľam.
9 Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives
kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o
evaňjelium le Devleskro.
10 Tumen san švedki a the o Del, sar pobožňe, spravodľivones the žužes
pes ľikerahas maškar tumende, so pačan.
11 Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o
dad kerel peskre čhaha:
12 Zoraľarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačho
dživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro
kraľišagos the andre peskri slava.
13 Vašoda na preačhas te paľikerel le Devleske, hoj na priiľan sar o lav
le manušeskro, oda lav, so šunďan amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo
ajso čačes hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan.
14 Se tumen, phralale, ačhiľan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš
Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the
tumen cerpinenas tumare manušendar.
15 Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the
pre amende džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine ňeprijaťeľa
savore manušenge.
16 Na domuken amenge te vakerel le avre narodenge, hoj te aven
zachraňimen, a oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e
choľi le Devleskri imar avľa pre lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

17 Phralale, kajte amen geľam het tumendar pro sikra, na geľam het le
jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen
te dikhas.
18 A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale
o satan amenge na domukľa.
19 Bo ko hin amari naďej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri
koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela?
20 Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

1 Vašoda, hoj imar buter našťi ľikerahas avri, phenďam peske, hoj
ačhaha andro Ateni korkore,
2 sar bičhaďam le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňikos,
savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj
tumen te zoraľarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske,
3 hoj ňiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen
korkore džanen, hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse
pharipenenca te predžal.
4 The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre
amende avena o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačhiľa.

5 Vašoda, sar me imar buter našťi ľikerďom avri, bičhaďom les, hoj man
te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari
buči paľis na uľahas pre ňisoste.
6 Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, anďa amenge o
lačho hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phenďa amenge, hoj pre
amende furt gondoľinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel –
avke sar the amen tumen.
7 Vašoda, phralale, radisaľiľam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare
pharipena the cerpišagi.
8 Akana obdžiďiľam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.
9 Se soha šaj paľikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro
radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del?
10 Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so
mek kampel tumare pačabnaske.
11 Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi
ľidžal amaro drom ke tumende.
12 A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste
te barol a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende.
13 Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo
Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca.
Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

1 No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro
Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priiľan. Bo amen
tumen sikaďam, sar kampel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke
imar the dživen.
2 Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.
3 Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveťeňje, hoj tumen te zľikeren
le lubipnastar,
4 hoj sako tumendar te džanel sar te dživel peskra romňaha svetones
the andre pačiv
5 a na andre džungaľi žadosca, sar oda keren o pohana, save na
prindžaren le Devles.
6 Ňiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra
romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar
sigeder zoraha priphenďam the dovakerďam.
7 Bo na vičinďa amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas
sveto dživipen.
8 Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale
le Devlestar, savo tumen del peskre Svete Duchos.
9 Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kampel te pisinel, bo tumen
san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen.
10 Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre caľi Macedonija.
Ale mangas tumen, hoj oda te keren mek buter.
11 Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi
starinel pal peskro a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge
oda phenďam.
12 Bo oleha tumen ľikerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena
ňikaske pre meň.

Sar o Raj avela tele

13 Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar
mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane
naďej.
14 Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a ušťiľa andral o meriben, ta akor
pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha
andre leste.
15 Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save
mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule.
16 Bo sar šunďola o zoralo rozkazis, le archaňjeloskro hangos the le
Devleskri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ňebos a ola, ko mule
andro Kristus, ušťena ešebna.
17 A paľis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdle upre
jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha
le Rajeha pro furt.
18 Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

5

1 Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kampel tumenge te pisinel,
2 bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o
živaňis prekal e rat.
3 Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari
bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvľi a na
denašena.
4 Ale tumen, phralale, na san andro kaľipen, hoj tumen oda Džives te
zachudel sar o živaňis.
5 Bo tumen savore san o čhave le švetloskre the o čhave le dživeseskre.
Amen na sam o čhave le kaľipnaskre the la račakre.
6 Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas
strižba.
7 Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate.
8 Ale amen, save sam o čhave le dživeseskre, avas strižba, uras pre peste
o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e naďej pro
spaseňje.
9 Bo o Del peske amen na kidňa avri pre peskri choľi, ale pre oda, hoj te
dochudas o spaseňje prekal amaro Raj Ježiš Kristus,
10 savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide
abo mule.
11 Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the
keren.

O posledna pozdravi

12 Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te ľikeren olen, ko maškar
tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven
tumen.
13 Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro
smirom jekh avreha!
14 A mangas tumen, phralale: Dovakeren olenge, ko na kamen te kerel
buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha
ľikeren avri.
15 Dodikhen pre oda, hoj ňiko te na visarel varekaske pale o nalačho
vaš o nalačho, ale furt tumen snažinen te kerel o lačho jekh avreske a the
savore manušenge.
16 Furt radisaľon!

17 Ma preačhen tumen te modľinel!
18 Andre savoreste paľikeren, bo ada hin le Devleskri voľa prekal tumende andro Ježiš Kristus.
19 Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri.
20 Ma dikhen tele o proroctva,
21 ale savoro skušinen a o lačho tumenge muken.
22 Ňič tumen te na chal le ňisave nalačhipnaha.
23 A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi doľikerel tumen – calo tumaro duchos, duša the ťelos – bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus.
24 Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

25 Phralale, modľinen tumen vaš amenge!
26 Pozdravinen šukares savore phralen jilestar.
27 Mangav tumen anglo Raj: Pregenen kada ľil savore svete phralenge.
28 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto ľil
le Tesaloničanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andre
khangeri andro foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare
Dadeske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske:

2 E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare
Rajestar, le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

3 Phralale, amen mušinas vaš tumenge te paľikerel furt le Devleske a
hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke
avreste.
4 Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khangera le
Devleskre, hoj sar ľikeren avri a pačan andre savore tumare pharipena
the skuški, savenca predžan.
5 Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda
avena hodna te džal andro kraľišagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen.
6 Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge
keren o pharipen,
7 ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipnastar
avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ňebos sikavela o Raj o Ježiš
peskre zorale aňjelenca.
8 Akor marela andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles,
the olen, ko na šunen o evaňjelium amare Rajeskro le Ježišoskro.
9 Lengro trestos hin, hoj ena zňičimen pro furt dur le Rajeskre mujestar
the leskra slavakra zoratar,
10 andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre
manušendar the e bari pačiv savorendar, save pačanďile. Tumen avena
maškar lende, bo pačanďiľan amare sveďectvoske.
11 Vašoda pes furt vaš tumenge modľinas, hoj tumendar amaro Del te
kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinďa, a hoj
peskra zoraha te dokerel savoro lačho, so tumen kamen, a the dojekh
pačabnaskri buči.
12 Modľinas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro te avel barardo andre tumende a tumen andre leste prekal e
milosť, so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znameňja andro džives le Rajeskro

1 Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar
amen lela ke peste, mangas tumen, phralale,
2 ma den tumen te daravel avri ňisave duchoha, aňi laveha, aňi ľileha –
so dičhol, hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Džives le Kristoskro imar
avľa.
3 Ma den tumen ňisoha a ňikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskro na
avela, medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a

medik pes na sikavela o Manuš le Binoskro, oda, kas o Del zňičinela andro peklos.
4 Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes vičinel Del, abo pes lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino Del.
5 Bisterďan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende?
6 A tumen džanen, so les akana zľikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste.
7 A e zor le nalačhipnaskri imar kerel počoral, bo mek hino zľikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zľikerel.
8 A paľis pes oda Manuš le Binoskro sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dichoha andral peskro muj a zňičinela peskra slavaha, sar avela.
9 Oda Manuš le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela falošna znameňja the zazraki,
10 hoj te cirdel andro nalačhipen olen, ko ena zňičimen, bo na priile a na kamle o čačipen, hoj te aven spasimen.
11 Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len ľidžala andro bludi, hoj te pačan le klamišagoske.
12 Avke ena odsudzimen savore, ko na pačanďile le čačipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

Te ačhen zorales

13 Ale amen mušinas furt te paľikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa sar ešebnen, hoj te aven spasimen, a pošvecinďa tumen le Duchoha the le pačabnaha andro čačipen.
14 Akor, sar amendar šunďan o evaňjelium, vičinďa tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri.
15 Vašoda, phralale, ačhen zorales a ľikeren oda, so sikľiľan, či amare lavestar abo amare ľilestar.
16 A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamľa a diňa amen peskra milosťaha o večno radišagos the e lačhi naďej,
17 mi poťešinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačho skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modľitbi

1 Dureder, phralale, modľinen tumen vaš amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozľiďžal a te prilel andre pačiv the avrether avke sar ke tumende.
2 A modľinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo na sakones hin pačaben.
3 Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chraňinela le nalačhestar.
4 Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas.
5 O Raj mi ľidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trpezľivosť le Kristoskri.

Sako te kerel buči

6 Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leňivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan.

7 Tumen korkore džanen, hoj kampel te kerel avke sar amen, bo amen
na dživahas maškar tumende leňivones:
8 Na chahas o maro ňikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-
džives, hoj te na avas ňikaske tumendar pro starišagos.
9 Amen kerďam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj
tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen.
10 A sar samas ke tumende, prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na
kamel te kerel buči, aňi te na chal!“
11 Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes ľikeren
– ňič na keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kampel.
12 Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj
šukares te keren buči, a avke te chan peskro maro.
13 Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen,
14 a te vareko na šunel amaro lav andre kada ľil, pre oda manuš tumenge
den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal.
15 Ma len les sar ňeprijaťeľis, ale dovakeren leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

16 Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre
dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!
17 Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada
hin o znakos* andre savore mire ľila.
18 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca
savorenca!

* **3:17** Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le
Devlestar amare Spasiťeľistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari
naďej,
2 pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milosť, o
lačhejileskeriben the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

3 Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te
ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven
falošno sikaviben.
4 Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le ňekoňečne
rodokmeňenca, bo kajse lava na služinen le Devleskra bučake, savi pes
kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekedišagi.
5 O cieľos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral
o lačho svedomje the andral o čačo pačaben.
6 Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena.
7 On kamen te avel o učiťeľa le zakonoskre, ale aňi na achaľon, so
vakeren, a aňi oda, pre soste avke ačhen.
8 Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačho – te les vareko lel avke, sar
kampel.
9 A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale
prekal ola, ko na doľikeren o zakonos a ko pes na podden – hino dino
prekal o bijedevleskre the binošna, prekal ola, ko nane sveta aňi žuže, the
prekal o vrahi, prekal ola, ko murdaren le dajen the le daden.
10 O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le
muršenca, prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara
the prekal ola, ko den lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke,
hoj pes oda na zdžal le saste sikavibnaha.
11 Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium le požehňimen
Devleskro, savo mange sas dino te vakerel.

Paľikeriben le Devleske

12 Paľikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diňa zor te
kerel leskri buči. Paľikerav leske, hoj man dikhľa sar vernones a ačhaďa
man andre služba,
13 man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a
dukhavavas les. Ale o Del sas ke mande lačhejileskro, bo mek na somas
andro pačaben a na džanavas, so kerav.
14 Ale o Raj pre ma čhiďa avri barvales peskri milosť a diňa man o
pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.
15 Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal: O
Ježiš Kristus avľa pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som
nekgoreder.

16 Ale o Del sas ke mande lačhejileskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš
Kristus sikaďa peskri bari trpezľivosť, sar priklados prekal ola, ko pačana
andre leste, a avke chudena o večno dživipen.
17 Le večne Kraľiske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves našťi te
dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.
18 Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro
prorocka lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares
tut lenca o lačho mariben
19 a ľikeres tuke o pačaben the o lačho svedomje! Varesave džene
preačhile te šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpeľa.
20 Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske,
hoj te odsikľon pes te ruhinel.

2

Pal e modľitba

1 Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modľitbi, o mangipena,
o prosbi vaš avrenge a the o paľikeribena vaš savore manuša.
2 A modľinen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas
andro smirom cicho dživipen andre savori pobožnosť the svetosť.
3 Kada hin lačho the šukar anglo Del amaro Spasiťeľis,
4 savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren
o čačipen.
5 Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar
o manuša, o manuš Ježiš Kristus,
6 savo počinďa peskre dživipnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O
Del amenge ada sikaďa andro spravno časos.
7 Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazaťeľis, o učiťeľis le
pohanenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo,
na klaminav!
8 Vašoda kamav, hoj pes o murša te modľinen pre dojekh than a te
hazden o sveta vasta bi e choľi the vesekedišagos.
9 Avke the o džuvľa pes mi uren rajikanes, avke sar kampel, žužipnaha
the zľikeribnaha, jednoduche uchaňibnaha, bi o somnakaj, perli abo
barikane gada,
10 ale mi šukaľaren pes le lače skutkenca, avke sar oda kampel te kerel
le džuvľenge, save phenen, hoj lašaren le Devles.
11 E džuvľi cichones mi sikľol savora pokoraha.
12 La džuvľake na domukav te sikavel, aňi te ľidžal le muršes, ale mi
avel čhit.
13 Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až paľis e Eva.
14 A na o Adam sas klamimen, ale e džuvľi sas klamimen a kerďa o binos.
15 Ale e džuvľi ela zachraňimen prekal oda, hoj anela pro svetos
le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sveto dživipen the
zľikeriben.

3

Pal o vodci andro khangera

1 Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te ľidžal e khangeri, mangel
peske lačhi služba.
2 Oda, ko ľidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre
leste so te phenel, murš jekha džuvľakro, strižbo, goďaver the rajikano,
savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren.

3 Našťi avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes choľarel sig, aňi ajso, savo izdral pal o love.
4 Mušinel mištes te ľidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv.
5 Ale te vareko na džanel te ľidžal peskro kher, sar pes paľis starinela pal e khangeri le Devleskri?
6 Oda, ko ľidžal e khangeri, našťi avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te na avel odsudzimen avke sar o beng.
7 Ale mušinel pal leste te džal o lačho hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

8 Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te doľikerel peskro lav. Našťi aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love,
9 ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro ľikeren andro žužo svedomje.
10 No the on mi aven ešeb skušimen avri a paľis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskri služba.
11 Avke the lengre romňija te aven lače, na pľetkarki, ale strižba the pačivale andre savoreste.
12 Le dijakonen mi el ča jekh romňi a mi džanen mištes te ľidžal peskre čhaven the peskre khera.
13 Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačho hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garuďipen

14 Pisinav tuke kada ľil, ale pačav, hoj sig ke tu avava.
15 No, te avľomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kampel te ľikerel andro kher le Devleskro, so hin e cirkev le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le čačipnaskro.
16 Čačes viznavinas, baro garuďipen hin andre oda, so pačas:
O Kristus sas zjavimen andro ťelos,
ospravedlňimen andro Duchos,
dikhle les o aňjela,
maškar o narodi pal leste kazinenas,
pačanďile andre leste andro svetos
a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učiťeľa

1 O Duchos phenel igen jasňe, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene le pačabnastar a ľikerena pes le klamišagoskre duchendar the le demonengre sikavibenendar.
2 Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar, save klaminen a na šunen imar peskro svedomje, sar te lende uľahas avrilabardo le jagale trasteha.
3 Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerďa, hoj len paľikeribnaha te chan ola, ko pačan a prindžaren o čačipen.
4 Ale savoro, so o Del kerďa, hin lačho a ňič na kampel te odčhivel het, te pes prilel paľikeribnaha.
5 Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la modľitbaha.

6 Te kada sikaveha le phralen, aveha lačho služobňikos le Ježišoske
Kristoske, avribarardo le pačabnaskre lavenca the le lače sikavibnaha,
savestar tut dži akana ľikerehas.

O lačho služobňikos le Ježišoskro

7 Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro
sveto dživipen anglo Del.
8 Bo te zoraľares tiro ťelos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto dživipen
anel chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela.
9 Kala lava hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal.
10 Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes pro džido Del, savo
hino Spasiťeľis savore manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.
11 Kada prikazin a sikav.
12 Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav
o priklados le pačabnaskre manušenge, sar pes kampel te ľikerel andro
lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen.
13 Medik me avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen.
14 Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino
prekal o prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.
15 Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te
dikhen, sar džas anglal andro pačaben.
16 De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ač andre oda! Bo te
kada kereha, zachraňineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

1 Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar
dadeske, le ternederenge sar phralenge,
2 le phuredere džuvľenge sar dajenge a le ternedere džuvľenge sar
pheňenge, andre savoro žužipen.
3 De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi.
4 Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te
avel pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge
the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del.
5 E čači vdova, savi hiňi korkori a nane la ňiko, pes zmukel pro Del a
rat-džives hiňi andro modľitbi the mangipena.
6 Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiňi muľi, kajte dživel.
7 Prikazin lenge kada, hoj ňikas pre lende te na avel so te phenel,
8 bo te pes vareko na starinel pal peskri famelija a meksa buter pal ola
džene, ko leha dživen andro kher, akor zaprinďa o pačaben a hino goreder
sar o napačabnaskre.
9 Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas
ča jekhvar veraduňi
10 a džal pal late o lačho hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararďa avri le
čhaven, prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre
manušenge, pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te
kerel savoro lačhipen.
11 Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste,
šaj pes visaren le Kristostar
12 a anen pre peste o sudos, bo na doľikerde oda ešebno lav, so les dine.

13 A mek paš oda sikľon ňič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na
ča, hoj ňič na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kampel, keren
o pľetki a thoven pes andre savoreste.
14 Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave
a te starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre
amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes.
15 Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.
16 Te varesava pačabnaskra džuvľa hin vdova andre lakri famelija, mi
starinel pes pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri
pes te starinel pal ola, ko hine čačes vdovi.
17 Le staršen, save mištes ľidžan e khangeri, kampel te del duvar ajci
pačiv; no mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven.
18 Bo hin pisimen: *„Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči,
hoj te na chal“*; a: *„Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počiňiben.“*
19 Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko ľidžal e khangeri, ma prile
oda, te nane duj abo trin švedki.
20 Olen, ko keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran
the okla džene.
21 Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela,
hoj tut te ľikeres pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides
tuke avri ňikaskri sera.
22 Ma thov pre ňikaste sig o vasta a te na chal tut ňič avrengre binenca.
Ľiker tut, hoj te aves žužo.
23 Ma pi imar ča paňi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e
džombra a furt sal nasvalo.
24 Varesave dženengre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos,
aver dženengre bini pes sikavena, sar ela o sudos.
25 Avke the o lače skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našťi ačhena
garude.

6

1 Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori
pačiv, hoj ňiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben.
2 Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder
pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske
služinen, hine pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvaľipen

Kada sikav a prikazin.
3 Te vareko sikavel avres a na ľikerel pes le saste lavendar, so phenďa
amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen,
4 ajso manuš peske pal peste but gondoľinel a na džanel ňič – furt
pes kamel te kerel a te vesekedinel pro lava. Olestar avel e zavisť, o
vesekedišagi, o džungale vakeribena the o nalačho gondoľišagos pal aver
5 a furt pes vesekedinen o manuša, save namištes gondoľinen a savenge
chibaľinel o čačipen, a save peske gondoľinen, hoj o dživipen le Devleha
hin o drom ko barvaľipen.
6 He, hin le manušes but barvaľipen olestar, hoj služinel le Devleske, te
hino spokojno oleha, so les hin.
7 Bo ňič peha pro svetos na anďam a ňič peha pal o svetos aňi našťi las,
8 ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna.

9 Ola, ko kamen te barvaľol, peren andro pokušeňje, andre pasca the
andro but nagoďaver the nalače žadosci, so doanen le manušen andro
meriben a zňičinen len.
10 Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačhipnaske. Varesave
džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but
dukha.

Te marel pes o lačho mariben

11 Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda,
so hin čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o
pačaben, pal o kamiben, pal e trpezľivosť the pal e krotkosť.
12 Mar tut o lačho pačabnaskro mariben a chude mištes o večno
dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phenďal o lačho viznaňje
anglo but švedki.
13 Prikazinav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo
Ježiš Kristus, savo phenďa avri o lačho viznaňje anglo Pontsko Pilat:
14 Doľiker oda, so tuke phenďom pačivalones the žužes, medik pes na
sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus.
15 Ov pes sikavela andro časos, so diňa o Del, savo hino korkoro
požehňimen Raj, o Kraľis le kraľengro the o Raj le rajengro.
16 Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ňiko našťi
džal; ňisavo manuš les šoha na dikhľa a aňi les našťi dikhel. Leske mi džal
e pačiv the e večno zor! Amen.
17 Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na ľidžan upre a te
na pes muken pro barvaľipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen
del barvales sa, so amenge kampel pro bachtalo dživipen.
18 Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvaľon andro lače skutki,
te aven ščira a te džanen pes te rozďelinel avrenca.
19 Kavke peske skidena o barvaľipen, so hin o lačho zaklados andre oda
časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.
20 Timoteus, doľiker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun
olen, ko vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda
hin o prindžaripen.
21 Oda nalačho sikaviben zachudňa varesave dženen a zabludzinde
andral o pačaben.
E milosť tumenca!

Le Pavloskro dujto ľil le Timoteoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra voľatar,
savo somas bičhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo
o Del angloda diňa lav,
2 pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milosť, o
lačhejileskeriben the o smirom!

O pačivaľiben andro evaňjelium

3 Paľikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral
o žužo svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire
modľitbi.
4 Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav naplňimen
le radišagoha.
5 Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba
Loisa the andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.
6 Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre
tu akorestar, sar pre tu thoďom mire vasta.
7 Bo o Del amen na diňa darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del
zor, kamiben the sasťi godi.
8 Vašoda tut ma ladža vaš o sveďectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj
bešav vaš leske andre bertena, ale jekhetane manca zľidža o cerpišagos
vaš o evaňjelium andre zor le Devleskri.
9 O Del amen zachraňinďa a vičinďa, hoj te avas leskre sveta manuša,
na prekal amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milosť,
so amen diňa andro Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi.
10 Kadi milosť pes sikaďa akana, sar pes sikaďa amaro Spasiťeľis, o Ježiš
Kristus. Ov zňičinďa o meriben a prekal o evaňjelium anďa pro švetlos o
večno dživipen.
11 Me somas ačhado apoštoloske, kazaťeľiske the učiťeľiske andre kada
evaňjelium.
12 Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džanav, kaske pačanďiľom;
a pačav, hoj les hin zor dži andre oda Džives te doľikerel oda, so mange
sas dino.
13 Ľiker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šunďal, a mi aven tuke
sar priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus.
14 Oda lačhipen, so amenge sas dino, doľiker le Svete Duchoskra zoraha,
savo dživel andre amende.
15 Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar
lende hin the o Figelos the o Hermogenes.
16 Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man
zoraľarďa a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena.
17 Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodelas a arakhľa man.
18 Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre
oda Džives. Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačho slugaďis le Ježišoskro

1 Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milosť, so amen hin andro
Ježiš Kristus.
2 Oda, so šunďal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenge,
save džanena te sikavel the avren.
3 Zľidža manca o pharipen sar lačho slugaďis le Ježišoskro Kristoskro.
4 Ňisavo slugaďis, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka
peskre veľiťeľiske, pes na mišinel andre aver buča.
5 Te vareko denašel pro preťeki, našťi zviťazinel, te na denašel pal o
pravidla.
6 O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, kamľahas ešebno te chudel
le uľipnastar.
7 Gondoľin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achaľol.
8 Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo ušťiľa andral o
meriben, avke sar me vakerav andre miro evaňjelium.
9 Vaš oda evaňjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar
živaňis, ale o Lav le Devleskro nane zaphandlo.
10 Vašoda zľidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on
te dochuden o spaseňje andro Ježiš Kristus the e večno slava.
11 Čačipnaskre hin kala lava:
„Te leha jekhetane muľam,
jekhetane leha the dživaha;
12 te ľikeraha avri,
jekhetane leha the kraľinaha;
te les amen zaprinaha,
the ov amen zaprinela;
13 te amen na sam verna,
ov ačhel verno furt,
bo našťi pes korkoro zaprinel.“

O lačho robotňikos

14 Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro
lava, se oda nane pre ňisoste lačho a musarel olen, ko oda šunen.
15 Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na
mušinel te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerel o čačipnaskro lav
avke, sar kampel.
16 Ľiker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava ľidžan
le manušen dur le Devlestar
17 a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o
Himeneos the o Filetos.
18 Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar
ušťile andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben.
19 Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečaťimen
kale lavenca: *„O Raj džanel olen, ko hine leskre“*; a: „Mi oddžal le
nalačhipnastar sako, ko viznavinel o nav le Rajeskro!“
20 Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the
kaštune the čikakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv.
21 Te pes vareko obžužarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv,
sveto, so anel e chasna le Rajeske a hiňi pripravimen pre dojekh lačhi
buči.

22 Denaš het le terňikane žadoscendar a dža pal o spravodľišagos, pal
o pačaben, pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o
žužo jilo lašaren le Rajes.
23 Ale o diline the nagoďaver lava odmar, se džanes, hoj ole lavendar
aven ča o vesekedišagi.
24 A le Rajeskre sluhaske pes na kampel te vesekedinel, ale kampel leske
te avel lačho ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zľidžal the o
nalačho.
25 Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren,
andre naďej, či lenge jekhvar o Del na dela te visarel pes a te prindžarel
o čačipen,
26 a avke avlehas ke goďi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri,
andre savi sas zachudle, hoj te keren leskri voľa.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

1 Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi.
2 Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena
lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the
le daden, ena ňevďačna the bijedevleskre,
3 bi o kamiben, bi o jilo, pľetkošna, na zľikerena pes, ena igen dziva, na
kamena o lačhipen,
4 ena zradci, ena splašimen a igen pes ľidžana upre. Buter kamena o
rozkošno dživipen sar le Devles.
5 Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri
zaprinena. Chraňin tut kajse manušendar.
6 Bo varesave lendar džan andro khera a diliňaren andre le slabe
džuvľen, saven hin but bini a hine ľigende le všelijake žadoscenca;
7 ola džuvľa furt sikľon, ale šoha našťi prindžaren o čačipen.
8 Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan
pro čačipen, bo lengro gondoľišagos hino musardo a nane dokazimen
andro pačaben.
9 Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliňipen dikhena savore,
avke sar pes sikaďa the o diliňipen kole duje dženengro.

O posledna prikazaňja le Timoteoske

10 Ale tu tut mištes ľikerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me
andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zľikeriben, miro
kamiben the miri trpezľivosť,
11 a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena,
so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre
mande o manuša igen džanas a soha pregeľom. No andral savoreste man
o Del iľa avri.
12 A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto
dživipen le Ježišoha Kristoha.
13 Ale o nalače manuša the o podvodňika džana furt dureder andro
nalačhipen. Diliňarena andre le manušen a the korkore ena andre
diliňarde.
14 Ale tu ač andre oda, so sikľiľal, the andre oda, so pačanďiľal, se
džanes, kastar oda sikľiľal.
15 Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den goďi
pre oda, hoj te aves zachraňimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus.

16 Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj
a hino lačho pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro
dživipen, te karhinel les a te bararel les avri andro spravodľišagos,
17 hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre
dojekh lačhi buči.

4

1 Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le
džiden the le mulen, sar avela leskro kraľišagos:
2 Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačho the nalačho
časos, dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trpezľivosť.
3 Bo avela ajso časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben,
ale rodena peske le učiťeľen, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.
4 A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa,
5 ale tu av strižbo andre savoreste, zľiker savoro pharipen, ker e buči sar
o evaňjelistas a doker mištes tiri buči.
6 Bo me som imar obetimen a imar avľa miro časos, hoj te džav pal kada
svetos.
7 O lačho mariben man domarďom, o denašiben dodenašľom, o pačaben
doľikerďom.
8 Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodľišagoskri, savi man
dela andre oda Džives o Raj, o spravodľivo Sudcas – no, na ča man, ale the
savoren, ko užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

9 Snažin tut so neksigeder te avel pal ma.
10 O Demas man omukľa, bo pes zakamľa andre kada svetos a geľa andre
Tesalonika. O Krescens geľa andre Galacija a o Titus andre Dalmacija.
11 Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but
pomožinel andre buči.
12 Le Tichikus bičhaďom andro Efezus.
13 Sar aveha, an tuha o plašťos, so mukľom andre Troada ko Karpos. An
tuha the o ľila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.
14 O kovačis Alexander mange kerďa but nalačho. O Del leske dela pale
vaš oda, so kerďa.
15 A the tu tut lestar chraňin, bo igen džalas pre amare lava.
16 Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ňiko manca, ale
savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel.
17 Ale o Raj ačhelas paš ma a zoraľarďa man, hoj te avel prekal mande
vakerdo o evaňjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo
andral o piskos le ľevoske.
18 O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachraňinela
man a lela andre peskro ňeboskro kraľišagos. Leske mi džal e slava pro
furt! Amen.

O posledna pozdravi

19 Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija.
20 O Erastos ačhiľa andro Korint. Le Trofimus mukľom nasvales andro
foros Miletus.
21 Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut
o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.
22 O Raj mi el tire duchoha. E milosť le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro ľil le Titoske

O pozdravos

1 Kada ľil pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskro the o apoštolos
le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben
olenge, kas peske o Del avri kidňa, a te sikavav len te prindžarel o čačipen,
so len ľidžal andro pobožno dživipen
2 the andre naďej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del
diňa lav mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen.
3 A andre peskro časos oda lav sikaďa andre kazeň, savi mange sas diňi
pro prikazis le Devleskro amare Spasiťeľiskro.
4 Pisinav le Titoske, mire čače čhaske, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasiťeľis, o smirom the
e milosť!

Le Titoskri buči pre Kreta

5 Vašoda tut mukľom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kampel,
a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phenďom.
6 O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake,
leskre čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine
rozmukle abo na šunen.
7 Bo oda, ko ľidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel
te dživel žužo dživipen. Našťi pes ľidžal upre, aňi sig choľisaľol, našťi avel
pijakos, aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love.
8 Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te
zľikerel pes, te avel goďaver, čačipnaskro a sveto.
9 Mušinel pes te ľikerel le čačipnaskre lavestar avke, sar sikľiľa amendar.
Mušinel te džanel te zoraľarel le manušen andro sasto sikaviben a te
dovakerel olenge, ko džan pre oda sikaviben.
10 Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren
andre o goďa. A nekbuter oda keren ola le Židendar.
11 Lenge kampel te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos
rozmaren cala fameliji, bo sikaven oda, so našťi.
12 Jekh lengro prorokos phenďa: „O Kreťana hine furt klamara, dziva
džviri, leňiva pera.“
13 Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zorales dovaker,
hoj te sasťon avri andro pačaben,
14 te na pes ľikeren le židovike paramisendar the le prikazaňjendar, so
vakeren ola manuša, save pestar odčhide o čačipen.
15 Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, ko na pačan,
nane ňič žužo a meľarďi hin the lengri goďi the lengro svedomje.
16 On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj
les na prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel ňič lačho.

2

O sasto sikaviben

1 Ale tu, Titus, vaker oda, so kampel andro sasto sikaviben.

2 O phureder murša mi en strižba, pačivale, goďaver, saste andro
pačaben, kamiben the andre trpezľivosť.
3 A the o phureder džuvľa pes mi ľikeren avke, sar kampel le pobožne
manušenge te dživel, te na vakeren o pľetki, te na aven otrokiňi la moľake.
Mi sikaven oda, so hin lačho,
4 a mi den le ternedere džuvľen goďi, hoj te kamen peskre romen the
peskre čhaven.
5 O terneder džuvľa mi en goďaver the pačivale, mi starinen pes pal
peskre khera, mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ňikas te
na avel so te phenel pro Lav le Devleskro.
6 A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven goďaver andre
savoreste.
7 Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kampel te kerel o
lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačho.
8 Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ňiko našťi ňič phenela,
hoj pes te ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so
te phenel.
9 O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te
aven pre dzeka. Te na lenge odvakeren
10 a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernosť,
hoj savoreha te šukaľaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasiťeľis.
11 Bo o Del sikaďa peskri milosť, savi šaj spasinel savore manušen.
12 Odi milosť le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o
bijedevleskro dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te
dživas andro goďaveripen, čačipen the andre sveto dar anglo Del
13 a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes
sikavela e slava le bare Devleskri the amare Spasiťeľiskri, le Ježišoskri
Kristoskri.
14 Ov diňa pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro
nalačhipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen
kamen te kerel o lačhipen.
15 Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre goďi savora autoritaha.
Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

1 Leper le manušenge, hoj pes te podden le vladarenge the le autoritenge,
hoj len te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekh lačho skutkos.
2 Phen lenge, hoj pre ňikaste te na vakeren pľetki a te na pes
vesekedinen, ale mi aven kovlejileskre a mi presikaven o lačhipen savore
manušenge.
3 Bo the amen samas varekana nagoďaver a na šunahas le Devles.
Bludzinahas a samas otroka le všelijake žadoscenge the rozkošenge;
dživahas andre choľi a zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas
a the amen len.
4 Ale sar pes sikaďa o lačhipen le Devleskro, amare Spasiťeľiskro, the
leskro kamiben ko manuša,
5 ov amen zachraňinďa a oda na sas vaš amare lače skutki, so amen
kerďam, ale vašoda, bo ov hino lačhejileskro. Zachraňinďa amen prekal
o Sveto Duchos, savo amen znovuzrodzinďa a diňa amen o nevo dživipen
oleha, hoj amen obžužarďa.

6 O Del pre amende barvales čhiďa avri le Svete Duchos prekal o Ježiš
Kristus, amaro Spasiťeľis,
7 hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri milosť a te chudas sar ďeďiča
o večno dživipen, pre savo pes mukas the užaras.
8 Kada lav hin čačipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola,
ko pačanďile andro Del, te aven oddine te kerel o lače skutki. Kada hin
oda, so hin pro lačho the pre chasna le manušenge.
9 Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o
vesekedišagi the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre ňisoste a na
anen ňisavi chasna.
10 Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre godi jekhvar
the duvar. Paľis tut leha te na chal buter ňič.
11 Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro
pes odsudzinel.

O prikazaňja le Titoske

12 Sar ke tu bičhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda,
hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend.
13 Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravňikoske le
Zenaske the le Apolloske, hoj len te avel savoro, so lenge kampel pro drom.
14 The amare manuša mi sikľon te kerel o lače skutki ode, kaj kampel,
hoj the on te anen chasna.
15 Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen
andro pačaben, save amen kamen.
Le Devleskri milosť mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro ľil le Filemonoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus
pisinas le Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e
buči,
2 pisinas the la pheňake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca
jekhetane kerel e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

3 Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milosť the o
smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

4 Me paľikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modľitbi,
5 bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro
kamiben ke savore manuša le Devleskre.
6 Modľinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoraľol
andre tu, a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus.
7 Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le
Devleskre manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

8 Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazinďomas, so kampel te
kerel,
9 ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder
manuš a akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus.
10 Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhiľa miro duchovno čhavo, sar
somas andre bertena.
11 Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the
tuke the mange.
12 Bičhaďom les pale ke tute a leha džal the miro jilo.
13 Kamľom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te
služinel, medik som andro lanci vaš o evaňjelium.
14 Ale na kamľom te kerel ňič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu
phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel
korkoro tire jilestar.
15 Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj paľis tuha te avel pro furt,
16 imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačho phral. Hino
igen lačho mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro
Raj.
17 Te man ľikeres sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke
sar man.
18 Te tuke kerďa vareso nalačho, abo te tuke kamel vareso, rachin oda
mange.
19 Me, o Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke
te leperel, hoj mange kames mek the tut korkores.
20 He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj.
Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus!
21 Pisinďom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar
tuke phenďom.

22 A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj
o Del šunela avri tumare modľitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

23 Pozdravinel tut o Epafras, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš
Kristus.
24 Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči – o Marek,
o Aristarchos, o Demas the o Lukaš.
25 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O lïl le Židenge

O Del prevakerďa prekal peskro Čhavo

1 Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka,
2 ale akana andre kala posledna dživesa prevakerďa ke amende prekal peskro Čhavo, saveha stvorinďa sa, so hin pro ňebos the pre phuv, a saves ačhaďa sar ďeďičis savoreske.
3 Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajso sar o Del. Ov savoro ľikerel peskre zorale laveha. Sar dokerďa oda, hoj obžužarďa le manušen le binendar, bešľa peske andro ňebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

4 Ov ačhiľa ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder lengrendar.
5 Se o Del šoha na phenďa ňisave peskre aňjeloske:
„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.“
A o Del šoha na phenďa pal ňisavo aňjelos:
„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“
6 A sar o Del bičhaďa andro svetos peskre jekhore Čhas, phenďa:
„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te banďol.“
7 Pal o aňjela o Del phenel:
„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobňikendar jagale jaga.“
8 Ale pal o Čhavo phenďa:
„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kraľineha le spravodľive žezloha!
9 *Zakamľal tut andro spravodľišagos*
a našťi avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinďa le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“
10 Ov the phenďa:
„Tu, Rajeja, anglal savoreste stvorinďal e phuv
a tire vastenca kerďal o ňebos.
11 *On našľona a rozperena sar o uraviben,*
ale tu ačheha furt.
12 *Tu len zapačareha sar o plašťos*
a čerinena pes sar o uraviben,
ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.“
13 Se o Del šoha na phenďa ňisave peskre aňjeloske:
„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.“

14 Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine
bičhade le Devlestar te služinel le manušenge, save prilena o spaseňje.

2

O baro spaseňje

1 Vašoda mušinas mek zoraleder te ľikerel oda, so šunďam, hoj te na
oddžas varekhaj avrether.
2 Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes sikaďa sar čačipen
a sako, ko les na doľikerelas abo na šunelas, chudelas oda, so peske
zaslužinelas.
3 Akor, sar šaj amen denašaha, te pestar odčhivaha kajso baro spaseňje?
O Raj chudňa ešebno te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, ko les šunde,
amenge svedčinenas, hoj oda hin čačipen.
4 The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas všelijaka
zorale zazraki the znameňja a delas peskre Svete Duchos avke, sar ov
kamelas.

O Ježiš amen anel ko spaseňje

5 Bo o Del na diňa le aňjelenge te vladňinel upral oda svetos, so avela,
pal savo amen vakeras.
6 Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:
„So hino o manuš, hoj les leperes,
abo o čhavo le manušeskro,
hoj tut pal leste starines?
7 *Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela,*
diňal les e slava the e pačiv sar koruna
8 *a savoro thoďal tel leskre pindre.“*
Savoro leske diňal a na mukľal ňič, so leske na uľahas poddino. Ale akana
mek na dikhas, hoj leske hin savoro poddino.
9 Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o
aňjela, savo chudňa e slava the e pačiv sar koruna vašoda, hoj precerpinďa
o meriben, bo prekal e milosť le Devleskri muľa vaš sakoneste.
10 Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro
stvorimen, prekal o cerpišagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o
spaseňje, hoj te anel but čhaven andre slava.
11 Bo the Ov, savo pošvecinel le manušen, the on, save hine pošvecimen,
hine jekhe Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale,
12 sar phenel le Devleske:
„Vakerava pal tiro nav maškar o phrala
a lašarava tut andre khangeri.“
13 Pale phenel:
„Me man mukava pro Del.“
A pale:
„Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.“
14 Avke sar le čhaven hin ťelos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avľa
andre ajso ťelos sar manuš, hoj peskre meribnaha te zňičinel le benges,
saves sas zor upral o meriben.
15 A avke oslobodzinďa olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar
otroka andre dar le meribnastar.
16 Se o Ježiš na avľa te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamoskre
potomkenge,

17 vašoda mušinďa te ačhel manuš savoreha, hoj te avel ajso sar leskre
phrala, hoj lestar te ačhel o lačhejileskro the o verno Nekbareder Rašaj
anglo Del, hoj te cinel avri le manušen le binendar.
18 A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel
olenge, ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

1 Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš –
pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro.
2 Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhaďa, avke sar the o Mojžiš
sas verno andre calo kher le Devleskro.
3 O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o
kher, so kerďa. Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš.
4 Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhaďa savoro, hin
o Del.
5 O Mojžiš sas verno sar služobňikos andre calo kher le Devleskro a
svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamľa te vakerel.
6 Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro
kher sam amen, te doľikeraha zoraha o pačaben the e naďej, savaha pes
lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

7 Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
8 ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene,
save pes vzburinde andre oda džives,
sar pokušinenas le Devles pre pušťa,
9 akor, sar man tumare dada furt pokušinenas,
kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.
10 Vašoda ačhiľom choľamen pre oda pokoleňje
a phenďom: ‚Furt hine le jileha avrether
a mire droma na prindžaren.‘
11 Avke andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “
12 Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar
nalačho the napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar.
13 Ale sako džives povzbudzinen jekh avres, medik hin časos, so pes
vičinel „adadžives“, hoj ňiko tumendar te na avel klamimen le binoha a
te na ačhel zacato andro jilo.
14 Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te doľikeraha
zorales dži o koňec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal.
15 Hin phendo:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“
16 Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes?
Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ľigenďa avri andral o Egipt?
17 Pre kaste o Del chalas choľi saranda (40) berš? Pro manuša, save
kerenas o bini a lengre ťela mule avri pre pušťa.

18 Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na
olenge, ko les na kamenas te šunel?
19 Avke dikhas, hoj našťi gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

1 Kampel amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel,
medik ľikerel kada lav, so o Del amen diňa, hoj pes del te džal andre
leskro odpočinkos.
2 Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale
lenge na pomožinďa oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les
pačabnaha.
3 Andro odpočinkos džas amen, ko pačanďiľam, avke sar phenďa:
„Avke andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “
Phenďa oda, kajte leskri buči imar hiňi dokerďi akorestar, kanastar hin
stvorimen o svetos,
4 bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke: *„O Del peske*
odpočovinďa eftato džives savore peskre bučendar.“
5 A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*
6 Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo
les na kamenas te šunel. Avke hin kade mek aver džene, save šaj džan
andro odpočinkos,
7 a o Del pale del aver džives a vičinel les *„adadžives,“* sar pal kajci but
berša vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile!“
8 Bo te len o Jozua anďahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerďahas
pal aver džives.
9 Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša,
10 bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinďa peskre
bučendar, avke sar o Del peskrendar.
11 Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko
amendar te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.
12 Bo o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa,
so čhinel pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozďelinel e duša le
duchostar a o klubi le špikendar, a sikavel oda, so peske gondoľinas andro
jilo a so kamas.
13 A nane ňič stvorimen, so uľahas garudo anglal leste. Savoro hin
le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar
phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Nekbareder Rašaj

14 Vašoda ľikeras zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o
Nekbareder Rašaj, savo geľa andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čhavo
le Devleskro.
15 Bo nane amen Nekbareder Rašaj, savo na achaľol amare slabišagenge,
ale hin amen ajso, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale
na kerďa ňisavo binos.
16 Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e
milosť. Ode chudaha o lačhipen a arakhaha e milosť ipen akor, sar amenge
oda kampela.

5

1 Dojekhe nekbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel
les andre peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš
o bini.
2 Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola
manuša, save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen.
3 A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the
vaš peskre.
4 Ňiko korkoro peske našťi lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le
nekbaredere rašas, avke sar kidňa avri le Aron.
5 Avke aňi o Kristus peske na iľa korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nekbareder
Rašaj, ale o Del leske phenďa:
„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.“
6 A sar pre aver than phenel:
„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“
7 O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha
the le apsenca anelas peskre modľitbi the mangipena Oleske, ko les šaj
zachraňinďa le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno
a poddino le Devleske.
8 Kajte ov sas o Čhavo, sikľiľa prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades,
9 a sar dosjahňinďa e dokonalosť, ov ačhiľa oda, kastar avel o večno
spaseňje prekal savore, ko les šunen,
10 a o Del pal leste phenďa, hoj hino o Nekbareder Rašaj avke sar o
Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

11 Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel
avke, hoj te achaľon, bo san leňiva te šunel.
12 Pal kajci časos imar tumen kamľan te avel učiťeľa, ale mek tumenge
kampel, hoj tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre
lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kampel thudoro a na o zoralo chaben.
13 Bo oda, kaske mek kampel thudoro, mek na achaľol, so hin čačes lačho
a so na, bo mek hino čhavoro.
14 Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save sikľile oleha, so pregele
andro dživipen te rozprindžarel, so hin lačho a so na.

6

1 Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so sikľiľam, a džas anglal
andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o
sikavibena pal o pokaňje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del,
2 pal o boľipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o ušťiben
andral o meriben the pal o večno sudos.
3 A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.
4 Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro
švetlos le Devleskro, ko koštoľinde o ňeboskre dari a priile le Svete
Duchostar,
5 ko prindžarde o lačho lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so
avela,
6 a paľis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel
pale ko pokaňje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre
ladž.

7 O Del požehňinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o uľipen, a
del chasna olen, ko pre late keren buči.
8 Ale odi phuv, savi anel o koľaka the o bodľaka, na mol ňič a o
prekošiben lake hin pašes a pro koňec ela zňičimen la jagaha.
9 Ale kajte kavke vakeras, mire lače phralale, pal tumende pačas, hoj
tumen san pre oda feder a san pašeder ko spaseňje.
10 Se o Del hino čačipnaskro a na bisterel pre tumari buči, aňi pre tumaro
kamiben, so presikaďan leskre naveske, sar služinenas le Devleskre
manušenge a mek furt služinen.
11 Ale amen igen kamas, hoj ňiko tumendar te na preačhel te labol pal o
Del, ale hoj peske oda te doľikerel dži o koňec, hoj pes te ačhen ola veci,
pre save pes tumen zmuken.
12 Na kamas, hoj te ačhen leňiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko ľikeren
avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phenďa.

O Del doľikerel peskre lava

13 Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ňiko bareder, pre kaste iľahas
vera, vašoda *iľa vera korkoro pre peste*.
14 A phenďa: *„Čačes tut igen but požehňinava a dava tut but potomken.“*
15 O Abraham ľikerďa avri a dochudňa oda lav, so leske o Del phenďa,
hoj les dela.
16 Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera
potverdzinel oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos.
17 O Del paše thoďa peskri vera, bo kamľa te sikavel peskre manušenge,
hoj na čerinela oda lav, so len diňa.
18 O Del oda kerďa vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes našťi
čerinen, le Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha našťi
klaminel, te avas zorales povzbudzimen amen, so pes denašľam te garuvel
paš o Del, hoj pes mištes te chudas ola naďejatar, so hiňi thoďi angle
amende.
19 Odi naďej hiňi sar e kotva prekal amaro dživipen, zoraľi the isto a džal
prekal o pochtan le ňeboskre chramoskro dži andro Neksveteder than.
20 O Ježiš ode imar anglal geľa vaš amenge a ačhiľa Nekbareder Rašaske
pro furt avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

1 Oda Melchisedek sas kraľis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere
Devleskro. Sar o Abraham avľa pale andral o mariben, kaj domarďa štare
(4) kraľen, o Melchisedek geľa paš leste a požehňinďa les.
2 O Abraham les diňa ďesjatka savorestar, so peske anďa andral o
mariben. Leskro nav pes ešeb prethovel „o Kraľis le čačipnaskro“ a paľis
the „o Kraľis le Salemoskro,“ so hin „o Kraľis le smiromoskro.“
3 Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeňos, a na džanel pes, aňi kana
uľiľa, aňi kana muľa. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro
furt.
4 Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diňa
ďesjatka savorestar, so peske anďa andral o mariben.
5 Le Leviskre čhavenge, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen
pal o zakonos te prilel o ďesjatki le manušendar andral o Izrael – oda hin
peskre manušendar – kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre.

6 Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiľa e
ďesjatka le Abrahamostar a požehňinďa oles, kas o Del diňa o lava.
7 A džanas mištes, hoj o bareder požehňinel le ciknederes.
8 Kade prilen o ďesjatki o manuša, save meren, ale kode prilel o ďesjatki
o Melchisedek, pal savo hin sveďectvos, hoj dživel.
9 A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diňa o ďesjatki,
kajte korkoro ďesjatki chudelas.
10 Bo o Levi mek na sas aňi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhľa le
Abrahamoha leskre predkoha.
11 Te pes e dokonalosť diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen
– he, hin čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre
oda rašajipen –, akor soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajso sar
o Melchisedek, a na ajso sar o Aron?
12 Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos.
13 A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeňos, andral
savo ňiko na služinelas paš o oltaris.
14 Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o
Mojžiš šoha na phenďa, hoj o rašaj avela andral kada kmeňos.
15 A akana oda dikhas meksa feder, bo avľa aver rašaj, savo hino sar o
Melchisedek.
16 Ov na ačhiľa rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro
rodokmeňos, ale prekal e zor le večne dživipnaskri.
17 Se pal leste hin pisimen:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

18 Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre
chasna.
19 Se o zakonos našťi kerďa ňikastar dokonalo. No akana amen hin feder
naďej, savaha avas pašeder paš o Del.
20 A oda pes na ačhiľa bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e
vera,
21 ale sar o Ježiš ačhiľa rašaske, o Del diňa paše the e vera a phenďa
leske:

*„O Raj iľa vera a na bajinela:
‚Tu sal rašaj pro furt.‘ “*

22 A vašoda o Ježiš ačhiľa o ručiťeľis la feder zmluvakro.
23 Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel
rašajenge pro furt,
24 ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel
furt.
25 Vašoda ov šaj dokonales zachraňinel olen, ko aven ko Del prekal leste,
bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.
26 Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajso Nekbareder Rašaj – sveto,
bi e chiba, bi o binos, oddelimen le binošnendar a uprehazdlo upral o
ňebi.
27 Leske na kampel sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a paľis
vaš o bini le manušengre, avke sar oda keren o nekbareder rašaja. Se ov
oda kerďa jekhvar a pro furt akor, sar obetinďa pes korkores.
28 Bo o zakonos ačhavel nekbareder rašajenge le manušen, save nane
dokonala, ale e vera le Devleskri, savi avľa pal o zakonos, ačhavel le Čhas,
savo hino dokonalo pro furt.

8

O Nekbareder Rašaj la feder zmluvakro

1 Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajso
Nekbareder Rašaj, savo peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoske
andro ňebos.
2 Ov služinel sar o Nekbareder Rašaj andro Neksveteder than, andro čačo
Svetostankos, so ačhaďa o Raj, a na o manuš.
3 Dojekh nekbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti,
vašoda the leske kampelas vareso te obetinel.
4 Te ov uľahas ade pre phuv, našťi uľahas rašaj, bo ade imar hin rašaja,
save anen o dari pal o zakonos.
5 No on služinen andre ajso Svetostankos, savo hino ča o obrazis the
o ciňos ole Svetostankoskro, savo hino andro ňebos. Vašoda, sar kamľa
o Mojžiš te kerel o Svetostankos, phenďa leske o Del: *„Dikh, hoj te keres
savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.“*
6 No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiňi bareder sar lengri,
bo kadi zmluva, savake hino ov prostredňikos, hiňi zathoďi pro feder
zaslubeňja.
7 Se te uľahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kampľahas e dujto.
8 Bo o Del len karhinel a phenel:
„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,
hoj kerava le Izraeloskre khereha
the le Judaskre khereha e nevi zmluva.
9 *Na ajsi zmluva, sar kerďom lengre dadenca*
andre oda džives, sar len iľom vastestar,
hoj len te lav avri andral o Egipt,
bo on na doľikerde miri zmluva
a me len omukľom, phenel o Raj.
10 *Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha*
andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.
Thovava mire zakoni andre lengri goďi
a pisinava len pre lengre jile.
Me avava lengro Del
a on ena mire manuša.
11 *A imar ňiko na mušinela te sikavel avres,*
aňi o phral peskre phrales, le lavenca:
‚Prindžar le Rajes!‘
Bo savore man prindžarena,
le nekciknederestar dži o nekbareder,
12 *bo odmukava lenge o nalačhipen*
a lengre bini mange imar na leperava.“
13 Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiňi imar
puraňi a oda, so imar hin purano the phuro, na ľikerela but a sig našľola.

9

O Svetostankos pre phuv the andro ňebos

1 Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske a sas
la pre phuv o Sveto than.
2 Sas kerdo o Svetostankos, andre savo sas o ešebno than, kaj sas o
svietňikos the o skamind, pre savo thovenas o mare anglo Del. Oda than
pes vičinelas o Sveto than.

3 Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than,
4 a andre sas o somnakuno kaďidloskro oltaris the e archa la zmluvakri,
so sas obthoďi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno
čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitňisaľiľa, the o barune tabli
la zmluvakre.
5 Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save peskre kridlenca
zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge na kampel te vakerel
pal savore kala veci.
6 Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre oda
ešebno than, hoj ode te keren peskri služba,
7 ale andre oda dujto than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste,
no ča le rateha, so anelas vaš peske the vaš o bini le manušengre, so
kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini.
8 Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek na sas phundrado o drom
andro Neksveteder than, medik ačhelas o ešebno Svetostankos.
9 Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel, hoj prekal o dari the
obeti, so pes anel, našťi žužol o svedomje ole manušeskro, savo lašarel le
Devles.
10 Bo oda hin ča pal o chaben, pal o pijiben the pal o všelijaka sposobi,
sar pes te žužarel. Oda hin ča o avrune predpisi, save ľikeren ča dži akor,
medik pes na kerela neve.
11 Ale sar avľa o Kristus, amaro Nekbareder Rašaj, anďa peha ola lače
veci, so imar akana hine kade. Ov avľa prekal o bareder the dokonaleder
Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha a na sas andral
kada stvorimen svetos.
12 Ov geľa jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre
rateha a na le rateha le capendar vaj le gurumňorendar a avke dochudňa
o večno dživipen prekal amende.
13 Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde
gurumňora pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro ťelos,
14 ta keci buter o rat le Kristoskro amenge žužarela o svedomje andral o
mule skutki! Bo o Ježiš anďa pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske
prekal e zor le večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.
15 Vašoda hin o Kristus o prostredňikos la neva zmluvakro, hoj savore,
save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno ďeďictvos, pal savo len o
Del diňa lav – bo o Kristus muľa, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde,
medik sas e ešebno zmluva.
16 Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te dokazinel, hoj
imar muľa oda, ko la pisinďa.
17 Bo e posledno voľa hiňi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinďa.
18 Vašoda aňi e ešebno zmluva na sas kerďi bi o rat.
19 Sar o Mojžiš diňa te džanel savore manušenge savore prikazaňja pal
o zakonos, iľa o rat le capengro the le bikengro a mišinďa les le paňeha,
paľis iľa e ľoľi vlna the o konaricis pal o izopos a pokropinďa o zvitkos the
savore manušen
20 a phenďa: *„Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinďa
te doľikerel.“*
21 Avke pokropinďa le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes
kerelas e služba le Devleske.
22 Andro zakonos pes maj savoro obžužarel le rateha a te nane
avričhordo o rat, nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

23 Vašoda pes kavke mušinďa te obžužarel ola veci, so hine ča o podobi
le ňeboskre vecenge, ale o ňeboskre veci kampel te obžužarel federe
obetenca, sar hin kala.
24 Se o Kristus na geľa andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča
o angluno obrazis le čačeske, ale ov geľa dži andro ňebos, hoj pes akana
te sikavel anglo Del vaš amenge.
25 Aňi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder
rašaj džal sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro.
26 Bo te oda uľahas avke, akor mušinďahas o Ježiš te cerpinel buterval,
kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikaďa akana andro posledna
časi jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zňičinel o binos.
27 Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a paľis ela o sudos,
28 avke the o Kristus pes jekhvar obetinďa, hoj te odlel o bini but
manušengre a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te
odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, ko pre leste užaren.

10

1 O zakonos hino ča ciňos ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the
čačo obrazis ole vecengro. Vašoda našťi ole jekhe obetenca, so pes anen
furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, ko aven ko Del.
2 Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt
obžužarde peskre binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine
binošna, a preačhilehas imar te obetinel.
3 Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini.
4 Bo o rat le capengro the le bikengro šoha našťi odlel o bini.
5 Vašoda, sar o Kristus avľa pro svetos, phenďa:
„Obeti aňi dari na kamehas,
ale diňal man ťelos.
6 *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,*
aňi o obeti vaš o binos.
7 *Akor phenďom: ‚Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó, Devla,*
avke sar pal ma hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.‘ “
8 Ešeb phenel: *„Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti, aňi o obeti vaš*
o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,“ – kajte pes kala obeti anen
avke, sar oda phenel o zakonos.
9 Paľis phenďa: *„Kade som, avľom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.“*
Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto.
10 Vašoda prekal le Devleskri voľa sam amen savore obžužarde le binendar
prekal e ťeloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.
11 Dojekh židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval
furt pale ola jekh obeti, save šoha našťi odlen o bini.
12 No o Kristus anďa jekh obeta vaš o bini pro furt a bešľa peske pal e
čači sera le Devleskri.
13 Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskre ňeprijaťeľa tel o
pindre.
14 Bo jekha obetaha kerďa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.
15 A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:
16 *„Kada hin e zmluva, so lenca kerava*
pal ola dživesa, phenel o Raj.
Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre goďa;
17 *a pre lengre bini the nalačhipena*

mange imar na leperava.“
18 A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kampel buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

19 Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than,
20 pal o nevo the džido drom, so amenge otkerďa prekal o pochtan, so hin leskro ťelos
21 a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro,
22 aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžužarde andral o nalačho svedomje, the le ťelenca, so hine thode (omorde) le žuže paňeha.
23 Aven, chudas pes zoraha la naďejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diňa lav, hino verno.
24 Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lače skutki.
25 Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko sikľiľa te kerel, ale zoraľaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.
26 Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžarďam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini,
27 ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zňičinela olen, ko pes ačhaven le Devleske.
28 Te vareko na doľikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našťi leske presikaven e milosť.
29 No akana, gondoľinen: Te vareko uštarel pro Čhavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžužarďa, a namištes vakerel pro Duchos, savo les diňa milosť, ta keci bareder trestos peske zaslužinel?
30 Se prindžaras oles, ko phenďa: *„Me man pomsťinava, me lenge dava pale.“* A pale phenďa: *„O Raj sudzinela peskre manušen.“*
31 Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!
32 Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avľan andro švetlos a sar pregeľan baro mariben andro cerpišagi.
33 Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a paľis pre aver dživesa zľidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen.
34 Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvaľipen, radišagoha oda zľidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt.
35 Vašoda džan dureder bi e dar, bo te ľikerena avri, užarel tumen baro počiňiben.
36 Kampel tumenge te ľikerel avri, hoj te keren oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o ďeďictvos.
37 Bo hin pisimen:
„Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kaske kampel te avel,
a na avela nasig.
38 *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,*
ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.“
39 Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a hine spasimen.

11

Pal o pačaben

1 O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te
avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel.
2 Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.
3 Le pačabnaha achaľuvas, hoj o ňebos the e phuv sas stvorimen le
Devleskre laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.
4 Le pačabnaha anďa o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o
pačaben chudňa o sveďectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le
Devleske pre dzeka. A kajte hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.
5 Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na
arakhle les, bo o Del les iľa upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudňa
sveďectvos, hoj hino pre dzeka le Devleske.
6 Bi o pačaben našťi avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del,
mušinel te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.
7 Le pačabnaha o Noach šunďa le Devles, sar leske o Del diňa te džanel
oda, so pes mek dži akor šoha na dikhľa, a andre sveto dar ačhaďa o
korabos, hoj te zachraňinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinďa o
svetos a chudňa le Devlestar o spravodľišagos, so avel prekal o pačaben.
8 Le pačabnaha o Abraham šunďa le Devles, sar les vičinďa, hoj te džal
avri andral peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamľa te del. Geľa bi
oda, hoj te džanľahas, kaj džal,
9 a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del
phenďa, hoj leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob,
save tiš chudle oda lav le Devlestar.
10 Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplaňinďa the ačhaďa
o Del.
11 Le pačabnaha the e Sara, sava našťi uľa čhave, chudňa zor te ačhel
khabňi, kajte sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake
phenďa.
12 Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo,
uľile ajci but potomki, keci hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o
moros, so pes aňi na del te zrachinel.
13 Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar
oda, so lenge phenďa, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisaľonas
oleske. Viznavinenas, hoj ča predžan pal kadi phuv sar cudzinci a nane
kade khere.
14 Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv.
15 Se te gondoľindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj
gelehas pale.
16 Ale on radisaľon pre feder phuv, pre ňeboskri phuv. Vašoda pes aňi
o Del na ladžal te vičinel lengro Del, se pripravinďa lenge o foros.
17 Le pačabnaha obetinďa o Abraham le Izak, sar sas skušimen le
Devlestar. Sas pripravimen te obetinel peskre jekhore čhas, kajte ov sas
oda, kas o Del diňa lav,
18 sar leske phenďa: *„Le Izakostar avela tiro potomstvos.“*
19 O Abraham achaľolas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral
o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diňahas pale le Abrahamoske le
Izak andral o meriben.
20 Le pačabnaha požehňinďa o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci,
so avena.

21 Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, požehňinďa savore Jozefoskre čhaven a zmukľa o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.
22 Le pačabnaha o Jozef phenďa sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre čhave džana avri andral o Egipt, a phenďa lenge so te keren leskre kokalenca.
23 Le pačabnaha garuvenas le Mojžišoskri daj the dad le Mojžiš trin čhon pal oda, sar uľiľa, bo dikhenas, hoj o čhavoro hino šukar, a na daranas pes le Faraonoskre rozkazistar.
24 Le pačabnaha o Mojžiš, sar bariľa avri, na kamľa, hoj les te vičinen čhavo le Faraonoskra čhakro.
25 Radeder peske kidňa avri te cerpinel le Devleskre manušenca, sar te radisaľol pro cikno časos le binostar.
26 Te avel pre ladž vaš o Kristus sas prekal leste feder sar o barvaľipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počiňiben.
27 Le pačabnaha omukľa o Egipt a na daralas pes le kraľiskra choľatar, ale ľikerďa avri avke, sar te dikhľahas le Devles, saves našťi te dikhel.
28 Le pačabnaha kerďa e Patraďi a pokropinďa o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskro aňjelos le Izraelitengre ešebne čhavoren.
29 Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e šuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egipťana, takoj tašľile.
30 Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar pašal lende efta džives phirenas.
31 Le pačabnaha na muľa e lubňi e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te šunel, bo priiľa šukares olen, ko avle te predikhel e phuv.
32 A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerel pal o Gideon, Barak, Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o proroka,
33 save le pačabnaha domarenas o kraľišagi, kerenas o spravodľišagos a dochudenas o lava, so len o Del diňa. Le pačabnaha phandenas andre o piski le ľevenge,
34 murdarenas andre o bare jaga a zachraňinenas pes le ňeprijaťeľengre šabľendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoraľonas andro maribena a roztradenas avre narodengre armadi.
35 Le pačabnaha chudle o džuvľa pale peskre mulen, save sas uštade andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te avel uštade andral o meriben andro feder dživipen.
36 Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenas andro lanci the andro berteni.
37 Murdarenas len le barenca the le šabľenca a prerezinenas len pro jepaš. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi – na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a ubľižinenas lenge.
38 On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zaslužinďa, save bludzinenas pal o pušťi the pal o verchi a dživenas andro jaskiňi the andro cheva andre phuv.
39 A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phenďa, hoj len dela,
40 bo o Del pripravinďa prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te dochuden e dokonalosť jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

1 Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi
bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o
binos, so amen phandel andre a ľikeras avri andro denašiben, so hin angle
amende.
2 Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudňa amaro pačaben a ko les the
dokerela. Ov precerpinďa o meriben pro kerestos a pregeľa bara ladžaha,
bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a paľis peske bešľa pal e
čači sera le Devleskre tronoskri.
3 Gondoľinen pre oda, ko zľigenďa kajci but nalačhipen le binošnendar,
save pre leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisaľon pro
duchos.
4 Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhaďan dži
andro rat.
5 Bisterďan pro lava, so tumen zoraľaren, a vakeren ke tumende sar ko
čhave?
Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,
ma le tuke lokes oda,
aňi ma slabisaľuv,
akor sar tuke dovakerel.
6 *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri*
a marel sakones, kas prilel sar čhas.
7 Ľikeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj
tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca.
Bo savo dad na bararel zoraha avri peskre čhas?
8 Ale te na san avribararde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san
o kopirdana a na san leskre čhave.
9 The amare ťelesna dada amen zoraha bararenas avri a ľikerahas peske
len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas?
10 Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke
sar peske on gondoľinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri
pre amari chasna, hoj te avas ajse sveta sar ov.
11 Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge
oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale paľis anel
o smirom the o spravodľišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikaďa avri.
12 Vašoda rovňinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel
tumende izdran,
13 a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino
bango, te na chučel avri, ale te sasťol avri.

Te na odčhivas le Devleskri milosť

14 Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te
dživen o sveto dživipen, bijal savo ňiko na dikhela le Devles.
15 Dikhen mištes pre oda, hoj ňiko te na visaľol palal le Devleskra
milosťatar, hoj te na barol ňisavo kirko koreňis, so anďahas pharipen a
musarďahas but dženen.
16 Ňiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh
chaben bikenďa peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas.
17 Se džanen, hoj kajte paľis kamelas te chudel le dadestar o požehnaňje,
sas odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda
kamelas.
18 Se tumen na avľan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel,
abo savo labolas la jagatar, abo paš o kaľipen, paš e rat abo paš e burka,
19 aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse
lava, hoj ola, ko les šunde, pes mangenas, hoj imar te na vakerel dureder.

20 Bo našťi zľidžanas oda, so pes lenge prikazinďa: *„Te ča o džviros pes chudňahas le verchostar, mušinel te avel murdardo le barenca.“*
21 Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenďa: „Izdrav a darav man!“
22 No tumen avľan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o ňeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela.
23 Avľan paš o radišagoskro zhromažďeňje le Devleskre ešebna čhavengro, savengre nava hine pisimen andro ňebos. Avľan paš o Del, paš savorengro Sudcas, paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonalosť.
24 Avľan paš o Ježiš, paš o prostredňikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.
25 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našťi denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ňebos.
26 Leskro hangos akor čhalaďa la phuvaha, no akana mek diňa lav: *„Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ňeboha.“*
27 Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našťi čhalaven.
28 Vašoda te amen prilas oda kraľišagos, so pes našťi čhalavel, kampel amenge te paľikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske oda hin pre dzeka.
29 Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiňi le Devleske pre dzeka

1 O kamiben maškar o phrala te na preačhel.
2 Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le aňjelen, a aňi olestar na džanenas.
3 Gondoľinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen uľanas lenca andre bertena. A gondoľinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen cerpinďanas lenca.
4 Sako peske mi ľikerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romňaha mušinen te avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha pašal o rom vaj pašal e romňi.
5 Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so tumen hin, bo o Del phenďa:
„Na mukava tut
aňi tut na omukava.“
6 Vašoda bi e dar šaj phenas:
„O Raj mange pomožinel
a na darava man.
So man šaj kerel o manuš?“
7 Ma bisteren pre ola, ko tumen ľidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro. Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobňinen lengro pačaben.
8 O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na veki.
9 Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zoraľardo le Devleskra milosťatar a na ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, ko oda doľikeren.

10 Amen hin o oltaris, pal savo našťi chan aňi o rašaja, save služinen
andro Svetostankos.
11 O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš
o bini, ale lengre ťela labaren avri le taboristar.
12 Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te
pošvecinel le manušen peskre rateha.
13 Aven džas pal leste avri andral o taboris a zľidžas leha leskri ladž.
14 Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre
oda, so avela.
15 Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o
Ježiš, oda hin o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav.
16 Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomožinel jekh avreske, bo ajse
obeti hin le Devleske pre dzeka.
17 Šunen olen, ko tumen ľidžan, a podden tumen lenge, bo on pes
starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj
oda te keren radišagoha, a na pharipnaha, bo oda tumenge na anďahas
ňisavo lačhipen.
18 Modľinen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo
svedomje, bo andre savoreste pes kamas mištes te ľikerel.
19 A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modľinen vaš ma, hoj
sigeder pale te džav ke tumende.

E modľitba the o požehnaňje

20 A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštaďa
andral o meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pasťjeris le bakrorengres,
21 tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa.
Ov andre amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš
Kristus. Leske mi džal e slava na veki vekov. Amen.

22 Phralale, na pisinďom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen
kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoraľaren.
23 Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te
avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.
24 Pozdravinen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O
phrala andral e Italija tumen pozdravinen.
25 E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

O ľil le Jakoboskro

O pozdravos

1 O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske,
bičhavel pozdravi le dešuduje kmeňenge, save hine rozčhide pal calo
svetos.
2 Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o
všelijaka skuški.

Pal o pačaben the goďaveripen

3 Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen ľidžan
andre trpezľivosť.
4 A tumari trpezľivosť pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven
dokonala the bi e chiba a ňič tumenge te na chibaľinel.
5 Te varekaske tumendar kampel goďi, mi mangel peske le Devlestar a
ela leske diňi. Bo ov del ščirones sakones a na čhivkerel pro jakha.
6 Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel,
hino sar moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čhivkerel laha pal jekh
sera pre aver.
7 Kajso manuš peske te na gondoľinel, hoj chudela vareso le Rajestar.
8 Bo kajso manuš hino rozpoľťimen a nane stabilno andre ňisoste, so
kerel.

Pal o čoripen the barvaľipen

9 O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas
uprehazdlo andro Kristus,
10 a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našľola
sar e kvitka pre maľa.
11 Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar,
lakri kvitka perel tele a lakro šukariben našľol. Avke perela tele the o
barvalo pre peskre droma.

Te zľidžal e skuška

12 Bachtalo murš, savo zľidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi
koruna le dživipnaskri, pal savi o Raj diňa lav, hoj dela olen, ko les kamen.
13 Ňiko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdňa!“
Se le Devles našťi te cirdel pro nalačho a aňi ov ňikas na cirdel andro binos.
14 Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a
vabinel.
15 A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino
kerdo, anel o meriben.
16 Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale!
17 Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo
kerďa o ňeboskre švetla a hino furt jekh, ov pes na čerinel avke sar o
ciňos.
18 Peskra voľatar amen diňa o dživipen prekal o čačipnaskro lav, hoj te
avas ešebna savorestar, so kerďa!

Te šunel the te kerel

19 Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakerel a te na
choľisaľol sig!

20 Bo o manuš andre choľi na kerel oda spravodľišagos, so kamel o Del.
21 Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalačhipen a
šukares prilen oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachraňinel
tumare dživipena.
22 Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha
pes korkoren klaminen.
23 Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na doľikerel les, hino sar
ajso manuš, savo dikhel peskro muj andro gendalos.
24 Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri.
25 Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so
del e sloboda, a ľikerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunďa, ale
dživel pal oda, ajso manuš ela požehňimen andre oda, so kerel.
26 Te peske vareko tumendar gondoľinel, hoj hino pobožno, a na zľikerel
peske e čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnosť hiňi zbitočno.
27 Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnosť žuži the bi e mel: Te starinel
pes pal o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na meľarel pes
andre le svetoha.

2

Te na kerel rozďjel maškar o manuša

1 Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la
slavakro: Ma dikhen pro manuš a ma keren rozďjel maškar o manuša.
2 Bo te avľahas andre tumari khangeri murš somnakuňa angrusaha,
urdo andro šukar gada, a te avľahas the čoro murš andro melale gada,
3 a dikhľanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phenďanas leske:
„Tu tuke šukares beš kade,“ ale le čoreske phenďanas: „Tu ač kode,“
abo: „Beš tuke kade paš mire pindre,“
4 či na keren oleha rozďjel maškar tumende? Či na ačhiľan sudci, save
namištes gondoľinen a sudzinen?
5 Šunen, mire lače phralale! Či peske na kidňa o Del avri le čoren
andral kada svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilen o
kraľišagos, pal savo o Del diňa lav olenge, ko les kamen?
6 Ale tumen tele dikhľan le čores! Či nane oda ipen o barvale, ko tumen
trapinen a cirden pal o sudi?
7 Či nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačho nav le Rajeskro, so
tumenge o Del diňa?
8 No, te doľikeren o zakonos le kraľišagoskro, avke sar hin pisimen:
„Kameha avres avke sar tut korkores!“ Ta akor mištes keren.
9 Ale te keren rozďjel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos
tumen usvedčinel sar olen, ko les na doľikeren.
10 Bo oda, ko doľikerďahas calo zakonos, ale jekh prikazaňje na
doľikerďahas, hino vinnovato andre savore.
11 Se Oda, ko phenďa: *„Na kereha lubipen“*, phenďa the: *„Na murdareha.“*
No, kajte na keres lubipen, ale murdares, na doľikeres o zakonos.
12 Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del
e sloboda!
13 Bo o sudos bi e milosť užarel oles, ko na presikavelas e milosť. Ale e
milosť zviťazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

14 So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben,
ale nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachraňinel?
15 Te le phrales abo la pheňa na uľahas so te urel a na uľahas len o
dživeseskro chaben,
16 a te lenge vareko tumendar phenďahas: „Džan andro smirom, tačaren
tumen a chan,“ ale te len na diňanas oda, so kampel le ťeloske, so len hin
olestar?
17 Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo.
18 Ale vareko phenela: „Tut hin o pačaben a man hin o skutki.“ Sikav
mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral
mire skutki.
19 Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a
izdran.
20 Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagoďaver manušeja, hoj o pačaben bi
o skutki hino mulo?
21 Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlňimen le skutkendar, sar
anďa peskre čhas le Izak te obetinel pro oltaris?
22 Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o
skutki keren leskro pačaben dokonalo.
23 A ačhiľa pes, so hin pisimen: *„O Abraham pačanďiľa le Devleske a
rachinelas pes leske oda sar spravodľišagos.“* A sas vičimen le Devleskro
prijaťeľis.
24 Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlňimen the le skutkendar
a na ča le pačabnastar.
25 Avke sas the paš e lubňi Rachab: Či na sas ospravedlňimen le
skutkendar, sar priiľa le poslen a bičhaďa len het avre dromeha?
26 Bo avke sar o ťelos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino
mulo bi o skutki.

3

Pal e čhib

1 Phralale mire, ma keren tumendar savore učiťeľa. Se džanen, hoj amen
o učiťeľa avaha zoraleder sudzimen.
2 Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin
dokonalo murš, savo džanel te ľikerel calo peskre ťelos.
3 Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras
calo leskro ťelos, kaj kamas.
4 Abo dikhen pro loďi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja,
o kormiďelňikos len šaj ľidžal le ciknore kormidloha ode, kaj kamel.
5 Avke the e čhib hiňi cikno kotor andro ťelos, ale šaj kerel bare veci.
Dikhen, savo baro veš labarďa e cikňi jagori!
6 E čhib hiňi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare ťeloskre
kotora. Meľarel andre calo amaro ťelos. Rozlabarel calo manušeskro
dživipen a korkori hiňi podlabarďi le peklostar.
7 O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen,
le sapen a the le džviren andro moros,
8 ale e čhib ňiko le manušendar našťi skrocinel. E čhib hiňi ňepokojno
a nalačhi, pherďi le jedoha, so murdarel.
9 La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades – a ola jekha čhibaha
the košas le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba.
10 Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našťi oda
avke avel, phralale mire!

11 Či šaj andral jekh chaňig avel avri gulo the kirko paňi?
12 Či šaj barol, phralale mire, pro figovňikos o olivi, vaj pro viňičis o figi?
Avke the ňisavi londi chaňig našti del gulo paňi.

O goďaveripen upral

13 Ko hin maškar tumende goďaver a kas hin godi? Mi sikavel peskre
dživipnaha o lače skutki a mi avel pokorno the goďaver andre savoreste,
so kerel.
14 Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavisť a kamen tumen ča
te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen.
15 Kajsi godi na avel upral, ale hiňi pal e phuv, ťelesno, benguňali.
16 Bo ode, kaj hin e zavisť a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode
hin o ňepokoj the dojekh nalačhipen.
17 Ale odi godi, so avel andral o ňebos, hiňi ešeb žuži, palis ajsi, so kamel
o smirom, kovli a phundradi te šunel; hiňi ajsi, so sajinel avres a anel o
lačho ovocje, na kerel rozďjel maškar o manuša a nane dujemujengri.
18 A o ovocje le spravodlišagoskro pes sadzinel andro smirom maškar
ola, ko keren o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

1 Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či
na andral tumare ťelesna žadosci, so pes maren andre tumende?
2 Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidzinen a našti
dochuden – maren tumen a vesekedinen, ale nane tumen, bo na mangen
tumenge le Devlestar.
3 Sar tumenge mangen, na chuden, bo namištes mangen, bo kamen oda
prekal tumare nalače žadosci.
4 Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačho
le svetoha, hino nalačho le Devleha? Oda manuš, ko kamľahas te avel
prijaťelis le svetoha, ačhel ňeprijaťelis le Devleskro.
5 Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del
žjarlivones tužinel pal o duchos, saves diňa andre amende te bešel?“
6 Se o Del del bareder milosť. Vašoda phenel le Devleskro Lav: *„O Del
džal pro barikane, ale le pokornen del peskri milosť.“*
7 Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a
denašela tumendar.
8 Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri
o vasta, tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpolťena, žužaren
tumenge o jile!
9 Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben
a o radišagos pre žaľa.
10 Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

11 Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel
namištes pro phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a
sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o
zakonos le Devleskro, ale sal leskro sudcas.
12 Ča jekh o Del diňa o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachraňinel
a šaj zňičinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

13 No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada
abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske
love.“
14 Se tumen na džanen so ela tajsa tumare dživipnaha! San sar e para,
so pes pro sikra sikavel a paľis našľol.
15 Ale kampel tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a
keraha kada abo koda.“
16 Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso
lašariben nane lačho.
17 Te vareko džanel te kerel o lačho, a na kerel oda, kerel binos.

5

O lav prekal o barvale

1 No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so
pre tumende avena!
2 Tumaro barvaľipen kirňiľa a tumare gada chale o kirme.
3 Tumaro somnakaj the rup hardzavisaľiľa a odi hardza sikavela pre
tumende a chala tumare ťela sar jag, bo skidňan o barvaľipen pro posledna
dživesa.
4 Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare maľi, na počinďan!
Vašoda, dikh, lengro počiňiben vičinel pre tumende! O vičiňiben
olengro, save kidenas upre pal tumare maľi, doavľa dži andro kana le
Nekzoraledere Rajeske.
5 Dživenas pre kadi phuv andro kiňešagos the andro baripen a čaľarďan
tumare jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te začhinen.
6 Odsudzinďan a murdarďan le spravodľive manušes, savo pes tumenge
na braňinelas.

Pal e trpezľivosť the modľitba

7 Phralale, vašoda ľikeren avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš,
savo kerel buči pre maľa, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno
brišind a dela les o lačho uľipen andral e phuv.
8 Avke the tumen: Aven trpezľiva a ačhen zorales, bo o Raj avela maj
pale.
9 Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh,
o sudcas ačhel anglo vudar!
10 Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro
nav le Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te ľikerel avri.
11 Dikhen, amen phenas pal ola, ko ľikerde avri, hoj hine bachtale.
Šunďan pal o Job, sar ľikerďa avri, a dikhľan, sar pes pal leste o Raj pro
koňec postarinďa! O Raj hino igen lačho the jileskro.
12 Anglal savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro ňebos aňi pre
phuv, aňi ňisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“,
mi el „Na“, hoj te na peren andro odsuďeňje.

E modľitba le olejoha vaš o nasvale

13 Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modľinel pes. Hin varekas
radišagos andro jilo? Mi giľavel le Devleske.
14 Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen
andral e khangeri. On pes vaš leste mi modľinen a mi makhen les le olejoha
andro nav le Rajeskro.
15 A e modľitba andro pačaben sasťarela le nasvales a o Raj les hazdela
upre. Te kerďa bini, odmukela pes leske.

16 Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modľinen tumen jekh vaš
aver, hoj te sasťon avri. E modľitba le spravodľive manušeskri šaj kerel
but a hin la bari zor.
17 O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modľinelas pes, hoj te na del o
brišind, a na diňa o brišind pre phuv trin berš the šov čhon.
18 A pale pes modľinelas a o ňebos diňa o brišind a e phuv diňa peskro
uľipen.
19 Phralale mire, te vareko tumendar odgeľahas le čačipnastar a te les
vareko visarďahas pale,
20 mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačho
drom, zachraňinela leskro dživipen andral o meriben a učharela andre
but bini.

Ešebno ľil le Peteriskro

O pozdravos

1 Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le
Devleskre avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide
andro Pontus, andre Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre
Bitinija,
2 saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidňa avri pre peskro planos a
pošvecinďa peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a
pokropimen leskre rateha.
Mi del tumen o Del pherdo milosť the smirom!

E džiďi naďej

3 Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro! Bo andre peskri bari milosť amen diňa o nevo dživipen the
e džiďi naďej, sar uštaďa le Ježiš Kristus andral o meriben,
4 hoj te chudas o ďeďictvos, savo šoha na preačhel, na musaľol aňi na
kirňol a hino garudo andro ňebos prekal tumende.
5 Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chraňinel pre
zachrana. Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno
časos.
6 Radisaľon olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le
pharipnaha prekal o všelijaka skuški.
7 Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin
vzacneder sar o somnakaj, savo našľola. Bo avke sar o somnakaj
pes preskušinel andre jag, avke pes mušinel te preskušinel the tumaro
pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives,
sar pes sikavela o Ježiš Kristus.
8 Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale
pačan andre leste a radisaľon ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te
phenel, a san naplňimen la slavaha.
9 Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cieľos tumare
pačabnaskro.
10 Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokine-
nas pal e milosť le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende.
11 A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le
Kristoskro, savo sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le
Kristoskre the pal e slava, so avela paľis.
12 Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas
pal ola veci, save akana sas phende tumenge prekal ola džene, ko tumenge
kazinenas o evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado
andral o ňebos. Mek the o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

13 Vašoda gondoľinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen
igen pre milosť le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš
Kristus.
14 Sar o poslušna čhave ma den tumen te ľidžal ole žadoscenge, so
tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen.

15 Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinďa, the tumen aven sveta
andre savoreste, so keren.
16 Bo hin pisimen: *„Aven sveta, bo me som sveto!“*
17 A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel rozďjel maškar o manuša,
ale sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik
san sar cudzinci pre kadi phuv.
18 Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zďeďinďan pal
tumare dada, na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save
našľona,
19 ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o
binos
20 sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerďa o
svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende.
21 Prekal leste pačan andro Del, savo les uštaďa andral o meriben a diňa
les e slava, hoj tumaro pačaben the tumari naďej te avel andro Del.
22 Avke akana, te imar obžužarďan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna
le čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres
žuže jileha.
23 Se uľiľan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o
semenos, so na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro.
24 Bo hin pisimen:
„Savore manuša hine sar e čar
a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre maľa.
E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
25 *ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“*
A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

1 Vašoda odčhiven tumendar savori choľi, savore pľetki, dojekh
klamišagos the zavisť a ma aven dujemujengre.
2 Sar o čhavore, save mekča akana uľile, mangen tumenge o žužo
duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachraňimen,
3 te imar koštoľinďan oda, hoj o Raj hino lačho.
4 Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo
Del avrikidlo the igen vzacno.
5 The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno
kher, hoj tumendar te ačhen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti,
save ena pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus.
6 Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:
„Thovav pro Sion o hlavno bar,
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“
7 Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan, hino
sar:
„O bar, so odčhide o murara,
ačhiľa pre stavba hlavno,
8 *o bar, pre savo pes demen,*
the e skala, pre savi peren.“
Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

9 Ale tumen san o avrikidle manuša, o kraľika rašaja, o sveto narodos a
le Devleskre zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel
o Del, savo tumen vičinďa avri andral o kaľipen andre peskro igen šukar
švetlos.
10 Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša, no akana san leskre
manuša; varekana sanas bi e milosť le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobňika

11 Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade
pre phuv a ko ča pal kadi phuv predžan: Zľikeren tumen le ťelesne
žadoscendar, so pes maren tumara dušaha!
12 Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre
tumende namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lače
skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.
13 O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či
le kraľiske sar le nekbaredereske,
14 abo le vladarenge. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes
keren, a te lašarel olen, ko keren mištes.
15 Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o
muja le nagoďaver manušenge, save na džanen, so vakeren.
16 Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar
e zamjenka te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre.
17 Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar
daran a le kraľis den pačiv.

Te zľidžal o pharipen sar o Raj

18 A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare
rajenge, ale na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le
nalačhenge.
19 Se oda hin e milosť le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo
Del zľidžal o pharipen a cerpinel, kajte ňič nalačho na kerďa.
20 Bo so tumen hin olestar, hoj ľikeren avri, sar tumen maren, te tumen
keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a ľikeren
avri, kada hin le Devleske pre dzeka.
21 Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš
tumenge a sikaďa tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.
22 *Ov šoha na kerďa binos,*
aňi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.
23 Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na
vihražinelas, ale savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudzinel.
24 Ov korkoro ľigenďa amare bini peskre ťeloha pro kerestos, hoj amen te
meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sasťiľan avri.
25 Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avľan pale ko Pasťjeris, ke
Oda, ko pes starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvľa the pal o murša

1 Avke the tumen o džuvľa, podden tumen tumare romenge. A te
varesave lendar na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš
o Del, tumare dživipnaha,
2 oleha, hoj dikhena tumaro žužo dživipen andre sveto dar anglo Del.

3 Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o
bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro
barvale gada.
4 Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt,
o jemno the pokorno duchos, so hin igen vzacno anglo Del.
5 Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sveta džuvľija, save pačanas
andro Del a poddenas pes peskre romenge,
6 avke sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen
san lakre čhaja, te keren oda, so hin lačho, a na den tumen ňisoha te
daravel avri.
7 Avke the tumen o murša, gondoľinen, sar dživen tumare romňijenca,
a presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine
jekhetane tumenca o ďeďički le Devleskre dživipnaskre. A avke na ela
tumare modľitben ňisave prekažki.

Te ľikerel avri andro cerpišagos

8 A pro koňec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen
jekh avres, aven milosťiva the pokorna.
9 Ma den pale o nalačho le nalačhipnaha abo o košiben le košibnaha,
ale keren oda visara, tumen žehňinen, bo pre oda san vičimen, hoj te
zďeďinen o požehnaňje.
10 Bo hin pisimen:
„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo dživipen,
a kamel te dikhel o lače dživesa,
mi zľikerel peskri čhib le nalačhestar the peskre vušta,
hoj te na vakerel o klamišagos,
11 *mi visarel pes le nalačhestar*
a mi kerel o lačhipen
a mi rodel o smirom andral calo jilo.
12 *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodľiva manuša*
a leskre kana šunen lengro mangipen,
ale o Raj džal pre ola džene,
save keren namištes.“
13 A ko tumenge ubľižinela, te igen kamena te kerel o lačhipen?
14 Ale kajte cerpinďanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen
lendar, aňi ma predaran.
15 Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven
furt pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučľahas pal odi
naďej, savi tumen hin.
16 Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes
te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen
le Kristoha.
17 Bo feder hin, te oda hin e voľa le Devleskri, te cerpinel vaš o lačho sar
vaš o nalačho.
18 Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodľivo vaš o
ňespravodľiva, hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro ťelos, ale
obdžiďardo andro Duchos.
19 A andre oda Duchos geľa te vakerel le duchenge andre bertena,
20 olenge, ko varekana na šunenas, sar o Del ľikerelas avri a užarelas
pre lende andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos,
andre savo pes zachraňinde le paňestar ča frima manuša, oda sas ochto
džene.

21 Oda paňi sas o angluno obrazis le boľipnaskro, savo akana zachraňinel
the tumen. O boľipen nane te žužarel pes la meľatar pal o ťelos, ale oda hin
o mangipen ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachraňinel
prekal ada, hoj o Ježiš ušťiľa andral o meriben
22 a geľa andro ňebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske
poddine o aňjela, o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

1 Te o Kristus kavke cerpinďa vaš amenge pro ťelos, ta the tumen pes
vizbrojinen kajse gondoľišagoha, bo oda, ko cerpinďa pro ťelos, preačhiľa
te kerel o binos.
2 Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen imar pal o manušeskre
žadosci, ale pal e voľa le Devleskri.
3 Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskre manuša.
Ňisostar tumen na ladžanas, dživenas andro nalače žadosci, mačarenas
tumen la moľaha, mulatinenas, pijenas a služinenas le džungale mod-
lenge.
4 A sar imar lenca oda na keren a na dživen, avke rozmukles sar on,
čudaľinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren.
5 Ola manuša pes jekhvar ačhavena anglo Del, savo hino pripravimen te
sudzinel le džiden the le mulen.
6 Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te aven
sudzimen pal oda, sar dživenas andro ťelos, ale hoj te dživen andro duchos
avke, sar kamel o Del.
7 O koňec savoreske hino pašes. Vašoda aven goďaver the strižba, hoj
te aven pripravimen pes te modľinel.
8 Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben
učharel andre but bini.
9 Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos.
10 Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh
avreske, sako ole duchovne daroha, so chudňa.
11 Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskre; te vareko
služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre
savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the
e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar kresťanos

12 Mire lače phralale, ma čudaľinen tumen la jagake, savi pre tumende
avľa, hoj tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačhiľahas vareso čudno.
13 Ale radisaľon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisaľon bares
the akor, sar pes sikavela leskri slava.
14 Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos
la slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende.
15 Ale ňiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaňis abo zbujňikos,
vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste.
16 Ale te cerpinel vareko sar kresťanos, te na pes ladžal, ale mi bararel
le Devles vašoda, hoj šaj ľidžal kada nav.
17 Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskre manušendar. Ale te
pes chudela ešeb amendar, savo ela o koňec ole dženengro, ko na šunen
o evaňjelium le Devleskro?
18 Avke sar hin pisimen:

„Te pes o čačipnaskro
ča ajci-ajci zachraňinela,
kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“
19 Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes
mi podden peskre verne Stvoriťeľiske a dureder mi keren o lačho.

5

Le staršenge andre khangeri

1 Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda,
ko dikhľa le Kristoskro cerpišagos a hino the o ďeďičis ola slavakro, savi
pes sikavela:
2 Ľidžan o stados, savo tumenge o Del diňa. Na vašoda, hoj tumen andre
oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na
vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel.
3 Ma ľidžan olen, kas tumenge o Raj diňa, sar te uľanas lengre raja, ale
aven priklados le stadoske.
4 A sar pes sikavela o nekbareder Pasťjeris, chudena e slavno koruna,
savi šoha na kirňola.
5 Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederenge a savore
tumen podden jekh avrenge. A uren tumen andre pokora, bo *o Del pro*
barikane džal, ale le pokornen del peskri milosť.
6 Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te
hazdel upre andre peskro časos.
7 Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende
starinel.
8 Aven paš e godi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng,
phirel upre tele sar o choľamen ľevos, savo rodel kas te chal.
9 Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare
phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.
10 Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri milosť andre
savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinďa andre peskri slava – ov
korkoro tumen sasťarela, zoraľarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela,
hoj te na peren.
11 Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

12 Ča sikra tumenge pisinďom le Silasoha, saves me lav sar pačivale
phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te
svedčinel, hoj kada hin odi čačikaňi milosť le Devleskri. Ačhen andre oda!
13 Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro
Babilon*, savi hiňi avrikidňi avke sar the tumen.
14 Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.
Smirom tumenge savorenge, save san andro Kristus.

* **5:13** e khangeri andro Rim

Dujto ľil le Peteriskro

O pozdravos

1 Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro,
pisinav olenge, ko chudle ajso vzacno pačaben sar the amen amare
čačipnaskre Devlestar the Spasiťeľistar le Ježišostar Kristostar.
2 E milosť the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te
prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le kresťanen

3 Le Devleskri zor amen diňa sa, so amenge kampel, hoj te dživas avke,
sar ov kamel. Diňa amenge oda akor, sar prindžarďam oles, ko amen
vičinďa peskra slavaha the zoraha.
4 Oleha amen diňa igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende
amen te avel o kotor pre le Devleskri prirodzenosť a te šaj denašas het le
svetoskre džungipnastar, andre savo amen cirden o nalače žadosci.
5 Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen,
paš o žužipen o prindžaripen,
6 paš o prindžaripen o zľikeriben, paš o zľikeriben e trpezľivosť, paš e
trpezľivosť o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka,
7 paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben.
8 Te kada savoro tumen hin a barol oda andre tumende, ta akor na
avena ajse, so ňič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare
Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.
9 Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a
bisterďa pre oda, hoj sas obžužardo peskre binendar, so varekana kerelas.
10 Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder
andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha
na perena
11 a kavke avena igen šukares priile andro večno kraľišagos amare
Rajeskro the Spasiťeľiskro le Ježišoskro Kristoskro.
12 Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san
zorale andro čačipen, so priiľan.
13 Medik som andre kada ťelos, dikhel pes mange oda mištes, hoj
tumenge te leperav kala veci,
14 bo džanav, hoj imar kada ťeloskro stankos maj omukava, sar mange
oda diňa te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus.
15 A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik
džava het.

Le Kristoskri slava

16 Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus,
na ľikerahas pes pal varesave avrigondoľimen paramisa. Bo amen korkore
pre peskre jakha dikhľam leskri slava.
17 Ov chudňa le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avľa pre
leste andral e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav!
Andre leste man hin radišagos.“
18 Amen šunďam oda hangos, so avľa tele andral o ňebos, sar leha samas
pre oda sveto verchos.

19 Kada amen diňa mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o
proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo
hino sar e momeľi, so labol andro kaľipen, medik na avela o džives a e
tosaraskri čercheň tumenge na anela o nevo švetlos andro jile.
20 Anglal savoreste, tumen mušinen te achaľol, hoj aňi jekh proroctvos
andro pisimen Lav našťi achaľol o manuš korkoro pestar.
21 Bo o proroctvos šoha na avľa andral e voľa le manušeskri, ale o
manuša ľigende le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiťeľa

1 Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka,
avke ena the maškar tumende o falošna učiťeľa, save počoral anena o
falošno sikaviben. A zaprinena the le Bare Rajes, savo len cinďa avri, a
avke korkore pre peste anena oda, hoj sig ena zňičimen.
2 But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes
vakerena pro čačipnaskro drom.
3 No ola falošna učiťeľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri
a phenena tumenge oda, so peske gondoľinde avri. Le Devleskro sudos kale
falošne učiťeľenge imar hino pripravimen čirla a Oda, ko len zňičinela, na
sovel.
4 Se o Del na sajinďa le aňjelen, save kerde binos, ale čhiďa len andre
bertena a zaphandľa len andre le lancenca andro baro kaľipen, andro
peklos, hoj ode te aven stražimen dži o sudos.
5 O Del na sajinďa aňi o phurikano svetos, sar anďa e potopa pro binošna
manuša. Ale o Del zachraňinďa le Noach, savo kazinelas le manušenge pal
o spravodľišagos, a leha the mek efta avre dženen.
6 A the o fori Sodoma the Gomora zlabarďa la jagaha pro prachos sar
vistražno priklados prekal o bijedevleskre manuša.
7 Ale o Del zachraňinďa le spravodľive Lot, savo pes igen trapinelas, sar
dikhelas le bijedevleskre manušengro džungalo dživipen.
8 Oda spravodľivo manuš bešelas maškar lende a džives so džives
andre peskri spravodľivo duša cerpinelas, sar dikhelas a šunelas, savo
nalačhipen kerenas.
9 Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manušen andral
o pokušeňje, ale ňespravedľive manušen te mukel avke, medik na ena
potrestimen pro Sudno džives.
10 Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre džungale ťelesna
žadosci a na kamen pes te poddel le autoritenge.
Ola manuša na daran ňikastar, hine barikane a bi e dar vakeren
namištes pro ňeboskre bitosťi.
11 Ale o aňjela, save hine bareder the zoraleder, na vakeren nalače lava
pre ola bitosťi anglo Raj.
12 Ale kala hine bi e godi sar o dziva džviri, save uľile ča pre oda, hoj len
te chuden a te murdaren. Vakeren namištes pre ola veci, so na achaľon, a
ena zňičimen avke sar o dziva džviri.
13 A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno
džives keren rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare
hoscini, kaj pes presikaven peskre diliňipnaha.
14 Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane šoha dos;
odcirden le slabe manušen a lengre jile hine vicvičimen andre chamťivosť.
On hine prekošle manuša.

15 Ola falošna učiťeľa omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom
le Balaamoskro, le Beoriskre čhaskro, savo kamelas, hoj leske te počinen
love vaš o nalačhipen.
16 Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre godi: O ňemo somaris ke leste
prevakerďa manušeskre hangoha a zaačhaďa o diliňipen le prorokoskro.
17 On hine sar o chaňiga bi o paňi; o chmari, saven tradel e zoraľi balvaj.
Prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kaľipen.
18 Bo vakeren bare lava, so na anen ňisavi chasna a cirden andro
džungale ťelesna žadosci ajse manušen, save mekča akana denašle
olendar, save dživen andro diliňipen.
19 On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le
džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu zviťazinel.
20 Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde
le Rajes the le Spasiťeľis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudňa a
zviťazinďa upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb.
21 Bo feder lenge uľahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te
prindžarel a paľis te visarel pes andral oda sveto prikazaňje, so lenge sas
dino.
22 Ačhiľa pes lenge avke, sar pes vakerel: *„O rikono geľa pale paš oda, so
čandľa avri,“* a: „O žužo balo pes geľa pale te meľarel andre čik.“

3

Pal o Džives le Rajeskro

1 Kada ľil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lače phralale.
Andro soduj ľila tumenge leperav, hoj mištes te gondoľinen.
2 Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta
proroka, aňi pro prikazaňje le Rajeskro le Spasiťeľiskro, savo tumenge sas
dino prekal o apoštola.
3 Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o
posmjevača, save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar
4 a phenena: „Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule
amare dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o
svetos!“
5 Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ňebos the e phuv sas imar
čirlastar kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhiľa le paňestar a
prekal o paňi.
6 A ole paňeha pre potopa sas o phurikano svetos zňičimen.
7 Oda jekh lav ľikerel kada ňebos the kadi phuv prekal e jag. Ľikerel
len prekal o Sudno džives, hoj te aven zňičimen jekhetane le bijedevleskre
manušenca.
8 Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lače phralale, hoj jekh džives
hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives.
9 O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenďa, avke sar peske oda vareko
gondoľinel, ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel,
hoj pes savoredžene te visaren le binendar ko Del.
10 A o džives le Rajeskro avela sar o živaňis počoral. Andre oda džives o
ňebos našľola bara vikaha a sa, so hin upre pro ňebos, zlabola andre jag
a e phuv the sa, so pre late hin, ela zňičimen.
11 Te kada savoro kavke našľola, save sveta the pobožna mušinen te avel
tumen andre tumaro dživipen?

12 Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te
avel sig. Andre oda Džives ela o ňebos zňičimen la jagaha a o ňeboskre
ťelesa rozdžana le bare tačipnastar?
13 No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ňebos the pre
nevi phuv, andre save hin o spravodľišagos.
14 Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen
o Raj te arakhel bi o škvrni the bi o bini a andro smirom leha.
15 A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana.
Avke sar tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola goďaha, so
leske sas diňi.
16 Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre ľila. Andre ola
ľila hin varesave veci, so hin phares te achaľol, vašoda len o nagoďaver
manuša, so nane zorale andro pačaben, previsaren avke, sar previsaren
the o aver pisimen Lava, a oleha zňičinen pes korkoren.
17 Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chraňinen
tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a
te na odperen andral tumaro zoralo pačaben.
18 Ale baron andre milosť le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš
Kristus, amare Rajes the Spasiťeľis. Leske e slava the akana the pro furt!
Amen.

Ešebno ľil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

1 Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šunďam, so dikhľam peskre
jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chudenas, pal oda
lav, so del o dživipen.
2 A oda dživipen pes sikaďa, amen les dikhľam a svedčinas tumenge pal
oda večno dživipen, so sas paš o Dad a sikaďa pes amenge.
3 Avke oda, so dikhľam the šunďam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen
te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre
Čhaha, le Ježišoha Kristoha.
4 Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

5 Kada hin oda, so šunďam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o
švetlos a andre leste nane ňisavo kaľipen.
6 Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kaľipen, klaminas
a na keras o čačipen.
7 Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam
jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Čhaskro, amen
obžužarel andral dojekh binos.
8 Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre
amende o čačipen.
9 Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čačipnaskro, hoj amenge
te odmukel o bini a te obžužarel amen andral savore nalačhipena.
10 Te phenas, hoj na kerďam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro
lav nane andre amende.

2

O Ježiš zaačhel vaš amende

1 Čhavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini.
A te vareko kerďahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo
Dad: o Ježiš Kristus, o čačipnaskro.
2 Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini – no, na ča amenge, ale
the cale svetoske.
3 Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te doľikeras leskre lava.
4 Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na doľikerel leskre lava, hino
klamaris a nane andre leste o čačipen.
5 Ale oda, ko doľikerel leskro lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas,
hoj sam andre leste.
6 Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov
dživelas.

O nevo prikazaňje

7 Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaňje, ale o purano
prikazaňje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaňje hin o
lav, so imar šunďan.

8 A the avke tumenge pisinav nevo prikazaňje, bo oda čačipen dičhol
andro Kristus the andre tumende. Se o kaľipen džal het a o čačo švetlos
imar švicinel.
9 Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našťi avri ačhel peskre
phrales, hino mek furt andro kaľipen.
10 Oda, ko kamel peskre phrales, ačhel andro švetlos a nane andre leste
ňič, angle soste vareko šaj peľahas andro binos.
11 Ale oda, ko našťi avri ačhel peskre phrales, hino andro kaľipen a phirel
andro kaľipen. Aňi na džanel, kaj džal, bo o kaľipen korarďa leskre jakha.

12 Pisinav tumenge, čhavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.
13 Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžarďan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisinav tumenge, terne čhavale,
hoj zviťazinďan upral o nalačho.

14 Pisinav tumenge, čhavale, hoj prindžarďan le Dades.
Pisinďom tumenge, dadale,
hoj prindžarďan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisinďom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazinďan upral o nalačho.

15 Ma kamen o svetos, aňi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o
svetos, nane andre leste o kamiben le Dadeskro.
16 Bo ňič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le ťeloskri, e žadosca
le jakhengri, abo o barikano dživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o
svetos.
17 A o svetos the leskri žadosca našľol, ale oda, ko kerel e voľa le
Devleskri, ačhela pro furt.

Pal o antikrist

18 Čhavale, hin kade e posledno ora a avke sar šunďan, hoj avela o
antikrist, avke imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin
e posledno ora.
19 Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar,
ačhilehas amenca. Ale kada pes ačhiľa, hoj pes te sikavel, hoj nane savore
amendar.
20 No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen
savoro.
21 Na pisinďom tumenge vašoda, hoj na prindžaren o čačipen, ale
vašoda, hoj les prindžaren a džanen, hoj ňisavo klamišagos na avel andral
o čačipen.
22 A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O
antikrist hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas.
23 Oles, ko zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le
Čhas, hin the o Dad.
24 Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šunďan ešebnovarestar. Te
oda, so šunďan ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen
ačhena andro Čhavo the andro Dad.
25 A o Kristus amen diňa lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.
26 Kada tumenge pisinďom pal ola, ko tumen kamen te klaminel.

27 No pre tumende ačhel o pomazaňje, savo priiľan lestar, a vašoda
tumenge na kampel, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazaňje
tumen sikavel pal savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos – ačhen
andre leste, avke sar tumen sikavelas.

O čhave le Devleskre

28 A akana, mire čhavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar
pes sikavela, a te na pes lestar ladžas, sar avela.
29 Te džanen, hoj ov hino spravodľivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o
spravodľišagos, uľiľa lestar.

3

1 Dikhen, savo baro kamiben amen diňa o Dad, hoj pes te vičinas le
Devleskre čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel,
bo les na prindžarďa.
2 Mire lače phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na
sikaďa, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo
dikhaha les avke, sar hino.
3 Sako, kas hin kajsi naďej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino
žužo.
4 Sako, ko kerel binos, na doľikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj
pes na doľikerel o zakonos.
5 A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikaďa vašoda, hoj te lel amare bini, a
andre leste nane ňisavo binos.
6 Ňiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les
na dikhľa aňi les na prindžarďa.
7 Čhavorale, ňiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o
spravodľišagos, hino spravodľivo, avke sar o Kristus hino spravodľivo.
8 Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini
ešebnovarestar. Vašoda pes sikaďa o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel
le bengeskre buča.
9 Sako, ko uľiľa le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel
andre leste, a aňi našťi kerel o bini, bo uľiľa le Devlestar.
10 Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave a ko le bengeskre čhave:
Oda, ko na kerel o spravodľišagos, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel
peskre phrales.

Te kamas jekh avres

11 Bo kada hin oda, so šunďan ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres.
12 Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarďa peskre phrales
le Abel. A soske les murdarďa? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre
phraleskre sas lače.
13 Ma čudaľinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našťi avri ačhel.
14 Amen džanas, hoj pregeľam andral o meriben andro dživipen, bo
kamas le phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben.
15 Sako, ko našťi avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj
andre ňisavo vrahos na ačhel o večno dživipen.
16 Pal oda prindžarďam le Devleskro kamiben, hoj ov diňa peskro
dživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskro dživipen vaš
o phrala.
17 Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske
vareso kampel, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro
kamiben andre leste?

18 Mire čhavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le
skutkenca the le čačipnaha.
19 Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o
smirom andro jilo,
20 bo te amen o jilo obviňinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel
savoro.
21 Phralale, te amen o jilo na obviňinel, šaj džas anglo Del bi e dar.
22 A chudas lestar savoro, so mangas, bo doľikeras leskre prikazaňja a
keras oda, so leske hin pre dzeka.
23 Kada hin leskro prikazaňje, hoj te pačas andro nav leskre Čhaskro,
andro Ježiš Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikazinďa.
24 Oda, ko doľikerel leskre prikazaňja, ačhel andro Del a o Del andre
leste. A pal kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves
amenge diňa.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

1 Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzinen le duchen, či
hine le Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos.
2 Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo
viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avľa andro ťelos, hino le Devlestar.
3 A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avľa andro
ťelos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo
šunďan, hoj avela, a akana imar hino andro svetos.
4 Čhavorale, tumen san le Devlestar a zviťazinďan upral lende, bo oda,
ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos.
5 On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos
len šunel.
6 Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen,
ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le
čačipnaskre Duchos the le klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

7 Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako,
ko kamel, uľiľa le Devlestar a prindžarel le Devles.
8 Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben.
9 Le Devleskro kamiben ke amende pes sikaďa avke, hoj o Del bičhaďa
peskre jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen.
10 O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov
kamelas amen a bičhaďa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge
te odmukel o bini.
11 Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel
jekh avres.
12 Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel
andre amende a leskro kamiben hin dokerdo andre amende.
13 Pal oda džanas, hoj ačhas andre leste a ov andre amende, hoj amen
diňa peskre Duchostar.
14 Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhaďa le Čhas sar Spasiťeľis
le svetoske.
15 Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel
andre leste a ov andro Del.

16 Amen pačanďiľam a prindžarďam o kamiben, so hin le Devles ke amende.
O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste.
17 Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajso sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos.
18 Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.
19 Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas.
20 Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales našťi avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhľa?
21 A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zviťazinel upral o svetos

1 Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uľiľa le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the oles, ko lestar uľiľa.
2 Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a doľikeras leskre prikazaňja.
3 Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj doľikeras leskre prikazaňja. A leskre prikazaňja nane phare.
4 Bo savoro, so uľiľa le Devlestar, zviťazinel upral o svetos. A oda, so zviťazinďa upral o svetos, hin amaro pačaben.
5 A ko aver zviťazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo le Devleskro?

O sveďectvos pal o Čhavo

6 O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko oda dosvedčinel, bo o Duchos hin o čačipen.
7 Bo trin hine, so svedčinen [pro ňebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on trin hine jekh.
8 A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda.
9 Te prilas o sveďectvos le manušengro, o sveďectvos le Devleskro hino bareder. Le Devleskro sveďectvos hin oda, so phenďa pal peskro Čhavo.
10 Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o sveďectvos andre peste. Oda, ko na pačal le Devleske, oda lestar kerďa klamaris, bo na pačanďiľa ole sveďectvoske, so phenďa o Del pal peskro Čhavo.
11 A kada hin oda sveďectvos, hoj amen o Del diňa večno dživipen, a oda dživipen hin andre leskro Čhavo.
12 Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

13 Kada pisinďom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen.
14 A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen šunel.

15 A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor
džanas, hoj imar chudňam oda, so lestar mangľam.
16 Te vareko dikhľahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na ľidžal pro
meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen – ale ča te na kerďa
binos pro meriben. Te vareko kerďa ajso binos, so ľidžal pro meriben, na
phenav, hoj pes te mangel vaš ajso manuš.
17 Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na ľidžal pro
meriben.
18 Džanas, hoj ňiko, ko uľiľa le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko uľiľa
le Devlestar, les chraňinel a o nalačho pes lestar na chudel.
19 Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre
zor le bengeskri.
20 A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avľa te del goďi, hoj te
prindžaras le čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo
Ježiš Kristus. Ov hino o čačo Del the o večno dživipen.
21 Čhavorale, chraňinen tumen le falošne devlendar.

Dujto lil le Janoskro

O pozdravos

1 Me o phureder pisinav la Raňake, so hiňi avrikidňi le Devlestar, the
lakre čhavenge, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore,
so prindžarde o čačipen,
2 bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

3 E milosť, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le Dadestar the
le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen
the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

4 Igen radisaľiľom, hoj arakhľom varesave tire čhaven te phirel andro
čačipen avke, sar chudňam o prikazaňje le Dadestar.
5 Akana, Raňije, na pisinav tuke nevo prikazaňje, ale oda, so amen sas
ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren.
6 A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazaňja. A kada hin
oda prikazaňje, so šunďan ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.
7 Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš
Kristus avľa andro ťelos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist.
8 Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas
buči, ale hoj te chuden calo počiňiben.
9 Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane
o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o
Čhavo.
10 Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les
andro kher, aňi les ma pozdravinen.
11 Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalače
skutki.

O posledna lava

12 Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro
papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha,
a avke ela amaro radišagos pherdo.

13 Pozdravinen tut o čhave tira pheňakre, savi hiňi avrikidňi le Devlestar.

Trito ľil le Janoskro

O pozdravos

1 Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav
andro čačipen.

2 Miro lačho Gajona, modľinav man, hoj tuke te avel mištes andre
savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake.
3 Bo igen radisaľiľom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le
čačipnaske a džives andro čačipen.
4 Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore
dživen andro čačipen.

Ašarel le Gajos

5 Phrala miro lačho, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so
tuke hine cudza.
6 On phende la khangerake o sveďectvos pal tiro kamiben. A mištes
keres, sar len des oda, so lenge kampel pro drom, bo avke oda kamel o
Del.
7 Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas ňič le
napačabnaskre manušendar.
8 Amenge kampel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči
prekal o čačipen.

O Diotrefes the o Demetrios

9 Pisinďom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel
anglal maškar lende, amen na prilel.
10 Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende
vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na
prilel le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel
len avri andral e khangeri.
11 Phrala miro, ma ľiker tut pal o nalačho, ale pal o lačho. Oda, ko kerel
o lačho, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačho, na dikhľa le Devles.
12 Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čačipen korkoro vakerel
pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine
čačipnaskre.
13 Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro
ľil.
14 Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

15 Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar
dojekhe phrales.

O ľil le Judaskro

O pozdravos

1 Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav
tumenge, so san vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chraňinel prekal
o Ježiš Kristus.

2 E milosť, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učiťeľa

3 Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseňje, so
amen hin jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel,
hoj tumen te maren vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge
jekhvar a pro furt.
4 Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, saven-
gro sudos hin pisimen imar čirla anglal. Ola manuša hine bijedevleskre
a čerinen e milosť amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare
jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš Kristus.
5 Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb
zachraňinďa leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale paľis murdarďa
olen, ko na pačanďile.
6 A the le aňjelen, so peske na doľikerde e autorita, savi lenge sas diňi,
ale omukle peskro than, ľikerel andro kaľipen andro večna puta, medik
len na sudzinela andre oda Baro Džives.
7 Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende,
so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas
marde la večna jagaha a hine pro priklados savorenge, hoj olestar te daran.
8 Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a meľaren
andre peskre ťela le binenca, na prilen upral peste o autoriti a namištes
vakeren pro aňjela andre slava.
9 Se mek aňi o archaňjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš
o ťelos le Mojžišoskro, pes na opovažinďa leske namištes te phenel. Ča
phenďa: „O Raj tut mi marel!“
10 Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achaľon; hine sar
o dziva džviri, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena
zňičimen.
11 Vigos lenge! Bo gele ajse dromeha sar o Kain. Vaš o love pes dine te
cirdel andro diliňipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo
pes vzburinde sar the ov.
12 Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan
tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len ľidžan avrether
a hine sar o chmari bi o paňi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje:
Duvar avrimule a avricirdle the le koreňenca.
13 Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar
o peni. Ola manuša hine sar o našade čercheňa a prekal lende hin
pripravimen o nekkaleder kaľipen pro furt.
14 Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar
phenďa: „Dikh, o Raj avela peskre svete aňjelenca, so ena ezera-ezerenge,

15 hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore
bijedevleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna
manuša pre leste phende.“
16 Oda hin o dudroša, savenge nane ňič pre dzeka a save dživen pal
peskre žadosci. Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen
lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

Te ľikerel pes andro kamiben le Devleskro

17 Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge
anglal phende o apoštola, saven bičhaďa amaro Raj, o Ježiš Kristus.
18 On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša,
so tumendar asana a dživena pal peskre binošna žadosci.
19 Oda hin ola, ko keren o rozďeleňje; o ťelesna manuša bi o Duchos.
20 Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a
modľinen tumen andro Sveto Duchos.
21 Ľikeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milosť, so
tumen ľidžala andro večno dživipen – e milosť, so tumen dela amaro Raj
o Ježiš Kristus.
22 Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben,
23 a avren zachraňinen a cirden avri andral e jag. Avrenge presikaven
e milosť daraha, ale mi džungľol tumenge mek the lengre gada, so sas
meľarde andre le binenca.

E slava le Devleske

24 O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen
šaj anel andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel.
25 Ča le jekhe Devleske, amare Spasiťeľiske, prekal amaro Raj Ježiš
Kristus, mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi
the akana a the pro furt.
Amen.

Le Janoskro
Zjaveňje

O anglune lava

1 Kada hin o zjaveňje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diňa o Del, hoj te
sikavel peskre sluhenge, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhaďa peskre
aňjelos, hoj oda te del te džanel peskre sluhaske le Janoske.
2 Ov dosvedčinďa savoro, so dikhľa – oda hin o lav le Devleskro the o
sveďectvos le Ježišoskro Kristoskro.
3 Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada
proroctvos a doľikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

4 Me o Jan pozdravinav o efta khangera, so hine andre Azija.
E milosť the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole
efta duchendar, save hine anglal leskro tronos,
5 the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko
sas uštade andral o meriben, a hino kraľis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinďa avri amare
binendar;
6 savo amendar kerďa kraľen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske,
e slava the e zor pro furt! Amen.
7 Dikh, avel le chmarenca
a dikhela les dojekh jakh,
the ola, ko les predemade;
rovena upral leste savore nipi pre phuv.
Avke hin. Amen!
8 „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o
Del, „oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

9 Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca ľikerel avri o
pharipen, so amen hin vaš o kraľišagos le Ježišoskro Kristoskro, somas
pro ostrovos Patmos vaš o lav le Devleskro the vaš o sveďectvos pal o
Ježiš.
10 Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šunďom pal mande
zoralo hangos sar o hangos la trubakro,
11 savo phenďa: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le
efta zborenge [save hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna,
andro Pergamos, andre Tiatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre
Laodikea.“
12 Visaľiľom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visaľiľom,
dikhľom efta somnakune svietňiki
13 a maškar ola efta svietňiki dikhľom varekas, ko marelas pro čhavo le
manušeskro. Sas urdo andro džinďarde gada dži o pindre a somnakuno
pasos les sas prephandlo prekal e hruďa.
14 Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre
jakha sas sar o jagale plameňa.

---

* **1:6** E grecko čhib: o kraľišagos

15 A leskre pindre sas sar o bľišťaco trast rozlabardo andro bov a leskro
hangos sas sar o hangos but paňengro.
16 Andro čačo vast les sas efta čercheňa, andral leskro muj avelas avri
ostro šabľa, so čhinel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol
andre peskri zor.
17 Sar les dikhľom, peľom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thoďa
peskro čačo vast a phenďa mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o
Posledno.
18 Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen.
Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.
19 Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhľal: Oda, so hin akana, the
oda, so pes pal kada ačhela.
20 Ola efta čercheňa, so dikhľal andre miro čačo vast, the ola efta
somnakune svietňiki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O efta
čercheňa hin o aňjela le efta khangerengre a o efta svietňiki hin o efta
khangera.“

2

La khangerake andro Efezus

1 „Le aňjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo ľikerel o efta čercheňa andre peskro čačo vast
a phirel maškar ola efta somnakune svietňiki.
2 Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezľivosť a the oda, hoj
našťi zľidžas le nalačhen. Skušinďal olen, ko pal peste phenen, hoj hine
apoštola, ale nane, a avľal pre oda, hoj hine klamara.
3 Ľikerďal avri, cerpinďal but vaš miro nav a na slabisaľiľal.
4 Ale hin man pre tu oda, hoj omukľal tiro ešebno kamiben.
5 Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peľal avri, visar tut ole binendar
a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre
tu a čhalavava tiro svietňikos pal leskro than.
6 Ale jekh veca keres mištes: Našťi avri ačhes oda, so keren o
Mikulašenci*, so the me našťi avri ačhav.
7 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles,
ko zviťazinela, dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro
rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

8 „Le aňjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžiďiľa.
9 Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the
pal ola, ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi,
ale nane a hine e sinagoga le satanoskri.
10 Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven
tumendar andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen
deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskri!
11 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles,
ko zviťazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

* **2:6** Abo: o Nikolaiti

12 „Le aňjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šabľa, so čhinel pal soduj seri.
13 Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale ľikeres tut mire navestar a na preačhiľal andre ma te pačal, aňi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.
14 Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save ľikeren o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te ľidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlenge a te keren o lubipen.
15 A the tut hin ajse džene, save ľikeren o sikaviben le Mikulašengro†.
16 Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šabľaha andral miro muj.
17 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava andral e garuďi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ňiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

18 „Le aňjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameňa the o pindre sar o bľišťaco trast.
19 Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaľiben the tiri trpezľivosť. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačanďiľal.
20 Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvľa Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiňi prorokiňa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobňiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modlenge.
21 Diňom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel.
22 Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpinela. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren.
23 Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o goďa, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.
24 Ale tumenge oklenge andre Tiatira, so tumen na ľikeren pal lakro nalačho sikaviben a so na sikľiľan oda, so aver džene vičinen ‚o bare garuďipena le satanoskre‘, tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen.
25 Ča ľikeren mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.
26 Oles, ko zviťazinela a kerela miri voľa dži o koňec, dava zor upral o aver narodi –
27 ‚Ov len ľidžala la trastuňa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čikatar‘
28 – avke sar the me priiľom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čercheň.
29 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

† **2:15** Abo: le Nikolaitengro

3

La khangerake andro Sardis

1 „Le aňjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada phenel oda, saves hin o efta duchi le Devleskre the o efta čercheňa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo.
2 Ušťi upre! Zoraľar oda, so mek ačhiľa a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del.
3 Ma bister pre oda, so priiľal a šunďal, doľiker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živaňis a aňi na džaneha, savi ora pre tu avava.
4 Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na meľarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zaslužinen.
5 Oda, ko zviťazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav na khosava avri andral e kňižka le dživipnaskri. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre aňjela.
6 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Filadelfia

7 „Le aňjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davidoskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ňiko našťi phandel a phandel avke, hoj ňiko našťi phundravel:
8 Džanav tire skutki. Dikh, phundraďom anglal tu o vudar a ňiko les našťi phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, doľikeres miro lav a na zaprinďal man.
9 Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskri sinagoga – ola, ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen – te aven a te banďon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamľom.
10 Vašoda, hoj doľikerďal miro lav a ľikerďal avri, the me tut ochraňinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skušinel avri olen, ko bešen pre phuv.
11 Avava sig! Ľiker oda, so tut hin, hoj tuke ňiko te na lel tiri koruna!
12 Oles, ko zviťazinela, kerava sluposke andro chramos mire Devleske a imar šoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ňebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav.
13 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

14 „Le aňjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskro švedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinďa.
15 Džanav tire skutki, hoj na sal aňi šilalo aňi tato. Te ča uľalas šilalo abo tato!
16 Ale vaš oda, hoj sal ľetno a na sal aňi šilalo aňi tato, čhungarava tut avri andral miro muj!
17 Bo phenes: ‚Som barvalo, barvaľiľom a na kampel mange ňikas,‘ ale tu na džanes, hoj sal čoro, pro roviben, biedno, koro the lango.

18 Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag,
hoj te barvaľos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes
te na sikavel e ladž tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te
makhel pro jakha, hoj te dikhes.
19 Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vašoda av
horľivo a visar tut le binendar!
20 Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šunďahas miro
hangos a phundraďahas o vudar, džava andre ke leste a chava leha a ov
manca.
21 Oleske, ko zviťazinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke
sar the me zviťazinďom a bešav mire Dadeha pre leskro tronos.
22 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O lašariben andro ňebos

1 Paľis dikhľom o phundrado vudar pro ňebos. A oda ešebno hangos, so
šunďom sar o hangos la trubakro, manca vakerelas a phenďa: „Av kade
upre a me tuke sikavava, so pes mušinela pal kada te ačhel.“
2 A takoj somas andro Duchos. Dikhľom tronos, so ačhelas andro ňebos,
a pro tronos vareko bešelas.
3 Oda, ko bešelas pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a
pašal o tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdos.
4 Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhľom te bešel
bišuštar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o
somnakune koruni.
5 Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos
labonas efta jagale lampi, so hin o efta duchi le Devleskre.
6 A anglo tronos sas ajso vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar
krištalos.
A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitosťi, saven sas
pherdo jakha anglunestar the palunestar.
7 Ešebno džiďi bitosť dičholas sar o ľevos; e dujto dičholas sar e
gurumňori; la tritona bitosť sas ajso muj sar le manušes; a štarto dičholas
sar orlos, so ľecinel.
8 Dojekha kale bitosťendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha
avrunestar the andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

9 A furt sar den o džide bitosťi e slava, e pačiv the o paľikeriben Oleske, ko
bešel pro tronos a ko dživel pro furt,
10 o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a banďon
anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a
phenen:
11 „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,
te lel e slava, e pačiv the e zor,
bo tu kerďal savore veci;
tira voľatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvitkos

1 Andro čačo vast Oleske, ko bešelas pro tronos, dikhľom zvitkos, pre
savo sas pisimen pal soduj seri a savo sas zapečaťimen le efta pečaťenca.
2 A dikhľom jekhe zorale aňjelos te vakerel zorale hangoha: „Ko hino
hodno te phundravel o zvitkos a te prephagel leskre pečaťe?“
3 A ňiko pro ňebos, aňi pre phuv, aňi tel e phuv les našťi phundraďa,
aňi andre našťi dikhľa.
4 Me igen rovavas, hoj pes ňiko na arakhľa hodno te phundravel o zvitkos
a aňi andre te dikhel.
5 Jekh le phurederendar mange phenďa: „Ma rov! Dikh, zviťazinďa
o Ľevos andral o kmeňos le Judaskro, o Koreňis le Davidoskro, hoj te
phundravel o zvitkos the leskre efta pečaťe.“
6 A dikhľom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar
džide bitosťi the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar
murdardo a sas les efta rohi the efta jakha, so hine o efta duchi le Devleskre
bičhade pre cal'i phuv.
7 Ov avľa a iľa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos.
8 Sar iľa oda zvitkos, o štar džide bitosťi the o bišuštar (24) phureder
pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči
pherdžarďi le kaďidloha, so hin o modľitbi le Devleskre manušengre.
9 Giľavenas nevi gil'i a phenenas:
„Hodno sal te lel o zvitkos
a te phundravel leskre pečaťe,
bo salas murdardo
a cinďal avri tire rateha le manušen le Devleske,
andral savore kmeňi, čhiba,
nipi the narodi.
10 Kerďal lendar kraľen the rašajen amare Devleske
a on kraľinena pre phuv.“
11 Pal'is dikhľom a šunďom o hangos le pherdo aňjelengro, save sas pašal
o tronos, pašal o džide bitosťi the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro
počet sas milioni milionenge a ezera ezerenge.
12 A on vičinenas zorale hangoha:
„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,
te prilel e moc, o barval'ipen,
o goďaveripen, e zor, e pačiv
e slava the o lašariben!“
13 A pal'is šunďom savoren, kas o Del stvorinďa andro ňebos, pre phuv,
tel e phuv the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:
„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske
e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“
14 O štar džide bitosťi phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele
pre phuv a klaňinenas pes.

6

O pečaťe

1 Dikhľom, sar phundraďa o Bakroro jekh le efta pečaťendar a šunďom
jekha le džide bitosťendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“
2 Me dikhľom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh
lukos. Sas leske diňi e koruna. A geľa sar viťaz, hoj te zviťazinel.

3 Sar phundraďa e dujto pečať, šunďom, sar e dujto džiďi bitosť vičinel:
„Av!“
4 Aver graj avľa avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešelas, sas diňi
zor te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A
sas leske diňi jekh bari šabľa.
5 Sar phundraďa e trito pečať, šunďom, sar e trito džiďi bitosť vičinel:
„Av!“ Dikhľom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, ľikerelas
andro vast e vaha.
6 A maškar ola štar džide bitosťi šunďom vareso sar hangos, so vičinelas:
„Jepaš kilos zrnos vaš jekhedživeseskro počiňiben* a kilos the jepaš
jačmeňis tiš vaš ajci, ale o olejos the e mol ma musar!“
7 Sar phundraďa e štarto pečať, šunďom, sar e štarto džiďi bitosť vičinel:
„Av!“
8 Dikhľom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas
o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diňa pes lenge e zor
upral jekh štvrťina la phuvatar, hoj te murdaren la šabľaha, la bokhaha,
le meribnaskre nasvaľibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.
9 Sar phundraďa e pandžto pečať, dikhľom tel o oltaris o duši ole
manušengre, save sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o
sveďectvos, so ľikerenas.
10 Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzoraleder Rajeja, sveto
the čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomsťineha tut le manušenge
pre phuv vaš oda, hoj amen murdarde?“
11 Dojekheske lendar sas dine džinďarde parne gada a sas lenge phendo,
hoj mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengre phrala,
save lenca služinenas, a save mušinen te avel murdarde avke sar on.
12 Sar phundraďa e šovto pečať, dikhľom, hoj e phuv chudňa igen te
razisaľol, o kham kaľiľa andre a o čhonoro sas calo sar rat.
13 A o ňeboskre čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos
peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zoraľi balvaj a razinel leha.
14 O ňebos pes scirdňa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the
ostrovi pes čhalade pal peskre thana.
15 Akor pes o kraľa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o
otroka the o slobodna garude andro jaskiňi the andro skali le verchengre
16 a phenenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a
zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e choľi le
Bakroreskri!
17 Bo avľa oda baro džives lengra choľakro a ko šaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečaťimen

1 Paľis dikhľom štare aňjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakre
a chudenas la phuvakre balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aňi
pro moros, aňi pre ňisavo stromos.
2 A dikhľom avre aňjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas
e pečať le džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro štar aňjela,
savenge sas dino, hoj te dukhaven e phuv the o moros,
3 a phenďa lenge: „Ma dukhaven e phuv, aňi o moros, aňi o stromi,
medik amen na daha e pečať pro čekata ole dženen, save služinen amare
Devleske.“

* **6:6** E grecko čhib: jekh denaris † **6:8** E grecko čhib: Hades

4 Šunďom, keci džene sas zapečaťimen: 144 000 džene andral savore
kmeňi andral o Izrael.

5 Andral o kmeňos le Judaskro dešuduj ezera (12 000) zapečaťimen,
andral o kmeňos le Rubenoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Gadoskro dešuduj ezera,
6 andral o kmeňos le Ašeroskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Naftaliskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Menašeskro dešuduj ezera,
7 andral o kmeňos le Simeonoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Leviskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Jisacharoskro dešuduj ezera,
8 andral o kmeňos le Zebulunoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Jozefoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Benjaminoskro dešuduj ezera zapečaťimen.

Igen but manuša anglo tronos

9 Paľis dikhľom a sas ode pherdo manuša, saven ňiko našťi zrachinelas,
andral savore narodi, kmeňi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo
tronos the anglo Bakroro, urde andro džinďarde parne gada a sas len
andro vasta o palmi.
10 Vičinenas zorale hangoha a phenenas:
„Amaro spaseňje hin le Devlestar,
savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“
11 Savore aňjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o
štar džide bitosťi. Pele pro muj anglo tronos a klaňinenas pes le Devleske
12 a phenenas:
„Amen!
O lašariben, e slava,
e goďaveripen, o paľikeriben, e pačiv,
e moc the e zor amare Devleske pro furt!
Amen!“
13 Jekh le phurederendar mandar phučľa: „Ko hine kala džene, save
hine urde andro džinďarde parne gada? A khatar avle?“
14 Me leske odphenďom: „Rajeja, tu džanes.“
A phenďa mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro
pharipen a rajbinde peskre gada a parňarde len andro rat le Bakroreskro.
15 Vašoda hine anglo tronos le Devleskro
a služinen leske rat-džives andre leskro chramos.
A Oda, ko bešel pro tronos,
dživela maškar lende a chraňinela len.
16 Imar na ena buter bokhale aňi smedna;
imar len na labarela aňi o kham
aňi ňisavo aver tačipen.
17 Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,
ela lengro pasťjeris;
ľidžala len paš o prameňis, khatar džal o džido paňi
a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečať

1 Sar phundraďa o Bakroro e eftato pečať, sas pro ňebos čhit vaj pre
jepaš ora.

2 Dikhľom efta aňjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o efta trubi.
3 Avľa jekh aver aňjelos a la somnakuňa kaďidelňicaha ačhiľa paš o oltaris. Chudňa but kaďidlos, hoj les te thovel le modľitbenca savore Devleskre manušengre pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.
4 O thuv le kaďidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modľitbenca andral o vast le aňjeloskro upre anglo Del.
5 Paľis iľa o aňjelos o thuvalo čaroro, pherdžarďa les la jagaha pal o oltaris a čhiďa les pre phuv. A chudňa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv razisaľolas.

O trubi

6 Ola efta aňjela, saven sas o efta trubi, pes pripravinde te trubinel.
7 Ešebno aňjelos zatrubinďa a chudňa te del baro brišind le krupenca a e jag mišimen le rateha sas čhido pre phuv. A zlabiľa jekh treťina la phuvatar, jekh treťina le stromendar the savori zeleno čar.
8 Dujto aňjelos zatrubinďa a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čhido andro moros. A jekh treťina le morostar pes čerinďa pro rat
9 a muľa jekh treťina le moroskre džvirendar a jekh treťina le loďendar sas zňičimen.
10 Trito aňjelos zatrubinďa a andral o ňebos peľa jekh bari čercheň, so labolas sar e fakľa a peľa pre jekh treťina le paňendar the pro chaňiga.
11 Odi čercheň pes vičinel Palina. Jekh treťina le paňendar kirkiľa a but manuša mule le paňendar, bo kirkile.
12 Štarto aňjelos zatrubinďa a sas zasjahňimen treťina le khamestar, treťina le čhonorestar the treťina le čercheňendar avke, hoj treťina lendar kaľiľa andre. Jekh treťina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.
13 Paľis dikhľom a šunďom jekhe orlos, sar ľecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aňjela mušinen te trubinel!“

9

1 O pandžto aňjelos zatrubinďa a dikhľom e čercheň, savi peľa andral o ňebos pre phuv a diňa pes lake e kleja andral e chaňig, andral e Bari chev.
2 Odi čercheň otkerďa e chaňig, odi Bari chev, a andral odi chev avľa avri ajso baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kaľiľa andre o kham the o luftos.
3 Andral o thuv avle avri pre phuv o maľakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.
4 A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aňi o stromi, aňi ňič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečať pro čekat.
5 Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderďa o škorpijonos.
6 Andre ola dživesa o manuša rodena o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.
7 Ola maľakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajso vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre.
8 Lengre bala sas ajse sar o džuvľikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le ľevengre.

9 Sas pre lende urdo ajso vareso sar trastune pancjera a o hangos
lengre kridlendar šunďolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen
pro mariben.
10 Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas
zor te dukhavel le manušen pandž čhon.
11 Ľidžalas len o kraľis, o aňjelos andral e Bari chev, so pes hebrejski
vičinel Abaddon a grecki Apollion.
12 Ešebno rana pregeľa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!
13 O šovto aňjelos zatrubinďa a pašal o štar agora le somnakune
oltaristar, so hin anglo Del, šunďom o hangos,
14 so phenelas le šovtone aňjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare
aňjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paňi Eufrat!“
15 A sas mukle avri ola štar aňjela, save sas pripravimen pre kadi ora,
džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh treťina le manušendar.
16 O slugaďa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šunďom, keci
ode sas.
17 Andro viďeňje dikhľom le grajen the olen, ko upre bešenas a sas len
jagale-lole pancjera, belava the šarge. O šere le grajengre sas sar o šere
le ľevengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira.
18 Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas
avri andral lengre muja, sas murdarďi jekh treťina le manušendar.
19 Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre
chvosti hine sar o sapa, so peskre šerenca dukhaven le manušen.
20 No okla manuša, save na mule ole ranendar, pes mek aňi akor
na visarde peskre binendar aňi le modlendar, so kerenas lengre vasta.
Na preačhile pes te klaňinel le demonenge aňi le somnakune, rupune,
meďene, barune the kaštune modlenge, save na dikhen, na šunen a aňi
našťi phiren.
21 Aňi na preačhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen
aňi te čorel.

10

O aňjelos le cikne zvitkoha

1 Dikhľom avre zorale aňjelos te avel tele andral o ňebos. Ov sas urdo
andre chmara, pro šero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre
pindre sas sar jagale slupi.
2 Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače pindreha ačhelas
pro moros a le baľogneha pre phuv
3 a zvičinďa zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičinďa, o efta perumi
prevakerde peskre hangenca.
4 Sar prevakerde o efta perumi, kamľom te pisinel, ale šunďom andral o
ňebos o hangos, so mange phenďa: „Ma phen avri oda, so vakerenas ola
efta perumi, a ma pisin oda!“
5 O aňjelos, saves dikhľom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdňa
peskro čačo vast ko ňebos
6 a iľa vera andro nav le Devleskro, savo hino džido pro furt a stvorinďa
o ňebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the
oda, so andre hin. A phenďa: „Imar na ela časos!
7 Andre oda džives, sar o eftato aňjelos trubinela, pes dokerela o
garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le
prorokenge.“

8 Pale manca vakerelas oda hangos, so šunďom andral o ňebos, a
phenďa: „Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aňjeloste,
savo ačhel pro moros the pre phuv.“
9 Akor geľom ko aňjelos a phenďom leske, hoj mange te del oda cikno
zvitkos. A ov mange phenďa: „Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben,
ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“
10 Iľom oda cikno zvitkos andral o vast le aňjeloske a chaľom les. A sas
mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preľginďom, kirkiľa mange
andro per.
11 A sas mange phendo: „Mušines pale te prorokinel ko but manuša,
narodi, čhiba the kraľa.“

11

O duj švedki

1 Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušťi a
merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre
klaňinen.
2 Ale e avruňi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiňi diňi le
avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon.
3 A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde
andro gone.“
4 Kada hin ola duj olivi the o duj svietňiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj
la phuvakro.
5 Te len kamľahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e
jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamľahas vareko te
dukhavel, mušinel te merel.
6 Len hin zor te phandel andre o ňebos, hoj te na del o brišind andre
ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paňi pro rat a te
marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.
7 Sar dovakerena peskro sveďectvos, e šelma, so avel avri andral odi
Bari chev, pes lenca marela, zviťazinela upral lende a murdarela len.
8 Lengre mule ťela pašľona pre uľica andre oda baro foros, savo pes
obrazňe vičinel Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukrižimen.
9 But manuša andral savore kmeňi, nipi, čhiba the narodi dikhena lengre
mule ťela trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengre mule
ťela andro hrobos.
10 Ola, ko bešen pre phuv, radisaľona upral lende, thovena baripen a jekh
avreske bičhavena o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre
phuv.
11 Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro
avľa andre lende a ušťile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save
len dikhle, avľa bari dar.
12 A andral o ňebos šunde zoralo hangos, savo lenge phenďa: „Aven kade
upre!“ Avke gele upre andro ňebos andre chmara a lengre ňeprijaťeľa oda
dikhenas.
13 Andre odi ora chudňa e phuv igen te razisaľol. Jekh ďesaťina
le forostar peľa tele a efta ezera (7 000) manuša mule. Okla džene
predaranďile a dine e slava le Devleske pro ňebos.
14 Dujto vigos pregeľa. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato truba

15 Eftato aňjelos zatrubinďa a pro ňebos šunďiľa o zorale hangi, save
phenenas:
„O kraľišagos le svetoskro ačhiľa
o kraľišagos le Rajeskro the leskre Kristoskro
a ela kraľis na veki vekov.“
16 O bišuštar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskre troni, pele
sako pre peskro muj a klaňinenas pes le Devleske.
17 Phenenas:
„Paľikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
savo sal a savo salas!
Bo preiľal tiri bari zor
a chudňal te kraľinel!
18 O narodi pes choľarde,
ale avľa tiri choľi
the o časos te sudzinel le mulen
a te odmeňinel tire sluhen,
le proroken, le Devleskre manušen
the olen, ko pes daran tire navestar,
le ciknen the le baren;
avľa o časos, hoj te zňičines
olen, ko ňičinen e phuv.“
19 Pal ada pes phundraďa o chramos le Devleskro andro ňebos a dičholas
e archa la zmluvakri. Avle o bleski, šunďile o hlasi, demade o perumi, e
phuv razisaľolas a delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvľi the o drakos

1 Pro ňebos pes sikaďa baro znameňje: Jekh džuvľi sas urďi andro kham,
o čhonoro lake sas tel o pindre a pro šero la sas e koruna le dešuduje
čercheňendar.
2 Oj sas khabňi a vičinelas bara dukhatar, bo avľa lakro časos te ločhol.
3 A sikaďa pes the aver znameňje pro ňebos: Dikh, baro lolo drakos,
saves sas efta šere the deš rohi a pro šere les sas efta koruni.
4 A le chvostoha cirdňa pal peste tele jekh treťina le ňeboskre
čercheňendar a čhiďa len pre phuv. O drakos pes thoďa te ačhel angle
džuvľi, savi užarelas te ločhol, hoj lake te chal le čhavores takoj, sar
ločhola.
5 Uľiľa lake čhavoro, muršoro, savo ľidžala savore naroden la trastuňa
pacaha. A lakro čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos.
6 E džuvľi denašľa pre pušťa, kaj lake o Del pripravinďa than, hoj pes pal
late ode te starinen 1 260 džives.
7 Andro ňebos pes chudle te marel. O Michael peskre aňjelenca pes
marelas le drakoha the leskre aňjelenca,
8 save na ľikerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ňebos
than.
9 A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o
beng the o satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas
telečhido pre phuv a leskre aňjela leha.
10 A šunďom te vakerel zoralo hangos andral o ňebos:
„Akana avľa o spaseňje the e zor
the o kraľišagos amare Devleskro
the o rajipen leskre Kristoskro.
Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,

oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.
11 A on zviťazinde upral leste
anglo rat le Bakroreskro
the angle peskro sveďectvos
a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.
12 Vašoda radisaľuv, ňebona,
savorenca, save andre tu dživen!
Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,
bo avľa tele ke tumende o beng bara choľaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“
13 Sar dikhľa o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvľi, savake uľiľa oda muršoro.
14 Ale la džuvľa sas dine duj bare orloskre kridli, hoj te ľecinel pre pušťa pre peskro than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar.
15 O sap mukľa andral peskro muj baro paňi pre džuvľi, hoj la oda paňi te lel het.
16 Ale e phuv pomožinďa la džuvľake, bo phundraďa peskro muj a nakhaďa oda paňi, so mukľa o drakos andral peskro muj.
17 O drakos choľisaľiľa pre džuvľi a geľa pes te marel lakre avre čhavenca, save šunen le Devleskre prikazaňja a ľikeren o sveďectvos le Ježišoskro.
18 Paľis o drakos zaačhiľa pre poši paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

1 Dikhľom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la efta šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske.
2 E šelma, sava dikhľom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le ľevoskro. O drakos lake diňa peskri zor, peskro tronos the peskri bari moc.
3 A dikhľom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri meribnaskri rana sasťiľa avri. Caľi phuv pes čudaľinelas a džalas pal e šelma.
4 Klaňinenas pes le drakoske, hoj diňa la šelma ajsi bari moc, a klaňinenas pes the la šelmake a phenenas: „Ko hin ajso sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“
5 La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le Devleske, a chudňa moc pro saranda the duj (42) čhona.
6 Phundraďa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole thaneske, kaj o Del bešel, a the olenge, ko bešen andro ňebos.
7 Sas lake diňi e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zviťazinel, a chudňa e moc upral savore kmeňi, nipi, čhiba the narodi.
8 A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaňinena la šelmake – ola, kaskre nava nane pisimen andre kňižka le dživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.
9 Kas hin kana, mi šunel!
10 Te mušinel vareko te avel phandlo andre bertena,
ela phandlo andre bertena.
Te mušinel vareko te avel murdardo la šabľaha,
ela murdardo la šabľaha.
Kade kampela le Devleskre manušenge zorales te ľikerel avri a te pačal.

E šelma avel avri andral e phuv

11 A dikhľom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi
sar le Bakrores, ale vakerelas sar o drakos.
12 Oj kerelas savoro andre moc la ešebna šelmakri angle lakre jakha
a ispidelas zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj pes savore te
klaňinen la ešebna šelmake, savake sasťiľa odi meribnaskri rana.
13 Kerelas bare zazraki, mek až e jag andral o ňebos avelas tele pre phuv
anglo jakha le manušengre.
14 A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas
dine, hoj te kerel anglal e šelma. Rozkazinďa le manušenge pre phuv, hoj
te keren obrazis la šelmake, savi sas zraňimen la šabľaha a obdžiďiľa.
15 Sas lake diňi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis la šelmakro,
hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te aven murdarde savore, ko na
banďona anglo obrazis la šelmakro.
16 Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o
slobodna the o sluhi – te chuden o znakos pre peskro čačo vast abo pre
peskro čekat,
17 hoj ňiko aňi te na cinel, aňi te na bikenel, ča oda, kas hin o znakos, so
hin o nav la šelmakro abo o čislos lakre naveskro.
18 Andre kada hin o goďaveripen: Kas hin goďi, mi zrachinel o čislos la
šelmakro, bo oda hin o čislos le manušeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuša

1 Paľis dikhľom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000
manuša, saven hin pisimen pro čekat leskro nav the o nav leskre Dadeskro.
2 Šunďom o hangos andral o ňebos sar o hangos but paňengro, sar o
hangos le zorale perumoskro. Oda hangos, so šunďom, sas ajso, sar kana
o lavutara bašaven pre peskre harfi.
3 A giľavenas nevi giľi anglo tronos, anglo štar džide bitosťi the anglo
phureder. Ňiko našťi sikľiľa odi giľi, ča ola 144 000 manuša, saven peske o
Del pal e phuv cinďa avri.
4 Oda hine ola, ko pes na meľarde andre le džuvľenca, bo hine pačivale,
a save džan pal o Bakroro všadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o
manuša sar oda ešebno daros le Devleske the le Bakroreske.
5 Andre lengro muj na sas arakhlo ňisavo klamišagos; on hine bi e
škvrna.

O trin aňjela

6 Paľis dikhľom maškar o ňebos te ľecinel avre aňjelos. Les sas o
večno evaňjelium, hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore
narodenge, kmeňenge, čhibenge the nipenge.
7 A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e
slava, bo avľa leskri ora, hoj te sudzinel! Klaňinen tumen Oleske, ko kerďa
o ňebos, e phuv, o moros the o prameňa le paňengre!“
8 Pal leste avelas dujto aňjelos a phenelas: „Peľa, peľa tele oda
baro Babilon, so mačarelas savore naroden la moľaha peskra lubikaňa
žadoscaha!“
9 Pal lende avelas trito aňjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko
klaňinela la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro
čekat abo pre peskro vast,

* **13:15** Abo: dichos

10 the ov pijela andral le Devleskri choľi e zoraľi mol, so hiňi čhiďi andre
kuči leskra choľakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta
aňjela the anglo Bakroro.
11 O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aňi
dživese aňi rači olen, ko pes klaňinen la šelmake the lakre obraziske, a
aňi olen, ko prilena o znakos lakre naveskro."
12 Kade kampela zorales te ľikerel avri le Devleskre manušenge, save
doľikeren o prikazaňja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.
13 Paľis andral o ňebos šunďom o hangos, so mange phenelas: „Pisin!
Bachtale hine o mule, save akanastar meren andro Raj."
„He," phenel o Duchos, „odpočovinena peskre bučendar, bo lengre
skutki džan lenca."

E bari žatva pre phuv

14 Dikhľom parňi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le
Manušeskro. Pro šero les sas e somnakuňi koruna a andre peskro vast
ostro kosakos.
15 Aver aňjelos avľa avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha
pre oda, ko bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o uľipen, bo
imar avľa o časos pre žatva a dobariľa oda, so kampel te skidel pal e phuv."
16 Oda, ko bešelas pre chmara, chudňa te košinel e phuv a o uľipen sas
skidlo upre.
17 Pale aver aňjelos avľa avri andral o chramos, so hin andro ňebos, a
the les sas ostro kosakos.
18 A mek the aver aňjelos avľa le oltaristar. Les sas zor upral e jag a
vičinďa zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos
a obkide o hroznos andral e viňica pal e phuv, bo lakro hroznos imar
dobariľa."
19 O aňjelos čhiďa peskro kosakos pre phuv, obkidňa e viňica a lakro
hroznos čhiďa andro baro lisos le Devleskra choľakro.
20 A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos
čuľalas avri o rat. O rat džalas prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a
sas dži o zubadla le grajengre.

15

O efta aňjela le posledne ranenca

1 A dikhľom aver znameňje pro ňebos, baro the igen čudno: efta aňjelen
le efta posledne ranenca, bo lenca pes dokerela e choľi le Devleskri.
2 Dikhľom ajso vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhľom
the olen, ko zviťazinde upral e šelma, upral lakro obrazis the upral o čislos
lakre naveskro, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len
diňa o Del.
3 A giľavenas e giľi le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e giľi
le Bakroreskri:
„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,
Rajeja, Nekzoraleder Devla!
Spravodľiva a čačipnaskre hine tire droma,
ó, Kraľina le narodengro!
4 Ko pes tutar na daranďiľahas, ó, Rajeja,
a na lašarďahas tiro nav?
Bo ča tu jekh sal Sveto!
Savore narodi avena a klaňinena pes anglal tu,
bo pes sikade tire spravodľiva sudi."

5 Paľis dikhľom, sar pes phundraďa o chramos andro ňebos, o Svetostankos.
6 Andral o chramos avle avri efta aňjela, saven sas o efta rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruďa.
7 A jekh le štare džide bitosťendar diňa le efta aňjelenge o efta somnakune kuča, pherde le Devleskra choľaha, savo hino džido pro furt.
8 O chramos pes naplňinďa le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. Ňiko našťi geľa andro chramos, medik na sas dokerde o efta rani le efta aňjelengre.

16

O efta kuča le Devleskra choľakre

1 Šunďom andral o ňebos zoralo hangos, so phenelas le efta aňjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri choľi, so hin andre ola efta kuča!“
2 Avke odgeľa o ešebno a čhiďa avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klaňinenas lakre obraziske.
3 Dujto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro moros a o paňi andro moros pes čerinďa pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a muľa savoro, so dživelas andro moros.
4 Trito aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro paňa the pro prameňa a čerinde pes pro rat.
5 A šunďom, sar o aňjelos, saves sar zor upral o paňa, phenel:
„Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,
tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,
hoj oda avke rozsudzinďal,
6 bo on čhivenas avri
o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.
Diňal lenge te pijel o rat,
zaslužinde peske oda!“
7 Šunďom, sar o oltaris vičinelas:
„He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
čačipnaskre the spravodľiva hine tire sudi!“
8 A štarto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.
9 A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.
10 Pandžto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro tronos la šelmakro a lakro kraľišagos kaľiľa andre. A dukhatar peske danderenas o čhiba
11 a košenas le Devles pro ňebos, vaš peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre skutkendar.
12 Šovto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro baro paňi Eufrat a šučiľa avri leskro paňi, hoj pes te pripravinel o drom le kraľenge andral o vichodos.
13 Dikhľom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o muj le drakoske, andral o muj la šelmake the andral o muj le falošne prorokoske.
14 Oda hine o duchi le demonengre, save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri ko kraľa pal calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda baro Džives le Nekzoraledere Devleskro.

15 „Dikh, avava avke sar o živaňis, hoj aňi na džaneha kana! Bachtalo
hino oda, ko na zasovel a ačhel urdo andro gada, hoj te na phirel lango
a te na dikhen leskri ladž.“

16 A ola nalače duchi len skidle upre pro than, so pes hebrejski vičinel
Harmagedon*.
17 Eftato aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro luftos a le tronostar andro
ňeboskro chramos avľa avri zoralo hangos a phenďa: „Imar hin dokerdo!“
18 A chudle te marel o bleski, o hangi the o perumi a e phuv chudňa igen
te razisaľol. Avke zorales razisaľiľa sar mek šoha, kanastar hino o manuš
pre phuv.
19 Oda baro foros pes prečhinďa pro trin kotora a o fori le narodengre
pele. O Del na bisterďa aňi pre oda baro Babilon a diňa leske te pijel e mol
andral peskri kuči, e mol peskra bara choľakri.
20 A našľile savore ostrovi a aňi o verchi imar na sas.
21 Pro manuša perenas andral o ňebos igen bare krupi, sar bare bara†, a
o manuša košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen
bari.

17

E džuvľi the e šelma

1 Avľa jekh ole efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča, prevakerďa
manca a phenďa: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubňa, savi
bešel pro but paňa.
2 Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraľa a ola, ko bešenas pre phuv,
mačonas lakra lubikaňa moľatar.“
3 A ľigenďa man andro duchos pre pušťa. Dikhľom jekha džuvľa, savi
bešelas pre ľoľi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas
le Devleske a sas la efta šere the deš rohi.
4 E džuvľi sas urďi andro fijalova the lole gada a sas avrišukaľarďi
le somnakaha, le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas
o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la meľaha lakre
lubipnastar.
5 Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garuďipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŇENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

6 A dikhľom la džuvľa, savi sas mači le Devleskre manušengre ratestar the
le Ježišoskre švedkengre ratestar.
Sar la dikhľom, igen man čudaľinavas.
7 O aňjelos mange phenďa: „Soske tut čudaľines? Me tuke phenava o
garuďipen la džuvľakro the la šelmakro, savi la ľidžal a sava hin efta šere
the deš rohi.
8 E šelma, sava dikhľal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari
chev a džala andre večno zahuba. Ola, ko bešen pre phuv a kaskre nava
nane pisimen andre kňižka le dživipnaskri, kanastar sas kerdo o svetos,
čudaľinena pes, sar dikhena la šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.
9 Pre kada kampel bari godi: O efta šere hin o efta verchi, pre save bešel
e džuvľi. A oda hin the o efta kraľa:

* **16:16** Abo: Har-Megido † **16:21** Abo: sar talentos – vaj 50 kili

10 Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avľa. Sar avela,
mušinela te kraľinel ča pro frima časos.
11 E šelma, savi sas a nane, oj korkori hiňi o ochtoto kraľis. Hiňi the ole
eftendar a džal andre zahuba.
12 O deš rohi, so dikhľal, hine deš kraľa, save mek na chudle o kraľišagos,
ale chudena e moc te kraľinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha.
13 Len hin jekh gondoľišagos a peskri zor the peskri moc dena la
šelmake.
14 On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zviťazinela, bo
ov hino Raj le rajenge a o Kraľis le kraľenge. A leha ena the leskre vičimen,
avrikidle the verna manuša.“
15 A o aňjelos mange phenďa: „Ola paňa, so dikhľal, upral save bešel
odi lubňi, oda hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba.
16 E šelma the o deš rohi, so dikhľal, našťi avri ačhena ola džuvľa, savi
kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a
zlabarena andre jag.
17 Bo o Del lenge thoďa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos,
a jekhetane te den peskro kraľišagos la šelmake, medik pes na naplňinena
o lava le Devleskre.
18 Odi džuvľi, sava dikhľal, hin oda baro foros, so kraľinel upral savore
kraľa pre phuv.“

18

O baro Babilon perel tele

1 Paľis dikhľom te avel tele andral o ňebos avre aňjelos, saves sas bari
zor. Leskra slavatar e phuv rozvidňisaľiľa.
2 A vičinďa zorale hangoha:
„Peľa, peľa tele o baro Babilon!
Ačhiľa lestar kher prekal o demona,
o than prekal dojekh nažužo duchos,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,
3 bo savore narodi pijenas
andral leskri zoraľi lubikaňi mol.
O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen
a ola, ko cinen the bikenen,
barvaľile leskre barikane barvaľipnastar.“
4 Andral o ňebos šunďom aver hangos, so phenelas:
„Aven odarik avri, mire manušale,
hoj te na keren leha o bini
a te na chuden kotor leskre ranendar!
5 Bo leskre bini doavle dži ko ňebos
a o Del peske leperďa pre leskro nalačhipen.
6 Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,
den lake duvar ajci pal lakre skutki.
Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas,
čhiven lake duvar ajci.
7 A keci pes lašarelas a ľidžalas pes upre,
ajci la den cerpišagos the pharipen,
bo andro jilo peske phenel:
‚Bešav mange sar e kraľovna,
na som vdova
a šoha na dikhava o pharipen.‘

8 Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,
o meriben, e žaľa the e bokh
a ela zlabarďi la jagaha,
bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.
9 O kraľa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral late, sar dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o lubipen a kiňešnones dživenas andro barvaľipen.
10 Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:
‚Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,
zoralo foros Babilon,
bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!‘
11 The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žaľa upral late, bo imar ňiko na cinela lengro tovaris:
12 O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o purpuros, o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voňava kašta, o všelijaka veci le slonoskre kokalostar, o vzacna kašta, o meďos, o trast, o mramoris,
13 e škorica, o voňavo amonos, o timian, e mirha, o kaďidlos, e mol, o olejos, o sano aro, o zrnos, o gurumňa, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duši le manušengre.
14 Našľiľa tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro, so sas vzacno the bľišťaco, a imar šoha oda na arakhena!
15 Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvaľile, ačhena dural daratar leskre dukhendar. Rovena, ena andre žaľa
16 a phenena:
‚Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
so sas urdo andro šukar lole the fijalova pochtana
a sas učhardo andre le somnakaha,
le vzacne barenca the le perlenca!
17 Tel jekh ora sas zňičimen kajso baro barvaľipen!‘
Ačhela dural dojekh kormiďelňikos the sako, ko odarik predžal la loďaha, o namorňika the savore, save dživen le morostar,
18 a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena: ‚Savo foros sas ajso sar kada baro foros?‘
19 Čhivkerenas peske o prachos pro šere a rovibnaha the pharipnaha viskinenas:
‚Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
andre savo savore, kas sas o loďi pro moros, barvaľile.
Bo tel jekh ora sas zňičimen!‘

20 Radisaľon upral late, savore andro ňebos!
Radisaľon the tumen, manušale le Devleskre!
Radisaľon, apoštolale the prorokale!
Bo o Del la odsudzinďa vaš oda, so tumenca kerelas.“
21 A jekh zoralo aňjelos hazdňa igen baro bar, sar o bar andral o mlinos, čhiďa les andro moros a phenďa:
„Avke zoraha ela telečhido o Babilon,
oda baro foros, a šoha pes imar na arakhela.
22 Imar šoha andre tu na šunďola
o bašaviben olengro, ko bašaven pro harfi, pro flauti the pro trubi,
aňi o hangos avre lavutarengro.
Imar šoha pes andre tu na arakhela
ňisavo majstros, savo kerel varesavi buči,

aňi andre tu na šunďola o zvukos le mlinoskro.
23 Šoha imar na labola andre tu
o švetlos la momeľakro,
aňi imar na šunďola andre tu
o hangos le terneskro the la terňakro.
Ola manuša, save tutar cinenas the bikenenas,
sas bare manuša pre phuv;
savore narodi sas andre diliňarde tire čarenca.
24 A arakhľa pes andre late
o rat le prorokengro the le Devleskre svete manušengro
the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

1 Paľis šunďom andro ňebos vareso sar zoralo hangos igen but manušengro, sar vičinenas:
„Haleluja!
O spaseňje, e slava the e zor
le Rajeske, amare Devleske!
2 Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,
bo odsudzinďa ola bara lubňa,
savi musarelas e phuv peskre lubipnaha
a pomsťinďa pes lake vaš o rat peskre služobňikengro.“
3 A vičinde the dujtovar:
„Haleluja!
O thuv latar avel upre na veki vekov!“
4 O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitosťi pele a banďonas anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:
„Amen. Haleluja!“
5 Andral o tronos avľa avri o hangos, so phenďa:
„Lašaren amare Devles,
savore leskre služobňika,
tumen, so lestar daran,
o cikne the o bare!“

Le Bakroreskro bijav

6 Paľis šunďom vareso sar hangos but manušengro the but paňengro the zorale perumengro, savo vičinelas:
„Haleluja!
Bo chudňa te kraľinel o Raj,
amaro Nekzoraleder Del!
7 Radisaľuvas, khelas
a das leske e slava!
Bo avľa o bijav le Bakroreskro
a leskri terňi pes pripravinďa
8 a diňa pes lake, hoj pes te urel
andro žuže, igen šukar, bľišťaca gada.“
(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre manušengre.)

9 O aňjelos mange phenďa: „Pisin: ‚Bachtale hine ola, ko hine vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange phenďa: „Kala hine o čačipnaskre lava le Devleskre.“
10 Me peľom paš leskre pindre, hoj te banďuvav anglal leste. Ale ov mange phenďa: „Ma ker ada! Me služinav le Devleske jekhetane tuha the

le phralenca, save ľikeren o sveďectvos le Ježišoskro. Anglo Del banďuv! Bo olen, ko vakeren le Ježišoskro sveďectvos, hin o prorocko duchos.“

Oda, ko bešel pro parno graj

11 Dikhľom phundrado o ňebos a jekhvareste pes sikaďa o parno graj a Oda, ko upre bešelas, pes vičinelas Verno the Spravodľivo. Leskro sudos the mariben hino spravodľivo.
12 Leskre jakha sas sar o jagale plameňa, pro šero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na džanelas ňiko, ča ov korkoro.
13 Urdo sas andro gada, so sas močimen andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“
14 A o ňeboskre armadi džanas pal leste pro parne graja a sas urde andro žuže, parne gada.
15 Andral leskro muj avelas avri ostro šabľa, hoj laha te marel le naroden. Ov len ľidžala la trastuňa pacaha a ov pučinela avri andral o moľakro lisos e mol – e choľi le Nekzoraledere Devleskri.
16 A pre leskre gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRAĽIS LE KRAĽENGRO
THE O RAJ LE RAJENGRO.

17 Paľis dikhľom te ačhel jekhe aňjelos andro kham. Zorale hangoha vičinďa pre savore čirikle, save ľecinenas andro luftos: „Aven, zdžan tumen pre le Devleskri bari hoscina!
18 Aven te chal o ťela le kraľengre, le generalengre, le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o ťela savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le barengre!“
19 Dikhľom la šelma the le kraľen pal e phuv the lengre slugaďen, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko bešelas pre oda graj, the leskre slugaďenca.
20 A e šelma sas zachudňi a laha the o falošno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdňa andro klamišagos olen, ko priile o znakos la šelmakro the olen, ko banďonas anglal lakro obrazis. Sodujdženen čhide džidonen andro jagalo jazeros, so labol la siraha.
21 Okla sas murdarde la šabľaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko bešelas pro graj. A savore čirikle čaľile lengre ťelendar.

20

Ezeros berša

1 Dikhľom aňjelos, savo avelas tele andral o ňebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos.
2 Chudňa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandľa les andre pro ezeros (1 000) berša.
3 Čhiďa les andre odi Bari chev a zaphandľa a zapečaťinďa la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berša. Paľis mušinel te avel premuklo pro cikno časos.
4 Dikhľom o troni a bešle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhľom the o duši ole dženengre, savenge odčhinde o šere vaš o sveďectvos le Ježišoskro the vaš o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na banďile anglal e šelma aňi anglal lakro obrazis a na priile o znakos pre peskro čekat aňi pre peskro vast. Obdžiďile a kraľinenas le Kristoha ezeros berša.

5 Kada hin o ešebno ušťiben andral o meriben. Ale okla aver mule
manuša na obdžiďile, medik na predžala ezeros berša.
6 Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uštaďa andro ešebno ušťiben. Ole
dženen o dujto meriben našťi kerel ňič, ale ena o rašaja le Devleske the le
Kristoske a kraľinena leha ezeros berša.

O beng čhido andro jagalo jazeros

7 Sar predžana ola ezeros berša, ela o satan premuklo andral peskri
bertena.
8 Avela avri, hoj le klamišagoha te scirdel le naroden, save hine pro štar
seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena
ajci but sar e moroskri poši.
9 Dikhľom, sar gele pal caľi phuv a rozačhade pes pašal o taboris le
Devleskre manušengro, pašal oda foros, savo o Del kamel. Ale avľa tele e
jag andral o ňebos a zlabarďa len.
10 O beng, savo len le klamišagoha scirdňa, sas čhido andro jagalo the
sirakro jazeros, kaj hiňi the e šelma the o falošno prorokos. Ode ena
mučimen rat-džives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

11 Dikhľom baro parno tronos the Oles, ko upre bešelas. E phuv the o
ňebos anglal leste denašľa a na sas prekal lende than.
12 A dikhľom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le
Devleskro. A phundrade pes o kňižki a phundraďa pes the aver kňižka,
e kňižka le dživipnaskri. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen
andro kňižki, pal lengre skutki.
13 O moros diňa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben
the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal
peskre skutki.
14 Paľis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada
jagalo jazeros hin o dujto meriben.
15 Te varekaskro nav na sas pisimen andre kňižka le dživipnaskri, sas
čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ňebos the Nevi phuv

1 A dikhľom nevo ňebos the nevi phuv, bo ešebno ňebos the ešebno
phuv našľile a aňi moros imar na sas.
2 Dikhľom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar
andral o ňebos. Sas pripravimen sar e terňi, savi hiňi šukares urďi prekal
peskro rom.
3 Le tronostar šunďom zoralo hangos, so phenďa: „Dikh, o Stanos le
Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena
leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca.
4 Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela.
Aňi žaľa, aňi vika, aňi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našľile.“
5 Oda, ko bešelas pro tronos, phenďa: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A
phenďa mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskre.“
6 Phenďa mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno
the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameňis o džido
paňi hijaba.
7 Oda, ko zviťazinela, zďeďinela kada savoro; me avava leskro Del a ov
ela miro čhavo.

8 Ale o zbabelci, o ňeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o
lubara, o čaroďejňika, o modlara a the savore klamara ena čhide andro
jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

9 Avľa ke ma jekh le efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča pherdžarde
le efta posledne ranenca, a phenďa mange: „Av, sikavava tuke la terňa, la
romňa le Bakroreskra.“
10 A ľigenďa man andro duchos pro baro the učo verchos a sikaďa mange
oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ňebos.
11 Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o
igen vzacno bar jaspis.
12 Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani
dešuduj aňjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeňengre
le Izraeloskre manušengre.
13 Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o
juhos a trin brani pal o zapados.
14 Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le
dešuduje apoštolengre le Bakroreskre.
15 A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuňi paca, hoj te merinel o foros
the leskre brani the leskro muros.
16 O foros hino ačhado andro štvorcos, hino džinďardo ajci sar the
buchlo. A merinďa o foros la pacaha a sas džinďardo 2 400 kilometri.
Keci hino džinďardo, ajci hino the buchlo the učo.
17 A merinďa leskro muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aňjelos
merinelas ajsa miraha sar o manuša.
18 A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar,
so dičholas sar žužo caklos.
19 O zakladi le muroskre pašal o foros sas avrišukaľarde savore vzacne
barenca. Ešebno zakladoskro bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon,
štarto smaragd,
20 pandžto sardonix, šovto sardion*, eftato chrizolit, ochtoto beril, eňato
topasos, dešto chrizopras, dešujekhto hiacint a dešudujto ametist.
21 Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar.
E uľica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo krištalos.
22 O chramos andre na dikhľom, bo leskro chramos hino o Raj, o
Nekzoraleder Del, the o Bakroro.
23 Le foroske na kampel, hoj leske te švicinel o kham abo o čhonoro, bo
e slava le Devleskri leske švicinel a leskri lampa hin o Bakroro.
24 O narodi phirena andre leskro švetlos a o kraľa pal e phuv anena
andre leste peskro baripen.
25 Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela.
26 Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri.
27 A na džala andre leste šoha ňič nažužo, aňi oda, ko kerel o džungipen
the o klamišagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri kňižka
le dživipnaskri.

22

1 Paľis mange o aňjelos sikaďa baro paňi, o paňi le dživipnaskro, ajso
žužo sar krištalos, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le
Bakroreskro

* **21:20** Abo: Karneol

2 a džalas maškar e uľica le foroskri. A pal o soduj seri le paňeskre sas
o stromos le dživipnaskro, so anel dešuduvar beršeste ovocje: Sako čhon
del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sasťipen le narodenge.
3 Andro foros na ela ňič, so hino prekošlo. Le Devleskro the le
Bakroreskro tronos ela andre leste a leskre služobňika leske služinena.
4 Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata.
5 E rat imar na ela, na kampela lenge o švetlos la lampakro aňi le
khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kraľinena na veki
vekov.

O Ježiš avel sig

6 A phenďa mange o aňjelos: „Kala lava hine pačivale the čačipnaskre.
O Raj, o Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičhaďa peskre aňjelos,
hoj te sikavel peskre služobňikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

7 O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko doľikerel o
prorocka lava kala kňižkakre!“

8 Me, o Jan, oda dikhľom the šunďom. Sar oda dikhľom the šunďom,
peľom paš o pindre le aňjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske
te klaňinav.
9 Ale ov mange phenďa: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske
avke, sar the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko doľikeren o lava
kala kňižkakre. Le Devleske tut klaňin!“
10 A phenďa mange: „Ma zapečaťin andre a ma garuv o prorocka lava
andral kadi kňižka, bo e ora hiňi pašes!
11 Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo
pes mi meľarel dureder; o spravodľivo mi kerel dureder o spravodľišagos
a o sveto pes mi pošvecinel dureder.“
12 „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiňiben avela manca, hoj
te počinav sakoneske pal leskre skutki.
13 Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro
chudel te kerel a the savoro dokerel.
14 Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o
stromos le dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani.
15 Ale avri ačhena o rikone, o čaroďejňika, o lubara, o vrahi, o modlara
a the sako, ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.
16 Me, o Ježiš, bičhaďom mire aňjelos, hoj tumenge te vakerel avri kala
veci pal o khangera. Me som o koreňis andral o pokoleňje le Davidoskro,
e jasno tosaraskri čercheň.“

17 O Duchos the e terňi phenen: „Av!“ Oda, ko šunel, mi phenel: „Av!“
Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paňi hijaba.

18 Me phenav sakoneske, ko šunel o prorocka lava andral kadi kňižka:
Te vareko dothovela vareso paš kala lava, oleske o Del dothovela o rani,
pal save hin pisimen andre kadi kňižka.
19 A te vareko odlela kale prorocke lavendar andral kadi kňižka, olestar
o Del odlela leskro kotor le dživipnaskre stromostar the le svete forostar,
pal save hin pisimen andre kadi kňižka.
20 Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“
Amen! Av, Raja Ježiš!
21 E milosť le Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca! Amen.